De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 663 DONDERDAG 4 Jan. 1900. 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

NIEUWJAARSZANG.

O God, ontzachlijk Alvermogen,
die, met in 't binnenst vlammende oogen,
bij 't henenwentlen van den tijd,
terwijl Gij steeds Dezelfde zijt,
ver boven alle hemelkringen,
den keer en weërkeer aller dingen,
naar 't plan bewogen van Uw Raad,
met heil'gen lankmoed gadeslaat!

Bij U, wiens wegen nooit doorgrondde,
noch wie op aard Uw heil verkondde,
noch die 't daarboven kennen mag,
zijn duizend jaren als één dag,
bij U één dag als duizend jaren,
terwijl zij zwanger gaan, en baren
de volle ontwikkling van dat woord,
dat van den aanvang werd gehoord!

Hebt Gij, geduchte God der goden!
in heilbeloften en geboden!
alzoo bekend gemaakt Uw lof
aan broos, en zwak, en zondig stof?
Zie met ontfermende ingewanden
op 't maaksel neder Uwer handen,
daar 't als het gras des velds verkwijnt,
daar 't als een schaduwbeeld verdwijnt!

Want ach! onze ongerechtigheden,
ach! ons gestadig overtreden,
wat ooit verschijne, wat verga,
vervolgt en drukt ons, vroeg en spa,
en onze dagen smelten henen
in zondeschuld en schuld-beweenen,
die Ge ons ontdekt, o God! bij 't licht
van Uw verbolgen aangezicht!

Ja dit betuige, dit belijde,
van jaar tot jaar, bij elk getijde,
op ieder dag en telken stond,
eenstemmig hart, en ziel, en mond!
Wij zijn strafschuldig, zwaar misdadig —
maar Gij, o Heer! Gij zijt genadig!
Gij hebt ontferming toegezeid,
o Koning der gerechtigheid!

O God! Gij hebt een woord gesproken,
en 't hart, van zondesmart verbroken,
vernam, ontvangt het, en geneest,
daar 't U aanbidt, en dankend vreest!
Daar is, daar is bij U vergeving,
daar is uit zonde en dood herleving!
en meer dan Edens zaligheid
is thans den boetling toebereid!

DA COSTA.

DEN LEZER HEIL!

„Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld."
Matth. 28 : 20.

Waar het heden „de Christen" vergund wordt voor het eerst in dit pas begonnen jaar uw woning binnen te treden, daar is het hem een behoefte zulks te doen met een woord van den Christus. Immers het doel van „de Christen" is in hoofdzaak de Christenen — en voor zoover mogelijk ook de nietchristenen — en daardoor den Christus te dienen, wiens bode en tolk hij zoo gaarne wenscht te zijn.

In hoever ons orgaan in het verledene aan dit zijn verheven doel heeft beantwoord laten wij gaarne aan de beoordeeling van den geachten lezer over. Dat „de Christen" niet alle menschen behagen kan is boven allen twijfel verheven; maar waar vindt ge een Christen, die zulks kan? „Wee u, wanneer alle menschen wel van u spreken." Geen wonder dus, dat ook ons blad door dezen of genen wellicht met weinig achting werd behandeld of door anderen te weinig werd gewaardeerd.

Niettemin was 't ons een voorrecht, dat wij in het afgeloopen jaar, van week tot week, met ons woord en dat onzer geachte medewerkers, tot u mochten komen. Ofschoon ook wij, Gode zij dank, niet over gebrek aan werk te klagen hebben, toch verdroot ons deze arbeid nimmer. Onze belooning ligt in de gedachte, ook op deze wijze den Heer en Zijn volk te mogen dienen. Zeer bemoedigend was het ons echter, zoo nu en dan van sommige lezers te mogen vernemen, dat zij uit onzen geringen arbeid nut trokken en er door gezegend worden. Wat er bruikbaars in was, kwam van den Heer, die Zijne kracht in onze zwakheid wilde volbrengen. Hij, die hielp, zal ook verder helpen. Ook hopen wij, dat de in den loop van dit jaar ingetredene verandering in de leiding van ons orgaan, ons blad geen wezenlijke schade zal berokkenen. Ons werd als van Gods wege deze arbeid op de handen gezet en daarom mogen wij ook met recht op Godes hulpe bouwen. 's Heeren trouw zal blijken.

Waar wij nu aan den mijlpaal der verwisseling een weinig hebben uitgerust, en de voortsnellende stroom des tijds ons dringt, onzen tocht verder voort te zetten, werpen wij onwillekeurig een zoekenden blik rondom ons, uitziende naar een staf dien wij gelooven noodig te hebben op den weg, die voor ons ligt. „De Christen" wijst u heden zulk een staf aan in bovenstaand woord des Heeren Jezus. Met dezen staf zal u geen berg te hoog en geen dal te diep zijn. Zelfs in het dal van de schaduw des doods zal deze staf u tot troost zijn.

Wat ons dit pas begonnen jaar baren zal, wij weten het niet. Geleerd door de ervaring van het verledene stellen we echter onze verwachting voor dit leven niet te hoog. Zoo menige gelief koosde wensch bleef onvervuld, zoo vele luchtkasteelen zagen wij reeds in puin verzinken en een menigte van prachtige illusies kwam nimmer tot werkelijkheid. Neen wij weten het én uit Gods Woord én uit onze ervaring, dat in deze zondige wereld te vergeefs het paradijs wordt gezocht. Wij staan als mensch bloot voor allerlei krankheden en de doodsengel zweeft voortdurend boven ons hoofd. Ook ons Christen zijn wijzigt dit niet. „Verwondert u niet, mijne broeders, zoo gij in velerlei beproevingen valt," want wij moeten door vele verdrukkingen ingaan in het koninkrijk Gods.

Ontveinzen wij het ons zelven maar niet, dat ook dit jaar een strijdperk zal zijn. De oude vijanden zullen ook in dit nieuwe jaar zich weder op onzen weg vertoonen. Satans aanvechtingen, de verlokkingen der wereld en 's vleesches begeerlijkheden zullen ons beurtelings of gemeenschappelijk tegentreden, ten einde ons te verschalken. Wij zullen ze ter rechter en ter linkerzijde zien vallen. Zullen wij staande blijven? Doch neen, laat ons niet moedeloos klagen, ziende op ons zelven of op anderen. 't Oog omhoog! Ziet op Hem, wien alle macht in hemel en op aarde is gegeven; Hem, die u Gode gekocht heeft met Zijn bloed, Hem, den getrouwe en waarachtige, bij Wien geene verandering of schaduw van omkeering is. „Zie," zoo roept Hij u toe: „ik ben met u alle de dagen, tot de voleinding der wereld."

Hoe steil in dit jaar ook uw pad, hoe hobbelig ook uw weg zij, uw leidsman is u steeds nabij. Wordt het donker om u henen, Zijn licht verdrijft zelfs den zwartsten nacht. Vreest gij te struikelen, Hij vat uw hand. Dreigt ge amechtig op den weg neder te zinken, Hij verkwikt uwe ziel en schoort uw geest met nieuwe kracht. Daarom, medepelgrim naar het hemelsch Vaderland, hef blijmoedig het hoofd omhoog. Laat geen ongeloof of twijfel u de zalige gemeenschap met uwen Heiland en daardoor de kalme zekerheid voor de toekomst rooven.

En hoe durven wij, wien de Heer de verzekering geeft met ons te willen zijn, ons nog bezorgd maken over de ondergeschikte vragen dezes levens? Hebben wij dan ooit den rechtvaardige verlaten gezien of zijn zaad zoekende brood? Zou het ons aan iets kunnen ontbreken, wanneer de Heer met ons is? Waar God ons zijn eeniggeboren Zoon niet gespaard heeft, zal Hij ons met dien Zoon niet alle dingen schenken? „Werpt dus al uwe bekommernissen op Hem, want Hij zorgt voor u."

't Is voorts niet te ontkennen, dat de macht van onze tegenpartij groot is en dat hare listen vele zijn. Doch geen nood, Hij, die de drie jongelingen in den vurigen oven en Daniël in den leeuwenkuil bewaarde, zal ook ons niet begeven noch verlaten. De groote overwinnaar over graf en dood, die zegevierend de machten der hel heeft uitgetogen aan het kruis, is onze trouwe bondgenoot. Eén met Hem is de meerderheid. Met Elia betuigen wij dus ten aanschouwe van het groote leger des vijands, „die met ons zijn, zijn meer, dan die met hen zijn."

Bedenken wij eindelijk, dat God ons dit nieuwe jaar als een zaaitijd heeft geschonken. Wij hebben een zeer gewichtige roeping ontvangen. Wij hebben den Heer te belijden; voor Hem te leven, Hem in alles te volgen. Onze medemenschen moeten wij met dien eenigen naam tot zaligheid

bekend maken. Allen die ons omringen, moeten wij tot een zout en een licht zijn. Te midden van het kerkendom hebben wij de waarheden der Schrift, in betrekking tot de instellingen des Heeren en 't gemeentelijke leven, hoog te houden. En in de Gemeente zelf hebben wij de door God ons aangewezene plaats waardig te vervullen.

Voorzeker, ziende op onze gewichtige roeping, hebben wij alle reden om uit te roepen: Heere! wie is tot deze dingen bekwaam? Deze ootmoed echter maakt veerkrachtig; zij doet ons God aangrijpen en leert ons geloovig stamelen: „Ik vermag alle dingen door Christus die mij kracht geeft, want de Heer is met mij.” Dat dan niemand zijn pand in de aarde begrave, maar allen medearbeiden aan de uitbreiding en bevestiging van Gods Koninkrijk.

Met nieuwen moed dus het nieuwe jaar weder in, met het vaste voornemen des harten onder alle omstandigheden bij den Heer te blijven; bij vernieuwing zal dan ook het heerlijke Woord dezer belofte aan ons worden vervuld.

„Komt treên wij dan gemoedigd voort,
In 't vast vertrouwen op Zijn Woord.
Hoe moeilijk ons de weg ook schijn'
Het eind zal zeker zalig zijn.”

DE REDACTIE.

Aan het begin.

Weder een nieuw begin van redactionairen en administratieven arbeid voor ons blad, zoo denken we, nu we de copie voor het eerste no. van den jaargang 1900 gereed maken. Is er wel eens wat ontmoedigends in den arbeid en meenen we soms wel eens, dat onze arbeid en zorg voor het blad onzer Gemeenten niet genoeg gewaardeerd wordt, er is daarentegen ook veel bemoedigends en zijn er vele redenen om dankbaar te zijn. Nog in de laatste dagen mochten we ervaren, bij het opgeven en vermelden van nieuwe abonné's, en de getuigenissen aangaande ons blad, dat het werk aan en door ons orgaan niet alleen binnen, maar ook nog buiten onze Gemeenten gewaardeerd en genoten wordt.

Den broeders, die ons zoo ijverig hielpen bij het zoeken van nieuwe abonné's, zijn we hartelijk dankbaar, en we hopen, dat zij zelve er een zegen van zullen genieten voor hun hart en hun voorbeeld vele anderen zal verwakkeren. Immers, de 100 nieuwe inteekenaren zijn er nog op verre na niet.

Wij roepen alzoo onzen vrienden toe: gaat voort ook weder in dit jaar en doet, wat in uw vermogen is voor ons orgaan! — Wij arbeiden in dezen niet om een voordeelig zaakje op stoffelijk gebied te bevorderen — daar is het nog geens zins aan toe — neen, wij bedoelen iets hoogers, iets waardigers met ons blad. Wij zoeken leering en stichting in de Gemeenten en in de huisgezinnen te bevorderen en de waarheden, die wij als gedoopte Christenen, op grond der H. Schrift alleen, belijden, alom onder de geloovigen te verbreiden. Wij wenschen de Gemeente van onzen Heere Jezus Christus, in 't algemeen, verstrooid en verdeeld als zij is, te dienen, kon het zijn, om ze door middel van de Waarheid tot elkander en tot het eenig Hoofd der Gemeente door gehoorzaamheid terug te brengen. De oorzaak toch van alle verdeeldheid en scheuring onder de kinderen Gods, kinderen van één gezin, is hoofdzakelijk hierin te zoeken, dat er geen gezond verband bestaat tusschen hoofd en leden.

En waar we nu persoonlijk slechts betrekkelijk weinigen kunnen bereiken, spreken we eene talrijke menigte Christenen door „De Christen” toe, niet alleen in ons vaderland, maar over de geheele wereld, waar onze taal maar gelezen kan worden.

En welk een eigenaardig verband bestaat daardoor tusschen de zoo wijd verspreid levende broeders en zusters!

Met het oog op dit alles roepen we al onzen leden en bijzonder den Voorgangers en andere leiders en dienaren der Gemeenten toe: Bidt en helpt ons in den arbeid voor en met ons blad!

Bijzonder hebben we nog een woord van dank aan onze geachte correspondenten hier te lande en vooral ook in Amerika en andere landen. Zij bewijzen ons voornamelijk bij het incasseeren der gelden en het corrigeeren der adressen belangrijke diensten. Wij hopen, dat ze daarmede voortgaan en dat God hen helpe en zegene in hun werk.

Met hartelijke heilbeden voor hen en al onze lezers

DE ADMINISTRATEUR.

† D. L. MOODY. †

„The Freeman” van 29 Dec. l.l. bericht, dat de welbekende evangelist D. L. Moody verleden week in den ouderdom van 62 jaren tot zijne rust is ingegaan. Dit mogen wij wel van hem zeggen, want weinige menschen hebben zulk een werkzaam leven achter zich als hij. Eenige weken geleden werd hij plotseling ziek, terwijl hij eene samenkomst hield in Kansas, en de dokters verklaarden, dat hij eene hartkwaal had, een gevolg van langdurige overspanning. Bij zijne aankomst te Northfield, waar hij woonde, hoopte men nog, dat een lange rusttijd herstelling geven zou, maar het mocht niet zijn. Zijn werk op aarde was afgedaan. Niet dat hij zoo oud was, een leven wordt niet altijd gemeten bij jaren, maar ook naar den arbeid, die daarin verricht is. Wat zijn leeftijd aangaat, zou hij nog veel hebben kunnen doen, en misschien zou hij, menschelijkerwijze gesproken, ook nog lang hebben kunnen leven, als hij zich meer ontzien had, maar hij had zich *geheel* gegeven aan den dienst van zijn Heer, en werkte zoolang het dag was. Duizenden bij duizenden is hij tot zegen geweest door woord en geschrift. Zijne nagedachtenis zal in zegening zijn.

Dwight Lyman Moody was den 5den Febr. 1837 te Northfield geboren, vier jaren vóór den dood van zijn vader, die een eenvoudig metselaar was. De weduwe bleef met zeven kinderen achter, waarvan de oudste 13 jaar was, en eene maand na het overlijden van den vader werden er nog twee kinderen geboren. De moeder was echter eene godvreezende vrouw met veel geestkracht, en met Gods hulp slaagde zij er in om hun huisje met een paar acres land, dat bovendien met schuld bezwaard was, te behouden en hare kindere eene opvoeding te geven, waarbij zij leerden werken.

Toen de jonge Dwight zeventien jaren oud was, ging hij naar Boston, waar een oom van hem een schoenwinkel had. Deze wilde hem wel in huis nemen, maar op voorwaarde, dat hij elken Zondag naar de kerk en naar de Zondagsschool moest*). Hieraan had onze jonge Moody niet veel trek, maar hij moest ten slotte wel toegeven. Hij ging dus, en het werd hem ten zegen. Hij werd bekeerd in 1855.

In September van dat jaar vertrok hij naar Chicago, en kwam daar weêr in een schoenwinkel. Hij was een uitstekend verkooper en lastige klanten werden altijd naar hem gestuurd, en hij wist ze steeds een paar schoenen te verkoopen. Hij ging op onder de Methodisten, en zóó begeerig was hij om anderen onder de prediking van het Evangelie te brengen, dat hij vier kerkbanken huurde, die hij altijd zorgde te vullen met jonge mannen. Zondagsschool houden was niet iets voor hem, maar men zei hem, dat hij beter geschikt was om leerlingen te werven. En zoo ging hij naar de gemeenste buurten van Chicago en kwam den eersten Zondag opdagen met achttien haveloze slungels, blootshoofds en blootvoets, een [en al lompen en vuil, maar, volgens Moody's verklaring, allen met eene ziel, die gered moest worden.

En zoo vond Moody zijn weg in de achterbuurten; daar kon hij werken zonder dat iemand aanmerkingen maakte, of als dat het geval was, werd hem dat duidelijk gemaakt door steenen en doode katten, maar deze dingen dienden juist om zijn geestelijke strijdkrachten te ontwikkelen. Hij begon in dien tijd geenszins gemis aan verstandelijke ontwikkeling te voelen, maar hier waren lieden, die zelfs hij kon onderwijzen, en het was zijn grootste blijdschap om de diepst gezonkenen tot Christus te leiden. Het is echter verbazingwekkend, hoe zij later de grootste scharen wist te boeien, waar menschen uit de hoogste standen der maatschappij vol aandacht naar hem luisterden.

In 1873 kwam hij naar Engeland, waar hij met den even bekenden Ira D. Sankey twee jaren lang arbeidde tot zegen van duizenden. Soms had hij vijf, tien tot vijftienduizend menschen onder zijn gehoor, die als aan zijne lippen hingen. Hij was een vijand van redeneeren. „Verkwist den tijd niet met redeneeren,” zeide hij tot zijne helpers. „Ik geloof, dat het een werk des duivels is om de aandacht af te leiden en de menschen te doen uitstellen. Als iemand redeneeren wil, moeten wij met hem bidden en hem laten gaan. Job bleef staande, totdat hij met zijne vrienden aan 't redeneeren kwam. Hij kon zijne zweren en zijne andere beproevingen beter verdragen dan redeneeringen.”

Van 1881 tot 1883 arbeidde hij weder met den heer Sankey in Engeland, maar na dien tijd heeft hij hoofdzakelijk in Amerika het Evangelie verkondigd, terwijl hij in Northfield groote inrichtingen had voor onderwijs en opleiding van evangeliepredikers. Onlangs was hij echter weêr dringend uitgenoodigd om nog eens weêr Engeland en Schotland te bezoeken, maar zonder gevolg, hij beloofde echter over twee of drie jaren er nog eens over te zullen denken. Dit heeft niet zoo mogen zijn; de stem des Meesters klonk: Kom hooger op.

*) In Amerika gaan ook volwassen personen naar de Zondagsschool.

EEN EN ANDER.

*** Heerlijke opwekking. In „The Freeman” van 15 December '99 deelt Rev. A. W. H. Strenli een en ander mede van Evangelische samenkomsten, gehouden in Manchester, onder leiding van Rev. G. R. Cairns, Bapt. voorganger te Chicago. Deze samenkomsten waren zoo gezegend, dat wij dachten, het zou den lezers van „De Christen” niet onwelkom zijn er ook iets van te vernemen. De heer Streuli zegt:

„Op Zondagachtermiddag werden er vergaderingen voor mannen alleen gehouden, en de kerk was telkens gevuld. In de eerste samenkomst kwamen niet minder dan vijfenzeventig mannen tot bekeering, en na afloop van al de vergaderingen hadden meer dan vijfhonderd personen Christus beleden; in sommige gevallen waren geheele familiën tot den Zaligmaker gebracht. Ook in de Zondagsschool was de zegen opmerkelijk; van de oudste leerlingen waren geheele klassen tot beslissing gekomen.

De groote aantrekkelijkheid van deze samenkomsten was, dat zij geheel vrij waren van opgewondenheid. De heer Cairns sprak als een mensch tot de harten der menschen. Den zedelijken mensch maakte hij duidelijk, dat hij zich zeer vergiste door te denken, dat hij goed was en de bekeering niet van noode had, en stelde hem Nicodemus voor als bewijs van de noodzakelijkheid der wedergeboorte. Den man, die alles voor de rechtbank van zijn verstand bracht, werd het Evangelie zóó voorgesteld, dat zijn eigen verstand hem als een zondaar veroordeelde, en dat Christus waarlijk de Zaligmaker was. De prediker trok zijnen hoorders de laatste steunsels onder de voeten weg, zoodat zij allen zonder verontschuldiging voor God waren.

Met de onbekeerden sprak hij als een stervende met stervenden, alsof ieder oogenblik het laatste kon zijn. „Wat kan God meer doen,” zeide hij, „dan het eeuwige leven aan te bieden? Hij kan de menschen niet op de knieën dwingen, en naar den hemel slepen. Dat zou den hemel tot eene gevangenis maken.” Hij sprak met verontwaardiging over de menschen, die „hun levenslicht lieten branden in den dienst van den duivel, en dan meenden de laatste flikkering wel aan God te kunnen geven.” „Niet alleen uwe ziel moet gered worden, maar uw leven eveneens, opdat gij m oogt *leven* voor Christus.”

De heer Cairns behandelde vele moeilijkheden, die de menshen terughouden van Christus. „Als gij wachten wilt, totdat gij *voelt* behouden te

zijn, wordt gij het nooit. Gij kunt u niet genezen *gevoelen* totdat gij genezen *zijt*. De Bijbel spreekt geen enkel woord over het gevoel, met betrekking tot de zaligheid." „Gij vreest afvallig te worden? Misschien leeft gij niet eens zoo lang dat gij er den tijd toe hebt. Het he den alleen behoort u." En wat hij zeide, bewees hij uit de Schriften. Hij sprak uit het hart de waarheid, die hij geloofde.

Maar vooral in de navergaderingen werd de macht van Christus openbaar. Na een kort gezang, riep hij de Christenen op om een text op te noemen, die eene belofte behelsde, en naar aanleiding van die texten riep hij zijnen hoorders toe om hun vertrouwen op Christus te stellen, en vroeg dan allen, die Christus nog niet beleden hadden, en Hem wilden vertrouwen, om op te staan en dit uit te spreken. En dan stonden mannen, vrouwen en kinderen op om hun geloof in Christus te belijden, en als wij dat zagen en hoorden, dan bogen wij ons hoofd in het gevoel van de nabijheid Gods.

Avond aan avond, kalm en zonder eenige opgewondenheid, herhaalden velen de eenvoudige, heerlijke woorden der belijdenis, en de kracht des Heiligen Geestes werd steeds gevoeld. Wij zagen als 't ware den Zaligmaker voorbijgaan, zeggende tot de menschen om op te staan en Hem te volgen, en als Hij voorbijging gevoelden wij de gezegende kracht van den zoom van zijn kleed, die *ons nieuw leven gaf*. *De gebeden* van ouders voor hunne kinderen, van onderwijzers voor hunne leerlingen, van een predikant voor zijne gemeente werden rijkelijk verhoord.

Een van de vele treffende voorvallen gedurende de samenkomsten mag hier niet verzwegen worden. Een jongeling, kreupel van zijne jeugd af, had een sterk verlangen te kennen gegeven om de samenkomsten bij te wonen, en twee van zijne vrienden besloten zijn wensch te vervullen. Elken avond droegen zij hem om de beurt op hun rug naar de vergadering. Op den derden avond vond de kreupele den Zaligmaker, en toen werd bijzonder gebeden, dat ook zijne twee vrienden tot het Licht gebracht mochten worden. Op den laatsten avond vóór de slot-dankstond, na een treffende toespraak van den heer Cairns over Mefiboseth, den kreupelen zoon van Saul, gaven de twee jongelieden hun hart aan Christus, en alle drie wenschen nu hunnen Heer in den doop te belijden."

INGEZONDEN.

UIT GRONINGEN.

Jac.: Wel Jonathan, ik ben blij, dat we nu toch eens weer een poosje met z'n tweeën zijn, om, niettegenstaande het nachtelijk uur, nog eens een blik te werpen op 't een en ander, wat we zoo hebben doorgemaakt in de laatste dagen. Reeds Vrijdag (22 Dec.) toen ik u begroette, was ik zoo recht feestelijk gestemd, en thans aan 't einde dezer Kerstdagen is dat nog niet veranderd.

Jonathan: Nu, mijn beste kameraad, als ik eindelijk ook eens iets mag zeggen, dan zal het dit zijn, dat het mij nimmer zal berouwen, mijn kerstvacantie in Groningen te hebben doorgebracht. Wel, wel, wat hebben jullie Groningers het toch goed.

Jac.: Ja, ge hebt nu eens een weinig genoten van hetgeen in Groningen ons deel is. Indertijd heb ik u er wel eens wat van geschreven en, ofschoon u dit soms wat overdreven scheen, moet ge nu toch toestemmen, dat we het hier waarlijk goed hebben.

Jonathan: Ik zal nooit aan de juistheid uwer woorden twijfelen. Ik heb hier werkelijk vijf dagen feest gevierd. Eerst Vrijdagavond, toen we met zoo velen in de kerk samen waren, om daar de verjaring van onzen Voorganger, br. Planting, feestelijk te gedenken. Die blijde geest, die aardige rijmelarijen, die goede woorden, alsook dat bazuingeschal, ziet, dat alles deed me goed en stemde me tot stillen dank aan Hem, die al dat goede schenkt. O, mijn goede vriend, laten we steeds biddende hem blijven gedenken, in wien God ons zulke rijke zegeningen schenkt.

Jac.: Dat is ons heilig voornemen, Jonathan.

Jonathan: En dan die Zaterdagavond. Wel, wel, ik had nooit gedacht, dat het planten en versieren van een kerstboom zulk een genoegen verschaft. 't Heeft wel wat lang geduurd, maar — — — je had ook eer van je werk, hoor. Allen zagen 's morgens even genoeglijk naar dien mooien boom.

Jac.: Och ja, zulk een arbeid loont de moeite. 't Zou echter een volgende maal mooier staan, als er sinaasappels, in plaats van appels, aan hingen.

Jonathan: Dat ben ik volkomen met je eens, mijn waarde. Doch verder. Ik heb me des Zondags werkelijk geamuseerd. Wel, wat hebt ge het toch gezellig! Bijna den ganschen dag kunt ge bezig zijn in allerlei arbeid, zonder dat ge het te druk hebt. Zeg, die muziek maakt een goed effect bij de volkssamenkomsten. Hebt ge die elken Zondag om 5 uur?

Jac.: Neen, Jonathan, in den laatsten tijd om de andere week.

Jonathan: Nu, ze zijn me uitstekend bevallen. Maar dat Gemeentekerstfeest. Maandagmiddag was toch ook rijk gezegend! Wat was de kerk vol en wat heerschte daar toch een goede stemming! Wat daar gezegd werd, was nu toch zoo rechtstreeks: „uit het hart — tot het hart." Wat waren daar veel gelukkige menschen bij elkaar. Neen, dat geluk kent de wereld toch niet. Wat vloog die tijd gauw om. Slechts eene zaak beviel me niet, n.l., dat er een einde aan kwam.

Jac.: Ik hoor wel Jonathan, dat ge daar recht gelukkig waart. Nu, 't ging mij evenzoo. Maar, hoe hebt ge het vandaag dan wel gehad, bij de Zondagsschoolkinderen.

Jonathan: Ja zie, hierover durf ik haast niets zeggen, uit vrees te kort te doen aan 't geen me vervulde. Ik kan niet half zeggen, wat me wel door 't hoofd ging, bij het zien der blijde oogen der gelukkige kinderen, glinsterende als de kaarsjes aan den boom. En als ik aan alles terug denk: aan die verhalen, die verteld zijn, die liederen uit volle borst gezongen, zoo heerlijk door hoornmuziek begeleid, als ik denk aan ..... maar och, wat zat ik nog zeggen over die versnaperingen, die cadeautjes, over de vlugge Martha's, die ik nog zie zweven tusschen die groote kinderschaar. En dan dat fluitkoor, o mijn waarde vriend, ik moet u betuigen, dat ik alles heerlijk, alles kostelijk vond. En, wanneer mijn kerstvacantie weer aanbreekt, o, dat mij dan niets verhindere, andermaal bij U in Groningen te komen. Ge moet me zoo nu en dan maar eens schrijven, dan geniet ik meteen ook nog iets van al het goede, dat u ten deel valt. En nu mijn vriend, 't is laat geworden, laat ons gaan slapen.

Jac.: Ja Jonathan, ik versta je. Ik gevoel ook werkelijk behoefte, na zulke gezegende dagen, nog eenige oogenblikken stil te zijn, om in mijn hart met God te spreken. Rust wel!

GRONINGEN, 26 Dec. '99.

Uit de Gemeenten.

STADSKANAAL. Ons Kerstfeest — ziedaar het onderwerp der laatste dagen. Wij genoten veel uit de milde hand onzes Gods.

Maar niet het minst de leerlingen, onderwijzers en onderwijzeressen der 9 Zondagsscholen op het arbeidsveld der Gemeente. Overal werd er met vreugde feest gevierd en de geboorte van den grooten, waren Kindervriend herdacht. De Zondagsschool-arbeid bloeit. Er kon dus met dankbaarheid feest gevierd worden. En onze c.a. 440 kinderen werden allen verblijd, niet alleen door feestgenot, maar ook door geschenken in boekjes en kaarten. God zegene al die kleinen en hun onderwijzers. —

De kroon van het Kerstfeest was voor de Gemeente het „Liefdemaal", waarvan door een broeder het volgende vermeld wordt:

Liefdemaal te Stadskanaal.

't Was geen wonder, dat de Apostel Petrus, toen hij met de twee andere Apostelen op den berg der verheerlijking de heerlijkheid des Heeren aanschouwende, zich daar zoo tehuis, zoo gelukkig en zalig gevoelde, dat hij sprak: „laat ons hier tabernakelen bouwen." Wij zondige menschen, zoo spoedig wij eenige stralen van de tegenwoordigheid der heerlijkheid des Heeren aan ons hart gevoelen, zijn gelukkig, en wenschen ons steeds in die stralen te koesteren. Het gaat ons als den zieke, die de eerste warme stralen der zomersche zon genoten heeft, deze steeds meer wil genieten, daar zij zoo versterkend en weldoend op hem inwerken. Hier te Stadskanaal was het ons dezer dagen zoo goed, dat ook wij werkelijk moeite hadden van de zoo heerlijke feestdagen afscheid te nemen, en een „meer, meer" was ook de begeerte van ons hart.

Den morgen van den 26 Dec., den 2en Kerstdag, kwamen van alle richtingen, n.l. van Pekela, Muntendam, Ter-Apel, uit de verschillende monden der Veenkoloniën enz. enz., leden en vrienden der gemeente te zamen. In wagens, met den tram, op fietsen, „scheuvels" en te voet kwamen de broeders samen stroomen. De kerk der gemeente was al spoedig geheel gevuld, zelfs zoo, dat de laatkomenden nauwelijks een plaatsje konden vinden.

Br. v. Beek bereidde ons door de prediking, naar aanleiding van het „Kerstlied der Engelen, Luk. 2 : 14, op het liefdemaal, dat na de prediking gehouden zou worden, voor. Voor de eerste maal weerklonken binnen de wanden dezer kerk de tonen van een orgel, waardoor de stemming in ruime mate verhoogd werd.

Na de prediking ving het Liefdemaal aan en hier was het nu met recht een hart en eene ziel. Als om strijd wilde men spreken van de groote daden Gods. Bijzonder vermeldenswaard is hier wel de goede stemming, die onder de broeders van Muntendam heerschte. Lezen we in de Schrift, dat de Engelen zich verblijden over een zondaar, dit zich bekeert, de broeders van Muntendam waren door de bekeering van een zondaar, die naar hun getuigenis, vanwege zijne zondige daden vele malen in de gevangenis gezeten had, niet minder vol blijdschap. Ook deze nieuwe broeder was in hooge mate gelukkig, en hij schaamde zich niet voor allen op te staan, om daardoor te getuigen, dat hij wel met de banden der zonde gebonden geweest, doch nu verlost was door het heiligend en reinigend bloed des Heilands.

Jammer, dat de tijd zoo gauw heenging en daardoor de stroom van goede woorden, die ons bijna een ganschen dag toegevloeid was, een einde nam. Ook wij wilden nog zoo gaarne meer genieten. De kracht uit de hoogte, die onder ons en in ons werkte, was ons zoo weldadig; doch het genieten zonder ophouden, zonder storing is ons hier niet weggelegd; het blijft ons voorbehouden, tot we eens met onzen Heiland vereenigd zullen zijn. Na nog eens de eenheid, die onder ons is, in de verkondiging van den dood des Heeren bevestigd te hebben, begaf een ieder zich weêr naar huis, met de voldoening in 't hart eens weder een dag in de moedergemeente te Stadskanaal geweest te zijn. De Heer geve, dat het daar genotene door de vruchtbaarmakende werking des Heiligen Geestes, van beteekenis zij voor de eeuwigheid.

E. HARMSEN.

VALTHERMOND. Zondag de 17 December 1899 was voor de gem. Valthermond een dag van ware blijdschap. Na de prediking werd de gem. verzocht even te blijven. Onverwacht was eene jongedochter (n.l. Pietertje, dochter van onzen br. Ouderling H. Blaak) tot volkomen overgave gekomen, en wenschte nu voor de Gem. belijdenis te doen van haren Heer en Heiland Volmondig en onder tranen beleed zij dat ze zich verloren had geweten, dat ze tot Jezus hare toevlucht had genomen en dat ze nu verlost was, volkomen verlost. Nadat ze beloofd had haren handel en wandel in te richten naar de ordinantie van de gem. Gods werd ze met blijdschap door de Gem. begroet en de dag harer begrafenis (d.i. doop) vastgesteld. Gez. 20 : 1.

Namens de Gem:
DE SECRETARIS.

CORRESPONDENTIE.

Wij ontvingen verscheiden tamelijk uitgebreide verslagen van gehouden Zondagsschoolfeesten, die grootendeels van gelijken inhoud en strekking zijn. Het is ons echter niet mogelijk, die allen geheel op te nemen, we nemen er dus het meest belangrijke uit over voor een volgend no.

RED.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van H. A. te Hengeloo f 11.74; van H. M. te N. Pekela f 6. N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor Foxhol.

Nog in dank ontvangen van de Gemeente Hoorn en Berkhout f 8 30. Met de evangelisatie in

Foxhol zijn we reeds begonnen. De opkomst is naar omstandigheden zeer bevredigend. Zijn hier in den omtrek nog broeders, die Foxhol eens met de gave des woords wenschen te dienen — op Vrijdagavond of Zondagnamiddag — die verzoeken wij beleefd daarvan aan ondergeteekende tijdig kennis te willen geven.

GRONINGEN. B. PLANTING.

ADVERTENTIEN.

*** Door Gods goedheid werd ons heden voorspoedig een *ZOONTJE* geboren.

J. OLIJSLAGER.
G. OLIJSLAGER—POTJEWIJD.

NIEUWEPEKELA, 28 Dec. '99.

HEILWENSCH.

God geve u naar Zijn liefd' en trouw
Genoegelijke tijden,
Maar zoo die vreugd u schaden zou
Geev' Hij u kruis en lijden.

B. PLANTING en Echtgenoote.

GRONINGEN, 1 Jan. 1900.

*** Hartelijke gelukwensch bij de wisseling des jaars en dezer eeuw, aan alle in Christus verbondenen, zoowel *Buiten* als *Binnenlands* — ook aan Familie en vele Vrienden en kennissen.

FAMILIE ROELES.

ZUTPHEN, 1 Jan. 1900.

*** Bij de intrede van het nieuwe jaar allen brs. en zrs. des Heeren beste zegen van harte toegebeden door

Zr. A. DE VRIES.

GRONINGEN, Wilhelmina Vereeniging.

HARTELIJKE GELUKWENSCH

aan alle brs. en zrs. in ons Vaderland, zoowel als in 't Buitenland, bij het nu ingetreden nieuwe jaar.

„Vreest niet, — want de Heer zal met u wezen." — (II Kron. 20 : 17.)

G. DE VRIES en Echtgenoote.

HAULERWIJK.

J. v. DUINEN
en
ECHTGENOOTE.
2 Thess. 3 : 3.

GR. m. g.

A. BOS
en
A. M. v. DUINEN.
Ps. 134 : 3.

GR. m. g.

*** Aan alle brs. en zrs. in Christus Jezus onzen hartelijken vredegroet en voorbede, bij het intreden des jaars.

JOH. MOLENAAR en Echtgenoote.

AMSTERDAM.

*** Hartelijke gelukwensch aan alle Gemeenten, broeders en zusters, bij den aanvang van den nieuwen tijdkring, door

H. TER BRAAK en Echtgenoote.

*** Heil en zegen wordt toegebeden aan alle brs. en zrs. in onzen Verlosser, in dit nieuwe jaar.

K. v. D. BAAREN en Echtgenoote.

STADSKANAAL.

*** Godes zegen toegewenscht door

W. PANJER en Echtgenoote.

AMSTERDAM, 1 Jan 1900.

*** Allen brs. en zrs. in Nederland wordt Gods zegen toegebeden bij de intrede van het jaar 1900 door uw medebroeder in Chr.:

E. HARMSEN.

*** Bij de intrede van het nieuwe jaar zij al den brs. en zrs., zoowel in 't Buitenland als in Nederland, Gods beste zegen bij voortduring van harte toegewenscht door uwen br. en zr. in Christus Jezus

H. KATUIN Bz. en Echtgenoote.

VRIESCHELOO, Jan. 1900.

*** Van Berlijn uit zenden wij onze heilgroeten naar ons lieve Vaderland aan alle broeders en zusters in Christus bij 't begin van een nieuw jaar.

De Zusters Diakonessen:
M. v. D. MOLEN.
Hebr. 13 : 18*a*. B. ENGELSMAN.
M. WEGKAMP.
M. v. LEEUWEN.

*** De zegen van God, onzen Vader, en de gemeenschap des H. Geestes wordt allen broeders en zusters van harte toegebeden, bij den aanvang van het jaar *negentienhonderd*, door uwe in Christus verbondenen:

E. VAN DER STEUR.
E. VAN DER STEUR—DE BOER.

HAARLEM, 1 Jan. 1900.

*** De zegen des Heeren zij allen broeders en zusters toegewenscht bij den aanvang dezes jaars.

C. VAN PAASSEN en Echtgenoote.

AMSTERDAM.

*** 's Heeren zegen en de volle gemeenschap des H. Geestes wordt allen brs. en zrs. in het Vaderland en daar buiten van harte toegebeden bij de wisseling des jaars door

DERK SPREEUWERS en Echtgenoote.

WEERDINGERMOND.

*** Gods beste zegen allen brs. en zrs. bij de intrede des nieuwen jaars toegewenscht door

J. G. DE HAAN en Echtgenoote.

MUSSELKANAAL, 1 Jan. 1900.

*** Bij de intrede des jaars 1900 aan al onze medeverbondenen in Christus onze heilgroeten.

JOH. DE VRIES en Echtgenoote.

STADSKANAAL, 1 Jan. 1900.

*** Des Heeren zegen toegewenscht aan al de brs. en zrs. bij 't begin van dit nieuwe jaar.

P. ATTEMA en Echtgenoote.

AMSTERDAM, 1 Jan. 1900.

*** Onze hartelijke heilgroet bij 't begin dezes jaars aan alle medeverbondenen in Christus door

B. AUKEMA en Echtgenoote en
J. DE WILDE.

WOLSUM, 1 Jan. 1900.

Nieuwjaarsgroet van het Oorlogsveld.

Allen Vrienden en Bekenden wenschen wij bij de intrede van het jaar 1900 Gods besten zegen toe op allen arbeid, alsook in elken weg, waarin Hij wil leiden.

N. JAC. ZERBST en Echtgenoote.
JOHANN A. ZERBST.

Middellager, Swazielandgrens,
Zuid Afr. Republiek.

*** Gods onmisbare zegen zij den broeders en zusters hier en in ons oude Vaderland bij de wisseling des jaars van harte toegewenscht door

J. J. LUKAS en Echtgenoote.

CHICAGO, Mich., 25 Vlastings Street.

*** G. W. PROST en Echtgenoote en Kinderen brengen door dezen aan alle brs. en zrs. in Chr. hun hartelijke heilwenschen bij den overgang des jaars.

ZUTPHEN, 1 Jan. 1900.

*** Geluk en zegen bidden wij bij de wisseling des jaars toe aan allen, die met ons in Christus gelooven.

H. W. ALTENA.

ZUTPHEN (Hoven.)

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 8—14 Januari.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: „Jezus nam toe in wijsheid, in grootte en genade bij God en de menschen." Luk. 2 : 52.

Maandag 8 Jan. Luk. 2 : 40—52. De knaap Jezus bezoekt Jeruzalem. Twaalf jaar oud en in de dingen zijns Vaders! Hoe velen van ons zijn ouder en hebben er nimmer over nagedacht of zij ook God zullen dienen.

Dinsdag 9 Jan. Deut. 16 : 1—8. Het Paaschfeest. Om het Paaschfeest was Jezus naar Jeruzalem gekomen. Hier lezen wij van de beteekenis van dit feest, gelijk het in Jeruzalem gevierd werd.

Woensdag 10 Jan. Joh. 5 : 17—24. Des Vaders werken. Het was een grootsch werk, dat Jezus te volbrengen had en waartoe Hij gekomen was: namelijk het eeuwige leven den zijnen te verzekeren.

Donderdag 11 Jan. Joh. 7 : 1—15. De verwondering der Joden. Zoowel als kind, alsook als man bracht Jezus de Joden door zijne wijsheid die zij zich niet konden verklaren, in verbazing.

Vrijdag 12 Jan. Spr. 4 : 1—13. De hooge waarde der wijsheid. Wij doen wel, wanneer wij van onze vroegste jeugd af naar ware wijsheid tracht en zoo naar vermogen Jezus voorbeeld volgen.

Zaterdag 13 Jan. Spr. 23 : 15—25. Het wijze kind. Een wijs en gehoorzaam kind bereidt den ouders meer vreugde en een ongehoorzaam, dwaas kind veel meer zorg en kommer, dan zij zich voorstellen.

Zondag 14 Jan. 2 Petr. 3 : 11—18. Was dom in de genade. Het ouder en grooter worden komt vanzelf, zonder ons toedoen, maar in genade wast alleen degene, die dagelijks bidt: Heere, help mij!

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 664 DONDERDAG 11 Jan. 1900. 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen
adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

VOORWAARTS.

Een droeve melodije trilt
In iedre menschenborst;
Een honger, nimmermeer gestild,
Een nooit te losschen dorst.

Van 't grijs verleden zingt dat lied,
Een lang verloren vreê;
Onrustig als het ritselend riet
Aan 't rotsig strand der zee.

Geslachten rijzen en vergaan,
En nieuwe worden grijs,
En altijd weer dezelfde traan
Om 't oude Paradijs.

En toch — niet in der eeuwen schoot,
Niet in het grijs verleên,
Niet dáár ligt redding van den nood,
Of drijft ons 't leven heen;

Neen, voorwaarts, altijd verder voort,
Gewerkt, gestreên met macht;
Herov'ren, is het groote woord,
Wat wegzonk in den nacht!

Omhoog den matten blik gericht;
Een sluier dekk' 't verleên,
Omhoog blinkt nog hetzelfde licht,
Dat eens in Eden scheen.

Dat wenkt u toe, dat gaat u voor,
Voor in der tijden loop;
Rijs op en volg dat glinstrend spoor;
Onsterflijk is de hoop.

W. J. W. Jr.

De hulde aan Jezus door heidensche wijzen,

DOOR

Dr. A. Mc LAREN.

Matth. 2 : 1—11.

Het Evangelie van Mattheus is het Evangelie van den Koning der Joden; maar het verhaalt ons van de heidensche wijzen, die het kind in de kribbe huldigden. Het Evangelie van Lukas is het Evangelie van den Heiland der wereld; maar het maakt melding van Simeon en Anna, die hunnen Heer biddend begroetten. De juiste opvatting aangaande Israëls Koning is, dat Hij de algemeene Verlosser, de Heiland der wereld en Israëls Messias is.

Het treft geen doel, naar het vaderland, naar het aantal en naar het later wedervaren dezer vreemde bezoekers te vragen, die op eenmaal in de geschiedenis verschijnen en even spoedig verdwijnen. Het moge ons genoeg zijn, te weten, dat zij uit het Oosten kwamen en als de eerstelingsvrucht uit de heidenwereld zich voor den Koning bogen, dien Israël als kind niet achtte en als man verwierp.

Ten opzichte van de woorden dezer wijzen in vers 2 vermeld, dringen zich twee vragen bij ons op: 1. Wat was het, dat zij gezien hadden? 2. Hoe brachten zij het in verbinding met het geloof, dat de Koning der Joden geboren zou zijn? — De eerste vraag wordt dikwijls beantwoord door aan te nemen, dat een bijzonder opvallende planetenverschijning, welke ongeveer twee jaren voor de geboorte des Heeren had plaats gevonden, door hen in die richting verklaard zou zijn geworden. Intusschen kan daar tegen ingebracht worden, dat het bericht aangaande de ster, die hun voorging en hen zelfs het huis aanwees, maar nauwelijks op eene ster betrekking kon hebben, die hoog aan den hemel stond. Schrijver dezes houdt het voor het meest in overeenstemming te zijn met het verhaal, dat tot dit doel een buitengewoon lichtlichaam te voorschijn geroepen werd.

De uit de verschenen „ster" gemaakte gevolgtrekking is onverklaarbaar, wanneer de wijzen niet voor de verschijning derzelve iets van de verwachting van den Messias, die toen ter tijd wijd verspreid was, hadden geweten.

Het was niet de ster, die in hen het geloof verwekte, dat een Koning der Joden, in Wien zij belang stelden, geboren was, maar het was hunne verwachting of hoop, dat Hij gekomen was, die hun aanleiding gaf, om de beteekenis der ster juist uit te leggen. God zond zijne openbaringen gewoonlijk niet aan onvoorbereide zielen. God laat verwachtende zielen nooit zonder helderder licht. Deze wijzen waren Astronomen (sterrekundigen) en waarschijnlijk Astrologen (sterrewichelaars) en zoo werden zij door eene ster geleid. God gebruikt der menschen gewoon beroep en hunne bijzondere bekwaamheden en talenten, om ze tot Jezus te leiden, en wanneer wij er acht op geven, vinden wij in onzen dagelijkschen arbeid en in onze gedachten wegwijzers naar Hem heen.

„Wij hebben zijne ster gezien in het Oosten." Oogenschijnlijk zagen zij haar voor korten tijd en hebben zij daarna hunne reis zonder hare stralen vervolgd. Zij konden hun weg naar Judea zonder haar wel vinden, en waar gewone middelen voldoende zijn, worden buitengewone hulpmiddelen niet verleend. De ster scheen in de eerste plaats niet om hun den weg te wijzen, maar om hun de geboorte aan te kondigen. Hoe langen tijd zij voor de reis noodig hadden, kunnen wij slechts vermoeden.

Welk een contrast tusschen het innig verlangen der wijzen en de koele stemming, die zij te Jeruzalem aantroffen! De koning „outroerde". Geen wonder; hij wist wel, dat hij geen recht had op den troon, en dat deze als boven den krater van een niet uitgebrande vulkaan stond. Dit kon wel eens het begin eener uitbarsting zijn. Dat echter geheel Jeruzalem ontroeren kon, dat was een beklagenswaardig bewijs van hare ontaarding. Een zoodanig Jeruzalem had inderdaad reden om te sidderen. Laten wij ons afvragen, hoe het ons te moede is, wanneer wij hooren, dat God ons nadert.

De schriftgeleerden wisten, met betrekking tot de profetie van den Messias, alles; maar het kwam in hun gedachten niet op, om met de wijzen naar Bethlehem te reizen. Bloot verstandsbegrip is onvruchtbaar. Wanneer het op ons hart en leven geen invloed uitoefent, dient de kennis slechts tot verzwaring van ons oordeel.

Herodes had zijn plan reeds gereed, toen hij de wijzen heimelijk tot zich ontbood om zijn kruisverhoor aan te wenden. Zijne vragen naar den tijd van het verschijnen der ster moest slechts dienen om te kunnen bepalen, hoe ver hij zijn moorddadig vangnet uitwerpen moest. Blijkbaar wisten de wijzen tot nu toe nog niet, waar het kind was, want het was Herodes, die hen naar Bethlehem heenwees. Niemand bekommerde zich om den pas geboren Koning. De ijver der wijzen vermocht niet de Joden tot ontwaking te roepen; niemand hunner gevoelde zich gedrongen, om zich bij de wijzen tot nader onderzoek aan te sluiten. Kon hunne koude onverschilligheid wel door iets duidelijker uitkomen? Herodes' voor de hand liggende huichelarij had in ieder geval bij de wijzen wel verdenking opgewekt, eer de Engel hen waarschuwde. Zoo verlieten zij Jeruzalem, zonder eene ziel gevonden te hebben, die in hunne hoop deelde. Welk eene huivering moet hun overvallen zijn en hoe moeten zij zich over die algemeene zorgeloosheid verwonderd hebben! En toch waren er een Simeon en een Anna, benevens anderen in de stad, die de vertroosting Israëls verwachtten, en die deze vreemde pelgrims gaarne zouden omarmd hebben. De godvreezenden hebben vaak meer gelijkgezinden, dan zij denken.

De wijzen schijnen de aan Herodes medegedeelde profetie niet gekend te hebben, anders ware het niet noodig geweest hen naar Bethlehem te verwijzen. Zij hadden alzoo slechts Herodes' inlichting en het behoeft ons niet te verwonderen, als zij met eenigen twijfel in hun hart *Jeruzalem verlieten.* Maar *nadat* de menschelijke hulp voor hen gedaan had, wat zij kon doen, daar verscheen hun de ster weder. Het wordt op eene wijze beschreven, die voor eene gewone planeet niet passend zou geweest zijn. Had zulk eene ster het huis wel kunnen aanwijzen? Ik denk het niet. Maar hoe het ook zijn moge, de verschenen, verdwenen en weder verschijnende ster leert ons, hoe God door buitengewone middelen leiden kan en hoe deze niet voortgezet worden, waar ons eigen vermogen of andere middelen van menschen toereikende zijn, maar hoe zij zekerlijk herhaald worden, wanneer de behoefte er aan ontstaat.

Wie gevoelt niet met deze geduldige reizigers de groote vreugde, waar zij op eenmaal zich het eindpunt hunner dringende wenschen nabij gebracht zien! Hun geloof had hen langen tijd staande gehouden. In hun vaderland hadden hunne harten gedorst naar het zien van een Koning, die in staat zoude zijn, hen te zegenen.

Zij hadden zich op een teeken verlaten, dat zij voor eene goddelijke aanwijzing hielden. Zij hadden hunne nasporingen niet opgegeven, toen zij in de stad, waarin zij den Koning op zijn troon verwachtten te vinden, niemand vonden, die eenig deel nam in hun verlangen. Hun geloof was niet geweken, toen zij naar het armoedige dorp Bethlehem gezonden werden. En nu is de ster weder daar met hare liefelijke stralen om hen te geleiden! Maar welk een paleis is het, waarheen zij gebracht worden!

Hunne kostbare giften, die voor een koning pasten, werpen een eigenaardig licht en versprei den een buitengewonen geur door het uiterst bescheiden, wellicht donker vertrek, in hetwelk de zuigeling op den schoot zijner moeder lag. Is d i t d e K o n i n g? Hun geloof was ook tegen deze laatste proef bestand. Deze heidenen hadden helderder blik dan het joodsche volk en zij ergerden zich niet aan den nederigen toestand des Konings. Goud, wierook en mirre waren koninklijke gaven en in die armelijke woning schijnbaar geheel misplaatst. Maar zij werden aan de voeten neergelegd van hem, wien zij behoorden, en heidenen waren de eersten, die den Koning der Joden hulde brachten. Die neerknielende groep was een profetie van de toekomst, als de door Israël verworpen Koning de Koning der menschen zijn zal, en alle koningen voor Hem neervallen zullen.

Wat deze eerstelingen uit het heidendom betreft, wij volgen hen, zooals zij op hun reis huiswaarts uit onze oogen verdwijnen, en gelooven dat zij die het eerst met hunne offers des geloofs naar de kribbe ijlden, Jezus Christus gedurende hun volgend leven in het hart trouw gebleven zijn, en dat zij sedert lang rondom zijn hemelschen troon verzameld zijn geworden, waar zij in zijn goddelijk koninkrijk rijkere offers aan Zijne voeten leggen, dan zij voor des zuigelings oogen in Bethlehem uitspreiden konden.

N. v. B.

Van het arbeidsveld.

Het zal gewis den lezers van „de Christen" en vooral den gevers van den Uniecent aangenaam zijn eens weer iets te hooren van den arbeid der broeders die dezen winter reizen. Reeds vernamen wij iets van broeder ter Braak, die mij nu zijn tweede verslag zond, dat echter tot een volgende week moet blijven liggen, omdat ook br. Bos mij een uitvoerig bericht zond, dat hier in hoofdzaak volgt.

„Den 2en December kwam ik des avonds laat bij br. v. Beek te Stadskanaal aan, waar ik mij naar lichaam en ziel in die gastvrije woning mocht verkwikken en des Zondags met de gemeente den dood des Heeren mocht gedenken aan den avondmaalsdisch. Des avonds bezocht ik de jongeliedenbijeenkomst, een gezelschap van ongeveer 40 personen, waar ik de gelegenheid vond om een woord te spreken.

Des anderen daags vertrok ik naar Assen te voet, onderweg den voorbijgangers traktaten aanbiedende. Ook trof ik een postbode, met wien ik een eind wandelde en hem wees op den Heiland, voor wien hij ook een boodschapper van goede tijding moest zijn, en verder ontmoette ik een schaapherder, die mij 't beeld van den Goeden Herder voor de aandacht bracht, waarop ik den 60 jarigen schaapherder toen ging wijzen, hem herinnerende, dat hij aan den avond zijns levens was.

Bij eene vrouw met haar dochter dronk ik een kop koffie en sprak haar over 't heil harer ziel, betgeen zij echter met een spottend lachen beantwoordden. Ik ging evenwel voort haar op den ernst des levens te wijzen, dat weldra door den dood kon worden afgesneden en waarna 't oordeel volgde, hetgeen nog al eenigen indruk scheen te maken, zoodat zij een blaadje aannamen voor ik heenging.

Zoo kwam ik des avonds in Assen, waar ik des nachts logeerde en den volgenden morgen vertrok ik naar Haulerwijk, onderweg al weer traktaat verspreidend en de menschen in hunne woningen bezoekende, waarbij ik verschillende ontmoetingen had met begeerige, maar ook met onverschillige lieden, totdat ik eindelijk bij onzen welbekenden broeder G. de Vries een aangenaam tehuis vond, wiens dochter (een liefdezuster) ons dien avond de wijsheid Gods in de samenstelling van 't menschelijke lichaam op onderhoudende wijze aantoonde.

Den volgenden dag ging ik 't veld in op huisbezoek en ontmoette o. a. eene kranke vrouw, die ik op Jezus wees, maar die naar 't mij voorkwam op de klip des ongeloofs vastzat, hoewel ik vernam, dat zij als kind reeds de Zondagsschool van br. de Vries had bezocht, waar nu hare kinderen nog heen gingen. Vervolgens bezocht ik Zevenhuizen (mijn geboorteplaats), waar mijne bloedverwanten niet weinig verwonderd opzagen mij als colporteur daar te zien, maar mij toch welwillend ontvingen en zelfs een bijbel en een N. Testament van mij kochten.

Ik ontmoette daar veel onkunde, maar toch ook nog een man en vrouw, die beleden Jezus als hun Verlosser te kennen. Vroeger hadden zij ook met de gemeente omgegaan. Een avond vond ik gelegenheid 't Evangelie te prediken, dat met aandacht gehoord werd.

In Haulerwijk bezocht ik ook nog enkele gemeenteleden, maakte kennis met Zondagsschool, Jongelings- en Jongedochters-vereeniging enz., waar ik veel goeds genoot en ook nog een woord sprak. Maar bijzonder veel genoot ik op den verjaardag van br. de Vries, waar een groot getal brs. en zrs. in gelukwenschen en geschenken hunne liefde en achting voor hun' Voorganger aan den dag legden. Dat was als een Elim in de woestijn, hetgeen een Uniecentreiziger goed doet op zijn reis, dewijl hij ook veel onaangenaams ontmoet.

Den 15den Dec. vertrok ik van Haulerwijk naar Kornhorn, waar ik bij br. Volkerts gastvrij ontvangen werd, welke br. mij den volgenden dag geleidde naar De Parken, waar wij bij zekeren Tuinstra vriendelijk ontvangen werden. Bij zekere wed. de Jong werd ons welwillend de woning afgestaan, om Zondags 't Evangelie te verkondigen, terwijl zij tevens beloofde ruchtbaarheid aan de zaak te geven, wat tengevolge had, dat daar des Zondagsmorgens een aandachtig gehoor was van verscheiden menschen, die zich na de prediking begeerig toonden, om des avonds nogmaals te komen luisteren.

Des avonds vooral werd er met veel aandacht geluisterd; ik mocht met veel vrijmoedigheid spreken en merkbaar was Gods Geest daar werkzaam aan de harten tot overtuiging.

Des Maandags bezocht ik de menschen en ontmoette o. a. eene kranke, die op mijne vraag, of hare ziel gezond was, schreiende „ja" antwoordde en die nu al heengegaan is in de eeuwige rust. Naar mij een broeder meldde, die haar in de laatste ure bezocht had, was zij zingende ontslapen. Ook ontmoette ik eenigen van de secte der Mormonen en dezulken, die onder hun' verderfelijken invloed geweest waren, waar mij het bekende boekje van br. Mensink: „Het Mormonisme ontmaskerd," zeer van dienst was, zoodat veler oogen er voor open gingen.

Des Woensdags hadden we weer eene vergadering met goede opkomst. De kamer was stampvol, zelfs Mormonen waren tegenwoordig, o. a. ook hun prediker, die na de vergadering verlof vroeg mij iets te vragen, wat ik toestond op voorwaarde, dat hij niet beginnen zou te twisten. Hij begon evenwel dadelijk een twistgesprek, dat evenwel afgebroken werd door den zoon der wed. de Jong, die hem gebood de woning te verlaten.

Wij bleven nog eenige oogenblikken samen spreken en zingen en eindigden met een bidstond, waarin br. Volkerts den Heer dankte voor zijnen zegen. De duivel had verstoring willen brengen, maar werd beschaamd, want allen waren nu zat van de Mormonen.

Ik had plan om den 1e Kerstdag in Muntendam te zijn maar op verzoek van de broeders bleef ik in Kornhorn en er werd besloten om de Kerstdagen weer 't Evangelie te verkondigen en op den laatsten Kerstdag een feestje te houden waarbij wij de vrienden en vriendinnen uitnoodigden. 18 personen namen daaraan deel en wij waren recht gezegend bijeen onder 't genot van koek en koffie, door welwillende Martha's rondgedeeld. Een meisje riep mij buiten, waar eene vrouw mij wilde spreken, die mij beleed den Heer gevonden te hebben, en meteen haar verlangen openbaarde om gedoopt te worden. Met hare toestemming deelde ik 't der vergadering mede, waarop de gemoederen vol werden en nog een jongeling en een meisje zich uitspraken voor den Heer Jezus. Een 4 tal vroeg den doop aan. Wat ik daar gevoelde en genoot, laat zich niet beschrijven; ik kon wel springen van blijdschap. Tot laat in den avond bleven wij bijeen en allen getuigden: „Wij hebben nooit zulks gezien."

Brs. en zrs., gedenkt onzer in uwe gebeden en dank met ons den Heer voor de genade ons bewezen.

Uw liefh. br. Uniecentreiziger:
H. BOS.

INGEZONDEN.

Misschien hebben sommige broeders en zusters wel eens gedacht: hoe zou het toch met den arbeid van br. K. gaan onder de koeherders in de velden der gem. Vlagtwedde? Nu, ook naar aanleiding van onze Kerstfeestviering, deel ik gaarne er het een en ander van mede.

Gedurende den laatsten zomer mochten we weer geregeld onder die herders werken. We doen dat op de wijze van eene Zondagsschool, zij leerden hunne kaartjes goed en luisterden met toegenegenheid naar het woord Gods. Toen de koeien op stal kwamen werd mij eene deur geopend om elken Zondag met de jonge herders en ook met anderen samen te komen, zoodat ik thans eene Zondagsschool met 40 leerlingen heb. Met deze hielden wij ook Kerstfeest. Door de verre afstanden kunnen niet allen aanwezig zijn, maar we mochten toch met ruim 30 kinderen feestvieren. Daartoe in staat gesteld door eenige landbouwers en bazen der herders, konden wij onze leerlingen trakteeren op melk, krentebollen etc, etc, terwijl we boekjes konden uitreiken, die ons van de drukkerij der Weesinrichting te Neerbosch en uit Amsterdam waren gezonden. Een en ander bevorderde een opgewekte stemming en bemoedigde ons in den arbeid. Ook hadden we een kerstboom geplaatst, die versierd en verlicht vooral het jonge volkje opvrolijkte. Na het feest der kinderen volgde dat der ouderen. Ook daar was het goed, waartoe ook de aanwezige broeders van Vriescheloo veel bijdroegen door hun spreken.

Wij bevelen onzen arbeid bij voortduring aan in de hulp en voorbede van allen, die den Heere Jezus liefhebben. God zegene onze eenvoudige poging tot eer zijns naams!

L. KRUIZINGA.

VOGELENZANG (Gem. Vlagtwedde)

Beschaafde Engelschen en onbeschaafde Boeren.

Er wordt door Engeland zoo gescholden op de „Barbaarsche Boeren"; het is daarom, dat ik een plaatsje verzoek voor het onderstaande, opdat het in Europa bekend worde, hoe Christelijk Engeland handelt in een oorlog tegen witmenschen (blanken).

Op 16 Oct. l.l. werd door generaal Joubert van de Z. A. R. bekend gemaakt aan de inwoners van Natal en de Kaap de Goede Hoop, dat de oorlog was uitgebroken en elke strafbare daad, door zijne krijgslieden gepleegd, streng gestraft zou worden. Zijne proclamatie eindigt:

„Onze strijd is voor ons volksbestaan en wij moeten daarvoor ons leven wagen en ons bloed geven. Wij willen echter den ons opgedrongen strijd en oorlog op de meest mogelijke wijze van beschaving en menschelijkheid voeren onder de leiding van den alles besturenden God in den Hemel en wij zoeken en jagen naar den vrede; moge die spoedig komen."

Op 19 October verklaarde Chamberlain in het Lagerhuis, „dat President Kruger gewaarschuwd was, dat hij verantwoordelijk zou worden gehouden voor daden, in strijd met de gebruiken van beschaafde volken."

Daarmede wil hij zeker de volgende gruwelen der Engelschen tegenover de Boeren rechtvaardigen:

Ten 1ste. Het schieten met dum-dum-kogels, het werpen van lyddiet- en dynamietbommen onder de Boeren.

Ten 2de. Het opstoken, huren en gebruiken van de barbaarsche en bloeddorstige Kaffers.

Ten 3de. Het misbruik maken van witte vlaggen, waardoor de Boeren ophouden met vechten, om hen dan des te beter met bommen te kunnen werpen.

Ten 4de, en dit is wel het gruwelijkste, wat een beschaafde natie kan doen:

Het schieten op het Roode Kruis, waardoor de wagen met 70 kogels doorboord werd; het doorsteken van een Roode Kruis dokter met een lans, terwijl hij bezig was gewonden te verbinden; het dooden en mishandelen van onze gewonden op het slagveld. Ja, nog erger: Dertien gevangen ongewapende Boeren werden aanelkander gebonden, terwijl met een maxim op hen werd geschoten, waardoor 2 verwond werden. Onze 185 gevangenen, waaronder ook de grijze Generaal Kock, werden bij het binnenkomen in Ladysmith bespot en gesmaad en de Transvaalsche vlag voor hen uit door den modder gesleept.

Doch Transvaal wil geen kwaad met kwaad vergelden. Het zal de ruim 3000 Engelsche gevangenen blijven behandelen, zooals het een beschaafde en Christelijke natie past. Terwijl onze Generaal Kock in Ladysmith werd uitgejouwd, zond Commandant-Generaal Joubert een telegram van rouwbeklag aan de familie van Generaal Penn—Symons, één der eerste hooggeplaatste slachtoffers.

Gij, Christenen van Engeland, die ook dit blad zult lezen, aan u vraag ik: Duldt gij het, dat uwe broeders in den Heere zóó worden mishandeld in dezen voor Engeland reeds zoo onrechtvaardigen oorlog? Weet, dat God, die de Gerechtigheid is, gesproken heeft: „Mij komt de wraak toe: Ik zal het vergelden." Daarop vertrouwen wij, omdat onze zaak heilig en recht is.

POTGIETERSHOOP, Z. Afr. Rep. N. JAC. ZERBST.

Uit de Gemeenten.

WOLSUM. Den 2den Kerstdag vierden wij met 23 kinderen 't geboortefeest des Heilands. Wij gevoelden ons een paar weken te voren minder feestelijk gestemd, omdat onze kas reeds leeg was, nadat de benoodigde kerstboekjes, roosters etc. waren aangeschaft.

Schier alle kinderen behooren tot de armsten, waarom ons dit eenigermate leed deed. Doch wat gebeurt? Tot onze groote blijdschap zonden ons 3 zrs. uit W. verscheidene kleedingstukken, benevens 2 testamenten. Wij ademden ruimer, dankten den Heer en de milde gevers. Een week ging voorbij en eene nieuwe verrassing viel ons ten deel; we ontvingen nogmaals een pakket uit genoemde plaats van de Jongedochtersvereen. „Werk en Bid," inhoudende kleedingstukken, zoodat wij toen in staat waren 2/3 der kinderen ieder 2 stuks uit te reiken. Dat de Heer er allen voor loone, is onze hartewensch. God geve, dat velen en ook onze kleinen mogen bekleed worden met den mantel der gerechtigheid; strijdt daarom met ons in de gebeden. Zij onze leuze: „Geheel mijn klas voor Jezus." Met ons was, benevens een 10-tal anderen, aanwezig br. L. uit W., die ons met een bezoek kwam vereeren (hij kwam wat laat, anderen echter beloofden te komen en kwamen niet) Deze br. sprak ons eenigen tijd toe en ontwikkelde de gedachte: „Nog niet te laat om tot Jezus te komen." Hij werd met aandacht gevolgd en wij roepen hem een tot weerziens toe. Worde ons geschonken weldra eenige vrucht te aanschouwen op het gezaaide! Daarop hopende, hebben wij moed op den ingeslagen weg voort te gaan.

R. AUKEMA.

COMPASCUUMKANAAL. De Kerstdagen zijn weer voorbij en hebben ons gelegenheid gegeven weer eens iets uit den achterhoek te laten hooren. Telkens wanneer er iemand bij ons geboren werd, hebben we zulks door middel van „de Christen" bekend gemaakt. Ook in de verledene dagen vierden wij een geboortefeest. Het kerstfeest bracht ook ons zijn zegen mede. Driemaal hadden wij des morgens een goedbezochte en rijk gezegende bijeenkomst. Algemeen getuigde men dat het goed was daar te zijn omdat de Heer in ons midden was. Wij bidden nog dat de Heer dien arbeid moge zegenen en wij hopen, dat gij met ons daarvoor zult bidden.

Den 1sten Kerstdag vierden wij feest met de kinderen der Zondagsschool van br. H. Eleveld ten huize van br. Trip. Ook hier was het ons goed. Allen deden hun best, zoowel de onderwijzers als ook de dienende Martha's en niet minder br. Trip, die heel wat te doen had om alles in orde te brengen. De woning van onzen br. was dan ook meer dan vol, zoodat bij dergelijke gelegenheden er altijd behoefte aan een betere vergaderplaats is. Wij genoten ook hier zeer veel. En de kinderen waren overgelukkig. Niet alleen ontvingen ze lichamelijke versnaperingen, maar bovendien konden ze ook nog een geschenk naar huis mee nemen. Sommigen ontvingen een boekje en anderen ontvingen kleedingstukken. Vooral over de ontvangen kleedingstukken waren ze grootelijks verblijd, en geen wonder, want sommigen hadden er bepaald behoefte aan.

De Heer zegene Zijn werk aan deze plaats en vooral waar Zijn naam verkondigd wordt.

H. E.

ZUTPHEN. Wij zullen alleen overnemen omtrent ons kinderfeest, wat de Zutphensche Courant in hare rubriek van Kerstfeestviering had opgenomen:

„Ook in de Baptiste Kerk waren vele gelukkige kindergezichten te zien rondom den fraai versierden Kerstboom. Voor velen, die hebben bijgedragen om dit kinderfeest mogelijk te maken, zal het een genoegen en voldoening zijn geweest de blijdschap der kleinen (waaronder velen van de armsten onzer stad) te zien.

De kinderen hadden ook blijkbaar weer hun best gedaan; van het geleerde was maar weinig vergeten.

Door verschillende personen werd iets verteld, het fanfare-corps „Elad" begeleidde den zang en ook de tevredenheid van belangstellenden bleek uit alles.

De vreugde der kleinen steeg ten top, toen na de gewone versnapering en boekjes, ieder hunner een nuttig en warm kleedingstuk, door de vrouwen- en meisjesver. deels vervaardigd, ten geschenke kreeg. Sommigen probeerden al vast boezelaars, broek of borstrok aan te passen, wat een heel grappig gezicht was.

Kortom, het was een welgeslaagd feest."

ZUTPHEN, Jan. 1900. K.

Als naar gewoonte werd ook dit jaar de bidstond gehouden in de overgangsure van het Oude in het Nieuwe jaar. Deze bijeenkomst is wel eens drukker bezocht geweest, maar toch nooit zoo heerlijk, want terwijl wij op onze knieën voor God in het stof lagen, kwamen er drie jongelingen tot overgave des harten, die beleden de liefde Gods in Christus niet langer te kunnen en te willen tegenstaan. *) Bij hen ging voor goed het oude voorbij en werd alles nieuw. Wat een gelukkig afscheid en gezegend heerlijk begin! Dat het jubelde in dit nachtelijk uur en dat er veel dankgebeden tot God opstegen, behoeft niet breeder omschreven te worden. Dit is voorzeker een bemoedigend begin. Moge de oogst goed zijn dit jaar tot verheerlijking van Hem, die Zijn leven voor ons gaf.

Z. B. ROELES.

*) Wij hebben sommigen hun spijt hooren uitdrukken, dat ze niet tegenwoordig waren geweest — welnu, dat zijn de gevolgen van de zonde der nalatigheid, waarvan velen zich wel mogen bekeeren. R.

HAULERWIJK. Het zal den zustergemeenten zeker niet onaangenaam zijn eens weer iets uit het door sommigen wel eens genoemde Nazareth te mogen hooren. Nu, in de afgeloopen Kerstdagen heeft het wel een Nazareth mogen heeten, want wij hebben er veel goeds uit te vermelden.

Wij willen allereerst iets mededeelen van hetgeen nu wel niet rechtstreeks de gemeente, maar de kinderen der Zondagsschool aangaat, die evenwel ook een tak van den arbeid der gemeente is. 't Was werkelijk aangenaam te mogen zien, hoe verheugd een 100-tal kinderen den 25 Dec. des middags met groote inspanning en blijde gezichtjes voor het huis van onzen eerw. Voorganger ongeduldig wachtten op het begin van het feest, dat hun al lang was beloofd en waarop ze zich hadden beijverd in 't leeren van nieuwe liederen en gedeelten van het Oude en Nieuwe Testament.

In een lange rei ging het vroolijk zingend voorwaarts tot aan 't lokaal, waar het feest te 3 uur aanving. De prachtig versierde Kerstboom, de vele prijzen, die voor een groot deel uit kleedingstukken bestonden, door de naaivereen. vervaardigd, maakten 't lokaal dan ook tot een recht feestelijk aanzien, waardoor de kinderen met de vele vrienden, die mede 't lokaal overvol maakten, recht feestelijk en dankbaar gestemd werden. Ook werden de kleinen overvloedig van melk, broodjes en koek bedeeld.

't Mag waarlijk als een wonder worden beschouwd, dat, al hebben wij reeds den 65sten verjaardag van onzen Voorganger gevierd en al is ZEd. reeds lang met de kroon der grijsheid versierd, hij zich nochtans zoo bijzonder met de kleintjes kan verheugen, zoodat menigmaal velen tot lachen werden gedwongen.

Ook de Kerstprediking zal zeker niet ongezegend zijn geweest, al is het ook, dat niet van bekeering van zondaren kan worden gemeld.

Evenwel kan er ook nog van zichtbare zegeningen worden gemeld, namelijk, dat D. V. er uit Opênde door den doop in de gemeente zullen worden opgenomen. S. HOUKES.

SNEEK. De laatste maand van het oude jaar was voor onze Gemeente eene maand van rijken zegen. Den 16 Dec. j l. herdacht onze geliefde Voorganger, broeder K. Kuipers, zijn geboortedag. De Zaterdag was echter niet geschikt om bezoek te ontvangen, zoodat wij den Zondag daaraanvolgende de gelegenheid waarnamen om den jubilaris geluk te wenschen. Menig goed woord tot onderlinge stichting werd er gesproken en aan blijken van belangstelling ontbrak het niet.

Den 20 Dec. vierde onze Vrouwenvereeniging haar 20e jaarfeest. Eene talrijke schare van broeders en zusters en belangstellenden waren samengekomen om hunne feestvreugde te verhoogen. Aangenaam waren wij bij elkander en het ontbrak niet aan woorden, om de daden des Heeren te vermelden, zoowel van de zijde der feestvierende vereeniging, als ook van de aanwezigen en allen getuigden, dat het hun goed was daar geweest te zijn. Tot lof van het bestuur der vereeniging diene gezegd, dat zij zelf als de dienende Martha's de vergadering voorzag van het noodige.

En eindelijk brak het voornaamste feest aan, n l. het gezegende Kerstfeest. Herhaaldelijk werden wij bepaald bij het kind in de kribbe, als de Zaligmaker der wereld. Den laatsten Kerstdag schaarden zich de kinderen van drie Zondagsscholen rondom den Kerstboom. Op hunne aangezichten was het te lezen, dat zij feest vierden. Aan versnaperingen ontbrak het hun dan ook niet en allen keerden met een geschenk huiswaarts. Na het kinderfeest waren de onderwijzers, het helperspersoneel en nog eenige broeders en zusters bij elkander om den Heer te loven en prijzen voor den goeden afloop van alle werkzaamheden. De woorden daarbij gesproken werden door den Heer als een middel gebruikt tot bekeering van eene jonge dochter. Maar nog had de Heer ons in Zijne liefde meer vreugde bereid. Op den oudejaarsavond vond eene andere jonge dochter haren Heiland en te middernacht nog 2, zoodat binnen ééne week 4 tot den Heiland kwamen. Geen wonder dus, dat alles jubelt en juicht en den Heer looft voor Zijn groote weldaden. W. J. WIELENGA, Secr.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Tot groote teleurstelling van liefhebbers van schaatsenrijden en kasteleins is de winter thans weer vertrokken en de wateren weer voor de scheepvaart open, wat zeker voor vele schippers, die hier en daar bevroren lagen, niet onaangenaam is.

Het weder schijnt echter minder gezond te zijn, want men hoort van zeer veel ziekte en sterfte hier en daar, zoodat bijv. te Amsterdam tweemaal zooveel menschen sterven als gewoonlijk vanwege de heerschende influenza.

De lezers zullen zich herinneren, dat onlangs zekere Leblanc, zilverbewaarder van H. M. de Koningin, vele voorwerpen uit de zilverkamer had ontvreemd en in Amsterdam in hechtenis werd genomen. De dief heeft nu terechtgestaan en bekend ruim 150 voorwerpen te hebben weggenomen en bij zekeren opkooper van Ipenburg van de hand gedaan, welke laatste nu als de heeler beschouwd wordt, hoewel hij zegt aan de eerlijkheid van beklaagde nooit te hebben getwijfeld, noch de voorwerpen te hebben verdacht. Als oorzaak geeft beklaagde te kennen, dat hij door schulden in moeielijkheid was geraakt, wat zeker wel waar zal zijn, maar niet tot verontschuldiging dient. Het O. M. eischt 9 jaar en 6 maanden gevangenisstraf, waarover na 8 dagen beslist zal worden. Als hij dan maar niet zoo spoedig ontvlucht als zekeren J. Zeegers, die zijne vrouw vergiftigd heeft en nu uit de gevangenis te Arnhem is ontkomen; men weet nog niet waarheen.

De sigarenmakers te Groningen hebben 't werk gestaakt, zeker niet om de ongezondheid van 't vak, maar om meer te verdienen. Ondanks de bemiddelingsvoorstellen eener commissie tot arbitrage is er nog geen einde aan dezen oorlog tusschen fabrikanten en werkstakers gekomen.

Duitschland. Op de trams in Berlijn is sedert nieuwjaar de maat aangegeven van de kinderen, die voor halfgeld kunnen rijden, zoodat men nu niet meer naar den ouderdom zal vragen, wat nog al twijfelachtig is, als 't kind maar beneden de 1.3 meter blijft.

Heel Duitschland heeft op keizerlijk bevel in den nacht van 31 December 1899 de intreê van de 20e eeuw gevierd, uitgezonderd 't Vor-

stendom Reuss, welks Vorst 't overwicht van Pruisen maar niet goed kan vinden en elke gele genheid te baat neemt, om zulks den Keizer te laten gevoelen. Ook moet men daar 't begin der eeuw vroeger op 1 Jan. 1701 en 1801 gevierd hebben. Zij zullen daar dus een volgend jaar alleen moeten feestvieren.

Frankrijk. De Senaat, als Hooggerechtshof behandelende de complotzaak, heeft Guerin veroordeeld tot 10 jaren opsluiting binnen een versterkte plaats, Sur en Salutes tot 10 jaren verbanning en Buffet en Deroulede eveneens tot 10 jaren verbanning.

Te St. Etienne, waar eene werkstaking heerscht, kwamen ernstige opstootjes voor, zoodat de politie en de gendarmerie er bij te pas kwamen en een agent en een gendarm gewond werden, terwijl een twintigtal personen in hechtenis werden genomen. Het blijkt echter later, dat deze incidenten toe te schrijven zijn aan onruststokers, die buiten de werkstakende corporatiën staan.

Rusland schijnt in Midden Azië iets in den zin te hebben, wat nog niet recht duidelijk is, maar er worden voortdurend troepen heengezonden. Den 24 December gingen er 10.000 man heen en weldra gaat een ander leger, niet minder in getal, dienzelfden weg op. Hoewel Rusland verzekert, zelfs aan Engeland, dat dit niets bijzonders in heeft, is men toch niet recht gerust en meent men, dat Rusland eerst wil wachten hoe 't in Z.-Afrika afloopt en zich intusschen maar bij voorbaat sterk maakt, om niet te laat te komen.

Engeland—Z.-Afrika. Van den oorlog hoort men in de laatste dagen niet veel belangrijks. De Engelsche legers hebben onlangs hunne kracht beproefd tegen de Boeren, doch hebben klop gekregen en wachten nu op versterking eer ze 't nogmaals wagen. De Boeren, die geen haast maken, zullen zich intusschen wel sterken, als David, in den Heere hunnen God, en binnen weinige dagen zullen wij zeker wel weer hooren, wie 't sterkste is. Kimberley wacht op ontzet, met Cecil Rhodes in hun midden, Mafeking eveneens en generaal Methuen aan de Modderrivier wacht op proviand eer hij voorttrekken kan, terwijl Buller, naar men meldt, weer een aanval zal wagen. Op zee nemen de Engelschen de schepen in beslag, die naar Delagoabaai varen, zelfs Duitsche, onder beschuldiging, dat zij oorlogscontrabande voor de Boeren aanvoeren, wat natuurlijk de verhouding tusschen die beide landen niet beter maakt. Ook ruien zij de Kaffers op tegen de Boeren, wel een bewijs, dat zij een wanhopigen strijd voeren. Op

De Filippijnen wil 't den Amerikanen nog niet gelukken den opstand te onderdrukken, ofschoon er al 46000 man met 1500 officieren heengetrokken zijn, en de regeering geruststellend daarover spreekt, alsof spoedig de vrede zou hersteld zijn. Vooral de dood van generaal Lawton heeft groote ontroering teweeggebracht, en sedert be gint men den toestand wat ernstiger in te zien.

S. K. KUIPERS.

VARIA.

EEN VOORBEELD.

Na een groote zeeslag werd een Fransch officier voor den grooten Nelson, admiraal der Engelsche vloot, gebracht. Hij ging tot den grooten zeeheld en bood hem de hand. Nelson trok de zijne terug, zeggende: „Geef mij eerst uw zwaard en dan zal ik u mijne hand geven."

Zoo moet er ook in de verhouding der ziel tot Christus volkomene overgave van het eigene leven zijn. Velen willen wel Hem als Zaligmaker tot redding hunner zielen, maar niet als Heere om zich geheel aan Hem te onderwerpen. Het eene gaat niet zonder het andere.

RECTIFICATIE.

Van het vorig No. van dit blad konden door omstandigheden niet alle proeven ter correctie worden opgezonden en is in het stuk over Moody eene zinstorende fout geslopen. Op bladz. 2, tweede kolom, regel 2 van onderen, staat: „Hij begon in dien tijd *geenszins* gemis aan verstandelijke ontwikkeling te voelen." Dit moet zijn: Hij begon in dien tijd *zeer* zijn gemis aan verstandelijke ontwikkeling, enz.

LIEFDEGAVEN.

Voor Foxhol.

Door br. Ter Braak ontvangen van br. Flinkers, Delden, f 2. B. PLANTING.

Voor de Zending.

Van de Gem. te Haulerwijk f 19.41; door br. U. Z. van de Gemeente te Workum voor N.-Afrika zending f 20 en voor Congo-zending f 15; door br. M. S. te Hengeloo, coll. Jongelingsfeest, f 1.12½ voor Noord Afrika.

N. v. BEEK.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van A. K., mede voor E. de B., f 0.90; van J. D. te Leerdam f 1.80.

N. v. BEEK.

BERICHT.

Aan onze abonné's deelen we mede, dat we de volgende week de Postquitantie's voor de halfjaarlijksche abonnementen voor het laatste halfjaar '99 denken te verzenden. Men vergemakkelijkt ons zeer het werk, als men ze bij aanbieding terstond betaalt.

N. v. BEEK.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 15—21 Januari.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: „Hij is de stem des roependen in de woestijn: Bereidt den weg des Heeren en maakt zijne paden recht!" Luk. 3 : 4.

Maandag 15 Jan. Luk. 3 : 1—9. De prediking van Johannes den dooper. „Den Heiland Gods zien" kan alleen hij, die den weg van ware boete inslaat.

Dinsdag 16 Jan. Luk. 3 : 10—17. De voortzetting der prediking. Het is geen ware boete, die niet in den levenswandel en werken der bekeering waardig kenbaar wordt. Boete is zinsverandering, haten en laten der zonde.

Woensdag 17 Jan. Mal. 3 : 19—24. Maleächies profetie. Het laatste hoofdstuk des Ouden Testaments, dat ongeveer 400 jaren voor Johannes prediking geschreven werd, bevat eene profetie van den voorlooper, die voor de zonne der gerechtigheid den weg bereiden zou.

Donderdag 18 Jan. Joh. 1 : 15—28. De getuigenis van Johannes liep niet over hem zelf, maar handelde over Eenen, die oneindig grooter was, de bron van alle genade en waarheid.

Vrijdag 19 Jan. Matth. 3 : 1—13. Noodzakelijkheid der bekeering. Mattheüs verhaalt ons van Johannes eenvoudige levenswijze en van den doop door Johannes toegediend.

Zaterdag 20 Jan. Ef. 4 : 25—32. Vruchten der bekeering. Boete of bekeering, die geene vruchten draagt, moet wel gewantrouwd worden. Wij moeten toonen, dat ons eene zonde werkelijk leed doet, zoodat wij ze niet weer doen.

Zondag 21 Jan. Jes. 40 : 1—8. Een stem in de woestijn. Wanneer wij een onrecht gepleegd hebben en ons vergeving ten deel wordt, verlangen wij naar zielevrede. Wanneer wij boete doen en ons tot God bekeeren, brengt zijne vergeving ons troost.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 665 DONDERDAG 18 Jan. 1900 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

ZIJN NAAM.

Uw naam is eene olie, die uitgestort wordt. Hoogl. 1 : 3.

Wanneer, aan 't einde van den dag,
In kommer doorgebracht,
De slaap, met vriendelijken lach,
Mijn moede leden wacht,
Wiens naam dan op mijn lippen zweeft?
Wiens zoete en schoone naam,
Een naam, die vreugde in tranen geeft?
't Is Jezus', Jezus' naam.

De morgen met zoo vroolijk licht
Schijnt door mijn venster heen,
Als of van Jezus' aangezicht
Een glimlach mij bescheen.
Verdwijn dan, droeve duisternis,
Voor 't heil van dezen naam,
Die licht in 't zwartste duister is,
Voor Jezus', Jezus' naam.

Mijn ziel stijgt op naar 's Hemels troon,
Terwijl 'k in 't stof mij buig;
Daar hoor ik, op verrukten toon,
Een lof- en dankgejuich.
Wiens naam geroemd in 't Englenkoor?
Wiens nooit volzongen naam,
Die ruischt en golft de heemlen door?
't Is Jezus', Jezus' naam.

Verheug, verheug u dan, mijn ziel!
Hoe treurt gij om uw lot?
Sinds u die naam in 't harte viel,
Is al Uw vreugd bij God.
Haast word uw schoonste hoop vervuld,
Dat gij in Jezus' naam
Voor eeuwig medejuichen zult,
In Jezus', Jezus' naam.

P. HUET.

Vrijheid in het gehoorzamen.

Christenen zijn vrije menschen. Van deze vrijheid zingen wij, in deze vrijheid roemen wij. Christus heeft ons, door zijn dood en opstanding, die vrijheid verworven. Door Hem zijn wij verlost, vrij gemaakt van de knellende banden der zonde en des doods, gelijkerwijs Israël door Mozes van het slavenjuk der dienstbaarheid werd bevrijd. Wij waren dienstknechten of slaven der zonde, maar nu in Christus zingen wij:

„'k Ben verlost door U, mijn Heiland,
Met Uw bloed kocht Gij mij, Heer" enz.
of
Vrijheid zoo te minnen,
Die mijn banden slaakt,
Vrijheid, die van binnen
Mij zoo zalig maakt."

Deze vrijheid recht te leeren kennen, in die vrijheid staande te blijven en daarvan een dankbaar en nuttig gebruik te maken, zij ons aller ernstige begeerte.

De omgang met velerlei Christenen heeft ons doen zien, dat velen — tot hun eigen schade — een geheel verkeerd begrip hebben van de vrijheid, waarin zij roemen. Zij schijnen ons motto „Vrijheid in het gehoorzamen," te verstaan in den zin van: naar eigen believen te gehoorzamen. Dat is echter de christelijke vrijheid onderwerpen aan de menschelijke willekeur. Zoo spant men dus het paard het achterstevoor voor den wagen.

Met een broeder der vrije Evangelische Gemeente sprak ik eens over de instellingen of de bevelen van Christus met betrekking tot doop en avondmaal. Deze broeder verontschuldigde zijne feitelijke ongehoorzaamheid, door te zeggen: „Mijnheer, ik ben *vrij* evangelisch." Blijkbaar wilde hij daarmee zeggen: als vrij evangelische ben ik niet verplicht de instellingen van Christus te houden. Men acht zich dus vrij om te kunnen doen en laten wat men wil. Dit mag wel goed *vrij* evangelisch zijn, maar 't is niet de *evangelische* vrijheid.

De ware vrijheid, waarmede ons de Zoon heeft vrij gemaakt, is op verre na geen bandeloosheid. Dezelfde Apostelen, die hunne vrijheid in Christus roemen, noemen zich juist daarom met nadruk *dienstknechten* of *slaven* van onzen Heer Jezus Christus. Verlost, vrij gemaakt van de zonden, achten zij zich geroepen zich geheel te stellen in den dienst van Hem, door en in Wien zij deze verlossing deelachtig zijn, m. a. w. zij zijn vrij gemaakt om te dienen. Dit is de ware evangelische vrijheid, die zich in het gehoorzamen aan den Heer openbaart. In dezen zin waren de Apostelen vrij. Zij kenden en begeerden ook geen andere vrijheid, niettegenstaande de zelfverloochening, die zij eischt. Zich in gewillige gehoorzaamheid te onderwerpen aan 's Heeren wil, steeds naar dien wil te vragen en overeenkomstig dien wil te leven, dat was hun levensdoel en daarin juist toonden ze zich als verlosten of vrijgemaakten des Heeren. Paulus b. v. reisde als een slaaf van zijne hartstochten en booze driften naar Damascus. De Heer verscheen hem op den weg, slaakte zijne banden en voortaan was zijn levensvraag: „Heer, wat wilt gij, dat ik doen zal?" Is deze levensvraag ook de onze, dan hebben we daarin het duidelijkste bewijs onzer verlossing van de zonde.

Voorts worden wij, die deze vrijheid deelachtig zijn, op ernstige wijze vermaand in de vrijheid, waarmede Christus ons vrijgemaakt heeft, s t a a n d e t e b l ij v e n, opdat wij niet wederom met het juk der dienstbaarheid bevangen worden. (Gal. 5 : 1).

Om hunne natuurlijke vrijheid en onafhankelijkheid te behouden, offeren onze oorspronkelijke stamgenooten in de Transvaal tegenwoordig goed en bloed op. De vrijheid, die zij bezitten, is hun meer waard dan hun leven. Wat voor hen de natuurlijke vrijheid is, is ons de geestelijke vrijheid. Ook wij, als vrijgemaakten des Heeren, zijn omringd van een ontzaggelijk groot leger van vijanden, die ons de vrijheid in Christus willen rooven en ons wederom onder het juk der dienstbaarheid trachten te brengen. Onze vijanden, het vleesch met zijne begeerlijkheden, de wereld met hare verlokkingen, de duivel met zijne trawanten, zijn de Enakskinderen van onzen tijd. Het zijn reusachtige gestalten, die in deze wereld heerschappij voeren. Zullen wij ze weerstand kunnen bieden? Zijn wij in vergelijking met hen niet als sprinkhanen? Voorzeker! Maar wij hebben een machtigen bondgenoot, een getrouwen helper. Wij strijden in de kracht van Hem, voor wien ook deze Enakskinderen overwonnen vijanden zijn. In Christus zijn wij meer dan overwinnaars.

Doch hoe komt het dan, dat wij nog zoo dikwijls over nederlagen klagen? Het komt, omdat wij niet altijd en in alles gehoorzaam zijn. Alleen in zooverre als wij den Heer gehoorzamen, kunnen we onze vrijheid in Hem handhaven. Zonder een leven in gehoorzaamheid aan den Heer Jezus, is geene vrijheid van zonde mogelijk. De voortdurende en algeheele gehoorzaamheid aan Christus waarborgt ons echter ook eene voortdurende en algeheele vrijheid in Hem. Christus is allen, die Hem g e h o o r z a a m zijn, eene oorzaak der eeuwige zaligheid geworden. (Hebr. 5 : 9).

Jona besloot, in zijne ongehoorzaamheid aan Gods bevel, een valsche vrijheid te zoeken. Dit droevig besluit bracht hem in plaats van de begeerde vrijheid, in den duisteren kerker van den vischbuik. Door berouw tot gehoorzaamheid teruggekeerd, werd hij in den dienst des Heeren weer een vrij man. De aldus herwonnene vrijheid was echter niet meer de vroegere beperkte, die hem verhinderde zijn voet te zetten op den weg naar Ninevé. Menschenvrees was toen nog een keten, die hem knelde. Om hem van dezen knellenden band te bevrijden, moest de Heer hem een smartelijke operatie in den buik van den visch doen ondergaan. Nu hij in gehoorzaamheid aan de opdracht van Jehovah in de straten van Ninevé zijn mond had opengedaan en het volk tot boete riep, viel de keten af en hij was vrij. Zoo moet de Heer ook somtijds zijne kinderen, die niet wandelen in den weg der gehoorzaamheid, door diepe wegen leiden, ten einde hen van menschenvrees, eigenzin etc. te verlossen.

De eerste koning Israëls viel; niet uit gebrek aan moed, dapperheid of krijgsbeleid, maar van wege zijne ongehoorzaamheid aan Gods bevel. Samuël kondigt hem zulks aan met de woorden: „Zie, gehoorzamen is beter dan slachtoffer, opmerken dan het vette der rammen; want wederspannigheid is eene zonde der tooverij en wederstreven is afgoderij en beeldendienst." Menig Christen maakt gelijk Saul een hoopvol begin. 't Is een genot hem gade te slaan in zijn blijde, kinderlijke gehoorzaamheid. Doch daar nadert men de plaats, waar de Heer gaarne wat dieper zou graven. Het geloof wordt op de

proef gesteld en door ongehoorzaamheid gaat alles weer verloren.

Laat ons waken en gehoorzaamheid leeren, gelijk van onzen Heiland geschreven staat, dat Hij: „Ofschoon Hij de Zoon was, nochtans gehoorzaamheid geleerd heeft uit hetgeen Hij geleden heeft." (Hebr. 5 : 8). In den weg der gehoorzaamheid vinden we het genot der ware vrijheid; in dien weg zijn wij veilig; in dien weg worden wij gezegend en zijn wij ten zegen. Laat ons dankbaar, vol liefde Hem dienen, die ons Gode gekocht heeft met Zijn bloed. Christus, die ons tot zoo duren prijs heeft vrij gemaakt, behoort ons hart, ons leven, onze tijd, onze krachten en gaven. Uit liefde heeft Hij ons verlost; uit liefde en dankbaarheid willen wij Hem dienen en gehoorzamen.

Wij zijn vrij; vrij, ten einde den Heer te dienen overeenkomstig Zijn woord.

Zalige vrijheid! Wel hem, die er een dankbaar en nuttig gebruik van maakt.

GR. B. P.

ZENDING.

Het December no. van „The Baptist Magazine," een maandblad van de Engelsche Baptisten, bevat een sprekend gelijkend portret van den zendeling W. Holman Bentley, met een levensschets door Rev. J. B. Myers, Association Secretary van het Bapt. Zendinggenootschap. Wij laten zijne geschiedenis hier volgen.

Het is nu eenentwintig jaren geleden, sedert Thomas Comber, teruggekeerd van zijn welgeslaagden onderzoekingstocht naar San Salvador, door hem met mr. Grenfell ondernomen, zijn bazuingeschal liet hooren om Congo zendelingen. Een van de drie jonge mannen, die in die oproeping de stem Gods erkenden, was mr. William Holman Bentley. Hij was in 1855 te Sudbury geboren, en dus drieëntwintig jaren oud. Als wij terugzien op zijn jeugd, dan is het niet moeilijk te zien, hoe zijne schreden, met het oog op zijn toekomstigen levensarbeid, geleid werden door den Heer. De invloed van zijn vader, Rev. William Bentley, op zijn karakter; zijne opleiding in de Bishop Stortford Grammar School; de verschillende ervaringen opgedaan in de Londensche handelskantoren en banken; zijn lidmaatschap van de Bapt. gemeente in Down's Chapel, Clapton, met het genot van het voorgangerschap en de vriendschap van Rev. T. Vincent Tymms, en de gretig gebruikte gelegenheden voor Christelijke werkzaamheid — wij zouden overal bij kunnen stilstaan, maar het zij genoeg om te zeggen, dat, toen de oproeping kwam, het vaardige antwoord was: „Hier ben ik; zend mij."

In het eerste begin van de Congo zending werd het van groot belang geacht van de rivier door te dringen tot San Salvador, maar een gewichtiger en moeilijker taak wachtte de nieuwe zendelingen. Om Stanley Pool te bereiken van de kust uit, eene poging, die nog geen Europeaan gewaagd had, vereischte niet alleen moed en toewijding, maar groote geestkracht — kortom, de hoedanigheden van een leider; en deze taak, zoo noodzakelijk voor lateren arbeid aan de Boven Congo, heeft mr. Bentley, met mr. Crudgington als zijn reisgezel, gelukkig volbracht.

Het is onmogelijk om in een kort bestek als dit de groote diensten, door mr. Bentley bewezen bij de stichting en gedurende den voortgang van de zending, waaraan zijn naam voor altijd verbonden zal blijven, te schetsen. Behalve gewoon evangelisatie en schoolwerk, het raad en hulp verleenen, waarnaar gewoonlijk gevraagd wordt aan den oudsten zendeling (behalve mr. Grenfell) zijn er echter zekere diensten, die om hun groote waarde, bijzondere erkenning vereischen.

In 1887 verschenen van zijne hand de Dictionnaire en de Grammaire van de Congo taal, een gedenkteeken van verbazingwekkenden, volhardenden arbeid. Wat er toe noodig was om zulk een werk te schrijven, kan men zich voorstellen, als men bedenkt, dat een alphabet vastgesteld moest worden, woordenlijsten verzameld, verschillen van beteekenis nauwkeurig nagegaan, dialecten verstaan, de betrekking van de taal tot andere talen nagespoord — in een woord, de nauwkeurige en grondige toepassing van de regels en beginselen, die alle voldoende taalkundige nasporingen moeten regeeren. 25.000 strepen papier met verzamelde woorden, die naast elkander gezet van 9 tot 10 voet dik waren, moesten gecorrigeerd en herzien worden, en dan was er de samenstelling van de Grammaire, zonder welke de uitgave van de Dictionnaire weinig waarde zou gehad hebben.

Acht jaren later werd door hem een aanhangsel van dit werk uitgegeven, waardoor nog 4000 woorden aan de 10.000 in de eerste uitgave werden toegevoegd.

De waarde van dezen arbeid kan beoordeeld worden uit de volgende woorden van Dr. Cust, eere-secretaris van het Koninklijk Aziatisch Genootschap:

„De geleerden van Europa en Noord Amerika zouden wel dood moeten zijn voor alle gevoel, als zij zendelingen als Mr. Bentley niet dankbaar waren, die nieuwe werelden voor hen hebben geopend, en hen geholpen hebben om schoonheden van tot hiertoe verzegelde lusthoven te zien en te bewonderen. De Congotaal neemt hare plaats in naast de Swahili-, de Zoeloe- en de Pongwetalen, als een van de talen van de Bantufamilie. In vele opzichten van elkander verschillend, heb ben deze talen duidelijke overeenkomsten, die hun gemeenschappelijke afkomst aanduiden. De samenstelling van de eene verklaart dikwijls verkeerd begrepen onregelmatigheden van de andere. Mr. Bentley is in staat geweest om tot den bodem van vele moeielijke punten door te dringen, die ongetwijfeld licht zullen verspreiden op onduidelijkheden in verwante talen, waarvan de studie pas in haar begin is. Ik wensch Mr. Bentley van harte geluk, dat het hem vergund is geweest een dienst aan de groote zaak te bewijzen, die blijvend is en den weg zal banen voor andere diensten, hetzij door hem zelf of door anderen, diensten die nog meer duurzaam en nog meer gezegend zullen zijn."

Het schrijven van de Dictionnaire en Grammaire had tot hoofddoel de vertaling van de Heilige Schrift in de Congotaal, en dit hooge en heilige doel was altijd in het oog gehouden. In 1893 had Mr. Bentley de onuitsprekelijke blijdschap de geheele proef van het Nieuwe Testament gedrukt te zien in de Congotaal, en het is zijne hoop en voornemen om ook het Oude Testament in die taal over te brengen. In deze groote letterkundige werkzaamheden erkende Mr. Bentley altijd dankbaar de belangrijke hulp, die hem verleend was door Nlemvo, een inboorling, die in den ouderdom van twaalf jaren bij hem kwam, en nu reeds gedurende twintig jaren zijn getrouwe helper is geweest.

Andere werken, als het Congosch Gezangboek, zijn van hem, alsook eene vertaling in het Congosch van Mr. W. T. Stead's „Gelijkenissen en wonderen van Jezus," in Bijbelwoorden verhaald.

Ten behoeve van Engelsche lezers schreef Mr. Bentley eenige jaren geleden zijn „Life on the Congo," uitgegeven door het Godsdienstig Traktaat-Genootschap. En gedurende zijn tegenwoordig verblijf in het Vaderland, heeft hij zijn tijd van gedwongen afzondering, (tengevolge van ziekte) besteed om een veel omvangrijker werk te schrijven, dat in het volgende voorjaar door hetzelfde Genootschap zal worden uitgegeven.

Deze letterkundige diensten, onschatbaar wegens hun invloed op de ontwikkeling van den Congo-Vrijstaat, zijn zeer terecht erkend door den Souverein, Koning Leopold van België, die den zendeling benoemde tot ridder in de orde van den Gouden Leeuw van Congo; terwijl hij ook een diploma en eene gouden medaille heeft ontvangen van de Brusselsche Tentoonstelling van 1897.

Men moet echter geen oogenblik veronderstellen, dat Mr. Bentley geen andere dan letterkundige diensten heeft bewezen. Hij is volstrekt niet minder ijverig geweest in evangelisatiearbeid op zijn station en in de omliggende districten, en de laatste belangrijke uitbreiding van het zendingswerk in het Zomboland is oorspronkelijk te danken aan een bezoek, dat hij daar reeds in 1896 bracht. Maar wanneer er een zendeling opstaat met buitengewone taalkundige en letterkundige bekwaamheden, en zijne krachten gebruikt tot verlichting van de geestelijk zoo diepgezonkenen in de heidenlanden, dan kunnen wij niet anders dan in zoo iemand een van de grootste en kostbaarste gaven van den Zaligmaker aan de gemeente te zien.

Over het algemeen heeft Mr. Bentley eene buitengewoon goede gezondheid genoten, hij heeft echter tijden van harde beproeving door ziekte gehad, maar hij is onder alles zeer lijdzaam en opgeruimd geweest. In den tijd, toen de Dictionnaire zooveel inspanning van zijne oogen eischte, kreeg hij eene gevaarlijke oogontsteking, die veel zorg gaf, maar gelukkig werden deze vreezen niet verwezenlijkt, en in den laatsten tijd veroorzaakte eene borstkwaal niet weinig vrees, maar een verblijf te Bournemouth onder bijzondere medische behandeling heeft wonderen gedaan, zoodat hij met toestemming van den dokter in de volgende maand naar de Congo hoopt terug te keeren.

Deze korte schets zou zeer onvolledig zijn, als wij geen waardeerende vermelding maakten van Mrs. Bentley, in wie haar echtgenoot een zeer toegewijde en bekwame „helpster in het Evangelie" heeft gevonden. De dochter van een vroeger zendeling van ons Genootschap, Rev. H. Z. Kloekers van China, en zelve de schrijfster van verscheidene werken in de Congo taal, als: „Meer over Jezus" en „Geschiedenis van den Bijbel" heeft zij, behalve haar bijzonder werk onder de vrouwen en meisjes, haar echtgenoot krachtig bijgestaan bij de uitgave van bovengenoemde groote werken.

Ten besluite rest ons nog Mr. en Mrs. Bentley een behouden aankomst te Wathen toe te wenschen, en te bidden, dat God in Zijne groote goedheid hen nog vele jaren moge sparen voor verderen nuttigen en eervollen arbeid in hun aangenomen vaderland.

Van het arbeidsveld.

Geachte lezers van „De Christen"!

In de laatste mededeeling zijn wij gebleven te Foxhol, waar ik van Zaterdag 9 tot Maandag 11 Dec. vertoefde, en van daar vertrok ik naar Warfhuizen, waar ik door br. Japenga en zijne vrouw vriendelijk werd ontvangen. Na kennis met elkaar gemaakt te hebben, bezochten wij dienzelfden avond nog br. Rot en zijne vrouw (de eenige Baptisten, die daar in den omtrek wonen), op een gehucht „de Roodehaan" geheeten, die ons met blijdschap ontvingen, doch wij waren er nog maar pas, of daar kwam een van degenen, die op de Roodehaan wonen, om een uurtje te praten, en hoewel een rat en een haan niet veel overeenkomst hebben, nog minder dan een werkman met een Unieceutreiziger, toch konden wij het goed met elkaar vinden, zoodat al spoedig der vromen tent weergalmde van hulp en heil ons aangebracht, want waar wij als kinderen Gods samen komen, al is het ook uit verre landen, dan vloeien de harten ineen, en daar de liefde mededeelzaam is, besloten wij nog dienzelfden avond om te Warfhuizen eene bijeenkomst te houden, om ook daar de menschen te vertellen, dat er eene poort wijd open staat, waardoor het licht komt stroomen, (jammer dat de meeste menschen de duisternis liever hebben dan het licht). Br. Japenga zette daarvoor zijn huis gaarne open, zoodat ik de volgende drie dagen bij mijn huisbezoek de menschen mocht uitnoodigen die bijeenkomst bij te wonen. Hoewel ik anders gewoon ben om de menschen huis aan huis te bezoeken, kwam het ons hier beter voor die menschen te bezoeken, die nog eenigszins naar waarheid vragen, want het grootste gedeelte der bevolking is het modernisme toegedaan, inzonderheid de groote boeren en gegoede burgers. Zij gaan Zondags eenmaal naar de kerk en dan is hun godsdienst voor die week afgeloopen. Overigens leeft men er, zoo ik hoorde, nog al net en fatsoenlijk naar de wereld.

Eten, drinken, weer gaan slapen,
Leven als ordentlijk man.
Loffelijk is 't, maar of 't genoeg is?
Gij moet sterven, vriend, en *dan?*

Bij de vraag: en *dan*, bepaalt de mensch zich liefst niet, want dat is voor velen een pijnlijke gedachte. Niet allen gaven aan mijne uitnoodiging gehoor, zoodat ik op den avond van den 14 Dec. aan slechts 18 hoorders het Evangelie mocht verkondigen, in de hoop, dat de Heer de naprediker zij in hunne harten. Na afloop werd het verlangen te kennen gegeven, dat ik Zondag den 17 Dec. nog weer op dezelfde plaats het Evangelie zou verkondigen, hoewel ik anders dien Zondag bij de Broederschap te 't Zandt had willen doorbrengen.

Vervolgens bezochten wij in den omtrek nog verschillende menschen met Bijbels en traktaten, waaronder er waren, waar het woord Gods bepaald ingang scheen te vinden en die ons met veel belangstelling aanhoorden. Ook waren er onder, die schimpten en scholden op God en zijne kinderen. Maar het onfatsoenlijkst ben ik daar behandeld door den dominé. Ik ontving n.l. Vrijdags per brief van een der leden van de Hervormde kerk een kort, maar beleefd verzoek, om ook even bij den eerw. predikant van Warfhuizen te komen, waaraan ik des Zaterdagsmorgens voldeed. De dominé, mij niet kennende, liet mij in de kamer, waar ik hem meedeelde, dat ik als Bijbelcolporteur werkzaam zijnde, op verzoek van *een zijner leden, ook hem* een bezoek wilde brengen. „Zoo," zeide hij op een verachtelijken toon. „Jij hebt hier niets noodig, als hier de menschen Bijbels willen hebben, dan kunnen zij die bij mij wel krijgen. Jij mag hier niet bij de huizen loopen, en zeker wel weer met een godsdienstonderwijzersacte in den zak, he? Ik heb die lui hier wel meer gehad. Zeker hier of daar aan den timmermans of smidshamer ontloopen, he! om maar een lui leventje te leiden?" Ik zei heel kalm: „Nu, domine, als dat waarheid is, dan kent u zeker het spreekwoord wel van den ketel en den pot, want de leden van uwe kerk gaan mij ongevraagd vertellen, dat hier zelden of nooit huisbezoek gedaan wordt, en op mijne vraag, of hier dan geen herder of leeraar was, kreeg ik ten antwoord: „Ja, onze herder en leeraar, als die de *wol* maar heeft, de schapen daar bekommert hij zich niet om." „Ja," zei hij, „dan zullen het er ook wel leden naar zijn."

Ik zeide: „Ja, dominé, dat neemt niet weg, u bent verplicht het verlorene op te zoeken en het afgedrevene terecht te brengen."

„Kerel," zeide hij, „wat doe je hier, wou jij mijn werk gaan controleeren? Dief daar je bent, die van elders inklimt, maak dat je weg komt, wat doe je hier in mijn huis?"

Ik zeide: „Dan moest u mij niet hebben laten ontbieden, dan was ik hier wellicht niet gekomen."

Toen zeide hij: „Ik heb je niet ontboden, en dan ga je hier ook nog lezingen houden in mijn rustige gemeente, en dan nog wel bij Baptisten aan huis, foei, bah (het hoofd schuddend als met een afgrijzing).

Ik antwoordde: „Nu, dominé, het spijt mij, dat ik het u zeggen moet, maar bij geen kroeghouder ben ik zoo min behandeld als bij u."

Toen wilde hij mij de deur uitgooien en zijne vrouw en dochter kwamen er nog bij, roepende: „Pa, pa, maak u toch niet zoo driftig om die lui; ik begrijp het niet, ze kunnen maar zoo weg preeken, en onze dominé's moeten eerst een jaar of tien werken om door het examen te komen."

Eindelijk ben ik maar weggegaan, heb bij br. Japenga aan huis het vorig verslag geschreven en een gedeelte der Schrift overdacht, om er des Zondags over te spreken.

Des avonds hebben wij nog eenige arbeiders bezocht, die over dag niet te huis waren, en hiermede was die week ten einde, ja 't was zelfs al over 12 uur, toen wij te huis kwamen.

Nu moet ik hiermede eindigen en hoop den volgenden keer mijne mededeelingen te hervatten.

Met minzame broedergroete,

Uw Uniecentreiziger:

H. TER BRAAK.

INGEZONDEN.

Sedert den afgeloopen zomer hebben we het stilzwijgen over onze Jongedochtersvereeniging bewaard. Nu we echter weer wat belangrijks hebben ondervonden, willen wij dit gaarne aan de broeders en zusters mededeelen. Den laatsten Zondag in October hielden wij eene openbare gezellige bijeenkomst. De opkomst was niet zoo groot als wij verwacht hadden, maar ons samenzijn was daarom niet minder gezegend en nuttig. Het was heel prettig voor ons te zien, dat de leden zoo flink mede hielpen om den avond gezellig te maken. Op velerlei wijze werd het vrije Evangelie gebracht en wij gelooven, dat God het zegenen zal. Na afloop der vergadering spraken wij nog eenige meisjes toe en noodigden ze uit eens nader met de Vereeniging in kennis te treden. Zij antwoordden, dat zij het heel prettig gevonden hadden op onze Vereeniging, maar zij vonden, dat veel te vroeg gesloten werd. Wij wisten daarom niet beter te doen dan de stoelen weer netjes om de tafel te zetten en opnieuw te beginnen.

Wij kregen hierdoor inderdaad nieuwe leden, zoodat wij tot onze blijdschap kunnen zeggen, dat de Vereeniging weer vooruitgaat in ledental. Zoo hebben wij weer ondervonden, dat onze God nooit ons vertrouwen in Hem beschaamt. Het geeft ons veel moed voor de toekomst te zien, dat de belangstelling van de leden in de belangen onzer Vereeniging grooter wordt, en een ieder medehelpt haar aantrekkelijk te maken. Evenals vroeger ondervonden wij veel steun van onze stadgenooten, zoodat de financiëele zorgen ons niet drukken, waarin wij veel reden hebben tot dank aan God. Het onderling Bijbelonderzoek, waarmede wij ons het grootste gedeelte van den tijd in dit afgeloopen vereenigingsjaar bezig hielden, is zeer nuttig en brengt velen tot nadenken; eveneens het beantwoorden van vragen over den een of anderen tekst uit den Bijbel.

Dit vooral bevordert zoo de vrije stemming onder elkaar, dat zelfs zij die vroeger nooit iets durfden zeggen, heel gewoon hare gedachten over het behandelde onderwerp uitspreken.

Zoo konden wij vroolijk en opgewekt het vijfjarig bestaan der Vereeniging herdenken. De feestleider, br. v. d. Ridder, wees er op, hoe de wereld altijd op hare wijze feest viert en hare vreugde zoekt in het najagen van allerlei nieuwe vermaken; dat Christenen zich echter steeds zoo oprecht kunnen verblijden en ook in hun feestvieren de eer van God bedoelen. Vervolgens waren de verslagen aan de orde, waaruit bleek, dat de Vereeniging wat opleeft. Nadat dit prozaïsche gedeelte van den avond was afgeloopen, namen de reeks voordrachten, liederen en samenspraken een aanvang. De gezelligheid werd zeer verhoogd door de aanwezigheid van vele leden der Gemeente. Jammer genoeg werd het veel te spoedig laat en behoorde het vijfde jaarfeest weer tot het verleden. Vol hoop en moed gaan we verder, verwachtende de hulp van onzen Heer, vertrouwende, dat Hij onzen geringen arbeid zal zegenen, opdat de Vereeniging menig jeugdig meisje in onze stad tot zegen moge zijn.

Onze hartelijke groeten aan al de lezers van „De Christen."

Namens de Vereeniging:

E. M. J. v. HONSCHOOTEN,

Secretaresse van de Jonged.vereeniging „Kom tot Jezus" te Haarlem.

Uit de Gemeenten.

HAULERWIJK. 't Is ons tot een niet geringe vreugde, dat wij *weder oorzaak* hebben bij vernieuwing den lezers van „De Christen" weer iets van ons en onzen arbeid mede te kunnen deelen. Lief en leed met elkander te deelen is ons een voorrecht en plicht.

Met blijdschap vernamen wij, dat de arbeid van onzen Uniecentreiziger in Driemund en omstreken rijk gezegend werd. Wij ontvingen de boodschap, dat een viertal na hunne besliste overgave aan den Heer, ook gaarne door den H. doop in de Gemeente zouden opgenomen worden.

Zaterdag den 6 Jan. j.l. kwamen ze met een achttal van Driemund tot ons over, in gezelschap met onzen Uniecentreiziger br. Bos. Het bovengenoemde viertal deed toen op eenvoudige, doch hartelijke wijze belijdenis van hun geloof. Den daarop volgenden Zondag werden ze, nadat we door onzen br. Voorganger bij den doop van Cornelius werden bepaald, door den doop met Christus begraven, ten einde met Hem opgewekt in nieuwigheid des levens te wandelen. Wij hopen en verwachten, dat de Heer ook in Driemund — een oud station — zijne Gemeente zal bouwen.

MUNTENDAM. Beter ter elfder ure dan nooit — zoo dacht de Gemeente van Muntendam — en daarom gevoelde zij zich gedrongen om ook de daden Gods onder haar te vermelden in „De Christen." Veel strijd en worstelingen gingen den zegen voor. Waar de Heer zijne bijzondere genade wil toonen in de bekeering van zondaars en tot heil der Gemeente, stelt de zielemoordenaar alle pogingen in het werk om dit te verhinderen en God tegen te staan. Maar de Heer had gedachten des vredes, ook over de Muntendammers. En waar de Heer gezegd heeft: „Mijn huis zal een huis des gebeds zijn," heeft de kleine zustergemeente dit wel in acht genomen en de belofte gevat: „Bidt en gij zult ontvangen."

Zoo mochten wij tweemaal per week het voorrecht hebben om de belangen der Gemeenten gemeenschappelijk aan God op te dragen. De genade Gods maakt niet afgunstig, maar doet begeeren, dat de Heer nog meer tot de Gemeente moge toedoen, die zalig worden. Dit wordt bijzonder gevoeld door de kinderen Gods hier. Ook beseffen zij, dat het niet is door kracht, noch door geweld, maar door Gods Geest, dat zondaren bekeerd worden.

Wij hebben het voorrecht om onzen broeder Van Beek elke maand in ons midden te hebben, om dan voor een talrijke schare het Evangelie te verkondigen. Voorts gaat het ons hier gelijk de bijen, elk is bezig om honig in den korf te brengen en om het heil des Heeren alom bekend te maken.

Wij mochten in het vorige jaar ervaren, dat de Heer een 7-tal tot de Gemeente toedeed. Zoo ging dan het jaar 1899 weer voorbij onder moeite en strijd, totdat wij stonden voor het heerlijk Kerstfeest, waarop zooveel vreugde is te smaken voor een hongerige ziel, die behoefte heeft aan het brood des levens.

Den eersten dag vergaderden wij 's morgens, om te spreken over onze in Christus geschonken erfenis. Des middags vergaderden de kinderen der Zondagsschool, onder leiding van eenige broeders, wat den kleinen veel vreugde en genot bereidde. 's Avonds 6 uur trokken de kleinen weer verheugd naar huis. Een andere Zondagsschool, die van onze zuster Fenna Brink, genoot eveneens veel feestvreugde en ook daarbij ging alles zeer goed onder 's Heeren zegen. Daarna kwam de Gemeente met belangstellenden wederom in het lokaal samen om feest te vieren en naar ziel en lichaam te genieten. Goede woorden van vele broeders werden gehoord, waaronder nog een ziel tot den Heere kwam.

Maar de tijd vliegt snel heen, zoo was het dan al laat en ons feest moest afgebroken worden, want wij hadden eene uitnoodiging van onze Gemeente te Stadskanaal om het liefdemaal den volgenden dag mede te houden. Zoo trokken dan den naasten morgen reeds vroeg met blijdschap de pelgrims op reis, die na een vermoeienden tocht te S. aankwamen en eene groote schare van brs. en zrs. aantroffen, onder welke wij dien dag buitengewoon werden bemoedigd. Vele broeders en zusters spraken een woord tot troost op onze reis naar het Vaderhuis en we mochten na het Heilige Avondmaal genoten te hebben, weer huiswaarts keeren met de heerlijke gedachte, om straks daar te zijn, waar geen scheiding meer zal wezen, daar, waar eeuwige vreugde zal zijn en waar wij Jezus zullen zien, die ons dit alles bereid heeft.

Zoo is dan het oude weer voorbijgegaan en gelukkig de ziel, bij wie het alles nieuw is geworden!

Aan den Nieuwjaarsavond kwamen wij weer bijeenkander tot onze stichting, aansporing en bemoediging tot volharding in den strijd, waartoe wij in 't bijzonder door onzen Ouderling vermaand werden en om de geheele wapenrusting Gods aan te doen, „want," zeide hij, „zware tijden zijn op handen." Och, dat wij allen wakende en biddende bevonden mogen worden bij de verschijning van onzen Heiland enz.

Zoo mochten wij dan den eersten dag des jaars blijde feest vieren. Een van onze zusters herinnerde aan de voorrechten, die de Heer haar geschonken had naar ziel en lichaam, gaf een dankoffer van t i e n g u l d e n, waarmede onze penningmeester zeer verrast werd, en dat nog niet alleen, maar ook anderen werden opgewekt en sommigen, die aandeelen ad f 10 in ons lokaal hadden, gaven die met blijdschap aan den Heer en aan de Gemeente. Zoo kwamen de dankoffers op het altaar met dankzegging aan den Heer, tot een bedrag van ruim vijftig gulden.

Geve de God des heils ons ook nog in 1900 groote zegeningen is onze bede.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. De influenza, die bij velen een onaangename herinnering heeft achtergelaten, heeft dezen winter toch al weer menigeen bezocht en is nog bezig als een bode des verderfs een groot aantal ten grave te slepen. Vooral in de hoofdstad des lands is 't sterftecijfer hoog, wat evenwel niet alleen aan de influenza moet worden toegeschreven, daar velen aan ziekten der ademhalingswerktuigen bezwijken. Van de 413, die de vorige week stierven, waren er slechts 61 door influenza aangetast en men beweert, dat 't in 1889—'90 veel erger moet geweest zijn.

Hoewel er veel zieken zijn, schijnt dat op de werkeloosheid nog geen invloed uit te oefenen, althans de sociaal Samson stelde zich aan 't hoofd eener bende, die volgens afspraak van 20 aangewezen punten uit, zich op den Dam voor de Beurs verzamelde. Hij werd echter spoedig van het commando ontheven en in de richting van *'t politiebureau in de St. Pietershal weggeleid.*

Eene vergadering van edeler karakter werd de vorige week in 't gebouw Frascati gehouden, waar de afdeeling van de Middernachtzending met een dertiental vereenigingen vereenigd was, om te beraadslagen wat er tegen de ontucht moet worden gedaan. Ds. H. Pierson voerde daar eerst 't woord, *wekte op tot krachtige maatregelen en* aanhoudenden arbeid en achtte de medewerking van burgerij en politie in dezen hoogst noodzakelijk. Andere sprekers gaven hunne instemming te kennen en brachten voorbeelden te berde van andere plaatsen, waar reeds veel gewonnen was, terwijl de heer Hermans meende, dat men ook moest aandringen op achturigen arbeidsdag en hooger loon, daar volgens hem vele vrouwen uit oorzaak van armoede tot deze schandalen de toevlucht namen, welke meening de heer Pierson evenwel niet met hem deelde, en onze lezers zeker ook niet.

Duitschland. Het is bekend, hoe de Engelschen op Duitsche stoomschepen beslag gelegd hebben, omdat zij oorlogscontrabande aan boord hadden. Men hoort niet, dat de Duitschers daar erg kwaad om zijn, maar wel heeft de Keizer deze feiten gebezigd om op de noodzakelijkheid eener geduchte vloot aan te dringen tot bescherming van Duitschlands eer op de verre zeeën en gezegd, dat Duitschland daar even machtig moest zijn als te land.

Voor de havenaanleg bij Emden wordt in de staatsbegrooting 8 millioen gerekend en 't doel is haar geschikt te maken voor 't verkeer der grootste zeeschepen en veilige ligplaats voor groote linieschepen der marine. Zeker ook met 't oog op de vloot, maar tevens een machtige concurrent voor onze zeehavens.

Italië heeft gebrek aan steenkolen, zoodat niet slechts de prijs verdubbeld is, maar ook vele fabrieken stilstaan en te Milaan 3000 en te Genua 500 arbeiders werkeloos zijn. In

Frankrijk heeft de heer Denhavel het voorzitterschap in de Kamer aanvaard en een welsprekend beroep op de eenheid der Franschen gedaan met 't oog op de zich blijkbaar voorbereidende wereldgebeurtenissen, waarop ook Frankrijk zijn invloed moet zien uit te oefenen, doch waarin binnenlandsche twisten en voortdurende onlusten groote hinderpalen zouden zijn, terwijl eendracht een bepaalde voorwaarde is vóór den bloei des lands en zijne kracht naar buiten. Die rede werd luide toegejuicht en wij stemmen er mee in, maar dan zal 't nog te bezien staan, of God Frankrijks invloed gebruiken wil. De vreeze Gods is zeker een hoofdvoorwaarde voor waren bloei en goeden invloed op anderen, terwijl al 't andere een opklimmen is om diep te vallen.

Engeland heeft ook getracht grooten invloed overal uit te oefenen, en wat betreft de zending, heeft 't zeker veel goeds gedaan, maar waar het van 't doel uitgaat om te heerschen en anderer vrijheid te beperken, behaalt 't niet veel succes. Tenminste tot hiertoe in Zuid-Afrika nog niet, hoewel men den moed nog niet opgeeft, om de Boeren ten onder te brengen. Toch schijnen nu eindelijk de bisschoppen der Anglikaansche kerk de behoefte in te zien, dat Gods zegen voor de Engelsche wapenen noodig is ter overwinning, zoodat zij de lagere geestelijken hebben verzocht, biddagen te houden voor dat doel. De predikant Kennedy te Carlisle heeft echter tegen dat verzoek een protest gericht en schrijft rondweg in de „Echo": „Hoe kan een dienaar van het Goddelijke woord, die de feiten kent, bidden voor deze expeditie van roovers en moordenaars, voor dezen schandelijken inval, voor deze brutale gewelddpleging tegen het recht! De oorlog is het werk van de kapitalisten, van Chamberlain en Rhodes. Hun doel is de goudmijnen te stelen en een rijk te stichten. Om te bidden voor den goeden afloop van een dergelijken oorlog, moet men zich tot den duivel wenden en niet tot God. Wat mij betreft, ik weiger den duivel aan te roepen onder zijn eigen naam of onder een' anderen." Dat is wel zoo bont als ooit eenig buitenlandsch blad 't durfde doen. Het schijnt echter, dat langzaam aan in Engeland de oogen opengaan. Wij willen hopen, dat 't niet te laat is.

Hoewel men belangrijke veldslagen voorziet, is er op 't oogenblik nog weinig nieuws van den oorlog. Reeds verloren de Engelschen meer dan 7000 man en wie zal zeggen, wat weldra volgen zal.

S. K. K.

LIEFDEGAVEN.

Voor den Unie-cent.

Van br. I. W. de B. te Hollum, Ameland, f 1; van denzelfden voor de Predikerschool f 0.30.

N. v. BEEK.

Voor het Studiefonds.

Ontvangen van zr. J. B. te Amsterdam f 5.

F. J. VAN MEERLOO.

ABONNEMENTSGELDEN.

Van B. K. A. te Wolsum f 2.10 (mede voor advertentie); van H. H. B. te Hollum, Ameland, f 1.80 (voor 1900); I. W. de B., Hollum, Ameland, f 1.80; van P. de B., Hollum, Ameland, f 1.35; door br. Laansma, Grand Rapids, Mich., van Mr. A. Knijff 1 Dollar, van Mr. M. v. d. Til 1 Dollar; van D. O. te Haarlemmermeer f 1 (benevens f 1 voor armen.) N. v. BEEK.

BIJBELLEZERSBOND.

Tot ons leedwezen hoorden wij — helaas te laat — dat de copie voor de Bijbellezersbond op de drukkerij verloren is gegaan, zoodat er deze week geen opgave is.

RED.

ADVERTENTIËN.

*** Zoo de Heer wil en zij leven hopen den 18den Januari a.s. onze geliefde Ouders

KLAAS M. DE BOER

en

GEESIEN J. ZEVEN

hunne **35-jarige Echtvereeniging** te herdenken.

Hunne dankbare Kinderen,
Behuwd- en Kleinkinderen:
N. DE BOER.
J. DE BOER.
J. DE HAAN.
J. DE HAAN—DE BOER.
M. DE BOER.

VEENDAM, Jan. 1900.

*** Onze Jonged.vereeniging „Rhodé" leed een gevoelig verlies door het afsterven van haar sedert vele jaren getrouw medelid

EVERDIENA HEUVING.

Hare hartelijke liefde voor den Heiland, wekte ook veel liefde in haar voor den arbeid onder de jongedochters, en we mogen vertrouwen, dat haar arbeid niet ijdel geweest is.

Zij liet ons eene liefelijke vertroosting na, door haar kinderlijk geloof en krachtige belijdenis, die zij tot op haar laatste oogenblik des levens uitsprak. Zij hare gedachtenis ten zegen, ook voor onze Vereeniging!

Namens de Vereeniging „Rhodé."

STADSKANAAL, 10 Jan. 1900.

*** Heden avond ontsliep, in haren Heer en Heiland, mijne geliefde Echtgenoote en der kinderen liefhebbende moeder

REINA DRENTH,

in den nog jeugdigen leeftijd van ruim 23 jaar, waarvan ik $2^1/_2$ jaar met haar in een gelukkigen echt verbonden was.

H. MOSTERD.

GRONINGEN, 12 Jan. 1900.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 666 DONDERDAG 25 Jan. 1900. 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Jezus, mijn vreugde.

Jezus, vreugd mijns levens,
Roem en hope tevens
Van mijn smachtend hart!
Mocht ik U ontvangen
In mijn bang verlangen,
In mijn droeve smart!
God'lijk Lam! uit Juda's stam,
Bruigom! buiten U op aarde
Is mij niets van waarde.

Bij de stormenwoede
Ben ik, in Uw hoede,
Van mijn angsten vrij.
Laat de Satan dreigen,
's Vijands strijdlust stijgen,
Mij staat Jezus bij!
Jezus zal, bij zonde en val,
Mij voor hellemacht bewaren,
Redden uit gevaren.

Weg dan, aardsche schatten!
U moet ik omvatten,
Jezus! al mijn lust!
Weg dan ijdel streven
Naar den roem van 't leven,
Laat mijn ziel met rust!
Ramp en nood, kruis, smaad en dood,
Niets zal mij in 't bitterst lijden
Ooit van Jezus scheiden.

MAGDALENA.

ZIET, HET LAM GODS.

Joh. 1 vers 29 en 36.

Johannes de dooper, de laatste en grootste der Oud-Testamentische Profeten, had eene even ernstige taak te vervullen, als een verheven getuigenis te geven. Diep, aangrijpend ernstig is hij bij het bestraffen van de zonden zijns volks, sparende zoo min den koning, als den geringsten onderdaan. En als de leeraren des volks op huichelachtige wijze tot hem komen om ook gedoopt te worden, dan dondert zijne stem hun tegen: „Wie heeft u aangewezen den toekomenden toorn te ontvlieden; brengt dan vruchten voort der bekeering waardig!” Zeer verheven, als met majesteit is zijn getuigenis aangaande den Messias. Reeds voor hij Hem persoonlijk kon aanwijzen, sprak hij van de grootheid en macht van dengene, die na hem kwam, ja van Wien hij wist, dat hij reeds midden onder Israël stond, ofschoon nog voor het oog verborgen. Johannes geloofde, toen hij nog niet zag, want hij was zich zijne roeping — de wegbereider van den Christus te zijn — volkomen bewust.

Toen nu Jezus door hem gedoopt was en hij het hem gegeven teeken van God, betreffende Jezus messiasschap ontvangen had, toen wees hij Hem terstond in zijne beteekenis en hooge waarde voor het menschdom aan in de woorden: Ziet, het Lam Gods!

Het Lam Gods, dat is het door God gegeven, het Gode geheiligde offerlam der wereld, het Lam, dat God zich zelf voorzien heeft, om zijn liefderaad tot verlossing der menschheid uit te werken.

Dat Johannes, waar hij van Jezus als van een Lam spreekt, en wel bepaaldelijk van *het* Lam, gezinspeeld heeft op Jesaja 53 : 7, wordt ons wel niet uitdrukkelijk verklaard, maar laat zich redelijkerwijze veronderstellen. De profeet Johannes heeft zeer zeker die benaming niet gebruikt om er zijne gedachten achter te verbergen of om Jezus als Messias in een zinnebeeldig omhulsel te wikkelen, maar heeft daarentegen begrepen, dat ernstig naar den Messias vragende Israëlieten hem terstond zouden verstaan en weten wie de ware Christus was. En dat hij zich daarin niet vergiste, bewijzen Johannes en Andreas, de twee eerste volgelingen des Heeren. Doch hieruit volgt dan ook, dat Johannes met van „het Lam Gods” te spreken, moet gezinspeeld hebben op het Oude Testament, meer bepaald op den mozaischen offerdienst, waarbij in menig geval een lam geslacht werd. Op den apostel Johannes heeft blijkbaar die benaming „Lam” een diepen indruk gemaakt, en misschien staat zijn herhaald spreken van Jezus als van een Lam, gelijk we dat in het boek der „Openbaringen” vinden, met dit eerste hooren in eenig verband.

Intusschen zijn er nog verschillende opvattingen omtrent het door Johannes bedoelde lam, dat hij als type van Christus in Jezus verwezenlijkt zou hebben willen voorstellen. Sommigen denken aan Abrahams offer op Moria, waar het dier in Izaks plaats geslacht was een „ram”. Anderen hebben gedacht aan het Paaschlam, dat toch ontegensprekelijk een type van Christus was, en ook door Paulus als zoodanig beschouwd wordt, als hij zegt: „Ook ons Pascha is voor ons geslacht, n.l. Christus.” Doch het Paaschlam werd niet geslacht als schuld of zondoffer en evenmin als zo noffer, maar duidde aan, wat de Heere God voor Zijn volk, „de reinen”, wilde zijn. Weer anderen meenen het er voor te moeten houden, dat Johannes, omdat hij van het wegnemen van de zonde der wereld spreekt, op het offer van den „Grooten Verzoendag” heeft gezinspeeld. Hiertegen is echter op te merken, dat het offer van dien dag een bok was.

Onder de godvreezende, onderzoekende Israëlieten zullen waarschijnlijk die verschillende denkbeelden niet bestaan hebben, zoodat Johannes het niet noodig geoordeeld heeft zich nader aangaande de gebezigde uitdrukking te verklaren. Wat ons betreft, wij gelooven, dat de Profeet aan de Jordaan zich bepaald één lam gedacht heeft, maar waarin al de offers, die op het brandofferaltaar gebracht werden, begrepen waren, en zonder hetwelk alle offers op dat altaar van onwaarde zouden geweest zijn. Zulk een lam was dat, hetwelk iederen morgen en iederen avond op het altaar aangestoken werd, dat daar langzaam verteerde en waardoor het vuur voortdurend onderhouden werd (Lev. 6 : 8—13). Dat „lam ten brandoffer” is de grondslag van alle brandoffers, dankoffers, zond- en schuldoffers. Allen werden verteerd door de vlam, die door het lam werd onderhouden. Geen ander vuur mocht ooit op het altaar komen of tot het aansteken van een offer worden gebruikt. Het brengen van vreemd vuur op het altaar werd eens met den dood gestraft (Num. 26 : 61). Alle offers werden alzoo op het lam gebracht en het lam gaf er de waarde en beteekenis aan, heiligde het offer en maakte het Gode aangenaam — een offer, dat gansch verteerd werd (Ps. 51 : 21).

Dat lam was dus eene schoone, sterksprekende type van het Lam Gods, door Johannes aangewezen. In en door Christus toch heeft alleen iets beteekenis en waarde voor God. Hij is de vervulling van alles, wat de verschillende offers oudtijds uitdrukten. Niets is rein of heilig voor God, dan alleen door en in het Lam. Hij is eene verzoening voor onze zonden, alsmede voor de zonden der geheele wereld (1 Joh. 2: 2). Hij, het Lam op het altaar, verteert als het ware onze zonden, delgt ze uit voor Gods aangezicht en reinigt ons van alle ongerechtigheden door zijn bloed voor God. In en door Hem zijn als een gansch rein offer aangenomen al degenen, die door Hem tot God gaan, d. w. z. al degenen, die ootmoedig, in waarheid hunne zonden belijdende, geloovig tot Christus en zijn kruis, als tot het ware, geestelijk altaar naderen, met overgave van zich zelven, om zich met God te laten verzoenen. God heeft Zich zelven een Lam beschikt en het alzoo mogelijk gemaakt, dat Hij met de menschheid en de menschheid met Hem weder in de volle, heilige gemeenschap kan gebracht worden. Zoo velen Christus hebben aangenomen, dien heeft Hij de macht (het recht) gegeven kinderen Gods te worden.

Het brandofferaltaar met zijn offers, staande in „het midden van Israëls onreinheden”, maakte het mogelijk, dat Gods heiligdom, waarin Hij zelf zich vertegenwoordigde, het daarom zijne woning noemde, als middel van voortdurende gemeenschap met God verblijven kon.

Dat er eene Gemeente Gods op aarde is en dat er een Evangelie des vredes en der zaligheid is, danken wij alleen aan het Lam, dat verlossing heeft teweeggebracht en ons Gode gekocht heeft met zijn dierbaar bloed.

Opmerkelijk is uit dat oogpunt het feit, dat de eerste twee discipelen, die als de aanvang der Gemeente van Jezus aan te merken zijn, op de aanwijzing van het Lam Gods door hun leeraar Johannes tot de beslissing zijn gekomen, om Jezus te gaan volgen en op hun beurt predikers van den Gezalfde Gods te worden. Ook in dat opzicht heeft de Gemeente haar ontstaan te danken aan het Lam. Waar de geloovigen Jezus als het Lam zien, juichen zij hier op aarde en in den hemel;

U, heilig Godslam, loven wij,
Gij hebt voor ons aan 't kruis geleden,
Gij doet ons tot den Vader treden
Als koningen en priesters; Gij!
Gij, Heiland, kocht ons door Uw bloed,
Dies brengen wij U dank en eere,
En werpen in aanbidding, Heere!
Al onze kronen aan Uw voet.
Ja, Ja,
Amen.
Halleluja!

St. N. v. B.

INGEZONDEN.

Gedachtig aan de woorden van Paulus (Filemon: 6), dacht het ons goed langs dezen weg van den nog kleinen kring te Rotterdam iets te laten hooren. Is het in het maatschappelijk leven vaak zoo, dat de kleine burgerman of neringdoende, wanneer hij ziet op de kapitalisten en degenen, die de coupons maar hebben te knippen, tot ontevredenheid gestemd wordt, ja, zelfs ondankbaar zucht onder de dagelijksche lasten des levens, evenzoo gaat het op gemeentelijk of geestelijk gebied *). Wel verblijdt het ons af en toe te lezen, dat hier en daar de Gemeenten worden uitgebreid en kinderen van gemeenteleden tot het geloof komen en daarna door den doop in de Gemeente worden ingelijfd, doch is het wonder, dat dan de begeerte gevoeld en uitgesproken wordt: wanneer zullen wij ook dien zegen genieten? En voor het menschelijk gevoel kan het niet anders of weemoed vervult het hart, wanneer van onzen zoo kleinen kring dezen ons den rug toekeerden door gebrek aan beginselvastheid, genen door dat er geen behoefte bestaat aan geestelijke gemeenschap, en nog andere zeer lieve brs. en zrs. door vertrek naar elders ons verlaten, zoodat slechts een vierde van het oorspronkelijk getal overbleef. We zullen dan ook niet verhelen, dat de eerste helft van het verloopen jaar voor onze gemeenschap een beproevingstijd is geweest.

Dan hulp van God verkregen hebbende, staan wij tot op dezen dag. Het was ons inderdaad alsof het den vijand toegelaten was, alles te beproeven dit kleine hoopje uitelkander te drijven. Maar opmerkelijk is het, dat, nadat aan een paar leden de gemeenschap was ontzegd, (hoe treurig zulks is kan ieder verstaan, die het bij ervaring weet), het was als wanneer in de natuur zich een onweder heeft ontlast en alles daarna nieuw leven ademt. Ook wij mogen getuigen tot roem van 's Heeren naam, dat Hij ons Zijne genadige gemeenschap doet ondervinden. Wel zijn nog de ledige plaatsen niet aangevuld, doch wij genieten vrede en kunnen gemeenschap oefenen.

Ons beginsel vindt ook hier bij het kerkelijk publiek niet veel bijval, maar toch van tijd tot tijd krijgen wij eenige nieuwsgierigen of belangstellenden onder de prediking des Woords. De broeder, die ons in dezen dient, heeft wel is waar geene opleiding genoten, doch Christus wil Zijne kracht in onze zwakheid volbrengen.

De Zondagsschool „Het Mosterdzaadje," die het vorige jaar werd opgericht met weinige, dat is acht kinderen, waarvan door verhuizing enz. zes kinderen ons nog verlieten, is in getal geklommen tot 32, met wie we een genoegelijk Kerstfeest mochten vieren. Een aardige Kerstboom verhoogde de feestvreugde en vele belangstellenden waren aanwezig, terwijl liederen en zang met orgel en viool begeleid werden. Geve de Heer een nawerkenden Kerstzegen aan velen!

Door mijne echtgenoote is in het najaar eene meisjesvereeniging „Bidt en werkt" opgericht, die nog slechts 6 leden telt. Toch hadden zij met vereende krachten voor het Kerstfeest eenige kleedingstukken vervaardigd, die vele kindergezichtjes van blijdschap deden stralen.

Een broeder is in den loop van den zomer op eigenaardige wijze aan den arbeid der traktaatverspreiding gekomen. Eerst onder emigranten, later onder Israëlieten en eindelijk ook onder zeelieden van allerlei natiën. Deze arbeid is wel is waar niet gemakkelijk, doch zeker zegenrijk. Een met aardsche goederen rijk gezegende broeder buiten de Gemeente voorziet onzen broeder rijkelijk van lectuur. Deze arbeid kan door dien broeder alleen 's Zondags voor en tusschen de uren van samenkomst gedaan worden, daar hij ook zijn handwerk moet uitoefenen.

We hadden als vrucht van genoemde traktaatverspreiding Zondag 26 November eene aangename verrassing. Toen onze br. n.l. een hotel voor emigranten bezocht, werd hem gevraagd, of hij tot eene of andere kerk behoorde, waarop hij zeide Baptist te zijn. Hierop verklaarden eenige personen — oorspronkelijk Duitschers — die om meer vrijheid te hebben op reis waren van Zuid-Rusland naar Mexico (Amerika), ook Baptisten te zijn en duidden hem zulks met Bijbelteksten aan. Dezen gaven nu hun verlangen te kennen de bijeenkomst der broeders te bezoeken, waartoe we hen in de gelegenheid stelden door hen van het logement af te halen, 's morgens eenigen en 's avonds meer met hunne vrouwen. Dezen vergaderden met ons en een hunner sprak in het Duitsch een woord. Ten slotte zongen we elkander wederzijdsch des Heeren zegen toe. Hierbij ondervonden wij weer de waarheid van hetgeen de dichter zegt: „Al komt het volk uit verre landen, hun harten smelten toch ineen."

Wij hopen, dat dit meer en meer waar moge worden onder allen, die één Heer, één geloof en één doop deelachtig zijn, opdat de vijand geen voordeel behale door verdeeldheid te zaaien, waar het hem toch altijd om te doen is.

Hiermede hebben wij een klein overzicht gegeven van het jaar dat achter ons is. Was de arbeid weinig, toch verblijden wij ons iets te hebben mogen doen tot uitbreiding van Gods Koninkrijk en wij wekken allen op zich door niets terneder te laten drukken. Wij worden immers vermaand op te richten trage handen en slappe knieën, en te werken zoolang het dag is.

Met heilbeden en broedergroeten, namens de brs. en zrs. te Rotterdam:

D. v. REE, Secretaris.

ROTTERDAM, Januari 1900.

*) Het idee, dat aan dit gevoelen ten grondslag ligt, is de onbijbelsche voorstelling van de Gemeente van Christus, alsof iedere plaatselijke Gemeente een voor zich afgesloten geheel ware en dus de Gemeente van Christus uit verschillende stukjes en brokjes bestond. RED.

GRONINGEN, Januari 1900.

Waarde vriend Jonathan!

Blijde en droeve dagen, uren ook van rouw,
Wiss'len op deez' aard' elkander af.
Zalig hij, die voor zijn hart
Steeds trooste vindt in smart,
In het heil, wat zijn Jezus hem gaf!

Zie, hoe die regels me uit de pen vloeien, weet ik haast niet, ja toch, ik heb ze van Stadskanaal mee naar huis genomen. Zie, mijn vriend, ik heb u wel niet beloofd iets te schrijven buiten onze Gemeente, maar wil het toch gaarne doen, daar 't vertellen van het goede een heerlijk werk is.

Alles te vertellen, wat ik op Stadskanaal genoot, al de liefde en hartelijkheid, ja, al het goede te schrijven, is niet mijn doel.

't Zou te lang worden!

Ik wil u vertellen, wat me Maandag 15 Jan. aanleiding gaf tot den aanhef en ook tot het schrijven van dezen brief.

Hiertoe uitgenoodigd door den Voorganger der Gemeente, br. v. Beek, verzamelden wij ons met eene groote schare brs. en zrs. des morgens ten huize van br. Heuving, 't welk eenige dagen geleden een sterfhuis was geworden. Beste vriend, ik kan u haast niet zeggen wat er in onze harten omging, toen we daar in stilte nederzaten in die schuur. Eindelijk verbrak de ons welbekende stem van ds. v. Beek de stilte en was het, dat het vertroostend woord des apostels tot ons klonk: „Wij treuren niet als degenen, die geene hoop hebben," enz. En na een kort en kernachtig woord, dat weerklonk tot in het diepst van ons hart, schreden we allen een voor een voorbij de geopende kist, om nog eenmaal haar te zien, van wie ons zooveel goeds gezegd was. Weldra was de lijkstoet aan het kerkhof. Voorop ging de Jonged ver. „Rhodé" met een sierlijke krans, om die op het graf neer te leggen, terwijl eene lange rij van belangstellenden, meest brs. en zrs., de plechtige stoet sloot.

En toen eindelijk de lieve doode in de groeve was neergelaten, de krans op de kist was gelegd en br. v. Beek als tolk van de Jonged.vereen. een laatste groete toeriep aan haar, die was heengegaan..... toen, o, Jonathan, toen welden tranen uit onze oogen, toen weende ons hart, toen..... och, laat me zwijgen, wijl ik niet weet, hoe hier mijn gevoel te vertolken. Zwijgend keerden we huiswaarts.

„Blijde en droeve dagen, uren ook van rouw,
Wiss'len op deez' aard elkander af."

Andermaal werden we dien dag bijeengeroepen. 't Was om met de Jongel.ver. „Excelsior" van Stadskanaal haar 19e jaarfeest te vieren. Hadden we 's morgens 's Heeren Geest gevoeld en Zijn stem gehoord, ook thans kon ons hart zich hierin verlustigen. Ik zal niet in bijzonderheden treden over alles, wat hier te genieten werd gegeven. 't Zou te veel zijn. Kortweg: wij hadden het hier recht goed. Een ernstige, opgewekte stemming, een zoo recht gezelligen, vrijen geest, maakte hier elks tong los. Niets bracht stoornis in de goede orde, en als we gaan denken aan de vele goede woorden, die tot ons werden gesproken, dan kunnen we niet anders dan aannemen, dat ook de nawerking van zulk een avond niet ongezegend zal zijn. Wij wenschen „Excelsior" nog een lang leven toe en hopen, dat zij steeds hooger stijge, niet door opgeblazenheid, gelijk de luchtballon, maar gelijk die moedige bergbeklimmer, die steeds hooger stijgt, ten einde meer van de heerlijke natuur te kunnen aanschouwen, ja, dat alzoo „Excelsior" steeds hooger stijge op de bergen van Gods waarheid en genade, teneinde meer te genieten van het heil des Heeren. Dat Gods zegen in alles hun deel zij en blijve is voorzeker ons aller bede.

En nu, Jonathan, 't is reeds weer laat en dus hoog tijd om te eindigen. Adieu, tot een volgende keer.

Als altijd uw getrouwe JAC.

GRAND RAPIDS, 6 Jan. 1900.

„En ziet, Ik ben met ulieden alle de dagen tot de voleinding der wereld." Zoo sprak onze Heiland, toen Hij op het punt stond om deze aarde te verlaten en te gaan naar de plaats, vanwaar Hij gekomen was, n.l. den hemel, om plaats te nemen aan de rechterhand des Vaders in de hoogste heerlijkheid. Heeft de Heer deze troostvolle belofte aan de eerste discipelen vervuld, ook thans, na 1900 jaren, ondervindt de Gemeente nog geduriglijk, dat de Heer waarlijk opgestaan is en dat Hij door Zijnen Geest evenzeer ook nu nog bij Zijn volk is, als Hij dat ooit lichamelijk bij zijn uitverkoren twaalftal tijdens zijne omwandeling op dit benedenrond is geweest.

Gelukkig zij, in wier hart Hij leeft door een oprecht geloof. Zij ondervinden, dat ook de Heere zijne beloften vervult in elk opzicht. Ja, ook die, waarin Hij ons verzekert, dat, waar twee of drie in zijnen naam vergaderd zijn, Hij daar in hun midden is. O, welk een nederbuigende goedheid, welk een schoon bewijs van Zijne oneindige liefde jegens ons. Zeker past het de Gemeente en ieder lid in het bijzonder, om Hem daarin te erkennen en zijne volmaakte deugden te verkondigen onder de menschenkinderen.

Tot dit einde en met dat doel was ook de Gemeente alhier weder saamgekomen, om op den eersten dag van dit jaar haar Liefdemaal te houden. Het was ons vergund daaraan deel te mogen nemen. Is dat een voorrecht? Wel, mij dunkt, hij of zij, die zulks vraagt, toont daardoor, dat men niet weet wat een Liefdemaal is en er dus nimmer een heeft bijgewoond.

In de schoonste harmonie werd er gesproken en getuigd van het zalige, dat men genoot. Tranen van dankbaarheid werden er geschreid en er waren, die zoo overstelpt waren van de goedheid des Heeren, dat ze het niet onder woorden konden brengen. Doet dit het harte niet goed? Men moet wel een vreemdeling in Jeruzalem wezen, indien het hart hierdoor niet geroerd wordt, wanneer men zulke onomstootelijke bewijzen ziet van de kracht der genade.

Terugziende op het verloopen jaar was er een algemeen besef bij de brs. en zrs. van vele tekortkomingen, gepaard gaande met de belijdenis van zonde en schuld tegenover den Heere. Welgelukzalig is de mensch, die dit erkent, voor dezulken is genade en vergeving.

Des namiddags om twee uur waren we saamgekomen in ons kerkgebouw. Er was een goede

opkomst; sommigen, die we er verleden jaar misten, waren er nu en over het algemeen was er veel leven en opgewek heid. Het spreken en bidden werd afgewisseld door zingen, begeleid door orgelmuziek. Dienende Martha's zorgden er voor, dat we het noodige voor onze lichamen erlangden. Eenige brs hadden des morgens het bedehuis *tijdelijk in een groote* feestzaal herschapen. En terwijl we allen geschaard waren rondom de lange tafels, kwam onwillekeurig Ps. 133 : 1 ons te binnen en we werden herinnerd aan de woorden van Jezus, wanneer Hij zegt: „Velen zullen komen van 't oosten en 't westen en zullen aanzitten met Abraham, Izaäk en Jakob in het koninkrijk der hemelen." Veel is er dien dag gesproken en we mochten kennelijk ervaren, dat de Heere in ons midden was. Hoe heerlijk het jaar alzoo met den Heere aan te vangen, Zijnen zegen afsmeekende voor onze tijdelijke en eeuwige belangen. De herinnering aan dien dag is ons thans nog zoet, en mij dunkt, wij ook kunnen door de kracht dier spijze veertig dagen voortgaan. Te snel ging de tijd voorbij, doch gelijk aan alle dingen zoo kwam ook aan dit lieflijk samenzijn een einde.

Van wege huiselijke omstandigheden waren sommigen genoodzaakt om eenigszins vroeg huiswaarts te keeren, doch waar de klok ons eindelijk op het nachtelijk elf uur wees, daar meenden we was het tijd geworden om te scheiden. Toch moesten we nog een oogenblik geduld hebben, want het scheen alsof er nog meer nieuw leven kwam. Enkele brs. waren door ongesteldheid verhinderd om met ons te vergaderen. Dat ze dien dag echter met blijdschap verbeidden, bleek uit hunne wenschen en begeerten. Een br. verzocht ons om uit zijnen naam voor te lezen Joh. 17; een ander gaf door gepaste psalmen uiting aan de behoefte van zijn ziel.

Onze geliefde Voorganger voldeed zeer gaarne aan hunne begeerte. Was ons samenzijn met gebed geopend, een passende dankzegging mocht er ook niet aan ontbreken. Toen dit alles was geschied, keerden we allen dankbaar en welvoldaan huiswaarts. Sommigen zeiden, zulk een Liefdemaal moesten we vaker dan eenmaal in het jaar hebben. Dewijl we echter door omstandigheden niet altijd op zulk eene wijze kunnen samenkomen, dat we dan geduriglijk in het jaar 1900 een persoonlijk liefdemaal met den Heere Jezus Christus genieten. Och, dat de gemeenschap des Heiligen Geestes rijkelijk ons deel zij! Dan zullen we onzen weg met blijdschap bewandelen. Moge de Heere ons met alle brs. en zrs. in het oude vaderland een gelukkig en gezegend jaar bereiden, opdat al degenen, die belijden Jezus te kennen, ook meer gedrongen mogen worden, om te wandelen waardiglijk het Evangelie van Christus.

Een Feestgenoot.

BERGUMERHEIDE. „De Jonged.-Vereeniging „Dorkas" hield Woensdagavond j.l. haar jaarfeest in het evangelisatiegebouw van den heer Kuipers. Het was haar negende jaarfeest en zij had wel reden om dankbaar en blijde God te prijzen voor Zijne goedheid, die haar in staat stelt nog steeds nuttig werkzaam te zijn. Ruim 200 kleedingstukken werden met eenige toezending van buiten door haar vervaardigd en aan de behoeftigen van hare twee Zondagsscholen in deze environs uitgereikt. Thans bij haar feest was het lokaal geheel gevuld met belangstellenden, die op gepaste wijze hunne vreugde en erkentelijkheid uitten. Zelfs was eene phonograaf ter opluistering aanwezig, terwijl het muziekcorps „Hallelujah" van Bergum weder geheel belangeloos zijne opgewekte tonen door het gebouw weerklinken liet. Aan haar en allen een hartelijk woord van dank."

Bovenstaande vonden wij ingezonden door een ons onbekende in de Bergumer Courant van 13 Jan. 1900 en doet ons vermoeden van een feestgenoot te zijn. Niemand onzer heeft er aan gedacht, zulks in een publiek blad te plaatsen. Het doet ons echter goed, dat onze arbeid gezien niet alleen, maar ook buiten onzen kring gewaardeerd wordt. Tot opheldering vergen wij er bij, dat de Geref. brs. van Bergum zelf zich aanboden, om ons met hun muziekcorps te dienen

Soli Deo Gloria!

Aan God alleen de eer!

Mede namens het Bestuur:

J. KUIPERS.

BERGUMERHEIDE, Jan. 1900.

EEN EN ANDER.

*** Engeland en Transvaal. De in sommige onzer Gemeenten reeds bekende Dr. Mayo, een der hoofdleiders aan de inrichting van wijlen George Müller te Bristol, schrijft aan br. Klickmann dato 24 Dec. l.l. o. m. het volgende: „Ik heb zeer veel sympathie voor al wat Hollandsch is. In de weeshuizen noemen zij mij *een Boer.* Ik sta verbaasd over de houding van vele Christenen met betrekking tot dezen droevigen oorlog, het vreeselijk verlies van menschenlevens, zonder nog te spreken van de enorme geldkosten, die *wij* zullen moeten betalen voor Chamberlain's en Rhodes' *„gril"* en eerzucht. De groote God der gerechtigheid regeert en toont, dat er met *Hem* rekening moet gehouden worden. Het is „niet *altijd* door kracht (menschelijke) of door geweld." Het is een schande, een vreeselijke schande, dat één man misbruik zou maken van eene *vergissing* en den oorlog verklaren aan een vredelievend volk, en dat te dwingen hun eigen huis en land met de wapenen te verdedigen.

Laten onze broeders in Holland weten, dat er bij ons velen sympathie hebben voor de dappere Boeren in Transvaal, en dat zij *dagelijks* tot God roepen, dat Hij het recht doe voortkomen en aan deze vreeselijke slachting een einde make.

Ten bewijze van dit hierbij iets meer dan gewoon voor de Hollandsche Baptisten" enz.

N. v. B.

Uit de Gemeenten.

'T ZANDT. Het zal den zustergemeenten zeker niet onaangenaam zijn iets van de verst noordelijke gemeente van ons land te vernemen.

De gemeente alhier, hoewel klein in getal, mag toch ondervinden, dat het goed is, dat broeders ook samenwonen, terwijl de bede dikwijls uit ons hart oprijst: „Heere, breid uwe Gemeente uit!" Dat het dan voor ons hoogst aangenaam is eens met een grooter getal van brs. en zrs. dan gewoonlijk samen te zijn, zal wel niemand betwijfelen.

Mede om deze reden hielden wij op 10 Jan. j l. een liefdemaal met broeders en zusters van elders. Dit feestelijk samenzijn is naar wensch geslaagd, ofschoon wij wel meer broeders en zusters van elders hadden verwacht, voornamelijk uit Groningen. Onze verwachting moest voor de werkelijkheid wijken. Nochtans gelooven wij, gelijk onze bedoeling was, Gode tot verheerlijking en tot opbouwing in het geloof samen geweest te zijn. Op onze uitnoodiging was br. Planting overgekomen, die de leiding overdroeg aan br. de Vries van Haulerwijk. Wij hadden genoegelijke uren met elkander en menig woord uit het hart tot het hart werd gewisseld, en een leider als br. de Vries bleek de rechte man op de rechte plaats te zijn. Wij hopen, dat ook dit liefdemaal tot een blijvenden zegen moge zijn en allen, die schitterden door hunne afwezigheid, zoo jaloersch mogen worden, dat, als wij eens weer liefdemaal mogen houden, ons lokaal te klein zij.

Na het liefdemaal werd bij de herdenking van 's Heeren dood bij de breking des broods door br. de Vries nog menig ernstig woord gesproken, en nadat ook deze vergadering met dankzegging gesloten was, gingen wij uiteen met het gevoel: zoo behoort ook dit genot weer tot het verledene, maar het blijft in gelukkige herinnering.

Ons in de voorbede van onze zustergemeenten aanbevelende en met christelijke groeten, namens de gemeente te 't Zandt:

R. E.

HENGELOO, Januari 1900. Al is het, dat wij geen verblijdende tijden achter ons hebben, toch verheugen wij ons, dat er op dit oogenblik weer vrede en eenheid in de Gemeente is. Eenigen hebben ons verlaten, maar wij hopen en bidden, dat de Heer het hun zal leeren inzien, dat zij dwalende zijn. God geve, dat zij nog eenmaal terug mogen keeren om zich met de Gemeente weer te vereenigen om in dien weg den naam des Heeren groot te maken. Ook laten wij onze zustergemeenten weten, dat onze Voorganger — J. Katuin — met 1 Januari als zoodanig afgetreden is. De Heer geve ons allen, doch inzonderheid de bestuursleden, kracht en wijsheid om de zaken verder te doen voortgaan tot verheerlijking van 's Heeren naam en tot heil van zondaren!

Men wordt vriendelijk verzocht alle brieven enz., betreffende de Gemeente alhier, voortaan te adresseeren aan een der onderlingen: G. H. Mokkelenkate of H. M. Kuipers, of aan den Secretaris H. Zwiebel te Hengeloo (O.)

GRONINGEN. De op 14 Jan. j.l. gehouden huishoudelijke vergadering der Gemeente was zeer belangrijk, omdat het haar jaarvergadering was.

De Gemeente werd bij deze gelegenheid naar aanleiding van 1 Corinthe 12 : 12, bij monde van den Voorganger, bepaald bij de noodzakelijkheid van de eenheid der Gemeente, als ook bij de beteekenis van het lidmaatschap der Gemeente. En waar de eenheid der Gemeente openbaar wordt in de eenheid der leden onder elkander, werd er ook vooral met nadruk gewezen op het gevaar, dat in dezen dreigt. Tot dat einde is het zoo zeer noodig voor ieder lid in het bijzonder, om steeds en ten allen tijde met het verheerlijkte Hoofd der Gemeente, Jezus, onzen Heer, vereenigd te zijn, waardoor de eenheid der Gemeente het zekerste wordt gewaarborgd en het meest wordt bevorderd.

Door het jaarverslag van den Secretaris kreeg de Gemeente een overzicht over de verschillende werkzaamheden, als prediking in en buiten de Gemeente, zoowel als in de stad onzer inwoning, door openluchtmeetings des zomers, traktaatverspreiding enz. enz., alsook naar buiten.

Ook gingen echter gebeurtenissen van minder aangenamen aard voor den geest voorbij, daar een br. en eene zr. in den Heer waren ontslapen, en er ook enkelen waren, die de tegenwoordige wereld hadden liefgekregen en dat sommigen naar andere plaatsen waren vertrokken.

Verblijdend daarentegen was het, dat de Heer ook sommigen tot de Gemeente had toegebracht, die gehoorzaam aan Zijn woord door den doop den Heer waren gevolgd. Ook hadden wij afgedwaalden met belijdenis van schuld tot ons terug zien komen. Voorts werden er nog verschillende jaarverslagen uitgebracht door den penningmeester der Gemeente en van de armenkas. En wat gewoonlijk bij deze personen zelden voorkomt, was nu het geval, dat ze n l. met blijdschap en dankbaarheid aan God, mededeeling deden van den stand der kassen der Gemeente, waaruit op duidelijke wijze de milde offervaardigheid der Gemeente in het afgeloopen jaar bleek.

Ook de secretaris van de Zondagsschoolvereeniging deelde een en ander betreffende haren arbeid, alsook van den financiëelen toestand mede, die alleszins bevredigend was. En waar zoo een en ander werd afgewisseld door psalmen, gezangen en geestelijke liederen, onder 't genot van een kop koffie etc., was de tijd al spoedig verstreken, zoodat men ook deze belangrijke en opwekkende vergadering sluiten moest. Doch met het oog op de vele zegeningen, in het afgeloopen jaar genoten, werd er ten slotte nog op gewezen, dat een ieder daartoe mocht medewerken, om als middelen in Gods hand elkander steeds tot zegen te zijn.

PH. V.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Dat oude huizen ten slotte instorten of door een storm vernield worden is te verwachten, maar dat huizen, nog in aanbouw zijnde, instorten, is wel eene nieuwigheid, die ons zou doen denken, dat een nieuwe eeuw is aangebroken met andere ellendigheden, dus nog niet de gouden eeuw. Reeds voor eenigen tijd hoorden wij, dat in Amsterdam huizen waren ingestort, die van den steun der belendende woningen waren beroofd geworden, maar nu wordt ons vandaar een droevig ongeluk gemeld aan de Hoedemakerskade bij de v. Woustraat, waar, terwijl de bouwlieden bezig waren, een paar huizen inelkander vielen, zoodat verscheiden werklieden gewond en gekneusd naar de loods of naar 't Binnengasthuis moesten vervoerd worden. Gelukkig kon later van allen geconstateerd worden, dat hun toestand naar omstandigheden vrij bevredigend is; maar een timmerman, met name van Gewen, was eerst niet te vinden en werd eindelijk na lang zoeken en opruimen door de brandweer van onder zand en steenen, planken

en balken weggehaald, waar hij een jammerlijken dood had gevonden, eene vrouw met zes kinderen achterlatende. De oorzaak van dit vreeselijk ongeval wordt nagespeurd door de justitie, en zal, volgens deskundigen, kunnen bestaan in de min deugdelijke specie, waarmee gemetseld werd, daar hout, balken en steenen van goede hoedanigheid waren.

Eene weduwe te Sas van Gent, die uit logeeren geweest was, kwam bij hare tehuiskomst tot de droevige ontdekking, dat haar alles ontstolen was. Daders onbekend. Zoo iets kwam voorheen ook wel voor.

Een notariszoon te Maastricht heeft den 15den dezer de ouderlijke woning verlaten en keerde niet terug. Men vermoedt, dat hij naar de Transvaal vertrokken is of zal trachten te vertrekken, als 't niet tijdig verhinderd wordt door de politie, die namens den vader opsporing en aanhouding van den minderjarige verzoekt.

Een Urker visschersschuit is bij 't Zuidergat omgeslagen, waarbij alle drie opvarenden in de golven zijn omgekomen.

Duitschland. De zitting der Duitsche Rijksdag moet de vorige week druk bezet geweest zijn, en geen wonder, de inbeslagneming der Duitsche mailbooten door de Engelschen zou besproken worden, hoewel er niet diep op ingaande, omdat Engeland de schepen nu weer vrijgelaten heeft en tevens belooft kommandanten van hare oorlogschepen te bevelen, voortaan Duitsche mailbooten niet meer op bloote verdenking aan te houden. De nationaal liberaal Möller leidde de interpellatie in en noemde Engelands houding ongegeneerd, terwijl hij president Kruger een eerwaardig en groot man noemde, die zwijgend alle lastering verdroeg, wat natuurlijk met donderende toejuiching werd beantwoord. Tevens wees hij er op, hoe de Duitsche regeering de strengste onzijdigheid in acht nam, maar dat Engeland moest toezien door hare handelingen niet de afkeer van alle volken op zich te laden.

Te Leipzig heeft een groote vlootmeeting plaats gehad, waarbij 3000 personen tegenwoordig waren. Met algemeene stemmen werd eene motie, instemming met 't vlootplan der regeering betuigende, aangenomen.

De toestand van de moeder der Keizerin, de Hertogin van Sleeswijk, is nog zeer bedenkelijk, en nu wordt gemeld, dat ook des Keizers moeder, Keizerin Friedrich, in Italië aan een nierkwaal ziek ligt. Ziekte en dood wedervaren zoowel rijken als armen, en op 't einde komt 't er dus maar op aan een onderdaan van 't Hemelrijk te zijn, waarvan Jezus Koning is.

België. In de Vrije Universiteit der liberalen te Brussel, waar echter 't grootste gedeelte der studenten tot de conservatieven en clericalen behoort, is verschil gerezen over 't onderwijs der liberale hoogleeraren, dat door genoemde studenten belet werd. Weshalve de liberale hoofdleeraren met eenige hunner studenten eene vergadering hielden om de kuiperijen tegen „het vrije onderzoek" in 't licht te stellen en middelen te gen te beramen. Men kwam echter slechts tot het aannemen eener motie, waarin alle liberale studenten werden aangespoord, het vaandel van het vrije onderzoek tegen smetten te beschermen. Daartoe was zeker geen vergadering noodig geweest.

Engeland heeft tegenwoordig handen vol werk, om de hongerlijdenden in Britsch-Indië te voorzien. De oogst is daar mislukt en de hongersnood breidt zich zoodanig uit, dat zij de ergste vrees dreigt te zullen overtreffen, zoodat millioenen noodig zijn om den nood eenigszins te lenigen. Dit komt de Engelsche regeering te minder van pas, waar tegenwoordig de oorlogstoestand in

Zuid-Afrika zoovele millioenen vordert. De minister van Binnenl. Zaken meent echter, dat de goede uitkomst aldaar slechts een quaestie van tijd en geld is.

Op twee verschillende plaatsen zijn de Engelsche legers de Tugela overgestoken, eene manoeuvre, waarin generaal Buller onlangs door de Boeren werd verhinderd, maar nu hebben ze de Engelschen stil hun gang laten gaan. Omdat zij bang zijn voor de Engelschen? Dat zou de eerste maal zijn, en daarom laat 't zich denken, dat zij nu gereed zijn om hen te ontvangen, en 't wordt zeker geen aangename positie, wanneer de Engelschen blijken tegen de Boeren niet opgewassen te zijn, want zegevierend terugtrekken, zooals voorheen, is met de rivier in den rug niet gemakkelijk. Buller wil nu de Boeren in de flanken aanvallen, door een omtrekkende beweging, maar men denkt, dat de Boeren tijd genoeg zullen vinden om hun gevechtsplan zoodanig te wijzigen, dat 't toch een frontaanval moet worden. Reeds zijn de troepen van generaal Warren met de Boeren slaags geweest, waarbij de Engelschen 300 gewonden hadden, terwijl 't aantal dooden niet genoemd wordt, maar een beslissende slag moet nog geleverd worden, althans daarvan ontbreken nog de berichten. Een ding is echter zeker, dat God de overwinning geeft aan wien Hij wil, want die is des Heeren. Spr. 21 : 31.

S. K. K.

VARIA.

TWEE IN EEN TUIN.

Een man en eene vrouw hadden samen hun tuintje omgespit en in orde gebracht.

Eén bedje was nog leeg gebleven. De man zaaide er in stilte, — om zijn vrouwtje verrassen — salade in. Maar den anderen dag dacht zijn vrouw ook aan 't leege bedje, en pootte er boonen in.

Dagelijks gaan man en vrouw beurtelings in stilte het bed bekijken, schoonhouden en wieden.

De vrouw ziet de teedere salade kiempjes voor onkruid aan en rukt ze uit; de man de boonspruitjes even zoo.

En op die manier krijgt de man geen salade, en de vrouw geen boonen.

Deze geschiedenis gebeurt duizend maal in den tuin der opvoeding, als vader en moeder niet samengaan in den arbeid en zonder overeenstemming werken, zoodat de een uitrukt, wat de ander gezaaid heeft.

(De Roeper.)

DOE HET NU!

Toen de rijke man in de hel en de arme Lazarus in Abrahams schoot lag, en 't voor den eerste te laat was, dacht hij aan zijne broeders. In zijn leven had hij rijk en voor zich zelven geleefd, en nu 't te laat was, wilde hij Lazarus zenden. Hij werd toen een zendingsvriend, doch te laat. Hij wilde toen helpen, doch te laat. Hij had toen medelijden, doch te laat. Zijn broeders hadden Mozes en de profeten, daarnaar moesten zij hooren. Wij ook. En ook naar 't Evangelie.

't Zou wel eens kunnen gebeuren, dat velen, nu ongehoorzaam aan Gods Woord, ongehoorzaam aan 't bevel der zending en levende voor zich zelven, eenmaal, als 't te laat is, wel zouden willen zenden. Dan kan het niet meer: ieder doe het dus nu; ieder werke en strijde wettig, dan volgt eenmaal geen berouw, maar de kroon.

IN EEN TRAM.

Op zekeren dag reed ik in een der trammen onzer stad, toen een dame met haar kleine dochter ook er in stapte. De conducteur kwam tot haar en vroeg „Twee plaatsen?"—„Neen, slechts éene," gaf de moeder ten antwoord. —„Ik ben nog geen zes jaar oud," merkte het dochtertje haastig en gevat op, en wel met zulk een klem en zulk een gewichtig gezicht, dat allen die in den tram zaten zich van lachen niet konden onthouden, en ik wel 't allerminst.—Eenige dagen later kwam ik het kind weder tegen. Het was thans in de fraaie wandelingen der stad, en de kleine was vergezeld van de juffrouw, onder wier leiding zij stond. Ik kon de neiging niet wederstaan, met het dochtertje een gesprek aan te knoopen.

„Hoe oud ben je?" vroeg ik.

„Zeven jaren," antwoordde de kleine.

„Zeven?" hernam ik, geheel verbaasd.

„Behalve, wanneer ik in den tram rijd; op die dagen ben ik nog geen zes jaren oud."

Ditmaal had ik volstrekt geen neiging om te lachen. Alzoo had deze dame, deze moeder, terwille van enkele centen, er niet voor terug gebeefd zelve te liegen en haar kind te leeren liegen.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van C. B. te Midsland, Terschelling, f 0.45; van W. T. V., Zeemanshuis te Vlaardingen, f 0.50 voor porto's; van Edw. M. te Wezel f 2.20. N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor Foxhol.

Nog in dank ontvangen van br. D. A. Koch, *Grand-Haven, Mich.*, 1 Dollar.

Met de evangelisatie in Foxhol gaat het tot nu toe boven verwachting goed. De Zondagsschool — ofschoon zeer verwaarloosd — wordt door ruim 120 kinderen bezocht; een br. van hier heeft nu de leiding overgenomen. De opkomst in de predikinq des Vrijdagsavonds door ondergeteekende is zeer bevredigend. 't Is onze bede, dat de Heer dien arbeid zegene.

B. PLANTING.

N.B. Met de herstelling van het kerkgebouw wordt deze week begonnen. B. PL.

ADVERTENTIEN.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 29 Jan.—4 Febr.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: Die twee discipelen hoorden hem dat spreken en zij volgden Jezus. Joh. 1 : 37.

Maandag 29 Jan. Joh. 1 : 35—42. Jezus eerste discipelen. Ten vorigen dage hadden deze mannen Johannes van Jezus hooren spreken, en thans volgden zij hem na. Vele medeleden van den I. B.-L.-B. hebben reeds veel meer van Jezus gehoord en volgen toch nog niet. Waarom toch?

Dinsdag 30 Jan. Joh. 1 : 43—51. Filippus en Nathanaël. Hoe schoon! Nauwelijks hadden Andreas en Filippus Jezus gevonden, of zij brachten de blijde boodschap aan anderen over. Doet even zoo.

Woensdag 31 Jan. Mark. 1 : 14—20. Stipte gehoorzaamheid. Hoe beschamen toch deze mannen velen van ons! Want ook wij allen hebben de oproeping gehoord, maar ons armzalig antwoord is geweest: „Nog niet!"

Donderdag 1 Febr. Luk. 9 : 57—62. Het ware volgen. Een discipel van Jezus te zijn beteekent meer dan een geloofsbelijdenis opzeggen of een uniform aantrekken. Het vordert de onderwerping van 't hart; dat valt ons echter licht, als we hem liefhebben.

Vrijdag 2 Febr. Luk. 14 : 25—33. De kosten overrekenen. Christus heeft zijn dienst nooit gering geacht. Hij vordert ware overgave en zelfopoffering van iederen volgeling, maar hij maakt het licht.

Zaterdag 3 Febr. Matth. 19 : 23—30. De belooning. Een heerlijke vreugde wacht allen trouwen discipelen. Veel kostelijker dan hun geringe dienst waard is, en het zal toch een eeuwig loon zijn.

Zondag 4 Jan. 2 Tim. 4 : 1—8. Des navolgers triumf. Dezelfde kroon der gerechtigheid wacht u en mij. Laat ons daarom ook den goeden strijd strijden en het geloof behouden.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 667 DONDERDAG 1 Febr. 1900 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en
N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen
adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

De Christen bij het ontwaken.

„Word ik wakker, zoo ben ik nog bij u." Ps. 139 : 18.

Tot uwe Rots en Levensminnaar,
O trage ziel, omhoog van 't stof!
Beveel den sterken Doodsverwinnaar
U vroeg, met stillen dank en lof.

Mijn hoogste Goed, alleen te prijzen,
Mijn trouwe hulp, 'k wil als Uw kind
Gestaag mijn loflied U doen rijzen,
Die de U verzoende ziele mint.

U, Heere, alleen heb ik te danken,
Dat ik het daglicht weer aanschouw.
Weer van mijn lippen ijdle klanken!
Dat heeft mijn ziel op U vertrouwd.
Mijn denken, zuchten, bidden, haken,
Gij kent het, Stierder van mijn lot.
Ik ben bij U, bij mijn ontwaken;
Gij zijt bij mij, ik ken mijn God.

Ik legde 't matte lichaam neder
En werd door u in slaap gesust;
Nu opent gij mij de oogen weder,
O mijner ziele zoete rust!

Waak op mijn ziel, waakt op mijn zinnen!
Zijt wakker, moedig! Elken dag
Moet men een nieuw gezang beginnen,
Tot lof van Hem, die 't al vermag.

UTRECHT. E. F. H. WOLF.

Petrus op het water.

(Overgenomen.)

Als we Petrus over de reeling van dat visschersscheepje zien klimmen, vol moed zijn voeten op de bruischende zee zettende, het gevaar niet achtende, en alleen slechts denkende aan de uitnoodiging des Meesters, dan zien we een straal van geloof, reikende tot op die hoogte, waar het geloof steeds behoort te zetelen.

Voor dat oogenblik is Petrus, wat de Heer eigenlijk begeert, dat hij altijd zal wezen, en wat gij en ik — indien we n.l. christenen zijn — door Zijne genade altoos zijn moesten: een volk, zóó vervuld met den aanblik van onzen Meester, en zóó vertrouwend op Zijn Woord, dat tijdelijke en stoffelijke hinderpalen geheel en al hare kracht verliezen om ons vrees aan te jagen of moedeloos te maken; want als Jezus tot ons zegt: „Kom," is het dan niet altoos veilig om tot Hem te gaan?

„En Petrus klom neder van het schip en wandelde op het water, om tot Jezus te komen." Dát is de weg, waar het geloof altoos schijnt te gaan.

Als gij de steenen kunt zien, dan is het wandelen niet meer door geloof, maar door aanschouwen. En hier is het punt, waar Petrus het ongeluk had te dwalen. Hij werd verschrikt en bevreesd, omdat hij niet *zien* kon, of beter gezegd, *hij zag te veel,* „want ziende den sterken wind," begaf hem zijn hart en hij begon te zinken.

Hij richtte zijne oogen in plaats van op Jezus op den wind en de golven. En hier zien wij Petrus, en u, en mij, niet zooals God wenscht dat we zullen zijn, maar zooals we maar al te dikwijls zijn, t. w. verlamd door denken en veronderstellen en berekenen in plaats van gelooven.

Wellicht heeft een dikke duisternis zich over uwe ziel uitgespreid en een storm beroert uw hart. Gij hebt tegen de hevige golven des lijdens gestreden, en de winden der moeielijkheden het hoofd geboden, totdat uwe kracht en moed was vergaan. Maar bij dat alles hebt ge er nooit aan gedacht, die lompe en door u niet te regeeren boot te verlaten, aan welks roeiriemen gij u lam hebt gewerkt. Gij hebt gemeend, de boot te moeten redden voor uw eigen behoud. Maar Jezus wijst u een beteren weg aan. Hij zegt: „Kom, kom tot Mij over het water heen."

Ga naar Jezus over de hoogten uwer moeielijkheden, vertrouwt uzelf en alle uwe belangen aan Hem toe. Hij wil de bergen van zwarigheden tot een vlakke en effen baan maken, en al uwe moeielijkheden doen verdwijnen evenals de watergolven; ook zal Hij de winden van tegenstand gebieden stil te zijn. En indien uw scheepje waard is behouden te worden, dan zal Hij het veilig in de haven doen aanlanden; maar indien het beter voor u is, dat gij het verliest, dan zal Hij het ongetwijfeld in de diepte doen verzinken, waar zijn plaats is. Indien het nuttig en heilzaam is, dat uwe tegenwoordige voornemens goede gevolgen zullen hebben, het zal zeker geschieden, zoo gij alles aan den Heer vertrouwt. Maar wellicht is het beter, dat uw plan in duigen valt, hoe begeerlijk het u ook schijnen moge en hoe vurig gij ook wenscht, dat het gelukke. Maar als ge vertrouwt, dat Jezus zóó zal doen als voor u het beste is, dan zult ge eenmaal vroeg of laat de reden zien, waarom en waartoe Hij zóó en niet anders deed. Doch vergeet nooit, Jezus is u altijd nabij, en in de hevigste stormen en duisterste nachten is Hij het dichtst bij u. Dikwijls beproeft Hij ons door te zeggen: „Kom," hoewel het ons onmogelijk schijnt het te doen. Maar wanneer wij Hem gelooven op Zijn woord, o, hoe worden dan onze harten verheugd, wanneer wij bij een volgende beproeving een nieuw bewijs erlangen van Zijn altoos bereidwillige hulp in tijd van nood! En hoe moeten wij het sombere leven van hen niet beklagen, die er nooit aan dachten om over de stormachtige zee heen te wandelen naar den gezegenden Heiland, gedekt, beschut en beschermd, ja geheel veilig en verantwoord door Zijne liefelijke uitnoodiging: „Kom."

Die op den Heere vertrouwt zal niet beschaamd worden.

Op een der kruinen van de Pyreneën, in Italië, stond voorheen een herberg, die „de dorstige ezel" genoemd werd. Door de bekoorlijke ligging werd zij door vele reizigers bezocht en de waard maakte goede zaken. De waard was gehuwd doch mocht zich niet in het bezit van kinderen verheugen. Hij had een nichtje, wier ouders overleden waren, tot zich genomen toen zij tien jaren oud was, zij was nu veertien, en hij beminde haar als zijn eigen kind. Ook Maria had hare pleegouders lief, doch de omgeving beviel haar niet. Zij had reeds vroeg den Heere leeren kennen, en kon zich niet schikken in de ruwe gewoonten van de meeste reizigers en wanneer de naam des Heeren gelasterd werd, ging haar een rilling door de leden. Hoogst welkom was haar daarom een brief van haar oom, die in Mexico woonde, waarin zij uitgenoodigd werd bij hem te komen.

Gelukkig voor haar werd weinige dagen later „de dorstige ezel" door een reiziger bezocht, die ook naar Mexico dacht te gaan en daar hij een zeer fatsoenlijk en godvreezend man bleek te zijn, zou Maria met hem den tocht maken.

Met tranen in de oogen nam zij afscheid van hare pleegouders en bereikte na eene voorspoedige reis de plaats harer bestemming.

Hier moest zij eene ernstige teleurstelling ondervinden. Haar oom was door de gele koorts ten grave gesleept, en hare tante, die niet vermogend was en zich nu zelf vele opofferingen moest getroosten om van de kleine nalatenschap van haar man te leven, kon Maria niet bij zich nemen. Zij nam de wees slechts zoolang bij zich in huis, totdat deze eene betrekking zou gevonden hebben, die haar in staat stelde voor zich zelve te zorgen.

Het gelukte Maria in den beginne niet; zij, het vreemde meisje, werd overal afgewezen en kwam zij, na een geheelen dag zonder voedsel te hebben omgezworven, des avonds thuis, dan overlaadde haar tante haar met scheldwoorden en zeide eindelijk: „Nog één week kunt gij bij mij blijven, maar langer niet, dan moet Hij maar voor u zorgen, dien gij zoo dikwijls aanbidt."

De arme wees kon dien nacht niet slapen, zij riep aanhoudend tot God om uitkomst. Had zij te voet den weg naar Italië af kunnen leggen, zij had het gedaan, maar nu werd zij door de zee daarvan gescheiden. „Heere!" — zoo sprak zij — „toen ik in de herberg woonde, bad ik U om verlossing en ik dankte U, toen ik hierheen trok. Ach, geef Gij uitkomst en laat mij ondervinden, dat Gij een Verhoorder des gebeds zijt. Toen mijne ouders de oogen sloten, vertrouwden zij mij U toe, hebben zij te vergeefs op U gehoopt? Neen, Heere, gij zult mij helpen!"

Toen zij des morgens beneden kwam, was haar

tante nog onvriendelijker. Zij wees haar op eene advertentie en zeide: „Zie dat je deze betrekking krijgt."

Maria nam het nieuwsblad en las dat de markiezin Beremcko eene kamenier vroeg. Terstond ging Maria op weg, biddende stond zij voor het prachtige huis, biddende bood zij hare diensten aan. En de Heere neigde het hart der markiezin, zoodat zij Maria terstond in dienst nam.

Hier was Maria dubbel gelukkig. Zij won de liefde en achting van alle huisgenooten en, hoewel de markiezin God niet vreesde, had zij toch gaarne, dat hare kamenier nu en dan een gedeelte uit Gods woord las en over den weg der zaligheid sprak.

Met hare pleegouders hield zij gedurig briefwisseling en ontving van tijd tot tijd kleine geldsommen als bewijzen van hunne liefde en achting.

Zoo ging ruim een jaar voorbij. De dochter van den markies was gehuwd en wilde met haar echtgenoot een huwelijksreisje naar Parijs maken. De markies en de markiezin zouden het jonge paar vergezellen en ook Maria zou medegaan. Een wagen, met tien muilezels bespannen, zou hen door 't gebergte naar Veracruz brengen, vanwaar zij met een stoomboot hun reis verder zouden vervolgen.

In den wagen namen de beide markiezinnen en Maria plaats, twee kamerdienaars zaten op den bok bij den koetsier, de markies en zijn schoonzoon volgden te paard.

Tot tegen den avond ging de tocht tamelijk, doch langzaam; toen echter werd de wagen zoo beschadigd dat hij noodzakelijk herstelling noodig had, dit kon eerst den volgenden morgen als het dag was geschieden, daarom werd besloten den nacht in een verlaten herberg door te brengen, spijs en drank had men in overvloed, de kussens uit het rijtuig moesten dan maar voor bedden dienst doen.

Maria kon dien nacht, hoe vermoeid zij ook was, niet in slaap komen. Tegen middernacht hoort zij beneden gerucht. Voorzichtig gaat zij naar beneden en treedt een voorkamertje in. In de kamer daaraan grenzende is het gerucht. Door een reet in den houten muur ziet zij twee mannen, die zich te goed doen aan den wijn van den markies.

„Laat ons beginnen — zegt een hunner — onze makkers wachten ons."

„Zij zullen niet hier komen — antwoordt de andere — voor ik op dit ding heb geblazen."

Dit zeggende legt hij een hoorn op de tafel, ontdoet zich van hoed en mantel en gaat voort met drinken.

„Congador overhaast zich nooit — zegt de tweede weer. — Eerst drinken, luitenant! wat wij overlaten is goed voor onze makkers."

„Congador — denkt Maria — dat is de naam van den gevreesden rooverhoofdman, die zooveel menschenbloed vergiet. Mijn arme meester en meesteres! Wat moet ik doen om hen te redden?" Zij werpt zich op de knieën en vraagt God om raad. Toen zij opstaat ziet zij bij het licht dat de roovers ontstoken hebben, beiden dronken, snorkende als ossen op den grond liggen. Nu krijgt zij plotseling eene ingeving. Voorzichtig sluipt zij de kamer binnen waar de roovers zijn, neemt den hoed, den mantel en den hoorn van Congador en sluipt voorzichtig weg. De deur sluit zij en draait den sleutel om. Zooveel mogelijk haar lange kleederen verbergende, met den mantel omgeslagen, den hoed diep op het hoofd gedrukt en den hoorn in de hand gaat zij naar buiten, verwijdert zich eenige passen en laat een doffen toon op den hoorn hooren. Het is akelig duister. Uit de duisternis komen een tiental gedaanten te voorschijn. Zij wikkelt zich nog meer in den mantel en drukt den hoed nog dieper. Zij wenkt, de roovers volgen haar, tot aan een kleine kamer met steenen muren. Weer geeft zij een wenk, de roovers treden binnen. Nu slaat zij de zware eikenhouten deur digt, draait den sleutel om en wekt den markies. Toen deze haar verhaal hoort, laat hij den koetsier terstond te paard stijgen om van het niet ver van daar gelegen Alcajetta, waar Mexikaansche ruiters waren, hulp te halen.

De toestand, waarin onze reizigers den nacht doorbrachten, was verre van benijdenswaardig. Als onzinnigen stelden de roovers zich aan, zij vloekten en scholden, brulden, sloegen met hunne degens tegen de deuren, doch te vergeefs. Gelukkig of liever het was eene bestiering Gods, dat de hoofdman en zijn luitenant, beneveld door den wijn als zij waren, hunne krachten niet beproefden aan het houten schot, waardoor Maria hen gezien had.

De markies, zijn schoonzoon en de kamerdienaren hadden hun vuurwapenen in de hand en stonden boven aan de trap gereed om terstond vuur te geven. Doch het was niet noodig. Nog voor de morgen aanbrak, verscheen een sterke ruitermacht, een gedeelte omringde het huis, opdat niemand kon ontvluchten, de anderen stegen af en traden binnen.

Vreeselijk was het gevecht dat nu gevoerd werd. De roovers vochten als wanhopigen. Eindelijk moesten zij voor de overmacht bukken doch niet voor dat zeven hunner gedood of zoo gekwetst waren dat zij den degen of het pistool niet meer voeren konden.

De hoofdman en zijn luitenant gaven de ruiters niet minder werk, temeer, daar de soldaten beiden gaarne levend in handen wilden hebben. In het eind werd de luitenant als het ware doorschoten en Congador gaf toen hij neerzeeg na weinige oogenblikken den geest.

Maar was de overwinning van de ruiters volkomen, zij hadden haar duur gekocht. Vijftien dapperen waren gesneuveld of zwaar gewond.

Van de reis kon nu niets komen, daar de reizigers als getuigen moesten optreden en nog dienzelfden dag een nauwkeurig verhaal van het gebeurde moesten doen.

„Hoe hadt gij den moed, om zoo te handelen?" vroeg de markiezin aan Maria.

„Ik heb mijn God gebeden," — antwoordde zij — „Hij schonk mij moed en kracht. Hij maakt niet beschaamd die op Hem vertrouwen."

Op het hoofd van Congador was door de regeering een aanzienlijke losprijs gesteld, deze werd Maria zonder aarzelen uitbetaald. En toen het groote nieuws bekend werd, kwamen uit alle oorden geschenken en kleinere en grootere geld sommen. Ook menig huwelijksaanzoek, zelfs van mannen, die rijk waren en aanzienlijke betrekkingen bekleedden. Maar die brieven las Maria niet eens geheel en wierp ze in het vuur.

De markies en markiezin noemden Maria voortaan hunne dochter, en het jonge paar gaven haar den naam van zuster. Men wilde ook niet dat Maria meer kameniersdiensten deed, maar dat zij als een kind des huizes leefde. Dat begeerde Maria niet, zij wenschte geen grootheid of eer.

„Wat kan ik dan voor mijn Maria doen? Waarmede kan ik u beloonen?" vroeg de Markies.

„Mijnheer!" — antwoordde Maria — „ik heb niets meer dan mijn plicht gedaan. Ik ben u nog dank verschuldigd, dat gij mij, arme wees, een plaats onder uw dak gaaft."

„Kom, dwaasheid" — hernam de markies — „gij moet zeggen waarmede ik u van dienst kan zijn, anders ben ik boos."

„Welnu, mijnheer!" — sprak toen Maria — „dan heb ik een dubbel verzoek aan u. Het eerste is of gij wilt zorgen, dat mijn tante geen gebrek lijdt. Zij is oud en zal uwe hulp niet lang meer behoeven, bovendien zal ik een sommetje voor haar vastzetten."

„Wat, vraagt gij voor uwe tante, die u haar huis verbood, nadat zij en haar man u naar hier hadden laten komen?" — vroeg de markies.

„Ja, mijnheer!" — antwoordde zij — „als de Heere ons de schuld en zonde niet vergaf, hoe zou het dan met ons zijn? En vergaven wij elkaar de beleedigingen niet, hoe zouden wij dan het Allervolmaaktste gebed kunnen bidden?"

„Het is een wonderlijke dochter, onze Maria" — zei nu de markiezin — „zij bracht gedurig een gedeelte van haar loon naar die booze vrouw."

„Welnu, dat verzoek sta ik gaarne toe..."

„Doch ik heb daarbij eene conditie" — viel de schoonzoon den markies in de rede — „Maria moet haar geld behouden en mij vergunnen een som voor hare tante vast te zetten, waarvan zij de lijfrente geniet zoolang zij leeft, na haar dood komt het kapitaaltje aan Maria."

„Goed! goed!" — sprak de markies — daar mag Maria niet tegen zijn, en nu haar tweede verzoek."

„Ik wenschte gaarne naar Italië terug te keeren," — zeide Maria aarzelend. — „Mijne pleegouders zijn zoo goed voor mij geweest en hebben mij nog lief. Ik zou gaarne tot aan hun dood bij hen blijven. Ik heb nu geld genoeg waar wij met ons drieën nederig van leven kunnen en zij zijn ook niet arm."

Sprakeloos hoorden allen Maria aan. Men bad haar bijna om op dat besluit terug te komen. Doch niets hielp. Zij konden Maria niet dwingen en moesten dus hunne toestemming geven.

Weinige maanden later ging Maria op reis. Het zelfde gezelschap dat met haar door het gebergte trok vergezelde haar. In een vriendelijk dorp aan den voet der Pyreneën kocht de markies een huisje met grooten tuin, daar nam Maria haar intrek. Hare pleegouders konden moeilijk scheiden van „den dorstigen ezel." Doch Maria praatte zoo lang dat zij hun intrek bij haar namen. De „ezel" werd verkocht, doch de conditie daarbij gemaakt, dat de kooper geene bedwelmende dranken aan de reizigers voor mocht zetten. Maria bracht gelukkige jaren door. Zij huwde, na den dood harer pleegouders, met een godvreezend, doch arm man. Haar echt bleef kinderloos en zij moest haren echtgenoot na tien jaren met hem geleefd te hebben, missen. Toen zij oud was, zat zij gaarne op het groote dorpsplein en wanneer dan kleinen en grooten om haar heen zaten of stonden, vertelde zij menigmaal hare geschiedenis, ten bewijze dat zij, die op den Heere vertrouwen, niet beschaamd zullen worden.

J. V. Jr.

ZENDING.

Van het zendingsveld in Egypte bericht ons zuster van der Molen, dat haar een zware beproeving overkomen is. Hare beminnelijke zuster, Miss Watson, met wie zij sedert het begin van haar zendingswerk in Egypte zoo hartelijk verbonden was en samenwerkte, werd haar op den 4 Jan. j.l. door den dood ontnomen. Zij hadden samen nog met hare leerlingen te Rosette Kerstfeest gevierd en daarna scheen Miss W. iets beter; maar weldra verergerde de toestand zoo, dat zr. v. d. M. er op aandringen moest om naar Alexandrië te reizen, ten einde hare vriendin in 't hospitaal te brengen en haar daar te helpen verplegen. Het duurde daar echter heel kort en weldra was de afloop als boven vermeld. Onze zuster is thans weer naar Rosette teruggekeerd om het werk voort te zetten, waaraan zij zoowel als hare overleden zuster zoo met het gansche hart verbonden waren. Waarschijnlijk heeft een Syrisch meisje haar vergezeld en zal eene andere zuster haar in het werk terzijde staan.

Zij heeft behoefte aan en vraagt de voorbede van alle belangstellende broeders en zusters in het Vaderland.

Wie aan br. Mensink in Tanger, Marokko, geld hebben gezonden, worden verzocht hun naam ons op te geven. Het is daar moeielijk geld in ontvangst te nemen, als de naam des afzenders niet bekend is, en aan minder bekenden dan br. M zou het geheel niet uitbetaald worden.

N. v. BEEK.

Van het arbeidsveld.

Mochten wij onlangs vernemen, dat de arbeid van br. Bos gezegend was, het zal den lezers zeker aangenaam zijn daaromtrent weder iets te hooren.

Hij schrijft ongeveer het volgende:

Ik eindigde mijn verslag de vorige maal met de Kerstdagen in De Parken. Den 27sten ging ik naar Haulerwijk, om met br. de Vries over de 4 doopcandidaten te beraadslagen. Het sneeuwde den geheelen dag, zoodat eene reis van $3^1/_2$ uur niet zoo aangenaam was en wij blijde waren de gastvrije woning van br. de Vries eindelijk bereikt

te hebben. Nadat besloten was, dat de doop op 7 Januari zou plaats hebben, moesten wij echter nog weer terug, maar wij reisden onzen weg met blijdschap.

Den 30sten Dec. sprak ik in Kornhorn bij zekeren Volkerts. De opkomst was niet groot, toch werd er met aandacht geluisterd; maar toen ik na 6 dagen andermaal daar optrad was de kamer vol en ik mag gelooven, dat 't woord des Evangelies niet onvruchtbaar is geweest. Menigeen drukte mij bij 't heengaan hartelijk de hand, zeggende: „Ga zoo voort, spreker, de Heer zegene u!" Nog sprak ik een woord op een andere plaats in de nabijheid, waar 't weder stampvol was.

Oudejaarsdag bracht ik de blijde boodschap des heils in „De Parken" aan een kamer vol menschen, en Oudejaarsavond was 't zoo vol, dat ik nauwelijks een staanplaatsje overhield, hoewel de tafel reeds naar buiten gebracht was. Wij besloten 't jaar nog met een bidstond, waar nog een zondaar zijne droefheid over de zonde openbaarde, die 's Woensdags daarna vrede vond in Jezus bloed.

Nieuwjaarsdag sprak ik nog weer. De Heer heeft mij bijzonder ondersteund in dat werk. Verder deed ik huisbezoek, zelfs bij avond, waarbij een broeder mij vergezelde. Eene kleine teleurstelling was mij bereid, n.l., dat de vrouw, die zich eerst had aangemeld, door haar man werd tegengehouden, maar de Heer gaf een ander daarvoor in de plaats, n.l., dien man van Oudejaarsavond, die een groot zondaar was en nu zoo verblijd en uitgelaten was, dat ieder zich over hem verbaasde, zelfs zijne kinderen weten niet, hoe zij 't nu met hun vader hebben, en zijne vrouw beleed ook reeds den Heer Jezus als haar Verlosser.

Zondag 7 Januari gingen wij naar Haulerwijk, negen man sterk, waar het viertal door den doop in de gemeente werd opgenomen. Dat was voor ons een heerlijke dag. Des morgens met vele brs. en zrs. rondom den disch des Heeren geschaard, verblijdden wij ons over Zijne weldaden ons bewezen.

's Namiddags ging ik met een der pasgedoopten zijne familie bezoeken, die in H. woonden en niet weinig verwonderd waren over de verandering, die hun zoon en broeder had ondergaan, wat op hen een goeden indruk scheen te maken. Des Maandags vertrokken wij weer met blijdschap en des Woensdags hadden wij weer een goed bezochte vergadering, waar weder eene oude vrouw voor Jezus uitkwam, en hielden een bidstond, waar twee jeugdige broeders hun hart voor den Heer uitstortten.

Het begint daar in Groninger Opeinde een aardig kringetje te worden. Zes leden waren er en nu zijn er tien, maar nu ontbreekt 't nog aan iemand, die de vergadering kan leiden, zooze mij daar gaarne daar nog wat hadden gehouden, maar daar ik reeds een geheele maand mij daar had opgehouden, durfde ik niet langer blijven en moest hen aan de verdere bescherming van den Oppersten Herder aanbevelen, die immers wel voor zijne schapen zorgen zal.

Ik bezocht ook nog wel andere menschen, zoowel onverschillige als ernstige waarheidsvrienden, maar kan onmogelijk alles weergeven, zoodat ik hiermede voor ditmaal maar weer besluit, mij en den arbeid verder in de voorbede van Uniecentliefhebbers aanbevelende.

Uw broeder Uniecentreiziger,
H. BOS.

INGEZONDEN.

Geachte Vrienden en Vriendinnen!

Daar wij zelden door middel van „De Christen" iets van ons laten hooren, willen wij nu eens trachten eene korte mededeeling te doen betreffende onze jongedochtersvereeniging „Lydia". Woensdag den 17den dezer vierden wij n.l. ons jaarfeest. Wij meisjes inzonderheid zagen met verlangen naar dezen dag uit, verwachtende door den Heer gezegend te zullen worden, want wij hadden om een zegen gebeden. Met ruim 200 menschen mochten wij ons jaarfeest vieren. Inderdaad, zooveel belangstelling verblijdde ons. Nevens de afgevaardigden waren ook onze jongelings-, knapen- en kleine meisjesvereeniging tegenwoordig. Onder begeleiding van ons muziekkorps klonken alras de lofpsalmen en liederen door ons kerkgebouw. Onze geachte Voorganger en feestredenaar — br. Planting — opende daarna door gebed en korte toespraak onze feestelijke vergadering. Op de aangezichten was het als 't ware te lezen, dat de harten van liefde, blijdschap en dankbaarheid vervuld waren; ook bleek zulks uit de hartelijke woorden der bestuursleden onzer vereeniging. Wij konden getuigen van zegen en bloei der vereeniging. O, wij hadden in 't verleden jaar zooveel geleerd, zooveel genoten! Steeds werden we in de vergaderingen onzer vereeniging opgebouwd, verkwikt. Velen spraken dan ook uit de volheid van hun hart over den zegen, dien de Heer hun door middel der vereeniging had geschonken. De Heer werd op verschillende wijzen groot gemaakt. Zijn naam werd geprezen. Alles stemde tot feestvreugde. De opgewekte ernst, die er voortdurend heerschte, deed ons hart goed en was mede oorzaak, waarom het scheidingsuur zoo laat werd — hoe laat durf ik nauwelijks te zeggen — onze geachte feestleider kon ter nauwernood nog om ruim 2 uur sluiten.

Nog is ons hart met blijdschap vervuld bij de herinnering aan al het genotene. Wij danken allen, die op d'een of andere wijze mede hielpen tot welslagen van ons 18e jaarfeest. Boven alles danken wij echter den Heer, die ons zoo boven bidden en denken gezegend heeft. God zegene ook verder onze „Lydia"!

Hartelijk groetend

Fr BOLT, Secretaresse.

GRONINGEN, Jan. 1900.

† T. J. KOUSBROEK. †

Onder de velen, die in deze dagen op het christelijk arbeidsveld worden afgelost, behoort ook de heer T. J. Kousbroek te Gouda, de bij velen onzer lezers welbekende ijverige christen geheelonthouder en uitgever van onthoudersgeschriften.

Daar een groot aantal onzer lezers direct of indirect mede doen in den arbeid en strijd der Geheelonthouders, meenen we op veler belangstelling te mogen staat maken, als wij hun mededeelen wat Ds. Roose aangaande den overledene in „De Wereldstrijd" schrijft. Wij laten het hier volgen:

„Onze vriend T. J. Kousbroek is niet meer, en zijn heengaan doet ons leed. Het is voor onzen onthouders-arbeid een verlies. Zijn gemis zal worden gevoeld.

Nooit was hij sterk. Sedert lang krank. In de laatste maanden langzaam achteruitgaande. Een ongemak, een kwaal, die hem veel last bezorgde, heeft hem eindelijk gesloopt. Zaterdagmorgen te zes uren bezweek hij. De laatste uren was zijn bewustzijn niet meer helder. Kalm ging hij uit.

Tot op het laatst was hij nog bezig met de dingen, die op het onthoudingswerk betrekking hebben. Toen ik hem Donderdagmiddag bezocht kon hij bijna niet meer spreken. Maar hij moest mij toch nog zeggen, dat het met den verkoop der Almanakken nog al gegaan was. Zie, dat verblijdde hem, dat deed hem goed als er een weinig gang in de dingen was. Zeker, om den verkoop, en omdat hij nu eenmaal het gewaagd had zich geheel met zijn zaak voor den onthoudersarbeid te stellen en er voor een deel zijn broodwinning uit had. Maar niet alleen daarom. Ook omdat hij den arbeid liefhad, er in meeleefde, er voor dacht en wrocht en bad. Het werk had de sympathie van zijn hart. Hij had er geloof voor. Hij hoopte op den triomf onzer beginselen, omdat hij daarvan heil verwachtte voor ons volk, bevordering van de eer van Gods naam. Want Kousbroek was christen. Hij was een geloovig man, die zijn Heer diende; Hem zijne persoonlijke behoudenis dank weet en liefhad. Hij was zelfs in zijn belijdenis zeer positief christen-onthouder; en hij wilde niet anders wezen dan dat. Dat is gebleken uit zijn schrijven; dat bleek, voor wie er van wisten, ook uit zijn handel, dat kwam uit in zijn krankheid.

Hij wilde en kon belijden: ik roem ten slotte slechts in eene zaak: het kruis van mijn Heiland en Heer. Op Hem was dan ook zijn hoop voor 't sterven. Van Hem al zijn verwachting, naar Hem zijn verlangen. En die Heiland zal zijn hoop niet beschamen.

Opsommen wat hij deed voor onze zaak wil ik niet, maar wel wil ik nog herinneren hoezeer zijn hart gehecht was aan Ds. Adama van Scheltema. Dien vereerde hij. Zeker, hij had er reden toe. Maar hij deed het ook. En met opzet voegen wij hier, nu zij beiden zijn bij de dooden, voor ons die twee namen nog even samen. Want Ds. Adama van Scheltema waardeerde Kousbroek met eenvoudige en hartelijke waardeering.

En nu is ook hij dan niet meer! Zijn voorbeeld wekke ons op tot arbeiden zoolang wij er nog zijn. Mogen zijne overblijvende nabestaanden worden gesterkt en getroost. En moge aan hem worden bewaarheid: Zalig de dooden die in den Heere sterven, hunne werken volgen met hen." N. v. B.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Het personeel onzer geliefde Koningin, dat over Hare schatten gesteld is, schijnt de verzoeking maar niet te kunnen uitstaan. Nog maar kort geleden hoorden wij van zekeren Le Blanc, zilverbewaarder, die eene partij kostbaarheden ontvreemd had, en nu weer wordt gemeld, dat de eerste rekenplichtige klerk ten paleize Het Loo gevankelijk naar Zutphen is overgebracht omdat bij onderzoek gebleken is, dat hij een tekort van f 15 000 in de kas had. Zeker geen kleinigheid om weer aan te zuiveren.

In het Ministerie van Koloniën te 's Gravenhage werd de vorige week nog juist bijtijds een begin van brand ontdekt en haastig gebluscht in den vloer van de ambtenaarskamer, grenzende aan de bibliotheek op de derde verdieping, die dus wel ernstige gevolgen had kunnen hebben.

Ook te Groningen was de linkervleugel van 't nieuwe stationsgebouw door onbekende oorzaak in brand geraakt, maar door 't flink optreden der brandweer spoedig gebluscht, zoodat de schade niet groot genoemd wordt, maar toch nog f 1500 bedroeg.

De sigarenmakers te Groningen schijnen 't van de patroons te zullen winnen. De ongehuwden vertrekken naar 't buitenland om werk en die overblijven, hebben aan de fabrikanten, die geneigd zijn de gevraagde loonen uit te betalen en de grieven op hunne fabrieken af te schaffen, bericht, dat zij zich om werkvolk — voor zoover dit nog niet naar 't buitenland is vertrokken — kunnen vervoegen bij 't bestuur der stakende werklieden.

Voor de rechtbank te Amsterdam is de zaak van een valschen munter behandeld, die van oude thee- en koffiepotten valsche rijksdaalders wist te fabriceeren, maar op heeterdaad betrapt werd. Reeds voor elf jaren had Smitshuizen dit ook uitgeoefend en meer dan 1200 valsche rijksdaalders in omloop gebracht, waarvoor hij met zeven jaren gevangenis werd gestraft en nu is tegen hem geëischt 12 jaar gevangenisstraf en ontzetting uit de burgerschapsrechten voor den tijd van 17 jaren.

Duitschland. De moeder der Duitsche Keizerin, de Hertogin Friedrich van Sleeswijk-Holstein, is Vrijdagvoormiddag half twaalf te Dresden overleden, in den ouderdom van ongeveer 65 jaren.

De quaestie van 't in beslagnemen der Duitsche mailbooten door de Engelschen is, na de vrijlating, weer uit de wereld en zal wel geen verdere gevolgen hebben, of 't moest zijn, dat 't een drijfveer te meer geweest is ten voordeele van 't vlootontwerp des Keizers. De Duitsche Bondsraad heeft nu althans het voorstel tot vergrooting der vloot goedgekeurd en zij zal nu vermeerderd worden met 19 linieschepen, 8 groote en 13 kleinere kruisers, waarvoor 750 à 800 millioen mark noodig zullen zijn. Daarbenevens nog al verschillende uitgaven voor kanalisatie en spoorwegen enz., zoodat de Duitschers nog al wat bijeen te brengen zullen hebben.

Oostenrijk. Een groote werkstaking onder de kolenmijnwerkers in Moravië en Silezië is sinds eenige dagen gaande. Den vorigen Woensdag reeds was 't getal stakers tot 80.000 geklommen. Daar er reeds gebrek aan kolen is, dreigt dit een nationale ramp voor Oostenrijk te worden, en men vreest zelfs, dat het spoorwegverkeer er

onder zal lijden. Toch handhaven de stakers de stiptste orde, en hoewel de steenkolen in prijs stijgen, is het publiek op de hand van de stakers en verlangt dat aan hunne billijke eischen zal worden voldaan, zoodat 't te hopen is, dat de zaak zich weldra in der minne zal schikken, doordat de mijneigenaren toegeven.

Italië. De Italiaansche regeering heeft voor 50 millioen oorlogsmateriaal aangekocht in de werkplaatsen van Krupp. Zeker niet om zelf te gebruiken, maar vermoedelijk ten behoeve van Engeland, dat uit Duitsche werkplaatsen geen oorlogstuig kan krijgen.

China heeft een nieuwen Keizer gekregen, een negenjarigen knaap, door den vorigen Keizer Kwang Su aangewezen als zijn opvolger, zoodat nu de Keizerin-weduwe voorloopig als Regentes aan de regeering moet blijven.

Zuid-Afrika. Hadden de Engelschen voor eenige dagen een sterke stelling der Boeren overmeesterd, de Spionskop genaamd, zij hebben hem spoedig weer moeten ontruimen vanwege het granaatvuur der Boeren, dat hun daar niet met vrede liet en de overwinning schijnt dus al weer in een nederlaag te verkeeren, want vooreerst heeft dat kopje vele manschappen gekost, zonder dat ze er iets mee gevorderd zijn, maar ten anderen is de positie der Engelschen overigens ook verre van aangenaam. Het ontzet van Ladysmith zal dus nog wel wat op zich laten wachten, want de Boeren schijnen 't ook niet ernstig op de inneming der stad gemunt te hebben, wat hun misschien vele menschenlevens kan kosten en een hoop krijgsgevangenen zou bezorgen, die nu toch op eigen kosten gevangen zitten in de belegerde vesting.

S. K. K.

CORRESPONDENTIE.

Tot nu toe gaven zich wel eenigen, maar nog geen voldoend getal broeders en zusters tot leden van den Internationalen Bijbellezersbond aan, om met het afzonderlijk drukken der „wenken" een aanvang te kunnen maken. Er moeten er minstens 50 zijn. Wij blijven 't echter nog wenschelijk achten, om reden in No. 661 van dit blad genoemd. Dat men zich nog aanmelde.

N. v. BEEK.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van H. K. te Vriescheloo f 1.80; van J. K. Bergumerheide f 2.67 (mede voor advert.)

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending.

Van J. K. te Bergum f 0.33.

N. v. BEEK.

Voor de Unie.

Ontvangen door hr. Klickmann te Londen, van: Edwin C. Curtis f 60; E. Rawlings f 37.80; Miss M. Pollard f 36; Wm. R. Rickett f 25.20; R. Klickmann f 19.70; M. H. Wilkin f 12.60; E. Pocock f 12.60; Mevr. E. J. Pratt f 12; W. J. Benham B.A. f 12; Rev. W. E. Tarbox f 6.30; Chas. Price f 6.30; Elliot Stock f 6.30; Alex. Palmer f 6.30; Dr. E. B. Underhill f 6; Rev. J. Angus D.D. f 6; S. Warburton f 6; B. A. Lyon f 6; Miss Warmington f 6; T. Blackmore f 6; Wm. Bloore f 6; W. v. Oosterwijk Bruyn f 3; Rev. Wm. Brock f 3; Miss Wilkin f 3; Rev. Wm. Mayo f 3; Wilfrid Klickmann f 3; Martin Klickmann f 3; A. H. Sheppard f 3; F. Diedricks f 3; J. Anger f 3; H. A. Taylor f 3; Wm. Brewer f 1.50; R. A. Forster f 1.50; J. Carter f 1.50; A. J. Clarke f 1.50; Geo. Jones f 1.50; J. C. Child f 1.50; Mevr. Sargent f 1.50; H. R. Hammond f 1.50; H. Brand f 1.50; Georg Creasey f 1.50; W. v. Oosterwijk Bruyn, abonnement Christen f 2.20.

F. J. VAN MEERLOO, Penningm.

ADVERTENTIËN.

SOLI DEO GLORIA.

Zoo de Heer wil en zij leven hopen onze geliefde Ouders

R. KUNST

en

J. ENGELSMAN

den 3den Februari a.s. hunne **Vijfentwintigjarige Echtvereeniging** te gedenken.

HUNNE DANKBARE KINDEREN.

GRONINGEN, 1900.

*** Zoo de Heer wil en zij leven hopen onze geliefde Ouders

HENDRIKUS STEENBERGEN

en

JOHANNA HENDRIKA VOORTMAN

op 4 Februari e.k. hunne **25-jarige Echtvereeniging** te herdenken.

HUNNE DANKBARE KINDEREN.

DEVENTER, Badhuisstraat.

*** Allen broeders en zusters, vrienden en vriendinnen, alsmede de Chr. Jonged.vereeniging „Rhodé," betuigen wij onzen **oprechten en hartelijken dank** voor de VELE BLIJKEN VAN LIEFDE, door ons ondervonden gedurende de ziekte en na het overlijden van onze dochter EVERDINA.

NIEUW-BUINEN, Jan. 1900.

J. HEUVING.
G. HEUVING—DE VRIEZE
en Kinderen.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 5—11 Febr.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: „Alzoo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eenig geboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe." Joh. 3 : 16.

Maandag 5 Febr. Joh. 3 : 1—10. Jezus en Nicodemus. Nicodemus was wel een „leeraar" in Israël, maar zijne geleerdheid baatte hem niet om de leer van Christus aangaande de wedergeboorte te verstaan.

Dinsdag 6 Febr. Joh. 3 : 11—21. De eenige redding. Het 16de vers is het Evangelie in een volzin. Als een lieflijk engelenkoor spreekt hij van Gods wonderbare liefde tot zondige menschen.

Woensdag 7 Febr. Num. 21 : 4—9. De verhoogde slang. God zegt ons ook heden: „Wendt u tot Mij en wordt behouden." (Jes. 45 : 22). Zouden wij het dan niet doen, daar toch onze zaligheid er van afhangt?

Donderdag 8 Febr. 2 Cor. 5 : 14—21. Een nieuw schepsel. Een Christen is bekeerd, heeft zich tot Christus gewend, zich aan Hem overgegeven, daarom is alles nieuw geworden. Hij ziet nu de zonde en haat ze, en ziet het goede en volgt het, dewijl hij een nieuw schepsel is.

Vrijdag 9 Febr. Rom. 6 : 1—11. Het nieuwe leven is het ware leven, het leven in Christus, het eeuwige leven. O, dat het lezen van dit schriftgedeelte velen opwekken moge, uitsluitend dat leven te zoeken, en het geloovig in Christus te aanvaarden.

Zaterdag 10 Febr. Rom. 8 : 1—14. In den Geest. Dit moge zwaar zijn om te verstaan, het beteekent, dat wanneer wij onze vleeschelijke neigingen naleven, wij in groot gevaar verkeeren; wanneer wij echter bekeerd zijn, worden wij door Gods Geest op den weg ten eeuwigen leven geleid.

Zondag 11 Febr. Rom. 5 : 1—11. Wonderlijke liefde. Toen wij nog zondaren waren, had God ons lief. Is dat niet het wonder der wonderen? —

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 668 DONDERDAG 8 Febr. 1900 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . *f* 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . *f* 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.05
Groote letters naar plaatsruimte.

MORGENLIED.

Ik zal uwe sterkte zingen en des morgens uwe goedertierenheid vroolijk roemen. Ps. 59 : 17.

Bewaker van des menschen goedren,
Zelf 't onbegrijplijk hoogste Goed,
Ik wil U offren 't vol gemoed!
Stemt met mij in, o gij gemoedren
Van al mijn Broedren!

Zie, Heer, mij dankend tot U treden,
Dat mij de morgen weer begroet.
Gij toont me U vriendlijk, mild en goed.
Uw vaderhand stiere al mijn schreden!
Verzel me ook heden.

Zie, Israëls God! mijn wil hier binnen
Zich willig buigen voor uw wil,
'k Wil, als 't gespeende kind, zoo stil,
Bij U zijn, en met al mijn zinnen
Uw goedheid minnen.

Uw aanschijn blijv' mijn weg bestralen!
Uw oog bewaak' me op al mijn paân
Zoo loope ik moedig op de baan,
Wier heerlijk einde, in 's hemels zalen,
Den prijs doet halen.

Dat ziele en lichaam, U gegeven,
Met wapenrusting Gods bekleed,
Steeds zijn tot Uwen dienst gereed.
Mijn sterven zie aan U mij kleven,
O Zieleleven!

Uw zegen ruste op al mijn wegen!
Tot U zij al mijn liefde en lust
Wees Gij in onrust, Heer, mijn rust,
Tot ik de ruste heb verkregen
In vrede en zegen!

S.

HEMELSCHE KOOPWAAR.

„Koop de waarheid, en verkoop ze niet." Spr. 23 : 23*a*.

Er wordt veel en velerlei, goede en slechte waar verkocht op de groote wereldmarkt. Dit behoeft zeker geen nader bewijs, althans niet, opgevat in den eigenlijken zin en in betrekking tot stoffelijke zaken. Het allergrootste deel des menschdoms doet de ondervinding daarvan op.

Wij vreezen echter, dat een veel kleiner getal onder de menschen de oogen open hebben voor wat in bovenstaanden tekst in oneigenlijken zin koopwaar genoemd wordt. En onder het merk „waarheid" wordt niet weinig op de leugenmarkt dezer wereld uitgestald en luide aangeboden. Dit geschiedt dan in den regel in den naam van Hem, van Wien alle waarheid komen moet, om waarheid te kunnen zijn. Zelfs de duivel biedt soms het artikel „waarheid" aan, en gebruikt, of liever misbruikt, dan daarbij het hemelsch etiket. (Matth. 4 : 6.)

Dit doet ons al terstond opmerken, dat er zeer veel voorzichtigheid noodig is, ten einde te onderscheiden en zich niet te laten bedriegen. Duizenden worden bedrogen, niet alleen omdat er zooveel valsche koopwaar op de markt is, maar ook omdat op geestelijk terrein, zoowel als op stoffelijk gebied, het bekende spreekwoord waar is: „De wereld wil bedrogen zijn." Ook zijn er niet weinigen onder onze medemenschen, die, misschien ook al omdat ze zoo vaak bedrogen zijn en zich lieten bedriegen, zich niet meer om waarheid bekommeren, en met zekeren Romeinschen landvoogd, Pilatus, als zij over waarheid hooren, minachtend den blik afwenden en zeggen: „Wat is waarheid!" Ge acht misschien zulke menschen beklagenswaardig. Goed, ze zijn het ook; maar laat hen u dan tot waarschuwers dienen en wacht u. Er *is* nog overvloed van goede waar, er *is* nog waarheid op de wereldmarkt!

Hoor de stem des H. Geestes, die roept: „Koop de waarheid!" enz. Deze is dezelfde stem, die tot de Gemeente van Laodicea zeide: „Ik raad u, dat gij van mij koopt goud, beproefd komende uit het vuur, opdat ge rijk moogt worden." Naar die stem te hooren, is voor alle menschen noodig, en bijzonder ook voor hen, die wellicht angstvallig en twijfelend vragen: *de* waarheid, waar vind ik die? — Waarde lezer, er is er Eén, die zeggen kan en gezegd heeft: „I k b e n d e W a a r h e i d." Van Hem gaat niets dan waarheid uit en alles, wat God van Hem heeft getuigd, *is* waarachtig. Gij begrijpt wie wij bedoelen. Het is Jezus Christus, de Zoon des levenden Gods, die zelf, met zijn Vader sprekende, gezegd heeft: „Uw Woord is de waarheid." Joh. 17 : 17. „Ja, maar er zijn zoo veel verschillende opvattingen van het geschrevene woord," zeggen sommigen. Wij antwoorden denzulken: „Wat hebt gij met al die opvattingen te maken?" — Ge wordt niet geroepen om opvattingen en bespiegelingen te koopen, maar *de* waarheid. „Maar, zoo werpt men mij tegen, er is zoo veel in den Bijbel, welks inhoud gij als de uitdrukking der goddelijke waarheid beschouwd, wat ik niet begrijp, zooveel wat mij tegenstrijdig voorkomt." Wij roepen u toe: lieve vriend! laat dat, wat ge niet begrijpt en wat u twijfelachtig toe *schijnt*, eerst maar eens liggen, en koop dat eens, wat ge wel begrijpt, en dat is niet weinig op het gebied des Bijbels, als ge maar de moeite wil doen om er acht op te geven. Later, als uw verstand wat meer verlicht is en de nevelen van on- en bijgeloof meer van uwe ziel zijn weggedreven, dan zult ge ook meer begrijpen, en met een ouden Psalmist uitroepen: „O God, de opening uwer woorden geeft licht!"

Het is eigenaardig, dat ongeloovigen en twijfelaars, wanneer zij over de H. Schrift spreken, veelal aankomen met teksten of gedeelten, die zij niet kunnen begrijpen, terwijl zij zoo heel veel, wat gemakkelijk te begrijpen is, geheel voorbij zien. Die duistere plaatsen of teksten moeten dan dienst doen als dum-dum kogels, om de waarheid te treffen. Ach, dezulken hebben dan ook de Waarheid niet gekocht, al meenen zij er naar *hun* doel gebruik van te kunnen maken.

De waarheid k o o p e n! Eigenaardige voorstelling! Ik meende, dat God alles *om niet* aanbood, zegt ge misschien. Welzeker, maar de H. Schrift is niet eenzijdig in hare voorstelling. Ze biedt ons een rijken overvloed van denkbeelden aan, om ons de waarheid te doen kennen, en die verscheidenheid dient niet om tegenstrijdigheden te vormen, maar om ons de volle, alles omvattende waarheid te doen verstaan en ons voor eenzijdige opvatting te bewaren.

Het denkbeeld k o o p e n van de waarheid is in de eerste plaats te beschouwen als tegenstelling van s t e l e n en l e e n e n. Door iets te koopen wordt dat ons p e r s o o n l ij k e i g e n d o m. En *zóó* moeten wij de waarheid bezitten, dan hebben wij er werkelijk wat aan en ervaren de kracht er van; dan verstaan wij de waarheid — voor zoover wij ze bezitten — en dan maakt de waarheid ons vrij. Wij behooren de door God aangeboden waarheid geloovig aan te nemen; want wie het getuigenis, dat God van zijn Zoon gegeven heef, niet aanneemt, heeft God tot een leugenaar gemaakt (1 Joh. 5 : 10.) Wij hebben de waarheid in ons op te nemen als een levensprincipe, dan „betrachten wij de waarheid in liefde," en wassen allezins op in Hem, de Waarheid, die het Hoofd is der Gemeente (Efeze 4: 15.) O, dan doet de waarheid kracht bij ons, dan staan wij vast als op een eeuwige rots!

Daarentegen treffen we lieden aan, die waarheden gestolen hebben, d. w. z. zij spreken waarheden uit, gewichtige waarheden soms, die zij als hun persoonlijk eigendom publiceeren, zich als zeer waarheidlievend en rechtzinnig in de leer vertoonen, maar uit wier leven het blijkt, dat de waarheden, die zij bespreken, slechts in het hoofd zetelen, maar geenszins hun innerlijk en daarom ook niet hun uiterlijk leven beheerschen. Zulke menschen bedriegen zich vreeslijk! Ze zijn gelijk aan de farizeesche Schriftgeleerden en overpriesters van Jezus dagen, over wie de Heer een „wee u!" uitriep.

Ook zijn er de zoodanigen, die zich tevreden trachten te stellen met het l e e n e n van waarheden. Zij ontleenen ze aan ouders, leeraars, preken, boeken, vooral leerstellige vraagboeken en zonder nu nog *zóó* oneerlijk te zijn, dat zij de zaken, die zij van God en zijne Christus en aangaande den weg der zaligheid bespreken, als het eigendom huns harten voorstellen, stellen zij zich toch te vreden met eene bloote wetenschap of leerbegrip, aangaande Gods waarheid. Dit beginsel wordt, helaas, in Gereformeerde kringen, maar al te veel in de hand gewerkt, en het aandringen op of bewegen tot beslist persoonlijk geloof en bekeering, noemt men daar methodistisch of misschien nog wat erger. Doch

genoeg, ook tot degenen, die de waarheid geleend hebben, roept de H. Geest: „Koop de waarheid!"

En den prijs? — o, die is niet zwaar, voor hen, die ootmoedig van harte erkennen alles te missen in zich zelve, wat voor God en ter hunner zaligheid waarde hebben kan. Hun wordt gezegd: kom met uwe ledigheid tot Gods volheid, met uwe schuld tot Gods vergeving, met uwe vuile verscheurde kleeren tot Gods kleedingmagazijn om door Hem gekleed te worden. Zalig, die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid; want zij zullen verzadigd worden. In Jezus Christus heeft God alles gegeven, wat tot het leven en de Godzaligheid noodig is. Wij hebben dat gewillig te aanvaarden, en daar alles voor op te geven en achter te laten, wat met die gave Gods in strijd blijkt te zijn. Die niet alles verlaat, zegt de Heiland, kan mijn discipel niet zijn.

Zij, die de afgoden huns harten willen vasthouden, en zoolang zij die blijven eeren, kunnen geen koopers zijn, hun is 't er ook niet om te doen. Zij mogen van tijd tot tijd de waar eens komen bezien en die op hunne wijze beoordeelen, koopen doen zij niet, ze beschouwen, dat, wat zij zelf bezitten, als beter.

Wij hebben nu nog de vermaning: „verkoop ze niet," te betrachten. Dat punt is echter te belangrijk om er maar zoo ter loops bij stil te staan en zullen dus daarover, zoo God wil, een volgende maal nog handelen.

St. N. v. B.

Een geheim van Moody's kracht,

DOOR

Rev. F. C. SPURR,

Evangelist van de Inwendige Zending der Bapt. Unie.

Het heengaan van D. L. Moody heeft in vele duizende harten de herinnering levendig gemaakt aan de jaren 1874 enz., toen het godsdienstige leven in dit land (Engeland) zulk eene krachtige opwekking ondervond door middel van Moody en Sankey. Ik ben een van de kinderen uit dien grooten geboortetijd, en het is mij onmogelijk om ooit de eerste ontroering te vergeten, die de goede Geest in mijne borst deed ontwaken. Honderden werden bewogen om hun leven aan Jezus Christus te wijden. Christenen werden overal bekommerd om hunne bloedverwanten, en begeerden vurig ze aan de voeten van Jezus gebracht te zien. En door de genade Gods was ik een van degenen, die in 1874 het nieuwe leven deelachtig werden en het nieuwe lied be gonnen te zingen.

De toeschouwers wisten niet wat zij er van maken zouden, dat twee Amerikanen zooveel opwinding konden teweegbrengen, en zij putten hun vernuft uit om de reden daarvan te vinden. De meerderheid scheen geneigd om het succes van de beweging aan den heer Sankey toe te schrijven. Hij voerde een instrument in, dat naar 't uiterlijk veel van een harmonium had, maar dat in klank even ver boven een harmonium stond als een zilveren cornet boven een stuivers fluitje. Zij dachten, dat dit nieuwe orgel het geheim had van de bezieling. Anderen schreven het toe aan Sankey's liederen met hun pakkende refreinen. Vele redenen werden opgegeven, maar de meesten waren de plank ver mis.

Toegegeven, dat Sankey's orgel en liederen veel uitwerkten om groote scharen aan te trekken, die bekoord werden door het nieuwe er van, maar wij kunnen ze niet beschouwen als de verklaring van de kalme, grondige bekeering van tienduizend menschen, waarvan velen behoorden tot eene klasse der maatschappij, die ternauwernood in verrukking zou geraken noch over Mr. Sankey's zingen door den neus, noch over Mr. Moody's ongepolijst spreken. Het eigenlijke geheim van dat wonderbare werk lag niet in Moody, noch in Sankey, maar in een zeker iets achter hen. En dat „iets" deed zijn invloed gelden op de harten der menschen door het gebed.

Het is merkwaardig, dat Moody en Sankey wei nig uitgewerkt hebben in York en in Sunderland hoewel groote scharen de vergaderingen bezochten. Maar in Newcastle en in Edinburg en in Glasgow en de groote Engelsche en Schotsche steden geschiedden groote dingen. Waarom? Allen, die de beweging gevolgd hebben, vinden er slechts één antwoord op. H e t v o l h a r d e n d, v e r e e n i g d g e b e d w a s d e r e c h t e v e r k l a r i n g v a n h e t g r o o t e s u c c e s.*) Overal drong Moody aan op gebed. Voor dat hij en Sankey hun gedenkwaardigen arbeid in Sheffield begonnen, waren er gedurende twaalf maanden geregeld wekelijksche bidstonden voor gehouden. Te Edinburg was de Free Assembly Hall elken middag om 12 uur propvol, uitsluitend met het doel zich te vereenigen tot het gebed. Een jaar vóór dat het werk in Londen begon, werden in alle districten bijzondere bidstonden gehouden om God te smeeken om eene godsdienstige opwekking.

Moody weigerde om ergens te komen werken, als de Gemeenten zich niet verbonden om zich te vereenigen tot het gebed.

Wij behoeven dus niet elders te zoeken naar het geheim van Moody's kracht. Het is een open geheim. Hij geloofde eenvoudig, dat God eene Gemeente overvloedig wilde zegenen, als die Gemeente slechts ootmoedig Zijn aangezicht zocht. Hij filosofeerde niet over het gebed, en hij wilde er nooit over redetwisten. Hij zeide eenvoudig: „Houdt aan in het gebed, en God zal u hooren." En de menschen baden, en de uitwerking was zichtbaar.

In één woord, het geheim van Moody's arbeid lag in het gebed.

Tegenwoordig klagen de Gemeenten in Engeland en Amerika (ook niet in Holland? Vert.) over de weinige bekeeringen. Er is sedert eenige jaren een groote doodschheid in de Gemeenten. Alle soorten van oorzaken worden er voor opgegeven en alle soorten van geneesmiddelen aangewezen. Sommigen zeggen, dat wij behoefte hebben aan een andere manier van preeken. God weet, dat wij ze op sommige plaatsen gekregen hebben, en met kracht. Anderen verklaren, dat wij nieuwe methoden van arbeid moeten hebben. Misschien wel! Maar het is volstrekt zeker, dat wij behoefte hebben aan bepaald, volhardend, vereenigd gebed. Het is niet waarschijnlijk, dat de Almachtige God Zijne beste gaven zal schenken aan menschen, die zich niet de moeite willen geven ze te zoeken. Wanneer de Gemeente God ernstig zoekt, dan zal Hij niet nalatig zijn om Zijne belofte te vervullen en de vensteren des hemels te openen en op aarde een rijken zegen te doen nederdalen.

Maar juist in het gebed, vereenigd en openbaar gebed, is de Gemeente tegenwoordig het zwakst. De meeste voorgangers klagen over de geringe opkomst bij de bidstonden. Hoe groot ook de opkomst 's Zondags moge zijn, hoe welsprekend en orthodox de prediking, hoe krachtig de verschillende organisatiën der Gemeente, als het gebed ontbreekt of zwak is, dan is de Gemeente niets meer dan een zielloos of bloedarm lichaam.

Gelukkig zijn tegenwoordig vele gewetens vertrust over het gedaalde geestelijke leven, dat zoo algemeen is. Vele voorgangers bekommeren er zich ernstig over en op vele plaatsen worden pogingen aangewend om de kwaal te genezen. Maar al onze leden — niet de voorgangers alleen — moeten tot het besef komen van de noodzakelijkheid des gebeds.

Elf jaren geleden hadden wij in de Vrije Gemeenten te Cardiff een van de meest merkwaardige opwekkingen van de negentiende eeuw. Vele gemeenten waren reeds lang doodsch geweest. De godsdienstoefeningen werden slecht bezocht, en het getal leden stond bijna stil. Plotseling kwam die gedenkwaardige oproeping tot gebed in de eerste week van 1888. Elf gemeenten namen er aan deel, en op de eerste bidstond waren op een bitter kouden Janurarimorgen om 7 uur vijftig personen aanwezig. Eene week was er voor bestemd, maar het was onmogelijk om den stroom te stuiten, en gedurende tien weken kwamen wij elken dag drie maal samen. Geen bijzondere sprekers werden uitgenoodigd, de broeders die er woonden deden al wat er gedaan moest worden. Groote scharen bezochten de samenkomsten, en tusschen twee en drieduizend menschen beleden Christus als hun Heer en Zaligmaker. Nooit was er in Cardiff zulk eene diepgaande godsdienstige beweging gezien als in dien wondervollen tijd. En het geheim daarvan was: vereenigd, geloovig gebed.

Waarlijk, de tijd is meer dan rijp voor een ware godsdienstige opwekking in ons land. Er is ongetwijfeld veel in de Gemeente, waarvoor wij den Heer niet genoeg kunnen danken — toewijding, ernst, het geven van talenten en middelen tot Zijn heiligen dienst. Maar helaas, er zijn ook vele koude harten onder onze leden, wier innerlijke kracht en toewijding zoo laag mogelijk gedaald is, menschen wier avondmaalsvieringen nutteloos zijn, die niet meer bijdragen, die de gemeentelijke vergaderingen niet bezoeken, en wier godsdienst zich schijnt te bepalen tot het bezoeken van de godsdienstoefening eenmaal per week. En buiten de Gemeente vindt men de grootste onverschilligheid voor den godsdienst, de speelwoede die onze jeugd heeft aangetast met den doodelijken greep van een zedelijken kanker, de dolle zucht naar genot, die alle hoogere drijfveeren der menschen dreigt te doen wegkwijnen, de toename van het drankmisbruik; de bloedroode oorlogspartij, die steeds schreeuwt om menschenbloed, en de vreeselijke invloed van de wereldsche pers, die, al staat zij ook niet bepaald vijandig tegenover den godsdienst, toch voor het grootste deel wel zorgt om dien niet te bevorderen.

Al deze dingen zijn een ernstige roepstem tot de Gemeenten om zich in levend gemeenschap met God te stellen door het gebed, want koudheid onder de Christenen is slechts het bewijs, dat God niet werkelijk voor hen is, terwijl de verslapping en de zonde van onzen tijd in de wereld aan dezelfde oorzaak is toe te schrijven. In beide gevallen is het geneesmiddel — een terugkeer tot God, en dat is ook het eenige geneesmiddel. Maar er is een bijzondere reden tot het gebed der Gemeente, omdat zij het middel is, waarvan God zich bedient tot evangelisatie der wereld. Evangelisatie is een bovennatuurlijk werk, en als zij slagen zal, moet zij gedaan worden in bovennatuurlijke kracht, en die kracht begint alleen door het gebed.

God spreekt tegenwoordig met onmiskenbare duidelijkheid tot de Gemeente en tot het volk. Laat ons Zijne stem hooren.

Kunnen de voorgangers niet overal hunne Gemeenten samenroepen tot dringend en vereenigd gebed? A. M. F.

*) Wij spatieeren. RED.

Van het arbeidsveld.

Geachte lezers van de Christen!

Om mijne mededeeling als Uniecentreiziger te vervolgen, kan ik u melden, dat wij Zondag 17 Dec. 's morgens te Roodehaan bij br. Rot aan huis bijbellezing hielden, waar wij gezegend bij elkander waren. Daarna gingen wij naar Warfhuizen terug en hoorden daar om 2 uur een godsdienstonderwijzer van elders in een klein lokaaltje het Evangelie verkondigen. Daarna gingen wij met br. Japenga naar huis, waar ik des avonds te 7 uur voor ruim twintig hoorders het woord verkondigde.

's Maandags bezocht ik in een naburig dorp nog vele menschen, verspreidde traktaten en wees hen op den ernst der eeuwigheid en de groote liefde Gods, ons geopenbaard in de zending Zijns Zoons; o. a. sprak ik met eene oude vrouw, die niet lezen kon. Zoo het scheen vond het woord ingang in haar hart. Toen ik wilde heengaan, vroeg zij mij met tranen in de oogen, of ik nog eens voor haar wilde bidden. Op mijn vraag, wat de begeerte van haar hart was, dat ik voor haar van God bidden zou, zeide zij: „dat God mij genadig mag zijn." Na aan haar verzoek voldaan te hebben, wees ik haar nog op de eenvoudigheid des geloofs en ging heen.

Na de broeders gegroet te hebben, verliet ik den volgenden middag de gastvrije woning van br. Japenga en kwam des avonds in welstand

weer bij br. en zr. Ziekman te Foxhol aan, waar ik ook weer vriendelijk ontvangen werd. Ik bezocht daar in den omtrek verschillende menschen, alsmede te Slochteren en Kolham, waar ik de menschen zooveel mogelijk trachtte op te wekken om geregeld de prediking te Foxhol bij te wonen, alwaar ik hen Vrijdag 22 Dec., 's Zondags en den eersten Kerstdag 's avonds zou dienen (en vervolgens door de Gem. Groningen). 's Morgens hielden wij daar onderlinge vergadering, die niet zoo druk bezocht werd als de prediking.

Den tweeden Kerstdag hadden wij feest met de kinderen der Zondagsschool, hetwelk ons al reeds medegedeeld is in het Gemeentenieuws van Foxhol.

Daar de bovengenoemde plaatsen de laatste jaren geregeld door onze en andere bijbelcolporteurs bezocht zijn, heb ik er heel weinig bijbels en boekjes verkocht.

En zoo was het einde des jaars genaderd, en was ik blijde, na eene afwezigheid van hijna 4 weken, mijn lieve vrouw en kinderen weer te mogen bezoeken, die ik Gode zij dank 30 Dec. allen in welstand mocht aantreffen.

Oudejaarsmorgen hoorden wij te Hengeloo onzen Voorganger zijn afscheidswoord uitspreken, waardoor de Gemeente hier herderloos werd, en voor ons met 1 Jan. 1900 in meer dan een opzicht een nieuwen tijdkring aanbrak, hetwelk ons ook weer nieuwe zorgen en nieuwe werkzaamheden baarde, waaraan ik mij niet geheel als Uniecentreiziger, maar nog minder als gemeentelid kon onttrekken. Behalve, dat ik verschillende menschen aan huis bezocht, heb ik twee Zondagen 's morgens het Evangelie verkondigd en 's avonds 5 uur hielden wij vergadering, waar door verschillende brs. vrije toespraken werden gehouden. Deze, alsook de bidstonden, werden goed bezocht. Vervolgens bezocht ik te Borne en Delden nog eenige menschen, die ik door woord en geschrift op het eene noodige wees.

En zoo waren de 14 dagen, die mij vergund waren in en om Hengeloo te werken, maar al te spoedig om, en thans ga ik mij gereed maken om naar Friesland te gaan, om in Sneek en omstreken mijn arbeid voort te zetten, waarvan ik later mededeeling hoop te doen.

Mij en den arbeid in de voorbede der broeders en zusters verder aanbevelende, blijf ik

Uw Uniecentreiziger,
H. TER BRAAK.

INGEZONDEN.

Naar aanleiding van de door de Red. geplaatste noot onder het stukje van Rotterdam in dit blad, erkent ondergeteekende, zich zeer onjuist te hebben uitgedrukt. Om echter alle misverstand te voorkomen betuigen wij bij dezen te gelooven in de eenheid der Gemeente van Christus.

Tevens deelen wij tot roem van Gods genade mede, dat de Heer onzen kleinen kring binnen een paar weken rijkelijk gezegend heeft. Een van onze zonen beleed te gelooven, dat Jezus' dood zijn leven is, terwijl ook zijn verloofde mede van haar vrede in Christus getuigde. Daarna werd ons schriftelijk medegedeeld door een jongedochter, dat het ook haar keuze was met den Heiland haar weg te bewandelen. Zoo toont de Heere ons een verrassend God te zijn. Aan ons werd weder vervuld: „Die Hem aanroept in den nood, vindt Zijn gunst oneindig groot."

ROTTERDAM, Jan. 1900. D. v. REE.

Geachte lezers van „De Christen!"

Nu de Christelijke Jongel.vereen. „De Heer is onze Banier" en de Chr. Jonged.vereen. „Jezus komt" den 23 Januari hun jaarfeest weer vierden, dachten we, dat het ook niet ongepast was de lezers van „De Christen" er het een en ander van mede te deelen. Onze gebeden, die we hadden opgezonden om een welgeslaagd feest te mogen vieren, werden boven verwachting verhoord. De Heer maakte het zoo, dat de afgevaardigden ongedeerd hun doel konden bereiken. Van 11 Vereenigingen waren dien avond afgevaardigden tot ons overgekomen. Ook het eerelid br. Planting uit Groningen, die we mede als feestredenaar hadden uitgenoodigd, was eveneens tegenwoordig.

Na het openen door gebed sprak Z.Eerw. een ernstig en gepast woord naar aanleiding van I Samuël 7 : 12: „Ebenhaëzer."

Vervolgens werd het feest door onzen eerevoorzitter br. de Vries geleid.

Uit de woorden, die er door de bestuursleden werden gesproken, bleek vervolgens, dat we met Samuël konden uitroepen: „Tot hiertoe heeft ons de Heere geholpen!"

Van het vele goede, dat we zoo elken Zondagavond genieten, werd op menigerlei wijze gesproken. En dat er menig zondaar zijn heil in Jezus had gevonden, werd ook door menigeen beleden. Ons eerelid br. Planting, medeoprichter der Vereen., was een der sprekendste bewijzen van de weldaden en zegeningen onzer Vereeniging. Ook hij getuigde, door middel der Vereen., den Heer te hebben gevonden. Wij verblijden ons over de vele vruchten, die hij op zijn werk mag zien. Wij hopen, dat ook nog vele anderen op deze wijze van ons uitgaan. Wij zijn dan ook besloten om met nieuwen moed weer het nieuwe jaar te beginnen. Ook de afgevaardigden hielpen getrouw mede tot het welslagen van ons feest, dat tot laat in den nacht duurde, waarop onzen feestleider br. Planting verzocht, om met dankzegging te sluiten.

't Scheen evenwel, dat er toch door velen nog niet aan scheiden werd gedacht, daar er maar steeds weer loftiederen werden aangeheven. Voor 2 jonge meisjes werd nog gebeden en gedankt, omdat zij hun hart aan Jezus gaven, zoodat de engelen in den hemel ook mede konden juichen.

Ook later gaven zich nog weer 2 anderen over aan de trouwe hoede van onzen Heiland, zoodat onze harten nog steeds vervuld zijn met blijdschap en dankbaarheid aan God bij de gedachte aan het zoo genotvolle feest.

Onze feestleider, feestredenaar en afgev., ja allen, die zich zoo bijzonder hebben beijverd tot het welslagen van het heerlijke en gezegende feest, brengen we onzen oprechten dank. Wij hopen en bidden tevens, dat God ons allen ook verder overladen zal met zijne zegeningen.

S. HOUKES, Secretaris der Jongel.vereen.

HAULERWIJK, Januari 1900.

EEN EN ANDER.

Een rekenkundig vraagstuk. Is op 31 December 1899 de negentiende eeuw geëindigd en de twintigste op 1 Januari van dit jaar begonnen? Over deze vraag zijn in 't vorig jaar heel wat pennen in beweging geweest, maar de geleerden zijn 't over de kwestie niet eens geworden.

Er waren er ook, die de zaak blijkbaar niet aandurfden en zich van de kwestie afmaakten met de bewering, dat onze tijdrekening niet juist en 't dus niet te bepalen was, of we in de negentiende, dan wel in de twintigste eeuw leven.

Nu, dat is volkomen waar. 't Is met onze tijdrekening niet in den haak, evenmin als met de joodsche, en ik geloof, dat dit zoo naar den wil des Heeren is.

Wanneer we zoo volkomen op de hoogte der tijdrekening waren, dan zouden er, geloof ik, nog meerder berekeningen en gissingen gemaakt worden over het einde dezer bedeeling en dat is niet naar des Heeren wil; Hij wil dat wij altijd bereid zullen zijn.

Desalniettemin hebben wij in de maatschappij voor de goede orde toch eene tijdrekening noodig en is het 't beste, dat we ons met de bestaande maar behelpen, tot dat „er geen tijd meer zijn zal" en we niet meer behoeven te rekenen, en het is de vraag, of wij volgens de bestaande tijdrekening nog in de negentiende of reeds in de twintigste eeuw zijn.

Wij hebben dan aan te nemen, dat deze tijdrekening op een zeker oogenblik aangevangen is. Dit oogenblik werd genoemd 1 Januari van 't jaar I; het jaar eindigde op 31 December en op 1 Januari daaraanvolgende was 't jaar II, dat weer op 31 December eindigde. Zoo ging 't door tot op 31 December van 't jaar 100, waarmede de eerste eeuw eindigde en de tweede aanving op 1 Januari 101.

Om een gulden vol te maken is de honderdste cent noodig; wie 't slechts tot 99 centen kan brengen, bezit geen gulden. Om eene eeuw vol te maken is 't honderdste jaar noodig, geen enkel jaar meer of minder.

Wanneer dit nu waar is, en mij dunkt dat is zoo klaar als de dag, dan moeten we om de negentiende eeuw vol te maken, doortellen tot 31 December 1900, evenals de eerste eeuw eindigde op 31 December van 't jaar 100, zoodat we niet op den 1 Januari l.l. van eeuw verwisseld zijn, maar die eerst op den eersten dag van 't jaar 1901 zullen doen; altijd, zij die dan nog leven.

Ede, Jan. 1900. N. ZERBST JZN.

Uit de Gemeenten.

GRONINGEN. J.l. Zondag mochten we voor 't eerst in 't jaar 1900 ons doopvont ontsluiten. Twee broeders — waarvan de een reeds geruimen tijd in de Gemeente had opgegaan en de ander in den loop van 't verledene jaar tot bekeering kwam — wenschten door den doop in de Gemeente te worden opgenomen. Een aanzienlijke schare had zich in ons kerkgebouw verzameld. Met aandacht werd de opgewekte en ernstige prediking over den doop des Heeren (Matth. 3 : 13—17) gevolgd. Onze br. Voorganger vond hierbij ruimschoots gelegenheid, zoowel de gedoopte als niet gedoopte Christenen op hunnen plicht en roeping te wijzen. Blijkbaar maakte de prediking op velen een diepen indruk, alsook de voltrekking des doops aan bovenbedoelde broeders. Met een groot aantal brs. en zrs. schaarden wij ons daarna nog om den disch des Heeren, bij welke gelegenheid onze nieuwe leden bij monde van onzen Voorganger welkom werden geheeten en de hand der gemeenschap werd gereikt. Bij vernieuwing ondervonden wij dat het goed en lieflijk is dat broeders ook samen wonen.

Dat de Heer ook in dit jaar verder Zijne Gemeente zegene en nog velen tot haar toevoege, die zalig worden is de wensch en bede van ons hart!

ZUTPHEN, Febr. 1900. Mochten we in den laatsten tijd lezen van verschillende feestvierende vereenigingen, zoo kunnen ook wij mededeelen, dat de Jongelingsver. „Onderzoekt de Schriften" en de Meisjesver. „Maranatha" 31 Jan. j.l. hun 8ste Jaarfeest vierden. Het was ons goed met zoovele Jongelingen en Jongedochters, alsmede afgevaardigden en belangstellenden van verschillenden plaatsen in de keurig versierde kerk feestelijk samen te zijn. Onze geachte Voorganger, tevens President der Jongl.-Ver., opende, na het zingen van Psalm 112 : 7 en 11, de vergadering met gebed en sprak daarna een bemoedigend woord, naar aanleiding van I Samuël 25 : 8, waarna verschillende bestuursleden hunne verslagen uitbrachten, waarbij een goed woord niet ontbrak. Ook bleek uit de verslagen, dat de vereenigingen in een bloeienden toestand verkeerden, al zijn ze van moeiten en verdriet niet verschoond gebleven. Moge de Heer hun verder zegenen en tot zegen stellen van velen!

Zoo mochten we eenige uren gezellig doorbrengen afgewisseld door mededeelingen der afgevaardigden, voordrachten, samenspraken, liederen der zangvereen. terwijl ook het fanfarecorps „Elad" zich dapper liet hooren dat blijkbaar goede vorderingen maakte. Tevens wist men ook uitstekend voor mond en maag te zorgen. Moge ook dit feest nog velen ten eeuwigen zegen zijn, dan is zeker de wensch van velen vervuld.

A. F. K.

STADSKANAAL. Zondag j.l. werd de Gemeente verblijd, door den doop van eene jonge zuster, als de eerstelinge in dit jaar. Onze bede is, dat een overvloedige inzameling hierop volgen moge.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. De ongevallenwet, waarover onlangs in de Tweede Kamer lang en breed gehandeld is, dreigt nu nog een omgevallen wet te zullen worden, althans het bestuur der Vereeniging Nederl. werkgevers heeft een adres ingediend bij de Eerste Kamer, waarin verwerping dier voorgestelde wet werd gevraagd, omdat zij er zich niet mee konden vereenigen.

Het Handelsblad meent evenwel, dat van die verwerping niets kan komen, omdat dat hetzelfde zou zijn, als de Tweede Kamer voor 79 procent idioot te verklaren, die deze wet aangenomen heeft en tevens, dat deze verwerping belangrijke gevolgen zou kunnen na zich sleepen, zooals een onvermijdelijke crisis in de Tweede Kamer. Men zal dus ter wille van den lieven vrede de ongevallenwet wel voor omvallen moeten behoe-

den en de Nederl. Ver. van werkgevers merkt aan, dat de industriëelen zeker in 't vervolg gaarne zullen betalen, nu zij weten, dat dit geschiedt, omdat men anders de 79 voorstemmers voor idioten zou moeten houden.

In den laatsten tijd zoekt men propaganda te maken voor een wetsontwerp op de oninvorderbaarheid van drankschulden, gelijk dat in de Parijsche gemeenteverordening en in de Belgische drankwet bestaat. Tot bevordering van onthouding zou dit zeker niet ondienstig zijn, daar de tappers dan hun verderfelijk vocht niet meer zoo gemakkelijk op crediet zouden schenken; maar 't is te vreezen, dat de dronkaards er wel een anderen weg op zouden vinden en 't beste middel tegen dranklust zal zeker wel immer de geheelonthouding blijven.

De onlangs ontvluchtte, doch op nieuw in hechtenis genomen Zeegers te Arnhem, die tot levenslange gevangenisstraf veroordeeld was en tegen dat vonnis appeleerde, is nu tot 20 jaar veroordeeld. Als hij dus tijd van leven heeft, dan kan dat afslag heeten.

Naar men vermeldt, zijn uit de prov. Friesland in 1899 slechts 310 personen als landverhuizers naar N. Amerika vertrokken, wat toch nog 37 meer is, dan in 1898. Daarentegen vertrokken er in 1899 4500 personen uit die provincie naar 't naburige Duitschland, voorzien van nationaliteitsbewijs, waaruit blijkt, dat zij toch nog gaarne Nederlanders blijven. In

Duitschland wordt het ontwerp der vlootuitbreiding tegenwoordig druk besproken. De aanneming daarvan zal nog veel afhangen van de houding, die het Centrum aanneemt, en nu wil 't geval, dat de leider van die partij ernstig ziek is. Omdat deze partij uit 106 leden bestaat en vrij verdeeld is in zake de vlootwet, is de herstelling van dr. Lieber zeer gewenscht, dewijl hij grooten invloed op zijne partij uitoefent en een man moet zijn, met wien wel te onderhandelen valt. Zelfs de regeering hoopt deswege op zijn herstel, omdat dr. Lieber wel inziet, dat, zoo dit ontwerp niet wordt aangenomen, er groote kans is, dat de Rijksdag ontbonden wordt, wat tengevolge zou hebben, dat bij eene nieuwe verkiezing het aantal Centrumleden wel eens zou kunnen verminderen. Dus, om de positie te behouden, maar toegeven, waar men anders tegen zou zijn. Dat is politiek.

Oostenrijk. Een Slavisch blaadje te Marburg brengt een praatje in de wereld van een dreigenden oorlog tusschen Oostenrijk Hongarije en Duitschland, omdat Duitschland voornemens zou hebben om Boheme en de rijke Donauprovincies in te lijven. In Weenen worden deze mededeelingen echter beslist tegengesproken, zoodat er niet veel van aan zal wezen.

Engeland. Uit Kaïro (Egypte) kwamen in de laatste dagen berichten, die voor Engeland in de tegenwoordige omstandigheden niet gunstig kunnen worden genoemd. De Egyptische officieren, n.l. te Omdurman, moeten in verzet gekomen zijn tegen de Engelsche autoriteiten en hoewel spoedig ontwapend wisten zij daarna de Fellah troepen op te stooken, die eveneens aan 't muiten sloegen, waarop de negerbataljons te hulp moesten komen, die echter ook oproerig werden en gehoorzaamheid weigerden, wat natuurlijk groote opgewondenheid in Kaïro veroorzaakt. Men vreest, dat de Turksche overheden hier de hand in hebben en dat zelfs Turksch-Russische agenten er niet geheel vreemd aan zijn, zoodat de toestand als zeer ernstig wordt beschouwd, nu er zoo weinig Europeesche troepen in Egypte zijn en in

Zuid-Afrika nog voortdurend meer vereischt worden, tot tenonderbrenging van de onbuigzame Boeren. Generaal Buller, na met verlies van vele manschappen den Spionkop weer te hebben ontruimd, heeft 't klaargespeeld om over de Tugela terug te trekken, zonder daarbij door de Boeren te worden gehinderd, waaruit hij besluit, dat dezen toch eerbied voor zijn leger hebben.

De hoop om Ladysmith te ontzetten heeft hij dan ook nog niet opgegeven en naar men meldt is hij daartoe nu weer op drie plaatsen over de Tugela getrokken, maar of de Boeren hem in zijn vooruittrekken ook evenzoo ongemoeid zullen laten, als in zijn terugtrekken uit eerbied voor 't Engelsche leger, dan moeten ze van taktiek vrijwat veranderd zijn, want dat was tot hiertoe hunne gewoonte niet, en hoewel men op 't oogenblik niet veel zekers weet omtrent de bewegingen van 't Engelsche leger, de Boeren zullen er wel mee op de hoogte wezen en hunne maatregelen nemen.

S. K. K.

C O R R E C T I E.

In het versje — voorstukje — in ons No. van de vorige week, is uit het derde couplet de laatste regel geheel weggelaten. Het luidde: „Dat heel mijn ziele op U vertrouw!"

CORRESPONDENTIE.

In 't No. van de volgende week denken we de rubriek van de geregelde Bijeenkomsten der Gemeenten te plaatsen. Aanvullingen of veranderingen gelieve men voor a.s. Zondag op te zenden aan N. v. Beek te Stadskanaal of B. Planting te Groningen. De Red.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending.

Door br. P. een deel van f 100, gevonden in de collecte in de Gemeente te Nieuwepekela, voor de Congo f 25 en voor N.-Afrika f 25.

N. v. BEEK.

Voor de Predikerschool.

Door br. A. H. van de Gem. te Haulerwijk f 12. F. J. v. MEERLOO, Penningm.

Voor Foxhol.

Van br. G. P. te N. Pekela f 0.80.

N. v. BEEK.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van H. M. te N. Pekela f 4.68; van F. R. te Zutphen f 4.82½; van N. Z. te Ede f 1.10; door br. Klickmann, Londen, van O. B. f 2.20; door br. Laansma, Grand Rapids, van Mr. G. J. te W. een Dollar; van C. V. te Haarlem f 5.40. N. v. BEEK.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 12—18 Febr.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: God is een geest en die Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest en waarheid. Joh. 4 : 24.

Maandag 12 Febr. Joh. 4 : 5—14. Jezus aan de bron. Heden zien wij bij Jezus eene leerlinge, van geheel ander karakter dan Nikodemus, maar de zaak is dezelfde: Eén ding is noodig, en dat kan Christus alleen geven.

Dinsdag 13 Febr. Van de bijzaak tot de hoofdzaak. Zij was zwaar van begrip, en zij verwonderde zich zeer, als Jezus haar hare verdorvenheid des harten openbaarde, en zichzelven als den Messias deed kennen.

Woensdag 14 Febr. Joh. 4 : 27—42. Geloovige Samaritanen. Na een tweedaagsch onderricht, namen deze Samaritanen Jezus aan als Messias en Heiland der Wereld. Eene korte school en een heerlijk gevolg.

Donderdag 15 Febr. Openb. 22 : 1—7. Het water des levens. Dit levend water komt van God, maar de stroom verkleint niet en droogt niet uit. Die wil, kan drinken.

Vrijdag 16 Febr. Jes. 55 : 1—7. Komt en drinkt. Hoe God daarop is bedacht geweest, het klaar en duidelijk te maken, dat het niet onze gaven, maar onze hulpbehoevendheid is, die ons aangenaam maken.

Zaterdag 17 Febr. Hand. 17 : 22—29. De aanbidding in den geest. Wat God aannemen wil, dat is de aanbidding van ons hart: in geest en in waarheid.

Zondag 18 Febr. Hebr. 10 : 14—22. Van ganscher harte. De uitnoodiging is zoo veel omvattend, dat wij zonder eenige vreeze kunnen komen, maar zonder een w a a r hart, is aanbidding onmogelijk.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 669 DONDERDAG 15 Febr. 1900 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

ABIGAËL.

Abigaël was schoon van vorm,
Maar tevens wijs en goed.
Ach! menigeen keurt s c h o o n genoeg.
Ook zonder 't v r o o m en v r o e d.

Abigaël ging uit; haar plan
Weerde af de booze daad.
Ach! menigeen ging uit en deed
Wat lokken kon tot kwaad.

Geen onzer hebbe 't zwarte doel,
Te doen, wat kwaaddoen wekt;
Maar ieder voede in 's naasten ziel,
Wat hem naar 't goede trekt.

En bant eens anders woord of daad,
't Kwaad uit ons hart en hoofd,
Door ons worde, als door David toen
Des Heeren gunst geloofd.

LAURILLARD.

Het Raadsel des levens.

DOOR

OTTO FUNCKE.

En zijne discipelen vraagden Hem, zeggende: „Rabbi, wie heeft er gezondigd, deze of zijne ouders, dat hij blind zou geboren worden?

1. O u d e e n n i e u w e V r a g e n.

De vraag der discipelen is oud en nieuw. Reeds vierduizend jaren is het geleden, toen zij in de tenten van een Arabischen emir behandeld werd. We zien daar, in het land Uz, eene wonderbare groep van mannen. Hunne hoofden zijn met aarde bedekt, hunne kleederen hebben zij verscheurd, haar en baard wa en uitgetrokken, en zij zelven zitten in stof en asch. Zij zijn daar te zamen terwille van Job, die, door snel op elkaar volgende ongelukken, zoo vreeselijk bezocht werd, dat hij voor alle tijden een beeld van het lijden en van de kortstondigheid van alle aardsche dingen is geworden. De vrienden zijn gekomen, om over hem te treuren, en hem te beklagen. Zij zagen, dat zijne smart overgroot was, daarom hebben zij, wat slechts Oostersche mannen mogelijk is, zeven dagen en zeven nachten, stom, zonder een enkel woord te spreken, met hem in de asch gezeten. Wij zien daaruit, dat het geen gewoon condolatiebezoek was, maar innig medelijden hen bewoog. En als zij eindelijk hunne lippen openen, kunnen zij niets anders, dan Job aansporen, zijne geheime ondeugden en zijne verborgene schande te bekennen, daar hem God van eene zonnige hoogte in zulk eene duistere diepte heeft neergestort. Het gelukte den wijzen en onschuldigen Job niet, hen van de onrechtmatigheid hunner vraag te overtuigen. En ook als God zelven komt, om zijn knecht aantenemen, dan lost Hij het raadsel slechts zóó op, dat Hij den uit stofgeborenen op de wonderbare diepte en de ondoorgrondelijkheid zijner wegen heenwijst. — Dat was tweeduizend of drieduizend jaren *voor* Christus.

En het was in het jaar 1862 *na* Christus, toen een predikant door een boerenhof liep, te midden der Christelijke landen, in het welbekende Wupperdal. En groote poedel liep rondom hem, en maakte hem opmerkzaam op een blinden man, waarvan hij (de poedel) de geleider was, en die niet ver van den weg onder eenen bloeienden appelboom zat. Op zijne knieën lag eene groote blindenbijbel, en, met zijne vingers tastend, las hij ijverig daarin. De woorden echter, die zijne vingers voelden, spraken zijne lippen luid uit. De prediker zag en hoorde, dat de blinde steeds weder dezelfde woorden las. Toen hij zich bij den man nederzette, zeide deze: „Neen, dat kan niet zijn, zoo is het niet, ik moet verkeerd gelezen hebben: *God is liefde*, neen, zoo kan het niet zijn; God kan onmogelijk liefde zijn." De arme man vertelde nu, dat hij vroeger steenbreker geweest was. Voor 17 jaren echter, waren hem bij het springen der steenen, beide oogen geheel verbrand, en denzelfden dag was zijne geliefde vrouw door een verschrikkelijk ongeluk gestorven. „En nu, een van beiden, God kan niet die liefde zijn, of ik moet wel bovenmatig gezondigd hebben, zoodat er voor mij geene barmhartigheid meer is." Zoo luidde de gevolgtrekking van den armen man en het gelukte den dienaar van Christus slechts moeielijk om hem van zijne dwaling te overtuigen.

En tusschen den tijd van den Arabischen Nomadenvorst en den tijd van den Duitschen steenbreker, was het, dat Galileïsche visschers, overigens zeer barmhartige, medelijdende lieden, op de straten van Jeruzalem, toen zij den blindgeboren jongeling ontmoetten, aan den Messias de vraag stelden: „Meester, wie heeft gezondigd, deze of zijne ouders, dat hij zou blind geboren worden?"

Wij nemen uit deze bijzondere vraag, eerst eene algemeene, n.l.: H o e l ij d e n e n z o n d e s a m e n h a n g e n, of doorgaans het levensleed zijn oorzaak in de zonde of in iets anders heeft, en of in ieder bijzonder geval het lijden de dochter der zonde is. Men kan wel zeggen, dat deze vraag, sedert zonde en lijden op aarde samenhangen, door allen, die een dieper onderzoek instellen en naar hooger licht zoeken, hartgrondig overwogen: ja ten deele doorgeworsteld is geworden.

Heden ten dage vindt men inderdaad onder menschen van allerlei rang en stand millioenen, die zulke vragen in 't geheel niet meer willen stellen, en zij verbeelden zich, wie weet, hoe beschaafd, dat zij ze niet meer stellen. In den naam dezer ontelbare menigte heeft Heinrich Heine, de lichtzinnige profeet van het modern heidendom gesproken, toen hij van deze en dergelijke „Raadselen des Levens" met den hem eigenen diabolischen hoon zegt: In allerlei hoofden heeft het daarover gewriemeld; in hoofden, getooid met hiëroglyphen mutsen, in hoofden met tulband en zwarte baret, in gepruikte hoofden en in duizende andere arme menschenhoofden meer," — hebbende al vragende hunnen blik naar den hemel gericht, maar s l e c h t s e e n d w a a s w a c h t e o p a n t w o o r d! Hij meent, en met hem meenen het eene menigte anderen, dat alles louter toeval, slechts blinde verbeelding of stoer en koud natuurwet zoude zijn. Geluksgoederen en lijden, beide talloos en in bonte verscheidenheid, zijn over de wereld uitgeschud; den eenen treft het zóó, den anderen zus, juist zooals het treft. Zonde en schuld spelen daarbij geenerlei rol, die bestaan in den regel maar in de verbeelding; zoo moet men zich allerlei zingenot verschaffen, waar het maar te bekomen is; men moet het leed afschudden, waar en zooals het maar af te schudden is, en is dat onmogelijk, dan moet men het maar dragen, zoolang het gaat en tot men er onder bezwijkt; — in het graf is dan alles uit! — Rust... verteren... wormen!... Waarlijk! Gruwelijke toestanden; maar, gij merkt daar niets van!

Dat is de glorierijke beschaving en nieuwste „godsdienst" van ons geslacht Men heeft alle andere religieuse vragen, ook die, welke ons hier bezig houden, over boord geworpen. Glimlachend en medelijdend spottend blikken die verlichten diegenen aan, die achter de stormen van een veelbewogen, aardsch leven, een besturende hand Gods zoeken; wij echter kunnen met hen geen rekening houden, daar wij van meet af aan geheel andere cijfers en getallen hebben: toch hopen wij, dat zij zich na gebleken eigen bankroet, ook nog tot aanname van onze wijze van beschouwing zullen besluiten. In elk geval doen wij afstand van de hunne.

(Slot volgt)

Van het arbeidsveld.

Het zal den lezers van „De Christen" zeker aangenaam zijn van br. Bos ook eens weer 't een en ander te vernemen. Hij schrijft aangaande zijne Uniecentreis ongeveer het volgende:

Den 15den Jan., des morgens om halfzes, verliet ik de woning van br. Folkerts en ging te voet naar Hoogkerk, om vandaar met den trein tot Zuidbroek te sporen. In den wagon vond ik schoone gelegenheid aan de reizigers traktaten te geven, die gretig werden aangenomen. Van Zuidbroek moest ik met den tram naar Stadskanaal, eene reis, die ik ik den winter niemand kan aanraden, want koud en verkleumd kwam ik eindelijk ten huize van br. v. Beek aan, waar ik gelukkig bij eene warme kachel mij eens recht aangenaam verkwikte aan spijs en drank, intusschen met br. v. Beek overleggende, waar ik nu verder zou arbeiden. Daarna ging ik per tram naar Musselkanaal, vanwaar ik in storm en sneeuw 4½ loopen moest over

't veen en eindelijk des avonds halfelf mijne woning bereikte, waar ik met de mijnen den goeden God mocht danken voor een gelukkig wederzien, na zes weken afwezigheid, en er natuurlijk heel wat te vertellen was van ondervonden zegeningen en weldaden.

Des Zondags daaraanvolgende sprak ik in Exloërmond, een station van Stadskanaal, vanwaar ik weer terugreisde naar Weerdingermond en bij br. Spreeuwers een aangename herberg vond. Ik werkte daar een paar dagen en bezocht vele brs. en zrs.; onder anderen ook br. Kruit (ouderling), wien ik verzocht, daar te mogen optreden, wat hij mij toestond, zoo de gemeente 't goed vond. Daarop echter niet kunnende wachten, vertrok ik naar Schoonoord, waar ik br. Manrho, gemeentelid van Stadskanaal, opzocht, die mij zeer vriendelijk ontving, en des Zondagsmorgens vond ik gelegenheid om voor een niet groot maar aandachtig gehoor een woord te spreken, wat des Woensdagsavonds nog eens herhaald werd voor een grooter opkomst.

Donderdagavond sprak ik bij J. Boer op 't Haantje voor een aandachtig gehoor en overdag bezocht ik er veel in hunne woningen. Overal viel mij eene welwillende ontvangst ten deel, omdat de meesten mij nog kenden van mijn vroegere reis in 1895, en hier en daar ontmoette ik een luisterend oor voor 't Evangelie.

Zr. Manrho had daar eene Zondagsschool van ruim 20 kinderen, waar ik ook een paar malen den kleinen van den besten Vriend der kinderen mocht vertellen. Moge de Heere dien arbeid onzer zuster met zijnen zegen bekronen. Zoo had ik daar nog wel een tijdlang kunnen werken, maar omdat mijne Bijbels en Testamenten verkocht waren, moest ik weer terug. Evenwel mocht ik daar aangenaam werkzaam zijn, geholpen door br. en zr. Manrho, die mij des avonds dikwijls begeleidden, om nog deze en gene te bezoeken, en des Heeren woord, daar gebracht, zal zeker niet ledig wederkeeren. In die hope willen wij verder gaan en hopen dan onzen Uniecent vrienden later nog 't eindverslag van ons wedervaren mede te deelen.

Mij en den arbeid verder in uwe voorbede aanbevelende, blijf ik, met groete

Uw Uniecentreiziger,
H. BOS.

Een afschrikkend voorbeeld.

Toen mijn vader, vele jaren geleden, in zeker klein dorpje aan den zoom der heide, als predikant werkzaam was, waren er onder de landbouwers, die tot zijn gemeente behoorden, drie mannen, die algemeen als dronkaards bekend stonden.

Zij waren gewoon in eene herberg te zamen te komen, die vlak aan den tuin der pastorie grensde, en geen Zondag ging er voorbij zonder dat men in ons huis duidelijk kon hooren, hoe dit drietal den namiddag en avond tot diep in den nacht doorbracht bij kaarten en drank.

Men hoorde hoe zij met de vuist op tafel sloegen, hoorde hun ruwen lach en nog ruwere scherts, en dit alles kostte mijnen vader niet weinig zorg.

Het heeft menigen mooien Zondagavond voor ons bedorven, want liet men bij warm weder de ramen open, dan was het werkelijk niet uit te houden, daar dan alles nog veel duidelijker en scherper tot ons doordrong.

Bij deze drie mannen hielp geen vermanen, geen bidden, geen waarschuwen, en zoo kon dan ook het vreeselijke einde niet uitblijven.

Het eerst trof dit den eenvoudigste, en ik zou haast zeggen den beste van de drie. Hij was niet van de slimsten, scheen af en toe werkelijk berouw te hebben en zich te willen bekeeren van zijn zondige gewoonte, doch daartoe ontbrak hem wilskracht en hij verviel telkens weder in 't oude kwaad.

De twee anderen hadden heel wat meer verstand dan hij, en zij hielden hem dikwijls voor den gek.

Zoo wilden zij hem op zekeren avond dan ook weêr eens geheel dronken maken, maar toen hij dit bemerkte, stribbelde hij tegen, en nu wilden zij zooveel te meer hun zin hebben.

Zij vermengden zijn bier met brandewijn, wat hij zonder erg opdronk, tot hij voor hun doel genoeg had.

Laat in den nacht brachten zij hunnen makker naar huis en den volgenden morgen was hij dood.

Het kwam niet tot een nauwkeurig onderzoek dezer zaak en wat ik er nu van vertelde, kwam eerst later uit.

Van toen af was het, alsof de booze in den ergste der twee andere boeren was gevaren. Hij stelde zich niet meer te vreden met drinken alleen, maar werd een gruwelijken spotter — voor wien niets meer heilig was.

Zijn gelaat kreeg de blauw-bruinachtige opgezette kleur der dronkaards en hij dronk ongeloofelijke hoeveelheden brandewijn.

Daarbij pochte hij steeds op zijn sterk gestel, en 't scheen ook inderdaad of hem geen nadeel werd berokkend door deze levenswijze.

Zijn groote hofstede en verdere rijkdom stelden hem in staat aan zijn lust bot te vieren, maar eens, bij zulk een slempartij, trof hem een beroerte en hij werd dood naar huis gedragen.

Nu bleef er maar een over, en wel de grappenmaker van het gezelschap, bijgenaamd de vroolijke Frits.

Een tijd lang scheen het dat de plotselinge dood der beide anderen bij hem een gunstiger invloed uitoefende en hem tot nadenken bracht, maar helaas, de booze geest keerde weder terug en bracht zeven andere mede, die nog erger waren dan hij zelf.

Frits kwam weer even druk in de herberg als vroeger, en hoewel hij nu geen grappen meer maakte dronk hij slechts zooveel te meer.

Zijn tijd van vroolijkheid was voorbij; door zijn losbandig leven en voortdurende dronkenschap was zijne hoeve met reuzenschreden achteruit gegaan en Frits stak aan alle kanten in de schuld.

Zijn zorg en gemelijkheid daarover wilde de ongelukkige man nu met brandewijn wegspoelen.

Nog eens zond God hem eene zichtbare waarschuwing.

Toen hij eens laat huiswaarts ging, struikelde hij over de boomen van zijn rijtuig, dat op 't erf stond, en bezeerde zich in zijn val zoo ernstig, dat hij ternauwernood genas en bovendien steeds gebrekkig bleef bij het loopen.

Maar ook dit hielp niet meer, weldra zag men den, nog niet ten volle, veertigjarigen man, met moeite voortstrompelen naar de welbekende herberg, waar hij uur aan uur bleef zitten drinken, soms heele nachten op eene bank of op den grond uitgestrekt doorbracht, en eindelijk tengevolge van dit leven, een smartelijken en vroegtijdigen dood stierf.

Van uit de herberg werd zijn lijk grafwaarts gedragen.

Zijn weduwe en kinderen bleven straatarm achter, alles, alles had hij opgeofferd aan zijn begeerte naar drank.

Zóó was het einde van deze drie, eens welgestelde en welgezinde landbouwers, neen, wat zeg ik, h e t e i n d e zeer zeker niet, want na dit verbeuzeld, in zonden vermorst leven volgt ook voor hen eene Eeuwigheid, en hoe zal het daar met hen zijn?

Wie siddert niet bij de gedachte aan het lot, dat hun te beurt moet vallen, die h i e r Gods Woord versmaden, en ongehoorzaam zijn aan de bevelen van Hem, die een ontfermend Vader, ja, maar ook, en niet minder, een heilig en rechtvaardig Rechter is!

De graven dezer drie slachtoffers van den drank roepen luidde toe aan allen die daar langs gaan: D e n k a a n h e t e i n d e, en bekeer u éér het te laat is, niemand weet in welke ure zijne ziel van hem zal geëischt worden!

(Vrij naar het Hoogduitsch.)

Het zonder godsdienst stellen.

Zonder hunne stoere kloekheid en vasthouden aan wat in hunne oogen heilig was, zouden wij misschien nog leven onder de staatkundige verdrukking en in de geestelijke duisternis, waarin nu nog andere natiën verzuchten.

De slechtste godsdienst is wel het geen godsdienst hebben, het roemen van in tijdelijken overvloed en weelde levenden, dat zij het best zonder godsdienst kunnen stellen, en daarom zich ook dat als een weeldegenot veroorloven. Wel mogen zulken dankbaar zijn, dat zij in een Christenland leven, waar juist de door hen versmade en bespotte godsdienst meer dan iets anders hun vrijheid waarborgt en voor hunne personen en eigendom zekerheid geeft. De revolutie-jaren in Frankrijk en de heerschappij der commune moesten zulken altijd als eene waarschuwing voor oogen staan, dat zoodra de volksmenigte begrijpt hun weeldegenot te mogen deelen, zij met het uitwerpen van den door hen gesmaden godsdienst hun besten schutsmuur verlieten.

Laat het microscopisch onderzoek, waarmede twijfelzucht de hemelen heeft onderzocht, om er een vast standpunt voor hun ongeloof te vinden, een gelijken blik op de samenleving richten. Welnu als zij op de gansche aarde tien mijlen gronds in den omtrek kunnen ontdekken, waar menschen veilig en eerbaar kunnen leven, waar zij hunne kinderen tot vrije, deugdzame menschen kunnen opvoeden, waar jeugd en ouderdom geëerbiedigd wordt, de aan plicht getrouwe man geëerd, de eerbare vrouw geëerbiedigd wordt, en dit zonder dat het evangelie dien toestand heeft voorbereid en bevestigd, zullen zij meer gevonden hebben dan wij mogelijk achten.

Laat vrij twijfelzucht en ongeloof hunne krachten beproeven. Kaf en dorre bladeren kunnen zij opjagen, maar al wat in deugdelijken grond vast geworteld staat, zullen zij niet bewegen of doen vallen. En waar zij in toestanden van algemeene verdorvenheid vrijen toegang vinden, wat hebben zij er anders uitgericht, dan de ellende voltooien, door de vreeselijkste verwarring tot moordtooneelen in het leven te roepen. Wat hun echter gelukte, het vaste fundament Gods staat. Christus heeft de wereld overwonnen. Zijne Gemeente zal voleinden, wat Hij door Zijne zelfofferande op het kruis aanving, en er getuige van zijn, dat hemel en aarde zullen voorbijgaan, maar dat zijn woord blijven en tot in eeuwigheid het leven en de heerlijkheid der zijnen wezen zal.

Het Roode Kruis.

De Conventie van Genève heeft besloten tot de volgende verklaring: Op het oorlogsveld werken mannen en vrouwen samen om de gewonden en verminkten van oorlogvoerende partijen te verzorgen. Deze vereeniging is neutraal en onaanrandbaar. Beide partijen in den oorlog hebben het Roode Kruis te eerbiedigen en te beschermen. Gewonden zijn geen vijanden, maar onze broeders. Zoodra iemand onder het Roode Kruis is gebracht, houdt de vijandschap op. —

Dit is een heerlijke vrucht van het Evangelie, dat vrede verkondigt en menschen onderling als broeders doet kennen en erkennen.

Wie het Roode Kruis schendt, wordt aangeklaagd bij de Conventie van Genève en loopt gevaar van de lijst der menschlievende volken te worden geschrapt.

Wanneer het waar is, dat de Engelschen het Roode Kruis in Z. Afrika hebben geschonden, dan zal de Conventie van Genève Engeland oordeelen; maar grooter schande, dan van de lijst der humane volken te worden geschrapt, is het feit zelf, tegen een weerloozen gewonde en gevangene de wapens op te nemen.

Maar nog grooter gruwel is, wat de Engelschen in Z. Afrika ook heeten gedaan te hebben en te doen, namelijk:

„Om het Roode Kruis-teeken te gebruiken, om vijandelijkheden uit te oefenen, de Boeren te bestrijden.

Dat is niet slechts een groot vergrijp, maar een gruwel en schande, waaraan geen naam te geven is.

En toch — hoeveel gebeurt dat buiten den oorlog om! —

Al de twist en tweedracht, al het strijden van de christenmenschen onderling, al dat kerkelijk

gehaspel is niets anders dan, onder het vaandel van het Roode Kruis zich dekkend, anderen te benadeelen.

Indien het iets kan baten zoude ik wel willen raden, dat men in alle godsdienstige vergaderingen en beraadslagingen een vaandel ophing met het „Roode Kruis"-teeken als symbool: Hier zijn alle Christenen één, zijn broeders, en hier mogen geen wapenen tegen elkander opgenomen worden. Wie het doet, wordt uit den kring dezer vergadering verwijderd.

„De Vredebode." M. M.

Een rechtzinnig man, zoals er meer zijn.

Hans was rechtzinnig in de leer,
Althans in eigen oog;
Bedroefd zag hij op andren neêr
En sloeg zijn blik omhoog.
Ja, uiterlijk was hij niet kwaad,
En wat hij zei, was goed;
Hij had een vriendelijk gelaat,
Voor iedereen een groet.
Hans kende goed het dierbaar Woord,
Bracht 't overal te pas;
Wie hem maar eenmaal had gehoord,
Wist, hoe Schriftvast hij was.
Doch Hans was een gepleisterd graf:
Van buiten sierlijk, schoon,
Van binnen echter stof en kaf,
Zijn vroomheid slechts vertoon.
Het eigen-Ik — dàt was zijn vorst,
Dàt gaf hij lof en eer,
Maar wie hem daarop wijzen dorst,
Die werd zijn vriend niet weêr.
Vroeg men hem steun voor Zending, Kerk,
Voor arme, weeuw of wees,
Hij sprak: „Dat is een Christlijk werk,
„Maar hebt dan ook geen vrees:
„Dat komt wel zonder mij terecht,
„Daar zorgt de Heer wel voor;
„Gij weet toch, dat de Schrift dat zegt;
„Leen daaraan steeds uw oor."
Doch hij vergat nog iets daarbij;
't Was 't woord van onzen Heer:
„Wat ge andren geeft, dat leent gij Mij;
„Ik geef u dubbel weêr."

Zoo zijn er vele Hansjes nog, —
Geen daad bekroont hun woord;
Hoe lief hun mond spreekt, 't is bedrog,
Bedrog, door God gehoord.
Helaas! helaas! waar moet dat heen?
Is dat des Christens leer?
Ach, wierd toch woord en daad meer één
In dienst van éénen Heer!
Dat beide mochten samengaan
Op Christelijk gebied;
Zoodanig offer neemt God aan;
Onthoudt Hem dat dan niet.

ZWOLLE. G. A. ALERS Sr.

(De Vredebode.)

EEN EN ANDER.

*** Thomas-Christenen. In het Noord-Westen van Perzië, rondom de stad en het meer Dermia, wonen sedert de vijfde eeuw Christenen, bekend onder den naam van Thomas-Christenen, die vroeger met zooveel ijver gearbeid hebben, ook onder andere volken. Toen Perzië van de Mahomedanen beheerscht werd, hadden de Thomas-Christenen veel te lijden. Ze zijn ten slotte tot een 25.000 tal samengesmolten. Sedert 1829 hebben de Presbyterianen daar geëvangeliseerd om deze menschen tot de volle kennis van het Evangelie te brengen, daar ze in formaliteiten begraven lagen. Ongeveer 5000 sloten zich bij deze zending aan. De andere 20.000 hebben, voorgegaan door hun Bisschop Max Jonan, zich bij de Russische kerk aangesloten om op die wijze de vervolgingen der Turken te ontgaan. De gemeente te Gogtapa heeft zich liever van haar pas gebouwde kerk laten berooven, dan mee te gaan tot de Russisch-Grieksche kerk.

Hiermede is de Nestoriaansche kerk (Thomas-Christenen) opgeheven in Oermia, Perzië.

*** Eeuwfeest der Baptisten in Hamburg. De 26 Jan. j.l. was het juist 100 jaar geleden, dat de stichter der eerste Baptiste Gemeente en pionier van ons werk in Duitschland geboren is. Het was de ênder ons bij name welbekende J. G. ONCKEN.

De moedergemeente — Hamburg — gedachtig aan Hebr. 13 : 7, wenschte deze dag niet ongemerkt voorbij te laten gaan. Reeds des voormiddags van bovengenoemde dag bewoog zich een schaar van Gemeenteleden naar het kerkhof, waar op het graf van de nu rustende strijder en arbeider een gedenksteen van graniet werd neergelegd, waarin o. a. in gouden letters de woorden van Hebr. 13: 7 waren gegrifd.

Des avonds verzamelde zich een aanzienlijke schare — over de 2000 personen — in het voor deze gelegenheid gehuurde concerthuis. Na de opening trad als eerste redenaar de tegenwoordige prediker der Hamburger Gemeente — br. *Duprée* — op, met het volgende thema: „De stichting der eerste Baptisten Gemeente in Duitschland door J. G. Oncken." Z.Eerw. schetste het worden, de worstelingen, maar ook de blijkbare houdbaarheid en vooruitgang van het werk des Heeren in dezen. Met de grootste opmerkzaamheid werd de redenaar aangehoord.

Achtereenvolgens traden nu nog de volgende predikers der naburige Baptiste Gemeenten op: br. *Schneider*, Hamburg Eilbeck; br. *Kickstat*, Altona; br. *Winderlich*, Altona. Deze sprekers spraken over de ontwikkeling, de fundementale waarheden en de tegenwoordige doeleinden der Baptisten.

Het slotaccoord van dit eeuwfeest was: „Loof den Heer mijne ziel en vergeet geene van Zijne weldaden."

GR. B. P.

Uit de Gemeenten.

STADSKANAAL. In onze laatst gehouden gemeentelijke vergadering werden de aftredende broeders J. de Vries, ouderling en J. Stavast, diaken, weer met algemeene stemmen herkozen.

Reeds voor de tweede maal moesten we een lid der Gemeente grafwaarts brengen. Ditmaal was het zuster Trijntje Haagsma, die reeds sedert 1876 lid der Gemeente was. Vele jaren woonde zij elders, zoodat ze weinig met de Gem. kon medeleven. Toch bleef zij getrouw. Gedurende de laatste jaren, die zij hier vertoefde, was zij door gebrekkigheid en zwakheid des lichaams maar zeer zelden in staat in de vergaderingen te komen en leefde als een afgezonderde.

We hopen haar eeuwig met Jezus' Gemeente vereenigd in 't Vaderhuis weer te zien.

SNEEK. Was de uitgang van het vorige jaar voor onze Gemeente rijk gezegend, omdat aan den Oudejaarsavond eenige jeugdige zielen hun oude leven vaarwel zeiden, om met de intrede van het nieuwe jaar een nieuw leven aan te vangen, niet minder gezegend was de eerste Zondag in Februari. Op den morgen van dien dag werd een jonge broeder en twee zusters, na belijdenis van hun geloof te hebben gedaan, door den doop in ons midden opgenomen. Is het gedurig onze bede, dat de Heer het werk der Gemeente moge zegenen in de bekeering van zondaren, nog grooter is het ons, wanneer wij verrast worden door de toebrenging van de kinderen der Gemeente. Van genoemde drie jonge menschen zijn twee kinderen van onze broeders en zusters, en de andere zal, naar wij hopen, na eenigen tijd daaronder gerekend kunnen worden, zoodat dezen dag vooral voor die ouders veel dankensstof gaf. En hoewel er onder de leden onzer Gemeente nog al eenigen lichamelijk ongesteld waren, bevonden wij ons toch met eene talrijke schare aan den Avondmaaldisch. Ook in de breking des broods mochten wij in zichtbare teekenen de trouw van onzen Heiland ervaren.

Aan den avond van genoemden dag hebben weer twee den doop aangevraagd.

Zoo wordt de Heer in Zijn eigen werk verheerlijkt door zijne kinderen.

W. J. WIELENGA, Secretaris.

HAULERWIJK. Zondag 4 Febr. was voor de Gemeente weder een blijde dag. Ze mocht n.l. weder haar doopvont openen. Een jonge broeder werd door den doop in de Gemeente opgenomen. Hij had al een tijd lang met haar opgegaan, maar was op het punt van den doop steeds onbeslist gebleven. Maar nu waren hem de oogen opengegaan en was hij ook ten volle bereid in alles gehoorzaam te zijn. Zoo werd hij dan op een besliste belijdenis door de Gemeente tot den doop toegelaten. Hij werd met blijdschap in ons midden ontvangen. Eene groote schare brs. en zrs. verzamelde zich daarna om den disch des Nieuwen Verbonds. Sterke de Heer de Gemeente verder tot uitbreiding van Zijn Koninkrijk en tot bemoediging in de prediking des Evangelies.

Namens de Gemeente:
De Secretaris.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeenten van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM, Kerkstraat bij de Vijzelstraat 204, Zondagsvoormiddags 9 uur *Bidstond*, 10 uur *Prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering*. Dinsdagsavonds 8 uur Jongelingsvereen. Woensdagsavonds 8 uur Bijbelbespreking en Bidstond. Donderdagsavonds 8 uur Jongedochtersvereeniging.

BELLINGWOLDE. *Prediking* in lokaal Rehderweg meestal Zondagsavonds 5 uur.

EMMER COMPASCUUM. Zondagsmorgens 9½ uur Vergadering, 's namiddags 2 uur Zondagsschool, 's Woensdagsavonds 6 uur Bidstond en Donderdagsavonds 6 uur Meisjesvergadering, alles ten huize van H. Eleveld

DEVENTER. Kerk „BETH-EL" a/h Singel. Zondagsvoorm. 10½ uur *pred.*, 's nam. 4 uur *Onderl. verg.* Woensdagsavonds 6 uur Catechisatie, te 8 uur Bidstond.

le EXLOËRMOND des Zondagsvoormidd. *Pred.*

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH", Vergadering Zondagvoorm. 10 uur en 's nam. 5 uur *Pred.*

's GRAVENHAGE, Van Dijckstraat 115/17. Elken tweeden en vierden Zondag der maand, 's avonds 6 uur *Prediking*. Zondagsmorgens 10 uur en Zondagsavonds 6 uur *Onderl. vergadering*. Dinsdagsavonds half negen oefening der Zangvereeniging: „Looft den Heere." Woensdagsavonds 9 uur *Bidstond* Donderdagsavonds 8 uur Jonged vereen.

GRONINGEN. KERK Meeuwerderweg. *Prediking* Zondagsvoormidd. 10 uur, 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 8¼ uur. Woensdagsavonds 7 uur Kleine Meisjesvereen. Donderdagsavonds 8 uur Jongedochters-vereeniging „Lydia." Jongelings-vereeniging „Joëzer" Zaterdagsavonds 8¼ uur.

HAARLEM. Lokaal Klein Heilig land, Zondagsmorgens 10 uur en 's avonds 6 uur *Onderl. verg.*, te 12½ uur Zondagsschool, 's nam. 4 uur Jongel.vereen., 's av. 8 uur Jonged.-vereen Maandagsavonds te 8½ uur Bijbelbespreking. Dinsdagsavonds te 9 uur Bidstond en Vrijdagsavonds 8½ uur Jongel vereen.

HAULERWIJK. Zondagsvoormidd. 9½ uur *Pred.* Zondagsavonds 6 uur Jongel.- en Jonged.-Vereen. Woensdagsavonds 6 uur Bijbelbespr. en Bidstond (gedurende den winter.)

HENGELOO. Zondagsvoorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking*. Dinsdagavond 8 uur *Bidstond*.

HEEG. SILO-KAPEL. *Onderl. verg.* Zondagsvoorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Op onbepaalde tijden.

HOORN en BERKHOUT. Onderlinge vergadering des Zondags om de beurt te Hoorn en te Berkhout. (Adres D. van Velden J.zn., Gedempte Turfhaven 2.)

LEEUWARDEN Zondagsmorgens 10 uur, *Onderlinge Samenkomst*, in het lokaal Heerestraat 17, Zondagsavonds 6 uur *Bidstond* in 't zelfde lokaal. Tweemaal in de maand Openbare Prediking

MUNTENDAM. Zondagsvoormiddags 9½ uur en 's avonds 5 uur *Pred.* en Zaterdagsavonds *Bidstond* te 8 uur.

MUSSELKANAAL. Zondagsavonds te 6 ure *Pred.* om de andere week.

NIEUWE PEKELA. Zondagsvoorm 9½ uur, *Prediking*, 's nam. 5 uur Onderl. Samenkomst. Maandagsavonds 7 uur Meisjesvereen, 8¼ uur Zangoefening. Woensdagsavonds 7½ uur Bidstond.

ROTTERDAM. Prediking Zondagsmorgens 10 uur en 's avonds 6 uur. Woensdagsavonds te 8.30 uur in 't lokaal der Baptisten, Gerard Scholtestr. 10 Bidstond.

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondagsvoorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Bidstond* Vrijdagsavonds 8½ uur.

STADSKANAAL. Zondagsvoormidd. 9½ uur *Prediking*, 's nam. 1½ uur *Onderl. vergadering*. Te 4 uur Jongel.-vereen. Woensdagsavonds 7 uur Jongedochtersvereen.

VALTHERMOND. Zondagsmorgens te 9½ uur Onderl. Vergadering

VRIESCHELOO. *Prediking* Zondagsvoormidd. 9½ uur, 's avonds 7½ uur Volkssamenkomst en Dinsdagsavonds 6½ uur.

'T ZANDT. Zondagsvoorm. 10 uur *Onderl. verg.*

ZUTPHEN. Baptiste Kerk, Rijkenhage, 10 uur *Onderl verg.*, 's avonds 5 uur *Prediking*. Maandagavond 8½ uur, Jongel.ver. Dinsdagsavonds 7½ uur Kleine Meisjes-vereen. Woensdagsavonds 8 uur, Groote Meisjes-vereen, te 8 uur idem Vrouwenvereen. Donderdagsavonds te 7 uur Catechisatie, te 8½ uur *Bidstond*. Vrijdagsavonds Jongeliedenvereen., idem Meisjesvereen. (Maschweide).

WEERDINGERMOND. Prediking Zond. 's m. 10 uur, 's namiddags Onderl Verg. 1½ uur Dinsdagsavonds 6 uur Jongel.ver. Woensdagsavonds 6 uur Jonged.-ver.

NIEUW WEERDINGE. Prediking Zondagsvoorm. 10 uur. Zondagsschool 's nam 1½ uur. Onderl. Vergadering 's namiddags 2½ uur.

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd, zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

CORRESPONDENTIE.

Van het Arbeidsveld werd ons nevens het in dit No. voorkomende stukje van br. Bos, nog een langer verslag toegezonden van de hand van br. Ter Braak. Om de lezers echter niet alles in één No. te geven, hopen we het stukje van br. Ter Braak in 't volgende No. te plaatsen.

DE RED.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending.

Door br. W. J. W. van „Het Mosterdzaadje" te Sneek f 10 voor Noord-Afrika en f 10 voor de Congo; door br. H. B. f 1, gecollecteerd in „De Parken." N. v. BEEK.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Eene wonderlijke historie doet tegenwoordig de ronde in de nieuwsbladen. Te Appeltern, een plaatsje nabij Maasbommel n.l., bestond sedert eenigen tijd een secte, waartoe o. a. zekere Scherf te Appeltern en drie meisjes, dochters van de wed. Levoir te Maasbommel, behooren. Deze meisjes kwamen de vorige week in den nacht bij Scherfs woning aankloppen, werden binnengelaten en, terwijl Scherfs vrouw nog te bed lag, vingen ze aan met psalmzingen en bidden zooveel drukte te maken, dat de knecht J. Brinkman in zijn onderkleeren naar beneden kwam om te zien, wat er aan de hand was. Dat bekwam den armen man echter slecht, want S. gaf hem eensklaps een slag met een ijzeren blaaspijp op 't hoofd, zoodat hij bewusteloos neerzonk, waarna S. en zijne vrouw en de meisjes hem vreeselijk geslagen hebben, in de meening, dat 't de Duivel was, zoodat 't lijk ten slotte onkenbaar was. Scherf is den volgenden morgen door de politie naar Maasbommel gevoerd, waar men moeite had de opgewonden meisjes, die hem in vervoering kusten, van hem af te krijgen, en zijne vrouw is in de verbeelding, dat haar man de Heer Jezus is en dat hij weldra wel weer los zou zijn. Zij ziet zich evenwel daarin bedrogen, want S. is naar Medemblik vervoerd, als lijdende aan godsdienstwaanzin, onderweg maar aldoor psalmzingende en 't is te hopen, dat daardoor de meisjes zijner secte tot stilstand mogen komen, anders kunnen er wel meerderen dien weg gaan.

Hoewel velen belang stellen in den strijd van Z. Afrika, nochtans zijn niet allen zoo strijdlustig als zekeren jongeling van 17 jaar uit Nijmegen, die dezer dagen te voet naar Amsterdam reisde, om door bemiddeling der Z. Afrik. Vereeniging naar Transvaal te komen en te strijden in 't Boeren leger. Dit gelukte hem niet en zoo trok hij eveneens te voet vandaar naar Rotterdam met 't zelfde doel en met 't zelfde gevolg, waarna de politie hem als minderjarige naar Nijmegen terug transporteerde. Eene poging om naar Londen te komen, om bij de Engelschen dienst te nemen, mislukte eveneens en nu is hij eindelijk Woensdagavond j.l. in de Waal gesprongen, wanhopig over 't mislukken zijner plannen, maar gelukkig gered en men hoopt, dat dit koude bad hem van zijn oorlogsdelirium zal hebben genezen, maar hij maakt toch menigeen beschaamd, wiens roeping 't is om te strijden en zich onwillig toont.

Duitschland. Hoewel dr. Lieber de leider der Duitsche Centrumpartij nog gevaarlijk ziek is, zoodat er weinig hoop op herstel is, gaat de vlootwet reeds druk in besprekingen en wordt 't voor en tegen overwogen, alsook de kosten overrekend, die op 800.000.000 Mark geraamd worden, wat volgens 't Centrum nieuwe belastingen vordert, en 't welzijn des volks bedreigt, hoewel 't anders niet tegen een sterke vloot zou zijn. De sociaal-democratische partij verklaart er zich beslist tegen en vreest niet de ontbinding van den Rijksdag, die 't verwerpen der vlootwet zou kunnen tengevolge hebben, zoodat de conservatieven en liberalen, die er voor zijn, wel stijf in de schoenen mogen staan, zullen ze 't er door krijgen.

Spanje. Graaf Almenas, lid van de Spaansche Senaat heeft een voorstel ingediend, om van hen aan wien 't verlies der koloniën te wijten is rekenschap te vragen en heeft in eene rede de generaals verraders en de regeering eerloos genoemd en als hij daarna beslist weigerde deze beleedigingen terug te nemen, is hij geschorst als lid van den Senaat, hetwelk hij onverschillig aannam, verklarende, dat hij bij zijne houding zou blijven volharden. Niet zoo prettig voor generaals en regeering, vooral nu een vroegere kapitein generaal van Madrid, met name Jimenez Castelanas, met graaf Almenas precies gelijk denkt en misschien nog meer anderen.

Oostenrijk. Hoewel de regeering scheidsrechterlijke bemiddeling aanbiedt tusschen patroons en werklieden, waardoor ernstige conflicten worden voorkomen, duren de werkstakingen nog steeds voort, daar de werklieden al hunne eischen wen schen te zien ingewilligd. Ook in Boheme hebben 460 arbeiders het werk moeten staken, mede uit gebrek aan steenkool, wat als een gevolg van 't staken in de mijnwerken moet worden beschouwd.

Engeland's regeering heeft tegenwoordig ook heel wat werkvolk in dienst, en als daar eens een werkstaking onder uitbrak, dan zou 't te be duchten staan of Chamberlains plannen verwezenlijkt werden. In Egypte heerscht, zoo al niet een werkstaking, dan toch een staking van gehoorzaamheid aan de Engelsche overheden onder de negers en Egyptische officieren, welke nog niet onderdrukt is en tot ernstige maatregelen aanleiding zal kunnen geven. In Zuid-Afrika gaat het de Engelschen ook nog niet voorspoedig en of Buller ook al gezegd had binnen eene week Ladysmith te zullen ontzetten, tot hiertoe is 't hem nog niet gelukt, maar wel zijn de Engelschen door de Boeren genoodzaakt geworden zich terug te trekken, wat volgens de Engelsche bladen echter geen nederlaag is, maar een verstandige zet van Buller, omdat 't onmogelijk is het zware geschut over de Tugela te brengen en bij den Vaalkrans op te sjouwen. Als 't dan ook maar niet onmogelijk is om ooit de Boeren ten onder te brengen, zoodat de regeering een verstandige zet zou doen door hare legers heelemaal naar Engeland te laten terugtrekken. Dat schijnt echter nog niet 't plan te zijn, want naar men verneemt zullen nog weer nieuwe versterkingstroepen gezonden worden en weldra zal Engeland een leger van bijna 200.000 in Z.-Afrika hebben. Of dat nog wel genoeg zal zijn? Van ernstige verliezen is ditmaal van beide zijden geen melding gemaakt.

S. K. K.

VARIA.

OMGEKEERDE VERHOUDING.

Gij lacht, want zie! daar richt een pelgrim,
Naar 't Heil'ge Land zijn schreden heen,
Maar doet twee treden telkens voorwaarts
En dan weer telkens rugwaarts één.

Maar mensch! die naar den hemel heen moet,
En vaak dit bij uzelven ziet,
Dat ge éene schrede doet naar voren
En twee terug, — zeg! weent gij niet?

LAURILLARD.

VERSCHIL.

De vrome zou komen tot God, die hem riep
Al sprak God: „Ik wil u doen sterven";
Zou zeggen: „Hier ben ik!" zoo 't mogelijk waar
Dat God zei: „Ik zal u verderven!"

De onvrome komt niet, schoon de Vader hem roept,
Opdat Hij met gunst hem bejeegne;
De onvrome blijft ver, schoon de Vader hem zegt:
„Treed nader, opdat ik u zeeg'ne!"

LAURILLARD

DE BRAHMIEN EN HET MICROSCOOP.

(Een fabel.)

Een zendling, die een aantal jaren
In Hindostan had doorgebracht,
En der Brahmienen taal en zeden
Had aangeleerd en overdacht,
Wilde eens een priester overtuigen,
Dat hij, die nooit een reiniging vergat,
Toch bij den minsten slok, de minste bete
Een levend wezen dronk of at.
Brahmienen mogen — moet men weten —
Niets dierlijks dulden in hun drank of eten,
Zoo bracht dan onze vriend, de zendeling,
Een microscoop voor 's priesters oog,
En liet hem duidelijk kijken, wat er
Zich in een waterdrup bewoog,
Wat dieren daarin zwommen, vochten,
Wat wereld zich daarin bevond,
En wat een schat van dierlijk leven
Hij telkens met een teug verslond.
En voorts, opdat de man er nader over denke,
Geeft hij het microscoop hem ten geschenke.
De heiden echter brak het kostbaar glas aan stukken,
Bevreesd, dat daar een geest in wonen mocht,
Die, om zijn reinen wandel te verderven
Zijne oogen te bekoren zocht.
„Moest ik," zoo sprak hij, „ooit gelooven
„Aan 't geen mijn oog door dezen kijker ziet,
„Dan kon ik niet meer eten, niet meer drinken,
„En dus — ik wil dien kijker niet."
Daar zijn, die eerder 't duidelijkst bewijs negeeren
Dan zich van een geëikte dwaling te bekeeren.

(„Eigen Haard" 1886, No. 34.)

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 19—25 Febr.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: Joh. 1 : 11. Hij is gekomen tot het zijne, en de zijnen hebben Hem niet aangenomen.

Maandag 19 Febr. Luk. 4 : 16—30. Jezus verworpen in Nazareth. Zoo kan men ook heden nog Jezus bewonderen in zijne leer en werken, en toch Zijne Boodschap, en Hem zelven als Heiland verwerpen.

Dinsdag 20 Febr. Matth. 13 : 53—58. Een ander bezoek. Ongeloof is een hinderpaal voor elk goed werk. God behoede ons daarvoor.

Woensdag 21 Febr. Jes. 61. Jezus' tekst. Christus kondigde zich aan, zelven de vervulling dezer profetie te zijn. Zij is eene schoone verklaring van de hartelijke liefde en groote erbarming onzes Gods.

Donderdag 22 Febr. Joh. 5 : 36—47. Verwerping zijner leer. Jezus beroept zich hier op Johannes den Dooper, de Heil. Schrift, en zijne eigene werken voor zijne goddelijke Zending, maar ongeloof had hen zoozeer verblind, dat zij niet meer zien konden omdat zij eerst niet gelooven wilden.

Vrijdag 23 Febr. Luk. 20 : 9—19. Verwerping des Zoons. Door deze gelijkenis toont Jezus de verschrikkelijke gevolgen van de verwerping aan. Laten wij deze les behartigen, opdat wij niet tot de verworpene verwerpers behooren.

Zaterdag 24 Febr. Spreuken 1 : 20—33. Dwaasheid der verwerping. Wij kunnen God niet straffeloos verwerpen. De zonde draagt zeker bittere vruchten.

Zondag 25 Febr. Luk. 13 : 22—35. Gij hebt niet gewild. Wanneer heden de uitnoodiging tot Gods genade verkondigd wordt, dan laat ons bidden, dat zeer velen het gevaar van de verwerping van Christus erkennen en Hem aannemen.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 670 DONDERDAG 22 Febr. 1900 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.08
Groote letters naar plaatsruimte.

AAN DEN HEILAND.

Wij waren verloren; Gij hebt ons gezocht,
Gevonden en behouden!
Gij hebt ons met uw bloed gekocht,
Opdat wij U liefhebben zouden!

Wij waren gevangen; Gij hebt ons verlost,
Bevrijd op onze beden,
Die vrijheid heeft uw dood gekost,
Wij willen haar wèl besteden.

Wij sliepen den doodslaap; Gij hebt ons gewekt
Uw Geest kan levend maken.
Wee ons, indien deze weldaad niet strekt,
Om ons te doen bidden en waken.

NIC. BEETS.

Het Raadsel des levens.

DOOR

OTTO FUNCKE.

(Slot.)

2. **Is het lijden een gericht Gods?**

Er zijn, gelijk reeds gezegd is, van de vroegste tijden af menschen geweest, die op elke vraag niet alleen een antwoord gezocht hadden, maar ook meenden het gevonden te hebben. Onder dezen waren velen, en niet de eenvoudigsten, die beslist verklaarden: Het lijden der menschen is er ter wille der zonde. Onder de grooten der Heidenen was het de heerschende meening; zoo oordeelden ook de heiligen van Israël; zoo ook Petrus, Johannes en hunne medegenooten, gelijk onze tekst verhaalt. Wat is daarvan nu te zeggen? — Wij antwoorden voorloopig: Deze meening is even juist als zij valsch is, al naardat men ze opvat; in elk geval is zij maar een gedeelte der juiste opvatting.

Juist in deze voorstelling is zooveel, dat, was er geen zonde op aarde, zoo waren ook de woorden dood en lijden voor ons onbegrijpelijker dan de donkerste hieroglyphen. De dood, met geheel zijn gevolg van jammer en ellende voor de menschheid, is eenig en alleen eene vrucht der zonde. Dat leeren ons reeds de eerste bladen van het bijbelboek; en de laatsten zeggen ons integendeel, dat in de nieuwe wereld, waar geen zonde en schuld meer zijn, dood, leed, geween, smarten en tranen niet meer gevonden worden. Het lijden der menschheid stamt uit hunnen afval van God; het lag niet in het oorspronkelijk plan van den hemelschen Vader.

Het is zeer juist, dat ons uitwendig leed den inwendigen jammer, het eigentlijke IK zal tot bewustzijn en zelfkennis brengen. Wij moeten daardoor verstaan, tot welke rampzaligheid de mensch gekomen is, doordien hij God, de bron van alle licht, van alle heiligheid, van alle ware vreugde verlaten heeft. Toen de phonsische vrouw, de weduwe te Serepta, bij het lijk van haar eenig kind stond en uitriep, dat deze bezoeking het natuurlijk gevolg van hare misdaad was, dan is dit niet een heidensch of joodsch idée fixe, maar eene zeer algemeene waarheid. Dat toch alle Christenen dit erkenden! Juist door dit inzicht, kon deze heidin Gods heerlijkheid, die het grievendst leed in de hoogste zaligheid deed verkeeren, met hare oogen aanschouwen. De meeste Christenen echter zien van deze heerlijkheid weinig of niets, doordien hun dit inzicht, dat alleen uit deemoed en waarheid voortkomt, ontbreekt.

Doch, Gode zij dank, dit inzicht is nog niet uitgestorven, en kan ook niet uitsterven in Gods volk! O, mijne zonden, mijne zonden! zoo hoorde ik eenen oprechten Christen uitroepen op een tijdstip, dat de wateren der droefheid geweldig over zijn hoofd sloegen. Slechts weinigen verstaan het; slechts diegenen, die een recht begrip van God en hun eigen verdorven hart hebben. Mijn leed en droefheid is het natuurlijk gevolg der zonde, dat moet een ieder tot zichzelven zeggen. In vele gevallen zal men eenen wonderbaren, den menschen verborgen, het eigen geweten onthulden samenhang van eenige goddelijke bezoeking met een zekere geheime zonde of eenen zondetoestand, (somwijlen wel tientallen van jaren terug) ontdekken. In vele gevallen zal men dit niet dadelijk erkennen, wel echter de gezamentlijke samenhang onzer zonde met ons leed. De menschen, die altijd slechts vragen: „Hoe overkomt dit juist *mij?* Waarin ben ik dan bijzonder te kort gekomen? Ben ik dan schuldiger dan buurman A. of buurvrouw B.?" — allen, die zoo vragen, hebben de stem men Gods in de beproeving nog niet verstaan. De buurman en de buurvrouw hebben hierbij niets te maken, wij hebben met ons zelven te doen! Wij moeten eerstens leeren Gode de eer te geven en uit te roepen: „Ik wil zwijgen en mijnen mond niet opendoen. Het is vanwege mijne zonden. dat ik zoo van kommer overvallen wordt. Handel met mij niet naar mijne zonden, anders is het voor eeuwig met mij gedaan!" Zulk eene belijdenis is het eerste woord der eeuwige Wijsheid.

Maar geheel verkeerd en uiterst gevaarlijk is het, wanneer wij (gelijk de Apostelen in onzen tekst) met een blik op een ander zeggen: „Deze lijdt meer dan een ander, alzoo moet hij ook een grooter zondaar zijn, dan iemand anders" en niet minder verkeerd is het, wanneer wij bij ons zelven wegens buitengewoon lijden ook buitengewone zonden meenen te moeten opsporen. Het is waar, dat bij menig ziekelijk jongeling en bij menig teringachtig meisje de bijzondere zonden hunner jeugd in hunne lijdende trekken geschreven staan. Zoo zinken ook menigmaal de openbare zondeknechten. b.v. de dronkaards, ter wille hunner zonden in de diepste ellende. Zij zijn, juist door hun lijden, door God geteekend. Ja, niet zelden staan zelfs den kinderen de zonden der ouders op het voorhoofd geschreven. Maar ook het tegendeel is waar. Wilde men de goddelijke vergelding slechts op aarde zoeken, dan moest men ook van de hemelsche dingen zeggen, wat van de aardsche maar al te dikwijls waar is: „De kleine dieven worden gehangen, maar de groote laat men loopen." Wij zien dikwijls, dat juist dezulken, die (om mij nu eens zeer moralistisch uit te drukken) „monsters zijn van beminnenswaardigheid, zachtmoedigheid, deemoed en alle andere deugd," door de diepste lijdenswegen gevoerd worden.

Wij moeten ons alzoo zeer wachten, dat wij niet oordeelen gelijk de vrienden van Job, alsmede de discipelen tegenover den blindgeborene oordeelen. Er ligt in zulk een oordeel niet alleen eene groote dwaasheid, dat de mensch van gisteren de ondoorgrondelijke wegen van den Eeuwigen, begrijpen wil, neen, daarin ligt ook eene groote hardheid en liefdeloosheid, daarin dat men het lijden zijne medemenschen vermeerdert, en zelf tot een Farizeër wordt.

Uit het Duitsch.

ZENDING.

Wathen 28 Dec. '99.

Waarde brs. en zrs.

Zooals u ziet zijn we op de plaats onzer bestemming teruggekeerd. De Heer heeft onze gebeden gehoord en ons veilig hier gebracht, Hem zij daarvoor den dank toegebracht. Misschien zal het velen uwer niet onaangenaam zijn een en ander van onze reis en van onze aankomst te hooren en daarom zal ik trachten u in 't kort er iets van mee te deelen. Zooals velen uwer weten, vertrokken we op 16 Nov. van Antwerpen. Er waren, behalve wij, nog 80 passagiers aan boord, voor de helft 1ste en voor de helft 2de klasse passagiers. De meesten waren Staatsambtenaren, handelsagenten, enz. Er was echter nog eene zendelingsvrouw aan boord, eene kleurlinge, vrijgemaakte slavin uit de Zuidelijke Staten van Noord-Amerika en indertijd eene van de bekende Jubelézangers, die naar haren echtgenoot terugkeerde. Zij had haar kindje naar Amerika gebracht en ofschoon dit eene harde taak was geweest, keerde zij toch vol blijdschap terug, om met haren echtgenoot weder aan Kasai, een der zijrivieren van den Congo, werkzaam te zijn. Ofschoon alle passagiers welwillend en vriendelijk waren, hadden we, wat gemeenschap des geestes aangaat, toch het meest aan haar. Na Las-Palmas, waar we na eene week stoomens behouden aankwamen, waren wij ook de eenige dames en daardoor waren we ook veel samen. De reis

was een zeer aangename en de frissche zeelucht deed ons allen goed.

Na 3 weken kwamen we behouden te Matadi aan, waar we hartelijk door de daar wonende zendelingen, de heer en mevr. Forfeitt, en de heer en mevr. Beedham, ontvangen werden. We kwamen op Donderdagavond aan en omdat we niet klaar konden komen met al onze bagage om op Vrijdagmorgen te vertrekken, bleven we er tot Maandag, dewijl de trein maar om den anderen dag van Matadi naar Tumba gaat. In Matadi is het verschrikkelijk heet, bijna niet om uit te houden. Niet dat het hier heerlijk koel is pl.m. 90 graden in de kamer, maar vergeleken bij Matadi is het hier koel. Niettegenstaande de groote hitte daar hadden we er toch aangename dagen en des Zondags hadden we des morgens eene godsdienstoefening in de Congotaal in het kleine schoollokaal, dat bij het huis van den heer Forfeitt staat. Toen ik daar de zwartjes weer voor mij zag, omstreeks 30, en ze zoo uit volle borst hoorde zingen, was ik toch blij weer terug te zijn en gevoelden we ons dankbaar dat de Heer het ons vergunde aan deze arme heidenen het evangelie te mogen brengen. Mijn echtgenoot sprak dien morgen en had daarmede een goede gelegenheid om te onderzoeken hoeveel hij van de Congotaal vergeten had; gelukkig viel het echter nog al mee. Des middags om 4 uur gingen we naar het op een heuvel gebouwd lokaaltje, dat door de daarwonende Christenen gebouwd is en in orde gehouden wordt. De dienst wordt daar in 't Engelsch gehouden, dewijl velen van de bezoekers menschen zijn, die van Sierra Leone en andere kustplaatsen, waar Engelsch gesproken wordt, naar Matadi gekomen zijn om daar voor 3 of 6 maanden of langer te werken. De bevolking wisselt daar dus gedurig, zoodat de bezoekers eigenlijk voor het meerendeel gasten zijn. Een van de zwarten bespeelt het orgel en allen, pl.m. 70 schenen vol liefde en ijver voor het werk. De collecte bedroeg dien middag . . ? . . gulden. De kerk staat te midden van de inlandsche hutten en niet daar, waar de vele handelshuizen zijn, omdat men daardoor beter gelegenheid heeft op het volk te werken.

Des Maandagsmorgens vertrokken we om 7 uur van Matadi; de trein vertrok op de juiste tijd en omdat er zoo vele passagiers waren, waren er 2 eerste klasse wagens, inplaats van een. De tweede klasse wagens zijn goederenwagens en open, zoodat degenen die 2de klas reizen boven op de kisten en koffers moeten zitten en òf aan de heete zon, òf aan den regen zijn blootgesteld. Het zijn dan ook alleen de zwarten die 2de klas reizen, zij kunnen de verschroeiende zonnestralen beter verdragen dan de blanken. Onze reis van Matadi tot Tumba duurde tot ruim 4 uur in den achtermiddag en toen we uit den trein stapten werden we hartelijk door onze jongens verwelkomd en wij waren blij hen weder te zien. Drie daarvan waren onlangs gedoopt geworden, nadat zij overvloedige bewijzen hadden gegeven dat ze den Heer toebehoorden. Dit maakte dat onze harten nog meer met blijdschap vervuld waren; want is het niet, om deze kinderen voor den Heer te winnen, dat wij ze op het station onder onzen invloed hebben, en dat we uitgegaan zijn naar dit land, waar anders niets bekoorlijks is voor ons, Europeanen! In Tumba moesten we 2 nachten overblijven, omdat wel onze jongens, maar niet onze dragers daar waren. Zij kwamen eerst op Woensdagmorgen, en zoodra zij er waren maakten we ons op om te vertrekken. We gingen dien dag 5 uren ver tot Luvitiku, waar we op onze thuisreis zoo onvriendelijk door de Staatsambtenaren ontvangen werden, maar waar we nu, zoowel door een Italiaan als door een Staatsambtenaar allerhartelijkst verwelkomd werden. We sliepen er in een goed huis, kregen er aardappelen (Europeesche), kippen en eigen verbouwde koffie cadeau en hadden er een aangenamen avond. Den volgenden morgen begeleidde mijnh. Cornelius ons omstreeks 20 min. ver en hadden we het genoegen goed aangelegde koffieplantages en mooie wegen te zien, wat een waar genot is in deze kale onbebouwde streken.

We legden dien dag maar 4 uren af om op eene plaats, Nionga genaamd, te overnachten, waar eene kleine maar bloeiende inlandsche gemeente is. Toen we daar aankwamen kwam bijna het geheele dorp ons verwelkomen. Vreugdeschoten werden gelost, en wij in het onlangs van eigengebakken steenen gebouwd lokaal ontvangen, dat voor deze gelegenheid met palmtakken en bloemen versierd was. Wij waren getroffen en verwonderd toen we dit alles zagen, en vol dank aan God, die ook daar het werk van een onzer vroegere leerlingen zoo gezegend had. 's Avonds hadden we er een lof- en dankstond, ongeveer 100 waren tegenwoordig en blijdschap was op aller gelaat. „Zoo zien wij 't Godsrijk komen," ook in dit donkere werelddeel. Des morgens hadden we nog eene samenkomst en toen vertrokken we naar Kimpete, waar eveneens eene bloeiende gemeente is en die reeds langer heeft bestaan. Ook daar werden we allerhartelijkst ontvangen; onze jongens wilden graag nog 3½ uur verder gaan om nog dien avond op het station aan te komen, maar daarmee namen onze vrienden in Kimpete geen genoegen. We moesten er een nacht overblijven, hetgeen we ook deden. Ook daar hadden we een heerlijken avond, velen dankten den Heer voor onze behouden terugkomst of spraken een kort woord, terwijl zoowel spreken als bidden door gezang werd afgewisseld.

Den volgenden dag om 7 uur vertrokken we, en om half elf kwamen we behouden aan. De kinderen waren allen op hun zondagsch uitgedost en zouden ons tegemoet gekomen zijn, als de regen hen niet had tegengehouden, want gedurende het laatste half uurtje regende het. Ze stonden in twee rijen geschaard op de laan, die naar het huis van den heer Cameron leidt, ons op te wachten, allen met bloemen en bouquetten in de hand; terwijl wij door de rijen gingen, salueerden alle jongens, terwijl Nlemvo, die bij velen wel bekend is, op zijn hoorn speelde. In huis aangekomen, vonden we alle blanken wel, maar de heer Stephens en mej. Brindal hadden een paar weken te voren Saematuria gehad en waren nog zeer zwak. Een paar dagen lang had men niet gedacht, dat mej. Brindal herstellen zou. God had echter genadig de vele ernstige gebeden gehoord en haar leven gespaard.

3 Jan. Tot mijn spijt kon ik tot heden dezen brief niet afmaken, eerst had ik te veel te doen en Zondag 31 Dec. was ik genoodzaakt wegens koorts en vermoeidheid naar bed te gaan. Ik ben nu voor 't eerst weer op en nog niet wel genoeg om uit te gaan, dus zal ik trachten dezen brief af te maken. De vergaderingen, die verleden week gehouden werden, zijn nu weer achter den rug en gisteren zijn de laatste bezoekers naar hunne dorpen teruggekeerd. Er waren plm. 200 van heinde en ver opgekomen en het deed ons aller hart goed, die groote schare te zien. Op Woensdag werden er 9 gedoopt, waaronder een oud man, die op zijn ouden dag zich mocht verheugen den Heer te hebben gevonden. Ook werden er tot onze groote vreugde 2 van onze jongens gedoopt, die door de gemeente waren aangenomen en die een goed getuigenis van allen hadden. Deze twee komen uit een geheel heidensch dorp en het is alleen een gevolg van hun hier zijn, dat zij den Heer hebben leeren kennen. Wij zien hoe langer hoe meer welk een grooten zegen het voor de kinderen is hier te komen. Zoo velen hebben hier den Heiland gevonden en zijn later als ware evangelisten naar hunne dorpen teruggegaan, waar het goede zaad door hen gestrooid in telkens meer dorpen vrucht begint te dragen. Mogen er nog vele Gemeenten gevonden worden, die, evenals de brs. en zrs. te Stavoren, het noodige geld voor het onderhoud van één kind samenbrengen, zij werken daardoor grootelijks mee tot uitbreiding van Gods Koninkrijk in dit donkere Heidenland. Gedenkt ons ook in uwe gebeden, dat de Heer onzen arbeid moge blijven zegenen. Gaarne had ik u wat meer aangaande de belangrijke vergaderingen medegedeeld, maar de tijd ontbreekt mij. Later D. V. meer.

U allen bij den aanvang des nieuwen jaars Gods besten zegen wenschende, blijven wij met hartelijke groeten,

Uw br. en zr.:
J. BELL.
J. BELL—FEISSER.

Van het arbeidsveld.

Geachte lezers van „De Christen!"

De gedachte, dat gij na ontvangst van „De Christen" niet zoo lang zult wachten met het *lezen* der verslagen van de Uniecentreizigers, geeft mij moed om nogmaals iets van de vele ontmoetingen te melden.

Van Hengeloo vertrok ik naar Sneek, werd door br. J. Zoethout van den tram gehaald en in zijne gastvrije woning ontvangen. Des avonds bezochten wij nog br. Raadsveld (schipper), die zich op mijn verzoek bereid verklaarde mij den volgenden dag te vergezellen. Wij besloten Oppenhuizen het eerst te bezoeken, hetwelk een uur van Sneek verwijderd ligt. Op weg daar heen kwam mij het versje in de gedachten:

Kunt gij d' oceaan niet kruisen,
Om naar 't heidenland te gaan,
Zie, de heid'nen zijn veel nader,
Roep hen, die nabij u staan.

En hoewel er nu geen oceaan tusschen Sneek en Oppenhuizen is, toch werden wij druipnat voor dat wij halfweg waren, zoodat wij, na een boer bezocht te hebben, die aan den weg woonde, weer terug keerden, omdat de eene regenbui de andere opvolgde.

Aan den weg bezochten wij verschillende menschen, waarvan de meesten ons aan de deur afscheepten. Eindelijk ontving ons eene arbeidersvrouw in haar woning, die ons belangstellend aanhoorde, als wij haar wezen op de groote liefde Gods tot het verlorene. Toen wij wilden heen gaan vroeg zij of wij nog even tijd hadden, dan wilde zij haar man roepen, die al spoedig kwam, en vrij uit beleed Jezus als zijn Verlosser te kennen, waarin wij ons te zamen verheugden. Nadat wij de vrouw nog op den ernst der eeuwigheid gewezen hadden, vervolgden wij onzen weg. In eene buurt „Het Zomerrak" geheeten, zetten wij ons werk voort, en 's avonds 6½ uur kwamen wij bij br. Raadsveld aan boord, waar zijne vrouw het middagmaal voor ons bereid had, hetwelk zich na zulk een dagreis goed liet smaken. In „Het Zomerrak" heb ik 4 dagen doorgebracht met huisbezoek. De meesten, die ik ontmoette, waren besliste werelddienaars, waaronder sommige godloochenaars, maar ook sommigen, die met belangstelling mij aanhoorden, en, Gode zij dank, ook enkelen, die beleden een eertijds te kennen, maar nu genade van God verkregen hebbende, zich daarin verheugden, met het oog hemelwaarts gericht hunnen weg met blijdschap te kunnen voortzetten, onder wie drie zieken, die, het blij vooruitzicht streelde, straks hun Verlosser te zullen aanschouwen. Wij dankten samen den Heer.

Ook bezocht ik nog de Heidebuurt, de Oliemolen, de Hen en de Steenklip, allen buurten aan de buitenkant der stad, waar de ontmoetingen ongeveer de zelfde waren als hierboven genoemd. 2 dagen vertoefde ik te IJlst, waar ik eveneens met Bijbels en traktaten bij de huizen langs ging en zoo mogelijk met de menschen sprak over den weg des Heeren. Zoo kwam ik ook in het armhuis bij een gezin, waar de vrouw (zoodra zij het doel van mijn komst vernam) onophoudelijk begon te razen en te schelden. Op kalmen toon ging zij aan het oplezen; geen dominé of burgemeester bleef vrij. Na een poosje geluisterd te hebben, vroeg ik haar, daar zij al zooveel kwaad van anderen had opgesomd, of zij zich nu eens een oogenblik bij haar eigen ondeugd en zonden wilde bepalen; „want," zeide ik, „het is de mensch gezet eenmaal te sterven en daarna het oordeel en als gij u niet bekeert, dan zult gij den tweeden dood niet ontgaan, want straks moeten wij allen voor een rechtvaardig God verschijnen, waar wij niet voor een ander, maar een ieder voor zich zelf zal moeten verantwoorden. Toen viel zij dadelijk weer in de rede, op een godslasterlijke wijze, zoodat ik totaal niets met haar kon beginnen, en een paar traktaten achter liet en haar buurvrouw ging bezoeken, die eveneens niets van mij wilde weten.

De daar opvolgende (man en dochter ontvingen mij vriendelijk en wilden gaarne van den Heer en Zijn Woord hooren. Ook bezocht ik nog 2 br. en hunne vrouwen, die mij zeer vrien-

delijk ontvingen, voor zoover ik weet, de eenigste Baptisten te IJlst.

Zaterdag 27 Jan. vetrok ik per trein naar Leeuwarden, werd daar door br. F. de Vries van het station gehaald, die mij gastvrij in zijne woning ontving. Zondag werd mij de leiding van de bijeenkomst opgedragen en 's avonds hadden wij bidstond, bezochten tusschenbeiden nog eenige vrienden die beleden den Heere te kennen, maar nog niet tot de Gem. zijn toe getreden, daar zij, zoo het schijnt, nog hinken op twee gedachten, hoewel zij voor de kinderbesprenging ook geen eerbied meer hebben. 29—30 Jan. bezocht ik ook daar op plaatsjes en in gangen de armen der wereld om hen het Evangelie van Gods genade te verkondigen, door woord en geschrift en daar sommigen mij verklaarden geen Bijbel te bezitten en ook geen te kunnen koopen, heb ik hun N. Testamenten gegeven. Maar niet allen begeerden het te bezitten, want toen ik met een vrouw stond te praten, riep de man uit het bed, hoe meer jij van die boeken verkoopt hoe slechter, want de godsdienst en de jenever zijn de grootste pest in de maatschappij. Zoo kan elk lezer van „De Christen" opmerken, dat men velerlei ontmoet. Hiermede ga ik ditmaal eindigen. Mij in de voorbede der brs. aanbevelende, blijf ik na minzame broedergroete:

H. TER BRAAK van Hengelo.

De schilder en het Zigeunermeisje.

Een Zigeunermeisje met een zeer aanvallig voorkomen werd door een Duitschen schilder in zijn werkplaats geroepen, waar hij haar portret wilde schilderen. Het meisje, dat daar nooit te voren was geweest, keek nieuwsgierig rond en weldra viel haar oog op een onafgewerkte schilderij, voorstellende de kruisiging van den Heere. Op zekeren dag vroeg zij: „Meester, wie is het toch, die daar hangt?" „Dat is J e z u s C h r i s t u s," antwoordde de schilder op onverschilligen toon. „Was Hij dan zulk een slecht man, dat men Hem zoo wreed behandelde?" „O neen, Hij was de beste mensch, die ooit geleefd heeft." „Vertel mij eens wat meer van Hem."

De schilder vertelde half onwillig, wat hij wist; want ofschoon de man mooie schilderstukken van Jezus kon maken, toch kende hij Hem niet als zijn Verlosser en Zaligmaker.

Telkens als het meisje in de werkplaats kwam, rustte haar blik op de schilderij van den Christus. Toen zij voor het laatst opstond om de kamer te verlaten, fluisterde zij: „Meester, hoe kunt gij nalaten Hem lief te hebben, die, zooals ge zegt, voor u gestorven is? Als iemand mij zoo liefhad, mij dunkt ik zou ook voor hem willen sterven?" En met een bedroefd hart keerde zij terug naar haar volk. En de schilder? Hij was als door een pijl getroffen. Gods Geest heiligde de eenvoudige woorden van het Zigeunerkind aan zijn hart. Hij zocht een predikant op, die hem van Jezus vertelde, en in de kamer van den predikant viel hij op zijne knieën en beleed met oprecht berouw zijne zonden voor den Heere, vroeg God om vergiffenis en wijdde Hem zijn leven toe. Van nu aan was zijn hart met een nieuwe ongekende vreugde vervuld. Hij zette het half afgewerkte stuk ter zijde en begon met een hart vol liefde jegens den Zaligmaker, die voor hem gestorven was, een nieuwe schilderij, en hij gevoelde, dat de Heere hem bij dat werk hielp. Toen de schilderij af was, werd zij in de galerij te Dusseldorf geplaatst en trok vele bezoekers. De schilder had er deze woorden onder gezet: „D a t d e e d i k v o o r u, w a t d e e d t g ij v o o r m ij?"

De vrome graaf von Zinzendorf verhaalt ons, dat hij bij het lezen dier woorden niet veel wist te antwoorden. En ofschoon hij reeds vroeg den Heere had gediend, leidde toch het zien van deze schilderij er hem toe om voor den Heere te leven, zooals hij nog nimmer te voren deed. Ook het Zigeunermeisje kwam naar de schilderij kijken en de kunstenaar, die er toevallig was, vond haar weenende er voor staande.

„O meester," riep zij uit, „Hij stierf voor u, maar stierf Hij ook voor mij, een arm Zigeunermeisje?"

En nu kon onze schilder, die thans bij ondervinding iets van de liefde van Jezus wist, uit de volheid van zijn hart haar de geschiedenis van Jezus' lijden en dood voor zondaren vertellen. „Ja, Hij stierf ook voor Zigeuners; ik heb Hem lief, wilt gij Hem ook liefhebben?"

En met tranen in de oogen vroeg zij: „Stierf Hij werkelijk ook voor arme Zigeunerkinderen? Dan wil ik Hem ook liefhebben."

Eenigen tijd later kwam er een vreemdeling bij den schilder met een boodschap van een Zigeunermeisje, dat op sterven lag en hem liet vragen om bij haar te komen. Hij ging mee en volgde den vreemdeling in het woud. Dàår, in een armoedige hut, lag het Zigeunerkind, zijn oude vriendin, nu niet meer in haar schoonheid, doch bleek, afgemat en stervende. Haar oogen waren gesloten, maar toen zij zijne stem hoorde, opende zij ze en sprak met een glimlach op de lippen: „O meester, nu weet ik, dat Hij voor mij stierf; ik heb Hem lief en ik ga heen om met Hem te zijn." Toen blies zij den adem uit.

Wij hebben geen schilderij van de kruisiging van Christus noodig. Wij weten, dat het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, van a l l e zonden reinigt.

Neemt tot Hem de toevlucht; Hij zal u niet uitwerpen, maar u in genade aannemen. Dan zult gij kunnen zeggen: Hij heeft mij liefgehad, daarom heb ik ook Hem lief; doch dan komt ook tot u de vraag: „Dat deed ik voor u; wat deedt gij voor Mij?" Indien gij Hem dan w a a r l ij k liefhebt zoo zal ook uw liefde met den dag toenemen en gij zult ook vinden, dat gij door de kracht der genade Gods wel wat doen kunt voor de eer van het Koninkrijk van Hem, Die zooveel voor u deed.

Maar, wat zal ik zeggen tot hen, die Jezus niet liefhebben? Het Zigeunermeisje had nooit van Jezus gehoord; wij, in een Christenland geboren en opgevoed, misschien zeer veel. En zoo gij u nochtans van Hem afkeert en Hem verwerpt, dan zal uw oordeel ontzettend zijn. Het arme meisje kon niet gelooven, dat Jezus haar wilde zalig maken, doch toen de kunstenaar haar zeide, dat God ons onze zonden vergeven wil, juist omdat Christus voor onze zonden werd verwond, zonder onderscheid van volk of taal of rang, toen bewerkte de Heilige Geest haar hart, zoodat zij zich aan Jezus gaf en vrede vond in Hem. Toef dan niet langer; buiten Jezus is geen zaligheid, doch ook de ergste misdadiger vindt vrede in het bloed des kruises, zoo hij met oprecht berouw komt tot Hem. „Komt allen, die vermoeid en belast zijt, Ik zal u rust geven."

O dierbaar Evangelie, o zalige, heerlijke boodschap der genade, hoe is het mogelijk, dat een mensch, die u kennen mag, één dag z o n d e r u leven kan? *(Overgenomen uit Pniël.)*

INGEZONDEN.

Waarde Theofilus!

Onze geliefde Voorganger, br. N. van Beek, was jarig. Hij was juist eene halve eeuw oud. En dat dit niet zoo gewoon en alledaagsch voorbij ging, kun je, dunkt mij, wel begrijpen. Ja, vriend, er werd feest gevierd en kostelijk en heerlijk ook, dat verzeker ik je. — Ik zie daar onzen Voorganger nog zitten in zijnen versierden stoel, zijne echtgenoote aan zijne zijde, terwijl hij al die geluk- en heilwenschen en al die bewijzen van liefde en dankbaarheid in ontvangst neemt.

Och, och, je kon het hem aanzien, dat hij door zooveel erkentelijkheid toch diep geroerd was, en hij zelven, als 't ware, één danktoon was. — Prachtige geschenken werden er uitgereikt, geloof mij, beste vriend; ja, het een was al mooier en fraaier dan het andere.

Voordracht en zang, alles wisselde elkander af, en ook ons orgel had maar weinig rust. 't Was werkelijk zóó fraai, zóó heerlijk en kostelijk, dat ik grooten lust heb, om dat alles in „De Christen" te plaatsen, maar ik vrees, dat dan met „De Christen" een bijvoegsel zou moeten worden uitgegeven en dat zou toch te kostbaar worden. Maar laat het je gezegd zijn, dat we een kostelijk feest hebben gevierd. — Wij, die Jezus kennen, voelden ons nader gebracht bij den Heer, want we konden zoo duidelijk de werking des Heiligen Geestes bespeuren; maar niet alleen dit, o neen, zij, die nog onbeslist waren, hebben het kunnen vernemen, hoe het mogelijk was, deze feestvreugde in eene eeuwige feestviering te doen verkeeren. — Of 't indruk maakte? — Merkbaar wel, want tegen het einde kwam nog eene jongedochter ons verblijden met de verklaring, dat ook zij voortaan voor Jezus wenschte te leven.

En zoo naderde weer het uur van scheiden. — Onbegrijpelijk, hé? wat kan de tijd in zulke oogenblikken een sprongen maken! maar 't was toch zoo; het scheidensuur was aangebroken. Na nog den Heere gedankt te hebben, (en hoeveel was er niet te danken!) gingen we blijde en verheugd wegens het genotene huiswaarts, met de bede in 't hart: O, Heere! spaar onzen geliefden Voorganger nog tal van jaren; laat hem nog menig jaar in ons midden werken, tot roem en prijs van uwen Naam, tot opbouwing van de Gemeente en tot heil van verlorenen.

AITZE.

STADSKANAAL, Febr. 1900.

EEN EN ANDER.

*** D e b e k e e r i n g v a n M a c. K i n l e y, de algemeen hooggeachte en beminde president der Vereenigde Staten van Noord-Amerika. In het „Journal and Messinger" wordt dienaangaande het volgende medegedeeld door prediker A r o n L. M o r t o n, die voor veertig jaar in Ohio werkzaam was: „Ik leidde in Poland O. een bidstond, die slechts door weinigen was bezocht. De Heer had echter een jonge man in ons midden gebracht, die door zijn bijzondere opmerkzaamheid mijn aandacht tot zich trok. 't Is mij alsof 'k hem nog heden voor mij, midden in de kerk, zie zitten. Toen ik degenen, die oprecht Jezus volgelingen wenschten te worden, gelegenheid gaf zich uit te spreken, verhief zich deze jonge man en sprak met bewogen stem: „God is het hoogste goed en de ware godsdienst is het beste van alle dingen der wereld; ik ben vast besloten met Gods hulp haar zoolang te zoeken, totdat ik het gevonden heb." Daarna zette hij zich weer neer. Aanvankelijk heerschte er groote stilte rondom hem, dan echter werd er dringend om zijn heil gebeden. Wij hadden iederen avond bijeenkomst en die jongen verscheen ook telkens in dezelfde ernstige stemming. Eindelijk stond hij weer op en getuigde: „Ik heb vrede met God gevonden door den Heer Jezus Christus." Hij hield zich getrouw bij de kinderen Gods, was ijverig in 't onderzoek der H. Schrift en was ernstig in 't gebed. Doch een ding verontrustte hem: hij was nog niet gedoopt. Hoe nu, zou hij zich laten besprengen of laten doopen (bij onderdompeling)? Na eenige weken van ernstig en biddend overleg besliste hij voor 't laatste en werd met nog eenigen op belijdenis zijns geloofs gedoopt. Deze jonge man was niemand anders dan de tegenwoordige president der Vereenigde Staten van Noord Amerika." Ofschoon dus Baptist, wordt Mac. Kinley statistisch echter niet onder de Baptisten gerekend, omdat hij geen aangesloten lid eener Baptisten Gemeente is.

GR. B. P.

Uit de Gemeenten.

AMSTERDAM, 8 Febr. 1900. Een genotvolle avond was der Gemeente bereid, door onze Jongedochtersvereeniging „Lydia," welke haar 5de jaarfeest mocht vieren. Haar naam is zeker ontleend aan Hand. 16 : 14, 15, waar ons eene Lydia wordt genoemd. Door onzen geachten Voorganger werd zij ons voorgesteld met een luisterend oor en een open hart, waar de Heer zijn intrek in kon nemen en met een hart vol liefde tot den Heer en zijn volk. Met den wensch, dat de Vereeniging ook zulk eene „Lydia" mocht blijken te zijn, besloot hij onder meer zijne rede. Daarna werden de verslagen gehoord, waaruit wij

konden opmaken, dat zij nog steeds voortgaat met lust en ijver, dat haren arbeid bloeit en de teekenen draagt van een Lydia's hart. Daarna werden nog verschillende samenspraken en gedichten voorgedragen, terwijl de Martha's druk bezig waren met veel dienens Met dankbaarheid aan onzen God gedenken wij ook dezen arbeid, welke uitgaat van de Gemeente. Vele zegeningen mocht zij ook dit jaar weder genieten daar van twee leden der Vereeniging het hart werd geopend, die nu getuigen mochten van de liefde van hun Heiland. Dat zij nog menige jongedochter in haar huis moge opnemen en liefderijk verzorgen, dat zij opgroeie in kennis en genade en de Heere haar zegene in lengte van dagen, is de wensch van

EEN FEESTGENOOT.

STADSKANAAL. Zondag j.l. was voor de Gemeente hier weder een vreugdedag, naardien twee broeders met hunne echtgenooten op hunne hartelijke belijdenis van hun geloof in Christus, werden gedoopt. De komst van deze belijders was eene ware verrassing; niet alleen omdat zij eenvoudige en duidelijke blijken gaven, dat het hun een ernstige en dringende behoefte was om gedoopt te worden, maar ook omdat wij hen geenszins hadden kunnen verwachten. Zij werden ons zoo kennelijk door den Heere toegevoegd. Wij ondervonden aldus, dat God onze gebeden verhoort en ons wil zegenen. Dit is bemoedigend en versterkend voor het hart des Christens.

Nog van anderen in onzen werkkring vernamen wij dat zij in den laatsten tijd gezegend en tot beslistheid voor den Heere Jezus gekomen waren. Wij hopen, dat zij hun geloof zullen toonen door eene geheele onderwerping aan den wil des Heeren en de leiding des H. Geestes, en dat hun voorbeeld nog velen moge wekken, om mede toevlucht te nemen tot Christus.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. De sneeuwstorm van de vorige week, waardoor op vele plaatsen de sneeuw meer dan één meter hoog was opgejaagd, heeft belangrijke vertraging teweeggebracht in 't verkeer van treinen, trams, postkarren, enz. en natuurlijk vele handen werk verschaft om de banen weder ruim te maken, daar de locomotieven geen kracht genoeg hadden om zich er door te werken en hier en daar zelfs de dienst gestaakt moest worden. Alleen te Groningen waren van gemeentewege 800 arbeiders aan 't werk gesteld. En nu is er van al die sneeuw niet veel meer voorhanden, maar zij doorvochtigt de aarde en maakt, dat zij voortbrenge en uitspruite en zaad geve den zaaier en brood den eter. „Alzoo zal mijn woord ook zijn," spreekt de Heere, „het zal niet ledig tot mij wederkeeren." Een troost voor den prediker, die 't woord vaak zoo haastig ziet wegruimen voor de ijdelheden dezer wereld.

Een begin van brand in het koninklijk paleis te 's Gravenhage, de vorige week, werd nog tijdig door het personeel ontdekt en gebluscht. Ongelukkiger was de manufacturier en rijwielhandelaar H. Dik, te Nieuw Buinen, die, 14 Februari des nachts door een vallend voorwerp gewekt, bemerkte, dat zijn huis in brand stond, en nog juist tijd had zich en medehuisgenooten te doen vluchten, waarna, door de felle brand geholpen, weldra alles door de vlammen was verteerd, waaronder een' grooten voorraad nieuwe goederen, die niet verzekerd waren. Hoevele zielen zouden er evenzoo in gevaar zijn, die de eigenaars vergeten hebben te verzekeren?

Aangaande 't vreemde geval te Appeltern vernemen wij, dat benevens boer Scherf nog drie anderen naar 't krankzinnigengesticht zijn gebracht en dat het Classikaal Bestuur der Ned. Herv. kerk de zaak onderzoekt, maar nog niet tot een besluit gekomen is omtrent de te nemen maatregelen in deze geruchtmakende zaak.

Duitschland. Op bevel van keizer Wilhelm heeft de politie te Berlijn verboden om in de kiosken carricaturen van koningin Victoria uit te stallen. Een soortgelijk bevel ware misschien elders ook niet ondienstig, en als 't niets anders was, dan zou men zeker in Berlijn den Keizer deswege eeren, maar het gerucht loopt, dat het zelfbestuur in de Pruisische hoofdstad door de regeering zal worden besnoeid door 't aanstellen van een opperpresident (een soort van commissaris des keizers), die dan contrôle en beheer zal uitoefenen. Dit gerucht wekt ontroering, omdat men gist (en niet ten onrechte), dat de regeering den geest van verzet, in democratische kringen meermalen geopenbaard, hierdoor zal zoeken te breken, en natuurlijk niemand wil gaarne in de door hem genoten vrijheid worden gekortwiekt.

Frankrijk heeft te kampen met onlusten op het eiland Martinique in West Indië, waar niet minder dan 1500 werkstakers de plantages in brand steken, het vee wegrooven en zelfs de gendarmerie aanvallen, terwijl zij den gouverneur onbevoegd oordeelen over hunne grieven uitspraak te doen, zoodat Frankrijk zich genoodzaakt ziet er een oorlogschip heen te zenden om de rust te herstellen.

Denemarken denkt er over na of aan 't verzoek van de Vereenigde Staten van N. A. zal toegeven, door een drietal kleine eilanden, waaronder St. Thomas, in de West-Indië, aan Amerika te verkoopen, dat nog al belang daarin schijnt te stellen, want, naar men verneemt, zou de koopsom 12 millioen kronen bedragen. Het is nu de vraag, hoe 't met de Deensche schatkist gesteld is.

Italië, ziende, dat een oorlog onverwacht kan uitbreken, hoe gaarne men ook den vrede wil en dat groote mogendheden er niet aan denken, voor een zwakken Staat partij te trekken, als hij aangevallen wordt, is op eigen verdediging bedacht en wil zijne artillerie uitbreiden, waarvoor niet minder dan 393 millioen lire of halve guldens noodig zijn. Psalm 91 schijnt uit de mode te zijn bij de volkeren van Europa.

Engeland—Zuid-Afrika. De berichten van het oorlogsterrein zijn op 't oogenblik raadselachtiger dan ooit en om 't rechte van de zaak te weten zullen wij zeker nog een paar dagen geduld moeten oefenen. Volgens Engelsche berichten is de Engelsche generaal Frensch te Kimberley aangekomen, maar of de stad ontzet is, of de Boeren verslagen zijn, daarvan wordt geen melding gemaakt. Ook wordt nu gemeld, dat de Boerengeneraal Cronjé met 10000 man in vollen terugtocht is naar Bloemfontein, achtervolgd door den Britschen generaal Kelly Kenny. Dat lijkt nu eens niet gunstig voor de Boeren, maar of dat ten volle waar is, wordt ernstig betwijfeld, omdat de Boeren ook een groot Engelsch confooi aan de Rietrivier hebben buit gemaakt en men van Piet Cronjé niet denkt, dat hij met zooveel volk op de vlucht gaat. Met zekerheid is evenwel van de gebeurtenissen bij Kimberley niets te zeggen. Intusschen zijn de Boeren in Kaapkolonie de baas en noodzaken zij de Engelschen terug te wijken, zoodat de verbindingswegen naar Kimberley verbroken worden, wat voor Lord Roberts den toestand niet beter maakt.

S. K. K.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 26 Febr.—4 Maart.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: En Hij genas er velen, die door verscheidene ziekten kwalijk gesteld waren, en wierp vele duivelen uit. Mark. 1 : 34.

Maandag 26 Febr. Mark. 1 : 21—34. Jezus geneest te Kapernaum. Wat een zegenrijke Sabbath! Hoevelen zullen wel met dank en vreugde aan hem hebben kunnen terugdenken! Jezus was in het huis van aanbidding, laten wij daarop acht geven, en zijn voorbeeld volgen.

Dinsdag 27 Febr. Luc. 13 : 10—17. Heeling in de Synagoge. Jezus heeft veel goeds in Synagogen gedaan. Zou Hij ons daardoor willen leeren, dat Hij bijzonder in Gods Huis genade betoonen wil?

Woensdag 28 Febr. Matth. 8 : 23—34. Zijn machtvol Woord. Heere Jezus, spreek uw machtwoord ook in de stormen mijns levens, en tegen de booze geesten, die mij somwijlen schijnen te beheerschen, — en schenk mij vrede!

Donderdag 1 Maart. Matth. 12 : 14—28. Het uitdrijven des duivels. Wij schijnen menigmaal te vergeten, dat God grooter en sterker is, dan Satan. Hij kan alle booze geesten uit ons hart verdrijven en wil het ook — maar gij, wilt *gij* ook?

Vrijdag 2 Maart. Hand. 16 : 14—18. De kracht in den Naam Jezus. Zoo gebruikt God nog heden zijne dienaren als werktuigen, maar de macht om te redden bezit Hij alleen.

Zaterdag 3 Maart. Jes. 42 : 1—9. De beloofde Helper. Een schoon beeld van de genadeboodschap, die Jezus ons bracht. Hij is de éénige zielenarts, die ook mij helpen kan.

Zondag 4 Maart. Hebr. 4 : 12—16. Een medelijdend Hoogepriester. Willen wij tot Hem gaan? — Dan hebben wij geen aanbevelingsbrief noodig, noch bemiddeling van priesters of heiligen.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 671 DONDERDAG 1 Maart 1900 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . *f* 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . *f* 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

LIEFDE.

Liefde lokt een zoet geluid
Uit de dwarsche herdersfluit,
Lacht de lieve vrede;
Klinkt de schorre krijgstrompet
Op het brieschende genet
't Pantser aan, en 't krijgshelmet
Op de blonde lok gezet,
Trekt ze strijdwaarts mede.

In de feestelijke zaal
Blinkt zij in haar blijdsten praal
Regelt scherts en zangen;
Waar de meiboom is geplant.
En de landjeugd, hand aan hand,
Opspringt naar den boerschen trant,
Naakt zij met haar rozenband
Huppelt ze in de rangen.

Zij regeert op 't blijde veld,
Zij in 't woelig krijgsgeweld,
Zij in 't hofgewemel;
Sedert 's werelds eerst begin
Voerde zij haar wetten in;
Ze is gedaald van hooger tin;
Enkel hemel is de min
Enkel min de hemel.

N. BEETS.

HEMELSCHE KOOPWAAR.

„Koop de waarheid, en verkoop ze niet." Spr. 23 : 23*b*.

II.

In no. 668 van dit blad handelden wij over den aard en het wezen, de aanbieding en het zich door koopen eigen maken van de hemelsche koopwaar — de waarheid. Thans rest ons nog u, geachte lezers, te bepalen bij de vermaning: „verkoop ze niet." Deze vermaning geldt natuurlijk hun, die aanvankelijk of reeds lang bezitters der waarheid zijn, haar kracht in het hart gevoeld en haar troost gesmaakt hebben.

Als de vijand onzer zielen ons niet meer van het koopen der waarheid terug kan houden en geen kans meer ziet ons valsche waar in de handen te stoppen, dan begint hij naar gelegenheden en aanleidingen in ons leven om te zien, ten einde door loven en bieden ons te bewegen tot verkoopen van de waarheid. Bij den Heiland maakte hij van den gevoeligen honger gebruik, ten einde door verzoeking zijn slag te slaan.

Tal van gelegenheden en genegenheden doen zich in het leven voor, waarvan de verleider gebruik weet te maken, om den belijder der waarheid tot ontrouw aan de waarheid te vervoeren. Zie, dan is er dubbele waakzaamheid noodig, en vooral onkreukbare beslistheid des geloofs, dat voortdurend in gemeenschap des H. Geestes en in ervaring van genade zijne sterkte vindt.

De verleider begint niet allereerst met aanbiedingen tot verkoop van de bijbelsche waarheid en van het geloof daaraan; maar hij tracht eerst het geloof te verzwakken en den geest te bedwelmen of te benevelen, ten einde des te beter zijn doel te bereiken.

Die verzwakking des geloofs en beneveling des geestes, is in de meeste gevallen een gevolg van onoprechtheid, welke is onwaarheid in woorden of in daden.

De zoogenaamde „kleine leugentjes" en het verdraaien of verbloemen van de waarheid in de dingen des dagelijkschen levens, zijn niet alleen te vergelijken met „kleine vosjes," die in Salomo's Hooglied genoemd worden, maar zelfs met kleine slangetjes, of, wilt ge, geestelijke bacillen, die de ziel binnendringen en daar dood en verderf aanrichten. De eerste stap op den weg der leugensprekers is vaak, o zoo klein, nauwelijks merkbaar; maar o zoo snel zakt men er op af; want menigmaal moet de eene leugen de andere dekken. Deze ontrouw aan de waarheid treffen we veel aan in betrekking tot de dingen des dagelijkschen levens, waardoor zwarte schaduwen vallen op ons huiselijk en maatschappelijk leven; maar niet minder is dat kwaad te ontdekken op 't godsdienstig gebied en op gemeentelijk terrein. O, hoe ontzaglijk veel verwoesting en schade is er reeds door onwaarheid of onoprechtheid aangericht! Hoeveel gevaar er voor Christenen in dat geval dreigt, kan o. a. blijken uit het gebeurde met den Apostel Petrus te Antiochië, (zie Gal. 2 : 11, 12.) Gelukkig voor de persoon zelf en voor de Gemeente, dat bij zulke verschijnselen het kwaad terstond ontdekt en in de eerste periode weggenomen of in zijn doorwerking gestuit wordt. Geschiedt dit niet en wordt er niet met die zonde gebroken door ze voor God te belijden, dan zal de bedrijver des kwaads weldra in „het dorre wonen" en krachteloos staan tegenover andere verzoekingen; de vrijmoedigheid tot gelooven en belijden, zoowel als de vrijmoedigheid tot gebed, zal dan steeds meer wijken.

Het verwondere ons niet, dat de zoodanigen weldra verloochenaars van Gods waarheid worden, en met den vader der leugen in accoord treden om de eene gewichtige waarheid der H. Schrift na de andere, tegen allerlei prijs te verkoopen. Denk aan de schoone aanbiedingen, streelend voor ons zinnelijk bestaan, die de god dezer eeuw doet. Hier zijn ze: t o e g e n e g e n h e i d van 't publiek, g u n s t en v r i e n d s c h a p d e r w e r e l d, stoffelijke voordeelen, gelegenheden om met weinig of niets doen veel geld te verzamelen, of ook om door veel krachtinspanning en avonturen spoedig rijk te worden — in één woord, alles wat maar de begeerlijkheid des vleesches kan voeden, dit alles wordt aangeboden, op voorwaarde, dat men het niet zoo streng eerlijk met de w a a r h e i d in woord en wandel nemen zal. Strikt eerlijk zijn in deze zondige wereld — zoo heet het dan — kan eenvoudig niet. Er is meer: In de wereld wil men schitteren. Haar moet wat tegenblinken, al zou 't ook maar klatergoud zijn. De begeerlijkheid der oogen vraagt zulks. En dat niet alleen in stand en kleederdracht, maar ook in woord en prediking. Vaak let men meer op klanken en vormen, dan op het wezen der waarheid! Naam en roem te verwerven speelt, helaas, zoo dikwijls een bedenkelijke rol, in de prediking des Evangelies.

Gods waarheid eischt onvoorwaardelijk geloof; geloof, niet slechts omdat zij ons en voor zoover zij ons geloofswaardig toeschijnt, maar omdat zij Gods woord is. De mensch is geneigd allerlei berekeningen en speculaties ook op het gebied der waarheid te laten gelden, en maar al te spoedig wordt de waarheid verruild voor verstandelijke bespiegelingen, leerstellingen en ijdele filosofie. En hoe de H. Schrift ook feiten vermeldt en eenvoudig is in de voorstelling van de groote beginselen en gedachten Gods, toch willen duizenden — rechtzinnigen en niet rechtzinnigen — liever buigen voor menschelijke vormen en begrippen, dan voor het woord Gods zelf. Dat wat men naar zijne meening zelf schept of voor het verstand pasklaar maakt, trekt meer aan dan dat, wat God gegeven heeft. Wat men zelf formeert komt uit den aard meer overeen met 's menschen politieke inzichten en berekeningen, alsmede met zijn zinnelijk gevoel.

Het ligt niet meer aan ons om te onderzoeken, wat in Gods woord waarheid is en wat niet, maar we hebben de waarheid Gods te aanvaarden, en met opoffering van alles te onderzoeken, en na te speuren ten einde de kostelijke schatten in bezit te verkrijgen.

Tot de Joodsche oudsten zeide de Heer: „Hoe zult gij gelooven, gij, die eer van elkander neemt en de eer die van God alleen is, niet zoekt (Joh. 5 : 44.) Deze mannen verkochten aldus in hun hoogmoed de waarheid voor eer en lof van menschen. Zij wisten zich de leiders en hoofden des volks, zij gaven den godsdienstigen toon aan en droegen den sleutel der kennis, en wilden geenszins hunne plaats ruimen voor Jezus. Liever het licht der waarheid ontweken en Hem, die de waarheid was, vervolgd en gedood, dan zich van hun verhevene eereplaats te laten afschuiven. Doch waar ze zich door de liefdehand des Heilands niet willen laten vernederen, daar worden zij straks door de oordeelen Gods, die over Israël komen, terneer geworpen. En zoo zal het al de hoogmoedigen gaan, die de grootschheid des levens en de eer der wereld grooteren rijkdom achten dan de schatten der waarheid.

Welgelukzalig daarentegen zij, die 's Heeren woord bewaren en beleven; hunner is de belofte: „Ik zal u ook bewaren uit de ure der verzoeking, die over de geheele wereld komen zal."

Dat wij onder dezen gevonden mogen worden, waarde lezer!

ST. N. v. B.

HIJ WAS NOG RIJKER.

Zij hadden als knapen te zamen gespeeld en waren goede vrienden geweest. Doch Eberhard was naar de hoofdstad getrokken, terwijl George in het kleine dorpje in het zweet zijns aanschijns zijn brood verdiende. Eberhard was door listen en speculatie's rijk, zeer rijk geworden en bewoonde nu een bijna vorstelijk paleis in een der hoofdstraten. Hij baadde zich in zijnen overvloed, doch was niet gelukkig. Er ontbrak hem iets, dat alle schatten der wereld den mensch niet kunnen geven. George daarentegen was arm, doch gelukkig, omdat hij bezat, wat zijn rijken vriend ontbrak.

Nu gebeurde het, dat George om zaken in de hoofdstad zijn moest. Daar ontmoette hem op de straat de vriend zijner jeugd en deze noodde hem zoolang, tot hij, trots zijn afkeer van den hoogmoedigen vriend, naar wien hij tot vervelens toe gehoord had, medeging om zich al de heerlijkheden te laten aanwijzen. Eberhard had hem daarom vooral genoodigd, om met zijne rijkdommen bij den armen dorpbewoner te kunnen schitteren, doch in zijn hart was ook een onbestemd weemoedig gevoel, dat hem dreef, zijn armen vriend te noodigen.

Als hij in de avondschemering voor de helder brandende kachel zat, waarop een gouden jager op een steigerend zilveren paard reed, werd het hem wee om het hart en kon hij den roman, die hij in de hand hield, niet verder lezen. In den geest vertoefde hij weer in het dorpje, waar hij geboren was, dartelde met zijn vriend George weer door bosch en veld, of zat met hem, terwijl des winters de storm buiten loeide en door den schoorsteen gierde, voor het haardvuur, kraakte noten, at appels of dronk appelwijn. In een hoek der kamer snorde lustig het spinrad van grootmoeder, terwijl dikke „Becki" de tafel dekte; alles was zoo gezellig en genoegelijk. Als hij dan weer uit zijne droomerijen ontwaakte, zat hij op zijne bekleede stoel, de gouden jager hield nog steeds de lans omhoog en . . . door boorde hem het hart.

Ook thans was dit geschied. Hij was opgestaan om eenigen tijd door de stad te slenteren, hij ontmoette George en bracht hem mede naar huis. Het gevoel van weemoed was verdwenen eer hij de trappen beklom; hij wilde den armen man zijne schatten laten zien en zich door hem laten benijden, doch het kwam anders uit.

„Dat is mijn huis," sprak hij. „Het heeft tweehonderdduizend thaler gekost, is het niet schoon?"

„Schoon is het," zeide George, „doch ik heb een nog veel schooner."

„Wat? Hebt ge geërfd?" vroeg Eberhard verwonderd.

„Ja. In het testament staat: „In het huis mijns Vaders zijn vele woningen. Komt, gij gezegenden mijns Vaders en beërft het koninkrijk, hetwelk u bereid is van de grondlegging der wereld."

Eberhard wees hem zijn slaapkamer, alles fluweel, zijde, goud, zilver en edelgesteente. „Wat denkt ge daarvan?"

„Ik wilde niet met u ruilen, Eberhard, ofschoon ik nog als altijd op een stroozak slaap. Immers ten laatste blijven we toch in kiezel en leem liggen en 't zand komt ons in den mond."

„Nu, wenscht gij ook niet zooveel goud, zilver en edelgesteenten te bezitten?"

„Ik bezit iets, dat veel kostelijker is dan veel goud en dat is het woord Gods. En een kostbare parel heb ik voor eenige jaren gevonden, die kunt gij met al uwe edelgesteenten niet koopen: het is de vrede Gods."

„Gij zijt wel geheel piëtistisch geworden; doch kom, we zijn geroepen te eten."

De lekkerste spijzen en de duurste wijnen werden opgedragen. George liet zich alles goed smaken. Hij was hongerig geworden en had sinds des morgens niets gebruikt. Ah! dacht Eberhard, daar heb ik iets gevonden, wat het boerenhart goed doet. Hij prees zijne goede zaken en zeide: „Nietwaar, zoo hebt ge in uw leven nog niet gegeten?"

„Ik eet dagelijks nog beter. Zoeter dan honig en honigzeem is mijne spijs. Ik eet het waarachtige brood des hemels. De liefde mijns Heilands is kostelijker dan wijn. (Hoogl. 1, 2.) Doch ik wil u iets vragen. Gij hebt groote schatten vergaderd. Hebt gij ook den schat die nooit mot noch roest kunnen verderven en waar de dieven niet kunnen doorgraven en stelen?"

„Ik bekommer mij niet om den godsdienst!" „Niet?" „Wat nut doet u dan dit alles? Ik wil liever mijn leven lang hier op aarde een arme stakker blijven, als ik slechts voor die lange eeuwigheid zalig ben. Ach, wat zal u die eeuwigheid lang vallen, als ge eens hongerig, dorstig en ellendig ter helle moet varen!"

ADONIRAM JUDSON.

EEN APOSTEL ONDER DE BIRMANEN.

Een woord vooraf.

Waarde Lezers!

Hiermede beginnen wij eene vertaling, waardoor gij, in niet al te lang verhaal, in kennis gesteld zult worden met de levenservaringen van den merkwaardigen man en waardigen dienstknecht van Jezus Christus, wiens naam en arbeidsveld we hierboven noemden. De oorspronkelijke levensbeschrijving, door 's mans eigen zoon in 't licht gegeven, bestaat in de Duitsche taal, vormt een net boekje, met verscheiden illustraties en wordt uitgegeven door het „Verlag der Deutschen Baptisten in Cassel," *) welke firma zich het recht van de origineele uitgave voor Europa verzekerd en ons de vertaling veroorloofd heeft. Deze firma heeft ons tevens het gebruik van eenige bij het werkje behoorende cliché's vergund, zoodat we hier en daar enkele plaatjes tusschen den tekst zullen kunnen drukken.

Moge het levensbeeld van een zoo moedigen en volhardenden strijder op de lezers uitwerken, dat zij meer dan ooit gaan medeleven en strijden met de gezanten van Jezus Christus op het groote zendingsveld der wereld!

DE VERTALER.

Adoniram Judson.

EERSTE HOOFDSTUK.

Zijn jeugd en jongelingsleven. 1788—1809.

De reiziger, die Malden, eene schilderachtige voorstad van Boston, in den Noord-Amerikaanschen Staat Mussachusetts, bezoekt, zal in het kerkgebouw der Baptisten Gemeente een marmeren plaat kunnen vinden met het volgende inschrift:

Ter gedachtenis
aan den Predikant ADONIRAM JUDSON.
Geb. den 9 Aug. 1788.
Gest. den 12 April 1850.
Malden was zijn geboorteplaats,
de Oceaan zijn graf.
Bekeerde Birmanen en den Birmaanschen Bijbel
zijn zijn gedenkteeken.
Zijn eere-diploma is boven.

Het oude houten gebouw, geheel onder het geboomte verscholen, wordt nog als Judsons geboorteplaats getoond. Zijn vader, die ook A d o n i r a m heette, was Predikant bij de Congregationalisten, geboren 1752 te Woodbury in den Staat Connecticut. Hij huwde in 1786 met A b i g a i l B r o w n. Kort na zijn huwelijk koos Judson zich Malden als zijne woonplaats, en daar werd zijn oudste zoon, A d o n i r a m, geboren.

Deze zoon groeide zeer voorspoedig op en ontwikkelde rasch naar lichaam en geest; reeds in zijn derde jaar leerde hij lezen. Eens, toen zijn vader op reis was, kwam zijne moeder op de gedachte hem bij zijn tehuiskomst eens aangenaam te verrassen, en het gelukte haar haar zoontje zoover te brengen in de kunst van lezen, dat hij bij 's vaders thuiskomst deze met het voorlezen van een geheel hoofdstuk des Bijbels begroette.

Zijne liefde tot zijn vader moet zeer met beschroomdheid tegenover hem vermengd geweest zijn, want de „Voorganger" A d o n i r a m J u d s o n was een streng heer en zeer nauwgezet in zijn huiselijke verordeningen.

Hij was een man met beslist heerschzuchtige houding, zijn gestalte overschreed de middelmatige grootte. Zijn grijze haren, zijn besliste houding, zijn ernstige wijze van spreken en eenigszins stoersche gelaatstrekken, gevoegd bij de plaats, die hij natuurlijk in het gezelschap innam, deed eenige twijfel ontstaan, of men hem tot de patriarchen der Hebreën of tot de senatoren van Rome had te rekenen. Hij werd door al zijn leven gehouden voor een man van onkreukbare rechtschapenheid en van een ten volle vertrouwbaar, christelijk karakter. Aan den invloed van zulk een vader is wellicht de fijne hoffelijkheid, welke Judson Jr. in het gezellig verkeer toonde, alsmede de waardige stijl, die zelfs in zijne familiebrieven uitkomt, toe te schrijven.

De familie bleef in Walden wonen, tot Adoniram ongeveer een half jaar oud was. Onderwijl werd zijne zuster, A b i g a i l B r o w n J u d s o n, geboren. Zij werd zijne speelgenoote gedurende zijn kindsheid en zijne vertrouwelinge zoolang hij leefde. Zij stierf in 1895 te Plymouth, in den hoogen ouderdom van 95 jaar. Zij herinnerde zich van hare ouders gehoord te hebben, dat haar broer, toen hij vier jaar oud was, de kinderen uit de buurt samengeroepen had om kerkje te spelen, waarbij hij dan op zijn manier de predikant moest zijn, en zijn lievelingslied was toen reeds: „Go, preach my gospel, saith the Lord." (Ga, predik mijn Evangelie, spreekt de Heer.)

In 1793 verhuisde de familie naar het dorp Wenham, dicht bij Boston, waar zij bleef tot het twaalfde jaar van A d o n i r a m. Hier werd zijn broer E l n a t h a n en zijne zuster M a r i a geboren, welke laatste na 9 maanden reeds stierf. Dit eerste samentreffen met den dood moet een bijzonderen indruk op zijn jeugdig gemoedt gemaakt hebben.

(Wordt vervolgd.)

*) Wie zich dit boekske en ook andere Duitsche boeken uit bedoeld Verlagshaus wenscht aan te schaffen, bestelle die bij den boekhandel van W. H. VAN BEEK te Stadskanaal. RED.

„OP ZIJN WOORD REKENEN."

Dr. Chalmers, een trouwe dienstknecht des Heeren, bezocht eens eene godvreezende vrouw, van wie hij gehoord had, dat zij zeer mistroostig was. Jaren achtereen had zij beproefd tot rust te komen; maar door altoos uitsluitend op hare veelvuldige gebreken te zien en hare zwakheden en zonden op te speuren, zocht zij tevergeefs. In plaats van rustig werd het in hare ziel steeds onrustiger.

Toen zij in de verte den ouden leeraar zag aankomen, ging zij naar buiten, om hare ingenomenheid met zijn bezoek te kennen te geven. Biddend naderde Dr. Chalmers hare woning; maar, om daar te komen, moest hij over eene snel vlietende beek. Een smalle plank was op beide oevers gelegd en diende tot brug. Deze plank scheen hem wel wat smal en onsterk toe; de oude leeraar zette nu zijn eenen voet erop, om te beproeven, of zij sterk genoeg was. De vrouw, ziende, dat hij de smalle plank wantrouwde en vreesde erover te gaan, riep hem toe: Vertrouw u gerust op die plank, Dominee, ze is sterk genoeg. Dr. Chalmers geloofde haar woord, stapte moedig door en kwam weldra veilig over de kabbelende beek.

Toen hij door haar ontvangen en binnengeleid was, beklaagde zij haar lot. Zij vertelde hem van haar rusteloos pogen en eindigde met te zeggen, terwijl eene diepe zucht haren boezem ontsnapte: „En nu is nog alles vruchteloos, mijne onrust wordt nog erger." „Dan hebt gij niet gedaan, wat gij doen moest en gedaan, wat onnoodig is," zeide de leeraar, haar medelijdend aanziende. „Och ja," antwoordde zij, „ik zal nog wel niet genoeg bekend zijn met al de verborgenheden van mijn verdorven gemoed; maar ik zal niet rusten, voordat ik mijn laatste gebrek ontdekt heb." „Dat zal u wel nimmer gelukken, denk ik," zeide Dr. Chalmers, „en al was het mogelijk, dan zou uwe onrust niet geweken zijn; integendeel, hoe meer gij in u ontdekt, des te onrustiger zal het daarbinnen in u worden. Jezus zegt: Komt tot mij, o allen gij, die vermoeid en belast zijt, en ik zal u rust geven. — Gij zoekt door werken te verkrijgen, wat alleen door het geloof te bekomen is. Niet, die werkt, maar, die gelooft in Hem, die den goddelooze rechtvaardigt, diens geloof wordt tot rechtvaardigheid gerekend. Houd op met alleen uzelven te onderzoeken; onderzoek de Schriften. Houd op met het zoeken naar en het zien op uwe gebreken en uwe zonden. Zoek Jezus en zie op Hem. Zoo onrustig, mistroostig en ellendig als gij zijt, moogt en moet gij u aan Hem toevertrouwen en, als gij dat doet, zult gij de macht van Zijne zondaarsliefde ervaren en rust genieten, die voor u volkomen en duurzaam zal zijn."

Toen Dr. Chalmers bespeurde, dat zij hem niet begreep, nam hij het zooeven voorgevallene tot voorbeeld, haar herinnerende, hoe hij op haar woord de plank was overgegaan en haar nu toevoegende: „Gij moet u, zooals gij zijt, aan Jezus toevertrouwen. Kunt gij dit niet?" „Ja, dominee," riep zij, „maar, hoe moet ik dat doen?" „Net zooals ik zooeven deed; gij zaagt, dat ik de plank niet vertrouwde en gij riept: Vertrouw er u gerust op, ze is sterk genoeg. Ik geloofde uw woord en kwam behouden over de beek."

„Och Dominee," zeide zij, „is dat gelooven? Is het niets anders, dan eenvoudig vertrouwen op Jezus?" „Ja," zeide Dr. Chalmers, „dat is gelooven: Hem, den Heiland, zoo te vertrouwen op Zijn woord, gelijk ik de plank vertrouwde op uw woord; zij bracht mij aan deze zijde van den stroom; doch had ik niet geloofd, maar blijven vreezen, ik stond nog aan de andere zijde. Indien gij u zoo op Christus verlaat, zal Hij u gewis aan de overzijde in de gewesten der eeuwige gelukzaligheid brengen. Hij toch kwam niet, om rechtvaardigen te roepen, maar om zondaren tot bekeering te brengen. Hij kwam, om te zoeken en zalig te maken, dat verloren was." „O!" riep zij, „dat wil ik dan doen; ik zal op Zijn Woord rekenen!"

EEN EN ANDER.

*** *In een tijdschrift komt de hier volgende,* niet onaardige klacht van een Predikant voor, van wiens gemeente velen tot de Baptisten waren overgegaan: „Ik verpleegde en voedde hen als eene hen hare kiekens, maar toen ik een groote koppel hoenders dacht te krijgen, vertoonden zij een eendenaard en liepen in 't water!"

*** De roodhuiden in Kanada. In Britsch Noord-Amerika wonen ongeveer 60000 Indianen of roodhuiden — oorspronkelijke bewoners van N.-Amerika. Van dezen zijn er niet minder dan 42454 Roomsch-Katholiek, en slechts 498 Protestantsch; terwijl er 16812 als heidenen worden aangewezen. In 288 Indiaansche scholen, die meest door zendelingen bediend worden, maar onder toezicht der regeering staan, bevonden zich in de laatste jaren 9714 leerlingen, 5161 jongens en 4553 *meisjes. De laatsten krijgen ook* onderricht in het wasschen, koken en naaien, terwijl de jongens landbouw en ambachten leeren. Allen vinden bij het verlaten der school gemakkelijk arbeid, die loont.

Helaas, dat onzedelijkheid en dronkenschap zoo veel verwoesting onder hen aanricht. Wel is het streng verboden, aan roodhuiden het verderfelijke „vuurwater" te verkoopen of tegen andere waren te verruilen, maar toch ontbreekt het niet aan blanken, die de wet ontduiken en de Indianen tot drinken verleiden. Van de oude Indiaansche feesten zijn er nog slechts twee in zwang, n.l. de zonnedans en de zoogenaamde „potlach." Het eerste is een bloedig genoegen, het tweede een droevige brasserij. Moge weldra het Evangelie van Christus meer in volle kracht en heerlijkheid tot die arme roodhuiden gebracht worden, en velen voor den hemel worden gewonnen!

N. v. B.

Uit de Gemeenten.

SNEEK. Een goede avond was voorzeker de avond van 14 Febr. voor ons, daar wij toen met twee vereenigingen, n.l. de Jongel.-ver. „De Vriendschap" en de Jonged.-ver. „De Heere helpt", mochten feestvieren. Was het weder buiten ruw, binnen in de Vredekerk was het echter zeer genoegelijk en liefelijk!

De vergadering werd geopend, na samen Ps. 119 : 1 gezongen te hebben, met gebed, door den feestleider, de heer K. Kuipers. Hierna werd door hem een gedeelte uit Num. 13 voorgelezen, over de 12 verspieders, die het land Kanaän moesten bezien, waarbij spr. de Vereenigingen vergeleek. Ook zij waren verspieders op den bodem van Gods woord, om te zien wat rijke schatten daar voor hen in te vinden waren. „Een jaar zijn ze bezig geweest," zeide de feestleider, „met onderzoeken en zullen ons dus nu ook wel heel wat te vertellen hebben en als ze spreken als Jozua en Kaleb, dan zullen wij zeker veel goeds van Kanaän hooren, zooveel, dat een ieder begeerig zal zijn daarheen te trekken, zonder te vreezen voor de Enakskinderen

Vervolgens kregen wij dien avond, zoowel uit de verslagen der Vereenigingen, als van de leden, afgevaardigden en vrienden vele goede woorden te hooren. 't Was alles om zoo te zeggen „een loof den Heer." De vele zegeningen, ons geschonken, verwekten hen, die den Heer nog niet kenden als hun Heiland, tot jaloesie. Intusschen werd door de zangvereeniging menig schoon lied ten gehoore gegeven. Ook de dienende Martha's zagen wij steeds vroolijk door de rijen der feestvierenden zweven. Zoo werd 't een met 't ander zoo liefelijk en genoegelijk, dat wij daar wel hadden willen blijven. Doch gelijk het met alles hier op aarde gaat, kwam ook hieraan een einde. Werd er geopend om 8 1/4 uur, wij eindigden om 3 uur in den nacht met dank aan God voor het vele goede en den rijken zegen ons daar geschonken.

4 dagen daarna kwamen wij weder in de Vredekerk samen en wel met de Geheel-onth.-vereeniging, die eveneens haar jaarfeest daar vierde. Was dus het een pas afgeloopen, het andere hadden wij alweêr (de Christen houdt van feestvieren). Ook hier brachten wij weder een goede avond door. Bij deze gelegenheid werd door den heer K. Kuipers een woord gesproken over Kaïn en Abel of „Ben ik mijns broeders hoeder?" en werd er op gewezen, wanneer de liefde van Christus in onze harten is, dan moeten wij ook liefde voor onze medemenschen gevoelen. 't Is echter jammer, dat de geh.-onth. zich niet meer uitgebreid heeft. Toch zagen wij ook hier den zegen des Heeren. 't Was ons goed daar te zijn, want ook daar werd de Heer geprezen voor de vele weldaden ons betoond. Ook hier hoorden wij nogmaals de stem der zangvereeniging, hetgeen ons allen weder zeer aangenaam was. Dat toch alle Christenen het mochten inzien, hoe noodig toch afschaffing van alles wat den mensch verderft is, daar toch drankgebruik veelal de ondergang bewerkt van huisgezin en eigen leven en niets geeft voor de eeuwigheid. Dat wij dan, als Christenen door de liefde van Christus gedrongen, uit liefde anderen voor gaan, ja, kon het zijn, anderen redden uit de ellende, waar zoo velen in verzonken zijn. Ook dien avond besloten wij met dank aan God, want ook veel had Hij ons dien avond geschonken. Dat de Heer die drie Vereenigingen rijkelijk zegene, dat ze nog velen bekend mogen maken met het heerlijke, blijde Evangelie, is de wensch en bede van

F. v. D. W.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Was voor eenige dagen de *sneeuw oorzaak van oponthoud der reisgelegenheden, nu ze gesmolten is, doet zij de rivieren* zwellen, waardoor hier en daar wegen en velden overstroomd worden, zoodat zelfs de tramdienst op de lijn 's Bosch—Heusden—Waalwijk wegens den hoogen waterstand moest gestaakt worden.

Uit Appeltern zijn de laatste marechaussées nu vertrokken, omdat de orde zoo wat hersteld is. Het bericht, dat Scherff in 't gesticht te Medemblik overleden zou zijn, wordt ten stelligste tegengesproken. De familie ontvangt bijna dagelijks brieven van hem.

Uit 't paleis van justitie te Arnhem zijn een tweetal gevangenen, Spaad en Mees, ontvlucht. De eerste werd met behulp van de burgers al spoedig gesnapt, terwijl de andere, dank zij 't rijwiel, waarop men hem nazette, ook weldra in handen der vervolgers viel. Dit grapje zal hunne zaak wel niet beter maken.

In de Tweede Kamer houdt men zich nu bezig met het ontwerp leerplicht, zoodat nu weldra zal uitgemaakt worden of de ouders in Nederland over hunne kinderen te beschikken hebben, of de regeering. Als men nu ook maar eens uitmaakte, of het recht is, dat de voorstanders van de school *met* den Bijbel, de school *zonder* Bijbel moeten helpen onderhouden benevens hun eigene; maar natuurlijk, alles kan niet tegelijk.

Duitschland. In den Rijksdag is de dictatuurparagraaf tegen Elzas Lotharingen behandeld, eene uitzonderingswet, met 't oog op de Fransche gezindheid in deze veroverde provinciën, die om de 5 jaar op nieuw aan 't oordeel van den Rijksdag wordt onderworpen. Natuurlijk waren de bewoners der genoemde provinciën tegen 't voortbestaan van die wet, waardoor zij strenger worden behandeld dan de andere Duitschers, hoewel gebleken is, dat zij vooral niet minder vredelievend zijn. De Rijkskanselier Von Hohenlohe verzette zich echter ten zeerste tegen de opheffing, omdat deze paragraaf bij voorkomende geschillen Duitschlands recht handhaafde, maar 't hielp hem niet, de uitzonderingswet werd verworpen en alzoo de dictatuur over deze provinciën opgeheven.

In Berlijn heerscht eene werkstaking onder de meubelmakers, die nu al zich uitgebreid heeft tot 10000 arbeiders. Ook in de mijndistricten in Saksen duurt de staking nog voort, hoewel de patroons tot de onbarmhartige maatregel overgingen de stakers te dreigen met verbeurdverklaring van hunne rechten op verschillende fondsen, waardoor 15 procent der werklieden aan den arbeid werden gedreven. Men vreest echter, dat dit de klove tusschen arbeiders en patroons nog wijder zal maken. Het gebrek aan steenkolen wordt intusschen zoo groot, dat men de meubelen gaat verbranden om zich tegen de koude te beschermen en de regeering moet hier en daar tusschenbeide treden om den nood eenigszins te lenigen. Zelfs scholen worden gesloten en fabrieken staan stil uit gebrek aan brandstof, waardoor ook weer honderden leeg moeten loopen. Wat een ellende bij genoegzame voorraad.

Frankrijk. De stad Nantes is de vorige week blootgesteld geweest aan een *cycloon, die* zoo hevig heeft gewoed, dat alle verkeer en arbeid moest worden gestaakt. Een koopvaardijschip zonk in de haven en de aangerichte schade wordt

onberekenbaar genoemd. De weduwe van president Mac Mahon is de vorige week te Parijs overleden.

Engeland's regeering moet nog steeds in Indië 400.000 menschen ondersteunen om ze van den hongerdood te redden, maar toch is men nu bezig den schralen oogst binnen te halen waardaar vele handen werk vinden en de nood eenigszins gelenigd wordt.

Om van den oorlog in **Zuid-Afrika** zich een recht denkbeeld te vormen, is op 't oogenblik niet gemakkelijk, dewijl de berichten zoo verbazend tegenstrijdig zijn en, uit Engelsche bron gekomen, meermalen gebleken zijn, dat ze de waarheid niet rechtstreeks vermelden; van behaalde overwinningen hoog opgeven en hunne nederlagen zooveel mogelijk verzwijgen. En toch moeten we ons voorloopig met Engelsche berichten behelpen, terwijl enkele berichten van de Boeren zeker wel het schoonste van de andere zijde trachten voor te stellen. Evenwel schijnt 't den Boeren in de laatste dagen minder voorspoedig te gaan, sedert 't ontzet van Kimberley en vooral generaal Cronjé moet in een benarde positie verkeeren; ingesloten door de Engelschen bij Paardeberg, heeft hij een wapenstilstand van 24 uren gevraagd, ten einde de lijken te kunnen begraven, iets wat de Engelschen al meer dan eens vroegen en verkregen, maar wat zij zich nu beroemen aan Cronjé te hebben geweigerd. De nieuwste berichten, die echter nog niet bevestigd zijn, deelen mede dat Cronjé zich met 8000 man heeft moeten overgeven, terwijl verscheidene bladen in Berlijn beweren, dat de kranige Boerenveldheer zich door den vijand heeft heengeslagen. Ook zou volgens een bericht Ladysmith ontzet zijn, terwijl uit Pretoria wordt geseind, dat de Engelschen nogmaals met zware verliezen zijn teruggedreven toen zij over de Tugela getrokken, het ontzet zouden beproeven.

Bij dezen verwarden chaos van berichten doen wij zeker 't best maar te wachten, totdat er meer stellige tijdingen aankomen, maar dit is vrij zeker, dat 't er tegenwoordig moorddadig toegaat en aan beide zijden wel vele dooden te betreuren zullen zijn, wat zeker ieder weldenkend mensch naar den vrede doet verlangen.

S. K. K.

CORRESPONDENTIE.

Mogen we onzen abonné's, die ons de postquitantie onbetaald terug zonden, vriendelijk verzoeken, ons bij gelegenheid het verschuldigde bedrag per postwissel toe te zenden, ten einde verdere onkosten van incasseeren te vermijden?

Aangenaam zal 't ons ook zijn als onze correspondenten om de orde in onze administratie, ons de gelden spoedig kunnen zenden.

N. v. BEEK.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van D. v. R. f 3.15; door br. J. G. O. te Nieuwepekela voor H. L. te Weener f 2.20; van F. v. d. W. te Sneek f 19.06; van F. J. de V. te Leeuwarden f 4.95; van K. K. te Musselkanaal f 4.40. N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

*** Zoo de Heer wil en zij leven hopen onze geliefde Ouders
HENDRIK ENGELSMAN
en
FROUWKE VAN DER TUIN,
te *Appingedam*, den 2den Maart hun **50-jarig Huwelijksfeest** te vieren.

Ebenhaëzer.

L. A. DRIJFHAMER.
G. DRIJFHAMER—ENGELSMAN.
S. ENGELSMAN.

Aan de Gemeenten der Unie.

1. De datum der Jaarvergadering a.s. te Hengeloo moet nog worden vastgesteld. Wie doet daaromtrent een voorstel?
2. De Gemeenten hebben te zorgen voor dubbel tallen CANDIDATEN, inzake Commissieleden, Redactie enz.
3. Reeds hadden de REFERATEN en wie ze zullen houden, moeten zijn opgegeven.
4. Voor VOORSTELLEN etc. is ook reeds de tijd gekomen, opdat er behoorlijk vooraf kan worden nagedacht en in de verschillende kringen worden besproken.

B. ROELES, Secr. der U.

ZUTPHEN, Febr. 1900.

Aan de Gemeenten.

Periodiek aftreden moeten de brs.:
K. Kuipers, President.
Commissie: (F. J. van Meerloo, Penningmeester. (B. Roeles, Secretaris.
Redactie: N. v. Beek en B. Planting.

Natuurlijk kunnen ook deze weder candidaat worden gesteld, maar in ieder geval moet er een dubbeltal zijn.

Meer opgaven van datums voor de a.s. jaarvergadering worden ingewacht.

ZUTPHEN. B. ROELES, Secr. d. Unie.

GEVRAAGD:

2 bekwame TIMMERLIEDEN, bij
C. BROERTJES, Berkhout (bij Hoorn.)

Ons Depôt.

Voorhanden:

1. Evangelische Schotsche Tractaten van *Cheyne Brady*, prijs per 100 . . . . . . *f* 0.30.
(Met fraaie plaatjes, en voor verspreiding zeer aan te bevelen.)

2. Vliegende blaadjes, traktaten van 4 en van 2 bladzijden, zonder plaatjes. Degelijke inhoud. Prijs per 100 *f* 0.35.

3. Ziet voor u wat gij doen zult. (Kermistractaat.) Prijs per 100 f 0.25, 500 en meer f 0.20 per 100.

4. Uit Spurgeons' nalatenschap, prijs 7 1/2 cent, bij 25 ex. 6 cent.

5. De wonderlijke gebeurtenis (3e druk) prijs 5 cent.
(Een leerzaam gesprek tusschen vader en zoon over den doop)

6. Niet om te twisten, maar uit gewetensdrang. DE KINDERDOOP, beschouwd in het licht van de H. Schrift en de Kerkgeschiedenis, door wijlen J. SCHOEMAKER. Prijs *f* 0.20.
(Een uitnemend boekje voor ieder, die de bijbelleer aangaande den doop op alle punten wenscht te onderzoeken.)

7. De oorsprong van den Kinderdoop. Prijs 5 cent, 25 ex. en meer 3 cent.
(Dit is een uittreksel uit bovengenoemd boekje van SCHOEMAKER.)

8. De doop volgens de H. Schrift, (tractaat), per 100 ex. 80 cent.

9. De Generaliteit van het beginsel der Gedoopte Christenen, door N. van BEEK, prijs per stuk 3 cent, per 25 ex. 60 cent.

10. Doe iets voor Jezus! prijs 7 1/2 cent, 25 ex. à 5 cent.
(Dit boekje moet elk christen lezen; 't bepaalt hem bij zijn roeping)

11. Het Mormonisme ontmaskerd, eene lezing door C. MENSINK. Prijs 1 ex. 5 ct., 25 ex. en meer 3 ct.

12. Bewijs van Lidmaatschap, 100 stuks *f* 1.50.
(Af te geven aan reizende of verhuizende gemeente-leden.)

13. Statuten der Unie . . . . 5 cent.

Porto's voor verzending worden in rekening gebracht.

't Is bij bestelling voldoende op de strook van den postwissel de hier aangegeven nummers te schrijven.

Onze Gemeenten verkrijgen op alles 30 procent korting.

Bestellingen moeten voortaan geschieden bij
K. KUIPERS te Sneek.

Aan wie het aangaat.

Br. Lehmann te Kassel beklaagt zich, dat de Statistieken zoo laat inkomen; er ontbreken nog: *Haarlem, Hengeloo, Sneek en Heeg*, die direct voldoende moeten worden ingevuld en gezonden aan: Hernn J. G. LEHMANN te KASSEL, Jagerstrasse 11, Deutschland, of aan de Unie-Secretaris, die ze verder overmaakt.

ZUTPHEN. B. ROELES.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 5—11 Maart.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: De Zoon des menschen heeft macht de zonden te vergeven op de aarde. Mark. 2 : 10.

Maandag 5 Maart. Mark. 2 : 1—12. Genezing van den geraakte. Genezing en vergeving bovendien! Dát vindt men bij Jezus. Kennen wij niet eenigen, welke wij door gebed en geloof tot Jezus kunnen brengen?

Dinsdag 6 Maart. Hand. 10 : 34—43. Blijde Boodschap. Heb ik vergeving van noode? Vers 43 toont mij den weg. „Een iegelijk die in Hem gelooft." Verder niets? Neen. Dan kan ook ik vergeving bekomen.

Woensdag 7 Maart. Ps. 25. Gebed om vergeving. „Vergeef ons onze schulden" moet ons dagelijksch gebed zijn. Ach! dat wij het ook in waarheid meenen, wanneer wij het bidden.

Donderdag 8 Maart. Ps. 103 : 1—13. Vergeving en heeling. Deze schoone woorden had de geraaktgewezene zich goed kunnen toeëigenen toen hij met gezonde leden en verlicht, gelukkig hart het huis verliet.

Vrijdag 9 Maart. Jes. 43 : 18—25. Uitdelging der schuld. Gods vergeving is volkomen. Hij vergeeft en vergeet. Zulke volledige schulduitdelging is waard, gezocht te worden.

Zaterdag 10 Maart. 1 Joh. 1. Volkomene reiniging. Wij kunnen de zonde wel verbergen, maar dat brengt haar niet uit het hart. — Aan Gods vergeving is ook de reiniging verbonden.

Zondag 11 Maart. Luc. 5 : 17—26. Zeldzame dingen. Zoo vertelt ons Lucas de geschiedenis. Ja, ook de toeschouwers en toehoorders hadden redenen zich te verwonderen. Maar met welke vreugde in het hart moet de naar lichaam en ziel genezene gejubeld hebben! — Kent gij deze vreugde?

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 672 DONDERDAG 8 Maart 1900 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen
adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Lof en dank aan den Heere Jezus Christus.

Indien iemand den Heere Jezus Christus niet liefheeft, die zij eene vervloeking. Maranatha!
1 Kor. 16 : 22.

Heilige Leeraar, mijns harten begeeren
Is dat Uw Geest mij Uw grootheid ontdekk'!
Tot ons woudt Ge uit Uwen hemel U keeren,
O, dat Uw Geest mij nu hemelwaarts trekk'!
Leer me alle machten der hel te bestrijden
En U, der Waarheid, mijn leven te wijden!

Eenige Priester, al 's harten gedachten
Gloeien voor U. Ja, mijn liefde zijt Gij!
Dat ik U offre al mijn tijd en mijn krachten,
U, die een offer woudt worden voor mij!
Gij als mijn Voorspraak ten hemel gevaren,
Kunt me in mijn priesterschap eeuwig bewaren.

Eeuwige Koning, U zullen wij loven!
Maakt, al Zijne vrienden, Zijn Naam met mij groot!
Dankend het hart en de stemme naar boven,
Koningen, Priesters, gezalfd in Zijn dood!
Heersch, minnenswaardigste Heiland, als Koning
Zegen Uw volk uit Uw hemelsche woning!

Gij Heer, zijt me alles. Hoe zoude ik bedwingen
Wat tot Uw lof aan mijn boezem ontwelt?
'k Wil onvermoeid U mijn liefdelied zingen,
Lid van de schaar, die Uwe eere vermeldt.
Overste Leidsman, heb dank, lof en eere!
Alles, wat adem heeft, prijze den Heere!

NEANDRIA.

Oefening der Goddelijke kracht.

„Geef mij te kennen, wat gij in huis hebt." 2 Kon. 4 : 2.

„Breng mij nog een vat," zeide iemand, die in groote verlegenheid was. Zij had haar man verloren en was niet in staat hare schulden te betalen. Nu was er gevaar, dat hare zonen als slaven zouden worden verkocht. De schuldeischer staat aan de deur. Maar in een oogenblik was haar toestand veranderd; van de grootste armoede tot overvloed. De overvloed was zoo groot, dat zij uitriep: „Breng mij nog een vat." Ik heb meer dan ik bergen kan.

Gij kent de geschiedenis. Wij hebben in deze familiegeschiedenis eene prachtige allegorie. Een zinnebeeld, betreffende de gemeente en hare behoeften, alsook hoe er mede gehandeld moet worden, en niet alleen der gemeente in het algemeen, maar ook van elk lid in het bijzonder.

De Gemeente bekent hare behoefte.

Er is nood. 1. Er was dood in het huis, en er is ook dood in ons: de zaden des doods zijn in een iegelijk onzer. De dood is al in werking. Wij sterven voortdurend; dit is eene droevige waarheid. 2. Er is schuld in het huis. Wij zijn Gods schuldenaren, wij zijn alles aan Hem verschuldigd en kunnen Hem niets betalen. Daarenboven zijn wij schuldenaren aan allen om ons heen. Gij vraagt, hoe is dat? Luister! Hier is de schuld: „Gij zult uwen naaste liefhebben als uzelven." Wij kunnen het niet betalen. 3. Slavernij dreigt ons. De wet Gods is onze schuldeischer en roept ons toe: Dood, schuld, slavernij. 4. Dit was de toestand der arme weduwe en het is ook onze toestand.

De ongekende weelde der Gemeente.

Zij ging tot den profeet, want hij was haar middelaar, die voor haar tot God sprak; zo wij moeten ook tot *den Profeet* gaan. Hij zeide tot haar: „Geef mij te kennen, wat gij in uw huis hebt." Nu, dat was hard voor haar om te zeggen, want het was juist dat, wat zij trachtte te verbergen, namelijk hare diepe armoede. Het was, o zoo moeilijk voor haar, te zeggen: „Uwe dienstmaagd heeft niets met al in het huis." Het moest beleden worden, hare armoede moest openbaar en toen werd de ongekende weelde ook openbaar, want zij voegde er aan toe: „Dan een kruik met olie," maar dat rekende zij zoo goed als niets.

De werkelijke armoede der Gemeente.

Toen zeide hij: „Ga, eisch voor u vaten van al uwe naburen, ledige vaten; maak er niet weinig te hebben." Een zonderling bevel, juist toen zij haar nood zoo zeer gevoelde! Een eigenaardig bevel, ga heen leen vaten om den overvloed te ontvangen, juist toen zij zich zoo arm gevoelde. Velen zouden zich ongeloovig hebben afgekeerd, en met tranen in de oogen gezegd hebben: de profeet is toch werkelijk een ongevoelig mensch, hij drijft den spot met mijn armoede. Hij zeide: „ga heen, leen u vaten" om den overvloed te ontvangen, en hij is maar te wel bewust, dat ik niets heb.

Het is het zelfde met de geloovigen van onzen tijd. Zij kennen hun ongekende weelde niet. Zij zeggen, dat ze niets hebben, wijl ze toch alles bezitten. Zij zeggen: Niets met al — dan alleen eene kruik met olie. Zij weten niet, dat die kruik, hoe veracht en miskend, een onuitputtelijken schat bevat. Wij hebben vier vijanden in het huis — dood, schuld, slavernij en bankroet; maar hebben wij de kruik met olie = den Heiligen Geest. Wij kunnen tegen elken vijand strijden en overwinnen. Wij behoeven geen grootere zegeningen, maar meer ruimte om ze te ontvangen. De Gemeente moet meer hare behoefte gevoelen. De Gemeente moet hare verantwoordelijkheid kennen, en niet alleen hare eigene behoeften, maar ook die van haar buurman.

Men heeft de olie, maar men weet niet, dat daarin de uitkomst ligt uit allen nood. De Gemeente heeft den Heiligen Geest. De Vader gaf Zijnen Zoon, de Zoon gaf zichzelf, en de Vader en de Zoon gaven den Heiligen Geest. „De rivier van het water des levens, klaar als kristal, voortkomende uit den troon Gods en des Lams." De Geest, waardoor Christus leefde, is dezelfde, dien wij hebben ontvangen. Wij zijn bewust van onze groote *behoefte*, en wij herkenden den grooten *schat*, dien ons wacht, maar nu is het de groote vraag, hoe kunnen deze twee te zamen worden gebracht.

De verordineerde weg tot geestelijken rijkdom.

Stel u voor de arme weduwe als verbroken van hart, haar twee zonen staan op het punt als slaven verkocht te worden en nu op hoop tegen hoop neemt zij hare zoons met haar in het ledige vertrek. Maar wat had zij bij haar? Slechts een kruik olie, welke nauwelijks als iets kon worden geschat. En nu, als of men den spot gaat drijven, een rij ledige vaten, welke nog niet eens haar eigen waren, staan daar voor haar. Haar twee zonen mogen wel leven, want als dit eens op niets zou uitloopen, wat dan? Deze vier dan waren in het huis. Er was niets nieuws dan alleen de ledige vaten, en die verergerden slechts den toestand. Maar er was niets of wij hebben het ook. Wat is het? 1. De weduwe zelf stelt geloof voor; 2. hare twee zonen zijn type van vrees; 3. de ledige vaten stellen voor behoefte; 4. en de olie is het beeld des Heiligen Geestes. — Ja toch, er was ook nog een 5de iets, dat elk geloovige bezit, n.l. het *Woord Gods*. De weduwe had de verzekering des Heeren door Zijn profeet, aangaande hetgeen zou plaats vinden als zij gehoorzaam was.

Zij was gehoorzaam en edelmoedig, ging zij in de ledige kamer en sloot de deur. Nu nam ze de kruik en begon de olie in een vat te gieten, hetwelk na eenige oogenblikken vol was en als vat na vat haar werd toegebracht vulde zij het en de kruik werd maar niet ledig. Hoe dat zoo kwam, wist zij niet, maar het was niet minder waar. Wonderbare geschiedenis. Geloof moet de kruik met olie nemen, hoe klein ook en daarvan in de ledige vaten gieten, hoe groot ook. Geven van het weinige te midden van vrees en slavernij. Merk op! en zie dat juist daar, waar de armoede in aanraking komt met de volheid, daar begint het wonder. Zij bleef maar aan het gieten. Nu stel u de verbazing der arme afgesloofde weduwe voor, als daar maar geen einde scheen te komen aan de olie. Zoo vele groote vaten te vullen uit één kruik, hoe kan dat? En zie, de olie bleef voortvloeien tot het laatste gevuld was. Zoodra de behoefte voorzien is, of er geen ruimte meer is om te ontvangen, houd de toevoer op. De toevoer kan worden gestopt door onze schuld of doordat men verzadigd is. Wanner ijdelheid en gemakzucht in de gemeente komen, dan houdt de zegen op. Zelfvoldoening, onverschilligheid en het verzuim onzer plichten, verdort dikwijls ons zielsgenot beide gemeentelijk en persoonlijk.

Er behoorden voortdurend nieuwe gezanten te worden uitgezonden, nieuwe pioniers behoorden dagelijks onze havens te verlaten; dagelijks behoorde men grond te anexeeren voor onzen Koning.

(Slot volgt.)

ARBEID ADELT.

Wie over Transvaal spreekt, denkt aan „Oom Paul," en ziet niet alleen in hem den President der Republiek, maar den eerste der Boeren, want Oom Paul is even goed landbouwer als staatsman.

Heeft God de vrouw eene groote, veel omvattende taak gegeven, nergens is dit zoo duidelijk, als dáár, waar zooals in de Zuid-Afrikaansche Republieken de vrouw in alles den man ter hulpe is, en elk gezin op zich zelf eene kleine Republiek vormt.

Tante Kruger heeft bijna een halve eeuw lief en leed met den man gedeeld, dien zij afgodisch vereert, en zij heeft voor hem vergaderd en gespaard, en zij, de eerste vrouw van haar land, heeft zich nimmer geschaamd, om te bakken, te koken, te naaien, ja, te schuren zelfs! Na hare huiselijke bezigheden, trekt zij haar zelf gemaakte zwarte japon aan, en wijdt zich verder aan hare plichten.

Tante Joubert, de vrouw van den opperbevelhebber, wiens naam eveneens op aller lippen is, vergezelt haar man in 't gevecht. Voor zoover dit mogelijk is, zorgt zij, dat het hem aan niets ontbreekt. Zij houdt zijne tent in orde, zij bereidt zijne maaltijden, en de tijd, die haar rest, geeft zij aan de kinderen van den Generaal, zijne dappere soldaten. Hoevelen was zij ten zegen!

Ook het leven dezer tweede vrouw uit der Transvalen-land is eene stille prediking van dienende liefde!

Daar gaan aan mijne oogen voorbij jonge meisjes, die in eigen onderhoud moeten voorzien, en die het zelfs beneden hare waardigheid achten een bed af te halen en op te maken, en die tal van kleine huiselijke werkzaamheden den rug toekeeren. Anderen, die dit of dat gevraagd werk weigeren, omdat zij daarop niet gehuurd zijn.

Nog anderen, die wel met een keurig handwerk willen gezien worden, maar niet gaarne een te mazen kous in de hand zouden nemen.

Weer anderen, die zich zouden schamen om met een meer dan miniatuur pakje op straat te loopen, en dat liever hare medemenschen laten doen, al moeten soms moede beenen daarom nog zooveel langer dienst doen.

Als zulke kleinigheden onze waarde moeten bepalen, dan ziet het er treurig uit met die waarde!

Geen enkele trouw verrichte arbeid, op onzen levensweg geplaatst, kan ons vernederen! Arbeid adelt, en blijmoedig gedane arbeid valt nooit zwaar.

Maar om te *kunnen* arbeiden, moeten wij leeren *dienen*.

Dienen is zich zelf vergeten, in nederigheid en vriendelijkheid voor anderen leven, en niet alleen om den broode dezen of genen opgedragen arbeid oppervlakkig verrichten, maar met liefde en trouw als den Heer en niet alleen den menschen. Dit is het geheim van goeden arbeid en trouw dienen, 't zij wij dienstbode, huishoudster, dochter des huizes of diakones zijn, zoo wij naast elken eerlijken arbeid den Heiland konden zien, die in de wereld kwam „om te dienen," en den Zijnen te leeren, nederig en zachtmoedig te zijn, en dat „de discipel niet meerder is dan zijn Heer."

(Uit *„Onze jonge Meisjes."*)

Iets over geboren worden en sterven.

„Geboren worden en sterven zijn zeer alledaagsche zaken; dat wil zeggen, dat wij er elken dag van hooren en wij daardoor er zoo aan gewoon geraakt zijn, dat wij er weinig of slechts voor een oogenblik acht op geven.

Hoe gering is het aantal menschen, die zich ingedacht hebben, wat het wil zeggen: geboren te worden.

Onze eigen geboorte lijkt wel eene zaak, die voor ons geene beteekenis heeft, zoo weinig bekommeren wij er ons over.

Evenzoo gaat het met de wedergeboorte.

Onder degenen, die den Christennaam dragen, hoort men er zelden over spreken.

Wanneer denkt men zich den ernst der natuurlijke geboorte in?

Bijna alle menschen leven, of ze zoo maar in de wereld geworpen zijn, of aan de moederweelde geene onbegrijpelijke moedersmarte is voorafgegaan.

Even luchthartig loopt men over de wedergeboorte heen.

En toch zal niemand zonder wedergeboorte het Koninkrijk der hemelen zien.

ADONIRAM JUDSON.

EEN APOSTEL ONDER DE BIRMANEN.

2.

Adoniram was omtrent 7 jaar oud, toen 't hem reeds eenigszins duidelijk gemaakt was geworden, dat de aarde de gestalte had van een kogel en zich om de zon bewoog. Nu rees bij hem de ernstige vraag, of de zon zich voortbewoog of stil stond. Hij had wel aan zijne ouders om inlichting kunnen vragen, maar daardoor zou zijn gansch verkwikkelijk nadenken verstoord geworden zijn; en zulks ware dan waarschijnlijk het laatste geweest wat hem kon bevallen. Zijne kleine zuster, die hij met die vraag voorkwam, betoogde, dat de zon zich bewoog, want zij kon het met eigen oogen zien. Hij had echter al zoo veel geleerd, dat hij die bewijsvoering op grond der zinnelijke waarneming wantrouwde, en hij sprak tegenover zijne zuster van zulke stellige en besliste bewijzen, dat zij geheel verbaasd stond en zweeg. Eenigen tijd daarna werd hij des middags vermist, en daar men hem sedert eenige uren niet gezien had, werd zijn vader zeer bezorgd en ging hem zoeken. Eindelijk vond hij hem op vrij grooten afstand van huis af op het veld op den rug liggende, met zijn hoed, waarin hij een rond gat gesneden had, over zijn gezicht. Zijn oogen waren gezwollen en bijna verblind door de hitte en het felle licht. Hij had zijn vader niets te zeggen, dan dat hij naar de zon keek; maar zijner zuster verzekerde hij, dat hij de oplossing van het vraagstuk, betreffende de beweging der zon, gevonden had, hoewel zij nooit het geheim, waardoor hij tot die ontdekking gekomen was, kon begrijpen.

Hij was onder zijne schoolmakkers wegens zijne scherpzinnigheid in het oplossen van rebussen en raadsels beroemd, en hij had er eene groote voorraad van aanwezig, om er zijne kameraden mede in verlegenheid te brengen. Bij zekere gelegenheid vond hij in een courant een raadsel, dat met heel wat bluf opgegeven en met eene uittarting tot oplossing vergezeld ging. Hij gevoelde zich tamelijk zeker en meende wel zwaarder raadsel dan deze opgelost te hebben. Hij toog aan den arbeid en ruste niet voor hij een bevredigend antwoord gevonden had. Dit schreef hij zoo netjes mogelijk op, adresseerde het aan den uitgever der courant, bracht het stuk op de post en vertrouwde zijn geheim aan niemand dan aan zijne zuster. De postdirecteur echter, die een ondeugende streek van den zoon des predikants vermoedde, stelde den brief zijnen vader ter hand. Hoe werd de knaap getroffen en hoe teleurgesteld gevoelde hij zich, toen hij bij het thee drinken zijn brief op de tafel zag liggen.

„Is deze van jou, Adoniram?"

„Ja, vader."

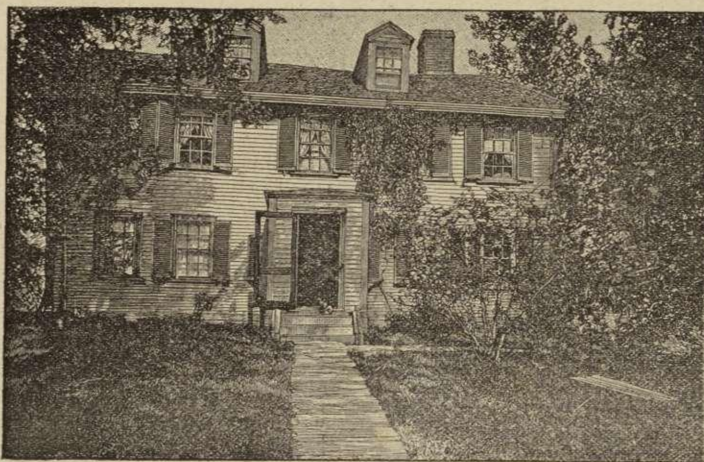

Judson's geboortehuis.

„Hoe kwaamt ge er toe dien brief te schrijven?" Stilzwijgen.

„Wat houdt hij in?"

„Als 't u blieft vader, lees hem."

„Ik lees de brieven van anderen niet. Open en lees mij zelf je brief voor."

Adoniram opende nu den brief, neurïde zoo wat den geheelen inhoud voor en reikte toen het stuk zijn vader over. Deze las, vroeg om de courant, die tot dat schrijven aangespoord had, en nadat hij beiden gelezen en herlezen had, legde hij beide stukken neer, kruiste zijn handen op zijn knieën en staarde onafgebroken in 't vuur. Adoniram stond stilzwijgend bij hem en beschouwde aandachtig zijns vaders blik en trachtte uit te vorschen, of hij kans had als overtreder bestraft of als scherpzinnige geprezen te worden. Toen de vader uit zijn mijmering ontwaakte, begon hij een ander gesprek aan te knoopen en van den brief werd geen woord meer gemeld. Aan den anderen morgen deelde de vader aan Adoniram mede, dat hij een raadselboek voor hem gekocht had en zoodra hij al deze raadsels zou opgelost hebben, zou hij nog een zwaarder van dien aard krijgen.

„Gij zijt een zeer scherpzinnige jongen, Adoniram," voegde hij er aan toe, terwijl hij hem met ongewone beminnelijkheid over zijn hoofd streek, „en ik verwacht, dat gij een groot man zult worden." Adoniram greep het raadselboek met vreugde aan, maar werd zeer verrast en verbaasd, toen hij bemerkte dat het het rekenboek was, dat op de school in de eerste klas gebruikt werd. Maar zijn vader had hem geprezen en wanneer er iets raadselachtigs in de rekenkunst was, dan was hij er zeker van, dat ze hem bevallen zou, en zoo besloot hij, om met toewijding aan de studie te trekken. Eer hij zijn 10de jaar bereikt had, was hij reeds beroemd als een uitstekende leerling, bijzonder in het rekenen.

Een heer, die in eene nabijgelegen stad woonde, zond hem eens een vraagstuk met toezegging van een Dollar voor de goede oplossing. Adoniram trok zich in zijn kamer terug. De Dollar blonk hem wel in de oogen, maar meer gewicht hechtte hij er aan, dat zijn verworven roem op 't spel stond. Aan den morgen van den tweeden dag werd hij uit zijn afzondering geroepen om met zijn kleinen broer, die ziek was, zich wat bezig te houden. Hij kwam met tegenzin, doch zonder te morren, want de opvoeding der ouders was zoodanig, dat geen kind aan tegenstribbelen dacht. Het hem gegeven proefwerk was een huis te bouwen. Hij legde een buitengewoon sterken grondslag, en ging langzaam en zeer voorzichtig met het bouwen voort, tot hij plotseling uitriep: „Dat is het! Ik heb het!" Het halfvoltooide gebouw latende liggen, liep hij in zijn kamer, om het resultaat op te schrijven. De proef was geleverd, de Dollar verdiend en zijn roem gehandhaafd.

(Wordt vervolgd.)

Wij dienen daar net zoo ernstig bij bepaald te worden, als een zekere leeraar in Israël, die om de vreeze der Joden in den nacht tot den Heiland kwam. Let wel! het was een leeraar der Joden, — een overste, zooals wij het noemen, doorkneed in de Schriften en ondertusschen er niets van verstaande.

Waarschijnlijk meende hij ook in te gaan — zooals duizenden in onze dagen, — met wat aangeleerde Schriftkennis en eigenwilligen godsdienst. Vlijtig Bijbelonderzoek, getrouw opgaan naar de synagoge, ernstige oefening in de geboden der Wet, een onberispelijk leven, dat alleen scheen genoeg te zijn, tot tijd en wijle, dat God eene onvoldaanheid in zijn harte werkte en eene begeerte om toch meer in de boeken van Mozes en de Profeten in te dringen.

Daar hoort hij van een wonderdoenden leeraar, machtig in woorden, wonderlijk in daden.

Hem zou hij toch gaarne eens hooren.

Wel smaden velen Hem, en rekent men het iemand tot schande, vooral iemand van ontwikkeling (gelijk Nicodemus) tot zijne discipelen te behooren, maar de begeerte tot meerder licht werkt zóó sterk, dat hij het in het duister waagt dien Profeet uit Nazareth te bezoeken. „Rabbi!" zegt hij, „wij weten, dat Gij zijt een Leeraar, van God gekomen, want niemand kan deze teekenen doen, die Gij doet, zoo God met hem niet is."

De Heere Jezus toont dadelijk zoo'n leeraar te zijn, als Nicodemus Hem noemt, ofschoon hij de kracht van zijne eigen woorden niet gevoelde.

Een leeraar, van God gekomen, zal hem Goddelijke zaken openbaren, waarover hij nooit heeft nagedacht, wier bestaan hij zelfs niet vermoedde.

Het ging hem als duizenden Israëlieten in Jesaja's tijd, wier eenige grond voor hunne zaligheid hun getrouwe tempelgang was, die meenden nergens den Heere nabij te zijn, dan in de steenen voorhoven.

„Alzoo zegt de Heere," roept Jesaja in hoofdstuk 69, „de hemel is mijn troon, en de aarde is de voetbank mijner voeten; waar zou dat huis zijn, dat gijlieden Mij zoudt bouwen? en waar is de plaats mijner rust?"

Afgoden kan de mensch in zoo'n enge ruimte besluiten — niet het oneindige Wezen.

Afgodenoffers heeten het dan ook, die in zulk een zin gebracht worden.

In Jesaja 66 : 3 lezen wij: „Wie eenen os slacht, slaat een man; wie een lam offert, breekt eenen hond den hals; wie spijsoffer offert, is als die zwijnenbloed offert; wie wierook brandt ten gedenkoffer, is als die eenen afgod zegent."

Ziedaar den walg, dien God van zulken dienst heeft.

In die verkeerde gestalte stond Nicodemus nog.

Zijne eigen wijsheid moest dwaasheid worden.

„Op dezen zal ik zien, op den *arme* en *verslagene* van geest, en die voor mijn Woord beeft" (Jesaja 68 : 2). Jezus antwoordde en zeide tot hem: „Tenzij dat iemand wederom geboren worde, hij kan het koninkrijk Gods niet zien."

Wonderspreukig voor dien overste der Joden; „Hoe kan een mensch geboren worden, nu oud zijnde?"

En hoe vreemd voor den vleeschelijken mensch ook, zonder wedergeboorte gaat men voor eeuwig verloren. Daar wandelen ze heen, die duizenden, met snelle vaart den afgrond tegemoet; met een ingebeelden Hemel, naar de hel, zonder dadelijke kennis van de wedergeboorte. Zij behooren in naam tot de Christelijke kerk; zij zeggen te strijden voor de eere Gods; zij branden wierook. Een gedenkoffer, verkiezen zich zelf eenen weg, doch ...... hunne ziel heeft lust aan hunne verfoeiselen.

Gods ware kinderen, die armen en verslagenen van geest, kunnen ze niet dulden.

Ze willen niet met hen verkeeren en den zachtsten naam, dien zij voor hen weten uit te denken, is: *de ziekelijken.*

Zelf zijn ze dood, zonder het te begrijpen.

Als Israël van weleer werken ze om den Heere heerlijk te maken. Hem, die niet van menschen handen behoeft gediend te worden, als iets behoevende, Die verheerlijkt is in Zich zelf.

Andermaal treedt Jesaja hen tegemoet: „Hoort des Heeren woord, gij, die voor Zijn woord beeft! Uwe broeders, die U haten, die u verre afzonderen, om Mijns Naams wil, zeggen: „Dat de Heere heerlijk worde!" Doch Hij zal verschijnen tot ulieder vreugde; zij daarentegen zullen beschaamd worden."

Zij vormen eene zoogenaamde Kerk, gelijk de profeet in hetzelfde hoofdstuk uitdrukt: „Eer zij barensnood had, heeft zij gebaard; eer haar smart overkwam, zoo is zij van een knechtje verlost." Ja van een knechtje, geen zoon; van een dienstbare, geen vrije.

Met Zion gaat het anders. Zion heeft weeën *gekregen en zij heeft hare zonen gebaard.*

Die zonen mogen erven en ontvangen straks die onverderfelijke en onbevlekte en onverwelkelijke erfenis, die voor hen weggelegd is in de Hemelen.

In het geestelijke dan ook geene geboorte, zonder smarten. Welk kind Gods weet er niet van te getuigen, eer hem de uitroep van de lippen kwam: „Ook *ik* in Zion geboren?"

Misschien vindt u dit onderwerp wat vreemd, maar ik gevoelde mij gedrongen in 't bijzonder hierop te wijzen, opdat wij ons toch niet door alle ijdel geroep van de wijs laten brengen."

INGEZONDEN.

Den 24 Februari j.l. vierden de Christelijke Jongelingsvereeniging „Jeriël" en de Jongedochtersvereeniging „Evangeline" hun tweede jaarfeest in de kerk der Baptisten alhier. Ook was de Christelijke Zangvereeniging „Onderling genoegen" daarbij tegenwoordig, terwijl tevens de Gemeente en haar Voorganger tot bijwoning van hun feest waren uitgenoodigd.

Nadat door den President, die ook feestleider was, een welkomstwoord was gesproken, werd de vergadering geopend met het zingen van Gezang 12 : 1 en gebed door den President, die daarna een gedeelte uit Gods Woord las en een enkel woord daarover sprak. Hierop volgden de verslagen der bestuursleden der Jongel.- en Jonged.-ver., die nogal moedgevend waren. Ook was onze Zustervereeniging „Onderzoek de Schriften" uit Zutphen door 2 afgevaardigden in ons midden vertegenwoordigd. De heer Roeles, Voorganger der Gemeente, sprak een goed woord tot de beide Vereenigingen. Zoo nu en dan liet de Zangvereeniging, die ongeveer 35 leden telt en waarvan onze President tevens Dirigent is, ook nog eenige nummers hooren, waaruit tot aller genoegen bleek, dat zij in dien tijd nog al wat geleerd hadden. Zoo wisselde het een het ander af. Er waren buitendien tal van voordrachten en samenspraken, waaronder ernstige en luimige.

Aangenaam werden wij nog verrast, doordat het fanfarecorps „Elad," — afdeeling van de Jongel.-ver. uit Zutphen, — zonder dat wij zulks wisten, tot ons overgekomen was en eensklaps voor de kerk het „Tranvaalsche Volkslied" hooren liet en daarna binnenkwam. Veel werd er dezen avond nog gesproken, en ondertusschen zorgden de dienende Martha's, dat wij van het noodige voorzien werden. Maar al te spoedig was dan ook het uur van scheiden weer aangebroken. Wij hopen echter met nieuwen moed dit nieuwe jaar in te gaan en 't is onze bede, dat door het werk der Jongel.- en Jonged.-vereeniging nog vele zondaars tot den Heer gebracht mogen worden. Verder bevelen wij onze beide kleine Vereenigingen in de voorbede der broeders en zusters aan.

DEVENTER. B. DE VRIES,
Secretaris der
Jongelingsvereeniging „Jeriël."

Waarde Theofilus!

In mijn vorigen brief gaf ik je een verslag van het halve-eeuwfeest van onzen dominé; nu wil ik eens met je keuvelen over den rijkdom, dien wij bezitten. Ik veronderstel niet, dat je eenige kisten met effecten hebt, o neen, ik hoop, dat je veel rijker bent. Effecten zijn wel mooie papiertjes, en het is zeer geriefelijk als je ze hebt, zeker, maar bezitten wij beiden niet ontzaggelijk meer? Laatst las ik eens in Openbaring 2; daar stond zoo treffend van armoedige menschen tusschen haakjes: (d o c h g i j z ij t r ij k) Ja, ja, dacht ik toen, dat is het, dat is het ware! G ij z ij t r ij k. Wat hebben we niet eenen rijken God, eenen liefdevollen Heiland, een in al de waarheid leidenden Geest? Wat zouden we meer wenschen!? Wat er ook kome in het leven, (en hoeveel leed en zorg komt daarin niet voor), dan werpen we dat maar op God. Hij zelf heeft ons daartoe verlof gegeven: „Werpt **al** uwe bekommernissen op Mij." Och, och, wat ligt er niet in dit verlof opgesloten! Dagelijks maken we ons menige bekommernis, zoodat we geheel gebogen komen te loopen, vanwege het groote pak bekommernissen, dat we op onze schouders torschen. In waarheid echter; het is zeer dwaas, dat pak te dragen; de Heere geeft ons immers zoo *liefderijk verlof, om dat maar op Hem te w e r p e n.* Op dat woordje **al** kunnen we ook niet te zwaar drukken. Zondige en niet-zondige bekommernissen, dat alles brengen we maar naar den Heer. Hij zelven noodigt ons daartoe uit. En zouden we dan daaraan geen gevolg geven? O, zeker, er behoort eene zekere vrijmoedigheid toe, om zich 's Heeren beloften toe te eigenen. — Maar bestaat niet juist daarin onze rijkdom? Wij moeten nemen, maar gewillig aannemen, wat ons aangeboden wordt. Daar houdt de Heere ook van. Of dacht je soms, dat de Heere al die beloften maar voor de leus gegeven had? Neen immers! Al die beloften zijn aan ons gegeven, om ze te gebruiken; niet om maar ze eventjes te lezen en dan te zeggen: dat is alles heel mooi. Ik geloof, dat het beter zou zijn, heelemaal niets te zeggen, en ze alle maar dankbaar te aanvaarden.

O! waarde vriend, wat zijn we rijk, wanneer we in volkomen bezit zijn van dien God, wanneer wij het algeheele eigendom zijn van Christus! Met al onze nooden en behoeften kunnen wij vrij tot Hem gaan. Hij noodt ons zoo vriendelijk om tot Hem te komen. Hij verlangt, om vaderlijk voor ons te zorgen.

Sommige menschen zeggen, den Heere niet te kunnen dienen, dewijl zij zoo weinig tijd daarvoor hebben, of omdat ze te vele werkzaamheden hebben, om zich goed bij den Heere te kunnen bepalen. Maar is dit niet dwaas? Hoe drukker we het hebben, hoe meer werkzaamheden, des te meer hebben we toch eenen Heere noodig, die ons daarin helpt. Hoe drukker b. v. de huismoeder het heeft met hare huishouding en kinderen, des te meer heeft zij ook eenen helper noodig, die haar daarin helpt, op wien zij al hare bekommernissen werpen kan.

Daarom, waarde Theofilus, dewijl ik niet denk, dat je zonder bekommernissen bent, of zult blijven, wil steeds daaraan denken, dat we eenen machtigen God hebben, op wien we kunnen vertrouwen en bouwen. Heb je strijd, druk of droefenis, dan maar het op den Heere geworpen. Hij is machtig het te dragen en bovendien veroorlooft Hij vriendelijk, a l u w e b e k o m m e r n i s s e n o p H e m t e w e r p e n.

Nu, tot later.

STADSK., Maart 1900. AITZE.

EEN EN ANDER.

*** G o d s d i e n s t w a a n z i n. In „De Groninger Kerkbode" leest men het volgende:

Ik was dezer dagen te Veenendaal, waar ik hoorde van „Zwarte Jannetje." Het meisje had aanvankelijk plan, onderwijzeres te worden. Ze werd in het gezin aangezien als iemand, die voor wat groots bestemd was. Ze begon met het lezen der Schrift voor hare huisgenooten. In het gezin zelf was Gods Woord nooit in eere geweest en er was geen kennis der Waarheid. Jannetje begon het gelezene te verklaren en beeldde zich in, dat het haar beter afging wanneer ze de haren los maakte. Van het losmaken der haren kwam ze tot het losmaken van haar jurk en van elk kleedingstuk, dat haar belemmerde in het vrijelijk laten doorwerken van wat zij noemde „de Geest." Ze kreeg stuiptrekkingen, verschijningen, openbaringen, en wanneer ze dan op den vloer neerlag, geraakte ze hoe langer zoo meer in wilde vervoering. Van de huisgenooten, die haar als iets bijzonders aanzagen, schreed de propaganda voort tot bekenden en familieleden. Uit Polsbroek, niet ver van Gouda, kwamen er, om het wonder te aanschouwen. Ze is nu op dit oogenblik zoover, dat ze zich uitgeeft voor de vrouw van Christus en hare volgelingen haar daarvoor ook houden. Ze mag de aarde niet meer aanraken met hare heilige voeten. Hare volgelingen uit enkele Hollandsche plaatsen, die in goeden doen schijnen, hebben daarvoor dan ook gezorgd. Voor haar werd eene prachtige woning gebouwd, zooals in Veenendaal wellicht geen tweede is. Keurig gemeubileerd. Een brugje werd gelegd, wat den volgelingen wellicht duizend gulden kostte, om te zorgen, dat het rijtuig vlak bij haar stoep kon rijden, wanneer de profetesse naar elders moest om te profeteeren. Allerlei dolle dingen worden van die samenkomsten te Veenendaal verteld. Zoo bijv. is men samen; allen staan op, springen rondom de tafel en schreeuwen bijvoorbeeld het kreupelrijm:

Onze Dirk, de jongste zoon,
Die moet zitten op den troon,
Zonen, zonen!
Troonen, troonen!

Jannetje krijgt dan stuiptrekkingen en oefent een meer dan magischen invloed uit op hare volgelingen. Wie niet, zooals ze dat noemen, „wil vallen voor het recht van 't vrouwtje," wordt buiten de familie gesloten. Zoo verliet de broer zijn wettige vrouw, op wie hij anders niets tegen had.

De toestand schijnt aldaar ook van dien aard, dat gevaar voor het leven volstrekt niet is buitengesloten, omdat men ook door lichamelijke tuchtiging den duivel tracht te weren!

Ongetwijfeld is dit nauwkeuriger onderzoek waard. Ongewapend zou ik dit echter niet aandurven, want indien Jannetje „den geest" kreeg, kon het er wel eens minder geestelijk naar toe gaan.

Onder de Veenendalers zelf heeft ze geen aanhang, maar op verderen afstand schijnt ze hier en daar in reuke van bijzondere heiligheid te staan.

Dergelijke verschijnselen zijn ongetwijfeld ernstige roepstemmen voor ieder, om toch wel toe te zien. In 't bijzonder ook voor de ouders, om in hunne kinderen niet den hoogheidswaanzin te voeden, welke ook „Jannetje" blijkbaar bedorven heeft. Hoever het ook met haar reeds gekomen is, kan ook daaruit blijken, dat hare volgelingen, wanneer ze stuiptrekkend op den vloer ligt uitgestrekt, haar omringen en uitgalmen:

Haar naam moet eeuwig eer ontvangen
Men love haar vroeg en spa, enz.

Ik hoorde, dat „Jannetje" zelfs het plan heeft opgevat, eene nieuwe uitgave van den Bijbel te bewerken, die dan natuurlijk beter hare plannen zal kunnen dienen.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. In de Tweede Kamer houdt men zich tegenwoordig druk bezig met het wetsontwerp Leerplicht, waardoor de ouders zullen gedwongen worden hunne kinderen voor een bepaalden tijd naar school te zenden. Sommigen staan deze dwangwet voor, met 't oog op ouders, die onverschillig zijn voor 't belang hunner kinderen met betrekking tot 't onderwijs, en willen die wet doen voorkomen als een noodzakelijke bescherming dier kinderen, wat hun niet bijzonder gelukt, omdat de bewijzen geleverd worden, dat in andere landen, waar leerplicht heerscht, het schoolverzuim grooter is dan bij ons te lande. Anderen vinden 't een vernedering voor het vrije Nederlandsche volk, dat door dwangbepalingen slechts onwillig wordt, en meenen dat voor onverschillige ouders wel maatregelen bestaan om 't schoolverzuim tegen te gaan, dat ook zonder leerplicht reeds afneemt. De heer Troelstra meent, dat 't schoolverzuim zijn oorzaak heeft in onvoldoende schoolruimte, zoodat de dwang wel eerst op de autoriteiten moet uitgeoefend worden. Ook moet volgens spr. kinderarbeid gedurende schoolplichtigen leeftijd door de wet verboden worden, omdat daardoor ook veel verzuim ontstaat. Bij genoegzame wijziging en verbetering zou zijne partij het ontwerp niet vijandig zijn, hoewel 't hun geestdrift niet opwekt.

In Appeltern komen nog al ongeregeldheden voor, na het vertrek van de marechaussees. Een broer en zuster van Scherff, die hunne schoonzuster een bezoek kwamen brengen en zich niet door den Burgemeester wilden laten raden, werden met een hagelbui van steenen door de op gewonden menigte begroet, zoodat het meisje een bloedende wond bekwam. De politie stond er machteloos tegenover. Ook bij 't hoofd der Chr. school werden de ruiten ingeworpen en 't is te vreezen, dat de bevolking zich langzamerhand zal keeren tegen al wat protestant is.

Frankrijk. In Parijs maakt men zich al druk met de tentoonstelling. De prefect Lepine heeft aan de Gemeenteraad versterking van politiemacht aangevraagd, waartoe nog 1239 man en 3 millioen francs noodig waren, maar de Raad wilde daar niet intreden. Eindelijk is 500.000 fr. beschikbaar gesteld, waarbij de Staat en 't tentoonstellingsbestuur nog evenzooveel zullen voegen, en waarvoor nu 500 agenten zullen worden aangesteld. Bovendien zal voor de veiligheid een hulpschip met brandspuit en reddingstoestellen in de Seine posteeren om in geval van nood of brand terstond hulp te verleenen.

Denemarken. Te Kopenhagen heeft men eene vergadering gehouden over den verkoop van de West-Indische eilandjes aan de Ver. Staten, waar sommigen zich voor, anderen zich sterk tegen verklaarden, hoewel een Deensch blad oordeelt, dat van de gunstige gelegenheid gebruik moet worden gemaakt om de minder belangrijke eilandjes voor een goeden prijs van de hand te doen, die toch aan Denemarken voortdurend geld kosten.

Duitschland. De Rijksdag heeft het voorstel, om de dictatuur in Elzas Lotharingen af te schaffen, aangenomen. Te Berlijn heerscht tegenwoordig de influenza, waardoor de sterfte aanmerkelijk boven 't gewone cijfer stijgt.

Engeland. Reeds meermalen poogde men in Engeland den werkdag van 8 uren in de mijnen in te voeren en nu is 't nog eens weer mislukt, hoewel de meerderheid, die er zich tegen verzette, kleiner was dan voorheen, wat te verwachten geeft, dat 'top den duur er nog wel toe zal komen. Van den oorlog in

Z.-Afrika hoort men op 't oogenblik weer niet veel. De gevangenneming van Cronjé, die zich tegenover zulk een tienvoudige overmacht wel overgeven moest, en het ontzet van Ladysmith, nadat Joubert afgetrokken was om elders hulp te bieden, hebben de Engelschen natuurlijk veel vreugde bereid, na zoo menige nederlaag, en hoewel Cronjé's heldenmoed door de Engelschen zelfs geprezen wordt, is 't niet te ontkennen, dat de Boeren veel terrein verloren hebben en de strijd meer in de nabijheid van hun eigen land is verplaatst geworden. Reeds hebben de Engelschen een Boerenstrijdmacht ten Oosten van Paardeberg ontmoet, die op 6000 man gerekend wordt, terwijl nog een ander Boerenleger ten Zuidwesten van Paardeberg gezien is, die vermoedelijk den weg naar Bloemfontein voor Roberts zullen trachten af te snijden. Of 't hun gelukken zal? Dit is zeker, dat er vooralsnog niet van vredesonderhandelingen sprake kan zijn, want de Engelschen willen eerst Pretoria hebben en dat zullen de Boeren nog wel eerst beproeven te verhinderen.

S. K. K.

CORRESPONDENTIE.

Br. H. E. te C. Wij meenen het door u ons gezonden stukje, dat de vorm heeft van een gemeentelijk bericht, niet te mogen opnemen. Waar zouden we blijven als wij van elken kleinen kring, die buiten gemeentelijk verband, op zich zelf gaat staan en van iedereen, die zich als prediker en dooper opwerpt, berichten, als gemeenteberichten, zouden opnemen! God is een God van orde, en wij meenen aan eene wijze van optreden, als bij u geschiedt, geen sanctie te mogen verleenen.

Iedere kleine broederkring, nog te klein of te zwak om eene Gemeente te vormen, die door wijde afstanden van eene zelfstandige gemeente afgezonderd moet leven, kan wel zijn eigen samenkomsten en verschilden arbeid hebben, maar behoort zich als station gemeentelijk in verbinding met de naastbij bestaande gemeente te stellen. Dan is er een geregeld overzicht en kan er orde in het onderling verband der gemeenten blijven bestaan, en daarover wil God zijn zegen geven.

REDACTIE.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van K. O. te Amsterdam f 33.92; van C. P. te Deventer f 5.94½.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending.

Van de Gemeente te 't Zandt f 5.

N. v. BEEK.

Voor den Unie-cent.

Ontvangen door br. Peters te Deventer va br. Jansen in Duisburg f 12; van br. D. f 0.5 en van zr. S. te Foxhol f 0.52; van de Gem te 't Zandt f 3.00.

Voor het Studiefonds.

Ontvangen van de Gem. te Amsterdam f 6.66½.

F. J. VAN MEERLOO.

ADVERTENTIEN.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 12—18 Maart.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: En zeide tot hem: Volg Mij. Luc. 5 : 27.

Maandag 12 Maart. Marc. 2 : 13—22. Jezus in het huis van Mattheüs. Hier heet Mattheüs, de evangelist: Levi. Hij was één van de gehate tollenaars, maar Jezus maakte hem tot Apostel.

Dinsdag 13 Maart. Matth. 4 : 12—22. Roeping tot den dienst. Elk discipel van Jezus moet wat opgeven, maar wanneer dat hart veranderd is, is het niet zwaar.

Woensdag 14 Maart. Luc. 19 : 1—10. Inkeer tot eenen tollenaar. De Farizeërs konden het niet begrijpen, hoe Jezus zich zoo bekommeren kon, over diegenen, welke zij verachten. Deze nederdalende liefde zoude elk arm veracht zondaar bemoedigen.

Donderdag 15 Maart. Marc. 1 : 38—45. Aanraking van eenen melaatsche. Jezus had hem wel van verre kunnen genezen, maar om zijn medelijden, alsook zijne macht te bewijzen, roerde Hij den melaatsche aan, van welken zich alle menschen op eenen afstand hielden.

Vrijdag 16 Maart. Luc. 7 : 29—35. De vriend der zondaars. Zoo noemden Hem toen zijne vijanden uit spot en hoon, maar wij noemen Hem zoo uit dankbaarheid, want slechts omdat Hij het is, durven wij hopen, dat Hij ook onze vriend is.

Zaterdag 17 Maart. 1 Tim. 1 : 12—17. De voornaamste der zondaars. Iemand, die Jezus navolgt, wordt hoe langer hoe meer van zonden overtuigd. Wanneer Jezus echter den grootste aller zondaren aangenomen heeft, dan behoeft geen enkele vertwijfelen.

Zondag 18 Maart. Luc. 5 : 27—39. Levi's feestmaal. Dit is een ander bericht over het feest. Levi „verliet alles," maar hij vond dien Heiland, en het feest was een bewijs zijner vreugde over zijne bekeering.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 673 DONDERDAG 15 Maart 1900. 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

ZAAIEN.

Werpt uw brood uit op het water, want gij zult het vinden na vele dagen.

De zaden der edelste planten
Zijn lang soms verscholen in de aard;
Veel weken is de eikel verborgen.
Alvorens zijn spruit wordt ontwaard,
En is door der kinderen handen
Die eikel in de aarde gepoot,
Dan kijken ze en graven ze telkens,
En zeggen: „Onze eikel is dood!"
Maar als zij een mosterdzaad zaaien.
Dan zien zij ras vrucht op hun werk:
Slechts korten tijd is er verloopen,
Of 't plantje is reeds groen en reeds sterk.

Discipelen des Heeren! een lesje
Geeft u dit verschillend zaad;
Het gaat op 't gebied van de planten
Gelijk het in 't harte vaak gaat.
Wat zaaidet gij menigen eikel,
Waarvan nog geen spruitje verscheen;
Uw wachten en kijken, scheen vruchtloos;
Vergeefsch was uw klagend geween.
Maar wacht in 't geloof; want uw zaaisel
Is geenszins verloren gegaan;
De tijd der ontkieming zal komen
En 't uur der ontspruiting zal slaan.

ONDERLINGE VERZOENING.

Zoo gij dan uwe gave wilt op het altaar offeren, en aldaar gedachtig wordt, dat uw broeder iets tegen u heeft, laat daar uwe gave voor het altaar en ga heen, verzoen u eerst met uwen broeder, en kom dan en offer uwe gave.
Matth. 5 : 23, 24.

Niets werkt schadelijker onder de kinderen Gods dan onderlinge twist en verdeeldheid. Het geestelijk leven wordt er door gedood, de werkkracht verlamd, de liefde verdoofd en Gods naam gelasterd. Geen wonder, dat onze tegenpartijder — de duivel — juist op deze wijze zijn slag tracht te slaan. Elke gelegenheid neemt de vorst der duisternis te baat om het zaad van twist en tweedracht met volle hand uit te strooien en, helaas, het vindt hier en daar op den akker van Gods Koninkrijk maar al te gereede opname. De Heer laat het dan eensdeels ook niet aan opwekkingen tot waakzaamheid ontbreken en anderzijds evenmin aan besliste en ernstige aanwijzingen hoe men zich te gedragen heeft tegenover degenen, „die iets tegen ons hebben."

Met bovenstaande woorden wil de Heer volstrekt niet zeggen, dat gij *slechts dan* aan verzoening met uwen broeder (of zuster) zult denken, wanneer gij u tot het altaar begeeft. De zin dier woorden is *deze*: Wat gij ooit doet of doen zult, zij het werk nog zoo goed, nog zoo heilig of hoog noodig, laat alles liggen en verzoen u eerst met uwen broeder, als het allernoodzakelijkste. (Efeze 4 : 26.) Dat diegenen zondigen, die b.v. onverzoend zouden plaats nemen aan den avondmaalsdisch, of ter wille van een onverzoenden toestand zich zouden onttrekken, is ongetwijfeld; doch is ook zeer af te keuren, wanneer men slechts bij gelegenheid van avondmaalsviering zich met den broeder verzoent. Ondertusschen is verzoening en een nauwgezet zelfonderzoek nooit dringender noodig dan bij verrichting van d' een of andere huiselijke of openbare godsdienstige verrichting. Alle godsdienst met een onverzoend hart is ijdel. Sommigen schijnen te meenen, dat hun verkeerde verhouding tegenover anderen geen wezenlijken invloed heeft op hun verhouding tegenover God. Schromelijke zelfmisleiding. „Ga heen," zoo heet het, „verzoen u eerst met uwen broeder en kom dan."

Geene taak valt echter aan menig Christen moeilijker, dan zich oprecht te verzoenen met iemand, die hem of haar beleedigd heeft. Een dierlijke zucht naar wraak en wedervergelding komt er in hunne ziel tegen op; de hoogmoed spreekt onder het masker van een edel zelfgevoel, met luider stem, wil geen afstand doen van zijne rechten, en zegt: anderen moeten zoowel tot mij komen, als ik tot hen; ik ben geene oorzaak van de twist geweest, waarom zou ik nu moeten doen alsof ik alleen de schuldige ware? Het wederstrevige hart, hoewel van den plicht tot verzoening overtuigd, zoekt alsdan alle gronden van verontschuldiging, wanneer het weigert, den eersten stap te doen. Men vindt dan duizend schijnbare uitvluchten om zich voor God, voor menschen en voor zichzelven te rechtvaardigen.

Wij noemen ons navolgelingen van Jezus. Doch met welk recht, indien de vergevensgezindheid van Christus niet bij ons gevonden wordt? Christus kwam tot ons, die Zijne vijanden waren; Christus stierf voor ons, toen wij nog zondaars waren en maakte daardoor onze verzoening met God mogelijk. Hoe menigmaal heeft Hij ons niet gebeden ons met God te laten verzoenen? Wij kwamen niet het eerst tot Hem en baden om vergeving, neen, Hij kwam tot ons — en, helaas! hoe menigmaal te vergeefs — en bood ons vergeving aan. Waarom? Christus had ons lief en wist, dat onze vijandschap in onze gewisse, eeuwige ondergang zou eindigen. Daarom heeft Hij al 't mogelijke in 't werk gesteld onze vijandschap tegenover Hem te overwinnen — geloofd zij Zijn naam! — Hebben wij nu de eernaam eens navolgers van Christus verdiend, wanneer wij met een broeder of zuster onverzoend kunnen blijven?

'k Hoor echter verscheidene „jamaars", waarvan 'k hier eenige van de meest gebruikelijke laat volgen; doch vooraf herinner 'k u nog aan 't woord des Apostels: „Vergevende de een den ander, zoo iemand tegen iemand eenige klacht heeft, g e l ij k e r w ij s a l s C h r i s t u s u v e r g e v e n h e e f t." (Col. 3: 13).

De eerste tegenbedenking, die in den regel gemaakt wordt bij 't hooren van 's Heilands woord: „Ga eerst tot uwen broeder," is deze: „Ja maar ik heb geen schuld." Men weet dan meestal de betreffende zaak zoo voor te stellen, dat men zelven in het licht en de tegenpartij in de schaduw geplaatst wordt. Dit is op zijn zachts gezegd *onwaar*. Waar twee kribben hebben in den regel ook twee schuld. 't Is echter mogelijk, dat uw broeder of zuster meer schuld heeft; ook is 't mogelijk, dat hij of zij de aanleidende oorzaak tot het geschil is geweest; ja wij willen zelfs eens aannemen, dat gij in zeer geringe mate of eigenlijk in 't geheel niet schuldig zijt, wat maar zelden het geval is. Juist dan zijt gij geroepen tot uwen broeder te gaan en de verzoening te bewerken. Immers het heet niet „indien gij iets tegen uwen broeder hebt," maar „dat uw broeder iets tegen U heeft, ga dan henen, verzoen u eerst." Dit sluit niet uit, dat de eigenlijk schuldige partij *verplicht* is het eerst zijn schuld te erkennen en vergeving u vragen, doch bij verzuim — *schuldig* verzuim daarvan hebt gij van uwe zijde hem daartoe te bewegen, gelijkerwijs Christus met ons heeft gedaan.

„Ja," zegt men „maar ik behoef toch geen afstand te doen van mijn rechten. Ik heb mij in mijn gedrag niets te verwijten. Heengaan en verzoening verlangen, zou zooveel beteekenen, alsof ik mij zelven schuldig wilde verklaren, en belijden, dat het ongelijk aan mijne zijde is." Gij vergeet daarbij, mijn br. of zr., dat een waar discipel moet trachten gelijk te zijn aan zijn Meester. Vergeet daarbij dan niet, dat de Meester het Goddelijk recht handhaafde, daarmede, dat Hij vrijwillig onze schuld op zich nam en deed, alsof Hij de schuldige ware. Hij heeft aldus onze zonden in Zijn lichaam verzoend aan het Kruis. Wanneer gij nu als onschuldige de schuld van uw tegenpartij op u neemt, en hem of haar daardoor tot verzoening leidt, dan toont gij u daarin een ware volgeling van Christus. Buitendien geeft niets ter wereld ons het recht onze eigene rechters te zijn en alzoo in lijnrechte tegenspraak te handelen met het duidelijk bevel des Heeren. „Ga henen en verzoen u eerst met uwen broeder."

„Ja maar," zoo hoor ik nog iemand zeggen, „ik vrees, dat 'k aldus handelende hem of haar ten zeerste schaden zou. Hij wordt daardoor niet genezen." Dit „ja maar" heeft ten minste een schijn van liefde, doch 't is ook niet meer dan *schijn*. — Geen bespraakter en scherpzinniger advokaat als vleesch en bloed, wanneer het geldt tegen de uitvoering van den wil des Heeren te appelleeren. — In de eerste plaats is het een openbaring van ongeloof, te meenen, dat men een verkeerden of ondoelmatigen weg betreedt, wanneer men het door den Heer zelf ons aangewezene spoor volgt. Zoo dan is het een blijk van lief-

deloosheid met een br. of zr. in onverzoenden toestand te kunnen blijven leven. En eindelijk is het in den grond der zaak de hoogmoed, die ons verhindert de minste — of in het Koninkrijk Gods de meeste — te zijn. Ge ziet dus, dat ook in dezen de drielingen: ongeloof, liefdeloosheid en hoogmoed, samenspannen tegen den Heer en Zijn Koninkrijk, die, helaas, menigeen verhinderen, de waarheid gehoorzaam te zijn.

Wij zouden nog heel wat „ja maars" kunnen noemen. De besprokene tegenbedenkingen zijn echter, dunkt mij, voldoende, om u aan te toonen op welken bodem die „ja maars" groeien. Het is en blijft ontegenzeggelijk waar, dat, wie in dezen wil handelen naar het woord, overeenkomstig het voorbeeld en volgens den Geest des Heeren, henen moet gaan en zich verzoenen met zijnen broeder. Zoo doende wordt de duivel beschaamd, God verheerlijkt, anderen gezegend en gij zelf gelukkig.

Zijn er nog menschen, die u miskennen, menschen, die gij tot hiertoe niet kondet dulden, leg den grond tot verzoening! — Het leven is zoo beperkt en vluchtig; ons gemeenschappelijk verwijl op aarde zoo kort. Waarom zullen wij — die straks eeuwig samen zullen zijn — ons 't leven door twist, toorn of drift verbitteren? En buitendien, wie weet of hij, met wien gij in twist leeft, of dien gij misschien hebt beleedigd, niet spoedig in het graf zal zinken? Moet hij de wereld al zuchtende over u verlaten en met deze zucht in de eeuwigheid voor God verschijnen? Hoe zult gij zulks voor God verantwoorden? — Of wie zal u zeggen, wanneer gij zelf het hoofd zult nederbuigen tot den slaap des doods? Zoudt gij onverzoend en echter toch blijmoedig kunnen sterven? Dat niemand zich zelven misleide. Wie onverzoend ten grave daalt, die laat voor zijne erfgenamen een vloek achter.

De verzoening met God vormt den grondslag van onze onderlinge verzoening. Onze wederzijdsche verhouding is echter ook de spiegel van onze verhouding tot God. En wanneer God uwe gave weigert aan te nemen, zoolang gij nog niet met uwen broeder verzoend zijt, of ten minste niet al het mogelijke tot verzoening gedaan hebt, hoe zou de Heer u zelven dan kunnen aannemen?

Ga den heen, verzoen u met uwen broeder om uws broeders wil, maar ook om uws zelfs wil en niet minder om Christus wil.

G. B. P.

Oefening der Goddelijke kracht.

„Geef mij te kennen, wat gij in huis hebt." 2 Kon. 4 : 2.

Het doel onzer geestelijke weelde.

Wij zien uit deze geschiedenis, dat het doel tweeledig is: het betrachten onzer plichten voor God en mensch, en het in stand houden van het nieuwe leven in ons en de Gemeente. Het is ook nu nog waar, de Gemeente is arm en toch bezit ze alles. Niets bezittende en velen rijk makende.

De Gemeente ontving met Pinksteren niets nieuws, noch ontving meer dan gegeven is; ook werden geen nieuwe leerstellingen in de Gemeente gebracht, maar ze ontving kracht om te gebruiken wat ze bezat. Maar het was als op de bruiloft te Kana in Galilea, in het geloovig stil wachten werd het water van apostolische zwakheid veranderd in wijn des levengevenden geestes. Zoo is het ook nu nog. Men hoort voortdurend van menschen, die in een of andere vergadering eenen zegen hebben ontvangen: Ik hoorde er niets nieuws, er waren geene bijzondere geestesopenbaringen, er was niets eigenaardigs, en toch werden er oude waarheden opgehelderd en ontvingen nieuw leven. Menige kool, bijna uitgedoofd, werd opnieuw aangevuurd; en als ik luisterde en peinsde, dan ontbrandde mijn hart in mij en werd zoo opgewekt, dat ik zonder het te willen, begon te getuigen. Mijn koudheid veranderde in warmte, en mijne warmte in gloed. Mijn oude ongeoorloofde gewoonten werden mij een afkeer en ik werd bereid vaarwel te zeggen; ik besloot terstond een einde te maken aan mijn zondige, eigenwillige, onwaardige en God onteerende doeleinden, en gevoelde mij een nieuw mensch in Christus Jezus. Ik ontving nu geen nieuwen Jezus, neen, het was de oude Heiland, dezelfde Verlosser, maar ik zag Hem *nu in een ander licht, de mist was weg.* Hij stond nu in nauwere verbinding met mij; Hij was mij nu dierbaarder dan ooit; Zijn heilig beeld werd mij nu aantrekkelijker. Ik zag Hem nu zoo als ik Hem nog nooit had gezien. Zijn dienst werd mij nu aangenaam, ja, het werd mijn lust en mijn leven. Ik gevoelde mij nu gelukkig en vrij. Maar wat heeft dan toch wel plaats gevonden? De doop des Heiligen Geestes. Het was mijn Pinksteren.

Gods laatste bevel aan de Gemeente.

Zijn laatste bevel aan Zijne Gemeente is: „Leent vaten van buiten van uwe naburen, ledige vaten, maak er niet weinig te hebben." De Gemeente moet hare zelfzucht vaarwel zeggen en mag niet meer uitsluitend op hare eigene zaken letten; zij moet vervuld worden met medelijden en innerlijke barmhartigheid; zij moet de hongerigen voeden, de verlorenen zoeken, de ledige vaten vullen; waar het ook zij, in het buiten of in het binnenland. De Gemeente is het licht der wereld, maar heeft het verborgen onder het bed, waarop zij in slaap is gevallen. Het is een wonder, dat zij zich zelf niet in brand gestoken heeft en zoo haar eigen oordeel heeft bewerkt. Zij heeft zelf in weelde geleefd an heeft geen oog gehad voor sociale en geestelijke Lazarussen, die aan hare poort zaten; zij heeft feest gevierd met de wereld, in plaats van de armen en blinden in haar midden te roepen; zij is voortdurend bezig geweest de oude getallen

Adoniram Judson.

EEN APOSTEL ONDER DE BIRMANEN.

3.

In zijn tiende jaar werd hij naar kapitein Morton gestuurd, bij wien hij onderricht in de zeevaartkunde bekwam, waarin hij, gelijk gezegd werd, groote vorderingen maakte. Op school was hij wegens zijne vorderingen in de Grieksche taal beroemd. Zijne schoolkameraden gaven hem den spotnaam Virgilius, of, met betrekking op zijnen bijzonderen hoed, zoowel als op zijn ijverig studeeren: „de uitgegravene Virgilius." Als knaap was hij zeer geestrijk, zelfvertrouwend, zeer bezig en energisch; hij hield meer van zijne boeken, dan van het spel. Zijne zuster had ontelbare bewijzen van zijne teedere liefde tot haar bekomen; evenzoo was hij een groot dierenvriend. Hij las gaarne, en dewijl er toen nog geene boeken voor kinderen waren, wisselde hij af met de theologische boeken uit zijn vaders bibliotheek en de novellen en dergelijke, welke hij in de buurt leenen kon. Het is niet waarschijnlijk, dat de vader zijnen zoon tot het lezen van de laatste zaken aanspoorde, maar daar hij zijnen zoon in de zelfstandigheid gaarne zag ontwikkeld, was hij in zijne vrije uren gewoonlijk zonder opzicht, en dewijl de vader zag, met welk eene begeerte de knaap gewoonlijk de boeken van een ernstig karakter verslond, kon hij niet denken, dat hij ook maar de minste belangstelling kon hebben bij werken van lichteren aard.

Voor Adoniram twaalf jaren oud was, had hij door de bezoekers zijns vaders met lof hooren spreken over eene nieuwe uitlegging van de Openbaring van Johannes. Nu was het juist de Openbaring, welke hij van den bijbel het liefste las; en de weinige boeken daarover, welke zijn vader bezat had hij door gelezen zonder veel licht in deze geheimen verkregen te hebben. Deze nieuwe uitgave was ook in het bezit van een zeer knorrig heer in de buurt. Adoniram moest het hebben, en, nadat hij langen tijd met zijne bedeesdheid geworsteld had, besloot hij eindelijk, om dezen heer te verzoeken, hem dat boek te leenen. Hij ging naar den bezitter, maar werd koud en streng afgewezen. Zijn verdriet daarover was zoo groot, dat hij het zijnen vader mededeelde, waar hij meer deelneming vond, dan hij verwacht had. „Wilde hij het niet leenen," zeide de goede man, „ik wenschte, dat hij het slechts half zoo goed verstaan kon. Maar boeken zult ge hebben, Adoniram, zoo veel als ge lezen kunt. Ik zal ze zelf uit Boston laten komen." Hij volvoerde zijne belofte ook, maar het gewenschte boek over de Openbaring was er niet bij; wellicht uit wijze gronden.

In het jaar 1800 trok de familie naar Braintree, en twee jaren later, toen Adoniram 12 jaren oud was, naar de oude historische stad Plymouth. In 1804 kwam hij op het Rhode Island College — thans Brown Universiteit met één jaar voorsprong. Gedurende zijne studietijd was hij een ijverig student en in het jaar 1807, in den ouderdom van 19 jaren, bekwam hij het einddiploma, alhoewel hij in het laatste jaar zes weken afwezig was geweest en in Plymouth school gehouden had. Hij was zeer eergierig, en één zijner medestudenten zegt van hem, dat hij zich niet herinnert, dat hij ooit om een antwoord is verlegen geweest, of er mede geweifeld heeft. Hij had eenen machtigen mededinger in zijnen vriend Baley, en dit verhoogde waarschijnlijk zijne eergierigheid. Toen hij het hoogste punt in de voorbereidende oefeningen bekomen had, kende zijne vreugde geene grenzen. Hij snelde naar zijne kamer, en schreef: „Lieve vader! ik heb het bekomen! Uwen u liefhebbende zoon Adoniram Judson." Hij maakte dan eenen omweg naar het postkantoor, om het hevige kloppen van zijn hart te bedaren, en om met eene goede houding voor zijne schoolgenooten, en bijzonder voor zijnen wedijverende vriend, te verschijnen.

In den herfst van het jaar 1807 opende de jonge Judson in Plymouth eene privaat-akademie, welke hij ruim vier jaren leidde. Gedurende dezen tijd gaf hij ook twee boeken uit: „De grondbeginselen der Engelsche spraakkunst" en „Rekenboek voor jonge meisjes." Het voornaamste echter in dezen tijd was zijne bekeering.

Toen hij ongeveer veertien jaren oud was, werden zijne studiën door eene ernstige ziekte onderbroken, welke hem in eenen uiterst zwakken toestand bracht, zoodat zijne genezing langen tijd te betwijfelen was. Het duurde langer dan een jaar, voor hij zijne gewone werkzaamheden weder beginnen kon. Vroeger was hij te bedrijvig geweest, om tijd tot stil nadenken te hebben, maar zoodra de hevigheid zijner ziekte voorbij was, dacht hij vele dagen en nachten over zijne toekomstige loopbaan na. Zijne plannen hadden een zeer roemzuchtig karakter. Nu eens was hij een redenaar, dan weer een dichter of staatsman, maar wat hij ook worden zoude, daarvan was hij van zijne luchtkasteelen zeker, het tot den hoogsten graad te brengen. Na eenigen tijd kwam hem eene gedachte voor den geest, die hem in zijn geheel nadenken verbitterde. Aangenomen dat hij den hoogsten trap bereikte, die een mensch slechts beklimmen kan, wat dan? Kon hij zijne eer altoos behouden? Zijne lievelingen van vroegere eeuwen waren reeds lang weer stof geworden, en wat gaf het hem dat de wereld nog over hen pochte? Wat zou het hem geven, dat men na honderd jaren zeggen zoude, dat Amerika zijns gelijken niet gehad had? Hij verwonderde er zich niet over, dat Alexander weende, toen hij het toppunt zijner eergierigheid bereikt had; hij gevoelde, dat hij dat ook zoude hebben gedaan. En dan werd hij onrustig over den omvang zijner eigene booze gedachtenvlucht, maar hij beproefde zich daarmede te troosten, dat het slechts koortsdroomen waren.

Op zekeren dag kwam zijn geest op religieuse overdenkingen terug. Ja, een uitnemend theoloog was zeer goed, alhoewel hij eene wat meer glansrijke loopbaan zoude verkiezen.

(Wordt vervolgd.)

te behouden, of de oude vaten, die ze geërfd had, wat op te poetsen, waarvan sommigen ook nog te ledig waren, en in andere gevallen heeft ze getracht, om altijd nog maar weer die volle vaten te vullen. Dat heeft reeds eeuw in eeuw uit zoo voort gegaan, totdat het licht van de blank gepoetste lamp donkerder werd, en het vuur op het altaar koud werd.

„Breng nu nog een vat." Dat zijn nu, dank zij God, weer de klanken, die men hoort. De Gemeente erkent nu, dat de verre Heidenen hare buren zijn. En kan zij nu ook niet al de ledige vreemde vaten binnen hare muren brengen, zij kan toch de kruik met olie nemen, en die tot de duizende ledige vaten brengen, die daar liggen, om gevuld te worden.

C. MENSINK.

(Uit het Engelsch.)

Van het arbeidsveld.

Onze Uniecentreizigers hebben met einde Febr. hunne werkzaamheden weder nedergelegd en br. H. Bos zond mij zijn eindverslag, dat ongeveer als volgt luidt:

Den 8n Januari vertrok ik naar Stadskanaal om met br. v. Beek in overleg te treden, waar ik heen moest. Ik logeerde daar en ging den volgenden morgen naar Muntendam, waar ik bij br. Naberman en vrouw, die mij reeds wachtten, met vreugde werd ontvangen, als een oude kennis. De broeders en zusters aldaar bezoekende trof ik nog al eenigen krank, o. a. de broederouderling J. Bosma, en dientengevolge werd mij opgedragen de vergadering te leiden. Tweemalen predikte ik 't Evangelie voor een aandachtig gehoor; driemaal woonde ik de bidstond bij en had ook 't genoegen het feest van de Chr. Geh. Onth. Vereeniging mee te kunnen vieren, waar velen tegenwoordig waren. Iemand van 28 jaar oud getuigde daar, ruim acht jaar in de gevangenis te hebben doorgebracht, maar nu den Heer Jezus voor zijn hart te kennen, waartoe het werk der brs. en zrs. het middel in Gods hand was geweest.

Door de ruwe weersgesteldheid, waardoor de wegen soms onbegaanbaar waren, werd ik in mijn huisbezoek wel wat belemmerd, maar toch vond ik nog hier en daar gelegenheid, om met de menschen over 't heil hunner ziel te spreken, en doordat ik boekjes te koop aanbood, kwam soms 't gesprek ook wel eens op den doop der geloovigen, terwijl mijn blauwe knoop dikwijls aanleiding gaf om over de Geh. Onth. te spreken. De ontmoetingen waren dus verschillend en de gesprekken van onderscheiden aard. Bij enkelen was ik vroeger geweest en werd er vriendelijk ontvangen, anderen spotten als ik hun over de waarheid sprak, maar ik trof ook enkelen aan, die, hoewel niet tot de gemeente behoorende, toch gaarne zagen, dat ik hen des Zondags eens wilde opzoeken, wat ik dan in gezelschap van den een of anderen broeder deed. Zoo ontmoette ik nog iemand, die, hoewel nog geen vrede voor zijn hart gevonden hebbende, ook met de wereld niet meer mee kon gaan.

Een paar dagen na ons bezoek ontmoette ik hem weer en hoorde toen tot mijne blijdschap, dat hij vrede had gevonden bij Jezus en al bezig was traktaten te verspreiden.

Van Muntendam reisde ik over Kielwindeweer, waar ik een vriend volgens afspraak bezocht en een nacht doorbracht, naar Foxhol, waar ik bij br. Ziekman met veel vriendelijkheid werd ontvangen. Des Vrijdagsavonds werd ik verzocht een woord te spreken voor een goed bezochte vergadering en des Zondags mocht ik daar de Zondagschoolkinderen bezig houden, anders 't werk van br. Deuzeman, die nu echter al 13 weken ziek is*). Gedenk hem in uwe gebeden, opdat de Heer hem nog spare voor dien nuttigen arbeid.

Tweemaal hielden wij nog Bijbelbespreking in Foxhol en ook bezocht ik een paar malen de zoogenaamde Kremp, bij Martenshoek, waar ik eenige brs. en zrs. (schippers) aantrof en eenmaal had ik gelegenheid op een Geheel Onthouders Vergadering een woord te spreken, waar ik met andere brs. en zrs. naar toe gegaan was.

*) In deze behoefte wordt nu geregeld door de Gemeente van Groningen voorzien. RED.

Buitendien bezocht ik nog Slochteren, waar ik ook vriendelijk ontvangen werd en, vandaar in Foxhol teruggekeerd, nam ik afscheid van de brs. en zrs. en vertrok 3 Maart des morgens met den eersten trein over Zuidbroek naar Stadskanaal, waar ik nog 't een en ander met br. v. Beek te bespreken had, en vertrok dan over Valthermond naar mijne woonplaats, waar de Heer mij de mijnen in zeer goeden welstand deed ontmoeten en wij gezamenlijk den Heer dankten voor de vele bewijzen Zijner genade, ons bewezen.

En nu neem ik van deze gelegenheid gebruik, om de brs. en zrs., die mij op mijne reizen hunne liefde en gastvrijheid betoond hebben, mijn hartelijken dank te betuigen en tevens de Commissie der Unie, die mij dezen winter weder 't vertrouwen schonk, om als Uniecentreiziger te mogen arbeiden, terwijl ik de gevers en verzamelaars van den Uniecent des Heeren rijksten zegen toewensch en mij en de mijnen verder in uw aller voorbede aanbeveel.

Uw broeder in Christus,
H. BOS.

Uit de Gemeenten.

SNEEK. Zondag 4 Maart j.l. was voor onze Gemeente weer een ware feestdag. Een broeder en twee zusters werden door den doop in de Gemeente opgenomen. Ons kerkgebouw was bij die gelegenheid geheel bezet. Onze Voorganger, broeder Kuipers, sprak, naar aanleiding van 1 Korinthe 3 : 23 op eenvoudige, doch treffende wijze, eerst een woord van bemoediging voor den Christen en richtte toen het woord tot de jeugdige doopscandidaten. Hierna werd de doop in alle kalmte voltrokken en vereenigden wij ons daarna met eene talrijke schare rondom den disch des N. Testaments. Eene zuster, die geruimen tijd buiten gemeenschap stond, was na belijdenis van schuld weer toegelaten en zat met ons aan. Voor haar was deze dag dan ook dubbel gezegend, omdat een der pas gedoopte zusters hare oudste dochter was en tevens de eerste hunner kinderen, die aan de Gemeente toegevoegd werd. De andere zuster was het vijfde kind eener weduwe (zuster der Gemeente), die allen den Heer leerden kennen en reeds tot de Gemeente behooren.

Geen wonder dus, dat wij ons konden verblijden met de blijden en den Heer prezen voor zijne liefde in de verhooring onzer gebeden. Moge deze dag een blijvenden zegen achter laten voor de Gemeente en voor de Christenen, die den Heer nog niet in volkomene gehoorzaamheid volgen, en tevens voor hen, die nog steeds van verre staan!

W. J. WIELINGA, Secretaris.

MUNTENDAM. De woorden door den Psalmist geuit in den 126 psalm: „De Heer heeft groote dingen bij ons gedaan, dies zijn wij verblijd," kunnen we, met dank aan onzen God, tot de onzen maken. Want groot was de Heere God in het midden van ons. Dit wenschen wij dan door middel van ons blad mede te deelen.

We kunnen dan vermelden, dat we in het pas verloopen tijdvak veel van 's Heeren zegen mochten genieten, voornamelijk door toebrenging van zondaren. Zoo kwamen er dan in den laatsten tijd onderscheidene personen in ons lokaal, belijdende hunne zonden, wat dan ook de Gemeente aanvuurt om te werken zoo lang het dag is. Hier wordt niet met een gewonen dag gerekend, want we zitten 's nachts nog wel eens tot 11 à 12 uur heel gezellig te keuvelen, waarbij dan in den regel het eene woord het andere uitlokt over ons zalig voorrecht en onze bestemming, en ook komt vaak de zaak der geheelonthouding ter sprake, want werkelijk, die zaak wint hier ook veel veld, zoodat we bijna geen ledenvergadering hebben, of er treden nieuwen tot onze vereeniging toe. Ook hebben we in Februari een heerlijk feest gehad, vanwege de Afd. der N. C. G. O. Ook dit feest zal velen in geheugen blijven, wegens de zegeningen, die de Heer ons ook in dat samenzijn heeft bereid.

Van blijdschap op blijdschap te mogen vermelden, is wel zeldzaam, en toch, wij kunnen niet anders. Op Zondag 4 dezer mochten we het genoegen smaken br. v. Beek voor ons te zien optreden, die op gebruikelijke wijze ons samenzijn opende en onze gedachten leidde naar het tekstwoord: „Eén Heer, één geloof, één doop." Voor dat Z.Eerw. die drie punten behandelde, mochten we nog eerst aanschouwen, dat een broeder door den doop aan de Gemeente werd verbonden, zoodat we ook in dit jaar weer voor de eerste maal ons doopvont mochten zien openen. Een zeer talrijke schare was opgekomen, òf om den doop te aanschouwen, òf om de zeer leerrijke rede aan te hooren, maar de opkomst was zoo groot, dat aan onderscheidene personen den toegang moest worden geweigerd; nochtans liep alles in de beste orde af.

Na afloop der prediking hadden we Avondmaal, vervolgens nog eene onderlinge bespreking aangaande ons gemeenschappelijk leven en daarna keerde een ieder hoogst voldaan en in opgewekte stemming huiswaarts.

H. G. BRINK, Secr.

OPËNDE (Station Haulerwijk.) Een klein berichtje van de Broederschap, alhier, zal den broeders en zusters zeker wel aangenaam zijn. — Den 20 Februari was br. de Vries, van Haulerwijk, tot ons overgekomen, om hier het Evangelie te verkondigen. Wij waren ten zeerste verblijd onzen ouden broeder nog eens te zien, vooral, dewijl hij sedert vele jaren niet meer hier was geweest. Wat hebben we een zegen genoten in dien korten tijd, dat onze broeder hier was! Al dadelijk des avonds heeft onze broeder in de woning van onzen jongen br. K. Boonstra een hartelijk woordje gesproken, en den volgenden dag mochten we ons scharen om den disch des Nieuwen Verbonds, om den dood des Heeren te verkondigen. Dit geschiedde, omdat de reis naar Haulerwijk voor de oudere broeders en zusters aan deze plaats al wat bezwaarlijk wordt. Denzelfden avond hadden we nog prediking in de woning van zr. de Jong, voor eene bevredigende opkomst. En daar de Heere in zijn Woord zegt, dat, waar twee of drie in zijnen naam vergaderd zijn, Hij daar in het midden is, zoo gelooven wij dan ook, dat het niet ongezegend is.

Ook br. Bos is hier niet ongezegend werkzaam geweest, en nog komen er nieuwe zegeningen. — Eene zuster heeft ook den Heere beleden en zal ook, zoo de Heere wil, binnenkort gedoopt worden. En er zullen meerderen volgen, want wij bidden er om.

De Broederschap alhier telt tien leden. Des Zondagsmiddags komen wij bijeen om een gedeelte der Heilige Schrift met elkander te bespreken, welke vergadering geleid wordt door br. H Folkers van Kornhorn. Dit gaat in alle eenvoudigheid; maar zijn het niet juist de eenvoudigen, die de Heere wil gadeslaan?

Ten slotte nog een versje, hetwelk ons geloof uitdrukt:

Als mijn God maar voor mij is,
Wie is dan mij tegen?
Alle druk en droefenis
Werken mij ten zegen.
Aan des vogelvangers strik
Zal Hij mij ontrukken;
Enkel 't stralen van zijn blik
Doet mijn haatren bukken.

Hij, die in zijn liefd' en Zoon
Mij zijn kind wil heeten,
Zal mij op zijn' hemeltroon
Nimmermeer vergeten!
Als ik wandel in Zijn licht,
Zal ik nooit bezwijken!
Leeuwenmuilen sluit Hij dicht,
Bergen doet Hij wijken!

Na hartelijke broedergroete,
E. H. TUINSTRA.

VAN WIJD EN ZIJD.

Het is op verzoek van br. K., dat ik bij exceptie deze rubriek weer vul, en ik moet bekennen, dat het mij vrij wat moeilijker valt, als toen ik geregeld een overzicht gaf van de dingen van verre en nabij. Als naar gewoonte zullen wij weer bij ons eigen landje aanvangen en wat het meest de gemoederen bezig houdt van de heeren (ook dames), die aan politiek doen, is wel de in te voeren leerplichtwet in

Nederland. *Voor* en *tegen* wordt zij thans in 't breede besproken in de 2e Kamer; en opmerkelijk is het, dat *het volk*, waarom het eigenlijk gaat — want de Minister van Binnenl. Zaken geeft hoog op van zijne wet, tot groot welzijn der natie en vooral voor de minder bedeelde kinderen — *het volk* bemoeid zich er weinig mede en bekommerd er zich blijkbaar niet om.

Het gaat misschien de meeste lezers van „De Christen" evenzoo; — die evenwel belang stellen en het geheel niet kunnen bijhouden, verwijzen wij naar de schoone, duidelijke en zeer punctueele rede van Dr. A. Kuyper, gehouden in de Tweede Kamer der Staten Generaal en opgenomen in de Standaard (Bijblad) no. 8597, 12 Maart 1900. 't Is wel de moeite waard die rede te bestellen door hen, die de Standaard niet lezen,

Duitschland. Dat onze oosterburen het gedurig te kwaad hebben met de sociaal democraten is een zeer bekend feit en bij al hun wetten en strenge discipline — waarop ze blijkbaar zoo tuk zijn — kunnen ze bovenbedoelde beginselen toch maar niet onder de knie krijgen.

Zoo is er nu weer een docent (dat is leeraar) aan de Hoogeschool te Berlijn afgezet, omdat hij socialist was. Of deze heer Arons in zijn onderwijs, als scheikundige, nu wel zooveel kwaad kan doen, betwijfelen wij met den afgevaardigde Dr. Barth; dan achten wij, zooals bij ons, de dominées en schoolmeesters gevaarlijker, die er openlijk voor uitkomen, dat zij socialist zijn.

Maar in Nederland, in het vrije Nederland en zelfs in de Hervormde lands- of volkskerk is alles mogelijk, behalve, dat naar de Heilige Schrift de doop der geloovigen mag worden gehandhaafd met verwerping van de kinderbesprenging en de daarmede in 't nauwste verband staande viering van het Avondmaal des Heeren, waar geen Godloochenaar mag worden geweerd.

Frankrijk. Hier is alles in beweging, vooral te Parijs, om de groote tentoonstelling voor te bereiden. Millioenen vreemdelingen worden er verwacht en daarom kan men niet al te veel attentie aan andermans zaken schenken. Een droevig geval, de brand in den schouwburg „Français", heeft voor een oogenblik de aandacht getrokken, omdat er een schoone jonge dame, Jane Haviot, eene groote artiste, bij om het leven is gekomen. 't Was het eenigst kind harer moeder, die weduwe is.

De zaken van Dreyfus, met den nasleep, zijn zoo wat uit de voeten, en onze verre zuider buren zullen zich weer voor heel de wereld groot vertoonen, alsof er alles dorst naar waarheid en gerechtigheid, zich badende in de grootschheid der wereld.

Engeland houdt zich nog steeds bezig met troepen te zenden naar Zuid-Afrika, en konden wij de aanvoerders der heirlegers gelooven, dat zij steeds de Republikeinen op de vlucht drijven, dan is het des te meer bevreemdend, dat er nog immer manschappen en oorlogsmateriaal naar toegezonden wordt, want er zijn nagenoeg zooveel van Hare Majesteits soldaten als bewoners van beide landen. Het is een veroveringstocht, die ondernomen is. Eerst heette het, dat Salisbury daarvan niets wilde weten, maar toch is hij voor Chamberlain en de Jingopartij bezweken en nu zal voor goed alles op haren en snaren worden gezet, terwijl het aanbod van vrede door de Presidenten Kruger en Steyn van de hand gewezen is Dit zal Engeland, naar wij verwachten, duur komen te staan, want de verontrustende opstand in

Kaapkolonie zal er door toenemen en „het bloed zal weer beginnen te kruipen, waar het niet gaan kan." De Afrikaanders aan de Kaap zullen nu beslist partij trekken voor hun vaders, broeders en neven — en geen wonder. De strijd zal nu worden uitgestreden en naar ons oordeel (van meet af, dat de krijg is uitgebroken) heb ben zij het voor

Oranje Vrijstaat en Transvaal dit het ver kieselijkst geacht, hoewel het ontzachelijk veel menschenlevens zal moeten kosten, en misschien zullen onze stamverwanten door de diepste diepte henen moeten, doch wij gelooven beslist met Paul Kruger: „dat, als de Boeren vasthouden aan God, spoedig de oorlogskansen ten gunste hunnerzijds zullen keeren."

Generaal Roberts probeert naar Bloemfontein te komen en volgens berichten van Engelsche zijde vluchten de Boeren bij het zien der troepen, (dit is echter moeielijk te gelooven bij zooveel heldenmoed als wij van hen gewoon zijn en dat telkens weer opnieuw wordt bevestigd). Er komen zoo weinig vertrouwbare berichten uit

Transvaal. Het doel der Engelschen is naar Pretoria, maar dan zullen er dingen gebeuren, waarover de wereld verbaasd staat, hebben de Presidenten der Republieken telkens herhaald en op hun woord kan men vrij goed aan.

De laatste berichten zijn, dat er plannen worden beraamd om Johannesburg te slechten; de goudmijnen staan onder water en worden verwoest. Pretoria legt, behalve de 5 groote forten, mijnen rondom de stad, waar geen vreemdeling noch burger kennis van mag nemen.

Paul Kruger heeft, evenals Steyn, de kogelbandelier om de schouders gehad, met het geweer in de hand voor het front. De vrouwen geven zich vrijwillig aan en wie tot hiertoe thuis bleef, meldt zich nu reeds, zonder dat hij opgeroepen wordt. Met vol vertrouwen wachten wij op den einduitslag.

Z. R.

VARIA.

MIJN ANKER LIGT VAST.

O, hoe zwierf ik voorhenen, langs zeeën en stroomen,
En niet wetend waar 'k eenmaal ter ruste zou komen,
Tot de stem van mijn God me in mijn vaart heeft verrast,
Mij de ree heeft doen zoeken, en ree heeft doen vinden
Waar 'k uitrust, verzekerd in stormen en winden:
Mijn anker ligt vast!

Nu nog schudt wel mijn kiel op de wentlende baren
En vooral, als de orkanen het luchtruim doorvaren
En bij donder en bliksem het noodweder wast.
Maar wat nood, zoo de kracht van de bindende keten
't Schip weerhoudt, hoe door storm ginds en weder gesmeten,
Mijn anker ligt vast!

Wis! de stroom, die mij draagt, is ontrouw en bedrieglijk;
En de boom, dien 'k betreed, o mistrouw hem een ieglijk
De ijle plank, die haast zinkt met zijn kostlijken last.
En ik zelf, aan dien stroom, en dien boom zoo gelijkend,
Wat geeft rust aan mijn hart, in mijn zwakheid bezwijkend?
Mijn anker ligt vast.

Soms, wanneer ik op mijn leger ter ruste mij strekte,
Zie, wat spook, dat me op eens uit mijn sluimering wekte
't Is de Geest der Gerichten, wiens hand mij betast,
Die mijn ziele verschrikt door den kreet: „gij gaat zinken!"
Niet gevreesd, o mijn ziele! Hoort ge 't troostwoord niet klinken:
Mijn anker ligt vast.

En verhef ik van 't schip naar het havenstrand de oogen,
O, hoe zalig voel 'k dan mij den boezem bewogen,
Zie ik Hem, op Wiens wenk wind en stroomgetij past.
Hij bewaart me, en, al stiet ook mijn scheepskiel in stukken,
'k Juich ook dan, als ik Hem weer in de armen mag drukken:
Mijn anker ligt vast.

LIEFDEGAVEN.

Voor Foxhol.

Gecollecteerd in de Gem. Sneek f 9.38.
B. PLANTING.

Van R. G. te M. f 5. N. v. BEEK.

Voor de Zending.

Van W. N. te Muscatine, N. A., een Dollar.
N. v. BEEK.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van R. R. te Amersfoort f 1.80; van D. S. te Nieuw-Weerdinge f 6.34½; van E. M. te Wesel f 7.50; van W. K, Paramaribo, f 1.35; van J. v. d. K., den Haag, f 9; van W. N., Muscatine, f 2.45. N. v. BEEK.

WIE VOLGT DIT VOORBEELD?

Tot onze bemoediging en blijdschap ontvingen we weder verlof van een broeder om voor zijne rekening *vijf* Ex. van ons blad gedurende een jaar aan minvermogenden te zenden. Ze zijn reeds allen geplaatst. Een loffelijk voorbeeld!
N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 19—25 Maart.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: Want ook de Zoon des menschen is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen, en zijne ziel te geven, tot een rantsoen voor velen.

Maandag 19 Maart. Lukas 2 : 1—16. De geboorte van Jezus. Om velen te dienen kwam Jezus neder en wel in de kribbe te Bethlehem. Dat het u niet te veel zij, den armste te dienen!

Dinsdag 20 Maart. Luc. 2 : 41—52. De knaap Jezus bezoekt Jeruzalem. Het bewustzijn, dat zijn leven Godes dienst gewijd was, werd in Hem als knaap reeds openbaar. „Die Mij vroeg zoeken zullen Mij vinden."

Woensdag 21 Maart. Matth. 3 : 13—4 : 11. Jezus' doop en verzoeking. Bij beide gelegenheden betoont de Heer, dat Hij zich niet wil laten dienen, het zich niet wil laten gemakkelijk maken, maar in deemoed en zelfverloochening ons allen wil voorgaan.

Donderdag 22 Maart. Joh. 1 : 35—51. Jezus' eerste discipelen. „Het Lam Gods," zijn leven is de betaling voor velen! Voor u en mij! Zullen wij dezen vriend ook niet navolgen?

Vrijdag 23 Maart. Joh. 3 : 1—18. Jezus en Nicodemus. Ook in den nacht, ook eenen vreesachtigen Nicodemus was Jezus bereid te dienen. Jezus stuurt hen niet weg, neen, Hij neemt ook den traagsten aan, als hij slechts tot Hem komt.

Zaterdag 24 Maart. Joh. 4 : 5—26. Jezus aan de Jakobsbron. „Gave Gods" wordt in het Oosten het water genoemd. Het water des levens is de ware Gave Gods, die den brandendsten dorst lescht.

Zondag 25 Maart. Mark. 1 : 21—34. Jezus geneest te Kapernaum. Onvermoeid was de Heere bezig in den dienst der kranken, en Hij is nog heden in den dienst van allen, die Hem hulpbehoevend opzoeken. Lijdt gij aan twijfel, koudheid, gierigheid, — kom tot Hem.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 674 DONDERDAG 22 Maart 1900. 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en
N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen
adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.05
Groote letters naar plaatsruimte.

De Meester is daar, en Hij roept u.

Hoe langen tijd stondt gij daar ledig,
Voor andren onnut op de markt.
„De Meester is daar, en Hij roept u,"
Zoo klonk daar een stem in uw hart.

Gij hoordet de stem, en geloofdet,
En sinds, hoe verhelderde uw lot!
Eerst waart gij een slaaf van de wereld,
Thans zijt gij een dienstknecht van God!

En iederen dag klinkt het weder,
Bij iedere taak, ieder werk:
„De Meester is daar, en Hij roept u."
Die roept maakt den krachtlooze sterk.

En als u de smart van het leven
Terneêr drukt, dan klinkt het alweer:
„De Meester is daar, en Hij roept u."
Leg 't hoofd aan zijn liefdehart neêr.

En hebt gij uw taak eens voleindigd,
Wie is het, die vriendlijk u noodt?
„De Meester is daar, en Hij roept u,"
Zoo wenkt met een glimlach de dood.

P. H.

De laatste wilsbeschikking des Heeren Jezus met betrekking tot Zijne getrouwen.

Luk. 22 : 28—30.

Wanneer onze lezers den hierboven aangegeven tekst opslaan, zullen zij bemerken, dat de inhoud er van een gedeelte bevat van de bijzondere, intieme gesprekken en verhandelingen, welke de Heer in den lijdensnacht, nog vertoevende in de Paaschzaal, met de zijnen gehouden heeft. Zij volgen op den droevigen bangen strijd tusschen de discipelen en op de voor hen verootmoedigende voetwassching door den Meester aan hen volvoerd. Wij kunnen ons niet anders voorstellen, dan dat die laatste redevoeringen op de jongeren, die verduisterd zij nog waren, vooral met betrekking tot het lijden en sterven van hunnen Heer, wel een zeer diepen indruk gemaakt hebben. Immers, die woorden deden menigmaal een diepen blik slaan in het heilig hart des Heilands. Wij denken hierbij ook bijzonder aan den inhoud van Joh. 17, waarmede de Heere zoo roerend tot zijnen Vader spreekt, ook over en met betrekking tot de zijnen.

Bij de instelling van het H. Avondmaal, aan het einde van het laatste Israëlitische Pascha, had Hij hun aangetoond, in welk eene innige betrekking zij, als kinderen des Nieuwen Verbonds, met Hem kwamen te staan, en waarin dat Verbond zich grondt, n.l. in Zijn bloed, het bloed des Nieuwen Testaments. In boven aangewezen tekst verklaart Hij, als de Koning van en beschikker over het hemelsch koninkrijk, (in tegenstelling van een aardsch, waarheen de discipelen steeds hunne verwachtingen richtten) zijne getrouwen als erfgenamen van „het koninkrijk", dewijl zij in dezelfde betrekking tot Hem stonden, als Hij tot zijn Vader.

„Verordineeren" beteekent in den tekst beschikken of bij testament vermaken van eene erfenis door iemand, die daartoe volkomen gemachtigd is. En terwijl de Heer aan al de eischen en voorwaarden des Nieuwen Verbonds in zijn lijden en sterven volkomen voldeed, heeft Hij over al de heilsgoederen van dat Verbond te beschikken, en als Hoofd des Verbonds vermaakt Hij die bij testament, bezegeld door zijn bloed, aan al zijne leden, die als zijne hemelsche familie te beschouwen zijn en dus de eenige rechthebbenden zijn op de erfenis.

Om hiertoe te behooren is de voorwaarde, dat men waarlijk een discipel des Heeren geworden is, dat men in levens- en lijdensgemeenschap met den Heere staat. Immers dit laatste is het bewijs van ons discipelschap; want de Heere leerde zijnen discipelen: „Wie niet haat zijn eigen leven, die *kan* mijn discipel niet zijn," en wederom: „Zoo iemand niet alles verlaat en niet zijn kruis draagt en mij navolgt, die *kan* mijn discipel niet zijn." Discipel te zijn beteekent dus veel meer dan onder uitwendige of bloot vormelijke leiding van Christus en zijn woord te zijn. Dit laatste kan niemand tot een erfgenaam van het koninkrijk maken. Die erfenis wordt uitsluitend verzekerd aan de ware volgelingen van Jezus, die de schande des kruises mede dragen, in de gemeenschap des lijdens deelen, of, zooals de Apostel Paulus, de overblijfselen van het lijden van Christus in hun lichaam volbrengen, tot heil der Gemeente en der wereld.

Treffend is de majesteit in de woorden des Heilands: „Ik verordineer u," even als elders: „Vader! I k w i l, dat waar Ik ben, ook die bij mij zijn, die Gij mij gegeven hebt (Joh. 17 : 24). Zijn woord wekt vertrouwen, en wat voor menschen onmogelijk schijnt, wordt volle zekerheid voor hen, die zich onvoorwaardelijk geloovig op Jezus verlaten. Bij de leerlingen moet 's Heeren verklaring wel altijd meer bevreemding wekken, naarmate zij hun Meester meer vernederd en onderworpen zagen worden in de handen zijner vijanden. Eerst de heerlijkheid der opstanding, van welke de Heere tot hen sprak, zou voor hen het raadsel oplossen, immer duidelijker, naarmate de opstandingszon hooger voor hen rees.

De duisternis en het misverstand der discipelen bestonden hoofdzakelijk hierin, dat ze niet inzagen de noodzakelijkheid van 's Heeren lijden en sterven, als zijnde „naar den raad en voorkennisse Gods," ten einde de wereld met God te verzoenen, „het koninkrijk" te verheffen en dat tot eene eeuwige erfenis der zijnen te maken. En nochtans was dat de groote waarheid, die de Heere op verschillende wijzen hen trachtte te doen verstaan. Een treffend voorbeeld zien wij daarvan in Joh. 12 : 24 v. v. alsmede in de door den Heere zelf aangegeven beteekenis van het Avondmaal.

Bezien wij nu nog de beschikte erfenis, dan komen wij op een breed veld; te breed, om het in bijzonderheden te betrachten. Wij kunnen er evenwel in kort ook iets van zeggen.

Wat is „het koninkrijk"? Hoe zal het eens zijn, wanneer de kracht en heerlijkheid van hetzelve op aarde, zoowel als in den hemel in vollen glans zullen aanschouwd worden? Welke plaats zullen de Apostelen daarin afzonderlijk innemen, enz.? Ziedaar vragen, die elk wel eene afzonderlijke overweging en onderzoek vereischen, dat geenszins in een kort bestek kan geschieden. Buitendien achten we, dat nog niemand onder de bewoners der aarde al de verhevenheid en diepte van 's Heeren woorden heeft doorgrond.

Boven alle anderen is de vraag voor ons gewichtig en praktisch: „wat is voor mij, voor mijn hart en leven dat koninkrijk?"

Verneem, wat de Apostel Paulus er van zegt, in Rom. 14 : 17 en 18: „Het Koninkrijk Gods," zoo heet het daar, „is niet spijs en drank, maar rechtvaardigheid, en vrede, en blijdschap, door den H. Geest." „Want," zoo gaat hij voort, „wie Christus in deze dingen dient, is Gode welbehagelijk, en aangenaam den menschen." — Door deze dingen in het hart te hebben en in het leven toe te passen door het geloof in Christus, die onze gerechtigheid, onze vrede en onze blijdschap is, genieten we reeds van onze rijke erfenis, die ons straks ten volle geschonken zal worden. Naarmate wij hier in gemeenschap des Geestes met den Heiland wandelen, worden we ons meer bewust en ervaren wij meer de kracht van onze hemelsche erfenis. We worden niet slechts dienaren, maar medegenooten in Christus' koninkrijk.

Hier blijft, van onze zijde bezien, nog alles onvolkomen; hier zijn we nog in het strijdperk en bidden nog: „Heer, Uw Koninkrijk kome," d. i. de volle openbaring van uw Koninkrijk worde gezien!

En als de Heere het genot, dat den zijnen in zijn koninkrijk bereid is, gaat beschrijven, dan heet het „opdat gij eet en drinkt aan mijne tafel."

Toen David aan den eenig overgeblevene van Sauls huis, om Jonathans wil, weldadigheid wilde doen, verhoogde hij den kreupelen Mefibóseth, door hem in de koningsstad te laten wonen en gedurig van zijn koninklijken disch te voeden.

Geliefde broeders en zusters, al moeten we met ootmoed belijden, dat het enkel de genade en ontferming van onzen Heere Jezus Christus is, dat wij erfgenamen des koninkrijks mogen zijn, nochtans wordt ons de hoogste eer en 't zaligst genot gegund in de gemeenschap met onzen Zaligmaker en Heere, nu reeds bij aanvang en eens in volmaaktheid!

Zij het ons om die hemelsche erfenis boven alle andere dingen, in al ons leven en streven, te doen!

St. N. v. B.

Van het arbeidsveld.

Geachte lezers van De „Christen"!

In het laatst van mijn vorig verslag zijn wij te Leeuwarden gebleven. Vandaar vertrok ik naar Hengeloo, waar ik, Gode zij dank, mijn vrouw en kinderen in welstand mocht aantreffen. Vandaar vertrok ik weer naar Zutphen en werd, als altijd, bij br. Roeles vriendelijk en gastvrij ontvangen. Vervolgens bezocht ik daar verschillende menschen met Bijbel sen traktaten, en werd door sommigen vriendelijk ontvangen, maar de meesten schenen blij te zijn, dat zij weer van mij af waren, daar zij maar liefst niet bij dood en eeuwigheid bepaald wilden worden. Onder anderen kwam ik bij eene katholieke vrouw, die ik een N. Testament aanbood, waarop zij er een uit de kast haalde, om mij te overtuigen, dat zij er wel een had. Ik wees haar op het voorrecht, het Woord van God in huis te hebben en het zelf te kunnen onderzoeken, nam het boek en las haar uit Joh. 3 het onderhoud van Nicodemus met den Heer Jezus voor en vertelde haar, hoe wij het eeuwige leven deelachtig kunnen worden, maar hoe en waarom Mozes de slang in de woestijn verhoogd had, wist zij niet, en als zoodanig verstond zij ook niet, wat Jezus hier mee zeggen wilde, zoodat ik haar uit Num. 21 die geschiedenis meedeelde en daar schoone gelegenheid vond, om haar te wijzen op de noodzakelijkheid van zelfkennis en dat voor hen, die hun verloren toestand leerden kennen, niets te doen is overgebleven, dan door het geloof op den gekruisten Christus te zien en zich geheel aan Hem toe te vertrouwen. Bij eene andere katholieke vrouw verkocht ik nog een N. Testament. Verder bijzondere ontmoetingen heb ik daar niet gehad.

Vervolgens vertrok ik naar Deventer, waar ik door br. Voicht gastvrij werd ontvangen en door zoovele brs. en zrs. gevraagd werd om bij hen te komen eten, dat niet eens allen een beurt kregen. Ook gingen eenige brs. om de beurt met mij huisbezoek doen, zoodat ik daar recht gezegende dagen heb doorgebracht, en wij mochten aan velen de boodschap van Gods reddende zondaarsliefde verkondigen. Doordat br. Roeles ongesteld was, mocht ik de Gem. Deventer en Zutphen in de prediking des woords, alsmede in het leiden der bidstonden, dienen.

Zoo waren die veertien dagen weer spoedig ten einde, waarna ik weer naar Hengeloo terug ging en Zondag 25 Febr. het Evangelie van Gods genade aldaar mocht verkondigen.

In dien tusschentijd ben ik nog twee dagen naar Oldenzaal geweest. De aanleiding daartoe was: Toen ik midden Januari naar Friesland vertrok, deelde ik als naar gewoonte traktaten uit en kwam daardoor met een man u t Oldenzaal over godsdienstige aangelegenheden in gesprek. Hij vroeg mij of ik ook eens te Oldenzaal kon komen, omdat daar geen gelegenheid was om Bijbels of kerkboeken te kunnen koopen, en colporteurs kwamen daar zelden of nooit. Ik heb hem toen beloofd, dat ik, als 't eenigszins kon, aan zijn verzoek zou voldoen.

En zoo kwam ik te Oldenzaal, waar velen zulk een bezoek aan huis wel vreemd scheen te zijn, omdat ik niet zoo zeer als koopman, maar meer als Evangelist kwam. Eene vrouw met een dik rood gezicht vroeg mij tweemaal, tusschen ons gesprek door, of zij mij dienen kon met een bit tertje of brandewijn, waarna ik haar ook wees op het verderfelijke en de slechte gewoonte, om dit vocht te gebruiken. „Nu ja!" zeide zij, „maar dan zal ik bier krijgen," en als ik haar zeide, dat ik ook dat niet gebruikte en haar wees op de zonde, die ook door het potje bier bevorderd wordt, en dat wij om al die dingen zullen moeten komen voor het gericht, terwijl het den mensch gezet is eenmaal te sterven en daarna het oordeel. „O ja," zeide zij toen, „als doe zoo fien wils wezen, dan kunnen wij nich praten, dan kanst doe wel gaan." Den volgenden dag ben ik er nog weer geweest, toen was ook de man te huis en hebben zij een kerkboek gekocht; maar als ik met hen sprak over hun zielstoestand gaven zij geen antwoord. En zoo werd ik bij sommigen nog wel vriendelijk behandeld, maar waarlijk leven met God heb ik er niet ontdekt. Natuurlijk trof ik er ook aan, die mij geheel niet te woord wilden staan, als ik hen over God en Zijn dienst sprak. Vervolgens bezocht ik te Delden, Borne en Hengeloo verschillende menschen, die ik allen trachtte te bewegen tot het geloof, door hen te wijzen door woord en geschrift op de groote liefde Gods tot het verlorene.

In het geheel verkocht ik in dezen winter: 45 Bijbels, 30 N. Testamenten, 3 N. Testamenten met roomschen tekst, 5 O. Testamenten, 20 kerkboeken, 140 verschillende boekjes uit ons depôt en verspreidde 1500 traktaten, in de hoop, dat God er Zijn onmisbaren zegen over gebiede tot heil der menschen en tot eer van Zijn grooten en nooit genoeg volprezen Naam.

Zoo zijn wij dan de drie maanden van het Uniecentswerk weer ten einde en blijf ik de gevers van den Uniecent, de verzamelaars, die zich heel wat moeite getroostten, alsmede de Commissie der Unie voor hun vertrouwen, mij geschonken, dankbaar.

Na minzame broedergroete,
H. TER BRAAK,
Hengeloo (O.)

Waarde Theofilus!

Heden zie ik mij voor een eigenaardige taak gesteld. Ik moet je namelijk verslag brengen van mijnen arbeid in de laatste zes weken. Ja, dit weet je zeker niet, dat ik in dezen tijd bezig ben geweest op den akker der wereld. Gedurende die zes weken dan, was ik zoo'n soort aanhangsel van den Unie-cent-arbeid der laatste wintermaanden.

In de omstreken van Stadskanaal mocht ik den Heere en de menschen dienen door predi-

ADONIRAM JUDSON.

EEN APOSTEL ONDER DE BIRMANEN.

4.

Langzamerhand, en zonder dat hij het zelf bemerkte, maakte hij eene vergelijking tusschen de groote moderne theologen, die voor dezelfde vergankelijke dingen werkten als zijne andere geliefkoosde schrijvers, en den deemoedigen prediker des evangelies, die slechts tot bestwil zijner medemenschen en ter eere Gods werkt. Daarin lag, gelijk hij meende, toch ook eene zekere voldoening. Zeker was de geheele wereld verkeerd, want anders moest zulk een zelfverloochenend mensch haar held zijn. Ach, de goede man had eenen roem, die langer duurde.

Ja, zijn roem wordt voor hem uitgeroepen, wanneer hij gindsche wereld binnen'reedt; en dat is ook de eenige roem, die het bezit waard is, want dat is de eenige, die over het graf triomfeert.

Plotseling kwam, temidden van zijn eigen roem, dit in zijne gedachten: „Niet ons, Heer, niet ons, uwen naam zij eer."

Hij raakte in verwarring. Niet, dat hij zich werkelijk tot vertegenwoordiger van der laatsten roem gemaakt had — deze was niet groot genoeg naar zijnen smaak — maar hij had zich op een gevaarlijk terrein gewaagd, en hij werd door eene zee van gedachten bestormd, die tot nog toe geslapen hadden. Hij had immer gedacht en gezegd, dat hij een waarlijk godsdienstig man wilde worden, maar nu scheen de godsdienst zoo zijne eergierige plannen tegen te werken, dat hij vreesde, in zijn hart te blikken, om toch maar niets te ontdekken, wat hij niet bekennen wilde, niet eens, dat hij den wensch, een Christen te worden, niet had. Hij was volkomen van de ijdelheid van het wereldsche streven overtuigd; maar zijn vader had menigmaal gezegd, dat hij eens een groot man zoude worden. en... een groot man te worden, dat was zijn vast besluit.

In dezen tijd drong het Fransche ongeloof als een stroom door het land, en vrij onderzoek in godsdienstige zaken werd als een wezenlijk deel der beschaving aangezien voor elk mensch van ontwikkeling. De jonge Judson ontging dezen stroom niet. In eene hoogere klasse was een jonge man, genaamd E., beminnenswaardig, begaafd, geestig, van goede manieren, maar een beslist vrijdenker. Eene innige vriendschap ontstond tusschen deze beide jongelieden, gevestigd op gelijken smaak en deelneming, en Judson was weldra even ongeloovig als deze jonge man. Over hun toekomstig ambt werd meermalen gesproken. Nu eens kwamen zij overeen advokaten te worden, dewijl daarbij nog al ruimte was voor politieke eergierigheid, dan weer spraken zij van hunne dramatische begaafdheid, met het doel tooneelstukken te schrijven.

Dadelijk na het verlaten van de school te Plymouth ging Judson eene reis maken door de noordelijke staten. Nadat hij eenige Staten bezocht had, liet hij het paard, dat zijn vader hem gegeven had, bij een oom in Sheffield staan, en reisde naar Albany, om het wonder der wereld te zien, het pas uitgevonden stoomschip. Deze boot was op hare tweede reis naar New-York, en hij reisde opgeruimd mede. De schoone tooneelen van de Hudsonbaai wekten weinig zijne aandacht op, maar de nieuwheid en voortreffelijkheid van de stoomboot maakten eenen diepen en blijvenden indruk op zijnen ijverigen en avontuurlijken geest. Hij beschreef het zelfs gedurende zijne laatste ziekte met een geestdrift, welke zijne jeugd karakteriseerde. Hij was nog niet lang in New-York geweest, toen hij zich bij een tooneelgezelschap aansloot, niet om de planken te betreden, maar om met de tooneelwereld bekend te worden, ingeval hij eens schrijver werd, en gedeeltelijk ook uit nieuwsgierigheid en zucht naar avonturen. Voor hij zich op reis begeven had, had hij zijnen vader zijne ongeloovige denkbeelden medegedeeld, en was met die strengheid behandeld geworden, welke eenen mannelijken geest, die nooit getwijfeld heeft, en eenen vader, die vele offers voor zijnen zoon gebracht heeft, als hij dien zoon zorgeloos zich in het verderf ziet storten, eigen is. Zijne moeder was niet minder bekommerd; zij weende, bad en streed voor het geloof. Hij wist, dat hij zijn vader in bewijskracht overtrof, maar de tranen en waarschuwingen zijner moeder kon hij niet weder staan; deze vervolgden hem, waarheen hij ook ging. Hij wist, dat hij aan de grens van een leven was, dat hij verachtte.

Onder geen enkele voorwaarde wilde hij zijnen jongen broeder in zijne plaats zien; „maar ik," dacht hij, „ben in geen gevaar; ik zie slechts de wereld, de donkere, zoowel als de lichte zijde, en ik heb te veel achting voor mij zelven, dan dat ik ergens iets laags of laterlijks zoude begaan."

Toen hij van New-York genoeg gezien had, keerde hij naar Sheffield terug om zijn paard te halen, en zijne reis in westelijke richting te vervolgen. Zijn oom, de predikant Ephraim Judson, was afwezig, en een zeer vrome jonge man verving hem. Zijne gesprekken karakteriseerden zich door eene godzalige oprechtheid en een heiligen maar zachten ernst, die zich in 't hart plantten, en Judson reisde met eenen diepen indruk af.

Den volgenden nacht bracht hij in een landelijk logement door. De waard verontschuldigde zich, toen hij hem zijne kamer wees, dat hij gedwongen was, hem eene kamer te geven naast die van eenen zeer zieken jongen man, die waarschijnlijk zoude sterven, maar hij hoopte dat dit hem geen ongenoegen zoude veroorzaken. Judson zeide, dat hij behalve het gevoel van medelijden met den zieke geen angstig gevoel kende, en, dewijl hij nu alles wist, zoude dit medelijden wel niet grooter worden. Desniettegenstaande had hij een zeer onrustigen nacht. Klanken drongen van uit de ziekekamer tot hem door: het steunen van den zieke en de bewegingen der ademhaling. Hij dacht er aan dat de jonge man wellicht sterven ging, en was hij daarop voorbereid? Alleen en in de stilte van den nacht schaamde hij zich voor deze vraag, want zij bewees de ledigheid zijner filosofie. Wat zouden zijne makkers wel van deze zwakheid zeggen? En wat zoude de helder denkende, verstandige en geestige E. van zulk eene kinderachtigheid denken?

(Wordt vervolgd.)

king, huisbezoek en traktaatverspreiding. Des Maandagsavonds mocht ik geregeld het evangelie verkondigen in Alteveer voor eene aandachtige schare van ongeveer 30 tot 50 personen. Ook was het mij vergund de broeders en zusters op andere plaatsen te dienen door de prediking des Woords. Ook mocht ik eenige malen Zondagsschool houden, en de kinderen vertellen van de heerlijke liefde van onzen dierbaren Heiland.

Op andere dagen ging ik dan henen, waar br. v. Beek mij stuurde, om daar door middel van gesprek en traktaten de menschen bekend te maken met het groote heil, dat er in Christus te verkrijgen is. O! wonderbaar, welke groote ervaringen en heerlijke leidingen Gods men in dezen tak van arbeid meermalen ontmoet. Enkele wil ik je mededeelen, om je eens te laten zien, wat zoo'n Unie-cent-evangelist al niet ondervindt.

Daar ik geene bijbels te colporteeren had, moest ik overal maar met de deur in huis vallen, wat altijd niet even gemakkelijk is. Eens was ik eene kroeg binnen gegaan, om den eigenaar eens te spreken; maar zie eens hier, in plaats van één enkele waard, vind ik daar eene geheele vergadering. „Jongen," zoo dacht ik, „hier is wat te zaaien." Ik zette mij dan aan een tafeltje neder, begon met de mede aanzittenden een gesprek, en, wellicht door de zeldzaamheid, dat er in een herberg over Jezus gesproken wordt, kwamen de gasten ook van de andere tafeltjes bij ons zitten, om mede te luisteren, en, zoo mogelijk, ook een woordje in het midden te brengen. Och, waarde vriend, wat heb je toch rare lui op de wereld! Daar had je bijv. menschen, die van apen afstamden! Deftige familie, hé? Nu had ik juist nog eenige traktaatjes, waarop een e z e l stond afgebeeld; dit heb ik dien apenafstammelingen gegeven, met de woorden: „Hier heb je nu je portret, want menschen die van apen afstammen zijn eigenlijk geen menschen, maar.... Vul zelf maar in!" Misschien komt je deze uitdrukking wel wat hard voor; maar je moet weten, dat je die tegensprekers anders niet den mond kunt stoppen, dan door zoo'n gevoeligen knauw. In deze herberg zat ik ruim 2 uren, dewijl er steeds nieuwe gasten kwamen.

Een andermaal kwam ik bij een uitgesloten lid der Gemeente; we spraken over de oorzaak waarom hij uitgesloten was: *de drank*. Toen hij er zich zelven leelijk ingepraat had, en geen kans meer zag zich uit zijn labyrinth van leugens te redden, werd hij toornig en wees mij de deur. Naar meening van dezen sinjeur, ging ik echter niet vlug genoeg weg, waarom hij dan met de tang kwam, om mij tot meerder spoed aan te zetten, en, ja hoor, daar regende het tangslagen. Even van te voren verzekerde dit heer mij nog wel, dat hij beter was dan de geheele „kliek" van Stadskanaal, (daarmede bedoelde hij de Gemeente). Voorzeker, hier gaf hij eene schoone (?) vrucht, die de innerlijke gesteldheid zijns harten prachtig deed uitkomen.

Ook gebeurt het wel, dat men je heel kalm en bedaard op je eentje in de kamer laat zitten, terwijl men zelf zoolang in een ander vertrek, of naar eene buurvrouw gaat.

O! wat is het heerlijk, wanneer men na eenigen tijd op dusdanige wijze te zijn bezig geweest, eens bij broeders of zusters komt, waar men zich eens gemakkelijk nederzetten kan achter een kopje koffie of thee! Dan rusten we weer eens even, en worden verkwikt en gesterkt, om dan maar weer met nieuwen moed en frisschen ijver aan het werk te gaan.

Meermalen wordt ons ook de verzekering gegeven, dat men Christen is, maar bij onderzoek blijkt vaak, dat men geen greintje geestelijk leven bezit, en niets meer dan een besprengd heiden is.

O! mijn waarde vriend! wat is er in ons christelijk (?) Nederland nog een ongeloof. Hoe weinige zijn er nog maar, die den Heiland liefhebben!

Laten wij bidden, dat de Heere des oogstes arbeiders in zijnen wijngaard uitstoote.

AITZE.

STADSKANAAL, Maart 1900.

Onze broeders Uniecentreizigers hebben zich wederom getrouw en ijverig van hun taak gekweten in de drie wintermaanden; bij weer en wind en slechte wegen zich niet ontzien, en velen met de boodschap des heils bekend gemaakt door woord en geschrift. De Heer gaf hun steeds gezondheid, lust en kracht en, gelijk uit de verslagen bleek, Zijnen zegen op hunnen arbeid, die zeker niet ijdel zal geweest zijn, zoodat wij vertrouwen, dat de gevers en verzamelaars met onverdroten ijver zullen voortgaan voor deze goede zaak hunne krachten in te spannen, opdat een volgenden winter de Unie in staat zij hare arbeiders weder uit te zenden.

Den reizigers, verzamelaars — -sters en gevers, zoowel als belangstellenden en vooral biddenden en dankenden voor dezen arbeid, allen te zamen heilwenschende,

Uw broeder in Chr.
K. KUIPERS.

INGEZONDEN.

„Te Utrecht heeft eene vergadering plaats gehad van een aantal belangstellenden in de bespreking van hetgeen kan worden gedaan ter bestrijding van de drankgewoonte, op de lijn der Gereformeerde beginselen.

De vergadering werd met gebed door den waarnemenden voorzitter ds. C. M. W. Plet van Wezepe, geopend, waarna gelezen werd 1 Corin. 8.

De voorzitter bracht nu in bespreking de vraag: Wat staat ons als Gereformeerden te doen ter bestrijding van de steeds toenemende drankzonde?

Hij wees er op, dat het misschien wenschelijker ware geweest deze zaak te bespreken langs kerkelijken weg, maar dit schijnt, blijkens de besluiten der Synoden van de Christ. Geref. en Geref. Kerken, niet wel mogelijk te zijn. Na korte gedachtenwisseling zette ds. W. A. Dekker uiteen, wat hem bewogen had tot deze vergadering het initiatief te nemen. Als predikant heeft hij bijna ongeloofelijke ellende, door den drank ontstaan, ontmoet. Niettemin was spr. er toch niet dadelijk voor een Onthouders Vereeniging te stichten. Hij wist eigenlijk niet wat te doen, en vandaar dat hij de vraag aan de vergadering voorlegt.

Over deze vraag werd nu van gedachten gewisseld. Eenerzijds deden zich stemmen hooren, die geheel-onthouding noodig achtten, terwijl men anderzijds ook niet gaarne zou uitsluiten dien breeden zoom dergenen die wel tot drankbestrijding zouden willen medewerken, maar tot de geheel-onthouding nog niet kunnen komen.

Ook werd er de nadruk op gelegd, dat het Calvinisme, dat reeds zoolang de wacht bij de beginselen, ook op politiek terrein, gehouden heeft, den strijd tegen de maatschappelijke zonden nu óók heeft te aanvaarden.

Een ander aanwezige voelde niets voor geheelonthouding op grond van de Heilige Schrift. De drankzonde is juist, meende hij, dat er te veel gedronken wordt. Deze opvatting werd bestreden, terwijl er ook op gewezen werd, dat de historie ons leert, dat een krachtige drankbestrijding slechts van het geheel-onthoudersstandpunt kan worden verwacht.

Na nog eenig meerder debat verklaarde ds. W. H. Gispen, dat het thans de tijd was een vereeniging te stichten, die het bewustzijn van de noodzakelijkheid der drankbestrijding in de Geref. kringen heeft te wekken. Dit denkbeeld bleek bij verschillende broeders instemming te vinden. In verband hiermede werd voorgesteld de volgende motie:

„De vergadering spreekt zich uit voor de oprichting eener vereeniging, ter bestrijding van de drankzonde, en ter opwekking van het bewustzijn onder Gereformeerden, van de noodzakelijkheid van dezen strijd.

Zij laat de broederen vrij in hunne opvatting omtrent het al of niet noodige van geheel-onthouding of afschaffing van sterken drank, doch stelt voor haar leden een van beide verplichtend."

Deze motie werd met bijna algemeene stemmen aangenomen; bijna alle aanwezigen traden als lid toe. Besloten werd, dat de vereeniging zal trachten afdeelingen te vormen.

De vereeniging zal gevestigd zijn te Utrecht, terwijl de volgende algemeene vergadering zal worden gehouden te Zwolle."

Aangezien wij in verschillende bladen bovenstaande lazen, hebben wij gemeend het ook in ons blad te moeten opnemen, omdat wij ons ten zeerste verblijden, dat ook van die zijde een teeken ten goede is te merken. Wij hopen echter, „dat de Calvinisten nu zelf geen water in den wijn doen," maar dat ze beslist van meet af met geheelonthouding van alle bedwelmende dranken zullen beginnen en dan „niet drinken, niet schenken." Alle halfheid en schipperen blijve hun verre.

Met opname zult u zeer verplichten,

Uw br. in Chr.:
ZUTPHEN. B. ROELES.

EEN EN ANDER.

*** De Baptisten-Unie in Zuid-Afrika, die hare laatste jaarvergadering in Pretoria hield, kort voor dat de oorlog uitbrak, richtte, door haren voorzitter, br. G. W. Crosz, voorganger, de volgende merkwaardige woorden aan den, in de vergadering aanwezigen President Paul Kruger:

„Het is ons tot groote vreugde, dat u onze Unie bij hare eerste vergadering in Zuid Afrika door uwe tegenwoordigheid vereert.

Wij zijn van Engelsche en Duitsche tong, maar wij zijn met u eens in de vereering en in den dienst van onze Heer Jezus Christus.

Velen van ons zijn in Zuid-Afrika geboren, de meesten van ons woonden daar reeds een langen tijd, en wij allen hebben Zuid-Afrika lief. Wij hebben het voor ons zoo hooge voorrecht, daarin te arbeiden, en voortdurend zijn beste te zoeken.

Wij hebben de wonderbare verheffing van dezen staat gezien, wij hebben zijne bevrijdingen aanschouwd, en in u, waarde heer, eenen sterken, godvreezenden man vereerd, die door God het roer van Staat is toebetrouwd en geroepen, om Gods dienaar voor het heil van dit volk te zijn. Wij hebben ons in u, als in eenen behoeder van ons Protestantsch geloof, verheugd, en hebben met vreugde uwen dienst en de medehulp van uwe Puriteinsche gemeente bemerkt.

Daarbij bemerkt Thomas Spurgeon in „Sword and Trowel": „Doch om dezen godvruchtigen regent en zijne „Puriteinsche gemeente" te verpletteren zendt het machtige Britsche rijk de machtigste legers uit, die onze kusten verlaten hebben sedert dien onheilvollen Krimoorlog. Wat ook het resultaat van dien oorlog zijn moge, onze vaste overtuiging is, dat het de zwartste vlek op de lange regeering van onze Koningin is. De questie, die tusschen Transvaal en Engeland bestond, had minnelijkerwijze kunnen geschikt worden, zonder twee kleine burgerscharen in gewapenden tegenstand te brengen; en zij, die nog de tegenwoordige bloedige slagen in het leven hebben geroepen, zullen eene zware verantwoording hebben. Wanneer de Heere niet wonderbaar tusschenbeide treedt, dan zal de arme „Nabot", verslagen worden, opdat de begeerde Wijnberg in „Achab's" bezit kunne overgaan. Maar er zal een dag van rekenschap aanbreken voor „Achab", gelijk voor zijn voorbeeld in Elia's dagen".

Wij verheugen ons over deze moedige uitspraak van den jongen prediker, die niet alleen door geschrift, maar ook door zijne preeken, Engeland hare diepe ongerechtigheid voorhoudt, en zijn volk voor het verderf waarschuwt. Wij hopen, dat ook hij zich vergist, wat betreft het getal en de macht der Boeren en dat ditmaal de onschuldige „Nabot" zien zal, dat de honden het bloed van den roofgierigen „Achab" lekken *). Nog liever zagen wij, dat spoedig de vrede gesloten werd.

Rheinische Traube.

*) Of deze wensch den Geest van Christus ademt, betwijfelen wij zeer. RED.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. In de Tweede Kamer houden de heeren zich nog steeds bezig met het Leerplicht-ontwerp in 't belang van Neerlands jeugd, die niet dom mag blijven, dan alleen wat den Bijbel betreft, en toch zouden wij meenen, dat alleen de Bijbel een goede Natie kweekt, die vrij kon blijven van verplichtingswetten, die immers alleen voor de kwaden moesten gesteld worden. Hoe heerlijk zal 't zijn, als de menschen zonder dwang hun plicht doen willen.

Dat hier te lande uit oorzaak der Zuid-Afrikaansche oorlog vrouwen en kinderen in armoede zouden gedompeld worden, omdat hunne kostwinners zich in Transvaal bevinden en in plaats van geld over te sturen, gevangen genomen of gewond zijn, zullen velen zeker niet gedacht hebben. Het ondersteuningsfonds, dat zijn dank betuigt voor de ontvangst van f 8000 ten behoeve dier arme vrouwen en kinderen, doet nu een vernieuwd beroep op de weldadigheid van 't Nederlandsche volk, omdat de aanvraag om hulp nog steeds groot is en gezinnen van 9, 10 en 12 kinderen armoede lijden. Eene collecte voor dit doel, gehouden in de Ned. Herv. Gemeente te Amsterdam, is zeker een goed voorbeeld voor anderen.

In Amsterdam hebben twee knapen, uit Duitschland geboortig, in drie dagen tijds zich meester gemaakt van 20 koperen naamplaten, die zij hier en daar van deuren en muren losbraken en daarna aan den man brachten om zich voor 't verkregen geld snoepgoed te verschaffen. Het eigenaardigste is wel, dat de opkoopers, die de platen met namen van de bekende handelsfirma's inkochten, geen vermoeden gehad hebben van diefstal.

De jongens hebben alles bekend en hoewel 9 maanden gevangenisstraf tegen hen geeischt werd, vraagt hun verdediger een lichtere straf.

Zwitserland. Waarschijnlijk uit oorzaak van de strenge vorst der laatste dagen is eene geweldige rotsmassa te Schuttenbalb losgeraakt en naar beneden gestort, die door zijn val in drie stukken brak, ter grootte van 3000 kub. meter, waarvan 't eene in den Reichenbach is neergekomen en kostbare waterwerken verwoestte, terwijl de beide anderen in een groot weiland terecht kwamen, de boomen onderweg als lucifers afbrekende en meevoerende over eene breedte van 30 meter.

Denemarken. De minister van oorlog in Denemarken zal hoogstwaarschijnlijk zijn portefeuille neerleggen, omdat men hem den voet begint dwars te zetten. Met 74 tegen 10 stemmen heeft men zijn voorstel van 300000 kronen op de begrooting van onvoorziene uitgaven besloten te schrappen. Dat is niet pleizierig voor zulk een man.

Griekenland. De Grieksche regeering wil een voorstel indienen om belasting te heffen van vermogende ongehuwde jonge mannen, terwijl sommige bladen zelfs de meening toegedaan zijn om hen uit te sluiten van alle Staatsambten, als burgers, die hunne plichten niet vervullen. Tot dezen gestrengen maatregel komt men, omdat zoovele vrijgezellen in Griekenland zijn, die bezwaar vinden om te gaan trouwen, wegens de verplichtingen daaraan verbonden, om arme ouders rijkelijk te ondersteunen. Daar moet dus de eene dwang de andere te hulp komen.

Zuid-Afrika. De Engelschen hebben tegenwoordig een tijdperk van voorspoed, hoewel hunne wapenfeiten niet van groote beteekenis zijn, wijl de Boeren hunne mannen er niet aan wagen op een terrein, waar 't niet verstandig zou zijn zich tegen eene groote overmacht te stellen.

Bloemfontein, de hoofdstad van Oranje Vrijstaat, is zonder ernstigen tegenstand den Engelschen overgegeven en de residentie naar Kroonstad is verlegd geworden. De Engelschen geven weer hoog op van den onwil der Vrijstaters om langer te vechten, wat ze wel eerder gezegd hebben, maar nog nooit bewaarheid werd. De Boeren bezetten de passen, die toegang uit Natal naar Transvaal verleenen en 't is te vreezen, dat weldra een wanhopigen strijd zal worden gevoerd, want de pogingen der presidenten Kruger en Steyn tot billijke vredesonderhandelingen, zoowel als verzoek om bemiddeling door groote mogendheden, zijn afgesprongen op Engelands onwil, tenzij de republieken hunne onafhankelijkheid prijsgeven, wat natuurlijk de Boeren in geen geval zullen doen. Tot 't uiterste gedreven, zullen de Boeren dus als getergde leeuwen vechten en de oorlog geen einde nemen voor de laatste Boer gedood is, of de laatste Engelschman de vlucht neemt. Moge de God der mogendheden spoedig bemiddelend optreden en aan dat der christenheid onwaardige bloedbad een einde maken.

S. K. K.

VARIA.

PSALM 91.

In het jaar 1764 werd Koningsbergen, de hoofdstad van de provincie Pruisen, door een vreeselijke brand geteisterd. Tal van huizen werden binnen weinige uren in de asch gelegd, en honderden inwoners verloren have en goed. Ook de eerwaardige hoogbejaarde predikant Jester werd van alles beroofd, wat tot de nooddruft des lichaams en tot veraangenaming van het leven behoort. De kerk, waarin hij ontelbare malen gepredikt, de pastorie, welke hij meer dan een halve eeuw bewoond had, zijne uitgelezen bibliotheek, die hij met veel zorg en groote opofferingen bijeengebracht had, met allerlei zaken, waaraan hij gehecht was, alles werd in dien schrikkelijken nacht een prooi der vlammen: ja bijna ware de 87jarige grijsaard zelf in de vlammen omgekomen, had niet zijn kleinzoon hem met groote krachtsinspanning uit het brandende huis naar buiten gedragen.

Met bewonderenswaardige kalmte droeg de waardige man het leed, dat hem overkomen was. Luister wat hij sprak tot een vriend en collega, die bij hem kwam om hem zijn oprechte deelneming te betuigen bij de zware beproeving, die hem overkomen was.

„Mijn lieve vriend," zoo sprak hij, „ik ben juist bezig met het overdenken van den 91sten psalm. Op grond van mijn persoonlijke ervaring geloof ik dat alles wat deze psalm inhoudt, volle waarheid is. In een tijd toen de pest in onze goede stad vele offers eischte was de Heer mijn toevlucht en mijn burg. Ik beleefde krijgsgevaren; duizenden vielen aan mijne zijde, en tienduizend aan mijne rechterhand, maar het genaakte tot mij niet; de Almachtige was mijn rondas en mijn beukelaar. Het vuur verteerde mijn woning, waarin ik met mijne dierbaren in stillen vrede leefde; maar mijzelf is geen kwaad wedervaren; want Hijzelf heeft Zijne engelen van mij bevolen, dat ze mij op de handen zouden dragen; Hij gaf mij Zijnen naam te erkennen, en in de benauwdheid was Hij bij mij; met langheid der dagen heeft Hij mij verzadigd. — Thans blijft nog de laatste belofte over: „Ik zal hem Mijn heil doen zien," — deze zal Hij ook vervullen, want Hij is getrouw." —

ABONNEMENTSGELDEN.

Door br. Laansma te Grand Rapids ontvangen van Mr. John Sijswerda voor jaarg. '99 een Dollar. Ook indertijd door denzelfde ontvangen en met ZEd. verrekend een Dollar 24 cts. van br. P. de Weerd te Zutfen, Mich.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

Aan de Gemeenten.

Br. Klickmann schrijft mij of ik hem weer *gegevens* wil zenden voor zijn jaarverslag. Mag ik de Secretarissen, de Voorgangers en allen, die mij iets belangrijks kunnen doen toekomen omtrent hunne Gemeenten en de uitbreiding van het werk, vriendelijk en dringend verzoeken mij ze zoo spoedig mogelijk te sturen, anders is het te laat. Alles is welkom, hetzij nieuwe vereenigingen: Jongel., Meisjes, Zang, Muziek, Zendingstations of wat het moge zijn, niemand zegge, och, dit is de moeite niet waard, al die schijnbare kleinigheden zijn de steenen, balken, spijkers, etc., waaruit het gebouw wordt opgetrokken.

ZUTPHEN. B. ROELES, Secr. der Unie.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 26 Maart—1 April.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: Zalig zijn de reinen van hart, want zij zullen God zien.
Matth. 5 : 8.

Maandag 26 Maart. Matth. 4 : 25—5 : 12. De Zaligsprekingen. Zij stellen het beeld van den welbeminden Zoon voor, het ideaal, dat wij moeten nastreven. Het is tevens eene levensbeschrijving van Christus, want Hij volgde ze ook na.

Dinsdag 27 Maart. Matth. 5 : 13—20. Zijn en doen. In de bergprediking toont Jezus aan het volk wat een ieder zijn en doen moet, die in het Godsrijk wil binnengaan.

Woensdag 28 Maart. Ps. 37 : 1—11. Vertrouwen en rusten. Het vertrouwen op God verleent rust, zelfbeheersching en zachtmoedigheid. Bezitten wij dat?

Donderdag 29 Maart. 2 Cor. 1 : 1—12. Troost in droefenis. Alle dingen, ook de droevige, moeten bij de geloovigen tot hun bestwil dienen. Droefheid veredelt het karakter, en doet ons medelijdend zijn.

Vrijdag 30 Maart. 1 Petr. 4 : 12—19. Vreugde in het leed. Om Christus' wille moest het toch zoo zijn! Zoodra wij ons een onvriendelijk woord laten ontglippen, een minder goede daad verrichten, verliezen wij den zegen.

Zaterdag 31 Maart. Ps. 24. Het voorrecht der reinen. Slechts zij kunnen den heiligen en reinen God met vreugde zien. Rein is een hart, wanneer het slechts datgene bemint, wat het moet liefhebben.

Zondag 1 April. 1 Joh. 3 : 1—10. Wij zullen Hem zien. De boozen kunnen God niet zien, niet verdragen.

Hem zien, zijne Goedheid, zijne schoonheid, zijne liefde, is zaligheid.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 675 DONDERDAG 29 Maart 1900 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en
N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen
adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

LOFLIED.

Almachtig God, wiens sterke hand
De zwaarte draagt van zee en land,
En tot wiens liefde en teederheid
Geen hart vergeefs om hulpe schreit:

Gij zijt het, die mij 't lichaam voedt,
Die mij omringt met alle goed,
Die mij het woord des levens schenkt
En daar mijn dorstig hart meê drenkt.

Uw hand bewaart mijn ziel voor leed,
Of is, waar 'k lijd, tot hulp gereed;
Zij is 't, die mij voor 't kwaad beschut,
Of zelfs het kwaad mij keert tot nut.

Ja, elke zegen, dien 'k geniet,
Het is een stroom, die van U vliet;
Gij zijt het, die mij alles geeft,
Door wien mijn ziel voor eeuwig leeft.

Vergeef mijn gansch gebrekkig lied,
Het prijst uw roem naar waarde niet,
Maar toch, hoe zwak, 't bedoelt uw eer:
Een englenlied vermag niet meer.

P. H.

JEZUS VOOR PILATUS.

Mark. 15 : 1—15.

Met een ijver, die een betere zaak waardig geweest zou zijn, bedreven de geestelijke waardigheidsbekleeders in Israël de verwerping van hun Koning. Het resultaat van het nachtelijke verhoor voor den hoogen raad was de eenstemmige veroordeeling des onschuldigen tot den dood. Daar zij echter niet het recht hadden het doodvonnis te voltrekken, moesten zij den Heiland voor den Romeinschen stadhouder Pontius Pilatus brengen, teneinde van hem de bevestiging van het vonnis te bewerken. Daardoor werd het woord des Heeren vervuld, dat Hij overgeleverd zou worden in de handen der heidenen.

Gelijk eens Izak gebonden werd, voor dat Abraham hem op het altaar legde, zoo werd ook Christus — het lam Gods — gebonden en in den toestand der diepste vernedering van Kajafas naar Pilatus geleid. Deze hooggeplaatste Romeinsche beambte, die de hoogste instantie in gerechtszaken bezat, nam nu Jezus in verhoor, probeerde ook Hem vrij te spreken, gaf echter uit vrees aan de snoode eischen der schare gehoor en veroordeelde den onschuldige tot den kruisdood. Letten wij dus kortelijk op het verhoor, de verwerping en de veroordeeling van Christus door Pilatus.

Het verhoor voor Pilatus vond plaats op grond van de vele en zware beschuldigingen, die tegen Christus werden ingebracht. De hoogepriesters — o schande voor Israël! — speelden hierbij hun treurige rol op meesterlijke wijze. Toen zij vernamen, dat Pilatus niet bereid was zonder eenig onderzoek hun vonnis te bekrachtigen, lieten zij die aanklacht vallen, op grond waarvan zij Hem juist des doods schuldig achtten, n.l. zijn Godslastering. De Romeinsche stadhouder zou daarvan n.l. geen nota hebben genomen. Hier beschuldigden zij den Heer echter van oproer tegen het Romeinsche rijk, zoodat Hij het volk beroerde en verbood den keizer schatting te geven, omdat Hij, zooals hij beweerde, de Christus, de Koning der Joden was. Op de vraag van Pilatus of Hij inderdaad de Koning der Joden was, antwoordde Jezus bevestigend, er echter bijvoegend, dat Zijn Koninkrijk niet van deze wereld was. Ofschoon Christus rijk zich in deze wereld bevindt en de onderwerping der menschheid ten doel heeft, zoo is het echter naar Zijn Goddelijken oorsprong en geestelijke natuur wezenlijk verschillend van de koninkrijken dezer wereld.

Op de overige beschuldigingen en vragen antwoordde de Heer, tot niet geringe verwondering des stadhouders, geen woord. Wanneer wij 't probeeren, het heilig geheim van Zijn zwijgen te verklaren, zoo vinden we de eenige oplossing daar van in de leer van Christus plaatsvervanging. Hij stond voor het gerecht in onze plaats, d. i. als *onze vertegenwoordiger*, en waar Hij persoonlijk onschuldig was, zoo waren toch wij schuldig in al hetgeen Hem valschelijk ten laste werd gelegd. Al die valsche beschuldigingen had de Heer met enkele woorden den bodem kunnen inslaan. Zijn spreken zou Zijn vrijheid, maar ons verderf ten gevolge hebben gehad. Zijn zwijgen diende dus ons tot heil.

De verwerping van Christus door het joodsche volk vond plaats bij de noodlottige keuze tusschen Jezus en Barabbas. In dien tijd was het een gebruik onder de Israëlieten, om bij gelegenheid van het Paaschfeest een gevangene de vrijheid te schenken, als een blijk van dankbare herinnering aan de verlossing uit Egypte. Pilatus overtuigd van Jezus onschuld, wilde deze omstandigheid gebruiken, om Jezus los te laten. Hij stelde nu tegenover Jezus den grootsten misdadiger, dien hij in de gevangenis had en liet nu het volk kiezen. Welk een scherp contrast, doch ook welk eene diepe vernedering voor den Heer! Jezus, de Zoon Gods, stond naast Barabbas, de zoon van den moordenaar van den beginne, het licht tegenover de duisternis, de oprechtheid tegenover de zonde, de hemel tegenover de hel. Wie zou gekozen worden? Vele stemmen verhieven zich voor den grootsten misdadiger; voor den grootsten Weldoener liet zich slechts een fluisterende stem hooren; 't was die van de vrouw van den stadhouder, die haar man voor de veroordeeling van Jezus waarschuwde. Het gelukte den leiders van het volk de vijandschap tegen Christus te doen ontvlammen. Met een vreeselijk geroep, dat tot in de diepte der hel weerklank vond, schreeuwde het volk als uit een mond: „Weg met Hem! Kruis Hem! Kruis Hem!" Jezus of Barabbas, wien hebt gij gekozen of wien kiest gij?

Hierop volgde nu de veroordeeling van Christus tot den kruisdood. De zwakke stadhouder gaf gevolg aan het woeste dringen van het joodsche volk. Als rechter doorzag hij zeer goed de leugenweefsels der beschuldigers en de onschuld des beschuldigden. Als sluwe diplomaat trachtte hij zich van de zaak af te maken door Jezus voor Herodes te brengen. Menschengunst en geweten streden bij hem om de heerschappij. En terwijl zijn geweten hem aanklaagde van de misdaad, een onschuldige over te leveren tot den smadelijksten en schandelijksten dood, wiesch bij nog op huichelachtige wijze zijne handen in onschuld. Het snoode zondeloon van gekochte menschen- en vorstengunst bleef hem echter niet lang getrouw. Als stadhouder werd hij later afgezet, uit het land verdreven en als zelfmoordenaar stierf hij in ballingschap. En hoe ging het met het Israëlitische volk, dat den dood van zijn Messias eischte? De veroordeeling van Christus wat de laatste stoot aan het reeds wankelende gebouw van het Israëlitische volksbestaan. Door de ter doodbrenging van den Christus beging het volk als volk een zelfmoord, waarop dan ook spoedig de verwezenlijing volgde.

God echter in Zijne eeuwige wijsheid en ondoorgrondelijke liefde deed uit dit vreeselijke werk der zonde, n.l. de veroordeeling van Christus tot den dood des kruises, den onuitsprekelijken zegen der verlossing voor verloren zondaars voortkomen. „Gijlieden hebt het wel ten kwade gedacht, maar God heeft het ten goede gedacht, om een groot volk in het leven te behouden." (Gen. 50: 20).

Christus' verwerping door menschen waarborgt onze aanname bij God; Christus veroordeeling is de grond voor onze vrijspraak; Christus lijden opent ons de bron van ware vreugde; Christus banden prediken ons de heerlijke vrijheid der kinderen Gods en Christus dood is voor ons de bron des levens voor tijd en eeuwigheid.

G. B. P.

Christus, het begin en het einde der wet.

„Ik ben de Alpha en de Omega" sprak de verheerlijkte Heiland op Patmos, en wel is het een der zoo wonderlijke harmonieën van de H. Schrift, dat het woord, wat de Heer spreekt in zijn laatste openbaring aan den discipel, dien Hij liefhad, reeds profetisch wordt uitgesproken door den wegbereider, Johannes den dooper, waar hij zegt: „Zie, het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt," en tevens gedeeltelijk typisch wordt afgebeeld door den persoon van den Heraut zelven.

Letten wij eerst op het typische karakter van den profeet Johannes den Dooper, vóór wij zien hoe in deze zijne aankondiging Christus de Heer

wordt aangeduid als Degene, op wien zoowel het begin als het einde der offeranden en de symboliek van den Mozaïschen eeredienst zagen, waarbij tevens van zelf was ingesloten, dat *alle* offers, *alle* typen, *alle* symbolen alleen zagen op en heen wezen naar Hem, dien de vaderen verwachtten en in Wien al Gods raad zich vervullen zou.

Johannes de Dooper is de laatste profeet des O. Verbonds, staande aan den ingang van het Nieuwe, de schakel, die voorzegging en vervulling verbindt. Hij is niet slechts de laatste godsgetuige uit de bedeeling der wet, maar ook, en dit is zeker niet zonder beteekenis, de laatste telg van een uitgestorven priestergeslacht. Immers Zacharia, zijn vader, behoorde tot de dagorde van Abia (1 Kron. 24 : 10) en had geen zoon dan Johannes den dooper. Hoewel gerechtigd tot het priesterambt, bediende hij het niet, en als de laatste van zijn huis eindigde met hem ook dit priestergeslacht en bewees hij alzoo als laatste profeet woordelijk en als laatste priesterzoon (uit *dit* geslacht deze waarheid, dat de profetie in vervulling en het priesterschap van Aäron tot een einde kwam; dat de schaduwen zouden wijken voor de zaak zelve.)

Wanneer Johannes Jezus dan ook aanwijst als het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt, spreekt hij als profeet, maar neemt de beelden uit de symboliek van den offerdienst, wijst op den Heiland als het ware en groote paaschlam (ons Pascha is voor ons geslacht); maar ook tevens als Degene, in wien de typische handeling van den weggaanden bok, op den grooten verzoendag, tot vervulling kwam. Dat een bok als zinnebeeld van het lam Gods wordt genomen, is, geloof ik, geen bezwaar, als men slechts nagaat, dat met het Paaschfeest een lam, mits een jaar oud, zoowel uit de kudde der schapen als uit die der geitenbokken kon worden genomen. Dat echter met Paschen geen onderscheid werd gemaakt tusschen schapen en bokken, als ook dat op den grooten verzoendag zoowel een ram als een bok ten zondoffer werd gebracht en een *bok* de zonde van het volk wegdraagt, heeft zeer zeker zijn groote en heerlijke beteekenis, maar daar handelen wij nu niet over.

De Heer wordt alzoo door Johannes den dooper aangewezen als het ware paaschlam, zoo wel als degene, die de zonde der wereld wegneemt, op zich neemt, en wegdraagt. Als wij op de bijzonderheden dezer twee zaken letten, zullen wij zien, dat zoowel een noodzakelijkheid van het persoonlijk geloof en toeeigening, als de groote en ruime liefde Gods wordt gepredikt.

„Zie het Lam Gods!" Bij geen der offers was het noodzakelijk juist een lam te brengen, of werd het vrij gelaten een lam uit de kudde der schapen of uit de geitebokken te nemen, zoo als bij het Paaschfeest. Het onderscheidde zich van de andere offers door: 1e dat het *geheel* moest worden genuttigd; 2e dat ieder huisvader het zelf moest slachten; 3e dat het bloed niet voor het aangezicht des Heeren moest worden gesprengd, maar aan den boven- en zijdorpel moest worden gestreken en 4e dat bloed besliste over leven en dood.

1e. Het moest *geheel* worden genuttigd; er moest niet zoo als bij de offers een gedeelte of wel het geheel aan den Heer worden toegewijd. Hiermede beduidde de H. Geest deze waarheid, dat ieder geloovige Christus geheel moest bezitten. Ofschoon wij allen te zamen éénen Heiland hebben, heeft toch ieder geloovige Hem voor zich zelf geheel noodig. Daarom mocht het Paaschlam ook niet worden gebroken. Christus is niet gedeeld. Men heeft Hem geheel of in het geheel niet.

2e. Ieder huisvader moest het voor zich en zijn huisgezin afzonderen en slachten. Alzoo werd het woord waarheid: *gij* (het volk Israël) zijt een priesterlijk geslacht. De een mocht het niet voor den ander doen, en ieder stond voor zich zelf in betrekking tot het Lam van het Pascha. Geen onbesnedene of onreine mocht daarvan eten. Men kan niet tegelijk gemeenschap met Christus en de zonde hebben.

3e. Het bloed moest aan den boven- en zijdorpel gestreken worden. Van buiten moest het zichtbaar wezen, dat men deel had aan het Paaschlam en dat vierde. Een geloof in Christus, dat zoo verborgen is, dat niemand het zien kan, is zeer twijfelachtig. Men moet het willen weten, dat men gemeenschap heeft met Christus en zijn bloed; daarom zegt ook Paulus, dat hij zich het Evangelie des kruises niet schaamt, ja, hij wil niets weten, dan Christus en dien gekruist.

4e. Het bloed van het lam beslist over leven en dood. Het was toch niet de vraag of men deugdzaam of niet, rijk of arm, ja, zelfs of men jood of heiden was. Waar het bloed aan den dorpel te zien was, ging de verderfengel voorbij, waar het niet te zien was, viel de eerstgeborene onder zijn slagen. Dat bloed alleen maakt scheiding tusschen leven en dood. Of men al van het Pascha gebruikte, was niet voldoende, men moest zich onder de bedekking van het bloed stellen, alzoo ook kan men de gaven en krachten van den Heer Jezus Christus niet deelachtig worden, als men niet gekomen is tot zijn kruis en daaronder veiligheid heeft gezocht tegen den toorn Gods.

Komt niet hierbij de vraag voor ieder, die dit leest: Hoe sta ik voor mij zelven tegenover het Lam Gods? Is ook voor ons ieder persoonlijk het Pascha geslacht? Hebben wij daar deel aan? Hebben wij ons gesteld onder de beschutting van Zijn bloed tegen het oordeel Gods, dat eenmaal komen zal? Een iegelijk zie voor zich zelven toe, het is een gansch persoonlijke zaak.

Was het Paaschlam van Israël alzoo heerlijk en rijk van beteekenis, toch was het nog slechts een schaduw van Hem, die hier wordt voorgesteld als het Lam *Gods*. Was de schaduw alleen voor het volk Israëls, Hij, die het wezen was, was voor de gansche wereld. Hij draagt en neemt de zonde der *wereld* weg. Gaan wij de plechtigheid van het wegzenden van den weggaanden bok op den grooten Verzoendag, waarmede de offerdiensten van het geheele jaar werden gesloten, na en wij zullen zien, hoe groot ook in dezen de liefde Gods is en hoe zonder dit, (het verlaten zijn van den Middelaar Gods en der menschen), voorgesteld door het wegzenden van den bok, het lijden des Heeren zijn kracht verliest. Wat met geen der offers, hoe rein en menigvuldig ook, bereikt werd, geschiedde hier. Na het offer van den eersten bok, die benevens den var des zondoffers geheel werd verbrand, werd de tweede voor den Hoogepriester gebracht. Aäron en zijne opvolgers legden hunne handen en daarmede alle ongerechtigheden der kinderen Israëls op het hoofd des boks (Lev. 16: 21), het werk zoude afzonderen, om den Heidenen het Evangelie te brengen. Omstreeks dezen tijd kwamen vier jonge mannen van Williams College naar Andover, — Samuel Miller, James Richards Luther Nice en Gordon Hall.

Gedurende hun studententijd vormden deze jongelieden eene zendingsvereeniging, zij hadden de gewoonte om bij eene hooimijt in de nabijheid der inrichting samen te komen. In Williamstown, waar heden het beroemde „Hooimijter monument" staat, wijdden zich deze jonge mannen voor de Heidenzending, en zonden hunne ernstige gebeden om de bekeering der wereld tot den genadetroon. Dit groene plekje tusschen die heuvels van Berkshire kan met recht de geboorteplaats der Amerikaansche Heidenzending genoemd worden.

Gelijk groote wetenschappelijke ontdekkingen bijna gelijktijdig in de geesten van meerdere, van elkander onafhankelijke en ver verwijderde denkers schijnen te ontstaan, zoodat somwijlen een strijd ontstaat, wie de eigentlijke ontdekker is, zoo schijnt deze grootsche gedachte om den Heidenen het Evangelie te brengen in de lucht gelegen te hebben en bijna te gelijkertijd in de harten van verscheidene jonge mannen, die ver van elkaar verwijderd leefden, gedaald te zijn. De Christenheid was als een beploegd en bezaaid veld, dat in zich eene kracht tot ontkiemen had. Judson en zijne vrienden waren de eerste groene scheutjes, die zich op het veld vertoonden, en de voorspelling gaven, door vele anderen gevolgd te zullen worden. Het geschiedde met overleg en in vele gebeden en in verbinding met andere van liefde doordrongene geesten, dat Judson tot het vaste besluit kwam, zendeling onder de Heidenen te worden.

(Wordt vervolgd.)

ADONIRAM JUDSON.

EEN APOSTEL ONDER DE BIRMANEN.

5.

Maar toch kwamen zijne gedachten altijd weer op den zieke terug. Was hij een Christen, rustig en sterk in de hope der onsterfelijkheid, of dwaalde hij aan den rand van eene donkere en ongewisse toekomst? Wellicht was hij een vrij denker, door christelijke ouders opgevoed, en door de gebeden zijner moeder vergezeld. De waard had hem eenen *jongen* man genoemd, en zijne verbeelding dwong hem, zich zelven in zijne plaats daar op het sterfbed voor te stellen, hoewel hij zich met alle macht daartegen verzette. Eindelijk werd het morgen en het daglicht verslond al zijne „bijgeloovige bespiegelingen." Zoodra hij was opgestaan ging hij naar den waard en vroeg naar den zieke.

„Hij is dood," was het antwoord. „Dood?" „Ja, hij is dood, die arme knaap. De dokter had reeds gezegd, dat hij den nacht wel niet meer zoude doorleven." „Weet gij, wie hij is?" „O ja, het is een jonge man uit Rhode Island College — een zeer nette jonge man. Zijn naam is E." Judson was verslagen. Na eenige uren hij wist zelven niet hoe, beproefde hij zijne reis te vervolgen. Maar eene gedachte nam zijn geest geheel in beslag, en de woorden: Dood! dood! verloren! kon hij niet vergeten. Hij wist, dat de godsdienst van den bijbel waar was; hij gevoelde de waarheid en was in vertwijfeling. In dezen geestestoestand besloot hij, zijne reis op te geven, en wendde zijn paard dadelijk naar Plymouth.

Hij kwam den 22 Sept. 1808 in Plymouth aan, kwam in October van het zelfde jaar op de theologische school te Andover, met één jaar vooruit. Daar hij geen belijder was, en evenmin een candidaat voor het Predikambt, was zijne opname eene bijzondere gunst.

Den 2 December 1808 gaf hij zich plechtig aan zijnen God over en werd den 28 Mei lid van de derde Congregationalisten Gemeente te Plymouth. Zijne bekeering echter sloot zijne afzondering tot Predikambt in zich.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Wijding tot den dienst der Zending. 1809 — 1812.

In Sept. 1809 begon de jonge Judson ernstig over de Zending onder de Heidenen te denken. Hij had juist zijn eerste studiejaar te Andover geeindigd, en nog één studiejaar zoude volgen. Omstreeks dezen tijd viel hem eene predikatie in handen, welke Dr. Claudius Buchanan, die lange jaren predikant in dienst der Oost-Indische Vereeniging geweest was, te Bristol, in Engeland, gehouden had. De preek had tot opschrift: „De ster in het Oosten," en had tot tekst: Matth. 2: 2. „Want wij hebben zijne ster in het Oosten gezien, en zijn gekomen, om Hem te aanbidden." De hoofdgedachte was het bewijs der goddelijke macht in het Oosten. Dr. Buchanan beschreef den voortgang des Evangelies in Indië en in 't bijzonder den arbeid van den geachten Duitschen zendeling SCHWARTZ. Deze prediking viel in de ziel van Judson gelijk een vonk in het tondel.

Zes maanden na het lezen van deze prediking besloot Judson Zendeling onder de Heidenen te worden. Hij werd zonder twijfel door de nauwe verbinding met eenige andere jonge mannen, welke hetzelfde verlangen koesterden, tot dit besluit bewogen. Zijn eerste zendingsgenoot was Samuel Nott, die reeds toen hij op het Seminarium kwam, de vraag overwoog, of hij zich niet voor

waarna deze bok naar de woestijn uitgeleid werd en alzoo al hunne ongerechtigheden van voor het aangezicht des Heeren naar een afgezonderd land wegdroeg (Lev. 16 : 22).

Alzoo heeft Christus niet slechts de zonden van het volk Israëls, maar de zonde der wereld op zich genomen en weggedragen in een afgezonderd land van voor het aangezicht des Vaders. Bedenken wij wel, dat Israël juist op dezen dag zich moest verootmoedigen voor zijnen God. Alleen diegene, wiens ziele zich voor God verootmoedigt, alleen voor hem, maar ook voor hem geheel, heeft Hij, het groote Paaschlam, het offer, op wien de offers zagen, de zonden weggenomen. Geheel en volkomen is hij gereinigd. Van dezulken is het woord: „God schouwt niet aan de zonden van Jacob en ziet niet aan de ongerechtigheden van Israël.” Een door schuldbesef verbroken en verslagen hart zal God niet verachten. Wie zal beschuldiging uitbrengen tegen de uitverkoornen Gods? God is het, die rechtvaardig maakt. Wie is het, die verdoemt? Christus is het, die gestorven is.

Ja, waarlijk, de Heer onze Heiland en Zaligmaker vereenigde in zich deze twee typen en bracht ze tot vervulling. Hij nam onze zonden op zich, en droeg ze in Zijn lichaam op het hout des kruises. Waar Hij door den Vader werd verlaten en de woorden van den 22sten Psalm in vervulling kwamen, waar hij afgesneden werd uit het land der levenden, is om de overtreding des volks de plaag op Hem geweest, en alzoo heeft Hij verzoening en verlossing gebracht. Hij is het ware Paaschlam, wiens bloed redt van den dood, wiens vleesch ons sterken moet en alleen sterken kan bij de reize door dit leven. Hij is Hoogepriester en offerlam, de goede Herder der schapen, opdat zij het leven zouden hebben in Hem, maar ook alleen Hem volgen zouden en alzoo ingaan en uitgaan en weide vinden.

A. K. O.

Hoe nu verder?

Bovenstaande vraag rees in de laatste dagen dagen nog al eens in ons op en vloeit ons gemakkelijk uit de pen, om ze onzen gemeenten en bijzonder en broeders en zusters voor te leggen. Moge er eens een klinkend antwoord op volgen van verschillende zijden!

De vraag geldt onzen jongen broeder Hof, die veel lust openbaart en aanvankelijk gaven van den Heer heeft ontvangen om te helpen evangeliseeren, en zich geheel wenscht te geven voor den dienst in onze Gemeenten en om eindelijk, als hij op onze predikerschool zich tot die grootsche taak zal mogen bekwaamd hebben, als prediker en Voorganger in onze Gemeenten op te treden.

Zooals velen onzer lezers bekend zal zijn, werkte onze broeder 6 weken lang in onze omgeving en onder onze leiding voor rekening van den Uniecent (zie zijn verslag in het no. van de vorige week). Die tijd is nu echter verstreken, en thans staan we voor de vraag: „hoe nu verder ?”

Het is toch zeer wenschelijk, dit stemmen de meeste broeders toe, dat jonge broeders, die wenschen opgeleid te worden voor den predikdienst, vóór zij naar de school gaan, eenige voorloopige en practische opvoeding in den arbeid ontvangen en bij hen in die practijk de behoefte aan opleiding gewekt worde. Zij moeten iets gevoelen van de eischen, die den prediker in den arbeid gesteld worden. Het is hoofdzakelijk het gemis aan dat gevoel, dat jongelingen er toe brengen kan, om zonder onderwijs genoten te hebben, te willen optreden, en dat er leden onzer Gemeenten gevonden worden, die tegen het onderricht op de predikerschool protesteeren. Wij willen hopen, dat die broeders nog wel eens tot ander inzicht zullen komen.

Doch ter zake. Zal bovengenoemde broeder gedurende ruim anderhalf jaar voor hij naar de school zal kunnen, in den arbeid blijven en eenige voorbereidende studie maken, dan moet daarop een weg gevonden worden bij een der Voorgangers, die op hun arbeidsveld ruimte hebben. Dit kan echter niet zonder eenigen finantiëelen steun, aangezien onze broeder onvermogend is om in zijne behoeften te voorzien, en het voor iederen Voorganger wel onmogelijk zal zijn zulk een broeder gratis in huis op te nemen. Met eendrachtige] medehulp kan het zeker wel. En wij achten, dat zoodanige hulp hoogst belangrijk zoude zijn met het oog op onze gemeenschappelijke belangen in het werk voor den Heere en zijne Gemeente.

De Gemeente te Nieuwe Pekela gaf reeds het loffelijk voorbeeld door ons **f 25** voor dat doel te geven, waarvoor onze broeder nog 5 weken bij ons kan blijven voortarbeiden op de verschillende stations in deze koloniën.

Mogen er nog vele harten, handen en beurzen geopend worden om eenige hulp te bieden, ten einde aan het dringend verlangen van onzen jonge broeder en aan onzen wensch kunne voldaan worden. Deze giften, die mochten inkomen, zullen in dit blad verantwoord worden door

Uw dw. Br. in Christus
STADSKANAAL. N. v. BEEK.

INGEZONDEN.

GRONINGEN.

Waarde Jonathan!

Elk' vogel prijst zijn eigen nest.
En waar men komt, in Oost of West,
Ik zeg in 't lest:
Oost, West,
Thuis best.

Nu ik ga zitten, mijn goede vriend, teneinde u ook eens iets te vertellen van 't geen hier bij ons alzoo omgaat, komt bovenstaand rijmpje mij zoo juist voor de aandacht. Ik heb dit zeker *eens* gehoord of gelezen, doch meer dan eens overdacht. En zie, zoo menigmaal ondervinden we, dat het niet zoo'n verkeerde spreuk is. Nu moet ge niet denken, dat ik meen, dat gij het daar niet goed hebt. O, zeker wel, maar.....

Reeds meermalen heb ik gezegd en bewezen, dat Groningen een goed land is. Ik wil u thans eens weer wat vertellen. Ge kent mijn vriend br. A. Bos wel, en, naar ik vertrouw, ook zr. A. M. v. Duinen. Nu, ge weet ook, dat deze jongelui sinds langen tijd geëngageerd waren. En wanneer ge „De Christen” steeds nauwkeurig leest, weet ge ook, dat hun engagement een einde heeft genomen, n.l. doordat ze zijn getrouwd. Huwelijksinzegeningen zijn nog al zeldzaam in onze kerk, doch op den avond van 8 Maart mochten we met een tamelijk aantal menschen hooren, hoe onze br. Voorganger de jonggehuwden ernstige en goede lessen en vermaningen meegaf op hunnen weg. ZEd. vond hiertoe aanleiding in het woord van de Moeder des Heeren, op de bruiloft te Kana, waar het heette: „Zoo wat Hij ulieden zeggen za', doet dat” 1 Joh. 2 : 5*b*. Voorzeker een heerlijke lijfspreuk om daarnaar ons leven te richten, zoodat dit woord dan ook èn op het bruidspaar, èn op de vergadering een ernstigen indruk maakte.....

Des Zondagsavonds werd de Gemeente ter bruiloft genoodigd. Nu, hier ging het recht hartelijk toe. Menig goed en hartelijk woord werd bij deze gelegenheid gesproken. En dat het jonge paar ook in de Gemeente een gewaardeerde plaats inneemt, bleek wel uit de stoffelijke bewijzen van sympathie en *liefde*, hun bij deze gelegenheid geschonken, zòowel door de Gemeente als door de Jonged.vereen., alsmede door het muziekkorps. Dat onze muziek uitnemende diensten deed op de bruiloft van onzen directeur, behoef ik werkelijk niet te zeggen. Spoedig was ook die avond weer ten einde.

Dat echter door hen steeds mag worden gestreefd, om te doen wat Jezus hun zegt, en hun huis een Bethanië mag zijn, in ons aller bede. En nu, mijn Waarde, 'k zou U nog meer willen schrijven, doch wacht maar liever tot een volgenden keer. De brief kon eens te zwaar worden. Voor ditmaal dus basta, terwijl ik er bij blijf dat het voor ons Groningers waar is: Oost — West, thuis best.

Uw getrouwe:
JAC.

Versproken?

In no. 3 van „Het Nederlandsch Diakonaat,” maandblad, gewijd aan den arbeid der dienende liefde, komt een stuk voor van de hand van Ds. D. Disselhoff te Arnhem, getiteld: „Het Diakonessenambt in de Protestantsche kerk.”

Zijn Eerw. schetst daarin het groote voorrecht, dat de Nieuw Testamentische vrouwen boven hare zusteren onder het Oude Verbond door de verlossingsdaad des Heeren verkregen hebben, waardoor zij 't recht ontvangen hebben, om den arbeid der dienende liefde als Diakones in de Gemeente uit te oefenen en herinnert daarbij aan Tabitha, die in 't verborgen arbeidt, en aan Phoebe, die in de Apostolische kerk het diakonessenambt bekleedt.

Dan gaat Zijn Eerw. aldus voort:

„Toen men nu later hoe langer zoo meer „tusschen den klerus (priesterschap) en de „gemeente onderscheid begon te maken, wer„den de diakonessen bij den klerus gerekend. „Hun voornaamste werk was: de vrouwelijke „catechisanten voor de beantwoording der doop„vragen voor te bereiden en bij de doopsbe„diening te helpen. Ook voor de ziekenver„pleging werden zij gebruikt, maar deze arbeid „geraakte geheel op den achtergrond bij het „onderwijs en de andere meer bepaald kerke„lijke bezigheden. Toen nu de kinderdoop „al meer in gebruik kwam, verviel van zelf „het hoofddoel van haar werk. Het diako„nessenambt kwam langzamerhand in verval, „tot het in het altijd meer zich uitbreidende „en tot bloei komende kloosterleven onder„ging.”

Het is duidelijk, dat Ds. Disselhoff, sprekende van den klerus, doelt op den toestand der Christelijke Gemeente na den Apostolischen tijd en dan zegt hij, dat in *dien* tijd het voornaamste werk der diakonessen was: *„de vrouwelijke catechisanten voor de beantwoording der doopvragen voor te bereiden en bij de doopsbediening te helpen,”* en later: *„toen nu de kinderdoop meer in gebruik kwam.”*

Ds. D. erkent dus, dat niet alleen in den Apostolischen tijd, maar zelfs nog daarna het onderwijs vóór den doop gesteld werd en de kinderdoop niet van den aanvang af in gebruik geweest is, maar eerst later werd ingevoerd. Door wie, door den Heer, of door menschen? Door den Heer niet, want Hij heeft dienaangaande geene latere voorschriften gegeven dan we vinden in Matth. 28 : 19 en Mark. 16 : 15 en 16.

Die doop moet dus eene menschelijke instelling zijn, en als Ds. D. dat weet, hoe kan hij dan met een goed geweten voor God kinderen besprengen, die besprenging doop noemen en verklaren dat dit een bevel van God is?

Een van beiden toch: de kinderdoop is eene instelling des Heeren en dan kan er geen sprake zijn van een later *meer* in gebruik komen, want dan is hij van 't begin af in gebruik geweest, of hij is geen goddelijke maar eene menschelijke inzetting en dan is hij onwettig, anti bijbelsch en moet, als in strijd met Gods bevel, als menschelijke leugen en dwaling verworpen worden, en de roeping der leeraren is 't, niet om de Gemeente dwalingen in te prenten, maar die te bestrijden en de waarheid van Gods Woord in 't licht te stellen. Heeft Ds. D. zich nu versproken, of is hij wellicht Baptist?

EDE, Maart 1900. N. ZERBST JZN.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Nog steeds wordt het ontwerp „leerplicht” in de Tweede Kamer druk besproken met al de daaruit voortkomende amendementen. Natuurlijk komt men nu ook de oorzaken onder de oogen te zien, waardoor de kinderen de school verzuimen, als bijv. onvoldoende kleeding en schoeisel, zoodat de regeering of 't gemeentebestuur daarin wel zal moeten voorzien, wil men de kinderen in school hebben. Misschien komt men op deze wijze eindelijk ook nog tot een die-

pere oorzaak (de sterke drank), die zooveel kleeding en schoeisel verslindt en zoovele kinderen lichamelijk en geestelijk te gronde richt, zoodat men 't noodig acht ook die door de ouders verwaarloosde kleinen onder de beschermende vleugelen der regeering te nemen, door 't drankgebruik te beteugelen. De eindstemming der leerplichtwet zal a.s. Vrijdag plaats hebben.

De Nederlandsche Regeering heeft op het verzoek om interventie in den Z. A. oorlog door de presidenten Kruger en Steyn, op gelijke wijze als andere regeeringen tot haar leedwezen moeten antwoorden, dat zij aan dat verzoek niet kon voldoen, nadat Engelands besliste verklaring van alleen hare zaken in Z. Afrika te willen regelen, alle interventie onmogelijk had gemaakt. Zij verklaart zich echter bereid stappen tot herstel van den vrede te steunen.

De werkstakende sigarenmakers te Groningen, ruim 130 in getal, hebben niet veel kans hun zin te krijgen, of zij moeten nu zelf fabrikanten worden, want meerdere fabrikanten besluiten hunne werkplaatsen naar elders over te brengen. Drie zijn reeds naar Kampen verplaatst, een naar Valkenswaard, terwijl twee anderen naar Eindhoven willen vertrekken en als de werkstaking voortduurt zullen anderen dat voorbeeld volgen. Dat ruimt dus op en de ontevreden stakers hebben schoone gelegenheid voor zich zelf te beginnen. Laten ze dan echter zorgen een flink loon aan hunne werklieden uit te betalen.

Duitschland. De Duitsche Rijksdag begint na Paschen aan de debatten over de vlootwet, die zeker nog wel 't een en ander zullen opleveren.

De meubelmakers in Berlijn, die een tijdlang 't werk staakten, zijn nu weer aan den arbeid gegaan, na eene gunstige schikking, die hun weekloon op minstens f 14,40 per week bepaalt en eene commissie daarstelt, die, uit 18 personen, 9 patroons en 9 werklieden bestaande met een lid van 't Berlijnsche Gewerbegericht als voorzitter de voorkomende geschillen zal behandelen.

In de hoofdstad van

Denemarken hebben nu op hun beurt de trambeambten het werk gestaakt, natuurlijk om hooger loon te bedingen. Waren ze nu maar allen zoo gelukkig en vindingrijk als zekeren Deenschen arbeider, Peter Christensen genaamd, die, zonder werk zijnde, eene nieuwe methode heeft ontdekt om eieren te bewaren, zoodat ze 8 maanden versch blijven, welk geheim hij nu in Engeland voor 600.000 kronen heeft verkocht, en nu beproeft hij ook met Duitschland een contract te sluiten. Die man zal nu wel niet aan werkstaking meer meedoen, om hooger loon.

China. Weldra zal 't achtste wereldwonder van de aarde verdwijnen, n.l. de Chineesche muur, die voor 20 eeuwen door twee millioen werklieden gebouwd werd om de invallen der Tartaren te keeren, wat toen evenwel niet baatte. Die muur diende sedert als grensmuur, hij is 2500 K.M. lang, 25 voet breed aan den voet en van boven 15 voet, terwijl hij op sommige plaatsen 30 voet hoogte heeft. Nu echter wil men hem afbreken en 't materiaal bezigen tot 't bouwen van dijken, kaden en gebouwen, waar 't misschien ook meer nut doet.

Zuid-Afrika. In den oorlogstoestand kwam in de laatste dagen weinig verandering, hoewel de spanning met den dag sterker wordt, die eindelijk wel een uitbarsting zal ten gevolge hebben. Wel is de vorige week vermeld, dat de Boeren eene overwinning hadden behaald, maar dat heeft weinig invloed op den toestand. Evenwel zal 't voorloopig de Engelschen wel niet gelukken Mafeking te ontzetten. Lord Roberts te Bloemfontein maakt zich gereed om met een groot leger 1 April op Kroonstad aan te rukken, terwijl Buller uit Natal oprukt en Kitchener van Veertienstroomen of zoo mogelijk van Mafeking, en dan meenen ze 1 Mei voor Pretoria te zullen staan. De Boeren deelen die meening echter nog niet, zij zijn vol goeden moed in Kroonstad bezig zich op de ontvangst der Engelschen voor te bereiden, terwijl hier en daar hunne troepen de Engelschen trachtten op te houden. En of nu de Heer, die Hemel en aarde bestuurt, 't ook zoo meent, zal de tijd weldra leeren.

S. K. K.

VARIA.

DE IER EN DE PRIESTER.

Slechts zelden heeft een priester beter antwoord ontvangen, dan hij, die eens eenen armen Ier het bijbel lezen wilde verbieden.

„Maar," zeide de priester, „de bijbel is voor priesters en niet voor uws gelijken."

„Zoo," antwoordde hij, „Ik heb toch in mijnen bijbel gelezen: „gij zult ze uwen kinderen leeren," en priesters hebben toch geene kinderen.

„Maar Michaël," zeide de priester, „Gij kunt toch den bijbel niet verstaan; hij is niet voor lieden, gelijk gij, geschreven."

„Ach, eerwaarde, wat ik niet verstaan kan, schaadt mij ook niet, en wat ik versta, doet mij goed."

„Hoor eens, Michaël, gij moet naar de kerk gaan, en de kerk zal u onderrichten; de kerk zal u de melk van Gods Woord geven."

„En vanwaar bekomt dan de kerk deze melk? Toch alleen uit den bijbel? Ach, eerwaarde, neem mij niet kwalijk, maar ik zou toch liever de koe willen behouden, en ze zelf melken."

GENOEG VOOR EEN CENT.

Juffrouw M. kwam uit de kerk met een zeer verdrietig gezicht. Zonder eenig doel liep zij door het huis, en morde voortdurend. Haar kleine Frits vroeg: „Moeder, wat scheelt u toch?" „Ach," zeide zij, „het is toch treurig gesteld met onze godsdienstoefening; het zingen, het bidden en de prediking is alles niets meer waard." Fritsje dacht een oogenblik na, en toen vroeg hij: „Moeder, hoeveel hebt gij in de collecte gedaan?"

„Waarom? — Een cent," antwoordde de moeder lusteloos.

„Nu, moeder," antwoordde troostend de kleine rekenaar; „voor één cent krijgt men ook niet veel; gij hebt toch genoeg voor dat weinige geld ontvangen." Er was leering genoeg in deze kinderwoorden voor de moeder om zich te beteren.

— Den volgenden Zondag nam zij meer geld mede voor de collecteschaal, en bracht tevens meer vreugde mede naar huis. — Al kunnen wij ook datgene, wat Christus voor ons verworven heeft, niet met aardsche schatten koopen, wij mogen toch niet ledig in Gods huis verschijnen, maar moeten zooveel mogelijk medenemen, en rijke gaven nederleggen voor de voeten van Hem, die zich zelven voor ons geofferd heeft. En wat het geeft? De Heere laat ons niet ongezegend naar huis gaan. — Beproef het eens!

(Rh. Traube.)

CORRECTIE.

In het voorstukje van de vorige week staat in de 7de regel: „banger strijd," moet zijn: „rangenstrijd."

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van J. S. te N.-Buinen f 3.15; door br. Laansma te Grand Rapids van de Wed. S. te Garfield, N.-J., 5 Dollars voor de jaargangen '96, '97 en '98. N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor „Ons Depôt."

Ontvangen van br. J. J. L. te Chicago f 10.20.

K. KUIPERS, Depôthouder.

ADVERTENTIËN.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 2—8 April.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: Alle dingen dan, die gij wilt, dat u de menschen zouden doen, doet gij hun desgelijks.

Maandag 2 April. Matth. 7 : 1—14. Voorschriften en beloften. Dit zijn eenige geboden uit het rijk Gods, niet logisch verbonden, maar gelijk zes edelsteenen in een diadeem. Vers 12 is de kostelijkste.

Dinsdag 3 April. Matth 7 : 15—29. Aan de vruchten gekend. Een mensch, die waarlijk met God leeft, zal rijk zijn aan goede vruchten. Iedere dag, iedere daad in den familiekring, in het beroep, in den vriendenkring, onder vreemden, geeft hem daartoe gelegenheid.

Woensdag 4 April. Jak. 4 : 5—12. Oordeelt niet! Dat beteekent niet: Vorm u geene meening; maar: Schuif daar geene booze beweeggronden onder. Het recht, waarop gij meent aanspraak te hebben, sta dat een ander ook eerlijk toe.

Donderdag 5 April. Jer. 29 : 8—14. Van ganscher harte zoeken. Onze hemelsche Vader wil ons liefde bewijzen, maar wij moeten bidden, zoeken, aankloppen, ernstig en geloovig, als een kind.

Vrijdag 6 April. Luk. 6 : 27—36. Ware liefde. De gouden regel (vrs. 31) houdt ook de les in: Verwacht of verlang van anderen niet meer, dan gij zoudt bereid zijn te geven, als gij in hunne plaats waart.

Zaterdag 7 April. Luk. 6 : 37—45. De splinter en de balk. Wie voorgeeft, treurig te zijn over de fouten en gebreken van anderen, maar ze bij zich zelven veronachtzaamt, is waarlijk een huichelaar.

Zondag 8 April. Luk. 13 : 22—30. De enge poort tot den hemel of tot een christelijk leven, is zoo eng, en wij slechts één enkele weg daarhenen leidt, dat ieder alleen daardoor moet. Zij is echter zoo wijd geopend als Jezus' armen.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 676 DONDERDAG 5 April 1900 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Dauw en Droefheid.

De nacht is weggedreven;
De zon verspreidt haar glans,
En blauw is 't in de hoogte
En goud is d' oostertrans.

Maar toen 't nog nacht was, weende
Die hemel, nu zoo blauw;
Hij weende ontelbre tranen:
De droppelen van den dauw.

Zoo wordt in stille nachten
Door menigeen geschreid,
Al toont des daags zijn wezen
Een glans van vroolijkheid.

JEZUS' ONSCHULD.

De H. Schrift legt, bijzonder in de lijdensgeschiedenis, veel nadruk op de onschuld des Heeren. Zij behoefde niet bewezen te worden, zoomin voor de wereld in 't algemeen, als voor zijne vrienden in 't bijzonder. De Heer zelf had ze duidelijk genoeg bewezen in zijn wandel.

Doch Israëls oudsten en oversten trachtten die onschuld te besmetten en te verduisteren — en de massa ging daarin mede — en eindelijk heeft men de onschuld als schuld, en Jezus' goddelijke deugden als misdaden verklaard, zelfs zóó misdadig, dat ze het „des doods schuldig" over zijn heilig hoofd uitgalmden.

De volmaakt Reine, de goddelijk Heilige door het schuldige menschdom, tot welks redding Hij in 't vleesch gekomen was — des doods schuldig verklaard en die verklaring gehandhaafd, in weerwil van zoo vele getuigenissen van Jezus onschuld! — overdenken we dit een oogenblik, dan zien we de ongerechtigheid der wereld ter spitse gedreven, en de zonde werkt zich daar in al hare afschuwelijkheid uit en wreekt zich op Hem, die haar in zijn heilig leven en door zijn woord en waarheid had veroordeeld. En de hoogepriester met zijn geheelen aanhang en met hem het gansche volk, ja, de gansche menschheid stond en staat nog voor geen andere keuze: zelfveroordeeling of veroordeeling van den Rechtvaardige. Gelukkig ieder, die niet als Judas, maar als een ware verootmoedigde, in geloof aan Jezus' liefde en de kracht zijner offerande, tot die zelfveroordeeling komt, want die zal van het eeuwig oordeel verlost worden.

Intusschen handhaaft God de onschuld zijns Zoons. De Joodsche raad moet er van getuigen, als zij niet anders dan door list, valsche getuigen, leugen en huichelarij iets tegen Jezus kunnen doen; Judas heeft er in zijne wanhoop verklaring van gegeven, terwijl de Romeinsche Landvoogd — Pontius Pilatus — herhaaldelijk heeft moeten betuigen, even als ook koning Herodes: *„Ik vind geen schuld in hem!"* Eindelijk heeft God zelf, terwijl de Heiland aan 't kruis hing, door treffende teekenen, de onschuld des Lijders krachtig laten uitkomen.

Dat de macht der hel, en het door die macht beheerschte menschdom, die onschuld des Heeren bestrijdt en loochent, verwondere ons niet. Immers, die onschuld is het, die Israël en de volken, even als de gansche macht der duisternis, het sterkst veroordeelt, waar toch de bewezen onschuldige aangegrepen, veroordeeld en aan 't kruis genageld wordt. Daarom wordt het kruis van Christus, als teeken des geheelen lijdens des Heeren, tot veroordeeling der wereld, althans voor allen, die niet er toe komen om als zelfschuldigen en met de belijdenis: *„mijne* zonden en schulden hebben het noodig gemaakt, dat Jezus tot mijne redding in zoo diepe vernedering en zoo bitter lijden komen moest" tot den Gekruiste ter behoudenis toevlucht te nemen.

Wanneer wij ons iets van het smartelijke van 's Heeren lijden verstandelijk voorstellen, dan denken we niet het laatst aan dit bittere, dat Hij „met de misdadigers is gerekend geworden." En dat niet slechts, omdat Hij zelf daardoor zoo beleedigd en gekrenkt werd, — die schande heeft Hij gewillig op zich genomen, — maar wegens de o p e n b a r i n g van de b o o s h e i d e n m a c h t d e r z o n d e, welke de menschheid, die Hij liefhad en met welke Hij één geworden was, zoo geheel beheerschte. Hoe moet al die leugen en lastertaal over en tegen Hem uitgebracht, telkens zijn heilig liefdehart als doorboord hebben! Zelfs een zijner eerste discipelen verloochent Hem met grove leugentaal. Hoe moest dit Hem, die zelf de waarheid was, grieven. Nochtans bleef Hij liefhebben, zorgen voor de zijnen en zelfs bidden voor zijne vijanden! Hoe diep de menschheid ook zonk, Hij liet haar niet los, maar zonk met haar mede, nam hare zonden op zich en droeg ze in zijn lichaam op het hout, ten einde zondaren verlost en door zijne striemen genezen zouden worden. Onderworpen aan den wil des Vaders, heeft Hij den bitteren kelk des lijdens gedronken, en is gehoorzaam geworden, voor ons ongehoorzamen, overtreders van Gods wet, tot den dood, ja, tot den dood des kruises. Hij heeft zich, hoe onschuldig ook, als een vervloekte laten behandelen, om ons voor eeuwig van den vloek te ontslaan. Hij voldeed aan al de eischen Gods, die Hij der menschheid gesteld had en bracht voor de geheele menschheid verzoening aan, zoodat nu de bede tot allen kan komen: „Laat u met God verzoenen." Jezus' onschuld deed Hem als het „onbestraffelijk en onbevlekt Lam" kennen, welks bloed ter verlossing geplengd werd, tot vergeving der zonden.

Welgelukzalig de mensch, die 's Heeren lijden in verband met zijn onschuld, en zoo ook in verband met eigen schuld en zonden, leert bezien. Die zal beseffen: i k b e n d u u r g e k o c h t, en het betaamt mij dien Heiland met hart en mond te prijzen en Hem in mijn levenswandel te verheerlijken door gehoorzaamheid.

S. N. v. B.

De Zending onder de Teloegoe's.

Eene der vruchtbaarste Zendingen is die onder de Teloegoe's in Voor-Indië. Dit arbeidsveld, op hetwelk acht Zendingsgenootschappen werkzaam zijn, strekt zich uit over eene oppervlakte van 180 mijlen van het Noorden naar het Zuiden en 80 mijlen van het Westen naar het Oosten. *Het heeft ongeveer achttien millioen inwoners.* Men moet zich hen echter niet voorstellen als domme of geheel onbeschaafde lieden, integendeel, die Hindoe's waren reeds vóór drieduizend jaren een ontwikkeld volk. Hunne taal is zeer welluidend, men heeft ze wel het Indische Italiaansch genoemd. Naar hun godsdienst zijn de Teloegoe's meest Brahmaïsten en Hindoeïsten.

Van de acht Zendingsgenootschappen werkt ontegenzeggelijk de „American Baptist Missionary Union" aldaar het gezegendst. En toch stond dit genootschap niet minder dan viermaal voor de vraag, of zij den arbeid op dit veld niet wegens zijne onvruchtbaarheid zoude opgeven. De geschiedenis dezer Zending is in korte trekken als volgt:

In het jaar 1836 werd Samuel Day als eerste zendeling uitgezonden. In het jaar 1840 doopte hij den eersten Teloegoe in Nellore. In 1845 moest hij echter wegens zijne zwakke gezondheid naar Amerika terugkeeren, waar men zich op de naaste jaarvergadering met de vraag bezighield of men de Zending niet liever zoude opgeven. Men was geneigd het te doen, wanneer niet Adoniram Judson aanwezig was geweest, en gezegd had „Dat veld mag niet opgegeven worden, en wanneer het noodig is, zal ik mijn veld in Achter Indië opgeven, en in mijnen ouderdom nog de taal der Teloegoe 's leeren. Tot 1848 bleef dat veld onbezet, en toen men weer van opgeven van dit arbeidsveld sprak, trok Day weder uit, en met hem een jong zendeling, genaamd Jewett. Beiden arbeidden vijf jaren met groote toewijding. Weder zonder gevolg. In 1853 was de gezondheid van Day weder zoo geknakt, dat hij den arbeid moest opgeven, om in het vaderland genezing te zoeken. Nu kwam ten derden male de vraag in behandeling, of men de Teloegoe-zending niet liever tot betere gelegenheden op zijde zoude zetten. Den zendingsdichter Smith gelukte het echter, door zijn gedicht: „Licht gij voort, eenzame ster!", de onderneming verder voort te zetten. In 1862 moest ook Jewett wegens zwakke gezondheid het veld ruimen, en daar werd voor de vierde maal over het voortbestaan dezer Zending gesproken. Van zekere zijde werd het opgeven „dringend geacht." Toen vroeg één uit de vergadering: „Wacht, totdat wij Jewett gehoord hebben." En

toen deze voor de vergadering kwam, zeide hij: „Opgeven? Nimmer! „Nu," zeide de Zendingssecretaris, dan zullen wij u iemand medegeven, die u ten minste eene christelijke begrafenis bezorgen kan."

In het jaar 1864 ging Dr. Clough, (spreek uit: Klau) uit, en met hem brak de zegentijd aan. In Ongole kwamen dezelfde lieden, die vóór dertien jaren den zendeling gesteenigd hadden en zochten den zendeling. In 1867 werd de eerste Gemeente gesticht met acht zielen.

Nu opende zich eene wijde deur. Met welke voorzichtigheid en wijsheid de broeders echter bij opnamen te werk gingen, kan men in het bijzonder zien bij den grooten hongersnood van 1877 door welke in Madras alleen eene half millioen stierven. De zendelingen verklaarden uitdrukkelijk, dat zij niemand opnamen, zoolang de hongersnood duurde. Na den hongersnood kwamen velen, welke van het nuttelooze en de valschheid hunner goden, en van de liefde van Christus overtuigd waren. In zes weken werden achtduizend menschen gedoopt.

Deze Gemeente Ongole, welke Dr. Clough ook heden nog dient, telde, volgens de laatste statistiek 17171 leden, dat is ongeveer 14 maal meer leden dan in al onze Gemeenten in Nederland. Natuurlijk kunnen de Zendelingen bij zulk eene menigte slechte, hoofdopzieners zijn, en den gewonen arbeid onder velen verdeelen. Deze groote Gemeente is gesplitst in 14 geordende Gemeenten met 15 geordende en 71 niet geordende predikers.

In 't geheel hebben onze Amerikaansche broeders in het Teloegoegebied 34 geordende Zendelingen en 70 geordende en 252 niet geordende helpers; 492 leeraren, 142 Bijbelvrouwen 121 geordende Gemeenten met 483 stations en 50.737 leden. Het gemiddeld getal der jaarlijks gedoopten bedraagt 1000. In 276 Zondagsscholen worden 8369 kinderen onderwezen. Te Ramapatam is een prediker seminarie, in hetwelk 87 studenten hunne opleiding ontvangen. De President van dit seminarie is een Duitscher, br. Heinrichs. In Madras bevindt zich de drukkerij, waar ook het zendingsblad voor het Teloegoegebied „The Baptist Missionary Review" gedrukt wordt.

In het groote Voor-Indië is bijna altijd hongersnood, nu eens hier, dan daar. In het jaar 1898 bereikte zij ook de Gemeente van Dr. Clough. Deze zocht duizenden van den hongerdood te redden, doordat hij met de Engelsche regeering een verdrag sloot voor het vervoer van den ballast, noodig bij den spoorwegaanleg. Op deze wijze werden de menschen voor honger en bedelen bewaard.

Wahrheitszeuge.

Waar is nu uw God?

Met weemoed hebben wij de lotgevallen onzer Afrikaansche stamgenooten gevolgd. Kimberley ontzet; de held Cronjé met zijn ruim 2000 dapperen gevangenen, het beleg van Ladysmith opgebroken en de hoofdstad van den Vrijstaat — Bloemfontein — in handen van den vijand. Bovendien rukt Engeland eindelijk het masker af door de verklaring: „Wij willen geen vrede, ook geen bemiddeling der mogendheden om dien te verkrijgen, tenzij de beide Republieken zich onvoorwaardelijk overgeven en hunne onafhankelijkheid prijs geven." Een strijd op leven en dood dus! Het kleine Godvreezende boerenvolkje tegenover een ontzaggelijk groot leger met zijn meer dan 2000 dood en verderf brakende vuurmonden.

Ons hart wordt vreesachtig en kleinmoedig, en wij voelen hoe het onze plicht is om ons ernstig af te vragen: *Gelooft gij, dat God regeert? Blijft* gij dat gelooven, ook als ge ziet, dat het onrecht zegeviert, ook als het kleine heldenvolk mocht overwonnen worden? — wat God verhoede — ook als de macht van het onrecht triomfeeren en het hoongelach van den duivel u van alle zijden in de ooren zal klinken met de vraag: „Waar is nu uw God, de God op wien gij hebt vertrouwd?"

Wij zijn in de lijdensweken. Wij hebben stilgestaan bij de gevangenneming, veroordeeling, bespotting, geeseling des Heeren. Wij zien hoe de Heer zich aan de zich wanende overmacht onderwerpt. De bittere lijdensweg eindigde met den schandelijken kruisdood, en toen klonk ook op Golgotha's heuvel de zegekreet des ongeloofs: „Indien gij de Christus zijt, kom af van het kruis, en wij zullen u gelooven!" of „Hij heeft op God betrouwd; dat Hij hem nu verlosse, indien Hij hem wel wil."

En tot antwoord kwam er niet alleen volslagen duisternis over de aarde, maar Jezus stierf ook, en al beefde de aarde, al scheurden de rotsen, zelfs zijn stoffelijk omhulsel werd weggeborgen in het graf.

't Was hopeloos duister, ook in de harten van Jezus' jongeren. Waar was nu hun God? Zij hoopten, dat Hij Israël verlossen zou, en nu? Hun laatste hoop was vervlogen. Zij waren vreesachtig, kleinmoedig, hun hart beefde. Hun Meester, de Rechtvaardige, was door het ten hemel schreiend onrecht overwonnen. Hun geloof streed een zwaren kamp. 't Was hun als hoorden ze nog steeds het hoongelach des duivels, met de vraag: „Waar is nu uw God?"

Deze schijnbare nederlaag voerde echter tot de heerlijkste overwinning. De Paaschzon brak door, en van mond tot mond ging de blijmare: „De Heer is waarlijk opgestaan!" Waar is nu de triomf van de macht der duisternis? Waar zijn nu de spotters? Waar de overweldigende macht van dood en hel? Lang hebben zich voorzeker de jongeren nog geschaamd over hun bange vrees en twijfelzucht.

Laat ons aan God blijven vasthouden en er niet aan twijfelen, dat de Heer ook nu nog regeert. — En al zou in Zuid Afrika ook volslagen duisternis intreden, vergeten we niet, dat de Heer diegenen zalig gesproken heeft, die niet zien en nochtans zullen gelooven. In het einde zal het blijken, dat God regeert.

G. B. P.

De teekenen der tijden.

Dezer dagen las ik in een Engelsch tijdschrift het antwoord van den redacteur, Dr. A. H. Burton, op een vraag van een der lezers omtrent den oorlog en de toekomstige gebeurtenissen. Dit antwoord, door een *Engelsch* Christen gegeven, is in de tegenwoordige tijdsomstandigheden zóó merkwaardig, dat het wel haast als een teeken des tijds kan worden aangemerkt. Als zoodanig deel ik het dan ook hier woordelijk mede, zegt de redactie van „Timotheüs," er bij voegende, dat zij geheel van hetzelfde gevoelen is. Ziehier het antwoord:

ADONIRAM JUDSON.

EEN APOSTEL ONDER DE BIRMANEN.

6.

Er waren vele bezwaren te overwinnen. Hij wilde niet naar de Heidenen gaan, wijl hij in zijn land geen passende betrekking krijgen kon. Hem was een leeraarsplaats aangeboden aan de Universiteit van Brown, maar hij had ze afgewezen. Dr. Griffon had hem aangeboden medearbeider te worden in „de groote gemeente van Boston." „En dan zijt gij dicht bij huis," zeide zijne moeder. „Neen," zeide hij, „ik zal niet in Boston blijven; ik moet verder gaan." De eergierige verwachtingen zijns vaders werden bestreden, en zijne moeder en zuster vergoten vele kommervolle tranen. — Hij ging niet naar den vreemde, wijl hij in zijn vaderland niet gewenscht werd.

Maar welke stappen deden dan deze jonge lieden om hun verheven denkbeeld in uitvoering te brengen? Er was toen nog geen Zendingsgenootschap in Amerika hetwelk zij hunne diensten hadden kunnen aanbieden en dat voor hunne ondersteuning in vreemde landen zou kunnen zorg dragen. Er was wel een „Massachusetts' Zendingsgenootschap," in 1799 opgericht, welks doel was, om den zendingsgeest onder de Congregationalisten op te wekken, en het Evangelie aan de Indianen (Amerika) en de nieuwe bezettingen te brengen. Hij schreef derhalve aan den vereerden Dr. Bogue, den president van het seminarie in Gosport, waar de Zendelingen van dit Genootschap hunne opleiding ontvangen.

Onderwijl zij op antwoord wachtten, deelden zij hun voornemen mede aan hunne leeraren en aan eenige invloedrijke predikers in de nabijheid. De professoren en predikers kwamen den 25 Jan. 1801 in de woning van prof. Stuart te Andover bijeen, om over deze aangelegenheid te beraadslagen, en deze wijze en voorzichtige mannen gaven den studenten den raad, om hunne zaak voor te dragen aan de „Generale Vereeniging," een lichaam dat de Congregationalisten gemeenten in den staat Massachusetts vertegenwoordigde, en dat spoedig in Bradford vergaderen zoude.

Daardoor voerde het plan dezer jonge mannen tot oprichting van het „Amerikaansch Zendingsgenootschap voor Heiden Zending," eene vereeniging, die tegenwoordig ver bekend is en met recht geacht wordt het Zendingsorgaan der Congregationalisten Gemeenten in Amerika, en de moeder van de Amerikaansche Zendingsvereenigingen te zijn.

De negen mannen, welke de vereeniging oprichtten, geloofden niet sterk genoeg te zijn, om diegenen, welke zich tot dien dienst hadden aangeboden, in vreemde landen te ondersteunen. Zij vreesden, dat de zendingsliefde in de Gemeenten van Nieuw-Engeland niet groot genoeg was, om zulk een grootsch werk te ondernemen, en daarom wendden zij zich tot hunne broeders, die in Londen het zendingsgenootschap leidden, om hulp. Judson werd naar Londen gezonden om te zien, of samenwerken met Londen gewenscht was.

De Engelsche directeuren begroetten Judson op eene hartelijke wijze, maar hielden samenwerken niet voor raadzaam, dewijl het licht onaangename verwikkelingen veroorzaken kon. Volgens hunne meening waren de Amerikaansche Christenen wel in staat om hunne Zending zelve te onderhouden.

Judson reisde den 11 Jan. 1811 naar Engeland. Het schip echter, waarop hij zich bevond, werd door eenen Franschen kaper geroofd, en zoo werd hij gedwongen in Frankrijk gevangenschap te verduren. Den 6 Mei kwam hij in Londen aan, en den 18 Juni keerde hij naar Amerika terug, waar hij den 17 Aug. aankwam.

Spoedig na Judson's terugkeer, den 18 Sept. 1811 vergaderde het „Amerikaansche Zendingsgenootschap" en gaf hem en zijne medegenooten den raad, zich niet met het genootschap in Londen in verbinding te stellen. Er werd besloten Adoniram Judson, Samuel Nott, Samuel Newel en Gordon Hall als Zendelingen te kiezen, en hen naar Azië, of naar Birma, of naar het Prince of Wales-eiland te zenden, of waar naar de meening van het genootschap de Voorzienigheid eene deur zoude openen. Zoo werd de weg voor Judson bereid, om zijn hartewensch, zendeling onder de heidenen te worden, in vervulling te brengen.

Maar hij behoefde niet alleen te gaan, want hij was reeds verloofd met Mej. Anna Hasseltine. Zij ontmoetten elkander voor het eerst bij de gedenkwaardige gelegenheid, toen de Generale Vereeniging in Juni 1810 in Bradford hare zitting hield, en Judson en zijne medestudenten den wensch, eene Heidenzending te ondernemen, bescheiden in het midden brachten.

De predikers waren bij den heer Hasseltine voor het middagmaal vergaderd, en zijne jongste dochter, Anna, diende aan tafel. Hare opmerkzaamheid was op den jongen student gericht, wiens koen zendingsplan zooveel belangstelling trok. Maar hoe was zij verwonderd, toen zij zag, dat hij geheel in zijnen maaltijd verdiept scheen. Zij had er geene gedachten van, dat zij zijn jong hart reeds getroffen had, en dat hij in dit oogenblik een gedicht ter harer eere vervaardigde.

(Wordt vervolgd.)

Zonder te treden in de quaestie, of uit een menschelijk oogpunt beschouwd, de oorlog in Zuid-Afrika recht of onrecht is, verklaar ik, dat het mij duidelijk is uit de Schrift, dat Engeland Afrika, Egypte en Indië moet verliezen.

Rusland (als de Gog van Ezechiël 38 enz.), zal aan het einde Indië, Perzië en geheel het Oosten in bezit hebben. De koning van het Zuiden (Dan. 11) zal over Egypte regeeren, en misschien over geheel Afrika. Engeland daarentegen zal zijne plaats hebben in te nemen als één van de tien koningen van het Romeinsche Rijk. Het zal maar één van hen zijn, en geens zins de oppermacht hebben.

Nu is de koning van het Zuiden één van de hoofden van het *derde* dier in Daniël 7, terwijl Engeland als één van de tien koningen deel uitmaken zal van het *vierde* dier in Daniël 7. Hoe zou dus Engeland Egypte kunnen blijven bezitten, daar dit het gebied van den koning van het Zuiden is?

Engeland had tot hiertoe eene plaats van suprematie in de wereld; doch die moet het verliezen. Engelands val echter zal de doodsteek wezen van het Protestantisme overal. Niemand kan zeggen, of het nu reeds de tijd is, dat deze dingen zullen gebeuren. Maar één ding is, helaas! zeker, dat Engeland met rassche schreden overgaat tot de ongerechtigheden van het Groote Babylon en tot het ongeloof. En hoewel ik in de Schrift duidelijk vind voorgesteld, dat Engelands grootheid zal verdwijnen, om plaats te maken voor de ondergeschikte rol van één van de tien verbonden koningen, zoo is het toch droevig en schrikkelijk, er aan te moeten denken, dat zijne vernedering een gevolg wezen zal van het prijsgeven van God en zijn Woord.

De dingen op aarde ijlen snel tot de eindcrisis. Terwijl in vele deelen der wereld, zooals in China en Afrika, de grenzen der volkeren worden veranderd, weten wij, dat de geheele wereld zal overgaan uit de handen van Satan, den overweldiger, in de handen van Christus, den rechtmatigen Erfgenaam van alle dingen.

De komst des Heeren genaakt! Gepresen zij God! De Christen, tot welk volk hij ook behoort, heeft een onbeweeglijk koninkrijk. (Hebr. 12 : 28.)

„Timotheüs."

Een groot Prediker.

D. L. Moody.

Er zijn in ons land misschien velen, die den naam van Moody nooit gehoord hebben; er zijn er daarentegen duizenden aan wie de combinatie Moody and Sankey even gemeenzaam is als bijv. de namen Erckmann en Chatrian voor Franschen. Moody and Sankey's liederen worden door heel de protestantsche Engelsch sprekende wereld gezongen en de groote stichtingen in Amerika, die aan Moody haar bestaan danken, zijn wijd bekend. Verleden jaar is Dwight L. Moody overleden en de „Review of Reviews" van Februari bevat thans eenige bijzonderheden over zijn leven en werken.

De schrijver, een Amerikaan, noemt dezen landgenoot een der zestien grootste figuren uit de Engelsch sprekende wereld der ten einde neigende negentiende eeuw. Althans op godsdienstig gebied. Een groot man was hij, maar eigenlijk nog meer: een groot mensch. Een vriend, kerkgeleerde, zeide, dat hij was „the biggest human" (de echtste mensch) dien hij ooit ontmoet had.

Moody werd bezield door den vurigen wensch het menschdom te verbeteren. „Zijn hart en wil," zegt de schrijver in de „Rev. of Reviews, „waren krachtiger dan zijn oordeel of zijn wereldbegrip. Hij dorstte naar het redden van zielen en spande alle krachten in om ze te winnen door het verkondigen van wat hij de Waarheid achtte".

Deze aandrang leidde tot het stichten van zendingen, christelijke vereenigingen, het verspreiden van geschriften.

Tevens bezat hij groote administratieve eigenschappen en was uitermate geschikt om „geld om te zetten in schrift en stem": in bijbel-instituten en gebouwen van christelijke jongelingsvereenigingen.

Moody begon zijn loopbaan achter de toonbank in een schoenwinkel te Chicago; hij verkocht meer dan eenig ander beambte en hij won weldra vertrouwen in kringen, die de gewone evangelist nooit bereikte. In de laatste dertig jaren behoefde Moody slechts te spreken om van rijke mannen in Engeland en Amerika steun te krijgen voor zijn stichtingen.

Een groot deel van het inkomen van het Bijbel-instituut te Chicago en van de scholen te Northfield ontsproot uit den verkoop van Moody and Sankey's liederen-boeken.

Moody sprak tot duizenden die hem nooit gezien hebben. Zijn gedrukte preeken doen in verspreiding over de geheele wereld misschien alleen voor Spurgeon's preeken onder.

Geen redenaar wellicht heeft ooit tot zulk een groote menigte gesproken. Moody boeide duizenden avond aan avond, week in, week uit. Zijn laatste gehoor (te Kansas) telde 15.000 menschen. Spurgeon wist jaren lang hoorders te trekken in zijn Tabernakel te Londen, maar maakte nooit zulke reizen als Moody en had nooit zulk een bont gehoor.

In zijn onderwerpen bleef Moody zeer eenvoudig en zonder ze veel af te wisselen. Doch de behandeling werd onophoudelijk gevarieerd. Hij wekte het leven uit bijbelteksten en bezielde de figuren der goddelijke geschiedenis. Spurgeon's welluidende stem bezat hij niet; ook niet Spurgeon's gave tot het maken van huiselijke vergelijkingen, die een gemengd gehoor boeien. Toch vond hij altijd nieuwe anecdoten en ophelderingen, rijk als zijne ervaring was. Want Moody heeft niet alleen als zendeling gewerkt in de achterbuurten, maar hij heeft ook deelgenomen aan den burgeroorlog, als verpleger en zielverzorger tegelijk; en zijn voortdurend omgaan met menschen, zijn onderzoek van allerlei toestanden gaf hem een zeldzame menschenkennis en vaardigheid in het „stellen der geestelijke diagnose".

Daarbij werd hij niet geplaagd door het drukkend zondebesef van zoovele moralisten. Wel was ook hij van de menschelijke zondigheid diep overtuigd, maar het waren meer trots, eerzucht en dergelijke geestelijke, meer dan vleeschelijke zonden, tegen welke hij streed.

Moody bezat niet die diepgaande zelfkennis welke de kracht is van zoovele evangelisten en ook niet de theoretische menschenkennis, die de studie der geschiedenis, het tooneel of de zielkunde verschaft. Evenwel kende hij de menschelijke natuur en wist de rechte mannen te kiezen om hem te helpen.

Hij erkende wel eens, dat hij niet bevoegd was, de hoogere bijbelcritiek uit te oefenen. „Ik heb nooit in de theologie gestudeerd", zeide hij eens, „en ik ben blij toe! Deze simpele tekst: Komt herwaarts tot Mij, gij die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven — bevat al de godgeleerdheid, die ik of eenig ander man of vrouw noodig heeft."

Bij tijden echter was hij minder nederig en gaf dan wel eens aanstoot.

Niemand zou het inspannende leven, dat Moody leidde, hebben verduurd, zonder zijn buitengewoon krachtig gestel. Zijn voorouders waren lieden van eenvoudige zeden, en gewend aan het buitenleven. In zijn jeugd werkte hij ook zelf in de open lucht en altijd roemde hij het buitenleven als een idealen toestand. Hij had krachtige spieren, stalen zenuwen en kon, evenals Gladstone, slapen wanneer hij wilde. De groote staatsman benijdde Moody om zijn krachtig gestel en zeide eens:

„Ik wilde dat ik uw lichaam had," waarop Moody — eenigszins hoffelijker — antwoordde: „Ik wilde dat ik uw hoofd bezat."

Zijn stoere figuur deed aan Surgeon of Beecher denken. Zonder zijn beweeglijk en Spartaansch leven zou hij zwaarlijvig zijn geworden.

Nooit heeft Moody de kunst verstaan, zijn doel te bereiken langs kronkelwegen. Hij ging altijd recht door zee. Zijn ziel lag trouwens open op zijn gelaat.

Van den beginne weigerde Moody zijn zendingswerk te volbrengen onder de vlag van eenig Kerkgenootschap. Noch in zijn preeken nog in zijn boeken, noch in de keus zijner helpers kon men bespeuren, dat hij uitsluitende waarde hechtte aan het unitarisme, waarin hij was opgevoed of het Trinitarisch congregationalisme, waartoe hij overging. Hij stond bijv. steeds op vriendschappelijken voet met Roomsch-Katholieken.....

Merkwaardig was Moody's begrafenis. Men zag geen enkel rouwbetoon! Het was, zegt de schrijver in de „Rev. of Revs," een vroolijke gebeurtenis. Goede vrienden, die van heinde en ver gekomen waren, woonden haar bij. Enkelen spraken hun hart uit. Jongelieden van de Mt. Hermonschool droegen het lijk naar de begraafplaats. Zij treurden niet.... zij wisten dat de ziel geborgen was.

EEN EN ANDER.

*** Eene overwinning van het Evangelie. Groot was de verwondering der volken, toen zich in 1819 het nieuws verspreidde van de bekeering van den geduchten hoofdman Afrikaner. Men waande den zendeling Robert Moffat verloren, die zich naar het gebied van dezen „woestijnleeuw" begeven had; van hem, die de schrik was van geheel Zuid-Afrika. Gedurende een geheel jaar bekwam men geene tijding van hem. Weinig tijd na de bekeering, die den leeuw in een lam veranderde, keerde Moffat naar de Kaap terug, met Afrikaner als reismakker. Zij kwamen bij de Boeren.

„Mijnheer," zeide de zendeling, „ik ben Moffat, waarvan gij hebt hooren spreken."

„Moffat! wat gij zegt! Maar dat kan niet, die is maanden geleden door dat monster van een Afrikaner vermoord."

Het was niet zonder overreding, dat de Boer er toe kwam de hand van Moffat te drukken, terwijl hij zeide: „Hoe en wanneer zijt gij uit de dooden opgestaan?"

Moffat zeide hem, dat Afrikaner Christen geworden was.

„Ah! dat is iets, dat onmogelijk is," riep de Hollander, „er zijn reeds zeven wereldwonderen, dat zou het achtste zijn."

Afrikaner glimlachte, terwijl hij dit hoorde.

„Welnu, al is het ook waar, wat gij zegt, ik geloof het niet, voordat ik die groote verandering bij dien mensch gezien heb. Hij heeft mijn oom vermoord, maar ik zou dezen getemden tijger wel eens met mijn eigen oogen willen zien."

Bij het hooren noemen van dien vermoorden oom, weifelde Moffat een oogenblik om zijn makker bekend te maken, maar vertrouwende op de goedhartigheid van den Boer, waagde hij de opmerking: „Mijnheer, Afrikaner staat voor u!" De Boer was verbluft. Hij beschouwde langen tijd den zwarten hoofdman, gelijk men een onverklaarbaar verschijnsel betracht. „Gij zijt Afrikaner?" vroeg hij eindelijk. „Ik ben het," antwoordde Afrikaner met een glimlach. De Boer sloot de oogen en met de handen in de hoogte riep hij uit: „O God, groot is uwe macht! Wat uwe genade al niet kan bewerken!"

Zij kwamen aan de Kaap, waar het Engelsche Gouvernement eene som van honderd pond op het hoofd van den geduchten Afrikaner gesteld had.

Maar de Gouverneur was zoo getroffen door zijne bekeering, dat hij hem de 100 pond ter hand stelde, om ze voor zijn particulier gebruik aan te wenden.

Gods macht is groot en heerlijk!

Uit het Fransch. A. H.

Uit de Gemeenten.

— MUNTENDAM. Zondagavond j.l. was voor de kudde hier weder zeer verblijdend. De Zondag te voren hadden drie broeders eene duidelijke belijdenis van hun hartelijk geloof in Christus als hun Verlosser en Zaligmaker voor de broederschap uitgesproken, waarop zij werden aangenomen om gedoopt te worden.

Te zes ure trad onze geliefde Voorganger, br. van Beek, voor ons op, die na een gedeelte van I Petr. 3 gelezen te hebben, waarbij een en ander omtrent de

beteekenis van den doop der geloovigen werd opgemerkt, om dan na gebed en gezang, de drie genoemde broeders overeenkomstig Christus bevel in het figuurlijk watergraf neer te leggen, maar waaruit wij hen ook weder zagen opstaan, ten teeken, dat zij in den opgewekten Heiland hun leven hebben.

Ons gebouwtje was zeer vol, maar hetgeen er geschiedde, werd met stille aandacht aangehoord en aanschouwd. Na de prediking over Mark. 10 : 38 — 40, verkondigden wij met vreugde den dood des Heeren bij de breking des broods.

Wij beleven hier in den arbeid zeer gezegende tijden. Menige ver afgekeerde zondaar werd tot Christus kruis geleid en vond vrede. Gods Geest werkt merkbaar krachtig onder ons. Voor velen is de arbeid tot Geheelonthouding de eerste aanleiding, dat de menschen met ons in aanraking en onder het Evangelie komen en alzoo den weg des vredes leeren kennen. God zegene en beware al onze nieuwe broeders en zusters!

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. De leerplichtwet is er door gekomen op eene wijze, dat men moet veronderstellen, dat *half Nederland er zoowat voor is*, want het was 50 tegen 49 stemmen, en als nu de heer Schimmelpenninck, die wegens ziekte verhinderd was, bij die 49 zijne stem gevoegd had, dan was 't om de helft geweest. Wel een bewijs, dat men er niet veel belang in ziet, maar toch zullen wij ons nu in 't vervolg te wachten hebben voor schoolverzuim bij onze kinderen, want als 't meer dan tweemaal in de twee maanden voorkomt, dan kan men een waarschuwing verwachten en wanneer men zich daardoor niet betert zal na driemaal herhaalde vermaning boete of hechtenis volgen.

Een lastig ding voor ouders, die er niet veel om geven of *hunne kinderen ter school gaan of niet* en lastig ook voor ouders van kinderen, die nog al eens een schuiltje durven maken, want ouders, die er op gesteld zijn, dat hunne kinderen getrouw de school bezoeken, worden door deze wet niet erg bemoeilijkt, daar zelfs aan kinderen boven de 10 jaar, die zich niet aan verzuim schuldig maken, 6 weken vrijheid wordt verleend voor veldarbeid, en schipperskinderen, die minder dan 28 dagen op eene plaats vertoeven, ook vrij zijn. Alleen 't gevoel van dwang is ons vrijheidlievend volk minder aangenaam.

De werkstakende sigarenmakers in Groningen schijnen er niet te best te zullen afkomen, al is 't ook, *dat zij opgeruid door een Amsterdamschen* spreker baldadigheid gepleegd hebben aan degenen, die 't werk hervat hebben. Door vertrek van fabrikanten naar elders en door 't aannemen van andere werklieden toch zullen de stakers, al wilden ze ook, te vergeefs hunne diensten komen aanbieden, zoodat hoogst waarschijnlijk werkeloosheid 't gevolg zal worden van deze werkstaking.

België. Men vreest, dat de Koning van België volslagen blind zal worden tengevolge van eene ernstige oogziekte. De militaire overheid in Brussel houdt zich bezig met 't onderzoeken van zonderlinge feiten, in de kazernen gepleegd. Engelsche wervers n.l. zouden aan de soldaten aanzienlijke sommen hebben aangeboden, indien zij wilden deserteeren en dienst nemen bij de Engelsche troepen, die naar Transvaal gaan. Om hen een verbintenis te ontlokken, maakten zij de soldaten eerst dronken. Zij moeten evenwel niet veel succes gehad hebben, daar geen enkel soldaat hen wilde volgen om de Boeren te bevechten.

Italië. In Italië heerscht onder de studenten en in de Kamer een heftige strijd over het voor en tegen der grondwetsherziening, die eene ministerieele crisis schijnt ten gevolge te zullen hebben en naar men vreest wellicht eene revolutie, daar de opwinding zich over 't geheele land verspreidt en begunstigd wordt door de heerschende armoede en honger op vele plaatsen.

Rusland stelt naar 't schijnt pogingen in 't werk om op 't schiereiland Korea (Japan) vasten voet aan wal te krijgen, waarmede Japan echter niet zeer ingenomen is, uit vrees, dat ook andere regeeringen Ruslands voorbeeld zullen volgen. Men begint daar dus al wat beducht te worden voor de Europeesche roofvogels, die in China al eenigszins hun aard hebben geopenbaard.

Zuid-Afrika. Een zware slag heeft de Boeren de vorige week getroffen in den dood van generaal Joubert, die aan een maagkwaal overleden is. Zij verliezen daarin een bekwaam veldheer, waarvoor zelfs de Engelschen respect hadden, een rechtschapen, moedig, vaderlandlievend man, geëerd zelfs door den vijand, een man, die in den tegenwoordigen toestand onmisbaar scheen. Gelukkig echter dat de Boeren God overhouden, en daarop dient nu te meer hun vertrouwen gesteld te worden in den strijd. Louis Botha zal Jouberts opvolger worden en de Engelschen zullen ondervinden, dat der Boeren moed niet met Joubert in 't graf is gezonken.

Reeds hebben de Boeren in de nabijheid van Bloemfontein een troep Engelschen krijgsgevangen gemaakt, waarbij hun ook 6 kanonnen in handen vielen voordat de Engelschen gelegenheid hadden om een schot te lossen. Ook heeft bij Brandfort een gevecht plaats gehad, waardoor de Boeren genoodzaakt werden, die plaats weder te ontruimen, echter niet, zonder dat de Engelschen belangrijke verliezen hadden geleden.

Cronjé en de andere gevangenen van Paardeberg gaan nog niet naar St. Helena. Hun vertrek is wegens vele ziekten uitgesteld.

Een bericht uit Engelsche bron, dat wel wat twijfelachtig is, meldt dat Kruger plan zou hebben weldra een aanval op Bloemfontein te doen.

S. K. K.

VARIA.

ALS HET ER OP AAN KOMT!

Een meisje dat niets met kerkgaan op had, was gewoon, haren broeder, die zijne plaats daar nooit ledig liet, spottend na te roepen: „Karel, bid meteen maar voor mij!" Door eenen droom echter werd zij plotseling van hare dwaasheid genezen. Zij droomde n.l., dat zij en haar broeder op hetzelfde oogenblik stierven, en dat, toen zij beiden aanklopten aan de hemelpoort, eene stem daarbinnen antwoordde: *„Jongeling, kom gij maar alleen binnen: gij komt immers voor uwe zuster meteen?"*

VERBETERING.

Onder de rubriek „Liefdegaven" in ons vorig No. staat: van br. J. J. L. te Chicago f 10.20; — moet zijn: ter voldoening van zijne rekening voor geschriften uit Ons Depôt. K. KUIPERS.

ADVERTENTIËN.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 9—15 April.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: Maar nu, Christus is opgewekt uit de dooden, en is de eersteling geworden dergenen die ontslapen zijn. 1 Cor. 15 : 20

Maandag 9 April. Matth. 28 : 1—15. Christus' opstanding. Wij verlaten de gewone volgorde der gebeurtenissen in Jezus' leven, om gedurende de stille week de lijdensgeschiedenis en op Paaschzondag de Paaschgeschiedenis te betrachten.

Dinsdag 10 April. Matth. 26 : 47—56. Verraden. Dat had Judas in den beginne niet gedroomd, dat hij zich aan zulk een zonde zoude schuldig maken, en zulk een verschrikkelijk einde zoude hebben. Wedersta de zonde reeds bij den aanvang.

Woensdag 11 April. Luk. 23 : 1—12. Beschuldigd. Het oordeel der joodsche bende was reeds uitgesproken, en luidde: doodstraf wegens godslastering; voor den Romeinschen rechter moest de aanklacht echter door andere leugens bevestigd worden.

Donderdag 12 April. Luk. 23 : 13—25. Veroordeeld. De door den rechter onschuldig verklaarde wordt toch tot den kruisdood verwezen. Stierf hij niet voor eigen schuld, voor wiens schuld dan? Voor de mijne en de uwe!

Goede Vrijdag 13 April. Mark. 15 : 25—41. Gekruisigd.

O Lam van God, onschuldig
Eens aan het kruis geslacht:
Gij waart altoos geduldig,
Ofschoon versmaad, veracht.
Den zondelast droegt Gij:
Zoo maaktet Gij ons vrij.
Erbarm u onzer, o Heiland!

Zaterdag 14 April. Mark. 15 : 42—47. Begraven. Stilte na den storm! Diepste weemoed, heiligste liefde verleent den gestorvenen Heer de laatste liefdediensten.

Paaschzondag 15 April. Joh. 20 : 11—18. Opgestaan! „Jubel, Maria, uw Heer is verrezen! Juicht allen, de Goddelijke leeft!" En gij zult ook leven, wanneer gij in Hem gelooft.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 677 DONDERDAG 12 April 1900. 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

ZIELE-VREDE.

Wij weten dat dengenen, die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, n.l. dengenen, die naar Zijn voornemen geroepen zijn. Rom. 8 : 28.

De ziel, in God gelaten,
Leeft nimmer zonder lust,
Zelfs schade moet haar baten,
Geen onrust rooft haar rust,
Wat rampen treffen mogen,
Haar moed blijft onbewogen.

Wat anderen schaadlijk achten,
Dat acht zij zich gewin.
De raad van Gods gedachten
„Houdt louter goedheid in",
Dit weet ze. In stil gelooven,
Wacht ze enkel goed van boven.

Zou in de toekomst lezen
Ons zwak, kortzichtig oog
Wat nog ons lot zal wezen?
Daar, boven 's hemels boog
Blijft de eeuwige Liefde waken,
Om alles wel te maken.

Doet armoe soms ons duchten?
Ze onthoudt, maar ook zij geeft.
Zij doet ons biddend zuchten
Tot Hem, die alles heeft,
En sterkt ons in vertrouwen,
Waar wij nog niet aanschouwen.

Hoe weinig is den nooden
Van 't brooze lijf genoeg!
God kan me ook plotsling dooden,
Zoo 'k goud en purper droeg.
Wat kan een schat u baten,
Dien ge eerlang moet verlaten?

Ook ziekte is bode eens Heeren,
Slechts op ons heil bedacht,
Zij kan de ziel niet deren,
Maar geeft vaak grooter kracht
En meer lichts dan de dagen,
Die 't lichaam 't meest behagen.

Wat komen moet mag komen!
Bezorgdheid voegt ons niet.
God heeft ons aangenomen,
En wat zijn mond gebiedt
Wij dragen 't kalm en stille,
Berustend in Zijn wille.

De wereld moge ons smaden,
Verstooten en vertreen,
Wat zou haar scheldeu schaden?
Het drijft ten hemel heen.
Daar zal, bij 't Hallel zingen,
Ons eeuwige eer omringen.

Liefde tot in den dood.

En Jezus zeide: „Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen." Luk. 23 : 34a.

De Heiland is dan op Golgotha aangekomen. Het was een via dolorosa, die Hem er gebracht heeft. Hij was buiten de legerplaats gegaan, Zijne smaadheid dragende. Het kruis had Hem zwaar op den doorploegden schouder gedrukt.

Eindelijk is dan de lange weg ten einde. Het akelig schandhout wordt opgericht. Daar slaan zij den spijker door de palmen zijner heilige handen. Daar doorboren zij Hem den voet. Daar trekken zij het alleen met een gordel bedekt lichaam met touwen tot op de hoogte, waar de armen langs den dwarsbalk gestrekt worden.

Vreeselijk schouwspel! De aarde wil Hem niet meer, de hemel wil Hem nog niet en daar hangt Hij tusschen hemel en aarde. Het rumoer verstomt. Een doodsche stilte heerscht rondom de drie kruisen.

Daar hoort men op eenmaal met bevende stem, maar toch duidelijk verstaanbaar, de woorden uit 's Heilands mond: „Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen."

Vader. Ook nu houdt de Zoon den Vader vast. Zijn leven was het doen van den wil Zijns Vaders. In deze oogenblikken moest zijne gehoorzaamheid wel de zwaarste proef doorstaan. Doch in de volkomene onderwerping aan den wil Zijns Vaders, is Hij van de nabijheid en hulp Zijns Vaders overtuigd. Het stervende kind heeft nog eene bede aan den Vader: *Vader, vergeef het hun.*

Ach, de menschen hebben Hem schandelijk behandeld. Ofschoon Hij 3 jaar het land is doorgegaan, steeds goeddoende, hebben ze Hem als een misdadiger gegrepen en gebonden. De overheden van Zijn volk hebben Hem des doods schuldig verklaard, niettegenstaande men van Zijn onschuld overtuigd was. Pontius Pilatus heeft een vonnis uitgesproken, gruwelijker dan er ooit een geveld werd. Het volk, dat Hij zegende, verkoos een moordenaar boven Hem. Zij hebben de straten van Jeruzalem doen weergalmen van het geroep: „Weg met Hem! Kruis Hem! Zijn bloed kome over ons en onze kinderen!" Het kruis was dan nu opgericht. De eerste smarten komen. Daar opent de Heer den mond tot spreken. Zal het een woord van bestraffing, van waarschuwing, misschien wel een veroordeeling zijn? Neen, een bede om *vergeving* komt er uit Zijn geprangde ziel.

Vergeving vraagt Jezus voor Pontius Pilatus, die Hem ter kruisiging overgaf. Vergeving voor Kajaphas, die in gehuichelde verontwaardiging zijnen hoogepriesterlijken tabberd in stukken gescheurd had, toen de Heer had gezegd, dat Hij Gods Zoon was. Vergeving voor Simon bar Jona, die zoo weinig Petrus was geweest. Vergeving voor het volk, dat dorstte naar zijn bloed. Vergeving voor de beulen, die Hem naamlooze smarten deden lijden. Vergeving voor de spottende krijgsknechten, die zijn koningschap belachelijk hadden willen maken. Vergeving voor allen, die Hem de bitterheid van dezen dood deden smaken.

Maar kan God deze zonde vergeven? Is zij daartoe niet te groot? „Vader, vergeef het hun, *want zij weten niet, wat zij doen.*" Neen, zij weten niet, wat zij doen. De landvoogd van Rome is wel laf en wreed, maar wat hij doet, weet hij toch eigenlijk niet. Het volk is wel zeer ondankbaar en ruw, maar wat het doet — het pleegt n.l. zelfmoord — weet het niet. Het zijn wel diepgezonkenen, Annas, Kajaphas en Herodes, maar wat zij eigenlijk doen in de verwerping van Jezus Christus, weten zij niet. Zij zijn wel op weg om de zonde te doen, waarvoor geen vergeving meer is, maar zij hebben dien weg nog niet tot den einde toe bewandeld. Er is een moment van onwetendheid in hunne zonde en dit éénige, wat tot hunne verontschuldiging kan strekken, grijpt de liefde des stervenden nu aan. De liefde van Jezus pleit daarop bij den Vader. Waarlijk, Hij is de lijdende knecht des Heeren, „omdat Hij zijn ziel uitgestort heeft in den dood en met de overtreders is geteld geweest, en Hij veler zonden gedragen heeft en *voor de overtreders gebeden heeft.*"

In de overdenking van de bede om vergeving van den stervenden Heiland vinden wij een liefde, die ons *waarschuwt*; een liefde, die ons tot *dankzegging* noopt; een liefde, die ons tot *navolging* opwekt.

De Heer Jezus zal sterven en Hij toont in welke stemming Hij het leven zal afleggen; Hij wijst aan met welk doel Hij zijn lichaam zal laten verbreken, als Hij zegt: „Vader, vergeef het hun, want zij weten niet, wat zij doen." Zijn dood zal een zoenoffer zijn. Zijn bloed zal vloeien tot vergeving van de zonde. Hij zal den bitteren beker ledigen, opdat de menschen den beker des heils aan de lippen kunnen zetten. En daarom breidt de priester, die zich zelf als offer geeft, de handen over de menschen uit. Hij treedt voor de menschen in bij den Vader en Zijne liefde vindt zelfs in Zijne beulen nog een verontschuldiging of pleitgrond: Zij weten niet, wat zij doen.

Maar juist deze pleitgrond waarschuwt ons; hij zegt ons, dat er een grens is van de mogelijkheid van vergeving. Hij doet er ons aan denken, dat eene verharding zoo groot kan zijn, dat geen pleiten op onwetendheid meer mogelijk is. Hij herinnert ons aan de zonde tegen den H. Geest, waarvan Jezus zegt, dat zij niet vergeven kan worden en waarvoor de apostel der liefde ook niet zegt, dat wij bidden zullen. (Matth. 12: 31, 32; Hebr. 6: 4—6 en I Joh. 5: 16). Er is een verharding op den zondigen weg. Ach, zij zijn er geweest, die Christus gekend hebben, en zij hebben hun hart aan de aarde verpand; zij verhardden zich tegen beter weten in, omdat zij de zonde niet los wilden laten en zij zijn heengegaan naar hunne eigene plaats. Als wij zaligheid willen zonder heiligheid, dan zijn wij op weg om den Heer andermaal te kruisigen. Wij moeten breken met de zonde, in elken vorm, openbaar of verborgen, groot of klein. Niemand bedriege zichzelven.

Is er echter nog één vonkje van Gods geest in u? Bidt gij nog? Hebt gij berouw over uwe zonden? Wilt gij nog naar Jezus luisteren? Verontrust u dan niet! Dan is het nog niet te laat, want wij hooren in het eerste kruiswoord een liefde, die wij kunnen aanbidden, eene liefde, die ons tot dankzegging roept.

Het leven van onzen Heiland op aarde was een voortdurend gaan met de menschen tot God met de bede: Vader, schenk vergeving. En de dood des Heeren was de voltooiing van dat leven. En als wij willen weten *waarom* Hij toch stierf, dan zegt Hij het ons in het eerste kruiswoord. Hij legt het leven af om verzoening tot stand te brengen. Zonder verzoening geen vergeving! Doch nu de verzoening door den dood van Christus tot stand is gekomen, nu is ons daarin het onderpand der vergeving geschonken. Wie nu nog niet dankt, wanneer zal die dan wel danken?

De verheerlijkte Heiland is de biddende Christus. Als Paulus spreekt over zijn beden, dan zegt hij: hetgeen ik nu in het vleesch leef, dat leef ik door het geloof des Zoon Gods, die mij liefgehad heeft, en zichzelven voor mij overgegeven heeft. En de Apostel kan zóó leven omdat hij een Hoogepriester heeft, die door zijn werk in den hemel en door het werk van Zijnen H. Geest in den mensch wil volbrengen, wat Hij op Golgotha voor hem deed. „Christus is het, die gestorven is; ja, wat meer is, die ook opgewekt is, die ook ter rechterhand Gods is, die ook voor ons bidt." De Heere Jezus kent onze zwakheid, Hij leeft altijd om voor ons te bidden. Hij vraagt vergeving voor ons. Wat wij eigenlijk doen als wij zondigen, weten wij niet. Onze zonde is verschrikkelijk, onze schuld is groot. Loof Hem, mijn ziel, die al uwe zonden vergeeft!

Zijn wij nu door het geloof in Christus Christenen geworden? Vergeten wij dan vooral niet, dat onze levensgemeenschap met den voor ons Gestorvene inzonderheid daaruit blijken moet, dat dat gevoelen in ons is, hetwelk ook in Hem was. Wij moeten Zijne voetstappen drukken; Zijn woord tot het onze maken, want Hij heeft ons een voorbeeld gegeven.

Hoe staat het nu met onze liefde? In welk licht bezien wij de daden onzer medemenschen, die ons grievend leed veroorzaken? Hoe veroordeelt het leven der liefde van onzen Heiland ons leven! Niet slechts voor onze naastbestaanden, broeders, zusters en vrienden, maar ook voor onze vijanden leert Jezus ons door woord en voorbeeld bidden. Wij Christenen mogen geen vuur van den hemel afbidden; wij moeten het oordeel aan God overlaten. In navolging van Christus echter is het onze dure plicht om deze liefdelooze wereld te toonen wat liefde is. 't Is waar, zulks is niet gemakkelijk. Maar wat beteekent ons christendom zonder deze liefde? Het is niet genoeg, dat wij ons laten begenadigen en ons laten verzekeren van ons heil; wij moeten ook het kruis opnemen, achter Jezus dragen en ons eigen „ik" met Hem laten kruisigen.

Naar Golgotha, broeders en zusters! Daar toont ons Jezus wat liefde is; daar verstaan wij ook wat Jezus liefde voor ons is. Belijdt aan den voet van het kruis uwe zonde. Zegt „amen" op het gebed van den stervenden Heiland. En dan . . . . leeft zijn leven. Bidt ook voor uwe vijanden. Sterft aan u zelf. Zingt het met uw hart:

„Leer ons dagelijks, leer ons duizendwerven,
In uw kruisdood meegekruisigd sterven,
En, herboren opgestaan, achter U ten hemel gaan."

G. B. P.

Onder de wet.

Het toppunt der liefde van Christus wordt door Paulus gezien in het feit, dat Hij geworden is uit een vrouw en onder de wet. (Gal. 4 : 4)

Niet zonder reden. Daar is niets wat voor geesten van eenige beteekenis moeilijker is dan zich buigen onder de wet. Ik bedoel nu niet dat ieder mensch, ieder kind gaarne ongehoorzaam is en in opstand tegen de gewone orde. Ik heb het oog op de veel edeler geesten, die diep begaan met de ellende rondom hen, al hun tijd, gaven, krachten, ja hun geheele persoon geven om daarin verandering te brengen. Het is waarlijk niet voor hun persoonlijk genot of hun eer, dat zij een leven aanvaarden van aanhoudenden strijd en van grove miskenning. Zij zien rondom zich een huichelachtige maatschappij, vol zelfgenoegzaamheid, hooghartig medelijden, overgeleverde begrippen, stijfhoofdig volharden in het bestaande, zoodat al wat in hen is daartegen opkomt en zij zich vierkant plaatsen tegenover alles en een ieder.

Of wel zij scheppen zich een toekomst naar hun eigen wenschen en overtuigd, dat de tegenwoordige toestanden niet te verbeteren zijn, maken zij zich los van alles en smalen op het christendom, op de wetten der zedelijkheid, op het huwelijk en op het recht van eigendom, kortom op alles en nog wat.

Zelfs op ander gebied werkt diezelfde geest, nl. op dat der letterkunde. Men vindt de oude dingen leelijk, men heeft grootsche en nieuwe denkbeelden, men zoekt naar nieuwe vormen en eene nieuwe taal. De bestaande woorden, die de taal aanbiedt, zijn niet voldoende; men maakt nieuwe, wringt de woorden, wroet in eigen brein om er anderen te scheppen, die niemand met gewoon verstand verstaat, maar die geweld oefenen op de taal, en op den geest van het volk.

Kortom alles moet anders worden op alle gebied, dan eerst is er kans van verbetering.

Dit klinkt en schijnt zeer heldhaftig.

Het bestaande recht deugt niet, men stelt een ander recht; de bestaande zeden deugen niet, men voert eene andere zedelijkheid in; de bestaande taal deugt niet, men legt een andere op.

Die heldhaftigheid is inderdaad schijnbaar groot. Zij heeft veel wat zich aanbeveelt aan flinke, krachtige, opgewekte, jeugdige geesten en wint daarom gemakkelijk aanhangers.

Immers de beweringen, waarvan men uitgaat, zijn volkomen juist. Dat onze maatschappij verdorven, ons Christendom flauw van smaak, onze zedelijkheid bekrompen, ons recht vaak verdraaid is, onze taal lang niet oplevert, wat zij kon doen en onze dichtkunst dus een treurigen indruk maakt, — dit en nog zooveel meer is duidelijk genoeg.

Maar deze heldhaftigheid is met dat al meer schijn dan wezen. Er is een heldenkracht grooter dan deze. Deze schijn-moed is daarom van zoo geringe beteekenis, omdat zij zich buiten het bestaande plaatst en dus zich verbeeldt, dat dit mogelijk is. Daardoor maakt zij zich los van den eersten eisch, dien alle wereldhervormers zich behoorden te stellen: *liefde.*

Zij beweren uit medelijden met al de ellendigen, uit ware liefde dus te handelen en zij zondigen tegen de eerste voorwaarde daarvan: nl. zich één te voelen met die ellendige wereld.

ADONIRAM JUDSON.

EEN APOSTEL ONDER DE BIRMANEN.

7.

Zij was de dochter van John en Rebekka Hasseltine en in Bradfort den 22 Dec. 1789 geboren. Zij had een ijverig en rusteloos temperament, zoodat hare moeder eens in hare kindsheid de beteekenisvolle woorden tot haar zeide: „Ik hoop, mijne dochter, dat je eenmaal van dat heen- en weerreizen genoeg krijgt!" Zij studeerde aan de akademie te Bradfort en was een schoon meisje met groote levendigheid des geestes. Zij hield bijzonder veel van gezelschappen. Zij was zoo onbekommerd in hare vreugde en hare speelgenooten zoo verre vooruit, dat men vreesde, dat zij slechts kort konde leven en spoedig zou sterven. In den ouderdom van zestien jaren werd zij bekeerd; zij nam nu deel met haren vurigen ijver in den arbeid des christelijken levens. Zij gaf eenige jaren onderricht aan kinderen te Salem, Caverhill en Newbury. Haar aanhoudend streven was, hare leerlingen tot den Heiland te brengen.

Haar besluit, zendelinge te worden, moet groo ten moed geëischt hebben, want tot nog toe had nog geene vrouw Amerika verlaten als Heidenzendelinge. De openbare meening was tegen haar; men hield dien stap voor wild en romantisch. Eene dame zeide tot een andere: „Ik hoor, dat juffrouw Hasseltine naar Indië gaat, waarom doet zij dat?" „Wel, zij houdt het voor haar plicht; zoudt gij het ook niet doen, wanneer gij het voor uw plicht hieldt?" „Maar," antwoordde die dame met nadruk, „ik zal het nimmer voor mijn plicht houden!"

Den 5 Febr. 1812 traden Judson en Anna Hasseltine in den heiligen echt. Twee dagen te voren had hij van zijne ouders te Plymouth afscheid genomen. Zijn broeder Elnathan be-

geleidde hem tot Boston. Deze broeder was nog niet bekeerd. Onderweg werd stil gehouden en Adoniram knielde met zijn broeder onder een boom aan den weg neder, en bad den Heer dringend om de bekeering van zijn' jongsten broeder. Vier dagen daarna nam hij afscheid van hem, om hem op aarde niet weder te zien. Het gebed onderweg bleef niet onverhoord. Later hoorde Adoniram, dat zijn broeder, over wien hij zoo bezorgd was geweest, een kind Gods geworden was.

Den 6 Februari 1812 werd Judson te Salem door de predikers Spring, Worcester, Woods, Morse en Griffin geordend en den zevenden nam hij afscheid van zijne jongere zuster en zijne speelgenooten, en den zeventienden ging hij scheep met zijne vrouw en br. Newell en vrouw naar Calcutta.

DERDE HOOFDSTUK.

Reis naar Birma 1812—1813.

Nadat de kust van Amerika aan hunne blikken onttrokken was, verliepen vier maanden voor zij weer land zagen. Zij maakten deze lange reis om de Kaap de Goede Hoop en bemerkten eindelijk de steile bergen van Golkonda.

Gedurende deze lange reis veranderden Judsons gedachten over zeer gewichtige leerpunten. Hij was een kongregationalisten-prediker, zijne ouders waren Congregationalisten en door een Congregationalisten-genootschap was hij uitgezonden. Op de reis naar Birma echter werd hij Baptist.

Zijne opmerkzaamheid werd in dezen tijd bijzonder op de beginselen der Baptisten gericht, dewijl hij toch uitging om eene christelijke gemeente te stichten onder de Heidenen. Wanneer een volwassen Heiden Jezus in het geloof aanneemt, zoo is het natuurlijk hem te doopen, maar moeten de kinderen ook gedoopt worden op het geloof der ouders? Dit was een praktische en gewichtige vraag.

(Wordt vervolgd).

Indien wij op Christus zien, krijgen wij een ander beeld te aanschouwen. Hij, die zijn ziel in den dood heeft gegeven en zelfs in den kruisdood, heeft deze geheele zondige wereld door Zijn leven, lijden en sterven zoo krachtig veroordeeld als ooit een dezer wereldhervormers het heeft gedaan.

Men heeft Hem, den hoogernstige, den heilige, uitgescholden alsof Hij de lichtzinnigste mensch ter wereld was; men noemde Hem: vraat, wijnzuiper, Sabbathsschender, vriend des duivels, tempelschender, Godslasteraar. Ieder Christen die zegt Hem lief te hebben, mag dat nooit vergeten.

Wie zoo optreedt, behoeft voorwaar niet verdacht te worden, dat hij het bestaande goed zou keuren, en geen wereldhervormer onzer dagen heeft zooveel scheldnamen op zijn hoofd zien nederkomen.

En toch — zie daar het verschil: „Hij is geboren uit een vrouw, geworden onder de wet“ — zegt Paulus volkomen juist van Hem.

Zijn goddelijke heldenmoed was liefde en Zijn liefde deed Hem zich stellen onder de wet. Niet *in dien oppervlakkigen zin*, dat Hij al de geboden der vaderen zou overnemen, maar in dien veel dieperen zin, dat Hij begon met het bestaande te aanvaarden, zich daarin in te leven, de toestanden die Hij vond te verstaan, ja zelfs zoover ging van te verklaren: „meent niet, dat ik gekomen ben om de wet en de profeten te ontbinden, ik ben niet gekomen om die te ontbinden maar te vervullen;" — een woord dat de Farizeërs gewis *in* het geheel niet plaatsen konden. Zijn geheele optreden was in aansluiting aan het Oude Testament en al Zijn rechten ontleende Hij daaraan. Indien ik het zoo eens mag uitdrukken: Hij was de meest behoudende (conservatief) en de meest vrijzinnige (radikaal) in al wat Hij deed, ja Hij was radikaal, *omdat* Hij conservatief en conservatief, *omdat* Hij radikaal was.

Daarom is Hij geworden *onder de Wet.* Zijn buigen was heldhaftig standhouden en Zijn moed was buigen, buigen tot in het stof, met het gelaat ter aarde, gelijk in Gethsemané.

Van zulk een heldhaftigheid hebben onze wereldhervormers zelfs geen flauw begrip. Het schijnt hun lafheid toe en zij miskennen wat zij moesten eeren en met beschaamdheid op zich zelven toepassen.

Op ieder gebied komt die eisch tot *ons:* onder de wet. Ons hart weigert het, omdat wij den *schijn* van kracht verkiezen boven het wezen.

Wij — als er eenige gloed in ons is — wij willen allen Voorzienigheid spelen en zal ons nooit gelukken. God heeft de wereld gemaakt, of — als men dit niet gelooft: — gij althans hebt die wereld stellig niet gemaakt en gij kunt strijden zooveel gij wilt, gij loopt u het hoofd te barsten, als gij beproeft haar te breken; of gij rukt u zelven lam, als gij beproeft haar uit de voegen te trekken.

Geboren uit een vrouw, geworden onder de wet, dat is de kern van Christus moedige liefde en wie Hem aanroept heeft allereerst, dit in Hem te zien, opdat de vertroosting, die ieder zondaarshart van noode heeft, niet achterblijve. Immers dit is onze troost: Hij heeft ook mijn toestand aanvaard en wanneer ik moedeloos neerzink, wijst Hij mij op Zijn Kruis — waardoor Hij de wereld heeft gevonnist — en gered; veroordeeld en behouden. H. P.

Rechtvaardig en Barmhartig.

In Schotland leefden twee mannen, beiden van goeden huize, en die elkander als kinderen en jongelingen goed en van zeer nabij gekend hadden.

De een had van zijn jeugd af God gevreesd, had flink gestudeerd en was rechter geworden. De ander was van jongs af den verkeerden weg opgegaan, zoodat er letterlijk niets van hem was terecht gekomen.

Op zekeren dag werd de laatste als smokkelaar door de politie gevat, en de omstandigheden liepen zoo, dat hij als beschuldigde terechtstond voor den vriend zijner jeugd. Velen in het stadje waren in groote spanning. Ieder begreep, dat dit geval voor den rechter, die als beslist christen bekend stond, bijzonder moeilijk was. De een verwachtte van hem een groote mildheid jegens zijn bekende van vroeger. De ander beweerde, dat de vromen gewoonlijk dubbel streng zijn jegens de ongeloovigen.

De dag der terechtzitting brak aan; de aanklacht werd voorgelezen, de getuigen werden gehoord. Daarop deelde de rechter heel kalm het vonnis mede, de zwaarste straf die de wet eischte, een hooge geldboete of zes maanden gevangenis. Dit vonnis klonk ieder hard in de ooren. Maar nauwelijks was het uitgesproken, of de rechter ging naar den veroordeelde, gaf hem de som, tot wier betaling hij verplicht was en zeide diep ontroerd tot hem: „*Zoolang* ik op den rechterstoel zit, moet ik rechtspreken, zooals de onbuigzame wet dit eischt. Maar nu sta ik voor u als uw oude vriend. Gaarne betaal ik in uw plaats de boete, en daarbij: neem mijn hand en laat u door mij leiden. Ik zal trachten met Gods hulp u op den rechten weg te brengen, opdat God u kunne zegenen en uw leven *nog ten zegen worde!*"

Nu begrepen de menschen, hoe een christen rechtvaardig kan zijn en toch barmhartig; hoe hij onrecht kan straffen en toch den bestrafte liefhebben.

Dat is het wonderbaar geheim, in het kruis van Golgotha openbaar geworden. Daar zien wij Gods rechtvaardigheid en Zijn liefde. Daar is Christus eenmaal geofferd, om veler zonden weg te *nemen.* Daar hing het Lam Gods, dat de zonden der wereld wegdroeg. Daar maakte Hij vrede, Hij die de Vrede is. Men kan zijn werk niet verbeteren, niet vermeerderen. Hij zelf, de stervende Heiland, riep uit: *Het is volbracht!*

Zilver op snede.

(Door B. CAMPBELL, van BANCHORY.)

Bruisen de golven der droefheid u tegen,
't Schuimend wit doopt uw hoofd met Gods zegen.
Dreigen de wolken met dondrenden knal,
Trouwe Genade schraagt ù en 't Heelal.

De kindertjes waren in den tuin. Zij wilden een bloempje plukken voor moeder. Met hartjes vol liefde maar hoofdjes zonder wijsheid, braken zij een grooten bloemknop van den stengel, omgeven van fluweelzachte groene bladeren. Arm knopje, ontijdig losgerukt van den moedersteel, om u nimmer te ontplooien als „een beeld der schoonheid," thans alleen gedoemd tot verwelken en vergaan!

In den namiddag kwam een kaart met zwarten rand en zilver op snede! Een teeder spruitje was weggenomen van de aarde — het kindje van godvreezende ouders, en onder aan de kaart stonden de woorden:

Voor eeuwig met DEN HEER te zamen;
Zoo zij het, lieve HEILAND! Amen.

De gedachte kwam bij ons op met wonderbare liefelijkheid, en wij „geven haar *dóór*" ter vertroosting van andere in rouw gedompelde harten — „Gods bloemen worden altijd met wijsheid geplukt." Hij verlangt de bloemknopjes zoowel als de bloesems; maar Hij bestuurt Zijn handen „met bedachtzaamheid!" Hij weet van geen misvatting! Dat liefelijk bloemekijn, u even dierbaar als uw leven, is niet gedoemd tot verwelken en vergaan. Het is alleenlijk overgeplant in zonniger bodem, in des Konings eigen hoftuin! Zelfs het kostbare lichamelijk omhulsel is maar ingesluimerd in Christus. „Wachtende," gelijk onlangs zoo schoon gezegd werd, „wachtende op den lenteadem der Eerste Opstanding."

Mijne kleine kaart had zilver op snede. Het mocht wel goud geweest zijn. Want het licht van de oorden der Heerlijkheid bestraalde ze. Er kan geen bitterheid zijn in het wegnemen van een dierbaar pand naar den hemel!

God wil àl de Zijnen daar allengs verzamelen, en zoo gaat het „losmaken" en het „bevestigen" bestendig voort. De aarde wordt almeer „ledig en troosteloos;" onze schatten worden vooruitgezonden. Eerlang trekken ook wij de rivier over naar „de eigen bakermat, het ware vaderland der liefde."

Wat boeit ons de aardsche kluis?
Ze is herberg, anders niet.
Een blijvend erfdeel biedt
Ons Hemelsch Vaderhuis.

De groote verzoeking voor ons is: te twijfelen aan Gods liefde. „Hij zou kunnen helpen, maar Hij wil niet. Hij heeft mij niet lief, Hij bekommert Zich niet om mij.".. Wat sombere en harde verdenking is dit. Kind van God, vlucht, ontvlucht den verzoeker, en schuil aan den boezem uws Vaders! Onverhoorde gebeden zijn m ogelijk? neen, zijn voorzeker! de beste verhooring. *Verstandige ouders vatten daar iets van*, ook zij houden zich wel eens doof voor de dringende smeekingen hunner kinderen — tot hun welzijn.

De HEER houdt den oven zorgvuldig in 't oog,
Met liefde zoo teeder als sterk.
Ons goud krijgt den vuurgloed geen graad ooit te hoog:
Doorloutren is doelwit en perk.

„Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? verdrukking, of benauwdheid, of vervolging, of honger, of naaktheid, of gevaar, of zwaard? Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars, door Hem, Die ons heeft liefgehad." (Rom. VIII: 35, 37).

Uit de Gemeenten.

HAULERWIJK, 1 April. Het zal de broeders en zusters op andere plaatsen zeker wel aangenaam zijn nog iets goeds te vernemen van den broederkring, waar onze br. Uniecentreiziger dezen winter zoo gezegend gewerkt heeft.

Voor een tweetal maanden beleed de vrouw van een broeder den Heiland te kennen als haren persoonlijken Verlosser, en daar zij ook gaarne wenschte gedoopt te worden, werd, ook in overleg met br. de Vries, besloten dat zij den 1 April in de gemeente te Haulerwijk zoude komen. Met verlangen werd dien dag verbeid. — Des Zaterdags avonds kwamen reeds vijf brs. en zrs. van Opënde hier aan. Onze zuster sprak toen voor den voorganger en twee broeders hare belijdenis uit, en des Zondagsmorgens voor de Gemeente, waarna zij met Christus werd begraven om ook met Hem op te staan, en voortaan in nieuwigheid des levens met Hem te wandelen. Daarna schaarden wij ons met 34 brs. en zrs. om den disch des Heeren, om door de breking des broods zijnen dood te verkondigen. Menig woord werd door onzen Voorganger tot ons gesproken ter bemoediging op onzen reisweg, waarna wij allen verkwikt en gesterkt huiswaarts keerden, met de bede: Och Heere! schenk ons meerderen, die met ons den Heere Jezus liefhebben! ***

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Eene commissie, ten deele bestaande uit persoonlijke vrienden van den overleden Z.-A. commandant-generaal Joubert hier te lande, heeft besloten, om aan mevrouw de weduwe Joubert het eenig bestaande geschilderde portret van haren betreurden echtgenoot aan te bieden, onder voorwaarde, dat het later eene eereplaats krijge in een openbaar gebouw, waar dit kunstwerk van de hand onzer begaafde landgenoote, mej. Therèse Schwarze, de nagedachtenis van dezen wakkeren strijder voor recht en vrijheid en tevens Neêrlands kunstwerk zal vertegenwoordigen.

H. M. de Koningin, dezer dagen in 't Haagsche bosch wandelende in gezelschap van eene dame en gevolgd door een lakei, trof daar een paar verwaarloosde kinderen, in lompen gehuld en schreiende van honger en koude. Vriendelijk vroeg H. M. aan 't eene kind, waarom zij niet bij moeder thuis bleven, en ontving ten antwoord, dat moeder al lang dood en vader haast nooit thuis was, dat ook hun marmotje gisteren was dood gegaan en vader gezegd had, dat ze maar in 't bosch moesten gaan bedelen. 't Einde van de geschiedenis was, dat even daarna de dames afscheid namen van de kleinen, die door den lakei bij de hand werden genomen en in een

open landauer wegreden. En thans bevinden ze zich door bemiddeling van H. M. in het gesticht voor verwaarloosde katholieke kinderen aan den Loosduinschen weg.

Zekere J. Oosterhof te Meppel heeft de vorige week een treurigen misslag begaan. In eene steeg op wacht staande om twee jongens uit Steenwijk, die daar moesten passeeren, te betrekken, heeft hij B. Hartsuiker van Steenwijk voor een der twee aangezien en een gevaarlijke wonde toegebracht, zoodat diens toestand hopeloos is. De dader is daarop naar huis gevlucht, maar werd spoedig gevat en naar Assen overgebracht, waar hij ter beschikking van den Officier van justitie werd gesteld.

België. Te Brussel is de vorige week een moordaanslag gepleegd met gelukkigen afloop voor het slachtoffer, namelijk door den $15^1/_2$-jarigen Sipido op den Prins van Wales, die incognito reizende Woensdag aan 't Noorder station te Brussel aangekomen, eenige oogenblikken moest vertoeven om dan verder te sporen naar Keulen. Juist toen de trein zich in beweging zette, sprong de knaap op de loopplank en loste twee revolverschoten op den Prins. Voordat hij ten derden male kon schieten had de stationschef hem gegrepen en met behulp van anderen, die in allerijl te hulp kwamen in een der vertrekken van het station gebracht. De Prins was gelukkig ongedeerd en zonder belangrijke vertraging kon de trein naar Keulen vertrekken. Het schijnt dat de jonge misdadiger tot dezen aanslag gekomen is door den toestand in Z. Afrika, die hij op rekening schreef van den Prins van Wales. Hij moet overigens als een oppassende knaap zijn vader in 't blikslagersvak behulpzaam zijn geweest, doch wat heethoofdig van karakter zijn. Misschien omdat hij uit een Spaansch geslacht afkomstig is.

Engeland is natuurlijk hoogst verbolgen over dezen aanslag op hun troonopvolger en met recht, maar of daarom de Engelsche minister recht heeft om als oorzaak daarvoor op te geven, „dat Brussel het hoofdkwartier is van de leugenfabriek waarvan Dr. Leyds directeur is," valt wel te betwijfelen. Engelands Koningin is volgens de Engelsche berichten door hare Iersche onderdanen met groot gejubel begroet.

Die hartelijkheid wordt door anderen echter wel wat betwijfeld, omdat de politie vooraf de aanplakbiljetten had afgescheurd, die een grooten fakkeloptocht aankondigden, terwijl de samenstellers gewaarschuwd werden, dat zij gearresteerd zouden worden, als zij hun plan volvoerden.

Zuid-Afrika. Volgens de jongste berichten is generaal Cronjé met 2000 gevangen genomen Boeren naar St. Helena overgebracht. Vroeger diende dat eiland tot verbanningsoord voor den overweldiger Napoleon, nu zal 't gebezigd worden voor overweldigden, die gestreden hebben voor hunne vrijheden en rechten. Dat deze maatregel de Boeren niet zachter zal stemmen tegen de Engelschen is te verwachten, maar toch zullen ze wel te verstandig zijn om zulks aan de krijgsgevangen Engelschen te wreken.

De optocht van generaal Roberts naar Pretoria laat nog op zich wachten en 't is te duchten, dat 1 Mei hem wel wat te spoedig zal komen om tegen dien tijd zijn doel te bereiken. De Boeren maken 't hem in Bloemfontein wel wat lastig, doordat zij den watertoevoer naar de stad afsnijden, waardoor reeds gebrek ontstaat en 't schijnt wel dat hij daar door de Boeren geheel omsingeld wordt. Dat de Boeren nog niet den moed verloren hebben, bewijst wel 't feit, dat zij bij Reddersburg weer een duizend Engelschen hebben gevangen genomen. Ook hebben de Engelschen een klein voordeeltje gehad bij Boshof, dat echter lang niet opweegt tegen den slag dien de Boeren gemaakt hebben, en dat de toestand van 't Engelsche leger niet rooskleurig is op 't oogenblik, erkennen nu ook de Engelsche correspondenten, die voor eenige dagen geen neerlaag meer mogelijk achtten.

S. K. K.

VARIA.

ZOO DE BOOM, ZOO DE VRUCHT.

Eens ontving Hennhofer van wege de Synode van zijn Kerkgenootschap een schrijven, in hetwelk hem aangezegd werd, dat hij meer moraal (zedeleer) prediken moest en niet op zoo'n overdrevene wijze alleen van Christus spreken. Hij las het stuk aan zijne gemeente voor en zeide: „De president der Synode meent dat ik voor mijn wilden pereboom in den tuin moet gaan staan en hem zeggen, dat hij tamme vruchten moet voortbrengen — hij vergeet dat men den wilden boom eerst moet enten, zoodat hij veredeld wordt en alzoo goede vruchten voortbrengen kan.

ERRATUM.

In regel 29, 1e kol., 2e bladzijde van ons vorig no. staat een zinstorende fout. Er staat: slechte, hoofdopzieners — moet zijn: s l e c h t s enz.

LIEFDEGAVEN.

Voor de gewonden in Afrika.
Van br. C. M. in T. f 11.92. N. v. BEEK.

In antwoord op de vraag: „Hoe nu verder?"
Van T. P. te O. f 1. N. v. BEEK.

AAN DE GEMEENTEN.

De Unie-Verg. a.s. zomer is gesteld op

18 en 19 Juli

te *Hengeloo*, en wij hopen, dat hier nu notitie van worde genomen door hen, die er belang bij hebben of kunnen hebben.

De Commissie heeft, naar de gegevens bij haar ingekomen, nu dezen datum vastgesteld, waarin nu niet meer verandering kan worden gebracht, al hadden het ook sommigen anders gewenscht.

Periodieke aftreding.

Commissieleden:
K. KUIPER, Voorzitter; tegen candidaat: W. PANJER, Amsterdam.
B. ROELES, Secretaris; „ B. PLANTING, Groningen.
F. J. VAN MEERLOO, Penningm.; „ S. GORTER, Sneek.

Redactie:
N. VAN BEEK; tegen-candidaat: N. ZERBST, Ede.
B. PLANTING; „ M. J. VERHORST, Amsterdam.

Referaten.

Br. LANGENDONK van Haarlem:
Onderwerp: „De Bijbel en de wetenschap."

Br. N. VAN BEEK van Stadskanaal:
Onderwerp: „Onze Gemeentelijke ordening."

Vragen en voorstellen

worden nog ingewacht; slechts van eene Gem. kwam een voorstel in. Wij hopen, dat wij dit jaar nu eens vroeg gereed zijn, opdat de A g e n d a op tijd kan verschijnen en in de Gemeenten gelegenheid is haar te bespreken.

ZUTPHEN. B. ROELES, Secretaris der Unie.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van H. A. te Hengeloo f 11.15; van A. K. te Franeker f 0.90; van C. B. te Berkhout f 5.40. N. v. BEEK.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 16—22 April.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: Gelijk zich een vader ontfermt over de kinderen, ontfermt zich de Heere over degenen, die Hem vreezen. Psalm 103 : 13.

Maandag 16 April. Luk. 7 : 1—10. Jezus geneest den knecht van den hoofdman. Deze hoofdman was een vrome Heiden, een vriend der Joden, gegoed, vrijgevig en welwillend. Zijn geloof was sterk, vandaar ook zoo gevolgrijk.

Dinsdag 17 April. Luk. 4 : 31—44. De bereidwillige Helper. In Kapernaum, waar de hoofdman woonde, had Jezus, gelijk wij hier lezen, reeds velen genezen. De hoofdman had alzoo goeden grond voor zijn geloof.

Woensdag 18 April. Joh. 4 : 46—54. De Zoon van den hoveling genezen. Waarschijnlijk had de hoofdman ook van deze wonderbare genezing gehoord, en daaruit geleerd, dat Jezus door zijn woord genezen kon, zonder van Kana naar Kapernaum te komen.

Donderdag 19 April. Mark. 9 : 17—29. Wat het geloof vermag. De discipelen waren ongeloovig geweest, de vader was zeer kleingeloovig, maar hij bad om geloofsversterking; zulke gebeden verhoort de Heer.

Vrijdag 20 April. Matth. 9 : 27—38. Naar het geloof. Den waarlijk geloovige is altijd mogelijk, wat God hem als doel van het geloof voorhoudt; naar ons geloof geeft Hij ook.

Zaterdag 21 April. Joh. 20 : 24—31. Leven door het geloof. Het ongeloof ontketent alle helsche machten, en stort in dood en verderf. Het geloof echter verleent een hemelsch leven.

Zondag 22 April. Matth. 8 : 5—13. Het bericht van Mattheus. Nog veel meer dan de hoofdman heeft ieder van ons grond voor het geloof in Jezus. Wij weten, dat, wat Hij voor zooveleu gedaan heeft, kan hij ook voor ons doen.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 678 DONDERDAG 19 April 1900 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

De Opstanding.

In den vroegen morgenstond
Heeft Gods Woord zijn Sionieten
Redding uit de ellend' verkond,
Waar hun tranen overvlieten!
't Werd beloofd, en 't is voldaan!
Onze Heer is opgestaan!

Vrijgekochten uit den dood!
Staakt uw schreien, wilt niet zorgen!
Ziet naar Hem uit in uw nood,
Als de wachters op den morgen!
't Licht móge op en ondergaan,
Maar de Heer is opgestaan.

O, mijn ziel! wanneer de nacht
Des vertwijflens, des bestrijdens
U bestormt, en aanvecht, wacht!
't Allerdonkerst uur des lijdens
Zal in blijdschap overgaan,
Want de Heer is opgestaan!

Uitverkoren kerk van God!
Wil voor 't helgeweld niet schromen!
Veilig, zeker blijft uw lot,
Schoon uw Heer schijnt weggenomen.
Ook uw morgenstond spoedt aan,
Sions Vorst is opgestaan!

't Onvergankl̈ijk Levenslicht
Rees met gansch ontdekten luister
Uit de smaadheid van 't gericht,
Uit der graven sombren kluister!
't Nachtuur is voorbijgegaan,
't Licht des Heils is opgestaan!

Hemelglans en gloed bestraalt
't Graf, verzegeld door de Joden!
D' Englen Gods zijn neergedaald,
D' aardsche wachters zijn gevloden!
Beving grijpt de wereld aan!
Onze Heer is opgestaan!

't Graf is ledig, nadert! ziet!
O, door trouw gedreven vrouwen!
Zoekt Hem bij de dooden niet,
Dien geen doods geweld kon houên!
De Engel zelve kondt het aan:
Dien gij zoekt is opgestaan!

Kloeke teedre Magdaleen!
Gij, gij mocht hem 't eerst aanbidden!
Hoogbevoorrechten! spoedt heen!
Meldt het in der broedren midden!
Zegt vooral het Petrus aan,
Dat zijn Heer is opgestaan!

Maar ook hij zal nog deez' dag
Aan des Meesters voeten weenen,
Dien hij schuld belijden mag,
Die vergeving wil verleenen!
Jezus neemt den boetling aan, —
Daartoe is Hij opgestaan!

DA COSTA.

De opstandingsprediking der Engelen.

Matth. 28 : 1—10.

Kort en eenigszins sober zijn de Evangelisten in de mededeeling van de geschiedenis der opstanding onzes Heeren. De wensch kan in ons oprijzen: „Och, dat we toch wat meer in bijzonderheden van die grootste aller gebeurtenissen beschreven vonden!" Doch, weten we niet ge noeg er van, als wij *willen* gelooven? Maar wij staan voor hemelsche *feiten* en voor één groot Goddelijk *feit*, dat om geloofwaardig te zijn, geen menschelijk betoog behoeft, ja, daartoe ook te hoogheilig is. De opstanding zelve is een Goddelijk geheim voor ons, aardsche schepselen, even als in den beginne Gods schepping een geheim was. Maar de schepping is er, en de mensch is er door God in geplaatst, om het werk Gods in Zijne schepping te zien, te bewonderen, te genieten. Zoo ook de opstanding. Ze getuigt voor zich zelve aan allen, die om de nieuwe schepping herboren worden en de opstandingskracht genieten.

Maar toch heeft God ons niet zonder getuigen gelaten; predikers zijn door Hem gezonden, om het heugelijk nieuws te verkondigen: „Hij is niet hier; want Hij is opgestaan!" En gelijk bij de hemelsche geboorte des Heilands in het vleesch een Engel de „groote vreugde" kwam verkondigen, is het ook bij de opstanding een bode des hemels, die het hemelsch geheim ontdekt. Die bode eischt in den naam zijns Zenders geloof; en wanneer de hoorderessen gelooven, dan wijkt vrees en smart, en blijdschap begint hare harten binnen te stroomen, en zij worden alzoo op hare beurt boodschapsters van het heerlijk nieuws en verrichten het werk eens Engels. Maar in dien weg worden ze bevestigd en haar geloof wordt door z i e n en e r v a r e n geworteld.

Zij hadden gedwaald in hare gedachten met betrekking tot Jezus en de beteekenis van zijn sterven; maar de Engel kan haar zeggen: „Ik weet, dat gij zoekt Jezus, die gekruisigd was." Ja, waarlijk eene liefde voor Jezus in hare harten, die haar eigen begrip te boven gaat, heeft haar in den vroegen morgen grafwaarts gedreven, naar dat sombere graf, dat reeds in een hemelsch heiligdom herschapen was. Uit en om dat graf klinkt haar de boodschap tegen: „De Heere, uw Heere, is opgestaan." En juist daarom, dat Jezus h a a r Heere was, van Wien ze veel hadden genoten, zooveel hadden geloofd, en aan Wien ze zich met haar gansche hart hadden toevertrouwd; — in Wien ze waren blijven gelooven, hoe ook tot in de ziel geschokt, daarom kon ook de verkondiging der opstanding zulk een diepen, vertroostenden indruk op haar hebben, en haar tot aanbidding en blijmoedigen arbeid aansporen en in staat stellen.

Het is een van de bijzondere teekenen van Gods genadewerk in Christus, dat aan het vrouwelijk geslacht, door hetwelk het den duivel het eerst gelukt is de zonde de wereld in te voeren, nu de eer te beurt valt, dat uit hetzelve dienstmaagden des Heeren het eerst de boodschap des heils mogen ontvangen en boodschapsters van dat heerlijke nieuws aan mannen en vrouwen worden gemaakt.

God kende de behoefte harer harten en gaf haar een prediker, die zonder eenige duisterheid of twijfeling, haar volle zekerheid kon geven. „Den oprechte gaat het licht op uit de duisternis," dat ervoeren ook die vrouwen.

Zie, dat is de liefelijke vertroosting der Paaschprediking: God schept licht uit duisternis; leven uit den dood! Jezus' opstanding verkondigt ons de heerlijke uitkomst van het groote verlossingswerk door Hem volbracht. God zet het zegel op dat werk, door Christus uit de dooden op te wekken. De opstanding is ook niet minder de bezegeling van het geheele leven van Christus op aarde, van zijn woorden en daden zoowel als van zijn wezen; want Hij is krachtelijk bewezen te zijn de Zoon Gods naar den Geest der heiligmaking uit de opstanding der dooden. (Rom. 1 : 4.) De opstanding is de volle, hoogste openbaring der waarheid. Nu weten we aan Wien wij ons toevertrouwen, als we in Hem gelooven en nederig aan zijne voeten bukken, om Hem onderworpen te zijn. Wij bedriegen ons in eeuwigheid met Hem niet. En hoe meer beslist wij ons aan Hem overgeven, ons geheel op Hem verlaten en dat betoonen door gehoorzaamheid, des te meer zullen wij ook ervaren, dat Jezus waarlijk leeft, leeft voor ons en in ons. „Want indien wij met Hem eene plant geworden zijn in de gelijkmaking zijns doods, zoo zullen wij het ook zijn in de gelijkmaking zijner opstanding."

Ook is elke macht des vijands vernederd en beschaamd; al de listen en lagen van satan moeten mislukken door de kracht der opstanding, zoo in ons als om ons heen. De wereld, met al hare booze, vijandige machten, heeft reeds alles beproefd en al hare wapenen gericht op dat goddelijk bolwerk, maar alles te vergeefs. De opgewekte Christus overwint altijd, en Hij zal de zijnen tot de overwinning der opstanding voeren! Weldra zal het woord in volle heerlijke vervulling komen: „De dood is verslonden tot overwinning!" Reeds ruischt die psalm der opstanding over onze krankèn sterfbedden, alsook over de graven onzer dierbare dooden, die in Christus ontslapen zijn, en stort lafenis en kracht in de harten van lijdenden en rouwdragenden.

O, gelukkig te gelooven in den waarachtigen, levenden Heiland. Wie Hem gevonden heeft, heeft het eeuwige leven gevonden, dat voor eeuwig zonde en dood overwint. 's Heeren opstanding is de glansrijke onthulling van het voorwerp des geloofs, waarop het eeuwige leven verzekerd wordt. Doch het deel bekomen aan dat eeuwige leven,

gaat gepaard met de dooding van ons oude leven. De opgewekte Heiland is voor den geestesblik dergenen, die gelooven, de glanzende lichtbron aan de zalige overzijde, de hemelsche kust. Weldra zullen we Hem gelijk zijn en wonen waar Hij is!

't Zuchtend menschdom, eeuwen lang
Door de vrees des doods bevangen,
Heff' blijmoedig 't hoofd omhoog,
Zinge Jezus lofgezangen,
Jezus, die op dood en graf
't Menschdom d' overwinning gaf!

Jezus leeft, en door Gods kracht
Zullen w' eeuwig met Hem leven!
D' eigen glans, die Hem omstraalt,
Zal zijn broedren ook omgeven:
Eén met Jezus, één met God,
Welk een uitzicht, welk een lot!

S. ***

NAAR BOVEN.

Indien gij dan met Christus opgewekt zijt, zoo zoekt de dingen, die boven zijn, waar Christus is zittende aan de rechterhand Gods;
bedenkt de dingen, die boven zijn, en niet die op de aarde zijn;
want gij zijt gestorven, en uw leven is met Christus verborgen in God.
Wanneer nu Christus zal geopenbaard zijn, die ons leven is, dan zult ook gij met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid.
(Col. 3 : 1—4.)

Het Paaschfeest ligt weder achter ons en wij gaan het hemelvaartsfeest tegemoet. — Eigenlijk is het Christelijke leven als het ware een leven tusschen Paschen en hemelvaart. — Indien wij toch ons aan God hebben overgegeven in den naam van Jezus onzen Verlosser, zijn wij met Hem opgestaan tot een nieuw leven, en wij reizen naar den hemel, naar de stad die eeuwige fondamenten heeft. —

Want wij hebben hier op aarde geen blijvende stad maar wij zoeken de toekomende wereld, waar geen zonde noch leed noch dood kan verderven. Laten wij daarbij onze aandacht bepalen, en er elkander toe opwekken. — De apostel Paulus vermaant de Christenen te Colosse:

om te zoeken de dingen die boven zijn en niet die op de aarde zijn

terwijl hij ten tweede daartoe opwekt en aanvuurt door te wijzen op de heerlijkheid des Christens, welke hier nog verborgen is, maar geopenbaard zal worden in de toekomst.

I.

Indien gij met Christus zijt opgewekt, zoekt de dingen die boven zijn.

„Indien," zegt de apostel, want niet allen zijn opgewekt, maar velen wandelen als in een geestelijken slaap zonder zich rekenschap te geven, vanwaar zij komen en waar zij henengaan. Sommige menschen zijn onverschillig en ongevoelig; anderen zijn wel godsdienstig maar zij zijn zoo lauw en zoo flauw; wederom anderen zijn wel overtuigd, zij leven met een weerhaak in het geweten, maar tot nog toe hebben zij de wereld liever dan God, en daarom kunnen zij er niet toe komen, om het besluit te nemen om op te staan en tot den Vader te gaan.

Mijn lezer, hoe is het bij u? — hoort gij de alarmklok niet die tegelijk de roepstem van Gods liefde is: „ontwaakt gij die slaapt en staat op uit den dood, en Christus zal over u lichten."

Ontwaakt gij die slaapt in de zonde, met spoed!
De nacht is zoo lang reeds verdwenen;
het licht der genade, met blijdschap begroet,
heeft d' aarde reeds eeuwen beschenen.
En grootsch is uw roeping en heilig uw taak
en d' uren zijn weinig; ontwaak dan! ontwaak!

Wie de goede keuze doet, wie is opgewekt en ook opgestaan schudt door het geloof zijne zondige en wereldsche banden af; hij werpt zich in Gods Vaderarmen en koestert zich in het licht van Jezus onzen Heiland, de zonne der gerechtigheid. — Hij is opgestaan tot een nieuw leven!

Maar laat ons wel bedenken dat het nieuwe leven moet gevoed en onderhouden worden. — Wij zijn van boven geboren en daarom moeten wij ook van boven gevoed en versterkt worden; wij moeten zoeken de dingen die boven zijn. Laat ons veel *denken aan den Hemel*, want daar is God onze vader; — daar is Jezus die voor ons stierf, die nu ter rechterhand Gods zit, die daar voor ons bidt; — daar is het Vaderhuis waar God zijne kinderen uit alle volken bijeenvergadert; — daar zijn de martelaren die zich om 's Heeren wil offerden; — daar zijn de getrouwen van alle eeuwen; — daar zijn ook onze dierbaren die in 't geloof zijn gestorven, en die wij hopen weer te zien. — Ja laat ons aan den hemel denken, want daar is het schoon, daar is alles licht, leven en liefde, daar gaat het heilig toe! —

Laat ons leven *„met het oog op den hemel,"* want dit leven dient om ons daartoe voor te bereiden, en alle dingen moeten daartoe medewerken. —

Gelijk de kampvechters in de Grieksche volksspelen streden, ziende op den prijs die daar hing voor den overwinnaar, alzóó moeten wij leven, en lijden en dragen en strijden met het oog op den prijs, den hemel. —

„Leven met het oog op den hemel" dat wil zeggen: dit korte leven beschouwen in het licht der eeuwigheid en gelooven dat alle voorspoed en tegenspoed, alle vreugde en smart, al wat wij te doen hebben of door te maken, slechts moet dienen om ons nader te brengen tot God. — Wij hebben allen een taak, eene roeping, ook om een zaad te zijn in den akker der wereld; ook om mede te werken aan de toekomst van het eeuwige Godsrijk. Ja, arbeiden zoolang het dag voor ons is, maar niettemin mogen wij ook *„verlangen* naar den hemel". — Verlangen *niet* met ziekelijke levensmoeheid, want dat is zondig. — Maar zooals de Apostel Paulus toen hij reeds veel had doorgemaakt en nog moest lijden, schreef: „Ik wensch ontbonden te zijn en met Christus te zijn, want dat is verreweg het beste, maar ik wil ook nog blijven om werkzaam te zijn tot zegen van u en van anderen; — Gods wil geschiede! — hetzij dat ik leve, hetzij dat ik sterve, Ik ben het eigendom des Heeren." —

Het spreekt van zelf dat zoolang wij gezond zijn, de lust om te leven bestaat. — Ook zijn onze dierbaren zóóvele banden, die ons binden aan de aarde, maar als het noodig is, maakt de

ADONIRAM JUDSON.

EEN APOSTEL ONDER DE BIRMANEN.

8.

Daarbij kwam nog, dat hij in Indië de bekende Baptisten-zendelingen Carey, Marshman en Ward zoude aantreffen. In de onmiddellijke nabijheid dezer mannen dacht hij eene gemeente naar den aard der Congregationalisten te stichten, en dan zou hij natuurlijk aan de inlanders het onderscheid tusschen beide gemeenten moeten verklaren. Zijn geest was die eens geleerden en vorschers. Oneenigheiden zouden wel met de Baptisten-zendelingen ontstaan. Hij hield het dus voor het beste, zich reeds gedurende de reis voor den kamp met deze strijdbare helden voor te bereiden, opdat hij met eenigen kans op goed gevolg den kinderdoop kon voorstaan.

Gedurende de gedwongene eenzaamheid, die de lange reis veroorzaakte, had hij veel tijd, om over dit gewichtige onderwerp na te denken. De slotsom, tot dewelke hij met tegenzin kwam, was deze, dat hij ongelijk, maar de Baptisten recht hadden. Natuurlijk hadden zij de hoofdwaarheden der christelijke leer met anderen gemeen, maar zij leerden twee zaken, waarin zij van de Congregationalisten en andere Evangelische Christenen verschilden, n.l., dat het geloof den doop moest voorafgaan, en dat die doop door onderdompeling moest worden voltrokken. — Hij kwam tot de overtuiging dat de Baptisten bijbelschen grond voor hun beginsel hadden.

Het geschiedde slechts na vinnigen strijd, dat hij zich overgaf, want hij had met alle tradities zijner voorouders en zijner kindsheid te breken. Hij stelde zich het verdriet en de ontnuchtering zijner christelijke vrienden in Amerika voor, bijzonder die van zijne geliefde en geachte ouders. Hij zag in, dat hij van de jonge studenten, zijne geliefde medegenooten, met wie hij dit groote plan der Amerikaansche Zending ontworpen had, gescheiden zoude worden. In hunne onderzoekingen stond zijne vrouw steeds op de zijde der kinderbesprengers. Hij wist, dat hij met haar wellicht broodeloos in een vreemd, heidensch land zoude staan, want hij kon toch niet verwachten, dat het „Amerikaansche Zendingsgenootschap" een Baptisten Zendeling zoude ondersteunen, al gehoorzaamde hij ook overigens al zijne bevelen. Ook was er weinig hoop voorhanden, dat de Amerikaansche Baptisten, zwak, verstrooid en veracht als zij waren, zulk eene kostbare Zending in een wildvreemd land zouden kunnen volhouden. Ach, welke lange, kommervolle gesprekken heeft hij met zijne vrouw niet in die kleine kajuit van de „Karavaan" gehad.

„Maar", kon hij zich afvragen, „is deze leer dan zoo gewichtig? Kan ik ze niet in het verborgen voor mij zelven vasthouden, en tevens verbonden blijven met de godsdienstige gemeenschap, welke ik zoo zeer lief heb en eer? Neen! Want, wanneer persoonlijk geloof den doop moet voorafgaan, welk schriftuurlijk recht hebben we dan, bewusteloze zuigelingen te doopen? Wanneer de doop een symbool is, dan is natuurlijk ook de vorm des doops van gewicht". Wanneer het geloof den doop moest voorafgaan, en de doop door onderdompeling moest worden voltrokken, dan was hij zelf nog niet gedoopt. Hij wist, dat de doop bijzonder door onzen Heer en Heiland was bevolen, en dat alleen was voldoende om hem tot gehoorzaamheid te brengen. Directe en strikte gehoorzaamheid aan Christus was steeds de grondtoon van zijn leven. Hij had een te vast karakter, om anders te kunnen handelen, dan naar zijne overtuiging. Hij was één dier krachtige persoonlijkheden, voor wie het niet mogelijk is met de groote massa mede te gaan.

De vier zendelingen kwamen den 17 Juni in Calcutta aan, en werden door Dr. Carey warm ontvangen. Zij werden uitgenoodigd het station der Engelsche Baptisten te Serampore aan de Hoeglirivier, ongeveer 30 kilometer van Calcutta te bezoeken. Hier wachtten zij op de aankomst der zendelingen Nott en echtgenoote, Hall en Nice, die van Philadelphia waren afgereisd, en den 8 Augustus aankwamen. Den 6 September werden Judson en zijne echtgenoote, in Calcutta door Ward gedoopt, en Nice den 1 November, die op reis dezelfde zaak doorgemaakt had als Judson. Nice had men, gelijk Dr. Carey zegt, voor den hardnekkigsten kinderdooper van alle zendelingen aangezien.

De overgang tot de Baptisten was slechts een begin der zwarigheden voor deze zendelingen. Indië werd door het Oost-Indische Genootschap geregeerd, hetwelk tegen zendelingen was, en bijzonder tegen Amerikaansche, want Engeland en Amerika stonden in dien tijd niet op vriendschappelijken voet. Bovendien vreesden de Engelschen, dat de inlanders, wanneer zij door een voor hen vreemden godsdienst werden verontrust, tegen de regeering zouden opstaan, en eenen oorlog beginnen, die door godsdienstig fanatisme zeer bloedig zou kunnen zijn. De Oosterschen onderwerpen zich licht aan eene regeering, uitgezonderd wanneer het om godsdienstige zaken gaat. De Engelsche regeeringspersonen vreesden, gelijk eens in het Hoogerhuis gezegd werd, dat elke zendeling eene kanonnenboot achter zich moest hebben. Er konden eindelooze verwikkelingen ontstaan, en zij waren besloten ze te onderdrukken, voor ze werkelijk begonnen.

(Wordt vervolgd.)

Heer zelf die banden los. — Hij die ons kracht geeft om voor Hem te leven, schenkt ook de kracht om in Hem te sterven en den koning der verschrikking niet te vreezen. — Dit wetende mag de Christen zich verblijden als hij aan den hemel denkt, zeggende: hoe zal 't mij het dan, o dan eens zijn! —

„Bedenkt de dingen die boven zijn en niet die op de aarde zijn." Bedenkt wat ons van boven gegeven is tot onze zaligheid, en alles wat ons naar boven kan opleiden. — Er zijn toch zoovele dingen op aarde die dreigen ons naar beneden te trekken en scheiding te maken tusschen God en onze ziel. — Er zijn zoovele afgoden op aarde welke men niet kan dienen zonder van God te worden afgetrokken. Er zijn voovele aardsche genietingen, grove en fijne, die men niet kan najagen zonder schade voor het geestelijk leven.

En dan dat koortsige verlangen bij velen naar aardsche goederen en geld, naar aardsche grootheid en eer. — O, laat ons toch niet blind zijn voor de waarheid, dat de aardsche dingen slechts tijdelijk zijn, en Gods Koninkrijk niet van deze wereld is. Men stelt prijs op aardsche titels, en dat is te begrijpen wanneer zij verdiend zijn, maar de schoonste naam is: „Kind van God."

Sommigen brengen het tot eene hooge positie in de maatschappij maar als zij bij hun sterven geen ander uitzicht hebben dan dat zij na hun dood die hooge positie *niet meer* zullen hebben, dan vind ik dat die menschen zeer laag staan en armer zijn dan een daglooner die tevreden leeft met zijn God en hoopt op den hemel. Wat wordt er niet gedaan om geëerd en gevierd te worden door de menschen, maar schooner is het om voor God te leven en *tot zegen* te zijn voor zijne medemenschen. —

Nergens worden wij in de heilige Schrift vermaand om wereldverachters te worden, integendeel dezelfde apostel die zegt geleerd te hebben dat de gansche wereld niet te achten is tegenover de heerlijkheid van Christus en zijn Koninkrijk, hij zegt ook dat alle schepsel Gods goed is, als wij het met matigheid en dankbaarheid gebruiken. —

Wij hebben aardsche plichten, plichten jegens ons zelven, jegens ons gezin, jegens onze omgeving, evenzeer als jegens de gemeente van Christus, en wij zullen alles wat wij te doen hebben, doen met al onze macht. Maar wij mogen „niet opgaan" in de aardsche dingen, want wij hebben ze slechts voor eenigen tijd *in leen*, terwijl wij de geestelijke en eeuwige dingen *in eigendom* kunnen krijgen. Hoe treurig, mijn lezer, indien gij u geen tijd gunt om den dag met God te beginnen en te eindigen. — Hoe treurig wanneer in uwe familie ieder wordt voortgedreven om de aardsche dingen te zoeken, maar aan de geestelijke dingen, die boven zijn, niet wordt gedacht; daarvoor is geen tijd? geen tien minuten per dag? — Hoort dan eens den Christelijken zanger die zingt:

Heer, ik vraag geen aardsche schatten,
'k Vraag geen eer of heerschappij;
Wat ik bid, het is genade
Om te wandlen aan Uw zij!
Aan Uw zij, dicht nabij;
Want alles, alles wil ik lijden
Mag 'k slechts wandlen aan Uw zij! —

Die zanger heeft het begrepen; ieder die den Heer in oprechtheid liefheeft, gevoelt dat het daarom gaat, namelijk of het leven met God ons hoogste goed is. —

Wie gelooft in het offer van Christus, gevoelt dat het hieruit moet blijken, dat hij uit wederliefde en dankbaarheid zich zelven wil offeren met al wat Hij is en bezit.

Zijn zondige zelfzuchtige natuur sterft dan meer en meer, en Christus groeit in hem; Christus leeft al meer in hem.

Hij is van boven geboren, daarom richt zijne ziel, zijn leven en zijn streven zich ook naar boven. Gelijk de bloemen en planten, waar zij ook geplaatst worden, altijd keeren naar het zonlicht, alsof zij willen zeggen: door u moeten wij leven en verwarmd worden, alzoo het hart dat van boven geboren is richt zich ook naar boven. — *Zóó* is het bij den levenden Christen; is het ook zoo bij u?

(Slot volgt.)

„VEEL DIENENS".

Wat heeft men u hard gevallen, Martha van Bethanië, over uw dienen. Gij zijt voorgesteld als een wereldschgezinde, die opging in haar huiselijke bezigheden; als een eerzuchtige, wie het alleen om 's Meesters lof te doen was; als een werkheilige, die het „gerechtvaardigd uit genade" niet verstond. En men heeft het vergeten, dat gij op *den* weg der zaligheid verder waart dan uw zuster Maria. Terwijl zij het nog niet verder bracht dan een: „Heere, waart Gij hier geweest, mijn broeder ware niet gestorven," voegt gij er het woord des vertrouwens aan toe: „Doch ook nu weet ik, dat alles wat Gij van God begeert, God U dat geven zal;" ja uw geloof verheft zich tot de belijdenis, waartoe ook Petrus eenmaal opklom: „Gij zijt de Christus, de Zone Gods, die in de wereld komen zou."

Neen, uw geloof was oprecht, was zuiver, was waar. Gij hadt in Christus den Zaligmaker uwer ziel gevonden, en omdat u veel vergeven was, hadt gij veel lief en wildet gij, evenals de vrouwen uit Galilea, Hem dienen met uw goederen, met uw huis, met uw maaltijd, met al de kracht van uw lichaam en uw geest. En wel verre, dat de Heer u het dienen kwalijk nam, laat Hij het bij een andere gelegenheid zijn apostel Johannes ook nog *vermelden*: „En Martha diende." 't Was toen ook Maria Hem diende met den onvervalschten nardus.

Niet uw dienen veroordeelde de Heer; wat Hij in u moest afkeuren, 't was dat gij u *bekommert* en *ontrust* over vele dingen, dat gij het dienen voor een oogenblik, vermoeid door lichamelijke inspanning, beschouwt als een last, die u te zwaar wordt, dat gij uw zuster wilt berooven van het eenige, dat haar, dat ook u noodig is: aan de voeten van Jezus te zitten en Zijn woord te hooren.

Maar wie daar zit en Zijn woord hoort, die verneemt ook, dat de Zoon des menschen niet is gekomen om gediend te worden, maar *om te dienen*, en waar Hij ons een voorbeeld heeft gegeven, opdat wij Zijn voetstappen zouden navolgen, daar leeren ook wij ons zelven geven om te dienen. Zoolang wij ons zelven toebehooren, wenschen wij gediend te worden, moeten ook onze „goede werken" ons dienen, ons ten voordeel zijn. Zijn we echter door het geloof in Christus *één* met Hem geworden, dan kennen ook wij geen hooger voorrecht, dan dat wij mogen dienen.

En dat was uw voorrecht, Martha, en daarin wenschen wij u te volgen. Laat het ons niet vergeten: *eerst moet Hij ons dienen,* door ons uit Satans macht te verlossen, en tot Gods kinderen te maken. Maar heeft Hij dat gedaan, dan *moeten wij Hem dienen.* Velen keerden die volgorde om, tot hun eigen groote schade en tot schade van het werk, waarin zij bezig zijn. Want dan wordt al onze arbeid menschenwerk, dat in Gods gericht niet kan bestaan.

Maar is het ons ernst met de vraag: „Wat wilt Gij, Heere, dat ik doen zal?" dan wijst Hij ons wel den weg, een ieder naar zijn aanleg, zijn kracht, zijn behoefte.

Daar zijn er zoovelen, die onder den last des levens bezwijken: help hen dragen.

Daar zijn er zoovelen, die 's levens rampen troffen: ween met hen.

Daar zijn er zoovelen, die 't voorrecht niet kennen, met God verzoend te zijn door den dood Zijns Zoons: predik hun het Evangelie.

Daar zijn er zoovelen, die geen troost, geen vrede, geen blijdschap hebben, omdat zij Gods Woord niet verstaan: onderwijs hen.

Daar zijn er zoovelen die God hulpbehoevend door het leven zendt: schenk hun die hulp.

Laat ons, als we aan Jezus' voeten hebben gezeten, ook bezig wezen met „veel dienens." 't Is beter, dat Hij ons eens moet bestraffen over ons te veel dienen, dan dat Hij ons booze en luie dienstknechten moet noemen.

Een oud document.

Bij het ontvangen van dit schrijven in Holland zijn wij de lijdensweken misschien reeds voorbij. In den geest waren wij wederom getuigen van al den smaad, van alle bespottingen en van al het lijden, dat de Heere Jezus om onzentwil moest ondergaan. Ja, wij gingen mede op met die groote schare naar het rechthuis van Pilatus en waren getuigen van Zijne veroordeeling. In de Evangeliën staat dat doodvonnis maar met een enkel woord beschreven. Het luidt daar: „Toen liet hij (Pilatus) hun Bar Abbas los, maar Jezus gegeeseld hebbende, gaf hij Hem over om gekruisigd te worden."

Velen is het zeker niet bekend, dat het oorspronkelijke doodvonnis van den Heere Jezus, zooals het werd uitgesproken door Pilatus, toch ook in ons bezit is. Ziehier hoe dat vonnis luidde:

„Vonnis, uitgesproken door Pontius Pilatus, ageerend Gouverneur van Neder-Galilea, dat Jezus van Nazareth aan het kruis den dood zal sterven, in het 17de jaar van Keizer Tiberius Caesar op den 14den Maart in de stad van het Heilige Jeruzalem; Annas en Kajafas zijn de priesters en offeraars van het volk van God:

Ik, Pontius Pilatus, Gouverneur van de provincie, veroordeel Jezus van Nazareth om aan het kruis tusschen twee moordenaars te sterven, daar de groote en algemeene getuigen van het volk zeggen:

1e Hij is een verleider.
2e Hij heeft verleid.
3e Hij is een vijand van de wet.
4e Hij noemt zich valschelijk de Zoon van God.
5e Hij noemt zich valschelijk de Koning van Israël.
6e Hij is den tempel binnengegaan, gevolgd door eene menigte met palmtakken in de handen.

Ik beveel den Centurion, (hoofdman over honderd,) Quintius, om hem naar de gerechtsplaats te brengen en verbied elk persoon, arm of rijk, om den dood van Jezus tegen te staan."

„De getuigen, die het doodvonnis van Jezus geteekend hebben, zijn: Daniël Robuni, een Farizeër, James Harububle en Capet, een burger van Streneous."

Dit vonnis was op een koperen plaat gegraveerd; slechts op éene zijde daarvan stonden de woorden. Aan elk der stammen werd eene dergelijke plaat toegezonden. In het jaar 1825 werd bij gelegenheid der uitgraving van de stad Aquila in het koninkrijk Napels zoo'n plaat gevonden in een ouderwetsche vaas van wit marmer. De heer Dennon, van de commissie van kunsten, liet een copie van de plaat maken, waarop hij ook het bovenstaande vonnis liet graveeren. Indien ik mij niet vergis, werd deze op een verkooping van kuriositeiten en zeldzaamheden gekocht door Lord Howard voor 245 p. st. (*f* 2940).

Z. Afr. Republiek.

N. JAC. ZERBST.

INGEZONDEN.

Waarde Theofilus!

't Is soms wonderbaar op welke wijze sommige menschen hunne meeningen trachten te handhaven. Dezer dagen las ik eene verklaring over Hand. 8 van Karl Gerok, „Oberhofprediger" te Stuttgart. 't Is werkelijk kluchtig en vermakelijk, welke bewijzen (?) die geleerde heer aanbrengt om het bouwvallige huis van den kinderdoop nog staande te houden. Ik kan dan ook niet nalaten je dat mede te deelen. Eerst zegt hij bij vers 37, dat van de te doopen personen eene belijdenis, dat Jezus waarlijk hun Heiland is, gevraagd wordt, en dan staat er letterlijk: „Van volwassenen, die gedoopt mogen worden, vordert de kerk, dat zij mondeling zoo spreken, omdat zij spreken kunnen, nadat zij Gods woord gehoord hebben; kinderen, welke niet spreken kunnen, voeren een voor God verstaanbare taal: hunne sprakelooze ellende schreit tot den Heiland, die ook voor kinderen zijn bloed vergoten heeft,

en hun het hemelrijk toezegt, daarom weigert de kerk hun den doop niet. Of weigert men kinderen en zieken spijs en drank te geven, die niet werken kunnen, omdat niet eten zal, wie niet werken wil." — Wat dunkt je van deze verklaring? Eerst begreep ik de bedoeling van den geleerden heer niet en dacht: „Ah! als 's nachts de moeders in haar rust gestoord worden door haar schreiende kleintjes, dan roepen die eigenlijk om den doop." Maar, daar gedoopte (?) kindertjes ook nog kunnen huilen, zag ik in, dat dit het niet was. De laatste zin echter is zeer treffend en juist: „Daarom weigert de KERK hun den doop niet." Volkomen waar, maar Christus weigert hun den doop, en de kerk,.... maar die heeft immers niets te zeggen! Wij erkennen slechts Gods Woord voor waarheid, en wat daarbuiten is, al zegt het ook de „Oberhofprediger" van Stuttgart, nemen wij niet aan. Waarde vriend! laten wij in alle dingen voorzichtig zijn, opdat wij niet worden omgevoerd door ijdele filosofie.

Wanneer ik weer eens zoo iets extra's zie, zal ik het je gaarne mededeelen.

Je getrouwe
AITZE.

Uit de Gemeenten.

AMSTERDAM. Hoewel door drukke bezigheden eenigszins verlaat, willen wij nog de mededeeling doen, dat Zondag 1 April j.l. weder vier personen tot den doop zijn toegelaten geworden. Het waren alle vier kinderen der Gemeente. Sedert eenige maanden geleden twee jeugdige personen, zonen van leden der Gemeente, tot haar werden toegevoegd, was er onder de jeugdigen, in de Gemeente verkeerende, eenige arbeid des geestes merkbaar. Bij den een na den ander openbaarde zich dat, ieder op zijne wijze, en hoewel de Gemeente eerst eenigszins schuchter was daaraan de gewenschte waardij te hechten, kon toch, na ingesteld onderzoek, tot toelating worden besloten. Wij hebben ons daarin verblijd en hopen, dat hunne belijdenis zal worden bewaarheid door een leven den Heer gewijd.

Vooral voor de Gemeente zelve was deze gebeurtenis van niet geringe beteekenis en bij de aanneming is daarop dan ook gewezen geworden. Het zijn jonge, teere planten, die aan hare verzorging zijn toevertrouwd. De Gemeente zie daarom toe, dat zij de ontwikkeling niet belemmere. In verband daarmede mag de Gemeente aan deze plaats, met dank aan den Heer, van deze voorrechten gewagen, die haar in de bediening van het Woord geschonken zijn, en die toch als zoovele middelen zijn om zondaren te bewegen tot het geloof en hen die gelooven, daarin te versterken en op te bouwen.

Zij beschouwt dan ook deze nieuwe leden als vruchten van eigen bodem!

Gebiede de Heer verder over onzen en aller anderen arbeid Zijnen onmisbaren zegen! M. J. V.

EEN EN ANDER.

*** Bevrijde slaven. Weinige tijdingen kunnen ons grooter blijdschap bereiden, dan die, welke zich in de laatste dagen al meer en meer verspreiden, n.l. dat priesters hun ambt nederleggen, doordien zij gehoorzaam geworden zijn aan het Evangelie, — priesters, onderworpen geweest aan de gruwelijkste slavernij, wier banden nu door Jezus Christus verbroken zijn. Het is zeer verblijdend, dat deze gebeurtenissen steeds meer plaats vinden. Wij hebben er ditmaal verschillende te vermelden.

In de eerste plaats den abt Jurguet, priester van Fressines in Poitou, bemind en geëerd door zijne parochianen; de vervolgingen en de laagheid van zijnen bisschop hebben hem er toe gebracht den Bijbel te onderzoeken, en nu heeft hij zich met blijdschap van zijn slavengewaad ontdaan.

„Behoud uwe betrekkingen," zoo schreef hij aan den aartsbisschop, „behoud uwe aanbevelingen en aanbiedingen. Ik heb voortaan iets beters. In de plaats van uwe vaderlijkheid (!) heb ik die gevonden van den eeuwigen Vader, en ik heb de beste betrekking aangenomen, n.l. die van bevrijd kind van God in het koninkrijk der verlosten door Jezus Christus!

„Overtuigd van de volheid mijner herwonnen vrijheid doe ik afstand van alle recht, eenige bediening in de Roomsche kerk te bekleeden, en tevens van alle wetenschap, welke met het Evangelie van Christus strijdig is. En het is met groote vreugde, dat ik eindig mij uw dienaar te noemen, monseigneur, daar ik slechts de dienaar van God in Jezus Christus ben."

De tweede is de abt Barascud, professor aan het kerkelijk college te Rodez. Het is wel interessant; door het beruchte boek van Ernest Renan heeft deze vriend de middelen verkregen om met Christenen in verbinding te komen. — Wij hebben wel gezegd, dat dit venijnige boek ten slotte nog het Evangelie zoude dienen! — Onze nieuwe broeder is nu volkomen gelukkig door het geloof in Jezus.

Vervolgens hebben wij nog den abt Morin te vermelden, vikaris te Trois Moutiers (Haute Vienne). De nederlegging van zijn ambt dateert wel is waar reeds van vóór twee jaar, maar zij is niet gepubliceerd geworden; wij danken haar aan onzen vriend G. Godet, professor aan de onafhankelijke faculteit te Neuchâtel, waar Morin nu de lessen volgt.

VARIA.

ROEP MIJ AAN IN DEN NOOD.

Een arme Indiaansche vrouw kwam onlangs tot eene zendingszuster. Zij hield een kind aan de hand en zeide, terwijl zij op hetzelve wees: „Thans weet ik, dat gij mij de waarheid gezegd hebt, en dat uw God machtiger is dan onze goden, en dat Hij helpt, wanneer wij in nood tot Hem roepen. Ziet gij dit kind? Het is mijn eenig. Voor twee jaar werd het zoo erg ziek, dat al onze toovenaars het niet konden helpen. Ik riep, ja schreeuwde tot mijne goden, maar zij hoorden niet, en mijn kind werd steeds erger. Toen dacht ik aan hetgeen gij ons gezegd hadt, toen ge voor drie jaar door ons dorp trokt, en ik riep tot uwen God, van den avond tot den morgen, den ganschen nacht door. En toen de dag aanbrak was de koorts weg en mijn kind werd gezond! Daarom, wanneer ik weder in nood kom, wil ik telkens weder uwen God aanroepen, en het ook mijne vrienden aanbevelen."

„Maar," vroeg de zuster, „hebt gij tusschenbeiden dan niet meermalen tot God gebeden?" „Waarom zou ik dat doen?" was het verwonderd antwoord. „Ik had het immers niet noodig, en gij hebt toch zelf gezegd, dat in uw boek staat: „Roep mij aan in den nood!"

Of het de zendelinge gelukt is, deze heidin met vrucht beter in te lichten, weet ik niet. Wel weet ik, dat er vele Christenen gevonden worden, die precies zoo denken als die arme onwetende vrouw, al is het ook, dat zij 't niet zoo openlijk uitspreken, en weinig beseffen, dat er altijd nood is en God te allen tijde moet aangeroepen worden. N. v. B.

DES HEILANDS DOOP.

In des Jordaans kille golven
Daalde eens de Heiland af;
Ziet hoe deze Hem bedolven,
Hem omsloten als een graf.
Merkt hier 's Heilands liefdegloed!
Wat Hij voor de zondaars doet,
Zóó ging Hij in doodsgevaren,
Om voor eeuwig hen te sparen.

Ja Hij kwam hier voor ons sterven,
Ons van vloek en dood outslaan,
Ons zoo vrede en heil verwerven,
Deed den Hemel opengaan.
Hem is 't, Wien 'k nu toebehoor,
En Hem volgend in zijn spoor,
Zonder klagen of versagen,
Wensch ik steeds Zijn kruis te dragen.

Zoo dan kom, verloste zondaar;
Heeft Hij u verlost van schuld,
Heb Hem lief, uw Overwinnaar,
Word van zijnen Geest vervuld!
O, aanvaard nu ook zijn smaad,
Doordat gij u doopen laat;
Ging het Hoofd u voor in dezen,
Zoo hebt gij dan niets te vreezen.

Prof. A. RAUSCHENBUSCH, Naar Duitsch door E. H.

In verband met de verspreide geruchten in de couranten, verklaren ondergeteekenden, bestuurders der Gemeente van Gedoopte Christenen te Stadskanaal, ter geruststelling van de Broederschap in 't algemeen, gaarne, dat hun na gedaan onderzoek duidelijk is gebleken, dat de betrekking, waarin hunnen Voorganger, br. N. van Beek, stond tot de zaken van de in het courantenbericht bedoelde T. H. **geenszins ten grondslag had,** het zich onrechtmatig toeëigenen der nalatenschap, hoewel de later daaruit voortgevloeide ontkenningen gestrenge afkeuring verdienen, waarvoor dan ook vergeving is gevraagd en geschonken.

STADSKANAAL, 16 April 1900.

Het Bestuur der Gem. van Ged. Christenen:

H. ENGELSMAN, J. R. REILING, JOH. DE VRIES, } Ouderlingen.
G. KRUIT, J. STAVAST, } Diakenen.
J. KRUIT, Secretaris.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 23—29 April.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: Hij heeft alles welgedaan. Mark. 7 : 37.

Maandag 23 April. Luk. 7 : 18—28. Jezus en Johannes de Dooper. Gedurende Jezus in Galilea werkte, werd Johannes door twijfel geplaagd; maar hij wendde zich tot de rechte bron en werd vertroost.

Dinsdag 24 April. Joh. 10 : 31—42. Het getuigenis der werken. Hoeveel grooter is heden dat getuigenis, dan toen, wanneer wij bedenken, hoe de wereld door Christus is veranderd!

Woensdag 25 April. Joh. 5 : 30—39. Het viervoudige getuigenis: van Johannes, zijne werken, den hemelschen Vader en de Schrift, bezat Jezus, en Hij zelf gaf van Johannes een heerlijk getuigenis.

Donderdag 26 April. Luk. 1 : 13—22. Gabriëls verkondiging was in vervulling gegaan. Johannes was de grootste profeet vol geest en kracht geworden, en had door zijne boetprediking het verlangen naar de heilsgoederen van Christus opgewekt.

Vrijdag 27 April. Joh. 3 : 22—36. De voorlooper. Hoe helder heeft Johannes zijne eigene beteekenis en die van Christus bekend gemaakt, en hoe bescheiden en edel treedt hij op den achtergrond. En trots datzelve verzocht in twijfel!

Zaterdag 28 April. Matth. 21 : 23—32. Een prediker der gerechtigheid. Zoo sterk was de indruk, dien Johannes gemaakt had, dat al het volk hem als een profeet vereerde, maar de Farizeërs lieten hem aan zijne vijanden over, en konden daarom ook Jezus niet antwoorden.

Zondag 29 April. Matth. 11 : 2—14. Vervulde profetie. Wat Maleachi van den voorlooper, wegbereider en Elias heeft geprofeteerd, is volgens Jezus' eigene woorden, in Johannes vervuld.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 679 DONDERDAG 26 April 1900 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . *f* 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . *f* 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

De Boetvaardige.

Zalig zijn die treuren, want zij zullen vertroost worden.
Matth. 5 : 4.

Ik ga al zuchtend zoeken
Hem, dien ik stout verdreef,
Zou niet Zijn hart mij vloeken,
Die Hem niet volgen bleef?
Ik vind Hem niet, dies klaag ik: ach,
Dat ik Zijn vriendlijk aanschijn zag!

Hoe bang klopt mijn geweten!
Zie, de afgrond grijnst mij aan!
Mijn Rechter is gezeten,
En ik moet voor Hem staan!
O, wee mij, in het hoog gericht
Van dat rechtvaardig aangezicht.

Wilt, bergen, mij bedekken!
Valt, heuvlen, op mij neer!
Doch, wat zou me ooit onttrekken
Aan 't oog van d' Opperheer?
Hij dreigt de zonde, die ik deed,
Met eeuwigdurend helleleed.

Is dan een eindloos lijden
Aan 't leven toegedacht,
Ter helft, na 't daaglijksch strijden,
In stillen slaap volbracht?
Wordt zulk een straf eens menschen deel,
Ach, Heere God, dat is te veel!

Doch 't kan mij nog gelukken, —
O, allerzoetste hoop! —
Mij aan 't verderf te ontrukken.
Ik wende mijnen loop.
'k Verlaat de breede zondepaân,
Om op den smallen weg te gaan.

Wat kunnen woorden geven?
Der zucht, der stille traan
Doet God de poort van 't leven
Soms plotsling open gaan.
Eén blik ten hemel — en Gods kracht
Wordt in het krachtloos hart volbracht.

Vloeit, vloeit, o mijne tranen
Vloeit als een volle vliet!
God laat zijn licht wel tanen,
Maar bluscht zijn liefde niet.
Ik ween en bid, en zucht en strijd,
Totdat Zijn aanschijn mij verblijdt.

Ik wil Zijn hart verteedren,
Al was 't als diamant;
Ik zal me op 't diepst verneedren,
En smeeken dat Zijn hand
Mij oprichte, en Zijn harte ras
Mij worden moge als weeke was.

Gij zult u, Heer, erbarmen
En worden mijn fontein,
En wasschen dezen arme
Van al zijn smetten rein!
Ik blijf geknield aan uwen voet,
Totdat uw hart mij zeegnen moet!

Och, laat mijn weenende oogen
Toch eenig teeken zien,
Dat ik, door U bewogen
Nog mag ten hemel vliên!
Maar — 'k hoor alreeds uw stem, o Heer:
„Mijn dwalend kind, keer tot Mij weêr!"

Mijn hart in smart verzonken,
Springt op bij zulk een woord;
Het is van vreugde dronken,
Nu 't weer uw stemme hoort.
Uw zoete stem verdrijft mijn nacht,
Een nieuwe levensmorgen lacht.

Nu is mijn ziel tevreden,
Mijn wonden zijn geheeld.
Ik word nog hier beneden
Een drager van Gods beeld,
En blijf het Hem, al de eeuwen door,
In 't vlekloos reine hemelkoor.

Uit „Neandria."

NAAR BOVEN.

Indien gij dan met Christus opgewekt zijt, zoo zoekt de dingen, die boven zijn, waar Christus is, zittende aan de rechterhand Gods;
bedenkt de dingen, die boven zijn, en niet die op de aarde zijn;
want gij zijt gestorven, en uw leven is met Christus verborgen in God.
Wanneer nu Christus zal geopenbaard zijn, die ons leven is, dan zult ook gij met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid.
(Col. 3 : 1—4.)

(Slot)

II.

Hoog, omhoog, het hart naar boven! — zoekt de dingen die boven zijn en niet die op de aarde zijn, want, zoo gaat de Apostel voort, *want gij zijt gestorven!* — Indien gij met Christus zijt opgestaan tot een nieuw leven, dan is die wereld zonder God dood voor u en gij voor haar. — Gij verwacht uw waarachtig geluk niet meer van de dingen die op aarde zijn, omdat gij veranderd zijt, omdat gij nu behoort tot het Koninkrijk der hemelen. — Uw leven is nu met Christus, die aan Gods rechterhand zit. — Zijn werk is de grond van uw geloof; zijn liefde is de prikkel van uwe liefde; zijn strijd tegen wereld en zonde is uw strijd; zijn smaad is uw smaad; zijne eer is uwe eer, zijne zaak is uwe zaak; zijne heerlijkheid is uwe heerlijkheid, want wij allen, die van Jezus zijn, wij zijn kinderen Gods! —

Maar de schoonheid en de glans van het Christelijk leven, de rijkdom van den Christen is hier nog *verborgen.* — Ook de heerlijkheid van Christus is nog verborgen in God; maar eenmaal zal alles openbaar worden, al de raad Gods, al de zegen van Gods openbaring in Christus en ook met Christus de heerlijkheid der gemeente. —

De heerlijkheid van Christus was voor de wereld verborgen toen Hij op aarde was. — Hij, de afstammeling van Israëls koningen, werd geboren in een schapenstal; de toekomstige koning van het Godsrijk was arm en leefde van de gaven zijner vrienden; hij, die geen zonde had, werd mishandeld en als een misdadiger aan het kruis genageld. Wel toonde niemand zulk een liefde als Hij; wel greep niemand zoo in de harten en gewetens als Hij; wel waren zijne woorden voor velen als een malsche regen op dorstig land; wel ging van geen enkel profeet zulk een kracht uit als van Hem, maar velen liet het koud. De groote menigte die slechts aanziet wat voor oogen is, die slechts knielt voor goud en zilver, voor purper en voor wat blinkt, had voor zijne schoonheid geen oog. De magneet trekt niet alles aan; er moet vatbaarheid voor zijn. — Alzoo trok Christus, de goddelijke magneet, niet alle harten aan; velen hadden voor Hem geen oog, geen oor en geen hart! —

Evenzoo is de schoonheid en de heerlijkheid van *het leven des Christens* voor de wereld verborgen. De wereld kent ons niet, zegt de Apostel Johannes, omdat zij onzen Heer niet kent, en „ons leven is met Christus verborgen in God!" —

Slechts nu en dan ziet de wereld er iets van, wanneer zij de liefde, de toewijding en de zelfverloochening bewondert van een *waar* Christen.

Maar in den regel wordt ons voor de voeten geworpen dat onder ons de wijzen en de rijken niet velen zijn. — De wereld verstaat niet dat wij ons van allerlei dingen onthouden, niet uit bekrompenheid, of om daarmede iets te verdienen, maar uit gehoorzaamheid en omdat wij bevreesd zijn dat deze of die genoegens ons zullen afleiden van God. — Ook verstaat de wereld niet de kracht die den Christen staande houdt in moeite en lijden. — Wij hebben geloof en daarom hebben wij altijd goeden moed; wij hebben lief omdat de Heer ons liefheeft, en daarom kunnen wij ook vergeven en de minste zijn, wij hopen op den hemel en daarom kan niets of niemand ons verhinderen om te zingen zelfs als de stormen in dit leven loeien.

Die geestelijke kracht van den Christen is voor de wereld verborgen, omdat zij de bron van die kracht niet kent. Maar de heerlijkheid van het leven des Christens is ook ten deele nog *voor hemzelf verborgen.* — Hier op aarde verstaan wij nog niet het Godsplan met zijn Koninkrijk; dat wordt eerst openbaar in de toekomst, als het steigerwerk wordt weggenomen en wij het gebouw voltooid zullen zien. Alzoo ook verstaan wij niet al de leidingen welke God met ons persoonlijk houdt. —

Waarom het zoo en niet anders moest, gij zult het later hooren en verstaan. — Waarom dit verdriet of die teleurstelling? Waarom moet uw geloof beproefd worden door dit lijden en door dat kruis? — Waarom moest die geliefde u worden ontnomen? Waarom moest gij door tegenspoed achteruitgaan in goederen? Waarom zóó en niet anders? Veel is u hier nog duister

en de zegen van vele leidingen is u nog verborgen. — Maar later zult gij danken voor hetgeen u hier tranen heeft gekost, als gij zult verstaan dat er geen schakel aan de keten ontbreekt en alles heeft moeten medewerken tot uwe eeuwige zaligheid. —

Ook uw *rijkdom* is u nog verborgen.

Gij zijt als iemand, die een groote erfenis zult ontvangen, maar die nog niet weet hoe groot en schoon die erfenis wezen zal. Gij zijt zonder onderscheid profeten, die de roeping hebt om hier op aarde van den Heer te getuigen. — Gij zijt priesters in uw eigen huis en omgeving, indien gij tenminste voorgangers en voorbidders zijt voor de uwen. — Maar gij zijt ook geroepen om te heerschen over uzelven, over de zonde; om te beschikken over geestelijke schatten, om het zout der aarde en het licht der wereld te zijn. —

Over de toekomst wordt slechts *in beeldspraak* gesproken, maar wanneer Christus zal geopenbaard worden in heerlijkheid, zullen ook wij met Hem openbaar worden. —

Wie hier met Christus strijdt, zal dan met Hem worden gekroond.

Wie hier met Christus lijdt en draagt, zal eenmaal met Hem heerschen.

Al wat wij om 's Heeren wil verloochenen, geld of eer of vrienden of betrekkingen, wij zullen het dubbel weer ontvangen in het eeuwige leven.

Wie overwint in den strijd met zonde en wereld, zal eten van den boom des levens, die in het midden van het paradijs Gods is.

Wie overwint, zal eten van het manna, dat nu nog verborgen is, namelijk de hemelspijze, die de heiligen in den hemel verkwikt.

Wie overwint, zal een nieuwen naam ontvangen, welken de Heer op hem zal schrijven, ten bewijze dat hij het eigendom Gods is.

Wie overwint, zal gekleed worden met witte kleederen, het zinnebeeld van reinheid en onschuld; het wil zeggen dat hij zal zijn als de Engelen Gods, gewasschen in het bloed des Lams. —

Wie overwint, zal met Christus zitten in zijnen troon, dat is: die zal met Hem deelen in de heerlijkheid, Hem door den Vader gegeven. —

Het is nog verborgen wat dat alles zeggen wil, maar dat het schoon zal wezen, *zóó* schoon, dat geen oog het heeft gezien, en geen oor gehoord en het in geen menschenhart is opgeklommen, *dat* verstaan wij, en *dat* moet ons aanvuren om te zoeken de dingen die boven zijn! —

Verder is ook verborgen *wanneer* het einde zal daar zijn en *wanneer* Christus zich in al zijn heerlijkheid zal openbaren. — Er zijn menschen die beweren dat de tijd zeer nabij is, ja er zijn er die uitgerekend hebben over hoeveel jaren de Heer zal wederkomen. —

Maar daar tegenover heeft de Heiland verklaard, dat die ure aan niemand bekend is, noch aan de Engelen, ja dat Hij zelf die ure niet wist —

Hij heeft eenige *wenken* gegeven. — Het Evangelie moet aan alle volken gepredikt worden tot een getuigenis, en dan zal het einde zijn. — En het Koninkrijk Gods breidt zich snel uit in *onze eeuw*. — *In landen, die voor eenige jaren* nog onbekend waren, zijn nu reeds verscheidene Christelijke gemeenten. Het mosterdzaad is reeds geworden tot een boom. — Wie weet hoe spoedig de dag des Heeren komt!

Twee eischen worden ons gesteld.

Ten eerste elk Christen moet aan de komst van het Godsrijk medewerken, getuigen, zijn licht laten schijnen voor de menschen, een opgericht teeken zijn, als een stad wezen die gelegen is op een berg en door ieder kan worden gezien. Elk Christen moet trachten winst te doen voor zijnen Heer. —

Elk Christen moet een zaadkorrel zijn die vrucht voortbrengt, veel of weinig; die tracht anderen te winnen. — O welk een zaligheid als wij eenmaal voor den troon Gods mogen verschijnen met onze kinderen en huisgenooten en menschen uit onze omgeving, en wij zullen kunnen zeggen: „Ik dank u, o genadige God, dat gij mij hebt gewonnen voor uw Koninkrijk! — Zie, hier ben ik, en ziedaar ook alle degenen die ik met uwe hulp voor u heb mogen winnen!" —

Ten tweede komt tot ieder van ons persoonlijk de vraag of wij *bereid* zijn den Heer te ontmoeten.

Hoeveel jaren of dagen of uren u nog vergund zijn te leven is voor u verborgen. — Maar gij weet *wel* of gij den Heer liefhebt, of zijn dienst voor u het hoogste goed is. — Gij weet wel of gij reeds verzoening hebt gevonden door het geloof in den Heiland die voor u gestorven is, en of gij reeds vrede en blijdschap hebt gevonden door het geloof in den Heiland die voor u is opgewekt uit de dooden. En indien gij dien schat nog niet gevonden hebt, gaat dan nog heden tot uwen God; belijdt dan nog heden uwe zonden en werpt u nog heden in de Vaderarmen Gods. Want gij weet niet den dag noch de ure waarin de Heer voor u zal komen! —

Beproeven wij *alleen* onszelven. —

Het aardsche leven is spoedig voorbij. — De dingen die op aarde zijn, mogen menig hart bedwelmen, *zij zijn slechts tijdelijk, en de dingen,* die boven zijn, zijn eeuwig. Zalig de dienstknechten en de dienstmaagden, die de Heer, als Hij roept en komt, wakende en bereid vindt!

Laat mij van zulk een dienstknecht vertellen. Hij heete des Amorie van der Hoeven. — Hij was predikant te Utrecht, een levend Christen, een begaafd prediker, schrijver en dichter. — Hij was geacht, gevierd, bemind, maar hij had een kwaal; en hij zelf wist dat hij moest sterven in den bloei zijns levens. — De dood vond hem *bereid;* hoort hoe hij getuigde van zijn geloof en van zijne hoop:

Met Christus is mijn leven
Verborgen bij mijn God.
O ijdel wereldsch streven!
O nietig aardsch genot!
'k Houd oog en hart geheven,
Waarheen mijn zuchten zweven,
Naar Christus, naar mijn leven,
Verborgen bij mijn God.

ADONIRAM JUDSON.

EEN APOSTEL ONDER DE BIRMANEN.

9.

Judson en echtgenoote en Nice ontvingen het uitdrukkelijk bevel van Serampore naar Calcutta terug te keeren. Toen zij daar aankwamen, dachten zij, dat zij dadelijk weer naar Amerika terug moesten. Zij verzochten om in eene andere streek van Indië te mogen werken, maar het werd hun niet toegestaan. Daarna verzochten zij, om naar het eiland Mauritius te mogen gaan, hetgeen bewilligd werd. Het schip echter, dat klaar lag, kon slechts twee passagiers medenemen en zoo besloot men, dat Newell en echtgenoote zouden afreizen, terwijl Judson en echtgenoote, alsook Nice, op een ander schip zouden wachten. Na twee maanden ontvingen zij het bevel, aan boord te gaan van een schip van het genootschap, dat naar Engeland voer, en op welks passagierslijst hunne namen reeds waren ingeschreven. Daar juist een schip voor Mauritius klaar lag, verzochten zij om een pas daarheen, dewelke echter geweigerd werd. Zij vroegen den kapitein of hij hen zonder pas medenemen wilde, en deze zeide gulhartig dat het zijn schip was, en hij hen gaar ne aan boord wilde nemen. In het duister van den nacht scheepten zij zich in. Maar het schip werd spoedig daarop door een bevel der regeering aangehouden. Den loodsen werd verboden verder te varen, dewijl er lieden aan boord waren, die naar Engeland moesten. Zij werden aan wal gezet, en namen hunnen intrek in een klein logement, terwijl het schip stroomafwaarts verder voer.

Na drie of vier dagen echter kwam er een brief van Calcutta, met den gewenschten pas. Wie den pas gestuurd had is hun een raadsel gebleven. Zij vreesden dat het schip reeds weg was, maar hoopten tevens dat het nog in Saugur, 100 K.M. verder, was. In de grootste haast werden hunne zaken in een boot gebracht, en zij snelden het schip na. Alhoewel zij van tijd tot tijd stroomopwaarts hadden te roeien, kwamen zij toch den volgenden morgen te Saugur aan, waar zij het schip gelukkig nog voor anker vonden. „Ik heb geen gelukkiger oogenblik in mijn leven gehad," schreef Judson's echtgenoote, „dan dat, toen wij het schip weder zagen." Na eene reis van zes weken kwamen zij in Port Louis op Mauritius aan.

Mauritius ligt in den Indischen oceaan, 730 K.M. oostwaarts van Madagaskar, en was eenige jaren vroeger den Franschen door de Engelschen ontnomen geworden. Gedurende den oorlog tusschen Engeland en Frankrijk was dit eiland een schuilplaats geweest voor de Fransche kapers, die van hier uit de rijk beladene Engelsche koopvaardijschepen aangrepen. Dit eiland was voor de zendelingen, welke hier een schuilplaats zochten, een oord van kommer. Harriet Newell, de eerste Amerikaansche martelares der Heidenzending, had slechts de stormachtige reis van Calcutta overleefd, en was toen in „Heidensche aarde" begraven. Zij had alleen om de liefde van Christus tot onsterfelijke zielen hare vrienden verlaten en heeft een vroeg graf gevonden in een vreemd land. Het heeft haar nooit berouwd haar vaderland verlaten te hebben. Toen de dokter haar zeide, dat de dood naderde, hief zij hare handen triomfeerend op en riep uit: „O, heerlijke boodschap!"

O, hoe bedroefd moet die kleine schare van zendelingen niet geweest zijn, toen de dood reeds zoo vroeg in hunne rijen doordrong!

Den 24 Febr. voer Newell naar Ceylon, en den 15 Maart ging Nice naar Amerika, om daar onder de Baptistengemeenten eenen Zendingskruistocht te prediken, zoodat Judson en echtgenoote alleen achterbleven. Zij waren genoodzaakt ongeveer vier maanden op Mauritius te verblijven, en terwijl zij hunnen tijd in zelfverloochenende liefde onder de Engelsche soldaten, het garnizoen van het eiland, besteedden, verlangden zij steeds hunne eigenlijke bestemming te bereiken. Judsons echtgenoote schreef: „Wanneer zal mijn zwerven eindigen? Wanneer zal ik een plaatsje vinden, dat ik mijn eigen noemen kan?" Het beteekenisvolle woord van hare moeder, reeds lang geleden uitgesproken, werd waar: zij had van het omzwerven genoeg. Zij hadden Amerika voor ruim 14 maanden verlaten en toch scheen het, alsof zij het arbeidsveld niets naderden. Hunne bestemmingsplaats was nog in nevelen gehuld.

Zij besloten nog eenmaal naar de Indische kust te gaan. Den 7 Mei 1813 scheepten zij zich in naar Madras, met de bedoeling eene zending te beginnen op Poeloe Penang of Prins van Wales eiland, in de straat van Malakka. Dat was een klein eiland met een goede haven en een gezond klimaat, hetwelk de Engelschen niet lang geleden gekocht hadden. De geringe bevolking van Malaysie werd steeds vergroot door landverhuizers van Hindostan, Birma, Siam en China. Den 4 Juni kwamen zij te Madras aan, waar zij door den Engelschen zendeling Lovelesz en zijne vrouw vriendelijk werden opgenomen. Maar zij wisten, dat zij daar niet lang zouden kunnen vertoeven, dewijl zij daar weder onder de heerschappij waren van het Oostindische Genootschap. Hunne aankomst werd dadelijk den Gouverneur Generaal bericht, en zij moesten vreezen naar Engeland te worden gestuurd. Er was ook geen schip, dat naar Poeloe Penang voer; het eenigste schip, dat voor afvaart gereed lag, was voor Rangoen in Birma bestemd. Zij verkeerden in de vrees uit de bescherming der Engelsche vlag in de macht van de despoten van Birma te komen, wier barmhartigheid reeds vreeselijk was; maar er bleef hun geen andere keus over, dan terug te keeren naar hun vaderland of naar Rangoen, en zij kozen het laatste.

(Wordt vervolgd.)

Mijn lieven en mijn leven,
Mijn wenschen en genot,
Mijn strijden en mijn streven,
Mijn lijden en mijn lot,
'k Heb 't alles Hem gegeven; —
Nu word ik voortgedreven,
Verlangend naar mijn leven,
In Christus bij mijn God! —

NA VELE DAGEN.

In de Engelsche stad Portsmouth leefde en arbeidde vroeger de beroemde Predikant Flavel. Zijne toespraken geleken een geweldigen stroom, die alom leven wekte. Vele zielen werden door zijne aangrijpende woorden uit hun zondenslaap opgewekt en tot Christus geleid. Op een Zondag predikte hij over 1 Kor. 16 : 22 „zoo iemand den Heere Jezus niet lief heeft, die zij eene vervloeking, Maranatha" d. w. z. ten doode verbannen. Met diepen, aangrijpenden ernst sprak Hij over deze woorden, en toen hij als naar gewoonte aan het einde over de Gemeente den zegen zoude uitspreken, bleef hij langen tijd roerloos staan terwijl eene ademlooze stilte onder de schare heerschte. Eindelijk zeide hij: „Hoe zou ik deze vergadering zegenen, wanneer ieder onzer, die Jezus niet lief heeft, vervloekt is?" Hierop zette hij zich neder en verborg zijn aangezicht. De Gemeente was ontroerd, een uit haar midden, overweldigd door zijn gevoel, werd machteloos weggedragen.

Onder de toehoorders was ook een 15 jarige jongen, Jack Short geheeten, lichtzinnig, onnadenkend en wellustig van aard. De preek, die ook hem voor een oogenblik aangegrepen had, vergat hij weldra weer.

Vijf en tachtig jaren later werd hij in Amerika weergevonden als een honderdjarige grijsaard. Een leven zonder God en zonder vrede, zonder Gods woord en zonder gebed, lag achter hem. Plotseling, terwijl hij zich op een omgehouwen boomstam had neergezet, verrees voor zijne ziel het beeld van zijn vaderstad, het kerkhof met de graven zijner dierbaren, eindelijk ook de gestalte van den geweldigen prediker met de opgeheven hand en met zijne heldere doordringende oogen. Hij hoort op dat oogenblik nog die treffende predikatie, ja, ieder aangrijpend woord klinkt hem in de ziel en het is hem als zat hij werkelijk nog onder de vele toehoorders van weleer. Hij krijgt een gevoel alsof hij machteloos ineen zal storten. Sidderend verheft hij zich echter nog van den boomstam en loopt eenigen tijd doelloos rond. De zon neigde ten ondergang en herinnerde hem aan zijn levenseinde. Het woord echter dat reeds zoolang in zijne ziel gesluimerd had, liet hem niet meer met rust. Gelijk de korrel van de mummietarwe nog na vierduizend jaren in de handen des doods verborgen geweest te zijn, ontkiemen kan, zoo schoot ook in Shorts' hart ieder levenszaad daar aanwezig op, toen de ure gekomen was.

Het duurde niet lang of daar zag men in de kamer des grijsaards den Bijbel op de tafel liggen; men hoorde hem smeeken om genade en vergeving en dan ook danken en loven voor het gevonden heil in Christus Jezus. Gelukkig en vergenoegd in zijn Heiland leefde de oude nog zestien jaren en ging toen, 116 jaar oud zijnde, de ruste van Gods volk in.

Is dit niet een troostend voorbeeld voor allen, die nog onbekeerde betrekkingen hebben, alsmede voor predikers des Evangelies? Zou er ook niet hier en daar een zaadje ontkiemen, dat reeds als verloren geacht werd? „Waarlijk, mijn woord zal niet ledig tot mij wederkeeren" spreekt de Heer, „maar doen wat mij behaagt en voorspoedig zijn in hetgeen, waartoe Ik het zende."

„Glaubensbote" N. v. B.

BRIEF van br. C. MENSINK.

Geliefde Broeders en Zusters!

Het was reeds sedert geruimen tijd mijn plan eens iets van ons te doen hooren, maar daar is al uitstellende tot nu toe niets van gekomen. Het zou gemakkelijk zijn redenen te geven waarom dit zoo geschied is, maar waartoe zou het dienen?

Ons werk hier gaat gestadig voort, beide onder *Mooren* en *Spanjaarden*. Wij hebben hier en daar zoo nu en dan met moeielijkheden te kampen, maar ook genieten wij zegeningen en zien vruchten.

Wij hebben hier een heel lief gebouw, dat gebruikt wordt tot school en Evangeliesatie in het Spaansche werk. Wij hebben nu van 70—80 kinderen op de school. De kinderen ontvangen ongeveer onderwijs als in de Nederlandsche Christelijk lagere scholen.

Dit jaar verkregen wij verscheidene bekeerlingen onder de Spanjaarden, onder wie ook een R.-K. priester. Laatstgenoemde is nog niet gedoopt, doch heeft er om verzocht. Wij zijn niet overhaastig met het toedienen van den doop. Ik werk niet veel onder de Spanjaarden, maar het Spaansche werk in Tanger staat onder mijn toezicht. Nu en dan houd ik eene toespraak.

Het werk in Tetuan, ons vroeger station, is zeer gezegend; onze zendelingen genieten daar in dien tak van arbeid veel zegen.

Wij arbeiden meer onder de Mooren dan onder de Spanjaarden, maar zien onder de eerstgenoemden niet zooveel vrucht. Toch meldde zich ook onlangs een Fokie, d. i. een wetgeleerde, aan voor den doop.

Ik spreek geregeld twee maal per week in het openbaar en verricht dorpbezoek en Schrift- en tractaatverspreiding.

Ook hebben wij nu Inlandsche colporteurs, ik geloof 8 à 9; die bezoeken dikwijls vlekken en dorpen, welke voor ons niet toegankelijk zijn. Een colporteur kost ongeveer f 300 per jaar aan loon en reiskosten.

Een onzer zendelingen, Mr. Edwards, heeft een weeshuis voor jongens begonnen; hij heeft thans 8 jongens Zij worden onderwezen in lezen en schrijven etc., maar de meeste attentie wordt gewijd aan het onderwijs in de Heilige Schrift. Er zijn onder die jongens die verscheidene hoofdstukken van buiten kennen.

Wij hebben een Moorschen jongen aan huis, die ook veel werk maakt van het Bijbel lezen. Als zijn werk afgeloopen is, dan kan men hem vinden met zijn Bijbel. Eenigen tijd geleden zeide hij 4 hoofdstukken van den brief aan de Efezeërs van buiten op. Hoeveel Nederlandsche jongens zouden hem dat kunnen nadoen? Ik geloof dat meer Schriftonderzoek zeer aan te bevelen is. Elken dag een hoofdstuk in den Bijbel te lezen en des Zondags een preek te hooren is geen voedsel genoeg voor de ziel; en dat inzonderheid als men niet over het gelezene en gehoorde nadenkt.

Den laatsten tijd ben ik zeer ongesteld geweest en leed aan influenza, in drie weken ben ik niet de deur uit geweest. 'k Ben nu veel beter, ofschoon nog niet geheel hersteld, doch ben ik mijne werkzaamheden weer begonnen.

Mijne vrouw is voortdurend zeer zwak, maar tot onze vreugde kunnen wij melden, dat ons kind zeer wel is.

Uw Br. in Christus,
C. MENSINK.

Een getuigenis aangaande den Doop,

door Prof. Steinmeijer, Berlijn, in zijn pas verschenen boek: Erbauliche Vorträge für die Passions und Osterzeit.

Wat is de inhoud, wat de beteekenis des doops? De handeling zelf is tegelijk zijne verklaring. Niet bevochtigd, niet besprengd, niet gewasschen wordt de doopeling, maar geheel verzonken, ondergedompeld in dien vloed. Bij Bethabara doopte Johannes, later verkoos hij een andere plaats: „Enon, bij Salim, dewijl aldaar vele wateren waren." (Joh. 3: 23). Wij bemerken uit deze gevallen, dat de heilige handeling door geheele onderdompeling voltrokken werd en Johannes dienvolgens diepe wateren noodig had. Onderdompelen van den geheelen mensch beteekent niets anders dan — sterven. Wel dringt de meening zich op, als zoude de Doop een bad der reiniging zijn, maar in de Schrift wordt hij nergens als zoodanig voorgesteld of vergeleken.

„Een bad der wedergeboorte en vernieuwing des H. Geestes" noemt Paulus hem (Tit. 3: 5) en stelt intusschen een sterven van het voorgaande, een in den dood gaan des ouden levens voorop. De doopeling wordt gewijd, geroepen, gezalfd tot het sterven. Daarom vergelijkt een ander Apostel den Doop met de wateren van den zondvloed (I Petr. 3: 21). Doop — zooveel als gedoopt worden tot den dood!

N. v. B.

EEN EN ANDER.

*** Hongersnood in Indië. Volgens de statistiek van 1891 leven er in Indië ongeveer 290 millioen menschen, d. i. dus het vijfde deel van de geheele bevolking der aarde. Onder de Engelsche regeering heeft zich de bevolking verdubbeld, ja, zelfs verdrievoudigd. De lieden wonen zeer dicht op elkander. Dorp reikt er aan dorp. Meest alle bewoners houden zich met akkerbouw bezig. Slechts twee op de honderd vinden hun bestaan in de industrie. Het heenkomen der meesten is zeer armzalig. Vleeschspijzen zijn onder hen een ongekende weelde,*) meest allen leven alleen van rijst. En nog deze ontbreekt hun vaak. Wanneer de regen uitblijft is er geen uitzicht op een oogst. De gloeiende hitte des zomers doet alles verdorren. Indië is bepaald nooit zonder hongersnood, op de eene of andere plaats. Van 1771—1881 telde men 21 groote hongerperioden. Een der vreeselijkste was die van 1877, in welke 10 millioen menschen den hongerdood stierven. De Engelsche regeering trok zich het lot der zwaar bezochten krachtig aan, door werk te verschaffen en de gelegenheid open te stellen om door arbeid het broodkoren te verdienen. Van 1874—'77 gaf de regeering 200 — 250 milloen gulden daarvoor uit. De tegenwoordige hongersnood wordt voor de geweldigste gehouden, die Indië nog ooit op zijn bodem heeft gedragen. En daar Engeland met zijn geld oorlog voert zal er voor de noodlijdenden ditmaal weinig overschieten.

„Wahrheitszeuge" N. v. B.

*) De meeste bewoners van Indië behooren tot de Boeddhisten, tot wier godsdienst het behoort nooit een dier te dooden, en die dus daarom geen vleesch gebruiken.

Uit de Gemeenten.

VRIESCHELOO. Viel er in geruimen tijd niets van hier te vermelden, en scheen het alsof hier alles zou verdorren, thans mogen we aan de broeders en zusters mededeelen, dat er zich weer vruchtbaarheid onder ons vertoont. Wel hadden we nog niet het geluk van te zien dat sommigen geloovig tot het watergraf naderden, maar toch werden onze harten zeer verblijd door den ootmoedigen terugkeer van twee jonge broeders, die buiten gemeenschap hadden gestaan.

Paaschmaandag hadden wij het voorrecht een liefdemaal te mogen houden, ons door de Jongedochtersvereeniging „Martha" aangeboden. Onze broeder H. B. Katuin sprak een openingswoord naar 1 Cor. 13, ons wijzende op wat wij noodig hadden om waarlijk een liefdefeest te houden. Wij mochten verder dan ook ondervinden, dat er liefde onder ons was. Verschillende broeders spraken goede woorden. Vele liefelijke liederen en solo's werden gezongen. Ook broeders van verre verblijdden ons zeer door hunne tegenwoordigheid. Benevens dit alles werd er ook voor lichamelijk voedsel ruimschoots door „Martha" gezorgd. Goederen, door de vereeniging vervaardigd werden verkocht enz.

Wij gelooven, dat de Heer den arbeid hier nog wil zegenen. Nu broeders, medeverlosten, laat ons wakende en biddende zijn, opdat de duivel over ons geen voordeel behale en het Woord Gods zijn loop hebbe! L. K.

NIEUWE PEKELA. Zondag 8 April was voor de Gemeente alhier een dag van vreugde en dank aan den Heer, en wij kunnen niet nalaten dit aan onze broeders en zusters in de verte mede te deelen. Wij hadden n.l. het voorrecht eene jeugdige zuster, dochter van gemeenteleden, na afgelegde belijdenis, door den doop in ons midden op te nemen. Het was een heer-

lijke avond, en het is onze bede, dat de Heer ons nog velen zoo schenke en den arbeid der Gemeente verder zegene.

Hij sterke ook onze zuster, die ons zoo spoedig door verandering van woonplaats moest verlaten, en geve haar door woord en wandel Hem te verheerlijken en stelle haar ten zegen voor velen.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Omtrent den gewezen predikant B., die zes jaar geleden te Harlingen een meisje vermoordde, liepen geruchten, dat hij krankzinnig geworden was en in een gesticht overgebracht. Hij is echter nog in Leeuwarden en niet krankzinnig, maar lijdende aan longtering, zoodat men vermoedt, dat hij 't niet lang meer maken zal.

In zake de aanvrage om revisie in de zaak gebrs. Hoogerhuis is door de Hooge Raad arrest gewezen. Aangezien echter de aangevoerde omstandigheden, die tot revisie aanleiding zouden geven, onvoldoende bleken om eene revisie te rechtvaardigen, is het verzoek van de hand gewezen.

De schilders te Amsterdam hebben in grooten getale het werk gestaakt, en posteeren nu dagelijks voor de winkels, om te waken, dat niemand 't werk hervat, en 's avonds rapport te brengen aan het looncomité. Wie in dezen zijn plicht niet nakomt, moet Zaterdagsavonds bij de uitkeering schade lijden. Voor de patroons is dat zeker in dezen tijd des jaars minder aangenaam, maar of 't een genot voor de stakers is betwijfelen wij evenzeer, zoodat het te hopen is, dat men 't weldra met elkander maar weer vinden kan.

Het Zuid-Afrikaansche driemanschap in gezelschap van Dr. Leyds, gezant der Zuid-Afrikaansche Republiek, en Dr. Hendrik Muller, vertegenwoordiger van den Oranje-Vrijstaat buiten Afrika, is door H. Majesteit de Koningin in bijzonder gehoor ontvangen. Het bestuur der afdeeling 's Gravenhage van de Zuid-Afrikaansche Vereeniging gaf bij monde van den heer Dr. Blink, voorzitter dier afdeeling, zijne hartelijke sympathie te kennen voor de zaak der Republieken en sprak de hoop uit, dat de rechtvaardigheid eindelijk zegevierend uit den strijd mocht te voorschijn treden, voor welke deelnemende woorden de heer Fischer namens het driemanschap dank betuigde, tevens verklarende, dat men den opgedrongen oorlog niet gewild had, maar tot op 't uiterste had willen toegeven, uitgenomen het stuk der vrijheid, want dat doende zouden ze geen echte zonen van Holland zich hebben getoond. Men vreest evenwel, dat 't deze Boerendeputatie niet zal gelukken eenige mogendheid in Europa te bewegen om in den Z.-Afrikaanschen oorlog tusschenbeide te komen.

België. De Prins van Wales laat zich door 't onaangenaam avontuur te Brussel nog niet afschrikken, maar denkt de terugreis weer over België te doen, zonder echter ergens stil te houden. Naar men vermeld, is dit niet de eerste aanslag op zijn leven geweest, maar heeft in 1870 op eene reis naar Canada zekere Edward Moncane hem willen dooden, welke man echter bij nader onderzoek krankzinnig bleek te zijn.

Duitschland. Verschillende vakvereenigingen hebben besloten om op 1 Mei te staken. Alleen in Futtlingen hebben reeds zes weken de schoenmakersgezellen ten getale van 2000 het werk gestaakt, en omdat alle onderhandelingen met de patroons schipbreuk leden zijn ze elders werk gaan zoeken. Ook uit 't noorden van

Spanje komen berichten van uitgebreide werkstakingen. In de mijnen van Santander staken 8000 man, te Gyon staken de lithografen, te Bilboa de trambeambten enz. enz.

Turkije heeft zich onaangenaam gemaakt bij de Vereenigde Staten van N. Amerika door dat eenige Amerikaansche zendelingen in Turkije zijn aangevallen en aan hunne goederen schade is aangebracht, waarvoor de regeering 90.000 dollar schadevergoeding heeft beloofd, doch tot hiertoe niet betaald. De Amerikanen dringen echter op betaling aan en vorderen nu reeds 100.000 dollars, terwijl als de Sultan niet spoedig betaalt, de diplomatieke betrekkingen zullen worden af gebroken. Het is dus den armen Sultan geraden om nu niet langer te talmen, maar 100.000 dollar is voor hem geen kleinigheid.

Engeland heeft nog steeds in Engelsch-Indië met den hongersnood te kampen, vooral in 't district Bombay. Vijf en een half millioen menschen moeten daar door de Britsche regeering ondersteund worden.

Zuid-Afrika. Of 't een stilte is, die een grooten storm voorafgaat, wij weten het niet, maar van het oorlogsveld zijn in de laatste dagen de berichten verbazend schraal. De oogen zijn in den laatsten tijd vooral gericht op Wepener, Dewetsdorp en Ladybrand, waar de grootste Engelsche strijdmacht tegen de Boeren wordt samengetrokken en nu en dan schermutselingen plaats hebben, zonder dat 't echter nog tot een werkelijk treffen is gekomen, terwijl 't uit de Engelsche telegrammen moeilijk is op te maken, wie aan de winnende hand is.

Door aanhoudende regens zijn de rivieren zeer gezwollen en de driften ondoorwaadbaar, terwijl ook de wegen om de stad zoo modderig zijn, dat voorwaartsrukken onmogelijk wordt geacht, als 't niet beter wordt.

Dat de Portugeezen de neutraliteit geschonden hebben, door aan Engeland toe te staan over Beira naar Transvaal op te rukken, is voor de Boeren natuurlijk geen voordeel. Er wordt dan ook van verschillende zijden en niet 't minst in Portugal zelf tegen geprotesteerd. Daar leeft echter een God, die ook 't kwade hun kan doen medewerken ten goede.

S. K. K.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending.

Door br. L. B. te Stavoren uit het busje van br. R. de J. aldaar f 4.50; uit het busje van Sj. J. Z. f 1.55 — beide voor de Congo.

In antwoord op de vraag: „Hoe nu verder?"

Van T. P. te O. f 1; van zr. B. te M. f 5; van N. N. te H. f 1. N. v. BEEK.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van D. v. R. te Rotterdam f 4.45; van L. B. te Stavoren f 1.80; van W. M. te Rotterdam f 0.90. N. v. BEEK.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 30 April—6 Mei.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: Komt allen tot mij, die vermoeid en belast zijt, en ik zal u rust geven. Matth. 11 : 28.

Maandag 30 April. Matth. 11 : 20—30. Jezus waarschuwing en uitnoodiging. Jezus gebruikt twee beweeggronden, vrees en liefde, om menschen van den weg des verderfs tot zich te trekken. Vrees voor de waarlijk te vreezen zonde, is een even goed motief als de liefde tot het goede.

Dinsdag 1 Mei. Jes. 1 : 1—9. Oproerige kinderen. Hoe had God Israël bemind en genadig geleid, en hoe had Jezus in Chorazin, Bethsaïda en Kapernaum de grootste zijner werken gedaan, en nochtans verwierpen zij Hem!

Woensdag 2 Mei. Jes. 1 : 10—20. Huichelarij en oprechtheid. Afschuwelijker nog dan openbare zonde is voor God de huichelarij, die onder den mantel van uiterlijke vroomheid geheime zonden verbergt.

Donderdag 3 Mei. Matth. 25 : 14—30. Voorrecht en verantwoordelijkheid. Hoe grooter de toevertrouwde talenten zijn, des te grooter is ook de verantwoordelijkheid, en strenger de straf; zoo leert ons de barmhartige Jezus.

Vrijdag 4 Mei. 1 Cor. 1 : 18—31. De nietigheid der wereldwijsheid. Door de verschijning van Christus werd alle vroegere heidensche wijsheid nietig. Wat geen verstand des verstandigen ziet, dat weet in eenvoudigheid een kinderlijk gemoed.

Zaterdag 5 Mei. Joh. 15 : 18—27. Zonder oorzaak gehaat. Hoe vriendelijk is Hij altijd den bekommerden mensch tegemoet getreden, en toch heeft men Hem altijd gehaat, ja, zelfs gedood.

Zondag 6 Mei. Ef. 2 : 11—22. Nader komen. Het is het bloed van Christus, het is zijn verzoeningsoffer, dat de van verre staanden nader brengt.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 680 DONDERDAG 3 Mei 1900. 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.08
Groote letters naar plaatsruimte.

VOORJAAR.

Mijn hof ontwaakt, wordt groen, wordt wit
Van bloesems aan de twijgen.
Reeds zoo veel malen zag ik dit,
Maar kon er nooit bij zwijgen.

Het blijft een wonder in mijn oog,
Zoo wonderschoon 't aanschouwen,
Dat krachtig opwijst naar omhoog,
En aanspoort tot vertrouwen.

Hij leeft nog, die het leven geeft
En weergeeft uit de dooden!
Hem lieve en loov' wat adem heeft,
En zoek' Hem in zijn nooden!

BEETS.

Het woord Gods.

Het woord Gods is voor iemand, die zalig wil worden een onontbeerlijk genademiddel. David zegt met recht: Het „is begeerlijker dan goud, ja dan veel fijn goud, en zoeter dan honig en honigzeem".

Gods woord toont ons niet slechts den w e g d e s l e v e n s, het is ook onze z i e l e s p i j s; het brood op de reis door de woestijn dezer wereld. De mensch zal n. l. bij (natuurlijk) brood alleen niet leven, maar bij alle woord, dat door den mond Gods uitgaat.

Voorts is het een voortreffelijk w a p e n in den strijd tegen de listige omleidingen des duivels, het wapen waarvan ook de Heiland met goed gevolg in den strijd met Satan gebruik maakte; driemaal sloeg hij den duivel af met de woorden: D a a r s t a a t g e s c h r e v e n.

Ook is Gods woord den Christen een z o e t e t r o o s t in lijden en droefheid, in nood en dood. David zegt dan ook zoo treffend: „Dit is mijn troost in mijne ellende, Uw woord verkwikt mijne ziel". Zoo schrijft Paulus aan zijnen zoon Timotheüs: „Dat gij van kind af de heilige schriften geweten hebt, die u wijs kunnen maken tot z a l i g h e i d".

De Bijbel was de hefboom waarmede Maarten Luther het bolwerk des pausdoms in Duitschland omverwierp en de hervorming invoerde. De Bijbel heeft Engeland en N. Amerika tot de invloedrijkste staten gemaakt. Aan den invloed des Bijbels heeft ook ons land zijn zelfstandigheid te danken.

Wij moeten ons beijveren om, gelijk als bij Timotheüs, ook o n z e j e u g d het woord Gods in het hart te planten. Met meer heiligen ernst en ware toewijding moet gearbeid worden in de Zondagsschool, in Jongelings- en Jongedochters- in Knapen- en Meisjesvereenigingen, en niet te vergeten het Godsdienstonderwijs aan de jeugd of catechisatie. Wij Christenen mogen dit niet verwachten of verlangen van ongeloovige onderwijzers in volks- of bijzondere scholen. Zelf de handen aan den ploeg slaan, dat is de zekerste weg!

Daartoe is het echter noodig, dat wij als belijders van den Christus, die geroepen zijn ook anderen te leeren, zelf besliste B ij b e l c h r i s t e n e n worden. Wie door het geloof vast in Gods woord geworteld is, die staat onbeweeglijk als een eikenboom te midden van allen wind der leer. Vergeten we 't nimmer, dat alle Schrift van God is ingegeven, en nuttig is tot leering, tot wederlegging, tot verbetering, tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is, opdat de mensch Gods volmaakt zij, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust. (II Tim. 3 : 16, 17).

Is iemand het h o o f d v a n e e n f a m i l i e, dan dient hij als priester in zijn huis dagelijks Gods woord te lezen en zoo mogelijk zijne kinderen 't een en ander te verklaren. Dat woord moet de maatstaf zijn in 't huiselijke leven; daarnaar moet alles worden ingericht, en alles wat dat woordt verbied moet uit het huis geweerd worden. Dat zal zoowel op de huisgenooten alsook op de bezoekers en buren een heilzamen invloed uitoefenen. Wanneer dan ookin de prediking, op de Zondagsschool enz. enz. Gods woord onder betooning des Geestes en der kracht verkondigd wordt, dan zullen de bezoekers in dat woord steeds meer bevestigd worden en het werk des Heeren zal zich uitbreiden.

Bedenken wij daarbij steeds, dat al wat geschreven staat: de leeringen, vermaningen, waarschuwingen, opwekkingen, vertroostingen, profetiën, de velerlei treffende voorbeelden en geschiedenissen enz., dat alles ons tot l e e r i n g geschreven staat. God heeft met een *practisch* doel ons Zijn woord laten schrijven. Wij dienen uit hetzelve ware levenswijsheid te putten. De kennis van Gods woord zal ons in zoover slechts tot zegen worden, als zij invloed heeft op ons hart en leven.

Laat ons dan daarin toonen, dat wij Gods woord gelooven, dat wij d o e n hetgeen God ons in Zijn woord zegt, dan zal dat woord ook ons begeerlijker worden dan goud en zoeter dan honig en honigzeem.

G. B. P.

Één Heer, één geloof, één doop.

(Ef. 4 : 5.)

Gedachtenisprediking, gehouden ter gelegenheid van de viering van den honderdsten geboortedag van den eersten stichter der Duitsche Baptisten Gemeenten JOHANN GERHARD ONCKEN, den 28 Januari 1900 te Hamburg, door H. Liebig, Stettin.

Deze woorden zijn mij als tekst voor mijne prediking aanbevolen, en ik heb ze gaarne als zoodanig aangenomen. Het zijn dezelfde woorden welke onze geliefde kampvechter, Johann Gerhard Oncken, wiens gedachtenis wij naar aanleiding van zijnen honderdsten geboortedag vieren, als zinspreuk onder zijn portret gezet heeft; welke ook, in de oude kapel, boven den kansel staan van dewelke hij vele jaren lang het Evangelie, in betooning des geestes en der kracht, verkondigde; het zijn dezelfde woorden, die op zijn grafsteen gebeiteld staan, als om aan te toonen, dat zij onder de werking des Heiligen Geestes eenen machtigen invloed op hem uitgeoefend hebben, en met dewelke zijn karakter zoo innig is verbonden geweest.

Ik wedersta den lust, de beide andere Schriftwoorden, welke zijne beide, door den Heere geschonken medearbeiders G o t t f r i e d W i l h e l m L e h m a n n en J u l i u s K ö b n e r, onder hun beeltenis gezet hebben, hier aan te halen, en te toonen, hoe karakteriseerend deze drie zinspreuken voor die drie wakkere mannen geweest zijn, maar ik bepaal mij hiertoe, om, met den blik op Hem, die wil dat wij onze leeraren zullen gedenken, die ons het Woord Gods verkondigd hebben, de nagedachtenis van dien man te eeren, die heden voor onzen blik levendig wordt, zooals hij, als de kampvechter onzer beginselen in ons Duitsch Vaderland, het vaandel ontplooide: „Één Heer, één geloof, één doop," terwijl hij ons, in den strijd voor de waarheid, voorgaat en ons toeroept: „Weest mijne navolgers, gelijkerwijs ik van Christus." Betrachten wij de driedubbele leuze van onzen voorvechter J. G. Oncken en zien:

1. h o e z ij z i c h a l s e e n m a c h t i g b e g i n s e l i n z ij n d a d e n r ij k l e v e n b e w e e s, en

2. h o e w ij z e o n s h e d e n o p n i e u w z u l l e n t o e ë i g e n e n.

I.

In hun verband beschouwd zijn de drie woorden „Één Heer, één geloof, één doop," drie van die zaken, welke de apostel aanvoert, dat de geloovigen daarin één zijn, of ook drie van de beweeggronden, welke hij den geloovigen inprent, welke zij steeds moeten nastreven, om de éénheid in den Geest door den band des vredes te behouden. Indien wij ze uit hunnen samenhang nemen, bevatten zij nog groote waarheden, die wij niet alleen als dezulke moeten laten gelden, maar ze ook in ons, als een machtig werkende kracht, moeten geldig maken.

Het is duidelijk dat met „een Heer" Jezus Christus, de Zoon Gods, bedoeld is. Wij weten dat God de Heer tot onzen Heiland gezegd heeft: „Zit aan mijne rechterhand totdat ik uw vijanden zal gezet hebben tot een voetbank uwer voeten". Wij weten, dat de Apostel Petrus het den Joden op den Pinksterdag betuigde: „Zoo wete dan zekerlijk het gansche huis Israëls, dat God Hem tot een *Heere* en Christus gemaakt heeft". Het is Jezus van wien wij hooren, dat hij is de Heer

van alles, God, hooggeprezen tot in eeuwigheid, en daarom prediken wij Christus, dat Hij is de Heer, het groote Hoofd van zijne Gemeente, de eenige Heerscher en Regeerder van zijn volk.

Wij weten ook, dat de verheffing van Jezus tot Heer over alles het resultaat was van zijne groote zelfvernedering. Hij, die gelijk met den Vader was en het voor geen roof behoefde te achten zich God te noemen, ontdeed zich van zijne hemelsche heerlijkheid, kwam op deze aarde, werd mensch en nam een knechtsgestalte aan, om te dienen en zijn leven te geven voor velen. Om een arm menschengeslacht van de schuld en straf der zonde te verlossen, gaf Hij zich over als hun plaatsvervanger, namden vloek, onder dewelke wij zuchtten, op zich en stierf voor ons aan het vloekhout. Hij vernederde zich zelf en werd gehoorzaam tot den dood, ja, tot den dood des kruises. Daarom heeft God Hem ook verhoogd en Hem eenen naam gegeven, welke boven allen naam is, opdat in den naam van Jezus zich buigen zoude alle knie dergenen, die in den hemel, op aarde of onder de aarde zijn, en alle tong belijden zoude, dat Jezus is de *Heere*, ter eere Gods des Vaders. Want daartoe is Christus ook gestorven en opgestaan, opdat Hij *Heer* zij over dooden en levenden.

Nu wil de natuurlijke mensch niet begrijpen, dat er slechts één Heer regeert, en nog minder, dat deze Heer de vroeger en nu nog zoo verachte Nazarener is. Hij komt tegen deze heerschappij op en vraagt trotsch: Wie is de Heer, wiens stem ik zou gehoorzamen? Ga van ons, wij willen van uwe wegen niets weten! Ook onze voorvechter Oncken heeft een tijd gehad, dat hij dezen Heer niet kende. Mocht hem ook somwijlen de gedachte aan de groote majesteit Gods overweldigen, zoodat hij zelfs op de drukste straten zijn hoofd ontblootte, met betrekking tot Christus was hij, gelijk alle menschen van nature, geestelijk dood, dood in overtreding en zonden. Onder de eerste prediking, die ik van hem over het Schriftwoord hooren mocht: „Wij weten, dat wij uit den dood overgegaan zijn in het leven, dewijl wij de broeders liefhebben," in welke hij den geestelijken dood schilderde en aantoonde, hoe men uit den dood in het leven kon komen, werd ik door de duidelijke en klare schildering van den toestand des natuurlijken menschen getroffen. Zoo kon slechts iemand spreken, die zelf in den dood geweest was, en door de macht der reddende genade Gods in 't leven overgebracht was. God zij daarvoor geprezen, dat Hij hem in zijn jongelingsjaren van dezen schrikkelijken dood opwekte en hem een leven gaf, dat in den beginne wel vol kommer en zorg was, maar dat later des te zegenrijker bleek te zijn. De Schotsche koopman, „die uit den jongen een man wilde maken," vermoedde niet, dat hij in Gods hand het werktuig was, door hetwelk Oncken naar Groot Brittannië komen moest om daar, onder de werking des heiligen Geestes, tot grondige kennis zijner zonde gebracht te worden. Toen hij onder dezen machtigen invloed zijne schuld inzag en begreep, dat hij verloren was, dat hij zichzelven niet van de schuld, noch van de macht der zonde bevrijden kon, ondervond hij, gelijk allen, die in dit geval verkeeren, diepe droefheid over zijne zonde, en het kwam bij hem tot eene groote verandering.

(Wordt vervolgd.)

INGEZONDEN.

Potgietershoop bij Piet Retief,

Transvaal, Z. Afrik. Republiek.

Waarde Redactie van „De Christen,"

Het zal zeker mijnen velen vrienden en kennissen in Nederland aangenaam zijn iets van mijn nieuw vaderland te vernemen. In 't kort wil ik mijne ondervindingen van den oorlog en tevens die van mijn broer hier mededeelen. Het was 28 September '99, 's avonds om 6 uur, dat er in mijne woning eene bespreking plaats had van de Schoolcommissie met de Ouders, hoe te doen met de school, nu de oorlog onvermijdelijk was. In Aug. had ik mij reeds opgegeven te Pretoria, om zoo noodig dienst te doen bij 't Roode Kruis, zoodat ik toen ieder oogenblik kon weggeroepen worden. Het besluit was dan ook: de school blijft zoolang mogelijk open en mijn broer zoude deze waarnemen. Nog waren allen in mijne woning toen de kommandeerman bij ons aanklopte, eene lijst uit zijn zak haalde, een rij namen oplas en zeide: „Morgen middag om 12 uur moet gij allen op het dorp komen met paard, zaâl, toom, geweer en 100 patronen en kost voor 8 dagen." U begrijpt wel dat de kost, die men op 't paard bij zich kan dragen, niet veel kan zijn: wat droge beschuiten en biltong (in repen gesneden vleesch, dat in de zon gedroogd wordt).

Treurig gingen wij dien avond uit elkâar, een ieder moest zich nu klaar maken om misschien voor eenige maanden, misschien voor altijd afscheid te nemen van vrouw en kinderen. Dat doet den sterksten man beven! Den volgenden morgen trokken allen naar 't dorp en hoewel wij, mijn broer en ik, niet opgeroepen werden omdat wij nog geen 2 jaar in 't land waren, gingen wij mede naar 't dorp en boden ook onze diensten aan om mede uit te trekken en voor ons nieuw Vaderland te strijden. De onderwijzers mochten echter niet mede, daar de scholen nog aan bleven. Daar stonden nu ruim 200 mannen te paard met hun geweerband met 100 patronen om, en hun geweer in de *rechterhand*. Daar stond een deel van ons leger, mannen en jongelieden, huisvaders en zonen, allen tusschen de 16 en 60 jaren. Van deze 200 mannen werden 120 uitgezocht die naar Bloedrivier zouden trekken om straks, wanneer de oorlog verklaard was, dadelijk in Natal te vallen en op te trekken tegen Dundee, dat, zooals de Engelschen beweerden, voor de Boeren onneembaar was. Bij 't uitzoeken werden de grijsaards voorbijgegaan, doch velen van hen waren hierover verontwaardigd en waren onder de eersten die meegingen. Na enkele toespraken van Landdrost, Kommandant en Veldkornet, werd afscheid genomen van de vele vrouwen, die daar stonden en nu stegen allen op om weg te rijden. Bij dezen trek van 120 paardrijders waren 25 ossenwagens waarop brandhout, ammunitie, tenten, beddegoed enz. ligt, zoodat 4 man bij een wagen is.

Tot 11 Oct. bleven zij in het district Vrijheid en op den morgen van den 12 trokken zij zoo snel mogelijk naar de grens om in Natal te komen. Zij waren het, die den 20 Oct. den slag bij Dundee lever-

ADONIRAM JUDSON.

EEN APOSTEL ONDER DE BIRMANEN.

10.

Den 22 Juni gingen zij aan boord van het schip „Georgiana." De kapitein was de eenigste, die hunne taal spreken kon, en zij hadden geen andere kajuit dan eene, welke van zeildoek was gemaakt. De reis was zeer lastig. Judson's echtgenoote werd gevaarlijk ziek, en wel zoo erg dat haar man er met schrik aan dacht, dat zijne geliefde vrouw, het eenige gezelschap op zijne zwerftochten, hem wellicht zoude ontnomen worden. De kapitein wilde aan de Nikobarische eilanden eene lading kokosnoten innemen, maar hij kon niet landen, en het schip werd in eene gevaarlijke zeeëngte gedreven, tusschen de groote en kleine Andaman-eilanden waar de kapitein nog nooit geweest was, en waar de inboorlingen hen, zoo zij naar de kust waren gedreven, wellicht zouden gedood en opgegeten hebben. Maar gelijk het eene kwaad soms het tegengift voor het andere is, zoo was het ook hier. Het varen in deze gevaarlijke, maar rustige zeeëngte bracht dadelijk verlichting in den toestand van de zieke en droeg werkelijk tot hare genezing bij. Het schip kwam gelukkig door deze zeeëngte, en een gunstige wind dreef hen zachtjes naar Rangoen, maar toen zij daar aankwamen, wachtten hun nieuwe beproevingen.

Zij hadden nog nooit een oord gezien, waar de Europeesche invloed het hare niet had bijgebracht om de ruwe inboorlingen eenigszins te beschaven. Het gezicht op Rangoen alleen was voldoende hen geheel versaagd te maken. Judson ging des avonds aan land, om de plaats en het zendingshuis eens in oogenschouw te nemen, maar het scheen alles zoo donker en mismoedig dat hij en zijne vrouw, toen hij weder aan boord was teruggekeerd, dezen dag als den treurigsten beschouwden, dien zij tot nu toe hadden beleefd.

Toch landden zij den 13 Juli in Rangoen en namen bezit van het Zendingshuis der Engelsche Baptisten, waarin een zoon van Carey woonde. Deze jonge man was in dien tijd juist afwezig, maar gaf te hunne dienste de Zending op, en trad in den dienst der Birmaansche Regeering.

Toen de tijding Amerika bereikte, dat Judson en echtgenoote, en Nice, welke het Zendingsgenootschap der Congregationalisten als zendelingen had uitgestuurd, in Calcutta waren gedoopt, waren alle Baptisten in het gansche land met blijde verrassing vervuld. God had den Baptisten plotseling drie volkomen uitgeruste zendelingen gegeven. Zij waren reeds op het Zendingsveld, en er moest spoedig gehandeld worden. Meerdere invloedrijke predikers in Massachusetts kwamen te Boston bij Dr. Baldwin te zamen, en richtten eene vereeniging op, het „Baptistisch Genootschap ter verspreiding van het Evangelie in Indië en andere vreemde landen." Ook dezen wendden zich eerst, evenals de Congregationalisten, om raad tot de broeders in Engeland. Zij stelden het „Baptistisch Zendingsgenootschap" in Londen voor om Judson, Carey, Marshman en Ward in Serampore vereenigd te laten werken, en wenschten, dat de Amerikaansche Baptisten met de Engelsche samenwerkten. Dit kwam echter de Engelsche broeders niet wenschelijk voor en zoo werd ook hier Amerika op zijne eigene bronnen gewezen.

Toen Nice weder was teruggekeerd, reisde hij overal, en vertelde de onvergetelijke ervaringen dezer zendelingen. Een groote geestdrift werd opgewekt, en in verschillende steden ontstonden Zendingsvereenigingen, op denzelfden voet, als die te Boston. Om van de eenheid in het Zendingswerk verzekerd te zijn, was het beste dat een algemeen genootschap werd opgericht, in hetwelk al deze vereenigingen waren vertegenwoordigd. Om dit doel te bereiken kwamen den 18 Mei 1814 de afgevaardigden van de Gemeenten en Zendingsvereenigingen van het gansche land in het bedehuis der eerste Baptistengemeente te Philadelphia ter beraadslaging te zamen. In deze vergadering werd een Genootschap opgericht, onder den naam „Algemeen Zendingsgenootschap der Baptisten in de Vereenigde Staten voor de Heidenzending." 4000 dollar (ƒ10.000) konden dadelijk den penningmeester worden ter hand gesteld, en men geloofde op 5280 dollar te kunnen rekenen.

In 1845 scheidden zich de broeders in de Zuidelijke Staten af, en richtten een eigen Genootschap op, onder den naam van „De Zuidelijke Conventie." De Noordelijke Conventie verbond zich op nieuw onder den naam „Amerikaansche Baptisten-Zendings Unie." In het jaar 1893 waren de inkomsten van dit Genootschap tot op bijna anderhalf millioen gulden gestegen.

Alhoewel Judsons wijziging in zijne godsdienstige beschouwingen toen eene groote beweging te voorschijn riep, zoo zijn nu alle vooroordeelvrije mannen van verschillende godsdienstige richtingen van oordeel, wanneer zij zijne handelwijze van het tegenwoordig standpunt beoordeelen, dat die koene stap een zegen voor de christelijke wereld in 't algemeen was; want hij leidde tot oprichting van een tweede Zendingsgenootschap. Daardoor kwamen twee groote krachten in werking, terwijl er voorheen slechts één was. Welk een merkwaardige tijd. De daad der godvreezende studenten te Andover leidde tot oprichting van het Zendingsgenootschap der Congregationalisten en der Baptisten.

Judsons leven was ook de aanleiding tot den bijzonderen wasdom der Baptisten in Amerika, want hunne vereeniging en hun werk tot ondersteuning der Zending wekte hen op tot zelfbewustzijn.

In de geschiedenis van zulk een lichaam, zoowel als in de geschiedenis van een kind, is het tijdstip, dat het tot zelfbewustzijn komt, het begin der werkelijke kracht. In 1812 waren de Baptisten in Amerika een zwak en verstrooid volk, want het ontbrak hun aan samenhang. Zij bezaten weinig of geen gemeenschapszin.

(Wordt vervolgd.)

den, waarbij 2 hunner gedood en eenigen gewond werden.

Later hebben zij Pomeroy en Nqutie genomen, een paar weken bij Colenso gevochten en zijn nu voor Ladysmith. De ruim 80 achtergeblevenen konden tot latere oproeping naar huis terug keeren. Deze oproeping bleef niet lang uit, want op 16 Oct. trokken zij naar de Swaziegrens om voor kafferinvallen te waken en te zorgen dat geen Engelschen langs Lobomqo het land konden binnenkomen. Zoo bleven wij allen thuis tot 11 Nov. toen wij vrijwillig ons boeltje bij elkaar pakten en ook naar de grens trokken. Hier hebben wij Hollanders ondervonden, wat het veldleven is.

't Was een regenachtige dag toen wij met een ossewagen, waarop ons goed stond, daar aankwamen. Zelf hadden wij voor een tent gezorgd en te midden van den regen moesten we dan ook maar beginnen met palen inplanten en de tent op te zetten. Ons goed was van den wagen gezet en regende aardig nat, terwijl wij zelf ook verre van droog waren. Zoo moesten wij maar met onze natte kleêren op een natte matras gaan slapen, terwijl deze ook maar op den kouden, natten grond werd gegooid. Zoo hebben wij 7 dagen achtereen regen gehad, zonder dat de zon ons wat kwam verkwikken, bovendien kregen wij den 3en dag een zwaar donderweer, zooals men dat in Afrika nog wel eens kan beleven, waarbij het water in stroomen neêrviel en als een beekje door onze tent spoelde. Het is zwaar om in zulk weêr met het roer (geweer) in den arm op een kopje op wacht te staan en toch in zulk weêr kan de vijand komen en moeten wij klaar zijn. Het eten is hier ook niet zoo heerlijk als thuis. In ons lager dat klein was, werd om de 3 à 4 dagen een beest (os) geslacht en ieder krijgt zijn aandeel, waarna er wordt ingezouten en enkele versche reepjes afgesneden om aan een stokje boven een houtvuur gebraden te worden. Dit smaakt nog niet zoo kwaad. Verder kookten wij elken dag maar een stuk vleesch met wat rijst, terwijl wij meel kregen om daarvan brood te bakken. Ieder kan dit echter niet laten doen en dan moet men van dat meel maar bollen of pannekoeken bakken. Verandering van kost heeft men er nooit. Om te drinken wordt ons koffie gegeven, dikwijls nog ongebrand, welke dan zonder melk en dikwijls zonder suiker moet genuttigd worden.

Tot half Dec. ben ik daar gebleven, toen de Veldkornet mij verlof gaf om naar huis te gaan en op verzoek der Ouders de school met Jan weêr te openen. Mijn broêr bleef er echter tot 20 Januari. Veel is daar in dien tijd niet gebeurd. In Nov. was Bunu (Boenoe) de kafferkoning in Swazieland gestorven en dat gerucht werd door ons vernomen.

De dood van zoo'n kafferkoning wordt lang geheim gehouden. Is hij gestorven, dan neemt men zijn lijk, legt dat in een schoone kraal (kafferwoning) maakt deze geheel toe en laat dat nu zoolang staan, totdat het lijk verteerd is. Aan niemand wordt nu nog zijn dood bekend gemaakt. Eerst na 1 of 2 maanden, maakt men die kraal open, neemt de beenderen, die nu van het vleesch ontdaan zijn, weg en dan heeft de begrafenis plaats. Deze beenderen worden naar den Koningsheuvel gebracht en de dood wordt bekend gemaakt. Zulk een dood brengt het geheele kaffervolk in beroering. Alle kapiteins die tijdens het leven van Bunu onder hem hebben gestaan, moeten doodgestoken worden, want geen kapitein kan onder twee koningen dienen. Hun geloof is dat deze kapiteins na den dood water moeten dragen voor hun koning en hoe kan één kapitein dan twee koningen dienen? Zoo was het dan ook kort na de Kerstdagen, dat er bij onze grens verscheidene legertjes van duizende gewapende Kaffers werden gezien, waarvan men niet wist of zij alleen de kapiteins kwamen dooden of ook onder ons zouden invallen. Dat waren benauwde dagen voor velen, want wie kan een Kaffer ooit vertrouwen? En wat zouden die 200 burgers, waaruit de geheele wacht langs de Swaziegrens bestond, doen tegenover al die kaffers? Gelukkig hebben zij zich tot vandaag rustig gehouden en moorden alleen onder zich zelf, wat door ons nu maar stil wordt toegelaten. Zoolang de oorlog voor ons zulk een verloop blijft hebben, geloof ik niet, dat de Kaffers met ons zullen vechten; zij zijn voor de Boeren maar vreeselijk bang, want zij denken er nog altijd aan hoe hun alles vermogende koning Dingaan door een handjevol Boeren werd verslagen. Ook de oorlog met M'pefu van '98 had een geweldigen indruk op de Kaffers gemaakt. M'pefu was hun tooverkaffer en hij moest overwinnen. Immers hij kon de kogels der Boeren zoo betooveren dat zij na het afschieten wêer terugkeerden en de Boeren zelf dooden. En toch zagen zij, hoe M'pefu verjaagd en zijn volk verstrooid werd en hoe zijn land door ons in bezit is genomen. Daarom blijven de Kaffers nog zoo rustig; zij zijn bang voor de Boeren en weten dat als eenmaal de Engelschman verslagen is, hun beurt zou aanbreken, indien zij niet rustig waren gebleven.

De Kaffers vermaken er zich echter in, dat de Witmenschen elkâar zoo doodschieten, want elke Witmensch is hun vijand.

Tot 20 Jan. bleef mijn broeder in het Swazielager. Op den avond van dien dag kwam hij thuis met geweer en patronen en zeide, dat hij opgekommandeerd was naar Natal. Maandagmorgen 22 Jan, om 9 uur moest hij op het dorp zijn. Dat was een drukte, en nog wel op Zondag, om alles in orde te maken. Iedere vrouw is hier haar eigen bakster, want brood kan men niet in winkels krijgen. Zoo moest dan Zondags gekneed worden, de oven aangemaakt en beschuit worden gebakken, om voor hem voor minstens 8 dagen kost mede te geven. Zijn goed en matras moest met een ossenwagen dien dag uit het lager worden gehaald en weggebracht naar andere wagens, die naar Natal gingen.

Des Maandags gingen wij tezamen naar 't dorp; hij op mijn paard omdat hij nog boodschappen had te doen; ik loopende. Een ding was moeielijk voor hem. Hoe in Natal te komen. Een paard had hij niet, en 't mijne kon ik niet missen. Wel heb ik twee paarden met zadels en toomen; doch één er van was reeds sedert 12 Oct. opgekommandeerd en op oorlogsdienst.

Gelukkig voor mijn broeder kreeg hij verlof om met de postkar tot Volksrust te rijden en van daar met den trein naar Ladysmith te vertrekken, alwaar hij maar moest wachten tot het geheele kommando van Piet Retief over een paar dagen van Helpmekaar ook daar was aangekomen. Dinsdag 23 Jan. des middags om half één vertrok hij op een kar, getrokken door 6 muilen van Piet-Retief. Dit gaat vrij snel. Elke 3 uur wordt er van muilen verwisseld en de koetsier is er een, die de kunst van drijven goed verstaat, want door de bergen en langs de afgronden, die men op den weg naar Volksrust nog al heeft, gaat zijn kar steeds in vliegende vaart. Van ongelukken hoort men nooit bij hem. Toen het 's avonds donker werd, bleven zij voordat zij de bergen ingingen wat uitrusten in een herberg; 't was echter nog geen 2 uur 's nachts of mijn broêr zat weer op de kar en nu ging het de bergen over; bergen van 3000 tot 4000 voet hoog. „Het was nat, mistig weer," zoo schrijft hij, „toen wij verder reden over Hoedje-Joubertshoogte tot Castrol. Toen wij daar kwamen begon het licht te worden. Hier werd weêr van muilen verwisseld, en ongeveer 6 uur was het toen wij nat en smerig in Wakkerstroom aankwamen. Van hier reden wij in een paar uur naar Volksrust. Zoowel hier als in Wakkerstroom was de laatste dagen weer opgekommandeerd en zelfs penkoppen van 14 tot 16 jaar waren van deze plaatsen naar het oorlogsveld getrokken. De penkoppen zijn reeds bekend uit den oorlog van 1880 en 1881. Zij worden zoo genoemd, omdat het schooljongens zijn die nog de pen langs den kop dragen. Zulke jongens zijn in een oorlog flink. Zij kunnen uitstekend schieten, zijn vlug ter been en vlug op het paard en voor den vijand minder bang dan oudere burgers. In Volksrust is altijd wat te zien. Naar Natal en uit Natal, alles moet daar vooorbij. Hier zag mijn broêr dan ook President Steyn, juist terugkomende van de verschillende lagers bij Colenso en Ladysmith, waar hij zijnen burgers moed had ingesproken en in den strijd zelf medegegaan was naar de gevaarlijkste punten.

N. Jac. ZERBST.

(Slot volgt.)

Uit de Gemeenten.

GRONINGEN. 't Was ons een oorzaak van niet geringe vreugde aan twee broeders en twee zusters (echtparen) op de j l. gehouden vergadering der Gemeente het „welkom weer thuis!" te mogen toeroepen. Bedoelde brs. en zrs. hadden zich indertijd van de Gemeente onttrokken en waren nu des zwervens moede. Zij hadden hun thuis verlaten en omdat ze als gedoopte Christenen getrouw waren gebleven gevoelden ze nu een onweerstaanbaar heimwee naar de gemeenschap met Gods volk. En van de Gemeente kan gezegd worden: „Er steeg ook voor hen een gedurig gebed op tot God." Er was dus wederzijdsche blijdschap bij de terugkomst dezer leden en wij hopen, dat door vele anderen hun voorbeeld gevolgd worde!

Ook deed een jongedochter — kind van leden der Gemeente — aanvraag om gedoopt te worden. Mogen ook in dezen meerderen volgen!

VALTHERMOND. Maakte de Gemeente voor eenigen tijd melding, dat eene kostelijke ziel voor Gods Koninkrijk was gewonnen, thans mogen wij weder met vreugde gewagen van een nieuwe verrassing, doordien eene jongedochter, die reeds sedert geruimen tijd betoonde den Heere Jezus lief te hebben, nu openlijk haar geloof in haren Verlosser en Zaligmaker voor de Gemeente uitsprak en op Zaterdag den 14den April gedoopt werd. Wegens ontbreken van een doopvont werd de handeling in het Kanaal uitgevoerd door Br. H. Blaak, Ouderling.

Geliefde broeders en zusters in den Heere, wanneer ge deze regelen leest, o, prijs dan met ons den naam des Heeren, voor al die geschonken zegeningen. En wanneer gij uwe knieën buigt, gedenkt dan ook de Gemeente hier en bijzonder ook de beide pas gedoopten. Wij gevoelen behoefte, dat er voor ons gebeden worde.

Hopende spoedig weer verblijdend nieuws te kunnen melden, teeken ik mij

B. BLAAK, Secretaris.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Naar men verneemt zal 't er in ons land een volgend jaar beter op kunnen worden, daar volgens de wet van 1881 in 1901 alle vergunningen, die tijdens die 20 jaar in andere handen zijn overgegaan zullen moeten verdwijnen, om op die wijze tot het geoorloofde getal herbergen te komen, dat tot hiertoe in ons land ver overtroffen werd. Er zal echter ook dan nog veel te veel gelegenheid overblijven voor de menschen om zich naar ziel en lichaam te verderven in sterken drank, zoodat de geheelonthouders nog volstrekt geen oorzaak hebben, de handen slap te laten hangen. Dat mag niet eerder, dan wanneer de alcohol tot in de apotheek is teruggedrongen.

In Amsterdam schijnt 't ook wat rustiger te zullen worden met de werkstakingen. De schildersgezellen, die in plaats van 20 ct.. 22 ct. in 't uur eischten, en op een volgend jaar 23 ct. hebben hun zin niet gekregen. In een vergadering van patroons werd met 102 tegen 3 stemmen besloten om op dien eisch niet in te gaan, waarop de gezellen den strijd voor ditmaal opgaven en den arbeid zullen hervatten voor het oude loon.

Ook de drukkersgezellen hebben tot nog toe geen gunstig antwoord ontvangen op hunne gestelde eischen van loon en arbeidsduur op alle drukkerijen. Het looncomité volmacht ontvangen hebbende had aan alle patroons een circulaire doen toekomen, waarin de eischen geformuleerd waren en op een haastig antwoord werd aangedrongen. Het antwoord is gekomen, maar in dezer voege, dat de patroons in zoo korten tijd geen besluit konden nemen en daarom afzien van 't ingaan op die circulaire, aan 't looncomité overlatende de verantwoordelijkheid voor de gevolgen van de roekelooze wijze, waardoor elk overleg onmogelijk werd gemaakt.

Duitschland. De Duitsche kroonprins wordt 6 Mei a.s. meerderjarig, waarom de Keizer heeft bevolen, dat de leerlingen der openbare scholen daags te voren op gepaste wijze gewezen worden op de beteekenis van dat feit.

In Leipzig zal in Juni a s. het Gutenbergfeest gevierd worden ter herinnering aan de uitvinding van de Boekdrukkunst, vóór vijf eeuwen. Of men in Haarlem ook een Kosterfeest zal houden ter herdenking van die onwaardeerbare uitvinding door Laurens Janz, is nog niet bekend.

Frankrijk. De wereldtentoonstelling te Parijs heeft reeds onaangenaamheden veroorzaakt tusschen den kardinaal aartsbisschop Richard en de regeering, welke hem niet wil toestaan om plechtig in persoon de afleeling der Oeuvres catholiques d'enseignement et des missions te komen openen. De nieuwe paleizen der Champs Elysées zullen 1 Mei door president Loubet worden geopend, en weldra zal dus de tentoonstelling in vollen gang zijn. In

Spanje, in de provincie Lugo, zijn goudmijnen ontdekt, die, volgens een voornaam mineraloog verklaart, in goudgehalte met de rijkste der wereld kunnen wedijveren. Dat zal 't arme Spanje van pas komen, tenminste als 't gaat gelijk bij Kaap Nome in 't noorden van

Amerika, waarheen niet minder dan 50.000 goudzoekers op weg zijn, en waar de duurte der levensmiddelen alles overtreft, wat dienaangaande gehoord werd. Drie gekookte eieren kosten daar f 4.50, een brood f 5, terwijl men een rijksdaalder voor scheren en f 3.50 voor haarknippen betaalt. Daar is echter maar één restauratie. In

Japan kan men de voorgewende vredelievendheid van den Tsaar van Rusland niet vereenigen

met de vergrooting van zijn land- en zeemacht in Oost-Azië, waarom de regeering dan ook niet al te veel op die vredelievendheid vertrouwt en de geheele Japansche oorlogsvloot heeft opgeroepen om aan de marinemanoeuvres deel te nemen, terwijl 't andere schepen verboden is op zekere plaatsen van de zee te komen, zooals bijv. bij 't eiland Isashama, waaruit men opmaakt, dat daar die manoeuvres plaats hebben. De hongersnood in

Engelsch-Indië, die al maanden duurt, kost gemiddeld evenveel slachtoffers als de kanonnen in Z. Afrika per dag en de Engelsche regeering kan de hongerlijdenden niet van 't noodige voorzien, hoewel de ambtenaren nog steeds enorme traktementen ontvangen, en voor den oorlog in

Z.-Afrika tallooze millioenen verspild worden, om den Boeren hunne vrijheid en onafhankelijkheid te betwisten, wat aan Engeland nu reeds ongeveer 40.000 man aan dooden, gewonden en gevangenen kost. En wat zal nog 't einde zijn, want hoewel Lord Roberts 1 Mei voor de poorten van Pretoria meende te zullen staan is hij in de laatste 6 weken niet vooruit gekomen, daar de Boeren hem werk verschaffen bij Bloemfontein. Overigens weinig nieuws van 't oorlogsveld, omdat de Engelschen weinig doorlaten.

S. K. K.

VARIA.

NEEM DE VESTING.

Een ouden predikant werd eens door een lid zijner gemeente gevraagd, waarom hij altijd op het eene punt: de vernieuwing des harten door Jezus Christus nadruk legde, en zoo weinig zedepreeken hield over haat en nijd, hoogmoed, wellust, gierigheid en dergelijk ondeugden. De grijsaard antwoordde daarop: „Wanneer een leger een vesting belegert, dan denkt het er niet aan eerst de tuinen en landhuizen voor de vesting te veroveren, maar het grijpt haar zelf aan, dan is het land ook gewonnen.

De vesting, tegen welke wij strijden met het zwaard des Woords, is het hart. Wanneer dat voor den Heer gewonnen is, dan valt ook dat, waarin zich het verdorven hart in 't leven openbaart.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van H. B. K. te Vriescheloo f 3.40; van C. P. te Deventer f 6.63½; van H. M. te Nieuwepekela f 4.80. N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Predikerschool.

Van zr. A. B. te Amsterdam f 5.

F. J. v. MEERLOO.

In antwoord op de vraag: „Hoe nu verder?

Van „Dietenek Vreemd land" f 10.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

*** Den 8sten Mei e.k. hopen mijne geliefde Ouders

JACOB GRüNE

en

VROUWTJE ROODA

hunne **30-jarige Echtvereeniging** te herdenken. Dat de Heere hen tot in lengte van dagen spare en zijn gunst doe smaken, is de kinderlijke bede van hun liefhebbende Dochter.

Ps. 92 : 14—16.

AMSTERDAM, Kerkstr. 204.

*** Door de goedheid Gods werden wij den 14den Maart j.l. verblijd met de geboorte van

SOPHIA WILHELMINA,

dochter van

N. JAC. ZERBST en

Ch. L. ZERBST—KOUFFELD.

POTGIETERSHOOP bij Piet Retief, Z. Afr. Republiek.

Eenigste kennisgeving aan alle vrienden en bekenden in ons oud Vaderland.

*** GRAND RAPIDS, Mich. Op den 24sten Maart 1900 werden wij in rouw gedompeld, daar het den Heere behaagde om door den dood van ons weg te nemen mijn geliefden Echtgenoot en der kinderen zorgdragenden Vader

JOHANNES G. BROUWER,

in den ouderdom van 48 jaren en ruim 3 maanden. Dat het sterven voor hem gewin is, lenigt grootelijks onze droefheid.

Mede namens de wederzijdsche familie:

Wed. JOHANNES G. BROUWER.

B. LAANSMA, geb. BROUWER.

D. LAANSMA.

G. BROUWER.

Kennisgeving aan al de Broeders en Zusters en Familie in Nederland.

*** GRAND RAPIDS, Mich., 24 Maart 1900. De Hollandsche Baptisten Gemeente alhier werd in rouw gedompeld door het overlijden van een harer broederen en ook Secretaris der Gemeente,

br. JOHANNES G. BROUWER.

Zijn lijden werd geduldig en lijdzaam door hem gedragen. Hij verzekerde ons gedurig, dat hij naar Jezus ging, leunende alleen op de gerechtigheid van Christus. Zijn heengaan is voor ons een verlies; hij was een van die getrouwen, voor wie het sterven een onuitsprekelijk gewin is. Zijne gedachtenis zal bij ons in zegening blijven.

Namens de Gemeente:

D. LAANSMA, Voorganger.

*** Moesten wij verleden jaar ons jongste zoontje grafwaarts brengen, heden werden we weder diep bedroefd door het overlijden van ons innig geliefd dochtertje

PIETERTJE,

in den jeugdigen leeftijd van ruim 8 jaren. Een hevig en zeer smartelijk lijden van 3 maanden maakte een einde aan haar jeugdig leven. Onze eenige troost is in den Grooten Kinder vriend, die ons kind tot zich nam.

Diep bedroefd geven we hiervan kennis aan onze medebroeders en zusters.

H. v. DAM, Echtgenoote en Kinderen.

'T ZANDT, 30 April 1900.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 7—13 Mei.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: Uw geloof heeft u behouden. Luk. 7 : 50.

Maandag 7 Mei. Luk. 7 : 36—50. Jezus in het huis van den Farizeër. De vergeving is de grond der liefde, niet de liefde de grond der vergeving (vs. 47.) De vergeving ontvangt de mensch door het geloof (vs. 50.)

Dinsdag 5 Mei. Matth. 26 : 6—13. Eene andere zalving. Volgens Johannes was het Maria, de zuster van Martha en Lazarus, die den gast deze hoogste eer bewees.

Woensdag 9 Mei. Matth. 9 : 9—13. Hoop voor zondaren. Was het toen Petrus, die zich daaraan stootte, dat Jezus zich zalven liet door eene openbare zondares, hier waren het de Farizeën, die aanstoot namen uit Jezus' verkeer met openbare zondaars.

Donderdag 10 Mei. Ps. 51. Een verslagen hart. Zieken, armen, in zich zelf verloren zondaars hebben een arts noodig, hetzij zij, als David, op tronen zitten, of, gelijk de zondares, tot het uitvaagsel der stad behooren. Waar een hart verslagen is van zondenwee, daar is de Heiland nabij.

Vrijdag 11 Mei. Efeze 2 : 1—10. Rijk in barmhartigheid. Het werk onzer verlossing is niet door ons, maar door God in Christus Jezus volbracht, derhalve loven wij Gods barmhartigheid, die wij door het geloof ervaren hebben.

Zaterdag 12 Mei. Col. 2 : 8—15. Vernietigd. De wet was een aanklagende schuldbrief, die geheel moest worden vervuld, of wij moesten verloren gaan. Dit handschrift is vernietigd.

Zondag 13 Mei. Rom. 10 : 5—13. Gered door het geloof. Ieder, die in Hem gelooft, ieder, ook gij, zal gered worden. Dat is even eenvoudig als algemeen. Heeft uw geloof reeds geholpen?

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 681 DONDERDAG 10 Mei 1900. 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

De 65ste Psalm,

door J. J. L. TEN KATE.

I.

Onze blijde lofchoralen
Prijzen, Heer! uw Majesteit,
Nu we op Sion U betalen
d' Offers onzer dankbaarheid.
Groote Hoorder der gebeden!
Al wat leeft
Of adem heeft
Moet eerbiedig tot u treden.

Ons, in zonde en schuld verloren,
Redt, vergeeft Gij, dag aan dag.
Zalig, die, door U verkoren,
In Uw voorhof toeven mag!
Geef ons, milde Hemelkoning!
't Hoogste Goed,
Dat zielen voedt,
In Uw heilige tempelwoning!

II.

Heerlijk kroondet Ge onze wenschen,
Wonderlijk hebt Ge ons verblijd,
Gij, die 't vast vertrouwen zijt
Van des Aardrijks laatste grenzen,
Van der zeeën verste kust,
Gij, in wien al 't heil berust!

Als de berggevaarten trillen,
Bindt Gij hun Uw gordel aan,
Dat ze pal staan in d' orkaan!
Gij kunt alle golven stillen,
Aller volken razernij
— Andre zee! — beteugelt Gij!

Overal waar menschen leven,
Tot des werelds uiterst end,
Maakt Ge Uw wonderdaan bekend,
Die hen van ontzag doen beven!
Zonlichts op- en ondergang
Hoort Aanbiddings-lofgezang!

(Slot volgt)

DE GROOTE VRAAG.

„Hebt gij mij lief?"
Joh. 21 : 1—17.

Toen de Heer Jezus voor de derde maal na zijne opstanding persoonlijk in den kring zijner discipelen zich openbaarde, ditmaal aan den oever van de zee van Tibérias, ook wel het Galileesche meer geheeten, deed Hij aan Petrus, aan Petrus afzonderlijk, tot driemaal toe de groote vraag: „Hebt gij mij lief?" Of er tusschen dat driemaal herhaald vragen en het driemaal verloochenen van Petrus in den lijdensnacht des Heilands verband moet gedacht worden, weten we niet met volle zekerheid, maar het is wel waarschijnlijk. Immers de vurige Apostel, maar die niet altijd het rechte vuur op het altaar bracht, had boven alles, ook om waarlijk zijn Heere lief te hebben, verootmoediging en nederigheid des harten noodig. Hij moest leeren niets en niemand, ook zich zelven niet meer te zien, om er het hart op te zetten, teneinde Jezus Christus boven alles en allen onverdeeld lief te hebben.

Zooals er tusschen ons en de zon dikwijls lichte of zware wolken drijven, die den zonneglans voor onze waarneming benevelen of verduisteren, eveneens kan er iets tusschen onze ziel en Christus komen, waardoor wij van zijne heerlijkheid minder zien, en mitsdien Hem ook minder liefhebben. Immers alleen de openbaring van Jezus heerlijkheid kan ons zoo aan Hem verbinden, maar met diep ootmoedig gevoel van eigen onwaardigheid en geringheid, dat we zelf onze liefde voor Hem niet durven schatten, maar als Petrus met tranen uitroepen: Heere, GIJ weet, Gij, de kenner van 't verborgene, ook van mijn hart, dat ik U liefheb!

Iedere verschijning van Jezus na zijne opstanding aan de zijnen was voor hen eene nieuwe openbaring om hen te overtuigen van de werkelijkheid der opstanding en om hen aan hunne verhevene roeping te herinneren. En telkenmale werden zij meer overtuigd, versterkt en vertroost, waardoor ze zich steeds inniger aan Hem verbonden gevoelden.

Maar niet alleen overtuiging aangaande en gevoel voor Jezus kan de liefde wezenlijk doen zijn; er moet persoonlijke bewustheid komen van de hooge waarde en beteekenis van Hem voor hart en leven, in verband met eigen schuld en ellende, gevaar en zwakheid. De groote vraag dan, tot Petrus gericht, maar ook dienstig voor ieder discipel, moet daartoe leiden, om zichzelven diep te onderzoeken en zich de vragen te stellen: Heb ik waarlijk Jezus Christus lief? en waarom heb ik Hem lief? Daarom is het zoo goed, het zij rechtstreeks door den Heer, hetzij onder den drang van omstandigheden, voor die groote vraag geplaatst te worden. Kan er wel ooit een ernstiger en belangrijker onderzoek ingesteld worden, dan het onderzoek naar onze liefde voor Jezus? Met het al of niet bij ons aanwezig zijn van die liefde staat of valt ook ons Christen zijn en het meer of minder aanwezig zijn bepaalt ook ons meer of minder geschikt zijn voor den dienst des Heeren.

De proef der liefde, aan welke Petrus onderworpen werd, stond niet slechts in verband met zijn persoonlijk leven, maar bijzonder ook met zijn apostel ambt — het weiden der lammeren, het hoeden en weiden der schapen. Wie eenigszins iets vat van het hooge gewicht van en de menigvuldige moeielijkheden in dien arbeid, zal terstond begrijpen hoe noodzakelijk de liefde tot Jezus is bij hen, die in dat werk bezig zijn. Al wat niet uit liefde en dankbaarheid voor Jezus geschiedt, kan niet voor de lammeren of de schapen ten zegen zijn. In dat geval geschiedt het werk niet in den rechten geest. Immers liefde voor Jezus te hebben beteekent ook Jezus liefde en Geest in het hart te hebben, die liefde, welke ons dan dringt, om tegenover onze medemenschen te doen dat, wat de Heer wil en waarin Hij ons is voorgegaan.

In dusdanigen arbeid wordt de Heer Jezus verheerlijkt en God geprezen, terwijl degenen, die zóó arbeiden, zich niet in hun eigen werk beroemen of er zich op verheffen, maar daarentegen gevoelen dat hun doen nog o zoo luttel weinig is en dat, „wat onze liefde ook schijn', wij te flauw in liefde zijn."

Doch die zelfbewustheid met betrekking tot die liefde doet dan ook een ingeworteld en haat bij ons ontstaan tegen de zonde en tegen alles, wat den Heer moet mishagen. En waar de zonde ons overrompelde of deed vallen, was het ook de liefde, die tot het ware berouw, tot wezenlijke verootmoediging voerde. O, hoe zal Petrus dat gevoeld hebben, toen hij door zijne tranen heen den Heere aanblikte en snikkende uitspraak: „Ja, Heere, Gij weet alle dingen; Gij (niet ik) weet dat ik u liefheb!"

Maar dan is het bij ons ook geene bloote formule, maar eene wel gevestigde overtuiging, als wij belijden: „Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad."

S. N. v. B.

Één Heer, één geloof, één doop.

(Ef. 4 : 5.)

(Vervolg).

In dezen tijd was het, dat het evangelie van Christus voor hem eene zeer heerlijke boodschap werd. Van hunne zonden overtuigde, en over hunne schuld treurende menschen gevoelen, dat zij eenen redder noodig hebben, die den last van hen neemt, die hun aanklagend geweten reinigt, en hun rust geeft, en wanneer zij van eenen Heiland Jezus hooren, die alle zonden met zijn dierbaar bloed wegwasschen, en het hart vrede geven kan, dan zien zij met verlangen naar dit heil uit, en komen tot Jezus. En allen, die dan in het geloof tot Hem opblikken, en die zich het verzoeningswerk van Christus kunnen toeëigenen, ervaren, welk een kostelijk goed het ge-*geloof* is, door hetwelk zij in vrede met God komen; en zij schrijven dat op hun vaandel. Dat heeft Oncken ook gedaan. Maar het was niet het geloof, aan hetwelk hij zijne redding van den dood, van de zonde, van zijne ellende dankte, maar het was Jezus Christus, die hem met zijn eigen bloed van zijne schuld verlost, en hem gekocht had. Terwijl hij Hem in het geloof bezat en zich over zijn heil verheugde voelde hij, dat Jezus voortaan *zijn Heer* was, aan wien hij zich te onderwerpen had, dien hij als Koning huldigen, dien hij voor alle dingen gehoorzamen moest, en dien hij door een overgegeven leven eeren, en met alle krachten dienen moest.

„Heere! ben ik waarlijk vrij, dan wil ik uw slaaf zijn." „*Een Heer!*" schreef hij op zijn banier, en dezen Heer gaf hij voor alles de eerste plaats.

„Heer" sluit recht van bezit en autoriteit in zich. Oncken wist, dat hij niet meer zich zelven toebehoorde, dewijl hij duur gekocht was, omdat hij zich zelven aan den Heere in eigendom gegeven had, en derhalve zien wij hem als een geredde aan de voeten van den Heer liggen en hooren hem vragen: „Heer, wat wilt gij, dat ik doen zal?" Het is Jezus Geest, die hem zegt, wat hij te doen heeft, en hij treedt dadelijk in dienst van dezen geliefden Heer, van wien hij weet, dat hij velen zijner medemenschen nog volkomen onbekend is, en begint voor Hem te werken. De Geest vervult hem, en hij kan niet nalaten te spreken van datgene, wat hij aan zijn hart ervaren heeft. Het is roerend te zien, hoe hij in zijnen ijver om den Heere te dienen, zich zelven vergeet, en hoe hij van zijn karig zakgeld het grootste gedeelte spaart, om traktaten te kunnen koopen, en getuigenis van de zaligmakende kracht van Christus te kunnen geven. En welke vreugde moest zijn hart vervullen toen hij door de bekeering van zondaren mocht ervaren, dat zijne arbeid niet ijdel was in den Heere! Maar er zou meer geschieden! In den ouderdom van 23 jaren werd hij door het Continentaal-Genootschap als zendeling beroepen, en naar Hamburg gestuurd, en hier ontwikkelde hij eene arbeidskracht, die ons in verbazing brengt. Hij werd secretaris van het Nedersaksische Tractaat-Genootschap, werd lid van eene Onthouders vereeniging, werd de stichter van het Zondagsschoolwerk in Duitschland, verspreidt de Heilige Schrift in zulk een hoeveelheid dat de ze te leveren agent zich niet genoeg daarover kan verwonderen, en predikt voor arme zondaren het Evangelie, waar zich slechts de gelegenheid aanbiedt, zij het beneden in eenen kelder, of trappen hoog, in gehuurde zalen of in zonde- of lasterholen en achterhuizen, en smaakt de vreugde een groot aantal geredden aan de voeten van Jezus te zien. En als na verloop van vijf jaren de verbinding met het Continentaal-Genootschap verbroken werd, treedt hij als agent in dienst van het Edinburger Bijbelgenootschap, voor hetwelk hij vijftig jaren onafgebroken gewerkt heeft, en meer dan twee millioen bijbels verspreid heeft. —

Van waar dat alles? Welke was de drijvende kracht, die den jongen man tot zulke buitengewone diensten en offers in staat stelde? Het was *het Geloof* aan dien éénen Heer, die zijn knecht in waarheid voor zich veroverd had — het geloof dat zich in dienende liefde bewees. Dat was de machtige drijfveer, die in hem werkte. En er kwam nog iets anders bij. Wij zeiden, dat „Heer" niet slechts bezitsrecht maar ook *Autoriteit* in zich sloot. Oncken had als grond voor zijn geloof en geloofsleer eene van God ontvangene openbaring in handen; hij erkende het Nieuwe Testament als zijne autoriteit, als de eenige bron van Christelijke waarheid en orde, als het richtsnoer voor zijn leven. Het was voor hem de proefsteen van het ware en het valsche. Of dit of dat naar Gods wil was, dat moest uit dit boek blijken. De traditie volgen, en voor onfeilbare waarheid houden, wat de Kerkvaders vaststelden, dat ware hoogverraad aan zijn „één Heer," dat ware een knak in het „één Geloof" geweest. Zoo vorschte hij dan in het Woord Gods om den wil des Heeren beter te kennen in alle deelen en na te volgen. Door dit zoeken in de Schrift kwam hij tot de overtuiging dat de kinderdoop *) geen grond in de Schrift had, en de doop der geloovigen de eenige bijbelsche doop was.

Wij zagen heden nog de twee trappen hoog gelegene schoenmakerswerkplaats, waar eenige geloovigen plachten te vergaderen om met elkander het Woord Gods, in 't bijzonder de Handelingen met betrekking tot dit punt te onderzoeken. Daar kwamen zij tot het besluit, dat zij niet konden inzien vanwaar de kinderdoop kwam, maar het was duidelijk dat hij in den bijbel niet te vinden was.

Zij lazen in de Schrift van „één doop," en het is ons begrijpelijk, dat zij alle bijbelplaatsen welke op den doop betrekking hebben, zorgvuldig overwogen om tot klaarheid over dien „éénen doop" te komen. Wij kunnen ons voorstellen, hoe Oncken den doop van Johannes onderzocht, en alhoewel hij daarin overeenkomst met den christelijken doop vond, moest hij erkennen, dat hij slechts een inleidend karakter had, en geenszins die „ééne doop" kon zijn. Wij weten, dat vele Christenen om dit punt zoeken heen te gaan, en zich daarmede tevreden stellen, dat de Christusdoop hoofdzaak en de Waterdoop bijzaak is.

Maar, mijne vrienden, moet gij het niet erkennen, wanneer gij onbevooroordeeld de H Schrift leest, dat het hier werkelijk om eenen Waterdoop gaat, welken de Heere allen bevolen heeft die in Hem gelooven en Hem liefhebben? Vindt ook gij niet, dat de Apostelen het bevel des Heeren zoo verstonden, dat zij eerst discipelen maken en ze dan doopen zouden, en dat zij ook naar deze opgave handelden? Vindt ook gij niet, dat slechts de doop, als onderdompeling in water, waarheden weergeven kan, die de Heere door zijne verordening wil hebben weergegeven, en dat dit de groote waarheden van ons geloof zijn: de dood, de begrafenisen de opstanding van onzen Heere Jezus Chritus? — Gij geeft toe, dat de doop een teeken is, dat iets te beteekenen heeft, en dat hij geen teeken meer is, wanneer hij niets meer te beteekenen heeft. Gij moet toegeven, dat de onderdompeling het groote feit van onze verlossing van den dood, het feit van een groote en volkomen rechtvaardigmaking van den dood voorstelt, dat Christvs bloed de ziel reinigt, gelijk het water het lichaam reinigt. En zoudt gij bij verder onderzoek in het woord des Heeren niet vinden, dat juist deze, door den Heer getroffene verordening de verplichting der kinderen Gods voorstelt, het oude af te sterven, om in een nieuw leven te wandelen, en om zich naar ziel, geest en lichaam aan den drieëenigen God over te geven? Genoeg, bij Oncken kwam onder den invloed des H. Geestes de overtuiging, dat hij nog niet gedoopt was; dat het bevel des Heeren nog aan hem moest worden vervuld; en wat eerst overtuiging was, werd nu gewetenszaak; hij kon niet rusten totdat het hem mogelijk was geworden den Heere gehoorzaam te zijn, en hem ook in den doop te volgen.

(Slot volgt.)

*) Lees: Kinderbesprenging. (VERT.)

INGEZONDEN.

Potgietershoop bij Piet Retief,

Transvaal, Z. Afrik. Republiek.

(Slot.)

Waarde Redactie van „De Christen,"

Ziehier de rede van den President bij Ladysmith: „Broeders Afrikaners! *Ik verheug mij hartelijk U allen hier te mogen ontmoeten onder de wapenen*

ADONIRAM JUDSON.

EEN APOSTEL ONDER DE BIRMANEN.

11.

VIERDE HOOFDSTUK.

Birma en het Boeddhisme.

Birma wordt door drie zuidwaarts vloeiende rivieren doorstroomd, de Irawaddi, de Sittang en de Salwen. De grootste is de Irawaddi, die tot Bhamo, 1260 kilometer van zijne monding, voor stoomschepen bevaarbaar is. Het land bestaat uit deze drie stroomdalen, en de bergketens, welke dezelve begrenzen. In het zuiden vindt men breede lange velden, die gedurende een deel des jaars overstroomd zijn; hierop volgen hoogvlakten, dan heuvelrijen en eindelijk, in het noordelijk deel, dichte wouden, hooge bergen en grootsche dalen, door dewelke de rivieren ruischen. Het zuidelijk gedeelte van Birma dankt zijne vruchtbaarheid, evenals Egypte, aan overstroomingen.

Het noordelijk gedeelte van Birma is rijk aan natuurschoonheden. Op sommige plaatsen storten de stroomen van 50—100 voet naar omlaag, terwijl zij op andere plaatsen diepe, rustige watervlakten vormen. Het landschap is overal met lieve bloempjes getooid.

De huisdieren van Birma zijn ossen, buffels, paarden en geiten. De paarden zijn klein en worden slechts tot rijden, niet als lastdieren gebruikt. De hond wordt niet als huisdier beschouwd, maar loopt wild rond, gelijk in andere oostersche landen. Als wilde dieren vindt men er apen, olifanten, rhinocerossen, tijgers, luipaarden, herten en wilde katten. De olifant wordt getemd en als rijdier gebruikt. De witte olifant wordt bijzonder hoog geschat. Zulk een wordt ook aan het hof gehouden als beeld der koninklijke waardigheid. Ook de titel des konings luidt: „Heer van den witten olifant."

De inwoners van Birma behooren tot het Mongoolsche ras. Zij zijn sterk, werkzaam en welgevormd. In den tijd, toen Judson daar aankwam, was de bevolking van zes tot acht millioen. Daarbij behooren echter ook, behalve de Birmanen, nog eenige onderworpene volkeren, b.v. de Karenen en Shans, halfwilde volken, die verstrooid in dorpen aan de bergstroomen leven. Wellicht zijn zij de oorspronkelijke bewoners, die voorheen door de Birmanen tot onderwerping zijn gebracht. In taal en gewoonten zijn zij van de Birmanen onderscheiden.

De Birmanen zijn vroolijke menschen, die zich gemakkelijk over een ongeluk kunnen heenzetten. Zonder veel vaderlandsliefde zijn zij toch aan hunnen geboortegrond en bijzonder aan hunne familiën gehecht. Vrij van de kastenvooroordeelen zijn zij spoedig eigen met vreemden en onderwerpen zij zich spoedig aan de leiding van een Europeaan. In hunne werkzaamheid ontbreekt de volharding; in hun spreken zijn zij tot overdrijving geneigd.

De bodem is zeer vruchtbaar, en verschaft alles wat tot voedsel, kleeding en sieraad behoort. De hoofdvoortbrengselen zijn: Rijst, maïs, boekweit, boomwol en indigo. Het bamboes levert bouwmateriaal voor huizen en de Thekawouden hout voor den scheepsbouw. Ook aan mineralen is Birma rijk; ijzer, tin, zilver, goud, barnsteen, zwavel, petroleum enz., wordt er gevonden. Toch bestond er, toen Judson aankwam, geene bijzondere handel. Zij waren van meening dat de uitvoer tot verarming van het land zoude medewerken. De regeering verbood streng iederen uitvoer, behalve dien van het goedkoope Thekahout. Goud, zilver en edelgesteente mochten niet worden uitgevoerd, om het land niet te verarmen. De eenige noemenswaardige handel was die met China. De Chineesche karavanen brachten zijde, en outvingen daarvoor boomwol.

Wegens dien geringen handel was de scheepvaart hun bijna geheel onbekend. Er waren geene groote zaken, want deze vorderden veel kapitaal en niemand kon zeker zijn, dat zijn rijkkom hem niet door de regeering ontnomen werd. De meesten hielden zich dan ook met landbouw bezig.

De regeering in Birma was despotisch, maar dat is nu door de Engelsche regeering afgeschaft. De koning had de hoogste macht over het leven en het eigendom van elk onderdaan. Hij kon hun eigendom wegnemen, hen gevangen zetten, martelen en dooden naar zijn welbehagen. De eenigste matiging was slechts de vrees voor een opstand. Een Engelsch schrijver verhaalt, dat eens op het bevel des konings een hooge waardigheidsbekleeder op den grond werd gelegd, met een zwaar gewicht op de borst, en dat hij zoo in de zon moest blijven liggen. Naderhand werd hij weder in zijne hoog ambt beroepen. Er waren weliswaar twee Staatsraden, maar deze konden niets uitrichten daar zij door den koning werden gekozen, en zij elk oogenblik konden worden afgezet, ja, zelfs gedood.

(Wordt vervolgd.)

voor de zaak van Z.-Afrika. Immers onze groote strijd is niet die van de Z.-A.R. of van den Vrijstaat, maar van gansch Z.-A. Het is een reuzenstrijd, dien wij niet kunnen strijden in eigen kracht en dien wij ook niet hebben gewild, maar wij hebben dien strijd aanvaard, daartoe gedwongen door Groot-Brittanje. Ik durf hier als in tegenwoordigheid van den Allerhoogste te betuigen: Als het van ons had afgehangen, dan zou de vrede bewaard zijn gebleven; maar Brittanje zucht naar Afrikaner bloed. Bij verschillende plekken heeft Engeland reeds het dooreengemengde bloed van Transvalers en Vrijstaters gedronken, het bloed dat als van één volk Z.-Afrika's grond heeft gedrenkt. Maar Brittanje wil nog meer Afrikaner bloed en het schijnt of het zich daaraan zat wil drinken. Heeft niet de mond van Z. E. de Britsche Commissaris te Kaapstad het gezegd, dat het Afrikanerdom moet worden neergeworpen? Dat is het einddoel van dezen rechtvaardigen strijd! Maar Broeders, de Heer zal nooit toelaten, dat Brittanje de Afrikaanders zal neerdrukken in de aarde. Daarom mijn broeders, Transvalers, Vrijstaters, Afrikaners, staat in de vrijheid, die God u heeft geschonken en doet het zware werk u op de hand gelegd met blijmoedigheid en vertrouwen. Bedenkt, dat het nu niet alleen is een strijd om de onafhankelijkheid, maar voor ons leven, voor het lot van ons geslacht. Gedenkt het woord door onzen grijzen staatsman, Paul Kruger, ons voorgehouden: „Die zijn leven wil behouden zal het verliezen; maar die zijn leven wil verliezen, die zal het behouden." Daarom staat in uwe posities, en laat u door de menigte onzer vijanden niet verschrikken. Bedenkt het wel, de man die zijne positie verlaat op een hachelijk oogenblik en dus zijn leven liever wil behouden dan voor de groote zaak onzer vrijheid te staan, zal niet alleen zijn eigen leven verliezen, maar hij zal ook de vreeselijke oorzaak zijn dat zijn broeders vallen. Laat daar ook niet onder u gezegd worden: Dit hebben de Transvalers gedaan en dat de Vrijstaters; wij staan immers als een volk, als Afrikaners, tegenover den vijand van ons Afrikaner geslacht. De God onzer vaderen helpt ons zoo zichtbaar. Hij is aan onze zijde. Laat ons dan niet vluchten, hoe groot het doodsgevaar ook worden moge, maar laat ons bedenken dat zoo min de Heere brood geeft aan den luiaard zonder arbeid, zoo min zal Hij ons de onafhankelijkheid geven zonder zwaren strijd. Zouden wij den strijd opgeven? Het bloed van de wijzen en zoo velen onzer vaders en broeders roept uit dezen Natalschen grond ons toe: Zonen van Z.-A., strijdt voor de vrijheid van uw geslacht. God, onze God is uwe hulpe en met die hulp zult gij zekerlijk overwinnen! Broeders, als wij op God blijven vertrouwen zooals onze vaders deden, geen nood dan! Stervende desnoods zullen wij toch overwinnen! En dan nog, Broeders! laat de vijand rooven en buitmaken op de wijze der Barbaren, maar gij, bezoedelt uwe handen niet. De Heer kan geen welgevallen daaraan hebben en zou zijne hand van ons kunnen aftrekken. Strijdt als Christenen en wij zullen zekerlijk overwinnen. Laat ons dan niets doen wat wij weten, dat onzen God niet welgevallig kan zijn, maar laat ons vaststaan in de vrijheid ons alreeds geschonken, en Hij de Almachtige zegene onze pogingen voor de vrijheid van gansch Zuid-Afrika." Dat is mannentaal! Hierna onderhield de President zich op de meest joviale wijze met zijne burgers.

Heerlijk schouwspel, het Hoofd van den Staat niets anders dan de eerste Burger onder zijne medeburgers.

Ook ziet men bij Volksrust en op weg naar Ladysmith dikwijls treinen met gevangenen. Zoo zag mijn broer een trein met bijna 200 gevangenen en 3 officieren te Dundee van den slag van Tugela op 24 Januari en volgende dagen, zijnde de bestorming van den Vechtkop. Geheel Natal is verwoest. Overal waar men langs komt, ziet men opengebroken huizen, leeggeplunderde winkels, bloedplekken op verschillende plaatsen en hier en daar rechtop staande klippen (steenen) als teeken dat daar de graven zijn. Den 28sten Jan. was mijn broer te Elandslaagte en zag weer een troepje gevangenen naar Pretoria vervoeren. Hierbij was ook een officier, de eenig overgeblevene van al de officieren van het Lancaster Regiment. Hij had de knieën door zijn broek en deze met blauw garen toegenaaid. Ook de soldaten zagen er zeer smerig uit; deze waren in den slag bij de Tugela op 25 Jan. gevangen genomen. Op dit slagveld vond men nog een belangrijk papiertje. Het was een Veldorder. Ziehier de officieele tekst:

„Veldorder van Sir Redvers Buller.

Moet voorgelezen worden aan alle soldaten en officieren, wier aandacht daarop moet worden gevestigd.

Algemeene order Springfield, 12 Jan. 1900.

De krijgsmacht te velde trekt op ter ontzet van Ladysmith. Onze kameraden hebben zich, ofschoon omringd door een grootere macht, 10 weken lang dapper verdedigd. De bevelvoerende Generaal weet dat iedereen gevoelt zooals hij. Wij moeten winnen. Wij zullen op fellen tegenstand van een knappen gewetenloozen vijand stuiten. Laat niemand bedrogen worden door een witte vlag. Die vlag beteekent niets, tenzij de krijgsmacht, die haar toont alle wapens neerwerpt en de handen tegelijkertijd opsteekt. Als de vijand kan, zal hij ons trachten te misleiden met valsche bevelen en valsche trompetsignalen. Ieder moet goed opletten zoodat wij niet bedrogen worden. Laat er bovenal niet geaarzeld worden als er plotseling van nabij geschoten wordt. Wendt u niet af, doch loopt er tegen in. Dat is de weg der overwinning en veiligheid voor onze kameraden. Een terugtocht is altijd noodlottig. Het eenige dat de vijand onmogelijk kan uithouden is een gevecht op korten afstand. Wij vechten voor onze vlag tegen een vijand die ons den oorlog heeft opgedrongen(!) met de slechtste en laagste beweegredenen, door verraad, samenzwering en bedrog. Laat ons gedrag de goede zaak waardig zijn!"

Het is onnoodig iets over deze lastertaal te zeggen. Welk een onderscheid met de rede van President Steyn! Den 29sten Jan. vertrok mijn broer van Elandslaagte met een trollie naar den Bulwanaberg bij Ladysmith en sloot zich bij het Wakkerstroomlager aan. De Bulwanaberg is een hooge, steile berg vol met klippen, waarop dit lager zijne positie heeft. Van dezen berg kan men Ladysmith duidelijk zien, alsook de Eng. kampen, barakken, het hospitaal enz.

Er zijn meer dan 50 kanonnen bij Ladysmith, doch alleen uit een paar groote kanonnen wordt de stad beschoten. De Hollander Meijer, dezelfde die de 2 ponten over de Tugela gemaakt heeft, is nu bezig de Kliprivier op te dammen om Ladysmith onder te laten loopen, opdat de Engelschen zullen uitkruipen en onder schot zullen komen.

Meer dan 1500 Kaffers werken daaraan al ruim een maand. Gelukt dit, dan zal Ladysmith zich moeten overgeven. Niet lang was mijn broer daar. Den 2den Febr. ontving ik een telegram dat hij naar Colenso vertrok. Daar had 5 Febr. een groote slag plaats die tot 7 Febr. duurde. Mijn broer schrijft: De bommen vielen als hagelsteenen op ons neer. Ik was onder aan den berg met een trollie met goed en ammunitie en moest den berg op, waar de onzen vochten. 't Was Maandag om 10 uur toen de ballon opkwam en wij onmiddellijk order ontvingen terug te keeren. Wij waren nog niet den nek uit (een weg tusschen 2 bergtoppen) of piff, daar vloog ons een bom voorbij en nog geen half uur waren wij den nek uit of het stof van de bommen woei daar huizen hoog. Hier had dan ook 't vreeselijke gevecht plaats, waarin de onzen ten slotte toch overwinnaars bleven. In 't officieele telegram van 8 Febr. wordt ons nog 't volgende medegedeeld van de menschlievende Engelschen: Op den veroverden kop vonden wij onze 22 dooden nog onbegraven, terwijl 7 onzer gewonden van het gevecht van Maandag heden nacht op den kop werden gevonden en weggedragen, die aldaar sedert dien dag geheel zonder water en voedsel tot heden hadden gelegen, zonder dat de barbaarsche vijand hun eenige hulp had verleend. (Drie dagen en 3 nachten hadden onze gewonden daar gelegen). Zoo handelt het Christelijke Engeland als beschaafde natie tegenover de Boeren, aan wie zij beschaafdheid willen leeren. Gelukkig dat de Boeren getoond hebben, dat zij in beschaafdheid en menschlievendheid geen lesjes behoeven te ontvangen maar deze wel kunnen geven.

Voor dit maal moet ik eindigen; ben ik in de gelegenheid, dan hoop ik later nog wel eens iets meer mede te deelen, om het dan weder door middel van Uw blad onder de oogen mijner Vrienden en bekenden te brengen.

Met vele groeten t.t.

N. Jac. ZERBST.

EEN EN ANDER.

*** **J. A. Rockefeller** stelt veel belang in de Amerikaansche Universiteiten. Voor eenigen tijd beloofde hij aan de Universiteit te Chicago vier millioen achthonderdduizend gulden (f 4.800.000), wanneer men tegen den 31 Mei van dit jaar dezelfde som zoude samenbrengen. Deze voorwaarde is nu, met inspanning van alle krachten, vervuld. Er werd niet alleen geld, maar ook land geschonken. Voor het laatste hoopt men nog 1½ millioen gulden meer te bekomen. Nu heeft Rockefeller het theologische instituut te Newton (Mass.) 360.000 gulden onder dezelfde voorwaarden aangeboden. Natuurlijk werd het aanbod zeer dankbaar aangenomen.

*** **Stöckers veldtocht tegen het spiritisme.** Het is bijna ongeloofelijk wat de hofprediker Stöcker van het spiritisme vertelt. In Berlijn moeten niet minder dan 600 mediums en 60.000 aanhangers van het spiritisme zijn. Velen maken er een soort sport van. Het is nu eenmaal iets nieuws, iets griezeligs, en daar houden zij van, dewijl hun verslapte zenuwen in de gewone vermakelijkheden geen lust meer hebben. De meerderheid ziet in het spiritisme een nieuwe soort van doodenbezwering. En wat vraagt men, en wat zijn de antwoorden van die „geesten?" Zoowel de vragen als de antwoorden zijn meest van een dwazen aard. Wie bedrogen wil zijn, vindt altijd personen bereid, die hem willen bedriegen.

„Der Wahrheitszeuge."

*** Mevrouw Spurgeon heeft op den 12 Febr. j.l. eene operatie moeten ondergaan. De artsen meenen daarmede de oorzaak eener oude kwaal te hebben weggenomen. De operatie is goed gelukt, en de in zoovele kringen der christenen hooggeëerde vrouw is merkbaar herstellende. — Ook haar oudste zoon, Charles Spurgeon, de Baptisten Predikant in South street, London, is geruimen tijd ziek geweest; na zijne herstelling mocht hij bij zijne thuiskomst met vreugde de hand der christelijke gemeenschap reiken aan zijne twee dochters, Dorothea en Grace Susie, die pas voor zijne ziekte door den doop der Gemeente waren toegevoegd.

Den 8sten. Februari hield de Tabernakel-gemeente (die van wijlen C. H. Spurgeon), die thans door zijn jongsten zoon, Thomas Spurgeon, bediend wordt, hare jaarvergadering.

Uit het jaarverslag bleek, dat de Gemeente thans 3861 leden telt, en 23 stations bearbeidt, waar 7480 zitplaatsen beschikbaar gesteld worden. Op 25 Zondagsscholen worden 8681 kinderen onderwezen door 671 onderwijzers. Voor het fonds voor den herbouw van den Tabernakel ontbreekt nog f 52800, welke som niet zoo erg veel bezwaar oplevert, als men in acht neemt wat de Gemeente haren leeraar op zijn verjaardag kon aanbieden, n.l. een som van f 8400.

N. v. B.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Hoewel de menschen gedurig klaagden over een bijzonder koud voorjaar, heeft 't toch reeds geonweerd en is de bliksem te Eefde (Gelderland), in een molen en te Ruurlo in eene hoeve geslagen, welke laatste een prooi der vlammen werd met al wat er in was, uitgezonderd de bewoners, die nog juist den tijd hadden een paard en een koe te redden. Ook werd de bliksemafleider der R. K. kerk te Zutphen getroffen die gloeiend rood stond: er werd echter geen schade aangericht.

Onder de menschen onweert 't altijd maar door, hetgeen vrij wat meer schade aanricht, hoewel ieder zijne eigene belangen meent te bevorderen. Zoo duurt bijv. de werkstaking der drukkersgezellen in Amsterdam nog maar steeds voort, omdat de patroons niet van plan zijn hunne eischen in te willigen noch in overleg te treden zoolang niet vooraf de werklieden op den ouden voet aan 't werk gaan, dewijl de stakers geen genoegzaam tijd gegund hebben aan de patroons om de eischen te overwegen. Als dat maar niet gaat zooals 't spreekwoord zegt: „Die 't onderste uit de kan wil hebben, krijgt 't deksel op den neus."

In Groningen althans maken de sigarenmakers deze bittere ervaring, daar de patroons machines hebben aangeschaft, die even als eene naaimachine door een persoon bestuurd worden, 6000 sigaren leveren per week en dan netjes afgewerkt, zoodat ze 't onwillige werkvolk niet meer noodig hebben dat nu genoodzaakt is naar elders te gaan, of iets anders te zoeken.

De ex-predikant Barger, van wien gemeld werd, dat hij krank was, is in de strafgevangenis te Leeuwarden overleden. Moge hij bij den hemelschen Rechter genade gezocht en gevonden hebben, dan is zijn lijden nu geeindigd.

H. Majesteit Wilhelmina en Hare Moeder bevinden zich in Arolsen, waar zij de vorige week de huwelijksvoltrekking bijwoonden van den erfgraaf Alexander zu Erbach-Schoenberg met prinses Elisabeth zu Waldeck und Pyrmont.

België. De schutterij te Antwerpen schijnt ook nog niet te weten, dat men de overheid onderdanig behoort te zijn. Toen zij kort geleden op een warmen dag oefeningen moesten maken, verlangden zij den mantel te mogen afleggen, hetgeen niet kon worden toegestaan, wijl de minister

't dragen daarvan tot 1 Mei voorschrijft. Nadat zij gedurende de oefeningen op ondubbelzinnige wijze hunne ontevredenheid hierover hebben lucht gegeven, trokken zij door de straten met 't geweer op den schouder de Marseillaise zingende en scheldende op den Koning. Dat scheen dus niet te warm te maken. Men vraagt zich af of zulke menschen ook Christenen zijn, die misschien de gewapende macht wel afgeschaft wilden zien en door hunne handelingen 't voortbestaan noodzakelijk maken.

Een Belgische werkster is op de manier van Jack the Ripper vermoord gevonden. Als vermoedelijke dader is een landlooper gevat.

Duitschland. Bij Zellhauze in Hessen heeft een zware boschbrand gewoed over eene oppervlakte van 150 Hessische morgen land, die eene schade aanrichtte van 60.000 mark. — De feesten ter gelegenheid der meerderjarigheid van den oudsten zoon des Keizers zijn te Berlijn in vollen gang. Ook de oude Keizer Frans Jozef van Oostenrijk is daar aanwezig en werd door Keizer Wilhelm zeer hartelijk ontvangen, die o. a. zeide, dat hij die vriendschap als 't hoogste geschenk bij deze gelegenheid waardeerde als een blijk van de vastheid van 't verbond, dat de oude Keizer Frans Jozef eens met Wilhelms grootvader had gesloten.

Frankrijk. De Parijsche tentoonstelling heeft reeds hare offers geëischt. Een ingestorte brug doodde er velen en ook vielen vier decoratieschilders met een stelling naar beneden, waarvan drie onmiddelijk dood waren en de andere levensgevaarlijk gewond.

Naar vermeld wordt zal de Tsaar van Rusland die tentoonstelling niet met een bezoek vereeren. Of hij soms bevreesd is, dat ook hem daar een gevaar kon dreigen?

Portugal denkt ook nog niet aan ontwapening, want de regeering heeft in eene Vorstenrijksche wapenfabriek 70.000 repeteergeweren besteld. Of dat soms in verband staat met de Beira-questie waarover velen nog niet recht tevreden zijn, n.l. dat Portugal aan Engeland vergund troepen naar Transvaal over Portugeessch gebied te vervoeren, wat als schending der neutraliteit beschouwd wordt.

Engeland—Zuid-Afrika. Omtrent den oorlog is nog weinig nieuws mede te deelen, omdat er geen belangrijke gevechten hebben plaats gehad. De Boeren hebben het plan van Lord Roberts weten te verhinderen, n.l. dat hij 1 Mei voor de poorten van Pretoria zou staan, maar nu is hij dan toch met den opmarsch een aanvang begonnen te maken en heeft 't eenige uren noordelijker dan Bloemfontein gelegene Brandfort bezet, zonder veel tegenstand bij de Boeren te ondervinden, die zeker volgens hunne gewone tactiek 't terrein niet gunstig ziende voor een veldslag zonder groote verliezen, verder naar 't noorden zijn teruggetrokken, waar 't land steeds bergachtiger wordt en de Boeren dus beter thuis zullen zijn. Een groot voordeel wordt dit niet voor de Engelschen beschouwd te zijn, omdat meer zuidelijk bij Thabanchu ook nog altijd Boeren zijn, waarmee de Engelschen te rekenen hebben. Ook moet er in de buurt van Brandfort reeds gevochten zijn en niet zonder succes voor de Boeren, want de Engelschen werden teruggedreven naar hunne verschansingen en lieten 17 gevangenen achter, hoewel de Boeren slechts met 250 man tegen 1200 Engelschen stonden. Wel een bewijs dat 't den Engelschen nog niet gemakkelijk vallen zal om zoo spoedig Pretoria te bereiken. De Engelschen hechten evenwel nog al eenige waarde aan deze bezetting van Brandfort en denken nu al, dat de Boeren in Pretoria geen ernstigen tegenstand zullen bieden.

S. K. K.

VARIA.

VERTROUWEN EN BERUSTEN.

Eene dame, die een bezoek bracht aan een doofstommeninstituut, werd door den directeur verzocht, eene vraag op het bord te schrijven, om over de verstandelijke ontwikkeling der kinderen te kunnen oordeelen. Gedachteloos schreef de bezoekster: „Waarom zijt gij doof en stom, terwijl ik hooren en spreken kan?" — Aanstonds kwam er een aardig, snugger kereltje naar het bord, en zonder zich te bedenken schreef hij er dit antwoord onder: „Ja, Vader, want alzoo is geweest het welbehagen voor U."

Wat zou ons het leven in vele opzichten gemakkelijker worden, indien wij kinderlijk genoeg waren, om onder zoovele levensvragen, die zich telkens opdoen, en waarmede wij het waarlijk moeielijk genoeg kunnen hebben, datzelfde antwoord te plaatsen.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van C. V., Haarlem, f 6.21.
N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending.

Uit de Zendingskas der Gem. Stadskanaal voor de Congo-zending f 18; voor de Noord-Afrika-zending f 18.

In antwoord op de vraag: „Hoe nu verder?"
Als boven f 20. N. v. BEEK.

Voor den Uniecent.

Ontvangen van br. M. te Amsterdam f 2.50.

Voor het Studiefonds.

Als boven f 5; van de Gemeente Amsterdam f 7.05½. F. J. v. MEERLOO.

ADVERTENTIEN.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 14—20 Mei.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: Het zaad is het Woord Gods. Luk. 8 : 11.

Maandag 14 Mei. Matth. 13 : 1—9. Gelijkenis van den Zaaier. Denkt na over den zaaier, het zaaien, het zaad, den grond, de bereiding, het goede zaad aan den weg, op het steenachtige, onder de doornen, op het goede land.

Dinsdag 15 Mei. Matth. 13 : 10—17. Gelijkenissen: Waarom? — Zijne hoorders waren zijne vijanden die alles verdraaiden, wat Hij zeide; het volk, dat geheel andere verwachtingen van den Messias had, en zijne discipelen, welke ook veel eerst later verstonden. Eene gelijkenis echter is ook een korreltje, dat te zijner tijd opschiet.

Woensdag 16 Mei. Matth. 13 : 18, 23. Uitlegging der gelijkenis. De grond is het menschelijk hart. De vastgetredene grond kan zacht, de steenachtige gereinigd en de doornen kunnen worden uitgeroeid.

Donderdag 17 Mei. Hand. 14 : 8—20. Aan den weg gezaaid. Door de heidensche vooroordeelen waren de harten menigmaal zoo vast getreden, dat het zaad bovenop liggen bleef.

Vrijdag 18 Mei. Joh. 6 : 59—66. Geene wortels. Hun gevoel was bewogen, maar Jezus' woord had hun wil en karakter niet veranderd, derhalve verlieten zij den Heer.

Zaterdag 19 Mei. Hand. 2 : 37—47. Goed land. Gods Heilige Geest werkte zondenkennis, berouw, en zinsverandering. Het goede zaad bracht honderdvoudige vrucht.

Zondag 20 Mei Joh. 15 : 1—8. Veel vrucht. Niet de rank, noch het land zijn verantwoordelijk voor wat ze zijn, maar wij zijn verantwoordelijk, en wij kunnen ons voor Christus verklaren, en in vereeniging met Hem vruchtdragend worden.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV : 9.

No. 682 DONDERDAG 17 Mei 1900. 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI : 16.

Abonnementsprijs :
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs :
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

De 65ste Psalm,

door J. J. L. TEN KATE.

III.

Gij, Heer! hebt onze aarde
Bezocht en gedrenkt,
Almachte! die zegen
En overvloed schenkt!

Weer huppelen de beekjes
Met lustigen zwier,
Weer bruischen de golven
Der heilge Rivier!

Weer groeit in de halmen
Het levende brood :
Bereid hebt Gij de akkers,
Bevruchtend hun schoot,

De voren verfrisschend,
Verweekend de kluit,
En gietend bij stralen
Uw regenwolk uit!

De bloesems, de vruchten,
Verdringen elkaar :
Zoo rijpt Gij 't gezaaide!
Zoo kroont Gij uw jaar!

Alom waar Uw donder
Gerold heeft, o Heer!
Daar droop langs zijn sporen
Uw overvloed neêr.

De dalen herleven,
Met zegen bestrooid ;
Alom zijn de heuvlen
In feestdosch getooid ;

Alom zijn de velden
Met kudden bekleed,
De dalen met koren,
Goudgolvend tapeet!

't Voelt alles Uw liefde,
Die alles doordringt!
Omhoog en beneden,
't Juicht alles en zingt!

Één Heer, één geloof, één doop.

(Ef. 4 : 5.)

(Slot.)

Het was een zalige dag, toen na lang wachten de dienaar des Heeren kwam, om Oncken en zes andere geloovigen den 22 April 1834 in Christus dood te begraven. Geen wonder, dat hij, die onder de leiding des Heeren, eene zoo gewichtige waarheid had ontdekt, welker bijbelsche zin in Duitschland in vergetelheid was geraakt, ook het derde woord: „Eén doop" op zijn banier schreef, en opnieuw zijn plicht inzag, der wereld gestorven te zijn en in Christus te leven; en dat hij Gods bevel aan hem duidelijk inzag: naast het geloof aan één Heer, ook de waarheid des doops te prediken, en de geloovig gewordenen op te vorderen, zich ook aan het bevel des Heeren te onderwerpen.

Had hij reeds vroeger in zijnen werkkring veel tegenstand ondervonden, toen hij echter begon de geheele waarheid te belijden, gevoelde hij de macht des boozen eerst recht. Nu zou het ook bewezen worden, of de aangenomen waarheden in zijn leven en werken waren doorgedrongen. Velen, die tot nu toe met hem één weg bewandeld hadden, verlieten hem, ja, keerden zich zelfs tegen hem om hem te bestrijden. Zou het geloof, dat den éénen Heer en den éénen doop aangenomen heeft, het geweld kunnen verdragen, dat het nu werd aangedaan?

De echtheid van zijne leuze werd weldra hard beproefd. Wie kan het uitspreken, wat er in de woorden „vervolging, bedreiging, gevangenschap, verbeurdverklaring" ligt! Welke beproevingen overkwamen hem niet, om hem in zijnen arbeid te doen wankelen. Het zoude mij niet verwonderd hebben, wanneer hij, de vele vervolgingen moede, voor de sterke verzoeking, zonder kosten met de familie naar Amerika te mogen gaan, bezweken was, en was heengegaan. Doch wat was dan van het werk gekomen dat de Heere hem had te doen gegeven? En hoe machtig moest bij dit alles het eigen en huiselijk leed op hem inwerken. Welk een zelfbeheersching kostte het, in de gevangenis van de zware ziekte van zijn geliefd dochtertje te hooren, en toch liever in de gevangenis te blijven, dan de belofte te geven voortaan te zwijgen. Welk een zelfoverwinning, toen hij eenigen tijd later zijne geliefde vrouw afgemat aan het ziekbed van het met den dood worstelende kind moest laten, om elders eene zending uit te voeren, om bij zijn terugkeer te hooren, dat de koele aarde reeds het lijkje bedekte! Welk een beproeving, zijne werkzaamheden een tijdlang te moeten uitstellen, omdat hij zelf ziek was, juist toen het hem zoo noodig voorkwam te moeten werken, en zijne dierbare levensgezellin na een hoogst smartelijk lijden van meerdere jaren te moeten verliezen!

Doch trots dat alles — de beginselen waren echt, en zij doorstonden de vuurproeven, waar aan zij werden onderworpen. Het waren als 't ware wetten, welke hem geheel beheerschten. En de Heer, dien hij hartelijk liefhad, sterkte hem wonderbaar. In de gevangenis was de Heere bij hem, en had hij uren van zalige gemeenschap, welke hem boven alles lief waren. En welken troost bekwam hij niet uit dat Woord waaruit hij zijne waarheden geput had? Ik weet, dat hij eenmaal meende, alleen in zijn studeerkamer te zijn, en niet bemerkte dat iemand binnentrad, terwijl hij in den bijbel las; en dat hij de hand op den bijbel legde, en uitriep: „Het is toch alles kostelijke waarheid!" Wie zoo staat, wien zoo het Woord Gods tot waarheid wordt, die staat vast. En daarom liet Oncken zich door den hem vijandig gezinden Vorst der duisternis niets influisteren, maar hield zich aan Hem, dien hij niet zag, als zag hij Hem. Daarom stond het bij hem vast, dat hij niets kon toegeven, *niets.* Deze beginselen waren echt.

Het is onnoodig nog eens daarop te wijzen, wat Oncken, of beter, wat de Heere door Oncken gedaan heeft. De Duitsche belijders van het Baptistisch geloof, over alle landen verspreid, en de scharen der zaligen die met hem en zijne wakkere medehelpers, voor den troon het bloed des Lams lofzingen, zijn er de bewijzen van.

Ik heb getracht te toonen hoe de spreuk van onzen voorstrijder, zich als een krachtig beginsel openbaarde in zijn daden- en zegenrijk leven. Nu is Oncken reeds sedert 16 jaar niet meer, G. W. Lehmann en J. Köbner, zijne intieme vrienden en medearbeiders, zijn niet meer. Zij werden spoedig na elkander van de kampplaats geroepen. Vele dierbare medestrijders zijn reeds van de plaats van hunnen arbeid geroepen en wachten den dag der opstanding af. Het is ons, als gevoelden wij heden weder in het bijzonder de leegte, welke door hun heengaan ontstaan is. Weldra zal ook Jakob Braun, die Oncken's rechterhand was, niet meer zijn; weldra zal ook Joseph Lehmann, die ons die heerlijke geschiedenis geschreven heeft, en Wiehler, en Jochimsen niet meer zijn. Weldra zullen wij allen niet meer zijn!

Maar geprezen zij de Heere! en geloofd zij de Rots! — de zinspreuk leeft! De eene Heer leeft en is gisteren en heden dezelfde en tot in eeuwigheid. Wat is de plicht van ons, die heden nog leven, anders dan d i e b a n i e r onzer vrienden hoog te houden? Broeders in het werk des Heeren! laat ons de groote daden Gods gedenken, zooals zij in deze dagen aan onzen geest voorbijgaan Laat ons onze voorvechters gedenken, hun einde aanschouwen, in hunne voetstappen treden en hun geloof navolgen.

Dat zullen wij slechts dan kunnen, wanneer deze gewichtige waarheden, tot welks erkentenis wij gekomen zijn, zich ook in ons als machtige beginselen betoonen. Doordringen zij zoo ons wezen, vervullen zij zoo ons denken en wenschen, dat zij als machtige krachten ons dringen om door woord en daad „Eén Heer, één geloof, één doop" te prediken!

—

„*Een Heer.*" Jezus is uw Heer. Hij heeft u met zijn bloed gekocht. Hem zijt gij onderdanig, Hem behoort alles wat gij zijt en hebt, die uw eenige, maar ook besliste Meester is.

„*Een Geloof.*" Zijt gij door het geloof aan Jezus verbonden, met Hem samengesmolten? Leeft gij door het geloof in innige gemeenschap met Christus, en ontvangt gij uit Hem al de levenskrachten benoodigd tot den strijd?

„*Een Doop.*" Is het u geen bloote vorm, geen bloot uiterlijke gehoorzaamheid? Zijt gij er niet mede tevreden, hem in de ware gedaante aan den rechten persoon bediend te zien? Is

hij voor u de ernstige verplichting, de heilige belofte, dood te zijn voor de wereld en voor u zelf, en uw leven geheel Hem te wijden, die voor u gestorven is, met wien gij zijt opgewekt om in een nieuw leven te wandelen en te werken?

O! dat toch niemand onzer daarmede tevreden zij, dat het woord: „Eén Heer, één Geloof, één doop," eens Onckens lijfspreuk was, welke nu in het harde, koude marmer op het kerkhof te lezen staat, maar mocht Gods Heilige Geest deze leuze ook in ons aller harte schrijven, opdat zij onder Zijnen invloed een beginsel in ons worde, dat ons dringt, om gelijk onze voorstrijders ter eere van onzen Hêer en Heiland te leven en te werken.

God zegene het, om Jezus wille. Amen.

AITZE.

Uit een toespraak van wijlen George Müller.

Fil. 4 : 6, 7.

„Weest in geen ding bezorgd;" dat is, weest niet bekommerd over eenig ding, geen bezorgdheid behoort bij den geloovige aangetroffen te worden. Groot, menigvuldig en verschillend moge ons lijden, onze droefenissen, onze bezwaren zijn, nochtans moet er geene bezorgdheid, onder welke omstandigheden ook, bij ons zijn, omdat wij een Vader in den hemel hebben, die almachtig is, voor Wien niets te wonderlijk is, die zijne kinderen lief heeft, evenals Hij zijn eeniggeboren zoon liefheeft, en Wiens lust en vreugde het is hen te steunen en te helpen te allen tijde en onder alle omstandigheden.

Derhalve past bekommernis niet bij de kinderen Gods, maar zij behooren acht te slaan op de vermaning ons in den tekst gegeven: „Weest in geen ding bezorgd; maar laat uwe begeerten in alles, door bidden en smeeken, met dankzegging bekend worden bij God."

Let hier bijzonder op de volgende punten:

1) **„In alles,"** dat wil zeggen niet alleen als uw huis in brand staat, niet alleen als ge een geliefden echtgenoot ziet sterven, niet alleen als gij al uwe kinderen een prooi des grafs ziet worden, maar ook de kleinste zaken van dit leven, brengt ieder ding, alles, voor God, de kleine dingen, de zeer kleine dingen, die de wereld bloote toe vallen noemt, ALLES, — levende in heilige gemeenschap met onzen hemelschen Vader en met onzen verheerlijkten Heer Jezus Christus, gedurende al den dag. En wanneer wij wakker worden in den nacht en wij als het ware door een geestelijk instinkt ons tot Hem wenden en met Hem spreken, verschillende overdenkingen en bezwaren voor Hem uitspreken in die slaaplooze uren, — welnu, zegt dan den Heere al uwe moeielijkheden in de familie, uwe dienstboden, uwen handel, uwe belijdenis of wat u ook eenigs zins moge bezwaren. Eveneens uwe vreugde en gelukkige dagen, spreeekt er over met den Heere en vraagt Hem om zijnen bijstand. Kent Hem in ALLES.

2) Door gebed en smeeking. Neemt de plaats van een bedelaar in, met diepen ernst, toegaande met een waarachtig hart, en wachtende, wachtende op God.

3) Met dankzegging. Wij behooren te allen tijde als grondbeginsel van ons bidden dankzegging te beoefenen. Als alle andere dingen zouden uitblijven, dit blijft in ieder geval aanwezig, dat Hij ons verlost heeft van het eeuwig verderf. Voorts dat Hij ons zijn dierbaar Woord, zijn eeniggeboren Zoon, zijn dierbaarste gift, — en den Heiligen Geest heeft geschonken. Zoo hebben wij altijd overvloedig reden tot dankzegging, O, houden wij dit voor oogen! En wat zal er de uitkomst van zijn?

„En de vrede Gods die alle verstand te boven gaat, zal uwe harten en uwe zinnen bewaren in Christus Jezus."

We zullen alsdan den vrede Gods hebben, en dat is zulk een groote zegen, zulk een wezenlijke zegen, zulk een heerlijke zegen, dat men hem moet ondervonden hebben, om hem te kunnen kennen. O, laat ons deze dingen ter harte nemen en wij zullen in ons volgend leven meer dan ooit God verheerlijken.

Heer! Uw waarheid kan niet wijken,
Daar Gij-zelf de Waarheid zijt;
Uwe liefde niet bezwijken,
Daar Gij-zelf de liefde zijt —
Gij, Gij zult mij alles schenken
Wat Uw heilig Woord belooft,
En in liefde aan mij gedenken;
Niets dat mij dien troost ontrooft.

Vertaald. N. v. B.

Mijn woord zal niet ledig tot mij wederkeeren.

(Uit het Fransch.)

Het is reeds een zeventigtal jaren geleden, dat twee jeugdige Engelsche dames in de groote stad Londen ijverig Bijbels verspreidden. Zij gingen van huis tot huis, en onderzochten wie een bijbel bezat, en wie niet; wie de Heilige Schrift las, of wie dat Boek der boeken wenschte te bezitten. Op eene van hare tochten kwamen zij ook in een nauw straatje, voor een onaanzienlijk huis. Een jonkman, met een innemend uiterlijk, opende de deur, en noodigde ze binnen. Zij zeiden het doel van hare komst en vroegen hem, of hij een Bijbel bezat. De jonge man zeide, dat hij in de theologie studeerde aan eene katholieke hoogeschool, en zich voorbereidde voor het priesterambt; maar een Bijbel bezat hij niet, ja, hij had er zelfs nooit een gezien. Hij las den Koran, kende Hebreeuwsch en Arabisch, maar de Bijbel was voor hem een onbekende!

— „O! lees toch ook den Bijbel," zei de jongste der beide dames.

— „Dat wil ik wel doen," antwoordde de student. Terwijl hij dit zeide, gaf hij haar een geldstuk, om het vierde gedeelte van den Bijbel te betalen. In dien tijd kon men geen Bijbel koopen voor minder dan een rijksdaalder, en, om het koopen gemakkelijk te maken, stonden deze dames wekelijksche of maandelijksche afbetalingen toe. Elke week kwamen de beide vriendinnen den jongen man bezoeken, totdat hij haar den prijs des Bijbels betaald had, welken zij hem gaven, en zeiden:

— „Onze vurige wensch en innige bede is, dat gij ijverig in dit heilig Boek leest; het overige laten wij aan God over, wij vertrouwen op de macht van Zijn woord."

Weinig tijd daarna trad de jongste der beide

Adoniram Judson.

EEN APOSTEL ONDER DE BIRMANEN.

12.

Het geheele land was in provinciën verdeeld. Over iedere provincie stond een Gouverneur of Onderkoning, door de Birmanen „Eter" genoemd. Door zijn onderhoorigen belastte hij iedere familie. Zijne beambten ontvingen een gedeelte van datgene, wat zij konden afpersen, en de rest werd met den koning gedeeld. Op deze wijze zuchtte het geheele land onder zwaren druk. De regeeringsbeambten ontvingen geen vast salaris; de hoogere beambte „at" zijne provincie; de mindere leefde van verplichte geschenken. De gerechtshoven waren door onderkruiperijen en omkooperijen verdorven. Het was gebruikelijk de getuigen te folteren. Een schuldige werd gewoonlijk onthoofd. Hij kon echter ook voor de wilde dieren geworpen, gekruisigd of langzaam doodgeslagen worden, wanneer hij niet met veel geld zijne vlucht kon bewerkstelligen. Wie kan zich de ellende voorstellen, die de landbouwers onder zulk een systeem van omkooperij en afpersing geleden hebben! Het behoeft geene bevreemding te wekken als wij aanhalen, wat een Birmaansch koning bij zijn troonsbestijging eenmaal zeide: „Ik had evengoed koning over een woestijn kunnen zijn."

De heerschende godsdienst is er het Boeddhisme, hetwelk zich hier en op het eiland Ceylon in den zuiversten vorm heeft gehandhaafd. Het Boeddhisme ontstond, zooals men weet, ongeveer 500 jaren voor Christus geboorte, en heeft door vreedzame overreding zijnen weg gevonden naar Ceylon, Birma, Siam, Thibet en China. Het is heden de godsdienst van meer dan vierhonderd millioen menschen, ongeveer het vierde deel van alle aardbewoners.

Het Boeddhisme leert, gelijk het Brahmanisme de zielsverhuizing. De ziel is eerst met den nederigsten vorm van het organische leven verbonden. Door herhaalde wedergeboorten kan eene ziel het tot de hoogte van eene spin, slang, enz. brengen, en, na langen tijd, tot mensch. Dan komt de tijd der beproeving. Naar zijn leven kan de ziel dan tot halfgod of god worden verheven, of terugkeeren tot den nederigsten vorm, om het opklimmen opnieuw te beginnen.

Wie nu het nederigste dier is, kan op een anderen tijd den hoogsten hemel regeeren, en wie nu op eenen troon zit, kan op eenen anderen tijd op eene plaats der pijniging zijn. De worm kan na verloop van tijd tot eenen voortreffelijken Boeddha worden.

Van dit geloof is het Birmaansche volk doordrongen. Eene oude vrouw, wier volwassen zoon gestorven was, meende de stem van haren zoon te herkennen in het geloei van een kalf van eene buurvrouw. Zij kocht het kalf en verpleegde het tot den dood als haar eigen kind. Wegens het geloof aan de zielsverhuizing behandelt de vrome Boeddhist de dieren zeer goed. De priesters filtreeren het water, dat zij drinken, om geen dier in te slikken. Zij hebben steeds een borstel bij zich, waarmede zij elke plaats, waar zij zich willen nederzetten, afborstelen, opdat zij geen levend schepsel doodrukken. Huxley vertelt, dat de zielevrede van een Hindoe geroofd werd, toen men hem door een microscoop aantoonde, hoevele dieren er in het water zijn, die men met het ongewapend oog niet kan zien.

Alhoewel het Brahmanisme en het Boeddhisme beiden de zielsverhuizing leeren, zijn zij toch onderscheiden in de leer van God en de ziel. Het Brahmanisme is Pantheïstisch, en het Boeddhisme atheïstisch. Volgens het Brahmanisme zijn alle zielen deelen van eene groote goddelijke ziel, van dewelke zij uitgaan en naar welke zij later terugkeeren. Het verraadt tevens een diep zondenbesef. Het Boeddhisme echter heeft geen spoor van een goddelijk wezen, en beschouwt de zonde als behoorende tot de wereld; wie zonde begaat, heeft geen schuld. Het Boeddhisme brengt ook geen dieren naar het altaar. Hun godsdienst bestaat in het doen van gebeden en het brengen van reukwerken en bloemen ter gedachtenis aan den stichter van hunnen godsdienst.

Het Brahmanisme is aristocratisch, het Boeddhisme democratisch. Het eerste is tevens de godsdienst der kasten. Het verdeelt het volk in vier klassen (kasten): Priesters, krijgslieden, kooplieden en lijfeigenen. Buitendien nog als de nederigsten de paria's of kasteloozen. Onder de kasten mag geen gezellig verkeer plaats vinden. Het Boeddisme echter verwerpt het kastensysteem. Gautama leert: „De priester is van een vrouw geboren, en dat is de kastelooze ook. Mijn wet is een wet der genade voor allen. Mijn leer is als de hemel, daar is plaats voor allen, zonder uitzondering".

De stichter van het Boeddisme heet Gautama Siddartha of Boeddha. Gautama was de familienaam, Siddartha de voornaam, en Boeddha (de Verlichte) de toenaam, dien men hem wegens zijne wijsheid gaf. Hij werd ongeveer 500 jaren vóór Christus in Kapilavastu, in de nabijheid van Benares, geboren. Zijn vader was een Indisch vorst, en regeerde over den volksstam der Sakya's. Aan Boeddha wordt eene zacht, ijverig, nadenkend en vriendelijk karakter toegeschreven. Hij werd te midden der Oostersche weelde opgevoed, maar door zijn ernstig karakter had hij weldra van de genoegens genoeg. De ellende van den landarbeider drong tot hem door, zelfs door de muren van het paleis. (Wordt vervolgd.)

zusters met den zendeling Weitbrecht in den echt, en zij vertrok met hem naar Indië, waar hij in Bengalen een gezegend arbeidsveld had. — Jaren gingen voorbij. Mevr. Weitbrecht dacht niet meer aan den jongen man, wien zij een Bijbel had verkocht, evenmin als aan zoovele anderen.

Deze was de eenige zoon van eene weduwe, even gehecht aan de Roomsche kerk als hij. Een jong Israeliet woonde bij hen in.

De jonge man heeft woord gehouden. Hij heeft de H. Schrift gelezen en herlezen, en met vrucht; want onder de gezegendevoorlichting des Heiligen Geestes is hij tot het geloof gekomen, en heeft hij met het hart de waarheid des Evangelies begrepen. Zijne moeder en de jonge jood zijn ook begonnen den Bijbel te lezen, en hebben geloofd in den Verlosser, die daarin wordt geopenbaard. Deze beide jonge lieden stelden zich nu in den dienst van God, en hun arbeid voor het heil der zielen en de bevordering van het koninkrijk Gods, is niet ijdel geweest.

Vele jaren snelden daarhenen. In 1844 kwamen Weitbrecht en echtgenoote in Engeland. Op zekeren dag begaven zij zich samen naar Londen, waar een zendeling zoude spreken over het Roomsch Katholicisme. „Ik kan er over spreken door ervaring, want ik ben zelf Roomsch geweest," zeide hij, „maar ik dank mijne bekeering aan den Bijbel, dien eene jonge dame mij heeft verschaft. Zij moet nu in Londen zijn, als ik mij niet bedrieg."

„Na de preek," vertelde mevr. Weitbrecht, „ging ik met mijn echtgenoot in de sacristie, om de hand te drukken van eenige zendingsvrienden, die mij kenden. Op 't oogenblik, dat wij daar binnentraden, kwam de prediker bij mij en zeide tot mij: „Veroorloof mij, mevrouw, u te groeten. Wij zijn oude bekenden. Het was van u, dat ik zooeven sprak." Eerst had ik moeite, den jongen student van vroeger te herkennen, en ik zeide hem dat hij zich vergiste. Maar hij noemde mij vele kleine bijzonderheden, en bracht mij zoodoende de geschiedenis van den Bijbel weer in 't geheugen terug.

Welk eene vreugde, elkander weder te zien na veertig jaren! Door de genade Gods was de jonge katholieke student een ijverig belijder en prediker van de evangelische waarheid geworden. Ik maakte ook kennis met zijne vrouw en zijne familie.

— Denham — dat was zijn naam — deelde ons met weinige woorden de verschillende levenswisselingen van deze veertig jaren mede. Op 't oogenblik van zijne bekeering heeft hij zijne theologische studiën geëindigd en is leeraar in de talen geworden. Door verschillende omstandigheden is hij met de Baptisten in aanraking gekomen en in 1840 werd hij Baptisten-prediker, maar het Baptisten Zendinggenootschap, dat van zijne taalkundige talenten gehoord had, zocht hem voor het werk der Zending te winnen, waarin het ook slaagde. Op deze wijze kwam Denham in 1844 in Indië en werkte een zekeren tijd in Calcutta, tot op het oogenblik, dat hij geroepen werd aan het hoofd te staan van het Seminarie te Sirampore, door Carey en Marshmann gesticht. Deze inrichting bloeide zoo lanig onder zijn bestuur, dat het getal leerlingen steeg tot tweehonderd. Terzelfder tijd hield hij zich ook bezig met het genootschap van Sirampore. Na een gezegenden arbeidstijd ging hij in 1856 naar Engeland terug om wat rust te nemen. Twee jaren later keerde hij naar Indië terug, maar hij kon slechts Ceylon bereiken, daar hij onderweg in October 1858 stierf aan dysenterie.

Zijne oudste dochter, Lydia Miriam, die te Calcutta met een zendeling was gehuwd, heeft eveneens eene gezegende herinnering nagelaten. Zij heeft veel gewerkt, vooral onder de zeelieden te Calcutta, en heeft hare loopbaan voleindigd in 1884.

Nu nog een enkel woord over den jongen Israëliet, die mede door het bijbellezen was opgewekt en bekeerd. Hij heette Alexander en is de eerste bisschop van Jeruzalem, de voorganger van den bisschop Gobat. Geboren uit eene Joodsche familie in de Duitsche provincie Posen, heeft hij zich in zijne jeugd naar Londen begeven. En het was dáár, gelijk wij weten, dat hij door het bijbellezen geloovig is geworden en gedoopt werd. 't Is van daar, dat hij naar Jeruzalem geroepen werd en bisschop werd. Zijne wijding had plaats den 7 Nov. 1842 en den 21 Jan. 1843 deed hij zijnen intocht te Jeruzalem, maar bekleedde deze betrekking niet lang, want hij stierf reeds in den loop van 1846. Zijn opvolger werd Samuel Gobat, zoo bekend door zijne Zendingsgeschriften over Abyssinië.

A. H.

SELA.

Dit woord wordt gedurig gebezigd in de Psalmen. Het beteekent in de muziek „rust" of „pauze." Het leven der Gemeente en dat des Christens persoonlijk, gelijkt wel wat op een Psalm, gecomponeerd en op muziek gezet door Hem, die gezalfd was met vreugdeolie boven zijne medegenooten. Zulk eene gedachte maakt dit woord vol van leerrijke waarheden.

Een *sela* of *pauze* wordt gevonden in het leven van elk Christen, hetzij in ziekte of wanneer men door omstandigheden genoodzaakt wordt zich te onttrekken aan het familieleven en de dagelijksche werkzaamheden.

Een *sela* of *pauze* wordt door den groote n COMPONIST in de muziek geplaatst en op onze tong gelegd. Hij weet waar het staan moet ter volmaking van den Psalm en om denzelven schooner te doen klinken in het oor der luisteraars. En wanneer zulk een *sela* komt, hoe moeielijk ook en ongelegen, zeg: *Hij* heeft het daar geplaatst.

Een *sela* of *pauze* is een deel der muziek. Men denkt somtijds, dat alleen geluid muziek is, terwijl ondertusschen eene rust toch even indrukwekkend is als een vol accoord. Zoo dan, wanneer er eene pauze komt in uw leven, die uwe werkzaamheid voor een tijd ophoudt, zeg dan: „Dit is ook een deel van de muziek" en wees getroost.

Een *sela* of *pauze* hindert niet den anderen zanger, die geene pauze heeft. Als het onze beurt is om te rusten, dat maakt de andere zangers, die niet rusten moeten, meer openbaar, evenzoo komt de schoonheid van den Psalm dan meer aan het licht.

Wanneer wij door zwakheid verhinderd zijn, dan hooren wij andere stemmen in werkplaats, school, kerk en huis, en wij zijn gelukkig in het rusten.

Bij een *sela* of *pauze* moet hij, die niet zingt, op de maat letten. Ofschoon een zanger voor een oogenblik stil is, is hij daarom toch wel in harmonie met het koor, en daarom, wijl hij rust, verheugt hij zich toch in de harmonie. Weet, dat stille oogenblikken van groot gewicht zijn, waarin men nauwkeuring moet acht geven op wat er om ons heen gebeurt. „Leer ons onze dagen tellen, opdat wij een wijs hart be komen."

Bij een *sela* of *pauze* is de rustende zanger wachtende om weer in te vallen. Is ook dit niet het geval in de ziekenkamer, en in het leven van hen, die voor een tijd moeten stille zijn? Zij zeggen: de Psalm heeft onze stem noodig. Hun stilte wordt weer een Psalm.

Een *sela* of *pauze* verplicht den zanger de oogen te vestigen op de muziek en op den directeur, opdat hij op tijd beginne, noch te vroeg noch te laat.

Gedenk daaraan, wanneer u geboden is, stil te zijn. Onze *Leidsman* wil een gewis teeken geven aan het waakzaam oog. Een gehoorzaam en oplettend discipel is Hem aangenaam.

Psalm 117.

Uit het Engelsch. *Mensink.*

EEN EN ANDER.

*** Uit het jaarboek der Amerikaansche Baptisten, over het jaar 1899. Welk een ontzaglijk groot werk onze Amerikaansche broeders verrichten, blijkt uit hun „Yearbook," kortelijks verschenen. Het is een boek met 225 bladzijden, welke zeer compres gedrukt, alleen mededeelingen bevatten betreffende den arbeid der Baptisten, waarmede zij zich in Amerika bezig houden.

Wij noemen hier alleen eenige statistieken: Op 31 Dec. '99 bestonden er 1655 vereenigingen, (we zouden ze hier op kerkelijk gebied „ringen" noemen, die door verschillende Gemeenten gevormd worden); 43427 Gemeenten, met een gezamenlijk ledental van 4.181.686 (4 millioen honderd een en tachtig duizend zes honderd zes en tachtig), die in 21914 eigen gebouwen kunnen vergaderen, en welke gebouwen eene waarde vertegenwoordigen van 210 millioen guldens. De gezamenlijke som der opbrengsten voor verschillende takken van arbeid bedroeg 30 millioen guldens. Sedert 1814 hebben de Amerikaansche gedoopte Christenen een Zendingsgenootschap, dat een jaarlijksche ontvangst kan noteeren van f 150000. In 1828 voegde zich daarbij een uitgeversgenootschap met drukkerij etc., in 1832 het genootschap voor inwendige zending, in 1845 de conventie der Zuidelijke Baptisten, in 1871 de Baptisten Vrouwen-Zendingvereeniging en in 1877 de Westelijke Vrouwenvereeniging voor inwendige zending, en nog een aantal genootschappen meer met algemeene karakters. Hierbij moeten nog gevoegd worden de verschillende opleidingsinrichtingen, zooals zeven Theologische Seminaries met 68 leeraren en 984 studenten. De bibliotheken bevatten 166000 banden. Universiteiten en colleges hebben zij 104 met 1783 leeraren en 26126 studenten. Daarbij komt nog een derde categorie, onder den naam van Academiën, Seminaries en Instituten. Deze zijn er 84 met 640 leeraren en 10882 studenten. Van de genoemde inrichtingen voor onderwijs, zijn er 33 voor kleurlingen en 5 voor Indianen ingericht. Weldadigheidsstichtingen voor oude vrouwen, weduwen, weezen en invalide Predikers vindt men er 36. Baptistische bladen 124, die deels wekelijks, deels maandelijks, deels driemaandelijks verschijnen. Ten slotte zij nog opgemerkt, dat in 1899 126 nieuwe Gemeenten gesticht en 130 nieuwe kapellen ingewijd werden.

*** Een gemeente van Evangelisten. Toen wijlen J. G. Oncken bij gelegenheid van een bezoek aan den beroemden Predikant Dr. Guthrie in Schotland, door dezen gevraagd werd: „Hoeveel Evangelisten hebt ge wel?" luidde het antwoord: „juist naar het getal leden der jeugdige Gemeenten in Duitschland." „Ik bedoel," hernam de Docter, „het getal Evangelisten." „'k Heb u begrepen," zeide Oncken, „maar wij merken elk gemeentelid als een Evangelist aan." Dr. Guthrie stond op en liep zijn kamer op en neer, telkens de woorden herhalende: „Dat is de zaak — dat is de weg om de wereld te bevangeliseeren."

Gelukkige Oncken, die zoo op goede gronden ter dier tijd spreken kon. Dat het zoo was, bewijzen nog de overgebleven broeders en zusters die voor 40 jaar onder vele ontberingen en bittere vervolgingen, hun kruis opnamen om den Heere naar zijn woord te volgen. Toenmaals kostte het veel meer dan thans, om zich als een verachte Baptist te openbaren. Maar zij geloofden, daarom spraken zij en wonderbaar was de zegen, dien de Heere hun schonk.

Sendbote. N. v. B.

Uit de Gemeenten.

VRIESCHELOO. Op den 12 Mei herdachten onze broeder en zuster H. B. Katuin en Echtgenoote met vreugde in het midden hunner gelukkige kinderen hunne 40jarige echtvereeniging, en op Zondag j.l. verzamelden de broeders en zusters der Gemeente zich in hunne in feestdos gebrachte woning, om met hen den Heere te danken en het jubelend echtpaar vele hartelijke gelukwenschen toe te spreken. Dat zij nog lang gespaard mogen blijven, ook tot zegen der Gemeente, is onze vereenigde wensch.

Voorts mogen we nog met vreugde melding maken van den zegen op onzen arbeid, die we ook hierin weder mochten opmerken, dat een broeder en eene zuster verzochten gedoopt te worden, waaraan, naar we hopen en vertrouwen, wel zal kunnen voldaan worden.

Zoo gaan we dan gemoedigd voort, met de bede

in het hart: Heer doet Gij er nog velen toe tot de Gemeente, die zalig worden.

L. KRUIZINGA.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Hoewel de herhaalde nachtvorsten in den laatsten tijd sommige landbouwers hebben genoodzaakt hunne koolzaadakkers opnieuw te beploegen en te bezaaien, daar 't zaad te veel geleden had, schijnen de inbrekers in Amsterdam voor nachtvorst noch nachtpolitie bevreesd te zijn, want er worden niet minder dan vier inbraken aldaar vermeld, zonder dat 't der politie mocht gelukken de daders in handen te krijgen, die nog al vrij wat weggekaapt moeten hebben.

H. M. Wilhelmina en Hare Moeder bevinden zich in Dresden en hoewel reizende onder den naam van Gravinnen van Buren, worden zij toch door de bevolking met vorstelijke eer en warme sympathie begroet, wanneer zij dagelijks uit rijden gaan om verschillende inrichtingen te bezoeken en de schoonheden van Dresdens omgeving te bewonderen. Zij schijnen dus niet bedekt te kunnen blijven.

Het hoofdbestuur van den Algemeenen Nederlandschen Vredebond heeft aan den President der Vereenigde Staten van Amerika een schrijven gericht in 't belang van de bijzondere afgezanten der beide Zuid Afrikaansche Republieken, die van hier daarheen vertrokken zijn, met verzoek om hunne pogingen tot herstel van den vrede te helpen bevorderen, daarbij wijzende op de vrijheid van Amerika, waarvoor het geen prijs te hoog heeft geacht, en er op aandringende de zaak te onderzoeken met den meesten ernst, daar de Vereeniging zich overtuigd houdt, dat de Boeren niets anders verlangen dan recht en 't behoud hunner onafhankelijkheid. Als ook daar 's menschen heil maar geen ijdelheid blijkt en de Boeren nog meer zullen moeten leeren hunne eenige hope op God te stellen.

België. De wevers en spinners in Gent schijnen vast besloten om hun zin door te zetten. Niet minder dan 3000 werklieden hebben gestaakt, ofschoon de patroons hadden toegestemd in de benoeming eener commissie om de grieven te onderzoeken. Die grieven schijnen dus het onderzoek niet goed te kunnen doorstaan.

Italië. De Vesuvius bij Napels, die nu 30 jaren lang gezwegen heeft en uitgeleefd scheen, is nu nog eens weer in volle werking, zoodat men op verren afstand een dof gerommel kan hooren, wat nu nog wel geen onmiddellijk gevaar, maar toch grooten angst en ontsteltenis bij de bewoners veroorzaakt. Zelfs is de spoorweg op den berg gedeeltelijk vernield en de dienst ge staakt, en een paar Engelschen, die te dicht bij den krater zich waagden werden ernstig gewond door de gloeiende steenen. De laatste berichten luiden iets gunstiger. De aardschokken verminderen zoodat de bevolking gerust wordt en men hoopt, dat de vulkaan thans tot kalmte is gekomen. Van

Turkije is 't gevaar dat van de zijde van Amerika dreigt nog niet geweken. Zooals onlangs gemeld werd vroeg Amerika 90000 dollar schadevergoeding van den Sultan, die als altijd schraal bij kas is. De Amerikaansche gezant te Konstantinopel laat 't er echter niet bij zitten en maant nogmaals op betaling aan, dreigende dat de regeering der Unie anders weldra een ultimatum zal stellen.

Portugal doet in den laatsten tijd ook nog al eens van zich hooren, echter niet op heel gunstige wijze. Men hoort nu althans dat de regeering besloten heeft geen vleesch in blik, noch kleeren en schoenen voor Transvaal bestemd, te Lorenzo Marquez door te laten. Een nieuwe moeielijkheid dus voor de Boeren, die toch kleeding en schoeisel noodig hebben en zeker ook voedsel voor de Engelsche krijgsgevangenen in Pretoria. Het schijnt in de Europeesche wereld neutraal te heeten om de overmacht een handje te helpen en den geringe te verdrukken, maar de Heere zal 't zien en zoeken, hoewel Hij lankmoedig is ook over de goddeloozen.

Engeland, door de ervaring met Transvaal kloek geworden, heeft aan Ierland te verstaan gegeven, dat het maar nooit moet hopen, dat Brittanje hun zelfbestuur zal geven, en meent op weg te zijn om dien misslag in Zuid-Afrika te herstellen door de beide Republieken voor goed aan 't gezag der Koningin te onderwerpen. Daartoe is nu een leger van 200.000 man onder Lord Roberts en Lord Kitchener in Zuid-Afrika bezig om Pretoria te bereiken, welke veroveringstocht in de laatste dagen volgens de Engelsche berichten nog al voorspoedig gaat, daar de Boeren de Engelschen wel zooveel mogelijk ophouden en bemoeielijken, maar geen ernstigen tegenstand bieden. Ofschoon Roberts, die 15 Mei de Engelsche vlag in Pretoria zou hijschen, dat heldenfeit nog niet volbracht heeft, is hij toch tot Kroonstad gekomen, eene stad ongeveer op de helft van Bloemfontein naar Pretoria liggende, de Boeren voor zich uit drijvende, die naar 't schijnt nog altijd een geschikter terrein afwachten om de Engelschen den beslissenden slag te leveren, want dat ze nu heelemaal den moed verloren hebben, dat kunnen wij van de Boeren niet recht gelooven.

Intusschen worden de verdedigingswerken van Pretoria krachtig versterkt, zoodat de Engelschen nog al wat te doen krijgen voor zij hun doel bereikt hebben. Als zij 't ten minste ooit be reiken. Zij zouden de eersten niet zijn, die ondervinden moesten, dat hoogmoed voor den val komt. *God de Heer regeert en doet wat goed is in Zijne oogen.*

S. K. K.

VARIA.

DE TREURIGE GEVOLGEN VAN UITSTEL.

Een prediker bezocht eens een zijner toehoorders, een man van onbevlekt zedelijk karakter, die voorbeeldelijk naar Gods woord leefde. Toen de predikant het huis van dezen man verliet, vergezelde hij hem een eindweegs, en zeide tot hem: „Besteed uw tijd en kracht op de jeugd; geef u alle moeite, om hen tot Jezus te brengen. Voor zulke menschen, als ik ben, is het te laat. Ik weet wel, dat ik nog nooit een waar Christen geweest ben. Ik weet ook wel, dat ik wanneer ik sterf, zal verloren gaan, maar ik ben daarover *niet onrustig*. Het is alles waar, wat gij over den toestand der verlorenen zegt, maar evenmin als deze steen, gevoel ik er smart over. Ik heb vroeger verzuimd mijn hart aan den Heiland te geven." Deze man stierf, met dezelfde woorden op zijne lippen. Hij had zich met blooten vormen tevreden gesteld, totdat zijn hart harder dan een diamant geworden was.

Rh. Traube. AITZE.

TROUW.

„Zie zoo, God is weg," zeide een heidensche slaaf tot eenen christelijken medeslaaf, „nu zullen wij maar met den arbeid ophouden en ons te goed doen."

„De mijne is er nog," zeide de Christen, „Hij ziet van boven op mij neder, daarom wil ik bij den arbeid blijven."

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending.

Van br. T. N. te Holland, Mich., Am., f 1.

Voor den Unie-cent.

Als boven f 1.

In antwoord op: „Hoe nu verder?" Van N. N. te X. f 10.

N. v. BEEK.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van J. B. te Muntendam f 2.45; van T. N. te Holland, Mich., Am., f 1.10; van H. B. te Em.compascuum f 3.70.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 21—27 Mei.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: De akker is de wereld; en het goede zaad zijn de kinderen des Koninkrijks; en het onkruid zijn de kinderen der boozen.

Maandag 21 Mei. Matth. 13 : 24—33. Gelijkenis van het koninkrijk der hemelen. Hier zien wij goed en kwaad te zamen opwassen, en wat wij daarbij moeten doen, en hoe het rijk Gods zich naar buiten zal uitbreiden.

Dinsdag 22 Mei. Matth. 13 : 34—43. Uitlegging der gelijkenis. De akker is de wereld en niet de gemeente; dat moet in 't bijzonder opgemerkt worden. Voor de gemeente gelden alzoo de verzen 29 en 30 niet.

Woensdag 23 Mei. Matth. 13 : 44—52. Meerdere gelijkenissen. Hoe kostelijk is toch het bezit van het rijk Gods! Het is in ons, wanneer wij *in Christus zijn.*

Donderdag 24 Mei. Hand. 1 : 1—14. De Koning van het hemelrijk. In heerlijkheid heeft onze Koning den troon bestegen en regeert, naar den in de gelijkenissen geopenbaarden grondslag, totdat Hij zal wederkomen.

Vrijdag 25 Mei. Matth. 25 : 31—46. Scheiding. *Hij zal komen en dan zal geschieden wat* Hij in de gelijkenis van het goede zaad en het onkruid heeft gezegd.

Zaterdag 26 Mei. Openb. 20 : 11—15. Het jongste gericht. Dan worden de kinderen des Koninkrijks gescheiden van de kinderen der boosheid, en dien heerschers toegewezen, die zij hier gediend hebben. Wien behoort gij toe?

Zondag 27 Mei. Mark. 4 : 26—34. Wasdom van het Koninkrijk. Het zaad des Goddelijken Woords draagt in zich de kiemkracht en levenskracht, welke den wasdom bewerken. Dat wij het zaad slechts uitstrooien!

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 683 DONDERDAG 24 Mei 1900. 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en
N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen
adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Heengegaan.

Ik ga heen om u plaats te bereiden
Joh 14 : 2.

Mijn Heiland, Gij zijt heengegaan,
Ver boven deze aarde;
Hier hebt Gij 't al volbracht, voldaan,
— Uw werk van eeuwige waarde!
Gij trekt nu 't hart, dat u bemint,
En maakt het boven-aardsch gezind.

Ons oog richt zich naar hooger nu,
Waar Gij zijt heengevaren,
In 't vaderhuis, daar zien we U;
Wij zien ook Engelenscharen,
Rondom uw heil'gen hemeltroon,
U prijzend als des Vaders Zoon.

Wij blikken op uit 't zondig stof,
Wij zuchten, bidden, smeeken,
Maar juichen tevens Uwen lof. —
Wat ons nog moge ontbreken,
Toch weten wij: Gij zijt daar thuis,
In u w, maar ook o n s Vaderhuis!

Ons hart verlangt naar U steeds meer,
Dit maakt het los van d' aarde,
En 't weten — onze Heer komt weer,
Verkrijgt dan hooger waarde:
— Hoe goed als 't hart u zóó verbeidt,
Terwijl Gij daar ons plaats bereidt!

O, Heiland! zie dan op ons neer,
Terwijl wij hier nog zwerven;
Bereid ons harte meer en meer
Ten leven en tot sterven,
En leer ons, dat G', hoe hoog Gij troont,
Toch dáár zijt, waar uw kudde woont.

S. N. v. B.

De Hemelvaart van Jezus Christus.

(Hand. 1 : 6—11).

Wij staan heden in den geest op den Olijfberg en blikken met de discipelen naar boven. Wij kunnen den Heer niet zien, want eene wolk bedekt Hem voor onze oogen. Wij weten echter, dat Hij opgevaren is naar den hemel ten aanschouwe van betrouwbare getuigen, en dit feit is voor ons van groote beteekenis. Het is een feit, dat 's Heeren eerste verschijning op aarde afsluit; een feit, dat door Enochs wegneming en door de hemelvaart van Elia in het Oude Verbond afgebeeld werd, maar hetwelk toch zooveel heerlijker is, als Hij zelf heerlijker is dan Enoch en Elia.

Wij vinden in de eerste plaats in het feit van 's Heeren hemelvaart *eenen spiegel van het verhevene doel van Zijn werk op aarde.*

Ten hemel te varen, in den hemel te brengen, een weg te banen naar die hemelsche gewesten, dat is het groote, heerlijke doel waartoe Hij geboren is, op aarde omgewandeld heeft, en tot in graf en dood Zijn werk heeft volbracht. Hierin onderscheidt Hij zich van alle menschen. Wat ons geslacht ook groots of heerlijks moge hebben voortgebracht, het heeft ons nooit verder gebracht dan in het graf. Ja, alles wat buiten Christus op aarde bestaan heeft of nog bestaat heft ons niet op naar den hemel, maar trekt ons neer naar het stof. Den hemel sluiten, het graf delven, in de diepte der hel nederwerpen — dat is ons werk en daarmede eindigt alles wat de mensch doet. De zonde belemmert ons het ten hemel varen. Wij gaan naar het stof gebukt; wij graven met Tubal Kaïn in den grond; wij zoeken *ons heil in het slijk der aarde.* En wanneer wij al onze krachten in werking hebben gebracht, dan dalen wij in de groeve des doods en der vertering.

Maar hier is een Heere en Christus, die iets beters tot stand heeft gebracht; Hij vaart ten hemel, en dat niet om het graf en den dood te ontwijken, maar nadat Hij dood en graf heeft opgezocht en overwonnen. Dus niet gelijk Enoch en Elia uit het midden des levens; maar van uit het hart der aarde is Hij ten hemel gevaren. Hierin toont Hij zich als de machtige, die de Zijnen ten hemel voeren kan, zelfs al bevonden ze zich in die plaats, die het verst van den hemel verwijderd is. Tevens is het nu ook duidelijk dat Hij niet gekomen is, om ons een hope te geven voor *dit* leven, doch om ons een Overste Leidsman te zijn naar het hemelsch Vaderland. De herinnering aan Zijne hemelvaart roept het ons toe te zoeken en te bedenken de dingen die boven zijn en niet die op de aarde zijn. Ons hemelwaarts te leiden en ons hemelschgezind te maken is het verhevene doel van onzen verheerlijkten Heiland.

In de tweede plaats is de hemelvaart van onzen Heer Jezus Christus *de plechtige intrede van den eeuwigen Hoogepriester in het binnenste Heiligdom.* In den 110en psalm was van Hem geschreven: „Gij zijt priester in der eeuwigheid naar de ordening van Melchizedek; zit aan Mijne rechterhand totdat" enz.

Wij weten uit de wet van Mozes, dat de kroon van het hoogepriesterlijke werk hierin bestond, dat Ääron op den grooten Verzoendag door het voorhangsel in het Heilige der Heiligen inging, om van aangezicht tot aangezicht met God te spreken en verzoening te doen over de zonden des volks. Al deze dingen waren echter slechts schaduwen van het werk van den waren Hoogepriester Jezus Christus. Niet dat gebouw van hout en steen, van pilaren en gordijnen is de woonstede Gods, maar de hemel. Niet in het binnenste vertrek van den vergankelijken tabernakel woont de Heer der heirscharen, maar de hemel der hemelen is Zijn binnenste heiligdom. Indien daar dus een hoogepriester voor Zijn aangezicht verschijnen zal, zoo moet hij opvaren van de aarde en intreden in den hemel der hemelen. Dat kon Ääron en zijn gansche geslacht niet doen, omdat zij uit de aarde aardsch, zondaren, kinderen des doods waren. Ook kon het bloed, dat zij aanbrachten — 't bloed van stieren en bokken — nimmer de zonden wegnemen. Maar Jezus Christus is een volmaakt hoogepriester door God verwekt, die den menschen gelijk geworden is, uitgenomen de zonde, opdat Hij een hoogepriester voor menschen zou kunnen zijn. Door zijn zelfsofferande heeft Hij dat bloed gestort, hetwelk reinigt van alle zonden. Jezus Christus is door het voorhangsel, dat is zijn vleesch, doorgegaan en het sterfelijke des levens verslonden hebbende is Hij in de kracht des nieuwen levens opgevaren ten hemel en in het binnenste Heiligdom ingegaan. Daar is Hij nu beide als zoenoffer en Hoogepriester gezeten voor het aangezicht Gods als eene verzoening voor onze zonden.

Zoo is dan Zijne hemelvaart een beteekenisvol feit voor Zijn volk. Was het oogenblik plechtig, waarop Ääron met het vreemde bloed achter het voorhangsel verdween, hoeveel plechtiger en heerlijker is dan niet de intrede van den hoogepriester in het ware Heiligdom! Zijne hemelvaart is de aanvang van den *grooten* verzoendag, die zoolang duurt als Hij daar in den hemel gezeten is. Daarom is het heden nog de dag der genade, het welaangename jaar des Heeren, want onze hoogepriester zit nog immer in het binnenste Heiligdom, om bij God de dingen te doen, die voor ons te doen zijn. De hoogepriester in den hemel en wij in het stof aan Zijne voeten — zoo, ja zoo behoort het te zijn.

Voorts is de hemelvaart van onzen Heer Jezus Christus *de voorwaarde tot onze verrijking met hemelsche gaven.*

Reeds in het Oude Verbond was het voorspeld, dat Hij opvaren zou in de hoogte, om onder de menschen gaven uit te deelen (Ps. 68 : 19). En welke gaven kunnen dit anders zijn dan de gave des Heiligen Geestes, welke dan ook naar Zijne belofte zou uitgestort worden. Die gave is niet louter eene zaak of kracht, maar zij is eene Persoon, de Heilige Geest als de derde Persoon in het wezen Gods. Evenals de tweede Persoon, namelijk de Zoon, zich zelven eene gave noemt (Joh. 4 : 10), zoo wordt ook deze derde Persoon menigmaal aldus genoemd. Daarom beteekent het woord: Hij zal den menschen gaven uitdeelen, niets anders dan: Hij zal in gemeenschap met den Vader den Heiligen Geest tot de menschen zenden. Dit had Hij zijnen discipelen dan ook verzekerd nog kort voor dat Hij ten hemel voer (vs. 8).

Zoolang Christus, de tweede Persoon, op aarde was, kon de Heilige Geest, de derde Persoon, niet op aarde nederdalen, indien de orde Gods niet zou gebroken worden. Daarom zegt de Apostel ook: „De Heilige Geest was nog niet, overmits Jezus nog niet verheerlijkt was." En de Heer zelf zeide tot zijne discipelen: „Het is u nut, dat Ik wegga; want indien Ik niet wegga, zoo zal de Trooster tot u niet komen; maar indien Ik henen ga, zoo zal Ik Hem tot u zenden." Hiermede gaf de Heer dus duidelijk te kennen, dat Zijne hemelvaart de voorwaarde

was voor de komst van den hemelschen Trooster, en wij zien dan ook, dat, toen het eene geschied was, het andere alras volgde.

't Is waar, onze Heer, dien wij liefhebben, is heengegaan, maar Hij heeft ons geene weezen gelaten. Wij ondervinden integendeel het *nut* van zijn weggaan, want de Geest, die nu in ons woont, leidt ons tot heiligmaking, zonder welke niemand God zien zal. Zoolang de Heer zicht baar bij zijne discipelen was, hingen zij te werktuigelijk aan Hem en konden zich niet zelfstandig in Hem ontwikkelen. Maar nu Hij is heengegaan, nu is er plaats en ruimte voor den Geest, om in het binnenste huns harten hen te bewerken, zoodat zij hunne krachten oefenen, hunne vermogens ontwikkelen en goede, geoefende en wel bedrevene krijgsknechten worden in den dienst huns Heeren. Christus is dus ten hemel gevaren niets slechts om voor zich de zegekroon in ontvangst te nemen, maar opdat Hij ook de zegeningen des hemels op ons zou kunnen doen nederdalen.

Eindelijk ontvangen wij bij de hemelvaart van onzen Heer Jezus Christus ook *de verzekering van 's Heeren wederkomst.*

Ziedaar het heerlijke punt in de toekomst, waarop het geloofsoog staart. Hij is heengegaan, maar Hij zal wederkomen. Dat kan men niet zeggen van zoovele helden en grooten der aarde, die ook weggegaan zijn, maar zij zullen niet wederkomen. Hier is er Een, die, zooals Hij zelf gezegd heeft, **slechts voor een kleinen tijd** door de zijnen niet gezien wordt, maar om straks door hen voor altijd gezien te worden in heerlijkheid.

De discipelen waren aanvankelijk verbaasd en verslagen, toen ze den Heer voor hunne oogen zagen opvaren. Zij wisten niet of ze droomden of waakten. Zoo iets hadden ze in 't geheel niet verwacht. Maar ziet, plotseling staan daar twee mannen bij hen in witte kleederen en zeggen: „Gij Galileesche mannen, wat staat gij en ziet op naar den hemel? Deze Jezus, die van u opgenomen is in den hemel, zal alzoo komen, als gij Hem naar den hemel hebt zien henenvaren."

Zoo staan wij dan ook nog immer opziende, en verwachten onzen Heiland uit den hemel. Wij staan bij zijne hemelvaart vol van de heerlijkste verwachtingen in de toekomst. Eenmaal zal Hij die wolken scheuren, die Hem thans voor onze oogen verbergen. Dat is dat heerlijke punt in 't verschiet, waarnaar de gansche Gemeente der verlosten reikhalzend uitziet; want wanneer die dag aanbreekt, dan heeft onze verdrukking voor goed een einde; dan vaart de Gemeente haren komenden Bruidegom tegemoet in de lucht; dan zal zij als eene koningin heerlijk op zijnen troon en zalig aan zijne zijde voor eeuwig met Hem zijn!

Hemelwaarts dus onze blik; hemelwaarts ook ons hart, en onze wandel zij in den hemel, vanwaar wij ook onzen Zaligmaker verwachten.

G. B. P.

Een eenvoudig getuigenis.

Het volgende korte verhaal vindt men in de opwekkingsboeken, en menigeen heeft het wellicht gelezen, maar wij willen het desniettemin, ook voor die lezers, welke het nog niet weten, hier laten volgen; eene waarlijk goede geschiedenis is wel waard drie of viermaal, ja, nog meermalen medegedeeld en gelezen te worden, wanneer er maar „zout" in is.

De vrome en beroemde predikant George Whitefield was eens de gast van een rijk en aanzienlijk zeekapitein. De familie deed alles, om het Whitefield maar aangenaam te maken. Het was echter de gewoonte des predikants altijd, in 't bijzonder met de lieden bij dewelke hij logeerde, over hun zielenheil te spreken. Dewijl echter de kapitein een beminnelijk man was, zag hij er tegen op, dit onderwerp aan te roeren. De satan fluisterde hem in: „George, zeg maar niets; de huisheer is zulk een fijngevoelend man, die zal er wel van zelf komen; hij komt toch ook onder uwe prediking." Zoo verstreek de eene dag na den anderen en Whitefield had noch met den kapitein, noch met eenig familielid een woord in 't bijzonder gesproken. Eindelijk kwam de laatste dag en met een bedroefd hart zocht hij zijne legerstede op. Zijn geweten zeide hem: „Gij hebt voor hen niet gedaan, wat een rechtschapen Christen doen moet." „Neen, neen, ik had te veel te doen, en ook heeft zich geene goede gelegenheid aangeboden," zoo sprak het vleesch. Maar de Heilige Geest sprak: „Niet alzoo, Whitefield, maar gij moet den mond openen en iets zeggen." Toen zuchtte hij: „Had ik het maar vroeger gedaan, maar nu? Nu is het te laat; ik heb daartoe geen moed meer." Plotseling kwam hij in zijnen nood op eenen goeden inval. Hij droeg een diamanten ring, en daarmede schreef hij op een vensterglas in zijn kamer: „Eén ding ontbreekt u!" Den volgenden morgen nam hij afscheid en zeide tot zich zelven: „Dat is alles, wat gij gedaan hebt tot redding der zielen van deze gastvrije lieden!!!" Een diep schuldgevoel over zijn plichtverzuim vervulde zijn hart, toen hij dat huis verliet.

Nauwelijks was hij weg, of de huisheer kwam de plaats bezien, waar de door hem zoo zeer geliefde dienaar Gods geslapen had. Dadelijk viel hem het inschrift in het oog; hij kwam, las het en weende bitter. Na eene wijle riep hij zijne vrouw: „Vrouw, kom eens spoedig boven!" Zij kwam en hij wees op het schrift en zeide: „Ziedaar, wij hebben het den goeden man zoo aangenaam mogelijk gemaakt, maar toch geloofden wij, dat hij zich om onze zielen niet bekommerde. Nu komt het mij voor, dat hij geen moed had om met ons te spreken; maar toch wilde hij eene vermaning achterlaten, om ons te toonen, hoe hij over ons bedroefd was. O, ik dacht: hoe weinig bekommert hij zich over ons, maar hoe hebben wij ons vergist!" Zij riepen hunne kinderen en toonden hun het schrift, en vermaanden hen, zich te bekeeren met hunne ouders. En in dit uur overtuigde de Heilige Geest van zonde, van gerechtigheid en van oordeel zoowel de ouders als de kinderen en zij kwamen tot Christus.

Eene dame is nog in het bezit van het glas; het is in de familie als eene dierbare gedachtenis bewaard gebleven, dat bij hen meer waarde heeft, dan goud, zilver of edelgesteente.

Hieruit ziet men ook, hoeveel een eenvoudig getuigenis kan bewerkstelligen. Maar in 't hart moet alles in orde zijn! Een eenvoudig liefderijk hart, een gebroken geest en een wandel, gelijk George Whitefield ook in zijn privaat leven leidde, doen meer, dan hoogdravende woorden, dan schitterende redenaarsgaven zonder ootmoed, geest en leven.

ADONIRAM JUDSON.

EEN APOSTEL ONDER DE BIRMANEN.

13.

De wensch, een redder te zijn, vervulde hem geheel. Vier ontmoetingen droegen het hunne bij, hem hierin te versterken. Hij ziet op een speelplaats een door ouderdom gebogen man; vervolgens ziet hij een man, die door eene kwaadaardige ziekte getroffen is; en eindelijk ontdekt zijn oog een lijk. Hij erkent, dat dit de bestemming van hemzelven en van alle menschen is. Ten laatste ziet hij een bedelmonnik met een aalmoezenbus voorbijgegaan. De jonge prins besloot nu zijn rijkdom, zijn macht, zijne vrouw en kind te verlaten, om in de eenzaamheid den dag der redding af te wachten. Eerst werd hij Bramanische monnik en gaf zich aan de strengste boetedoening en zelfpijniging over. Later verwierp hij dit geheel en al, en ontdekte eindelijk, in diep nadenken onder eenen boom, den weg der ruste. Toen begon hij in Indië rond te trekken en zijn evangelie te prediken en verkreeg vele aanhangers. Hij werd een man des vredes, en stierf met deze woorden op zijne lippen: „Niets is blijvend."

Nu vraagt men: Welke was dan die weg ter redding welke Boeddha onder den boom vond, en meer dan een halve eeuw predikte?

Boeddha ging uit van de gedachte, dat de ellende de noodwendige begeleideresse van het bestaan is. De zorg is de schaduw des levens. De grond van zijne filosofie berust in het uiterste pessimisme. Gedurende den tijd, dien wij in deze materiëele wereld leven, zijn wij ten prooi aan krankheden, ouderdom en dood. Wij zien ons, zoolang wij leven, onder het net van smarten en dood gevangen. Er is geen andere weg om uit deze eentonige omwandeling verlost te worden, dan de ingang in de Nirwana — uitblazing — dat is: volkomen ophouden. Het hoogste doel dat men bereiken kan, is volkomen vernietiging. Dat dit de beteekenis is van Nirwana of Nigban, schijnt zonder twijfel te zijn. Geleerde kenners der Birmaansche taal en het Boeddhisme stemmen met Judson daarin overeen, dat Nirwana niets meer of minder dan een volkomen ophouden van lichaam en ziel beduidt. Het is als het uitblazen van een lamp, en niet als het vallen van een druppeltje in de zee.

Maar op welke wijze wordt de zaligheid der vernietiging bereikt? Slechts door eenen langen en ernstigen strijd. Er zijn vier waarheden te gelooven: I. In het leven zijn niets dan zorgen. II. De wortel der zorgen is het wenschen. III. Het wenschen moet verstoord worden. IV. Het verstoren der wenschen geschiedt door *a.* goede leer; *b.* goede meening; *c.* goede rede; *d.* goed gedrag; *e.* goede reinheid; *f.* goede gedachten, *g.* goede eenzaamheid; *h.* goeden ijver. Om dit te bereiken moeten vijf geboden gehouden worden: 1. niet dooden; 2. niet stelen; 3. niet echtbreken; 4. niet liegen; 5 zich niet bedwelmen. Gautama (Boeddha) verklaart, dat, wie eene vlieg doodt, het eerste gebod reeds heeft overtreden, en evenzoo verklaart hij alle andere geboden. De vier trappen op den weg der zaligheid zijn de volgende: 1. De geloovige ervaart eene verandering van hart, en overwint de lusten, den trots, en den toorn. 2. Hij zal vrij zijn van onwetendheid, twijfel en valsch geloof. 3. Hij komt in den toestand van algemeene goedheid. 4. Hij bereikt Nirwana.

Het is duidelijk, dat de kracht van het Boeddhisme niet in zijn filosofie, noch in zijn theologie ligt, maar in zijne moralische wetten. In dat systeem van gerechtigheid, streng van den stichter overgenomen, ligt zijne kracht. Wanneer een zedelijk systeem den mensch kon redden, dan moesten Indië, Birma, Ceylon, Siam, Thibet en China al lang in aardsche paradijzen veranderd zijn. Behalve de andere deugden, die de heidensche godsdienst leert, heeft het Boeddhisme nog zachtmoedigheid en matigheid. Zulk een systeem leert de menschen innig en voortdurend lief te hebben. Gelijk de moeder bereid is voor haar eigen, haar eenig kind haar leven te geven, zoo moet de Boeddhistische heilige zijne goedheid zonder mate jegens iedereen betoonen.

Maar het Boeddhisme met zijne moraal-wetten is niet in staat geweest den toestand van het menschelijk hart te reinigen. Het is een godsdienst zonder God, zonder gebed, zonder vergeving, zonder hemel. Aan zijne wet ontbreekt de macht van een wetgever. Zijn Nirwana biedt een vreugdeloos, niets aanlokkend uitzicht. Geen medelijden troont boven de wolken. Geen weg ter vergeving, geene gedachte aan de goddelijke tegenwoordigheid en deelneming is daarin. Onder zulk een leer, die in een NIETS uitloopt, is het niet te verwonderen, dat het volk het begrip van Nirwana in een aardsch paradijs omzet, en in alle vormen van dwaling vervalt.

(Wordt vervolgd).

Gij hebt mijn leven gered.

In het jaar 1860 ging ik voor het eerst naar Yorks Kathedraal, om ze te bezien, vertelt een aanzienlijk Engelsch Christen. Ik kwam er om ongeveer 7 uur 's avonds, en zette mij in een hoek neer. Nu had ik als kind het ongeluk, een oog te verliezen, en kon daardoor niet zien, dat aan mijne linker zijde een man zat. De schoonheid van de plaats roerde mij zoo, dat ik halfluid voor mij heen zeide: „Wat een wonderschoon gebouw. Wat een grootsche bouw! Hoe heerlijk! Gode zij dank!"

Eene stem aan mijne zijde antwoordde: „Ja, het is zeer schoon."

Ik wendde mij om, en zag aan mijn linkerkant een man van ongeveer 75 jaren, met een werkmanskiel aan, en een stok in de hand. Nadat ik een tijdlang met hem gesproken had, gaf ik hem anderhalve shilling (90 cent).

Op 't zelfde oogenblik dat ik opstond, zeide de oude man: „Halt mijnheer, gij schaamt u toch niet, den zegen aan te nemen van een oud man? Weet gij, wat gij mij eigenlijk voor goeds gedaan hebt? Gij hebt mij het leven gered! Gisteren ontving ik de tijding, dat mijne dochter op sterven lag, ik ging dadelijk op weg, en kwam 5 uur 's nachts te York aan. Ik had 24 centen in mijn zak. Ik kwam in een logement, waar ik een vuil bed voor 12 en een schoon voor 24 centen kon bekomen. Vader heeft mij reinheid geleerd, en ik dacht, dat hij het niet gaarne had, dat ik in het vuile bed stapte. Zoo nam ik dan het reine bed, vertrouwde op God en hongerde. Om 7 uur dezen morgen kwam ik in Vaders huis, om met Hem te spreken en brood van Hem te verwachten. Ik wist, dat Hij het zenden zoude, en gij zijt zijn bode!"

Ik zeide: „Gij zijt toch niet van heden morgen 7 uur hier geweest?"

„Ja," zeide hij.

„Maar het is nu 7 uur 's avonds, hebt gij dan al dien tijd niets gehad?"

Hij zeide: „Ik heb eenvoudig gewacht op Vaders tijd. Nu is het Vaders tijd, en Hij zond u."

Ik deed een greep in mijn zak, en haalde alles eruit wat er in was, ongeveer 40—60 shillings. „Neem zooveel als gij noodig hebt." Hij zag mij rustig aan, en zeide: Mijnheer, hoe durft gij! Vader zeide u, hoeveel gij mij geven zoudt, en meent gij niet, dat Hij meer weet te vinden, wanneer het noodig is? Ik mag geen enkelen penning aanroeren, dien Vader niet gestuurd heeft. Gij hebt gegeven, wat Vader wilde, dat gij geven zoudt. Dat God u zegene!" En daarbij gaf hij mij een wonderbaren zegen. Hij leidde zijne handen op mijne schouders, en bad God, dat Hij mij geheel mijn leven mocht gebruiken en mij met genade mocht vervullen.

Het gebed van dezen ouden man heeft mij sedert 30 jaren achtervolgd, en ik prijs God daarvoor.

Mijn broeders en zusters! dat wij *los* worden van ons eigen IK, en vertrouwen op den levenden God; Hij zal ons niet begeven, noch verlaten.

Rh. Traube. A. H.

PROSELIETEN.

Men vroeg eens aan den ouden Goszner, of het niet onze plicht zou zijn, om andersdenkenden tot ons eigen geloof, dat wij voor het eenig ware houden, over te halen. Hij antwoordde: Proselietenmakerij is een slecht handwerk, dat ook de Heiland veroordeelt (zie Matth. 23: 15), — indien het den mensch alleen te doen is, om een ander mensch over te halen tot zijne partij, sekte of denkwijze; eene verandering in uitwendige vormen, in gewaad of levenswijze, zonder bekeering des harten en vernieuwing des gemoeds, heeft niet de minste waarde voor de eeuwigheid. — Maar iets anders is het, wanneer men zich beijvert, eenen dwalende terug te voeren op den weg der waarheid, eenen doode op te wekken tot het leven, eenen belijder van een valsche sekte of heidenschen godsdienst te winnen voor de ware kerk van Christus en de gemeenschap der heiligen; — wie zulke bemoeiingen proselietenmakerij noemt, dwaalt zeer; want dan zou onze Heiland ook zijne discipelen proselieten gemaakt hebben, toen hij hen riep om Hem na te volgen; dan zouden ook zij, en na hen alle evangeliepredikers, zendelingen en predikanten proselietenmakers geweest zijn, wanneer zij trachtten Joden, Heidenen en naam Christenen te bewegen tot het alleenzaligmakend geloof.

Een slecht Christen, die niet wenscht en bidt dat velen, zeer velen mogen komen tot het Licht; een lui Christen, die niet ijverig getuigt van de liefde van zijnen Heiland om anderen tot jaloerschheid te verwekken. — Zou het liefde zijn, als ik iemand op een dwaalspoor of op den rand eens afgronds zag, en ik zou hem niet waarschuwen en alle krachten inspannen om hem terug te voeren op den veiligen weg?

EEN EN ANDER.

⁂ Een staaltje van den zendingsgeest der Transvaalsche Boeren.

In het jaar 1846 zat een Transvaalsche Boer op een Zondagnamiddag met zijne vrouw in zijn naar Oudhollandsche manier gemeubileerde kamer, de vloer met wit zand bestrooid. De oude geïllustreerde statenbijbel lag voor hen op de tafel en de godvruchtige huisvrouw luisterde aandachtig naar het voorlezen van haar man. Terwijl zij daarmede bezig waren werd plotseling de deur geopend en het zwarte gezicht van een kroeskoppigen neger met sneeuwwitte tanden achter dikke vooruitstekende lippen, vertoonde zich. Hij was een jongen van 19 jaar oud, die door den Boer in dienst was genomen. Wat hij eigenlijk wilde ben ik niet te weten gekomen. In ieder geval was het de tijd en de plaats niet voor den knecht om zich daar te vertoonen. De vrouw was waarschijnlijk bij het lezen van Gods woord bijzonder toegeeflijk en ruim van hart, althans zij riep den zwarten knecht terstond toe, maar nader te komen.

Reeds dikwijls, maar te vergeefs, had zij met hem over het heil zijner ziel gesproken, nu echter zeide zij tot haar man: „Toon hem Jezus, zooals hij aan het kruis stierf, wellicht zal dat zijn hart bewegen. Wanneer hij verloren gaat, dan zal ten minste zijn bloed niet van ons geeischt worden." De Boer sloeg een blad om en liet hem eene plaat zien, die den Heiland aan het kruis voorstelde. Se ele (zoo heette de knecht) zag en zijn hart ontroerde. Echter grepen hem niet minder de woorden: „wanneer hij verloren gaat!" zeer diep in de ziel. Beeld en woord werkten in hem samen en hij kon ze nooit meer vergeten. Hij verliet kort daarna zijn dienst en keerde tot zijn volk, de Basoetoes, terug. Daar, wist hij, was een blanke zendeling, die den volke Jezus verkondigde. Tot dezen toog hij geregeld tweemaal per week langs een moeielijken, langen weg door het heete zand der woestijn, tot hij als een belijder des Heeren in de Gemeente opgenomen werd. Hij is sedert vele jaren nu zelf in staat de heidenen te onderrichten en op Jezus den gekruisigde te wijzen.

Men heeft den Boeren wel eens het verwijt gemaakt, dat zij niets aan de Afrikanen deden dan hen onderdrukken en afpersen. Maar is het voorbeeld van de bovenbeschreven Boer en zijne vrouw niet een ernstige wenk voor heeren en vrouwen om zich over het z i e l e n h e i l hunner onderdanen ernstig te bekommeren?

N. v. B.

Uit de Gemeenten.

ZUTPHEN. Den 11 Mei had de Gemeente weder het voorrecht met haren geachten Voorganger blijde te zijn, daar Z.E. den dag zijner geboorte herdacht en al hadden wij dien dag wel eens met grooter getal gevierd, zoo waren we toch dankbaar, verheugd dat de Heer onzen geliefden Voorganger weer een jaar had gespaard. Moge de Heer hem verder nabij zijn en zegenen en sterken voor de Gemeente, voor zijne vrouw en kinderen, en boven alles hopen wij, dat hij nog voor velen ten zegen moge zijn! Zeer aangenaam was het ons br. Ter Braak bij deze gelegenheid in ons midden te hebben, en zoo ging de avond onder zang en toespraak spoedig voorbij, terwijl Z.E. ons ruim onthaalde. Dat de sympathie voor onzen Voorganger ook op stoffelijke wijze gesproken werd, ligt voor de hand. Dat we dien dag nog dikwijls mogen herdenken is onze wensch.

ZUTPHEN. A. F. KLUIJTENBERG.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Op 't hotel Zum weissen Hirsch te Schwarzburg waait thans de Hollandsche vlag, omdat Neerlands Koningin met Hare Moeder, benevens een gevolg van 21 personen daar hun intrek hebben genomen. H. M. houdt zich daar bezig met schilderen en moet reeds het Schwarzadal en het Schwarzburger Slot, benevens eene oude boerin uit het dorp op 't doek hebben gebracht.

De werkstaking der typografen te Amsterdam heeft niet de gewenschte resultaten opgeleverd, misschien wel omdat de aanvang niet volgens regel en orde was. De meesten zijn voor het oude loon weer aan het werk getogen, zoodat de bladen nu weer geregeld kunnen verschijnen. Ongeveer 100 letterzetters zijn echter door deze dwaze staking buiten betrekking geraakt, en zullen nu misschien wenschen, dat ze niet gestaakt hadden.

Toch heeft deze droevige afloop de typografen in den Haag nog niet doen terugschrikken, om hetzelfde spel te beginnen, hoewel op eene meer voorzichtige manier, zoodat 't te hopen is, dat door 't reeds gevormd comité een schikking zal getroffen kunnen worden naar aller genoegen.

Beter nog gaat 't in Almelo, waar de firma Ten Cate naar wij vernemen aan haar personeel heeft bekend gemaakt, dat zij de weefloonen met gemiddeld 10 procent verhoogd heeft. Zulk een maatregel is zeker wel de doeltreffendste om werkstaking te voorkomen, hoewel misschien bij velen het „meer" ook weer niet gemakkelijk te verzadigen zou zijn.

Als eene bijzonderheid wordt uit Leiden gemeld, dat aldaar een grootvader getuige was van de aangifte van zijn 100ste kleinkind. Hij is vader van 18 kinderen.

Frankrijk. De huurkoetsiers in Parijs schijnen ook hun deel te willen hebben van de voordeelen der tentoonstelling. Er dreigt tenminste een algemeene werkstaking onder die lui, indien hun verlangen van vaststelling van een maximumprijs gedurende de tentoonstelling niet wordt ingewilligd. Zeker minder pleizierig voor de de bezoekers.

Italië. De Vesuvius moet nog weer onrustiger geworden zijn en wit gloeiende steenen hebben uitgeworpen, waardoor zelfs een professor, die zich met 't bestudeeren der vulkanen bezig hield, gewond werd. Reeds is de berg tot op zekere hoogte door de politie bezet om te voorkomen, dat roekeloozen zich te dicht bij den krater wagen.

Een Italiaansche boer te Castroncella heeft zijn gansche familie, bestaande uit 7 personen, vermoord met bijlslagen, daarna zijn huis in brand gestoken en vervolgens zijn buurman doodgeschoten, en twee anderen met geweerslagen gedood, waarna hij de toesnellende buren nog met revolverschoten verwondde, terwijl hij ook 't huis van den vermoorden buurman in brand gestoken had. Dat de bevolking nauwelijks kon weerhouworden den onmensch te verscheuren toen eindelijk de gendarmes hem in handen hadden, is niet te verwonderen. Een dergelijk drama heeft zich afgespeeld op de

Zweedsche stoomboot „Prins Karel," waar een der passagiers, na verscheidene medereizigers te hebben opgesloten, naar 't dek ging met een revolver in elke hand, neerschietende wie hem tegen kwam. Vervolgens moet hij gebruik hebben gemaakt van een dolk en een mes, waarmee hij den kapitein verwondde. Van 12 personen die gewond werden, moeten reeds zes overleden zijn. Te Köping is de woesteling van de boot gesprongen en in een bootje weggeroeid, maar te Eskilsfuna is iemand in hechtenis genomen, die twee revolvers en 57 patronen in zijn bezit had,

zij zeggen lief te hebben, grootendeels wereldsch en dikwijls openlijk ongeloovig is, in den modernen zin, en nochtans gaan zij voort hun kerk in dezelfde richting op te leiden, door van jaar tot jaar weer een stroom van de wereld er binnen te laten; terwijl men toch blijft bidden: Vader, vervul uwe belofte en stort uw Geest uit over onze kerk of gemeente! — O, dat de oogen van alle belijders des Heeren daarvoor ontsloten werden en zij begonnen met al dat wereldsche in zich zelf en in hun gemeenschap zóó beslist te breken, dat hun bede verhoord en de belofte des Vaders, des heiligen Vaders, aan ons allen, aan de gansche, nu verstrooide Gemeente konde vervuld worden!

Dan wordt ook die vervulling een zegen voor de wereld. Degenen, die nog buiten zijn, zullen dan door degenen, die binnen zijn, door de kracht, die van hen uitgaat, gezegend en gered worden, overgebracht worden uit de duisternis tot het licht, uit den dood tot het leven. Dit is immers de orde Gods. Daarop kan, wil en zal God zijn zegen schenken. Wij mogen ons dan gerust met vol vertrouwen op den Heiland verlaten, die zegt: „Ik zend de belofte des Vaders op u!" Zou Hij het zeggen en niet doen? Of spreken en niet bestendig maken? — Onmogelijk!

Doch de weg des geloofs, die de weg tot God is, is een weg van zelfverloochening en strijd in de eerste plaats tegen alles in ons zelven, wat niet uit God is, en daarna tegen alles, wat ons van buiten af van het groote doel onzes levens tracht af te voeren. Worde dan met beslistheid de strijd aanvaard en met volharding voortgezet; wij zullen door Hem, die ons heeft liefgehad en nog liefheeft, meer dan overwinnaars zijn!

S. N. v. B.

NIKOLAUS LUDWIG,

Graaf VON ZINZENDORF,

(26 Mei, zijn 200 jarige geboortedag.)

De wereldgeschiedenis is de geschiedenis van enkele bijzondere groote mannen. Mozes, David, Alexander de Groote, Paulus, Luther, Zinzendorf, Bismarck namen hun geheelen tijd, gelijk Simson de poorten van Gaza, op hunne schouders en droegen ze daarheen, waar zij dien hebben willen. Daardoor werden ze wel eens gehaat, maar het volgende geslacht begon reeds hunne waarde te erkennen en gedenkteekenen voor hen op te richten. Daar wij 200 jaren na Zinzendorf leven, kunnen wij zijne plaats in het groote rijksplan Gods beter waarnemen dan zijne tijdgenooten. Wij zien duidelijk den innerlijken voortgang van het Godsrijk. „Sola fide," alleen door geloof, riep Luther in de 16de eeuw, en daardoor brak een nieuwe tijd aan, dat het geloofsleven van elke ziel onafhankelijk werd van de kerk. „Ik ken geen christendom zonder gemeenschap," zeide Zinzendorf in het begin der 18de eeuw, en begon de verstrooide geloovige zielen in gemeenten te vergaderen, die zich onder den tucht des Geestes plaatsten, en daarom ook de tucht onder elkander beoefenden.

„Niet de geboorte van geloovige ouders, maar de wedergeboorte geeft recht om in de bijbelsche gemeente te mogen intreden," zeggen de Baptisten in de 19de eeuw, en staan daarmede op de schouders van Zinzendorf. Of zich in de 20ste eeuw eene gemeente met nog zuiverder bijbelsche belijdenis op de schouders der Baptisten plaatsen zal?! Wie kan dat zeggen!

Maar terug naar Zinzendorf, die de 18de eeuw met nieuwe gedachten en bezieling voor het geestelijke leven vervulde. Hij werd den 26 Mei 1700, als zoon van eenen Saksischen minister, te Dresden geboren. Ook hij was een Timotheus, die als kind reeds de Schriften kende; van zijn 4de tot zijn 10de jaar vertoefde hij bij zijne vrome grootmoeder, daarna kwam hij in het instituut te Halle, waar hij in nauwe aanraking kwam met Aug. Herm. Francke. In hem openbaarde zich reeds vroeg een trek van den zoon tot den vader. Met gelijkgezinden richtte hij een „Mosterdzaadorde" op, tot oefening in de godzaligheid. Het ordeteeken bestond in een Ecce Homo (ziet den mensch), met een randschrift: „Zijne wonden, onze heeling." Francke kende dadelijk de zwakheid, maar ook de waarde van zijn pupil.

Met betrekking tot de fantasie van den knaap zeide hij: „Wanneer iemand Zinzendorf een weldaad wil bewijzen, dan hale hij hem uit de lucht naar de aarde, wanneer hij hem vliegen ziet."

Maar anderzijds moest hij toch ook verklaren: „Deze zal eenmaal een groot licht der kerk worden!"

Na volbrachte studiën ondernam Zinzendorf eene reis ter ontwikkeling zijner kennis (1719—1721), bij welke gelegenheid hij in Dusseldorf ook de schilderij zag met het onderschrift: „Dat deed ik voor u, wat doet gij voor Mij?" waardoor hij weer een nieuwe opwekking tot den dienst des Heeren ontving. Na zijn terugkeer werd hij Hof- en Justitie raad te Dresden, maar gaf dit ambt weldra op, toen hij hoorde, dat de moravische broeders een toevlucht op zijn landgoed Berthelsdorf gezocht hadden. Hij trok zich hun lot aan. Bij dezen kwamen nog Lutheranen en Gereformeerden en het getuigt van zijn organisatie-talent, dat hij allen tot een bloeiend gemeentewezen kon vereenigen.

In 1727 stichtte hij „Herrnhut" aan den Hutberg. Zijn doel was een ecclesiola in ecclesia (een kerkje in een kerk). De innige liefde tot den Heiland was de band, die hen allen te zamen bond, en de drijfveer tot al hun doen. De moravische broeders hadden uit liefde tot den Heiland hun vaderland verlaten en waren volgaarne bereid smart en hoon te verduren, wanneer zij maar hunnen Heiland naar hunne overtuiging mochten dienen. Waarlijk nuttig waren die afdeelingen, in welke alle gemeenteleden naar ouderdom en geslacht werden ingedeeld. De leiding was in handen van de Ouderlingen Conferentie en der Synode. Zinzendorf verkeerde onder hen als een priester. Zijne verschijning boezemde eerbied in. Ja, toen hij zich eens op de zijde der minderheid bevond, was eene duidelijke uiting zijner meening voldoende, om de meerderheid gaarne te doen bukken. In latere jaren werd verteld, dat zelfs de Indianen zijne verschijning eerbiedigden. Had hij zijne deur slechts met eene speld gesloten, dan waagde geen dezer ruwe gasten het, om binnen te treden.

De knaap met zulk een rijke fantasie was

ADONIRAM JUDSON.

EEN APOSTEL ONDER DE BIRMANEN.

14.

VIJFDE HOOFDSTUK (1813—1819).

Het leven te Rangoen.

Judson en zijne echtgenoote kwamen den 13 Juni 1813 te Rangoen aan. Reeds anderhalf jaar hadden zij gezocht naar een tehuis in de heidensche landen. In Calcutta waren zij gedwongen een toevlucht te zoeken op het eiland Mauritius; zij keerden naar Indië terug, maar moesten ten tweeden male vluchten, en, nadat zij aarzelend de bescherming der Britsche vlag hadden moeten vaarwel zeggen, waren zij eindelijk te Rangoen, de voornaamste havenstad van Birma, aangekomen. Zij waren zelven liever op eene andere plaats geweest, maar de Heere liet hen in zijne Voorzienigheid slechts dezen éénen uitweg. Het vervolg dezer geschiedenis zal dan ook leeren, dat de hand, die hen op zulke strenge en harde wijze leidde, toch de hand was van Hem, die zich nimmer vergist. De Amerikaansche Christenen hadden voor de Aziatische Zending geen betere plaats kunnen kiezen dan Rangoen, aan de monding van den grooten Irawaddie.

Rangoen werd door een reiziger, die er kort voor Judson geweest was, beschreven als eene ellendige en vuile stad met 8 tot 10.000 inwoners, die alles behalve aanlokkend zijn.

Het moet goed zijn eens over de taak van deze jonge zendelingen na te denken. Wat moeten zij doen, deze man van 25 jaren, en zijne jonge vrouw. Hun doel was een oude godsdienst, welke diep in de harten en de zeden van meer dan vierhonderd millioen menschen ingeworteld was, te ondermijnen. Hun doel was niet, om te bewerken, dat de christelijke godsdienst de staatsgodsdienst werd, neen, maar al die millioenen van Birma moesten één voor één, ieder in 't bijzonder veranderd worden, zij moesten onderworpen worden aan Christus. En welke waren de middelen die Judson aanwendde, om dit groote werk tot stand te brengen? Alleen het Evangelie van Christus! Zijne eenigste krijgswapenen waren die oude beproefde waarheden: Het bestaan van God, de zondentoestand des menschen, en redding in het bloed van Christus, die op aarde kwam, om zondaren zalig te maken, welke leer lijnrecht tegen het Boeddhisme indruischte, hetwelk leert, dat er geen God is, geen ziel, die gered moet worden en geene zonde, waarvan de mensch moet verlost worden. Maar Judson was overtuigd, dat het Evangelie van Christus het goddelijke leven, onder de werking des H. Geestes, kon voortbrengen.

Judson geloofde niet, dat het Evangelie zich door de golvingen der beschaving een weg moest banen. Maar omgekeerd. Hij geloofde dus niet, dat hij eerst de kunsten en wetenschappen der westelijke wereld moest onderwijzen, om zoo, door juiste sterrekundige en aardrijkskundige kennis den geest der Birmanen op zijne nieuwe leer voor te bereiden. Neen, hij had een onbepaald vertrouwen op zijnen God, en op de belofte zijns Meesters: „Ik ben met u, alle dagen."

Ook achtte hij het niet als hopeloos, om de oude Birmanen te bekeeren. Hij wendde zich niet uitsluitend tot de kinderen, om zoodoende de bron van het volksleven te reinigen. Hij had zijne scholen, zeker, maar het werk onder de volwassenen bleef het voornaamste. Hij bereikte de kinderen door de ouders, en niet de ouders door de kinderen. Ook geloofde hij, dat de volwassen Birmanen eer dan de kinderen zouden bestand zijn tegen de heftige vervolgingen, welke de aanname van eenen nieuwen godsdienst waarschijnlijk zou tengevolge hebben. Als prediker veroorloofde hij zich ook niet een droog schoolboekenschrijver te worden.

Op twee wijzen kon hij het Evangelie prediken: door woord en schrift. De inwoners waren vlijtige lezers. De eerste vraag, die de verkondiger van eenen nieuwen godsdienst te verwachten had, was: „Waar zijn uwe heilige boeken?" Judson begon met het vertalen van eenige traktaten, of gedeelten der H. Schrift, welke hij dan aan bijzondere personen gaf. Het gevolg droeg hij den Heere op.

Maar veel gewichtiger dan traktaten en gedeelten der H. Schrift te vertalen en te verspreiden, was het prediken des Evangelies. Hierin was Judson ook het geschiktst. Terwijl hij vertaalde wenschte hij gelegenheden om de heilsboodschap met luider stemme te mogen verkondigen. Aan Dr. Bolles schrijft hij: „Ik verlang er naar, dat mijne vertaling van het N. Testament klaar komt, want dan kan ik mijn ganschen tijd wijden aan de prediking des Woords. Reeds nu komt het mij voor, dat dit eene dringende noodzakelijkheid is. Moge Gods Geest uitgestort worden."

Wanneer den toehoorder eene aangename persoonlijkheid tegemoettreedt, en het eene oog het andere treft, dan verkrijgt hij eenen dieperen indruk, dan hij door het lezen van een boek verkrijgen kan. Judson's prediking echter onderscheidde zich in alles van de prediking van een redenaar, die groote scharen om zich heen heeft vergaderd. In zijne kleine kapel kwamen ongeveer honderd personen bij elkaar. Eén enkele persoon placht met den zendeling een gesprek te beginnen, terwijl de anderen toehoorden. Bij deze debatten gebeurde het menigmaal dat Judson uitroepen van verbazing hoorde, wanneer hij met zijn scherpe logica zijnen tegenstander overwon.

(Wordt vervolgd.)

inmiddels een gemoedelijk dichter geworden. Ja, vele van Zinzendorf's liederen behooren tot de beste. Liederen als: „Ik val aan Jezus' voeten," „Ik dank alles aan het Godslam," „Hart en hart vereend te zamen" enz. hebben in onze Duitsche gemeenten reeds lang burgerrecht verkregen. Ook schreef Zinzendorf meer dan honderd boeken.

Dat bij zulk een zegen ook de tegenpartij niet rustig was, is duidelijk. Hij zocht Zinzendorf op alle wijzen verdacht te maken. Om deze aanvallen te wederstaan, deed Zinzendorf in Tübingen het theologisch examen, en liet zich in Berlijn als Bisschop der moravische broeders benoemen, maar tevergeefs. In 1736 werd hij wegens zijne gemeentestichting uit het land verbannen. Dat zou een straf zijn, maar het werd tot een grooten zegen, want nu kwam Zinzendorf in nadere persoonlijke aanraking met de heidenen, tot welke in 1732 de beide eerste zendelingen waren gezonden; op deze wijze werd hij een zeer ijverig bevorderaar der heidenzending.

De gedachte aan eene heidenzending werd in het jaar 1731 in hem levendig, toen hij hij de kroning van Christiaan VI van Denemarken den neger Antoon en twee Groenlanders zag. Hij nam deze gedachte mede naar Herrnhut, sprak er met de broeders over, zoodat ook zij die vraag overwogen. Toen men het volgende jaar over Leonhard Dober het lot wierp, kwam het antwoord: „Laat den knaap trekken, de Heer is met hem." Daarmede waren alle bedenkingen opgelost, en den 21 Augustus ging Dober naar St. Thomas. De timmerman David Nitschman vergezelde hem, om hem bij de eerste inrichting te helpen. Hun geheele rijkdom bestond uit f 10.80, die zij hadden bespaard, terwijl zij ieder nog een dukaat van Zinzendorf kregen. Dit Mosterdzaadje is nu tot eene zending in vier werelddeelen aangegroeid. Op 21 arbeidsvelden zijn 186 zendelingen en 18 zusters werkzaam. Het getal der gewonnen Heidenen bedraagt 92.371. Daarbij zal de vaderlandsche Herrnhuttersgemeente het getal van 35.000 leden niet overschrijden.

Eene eigenaardige inrichting der Broedergemeente is het lot. Het wordt in alle gewichtige omstandigheden geworpen. Vele zendelingen hebben hunne vrouw door het lot bekomen, dat de Gemeente in het vaderland voor hen wierp.

Ook op het gebied der inwendige zending ontvouwt de Broedergemeente eene groote kracht. Zij bezitten zeven jongens- en vijftien meisjespensionaten, een instituut te Nisky en een theologisch seminarium te Gnadenfeld, in Opper-Silezie.

En toen de trouwe, onvermoeide knecht des Heeren den 9 Mei 1760 zijn oogen sloot, had hij toch met zijne ponden vele daarboven gewonnen, die zich nog steeds vermenigvuldigen en ster op ster in zijne kroon voegen.

Het grafschrift op Zinzendorf's grafsteen luidt: Hier rust het gebeente van den onvergetelijken Godsman — — — Hij was gesteld om vrucht te dragen, eene vrucht, die blijft.

— Graaf Zinzendorf werd eens op een eenzaam boschpad door eenen roover overvallen, die zijn geld eischte. De graaf gaf het gewillig en zeide, terwijl hij hem vertrouwelijk op zijn schouder klopte: „En nu, mijn waarde, wanneer je eens aan de galg komt, herinner je dan, dat Jezus, het Lam Gods, ook voor uwe zonden gestorven is, dan kun je wellicht ook nog in genade worden aangenomen en zalig worden." — Een jaar later trof hij den roover weer op eene andere plaats als een berouwvol Christen. Dat woord was als eene vurige kool in zijn hart gevallen.

(*Wahrheitszeuge*). A. H.

Ongeloofelijk — en toch waar!

Hoe noodig het gebed ook voor de Roomschen is blijkt alweêr uit wat *„De Hervorming"* te lezen gaf in het volgende:

GOD ONTTROOND.

Met welken goddeloozen kost het Roomsche volk gevoed wordt en zich geestelijk opbouwt, is vaak ongeloofiijk.

Hieronder volgt een terugstootend staaltje.

Het is uit een der jongste jaargangen van den *Kalender ter eere van het allerheiligst hart van Jezus Christus en van de maagd Maria voor het Katholieke volk*, gedrukt ter drukkerij van de bisschoppelijke kanselarij te Pilsen.

De kalender vertelt dan het volgende „historietje," door de *Reichsbote* openbaar gemaakt:

„Er leefde eens in den omtrek van Pilsen een roover Janetschek, wiens historie de lezers om zoo te zeggen met eigen oogen moet overtuigen van de groote macht van den heiligen Jozef.

Janetschek was een booswicht en had zelfs menschenbloed op zijn geweten. Toen hij door beulshanden in de andere wereld geslingerd was, wist hij waar hij thuis hoorde en ging recht op de hel af. Maar de poort van de hel viel met een machtig geraas voor zijn neus toe en een vervaarlijke stem riep: Ga weg van hier! Hier is geen plaats voor iemand, die zijn heele leven, trots zijn booze stukken een vereerder van den heiligen Jozef geweest is. Ga naar hèm in den hemel!

Janetschek gaat derwaarts. Maar lieve Janetschek, lachte de heilige Petrus, bedenk toch wat ge wilt. Ge hebt gestolen en gemoord, geroofd en gelogen, en wilt gij nu in den hemel komen?

Ze hebben me uit de hel weggestuurd, verontschuldigde zich Janetschek, omdat ik hier een zeer invloedrijken vriend heb.

Petrus is zeer verwonderd en vraagt: Gij een vriend hier? Gij, die uw gansche leven in de gevangenis hebt doorgebracht?

Maar toen Janetschek den heiligen Jozef noemde, liet Petrus zich eindelijk verbidden om dezen te roepen. Maar, voegde hij er bij, gij moet nog een oogenblikje wachten. Ze zijn juist begonnen het brevier te bidden en dan mag ik hen in geen geval storen.

Eindelijk komt de heilige Jozef, hoort Janetschek aan en belooft hem zijn voorspraak.

Maar jawel, als Jozef eindelijk voor den troon Gods komt, wordt hem zijn bede niet toegestaan, hoewel hij er opmerkzaam op maakt, dat op zoo'n manier de geloovigen licht hun geloof in eene autoriteit zullen voelen wankelen.

Hem blijft niets over, dan de plaats der volkomenheden te verlaten. Hij neemt zijn gereedschap op, — doch bij God! wat gebeurt daar? Maria, die bij den troon Gods een eerste plaats inneemt, legt haar kroon met de 12 sterren af, zoekt eenige lappen 1) bij elkaar, die zij nog uit Bethlehem heeft, en bindt alles in een bundeltje bijeen, van plan om weg te gaan.

Daar weerklonk een machtige stem: En ik ga met mijn moeder meê. En reeds stijgt de lieve Heer Jezus van den troon Gods af en trekt met zijn ouders weg.

Groote opwinding in den hemel. Petrus legt de sleutels van het hemelrijk neer, want waar zijn meester naar toe gaat, daar wil hij ook naar toe. Hem volgen de apostelen, de opvolgers der apostelen, de bisschoppen, de martelaars, de kluizenaars, de heilige jonkvrouwen uit de verst gelegen hoeken des hemels, zelfs de heiligen en zaligen des Ouden Testaments. Heel de hemel breekt op en God zou misschien alleen zijn achter gebleven, als hij niet ten laatste Janetschek nog in genade had aangenomen.

Daarop trokken de heiligen den hemel weer binnen.

Hieruit kan men de macht van den heiligen Jozef wel degelijk zien."

Zóó wordt er... „Ter Meerdere eere Gods" in de Roomsche heiligensprookjes met God... wat wilt ge?... *Omgesprongen*, zullen we maar zeggen.

1) „Luiers" staat er eigenlijk om 't zoo plastisch mogelijk te maken.

Uit de Gemeenten.

GRONINGEN. Op de j.l. Zondagavond gehouden vergadering deed een jonge dochter tot volle bevrediging der Gem. belijdenis haars geloofs. De voltrekking des doops zal D. V. plaats vinden op Pinkstermaandag des voormiddags, omdat we alsdan bij gelegenheid van het te houden liefdemaal tevens vele brs. en zrs. van elders verwachtende zijn.

Tevens werd door eenparig opstaan besloten om in de week voor Pinksteren buiten de gewone bidstond een ieder in zijn eigen woning of waar ook iederen avond bidstond te houden, ten einde zoo eenparig te bidden om de vervulling met den H. Geest. Wij verwachten dus een rijken Pinksterzegen.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Naar wij vernemen, zullen onze Koninginnen den 5en Juni a.s. uit Schwarzburg in 't vaderland terugkeeren en zich rechtstreeks naar het paleis te Soestdijk begeven. Zij hadden 't weder daar in den vreemde wel beter kunnen treffen, maar toch heeft de koude Haar niet verhinderd vele en groote wandelingen te maken.

In onzen tijd van trouwen en ten huwelijk uitgeven durft men nog al eens een kansje wagen. Een danshuishouder in Amsterdam althans heeft zich voor den vader van een zijner clienten, een meisje van 17 jaar, durven uitgeven, en alzoo een huwelijk tot stand gebracht, waar de eigenlijke vader nog al wat tegen had, en alzoo ten gevalle der trouwlustige jongelui de wederzijdsche ouders bedrogen. Het zaakje is evenwel spoedig aan 't licht gekomen en de al te dienstvaardige danshuishouder tot 9 maanden gevangenisstraf veroordeeld. Of het huwelijk nu wettig gekeurd zal worden, wordt niet gemeld, maar 't is niet waarschijnlijk, dat die man spoedig weer zoo'n paartje op die wijze helpt.

De werkeloosheid onder de diamantslijpers in de hoofdstad schijnt nog niet veel te verminderen, blijkens 't feit, dat in de diamantslijperijen van de 7200 nog maar 2450 loopen. Dat is dus een gedwongen werkstaking, waar zoovele anderen 't moedwillig doen in onze dagen.

Duitschland. „Een kinderhand is spoedig gevuld," zegt 't spreekwoord, maar dat de menschen over een petroleumlamp vreugde betoonen, is in onze verlichte eeuw wel iets bijzonders. Toch is dat in Biberach kort geleden voorgekomen, waar de hoek van den Mettenberg nu door een petroleumlamp verlicht wordt. Toen de lantaarnpaal geplaatst was, kwamen eenige honderden bewoners in optocht om paal en lamp met bloemguirlandes en klimop te versieren, terwijl de muziek het volkslied speelde. Vuurwerk werd ontstoken en zelfs een vaatje bier (onmisbaar bij zulk eene gelegenheid) aangeslagen en een burger nam 't woord, om den Gemeenteraad voor zijne goede zorgen te bedanken, welke rede geestdriftig werd toegejuicht. Maar toen daarna de lamp ontstoken werd en haar weldoend licht verspreidde, kende de vreugde geen grenzen meer. Misschien zou hier of daar nog wel meer gelegenheid zijn eene bevolking op die wijze blijde te maken, want niet overal is de verlichting even voldoende.

In Hamburg gaat men op wat grooter schaal te werk, waar de stadsraad *f* 4.200.000 toegestaan heeft voor 't sloopen van ongezonde woningen. Een navolgenswaardige maatregel zeker voor vele groote steden, als men ten minste de kroegen niet vergeet te sloopen, die door hun stinkend venijn zooveel ongezondheid veroorzaken.

Frankrijk. In Parijs wil men een standbeeld oprichten voor George Washington, den vrijheidsheld der Vereenigde Staten. Wanneer zal men in Parijs denken aan den held uit Juda, die waarlijk vrij maakt van zondeslavernij?

Een ernstig spoorwegongeluk heeft bij Valenciennes plaats gehad, waarbij 18 personen gewond werden.

Een Basoetoe-kaffer, met zijne drie gitzwarte dochters op de tentoonstelling te Parijs wandelende, zag een Engelschen zakkenroller de hand steken in den zak van een der dames. Dat bekwam den dief echter slecht. De zwarte vuist van den Kaffer greep hem en hield hem stevig vast, totdat de politie hem uit deze klem bevrijdde, zeker niet om hem los te laten.

Zweden. Koning Oscar van Zweden en

Noorwegen zal in de volgende maand afstand doen van den troon, omdat de toestand tusschen den Vorst en zijn ministerie gedurig gespannener wordt.

Italië. De Italiaansche Kamer is ontbonden en de verkiezingen daarvoor zullen weldra plaats hebben. Reeds wordt er druk gewerkt om verschillende partijen te vereenigen met deze voorwaarde echter, dat die vereeniging alleen zal duren tot dat de verkiezing is afgeloopen. Zoo gaat 't meer, in den strijd vereenigt men zich om straks weer tegenover elkander te staan.

Engelsch-Indië wordt nog zoodanig door den hongersnood geteisterd, dat 4.600.000 menschen ondersteund moeten worden. Tevens wordt vermeld, dat de cholera daar vele slachtoffers eischt. Ook op de Goudkust in

Afrika schijnt de toestand onder de opstandelingen nog niet in orde te zijn. Althans sinds eenige dagen heeft men in Londen geen bericht ontvangen van den gouverneur aldaar, die ingesloten moet zijn door 10.000 Ashantijnen.

Zuid-Afrika. Van het oorlogsterrein zijn de berichten niet zeer overvloedig. Wel wagen sommige Engelsche bladen te veronderstellen, dat lord Roberts, die naar 't noorden oprukt, nog voor 't einde dezer maand Pretoria zal bezet hebben, op deze conditie natuurlijk, dat de Boeren maar aldoor voor het Engelsche leger zullen uitloopen, als om hen den weg te wijzen. Andere bladen evenwel vreezen nog al op meer gegronde redenen, dat 't Engelsche leger nog hier en daar, zooals bij Vaalrivier en Johannesburg, tegenstand zal ontmoeten en ook hoort men, dat de Boeren zelfs niet bang zijn, om in 't oosten van den Vrijstaat, dus in 't overwonnen? gebied, 't hoofd op te steken. Zoo geheel ontmoedigd zijn de Boeren dus nog niet, maar wat hun plannen zijn is niet juist bekend, hoewel reeds 't bericht uit Pretoria geseind werd, dat Johannesburg krachtig zou worden verdedigd en de regeering zich niet verantwoordelijk stelde voor de vernieling van eigendommen tijdens de verdediging. Desnoods zou men ook de kolenmijnen aan de Vaal laten springen. Wat dus op de stilte der laatste dagen zal volgen is nog niet te voorzien, maar de Engelschen zijn nog niet in Pretoria. De Transvaalsche regeering heeft aan lord Roberts voorgesteld een gelijk aantal krijgsgevangenen uit te wisselen op parool, zullende anders 4000 Engelsche gevangenen uit Pretoria naar een ander district worden overgebracht. Naar men uit de laatste berichten verneemt, moeten de Engelschen de Vaalrivier reeds overgetrokken zijn en zich nu zoo wat zoo ver van Johannesburg bevinden, als Amsterdam van Arnhem af ligt. Lord Roberts schijnt echter een veldheer te zijn, die met overleg te werk gaat, zoodat 't nog wel niet tot een gevecht zal komen. Bovendien wordt de verbindingslinie achter hem gedurig langer en dient hij voor de veiligheid daarvan te zorgen, wat zeker ook de Boeren wel zullen berekend hebben.

S. K. K.

Bericht van br. MENSINK.

Onze br. moest, tot zijn en zeker veler leedwezen berichten, dat hij, wegens voortdurende zwakheid en herhaalde krankheid zijner echtgenoote, zoodat zij aan het klimaat in Marokko geen weerstand meer bieden kan, dat arbeidsveld moet verlaten, om uit te zien of de Heer een ander voor hem wil aanwijzen in Europa, liefst in ons Vaderland.

N. v. B.

LIEFDEGAVEN.

Door br. D. J. S. van de Gemeente te Amsterdam f 100 voor de Zending.

N. v. BEEK.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van J. S. te N. Buinen f 3.72; van T. J. d. V., Leeuwarden, f 3 12.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

Algem. Verg. der Unie.

Mag ik zoo vrij zijn SECRETARISSEN en VOORGANGERS der Gemeenten te verzoeken om mij belangrijkheden voor het JAARVERSLAG te zenden? Niemand zegge: 't is reeds vroeger in „De Christen" vermeld, daar een nalezing van een geheelen jaargang couranten-berichten zeker niet zoo aantrekkelijk is en veel tijd vergt.

Nog niet al de Gemeenten hebben haar Afgevaardigden opgegeven en nog is er plaats voor Voorstellen etc. voor de AGENDA, die D. V. direct na Pinksteren wordt opgesteld. Dus ieder haaste zich.

B. ROELES, Secr. der Unie.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 4—10 Juni.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: En wordt niet dronken van wijn, waarin overdaad is, maar wordt vervuld met den Geest.

Ef. 5 : 18.

Maandag 4 Juni. Mark. 6 : 14—29. De dood van Johannes den Dooper. Herodes en Herodias schenen gelukkig te zijn, en toch was hun leven niets; Johannes scheen in 't ongeluk onder te gaan, en toch was zijn leven van geweldig gevolg. De waarheid overwint, ook in den dood.

Dinsdag 5 Juni. Luk. 3 : 15—20. Vermaning van de zonde. Dat was echte heldenmoed, maar hij, die uit de waarheid niet is, hoort de waarheid niet gaarne.

Woensdag 6 Juni. Hebr. 11 : 32—40. De lijst der martelaren. Tot deze helden des Ouden Testaments behoort als grootste en laatste Johannes de Dooper.

Donderdag 7 Juni. Openb. 2 : 7—11. De kroon des levens. Daarboven draagt Johannes deze kroon, want ook hij was getrouw tot den dood. Blikken ook wij steeds op deze kroon?

Vrijdag 8 Juni. Dan. 5 : 130. Het feestmaal van Belsazar. Gelijk bij alle zulke feestmaaltijden kwam het tot zwelgerijen en in dronkenschap geschiedde dan het ongehoorde. Daarom, vermijd elken bedwelmenden drank.

Zaterdag 9 Juni. Jes. 5 : 8—16. Zondige feesten. Wie recht en gerechtigheid op zijde stelt, om slechts naar zijne wellusten te leven, dien zal God straffen en zoo gerechtigheid verheerlijken, door zijn gericht.

Zondag 10 Juni. Ef. 5 : 6—21. Heilige wandel. Daartoe behoort ook, om, gelijk Johannes, de goddelooze daden der duisternis, tot beschaming der duisternis te ontdekken; op zulke wijze dringt het licht overwinnend door.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 685 DONDERDAG 7 Juni 1900 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.05
Groote letters naar plaatsruimte.

Onderworpenheid aan den wille Gods.

Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?
Hand. 9 : 6.

O sterke God, o zielerust,
O dierbre Heer, o Levenslust,
Wat moet ik doen? Wat is Uw wil?
Hiervoor zwijgt mijne ziele stil.

Ach, wat kan ik? Gij weet het, Heer.
Ik weet den weg niet, maar o leer
Mij door Uw Geest, met vaste schreên,
Den weg, die u behaagt, betreên!

Raad, Kracht en Macht zijt Gij alleen;
Raad, ook bij 't donkerst om mij heen,
Kracht, ook in d' allerbangsten nood,
En Macht, in duizend wondren groot.

Gij God, die 't zwakke sterken wilt,
Gij Levensstroom, besproei me mild,
Vloei tot de ziel des zondaars in,
Verkwik mijn hart, mijn ziel en zin!

De tijd is boos; de valschheid woedt.
Ik weet niet hoe ik wandlen moet.
Gij zijt een Heer, zeer groot van raad,
Gij zijt een God van sterke daad.

Wat wilt Ge, o Heer? Stel niet teleur!
Ik klop, och, open mij de deur!
Ik roep en schrei, Gij hoort het, Heer:
Wat moet ik doen, Uw Naam tot eer?

Uit „Neandria."

De Heilige Geest, zich beroepende op Gods Woord.

„Dit is het wat gesproken is door den profeet Joël," enz.
Hand. 2 : 16 v.v.

De belofte des Vaders werd op den eersten Pinksterdag aan de discipelen vervuld. Onder gewisse kenteekenen werd de Heilige Geest uit gestort. Een zonderbaar geluid werd in de tempelzaal vernomen; hemelsche lichten werden gezien, en in vreemde talen hoorde men de eenvoudige lieden de groote werken Gods verkondigen.

Algemeen was de ontzetting over dit schouwspel, hetwelk duizenden bijeen deed stroomen. Men begrijpt het niet. *„Wat wil toch dit zijn?"* zoo zweeft het van mond tot mond en een ieder heeft voorshands zijne meening. De godvruchtigen vermoeden zonder twijfel, dat hier een groot werk Gods geschiedt. De goddeloozen daarentegen denken reeds heimelijk aan een werk van Beëlzebul. Wederom anderen, vooral lichtzinnigen, die met hun oordeel aanstonds gereed zijn, roepen spottenderwijs: „Zij zijn vol zoeten wijn!" Zoo ontstaat er weldra een algemeen gemurmel, totdat eindelijk een der Galileërs zich aan het hoofd zijner medgezellen plaatst en met de hand wenkt. Het gedruisch neemt af en maakt plaats voor een algemeene stilte. Men zwijgt en — — — Petrus spreekt, of liever de Heilige Geest spreekt door Petrus.

Deze schoone, ordelijke en welsprekende rede van Simon Petrus, als tolk des H. Geestes, zou overwaard zijn in zijn geheel behandeld te worden. Doch waar zou ik in zulk een klein bestek als het onze, den rijkdom bergen, die ons hier aangeboden wordt? Ik zal mij thans dus tot een enkele merkwaardigheid uit dit eerste product des H. Geestes onder de nieuwe Bedeeling bepalen.

Nadat de apostel, sprekende in den Geest, zijne hoorders eerst door redelijke gronden had bewezen, dat de Galileërs *niet* datgene zijn, waarvoor de spotters hen houden (vs. 15), gaat hij er verder toe over, om hen te zeggen, wat zij dan *wel* zijn en wat die wonderbare verschijnselen, die de schare in ontzetting brachten, te beteekenen hebben. De weg, welke hij hiertoe inslaat, is beteekenisvol en voorbeeldig. Petrus treedt in geene filosofie of hoogdravende vertoogen, maar wendt zich aanstonds tot de H. Schrift. Hij wijst als met den vinger aan, dat hier niets anders geschiedde, dan wat reeds eeuwen van te voren door den mond van den profeet Joël verkondigd was (Joël 2: 28—32).

Het is niet mijn doel hier eene verklaring van deze merkwaardige profetie te geven. Het zij hier genoeg op te merken, dat de apostel die profetie niet aangevoerd heeft, om te beweren, dat zij thans op den Pinksterdag reeds *in haar geheel* vervuld werd. Hij wil alleen aantoonen, dat die profetie onder anderen ook zaken voorspelt, die thans reeds in vervulling traden, namelijk de uitstorting van den H. Geest op alle vleesch; en het is hierop, dat de Geest door zijnen mond zich beroept om de gebeurtenissen van den eersten Pinksterdag te verklaren en te wettigen.

Het treft onze opmerkzaamheid, dat ook de H. Geest zelf zulk een gezag en zulk eene eere aan Gods geschreven woord toekent. Hij beroept zich niet op zichzelven, maar op eenen grond, die, ten minste voor het oog zijner hoorders, *buiten* Hem lag. En toch, had Hij zich op zichzelven willen beroepen, wie zou daartoe beter in staat geweest zijn dan Hij? Hij is de Geest, die wonderen en teekenen doen kan en wien de krachten van hemel en aarde ten dienste staan. Welk een kleine zaak ware 't Hem geweest daarvan gebruik te maken, om alle tegenspraak te doen verstommen. Doch neen, Hij laat hemel en aarde in rust en beroept zich op de uitspraken van Gods woord. Hij eischt niet, dat zij Hem gelooven om zijn zelfs wille; Hij verlangt alleen, dat zij Hem herkennen uit de Schriften, die van Hem gesproken hebben.

Zoo had ook de Zoon zich steeds op de Schrift beroepen. Ook de Zoon getuigde niet van zich zelven, maar bij elke schrede op Zijn weg wees Hij op de Schrift als van Hem getuigende. Hij bewees uit de Schrift, dat Hij de Gezondene des Vaders was. Maar ook evenzoo doet thans de H. Geest, die den Zoon, sedert die ten hemel is gevaren, vervangen heeft. Ook *„Hij spreekt niet van zichzelven, maar zoo wat Hij gehoord heeft, dat spreekt Hij"* (Joh. 16: 13).

Hoogst merkwaardige bijzonderheid! Beiden, de Zoon en de Geest, beroepen zich op de H. Schrift. Welk een diepen blik verleent ons dit in de innige harmonie, die die de verhevene personen der drieëenige Godheid verbindt. De H. Schrift is het boek der eeuwige raadslagen des Vaders, die Hij met den Zoon en den Geest genomen heeft, om ze door beiden ten uitvoer te brengen. Naar die Schrift worden hemel en aarde geregeerd, worden de geloovigen overgeplant in het hemelsche paradijs, worden de verlorenen verwezen in de pijnen des vlammenden vuurs; worden de engelen uitgezonden tot hunne diensten; worden de duivelen geoordeeld in de hel. Alles wat geschied is, geschiedt of nog geschieden zal, is niets anders dan vervulling der Schrift. Aan deze Schrift houden zich Vader, Zoon en H. Geest. En waar de Geest getuigenissen noodig heeft om te bewijzen, dat Hij de Geest is, daar is het die Schrift en die Schrift alleen, waarin Hij ze zoekt, opdat er voor God en menschen geen ander gezag overblijve, dan dat eenige onverbreekbare woord Gods — de H. Schrift!

En aan dienzelfden regel houdt zich de Geest nog heden. De H. Schrift is meestal het orgaan, waardoor Hij werkt, de grond, waarop Hij zich beroept. De H. Geest leidt de dwalenden en verlorenen in de gebaande wegen van Gods woord. En wat hebben de geloovigen wel meer noodig dan de H. Schrift, als een onfeilbaar veld van kennis en ondervinding te doorwandelen onder de leiding en voorlichting des H. Geestes?!

Niettegenstaande alle kinderen Gods den H. Geest hebben ontvangen en dus *éénes* Geestes kinderen zijn, bestaat er onder hen toch nog eene ontzaggelijke verscheidenheid, ja, zelfs groot verschil, dat helaas! maar al te vaak tot de hevigste twistingen aanleiding geeft. Wie zal hier beslissen? Of waarop zal men zich beroepen? Zal iemand zeggen: „Ik zal scheidsman zijn, want ik heb den Geest?" Dan is het antwoord, en terecht: „Wij meenen ook den Geest te hebben." Maar niets ligt ook meer buiten de gewoonte des Geestes dan dit. Hij beroept zich niet op zich zelve. Doch waarop beroept zich de Geest dan? Op de Schrift, en naar *deze* alleen behoort men zich persoonlijk en ook als Gemeente te richten. Het vleesch beroept zich op zich zelf, op leeringen van menschen, op overleveringen en fabelen en filosofiën, op wonderen en teekenen, op verschijningen en gezichten. Maar de Geest — de H. Geest beroept zich alleen op de Schrift.

Er staat geschreven! Dat was het woord,

waarmede de Zoon den grooten vijand bevocht. *Er staat geschreven* is ook het woord des Geestes. Indien wij dan in den Geest zijn, laat ons geen ander woord gebruiken. De kinderen dezer wereld bedienen zich van vleeschelijke wapenen, maar zij zullen — gelijk Saul — er zich zelf meê doorboren. Met het zwaard des Geestes, hetwelk is Gods woord, zullen wij als een klein, veracht volk des Heeren de wereld overwinnen en over de hel zegepralen.

Hieraan zullen wij weten, dat wij in den Geest leven, dat wij onzen wandel eeniglijk bouwen *op* en *naar* het woord Gods; dat wij het als brood eten en als water drinken, zoodat 't ons geheel doordringe en vorme naar Gods wil. Dan zullen wij levende Evangeliën of leesbare brieven van Christus zijn, geschreven door den vinger des Geestes in vleeschen tafelen des harten. Als dan eenmaal de wereld huilt en weeklaagt, omdat al haar hoop en verwachting vervlogen is, dan zullen wij eerst recht kunnen juichen, omdat het dan blijken zal, dat onze hoop steunde op de eeuwige fondamenten van Gods woord.

G. B. P.

ZENDING.

Eenigen tijd geleden deelde zr. Bell in „De Christen" een en ander mede over hun aankomst te Wathen, en nu ontvingen wij een schrijven van zr. Bentley, waarin zij ons vertelde van hun ontvangst daar bij hun terugkeer op hun arbeidsveld. Door de ziekte van br. Bentley, die van zeer ernstigen aard was, zoodat het als een wonder, eene bijzondere verhooring van vele gebeden beschouwd moet worden, dat hij naar zijn geliefd Afrika kon terugkeeren, was hun afwezigheid veel langer geweest dan gewoonlijk, en 't is dan ook niet te verwonderen, dat aller harten vervuld waren van lof en dank bij hun komst. Zr. Bentley schrijft:

„Van den tijd, dat wij Luvituku achter den rug hadden totdat we hier te Wathen aankwamen, was *alles* feest. De eerste halte was Nionga. Het opperhoofd daar is lid der gemeente. Zijn geheele dorp was in galakostuum (!) en vele vreugdeschoten werden gelost. Van Nionga ging 't naar Kimpete, waar de opgewondenheid erg was. De ivoren trompetten kondigden aan de nabijgelegen dorpen onze nadering aan, en toen we aankwamen, klom de opgewondenheid ten top. De jongelui beijverden zich wie de meeste schoten loste, en de trompetters bliezen zich de wangen uit, dat het een aard had. Onze kanaries, kippen en eenden waren van schrik verstijfd. Van Kimpete ging 't recht op Wathen aan, maar zoowat een uur te voren begonnen we dezen en genen te ontmoeten, die er om geloopen hadden om 't eerste bij ons te zijn. Nsona (het meisje, dat hier in Europa bij hen was) 's stiefmoeder was de eerste, en hoewel ik moe was van 't klimmen, en zij hijgde van de haast, pakte zij mij onder den arm en sleepte mij verder den berg op. Toen kwamen allengs anderen, en met iedere ontmoeting was 't dezelfde hartelijkheid, maar op verschillende manieren uitgedrukt. Baluti bijv. omhelsde mij half huilend, half lachend, en mijn man eveneens. Even buiten Kindinga, ons laatste dorp, eene mijl afstand van ons huis, waren al de kinderen in twee rijen geschaard en wuifden met hun palmtakken, waar ze belletjes aangebonden hadden. Aan vlaggen ontbrak het ook niet en aan vreugdeschoten evenmin. Gelukkig gebeurden er geen ongelukken. Jacoba (zr. Bell)'s huis was de eerste aankomst, en terwijl wij naar binnen gingen, zongen de kinderen, die ons van Kindinga gehaald hadden, eenige gezangen. Daarna een kopje thee, en toen zond Jacoba ons heen om ons wat te verfrisschen, terwijl zij voor 't eten ging zorgen.

Den volgenden dag (Zaterdag) werden wij verblijd door de komst van vele oude kennissen, die ons kwamen verwelkomen. 's Zondags was er dan ook een heel buitengewone vergadering, en br. Bell, die ze leidde, riep den een na den ander op om als vertegenwoordiger van 't een of ander ons een welkomstgroet te geven. Nlemvo sprak voor het Vianga-vianga volkje, Baluti vertegenwoordigde de drukkerij, Mbumba de Kimbanda Christenen, Nsona's vader weêr anderen, en Mbandila, die zooveel maanden met zijn zieke knie in onze kamer gelegen heeft, weêr anderen. Mijn man bedankte allen, en toen werd ik nog gevraagd of ik ook wat te zeggen had, en ik antwoordde, dat ik wel veel te zeggen had, maar dewijl de tijd meer dan verstreken was, zou 't te laat worden. Den volgenden Zondag vroeg ik of ik een woordje spreken mocht; er waren omstreeks 400 hoorders, waarvan wel 120 aan 't Avondmaal deelnamen. En nu zijn we dan na 3 jaren afwezigheid weêr zoowat op streek om den arbeid te hervatten," enz.

Welk een verschil, als wij denken aan de aankomst in 1879, toen br. Bentley met de eerste zendelingen aan de Congo aan wal stapte om den arbeid te beginnen. Toen, niets dan het wildste heidendom overal waar zij kwamen, en nu 28 zendingstations, die ieder op zich zelf weêr middelpunten zijn van arbeidsvelden zóó uitgestrekt, dat men niet anders kan dan den Heer loven en danken, die Zijne dienstknechten en dienstmaagden daar, ondanks de vele verliezen door het ongezonde klimaat, steunt en sterkt en aangordt met kracht uit de hoogte, zoodat zij groote dingen zien tot stand komen, vele zielen tot den eenigen Zaligmaker mogen leiden en zich in alle opzichten mogen verblijden in Zijne rijke zegeningen.

Zr. Bell zond ons een uitvoerig verslag van een reisje, dat haar echtgenoot gedaan had in zijn district, en wij hopen dit in een volgend no. te kunnen opnemen, althans gedeeltelijk.

ADONIRAM JUDSON.

EEN APOSTEL ONDER DE BIRMANEN.

15.

Zijne prediking was beslist en eenvoudig; hij hield niet van niets zeggende frasen. De waarheid had in zijn geest vaste vormen aangenomen. Steeds wist hij zijn prediking met beelden op te helderen. Zijne prediking droeg den stempel van een groot karakter; men kon zijne bedoeling niet misverstaan. Hij was van verre gekomen, en had veel geleden, omdat hij de Birmanen, omdat hij alle menschen liefhad. Langzamerhand bemerkten zij dat; en de macht van een prediker hangt grootendeels daarvan af, of hij vertrouwen en liefde weet te wekken.

Moeielijkheden bestonden er natuurlijk ook. Het vurige temperament van den zendeling wierp zich stormenderhand tegen de vestingen van Birmaansche stijfzinnigheid. De Oostersche traagheid, om iets nieuws aan te nemen, was in den beginne een groote hindernis. Eene andere groote moeilijkheid was wel het aanleeren van de taal, zonder spraakleer en woordenboek, en zonder een Engelsch-sprekenden onderwijzer.

Maar de voornaamste hindernis om de Birmanen het Evangelie te prediken was het gevaar voor vervolging. Judson bevond zich in het rijk van een monarch, van wiens wenk het leven van elk onderdaan afhing. Ieder nieuwbekeerde wist, dat hij verbeurdverklaring, gevangenis, martelingen en dood te verwachten had.

Maar trots deze moeielijkheden, waarbij nog kwam, dat zijne broeders en zusters in het verre vaderland de onderneming voor hopeloos hielden, en hem voor een eigenzinnigen dweper hielden, verloor hij den moed niet. Hij was zoo zeker van Birma's bekeering als van zijn bestaan.

Na eenige maanden verlieten Judson en echtgenoote het Engelsche zendingshuis, en gingen in de stad wonen waar zij beter beschermd waren tegen roof- en wilde dieren.

Na ongeveer anderhalf jaar in Rangoen geweest te zijn, begon de gezondheidstoestand van mevr. Judson minder te worden, en dewijl er geen dokter was, voer zij, ook om de zeelucht te genieten, naar Madras. Na drie maanden kwam zij in aanmerkelijk beteren toestand terug.

Op deze smartelijke scheiding, door de ziekte van mevr. Judson veroorzaakt, volgde weldra nog huiselijke leed. Een zoontje, geboren 11 Sept. 1815, stierf acht maanden later. Hierna werd Judson zelf ziek, nadat hij drie jaren ijverig gestudeerd had. Maar zelfs in zijne ziekte maakte hij zoodanige vorderingen in taalkennis, dat hij eene spraakkunst vervaardigde. Dewijl hij vreesde, dat zijn leven weldra zou de eindigen, besloot hij het resultaat van zijn eigene studie samen te vatten is een leerboek der Birmaansche taal; en drie jaren na zijn aankomst voltooide hij dit hoogst belangrijke boek, onder den bescheiden titel van „Grammatische aanteekeningen over de Birmaansche taal.

Judson schreef ook traktaten, om onder het volk te verspreiden. Eene pers en Birmaansche typen waren er reeds, en een zendeling, die het drukken geleerd had, H. Hough, was reeds met zijne vrouw op reis naar Rangoen. Nice spoorde onderwijl de Baptisten in Amerika aan, om zendelingen en geld te sturen. Den 15 October 1816 landde Hough met zijne familie te Rangoen; dadelijk werd de pers in werking gesteld, en weldra waren duizenden traktaten in omloop, welke natuurlijk de aandacht der nieuwsgierige Birmanen trekken moesten. Den 20 Mei 1817 voleindigde Judson zijne vertaling van Mattheus' Evangelie en dit was voor hem de aanleiding om den geheelen Bijbel in 't Birmaansch te vertalen. Deze vier jaren van zoo ijverigen arbeid hadden echter Judson's gezondheid geschokt; hij zag zich genoodzaakt eene zeereis te ondernemen, tot herstel zijner krachten. Ook had hij inlandsche helpers noodig, want hij wilde nu ook openbare godsdienstoefeningen beginnen te houden.

Tusschen de bergen van Arracan en den zee boezem van Bengalen ligt het vlakke kustdistrict Chittagong. Eenige jaren geleden hadden de Engelsche Baptisten hier eene zending, dewelke zij, alhoewel eenige bekeerden gedoopt waren geworden, weder hadden moeten opgeven.

Judson wilde die verstrooide geloovigen opzoeken en zien, of hij wellicht niet een of twee mede kon nemen om in Rangoen te arbeiden. Nu was er ook eene gunstige gelegenheid, want binnen drie maanden kon hij met datzelfde schip terugkeeren. Dit plan werd echter smartelijk verijdeld, terwijl zijn afwezigheid van Rangoen acht maanden duurde. Deze reis was bijzonder moeielijk. Alhoewel het schip de reis had kunnen maken in tien tot twaalf dagen, bleef het wegens tegenwind meerdere weken onderweg. Eindelijk kwam er gebrek aan drinkwater, zoowel als aan voedsel. Judson werd ten laatste zoo zwak, dat hij het bed niet meer verlaten kon. Een inlandsche koorts had hem nedergeworpen, en hoewel hij voortdurend om water riep, kon hij toch slechts weinig bekomen, om zijnen brandenden dorst te lesschen.

Toen het schip eindelijk in de nabijheid van Masulipatam ankerde, vroeg de kapitein of hij aan land gebracht wenschte te worden. Hij kon eerst niet gelooven, dat zij in de nabijheid van land waren, daarna schreef hij „aan een Engelschman in Masulipatam," en verzocht om een plaats om daar te mogen sterven. Na een poos werd hem bericht, dat er een boot naderde. Hij bemerkte van uit het venster zijner kajuit den rooden jas van een militair en de witte buis van een burger. Vol vreugde viel hij op zijne knieën en weende. Later zeide hij: „De blanke aangezichten dezer Engelschen geleken mij schooner dan het gelaat eens Engels, toen zij in mijne kajuit kwamen."

Judson was in al dien tijd niet gewasschen noch geschoren, zoodat hij er verwilderd uitzag. Eén der officieren nam hem mede naar huis en bezorgde hem eene flinke oppasseres, welker zorgen hij echter niet lang noodig had, dewijl hij spoedig beterde. Zij bewezen hem groote vriendelijkheid, hetwelk Judson nooit vergeten heeft.

(Wordt vervolgd.)

EEN SPROOKJE.

'k Heb een sprookje gelezen. Laat ik het u eens vertellen. Het heeft zeker wel iets tot uw en mijn geweten te zeggen.

In Mannheim woonde een verstandige, moedige jonkman, Otto genaamd. Hij had echter een leelijk gebrek; hij kon zichzelf niet beheerschen. Wat hij *wilde*, dat *moest* hij verkrijgen, verkrijgen tot elken prijs. Zijne hartstochten waren als de stormwind, waartegen bijna niets bestand is, die alles omverrukt en meesleept. Het rustige leven in Mannheim moede, ging hij er op uit om in den vreemde zijn fortuin te zoeken. Met een pakje kleeren onder den arm, met wat geld op zak ging hij op reis. Na eenige dagen stond Otto voor den ingang van een dicht begroeid woud, en — drie reizigsters kwamen er tegelijk met hem aan, met het doel om het bosch in te gaan. De eerste was een groote, forsche, trotsche vrouw met een lans in hare hand. Wie haar in de oogen zag schrok terug, men las er den haat in. De tweede was een jong meisje; ze lag lui uitgestrekt op een wagen, door vier ossen getrokken. De derde was een oude vrouw met groote zwemmende oogen en in lompen gekleed.

De jonge man vroeg haar, of ze het bosch introkken en of hij dan met haar mocht gaan, wijl hij den weg er doorheen niet kende. 't Werd toegestaan. Een eindweegs voortgegaan werden ze achterhaald door een man te paard, in wien de jonge man een burger uit Mannheim herkende, dien hij sedert lang bitter haatte, en die in 't voorbijgaan, trots glimlachend, hem spottend aanzag, wat Otto woedend maakte en hem de vuisten deed ballen. „O," riep hij uit, „wat zou ik wel willen geven, wanneer ik mij op dien ellendeling eens kon wreken!" — „Dat kan!" zei aanstonds de vrouw met de lans, op wier gezicht men den haat las. „Ik toch heb de macht hem aanstonds tot een bedelaar te maken, die kreupel en blind is. Geef mij maar uw rechteroog en het zal aanstonds „geschieden!" Terstond stemde Otto toe. Zijn rechteroog was hij kwijt, maar de rijke burger was oogenblikkelijk arm en kreupel en blind. Hoe verlustigde zich Otto erin, dat hij met zijn ééne oog de ellende van zijn vijand kon zien!

Het bosch verder ingaande vonden zij den weg onbegaanbaar. 't Ging heuvel op en heuvel af. Otto werd uiterst afgemat, hij kon haast niet verder; een begeerigen blik wierp hij op den wagen, waarin het jonge meisje zoo gemakkelijk uitgestrekt neerlag en hij zei weer: „Och, wat zou ik wel willen geven, als ik ook zoo'n gemakkelijken wagen kon hebben!' — „O, niets gemakkelijker dan dat!" riep het meisje, wie de luiheid de oogen uitzag. „Geef mij één uwer armen, en gij zult er aanstonds een hebben." — „Accoord!" zei Otto, en er kwam aanstonds een gemakkelijke, prachtige wagen, met stoere zwarte ossen bespannen, waarop hij zich zeer behagelijk uitstrekken kon.

De reis werd voortgezet. Honger en dorst begonnen Otto te kwellen. Hij gevoelde zich ongelukkig en verlangde naar Mannheim terug. „Hier," zei de vrouw in lompen, wier oogen dof en waterig stonden, maar glinsterden zoodra ze maar iets uit een flesch gedronken had. „Hier! neem deze flesch en drink er uit, en wég is op eenmaal alle vermoeidheid. Ge hebt dan ook geen honger of dorst meer. Ge vergeet alles. Ge wordt op eens opgewekt en vroolijk! Hier, neem! In ruil moet ik de helft van uw hersenen hebben!" — Eerst aarzelde de jonge man. Eindelijk, nu ja, hij wilde toch eerst eens even proeven. Hij proefde. Hoe heerlijk was dat! Hij kon geen weerstand meer bieden; hij dronk, dronk, de gansche flesch leeg, en — alle smart was vergeten, alle vermoeidheid was weg! Zijn hart was verheugd, hij was nooit zoo vroolijk geweest; hij zong het hoogste lied, viel in slaap, sliep den ganschen nacht door, en ontwaakte 's morgens toen de zon reeds hoog stond. De drie reizigsters waren verdwenen. Hij stond op en — daar bemerkte hij: één zijner oogen was weg, hij was half blind, één zijner armen ontbrak, en daarbij hij was half krankzinnig! Zóó moest hij nu voortaan het leven doorgaan, totdat de dood hem van zijn lijden verloste.

Tot zoover het sprookje.

Wie die reizigsters waren?

Het waren de haat, de luiheid en de dronkenschap. De haat had hem half blind gemaakt, de luiheid had hem verlamd, de drank had hem bijna krankzinnig gemaakt.

(*Drankmisbr. en Geheelonth.*)

DE BEDELKNAAP.

Ik breng u naar Berlijn, de prachtige stad, waarin menige straat zoo mooi is alsof er enkel koningen woonden. In een van deze breede straten, waar rechts en links de paleizen zich torenhoog verheffen, stond een arme bedelknaap. 't Was wintertijd.

Daar kwam een jong meisje voorbij en zag het ongelukkige kind. De jongen zag er zoo armzalig uit, dat haar het hart pijn deed. En toen zij hem reeds voorbij geloopen was, keerde zij zich om en sprak: „Kom met mij mee, arme jongen, dan kunt gij u eens warmen!" Dat liet zich de knaap geen tweemaal zeggen en hij volgde het meisje naar haar moeder. En daar warmde hij zich, en at en dronk en werd gewasschen en van het hoofd tot de voeten gekleed. Toen zei het meisje tot hem: „Nu zal ik u naar uwe ouders terugbrengen!" En zij nam hem bij de hand en ging met hem vele straten door, waar zij nog nooit was geweest.

Zoo kwamen zij bij de ouders, in een huis, dat in een slechten reuk stond, waar ondeugend volk verblijf hield. Het meisje ging moedig naar binnen, klom met den knaap de trappen op en trad een donker vertrek binnen. „Hier is uw kind," zei zij tot de ouders, „wilt gij het niet verzorgen?" — De ouders zagen haar met groote oogen aan, als sprak zij een vreemde taal. Maar al haar praten was verder vruchteloos; de ouders wilden nergens van weten; het kind naar school zenden, dat konden zij niet, en honger lijden moesten zij zelf ook; en wat hem toekwam, dat wisten zij zelf het best. Zij bedankten niet eens voor de kiel en den broek. Toen het meisje zag, dat al haar spreken te vergeefs was, kwam zij nog maar met dit eene *verzoek: de ouders moesten toestaan*, dat zij iederen Zondagmiddag het kind afhaalde en medenam naar haar moeder. Nu, dat werd toegestaan, en met een bedroefd hart ging het meisje naar huis terug.

Maar van dien dag af maakte zij zich iederen Zondagmiddag op en ging naar de straat in de achterbuurt. Zij klom de vier trappen hoog en deed de deur open, en dan sprong haar reeds de jongen tegemoet. „Hoe gaat het met u?" vroeg zij aan de ouders. Maar zij gaven nauwelijks antwoord; stuursch waren zij en stuursch bleven zij, en zij brachten geen verandering in hun lui en smerig leven.

Het meisje werd echter niet moede, zij kwam telkens terug, nam den knaap mede naar haar moeder, wiesch hem, ging met hem naar de kerk, als er kinder godsdienstoefening gehouden werd, en dan bleef hij 's avonds bij haar en zij speelde met hem en leerde hem bidden. En het was heerlijk om te zien, hoe de knaap langzamerhand veranderde, als hadden zijn gedachten tot nog toe geslapen. En als hij daar zoo zat en, met zijn heldere oogen wijd open, aandachtig luisterde, wanneer het meisje hem van den Heiland verhaalde, dan was het doodstil in de kamer, en de moeder vouwde de handen. En sedert daalde een zegen neer op moeder en dochter, dien zij vroeger nooit hadden gekend, en zij waren nimmer zoo blij en getroost als wanneer de arme bedelknaap bij haar geweest was. Gebracht had hij haar niets, en toch waren zij veel rijker.

Maar het arme kind keerde 's avonds terug naar zijn donker tehuis. O wat zag het er daar jammerlijk treurig uit! Maar met ledige handen kwam hij niet, doch hij bracht velerlei mee, want hij verhaalde van het goede meisje en van de oude moeder, en hoe lief die twee elkander hadden en wat voor mooie geschiedenissen zij hem had verteld.

Dat ging den ouders als een priem door het hart. En hoe 't kwam, weet ik niet, maar zij begonnen zich te schamen voor hun kind, als zij twist hadden en elkaar sloegen. En kwam de man dronken thuis, dan was de moeder blijde, wanneer de knaap reeds sliep en zij zeide tot hem: „Man, schaam je je niet voor je eigen kind?" En eindelijk drukte het hem als een last op het geweten, dat zij zich aan hun kind zoozeer bezondigd hadden.

En nù moest gij eens naar die arme kamer in de achterbuurt gaan, vier trappen hoog, in het donkere huis. Dan zoudt gij er geen luiheid en vuilheid en twist meer vinden, maar arbeid en reinheid en vrede en gij zoudt er den Heere Jezus Christus vinden, het huis besturend door zijn heilig Woord. Hoe is dat geschied? Heeft niet het meisje Hem daarboven gebracht, het meisje en de bedelknaap?

Maar wanneer gij heden door de straten gaat, dan ziet gij misschien zulk een arm kind, dat bedelt om een cent. Laat dan deze geschiedenis u in de gedachten komen en denk dan: het kind bedelt niet om een cent, maar om Gods Woord en om liefde voor zichzelf en voor vader en moeder. En weiger gij hem die dan niet!

(Geschichten und Bilder).

EEN EN ANDER.

*** De Engelsche Baptisten Unie hield hare voorjaarsvergadering op 23 tot 26 April in Londen. Dr. Clifford, die door het sterven van Dr. Spurgeon dit jaar President geweest was, werd volgens de gewone orde thans vervangen door den vice President Rev. Cuff. Zooals onze Engelsche broeders bij dergelijke gelegenheden gewoon zijn, werden er door verschillende beroemde redenaars redevoeringen en toespraken gehouden over of met betrekking tot verschillende werkzaamheden en aangelegenheden der Unie en der Baptisten in 't geheel.

De rede, waarmede Rev. Cuff zijn presidentschap aanvaardde, was, zooals van dien spreker te verwachten was, diep ernstig en handelde over de noodzakelijkheid eener uitstorting des H. Geestes over onze Gemeenten. Tot vice-President voor het loopende jaar werd met bijna algemeene stemmen gekozen de reeds bejaarde, gezalfde Evangelieprediker Dr. Maclaren van Manchester. „Wij eeren hem allen," zeide een der sprekers, „maar de Doctor eert ons het meest door de benoeming aan te nemen."

Vooral het „twintigste eeuwfonds," dat men uit een door vrijwillige bijdragen samengebracht bedrag van 3 millioen guldens denkt te vormen en waarvoor al meer dan de helft bij elkaar gebracht of toegezegd is, maakte nog al dikwijls het onderwerp van bespreking uit, of werd aangehaald. Immers de Engelsche Baptisten geven door het verzamelen van die aanzienlijke som te kennen, dat zij in 't vervolg nog het werk niet denken te staken. Dat geld zal namelijk voor het meerendeel dienen om de inwendige Zending uit te breiden en te bevorderen en arme zwakke Gemeenten en hare Voorgangers te steunen.

Er werd besloten in een der hoofdstraten van Londen een Unie- of Gemeenschapshuis te stichten, dat dan zoowat het hoofdbureau der Unie worden zal.

God zegene de broederen en hunnen arbeid over de gansche aarde! N. v. B.

Uit de Gemeenten.

VALTHERMOND. Bij de meeste zustergemeenten is het bekend, dat de sedert eenige jaren te Emmercompascuum wonende broeders en zusters leden der Gemeente Valthermond gebleven waren. In het voorjaar van 1899 kwam daarin eenige verandering, dewijl zij tot het besluit gekomen waren aan hunne plaats zich als zelfstandige gemeente te organiseeren. Zij vroegen mitsdien hunne bewijzen van lidmaatschap, welke de gemeente hun niet kon weigeren. Wij achtten het echter goed, dat eerst de zaken betreffende de gemeentestichting nader geregeld werden.

Hiervan is intusschen niets gekomen, en het schijnt,

dat er voorloopig ook geen uitvoering aan het voornemen zal gegeven worden. Drie broeders en 5 zusters hebben thans weer hun verlangen te kennen gegeven om voorts nog in volle gemeenschap met de gemeente hier voort te leven. Dat geve de Heer en Hij sterke hen in de uitvoering van hun voornemen.

Werd de Gem. hierdoor verblijd, met diepe droefheid daarentegen zag de Gem. zich genoodzaakt aan twee broeders en twee zusters de gemeenschap te ontzeggen. De Heer zij hen genadig en achtervolge hen met zijn Geest, opdat ze spoedig tot de Gemeente mogen terugkeeren.

Namens de Gem.: DE SECRETARIS.

(Verkort opgenomen. RED.)

VRIESCHELOO, 27 Mei. Deze dag was voor ons een dag van groote blijdschap, want groot waren de daden des Heeren in ons midden. Twee broeders, die een tijdlang buiten de Gemeente hadden omgedoold, kwamen terug. En voor eene zuster, die belijdenis haars geloofs voor de Gemeente had afgelegd, mochten we het watergraf openen, om haar door den doop der Gemeente te zien toevoegen. Dank zij den Heere toegebracht! Br. Meijer uit Oostfriesland tot ons overgekomen, bediende den doop. Heerlijk waren de woorden door onzen broeder gesproken, waarvan wij dan ook gelooven, dat ze niet tevergeefs zullen geweest zijn. En ten slotte schaarden wij ons om den disch des Nieuwen Verbonds, waardoor wij zeer verkwikt werden.

God zegene verder onzen arbeid; gedenkt ons daarom in uwe gebeden.

L. KRUIZINGA.

SNEEK. Zondag 27 Mei l.l. was voor onze Gemeente een blijde dag. Zooals wij reeds in een vorig No. van „De Christen" bij advertentie meldden, herdachten dien dag een broeder en zuster hun 40-jarigen echt. Als lieden uit den geringen stand en hun huwelijk zonder kinderen, was het hun niet mogelijk dien dag feestelijk te vieren, want een weinig schoenmaken en het breien van kousen enz. is hun middel van bestaan. Onze zuster was sedert 1873 lid der Gemeente en had het voorrecht haren man 14 jaar later ook tot die beslistheid des geloofs te zien komen. Beiden versierden hunne belijdenis door een onberispelijken wandel. Vandaar dat de Gemeente hen in staat stelde dien dag feestelijk te gedenken, en zij hunne geburen in wier midden zij al die 40 jaren in dezelfde woning doorbrachten, konden ontvangen. Aan den avond kwam de Gemeente met hen samen in ons kerkgebouw, dat door eenige broeders in der haast wat versierd was, om met elkander den Heer te loven voor zijne trouw en liefde hun in hun huwelijk betoond. Duidelijker dan wel eens het geval is zagen wij dien avond de Heer kennelijk in ons midden. Onzen broeder is zwaar ter taal en stottert, zoodat hij zeer weinig spreekt omdat hem dit moeielijk valt. En hoewel onze zuster wel in staat is de daden des Heeren te vermelden, werd zij op eens zoo heesch dat zij geen verstaanbaar geluid kon geven, zoodat beiden als zwijgend in ons midden bleven zitten. Maar in stilte verhief onze broeder zijn hart tot den Heer om h e m in staat te stellen, nu zijne vrouw ook zweeg, den lof des Heeren in het midden der Gemeente te kunnen vermelden. En de Heer verhoorde zijne stille verzuchting en gaf hem meer dan tien minuten om de gedachten zijns harten in toespraak en dankzegging te openbaren, zonder een enkel woord te stotteren, terwijl wij allen hem met aandacht en bewondering aanhoorden. Zoo was dezen dag voor hen en voor de Gemeente een ware feestdag en allen keerden rijk gezegend huiswaarts, den Heer lovende voor zijne liefde en genade, thans weer zoo ruimschoots ondervonden.

W. J. WIELENGA.

STADSKANAAL. Zondag j.l. bereidde de Heere ons de vreugde eene zuster, echtgenoote van een sedert jaren lid der Gemeente, op hare hartelijke belijdenis te mogen doopen. Er was een dankbare en opgewekte stemming in onze samenkomst, ook bij de breking des broods, welke opgewektheid nog verhoogd werd toen na de prediking eene jeugdige vrouw met vreugde beleed zich met haar gansche hart aan den Heiland te hebben overgegeven.

VARIA.

DE BESCHIMPING DER „HEILIGEN."

Hoever de katholieke kerk met haren beeldendienst en heiligenvereering gekomen is, kon men in den vorigen zomer in de stad en den omtrek van Galatone zien. Het had in lang niet geregend en het land leed zeer door de dorheid en de droogte. Toen gebeden, processie's en offers te vergeefs waren, maakten de priesters de plaatselijke beschermheiligen voor den nood verantwoordelijk, en veroordeelden hunne beelden tot openbare boetedoening. De handen der heiligenbeelden werden gebonden, men knoopte hen strikken om den nek, en nam de vergulde kronen van de hoofden. In plaats van hunne prachtige kleedij werden ze nu met armoedige lompen bedekt, en zoo, met schande beladen, te midden eener groote menigte, door de straten der stad gedragen. Sommigen weenden, anderen slingerden verwenschingen naar deze hardhartige heiligen en weer anderen verlangden van hen op gebiedenden toon dat zij nu eindelijk eens wat regen zouden zenden.

Het was een echt heidensch schouwspel in eene „christelijke" stad.

(Wahrz.)

DE GLIMWORM EN DE PAD.

Vonklend door het loverduister,
Zelf onkundig van haar luister,
Lichtster van den klavergrond,
Doolde een Glimworm in het rond.

Uit het glibberig slijk gekropen,
Stort een Pad, met vuil bedropen,
Op dien fel gehaten schijn
't Onweerstaanbaar moordvenijn.

„Waarom doodt in arren moede,
Waarom doodt mij Uwe woede,
Daar 'k U nooit beleedigd had?"
„Waarom licht gij?" bromt de Pad.

(de Boodschapper).

LIEFDEGAVEN.

Voor de Unie.

Ontvangen door br. Klickmann te Londen, van de Baptiste Gemeente te Harcourtstraat, Dublin, f 24; Richard Cory J. P. f 24; Rev. J. Bell en echtg. (Congo) f 12.60; Alfred H. Baynes f 12.60; Henry Wood J. P. f 12; S. T. Turtle f 6.30; Jas. Jackson f 6; H. Ernest Wood f 6; T. Forman f 6; G. Appleton f 6; E. W. Meredith f 6; R. Redman en fam. f 3; Rev. W. R. Bowman B. A. f 3; Rev. J. B. Myers f 3; Dr. S. E. Pedley f 3; Mrs. Julian f 3; Mevr. Bone f 3; N. Dolling f 3; Charles King f 3; R. Catchpole f 3; E. H. Groos f 3; H. W. Meredith f 3; Frank Plugge f 2.40; Rev. R. E. Fowler f 1.50; Thos. H. Hopkins f 1.50; A. W. Z. f 1.50; W. Lawford f 1.50; Mrs. Hurry f 1.50; J. Hartog f 1.50; W. H. Jones f 1.50; Howard H. Birt f 1.50; Ernest Mc. Gaw f 1.50; Miss F. Fuller f 1.20; R. Clent f 1.20.

F. J. VAN MEERLOO, penningm.

In antwoord op de vraag: „Hoe nu verder?"

Van F. J. de V. te L. *f* 10; van H. W. te W. *f* 5.

N. v. BEEK.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van K. O. Amsterdam *f* 22.72; van J. v. d. K. den Haag *f* 9.81.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

*** Heden verblijdde de Heer ons door de geboorte van een ZOON.

LOPPERSUM, 4 Juni 1900.

JAKOBUS SPREEUWERS.
GEESSIEN SPREEUWERS—KAMP.

*** Heden verblijdde de Heer ons door de geboorte van een welgeschapen Dochter GESIENA.

GRONINGEN, 5 Juni 1900.

C. POSTMA.
A. POSTMA—SMIT.

Eenigste kennisgeving.

*** Heden ontsliep, na een langdurig lijden in haren Heer en Heiland, onze geliefde Moeder

TEREASE GREBE,

in den ouderdom van ruim 45 jaren, Wed. van H. A. W. SPANGER.

HERMAN SPANGER.
BERTHA SPANGER.
WILHELM SPANGER.

GRONINGEN, 31 Mei 1900.

EVANGELIEARBEID.

Iemand, ongeveer 40 jaar, ongehuwd, en in 't Evangelisatiewerk werkende, zag zich gaarne verplaatst op een plek, waar **véél** werk is. — Hoog salaris **volstrekt** geen vereischte.

Brieven franco aan den Uitgever van dit blad.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 11—17 Juni.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: Geef ons heden ons dagelijksch brood. Matth. 6 : 11.

M a a n d a g 11 Juni. Joh. 6 : 5—14. S p ij z i g i n g d e r v ij f d u i z e n d. De beteekenis van dit wonder blijkt reeds daaruit, dat het 't eenige is, dat door alle vier Evangelisten beschreven wordt. De volksmenigte wilde Jezus tot koning maken!

D i n s d a g 12 Juni. Mark. 8 : 1—9. S p ij z i g i n g d e r v i e r d u i z e n d. Bij deze tweede spijziging blijkt de vergeetachtigheid der discipelen. Hoe vergeetachtig zijn ook wij menigmaal betreffende de hulpe Gods in allen nood!

W o e n s d a g 13 Juni. Mark. 8 : 10—21. Z w a a r b e g r i p. De sterke beschuldiging, welke de discipelen met het volk op ééne lijn stelt, hadden zij verdiend. In de broodvraag op God vertrouwen is moeilijk.

D o n d e r d a g 14 Juni. 1 Kon. 17 : 8—16. H e t m e e l d e r w e d u w e. Hoe wonderbaar kan God toch vermeerderen! Aardsche rekenmeesters zeggen: geeft gij, dan wordt gij arm; God echter zegt: geeft gij, dan wordt gij rijk.

V r ij d a g 15 Juni. 2 Kon. 4 : 38—44. G e n o e g e n o v e r. Hier schijnen die honderd aan twintig brooden genoeg gehad te hebben (gelijk manna Ex. 16 : 18), terwijl bij de spijzigingen door Christus zich de voorraad moet hebben vermeerderd.

Z a t e r d a g 16 Juni. Ps. 107 : 1—7. V e r z a d i g d e n g e v u l d. Wanneer God ons ook zulke zegeningen heeft doen toekomen, dan willen wij niet vergeten Hem voor zijne goedheid te prijzen.

Z o n d a g 17 Juni. Mark. 6 : 30—44. O v e r v l o e d v a n z e g e n. Zoo was er in het eind meer brood, dan in het begin. De minuten en kleine gelegenheden goed te gebruiken in het leven, beteekent menigmaal het onderscheid tusschen goed gevolg en mislukking.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 686 DONDERDAG 14 Juni 1900. 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Verlustiging in Gods Schepping.

God heeft zichzelven niet onbetuigd gelaten, goed doende van den hemel.
Hand. 14 : 17.

Hemel, aard, lucht en meer
Zingen 's grooten Scheppers eer.
Mijne ziele, ook gij, welaan,
Hef ook gij het loflied aan!

Zie hoe 't nachtlijk duister zwicht
Voor het groote zonnelicht!
Maan en sterren, rijk in pracht,
Zingen Psalmen in den nacht.

Zie hoe dit benedenrond
Overal Gods lof verkondt!
Akker, weide, beemd en bosch
Zingen Gode, in schoonen dosch.

Zie der blijde vooglen vlucht
Rustloos zweven door de lucht!
Wolken, donder, bliksem, zwerk,
Alles is des Heeren werk.

Zie hoe stroom en beekje spoedt,
Zie der zeeën eb en vloed!
's Allerhoogsten lof verkondt,
Aller waatren ééne mond.

Hoe zoude ik, o Heer, verstaan
Al uw groote wonderdaan?
Geef maar dat ik recht erken
Wie Gij zijt en wie ik ben!

Uitbreiding van 's Heeren Gemeente.

„De Heere deed dagelijks tot de Gemeente, die zalig werden."
Hand. 2 : 47*b*.

De bijzondere bedoeling, waarmede onze Heer en Heiland zich zelven gegeven heeft voor onze zonden, was, dat Hij „ons trekken zoude uit deze tegenwoordige booze wereld, naar den wil van onzen God en Vader" (Gal. 1 : 4); trekken dus uit de gemeenschap der wereld, van hare beginselen en werken, uit de duisternis in het licht des H. Geestes. Tegenover de wereld en hare beginselen staat de Gemeente en de hare, of eigenlijk de beginselen des H. Geestes, als een scherp begrensd geheel. Zoodra de grenzen tusschen de Gemeente en de wereld uitgewischt worden of de deuren open staan voor den stroom der wereld, heeft de Gemeente haar standpunt, haar heiligheid, recht en roeping prijs gegeven, en is zij van hare kracht beroofd.

De Gemeente is eene nieuwe schepping Gods door Jezus Christus en is bezield en georganiseerd door den H. Geest. Zij is de geestelijke Tempel of woning Gods op aarde. Daarom mogen ook alleen de door Christus verlosten en Gode gewijden, die gehoorzaamheid aan den H. Geest betoonen, tot haar behooren, als zoodanigen gerekend, toegesproken en behandeld worden. De Gemeente, vormende een heilig priesterdom, heeft hare heilige rechten en voorrechten naar den aard van haar bestaan en overeenkomstig hare behoeften, teneinde aan het doel Gods met haar te kunnen beantwoorden. Elke plaatselijke Gemeente, zoowel als de Gemeente in 't algemeen over de aarde verspreid, is draagster van Gods openbaringslicht in de nieuwe bedeeling of onder het Nieuwe Verbond. Daarom worden de Gemeenten ook vergeleken bij gouden kandelaren (Openb. 1 : 12.) Inderdaad eene heerlijke beteekenis, die der Gemeenten wordt toegeschreven!

De Gemeente is eene reine schepping Gods en geen gewrocht of knutselwerk van menschen, en de Heere doet tot de Gemeente toe, die zalig worden. Tegelijk met de afzinking en ontaarding des Christendoms, is men ook begonnen om naar eigen smaak en kunst genootschappen en kerken te stichten onder den naam van Gemeenten. En helaas, daarmede gaat men in onze dagen nog voort, niet alleen onder Roomsch Katholieken, maar eveneens onder hen, die zich „Hervormden," „Gereformeerden" of in 't algemeen „Protestanten" noemen. Men staat daarmede niet alleen het werk Gods tegen in het bouwen Zijner Gemeente, maar men verwoest het, doordat men het heilige ontheiligt, het in de handen der wereld levert, en de éénheidsopenbaring der kinderen Gods, zooals God ze wil, in den weg staat. Zulks is ongehoorzaamheid aan den H. Geest, het volgen van vleesch en bloed en van de wereldlijke staatkunde, rijkdom en eer.

Men heeft in onze eeuw met veel succes de kunst beoefend om natuurkrachten te bedwingen en ze tot verschillende doeleinden dienstbaar te maken, maar niet minder heeft men er zich op toegelegd, en men heeft het reeds ver in die kunst gebracht, om de natuur na te bootsen. Doch hoe schoon eene kunstbloem ook moge prijken en hoe juist de kleurenpracht der natuur is nagebootst, ze blijft toch missen, dat, wat het wezen van ware schoonheid uitmaakt — het leven. God kan alleen in hetgeen dood is leven brengen, en dat doet Hij als Hij den zondaar wederbaart door Zijn woord en Geest. Menschen kunnen wel kerken stichten, hetzij door de zuigelingen door een zoogenaamden doop in de christelijke kerk in te lijven, of door volwassenen door leer en leeren tot leden der Kerk te vormen; de Gemeente wordt alleen door God gebouwd, nadat Hij zelf het materiëel door Zijn woord en Geest heeft voorbereid. Hij voegt bij de Gemeente, d i e z a l i g w o r d e n.

In Hand. : 2 vinden wij in verband met de geschiedenis des H. Geestes, den regel Gods in zijn geestelijk bouwwerk en het model der Gemeente des N. Verbonds. Petrus predikt in den naam des Heeren en in de kracht des H. Geestes, een menigte uit de hoorders wordt van zonden overtuigd, begint te vragen naar den weg tot zaligheid, die hun beslist wordt aangewezen en dien zij gehoorzaam volgen. „Bekeert u, en een iegelijk van u worde gedoopt in den naam van Jezus Christus, tot vergeving van zonden," zoo luidt de terechtwijzing van Petrus en weldra volgt er: „Die dan zijn woord g a a r n e a a n n a m e n werden gedoopt." Zóó breidt God zijne Gemeente uit en wordt Christus, haar Hoofd, verheerlijkt. Dat is de goddelijke wasdom tegenover het kunstwerk van menschelijke wijsheid.

De Gemeente is de door God bestemde opvoedingschool voor degenen, die door de prediking des Woords tot kennis van en geloof in Christus gewonnen worden. Niemand der geloovigen mag zich daaraan onttrekken; want dat is den Heere weerstaan, die nu nog even als te Jeruzalem, degenen, die zalig worden, der Gemeente toedoet. Is het eene groote genade van God, Christus als Zaligmaker voor eigen hart te kennen, de bewustheid te hebben in Christus te zijn overgeplant; het is eveneens eene groote genade der Gemeente toe te behooren. Ieder geloovige heeft behoefte aan de gemeenschap der Gemeente, aan haar voorlichting, steun en troost. Wie meent die behoefte niet te hebben, staat te hoog, heeft te veel zelfvertrouwen en is het niet met God eens, die degenen, die zalig worden, der Gemeente toedoet. Buitendien heeft elk Christen, hetzij veel of weinig begaafd, eene roeping te vervullen tegenover den medegeloovige. Zelfzucht behoort in de wereld thuis; zelfverloochening is de voornaamste praktijk in de Gemeente des Heeren. „Sticht (bouw op) de een den ander," is eene apostolische vermaning. „Hebt elkander hartelijk lief, met broederlijke liefde," is een ander vermaan, en tot dat einde geeft God de geloovigen aan elkander. Hij, die zijne kinderen wil dienstbaar stellen om door hen de wereld te verlichten en te zegenen, en zondaren tot bekeering en geloof te brengen, Hij wil hen ook gebruiken om elkander, de gemeenschap, voort te leiden op den weg der zaligheid en der heiligmaking.

De Gemeente in deze wereld is als een schip, dat de wateren van den oceaan klieft, het heeft menigen storm en veel van het geweld der golven te verduren. Maar het blijft er zich boven verheffen en zet koers naar eene veilige haven. Zulk een schip moet in het water zijn om eenig doel te kunnen bereiken; de zeeman beklaagt zich niet, dat hij zich met zijn vaartuig in die, zich menigmaal verheffende wateren bevindt; maar als het water in het schip komt, dan dreigt er groot gevaar, en als het verder indringen niet voorkomen wordt, zinkt het schip onverbiddelijk, met alles wat er zich in bevindt, in de diepte. Nu moge er zoo menig schip door de zee verzwolgen zijn, en zóó moge er al menige kerk en menige menschelijke organisatie geheel in de wereld verzonken zijn — Jezus' Gemeente, door God zelf samengevoegd en gebouwd, kan niet zinken, maar trotseert eeuwig alle gevaar!

Voor ons persoonlijk, waarde lezer, geldt dus de hoogst gewichtige vraag: „Ben ik, als een verloste door Jezus, niet naar eigen willekeur

of kerkelijke invloed aan een of andere partij of kerk, maar door den Heere zelf, in den weg der gehoorzaamheid, der Gemeente toegedaan?" Immers, alleen dit laatste geldt en moet door ons bevestigend kunnen beantwoord worden. Zich daarvan bewust zijnde, is men zeker en veilig in gevaren, omdat de Heere *Zijne* Gemeente bewaart en haar tot de overwinning voert, zelfs over het geweld des doods!

En der Gemeente moet het steeds herinnerd worden, dat zij een gebouw Gods, het lichaam van Christus is, en de vervulling desgenen, die alles in allen vervult.

S. N. v. B.

ZENDING.

WATHEN, 2 April 1900.

Geliefde brs. en zrs.!

Verleden week ontving ik „De Christen" van den 22 Febr. en zag daarin, dat ik vergeten had het bedrag der collecte, gehouden te Matadi, in te vullen. Het bedroeg *f* 9.00. Dan herinnerde het slot van den brief mij, dat ik beloofd had later meer te zullen schrijven en nu wil ik trachten deze week aan mijne belofte te voldoen. Ik zal dezen keer echter weinig of niets van ons werk hier op het station vertellen, maar u een reisje naar Zombo laten doen. Toen n.l. de Bentley's hier tot ons aller vreugde in het einde van Februari behouden waren aangekomen, en Mr. Bentley, nadat de eerste week voorbij was, in staat was om met het werk te beginnen, maakte mijn echtgenoot zich gereed om voor ongeveer drie weken in zijn district te gaan, om daar bekende en onbekende dorpen te bezoeken. Hij vertrok dan ook met de noodige dragers op Woensdag 7 Maart. Hij zelf op den onlangs aangekomen ezel, dien we op onze reis te Las-Palmas besteld hadden. Dewijl hij de gewoonte heeft nagenoeg elken dag een klein verslag van den dag te schrijven en het met de eerste gelegenheid aan mij te zenden, ben ik in staat u eene korte beschrijving van dit uitstapje te geven. Ik zal hem dus zelven laten spreken, enkel hier en daar zijn schrijven wat bekortende.

„Tungwa 8 Mrt. Dezen morgen kwamen we hier behouden aan; in den achtermiddag hadden we school en regelde ik het werk een weinig. Ik schreef ook alle namen op, 23, bijna de geheele bevolking. Er waren 13 tegenwoordig, dat viel mij mee. Dezen avond hadden we godsdienstoefening, we waren allen samen omstreeks 50.

9 Maart. Dezen morgen riep ik de Christenen samen, 6 kwamen, de andere 3 waren weggegaan naar hun werk. Wij spraken er over, hoe zij het best in de omliggende dorpen zouden kunnen werken en ten laatste werd er besloten, dat op Zondag altijd een paar van hen de dorpen zouden bezoeken en zoo mogelijk zoo nu en dan in de week. Daarna gingen we naar Ndombele Nkodia, het oude opperhoofd, maar hij was niet thuis en er waren slechts omstreeks 10 personen; in ieder huis had bijna iemand de vreeselijke slaapziekte. God geve, dat de dag spoedig aanbreke, dat we de oorzaak van deze ziekte leeren kennen! — In de school waren, behalve mijn jongens, weer 13 tegenwoordig. Bij zonsondergang hadden we onze godsdienstoefening en daarna begon het te regenen.

Lovo 10 Mrt. Hier zit ik nu onder bescherming van mijn regenjas, het regent erg en het huis is verre van dicht, ofschoon het er van buiten mooi uitziet. Het gaat er mede, als met vele andere dingen, waarvan de schijn het best is. Toen we hier aankwamen, werden we vriendelijk ontvangen, maar het opperhoofd Kiyambu zei niet veel. Morgen hopen we D. V. met allen te spreken. Misschien is de tijd niet ver af, dat zij Kinkani (de Evangelist, die de plaats moest verlaten, omdat de menschen er zoo onverschillig waren) terug wenschen; het schijnt, dat ze hem missen. En nu moet ik u iets schrijven, daar ge verwonderd van zult opzien. Terwijl ik n.l. met de menschen hier aan 't spreken was, hoorde ik, dat velen in Kibokolo begend zijn, in het Zombo district, waar Mijnh. en Mevr. Lewis en Mijnh. Pinnock nu werkzaam zijn. Het is maar 6 of 7 dagreizen van hier en het grootste gedeelte is door mijn district. Ik vroeg of iemand als gids wilde dienen, en een oud vriend van al de zendelingen bood zich direct aan, en zoo hebben we dan besloten D. V. Maandag 12 Maart de reis aan te vangen. Ik zal nu wel niet zoo veel langer van huis zijn, dan ik van plan was, maar we zullen in minstens 14 dagen niets van elkaar kunnen hooren, tenzij in geval van hooge noodzakelijkheid. Ik zie echter zoo duidelijk Gods hand in dezen, dat ik met blijdschap van deze gelegenheid gebruik maak om dien kant uit te gaan."

Tot zoover de eerste berichten, die ik kreeg; gisteren, den 1 April, kwam het verslag van de reis naar Kibokolo, dat ik nu laat volgen.

„Nkand' a Ndembo 14 Mrt. Dezen morgen kwamen we tot de ontdekking, dat mijn ezel gedurende den nacht is weggeloopen, de jongens zijn in alle richtingen aan 't zoeken, maar er is niet veel hoop, dat ze hem zullen vinden. — Gode zij dank, ze hebben hem gevonden. Ik heb de zoekers een paar dozijn knoopjes (geld in Congo) gegeven, waarmee zij zeer tevreden waren. Iedereen gaf ons hier een recht hartelijk welkom. Het opperhoofd had zich voor die gelegenheid op zijn fraaist uitgedost; hij had n.l. een lang wit nachthemd aan, dat hem tot de voeten reikte en daarover een los overkleed over den linker schouder geslagen, en men kon zien, dat hij dacht heel mooi gekleed te zijn.

Hij wilde heel graag, dat wij terugkomende weer door zijn dorp zouden gaan, 't geen ik niet van plan was; we zijn nu echter overeengekomen, dat ik het doen zal en dat hij mij dan 2 jongens zal meegeven voor onze school. De menschen zouden heel blij zijn, als we ze een evangelist konden zenden en D. V. moeten we zien hier in het droge seizoen samen een tijd door te brengen.

Mbanza evata 4 uur. De menschen hier waren zeer hartelijk bij onze aankomst en wel wat al te luidruchtig, een gevolg van het drinken van palmwijn op de markt, waar ze juist vandaan kwamen. Zij willen, dat we hier overnachten en we hebben besloten het te doen. God geve, dat we eene gezegende avondsamenkomst mogen hebben!

8 uur. Ik ben inderdaad dankbaar en ver-

ADONIRAM JUDSON.

EEN APOSTEL ONDER DE BIRMANEN.

16.

Terwijl Judson op deze wijze zoo zwaar te lijden had, werd zijne heldhaftige vrouw, die in Rangoen was gebleven, door leed overstelpt. Van December tot Juli vernam zij geen woord van haren man, die binnen weinige weken terug had willen komen. Zij zette den arbeid voort, en onderwees ongeveer dertig vrouwen. Een stroom van moeielijkheden was over de kleine zending gekomen, maar zij vertraagde niet. Wij bemerken hier in Rangoen een straal van dezelfde trouw en denzelfden moed, die later ook in Ava en Oung-pen-la te bespeuren waren. De zending werd ook door de regeering vervolgd. Er ging een gerucht, dat de zendelingen zouden verbannen worden. De onderkoning, die steeds hun vriend geweest was, was naar Ava gezonden, en de nieuwe onderkoning was hun vreemd. Een dreigend bevel riep Hough aan het hof, waar hem werd medegedeeld, dat men met zijn hartebloed zou schrijven, wanneer hij niet de waarheid zeide betreffende zijn verblijf in Rangoen. Mevr. Judson trad als voorspraak voor hem op, en door hare kennis van de taal en onvergelijkelijken vrouwelijken takt, gelukte het haar de overwinning te behalen. De aziatische cholera woedde in Rangoen; den geheelen dag werden dooden begraven. Ook was er een gerucht van een naderenden oorlog met Engeland in omloop, waarom ook de Engelsche schepen een voor een de haven verlieten. Toen er nog slechts één schip in de haven lag, de eenigste gelegenheid tot de vlucht, besloten Hough en echtgenoote deze gelegenheid aan te grijpen en te vluchten voor het te laat was. Tegen haren wil werd ook Mevr. Judson genoodzaakt aan boord te gaan, maar voor het schip afvoer kwam hare natuur weer boven en zij ging weer aan land. Zoo bleef zij dus alleen in het Zendingshuis Wanneer haar man niet gestorven was, zoude hij bij zijn terugkeer de zending niet verlaten, en al zij er dan niet was, zou hij zich zonder gezelschap in Birma bevinden.

Na dezen donkeren tusschentijd begon het uitzicht voor deze zending helderder te worden. Hough was weliswaar naar Calcutta gegaan, en had de pers meegenomen, zoodat alle drukwerk daar moest geschieden, maar in September 1818 kwamen Colman en Wheelock met hunne vrouwen in Rangoen aan, en Judson was gelukkig teruggekeerd.

Nu was de tijd gekomen, dat Judson's wensch, openbare godsdienstoefening onder de Birmanen in hunne eigene taal te houden, kon worden vervuld. Een klein kerkje was gebouwd. Het gebouw diende niet alleen als kerk, maar ook als school, en als een geschikte plaats, waar Judson kon gaan zitten, om de opmerkzaamheid der voorbijgangers tot zich te trekken en een godsdienstig gesprek met hen te beginnen.

Den 4 April 1819, eer het kerkje geheel klaar was, werd de eerste prediking gehouden. Judson was 31 jaren oud en 6 jaren in Birma, eer hij het waagde eene Birmaansche vergadering in hunne eigene taal toe te spreken. Deze prediking is een gewichtig keerpunt in de Birmaansche zending, want het is een opmerkenswaardig feit, dat weinig tijd na de openbare prediking de eerste bekeeringen plaats hadden.

Den 27 Juni 1819 kon Judson den eersten bekeerden Birmaan, Moung Nau, doopen. Hoe heerlijk zal dat geweest zijn, na zoo vele jaren eindelijk vrucht te mogen zien op den arbeid. Nu ging het werk ook vooruit; op den doop van de drie eerste bekeerden, Moung Nau, Moung Byaa en Moung Thalah, volgde weldra de bekeering van den nederigen visscher Moung Ing en van den geleerden filosoof Moung Schwagnong. Juist in dezen tijd, toen drie bekeerden gedoopt waren, en vele anderen ernstig vroegen naar dien nieuwen godsdienst, kwam eene donkere wolk van vervolging over het hoofd der bekeerden en hunne leeraren. De onderkoning zag met ongunstige oogen neder op die poging een nieuwen godsdienst in te voeren. Toen hem werd medegedeeld, dat een bekend Birmaansch leeraar den staatsgodsdienst wilde verlaten, sprak hij het beteekenisvolle woord: „Onderzoek het verder." Dit woord verstrooide de kleine schare van zoekende zielen, die zich om Judson en zijne vrouw vergaderd had. De nieuw bekeerden stonden vast, zelfs te midden van het gevaar hun eigendom te verliezen, gefolterd en gedood te worden, maar het werk kwam toch tot stilstand. De bewoners van Rangoen waagden het niet, den vreemden leeraar te bezoeken. Onder deze omstandigheden kwam het Judson voor, dat het koenste middel ook het beste was. Hij besloot naar Ava, de hoofdstad van Birma, te gaan, en de geheele zaak voor den Keizer bloot te leggen. Wanneer hij van den monarch verlof bekwam, om zijne onderdanen het Evangelie te verkondigen, dan namen alle vervolgingen een einde. Wanneer het ook niet gelukte, was het nog niet erg, want vroeg of laat moest de Keizer het toch hooren.

Voor Judson en Colman naar Ava reisden, reisden Wheelock en echtgenoote af. Eene week na aankomst te Rangoen kreeg Wheelock een bloedspuwing. In Augustus 1819 reisde hij met zijne vrouw naar Bengalen. Onderweg echter stortte Wheelock zich in een aanval van koorts in de zee, en daar het schip te snel voer kon er tot zijne redding niets gedaan worden. Zijn dood is een verlies geweest voor de zending.

(Wordt vervolgd.)

blijd, dat we hier gebleven zijn. Terwijl ik mijn avondeten gebruikte kwamen er plm. 60 menschen om ons heen staan. Wij allen (Christenen) spraken een woord: Kidudu, Nkindu, Luwawa en ik. Ze luisterden met volle aandacht en later kwam er een met verscheidene vragen voor den dag over de opstanding, geesten, *nkisi* (*tooverij*) enz. Het was een bewijs, dat hij over het gesprokene nagedacht had. Kidudu (een inlandsch evangelist) antwoordde hem uitstekend. Ik heb voorgesteld dat Kidudu hier elke maand eene week naar toe gaat en geloof dat het veel goeds zou uitwerken.

Ntadi 15 Mrt. We vertrokken dezen morgen om 7 uur en hadden over 't geheel een goeden weg. In een der dorpen, die we doortrokken, liepen de menschen uit vrees weg. We gingen over verscheiden heuvels en op eene plaats bij de rivier Kukiulu was de weg zoo slecht dat mijn ezel viel, Gode zij dank op de rechterzijde, was hij op de andere zij gevallen dan was hij minsten 12 voet diep neergestort in de rivier. Dit is een klein dorpje, maar de menschen zijn vriendelijk; morgen willen zij er over praten om ons jongens mee te geven. Ik hoop, dat ze het zullen doen.

We zijn nog 3 dagreizen van Kibokolo verwijderd, maar zij zullen wel spoedig hooren, dat er een „Mundele a Nzambi" (een „godsblanke") in aantocht is, dewijl het opperhoofd van het dorp, waar we morgennacht denken te slapen, op de markt reeds van onze komst gehoord had. Och, dat met het nieuws er ook eene begeerte van onderzoek mocht ontwaken, die niet eerder verzadigd is dan na het aannemen van de blijde boodschap van de liefde van onzen Zaligmaker!

De vader van het opperhoofd kwam mij welkom heeten, hij is reeds bejaard met een grijzen baard, en ziet er zoo netjes en eerwaardig uit, als ik nog geen tweede in de Congo gezien heb. Juist een man om ouderling te zijn, als hij bekeerd was.

We hadden eene heerlijke samenkomst, de menschen luisterden aandachtig en waren in de wolken over het zingen van de jongens, en verwonderden zich hen allen met een gezangboek te zien.

Nsona a Mawungu 15 Mrt. Hier zit ik op de marktplaats in den maneschijn; het is prachtig weer, maar we hebben een vermoeienden dag gehad. Eerst moest er over het meegeven van jongens gesproken worden; zij hebben beloofd mij op den terugtocht 3 mee te zullen geven. Wij raakten dezen dag van den weg en dewijl ik graag Mawungu wilde bereiken en we door het verdwalen twee uur verloren, moesten we bij maanlicht onzen weg voortzetten. We zagen dorpen links en rechts, maar onze weg liep door geen van die en nu hebben we maar besloten om hier op de marktplaats te overnachten. We bidden, dat God ons droog weer mag geven. Morgen zullen we D. V. niet dezelfde moeielijkheid hebben. De jongens zijn gelukkig, niettegenstaande de tegenspoeden. In de plaatsen, waar we van daag doortrokken, waren velen niet vriendelijk. (Wordt vervolgd.)

INGEZONDEN.

Als de nardus der liefde vloeit en alles groeit en bloeit in het huis Gods, dan is het er recht aangenaam, dan leeft de ziele zoo in dien verkwikkenden geestesadem. En hoewel het reeds eenige dagen is geleden sinds we „liefdemaal" hebben gehouden, willen we u toch nog gaarne iets mededeelen van 't geen er op het Pinksterfeest in Groningen alzoo genoten is. Daar gij steeds „De Christen" leest, weet ge dat we besloten hadden op Pinksteren liefdemaal te houden. De week, die daaraan voorafging, was voor de Gemeente een „week des gebeds." God is een hoorder der gebeden, dat ondervonden we zoo dikwijls *en* ook thans *liet Hij* zich niet vruchteloos nooden. Doch daar waren nog velen genoodigd, en — — — ook velen namen onze uitnoodiging in dank aan. In langen tijd was ons kerkgebouw niet te klein geweest, maar ditmaal gevoelden we terdege, dat het goed is „in de ruimte te staan." Een tiental uit Hauwerwijk, als ook een gelijk aantal van 't Hooge land, waren reeds aanwezig, toen op den 2den Pinksterdag ook nog een schip aankwam ('t leek wel een Evangelieschip) met plm. 80 à 90 brs., zrs. en vrienden en vriendinnen, die, deels uit Muntendam, deels uit Eokshol, Hoogezand en Martenshoek tot ons overkwamen. Nu dat was een goed bezochte prediking, die ook nog zoo gewichtig was, doordat aan het einde een jonge zuster door den doop tot de Gemeente werd toegedaan.

Na een korte pauze begon nu het liefdemaal. Ook daar was het zeer goed. Reeds het weerzien van zoo velen uit de verte, het gevoel van eenheid met hen is ons zoo goed. Doch daar werden ook nog gedachten vertolkt, woorden gesproken, tintelend van gevoel en leven. Twee muziekcorpsen wisselden elkaar af (Groningen en Hoogezand), terwijl ook de geheelonth. zangv. van Hoogezand liederen zong.

Is het wonder, dat bij al dat aangename de tijd te spoedig om was en het einde ons als 't ware overviel? Wij hadden weer genoten, een wijle stilgestaan, doch niet om in vadzige rust te blijven. Neen, ofschoon daar menig heerlijk feit uit het verledene werd aangewezen, gevoelde men het toch, dat we nog moeten voortgaan, moeten opstijgen, steeds hooger, tot aan den top des bergs, aan welks voet wij pas een plaatsje innemen. De Heer geve, dat ook dit feest nog in zijne nawerking mag worden gezegend, doch ook, dat nog menig vreugdemaal door ons worde genoten en bovenal, dat we eens om 't liefdemaal des Heeren geschaard, Hem en elkander voor eeuwig mogen aanschouwen in heerlijkheid. Amen.

Uit de Gemeenten.

HENGELO. In de hoop dat een kleine mededeeling den lezers van „De Christen" welkom zal zijn, bieden wij u het volgende ter lezing aan. Hoewel hier niet veel bijzonders is, toch kunnen wij met blijder harte melden, dat de Heere in ons midden is, nadat liefde en eendracht onder ons terug keerde. De werkzaamheden der Gem. worden door verschillende Broeders afwisselend verricht; elken zondagmorgen dient ons een hunner in de prediking des woords, en namiddags 5 uur houden wij onderlinge vergadering, die door een ouderling wordt geopend en vervolgens wordt er gelegenheid gegeven aan ieder, die een woord heeft tot vertroosting of vermaning of een lied enz. 1 Cor. 14 : 26. *En hoewel wij geen redenaars* in ons midden hebben, toch mogen wij, Gode zij dank, ondervinden, dat Hij de kleine en geringe gaven wil gebruiken, tot stichting der Gem. en tot eer Zijns naams. De zondagsschool en katechisatiën worden ook geregeld gehouden, als ook jongelings en meisjesvereenigingen. Maar over het geheel laat zich toch de behoefte aan een goeden herder en leeraar wel gevoelen, dien wij van God begeeren. Ook kunnen wij tot onze blijdschap nog melden, dat reeds 2 brs. en 1 zr., die een tijdlang buiten onze gemeenschap leefden, na schuldbelijdenis zich weer met de Gem. vereenigden. En nog 1 br. heeft aanzoek gedaan, om zoo mogelijk weer in de Gem. opgenomen te worden, *en wij hopen dat nog anderen*, zwervens moede, weer in waarheid en met volkomen hart in de Gem. zullen terug keeren. Met het Pinksterfeest mochten wij recht gezegende dagen doorbrengen. Pinkstermorgen werden wij naar aanleiding van Hand. 2 : 4a gewezen op de noodzakelijkheid en het voorrecht om vervuld te worden met den H. Geest, als ook op wat daaraan in den weg kan staan, en dat het hart ontledigd moest zijn, om door Gods Geest vervuld te kunnen worden. Des namiddags hadden wij avondmaal, waar het ons ook zeer goed was, menig goed woord werd er door verschillende brs. gesproken, waar ons hart amen op zei, zoodat het uur van eindigen al te spoedig daar was. Ook den 2den Pinkstermorgen was het ons goed, naar aanleiding van Rom. 8 : 14 gewezen te worden op de leiding van Gods Geest, als de beste gids door dit leven, en als kenmerk daarvan werd onder meer aangewezen, de eendrachtelijke volharding in de leer der Apostelen. 's Namiddags was er feest met de zondagsschoolkinderen in de open lucht, dat behalve door verschillende toespraken nog werd opgeluisterd door muziek en zang, waarna de kleinen vroolijk huiswaarts keerden. En nu de feestdagen weer voorbij zijn, bereidt de Gem. zich voor, om de afgevaardigden en gasten op de aanstaande Unievergadering zoo goed mogelijk te ontvangen, in de hoop dat wij in die dagen ook rijk gezegend zullen worden.

H. t. B.

TER APEL. Op de 2e Pinksterdag had de Gemeente alhier het voorrecht weder een liefdemaal te vieren — en we mogen zeggen, dat ons bijeenzijn recht opgewekt en feestelijk geweest is, *waartoe vooral heeft* bijgedragen de aanwezigheid van een groot getal leden van naburige gemeenten, voornamelijk Stadskanaal en Pekela, die onze uitnoodiging met een flinke opkomst hebben beantwoord, zoodat we in staat en gezind waren het aloude feest der eerste Christengemeente op de aloude wijze te vieren.

Op ons verzoek had br. N. v. Beek van Stadskanaal de leiding der verschillende bijeenkomsten van dien dag welwillend op zich genomen — bereidde Z.E. ons tot het eigenlijke Liefdemaal voor met eene opwekkende toespraak naar aanleiding van het woord: „Niemand kan zeggen Jezus Christus den Heere te zijn dan door den Heiligen Geest."

Br. v. Beek stelde vooral in het licht, dat de werking des Heiligen Geestes, en deze a l l é é n, ons leert verstaan, dat Jezus de H e e r is — den gekruisten Heiland der wereld in den zin zooals Paulus dat bedoelt, waar hij zegt: „Ik wensch niets anders onder U te weten dan Jezus Christus en dien gekruist." Buiten den invloed van dien Geest zou het mogelijk zijn — en we zien het, dat Jezus een voortreffelijk mensch — een voorbeeld ter navolging — een type van den waren mensch voor alle tijden wordt geacht te zijn. — Maar het is slechts Gods Heilige Geest, die ons doet beseffen, dat Hij, buiten en behalve dat alles, ons Hoofd en onze Heer is, Gods eeniggeboren Zoon in de wereld gekomen om Zondaren zalig te maken. Die zichzelven vernederd heeft tot den dood des kruises, waarvoor God Hem een naam heeft gegeven boven allen naam — en Hem heeft aangewezen ons Hoofd en Heer te zijn. Zijner nieuwe schepping in 't algemeen en Zijner duurgekochte Gemeente in het bijzonder.

Na deze schoone en leerrijke inleiding tot ons verder samenzijn, gingen wij over tot het Liefdemaal.

De broeders en zusters, die dit lezen, weten gelukkig allen wel, wat een Liefdemaal is en hoe dit in zijn werk gaat.

Er wordt gegeten en gedronken, gezongen en gesproken van hart tot hart. Toespraken schetsende den ernst des levens, de roeping des Christens, het genot van het bijeenzijn en de blijdschap om oude, geliefde aangezichten nog eens weer te zien, de herdenking van zoovele dierbaren, die reeds zijn heengegaan naar het Vaderland der ruste. Woorden van weemoed, woorden van kracht, maar altijd en in alles getuigende van de liefde van Christus, die ons samenbindt en samengebracht heeft ook op dit feest. Er kon zooveel opkomen in de harten van pelgrims die elkander nu en dan eens te midden van de woestijn des levens in eene schoone oase ontmoeten, (waarbij o. a. ook het Liefdemaal werd vergeleken) en wanneer men uiting aan al die gevoelens van dankbaarheid en broederlijken zin had willen geven, er zou inderdaad meer dan een dag voor noodig zijn geweest.

En dat ging niet, want al spoedig, te spoedig was het einde daar van dit samenzijn waar het ons allen goed was.

Broeders en zusters, ik zeide, dat g e l u k k i g al de broeders en zusters die dit lezen, weten wat een Liefdemaal is. Ik herhaal, dat ik dit g e l u k k i g vind, en hoop, dat dit feest der liefde en der onderlinge samenbinding zoolang in onze Gemeenten zal gevierd worden, als zij zullen bestaan. Na nog eene kleine pauze, herdacht de vergaderde broeder- en zusterschap nog in eene n abijeenkomst den dood des Heeren.

Daarna is een iegelijk naar zijn huis gegaan, velen hadden een verre en moeilijke reis te maken, maar ik geloof niet te veel te zeggen, als ik beweer, dat allen hunnen weg met blijdschap gereisd hebben.

B.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Wij mogen wel aanvangen met de woorden van den wijzen Salomo: „Daar is niets nieuws onder de zon," want hoewel er wel gedurig andere gebeurtenissen te vermelden zijn, zij gelijken toch wat karakter betreft op de voorgaande, die niet veel aangenaams behelsden. Och neen, aangenaams kan deze zondige wereld niet veel opleveren en 't schijnt wel, dat men dat ook niet gaarne publiceert. Zoo hoort men uit Amsterdam, dat ongeveer 400 houtwerkers weer staken en andere werklieden bemoeilijken om de politie werk te verschaffen, wat de bootwerkers zoo prachtig vinden, dat zij misschien weldra het voorbeeld zullen volgen. In Tilburg heeft bij een woordenwisseling een knecht met een scherp voorwerp zijn baas levensgevaarlijk verwond. Te Uitgeest werden bij een spoorwegongeluk twee conducteurs ernstig gewond en op 't station te

Hengelo werden een rangeerder beide beenen afgereden.

Ook 't hemelvuur heeft hier en daar schade aangericht. Zekere J. Schippers te Krimpen a.d. Lek werd er door getroffen, stond op eens in volle vlam en was onmiddelijk dood, een vrouw met 4 kinderen onverzorgd achterlatende, terwijl een andere jonge man te Rockanje door de hevigheid van 't onweder van schrik gestorven is.

Met de in April te Koewacht gepleegde gruwelijke moord houdt de justitie zich nog ijverig bezig. Verschillende getuigen worden gehoord, maar tot nog toe werd de schuld van den verdachten Misseghers niet bewezen, hoewel de steenen in den in den put gevonden zak dezelfde witte stippeltjes vertoonen, die ook aan die der woning van beklaagde werden aangetroffen en bovendien zware vermoedens tegen hem bestaan.

Als eene bijzonderheid, die niet onaangenaam is, kan zeker wel dienen, dat van 't eiland Tessel op een dag 10.000 lammeren verzonden werden ter waarde van bijna een ton gouds. Daarin toch mag de zegenende hand Gods opgemerkt worden, die niet doet naar onze zonden.

België. Over de grenzen is 't niet veel beter met de menschen. In de nabijheid van Ieperen wordt een krankzinnigengesticht gebouwd, waaraan een groot aantal werklieden arbeiden, die er zelf wel in mochten opgesloten worden. Een hunner kreeg 7 Mei 's morgens een aanval van vallende ziekte en terwijl hij buiten kennis lag, hebben zijne (zeker wel halfdronkene) medgezellen hem in de kalk gewenteld, hem beschilderd en daarna met groote nagels door zijne kleederen aan een houten kruis gehecht, in welken toestand hij eerst des avonds na 't vertrek der anderen tot bewustzijn kwam en op zijn hulpgeschrei door voorbijgangers bevrijd werd. Naar een hospitaal gebracht, overleed hij den volgenden dag reeds vanwege de hem aangedane martelingen.

Frankrijk. Op de tentoonstelling te Parijs is onder anderen voor de schilderkunst ook de Nederlandsche schilder Jozef Israëls met een medaille bekroond geworden.

Duitschland. Te Berlijn hebben vijfduizend bakkersgezellen tot staking besloten, wijl de patroons hunne eischen niet willen inwilligen, terwijl in Hannover nog herhaaldelijk ongeregeldheden onder het trampersoneel voorkomen, zoodat sommige belhamels door de politie moesten gevangen genomen worden, en in Barcelona,

Spanje, heerscht werkstaking in verschillende vakken, zoodat meer dan 10.000 arbeiders omloopen en nu en dan in botsing komen met de politie.

Engeland heeft nog steeds te doen met onlusten in 't buitenlandsch gebied, zooals op de Goudkust, waar de toestand nog niet bevredigend is, en op Noord Borneo, waar de inlanders door 't duldeloos tarten der Engelschen in de laatste onlusten 20 Engelschen om het leven brachten, en natuurlijk in

Zuid-Afrika, waar echter hunne zaak in de laatste dagen nog al naar wensch schijnt te gaan, hoewel de berichten schaarsch genoeg inkomen. Pretoria is evenals Johannesburg zonder veel tegenstand der Boeren door de Engelschen bezet, nadat echter de Boeren den voorraad levensmiddelen en ammunitie benevens de meeste Engelsche gevangenen verwijderd hadden, maar toch, zonder dat wereldverbazende feiten hebben plaats gehad, waarmee indertijd Kruger nog al gedreigd had. Of het moest zijn, de ongedachte algemeen verbazingwekkende vrijgevigheid der Boeren die in den aanvang als leeuwen vochten en sedert Cronje's overgave niet veel meer uitrichten dan voor de zegevierende Roberts uit te trekken. Een vreemde taktiek waarvan de tijd moet leeren of ze verstandig geweest is of 't een krijgslist, dan of 't vrees voor den vijand is geweest.

Paul Kruger's vrouw en gezin is nog in Pretoria, maar hijzelf moet zich ophouden te Machadodorp, vast besloten om met zijne Boeren den strijd ten einde toe voort te zetten, nu echter een guerillaoorlog, die den Engelschen nog heel wat moeite kan veroorzaken.

China. Ook in China moeten de Engelschen hunne mariniers zenden om de orde desnoods met geweld te handhaven. Daar wordt 't spoorwegverkeer belemmerd en ook zijn onlangs zendelingen vermoord geworden, en 't ergste is wel, dat de Chineesche regeering heimelijk heult met de booze daders en geen krachtige doeltreffende maatregelen tegen hen neemt. Wat 'n moeite, als men zoo uitgestrekte bezittingen heeft en er nog meer bij wil hebben.

Cuba. Te Havana heerscht vrij hevig de melaatschheid. Er zijn meer dan 800, die aan deze ziekte lijden, zoodat men op een eilandje bezuiden Cuba een gesticht voor hen wil bouwen. In

New-York heeft men een vreeselijken last van inbrekers, die op geheimzinnige wijze allerlei kostbaarheden spoorloos doen verdwijnen. Men is echter tot de ontdekking gekomen, dat 't geen menschen, maar ratten waren. Men vond zelfs onder een opgebroken vloer een portefeuille met verknaagd bankpapier, die tot nest diende voor een dozijn jonge ratten. Daar kan de justitie niet veel aan doen, maar 't heeft soms wel aanleiding gegeven, dat onschuldigen verdacht werden.

S. K. K.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van H. t. B. te Hengeloo f 11.50.
N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending.

Van de Gem. te Hoorn en Berkhout f 29.79.

P.S. Het in ons vorig no. verantwoorde voor: „Hoe nu verder?" heette te zijn „van F. J. de V. te L.", moest zijn: van D. de V. te L.
N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 18—24 Juni.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: Uw wil geschiede, gelijk in den hemel, alzóó ook op de aarde. Matth. 6 : 10.

Maandag 18 Juni. Matth 4 : 25—5 : 12. De zaligsprekingen. Deze zijn, om zoo te zeggen, de tekst van de Bergprediking. Op elke van die kunnen wij toepassingen en voorbeelden en andere deelen derzelve vinden. Beproef het!

Dinsdag 19 Juni. Matth. 7 : 1—14. Voorschriften en beloften. Dat zijn de heggen, aan beide zijden van het smalle pad, dat ten leven leidt. Jezus' wil is onze zaligheid.

Woensdag 20 Juni. Mark. 5 : 22—24 en 35—43. Opwekking van het dochtertje van Jaïrus. Zoo zullen ook wij eenmaal worden opgewekt, zalig, wanneer Jezus ons ten eeuwigen leven roept.

Donderdag 21 Juni. Matth. 11 : 20—30. Jezus waarschuwing en uitnoodiging. Jezus wil niet den dood des zondaars. Hij is immers voor hen in den dood gegaan! Maar wee hem, die zulk een liefde Gods versmaadt!

Vrijdag 22 Juni. Luk. 7 : 36—50. Jezus in het huis van den Farizeër. Hoe behandelt gij Jezus? Gelijk Simon, die Hem nauwelijks koele beleefdheid bewees, of als de zondares, die het kostbaarste uit liefde en dank aan Hem opofferde?

Zaterdag 23 Juni. Matth. 13 : 1—8 en 18—23. Gelijkenis van den zaaier. Gods wil is, dat zijn woord ook in uw hart en leven vrucht voortbrengt. Geloof het en wil het ook met vollen ernst.

Zondag 24 Juni. Matth. 9 : 35—10 : 8. Uitzending der twaalf. Jezus' wil is het, dat zijne discipelen van Hem getuigen. Is zijn wil ook uw wet?

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 687 DONDERDAG 21 Juni 1900. 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . *f* 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . *f* 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.05
Groote letters naar plaatsruimte.

God is Vader.

Mijn God, mijn trouwe Vader,
Geleidt mij als zijn kind.
Hij brengt mij telkens nader
Dáár waar 'k de ruste vind.

'k Blijf mij aan Hem vertrouwen,
Hij schikt en stuurt mijn lot,
En wat 'k nog moet aanschouwen,
Hij blijft altijd mijn God.

De weg is dikwijls donker
En hoblig ook het pad,
Maar 't lichtend stergeflonker
Leidt mij naar de eeuwige stad.

Houd moed dan, droevig harte,
Vertrouw Hem op zijn Woord,
Klaag Hem gerust uw smarte,
Daar Hij u altijd hoort.

B. M.

HEBT ELKANDER LIEF.

Deze woorden komen zoo dikwijls terug in de Schrift, dat men geen bladzijde der Evangeliën of brieven kan opslaan, of de vermaning komt ons te gemoet: hebt elkander lief. Ja, de Heere Jezus noemt de liefde onder elkander het teeken, waaraan de wereld zijne discipelen zal herkennen, terwijl Johannes zegt: „Hieraan weten wij, dat wij God liefhebben, zoo wij de broeders liefhebben." Genoeg blijkt hieruit welk gewicht en beteekenis de liefde der kinderen Gods onder elkander heeft, maar ook, dat het gevaar groot is, dat door den gedurigen toeleg des Satans deze liefde wordt verkoeld. Immers Gods Woord waarschuwt nooit tegen gevaren, die niet bestaan, en zou niet zoo voortdurend en herhaaldelijk er toe vermanen als er geen groot gevaar bestond, dat het aan den vorst der duisternis zoude gelukken den vrede tusschen de kinderen Gods en daardoor de gemeenschap tusschen hen en hunnen Heiland door zijne listige inblazingen te verstoren.

Toch zou men zoo oppervlakkig zeggen, dat juist dit, elkander lief te hebben, eene als van zelf sprekende zaak was en schijnt de uitspraak van den Apostel ons zoo alleszins begrijpelijk toe: „Wie lief heeft dengene, die geboren heeft, heeft ook lief dengenen, die uit Hem geboren is." Er zijn dan ook zooveel redenen toe. Allen, die wedergeboren zijn door den H. Geest, allen die in Christus gelooven, die allen hebben dezelfde geschiedenis. De een zoo goed als de ander heeft hetzelfde *eertijds*, hetzelfde *heden*, dezelfde *toekomst*.

Zij hebben allen hetzelfde *eertijds*, hoe groot het onderscheid ook moge wezen. De een heeft van jongs af de Schriften geweten, de roepstemmen des H. Geestes waren niet te vergeefs; van der jeugd aan stelde hij belang in de zaak des Heeren en in de vraag des geloofs, toch vond hij geen vrede voor hij, ook al was het na veel innerlijken strijd, ruste vond bij het kruis, hij moest zich als zondaar leeren kennen en aannemen, dat alleen het bloed van Christus hem kon verlossen en zalig maken. Een ander wilde zich zelf volmaken en alzoo zijne eigene gerechtigheid bewerken en kon niet gelooven, dat ook hij vergiffenis noodig had; hij meende, dat de God der liefde wel aanvullen zou, wat er nog soms aan ontbrak, en vleide zich alzoo met valsche overleggingen, totdat God hem de oogen opende, hij zich als zondaar erkende en gevoelde, en vrede zocht en vond door het bloed van den Zoon Gods. Een derde heeft in onverschilligheid of in uitgieting der zonde daarhenen gewandeld, totdat de genade Gods ook zijn hart aangreep en verbrak en hij zich nederwierp aan den voet van het kruis en rust vond aan des Vaders hart. Hun aller eertijds is te schetsen in deze woorden: „Zonder God en zonder Christus, geen hoop hebbende in de wereld."

Zij hebben allen hetzelfde *heden*.

Zij zijn allen pelgrims, die hier op aarde niet meer te huis behooren en uit de stad des verderfs op reis zijn naar het hemelsch Zion. Zij zijn allen door de wereld veracht, ja al is het ook een vorst of groot staatsman, die zijn volk naar de wetten Gods regeert, zoo hij zich Christen toont wordt hij bespot. Zij hebben allen op die reis met dezelfde vijanden te kampen, Satan aan het hoofd, en wereld en eigen vleesch als zijn zeer getrouwe en sterke bondgenooten, dus staan allen ook aan dezelfde gevaren bloot, hetzij Satan komt als een Engel des lichts om ze van de rechte wegen af te voeren op zijn paden, of wel als een brieschende leeuw om ze te verslinden. In dezen strijd hebben zij allen dezelfde wapenrusting noodig en de een heeft ook geen beter of fraaier wapentuig dan de ander. Zij hebben op deze reis ook denzelfden staf, hetzelfde brood en water noodig, den staf van Gods woord, het brood des levens en het water uit den rotssteen.

Zij hebben allen dezelfde *toekomst*.

Zouden wij die kunnen schetsen? Wie kan de diepte peilen des rijkdoms van de beloften Gods aan Zijn kinderen? Mede erfgenamen van Christus, koningen en priesters in het eeuwig hemelsch koninkrijk; troongenooten des Lams. Daar is geen onderscheid. In Christus is geen Barbaar of Scyt, dienstknecht of vrije, maar zij zijn allen één. Onverschillig wat iemand ook geweest is voor zijne bekeering, zij hebben allen denzelfden rang.

Nu zou men zoo zeggen, dat wie zoo alles gemeen hebben, moesten ook altijd één van zin en één van hart zijn; vanwege al die overéénstemming moesten zij elkander altijd goed verstaan en zij zouden zulks ook, als zij dit alles nooit vergaten. Hieruit kunnen wij dus besluiten, dat waar de liefde onder de kinderen Gods verflauwt, het zoo niet geheel dan toch grootendeels hieraan te wijten is, dat men dit van zichzelven of van den ander vergeet.

Toch en juist daarom komt de vraag op: uit welke oorzaak vloeit de liefde van den Christen voort, zoo zij echt is? Men kan toch de broeders liefhebben uit verschillende oorzaken.

Eerstens kan men den broeder of zuster liefhebben uit eigen belang. Hij of zij doet zooveel voor of in de gemeente, het is een nuttig lid. Men leert zooveel van hem of hij staat ons in geestelijke zorg en behoeften met raad en daad bij. Soms heeft men den broeder of zuster lief om hunne persoonlijke eigenschappen. Zie dat is in den grond der zaak zelfzucht, al is het ook zelfzucht tot ons geestelijk heil. Er zal hier een broeder wezen, die ons wijst op onze gebreken, of op hetgeen wij behooren te doen en te laten, en, gedachtig aan het oude versje, heeft zulk een vriend, die ons onze feilen toont, op ons hart een groot vermogen, want wij vinden het natuurlijk heerlijk, als wij gewezen worden op hetgeen niet goed aan of in ons is, want wij zien daardoor een gevaar, dat wij ontwijken moeten. In den grond der zaak is zulk een liefde toch zelfzucht.

Men kan den broeder ook liefhebben, omdat men met hem harmonieert. De gedachten over een en ander komen overeen. Men verstaat elkander in veel zaken en denkt zoo ongeveer hetzelfde. Dit geeft sympathie en aaneensluiting. Men gevoelt zich met zulk een broeder één. Dit staat hooger dan het eerste. In het eerste geval heeft men den broeder lief om zich zelf, in het tweede om zijnentwil.

Zoover gaat de wereld ook, maar verder kan ze niet. De Christen gaat echter hooger. Hij heeft dan ook geen *christelijke* liefde, maar de liefde van Christus in zich. Och, dat woord christelijk heeft al zooveel bedorven en men vindt het in de Schrift ook niet. Men heeft christelijke kerken en christelijke genootschappen, christelijke deugden en christelijke liefde, ja, tot zelfs oorlog voeren op christelijke wijze toe en aan al dat christelijke is iets lijkachtigs. Er waait een reuke des doods uit. Een Christen heeft niet genoeg aan christelijke liefde, die liefde *Gods* is uitgestort in zijn hart door den H. Geest.

Laat eens een broeder of zuster uit den vreemde komen, hoe hartelijk worden ze verwelkomd en men weet niets van hen dan dit, het is een broeder of zuster in den Heer. Dan werkt de liefde van Christus, die nog niet gedaald is tot het peil van *christelijkheid*. Trouwens er is meer liefde van Christus dan men wel eens denkt. Mij is zelfs een geval bekend, dat toen een broeder in een helaas verdeelde gemeente in zeer groote moeielijkheid verkeerde, het juist eene zuster was, die tegenover hem stond, die hem de eerste hulpe bood. Dat was de liefde van Christus. Moge het in den gewonen loop der zaken niet zoo gezien worden, in tijden van rouw of vreugde, in dagen van leed of smart wordt het nog wel openbaar, dat er liefde in het hart heerscht, al brandt de

en die reeds bekend moet hebben, dat hij de moordenaar is en dat hij den kapitein 800 kronen ontroofd had. Dat er zulke monsters onder de menschen zijn, zal velen verwonderen, maar dat de mensch door de zonde dat geworden is, zullen zeker weinigen gelooven.

Engelands Koningin Victoria heeft zoo 'n slecht gezicht, dat men haar alle brieven en telegrammen moet voorlezen en zij nog alleen de pen gebruikt om haar naam te teekenen. Groote vreugde heerschte de vorige week in Londen over het ontzet van Mafeking, de derde stad in

Zuid-Afrika, die door de Boeren bezet, eindelijk moest worden prijsgegeven en waarvan voor eenige dagen het gerucht ging, dat de Boeren haar hadden ingenomen. Ofschoon de Engelsche regeering, noch ook Lord Roberts officieel bevestiging van dit bericht hebben, wordt toch door de Boeren zelf gemeld, dat Mafeking door de Engelschen ontzet is, door 't terugtrekken van een hunner officieren buiten weten van den opperbevelhebber, waardoor de weg voor de Engelschen vrij kwam. Het schijnt, dat de Boeren nu bij Johannesberg stand zullen houden, waar zij gunstig terrein hebben.

In Europa begint men ondertusschen pogingen aan te wenden om de Vereenigde Staten van Amerika te bewegen tusschenbeide te komen om den oorlog te doen eindigen, waartoe ook de Boerendeputatie daarheen is gegaan.

S. K. K.

VARIA.

ZIEKTEVERSCHIJNSELEN.

Hoe nu? Geen voedsel nemen?
De spijs trekt u niet aan?
Dan zijt gij krank, mijn waarde!
Daar moet wat aangedaan.

Hoe nu? Geen lust tot bidden?
Trekt u dan God niet aan?
Gij zijt zeer krank, mijn waarde!
Daar moet wat aangedaan.

1867. MAGDALENA.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van J. B., Exloërmond, f 3.40; van F. R., Zutphen, f 5.45. N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

LIEFDEMAAL.

De Gem. v. Ged. Chr. te Ter Apel hoopt, zoo God wil, op den 2den Pinksterdag een LIEFDEMAAL te houden en noodigt, behalve de particulier genoodigde Gemeenten, ook brs. en zrs. van andere Gemeenten, die zich in deze streken mochten bevinden, vriendelijk ter bijwoning uit. Zoo mogelijk is tijdig bericht zeer gewenscht.

J. W. BRAT, Secr.

*** Den 27 Mei a.s. hopen onze Broeder en Zuster
D. BOOMSMA
en
J. DEKMA
hunne **veertigjarige Echtvereeniging** in het midden der Gemeente te herdenken.
De Gemeente te SNEEK.

EBEN HAËZER.

Zoo de Heer wil en zij leven, hopen onze geliefde ouders,
G. J. BLENKERS
en
A. W. TIJSSEN,
op den 27 Mei hunne **30-jarige Echtvereeniging** te herdenken.
Psalm 103 : 1.
Hunne dankbare Kinderen, Behuwden en Kleinkinderen.

*** Heden verblijdde ons de Heer met de geboorte van een welgeschapen Zoon *BEREND.*
M. BAKKER.
GRONINGEN, 16 Mei. S. BAKKER—SISSING.

*** Onze Vereeniging werd diep getroffen en bedroefd door het plotseling afsterven van een harer getrouwe medeleden
NAANTJE H. HILVERS,
in den bloeienden leeftijd van 18 jaar. Bij 't verrichten van haar werk trof haar een noodlottig ongeval en na een paar dagen was zij niet meer. Het smart ons haar te moeten missen, doch de stille hoop haar in betere gewesten weer te zullen vinden, lenigt eenigermate onze smart.
Namens de Jongedochters Vereeniging „Martha" te Vriescheloo:
L. KRUIZINGA.
15 Mei 1900.

*** Heden overleed, tot onze diepe droefheid, ons geliefd oudste zoontje
GEERT,
in den aanvalligen leeftijd van 3 jaren en bijna 8 maanden. Eene ziekte van 8 dagen maakte een einde aan zijn voor ons zoo dierbaar leven. De hoop hem eenmaal weder te zullen zien, lenigt onze smart.
H. G. WIERSEMA.
G. WIERSEMA—KRUIT.
GASSELTENIJVEENSCHEMOND, 19 Mei 1900.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 28 Mei—3 Juni.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: Want gij zijt het niet die spreekt, maar het is de Geest uws Vaders, die in u spreekt.
Matth. 10 : 20.

Maandag 28 Mei. Matth. 9 : 35—10 : 8. Uitzending der twaalven. Diep erbarmen met de verdwaalden beweegt Jezus hart; Hij toont hun de grootte van den nood, hunne eigene zwakheid, maar ook den almachtigen helper, en zendt ze zoo naar den akker.

Dinsdag 29 Mei. Matth. 10 : 9—20. Op de gevaren voorbereid. Bij deze groote gelegenheid voor de discipelen gaf Jezus hun voorschriften, gedeeltelijk voor hunnen tijd, gedeeltelijk ook hun ambt betreffende, daarom ook voor de latere vervolgingen.

Woensdag 30 Mei. Matth. 10 : 21—33. Beloften van hulp. Allen, die in opdracht van Christus werken en voor Hem lijden, kunnen op zijnen bijstand rekenen, en hebben daarom niets te vreezen.

Donderdag 31 Mei. Matth. 10 : 34—42. Alles voor Christus. Hij is bereid alles te geven, maar verwacht ook volkomene overgave en bereidheid om met Hem te lijden.

Vrijdag 1 Juni. Jer. 1 : 7—19. In gemeenschap met den Heere. Gelijk God voor heen de profeten geroepen en tot zijnen heiligen dienst gewijd en toegerust heeft, zoo doet Hij ook heden nog.

Zaterdag 2 Juni. Mark. 16 : 14—20. In geheel de wereld. Stap voor stap; planmatig had Jezus zijne discipelen voor de groote wereldzending voorbereid, nog Eén ontbrak hen, en dien zouden zij te Jeruzalem wachten: De Heilige Geest.

Pinksterzondag 3 Juni. Hand. 2 : 1—12. Met kracht uit de hoogte toegerust. Dat is de allernoodzakelijkste uitrusting van een dienaar van Jezus Christus: De volheid des Geestes.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 684 DONDERDAG 31 Mei 1900 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

PINKSTERFEEST.

't Heilig, heerlijk Pinksterfeest,
Aller feesten kroon,
Toont in den beloofden Geest
Des Verlossers loon.
d' Eerstelingen van den oogst
Zien wij ingehaald,
Waar de heilzon op het hoogst
Aan den hemel straalt.
't Is de dag der dagen nu,
Dag der zaligheid,
Waarop, zuchtend menschdom, u
Vreugde wordt bereid.

Stille vreugde, zaal'ge vreê,
Deelt de Heil'ge Geest
Aan de Godsgemeente meê;
Daarom viert zij feest.
Daarom zingt zij Jezus eer,
Die ons zeeg'nen wou.
Opdat d'aard den hemel weer
Nader komen zou.
Waar des Heeren Geest nu daalt,
Daalt Gods liefd' in 't hart;
En haar troost, die nimmer faalt,
Lenigt alle smart.

Licht en moed en kracht stroomt neer,
Hemelbloesem geurt;
Hoofd en hart wordt tot den Heer
Vroolijk opgebeurd.
En als eenmaal d' avond daalt
Van deez' nieuwen dag,
Zien wij hoe een morgen straalt,
Dien geen oog nog zag!
Ook de laatste garve van
d' Oost, dien Jezus won,
Blinkt in 't Hemelsch schijnsel dan
Van die eeuw'ge zon!

W. V.

De belofte des Vaders.

„En ziet, ik zende de belofte mijns Vaders op u." Luk. 24 : 49a.

De tijd van het Pinksterfeest, het bij uitnemendheid heerlijke feest der Gemeente, is weer nabij gekomen. En onwillekeurig wordt dan onze aandacht, meer dan anders, bepaald bij de groote gave van den Vader en van den Zoon, de gave des H. Geestes, welks tegenwoordigheid in de Gemeente en welks gemeenschap bij ieder Christen persoonlijk, levensvoorwaarde is. De Heere Jezus heeft in zichzelven, allen, die in Hem gelooven het eeuwige leven geschonken, maar dat leven kan in niemand eene gestalte bekomen of door iemand zich openbaren, dan door de inwoning en werking des H. Geestes. De openbaring der Gemeente en hare kracht in het eerst, was een gevolg van en viel geheel samen met het ontvangen van den H. Geest. (Zie Hand. 2).

Ook onze Heer zelf, waar Hij zijnen discipelen hunne taak voor de toekomst aanwees en hen troostte en bemoedigde tot den naderenden strijd, wees hen telkens op den H. Geest, die zijne plaats onder hen zou komen vervullen. Die Geest zou hun L e i d s m a n, hun T r o o s t e r, hun V o o r b i d d e r, hun R a a d s m a n en hun k r a c h t u i t d e n h o o g e zijn.

Dit alles sluit de „belofte des Vaders" in zich. De Heer spreekt van *de* belofte. Den geloovigen is veel beloofd; ja, al de beloften, zoovelen er zijn, zijn hun in Christus ja en amen, maar de belofte des Vaders met betrekking tot den H. Geest, is *de* belofte, die alle anderen insluit en voor de genieting er van vatbaar maakt.

Bijzonder hebben we te letten op de uitdrukking: „belofte des Vaders." Immers daarmede is te kennen gegeven, dat de gave des H. Geestes eene daad des Vaders is, welke Hij door zijn Zoon ten uitvoer brengt. De Heiland zegt: „Ik zal hem u zenden." Alles wat er geschieden moet is in de hand des Vaders. Hij geeft echter eerst hetgeen Hij geven zal in den vorm eener belofte. De reden daarvoor ligt niet ver. De gave des Geestes kan alleen op het geloof en de bekeering verkregen worden. Dat is eene voorwaarde, die altijd in de prediking van den Heer en zijne Apostelen, als een paal boven water staat. Het ongeloof verhindert de vervulling van de beloften Gods aan ons, en bijzonder ook de belofte des H. Geestes. Door de belofte geeft de Vader het voorwerp, den grond, de kracht en de voeding des geloofs; en door de beoefening des geloofs wordt men vatbaar voor de vervulling van den hoogsten zegen en van de meest omvattende belofte.

Is het de belofte des Vaders, dan is het ook geheel in 's Vaders hand om naar Zijne wijze en op Zijn tijd die belofte in vervulling te doen komen. De discipelen moesten nog 40 dagen door den verrezen Heiland bearbeid en voorbereid worden, en na de hemelvaart des Heeren nog 10 dagen wachten voor de volle Pinksterzegen over hen werd uitgegoten. Dat wachten, wegens de ontvangen belofte, met blijdschap wachten, deed den kring van broeders en zusters goed. Zie hoe eendrachtiglijk zij te Jeruzalem samen wonen en biddend en smeekend wachten op de vervulling der belofte, totdat deze kwam. Ware, heilige behoefte, een verlangen naar wat God wil geven, voegt de harten der geloovigen het innigst en krachtigst samen. Waar zulk een dringend begeeren gezien wordt, is hoogmoed en zelfverheffing uitgesloten, daar is het eene schaar van bedelaars, die niet op elkander zien, niet tegen elkander zuchten, maar gemeenschappelijk hunne oogen omhoog richten tot den God aller genade, die zijn heil beloofd heeft en getrouwelijk zal geven, wat Hij beloofde.

De vervulling van de belofte des Geestes is het einddoel, de voltooiing en de heerlijkheid van de door Christus verkregene verlossing. Christus heeft ons verlost van den vloek der wet, „een vloek geworden zijnde voor ons" en „opdat de zegening van Abraham tot de Heidenen komen zou in Christus Jezus, en opdat wij (de Gemeente) d e b e l o f t e d e s G e e s t e s v e r k r ij g e n z o u d e n d o o r h e t g e l o o f." Gal. 3 : 13, 14. God kroont en bevestigt door de belofte des Geestes te vervullen het werk van zijnen Zoon; zoodat èn Vader èn Zoon verheerlijkt worden. Dit was ook het doel van onzen Heiland zelf, toen Hij bad: „opdat de Vader in den Zoon verheerlijkt worde." Die verheerlijking heeft hare voortzetting in Jezus' trouwe volgelingen, door de vervulling der belofte des Vaders aan hen. Doch deze vervulling heeft alleen plaats in den door den Vader aangewezen weg en in door Hem toebereide en gereinigde harten. Daar kan en wil de H. Geest wonen en werken als in zijn heiligdom, en daardoor ook zijn goddelijke kracht uitoefenen in de Gemeente. Let op dien regel des Geestes: de belofte wordt aan de geloovigen vervuld, en door den H. Geest wordt de Gemeente gezegend en bezield. Niet omgekeerd, zooals sommigen schijnen te meenen. In den regel valt het op te merken onder de Christenen, dat zij, die het meest doodsch en geesteloos zijn, het hardst klagen over doodschheid en geesteloosheid in de Gemeente. Men meent somwijlen van de Gemeente te moeten verlangen, wat men zich zelven niet als eisch stelt. Het spreekt van zelf, dat men dan niet vindt, wat men zoekt. Ieder lid van de Gemeente moet van een beginsel uitgaan, waardoor hij of zij zegt: Ik heb behoefte aan de vervulling van de belofte des Vaders aan mij, want ik ben een lid van Jezus' Gemeente; ik behoor dat waardig te zijn, en, overeenkomstig mijne verhevene roeping, in het midden der Gemeente een goede reuk en een zegen te verspreiden. Wie in waarheid daarnaar streeft en tracht daarin de eerste te wezen en de waarheid te betrachten in liefde, is in de goede richting en z a l in de ziel de vervulling van de belofte des Vaders ervaren.

Langs dezen weg worden de belemmeringen voor de vervulling der belofte aan ons uit den weg geruimd. Er komt een vlakke baan en de harten smelten samen in éène behoefte, in volhardend bidden en smeeken, en de zegen blijft niet uit. „De wereld," zoo heeft de Heer gezegd, „kan den Geest niet ontvangen, want zij ziet Hem niet en kent Hem niet." Zóó is het ook met het w e r e l d s c h e, dat, helaas, nog zoo licht bij den Christen schuilt en gekoesterd wordt. Dat wereldsche is het, wat verhindert, om over ons de vervulling in volle mate te zien komen. Dit heeft betrekking op personen, Gemeenten, vergaderingen en kerken. Men hoort in sommige kringen wel bidden om de uitstorting des H. Geestes over alle mogelijke vergaderingen en kerken, tot zelfs over de Roomsche! Dat is het onmogelijke vragen van God. Er worden vrome, rechtzinnige predikanten gevonden, die waarlijk er over zuchten, dat hun kerkgenootschap, dat

vlam niet altijd even helder en is er wel eens een windstroom noodig om het smeulende vuur te doen ontbranden. Het is niet zoo erg als men wel eens roept.

Maar ook is deze liefde zoo gansch eigen aan het wedergeboren hart. Een mensch en allerminst een Christen kan niet leven zonder liefde, een Christen, waar de liefde van Christus niet in woont is stervende. Naarmate de liefde *tot* Christus in ons leeft, zal ook de liefde *van* Christus in ons werken. Het is eene vanzelfheid, want tezamen zijn wij *één* geheel. Christus en Zijne gemeente zijn *één*. Het hoofd kan niet zonder het lichaam gedacht worden, zoo min als het lichaam zonder het hoofd. Hij vervult ons met al zijn heilgoederen en wil ons vervullen tot al de volheid Gods, maar ook de gemeente is de vervulling van hem, die alle dingen vervult. Daarom vermaant de Schrift ook „hetgeen waarachtig is in hem, zij ook in u waarachtig, en dit gevoelen zij in u, hetwelk ook in Christus Jezus was." De Apostel vergelijkt de leden der gemeente met de leden des lichaams en in deze eenvoudige en welsprekende woorden is de zaak helder uitéengezet. Zou het ooit gebeurd zijn, dat wanneer de voet verwond werd, de hand weigerde hem te verbinden of dat de voeten het lichaam niet wilden brengen waar het wezen wilde? Dergelijke onmogelijkheden behooren ook bij het lichaam des Heeren, hetwelk de gemeente is, niet te geschieden.

Wij hebben elkander te veel noodig in den strijd des levens en hebben te zeer éène roeping. Men heeft de liefde der geloovigen onder elkander wel eens vergeleken bij den band van een wiel, die de spaken allen vasthoudt en verbindt. Om deze vergelijking door te zetten zouden we zeggen: juist door dat de ijzeren band allen omgeeft, blijven zij ieder voor zich en toch tezamen in het middenpunt vereenigd. Het is zeker waar, als een geloovige de broederlijke liefde niet behoudt, gaat hij ook los van het middenpunt, de Heere Jezus, en ook omgekeerd. Dus het is noodig tot zelfbehoud.

Hoe komt het dan, dat als men een broeder of zuster voor het eerst ziet, menigwerf de liefde meer gevoeld wordt dan bij nadere kennismaking? Omdat in het eerste geval enkel de liefde van Christus, die uit Hem in ons hart overgestort is, werkt; later ziet men elkander aan, zoo niet geheel dan toch gedeeltelijk, zooals men in zich zelven is en toch — het is geen ware liefde uit Christus, die den broeder lief heeft om zijne hoedanigheden. Men moet elkanders gebreken kunnen zien, zonder dat daardoor de liefde ver flauwt, want de geloovigen moeten elkander steeds aanzien als leden van Christus, die voor ons allen alles is en zonder Wien wij allen niets zijn.

Het was de getuigenis der heidenen van de Christenen in de eerste eeuwen: „Ziet, hoe lief zij elkander hebben!" Laat deze roem niet geheel bij ons verloren gaan. Het is dat teeken, dat onze Heiland gesteld heeft als een bewijs voor de wereld, een bewijs van het leven Gods, dat in ons woont, ook een bewijs, dat wij gestorven zijn aan ons zelf. Er behoort soms wel eens zelfverloochening toe. Men klaagt wel eens over geestelijke doodschheid, men moest in zulk geval eigenlijk klagen over te veel eigen leven. Geve de Heere God ons, dat wij recht dood worden, dan kan *Zijn* leven in ons heerschen.

A. K. O.

ZENDING.

(Vervolg.)

Mavunga 16 Mrt. Gisteravond hebben we *zoo goed mogelijk* ons ingericht om in de open lucht te slapen. Mijn bed was onder een verdorden boom midden op de marktplaats en het moskiet gordijn hield kou en dauw tegen. Het was inderdaad niet onaangenaam en het is waard eens de ondervinding te hebben van in de open lucht te slapen, schoon het niet mijn eerste nacht was. Ik werd dikwijls wakker en als ik dan naar den hemel opzag bij den helderen maneschijn dan was het alsof God dichter bij was dan in een huis. Maar wij zouden geen rustigen nacht hebben; de menschen, die onze stemmen in de verte gehoord hadden, dachten dat we soldaten van den Staat waren, daar gekomen om hunne huizen te verbranden, en een man riep in het naaste dorp uit alle macht dat er onraad was. Wat er van ons geworden zou zijn als we den man niet gehoord hadden, God weet het, maar Kidudu hoorde het en riep uit: „Ku moni wonga ko" „vrees niet." Toen praatte hij met hem en de anderen die ook op ons afgekomen waren met messen enz. om te vechten, en vertelde hun wie we waren enz. en ten slot.e zeiden ze, dat ze ons niet in den nacht wilden bevechten maar wachten tot den morgen. In den morgen kwamen zij met allerlei wapenen voorzien. Wij behandelden ze vriendelijk, en toen wilden ze dat ik palmwijn met hen zou drinken. Op mijne weigering werden ze opnieuw oproerig maar eenige geschenken „knoopjes" stelden hen spoedig weer tevreden, en zoo vertrokken we zonder moeite. God was ons inderdaad nabij en goed geweest en had ons ernstig, kinderlijk vertrouwend gebed verhoord, ons droog weêr gegeven en ons verder bewaard. Dewijl het gisteren regende en van daag weer, was het duidelijk een verhooring van het gebed. We hadden van morgen eerst een klein dispuut, wie vooraan zou gaan, dewijl het hooge gras erg nat was en de voorste dus het meest daarvan zou krijgen. Ik deed mijn regenjas aan, maar het duurde slechts kort voor mijn kleeren doornat waren. Spoedig echter kwam de zon te voorschijn en onder de brandende zonnestralen zetten we onzen weg voort. Vier uren lang gingen we over kale heuvelen, geen schaduw die ons verkwikte en toen kwamen we door en door vermoeid en terneergeslagen in een van de bekoorlijkste plaatsen in Congo aan. Het was zulk een verschil met de kale heuvels, dat we er dubbel van genoten. De rust was ons zoet daar, en we bleven *twee* uren. Dit moesten we later bezuren. Dicht bij was een dorpje, maar het was nog te vroeg om daar reeds te blijven, we gingen dus verder. Spoedig daarna kregen we zulk een verschrikkelijken storm, dat spoedig de wegen wel riviertjes geleken. Het was anders een prachtig gezicht, aan den eenen kant zware zwarte wolken, doorkliefd met bliksemstralen, en aan de andere zijde eene rij heuvels, prachtig verlicht door de zonnestralen. De storm hield bijna even plotseling op als hij gekomen was en de hemel was helder als te voren. We kwamen hier bij zonsondergang aan. Mijn kleeren

ADONIRAM JUDSON.

EEN APOSTEL ONDER DE BIRMANEN.

17.

ZESDE HOOFDSTUK.

1819—1823.

Het leven in Rangoen.

In December 1819 reisden Judson en Colman naar Ava en lieten hunne vrouwen in Rangoen achter. De onderkoning gaf hun een pas, waarop ze mochten reizen naar de „Gouden Voeten" en hunne oogen mochten opheffen naar het „Gouden Hoofd." Zij deden de reis per boot. Behalve zij zelf, waren er nog tien roeiers, een stuurman, een kapitein, wiens naam mede in den pas stond, een kok — hun Moung Nau — een Indische waschman en een Engelschman, die in dienst der Birmaansche regeering wilde treden. Hij had het *opzicht over de wapens*, noodig tegen de rooverijen.

Zij hadden lang over een geschenk voor den keizer nagedacht, want zonder geschenk wordt niemand toegelaten. Eindelijk hielden zij het voor het beste, hem een Bijbel in prachtband te geven, dewijl dit geschenk het beste bij hun doel paste. Voor de regeeringsbeambten hadden zij *laken en andere artikels* medegenomen.

Zoo toegerust begonnen zij hunne gevaarlijke reis. Na eene maand bereikten zij Ava. Het gouden koepeldak van het paleis schitterde in het zonlicht. Vroeg in den morgen van den volgenden dag bezochten zij den heer G., vroeger collectant te Rangoen, en daarna gingen zij naar het huis van den vroegeren onderkoning van Rangoen, die nu openbaar staatsminister was. Zij gaven hem een waardevol geschenk, alsook een geschenk voor zijne vrouw. Zij werden zeer vriendelijk ontvangen, en beiden schenen zich voor het gelukken van hun plan te interesseeren. Zij deelden hem echter het eigenlijke doel van hun bezoek niet mede, maar verzochten om de gunst, het „Gouden Hoofd" te zien. Daarop gaf Zijne Hoogheid hunne zaak aan Moung Yo, een zijner lievelingsofficieren, met de order hen bij Moung Zah, een geheim staatsminister, met de noodige bevelen binnen te geleiden.

Deze gunst van den openbaren staatsminister ontsloeg hen van de noodzakelijkheid, zich aan alle staatsministers te moeten voorstellen.

Des avonds kwam Moung Yo hun de mededeeling doen, dat hij hen den volgenden morgen kon geleiden. Den nacht brachten zij in angstig waken door; want met de morgengloring begon een van de gewichtigste dagen van hun leven, welke hun de vervulling van hun hoop of eene volkomene nederlaag zou brengen.

Zij gaven zich den volgenden morgen over aan de leiding van Moung Yo, die hen eerst, ter wille van den vorm, naar den vroegeren onderkoning bracht, waar zij vernamen, dat de keizer reeds in kennis was gesteld met hunne aankomst en dat hij gezegd had: „*Breng hen voor!*"

Nu ging het naar het paleis. Aan de buitenste poort werden zij lang opgehouden, totdat de verschillende beambten zich overtuigd hadden, dat zij verlof hadden om binnen te treden, waarop zij den geheimen staatssecretaris een geschenk *overhandigden en* zij in zijne kamer, in den hof van het paleis, werden gebracht. Hij ontving hen vriendelijk en liet hen voor meer der gouverneurs en vorsten, die hem hunne opwachting maakten, zitten. Hier deelden zij hem hun eigenlijk doel mee; dat zij zendelingen of verbreiders van een godsdienst waren en den keizer hunne heilige boeken en een verzoekschrift wilden overhandigen. Hij nam hun verzoekschrift, las dat ongeveer half door en richtte toen eenige vertrouwelijke vragen tot hen, betreffende hunnen God en hunnen godsdienst, welke zij beantwoordden. Juist in dit gewichtig oogenblik werd er bericht, dat het „Gouden Hoofd" naderde. De minister trok snel zijn staatsiekleed aan en zeide, dat hij een oogenblik moest uitzoeken om hen aan den keizer voor te stellen. Zij bemerkten nu, dat zij onbewust een ongunstig oogenblik hadden uitgekozen, want er vond op dezen dag een groot overwinningsfeest plaats en het was juist in het uur, waarin de keizer gekomen was, om eene legerschouwing te houden. De minister zeide nog: „Hoe kunt gij een godsdienst in dit land verbreiden? Maar komt mede!"

Hun moed zonk bij dit niets goeds beteekenend woord. Hij geleidde hen door verschillende zalen, totdat zij eindelijk in eene grootsche hal aankwamen. Hij wees hun, waar zij moesten gaan zitten, en nam zelf plaats aan eene zijde, terwijl het geschenk op eene andere plaats gelegd werd. Moung Yo en eenige andere officieren zaten eenigszins terug. Het schouwspel, dat zich aan hunnen blik vertoonde, overtrof verre hunne verwachting. De ruimte der hal, het aantal en de grootschheid der zuilen, de hoogte van het gewelf, alles met goud overtrokken, bood eenen overweldigenden aanblik. Slechts weinige personen waren aanwezig en dat schenen hooge staatsambtenaren te zijn.

Hunne plaats verhinderde hen de geheele hal te overzien, maar het einde, waar zij zaten, opende zich naar de parade, welke de keizer bezichtigde. — Ieder nam eene eerbiedige houding aan, en na ongeveer vijf minuten fluisterde Moung Yo, dat de keizer was binnengekomen.

(Wordt vervolgd).

waren er nog niet, maar gelukkig had Kidudu een pak kleeren bij zich, die hij mij welwillend afstond en waarin ik spoedig gekleed was. Ik was hem zeer dankbaar, want ik was doornat. Dit is een keurig aangelegd dorp met vele tuinen en de menschen zijn vriendelijk. Ze brachten ons water en brandhout, een kip en alles wat we noodig hadden. Morgen moet ik hun eene goede belooning geven. De jongens zaten spoedig welgemoed met mij rondom een vuurtje en een keteltje met thee voor allen verblijdde hunne harten.

Kikongo, 17 Maart. Hier zijn we omringd door een groote menigte. Kikongo is een groote stad met ongeveer 400 inwoners. Wij praatten met hen, vertelden hun wat het doel onzer komst was, waarnaar zij met alle aandacht luisterden, en toen vertelden ze ons, dat zij wel eenigszins in Kibokolo bekend waren. Daarna kwamen zij met eieren, kippen, boontjes enz. om daarvoor medicijnen, knoopjes en messen in ruil te krijgen. Er was zulk eene groote schare, dat het opperhoofd eindelijk zeide: „Gaat allen naar huis, die niets te doen hebben en laten alleen zij blijven, die iets te verkoopen hebben." Toen werd het spoedig wat rustiger.

Weer is er een week voorbij, morgen is het Zondag. Welk een verschil tusschen een rustigen Zondag te Wathen en een op reis! We zullen toch een klein eindje verder gaan om zoodoende weer met een ander dorp bekend te worden.

Het zal wel Dinsdag worden voor we Kibokolo bereiken en we zullen niet voor Vrijdag weer kunnen vertrekken. Het zal dus onmogelijk zijn voor het avondmaal op Zondag 1 April terug te zijn. Gode zij dank, dat we allen zoo wel zijn.

Zondag 18 Maart. We zijn juist gereed om te vertrekken. Dezen morgen vóór ik opstond kwamen er reeds verscheiden rondom mijn bed; ze wilden zien hoe een blanke zich wascht, kleedt, het haar kamt enz., en in alles stelden zij een levendig belang. Toen ik klaar was stonden er omstreeks 60 rondom mij. Wat eene heerlijke gelegenheid om hun het Evangelie te verkondigen! Ik greep haar met blijdschap aan. Ofschoon we nu reeds in het Zombodistrict zijn, verschilt de taal toch niet veel, zoodat we elkaar best konden verstaan.

Kiwembo (achtermiddag). We hebben 3 uren geloopen; eerst was de weg goed, maar later zeer heuvelachtig. Dit is een klein dorpje en sommigen hebben in Mbanza Makuta van de Christenen daar reeds van het Evangelie gehoord. In alle andere dorpen was het iets geheel nieuws. Er is iets onbeschrijfelijk heerlijks in om aan menschen, die nooit het Evangelie gehoord hebben, de „blijde boodschap" te brengen en Gode zij dank, dat dit Evangelie nog niet zijn kracht verloren heeft.

(Wordt vervolgd.)

INGEZONDEN.

Ter Bemoediging.

Menigmaal wordt er zoo terloops gezegd, als men over het werk des Evangelies spreekt: „Och, wat zal dat geven" of: „het is beter dat ik dat aan anderen overlaat, omdat ik er niet geschikt voor ben." Toch is het vaak bewezen, dat een enkel woord of tractaat onder Gods zegen veel heeft uitgewerkt.

Daarvan mocht een ex-Uniecentreiziger j.l. Pinksteren weer de heerlijke waarheid ervaren. Hij werd n.l. aangesproken en gezegd, dat juist zijn woord het middel tot bekeering was geweest voor een jongeling, die nu al juicht voor Gods troon. Zulke ontmoetingen doen het hart zoo goed, en zijn den verzamelaars en den gevers van den Uniecent tot bemoediging. Wat is het toch een heerlijke gedachte mee te mogen werken tot bekeering van zondaren.

Menigmaal gebeurt het dat als wij bij menschen komen zij ons direct herkennen als die hun vroeger Gods woord brachten, en vaak weten zij de gesprekken nog na te vertellen of den tekst waarover is gesproken te noemen. Niemand onzer zal kunnen uitmaken voor hoevelen de Uniecent ten zegen is geweest.

Het is ook daarom goed dat de verzamelaars zooveel mogelijk zien op te halen en dat zij het den penningm. toezenden of den afgevaardigden ter Algem. Verg. medegeven voor den Penningm., opdat deze op de herfst-commissieverg. niet behoeve te klagen, dat Alexander de kopersmid veel kwaad aan de kas gedaan heeft, maar integendeel kunne voorstellen om de a.s. 3 wintermaanden met voldoend salaris en voorzien van tractaten enz. minstens 3 Uniecentevangelisten of colporteurs uit te zenden.

M. J. G. de H.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Het onweder, dat op de warme dagen in 't begin der vorige week gevolgd is, maet op vele plaatsen vrij erg gewoed hebben, zoodat ouden van dagen zich niet konden herinneren, ooit zoo iets beleefd te hebben. Hoewel niet van ernstige ongelukken gemeld wordt, hebben toch de hagelsteenen ter grootte van duiveneieren, waarmede 't onweder vergezeld was, aan veldgewassen en vruchtboomen nog al wat schade veroorzaakt, terwijl een windhoos bij Heerenveen de boomen ontwortelde en de hooihoopen van 't land deed verdwijnen en eene hevige stofwolk 't zonlicht hier en daar verduisterde. Eene boerderij te Oldetrijne brandde tot den grond toe af en in Valthermond is iemand door den bliksem gedood.

Hoe gevaarlijk 't is kinderen zonder toezicht te laten, is de vorige week weer te Heerlen gebleken, waar eenige kinderen, bij afwezigheid der ouders, de petroleumkan opmerkende, besloten een fijn vuurwerk te maken. De deur der brandende kachel werd geopend en de kan er in gestopt, met dit gevolg, dat eerst de kan en vervolgens de kachel in stukken sprong en een jongen van 7 jaar het vuur over zijne kleederen kreeg. Hoewel de buren weldra op 't hevig geschreeuw te hulp schoten, overleed 't kind toch een paar uren daarna aan de brandwonden.

Onze Koninginnen waren de vorige week te Haarlem tegenwoordig bij de plechtige onthulling van een standbeeld voor den schilder Frans Hals, burger van Haarlem, en H. M. bracht als blijk van vereering der edele schilderkunst een groote lauwerkrans met rood, wit en blauw lint aan 't monument, waarna, onder meer anderen, ook de Duitsche gezant namens keizer Wilhelm een krans met 't wapen der Hohenzollerns, waaronder de woorden: „Der Deutsche Kaiser, dem Andenken von Frans Hals" te lezen stonden, aan den voet van 't standbeeld neerlegde.

De president der Amsterdamsche rechtbank heeft eene klacht uitgebracht over de zorgeloosheid der dames, die gewoon zijn hare portemonnaie in een open zak achter in de plooien hunner japon te dragen, wat menigmaal aanleiding geeft, dat Z.E.A. zaken van zakkenrollerij heeft te behandelen.

Z.-Afrika. Te Rotterdam kwam de vorige week een stoomschip aan, waarop zich vele verplegers bevonden, die, omdat hunne diensten daar niet meer noodig waren, naar huis terugkeerden. Volgens hun eenparig getuigenis moet 't getal der buiten gevecht gestelde Engelschen enorm groot zijn, terwijl dat bij de Boeren verwonderbaar klein is. „De Boeren," zeggen ze, „laten zich niet doodschieten, liever geven ze er de brui van, als ze gevaar zien, wel overtuigd zijnde, dat een doode boer niet meer schieten kan." De Engelsche berichten hebben ons wel eens wat anders verteld. „De verliezen der Boeren moeten groot geweest zijn," of „onze verliezen waren gering," zijn woorden, die wij in een Engelsch telegram al zoo wat gewoon zijn.

Nu de oorlog het stadium van guerilla ingetreden is, na de bezetting van Pretoria, vloeien de berichten zeer schraal en gebeuren er zeker allerlei kleine dingen, waarvan wij vooreerst niet veel vernemen, als 't geen zegepralen der Engelschen zijn, en waar de Boeren zich zeker nooit aan de Engelschen zullen onderwerpen, kan 't nog een heele tijd duren, voor aan dezen ellendigen strijd een einde komt.

Jammer vooral voor de arme gevangenen op St. Helena, die ver van hunne dierbaren in ballingschap zuchten, evenals ook voor de gevangen Engelschen, die zich in 't Lijdenburgsche bevinden. De aandacht begint zich thans meer op

China te vestigen, waar een gemengde expeditie van verschillende mogendheden opgetrokken is om de orde te herstellen in Peking. Zij hebben daar echter geen gemakkelijk werk, want groote strijdmachten van Boksers houden hen onderweg op, terwijl bij Peking een Chineesch leger van 30.000 man gereed staat hen te ontvangen. En wat 't ergste is, de Fransche en Engelsche troepen kunnen onderling geen vrede houden, zoodat 't weinig heeft gescheeld, of daar was in China een oorlog tusschen Franschen en Engelschen uitgebroken.

Volgens de laatste berichten, die echter nog niet bevestigd worden, zouden de Boksers Peking zijn binnengedrongen, de gezantschapshuizen verwoest en zelfs den Duitschen gezant vermoord hebben. In elk geval is de toestand aldaar zoo ernstig en de haat tegen de vreemdelingen zoo groot, dat een oorlog tusschen China en half Europa met Amerika en Japan, die er alle belang bij hebben, niet tot de onmogelijkheden behoort.

De Heer regeert, dat zij onze troost.

S. K. K.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending.

Door br. P. de W. van de Gem. in den Haag f 25; door br. D. v. R. van de broederschap te Rotterdam f 10 voor zr. v. d. Molen en f 5 voor de Congo; van br. L. B. te Stavoren f 60 voor den Congo jongen Mbungo op het Zendingsstation Wathen, Congo; door H. N. te Zutphen f 6.85.

N. v. BEEK.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van T. v. d. W. te Sneek f 5.32.

N. v. BEEK.

Wilt ge iets doen?

Wilt ge iets doen in de zaak van Christus, die we toch als Christenen, en bijzonder als gedoopte Christenen, aanvaard hebben? Tracht dan bij alles wat er te doen is, ook mede te werken aan de wijdere verspreiding van ons blad onder uwe vrienden en kennissen, bijzonder onder hen, die met U Christus als hun Heiland belijden.

Misschien kan en wil iemand van de lezers wel enkele exemplaren voor eigen rekening nemen om ze aan anderen uit te reiken.

In ieder geval verzoeken we vriendelijk en dringend ons nog aan eenige **nieuwe abonné's** voor het eerstvolgende kwartaal te helpen.

We ontvingen sedert eenigen tijd geen nieuwe bestellingen, wel enkele „bedankjes," wegens sterfgevallen en anderszins. Die leemten moeten aangevuld en nog iets meer!

Onze moed en ijver mag niet dalen!

WIE HELPT? ?

DE ADMINISTRATEUR.

EEN WEES.

Hoe schril klinkt dit woord! „Een wees," d. w. z. geen zorgende vader, geen liefhebbende moeder meer. Verlaten, alleen, hulpeloos staat het daar. Zou de Vader der weezen niet een van Zijne kinderen weten, die voor dat weesje een vader of moeder wil zijn?

Zie, deze vraag rees bij mij op, denkende aan het ruim 10-jarig zoontje van onze nu overledene zuster Wed. Spanger. Ruim 3 jaren was zij ziek en verkeerde dientengevolge in voortdurende armoede. God heeft echter tijdens haar leven vaderlijk voor haar en hare kinderen gezorgd. Nu is zij echter niet meer. De twee oudste kinderen zullen zich zoowat kunnen redden. Willem moet echter geholpen worden. De familieleden zijn niet bekend, omdat zij voor eenige jaren uit Duitschland is gekomen en na hare bekeering niets meer van hare familie — die katholiek was — vernomen heeft.

Zijn er nu wellicht ook van onze brs. of zrs., die dit weesje als hun eigen kind wenschen aan te nemen?

Aan belangstellenden zullen we gaarne desverkiezende nadere inlichting geven.

B. PLANTING, Voorganger,
Groningen, Meeuwerderweg 125.

AGENDA.

20ste Algemeene Vergadering

DER

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen

IN

NEDERLAND,

TE HOUDEN

te Hengeloo (O.) 18 en 19 Juli 1900.

1ste DAG.

's Morgens $8^1/_2$ uur BIDSTOND.

Ieder der Afgevaardigden en Gasten wordt dringend verzocht daaraan deel te nemen en deze gebedsure niet te verzuimen.

OPENINGSWOORD door den President (br. K. KUIPER) 's morgens 10 uur.

I. Huishoudelijk gedeelte.

a. 't Voorlezen van de notulen der vorige Jaarvergadering door den Secretaris.

b. Opname der presentielijst en vaststelling der Algem. Vergadering 1900—1901.

c. Keuze waar de volgende jaarvergadering zal worden gehouden. (Iedere Gemeente heeft het recht haar in heur midden te begeeren en daartoe een verzoek in te dienen bij den Unie-Secretaris.

d. BENOEMINGEN :

door den Voorzitter { 1. Comm. van Rapport om de rekeningen op te nemen. 2. Comm. v. Stemopnemers.

e. JAARREKENINGEN :

I. door den Penningmeester { 1. Unie-kas. 2. Uniecent-kas. 3. Weezenfonds. 4. Coll. Buitenl. 5. Hmb. School. 6. Studiefonds.

II. door den Administrateur { 1. „De Christen." 2. Buitenlandsche Zendingskas.

III. door den Depôthouder { 1. Van den verkoop der boeken. 2. Aanwezig zijnde geschriften enz.

f. JAARVERSLAG

door den Secretaris voor te lezen en door de Commissie der Algemeene Vergadering aangeboden.

g. MEDEDEELINGEN

1. door de Commissie;

2. door de Afgevaardigden. Deze mededeelingen mogen *niet* dan in het nauwste verband staan met de Unie en de belangen der Gemeenten. Aan elken spreker wordt minstens 5 minuten toegestaan.

II. Commissievoorstel.

De Algem. Verg. kieze TWEE Afgevaardigden om de Unie op de Bundes-Conferenz te vertegenwoordigen, dit jaar, 19—23 Augustus, te Hamburg te houden.

III. Jaarlijksche aftreding van Commissieleden.

De Brs. K. KUIPER, B. ROELES en F. J. VAN MEERLOO.

Ter keuze gesteld:

K. KUIPER — W. PANJER van Amsterdam.
B. ROELES — B. PLANTING van Groningen.
F. J. VAN MEERLOO — S. GORTER v Sneek

IV. Aftreden der Redactie.

De Brs. N. VAN BEEK en B. PLANTING.

Ter keuze gesteld:

N. VAN BEEK — N. ZERBST van Ede.
B. PLANTING — M. J. VERHORST van Amsterdam.

P.S. De Gemeenten en hare Afgevaardigden worden attent gemaakt dat uit bovenstaande dubbeltallen een keuze moet worden gedaan; alle stemmen op andere personen uitgebracht worden als van onwaarde ter zijde gelegd. De stembriefjes worden op de Verg. door de Commissie uitgereikt.

2de DAG.

Om $8^1/_2$ uur BIDSTOND (zie boven 1e dag).

's Morgens 10 uur OPENING DER VERGADERING door br. N. VAN BEEK, Voorz.

Mededeeling van den uitslag der stemming en verdeeling der functiën.

V. Gemeentevoorstellen en vragen.

AMSTERDAM. 1. De Unie stelle een reizend prediker aan, enz.

(Dit voorstel is ten vorigen jare weer aangehouden, om op de eerstkomende vergadering daarover nader te besluiten.

2. Mogen geloovige ouders, of een vader of eene moeder, geheel afstand doen van hun kind en dit aan anderen overdragen?

3. Wanneer ouders, of een vader of eene moeder, niet in staat zijn voldoende voor hunne kinderen te zorgen, hoe behoort in onze Gemeenten daarmede gehandeld en daarvoor gezorgd te worden?

4. Is de armenzorg niet een zaak der Gemeente en is die in de Gemeenten wel op praktische wijze geregeld?

5. HENGELOO. De rubriek van den Internationalen Bijbellezersbond weg te laten uit „De Christen."

6. HAARLEM. Kan de Unie ook iets doen om onze Jongedochtersvereenigingen meer tot één te verbinden?

7. SNEEK. Spreekt de wenschelijkheid uit, dat er éénheid kome in de Gemeenten van gedoopte Christenen in Nederland tot het *wel* of NIET vieren (afzonderen) van den Goeden Vrijdag.

Referaten.

Br. H. LANGENDONK van Haarlem.
Onderwerp: „De Bijbel en de wetenschap."
Br. N. VAN BEEK van Stadskanaal.
Onderwerp: „Onze Gemeentelijke ordening."

Gemeentebericht.

De Gemeente verwacht de Afgevaardigden en de Gasten:

1. DINSDAGAVOND liefst op tijd, om bij de WELKOMSTGROET, $8^1/_2$ uur, aanwezig te kunnen zijn. Ook de Gemeenteleden moeten zoo trouw mogelijk opkomen, daar deze ure zoo geschikt is tot kennismaking.

2. WOENSDAGAVOND 8 uur, Avondmaal.

Hieraan mag ieder gedoopt Christen deelnemen, ook tot een niet-geuniëerde Gemeente behoorend, mits in volle gemeenschap met die Gem. levend.

3. DONDERDAGAVOND 8 uur. Evangelische Samenkomsten. Vele getuigen zullen optreden. Ook niet leden — en deze vooral — worden daar verwacht.

VERZOEK.

Met het oog op de voorloopige drukte en vooral wat het logies betreft, worden bijzonder de Broeders en Zusters, die als Gasten denken te komen, vriendelijk en dringend verzocht zoo spoedig mogelijk hun namen op te geven aan den Secretaris der Gem. H. Zwiebel, Hengeloo.

Afgevaardigden.

Amsterdam:	P. Attema, K. de Boer en F. P. Bakker.
Deventer:	J. Kruidhof en G. Hulleman Gz.
's Gravenhage:	J. Brand en D. van Ree (Rotterdam).
Groningen:	B. Planting, D. Klooster, F. Bos, R. Meijer en J. van Duinen.
Haarlem:	H. van den Ridder en H. Langendonk.
Haulerwijk:	A. J. v. d. Meij en ?
Heeg:	J. de Vries en J. A. Zoethout.
Hengeloo:	G. H. Mokkelenkate, H. Zwiebel en H. ter Braak.
Sneek:	S. Gorter, D. Gorter en J. Zoethout.
Zutphen:	W. Altena en G. W. Prost.

Gasten:

Zr. van Ree en M. van Loon van Rotterdam.

ADVERTENTIEN.

*** Heden behaagde het den Heer ons jongste Zoontje van ons weg te nemen, in den ouderdom van ruim 2 maanden.

GRONINGEN, 6 Juni 1900.

J. WOLTERS.
S. WOLTERS—MULDER.

*** Heden overleed zeer plotseling, na een langdurig lijden, mijn geliefde Echtgenoot

HEIKO WAGENBORG,

in den ouderdom van 67 jaar en ruim 7 maanden.

Het gemis valt mij zwaar, maar de gedachte, dat mijn man in vrede heenging, is mij vertroostend.

Wed. H. WAGENBORG—BRONGERS.

STADSKANAAL, 9 Juni 1900.

*** Het behaagde den Heere den 12 Juni j.l. ons jongste Dochtertje tot zich te nemen, in den aanvalligen leeftijd van bijna 14 maanden.

J. HAMERSMA.
J. HAMERSMA—KUIPER.

AMSTERDAM.

Toelichting Agenda.

Inzenders van vragen en voorstellen, alsook leden der commissie, zullen bemerken bij het lezen der Agenda, dat van sommige voorstellen een deel is weggelaten, andere geheel zijn losgelaten en ook die men er niet op verwacht had er wel op voorkomen, doch dit alles is het gevolg van gemeen overleg naar meerderheid van stemmen der Unie-Commissie en gegrond op Artikel 7e der Unie Statuten.

ZUTPHEN. B. ROELES.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 688 DONDERDAG 28 Juni 1900. 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING te Groningen en N. VAN BEEK te Stadskanaal.
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN te Stadskanaal.

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.08
Groote letters naar plaatsruimte.

De Heere kent de zijnen.

De Heer kent al de zijnen,
En wordt van hen gekend;
Hij hoedt hen als zijn schapen,
Aan zijne stem gewend.
Geen wordt hem ooit ontnomen,
Of dwaalt voor altijd af;
Zij blijven steeds de zijnen
Tot aan en over 't graf.

Hij kent de schaar der zijnen,
Die hem wel niet aanschouwt;
Maar op den Ongeziene,
Als zag zij Hem, vertrouwt.
Help ons, o Hemelvader!
Help ons tot dat geloof;
Geef, dat niets onze hope,
Niets onze liefde roof.

En breekt de dag der dagen,
De jongste dag eens aan,
Dat alle menschen samen
Voor uwen richtstoel staan:
Plaats ons dan, Heer, genadig
Aan uwe rechterhand;
Want dan ook kent Gij d' uwen
Uit ieder volk en land.

IETS OVER 't GEVEN.

Over bovenstaand onderwerp las ik dezer dagen een artikeltje in „des Königs Botschaft", hetwelk ik hier eenigszins gewijzigd en aangevuld laat volgen. Ik meen n.l., dat het geven wezenlijk tot onzen godsdienst behoort, en omdat sommigen er niet gaarne over hooren, wordt er in den regel te weinig over gesproken of geschreven. En ofschoon ik heimelijk vrees, dat ik ook hier bij dezulken voor doovemans ooren spreek, kan ik het toch niet nalaten een oogenblik uwe welwillende aandacht te vragen voor bovenstaand gewichtig onderwerp.

Velen geven, sommigen zeer veel, anderen zeer weinig. 't Komt echter in de eerste plaats niet op 't vele of weinige aan, maar veel meer op de gezindheid des harten, waarmede gegeven wordt. God heeft een blijmoedigen gever lief. Offers — groot of klein — die niet met een blijmoedig hart gebracht worden, zijn den Heer een gruwel.

I. HOE KAN MEN EEN BLIJMOEDIG GEVER WORDEN? — Door te geven naar Gods wil. De Bijbel, als de openbaring van Gods wil, wil ons ook in dezen een wegwijzer zijn.

a. Bovenaan sta dan, dat onze gave een vrijwillig offer zij. Wie dus *fatsoenshalve* iets geeft, omdat men vreest anders zijn eer bij menschen te verliezen, die zondigt in zijn geven. En wanneer ge meent, dat dergelijke verkeerde gevers een uitzondering zijn, dan zou ik zeer wenschen, dat ge gelijk hadt. Maar stelt de proef eens op de som en houdt eens in plaats van een meer onzichtbare (voor menschen), eene openschaal-collecte, en ge zult u verwonderen over het groote verschil. Dit moet, mijne broeders, alzoo niet zijn.

b. Vervolgens is het naar den wil Gods om regelmatig te geven. God wil ons gaarne in hetgeen ons moeielijk valt helpen, en omdat Hij als een God van orde wil, dat alles met orde geschiede, heeft Hij ons ook in dezen een geordenden weg voorgeschreven. Menschelijke willekeur moet in onzen godsdienst en dus ook in ons geven uitgesloten zijn. Wie zich aan de hier volgende goddelijke regelen houdt, kan steeds blijmoedig geven.

1. Op elken eersten dag der week legge een iegelijk van u iets bij zichzelven weg, vergaderende eenen schat naar dat hij welvaren verkregen heeft (I Cor. 16: 2). Het is zeer aan te bevelen, om tot dat einde een doosje of busje voor dit wekelijksch offer te bestemmen. In geen christelijk gezin mag zulk een altaar ontbreken.

2. Ook op de vraag: hoeveel moet ik geven, geeft Gods woord ons een duidelijk antantwoord. Brengt al de TIENDEN in het schathuis, opdat er spijze zij in mijn Huis; en beproeft Mij nu daarin, zegt de Heere der heirscharen, of ik u dan niet zal opendoen de vensteren des hemels, en u zegen afgieten, totdat er geen schuren genoeg zullen wezen (Mal. 3: 10). Ik ben vast overtuigd, dat, wanneer al de leden onzer Gemeenten, waarin over 't algemeen niet vele rijken zijn, zich aan dezen goddelijken regel hielden, wij eerder overvloed dan gebrek aan geld zouden hebben. Willen wij waarlijk God dienen *overeenkomstig Zijn woord?* Welnu, bijbelsch is het *de tienden* te geven. Br. Bickel zeide eens terecht: „De *Joden* geven de tienden, wat moeten wij *Christenen* dan wel niet geven!?" In elk geval niet minder dan de tienden.

Wie niet geregeld geeft, die geeft gewoonlijk zeer weinig en dan ook nog zeer slecht. Dwingen we dan ook in dezen ons vleesch tot de gehoorzaamheid van Christus. Immers God vraagt niet iets van het onze, maar vraagt ons iets van het Zijne. Wie Hem in dezen gehoorzaamt, waarborgt Hij Zijnen zegen. „Beproeft mij hierin," zoo spreekt God. Met vele voorbeelden ook uit onzen tijd en uit de kringen onzer Gemeenten zou ik de waarheid van dit Godswoord kunnen staven, doch de kieschheid verbiedt mij namen te noemen. Buitendien is het de ervaring van alle blijmoedige gevers, dat het zaliger is te geven dan te ontvangen.

II. WAT IS GEVEN?

a. Geven is een zaaien. „Wie spaarzamelijk zaait, zal ook spaarzamelijk maaien, en die in zegeningen zaait, zal ook in zegeningen maaien" (II Cor. 9: 6). Hoe zouden wij van God een overvloedigen oogst kunnen verwachten, wanneer wij zoo bekrompen in het zaaien (geven) zijn? Waarom wordt gij niet meer gezegend? Ligt hier misschien ook de oorzaak? God heeft u lief en raadt u dus in uw *eigen belang* met een blijmoedig hart in zegeningen te zaaien. Het is een geheel verkeerde, ja zondige spaarzaamheid, wanneer men spaarzaam wil zijn in 't geven voor de zaak des Heeren. De oogst moet voor dezulken zeer mager uitvallen. 't Is een dwaas landman, die in den zaaitijd zijn koren te lief heeft voor den uitzaai. De schade kan niet uitblijven.

b. Het geven is een voorrecht en niet slechts plicht. Aan wien geeft gij? Den menschen of Gode? Wanneer wij God iets geven van hetgeen Hij ons eerst gegeven heeft, moet de Heer ons dan dankbaar zijn? Is het niet veelmeer een zalig voorrecht, dat wij iets mogen en kunnen geven en dat God, aan Wien al het goud en 't zilver en het vee op duizend bergen behoort, het gegevene van ons aan wil nemen? Wanneer er eenige dankbaarheid of erkentelijkheid in ons woont, dan zullen we met blijdschap de aangebodene gelegenheid, om den Heer iets te kunnen offeren, begroeten. Het blijmoedig geven is de praktische zijde van ons dankgebed.

Die dan het zaad den zaaier verleent en brood tot spijze, die vermenigvuldige uw zaaisel en vermeerdere de vruchten uwer gerechtigheid; dat gij in alles rijk wordt tot alle goeddadigheid.

G. B. P.

ZENDING.

(Vervolg.)

Mayanga 19 Maart. Hier zitten we nu en kunnen morgen niet verder gaan, omdat er moeielijkheden op den verderen weg zijn. Er zijn n.l. eenige kooplieden van het naaste dorp in Belgisch Congo vermoord geworden, (Zombo district, waar we nu zijn, behoort n.l. aan Portugal), en nu kunnen we niet dan met groot gevaar verder gaan. Ik wil dus eerst eens onderzoek doen; was ik alleen, ik zou gaan, vooral omdat we slechts 5 of 6 uur van Kibokolo verwijderd zijn, maar de jongens zijn allen bang en ter wille van hen zal ik een dag wachten; 'k heb er echter heel wat geduld voor noodig, want de regens worden met den dag erger en het reizen wordt daardoor moeilijker.

Kibokolo 22 Maart. Sedert we hier op Dinsdag aankwamen, heb ik geen oogenblik tijd tot schrijven kunnen vinden. Ge kunt begrijpen hoe blij de broeders waren, toen ze ons zagen en wij niet minder, dat we veilig daar waren, omdat de laatste dag een dag van angst en gevaar is geweest.

Zooals ik schreef, was ons aangeraden niet verder te gaan, maar toen ik nog eens met de Christenen onder de jongens praatte en ze wat

moed insprak, waren ze gewillig om den volgenden dag de reis voort te zetten. Het eerste gedeelte ging alles goed, we kwamen niet door dorpen en op eene marktplaats (de marktplaatsen zijn niet *in* maar op eenigen afstand *van* de dorpen), waar we voorbij kwamen, schenen de menschen over 't geheel welwillend. Na het middageten echter kwamen we bij een groot dorp, slechts een paar uren van Kibokolo, en zoodra we het dorp ingingen, ontmoetten we 3 mannen. Ik zei: „Kiambote" (goeden dag), maar zij antwoordden niet en gingen tusschen onze jongens inloopen. Ik gevoelde dadelijk, dat zij iets kwaads in den zin hadden. Een oogenblik later hoorden we de oorlogstrom gaan, die een verschrikkelijk en onheilspellend leven maakte. Ik zag toen eenige gewapende mannen als op wacht staande en vroeg heel onschuldig aan de mannen, die ons volgden: „Wat willen die menschen met hun geweren, gaan zij op de jacht?" „Ja, op de menschenjacht, op u, en om het kwade te wreken." In een oogenblik waren we door eene groote schare woedende menschen omringd, met geweren, zwaarden, messen enz. gewapend. De jongens wilden hard wegloopen, maar ik stond er op, dat we kalm voort zouden gaan, de Christenen toefluisterende ernstig tot God om uitkomst te bidden en zoo marcheerden we voort, uitwendig kalm en bedaard. Toen echter het volk steeds meer opgewonden werd, klom ik van mijn ezel af en ging met den hoop volks naar een klein plein. Ik ging zitten en vroeg, waarom ze zoo kwaad waren. Eerst kon ik niet veel met hen aanvangen, maar ik werd toch van hen gewaar, dat eenigen van hun dorp op Belgisch gebied vermoord waren en nu hadden zij gezworen, dat als er een Staats ambtenaar of handelaar in hun dorp kwam, zij hem zouden vermoorden. Als ik een koopman was geweest, waren mijne dagen geteld geweest.

Nooit in mijn leven heb ik God vuriger gedankt, dat ik geen groote karavaan van sterke mannen bij mij had en dat we geheel ongewapend waren. Ik zei: „Ziet naar mijn jongens, zij kunnen geen zware lasten dragen en kijkt naar mij, spreek ik als een ambtenaar of koopman? Neen, wij komen met vrede en vreugde in onze harten, wij wenschen u te vertellen van dien God, die ons allen gemaakt heeft en die ons lief heeft. We zijn nu op weg naar onze broeders Lewis en Pinnock en zullen spoedig weêr teruggaan. Als wij u in deze zaak konden helpen, zouden we het gaarne doen, maar wij hebben niet meer macht dan gij."

Het duurde een geruimen tijd, vóór zij van de waarheid onzer woorden overtuigd waren, maar ten slotte gaven zij mij de hand en zeiden: „Ga maar weêr op uw ezel en reis verder." Dit lieten we ons geen tweemaal zeggen. We gingen bedaard maar snel voorwaarts, uit vrees, dat ze zich weêr zouden bedenken, zooals de jongeren onder hen geneigd waren te doen. De arme kinderen die bij mij waren, beefden als rieten en geen wonder, we wisten wel dat het gevaar nog niet voorbij was. Omstreeks 10 minuten later zagen we weer eenige gewapende mannen. We riepen hun „Kiambote" toe en ze riepen terug: „Wacht tot we bij u zijn," en wij wachtten. Hier volgde eenzelfde gesprek als met de eerste groep. Gode zij dank, zij kenden Mijnh. Lewis en geloofden mij. Zij raadden ons ten sterkste aan niet over de markt te gaan, dewijl we dan groot gevaar zouden loopen en gaven ons twee gewapende mannen (die we niet verlangden) als gidsen mee, om ons langs een omweg naar Kibokolo te brengen, hetgeen zij ook deden. Onze harten waren verheugd toen we het station in het gezicht kregen en allen, blank en zwart, ongeveer 12, kwamen ons tegemoet om ons welkom te heeten.

We hoorden toen, dat er gedurende eenigen tijd reeds moeite geweest was om goederen door te voeren en er zelfs te passeeren. Den Zondag te voren hadden ze Mr. Pinnock geslagen en ook zijn ezel.

Het Portugeesch bestuur heeft hier weinig te zeggen en de eenige ambtenaar, die er misschien wat aan doen kon, woont 5 uur van hier en stoort er zich weinig aan. We zullen blij zijn, als we terug kunnen gaan en vertrouwen, dat God ons veilig zal leiden. Het dorpje in de onmiddelijke nabijheid is niet vijandig; ik geloof niet, dat de brs. hier in gevaar zijn. Op 't oogenblik wonen de zendelingen nog in grashutten en hebben alleen de meest noodige dingen bij zich; in het aanstaande droge seizoen hopen zij betere huizen te bouwen.

Nkamba, 24 Maart. We verlieten Kibokolo dezen morgen; de jongens waren blij huiswaarts te gaan. De opgewondenheid in de dorpen is nog grooter, dewijl er 40 kisten met goed aankwamen voor Mr. Pinnock. Het volk dacht nu, dat ik hen toch bedrogen had, dat ik een koopman was en dat het mijne goederen waren. Ze wilden dus de dragers niet door laten gaan, en als ik niet reeds Kibokolo verlaten had om langs een grooten omweg terug te keeren, zonden ze me zeker niet met rust hebben gelaten. Zij waren n.l. van plan mij van Kibokolo te halen en mij te vermoorden.

Als het Portugeesch bestuur niet tusschenbeide komt, vrees ik, dat er nog niet spoedig een einde aan dezen staat van zaken komt. Een dorp blijft niet dagen en weken gewapend zonder ten slotte iets kwaads te doen.

Wij hadden tot gids een der mannen, die ons staande hadden gehouden, en die zei, dat het beter was, dat hij bij ons was, als wij de marktplaats over gingen. Hij wilde er natuurlijk eene goede belooning voor hebben, die ik hem gewillig gaf. (Slot volgt).

De weg tot ware eer.

Wij lezen in den Bijbel, dat eene vrouw Christus in het huis van Simon met kostelijke olie zalfde, toen Hij aan tafel zat. De vrouw deed dit zonder twijfel uit eerbied en aanhankelijkheid. Zij had een zegen van Hem ontvangen en geen eerbewijs was haar daarom kostbaar genoeg. Toch werd deze daad door enkelen afgekeurd; zij noemden het verkwisting. De Heiland bracht hen echter spoedig tot zwijgen en zeide: „Zij heeft een goed werk aan mij gedaan," terwijl Hij er nog bijvoegde: „Voorwaar zeg ik u, alwaar dit Evangelie gepredikt zal worden in de geheele wereld, daar zal ook tot hare gedachtenis gesproken worden van hetgeen zij gedaan heeft."

Wij kunnen de vervulling van deze profetie,

ADONIRAM JUDSON.

EEN APOSTEL ONDER DE BIRMANEN.

18.

Zij richtten hunne oogen in de zaal zoover de pilaren het veroorloofden en zagen daar dien nieuwen Ahasveros. Hij naderde, zonder geleide, in zijne volle waardigheid, met trotschen tred en al de majesteit van een Oostersch vorst. Zijne kleeding was rijk, doch niet opvallend. Hij droeg in zijne hand het zwaard met gouden schede, hetwelk den schepter der ouden scheen te hebben vervangen. Allen, behalve Judson en Colman, lagen in het stof gebogen. Zij bleven in knielende houding, de handen gevouwen en het oog op den monarch gericht. Toen hij nader kwam merkte hij hen op. Hij stond stil, zag hen van ter zijde aan en vroeg: „Wie zijn deze?"

„Leeraars, groote koning," was hun antwoord.

„Wat! spreekt gij Birmaansch? Zijt gij de priesters, van wie ik gisteravond gehoord heb? Wanneer zijt gij gekomen? Zijt gij Godsdienst leeraars? Zijt gij gelijk de Portugeesche priesters? Zijt gij getrouwd? Waarom kleedt gij u zoo?"

Deze en dergelijke vragen beantwoordden zij en het scheen, dat hij een welgevallen aan hen had. Hij nam nu op zijnen verhoogden zetel plaats, zijne hand rustte op het zwaard en zijn oog bleef vast op hen gericht. Moung Zah las nu het verzoekschrift, dat als volgt luidde:

„De Amerikaansche leeraars stellen zich voor, de gunst van den uitmuntenden koning, den heerscher over land en zee, te bekomen. Dewijl wij gehoord hebben, dat het koninklijke land wegens de groote koninklijke macht zich in een bloeienden toestand bevond, kwamen wij in Rangoen aan en hebben van den gouverneur dezer stad verlof bekomen om naar hier te reizen, om het „Gouden Hoofd" te zien, en nu hebben wij de zalen der „Gouden Voeten" bereikt. In het groote land Amerika zijn wij leeraars en verklaarders der Heilige Schriften van onzen godsdienst. En dewijl er in deze Schriften staat, dat, zoo wij in vreemde landen komen en daar dien godsdienst verbreiden, daaruit veel goeds geboren wordt; en dat, zoowel degenen, die ze leeren, alsook diegenen, welke ze aannemen, van een toekomstige straf bevrijd zijn, en zich in de eeuwige gelukzaligheid des hemels zullen verblijden, zoo verzoeken wij om het koninklijk verlof, terwijl wij onder de koninklijke macht eene toevlucht zoeken, onzen godsdienst in dit land te mogen verbreiden en dat diegenen, die onze leer bevalt en zich daardoor willen laten leiden, vreemden of Birmanen, niet door de regeering worden gestraft. Zij stellen zich voor, om deze gunst van den uitmuntenden koning, den heerscher over land en zee, te bekomen."

De keizer hoorde dit verzoekschrift aan en strekte de hand uit. Moung Zah bewoog zich kruipend voorwaarts en reikte het over. Zijne Majesteit las het, naar het scheen, opmerkzaam door. Nu gaf Judson aan Moung Zah een verkort traktaat, waarin elk opvallend woord vermeden was, en dat zoo schoon mogelijk gedrukt was. Nadat de keizer het verzoekschrift gelezen had, gaf hij het, zonder een woord te zeggen, terug en nam het traktaatje. Hunne harten wendden zich nu tot God, om zijne genade te openbaren. „Heb erbarmen met Birma, „heb erbarmen met den keizer!"

Maar ach, die ure was nog niet gekomen. De keizer behield het traktaat lang genoeg om het eerste gedeelte te lezen, waarin stond, dat er een eeuwig God was, die onsterfelijk is, en dat er buiten Hem geen ander God bestaat. Toen wierp hij met een onverschillig gebaar, wellicht ook met verachting, het traktaat op den grond. Moung Zah boog zich voorwaarts, raapte het op en gaf het den zendelingen terug. Moung Yo deed nog een zwakke poging ten hunnen gunste, doordien hij het geschenk nam, en de schoonheid daarvan aantoonde, maar Zijne Majesteit sloeg daarop geen acht. Hun lot was beslist. Na eenige oogenblikken deelde Moung Zah hun den wil van den koninklijken heer mede. „Waarom vraagt gij zulk verlof?" „Hebben niet de Portugeezen, de Engelschen en de Mohamedanen volle vrijheid om hunnen godsdienst uit te oefenen?" „Betreffende uw verzoekschrift geeft Zijne Majesteit geen bijzonder bevel. Wat uwe heilige Schriften betreft, daarvan kan Zijne Majesteit geen gebruik maken, neemt ze weder met u!"

Nu werd van br. Colman's geschiktheid in de geneeskunde gewag gemaakt, waarop de Keizer nog eenmaal zijn mond opende en zeide: „Geleid hen naar de woning van mijn arts, den Portugeeschen priester die hen kan onderzoeken, en mij kan berichten of zij mij op deze wijze kunnen nuttig zijn."

Toen verhief hij zich van zijnen zetel, en ging naar het einde der zaal, nadat hij de eerste boodschap, die hij van den eeuwigen God, zijn Schepper, Onderhouder en Rechter, op den grond geworpen had. Hier zette hij zich neder, om de muziek te hooren en de parade te zien.

Wat de zendelingen en hun geschenk betreft, zij werden zonder meer uit het paleis geleid; zij snelden zonder veel ceremoniën voort. Zij kwamen veel gemakkelijker uit het Paleis dan er in; en werden eerst naar het huis van den vroegeren onderkoning geleid. Daar deelde de officier hun ontvangst mede, maar in de mildste uitdrukkingen, en daar zijne Hoogheid niet met het doel bekend was, scheen hem het weigerend antwoord niet zoo beslissend te zijn, als zij zich voorstelden.

(Wordt vervolgd).

door den Heiland uitgesproken, dagelijks zien. Overal waar men het Evangelie van Mattheüs leest, wordt over deze vrouw en over deze daad gesproken. De daden van vele machtige koningen en keizers zijn reeds lang vergeten, doch de liefdedaad van deze vrouw wordt in wel 150 talen verhaald en is over den geheelen aardbodem bekend. Wij hebben echter ook nog te rekenen met den grooten oordeelsdag. Wij zullen dan duidelijk zien en hooren, dat geen enkele daad, die wij om Christus wil hier op aarde gedaan hebben, vergeten is. De groote daden van helden, dichters en schilders zullen daar niet genoemd worden, maar het geringste werk, dat de minst ontwikkelde mensch uit liefde voor Christus gedaan heeft, wordt daar niet vergeten. Niet een flesch met zalf of een beker koud water, zelfs niet een vriendelijk woord of een vriendelijke blik. Dit alles zal in een boek ter eeuwige gedachtenis opgeschreven worden. Al bezitten wij geen goud of zilver, aanzien of macht, zoo wij slechts het geringste werk voor Christus doen, zal onze naam in eeuwige gedachtenis blijven.

Weet gij, waarde broeder of zuster, wat het beteekent iets voor Christus te doen? Dan moedig voorwaarts. Wij kunnen door de wereld veracht worden. Men kan onze daden en beweeggronden verkeerd uitleggen. Onze arbeid voor Christus kan verkwisting — verkwisting van tijd, geld en kracht — genoemd worden. Wij behoeven ons hier echter niet aan te storen en mogen ons verblijden, indien wij uit liefde tot Christus een weldaad mogen bewijzen. Paulus zegt in zijn brief aan de Corinthiërs: „Zoo dan, mijne geliefde broeders, (ook zusters), zijt standvastig, onbewegelijk, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren, als die weet, dat uw arbeid niet ijdel is in den Heere!” Dat wij dan onze talenten, welke wij van den Heere ontvangen hebben, goed besteden en niet in de aarde begraven, opdat wij het: „Komt in, gij gezegenden des Heeren, over weinig zijt gij getrouw geweest, over veel zal ik u zetten,” uit Zijnen mond mogen hooren, tot eer van Zijnen grooten en nooit volprezen Naam!

GRIETJE HOF.

INGEZONDEN.

Ter waarschuwing.

Onder dit opschrift neem ik de vrijheid het volgende onder de aandacht van de lezers van „De Christen” te brengen, met verwijzing naar de advertentie van br. Kruidhof en echtgenoote.

Donderdag 6 Juni (in Deventer Kermis Donderdag genoemd) waren wij met de kinderen onzer Zondagsscholen naar buiten gegaan, om bij een boer op een stuk land te spelen, gelijk dat alle jaren geschiedt. Ieder vermaakte zich daar en de tijd was spoediger om als wij dachten. 's Avonds thuis komende had een jongetje een splinter in de hand gekregen, dat hem zeer deed en daarover klaagde. Wij vreesden direct voor bloedvergiftiging. Den anderen dag kwam de dokter, die blijkbaar het niet zoo zwaar opnam, omdat het ventje niet meer klaagde over de hand en naar school ging, werd niet meer aan den splinter gedacht. Eene week later begint het jongetje te klagen over pijn in de keel, in de nekspieren, spoedig heeft hij dit gevoel in den rug, weldra in al de leden, tot zelfs in zijn teenen. De ouders dachten aan influenza, de geroepen dokter zag toen direct wat er gaande was, het kind werd op staanden voet naar het ziekenhuis gebracht, daar in de hand gesneden, maar alles te vergeefs, hij overleed na de vreeselijkste smarten aan bloedvergiftiging, ten gevolge van den splinter in de hand.

Niemand denke te licht over onbeduidende wondjes. Het beste is, om ze direct uit te wasschen met carbol en als dat niet bij de hand is met azijn en water, en bij zwelling of pijn den chirurgijn te raadplegen.

ZUTPHEN, Juni 1900. B. ROELES.

Uit de Gemeenten.

ZUTPHEN. Het spijt ons, dat de omstandigheden er toe hebben geleid, dat onze Br. en Zr. Kluijtenberg genoodzaakt zijn geweest naar N. Amerika te vertrekken, slapte van werk hebben ook hier als bij anderen den doorslag gegeven en zoo wordt de kleine Gem. steeds gedund, wat niet erg bemoedigend is; doch geloovende, dat Gods bestuur over alle dingen gaat, willen wij ook hierin trachten te berusten, hoewel het vaak moeielijk valt, vooral als men weinig in aantal is. Br. Kluijtenberg heeft in de laatste jaren de Gem. als Secretaris gediend en op onze Algem. Verg. der Unie was hij geen onbekende. Zijne vrouw Mina Marie is de eerste gedoopte der tegenwoordige Gemeente Zutphen. Moge de Heere God hun blijvend zegenen ook in het nieuwe Vaderland, maar zoo, dat ze toch blijven uitzien naar de stad, waarvan God bouwmeester en kunstenaar is en het Vaderland, waar een onverderfelijke erfenis hun wacht.

Hier waren ze getrouwe leden der Gem., die hun belijdenis met een goeden wandel versierden, mogen ze daarin volharden tot den einde.

Br. A. H. Nieveld is in plaats van br. K. tot secretaris der Gem. gekozen, die naar wij vertrouwen ook eveneens zijn plicht nauwgezet zal betrachten.

ZUTPHEN, 25 Juni 1900. B. ROELES, voorz.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Weldra zal de Eerste Kamer de leerplichtwet in openbare behandeling nemen en van hare beslissing zal 't nu nog afhangen, of de vrije Nederlanders gedwongen zullen moeten worden hunne kinderen te laten onderwijzen of dat hun de eer zal worden toegekend, dat zij nog genoegzame zelfstandigheid bezitten om zonder dwang zelf 't belang van 't onderwijs in te zien.

Een door ongeval afwezig Tweede Kamerlid deed de schaal nog juist naar leerplichtzijde overslaan en 't is dus te begrijpen, dat de Eerste Kamer in ernstige overweging neemt, hoe zij beslissen zal en 't voor en tegen wordt reeds druk besproken. Sommigen meenen, dat Nederland in den laatsten tijd bewezen heeft 't niet zonder leerplicht te kunnen doen en dat tot bescherming van verwaarloosde kinderen deze wet noodzakelijk is. Anderen meenen, dat deze dwang een inquisitoriaal ingrijpen in de onafhankelijkheid van het huisgezin is, die slechts schadelijke gevolgen na zich slepen zal, terwijl nog anderen de wet zelfs ondoelmatig noemen, omdat hij nog te veel ruimte overlaat voor gemoedsbezwaren enz. 't Hangt er dus van af, wat nog 't lot van de leerplicht zal worden.

Achthonderd Nederlanders hebben zich laten vinden, om voor hoog loon twaalf transportschepen in Engeland ter afvaart gereed te maken, om troepen naar Zuid Afrika over te brengen, omdat de Engelsche dokwerkers staakten. En hier vindt men 't altijd zoo schandelijk, als anderen 't gestaakte werk willen opvatten. Het geld, dat stom is, maakt recht wat krom is. Men verwijt een ander zijn hebzucht en als er wat te verdienen valt, wil men desnoods helpen moorden en dat, terwijl Engeland 1400 ambtenaren van de Ned. Zuid-Afrik. spoorwegmaatschappij met hunne gezinnen naar Europa wil zenden, omdat zij weigeren te werken voor Britsche militaire transporten.

De Groninger sigarenmakers zullen zeker vooreerst niet weer staken. Ongeveer 80 hunner kunnen geen werk meer bekomen en de anderen moeten nu op slechter condities dan voorheen werken, terwijl er nog ƒ 11.000 schuld gemaakt is door uitkeeringen, die nog dient te worden aangezuiverd.

Duitschland. Een hooggeplaatst Pruisisch ambtenaar, nu sedert een jaar op pensioen, indertijd een vriend van Bismarck, schijnt er ook niet veel om te geven, op welke wijze hij zich verrijken zal. Men beschuldigt hem n.l., dat hij aan verscheidene personen zou hebben beloofd, hun voor belangrijke sommen ridderorden te verschaffen. Nu als die voor geld te koop zijn, dan worden er helden genoeg gevonden die ze wel koopen willen, maar dan zijn ze ook al van weinig beter karakter, als zulk een ambtenaar die ze verkoopt.

Niet veel beter handelde zekere gravin Schlieben, die hare villa veel te hoog verzekerd hebbende een paar malen trachtte den boel in brand te steken, de laatste maal door voor zij op reis ging alle gaskranen open te zetten, wat echter nog bijtijds ontdekt werd, en men heeft daarom goedgevonden, haar in de gevangenis te Moabit op te sluiten.

Frankrijk. Te Parijs heeft een ernstig tramongeluk plaats gehad, dat te wijten is aan het in onvoldoenden staat verkeeren van motoren en remmen zoodat toen de machinist bezig was zijn kameraad van een anderen wagen te helpen, zijn wagen begon te rijden, hoe langer hoe sneller, en de conducteur wat hij ook deed hem niet tot stilstand kon brengen. Vele rijtuigen werden aangereden en vernield, koetsiers reizigers en paarden verwond, en toen hij eindelijk uit de rails schoot en zich in een café scheen te willen werpen, stormde hij tegen een boom aan en kwam tot stilstand, zoodat alle vensters sprongen en de passagiers, die er in zaten nog vele wonden bekwamen.

Engeland. Een geestelijke van de Sionitische kerk te Montreal heeft zijn ontslag aangevraagd, omdat hij als dienaar van Christus niet bidden kon voor de overwinning der Britsche troepen, niet zoozeer omdat hij voor de Boeren was, maar hij zou nooit bidden voor de overwinning in welken oorlog ook. De voor eenige dagen overledene mevrouw Gladstone is te Londen in Westminster Abbey de vorige week bijgezet in 't graf waarin ook haar echtgenoot rust.

Een ernstig spoorwegongeluk is in de nabijheid van Londen voorgekomen doordat een exprestrein in botsing kwam met een personentrein van 20 wagens, waarbij een vijftal menschen onmiddelijk stierven en 70 ernstig gewond werden. Van de

Goudkust komen nog maar geen gunstige berichten voor de Engelschen. Bij den laatsten uitval uit Coomassie zouden Engelsche officieren gesneuveld zijn en ook de gouverneur Hodgson aan den schouder zijn gewond. Het nieuws uit

Zuid-Afrika is nog steeds schaarsch, wat zeker wel iets gunstigs voor de Boeren doet vermoeden, want als er overwinningen aan Engelsche zijde te vermelden waren, dan zouden ze wel overgeseind worden. Ten Oosten van Pretoria hebben echter de vorige week nog al ernstige gevechten plaats gehad en hoort men nu en dan van 't vernielen der spoorwegen door de Boeren, wat de Engelschen niet verhinderen kunnen. Lord Roberts moet nu gedreigd hebben met verbranding der hoeven in de nabijheid van punten waar spoorwegen en telegraaflijnen worden vernield, en o. a. moet reeds de hoeve van Generaal de Wet aan de Rhenosterrivier in de asch gelegd zijn. Ook moet Roberts aan Botha gevraagd hebben zich over te geven, teneinde verder bloedvergieten te voorkomen, waarop Botha een wapenstilstand van vijf dagen vroeg, doch als deze geweigerd werd, werd de strijd voortgezet.

China. De toestand in 't z.g.n. Hemelsche Rijk moet ook nog lang niet rooskleurig wezen, hoewel aangaande de gezanten te Peking, die men haast al vermoord waande, in de laatste dagen gunstiger berichten kwamen. Althans verleden Woensdag waren ze nog in veiligheid. Te Tientsin echter moeten niet alleen de Boksers, maar ook 't Chineesche leger met de buitenlandsche troepen slaags geweest zijn. Overigens moet 't in andere deelen van 't groote Rijk gelukkig nog al tamelijk rustig zijn, hoewel zoo hier en daar een vuurtje smeult.

S. K. K.

VARIA.

DE SLEUTEL DIE OPENT.

Waarom toch trachten zoovelen de zaligheid te verwerven, anders, dan door het geloof? — Ziehier wat een oude theoloog zeide: „Men heeft een dienstknecht bevolen eene deur te openen; deze plaatst zich met zijne schouders tegen de deur, en drukt en rukt met alle geweld, maar de deur wijkt niet. Een zijner makkers komt met een sleutel, opent de deur zonder moeite, en treedt dadelijk binnen. Zij, die de deur des hemels door hunne werken met geweld willen openen, slagen nooit, maar het geloof is een sleutel, die den hemel dadelijk ontsluit. Lieve lezer, wilt gij dien sleutel niet nemen, en zonder moeite binnen gaan? God beveelt u in zijnen welbeminden Zoon te gelooven, gij moet het dus doen, en indien gij het doet, dan zijt gij behouden!

Door een abuis natuurlijk, is nota bene de oudste en grootste Gemeente niet opgenomen in de rubriek: *Gemeenten*, op de Agenda (zie vorige Christen). Wij vragen daarom verontschuldiging, bij wie de schuld dan ook moge liggen. Trouwens het gebeurd meer in het leven, dat de kleintjes over het hoofd gezien worden en de Brs. en Zrs. op Stadskanaal zullen wel begrijpen, dat er geen zweem van miskenning in ligt. Wij nemen dus de Gemeenten en hare Afgevaardigden nog eenmaal op en alles komt ten slotte conform op de AGENDA.

Commissie:

K. Kuiper, Voorz., Sneek.
N. v. Beek, Vice-Presid., Stadskanaal.
B. Roeles, Secretaris, Zutphen.
G. de Vries, Vice-Secr., Haulerwijk.
F. J. v. Meerloo, Penningm., Amsterdam.

Afgevaardigden.

Amsterdam:	P. Attema, K. de Boer en F. P. Bakker.
Deventer:	J. Kruidhof en G. Hulleman Gz.
's Gravenhage:	J. Brandt en D. van Ree (Rotterdam).
Groningen:	B. Planting, D. Klooster, F. Bos, R. Meijer en J. van Duinen.
Haarlem:	H. van den Ridder en H. Langendonk.
Haulerwijk:	A. J. v. d. Mei en ?
Heeg:	J. de Vries en J. A. Zoethout.
Hengeloo:	G. H. Mokkelenkate, H. Zwiebel en H. ter Braak.
Sneek:	S. Gorter, D. Gorter en J. Zoethout.
Stadskanaal:	J. Reiling, H. Engelsman, J. de Haan en J. Bosma.
Zutphen:	W. Altena en G. W. Prost.

Gasten:

Zr. van Ree en M. van Loon van Rotterdam.

Tot hiertoe ontvingen wij nog geen meerdere opgaven.

ZUTPHEN, Juni 1900.

B. ROELES, Secr. der Unie.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van A. K. te Franeker f 0.90; van K. K. te Mosselkanaal f 4.50.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending.

Van de Gem. te Nieuwepekela f 14 voor N. Afrika en f 14 voor de Congo. N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

*** Den 18 Juni l.l. werden wij diep bedroefd door het overlijden van onzen geliefden

GERRIT,

die den leeftijd van 9 jaren had bereikt. Zijn lijden is kort, maar zeer smartelijk geweest. Hem bij onzen Heiland weer te vinden is onze hope.

DEVENTER, Juni 1900.

W. KRUIDHOF en Echtgenoote.

*** Het behaagde den Heere den 20sten Juni j.l. ons jongste Dochtertje, in den ouderdom van ruim 2 jaren, tot zich te nemen.

A. EIKENAAR.
J. EIKENAAR—MARTENS.

AMSTERDAM.

AFSCHEIDSGROET

aan alle onze Broeders en Zusters in Nederland, bij ons vertrek naar Noord Amerika. — Moge God u allen nabij blijven en wij allen onze hoop op Hem blijven vestigen, om elkander voor Zijnen troon weer te ontmoeten.

Dank voor de ondervonden liefde en vooral de kleine Gem. Zutphen, aan wie wij al den tijd van haar bestaan verbonden zijn geweest.

ZUTPHEN, 25 Juni 1900.

A. F. KLUIJTENBERG en Echtgenoote.

RUIM 3000 IN EEN JAAR VERKOCHT.

Die van 1 tot 10 kan tellen speelt

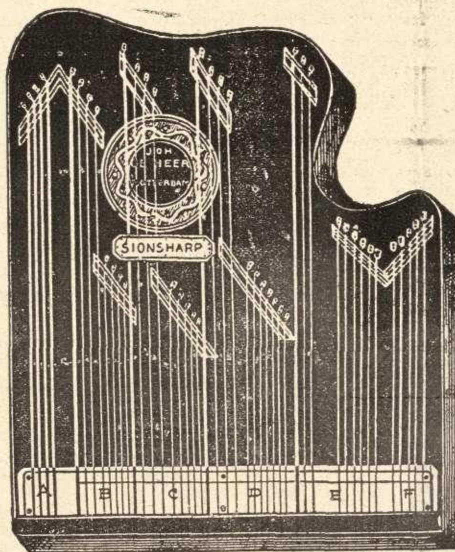

in 5 minuten het Transvaalsche Volkslied.

DE SIONSHARP

is het **schoonste, volledigste** en **gemakkelijkst te leeren** muziekinstrument van den laatsten tijd; niet te vergelijken met de bestaande accoord-, guitaar- en harp cithers; bevat **49** snaren.

in 5 minuten is men Harpspeler!!

Volle, wegsleepende Orgeltoon, schoone en soliede bouw, ruime keuze in Psalmen, Gezangen, Christel. en Vaderl. Liederen.

Prijs, compleet met toebehooren, **f 12.50** franco huis.

Verkrijgbaar bij: JOH. DE HEER, Noordmolenstraat 71, Rotterdam.

OVERAL AGENTEN GEVRAAGD.

Commissie-Verg.

17 Juli a.s., *'s morgens* 8 1/2 uur, ten huize van br. Roeles te Zutphen. Alzoo de broeders worden den 16 Juli verwacht.

ZUTPHEN. DE SECRETARIS.

H.H. ROOKERS.

Zendt postwissel van f 1.25 en gij ontvangt 1 kist (100) geurige SIGAREN. Niet goed, geld terug. 5 kisten f 5.50, 10 kisten f 10, franco huis.

Adres: C. KAMSTRA,
Frans Halsstraat 73, *Amsterdam*.

N.B. Wederverkoopers of solide personen als Agenten gevraagd.

AMERIK. ORGELS

KOOPT MEN

uit een prachtige sorteering zeer voordeelig à contant en op afbetaling in

GROENEVELD'S
Orgelmagazijnen,

Oude Koemarkt, Sneek.

RUILEN, VERHUREN, REPAREEREN.

Prijscourant, Teekeningen en 100en tevredenheidsbewijzen op aanvrage **gratis** en **franco.**

ALLE SOORTEN

TOUWWERK

worden steeds gefabriceerd tegen sterk concurreerende prijzen bij

J. G. DE HAAN,

Patenttouwslager te Musselkanaal.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 2—8 Juli.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: Ik ben het brood des levens. Joh. 6 : 35.

Maandag 2 Juli. Joh. 6 : 22—40. Jezus, het brood des levens. Gelijk het vergankelijke lichaam vergankelijke spijze noodig heeft, evenzoo heeft de onvergankelijke ziel behoefte aan onvergankelijke spijze: Jezus, het brood des levens.

Dinsdag 3 Juli. Joh. 6 : 41—50. Het brood van den hemel. Zij hadden louter aardsche inzichten en verstonden Hem niet; wij echter weten, dat van Hem alle hemelsche krachten en weldaden komen, van Hem, die van den hemel kwam, om ons voor den hemel toe te bereiden.

Woensdag 4 Juli. Joh. 6 : 51—59. Eeuwig leven. Het eten van dat brood geschiedt door het geloof, en dit geloof werkt het eeuwige leven.

Donderdag 5 Juli. Exod. 16 : 4—15. Het manna werd door de kracht van boven geschapen, en duidde daardoor op iets hoogers, iets hemelschs, dat ons in Christus verschenen is.

Vrijdag 6 Juli. Luk. 22 : 7—20. Voor ons verbroken. Zijn lichaam en zijn leven heeft Hij voor ons in den dood gegeven. Bij het vieren van het avondmaal moeten alle geloovigen zich den zegen van zijn lijden en sterven opnieuw toeëigenen.

Zaterdag 7 Juli. Joh. 17 : 1—12. Niemand verloren. Wie in het geloof het brood des levens gegeten heeft, die heeft het eeuwige leven en zal door Gods kracht bewaard blijven tot de zaligheid.

Zondag 8 Juli. Joh. 17 : 20—26. Met Hem in de heerlijkheid. Christus in ons en wij in Christus, dat is de borg daarvoor, dat wij ook eens getuigen van zijne heerlijkheid daarboven zijn zullen.

P.S. Tot ons leedwezen is dit de vorige maal met de copie niet verzonden en dus in het No. van de vorige week niet geplaatst. RED.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 689 DONDERDAG 5 Juli 1900. 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . *f* 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen
adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . *f* 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

GOD ZORGT.

Wijk twijf'ling, wijk! laat mij met rust,
Want God zal voor mij zorgen,
Zendt Hij nog heden de uitkomst niet,
Wellicht zendt Hij haar morgen.
En als het morgen niet geschiedt,
Er komen nog meer dagen;
Want Hij, die weet wat mij ontbreekt,
Hij hoort ook al mijn klagen. —

Wie weet, wie zich reeds met mijn lot,
Gansch ongedacht, bemoeie;
En wie wellicht reeds 't veld bezaait,
Waarop mijn graan eens groeie.
Wie weet wie reeds de tafel spreidt,
Die mij tot spijs zal strekken;
En waar nu nog het schaapje weidt,
Welks wol mij zal bedekken. —

Wie weet, waar reeds het beekje vloeit,
Dat mij zoo straks zal drenken;
Wie weet het, Heer! wie? Gij alleen,
Gij, die mij 't al kunt schenken.
Wis hebt Gij reeds mijn weg bepaald,
Wellicht leidt die door streken,
Die ik niet ken; maar waar Gij 't mij
Aan niets zult doen ontbreken. —

Wie weet het plekjen op deze aard,
Dat Gij mij hebt beschoren?
Wie kent het dorpje en den gaard,
Die voor mij zijn verkoren?
Gij weet het, trouwe Vader! Gij!
Voor U is niets verborgen. —
Dus twijf'ling, wijk, laat mij met rust!
Want God zal voor mij zorgen. —

GELLERT.

Ter Unie-Vergadering.

Zoo hebben we dan weer de Agenda en daarmede de uitnoodiging tot de Algemeene Vergadering onzer Unie onder de oogen gekregen en bemerken we, dat het tijdstip nabij gekomen is, waarop de Gemeenten, in hunne afgevaardigden, elkander zullen begroeten te Hengeloo.

We zakken, wat den tijd betreft, met onze Unie-Vergadering al zoetjes aan naar den herfst; als 't zoo voortgaat komen we nog in den winter tusschen ijs en sneeuw terecht. We wenschen zulks niet, want we willen gaarne onder de Gemeenten warmte behouden voor de Unie en hare vergaderingen, die we ook gaarne in meer dan eene beteekenis met warmte gehouden zien. En al kwamen we dan ook werkelijk in den winter met onze vergadering, als het liefdevuur maar brandt, dan is er toch de eigenlijke warmte, die eene Unie (vereeniging) voor haar bestaan noodig heeft.

Doch we hopen nu nog in den schoonen zomertijd, met zijne geurige bloemen, kleurenpracht en rijke verscheidenheid te vergaderen. Ja, wat nog meer zegt, nu 't met onze samenkomst verder in het jaar loopt dan in vroegere jaren, zullen we vergaderen in den tijd wanneer de **v r u c h t z i c h v o o r d o e t** en de landman zich gereed maakt om te oogsten. Mogen ook op geestelijk gebied die eigenschappen v n het jaargetijde onze Vergadering kenmerken!

De Gemeenten in 't algemeen en de afgevaardigden in 't bijzonder kunnen daarin veel bevorderlijk zijn. Er behoort ernstig overwogen en onderling besproken te worden wat de Unie is en wat ze bedoelt, vooral tegenover hen, die gaarne kritiseeren, op liefdelooze wijze aanmerkingen weten te maken op het samenkomen en werken der Gemeenten, maar in den regel niets anders, nog minder iets beters, aan de hand doen. Er zal toch geenszins met eenige gezonde reden betoogd kunnen worden dat het goed zoude kunnen zijn, wanneer er geheel geen georganiseerd verband of samenwerking tusschen de Gemeenten bestond, elke Gemeente op zich zelf bleef en naar eigen weg ging, zonder zich met eene zustergemeente te bemoeien! Zou dit naar den wil des Heeren en volgens den aard en de roeping der Gemeenten en der Christenen persoonlijk kunnen zijn? — Onmogelijk!

„Ja, maar," zegt deze of gene, „die Unie is niet zoo als *ik* ze hebben wilde; niet met alles, wat er in is, kan ik mij vereenigen." Aangenomen; maar is dan in de Gemeente tot welke gij behoort, reeds alles zoo volmaakt, dat ge niets meer af te keuren hebt? Of nog nader; zijt gij zelf zonder gebrek, zoodat er in u niets meer te veroordeelen en te verbeteren valt? Als ge een waar Christen zijt dan zult ge op die vragen ontkennend moeten antwoorden. Maar onttrekt ge u daarom aan de Gemeente of aan u zelven?

Neen, eigen willen en wenschen mag noch in ons persoonlijk, noch in ons gemeentelijk leven voorop staan. Zulks is hoogmoed en zelfzucht. Elkander dienen door de liefde, dat is de roeping des Christens en der Gemeenten onderling. En dat is het hoofddoel der Unie. De Gemeenten, die er toe behooren, bestaan allen uit menschen, die beleden hebben zich zelven als ellendige, schuldige zondaren te hebben leeren kennen, maar ook zich bewust geworden zijn door het geloof, dat zij door de genade van den Heere Jezus Christus verlost en bij God aangenomen zijn, waarop zij zich lieten doopen overeenkomstig 't bevel des Heeren en de beginselen des Evangelies. De Gemeenten zijn alzoo door de kracht der verlossing en des levens samengevoegd en hebben tot grondslag: „Eén Heer, één geloof, één doop." Kan het nu wel anders, wanneer men daarvan bewust is en daarin leeft, dan dat men elkander liefheeft, verlangen naar en behoefte aan elkander heeft? Zie, daarom zijn onze Unievergaderingen veelal zoo verkwikkelijk en opwekkend. Reeds de ontmoetingen en de onderlinge hartelijke handdruk der vertegenwoordigers van verschillende Gemeenten, die al zoo weinig met elkander persoonlijk in aanraking kunnen komen, is wezenlijk verkwikkend en vertroostend voor het hart.

O, als men maar met het hart in den arbeid der Gemeenten en in de gemeenschap door de liefde des Geestes medeleeft, ervaart men zulks. Wij begrijpen den Apostel Paulus wel, als hij, te Appius-markt de broeders ontmoetende, God dankt moed grijpt (Hand. 28: 15).

Doch niet alleen het genot van de persoonlijke ontmoeting geldt hier, want dan zouden de Gemeenten, die toch grootendeels tehuis moeten blijven, tenzij zij de vergadering aan hare plaats hebben, van genot verstoken zijn. Neen, de Gemeenten in haar geheel kunnen er genot in smaken, wanneer men maar leert in te zien en te waardeeren den zegen, dien God ons doet zien in het feit, dat er van zoo verschillende plaatsen in ons land Christenen kunnen samenkomen, die het zuiver bijbelsch beginsel van de gemeentelijke verbintenis en 't gemeentelijk leven wenschen te handhaven en te bepleiten onder de belijders des Heeren, tegenover zoo veel onheilige en verleidende samenvoegingen, die onder den naam en in den vorm van christelijke gemeenschap doorgaan. Voor een vijftig jaar was dat nog zoo niet, althans er waren toen nog zeer weinigen, die de oogen er voor open hadden, en een zeer enkele, ofschoon velen onvoldaan waren over de toestanden in de zoogenaamde volkskerk, durfde het aan om met al dat valsche kerkelijke leven te breken en een beslist bijbelsch standpunt in te nemen, waarbij als vanzelf behoort het breken met den zoogenaamden kinderdoop, die eigenlijk de grondslag van het valsche kerkelijke samenvoegen is.

Thans is dat al wat anders geworden in ons vaderland. Een groot aantal Christenen, ook buiten onze Unie en die nog onder eene andere vlag varen, volgen toch hunne overtuiging en hebben gebroken met het kerkendom in zijne verschillende schakeeringen en met den kinderdoop incluis. Hoe zeer gewenscht zou het zijn, dat die allen zich meer met elkander in betrekking stelden, alle eigen denken en alle kleinzieligheid eens ongeldig en als van minder aanbelang gingen achten, ten einde de verheven, heilige roeping des Christens — elkander te *dienen* door de liefde — in beoefening te brengen. Ongetwijfeld zouden dan de gedoopte Christenen meer invloed uitoefenen onder ons volk en bijzonder onder onze in verschillende kringen en kerken vertoevende broeders en zusters. God, die ons zoo teeder lief heeft, ons in Christus een eeuwige verlossing schonk, die God kan niet anders willen, dan dat zijne kinderen vereenigd leven, arbeiden en strijden! Zij behooren dat goddelijk beginsel zoo te aanvaarden, dat ze poging op poging aanwenden om elkander altijd beter te leeren verstaan, elkander te verdragen in velerlei zwakheden en vooral om elkander daarheen te leiden, dat allen meer door gehoorzaamheid Christus, het eenig Hoofd der Gemeente, aankleven als een kleefdier eene rots. Christus

het ware, eeuwig onwankelbare middenpunt zijner Gemeente.

Is dit nu — zoo gevoelt misschien deze of gene zich geneigd te vragen — alles reeds verwezenlijkt en volkomen geworden in de Gemeenten van gedoopte Christenen en hare Unie? — Ons antwoord is: Helaas! neen, er is nog al te veel gebrek; nog al te weinig werkt ons doopsbeginsel zich in volle kracht en beteekenis in ons persoonlijk en gemeentelijk leven uit; maar Gode zij dank, ons beginsel is naar Gods Woord en wij zijn op den weg om tot meerdere volkomenheid te geraken. Stellen wij ons steeds in dien weg, gaan wij er ootmoedig er op voort, dan kunnen we op de leiding en kracht des H. Geestes rekenen.

En uit dat oogpunt hebben onze Gemeenten behoefte aan unieëering en zeer nauwe aansluiting. Zij moeten elkander met hare verschillende ervaringen, gaven en krachten van dienst zijn en zoo elkander steunen en bemoedigen.

Mogen wij met deze bedoelingen voor oogen en met zoodanige voornemens in het hart de afgevaardigden onzer Gemeenten elkander op den 17den Juli a.s. met vreugde ontmoeten! En breke weldra de tijd aan, dat er niet eene Gemeente of broederkring in ons land gevonden wordt, die niet volvaardig dit middel van broederlijke conferentie en samenwerking aangrijpe en nalatig blijve afgevaardigden te zenden!

S. N. v. B.

ZENDING.

(Slot.)

Nkanda, Zondag 25 Maart. Weer een Zondag al rekende, ik zal blij zijn als we weer een rustigen Zondag in Wathen hebben. We zijn nu uit het Zombo district. De bevolking van Kibokolo is veel grooter dan ik eerst dacht. De cirkel, met een straal van 1 uur gaans van Kibokolo, sluit eene bevolking van plm. 5000 inwoners in. Ik was er over verrukt te zien hoe het werk daar in den korten tijd reeds voortgang had gemaakt. God geve, dat Zijn woord spoedig wortel moge schieten, wat een grooten oogst kan men daar dan verwachten!

Ngandu, 26 Maart. Dit is een aardig dorpje en de menschen zijn vriendelijk. Vijftig personen kwamen bij de godsdienstoefening en luisterden met aandacht. Ik geloof niet, dat zij er iets tegen zouden hebben, als er zich een inlandsch evangelist vestigde. Gisteren ontmoette ik een inlandsch opperhoofd, die mij vertelde, dat er soldaten op weg waren naar Kibokolo om de rust te herstellen. Ik vrees echter, dat dit olie in het vuur zal zijn, tenzij er genoeg soldaten zijn om de orde te handhaven.

Mbwelo, 27 Maart. We vertrokken dezen morgen vroeg, maar hadden een moeilijken marsch door hoog gras, waar nog niemand door was gekomen en de eerste drie uren was het gras bovendien door en door nat. Het was een heerlijk koele morgen en als het gras afgesneden was (de lezers weten het gras groeit hier tot 8 voet en zelfs hooger), dan hadden we een goeden weg gehad. Ik wenschte soms, dat ik een staatsambtenaar was en de menschen kon verplichten een weg in orde te houden. Dit is een mooi dorp en er kwamen over de 100 bij onzen dienst.

Er woont hier een van de Christenen uit San Salvador die hier dragers huurt voor de koffers enz. die naar San Salvador en Zombo moeten en hij schijnt hier grooten invloed te hebben. Zij zeiden, dat ze graag een blanke in hun dorp wilden hebben en vroegen mij er te komen. Ik zei, dat ik elk jaar 2 maanden bij hen wilde komen als zij mij een steenen huis bouwden. Zij beschouwden dit als eene weigering en willen nu graag dat ik toch een dag blijf, maar ik wil liever verder en heb hun dus beloofd, dat ik, als ik later D. V. naar San Salvador ga, ook hun dorp zal bezoeken.

Nsamba 28 Maart. We hebben van daag maar 4½ uur afgelegd; dit kwam door dat we heel wat moeite hadden om den ezel over de rivier (de Kwilu) te krijgen. Voor ons was er een soort van brug maar voor het arme dier niets. Terwijl ik een geschikte plaats zocht, waar hij door kon gaan, werd ik in het hooge gras door een hoop mieren onbarmhartig gebeten. Ze bedekten mijn hoofd, nek, hals enz. en ik kwam uit het gras te voorschijn met een gezicht zoo rood als vuur.

Toen we gereed waren om verder te gaan, sprong Luwawa in de rivier en de ezel werd er door de jongens ingestooten. Een paar oogenblikken en beiden kwamen weer boven. Ieder hield den adem in en ik bad in stilte dat ze behouden aan den overkant mochten komen. God verhoorde mijne bede, beiden kwamen aan, het arme dier had veel water ingekregen, toch klom het dapper den steilen oever op. Morgen hopen we Kiandu te bereiken en overmorgen Makuta. (Hier is eene gemeente).

Ik heb tot heden geen koorts gehad, waarvoor ik den Heer zeer dankbaar ben.

Tungwa kia Lulewa 30 Maart. We zijn hier vandaag aangekomen en dewijl het a.s. Zondag de eerste Zondag en dus avondmaal is, heb ik besloten hier zoolang te blijven om daardoor gelegenheid te hebben elkander op te wekken in het geloof.

31 Maart. Een groot aantal Christenen kwamen van daag naar hier van de omliggende dorpen; dit zal ook wel zoo bij u zijn te Wathen. Het huis voor de samenkomsten is niet groot genoeg, van morgen waren er over de 100 tegenwoordig.

Mbanza Makuta, 1 April. Het is een drukke dag geweest. Om half negen hadden we onze godsdienstoefening, om half tien gemeentevergadering, om 12.30 avondmaal; deze laatste samenkomst duurde 2 uren. Om 3 uur vertrokken we naar hier en kwamen om 5.30 aan. Er namen 72 deel aan het avondmaal. We kregen hier, alsook te Tungwa, een hartelijk welkom, hadden een goede samenkomst, en voor en na de samenkomst kwamen er 15 met mij over het heil hunner ziel spreken.

ADONIRAM JUDSON.

EEN APOSTEL ONDER DE BIRMANEN.

19.

Daarna werden zij vier kilometer in de zonnehitte door het stof van de straten van Ava naar de woning van den Portugeeschen priester gevoerd. Deze had weldra ontdekt, dat zij geen wonderbaar geheimmiddel bezaten, om den koning van alle ziekten te genezen en hem eeuwig in het leven te behouden, derhalve konden zij weldra den „eerwaarden inquisiotor” verlaten en naar de boot terugkeeren.

Alhoewel de zaken zoo stonden, vleiden zij zich toch met de hoop, eenmaal hun doel te bereiken. Zij overwogen dat een plotselinge stoornis hen verhinderd had, aan Moung Zah hunne zaak in 't vertrouwen mede te deelen, gelijk zij van voornemen waren, en daarom besloten zij, het nog eens persoonlijk te beproeven.

Den volgenden morgen hadden zij het genoegen, dat hun vriend G. de vroegere kollektant te Rangoon, bij hen aan boord kwam. Hij zeide van het weigerend antwoord gehoord te hebben, maar merkte op, dat nog niet alle hoop moest worden opgegeven. Hij was met Moung Zah bijzonder bekend, en zoude hen tegen den avond, wanneer hij te spreken was, naar zijne woning geleiden, hetgeen geheel overeenkomstig hun wensch was.

'sNamiddags gingen zij derhalve naar den heer G. en hij ging met hen in de stad. Onderweg bezochten zij de vrouw van den tegenwoordigen onderkoning van Rangoen, wiens oudste zoon met de dochter des keizers gehuwd was. Zij gaven een geschenk en werden vriendelijk ontvangen. Daarna gingen zij naar Moung Zah. Hij ontving hen met de groote koelheid en terughoudendheid. Uit het onderhoud werd hun ontwijfelbaar duidelijk, dat de Birmaansche regeering tegenover een anderen godsdienst even streng zoude zijn als tegenover de chineesche, en dat geen Birmaan, die een anderen godsdienst aannemen zou, ongestraft zoude blijven. Zij hadden alzoo door het verzoekschrift te overhandigen eene groote fout begaan.

De heer G. beproefde ook al het mogelijke, en maakte hem er ten slotte opmerkzaam op, dat, wanneer zij de koninklijke gunst bekwamen, er vele vreemdelingen zouden komen, waardoor een levendige handel zoude ontstaan. Dit scheen eenigen indruk op den minister te maken, en hij zeide, dat hij er met den keizer over zoude spreken, indien zij een tijdlang wilden wachten. Deze opmerking had echter weinig bemoedigends in zich, en daar zij niets meer konden doen, namen zij met een diepe buiging afscheid van den Staatsminister, die onder den keizer den geheelen staat bestuurde.

Het was nu avond, en zij hadden nog acht kilometers te gaan. Aan boord gekomen, waren zij naar lichaam en ziel afgemat. Drie dagen lang hadden zij daags zestien kilometer geloopen in de hitte des daags, welke zelfs in dit jaargetijde in het binnenland zeer drukkend was, en alles was ontegenzeggelijk mislukt.

Nadat zij nog verscheidene malen te vergeefs beproefd hadden den keizer te bereiken, reisden zij den 6 Februari, nadat zij veertien dagen tevergeefs in Ava hadden doorgebracht, weder af. Met bedroefde harten voeren zij den Irawaddi af, en veertien dagen later kwamen zij te Rangoen weder aan. Zij waren ontmoedigd, want hunne reis was geheel mislukt. De keizer had geweigerd toestemming te geven tot uitbreiding van den christelijken godsdienst, en ieder Birmaan, die Christen werd, had zijn ongenoegen te vreezen.

Judson besloot nu de zending naar Chittagong te verplaatsen, waar hij onder de bescherming van de Engelsche regeering een Birmaanschsprekende bevolking het Evangelie kon verkondigen. Hij liet de bekeerden en zoekenden samenkomen en verborg voor hen niet, dat hunne poging mislukt was. Hij stelde hun het lijden voor oogen, aan hetwelk de Birmanen, die zich bekeerden, waren blootgesteld; eveneens deelde hij hun zijn met tegenzin genomen besluit mede, het land te verlaten. Maar tot zijne groote verrassing stonden de bekeerden pal. Zij verklaarden zich bereid, liever vervolging en dood te smaken, dan Christus te verloochenen, en smeekten hem dringend, hen niet te verlaten. „Blijf minstens zoolang bij ons,” zeiden zij, „totdat er eene kleine Gemeente van 10 leden is, die een inlandsch leeraar heeft, dan moogt gij afreizen. Om den uitslag wees niet bezorgd. Het christendom zal zichzelven uitbreiden, en dat kan de keizer niet verhinderen.” De moed der discipelen hield den leeraar te Rangoen.

Het werd echter toch voor 't beste gehouden, dat Colman en zijne vrouw naar Chittagong zouden reizen om daar de weinige bekeerden, welke de Engelsche Baptisten hadden achtergelaten, te vergaderen, en den Arrakaneezen het Evangelie te verkondigen. Zoo kon Chittagong voor Judson en de bekeerde Birmanen een toevluchtsoord worden, wanneer zij uit Rangoen verdreven werden. Den 27 Maart 1820 ging Colman op weg naar Arrakan, waar hij na een korte maar heldhaftige werkzaamheid, den 4 Juli 1822, stierf.

Zoo was Judson weder met zijne vrouw alleen met de drie bekeerden achtergebleven, om den strijd tegen het Heidendom voort te zetten. Maar merkwaardig, in deze donkere uren begon Gods Geest machtig onder de Birmanen te werken. In vijf maanden waren er trots de dreigende vervolgingen, zeven heidenen na elkander bekeerd en gedoopt; onder welke de geleerde, twijfelzuchtige Moung Schwa-gnoung, en de eerste vrouw, Mah-Men Lah. De Gemeente van drie bekeerde inlanders, was nu tot eene Gemeente van tien geworden. Nu had echter de gezondheid van Mevr. Judson zoo zeer geleden, dat Judson haar, om haar leven te behouden, naar Calcutta moest brengen.

(Wordt vervolgd).

Wat een groote verandering sedert den tijd, dat er op Thomas Comber geschoten werd! Laat ons God voor dit alles danken en met moed voorwaarts gaan.

Nkolo, 3 April. De menschen zijn hier erg opgewonden, omdat er tegenwoordig zooveel olifanten bij hun dorp komen. Er blijven nu altijd des nachts menschen op om ze te verjagen of te schieten als ze hun madioka (het hoofdvoedsel) en andere vruchten opeten of vertrappen. We zagen gisteren de sporen er van en een paar dagen geleden ook eenige olifanten.

Gistermorgen waren er niet minder dan 130 personen in de samenkomst, de kinderen niet meegeteld.

Nkand' a Ndembo, 4 April. We hebben van daag een moeilijken dag gehad, 10 uur onderweg, waarvan we 7 uur liepen. Bij een grooten waterplas gebruikten we ons middageten en ik hing 2 dekens op om een klein beetje schaduw te krijgen. Hier zijn me, zooals ge weet, op de heenreis 2 jongens beloofd, maar het opperhoofd is juist van huis, dus vrees ik, dat ik ze niet mee zal krijgen.

Kinsaku, 6 April. Gisteren hebben we den geheelen dag naar een bode van Wathen uitgezien, maar tevergeefs. Van daag regende het, zoodat we niet voor 2 uur konden vertrekken, en na een uur ontmoetten we de twee jongens van Wathen. Ge kunt denken hoe blij ik was, toen ik ze zag en al de brieven, couranten enz. ontving.

Dezen morgen hadden we een goed bezochte samenkomst in Kindundu. Lozi (een van onze vroegere jongens) heeft een goeden invloed hier; ik werd vriendelijk ontvangen. Geve God, dat het werk hier spoedig moge groeien. Ik maak nu dezen brief af om de jongens terug te zenden. Maandag aanst. gaan we D. V. naar Kifwa, dan naar Nvunda en van daar naar Wathen. Aanst. Vrijdag hoop ik D. V. thuis te komen."

Tot zoover de brieven. Dewijl dit laatste gedeelte door dorpen gaat, die mijn echtgenoot op zijne heenreis reeds bezocht heeft, zal ik dezen brief nu maar afzenden. Ik hoop dat de broeders en zusters door de lezing er van mogen opgewekt worden steeds meer belang in het werk der zending te stellen en het als het ware op hun hart te dragen. Er is hier zoo ontzettend veel te doen, geopende deuren zijn er op vele plaatsen, maar de arbeiders zijn betrekkelijk weinige.

Bidt met ons, dat de Heer nog vele arbeiders in Zijnen oogst uitstoote, opdat ook dit land vol moge worden van de kennis des Heeren.

Met hartelijke groeten en beste wenschen aan u allen, uwe zuster in Christus:

J. BELL—FEISSER.

INGEZONDEN.

Nog slechts enkele weken scheiden ons van de Algemeene Vergadering der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland en in het jongste nummer van dit blad hebben we kennis kunnen nemen van den inhoud der Agenda. Tot mijn verwondering mis ik daarop echter iets dat ik stellig had verwacht daarop te zullen zien voorkomen. Van officieele zijde toch had ik hooren verluiden dat van de Bestuurstafel tot de brs. afgevaardigden de vraag zou worden gericht wat er gedaan moest worden met het $^2/_3$ van de opbrengst der Zendingskassen dat door het zich terugtrekken uit den zendingsarbeid door Br. Mensink, was vrijgekomen; met andere woorden dus: Welke bestemming daaraan voortaan moest worden gegeven. Waar ik niet wil gelooven dat, zonder daarin de Gemeenten te erkennen, die bestemming zal zijn vastgesteld, wil ik verwachten dat die vraag in de „Mededeelingen door de Commissie" zal liggen opgesloten en dus in elk geval, in welken vorm dan ook, aan de Vergadering zal worden voorgelegd.

In verband daarmede zij het mij vergund de aandacht te vestigen op een zaak, die naar het voorkomt, meer aandacht verdient dan daaraan totnogtoe geschonken werd. Vooraf een stukje geschiedenis. Onze Gemeenten zijn inderdaad Gemeenten „onder het kruis." Zij hebben een harden strijd te voeren tegen het vooroordeel, dat van de zijde van andere kerkgenootschappen tegen haar bestaat; tegen den geest van onkunde en van een vasthouden aan oud-vaderlijke inzettingen en uitspraken van conciliën.

Het standpunt onzer gemeenten tegenover de verschillende kerkgenootschappen is dan ook zeer scherp belijnd en verbiedt ons schier op elk terrein eenige samenwerking. Toch hebben af en toe sommigen onzer beproefd, zich, hetzij in bestaande Vereenigingen als anderszins, met Christenen uit andere kerkgenootschappen in verbinding te stellen tot verrichting van den Evangelisatiearbeid in verschillende vormen. Het is altijd op scheiding uitgeloopen. Het bleek op den duur ondoenlijk. In het midden latende, wat hiervan de oorzaak was, wensch ik alleen te constateeren, dat het beginsel waardoor die broeders tot samenwerking met andersdenkenden gedreven werden, hierin gelegen was, dat zij gevoelden, dat in eigen boezem de noodige krachten tot dien arbeid werden gemist. Het gevolg echter van een en ander is geweest, dat onze Gemeenten zich meer en meer op haar geïsoleerd terrein hebben teruggetrokken, in dat isolement haar kracht hebben gezocht en naar eigen arbeidsveld zijn gaan uitzien. Wij hebben van lieverlede dat streven vorm zien aannemen in de oprichting van de Evangelisatie onder den naam van „de Uniecent", een arbeid, die op gezegende vruchten mag wijzen.

Vervolgens in het voorstel, nu reeds eenige jaren aanhangig, tot aanstelling van een reizend prediker, een voorstel, dat aller sympathie heeft gewekt, tot zelfs in het buitenland, maar dat tot nog toe om „finantieele redenen" niet tot uitvoering is kunnen komen.

Tot zoover de geschiedenis. Nu vind ik dat streven om alles in „eigen beheer" te hebben zeer lofwaardig, want het bewaart ons voor verslapping der grenzen en doet ons het beginsel hooghouden. Dat streven vindt dan ook in mij een warm verdediger.... evenwel, zoo vraag ik, moeten wij daarom, omdat wij nog niet krachtig genoeg zijn den last die ons opgelegd is op de schouders te nemen, dien last maar geheel onaangeroerd laten? Vergeten wij toch niet, dat de verschillende kerkgenootschappen en Evangelisatievereenigingen die er zijn, de Gemeenten heel wat arbeid uit de hand nemen, en waarom wij ons nu dood eenvoudig maar niet meer bekommeren. En als nu die vereenigingen dat ook eens niet deden, wat dan? Dan lag dat veld braak, want wij zijn te zwak om ons daarmede in te laten. Een weinig meer dankbaarheid ten opzichte van die andere arbeiders zou ons wel betamen en ons, naar het mij voorkomt, niet ontsieren!

Ik voor mij kom daarom tot de conclusie, dat zoolang wij niet in staat zijn alles zelf te doen, wij hen, die het wel doen, de helpende hand moeten bieden. Dat kunnen wij wel!

Onder het vele, dat daarvoor in aanmerking komt, neemt, dunkt mij, de Evangelisatiearbeid onder de militairen in Ned. Indië eene eerste plaats in. Zij behooren tot onze eigene zonen en het is een arbeid door den Heer rijk gezegend. Nu er dus iets te verdeelen valt, zou ik den afgevaardigden in ernstige overweging willen geven, op de gronden, hier nader uiteengezet, voor dien arbeid eenigen steun te vragen!

Wil men „Evangelisatie" en „Zending" in dit geval ook gescheiden houden, mij wel (ofschoon ik geloof, dat blanke heidenen nog zwaarder verantwoording hebben, dan bruinen of zwarten), doch men verleene de zaak ten minste eenige aandacht; wellicht is er bij de verdeeling nog wel een saldootje disponibel.

AMSTERDAM, 20 Juni 1900.

M. J. VERHORST.

Uit de Gemeenten.

WORKUM. Eindelijk, ja toch, eindelijk ook eens iets nieuws van Workum voor de lezers van „De Christen." En wat is dat voor nieuws? zoo vraagt men allicht. Wel, de Gemeente te Workum vierde Zondag 10 Juni feest; zij was blijde en tevens dankbaar aan den Heer, die onze gebeden verhoord had. Wij hadden ons n.l. al jaren lang beholpen met een achterkamer voor het houden van onze vergaderingen, en nu zijn wij Gode zij dank, in het bezit van een (voor ons doen) ruim lokaal. De 10de Juni was als inwijdingsdag bestemd en juist was br. D. A. Koch van Grand Haven, N.-A., in deze buurt, zoodat deze bereid was om ons des voordemiddags in de prediking des Woords te dienen. Dank zij br. Koch voor het goede woord, dat hij gesproken heeft. De Heer zegene hem ook op zijne reis weer naar het verre Westen!

Des namiddags vierde de Gemeente eerst Avondmaal en daarna Liefdemaal. Tot onze groote blijdschap waren vele broeders en zusters van elders tegenwoordig en wij ondervonden, dat de Heer in ons midden was, want het was ons waarlijk goed te moede, als broeders en zusters in den Heer in liefde samen te zijn en Zijne deugden te vermelden.

Zoo gingen wij dan verkwikt en versterkt naar lichaam en geest huiswaarts, ons verblijdende over het „Rehobot", de Heer heeft ons ruimte gemaakt.

H. DE VRIES, Secr.

STADSKANAAL. Zondag j l. werd der Gemeente andermaal de vreugde bereid eene zuster op hare hartelijke belijdenis te zien doopen en haar in de gemeenschap op te nemen. We hopen, dat weldra meerderen zullen volgen.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Onze Koninginnen zullen deze week Utrecht een bezoek brengen en aldaar het gebouw van Kunsten en Wetenschappen bezichtigen. Tegen Augustus wordt namens H. M. een visschersvloot georganiseerd om een plan te verwezenlijken, dat ten vorigen jare bij de inhuldigingsfeesten reeds werd opgevat. Toen was n.l. op het Damrak te Amsterdam een kleine vloot van visschersvaartuigen opgesteld, die wel de aandacht van H. M. bijzonder trok, maar de drukte liet toen niet toe in alle bijzonderheden kennis te maken met de bemanning in hunne versierde vaartuigen. Nu zal op 3 Aug. a.s. op Pampas zulk eene vloot zijn opgesteld, waaraan naar men hoopt niet minder dan 900 vaartuigen zullen deelnemen, waarbij de marine tot handhaving der orde zal tegenwoordig zijn. H. M. schijnt dus met het visschersbedrijf nog al iets op te hebben.

Op de Parijsche tentoonstelling zal o. a. ook mededingen een Nederlander, de heer W. P. Mulie te Leiden, met een reddingsboot, die met toestemming van H. M. „Wilhelmina, Koningin der Nederlanden" is gedoopt, en tevens ook dienst kan doen als pleiziervaartuig. Het scheepje moet boven andere voortreffelijke eigenschappen ook deze hebben, dat 't zelfs bij averij onmogelijk kan omslaan, wat wel hoop geeft op den door een Amerikaan uitgeloofden Anthony Pollokprijs voor 't beste schip, dat niet kan omslaan. In elk geval heeft de uitvinder met zulk een boot een goeden dienst aan de maatschappij bewezen, door tot redding van schipbreukelingen een doelmatig middel bij te dragen.

Een oud man van 74 jaar te Noordsleen bij Emmen was op aanklacht eener vrouw wegens schennis van eerbaarheid tot 6 maanden gevangenisstraf veroordeeld, welke straf hij onderging, en nu heeft de vrouw op haar ziekbed bekend, dat zij hem valsch beschuldigd heeft, omdat hij haar voor de huur had gemaand. In plaats van tot revisie, heeft deze zaak nu nog weer tot veroordeeling van den ouden man geleid, omdat hij met een revolver twee personen licht gewond heeft, die hem niet met rust lieten, weshalve nu weer twee maanden tegen hem geëischt werd.

Duitschland. Te Mainz heeft men de vorige week een groot feest gevierd ter herdenking der uitvinding van de boekdrukkunst door Gutenberg? waaraan niet minder dan 15.000 personen hebben deelgenomen. Hoe 't zij, al heeft Koster te Haarlem 't dan ook uitgevonden, de zaak is toch wel waard feestelijk herdacht te worden.

Het gebouw van het Chineesch gezantschap te Berlijn wordt door eene afdeeling politie bewaakt, naar aanleiding van verscheiden dreigbrieven, die de Chineesche gezant heeft ontvangen, wat natuurlijk in betrekking staat met de onveiligheid der Europeesche gezanten in Peking.

De staatsbeambten in Pruisen zijn door de wet in zooverre bevoorrecht, dat op een deel van hun jaarwedde, wegens schulden geen beslag kan worden gelegd. Opdat dit voorrecht echter geen

aanleiding zal geven tot schulden maken, heeft de minister van spoorwegen noodig geacht de beambten te waarschuwen, dat zij zich dit voorrecht moeten waardig toonen, anders zullen zij, die lichtvaardig schulden maken en wier schulden het bedrag van hun tractement over twee maanden overschrijdt, uit den dienst ontslagen worden. Die maatregel was voor velen hier te lande ook niet kwaad.

Italië. Een rooverhoofdman, Fioravali genaamd, die nu twintig jaar lang de schrik van de landstreek rondom Grossette is geweest, is de vorige week in 't bosch van Lasone door een landman neergeschoten.

Frankrijk is druk bezig te debatteeren over vermeerdering van de oorlogsvloot, omdat de laatste gebeurtenissen in China alweer voldoende bewezen hebben, dat een groote vloot volstrekt geen luxe artikel is. Misschien zullen de mogendheden nu in het vlootbouwen elkander de loef afsteken, want natuurlijk, niemand mag de grootste hebben.

Engeland schijnt 't haast te druk te hebben om zijne zieken goed te verplegen. Van de 316 zieken te Bloemfontein moesten 274 op den kouden grond slopen zonder eenige andere bedekking, dan een leger van muggen, die niet weggejaagd werden omdat er maar 7 ziekenoppassers waren om die 316 te verplegen, zoodat des nachts de koortslijders halfnaakt opstaan en de stad inloopen, omdat zij zonder toezicht zijn. In

Afrika heeft men dan ook nog de handen vol om de gewonnen positie te verdedigen tegen de Boeren, die nog maar niet kunnen besluiten hun land, hun vrijheid, hun onafhankelijkheid prijs te geven ter wille van Engelands heerschzucht, wat immers ook geen vrij volk verwonderen kan. Hoewel niet met vereende kracht, wordt toch de guerilla voortgezet in den Vrijstaat, en bij Senekal en Winburg behaalden de zwervende benden weer kleine zegepralen, zooals o. a. het verbranden van convooien, bij de troepen van generaal Clements behoorende. De Engelschen bepalen 't einde van den oorlog op heden over drie tot zes maanden, maar zenden nog gedurig aanvullingstroepen, wat bewijst, dat zij 't zaakje niet vertrouwen. Het schijnt echter, dat er onder de Boeren zijn, die den moed verliezen, of reeds lang verloren hebben, waaraan ook vele hunner nederlagen te wijten zijn. In

Engelsch Indië neemt hongersnood en cholera toe. De vorige week waren er 15.497 gevallen van cholera, waarvan 10.277 met doodelijken afloop.

China. Hoewel de berichten der laatste dagen eenigszins geruststellende waren, schijnt 't daar nog verre van in orde te zijn en 't moet wel waar zijn, dat de Duitsche gezant te Peking is vermoord geworden, terwijl men, wat de andere gezanten betreft, steeds in 't onzekere verkeert en hun toestand als wanhopig moet worden beschouwd. De ontzetcolonne is na mislukten tocht naar Peking in Tientsin teruggekeerd, hebbende 62 dooden en 228 gewonden en nog steeds breidt de opstand zich uit, zoodat 't ergste gevreesd wordt.

S. K. K.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending.

Van de Chr. Jongelings- en Jonged.vereen. te Haulerwijk f 5.

De in ons vorig no. verantwoordde gelden van de Gem. te Nieuwepekela — tweemaal f 14 — moet zijn tweemaal f 14.17, tezamen dus f 28.34.

Voor de Predikerschool.

Van N. N. te B. f 5.20.

Voor 't Weezenfonds.

Van idem f 1.00.

Voor 't Studiefonds.

Van idem f 1.54.

Van deze giften is 55 cent opbrengst der eerstelingen; het overige van tienden.

N. v. BEEK.

Voor een reizend Prediker.

Ontvangen van de Gemeente te Amsterdam f 20.05. F. J. VAN MEERLOO.

UNIE-CENT.

Mag ik den verzamelaars van den Uniecent verzoeken het verzamelde bedrag aan de afgevaardigden hunner gemeente mede te geven naar de Unievergadering, die weldra gehouden zal worden?

Voegt er een briefje bij, waarop het bedrag vermeld staat, wat ieder verzamelde, zoo zulks door meerderen geschiedt.

Wie tot bovenstaande niet in de gelegenheid is, verzoeke ik mij het bedrag per postwissel over te maken.

De Penningmeester der Unie:
F. J. VAN MEERLOO te Amsterdam.

Nieuwe abonné's

zijn er nog maar een paar voor dit kwartaal bijgekomen. — Er moeten eigenlijk meer komen. Op sommige plaatsen, waar Gemeenten zijn, is het getal abonné's nog te klein. Eén blad voor twee of drie gezinnen te hebben, moge voordeelig geacht worden, maar mag toch door leden der Gemeenten alleen bij uiterste noodzakelijkheid geschieden. — We blijven uitzien naar meer opgaven.

DE ADMINISTRATEUR.

ADVERTENTIEN.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 9—15 Juli.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: „Heere, help mij!" Matth. 15 : 25.

Maandag 9 Juli. Mark. 7 : 24—30. Het geloof van de Grieksche vrouw. Deze vrouw had slechts weinig van Jezus gehoord, maar zij toont, dat menigmaal het weinige, wanneer het in een verslagen en ootmoedig hart valt, groote dingen werkt.

Dinsdag 10 Juli. Luk. 9 : 37—45. Het bezetene kind. Hoorden wij gisteren eene moeder voor hare dochter bij den Heiland hulp zoeken, heden is het een vader, die voor zijnen zoon komt. Zoo brengen vrome ouders nog heden hunne kinderen voor God.

Woensdag 11 Juli. Rom. 3 : 21—31. De God der Heidenen. De Grieksche vrouw was eene Heidin; Jezus verhoorde haar en prees haar geloof. Zoo toonde Hij reeds zijnen discipelen, wat Paulus hier zoo uitdrukkelijk betuigt.

Donderdag 12 Juli. Gal. 3 : 19—29. Eén in Christus. Omdat ieder door het geloof wordt wat Christus is, houdt alle onderscheid op, welke de wet en de aardsche verhoudingen gemaakt hebben.

Vrijdag 13 Juli. Luk. 11 : 5—13. Aanhoudend gebed. Waarom doen wij in hemelsche dingen niet evenzoo, wijl de eeuwige liefde ons met de schoonste beloften tegenkomt? De Grieksche vrouw deed het zoo en vond hulp.

Zaterdag 14 Juli. Luk. 18 : 35—43. Eene dringende bede. Wie zijn nood werkelijk diep gevoelt, gelijk die vrouw, en hier de blinde, laat zich niet licht afschrikken.

Zaterdag 15 Juli. Matth. 15 : 21—28. Volhardend gebed. Zij erkende geheel zonder waardigheid en verdienste te zijn, maar nam Jezus' overstroomende Genadevolheid geloovig aan, en zulk een geloof worstelt met God, gelijk eertijds Jakob, en overwint.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 690 DONDERDAG 12 Juli 1900. 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Jezus Christus.

J — Jezus! dierbre Zaligmaker!
E — Eén'ge Heiland van uw kerk;
Z — Zondaarsvriend en boeienslaker;
U — Uw verzoendood kroont uw werk,
S — Schenkt ons vrede, maakt ons sterk.

C — Christus! Leeraar! Broeder! Koning!
H — Hoofd van 's Hemels legermacht,
R — Ruische uw lof door 's Hemels woning,
I — In aanbidding U gebracht;
S — Stervelingen, neergebogen,
T — Tuigen mede uw heerlijkheid;
U — Uw ontfermend mededoogen
S — Stemt hun lied in eeuwigheid.

P. B.

Nog eens: Ter Unie-Vergadering.

Met veel genoegen en volkomene instemming lazen we hetgeen br. v. B. in ons vorig No. onder bovenstaand parool schreef. En waar wij hier nog met een enkel woord daarop terug komen, is het slechts om aan den drang van ons hart gevolg te geven. De liefde tot onze Gemeenten en haren arbeid geeft mij enkele gedachten in 't hart, die ik niet durf te verzwijgen.

't Is waar, wij hebben als Gemeenten van gedoopte Christenen in ons grootendeels door en door calvinistisch Nederland een zwaren strijd. Wij twijfelen er echter geen oogenblik aan, of onze strijd is des Heeren. Wij staan met ons gemeentelijk beginsel op den vasten bodem van Gods woord. En daarvan mogen en durven en willen we niet wijken. Met volle vrijmoedigheid maken we in dezen Luthers woord tot het onze: „Wij kunnen niet anders; God helpe ons!" — Kerkje bouwen is niet ons doel. Wij zoeken in de handhaving van ons beginsel de eere Gods en het heil onzer medemenschen.

Met het oog hierop mogen we dus met recht Gods bijzonderen zegen over onze Gemeenten en arbeid verwachten. Wat is nu dan toch wel de oorzaak, dat er zoo weinig van dien zegen openbaar wordt? Denk u b.v., dat onze Unie in haar geheel volgens de statistiek in het verleden jaar een simpele toename van 5 — zegge vijf — leden te vermelden heeft, waarbij nog een negental van Foxhol gerekend zijn, zoodat er feitelijk een achteruitgang van 4 leden geconstateerd moet worden. En zoo is het niet slechts in het nu pas verstreken jaar gegaan, maar in de laatste jaren moet er van achteruitgang in 't algemeen gesproken worden. Dit is inderdaad toch wel een feit, dat tot ernstig nadenken en zelfonderzoek aanleiding mag geven. Valt het meestal niet gemakkelijk de directe oorzaak van zulke droeve verschijnselen aan te geven; een ding is daarbij duidelijk, dat de oorzaak daarvan niet in God noch in ons beginsel, hetwelk zich baseert op Gods woord, ligt; ik denk wij tasten niet ver mis, als wij 't in eigen boezem zoeken. De wasdom naar buiten staat n.l. in nauw verband met — of, liever gezegd, heeft tot voorwaarde — een gezonde toestand van binnen. Maak den boom goed en zijne vrucht is goed.

Doch, zoo hoor ik iemand zeggen, in welk verband staat dit nu met onze a.s. Unie-Vergadering? Wat ons persoonlijk 't belangrijkste is, moet toch ook voor ons als Gemeente en als Unie de hoofdzaak zijn. Wat het zwaarste is moet het zwaarste wegen. Waar wij nu somtijds persoonlijk gevaar loopen ons te veel met allerlei zaken te overladen, zoodat ons innerlijk leven daaronder schade lijdt, zoo, meen ik, kan ook onze Unie-Vergadering te zakelijk worden. 't Is n.l. reeds lang mijn wensch en bede geweest, dat onze Unie Vergadering meer bijdrage tot bevordering en verdieping van het geestelijk leven in onze Gemeenten. De innerlijke slapheid en de achteruitgang in ledental bewijst, dat onze Gemeenten in de laatste jaren niet toegenomen hebben in genade. Van daar, dat het er op het arbeidsveld onzer Gemeenten zoo dor, zoo levenloos uitziet. Wanneer nu b.v. in de dorre velden der tropische landen leven en ontwikkeling gezien zal worden, dan moet er voor alle dingen regen zijn. De velden moeten met den dauw des hemels besproeid en vruchtbaar gemaakt worden. Zoo ook op 't akkerveld van ons hart, en eveneens op dat der Gemeenten.

Lange debatten en vurige discussies kunnen dien zegen wel in den weg staan, maar zullen dien nimmer bevorderen. Niet zelden maken ze het hart koud en 't hoofd warm. Voor alle dingen hebben we voor onzen arbeid, zoowel als voor onze Gemeenten, een geestelijke opwekking noodig. Om dit te kunnen erlangen, hebben wij ons als vertegenwoordigers onzer Gemeenten te verootmoedigen en ernstig te bidden, ja gelijk Jakob weleer, te worstelen om een blijvenden zegen. De reeds genoemde feiten — om maar niet meer te noemen — zij roepen ons als gemeenten van gedoopte Christenen ernstig toe: „Wees wakende en versterk het overige, dat sterven zou; want ik heb uwe werken niet vol gevonden voor God."

Onze beste geestelijke kracht ligt niet in de uiterlijke organisatie, hoe noodzakelijk en belangrijk die ook zij; zij ligt veel meer in onzen persoonlijken omgang met God door 't gebed en door Zijn woord. Het fondament van onze Gemeenschap is van geestelijken aard. Verlaten wij dit standpunt, door ons in allerlei uiterlijkheden te verliezen, dan zijn wij verloren. Wij hebben in onze bidstonden, bij onze predikingen, vergaderingen en feesten genoeg van al dat uiterlijke en vormelijke; tot ware verootmoediging en ernstig bidden moeten wij onze toevlucht nemen zal de gewenschte en hoogst noodzakelijke verandering en verbetering komen.

Het is meer dan tijd, dat wij ons den ernst der dingen duidelijk voor den geest stellen, en sparen wij daarbij ons zelven niet. Onderzoeken we ons eens nauw voor 't aangezicht des Heeren. Wij zullen dan onze schuld vinden, en laten we dan in ootmoed die belijden. Blijven we daarbij volhardende in de gebeden en smeekingen om de inwoning en krachtige doorwerking des H. Geestes, zoodat wij als gedoopte Christenen onze roeping getrouw mogen vervullen en in staat zijn om den nacht te verdrijven, die over ons dreigt te komen.

Moge dit het eindresultaat van onze te houden Unie Vergadering zijn, dat de plaats waar wij vergaderen zullen, bewogen worde en wij allen bij vernieuwing met den H. Geest vervuld worden! Dan zullen de afgevaardigden in hunne Gemeenten teruggekeerd dien zegen verder uitbreiden en een nieuw leven zal onder ons openbaar worden. God geve ons allen — b.b. Commissieleden zoowel als afgevaardigden — daarvoor geopende oogen en ontvankelijke harten!

G. B. P.

Toch over den Doop.

't Is eigenaardig en soms zonderling hoe en bij welke gelegenheid en in welk verband de tegenstanders of ontduikers van den doop der geloovigen al over den Doop spreken. 't Schijnt dan of voor hen allerlei onderwerpen en besprekingen van christelijke zaken en werken zich leenen, om er den doop in te mengen of er bij aan te halen. Wanneer Baptisten zulks deden, zouden zij weldra het verwijt moeten hooren van te zijn dwepers met den doop, water-christenen of zóó iets. Doch Baptisten doen dat in den regel niet, maar bespreken rond en eerlijk den Doop, wanneer het te pas komt en het te behandelen onderwerp het eischt.

Mij wil het echter voorkomen, dat onze broeders kinderbesprengers, die doen als we boven schreven en ze zijn er niet weinigen — zich onzeker en onrustig gevoelen op dat punt, en dat men daarom zulke halsbrekende toeren maakt als men zich gedrongen gevoelt om den Doop in behandeling te nemen.

Het is ook zeer moeielijk voor een Christen, dingen te bespreken, die in de H. Schrift niet den minsten grond vinden. En dit is het geval met de kinderbesprenging of den zoogenaamden kinderdoop.

Als getrouw lezer van „De Vredebode," het blad van ds. Mooy te Dordrecht, waarin veelal zoo veel schoons en goeds voor het hart des Christens te lezen staat, treffen we ook van tijd tot tijd wel eens iets van den aard aan, als we boven omschreven. Dit bevreemdt ons te meer, omdat onze Vrij Evangelische broeders toch immers vrij zijn, d. w. z. niet onder kerkelijke macht of invloed leven. Men zou dus van hen kunnen verwachten, dat zij, wanneer ze eens iets over den doop wilden zeggen, er maar openlijk

en rond mede voor 't licht zouden komen. Dat dit niet altijd het geval is, is in het volgende opvallend.

In genoemd blad van 8 Juni j.l. lazen we een stukje over „De Verwachting," met betrekking tot de wederkomst des Heeren, dat we, voor zooverre het het opgegeven onderwerp behandelde, degelijk en leerzaam vonden. Maar, alsof midden onder den arbeid bij de vervaardiging van dat stuk, die ondeugende Baptisten den schrijver opeens voor den geest opduikten, doet hij den volgenden uitval:

„Waar die verwachting (van 's Heeren wederkomst) niet leeft, is ons leven krachteloos." En dan vervolgens:

„Het hoe en waar en wanneer moet ons niet doen twisten." (Dit heeft, naar wij begrijpen, nog betrekking op de wederkomst des Heeren), maar dan volgt: „Christenen hebben gestreden over het hoe en waar en wanneer van den doop [!] en toch erkent iedereen, dat het water niet redt. Waarom dan over de hoeveelheid van water getwist? Hoe meer de zaak ons pakt, hoe minder de vorm ons heeft. Zoo is het ook met des Heeren komst." enz.

Welk eene proeve van logica!

Wij kregen den indruk bij het lezen, dat de schrijver, terwijl hij schreef, meer met zijne gedachten bij de zaak, die hij als voorbeeld wilde gebruiken, bepaald was, dan bij zijn zoo gewichtig onderwerp, dat hij bezig was te behandelen. Anders begrijpen we zulk eene vergelijking niet.

Hierbij komt nog, en dat is het ergste, dat de aangevoerde doopkwestie, die toch bijna uitsluitend tusschen Baptisten en andere protestanten bestaat, wel gelijk de menigte onder de naam-Christenen het willen, wordt voorgesteld, maar niet zoo als ze werkelijk bestaat. De vraag betreffende het „hoe", „waar" en „wanneer" van den doop, zoowel als de vraag over veel of weinig water is slechts denkbeeldig en voor bijbelsche Christenen in den grond onwaar. Het is er mede, als wanneer men een jongen iets opdraagt, waarin hij weinig lust heeft, en dan zegt: „Ik begrijp de opdracht niet!" Gods Woord is op 't punt van den doop gansch niet onduidelijk. De kerk heeft, in verband met hare on-Nieuw Testamentische verbondsleer, de zaak geheel verduisterd en vervalscht, en daarmede de heerlijke beteekenis des doops voor een groot deel der Gemeente in nevelen van on- en bijgeloof gehuld.

Volgens den Bijbel, volgens het woord doopen, in onze Nederlandsche taal en volgens de beteekenis der zaak is er slechts één vorm van doopen — *kan* er geen tweede zijn.

Volgens den Bijbel en den aard der taal is doopen begraven (Rom. 6: 4; Col. 2: 12), moet en kan hij alleen toegepast worden, waar water is (Joh. 3: 23; Hand. 8: 36), en wanneer er zondaren, die belijden verlost te zijn door Jezus Christus, komen en wenschen gedoopt te worden (Hand. 2 : 38, 41; 8 : 12 en 36; 9 : 18; 10 : 47, 48 enz.) Hier is het einde van alle tegenspreking, en van strijd mag geen sprake meer zijn onder Christenen.

En wil nu de Redacteur van de „Vredebode" en willen anderen met hem de bediening des doops in verband brengen met de wederkomst des Heeren, dat het dan zij met de ernstige vraag in het hart: Wat zal ik mijnen Heer antwoorden bij Zijn wederkomst, als Hij mij eens vragen zal: Waarom hebt gij mijne discipelen niet naar mijn woord gedoopt?

S. N. v. B.

Brief uit Transvaal.

* Potgietershoop, 21 Maart 1900.

Zoo is de krijgskans dan gekeerd en heeft Engeland een paar groote (voor hen tenminste) overwinningen behaald. Voorzeker geen wonder! Engeland komt met zijn macht, meer dan 200.000 soldaten met ongeveer 1000 kanonnen tegen 60.000 Boeren met een luttel aantal kanonnen. Zie slechts den strijd met Cronjé! Hoe Cronjé in dien toestand is geraakt, weten wij nog niet recht; dit is echter de gedachte. Een 2000 tal Engelschen op spekvette paarden wilden naar Bloemfontein jagen en het Eng. leger zou tevens tusschen onze legertjes intrekken en één voor één verslaan. Cronjé zag dit aankomen en trok terug, doch daar hij vele vrouwen en kinderen in zijn lager had, die hij moest beschermen, kon hij niet zoo snel teruggaan als 't moest en liet zich omsingelen. Het is later gebleken dat hij zich opofferde voor anderen. Zeker was ons daar anders grooter slag toegebracht dan nu, doch door zijne omsingeling werden de Engelsche troepen opgehouden en konden onze legertjes zich terugtrekken en vereenigen. Bovendien werd Bloemfontein toen behouden en kon men eerst alles uit de stad wegvoeren naar Kroonstad, wat men niet in Engelsche handen wilde laten vallen. Want Bloemfontein moest men geven, dat wisten de Boeren wel: hier is het voor hen geen veld om te vechten. En hoe heeft Cronjé zich gedragen? Is zijne overgave een schande voor ons? Voorzeker neen! Hoezeer wij het verlies betreuren, wij zijn trotsch op hetgeen hij heeft gedaan. Cronjé had 4000 man bij zich met 3 kanonnen en stond nu tegenover 30.000 man met 115 kanonnen (volgens anderen 70.000). Den 18den Februari werd hij vastgelegd en den 27sten gaf hij zich over. Het verlies aan onze zijde was ongeveer 100 dooden en 200 gewonden; aan Engelschen kant, volgens geloofwaardige berichten, 4000 dooden. Wat Cronjé heeft uitgestaan is denkbaar bij het lezen van het Engelsche Reuterbericht in de Volksstem van 10 Maart.

De stelling aan de Tugela, door ons tweemaal zoo dapper verdedigd tegenover een sterken vijand, werd nu door ons opgegeven en wel om twee redenen. De 1e was: Wij konden het niet langer houden of wij zouden gevaar loopen honderden burgers te verliezen. Hoe kwam dat? De Boschrand was opgegeven voor niet. De burgers hadden deze stelling voor de derde maal kunnen behouden en de Engelschen zouden weer een nederlaag hebben geleden, indien de Boschrand verdedigd was geworden. Van hier konden de Engelschen met hun kanonnen echter tot in het kamp der Boeren bij Ladysmith schieten; daarom was terugtrekken het beste. Aan wien de schuld hiervan? 't Is de schuld van een onzer voormannen, die het dwaze bevel gaf tot ontruiming van dien rand. De 2e reden van terugtrekken was de overgave van Generaal Cronjé, waardoor troepen uit Natal naar O. V. S. moesten.

Ziehier wat mijn broer schrijft op 28 Febr. bij Ladysmith: „De toestand is hier op 't oogenblik geheel veranderd. Zooals je weet is 't

ADONIRAM JUDSON.

EEN APOSTEL ONDER DE BIRMANEN.

20.

Judson en echtgenoote verlieten Rangoen den 19 Juli 1820. Welk een droefheid moet het hun niet veroorzaakt hebben, juist nu, toen, na zooveel jaren wachtens, enkele Birmanen zich bekeerden, de kleine zending te verlaten.

De drie maanden welke zij te Serampore doorbrachten, droegen werkelijk tot herstelling der gezondheid van Mevr. Judson bij. De beide afgematte zendelingen hadden liefelijke en verkwikkende samenkomsten bij de aldaar wonende Baptisten, en met de familie Hough. Judsons vreugde evenwel werd zeer getemperd door de gedachten aan de weinige schapen, die hij in de Birmaansche woestijn had achtergelaten. „O! dat de goede Herder de kleine kudde weide, de lammeren vergadere en aan zijnen boezem drage," zoo bad hij.

Den 5 Januari 1821 kwam Judson met zijne vrouw weder in Rangoen aan. De terugreis was lang en moeielijk geweest, gelijk nog geen voor deze. Het schip was vol inlanders, en het was onmogelijk op het dek te gaan, vanwege de schorpioenen en andere insekten. Bij 't slapen moesten zij zich geheel bedekken. Buitendien hadden ze nog met tegenwind te kampen, en hadden zij menigmaal zulke hevige stormen en onweder, als zij nog nooit ondervonden hadden. De reis, die anders in tien tot zestien dagen te doen is, nam nu zes weken in beslag. Na aankomst te Rangoen gingen zij met nieuwe kracht aan het zendingswerk.

Weldra echter werd Judson voor de droevige noodzakelijkheid geplaatst, zijne vrouw naar Amerika te zenden. Dat beteekende eene scheiding van twee jaren; maar het moest geschieden, om het leven, dat hem zoo dierbaar, en voor de Birmaansche Zending van onberekenbare waarde was, niet roekeloos te wagen. Mevr. Judson reisde den 21 Augustus 1821 af, en de brieven, die Judson haar schreef, verraden hier en daar een zinken van zijn vroolijken geest. Ook zelfs op de reis naar het vaderland, wierp mevr. Judson menigen verlangenden blik terug. Het was haar zwaar geworden, Rangoen te verlaten, ofschoon de reis naar het Vaderland ging.

Zij werd hartelijk door de Christenen in Engeland welkom geheeten, en vond in het huisgezin van den heer Butterworth, lid van het Parlement, vriendelijke opname. Zij kwam den 25 September 1822 in Amerika, en bleef aldaar tot den 22 Juni 1823. Haar bezoek had een groote opwekking voor de zending ten gevolge, en op haar terugreis werd zij door twee nieuwe zendelingen, Wade en echtgenoote, vergezeld. Den 5 December 1823 kwam zij weder te Rangoen aan, en bevond, dat haar man veel zegen op zijn werk had gehad, en voor de toekomst nog veel meer verwachtte.

Na de afwezigheid zijner vrouw was Judson bijna vier weken alleen in Rangoen geweest, en had hij het werk in de eenzaamheid voortgezet. Tegen het einde van December 1821 was de zendingsdokter Jonathan Price met zijn huisgezin gekomen en had zich bij Judson aangesloten, en eene maand later kwam Hough weer met zijne familie van Calcutta terug. Den 2 Mei 1822 stierf mevr. Price en werd naast Judson's kleinen Roger begraven. De bekwaamheid van Dr. Price, die bijzonder in de oogheelkunde uitmuntte, trok de opmerkzaamheid van den keizer, in Ava. Hij werd uitgenoodigd aan het hof te verschijnen, en Judson dacht, dat het goed zou zijn hem te vergezellen, dewijl hij hoopte, dat nu de gunst van den Keizer te verkrijgen was, en wellicht het verlof om in de hoofdstad eene zending te beginnen. Judson deed alzoo in Augustus 1822 zijne tweede reis naar Ava, ditmaal in begeleiding van Dr. Price en wel op kosten der regeering.

In dezen tijd was het aantal inlandsche leden der gemeente te Rangoen achttien.

Judson en Dr. Price verbleven vijf maanden in Ava, en keerden in Febr. '22 naar Rangoen terug. De keizer ontving hen vriendelijk, dewijl de geneeskundige kennis van Dr. Price indruk op hem maakte. Hij noodigde hen uit in Ava te komen wonen. Nu scheen de weg geopend te zijn om in Ava eene zending te beginnen, welken wensch Judson altijd gekoesterd had. Hough en Wade konden voor de Gemeente te Rangoen blijven. Waarom zoude er niet eene Gemeente ontstaan in het midden des lands, onder bescherming van den troon?

Maar eer hij naar Ava kon gaan om daar eene zending te beginnen, moest hij eerst den terugkeer van zijne vrouw afwachten. Daarover verliepen echter nog tien maanden. Gedurende dezen tijd voltooide hij de vertaling van het Nieuwe Testament in het Birmaansche, en bereidde zich voor een uittreksel te maken uit het Oude Testament, dat als eene inleiding tot de studie van het Nieuwe kon dienen.

Den 13 Dec. '23, acht dagen na den terugkeer van zijne vrouw, reisde hij met haar naar Ava, waar zij den 23 Jan. '24 aankwamen. Hier begint een bijzonder gedeelte in Judson's leven. Zijn arbeidzame geest werd aan een verschrikkelijk lijden en dulden onderworpen, en wij komen nu tot de geschiedenis van zijn lijden.

(Wordt vervolgd).

lager sedert het laatste gevecht van half Febr. verplaatst en wij, die bij den dam waren, hebben daar geboerd als Zigeuners; overdag onder een oud bokzeil en 's nachts in onze posities onder den blooten hemel. We zien er uit als bedelaars; mijn eene schoen is geheel stuk van de klippen, die hier in legio tegen den berg liggen. Om van onze posities naar het lager te gaan neemt ongeveer anderhalf uur loopens. (Het lager is de plaats waar de tenten der burgers staan, waarin hun bedden en andere benoodigdheden. Nooit hadden ze echter op een bed of in een tent geslapen. In regen en bij donderweer was hun ligplaats de harde grond en hun dek een regenjas). En nu is de toestand nog slimmer geworden. Na een gevecht van 10 à 11 dagen zijn de Engelschen gelukkig teruggeslagen. Maar Maandag zijn ze weer aanvallender wijze te werk gegaan, en gisteren, Dinsdag, de dag waar ik altijd zoo bang voor was, (Majubadag) hebben ze gevochten als duivels en is het hun door hun groote overmacht gelukt al onze posities aan de Tugela in te nemen. We hebben een onrustigen nacht doorleefd, daar de Engelschen van uit Ladysmith een uitval gedaan hebben, zoover we weten bij Lombardskop. We zaten nu tusschen 2 vuren in, daar aan de Tugela ook hevig werd gevochten. Wij hadden met 20 man een positie bij den dam; je kunt dus wel begrijpen, dat onze nachtrust niet al te zoet was. Van morgen kregen wij voetgangers order om naar het lager te gaan. Als er gevaar komt kunnen de voetgangers maar slecht wegkomen. En zoo heb ik in den lieven, vroegen morgen, na een geheelen nacht wacht, al een marsch gemaakt van anderhalf uur, gepakt met geweer, 200 patronen, regenjas, kombaars en zeildoek en dat langs berg en dal tusschen al de klippen door. Je begrijpt ik was bek af, toen ik bij het lager kwam. Op al de rooirandjes (bergtoppen), die men van hier uit zien kan, krioelt het van Engelschen en ik denk, de dag van heden zal beslissen of de Engelschen Ladysmith zullen ontzetten of niet. Ons lager staat nu kant en klaar om te vertrekken en als de Engelschen doorkomen, trekken wij waarschijnlijk naar *Zondagsrivier*. Dezen nacht zal ik niet licht vergeten. Begrijp eens: een stikdonkere nacht; slechts met 20 man in een tamelijk gevaarlijke positie en telkens ziet men de zoeklichten der Engelschen van de Tugela langs je heen flikkeren, daarna die van ons lager en dan het zoeklicht van Ladysmith; daartusschen af en toe het korte licht van de kanonnen, als ze afgeschoten worden en daartusschen het doffe gekletter van Lee Metford en Mausergeweren aan 2 kanten. Toch was ik, dank zij 's Heeren hulp, volstrekt niet opgewonden of zenuwachtig, maar geheel kalm en met de hand aan den trekker van 't geweer gereed om den vijand te ontvangen en ik beloof je, we zouden gestaan hebben als mannen. Maar gelukkig is de nacht voorbijgegaan zonder dat we behoefden te vechten. Slecht was het leven bij dezen dam dus; we hadden niet eens een pot om te koken. We leefden van schapenvleesch aan 't spit gebraden (een stuk rauw vleesch aan een stokje boven 't vuur houden tot het buitenste vleesch brandt), koffie (zonder melk en suiker), slecht brak water, beschuit en vetkoeken. Ik heb vergeten je te schrijven dat ik te Colenso zijnde, van de Engelschen een bajonet heb gebuit, ofschoon ik daarbij ampertjes in de Tugela verdronken ben, daar de schuit omkantelde."

Tot zoover de brief van 28 Febr.; daarna ontving ik van hem een brief van 8 Maart, toen hij weer op Helpmekaar was, waarin hij schrijft: Sinds mijn laatsten brief is er al heel wat gebeurd. Toen wij van Ladysmith moesten retireeren, was voor eenige dagen het post- en telegraafkantoor voor 't publiek gesloten. Jongens! dat vluchten is een ding geweest, dat hadt ge eens moeten zien! Er was een ware paniek onder de menschen ontstaan en zij, die het hardst vluchtten, deden door hunne leugenpraatjes hun mogelijke best om ook anderen een schrik te laten krijgen. De wagens reden niet netjes achter elkander; neen, op sommige plaatsen reden 6 wagens vlak naast elkaar en de een deed zijn best om den ander vooruit te komen; tot zelfs de kommando's reden dooreen. Wagens van Wakkerstroom reden naast en achter die van Piet Retief. En was er nu reden voor zulk een vlucht? Volstrekt niet. Onze situatie was niet zoo slecht. Wat is het geval. Duizenden burgers lagen, om zoo te zeggen, werkeloos om Ladysmith, terwijl een betrekkelijk gering aantal der onzen een sterken vijand aan de Tugela moest keeren, die hoofdzakelijk ons met bommen overgoot. En toch hadden wij daar onze positie niet behoeven prijs te geven; maar ten le door gebrek aan ammunitie op dat oogenblik en vervolgens door slechtheid van de hoofden konden wij ze onmogelijk behouden. Namen wil ik hierin niet noemen, maar volgens mijn gedachten moest door de Regeering een streng onderzoek ingesteld worden. Wat hebben zij nu verloren? Ladysmith, niets minder, maar ook niets meer; een naar den mensch gesproken onhoudbare positie! 't Is jammer maar wie weet waar 't goed voor is. Als de vijand ons nu verder vervolgen wil, moeten ze over een gelijke vlakte komen, waar ze weinig met hunne kanonnen kunnen werken. De paniek is nu weer wat voorbij en de gemoederen zijn weder tot rust en kalmte gekomen en de mannen die nu aan 't front staan, zijn grootendeels vastberaden. De groot- of liever bangpraters hebben pad gegeven. Als de toestand in O. V. S. net zoo is als hier in Natal is er niets te vreezen!'

Dit was zijn laatste schrijven. Ja, Ladysmith was onhoudbaar. Reuter bericht wat de prijzen waren voor Ladysmith vrij was: 1 ei kostte 3/- (f 1.80), 1 kleine hoender 18/- (f 10.80), 1 blikje melk 8/- (f 4.80), 1 blikje jam 12/6 (f 7.50), 1 pond tabak £ 4.10 (f 54.—, anders kost hier 1 pond tabak 30 tot 60 cts.) en 1 kist Whisky behaalde den fabelachtigen prijs van £ 145 (f 1740.—) en dan moest men er nog om loten wie het zou krijgen. Zoo was de toestand in Ladysmith. Gelukkig is de toestand beter geworden. Hadden vele Boeren eerst den moed verloren, na de toespraak van Pres. Kruger kwam er nieuw leven in onze mannen en zij zullen nu weer staan evenals vroeger. Dat getuigt zeker ook wel de slag bij Abramskraal, waar Gen. De la Rey met 300 man een Engelsch leger van 40.000 man tegenhield, en hoewel de Engelschen tot 3 maal stormden, telkens met versche troepen, het baatte hun niet; zij werden door dit heldenschaartje tegen gehouden. Ook wat Commandant Jooste doet is niet te verachten. Hij is zoover de Kaapkolonie binnen getrokken, als niemand nog gedaan had. Van uit de Republiek is hij naar 't Westen gegaan, heeft Prieska geproclameerd en nu Kernhardt, een plaats die 200 mijlen van de Republiek verwijderd is en maar 50 mijlen van de Duitsche bezitting in West-Afrika. De bewoners zijn zeer op de hand van onze menschen en gaven onzen commandant een prachtig schimmelpaard. Deze streek is juist de paardenstreek en kan ons dus te pas komen. Ook behoeven wij nog niet den moed te laten zakken, indien wij zien wat er in 4 maanden tijds reeds gebeurd is. De officieele Engelsche opgave van hunne verliezen tot half Februari bedraagt volgens de „Cape Times" als volgt:

Krijgsgevangenen 3000; dood wegens ziekten 4000; gesneuveld 14450; dood wegens ongeluk 100; gewonden 43350; totaal 64900.

Tot half Febr. was ons verlies:

Gesneuveld 677; gewond 2129; gedood door ongeluk 24; gewond door ongeluk 171; overleden wegens ziekte 99; zieken in behandeling 1251; krijgsgevangenen 300; totaal 4651.

Dit is bekend gemaakt door Dr. G. W. Molengraaff, Hoofd van het Informatie bureau.

Reken nu hierbij de gevechten 12 dagen lang bij de Tugela, waarvan Buller zelf rapport maakte, dat hij de eerste 3 dagen 1500 man verloor; 't gevecht van Cronjé (4000 dooden), bij Abramskraal enz., dan is 't cijfer der Engelschen 80.000 tot half Maart, dat der onzen ruim 9000, waarbij 4500 krijgsgevangenen. Aan dooden, gewonden en zieken staan de cijfers dus tegenover elkaar als 4500 Boeren tegen 75000 Engelschen. Een groot verschil voorwaar!

En hoe denkt Pres. Kruger nu over den toestand van het land? Zijne begeerte is vrede, maar Engeland heeft nog bloed gewild. Hoort zijne rede in Pretoria gehouden op 16 Maart: (Zie Randpost van 20 Maart.) *)

Moet men niet eerbied hebben voor zulk een Staatsman!

Na vele groeten aan alle Vrienden en Bekenden.

N. JAC. ZERBST.

*) In ons volgend nummer.

Uit de Gemeenten.

PATERSON, N. J. Woensdag 13 Juni mochten we ons derde Jaarfeest vieren, waarbij de Gemeentesecretaris verslag deed hoe 't met de Gemeente in het afgeloopen jaar was gegaan.

We mogen ons verblijden, dat de Gemeente, na drie jaren strijden, uit 36 leden bestaat. In het verloopen jaar werden 6 personen gedoopt. Dat is bemoedigend, zoowel voor Gemeente als Leeraar, en wekt ons op om niet moedeloos en traag te zijn, maar om met volharding voort te gaan in 's Heeren werk. Als we op de onverschilligheid en goddeloosheid der wereld zien, dan zou de moed ons soms begeven, maar als wij het oog maar naar boven gericht houden, dan zullen we zeker gezegend kunnen werken voor onzen Heiland, die niet beschaamd doet uitkomen.

Onze Voorganger heeft hier een uitgestrekt arbeidsveld, maar wij mogen God danken, dat hij dat steeds met moed en ijver heeft mogen doen.

Wij hebben hier 3 stations, waar onze Voorganger het Evangelie predikt over een afstand van 14 mijlen, dan nog het huisbezoek en de bidstonden op twee plaatsen; zoo zien we, dat hier wel wat te doen is.

Den 25 Juni hadden we wederom feest; onze Voorganger was jarig. Daartoe kwamen we in het huis van onzen broeder bijeen, om daar God te loven en te danken, om te bidden en te zingen. Een stoffelijk bewijs van liefde en dankbaarheid was reeds ten zijnen huize bezorgd. We waren daar heel genoegelijk bijeen, en de Heere zegende ons rijkelijk, dat stond op elks aangezicht te lezen. Al te spoedig brak het uur van scheiden aan. Gelukkig, wanneer onze hoop gericht is op die plaats, waar geen tijd en geen scheiden meer zijn zal.

Broeders en Zusters, bidt met en voor ons, opdat wij sterk mogen zijn in den Heer!

Namens de Gem. v. Ged. Chr. te Paterson:

C. DALMER, Secr.

VAN WIJD EN ZIJD.

China. Boven alle andere gebeurtenissen op politiek gebied trekken tegenwoordig die, welke in 't Hemelsche Rijk plaats vinden, de algemeene aandacht, omdat ook schier alle natiën vooral van Europa daarin betrokken zijn. Het geldt n.l. de vreemdelingen uit verschillende landen, die in China wonen, waartegen 't Chineesche volk in bitteren haat is losgebarsten, zoodat de vreeslijkste gruwelen daar gepleegd worden. Vooral in de hoofdstad Peking moeten daden geschied zijn, die doen denken aan de wreedheden van Roodhuiden en Kaffers. Men verhaalt zelfs, dat de Europeanen in Peking hunne eigene vrouwen en kinderen hebben neergeschoten, ten einde hun een erger lot te besparen, wanneer zij in handen der oproerlingen vielen. Nog weet men eigenlijk niet, hoe erg de toestand wel is, maar op een telegrafisch gedane vraag uit Londen heeft men ten antwoord bekomen: „Bereidt u voor het ergste te vernemen." Hoewel reeds van alle zijden troepen worden gezonden, kan men toch in de eerste weken de vreemdelingen in Peking geen hulp bieden, want daar zullen heel wat troepen voor noodig zijn, en de 12.000 man, die in Tientsin zich bevinden, kunnen zich maar bezwaarlijk tegen de overmacht staande houden, als zij niet spoedig hulp krijgen, en tusschen Tientsin en Peking staan 200.000 goed gewapende Chineezen. Rusland, die 't dichts bij is, heeft de handen vol in Mandsjoerije en Japan zou wel spoedig een groot leger kunnen zenden, maar verlangt daarvoor straks 't grootste deel van den buit, wat de mogendheden natuurlijk ook wel voor zich verlangen, want eigenbelang speelt altijd de hoofdrol. Misschien zal 't eerst nog ernstiger moeten worden, voordat men met ernst gezamenlijk de zaak aanvat, en dan zal 't nog te bezien staan, of deze sinaasappel geen twistappel wordt. Intusschen is ook de oorlog in

Zuid-Afrika, hoewel eenigszins op den achtergrond geschoven, nog volstrekt niet geëindigd.

De Boeren onder De Wet in Vrijstaat en onder Botha in de nabijheid van Pretoria zijn nog volstrekt niet van plan om den moed op te geven en zij brengen de Engelschen nu en dan gevoelige verliezen toe en dwingen hen door hun eigenaardige taktiek van overal verschijnen en nergens te vinden zijn, tot onophoudelijke waakzaamheid en vermoeiende marschen. Engeland zal zeker van dat Boerenvolk wel nooit veel pleizier beleven, evenmin als eere van dezen gehaatten oorlog, gesteld dat 't eindelijk overwon en daarbij binden de Boeren hun nu reeds de handen, die ze zeker gaarne vrij zouden hebben om in de Chineesche quaestie niet achteraan te komen, want nog steeds moeten troepen naar Z. Afrika gezonden worden. Misschien zal nog bewaarheid worden, wat de voorzitter van het Comité voor de Onafhankelijkheid der Boeren in Frankrijk bij de verwelkoming der Transvaalsche deputatie sprak: n.l. dat Engeland ten gevolge van mogelijke gebeurtenissen zal erkennen, dat 't zich op verkeerden weg bevindt en terug zal keeren op den weg van rechtvaardigheid en billijkheid, waarom hij den Boeren aanraadt vol te houden en niet te wanhopen. Waarlijk, God die te Zijner tijd de dingen snellijk doet geschieden, heeft ook Zijn hand in de tegenwoordige gebeurtenissen en Hij doet meestal anders dan wij verwachten.

Engeland. Het troepenschip Crotava met ongeveer 1200 soldaten voor Z.-Afrika bestemd is in den dichten mist op de Duitsche koopvaarder „Bremen" gestooten, tengevolge waarvan de laatste in tweeën gesneden werd en zeer snel zonk. De bemanning, uit 15 personen bestaande, werd gered, en de Crotava moest met beschadigden boeg Vrijdagavond in Southampton te rugkeeren. De Keizer van

Duitschland heeft een prijs van 1000 tael. uitgeloofd voor elken vreemdeling, die thans in Peking ingesloten daaruit bevrijd wordt en levend aan een Duitsche of andere vreemde autoriteit wordt uitgeleverd, terwijl hij bovendien alle kosten op zich neemt die aan 't overbrengen van deze belofte naar Peking verbonden zijn. Die schijnt ook wel te vatten, dat de menschen tegenwoordig meer uit eigenbelang willen doen dan uit liefde en medelijden met den verdrukte.

België. De jeugdige misdadiger Sipido, die 't onlangs waagde op den Prins van Wales te schieten, is vrijgesproken en met zijne medeplichtigen op vrije voeten gesteld, hoewel tot 21jarigen leeftijd ter beschikking van den gouverneur blijvende, omdat de jury meende, dat hij zonder oordeel des onderscheids heeft gehandeld, welke uitspraak met een donderend bravogeroep der Brusselsche menigte werd begroet, maar door de Engelsche bladen natuurlijk minder gunstig wordt beoordeeld. Te Kopenhagen in

Denemarken is weer een werkstaking uitgebarsten, waaraan 4000 werklieden tot vijf vakken behoorende deelnemen en de Bootwerkers te Rotterdam in

Nederland staken ook, hoewel de werkgevers beweren, dat alle gestelde eischen ingewilligd zijn, zoodat men oordeelt, dat minder edele bedoelingen in het spel zijn. Alles ligt stil, behalve de Hull booten en de Rotterdam der Holl.-Amerika-lijn, waar nog onder bescherming der politie wordt gewerkt. Sommige stakersvrouwen moeten nog meer opgewonden zijn dan de mannen en voor dadelijkheden zelfs niet terugdeinzen. Eene dier dames was zelfs in het bezit van een lat met spijkers, terwijl een ander zakjes met peper afhandig moesten worden gemaakt. Eenige oorlogsbodems liggen gereed om in geval van nood naar Rotterdam te komen. Moge 't niet noodig blijken.

S. K. K.

Unie-Vergadering.

Dit jaar komt Br. Klickmann uit Londen niet op de Unie-Verg. Familieaangelegenheden, die wij volkomen kunnen billijken, hebben ZEd. daartoe doen besluiten. Moge de Heere God hem en zijne familie rijkelijk zegenen, ook in de voorgenomen plannen, en ook aan ons Zijne genade niet onthouden op de Verg. te Hengeloo. Misschien is het onnoodig de Broeders en Zusters op te wekken tot gedurig gebed voor de bijeenkomsten, en al de Voorgangers worden verzocht a.s. Zondag de Unie te gedenken in den gebede.

Gelieve zooveel mogelijk des avonds op de welkomstvergadering tegenwoordig te zijn en vergeet 's morgens de bidstonden niet.

B. ROELES, Secr.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van D. O. te Haarlemmermeer f 1.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

*** Onze geliefde Ouders
JAN BLANK
en
TRIJNTJE DE JONGE
hopen op den 16den Juli hun **dertigjarige Echtvereeniging** te herdenken.
Hunne dankbare Kinderen, Behuwd- en Kleinkinderen.
1e EXLOËRMOND 1900.

BERICHT.

De Gem. Hengeloo maakt door dezen bekend aan alle Zustergemeenten, dat zij haren vroegeren Voorganger — den Eerw. Heer J. de Hart — weder als zoodanig beroepen heeft.

Verder verzoekt zij vriendelijk, dat alle afgevaardigden en gasten, die de a.s. Unie-Vergadering denken bij te wonen, den tijd van hunne komst willen opgeven aan

den Secretaris:
H. ZWIEBEL, Dangelermaatweg.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 16—22 Juli.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: „Zoo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zich zelven, en neme zijn kruis op en volge Mij." Matth. 16 : 24.

Maandag 16 Juli. Matth. 16 : 13—20. Petrus' bekentenis. De discipelen doorstaan de proef voortreffelijk; het doel van het leerplan van deze klasse heeft de Meester met hen bereikt; dat betuigt Hij door den lof voor Petrus, den spreker voor de anderen.

Dinsdag 17 Juli. Matth. 16 : 21—28. Jezus' vermaningen. In de volgende klasse zullen de discipelen leeren, dat de Messias slechts door lijden en sterven tot zijne heerlijkheid konde ingaan. Deze les der zelfverloochening is moeielijk te leeren.

Woensdag 18 Juli. Joh. 6 : 66—71. Eene oude belijdenis. Dezelfde leer, welke velen van hem vervreemdt, werkt op zijne echte discipelen verlichtend, louterend en volmakend, gelijk ook de wondervolle bekentenis van Petrus het betuigt.

Donderdag 19 Juli. 1 Joh. 4 : 1—6. Ware belijdenis. De belijdenis van Petrus is de kern van de christelijke geloofsleer, dat bekrachtigt Johannes hier voor alle tijden.

Vrijdag 20 Juli. 1 Petr. 2 : 1—10. De hoeksteen. Aan de groote belijdenis van Petrus stooten en ergeren zich alle vijanden van Christus; den geloovigen echter is zij de hoeksteen hunner hoop.

Zaterdag 21 Juni. Ef. 2 : 11—22. De zekere grond. Staan wij op dezen vasten eeuwigen grond?

„De grond, die onbewegelijk staat,
Als aard en hemel ondergaat."

Zondag 22 Juli. Phil. 3 : 1—11. Om Christus' wil. Paulus is ons een heerlijk voorbeeld van iemand, die zich zelf verloochent, den smaad des kruises op zich neemt en Jezus navolgt.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 691 DONDERDAG 19 Juli 1900. 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor het buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.05
Groote letters naar plaatsruimte.

SMART.

Als zich in hoogmoed soms verheft
Het hart,
En 't zelf de draden van zijn lot
Ontwart,
Dan zendt Gij, ter genezing, ons
De smart.

Wanneer begeert' of lust verteert
Het hart,
En 't in zijn overmoed uw wetten
Tart,
Dan zendt Gij, ter verneedring, ons
De smart.

O, zalig hij, die in het leed,
Dat Gij hem zendt,
Uw liefde mag verstaan;
Die in de smart erkent
Uw vaderlijke hand.
Hem zal het leed
Vergeefs niet zijn gegeven.
Hem voert de smart
Door loutering ten leven.

„Timotheüs." COLAS.

KRUISDRAGERS.

„Wie zijn kruis niet draagt en mij navolgt, die kan mijn discipel niet zijn." Luk. 14 : 27.

„Elk huis heeft z'n kruis," zegt een spreekwoord *in den* mond des volks. Men bedoelt er eigenlijk mede: elk huis, iedere familie heeft haar eigen leed. Dat spreekwoord evenwel drukt een begrip uit, dat men over het algemeen aangaande het kruis heeft, dat iemand dragen moet om een discipel te kunnen zijn. Dit denkbeeld is echter in strijd met 's Heeren bedoeling. Immers, Christus en des Christens kruis worden met elkander in het nauwste verband gebracht — deze zijn onscheidbaar. Kan iemand geen discipel zijn als hij zijn kruis niet draagt, even waar is het, dat niemand in waarheid een kruisdrager kan zijn, die geen discipel is. We moeten onderscheid maken tusschen het gewone lijden, den druk dezes levens, die zeer verschillende oorzaken kan hebben, en het „lijden als een Christen."

Het spreekt van zelf dat ons menschelijk zijn afkeerig is van lichaamssmart, zielsverdriet, armoede, nood, rouw, vrees, bittere teleurstelling etc. Wanneer men dat leed der aarde, waarin niet alleen de Christen, maar alle menschen hun aandeel in meerdere of mindere mate hebben, met geduld, zonder murmureering en lijdzaam dragen kan, is dat reeds een zegen en eene verzachting in de smart, wanneer het maar geen stoïcijnsch buigen onder het n o o d l o t is. De Christen wendt zich met zulk levensleed tot zijn hemelschen Vader en bidt om genade ten einde de smart zoo te kunnen dragen, dat ze hem eene liefelijke kastijding, overeenkomstig Zijne bedoeling moge zijn, tot verheerlijking van Zijn naam en tot bevordering en opwas van eigen innerlijk leven. Maar dat is iets anders dan kruis dragen.

Dan hoeveel leed is er niet, dat rechtstreeks te beschouwen is als gevolg van eigen dwaasheid en zonde! Zou het dragen van dat leed met den naam van kruisdragen mogen bestempeld worden?

Om wel te leeren verstaan wat een *kruis* is en wat kruis dragen beteekent moeten we op Christus en zijn kruis zien. Dat kruis verheft zich nog steeds boven alle kruisen en is het eenig ware symbool van lijden en strijden naar den wille Gods.

Christus heeft vrijwillig en onschuldig het kruis verdragen en de schande veracht; Hij had het van zich kunnen afwerpen, maar Hij is ge hoorzaam geworden tot den dood, ja den dood des kruises; Hij droeg de zonde der menschheid in zijn lichaam op het hout. Dit maakt het kruis tot een teeken der diepe vernedering van Gods Zoon, van zijn uiterst dienstbetoon in het geven zijner ziel tot een losprijs en van de Goddelijke verlossing des zondaars.

Wat is nu het kruisdragen, dat den discipel kenmerkt? Dit: zichzelven te verloochenen om het geluk en heil van den medemensch en van den broeder te bewerken; niet terug te wijken voor de schande aan het navolgen van Christus, aan 't belijden van zijn naam en aan de oprechte prediking des Evangelies verbonden, maar die openlijk en bereidwillig te aanvaarden. Vader en moeder, broeders en zusters, ja ook zelfs zijn eigen leven te haten of op te offeren wanneer 't getrouw zijn aan Christus en zijn Woord het eischt; van allen gehaat te worden om 's Heeren naams wil, en zulks nederig te verdragen — dat is zijn kruis opnemen, dragen en Jezus volgen.

Gelijk er eerst geloof moet zijn en de overgave des harten plaats gehad moet hebben, eer er van belijden met den mond sprake kan zijn, zoo is ook alle kruisdragen slechts denkbeeldig zoolang men niet waarlijk een discipel is. De Heere Jezus over dat kruisdragen sprekende, duidde aan wat er aan het discipelschap onafscheidelijk is verbonden. Men wordt geen discipel door een kruis op te nemen, maar omdat men een discipel is heeft men zijn kruis, anders houdt men op een discipel te zijn.

Daaromtrent zijn onder de menschen even valsche meeningen gangbaar, als omtrent het kruis zelf. Vandaar dat men soms de bedenkelijke hoop koestert, dat een overleden echtgenoot of bloedverwant toch wel zalig zal gestorven zijn, omdat hij of zij het lijden zoo kalm en gelaten heeft verdragen. Ach, dat men zich toch met zoovele valsche overleggingen bedriegt of zich gerust tracht te stellen! De Heere Jezus zegt: „d i e i n m ij g e l o o f t heeft het eeuwige leven," en: „w i e m ij b e l ij d e n z a l v o o r d e m e n s c h e n," (mitsdien kruis dragen) „dien zal ook de Zoon des menschen belijden voor Zijnen Vader en de heilige Engelen."

Intusschen is het voor den discipel niet voldoende zijn kruis te hebben o p g e n o m e n, hij moet het d r a g e n, dat is het met volharding voortdragen, totdat de Heer zelf het eens van de schouders afneemt en zegt: het is genoeg. Dan volgt op het kruis een kroon!

De Christen of Christin, die de menschen naar de oogen gaat zien en ophoudt getrouw den Heiland en zijne waarheid, overeenkomstig verkregen licht, te belijden, alzoo den smaad en het lijden om der gerechtigheid en der waarheid wil ontgaat, schuift zich zelf het kruis van den schouder af en zal zich eens zijne plaats zien aangewezen bij de ontrouwen! Moge geen van onze lezers daaronder geteld worden op dien grooten, vreeselijken dag!

S. N. v. B.

ZENDING.

Deelde „De Christen" ons in de laatste weken een en ander mede van den arbeid, die van het station Wathen uit gedaan wordt door de reizen van de verschillende broeders in hunne districten, hoe zij als 't ware den grond ontginnen op verre afstanden van het station, overal het Evangelie verkondigend en trachtend leerlingen mede te nemen voor de school, welke moeilijkheden en gevaren zij dikwijls ontmoeten, maar ook hoe hoopvol het er op vele plaatsen uitziet en hoe de velden wit zijn om te oogsten, de „Missionary Herald," het zendingsblad der Engelsche Baptisten, geeft ons in haar laatste no. verblijdend nieuws van den arbeid op en in de nabijheid van het station zelf. De zendeling George Cameron schrijft:

„In mijn laatste schrijven deelde ik u mede, dat er twintig personen op één dag gedoopt werden. Met dankbaarheid kan ik u nu berichten, dat er voortdurend zegen is op den arbeid, en dat er sedert dien tijd vele anderen in de Gemeente zijn opgenomen.

De laatste doopplechtigheid werd gehouden in een dorp twee mijlen van het station. Wij hadden een heerlijken tijd, hoewel de werkzaamheden gestoord en gerekt werden door een hevige regenbui.

Toen de dienst een aanvang nam, waren er meer dan 300 personen tegenwoordig, maar het begon bijna dadelijk te regenen, en er ontstond verwarring. De kleine kapel kon de helft van de hoorders niet bevatten, wij trachtten dus de rechte personen er in te krijgen — de doopcandidaten en al de heidenen, en sommige Christenen uit het dorp. De lui uit Wathen redden zich zoo goed zij konden — sommigen haastten zich naar het station terug, de meesten gingen in het dorp schuilen. Velen van de geloovigen deden hetzelfde.

Gedurende meer dan twee uren daalde de regen in tropischen overvloed neêr, en in dien tijd gingen wij met onze vergadering voort in de overvolle kapel. Ik sprak drie of vier maal, telkens vijftien tot twintig minuten. De zeven doopcandidaten getuigden allen van de reddende genade van Jezus, en drie inlandsche Christenen hielden korte toespraken. Wij zongen en baden, en dankten vooral voor den regen, die leven en vruchtbaarheid aan het land schonk, hoewel hij onze vergadering in de war bracht. Langzamerhand werd de regen minder, totdat hij overging in een zwaren motregen, vrij wat zwaarder dan een Schotsche mist. *)

Het werd tijd om aan den doop te denken, maar geen een van de elf sprekers had een woord over den doop gezegd! Het onderwerp was het laatste gedeelte van II Cor 5, en de inboorlingen hadden zich er grootendeels bij bepaald daarvan te getuigen en woorden van waarschuwing te spreken.

Den meesten was de Christelijke doop volkomen bekend; er waren dus slechts weinige woorden noodig om aan zijne strekking te herinneren, en op het grootere belang te drukken van met God verzoend te worden door den dood Zijns Zoons, afgescheiden van den doop en dien voorafgaande.

Toen gingen wij den heuvel af en vonden het kalme beekje veranderd in een golvenden stroom en het groene dal in een drabbig moeras.

In korten tijd waren de zeven candidaten gedoopt en sloten wij de samenkomst, en ieder haastte zich naar huis om den regen. Zonder van kleeren te verwisselen ging ik, doornat, maar gelukkig de twee mijlen, die mij van Wathen scheidden, zonder er echter eenigen last van te krijgen."

George Cameron.

*) De heer Cameron is een Schot.

Heilzame druk.

Er is onder de menschen, hoe meer zij van God afwijken en slechts leven voor dit tijdelijke, het aardsche het hoogst stellen en de eeuwigheid uit hoofd en hart zetten, een jagen naar meer geld, meer genot, naar al de dingen, die toch zeer haast voorbijgaan. Zeker, dat men zijn lot tracht te verbeteren op geoorloofde wijs is goed; dat men tracht zijn nooddruft te vinden, dat men welvaart zoekt te verkrijgen is prijselijk. Maar laat ons toch niet vergeten: het is het hoogste *niet*.

Bedenken wij altijd, dat wij in een zondige wereld zijn, dat de ellende, door de zonde gewerkt, blijven zal, en dat blijvend geluk, waarachtig heil alleen is in Christus, en voor goed zal gesmaakt worden en ten volle, niet op deze aarde, maar op de nieuwe, die God zijnen kinderen heeft toegezegd. We brengen in herinnering een schoon woord van den beroemden pre dikant Cuyler:

„Het is hard arm te zijn, terwijl anderen een groot fortuin verzamelen. Het is hard op het ziekbed te liggen en pijn te hebben, terwijl de vroolijke wereld lachend voorbij onze vensters gaat. Het is hard ons eenig ooilam te verliezen, terwijl een kring van bloeiende kinderen de tafel van onzen buurman siert. Het is hard juist dien beker te drinken, waarvan wij baden, dat hij ons voorbij mocht gaan. Maar in zulke tijden komt de goede Herder dicht bij ons en slaat Zijn arm om ons heen en zegt: Ik ken mijne schapen en word van de mijnen gekend. Ik ben altijd bij u. Volg mij. Indien elke stap u pijn doet, de groene weiden zullen langzamerhand des te zachter voor uw voet worden. Indien uw kruis zwaar is, ik heb er nog zwaarder gedragen. Zal de discipel zijn boven den meester? of de dienaar grooter dan zijn heer?"

(Geïll. Volksbl).

Hij zorgt voor u.

1 Petr. 5 : 7.

Heerlijk woord: Hij zorgt voor u! Meer nog dan de woestijnreiziger na dagen omzwervens door de oasen verkwikt wordt, is dit woord levenwekkend voor ons! Hij zorgt voor u; daarin ligt eene volheid en algenoegzaamheid opgesloten, welke voor ons onbegrijpelijk is. Hij, de Schepper en Heere van het onmetelijk Heelal, wien wij onze Vader mogen noemen, Hij zelf zorgt voor ons. Hij zelf ziet met liefde op ons neder, en overstroomt ons met zijne liefdevolle vertroostingen, en wanneer ook eene moeder haar kind zoude verlaten, nochtans zal de Heere zijne *kinderen* niet begeven. 't Is zijn eigen belofte, en Hij kan geene onwaarheid spreken, daartoe is Hij te heilig, te rein, te ver boven de zonde verheven. In Hem vindt eene ziel, wat zij behoeft, want Hij zorgt. Zijne vaderlijke en teedere zorg is uitgestrekt over degenen die Hem vreezen; zij hebben reden om gelukkig en tevreden, stil vertrouwend hunnen weg te gaan, want immers: Hij zorgt! O, zoo gerust en zeker kan die Godgeloovige ziel zijn, met 't vaste vertrouwen op Hem, die dat allesverkwikkende woord: Hij zorgt voor u, heeft laten opteekenen, opdat wij ons in die belofte zouden verheugen. Hij zorgt, alhoewel het somtijds schijnt dat Hij verre is, want Hij *is* en *blijft* nabij: dat is zijn woord, dat Hij ons gegeven heeft.

Zien wij eens die groote Bijbelmannen; scheen het niet meermalen, alsof de Heere verre was, en toch inderdaad van zeer nabij zijne zorgende hand over zijne kinderen hield uitgestrekt? Ja, dat juist zijne vaderzorg het zoo wilde, omdat Hij hen, vanwege hun karakter, menigmaal beter in de diepte en in donkere wegen kon verzorgen. Hij is ook de Wijze, die *weet*, inderdaad *weet*, wat zijn kind noodig heeft; en die zegening, die het behoeft, zal het dan ook gewis bekomen.

En dewijl wij dit weten, is daarom het ongeloof niet zeer te misprijzen? Dewijl dan God zich als zoodanig zorgend openbaart, zou het Hem dan aangenaam zijn, bij zijne kinderen nog zooveel ongeloof en wantrouwen te vinden? Immers neen! Hij, de waarheid zelf, kan niet verdragen, dat Hij gewantrouwd wordt; Hem niet te gelooven, staat gelijk met Hem in zijne goddelijke eer te tasten; vandaar ook, dat de Heere het ongeloof zoozeer veroordeelt.

Dat dan het *kind* den Vader, den zorgenden

Adoniram Judson.

EEN APOSTEL ONDER DE BIRMANEN.

21.

Het Let-ma yoon was een gebouw van ongeveer veertig voet lengte en dertig voet breedte. Aan de zijden was het vijf tot zes voet hoog, en in het midden, wegens de helling van het dak, wel eens zoo hoog. Het had geene andere opening dan de naden tusschen de planken en de deur, die echter steeds gesloten was. Op het dunne dak vielen de gloeiende stralen van de tropische zon. In deze ruimte bevonden zich wel honderd gevangenen van beiderlei geslacht en verschillenden landaard. De gevangenis was, sedert zij gebouwd was, niet weer gereinigd en natuurlijk vol ongedierte. Dr. Price schrijft: „Ik zal de verschrikking dezer gevangenis nooit vergeten. Voor mij op den grond lagen veertig tot vijftig ellendigen, die door ongeluk of misdaad in deze plaats van jammer gekomen waren. Zij waren half naakt, en hunne magere gestalten duidden hun lang lijden aan. Slechts weinigen lagen daar zonder ketting; bij de meesten waren de voeten nog in den stok."

Toen Judson aan deze kwelling onderworpen werd, was hij in den besten leeftijd, zes en dertig jaren oud. Hij had een krachtig gestel en zijne gezondheid was door menigmaal diep te ademen, dagelijks baden en regelmatige bewegingen in de vrije natuur zeer gesterkt. Zijne gezondheid kon veel verdragen, maar hij was een geleerde, die niet aan een hard en ruw leven gewoon was. Hoe menigmaal zal hij in deze heete en vuile gevangenis aan de frissche heuvels in het vaderland gedacht hebben! — De Birmaansche Bijbel was nog niet klaar, de arbeid van tien jaren te Rangoen ging waarschijnlijk verloren.

Nu moest hij voortdurend lijdelijk te midden der boosdoeners verkeeren, hun vuile taal mede aanhooren, en zien, hoe sommigen der gevangenen gruwelijk gekweld werden. En zijn vrouw en kind!

Nadat Judson eenigen tijd in de gevangenis te Ava had doorgebracht, werd hij naar Qungpen-la gebracht. Zijne heldhaftige vrouw volgde hem en trachtte zijn leed naar vermogen te lenigen door hem dagelijks eten te sturen. Naast de gevangenis bouwde mevr. Judson een hutje van bamboeshout, in hetwelk zij met haar kindje Marie woonde; en zij vertelde ons, dat zij, wanneer zij bij de vele lasten niet meer kon, het kindje bij den vader in de gevangenis bracht, opdat het onder zijne oogen voortsluimerde. De lijdensmakker van Judson was de Engelsche kapitein Laird, die door de Birmaansche regeering verdacht werd en met hem in de gevangenis was geworpen.

Haar lijden en het lijden van haar man gedurende dezen zwaren tijd voor de Birmaansche zending beschrijft mevr. Judson als volgt in een brief aan den broeder van dr. Judson:

„Nauwelijks was ik op bevel van den gouverneur van Ava naar buiten gegaan, of een gevangenbewaarder stortte zich in het kleine kamertje van mijn man, greep hem op ruwe wijze bij den arm, trok hem naar buiten, beroofde hem van al zijne kleederen, behalve zijn hemd en broek, nam zijn schoenen en hoed, greep zijn ketting, ja, nam hem alles af, bond een strik om zijn lijf en sleepte hem naar het gerechtshuis, waarheen reeds andere gevangenen waren gebracht. Zij werden twee aan twee samengebonden en in de handen van den Lawine-woon overgeleverd, die te paard zat, terwijl zijne slaven de gevangenen voortdreven. Het was in Mei, een der heetste maanden van het jaar en elf uur voormiddags, zoodat de zonnegloed werkelijk niet te verdragen was. Nadat zij een korte poos geloopen hadden, waren de voeten van uwen broeder reeds met blaren bedekt, en zoo groot was zijne foltering reeds op dit gedeelte van den weg, dat hij, wanneer zij aan een water kwamen, een verlangen in zich voelde opkomen om zich in het water te werpen, om slechts van zijn lijden verlost te zijn. Slechts de overtuiging, dat zulk een dood zonde was, hield hem daarvan terug. Nog twee Duitsche mijlen moesten zij gaan. Het zand en de aardbodem waren gelijk gloeiende kolen voor de gevangenen, wier huid reeds van hunne voeten was afgegaan; in dezen toestand werden zij rusteloos door hunne drijvers voortgedreven. Judsons lichaam was, daar hij dezen morgen nog niets genoten had en door koorts verzwakt was, nog minder geschikt zulk eene behandeling te verdragen dan de overige gevangenen. Toen zij ongeveer de helft van den weg afgelegd hadden en stil hielden om water te drinken, vroeg uw broeder aan den Lawine-woon, hem te veroorloven een eindweegs op zijn paard te mogen rijden, dewijl hij in dezen vreeselijken toestand niet verder kon komen. Een verschrikkelijke, booze blik was het antwoord. Toen verzocht hij kapitein Laird, een sterke gezonde man, aan wien hij was vastgebonden, of hij op zijn schouder mocht leunen, daar hij de bezwijking nabij was. Dit veroorloofde de goede man, maar na een kwartmijl werd deze nieuwe last hem zelf onverdragelijk. In dit oogenblik kwam de dienaar van den heer Gougers bij hen aan, die, toen hij het lijden van uw broeder zag, zijn linnen hoofdbedekking nam, dezelve in twee stukken scheurde en de eene helft aan zijn heer en de andere helft aan Judson gaf, welke ze oogenblikkelijk om zijne gewonde voeten wikkelde, daar er geen tijd tot rust gegund werd. De dienaar droeg toen Judson bijna het geheele overige gedeelte van den weg. Slechts aan de hulp, die deze man bood, is het te danken, dat hij niet dood in Qung pen-la aankwam."

(Wordt vervolgd).

Vader, vertrouwe, zich geheel aan Hem geve en op Hem bouwe, altijd, in nood en dood. Nooit zullen zij in hunne verwachtingen jegens Hem worden teleurgesteld, want

Nooit kan 't geloof te veel verwachten,
Des Heilands woorden zijn gewis,
't Faalt aardschen vrienden vaak aan krachten,
Maar nooit een vriend als Jezus is.
Wat zou ooit Zijne macht beperken,
't Heelal staat onder zijn gebied,
Wat zijne liefde wil bewerken
Ontzegt Hem zijn vermogen niet.

A. H.

STATISTIEK.

De kortelings verschenen statistiek over 1899 van den Duitschen Bond van Baptisten-Gemeenten geeft ons weder een respektabel overzicht van den stand van zaken en den loop van den arbeid op het uitgestrekt terrein onzer Gemeenten, die den Bond vormen of er op andere wijze mede in verband staan, zoo binnen als buiten het Duitsche rijk.

Van groote uitbreiding gedurende genoemd jaar kan er, helaas, over het algemeen geene melding gemaakt worden. Over het geheele arbeidsveld werden 2624 geloovigen gedoopt; hiervan binnen het Duitsche rijk 1763, in Oostenrijk-Hongarije 383, in Zwitserland 105, in Nederland 44, in Rumenië Bulgarije 24, in Zuid-Afrika 106, dan nog in verschillende deelen van Duitschland bij Gemeenten niet bij den Bond aangesloten 199.

Welk een onheil de zonde ook in de Gemeenten kan aanrichten, blijkt uit het getal dergenen, die van de ledenlijst moesten geschrapt worden, of die buiten gemeenschap gesteld werden, hetwelk 1444 beliep. Hoeveel zorg, gebeden en tranen zullen er met dat getal 1444 in verband te brengen zijn. Hoe goed het veeltijds ook moge zijn, dat de Gemeenten van de ongeschikte menschen verlost worden, roept dat getal ons toch tot voortdurende waakzaamheid.

De geheele som gelds, die voor verschillende behoeften werd samengebracht, heeft bedragen *f* 512.026. N. v. B.

Uit: MOODY, LEVENDE BEELDEN.

Te edelmoedig. — Een kleurling-prediker zeide eens tot zijn gehoor, dat het grootste gedeelte zijner hoorders verloren ging, omdat zij te edelmoedig waren. Toen hij bemerkte, hoe verwonderd de menschen hem hierover aankeken, zeide hij:

„Gij denkt zeker dat ik mij verspreek en dat ik bedoel dat gijlieden verloren gaat, omdat ge niet edelmoedig *genoeg* zijt. Dat is niet zoo. Ik meende het juist zooals ik het zeide. Gij geeft te veel preêken weg. Ge hoort ze, net alsof ze voor anderen waren."

Velen luisteren alleen voor wie achter hen zitten; zij vinden de boodschap zeer goed voor buurman die en die, en reiken ze over hun schouder verder, tot ze de deur uit is.

Wij hebben allen Christus noodig. — Ik las eens van een prediker die in het Zuiden reizende verlof kreeg ergens in de gevangenis te preêken. De zoon van zijn gastheer vergezelde hem. Op den terugweg zeide het jonge mensch, die geen Christen was, tot den prediker: „Ik hoop dat de veroordeelden er door getroffen zijn, het was een preek, die hen goed moest doen."

„Deed zij u goed?" vroeg de predikant.

„O, gij preektet voor de veroordeelden!" gaf de jongeling ten antwoord.

De prediker schudde het hoofd en zeide: „Ik verkondigde Christus, en gij hebt Hem even goed noodig als zij."

Blind vertrouwen. — Stel u voor, dat ik een ziek kind heb. Ik weet niets van de geneeskunde, maar ik laat een dokter halen en vertrouw hem de geheele behandeling van het kind toe, zonder er eens bij te twijfelen of hij het wel goed zal doen. Waarom? Omdat die geneesheer door studie en ervaring weet wat hem in dit ziektegeval te doen staat. Noemt ge dat blind vertrouwen? Volstrekt niet. Ik gebruikte mijn gezond oordeel en stelde de zorg voor mijn kind in de handen van een bekwaam geneesheer.

Gij hebt een doodkranke ziel. Leg haar vol vertrouwen in de hand van den grooten Medicijnmeester. Vertrouw Hem; Hij zal er zorg voor dragen. Hij heeft de meest hopelooze gevallen reeds behandeld. Hij genas *allen*, die *tot Hem* kwamen op aarde. Heden is Hij nog dezelfde.

Neem een ander beeld. Veronderstel, dat gij een paar duizend gulden hebt en gij weet, dat een dievenbende er op loert een slag bij u te slaan. Ik kom bij u en zeg tot u, dat er hier een bank is en dat ik u bij den directeur zal brengen, opdat gij uw geld er kunt deponeeren. Gij kent die bank alleen van hooren zeggen; gij weet niet, hoe de boeken gehouden worden; maar gij hebt mijn woord en gij gelooft mijn getuigenis, dat het geld daar veilig is, en gij gaat en brengt uw paar duizend guldens daar heen.

Wij moeten God vertrouwen in tijden van zorg en moeite. Gij kunt Hem vertrouwen met uw gansche hart tot aan de ure des doods, — zoo gij wilt. Wilt gij?

Vertrouw die plank niet. — Laat uw gevoel u geen parten spelen; van Genesis tot Openbaring is er geen woord in den Bijbel over zalig worden door uw gevoel. Als de duivel ziet, hoe een arm zondaar met de baren der zonde worstelt, en naar de Rots der eeuwen de hand uitstrekt, dan komt hij er gauw met de plank van het gevoel bij en zegt: „Hier, grijp aan! Ziezoo, nu wordt het toch beter met u." Doch als de man dan even stil staat om adem te scheppen, dan zinkt de plank onder hem weg en hij is er erger aan toe dan ooit. Zoek geen andere toevlucht, dan de Rots der Eeuwen, de eeuwige kracht.

Verzamelde gedachten.

Het geloof rechtvaardigt den geloovige, maar de liefde rechtvaardigt zijn geloof door de werken, die het voortbrengt. Het geloof houdt voor waar, maar de liefde bewijst het geloof als waar.

SPURGEON.

John Wesley hoorde eens een man tot een ander zeggen: „Wacht u van mij ooit te beleedigen; want wie mij eens beleedigd heeft, vergeef ik nimmer."

De Godsman wendde zich tot hem en zeide: „Dan hoop ik, dat gij nooit tegen God zondigt, want er staat geschreven: „Met welke maat gij meet, zal u weder gemeten worden!"

Onze grootste eer bestaat niet daarin, om nooit te vallen, maar om telkenmale na den val weder op te staan.

RUSKIN.

Indien onze linkerhand niet weet, wat de rechter doet, dat het dan niet zij, omdat zij zich schaamt. Id.

Daar de eerste zonde der menschen voortkwam uit vertrouwen op zich zelven en mistrouwen jegens God, kan de betering van den mensch slechts daarin bestaan, dat het leere zichzelven te mistrouwen en God te vertrouwen.

Geen enkele daad in het leven eens menschen ligt dood achter hem, maar zij volgt hem op zijn levenspad, òf als een zegen, òf als een vloek.

EEN EN ANDER.

*** Een aanbevelenswaardige inrichting is het Zeemanshuis te Vlaardingen, van hetwelk ons het vierde jaarverslag, loopende van 1 Mei 1899—1 Mei 1900, werd toegezonden en waarop wij gaarne de aandacht onzer lezers vestigen.

Er wordt onder meer in gezegd:

„Wij kunnen ons verslag van het afgeloopen jaar niet aanvangen, zonder een terugblik te slaan op het verleden. En dat verleden was alles behalve rooskleurig. De inwoners van Vlaardingen, wier welvaart bijna uitsluitend afhangt van den meerderen of minderen gunstigen afloop der haringvisscherij, zullen niet gemakkelijk het jaar 1899 vergeten. Zelden was de haringvisscherij zoo schraal als dit jaar, dat achter ons ligt. Bleven onze stoere matrozen, die de bemanning onzer visschersvloot uitmaken, onbegrijpelijk lang van de eerste reis weg en brachten de meeste loggers slechts sobere vangsten aan, men hoopte en vleide zich met betere tijden. Maar het werd helaas niet beter. De berichten, die sommige terugkeerenden medebrachten bleven ongunstig luiden en niet zonder zorg en vreeze zag men de maanden, die bestemd zijn voor de haringvisscherij, voorbijvliegen zonder dat er eenige gunstige verandering in den treurigen toestand kwam. De meeste schepen van onze vloot, die gewoonlijk 4 of soms 5 reizen maken, deden er ditmaal niet meer dan 2, hoogstens 3, terwijl de vangsten hoogst ongunstig bleven. Er werd natuurlijk door allerlei neringdoenden oneindig minder verdiend dan men dit in goede haringjaren gewoon is. Deze droevige toestand drukte op alles in de goede stad onzer inwoning. Ook ons Zeemanshuis werd dit maar al te goed gewaar. Waar anders, ten minste, viermaal in het jaar er dagen zijn, dat bij de terugkomst der schepen ons christelijk tehuis voor den zeeman zóó druk bezocht wordt, dat wij allen, die logies begeeren, niet kunnen bergen en de koffiezaal dikwijls te klein is, daar was dit in het vorig jaar maar enkele malen het geval. De ontvangsten aan het buffet waren door den genoemden toestand aanmerkelijk minder, dan wij de laatste jaren gewoon waren.

Naast den klaagtoon, waarmede wij ditmaal ons verslag moesten aanvangen, mag de danktoon niet ontbreken. Als wij letten op het zeer ongunstig jaar, dat achter ons ligt, dan moeten wij ons werkelijk verbazen en verblijden dat het zeemanshuis toch nog zóó druk is bezocht geworden als uit de ontvangsten aan het buffet kan blijken. Wij kunnen dan ook bij het uitbrengen van dit verslag onzen getrouwen God ook niet genoeg danken, dat het zeemanshuis zooveel waardeering vindt bij HH. Reeders en bij zoovelen, die de belangen onzer zeelieden behartigen. Het verheugt ons, dat de H.H. medici te Vlaardingen voorloopig 3 avonden in de week de bestuurskamer in beslag nemen, om aan onze schippers les te geven in het leggen van verbanden, bij voorkomende ongelukken en de behandeling van patienten aan boord, wanneer niet aanstonds geneeskundige hulp kan worden ingeroepen. Menigen Zondagavond, in den tijd der haringvisscherij, was het zeemanshuis geheel bezet met vreemde matrozen en brachten wij gezellige en gezegende avonden door."

Er was eene totale ontvangst van *f* 4935.27, de uitgaven echter overschreden dit bedrag met *f* 394.23[5].

De slaapziekte in de Congo. De zendelingen der Amerikaansche Baptisten berichten van een distrikt (Noki) in hetwelk de slaapziekte groote verwoestingen aanricht. Geheele dorpen kemen buiten het verkeer te staan, geheele streken worden door die plaag ontvolkt. De verbreiding der ziekte heeft eenerzijds haren grond hierin, dat de lieden uit dezelfde schalen eten en drinken, en op dezelfde matten slapen, anderzijds daarin, dat zij bij de begrafenis te na bij de dooden komen. Meestal wordt, wanneer een lid ziek is, de geheele familie door deze ziekte neergeworpen. Wanneer God niet wonderbaar tusschenbeide treedt, zal het distrikt Noki weldra uitgestorven zijn.

VARIA.

GOD DANKEN IN ALLES.

„Ik heb heden bijzondere reden om God te danken," sprak Johanna Blom tot hare vriendin, die zij, van haar pleizierreisje terugkomende, ontmoette. „Toen ik namelijk van morgen met den trein van Brussel naar Antwerpen reed, ontspoorde de trein, niet ver van Antwerpen. Die in de voorste coupé's zaten kregen allen grootere of kleinere ongelukken, maar ik, die midden in den trein zat, bleef ongedeerd, en kon, na een paar uren oponthoud, mijne reis naar huis vervolgen. De Heer heeft mij dus genadig bewaard, zoodat ik met den schrik vrijkwam."

„Ik kan van nog grooter bewaring spreken," zeide

Johanna's vriendin. „Toen ik van morgen van Amsterdam naar huis terugkeerde, is de trein in 't geheel niet ontspoord, en ben ik zonder ongemakken of schrik tehuis gekomen."

De éene had God alzoo uit het gevaar gered, daarom gevoelde deze zich dankbaar jegens Hem; doch de andere had de Heere zóó gered, dat haar geen gevaar overkomen was.

Wie van beiden had nu de grootste reden tot danken? Natuurlijk de laatste. Maar zonde deze, voor zij haar vriendin ontmoette, daaraan wel gedacht hebben? Zoo toch is de mensch! De gewone weldaden Gods, al zijn ze ook nog zoo groot, vergeet men zoo licht, evenals de gezonde, die de gezondheid niet naar waarde weet te schatten, vóór hij ernstig ziek en daarna weer gezond is.

Moet dit ook van ons gezegd worden? Laat ons dan luisteren naar hetgene Paulus ons zegt: Dankende voor alle dingen God en den Vader, door onzen Heere Jezus Christus.

Kleine drupplen water,
Kleine korrels zand,
Vormen groote zeeën,
En het breede strand.

EEN A. B. C.-GEBED.

Een herdersknaap aan d' Alpenzee
Bewaakt 't hem toevertrouwde vee,
En prevelt knielend: A B C —
Net of hij bidden wilde.
Een wand'lend leeraar nadert hem
Benieuwd wat zulks beduidde.
't Kind sprak: „Ik hoor als hooger stem
De vesperklokken luiden;
Nu wil ik d' aandacht in gebed
Met alle aanbidders deelen!"
„Maar Kind! noemt gij dat dan gebed,
Zóó bidt toch geen der velen!"
„Ik weet niet hoe ik bidden moet,
Maar zóó breng ik mijn zaken.
De lieve God — dat geeft me moed —
Kan er gebed van maken!"

Vertaald. N. v. B.

NIEMAND.

De Niemand, die den Cycloop bedroog, is uit de Odysseus bekend. Een anderen Niemand heb ik onlangs uit een oud boek leeren kennen. Eigenlijk ben ik hem reeds veel vroeger vaak tegengekomen, en in alle stichtingen zal men hem evengoed als in alle gezinnen kennen. „Die Niemand," las ik „breekt alle kruiken, glazen, en kopjes." — Ga maar naar den schervenhoop en vindt ge daar niet enkel kopjes, borden, glazen enz die Niemand heeft gebroken? Of vindt ge veel andere namen naast de zijne? Zie daar die gebroken glasruit. Wie heeft dat gedaan? Is 't niet Niemand? Die jongen of zijn verpleger is zijn boek kwijt, wie heeft dat gedaan? Gij onderzoekt, ge vraagt, en ten slotte is het weer geen mensch anders dan Niemand. Jammer, dat men hem ook even zelden verschalkt als zijn voorganger en naamgenoot van het Cyclopenhol. Indien men hem echter ving en met hem handelde naar de wet der Meden en Perzen — ik geloof, dat hij toch weder naamgenooten en opvolgers zou bekomen, zoolang hij nog leeft, die in de heilige Schrift de vader der leugen heet. —

EEN GROOTE ONTDEKKING.

Men vroeg eens den beroemden Schotschen heelmeester SIMPSON — wien men o.a. de ontdekking van de chloroform dankt: „Welke ontdekking, die gij gedaan hebt, beschouwt gij als de belangrijkste?" Hij antwoordde: „Deze, dat ik een Heiland heb."

Gelukkig zij, die na twijfel en vrees kunnen uitroepen uit den diepsten grond huns harten: „Mijn Heere en mijn God!"

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van J. R. te Gilman (Am.) *f* 2.20.
N. v. Beek.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending.

Van Zr. de J. te Stavoren *f* 7.50.
N. v BEEK.

ADVERTENTIËN.

*** Heden verblijdde de Heer ons door de voorspoedige geboorte van een ZOON.

ODOORNERVEEN, 10 Juli 1900.
P. MANRHO.
Z. MANRHO—CORPORAAL.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 23—29 Juli.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: Deze is Mijn geliefde Zoon: hoort Hem. Luk. 9 : 35.

Maandag 23 Juli. Luk. 9 : 28—36. De Verheerlijking. Denzelfden drie discipelen, die later getuigen van zijn zwaar lijden in Gethsémané waren, werd hier iets van de goddelijke heerlijkheid geopenbaard, die Jezus onder zijne knechtsgestalte droeg.

Dinsdag 24 Juli. Luk. 22 : 39—46. De slapende discipelen. Evenals bij Jezus' verheerlijking, zoo ook bij Jezus' vernedering, overmant de slaap de door vrees en onmachtsgevoel neergedrukte leerlingen.

Woensdag 25 Juli. Joh. 12 : 23—33. Eene stem van den hemel. Gelijk bij Jezus' doop door Johannes, en bij de verheerlijking op den berg, zoo erkent de Vader in den hemel Hem hier ten aanhoore van al het volk, als zijn Zoon.

Donderdag 26 Juli. Openb. 1 : 9—18. De heerlijkheid van Christus. Johannes had vertrouwelijk aan Jezus' borst gelegen, en toch wordt hij door een blik in Jezus' heerlijkheid geheel overweldigd, meer nog dan bij de heerlijkheid op den berg.

Vrijdag 27 Juli. Ex. 34 : 27—35. Het glansrijke aangezicht. Gelijk later bij den Middelaar des Nieuwen Verbonds, zoo hier bij den Wetgever des Ouden Verbonds.

Zaterdag 28 Juli. Mark. 1 : 1—11. Mijn geliefde Zoon. Een zelfde openbaring, gelijk later op den berg, en zoo betoonde Hij het, dat „deze was Gods Zoon."

Zondag 29 Juli. 2 Petr. 1 : 16—21. De herinnering van Petrus. „Wij zagen zijne heerlijkheid" betuigt Johannes en hier ook Petrus. Door eigen aanschouwing wisten de leerlingen, dat de zoo diep vernederde en de tot de rechterhand Gods verhoogde Heiland één en dezelfde persoon was.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 692 DONDERDAG 26 Juli 1900. 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en
N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen
adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.08
Groote letters naar plaatsruimte.

Geloof, Hoop en Liefde.

Geloof.

Balsem in de diepste wonden,
Wapen in den felsten strijd,
Schutsmuur voor de laagste zonden,
Staf op 't pad naar d' eeuwigheid.

Hoop.

Steunpunt bij het felste lijden,
Smoorder van de grootste klacht
Prikkel voor het zwaarste strijden,
Ster in elken duistren nacht.

Liefde.

Zonneglans van 't menschelijk leven,
Band der gansche Christenheid:
Reine vreugd der schoonste dreven,
Rozengeur der Eeuwigheid!

M.

XXste JAARVERSLAG

DER

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen

IN

NEDERLAND,

der Algemeene Vergadering door hare Commissie aangeboden

18 Juli 1900 te Hengeloo (O.)

Geachte Broeders Afgevaardigden,
en allen hier tegenwoordig!

Het is nu de 3de keer, dat de Unie de gast is, in haar afgevaardigden en vrienden, der Gemeente Hengeloo. De 3de keer, daarin zijn natuurlijk niet begrepen de vergaderingen, die reeds vroeger werden gehouden door Voorgangers en Onderlingen der Gemeenten, toen zij nog niet geuniëerd waren.

Voor zoovelen als wij hier voor 10 en 5 jaren geleden te dezer plaatse de jaarvergaderingen hebben bijgewoond, zal het ons zeker opgevallen zijn, dat de plaats weer heel wat veranderingen heeft ondergaan. Dit is het duidelijkst te zien in de verbouwing der huizen, het aanleggen van nieuwe straten, het toenemen of vergrooten van fabrieken, en als straks het nieuwe station gereed is, zal dit een sieraad wezen voor Hengeloo niet alleen, maar ook een goeden indruk geven van Nederland aan de duizende vreemdelingen, die hier ons land binnen komen, want dit station is niet enkel een binnenlandsch centrum, maar het ligt ook aan de groote lijn en is de kortste route tusschen Berlijn etc., en Londen.

KORTOM,

alles getuigt er van, dat Hengeloo, wat het maatschappelijke betreft, een alleszins bloeiende plaats is, hoewel ver verwijderd van rivieren, kanalen en vaarten, waaraan Nederland zoo rijk is, zoodat het allerkleinste vaartuig haar niet kan bereiken. Gelegen in „den achterhoek" van Overijssel, zooals men dat gewoonlijk uitdrukt, kan zij evenwel wedijveren met veel beter door de natuur bevoorrechte plaatsen, en dan valt het voordeel aan hare zijde op velerlei wijze in het oog. De welstand en het samenleven wordt hier natuurlijk geheel beheerscht door het fabriekswezen en dit is dan ook de reden, dat armoede en gebrek, zooals men die overal in de steden en helaas! ook dikwijls op het platteland aantreft, geheel is uitgesloten.

Wanneer het waarachtig godsdienstig — het geestelijk leven eenzelfden tred houdt met den maatschappelijken welstand, dan mag in ieder opzicht Hengeloo wel een Eldorado genoemd worden. Doch daarover achten wij ons niet bevoegd te oordeelen, we laten dit liever aan meer ingewijden over.

HET HARTELIJK WELKOM,

reeds op meer dan eene wijze ons toegeroepen en naar wij gelooven door allen reeds op practische wijze ondervonden, zullen wij hier niet herhalen. Moge de wederzijdsche hartelijkheid, in elkanders gemeenschap genoten, van blijvende nawerking zijn, dan zal deze 20ste Algem. Verg. nog een liefelijk aandenken hebben, en daaraan hebben wij behoefte op den weg, zoo rijk aan teleurstellingen en moeiten des levens.

Toen de Unie, ten vorigen jare in de hoofdstad des rijks vergaderd, uitgenoodigd werd door de Gem. Hengeloo, om in haar midden de eerstkomende

ALGEMEENE JAARVERGADERING

te houden, hadden wij — zeker niemand onzer — gedacht, dat zij onder deze omstandigheden zoude plaats hebben. Het is toch geen kleine zaak, dat de Voorganger bij den aanvang des jaars zijn ontslag als zoodanig der Gemeente aanbood, die het hem bij groote meerderheid van stemmen bereidwillig gaf, waarna de gewezen Voorganger met eenige leden, die hem volgden, zich van alle gemeentelijk verband losmaakte, blijkbaar met het doel om eene andere op te richten en tegenover de bestaande te stellen. Dit zijn immer af te keuren handelingen. In hoeverre hem een en ander gelukt is, is ons niet bekend, te minder, omdat ZEd. ons als commissie enkel van zijn voornemen om uit te treden heeft kennis gegeven, waarop wij meenden niet te moeten ingaan, omdat er van uit de Gemeente geen stem tot zijn behoud tot haar doordrong. Zij oordeelt dan ook, dat het beter is: „In vrede gescheiden, dan in twist geleefd."

Het is opmerkelijk, dat toen den vorigen keer, in den jare 1895, de Algem. Verg. hier bijeen kwam, de Voorganger ook afwezig was door een ernstige en plotseling ingetreden krankheid. De hartelijke gebeden, die toen voor den kranke werden opgezonden, verblijdde ons, omdat zij ons de goede verstandhouding tusschen Gemeente en Voorganger deden zien.

Een gunstig teeken is het niet, wanneer wij zien, dat onze gelederen, die toch al niet heel sterk en talrijk zijn, nog steeds gedund worden. Nu zouden wij wel predikers kunnen krijgen, die als huurlingen willen dienst doen — althans zulken hebben zich wel aangemeld, zelfs met acte als godsdienstonderwijzer der Herv. kerk in den zak — die zich, des verlangd, ook wel wilden laten doopen, waarin zij voor zich niets onbijbelschs zagen. Doch onze finantiën laten niet toe zulke heeren te salarieeren, maar wat meer is

ONS BEGINSEL

verbiedt het, al zouden er van dat soort komen, die zelfs geld wilden toegeven. Ons beginsel toch vraagt niet in de eerste plaats geleerdheid en wetenschap — hoewel deze twee ook zeer begeerlijk en hoogst wenschelijk zijn — maar beslist geloovige mannen, die door overtuiging hetzelve zijn toegedaan; die niet vandaag Baptist en morgen weer wat anders kunnen zijn. Het is reeds overvloedig gebleken, dat, hetzij predikers of leden, zij het niet bij ons kunnen uithouden, als ze niet volkomen van het beginsel doordrongen zijn (1 Joh. 2: 13). De voordeelen zijn zoo weinige, de miskenningen zoo vele en de strijd zoo zwaar, dat men wel moet bezwijken, tenzij hoogere drijfveeren tot volharding aansporen.

De mededeeling, dat de Gemeente Hengeloo haar vroegeren, haar eersten Voorganger,

Br. DE HART,

uit Amerika beroepen heeft, zal ook zeker velen hebben getroffen. Wat aanleiding is geweest tot deze plotselinge zwenking is ons slechts bij geruchte bekend en wij kunnen daarop hier niet officiëel ingaan.

Of ZEd. het beroep zal aannemen, zal wel spoedig openbaar worden.

Op sommige plaatsen is bepaald behoefte tot uitbreiding van het werk om er een prediker te zenden, en zeer gewenscht zoude het zijn als het voortel Amsterdam, nu reeds drie jaar achtereen der vergadering voorgelegd om een

REIZEND PREDIKER

dit jaar tot werkelijkheid kon komen, hoewel wij ook nu nog om de vroeger uitgesproken redenen ten zeerste vreezen.

Het noorden des lands voornamelijk, en wel de provincie Groningen hoofdzakelijk, met een deel van Drenthe, waar de Veenkoloniën zich steeds uitbreiden, schijnen bijzonder ontvankelijk te zijn voor het Bijbelsch standpunt wat d o o p en G e m e e n t e l i j k leven betreft. Daar zouden op zijn minst een paar flinke hulppredikers zeer gewenscht zijn. Over het algemeen bleef de

ARBEID

hetzelfde, nieuwe vertakkingen voor zoover ons bekend, zijn er niet bij gekomen. De bestaande

hielden zich staande met afwisselenden bloei, op de eene plaats ging het wat beter, op andere weer minder goed, maar deze wisseling zal wel blijven totdat de volheid der Heidenen is ingegaan.

Verblijdend is het zeker, dat het lang kwijnende

FOXHOL

weer eenig teeken van leven heeft gegeven, doordat het heeft toegestemd, en nu een onderafdeeling of station van Groningen is geworden en van daaruit wordt bearbeid.

Goedgevonden is, dat hare koninklijke erkenning zal blijven gehandhaafd, zoodat ze wat het financieële aangaat, geheel eigen beheer behoudt. Het zou ook zeer jammer geweest zijn, dat de geboorteplaats der

UNIE,

waar haar wieg stond, niet meer in de rubriek der gedoopte Christenen zoude worden genoemd. Thans is daarin voorzien. Ook heeft de vraag om geldelijke hulp van de Gemeenten voor de noodzakelijke herstelling van het gebouw voor deze noodlijdende zuster wederom bewezen, dat er harten zijn die warm kloppen waar de nood aanwezig is. Wat echter andere Gemeenten betreft.,

DE GEMEENSCHAP

moest helaas aan sommigen worden ontzegd van wege handelingen, die niet met de belijdenis, in doop afgelegd, overeenkwamen. Er zijn er die eigenzinnig ons gingen verlaten en ook die bij anderen meer heil voor hunne zielen meenden te vinden o. a. een moeder en een dochter die van de stichting van de Gemeente Zutphen af lid zijn geweest en nu, voor iemand het wist, en voor zij betzelf wilden bekennen, verstrikt zijn geraakt in de dwalingen van het

ADVENTISME.

In de eerste opwinding poogden ze ook anderen over te halen, tot nog toe voor zoover wij weten, zonder succes. Zij beweren in deze nieuwe leeringen wondervol gelukkig te zijn, doch bij onderzoek is het gebleken dat hier meer schijn dan wezen is.

Wij achten ons geroepen ernstig te waarschuwing tegen deze zoozeer van den Bijbel afwijkende secte, te meer, daar ze bij den eersten oogopslag uiterlijk zooveel overeenkomst met ons heeft en daarom des te gevaarlijker in haar opdringen is.

Men behoort geene onderhandelingen met hun predikers of leden aan te knoopen voor men althans een weinig onderlegd is. Dit geldt vooral in de opvatting omtrent de viering van den rustdag — het oordeel Gods in de vernietiging van de zondaren en bijzonder de zelfverheffing van

MEVR. WITH

in Amerika, die zich boven de H. Schrift durft verheffen. Natuurlijk worden al deze dingen met opzet verzwegen, totdat men denkt dat de prooi niet meer ontsnapt en dan komen ze van lieverlede te voorschijn. Met veel tact schijnen deze lieden te werk te gaan, eerst en meest — wat hun naam aanduidt — spreken ze over de wederkomst van Christus en daarvoor is ieder Christen zeer gevoelig. Ook in de leer der zaligheid en omtrent den persoon Christus zijn ze erg afwijkend, zoodat men uitermate voorzichtig heeft te zijn.

Uit enkele plaatsen hooren wij van zegen, als te

MUNTENDAM,

van waar de berichten zeer gunstig en opwekkend zijn, wat betreft de bekeering van zondaren, en niet onbelangrijk was de toevoeging der mededeeling, dat de arbeid der

CHRISTEN GEHEELONTHOUDING

daartoe den eersten stoot gaf en soms het middel is. Wij betreuren het daarom nog zeer, dat, hoewel de meeste leden onzer Gemeenten besliste geheelonthouders zijn, er altijd nog enkelen worden gevonden, die niet geheel willen breken, uit vrees, dat ze onder een wet komen te staan, wat natuurlijk geheel mis is, daar zelfbeheersching en zelfoverwinning altijd als de hoogste vrijheid is beschouwd geworden — en te recht! Bovendien onthouding van bedwelmende dranken in den geest der christelijke liefde geschiedt niet allereerst om zich zelf, maar tot behoud van den naaste, die steun noodig heeft, en daarop mag ieder Christen wel bedacht zijn. *De* Apostel zegt: al wat liefelijk is en welluidt, en zoo er eenige andere deugd is te betrachten en daaronder behoort zeker ook wel de vrijwillige onthouding van datgene, wat zoovele duizenden ongelukkig maakt en niet noodig is tot levensonderhoud zoo min als tot verhooging van het geestelijk leven.

Met blijdschap kunnen wij ook weer in dit jaaroverzicht melding maken der werkzaamheden van den

UNIECENT,

waarvoor drie broeders hebben gearbeid. De verslagen van den verloopen winter dienaangaande zullen ongetwijfeld met belangstelling zijn gelezen en de getuigenissen, die ons ter oore kwamen, zijn zeer bevredigend en stemmen tot dankbaarheid. Bijzonder als wij van vrucht hooren, gelijk die in no. 687 van ons blad is beschreven; dit wekt steeds op om met moed voort te gaan op den ingeslagen weg. Moge de Heere God onze broeders, die daarin gaarne bezig zijn — ook de verzamelaars en gevers van den cent — voortdurend sterken en opgewektheid geven, want het is een moeielijk werk, eentoonig en toch zoo verscheiden.

In den loop van dit jaar is door de Gem.

HOORN

bij Hare Majesteit rechtspersoonlijkheid aangevraagd op statuten, waarop die reeds door andere Gem. verkregen is, doch hebben wij van den uitslag niets meer gehoord. Het is echter jammer, dat men onder ons niet meer belang stelt *in-* en doordrongen is *van* de noodzakelijkheid der samenwerking en dat men immer en wel allereerst schijnt te vragen: wat voordeel heb ik er bij,

---

ADONIRAM JUDSON.

EEN APOSTEL ONDER DE BIRMANEN.

22.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

(1823—1826).

Het leven in Ava en Qung-pen-la.

In dien tijd, toen Judson met zijne vrouw Rangoon verliet, om hunne woonstede in Ava te vestigen, waren de vooruitzichten zeer bemoedigend. Zij hadden eene kleine, maar levende Gemeente van achttien bekeerde Birmanen onder de hoede van Hough en Wade achtergelaten. Zij waren door den koning uitgenoodigd, om in de hoofdstad te wonen, waar zij een stuk grond hadden verkregen, om een zendingshuis te bouwen, en konden van de bescherming van den koning zeker zijn. Vele personen van hoogen rang schenen den nieuwen godsdienst zeer genegen te zijn, en Dr. Price werd wegens zijne bekwaamheid als geneesheer zeer geacht. Zij begonnen dadelijk met den bouw van een zendingshuis en Mevr. Judson had weldra drie Birmaansche meisjes als leerlingen. Judson predikte elken Zondag voor de Birmanen in de woning van Dr. Price en hield elken avond vergadering.

Een donkere wolk kwam echter aan den horizon te voorschijn; er dreigde een oorlog tusschen de Birmanen en de Engelschen. Van nu af aan waren de Christenen in Amerika van elke gemeenschap met hunne zendelingen in Ava verstoken; en alles, wat zij doen konden, was, ernstige en aanhoudende voorbeden tot God op te zenden.

De oorzaak van den oorlog was Chittagong, waarheen Colman was gegaan om een asyl voor Judson gereed te maken, ingeval hij van Rangoen zou verdreven worden. Dit district stond onder Engelsche heerschappij en de vluchtelingen voor het gruwzaam despotisme in Birma hadden daar een toevlucht gevonden. De heerscher van Birma wilde volstrekt, dat men dezen zoude uitleveren. Ook hield hield hij het voor zeer natuurlijk, dat Chittagong tot Birma behoorde. Zijn trots was zoo groot en zijn verachting voor het Engelsche leger zoo sterk, dat hij het niet alleen voor mogelijk hield, dit distrikt te veroveren, maar zelfs geheel Bengalen.

Toen de oorlog werkelijk losbrak, verdacht men dadelijk alle blanken in Ava. Men hield hen voor spionnen, die in geheime verbinding met de Engelsche regeering stonden, weshalve zij gegrepen en in de gevangenis geworpen werden.

„Ik werd den 8 Juni 1824 gegrepen," schrijft Judson, „tengevolge van den oorlog met Bengolen, en werd toen met Dr. Price, drie Engelschen, één Amerikaan en één Griek in de „Doodsgevangenis" te Ava geworpen, alwaar wij elf maanden doorbrachten, negen maanden in drie en twee maanden in vijf paar ketens of boeien *). De voorvallen, die wij zagen en het lijden, dat wij doormaakten, zal ik nooit vergeten. Van deze gevangenis werden wij overgebracht naar een landsgevangenis te Qung-pen-la, vijftien kilometer verwijderd, onder zoo wreede behandeling, dat de Griek onderweg stierf en eenigen, onder welke ook ik, zich eenige dagen nauwelijks konden bewegen. Het was de bedoeling der regeering ons te offeren, om zich de overwinning te verzekeren, maar de plotselinge ongenade en de dood, die degenen, die dit hadden voorgesteld, trof, verhinderde de uitvoering. In deze gevangenis lag ik zes maanden in één paar ketenen, waarop ik ontketend en onder strenge bewaking in 't Birmaansche hoofdkwartier in Mah-looan gebracht werd, om als vertaler en tolk te dienen.

Na twee maanden werd ik, op den terugkeer naar Ava, op het dringend verzoek van Moung Schwa loo, de gouverneur van het paleis, bevrijd en onder zijn opzicht gesteld. Gedurende de zes weken, welke ik bij hem woonde, werd de zaak der regeering voortdurend bedenkelijker. De Engelsche troepen kwamen de hoofdstad voortdurend nader, en nadat Dr. Price tweemaal gezonden was, om over vrede te onderhandelen (een ambt, waarvoor ik zoo lang mogelijk bedankt had) werd ik gedwongen met hem te gaan. Wij vonden de Engelschen te Pah-gan, en bij den terugkeer naar Ava had ik het geluk de vrijheid van mijn laatsten gevangeniscollega te bewerken. Den 21 Febr. verkreeg ik tegenstrevend het verlof van de regeering met mijne vrouw van Ava af te reizen."

In deze korte, bescheidene woorden gaat Judson over alle verschrikking heen, die hij in de Oostersche gevangenis duldde. Wij willen daarop iets nader ingaan. Zijne gevangenisschap is vooral door haren langen duur opmerkenswaard. Negen maanden was hij in drie paar ketenen, twee maanden in vijf en zes maanden in één paar. Twee maanden was hij, alhoewel zonder ketens, toch nog altijd een gevangene, en twee maanden werd hij in Ava teruggehouden onder het opzicht van den gouverneur van het paleis, zoodat zijne gevangenschap bijna een en twintig maanden duurde.

Daarbij komt nog, dat hij den geheelen tijd in een erbarmelijke plaats moest doorbrengen. De gevangenis had zijn welgekozen naam van „Letma-yoon" (Hand beef niet) van de gruwelijke gebeurtenissen, welke daar plaats vonden. Zij beteekent het uiterste van hetgeen een mensch verduren kan, en wanneer het lijden zulk eene hoogte bereikt heeft, dat onze natuur er voor terugschrikt, — wanneer vermoed wordt, dat niemand in menschelijke gedaante er nog toe bijdragen kan om het te vergrooten, — dan wordt de voltrekker van het vonnis kortelijk aangemoedigd, niet de neigingen van zijn hart te volgen, maar geen medelijden te hebben en niet te ontzien.

(Wordt vervolgd).

*) Wellicht aan handen, voeten en om het middel. (Vert.)

in plaats van zich zelven den eisch te stellen, wat kan ik doen om met toewijding en zelfopoffering de gemeenschappelijke zaak van het Koninkrijk Gods te dienen?

WORKUM

heeft, gelijk uit het Gemeentenieuws (zie De Christen no. 689) blijkt, op Zondag 10 Juni haar

LOKAAL

in gebruik genomen, waarmede wij haar hartelijk féliciteeren, de hoop er aan toevoegende, dat het trouw moge worden bezocht door de leden der Gemeente niet alleen in de eerste tijden als nieuwigheid, maar voortdurend, wat op sommigs plaatsen wel wat te wenschen overlaat, waar niet het voorrecht waardeerd wordt van een schoone gelegenheid tot samenkomen tot onderlinge opbouwing en stichting in het geloof. Dat dit lokaal worde een Beth-el voor vele zondaren, waar ze God ontmoeten en een Pniël voor de belijders van Christus!

Dat Workum altijd nog bij hare afwachtende houding blijft, wil ons niet recht bevallen. Wij voor ons zijn van oordeel, dat het beter ware, wanneer ze beslist zich bij de Unie aansloot.

N. PEKELA

schijnt ook nog maar niet te kunnen besluiten, om haar oude plaats onder de geuniëerde Gemeenten weer in te nemen. De oogen kunnen stijf worden van toekijken, zoodat men altijd op een punt blijft staren en veel, dat werkelijk goed is, gansch en al niet opmerkt. Die man was toch dwaas, dat hij niet meer door de zon wilde beschenen worden, omdat er in dat hemellichaam door de geleerden vlekken waren ontdekt.

HAARLEM

deed ons het bericht toekomen, dat zij hare fouten en daardoor verkeerd optreden tegenover de Gem. Amsterdam heeft ingezien en zulks erkend en ter plaatse waar het behoort beleden heeft, zoodat het geschilpunt nu uit den weg is geruimd.

BR. HARMSEN

gaat September a.s. zijn laatste studiejaar in en heeft op uitnoodiging van de Gemeente Braunschweig (Hannover) zich bereid verklaard om in dezen zijnen vacantietijd practisch in haar midden werkzaam te zijn.

Mogen andere jongelingen straks zijn plaats kunnen innemen, wanneer het volgende jaar weer een nieuwe cursus zal aanvangen. De kennis van de Duitsche taal — bijzonder voor Hollanders — is een eerste vereischte om de lessen te kunnen volgen en ook het Nederlandsch moet worden bijgehouden en liefst moeten zij zooveel mogelijk daar vooraf in bekwaam zijn, omdat op de school daaraan natuurlijk niets wordt gedaan. De brieven van Mevr. Bell van het zendingsveld uit de Congo liggen nog te versch in het geheugen, dan dat wij over dien arbeid in de Belgische Kolonie in 't breede zouden behoeven te spreken. Wat ons echter bijzonder getroffen en met droefheid vervuld heeft is dat gelijk uit de Christen No. 684 blijkt,

Br. MENSINK

en echtgenoote verplicht waren hun arbeid in Noord-Afrika op te geven, om de voortdurende ongesteldheid van de laatste.

Hij zoekt een arbeid in Nederland te vinden, doch wij hebben daaromtrent nog niets naders gehoord.

DE UNIE-COMMISSIE

ken harerzijds hier niets beslists doen, omdat hare middelen niet zoodanig zijn, dat een geldelijke ondersteuning kan worden aangeboden.

DE CONTRIBUTIES

der Gemeenten met de bijzondere inkomsten zijn even toereikende, om de noodzakelijkste onkosten te bestrijden. Dan zijn bovendien de

FINANTIEN

der Gemeenten niet van dien aard, dat op verhooging van de jaarlijksche Unie-bijdrage kan gerekend worden.

Br. KLIEKMANN,

kon gelijk we reeds hebben vermeld, dit jaar om te billijken familieaangelegenheden niet in ons midden zijn en dit is mede oorzaak, dat de andere Engelsche broeders niet zijn gekomen. Wij willen hopen, dat in het volgende jaar ZEd. weer op de Algem. Verg. tegenwoordig kan zijn. Zijn bij ons bekende ijver en liefde in zijnen vrijwilligen arbeid voor Holland bleef onveranderd en moge het ZEd. gegeven worden, door de genade onzes Gods, dat hij nog lang voor de zijnen en voor de Nederlandsche Gemeenten en haren arbeid gespaard blijve, dit is zeker aller bede, daar ook ZEd. ons schreef, deze dagen met en voor ons te bidden.

En nu, Broeders in Christus, den

PELGRIMSSTAF,

den staf des geloofs, weer opgevat; de weg kan voor ons kort, misschien voor velen ook nog lang zijn in deze hoogst ernstige tijden. Wie weet, wat ons en de onzen boven het hoofd hangt; er broeit een onweêr, dat op den duur de wijsste staatsman niet zal kunnen bezweren en waarvan de uitwerking niet is te overzien, maar dat vreeselijke rampen over de volken zal brengen.

Er *is* en *wordt* wind gezaaid, en dan, zegt de Schrift, zal er storm *geoogst* worden. Maar hoe het ga, *wat* ook valle en *wie* verandere, God niet en die in Hem gelooft zal niet beschaamd worden.

„Waakt en bidt" blijve het wachtwoord, want niemand weet in welke ure de Heere komt. Hij komt zeker, zoowel in Zijne oordeelen, als in Zijne genadebewijzen, meestal gansch onverwacht. Zoo zij het.

INGEZONDEN.

Aan de Chr. Jongedochtersvereenigingen.

Sedert eenigen tijd wordt in onze Jonged.-Vereen. de wensch gekoesterd en besproken, om zoo mogelijk nauwer verband te brengen tusschen onze vereenigingen, die in ons land van onze Gemeenten uitgaan. Hier in onze stad zijn verschillende vereenigingen van jonge meisjes; van bijna ieder kerkgenootschap gaat er eene uit, alsmede van de Geh. Onth. Ver. Voor zooveel wij die vereenigingen en haren arbeid kennen, gevoelen we, dat wij tamelijk alleen staan, wat aangaat het doel, dat we beoogen en nastreven. De meeste vereenigingen toch bepalen zich bijna uitsluitend bij het verrichten van liefdadig werk en gezelligheid onderling.

Dit willen wij *ook*, maar ons hoofddoel is toch de liefde van Jezus bekend te maken aan allen, die onder ons bereik komen, en te trachten door onzen invloed en belijdenis allen tot Hem te leiden, die nog van verre staan.

Zie, hierin wenschten we zoo gaarne in verband te staan met onze zustervereeniging, zoodat we van elkander hoorden en in sommige gevallen met elkander konden overleggen.

Onze Vereeniging heeft een voorstel in dien geest aan de Gemeente opgedragen, om het op de Unievergadering eens te sprake te brengen. En wanneer dan de Red. van „De Christen" zoo goed wil zijn aan onze vereenigingen een weinig ruimte in haar blad te vergunnen, zouden zij daardoor met elkander van gedachten kunnen wisselen en er direct mede kunnen beginnen. Dit is de wensch onzer Vereeniging, die hartelijke groeten zendt aan hare zustervereenigingen.

De bestuurderessen der Jonged. Ver.
„Kom tot Jezus" te Haarlem.

EEN EN ANDER.

*** **Bereid.** „Wilt gij morgen naar Groenland gaan?" vroeg Zinzendorf een jongen man in Herrnhut, die van den nood der Heidenen gehoord had en geen grooter geluk kende, dan zijn leven in den dienst des Heeren te besteden.

„Ja, wanneer ik slechts een paar schoenen krijg," luidde het blijde antwoord. En werkelijk, den volgenden morgen ging hij, en hij werkte zes en veertig jaren gezegend onder de Groenlanders.

*** **Uit Saksen.** In het vrije Duitschland, waar eenmaal de bakermat van het Protestantisme stond, waar men zich zoo beroemt op godsdienstvrijheid, was tot heden toe nog een rijk, waar die vrijheid zeer oppervlakkig was. In Saksen werden menigmaal de vergaderingen der Baptisten van regeeringswege verboden, ja, meermalen werd de Voorganger voor de rechtbank gedaagd. Nu echter komen goede tijdingen tot ons over. De Gemeente te Leipzig heeft rechtspersoonlijkheid verkregen. Dat wil zeggen, dat ze nu „godsdienstige samenkomsten mag houden in daarvoor bestemde gebouwen, alsook in de woningen der medeleden, de met hunne godsdienstgronden overeenstemmende gebruiken uit te oefenen, en ook hare eigene predikers en godsdienstleeraars aan te nemen." Dit is voor onze Saksische broeders zeer heilzaam en te hopen is het, dat God de andere Gemeenten, die in hunnen openbaren arbeid verhinderd zijn, hetzelfde moge schenken, wat de Leipzigers nu eerst recht genieten.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Hebben de menschen onlangs hunne ontevredenheid over het ongeschikte zomerweer uitgedrukt en de noodzakelijkheid van warmte beredeneerd, de vorige week zullen ze dan zeker hunne wenschen vervuld gezien hebben, want toen was de hitte verbazend, zoodat zelfs eenige gevallen van zonnesteek voorkwamen, en men blijde mocht zijn ergens een koel, schaduwrijk plekje te vinden, waar men zich eens verkwikken kon. Maar ook nu waren de menschen weer even ontevreden en sommigen klaagden alsof ze mishandeld werden. Wat is God toch onuitsprekelijk goed, die dat alles van de menschen verdraagt!

Voor de bootwerkers in Rotterdam, die niet tevreden waren met hun loon en arbeidsduur zijn die warme dagen voorbijgegaan, zonder dat zij zich aan de brandende hitte behoefden bloot te stellen, maar natuurlijk ook zonder dat zij eenige blanke rijksdaalders naar huis konden brengen zooals na volbrachten arbeid. Die toestand schijnt hun echter ook al evenmin te bevredigen, want men verneemt dat zij in grooten getale den arbeid hebben hervat en dat de werkstaking dus mag beschouwd worden als te zijn uitgegaan als een eindje kaars. Als men zoo denkt aan de sigarenmakers in Groningen en aan de drukkerswerklieden van Amsterdam en nu dit weer, dan ziet men niet veel zegen op zulke ondernemingen in ons land. Een werkstaking tegen de zonde, een werkstaking in 't jeneverdrinken, in 't vloeken in 't ontheiligen van den rustdag etc. zou zeker gezegende vruchten afwerpen, maar dat vindt zoo niet den algemeenen bijval.

De visschersvloot revue voor H. M. op de Zuiderzee nabij Amsterdam belooft iets groots te zullen worden. Het aantal deelnemers wordt steeds grooter en indrukwekkend zal 't zeker zijn als op een gegeven sein allen te gelijk de ankers lichten en onder zeil gaan, waarbij 't zeker ook ook niet aan toeschouwers op booten, jachten en boeiers zal ontbreken.

Engeland. In Londen moet de warmte ook verbazend geweest zijn. Men meldt zelfs, dat 't in 50 jaar zoo heet niet geweest is, omdat de thermometer 95.2 graden aanwees in de schaduw, wat sedert 1848 niet was waargenomen. Niet minder dan 323 gevallen van zonnesteek waren den vorigen Woensdag in de gasthuizen behandeld.

Een Engelsch predikant, die gedwongen werd zijn ontslag te nemen, omdat hij den oorlog tegen de Boeren veroordeelde, nam verleden Zondag afscheid van zijne gemeente, met de woorden van Hand. 20 : 26.

Frankrijk. Ook in Parijs kwamen verscheidene gevallen van zonnesteek voor, waarvan een paar met doodelijken afloop, en wonderlijk is 't, dat in

Italië eene ongekende koude heerscht voor dezen tijd des jaars, terwijl daar over het geheele land veel regen valt.

Duitschland. De staatssecretaris van buitenlandsche zaken, Von Bülow, heeft zich verplicht gezien om aan 't Chineesche gezantschap

te Berlijn mede te deelen, dat men dat gezantschap tot nader order niet kon veroorloven telegrammen in cijferschrift of in overeengekomen taal af te zenden en dat gewone telegrammen vóór afzending aan den staatssecretaris moeten worden voorgelegd. Of dat gezantschap nu nog te Berlijn zal blijven is niet waarschijnlijk.

Turkije. De Sultan van Turkije is een hartstochtelijk automobilist geworden en is zoo voldaan geweest over zijn eersten rit, dat hij den vervaardiger der machine, een Duitsch fabrikant, decoreerde. Of deze hartstocht misschien oorzaak is dat de groote heer vergeet zijne ambtenaren hun tractement uit te betalen, zoodat men in Konstantinopel aanplakbiljetten ophangt waarop dit verwijt openlijk gedaan wordt?

Engelsch-Indië. Volgens officieele berichten zijn in de maand Juni in Engelsch-Indië 41000 menschen aan de cholera gestorven en nog neemt de ziekte steeds toe, terwijl wegens den voortdurenden hongersnood nog steeds ruim 6 000.000 menschen moeten worden ondersteund.

China. De toestand in dat groote rijk wordt er nog niet beter op, hoewel sommige berichten willen doen vermoeden, dat niet alle gezanten in Peking vermoord zouden zijn. Men kan weinig geloof hechten aan de Chineesche berichten, die de mogendheden vrij wel in 't onzekere houden en de opstand breidt zich nog steeds meer uit. Als 't waar is, dat de Russen in barbaarschheid voor de Chineezen niet onder doen, weerloozen vermoorden en winkels plunderen, dan zal dit zeker niet bijdragen tot kalmeering van de verbitterde Boksers. De mogendheden schijnen met kracht te willen optreden, weldra zullen ook 30000 Duitschers onderweg zijn naar China, benevens die van Japan, uit Rusland en uit Engeland gezonden worden, maar men kan 't maar slecht eens worden, wie de aanvoerder zal zijn. Uit

Zuid-Afrika kwamen de vorige week berichten van overwinningen der Boeren. Nu wordt gemeld, dat de Engelsche bevelhebber Middelburg heeft aangevallen, waar de hoofdmacht der Boeren onder Botha ligt en waar oom Paul zelf de burgers aanspoort, om vol te houden tot het uiterste. Van overwinning wordt niets gemeld. Bij Krugersdorp lieten de Boeren een Engelschen trein ontsporen.

S. K. K.

LIEFDEGAVEN.

Voor den Uniecent.

Ontvangen uit de busjes der Gemeente te Amsterdam f 53; van de Gemeente Hoorn en Berkhout van D. Broertjes f 3.89½; H. van der Zanden en C. Bootsma f 2.31½; Gemeente Haulerwijk van Trijntje S. van der Mei f 14.36½; Opende Lutske de Jong f 2.41½; Gemeente Zutphen van Ricka Schippers f 12.31 en Mina Hovestreijt f 2.73; Gemeente Hengeloo van Paulina Vlinkers f 2.10; K. Ganger f 7.50 en B. ter Horst f 5.46; Gemeente 's Gravenhage door br. van der Kam van br. Aandewiel f 2.50; br. van der Linden f 4.70; br. van Leeuwen f 1; br. de Ruiter f 5; br. Streder f 2.58½; zr. Gr. Streder f 3.51; br. de Wit f 0.95; br. Brand f 1.80; br. v. d. Kam f 3.65; Scheveningen van br. Louw f 0.65; Rotterdam van br. H. Bongers f 1.87; zr. van Leeuwen f 1.70; br. van Ree f 1.50; zr. L. van Leeuwen f 0.70; zr. van Loon f 0.50; br. Minnebreuker f 0.20; Gemeente Groningen van Maria Jasper f 10.16½; Trijntje Hut f 11.41½; Rika Meijer f 1; Gemeente Deventer van zr. ter Wegeler f 16.20; Gemeente Sneek van Wieke van der Werff en Aukje de Vries f 10.20; Gemeente Haarlem f 11.90.

Voor de Predikerschool te Hamburg.

Ontvangen van de Gemeente Rotterdam f 2.40; Gemeente Zutphen f 6; Gemeente Deventer f 4.30; Gemeente Haarlem f 9.

Voor het Weezenfonds.

Ontvangen van de Gemeente Groningen f 1.

Voor een reizenden Prediker.

Ontvangen van br. de Wit, 's Gravenhage, f 2.08.

F. J. VAN MEERLOO, penningm.

Voor de Zending.

Van de Gem. te Haarlem f 8.77½; van de Gem. te Deventer f 15; van br C. B., Midland, Terschelling f 0 30; van de Jonged. Vereen. te Zutphen f 3.00; van de Groninger f 19.22½; van P. v. d. W. te Sneek f 10.

N. v. BEEK.

Op de vraag: „Hoe nu verder?" van de Vrije Zend. Ver. te Hengelo f 15.

N. v. BEEK.

ABONNEMENSTGELDEN.

Ontvangen van H. ter B. te Hengelo f 13.20; D. v. R. te Rotterdam f 4.05; van F. R. te Zutfen f 5.40; van C. P. te Deventer f 5.85; van C. B. te Midland f 0.90. N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

D. GAZENDAM,
BOEK- en HANDELSDRUKKERIJ,
Nieuwstraat 10, GRONINGEN,
levert RECLAMEPLAATJES, PLATEN BORDUUR en TRANSPARANT, NOTA's, KWITANTIES, COUVERTEN, ENZ.
Zuinige prijzen.
Nette uitvoering.

H.H. ROOKERS.

Zendt postwissel van f 1.25 en gij ontvangt 1 kist (100) geurige SIGAREN. Niet goed, geld terug. 5 kisten f 5.50, 10 kisten f 10, franco huis.
Adres: C. KAMSTRA,
Frans Halsstraat 73, *Amsterdam.*
N.B. Wederverkoopers of solide personen als Agenten gevraagd.

⁂ Ondertrouwd:
TJ. BEKIUS
en
PH. VISSER.
HARLINGEN,)
MIDLUM,) 15 Juli 1900.
Huwelijksvoltrekking D. V. 30 Juli a.s.

⁂ Getrouwd:
G. POTS
en
I. KWAKKELAAR.
GASSELTERNIJVEEN, 21 Juli 1900.

⁂ Wij werden Vrijdag 20 Juli j.l. ten zeerste verblijd door de geboorte van een zoon:
HENDRIK LAMBERTUS.
Door Gods goedheid alles wel.
ZUTPHEN, 24 Juli 1900.
A. H. NIEVELD.
B. A. ZEEVALK—NIEVELD.

ALLE SOORTEN
TOUWWERK
worden steeds gefabriceerd tegen sterk concurreerende prijzen bij
J. G. DE HAAN,
Patenttouwslager te Musselkanaal.

AMERIK. ORGELS
KOOPT MEN
uit een prachtige sorteering zeer voordeelig à contant en op afbetaling in
GROENEVELD'S
Orgelmagazijnen,
Oude Koemarkt, Sneek.
RUILEN, VERHUREN, REPAREEREN.
Prijscourant, Teekeningen en 100en tevredenheidsbewijzen op aanvrage **gratis** en **franco.**

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 30 Juli—5 Augustus.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: Laat de kinderen tot Mij komen en verhindert ze niet, want derzulken is het Koninkrijk Gods.
Mark. 10 : 14.

Maandag 30 Juli. Matth. 18 : 1—14. Jezus en de kinderen. Aan de vermaning tot kinderlijken zin sluit de verzekering, dat de kleinen en geringen Jezus bijzonder lief zijn. Hebben wij het noodige geduld met hen? Vervullen wij met allen ernst onze zondagsschool-taak?

Dinsdag 31 Juli. Mark. 9 : 33—42. De onderzoekende vraag. Het gaarne groot willen zijn is elken mensch eigen. Dat wij met de geheimste gedachten en wenschen tot den Heer gaan!

Woensdag 1 Aug. Matth. 20 : 20—28. Gestrafte hoogmoed. Deze bede toont wel is waar eene hooge voorstelling van Jezus' majesteit en liefde, maar tevens ook veel zelfverheffing, en wordt daarom door den Heere ernstig afgewezen.

Donderdag 2 Aug. Spr. 16 : 16—25. Ootmoedige zin. Iedere zelfverheffing heeft noodzakelijk een val, een instorten tengevolge. Dat ondervonden ook de leerlingen, en leerden zoo kinderzin en ootmoed.

Vrijdag 3 Aug. 1 Petr. 5 : 1—7. Houd vast aan den ootmoed. Petrus had een zware school der vernedering door te maken om deze les te leeren; maar hij heeft ze geleerd en kon daardoor ook anderen leeren.

Zaterdag 4 Aug. Fil. 2 : 1—11. Gelijk Christus: naar beneden! Gaf Christus zijn eer er aan, om ons door zijne gehoorzaamheid te kunnen dienen, hoeveel te meer moeten wij het doen!

Zondag 5 Aug. Mark. 10 : 13—16. Jezus zegent de kinderen. Hij zal ook onze kinderen zegenen, wanneer wij ze Hem op de armen des gebeds brengen.

Lakeside Orgel.

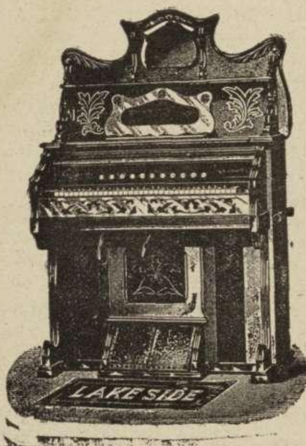

Dit orgel volgens nevenstaande afbeelding bevat 2 volle spelen, Vox Humana en koppeling (11 registers en 2 kniezwellen).

Volle melodieusen toon, zeer soliede constructie, prachtige notenhouten kast met geslepen spiegel.

Prijs met geborduurde toetsenlooper en Handleiding voor zelfonderricht

slechts f 160.—.

Dezelfde kast met 2½ spel . . f 175.—
„ „ „ 3 „ . . f 195.—
zonder spiegeltop f 10.— minder.

5 jaar garantie. **Ook op termijnbetaling.**

Vraag gratis catalogus en conditie.

JOH. DE HEER,
Noordmolenstraat 71, ROTTERDAM.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 693 DONDERDAG 2 Aug. 1900. 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . *f* 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en
N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen
adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Onderwerping aan den wille Gods.

„Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal." Hand. 9 : 6.

O sterke God, o Zielerust,
O dierbre Heer, o Levenslust,
Wat moet ik doen? Wat is uw wil?
Hiervoor staat mijne ziele stil.

Ach, wat kan ik? Gij weet het, Heer.
Ik weet den weg niet, maar o leer
Mij door uw Geest, met vaste schreên,
Den weg, die U behaagt, betreên.

Raad, Kracht en Macht zijt Gij alleen;
Raad, ook bij 't donkerste om mij heen,
Kracht, ook in d'allerbangsten nood
En Macht in duizend wondren groot.

Gij God, die 't zwakke sterken wilt,
Gij Levensstroom, besproei me mild,
Vloei tot de ziel des zondaars in,
Verkwik mijn hart, mijn ziel en zin!

De tijd is boos; de valschheid woedt,
Ik weet niet hoe ik wand'len moet.
Gij zijt een Heer, zeer groot van raad,
Gij zijt een God van sterke daad.

Wat wilt G', o Heer? Stel niet te leur!
Ik klop, och, open mij de deur!
Ik roep en schrei, Gij hoort het, Heer:
Wat moet ik doen, Uw naam tot eer?

W.

MEDEDEELINGEN
OMTRENT DE GEHOUDEN
20ste Unie-Vergadering
DER
Gemeenten van Gedoopte Christenen
TE
Hengeloo (O.), 18 en 19 Juli 1900.

Als naar gewoonte zullen wij ook thans weer — zij het ook zeer kort — verslag geven van bovengenoemde vergadering, opdat alle lezers daarin kunnen deelen. Ons voornemen is om aan de hand der AGENDA de zaken te bespreken.

Alzoo allereerst de welkomstavond. Br. ter Braak was aangewezen door de Gem. deze bijeenkomst te leiden, en het moet gezegd worden, hij heeft zich zeer goed van zijn taak gekweten.

VERRASSEND

en zeer aangenaam is het als men zoo geheel ongedacht broeders en zusters ontmoet. Bijzonder verblijdend was het ons Mr. Engall uit Londen en een Bapt. predikant, Rev. Bartlett, te zien, te meer omdat wij geen een „uitlander" (zooals br. Klickmann ze het vorige jaar noemde) hadden verwacht. Niet zoo druk als ten vorige jare was de jaarvergadering bezocht; dit heeft mede zijn reden, omdat de broeders en zusters in Hengeloo hoogst moeielijk en de meesten geheel niet vrij kunnen krijgen op de fabrieken en de achterhoek van Overijssel zeker voor de zus tergemeenten te ver af is.

Er heerschte een goede, warme, hartelijke toon, die in volkomen overeenstemming was met de warmte daar buiten en de Gemeente heeft gedaan wat zij kon, en voor zoover ik de gasten heb gehoord, waren zij zeer voldaan, waarover dus de broeders en zusters te Hengeloo wederkeerig tevreden kunnen zijn.

DE BIDSTOND,

die des morgens vóór de vergadering werd gehouden, werd geleid door br. Planting en was druk bezocht, er werd zeer opgewekt gebeden — dit was dus een goed begin.

DE VOORZITTER

br. K. Kuiper, opende om tien uur de vergadering op de gebruikelijke wijze, waarna de notulen gelezen en goedgekeurd werden. Evenzoo brachten Penningmeester, Administrateur en Depôthouder (de laatste weer in dichtmaat) hunne verslagen uit, die alle veel reden van dank gaven, met uitzondering van ons blad, dat weer een tekort had, grootendeels ontstaan door

DEN OORLOG IN ZUID AFRIKA

Waar „De Christen" al niet mede in aanraking komt, hoewel het een orgaan des vredes is, dat het liefst de blijde boodschap verkondigt. De zaak is echter als volgt: De administrateur had niet den moed om de kwitanties onder deze omstandigheden te zenden naar Oranje Vrijstaat en Transvaal, daar ook onze lezers genoeg zullen lijden. Toen Mr. Engall, advocaat in Londen, dit hoorde, vroeg hij, of hij dan voor de lezers-abonné's in Zuid-Afrika — een bedrag van f 40 — mocht betalen. Dit hartelijk aanbod werd dankbaar aanvaard, waaruit blijkt, dat ZEd. Gestr. onze stamverwanten geen kwaad hart toedraagt.

De Algem. Verg. 1900—1901 vastgesteld. Aanwezig 27 stemgerechtigde leden.

SNEEK

werd onder gejuich als plaats van volgende samenkomst aangewezen.

HET JAARVERSLAG

werd, zooals het ook in „De Christen" voorkomt, onder dankbetuiging door de Algem. Verg. aanvaard. De passage, omtrent het beroep van br. de Hart door de Gem. Hengeloo, gaf aan den afgev., br. D. Gorter uit Sneek, de vrijheid een vraag te stellen, om daardoor dieper op de zaak in te gaan. Spreker werd aangeraden, nog staande de verg., eene vraag dienaangaande te formuleeren en in te dienen voor den 2den dag, Art. 7: d en c van onze Statuten.

Br. Planting deelde o. a. mede, dat voor de noodlijdende Gem. Foxhol de collecte in de Gemeenten zeer bevredigend is geweest. Na het herstel, dat het kerkje

REHOBOTH

heeft ondergaan, zal er zeker nog genoeg geld overgebleven zijn om er den arbeid ook den a.s. winter voort te zetten.

Telegram en brief van br. Klickmann gelezen. Het kwam ons allen vreemd over ZEd. niet in ons midden te zien en wij hopen, dat zulks het volgende jaar wel weer kan.

Br Weertz uit Frankfort bericht namens: „die Vereinigte Bundes Verwaltung," dat zij door de vele drukte in de voorbereiding van de Bondsdagen onmogelijk een afgevaardigde konden zenden.

Br. Harmsen kon niet komen, omdat hij in de Gemeente Braunsweich gedurende den vacantietijd werkzaam zal zijn.

Br. de Vries uit Workum zou namens de Gem. aldaar gekomen zijn. ZEd. was echter door krankheid verhinderd, wat hem zeer speet, maar hij hoopte, dat spoedig de band nog nauwer zal worden toegehaald met de geunieerde Gemeenten.

Aan de orde kwam nu:

AFGEVAARDIGDEN

naar de Bundes-Conferenz in Duitschland. Er werd om den wille van de kosten bezwaar gemaakt om *twee* broeders te zenden, doch Mr. Engall achtte dit van zooveel gewicht, dat ZEd. *f* 12 voor den 2en afgev. den penningmeester ter hand stelde, en alzoo werd besloten twee te zenden.

Gekozen de B.B. B. Planting en B. Roeles.

COMMISSIELEDEN

zijn allen herkozen, zoodat zij nu aldus zullen optreden: brs. N. van Beek, presid., G. de Vries, vice-presid., B Roeles, secretaris, K. Kuiper, vice secretaris en F. J. van Meerloo, penningm. (Gelieve hiervan nota te nemen).

DE REDACTIE

voor „De Christen" evenzoo herkozen.

2e DAG.

De bidstond werd geleid door br. G. de Vries. De voorz., br. Van Beek, opende de vergadering en verzocht den steun der broeders, daar dit voor ZEd. een geheel vreemd werk was en hij, zoo lang de Unie bestond, nog nooit éêne verg. gepresideerd had.

Gemeentevoorstellen en vragen.

AMSTERDAM. 1. De Unie stelle een reizend prediker aan, enz.

(Dit voorstel is ten vorigen jare weer aangehouden, om op de eerstkomende vergadering daarover nader te besluiten.

Na ook dezen keer, alzoo de 13de maal, er breedvoerig over te hebben gediscussiëerd, is aldus vastgesteld:

„*De Algem. Verg., nog weer de discussie gehoord hebbende over het punt Amsterdam in betrekking tot een reizend prediker, besluit:*

1. dat het zeer wenschelijk is; — maar
2. dat er ons van eene Gemeente of door haar tusschenkomst als van Godswege een geschikt persoon moet worden aangewezen; dat de Commissie

zich verplicht elk jaar op de Jaarvergadering te vragen of er iemand kan worden genoemd, maar dat er anders niet meer over gediscussiëerd mag worden; — en dat

3. elke Gemeente of personen, die deze zaak voorstaan, gerechtigd zijn daarvoor gelden te verzamelen, jaarlijks te storten bij den Penningmeester der Unie, die daarvoor een afzonderlijke kas aanlegge.

Sneek. *De afgevaardigden van Sneek vragen namens hunne Gemeente of het beroep, door de Gem. Hengeloo uitgebracht op*

J. de Hart,

als Voorganger, correct is, èn ten gunste van het besluit der Algem. Verg., èn naar den geest der geunieerde Gemeenten.

Er is zeer lang en breed over gesproken en eindelijk deze motie aangenomen met algemeene stemmen:

„De Algem. Verg., erkennende, dat de Gemeente Hengeloo, hoewel niet opzettelijk, met het beroep van br. de Hart niet correct gehandeld heeft tegenover de Unie-Gemeenten, spreekt den wensch uit, dat de Gem. Hengeloo dit beroep alleen zal handhaven, als br. de Hart zich met de Gem. Sneek zal hebben verzoend."

Amsterdam. 1. Mogen geloovige ouders, of een vader of eene moeder, geheel afstand doen van hun kind en dit aan anderen overdragen?

Daar deze vraag gedaan is naar aanleiding van eene advertentie uit Groningen, betreurt br. Planting, dat Amsterdam niet eerst persoonlijk onderzoek heeft ingesteld, dan zou ze tot plaatsing van deze vraag zeker niet zijn gekomen. Het geldt hier niet een geloovige, maar een door zijn openbaring gebleken ongeloovigen vader en wij waren blij, dat hij het kind wou afstaan. Er werd ook ter dege aangetoond, dat totale afstand bij onze wetten volkomen onmogelijk is, behalve wanneer de Staat iemand van de ouderlijke macht ontzet. — Antwoord der Verg.:

„De Algem Verg. veroordeelt, als onschriftuurlijk en onnatuurlijk, het afstand doen door geloovige ouders van hunne kinderen."

2. Wanneer ouders, of een vader of eene moeder, niet in staat zijn voldoende voor hunne kinderen te zorgen, hoe behoort in onze Gemeenten daarmede gehandeld en daarvoor gezorgd te worden?

3. Is de armenzorg niet een zaak der Gemeente en is die in de Gemeenten wel op praktische wijze geregeld?

Deze twee vragen van Amsterdam werden samengevat om den wille des tijds. Met algemeene stemmen werd erkend:

Dat bij onmacht van ouders, vader of moeder tot de Gem. behoorend, zij geroepen is hulp te bieden. De Amsterdammers betuigden verblijd te zijn te vernemen, dat de armenzorg in onze Gemeenten zulk een belangrijke plaats inneemt, 't welk zij niet zóó hadden verwacht en betoonden zich zeer dankbaar voor de mededeeling.

4. Hengeloo. De rubriek van den Internationalen Bijbellezersbond weg te laten uit „De Christen."

Besloten: Voorloopig te laten zooals het is.

5. Haarlem. Kan de Unie ook iets doen om onze Jongedochtersvereenigingen meer tot één te verbinden?

Antwoord: De wenschelijkheid scheen nog niet bij alle Jongedochtersvereenigingen doorgedrongen te zijn, te oordeelen naar de weinige antwoorden, die zijn ingekomen, zoodat de Unie in deze, hoe wenschelijk zij het ook achtte, niets kan doen. Zij kan niet opdringen, het moet van de Vereenigingen zelf uitgaan.

6. Sneek. Spreekt de wenschelijkheid uit, dat er éénheid kome in de Gemeenten van gedoopte Christenen in Nederland tot het *wel* of

---

Adoniram Judson.

EEN APOSTEL ONDER DE BIRMANEN.

23.

De gevangenis was een gebouw van ongeveer 40 voet lang en 30 voet breed. Het gebouw was aan de wanden 5 tot 6 voet hoog, had echter wegens de steilte van het dak in het midden wel de dubbele hoogte. Het had geen andere ventilatie, dan door de reten in de planken en door de deur, die echter steeds gesloten bleef. Op het dunne dak vielen de gloeiende stralen der tropische zon. In deze ruimte bevonden zich wel honderd gevangenen van beiderlei geslacht en van verschillende natiën. De gevangenis was nog nooit gereinigd geworden sedert zij gebouwd werd en was natuurlijk vol ongedierte. Dr. Price schrijft: „Ik zal het verschrikkelijke van deze gevangenis mijn geheele leven niet vergeten. Voor mij op den vloer lagen 40 tot 50 ellendigen, die op ongelukkige wijze of door overtreding op deze afschuwelijke plaats gekomen waren. Zij waren half naakt, en hunne uitgemergelde gestalten teekenden hun langdurig lijden. Slechts weinigen lagen daar ongeboeid, en sommigen hadden nog hun voeten in een blok." Judson kon met Paulus zeggen: „Ik draag de lidteekenen des Heeren Jezus in mijn lichaam," want de insnijdingen van de boeien heeft hij zijn leven lang behouden.

Toen Judson aan deze foltering onderworpen werd, was hij op het beste van zijn leven, in den mannelijken leeftijd van 36 jaar. Hij had een krachtig gestel en zijne gezondheid door gedurig diep ademen, dagelijks baden en regelmatige beweging in de vrije natuur gesterkt. Hij kon dus veel weerstand bieden, maar hij was toch een geleerde, die niet aan een ruw en hard leven gewoon was. Hoe dikwijls moet hij in die verstikkende vuile gevangenis aan de frissche lucht op de heuvelen van zijn Vaderland gedacht hebben!

Hij was een werkzame geest. Welk een bittere smart moet hem die gedwongen werkeloosheid, gedurende 20 lange maanden, veroorzaakt hebben! De Birmaansche Bijbel was nog niet gereed, en een arbeid van 10 jaren in Rangoen ging gedurende zijne afwezigheid verloren. Thans, nu hij de taal meester was, moest hij met Jeremia zeggen: „Het was in mijn hart gelijk een brandend vuur, dat mijn gebeente verteerde."

Zijn zenuwachtige natuur en zijn strenge zindelijkheid moesten, benevens de pijnen, die hij leed, zijn leven wel martelen. Omgeven door de gemeenste booswichten, moest hij voortdurend de gemeenste en lasterlijkste taal aanhooren. Dan moest hij weder zien, hoe de gevangenen op deze of gene wijze gekweld werden en hun angstgeschrei hooren. Hoe moest hem de gedachte aan zijne vrouw en zijn kind smart veroorzaken!

Nadat Judson zoo eenigen tijd te Ava in de gevangenis gezeten had, werd hij naar Qung pen la, een landelijke plaats, overgebracht. Zijn heldhaftige vrouw volgde hem en zocht zijn lot gedurende dezen schrikkelijken tijd nog zooveel mogelijk te verzachten, terwijl zij hem dagelijks eten bezorgde.

Naast de gevangenis bouwde Mevr. Judson zich een kleine hut van bamboesriet, in welke zij met haar kindje, Maria, woonde; en zij verhaalt ons, dat zij bij de vele en zware lasten, die zij toenmaals te dragen had en waaronder zij bijna bezweek, soms het kindje, om zelve weer iets bij te komen, bij den vader in de

Judson in de gevangenis.

gevangenis bracht, waar dan die kleine van alle leed onbewust, zacht sluimerde. (Zie het plaatje.) De lijdensgenoot van Judson was de Engelsche kapitein Laird, die bij de Birmaansche regeering onder verdenking gekomen, met hem in de gevangenis geworpen was.

Haar en haars mans lijden gedurende dezen zwaren tijd in de Birmaansche Zending, beschrijft Mevr. Judson als volgt in een brief aan Dr. Judson's broeder:

„Nauwelijks was ik op bevel van den gouverneur van Ava uitgegaan, of daar wierp zich een gerechtsdienaar in de kleine kamer van mijn man, greep hem op ruwe wijze bij den arm, trok hem de kamer uit, beroofde hem van al zijn kleederen, behalve hemd en kousen, nam zijn schoenen en zijn hoed, scheurde hem zijn ketting af, bond hem een touw om het lijf en sleepte hem zoo naar de gerechtsplaats, waarheen de overige gevangenen reeds gebracht waren geworden. Zij werden vervolgens twee aan twee gebonden en in de handen van een gerechtsdienaar overgeleverd, die te paard voorop reed, terwijl zijne slaven de gevangenen voortdreven en een van deze het touw vasthield, waarmee de gevangenen tezamen gebonden waren. Het was in Mei, een der heetste maanden des jaars, en elf uur voormiddags, zoodat de zonnehitte werkelijk ondragelijk was. Toen zij een kleinen afstand afgelegd hadden, waren uw broeders voeten reeds met blaren overdekt; zoo hevig werden zijn pijnen reeds op dit gedeelte van den weg, dat hij, toen zij over een kleine beek gingen, een dringend verlangen in zich voelde opkomen zich maar in het water te werpen om van zijn ellende te worden bevrijd. Slechts de overweging, dat zulk een dood zonde zou zijn, hield hem daarvan terug.

Zij hadden nog bijna 2 duitsche mijlen af te leggen. De weg werd als gloeiende kolen onder de voeten der gevangenen, van welke de huid weldra afscheurde, en in dezen jammerlijken toestand werden zij door hunne gevoelloze drijvers voortgejaagd. Judsons lichaam, dat door koorts gefolterd werd, terwijl hij des morgens niets genoten had, was zoo verzwakt, dat hij nog minder in staat was dan de andere gevangenen, om zulk eene inspanning te verdragen. Toen zij ongeveer den weg half hadden afgelegd en stilhielden om water te drinken, verzocht uw broeder den hoofdman hem te vergunnen, een klein eindweegs op zijn paard te mogen rijden, daar hij in dezen schrikkelijken toestand niet verder voort komen kon. Een verachtelijke, boosaardige blik was het eenige antwoord dat hij ontving. Toen verzocht hij den kapitein Laird, met wien hij saamgebonden was, en die een sterke, gezonde man was, om op zijn schouder te mogen leunen, daar hij de bezwijking nabij was. Dit stond hem de vriendelijke man gedurende een vierde mijl toe, toen werd hem zelf de last ondragelijk. Op dezen oogenblik voegde zich de Bengaalsche dienaar van den heer Gougers bij hen, die, toen hij het lijden van uw broeder zag, zijn hoofddoek nam, dien in twee stukken scheurde, om de eene helft aan zijn heer en de andere helft aan Judson te geven, die zich er oogenblikkelijk van bediende, om zijn verwonde voeten te verbinden, terwijl hun ook nog een oogenblik rust vergund werd. Dezelfde bediende bood nu ook aan Judson zijn schouder en droeg hem het overige deel van den weg. Slechts aan den steun van dezen man is het toe te schrijven, dat hij niet dood in Qung pen-la aankwam."

(Wordt vervolgd).

NIET vieren (afzonderen) van den Goeden Vrijdag. Niet alle Afgevaardigden gingen mede in deze wenschelijkheid, maar bovendien konden wij niets dienaangaande vaststellen, omdat onze leden meestal afhankelijk zijn van hunne patroons, bij wie zij werken. Uit de mededeelingen bleek, dat in de meeste Gemeenten het groote feit van Christus sterven des avonds na den arbeid werd herdacht. De grootste meerderheid was wel voor geheele heiliging van dezen dag, maar achtte het onder de tegenwoordige omstandigheden onuitvoerbaar.

REFERATEN

zijn er niet gehouden èn omdat de tijd voorbij was èn omdat br. Langendonk niet aanwezig was. ZEd. kon geen vrij krijgen van de school, nu de vacantie voor de deur stond. ZEd. zal gevraagd worden het referaat af te staan om het in „De Christen" te plaatsen.

DE EVANGELISCHE SAMENKOMST

was zeer druk bezocht en er is met ernst getuigd, o. a. ook door de Engelsche broeders. Mr. Engall zei, dat hij gehoord had, dat de Hollanders de Engelschen niet goed meer mochten lijden. Zij beiden echter hadden daarvan niets bespeurd en hij kon betuigen en ook zijn vriend, dat ze de Hollanders lief hebben, want zij hebben alle menschen lief en zouden ze zoo gaarne aan de voeten van Jezus zien enz. enz.

Des Vrijdagsavonds is er nog weer samenkomst gehouden, die evenwel niet zoo druk is bezocht geweest.

ZUTPHEN. B. ROELES, Secr. d. Unie.

Hoe de Profetie is vervuld.

Dr. Cyrus Hamlin verhaalt het volgende.

Toen hij in Constantinopel was kort na den Krimoorlog, wenschte een kolonel van het Turksche leger hem te spreken en zei: „Ik wenschte u wel te vragen, wat voor bewijs gij mij kunt geven, dat de Bijbel het Woord van God is, gelijk gij beweert."

Dr. Hamlin praatte over deze vraag wat heen, en wikkelde den kolonel in een gesprek, waarin hij vernam, dat zijn bezoeker veel gereisd had, vooral in het Oosten, in het gebied van den Eufraat.

„Zijt gij ook wel eens in Babylon geweest?" vroeg de dokter.

„Ja," hernam de aangesprokene, „en dat doet mij denken aan eene eigenaardige ondervinding, die ik daar had. Ik ben verzot op de jacht, en daar ik gehoord had, dat het in de ruïnen van Babylon van wild wemelt, besloot ik daar een week te gaan jagen.

Ik wist, dat het daar niet veilig was voor een mensch alleen, en daar ik niet op geld behoefde te zien, haalde ik een sjeik met zijn gevolg voor een groote som over, mij te vergezellen. Wij bereikten Babylon en sloegen er onze tenten op. Een paar uur voor zonsondergang nam ik mijn geweer en ging eens rondddwalen om het terrein te verkennen, dat ik tot jachtveld had uitgekozen.

De holen der bergen waren met wild bevolkt; eenige dezer dieren kon ik zeer goed onderscheiden, maar eerst als het donker is verlaten zij hun schuilplaatsen. Ik ging naar mijn kamp terug, om aldaar tot het geschikte oogenblik te vertoeven.

Hoe verwonderd was ik, toen ik zag dat de tenten werden afgebroken. Ik deed mijn beklag bij den sjeik. Ik had hem en zijn volk voor een week aangenomen en betaalde hem goed en hij verbrak nu den eersten dag het contract al. Doch wat ik betoogde, niets konde baten. „Neen," zeide hij, „na zonsondergang is het hier niet veilig. Niemand durft er te overnachten, want met de duisternis komen uit de holen en spelonken geesten, kabouters, spoken en allerlei ander ontuig, en wien zij vinden, die wordt meegenomen en wordt gelijk een van hen." Ziende, dat ik hem niet kon overreden, zeide ik: „Ik betaal u reeds meer dan genoeg, maar als gij wilt blijven, zal ik het verdubbelen."

„Neen," antwoordde hij, „al wildet gij ook alle schatten der wereld geven, geen Arabier heeft ooit te Babylon de zon zien ondergaan. Maar om mijn woord aan u niet te breken, zullen we ons op een uur afstands nederzetten en bij het aanbreken van den dag wederkomen." — En zoo gebeurde het; zij vertrokken en ik moest mijn voorgenomen jacht opgeven." —

„Nauwelijks had hij zijn verhaal geëind gd," zegt Dr. Hamlin, „of ik nam mijn Bijbel en las hem uit het 13de hoofdstuk van Jesaja voor:

„Alzoo zal Babel, het sieraad der koninkrijken, de heerlijkheid, de hoovaardigheid der Chaldeën zijn gelijk als God Sodom en Gomorra omgekeerd heeft.

Daar zal geene woonplaats zijn in der eeuwigheid, en zij zal niet bewoond worden van geslacht tot geslacht; en *de Arabier zal daar geen tent spannen* en de herders zullen er niet legeren.

Maar daar zullen nederliggen de wilde dieren der woestijnen, en hunne huizen zullen vervuld worden met verschrikkelijke gedierten en daar zullen de jonge struisen wonen en de duivelen zullen er huppelen.

En de wilde dieren der eilanden zullen in zijne verlaten plaatsen elkander toeroepen, mitsgaders de draken in de wellustige paleizen; haar tijd toch is nabij om te komen en hare dagen zullen niet uitgesteld worden."

„Zoo is het juist" zeide de Turk, toen ik geëindigd had, „wat gij daar leest, is geschiedenis."

„Neen," antwoordde Dr. Hamlin, „het is profetie; gij weet als ontwikkeld man, dat het Oude Testament drie honderd jaren voor Christus in het Grieksch vertaald is." Hij stemde dit toe. „En het Hebreeuwsch was geschreven minstens twee honderd jaren van te voren."

„Ja."

„Dit is dus van Babel geschreven, toen het nog in zijn volle glorie was; is het dus geen profetie?"

„Ik durf hierop nog geen beslist antwoord geven," hernam hij, „ik moet tijd hebben om er eens rijpelijk over na te denken."

„Ga uw gang en kom mij dan het antwoord brengen."

Ik zag hem echter niet weder; doch wat een onverwachte bevestiging van de waarheid van den Bijbel ten opzichte der profetie gaf deze Turksche officier." D. L. MOODY.

Hebt elkander hartelijk lief.

Geliefde Brs. en Zrs.!

Wij beleven dagen van twist en tweedracht, waarin de liefde en de vrede jammerlijk verkoeld en geweken zijn. Intusschen is er niets, hetwelk zoo zeer indruischt tegen de bevordering van het werk voor het Evangelie des vredes, dan gebrek aan liefde onder Gods kinderen, waardoor verdenking, afgunst, tweedracht, scheuring, hatelijkheid en hartstocht verwekt wordt, welke dingen 't hart sluiten voor de influistering des Heiligen Geestes en den zegen uit de samenleving verbannen en verwoesten!

Wij hebben, helaas! sinds vele jaren de wrange vruchten van onze verdeeldheid gesmaakt en moeten nog dagelijks de smartelijke gevolgen er van betreuren. Waarom zouden wij dan nog langer in onze eigene ingewanden wroeten en door onze eigene schuld ons berooven van het genot des geestelijken levens en den zegen des Woords? Zullen wij zoo ons gewis verderf en onzen ondergang voltooien?

„Indien er dan eenige vertroosting is in Christus, indien er eenige troost is der liefde, indien er eenige gemeenschap is des Geestes, indien er eenige innerlijke bewegingen en ontfermingen zijn: zoo vervult mijne blijdschap, dat gij moogt eensgezind zijn, de zelfde liefde hebbende, van één gemoed en van één gevoelen zijnde."

Johannes zegt ons: „Kinderkens! hebt elkander lief." Paulus wil, dat wij de liefde tot allen zullen uitstrekken. O! dat de God der liefde zelf de liefde in ons vermeerdere en overvloedig make, dan zal het ons welgaan.

Onze zinspreuk zij: „Waar liefde woont gebiedt de Heer den zegen." Hoe zullen wij met elkander arbeiden in de Gemeente, wanneer dit niet bij ons gevonden wordt. Wij moeten toebereid worden voor de komst van onzen Heiland, en den volke prediken in zijn Naam bekeering en vergeving van zonden en ons zelven tot voorbeelden stellen, daarbij wetende, dat onze Heiland door God den Vader is verordineerd tot een Rechter van levenden en dooden. Wanneer Hij komen zal met al zijn heiligen, dan zullen wij allen openbaar worden en zullen ons moeten verantwoorden over ons leven, over ons geloof, over onze liefde; dan zal het blijken of wij onberispelijk in heiligmaking bevonden worden voor onzen God, die zonder aanneming des persoons oordeelt, maar een iegelijk zal vergelden naar zijn werk. O! brs. en zrs., dat wij bij 't gezicht op de eeuwigheid onze zielen door den eeuwigen God laten opvoeren hoog omhoog; dat wij met alle kracht, die God ons naar zijne mate verleenen wil, toch mogen strijden tegen onze liefdeloosheid en koudheid. Laat ons onze roeping en verkiezing vast maken, opdat wij niet meer struikelen.

H. v. D. RIDDER, Haarlem.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Reeds talrijke malen hoorde men zoo iets van de vermoedelijke verloving van H. M. Wilhelmina, wat echter steeds als valsch gerucht beschouwd werd, omdat men meende, dat de Koningin 't dan zelf wel aan haar volk zou mededeelen. Nu vernemen wij, dat H. M. op 31 Augustus a s., haar 20e verjaardag, zal bekend maken, dat zij zich verloofd heeft met . . . . ja, dat weet men ook reeds, maar men wil H. M. het voorrecht laten, dien naam zelf aan Haar volk bekend te maken.

Voor de vlootrevue, die 3 Aug. op het Pampus zal gehouden worden hebben zich reeds meer dan duizend botters als deelnemers opgegeven en eene zeeoppervlakte van 3000 M. lang en 1800 M. breed, is door de commissie reeds voor dit doel afgebakend, waar in elf lange rijen de de schepen moeten liggen, zoodat H. M. er tusschen door kan stoomen.

De werkstaking der bootwerkers te Rotterdam, die aanvankelijk een ernstig dreigend aanzien had, is nog al heel spoedig tot haar einde gekomen, zooals dat meestal gaat met overdreven dingen. Alleen onder de Rijnsleepers, machinisten en stokers komen nog ongeregeldheden voor, die van zoodanigen aard zijn, dat een streng optreden noodzakelijk wordt geacht, omdat zij zelfs de vreemde vlag niet ontzien en zij dus zelfs tot internationale verwikkelingen aanleiding zouden kunnen geven. Die zullen dus ook wel hun eigen graf delven, want door onrechtvaardige handelingen van geweld is nog nooit veel goeds tot stand gekomen, maar die 't onrecht doet zal 't onrecht dragen, dat hij gedaan heeft. Een smoordronken bootwerker, die dus nog al te veel verdiende, heeft een ander met een mes dermate gewond, dat deze naar 't ziekenhuis moest worden vervoerd, waar hij thans nog in levensgevaar verkeert. De dronkenlap, die in hechtenis genomen werd, was eerst na 6 uren in zooverre ontnuchterd, dat hij behoorlijk bekentenis van de misdaad kon doen. Zouden er wel zoovele werkstakingen voorkomen als de werklieden geheelonthouders waren, en de patroons daarin voorgingen?

Een wakkere smid van de Exploitatiemaatschappij heeft vermoedelijk een ernstig spoorwegongeluk voorkomen, doordat hij een drietal knapen in hun opzet heeft gestoord, die waarschijnlijk de bezorgers waren van eenige voorwerpen als 2 ijzeren beugels, een zwaren boorbeugel en eene plank, die de smid op de rails vond en ijlings verwijderde, waarna een passagierstrein voorbijstoomde, die door de voorwerpen zeker had moeten ontsporen.

Duitschland. In Hamburg is een werkstaking onder de scheepstimmerlieden, die nu al 8000 werkeloozen telt.

Noorwegen. In eene school waar 30 kinderen in hun vrij kwartiertje hunne boterhammen nuttigden terwijl 't buiten hevig onweerde, sloeg de bliksem met dit gevolg, dat allen met inbegrip van den onderwijzer getroffen werden, zoodat

allen bewusteloos ter aarde stortten. De onderwijzer, die 't eerst zijn bewustzijn herkreeg, opende de deur en weldra kwam hulp opdagen. Men vond de kinderen in een treurigen toestand, sommigen waren doof, anderen den verstikkingsdood nabij, omdat zij juist den mond vol brood hadden en kleeren en schoenen waren vaneengescheurd, maar toch mocht 't na veel moeite gelukken, allen in 't bewustzijn terug te roepen en na betrekkelijk korten tijd, waren ook allen volkomen hersteld zonder eenig blijvend nadeel te hebben overgehouden.

Servië. De jonge Koning Alexander van Servië is voornemens in 't huwelijk te treden met een burgerjuffrouw, hetwelk zeer 't ongenoegen van zijn vader den ex-Koning Milan opwekt, zoodat deze zelfs als legercommandant zijn ambt neerlegt.

Zijne moeder heeft hem echter geluk gewenscht en ook schijnt men over 't algemeen met dezen stap des jongen Konings wel ingenomen te zijn, die zich dan ook door niets laat terughouden en reeds Zondag zal 't huwelijk voltrokken zijn. Toch is hij edel tegenover zijn vader en waar hij bij deze gelegenheid algemeene amnestie afkondigt, worden slechts zij daarvan uitgesloten, die gestraft zijn wegens den aanslag op zijn vader. Zulk een daad geeft een goeden indruk.

Italië's koning is, naar wij vernemen, vermoord en de dader, Angelo Bresti, ook reeds gevat. Daar in Italië schijnen ook al monsters te wonen. Zoo wordt ook vandaar gemeld, dat in Casale een hoeve in brand stond, bewoond door eene oude moeder met haar zoon. Den zoon, die alle moeite deed om de beesten te redden, werd gevraagd, of zijne moeder al gered was, wat hij ontkennend beantwoordde, en toen men de oude vrouw opzocht, vond men haar vreeselijk verminkt door vijfentwintig bijlslagen, die de ontaarde zoon haar toegebracht had, waarna hij 't huis had in brand gestoken.

Z.-Afrika. De Engelschen zijn weer bezig verder naar 't oosten op te rukken, terwijl de Boeren bij hunne nadering vluchten. Dat klinkt wel mooi, maar of hun toestand er daardoor beter op wordt, moet de tijd nog leeren, want de verbindingslijn wordt er slechts langer door en de gelegenheid voor de Boeren niet ongunstiger om hen afbreuk te doen. De Wet krijgt de handen er wat vrijer door in deo Vrijstaat en zal des te beter de proviandwagens kunnen buit maken. Middelburg is echter reeds door lord Roberts ingenomen.

China. Nog steeds verkeert men in 't onzekere omtrent de gezanten in Peking. Wel komen er berichten, dat zij in leven zijn, maar niet van henzelven en 't is te vreezen, dat de Chineezen op deze wijze de mogendheden te slim af zijn, terwijl deze laatsten onder elkander krakeelen in plaats van tot een haastig ontzet gemeenschappelijk op te rukken naar Peking, zoodat het eindelijk wel eens te laat zal kunnen blijken. Het is nu ten minste al gebleken, dat door zekeren Sheng een valsch bericht naar Amerika werd geseind, dat heette afkomstig te zijn van den Amerikaanschen gezant Conger.

S. K. K.

Losse Gedachten.

Wees dagelijks *ontmoediger* om uw zelfs wil en dagelijks *moediger* om Christus wil.

In het geestelijk leven gaat het arm en hongerig worden aan het verzadigd en vervuld worden vooraf. Eerst moeten wij onzen schijnbaren rijkdom hebben prijsgegeven, om den Heiland met Zijne genadegaven te kunnen ontvangen. Maar wie Hem eens bezit, ontvangt steeds meer en overvloediger uit Zijne liefdehand.

Gods wegen zijn soms zoo raadselachtig en donker, maar ze blijken altijd bij de uitkomst, vaak hier op aarde reeds, de beste, de eenig goede te zijn. Hoe zal het licht ons opgaan in de duisternis, als wij dàt in het geloof *vasthouden.*

Weest in geen ding bezorgd. Mocht de Heer ons dàt leeren hoe de zorg af te leggen. Wij laten zoo vaak bergen oprijzen voor onzen voet, hooge bergen van zorgen en bezwaren, terwijl de weg zou blijken effen te zijn en begaanbaar, indien wij gingen aan 's Vaders hand, rekenende op Zijne trouw, wachtende op Zijn heil, biddende om Zijn zegen!

Geen zorgen voor morgen,
Beveel ze aan God;
Wees heden tevreden
En dank voor uw lot!

CORRESPONDENTIE.

Daar het nog al eens voorkomt, dat advertenties te laat worden ingezonden, zoodat ze tot de volgende week moeten blijven liggen, maken wij er opmerkzaam op, dat advertenties uiterlijk Dinsdagavond bij ons en Woensdag vóór den middag bij den drukker moeten bezorgd zijn, om nog die zelfde week te kunnen geplaatst worden. N. v. BEEK.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van H. B. K. te Vriescheloo f 3.84.
N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Op de vraag: „Hoe nu verder?"
Van br. J. B. te D. f 10. N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

*** Getrouwd:
PIER HORNSTRA
en
TRIJNTJE DE VRIES.

PASSAIC,) 8 Juli 1900.
WORKUM,)

Eenige kennisgeving aan alle Broeders en Zusters in en buiten het Vaderland.
40 Bloomfield Avenve, Passaic, New Jersie, N. A.

*** Heden verblijdde ons de Heer door de geboorte van een welgeschapen ZOON.
HASSELT, 22 Juli 1900.
M. SISSING.
B. SISSING—v. DAM.

*** Heden werden onze ouderharten diep getroffen door het overlijden van ons geliefd dochtertje, GEESKE, in den jeugdigen leeftijd van 1 jaar en 10 maanden.
Wij wenschen te berusten in Hem, Wiens doen enkel wijsheid is.
WEERDINGERMOND, 22 Juli 1900.
W. SPREEWES.
J. SPREEUWES—SMID.

(Wegens te late inzending kon deze advertentie eerst thans geplaatst worden. ADM.)

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 6—12 Augustus.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onzen schuldenaren. Matth. 6 : 12.

Maandag 6 Aug. Matth. 18 : 21—35. Verzoenen. De algemeene liefde van Christus tot de zondaren is de grond der algemeene en broederlijke liefde der Christenen. Eene uiting dezer liefde is het vergeven.

Dinsdag 7 Aug. Gen. 50 : 14—21. Jozef vergeeft zijne broeders. Zulke edele voorbeelden van vergeving willen wij ter harte nemen en ze navolgen.

Woensdag 8 Aug. 1 Sam. 24 : 1—12. David en Saul. Welke reinheid van zin openbaart David hier, nu hem de wraak zoo licht gemaakt wordt?

Donderdag 9 Aug. Col. 3 : 9—17. Vergeeft elkander. Gelijk Christus. Hoe heeft Hij ons vergeven! Niet alleen de begane maar de nog komende zonden. (1 Joh. 2 : 1)

Vrijdag 10 Aug. Luk. 17 : 1—10. Herhaalde vergeving. De getallen hier duiden niet aan, dat wij de vergevingen moeten tellen, integendeel, ontelbare malen, gelijk wij vergeving behoeven, moeten ook wij anderen vergeven.

Zaterdag 11 Aug. Mark. 11 : 20—26. Opdat u vergeven worde. Hoe ernstig moeten wij toch onderzoeken of wij waarlijk van harte elken medemensch vergeven, want daarvan hangt onze vrede met God af.

Zondag 12 Aug. Matth. 6 : 5—15. Handelt gelijk gij bidt. De vijfde bede is een tweesnijdend zwaard in den mond van ieder, die niet van harte vergeeft, want dan bidt hij immers, dat God hem evenzoo moge behandelen, gelijk hij zijnen schuldenaar.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 694 DONDERDAG 9 Aug. 1900. 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen
adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Mattheüs 25 : 40.

Een zee van klachten ruischt
Onze arme wereld door,
En zingt een jammerlied
Voor 't angstig luistrend oor, —
Een lied van smart en nood,
Van lijden bang en zwaar,
Van wonden groot en diep,
Van lijfs- en zielsgevaar.
En alle klacht smelt saam
In d' ééne beê der smart:
Waar is de hand die helpt?
Waar een meêlijdend hart?

En de Engel der liefde leent gaarne aan die bede
Der klagende, lijdende menschheid gehoor.
Zij roept haar getrouwen rondom zich te zamen,
En legt hun de nooden der wereld dan voor.

„Wie is er als Jezus bereid om te dienen,
Als Hij tot de lijdende menschheid te gaan,
Te steunen wat zwak is, te helpen wat krank is,
Te zalven de wonden, te drogen de traan?"

„Wie is er bereid om zijn dank Hem te toonen,
Wiens liefde verwarmt als een stralende zon,
Die 't wicht aller zonden alleen heeft gedragen,
En lijdend en stervend den dood overwon?"

Geeft antwoord, o gij, die zijn naam wenscht te dragen,
Die zegen ontvingt door den strijd dien Hij streed!
Hij zal 't als een daad aan Hem zelven beschouwen,
Wat ge ooit aan den minste der broederen deedt.

ARNHEM. („Ned. Diakonaat.") J. E. SCHRÖDER.

De vruchten van Christus' kruisdood.

REFERAAT,

gehouden op een vergadering in verband met de Evang. Alliantie te Elberfeld 7 *Juni* 1900

DOOR

E. MILLARD.

Gal. 3: 13, 14.
Gal. 6: 14.
1 Petr. 2: 24.

„De vruchten van Christus' kruisdood," zoo luidt het in 't program voorgeschreven thema. Hoe eigenaardig, ja, wonderspreukig klinkt zulks! Vruchten van een kruis, een vloekhout, van den dood! Vruchten van den wijnstok, vruchten der bekeering (zinsverandering), vruchten van den Geest Gods, — dat zijn licht te vatten uitdrukkingen; — maar: vruchten des doods, hoe raadselachtig, hoe geheimzinnig! Wat, leest men dan druiven van doornen en vijgen van distelen? (Matth. 7: 16).

En toch is de oplossing van het raadsel in één woord vervat, n.l. in den naam Christus. Het zijn de vruchten van Christus' kruisdood. De naam Christus, die wondernaam, schept licht uit de duisternis, heil uit de zonde, leven uit den dood, zegen uit den vloek. Wie ook slechts den zoom van zijn kleed aanraakt, wordt gezond. De eigenaardige uitdrukking (Joh. 12: 24) is in verband daarmede zeer zinrijk in de woorden des Heilands: „Voorwaar, voorwaar zeg ik u: Indien het tarwegraan in de aarde niet valt en sterft, zoo blijft hetzelve alleen; maar indien het sterft, zoo brengt het veel vrucht voort."

God zelf verkondigt ons deze verrassende waarheid bij elken voetstap op onzen levensweg. De vertreden, verrottende bladeren in het woud werken nieuw leven in het met frisch loof getooid en vruchtdragend geboomte, en zoo plant het leven zich voort in de geheele bezielde en onbezielde natuur.

Evenwel, vruchten van Christus' dood, dat is de bijbelsche uitdrukking in ons onderwerp. Vruchten, geen uitwendige, mechanische werkingen, ook geen logische, verstandelijke gevolgtrekkingen; vruchten, die niet door hevige hamerslagen, niet door kunstmatige opwindingen, niet door electrische licht- of krachtwerking verwekt worden, maar wezenlijke vruchten, die wel krachtig en heerlijk, maar toch stil en zacht, geleidelijk uit de innerlijke krachtsontwikkeling, als van zelf uit den verborgen levenswortel te voorschijn treden, even als de rank uit den wijnstok.

Wat ons thema ons zeggen wil, is, dat Christus, en wel de gekruisigde, zulke levensvruchten in de zijnen, door het geloof in zijnen naam, te voorschijn brengt.

Dat is eene gewichtige waarheid, met welke alle ware Alliantievrienden het eens zijn. Christus dood moet uitwerking hebben. Zijn afschuwelijk, smadelijk kruis is een levensboom, die eenwigheidsvruchten voortbrengt en voortbrengen moet. Dood geloof is duivelsgeloof. Wij worden zalig en gerechtvaardigd uit vrije, onvoorwaardelijke genade Gods, zonder de werken der wet, alleen door het geloof. Ja, de genade wordt toegediend geheel onvoorwaardelijk, maar niet zonder iets te vooronderstellen aan de zijde des menschen. Blijft het geloof alleen en zonder werken, dan is het krachteloos, dood. Het doet zich dan kennen als niet door God gewerkt, niet te zijn het geloof der uitverkorenen Gods.

Na deze toelichting van ons thema vertoonen zich aan ons de vruchten van Christus kruisdood

I. in onze verhouding tot God;
II. in onze verhouding tot de wereld;
III. in onze persoonlijk innerlijke en uiterlijke levensverhouding.

I.

De eerste en allergewichtigste vrucht van Christus dood betreft onze verhouding tot God. God is de eenige wetgever, en Hij alleen maakt zalig en verdoemt. „Hoe verkrijg ik genade bij God?" dat is de bange vraag, die Luther's gemoed zoo diep bewoog; en terecht, want van huis uit staan wij allen onder den vloek, overeenkomstig het woord in Gal. 3: 10: „Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen."

Wij zijn, gelijk Johannes het uitdrukt (Joh. 3: 36), onder den toorn Gods. Wij zijn, om de zinrijke overzetting van Luther in Openb. 22: 3 te gebruiken, verbannen onder den ban. Dat is de kern en het wezen van den vloek, van God afgerukt, gescheiden, van de levensbron afgesneden te zijn. Wie van God afgerukt is, is zeker het verderf ten prooi, even zeker als het lichaam, wanneer het van de ziel gescheiden is. Ook toen wij onder den vloek, den toorn, in verwijdering, verbanning, in onbekeerden, reddeloozen, onverzoenden toestand tegenover God stonden, had God ons menschen lief en besloot zijnen Zoon voor ons over te geven; maar er was nog geene verbintenis, geen bemiddeling daargesteld. Wij waren feitelijk zonder God. Dan, in de volheid des tijds, zond God zijn eeniggeboren zoon, geboren uit eene vrouw, geworden onder de wet. Hij stelde Hem tusschen zich en den zondaar als Middelaar, wierp aller zonde op Hem, maakte Hem, die geene zonde gekend heeft, voor ons tot zonde, en zoo werd Christus, de volmaakt heilige, een vloek voor ons, krachtens de in onze wereldorde overal geldende wet der solidariteit (één voor allen). Deze noodzakelijke, rechtsgeldige werking is het, waardoor wij van den vloek vrij worden, zoodat God niet alleen barmhartig en genadig, maar ook getrouw en rechtvaardig is (1 Joh. 1: 9), wanneer Hij ons op onze belijdenis de zonden vergeeft. Zion is door recht verlost, niet door weekelijkheid of toegefelijkheid, evenmin door willekeur, maar naar Gods gerechtigheid, zoodat er nu geene verdoemenis meer is of ook zijn kan voor degenen, die in Christus Jezus zijn (Rom. 8: 1). Deel aan deze eerste vrucht van Christus dood bekomen allen, die in Hem gelooven, Hem vertrouwen, zich aan Hem overgeven, zijn werk en woord der verzoening aannemen en daardoor met Hem in verbintenis treden. De geloovige legt den vinger, wellicht den kleinsten, zwaksten in Jezus' doorboorde hand, en terstond, met de bliksemsnelheid der electriciteit, is de verbintenis met God hersteld. De ban is opgeheven. Licht en leven stroomt de ziele toe; zij is gered en zalig door het geloof.

Hiermede is de uitwerking van Adams zondenval in wezen opgeheven. De eigenlijke dood, de scheiding der ziele van God, die terstond in het Paradijs, na volbrachte overtreding, intrad en den lichamelijken dood als natuurlijk, onverbiddelijk gevolg later na zich sleepte, is door Christus verlaten zijn van God aan het kruis opgeheven. Het Woord des Heilands trad nu in werking: „Wie in Mij gelooft, zal leven, al ware hij ook gestorven (lichamelijk gestorven), en een iegelijk, die leeft en in mij gelooft, die zal niet (werkelijk, wezenlijk) sterven in der eeuwigheid" (Joh. 11: 25).

Dat is alzoo de ten grondslag gelegde eerste uitwerking van Christus kruisdood. Maar in ter-

daad slechts de eerste. Het verdere, veel grootscher gevolg er van is, naar Gal. 3: 14, dat wij den zegen Abrahams deelachtig worden. Met Abraham trad eerst de als in nevelen gehulde paradijsbelofte betreffende het Nieuw Testamentisch Evangelie in een geheel nieuw, helder licht. Een nieuwe huisorde, eene geheel van karakter verschillende regeering werd ingevoerd, en dat is de bedeeling der genade, die, door het geloof tot stand gekomen, zich ver boven de verwoestende werking van Adams zonde verheft. Op dien geloofsweg zijn ongetwijfeld ook Abel en Henoch en anderen vóór Abraham bij God aangenomen, maar, om zoo te spreken, als bij uitzondering, als door een zijdeur. De groote hemelpoort was toen nog niet ontsloten. Maar ziet, midden in de schemering en verwarring van het aartsvaderlijke tijdperk, midden in de werkheiligheid en het wetswezen des Ouden Verbonds treedt ons plotseling de niet in de omgeving passende, niet uit de geschiedenis voortspruitende, geheel dogmatisch klinkende uitdrukking tegen: „Abraham geloofde den Heere, en Hij rekende het hem tot gerechtigheid" (Gen. 15: 6). Paulus voert dit in Gal. 3: 8 met bijzonderen nadruk aan. „De Schrift te voren ziende, dat God de Heidenen uit het geloof zou rechtvaardigen, heeft te voren aan Abraham het Evangelie verkondigd, zeggende: „In u zullen al de volken gezegend worden."

De zegen, aan Abraham beloofd, is bij Christus dood te voorschijn getreden. De door Abraham op Gods naam getrokken, door God geaccepteerde wissel wordt betaald, en deze bestond in de reeds lang gecrediteerde toerekening van de gerechtigheid Gods. Dat is de groote, wonderbare grondwaarheid des Evangelies. Daarin wordt, volgens Rom. 1: 17, geopenbaard de gerechtigheid Gods, die den geloovige toegekend wordt, de voor God geldende gerechtigheid. Juist daarom is dat Evangelie eene kracht Gods.

(Wordt vervolgd).

Adoniram Judson. *)

EEN APOSTEL ONDER DE BIRMANEN.

24.

Gedurende dezen tijd werden hun nog jeugdig dochtertje Marie en de twee Birmaansche meisjes, welke zij aangenomen hadden, door de pokken aangetast, en daarna werd ook de moeder zelf gevaarlijk ziek, wat nog erger was. Zij kon haar kind geen voedsel meer geven en moest haar hartverscheurend geschrei den geheelen nacht aanhooren. Daarbij kwam nog de wreedheid van den gevangenbewaarder, die echter somwijlen menschelijk gevoel scheen te hebben en dan Judson veroorloofde naar de bamboeshut te gaan, wat voor zijne vrouw eene onuitsprekelijke vreugde was, maar dan ook weer zoo hoog in zijn eischen was, alsof zijne gevangenen rijke lieden waren.

„De kwellingen, afpersingen en droefenissen, welke wij gedurende het zesmaandelijksch verblijf te Queng-pen-la ondervonden, zijn ontelbaar en niet te beschrijven!" Doch ook dit lijden overwon de liefde van Christus en al zonk ook Anna Judson, tengevolge van deze lijdensperiode, in een vroeg graf, daardoor verwierf zij te vroeger de kroon des levens, die nu haar en haren echtgenoot siert, daar, waar het Lam de zijnen weidt en alle tranen van hunne oogen afwischt.

*) Tot ons leedwezen is er, waarschijnlijk door de drukte met de Unie-verg., eenige verwarring geweest in de plaatsing van dit stuk. Wat in no. 691 stond was voor no. 692 bestemd en omgekeerd, gevolg daarvan is geworden, dat het gedeelte dat in 't eerstgenoemde no. gestaan had, de vorige week andermaal geplaatst werd. Red.

Brief uit Transvaal. *)

Potgietershoop, Paaschdag 1903.

Waarde Vrienden!

Moest ik in mijn vorig schrijven gewagen van de tegenspoeden, die ons deel waren in 't eind van Febr. en begin van Maart, op dit oogenblik kunnen wij den Heere weer danken en loven voor de overwinningen en voordeelen door ons behaald. Ja, 't was voor ons eene harde beproeving zooveel te moeten opgeven, Kimberley en Ladysmith in handen des vijands te laten, Bloemfontein zelfs aan hem te moeten overgeven, doch deze beproeving was noodig. De Afrikaanders hebben gezien hoeveel verraders er nog onder hen zijn; ja, dat alle officieren niet met hart en ziel strijden voor hun Vaderland. Ook in Generaal Lucas Meijer heeft men zich deerlijk vergist. Na dezen oorlog zal het eerst in Europa bekend worden de fouten, die hij maakte bij den slag van Dundee, waardoor aan hem wordt verweten het groote verlies aan burgers daar geleden; hij was het ook, op wiens bevel in eind Febr. de Boschrand bij Colenso ontruimd moest worden, die de Eng. gelegenheid gaf hunne kanonnen zoo te stellen, dat onze burgers zich niet meer konden bergen. Had men den Boschrand behouden, nooit waren de Eng. de Tugela doorgekomen naar Ladysmith. Wel is Lucas Meijer *in naam* nog Generaal, maar *inderdaad* is hij niets meer dan een gewoon burger werkzaam in het Commissariaat te Glencoe. En de burgers zijn blijde van hem ontslagen te zijn. Nog erger is het gesteld met Fraser, voorzitter van den Volksraad der O. V. S. en in 1896 kandidaat met den heer Steyn naar het Presidentschap van den O. V. S. Toen de Eng. in Maart Bloemfontein binnenkwamen, werden zij door dezen ontaarden Afrikaander ontvangen. Hoeveel vertrouwen generaal Roberts dan ook in hem stelde blijkt wel hieruit, dat hij dadelijk benoemd werd tot Administrateur van Bloemfontein en deze benoeming aannam. Wat zou de toestand in Afrika geheel anders zijn geweest, indien deze Fraser in 1896 eens tot President was verkozen! De beproeving heeft ons volk gelouterd en vele slechte bestanddeelen (Engelschgezinde Afrikaners) daaruit weggenomen. Ja, wel waren de burgers in de eerste dagen van Maart ter neer geslagen en uitten enkelen zelfs de klacht: „Nu is alles verloren; de Engelschman heeft reeds ons land," doch deze toestand duurde maar kort. De flinke houding van president Kruger en president Steyn; hunne bemoedigende woorden tot de Burgers, die zij in hunne gevaarlijke posities zelf hebben opgezocht; het vertrouwen dezer beide Presidenten, dat God Zijn volk, dat dag en nacht tot Hem bidt, niet zal verlaten; dit alles deed den moed onzer burgers weer herleven en het Afrikaansche volk zou blijven staan tegenover de groote Engelsche macht, die kwam om hen *dood te trappen*, zooals een hooggeplaatst Engelschman het beliefde uit te drukken.

Het nieuws van de laatste dagen is in 't kort dit:

Op 27 Maart overleed generaal Joubert.

Voor menig land zou de dood van den Kommandant-Generaal te midden van den oorlog een nekslag kunnen zijn. Gelukkig was het dat voor ons niet. Velen hebben zijn heengaan betreurd, maar ook lang niet allen. Geheele districten waren over hem ontevreden. Geen wonder! Men kende generaal Joubert ook als een vriend van den Engelschman en was hij President geweest, voorzeker wij hadden geen oorlog gehad, maar waren misschien verkocht geworden, zooals Burgers het in 1877 had gedaan. Wie in Europa gelooft, dat het gansche Afrikaansche volk om zijn heengaan treurde, vergist zich deerlijk. Er zijn mannen, die grooter patriot zijn dan Joubert en onder wien de burgers gaarne ten strijde zullen trekken. Zulk een man is o. a. *Louis Botha*, de beminde Boeren Generaal in Natal. Joubert was te veel Engelsch gezind. Zijn daarvoor ook bewijzen? O, zeker, zeer vele uit vroegere jaren, maar ook zelfs uit dit laatste jaar. Den 23sten Mei 1899 had generaal Joubert een onderhoud met den Starvertegenwoordiger te Pretoria, een Jingo. De generaal heeft den uitlanders (Engelschen) toen aangeraden hunne grieven oorlog had afgewacht, vereenigde zich George Dana Boardman, die kort, maar gezegend arbeidde. Hij scheen geschapen om zendeling te wezen; hij muntte uit door verstand, alsook door zijn liefdevol karakter en door zijn vroomheid. Hij had in de krant de tijding van Colmans dood gelezen en tot zich zelf gezegd: „Wie zal zijne plaats innemen? . . . Dat zal ik doen!"

*) In den vorigen brief, zie No. 690 van dit blad, wordt voor eene rede van Pres. Kruger verwezen naar een artikel uit „den Randpost." Tot mijn spijt kon ik die rede niet geven, aangezien dat blad verloren gegaan is. N. Zerbst Jzn.

Voeg bij dit alles nog de vrees, om een smartelijken dood te moeten sterven, en het zal moeielijk vallen de donkere wolk te schilderen, die over dit edel hoofd gekomen was. De zendelingen wisten, dat zij als spionnen werden aangezien, en dat de koning en zijne generaals zeer verbitterd waren over de snelle vorderingen van het Engelsche leger, en daarom hadden zij het ergste te vreezen.

's Namiddags 3 uur was het oogenblik, waarop de gevangenen, die gedood zouden worden, werden gehaald. De scherprechter kwam dan binnen en haalde den ter dood veroordeelde weg. Daar niemand wist, wie gehaald zoude worden, was het een hoogst pijnlijk en spannend oogenblik, wanneer de scherprechter binnentrad. Het was eene dagelijksche les over de vraag: „Zijt gij bereid?"

ACHTSTE HOOFDSTUK.

(1826—1827.

Het leven in Amherst.

Den 4 Febr. 1826 werd de vrede geteekend. Den 6 Maart reisde Judson met zijne vrouw en de kleine Marie naar Rangoen en ging na de doorgestane gevangenschap weer met nieuwen moed aan den arbeid. De Engelschen wenschten zijne gewichtige diensten als tolk, en boden hem een inkomen van 7200 gulden aan, maar hij sloeg het af, want hij had geen tijd om geld te verdienen.

Judson was weldra van het lijden der gevangenschap hersteld en weder volkomen gezond. Ook de kleine Marie was weder gezond en scheen iets van de vrijheid te gevoelen.

Van Amerika kwam ook weder versterking. Met Wade, die in Calcutta het einde van den

Hij was gehuwd met Sarah Hall uit Salem. Zij vereenigde in zich schoonheid en deugd. Zij brandde van ijver voor de zending. Op den leeftijd van slechts tien jaren schreef zij een gedicht op den dood van den kleinen Roger Judson, maar vermoedde niet, dat zij, na vele jaren, de plaats van den held harer kindsheid zoude innemen. Wade en Boardman wachtten in Calcutta angstvol op berichten aangaande Judson. Zij bleven echter niet werkeloos, maar leerden ijverig de Birmaansche taal, en predikten in de Baptisten kerk in het Engelsch, waardoor velen bekeerd en gedoopt werden. Toen zij eindelijk tijding van Judson bekwamen, waren zij bereid zich bij hem aan te sluiten en te arbeiden, waar hij het goed vond.

Keeren wij naar Judson terug. Bij zijne aankomst te Rangoen bevond hij, dat niet alleen de blanke leeraren verdreven waren, maar dat ook het getal leden zeer verminderd was. Hij had eene Gemeente van achttien inlandsche leden achtergelaten en vond bij zijne terugkomst slechts vier. Echter hadden slechts twee hunne belijdenis verloochend. De geleerde Moung Schwahgnong was naar het binnenland gegaan en daar aan de cholera gestorven. Nog vier getrouwen vond Judson er terug, die in het zendingshuis gebleven waren en deze verklaarden zich bereid hunnen blanken leeraar overal te volgen, waar hij het voor het beste hield eene zending te beginnen. (Wordt vervolgd).

voor de *burgers* te leggen en niet voor het *Gouvernement.* Over de petitie der 21.000 merkte hij op:

„Indien gij heden naar mij komt met eene petitie vragende voor hervormingen, dan verzeker ik u, dat ik gaarne zou teekenen, want ik wil ook beter gouvernement in dit land (zeker zelf President te zijn) en indien ik u vertelde, dat het Gouvernement niet verbeterd kon worden, dan zou ik een besliste leugen vertellen."

Daarop gaf de Generaal te kennen, hoe hij de Uitlanders stemrecht zou geven, waarop de Jingo zeide, dat het een gelukkige dag zou zijn, als dat schema werd aangenomen. Voorzeker geen eer zoo door een Jingo te worden geprezen. Ja, het schijnt alsof de Engelschen nog grooter spijt hebben van Jouberts dood, dan de Afrikaners zelf. Zij erkennen in hem een zeer menschlievend vijand te hebben verloren. Ja, hij was te menschlievend voor den Engelschman. Die menschlievendheid heeft ons Ladysmith gekost.

N. JAC. ZERBST.

(Wordt vervolgd).

INGEZONDEN.

ADVENTISME.

Aan de Redactie van „De Christen."

M. M.!

In „De Christen" geregeld adverteerend, neem ik ook af en toe kennis van den inhoud en wensch ik u aangaande het No. van 26 Juli op twee dingen te wijzen. Ten eerste dat u, het adventisme besprekend, Mevr. White zich zelve boven de Schrift laat verheffen. U doet dit alleen op gezag van een hier te lande verspreid *smaadschrift*, daar de allerminste *bewijzen* voor deze aantijging ontbreken. Ik wensch u daarom den broederlijken raad te geven steeds de zaken op de *rechte* plaats en van twee zijden te onderzoeken, daar u met verkeerde voorstellingen, zij het ook ter goeder trouw, wel *u zelven*, doch niet het adventisme schaadt.

Onder „Een en ander" vond ik de merkwaardige zinsnede: „In het vrije Duitschland etc." Hoe vindt u het echter, dat diezelfde brs. Baptisten van *vervolgden nu vervolgers* zijn geworden in hetzelfde gebied waar de Lutheranen het hun hebben lastig gemaakt? Een adventisten prediking is door de politie, onder leiding en aanvoering der Baptisten, verstoord en gesloten. Vindt u dat gebruik van de vrijheid goed? De naam van den adventisten prediker was br. Perk en dit feit kan navraag lijden.

Ik vertrouw dat u dit stuk, ter wille van de waarheid en onpartijdigheid, OOK op zal nemen in „De Christen."

Hoogachtend:

JOH. DE HEER.

Waarde Redactie!

Dat u bovenstaande meende te moeten plaatsen, kan ik begrijpen en acht ik zeer billijk, en daar u mij dit „verweerstukje" zond — als schrijver van de gewraakte zinsnede omtrent Mevr. White — om er op te reflecteeren is natuurlijk correct.

Ik kan zeer kort zijn; de inzender van bovenstaand „verweerstuk" heeft het mij zeer gemakkelijk gemaakt; ik meen bovendien, dat wij ons blad niet moeten openzetten voor een vruchteloos twistgeschrijf, omdat onze lezers in de beperkte ruimte wat anders begeeren en meer noodig hebben.

Voor den inzender en zijn collega, de heer Rijsdam (die blijkbaar vertegenwoordigers van het Adventisme in Nederland zijn) bestaat gelegenheid in „De Boodschapper", orgaan van den heer Velthuysen te Haarlem, te schrijven, gelijk blijkt uit No. 435, October 1899, waar de Redacteur tot verweer uitnoodigt.

De heer De Heer beweert, dat ik, hetgeen ik schreef omtrent „de profetesse", op gezag deed van „een hier te lande verspreid smaadschrift." ZEd. noemt het werkje niet, maar zal zeker bedoelen:

HET ZEVENDE DAG ADVENTISME.

EENIGE VAN ZIJNE DWALINGEN EN MISLEIDINGEN, in onze taal uitgegeven door **de Traktaat-Vereeniging „Berea", adres Houttuinen 28, Haarlem**; doch dan vergist hij zich, want ik heb meer geschriften onder mijn bereik en wilde ik aan 't bewijzen gaan, dan zou ik heel wat uit „de Testimonies" (Getuigenissen) van dit „hoogste gezag" van Mevr. White kunnen aanvoeren, waarin de profetesse — voor ons althans — op zeer bedenkelijke wijze wordt gehandhaafd, zoodat wij onze waarschuwing, neergelegd in het

JAARVERSLAG DER UNIE,

met meer nadruk nog herhalen en handhaven.

Wat het straks genoemde werkje betreft (door den heer De Heer „smaadschrift" genoemd) het is op zoo'n kalmen, waardigen toon geschreven, dat het volstrekt op niemand den indruk maakt van laster; integendeel, het komt met bondige bewijzen, uit eigen geschriften der Adventisten bevestigd. Ik zou het in handen wenschen van ieder lezer, het kost slechts 10 cts. en wanneer het aan bovenstaand adres besteld wordt, zou het aanleiding kunnen geven tot herdruk, daar het nu uitverkocht is. Wij vestigen de aandacht van ons depôt ook daarop.

Over de vervolging in Duitschland den Adventisten aangedaan door de Baptisten kan ik noch het één noch het ander zeggen. Misschien zijn wij in de gelegenheid om de Afgevaardigden uit Saksen op de a.s. Bundes-Conferenz te Hamburg daarover te vragen.

Dankend voor de opname

Uw dienstw. als altijd,

ZUTPHEN, Aug. 1900. B. ROELES.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Onder begunstiging van goed weder is de vorige week de visschersvlootrevue bij het Pampus op de Zuiderzee in goede orde afgeloopen. H. M. de Koningin en Hare Moeder op het stoomschip Buijskes langzaam rondvarende toonden groote belangstelling in 't visschersleven en werden overal door het nijvere volkje hartelijk toegejuicht, en zeker heeft ook dit feest er wel toe bijgedragen om die harten aan de minzame Vorstin te verbinden.

Te Vlissingen zijn de vorige week aangekomen twee stoomschepen, Arundel Castle en German, met ongeveer 1650 passagiers uit Zuid-Afrika, hoofdzakelijk spoorbeambten met hunne gezinnen, die wegens den oorlog in 't vaderland terugkeerden. Zij gaven meest allen hunne ontevredenheid te kennen over de voeding gedurende de reis, en vooral de tocht van Pretoria naar East London, die vier dagen en nachten duurde en in open wagens geschiedde, had vele ongemakken opgeleverd. Eenige kinderen waren onderweg gestorven, overigens zagen de meesten er nog al goed uit, en hun is hoop gegeven, dat zij hier te lande wel spoedig werk zouden vinden.

Aangaande den goeden afloop van den oorlog voor de Boeren koesterden de meesten geen gunstige verwachtingen, hoewel zij, die de generaals Botha en De Wet kenden, alle respect voor deze nobele mannen hadden.

De laatste boot met terugkeerende ambtenaren wordt tusschen 15 en 20 Aug. te Vlissingen verwacht, terwijl nog enkele Hollandsche ambtenaren met toestemming der Engelsche Regeering te Pretoria achterblijven, om de belangen der Z. A. S. M. te behartigen.

Italië. Reeds de vorige week vermeldden wij den moord op koning Humbert door den anarchist Bressi te Monza. Algemeen wordt daarover met afschuw gesproken, omdat de Koning een weldadig persoon was voor zijne onderdanen, hoewel hij voor zich zelf eenvoudig leefde. Zijn vader had hem geen geld, maar wel een schuld van ongeveer 14 millioen gulden nagelaten, welke hij in zes jaren tijds heeft uitgedelgd, terwijl hij nu een kapitaaltje van *f* 60.000.000 nalaat. Daarvoor moest hij zich veel ontzeggen, maar armen en behoeftigen leden daaronder niet. De daad van Bressi wordt dus door niemand geprezen, hoewel hij zelf bij zijne gevangenneming zich zeer onverschillig moet betoond hebben: „Voor mijn part kan je mij dood maken. Onze taak is nog niet volbracht. Andere gekroonde hoofden moeten vallen, b.v. de Czaar." Zoo ongeveer moet hij gesproken hebben en hij schijnt dus wel met een boos complot in verbintenis te staan, dat nog meerdere moorden in den zin heeft.

Frankrijk. Nu is er weer een aanslag gepleegd op den Shah van Perzië, die zich te Parijs bevindt. Terwijl hij op den morgen van 2 Aug. uit het Palais des Souverains kwam, trachtte een man op de tree van 't rijtuig te klimmen en richtte een revolver op den Vorst, die hem evenwel door den Grootvizier ontrukt werd, waarna de man werd gevangen genomen, zoodat de aanslag mislukte, waarover de schelm zijn spijt te kennen gaf. Men denkt dat de Perzische Vorst nu zal afzien van zijne reis naar Engeland.

Mede ten gevolge der warmte waren de voorlaatste week in Parijs 1547 kinderen gestorven, een cijfer dat bij epidemie zelfs nooit bereikt werd.

Spanje heeft aan de Ver. Staten de beide eilanden Cayagon en Siboetoe verkocht voor de som van 10000 dollars. Dat is geen groote som maar toch voordeeliger dan ze door een oorlog kwijt te raken.

Duitschland. Keizer Wilhelm schijnt behalve aan politiek ook nog aan preeken te doen. Aan boord van de Hohenzollern heeft hij de godsdienstoefening geleid en gesproken over Exod. 17 : 11, de Chineezen vergelijkende bij de Amalekieten die ten onder gebracht moesten worden door 't zwaard maar waarbij 't gebed niet moest vergeten worden, waartoe de Keizer allen opriep. Of hij veel bijval vond, wordt niet vermeld. In

China is intusschen de toestand nog niet veel verbeterd. Wel heette het, dat de troepen der mogendheden oprukten naar Peking, maar de eenheid onder die troepen laat steeds veel te wenschen over en zelfs is 't voorgekomen, dat Japanners op Russen hebben geschoten meenende dat zij Chineezen voorhadden. Bovendien worden de berichten van oprukken ook nog weer tegengesproken, zoodat men niet weet, waaraan men zich te houden heeft, ook wat betreft 't al of niet in leven en veiligheid zijn van de gezanten, hoewel 't wel waar moet wezen dat de Chineezen in 't binnenland nog voortgaan zendelingen te vermoorden en hunne huizen te plunderen en in brand te steken, en ook wordt gemeld dat Li Hung Tchang zich zelf van 't leven heeft beroofd.

Z.-Afrika. De berichten over den oorlog in Z.-Afrika zijn in de laatste dagen weer minder gunstig voor de Boeren. De overgave van generaal Prinsloo, hoewel niet met 5000 zooals eerst gemeld werd, maar met ruim 2000, is weer een ernstig verlies voor hen, maar toch willen de Boeren nog volhouden en deden nog voor een paar dagen een trein ontsporen, waarin zich o.a. de Amerikaansche consulgeneraal bevond. De trein werd verbrand, doch de gevangenen, waaronder Lord Algernon Lennox, op verzoek van den Amerikaanschen consul weder vrijgelaten.

S. K. K.

VARIA.

DE AANBIDDING VAN HET KRUIS.

Reeds in de tiende eeuw trok een spaansch bisschop te velde tegen die heerschende gewoonte en zeide: „Als wij het kruis moeten aanbidden, omdat Jezus er ongeveer zes uren aan is gehecht geweest, dan moeten wij een menigte andere zaken aanbidden: het linnen, want Hij werd in linnen gewikkeld; de schepen, want van een schip gaf hij bevel, het net uit te *werpen*, de lammeren, want Hij is ook het Lam Gods genoemd. Maar men gaat de lammeren niet aanbidden, men houdt er meer van, ze te eten. God heeft ons eene zaak bevolen, en wij maken er eene a n d e r e van. God heeft niet bevolen het kruis te aanbidden, maar om het te dragen. God anders dienen, dan Hij beveelt, dat is Hem niet erkennen.

Indië. Volgens de laatste volkstelling zijn onder de Indische meisjes van 5 tot 9 jaren reeds 6.010.759 gehuwden en 70.000 weduwen.

CORRESPONDENTIE.

In het No. van de volgende week denken we de lijst der geregelde bijeenkomsten onzer Gemeenten op te nemen. Eventueele veranderingen etc. gelieve men bijtijds op te geven aan N. v. BEEK te Stadskanaal of B. PLANTING te Groningen.

LIEFDEGAVEN.

Voor: „Hoe nu verder?"

Van de Vriendenkring te Venlo f 6.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

Ons Depôt.

Voorhanden:

1. **Evangelische Schotsche Tractaten** van *Cheyne Brady*, prijs per 100 . . . . . . *f* 0.30.
(Met fraaie plaatjes, en voor verspreiding zeer aan te bevelen.)

2. **Vliegende blaadjes**, traktaten van 4 en van 2 bladzijden, zonder plaatjes. Degelijke inhoud. Prijs per 100 *f* 0.35.

3. **Ziet voor u wat gij doen zult.** (Kermistractaat.) Prijs per 100 f 0.25, 500 en meer f 0.20 per 100.

4. **Uit Spurgeons' nalatenschap**, prijs 7 1/2 cent, bij 25 ex. 6 cent.

5. **De wonderlijke gebeurtenis** (3e druk) prijs 5 cent.
(Een leerzaam gesprek tusschen vader en zoon over den doop.)

6. **Niet om te twisten, maar uit gewetensdrang.** DE KINDERDOOP, beschouwd in het licht van de H. Schrift en de Kerkgeschiedenis, door wijlen J. SCHOEMAKER. Prijs *f* 0.20.
(Een uitnemend boekje voor ieder, die de bijbelleer aangaande den doop op alle punten wenscht te onderzoeken.)

7. **De oorsprong van den Kinderdoop.** Prijs 5 cent, 25 ex. en meer 3 cent.
(Dit is een uittreksel uit bovengenoemd boekje van SCHOEMAKER.)

8. **De doop volgens de H. Schrift,** (tractaat), per 100 ex. 80 cent.

9. **De Generaliteit van het beginsel der Gedoopte Christenen, door N. van BEEK,** prijs per stuk 3 cent, per 25 ex. 60 cent.

10. **Doe iets voor Jezus!** prijs 7 1/2 cent, 25 ex. à 5 cent.
(Dit boekje moet elk christen lezen; 't bepaalt hem bij zijn roeping.)

11. **Het Mormonisme ontmaskerd**, eene lezing door C. MENSINK. Prijs 1 ex. 5 ct., 25 ex. en meer 3 ct.

12. **Bewijs van Lidmaatschap**, 100 stuks *f* 1.50.
(Af te geven aan reizende of verhuizende gemeente-leden.)

13. **Statuten der Unie** . . . . 5 cent.

Porto's voor verzending worden in rekening gebracht.

't Is bij bestelling voldoende op de strook van den postwissel de hier aangegeven nummers te schrijven.

Onze Gemeenten verkrijgen op alles 30 procent korting.

Bestellingen moeten voortaan geschieden bij

K. KUIPERS te Sneek.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 13—19 Augustus.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: Eén ding weet ik, dat ik blind was en nu zie.
Joh. 9 : 25.

Maandag 13 Aug. Joh. 9 : 1—17. De blindgeborene. Jezus van Galilea voor het loofhuttenfeest naar Jeruzalem gekomen. Nabij de stad trof Hij, het licht der wereld, den blinde. Nu moest de blindheid wel wijken.

Dinsdag 14 Aug. Joh. 9 : 18—29. Een ding weet ik. Feiten zijn onweerlegbare bewijzen voor het christendom. Wanneer het leven veranderd, de ziel van vrees en zorg bevrijd geworden is, dan weet men dat zeker.

Woensdag 15 Aug. Joh. 9 : 30—41. Het geloofsoog. De onbeschaafde, als zondaar verachte blinde komt door het geloof tot de belijdenis van den Zoon Gods; de schriftgeleerde farizeën echter worden blind tot straf voor hun hoogmoed en huichelarij.

Donderdag 16 Aug. Mark. 8 : 22—26. De aanraking tot genezing. Jezus gebruikte hier een bijzonder middel, gelijk bij den blindgeborene, om het geloof te sterken en te beproeven.

Vrijdag 17 Aug. 2 Cor. 4 : 1—7. Verblinde zinnen. Daar de dienaar van Christus iedereen tot de bron van alle licht tracht heen te leiden en ieder alzoo zelf het Evangelie genieten kan, is het hun eigen schuld wanneer zij de zon op den middag niet zien

Zaterdag 18 Aug. 2 Cor. 6 : 8—17. De openbaring van het onzichtbare. Wie in het geloof wandelt, ziet ook de macht en de teekenen der goddelijke voorzienigheid, welke voor ongeloovigen verborgen blijven moeten.

Zondag 19 Aug. 1 Cor. 2 : 6—16. Geestelijke kennis. Met bloot natuurlijk verstand zal nimmer wezenlijke kennis der goddelijke waarheid mogelijk zijn; daartoe is de vernieuwing des harten en de verlichting des Geestes noodig.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 695 DONDERDAG 16 Aug. 1900 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.05
Groote letters naar plaatsruimte.

Licht in het donker.

Al is het donker om ons henen,
Toch kan het licht zijn in ons hart;
Wanneer wij weten: 't geen doet weenen,
Beschikt het beste Vaderhart.
Dan wordt het klagend harte stil,
En leert zich voegen naar Gods wil. —

O, zekerlijk, ook van den Christen
Buigt vaak de ziele zich ter neer!
Maar toch, hoe velen die niet wisten,
Hoe groot de liefde is van den Heer,
Eer Hij hen, uit barmhartigheid,
Had langs een droevig pad geleid. —

Als God ons leidt langs donk're wegen,
Dan zoeken we eerder 't licht omhoog:
In 't lijden legt de Heer een zegen,
Voor hen, die met hun geestesoog
De hand zien van een liefd'rijk God,
Ook in hun eigen weg en lot. —

Eens zullen wij met blijde klanken,
Bestraald door 't reine hemellicht,
Voor donk're dagen 't meeste danken;
Hem zien, wiens Godd'lijk aangezicht
Een vriend'lijk troostend licht verspreidt
In aardsche smart en donkerheid. —

GRETA.

De vruchten van Christus' kruisdood.

REFERAAT,

gehouden op een vergadering in verband met de Evang. Alliantie te Elberfeld 7 *Juni* 1900
DOOR
E. MILLARD.

Gal. 3: 13, 14.
Gal. 6: 14.
1 Petr. 2: 24.

(Vervolg).

Onder deze gerechtigheid Gods hebben wij niet te verstaan zijn oordeelende gerechtigheid. Dat zou ons geen blijde boodschap, maar een oordeel des doods zijn. Ook is er niet onder te verstaan de in God zelve wonende wezensgerechtigheid, verder niet Gods trouw en waarachtigheid. Dat alles is reeds in het Oude Testament en in de geschiedenis van Gods leidingen met Israël menigvuldig en herhaaldelijk bekend gemaakt en getoond. Onder de in het Evangelie geopenbaarde gerechtigheid Gods is een voor ons nieuwe zijde van Gods wezen be doeld, welke voor Abraham reeds in de nevelen van den ouden dag op rekening geschreven, door Jesaia en andere Profeten in sterke kleuren geteekend, maar eerst in Christus ten volle geopenbaard is. Het is de groote waarheid, welke door Christus' sterven en opstaan eerst volle kracht en beteekenis verkrijgt en Paulus en andere schrijvers des Nieuwen Testaments bezielde en in geestdrift deed ontvlammen. Het is eene voor arme zondaren verworvene, dezen toegerekende, door het geloof hun medegedeelde gerechtigheid, eene gerechtigheid, die van God uitgaat en geenszins door menschen tot stand gebracht is; daarbij is zij *eene volkomen geldende* gerechtigheid, eene kracht, welke voor den zondaar niet slechts vergeving verzekert, maar waar door hij voor God en door God zoo gerechtvaardigd is, dat niemand hem meer met recht beschuldigen of verdoemen kan, dewijl God den boetvaardigen zondaar rechtvaardig verklaard heeft.

Geen wonder, dat een Paulus zijn eigene uit de wet voortspruitende, ofschoon naar menschen meening onberispelijke gerechtigheid en voorts alles, ook zijn hoogste en edelste uitzichten en kansen er aan geeft, ja, die drek acht, teneinde hij de gerechtigheid Gods verkrijgen mocht (Fil. 3: 8, 9). Geen wonder, dat een Luther, aangegrepen door het woord: „De rechtvaardige zal door zijn geloof leven," zoo overweldigd en bezield werd, dat hij Paus en kerk, dood en duivel trotseerde en een gansche wereld in beweging bracht! O, dat wij hierin Paulus' en Luther's ware volgelingen waren! Dat wij het vatten, dat wij door de verlossing in Christus, in zooverre wij in waar, levend, zij het ook nog eenvoudig geloof met Christus verbonden zijn, en ofschoon in ons, d. i. in ons vleesch, geen goed woont — werkelijk voor God en door God gerechtvaardigd zijn! Wij zijn toch door het geloof, dat God door den H. Geest in ons gewerkt heeft, leden van Christus lichaam, en de kostelijke balsem, die van het hoofd des eeuwigen, met een eed Gode aangestelden hemelschen Aärons stroomt, vloeit op ons als op den uitersten zoom van zijn kleed neder!

De ware, grondige bekeering is volstrekt niet iets, wat de zondaar zelf uitwerkt. Zij is in *wezen eene ontdekking* der in de Schrift gegeven openbaring van datgene, wat God voor den zondaar gedaan heeft, de ontsluiting n.l. van die treffende, alles omvattende waarheid. Den boetvaardigen, heilbegeerigen zondaar worden de oogen geopend, zoodat hij tot de erkentenis komt, dat alles, wat tot zijne redding en zaligmaking noo dig was, reeds is uitgewerkt, negatief door de vergeving der zonden, positief door de rechtvaardiging. Het is geheel en al Gods werk en Hem komt daarvoor al de eer toe. Met deze ontdekking òf plotseling òf langzamerhand opgedaan, treedt de zondaar in eene nieuwe wereld, op een nieuw levensterrein. Hij is van nieuws geboren, uit den dood tot het leven doorgedrongen. Dat is de vrucht van Christus verlossing.

Zoo bekomen wij dan de heilsgoederen, de vergeving der zonden en de gerechtigheid. Het zijn de krachtigste en pittigste vruchten van Christus verlossingswerk. De zoetste, de lieflijkste blijven nog te overwegen over. Paulus noemt ze ons in de woorden van Gal. 3: 14: „Dat wij de belofte des Geestes verkrijgen zouden." Dat is de H. Geest, de Geest des kindschaps, zoodat wij niet slechts God danken mogen, dat Hij ons alle schuld vergeven heeft, dat wij niet slechts als het ware voor Hem de hand opsteken durven en zweren: „Gewisselijk in den Heere zijn gerechtigheden en sterkte" (Jes. 45: 24), maar dat de Geest met onzen geest getuigt, dat wij kinderen Gods zijn, door wien wij roepen: Abba, vader (Rom 8: 15, 16). Daarmede nu is ons het hoogste, beste, innigste gegeven, dat God zelfs te geven heeft; want, zijn wij kinderen, dan zijn wij ook erfgenamen, erfgenamen Gods en mede-erfgenamen met Jezus Christus. Ja, dan is alles het onze, want wij zijn van Christus en Christus is Gods. Iets hoogers, heerlijkers is er zelfs in den hemel niet te genieten. God heeft zelfs tot geen Engel alzoo gesproken. Niet de Engelen heeft Hij op zulk eene wijze aangenomen, maar het (geestelijk) zaad Abrahams (Hebr. 2: 16).

Een kind Gods, door Christus, den eeniggeborene des Vaders „broeder" genoemd te worden, dat is de allerhoogste graad in het koninkrijk Gods, die een geschapen wezen bereiken kan. Neen, het kind Gods verlangt niet als God te wezen, in dien zin, als de duivel het Eva in 't Paradijs voorspiegelde, hetwelk haar ten val bracht, niet gelijk God te zijn in zijn oppermacht en onbeperktheid, geen zelfgebieder zonder wet en zonder beperking wil hij zijn. De geloovige jubelt veelmeer met Johannes: „Ziet, welk eene groote liefde ons de Vader gegeven heeft, dat wij kinderen Gods genaamd zouden worden!" Dat is de kostelijke levensvrucht, welke wij, dankend en biddend, verzamelen onder het kruis van Jezus Christus.

II.

Van deze Nebo hoogte moeten we echter afdalen. Wij hebben een blik in het Paradijs, in Gods Vaderhart geslagen. Wij vertoeven evenwel nog in de woestijn, in de wereld, en hebben nu onder het kruis van Christus onze verhouding tegenover deze wereld te overwegen. Het is goed, dat wij hierover onze gedachten in 't kort kunnen samenvatten. De hooggebaafde Apostel weet ons de positie, die wij hebben in te nemen, duidelijk voor oogen te stellen in Gal. 6: 14, waar hij puntig en alles afdoend zegt: „Mij is de wereld en ik ben der wereld gekruisigd," wel te verstaan en uitdrukkelijk bepaald: „Door het kruis van onzen Heer Jezus Christus."

De wereld — niet de door God geschapene, heerlijke, van Gods macht, wijsheid, mildheid en vriendelijkheid luid getuigende wereld, niet de wereld met de voortreffelijke gaven Gods in de kunsten en wetenschappen en nog niet ontdekte wonderkrachten, niet deze door Gods Woord en Gods Geest gevormde wereld bedoelt Paulus, — maar de wereld, die zich aan het booze overgegeven heeft en nu in 't booze ligt, de wetteloze en toch eigengerechtige, opgeblazene, vaak in vroomen schijn en toch in gloeiende vijandschap gehulde wereld, welke deels in af-chuwelijke

huichelarij en deels in weerzinwekkende menschenvrees, Jezus uitgeworpen en aan 't kruis genageld heeft; de goddelooze, rechtzinnige, zinbetooverende, naar genot en eer jagende wereld, die voor Jezus niets over heeft, dan een doornenkroon en een vloekhout. Voor deze wereld, hetzij Joodsch of Heidensch, was dat, wat voor Paulus goddelijke kracht en wijsheid was, een dwaasheid en ergesnis. Wat voor Paulus een levenslust en levenskracht was, dat was voor de wereld een steen des aanstoots en een rots der ergernis. De wereld meent zich te kunnen verheffen. Paulus had zich nog veel meer kunnen beroemen, maar, in tegenoverstelling van de wereld, wil hij van niets weten dan van Christus, den gekruisigde; ja, wat hem als mensch der wereld gewin zou geweest zijn, dat rekende hij om Christus wil schade te zijn. Paulus en de wereld vormden een contrast, en wat hen scheidde — was het kruis van Christus. Aan het kruis is het ware karakter der wereld ten duidelijkste openbaar geworden, en in haren schoot ligt de anti-Christus verborgen, die nog uit haar zal geboren worden.

(Slot volgt).

De beteekenis des geloofs.

Dr. A. Mc'LAREN.

Wij worden, zegt de H. Schrift, gerechtvaardigd door het geloof. Wanneer iemand gelooft, dan is hij gered. Waarom dat? Niet, gelijk sommigen wel meenen, dat in het geloof eenige verdienste ligt. Ten opzichte van dit denkbeeld verrijst de geheele leer der zaligheid door goede werken op eene zeer zeldzame en fijn berekende wijze uit haar graf, en wij hooren menigmaal, wanneer van 't geloof aan 't Evangelie gesproken wordt, de meening uiten, dat het geloof zulk werk van een mensch is, dat God in een zekeren zin en tot eene zekere mate zoodanig beloont, dat Hij den mensch de zaligheid schenkt.

Wat is dat anders, dan een opduiken van de leer der werkheiligheid in eene nieuwe gestalte? Wat onderscheid is er dan tusschen datgene, wat de mensch met zijn handen doet en dat wat hij in zijn hart ondervindt? Of door het een of door het ander de zaligheid verdiend wordt blijft gelijk, de mensch verkrijgt dan toch de zaligheid door hetgeen hij doet, en het komt er daarbij in 't geheel niet op aan, of hij het met zijn lichaam of met zijn ziel doet.

Wanneer wij door het geloof zalig worden, dan meenen wij daar ook bepaaldelijk mede door of door middel van het geloof. God is het, die zalig maakt. Het is Christus' leven, Christus' bloed, Christus' offer, Christus' voorbede, die ons in den hemel brengt. Het geloof is eenvoudig het kanaal, door hetwelk de goddelijke volheid in mijne ledigheid vliedt, of, om de goede oude illustratie te gebruiken: het geloof is de hand, welke wordt opengehouden, om de gave te ontvangen, welke Christus er in legt. Een levend vertrouwen op Christus heeft slechts daarom de macht zalig te maken, omdat het 't middel is, waardoor de kracht Gods, om zalig te maken, in mijn hart kan komen. Daar is de groote oceaan: Christus' liefde, Christus volheid, Christus' verdiensten, Christus' gerechtigheid — of beter, omdat het alles in zich sluit: daar is Christus zelf, en hier is het ledige vat mijner ziel. De buis heeft niets te doen, dan het verfrisschende water door te laten. Dat is de daad des geloofs in Hem. In het doode werk is geen verdienste en in de bloote beweging geen deugd. Het is niet het geloof, dat ons zalig maakt: Christus is het, die ons zalig maakt, en Hij maakt ons zalig door het geloof.

Kinderfeest.

Misschien was 't voor het laatst, dat wij met onze kinderen der Zondagsscholen op den

BOEDELHOF

hebben gespeeld, omdat hij het volgende jaar Februari in andere handen overgaat. De heer Addink heeft ons jaren achtereen welwillend en gastvrij ontvangen en het is een heerlijke uitspanning voor klein en groot, die zomermiddag in de vrije natuur.

Woensdag 1 Augustus trokken wij weer uit — de muziek der Jongel. Ver. voorop en de kinderen met vaandel, schilden en vlaggen in langen stoet er achteraan, de leiders, leden der Jongel. en Meisjes Ver. er naast. Aan versnaperingen, zelfs wortelen, appelen en peren ontbrak het niet, melk werd naar hartelust gedronken, terwijl de ouderen zich van koffie bedienden. Het was zoo'n echt landelijk feestje. De kinderen sprongen als mestkalveren en de grooten? nu ja, men was een middag buiten en het is een kunst, maar ook een groot genot met de kinderen kind te zijn. Dat de ledematen van sommigen den anderen dag wat buitengewoon stram en stijf waren en zeer deden, och dat gaat wel weer over.

Het was een schoone dag, die Woensdag, die den stormachtigen Koninginne verjaardag vooraf ging. 's Avonds ging het op drie groote en volgeladen verhuiswagens (corpions) weer stadwaarts. De straten waren vol menschen, waar de optocht der kleinen passeerde. Het fanfarecorps Elad blies er weer lustig op los, terwijl de kleinen zongen. Met gebed was begonnen en met dankzegging aan God werd gesloten.

ZUTPHEN. R.

GRONINGEN, 13 Aug. 1900.

Beste Jonathan!

Reeds eenigen tijd heb ik gezwegen, doch wensch 'k u thans maar weer eens iets te vertellen van 't geen er hier alzoo voorvalt. 'k Zal kort zijn, om verschillende reden.

't Geldt voor ditmaal de kinderen, waarover ik u iets wil mededeelen. En ofschoon ik nu juist niet wil trachten een „speech af te steken" of zoo iets over een text, toch wil ik u zeggen, wat me op 't oogenblik alzoo voor de aandacht zweeft. Daar zijn er vele woorden in de H. S. en daar is menige opdracht van onzen Meester in betrekking tot de kinderen, die wij wel doen te beachten. Zoo b. v.: „Laat de kinderen tot Mij

ADONIRAM JUDSON.

EEN APOSTEL ONDER DE BIRMANEN.

25.

In Rangoen konden zij niet blijven, dat stond vast, want de Engelschen waren slechts tijdelijk te Rangoen, totdat Birma de oorlogskosten betaald had. Reeds tegen het einde van het jaar verlieten de Engelschen de stad, en de Birmanen namen weder bezit van deze groote zeehaven. Waren de zendelingen in Rangoen gebleven, dan waren zij weder onder de ruwe heerschappij der Birmanen gekomen. Ook was de monarch tegen zijn onderdanen in het zuiden van het rijk ten zeerste verbitterd, omdat zij zich onder de weldadige bescherming van Engeland begeven hadden, en zoo was het te verwachten, dat de vreedzame burgers weldra door de keizerlijke troepen zouden omsingeld worden. Een toestand van wetteloosheid volgde op den oorlog; een hongersnood outstond, in welken tijd de roofdieren zeer driest waren. De tijgers maakten den omtrek zeer onveilig en sleepten mensch en dier weg. Zelfs binnen de stad werd een tijger gedood. Alle deze omstandigheden noodzaakten de zendelingen Rangoen te verlaten. Het was ook niet noodig om in Rangoen te blijven om de inlanders te bereiken, want de Engelschen hadden in het Zuiden den Birmanen een tamelijk stuk lands ontnomen. In dit deel woonden zeer vele Birmanen, en het despotisme in Ava zoude wellicht vele vluchtelingen daarhenen drijven. Vrij kon Judson nu het Evangelie prediken onder Engelsche bescherming.

Maar waar zouden zij op dit groote gebied eene zending beginnen? — In dezen tijd werd Judson door den heer Crawford, den civielen Gouverneur van het veroverde land, uitgenoodigd hem op eene onderzoekingsreis te vergezellen. Het doel van den tocht was, de beste plaats op te zoeken voor eene stad, welke de hoofdstad van het veroverde deel zoude zijn, waar de zetel der regeering en het hoofdkwartier van het leger zoude zijn. Judsons kennis der Birmaansche taal maakte hem tot een belangrijken gids bij zulk een onderneming. Judson en Crawford kozen eindelijk voor de nieuwe stad het voorgebergte, aan den mond van de Salwen. Het klimaat was gezond, het land hoog en het natuurschoon prachtig. De stad werd ter eere van den Gouverneur Generaal van Indië Amherst genoemd.

Den 2 Juni 1826 begonnen Judson en echtgenoote hunnen zendingsarbeid te Amherst. De vier trouwe belijders uit Rangoen waren medegegaan, en zij verwachtten spoedig de broeders Wade en Boardman met hunne echtgenooten. Zij behoorden mede tot de eerste inwoners en richtten hunne woning in het woud op. Het was te verwachten, dat de stad zich zeer snel zoude uitbreiden. Driehonderd Birmanen waren reeds aangekomen, welke berichtten, dat drieduizend op weg waren. Het scheen, dat in twee tot drie jaren deze stad het tot 30 à 40.000 inwoners zoude brengen. Maar eer het werk weer recht begonnen was, werd Judson, zij het ook tegenstrevend, wederom genoodzaakt nog eenmaal Ava, de plaats zijner gevangenschap, te bezoeken. De Engelsche regeering wenschte met den koning van Birma een handelsverdrag te sluiten, en de heer Crawford werd tot afgezant verkozen. Hij noodigde Judson uit, hem als gezantschapslid te vergezellen. De grondige kennis van de taal en het karakter van het volk maakte Judson bijzonder geschikt tot deze moeielijke taak. Eerst weigerde Judson, maar toen hem beloofd werd, dat godsdienstvrijheid ook op het verdrag zoude komen, ging hij mede. Godsdienstvrijheid voor de Birmanen was een zegen, om welke Judson lang te vergeefs had gebeden.

Deze stap bewees later een zeer ongelukkige te zijn, al was hij ook de vrucht van rijpe overweging. Judson kwam met het Engelsche gezantschap den 30 Sept. '26 in Ava aan, waar hij twee en een halve maand als diplomaat met de domheid en onverdraagzaamheid van het Birmaansche hof te kampen had. Nooit zoude de koning godsdienstvrijheid toestaan. Tevens moest hij de plaats terugzien, waar hij zooveel lijden had doorgemaakt, gescheiden van haar, die hem daarin vergezeld had. Hier ontving hij ook den 4 Nov. de treurige tijding, dat zijne vrouw overleden was.

Nadat haar man vertrokken was, had Mevr. Judson met blijden ijver het werk voortgezet. Zij bouwde een klein bamboeswoonhuis en twee schoollokalen. In een derzelve gaf de getrouwe Moung Ing aan tien Birmaansche kinderen onderricht, terwijl zij zelf des Zondags de weinige bekeerden om zich vergaderde en openbare godsdienstoefening hield. — Maar te midden van dezen arbeid werd zij door de koorts neergeworpen. Hare levenskracht, ondermijnd door inspanning en lijden, kon dezen slag niet verdragen, en den 24 Oct. 1826, in het 37ste jaar haars levens, blies zij den laatsten adem uit. De handen, vol met heiligen arbeid, werden plotseling tot rust gebracht. Zij stierf ver van hem, wien zij in hare jeugd haar hart gegeven had en wiens voetstappen zij veertien jaren lang gevolgd was door dichte wouden en vreemde, volkrijke steden. Zij had deelgenomen aan zijn studie en zijn strijd; zij had zijne donkere uren verlicht door hare stralende tegenwoordigheid en zij had met een heldenmoed, die in de zendingsgeschiedenis zijns gelijke niet vindt, zijne gevangenschap verlicht. Geen zendeling was bij haar, om haar troostwoorden toe te spreken. Slechts de bekeerde Birmanen waren om haar vergaderd, gelijk hulpelooze kinderen om hunne blanke moeder. Vreemden maakten haar het sterfbed zacht en hoorden hare laatste woorden. Onder zulke omstandigheden gaf zij haren geest in de handen des hemelschen Vaders, bij wien zij eeuwig juichen zal op de straten van het nieuwe Jeruzalem.

(Wordt vervolgd).

komen, en verhindert ze niet," enz. Ik kan er me in waarheid over verheugen, dat er inzonderheid in onzen tijd zooveel gewerkt wordt onder de kinderen. Vele opofferingen en moeite getroosten zich hunne leiders, om die jonge harten heen te leiden tot het heil in Christus. Vele opofferingen en moeite, ja, en ik zeg niet te veel, als ik dit in verband breng met het uitstapje op Maandag 6 Aug. door onze onderwijzers en onderwijzeressen met de kinderen der Zondagsschool gemaakt. Reeds te voren begonnen de werkzaamheden, die zich tot het einde uitstrekten.

Maar 't was dan ook de moeite waard. Wel, wel, ik heb nog nooit zulk een Zomerfeestje bijgewoond! Stel u voor: Ruim 200 kinderen, plus 20 onderwijzers en muzikanten, voeg daarbij circa 60 belangstellenden en gij krijgt een voorstelling van de schare, die met de tram van Groningen naar Paterswolde werden vervoerd. Reeds de optocht van de kerk naar de tram, alsook de rit met de trem was voor de kinderen een waar feest. Zingende bereikten we Paterswolde, de geliefde uitspanningsplaats der Groningers, waar de kinderen na hun aankomst in een oogwenk in de ruime speeltuin waren verstrooid. Een schoone aanblik voorwaar, die jeugdige onbezorgdheid zoo gelukkig en blij zich te zien vermaken. Tusschenbeide werd echter het spel wel eens onderbroken, waarover de kleinen echter niet treurden, doordat er dan koek of krentebrood werd rondgedeeld en elk een glas melk mocht drinken. Ook werd er eene wandeling gemaakt naar en door het prachtige buiten „De Braak" van den WelEd. heer Scholten, die dit welwillend toestond. Te vroeg sloeg de klok 8 uur en moesten we Paterswolde weer groeten. Ieder was echter ten zeerste voldaan, daar veel had meegewerkt tot het welslagen van het feest. En hier mag naast het mooie weer voorzeker wel het muziekcorps genoemd worden, 't welk ook dezen middag, met medewerking van een 8tal vrienden, uitstekend aan zijn doel beantwoordde. Dat die arbeid onder de jeugd steeds meer de aandacht trekke en ook zij, die hierin reeds werkzaam zijn, biddende mogen voortgaan, is voorzeker ons aller bede, alsook dat de nawerking van dit feestje den arbeid tot zegen moge worden.

Als altijd, Uw getrouwe
JAC.

EEN EN ANDER.

*** Baptistische Zondagsscholen in Indië. De Engelsche Baptisten-Zending in Indië heeft in Bengalen 140 zondagsscholen met 2776 leerlingen en 222 onderwijzers; in Orissa 24 zondagsscholen met 968 kinderen en 128 onderwijzers, en in de Noordwestelijke provinciën 47 zondagsscholen met 1582 leerlingen en 82 onderwijzers, samen 211 zondagsscholen met 5326 kinderen en 432 onderwijzers.

*** Roomsch. Op welk een lagen trap van kennis de Roomsch Katholieken van Italië staan, toont ons een voorval in eene gemeente in Cicilië. Die streek had veel te lijden van droogte. Als afdoend middel stopte men het beeld van den heiligen Petrus een gezouten sardine (visch) in den mond, om hem dorst te veroorzaken, en alzoo te noodzaken, regen te bezorgen.

*** Zwijgen. „Ik heb dikwijls berouw gehad," zeide Xenokrates, „dat ik gesproken, maar nooit, dat ik gezwegen had." Tasso moest den ergsten laster over zichzelven aanhooren, maar zweeg er op. Een zijner vrienden trachtte hem tot spreken te bewegen en zeide: „Men moet een dwaas zijn, als men bij zulk een laster stilzwijgt." „Gij dwaalt," antwoordde Tasso kalm, „want een dwaas KAN niet zwijgen."

*** Een preek. Toen Massillon, een der beroemdste predikers der 17e eeuw voor het eerst in Versailles preekte, zeide koning Lodewijk XIV tot hem: „Toen ik andere predikers hoorde, was ik tevreden over hen, maar nu ik u gehoord heb, ben ik ontevreden over mij zelf."

A. H.

Uit de Gemeenten.

GRONINGEN. Ofschoon wij niet van stroomen van zegen kunnen spreken, zoo zijn wij echter toch dankbaar voor de droppelen. Zondag den 4den dezer werd eene jongedochter, die reeds sedert eenigen tijd door woord en wandel den Heer in ons midden beleden had, door den doop tot de Gemeente toegedaan. Tevens maakte onze Voorganger bij de viering des H. Avondmaals bekend, dat nog een jongedochter verzocht had gedoopt te mogen worden. Wij hopen en vertrouwen, dat er meerdere zullen volgen.

GRAND RAPIDS (N.-A.) Op Zondag 1 Juli werd der gemeente wederom de vreugde bereid een broeder, na afgelegde belijdenis, door den doop in haar midden te zien opnemen. Wij hopen nog op meerderen en zien daarnaar biddend uit, hoewel ook wij hier menigmaal te strijden hebben tegen de dwaze inzettingen van menschen. God geve daarom, broeders en zusters, dat wij steeds schouder aan schouder mogen staan, opdat de vijand niet door onze gelederen heenbreke en wij het vaandel van Koning Jezus hoog mogen houden. Dan kunnen we zingen:

Ja waarlijk, wat er wende of keer,
Des Heeren Woord, steeds onze leer,
Verduistert Satan nimmermeer.

Op Woensdag den 4den Juli, feestdag van de onafhankelijkheid onzes volks, gingen wij weder met onze kinderen buiten de stad. Wij waren allen in eene recht feestelijke stemming. Onze kinderen vermaakten zich met spelen, en wij grooten op onze wijze. Verschillende toespraken werden gehouden, die meest allen neerkwamen op de vrijheid en onafhankelijkheid onzes volks, op maatschappelijk zoowel als op geestelijk gebied. En ook ging de verzuchting op, dat ook onze stamgenooten in Zuid-Afrika hunne onafhankelijkheid mochten verkrijgen. Hoe donker het nu ook nog schijnt, we konden toch van harte zingen:

De Heer is God, die 't al regeert,
Die duisternis in licht verkeert
En 't donker doet verdwijnen.
Door Hem is alles wat bestaat;
Hij blijft, wat ook op aard' vergaat,
En doet zijn heilzon schijnen.

Zoo behoort dan de 4de Juli wederom tot het verleden; wij mochten genoegelijk samenzijn. De tijd was reeds weer te spoedig verstreken. Ook waren onze korven goed gevuld, zoodat wij niet behoefden te vragen: Wat zijn deze onder zoovelen?

Een broeder, die ons lief was en altijd bij elke gelegenheid tegenwoordig was, is ingegaan in de eeuwige rust, waar wij hem hopen te volgen, om dan nimmermeer te scheiden.

Een feestgenoot: G. J. te W.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Het gedenkteeken van Huijgens aan den ouden Scheveningschen weg is er slecht aan toe. Niet alleen, dat 't bronzen borstbeeld de vorige week door baldadige handen van zijn voetstuk gerukt op een morgen op den grond lag, maar de groote kwestie is, wie 't er weer op moet doen prijken. Het Huijgens comité is ontbonden, een fonds bestaat er niet en de gemeente, die indertijd 't monument heeft aanvaard, vindt in de voorwaarden van overdracht niets over de onderhoudskosten vermeld. Men zou anders wel zeggen: Wat men aanvaardt, moet men ook onderhouden. Wie zich nu eens over de nagedachtenis van den dichter zal ontfermen.

Zekere J. J. de B., kleermaker, doch ook aan de graveerkunst doende, te Rotterdam, heeft het zoover gebracht, dat hij met bedriegelijke juistheid postwissels kon vervalschen, welke hij aan zijn adres liet zenden, ingevuld met een bedrag van f 10. Het gelukte hem ook er enkele te innen, totdat op 't bijkantoor aan de Prins Hendrikkade des mans zenuwachtigheid de aandacht van den beambte trok en hij in de val liep. Kleermaker houd u bij de naald, is hier wel van toepassing.

Onze Koningin doet nog al eens van Hare weldadigheid hooren. Een visscher van Harlingen, wiens schuit in de Noordzee verloren ging, had van de ingezetenen geld ontvangen, om een ander vaartuig te koopen, maar toen een geschikt schip zich voordeed, had hij f 150 te kort, welk bedrag hem door H. M. werd gegeven. Een arbeider, die voor zijn ongelukkig kind vroeger reeds f 25 van de Koningin ontving voor een wagentje, dat nu echter versleten was, kreeg f 40 om een nieuw aan te schaffen, en een arbeider te Dussen, wiens huis onlangs door den bliksem getroffen afbrandde, ontving van H. M. f 100.

Duitschland. In 't Eppendorfer ziekenhuis te Berlijn is een geval van pest voorgekomen. De toestand van den kranke is echter bevredigend en men hoopt, dat 't bij dit éëne geval zal blijven.

Om van den krijgsdienst vrij te komen, deserteeren vele personen uit Duitschland. Zoo iemand werd de vorige week te Ihrhove aangehouden en geboeid teruggevoerd, doch toen hij over de knellende boeien klaagde, werd hij door den inschikkelijken gendarme losgemaakt, maar bracht daarna den gendarme zulk een gevaarlijke wonde toe met een mes, dat deze kort daarop overleed. De deserteur vluchtte, doch werd gevat en naar Aurich gevoerd, natuurlijk nu streng geboeid.

Servië. Ondanks de vreeselijke voorspellingen van den ex-koning Milan, dat er opstanden zouden komen en de Europeesche mogendheden er alle tegen zouden zijn, is 't huwelijk van den jongen Koning met de ingenieurs weduwe Draga Manhin toch doorgegaan en wel onder vertegenwoordiging en gelukwenschen der mogendheden en toegejuicht door 't volk zonder opstootjes en wanordelijkheden.

Italië. Niet zoo ordelijk moet 't bij de begrafenis van Koning Humbert te Rome zijn toegegaan, welke door een groote menigte werd bijgewoond. Een instortende tribune veroorzaakte een vreeselijke paniek, zoodat burgers en soldaten doorelkander op den grond rolden, en de stoet een tijdlang werd opgehouden. Humberts lievelingspaard, dat aan den toom geleid het lijk zijns meesters volgde werd schichtig en met moeite gelukte het den kurassiers den weg vrij te maken. Vele gewonden, vooral vrouwen en kinderen, keerden van de begrafenis huiswaarts.

Te Milaan is naar men zegt weer een moordaanslag gepleegd op prins Balthazar Odescalchi in zijn kasteel, waardoor hij eene gevaarlijke verwonding moet hebben bekomen.

China. Men gelooft, dat de gezanten te Peking, met uitzondering van den Duitschen, nog in leven zijn, hoewel in hachelijke omstandigheden. Ook de Hollandsche gezant heeft telegrammen gezonden als 't althans echt is, behelzende dat de legatie verbrand is op 22 Juni doch dat ZEd. en de secretaristolk beiden gered zijn. Reeds zijn de verbonden troepen op weg naar Peking tot ontzet, en heeft een treffen plaats gehad, waardoor de Chineezen tot terugtrekken gedwongen zijn, doch niet dan nadat de Russen 500 en de Engelschen 50 man verloren hadden, zoodat de overwinning niet veel beteekent, want de Chineezen zullen op een andere plaats, wellicht in grooter aantal, stand houden. De mogendheden zijn nu toch zoover vooruitgegaan, dat zij een opperbevelhebber hebben, n.l. een Duitsch generaal graaf Von Waldersee, waarin zelfs de Franschen genoegen nemen. Hij is echter nog in Europa en zal 21 Aug. vertrekken, kan dus niet voor 't laatst van September in China zijn, zoodat er nog heel wat gebeuren kan voor hij aan 't hoofd der troepen staat en voor die troepen in Peking zijn, want hoe verder deze komen, hoe grooter de moeilijkheden worden.

Z.-Afrika. De Engelschen hebben in Pretoria een geheimzinnig complot ontdekt van eenige burgers die brand wilden stichten en dan in de verwarring de Engelsche officieren vermoorden en Lord Roberts in handen der Boeren leveren. Of 't waar is of niet, zij hebben dan toch een reden om streng op te treden in Transvaal en de Boeren nog meer tegen zich te verbitteren, die maar bedaard doorgaan met hun guerilla en de Engelschen maar niet baas willen laten in hun land, waar zij natuurlijk gelijk aan hebben. Het Engelsche leger heeft 't in Pretoria niet te best, de levensmiddelen verminderen en telkens vreest men voor overrompeling, zoodat allerlei voorzorgen worden genomen en 's avonds zelfs geen treinen loopen. Ook wordt melding gemaakt van een grooten slag tusschen Middelburg en Lijdenburg,

waarbij de Engelschen met verlies van 500 dooden en gewonden terugtrokken. De oorlog is dus nog niet uit.

S. K. K.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeenten van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM, Kerkstraat bij de Vijzelstraat 204, Zondagsvoormiddags 10 uur *Prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering*. Dinsdagsavonds 8 uur Jongelingsvereen. Woensdagsavonds 8 uur Bijbelbespreking en Bidstond Donderdagsavonds 8 uur Jongedochtersvereeniging. Vrijdagsavonds 8 uur Catechisatie.

BELLINGWOLDE. *Prediking* in lokaal Rehderweg meestal Zondagsavonds 5 uur.

EMMER COMPASCUUM. Zondagsmorgens 9½ uur Vergadering, 's namiddags 2 uur Zondagsschool, 's Woensdagsavonds 6 uur Bidstond en Donderdagsavonds 6 uur Meisjesvergadering, alles ten huize van H. Eleveld

DEVENTER. Kerk „BETH-EL" a/h Singel. Zondagsmorgens 10½ uur Prediking, doch de 1ste Zondag in de maand 's morgens om 10 uur; 's morgens 12 uur Zondagsch. Buiten N. Berg (Davostraat); 's morgens 12 uur Zondagsch. in de kerk: 's middags 4 uur Onderlinge Vergadering; 's middags 6 uur Zangver. „Hallelujah" Maandagsavonds 8 uur Vrouwenver. (bij de leden rondgaand). Dinsdagsavonds 8 uur Jongel.ver. Jeruel." Woensdagsmiddags 5 uur Catechisatie [kleinen]; 's middags 7 uur Catechisatie [grooten]; 's avonds 8½ Bidstond. Donderdagsavonds 8 uur Meisjes ver. „Evangeline."

1e EXLOËRMOND des Zondagsvoormidd. *Pred.*

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH", Zondagsnamiddags 2 uur Zondagsschool en 's nam. 5 uur Onderling- Vergadering.

's GRAVENHAGE, Van Dijckstraat 115/17. Elken tweeden en vierden Zondag der maand, 's avonds 6 uur *Prediking*. Zondagsmorgens 10 uur en Zondagsavonds 6 uur *Onderl. vergadering*. Dinsdagsavonds half negen oefening der Zangvereeniging: „Looft den Heere." Woensdagsavonds 9 uur *Bidstond* Donderdagsavonds 8 uur Jonged vereen.

GRONINGEN. KERK Meeuwerderweg, hoek Warmoesstraat. *Prediking* Zondagsvoormidd. 10 uur, 's nam. 5 uur. *Bidstond* Zondagsmorgens 9 uur en Dinsdagsavonds 8¼ uur. Woensdagsavonds 7 uur Kleine Meisjesvereen. Donderdagsavonds 8 uur Jongedochtersvereeniging „Lydia." Knapenvereeniging „Obadja" Zondagsmiddags 3 uur.

HAARLEM. Lokaal Klein Heilig land, Zondagsmorgens 10 uur en 's avonds 6 uur *Onderl. verg.*, te 12½ uur Zondagsschool, 's nam. 4 uur Jongel.vereen., 's av. 8 uur Jonged.-vereen Maandagsavonds te 8½ uur Bijbelbespreking. Dinsdagsavonds te 9 uur Bidstond en Vrijdagsavonds 8½ uur Jongel vereen.

HAULERWIJK. Zondagsvoormidd. 9½ uur *Pred.* Zondagsavonds 6 uur Jongel.- en Jonged.-Vereen. Woensdagsavonds 6 uur Bijbelbespr. en Bidstond (gedurende den winter.)

HENGELOO. Zondagsvoorm. 10 uur *Prediking* en 's avonds 5 uur Onderlinge Vergadering. Dinsdagavond 8 uur *Bidstond*. Woensdagsavonds 8 uur Meisjesvereen.

HEEG. SILO-KAPEL. *Onderl. verg.* Zondagsvoorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Op onbepaalde tijden.

HOORN en BERKHOUT. Onderlinge vergadering des Zondags om de beurt te Hoorn en te Berkhout. (Adres D. van Velden J.zn., Gedempte Turfhaven 2.)

LEEUWARDEN. Zondagsmorgens 10 uur, *Onderlinge Samenkomst*, in het lokaal Heerestraat 17, Zondagsavonds 6 uur *Bidstond* in 't zelfde lokaal. Tweemaal in de maand Prediking.

MUNTENDAM. Zondagsvoormiddags 9½ uur Onderlinge Vergadering en 's avonds 5 uur *Pred.* Maandagsavonds 7 uur Jonged vereen. Dinsdagsavonds en Zaterdagsavonds *Bidstond* te 7 uur.

MUSSELKANAAL. Zondagsavonds te 6 ure *Pred.* om de andere week.

NIEUWE PEKELA. Zondagsvoorm. 9½ uur, *Prediking*, 's nam. 5 uur Onderl. Samenkomst. Maandagsavonds 7 uur Meisjesvereen., 8¼ uur Zangoefening. Woensdagsavonds 7½ uur Bidstond.

OPENDE in „de Parken" Zondagsmorgens 9½ uur Onderlinge Vergadering.

ROTTERDAM. Prediking Zondagsmorgens 10 uur en 's avonds 6 uur. Woensdagsavonds te 8.30 uur in 't lokaal der Baptisten, Gerard Scholtestr. 10 Bidstond.

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondagsvoorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Bidstond* Vrijdagsavonds 8½ uur.

STADSKANAAL Zondagsvoormidd. 9½ uur *Prediking*, 's nam. 1½ uur *Onderl. vergadering*. Dinsdagsavonds 7½ uur Jongel.vereen. Woensdagsavonds 7 uur Jongedochters vereen.

VALTHERMOND. Zondagsmorgens te 9½ uur Onderl. Vergadering.

VRIESCHELOO *Prediking* Zondagsvoormidd. 9½ uur, 's avonds 7½ uur Volkssamenkomst en Dinsdagsavonds 6½ uur.

'T ZANDT. Zondagsvoorm. 10 uur *Onderl. verg.*

ZUTPHEN, Rijkenhage 47. Zondagsmorgens 10 uur Onderlinge Vergadring; 's morgens 10 uur Zondagsch Maschweide; 's morgens 12 uur Zondagsch in de kerk; 's middags 5 uur Prediking; 's avonds 8 uur Zangvereeniging (om de 14 dagen) Maandagsavonds 8 uur Vrouwenvereen. (bij de leden roudgaan); 's avonds 8½ uur Jongel ver „Joh. 5 : 39*a*." Dinsdagsavonds 8 uur Kleine Meisjesver. Woensdagsavonds 8 uur Jonged ver „Maranatha." Donderdagsmiddags 4 uur Catechisatie; 's avonds 8½ uur Bidstond Vrijdagsavonds 7½ uur Knapenver „Obadja" van Mr. Janssen. Zaterdagsavonds 8½ uur Repetitie Fanfarecorps „Elad."

WEERDINGERMOND. Prediking Zond. 's m. 10 uur, 's namiddags Onderl Verg. 1½ uur. Dinsdagsavonds 6 uur Jongel.ver. Woensdagsavonds 6 uur Jonged.-ver.

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd, zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

BERICHT.

De brs. Afgevaardigden (Roeles en Planting) denken in den loop van deze week naar Hamburg te vertrekken, om aldaar de Conferentie van den Duitschen Bond van Baptisten bij te wonen.

Zij bevelen zich, alsmede de Conferentie, in de voorbede der brs. en zrs. aan.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van K. O., Amsterdam, *f* 25.05; van J. S., Nieuw-Buinen, *f* 3.15; van J. B., Muntendam, *f* 2.25.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

*** Heden verblijdde ons de Heer door de geboorte van een welgeschapen DOCHTER.

SNEEK, 1 Aug. 1900.

A. RAADSVELD en Echtgenoote.

*** Heden verblijdde ons de Heer door de geboorte van een welgeschapen dochter, JANKE.

AMSTERDAM, 8 Aug. 1900.

A. H. KARSSIENS.
J. KARSSIENS—v. D. VEEN.

Algemeene kennisgeving.

*** Heden verblijdde de Heere ons met de geboorte van een welgeschapen *ZOON*,

H. SEIJDEL.
H. SEIJDEL—WASSENAAR.

AMSTERDAM, 10 Aug. 1900,
(Kl. Kattenburgstr. no. 69.)

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 20—26 Augustus.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: Ik ben de Goede Herder. De Goede Herder stelt zijn leven voor de schapen. Joh. 10 : 11.

M a a n d a g 20 Aug. Joh. 10 : 1—16. J e z u s, d e G o e d e H e r d e r. Het zijn eigenlijk drie gelijkenissen aan het herdersleven ontleend: 1. De Goede Herder en zijn kudde. 2. De deur der schapen. 3. De Goede Herder zijn leven stellende voor de schapen.

D i n s d a g 21 Aug. Joh. 10 : 17—30. D e v e i l i g h e i d d e r s c h a p e n. De macht van Jezus, om de zijnen in zijne gemeenschap te behouden, overtreft elke vijandelijke macht, want zij is één met de Goddelijke macht.

W o e n s d a g 22 Aug. Ezech. 34 : 1—10. H u u r l i n g e n. Welker beweegreden is snoode zelfzucht, in plaats van zelfverloochening tot heil der kudde.

D o n d e r d a g 23 Aug. Ezech. 34 : 11—19. R e d d i n g. God zelf is redder; Hij wil in eigen persoon de verstrooide schapen nagaan, het verlorene op zijn armen nemen en de kudde weder verzamelen, bewaren en weiden.

V r ij d a g 24 Aug. Ezech. 34 : 20—31. E é n h e r d e r. Wanneer is het echter geschied? Eerst toen Hij kwam, die zeggen kon: Ik ben de Goede Herder.

Z a t e r d a g 25 Aug. Ps. 23. L e i d e n e n b e w a r e n. Alle goed, wat de geloovige geniet, stroomt hem uit Gods volheid van genade tegen. Het is troost in tijden van ontbering en droefenis, dat des Heeren trouwe bewaring door alle verzoekingen des levens zeker heenvoert.

Z o n d a g 26 Aug. 1 Petr. 2 : 19—25. V o o r o n s. De Goede Herder stelt zijn leven voor de schapen. Christus heeft geleden voor ons, tot onze verzoening met God, in onze plaats. Kunt gij geloovig zeggen: voor mij, in m ij n e plaats?

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 696 DONDERDAG 23 Aug. 1900. 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

LIED DER HOPE.

Nog een weinig
Zweet en tranen
Op de moeilijkste
Aller banen
Uitgezaaid in stille hoop!
Moeitevoller
Wordt het stijgen,
Maar, eer wij ter
Neder zijgen,
Sterkt de Liefde ons in den loop.

Daar, waar duizend
Starren blinken,
Hooren wij de
Roepstem klinken:
„Geene tranen vloeien hier!
't Lam zal voor Gods
Troon ze weiden,
En de Zijnen
Henenleiden
Naar de volle Godsrivier."

Dichter komt reeds
De avondkoelte,
Straks is 't herfst na
Zomerzwoelte,
Eindlijk daagt de nacht der rust.
Krimpen dagen
Niet tot uren?
O, hoe kort, hoe
Kort zal 't duren!
En — gij landt aan 's hemels kust.

Vroegre Pelgrims,
Die te zamen
Reeds ter Godstad
Binnenkwamen,
Wenken ons: Hebt goeden moed!
Houdt slechts vol ons
Spoor te drukken,
En in zalig
Zielsverrukken
Rust gij straks aan Jezus' voet.

Zweeft de wolke
Der getuigen,
Die tot ons zich
Nederbuigen,
Ons niet dichter steeds voorbij?
Richt u op! gij
Wankle schreden,
Trouw den laatsten
Strijd volstreden!
Kroon en troon — ginds wachten zij!

VAN OOSTERZEE.

De vruchten van Christus' kruisdood.

REFERAAT,

gehouden op een vergadering in verband met de Evang. Alliantie te Elberfeld 7 *Juni* 1900

DOOR

E. MILLARD.

Gal. 3: 13, 14.
Gal. 6: 14.
1 Petr. 2: 24.

(Slot.)

De door den god dezer eeuw beheerschte wereld is wezenlijk dezelfde nog, als in den tijd van Johannes en Paulus. Zij ligt in het booze. De Christen mag haar niet liefhebben. Zij is Gods vijandin, Jezus tegenstandster, des H. Geestes bestrijdster. Zij moge zich zacht vleiend voordoen en met schitterende kleuren zich vertoonen en met groote beloften verlokkend ons tegentreden, het kind Gods, door den H. Geest verlicht, laat zich niet verblinden. Het kruis aan hetwelk de wereld den zachtmoedigen, ootmoedigen Jezus, trots alle liefde, alle gerechtigheid, gena geld heeft, laat den christen het ware karakter der wereld zien. Geeft God somwijlen zijne kinderen in de hand der wereld, gelijk Hij eens den oppersten Herder haar overliet, dan wordt vervolging, marteling en dood ook der jongeren deel. Paulus roemde alleen in het kruis van Christus. In hetzelve heeft hij alles, de volheid van heil, het eeuwige leven, vrede en vreugde, vrijheid, eere, kindschap Gods; ja, hij kan zelfs door hetzelve roemen in verdrukking. Maar, hoe meer hij zich in Christus, den gekruisigde beroemt, in Hem leeft en van Hem getuigt, des te minder wordt hij door de wereld verstaan. Hij is haar vreemd geworden; wordt door haar uitgeworpen. Hij past niet in hare gezelschappen, en streeft naar geheel andere dingen. Paulus en de wereld zijn voor elkander gestorven, gekruisigd.

Zoo staat het kruis van Christus nog in deze wereld. Aan hetzelve hangt nog „Jezus in het midden," boetvaardige geloovigen en honende ongeloovigen van elkander scheidende, en dat wel zoo beslist, dat hij, die een vriend der wereld zijn w i l een vijand Gods zijn m o e t (Jak. 4 : 4). Het kind Gods en het kind dezer wereld leven in twee verschillende atmosfeeren, wandelen in twee verschillende richtingen, gedreven door twee verschillende geesten. Het kruis van Christus scheidt licht en duisternis, Christus en belial, en de ingrijpende uitwerking er van is, dat de geloovige in wezen der wereld en de wereld hem gekruisigd is. Waar dat niet plaats grijpt, daar heeft het kruis zijne volle werking nog niet gedaan.

III.

Is door Christus kruisdood een zoo wonderbare verandering in de verhouding des geloovig geworden menschen tegenover God tot stand gekomen, is daardoor ook zulk een ingrijpende omkeer in zijne verhouding tot de wereld ingetreden, zoo wordt ons in 1 Petr. 2 : 24 nog een verdere gewichtige uitwerking als vrucht van Christus sterven voorgesteld. Gods gedachten zijn in Christus tot woorden en van woorden tot daden geworden. Dat is ook de geregelde gang des Christens. Het Evangelie is hem niet slechts eene leer, maar vooral een k r a c h t, en deze openbaart zich niet slechts in de belijdenis zijner lippen, maar bepaaldelijk ook in zijn l e v e n. Hij is als een geredde zondaar geroepen en bekwaamd om voortaan der gerechtigheid te leven. Van het kruis stroomt niet alleen zegen en zaligheid, maar ook licht en leven. De keerzijde der waarheid, dat wij met Christus gestorven zijn, is, dat wij ook met Hem opgestaan zijn. Dat komt in de behandeling des doops, zooals die oorspronkelijk gehandhaafd werd, in zinrijke wijze tot uitdrukking, gelijk wij in Rom. 6 : 4 lezen: „Wij zijn dan met Hem begraven door den doop tot den dood, opdat gelijkerwijs Christus is opgewekt van de dooden, door de heerlijkheid des Vaders, wij ook in nieuwigheid des levens zouden wandelen." Gelijk de voornemens Gods tot werkelijkheid gekomen, de profetiën des ouden verbonds tot daden des Nieuwen Verbonds geworden zijn, zoo voert de geloofsleer noodwendig tot geloofswerken. De Geest des kindschaps roept de vrucht des Geestes te voorschijn. „Hoe zullen," zoo vraagt Paulus vol heilige verbazing en diepa ontroering, „wij, die der zonde gestorven zijn, nog in dezelve leven?" (Rom. 6 : 2). „Dat zij verre!" En de ruimhartige Johannes waarschuwt met snijdende scherpheid (1 Joh. 3 : 7): „Kinderkens, laat u niemand verleiden, wie de gerechtigheid doet, die is rechtvaardig, gelijk Hij rechtvaardig is."

't Moge zijn dat onze zwakke kinderhand de in het kruis van Christus verborgen Godskracht als met siddering slechts weet aan te grijpen; 't moge zijn, dat door ons klein geloof in ons dagelijksch leven de trekken van Christus, ons voorbeeld, slechts mat en gebrekkig te voorschijn treden; 't moge zijn, dat door de broosheid des lichaams, door de verzoeking des vijands, wij het niet grijpen kunnen en nog op verre na niet volkomen zijn; nochtans blijft het vaste fondament Gods staan, hebbende dezen zegel: „De Heere kent degenen, die de zijnen zijn; en: ieder, die den naam des Heeren noemt, sta af van ongerechtigheid."

Wie in Christus Jezus is, is een nieuw schepsel. Wien een straal van het kruis getroffen heeft, die leeft niet meer zich zelven, maar den Heere, die hem met den duren prijs zijns bloeds gekocht heeft.

Het is de proef op de som, die Jakobus in volle overeenstemming met Paulus eischt: „Toon mij uw geloof uit uwe werken (Jak. 2 : 18). Spurgeon zegt: „Het geloof rechtvaardigt den geloovige, maar de liefde rechtvaardigt zijn geloof door de werken, die ze aankweekt. Het geloof

houdt God voor waarachtig en de liefde bewijst dat het geloof waarachtig is."

Leven uit God voert tot leven in God, tot leven met God en voor God, tot een leven der gerechtigheid, zij het ook nog slechts een aanvankelijk, wellicht weinig ontwikkeld, veelzins gebrekkig leven. Wij belijden ootmoedig, als kinderen Gods, onze zonde en schande, dewijl wij dikwijls het werk Gods belemmeren, den Geest uitblusschen, en dewijl wij niet uit zijne volheid nemen genade voor genade; maar terwijl zoo alle eigen roem uitgesloten is, roemen wij toch in God door Christus Jezus, aangezien deze ons door God zelf gemaakt is tot wijsheid, gerechtigheid, heiliging en verlossing.

Wij behoeven geene goede werken te doen om door God aangenomen te worden. Wij zijn Hem reeds aangenaam gemaakt door Jezus Christus, maar juist omdat wij een uitverkoren geslacht, een heilig priesterdom, een heilig volk, een volk des eigendoms zijn, moeten wij en willen wij in een Hem welbehagelijk leven de deugden verkondigen Desgenen, die ons geroepen heeft uit de duisternis tot zijn wonderbaar licht.

Dit zijn, vluchtig aangeduid — o, zoo gebrekkig omschreven! — enkele vruchten van Christus kruisdood. Zij ontspringen aan de doorboorde zijde van Christus, gelijk de waterstroomen aan de geslagen rots in de woestijn. Zij wassen als de ranken aan den wijnstok, niet kunstmatig ontwikkeld, maar naar het wezen der genade opgeschoten. Echter het gaat in het koninkrijk Gods, even als in het rijk der natuur, van welke de Heiland zegt: „Het zaad schiet op, men weet niet hoe." (Mark. 4 : 27). In beide gevallen wordt de wasdom van velerlei zijde bedreigd. Droogte, stormwinden, gewormte en dieven dreigen elk op hunne wijze. Bekend is dat de wijnstok zeer zelden een vollen oogst levert, en de landman is eerst van de opbrengst zijns akkers zeker, wanneer hij de vruchten in zijne schuur verzameld heeft. Evenens gaat het in het rijk Gods. Vandaar de vele en noodzakelijke vermaningen, waarschuwingen, bedreigingen, welke, benevens de talrijke en dierbare beloften, als middelen dienen om het gevaar af te wenden en een goede uitkomst te verzekeren. Het heet voor ons waken, bidden en strijden, totdat de vruchten des Kruises in de hemelsche schuren geborgen zullen zijn. Het doel van alle vermaningen en lokkingen is, ons in Christus te doen blijven. Doen wij dat, dan gaat alles goed. Gelijk de rank geene vrucht kan dragen, zoo zij niet in den wijnstok blijft alzoo ook wij niet tenzij wij in Christus blijven. Jezus zegt: „Ik ben de wijnstok en gij de ranken. Wie in mij blijft, en ik in hem, die draagt veel vrucht" (Joh. 15 : 6) „Hierin wordt mijn Vader verheerlijkt, dat gij veel vrucht draagt. Dit spreek ik tot u, op dat mijne blijdschap in u blijve" (Joh. 15 : 8). Hij', die ons roept is getrouw. Wij mogen volkomen vertrouwen, dat Hij het in ons begonnen goede werk, ook voleindigen zal tot op den dag zijner openbaring in heerlijkheid.

„Der Wahrheitszeuge."

UIT HAMBURG.

Wij meenen, dat een kort woord als inleiding de lezers van „De Christen" niet onwelkom zal zijn en daarom vangen wij aan met een hartelijke en welgemeende groete uit Hamburg en de daarmede verbonden plaatsen. Het zou ons werkelijk een groote vreugde zijn, wanneer al onze broeders en zusters in de gelegenheid waren om met ons te genieten van de goede hand Gods over ons ook in dezen. We zullen aanvangen ter plaatse waar wij drieën samenkwamen en wel in het groote en schoone station van de vrijstad

BREMEN,

waar br. Planting en br. Van Klooster uit Groningen ondergeteekende stonden op te wachten en hun geduld oefenden doordat er twee lange uren verschil was in de aankomst van den trein.

Allereerst gingen wij nu te zamen de kerk der Baptisten opzoeken en vonden die spoedig. Zeer vriendelijk en allerhartelijkst werden wij ontvangen door de kosterin, die indruk op ons maakte, dat zij begreep de plicht te verstaan aan haar roeping verbonden. Haar dochter was bereid om ons naar den Voorganger te brengen, den geliefden broeder

WHIELER,

die, hoewel 76 jaren oud en bijna 50 jaren prediker, nog het hart van een jongeling bezit, zoo vroolijk en blijde in zijnen God. In hem wordt het Apostelwoord weer bewaarheid:

„De Godzaligheid is tot alle dingen nut."

Br. Whieler vertelde ons, dat de Gemeente was teleurgesteld doordat br. Meijer uit Budapest zoude zijn gekomen, doch telegrafeerde, dat onverwachts zijne vrouw ernstig krank was geworden. „Doch," zegt hij, „zie, wat God wonderbaar weet te verrassen, want in plaats van één broeder uit den vreemde, schikt Hij ons drie toe. Gij moet van avond spreken, wat zonder twijfel de vergadering zeer aangenaam en verblijdend zal zijn."

Natuurlijk, wij waren niet alleen bereid, maar achtten het ons ook een voorrecht van onzen Heer en Heiland te mogen getuigen tegen een volk wier sprake nog al verschilt met de onze. Nadat zij volop genoten hadden van de wel gevulde en gastvrijen disch onzer broeders gingen wij weer terug naar de Kapel, genaamd

---

ADONIRAM JUDSON.

EEN APOSTEL ONDER DE BIRMANEN.

26.

Judson keerde op den 24en Januari 1827 naar Amherst terug, alwaar de Christenen uit de inboorlingen hem met smart begroetten, want zijne tegenwoordigheid herinnerde hen aan het zware verlies, dat zij door den dood zijner vrouw geleden hadden. Hij zelf was troosteloos. Wade en vrouw waren voor ongeveer twee maanden van Calcutta gekomen en de laatste had Judsons moederloos kind verzorgd en ook Judson zelf nam voorloopig zijn intrek bij hen. Twee maanden daarna kwamen Boardman en vrouw daar aan, zoodat toen het zendingspersoneel uit vijf personen bestond. De kleine gemeente van vier leden werd door het vertrek van Moung-Ing nog verkleind. De arme visscher, die mevrouw Judson in Ava zoo trouw ter zijde gestaan had, was uit eigen beweging naar zijn vroegere woonplaats vertrokken, om *onder zijne vroegere bedrijfsgenooten* een menschenvisscher te worden.

Boardman zegt van zijn eerste ontmoeting met Judson: „Hij ziet er afgemat uit door lijden en kommer." Hij *verminderde echter zijn zendingsijver niet.* Iederen Zondag hield hij openlijke godsdienstoefening en dagelijks kwamen er opnieuw zoekende zielen de familie-godsdienstoefening bijwonen, die dan in de leer van Christus werden onderwezen. Hij was daarbij ijverig bezig de overzetting van het Nieuwe Testament te corrigeeren, daar die op verscheidene plaatsen niet tot zijn tevredenheid was uitgevallen, dewijl, zooals hij zeide, het de voornaamste fout was die hem aankleefde, om alles wat hij deed zoo spoedig mogelijk tot een einde te willen brengen. Hij schreef twee leerboeken voor Birmaansche scholen, *een astronomisch (sterrekundig) en een geographisch (aardrijkskundig)*, terwijl zijn hart troost zocht in de overzetting der psalmen.

De kleine Maria was zijn troost bij 't studeeren, maar ook zij werd hem ontnomen. „Op den 24en April 1827," schrijft hij, „ontsliep mijn kleine dochter Marie, in den ouderdom van $2^1/_4$ jaar en haar geest ontvlood naar de armen der liefhebbende moeder."

Boardman, die pas van Calcutta gekomen was, maakte een kistje en bezorgde verder de begrafenis. „Nadat wij het graf verlaten hadden," schrijft deze, „hadden wij eene aangename verhandeling over de goedheid en barmhartigheid onzes hemelschen Vaders. Br. Judson scheen boven zijn smart verheven te zijn."

Judson was nu in zijn 39ste jaar en stond alleen in de wereld; zijn vrouw en zijn beide kinderen waren hem door den dood ontrukt geworden. De tijd was nu gekomen om de kleine zending, die in Amherst onder zulke treurige toestanden was begonnen, af te breken. Amherst was zeer snel door Moulmein aan de monding van den Salwen overvleugeld geworden. Ook dit was een nieuwe stad en de eerste nederzetting was begonnen te bouwen in een dicht woud. Deze stad had het reeds in één jaar tot 20.000 inwoners gebracht, terwijl Amherst slechts 1200 inwoners had.

Den 28en Mei vertrokken *Boardman* en zijne vrouw daarheen en namen bezit van een gebrekkig bamboes Zendingshuis, ongeveer twintig minuten zuidelijk van de kazerne van het Engelsche leger.

De plaats om een zending te stichten werd hun door den bevelvoerder Archibald Campbell geschonken. Het was een eenzame plaats, ingesloten door een dicht woud, een schuilplaats van wilde dieren, welker gehuil des nachts den zendelingen akelig in de ooren klonk.

Den 10en Augustus verliet Judson Amherst en het sombere oord met de graven, die het stoffelijk overschot zijner dierbaren insloten. Hij sloot zich bij Boardman in Moulmein aan, en op den 14en November volgde hun Wade en vrouw benevens de Christenen uit de inboorlingen met 13 meisjes-leerlingen. Mah Men la echter, de eerste bekeerde Birmaansche vrouw, was reeds nevens hare „blanke moeder" (Mevr. Judson) ter ruste neergelegd. Lijden en smartelijke ervaringen komen zelden alleen, maar bij menigten zamen. Nauwelijks zes maanden na den dood van Judsons vrouw en zijn kleine Marie ontving hij bericht dat zijn dierbare vader op den 26en November 1826 in zijn 75ste jaar overleden was.

NEGENDE HOOFDSTUK.

Het leven in Moulmein.

1827—1831.

Judson was thans 40 jaar oud, alzoo op een leeftijd, dat men niet meer jong, maar ook nog niet oud is; een tijd waaruit men in het verleden en in de toekomst blikt. Met zijn 19de jaar had hij de school verlaten, met zijn 20ste jaar werd hij *bekeerd, met zijn 22ste jaar besloot* hij zendeling onder de heidenen te worden, met zijn 24ste jaar trad hij met Anna Hasseltine in den echt, met zijn 25ste jaar kwam hij in Birma, met zijn 31ste jaar doopte hij den eersten Birmaanschen bekeerling, met zijn 35ste jaar voltooide hij de overzetting van het Nieuwe Testament in het Birmaansch, met zijn 36ste jaar kwam hij te Ava in de gevangenis en met zijn 38ste levensjaar moest hij vernemen, dat zijne vrouw in Amherst gestorven was. Thans bevond hij zich alleen en had wel klagelijk kunnen vragen: „Wat heb ik nu te toonen, waarvoor ik gearbeid en geleden heb?" Vele zijner vurigste wenschen waren onvervuld gebleven. Zijne familie was dood. Zijne kleine gemeente in Rangoen was vervallen. Slechts weinige Birmanen hadden geleerd in den levenden God te gelooven.

Donkere schaduwen, door diep gevoel van verlatenheid overdekken als het ware de brieven, die hij in dien tijd schreef.

Zijn droefheid werd nog verergerd door de traagheid der Amerikaansche Christenen in het toezenden van versterking der gelederen. Hij gevoelde zich dikwijls alsof hij geheel alleen op de kampplaats was overgelaten. Een brief na zijn dood door zijne weduwe geschreven, toont nog hoe sterk hij verlangde naar deelneming en medearbeid zijner broederen in het vaderland. Zij schreef: „ik kan er niet over treuren dat Dr. Judson gestorven is. Ik geloof dat het zijn hart zou gebroken hebben, Birma open te zien voor de zending bij zooveel gebrek aan zendingsgeest. God bespaarde hem die beproeving, en ofschoon zijn dood mij zoo troosteloos deed achterblijven, zoo gevoel ik toch een zekere vreugde, wanneer ik daaraan denk. Ik geloof, hij ziet het ook boven, maar hij kan het nu beter verstaan."

(Wordt vervolgd).

Beth-El,
een eenvoudig maar toch zeer net gebouw, men gevoelt er zich direkt thuis. Eigenaardig, een kerk is het niet, evenmin een lokaal, maar een plaats, waar Gods kinderen samen komen om telkens hun God te ontmoeten en waar zondaars „de poorte des hemels" vinden. Er was een goede opkomst en met blijdschap des harten heb ben wij van onzen Heiland kunnen spreken en moesten ten slotte nog een Hollandsch kerklied zingen met de leden der Gemeente, uit Nederland afkomstig. Wij hebben een, voor ons hart, zeer gezegende avond doorgebracht in het midden dezer broeders en zusters en gevoelden bij vernieuwing het woord des Heeren Jezus, wie alles (zoo noodig) ook familie verlaat om zijns naams wille, zal ze veelvuldig weder ontvangen in dit leven. Dat er voor goed logies gezorgd werd laat zich begrijpen; hoe wonderlijk! vreemd en toch zoo eigen alsof men elkander jaren heeft gekend.

Den anderen dag werden wij door br. Nietzen, af komstig uit Groningen, welwillend rondgeleid door de Hunzestad en hare schoone omgeving. Het park is een prachtigen aanleg en dit uitgestrekte stuk grond is reeds in de 14de eeuw door eene Gravin aan de stad geschonken, zoodat zij nog spreekt nadat ze gestorven is in vele dankbare harten, die na een afmattenden arbeid of door krankheid verzwakten weer kracht opdoen in deze vrije natuur. Ook trok onze bijzondere aandacht de put door

Willebrordus
later gegraven, waaruit nog dagelijksch de inwoners van Bremen en de vreemdelingen zich laven met dit heerlijke bronwater. Het was voor ons het treffende beeld van het heerlijke

Evangelie,
dat hij als dienstknecht van Christus in deze streken en ook in ons vaderland heeft verkondigd en ook de stroom des levende waters vloeit nog steeds door, waar de boodschapper van Gods heil reeds lang is heengegaan in de ruste die voor 't volk des Heeren is weggelegd. Wilden wij eene beschrijving geven van alles wat onze aandacht trok in deze merkwaardige stad, we zouden, door slechts aan te stippen, weken lang „De Christen" in beslag moeten nemen, wat ons zeker niet zou worden toegestaan. Slechts dit willen we nog zeggen, dat de „lijkenkelder" de eigenschap bezit (even als in het dorpje Wiewerd in Friesland) dat de dooden, die hier ingelegd zijn, niet geheel tot stof verteeren, maar opdroogden, evenals de vele vogels en andere dieren, die er met opzet zijn neergelegd. Op eene bijzondere wijze is deze keldereigenschap ontdekt, zoo luidt het verhaal: een timmerman, die mede had gewerkt aan de groote „Domkerk," was van dezen steiger afgevallen en zijn lijk 460 jaren daarna eerst gevonden, maar in een gansch ongewonen toestand van opdrooging. Daarna zijn er velen in neergelegd, waarvan wij niet meer zullen vertellen. Men schrijft deze uitwerking toe, door dat deze kelder de werkplaats is geweest van de loodgieters, die jaren lang in dit groote gebouw hebben mede gearbeid.

Van Bremen gingen wij in den namiddag van 16 Aug. onze reis voortzetten naar

Hamburg
en ontmoetten reeds vele broeders uit Oost-Friesland. De indruk, die Hamburg bij de aankomst op ons maakte, was niet zoo grootsch als wel van Bremen, dit lag hem voornamelijk aan het station, doch spoedig werd het ons duidelijk, dat ook deze vrijstad heel wat heeft mee te spreken in het groote concert dezer onrustige wereld.

Vrijdag 17 Aug. vergaderde de Noordwestelijke Vereeniging, waar wij als gasten zeer hartelijk welkom waren. Over het verhandelde kunnen wij natuurlijk niet uitweiden en is dan ook geheel van gewestelijken aard. Sommige onderwerpen zijn niet onbelangrijk voor onze Gemeenten, wellicht dat wij daar later op terugkomen. Aan het einde van deze zitting kwam een telegram in, dat de dood van de jonge en veel begaafde prediker Muller in Chemnitz in Saxen, slechts 6 weken gehuwd, meldde. Bloedvergiftiging was oorzaak van zijn vroegtijdig sterven.

Zaterdag hadden wij een vrijen dag, bezochten de Baptiste school en andere inrichtingen, die althans bij schrijver dezes den wensch deden ontstaan: „ach! was ik nog eens weer jong!"

De Zondag was een dag bij uitnemendheid; hij is eigenlijk de inleiding der Conferenz. In alle Baptiste kerken te Hamburg en hare voorsteden wordt des morgens gepredikt, als: Hamburg, Altona, Eimsbuttel, Eilbeck, Ottensen, Wansbeck en Schiffbeck. 's Morgens waren wij als Hollanders in Altona onder de prediking van br. Kromm uit Breslau en 's middags ter

Liefdemaal
te Hamburg, waar ongetwijfeld 1000 personen aan deel namen. Ieder had zijn boterham bij zich, thee werd er overvloedig geschonken en door velen hartelijke en zeer opgewekte toespraken gehouden. Aangezien de tijd ons roept, zullen we eindigen met allen hartelijk te groeten in Chr.

Uw br. B. ROELES.

INGEZONDEN.

's Gravenhage, 12 Aug. 1900.

Geliefde Broeders en Zusters!

Heden mocht de Gemeente alhier het voorrecht smaken met de meeste broeders en zusters der afdeeling te Rotterdam vergaderd te zijn en wel om getuige te wezen van den doop van een jeugdigen broeder en eene jeugdige zuster, beiden van Rotterdam.

In het bijzonder was het een voorrecht voor br. van Ree en echtgenoote, van wie onze nieuwe broeder een zoon is.

Is het verblijdend voor de gemeente, wanneer nieuwe leden haar worden toegevoegd — niet het minst is het dit wanneer die nieuwe leden nog jeugdige personen zijn, waardoor jonge krachten aan den dienst des Heeren kunnen gewijd en in den dienst des Heeren kunnen geoefend worden.

Het is dan ook onze biddende begeerte, dat deze onze nieuwe leden tot een sieraad der Gemeente en tot eer des Heeren in hun leven mogen openbaren, wat zij in den doop hebben beleden.

De Gemeente mocht er zich ook in verblijden, dat bij deze gelegenheid weer eenige belangstellenden, van buiten haar, tegenwoordig waren, voor wie op duidelijke wijze werd aangetoond, wat de beteekenis van den doop is, wie daartoe bevoegd zijn, en op welke wijze de doop behoort te worden toegediend, naar aanleiding van den doop van de Kamerling door Filippus (Hand. 8 : 26—39).

En het: „Ziet hoe goed en liefelijk is het dat broeders ook samenwonen" werd ook weer practisch bewaarheid bij de ondervinding van den zegen der gemeenschap in de samenkomsten en in onze huizen, door den persoonlijken omgang met onze broeders en zusters, die anders niet met ons vergaderen.

Moge den zegen dier gemeenschap blijvende vruchten dragen.

De Heer zegene verder de gemeenschap te Rotterdam en make deze nieuwe verkwikking tot een aansporing Hem in getrouwheid te dienen.

Mocht ook voor de Gemeente in Den Haag hiermede een nieuw tijdperk van zegen op den arbeid aangebroken zijn. Dat zielen worden toegebracht en onze Doopfont met korter tusschenpoozen worde ontsloten dan voor dezen geschiedde.

Geliefde mede-broeders en zusters, staan wij — en zien het heil des Heeren!

Namens de Gemeente met broedergroete,
Uw liefh. broeder in Christus,
P. J. L. de WIT, Secretaris.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. De diamantbewerkers te Amsterdam, die den arbeid staakten, hebben moeite om 't onderling eens te worden over de uitkeering die bepaald was op f 4.50 voor gehuwden en f 2.50 voor ongehuwden. Vooral degenen, die nalatig zijn geweest in 't betalen der contributie en daarom volgens 't reglement geen uitkeering ontvangen, dreigen 't meest den arbeid te zullen hervatten, waardoor natuurlijk de staking haar doel zal missen. Gebrek aan onderlinge trouw en éénheid doet vele zaken mislukken. Moge 't bij de Christenen anders zijn.

Te Utrecht verloor een jongen die zich van een pakhuisvloer te ver vooroverboog het evenwicht. Een ander, vader van vijf kinderen zulks ziende, trachtte hem nog te grijpen maar stortte mee naar beneden met dit gevolg, dat de man 't eerse beneden kwam en de jongen op hem viel zoodat de laatste zoo goed als geen verwonding opdeed maar de eerste tengevolge van zijn val is overleden. Dat herinnert eenigermate aan wat Jezus voor ons deed.

Met betrekking tot den eenige maanden geleden vermoorden knaap Van Wezel te Den Haag wordt nog steeds in verzekerde bewaring gehouden zekere bleekersknecht, tegen wien zware vermoedens gerezen zijn, omdat getuigen beweren hem in gezelschap van 't knaapje te hebben gezien. De rechtbank heeft daarom den termijn van voorloopige gevangenhouding weder met 30 dagen verlengd.

De Shah van Perzië, die weldra ons Vaderland hoopt te bezoeken zal van 26—28 dezer in dat gedeelte van 't Kon. Paleis te 's Gravenhage logeeren, dat de Koning van Siam vroeger betrok. Daags na aankomst denkt hij de koninginnen te Soestdijk met een bezoek te vereeren.

Duitschland. Door den Koningsmoord in Italië hebben de anarchisten zich natuurlijk nergens beminnelijk gemaakt en wel 't allerminst in Duitschland bij de partij der reactionairen, die hierin aanleiding vindt om zelfs radicalen te bestrijden. De Post, een officieus blad van 't ministerie van buitenl. zaken, wil zelfs een internationaal verdrag vastgesteld zien in alle landen, om de doodstraf toe te passen op alle Vorstenmoordenaars, (waarom niet op alle moordenaars) en levenslange dwangarbeid voor alle medeplichtigen, terwijl al wie samengespannen heeft tegen den Staat verbannen zou moeten worden naar een onherbergzaam oord. Zelfs willen sommigen de geeseling weer ingevoerd zien. Of dat nu de rechte weg tot verbetering is, gelooven wij niet, maar hoe meer Gods Woord ter zijde gelegd wordt, hoe meer zulke tuchtmiddelen noodig zullen blijken.

Frankrijk. Op de wereldtentoonstelling te Parijs werden verschillende Hollandsche inzenders met den grand prix (hoogste onderscheiding) bekroond, en ook de Zuid-Afrikaansche Republiek genoot die eer voor inzending 1e klasse lager en 2e klasse middelbaar onderwijs. Zoo heel barbaarsch en dom schijnen die Boeren dus niet te zijn.

Engeland mag nu weldra roemen op een drijvenden schouwburg, die dienst zal doen aan de zuidkunst van 't land. Het schip heeft weinig diepgang en kan overal binnenloopen en heeft onder dek 600 zitplaatsen, electrisch verlicht en met veel luister ingericht, terwijl bovenop een wandelplaats met orkest en restaurant zich bevinden. In

Amerika is onlangs ook een waar reuzenwerk tot stand gekomen, waar men reeds in 1876 mee aanving. Een boekwerk van 128 groote deelen, elk van 1000 bladzijden, bevattende de geschiedenis van den Amerikaanschen burgeroorlog van Staatswege uitgegeven. 11.000 exemplaren zijn er van gedrukt, waarvan 1000 aan 't dep. van buitenl. zaken, 1000 aan het leger en 8300 aan bibliotheken, vereenigingen en bijzondere personen worden gegeven, zoodat er slechts 700 van in den handel komen. Nu, ieder kan zoo'n boekje ook niet koopen. In

Japan zijn uitgestrekte goudvelden ontdekt, waar in dit jaar reeds 40.000 werklieden bezig zijn en goudklompen vinden van een half pond, wat van groote beteekenis kan worden voor Japan. Reeds heeft zich eene vereeniging van Europeanen te Yokohama gevestigd, die een groot gebied heeft aangekocht. Dat goud heeft in de wereld echter al heel wat ellende verwekt, niet 't minst voor de oorden waar 't gevonden werd.

China. Naar men vermeldt, zijn de troepen der mogendheden de hoofdstad Peking binnengerukt en zullen de gezanten en vreemdelingen nu zeker gered zijn. Volgens Engelsche berichten moet er niets bijzonders op den tocht naar Peking zijn voorgevallen en zijn de troepen juist bijtijds aangekomen om te verhinderen, dat de Chineezen zekere afdamwerken voltooiden, die dienen moesten om de streek onder water te zetten. Indien de mogendheden nu maar geen andere belangen dan die der gezanten op 't oog hebben, dan zal zeker de Chineesche crisis spoedig opgelost zijn.

Z.-Afrika. De onverschrokken De Wet, reeds meermalen naar 't heette door de Engelschen *voorgoed ingesloten*, is weer aan hunne handen ontsnapt en reeds meldde men, dat hij de Engelschen een geduchte nederlaag toegebracht had, waarbij 4000 Engelschen met 7 kanonnen hem in handen vielen. Haast mooi genoeg om 't te gelooven, maar wel moet de toestand der Boeren op 't oogenblik veel gunstiger staan dan onlangs, wat de Engelschen aanleiding geeft om nog strenger te gaan handelen, hetgeen de Boeren op hun beurt natuurlijk nog meer tegen hen zal verbitteren, zoodat zij als leeuwen zullen vechten.

S. K. K.

VARIA.

WEL BESTEED GELD.

Een jonge boer te Valois had een Bijbel gekocht, trots het uitdrukkelijk verbod van zijn priester.

— „Je deed beter," zeide de priester, „wanneer gij toch geld te veel hebt, om eenige missen te laten doen, om uw grootvader uit het vagevuur te trekken, waar hij nu bezig is te branden."

— „Hoe," riep de eenvoudige jongen uit, „gij weet, dat mijn grootvader in de vlammen is, en gij kunt hem er uittrekken door een mis voor hem te doen, en gij doet het niet!?

Maar, mijnheer de pastoor, wat zoudt gij zeggen, indien de pastorie van nacht verbrandde, en het volk weigerde u er uit te halen voor het betaald was? Gij zoudt zeggen, dat het monsters waren, en gij zoudt gelijk hebben!"

Jezus heeft aan het kruis gezegd: „HEDEN zult gij met mij in het paradijs zijn."

Op een schoolexamen werd aan een knaap gevraagd een korte uitlegging te geven van het vijfde gebod. De kleine jongen werd verlegen, maar hij greep eensklaps moed en vertelde: „eergisteren heb ik vreemde reizigers door het gebergte gevoerd, en daarbij bezeerde ik aan de scherpe steenen mijn voeten. De heeren zagen dat en gaven mij een paar guldens om schoenen te koopen. Toen ging ik daarmee naar mijne moeder en gaf haar die guldens. Ik dacht: „'t is toch beter dat ik barrevoets loop dan mijne moeder." Een gebod goed uitoefenen is toch nog beter dan het goed uitleggen!

LIEFDEGAVEN.

Voor een reizend Prediker.

In dank ontvangen uit Engeland van br. T. H. Engall f 72.48.

Voor het Studiefonds.

Van de Gemeente te Amsterdam f 6.02½.

F. J. v. MEERLOO, penningm.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van F. v. d. W. te Sneek f 6.14; van C. V. te Haarlem f 5.85; van Rev. J. L. te Chicago f 17.01; van H. M. te N. Pekela f 5.49; van F. J. de V. te Leeuwarden f 3.45.

N. v. BEEK.

BERICHT.

Onze Zending zuster G. v. d. Molen is thans weer in het Vaderland, doch heeft slechts 30 dagen tijd om hier te vertoeven en zal diens volgens niet vele Gemeenten kunnen bezoeken.

N. v. BEEK.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 27 Aug.—2 Sept.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: „De oogst is groot, doch de arbeiders zijn weinige." Luk. 10 : 2.

Maandag 27 Aug. Luk. 10 : 1—16. Uitzending der zeventigen. Jezus arbeid in Galilea was geëindigd in den herfst van het derde jaar van zijn openlijk optreden. Op weg naar Jeruzalem, in Oostelijk Peréa, zond hij de zeventig uit.

Dinsdag 28 Aug. Luk. 10 : 17—24. Terugkeer met vreugde. Na ettelijke weken keerden zij, waarschijnlijk de een na den ander, terug vol vreugde. Vreugde vergezelt het getuigenis van Jezus. Weet gij dat?

Woensdag 29 Aug. Mark. 6 : 7—13. Uitzending der twaalven. Een jaar ongeveer voor de uitzending der zeventig had Jezus zijne twaalf jongeren met geheel eenige opdracht in Galilea uitgezonden. Hij wil, dat al zijn jongeren ook zijn getuigen zijn.

Donderdag 30 Aug. Hand. 13 : 44—52. Het afschudden van het stof. Paulus en Barnabas handelen, gelijk Jezus bij de uitzending zijner jongeren bevolen had. Het moest geen toorn of wraak uitdrukken, maar een laatste waarschuwing zijn.

Vrijdag 31 Aug. Hand. 14 : 19—28. Zendingsarbeid. Twee en twee, volgens Jezus bevel, arbeidden Paulus en Barnabas ook hier met gunstig gevolg, echter ook gelijk lammeren in het midden der wolven.

Zaterdag 1 Sept. Rom. 15 : 14—21. Predikt het Evangelie. In alle werelddeelen moest het Evangelie gepredikt worden, en Paulus was het geschikte werktuig hiertoe. Nog altijd zijn vele landen onbearbeid gebleven. Wie gaat er heen?

Zondag 2 Sept. 1 Kor. 3 : 1—15. Gods medearbeiders. Welk hoog beroep voor de jongeren van Jezus Hoe zeker het gevolg. Heer, vermeerder het getal Uwer medearbeiders! Rust hen allen toe met kracht uit den hoogen! Gebruik ook mij!

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 697 DONDERDAG 30 Aug. 1900. 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.80
Elke regel meer. . . . . „ 0.05
Groote letters naar plaatsruimte.

Vraag uwen God!

Vraag uwen God, hoor Zijn getuigenis,
Merk op zijn Woord, als d' uitspraak van den Geest,
Zoo klaart Hij op al wat u duister is,
En wijst den weg als gij voor 't dwaalspoor vreest;
Onttrek u niet aan 's Geestes onderricht,
Vraag uwen God, dat Hij uw schreden richt!

Vraag uwen God, blijf ned'rig Hem verbeiden,
Zoo rijst uw licht als 't glansrijk morgenrood;
U zal die glans ten hemel dan geleiden,
Tot 't heerlijkst licht, ver boven graf en dood. —
Zoo volg dan niet des wereIds dwarrellicht,
Zoek uwen God, zijn vriend'lijk aangezicht.

Het woord uws Gods is onbedriegelijk,
Geen duistre vlak vertoont zich in die zon;
Geeft 's werelds aard van waarheid nimmer blijk,
En is uw hart een diepe leugenbron,
Wat zoekt ge iets waars in and'ren of in u?
Vraag uwen God, Hij geeft u antwoord nu!

UIT HAMBURG.

Hoewel wij gelukkig gezond en wel in onze eigene „heimath" teruggekeerd zijn, willen wij het bovenstaande opschrift behouden en zal ik trachten een geregeld verhaal te geven van ons wedervaren, waarin naar wij hopen ook onze lezers zullen belang stellen.

Vooraf veroorloof ik mij nog te vermelden, dat we Zaterdagavond op een geheel ongezochte wijze in de gelegenheid werden gesteld de

Diergaarde

te bezichtigen; wat ons echter voor het oogenblik het meeste opviel waren de

AMOAEEZEN,

een 40 à 50tal bewoners van het eiland, hetwelk de Duitschers geheel onder hun bestuur hebben gekregen, pas voor den aanvang van den Zuid-Afrikaanschen oorlog, door dat Engeland van zijne rechten afstand deed. Deze mannen en vrouwen, waaronder nog zeer jeugdige meisjes en een klein jongetje, voerden allerlei toeren uit. Gekampeerd in tenten als in hun land, gaven zij een voorstelling van de gewoonten en zeden, zooals die onder hun volk bestaan. Vooral de zangen, gepaard met gymnastische oefeningen, waren zeer eentonig, door den neus dreunend, maar toch niet geheel zonder melodie. De krijgsdansen waren woest en afmattend. Verwonderlijk snel wisten ze hun bijlen, hakmessen, lansen en andere strijdvoorwerpen te hanteeren, de vrouwen zoowel als de mannen. Het schijnt een zeer vroolijk en opgewekt volkje, althans als het geen gedwongen comedie is. Toch lag in dien schrille schaterlach iets van een aanklacht tegen de blanken, dat zij op deze wijze hunne bruine broeders en zusters exploiteerden, en op hun gelaat een pijnlijke trek, die medelijden moest opwekken, een uitdrukking van niet gelukkig zijn, een dringende bede aan het volk, onder welks macht zij zijn gekomen: och, mergel ons niet te veel uit door uw nieuwe koloniale politiek, maar breng ons den zegen van het Evangelie en de kennis van Hem, die zondaren zalig maakt, die het Licht der Heidenen is.

Mogen onze Baptiste broeders hun oog vestigen op deze zoo gewichtige zaak en er althans voor beginnen te bidden.

TER CONFERENZ.

's Morgens 8 uur had er een bidstond plaats, die zeer talrijk was bezocht, terwijl des Zondags reeds de begroeting van afgevaardigden en gasten had plaats gehad.

Br. Duprée, pred. der Hamb. Gem., leidde de bijeenkomsten in, waarna br. Brückner de voorzittersplaats innam en de noodzakelijke benoemingen deed voor dienaars der Conferenz.

Drie broeders, pred. Liebig van Stettin, als voorzitter, prof. Lehmann, Hamburg, en pred. Hermans uit Koningsbergen, werden als leiders der vergadering benoemd, die een niet gemakkelijke taak aanvaardden, want er waren zoo geregeld 6 à 700 menschen op deze bijeenkomsten, waarvan omstreeks 180 stemgerechtigden.

Deze eerste dag werd grootendeels besteed in het verkiezen van commissies. Aan het einde van de vergadering gaf br. Millard, rustend prediker te Wezel, een referaat over

ZIEKENVERPLEGING,

waaruit een zeer levendige, leerzame bespreking zich ontspon. Daar dit referaat in „De Wahrheitszeuge" zal worden opgenomen met de noodige toevoegingen, hopen wij in staat gesteld te worden onze lezers daarvan meer te doen hooren.

Velen namen deel aan den gemeenschappelijke middagdisch, die, helaas! niet gaf, wat billijk voor dien prijs verwacht mocht worden. De klacht was algemeen, de volgende dagen was het dan ook wat beter. De Hamburger Gemeente legde er voor elk harer gasten 50 pfenn. of 30 ct. bij.

Wij gingen op dringende uitnoodiging na den eten met ons drieën, brs. Planting, Klooster en ik, naar het dorp STELLE, om des avonds met de broeders en zusters vergaderd te zijn en kennis te maken. Het was er recht hartelijk onder deze eenvoudige luidjes en wij zouden er gaarne langer hebben vertoefd. Dinsdagmorgen keerden wij naar Hamburg terug, daarover D. V. de volgende week.

ZUTPHEN, Aug. Uw br. B. ROELES.

Brief uit Transvaal.

(Vervolg).

Potgietershoop, Paaschdag 1900.

Waarde Vrienden!

Zijn jammer voor de Engelschen bij Spioenkop; zijn onnoodig toestaan van dagen lange wapenstilstanden, in welken tijd de Engelschen in Ladysmith al hun forten gemaakt en versterkt hebben; zijn al te groote vrijgevigheid in het toestaan van een hospitaal, dat gebruikt werd niet voor *zieke*, maar hoofdzakelijk voor vermoeide soldaten, die na een weekje rust weer opnieuw bekwaam waren om tegen ons te strijden; al deze dingen zijn tot groot voordeel van de Engelschen geweest. Over dit laatste punt schrijft een Eng. blad zelfs, dat 8500 man van het Ladysmith garnizoen in het neutrale kamp waren geweest en White misbruik had gemaakt van Joubert's onverdedigbare zachtheid. Doch Joubert had ook goede hoedanigheden. Als krijgsman was hij dapper; als generaal bekwaam om in korten tijd het strijdveld te overzien en een goed plan van aanval of verdediging vast te stellen. In dezen oorlog heeft Europa zich verwonderd, waarom de Boeren geen gebruik maakten van de goede kansen hun aangeboden om een flinken slag te slaan, zooals door 't vervolgen van den vijand na eene overwinning of 't bestormen van eene positie. Joubert belette zulks echter meestal, omdat hij jammer had van zijne burgers, en wanneer hij een Kommandant met manschappen tegen den vijand uitzond, zeide hij dikwijls tot hem: „Denk er om, ik eisch rekenschap van je van elken burger, die valt."

Joubert was ook een groot vijand van drank. Kort voor zijn dood had een Hollander dat nog moeten ondervinden. Deze was door zijn Kommandant uitgezonden naar den dokter van het hospitaal om wat drank te vragen voor de zieken in het leger (dikwijls echter dan nog meest door de gezonden gebruikt).

Deze dokter stuurde hem om een bewijs naar den Generaal, die in zijn tent zat te midden van vele Kommandanten en Veldkornetten. Toen de Hollander nu om drank voor de zieken vroeg, rees de Generaal een weinig in zijn stoel op en zeide met een forsche stem: „Zeg je Kommandant, dat, als er zieken zijn, zij moeten bidden om beter te worden, maar geen drank moeten zuipen." Toen hij beschaamd wegging, riepen de anderen hem nog na: Ben jij soms ook ziek? 't Is voorzeker ook aan Joubert te danken, dat er in de legers nooit één burger te vinden is, die dronken zal zijn.

't Is dan ook onmogelijk, want al wil men ook een goudstuk voor een glaasje brandewijn betalen, men kan het niet krijgen.

In Natal is sedert het laatst van Februari weinig gebeurd. Onze commando's liggen op den Biggersberg te wachten tot de Engelschen uitkomen. Deze schijnen daartoe geen lust te hebben. Zoo blijft het maar stil in Natal en doen de burgers niets anders dan spionneeren en patrouille rijden. Het leven voor onze menschen is daar echter slecht. Ziehier wat mijn broer daarvan schrijft: „Zoo zitten we dan nu op Help makaar. Een groot verschil met Ladysmith! Daar ontzettend heet, hier vooral 's nachts vreeselijk koud en meestal mistig weer, soms 3

à 4 dagen achtereen. Door die verandering zijn vele burgers in begin Maart dan ook ziek geweest. De positie is hier prachtig; het wemelt er van bergen en spelonken. Onze kanonnen staan op één na op den hoogsten kop van Natal, een kwartier van ons leger. Om den anderen dag en nacht rijd ik met 20 man patrouille naar Pomeroij. Een keer werd onze patrouille verrast door een troep Eng., die onze burgers gedurende 9 uur onder de kogels zette van maxim en geweer.

Gelukkig ontvingen de onzen hulp en werden uit hunne benarde positie verlost. Aan onze zijde 1 kaffer gedood, 4 paarden gewond. (Er gaan altijd een paar kaffers mee om op de paarden te passen, deze zijn echter altijd ongewapend). Aan de zijde der Eng. 12 dood en 17 gewond. Vreeselijk zwaar is het leven hier. Wagens, tenten en goed is terug naar Doornkop, 6 uur te paard van hier. Slechts 't allernoodzakelijkste kon ik hier houden en dat is een deken, een paar velletjes papier en enveloppen, mijn doosje medicijnen en mijn regenjas. Gaan we eten, dan wordt de kafferpot in 't midden gezet, een ieder neemt met zijn zakmes een stuk vleesch uit den pot, vat dit met de volle linkerhand en snijdt met de rechterhand er stukjes af. Vorken en lepels hebben wij net zoo min als borden; daarom gebruiken wij onze hand maar evenals een kaffer om 't eten uit den pot in den mond te steken. Wij slapen maar weer op den grond en dat in deze koû is volstrekt niet aangenaam.

Den 3en April hadden wij een aardig avontuurtje. Veertig onzer burgers, waaronder ook ik, werd aangezegd, om één uur op te zadelen en op patrouille te gaan naar Jobskop, het hoogste punt van Natal, gelegen daar, waar Zondagsrivier in de Tugela komt, even ten N. van Weenen. Dit is $3^1/_2$ uur hard te paard rijden. Volgens ingekomen bericht, waren hier Eng., die naar onze posities in aantocht waren. Onderweg zouden er nog plm. 10 à 15 man van de Iersche brigade bijkomen. Spoedig werden onze paarden gehaald, opgezadeld en ter bepaalder ure zaten we met 200 patronen en mauser gewapend in 't zadel.

De weg naar Jobskop is zeer zwaar; over hooge bergen, door dalen, langs afgronden, door droge spruiten en overal veel klippen. Na ongeveer 2 uur gereden te hebben, zadelden we af en wachtten de Iersche brigade op, die niet lang op zich liet wachten. Daarop gingen we verder, telkens verspieders vooruitsturende om den weg te verkennen. Eindelijk tegen schemerdonker kwamen we aan een koelie winkel, waar de weg was afgesloten door draad, slechts een kleinen doorgang openlatende. Daar hielden we stil en zonden weer eenigen vooruit. Na geruimen tijd kwamen ze terug met bericht: Jobskop was bezet met menschen, maar ze wisten niet of 't Eng. dan wel Boeren waren. Wat nu te doen? Er in donker heen te gaan was gevaarlijk, want als 't Eng. waren, die daar den geheelen dag gespionneerd hadden, dan waren we reeds lang gezien en konden ze ons in hinderlaag lokken. We besloten een weinig terug te gaan, den nacht daar over te blijven en 's morgens vroeg naar Jobskop te gaan. Terwijl we nog aan 't beraadslagen waren, riep opeens een: „Daar komen ze!" En werkelijk in de verte zag men zoover de duisternis 't toeliet een donkere massa aankomen. Dat was in eens een drukte! Ongeveer 20 Jafhartigen riepen: pad geven! en de daad bij het woord voegende, vlogen ze tot bij een randje en wachtten daar de dingen af, die zouden komen. Wij echter posteerden ons bij den doorgang van den draad en toen had je 't moeten hooren, de geweren werden van den schouder gerukt, de haan overgehaald, patronen ingeduwd en met overgehaalden haan zaten we op ons paard te wachten. Dat was een geheimzinnig getik, waarvan één, die dat nog niet gehoord heeft, kippenvel zou krijgen. Wij lieten ze tot plm. 60 pas komen en schreeuwden toen: Werda halt! waarop 't antwoord was: Burgers van Utrecht! Toen was alles in orde. 't Was een patrouille van plm. 200 man langs de Tugela opgekomen. Dit was een kritiek oogenblik. Eén onvoorzichtig schot in deze duisternis zouden burgers tegen burgers gevochten hebben. Dien nacht sliep ons in 't veld, de paarden opgezadeld met de teugels in onze handen en hadden wij nog de grap, dat het paard van C. L. hem in zijn gezicht gepist heeft. Den volgenden morgen naar Jobskop, daar gespionneerd, maar niets bijzonders ziende terug naar 't lager, waar wij den 2den dag 't avonds doodmoe aankwamen. In de huizen onderweg ontmoetten wij nog vele verdachten."

Tot zoover zijn schrijven. Te Elandslaagte stond een groot Engelsch kamp en bijna dagelijks kwamen er nog meer tenten bij, doch het aantal Eng. was maar gering. Den 10en April hebben onze burgers dit kamp plat geschoten en zijn de Eng. in de richting van Ladysmith weggevlucht.

N. Jac. ZERBST.

(Wordt vervolgd).

INGEZONDEN.

Aan de Jongedochtersvereenigingen!

Hebben we den afgeloopen winter van onze vereeniging veel kunnen mededeelen, ook van dezen zomer kunnen we zegeningen melden. — In Februari hielden we nog eene theevergadering voor veouwen en meisjes. De redacteurs der Haarlemsche bladen zijn zeer welwillend voor ons; op ons vrrzoek nemen zij de uitnoodigingen tot bijwoning onzer samenkomsten op in de rubriek „*Stadsnieuws*." Op deze wijze wordt er heel wat publiciteit aan gegeven, en kunnen wij de advertentiekosten besparen. Ons lokaal was toen goed bezet; verschillende zusters gaven getuigenis van de liefde van Jezus en noodigden allen uit, om tot Jezus te komen zooals zij waren.

Den 11 Juli zijn de beide kleinste afdeelingen van onze Vereen. met de Zondagsschoolkinderen naar de duinen geweest, waar zij zeer veel genoegen hebben gehad.

Wij waren verwonderd, eenige weken geleden

ADONIRAM JUDSON.

EEN APOSTEL ONDER DE BIRMANEN.

27.

De reis van Amherst naar Moulmein moet hem zwaar gevallen zijn. Hij was niet meer van den ijver der jeugd doordrongen, en zijne gezondheid was door het langdurige lijden en de ontberingen in Ava en Oung-pen-la zeer verzwakt en daarbij was hij alleen. Maar hij gaf zich niet aan de vertwijfeling over. Hij vond troost in nieuwe bezigheid en diepere zelfverloochening. Zijne vroomheid bestond niet in vormen of in het verborgene. Mevr. E. C. Judson schreef: „Ik werd eerst aangetrokken door de frischheid, de originaliteit zijner goedheid, wanneer ik het zoo mag uitdrukken. Zijn godsdienst was door zijne brieven en gesprekken geweven als een gouden draad, welke daarvan onscheidbaar was.

Hij was een man des gebeds. Zijne gewoonte was, gedurende het gebed te loopen. Iemand, die hem van zeer nabij kende, zegt: „Zijn beste tijd tot bidden was, terwijl hij snel in de vrije natuur liep. Ook in huis bad hij al wandelende; deze gewoonte was zoo bekend, dat zijne kinderen zeiden, wanneer zij snelle, regelmatige schreden in zijne kamer hoorden: „Papa bidt.""

Amherst en Moulmein lagen vijftig kilometer van elkaar aan de grenzen van eene nieuwe provincie en beiden wedijverden om de eer, de hoofdstad van Britsch Birma te worden. Hunne grootte hing hoofdzakelijk af van de verhuizing dergenen, die uit het despotische Birma vloden, om zich onder de bescherming der vrije wetten van Engeland te stellen. Moulmein zoude wel de hoofdstad worden, doordat Sir Archibald Campbell haar tot hoofdkwartier van zijn leger gekozen had. Daardoor werd zij spoedig eene groote stad, terwijl Amherst slechts een onbeduidend dorp bleef.

De zendelingen hielden het voor het beste zoowel in Amherst als in Moulmein een station te stichten. Wade werd voor Amherst en Boardman voor Moulmein bestemd, terwijl Judson op beide plaatsen afwisselend zoude bezig zijn. Later echter vonden zij het beter al hunne kracht op Moulmein aan te wenden en Amherst voorloopig op te geven. Boardman trok eerst naar Moulmein, waarop Judson en Wade weldra volgden.

Wij vinden in Boardman's dagboek onder den 12 Aug. 1827 het volgende: „De Birmaansche koopman, wien ik boeken gegeven heb, bezocht mij gisteren, om onderrichting aangaande een punt, dat hij niet verstond. Terwijl hij hier was kwam ook de hoofdman van het dorp, en deze beiden hadden met onzen Birmaanschen leeraar, die zoekende schijnt te zijn, een onderhoud over de christelijke geschiedenis en leer. Gedurende dit gesprek kwam tot mijne vreugde Judson. Het is waarschijnlijk, dat wij allen hier blijven wonen."

Het zendingshuis, bevattende drie kamers en eene veranda, was door Boardman op kosten der zending gebouwd op een kwartier afstand van de Engelsche kazerne. De generaal had hem een plaats aangewezen binnen de kazerne; maar zij hadden deze plaats gekozen, dewijl zij aldaar beter de inlanders om zich konden vergaderen. Echter bracht hen dit in gevaar van tijgers en van de roovers van Martaban.

De zendelingen en hunne leerlingen begonnen dadelijk hun arbeid, en weldra waren er vier middelpunten in Moulmein: Het zendingshuis, waar Boardman werkte, Judson's Zayat, ongeveer vijf kilometer noordelijk van het zendingshuis in een zeer volkrijk gedeelte der stad, Wade's Zayat, ongeveer twee kiometer ten zuiden van het zendingshuis, en dan nog een Lees Zayat, waar Moung Schwaba en Moung Ing afwisselend aan de voorbijgangers de Schrift voorlazen. In elk dezer stations werd openbare prediking gehouden, na welke dan een onderhoud volgde met degenen, die wenschten met den nieuwen godsdienst bekend te worden. Het op deze wijze verkondigde Woord keerde niet ledig weder, want zij hadden weldra het genoegen Moung Dwah, een der zoekenden, die mede van Amherst was gekomen, te doopen, en anderen volgden weldra zijn voorbeeld. Niet alleen de openbare prediking werd met zegen gekroond, maar ook de schoolarbeid werd gezegend. De meisjesschool nam toe aan leerlingen en werkzaamheid onder leiding der vrouwen van Wade en Boardman, die niet alleen de kinderen leerden, maar ook aan vrouwen godsdienstig onderricht gaven.

Onder al dezen arbeid gaf Judson zijn litterarische bezigheden niet op. De weinige tijd, welke hem restte, gebruikte hij tot vertalen. Reeds in Amherst had hij zich tot taak gesteld, het Oude Testament in 't Birmaansch te vertalen en was hij reeds met de Psalmen begonnen. Gedurende hij in Moulmein zoo met prediken, leeren en vertalen bezig was, vergat hij toch de kleine kudde niet, die hij in Rangoen en Amherst had achtergelaten. Rangoen in 't bijzonder, waar hij het eerst de banier van Christus ontplooid had, was hem dierbaar. Aldaar was weder eene gemeente met een leeraar, Ko-Thah-a, een der eerste bekeerden te Rangoen.

Ko-Thah-a bezocht weldra Judson, om onderwezen te worden, wat hij met diegenen moest doen, die tot Christus bekeerd waren en gedoopt wenschten te worden. Men hield het voor 't beste, hem tot Voorganger der Gemeente te Rangoen te ordenen. Hij bewees een flink prediker te zijn. Gedurig kon hij de verblijdende boodschap naar Rangoen zenden, dat bekeeringen en doopen hadden plaats gevonden, en toen Judson hem een half jaar na zijne ordening bezocht en hem uitnoodigde eene zendingsreis met hem te maken, antwoordde hij, dat hij niet kon, „dewijl hij zooveel ijzer in het vuur had," d. i. ernstig zoekenden, die hij verder moest leiden. Judson zeide: „Hij is zoo bezig, als eene hen met hare kiekentjes. Het is verkwikkend hem te hooren spreken en te zien, welk een teeder herder hij is. De Heere zegene hem en zijne kudde."

(Wordt vervolgd).

het stukje in ons blad te lezen, dat we reeds vóór drie maanden inzonden. We hadden niet verwacht, dat de redactie het nog zoude plaatsen, maar het verheugt ons toch, dat het opgenomen is, want nu weten die Jongedochtersvereen., welke geen afzonderlijk schrijven van ons ontvingen, welke onze wenschen zijn. Wij zeggen de Jonged.vereen. te Groningen en Haulerwijk vriendelijk dank voor het antwoord dat zij ons zonden. Over het algemeen wordt er niet veel gevoeld voor samenbinding onzer vereenigingen. En toch, hoe heerlijk zoude het zijn, wanneer men in den arbeid met elkander medeleefde en behoefte ge voelde, om voor elkander te bidden en elkander te helpen. Kwam zulk een bond tot stand, dan is het nog niet noodig dadelijk jaarvergaderingen te houden; dat kan later nog wel. Als er voorloopig maar wat meer eenheid was en we meer wisten van elkanders arbeid en wijze van werken. Wij lezen soms onder het Gemeentenieuws van elkaar, maar het gebeurt toch zelden, dat eene vereen. zelf iets vertelt van haren arbeid. Eene vereen. elders kon, b. v., hare leden gezellig bezig houden en meer aan de vereen. binden, dan wij, zoo zouden zij reeds nuttig kunnen zijn door het ons mede te deelen. Onze hope zij op den Heer! Wie weet, welk een flinke Bond van Baptiste Jonged.vereen. er nog eens verrijst. Met deze blijde hope willen we nu maar sluiten, na hartelijke groeten aan al onze zustervereenigingen.

Namens de Jonged.vereen. „Kom tot Jezus" te Haarlem:

Uwe zuster in den Heer,

E. M. J. VAN HONSCHOOTEN.

In aansluiting met „Hebt elkander hartelijk lief" (zie no. 693) moet mij nog het volgende van 't hart.

De Apostel Petrus heeft gezegd en dat ook tot ons: „Het is ons genoeg, dat wij den voorgaanden tijd des levens der Heidenen wil volbracht hebben," en het is inderdaad te betreuren, dat er in onze dagen van veel twist en tweedracht moet gewaagd worden. Wij kunnen het, helaas, onzen broeder v. d. Ridder niet onwaar maken.

Schijnbaar recht wordt zoo vaak boven liefde geplaatst. Die vervloekte hoogmoed en 't egoïsme spelen zoo vaak den baas, en dat op zoo vrome (?), zoo listige wijze. Er wordt zoo vaak berekend in verband met vermeend recht hoe ver de liefde zich moet uitstrekken; er wordt zoo vaak door ons op anderen gelet, of zij ons wel genoegzaam liefde bewijzen, in plaats van ons zelf af te vragen, of wij reeds genoeg liefde bewezen hebben. Als de liefde van onzen Heiland afgemeten ware naar den maatstaf van ons begrip, dan zou zij ontoereikend zijn geweest om mijne zonde te vergeven. Ware die liefde niet volmaakt geweest, wij zouden in onze zonden hebben moeten sterven!

Hoe vreeselijk zou dat geweest zijn! Als wij nu liefhebben, die ons liefhebben, wat loon heb ben wij dan? Indien wij liefhebben met het woord en niet met het hart en de daad; ver smaden wij dan niet onzen Heiland?

Broeders en zusters! wij allen moeten door onzen Heiland ontvangen kunnen worden, niet één mag daar gemist worden. Laat ons vreezen voor ons zelf en voor anderen een antwoord van den Heer te moeten ontvangen, als: „Ik ken u niet vanwaar gij zijt!"

Daarom is het ons genoeg den duivel reeds zoo veel plaats in onze harten te hebben toegestaan door onze schijnvrome liefdeloosheid.

Wij willen met een voornemen des harten ons leven den Heere wijden en doen wat Hij van ons verlangt, en dat met een liefde van gelijken aard, als die met welke de Heiland ons liefheeft.

Weten wij iets kwaads van een broeder, dragen wij daarover dan leed, en worstelen met God tot bekeering van dien broeder. Niemand weet dan zulks van ons, voor dat wij het eerst voor den Heer bepleit hebben. Weten wij daarentegen iets goeds van elkander, iets wat God kan verheerlijken, dat bazuinen wij uit; om el kander tot jaloerschheid te verwekken willen we elkander tot voorbeelden zijn. Laten wij ons bij het doen van het goede niet beklagen over onze zwakheid, dat past niet. Die in Christus Jezus zijn hebben zulk een voortreffelijke kracht, om God te verheerlijken.

Rom. 8 vers 1 blijve ons wachtwoord en onze levensleus.

Uw toegenegen br. in Christus,

HAARLEM. C. GROET.

Het Adventisme.

Gelijk ik beloofde in No. 694, blz. 3, kol. 3 van ons blad, zoude ik bij gelegenheid een onderzoek instellen naar de beschuldiging door den heer DE HEER uitgesproken tegen onze broeders in Saksen. Dit onderzoek is gedaan en de uitslag is volkomen naar wij hadden verwacht.

De beschuldiging van den heer DE HEER was deze: *„Onder „*EEN EN ANDER*" vond ik de merkwaardige zinsnede: „In het vrije Duitschland etc." Hoe vindt u het echter, dat diezelfde brs. Baptisten van* VERVOLGDEN VERVOLGERS *zijn geworden, in hetzelfde gebied waar de Lutheranen het hun hebben lastig gemaakt? Een Adventisten prediking is door de politie, onder leiding en aanvoering der Baptisten, verstoord en gesloten geworden. Vindt u dat gebruik van de vrijheid goed? De naam van den Adventisten prediker was br. Perk en dit feit kan navraag lijden."*

Welnu, ik heb navraag gedaan, eerstens bij br. Mascher, prediker te Dresden, die mij o. m. dit verhaalde:

„Wij, Baptisten, hebben na veel gebed, telkens herhaalde verzoekschriften aan de Regeering, en voortdurende beboetingen, eindelijk vrijheid gekregen om den doop te bedienen in een doopvont en dan in een gesloten vergadering, waaraan volstrekt geen de minste openbaarheid mag gegeven worden en geen doopelingen beneden de 21 jaar. Onze prediking en de tijd waarop die plaats vindt staat nog onder zeer strenge censuur.

Nu kwam er een bericht voor in de Courant, dat de Baptisten met overtreding van de hun toegestane vrijheid in het openbaar hadden gedoopt in de rivier, waarover zij door de politie strengelijk werden ondervraagd. Zij ontkenden natuurlijk pertinent, wat tengevolge had, dat bij nader onderzoek bleek, dat het

ADVENTISTEN

waren geweest, waarvan de Baptisten (en terecht) beweerden, dat ze er niet het minste mede in betrekking stonden. Voorts heeft de politie zelfstandig gehandeld, wat de heer Perk als een verloochening van beginsel door de Baptisten en een overlevering aan de politie brandmerkt."

Wij voor ons gelooven, dat onze broeders hier zeer correct hebben gehandeld.

Ik vroeg ook nog br. May Kuss, pred. te Leipzig, die het bovenstaande niet alleen bevestigde, maar mij verzocht om den heer Perk in kennis te stellen met zijn wensch hem te komen bezoeken, dan hadden zij ook nog wel over wat anders te spreken. Deze broeder was nog scherper over den Adventisten prediker Perk, dan br. Mascher. Hij noemde het niet slechts ONWAAR, maar opzettelijke LASTER wat er alzoo uitgestrooid werd.

Ik verzoek den heer DE HEER vriendelijk hiervan nota te nemen en de beide adressen, Pred. Mascher, Camelienstr. 16, Dresden en Pred. May Kuss, Louisenstr. 53, Leipzig, ter kennisse te brengen van den heer Perk.

Dank voor de opname, geachte Red.

Uw br.:

ZUTPHEN, Aug. 1900. B. ROELES.

EEN EN ANDER.

*** Spurgeons tabernakel schuldenvrij. Over de op den 4en Juli gehoudene collecte door Mevrouw (Thomas) Spurgeon, voor den herbouw van den tabernakel (er ontbraken nog f 42000), schrijft Thomas Spurgeon in het Augustusnummer van „Sword and Trowel:" Van drie tot negen uur stroomden de gevers toe, mevrouw Spurgeon stond op het platform en dankte met een warmen handdruk voor iedere gave, terwijl intusschen hare drie secretarissen met de boeking derzelve bezig waren en een aantal gemeenteleden de gevers in het nieuwe gebouw rondleidden. Ook Thomas Spurgeon hielp bij het rondleiden der gevers. Terwijl hij daarmee bezig was, werd hij geroepen om direct te komen, en toen hij de zaal binnentrad, hoorde hij, dat de zondagsschool der tabernakel gemeente zich er nog eenmaal voor geplaatst had, ofschoon zij reeds eenmaal 6000 gulden gegeven had. Nu voegde de bijbelklas der meisjes hier nog 300 gulden bij, hetzelfde deed de bijbelklas der jongelingsvereeniging; de middelklassen en de klassen der kleine kinderen gaven dezelfde som. Dat hierbij alle harten warm klopten, kan men zich licht denken. Toen men 's avonds, moede geworden van ontvangen, eindigde, ontbrak er nog slechts 4032 gulden. Dit bedrag kwam evenwel den volgenden dag in. De postbode had dien dag ook zeer veel te doen, wijl hij telkens een menigte giften bracht. De woorden bij die giften gevoegd waren zeer interessant.

Een bracht zijn offer na redding bij een schipbreuk. De oudste gever bracht zijn bijdrage als honderdjarige, terwijl de jongste gever waarschijnlijk een tweejarig kind was. Thomas Spurgeon toeft gedurende eenigen tijd in Zwitserland, om voor de toekomst nieuwe krachten te verzamelen.

„Der Wahrheitszeuge."

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Aangaande de Nederlanders in Peking wordt gemeld, dat onze gezant, de heer Knobel, licht gewond is, terwijl anderen zich wel bevonden, en van nog anderen geen bericht werd ontvangen. De heer van Zuylen moet zich gedurende het gevecht te Peking dapper hebben onderscheiden.

De diamantwerkers in Amsterdam zijn overeengekomen uit den weerstandskas ook nalatige contributiebetalers te ondersteunen, zoodat nu de staking doorgezet kan worden. Zeker niet de moeilijkste staking voor 't algemeen.

Wat zakkenrollers al niet weten uit te denken om hun slag te slaan, bleek onlangs nog op de Rotterdamsche kermis. Een man en vrouw schijnen hevige ruzie gehad te hebben waardoor een oploopje op straat ontstond, en een heer trekt zich 't lot der afgeranselde vrouw aan, waardoor 't tumult nog grooter werd. Weldra verwijdert zich de huilende vrouw maar toen bemerkt een toeschouwer dat ook zijn horloge verdwenen is. Hij geeft daarvan kennis aan een politieagent, die de mishandelde vrouw op een stoep vindt in 't bezit van 't uurwerk, en weldra werd zij tot bekentenis gebracht, bovengenoemde truc in vereeniging met den man te hebben gespeeld, die 't horloge gerold en haar ter hand gesteld had.

Een ontzettend geval van kindermoord is te Tilburg voorgekomen. Het 11 jarig dochtertje van den fabrikant M. Kessels, Woensdagmorgen een brief op de post zullende bezorgen is sedert verdwenen. Dewijl de kermis ophanden was, waren reeds kermiswagens aanwezig, die onmiddelijk werden onderzocht, maar alle nasporing ook in den omtrek bleef vruchteloos. Eindelijk heeft men 't kind gevonden en wel in de nabijzijnde kerk, maar dood, nadat men eerst hare bebloede kleeren had gevonden, want 't lijk was op de kousen na ontkleed en had een zakdoek om den hals waarmede 't vermoedelijk is geworgd. De koster is gevangen genomen maar wat er verder van de zaak is, is nog niet bekend.

Frankrijk. Volgens de Parijsche Presse dreigt er een oorlog tusschen Marokko en Frankrijk. Het Middellandsche Zee eskader van Frankrijk heeft bevel gekregen op alle gebeurlijkheden voorbereid te zijn. Alsof er nog geen oorlog genoeg is.

Engeland. Een werkstaking van de beambten van den Taff Valley spoorweg is oorzaak dat er uit de kolenmijnen van Wales geen kolen meer naar de kust vervoerd kunnen worden; en als dat geschil niet spoedig bijgelegd wordt, zullen 40000 mijnwerkers broodeloos worden.

Servië. De ex koning Milan denkt zich te Weenen te vestigen en ontvangt van de Servische regeering een jaarlijksch onderhoud van f 170.000,

waar hij 't zeker wel meê doen kan, als zijne schulden niet al te groot zijn.

Turkije. In het Armeensche dorp Spaghasck zijn weer gruwelijke dingen gebeurd, maar de Turksche regeering laat een streng onderzoek instellen, waarvan men evenwel niet veel verwachting heeft, omdat 't aan denzelfden man is opgedragen, die 't vorige jaar dat dorp aanviel, er de kerk verbrandde en een tachtigjarigen priester, benevens een vrouw en een kind vermoordde. Dat strenge onderzoek zal dus wel een doekjè voor 't bloeden zijn en, naar men verneemt, zal Rusland wel op eigen hand een onderzoek doen instellen.

China. Hoewel de troepen in Peking zijn en naar 't heet de telegraphische gemeenschap nu geopend is, wordt nog zeer weinig van den toestand aldaar openbaar. De gezanten, hoewel in leven, zijn ziek; de Amerikaansche, Conger, moet in zijn verstand gekrenkt zijn. De Keizerlijke familie is verdwenen en een regeeringspersoon in China om mee te onderhandelen ontbreekt. Toch zal er moeten onderhandeld worden, dewijl de mogendheden een oorlog schijnen te willen vermijden, als zij 't ten minste onderling eens kunnen worden over 't stuk vergoeding, dat van China geëischt zal worden voor 't schandaal, dat in Peking is uitgevoerd.

Voor graaf Waldersee, die de troepen zal aanvoeren, wordt in Hamburg intusschen nog een veldhuis gefabriceerd, dat geheel uit asbest zal bestaan, brandvrij zal zijn, tegen hitte en koude isoleert, en uitmunt door lichtheid. Het zal zeven groote vertrekken bevatten en wordt met 't oog op 't doel zoo vervaardigd, dat 't uitelkander kan worden genomen.

Zuid-Afrika. Of 't door strenge maatregelen van Lord Roberts komt, maar er schijnt langzamerhand weer meer moed onder de Boeren te komen, wat de Engelschen ook aangaande hunne moedeloosheid hebben gemeld. Evenwel is 't geluk hun in den laatsten tijd ook gunstig, vooral wat betreft de welgeslaagde ondernemingen van generaal De Wet, die na eenige malen aan de Engelschen ontsnapt te zijn, weer in den Vrijstaat is teruggekeerd om de Engelschen afbreuk te doen. Roberts is opnieuw den opmarsch tegen Botha begonnen, die zich te Machadodorp bevindt, en zal daarin uit 't Zuiden door Buller gesteund worden, die in de laatste dagen nog al van de Boeren te lijden had en nu ook nog voor De Wet te vreezen heeft, zoodat 't zeker nog niet zoo heel gemakkelijk zal gaan, om Botha te overwinnen, die zich in 't Lijdenburgsche wel tamelijk zal versterkt hebben.

S. K. K.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van br. D. Laansma, Grand Rapids, f 2.45 (voor 1900); van J. B. te Exloërmond f 5.20.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIËN.

*** 's Heeren goedheid verblijdde ons heden door de geboorte van een *ZOON.*

D. J. STARGARDT.
G. M. STARGARDT—VAN LEEUWEN.

AMSTERDAM, 23 Aug. 1900.

Terug uit Zuid-Afrika.

Door middel van „De Christen" wil ik bekend maken aan alle broeders en zusters, die mij gekend hebben, dat ik j.l. Dinsdag 21 dezer met onbepaald verlof in Holland terugkeerde.

Hartelijk groetend, heilbiddend,

Uw br. in Jezus, onzen Heer:
G. J. v. D. STEUR.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 3—9 Sept.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: Gij zult uwen naaste liefhebben, als uzelven. Levit. 19 : 18.

Maandag 3 Sept. Luk. 10 : 25—37. De barmhartige Samaritaan. In plaats van te vragen: „Wie is mijn naaste?" willen wij liever, gelijk Jezus het ons in deze gelijkenis leert, steeds vragen: „Wien ben ik het naaste?"

Dinsdag 4 Sept. Deut. 6 : 1—13. De liefde tot God. Terwijl in vreeze de mensch in heiligen eerbied voor God staan blijft, vereenigt de liefde hem met God in de innigste gemeenschap

Woensdag 5 Sept. Lev. 19 : 11—18. Naastenliefde. De schriftgeleerde, die Jezus verzocht, haalde de beide hoofdgeboden, die in Deut. 6 : 5 en Lev. 19 : 18 staan, aan.

Donderdag 9 Sept. Rom 12 : 9—21. Vurige kolen. De kroon der christelijke liefde is liefde tot de vijanden. Dat bewees de barmhartige Samaritaan aan dezen Jood. Door deze weldaad hoopte hij kolen vuurs op zijn hoofd, d. i., maakte hij hem diep beschaamd. (Spreuk. 25 : 21, 25).

Vrijdag 7 Sept. 1 Cor. 13 : 1—10. De grootheid der liefde. Alle gaven en alle „goede" werken zijn niets zonder de liefde; ook eindigen zij allen, alleen de liefde niet, daarom is zij ook de meeste.

Zaterdag 8 Sept. Matth. 5 : 43—48. Volmaaktheid der liefde. Wie zijne liefde bepaalt tot *familieleden, bloedverwanten of geloofsgenooten,* is nog verre van de volmaakte liefde, die Jezus leerde.

Zondag 9 Sept. Mark. 12 : 28—34. Het grootste gebod. Jezus vereulde dit voornaamste gebod der liefde op volmaakte wijze. Hij is derhalve het orgineele beeld van den barmhartigen Samaritaan. Laat ons Hem navolgen.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 698 DONDERDAG 6 Sept. 1900. 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Bij U schuil ik!

Als ik dàt niet mocht gelooven
Onder al mijn tegenheên:
„'k Heb een trouwen God daar boven,
„Die is immer om mij heen,"
Als ik dáároan twijflen zou,
Ziel! hoe groot was dan mijn rouw?

't Ga mij wel, of 't loope tegen,
Moeite hier, en zorgen daar,
Zelden naar mijn wensch verkregen,
Menigmaal in groot gevaar,
'k Zeg dan blijde: „'t gaat tòch goed,
God weet wel, hoe 't wezen moet!"

'k Houd mij liefst maar aan Uw zijde,
Hoe het dan ook wezen moog';
Straks zult Gij Uw kind verblijden.
'k Weet wel, dat Uw Alziend' oog
Teeder op mij nederziet;
Daarom: U mijn dank, mijn lied!
„Olijftak." D. V.

UIT HAMBURG.

Tot onze smart werd br. Pl. Dinsdagmorgen bij onzen terugkeer uit Stelle vrij ernstig krank (een soort cholerine). Dientengevolge moest hij noodwendig de vergadering verlaten en bijzonder gelukkig was het, dat wij bij de fam. Klindtworth te Eimsbuttel zulk een aangenaam en gastvrij tehuis hadden. Met moederlijke zorg heeft zr. Kl. de zieke verpleegd, waarvoor wij haar niet genoeg dankbaar kunnen zijn en de Heere God haar gewisselijk zal zegenen.

De voormiddag werd geheel in beslag genomen door de verslagen der verschillende commissien, als: die van de Darlehnskas (bouwfondskas), van het gebouw voor druk-uitgaven te Cassel, alsook de predikeren invalidenkas.

Deze middag is onvergetelijk. Het plan bestaat n.l. bij onze Duitsche broeders, om, met dankbare gedachtenis aan br. Oncken, die dit jaar zijn 100sten geboortedag zoude hebben gevierd, een som van 100,000 mark bijeen te brengen als fonds voor de invalidenkas. Na een hartelijke discussie werd zeer verstandig besloten, dat niet predikers, maar handelsmannen etc. deze zaak moesten uitvoeren.

Een der aanwezigen meende, dat nu reeds de tijd gekomen was, om daarvoor in te teekenen en gaf 1000 mark, een ander 500, een ander weer 1000, en zoo ging dat voort 2000, 5000, 500, 100, 50, 20, 10 enz. enz., waardoor heel de middag werd gewijd aan deze zoo geheel ongezochte collecte. Een voorstel om nog een „hoedcollecte" te doen, voor degenen, die een kleinere bijdrage wilden geven, werd met handgeklap toegejuicht en deze bracht nog circa 325 mark op, zoodat bij het sluiten der vergadering

25,600 *mark*

(zegge *vijf en twintig duizend zes honderd mark*) verzameld was. Natuurlijk, wanneer de afgevaardigden met deze boodschap in de Gemeenten komen, is de honderdduizend bij elkander voor men er aan denkt, zoodat uit de renten van dit jubelkapitaal de oude predikers en zwakken of gebrekkigen, die niet meer de Gemeente kunnen dienen, een rustige en welverzorgde oude dag wordt toegezegd.

Veel werk was door dezen zeer gelukkigen interval blijven staan voor den volgenden dag

WOENSDAG.

De Voorzitter verzocht aan de broeders, de debatten niet noodeloos te rekken om zooveel mogelijk op tijd klaar te zijn, maar een misverstand door enkelen en daardoor een verkeerde handeling was oorzaak, dat er vrij hevig gedebatteerd werd. Jammer dat een Christen zich soms zoo vergeten kan en dat het eigen ik hem zulke parten kan spelen.

DE TOESPRAKEN

van onze Engelsche, Amerikaansche en Russische broeders waren als golvenstillende olie na stormweer. De dag eindigde gelukkig in echt christelijken zin.

DE AVOND

was verrukkelijk, en niettegenstaande dat bliksemschicht en rollende donder, gevolgd door plassende regens ongetwijfeld velen deden thuisblijven, was de groote „Sagebiels Etablissement" zaal toch met ruim een paar duizend menschen gevuld. Orgelconcert en gemengd zangkoor verhieven de harten naar boven. De toespraken waren bemoedigend en spoorden aan om zonder om te zien voorwaarts te gaan.

Eerst sprak br. Pawloff uit Rusland over zijn „twee maal verbannen worden naar Siberië" terwijl hij nu uitgeweken was naar Rumenië. In het jaar 1876 door br. Oncken te Hamburg gedoopt, ging hij naar zijn vaderland terug en woonde in Tiflis. Op een avond dat hij in een gewone kamer de menschen onderwees in de leer van Christus, werd hij gevangen genomen en zonder vorm van proces voor 7 jaar naar Siberië verbannen. Zijn vrouw en kinderen mocht hij niet groeten en die wisten niet eens waar hij beland was.

Na een weg van lijden en velerlei ontberingen kwam hij eindelijk op de plaats, waar hij jaren lang als galeislaaf moest doorbrengen. Op de vraag door de andere veroordeelden: Wat hebt gij gedaan? kon hij niets anders zeggen, dan: „ik heb het Evangelie aan de menschen gepredikt." Zij vroegen om dat zelfde Evangelie en duizenden dier ongelukkigen werden begeerig naar het Woord des levens, zoodat dit verbanningsoord door Gods genade en zondaarsliefde in een lusthof werd herschapen. Bij het afscheid was het aandoenlijk geweest, toen die honderden achterblijvenden hem de hand kwamen drukken.

Nauwelijks tot vrouw en kinderen teruggekeerd of hij begint dezelfde zonde, n.l. om aan zijn medemenschen het heil in Christus te verkondigen, wat hem een 2de maal het oordeel

NAAR SIBERIË

op den hals haalde, nu met uitzetting van het land en achterlating van alles wat het zijne was.

Br. Cl. Peters sprak verder over het stadszendingswerk

TE BERLIJN,

en deed belangrijke mededeelingen, waaruit bleek, dat God de hoofdstad des rijks nog niet aan zich zelve had overgelaten.

Br. Kradolfer uit Zürich leidde ons langs en over de bergen van het eenige Zwitserland, doch wees er met nadruk op, dat men ook daar onmogelijk recht gelukkig kan zijn anders dan door het vast geloof in Christus, de Zaligmaker van zondaren.

Br. Meijer van Budapest gaf een kijkje op zijn arbeid onder de Magyaren en toonde aan, hoe na veel strijd eindelijk de koude ijslaag van vele harten door de warme stralen van de liefdezon Gods waren gesmolten, zoodat honderden zich lieten doopen, na hun geloof in Christus Jezus hun Heer en Heiland beleden te hebben.

Br. Herrmann van Koningsbergen gaf een overzicht over den akker, die bebouwd en bezaaid werd in het oosten des rijks en toonde aan, dat het Evangelie bij de landbouwers dezelfde uitwerking had, als bij de stadbewoners, terwijl eindelijk br. Grage uit Borkum ons diep onder de aarde voerde, waar de kolenmijnwerkers van Westfalen een deel van hun leven slijten, maar toonde aan, dat ook de genade van Christus in de diepte der aarde doordrong in de harten der menschen, die behoefte gevoelden aan verlossing.

Zoo vlogen onder gezang en toespraak de uren voorbij in deze groote stadszaal, waar zeker ruim 2000 menschen plaats konden vinden.

DONDERDAG,

de laatste dag der bijeenkomsten, was er nog veel te doen en de Voorzitter stelde daarom voor, òf zeer kort te zijn òf Vrijdag nog weer te vergaderen. Het laatste werd afgestemd.

Naar aanleiding van een mededeeling door de commissie van onderzoek der

VEREIGTE BUNDESVERWALTUNG

meende en terecht br. Planting een lans te moeten breken voor het recht van de Holl. Unie, die door den Duitschen bond is opgenomen om ook mede te deelen in hare lasten en lusten. Hierover kunnen wij eerst later uitvoeriger zijn. Zoo liep deze

18 BUNDES CONFERENZ

weer af met een uitstapje des middags naar Neumühlen en Teufelsbrücke. Het was een aangename tocht onder prachtig weer met de groote stoomboot, waarop circa 500 personen plaats hadden genomen, over de druk bevaren Elbe. Aan den eenen kant een aaneengeschakelde heuvelenreeks, dicht begroeid met hoog en laag houtgewas, terwijl tusschen dat gewas de vele mooie villa's treffend afsteken, die daar maar zoo in een onbedacht oogenblik schijnen neergeworpen, en aan den anderen kant onafzienbare wei-

den met hier en daar een dorpje het oog verlustigen.

HAMBURG

is niet alleen een drukke handels- en fabrieksstad, maar ook een schoone stad met hare vele voorsteden, als een cirkel gebouwd en in het midden een prachtig meer — de Alster — waar onophoudelijk kleine stoom-, zeil- en roeibootjes zich bewegen en duizende passagiers per dag vervoeren.

VRIJDAGS-

morgens met de eerste gelegenheid keerden wij huiswaarts met dankbaarheid in het hart voor het vele goede en onder de betuiging: wij hebben niet alleen veel gezien en gehoord, maar naar wij hopen ook geleerd, zoo uit het een als uit het ander.

In gezondheid en in blijdschap des harten troffen wij de onzen door de liefde onzes Gods weer aan.

ZUTPHEN, Aug. 1900.

Uw br. B. ROELES.

Brief uit Transvaal.

Potgietershoop, Paaschdag 1900.

Waarde Vrienden!

(Slot).

Het beste nieuws uit den O. V. S. is voorzeker allereerst de prachtige tocht van de Generaals Lemmer, Grobler en Olivier van uit de Kaapkolonie naar Kroonstadt midden door de vijanden heen.

Een trein van meer dan 4 uur lengte te paard, bestaande uit 750 wagens, geleid door ruim 1000 kaffers en ruim 6000 burgers.

Op 31 Maart had er een gevecht bij Tafelkop plaats, waar de vijand op 400 treden afstands vreeselijk werd beschoten. Hier hielden 18 man 400 Eng. een geheelen dag tegen en namen nog 100 beesten buit.

Bij Sanna's post behaalden wij ook een groote overwinning. Hier werden 429 soldaten en 12 officieren gevangen genomen, verder werden buit gemaakt 96 wagens, meest alle bespannen met muilen en ossen (voor iedere wagen 16 à 18 stuks); 18 schotskarren, 7 kanonnen en 2 ammunitiewagens, volgeladen met ammunitie voor kanonnen. Aan onze zijde slechts 3 dood en 8 gewond.

Op 2 April kwam de Vrijstaatsche Volksraad te Kroonstadt bijeen en hield Pres. Steyn daar een zeer belangrijke rede.

Den 4 April was Hoofd-Commandant De Wet slaags met de Eng. ten Z. van Tabanchu. Ook hier behaalden wij eene schoone overwinning. Krijgsgevangenen werden gemaakt 459 soldaten en officieren; meer dan 100 waren gedood, aan onze zijde slechts 3 dood en 3 gewond. Aan buit vielen ons ten deel 12 wagens met provisie, 500 Lee Metfort geweren met zeer vele patronen en 100 paarden.

Bij Wepener heeft Comm. De Wet 1500 Eng. nu aan vier zijden geheel ingesloten en maakten onze menschen reeds 500 trek- en slachtossen buit. Nu is een Engelsche macht op weg naar Hoopstad, zeker met het doel om Mafeking te ontzetten. Onze burgers slapen daar echter ook niet. Op 14 April wilden een troep kaffers 38 ossen de stad binnenbrengen, doch onze menschen bemerkten dit en schoten 32 er van dood, terwijl de rest in onze handen viel.

Het grootste onheil, dat ons de laatste dagen trof is, dat de bekwame Fransche vechtgeneraal De Villebois met 10 zijner mannen gedood is en een 60tal hunner is gevangen genomen.

De toestand staat voor ons op dit oogenblik echter gunstig. Lord Roberts erkent zelf, dat zijne positie te Bloemfontein maar zeer gevaarlijk is. Geen wonder! Zijn spoorwegverbinding met Kaapstad is vernield en overal is hij omringd door vijanden. Dan hebben de Eng. het op dit oogenblik te kwaad met de vreeselijke koortsziekte, waaraan honderden sterven.

Ook een slecht ding voor hen is de opstand in de Kaapkolonie, die steeds grooter afmetingen aanneemt. Wordt deze opstand algemeen, dan zijn de Eng. net nou geheel Afrika uit.

Onze Generaals treden nu ook flinker op dan zij het ooit hebben gedaan. Zij wachten niet, totdat de Eng. komen, neen, zij zoeken hen nu op en vallen hen aan, terwijl zij zich van de eene plaats naar de andere begeven. Wordt deze wijze van krijgvoeren door onze officieren volgehouden, dan is het Eng. leger spoedig zoo afgemat en ongedaan, dat het in Afrika niets meer kan uitvoeren. Met vertrouwen op God, die ons zal zegenen, gaan wij vol goeden moed de toekomst tegemoet.

Alle vrienden en bekenden onze hartelijke groeten.

N. JAC. ZERBST.

Zending der Boeren in Transvaal.

The Christian, een Engelsch weekblad, bevat een schrijven van Rev. A. Murray, waaraan de *Ned. Zendingsbode* het volgende ontleent:

Er zijn in Transvaal drie Hollandsche Kerkgenootschappen; de grootste van deze is de Vereenigde Gereformeerde kerk, die 31.000 gemeenteleden telt. In haar kerk-institutie komen de volgende bepalingen of artikelen voor: „De kerk acht het als haar heilige plicht om te arbeiden voor de uitbreiding van het Koninkrijk des Verlossers, door de zending onder de Heidenen." — „Deze zendingsarbeid geschiedt in gehoorzaamheid aan het bevel van den Heere Jezus (Matth. 28: 19) en is tegelijk plicht en voorrecht van allen, die den zegen des Evangelies genieten." — „Er zal een zendingscommissie zijn, wier doel het is om belangstelling in den zendingsarbeid te wekken en de gebeden, de medewerking en geldelijke bijdragen van de kerk te vragen." — „Het is aanbevelenswaardig, dat er zendings-comité's gevormd worden in verband met de kerk." — „Het wordt allen kerkeraden dringend aanbevolen om het daarheen te leiden, dat jaarlijks bijdragen voor de zending worden toegezonden."

In verband nu met genoemde Vereenigde Gereformeerde kerk arbeiden 5 zendelingen en zijn er 5 zendingsposten gevestigd: 1 te Pretoria, 1 te Middelburg, waar de zendeling met 3 evangelisten, helpers zouden wij zeggen, arbeidt; 1 te Potchefstroom, 1 te Wakkerstroom (1 zendeling

ADONIRAM JUDSON.

EEN APOSTEL ONDER DE BIRMANEN.

28.

Ook vergat Judson den verlatenen zendingspost te Amherst niet, waar zijne vrouw en zijn kind begraven lagen. Moung Ing werd verkozen, om te Amherst den kleinen broederkring te dienen. Moung Ing echter, alhoewel vlijtig en getrouw, scheen als prediker niet te bevallen. De vooruitzichten in Amherst werden donkerder. Men gevoelt het diepste medelijden met den armen visscher, Moung Ing, een der eerste bekeerden van Birma, mevr. Judsons eenigsten steun en bijstand te Ava en Qung-pen-la, den eersten brenger van het Evangelie aan de Tavoyanen, en toch een man, wiens zendingsarbeid in deze wereld, trots allen ijver, trouw en vlijt, altoos scheen te mislukken.

Maar de tijd was nu ook gekomen, dat het kleine zendingsgezelschap te Moulmein moest scheiden. Judson, Boardman en Wade — een lichtend drietal — konden niet verwachten altoos bij elkander te kunnen blijven, want dat zoude eene te groote vereeniging van krachten geweest zijn. Het Evangelie-licht moest verder in de Heidenwereld dringen. Boardman trok het eerst weg, hoewel hem het scheiden van de broeders zwaar viel. Hij koos Tavoy tot zijn arbeidsveld. O. a. werd hij ook vergezeld door een jongen Kareen, Ko Thah-byu, den later zoo beroemden apostel der Karenen. Alzoo begon Boardman den korten, maar heldhaftigen kamp onder de Karenen, welke zijn naam in de annalen der zending zoo beroemd gemaakt heeft.

Den 15 Dec. 1829 ontving Judson de tijding van het overlijden zijns broeders, Elnathan, wien hij op den weg naar Boston gebeden had. De brief, welke hem deze treurmare bracht, behelsde ook het bericht, dat het gebed aan den weg was verhoord geworden.

Bij de aankomst van twee nieuwe zendelingen, den drukker Kephas Bennet en echtgenoote, kon het plan van uitbreiding nog beter doorgevoerd worden, want Judson hield er niet van, dat de zendelingen op éene plaats bleven. Hij hield van vermenigvuldiging der lichtpunten. Wel hield hij het voor noodig, dat nieuwe zendelingen eerst eenigen tijd met ervaren arbeiders samenwerkten, maar hun doel moest zijn, zich in het duistere heidendom te legeren.

Judsons verlangen evenwel bleef, om in het binnenland van Birma het Evangelie te brengen, en niet, om op de grenzen te arbeiden. Nu oordeelde hij daartoe de tijd gekomen. Judson liet Moulmein onder leiding van Boardman, die van Tavoy was teruggekeerd, en reisde den 28 April '30 naar Rangoen af, vanwaar hij met eenige inlandsche bekeerden per boot naar Prome vertrok. Prome was eene oude stad aan de Irawaddi, ongeveer 310 kilometer van de monding.

Deze moedige daad, het Evangelie te brengen in het binnenste van het Birmaansche rijk, mislukte echter. Judson predikte elken dag en verspreidde den geheelen dag met zijne helpers traktaten, drie maanden lang. Duizenden hoorden het Woord van zijne lippen, maar plotseling kwam niemand meer. Ook op de straten werd hij koel behandeld. Er liep een gerucht, dat de koning ontevreden was, dat het Evangelie in het binnenste van het land gepredikt was, en een bevel had gegeven Judson te noodzaken Birma te verlaten. Later echter bleek, dat de koning Judson zelfs gunstig was, want toen hij nog in Moulmein was, had hij gezegd: „Waarom komt hij niet hier? Hij is een goed man en kon mijne ministers onderrichten en tot betere menschen maken." Maar juist deze ministers bewerkten, dat Judson Birma verlaten moest. Zoo werd Judson gedwongen zijn plan, om het Evangelie in Centraal-Birma te brengen, op te geven. Hij keerde echter niet dadelijk naar Moulmein terug, maar ging langzaam terug, onderweg traktaten verspreidende.

Juist in dezen tijd scheen het land een bijzonderen honger en dorst naar de gerechtigheid te hebben. Een ieder wilde iets weten van het Christendom en elk greep begeerig alles aan, wat daarover opheldering kon geven. De ooren der Heidenen waren, om hunne eigene uitdrukking te gebruiken, dunner geworden. Judson werd als 't ware door zoekenden overloopen. Tusschen al deze arbeid drukte hem nog de noodzakelijkheid den Bijbel te vertalen.

Nu en dan trok hij zich terug en liet zijne helpers met de zoekende zielen spreken. In deze teruggetrokkenheid liep zijn vertaalwerk zoo vlug van stapel, dat hij den 19 Juli 1831 schrijven kon: „Genesis is klaar, ook 20 hoofdstukken van Exodus, alsmede de Psalmen, het Hooglied, Jesaja en Daniël!"

Het was ongeveer gedurende dezen tijd, dat hij van het zendingsgenootschap in het vaderland de liefdevolle, dringende uitnoodiging ontving, het vaderland te bezoeken. Hij was nu reeds 18 jaren in 't arbeidsveld geweest. Zijne gezondheid was zeer geschokt en zijne familie rustte in het graf. Hij heeft later gezegd, dat hij geen schip de haven van Moulmein had kunnen zien uitvaren met bestemming naar Amerika of Engeland, zonder de bijna onwederstaanbare neiging te gevoelen, aan boord te gaan en het land zijner jeugd te bezoeken.

En toch schreef hij op deze dringende uitnoodiging zijner broeders, dat hij geen vrijheid gevoelde, de uitnoodiging aan te nemen.

(Wordt vervolgd).

met 8 evangelisten) en 1 te Vrijheid (1 zendeling met 3 evangelisten).

Wat laatstgenoemde gemeente betreft, het jaarlijksche bedrag, noodig voor het onderhoud van den zendeling en diens evangelisten, zijnde 178 p. st. (= ƒ 2136) werd geheel alleen door haar gecontribueerd. Er waren hier 3 Boeren, die grond en een woning gaven voor een evangelist, die tot een andere zendingscorporatie behoorde, en bovendien waren er verschillende landhoeven, waarvan de eigenaars of bewoners onderwijs gaven aan de inlanders.

De arbeid in het ressort Wakkerstroom kan van grooten zegen gewagen. In den loop van 7 jaar weiden er meer dan 800 Zoeloe's gedoopt. Velen dezer Zoeloe's waren met het Christendom bekend geworden door evangelisten, die door de Boeren van het zendings-comité van Utrecht (Transvaal) of van elders (in Transvaal) geheel gesalariëerd werden.

Rev. Murray zelf heeft een zoon, die als zendeling in Transvaal arbeidt onder de inboorlingen. Gedurende 4 of vijf jaar vóór diens aanstelling als zendeling ontvingen bedoelde inboorlingen godsdienst- en ander onderwijs van evangelisten, voor welker onderhoud de Boeren zorg droegen.

Murray zegt bovenstaande mededeelingen gegeven te hebben om aan te toonen, hoe onjuist de voorstellingen — wij zouden zeggen lasterlijk de aantijgingen — waren ten opzichte van de Boeren en van hunne gezindheid met betrekking tot de inboorlingen en de zending onder dezen, welke vooral in Engeland uitgesproken en verspreid werden.

Wij bewaren vooralsnog het stilzwijgen over deze laaghartige manoeuvre, waaraan zelfs staatslieden en verschillende „zendingsvrienden" in Engeland en daarbuiten deelnamen, en eindigen thans met het slotwoord van Murray's schrijven:

„Het gaat in Transvaal als overal elders in de wereld, ernstige Christenen stellen belang in de zending, doch die alleen voor wereldsche zaken leven, doen het niet."

„Vrees niet, want Ik ben met u!"

Een van de secretarissen der 44 jongelingsvereenigingen voor Indianen verhaalt in het Engelsche tijdschrift *Men* het volgende wonderbare bewijs van goddelijke bewaring: In de maand Januari des vorigen jaars moest ik op zekeren dag per rijtuig een reis van 120 kilometer naar White Horse Camp in Dakota doen. 's Avonds te voren maakte ik alles gereed om den volgen den morgen vroegtijdig te vertrekken. Vóór het aanbreken van den dag voederde ik mijne paarden, gebruikte daarop mijn ontbijt en begaf mij na een afscheids morgengebed te midden mijner vrienden op de eenzame reis. De lucht was helder en warm: het was een echte „Indiaansche zomer," en er lag slechts weinig sneeuw. Alles ging goed tot het middaguur, toen ik in de open lucht een kleine poos rust nam en op een vuur wat koffie voor mij gereed maakte.

In den loop van den namiddag werd de lucht langzamerhand donkerder; maar ik vermoedde toen toch nog niet, dat er een sneeuwstorm in aantocht was. De maan scheen nog helder, alsof mij uit den hooge werd toegeroepen: „Vrees niet, want Ik ben met u!" Doch nu kwam de sneeuw. Binnen weinige oogenblikken was het land er rondom mede bedekt en stak er een zware dwarrelwind op. Ik zocht met mijn rijtuig een schuilplaats in een kloof, knielde daar neder om te bidden en beval mijnen weg den Heer aan. Toen ik opstond, gevoelde ik mij met nieuwe kracht bezield. Intusschen werden ook mijne ledematen merkbaar kouder, — maar ik moest voorwaarts. Om mij tegen bevriezen te beschermen, liep ik naast het rijtuig voort; dikwijls kon ik den weg geen drie meter voor mij uit overzien.

Plotseling werden mijne paarden schichtig en wilden op hol gaan. Met een sprong was ik in het rijtuig, en toen ik achter mij omkeek, bemerkte ik zes groote wolven, die mij vervolgden en reeds zeer dicht bij mij gekomen waren. Ik besefte het vreeselijke gevaar. De eerste gedachte, die mij voor den geest kwam, was de belofte Gods aan Zijne kinderen: „Vrees niet, want Ik ben met u!" Mijn hart gevoelde zich verlicht door deze heerlijke woorden en ik sloot mijne oogen, om te bidden. Intusschen waren de wolven alweer nader gekomen. Ik meende nu, dat het oogenblik op handen was, waarop ik mijnen arbeid zou nederleggen en bij mijnen Heiland wezen. Ik wist niet, hoe ik mij verdedigen zou; ik bezat noch boog noch pijl noch geweer. Mijne éénige wapens bleven de woorden: „Ik ben met u!" Ik liet mijne paarden harder loopen, maar de wolven kwamen niettemin hoe langer hoe nader.

Nu richtte ik mij eensklaps in mijne volle lengte in mijn rijtuig op en slaakte met luider stem een Indischen „strijdkreet." Daardoor werden de wolven voor een oogenblik zóó verbijsterd, dat zij den grooten weg verlieten en zich zijwaarts daarvan in een kloof begaven. Hier vonden zij eenige wilde paarden, — en nu begonnen zij zich op deze dieren in plaats van op mij te werpen. Door de zichtbare hulpe Gods was ik uit een groot levensgevaar gered geworden. Met blijdschap en gejuich zong ik een loflied tot roem en prijs van mijnen Heer, die Zijne kinderen nooit verlaat. Zoo bereikte ik behouden en wel het doel mijner reis, White Horse Camp.

INGEZONDEN.

GRONINGEN, Aug. 1900.

Beste Jonathan!

Nu de 28ste Aug. weer achter den rug is (voor de Groningers de dag van feestvieren), zal het u wel niet bevreemden weer iets van mij te hooren.

Gij weet immers, dat op dezen dag de inwoners van Groningen plachten te herdenken, wat op dienzelfden datum van 't jaar 1672 is voorgevallen, n.m. het ontzet onzer stad. Dat de hand des Heeren, daarin zoo duidelijk geopenbaard, niet wordt genoemd bij die feesten, behoef ik u zeker niet te zeggen. Dat wij dan ook met die wijze van feestvieren niet mee kunnen doen, begrijpt ge eveneens.

En toch...... ook wij hebben feest gevierd, ook wij hebben een dag van vreugde gehad. Ik wil u hiervan kortelijk iets vertellen. Luister maar even.

Reeds eenige weken waren eenige broeders druk bezig een boottocht voor dien dag te organiseeren. Dit was iets nieuws voor onze Gemeente. En dat men het ideé aardig vond, bewees wel de talrijke schare, die 's morgens 7 uur op de boot present was. Deze aanblik was reeds zoo echt feestelijk. Nog een half uurtje, en terwijl ons muziekkorps eenige liederen speelde, staken we van wal, om al zingende straks, na een verfrisschende tocht, Appingedam te bereiken. Hier ruim een uur gepauseerd, en toen weer aan boord, en dat weer verder tot naar Delfzijl. Dat wij ons hier gezellig en naar wij hopen nuttig hebben bezig gehouden, behoef ik u niet te zeggen. Onze Voorganger had er voor gezorgd, dat deze pleiziertocht ook een evangeliseerend karakter zou dragen, door voor deze gelegenheid eene openbare bijeenkomst in Delfzijl voor te bereiden.

Nu, mijn waarde vriend, ik heb vele openluchtbijeenkomsten mee bijgewoond, maar zoo gelijkend op die, welke onzen Heiland hield tijdens Zijne omwandeling op aarde, zag ik nimmer. Och, och, als ge het eens had gezien, daar aan de buitenkant tegen de zeedijk.

De muziek en de sprekers beneden, en het talrijke publiek gezeten in het gras, theatralisch tegen de hooge dijk op. Het was een prachtige aanblik! Er werd gespeeld, gezongen en ernstige woorden gesproken. Een en ander deed echter de tijd te ras voorbijgaan, zoodat we al spoedig weer moesten vertrekken. Vreugde stond echter op ieders gelaat te lezen, en voorzeker allen, die met ons waren, zullen dien dag steeds een recht feestelijke dag noemen. Wij waren recht dankbaar voor al het goede en schoone, dat wij zoo ruimschoots genoten. O, gave de Heer, dat ook die prediking daar aan het strand, in zijn nawerking nog gezegend mag zijn. Dat nog menigmaal zulk een reisje mag worden ondernomen, is en blijft onze wensch.

En nu, mijn waarde, weet ge weer zoo 't een en ander, en als we hier weer eens iets goeds beleven, zal ik het je wel weer vertellen, voor ditmaal basta!

Als altijd Uw getrouwe

JAC.

Uit de Gemeenten.

HAULERWIJK. Heden, Zondag 2 Sept., was het voor de Gemeente van gedoopte Christenen te Haulerwijk een dag van blijdschap, dewijl ze weder 2 jonge lieden door den doop in de Gemeente mocht opnemen, n.l. een jonge broeder en diens zuster. Deze twee zijn de vrucht van den arbeid te „Driemunt." De kleine schare is ook aldaar ijverig werkzaam voor den Heer en om haar ledental te zien vermeerderen. De Heer doe ook daar zijn woord nog tot rijken zegen zijn!

Wij mogen gelooven, dat er nog meerderen zijn, die de besliste stap weldra zullen doen in gehoorzaamheid aan den wil des Heeren. Wij mochten met een flinke schare den dood des Heeren verkondigen tot onze blijdschap en zeker tot eer van 's Heeren naam.

Namens de Gemeente:
DE SECRETARIS.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Op ondubbelzinnige wijze heeft j.l. Vrijdag de Nederlandsche natie weer blijk gegeven van hare gehechtheid aan 't Vorstenhuis Oranje Nassau. De verjaardag van Koningin Wilhelmina werd schier overal gevierd met volksvermakelijkheden voor groot en klein en ongetwijfeld zal ook uit veler hart een bede opgestegen zijn voor 't welzijn van H. M. tot den troon van Hem, die als Koning der Koningen aller lot en leven in Zijne hand heeft. Wat men echter voor eenige dagen verwachtte, n.l. dat de jonge Vorstin op haren verjaardag den naam van hare verloofde zou bekend maken, is niet geschied. Daar wordt nu van verschillende zijden verzekerd, dat die bekendmaking eerst bij gelegenheid van de opening der Staten-Generaal (18 Sept.) in of na de troonrede zal geschieden, hoewel echter ook reeds werd beweerd, dat voor 't toenmalige gerucht der verloving thans geen grond meer bestaat.

Aangaande den afschuwelijken kindermoord te Tilburg valt met zekerheid nog niet veel te melden. De koster en zekere schilder, Mutschaars, die aan de kerk werkte, zijn beiden gevankelijk naar Breda gevoerd en vooral op den eersten rust zware verdenking, hoewel de beklaagde een zeer onverschillige houding daar tegenover aanneemt. Ook genoemde schilder, die voorheen in Utrecht heeft gewerkt, moet aldaar niet een zeer gunstigen indruk hebben achtergelaten bij degenen, die hem van nabij kenden. Het zal echter wel weer moeite kosten, om volledige bewijzen te vinden tot ontdekking van den dader.

De Sjah van Perzie heeft ook in ons vaderland een paar dagen vertoefd en had zijn tehuis in 't koninklijk paleis te 's Gravenhage. Ook heeft hij H. M. te Soestdijk een bezoek gebracht, werd met veel eerbewijs ontvangen en is benoemd tot ridder Grootkruis van de orde van den Nederl. Leeuw. Dat schijnt zoo de mode te zijn in de Vorstenwereld.

België. Volgens gerucht zal koning Leopold van België weldra afstand doen van den troon ten behoeve van zijn zoon, prins Albert, wiens voorgenomen huwelijk voor dat gerucht wel eenigen grond schijnt te geven. Ook is de oude Koning, wiens gezicht er niet beter op wordt, de regeering moede, zoodat 't niet te verwonderen valt, dat hij een volgend jaar aftreedt.

Frankrijk. De tentoonstelling te Parijs schijnt niet met zoodanigen voorspoed begunstigd te zijn, dat men zich in Brussel, waar ze in 1905 moet plaatshebben, opgewekt gevoelt om haast te maken met de toebereidselen. De commissie, die daarvoor reeds zes maanden geleden benoemd moest zijn, bestaat nog niet en sommige bevoegde autoriteiten zijn van oordeel, dat 't wel eens heelemaal over kan gaan.

Italië. Een priester, die den koningsmoorder Bresci heeft geprezen wegens zijn daad is daarom tot 8 maanden gevangenis veroordeeld. Hij heeft echter hooger beroep aangeteekend.

Een wolkbreuk in de buurt van Lugano heeft enorme schade aangericht, zoodat een deel van den St. Gothard spoorweg is ingezakt en de reizigers van treinen moeten verwisselen en langs een omweg hun doel bereiken.

Vereenigde Staten. Hoewel eerst in Maart 1901 de tegenwoordige president Mac-Kinley af-

treedt, zit men nu in de Ver. Staten reeds druk in den verkiezingsstrijd, die zich vooral om twee personen, n.l. Mac Kinley en Bryan, beweegt, en wel eens ten nadeele van den eersten kan uitvallen, omdat velen over Mac Kinley minder tevreden zijn, wegens zijn houding tegen de Zuid-Afrikaansche republieken en zijn optreden in China. Voor de Boeren zou 't wellicht geen nadeel zijn als Bryan 't won, want die heeft zich bereid verklaard voor een tusschenkomst in Z.-Afrika.

De „Vereeniging van christelijke vrouwen" heeft een proclamatie uitgevaardigd, waarin zij alle vrouwen uitnoodigt zich tegen de herkiezing van Mac Kinley te verzetten. Als daaraan gehoor gegeven wordt, dan heeft de oude president zeker weinig kans, want welk man is tegen den invloed der vrouw bestand?

China. Naar 't nu schijnt zal graaf Waldersee niet veel pleizier hebben van zijn opperbevelhebberschap over de verbonden troepen te Peking, want de meesten zijn geneigd die troepen maar terug te trekken, zooals Rusland, Amerika, Japan en ook Frankrijk, dat zich wel wat door Rusland laat leiden en Engeland, dat anders nog genoeg te doen heeft. Duitschland zal dus alleen overblijven met Italië, maar die zullen 't dan zeker ook wel 't verstandigste achten vrede te sluiten op aannemelijke voorwaarden. China zal echter dit opstandje nog wel op een kleinigheid komen te staan, want de rustherstellers reizen niet op eigen kosten. In Duitschland heeft men voor de China expeditie al een rekeningetje opgemaakt van ongeveer honderd millioen mark f 60.000.000.

Z.-Afrika. Van 't oorlogsterrein komt niet veel nieuws, dan dat de Boeren 1800 Engelsche gevangenen hebben vrijgelaten en dat Roberts weer een proclamatie heeft uitgevaardigd tegen Boeren, die den spoorweg hielpen vernielen. Tevens dat De Wet zich met De La Rey heeft vereenigd en de presidenten Steyn en Kruger met generaal Botha uit Nelspruit naar Lijdenburg zijn vertrokken. Nog steeds achteruit dus. Geve God, dat na 't zure ook nog weldra 't zoete voor hen mag komen, en Lijdenburg een Hoopfontein voor hen mag worden.

S. K. K.

PAARLEN.

Wij allen hebben alle zonden gemeen met de menschheid, naar onzen ouden mensch, en naar onzen nieuwen mensch hebben wij alle gerechtigheid gemeen met Christus. Da Costa.

De man, die zijn pink aan de zonde leent, zal spoedig van het hoofd tot de voeten aan haar verkocht zijn.

De zonde is zeer beleefd, zoo ge haar slechts uw hart als ontvangkamer inruimt.

Het leven is een kampstrijd, waarvan de palm der overwinning zich in den hemel bevindt.

Niets is zoo nauw aan elkander verbonden, als de tijd en de eeuwigheid.

Gij kunt een hart met één enkele slag zóó geheel verbrijzelen, dat gij het met duizend zalven niet weder kunt genezen.

Zal het uurwerk loopen, dan moet er een zwaar gewicht aan worden gehangen. Evenzoo wil het geestelijk leven van een mensch menigmaal niet recht op gang komen, voordat aan het levensrad het noodige „lijdensgewicht" hangt.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Predikerschool te Hamburg:

Ontvangen van de Gemeente te Amsterdam *f* 18.70; van de Gem. te 's Gravenhage *f* 9.60.

F. J. van MEERLOO, penningm.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van K. K. te Musselkanaal *f* 4.90; van G. de V. te Haulerwijk *f* 4.90; van L. W. te Luik *f* 2. N. v. BEEK.

ADVERTENTIËN.

*** Heden verblijdde de Heere ons met de geboorte van een ZOON.

Amsterdam, 3 Sept. 1900.

J. HAMERSMA.
J. HAMERSMA—KUIPER.

*** Heden werden we diep bedroefd door het afsterven van ons jongste zoontje
HARM,
in den nog jeugdigen leeftijd van 7 weken.
Wij stellen ons, ook met ons leed, in de handen van onzen getrouwen God.

Odoornerveen, 30 Aug. 1900.

P. MANRHO.
Z. MANRHO—CORPORAAL.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 10—16 Sept.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: Wat zoude het den mensch baten, zoo hij de geheele wereld won en zijner ziele schade leed?
Mark. 8 : 36.

Maandag 10 Sept. Luk. 12 : 13—21. De rijke dwaas. Zijne zonde was niet onredelijkheid, maar gierigheid en zelfzuchtig gebruik van zijn rijkdom zonder aan de behoeften zijner ziel te denken. Een echt wereldkind.

Dinsdag 11 Sept. Luk. 11 : 22—34. De gewichtige leering. Zorg voor het gewichtige het eerst en het meest. En dat is het Eeuwige Leven. Dan zijt gij rijk.

Woensdag 12 Sept. Deut. 8 : 11—20. Vergeet niet, wien gij uw leven, gezondheid en alles dankt, wat meer waarde heeft dan goud en zilver. Vergeet niet, dat God, die u alles gegeven heeft, u ook alles ontnemen kan.

Donderdag 13 Sept. Ps. 49 : 6—20. Rijkdom kan niet redden, noch van ziekte, noch van pestilentie, noch van hongersnood; en geen enkele rijke kan iets van zijne schatten medenemen over het graf.

Vrijdag 14 Sept. Ps. 52. Het betere vertrouwen. Het vertrouwen op den Almachtige en Eeuwige als Vader is voorzeker beter dan het vertrouwen op vergankelijken rijkdom.

Zaterdag 15 Sept. 1 Tim. 6 : 1—10. Een strik van den booze. Er is geen kwaad, dat uit de gierigheid niet kan geboren worden, daarmede is echter nog niet gezegd, dat alle kwaad uit de gierigheid komt.

Zondag 16 Sept. 1 Tim. 6 : 11—21. Het goede gebruik van den rijkdom. Het leven te genieten komt heden ten dage velen voor als het ware geluk, en de rijken kunnen dat het beste. De Apostel toont aan, waarin het ware levensgenot bestaat.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 699 DONDERDAG 13 Sept. 1900 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.08
Groote letters naar plaatsruimte.

Alles in Christus.

Neen, 't is niet zwaar, als volgeling
Van Christus naar des Geestes zin te leven.
Voorwaar, het is voor 't vleesch een moeilijk ding,
In Christus' dood zich telkens overgegeven,
Toch voert ook hier „genade" als 't allen tijd,
Den zwaren strijd.

Niets hoeft ge dan een kind te zijn,
Voor teed're liefde uw hart te laten winnen.
God meent het goed; dat dan uw vrees verdwijn,
Het kleinste kind kan ook de moeder minnen!
Daarom vrees gij nu verder geen gevaar,
Het is niet zwaar.

Uw Vader eischt alleen het hart;
Opdat Hij zelf 't vervulle met genade.
De goede God zendt u geen enk'le smart,
Uw eigen zin veroorzaakt u die schade.
Geef dan uw wil gewillig in den dood,
Ge hebt geen nood.

Werp al uw angst en kommer heen
Die maar het hart verzwakken, noodloos plagen.
Wek op uw ziel tot rein geloof alleen,
Als vrees en wee aan 't zwakke harte knagen,
Spreek: Vader, zie me in mijn ellenden aan,
Zoo is 't gedaan.

(Slot volgt).

De doop van den Heiland.

Waar de Heer Jezus, toen Hij door Johannes den Dooper in de Jordaan werd gedoopt en alzoo in Zijn werk als Middelaar Gods en der menschen inging en het aanvaardde, ontving Hij niet alleen den H. Geest zonder mate, maar werd Hij ook door den Vader uit den hemel als zijn geliefde Zoon verklaard. Hieruit blijkt ten volle, dat deze handeling des Heeren, waarmede Hij als uit het verborgene te voorschijn treedt en Zijn werk op aarde begint van uiterst groot gewicht is, en komt deze vraag bij ons op: wat is toch wel de beteekenis van den doop des Heeren, zoo voor Hem zelf, als voor de menschheid? Immers de tegenwerping, die Johannes de Dooper maakt en het antwoord, dat de Heer zelf daarop geeft, duiden aan, dat zelfs voor den door God gezonden en met de profetische gave toegerusten wegbereider, de vraag van den Heer Jezus, om gedoopt te worden, wonderlijk, vreemd, boven zijne bevatting, ja zelfs onnatuurlijk was.

Wat beteekende de doop van Johannes den Dooper?

Volgens de Evangeliën predikte Johannes den doop der bekeering en de nabijheid van het koninkrijk Gods; op de vraag der afgezondenen uit Jerusalem antwoordt hij: dat hij noch de Christus, noch de profeet, noch Elia is, maar de stem des roependen in de woestijn, en dat hij (Johannes) het volk toeriep: bereidt den weg des Heeren, maakt zijne paden recht. Letten wij wel op, Johannes predikt den doop der *bekeering*, den doop tot *vergeving* der zonden. Nu lezen wij in de Evangeliën, dat hij het volk vermaande vruchten voort te brengen der bekeering waardig, en ook sprak hij: zegt niet bij uzelven, wij zijn Abrahams zaad, want uit deze steenen kan God Abraham kinderen verwekken. Uit het verband van een en ander blijkt dus, dat Johannes de Dooper leerde: 1e zonder bekeering geen toegang tot het koninkrijk Gods; 2e dat de bekeering blijken moest uit de vruchten derzelve; 3e zonder de bekeering was ook Israël, hoe bevoorrecht ook, geestelijk dood, gelijk de steenen der woestijn, en werd alzoo op ééne lijn gesteld met de volken. Ook hun afkomst uit Abraham gaf hun geen voorrang.

Nu lezen wij verder, dat al het volk tot Johannes kwam, *belijdende hunne zonden* en dat toen al het volk gedoopt werd, Jezus ook kwam. De Heer kwam dus tot Johannes niet *afzonderlijk*, maar *tegelijk* met hen, die hunne zonden beleden, en daarmede bekenden, dat zij zonder bekeering gelijk stonden met de volken, die rondom hen woonden.

Is het wonder, dat Johannes, toen Jezus tot hem kwam, weigerde Hem te doopen en zeide: Mij is noodig van U gedoopt te worden, en komt Gij tot mij? Het blijkt echter uit het antwoord des Heeren, dat deze Zijne handelwijze eene diepe beteekenis heeft en het *noodig* was, dat Hij door Johannes werd gedoopt. Hij toch, de zondelooze, de Heilige Israëls, stelt zich op eene lijn met de verdorvene, diep gevallene en des doods schuldige zondaren, die zich moesten bekeeren. Hij stelt zich niet buiten, maar vereenzelvigt zich met hen. Waartoe dit?

Toen het Woord vleesch werd en Hij, die alle dingen gemaakt heeft, op aarde kwam, nam Hij de gestaltenis eens dienstknechts aan, maar er was toch een groot onderscheid. Hij, de heilige mensch, stond als het ware afgezonderd van het zondige kroost van Adam en was tegenover deze de *tweede* Adam, wel uit het zaad der vrouw, maar niet uit den man, maar uit den Heiligen Geest ontvangen. Deze tweede Adam was door God als het ware ingeplant in den stam der eerste schepping, maar maakte er geen deel van uit. Hij was geworden uit eene vrouw, maar had noch schuld van zich zelf, noch ook van anderen. Waar de Heer zich nu vereenigt en *tegelijk* met de anderen tot Johannes komt, vereenigt Hij zich met hen ook in hun zondigen toestand. Laten wij om dit duidelijk te maken een paar voorbeelden uit de Heilige Schrift nemen. Noch de profeet Daniël, noch Ezra hadden zich schuldig gemaakt aan afgoderij. Toch beleden beiden hunne zonden met die des volks, zeggende: „Wij hebben gezondigd, doende wat kwaad was in Uwe oogen, dienende andere goden." Nu Daniël wordt door den engel Gods een zeer gewenscht man genoemd en bij den profeet Ezechiël tegelijk met Noach en Job om zijn gerechtigheid geprezen. Toch belijdt Daniël zich schuldig aan de zonden zijns volks, omdat hij deel *heeft zoowel aan het voor als het tegen* van dit volk. Daarom ook (onthouden wij dit) konden deze mannen *voorbidders* voor dit volk *wezen, omdat zij, hoewel voor zich zelven aan* de zonden van afgoderij niet het minste deel hebbende, zich mede schuldig gevoelden aan de zonden van dit volk. Zij gevoelden zich *één* met het schuldige Israël, en omdat zij hun volk liefhadden, wilden zij er zich niet van scheiden of zich er boven verheffen.

Waar de Heer tot Johannes komt, doet Hij in Zijne groote liefde niet anders. Hij stelt zich onder de wet even gelijk het volk Israël, maar ook stelt Hij zich mede verantwoordelijk voor de zonde en schuld der menschheid. Hij wordt deelgenoot in al het lief en leed, in al het wel en wee van Adams kroost als schepsel en als opstandeling. Wanneer van een onzer gemeenten iemand, hetzij door den doop, hetzij door verhuizing lid wordt, en deze gemeente heeft veel schuld, is ook het nieuwe lid, behoudens zijne voorrechten, verplicht om voor de afdoening dier schulden te zorgen. Waarom? Niet omdat hij zelf de schulden heeft gemaakt, maar omdat hij lid is geworden van eene gemeente, die schuld heeft. Nu niet anders is het met den Heer in dit geval. De Heer wordt, om zoo te zeggen, associé of compagnon in den faillieten boedel van het menschelijk geslacht. Waar zij (de menschheid) een ontzachelijke schuld en niets om te voldoen had, trad Hij met haar in gemeenschap, en nam Hij dientengevolge de verplichting op zich, daar Hij rijk was en geen schuld had, die der wereld te voldoen.

Maar was dat alles niet reeds ingesloten bij de menschwording des Heeren? Neen. — Door Zijne geboorte uit Maria maakte Jezus nog geen deel uit van het gevallen menschdom, maar stond daar zelfs tegenover. — Hij wordt genoemd de laatste Adam. Met Hem begint de nieuwe schepping. De oude schepping en al wat uit Adam is, is den dood en vernietiging prijs gegeven. Stellen wij deze twee tegenover elkander. De eerste Adam is uit de aarde, aardsch; de laatste Adam is de Heer uit den hemel. Adam was door God geschapen uit het stof der aarde; de laatste Adam is door God verwekt uit den moederschoot van Maria, (Matth. 1 : 18, 20*b*; Luk. 1 : 35) en is alzoo als mensch Gods Zoon, gelijk ook de eerste Adam in de geslachtslijst van Lukas genoemd wordt de zoon van God (Luk. 3 : 38). Waar nu de schuld en zonde zich volgens de gansche H. Schrift overplant en dientengevolge toegerekend wordt van de zijde des vaders als levensoorzaak, (wij zijn niet in Eva, maar in Adam gevallen), daar kan de Heer Jezus, als zijnde de tweede Adam, niet uit den eerste voortgekomen zijnde, en als zoodanig de eersteling eener *nieuwe* schepping, niet deel nemen aan de schuld van Adams kroost en ze dientengevolge op zich nemen en verzoenen, tenzij hij

zich vereenzelvigde met het gevallen kroost van den gevallen eersten Adam. Krachtens zijne geboorte uit Maria door den H. Geest, behoorde de Heer niet bij het geslacht van Adam. Hij was zelf het begin en de eersteling van een nieuw geslacht der menschen, die door den H. Geest uit God geboren zouden worden, dus stond Hij als mensch naar den geest buiten het zondige menschdom en moest dus er zich vrijwillig mede vereenigen en er mede gelijk stellen, zou God in Zijne heilige rechtvaardigheid de schuld, die op het menschdom lag, kunnen eischen van den heiligen mensch Jezus; want immers de Middelaar Gods en der menschen is de *mensch* Jezus Christus.

Daarom sprak ook de Heer tot Johannes: „Het betaamt ons alle gerechtigheid te vervullen." Gods gerechtigheid moest ook blijken daarin dat de schuld werd verzoend door dien *éénen*, die, hoewel zelf zonder schuld, zich vrijwillig bij het menschdom aan- en ingesloten had. Daartoe kwam Jezus tot Johannes tegelijk met de boetelingen, die hunne zonden beleden en bekenden bekeering noodig te hebben. Hij kwam in gelijkheid des zondigen vleesches, hoewel Hij geen zonde gekend of gedaan heeft. Vergeten wij niet, dat, hoewel de Heer kwam en alles deed naar den eenigen raad en het voornemen Gods, hij zich toch gansch vrijwillig moest overgeven. Met de geboorte des Heilands nam Hij de gestaltenis eens dienstknechts aan; met Zijnen doop stelde de Heer zich onder den vloek en nam Hij de schuld van het gansche menschelijk geslacht op zich; in Gethsémané wordt Hij tot zonde gemaakt en op Golgotha droeg Hij de schuld, vloek en zonde weg van voor Gods aangezicht, opdat wij zouden worden gerechtigheid Gods in Hem. Alzoo heeft Hij, de Heilige Israëls, zich vernederd, dat Hij den doop der boetelingen ondergaat om ons te kunnen redden. Toen de Heer opklom uit het water, rustte de Geest op hem en kwam een stem uit den hemel: „Deze is Mijn geliefde Zoon, in wien Ik Mijn welbehagen heb." De Heer had zich bereid verklaard den lijdensweg te betreden, die Hem in het graf, ons in den hemel brengt. De Heer gedoopt ten doode, opdat wij leven zouden door Hem. Wondervolle geheimnissen Gods! Hoe groot zijn de ontfermingen Gods en de liefde des Heeren geweest met ons, die alles hadden verbeurd en nog zoo veel bederven. Hij geworden als onzer één, opdat wij zouden kunnen worden deelgenooten Zijner heerlijkheid, kinderen Gods, erfgenamen Zijner heerlijkheid.

A. K. O.

ZENDING.

Nu er in den laatsten tijd in de nieuwsbladen zooveel vermeld wordt over den vreeselijken haat van de Chineezen tegen de vreemdelingen, zullen de lezers van „De Christen" ongetwijfeld gaarne iets vernemen van den toestand van onze Engelsche broeders, die daar het Evangelie verkondigen. „The Missionary Herald," het maandblad van het Bapt. Zendinggenootschap, deelt in het Sept.no. een en ander mede uit brieven, die zij van daar hebben ontvangen. Het Genootschap heeft in China 29 zendelingen en 154 inlandsche helpers in dienst, die in drie provinciën: Shantung, Shensi en Shansi, arbeiden. De zendelingen uit de twee eerste provinciën hebben veilig de kust kunnen bereiken en de meesten met hunne familiën het land verlaten, maar aangaande Shansi meldde het blad: „Sedert den 20sten Juni is er niet het minste bericht op het Zendingshuis ontvangen van de zendelingen in die afgelegen provincie.... en met het oog op het feit, dat de Chineesche gouverneur daar wel bekend is als een woedend vreemdelingenhater, en dat er reeds sedert weken gedurig berichten stonden in de nieuwsbladen van geheele uitmoordingen van Europeesche zendelingen en inlandsche Christenen daar, kunnen wij niet anders dan de grootste zorg hebben voor de veiligheid van onze zendelingen in dat district. Wij bevelen al onze arbeiders in China, en de inlandsche gemeenteleden, ten zeerste in de voorbede van al onze lezers aan."

Uit de brieven van de gevluchte zendelingen wenschen wij nog een en ander medetedeelen. Rev. A. G. Jones schrijft o. a.:

„Tot den 20sten Juni was er niets, dat bijzonder dreigend voor ons was, maar sedert dien dag heb ik mijn arbeid geheel moeten staken, om mij te wijden aan den storm, die zich blijkbaar met groote snelheid en kracht samenpakte.

Op den 23sten kwamen wij samen om te beraadslagen, maar dewijl er nog geen onmiddellijk gevaar was, besloten wij voorloopig op onze posten te blijven, daar de gemeenschap met Chefoo nog open was. Tijdens de vergadering hadden wij echter een telegram van den Engelschen consul te Chefoo, die ons aanraadde om de stations te verlaten.

Op den 25sten hadden de zaken echter zulk een ander en dreigender aanzien, dat wij besloten, dat de vrouwen moesten gaan onder geleide van drie onzer, terwijl Mr. Forsyth en ik nog zouden blijven.

Den 26sten ontvingen wij een telegram van den Chineeschen gouverneur der provincie, die al de vreemdelingen sterk aanraadde om het binnenland te verlaten. Daarop besloten wij terstond om te gaan, dewijl langer blijven onverantwoordelijk zou zijn.

Den 27sten, 's morgens bij het aanbreken van den dag, vertrokken de dames onder sterk militair geleide, en omstreeks middag zond de prefect ons een van zijn secretarissen met de depêche van den Gouverneur, waarin hem bevolen werd ons „ernstig aan te dringen" om een tijdlang naar de kust te gaan.

..... Het eerste wat wij nu te doen hadden was aan de plaatselijke overheid de zorg op te dragen voor de eigendommen der zending, alsook die van de Zenana Zending (vrouwen-zending).

Toen lieten wij de inlandsche voorgangers komen, en stelden een soort van tijdelijk bestuur aan over de gemeente gedurende onze afwezigheid..... 's Avonds van den 28sten vertrokken wij, en bereikten veilig de kust.

Al de kustprovinciën van Noord China zijn nu schoongeveegd van zendelingen, alsook Mandsjoerie.

Van de toekomst en hoelang de beroering zal

ADONIRAM JUDSON.

EEN APOSTEL ONDER DE BIRMANEN.

29.

Terwijl Judson in Rangoen was, ontving hij de treurige tijding, dat Boardman in de wouden van Tavoy gestorven was. De nieuwe zendeling voor de Karenen, die den 3 Juni 1831 te Tavoy aangekomen was, schrijft van hem: „In de voorzaal, hulpeloos op een stoel zittend, heette een bleek, afgemat man zijn opvolger welkom." Boardman wilde een tocht door de wouden maken, om eenige bekeerde Karenen te doopen. Hij moest op een draagstoel worden vervoerd. Hij had zijn hart er op gezet, om zijne taak tot het einde te volbrengen. Tevens dacht men, dat eene verandering van lucht hem goed zoude doen. Reeds onderweg echter gaf men hem den raad, terug te keeren, maar hij antwoordde: „De zaak Gods is gewichtiger dan mijne gezondheid. Wanneer ik nu terugkeer is onze zaak verloren. Ik wensch nog te zien, dat het werk des Heeren vooruitgaat."

Na eene reis door de wildernis van eenige dagen was hij getuige van den doop van 34 Karenen; en hier stierf hij, getroost in God, in de tegenwoordigheid van de bekeerde Karenen, zijn zoontje en zijne trouwe gade.

Toen Mevr. Boardman weduwe was, ontving zij van Judson den volgenden brief:

„Geliefde zuster! U drinkt heden den bitteren kelk, met welks inhoud ik een weinig bekend ben. En alhoewel u reeds eenigen tijd met zijne nadering bekend waart, waag ik het toch te zeggen, dat hij desniettemin bitterder is, dan u verwacht had. Het is gewoonlijk met personen, die in dergelijke omstandigheden verkeeren, het geval, dat zij troost afwijzen en alleen zich den overledene voorstellen, dewijl zij vreezen, hunne geliefden te spoedig te vergeten. Maar wees daaromtrent onbezorgd. Ik kan u de verzekering geven, dat vele maanden van hartbrekende smart voor u liggen. Echter kan ik u den raad geven, den kelk met beide handen aan te nemen, en u rustig neder te zetten tot het bittere maal, dat God u, tot uwe heiliging, bereid heeft. Wat uwen geliefden echtgenoot betreft, daarvan weet u, dat al zijne tranen zijn afgewischt, en dat de diadeem, die zijn hoofd versiert, de zon verduistert. De kleine Sarah, alsook het andere kind, hebben hunnen vader wedergevonden; niet den gebrekkigen, zondigen, sterfelijken, dien zij op aarde hebben gelaten, maar een onsterfelijken, verhevenen, majestueuzen koning. Wat kunt gij meer voor hen wenschen? Terwijl uwe tranen vlieten, laat die dan grootendeels vreugdetranen zijn. Ja, neem den beker met beide handen en zet u tot het bittere maal. U zult weldra het geheim leeren, dat er zoetheid op den bodem ligt. Gij zult den zoetsten beker vinden, dien gij op aarde ooit geproefd hebt. Ge zult gevoelen, dat de hemel u nader komt, en de vertrouwdheid met de stem van uwen man zal u het lied der eeuwige harmonie doen hooren, dat u in den kring der hemelsche muziek trekt."

TIENDE HOOFDSTUK.

Het leven te Moulmein.

1831—1845.

Het was nu Judson's plicht naar Moulmein terug te keeren, nadat hij 13 maanden afwezig was geweest, dewijl eenige nieuwe zendelingen waren aangekomen, Mason, Kincaid, Jones en hunne echtgenooten. Mason ging naar Tavoy, Jones naar Judson's plaats te Rangoen en Kincaid bleef te Moulmein. — Toen Judson te Moulmein aankwam zag hij veel, wat zijn hart verblijdde. De kleine gemeente was door den doop van vele Birmanen, Karenen en Talings vergroot. Twee millioen traktaten en gedeelten der Schrift waren gedrukt. De zendelingen hadden ook herhaaldelijk reizen in de wouden gemaakt, waar eene kleine gemeente ontstaan was van 14 leden, op een plaats, welke den naam van Wadesville *) bekomen had, ter eere van den zendeling, die hier het eerst het Evangelie gepredikt had. Tegen het einde van het jaar 1831 berichtte Judson, dat in dat jaar 217 personen gedoopt waren; 136 te Moulmein, 76 in Tavoy en 5 te Rangoen.

Korten tijd na den terugkeer te Moulmein begon Judson een nieuw werk. Wanneer Judson eenige afleiding noodig had, gedurende dat moeilijke werk der vertaling, ging hij naar de wilde Karenen, welke achter Moulmein woonden. De Karenen zijn, wat hun naam reeds zegt, wilde menschen. Zij zijn door geheel Birma, Siam en een gedeelte van China verspreid, ten getale van twee- tot vierhonderdduizend. Zij zijn wellicht het overblijfsel van een oorspronkelijk, doch onderworpen volk en worden door de Birmanen als ondergeschikten behandeld. Zij spreken een andere taal en hebben andere karaktertrekken. Zij zijn voor godsdienst bijzonder toegankelijk, dewijl zij niet den trots hebben, welke den Birmanen eigen is, en zij zonder godsdienst zijn. De Karenen bewonen slechts dorpen in de wouden en aan de bergstroomen. Zij vormden kleine partijen van wild uitziende menschen, in onaanzienlijke kleeding, welke van tijd tot tijd om Judson's woning slopen. Het werd hem gezegd, dat zij even moeielijk te temmen waren, als de wilde bergkoe, dat zij een nomadenleven leiden en slechts uit nood eene stad bezoeken

*) Stad van Wade.

(Wordt vervolgd).

duren, kan ik niets zeggen.

Ik heb nog niemand ontmoet, die niet gelooft, dat alles medewerkt ten goede voor Gods koninkrijk — ook al wordt nu alles als met een ijzeren hamer verpletterd."

Een ander zendeling, de heer Harmon, geeft ook bijzonderheden van hun vlucht uit het binnenland. Reeds in 't laatst van Mei, toen hij verschillende stations ten noorden van de Gele rivier bezocht, had hij in verscheidene dorpen opgemerkt, dat de Boxers zich oefenden op hun eigenaardige manier, en hij had toen de plaatselijke overheid gewaarschuwd, die er echter niets tegen doen kon, want de bevelen uit Peking waren zeer onduidelijk, en *als* ze duidelijk waren, dan was 't ten gunste van de Boxers. Zoo schrijft een ander zendeling, dat de overheid te Yang Chia Kou hun de komst van een bende moordenaars bericht had, maar zij hadden geene macht ze in arrest te nemen. Hij voegt er bij: „Vele Chineezen achten de vreemdelingen en hebben ze lief. Vele *provinciale Gouverneurs* deelen dit gevoelen, en doen wat zij kunnen om ons te beschermen." Wat baat dit echter, als de Regeering de moordenaars aanmoedigt?

Rev. Harmon zegt aan het einde van zijn schrijven nog, dat zij vóór hun vlucht alle mogelijke schikkingen maakten om het zendingswerk te doen voortgaan. Geld en inlichtingen werden gegeven aan de meest vertrouwbare personen, en zij hoopten, dat de eigendommen der zending gespaard mochten blijven.

„Het viel ons zeer hard heen te gaan. Wij vertrokken met bezwaarde harten. Weest verzekerd, dat wij zoo spoedig mogelijk op ons station terug zullen zijn. God helpe onze arme broeders. Alleen Hij *kan* helpen. De „vleeschen arm" is gebleken ijdel te zijn," etc.

De hoop van de zendelingen, dat de eigendommen der zending gespaard mochten blijven, is niet verwezenlijkt. Alles in Ching Chou Fu, ook de kostbare gebouwen van het Gotch-Robinson College en de Hooge School, zijn geplunderd en verwoest.

De zendeling Shipway schrijft o. a.: Reeds lang vervulden allerlei geruchten de lucht. Benden van „het Genootschap van het Groote Mes" en Boxers verzamelden zich in verschillende plaatsen bij tienen, honderden en duizenden.

(Slot volgt).

Geestdrift.

Toen ik, zoo verhaalt Moody, in 1867 van New-York naar Engeland ging, vroeg me een vriend of ik ook nog naar de Algemeene Vergadering te Edinburg dacht te gaan. Een jaar van te voren was hij er geweest en had daar een toespraak van Dr. Duff gehoord, die allen in geestdrift ontstak en zeker niemand ooit uit het geheugen zou gaan; het was een gezegende samenkomst geweest.

Dr. Duff was vijf en twintig jaren zendeling geweest in Britsch-Indië; hij had daar het Evangelie gebracht en kerken en scholen gesticht. Hij kwam met een geknakte gezondheid terug.

Met goedvinden der vergadering deed hij een beroep op de hoorders tot het uitsturen van zendelingen naar de Heidenwereld. Nadat hij geruimen tijd gesproken had, werd hij geheel uitgeput en viel in zwijm. Men bracht hem uit de zaal in een andere kamer, waar toegesnelde geneesheeren hem trachtten bij te brengen. Eindelijk herkreeg hij zijn bewustzijn. Toen hij bemerkte waar hij was, hief hij zich op en zeide: „Ik heb mijn toespraak nog niet geëindigd, brengt mij terug en laat mij voortgaan." De geneesheeren zeiden hem, dat zijn leven daarmede gemoeid kon zijn.

„Ik ga, al kostte het mijn leven."

Zij brachten hem terug naar de zaal. Het was een plechtig oogenblik. Toen de eerwaardige grijsaard verscheen, stonden allen op en de tranen vloeiden rijkelijk, toen men den blik op den ouden strijder Gods richtte.

Met zwakke stem begon hij: „Vaders en moeders in Schotland! is het waar, dat gij geen zonen meer hebt om naar Indië te zenden in den dienst van Jezus?

Het geroep om hulp wordt steeds luider en dringender, doch slechts weinigen geven gehoor aan die roepstem. Gij hebt wel uw geld gegeven, maar waar *blijven de arbeiders?*

Als koningin Victoria vrijwilligers noodig heeft voor het leger in Indië, dan geeft gij uwe zoons en gij vraagt er niet naar of het klimaat doodelijk is, of zij hun gezondheid, hun leven er zullen laten.

Maar als de Heer Jezus arbeiders in zijn wijngaard roept, zegt gij: wij hebben geen zoons meer te missen."

En zich omkeerende naar den president van de vergadering, zeide hij:

„Mijnheer de voorzitter, indien het waar is, dat Schotland geen zonen meer geven kan voor den dienst van den Heer Jezus Christus in Indië, dan wil ik gaan, ofschoon ik er mijne gezondheid heb verloren en teruggekeerd ben in mijn vaderland *om er te sterven.* Zoo daar niemand gaat om de Heidenen van Christus te vertellen, dan keer ik morgen terug om hun te laten weten, dat er dan nog wel een oude Schot is, die bereid is voor hen te sterven. Ik zal terug keeren naar de boorden van de Ganges en daar mijn leven afleggen als een getuigenis voor den Zoon van God."

Gode zij dank voor zulk een man. Wij hebben *mannen noodig, die gewillig zijn* hun leven te geven in den dienst van den Zoon van God. Dan zullen we in staat zijn indruk te maken op de wereld. Als zij zien, dat wij het meenen, dan zal hun hart getroffen worden en wij zullen in staat zijn hen tot den Heer Jezus Christus te brengen.

INGEZONDEN.

Aan de Meisjes Ver. te Haarlem!

Naar aanleiding van uw schrijven in een paar nommers van het blad „de Christen," kan ik niet nalaten deze regelen onder uwe aandacht te brengen. Ik had het kunnen doen per brief, doch vond het langs dezen weg verkieselijker, daar meerdere Vereenigingen (te oordeelen naar uw schrijven) met u instemden. In het eerste nommer zei u onder meer, alsof er buiten de Baptisten Vereenigingen geen andere bestonden, die voor het allernoodigste werken, n.l. haar leden tot Christus te leiden. Heeft u die ondervinding opgedaan? Ja? dan valt er weinig tegen te zeggen. Toch blijft, dat u dan nog de zaak eenzijdig beziet, daar de ondervinding, die onderget. opdeed, geheel anders is. Mij komt het voor, dat indien uw meening, neergelegd in uw eerste schrijven, onder de oogen kwam van sommige leden der Vereenigingen buiten de Gem. van Gedoopte Christenen staande, hun oordeel wellicht zou luiden: „Hoe eigengerechtig," en is dat niet iets, mijne mij onbekende zusters, waar wij voor moeten waken? Vooral wij, die zoo zuiver meenen te zijn in het opvatten en volbrengen van de Sacramenten ons nagelaten door Jezus Christus. Het eenige verschil tusschen Christenen en Christenen is toch de opvattingen over dit en dat. Hoofdzaak toch blijft: „de leiding des Geestes," die ons allen bekwaam moet maken tot alle goed werk. Verder merk ik uit uw schrijven dat u behoefte gevoelt aan verbintenis, samenwerking. Dat is iets wat ook ik menigmaal gevoeld heb, doch niet in zoo engen kring. Eendracht maakt macht, laat ons waken voor versnippering; waarom niet aansluiten, niet samenwerken met vereenigingen van allerlei gezindte? (mits beslist Christelijk). Uit uw schrijven zou ik haast opmaken, dat u niet bekend is met den Ned. Meisjes-Bond. Mocht dit zoo zijn dan vestig ik bij dezen uw aandacht daarop. De Bond bestaat uit leden, die zich het kruis van Christus niet schamen; ieder wier leven in strijd is met die belijdenis, wordt geschrapt van de ledenlijst. Ik zou zeggen, een Bond als geknipt voor Meisjes, leden van Gemeenten van Gedoopte Christenen, wier belijdenis toch precies zoo luidt. Ik geloof voor zoovelen wij als leden van onze Gemeenten, ons daar bij aansloten, wij niet de gevenden, maar de ontvangenden zouden zijn, daar die Bond over gaven en krachten beschikt, die (geloof ik) bij ons niet zoo spoedig bijeen te brengen zijn. Verder om iets van elkaar te hooren, is het weekblaadje „Martha en Maria" bijzonder geschikt, daar het steeds berichten aangaande Vereenigingen opneemt. (Wordt uitgegeven door den Heer van der Hucht te Maassluis). Een uitsluitend Baptisten Ver. Bond lacht mij geenszins toe in de toekomst, veeleer, dat ieder genootschap verdraagzaamheid beoefene, ja dat het zoo mocht worden in de toekomst, dat alle jonge meisjes, belijdende Christenen, als één groot geheel tegenover de wereld stonden. En dan geloof ik, dat de Ned. Meisjes-Bond als aangewezen is om het middelpunt te worden van dat groote geheel. Laten we bij 't Jeruzalem van 't eigen ik beginnen, om zooveel als onze consciëntie 't toelaat, pogingen in 't werk te stellen de kloven te overbruggen tusschen de verschillende gezindten, veeleer, dan nog te graven aan hare breedten.

Het zal worden één Herder, en één kudde, laten wij óók daaraan medewerken.

M. G. A. J. A.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Werkstakingen zijn in onze dagen zoodanig aan de orde, dat men zich er niet meer over verwondert, maar dat een geheel personeel gedaan krijgt, omdat men een vergadering bezocht heeft tegen den wil van den directeur, dat is wel iets nieuws. Dat gebeurde de vorige week in Leeuwarden, waar een deel van 't werkvolk van de stroocartonfabriek de vergadering onder leiding van den heer Giezen bezocht had, waarop hun des Maandagsmorgens geweigerd werd in de fabriek aan 't werk te gaan. Dit had tengevolge, dat een ander deel mede 't werk staakte, zoodat nu meer dan 200 arbeiders omloopen, met ernstige grieven tegen de directie, wijl de eersten in geen geval meer worden toegelaten en de anderen een termijn gesteld werd, na welken zij, als zij zich niet hebben aangemeld, geacht zullen worden ontslagen te zijn, en werkvolk van elders hunne plaats komt innemen.

De reizigers, die met den tram van Harlingen naar Bolsward kwamen, zijn verleden Woensdag aan een dreigend gevaar ontkomen, doordat de machinist de locomotief nog juist tot staan bracht, toen hij nog slechts twee meter van een opengedraaide brug verwijderd was, waar een schip doorvoer. Twee marechaussees, die in den trein zaten, stelden een onderzoek in en nu bleek, dat de brugwachter absent was, zijne bediening aan een ander had toevertrouwd en de seinlantaarn defect was, zoodat er niet gewaarschuwd kon worden en wanneer 't aanwezige publiek, dat voor de brug wachtte, niet door schreeuwen en wuiven den machinist had kunnen opmerkzaam maken, zou er zeker een groot ongeluk te betreuren geweest zijn. De slordige brugwachter zal nu wel de eenige worden, die 't geval heeft te betreuren.

Den Sjah van Perzië wil men zeker wel eens weer op Soestdijk als gast zien, want hij schonk als fooi aan 't personeel aldaar *f* 3000.

Van de Zuid-Afrikaansche gevangenen op St. Helena is met nog vier anderen onder parool vrijgelaten zekere heer Oost uit Slochteren (prov. Groningen), een jonge man van 23 jaar, die zich thans te Rotterdam bevindt en voornemens is, om hier te lande lezingen te houden. De man zal zeker wel veel belangrijks hebben mede te deelen, zoodat hij wel kans heeft op een talrijk bezoek in zijne vergaderingen, een voorrecht, wat mr. Troelstra in Waalwijk niet te beurt viel, waar twee studenten eene zaal voor hem wilden huren en niet konden verkrijgen, en toen hij eindelijk in een gelagkamer toch maar aanving te spreken, maakten de aanwezigen hem 't spreken onmogelijk.

België. Dat met lucifers spelende kinderen nog al eens wat schade kunnen aanrichten is nu weer te Namen gebleken, waar daardoor 12,000 garven tarwe, rogge en haver zijn verbrand.

Duitschland. Sinds 1894 waren de Duitsche grenzen voor 't Hollandsche vee gesloten wegens 't hier heerschend mond- en klauwzeer. Toch schijnt die veeziekte over de grenzen geslopen te zijn, want zij heerscht in de laatste paar jaren veel erger in Duitschland dan bij ons en nog houdt men de grenzen voor ons vee gesloten zeker nu tot bescherming van 't Hollandsche vee, want 't gevolg is dat er over gebrek aan melkvee in Duitschland wordt geklaagd, zoodat er weer stemmen opgaan om de grenzen te openen.

Schotland. In de stad Glasgow heerscht sedert eenigen tijd de pest, die naar men meent door de ratten verspreid wordt, zoodat men op

die dieren ijverig jacht maakt. Bovendien worden ernstige voorzorgsmaatregen genomen om de gevreesde ziekte tegen te gaan in hare verdere uitbreiding en omdat nu in de laatste veertien dagen geen nieuw geval zich heeft voorgedaan, hoopt men 't gevaar overwonnen te hebben.

Noorwegen. Eene van Drontheim uitgeruste steenkolenexpeditie naar Spitsbergen heeft bij de Adventbaai uitstekende kolenlagers ter dikte van 2 Meters ontdekt, iets wat zeker welkom is bij 't toenemend gebrek en 't groote verbruik van steenkolen in onzen tijd.

China. Hoewel de verbonden troepen der mogendheden nog steeds te Peking vertoeven zeker op kosten van 't Hemelsche Rijk, hebben ze daar niet veel uit te richten, want de rust en kalmte is hersteld en in een omtrek van 30 K.M. heeft men geen spoor van een vijand meer kunnen ontdekken. Men gaat nu de Boksers hunne welverdiende straf toedienen. Reeds zijn een viertal hunner aanvoerders onthoofd en wat er nu nog meer op volgen zal moet de tijd leeren, want van terugkeeren der troepen is nog geen sprake en graaf Waldersee moet er ook nog heen. Bovendien laten de opstandelingen op andere plaatsen ook nog al van zich hooren, zooals in de provincie Shantung, waar zij in verschillende gevechten 2000 man aan dooden en gewonden verloren.

Z.-Afrika. Volgens een telegram van Lord Roberts is den 6en dezer Lijdenburg door de Engelsche generaals Dundonald en Brocklehurst bezet en hebben de Boeren zich weer verder naar 't Noorden en Oosten teruggetrokken. Of de oorlog evenwel daarmede geeindigd zal zijn, is nog de vraag. Wel is 't een zware slag voor de Boeren, maar 't laat zich niet denken dat zij den strijd tegen de Engelschen opgeven, aangezien in 't Boschveld nog menig terrein is waar zij hun guerilla met gunstig gevolg kunnen voortzetten evenals zij ook in 't reeds vroeger veroverde gebied doen. In Oranje-Vrijstaat en Natal wordt nog druk gevochten en De Wet is weer in de nabijheid van Johannesburg opgemerkt, waar hij met 1800 man een stelling bezet houdt ten zuiden van de stad. Ook houdt men nog vol treinen te doen ontsporen en spoorwegen te vernielen, niettegenstaande Roberts' strenge maatregelen.

S. K. K.

EEN EN ANDER

*** Durlin Lee Brayton †. De Amerikaansche Baptisten zagen zich den 30 April j.l. hun oudsten zendeling ontvallen; hij overleed in zijn 92ste jaar. Hij was nog een medegenoot van Judson in Birma en genoot het groote voorrecht van 1837 tot aan zijnen dood, dus gedurende 62 jaren, in dienst van zijn Heer te mogen bezig zijn. Zijn jeugd was kommerlijk, dewijl zijn vader reeds stierf toen hij nog een kleine jongen was. Hij werd in het schoenmakersvak opgeleid, maar gevoelde voortdurend den aandrang in zich om den Heer onder de Heidenen te mogen dienen. Met stalen ijver overwon hij alle hindernissen, om op het Browncollege te komen. In het jaar 1837 ging zijn wensch in vervulling, naardien hij met drie zendelingen mocht uittrekken naar Birma. Slechts tweemaal ging hij met verlof naar Amerika, in de jaren 1842 en 1870. Toenmaals was de zending onder de Pwo Karenen in he. opkomen en had behoefte aan een, die zich met vurigen ijver geheel aan het werk wijdde. Brayton was de rechte man. Hij bracht den geheelen Bijbel in de taal der Pwo Karenen, gaf een gezangboek, grootendeels met eigen gemaakte of door hem vertaalde liederen, en vervaardigde een commentaar op verschillende gedeelten der Heilige Schrift. — Het getal der onder zijn arbeid bekeerde zielen beliep honderden, zoo niet duizenden. Tot aan zijn einde leefde hij nederig en bescheiden. Meermalen bood hem een universiteit een doktersgraad aan, maar hij wees dien telkens af. Toen hij oud begon te worden, sloeg hij het genootschap voor, hem voortaan geen tractement, maar slechts een pensioen te geven; nochtans beschikte het genootschap hem tot zijn 92 jaar eene bezoldiging van ongeveer *f* 3000. Waarlijk, mannen met zulk een volhardenden ijver en trouw verdienen, dat men hunne namen in goud graveert en onder het nageslacht vermeldt!

Wahrheitszeuge. N. v. B.

CORRESPONDENTIE.

Br. P. V. te H. Het door u ingezondene in dank ontvangen. Het zal zoodra mogelijk geplaatst worden. Red.

LIEFDEGAVEN.

Voor den Afgevaardigde naar de Bonds-Conferentie:

Ontvangen van br. T. H. Engall te Londen *f* 12.08.

F. J. van MEERLOO, penningm.

Voor de Zending.

Van de Gem. te 's Gravenhage f 20.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

*** Door de goedheid Gods bevallen van eene *DOCHTER*, S. BRINK, geb. Hut, geliefde Echtgenoote van

H. BRINK Gz.

Muntendam, 9 Sept. 1900.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 17—23 Sept.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden Tekst: Waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt. Matth. **26 : 41.**

Maandag 17 Sept. Luk. 12 : 35—46. De plicht der waakzaamheid. In drie zaken geldt het te waken: 1 in plichtvervulling, 2 tegen aanvallen van den booze, 3 in de voorbereiding tot de toekomst van Christus.

Dinsdag 18 Sept. Matth. 24 : 32—42. Grond voor de waakzaamheid. De Heer komt weder; Hij is nabij! Deze heilzame vreeze en zalige hope moet ons steeds wakende houden!

Woensdag 19 Sept. Matth. 24 : 43—51. Weest bereid. Dit bereid zijn bestaat niet daarin, dat men zijn arbeid in den steek laat, voor de deur loopt, en uitziet of de Heer nog niet komt, maar in trouwe plichtsbetrachting.

Donderdag 20 Sept. Matth. 25 : 1—13. Wijze en dwaze maagden. Lampen zonder olie is het ontbreken van de liefde des heiligen Geestes in het hart, bij allen vorm van Christendom. Geen geloovige kan van den heiligen Geest aan anderen mededeelen.

Vrijdag 21 Sept. Gedenk en behoud. Lampen zonder olie, schijn zonder wezen, vorm zonder inhoud zijn God een gruwel. Wees waakzaam, en bezie u in dezen spiegel!

Zaterdag 22 Sept. 1 Thess. 5 : 4—11. De kinderen des lichts. God is licht, en wie in het licht wandelt wordt bewaard voor vallen.

Zondag 23 Sept. Luk. 21 : 25—36. Waakt en bidt. Het komen des Heeren is altijd plotseling: Dood, wereldgericht, zijn rijk, keerpunt in ons leven. Daarom waakt en bidt dagelijks, voortdurend.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 700 DONDERDAG 20 Sept. 1900 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING te Groningen en
N. VAN BEEK te Stadskanaal.
Bestellingen en alle andere zendingen
adres: Bureel DE CHRISTEN te Stadskanaal.

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Alles in Christus.

(Slot).

Bezit uw hart toch in geduld,
Zoo gij niet daadlijk 's Vaders hulp kunt merken,
Mistast gij vaak en dwaalt door eigen schuld,
Och, laat u toch door zijn genade sterken.
Zoo is de fout — als 't kinderoog mis ziet —
Als niet geschied.

Zoek in 't geloof voor 't harte rust,
Als duisternis 't beangst gemoed doet beven.
Uw rampen zijn uw Vader nooit tot lust;
Vrees voor geen enkele stormvlaag van het leven.
Ja, ziet ge zelfs geen uitkomst om u heen,
Geloof alleen.

Dan rijst voor u opnieuw het licht,'
En zult ge uw heil in schooner glans aanschouwen.
Wat gij gelooft, staat voor u opgericht;
Dies hebt ge maar uw Vader te vertrouwen.
O ziel, zie, dat de ware Christen wis
Zoo zalig is.

Op, op mijn geest! Wat draalt gij nog
U, als een kind, geheel aan God te geven;
Ga in, mijn hart! geniet de ruste toch;
In vrede zult gij voor uw Vader leven.
Werp zorg en nood, werp al wat u beklemm',
Geheel op Hem!

Naar 't Hoogduitsch van C. F. Richter. Anno 1731.

DE EERSTGEBOORTE.

DOOR

J. DE LIEFDE.

De wereld is Christelijk; zij heeft het eerst geboorterecht. Haar komen de beloften toe en haren kinderen; zij is gedoopt; zij heeft de verbonden; zij heeft het alles van de vaderen geërfd, zoo beweert men.

Maar Ezau had ook het eerstgeboorterecht en de beloften en de verbonden en de erfenis, — en echter heeft hij het alles verloren en heeft het niet terugbekomen, schoon hij een kreet van zich gaf, die het gansche gebergte van Seïr met schrik vervulde.

Hoort, gij zonen Ezau's! Neemt het ter oore, gij kinderen van Edom!

Waardoor is uw vader te schande geworden? Door zijn ongeloof. Door *ongeloof* heeft hij verloren, wat hij door *geboorte* bezat.

Wat geloofde Ezau dan niet? Hij geloofde niet in de opstanding. Hij geloofde niet in een eeuwig leven na dit arme leven des stofs en des doods.

Ziet, daar komt hij van de jacht en valt moede neder bij het linzenmoes, dat hem tegenwasemt. Jakob, die reeds van de ontvangenis af naar de eerstgeboorte hunkerde, die hem bij den voet gehouden had, als wilde hij hem terugtrekken in den moederschoot, Jakob stelt hem de ruil voor. En Ezau neemt den koop aan. Hij verkoopt de eerstgeboorte en de beloften en de erfenis en al de heerlijkheid der eeuwige toekomst voor een ellendig linzenkooksel!

Maar wat was het eigenlijk, dat hem tot dit heillooze besluit bewoog? De honger, meent gij? Nu ja, die gaf er aanleiding toe. Doch er was éene gedachte in Ezau's ziel, éene redeneering, die bij hem de deur dichtdeed en aan alle verdere aarzeling een einde maakte. „Ziet," zeide hij, ik ga *sterven,* en *waartoe* mij dan de eerstgeboorte? (vs. 32).

Hij ging *sterven.* Och ja, en als iemand gestorven is, is hij dood, en als iemand dood is, wat heeft hij dan aan eene eerstgeboorte? Zoo redeneerde hij met zijn Ezau's-verstand en dus — summa summarum — was hem de gansche eerstgeboorte niet eens een' schotel erwten waard. De man kreeg ook volkomen gelijk bij iedereen, die niet verder zag dan hij met zijn Ezau's oogen. Want de eerstgeboorte had veel geschreeuw maar weinig wol. 't Was meest alles *belofte,* maar weinig *bezit;* een groote vogel in de lucht, maar een kleine in de hand. Dat was immers duidelijk aan grootvader Abraham te zien geweest. Er was tot hem gesproken van een groot volk, dat uit hem voortkomen zou, en van koningen, die uit hem zouden geboren worden, en van het land Kanaän, dat hij erfelijk zou bezitten, en van een zegen, die, van hem uit, op alle geslachten des aardrijks zou overgaan. Alles goed en schoon; maar per slot was de goede vader Abraham gestorven en nu al jaren lang dood; en wat had hij nu van al die schoone droomen, waarmede hij zich zijn levenlang had laten streelen? Het groote volk had hij niet gezien; de koningen waren nog altijd te wachten; van het erfelijk land had hij geen voetstap in eigendom bezeten, tenzij alleen een graf, dat hij, nota bene, nog voor zijn eigen geld had moeten koopen; en de zegen, die over alle geslachten komen zou, daarvan was nog geen zier te zien; en buitendien, wat dat voor een zegen wezen zou, dat kon Ezau ten minste niet zeggen. En vader Izak, de erfgenaam der eerstgeboorte boven Ismaël, kon waarlijk niet veel meer aanwijzen. Hij was nu al oud en zat van dagen; maar 't zou te bezien staan, wie er beter aan toe was, hij of de verworpene Ismaël. Deze ten minste voerde een vrij en vroolijk leven in zijne woestijn, was een man van naam geworden en had twaalf zonen, die als „vorsten in hunne dorpen en paleizen woonden," (Gen. 25: 16) en over twaalf volken den staf zwaaiden, terwijl vader Izak — de erfgenaam der eerstgeboorte, de zoon der belofte — met twee zonen en een handvol vee, stil en ongekend, ja steelsgewijze als een vreemdeling door het beloofde Kanaän rondzwierf. Ook deze zou nu eerlang het hoofd nederleggen, en wat had hij dan aan de eerstgeboorte gehad? En nu, hij zelf, hij was dan nu de derde in de erfopvolging, maar waarlijk op die wijze begon er de glans al schoon af te gaan. Ten minste aan een schotel met linzen heeft men nog wat; want dien kan men nog eten vóór dat men dood is. Maar de eerstgeboorte, daarover mochten zich zijne kinderen dan vroolijk maken in het tiende of honderdste geslacht, — maar wat hem zelven betrof — hij ging toch sterven, en waartoe hem dan de eerstgeboorte?

Dat was zoo ongeveer de wijsheid Ezau's en zoo hebben zijne kinderen door alle eeuwen heen geredeneerd, en zij redeneeren nog heden ten dage zoo, volgens het spreekwoord: „Een vogel in de hand is beter dan tien in de lucht." Wat koop ik voor al die schoone beloften? Kan ik er mede naar den bakker gaan en er een snede brood op bekomen? Zoo spreekt de Edomitische linzenkooksel-wijsheid. Hetgeen tegenwoordig, hetgeen voor oogen is, dat heeft waarde; maar de belofte — zij is een wissel, waarop men zelfs geen schotel met erwten voorschieten wil. En echter 't laat zich toch met weinig moeite narekenen, dat die moeswijsheid met dat al eene ware dwaasheid is, want wat de eerstgeboorte dan ook moge zijn of niet zijn, zooveel is dan toch gebleken, dat Ezau met zijn linzenmoes ook niet ver gekomen is. Een schotel met erwten is spoedig verteerd; men veegt den mond af en 't is genoten; maar ziedaar ook alles. En als dan straks de dood zijn zwarte vleugelen over de ziel uitbreidt, bieden de linzen die men gegeten heeft waarlijk een bitter schralen troost aan. Ten minste daarvan scheen Ezau reeds een voorgevoel te hebben, toen hij straks „schreeuwde met eenen grooten en bitteren schreeuw, gansch zeer." En zoo is 't helaas menigeen na hem gegaan, die op zijn sterfbed gewaar werd dat hij om het linzenkooksel dezer wereld zijner ziele zaligheid en de gansche heerlijkheid der erfenis in de hemelen verkocht had. In een oogenblik van vermoeienis, wanneer men afgemat thuis komt van het bejagen der wereldsche geneugten, zegt men zoo licht: „Zie, ik ga sterven, en waartoe mij dan de eerstgeboorte? Laat ons eten en drinken en vroolijk zijn!" Maar als het werkelijk eenmaal zoover komt, dat men sterven gaat, dan komt men wel eens tot andere gedachten, en roept met een bitteren schreeuw der ziel: „Zie, ik ga sterven, en o! o! had ik nu slechts een' droppel uit den kelk der eerstgeboorte!" Welzalig die het daarop niet laat aankomen, en zijne tranen niet uitstelt, totdat er geene plaats des berouws meer is.

(Slot volgt).

ZENDING.

(Slot.)

Op Maandag 11 Juni ontvingen wij een telegram, waarin twee onzer, die eene reis wilden doen, gewaarschuwd werden om een anderen weg te gaan. Het bericht was zoo ernstig, dat wij terstond een bode naar het naastbijgelegen tele-

graafkantoor zonden met het volgende telegram: „Ga voort ons te berichten bij iedere verandering in den toestand.”

Gedurende acht dagen vernamen wij niets dan geruchten. Op den 20sten Juni ontvingen wij een telegram, dat de Boxers en die van het Groote Mes toenamen in getal en dat zij gevaarlijk werden. Zij hadden weêr twee zendelingen van de Engelsche staatskerk gedood en eenige ingenieurs van den spoorweg. Gedurende de volgende vier dagen kwamen er meer bijzondere boden en telegrammen in Noord China dan ooit te voren.

De uitslag van een kalme beraadslaging, onder veel gebed, was, dat het 't beste was heen te gaan. Slechts aarzelend kwamen wij tot dit besluit. Onze 1500 gemeenteleden in het district Ching Chou Foe achter te laten, en de arbeid van de Predikerschool en de Hooge School, in dezen tijd van gevaar, wij besloten er niet toe vóór het ons duidelijk scheen, dat onze tegenwoordigheid meer kwaad dan goed zou doen. Wij moesten ons dus in het onvermijdelijke schikken, wetende, dat God boven alle dingen is en ze beheerscht.

Wij vertrokken den 27sten Juni, 's morgens om 4 uur. Ons gezelschap bestond uit drie getrouwde dames, twee zusters van de Zenana Zending en drie zendelingen. Wij werden be geleid door ruim 30 soldaten.

's Avonds 8 uur eindigden wij onzen tocht, maar konden slechts ééne herberg vinden en deze had slechts ééne kamer. In Chineesche herbergen krijgt men geen bed; wij ontpakten dus onze bedden, de vijf dames sliepen in de kamer, maar al de anderen, de dragers van ons goed etc., de soldaten en wij sliepen in de open lucht.

Om kwart vóór twee stonden wij op en vertrokken zoo spoedig mogelijk.

In den achtermiddag kwamen wij te Yang Chia Kou, en vonden daar een aantal andere zendelingen met hun families.

Woensdag waren wij om drie uur opgestaan, op Donderdag om kwart voor twee, wij hoopten nu een goeden nacht te krijgen. Dit mocht echter niet zijn. Tien minuten nadat ik naar bed gegaan was, werden wij geroepen om op te staan. Er waren 70 Boxers aangekomen, er liepen allerlei geruchten, en hoewel wij nu 80 soldaten bij ons hadden, werden wij dringend verzocht heen te gaan.

Van 10 uur tot 12 waren wij bezig bedden en alles weer in te pakken en het naar drie Chineesche jonken (booten) te brengen, die op de rivier lagen en ons naar de zee zouden brengen. De booten waren ongeveer zoo groot als een kleine rivierboot. In iedere boot waren ongeveer 30 personen, wijzelve, eenige soldaten en de roeiers. Om 2 uur keerde het getij. Wij vertrokken en voeren de rivier af onder het eentonig gezang van de roeiers. De nacht was kalm en helder. De soldaten lagen hun pijpen te rooken, en wij sluimerden zoo goed wij konden.

Om ongeveer 8 uur in den morgen bereikten wij de kust, en gingen aan boord van de Japansche vrachtboot *Kwanko Maru*, die onze komst afwachtte. Aan boord telden wij drieenzeventig passagiers, allen gevluchte zendelingen met hunne gezinnen. De leeftijd verschilde van 79 jaren — een Amerikaansche veteraan, die vijftig jaar in China geweest is — tot een kleinen jongen met heldere kijkers, van 27 dagen. Er waren Methodisten, Amerikaansche Presbyterianen, Staatskerkelijken, Congregationalisten en Baptisten. Geen woord werd er gesproken over verschilpunten; wij waren vereenigd in het gevoel van dankbaarheid, dat wij in zoover het gevaar waren ontkomen, en in het gevoel van zorg voor onze vele broeders, die nog in levensgevaar waren....

Wij kunnen niet voorzien wat het gevolg van deze groote beroering zal zijn. Blijkbaar is het een groote nationale crisis. Sommigen van degenen, die 't beste in staat zijn er over te oordeelen, zien vele teekenen, die hen doen gelooven, dat de tegenwoordige wanorde en wreedheden zullen blijken de grootste zegen te zijn, die China sedert eeuwen ontvangen heeft. Het kan het afbreken van het oude China zijn, en het aanbreken van een nieuw tijdperk van vooruitgang en van de komst van het koninkrijk Gods in dit duistere land. Dit hopen wij. Dit bidden wij. Hiervoor achten velen het eene vreugde te mogen lijden. Hiervoor wijden wij op nieuw onze krachten Gode.”

Rev. C. Spurgeon Medhurst schrijft nog in „the Freeman”:

„Men moet wel verstaan dat de groote opstand in China niet gericht is tegen de zendelingen, maar tegen de vreemdelingen. Het is genoeg als men maar een blanke huid heeft. Juist voor het gevecht te Tientsin gingen Boxers in de winkels om te zien of er ook buitenlandsche zaken werden verkocht. Netzelfde wat het was, kolen, olie, kleeren, lucifers of wat ook, als er maar iets gevonden werd, was dat het sein voor de verwoesting van den winkel. Het eene huis na het andere werd om deze reden verwoest.

Wij hebben veel te danken aan de voorzichtigheid van den Amerikaanschen consul te Chefoo. Terstond nadat de Takuforten genomen waren, zond hij een Japansche stoomboot naar het binnenland, 350 mijlen ten westen van Chefoo, naar Yang Chia Kou, waar Katholieke en Protestantsche zendelingen werden ingescheept en naar Chefoo gebracht. Al de zendelingen in Shantung zijn veilig uit het binnenland gekomen. De slachtoffers van de Boxers zullen de inlandsche Christenen zijn.

Zelfs te Chefoo zagen wij teekenen van den komenden storm. Chineezen, die jarenlang vriendelijk waren geweest tegen de vreemdelingen, waren nu omgekeerd. Wij werden herhaaldelijk beleedigd op straat door inlanders, die ons aanstaarden, onbeschaamde woorden spraken en beteekenisvolle gebaren maakten,” enz.

Op het oogenblik is het stil in China. Wat het echter nog worden zal, vooral als de mogendheden hunne troepen terugtrekken, weet niemand. De harten der Boxers zijn natuurlijk niet veranderd en hun haat tegen de vreemdelingen is niet minder geworden, en zeer waarschijnlijk zullen zij, zoodra zij het hoofd weêr durven opsteken, hun woede koelen aan de vrienden der blanken, in de eerste plaats aan de inlandsche Christenen.

Er zijn tegenwoordig vele oorlogen en geruchten van oorlogen, en de Schrift zegt: „Omdat de ongerechtigheid vermenigvuldigd zal worden, zal de liefde van velen verkouden.” Beware de Heer ons daarvoor, en geve Hij ons steeds liefde voor degenen, die Zijn Evangelie brengen in de duistere plaatsen der aarde. Gedenken wij vooral onze Chineesche broeders, die zulk een moeilijken strijd hebben te strijden, terwijl velen reeds hun geloof in hunnen en onzen Heiland met hun bloed hebben bezegeld. Hij houde hen en ons getrouw!

ADONIRAM JUDSON.

EEN APOSTEL ONDER DE BIRMANEN.

30.

Judson's reizen in de wouden ging steeds met groot gevaar gepaard. Steeds werd hij door eenige broeders vergezeld, welke dan twee aan twee de zijriviertjes van de Salwen opgingen en na eenige dagen weer bij Judson kwamen, wien zij dan hunne ervaringen mededeelden. — De Oosterling is onder goede leiding een trouw, onverschrokken navolger. En Judson's aantrekkelijk karakter hield zijne helpers als met ijzeren boeien aan zich geketend. Hij had de gave, de bekeerde inlanders tot arbeid te dringen. Jonge mannen, die veel voor de toekomst beloofden, stonden onder zijne leiding en werden voorbereid om eenmaal leeraren en Evangelisten te zijn.

Tegen het einde van het jaar 1832 kon Judson van 143 doopen berichten: 3 te Rangoen, 70 te Moulmein, 67 te Tavoy en 3 te Mergui. Dat is in 't geheel 516, die sedert zijne aankomst in Birma konden gedoopt worden, en slechts 17 daarvan moesten later worden uitgesloten.

— Nu was ook eindelijk de tijd gekomen, dat zijne huiselijke eenzaamheid een einde zou nemen. Onder 10 April 1834 vinden wij in zijn dagboek het volgende: „Heden huwde ik met Sarah H Boardman, welke sedert 11 Febr. 1831 weduwe is.” Judson was 46 jaar oud toen hij met haar huwde. Gedurende de drie jaren van haar weduwschap had mevr. Boardman het zendingswerk van haar man met moed en ijver voortgezet. Zij had scholen opgericht en deed zelfs zendingsreizen in de wouden. De kleine George Boardman was nu 6 jaar oud en 't was noodig, dat hij naar het vaderland ging, om opgevoed te worden. Dit is wel eene harde zaak, verbonden aan het lot van de zendelingen, dat zij hunne kinderen onder vreemden moeten sturen. Andere Europeanen of Amerikanen, die in Indië verkeeren, hebben nog altijd de hoop hen eerlang terug te zien, daar zij er slechts tijdelijk vertoeven, maar de zendeling moet voor immer van allen scheiden — 't Was dan ook een zware dag voor mevr. Judson, toen haar echtgenoot den kleinen George aan boord bracht. Het was maar goed voor haar, dat er een sluier over de toekomst hangt, want anders zou zij geweten hebben, dat haar kind ter nauwernood aan de zeeroovers ontkwam en dan zou zij het hârteleed van haar kind al te zeer hebben medegevoeld.

In Moulmein voltooide Judson ook zijne bijbelvertaling. Hierover schrijft hij: „Gode zij dank! Ik kan nu zeggen, dat ik het bereikt heb. Ik knielde neder met het laatste blad in mijne hand, en ik heb gebeden om vergeving voor alle zonden, die mijnen arbeid in dezen bevlekt hebben en om Zijne verdere hulp, om alle onvolmaaktheden en gebreken te verbeteren. Ik heb het Gods genade en barmhartigheid aanbevolen en aan zijne eere opgedragen. Moge Hij Zijn eigen woord, hetwelk thans geheel in de Birmaansche taal is overgezet, tot een werktuig maken, om weldra geheel Birma met de lofzangen Gods en des Lams te vervullen. Amen.”

Hoe groot dit vertaalwerk ook was, de correctie was niet minder moeielijk. Zeven jaren werden er aan besteed, om dit werk te herzien, maar eindelijk, den 24 October 1840, ging het laatste blad ter perse.

Taalkenners zeggen van dezen Bijbel, dat het 't beste werk van dien aard is, dat ooit in Indië verscheen. Deze Bijbel is voor de Birmanen, wat de Statenvertaling voor de Nederlanders is.

Aan Judson werden ook kinderen geboren: Abby Anna, Adoniram Brown en Elnathan. 't Is niet te verwonderen, dat Judson's gezondheid, na 25 jaar in Birma geweest te zijn, minder werd. Daar men geloofde, dat eene zeereis naar Calcutta hem goed zou doen, begaf hij zich daarheen. Hij had hier veel vreugde bij de Engelsche Baptisten en keerde na twee maanden in veel beteren toestand terug. Gedurende dien tijd was echter mevr. Judson ongesteld geworden. Ook de kinderen waren allen ziek, zoodat eene zeereis noodig was en Judson weder met hen naar Calcutta moest gaan.

Deze reis deed hen allen goed, maar het heete klimaat van Bengalen deed hen weer snel achteruitgaan. Zij troffen in Calcutta een vromen kapitein, die hun aanbood hen onder gunstige voorwaarden weer naar Moulmein te brengen, hetwelk zij ook aannamen, nadat zij nog eerst hun zoontje Henry in den ouderdom van één jaar en zeven maanden grafwaarts hadden gedragen. Dadelijk na aankomst te Moulmein ontving Judson het bericht van het overlijden zijner moeder in den hoogen ouderdom van 83 jaren.

Nu werd hem eene moeielijke taak opgedragen, n.l. een Birmaansch woordenboek samen te stellen. Alhoewel Judson meer neiging had, om persoonlijk met de Birmanen te spreken, moest hij dit toch aannemen, omdat er anders niemand was, die deze moeielijke taak kon vervullen, ofschoon hij zeer wel wist, dat daarmede een geheele tijd gemoeid was.

(Wordt vervolgd).

Uit Transvaal.

Piet-Retief, 28 Mei 1900.

Wij hebben geen heuglijk nieuws. De sterke Biggarsberg (het Gibraltar van Z.-Afrika) is in handen van de Engelschen. Hoe dat komt? Door verraad. Wie die verrader is? wel niemand anders dan Lucas Meijer.

Overal waar hij aanvoerder was hebben onze menschen altijd moeten terugtrekken: Bij Dundee hadden wij eigenlijk den slag verloren, doch door de vlucht der Engelschen bereidde God ons eene overwinning. Bekend is ook de slag bij Spioenkop. Ziehier een een waar verslag uit den mond van vele medestrijders.

Louis Botha was daar de Generaal, doch voor zaken naar Pretoria gegaan zijnde had Lucas Meijer toen tijdelijk het bevel over alle troepen aan de Tugela. Juist beproefden de Engelschen in dien tijd den Spioenkop te nemen. En het gelukte hun maar al te goed. Wij hadden hem reeds in bezit toen Meijer de burgers terug ordende, en de Engelschen dezen namen. Dien avond kwam laat Genl. Botha terug en hoorende wat er gebeurd was, gaf hij dadelijk bevel aan een commando burgers den volgenden morgen Spioenkop weer te nemen en zond dien zelfden nacht nog een trollie naar het Hoofdlager Ladysmith om bommen te halen voor de kanonnen, want ook hiervoor had Meijer niet gezorgd. En onder Genl. Botha werd de kop met het u bekende resultaat weer genomen. Daarna de ongelukkige en noodelooze terugtocht van den Boschrand.

Driemaal hadden onze menschen met uitstekend gevolg den vijand teruggeslagen, doch verzochten Meijer om aflossing of versterking, waarop geantwoord werd: Ik kan je wel ossenriemen en stroppen sturen, maar geen menschen (ofschoon er menschen genoeg waren). Toen gaf hij tot aller verwondering bevel om te retireeren en namen de Engelschen den rand in, plaatsten er hunne kanonnen op en beschoten toen geheel Tugela. Vandaar ons terugtrekken naar de Biggarsbergen, men zegt, dat Meijer den Boschrand voor 40.000 p. st. verkocht heeft. Bij Hoofdlager Ladysmith heeft hij met den terugkeer al het Commissariaatgoed verbrand, terwijl duizenden hongerige burgers nog aankwamen En de gemeenste streek is wel het verlaten van den Biggarsberg, mijn broer heeft mij zoo juist alles verteld, en het is Gods bestiering dat er niet honderden gedood en gevangen genomen zijn. Zelf had Meijer veertien dagen te voren gezegd dat Helpmekaar's positie te zwak was en toen de vijand kwam, zond hij geen versterking doch riep onze menschen terug, zeggende dat de vijand bij onze grens was, hetgeen een leugen was. Men wil dan ook niet meer onder hem staan, en de regeering zou wijs doen hem oogenblikkelijk als Genl. te ontslaan en hem als gewoon burger dienst te laten doen. Van een 2de Volksraadslid heb ik zelfs vernomen, dat zijn vrouw te Pretoria den ontvluchten Churchill 3 dagen en nachten op haar erf (zoo groot als een tuin in Amsterdam) verborgen heeft. O vele verraders zijn er onder ons, anders zouden de Engelschen nog niet zulk een succes hebben gehad. Ik heb medelijden met onzen ouden Staatspresident, Z.H.Ed. werkt dag en nacht en bidt voor de vrijmaking van ons land, doch alle Kains moesten dadelijk verwijderd of gedood worden. Onze toestand is nog niet hopeloos, doch alle krachten moeten worden ingespannen, alle onrecht voor God beleden en met vast vertrouwen op God den vijand te gemoet gegaan, dan zal op Gods tijd de verlossing ook komen. Met een vertrouwbaar Genl. als Louis Botha zullen onze burgers, hopen wij, nog de Engelschen terug drijven en ons land vrij maken van de Goud- en Landdieven.

Is het te beschouwen als een hulp van God dat in Durban de vreeselijke Pest is uitgebroken? God helpe ons verder.

Groetend,

t. t.

N. JAC. ZERBST.

Een vaderlijke brief.

Altona, 22 Oct. 1895.

Mijn lieve zoon Paul!

— — — — — — — — — —

„Bid den Heer om wijsheid en laat u door Hem leiden. Dat ik in menig geval stand hield, daarvan is dit de oorzaak, want nog heden, na 35jarige werkzaamheid, moet ik den Heer om wijsheid bidden, zelfs in de kleinste aangelegenheden; ik vrees voor mij zelf en mijne eigene wijsheid.

„Stel u geheel onder de leiding des Heiligen Geestes, deze zal u leeren en u geleiden en uw krachten zoo vormen, dat gij zelf een levende prediking zijt, en uwe woorden met de daad bekrachtigt. Predik niet, wat gij zelf niet bereid zijt te doen; denk, voel, spreek en handel zoo, dat gij alles prediken kunt en uw geweten u niet tot zwijgen dwingt. Daardoor zult gij voor menige dwaasheid, in welke in 't bijzonder jonge predikers vallen, bewaard blijven. Gebruik hetgeen gij geleerd hebt in het werk, maar pronk er niet mede; nog minder beroep u daarop, gelijk eenige broeders deden, wanneer gij u niet tot een verachtelijken nar wilt maken. Hoe ontwikkelder een Christen is, des te bescheidener denkt hij van zich zelf en treedt hij op.

„Gebruik elk oogenblik, dat u gegeven wordt, om uwe kennis te vermeerderen. Deel uw tijd goed in. Om Godswil word geen langslaper, wanneer ge niet weldra een dood man wilt zijn. Sta vroeg op, bouw u op door het verkeer met God, en studeer aan; ik schrijf: studeer; niet: lees. Studeeren gaat langzaam, lezen kan men zeer snel.

„Leer iederen dag eenige bijbelplaatsen, alsook eenige gezangen van buiten, dat vermeerdert de predikstof en verlicht het uitwerken der preeken. Ik spreek uit ervaring.

„Predik nooit over een tekst of een Schriftgedeelte, wanneer gij het niet volkomen van buiren kent.

„Studeer niet na tien uur 's avonds. Ga liever een uur wandelen en ga dan naar bed. Een uur slaap voor middernacht is meer waard, dan drie uur in den morgen. Het nachtelijke studeeren bederft de zenuwen en de oogen.

„Gaat gij voor uw genoegen uit, heb dan altijd een onderwerp om over te denken, of ga met opene oogen; denk over alles, wat gij ziet, zoowel het goede als het booze. De wetenschap en de predikstof bevinden zich op straat, in de werkplaatsen, in de wolken, in de sterren, in den regen en in den zonneschijn. Er is geen taal of spraak, waar men niet Gods stem in hoort.

„Gebruik vlijtig uwe pen. Schrijf korte opstellen over eenige zaak, over een woord, eene gedachte, een voorwerp, eene leer, enz. Streef naar een edelen, beschaafden stijl; spreek zoo, dat het volk u verstaat, werp niet met geleerde woorden om u heen. Maak uwe schriftelijke werken allen persklaar, en leg ze dan heen; zij eten geen brood. Wanneer gij mij van tijd tot tijd mededeelt, hoeveel huisbezoek gij gedaan hebt, met hoeveel lieden gij over hun zielenheil gesproken hebt, en hoeveel papier gij in een maand gebruikt hebt, dan weet ik, wat gij arbeidt. Het evangelische predikambt is geen ideaal voor een gemakkelijk leven of wandeltochten, (Hier volgt een voorbeeld van een bekend niet baptistisch predikant en dan heet het verder): Ik zoude zulk brood met veel gewetenswroeging eten.

„Houd nanwkeurig dagboek van alles, wat u ervaart, zelfs schijnbaar onbeduidende zaken worden mettertijd zeer waardevol.

„Wat gij heden doen kunt, stel dat niet uit tot morgen, dan zult gij eens zien, wat een massa arbeid een mensch doen kan en dan zal hij er ook eerst recht vreugde van hebben.

„Weest stipt nauwkeurig in alle dingen. — In 't verkeer, wees voorzichtig. Heb allen lief.

„Neem dankbaar eene waardeering aan, als een spoorslag voor nog beter. Ga de vleijers uit den weg.

„Nooit worde iemand om uwentwille uitgesloten; bewijs, dat gij de boozen kunt dragen. Tegenover u zelven wees onbarmhartig streng, tegenover de zwakheden van anderen nederbuigend en help hen. Sta niet op uw stuk en wees een kind des vredes, en de God des vredes zal met u zijn — — —

Met hartelijken groet, uw vader

Ch. RODE.

(Uit de levensbeschrijving van Ch. Rode.)

EEN EN ANDER.

*** In sommige buitenlandsche en ook in binnenlandsche bladen werd vermeld, dat de tegenwoordige Engelsche opperbevelhebber in Zuid-Afrika, lord Roberts, tot de Baptisten behoort. Wij kunnen dit echter met grond tegenspreken. Lord R. behoort bij de staatskerk, ofschoon hij in Londen zijnde wel van tijd tot tijd eene Baptisten kerk bezocht.

N. v. B.

*** De Baptistengemeenten te Eythorn in Engeland, vierde op den 21 Juni j.l. haar 350ste stichtingsfeest. Zij werd gesticht in 1550 en heeft een belangrijke en eigenaardige geschiedenis. Van het jaar 1600 tot 1780, alzoo 180 jaren, dienden haar vier Voorgangers uit dezelfde familie, vader, zoon, neef en achterneef. Dit is gewis eenig in de geschiedenis. Ieder van die Predikanten diende dus, gemiddeld genomen, gedurende 45 jaar. De naam dier familie is Knott. Mejuffrouw E. Russell richtte tot gedachtenis van die mannen een gedenkteeken op in de kerk, waar zij predikten.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. De vorige week Woensdag is weer een boot, de „Breamar Castle", uit Zuid-Afrika te Vlissingen aangekomen met ruim 500 passagiers, waaronder 133 ambtenaren der N. Z. A. S. M. met vrouwen en kinderen, die door de directie dier Maatschappij hartelijk en deelnemend verwelkomd werden.

Aangaande de werkstaking op de stroocartonfabriek te Leeuwarden wordt gemeld, dat alles sedert Vrijdag rustig toegaat, hoewel nog al werklieden van elders, b. v. uit Hoogezand, op aanvraag naar de fabriek komen met een' wagen, onder geleide natuurlijk van de politie.

Omtrent den moord op Marie Kessels te Tilburg hoort men, dat een dienstbode, Janske v. d. Poll, die aanvankelijk uit vrees gezwegen heeft, nu getuigt, het meisje, dat zij heel goed kende, op den bewusten morgen in de kerk te hebben zien gaan in gezelschap van den koster en een man met witten kiel, vermoedelijk de schilder Mutsaers, welke laatste ook bovendien, vóór de ontdekking, zich op eene wijze moet hebben uitgelaten, die duidelijk verraadt, dat hij van den moord afweet. 't Schijnt dus wel, dat de koster en de schilder de schuldigen zijn, hoewel zij 't nog niet hebben bekend.

Ten behoeve van H. M. de Koningin Moeder tijdens haar verblijf te Soestdijk, is door den ingenieur-werktuigkundige van de Ned. Centraal Spoorwegmaatschappij een salonrijtuig gebouwd, prachtig ingericht, van allerlei gerieflijkheden voorzien en electrisch verlicht, dat steeds tot Hare beschikking gereed zal staan. Als nu alle dames zulk een rijtuig begeeren, dat zal de Maatschappij 't nog druk krijgen.

België. De glasnijverheid in België schijnt ten gevolge der langdurige werkstaking en onverzoenlijkheid tusschen patroons en werklieden geheel te gronde te zullen gaan. De stakers hebben een ruim voorziene weerstandskas en worden uit 't buitenland, vooral uit Amerika, bovendien ondersteund, zoodat er nog geen denken aan een einde der werkstaking is en zij veeleer pogingen aanwenden, om één of meer coöperatieve glasblazerijen op te richten. 't Is te wenschen, dat 't dan beter gaat.

Frankrijk. De regeering, die reeds voor eenigen tijd een crediet van 20 millioen francs verkreeg voor 't expeditiecorps naar China, vraagt nu nog 30 millioen, omdat de helft van 't eerste aan transportkosten verbruikt is. Als China dat alles betalen moet, dan zal de opstand hun duur te staan komen, want de andere mogendheden zullen ook wel een rekeningetje hebben. Ook in

Spanje, niet in de glas- maar in de gasfabrieken dreigen de arbeiders met werkstaking, maar daar staan de militairen gereed hunne plaats in te nemen zoodra zij 't werk neerleggen, opdat de menschen niet in 't duister zullen geraken. In

Turkije vreest men weer Armenische onlusten. Reeds hebben eenige arrestatiën plaats gehad, die misschien nog door meerdere zullen gevolgd worden. Volgens een onderzoek der

Turksche regeering bedraagt het getal Mohammedanen over de geheele aarde 196 millioen, waar van 18 mill. in Turkije, 99 mill. in Klein Azië, 20 mill. in China, 36½ mill. in Noord- en Oost-Afrika, terwijl 23 mill. in andere werelddeelen verspreid zijn.

Amerika heeft alles in 't groot. Ook de werkstakingen. In de anthracietkolenmijnen is nu een werkstaking waarbij niet minder dan 142,420 werklieden betrokken zijn. Men mag wel uitroepen: „Wee de wereld van de werkstakingen!"

China. Of de mogendheden elkander willen verschalken in de Chineesche quaestie? Eerst was Rusland voor de ontruiming van Peking en nu zullen er 15000 Russische soldaten in de Chineesche hoofdstad overwinteren, terwijl men ook spreekt van een Russisch-Duitsche overeenkomst betreffende de verdeeling van China. Dit zijn echter Engelsche berichten die niet altijd te vertrouwen zijn, vooral niet nu de bladen uit Petersburg het tegenovergestelde berichten. 't Voorzichtigste is, maar te wachten met gelooven, totdat men ziet wat er gebeurt, want hoogstwaarschijnlijk weten de mogendheden zelf nog niet zoo goed wat ze doen zullen als de verschillende dagbladcorrespondenten, die er wel eens wat naar raden om maar wat nieuws te kunnen melden.

Z.-Afrika. Naar wij vernemen is de oude president Paul Kruger op reis naar Europa om nog een poging tot bemiddeling in 't werk te stellen, inzake den oorlog met Engeland. Men verwacht dat hij niet veel succes zal hebben, hoewel deelneming genoeg. Schalk Burger zal hem zoolang vervangen in Transvaal. Botha zou volgens Engelsche berichten moedeloos zijn en 't opperbevel hebben neergelegd; de Engelsche bladen juichen, maar of 't Engelsche leger ook juicht, in Z.-Afrika, daar hoort men nog niet veel van. Weliswaar is de toestand op 't oogenblik niet heel gunstig voor de Boeren, maar toch wordt hier en daar nog hardnekkig gestreden en vinden de Engelschen zoowel in Transvaal als in den Vrijstaat nog zooveel tegenstand, dat ze niet veel vooruitkomen, en 't einde van den gruwelijken oorlog is nog niet te voorzien.

S. K. K.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Unie:

Ontvangen van Br. Klickmann te Londen van J. G. Priestley f 24, J. B. Meredith f 12.60, H. Marnham f 12.60, Wm. Olney f 12, Rev. T. Greenwood f 6, Rev. J. J. Kendon f 6, G. F. Bessemer f 6, Saml. Chick f 6, G. T. Dunn f 6, S. Thompson, Jun. f 6, Rev. J. W. Ewing, M. A., B. D. f 4.50, Thos. J. Snell f 3, W. Lovegrove f 3, A. Culverhouse f 2.40, H. Davis & J. King f 2.40, J. W. Sandell f 1.50, W. H. Jones f 1.50.

ADVERTENTIËN.

*** Heden overleed in de vaste hoop des eeuwigen levens mijn geliefde Echtgenoot en der Kinderen zorgdragende Vader ROELF SISSING, in den ouderdom van 63 jaren en 5 maanden. Dat zijn heengaan vrede was, is onze troost.

ZUIDBROEK, 13 Sept. 1900.

Wed. SISSING en Kinderen.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 24—30 Sept.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: Zijt daders des Woords, en niet alleen hoorders. Jak. 1 : 22.

Maandag 24 Sept. Matth. 14 : 22—33. Jezus wandelt op de zee. Gelooven wij, dat Jezus ook in de levensstormen ons trouw ter zijde staat? Dan laat ons moedig, onverschrokken zijn.

Dinsdag 25 Sept. Joh. 6 : 22—40. Jezus het brood des levens. Is Jezus werkelijk het brood, dat alleen honger stilt? Waarom betalen wij dan nog geld voor hetgene niet verzadigen kan?

Woensdag 26 Sept. Matth. 18 : 1—14. Jezus en de kinderen. Is kinderzin de eisch tot den ingang in het hemelrijk? Waarom voeren we onze kinderen dan niet vroeg naar den Heiland, en waarom trachten we zelf zoo menigmaal naar hooge dingen?

Donderdag 27 Sept. Matth. 18 : 21—35. Verzoening. Zullen we heden niet oprecht bidden: „Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onzen schuldenaren," en daarbij allen van ganscher harte vergeven?

Vrijdag 28 Sept. Joh. 9 : 1—17. De blindgeborene. Weten wij dat ééne: dat wij blind waren en door Jezus' genade nu ziende zijn? Waarom laten we ons dan nog zoo menigmaal door ongeloovigen vrees aanjagen?

Zaterdag 29 Sept. Joh. 10 ; 1—16. Jezus, de goede Herder. Dat gelooven wij in den dag des voorspoeds, maar zeggen wij ook in dagen van ziekte en nood, in duisternis: „De Heer is mijn herder?" Daar toch komt het op aan.

Zondag 30 Sept. Luk. 10 : 25—37. De barmhartige Samaritaan. Wij behoeven de noodlijdenden niet bij de onder roovers gevallenen te zoeken. Ze bevinden zich rondom ons. Maar hoe handelen wij? Gelijk de priester en de leviet, of zooals de Samaritaan?

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 701 DONDERDAG 27 Sept. 1900. 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

'k Vergeet het nooit.

'k Vergeet het nooit, hoe jaren reeds geleden
'k Voor d' eerste maal des Heilands stem vernam.
Hij wees me op al mijn ongerechtigheden,
Maar ook op Hem, Die voor me op aarde kwam.

'k Vergeet het nooit, hoe 'k Hem heb afgewezen.
'k Was nog zoo goed en rein in eigen oog,
En veel te jong om nu reeds God te vreezen;
En 'k zag niet, hoe de wereld mij bedroog.

'k Vergeet het nooit, de Heer kwam telkens weder,
Meest liefdevol, soms ernstig ook van toon.
'k Zag d' afgrond voor me en blikte daarin neder,
Maar 'k zag ook 't offer van Gods Zoon.

'k Vergeet het nooit, hoe 'k telkens weer bleef dralen.
Ik wist den weg: bewand'len deed 'k hem niet.
Ik wenschte vreê en toch, toch bleef ik dwalen;
En telkens zag ik weer: vreê geeft de wereld niet.

'k Vergeet het nooit, hoe 'k overtuigd van zonde
Weer in het bedehuis terneder zat;
Gansch onbewust, dat zulk een blijde stonde
Mij wachtte en 't licht zou worden op mijn pad.

'k Vergeet het nooit! God heeft mij aangenomen
En mijne schuld voor eeuwig uitgedelgd!
De zee „vergetelheid" heeft gansch ze weggenomen,
Gelijk de oceaan een regendrop verzwelgt!

Vergeet dan nooit, mijn ziel, dien God te loven
Voor zooveel heil, zoo'n rijkdom van genâ!
Zijn goedheid gaat ons kwaad oneindig ver te boven;
Lofzing Zijn Naam met 't blijdst Halleluja!
(Uit de Sk.)

Een heilige levensleus.

Een ding heb ik van den Heere begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen mijns levens moge wonen in het huis des Heeren, om de liefelijkheid des Heeren te aanschouwen en te onderzoeken in zijnen tempel. Ps. 27 : 4.

Wie zulk eene levensleus heeft, als in bovenstaanden tekst uitgesproken wordt, getuigt van eene *ernstige levensopvatting*.

Gezocht, onrustig, gejaagd gezocht wordt er veel in deze wereld. Ach, slechts weinigen onder de menschen zoeken dat, wat de dichter van onzen Psalm zoo ernstig en dringend begeerde. De meeste menschen zoeken veel en velerlei, de godvreezende dichter slechts „e e n ding"; maar dat was voor hem alles omvattend en voldoende tot waar geluk zijns harten.

De grootste massa der menschen zoekt en jaagt gierig naar rijkdom, eer en roem van de wereld. Sommigen bereiken eensdeels hun doel; maar wat hebben ze veeltijds dan nog? Wanneer men bij alles, wat men verzamelt of bereikt in deze wereld, den vrede des harten in Christus mist, is men in letterlijken zin doodarm. En hoe weinigen bereiken bij al hun streven hun doel! Teleurstelling op teleurstelling verbittert hun menigwerf het leven, totdat ze afgetobd en door smart en onrust gefolterd in hun graf dalen. Dat klinkt somber, en toch 't is de werkelijkheid, 't is de ervaring van miljoenen menschen op aarde!

Anders is het echter met hen, die God in Zijne woning zoeken en dat toonen door den weg naar Hem heen te bewandelen. Voor hen geldt het woord des Heeren: „Die zoekt, die vindt." Niemand wordt teleurgesteld, die Gods gemeenschap en heil zoekt daar, waar zij te vinden zijn. Maar dat kan alleen, als er eene besliste keuze gedaan is tusschen God en den Baäl dezer wereld!

Aan die beslistheid ontbreekt het nog zoo veel, ook onder de geloovige belijders van den Christus. Wat is er veel wereldschgezindheid, liefde tot het wereldsche en wereldgelijkvormigheid onder hen! Dit brengt zoo veel jammer over het persoonlijk en gemeentelijk leven der Christenen. 't Gaat steeds verder op den ingeslagen weg, òf nader tot òf verder van God. Immers we kunnen niet beide te gelijk, de wereld, hare begeerlijkheid en voorgewende vriendelijkheid en Gods huis en gemeenschap zoeken. „Wie een vriend der wereld wil zijn, wordt een vijand van God gesteld."

Voor alle Christenen geldt de apostolische vermaning: „Indien gij dan met Christus opgewekt zijt, zoo zoekt de dingen, die boven zijn, waar Christus is . . . . Bedenkt de dingen, die boven zijn, niet die op de aarde zijn."

Dit wil natuurlijk niet zeggen, dat we onze belangen, zaken en werkzaamheden dezer aarde en dit leven betreffende, niet zouden mogen, ja, moeten overwegen en met zorg berekenen; dit is immers onze plicht als mensch en als Christen. Maar als al onze overwegingen en berekeningen, ook over de kleinste bijzonderheden des levens, gebaseerd zijn op het hooge beginsel, — in gehoorzaamheid den wil van God te doen, en alzoo God te danken en te verheerlijken, en als het eeuwig behoud onzer zielen en de erfenis, die in de hemelen bewaard wordt voor ons, ons boven alles ter harte gaat, — dan bedenken we de dingen, die boven zijn, dan is onze wandel in de hemelen. Hieruit volgt dan ook, dat wij ons zelven meer bij hooger licht leeren kennen, een dieperen blik in ons zondig bestaan werpen en meer besef van diepe afhankelijkheid, meer behoefte gevoelen aan oprechte belijdenis van zonden en 't gedurig gebed, alsmede een duidelijker inzicht in en vaster vertrouwen op de liefde, trouw en macht van God bekomen. Zijn wonderbaar genadewerk door Christus gewrocht, schittert dan helderder, in volle kracht voor onzen geest, waarin we dan roemen en juichen.

Dit is de *zalige levenservaring*, van welke David spreekt, die grond en aansporing is van dat heilig levensdoel, van die eene begeerte, om in 's Heeren huis te w o n e n. Waar wij het waarlijk goed hebben, daar wenschen wij te vertoeven, te wonen. De zinspeling daarop vinden we niet zelden in de liederen van Israëls vrome dichters. Denk aan Ps. 27, 42, 65, 84, 133 e. a. „Mij aangaande," zoo heet het in Psalm 73, „het is mij goed nabij God te wezen." En dan verder: „Ik zet mijn vertrouwen op den Heere Jehova, om al uwe werken te vertellen." Dit laatste ontdekt het geheim van de innige betrekking tot — en de gemeenschap der ziel met God. Wie niet beslist is, niet volkomen vertrouwt, blijft op een afstand van God staan, kan misschien wel iets van de zaligheid Zijner gemeenschap gevoelen, maar niet ervaren.

Gewis blijft het hier, zoolang we nog „door het geloof en niet door aanschouwen leven" slechts „ten deele" genieten, omdat we ook nog maar ten deele kennen. Doch reeds dat „ten deele" werkt zaligend, wat zal eens de volle openbaring zijn!

Zie daar dan het *heerlijk levensuitzicht*, waardoor het volgen van een heilige levensleus wordt bestuurd en gesterkt. Dit geldt dan niet alleen voor het nu nog onzichtbare van Gods werk ter zaligheid der menschen, maar vindt juist toepassing in het deelnemen aan en gebruik maken van hetgeen God heeft geopenbaard, laat z i e n en h o o r e n van Zijne „lieflijkheid." We zien dan niet slechts den hemel, dien we op zeer verren, verren afstand denken, maar vooral de hemelsche dingen, die God onder het bereik onzer waarneming gebracht heeft, worden dan met belangstalling en ernst onderzocht. Zoo onderzocht David, ja hij wenschte steeds van nabij te kunnen onderzoeken in het aardsche heiligdom, wat hij van de hemelsche dingen, daar aanschouwelijk voorgesteld, kon ontdekken, ten einde „de liefelijkheid des Heeren te aanschouwen en te onderzoeken." Nie s wat hem meer belang inboezemde of waar zijn hart meer begeerig naar uitging.

In den brief aan de Hebreën vinden we de beste en heerlijkste Nieuw Testamentische verklaring van 't heiligdom Gods onder Israël.

Nog veel heerlijker echter is voor den Christen Gods woning op aarde. Het aardsche, zinnelijke, plechtige van den Oud Testamentischen tempel en eeredienst hebben we wel is waar niet meer, maar we hebben iets beters, iets wezenlijkers, iets hoogers. Wij zien het werk des H. Geestes onder de volkeren der aarde, zooals dat onder het Oude Verbond niet gekend werd; we zien de Gemeente als de geestelijke woonstede Gods, het lichaam van Christus op deze zondige aarde. Zij wordt gebouwd van verloste zondaren, als zijnde levende steenen, gebouwd op het fondament der Apostelen en Profeten, waarvan Jezus Christus de uiterste hoeksteen is. Dat wonderwerk, die nieuwe schepping Gods is zoo heerlijk en grootsch, dat zelfs de overheden en machten in den hemel de wijsheid Gods er in bewonderen!

Is nu ons eenigst en hoogst verlangen om de

liefelijkheid Gods te aanschouwen en te onderzoeken in Zijnen tempel, dan krijgt ons gemeentelijk leven en de gemeenschap der heiligen voor ons zoo hooge waarde en beteekenis, dat niets ter wereld daar tegen opwegen kan.

Spurgeon zeide, in verband met bovenstaanden tekst: „Wij moeten de vergaderingen der heiligen niet ingaan met het doel om te zien en gezien te worden, of alleen om den dienaar des Heeren te hooren; wij moeten in de vereeniging der rechtvaardigen zijn om meer te leeren kennen van den geliefden Heer, van den verheerlijkten Zoon en van de verborgene werkingen des H. Geestes, opdat wij Hem met meer liefde bewonderen en onzen grooten God met dieperen eerbied verheerlijken."

Ja, dat is het juiste standpunt. Waar dat ingenomen wordt, wordt ons het samenkomen en verkeer met de Gemeente meer dan een oppervlakkig „kerkgaan", meer dan een luisteren naar een preek of toespraak, om zijn goed- of afkeuring daarna er over uit te spreken; maar men komt dan samen om uit het woord gevoed, door elkanders tegenwoordigheid verkwikt en bemoedigd te worden, elkander te sterken en op te bouwen in gemeenschappelijk gebed en gezang en gemeenschappelijk te arbeiden tot heil van hen, die nog buiten zijn. Overal, waar 's Heeren Gemeente zich openbaart, is een getuigenis der waarheid en treedt Gods genadewerk aan het licht. En als de wereld gedrongen wordt te betuigen: „Ziet, hoe lief zij elkander hebben", dan zal de krachtige werking Gods het duidelijkst door haar openbaar worden en dan is de Gemeente een pilaar en vastigheid der waarheid.

Dat, wat de Christen is en waar hij toe gekomen is, is hem door middel van de Gemeente ten deele gevallen. De heilige beginselen van 's Heeren Gemeente mogen, helaas, door de ontrouw der Christenen miskend en verwaarloosd, de gemeenschap der heiligen door het slijk der wereld gesleurd worden, toch blijft het waarheid, dat alle ware zegen en het heil van de zielen der menschen door middel van 's Heeren Gemeente in den naam van Jezus gewerkt wordt.

De Gemeente, uit dit oogpunt beschouwd, wordt dan voor ons de heerlijkste tempel, waarin God woont en waarin de H. Geest zijn krachtig werk ten toon spreidt; zoowel in haar bestaan als verloste en samengevoegde schare, als in de bedieningen in haar midden uitgeoefend. In de bediening des Woords en de vrucht derzelve, en in Doop en Avondmaal aanschouwen wij dan de uitdrukking van de lieflijkheden des Heeren, die wij aanbiddend bewonderen.

ST. N. v. B.

DE EERSTGEBOORTE.

DOOR

J. DE LIEFDE.

(Slot).

Ik wil Jakob volstrekt niet heiligspreken; hij was een zondaar, en als een zondaar is hij ook tot in hoogen ouderdom gekastijd geworden van God, die hem liefhad. Maar hierin is Jakob mijn man, dat hij, voorbij alle linzenschotels dezes vergankelijken levens heen, in de eeuwigheid zag en op God die getrouw is. Toen Ezau zeide: „Zie, ik ga sterven," vertelde hij Jakob niets nieuws. Jakob wist evengoed als hij, dat vader Abrahams gebeente daar ginds in de spelonk van Machpela rustte, dat vader Izak reeds mooi oud begon te worden, en dat ook eerlang hun eigen gebeente bij dat van Abraham en Izak in het stof des doods zou neergelegd worden. En evenwel watertandde hij naar de eerstgeboorte, gelijk een dorstig mensch naar eene bete in eene frissche, sappige vrucht. Waarom? Omdat hij over dood en graf heen in den nieuwen hemel en op de nieuwe aarde zag. Ja, mocht men alleen in *dit* leven op de eerstgeboorte hopen — dan had Ezau gelijk, dan was die gansche eerstgeboorte zelfs geen linzenkooksel waard. Maar Jakob hief den blik wat verder. Hij begreep zeer goed, waarom vader Abraham voor zich in Kanaän niets ten eigendom gekocht had dan — een graf. Voor Ezau was dat graf slechts een ingang ten doode, en als hij die spelonk zag, had hij niets anders te zeggen dan: „Zie, ik ga sterven, en waarom mij dan de eerstgeboorte." Maar in Jakobs ziel rezen dan nog andere gedachten op. Hij redeneerde ongeveer zoo: „Zie, ik ga sterven, en wat baat het mij dan, of ik de geheele wereld gewin. Maar de eerstgeboorte, had ik die! Dan werd dit graf voor mij eene poort des levens, want wie de eerstgeboorte heeft, die wordt ook uit dit graf wederom geboren!" En als hij dan aan zijne gedachten verder den vrijen loop gunde, dan zag hij in zijne verbeelding hoe dit graf eenmaal in de toekomst weder opengaan zou, en hoe vader Abraham en Izak en alle eerstgeborenen Gods daaruit zouden opstaan, om de gansche en volkomene vervulling te aanschouwen en te genieten van al de beloften Gods, die hun gegeven waren, en die in Christus ja en amen zijn. Zoodat hij als ware het aan Ezau antwoordde: „Ja, zeker, vader Abraham is dood, en hij heeft tot nu toe nog weinig meer aan de eerstgeboorte gehad dan aan een schotel linzenmoes. Maar wacht een weinig en maak uw besluit niet zoo spoedig op. Het is met den dood niet uit; want wij hebben eenen levenden God, die machtig is ook uit de dooden op te wekken, gelijk grootvader Abraham geloofd heeft, toen hij gereed stond onzen vader Izak te slachten. En *nu rust* hij daar op zijne slaapstede bij Machpela, latende het aan zijnen God over om hem weer wakker te roepen, als het tijd is om op te staan en bezit te nemen van al de goederen, die hem tot in eeuwigheid zijn toegezegd. Dat is het heil en de zegen der eerstgeboorte; en daarom, indien het u om 't even is, geef mij dan uw eerstgeboorte maar, dan kunt gij mijn linzenmoes krijgen, met al wat er bij behoort op den koop toe."

ADONIRAM JUDSON.

EEN APOSTEL ONDER DE BIRMANEN.

31.

ELFDE HOOFDSTUK.

Naar Amerika.

1845—1846.

Terwijl Judson zijn reuzentaak, een Birmaansch woordenboek samen te stellen, trachtte te vervullen, werd het ter wille van de gezondheid zijner vrouw zeer noodig eene reis naar het vaderland te maken. Zij had reeds verscheidene kleine zeereizen gemaakt zonder baat te vinden, zoodat, menschelijker wijze, geen andere weg open bleef, dan eene reis te maken naar Amerika.

Den 26 April 1845 voer Judson met zijne vrouw en vier oudste kinderen af, terwijl de drie jongsten te Moulmein bleven. Twee Birmaansche bedienden waren ook medegenomen, dewijl Judson dagelijks een tijdlang aan het woordenboek dacht te arbeiden. Het eerste gedeelte der reis was het zoo stormachtig, dat men te Mauritius binnenliep. De gezondheid van mevr. Judson was hier weder zoo best, dat men hier weer dacht te scheiden. Na drie en dertig jaren niet meer in het vaderland geweest te zijn, wees Judson hier *weêr die schoone gelegenheid* af, alleen om toch onder die arme Birmanen te arbeiden. De beide Birmanen werden teruggestuurd en hij zelf zou volgen, zoodra hij zijne vrouw en kinderen veilig op een schip naar Amerika wist. Maar nu werd zij weer zooveel te erger, dat Judson de onmogelijkheid inzag haar te verlaten en alhoewel het hem berouwde zijne bedienden te hebben teruggestuurd, scheepte hij zich in naar Amerika. Mevr. Judson scheen iets beter te worden, vooral in het koude klimaat van Kaap de Goede Hoop, maar deze beterschap was niet van langen duur. Gedurig werd zij zwakker en bij St. Helena, 's morgens om 3 uur, ging zij in de vreugde haars Heeren in. Des namiddags van denzelfden dag werd zij begraven en des avonds was Judson met zijne meisjes weder op zee.

Den 15 October 1845 kwam het schip te Boston aan. Hij was bezorgd voor logies, want het viel hem niet in, dat ieder huis voor hem openstond en dat zijn reizen van stad tot stad bijna een triumftocht zoude zijn. Hij vond zijn vaderland zeer veranderd; een spoorweg was er aangelegd geworden. Pas had hij in den trein plaats genomen, toen een krantenjongen hem vroeg, of hij ook een dagblad wenschte. „Dank u vriendelijk," zeide hij, nam een blad en begon te lezen. Eene dame die met hem in den trein zat, maakte hem er opmerkzaam op, dat de jongen op betaling wachtte. „Waarom?" vroeg hij met de grootste verbazing, „ik heb in Birma zoolang gratis geschriften uitgedeeld, dat ik er geen idée in had, dat de knaap betaling verlangde."

Menigmaal stelde hij eene vergadering te leur, door inplaats van zijne lotgevallen en ondervindingen, te spreken van de oude en eeuwig nieuwe waarheid van het kruis.

Het zendinggenootschap, dat Judson zoo lang ondersteund had, hield hare driejarige conferentie te New-York. In den loop van de verhandelingen werd ook het voorstel gedaan, de zending in Arracan op te geven. Hiertegen kwam Judson op. „Alhoewel het spreken mij door den dokter verboden is, moet ik toch eenige woorden zeggen. Ik moet protesteeren tegen het opgeven van de zendiug in Arracan." Hierna daalde dadelijk zijne zwakke stem tot fluisteren en de slotwoorden, welke Dr. Cone herhaalde, waren: „Wanneer de conferentie denkt, dat mijne diensten in de bearbeiding van het woordenboek kunnen ontbeerd worden, wil ik dadelijk naar Arracan gaan, of, zoo God mij het leven spaart, wil ik eerst het woordenboek klaar maken en daarna naar Arracan gaan; daar werken, daar sterven, daar begraven worden." Het is niet noodig te zeggen, welk eene uitwerking deze woorden in de vergadering hadden. De zending in Arracan bleef.

Op zijne reizen door het land ontmoette hij in Philadelphia mejuffr. Emily Chubbuck, die onder den naam Fanny Forester reeds eenige beroemdheid als schrijfster verworven had, en eenmaal de plaats, die Anna Hasseltine en Sarah Boardman hadden ledig gelaten, zoude aanvullen. Zij stamde van nederige en arme ouders af en had reeds in haar prilste jeugd werken geleerd. Het was een merkwaardig samentreffen van deze zeer begaafde dame, op wie van haar kindsheid aan de geschiedenis van Anna Hasseltine eenen diepen indruk gemaakt had, met den terecht beroemden Judson. Dat geschiedde in Januari 1846 in het huis van Dr. Gilette. — Judson reisde met Dr. Gilette, en toen zij op een station 4 uren moesten wachten, gaf Gilette hem een stuk te lezen van Fanny. Judson zag er dadelijk het genie in van die dame en wenschte met haar kennis te maken, waarop Dr. Gilette antwoordde, dat zulks weldra kon geschieden, dewijl zij zijn gast was. — Den volgenden dag ontmoetten zij elkander. Deze eerste samenkomst leidde daartoe, dat zij den 2 Juni getrouwd werden en zes weken later waren zij op reis naar Birma. Veel, zeer veel was er wat hen trok, menig afscheid moest genomen worden. Vele vrienden kwamen nog naar het schip om afscheid te nemen en daaronder ook een knap achttienjarig jongeling, George Dana Boardman, de oudste zoon van haar, die op St. Helena rustte.

Judson liet vele lieflijke herinneringen terug. In menige familie wordt zijn gebed als een kostelijke zegen beschouwd. In het huis van zijn vriend Gardner Colby in Boston, waar hij een tijdlang vertoefd had, bad hij met de volgende woorden: „Dat de kinderen en kindskinderen in elke generatie, in onafgebroken opvolging, mogen ingaan door de poorten der heerlijkheid." Dit is een gebed, dat tot nog toe vrucht gedragen heeft.

(Wordt vervolgd).

Zoo ongeveer zal 't wel tusschen deze beide broeders toegegaan zijn. Ik geloof niet, dat zij daar bij dien linzenhandel voor de eerste maal met elkander over de eerstgeboorte gesproken hebben. Zij waren geene onnoozele kinderen meer, maar hadden, gelijk uit de tijdsopgaven in de Schrift blijkt, al een zeven en zeventig jaren achter den rug; en zou er al dien tijd nooit eens een woord over de eerstgeboorte voorgevallen zijn? Geloof mij, daartoe was Jakob veel te hongerig en dorstig naar dit heilgoed. Hij zal er Ezau wat menigmaal om lastig gevallen zijn, en hem wat dikwijls bij zijnen ruigen harigen pels getrokken hebben, om te zien of hij 't tot een accoord brengen kon. 't Was echter nooit tot een' koop gekomen, omdat Ezau alles volop had: hazen en herten in 't gebergte in overvloed; en wat zou de arme Jakob hem aanbieden, daar hij geen halven sikkel in de wereld bezat, gelijk straks bleek, toen hij met zijn staf over de Jordaan trok en tot zijn hoofdkussen 't met een steen voor lief moest nemen. Ja, houdt u verzekerd, dat het Jakob wat nachten slapens gekost heeft, als hij er over peinsde, hoe het aan te leggen, om de eerstgeboorte machtig te worden, waarvoor hij wist, dat Ezau zelfs geen schot op een koppel veldhoenders zou willen missen.

En waarom dat alles? Omdat Jakob in de opstanding geloofde; omdat hij een opwaken uit den dood tot een nieuw leven verwachtte van zijnen God. Dat bewees hij ten duidelijkste, toen hij op zijn sterfbed beval, dat men zijne beenderen niet in Egypte zou laten, maar in de spelonk Machpela bij die zijner vaderen bijzetten zou. Daarom heeft hij 't zich ook getroost, een gast en vreemdeling op aarde te zijn, honderd zevenenveertig jaren lang; want hij zocht een beter vaderland dan hij hier met zijne oogen aanschouwde, namelijk het hemelsche; hij verwachtte de stad, die fundamenten heeft, welker kunstenaar en bouwmeester God is. Toen hij op zijn doodbed zijne voeten uitstrekte, sprak hij nog met stervende lippen zijn geloofsvertrouwen uit, zeggende tot Jozef, zijnen zoon: „De zegeningen uws vaders gaan te boven de zegeningen mijner voorvaderen tot aan het einde van de eeuwige heuvelen;" en zijne handen naar den hemel opheffende, riep hij: „Op Uwe zaligheid wacht ik, o Heer!" Dat alles leefde reeds in zijne ziel, toen hij Ezau om de eerstgeboorte aanzocht. Het was voor hem de vraag: *hier* of *ginds?* Het was voor hem eene vraag voor de eeuwigheid!

En dáár alleen ligt het eenige geneesmiddel voor alle volken en natien, koningen en bedelaars. Dat is de beste staatkunde — een linzenkooksel voor de eerstgeboorte af te staan. Dat is de beste huishoudelijkheid, het ware bezuinigingsstelsel, de uitnemendste kieswet, de snelst rijdende spoorweg, het schitterendst kristallen paleis — namelijk een schotel vol vergankelijke spijzen ten beste te geven voor een eeuwig goed. Laat een volk, gelijk Jakob, in de opstanding geloonven, en met verlangen naar de stad aan gene zijde des grafs starm, — en aan alle ellende is een einde, op alle vragen een antwoord. Niet in het socialisme, noch in den oorlog, noch in hongersnood, pest en oproer ligt het bederf — maar daarin, dat men met allerlei hulpmiddelen van wereldsche wijsheid, ijdel verstand en wind van leere den bodem Gods in het hart der volken begint te ondermijnen; dat men het geloof Jakobs uit hunne ziel tracht te rukken, en ze tot Ezau's zoekt te maken, die elkander tot op het bloed toe vervolgen om — een linzenkooksel! Daaruit schieten al de overige distelen en doornen op, die ons tegenwoordig staats-, volks- en huiselijk leven in eene woestijn herscheppen; het socialisme en communisme, het gemor en oproer, de oorlog en de doodslag, het pauperisme en proletarisme, de revolutie en de volkssouvereiniteit. 't Is altemaal de natuurlijke en welige teelt van dat Ezau'szaad, 't welk alleen leeft voor 't geen men met zijne sterfelijke oogen ziet en voor de onzienlijke dingen oog noch hart heeft; 't welk God en de eeuwigheid verkoopt voor eenen wasemenden schotel, die voor een oogwenk den hollen buik vult en straks door eenen fellen bitteren schreeuw achtervolgd wordt.

„Houdt in gedachte," zegt de apostel, „dat Jezus Christus uit de dooden is opgewekt." Wij hebben wat meer dan Jakob! Wij hebben den Eerstgeborene uit het graf zien verrijzen. Feiten liggen reeds achter ons, die Jakob nog in het verschiet van verre omhelsde. Hoort het, gij kinderen Jakobs! Neemt het ter oore, o Israël! Gij predikers, leeraren, volksmannen, onderwijzers, staatslieden, ministers, koningen en vorsten! — daar is slechts één Steen, waarop alle gebouw, 't zij van staat of kerk, maatschappij of huisgezin, veilig rusten kan. Verkondigt Dien den volke, namelijk den Heer Israëls, den Rotssteen Jakobs, Jezus, de Opstanding en het Leven — en gij zult vrede hebben hier en ginds.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Onze staatshuishouding heeft hare rekening voor 1901 opgemaakt en bij de Tweede Kamer ingediend. Men denkt voor allerlei benoodigdheden de som f 154.755.000 te maeten uitgeven, terwijl de inkomsten op f149.472 000 geraamd worden, zoodat er een nadeelig saldo van f 5.283.000 te voorzien is, dat men echter door besparing hoopt te dekken. Omgekeerd zou toch beter zijn, maar 't gaat in vele huishoudingen eveneens. In de Eerste Kamer heeft de heer Fransen v. d. Putte inlichting gevraagd over de houding der Regeering inzake het gevangenhouden van het Nederl. ambulancepersoneel door de Engelschen op Ceylon; over de uitzetting der ambtenaren van de N. Z. A Spoorwegmaatschappij en over het uitzenden van het stoomschip „Gelderland" om president Kruger te halen, alsmede over het zenden van drie oorlogsbodems uit Indië naar de wateren van China. Omtrent het ambulancepersoneel werd medegedeeld, dat daarover aan de Engelsche Regeering inlichtingen waren gevraagd, welke geantwoord had, dat genoemd personeel zich aan 't overbrengen van brieven van compromitteerenden aard had schuldig gemaakt en dus hare bevoegdheid was te buiten gegaan. Wat betrof de uitgezette ambtenaren, worden toebereidselen gemaakt van schadevergoeding te vragen van de Engelsche regeering, die wel de bevoegdheid had ze uit te zetten, en wat aanbetreft het afhalen van Kruger werd medegedeeld, dat deze om gezondheidsredenen naar Europa wenscht te gaan, weshalve de regeering hem een schip had aangeboden, waarvan vooraf de Engelsche regeering kennis was gegeven, die geen voornemen had in die reisplannen in te grijpen. Wat betrof de schepen in de Chineesche wateren, de commandant had de instructie, alleen aan de krijgsverrichtingen deel te nemen, waar de bescherming van Nederlanders zulks vereischte en reeds was de regeering in overweging, een of twee dier schepen te laten terug keeren.

Engeland. Zeker met 't oog op de a.s. verkiezing, heeft minister Chamberlain voor eenigen tijd in 't Engelsche Lagerhuis verklaard, dat hij geen enkel belang had bij eenige onderneming, die ammunitie of anderszins voor den oorlog fabriceerde. Volgens een Engelsch blad de „Morning Leader" heeft hij dat gelogen, dewijl te Birmingham een groote fabriek bestaat, die aan 't ministerie van oorlog levert en die geheel in handen der familie Chamberlain is, hoewel 't kapitaal dier fabriek op naam van Hoskins staat. Als binnen enkele dagen Chamberlain en zoon voor hun kiezers zullen spreken, hoopt genoemd blad, dat zij van die gelegenheid gebruik zullen maken om mee te deelen, welk gedeelte van de oorlogskosten in de zakken der familie Chamberlain is terecht gekomen onder den naam van Hoskins! Als 't waar is, maakt hij 't zaakje er niet beter mee.

Frankrijk. Het park des Tuileries te Parijs bood Zaterdag een reusachtig schouwspel aan, dat haast wel Amerikaansch mag heeten. Daar hebben toch 20.000 burgemeesters uit Fransche gemeenten een feestmaal gehouden. Elf keukens zijn er voor ingericht om de gerechten gereed te maken voor 606 tafels, elk geflankeerd door één wijnkelder. Men dacht dus niet, dat ze allen geheelonthouders waren.

Spanje, dat zijne koloniën voor een groot deel verloren heeft, wenscht nu als zeemogendheid uit te munten, om misschien iets van de vroegere grootheid terug te winnen. De minister-president wil daartoe de vloot versterken, en reeds is te Cadix een kruiser in de maak, terwijl in October de kiel gelegd zal worden voor nog twee oorlogsschepen met zeil- en stoomvermogen. Bovendien hoopt hij, dat de Kamers de credieten zullen toestaan om 8 pantserschepen van 12000 ton, vier kruisers van 8000 ton en een aantal torpedobooten te bouwen. Dan lijkt 't in elk geval toch wat.

China. Omdat er nog groote benden Boksers in de buurt van Peking rondzwerven en 't nog lang niet zuiver is, zullen de troepen der mogendheden de Chineesche hoofdstad vooralsnog niet verlaten. Peitangs forten zijn door de Duitsch—Fransch—Russische troepen ingenomen. Ook wordt gemeld, dat tegenwoordig de Japanners met de Engelschen samenwerken tegen Rusland. Als de verbonden beschermers maar niet samen onklaar worden! Duitschland, als de zwaarst beleedigde, dringt sterk aan op de bestraffing van alle hoofdschuldigen in China, zonder aanzien des persoons, en rekent daarbij op de medewerking der andere mogendheden, omdat onverschilligheid in zake rechtmatige bestraffing gelijk zou staan met onverschilligheid tegenover eene herhaling der misdaden. De oorlog in

Z.-Afrika is, volgens telegram van Lord Roberts, nu zoo goed als ten einde, en van het leger der Boeren niets meer over dan eenige stroopende benden. Die oorlog heeft nu bijna een jaar geduurd en roemrijk is 't in elk geval niet voor Engeland afgeloopen, maar hoewel, met 't oog op de aanstaande verkiezingen, het einde wel gewenscht is, schijnt toch de kaars nog eerder uitgeblazen dan uitgebrand, en kan ze nog wel eens een poosje smeulen. Gaarne zouden wij ook de meening der Boeren over 't einde van den oorlog eens willen hooren, maar dan zullen wij nog wel wat moeten wachten. Intusschen is Lord Roberts naar Pretoria teruggekeerd, vanwaar hij spoedig naar Kaapstad zal vertrekken. De guerilla is echter nog niet uit en De Wet, hoewel reeds dood gezegd, is er nog en zal 't den Engelschen nog wel lastig maken, zoodat 't leger er nog wel een poosje zal moeten blijven.

S. K. K.

VARIA.

De vrome Godsman Whitefield in Engeland was zoo volijverig in het werk zijns Heeren, dat hij zich ternauwernood de rust en ontspanning gunde, die hij behoefde om nieuwe krachten te verzamelen. Dag en nacht arbeidde hij voor zijnen Meester, zoodat zijne vrienden zich zeer bezorgd maakten over zijne gezondheid. Zij vreesden dat hij door overmatigen arbeid zijne krachten te vroeg zou uitputten en gaven hem daarom den raad, zich meer te ontzien. Whitefield dankte voor de welgemeende wenken, maar ging met denzelfden ijver voort overal, waar de Heer hem harten en deuren opende, het Evangelie van Christus te verkondigen. Menigmaal antwoordde hij, wanneer men hem vermaande zijne krachten te sparen: „ik wil liever verslijten dan verroesten!" Whitefield heeft 18000 maal gepreekt en stak in het belang van zijn dienstwerk 13 maal den Atlantischen Oceaan over.

De taal veroorzaakt den zendelingen veel moeite. Elke taal heeft zijne bijzondere moeielijkheden. Terwijl de Chineesche taal slechts éénlettergrepige teekens heeft, die naar den helderen of dieperen klank der uitspraak geheel iets anders beduiden, zoo heeft de taal der Kaffers weer de eigenaardigheid zeer lange woorden te hebben. „Ik zoo niet geliefd hebben," heet b v. in 't Kaffersch: „Dandibendingasakubeudibenditandile." Dat de zendelingen bij het leeren van zulk een taal wel eens hoofdpijn krijgen, toont dit ééne woord reeds aan.

CORRESPONDENTIE.

Br. Z. te E. We ontvingen, onder dank voor uwe moeite, de gedrukte copie van „Een brief uit Transvaal." Met het oog op de zeer beperkte ruimte in ons blad en de vele copie, die nog op plaatsing wacht, terwijl er in alle couranten en in tal van boeken en brochures over den oorlog geschreven wordt, meenen wij geen afzonderlijke stukken oorlog-geschiedenis te mogen opnemen.

De Red.

noodwendig tot de overtuiging, dat de mensch voor alle zonden de kiem in zich draagt.

Jezus ging het land door goed doende. Velen zijner discipelen en discipelen in naam, zitten in hun warm vertrek en spreken er over; maar hoevelen volgen Hem?

Wat dunkt u van den Christus? Over een groot man werd eens gevraagd: „Wat weet gij van hem?" De eene zeide: „Hij is een groot uitvinder." Een ander zeide: „Hij is een groot redenaar." Maar een klein kind zeide trotsch: „Hij is mijn vader." Dat beteekende meer dan al het andere samen. Wanneer men vraagt: „Wie was Jezus?" dan krijgt men soms ten antwoord: „Hij was een goed mensch," of: „Hij was een maatschappelijk hervormer." Maar zalig is de Christen, die zeggen kan: „Hij is mijn Heiland."

VARIA.

DRONKAARDSELLENDE.

Een berucht dronkaard trad een herberg binnen en bestelde een glaasje jenever. De kastelein begon zijn zaak pas, en wilde haar fatsoenlijk houden, daarom antwoordde hij: „Neen, gij krijgt geen jenever! Gij hebt reeds zuiperswaanzin gehad! Gij moet u beteren!"

Ondertusschen traden er twee nette jongelieden van ongeveer 18 jaar binnen, en bestelden ieder een likeurtje; de kastelein gaf hun onmiddelijk het gevraagde.

De afgewezen dronkaard was blijven staan, en had alles gadegeslagen. Eindelijk wendde hij zich tot den kastelein en zeide hij:

Voor twaalf jaren was ik ook zoo'n jonkman als die daar: even jong en frisch, even vol hoop en moed. Mijne ouders bouwden al hunne verwachting op mij, en een lief buurmeisje deed het ook. Maar toen liet ik mij door anderen verleiden in herbergen en kroegen te gaan en sterken drank te drinken. Toen was er geen kastelein, die tot mij zeide: „Neen, gij krijgt niets!" — want men schonk mij bereidwillig in. De herbergiers hebben eerst recht een dronkaard van mij gemaakt! Nu ben ik een dronkaard, en gij hebt gelijk: ik heb reeds aan zuiperswaanzin geleden. Mijne arme moeder is aan een gebroken hart gestorven, nadat ik in mijn dronkenschap een groot misdrijf gepleegd had. Mijne vrouw kon het niet bij mij uithouden, en is weer naar haren vader gevlucht. En ik ben een onnut, ongezond, ongelukkig mensch, die niet meer te redden is. Ziet ge: mij kunt gij met volkomen gerustheid een borrel geven, opdat ik mijne ellende vergete. Aan mij is niets meer te bederven. Maar wanneer gij een hart in het lijf hebt: Geef dezen jongelieden dat vergif niet! Anders worden zij hetzelfde, dat ik geworden ben! Ik ben verloren. Maar deze twee behoeven niet verloren te gaan. Om Gods wil, geef hun toch geen druppel jenever!"

De kastelein was alles behalve op zijn gemak bij deze toespraak, en de beide jongelieden zagen elkaar getroffen aan en gingen heen zonder hun glas aangeroerd te hebben.

VACANTIE.

Een hardwerkend koopman, die buiten en behalve zijn beroepsbezigheden buitengewoon veel voor het koninkrijk Gods deed, werd er eens over aangesproken, hoe hij dit alles ten uitvoer kon brengen, zonder af en toe eens vacantie te nemen en een paar weken naar buiten te gaan, zooals andere menschen van zijn stand en zijn beroep deden. Hij antwoordde: „Ik heb twee maanden vacantie in het jaar!"

Toen men hem daarover verbaasd aanzag, voegde hij er met een eigenaardig glimlachje bij: „Zijn er niet ongeveer zestig Zon- en feestdagen in een jaar? Deze geniet ik met volle teugen! Heb ik mij des Zondags in den Heer verblijd, dan is in de week geen werk mij te veel of te zwaar!"

OVERWIN HET KWADE DOOR HET GOEDE.

Toen keurvorst Frederik van Saksen en zijn broeder Willem in oorlog waren over de verdeeling van het land huns vaders, wenschte een haakschutter, die in dienst stond van Willem Frederik, te spreken. De keurvorst vroeg hem wat hij wilde. Hierop luidde het antwoord: „Ik kom vragen, welk loon gij mij geven zult, als ik uw broeder doodschiet". „Uw loon zal een strop zijn", sprak Frederik. Dit woord van Frederik maakte op Willem, toen het hem was meêgedeeld, zóó diepen indruk, dat hij terstond te paard sprong en naar het legerkamp zijns broeders snelde om zich met hem te verzoenen. Keurvorst Frederik nam van harte gaarne de hand der verzoening aan. En van dien tijd af was het vrede in het Saksische keurvorstendom.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 720 DONDERDAG 7 Febr. 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

MOEDER.

Zalig, wie een moeder hebben,
Die op 's levens kronkelvloed,
't Zij hij rijzen moog of ebben,
't Hulkje voor het stranden hoedt!
Moederliefde is de eêlste zegen,
Gids op blijde en donkre wegen,
Roos aan onzen pelgrimsstaf;
Bloemperk in de doornendreven,
Lichtstraal in den nacht van 't leven,
Rustpunt op den tocht naar 't graf!

Moeder! — naam vol zaligheden!
Eerste zielzucht! eerste groet!
Woord, het eerst den mond ontgleden,
Denkbeeld, 't allereerst gevoed!
Bron van hemelsche gedachten,
Trouw, geloof en moed en krachten,
Meer dan aardsche hoop en min, —
Al wat immer stervelingen
Hier verbindt met Englenkringen,
Al wat grootsch is, houdt gij in!

Wat al zuchten, wat al zorgen,
Wat al waken, nacht en dag,
Van onz' eersten levensmorgen
Tot haar jongsten aderslag!
Zonder zelfzucht groot in 't strijden,
Zonder hoogmoed kalm in 't lijden,
Vraagt zij van deze aard geen eer;
Want voor 't oog der aard verborgen
Ligt de wereld van haar zorgen,
Doch die ze aanziet, is de Heer!

R. BENNINCK JANSSONIUS.

DES HEILANDS DOOP.

Matth. 3 : 14—16.

Nadat onze Heer ongeveer 30 jaar lang als het ware voor de wereld verborgen geleefd had, was de tijd daar om zich als de Messias en als de Leeraar der gerechtigheid onder zijn volk te openbaren. Ongetwijfeld was Hij gedurende dit 30-tal jaren als Israëliet van zuiver gehalte in Galiléa en te Jeruzalem, bij gelegenheid der groote feesten, bekend geworden. Doch als Leeraar trad Hij eerst op vollen mannelijken leeftijd op. Dat de Heer door de wet verplicht werd om tot op dien leeftijd zijn openlijk optreden uit te stellen, is geenszins bewezen, zelfs niet denkbaar. Hij heeft nimmer officiëel tot den leeraarsstand of de rij van Israëls ambtsdragers behoord. Zonder eenige menschelijke tusschenkomst of aanstelling heeft de Heer zelf zijn leeraarswerk aanvaard. Reeds op zijn twaalfde jaar wist Hij, dat Hij moest zijn in de dingen zijns Vaders. Met zijn Vader hield Hij alleen rekening, maar heeft zich geheel vrijwillig aan alle goede en noodige ordonnanties van menschen onderworpen. Hij deed de dingen zijns Vaders en dat bestond in het zich geven aan en dienen van de menschheid. Door onbegrensde, volmaakte gehoorzaamheid voldeed Hij als mensch op menschelijke wijze aan den eisch der gerechtigheid des Vaders.

Tot dien dienst wijdde Hij zich openlijk, vóór Hij zijn leeraarsambt en openlijken strijd aanvaardde, door zich, even als de zondebelijdende menschen, door Johannes in den Jordaanstroom te laten doopen. Juist met de ware doopelingen van Johannes, die door zich in het watergraf te laten begraven, de werkelijke gezindheid huns harten deden kennen, stelde de Heer zich in betrekking; zij waren de ontvankelijke zielen voor den zegen der genade, die Hij hun kwam brengen en verwerven. Hij zelf had niets te belijden, maar Hij stelde zich op eenen voet met de schuldige, aan dood en verderf onderworpene menschenkinderen. Voor dezen bleef geen andere hoop meer over dan het leven uit den dood. Hun doop predikte hen het geheele wegzinken in den dood wegens de zonde, maar ook een opstandingsleven, dat Johannes' Opvolger, de Vorst des levens, hun aanbrengen en bewerken zou, door zich zelven in den dood te geven.

Christus doop was aldus het symbool van zijn geheele aardsche loopbaan, van zijn sterven, begrafenis en opstanding. waardoor Hij den geheelen raad des Vaders en de verlossing der menschheid zou volbrengen. Hierom gaf de Heer op de tegenbedenking van Johannes te kennen: „A l d u s betaamt ons alle gerechtigheid te vervullen." Die daad des doops of zich te laten doopen was op zich zelf de vervulling van alle gerechtigheid niet — maar „aldus", het gehoor zamen, het zich overgeven, het tot den dood toe volbrengen van den wil des Vaders, zooals zulks in den doop (die gansch niet met de Joodsche wasschingen in verband stond) werd afgespiegeld — dat was alle gerechtigheid vervullen en dat was betamelijk.

Door zich zoo en met zulk levensplan te laten doopen, en het doel van zijne komst op aarde ook en in de eerste plaats in den doop kenmerkend voor te stellen, wilde de Heer aan Israël openbaar worden. Wie 's Heeren doop begreep, begreep ook den aard van zijn werk en koninkrijk. Den dooper zelf hooren we verklaren: „En opdat Hij aan Israël zou geopenbaard worden, daarom ben ik gekomen doopende met (Gr. *in*) water." (Joh. 1 : 31).

En in hoeverre en in welk opzicht nu die doop voor den Heer zelf, of voor zijn mestiasbewustzijn behoefte was, is voor ons, die zooveel lager staan dan de Heer, moeilijk in te denken en onmogelijk uit te spreken. Dit alleen weten we van den Heer zelf, dat hij den doop beschouwde, — gelijk uit de woorden „aldus betaamt ons" enz. kan blijken — als behoorende tot zijn weg en werk hier op aarde. En dat de Heer al den diepen ernst en 't gewicht van het oogenblik gevoelde terwijl Hij gedoopt werd, kan ons blijken uit het gezegde van Lukas: „en bad;" terwijl ook de Vader aan den beslissenden stap zijns Zoons getuigenis geeft, door den H. Geest zichtbaar op Hem neer te zenden, en Hem te verklaren als de Zoon zijns welbehagens. Wanneer wij ons moeten voorstellen, dat het gegeven hemelsch teeken en de stem uit den geopenden hemel alleen door den dooper en zijn heiligen doopeling gezien en gehoord is, dan was zulks voor den Profeet der woestijn een krachtige spoorslag om met meer ernst dan ooit te voren, met meer beslistheid, zekerheid en duidelijkheid, van Jezus *Messiasschap en van de hooge waarde* en beteekenis van diens komst getuigenis af te leggen; en dat alles kon en moest dienen om het volk Israëls te bewegen Jezus *zóó* als Messias te erkennen als deze erkend wilde zijn, en Hem als Verlosser van zonde en als Koning van het Godsrijk te eeren.

De doop des Heeren, eindelijk, heeft den doop zijner volgelingen aangewezen, mogelijk gemaakt en geheiligd.

Aangewezen, want gelijk de Heer direct voor of bij zijn openbaar optreden het eerst den doop op zijn weg ontmoette en dien aanvaardde als een eisch der gerechtigheid, zoo staat ook de ontwaakte en verloste zondaar, waar hij zich als zoodanig, tot verheerlijking van zijn Zaligmaker zal gaan openbaren, volgens 's Heeren bevel en de orde des H. Geestes, het eerst voor den doop, als eene vraag van een goed geweten voor God, door de opstanding des Heeren Jezus (1 Petr. 3 : 21). Het zich laten doopen is op zich zelf geene daad van gehoorzaamheid of bijzondere deugdelijkheid, maar wordt zulks wel wanneer het geschiedt als eene dadelijke uitdrukking van de keuze des harten, om niet meer zichzelven te leven, maar *Dien*, die voor ons gestorven en opgewekt is.

Maar dan ziet de zoodanige ook in, dat hij het voorrecht, met denzelfden doop, waarmede zijn Heiland gedoopt werd, ook gedoopt te mogen worden, alleen te danken heeft aan de genade, de diepe vernedering en het smartelijk lijden van Hem, die aan het kruis en in het graf en door zijne opstanding heeft uitgewerkt, wat reeds in 's Heilands doop in de Jordaan symbolisch lag uitgedrukt, welke doop 's Heeren hemelsch voornemen van 't verlossingswerk zoo duidelijk uitdrukte.

En dan ziende op dien waarlijk heiligen doop van onzen Heer, zien we ook de wijding van den doop van allen, die naar zijn woord en in zijnen naam gedoopt zijn of zullen worden. Zoo dikwijls het watergraf zich opent voor een zich verlost wetende zondaar of zondares, is dat als het ware eene herhaling of voortzetting van den doop des Heeren, de Koning van het Godsrijk, het Hoofd zijner Gemeente, welke zijn lichaam is.

Wie nog den doop in water verzuimt, of veracht, of smaadt, of vervalscht door er een ijdel, roekeloos gebruik van te maken, die bedenke wel, dat hij zulks doet aan den doop des Heeren zelf!

Onze Heiland was in waarheid wat men dik-

wijls de gedoopte Christenen noemt, een dompelaar.

S. N. v. B.

Van het arbeidsveld.

De ongewoon strenge en onverwacht invallende winter hield mij langer thuis, dan ik mij had voorgesteld en eerst den 8sten Januari ging ik, vergezeld van de gebeden der mijnen, Emmercompascuum weer verlaten om bij br. v. Beek te Stadskanaal mij weer van Bijbels en traktaten te voorzien, en na bij H. Drent aldaar gelogeerd te hebben, ging de reis naar Muntendam, waar ik bij br. K. Naberman een gastvrij onthaal vond en de brs. en zrs. verraste, die mij eerst een maand later verwacht hadden.

Op de bidstond des avonds, waar ook 't werk van den Uniecent gedacht werd, sterkte ik mij in den Heer mijnen God, en aldus toegerust, ving ik den volgenden dag aan huisbezoek te doen, vergezeld van br. Kuipers, een schipper, die mij bijzonder bij zijne collega's rondleidde, onder welke wij vonden, die den Heere als hun Verlosser mochten belijden. Wij wezen hun op den wil Gods in zake den doop, wat zij gereedelijk toestemden, maar gelijk bij velen kwam 't bij hen ook al niet tot de daad, zoodat zij dan ook niet, als de Moorsche kamerling, hun weg met blijdschap reisden.

Ook bezochten wij eenigen, die scheepsjagers waren van beroep, onder welke wij een aantroffen, die, volgens zijn zeggen, nog al Schriftgeleerd was, maar toen wij hem vroegen of hij reeds vrede had gevonden, zweeg hij stil en konden wij hem op de noodzakelijkheid der wedergeboorte wijzen. Zoo arbeidden wij twee dagen achtereen en des Vrijdagsavonds sprak ik voor een goed bezochte vergadering, die naar wij gelooven, niet ongezegend was.

Met een anderen broeder J. Boiten bezocht ik de gezinnen aan de Veensloot, die ons met belangstelling aanhoorden. Eene vrouw verzocht ons bij haar 't middagmaal te gebruiken, waaraan wij voldeden en toen wij nader met hen spraken, beleed die vrouw den Heer als haar Heiland te kennen, maar daarna kwam 't gesprek op de kinderbesprenging. Wij trachtten haar echter duidelijk te maken, dat daarvan in Gods Woord niets beschreven stond.

Niet allen waren zoo vriendelijk, sommigen wezen ons bij de deur terug, maar toch mochten wij menig woord en traktaat achter laten en hier en daar nog iets van onze lectuur verkoopen, waarvan wij gezegende nawerking hopen. Maar wij vonden ook soms treurige toestanden, die ons deden zien, hoe noodig getrouwe arbeiders zijn in den nacht van ongeloof en ongerechtigheid, waarin zoovelen verzonken zijn, zooals wij bijv. eene vrouw ontmoetten, wier man aan den drank verslaafd was, en een blinde man, die ook geestelijk blind was en anderen, die ons op ontrouwe Christenen wezen, alsof dat een reden is, om zelf geen trouw Christen te worden; weer anderen die zich vergenoegden met 't lidmaatschap van eene kerk, zonder een levend lid van Christus te zijn en ook wel, die in 't geheel geen kerk bezochten, omdat zij anders wel goed genoeg meenden te leven, maar die toch, toen wij ernstig met hen spraken, soms bewogen werden, hoewel anderen onverschillig bleven.

Met br. K. bezocht ik ook nog eene zuster, bij wie wij eene schoondochter aantroffen, die weldra jaloersch begon te worden op 't geluk dat wij in Christus bezaten. Wij zeiden haar, dat 't ook voor haar te verkrijgen was en noodigden haar uit om 's avonds onder de prediking te komen, wat zij ook deed, en aandachtig luisterde naar de boodschap des heils.

Eene kranke, die reeds lang lijdende was, mocht ik een woord van troost toespreken, zoodat zij gaarne wilde, dat ik terug kwam; een jongeling, die tusschen 't raderwerk eener machine had gezeten en aan een groot gevaar ontkomen was door 't afspringen van een riem, wees ik op de langmoedigheid Gods, die hem nog gespaard had opdat hij zich zoude bekeeren. Nog een andere, die beweerde, dat men hier niet kon weten, of men naar den hemel ging, vroeg ik, of zij ook een zondares was en hoe 't daarmee dan worden zou, waarop zij zeide, dat de dominé gezegd had: Men behoeft daar niet mee te koop te loopen. Toen zeide ik haar, dat dit een bewijs was, dat 't met haar niet in orde was, want toen wij haar naar den welstand des lichaams vroegen, was zij zoo openhartig geweest en nu 't de ziel gold was zij niet bereid rekenschap te geven van de hope, die in haar was. Haar man stemde mij toe en ik wees beiden op de noodzakelijkheid, om van 't heden gebruik te maken en zich den verloren toestand niet te ontveinzen.

Viermaal preekte ik 't Evangelie in 't lokaal, dat vooral de laatste maal goed gevuld was, en Gods Geest werkte aan de harten, zoodat er bewogen zielen waren en wij verwachten, dat de Heer 't verder met Zijnen zegen achtervolgen zal.

Den 22n Jan. ging ik naar Kielwindeweer, waar ik traktaten verspreidende bij br. Blom aankwam, die mij twee nachten vriendelijk herbergde. Ook vond ik daar eene zr. Mulder, die mij verzocht een avond te spreken, waaraan ik gehoor gaf. De opkomst was niet groot, maar toch maakte 't woord wel indruk. Eene vrouw zeide: Hé, hij het 't ja neit op papier, waarop een ander antwoordde (op 't hart wijzende): „Hij het 't doar zitten." Ach, hoe velen worden met een geleerd lesje naar huis gezonden, dat de zielen niet bevredigt.

Nu, geliefde lezers van „De Christen", u weer een en ander van 't werk meegedeeld hebbende, beveel ik mij en den arbeid bij vernieuwing in uwe voorbede aan.

Uw Uniecentreiziger,
H. BOS.

Van het arbeidsveld.

Geliefde Broeders en Zusters!

Den 24 December vatte ik, na een kort oponthoud te Stadskanaal, voor de tweede maal den pelgrimstaf op, nu, om de provincie Groningen te doorwandelen.

Ik begon mijn eigenlijk werk te Foxhol, waar ik bij br. Siekmans vriendelijk geherbergd werd. — Den eersten Kerstdag mocht ik in gezelschap van br. Mosterd, met de kinderen der Zondagsschool kerstfeest vieren, en 's avonds met de meer ouderen van dagen. — Den tweeden Kerstdag reisden we naar Muntendam om aldaar met de Gemeente Liefdemaal te vieren, waar we een lieflijken zegen genoten (Zie „Christen" No. 714).

's Zaterdagsmiddags stond ik gereed om uit te gaan, toen br. Mosterd uit Groningen kwam met de tijding, dat de Voorganger, br. Planting, ongesteld was, en ik alzoo voor de taak gesteld werd, de Gemeente aldaar te dienen. Gelukkig was br. Planting niet erg ziek, want Nieuwjaarsmorgen kon hij zelf weder het heerlijke Evangelie prediken.

Den 2 Jan. moest ik de begrafenis leiden van een zevenjarig meisje, daar br. Planting zich nog niet op straat durfde begeven. Na onzen terugkeer van het kerkhof spraken we over den zielstoestand der treurende ouders. Het bleek, dat man en vrouw, beide van Jezus waren afgedwaald, maar die, nu des Heeren hand hen kastijdde, weder tot God terugkeerden. Zij wenschten hun hart lucht te geven door te zingen Ps. 103 : 1. Nog nooit heeft mij een gezang *zóó* getroffen, dan toen ik het daar, stamelend en snikkend hoorde zingen door die ouders, welke wel hun kind pas naar de groeve der vertering hadden gebracht, maar nu toch in Jezus het hoogste goed deelachtig werden.

Wat vanzelf spreekt, was ik hier bij mijn oom gelogeerd.

Hierna werkte ik nog eenige dagen te Foxhol, waar me beurtelings de brs. Deuzeman en Siekmans begeleidden. Hier ontmoette ik ook iemand, die vroeger Baptist geweest was, maar nu Apostolisch was geworden, omdat naar zijn zeggen, geen enkele Baptist den Heiligen Geest had, daar Deze niet anders, dan door de oplegging der handen kon ontvangen worden. En toen ik hem vroeg, of ook hem de handen waren opgelegd, en hij daardoor anders was geworden of bijzondere zegeningen was deelachtig was geworden, antwoordde hij eerlijk en oprecht, dat wel een (zoogenaamde) Apostel hem de handen had opgelegd, maar dat hij nog dezelfde was gebleven, waarop ik weer ruimschoots gelegenheid had, om hem te wijzen op de eenvoudige en zuivere waarheid des Bijbels.

Vandaar trok ik den 7 Jan. naar Warfhuizen waar br. Japinga mij vriendelijk inkwartierde. Hier mocht ik ook eenmaal de blijde tijding van het heil in Jezus bloed verkondigen, daar onze vriend van Huis zijne woning daartoe aanbood. Hier ontmoette ik ook nog een man van over de tachtig jaar, die mij uitlachte, dat ik nog zoo dwaas en dweeperig kon zijn, om aan een Jezus te gelooven. Zelden deed mij de spot zoo zeer, als toen ik dat hoorde uit den mond van iemand, die feitelijk reeds aan den rand van het graf staat. Ik wees hem er op, dat het Gode behaagd heeft, om door de dwaasheid der prediking zalig te maken een iegelijk, die gelooft, terwijl ik hem dringend bad, om toch zijne toevlucht tot Jezus te nemen. Zijn dochter kwam met het aloude stokpaardje: dat er nog niemand was teruggekomen, wie ik wees op het gezegde in Luk. 16 : 28—31.

Zijn buurman maakte het nog korter, deze zeide eenvoudig: „Daar is het gat van de deur!" Ik had evenwel toch nog de gelegenheid, om tot hem te zeggen, dat Jezus ook eenmaal degenen, die Hem in hun hart en woning niet willen ontvangen, zal afwijzen, en tot hen zeggen: „Gaat weg van Mij, gij vervloekten, in het eeuwige vuur!"

Van daar ging ik naar 't Zandt, waar br. van Dam mij gastvrij in zijne woning opnam. — Hier had ik het genoegen, dat br. Engelsman mij eenigen dagen vergezelde. Ook mochten we aldaar tweemaal het Evangelie verkondigen; eenmaal in „de hut," de vergaderplaats der broeders, voor zeer weinig volk, en eenmaal bij br. v. Dam aan huis, voor eene redelijke opkomst.

Van daar werd mijn aangezicht als reizende naar Loppersum, waar ik bij mijne familieleden een vriendelijk onderdak bekwam. Hier trof ik zoowaar ook mijne oude grootmoeder aan, die op schaatsen heel uit Haulerwijk was gekomen.

Hier werd ik ook uitgenoodigd, om een avond bij een buurman door te brengen, waaraan ik gehoor gaf. Aanvankelijk begon ons gesprek over „leugens" in den bijbel. Hij beweerde, o.a. dat *alles* wat in den bijbel stond, juist geen volle waarheid was, b.v.: „De luiaard zal met gescheurde kleederen gaan." Leek het in het begin dus niet zoo bemoedigend, toch komt het me voor, dat man en vrouw, beiden, begeerige menschen zijn, want de manier, waarop zij luisterden en vroegen, getuigde van meer dan gewone belangstelling. Zijne vrouw meende, dat het zoo gemakkelijk maar niet kon, om zalig te worden; waarop ik haar wees op het geheel volbrachte werk van den Christus. Mochten zij spoedig tot deze beslissing komen: „Aangaande mij en mijn huis, wij zullen den Heere dienen!"

Een ander maal kwam ik bij den Ouderling der Ger. Kerk, waar ook een klein gezelschap bijeen was. De eerste vraag was, of ik ook een borreltje wilde hebben, waarvoor ik natuurlijk hartelijk bedankte. Hier hadden we een gesprek over theoretische en praktische Christenen, na welks einde een der mannen sprak: „Zouden wij soms tot het theoriechristendom behooren?"

Het ijs kwam me ook als Unie-cent reiziger zeer te stade, daar ik nu met meer gemak de omliggende plaatsjes kon bezoeken.

Zoo werd het langzamerhand weer tijd om naar Stadskanaal terug te keeren, waar ik den 25 Jan. behouden en wel bij br. van Beek aankwam. En we konden den Heere weer danken voor de menigvuldige blijken zijner liefde, en Hem bidden, dat Hij al die uitgestrooide zaadkorreltjes zegene. En nu, broeders en zusters, helpt ons mede bidden, en bidt dan ook bijzonderlijk voor de arbeiders in 's Heeren wijngaard. Zij hebben het zoo noodig!

Na hartelijke groete, onder toebidding van 's Heeren zegen: Uw Uniecent-evangelist,

A. HOF.

INGEZONDEN.

Waarde Theofilus!

Verleden Woensdag vierde de Jongedochters-vereeniging haar jaarfeest in gezelschap van de Jongelingsvereeniging, welke beurtelings, om het andere jaar, elkanders gasten zijn. — Het was mij vergund dat feest mede bij te wonen, en daar ik er een lieflijken zegen genoten heb, wil ik er u een en ander van mededeelen, wel wetende, dat gij u ook altijd verblijdt, wanneer anderen zich verheugen, en iets doen, om het dierbaar Evangeliewoord alom te verbreiden. — Het was mij zeer goed daar te zijn, want ik heb er weer de oude tijding van het heil in Jezus' bloed gehoord.

De geachte feestleider, br. van Beek, wees ons op de nietigheid en vergankelijkheid der aardsche dingen; dat zij ons maar weinig nut kunnen aanbrengen, dewijl het heerlijkste maar tot aan het graf duurt, en dat er maar één ding is, dat tot ALLE dingen nut is, namelijk: de godzaligheid of godsvrucht, naar aanleiding van 2 Tim. 4: 8b.

De Presidente en de Secretaresse, die daarna aan het woord kwamen, zetten ons het doel en de tweejarige geschiedenis der Vereeniging uiteen. Uit haar woorden bleek, dat haar eenigst streven was, om jonge meisjes aan de voeten van Jezus te brengen. — Heerlijk doel! Moge het bereikt worden!

Verder hoorden we schoone toespraken, voordrachten en samenspraken, welke ons wezen op dat groote heil, dat er in Christus alleen te vinden is. Ook de afgevaardigden der verschillende zustervereenigingen hielpen mee, om een getuigenis af te leggen, hoe goed en zalig het is, om den Heere te kennen, vooral ook in de jeugd.

Ondertusschen werd het lichamelijk deel des menschen niet vergeten. Broodjes, koekjes, chocolade en koffie deden onophoudelijk hunnen rondgang.

En zoo wees, helaas maar al te spoedig, het gehoorzaamheidsklokje al ver over XII, zoodat we aan eindigen moesten denken.

Nadat br. Reiling nogmaals de jongelingen en jongedochters had uitgenoodigd, den waren weg ten leven te kiezen, sloot hij met dankgebed.

En zoo behoort deze feestavond weder tot het verledene; moge de Heere zijn zegen daarover gebieden, opdat al die goede woorden ingang mogen vinden!

De Heere zegene ons allen.

Uw getrouwe
STADSKANAAL. AITZE.

EEN EN ANDER.

*** De Baptisten in Finland. Er zijn in dit land, dat tegenwoordig aan Rusland behoort, 28 Baptisten gemeenten met 1500 leden.

Het ontstaan van het Baptisme in Finland is waard vermeld te worden.

In 1867 kwamen een Finsche broeder en zuster terug uit Zweden, na aldaar gedoopt te zijn. Zij trachtten hunne medeburgers tot Christus te leiden. Den 14 Juli 1868 doopten zij den eersten Fin in de rivier de Baltique, bij de stad Abo. Er verliepen echter nog 12 jaren voor er een kleine Baptistische beweging kwam.

Eenige verdrukte broeders van het eiland Aland begaven zich naar de stad Abo, werden aangehouden en daarna door den Lutherschen kerkeraad ondervraagd. De heer Heikel, professor aan de Universiteit van Abo, ontving de vervolgden in zijn huis en bejegende hen zeer vriendelijk. De twee kinderen van den professor werden getroffen door de getuigenissen dezer Baptisten en bekeerden zich. Ze ontvingen zelfs den doop in Zweden en daarna teruggekeerd zijnde, werden ze de eerstelingen van Finland en de leiders der kleine gemeente van Abo.

Vier jaar daarna liet de predikant Jean Hymander zich ook doopen. Hij was gedurende 40 jaren één der beste predikers in de Luthersche kerk van Finland geweest. Het uittreden uit de Staatskerk (Luthersche) was zeer moeilijk, daar de kerkelijke wetten beletten, dat men voor zijn 21ste jaar er uittrad; deed men dit toch, dan werd men veroordeeld tot eene geldboete van 40 à 50.000 Mark of tot een gevangenisstraf van 2 jaren. Als het een uitlander gold, werd hij verbannen. De Baptisten zonden een verzoekschrift aan den Rijksdag, om den leeftijd, op welken men uit de algemeene kerk mocht treden, terug te brengen op 16 jaar.

Ondanks den tegenstand dien ze ondervinden, hebben onze broeders eene kleine theologische school gesticht en geven 2 bladen uit, waarvan het eene in de landstaal (het heet „Totunden Kaiku of Echo der Waarheid) en het andere in Zweedsche taal. Ze verschijnen elke week.

Uit het Fransch. C.

*** Het tijdschrift „Topeka Daily Caporal" heeft een groot succes. Het wordt geredigeerd volgens het beginsel verkondigd in het bekende boek „Wat zou Jezus doen?"

Eenige christelijke kiezers hebben Mr. Sheldon, de redacteur van genoemd tijdschrift, tot vice-president van de Vereenigde Staten willen stemmen, doch deze heeft hiervoor bedankt.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Onze Koningin zal nu weldra in het huwelijk treden. De japonnen voor die gelegenheid zijn reeds van Parijs verzonden en moeten zeer kostbaar zijn. Hertog Hendrik is reeds in de residentie aangekomen en met militaire eerbewijzen ontvangen, terwijl de batterij veldartillerie reeds besteld is om in 't Malieveld de 101 saluutschoten af te vuren, onmiddelijk na de kerkelijke voltrekking van het huwelijk. Alle militairen te 's Gravenhage zullen vanaf 4 Febr. in groot tenue verschijnen tot na het vertrek van alle vorstelijke personen, 8 Febr. Ook wordt gemeld, dat de Voorzitter van de 's Gravenhaagsche Vereeniging „Bijbel en Oranje" met nog een paar bestuursleden het Vorstelijk echtpaar een prachtbijbel ten geschenke zal aanbieden, gebonden in kalfslederen band met 't koninklijk wapen op het voorplat, bewerkt door de professoren Kuyper, Bavinck en Rutgers.

Om den behoeftigen medemensch nu ook een blijden dag te bezorgen, hebben eenige heeren zich bereid verklaard om aan de huizen der ingezetenen giften in te zamelen.

Heeft 't ijsvermaak aan velen een broodje verschaft, de trage dooi eischt ook vele handen om de goederen door de ijsschotsen te transporteeren en menige schipper, die met den winter rust had, kan nu een vrachtje bekomen, vooral in de groote steden. — De storm in 't begin der vorige week heeft echter vreeselijke rampen veroorzaakt, zooals bijv. het vergaan van „De Holland" op den Hoek van Holland, waarbij 11 manschappen en vier landverhuizers verdronken zijn, terwijl drie matrozen, de hofmeester, een scheepsjongen en de kok gered werden door een stoomreddingsboot en de gezagvoerder W. H. v. d. Pol op een stuk wrakhout bewusteloos aanspoelde en later bijkwam. Het schip was op de pier geloopen en midden doorgebroken, en hoewel er genoeg zwemgordels aan boord waren, durfde niemand, eenmaal op 't dek zijnde, weer naar beneden gaan om die te halen. De kapitein zelf heeft vreeselijk met de golven moeten worstelen, eerst op een waterketel, die maar al door rolde en eindelijk vol water liep, vervolgens op een deur en dan op een ladingbord, waarmee hij meende tegen de pier verpletterd te zullen worden, totdat hij, bewusteloos gevonden, eerst in 't hotel weer tot zichzelven kwam. Ook in

Duitschland, vooral in Oost Friesland, is de storm vreeselijk te keer gegaan. De stad Leer en omgeving is door een stormvloed geteisterd, nog heviger dan in 1883. De Noordwestenwind rolde de grijze watermassa met vreeselijk gehuil voor zich uit, de Ems en de Leda traden buiten hare oevers en overstroomden de straten, dikke ijsschotsen met zich voerende, zoo haastig, dat velen eerst ontwaakten, toen het water reeds tegen hunne bedden spoelde en een meter hoog in hun woning stond. Het hulpgeschrei was erbarmlijk, men vluchtte op de daken, waar men den ganschen nacht doorbracht, vol vrees, dat de zware ijsschotsen de huizen zouden doen instorten, die dan ook hier en daar groote verwoestingen aanrichtten, hoewel wij nog niet hoorden, dat er menschenlevens te betreuren zijn.

De berichten, die uit Christiania in

Noorwegen komen, melden, dat daar 300 visschers in de golven omkwamen, terwijl ook van vele andere plaatsen enorme verwoestingen door wind, water en sneeuw bericht worden.

Frankrijk. In 't dorpje Bayonne vond een treurige geschiedenis plaats, die eens weer een waarschuwing geeft om niet gekscherend met vuurwapenen om te gaan. Een priester had pas een jong paar in den echt vereenigd en men zette zich ter bruiloftviering, toen de jonge man een geweer in den hoek van 't vertrek vindende, dit opnam en vroeg: „Op wien zal ik mikken?" „Op mij," antwoordde zijne jonge vrouw. Plotseling ging 't schot af en viel de vrouw doodelijk getroffen neer, tot groote ontsteltenis van den wanhopigen echtgenoot. De priester, broeder van den pasgehuwde, trok zich dermate 't geval aan, dat hij nog denzelfden nacht na vreeselijk lijden stierf.

Te Parijs hebben de ambtenaren van den stadsspoorweg besloten tot algemeene werkstaking, wat zeker voor menigeen weer moeielijkheden zal veroorzaken, als de een of andere partij niet spoedig toegeeft.

Engelands overleden Koningin Victoria is j.l. Zaterdag begraven, waarbij op verlangen van Koning Edward VII de rouw niet zwart, maar purper moest zijn. Wij willen hopen, dat alles goed is afgeloopen, want er werden nog al anarchistische aanslagen gevreesd, waarvoor echter de meest mogelijke voorzorgen der politie werden in acht genomen.

De Duitsche Keizer is tot veldmaarschalk in 't Engelsche leger benoemd, van welke genegenheid hij gebruik hoopt te maken om den oorlog in Z.-Afrika te beëindigen. Moge hij er zich nu maar op toeleggen, meer 't leger van den ondergang te redden, dan den republieken hunne onafhankelijkheid te rooven, welk laatste toch tot hiertoe niet met zegen bekroond was.

Koning Edward VII voert nu den titel van Opperheer van Transvaal, naar aanleiding van Roberts proclamatie, dat de oorlog haast ten einde was.

Als die Opperheerschappij echter met een groot leger als 't Engelsche in

Z.-Afrika nog niet kan gehandhaafd worden, dan heeft hij aan dien naam bitter weinig, terwijl hij nog moet zien, dat de Boeren in de Kaapkolonie de Opperheerschappij gaan voeren en Lord Kitchener in Pretoria noodzaken hier en daar de bezetting te ontruimen, wil hij de toevoer der treinen niet geheel afgesneden zien. Die Engelsche bevelhebber schijnt maar niet veel tegen de guerillabenden uit te richten en wacht nu op 50.000 paarden en muilezels, die in Amerika zullen aangekocht worden, maar echter maar 6000 tegen ongehoorde prijzen te bekomen waren. Intusschen is De Wet weer naar Kaapkolonie gegaan om zijn slag te slaan.

N. P. K. K.

VARIA.

GOD ZIET ALLES.

Op zekeren dag, toen de astronoom Mitchell met zijn grooten verrekijker waarnemingen op de zee deed en zijn blik daarbij den horizon bereikte, zag hij tegelijk, hoe op zeven uren afstand op een met appelboomen beplanten heuvel twee knapen bezig waren met het stelen van appelen.

De een plukte en de ander stond op den uitkijk, naar alle kanten rondziende, of er ook onraad was.

De beide jonge dieven waren vast overtuigd, dat niemand hen daar zag, en dachten er niet aan, dat een professor op zeven uur afstand elk hunner bewegingen bespiedde.

En gaat het ons niet evenzoo? Dewijl wij dat

oog, dat niet slaapt, niet zien kunnen, leven wij dikwijls, als meenden wij, dat niemand ons zag; Gods oog evenwel ziet ons bestendig en daarvoor is niets verborgen; Hij beluistert iedere gedachte en hoort elk woord; alles, wat wij doen, ziet Hij.

Daarom willen wij het niet vergeten, maar ons zelven steeds herinneren: God ziet alles.

CORRESPONDENTIE.

De postquitanties zijn deze week verzonden voor de abonnementen 2de halfjaar 1900. Dengenen, aan wie ze zullen worden aangeboden, verzoeken we vriendelijk te betalen.

Van het Zendingsblaadje werden reeds eenige aantallen besteld, maar we wachten nog op meer. Voor dat de vereischte *bestellingen er zijn, kunnen* we met de uitgaaf geen voortgang maken.

N. v. BEEK.

Aan de broederschap te V. Geen collecte mogen we in ons blad toelaten zonder kennisgeving aan en goedkeuring of aanbeveling van de Commissie der Unie. DE RED.

LIEFDEGAVEN.

Voor het Studiefonds.

Ontvangen van de Gemeente te Amsterdam f 5.65½. F. J. VAN MEERLOO, penningm.

Voor de Zending.

Van br. H. P. de B. te Nieuw Weerdinge f 5, een dankoffer voor de herstelling van een kind. N. v. BEEK.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen door br. J. B. te Hollum van P. de B. aldaar f 1.80; van H. K., Vriescheloo, f 2.70. N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV : 9.

No. 721 DONDERDAG 14 Febr. 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI : 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

BIDDEN.

Des harten binnenst overleg,
Gezegd, gezucht, gedacht!
Het trillen van een stille vlam,
Die naar de wolken tracht.

Het slaken van een ademtocht,
Het vallen van een traan,
De blik naar boven van een oog,
Door Gòd alleen verstaan.

De eenvoudigheid, het kunstloos waar
Der kinderlijke taal,
Maar aan wie plaats gegeven wordt
Bij 't Englenlofkoraal.

Des Christens kracht, des Christens lust,
Des Christens levenslucht;
Zijn levenskracht in 't uur des doods,
Bij dood en hel geducht.

Des zondaars eerste stemgeluid,
Die Jezus valt te voet;
Bij aller heemlen vreugdgejuich
Door 't: „Z i e, h ij b i d t!" begroet.

Tot 's Vaders eer, tot lof des Zoons,
In zin en wil en woord,
Het door den Heilgen geest gewrocht
Volzalig zielsakkoord!

Want bidden doet geen hart alléén:
Eén Geest dringt ze allen door;
En op Zijn Priesterlijken troon
Gaat Jezus-Zèlf ze voor.

Gij-Zèlf, de Waarheid en de Weg!
Ziet biddend op ons neêr,
Hebt biddend onzen strijd volstreên, —
Leer Gij ons bidden, Heer!

DA COSTA.

De ongehoorzaamheid aan Gods Zoon.

In Johannes 3: 36 lezen wij: „Die in den Zoon gelooft, heeft het eeuwige leven, maar die den Zoon ongehoorzaam is, zal het leven niet zien." Waarin bestaat die ongehoorzaamheid en hoe zou het komen, dat er niet staat: die in den Zoon gelooft, heeft het eeuwige leven, maar die in Hem niet gelooft, zal het leven niet zien. Men zou moeten denken dat wij in Jezus kunnen gelooven en toch Hem ongehoorzaam zijn. Men hoort veeltijds zeggen „die in den Zoon gelooft, heeft het eeuwige leven," maar het laatste gedeelte laat men weg, alsof dat er niet bij behoorde. De Bijbel leert ons echter, dat gelooven in Jezus en Hem gehoorzaamheid betoonen, onscheidbaar is. Gehoorzaamheid volgt onmiddellijk op het waarachtig gelooven in Christus. Het leven geeft ons daar zoovele voorbeelden van. Ieder die belijdt te gelooven dat Jezus Gods Zoon is, zal tegenstand ontmoeten op deze aarde. Wij zijn menschen en gaan den weg der zelfverloochening dikwijls met droefheid op het aangezicht. Het eigen ik ten onder te brengen kost veel moeite, maar toch, de Heer eischt het, en als wij Jezus werkelijk liefhebben en gelooven, dat Hij onze Herder is, dan kunnen wij niet anders dan gehoorzaam zijn en dat wat de Heer van ons eischt, ten offer brengen. Als wij in waarheid volgelingen van Gods Zoon zijn, betoonen wij door ons leven eene volkomene gehoorzaamheid aan Hem. Het leven in gemeenschap met Jezus is een stil verborgen leven; is het de innigste wensch van ons hart meer in volmaaktheid en overgegevenheid des harten voor Zijn aangezicht te leven, dan is de band, die ons aan Hem bindt zoo hecht en sterk, dat niets in staan is ons af te voeren. Dat streven om meer het beeld van Jezus hier op aarde te dragen, houdt ons zoo dicht bij Hem, dat wij niet alleen oogenblikkelijk Zijne gemeenschap missen als wij iets verkeerds doen, maar ook teeder en nauwgezet van geweten worden. Bij den Heer kan er nooit iets door; Hij wenscht van ons gediend te worden met een gewillig hart, maar zelf begeeren wij ook niets te doen, wat in strijd is met Gods wil en onzen Heiland zou bedroeven. Niet alsof wij hier volkomen heilig en volmaakt voor Hem zouden leven, maar ons hart jaagt er naar om steeds meer voor God te leven en in gehoorzaamheid des harten Jezus na te volgen. Nu schijnt dat misschien veel zwaarder dan het werkelijk is voor hen, die geen kennis aan den dienst voor God hebben. De gedachte: „Als ik Christen ben mag ik dit en dat niet meer doen," houdt wellicht velen terug van de besliste keuze. Maar indien zij konden verstaan welk een heerlijken vrede en zoete rust een kind van God vooor 't hart bezit, zij zouden zich gaarne alles getroosten, om de heilige vreugde, die de Heer Jezus ons geeft, te kunnen deelen. Het is zoo verkeerd van hen, die God dienen, dat zij niet meer toonen, een blijdschap te bezitten voor 't hart in den dienst van God. Vrede in 't hart maakt ons tevreden in alle omstandigheden, en doet ons, ook onder zorg en moeite, waarlijk gelukkig zijn.

Deze voorrechten zijn reeds op aarde het deel van hen, die God liefhebben en in gehoorzaamheid aan Gods Woord leven. Maar als het kind van God ongehoorzaam wordt, mist het terstond dat heerlijke vrije leven met Hem. Het is daarom zoo noodig voor ieder Christen om nauwgezet en waakzaam te zijn en wij kunnen nooit genoeg vreezen voor de kleinste ongehoorzaamheid aan Gods Zoon. Wanneer wij dit licht zouden achten, zouden wij van de eene afwijking in de andere vervallen en ten laatste weer in de zonde gaan leven.

Het is niet genoeg dat wij weten dat de Heer Jezus voor ons op aarde is gekomen en voor ons geleden heeft. Zijn wij tot die erkentenis gekomen en heeft onze ziel vrede gevonden in Jezus bloed, dan juist vraagt de Heer van ons volkomen gehoorzaamheid.

„Mijne schapen hooren mijne stem," zegt de goede Herder. Doen wij dat niet en stellen wij ons tevreden met de gedachte: „Ik geloof dat Jezus voor mij is gestorven, dus ik *heb* het eeuwige leven," en wij zouden ons geloof niet bevestigen door gehoorzaamheid, dan zullen wij ongetwijfeld den toorn van God moeten ondervinden. Zijn Woord zegt het ons en wanneer wij eenmaal door Christus zullen geoordeeld worden, zal de Heer ieder mensch rekenschap vragen van wat hij met Zijn Woord gedaan heeft. Wij mogen ons daarom wel ernstig onderzoeken. De Heer heeft ons den Bijbel gegeven, niet alleen tot leering, maar ook dat wij Zijn wil zouden weten en daarnaar handelen. Laat ons dus niet tevreden zijn alleen daarmede, dat wij gelooven in Jezus, maar laat ons streven zijn om Hem te gehoorzamen in alles, en een leven te leiden tot Zijne eer, opdat de Heer met welgevallen op ons moge neerzien. Dan alleen kunnen wij beelddragers van Christus zijn.

Ook voor hen, die God niet kennen, staat het geschreven. Allen, die het Evangelie van Gods Zoon ongehoorzaam geweest zijn, zullen door dien Zoon veroordeeld worden. Als wij eens bedachten, dat wij een eeuwige heerlijkheid of een eeuwige ellende te gemoet gaan, hoe zwaar moest het ons niet wegen.

Menigeen spreekt het uit wel te gelooven, dat Jezus voor zondaren stierf, maar verder durft men niet gaan. Men hoopt wel zalig te worden, maar de overtuiging dat men 't worden zal, heeft men niet.

God is liefde en Jezus heeft zooveel gedaan voor de menschen, dat 't niet anders kan of Hij zal ieder, die gelooft dat God alles geschapen heeft en dat Jezus kwam om zondaren zalig te maken en overigens als een eerlijk en braaf mensch leeft en zijne plichten doet, wel in den hemel laten komen. Zoo wordt dikwijls geredeneerd.

Laten wij toch bedenken, dat God liefde is, maar ook rechtvaardig en heilig; voor Wien het onmogelijk is, met het minste kwaad gemeenschap te hebben.

Wanneer wij tot ons zelf inkeeren, hoe diep schuldig moeten wij ons dan niet gevoelen voor Hem, en hoe moest ieder, die den vrede in Christus nog niet bezit, met beide handen het heil en het geluk, dat God ons in Zijn Zoon wil schenken, aangrijpen. Volkomen vergeving van alle zonden, die wij gedaan hebben. Wij, zulke groote zondaars, mogen kinderen Gods zijn. Hoe dwaas handelen wij, als wij zooveel liefde en genade verwerpen en den Zoon van God ongehoorzaam zijn en Hem tegenstaan. Hoeveel kwaad doen wij ons zelf niet door den Heer Jezus tegen te staan, als Hij ons telkens en telkens weer tot zich roept. Op aarde hebben wij dan een onrustig en onvoldaan hart en komt eenmaal de doodsure, dan hebben wij geen hoop, geen grond voor de eeuwigheid; alles ontzinkt ons, want wat van de aarde is, verdwijnt met

ons leven.

Daarom, hoor naar de liefdestem van Jezus, nu het nog tijd is, vertrouw u Hem geheel toe, laat uw verder leven een leven van gehoorzaamheid zijn aan den Zoon des levenden Gods en gij zult uw levensweg met blijdschap bewandelen.

X.

Van het arbeidsveld.

Geachte lezers van „De Christen!"

Nu zal ik u iets vertellen van mijn werk als Uniecentreiziger in Januari 1901. Door Gods goedheid mocht ik met mijn gezin in gezondheid dit nieuwe jaar intreden en ving alzoo met blijdschap mijn werk te Hengeloo aan. En daar wij nog altijd zonder Voorganger zijn, bezocht ik zooveel mogelijk al de Gemeenteleden, en trachtte hen aan te sporen om, te midden van een wereld vol ongerechtigheid en verleiding, getrouw te zijn in geloof en levenswandel, alsook in gemeenschapsoefening met onzen Heiland, die ons zoo duur gekocht heeft met zijn dierbaar bloed. Vervolgens bezocht ik, behalve andere burgers, ook nog eenige vreemdelingen, die hier vanwege het bouwen van een nieuw station en het verhoogen der spoorlijnen werkzaam zijn en in z.g.n. keeten wonen, die, hoewel van God vervreemd, mij toch vriendelijk ontvingen en aandachtig aanhoorden. Een hunner, waar het Woord eenigen ingang scheen te vinden, verzocht ik beleefd onze bijeenkomsten bij te wonen, en hunne kinderen op de Zondagsschool te zenden.

Daarna bezocht ik te Borne onze zieke zuster Vis, die nog steeds lijdende is, en eenige anderen. Vervolgens ben ik nog twee dagen naar Delder Est geweest (een buurtschap bij Delden), waar ik 14 boeren bezocht, die ik allen op het eene noodige wees, waaronder een tachtigjarig ziek man, die, nadat ik even met hem gesproken had over de noodzakelijkheid der bekeering, zeide: „Scheid nou moar oet, ik wil doar toch niks van weten," waarna ik hem nog wees op het schrikkelijk oordeel Gods, dat hem te wachten stond, gaf de overige huisgenooten een traktaat en ging mijns weegs.

Des avonds bezocht ik op Twikkel nog vier gezinnen, en ten slotte kwam ik bij onzen ouden broeder Flinkers, die ik met zijn gezin in welstand mocht aantreffen. Daar werd ik als naar gewoonte in zijn altijd gastvrije woning vriendelijk ontvangen en verkwikt door spijs en drank.

Daarna vertrok ik naar Zutphen, waar ik in de woning van br. Roeles in liefde werd ontvangen en geherbergd. Jammer echter, dat de herbergzaamheid door zoo weinigen beoefend wordt, daar toch de vermaningen tot herbergzaamheid in Rom. 12 : 13, Hebr. 13 : 1—2, Gen. 18 : 1—10, 1 Petr. 4 : 9 enz. niet tot enkelen, maar tot alle brs. en zrs. gericht zijn en daarom wil ik ook allen aanraden deze bijbelplaatsen eens ernstig in het verband te lezen, en dat een ieder zich zelf afvrage: Breng ik deze dingen genoegzaam in beoefening?

Bij Zutphen bezocht ik een gehucht met name „De Marsch," waar veel onkunde, maar nog meer onwil heerscht omtrent godsdienst, mitsdien ook zeer veel goddeloosheid; hetwelk sommigen zoo diep doet zinken, dat zij beneden de dierenwereld staan, hetwelk met vuilheid en armoede gepaard gaat. Ik heb daar 25 huisgezinnen bezocht, die ik door woord en geschrift mocht wijzen op het heil dat door het geloof in Jezus te vinden is voor arme en verloren zondaars. Bij een hunner zeide ik, dat ons geweten mede getuigenis gaf aan de waarheid van Gods woord. „Ja," zeide de man, „een mensch heeft twee gewetens." Toen vroeg ik: „Wat dunkt u, wat is het geweten?" „Wel," zeide hij, „als ik met een zwaar beladen kruiwagen van de stad kom, dan kan ik mijn geweten wel hooren kloppen, boem, boem in mijn binnenste" en van het andere geweten had hij wel eens gehoord in zijn jeugd, als hij b.v. appels gestolen had, en de boer hem achterna zat. Een paar arme oudjes trof ik aan, die nog al belangstelling toonden. Op mijn vraag of zij nog wel in den bijbel lazen, zeide de man: „Ik kan niet lezen, en vroeger las mijn vrouw mij wat voor, maar haar oud bijbeltje is nu voor haar te fijn van druk." Toen zij mij hun bijbel lieten zien, zag ik dan ook, dat hij niet alleen klein van druk was, maar hij was ook versleten. Toen gaf ik hun een groot Nieuw Testament, hetwelk zij mij beloofden trouw te zullen gebruiken.

Op een anderen dag bezocht ik daar onder meer een jonge vrouw, die alleen tehuis was, en daar zij weinig belangstelling toonde, ging ik spoedig weer heen. Een uur later vernam zij, dat ik daar nog in de buurt was, en toen kwam zij bij haar buurvrouw, waar ik zat (en waar het er heel net uitzag in hun stand) en die beide vrouwen hebben met ingespannen aandacht geluisterd, toen ik hun vertelde, hoe eenvoudig de weg tot de zaligheid is. In Zutphen bezocht ik nog een een zieken man, die vroeger beleden heeft Christen te zijn en daarna de wereld weer heeft lief gekregen. Met hem sprekende vroeg ik hem: als hij nu stierf hoe het dan met zijn ziel zou gaan. „Ja," zei hij: „verloren." Ik vroeg hem: „Zijt gij niet bang voor de eeuwige verdoemenis en hebt gij dan geen lust die te ontvlieden?" hetwelk hij heel koel met „Neen," beantwoordde. Vreeselijk niet waar? Het doet ons denken aan Hebr. 6 : 4—6. En voor den Christen is het een waarschuwing, om wakend te zijn.

Vervolgens vertrok ik naar Sneek, waar mij door de Gemeente bij broeder S. de Jong een aangenaam tehuis was bereid en waar ik tot heden met veel genoegen en naar ik verwachten mag met zegen aan het werk ben, waarvan ik later iets hoop te schrijven. Zoo verblijf ik, mij en den arbeid in de voorbede der brs. en zrs. aanbevelende, uw br.

H. TER BRAAK van Hengeloo (O.)

INGEZONDEN.

Geachte lezers(essen)!

Nu het jaarfeest onzer Jongedochtersvereen. weer tot het verleden behoort, wenschen we u 't een en ander betreffende hetzelve mede te deelen.

De dag van 30 Jan. j.l. was als jaardag onzer vereen. voor ons een dag van groote vreugde. De Heer had ons als Ver. weêr een jaar gespaard en rijkelijk gezegend. En bij de herinnering aan het vele goede dat de Heer ons deed genieten, was het ons een behoefte om in gemeenschap met brs. en zrs. en afgevaardigden van verre en nabij den Heer te loven en te prijzen.

Onze geachte Voorganger opende als feestleider met een hartelijk woord ter inleiding ons feestelijk samenzijn. Wij werden daardoor inzonderheid bij het eene noodige bepaald, het eene noodige ook voor onze feestelijke vergadering. Daarna kwam onze Presidente aan 't woord, die op recht hartelijke wijze aan allen 't welkom toeriep. De secretaresse gaf een korten geschiedkundigen blik over den arbeid en de vele zegeningen van 't verloopene jaar. Wel moesten wij even als andere jaren eenige leden door verschillende omstandigheden missen, maar de Heer heeft die ledige plaatsen weer aangevuld, wat ons tot dankbaarheid stemt.

Ook de kleine Meisjesvereen. als een tak van onze Vereen. was aanwezig. De arbeid in deze Vereen. was eveneens rijk gezegend.

Vele afgevaardigden waren tot ons overgekomen. De meesten spraken een recht hartelijk woord en gaven dan dikwijls nog een passende voordracht ten beste. Ter afwisseling werden we ook nog op een paar samensprakenn vergast. Niet weinig droeg ook ons muziekkorps tot verhooging van ons samenzijn bij.

Het was in een woord een zeer opgewekt en toch ernstig feest. Het is onze wensch en bede, dat ons jaarfeest ook in zijn nawerking nog voor velen ten zegen mag zijn. Wij zijn er weer door opgewekt om met nieuwen moed het pas begonnen jaar onzer Vereeniging in te gaan. Moge de Heer onze Vereen. nog voor vele jongedochters ten zegen stellen!

GRONINGEN, Febr. 1901.

F. BOLT, Secr.

EEN EN ANDER.

*** 250000 haarlokken voor Boeddha. Een zendingszuster in Japan verhaalt, dat zij eens op eene reis een Boeddha-tempel voorbij trok, waarbij haar iets zeer zeldzaams vertoond werd. De tempel was oud en bouwvallig en moest hersteld worden. Hiertoe was veel noodig, en er waren niet weinigen onder Boeddha's vereerders, die op de een of andere wijze dat werk wilden helpen bevorderen, ook al waren zij niet in staat geldelijke offers te brengen. Bijzonder trok een heel lang touw de aandacht, dat bij het werk gebruikt werd. Het was namelijk een dikke zwarte haarlok door 250000 japaneesche vrouwen van eigen haar vervaardigd. Men bracht er zware rotsblokken mede op hun plaats in de wanden des gebouws. Wanneer we bedenken, hoeveel een Japaneesche vrouw met haar haardos op heeft, begrijpt men welk een offer deze vrouwen hunnen Boeddha brachten. Onze Jezus is echter veel grooter offer waard!

*** De jaarlijksche statistiek der godsdienstige korporaties in de Vereenigde Staten, werd in „De Independent" van 3 Januari openbaar gemaakt. Weliswaar, zegt de bijeenbrenger dier getallen, kunnen de cijfers slechts bij benadering gegeven worden, daar vele opgaven uitbleven, sommigen blijkbaar valsch en anderen niet te verkrijgen waren, nochtans bieden die getallen veel belangrijks. Meer dan een derde der geheele bevolking zijn als werkzame leden eener godsdienstige gemeenschap ingeschreven. Men kan voorts gerust aannemen, dat drievierde der bevolking min of meer onder godsdienstigen invloed staat. Aangaande de rest laat zich met eenige zekerheid niets zeggen.

De statistiek wijst aan 211.627 Joden, verder 65.000 Grieksch Katholieken, 345.000 Mormonen (!), 26.500 onafhankelijke Katholieken, 8.610.000 Roomsch Katholieken, 1.000.000 christian Scientists (christelijk wetenschappelijken), 5.846.132 Methodisten in 13 verschillende schakeeringen, 4.579.394 Baptisten in 7 vertakkingen, 1.665.878 Lutherschen en 1.575.698 Presbyterianen:

*** Het Zionisme. De heer E. Kronberger, een van de leiders der Zionisten in Oostenrijk, heeft brieven aan verscheidene voormannen over het doel der Zionisten geschreven. Uit de bekomen antwoorden is te bespeuren, hoe de belangstelling in deze beweging, om de Joden naar hun land terug te voeren, gestadig toeneemt. Engelands eerste Minister, Lord Salisbury, schrijft: „Het Zionisme zal belangrijke gevolgen hebben, wanneer slechts 44 procent der Joden daarvoor hunne belangstelling toonen. De Sultan heeft geene reden om de Joden uit Palestina te houden en de andere mogendheden zijn er niet tegen." Maserick van Praag schrijft: „De scherpste critici kunnen geen woord tegen den terugkeer der Joden naar Palestina inbrengen, evenmin tegen het streven der Zionisten; het is slechts eene questie van tijd, dat het doel bereikt zal worden. — Letten we op de teekenen der tijden!

N. v. B.

Uit de Gemeenten.

MUNTENDAM. Op Vrijdag 1 Februari j.l. hadden we weder het genot onze doopvont te mogen openen voor een jongen broeder, die reeds omtrent een jaar den Heere Jezus als zijn Verlosser en Heiland onder ons had beleden en gediend en nu zich gedrongen had gevoeld, om den doop te verzoeken.

Ons werd een heerlijke avond bereid. Voor eene schare, die ons lokaal geheel vulde sprak onze Voorganger, br. van Beek, over den doop in verband met christelijk geloof en leven en werd met gespannen aandacht aangehoord. Ook de doopsbediening was plechtig en indrukwekkend. Worde ons weldra weder zulk een voorrecht verleend door de genade onzes Gods! Wij verwachten het omdat er nog eenige belijders des Heeren, aan wier oprechtheid wij niet twijfelen, onder ons zijn, die echter nog niet tot den doop kwamen.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. De Koningin is getrouwd. Oud nieuws! zoo zegt men, en inderdaad zoo snel leven wij, dat een bericht van een paar dagen geleden en dan nog wel zulk een gewichtige gebeurtenis voor land en volk en millioenen menschen, die er het grootste belang bij hebben al oud nieuws is.

Men heeft tegenwoordig aan dagbladberichten niet meer genoeg — het nieuws tusschen avond en morgen wordt per draad overgeseind en als bulletins aangeplakt en dan nog staan velen ongeduldig uit te zien in ernstige oogenblikken voor de perskantoren.

Dit is de 20ste eeuw en men moet met den tijdstroom mede, of men wil of niet; die er zich tegen verzet, doet een hopeloos werk, als het vol scheppen van een bodemloos vat.

De Koningin is getrouwd en daarover zijn al boekdeelen met kranten-artikelen geschreven in het buitenland, zoowel als in onze nieuwsbladen.

Daarover zullen wij natuurlijk niet uitweiden, maar wat ons het allermeest trof, is op den avond des huwelijks het afscheid van Dochter en Moeder. Nu zijn er wel Stoïcijnen, die in hun koude eigenliefde daarvoor niets gevoelen, maar die slechts een weinig idée heeft van wat een scheiding is, na jaren lang samenleven in zulk een nauwe gemeenschap als tusschen eene Weduwe en haar eenigst kind, kan er iets van begrijpen hoe eenzaam de Koningin-Moeder zich gevoeld moet hebben, zelfs te midden van het feestgedruisch en in de omgeving van zoovele vreemde gasten, met wie zij achter bleef in het Paleis te Den Haag.

Moeder en Dochter waren juist even oud toen ze trouwden, 20 jaar, 7 maanden en 5 dagen.

Er is volgens Mr. Ludens, Voorzitter van de Commissie „Nationaal Huldeblijk" aan H. Majesteit bijeengebracht eene som van f 250.000. Doch de aard van het geschenk zal zoo lang verborgen blijven, totdat de Koningin en de Prins in Amsterdam komen, omdat het eene verrassing moet zijn.

Wij hebben ons niet weinig verblijd in deze spannende tijden over de uiting van de pers in

Engeland, waar zij zich bij het huwelijk onzer Koningin vol waardeering uitlaat over ons volk, als:

De *Daily Telegraph*: wij hebben in vele harde gevechten op zee en te land, in de tijden van Tromp en de Ruyter, en in die van Botha en de Wet geleerd de Hollanders te eerbiedigen als ernstige vijanden, maar van dezen gelukkigen dag af wenschen wij hen te hebben en meenen wij hen te hebben tot vrienden.

De *Standard* zegt: Onze goede wenschen zijn volkomen ernstig; ook onze eerbied voor het volk van Holland.

De *Times*: Het verdriet waarin het Engelsche volk is gedompeld door den dood van zijne eigene geliefde Koningin zal op geene wijze de hartelijkheid verminderen van zijne sympathie voor de jeugdige souvereine van Nederland.

Bij deze gelukkige gebeurtenis hebben wij gevoeld, hoe natuurlijk het is, dat koningin Wilhelmina zelf en het dappere, vaderlandslievende volk waarover zij regeert, zich scharen aan de zijde van de mannen van hun eigen bloed in het geschil, waarvan zij de verdiensten niet waardeeren.

Koning Edward VII zal bij de opening van de Parlementszitting worden vergezeld door de Koningin, voor wie een kleine troonzetel wordt geplaatst, links van die van den Koning. Rechts van den Koning zal de troonopvolger, de hertog van Cornwall, die na zijn reis uit Australië den titel zijns vaders „Prins van Wales" verkreeg, plaats nemen. De overige leden van het Vorstelijk Huis zullen ook de plechtigheid bijwonen, zoodat het Hoogerhuis veel te klein zal zijn, om al de genoodigden en leden te plaatsen.

Zweden. De influenza is een brutale indringster, zij ontziet zoo min de paleizen van vorsten, als de hutten der armen binnen te dringen, meestal door een eventjes openstaand venster of door de kier van een deur. Zoo is de Koningin van Zweden vrij ernstig door haar aangegrepen, die nu niet slapen kan en ook geen eetlust heeft, waardoor ze zeer verzwakt, hoewel er gelukkig nog geen levensgevaar aanwezig is. Eveneens lijdt de ex Koning Milan van Servië aan influenza en longontsteking.

Oostenrijk. De Rijksbond heeft weer een nieuwen voorzitter, die volgens de berichten een zeer kalmeerend man is, trouwens dat mag ook wel, want het ging er in de laatste jaren wonderlijk rumoerig toe bij die groote Oomes, zoodat men telkens hoorde van vechtpartijen onder deze grootmogende heeren. Graaf Wetter heeft, toen in 1897 bij een zitting de vechtenden wat te dicht naar zijn zin bij de tribune van den president kwamen, eenvoudig een emmer water over de heeren uitgegoten, waardoor de opgewonden zenuwen zoo kalmeerden dat spoedig de rust was hersteld. De menschen zijn in den regel wonder bang voor water.

Moge het dezen waterman gelukken het schip van staat in goede wateren te sturen.

Italië, dat weer een minister-crisis heeft in wat wij ons zoo gaarne voorstellen, als het land van het warme zuiden, heeft tot afwisseling nu eens goed kunnen profiteeren van sneeuwstormen, zoodat rondom en in verscheiden steden de straten opgehoopt lagen met 1 meter dikte van dat zachte, wollige goedje.

Duitschland. Het gedrag van den Duitschen Keizer schijnt volstrekt niet naar den zin te zijn van het Duitsche volk, althans te oordeelen naar de scherpe uitingen in de pers, over het benoemen van Lord Roberts tot ridder van den Zwarten Adelaar.

De buitengewone sympathie van den Keizer voor Engeland, zoo geheel in strijd met zijn duizende onderdanen, doet tal van vragen oprijzen, die in zijn machtig rijk niet goed schijnen te mogen worden besproken.

O, die hooge politiek is zoo'n wonderding!!

China. Het plunderen door de troepen der beschaafde mogendheden wordt, naar het schijnt, te Peking ongehinderd voortgezet. Onlangs werd ontdekt, dat enkele Boeddhatempels gouden daken hadden, waarop de soldaten aan het werk togen en de pannen stalen. Tot hunne teleurstelling bleek, dat deze slechts verguld waren, maar ze brachten toch tien dollar (f 25) per stuk op. De Engelschen bieden nu drie groote afgodsbeelden te koop aan. Deze zijn geheel van koper, zwaar verguld en wegen twee ton elk. Kleinere afgodsbeelden worden elken dag verkocht.

Z.-Afrika. Daarover zou veel te schrijven zijn en toch is er zoo weinig nieuws, want generaal Kitchener laat bijna niets door, een tactiek door hem gevolgd zeker om de gemoederen in Engeland niet te veel te verontrusten, want heeft hij wat ten gunste van zijn troepen te melden, dan is hij er bij als de kippen.

Wij zullen er ons dan ook maar mede tevreden stellen, „GEEN NIEUWS, GOED NIEUWS."

Onze stamverwanten, die in het veld zijn, zullen er wel zoo wat alles van weten en daarop komt het boven alles aan. Ik zeg, die in het veld zijn, want uit Pretoria kwam de vorige week een verzoek aan een Herv. predikant, bij wien ik thuis was: „Och, schrijf ons eens iets over den oorlog, wij hooren zoo wat niets. Geen couranten, die worden niet doorgelaten. Hier wordt met zekerheid verteld door de Engelsche overheid, dat ge in Holland President Kruger zoo zat zijt, dat er alle mogelijke middelen worden uitgedacht om hem kwijt te raken — is dat zoo?"

Gelukkig, dat wij hier in Nederland het beter weten; in elke stad en dorp zou de oude President hartelijk welkom zijn. Om door zulke praatjes het volk te misleiden is niet zeer nobel van hooggeplaatste personen.

Z. R.

DE WAARDE VAN HET WOORD.

Ongetwijfeld blijft het altijd het Woord waardoor de H. G. werkt, en waarvan Hij zich bedient om ons te vormen naar het beeld van Hem, die zich daarin geopenbaard heeft.

Gelijk de verlossing niets anders bij den mensch vooropstelt, dan een verbroken hart, zoo verwacht ook het Woord Gods niets anders van ons, dan een onderworpen hart, dat zijne behoeften gevoelt.

De mensch zou zich nooit een waar en juist oordeel kunnen vormen, hetzij in betrekking tot God of in betrekking tot zich zelven, ja zelfs niet in betrekking tot welke zaak ook, indien hij het Woord Gods niet bezat. Alles wat het ook zijn moge, wordt alleen in het licht van Gods Woord in zijn ware gedaante gezien.

De mensch zal zich in zedelijk opzicht altijd bedriegen, indien hij niet enkel en alleen door dat Woord geleid wordt.

GEDACHTEN.

— Hij, die zichzelven overwint heeft een slag geleverd, waarvan geheel de hemel getuige was.

— Doe niets verkeerds, zelfs niet wanneer gij alleen zijt; heb eerbied voor u zelf, gelijk voor ieder ander.

SNIPPERS.

Dag des Heeren! ja, alzoo
Moogt gij heeten! Levensboô,
Frissche bron in 't heete zand,
Engel, Gids naar 't Vaderland,
Breng de boodschap tot mij:
„Heil u, 's Vaders kind zijt gij!"

Verdwalen moet, die God vooruit wil loopen.
Neen, volg uw God, en doe dat tred voor tred!
't Is schijn wat soms belemmert of belet:
Zie op! de deur van 't Vaderhuis staat open.

Het rupsje wordt een vlinder
En 't kruipt op aard' nooit meer: —
Zoo vinden wij dáár Ginder
Onze Englenvleugels weêr;
Wij zijn er 't slijk ontwassen
Der poelen en moerassen,
En — dalen niet meer neer.

VARIA.

WAT EEN DORPSDOMINEE MOET KUNNEN.

„Allen alles zijn." Paulus in 1 Cor. 9 : 22.

1. Mooi preeken;
   a goed stileeren;
   b goed voordragen, proza (de preek) en poëzie (de gezangen);
   c begrijpelijk zijn voor minontwikkelden,
   d maar toch niet plat;
   e concreet zijn, voorbeelden uit het leven gebruiken,
   f maar geen flauwe vertelseltjes;
   g vurig en indringend preeken,
   h maar niet persoonlijk worden in den kleinen kring van scherpluisterenden.
2. Door persoonlijken aangenamen omgang de gemeente binden; niemand afstooten,
3. maar toch op zijn tijd de waarheid durven zeggen.
4. Door organiseerend talent kerstfeesten in elkaar zetten; zangvereeniging of reciteergezelschap doen bloeien.
5. Mooi vertellen op katechisatie en Zondagsschool, niet vervelend,
6. maar toch zoo dat de kinderen er ook iets van leeren.
7. Sterke keel hebben: immers voor kunnen zingen op de Zondagsschool.
8. Sterke beenen hebben: immers fiets kunnen rijden op open wegen tegen den wind in, om de vèr wonende leden niet al te ongelijk in zijne belangstelling te doen deelen.
9. Verstand van muziek hebben (weinig is genoeg!): immers voor orgelspelen op de Zondagsschool, en voor zingbare gezangen uitzoeken in prachistorische gezangbundels.

10. Op de Zondagsschool voorspelen uit den Grooten Bundel, waarin, volgens ouderwetsche notenplaatsing, de fa geen fa is, maar een sol; of ook wel de fa geen fa is, maar een ré; en elke noot in den geest verzet moet worden; en onder deze hersenverbijsterende manipulatie orde houden onder 50 stuks grut.
11. Doodsberichten schrijven voor treurende familie, die zelf niet schrijven kan
12. Tusschen twee diakenen, die elkaar niet kunnen luchten en die men toch allebei wel lijden mag, ik herzeg tusschen deze twee en zichzelven als den „dritte im Bunde": het juiste equilibrium bewaren.

PAULICULUS.

UIT DE LAAGTE NAAR DE HOOGTE.

Gods Woord werpt ons met onverbiddelijke gestrengheid ter neer van de hoogte, waarop wij ons zelf geplaatst hebben, maar om ons straks weer op te heffen, door ons op Gods eeuwige liefde te wijzen.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van B. R. te Zutphen f 6.16; van G. de V. te Haulerwijk f 4.75; van J. S. te N. Buinen f 3.15. N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

*** Ondertrouwd:
G. CORPORAAL
en
C. P. DOEWES.
STADSKANAAL (O.), 6 Febr. 1901.
Eenigste kennisgeving.

*** Terwijl onze ouderharten nog treurden over 't verlies van ons jongste kind GEZIENA, hetwelk na een zeer kortstondige ziekte den 1 Febr. 1901 van ons werd genomen, trof ons heden het smartelijk verlies van ons geliefd zoontje
J E L L E,
in den jeugdigen leeftijd van ruim 3 *jaren.*
GRONINGEN, 7 Febr. 1901.
H. DUURZEMA.
A. DUURZEMA—SMIT.

*** Heden overleed, zacht en kalm, na een langdurig lijden, *mijne* geliefde Echtgenoote en Pleegmoeder van ons Pleegkind
WILHELMIENA PEZE,
in den ouderdom van 51½ jaar. Zwaar treft ons dit verlies, doch de wetenschap, dat zij de haar bereide plaats bij den Heere heeft ingenomen, lenigt onze smart.
HENGELOO, Emmaweg, 10 Febr. 1901.
G. H. MOKKELENKATE.

*** Tot ons aller droefheid overleed te Chicago, N. A., in den ouderdom van ruim 42 jaar, onze innig geliefde Broeder
EELKO DE BOER.
Hoewel wij zijn heengaan diep betreuren, heeft de Heer hem uit zijn lijdensweg verlost. Zijn laatste getuigenis was: „Ik ga naar Jezus." Dit is de troost en blijdschap zijner liefhebbende broeders en zusters.
Uit aller naam:
KLAAS DE BOER,
Alb. Cuypstr. 194.

Aan de Gemeenten.

Het is reeds eenige weken geleden, dat ik de invullingslijsten zond voor de Duitsche statistiek; slechts één ontving ik ingevuld terug en toch moeten ze midden Februari worden ingezonden te Kassel bij den Secretaris. Dus die ze mij wil toezenden, moet zich haasten, die ze zelf wil opsturen, mij goed, hoewel dat br. Lehmann liever niet heeft.

De Gemeenten moeten ook zorgen voor een dubbeltal Commissieleden en voor Redactie.

B. ROELES, Secr. der Unie.
ZUTPHEN, Febr. 1901.

BIJBEL-KALENDER.

De bestelde Kalenders zijn aan de opgegevene adressen verzonden. Verdere bestellingen worden bij ondergeteekenden ingewacht.

Aan enkele broeders verzonden we een 10 tal exemplaren. Wij verzoeken die brs. vriendelijk deze Kalenders te willen verkoopen en ons alsdan het bedrag (10 ex. 50 ct.) per postw. over te willen maken. Men kan ook per postwissel bestellen, n.l. op den rand van den wissel.

We hopen, dat deze poging tot bevordering van het practische, doelmatige en gemeenschappelijk lezen der H. Schrift veler bijval en medewerking zal ondervinden.

B. PLANTING, Groningen.
K. KUIPERS, N. Pekela.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 722 DONDERDAG 21 Febr. 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.05
Groote letters naar plaatsruimte.

Sterkte in Jehova.

Als eiken op hun wortels beven,
Het trotsch gebergte rookt en kraakt,
De zwoegende afgrond zuchten slaakt,
En elk, vol angst voor lijf en leven,
De vruchten van de zonde smaakt,
Dan rust hij, die Jehova mint,
Gelijk een onbekommerd kind,
Na 't lesschen van zijn dorst,
Aan 's moeders zachte borst!

Jehova sprak: „I k z a l u n o o i t b e g e v e n!"
Wij zeggen „A m e n!" op dat woord;
Wij worden door geen vrees gedreven.
Ons oor heeft tweemaal zelfs gehoord,
Dat in de grootste ontroerenis
De sterkte Godes is.
Wij hebben 't uit Zijn mond gehoord,
En juichen „A m e n!" op dat woord.
Ja „A m e n!" op dat woord.

Laat dan het laatst geschal der Godsbazuinen klinken!
Wij hooren 't onverschrokken aan;
Laat de aarde splijtend opengaan,
Wij zullen in geen afgrond zinken,
Maar blijven in Jehova staan,
De donderwolken mogen blinken,
Wij blijven rustig staan:
Zij voeren onzen Heiland aan!
Daar de Englen op hun citers spelen,
Aanschouwt ons oog de schriktooneelen
Van dien gevreesden dag
Met vreugdevol ontzag;
Die laatste standsverwisseling
Maakt elk van ons een Hemelling!

Dan zal 't Heelal verbaasd belijden,
Dat rusten volgt op moedig strijden,
En overvloed na bang gemis, —
Ja, onuitwischbaar in ons lezen,
Hoe eeuwig onze roem zal wezen,
Dat onze sterkte Godes is.

VAN ALPHEN.

SIMEON,

door E. MILLARD.

Luk. 2 : 25—30.

I. W i e w a s S i m e o n? Waarom viel hem de hooge eer te beurt, door een bijzondere goddelijke openbaring onderscheiden te worden? Behoorde hij wellicht tot de aanzienlijken der hoofdstad of van het land? Was hij een collega van Nicodemus of een naverwant van den Hoogepriester Kajafas? De Schrift meldt ons daarvan niets. Onder de gewijde Zangers en Profeten Israëls wordt zijn naam niet genoemd, men telt hem evenmin onder de ontwerpers der kunsten in den loop der eeuwen, als onder de regenten des lands of onder de veldheeren van den Romeinschen Staat. Hij schijnt een eenvoudig burger der stad geweest te zijn, zonder uiterlijk op den voorgrond te treden of bijzondere gaven te hebben. Zijne korte, aantrekkelijke geschiedenis, zouden we niet, om nog zooveel, uit onzen Bijbel willen missen, maar van veelomvattende wereldhistorische beteekenis is zij toch niet. Desniettegenstaande is zij in Gods woord opgenomen, en wij vragen: waarom treedt die eenvoudige Simeon zoo glanzend aan het licht? Bepaald met heilige ironie noemt de Schrift hem e e n m e n s c h! Een mensch met eeuwigheidsgedachten; een mensch, die het ernstig met Gods woord neemt; een mensch, die denkend, geloovend, hopend naar den lang beloofden Heiland uitziet. Is dit iets merkwaardigs bij Simeon? Is dat heilige, bijtende ironie? Was een mensch, die ernstig naar de eeuwige zaligheid trachtte, zoo iets zeldzaams onder Israël, dat hij daarom bijzondere vermelding waardig geacht wordt? Ach, is het heden nog niet zoo? Is niet een oprecht, volkomen Christen een zonderling, naar wien men als naar iets buitengewoons heen wijst? Dat zal wel de beteekenis van Simeon zijn; het kenmerkende van den toenmaligen toestand in Israël. Zijn verhouding tot den zoo dringend verbeidden Heiland, geeft hem beteekenis in de oogen Gods.

Derhalve verkrijgt hij met zijne ervaring eene plaats in Gods heilig boek. Een mensch, afgevallen van God, is Hem onnut. Hij is een nul in Gods schepping, is verloren, heeft geen waarde. Breng echter den zondaar in verbinding met Christus, Gods Zoon, dan plaatst zich die nul achter den wonderbaren Een, dien God in de wereld gezonden heeft, en zoo wordt direct die nul een tien. Er treedt beweging, leven in. De verloren penning zal weder meêgeteld worden en verkrijgt nieuwe waarde in Gods oogen. „Zonder Mij," zegt de Heiland, „kunt gij niets doen." Met Christus," jubelt Paulus, „vermag ik alles". „Met mijn God spring ik over een muur," roemt David. Dit werkt de verbintenis met Christus uit. Zoodra gij door 't geloof met Christus verbonden zijt, komt ook uw naam in Gods boek, wel niet in dat voor altijd afgesloten Bijbelboek, maar in het groote levensboek Gods, waarvan de Heere Jezus zegt: „Verblijdt u niet daarover, dat d e g e e s t e n u o n d e r w o r p e n zijn, maar daarover, dat uwe namen geschreven zijn in de hemelen." Zoo maakt God uit ons datgene, wat we niet zijn, tot lof zijner onvolprezen genade.

II. W a t w i l d e e c h t e r d e z e S i m e o n? Hij wachtte op vertroosting. Hij had geen volkomen rust. Weliswaar hij was vroom en godvreezend, en vertoefde gedurig in den tempel om God naar zijn beste vermogen, volgens zijn geweten in reinheid en trouw te dienen, maar dat voldeed aan zijn verhelderd gemoed nog niet. Het was hem duidelijk, dat het bloed van bokken en kalveren, hoe overvloedig dat naar de wet vloeide, geen enkele zonde werkelijk wegnemen of uitdelgen kon. Hoe nauwgezetter en conscientieuser hij alles opnam in het leven, des te pijnlijker werd hij het zich bewust, hoe zijn beste deugden nog gebrekkig en bevlekt waren en dat hij toch niet voor een driemaal heilig God kon bestaan. Bij zijn hoogaltaar werd die bewustheid hem dagelijks drukkender en werd zijn verlangen naar troost bij hem meer brandende.

Maar niet slechts in zijn eigen persoonlijke positie was er veel, dat hem verontrustte *), ook bij zijn volk, al was het ook Gods bijzonder en uitverkoren volk, waren de toestanden hoogst bedenkelijk. Noch Gods heilige wet, noch Gods heilige verordeningen hadden kunnen uitwerken datgene, waartoe ze gegeven waren, en uit het groote romeinsche wereldrijk stroomden hem geruchten toe, die hem immer dieper overtuigden, dat de gansche wereld in het booze lag. Waar zoude Simeon troost bekomen, waar rust voor zijn bekommerd gemoed? Verandering aanbrengen kon hij niet. Redding stond niet in zijne macht. Er bleef hem niets over dan te hopen en te wachten. De verbeide hulp moest buiten hem en zonder hem komen, maar hij had ook vasten grond om in geduld en geloof te volharden, want troost was hem reeds lang toegezegd geworden, de troost Israëls. Hulp, redding, overwinning, vrede, troost in de ruimste beteekenis, dat alles was in het den volke Israëls toevertrouwde woord Gods aangekondigd geworden. „Troost, troost, mijn volk!" aldus had sedert vele eeuwen het uitdrukkelijk bevel Gods geklonken, en Simeon zag met innig verlangen uit naar de stonde in welke het troostwoord in troostwerkelijkheid overgezet zoude worden. In heilig, innig verkeer met God was hem de innerlijke zekerheid gegeven, dat nog voor zijn verscheiden uit dit leven het krachtige troostwoord Gods zich tot een tastbare Godsdaad uitwerken zou.

Sedert Simeons dagen zijn eeuwen voorbijgegaan en wij hebben niet meer te wachten, zooals hij. Gods heil in Christus is reeds lang verschenen. Niet wachten, maar nemen en grijpen is thans de leus. En toch kan ook thans niemand iets van deze hemelsche dingen nemen, tenzij ze hem van boven gegeven worden. Ook de jongeren moesten te Jeruzalem wachten, tot dat licht van boven kwam en zij geheel den gekruisigden en opgewekten Christus verstaan en hem verkondigen konden. Vleesch en bloed kunnen de te verkondigen verborgenheid aan niemand openbaren. Het is Gods gave om welke

---

*) De hooggeachte schrijver spreekt hier eenige vooronderstellingen uit, die zouden kunnen doen denken, dat de ware Godvreezenden onder het Oude Verbond, door het geloof in Gods belofte in woord en type aangaande den Christus, niet in vrede, in bewustheid van vergeving van zonden hebben kunnen sterven, omdat die belofte nog niet vervuld was. Is dat de bedoeling, dan zijn wij 't daarmede niet eens, en zouden gewis alle zalig gestorvenen onder den ouden dag er tegen getuigen.

Noot van den Vert.

men, gelijk eens Simeon, ernstig heeft te smeeken. Wie anders dan door den H. Geest Jezus zijn Heer noemt, zal het moeten ervaren, dat hij het niet van God geleerd heeft.

Maar ook waar wij, als ware discipelen van Jezus, gewacht en dan den Christus Gods in den Geest gezien hebben — en wij daardoor ook reeds zalig zijn, althans eerst in hope — daar hebben wij, gelijk Simeon eertijds, toch nog te wachten op den vollen troost Israëls, op de voleinding en openbaring der op het kruis eens vooral volbrachte verlossing. Niet alleen wachten wij op de verlossing onzes lichaams, wij wachten ook op de wederkomst van Christus, op zijne heerlijke openbaring, wanneer Hij komen zal ten tweeden male zonder zonde, tot zaligheid van allen, die zijn verschijning liefhebben. Verwachten wij Hem, als Simeon, in ware godsvrucht, zoo zullen ook wij niet te schande worden. Wij zullen ook den Christus Gods zien van aangezicht tot aangezicht, dan echter in eeuwige heerlijkheid.

(Slot volgt).

ZENDING.

WATHEN 5 Dec. 1900.

Waarde brs. en zrs.

Het is reeds een geruimen tijd geleden sedert ik u schreef, maar het gaat mij in zeker opzicht als de inzenders van: „Gemeentenieuws," als er geen bijzondere aanleiding tot schrijven is, wordt het uitgesteld. Is er dan het laatste half jaar niets gebeurd, wat der moeite van schrijven waard was? zoo zult ge misschien vragen. En dan moet ik antwoorden, dat dit wel het geval was, alleen er scheen geene bepaalde aanleiding tot schrijven te zijn. Toch wil ik dit jaar niet laten voorbijgaan, zonder u het een en ander van hier meetedeelen, opdat ge ons lief en leed zoudt kunnen deelen en arbeid en arbeiders gedurig in uwe gebeden gedenken. Sedert mijn laatste schrijven is het werk op het station geregeld voortgegaan en hebben Mr. Bentley, Mr. Stephens en mijn echtgenoot verschillende rondreisjes in hunne districten gedaan. Ofschoon op enkele plaatsen de menschen zich nog steeds tegen het evangelie verzetten, worden er toch overal meer en meer plaatsen voor geopend. In Mr. Bentley's district, waar het langst en het meest gewerkt is, worden ook de meeste vruchten gezien en meer en meer breidt het werk zich daar uit. In Mr. Camerons district, tijdens zijne afwezigheid door Mr. Stephens bewerkt, is de laatste jaren eene groote omkeering te zien. Van verscheiden dorpen komen elken eersten Zondag der maand scharen van mannen en vrouwen hier om het evangelie te hooren. Op verscheiden dier plaatsen is op hun verzoek een evangelist geplaatst, die dagelijks samenkomsten en school houdt, en het doet ons goed te zien, hoe zelfs ouden van dagen hun uiterste best doen om te leeren lezen; waarlijk ze maken in dezen nog wel eens blanken beschaamd.

In Kimbenze, omstreeks $1\frac{1}{2}$ uur van hier, waren de menschen ruim een jaar geleden nog zoo vijandig, dat zij de deuren van hunne huizen sloten als zij Mr. Cameron zagen aankomen. Ze wisten waarom hij kwam en wilden niets met hem en met „Mambu ma Nzambi" „de zaken van God" te doen hebben. Nu komen ze elken Zondag hier en smeeken om een evangelist. Het is waarlijk moeilijk om aan alle aanzoeken om een evangelist te voldoen, de oogst is groot, deuren openen zich aan alle kanten en geschikte arbeiders zijn er niet velen. Ook tot ons allen zegt de Heer: *Bidt den Heer des oogstes, dat Hij arbeiders in Zijnen oogst uitstoote.* Ook in het district van mijn echtgenoot gaat op twee plaatsen het werk zeer gezegend en toch is het daar pas begonnen, terwijl op plaatsen waar jaren gewerkt is, de menschen nog steeds onverschillig blijven of nog erger, zich tegen het evangelie verzetten. Op deze twee plaatsen echter, Kensende en Kilumbu, wordt door de inwoners een groot huis gebouwd, dat voor school en kerk moet dienen. In Kensende komen omstreeks 50 menschen elken morgen in de godsdienstoefening en 40 in de school; in Kilumbu omstreks 40, meest vrouwen, in de godsdienstoefening, weinigen echter komen daar in de school. God geve, dat van daar uit het licht zich over vele dorpen moge uitbreiden; zoo vele, vele plaatsten zijn nog geheel in heidensche duisternis gehuld.

Hier op het station ondervinden we, als overal elders: „Er is een tijd van komen, er is een tijd van gaan," onze zendelingen komen en gaan en nu beteekent „gaan" bij ons gelukkig niet altijd gaan om niet terug te komen, maar toch we missen onze medearbeiders als ze niet hier zijn. Sedert mijn laatste schrijven heeft Mej. Brindal ons moeten verlaten; zij had, zooals de lezers uit mijn vorig schrijven weten, juist haematuria gehad, toen wij hier verl. jaar aankwamen, wat haar zeer verzwakt had, en toen zij nu einde Juli weêr haematuria kreeg en opnieuw veel van hare krachten verloor, vonden alle zendelingen het raadzaam, dat zij naar huis zou gaan, vóór dat de winter in Europa aanbrak en zoo is zij op 25 Aug. van hier vertrokken. We hebben sedert lang reeds goede berichten van hare aankomst gehad en hopen dat zij spoedig al hare krachten terug moge hebben. Hebben we echter een *helpster* verloren, we hebben een' *helper* terug gekregen, n.l. Mr. Frame, die reeds 3 jaren hier gewerkt heeft en nu na zijn verloftijd terug kwam. Het geheele station juichte, toen hij kwam, blanken zoowel als zwarten, want hij is bij allen zeer bemind. We waren te meer verblijd, toen we hem zagen, omdat we bevreesd waren, dat hij niet terug zou komen. In Matadi is n.l. dezen zomer een van de pas teruggekeerde zendelingen overleden, zoodat daar groote behoefte aan een plaatsvervanger was. Mr. Forfeitt wilde hem dan ook graag houden, maar Mr. Frame 's hart hing aan zijn werk hier. Nadat hij dus Mr. Forfeitt een paar maanden met het werk geholpen had en het hoogst noodige gedaan was, verliet hij hem om naar hier te komen, waar zijne hulp ook zeer noodig was. Mr. en Mevr. Stephens waren n.l. beiden zeer overspannen, ze hadden groote behoefte aan rust ze werken hard en geven het niet op voor zij er als ter ware bij neêr vallen. Zoodra dus Mr. Frame hier was zijn zij naar Stanley Pool vertrokken om van daar met de zendingsboot een reisje langs de stations aan de Boven rivier te doen. Zij vertrokken op 9 Oct. en wij verwachten hen D.V. over een paar weken terug. We hopen, dat ze verkwikt en versterkt mogen terug komen*).

Voor ik afscheid neem wil ik u nog eerst meedeelen, dat we deze laatste weken weêr bijzondere redenen tot dank hebben gehad voor de bewarende hand Gods. Op 30 Oct. was mijn man van hier vertrokken om verschillende dorpen te bezoeken, vooral met het doel om op twee plaatsen. Kensende en Ngongelo, evangelisten te plaatsen. Tot Maand. 12 Nov. ging alles goed, wat zijne gezondheid aanging, maar toen kreeg hij op het alleronverwachtst haematuria en dat terwijl hij in Yongo, een zeer vijandig dorp was. Hij was 20 uur van huis, zonder ezel (de ezel is tot onze droefheid gestorven) en zonder hangmat. Wat te doen? Hij wist wel, dat, ook als God zijn leven spaarde, hij niet in staat zou zijn om den terugweg loopende af te leggen; hij zond dus op Dinsdag een van de jongens met een briefje om ons te vertellen dat hij ziek was en graag dragers wilde hebben. Deze bode kwam hier Woensdagavond om 8 uur aan, en de heer Bentley, ofschoon zelf niet wel zijnde, maakte zich dadelijk gereed om nog dienzelfden nacht op reis te gaan. Naar een naburig dorp, waar vele Christenen wonen, werd direct een boodschap om dragers gestuurd, die zich dan gelukkig ook niet lieten wachten en om 10 uur waren allen gereed. Mr. Bentley had bij het licht der lantaarn een uiterst moeilijke reis, tegen den morgen namen zij eenige uren rust en toen ging het verder, maar langs een onbekenden weg, ook bleek de gekozen weg niet de beste te zijn, op vele plaatsen was het zoo moerassig, dat ze tot over de knieën er door kwamen.

Eerst op Vrijdagavond 9 uur kwamen allen hoogst uitgeput bij mijn man aan. Hij was niet meer in Yongo, waar de menschen hem volstrekt niet langer wilden houden, maar in het vriendelijk dorp Kensende, waar hij door de jongens naar toe gebracht was. Niettegenstaande hij overgebracht was nog voor de ziekte geweken was, had de Heer hem toch genadig bewaard en aanvankelijk hersteld en na nog bijna twee dagen gerust te hebben, vertrokken allen gezamelijk. Ook Mr. Bentley werd genadiglijk door den Heer bij de gezondheid bewaard en op Dinsdagavond kwamen allen hier gezond en wel aan. Wel was mijn man nog bleek en zwak, maar alles was toch boven bidden en denken goed gegaan. Het was treffend te zien, hoe blij de kinderen waren toen de reizigers aankwamen. Allen hadden den angst gedeeld en deelden ook de vreugde.

Dewijl velen der lezers Nlemvo kennen, den medehelper van Mr. Bentley in het vertalen van den bijbel, wil ik er nog bijvoegen, dat hij op 13 Nov. zijne vrouw heeft verloren. Zij leed reeds geruimen tijd aan slaapziekte, maar was toch zoo dat zij „gaande" was, in de kerk kwam enz. Plotseling echter werd zij erger en na eene week van bijna onafgebroken slaap (zij was alleen half wakker als men haar voedsel gaf) werd zij door den Heer weggenomen. Zij stierf in vollen vrede ofschoon zij het eerst wel wat hard scheen te vinden, toen zij merkte dat zij de „ongeneeslijke" ziekte had. Zij laat 3 kinderen na, een meisje van omstreeks 12 jaar en 2 kleine jongens. *Het meisje is nu onder de zorg* van Mevr. Bentley, de jongens heeft Nlemvo bij zich gehouden. Misschien vinden de lezers dit vreemd en zullen zij denken dat hij juist het meisje noodig had. Dit is echter in de Congo wat anders dan thuis, de jongens weten even goed en soms nog beter dan de meisjes, hoe zij het eten moeten koken, wasschen, naaien enz. en Nlemvo heeft verscheiden jongens bij zich, die hem in al dit werk helpen en in het maken en bakken van steenen, die hij verkoopt voor het bouwen van huizen, zoodat hij aan vrouwelijke hulp niet bepaald behoefte heeft, en tusschen al deze jongens zou zijn zacht, schuchter meisje niet op hare plaats zijn. Die arme Nengudi, zij hield zoo veel van hare moeder, zij zal haar zeer missen, ofschoon zij er tusschen Mevr. Bentley's meisjes niet treurig uitziet. Mijn brief is reeds langer geworden, dan ik dacht en ik moet afbreken. Als u dezen brief leest zal het nieuwe jaar reeds begonnen zijn, wij wenschen u echter toch nog allen Gods rijken zegen toe, zoowel ieder persoonlijk, als de verschillende gemeenten.

Moge het werk des Heeren overal bloeien en wij allen medewerkers zijn, waar ook de Heer ons geplaatst heeft.

Met hartelijke groeten mede van mijn echtgenoot,

uwe dw. zr. in Christus,

J. BELL—FEISSER.

*) Uit een pas ontvangen schrijven vernamen wij, dat deze wensch vervuld geworden is, en de heer en mevr. Stephens met nieuwe krachten den arbeid hebben hervat. A. M. F.

INGEZONDEN.

HAULERWIJK. Dinsdag den 5den Februari vierden de Jongel. en Jonged.vereen. alhier haar jaarfeest, waarvan we den lezers van „de Christen" 't een en ander wenschen mede te deelen.

Om ongeveer 6 uur opende ons eerelid, B. Planting van Groningen, met een voorrede ons feestelijk samenzijn. Z.Ed. bepaalde ons naar aanleiding van Ps. 103 : 2 bij de twee wezenlijke bestanddeelen van een christelijk feest en wekte ons daarbij op tot d e n k e n en d a n k e n.

Het feest werd weder door onzen geachten Voorganger G. de Vries geleid. Verschillende omstandigheden hadden vele afgevaardigden teruggehouden, maar toch was ons lokaal stampvol, zoodat de laatkomers nauwelijks meer een plaatsje konden vinden.

De welkomsgroet en verslagen der bestuursleden, waren hartelijk en zeer interessant, met genoegen werden zij dan ook aangehoord.

Ook de afgevaardigden deden hun best iets bij te dragen tot verhooging van ons feest. Door het meerendeel der sprekers werd ook met ernst op de noodzakelijkheid der bekeering gewezen. Ook enkele ouderen van dagen spraken nog met jeugdigen gloed over het heil in Christus. Natuurlijk ontbrak het bij dit alles ook niet aan lichamelijke verkwikking.

Zeer spoedig ging dus deze genotvolle en gezegende avond voorbij, zoodat 't reeds ruim 2 uur werd voor dat wij aan eindigen konden denken.

Nadat de geachte inleider van het feest nog een ernstig slotwoord gesproken had, werd door br. Hof met dankzegging gesloten.

Wij hopen, dat ook dit feest tot een blijvenden zegen voor velen moge zijn, en dat ook de verdere arbeid door de Jongel. en Jonged. Vereenigingen hier en elders tot heil voor velen mag zijn!

Namens de Vereenigingen:
S. HOUKES,
Secr. der Jongel.-Vereen.

Uit de Gemeenten.

WORKUM. Zondag 10 Februari was het hier feest. Feest te Workum? zal men wellicht vragen. Er zijn, vooral in den wintertijd, zooveel feesten, dat het juist geen wonder is, dat het ook te Workum feest was. Ja, lezer, zoo is het, maar het was feest voor de Baptisten Gemeente alhier. 't Is waar, wij laten niet veel van ons hooren, maar nu kunnen wij toch niet zwijgen, want 10 Febr. is ons een onvergetelijke dag geworden.

Zoolang de Gemeente hier bestaat, waren wij nog niet in het bezit geweest van een doopvont en daardoor moesten wij altijd naar de zuster-Gemeenten met onze doopkandidaten, zoodat wij als Gemeenteleden op onderscheiden plaatsen gedoopt zijn, als te Franeker, Makkum, Stavoren en de laatste maal te Sneek. Thans zijn wij in het bezit gekomen van een eigen doopvont en daarbij hadden wij drie doopkandidaten, die voor de Gemeente hadden beleden zich te hebben leeren kennen als arme zondaren, doch geloovende, dat Jezus Christus de Zaligmaker van zondaren, ook voor hen aan het kruishout had geroepen: „het is volbracht!" en zich hierover verblijdende, ook verlangden Hem te volgen in den doop.

Wij hadden br. K. Kuipers van N. Pekela uitgenoodigd om bij die gelegenheid ons te dienen in de prediking des Woords, en daar br. Kuipers toch naar Sneek zou gaan om daar het Jongelingsfeest te leiden, zoo kreeg br. K. verlof om ook Workum te bezoeken; dank aan de Gemeente te N. Pekela.

Wel, wel, wat is dat een dag geweest. Brs. en zrs. van Oost en Zuid en Noord waren tot ons overgekomen om met ons blijde te zijn.

Ons lokaal was stampvol menschen, onder welke waarlijk velen waren, die voor het eerst den doop der Schrift konden zien, en daarbij iets hooren van br. K., die, naar aanleiding van Matth. 3: 15, den doop der geloovigen, naar luid der Schrift, verklaarde, waardoor ook de Gemeenteleden bij vernieuwing werden gesterkt in het geloof; dank zij br. Kuipers voor zijn dienst in dezen ons bewezen. Dat de Heer hem hiervoor zegene, is onze bede.

Na de doopsbediening en de prediking, mochten wij ons verkwikken aan de tafel des Heeren en 33 brs. en zrs. tezamen den dood des Heeren verkondigen. Ofschoon we om 3 uur reeds begonnen waren, was toch eerst ten 6 ure alles afgeloopen. Maar neen, niet alles. Te 7 uur kwamen wij weer bijelkander en brachten den avond verder feestelijk door, totdat het scheidensuur nu voor dezen en dan voor genen aanbrak, zoodat de laatsten ten 11 ure zeer voldaan en verblijd huiswaarts keerden. Dank zij bovenal den Heer onzen God, die ons zulk een feest had bereid en die alles in de beste orde deed afloopen. Mochten deze eerstelingen weldra gevolgd worden door anderen. Dat geve de Heer om Jezus wil.

H. DE VRIES, Secr.

HENGELOO. Onze geliefde zuster Mokkelenkate, geboren Peze, was reeds langen tijd lijdende. Op Zondagmorgen 10 Februari ontvingen wij het bericht, dat de Heere haar aardschen tabernakel had verbroken om haar te doen deelen in de vreugde der Hemelbewoners.

Ondergeteekende mocht haar nog een dag voor haar heengaan bezoeken. Hij vroeg haar naar den welstand harer ziel; waarop zij met de Prinses van Oranje kon getuigen:

„Jezus mijn Verlosser leeft!
Hij, mijn Heiland, is in 't leven;
Zou ik dan niet aan Gods raad
Mij blijmoedig overgeven" enz.

O, hoe velen zijn er nog, die haar dit niet kunnen nazeggen; hoe velen, die er nog niet eens aan denken, dat zij een Verlosser noodig hebben om dien bangen nacht des doods blijmoedig in te gaan.

Op Woensdag 13 Februari zou onze zuster de laatste eer worden bewezen. Voor deze gelegenheid was br. Roeles uit Zutphen uitgenoodigd om hierbij tegenwoordig te zijn.

Genoemde br. heeft vele ernstige woorden tot de talrijke aanwezigen gesproken en hen vermaand zich tot den Heiland te bekeeren voor het te laat is.

De Gem. heeft veel in haar verloren; zij was een voorbeeld in hare werken en sprak daarbij weinig. Wij gelooven echter dat zij nog zal spreken nadat zij gestorven is. De Heer trooste haar achtergebleven echtgenoot en haar pleegkind, voor wien zij nog gaarne eenige jaren had willen leven. Wij weten het dan ook, dat, waar de Heere aan iemand de kroon der overwinning uitreikt, daar worden de doornen in de kroonen meerder voor diegenen, die achterblijven. Maar worden zij daardoor op de knieën voor hunnen Heiland gebracht, dan zal de Heere ook hierin nog wederom verheerlijkt worden.

H. ZWIEBEL, Secretaris.

GRAND RAPIDS, Mich. A. In ons vorig bericht (zie no. 718 van De Chr.) maakten we melding van onze feestviering en feestvreugde. Dat deze laatste niet geheel onvermengd kon zijn zou weldra blijken. Onze geachte Voorganger, br. Laansma toch moest ons kennis geven, dat hij een beroep had ontvangen uit Roseland, Ill. De gedachte aan zijn mogelijk heengaan uit ons midden, stemde ons somber. — Doch tot onze groote vreugde mochten we Zondag 27 Jan. van onzen broeder hooren, dat hij na veel gebed en strijd had kunnen besluiten om onder ons te blijven arbeiden. Zegene de Heere dit besluit en het werk van onzen Voorganger tot in lengte van dagen, zondaars tot bekeering en Gods volk tot troost. De Gemeente betoont een warm hart voor haren leeraar te hebben.

Op den 28 Januari waren we in grooten getale ten zijnen huize en herdachten feestelijk zijn 30jarigen geboortedag, waarbij niet weinig hartelijke heilwenschen werden uitgesproken. Dat God hem en zijn huis en werk rijkelijk moge zegenen is veler wensch en niet het minst van schrijver dezes.

G. J. te W.

SNEEK. Naar omstandigheden maakt de Heer het boven bidden en denken wel met ons. Zooals de lezers weten, zijn wij tegenwoordig zonder Voorganger. En toch hielden wij tot nu toe maar enkele malen onderlinge vergadering. Drie weken hadden wij het voorrecht br. ten Braak in ons midden te hebben, die Zondags voor ons optrad en overigens veel huisbezoek deed in de Gemeente en daar buiten en wij mogen gelooven, dat zijn arbeid gezegend was.

Een Zondagmorgen trad onze vroegere Voorganger br. K. Kuipers voor ons op om de blijde boodschap te verkondigen en Zondag 17 Febr. mochten wij broeder Hof tweemaal hooren. De opkomst was telkens bevredigend en wij hopen voor velen ten zegen.

Den 3 Febr. hield onze Geheel-Onthouders-vereeniging haar jaarfeest. Den 6 Febr. onze Jongelingen- en Jongedochters-vereeniging. Broeder K. Kuipers leidde de feestelijke vergadering, door de vereenigingen daartoe uitgenoodigd, omdat Z.Ed. tijdens zijn werk hier als Voorzitter der Jongelings-vereeniging met toewijding werkzaam is geweest.

Den 10 Febr. werd door de Zendings-vereeniging „het Mosterdzaadje" haar 33jarig bestaan feestelijk herdacht. Al deze drie feestavonden waren rijk gezegend. De Gemeente zelf is door de band der liefde nog steeds nauw aan elkander verbonden en hare werkzaamheden gaan nog steeds hun geregelden gang. Toch blijven wij steeds uitzien naar eenen broeder, die ons weer als Voorganger kan dienen.

W. J. WIELINGA, Secretaris.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Nog schijnt de winter ons niet te willen verlaten, hoe verlangend velen ook naar zijn vertrek uitzien. Zelfs de Zuiderzee is weer zoo vol ijs, dat een veertigtal tjalkschepen en eenige vrachtbooten te Enkhuizen zijn binnen gevallen, die verhinderd werden, hun tocht voort te zetten terwijl de postboot van Urk ook niet overkwam. Natuurlijk staan ook vele werkzaamheden op 't land stil, zoodat in vele gezinnen behoefte ontstaat.

Namens president Kruger zal aan H. M. de Koningin een kostbare zilveren inktkoker worden aangeboden, in miniatuur voorstellende „De Gelderland", varende op een zilveren zee, waaruit twee koningskronen verrijzen, vormende de beide deksels van de inktkokers, waartusschen op een cartouche het wapen der Z.-Afrikaansche Republiek is gegraveerd. Het geheel rust op een voetstuk. Wij twijfelen niet of H. M. zal met dit bewijs van erkentelijkheid wel ingenomen zijn.

Uit de Brouwersgracht werd de vorige week te Amsterdam opgehaald het lijk van de sedert 5 weken vermiste dienstbode Naatje Krijnen, tengevolge waarvan de kleermaker Willem Prenger, die na 30 dagen hechtenis weer in vrijheid was gesteld, opnieuw in hechtenis is genomen en de instructie in deze zaak is heropend, omdat men nu hoop heeft, bewijzen voor zijne schuld te zullen vinden.

Frankrijk. In de modewinkels te Parijs is nu een staking uitgebroken, waarop reeds verscheidene aanhoudingen plaats vonden. Zulk een staking kan zeker wel goede gevolgen hebben; een stilstand in de mode moet voor menige beurs voordeelig zijn.

Engeland. Koning Eduard VII heeft met buitengewone praal het Parlement geopend met een troonrede, in tegenwoordigheid van een schitterend publiek, van pers en aanzienlijken. De Koning verklaarde, dat zijne verhouding tot andere mogendheden vriendschappelijk zou blijven en dat hij hoopte, dat zijne troepen weldra in staat zouden zijn, de legermacht van den vijand met succes te bestrijden, waar reeds de hoofdsteden en hoofdverkeerswegen in zijn bezit zich bevinden, hoewel hij het verlies van menschenlevens en de uitgaven van de schatkist, door de guerilla veroorzaakt, zeer betreurde. Of allen 't met hem eens waren, dat de guerilla de oorzaak van die verliezen is, wordt er niet bij vermeld, maar toch is 't waar, dat die guerilla de Engelschen dwars in de maag zit.

Rusland, weleer de schier onuitputtelijke korenschuur van Europa genoemd, heeft nu jaar op jaar met honger te worstelen. Ook nu dreigt, tengevolge van mislukten oogst, de hongersnood in verschillende provinciën, hoewel de regeering kolossale sommen aanwendt om de ramp te bezweren. Toch wordt dit verschijnsel toegeschreven aan een ernstige storing in het organisme van het staathuishoudkundig stelsel in Rusland, hetwelk dus dringend herziening vordert, wil men den toestand niet elk jaar zien verergeren.

Z.-Afrika. Ofschoon met Lord Roberts terugkeer de oorlog zoo goed als uit was (?) en Koning Eduard in 't Parlement goede hoop uitsprak, vertoont de werkelijkheid nog heel wat anders, hoewel die door Lord Kitchener zoo goed mogelijk wordt verborgen gehouden. Het lekt echter wel uit, al zou 't alleen zijn door de weinige resultaten, die de zeven colonnes, door Kitchener gezonden om 't land schoon te vegen, gehad hebben. Zij schijnen wel haast geen Boeren voor den bezem gekregen te hebben en intusschen heeft De Wet hen laten vegen en is naar de Kaapkolonie gegaan, natuurlijk dapper achtervolgd door een drietal Engelsche generaals, die er zeker belang in stellen te zien, wat die gladde Boer daar denkt uit te voeren, om 't daarna aan Kitchener te berichten.

Die Engelsche bezem schijnt dus 't vuil op 't schoone te vegen en zoo kunnen ze aan den gang blijven, terwijl niet slechts de Boeren, maar ook pest en moeraskoorts 't Engelsche leger belangrijke verliezen toebrengen, wat waarlijk te betreuren is voor de arme soldaten. 't Zou dus wel te wenschen zijn, dat een beslissende slag een einde mocht maken aan dit moorden, dat de Engelschen niet schijnen te willen opgeven, dan met onderwerping der Republieken.

God geve, dat de Engelschen dat eindresultaat niet bereiken, maar dat de Boeren hunne rechtmatige onafhankelijkheid behouden, waarvoor zij goed en bloed veil hebben.

N. P. K. K.

CORRESPONDENTIE.

Van enkele plaatsen werden ons flinke bestellingen van het Zendingsbladaje „Goede tijdingen" gezonden; maar dit bleef te veel bij enkelen beperkt. De copie voor een eerste no. is wel gereed, maar het aantal bestelde exemplaren is nog zoo miniem, dat we nog niet tot de uitgave durven besluiten. Er werden nog geen 400 ex. besteld. Gaarne plaatsen we Zendingsberichten in „De Christen," maar deze biedt zoo weinig ruimte, dat veelal de berichten te oud moeten worden. Wie denken nog het Zendingsblaadje te bestellen? Men behoeft niet juist aan ons te schrijven, men kan ze ook wel bij zijn Voorganger of bij onze Correspondenten bestellen. Wanneer men zulks dan spoedig doet, kunnen wij althans te weten komen of we met de zaak voort kunnen gaan of niet. Vooral de Zendings-

vereenigingen in onze Gemeenten worden er op attent gemaakt. N. v. BEEK.

Br. D. v. R. te *R.* Het abonnement van v. L. eindigde einde 1900, eveneens dat van H. te H. op A. Hem worden sedert 1 Jan. j.l. geen bladen meer gezonden.
DE ADMINISTRATEUR.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van K. O. te Amsterdam f 31.86½; van C. P. te Deventer f 6.14½; van J. B. te Muntendam f 3.84; van F. J. de V. te Leeuwarden f 5.35; van H. ter B., Hengeloo, f 12.50; van J. D. f 1.80. N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending.

Van de Gem. te 's Gravenhage f 25; van T. A. N., Holland, Mich., f 1.20.
N. v. BEEK.

Voor het Studiefonds.

Ontvangen uit Zutphen van N. N. uit de 10en bus f 3.

Voor den Unie-cent.

Van Mevr. J. te Zutphen f 2.50.
F. J. v. MEERLOO.

Nog eens de Bijbel-Kalender.

'tIs voor 't eerst, dat deze kalender in onze taal aldus wordt uitgegeven. Door velen werd hij met blijdschap begroet. Wij hebben den prijs zoo laag mogelijk gesteld, opdat dit in elk geval voor niemand een hindernis zou zijn zich er een aan te schaffen. Wij gelooven, dat het rechte gebruik van dezen kalender de liefde tot en de waardeering van Gods woord zeer zal bevorderen. Dat dus in geen onzer gezinnen deze kalender ontbreke!

Men leze vooral de wenken en toelichtingen op de eerste bladzijde.

Wij zijn zoo vrij geweest aan sommige broeders in Gemeenten, vanwaar we nog geen bestellingen ontvingen, eenige exemplaren te zenden, met het vriendelijk verzoek die in hunne omgeving te willen verkoopen. Mocht men meer noodig hebben, dan wende men zich aan ondergeteekenden; overblijvenden kan men terug zenden. Het bedrag kan men het gemakkelijkst en met de minste onkosten per postwissel over zenden.

Wie helpt nog verder mee om een goed werk te bevorderen en ook ons land en volk en in 't bijzonder onze Gemeenten te doen deelen in den zegen van den Internationalen Bijbellezersbond? Men wende zich in dezen aan:

B. PLANTING te Groningen.
K. KUIPERS te N. Pekela.

ADVERTENTIEN.

*** Heden overleed, zacht en kalm, na een langdurig lijden, onze geliefde Echtgenoote en Pleegmoeder

WILHELMIENA PEZE,

in den ouderdom van 51½ jaar. Zwaar treft ons dit verlies, doch de wetenschap, dat zij de haar bereide plaats bij den Heere heeft ingenomen, lenigt onze smart.

HENGELOO, Emmaweg, 10 Febr. 1901.
G. H. MOKKELENKATE
en Pleegk.

(Herplaatsing wegens misstelling.)

*** Voor de MENIGVULDIGE BEWIJZEN van BROEDERLIJKE LIEFDE en WAARDEERING van verschillende zijden, bijzonder van de Gemeente alhier, alsmede van de Jongelings en Jongedochtersvereenigingen, op 16 en 17 Febr. ondervonden, betuigt ondergeteekende zijn **hartelijken dank.**

STADSKANAAL. N. v. BEEK.

LAATSTE OPROEP.

Die de statistiek voor den D. Bond nog niet hebben ingezonden, moeten zich haasten zulks te doen.

Bekendmaking.

Daar van geen enkele zijde bezwaar is ingebracht tegen de opname der Gem. Hoorn in de Unie, zij bericht, dat zij van af 15 Februari j.l. in het Unieverbond is opgenomen, om van nu aan te deelen in de lusten en lasten. Moge haar aansluiting rijk gezegend zijn voor haar zelve en voor al de geunieerde Gemeenten en tevens een aansporing tot aansluiting dergenen, die tot hiertoe nog buiten bleven.

Herinnering.

Niettegenstaande de wederkeerende sneeuwbuien en den aanhoudenden winter, moet er gedacht worden aan onze Algem. Jaarverg., die D. V. gehouden zal worden te Sneek. Er moeten Candidaten worden gesteld, Voorstellen ingediend, Referenten benoemd.

B. ROELES, Secr. der Unie.
ZUTPHEN, Febr. 1901.

Wie helpt ons

nu van onze Bijbel-Kalender af, die, hoewel wat laat uitgekomen, toch moeten geplaatst worden. Bestel dus spoedig bij

K. KUIPERS, Nieuwe Pekela.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 723 DONDERDAG 28 Febr. 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

HIJ KOMT!

Verhef uw hoofd, o Bruid! uw Hemelbruigom nadert!
Dra neemt Hij u tot Zich, als Zijner liefde loon;
En geeft u Zijnen naam, een nieuwen naam te dragen,
En met uw nieuwen naam, der Koninginne kroon.
Weldra zult gij Hem zien, den Koning in zijn schoonheid,
En vaart Hem in de lucht verheerlijkt tegemoet,
En rust gij aan Zijn hart, dat Jezus-hart vol liefde,
Eens voor u uitgebloed.

Wat zit ge neer en weent? — Hij, die als man der smarten
Geweend heeft hier op aard', Hij ziet uw treuren aan.
Hij komt, Hij, die vertroost als niemand ooit kon troosten,
En droogt met eigen hand uw allerlaatsten traan.
O blijdschap! als die hand den laatsten voorhang wegschuift,
En u, wien d' aarde slechts als pelgrimsdoortocht gold,
De werklijkheden Gods en Sion's panorama's
Voor 't wondrend oog ontrolt.

En gij, ontruste ziel, die nog zoo dikwijls siddert
En vraagt, als ge op u zelve en al uw zwakheid ziet:
Of al die heerlijkheid, aan 's Heeren komst verbonden,
Ook u geldt? — Zie op Hem, zie op u zelve niet!
Uw heil is reeds volbracht. — Uw heerlijkheid zal komen;
Uw pand, nu weggelegd, Hij is het, die 't bewaart,
Tot eens uw leven, thans in God met Hem verborgen,
Met Hem zij geopenbaard.

Hij komt, Gemeente Gods! Hij komt als overwinnaar!
Zijn duizend, duizendtal van heiligen met Hem.
Hoor! Ruischt er niet van uit de verte reeds verneembaar,
Iets, der bazuin gelijk, of der Archangelstem?
Dra stilt Hij het gezucht van 't eeuwen zuchtend schepsel,
En dreunt, de Schepping door, Zijn tweede „'t is volbracht,"
En zet de Vredevorst 't verlossingswerk de kroon op:
Welzalig die Hem wacht!

Ingezonden door M. J. V. te *V.*

SIMEON,

door E. MILLARD.

Luk. 2 : 25—30.

(Slot.)

III. „M i j n e o o g e n h e b b e n u w e z a l i g h e i d g e z i e n," jubelde Simeon. Wat heeft hij eigenlijk gezien? Op zekeren dag, na lang, innig verlangen, trof hij eene eenvoudige werkmans vrouw aan, die met haar kindje, pas zes weken oud, naar den eisch der wet, den tempel binnentrad, om het zoontje den Heere voor te stellen. Daar klinkt het in Simeons gemoed: „Dat is de lang beloofde, dat is Israëls Messias!" De eeuwige, almachtige God werd een klein, sterfelijk kindje! Maar Simeon ziet — peinst — dankt! Ja, zoo was het beloofd, Hij, Wiens naam is Wonderlijk, Raad, sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst, zou als kind geboren worden! Het Zaad der vrouw zou de slang den kop vermorselen. Zions Redder en Koning zou een spruit uit Davids geslacht zijn, een rijsje uit Isai's verdorden stam. Simeon ziet — bepaaldelijk verlicht door den H. Geest — in het teeder kindje van Maria den Christus Gods en breekt in jubel uit.

Zien wij — eveneens of met nog grooter verwondering — in het kruis van Christus zijne verhooging en ons heil? Is de dwaasheid der prediking van het Kruis ons 'e hoogste wijsheid Gods? Is de man van smarten ons Gods kracht en heerlijkheid? God opene ons de oogen gelijk die van Simeon, dat wij mogen zien de wonderen zijner wet!

IV. Eindelijk, w a t z a g S i m e o n? Wij verheugen ons er over, dat hij iets gesproken heeft, dat hij zijn geloof beleed, zijn hart ontlastte. Ware hij als een stomme uit den tempel terug gegaan naar zijn huis, hoeveel hadden wij dan gemist aan onderwijzing en stichting! Wat schuilen er levenwekkende krachten in gesproken woorden! Dat zij ook u gezegd, waarde vrienden, die daar van den eenen Zondag tot den anderen zoo afgesloten uw pad bewandelt, dat niemand een blik in uw hart kan werpen. De Heer legt groot gewicht op de belijdenis, deels tot welzijn van uwe eigene ziel, deels ter bemoediging van hen, die u met een zucht en bede in het hart omringen, deels ook ter bevordering van de vrijmoedigheid dergenen, voor wie uwe belijdenis wellicht eene vonk wezen kan, die hun geloof tot een opflikkerende vlam kan ontsteken. Toont toch, Christenen, de banier welke gij volgt, opdat anderen moed bekomen met u hetzelfde te doen.

Ja, Simeon zeide iets, omdat hij iets te zeggen had. Geen holle, ledige klanken ontvloden zijne lippen, maar woorden vol van kracht, geest en leven, die tot heden als hemeltonen weerklinken en tot in de eeuwigheid ruischen zullen. „Mijne oogen hebben uwe zaligheid gezien." Heer, nu laat Gij uwen dienstknecht henengaan in vrede." Voor datgene, wat hij aanschouwd en ervaren heeft, brengt hij den Heere God dank en eere. God heeft zijn knecht geleerd, geleid, verlicht, nu kan de dienaar heengaan. H e e n g a a n moet hij in ieder geval, want ook de meest getrouwe en godvruchtigste heeft hier geen blijvende stad. Totdat de aarde vernieuwd zal zijn, biedt zij geen geschikte woonplaats aan voor nieuw geborene kinderen Gods. Totdat alles nieuw geworden is, moeten zij zich behelpen met de vele woningen in het Vaderhuis, waar Jezus hun voorgegaan is, om hun eene plaats te bereiden. Wanneer het alles voleindigd zal zijn, komt Jezus weder met de ontslapen heiligen. Dan zal alles tot stand gebracht worden, wat God gesproken heeft door den mond zijner H. Profeten en heerlijk zal dan in vervulling komen het groote woord:

„De tabernakel Gods is bij de menschen. Hij zal onder hen wonen en Hij zal hun God en zij zullen zijn volk zijn."

(„Wahrheitszeuge.") N. v. B.

Te elfder ure.

Een zware orkaan had over den Atlantischen oceaan gewoed en was oorzaak geworden dat menigeen zijn graf in de golven had gevonden. Als de thans nog in hevige beroering zijnde golven spreken konden, welke ontzettende verhalen van doodsangst en wanhoop zouden ze openbaar moeten maken. O, die zee, die machtige, schoone zee, hoe is zij 't graf geworden van zooveel hoop en verwachting! Wie zou niet, van weemoed overstelpt, het hoofd buigen bij de herinnering daaraan? En toch er is nog een andere zee, die dagelijks hare offers eischt, offers oneindig grooter in aantal, van oneindig gewichtiger beteekenis, dan zelfs het leven eens menschen! De zee der onrechtigheid en zonde is 't, waarin niet enkel menschenlevens, neen, menschen*zielen* verloren gaan. En over die laatste zee, denkt menigeen nooit of slechts vluchtig na, menigeen dartelt aan de steile gevaarlijke kust en roept vrede, vrede en geen gevaar! En toch?!

Ik wil u heden verhalen van éénen, die op beide zeeën in 't dreigendst gevaar verkeerde, en daaruit gered werd door Gods erbarmende liefde.

Ge ziet hem in die sloep met de noodvlag in top aan de voeten van den uitgeputten roeier uitgestrekt, meer dood dan levend. Hoe lang de arme schipbreukelingen hadden rondgezwalkt, wisten ze zelve niet meer. Ter nauwernood was 't gelukt het door den orkaan ontredderde schip te verlaten, een vaatje water, een enkele ton scheepsbeschuit, was al wat ze hadden kunnen medevoeren. Die voorraad was spoedig opgebruikt, ook bij de grootste spaarzaamheid. Honger en dorst vermeerderden hun ellende, enkelen bezweken en hun lijken werden door hun makkers somber en zwijgend over boord gezet. Eindelijk werden zij opgemerkt door een koopvaardijschip. Een sloep werd uitgezonden en de ongelukkigen werden hoewel met groote moeite aan boord genomen. Hier werden ze met alle zorg verpleegd en behandeld.

Voor den ouden bootsman kwam de hulp te laat, na enkele uren was zijn lijden geëindigd, de overigen herstelden, onder hen ook Willem, de stuursmansleerling, die als vrijwilliger zijn eerste reis maakte met de „Elzevier," het schoone, groote schip dat in den jongsten storm was vergaan.

Deze Willem was de zoon van brave ouders, die veel voor hun kind gebeden hadden en niets verzuimden wat hem tot een burger van Jezus' Koninkrijk kon helpen vormen. Maar helaas, de zoon was niet als de ouders, en berokkende hun menigmaal angst en zorg. Hij stoorde zich weinig aan hunne liefderijke vermaningen en zocht al spoedig 't gezelschap van slechte makkers. Jong als hij was, ging hij zich reeds dikwijls te buiten aan sterken drank — hij speelde, vloekte en dronk — totdat op zekeren dag de bom losbarstte, welker bouwstoffen hij al zoo lang bijeen verzameld had. Hij had de kas van zijn patroon bestolen, om dringende schulden te kunnen afdoen. Die daad had hem in de gevangenis gebracht en, na jaar en dag daaruit ontslagen, stond hij alleen in de wereld ten prooi aan de tegenstrijdigste gevoelens. Nu eens was 't of zijn door verdriet en schaamte gestorven ouders hem biddend de handen toestaken en even later spiegelde de herinnering aan den raad zijner makkers hem allerlei oogenschijnlijk schoone, maar in waarheid hoogst verderfelijke plannen voor.

Aan geld ontbrak 't hem niet ten eenenmale, zijne ouders hadden een tamelijk vermogen nagelaten, maar, als laatste voorzorg voor den onberaden zoon, hadden zij 't vast laten zetten en een bewindvoerder benoemd. Deze, een bezadigd en verstandig man, had zijn niet aangename taak uit vriendschap voor den vader aanvaard, en had getracht den ontslagen gevangene een betrekking te bezorgen. Doch 't stuitte alles af op Willem's onwil en zoo had deze zelfs ten slotte verklaard dat hij naar zee wilde. Op een schip, dat juist zeilklaar gemaakt werd, was een ander vriend zijns vaders bevelvoerder. Deze nam den jongen man met zich aan boord, en trok zich zijner gedurende de reis met groote hartelijkheid aan. Het leven op zee beviel Willem, hij kreeg pleizier in 't werk, dat hem werd opgedragen, een kortstondige storm in 't begin der reis bracht hem tot nadenken over zich zelf en de herinnering aan zijn ouders begon een betere plaats in zijn afgedwaald hart te veroveren. Op de terugreis had de orkaan hen overvallen, voor zijne oogen had hij den braven Kapitein met het heerlijke schip zien ondergaan in de golven. Ware doodsangst had hem bevangen; hoe hij in de sloep gekomen was, wist hij niet meer, een der anderen kon hem later mededeelen dat 't de laatste vriendschapsdienst van den kapitein geweest was, die den half bewusteloozen jongeling in de boot had doen neerlaten. Hevig mocht de storm loeien rondom hem, nòg heviger was de strijd, de vertwijfeling die daar raasde in zijne zoover afgedwaalde ziel. Hij zag in snelle afwisseling de tafereelen zijns levens voorbij snellen. Hij vernam weer de smeekende stem zijner moeder, hij zag den droeven blik zijns vaders, dan weer zag hij zichzelf te midden van drinkers en spelers, God en menschen lasterende, het heilige bespottend. En dan stond Gods gerechtigheid en heiligheid hem voor oogen, zooals hij die in zijn kinderjaren uit Davids psalmen had leeren kennen. Wat moest er worden van zijne arme ziel als God haar nu opeischen ging, zijn zielsangst sloeg tot razernij over, eindelijk maakte doffe bewusteloosheid een einde aan dat alles. In dezen toestand was 't dat hij met de anderen door 't voorbij zeilend schip gered werd, waarlijk ter elfder ure. Niet lang meer hadden zij den strijd om 't leven kunnen volhouden. De doorgestane angst werd voor Willem het middel tot waarachtige bekeering, en zoo vonden dan de gebeden zijner ouders hunne verhooring. Hun zoon werd een ander mensch; afgelegd hebbende alle boosheid en 't bedrog der zonde, wijdde hij voortaan zijn leven aan den dienst van Hem, die hem behouden had toen hij 't verderf nabij was.

J. L.

De proef op de som.

„Wie niet hooren wil, moet voelen!" zegt een oud spreekwoord, en nog heden ten dage gebeurt het dikwijls, dat menschen, die in hun goeden tijd ontoegankelijk zijn voor de beste leeringen, plotseling hunne oogen openen, wanneer de nood aan den man komt. Daarvan vertelt de bekende schrijver S. Keller, die vroeger als predikant onder de Duitsche kolonisten in Zuid-Rusland gewerkt heeft, de volgende geschiedenis.

Een Russisch koopman had een geloovig kolonist gehuurd, om hem door de onbewoonde steppen (grasvlakten) naar het naastbijzijnde, maar tòch nog op grooten afstand gelegen spoorwegstation te rijden. Zij zaten naast elkander op den wagen en spraken over allerlei dingen. Het gesprek liep óók over godsdienstige onderwerpen; maar nu begon de koopman te spotten met het geloof aan een God, die onze gebeden zou kunnen hooren en verhooren. Al spoedig bracht hij den eenvoudigen Duitscher, wien het bovendien aan de noodige vaardigheid in de Russische taal ontbrak, zóózeer in de klem, dat hij eindelijk uitriep: „In een woordenstrijd met u moet ik het opgeven; maar ik zal u bewijzen, dat alles, waarmede gij lachend den spot drijft, — God, gebed, geweten en oordeel — werkelijkheid is!"

De Rus lachte nog een poos, maar hield op met spotten zoodra zij over iets anders spraken.

Zijn reisgenoot was intusschen stil geworden en in zichzelven gekeerd. Plotseling wees hij naar een boschje van sleedoorns langs den weg en zeide: „Dáár heeft men verleden jaar in den zomer een korenkooper uit Rostoff met verbrijzelden schedel gevonden!" Met schuwe blikken keek de koopman nu naar het boschje, en onwillekeurig stak hij zijne hand in zijn borstzak. „O, hebt gij daar uw geld!?" mompelde de kolonist, terwijl hij hem somber en dreigend aanzag.

Weder reden zij een eindweegs voort. Toen brak de koetsier de stilte af met de opmerking: „In het gindsche dal werden dezen winter twee schatrijke Joden overvallen, gedood en uitgeplunderd!"

„Vreeselijk!" sprak de koopman met een diepen zucht, terwijl hij weer angstig en benauwd in het rond keek. De zon was juist ondergegaan en eene onheilspellende duisternis breidde zich over de vlakke steppe uit.

En nu bleef het rijtuig plotseling stilstaan. „Stap uit!" brulde de koetsier zijnen passagier toe. Ontzet en schier verlamd van schrik, gehoorzaamde de Rus werktuigelijk. Daarna sprong ook de kolonist van den bok, trok zijn mes en riep met donderende stem: „Kniel neder en doe uw laatste gebed, want gij zijt een kind des doods!"

„Om Gods wil! heb toch medelijden met mij!" smeekte de doodelijk verschrikte koopman, terwijl hij met saamgevouwen handen op zijne knieën viel.

„Daar is geen God, geen oordeel, geen geweten! Gij m o e t sterven, want ik heb uw geld noodig!"

„Maar bedenk toch, dat de door u gepleegde moord uit moet komen!"

„Er komt niets uit! Geen mensch kan bewijzen, of ik u in den nacht aan het station heb afgezet, of niet! Bovendien sta ik in den ganschen omtrek als een eerlijk man bekend, zoodat niemand argwaan tegen mij zal krijgen. Bereid u dus maar op den dood voor!..... Ik heb niet lang tijd!"

Alle pogingen om den woedende kolonist tot andere gedachten te brengen, al de smeekingen en de tranen van den Russischen koopman waren en bleven tevergeefsch. Toen begon de ongelukkige eindelijk te bidden: hij beleed zijne zonden voor God, bad voor zijne ziel, en riep den Almachtige aan om zich te ontfermen over zijne jonge vrouw en zijn kleine, onverzorgde kinderen. Plotseling werd hij in zijn bidden gestoord, doordien de man, die nog altijd met het uitgebroken mes voor hem stond, hem toeriep:

„Ziet ge wel? Indien ik nu niet zèlf aan een God en een toekomend oordeel geloofde, dan kon ik u nu rustig van het leven berooven. Maar omdat ik wèl aan dit alles geloof, — omdat ik den levenden God vrees en Hem aanbid, — dáárom laat ik u in het leven blijven! Welaan,— is er nu een God?"

„Ja, er *is* een God!" stamelde de Rus, die nog steeds geknield lag, met bevende lippen.

„Nu, dan heb ik u dus ook bezwezen, wat ik beloofde u te zullen bewijzen. Stap nu in, mijn goede man! Wij moeten ons haasten om niet te laat aan het station te komen!"

Toen hij gereed stond om in den trein te stappen, wilde de koopman 25 roebels boven den voor het rijden overeengekomen prijs betalen; maar de kolonist zeide stellig en beslist: „Neen, ik wil alleen voor mijn dienst als koetsier betaald worden! Behoud uw geld, mijnheer, — en onthoud bovendien wat gij vandaag op de steppen hebt geleerd!"

(Ned. Kerkb.)

INGEZONDEN.

WORKUM, 13 Febr. Alweer nieuws uit Workum. De Jonged.-vereen. „Ora et Labora" hield hedenavond haar 3e jaarfeest, onder leiding van br. H. Leenstra. Ruim 7 uur was ons lokaal flink gevuld met begunstigers, leden en belangstellenden, die geïntroduceerd werden tegen betaling van 25 ct. Het met groen en vlaggen versierde lokaaltje gaf reeds bij den aanvang een feestelijken indruk en men stemde in met het zingen van Ps. 25 : 6, waarna br. Leenstra een kort inleidingswoord sprak over Hand. 20 : 35: „Het is zaliger te geven dan te ontvangen." Dit woord werd door hem in zeer nauw verband gebracht met het vereenigingsleven. Verder werd het avonduur doorgebracht met de verslagen van het bestuur en de speeches en voordrachten van afgevaardigden en belangstellenden. Voor inwendige behoeften zoowel naar ziel en lichaam beide werd uitnemend gezorgd, zoodat wij een recht genoegelijken avond tezamen doorbrachten. De samenspraken werden ten gehoore gegeven, respectievelijk: „Kenau Simons Hasselaar," en „Waar

zijn de Maria's in onze dagen." Ruim 1 uur werd dit zoo goed geslaagde feest geëindigd door het zingen van Gez. 180 : 1 en dankgebed aan Hem, die ons bovenal zegende en met zijnen Heiligen Geest in ons midden woonde. Ook zouden er afgevaardigden gekomen zijn uit Sneek, maar hierin werden wij teleurgesteld, evenals verleden jaar, doch nu was het door bijzondere omstandigheden. Er werden 69 kleedingstukken vervaardigd voor en uitgedeeld aan de kinderen der Zondagsschool.

Moge de Heere deze vereeniging zegenen voor vele anderen, is de wensch en bede van

EEN BEZOEKER.

EEN EN ANDER.

*** Bij een bidstond doodgeschoten. Als naar gewoonte vereenigen zich de gevangen genomen Boeren iederen avond tot het houden van een bidstond. In het lager te Groenepunt, in de nabijheid van Kaapstad, bevond zich de *theologische student Philip Cronjé*, een deftig, krachtig jongeling, en deze leidde een bidstond. Ten einde middelen te bekomen om zijne studieën voort te zetten, was hij bij het begin van den oorlog naar zijne ouders in den Oranje-Vrijstaat gereisd. Hier werd hij opgeroepen, en streed in het Boerenleger voor vrijheid en recht, tot hij gevangen genomen werd.

De kampen, waarin de gevangenen besloten zitten, zijn omheind met prikkeldraad, welke omheining de „doodslinie" genoemd wordt. Den op post staanden soldaten is bevolen iederen gevangene, die, na gewaarschuwd te zijn, zich te dicht bij het draad begeeft, dood te schieten. Op een avond, toen Cronjé als gewoonlijk den bidstond leidde, had hij tot onderwerp: „onze vijanden." Er werd ernstig voor de Engelschen gebeden. Cronjé hield een Engelsch gezangboek in de hand en gaf op te zingen het lied : „When I survey the wondrous cross" (wanneer ik het heil'ge kruis aanschouw). Daar het reeds begon te schemeren, bewoog Cronjé zich wat vooruit om meer licht te hebben, en kwam zoo in aanraking met het draad. De waarschuwing van de wacht werd door het gezang overstemd, er viel een schot en de student stortte doodelijk getroffen ter aarde. Hij stierf nog in dienzelfden nacht, nadat hij den dokter nog verzekerd had, dat hij de waarschuwing niet had gehoord. De soldaat werd door den krijgsraad van alle schuld vrijgesproken.

„Wahrheitszeuge."

*** „Een verbijsterde geest." Zekere Pastor Riemann te Berlijn had er zich eenigen tijd geleden voorgespannen om het spiritisme te bestudeeren. De gelegenheid bood zich daartoe aan in de vele spiritistische vereenigingen te Berlijn te over aan.

Hij kon echter, niettegenstaande zijn moeitevol onderzoek, geene bevredigende resultaten vermelden. Daarentegen ontbrak het niet aan vermakelijke voorvallen en domheden en afwisseling der geciteerde „geesten." Zoo schreef onder anderen *een medium door den geest* van den godvruchtigen liederdichter Fleming een van hem afkomstig vers in een souvenir. Dat vers luidde letterlijk: „Alle Namen seiner Fromen, trägt er stäts in seiner Brust, und die freudig zu ihm komen, nennt er oft mit Liebeslust." *Over dit vers valt tweeërlei op te merken.* Eerstens, dat de „geest" van Fleming zich aan eene slechte schrijfwijze moet gewoon gemaakt hebben, want goede Duitschers schrijven „Frommen," „stets" en „kommen." En ten anderen, dat de geest van Fleming zich in de andere wereld zelfs het stelen schijnt aangewend te hebben, want bedoeld vers is niet afkomstig van Paul Fleming, maar van Dr. Johann Jakob Rambach. Men merkt aldus duidelijk, dat we hier met een gewoon bedrog te doen hebben.

„Wahrheitzg." N. v. B.

*** De Gedoopte Christenen en hun arbeid in Rusland. Br. J. Herrmann, redacteur van „de Hausfreund," 't orgaan onzer Russische Gemeenten, deelt o. m. het volgende mede;

In October des vorigen jaars had te Nieuw-Dantzig (Zuid-Rusland) de Unie-vergadering plaats, welke om de drie jaren gehouden wordt zooals wij die onder ons jaarlijks houden. Het bericht daaromtrent door br. Ketsler biedt ons dit overzicht. De Gemeenten in Rusland tellen ongeveer, maar niet minder dan 21000 leden. Gedurende de laatste drie jaren werden er 4041 personen gedoopt. De Gemeenten in Esthland, waar voor eenige jaren vele menschen bekeerd werden, hebben zich tot eene vereeniging geconstitueerd. Een aantal nieuw gestichte Gemeenten konden in de Unie opgenomen worden.

De vooruitgang in den arbeid dier Gemeenten kan ons het beste blijken uit de volgende vergelijkingen. In 1890 waren er 12290 leden, 77 Predikanten, 127 hulppredikers, 46 Gemeenten, 325 stations, 67 kerkgebouwen, 128 Zondagsscholen met 284 onderwijzers en 3972 leerlingen, voorts 117959 roebels (ruim f 188734) eigendommen der Gemeenten; in 1900 waren de de opgaven: 21732 leden, 102 predikanten, 225 hulppredikers, 87 Gemeenten, 436 stations, 115 kerken, 216 Zondagsscholen met 590 onderwijzers, 6859 leerlingen, eigendommen der Gemeenten 278348 roebels (f 445357). De bijdragen bedroegen gedurende 10 jaar 535789 roebels, en gedoopt werden 11281 personen.

De Unie heeft een Zendingskas, uit welke behoeftige Gemeenten ondersteund worden. In de 3 laatste jaren werd er aan ondersteuning uitbetaald 17600 roebels (f 28160).

Eene weduwenkas heeft de Unie reeds in vroeger jaren op die wijze in 't leven geroepen, dat ieder lid derzelve bij 't afsterven van een zendingsmedearbeider, voor eenmaal de som van 10 roebels betaalt. Zijn er 100 leden dan ontvangt de weduwe 1000 roebels, waarmede zij zich onder gewone omstandigheden een bestaan verschaffen kan. Tot heden heeft zich deze organisatie als zeer heilzaam en zegenrijk doen kennen.

De West-Russische vereeniging heeft voor zich een Jongeling-zendeling, d. w. z. een broeder aangesteld om onder de Jongelingsvereenigingen en voor de Zondagsscholen werkzaam te zijn. Nu zal er nog een andere broeder door de Unie voor dien arbeid uitgezonden worden.

Op de Conferentie werd nog besloten, dat de Gemeenten meer hunne aandacht zouden vestigen op de stichting van scholen voor verschillend onderwijs. Aan de verspreiding der geschriften, die ons beginsel uitdrukken zal meer zorg besteed worden. Het orgaan der Unie „De Huisvriend" verschijnt maandelijks in 16 bladzijden.

Zoo bemerken wij hoe de Heer overal door zijne kinderen werkt, om licht te ontsteken en zegen te verspreiden in de duistere plaatsen der aarde. Onze broeders in Rusland, veelal oorspronkelijk Duitschers, zijn nog met moed bezield. N. v. B.

*** De wereldgodsdiensten. Wat de onderlinge getallenverhouding der godsdiensten op de wereld betreft, komen er in het jaar 1901 van de 1450 millioen menschen, die den aardbodem bevolken, op Europa 348 millioen Christenen, 6½ millioen Mahomedanen, 6½ millioen Joden; op Amerika: 126 millioen Christenen; op Azië: 12½ millioen Christenen, 109 millioen Mahomedanen, 200,000 Joden, 667 millioen heidenen; op Afrika: bijna 4½ millioen Christenen, 36 millioen Mahomedanen, 400,000 Joden, 91 millioen heidenen; op Australië ruim 9½ millioen Christenen, en 4 millioen heidenen. Derhalve is Amerika het éénige volkomen „Christelijke" werelddeel; in de overige werelddeelen blijft er voor den Christelijken zendingsarbeid nog een groot werk te doen.— Wat het onderscheid tusschen Protestantsch en Roomschkatholiek betreft, heeft Europa ongeveer 168 millioen Roomschen en 92 millioen Protestanten en bijna 90 millioen Grieksch-katholieken; de Vereenigde Staten hebben 10 millioen Roomschen en 62 millioen Protestanten.

(*Christenbode.*)

*** Een kostbare bijbel. De „Koninklijke Bibliotheek" te Stokholm bevat een Bijbel, waarvan de waarde geschat wordt op 250,000 gulden.

Hij bestaat uit 160 bladen, lang 89 en breed 27 centimeter. De tekst is geïllustreerd met prachtige miniaturen en de letters zijn één centimeter hoog.

De band wordt gevormd door twee plankjes of paneeltjes van gepolijst eikenhout, ter dikte van 10½ centimeter.

Het geheele gewicht van dezen Bijbel, de grootste die er op de geheel wereld bestaat, bedraagt 30 kilo.

Zeer merkwaardig inderdaad! Maar één vraag toch: Zou er wel ooit iemand door dezen Bijbel bekeerd en tot God gebracht zijn?

(Ned. Kerkb.)

*** Onze Hollandsche broeders in Viersen, Duitschland. Het is eigenaardig en een gunstig teeken, dat meestal overal waar sommige van onze broeders zich vestigen eenige christelijke arbeid verricht, eenige beweging en geestelijken zegen komt. Zoo *bericht ons een broeder uit Viersen, Duitschland*, waar eenige broeders uit Groningen heengetrokken zijn, dat zij daar eene aanvankelijk bloeiende arbeid hebben *onder oude en jonge menschen*, terwijl zij geregeld samenkomen tot onderlinge stichting. Hun arbeid staat in verband met de Gemeente in Kiefeld, waar br. J. W. de Haan Voorganger is. Bedoelde broeder schrijft dat binnenkort 5 Holl. broeders wenschen gedoopt te worden. Zoo gaat het werk des Heeren voort en rijst het licht der waarheid steeds hooger.

N. v. B.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Getroostten wij ons Zondag met vreugde de veiligheid der wegen, met 't oog op den begeerden dooi, Maandagmorgen werd alles opnieuw met 't winterkleed overdekt; voor menigeen een onaangenaam verschijnsel, daar de vrees voor een nog langer aanhoudenden winter er door versterkt wordt, die nu reeds menigen zolder en kelder geplunderd heeft. Toch is 't niet zoo zeer te verwonderen, wanneer wij door de berichten vernemen, dat op vele plaatsen, zelfs waar men de sneeuw alleen bij name kende, nu de velden er mee bedekt zijn, terwijl in Napels wegens de ongewone koude drie personen op straat doodgevonden werden.

Den 5en Maart a.s. zal 't Koninklijk echtpaar te Amsterdam ontvangen worden, waarvoor reeds groote toebereidselen worden gemaakt. 20.000 werklieden meldden zich aan om aan 't huldebetoon langs den weg, bij gelegenheid van den intocht, deel te nemen.

Te 's Gravenhage werd een man vrijgesproken, die zich schuldig had gemaakt aan drankwetovertreding, door op 't ijs zitplaatsen te verhuren voor 6 ct., met een glaasje klare of bitter toe. Die rechter is zeker geen geheelonthouder geweest, maar 't is wel noodig dat hier een bepaling in de wet gemaakt worde, om zulk een ontduiken te voorkomen, want anders beginnen weldra ook herbergiers den drank cadeau te geven en de plaatsen te verkoopen, welke laatste dwaling zeker nog erger kon worden dan de eerste.

President Kruger is nog te Utrecht, waar hem veel eere bewezen wordt, welke hij met dankerkentenis aanvaardt.

Ook zijn vijf Boeren te Amsterdam aangekomen, die door de Engelschen als krijgsgevangenen naar Ceylon gezonden waren, maar ontvlucht en met een Russisch oorlogschip, eerst naar Rusland en vervolgens naar hier ontkomen zijn, waar zij in 't Afrikaner Tehuis met open armen werden ontvangen.

Duitschland. Het Duitsche volk geeft hier en daar lucht aan zijne verontwaardiging over de wapenlevering der Duitsche fabrieken aan Engeland, beschouwende zulks als een schending van de neutraliteit in den oorlog en een zich scharen aan Engelsche zijde, geheel tegen den geest der natie, die Boerengezind is. In Gütersloh heeft een vergadering van 1000 mannen en vrouwen als hare overtuiging uitgesproken, dat 't de plicht der neutrale Staten is op spoedige beëindiging van den krijg, met behoud van de volle onafhankelijkheid der Z.-Afrikaansche republieken, aan te dringen, aangezien

Engeland, volgens eigen berichten, de regelen van beschaafd oorlog voeren niet in acht neemt, de Conventiën van Genève en den Haag ter zijde stelt en alzoo het zedelijk en menschelijk gevoel der natiën beleedigd heeft.

't Zou ons niet verwonderen, wanneer ook 't Engelsche volk zich beleedigd begon te gevoelen, als de minister mededeelt, dat uit 's lands schatkist een bedrag van f 978.000 000 is uitgegeven tot dekking van de oorlogskosten, welk bedrag nog wekelijks met minstens f 12.000.000 vermeerdert; en dat niet tot verdediging van 't vaderland, maar om een vrij volk te onderdrukken. In

Zwitserland wordt het schoone dal Val de Travers door een ernstige ramp bedreigd. Een groot berggevaarte van ruim een millioen kubieke meter is door cement en kalksteengroeven zoodanig ondermijnd, dat in de laatste dagen erge scheuren en verzakkingen zijn waargenomen, die doen vreezen, dat 't weldra in 't dal moet neerstorten, zonder dat menschelijke macht iets kan doen om 't te voorkomen. Alleen zullen maatregelen genomen worden om verlies van menschenlevens te verhoeden.

De berichten van den oorlog in

Z. Afrika luiden in de laatste dagen weer eeniger mate gunstig voor de Engelschen, wat zeker ook wel noodig is om 't Engelsche volk tot meerdere uitgaven bereid te maken. 't Zal wel waar zijn, dat hier en daar in Transvaal een hoekje is schoongeveegd, maar dat neemt niet weg, dat de Boeren op andere plaatsen zich des te sterker vertegenwoordigen. Hebben de Engelsche generaals De Wet reeds verscheidene malen bijna in handen gehad, als hij niet telkens ontsnapte, Lord Kitchener, hoewel met een gepantserden trein reizende, is nu ook ten derden male nauwelijks aan de Boeren ontkomen, die zich meer schijnen te hebben beziggehouden met 't ontladen der bagage dan met 't gevangennemen van den baas. En dat is niet de eenige trein, die door de Boeren geplunderd en verbrand werd, zoodat dat een kostbare leverantie voor de Engelschen wordt.

N. P. K. K.

CORRESPONDENTIE.

Br. J. H. te *A.* Uwe advertentie kwam te laat om nog in ons no. van de vorige week geplaatst te worden.

Het gebeurt meer, dat wij 's Woensdagsmorgens nog advertenties ontvangen en dan zijn ze juist te laat om nog tijdig op de drukkerij te komen. — Men lette hierop: Als men zijn advertentie niet vóór Dinsdag verzenden kan, dan zende men ze direct aan den drukker T. Uchtman te Groningen.

Br. P. B. te *H.* De verzending van uwe quitantie naar Leeuwarden is een abuis. Uw oud adres was niet in tijds geschrapt. Met br. de V. maken we dit wel in orde.

DE ADMINISTRATEUR.

Br. M. J. V. te *V.* Dank voor het schoone vers etc. Meer van uwe hand zal ons hoogst aangenaam zijn. Wij houden ons aanbevolen.

De Red.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van A. W. J. T. te Paramaribo f 6 60; van C. V., Haarlem, f 7.89.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending.

Van N. N. te Nieuwepekela f 60 voor een Congojongen, onder leiding van Mr. Bell; door br. W. E., van de broederschap te 't Zandt, f 4.

N. v. BEEK.

Voor den Unie-cent.

Van T. A. N., Holland, Mich., A., f 1.

F. J. v. MEERLOO, penningm.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 724 DONDERDAG 7 Maart 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.08
Groote letters naar plaatsruimte.

Het heil in Christus.

Jezus Christus! Levensader!
Vleeschgeworden Woord van God,
Eengeborene van den Vader,
Richter van ons aller lot.
Eeuwigblijvende, Onbegonnen!
Sterke Leeuw uit Juda's stam,
Die den dood hebt overwonnen,
Als 't gekruisigd Offerlam!

Al uw goedren, al uw gaven
Deelt Ge uw vrijgekochten meê;
Koningskindren maakt Ge uit slaven,
't Juk der zonde breekt Ge in twee!
Schuldloos, heilig en rechtvaardig,
Rein gewasschen in uw bloed,
Geeft me uw liefde, schoon onwaardig,
Al uw heil in overvloed.

J. A. WORMSER.

Een losprijs voor velen.

Want de Zoon des menschen is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen, en zijne ziel te geven tot een rantsoen voor velen. Mark. 10 : 45.

Lettende op het verband, waarin deze tekst voorkomt, blijkt ons, dat de Heer zijne discipelen onderwees omtrent het standpunt, dat zij tegenover elkander en tegenover hunne medemenschen in 't algemeen behoorden in te nemen. Dienen uit liefde, elkander dienen, in plaats van zich boven elkander verheffen, of elkander beheerschen — ziedaar het aangewezen standpunt en de zoo verheven als eenvoudige roeping, die hun als onderdanen van den hemelschen Koning was aangewezen. Juist het tegenovergestelde van het beginsel, dat in de koninkrijken dezer wereld geldt, gezocht en gevolgd wordt.

Zooals altijd stelt de Heer zich zelf ten voorbeeld, namelijk zóó, dat Zijn dienend leven en Zijn dienend lijden en sterven, het geven zijner ziel tot één rantsoen (losprijs), het groote beginsel van zijn hemelsch Koninkrijk openbaart, en de kracht van dat beginsel — de liefde, de liefde tot alle menschen (zie ook 1 Tim. 2 : 6) — duidelijk aan het licht doet treden. Welk een verheven, hemelsch voorbeeld! Hoe zullen de discipelen, hoe zullen wij dat voorbeeld kunnen volgen? In de practische uitvoering is het onmogelijk, want de Heer treedt bij het dienen en 't geven zijner ziel als Middelaar en Verlosser van zondaren op (1 Tim. 2 : 5). Het b e g i n s e l echter, dat de Heer door zijn dienen openbaart, kan en zal door ieder, die zich tot godzaligheid oefent, voor oogen gehouden en nagestreefd worden. Daartoe vermaande de Heer zijne discipelen.

Zoo die vermaning meer door de Christenen in acht genomen en opgevolgd werd, zouden er ongetwijfeld minder onaangenaamheden en minder botsingen onder hen voorkomen. Goede voornemens schijnen wel dikwijls onder hen te zijn, maar in de werkelijke beoefening ontbreekt er vaak zoo veel aan. Waar schuilt de oorzaak daarvan? — Deze ligt dieper dan de oppervlakte; ze zetelt in het hart, dat trotsche hart, dat zich zoo weinig leerde vernederen voor God; zich zoo weinig bewust is van eigen bedorvenheid, machteloosheid en diepe afhankelijkheid van den Heer en van zijne reddende liefde. Het is een trek van onze zondige, hoogmoedige natuur, die zich ook op godsdienstig gebied laat gelden, dat we liever den Heer op onze wijze willen d i e n e n, dan ons door Hem te l a t e n dienen. Waar dat zondige van ons bestaan den vrijen teugel gelaten wordt, verhindert dit den zondaar om deel te bekomen aan Christus' gerechtigheid en zaligheid, en den Christen staat het in den weg om vooruit te komen op den weg der heiligmaking, tot de nauwere gemeenschap met God.

Hoogst belangrijk is het voor ons uit bovenstaanden tekst te vernemen, wat Christus voor velen deed en hoe verre Hij zijne dienst uitstrekt, n.l. tot het geven van zijne ziel tot een losprijs.

De benaming rantsoen of losprijs is waarschijnlijk ontleend aan de losoffers onder Israël, bijzonder het losoffer voor of in de plaats der eerstgeboren zonen. Toen het volk Israëls uit Egypte getogen was en hunne eerstgeborenen, die het leven van het geheele geslacht Israëls vertegenwoordigden, gespaard waren gebleven, moesten zij weten, dat zij van het oordeel des doods, dat over de Egyptenaren gekomen was, niet verschoond waren gebleven wegens hun deugd of voortreffelijkheid boven de Egyptenaren, maar eenig en alleen door de vrije ontferming Gods, die hun het middel tot behoud in het bloed van het Paaschlam had gegeven, en waarvan elk huisvader een priesterlijk gebruik had kunnen maken. Het bloed aan de deurposten hunner huizen was de voorwaarde van Godswege geweest, om aan het oordeel des doods te ontkomen. Die eerstgeborenen waren nu als het ware Gode gekocht met het bloed des Lams! — Daarom zeide God (Ex. 13 : 2): „H e i l i g mij a l l e e e r s t g e b o r e n e n ; w a t d e b a a r m o e d e r o p e n t o n d e r d e k i n d e r e n I s r a ë l s, v a n m e n s c h e n e n v a n b e e s t e n, d a t i s m ij n." *)

Hoe moesten die eerstgeborenen nu Gode geheiligd of geofferd worden? Uitsluitend door „lossing." Een lam of torteldnif werd in plaats van den eerstgeboren zoon in den dood gegeven. (Eveneens kon geschieden voor dieren, die voor den offerdienst niet geschikt waren). Ditzelfde denkbeeld werd reeds uitgedrukt door Abrahams offeren van Izaäk, die voor God ook Abrahams eerstgeborene was, en in wiens plaats een ram geofferd werd (Gen. 22). De doorgaande lossing der eerstgeborenen onder Israël was eenvoudig eene herhaling en geloovige erkenning van wat in Egypte door het bloed van het Paaschlam geschied was. De goddelijke denkbeelden daarin gegeven, geven ons licht over de uitspraken des Nieuwen Verbonds en over het woord van den Heer, als Hij spreekt van zijne ziel tot een losprijs te geven. Gelijk God, naar zijn heilig recht, de eerstgeboren zonen, en in dezen het geheele geslacht van Israël voor zich opeischte, zoo eischt God het geheele menschelijk geslacht voor Zich op, als Hij in zijn heilige wet als alle geboden omvattende hoofdeisch stelt: „Gij zult den Heere, uwen God, liefhebben, uit geheel uw hart en uit geheel uwe ziel en uit geheel uwe kracht, en uit geheel uw verstand; en uwen naaste als u zelven." Deze eisch geldt als toewijding van niet minder dan het geheele leven des menschen, met al zijne neigingen, krachten en werkingen. En toch aan dien eisch m o e t voldaan worden, dat is Gods recht; de gansche wet moet vervuld worden. Wie onder de menschen heeft daaraan ooit voldaan? Immers niemand. Elke poging daartoe is mislukt. Door het vleesch was de wet krachteloos; de breuke tusschen God en den mensch werd steeds dieper en breeder. En ook al zou de mensch zich zelven geheel Gode ten offer geven, dan zoude het toch nog blijken, dat de mensch, onrein geworden, dood door de zonden en de misdaden, geen welbehagelijk offer voor den heiligen God kan zijn. Zelfs onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kleed voor God, omdat ze met de melaatschheid der zonde van hoogmoed en zelfzucht besmet zijn.

Het eenige middel wat voor het menschelijk geslacht overbleef was, dat God zich zelven een Lam voorzag; zelf het rantsoen gaf in den Middelaar. Wat toch kon de mensch geven tot lossing zijner ziel, al bezat hij zelfs de geheele wereld? Niets, hoegenaamd niets, dat voor God als losprijs gelden kon. Hij alleen, die door den eeuwigen Geest zich zelven Gode onstraffelijk opgeofferd heeft" (Hebr. 9 : 14), Hij alleen kon zijne ziel als een volmaakt losoffer voor velen geven. Hij voldeed aan het recht Gods, overeenkomstig al de eischen der wet van God.

Hierin heeft Christus gediend; den Vader en de menschheid gediend, toen Hij gehoorzaam werd tot den dood, ja, den dood des kruises. Hij deed dat voor velen, dat wil niet zeggen voor velen uit de massa, maar, zoals uit Rom. 5 : 19 en 1 Tim. 2 : 6 blijkt, voor de geheele veelheid van ons geslacht, voor „allen." En is het voor allen, dan ook voor ons, geliefde lezer — God zij geloofd!

S. N. v. B.

*) Opmerkelijk is hierbij nog, dat de Heere God van de twaalf geslachten Israëls, het geheele priesterlijk geslacht van Levie (type der Gemeente) voor zich eischt in plaats van de eerstgeboren zonen, die Israël van God terug gekregen heeft.

Van het arbeidsveld.

De lezers van „De Christen" zullen zich nog wel herinneren, dat ik in ons blad van 14 Febr. beloofde iets van den arbeid te Sneek te zullen schrijven.

Vrijdag 18 Jan. kwam ik te Sneek aan en Zaterdag ging ik met br. Gorter op schaatsen naar Langeweer, om daar een br. en zr. te bezoeken, die zeer verblijd waren, dat zij een bezoek kregen, wat hen wegens den verren afstand (circa 3 uur) niet vaak te beurt valt. Zij gevoelden het gemis van broederlijke gemeenschap. Nadat wij hen een vermanend en bemoedigend woord hadden toegesproken, hebben wij samen den Heer gedankt en gebeden, en keerden terug naar Sneek. Des Zondags mocht ik in de Vredekerk tweemaal voor een aandachtig gehoor het Evangelie van Gods genade verkondigen. Des Maandags ving ik als naar gewoonte mijn huisbezoek aan. Met Bijbels en traktaten gewapend bezocht ik verschillende menschen, waaronder een vrouw, die een boek van mij kocht, en terwijl ik haar dochter, die nog niet den Heer kende, vermaande de goede keuze te doen, kwam de man van boven en zei: „Wat is dat hier te preeken? Ik wil dat gepreek in mijn huis niet hebben!" en gebood mij direct zijn huis te verlaten.

Den volgenden dag kwam ik in diezelfde buurt in een gezin, dat ik als naar gewoonte mijne Bijbels te koop aanbood. Een man, dien ik nauwelijks kon zien zitten, omdat er een theelichtje voor lamp moest dienen, gaf mij ten antwoord, dat ik net zoo goed aan een blinde of stomme den Bijbel kon aanbieden, want de Bijbel was volgens zijne meening een gesloten boek en niemand kon dat boek lezen, tenzij God het voor hem opende en waar Hij hem het geloof schonk. Ik zei hem, dat het geloof uit het gehoor is en het gehoor door het Woord Gods. „Ja," zeide hij, „jij bent zeker ook een van die lui, gelijk er hier in verschillende kerken ook velen zijn, die ook al zeggen wedergeboren te zijn, alsof dat maar zoo te grijpen is; 't is allemaal huichelarij." Ik zei hem, dat hij beter deed het oordeel aan God over te laten en vroeg hem of hij zelf dan wederom geboren was. „Ja," riep hij, „dat heb ik van God ontvangen, anders kon ik ook niet zoo spreken, maar jij niet," zei hij tegen mij, „want anders zou uw geest met mijn geest getuigen, maar daar zijn zoo veel huichelaars, in de kerken ook, daar zitten zoo veel rijke lui, die ook zeggen Christen te zijn, en dat kan toch niet, want Jezus zegt: „Die twee rokken heeft, geve er een van weg aan die gebrek heeft."" Ik zeide: gij hebt zeker geen broeder, die armer is dan gij. Hij zeide: neen! Dat dacht ik wel, zei ik, anders moest gij aan het meedeelen. Toen hielp zijn broeder, zijn vrouw en zijn zuster hem ook mee, zeggende, dat ik nu maar moest heengaan, want hun geest kwam met mijn geest niet overeen en zij waren het altijd zoo volmaakt eens, wat de een dacht, dat zei de ander, vandaar ook wellicht, dat er twee broeders en een zuster, die alle drie getrouwd waren en kinderen hebben, toch allen bij elkaar in een vertrek wonen.

In het half uur dat ik er geweest ben, hebben ze mij zoo veel vreemds verteld, dat 't mij deed denken aan Appelterp.

Een ander gezin, dat wel niet God vreesde, maar toch Protestant was, had eene dochter getrouwd, die Roomsch was geworden en verzochten mij dringend om haar te bezoeken, waaraan ik voldeed, na hen er op gewezen te hebben, dat Protestant zijn niets baatte voor de eeuwigheid, maar dat zij nieuwe schepselen moeten worden in Christus Jezus.

Nog een ander gezin bezocht ik, waarvan ik de vrouw vroeger in Hoorn had ontmoet als zr. der Gemeente, maar zij is tegen alle waarschuwing in met een persoon getrouwd, die destijds wel godsdienstig was *), maar niet God vreesde, waarvan zij natuurlijk de gevolgen moet dragen, daar haar man een drinker is, hetwelk niet alleen vele huiselijke onaangenaamheden veroorzaakt, maar hen beiden rijp maakt voor een eeuwig verderf, tenzij zij wederom geboren worden.

Al weer een ernstige waarschuwing voor onze jonge brs. en zrs., om in geen geval zich met een ongeloovige te verbinden, waarop door sommigen niet genoeg acht gegeven wordt.

H. TER BRAAK.

(Slot volgt).

*) Voor zoover ons bekend is, behoorde deze man tot de Gemeente, maar is als een afvallige openbaar geworden en hebben beiden zich in Hoorn tegen de Gemeente bezondigd, waarom zij uitgesloten zijn.

ZENDING.

UIT KAMEROEN

bericht de zendeling Süvern den 24 Oct. 1900 aan het bestuur der zending o. a.: Ofschoon ik nog maar zoo kort op het arbeidsveld terug ben, en dus nog niet veel van de toestanden in hun geheel kan zeggen, voel ik mij toch gedrongen een kort bericht aan u te zenden. De stof, die ik te behandelen heb, is zoo rijk, dat ik onmogelijk alles in één brief kan vermelden. Eerst echter moet ik mijn hartelijken dank aan den Heer uitspreken, die ons zoo trouw geleid en op de reis bij de gezondheid bewaard heeft. Wij kwamen den 3den October te Victoria aan, en na daar overnacht te hebben, reisden wij den 4den verder naar Kameroen, waar wij nog denzelfden dag aankwamen, en hartelijk ontvangen werden. Dewijl wij geene personenboot hadden, werden wij met de Bazeler sloep aan wal gezet. Hier werden wij door de inlanders met bewijzen van liefde overladen; van alle kanten kwamen zij aangeloopen en verheugden zich zeer, dat hun oude „Sango" en „Nyango" weêr aangekomen waren. Koning Akwa, die nu lid is van de gemeente Bonaku, kwam uit zijn huis en viel van louter blijdschap voor ons op de knieën, waarbij hij God dankte voor het weêrzien. Ook wij waren vroolijk gestemd, want wij zagen, dat er met liefde toch iets uit dit volk gemaakt kan worden, en alle gedachten van het tegendeel weken terstond, toen wij den afrikaanschen bodem betraden. En nu zijn wij weder hier, en ons leven zal gewijd zijn aan de redding dezer ongelukkigen.

In de afgeloopene weken heb ik een weinig gezien van de treurige toestanden op ons zendingsveld. Het ziet er werkelijk droevig uit, maar toch lang niet zoo, om den moed te verliezen. Den Heer zij dank, dat ik u kan mededeelen, dat er eene vereeniging van de zending met de inlandsche gemeente tot stand gekomen is, en wel op Dinsdag 23 October. Ik streef er nu met br. Bender naar, om de zes zelfstandige gemeenten ook werkelijk zelfstandig te doen worden. Met de hulp des Heeren zal alles goed worden; wij hebben reeds iets groots bereikt, en als de gemeenten het rechte begrip hebben van de gemeente Gods en haar bestuur, bedienaren, plichten en rechten, dan zal alles goed gaan. Wij denken nu, misschien maandelijks, misschien om de twee maanden vergaderingen te houden, waar allerlei gemeentezaken besproken worden, bij v. gemeente-organisatie, predikers, diakenen, gemeentelijke tucht enz. ook zullen op deze vergaderingen moeilijke vragen, die de gemeente in haar geheel aangaan, behandeld worden. De volgende conferentie zal op Donderdag 22 November gehouden worden en wel, als de eerste, in de bidzaal van het schoolgebouw onzer zending. God zegene de vereeniging!

De gemeente Bonabela bouwt tegenwoordig een nieuw lokaal en ik ben uitgenoodigd om de openingsrede te houden. Verscheiden honderden marken zijn door de Europanen in Kameroen bijgedragen. Eene andere kapel wordt door de gemeente Dikolo gebouwd en de Bethel-gemeente denkt er over om hare kerk, die een nieuwen cement-vloer en een nieuwen preekstoel heeft, ook uitwendig te verfraaien. De jonge Engelsman, Davies genaamd, die om opname in onze zending gevraagd heeft, heeft na onze aankomst er met mij over gesproken. Hij hoopt mettertijd een echte Duitscher te worden, en maakt een zeer goeden indruk. Hij heeft in de medicijnen gestudeerd en kan ons in de zending en onder de heidenen goede diensten bewijzen. Ik zou het Bestuur wel willen voorstellen om, dewijl wij zoo weinig krachten hebben, hem bij wijze van proef, voor twee jaren aan te nemen, onder voorwaarde, dat hij het eerste jaar in de zaak bezig is, en als hij voldoend Duitsch en Duala kent, in den zendingsarbeid komt. Hij kon dan ook reeds in het eerste jaar dikwijls mede de stations bezoeken en daardoor tevens in het zendingswerk ingeleid worden.

Wij hebben op de conferentie der zendelingen besloten, om br. Bender naar Abo te laten gaan, en hem voorloopig den arbeid in het Abo-, boven Wuri- en Nyamtan-gebied met 22 stations op te dragen. Zuster Lütz heeft goedgevonden om hier in Bonaku eene meisjes-kostschool op te richten. Er zijn nu elf meisjes, die ze bezoeken en hier wonen. Zoo spoedig de Heer de middelen schenkt, zal zij uitgebreid worden en zullen ook meisjes van de buiten-stations opgenomen worden. Tegenwoordig kunnen wij ze nog niet uitbreiden wegens gebrek aan ruimte en aan middelen. Als conferentie hebben wij deze inrichting goedgekeurd en bevelen ze in uwe ondersteuning aan. Tot nu toe arbeidt zuster Lütz met de hulp der meisjes voor het onderhoud van de school, zoodat zij de zending niets kost, maar mettertijd zou dit toch te veel van hare krachten vergen. In verband met deze meisjesschool heeft zuster Dora in haar vrije uren eene bewaarschool voor kleine kinderen uit het dorp opgericht. Zuster Dora heeft voor haar werk een aantal medicijnen noodig; er is bijna niets meer. Misschien zou de Diaconessen-inrichting Beth-el haar van het noodige kunnen voorzien, dan kost het de zending niets. De conferentie heeft besloten, br. Richard Mbene voorloopig een kleine kamer in het zendingshuis te laten betrekken, en deze woont daar reeds. De Heer, die tot nog toe geholpen heeft, zal ons ook ditmaal helpen, zoodat wij met Carey zeggen: „Laat ons groote dingen van God verwachten, maar ook groote dingen voor God ondernemen; als wij het laatste niet doen, dan valt ook het eerste weg."

Mijne lieve vrouw en ik bevelen ons in uwe ernstige voorbede aan, en ik blijf met hartelijke groeten aan alle broeders van het Bestuur.

Uw broeder en medearbeider in den wijngaard des Heeren:

E. R. SüVERN.

EEN EN ANDER.

*** Het Baptisme in Italië. Sedert 1870 wordt van onze Gemeenten uit in Italië het Evangelie verkondigd. De eerste evangelieprediker was W. N. Cote. Sedert 1873 wordt hij bijgestaan door G. B. Taylor, die later het opzicht over de Gemeenten en haren arbeid op zich nam. Door zijn bemoeiing werd in Rome eene kerk gebouwd. Tegenwoordig zijn er behalve in Rome, ook nog Baptisten gemeenten te Napels, Florenze, Torre, Pellice, Modena, Carpa, Bari, Barlatta, Vendië, Bologna en op Sardinië. In 1885 werd de Apostolische Baptisten Unie opgericht. Financiëel worden deze Gemeenten gesteund door de Baptisten in N.-Amerika. Hoe weinig de Paus over deze en dergelijke protestantsche ondernemingen gesticht is, blijkt uit een onderhoud, waarin hij o. a. zei: „Wie had het mogelijk geacht, dat in Rome, onder onze oogen, zulke goddelooze(!) aanvallen op het geloof navolging zouden vinden en dat de plaatspekleeder van Christus niet bij machte zoude zijn zulke waanwijze Propagandisten te verhinderen? En toch is het zoo. Telkens worden nieuwe, kettersche scholen geopend; geld wordt daarvoor vermorst(!); niet alleen, dat deze afschuwelijke(!) daden geduld worden, maar men legt zich er ook met alle macht op toe, om de Pauselijke regeering te verzwakken. En we vermogen niet deze schade te verhinderen."

Het is dus maar goed, dat onze broeders den Paus, noch bij den aanvang, noch bij de voortzetting van hunnen arbeid, naar zijne meening hebben gevraagd.

„Wahrheitszeuge."

⁂ De koning van Engeland. „Ouze kouing, evenals onze geëerbiedigde overleden koningin — zoo schrijft mr. Glenny in het zendingsblad „Noth Africa" — „heeft meer Mohammedanen dan belijdende Christenen onder zijne regeering. Wij schreven er bij: dan komt het misschien daarvan, dat de Engelsche regeering in Zuid-Afrika meer Mohammedaansch dan Christelijk huishoudt. N. v. B.

⁂ De schouwburg. Een Amerikaansch tooneelspeler schreef na zijne bekeering het volgende:

„Ik heb dertig jaren lang den Satan gediend, maar van nu af zullen al mijne gaven Gode ten dienste zijn. Gij weet niet, wat er achter de coulissen omgaat. O, geloof mij, gij die voor uwe ziel eerbied hebt, ga nooit naar de schouwburg!"

INGEZONDEN.

Waarde Broeder V. te V.

Ik wensch u iets te schrijven over feesten; terwijl gij deze brief leest zijn wij midden in de feesten, de gansche stad is versierd met vlaggen en wimpels; daar is wat te zien. Doch ik wilde u hoofdzakelijk schrijven over onze jongedochtersvereeniging, welke den 14 Febr. haar zesde jaarfeest vierde. Toen hebben wij gehoord van haren veelvuldigen arbeid, welke in het afgeloopen jaar door haar is verricht en van de goederen, die zijn uitgedeeld op het Kerstfeest, tot veler blijdschap. Het ontbrak dien avond ook niet aan menige degelijke voordracht, waaraan wij de meisjes konden leeren kennen. Zeer te betreuren was het, dat de Gemeente zelf zoo weinig was vertegenwoordigd. Weet ge wat mij bijzonder opviel, dit, dat vele meisjes van de oprichting der Ver. af nog met lust en ijver in de Vereeniging werkzaam zijn; daarmede geven zij blijken van hunne liefde onderling. Wanneer wij, waar de Broeders zoo bij een punt bepaald worden, dan kan in het hart soms meer omgaan dan wij uiterlijk openbaren.

Nu wil ik u ook schrijven over onze jongelingen, welke 26 Febr. hun vierde jaarfeest hadden. Ik wil gelooven dat zij hun tijd onderling nuttig besteed hebben; doch ik heb niet gehoord, dat zij veel naar buiten werkten. Enkele boeken ter lezing geven, maar voor 5 ct. per boekdeel zegt niet veel, daar zijn wel goedkooper bibliotheken. In ledental zijn zij vermeerderd. Ook dezen avond was toch voor ons een genoegelijke, en de opkomst grooter dan bij de jongedochters. Misschien hadden sommigen gehoord, dat wij met de meisjes zoo goed feest hadden gevierd. Gij verblijdt u zeker met ons, dat onze jongelingen en jongedochters hun tijd en gaven wijden aan den dienst des Heeren. Wij wenschen van harte, dat de band tusschen de Gemeente en hunne vereenigingen sterker moge worden en de belangstelling meer worde opgewekt.

En hiermede, waarde br., wil ik mijn brief eindigen en wensch u gaarne op de hoogte te stellen als er iets voorvalt, wat ons hart verblijdt.

Van harte Gode bevolen.

Uw br. in Chr.:

AMSTERDAM, 4 Maart 1901. G.

Uit de Gemeenten.

HAARLEM, 25 Febr. 1901. Nogmaals vraagt Haarlem een weinig plaatsruimte in ons orgaan, ditmaal om niets anders te doen dan te juichen. Gisteren namelijk, was het drie weken geleden, dat de Gem. jaarfeest vierde en dat wel voor de eerste maal sinds hare oprichting, voor zoover althans de leden zich kunnen herinneren.

Omdat het de eerste maal was, vroegen wij dezen keer geen broeders of zusters uit andere Gem.; doch van achteren bezien, moet ons dit spijten, want zoo zij er geweest waren, zij zouden naar hunne Gem. de blijde tijding medegenomen hebben: „Haarlem leeft weer op." Er was den geheelen dag door, een opgewekte stemming en ofschoon wij des morgens om 10 uur bijeen kwamen en om ongeveer half acht opbraken, was dit alleen om des tijds wille. Ik geloof, dat alle broeders en zusters een woord van dank aan God, van blijdschap over hun bewaring in de armen des Heilands, gesproken hebben.

En dat nog wel, terwijl anders bij ons de zusters steeds de zwijgende rollen vervullen. Daar was vrijheid om te getuigen. Waar de Geest van Christus is, daar is vrijheid. En deze was ditmaal zoo groot, dat het dertienjarig zoontje van onzen broeder en zr. Groet het durfde uitspreken, dat hij met al zijn zonden gegaan was tot Jezus en de verzekering had ontvangen, dat de Heiland hem had aangenomen, maar bovendien, dat hij zich ook voorgenomen had Jezus getrouw te volgen. Zoo kregen br. en zr. Groet, kort geleden zoo smartelijk getroffen door den dood van hunnen lieveling, nu van onzen Heer een heerlijke vergoeding voor het geleden verlies

Maar nog meer blijdschap zou de Gem. vinden. Geertje Barteling getuigde, dat zij reeds eenigen tijd geleden haar hart aan den Heere gaf, terwijl haar oudere zuster, die dit reeds bij herhaling uitgesproken had, den doop des Heeren aanvroeg, gevolgd hierin door haar zusje en D. Groet.

En nu — gisterenavond had die doopsbediening plaats na belijdenis in de Gem. en onderzoek door een paar broeders. Aan br. Langendonk was de leiding der bijeenkomst opgedragen en aan onzen oudsten ouderling A. H. v. d. Steur de bediening des doops. In een lezing trachtte br. Langendonk aan het publiek den bijbelschen doop in vorm en wezen duidelijk te maken. Er was een vrij talrijk publiek, waaronder velen, die wij om allerlei redenen gaarne zagen.

Om nu niet meer te zeggen: Het was ook gisteren voor de Gem. een gezegende dag. Er werd groote blijdschap gesmaakt en dank aan God gebracht, niet het minst door de gelukkige ouders.

AMSTERDAM. Het was Zondag 3 Maart een gelukkige dag voor de Gemeente. Twee leden, een broeder en eene zuster, werden der Gemeente door den doop toegedaan. Onze broeder voorganger sprak naar aanleiding van den doop des Heeren: Matth. 3 vers 13 tot 17. Hij wees er op, dat men in den doop belijdenis deed van zijn geloof en vergeleek deze belijdenis met die, welke men in de christelijke kerken doet, als men voldoend onderricht heeft ontvangen. Met blijdschap werd erkend, dat zich in die kerken vele Christenen bevinden. Deze moeten zich echter veroordeeld gevoelen in den naam, dien onze Gemeente draagt, die hen wijst op wat zij missen. Een beroep op hunnen kinderdoop kan hun niet baten, daar beteekenis, tijd van toediening en vorm een schrille tegenstelling maken met den doop des Bijbels. Neen, de doop maakt geen Christenen, evenmin als de Heer door den doop de Christus werd. Juist omdat hij de Christus was, paste het Hem om te worden gedoopt en alzoo, zooals Hij het zelf tot Johannes uitdrukte, alle gerechtigheid te vervullen en bezien in dit licht, heeft Zijn doop voor ons een gansch eenige waarde. Hierin treedt Hij op als de Christus, wijdt Zijn werk in, openbaart zich als degene, die den weg, Hem door den Vader aangewezen, wil bewandelen ten einde toe. Het betaamde Hem alle gerechtigheid te vervullen.

De doop van Johannes, als de doop ter bekeering, sloot in zich, dat de zondaar zich schuldig verklaarde tot den dood en de verdoemenis, en die schuld en vloek en dood nam de Heer op zich in Zijn doop, aanvaardde onze ellende en rekende zich als staande in de plaats des zondaars. Maar toen Hij door Zijnen dood de zonde had verzoend en de schuld betaald, kon Hij door Zijne discipelen het blijde bevel doen verkondigen van den Nieuw Testamentischen doop, zooveel heerlijker in beteekenis, daar deze voor den geloovige het symbool is voor het ingaan en hetgeen Christus voor hem heeft verworven. Zoo is voor hem de doop de eerste stap, dien hij als Christen heeft te doen om openbaring te geven aan de keuze zijns harten, welke ook voor hem bestaat in het volbrengen van den wil des Vaders en die zich uit in de bede: „Wat wilt gij, Heer, dat ik doen zal."

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Amsterdam is in feestdos. Dagen aaneen is er van gemeentewege hard gewerkt om eerebogen, vlaggen en groen aan te brengen en onder alle standen heerscht bedrijvigheid, tot zelfs onder de straatventers toe, die insignes, terra cotta beeldjes een biographien verkoopen. En geen wonder. Koningin Wilhelmina komt met Haren doorluchtigen Gemaal, Hertog Hendrik, en Amsterdam wil toonen, dat 't wat met dat jonge paar opheeft. Dat echter van de gouden koets, (dat kostbare geschenk der Amsterdammers) slechts een paar malen gebruik zal worden gemaakt, is menigeen niet naar den zin, hoewel 't toch niet euvel kan worden geduid, dat H. M. er spaarzaam mee omgaat. Ook de onderwijzers in de hoofdstad zijn niet erg feestelijk gestemd, omdat B. en W. doof zijn voor hun verzoek, om de heele week vacantie te mogen geven, hetwelk niet kon worden toegestaan, tengevolge van de ingevoerde leerplicht. Eenerzijds de puntjes op de i's zetten en anderzijds een heele week vacantie geven, als de onderwijzers 't verlangen, dat zou al te tegenstrijdig zijn.

Door verschillende vereenigingen en particulieren is bij de Regeering en bij de Staten Generaal gepetitioneerd, om, bij de komende Drankwetsherziening alle publieke gelegenheden waar sterke drank wordt verkocht, te sluiten voor personen beneden de 18 jaar. Dat zou een zegen voor de Maatschappij zijn, want nog onlangs is gebleken uit een dorpsstatistiek, dat van 53 kinderen van 7—9 jaar, slechts 23 geen sterken drank hadden gedronken bij 't huwelijksfeest der Koningin, en dat verscheidene der jonge drinkers in kennelijken staat hadden verkeerd. Een wetsbepaling tot voorkoming van zulke treurige feiten zou, dunkt ons, nog noodiger zijn dan de leerplicht.

Een kleermaker, die zich in eene groote provinciestand in

Belgie vestigde is op een eigenaardige manier er achter gekomen, aan welke zijner nieuwe klanten het minder vertrouwd was, iets te leveren.

Hij liet de volgende advertentie plaatsen:

„Een zeer gefortuneerde jonge dame wenscht een huwelijk aan te gaan met een jongmensch van goeden huize. Desvereischt zal zij de schulden van haar aanstaande betalen en verzoekt dus, haar die op te geven. Brieven met portret aan 't bureau van 't blad." 't Ontbrak natuurlijk niet aan candidaten en onze snijdersbaas kon een lijstje opmaken van de minder bereidwillige betalers, die nu zeker bij den nieuwen kleermaker geen trouwpak behoefden te bestellen.

Zwitserland. Met betrekking tot de gevaarlijke bergafschuiving, waarvan wij de vorige week melding maakten, is door vertegenwoordigers van het kanton Neufschâtel, de spoorwegmaatschappij, de bedreigde gemeenten in Val de Travers en de betrokken industrieele ondernemingen, eene conferentie gehouden, waar besloten werd, terstond alle mogelijke veiligheidsmaatregelen te nemen. Drie wachthuisjes zijn reeds in de nabijheid geplaatst om voortdurend wacht te kunnen houden en bij de minst voorkomende teekenen van gevaar te kunnen waarschuwen.

Het meest verwonderlijke is wel, dat de burgers die in de nabijheid van 't dreigend onheil wonen, daarvan maar niet te overtuigen zijn, zoodat 't te vreezen is, dat zij te laat de oogen open krijgen. Juist zooals de meeste menschen ook doen ten opzichte van de ernstige waarschuwingen des Evangelies, die nog veel grooter onheil op 't oog hebben.

Engeland. Hoewel reeds lang geleden de oorlog „haest uit" was? maakt het ministerie van oorlog toch nog weer toebereidselen om vóór 15 Maart 10,000 man en 1260 paarden naar Afrika te zenden en van uit Oostenrijk zullen nog tallooze transporten paarden op Engelsche schepen naar Z.-Afrika vertrekken. Of dat nu moet dienen om den buit naar Londen te halen, of de dappere overwinnaars tegemoet te gaan?

De Engelsche berichten der laatste dagen toch melden de onderhandeling en overgave van Botha aan Kitchener en vele Boerenvrienden meenden daarom, dat dit de genadeslag voor de Boeren in Zuid-Afrika zou zijn.

Waar die berichten vandaan gekomen zijn, Kitchener heeft ze niet gelogen en de Engelsche regeering is eerlijk genoeg geweest, te erkennen, geen enkel bericht van die overgave te hebben ontvangen, zoodat nu de bladen hunne valsche sensatieberichten hebben laten rusten.

Het schijnt intusschen wel, dat Botha de Engelschen in 't nauw gebracht heeft en dat de zeven colonnes door Kitchener uitgezonden om schoon te vegen, niet veel anders hebben kunnen uitvoeren, dan vreedzame hoeven plunderen en weerloozen gevangen te nemen, waardoor zij dan in staat waren opgave te doen, van zooveel buitgemaakt vee en krijgsgevangenen, terwijl de kanonnen, die hun in handen vielen, door verkenners gevonden zijn, in den grond begraven en geschonden; zoodat 't nog de vraag is, of ze wel bruikbaar zijn.

De Wet bevindt zich nog in de Kaapkolonie, wachtende op eene gelegenheid om de Oranjerivier over te steken. De toestand is dus volstrekt niet hopeloos, met 't oog op God, die de Boeren helpt.

N. P. K. K.

GOSZNER'S GULDEN SPREUKEN.

1. Hij blijft eeuwig, dien de liefde schiep en heiligt.
2. Vrees nooit den nacht, als gij den dag wijs gebruikt hebt.
3. Zwaar is de kunst, met getrouwheid steeds allen alles te worden.
4. Ook na den langsten nacht blijft de dag nooit uit.
5. Denk dat God den last, met wijsheid gewogen, oplegt.
6. De wijze zaait elken dag voor de eeuwigheid.
7. Uit hetgeen met het zaad gebeurt, leert de christelijke wijze veel.
8. Gebruik uw aardsch bestaan goed, dan zijt ge van het hemelsche zeker.
9. Heilig ieder genot door dankzegging en gebed tot den Gever.
10. Leef, heb lief, en bid in naam des hemelschen Vaders.
11. Zie dankbaar terug en vertrouwend vooruit.
12. Als uwe lotgevallen eenigen dag van uw leven niet kenmerken, kenmerk gij zelf hem dan.

VARIA.

DE ZONDAGSREKENING.

Velen onzer hebben er misschien nog nooit over nagedacht, hoeveel Zondagen zij reeds in hun leven mochten doorbrengen. Dewijl er namelijk telkens om de zeven dagen een Zondag komt, hebben wij ook telkens na verloop van zeven jaren een vol jaar van Zondagen gehad. Dit levert bij iemand van 21 jaar reeds drie, en bij iemand van 35 jaar reeds vijf jaren van Zondagen op. Een grijsaard van 70 jaren heeft derhalve tien volle jaren van enkel Zondagen gehad. — Welk gebruik hebben wij gemaakt van den bijzonderen genadetijd? Hoeveel Zondagen zullen op den jongsten dag hunne stem verheffen en ons beschuldigen, dat wij het zevende gedeelte van ons leven, al die jaren van Zondagen, niet trouwer en ijveriger tot heil van onze eigene ziel en de zielen onzer naasten gebruikt, ja ze misschien misbruikt en ontheiligd hebben!

EEN SPREKEND GRAF.

Op een uur afstands ongeveer van Herfordshire in Engeland ligt een klein plaatsje, Tewin of Jewin genaamd. Daar bevindt zich een graf, waaruit vijf groote boomen opgroeien.

In dat graf ligt begraven eene zekere Lady Grimestone, die gedurende haar geheele leven ontkend heeft, dat er een God is, en meermalen de uitdrukking bezigde, dat, als zij na haren dood ooit een God ontmoette, er vijf boomen uit haar graf zouden opgroeien. Zij overleed den 22sten November 1713, op 60-jarigen leeftijd.

Sedert een aantal jaren zijn die boomen met kracht uit den grond opgeschoten, zoo zelfs, dat het metselwerk gespleten en de omheining, die het graf omringt, geheel vernield is.

In Engeland wordt dit merkwaardige feit dikwijls aangehaald als een onloochenbaar bewijs van de onsterfelijkheid der ziel.

Toch, — toch behandele men zulke dingen altijd met de uiterste omzichtigheid. De Schrift trekt niet zonder reden een scherpe grens tusschen de verborgen en de geopenbaarde dingen! Niettemin blijft het bovenvermelde feit, als het zich aldus heeft toegedragen, hoogst opmerkelijk.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van J. R. te Gilman, Am., f 2 50.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIËN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 725 DONDERDAG 14 Maart 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . *f* 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . *f* 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Een Psalm uit de Diepte.

Door Dr. MARTIN LUTHER.

Uit de diepte, Hemelheer!
Roept U mijn verbroken harte,
Neig U in genade neêr,
Sus mijn angsten, zalf mijn smarten!
Zaagt Ge, o Heer, de zonde aan,
Heere, Heer! wie zou bestaan?

Niet ons onvolkomen doen,
Maar 't geloof in Uw genade
Brengt den vrede, sluit den zoen!
Bevend slaan we Uw liefde gade.
En met heete dankgebeên
Roemen wij in 't Kruis alleen.

Ik verbeid mijn Heer en God;
In aanbidding wacht mijn ziele,
In Zijn handpalm rust mijn lot;
En wanneer ik nederkniele,
Hopend toevende op Zijn Woord,
Opent zich de Hemelpoort.

Dure 't ook tot middernacht,
Dure 't tot den tragen morgen,
'k Twijfel niet aan 's Heeren macht,
'k Zal niet buiten mate zorgen;
God versterkt mijn zwak gezicht;
In de wolken kiemt het licht!

Gaan mijn zonden hemelhoog,
Hooger nog gaat Gods erbarmen!
Hij vaart neder van omhoog,
Om mijn ziele te beschermen;
Goede Herder! met Uw staf
Voert Ge Uw schapen over 't graf.

Met sterke roeping en tranen.

Hebr. 5 : 7—9.

De briefschrijver aan de Hebreën handelde over het eeuwig onverwisselbaar priesterschap van onzen Heere Jezus, gelijk Hij daartoe verordend was, niet naar de ordening van Aäron, maar van Melchizédek, aldus een priesterschap zonder begin of einde.

En gelijk nu het meest gewichtige, belangrijkste werk des Hoogepriesters was, het offeren voor zijn volk, zoo heeft ook onze Hoogepriester geofferd — en wel Zich zelven, om voor de zonde der wereld verzoening te doen. Dit deed Hij, zoo lezen wij in den hier boven aangewezen tekst, „met sterke roeping en tranen." Dit getuigenis aangaande 's Heeren lijden bepaalt ons hoofdzakelijk bij de bitterheid en bij de werkelijkheid van dat lijden voor onzen Heer, maar waaruit de oorzaak onzer zaligheid heerlijk te voorschijn trad.

Ongetwijfeld heeft de Heer gedurende zijn geheele aardsche leven veel gebeden en menigmaal tranen gestort over de ongerechtigheid, de afkeerigheid van de waarheid en de diepe ellende van het menschelijk geslacht; maar toch gelooven we, dat de schrijver aan de Hebreën meer be paaldelijk het oog gevestigd had op dat tijdstip in 't leven des Heeren, wanneer Hij als een worm en geen man in het stof kruipt, worstelt in 't gebed, ja, als het ware een doodelijken zielestrijd doormaakt. 't Is de bange worsteling in Gethsémané, waar onze Heiland de pers alleen moest treden, en niemand van de volken met Hem was, zelfs zijn meest vertrouwelijke discipelen geen uur met Hem konden waken. Daar gaapte de afgrond voor Hem; daar overzag Hij al de kracht en beteekenis van het lijden, waarvoor Hij stond; daar braken alle satanische machten op Zijne reine ziel los; daar zonk de zondelast van het gansche menschelijk geslacht op Hem neer; daar gevoelde Hij, de goddelijk reine, eeuwig levende, wat het voor Hem zeide „tot zonde gemaakt te worden." „Mijn Vader! indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker van mij voorbij gaan!" — zoo luidt de angstkreet zijner tot den dood toe geprangde ziel. Maar daarbij dan ook de stille, kinderlijke onderworpenheid: „doch niet, gelijk ik wil, maar gelijk Gij wilt."

Ja, waarlijk, ofschoon Hij de Zoon was, heeft Hij gehoorzaamheid geleerd uit hetgeen Hij heeft geleden." 't Wil niet zeggen, dat de Heer leeren moest wat gehoorzamen was, ook geenszins, dat er bij Hem in 't gehoorzamen wankeling bestond of twijfel rees, neen, maar zijne gehoorzaamheid werd op de zwaarste proef gesteld, en hoe ook als het ware in het vuur der hel beproefd, Hij bleef getrouw, Hij overwon, tot beschaming van het rijk der duisternis, en tot jubel der Engelen en alle verloste zielen, en bijzonder tot verheerlijking des Vaders.

„Hij overwon, met leeuwenmoed
De hel en al haar machten."

Intusschen mag het geheele lijden des Heeren, zoomin hier in Gethsémané als op Golgotha, tot iets denkbeeldigs verminderd worden. Zijn angst en zielestrijd, waarbij Hem het met bloed vermengde zweet uit de poriën geperst wordt, wijst genoeg op de ontzettende w e r k e l ij k h e i d van het lijden. Er moge waarheid zijn in het gezegde: „'s Heeren Godheid heeft zijne menschheid in zijn lijden gesterkt," dit is echter boven alles zeker en van gewicht, dat Jezus' God menschelijk wezen geheel in het lijden is betrokken geweest, en dat Hij tot in het diepste van zijn bestaan is getroffen. Het heiligste in Hem werd aangerand; de vlekkelooze zou in de plaats der onreinen, de onschuldige in de plaats der schuldigen, de Zoon des welbehagens in de plaats der vervloekten geplaatst worden; — Hij die het leven zelve was, die een diepen afkeer van de zonde en hare bezoldiging, de dood, moest hebben — zou voor allen den dood s m a k e n (Hebr. 2: 9).

De werkelijkheid des lijdens blijkt ook uit de verhooring van zijn gebed en zijn verlost worden uit de vreeze; denk hier bij aan de versterking door den Engel, waarvan Lukas melding maakt. Vader en Zoon werken samen ook in het lijden des Zoons; 't is ééne openbaring der liefde, die de r e d d i n g bedoelt van het geslacht der menschen, dat verzonken onder de macht van zonde, dood en hel, en mitsdien ook onder het oordeel Gods ligt, hetzelfde oordeel, dat over den duivel en zijne engelen geveld is.

In dien jammer en onder dat oordeel heeft Christus zich gewillig overgegeven; al den last der zonde heeft Hij in zijn lichaam gedragen op het hout, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, opdat Hij de menschheid in Zich zelven zoude verheffen, verheffen tot God, in zich zelven Joden en Heidenen tot een nieuwen mensch scheppende (Efez. 2: 15) en vrede makende. Er is nu geene verdoemenis of veroordeeling meer voor hen, die in Christus Jezus zijn. Overzag de Heer in Gethsémané zijn lijden in al deszelfs bitterheid, nu is HIJ, v o l e i n d i g d z ij n d e, a l l e n d i e H e m g e h o o r z a a m z ij n, e e n e o o r z a a k d e r e e u w i g e z a l i g h e i d g e w o r d e n!

S. N. v. B.

Van het arbeidsveld.

(Vervolg),

Te Sneek bezocht ik nog verschillende menschen, waarvan ik de gesprekken, die ik met hen voerde, onmogelijk kan meedeelen. Ook bezocht ik afgeweken gemeenteleden, waarvan sommigen, nadat wij samen gesproken en gebeden hadden, beloofden terug te zullen keeren. Ook heb ik br. J. Katuin in zijn nieuwen werkkring te Harlingen een bezoek gebracht, die juist zijn verjaardag vierde. Daar werd ik recht hartelijk en gastvrij ontvangen. Den volgenden dag bezochten wij te zamen enkele menschen. En daarna keerde ik terug naar Sneek, waar ik br. Kuipers van N. Pekela aantrof, die door de jongelings- en jongedochtersvereenigingen aldaar was uitgenoodigd, om hun jaarfeest te leiden, waaraan ik ook mocht deelnemen en gelegenheid vond om van 's Heeren goedheid te genieten en te getuigen. Want God is goed, geliefde lezers van „De Christen". Ja, God is goed; als wij maar oogen hebben om te zien en harten om op te merken, dan moet ons hart wegsmelten van dankbaarheid van wege de goedertierenheden onzes Gods.

Den daaropvolgenden dag was het de huwelijksdag van onze Koningin met Hertog Hendrik en nadat wij den optocht gezien hadden, bezochten br. Kuipers en ik een paar brs. en zrs. te IJlst, waarvan twee oudjes, die de onderlinge bijeenkomsten der Gemeente niet meer kunnen bijwonen. O, mocht het meer betracht worden, hoe noodzakelijk het is, om in het jonge leven God te leeren vreezen, ten einde, wanneer men oud zal geworden zijn, gelijk deze br. en zr., met blijdschap het einde van dit leven te zien nade-

ren, verkondigende de deugden des Heeren (Ps. 92: 15, 16. Des avonds bezochten wij te Sneek enkele vrienden, en zoo waren de drie weken, die ik te Sneek vertoefde, spoedig vervlogen.

En hoewel ik het er zeer goed had, toch was ik blij, mijn geliefde vrouw en kinderen te mogen bezoeken, die ik door Gods genade in welstand mocht aantreffen. Bij mijn thuiskomst hoorde ik, dat er zieken in de gemeente waren, waarvan zr. Mokkelenkate, een der oudste leden der gemeente, is heengegaan naar de plaats, haar door den Heiland bereid. De anderen willen gewillig hun lijden dragen.

De laatste week van mijn werk als Uniecent-Evangelist was ik te Deventer, waar ik bij br. Hulleman logeerde. Daar mocht ik met behulp van sommige broeders vele menschen bezoeken. Den eersten dag ging br. De Vries mij vergezellen; een straat bezochten wij huis aan huis. De eerste waar wij kwamen, was eene weduwe met haar moeder en nog kleine kinderen. Toen wij haar vertelden van de liefde van God tot het verlorene, ons geopenbaard in de zending Zijns Zoons, zeide zij: „Ja, mijnheer, mijn overleden man was Roomsch en mijne kinderen zijn natuurlijk allen Roomsch gedoopt en gaan daar ook op de kinderleer, en nu komen elken Zondag de heeren van de Roomsche kerk mij bezoeken, weêr of geen weêr, zij slaan nooit over, en dan krijg ik tot opvoeding van de kinderen circa f 3.50 in de week; als de diaconie mij dat geven wil, dan laat ik ze Protestantsch leeren, maar de dominé is hier geweest en die trekt er zich niets van aan en ik kan met mijn kinderen van den wind niet leven, dus ben ik genoodzaakt mijne kinderen maar Roomsch te laten blijven." En hoe wij ook praatten om haar op Jezus te wijzen als de Zaligmaker van zondaren, dat baatte niets, zij zeide dit alles wel te weten, maar zoo lang als de diaconie haar niet hielp, dan kon zij er niets aan doen. Zoo hebben wij verscheiden menschen bezocht, waar de ontmoetingen nog al verschillend waren. Ook zijn een paar broeders meê geweest naar Diepenveen, waar wij onder meer een schoenmaker bezochten, die ons vriendelijk ontving, maar toen hij vernam, dat wij met hem over God en Zijn dienst wilden spreken, liet hij ons met een paar kooplieden, die bij hem waren, zitten, welke op alle mogelijke wijze het Evangelie weerstonden. Zijn vrouw en dochter luisterden met aandacht, bij wie het woord ingang scheen te vinden. Maar ik zou te veel plaatsruimte noodig hebben om slechts het belangrijkste er van mede te deelen.

Zoo is dan nu de tijd tot dit werk ons vergund weêr verstreken. In Zutphen, Deventer en Sneek mocht ik tien maal in het openbaar het Evangelie verkondigen in deze drie maanden.

Moge de Heer het Woord Zijner genade, door woord en schrift verkondigd, met Zijnen onmisbaren zegen achtervolgen.

Met dankbetuiging aan de gevers van den Uniecent en aan de Uniecommissie voor haar vertrouwen, verblijf ik na minzame groete,

H. TEN BRAAK.

Hoewel mijne reisroute eenigszins anders bepaald was, heb ik op verzoek der brs. en zrs. en met goedvinden der commissie mijn laatsten tijd in Groningen (Opënde) doorgebracht, waarvan ik de lezers nu iets wil mededeelen.

Den 31sten Januari 's avonds laat kwam ik bij br. Volkerts te Kornhorn in goeden welstand aan, maar tot mijn leedwezen vond ik daar een dochter des huizes krank, wat wel eenigszins de vreugde des wederziens temperde. Den volgenden dag begon ik weer mijn arbeid met huisbezoek en traktaatverspreiding, meestal begeleid door br. Tuinstra, zoodat 't geheel volgens de Schrift ging, twee aan twee, gelijk Jezus de zeventig uitzond, en ik mag zeggen, dat wij over 't algemeen goed ontvangen werden met onze boodschap van 't heil in Jezus.

Tweemaal was 't mij vergund bij br. Butkamp te Noordewijk een Bijbellezing te houden en buitendien sprak ik nog negenmaal voor de brs. en zrs. een eenvoudig woord, waar wij ons telkens over een goede opkomst mochten verheugen, vooral des Zondags voormiddags, en eens mochten wij 't genoegen smaken een broeder uit Haulerwijk in ons midden te zien.

Ook kwam 't ons ter oore, dat te De Wilp een lokaaltje ledig stond, vroeger gebouwd door zekeren E. Feenstra, die nu 3 jaar geleden overleden was. Met br. Tuinstra bezocht ik den eigenaar en vroeg of 't ons vergund werd daar Bijbellezing te houden, hetgeen toegestaan werd, hoewel een der medebestuurders er later vrij wat over geërgerd was. 't Was echter beloofd en wij zorgden wel er publiciteit aan te geven door 't zelf rond te zeggen, waardoor wij meteen gelegenheid hadden een traktaatje in elke woning achter te laten.

De opkomst was bevredigend en toen wij aan 't einde der vergadering Ps. 84: 6 aanhieven ging juist onze tegenstander het lokaal voorbij, waardoor hij zoodanig werd aangegrepen, dat hij den volgenden morgen over zijne boosheid zijn spijt betuigde en 't met daden toonde, want hij liet dadelijk 't lokaal in orde brengen, waar eenige ruiten stuk waren en een kachel ontbrak, wat in den wintertijd minder aangenaam is. Toen wij dus de volgende week terug kwamen, waren wij niet weinig verrast alles in orde te vinden, zelfs een Bijbel op den lessenaar en wat 't voornaamste was, de man zelf onder de vergaderden, om den landlooper (zoo had hij mij genoemd) te hooren.

Zelfs gaf die geschiedenis aanleiding, dat wij Zondags te Driemunt weer anderen onder 't gehoor kregen en zoo werden dus onze moeilijke reizen goed beloond, want soms ging 't tot aan de knieën door de sneeuw en een enkele maal ook al eens op handen en voeten.

Wij bezochten ook eenige menschen te De Wilp, onder anderen bovengenoemden eigenaar van het lokaal, die ons betuigde, dat hij hoopte dat de banden hier gelegd niet weer verbroken mochten worden en een volgende winter ons eens weer tezamen mocht voeren, welk laatste ik natuurlijk niet kon beloven.

Toch smaakten wij daar veel genoegen, telkens als ik vergezeld van eenige brs. van Opënde kwam, en onze hoop is, dat de Heer 't gezaaide moge zegenen.

Eene afgescheiden vrouw ontmoetten wij, die 't met ons niet eens was, toen wij over de wedergeboorte spraken. Zij meende, men kon wel wedergeboren zijn voor men geboren was, maar wij dachten, dat dan de natuurlijke geboorte bij zoo iemand de wedergeboorte was.

En nu, mijn reis is ten einde. Alles weer te geven is moeilijk. Moge dit voldoende zijn, om de gevers en verzamelaars van den Uniecent met ijver in dat werk te doen voortgaan. Met hartelijken dank aan allen, die mij dezen winter liefde bewezen en aan de commissie, die mij dezen arbeid toevertrouwde, blijf ik met broedergroete, H. BOS.

Lezers, die iets aan te merken hebben op de verslagen van br. H. Bos, gelieven zich niet tot hem, maar tot ondergeteekende te wenden.

K. KUIPERS, N. Pekela.

DIOGENES.

't Is eensdeels om het eigenaardige en anderdeels — en wel in 't bijzonder — om het leerrijke, dat wij eenige tafereeltjes uit het leven van dezen merkwaardigen griekschen wijsgeer mededeelen.

Diogenes kwam als balling te Athene omdat zijn vader als valsche munter was veroordeeld. Als zoodanig was hij van alle onderstand en hulp verstoken en moest dientengevolge een armoedig leven leiden.

Eens bemerkte hij een muis, zonder vrees voor den naderenden nacht en zonder zorg om zijn voedsel vroolijk heen en weder loopen. Deze beschouwing troostte hem in zijne ellende en deed hem besluiten stil en vergenoegd te leven. Als woning koos hij een ton; zijn huisraad bestond in eenen stok, een knapzak en een houten nap.

Het verwonderde hem ten hoogste, dat de schrijvers zich zoo zeer bekommerden om anderer noodlot, en geen acht sloegen op hunne eigene ellende.

Hij gispte de muzikanten, dat zij zoo veel moeite deden, om hunne instrumenten te stemmen, terwijl hun geest nog niet gestemd was.

Hij berispte de wiskundigen, dat zij zich met de waarneming van zon, maan en sterren bezig hielden en de dingen, die hen van nabij omringden, niet kenden.

Ook de redenaars, wier daden in strijd waren met hunne woorden, konden de aanmerkingen van zijn ongenoegen niet ontgaan.

Diogenes is degene, die Alexander den Groote verzocht hem wat uit de zon te willen gaan, toen deze hem bij een bezoek een gunst aanbood. Ook wandelde hij eens op den vollen middag met eene lantaarn in de hand. Gevraagd wordende wat hij zocht, antwoordde hij: „Ik zoek een mensch."

Eens werd hem door eenen schelm zijn armoede verweten. „Daarvoor heb ik nog nooit iemand zien straffen," zeide hij, „maar wel heb ik lieden zien ophangen, omdat zij schurken waren."

Hij was gewoon te zeggen, dat de nuttigste dingen meestal het minst geacht worden, dat bij voorbeeld, een standbeeld drie duizend kronen en een schepel koorn slechts twintig stuivers kostte.

Eens in een bad willende gaan en ziende dat het water er zeer morsig in was, vroeg hij: „Wanneer men zich hier gebaad heeft, waar moet men zich dan gaan wasschen?"

Wanneer men hem zeide: gij zijt oud en moet nu rusten, antwoordde hij: „Hoe, indien ik in eenen wedloop bijna het doel bereikt had, zou ik dan het loopen moeten staken? zou ik dan niet juist al mijne krachten moeten inspannen?

Een eerloos mensch had boven zijne deur laten zetten: „Dat geen onwaardige hier binnentrede." Diogenes vroeg: „Door welke deur zal de huisheer dan in huis komen?"

Plato had, om te bepalen wat een mensch was, gezegd: „Het is een vederloos dier op twee beenen." Diogenes plukte eenen haan, verborg denzelven onder zijnen mantel en ging naar de school van Plato, haalde den haan te voorschijn en zeide, hem in 't midden van het vertrek werpende: „Zie daar een mensch, volgens de bepaling van Plato."

Diogenes werd eens door iemand, die een balk droeg, bij ongeluk gestooten. „Pas op!" zeide deze. „Hoe!" riep de wijsgeer uit, „zijt gij dan voornemens mij nog eens te stooten?"

Een andermaal bemerkte hij een kind, dat zich onbetamelijk gedroeg; hij liep op deszelfs opvoeder toe en gaf hem eenen slag zeggende: „Waarom geeft gij uwen kweekeling zulk eene slechte opvoeding?"

Omtrent degenen, die zich over de fortuin beklaagden, liet hij zich aldus uit: „De menschen vragen altijd om dat, wat hun het best toeschijnt, maar niet om datgene wat zulks wezenlijk is."

Hij zeide eens tegen iemand, die zich door zijnen slaaf liet schoeien: „Hij zal u nog op het laatst den neus moeten snuiten: waartoe hebt gij uwe handen?"

Somtijds bad hij de beelden om eene gunst aan. Wanneer men hem naar de reden daarvan vroeg, zeide hij, dat hij dit deed om zich aan eene weigering te gewennen.

Gevraagd wordende wat de ongelukkigste toestand op deze wereld was, antwoordde hij: „Oud en arm te zijn."

Eens viel het iemand in te vragen, welk dier wel de gevoeligste beet toebracht; hij antwoordde: „Onder de wilde dieren, de kwaadspreker en onder de tamme, de vleijer."

Toen hij eens een jongeling zag blozen zeide hij: „Houd moed, mijn kind, dat is de kleur der deugd."

Zou uit 't een en ander betreffende dezen merkwaardigen, heidenschen wijsgeer ook voor Christenen niet iets te leeren zijn?

B. P.

Een bedriegelijke geest.

Een zeker eigenwijs jong mensch, die den Bijbel niet kon of wilde gelooven, dweepte echter met spiritisme, geestenklopperij, etc. Eens op een avond ontving hij, voor dat hij insliep, door zijne grootvaders geest de boodschap, dat hij spoedig een beroemd medium zou worden. Nauwelijks had hij dan ook de oogen gesloten, of hij hoorde in de richting van de deur een snel kloppen.

„Wie is daar?" riep hij.

Er kwam geen antwoord en het wonderlijke geklop hield op.

„Is er iemand?" — Geen antwoord.

„Het is een geest," zeide hij tot zich zelf. „Ik ben waarschijnlijk reeds een medium. Ik zal er eens de proef van nemen." Nu riep hij luide: „Wanneer hier in de kamer een geest is, dan zegge hij „ja" — „neen," zoo verbeterde hij zichzelf, „dat is het niet, wat ik meen. Wanneer hier een geest in de kamer is, dan moge hij zoo goed zijn, om driemaal te kloppen."

Er werd nu driemaal in de richting van de commode geklopt.

„Is het de geest van mijne zuster?" — Geen antwoord.

„Is het de geest van mijne moeder?" Weer werd er driemaal geklopt.

„Zijt gij gelukkig?"

Nu werd negenmaal zeer snel geklopt.

„Verlangt gij iets?"

Hierop volgde weer een luid geklop.

„Zoudt gé mij iets mededeelen, als ik opstond?" — Geen antwoord.

„Zal ik morgen iets van u hooren?"

Nu weder geklop in de richting van de deur.

„Zal ik u ooit zien?"

Hij wachtte lang op een antwoord zijner laatste vraag, maar hij hoorde niets.

De geest was verdwenen, en nadat de jonge man een tijdlang over dit buitengewone bezoek nagedacht had, sliep hij eindelijk in. Toen hij echter des morgens opstond, kwam hij tot de ontdekking, dat de geest zijn horloge en zijn portemonnaie meegenomen had; zijn broek lag in den gang en zijn overjas was verdwenen.

„Geliefden, gelooft niet eenen iegelijken geest, maar beproeft de geesten of ze uit God zijn." (1 Joh. 4 : 1.)

B. P.

INGEZONDEN.

Zondag 3 Maart l.l. herdachten de Jongedochtersvereeniging „Maranatha" en de Jongelingsvereeniging „O. d. S. Joh. 5: 39a" te Zutphen haar 9jarig bestaan.

Waren zij in vorige jaren gewoon met tal van afgevaardigden en begunstigers in ruimeren kring jaarfeest te vieren, thans werd, om verschillende redenen, meer eene jaarvergadering dan wel een feest gehouden, en al zullen er gevonden worden, die de voorkeur aan het laatstgenoemde geven, toch was het ons een goede ure van samenzijn.

Uit de verslagen der bestuurders-(sters) bleek, dat vooral de meisjesvereeniging in bloei toeneemt; terwijl zij als vrucht van haren arbeid op het Kerstfeest 33 kleedingstukken der Zondagsschool kon aanbieden.

Met voordrachten in poëzie en proza, afgewisseld door muziek en zang, brachten wij dezen avond snel, doch naar wij hopen niet ongezegend door.

Z. Q.

EEN EN ANDER.

*** Het N. Testament in de Duallataal. Het was een gewichtig feest, toen Alfred Saker in het jaar 1862 de inwoners van Kameroen het N. Testament in hun eigen taal ter hand kon stellen. Hem stonden geen hulpmiddelen ten dienste en daarom was dit werk iets groots, maar daarin lag ook tegelijk haar gebrek. Sedert dien tijd heeft zich die taal zeer ontwikkeld en is daarmee in sommige opzichten ook zeer veranderd. Vele uitdrukkingen zijn geheel verouderd en andere gewijzigd. De Bazeler zendelingen oordeelden dus, dat een nieuwe vertaling wenschelijk was. Den zendeling Schuler uit Bula werd de uitvoering van dit werk opgedragen. In 1897 waren reeds de Evangeliën en de Handelingen der Apostelen gereed, nu is ook het overige verschenen. Naar het oordeel der inlandsche Christenen is de taal van dit N. Testament precies de taal des volks. Zij zeggen: Nuu kan ieder kind den bijbel lezen en verstaan, men behoeft de teksten nu eigenlijk niet meer uit te leggen." Dit is voorzeker de beste lof voor den vertaler.

Wahrh. B. P.

*** De toren van Babel. In een voor korten tijd gehouden zitting der Parijsche Akademie, afdeeling inscriptiën, deed de heer de Mely merkwaardige mededeelingen omtrent den toestand van den toren van Babel ten jare 355 na Christus. In een tot nu toe onbekend Grieksch handschrift werd een beschrijving gevonden van een Chaldeeuwschen tempel, welke iemand, Harpokratus genaamd, bezocht en zeer nauwkeurig heeft gemeten. Dat deze tempel de toren van Babel is, die ons in den Bijbel genoemd wordt, staat onweersprekelijk vast. Het is alzoo een gewichtige oorkonde, die hun, die willen hooren, de waarheid des bijbels opnieuw betuigt. In de zesde eeuw vóór Christus was de toren door Nebukadnesar vernieuwd geworden; in het inschrift, hetwelke hij liet aanbrengen, deelde hij mede, dat de toren 42 geslachten getrotseerd had. Dank zij de opteekening van Harpokratus, dat we nu weten, dat in de vierde eeuw na Christus de toren nog voor godsdienstige doeleinden gebruikt werd; voor 388 werd hij echter opgegeven. De toren lag 65 mijlen zuidelijk van Babel. Hij had een zeer breeden, 75 voet hoogen voet of onderbouw, welks zijvlakken 190 voet besloegen. In het midden daarvan verhief zich een vierkante toren, die uit 6 verdiepingen boven elkander gevormd was; elke verdieping was 28 voet hoog. Op de bovenste verhief zich een klein heiligdom van 15 voet hoog. Deze 7 verdiepingen waren alzoo ruim 180 vt. hoog. Men steeg langs 365 buiten aangebrachte trappen omhoog tot het heiligdom, van welke trappen er 300 van zilver en 65 van goud waren; dit getal 365 stelde de 365 dagen des jaars voor, de verdeeling in 7 verdiepingen herinnerde aan de 7 dagen der week. — Zoo laat God niet slechts steenen, maar ook handschriften, aan de waarheid zijns Woords getuigenis geven. Wie ooren heeft om te hooren, die hoore!

„Sendbote." N. v. B.

*** Vervijfvoudigd. De „American Baptist Missionary Union" (Amerikaansche Zendingvereeniging der Baptisten) heeft, volgens een pas in het Engelsch verschenen geschiedenis der Amerikaansche Baptisten Zending, gedurende de jaren van 1863 tot 1900, de volgende opklimming in hare ontvangsten gezien:

In 1863	bedroeg de ontvangst	100.000 Dollars.
„ 1870	„ „ „	200.000 „
„ 1882	„ „ „	300.000 „
„ 1890	„ „ „	400.000 „
„ 1900	„ „ „	500.000 „

*** Het biergebruik neemt onder het Duitsche volk op zorgwekkende wijze toe. Terwijl in 1880 het verbruik per hoofd nog op 85 liter stond, was dat in 1900 reeds tot 123 liter gestegen. Bedenkt men nu, dat kinderen, vrouwen en voorstanders van matigheid niet of slechts weinig (?) drinken, (Geheelonthouders natuurlijk in 't geheel niet (vert.) dan moet men het quantum voor de werkelijke drinkers, ja, in verschillende steden vertwaalfvoudigen. Dat beloopt dus 738 tot 1476 liter per jaar en per man!! Heeft men niet geheele vriendenkringen (studenten-vereenigen etc.), die zich niets voortreffelijkers voorstellen kunnen dan drinken, drinken, drinken? Wanneer zij een biervat zien geraken zij reeds in verrukking! Dat is de bier-manie, die door ieder met beslistheid tegengewerkt moet worden. — Tot zoo ver „der Wahrheitszeuge." Wij vragen: Is het nog eenen Christen betamelijk ook maar eenigszins zulk een verwoestenden bierstroom (van andere alcoholische dranken nu maar gezwegen) te helpen verwijden? Is geheelonthouding geen eisch?

N. v. B.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Sneeuw en regen, hoe onmisbaar ook voor de vruchtbaarheid van het land, waarvan zoowel de koning als de bedelaar gevoed en gekleed moet worden, zijn dikwijls onaangenaam, maar vooral bij nationale festiviteiten niet zeer geschikt om de feestvierenden in de rechte stemming te brengen. Het maakt echter groot verschil, of die stemming gebracht moet worden, of dat ze reeds vooraf aanwezig is, zooals de vorige week in Amsterdam bij 't bezoek van de geliefde Koningin met haren doorluchtigen Gemaal, Hertog Hendrik van Mecklenburg. Wel scheen aanvankelijk de rechte geestdrift te ontbreken, uit oorzaak, dat vele Amsterdammers 't niet goed konden zetten, dat Hertog Hendrik zich niet eens vóór 't huwelijk in de hoofdstad had laten zien; maar toen de Gemeente vóórging met versieringen aan te brengen, wilde weldra niemand meer achterblijven en overal kwam sparregroen, vlaggen en oranjelint ruimschoots voor den dag, tot groote vreugde voor de vlaggenfabrikanten, die wel zagen, dat de overvloedige regen hun werk verschaffen zou. Maar geen regen was in staat 't feestvuur der Amsterdammers uit te blusschen, en toen 't Vorstelijk echtpaar in een open rijtuig den milden regen trotseerde om de begroetingen en hoera's der dicht opeengepakte menschenmassa's te ontvangen, scheen 't wel of niemand er spijt van had een nat pak en ten eenenmale bedorven versiering te hebben opgedaan; terwijl de vele en kostbare huldeblijken, die vervolgens werden aangeboden en met diepgevoelden dank door 't Vorstelijk paar ontvangen, zeker van harte gegund zijn; zooals 't nationaal huldeblijk, bestaande uit een diadeem, twee armbanden en een halssieraad met een album, bevattende de namen van ongeveer 15,000 leden van provinciale en plaatselijke comité's; het geschenk der gemeente Amsterdam, bestaande uit een fraai bewerkt tafelgarnituur, en andere geschenken.

Het doet ons hart goed, zulk een ingenomenheid met Neêrlands Koningin te bemerken, maar nog meer zou 't ons verblijden wanneer diezelfde geestdrift voor den Koning der Koningin werd ten toon gespreid, in ons dierbaar Vaderland. Dan was Neêrland zeker een der gelukkigste plekjes op den ganschen aardbodem, waar 't nu reeds een toevluchtsoord is voor arme verdrukten en bannelingen, zooals die uit Z.-Afrika, die ook niet achterbleven hunne dankbare hulde aan ons Vorstelijk Echtpaar te brengen, bestaande in een adres in verguld en lijst, luidende als volgt:

„Wij, bannelingen in Nederland, het Vaderland der vrijheid, onder bescherming van den scepter van Uwe Majesteit, stammelingen uit het Huis van den grooten Zwijger, den Vader des Vaderlands en eerste Kampioen voor de vrijheid der conscientie — wij uit Z.-Afrika, dat nog vrij worden moet — brengen Uwer Majesteit en Z. D. H. Hendrik v. Mecklenburg Schwerin onze hartelijke gelukwenschen toe op dezen voor U beiden zoo blijden dag.

Moge de God Uwer Vaderen U beiden zegenen, in Uw Huis, in Uwe Regeering en in het Huis, waarover Gij regeert, in lange dagen van voorspoed en vrijheid. Amsterdam 7 Febr. 1901," waaronder de handteekeningen der op 7 Febr. in het Tehuis verblijvende Afrikaners.

Twee ballingen boden dit der Koningin aan en wij twijfelen niet, of dit huldeblijk zal Hare Majesteit niet 't minst getroffen hebben.

Duitschland. De duitsche Keizer, die meer met Lord Roberts scheen op te hebben, dan met den rechtvragenden president van Transvaal, geniet minder de sympathie zijns volks. Toen hij Woensdag j.l. te Bremen van den Rahtskeller naar 't station reed, wierp een werkman met name Ditrich Weiland een stuk ijzer naar 't rijtuig, waardoor Z. M. lichtelijk aan de wang gewond

werd. De dader, die dadelijk gegrepen werd, leed aan vallende ziekte en gaf verwarde antwoorden.

Dat 't Duitsche volk niet met Engelands onrechtvaardige manier van oorlogvoeren instemt, bewijst wel een verzoekschrift ten gunste der Boeren, dat thans rondgaat en reeds van 4 millioen handteekeningen voorzien is, om naar den Rijksdag te worden gezonden. Daarin spreekt 't Duitsche volk zijne verontwaardiging uit over den oorlog, en betreurt 't te moeten zien, dat een machtige natie een klein volk bestrijdt, met 't doel dat volk van zijn vrijheid en onafhankelijkheid te berooven, tevens verzoekende, al 't mogelijke bij te dragen, een einde daaraan te maken.

Engeland, dat wel in den waan schijnt te verkeeren, dat 't voor ieder een zegen moet geacht worden, onder Britsche heerschappij te zijn en daarom maar met geweld dien zegen aan de Boeren wil opdringen, desnoods door ze allen te vermoorden en hun land te verwoesten, beleeft ook geen gelukkige dagen. Niet alleen in 't Lagerhuis ging 't zeer stormachtig toe, zoodat de Iersche leden wegens verzet door deurwaarders en politieagenten moesten verwijderd worden; maar ook beginnen velen in Engeland naar den vrede in

Z.-Afrika te verlangen; zeker omdat men wel inziet, dat er veel bij verloren wordt en er hoegenaamd geen roem en wel schande mee behaald wordt, dat de oorlog voortgezet wordt.

Een predikant weigerde zelfs een dankdienst te houden voo rde teruggekeerde vrijwilligers, zeggende, dat hij liever een eeredienst hield voor de gesneuvelde Boeren, die hun vrijheid verdedigd hadden tegen Engelands aanvallen.

Een ander Engelschman meent dat de Engelsche bladen De Wet maar niet moeten bekladden, die in den geheelen oorlog zijn faam heeft gehandhaafd als moedig en menschlievend krijgsoverste en man van eer, wat zeker van de Engelschen niet getuigd kan worden.

Misschien moeten nu de geruchten van vredesonderhandelingen met Botha, die zoowat 't voornaamste oorlogsnieuws uitmaken wel dienen om die onrustige gemoederen te kalmeeren, zoolang dat gaat, maar toch verheugt 't ons, dat er zulken in Engeland gevonden worden.

N. P. K. K.

VARIA.

DE REIZIGERSBOOM OP MADAGASKAR.

Onder de velerlei merkwaardigheden, die in de wouden van Madagaskar worden gevonden, bekleedt de reizigersboom een eerste plaats. Hij heeft een dikken, saprijken stam, zooals de plataan. Boven uit dien stam verheffen zich lange, breede, tegenover elkander staande bladeren. Men telt er van twintig tot vier en twintig op een enkelen boom; de tak van elk blad is zes á acht voet lang en het blad zelf nog eens zes of acht voet. Onder aan den tak van elk dezer bladeren, even boven de plaats, waar hij zich met den stam vereenigt, is een door de natuur gevormde holte of vergaarbak. De breede en geribde oppervlakte van het blad verzamelt het water dat langs een groef of gleuf op de bovenzijde van den tak in dezen vergaarbak loopt, die alzoo den boom van voedsel en den reiziger van verkwikking voorziet. De zendeling William Ellis ondervond het nut van dezen boom in dit laatste opzicht. Een zijner dragers stak een speer vier of vijf duim diep in het dikke vaste einde van den tak van het blad. Zoodra de speer er uit getrokken was, gutste er een stroom frisch, zuiver, helder water uit, waarvan een vierde gedeelte in een nap werd opgevangen. Welk een liefelijke beschikking van Gods voorzienigheid over zulk een warm land!

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van K. K. te Musselkanaal f 4.50; door br. D. Laansma, Grand Rapids, van G. J. T. W. een Dollar. N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Predikerschool te Hamburg.

Ontvangen van de Gemeente te Haulerwijk f 14.70. F. J. VAN MEERLOO, penningm.

Voor de Zending.

Door br. H. N. te Zutphen van de Jongedochtersvereeniging f 3. N. v. BEEK.

Lectuur ter aankondiging.

De kleine mede-arbeider, *Doopsgezind Maandblad voor Uit- en Inwendige Zending.*

Van dit Maandblad — waarin bijdragen voorkomen van Ds. C. P. van Eeghen Jr. te Amsterdam, G. Hofstede re Aardenburg, K. W. Rössing te Ouddorp, N. D. Schuurmans te Haarlem, J. W. v. Stuyvenberg te Blokzijl, P. Jansz, zendeling, Pati, J. Hubert, idem, Kedoeng pendjalin, P. A. Jansz, J. G. Fast, J. Klaassen, Margoredjo op Java, N. Wiebe, Moeara Sipongi op Sumatra en anderen — ontvingen wij den geheelen 2den jaargang en No. 1 en 2 van den derden, die nu verschijnt.

Bij eene keurig nette uitvoering, zoo van het blad zelf als van de menigvuldig er in voorkomende illustraties, biedt het zijnen lezers (ook der jeugd) veel aangename en degelijke lectuur, benevens berichten en mededeelingen van het arbeidsveld der uit- en inwendige zending, waarop de rechtzinningen onder de Doopsgezinde broederschap zoo met toewijding en takt werkzaam zijn. Het kost per jaar 60 cent (franco per post 75 cent). Men kan bestellingen zenden aan Ds. C. P. van Eeghen Jr., Keizersgracht 794, Amsterdam.

ADVERTENTIEN.

*** Voor de VELE BEWIJZEN van LIEFDE, BELANGSTELLING en DEELNEMING, ondervonden zoowel in hare ziekte als bij het overlijden van onze geliefde dochter, betuigen wij langs dezen weg aan alle brs. en zrs., zoowel buiten als in de stad, onzen **hartelijken dank.** Ook in het bijzonder aan allen, die bij de begrafenis tegenwoordig waren.

F. P. BAKKER en Echtgenoote.

AMSTERDAM.

Aan de Gemeenten.

VROEG! TE VROEG? Geenszins!!

De voorbereidende werkzaamheden moeten zoo spoedig mogelijk worden uitgevoerd *in* en *door* de Gemeenten, zal de U.-Commissie behoorlijk op tijd klaar kunnen zijn; omdat dit jaar de Algemeene Vergadering bijeenkomt op den — in de Uniestatuten — vastgestelden datum zal plaats hebben.

Er moeten Afgevaardigden gekozen, vragen en voorstellen gedaan worden; — voor de aftredende leden: br. N. v. BEEK en K. KUIPERS *) candidaten gesteld, alsook voor de REDACTIE „De Christen;" REFERATEN worden opgegeven.

Dit alles ligt op den weg der Afgevaardigden, namens hunne Gemeenten en alleen dan, wanneer die nalatig zijn, MAG de Commissie er zich eerst mede bemoeien.

Antwoorden en opgaven worden ingewacht door den Secretaris der Unie.

ZUTPHEN, Maart 1901.

B. ROELES.

*) Kan br. Kuipers als Voorganger eener niet geunieërde Gemeente worden herkiesbaar gesteld?

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 726 DONDERDAG 21 Maart 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

HEIMWEE.

Hoort gij, mijn ziel, dat geheimvol gefluister,
Dat u tot komen zoo vriendelijk noodt?
Dat is de stem uit het Vaderhuis! Luister!
De engel des levens in 't kleed van den dood!
De olie moog vrij in mijn lampjen ontbreken:
'tNachtlicht gaat uit als de morgenstond rijst;
'tKraken der hut geeft tot de afreis het teeken;
Goud blinkt de kroon als de schedel vergrijst.
Ziet hoe ze wenken, mijn dierb'ren, mijn vrinden,
Die mij naar 't Vaderhuis voor zijn gegaan!
Wij, die hier samen den Heiland beminden,
Heffen eens saâm dáar het jubellied aan.
Dierbare Jezus! Hoe zal 'k u begroeten?
Neen! 'k hef geen oog naar 't verheerlijkt gelaat,
Weenend omhels 'k uw doornagelde voeten,
Kussend den zoom van uw sneeuwwit gewaad!
O, dat Gij kwaamt om den dood hier te smaken!
O, dat Gij mij — dat Gij mij — hebt gezocht!
O, dat Ge — een vloek om mij zalig te maken —
Mij met uw hartebloed vrij hebt gekocht!
Wat zal 'k, mijn Heiland, U weder vergelden?
Plaats me aan uw dorpel en niet op uw troon.
Hoe zal 'k naar waarde uw ontferming vermelden?
Niet op mijn hoofd — aan uw voeten — mijn kroon! —
Toch hebt Gij zelf mij het heimwee gegeven:
Geef dat mijn hart u in stilheid verbeid'.
Die u gelooft h e e f t het eeuwige leven,
Maak voor d' ontmoeting me op aarde bereid.

J. A. WORMSER.

De Engel van Gethsémané.

„En van hem werd gezien een Engel uit den hemel, die hem versterkte."
Luk. 22 : 43.

Engelen zijn volgens de H. Schrift „gedienstige geesten, uitgezonden tot dienst dergenen, die de zaligheid beërven." Zij staan in innige betrekking tot de lotgevallen der menschen; zij stellen groot belang in de dingen van het Koninkrijk Gods op aarde. Naar Matth. 8: 10 schijnt het alsof de kleine kinderen hun beschermelingen hebben, die hen omgeven en bewaren.

In het Oude Testament worden ons verscheidene engelen-verschijningen medegedeeld, doch ook in 't Nieuwe Testament ontbreken de berichten van den dienst der engelen niet.

Een engel kondigde Zacharias de geboorte van Johannes den Dooper aan; maakte Maria de geboorte van Jezus bekend; engelen verkondigden den herders in Bethlehem's velden de geboorte des Heilands; waarschuwde Jozef voor het dreigend gevaar; ook waren zij later de Apostelen in velerlei behulpzaam.

In 't bijzonder stonden de engelen echter met het leven en het werk des Heeren hier op aarde in verbinding. Zij waren niet slechts Zijne herauten bij Zijn komst in 't vleesch, zij waren 't ook, die Hem dienden nadat Hij den verzoeker in de woestijn weerstand geboden had en zij zijn het ook, die Hem in Zijn zwaren strijd in Gethsémané versterkten. Zij waren het, die later, op den dag der opstanding, de wachters verdreven, den steen van het graf wentelden en aan de vrouwen de boodschap van Zijne verrijzenis brachten. Ook bij de hemelvaart des Heeren waren zij aanwezig, bij welke gelegenheid zij niet slechts den triomftocht medemaakten, maar ook aan de naar den hemel starende discipelen de boodschap van 's Heeren wederkomst deden hooren. En als eens die dag zal gekomen zijn, dan zal wederom een heir van engelen Hem in glorie omgeven.

Toen nu Jezus zich in dien bangen, zwaren strijd bevond, toen Hij daar met den dood en de machten der hel worstelde, toen de last onzer zonde als een verpletterende macht over Hem kwam, toen het Hem bange werd en de angst het bloedzweet Hem uit de poriën dreef, toen zond Zijn hemelsche Vader eenen engel om Hem te versterken en te vertroosten. Reeds de zichtbare verschijning van dezen hemelbode, als een teeken van de nabijheid Zijns Vaders, was den Worstelaar een ware zielsverkwikking. Niemand hier op aarde kon zich in Zijn lijden indenken, niemand begreep Hem, bij niemand vond Hij ook maar den geringsten troost. In 't hachelijkste oogenblik kunnen zelfs de meest getrouwen niet eene ure met Hem waken. Zijn Vader voelt, lijdt en strijdt echter met Hem mede. In dat Vader hart kan Hij Zijn bedroefde ziel uitstorten; hier wordt Hij ten volle begrepen, hier vindt Hij medegevoel en de verhooring Zijner gebeden. Van dit een en ander was de verschijning des engels het sterkst sprekende en zichtbare bewijs. Het was het antwoord uit den hemel op de verzuchtingen zijner geprangde ziel.

Waarin deze versterking des engels heeft bestaan, wordt ons niet nader medegedeeld. Wellicht dat de engel den bebloeden strijder heeft gewezen op de heerlijke kroon, de glorierijke overwinning na den strijd; wellicht was de handhaving van de eere Gods de oorzaak der sterking; wellicht waren het ook die millioenen van zielen, die door Zijn lijden en sterven aan een eeuwigen dood ontrukt zouden worden; of misschien waren het wel al deze dingen te zamen, waarmede de engel den Heer in deze hachelijke stonde versterkte. Zooveel is zeker, dat de Heer Jezus na de verschijning des engels zich zeer versterkt gevoelde. Met den engel was een hemelsche lichtstraal door de donkere schaduwen des doods tot Hem doorgedrongen. Hij was nu in staat met een bewonderenswaardige kalmte den lijdensweg te betreden en den bitteren beker tot den laatsten droppel te ledigen.

Hoe troostvol is voor ons het feit, dat, gelijk God eens Zijn engel zond, om den Heiland in zijn bangen strijd te versterken, Hij ook ons in beproevingen en lijden nabij wil zijn. Ja, God zendt ook nog heden Zijne engelen tot ons, ofschoon wij ze met onze natuurlijke oogen niet waar kunnen nemen. Het zijn de gedienstige geesten, aan wier vertroostenden en versterkenden invloed het toe te schrijven is, dat wij nog zijn, die wij zijn. „De engel des Heeren legert zich rondom diegenen, die Hem vreezen en rukt ze uit" (Ps. 34: 8).

Toen Elia daar onder den jeneverboom lag, aamechtig en levensmoede, toen hij bad: „Het is genoeg, neem nu, Heere! mijne ziel," toen verscheen hem een Engel des Heeren, die hem brood en water bracht, waardoor hij zoo zeer gesterkt werd, dat hij door de kracht dier spijzen in staat werd gesteld 40 dagen en 40 nachten te kunnen gaan tot aan den berg Gods, Horeb.

Toen Daniëls vrienden in Babel om hunne standvastigheid in den vurigen oven werden geworpen, toen stond daar een engel des Heeren aan hunne zijde en de vreeselijke gloed kon hun niet de geringste schade aandoen; hij weerde de vlammen en ongedeerd konden zij den oven weer verlaten.

Zoo gaat 't ook nu nog menigmaal in 't leven der Christenen. Niet zelden komt ook voor hen een Gethsémané. Dan worden er tranen geweend, angstige verzuchtingen geslaakt, dan wordt er op de knieën met God geworsteld. Te vergeefs wendt men zich dan her- en derwaarts om licht, om troost, om hulp of raad. Goddank, de helpende en troostende engel is nabij, 't wordt op eenmaal licht; 't is ons alsof een zichtbare mond ons woorden van troost, moed en kracht influistert. 't Was een engel des Heeren in Gethsémané.

Ook in 't leven der Apostelen vinden we dezen Gethsémané engel. Toen Petrus in de gevangenis werd bewaard met het doel om na het feest ter dood te worden gebracht, worstelde de Gemeente met God om 't behoud van Petrus. En zie, de Heer zond zijnen engel en redde Petrus uit de hand zijner vijanden. Toen Paulus in Jerusalem in groot gevaar verkeerde, toen verscheen hem de Heere en zeide: „Heb goeden moed, Paulus" etc. Toen later de golven der Middellandsche zee hem dreigden te verslinden, stond wederom in den nacht een engel des Heeren bij hem, die hem het behoud van zijn leven enz. aankondigde.

Zoo zouden wij voort kunnen gaan met mededeelingen uit de levenservaringen der kinderen Gods tot op den huidigen dag, waaruit blijken zou, dat de engelen, die eens den Zone Gods dienden, troostten en sterkten, dit hun werk voortzetten bij de kinderen Gods.

't Zijn echter niet slechts engelen, die dit engelenwerk verrichten. Wij allen kunnen in de hand onzes Gods hemelboden zijn. Als zoodanig hebben wij armen, verlatenen, weduwen en weezen, gevallenen, treurenden en troostbehoeftigen te dienen. Tot dienen zijn wij geroepen. Dienen zij ons een voorrecht, een genot. Wij

bedroeven ons over de laksheid der discipelen in Gethsémané, en zouden gaarne met den engel Jezus hebben bijgestaan. Nog is dit mogelijk. Wat we zelfs aan een van de geringste volgelingen des Heeren hebben gedaan, dat — zoo ziet de Heer het aan — hebben we aan Hem gedaan. Tracht zelf een engel in het Gethsémané dezer wereld te zijn en gij zult tot uwe versterking den Gethsémané engel zeker ontmoeten.

Een oude dienstknecht Gods wenschte de leden zijner Gemeente — en wij wenschen 't ons allen — „een engelenhart, om den Heer lief te hebben; een engelenmond, om den Heer te loven; eene engelenbereidwilligheid, om God en menschen te dienen, en eindelijk engelenzaligheid in den hemel, waar wij den Heer eeuwig leven, lieven en loven."

G. B. P.

Consequenties.

Consequenties — gevolgtrekkingen — zuiver genomen, doen ons het meest duidelijk den aard van zaken of beginselen, die verkondigd worden, verstaan. En of men 't dan met die voorgestelde zaken of beginselen eens is of niet, een zuivere voorstelling er van, trekt toch een weetgierigen hoorder of lezer aan.

Zoo trekken mij ook Christelijke bladen en geschriften, waarin flink, logisch geredeneerd wordt, bijzonder aan. Onder deze neemt voor ondergeteekende „De bode der Heldring gestichten" geene kleine plaats in. Geen no. blijft ongelezen liggen, vooral niet de hoofdartikels van den redacteur.

Het is zulk een artikel in het Januari nommer van „De bode," dat bijzonder mijn aandacht trok en aanleiding gaf tot wat ik hier opmerk.

De begaafde schrijver behandelt in bedoeld stukje de apostolische gedachte, uitgedrukt in Rom. 12 : 5 en Efeze 4 : 25, in de woorden: „elk een zijn wij elkanders leden" en: „Wij zijn elkanders leden."

Bij de verklaring en ontwikkeling van dat denkbeeld begint *de schrijver dan te zeggen*:

„Wij zijn niet alleen leden van het lichaam van Christus, wanneer wij tot Zijne gemeente behooren, Paulus gaat, Rom. 12 : 5, nog verder en zegt: „elk een zijn wij elkanders leden," terwijl hij hetzelfde weer in een ander verband herhaalt: Efeze 4 : 25. „Wij zijn elkanders leden."

„De beteekenis van dit woord te vergeten is nadeelig voor ons zelven en voor de gemeente Gods. Het eigenaardige gebrek(?) van de meeste Protestantsche Christenen is, dat zij steeds het *persoonlijk* geloof op den voorgrond stellen en niet *gemeenschappelijk* geloof in zijn waarde gering schatten. Alles hangt bij dezulken af van de vraag, of men persoonlijk gered, bekeerd, voor de eeuwigheid verkoren en dus verzekerd is van zijn persoonlijke zaligheid; het gemeenschappelijk geloof heeft voor hen geen zin.

Doch misschien gaan zij nog een stap verder en erkennen zij, dat de geloovige zich ook bewust moet zijn van zijn gemeenschap met het Hoofd des lichaams n.l. Jezus Christus. Zij herinneren zich wel wat er in 1 Cor. XII om trent het lichaam van Christus gezegd wordt en bestffen dus, dat men door het geloof Christus moet zijn ingeplant. Verder evenwel komen zij niet en juist daarom herhaalt Paulus die uitdrukking: Wij zijn *elkanders* leden. Wie dit heeft leeren inzien, begrijpt eerst recht, dat ook deze waarheid bij ons leven moet om tot het volle genot te komen van de heerlijkheid van Christus lichaam."

Ziedaar het begin van des schrijvers redeneering, terwijl hij dan vervolgens voortgaat die uitgedrukte denkbeelden aangaande het lichaam van Christus met het beeld van het menschelijk lichaam, met zijn verschillende ledematen, heel zinrijk te illustreeren. Dat elk lid van het lichaam van Christus, de Gemeente, ook zoo met zijn medeleden verbonden is, dat er gezegd moet worden: wij zijn elkanders leden, dat op grond daarvan de Christenen vermaand moeten worden — evenals Paulus dat deed — om zoo voor elkanders vreugd en leed te deelen, zóó elkander te waardeeren en voor elkanders heil te waken, dat het innig verband der leden onderling in alles openbaar wordt — dit stemt elk waarachtig Christen, al heeft hij slechts maar een weinig van de liefde Christi in zich gloeiende, van harte toe. Maar hoe de schrijver daarin nu aanleiding kon vinden om een aanval te doen op het op den voorgrond stellen van „het *persoonlijk* geloof," zouden we gansch niet begrijpen als we niet meer van hem vernemen konden. 't Is toch juist het *persoonlijk* geloof in den Heere Jezus, dat elk *persoonlijk* deel doet verkrijgen aan de zaligheid, het eeuwige leven, elk persoonlijk zoo met Christus in betrekking stelt dat hij geestelijk geboren wordt, en dat weer is de volstrekte voorwaarde om lid van een levend lichaam te kunnen zijn. 't *Persoonlijk* geloof moet dus wel degelijk op den voorgrond en wordt door de H. Schrift ook overal op den voorgrond geplaatst. Vandaar dat er met betrekking tot de Gemeente en personen van „binnen en buiten zijn" sprake is (1 Cor. 5 : 12), en worden die *personen*, die *den Heere Jezus* Christus niet liefhebben, niet gerekend tot de Gemeente te behooren, maar eene „vervloeking" genoemd (1 Cor. 16 : 22).

Maar is de schrijver van genoemd artikel dan zóó onwetend, of misschien zóó inconsequent op dat punt? Geenszins, maar die geleerde ziet de dingen aan en leest de Schrift van zijn standpunt, en daar blijft hij zeer consequent. 't Is het standpunt van duizenden in den lande, die wel een kerkbegrip hebben, wel een Kerkelijk leven of liever Kerkrechtelijke organisatie zien, maar van het ware, bijbelsche gemeentelijk verband der Nieuw Testamentische Gemeente niets verstaan. Vandaar een redeneering als we hier nog van den schrijver citeeren.

„Christus zelf heeft geweigerd goed te heeten, heeft den doop der bekeering ondergaan, omdat Hij niet buiten zijn gemeente wil staan en niet zonder zijn gemeente volmaakt wil zijn.

Hieruit volgt echter nog meer en wel dit, dat wij niet zonder de gemeente ons persoonlijk geloof tot vastheid en zekerheid kunnen brengen.

Eerst *persoonlijk* geloof en dan *gemeenschappelijk* geloof is eenvoudig een onzinnige eisch. Eerst zeker zijn van uw persoonlijke wedergeboorte en bekeering en dan toetreden tot de Kerk en tot het Avondmaal staat gelijk met de poging om een lid van het lichaam tot wasdom, tot genezing, tot herleving te brengen buiten het lichaam om, ten einde het er later weer in te zetten. Dat gaat goed met uw uurwerk, waar een rad van stuk is; de maker neemt het uit elkaar, zet er een nieuw in en het loopt weer. Doch zoo handelt men niet met een levend lichaam. Al wat ziek, machteloos, afgesneden is, kan niet genezen, als het niet aan het lichaam *blijft of ten spoedigste daaraan verbonden wordt*.

Ik heb door een verkeerde beweging den top van mijn vinger afgesneden. Haastig dien top er op gezet, zoo gauw mogelijk verbonden en alles komt nog terecht. Een oogenblikje te laat en de dood treedt in dat afgesneden lid.

Wanneer mijn ziel dus leven zal, behoort zij tot het lichaam te behooren. Door mijn geboorte, bij den Doop bevestigd, ben ik lid van het lichaam." (!)

Zie daar de consequentie, de kerkelijke logica! De auteur van „Waar is de scheidbrief van uwe moeder" blijft zich zelven wel gelijk, maar is daarom niet minder in grove dwaling! — De grenzen tusschen geboorte uit het vleesch en geboorte uit den Geest — zoo onbegrijpelijk voor mannen als wijlen Nicodemus — worden eenvoudig uitgewischt en het heet leukweg: „Door mijn geboorte, bij den Doop (?) bevestigd, ben ik lid van het lichaam."

Of de millioenen Joden, Mohammedanen, Boeddhisten etc. die toch eveneens geboren zijn, ook daarbij gerekend moeten worden, of in hetzelfde voorrecht (?) deelen, wordt niet gezegd. Misschien ontbreekt hun alleen, dat zij niet „bij den doop bevestigd" zijn! In dat geval wordt het tijd om weer, als weleer de Roomsche kerk, die volken desnoods met het zwaard in de hand naar de doopvont (nu bekken) te drijven!

Gelukkig, dat we iets beters kennen en weten, dat Christus de dooden levend maakt; in het hart, dat geloof, eene nieuwe schepping begint en voortzet tot voleindiging. Hij, bij wien dat werk begonnen is, behoort in het lichaam, is er niet in gezet of aangeplakt, maar er in g e b o r e n. De Gemeente des Heeren wordt niet van b u i t e n a f, maar v a n b i n n e n u i t gekweekt, gesterkt en uitgebreid. Zij zet zich uit in deze wereld door de kracht, die God in haar gegeven heeft en omdat Christus, haar onmisbaar lid — het Hoofd is. Zij draagt het zaad der wedergeboorte, n.l. het Woord der Waarheid in zich; zij strooit dat zaad uit in de harten der menschen en daardoor worden „kinderen des koninkrijks" geboren!

Dezen zijn inderdaad elkanders leden, dat moet hun herinnerd, gedurig voor oogen gesteld worden, in welke kerk organisaties zij ook verstrooid leven; als zoodanig hebben zij zich in de wereld te vertoonen, jegens elkander te gedragen.

Dit standpunt en dit bijbelsch beginsel wordt, helaas, in de Protestantsche kerken geheel gemist. Niet dat er in die kerken nog geen kinderen Gods als verscholen zitten; er zijn er misschien meer dan wij vermoeden; maar het beginsel en de praktijk der kerkhervorming is geheel onbijbelsch en voor duizende zielen, die zich met een kluitje in 't riet laten sturen, verderfelijk. Het beginsel drukt zich uit in den zoogenaamden kinderdoop, waardoor de „Doopleden" gemaakt worden, die zich daardoor, als ze tot onderscheid van jaren gekomen zijn, heel wat dichter tot den hemel meenen gebracht te zien en de valsche practijk wordt voortgezet en versterkt jaarlijks bij het zoogenaamde „aannemen."

Het heerlijk Paaschfeest nadert weer en dan zullen de tooneelen, bijzonder op Staatskerkelijk gebied, zich weer vertoonen. Duizende, bloot uitwendig opgekweekte (sommigen nog niet eens opgekweekt) doopleden, zullen na het afleggen van een belijdenis, die in het hoofd en niet in het hart ontstaat, tot de tafel des Heeren geleid worden. We zouden 't bespottelijk noemen als 't niet zoo droevig was en het niet zulke ernstige dingen gold. De mensch is van natuur al zoo zeer geneigd om zich te verlaten op wat in hem zelf is, in een uitwendigen godsdienstvorm en kerkelijke plechtigheden zijn heil te zoeken, hoe veel te meer wordt zulks het geval, wanneer hij nog bovendien door een kerkbeginsel of kerkstelsel, in zijn dwaling gestijfd wordt!

God opene de oogen van zijne kinderen voor alles, wat tegen Zijn wil is, en dat zij nog niet zien!

St. N. v. B.

Van het arbeidsveld.

Geliefde broeders en zusters!

Na den 3 Febr. een spreekbeurt voor br. van Beek vervuld te hebben, en na sterking in den Heer onzen God, ging ik den 4den weder vol moed op weg, naar het hartje van Friesland, Sneek, waar mij bij br. Gorter een vriendelijk tehuis was bereid. — Het was mijn taak om meer buiten Sneek te werken, waarom ik dan ook via IJlst en Parrega naar Workum vertrok, onderweg huisbezoek doende. Van de beruchte witte steentjes had ik geen last, daar eene dikke laag sneeuw het aardrijk bedekte, en dus ook genoemde steentjes; echter kon ik niet verder de woningen binnenkomen dan even de voordeur in, hetwelk me zeer verdroot, daar men in het portaal al bezwaarlijk een gesprek kan beginnen. Hiertegen echter bedacht ik de volgende list, welke met vrucht werkte: Bij de menschen waar ik was, vroeg ik naar den naam des buurmans en vroeg daar dan: „Is N. N. ook thuis?" „Jawel." — „Mag ik hem eens spreken?" — „O, jawel, komt u maar binnen!" En wanneer we dan eerst eens rustig gezeten waren, had ik ruimschoots gelegenheid, om de kostelijke Evangelietijding te brengen. Was de man niet thuis, dan kon ik de boodschap wel aan de vrouw mededeelen. — In Workum waar ik gelogeerd was bij br. de Vries bezocht ik eenige gezinnen, meest besliste ongeloovigen. Een man antwoordde mij: „Houd maar op met uw gepreek en bemoei u

met uw eigen zaken, ik weet alles zeer wel, ik ben vergeefs geen 54 jaar geworden; daar boven de deur staat mijn levensleus" Boven de deur n.l. prijkte een plankje met het opschrift: „Ziet op u zelven en niet op een ander," en op de achterzijde: „Haat, nijd en bedrog leven alle drie nog." Ik wees hem op Jezus, die trots zijne spreuk in liefde op hem nederzag en hem wilde reinigen van alle zonden, ook van deze drie. — Ook ontmoette ik hier enkelen, die Darwin's theorie waren toegedaan, op wie dus het Schriftwoord kon worden toegepast: „De dwaas zegt in zijn hart: „er is geen God;" want door deze onzinnige redeneering maken deze menschen zich zelf tot fatsoenlijke apen. Ik geef er dan toch de voorkeur aan een kind van God te zijn, meer dan om voor een ontwikkelde afstammeling van apen door te gaan.

Van Workum stapte ik naar 't Heidenschap, waar ik, evenals Noach weleer, in eene ark werd gehuisvest. Br. Grasman vergezelde mij aldaar. Hier kwamen we ook bij eene vrouw, welke kort geleden ziek was geweest en toen door den dominee was bezocht. Dit had haar zeer verblijd, daar ze met dominee wel eens over haar zielstoestand wilde spreken. Zij was nu echter zeer boos op ZijnEerwaarde, want hij had haar op alles geantwoord: „Ik geloof, moedertje, dat koud water drinken voor u nog het beste is." Gelukkig, dat we haar wijzen konden op Jezus, die de zondaars mint en hen wil zalig maken.

In Heeg vergezelde mij br. de Vries, hoofdzakelijk bij de broeders. Hier sprak ik ook met een meisje over haar eeuwig heil, waarbij, na elken volzin mijnerzijds, de moeder antwoordde: „Dat kan niet, dat is niet waar — God moet eerst in haar dit willen en dat kunnen en weer een ander volbrengen werken." Zulk eene inmenging is nu juist niet zoo bijzonder nuttig of aangenaam.

Zondag 17 Febr. mocht ik de gemeente Sneek dienen door de prediking des Woords.

Den 19den vertrok ik naar Stavoren, waar ik bij br. Bandstra een vriendelijk tehuis vond en die mij ook door Stavoren geleidde. We bezochten hier ook een teringlijder, wien we mochten wijzen op den Grooten Geneesheer. Hij hoorde ons nog al vriendelijk aan, maar toen we den volgenden dag terugkwamen, kon hij ons niet ontvangen, daar het spreken hem te zeer vermoeide. 't Zal wel de vrees voor het tweesnijdend zwaard geweest zijn.

Ze zitten, zoo als men dat wel eens meer uitdrukt, in Stavoren nog al vast in de verkiezingsleer. Bij sommigen was de eerste vraag: „Gelooft u ook in de uitverkiezing?" En als we dan *ja* antwoordden, mochten we binnenkomen, waar natuurlijk spoedig bleek, dat we niet in *kunne* uitverkiezingsleer geloofden, maar wel in de verkiezing *in Christus*. Een man zeide mij: „Ik dank God voor zijne uitverkiezing, dat is mijne eenigste hoop en troost." Ik antwoordde hem, dat ik mijn God dankte voor zijnen Christus, die mijn eenigste hoop en troost is. Ja, een ander zeide zelfs, dat het goed zoude zijn, dat God mij met stomheid sloeg, opdat ik dat verderfelijke Evangelie niet verder kon prediken. Een verderfelijk Evangelie, dat Gods Zoon voor alle zondaars op aarde gekomen is! Gelukkig, dat Gods gedachten anders zijn, dan 's menschen gedachten. — Op een avond werd ik er ook voor geplaatst, om voor de geheelonthouding te spreken, daar de aangekondigde spreker verhinderd was te komen. Een anderen keer hadden we een genoegelijken avond bij een schipper, waar nog meer schippers waren samengekomen. We hebben daar de heerlijke Evangelietijding ruimschoots kunnen verkondigen.

Den 22sten vertrok ik naar Hoorn, waar br. Bootsma mij denzelfden middag vergezelde. De eerste woning, waar we binnentraden, was die van een socialist. Deze man wilde, volgens zijn zeggen, nu niets anders gelooven, dan dat de eene meer had dan de andere. We wezen hem op het ééne goede geloof: „Geloof in den Heere Jezus Christus en gij zult zalig worden."

Ook kwamen we bij eene vrouw terecht, die er een drankhuis op na hield, welke ook zeide Jezus te kennen. Toen we echter wat beslister spraken, bleek het, dat haar gansche kennis hierin bestond, dat zij ter kerke ging en ieder het zijne gaf; en toen we haar zeiden, dat geen goede werken, maar alleen het geloof in Christus haar kon behouden, deed zij ons de deur voor den neus dicht.

In Berkhout deed br. Groen met mij huisbezoek, met wien ik ook eenige kranken bezocht. In Berkhout waren de menschen zeer wel met den weg des levens bekend, we konden hen niets anders zeggen, dan: „Zalig zijt gij, zoo gij deze dingen weet *en dezelve doet.*" Ik had hier maar enkele onaangename ontmoetingen. Een Christen, welken ik bezocht, zeide mij, dat hij wel met mij wilde spreken, maar niet over den doop; waarop ik hem vroeg, of hij dan voor den doop zoo bang was, waarop we heel kalm nog twee uurtjes over het gevreesde onderwerp spraken.

Van Hoorn ging de reis weder naar Sneek waar ik den 3 Maart weder het Evangelie mocht verkondigen.

Van Sneek ging de reis naar Haulerwijk, waar ik den 10 Maart de Gemeente diende, en van daar weer naar Stadskanaal waar ik den 12 Maart in goeden welstand bij br. van Beek aankwam.

Vele zijn de ervaringen en ontmoetingen geweest. Ze allen ook maar bij name te noemen is mij onmogelijk. Mogen alleen dezen dienen om u een overzicht van den arbeid in het geheel te geven.

Zoo is dan deze arbeid, zij het ook in vele gebreken, weder volbracht. Zegene God denzelven. De dag, op denwelken de boeken zullen geopend worden, zal het openbaren, voor hoevelen dezen arbeid ten zegen is geweest.

Met dank aan God, die ons in alles gesteund en geschraagd heeft; aan de gevers en geefsters van den Uniecent, die ons tot dezen arbeid in staat gesteld hebben; en aan de Commissie voor het in ons gestelde vertrouwen, kunnen we dus ons verslag besluiten.

Mede nog hartelijk dank aan alle broeders en zusters, die ons met liefde geherbergd hebben; zij hebben één der Zijnen geherbergd, en Hij zal het loonen, en aan allen, die ons door hunne gebeden gesteund hebben.

Zegene de Heere ons allen!

Met broedergroete, uw Uniecent-Evangelist:

A. HOF.

INGEZONDEN.

Waarde br. G. te A.

Hoewel wij u dankbaar zijn voor uw schrijven van 4 Maart, omtrent het jaarfeest van de Jongel.ver. „Johannes," zij het ons toch vergund u op eenige onjuiste voorstellingen attent te maken. Ten 1e wat betreft ons naar buiten werken. Ten 2e wat betreft onze bibliotheek. Velen onzer jongelingen gaan om de andere avond, of zooveel hun tijd het toelaat, twee aan twee uit, om in huizen of op de straten, jongelingen op te sporen, hen uitnoodigende om onze bijeenkomsten bij te wonen, opdat ook zij zouden worden bekend gemaakt met den eenigen Naam, waardoor wij kunnen zalig worden.

ER WORDT DUS GEWERKT.

Wat betreft onze bibliotheek, de boeken daarin voorhanden, staan voor onze lezers of lezeressen gratis disponibel. Wij gelooven dus, dat u bezwaarlijk een goedkooper bibliotheek zoudt vinden. En hiermede waarde br. willen we eindigen.

Van harte u Gods zegen toewenschend.

Namens de Jongel.v. „Johannes,"
DE SECR.

AMSTERDAM, 18 Maart.

Uit de Gemeenten.

SNEEK. Met dank aan den Heer kunnen wij melden, dat, de omstandigheden waarin wij zijn in aanmerking genomen, alles w e l gaat. De werkzaamheden gaan, met de geringe krachten waarover wij kunnen beschikken, hunnen geregelden gang. Evenwel zien wij zeer duidelijk in, hoe noodzakelijk voor ons een voorganger is. Hoewel de broeders en zusters geregeld gezien worden op de onderlinge vergaderingen, blijft het toch waar, dat wij diegenen, die nog buiten staan, op deze wijze niet kunnen bereiken, wat met openbare prediking beter gaat. Daar broeder A. Hof als Uniecent-reiziger een paar malen voor ons optrad, werd op onze laatste Gemeente-vergadering goedgevonden dien broeder te vragen om de zomermaanden in ons midden werkzaam te zijn. Br. Hof is n.l. voornemens met 1 Sept. naar de school te gaan. Wij meenden in dien broeder de van den Heer ons aangewezen persoon te zien, die ons met zijne gaven voorloopig althans zeer goed te stade komt. Na ernstig overleg heeft broeder Hof besloten aan ons verzoek te voldoen. Zoo zijn wij dan vanaf heden en de a.s. zomer weer geholpen en wenschen biddend af te wachten hoe de Heer het verder zal leiden.

Onze l.l. gehouden Gemeente-vergadering was tevens eene jaarvergadering, Wat den financiëelen toestand betreft waren wij niet achteruit gegaan. Ook moesten bij deze gelegenheid een ouderling en twee diakenen aftreden. Laatstgenoemden werden met bijna algemeene stemmen herkozen. Onze broeder J. Faber (ouderling) stelde zich liever niet herkiesbaar om lichamelijke omstandigheden, zoodat broeder J. Has in diens plaats werd gekozen. Tot onze blijdschap keerde eene zuster, die reeds geruimen tijd buiten stond, in de Gemeente terug; hare afwezigheid was niet ten gevolge van een zondig leven, maar ontstaan door de vroegere scheuring in de Gemeente. Wij mochten hierin weer de trouw van den goeden Herder zien, die dit dwalend schaap tot de kudde terug bracht.

W. WIELINGA, Secretaris.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. De Burgemeester van Amsterdam, zoo menigmaal tijdens de Nationale feesten om zijn beleid geroemd, heeft nu zijn ontslag genomen wegens een quaestie in den Gemeenteraad over de tucht bij politie en brandweer, waarbij de hoogere autoriteit de zijde van de meerderheid tegen den burgervader koos.

Of de Zuiderzee ook nog drooggemaakt zal worden? Men verneemt, dat de Raad van State een uitvoerig advies uitgebracht heeft, waarin het reeds bestaande plan ontraden wordt wegens gewichtige financieele en andere bezwaren. Men zal derhalve weer een beter plan moeten gereed maken, maar op die manier kan 't nog een tijdje duren, eer de Zuiderzee de 12e provincie van ons vaderland vormt.

Het zou anders aan vele handen werk verschaffen, die nu naar Duitschland moeten.

Uit Heerenveen wordt gemeld, dat elken morgen vandaar gemiddeld 25 personen met den sneltrein daarheen gaan om te dienen bij de boeren, of in de mijnen te werken; terwijl de houtbazen uit Frederiksoord klagen over gebrek aan werkkrachten, hoewel de werkzaamheden nog lang niet in vollen gang zijn.

Het spoorwegpersoneel te Amsterdam kwam de vorige week tot de onaangename ontdekking, dat onderweg een gedeelte van den goederentrein was blijven staan, dat nu nog van Duivendrecht moest worden opgehaald, waardoor de treinen van Rotterdam en Utrecht ruim 1½ uur vertraging hadden. Toch minder schadelijk dan een botsing.

België. Door een hofrijtuig, waarin zich de Koningin van België bevond, werd een 64-jarig man overreden en zeer ernstig gewond, zoodat zijn toestand zorgwekkend is. H. M. moet zich zeer deelnemend betoond hebben voor den ongelukkige en belooft zijne familie te zullen bijstaan.

Frankrijk. De minister van Marine wil nu met den grootsten spoed de uitbreiding van de Fransche vloot bewerkstelligen. Een kruiser wordt te Toulon op stapel gezet van 12,550 ton met machines van 27,500 paardekrachten, zullende eene bemanning hebben van 38 officieren en 690 man, dat 29.248.500 frs. moet kosten. Vervolgens 10 torpedojagers elk van 1.700.000 frs. en elf van kleinere soort; en eindelijk nog drie onderzeeërs, waarop ook spoedig nog 20 anderen moeten volgen. Dat heeft dus nog al iets te beteekenen vooreerst voor de schatkist en wat er verder nog door veroorzaakt zal worden.

Heel oorlogzuchtig schijnt 't Fransche volk niet te zijn, althans niet tegen Duitschland, want bij een onderzoek van de recruten door een generaal bleek onlangs, dat 30 van de 50 niet wisten te antwoorden, op vragen als: Wat voor oorlog is in 1870 gevoerd? Wat is Elzas Lo-

tharingen? Wie was Bismarck? Dit feit pleit zeker ook niet voor 't onderwijs in Frankrijks scholen.

Duitschlands Keizer bevindt zich na den aanslag wel, hoewel zijne volkomene herstelling eenigen tijd zal vorderen en zijne reis naar Potsdam om bij de onthulling van een gedenkteeken tegenwoordig te zijn, op 22 dezer, wordt uitgesteld.

Ernstige waarschuwing schijnt de Duitsche regeering nog maar niet te kunnen verdragen, want de Beiersche „Landeszeitung," is in beslag genomen wegens een artikel getiteld „Engelands vriendschap is Duitschlands ondergang." Dat men in

Hongarije nog al wat in beschaving achteraan komt, bewijst het feit, dat twee officieren een duel aangingen, wegens 't bij ongeluk aanrijden op de schaatsenbaan. Den één werd bij 't duel 't hart doorboord en de overwinnaar met 26 wonden in 't hospitaal gebracht, waar men aan zijn herstel wanhoopt. En in plaats, dat nu de regimentscommandant de daad van deze dolkoppen streng afkeurt, prijst hij hunne dapperheid. Geen wonder, dat hij zulke officieren kweekt. In

Italië werden ook nog 1000 man gevonden, die zich lieten aanwerven om de Boeren in Z.-Afrika te bevechten. Zeker meer uit geldbegeerte dan uit rechtsgevoel, zoodat Engeland maar niet al te veel vertrouwen op zulke huurlingen moet stellen, die vlieden als er gevaar komt.

Engelands beschaving is ook al niet uit den bijbel geput, want op een prijsvraag van de „Birmingham Weekly Mercury": Wat moeten wij doen met De Wet? ontving de redactie talrijke antwoorden als: „Hij moet doodgeschoten worden" — „hij moet alleen in de woestijn worden gezet," „hij moet aan Barnum worden afgestaan om voor geld te zien," „men moet hem fijnhakken tot vleesch voor pasteitjes" enz. Toch was er één, die de niet onverstandige opmerking maakte dat men, alvorens iets met De Wet te kunnen uitvoeren, hem eerst in handen moet hebben. Die zal zeker in Engeland wel voor een zonderling moeten doorgaan, ofschoon het leger in

Z.-Afrika op 't oogenblik niet met zekerheid weet uit te maken, waar ergens De Wet zich bevindt en wat hij uitvoert. Louis Botha heet nu op reis te zijn om hem op te zoeken, ten einde met hem te overleggen of 't niet raadzaam is de wapens neer te leggen. De Wet zal zich echter wel eerst tweemaal beraden, voor dat hij er éénmaal toe overgaat om de Engelschen te vertrouwen voor zij den Boeren geheele onafhankelijkheid geven willen.

Intusschen hebben de Boeren weer een trein bij Balmoral veroverd, waaruit zij de bruikbare goederen weghaalden en hem daarna in brand staken, terwijl 40 Engelschen gevangen genomen werden, die later weer ontsnapten, natuurlijk toen de Boeren hen vrij lieten, als 't zaakje afgeloopen was. De Engelschen troosten zich er mee, dat een trein met geld, die er op volgde, door de Boeren eigenlijk bedoeld zou geweest zijn.

N. P. K. K.

CORRESPONDENTIE.

Br. J. W. te Viersen. Dank voor uw van belangstelling getuigend schrijven, en voor de opgaaf van 3 abonné's op ons blad. De N. T. zullen u gezonden worden.

Zuster H. te Amsterdam. Dank voor het opgegeven abonnement. We zullen zoo vrij zijn in 't vervolg 2 Ex. aan uw adres te zenden.

Br. J. Z. te S. Dat leden der Gemeente hun blad maar zoo, zonder opgaaf van bezwaar of reden, opzeggen, is toch niet ordelijk. Wanneer er onder onze lezers klachten of bezwaren betreffende het blad zijn, wil de redactie daarop gaarne letten en ze, zoo mogelijk, wegnemen.

DE ADMINISTRATEUR.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van F. v. d. W. te Sneek f 16.16, benevens f 3 voor vr. boekjes. N. v. BEEK.

SOLI DEO GLORIA.

26 Maart 1876. — 26 Maart 1901.

Zoo de Heer wil en zij leven hopen onze geliefde Ouders

HERMANUS ADRIAAN PAREÉ

en

JOHANNA HENDERIKA v. d. HUURE

den 26sten Maart e.k. hun **25-jarige Echtvereeniging** te herdenken.

Hunne dankbare kinderen:
A. H. MOSTERD—PAREÉ.
CHR. MOSTERD.
W. H. PAREÉ.
J. H. PAREÉ
H. A. PAREÉ.

GRONINGEN, Maart 1901.

*** Heden morgen, pl.m. 7 uur, ontsliep na een langdurig en smartelijk lijden in haar Heer en Heiland, onze geliefde Moeder

ANNA SCHOONBEEK,

Wedw. van HARM WERKMAN, in den gezegenden ouderdom van 81 jaar en 3 maand.

Hoewel wij haar heengaan diep betreuren, weten wij, dat de Heer haar uit haar lijden heeft verlost.

WEERDINGERVEEN, 17 Maart 1901.

Uit aller naam:
H. WERKMAN.

Kennisgeving aan alle brs. en zrs.

Let er op.

De Algem. Verg. zal hare zittingen hebben D. V. op de dagen van 26 en 27 Juni a.s.

Alzoo moet er nu reeds met spoed gewerkt worden, zal alles in orde komen. In sommige gevallen zijn wij al te laat. Zie advert. vorige week. Gelieve vooral Art. 6 en 7 van de Unie Statuten op te slaan. Ieder lid der Gem. behoore de Statuten te kennen, zij zijn voor 5 cts te bekomen bij br. K. Kuipers te N. Pekela.

B. ROELES, Secret. der Unie.

ZUTPHEN, Maart 1901.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 727 DONDERDAG 28 Maart 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.30
Groote letters naar plaatsruimte.

Geen sterven - maar ontwaken.

„Zóó dicht bij huis?" Dit vredevolle woord
Werd uit den mond der stervende gehoord;
„Mijn Jezus, kom!"
Maar sprakeloos van rouw
Stond aan haar bed het kroost der dierbre vrouw.
„Mijn Heiland roept en straks ontmoet ik Hem;
Zijn schapen volgen willig op zijn stem!"
't Werd stil — maar op het stervend aangezicht
Blonk schooner glans dan 't helderst zonnelicht.
Haar dochter knielde al weenend aan haar zij:
„Spreek, moeder, nog een enkel woord tot mij!"
En ja — daar ving haar gretig luisterend oor
Eén woord, dat in den doodstrijd zich verloor:
„Mijn Jezus!"
En de ontboeide ziel ontvlood....
Zúlk sterven is ontwaken uit den dood!

WORMSER.

NIET VAN DEZE WERELD.

Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld. Joh. 19 : 36*a*.

Is de lijdensgeschiedenis onzes Heeren hoogst gewichtig met betrekking tot het verlossingswerk van Gods Zoon tot redding van zondaren, zij is zulks niet minder in betrekking tot onze kennis van den Koning van het Godsrijk en van den aard van zijn koninkrijk.

Weinig en kort heeft de Heer gedurende de rechtshandeling door den Joodschen Raad en door den Romeinschen Stadhouder gesproken, maar het meest heeft Hij nog gesproken over zijn koninkrijk. Op Pilatus moest de verschijning van Jezus voor zijn rechterstoel wel den indruk maken, dat hij òf met een waanzinnige, òf met een door haat en satanische list beschuldigde en aangegrepene te doen had. Van dit laatste is hij overtuigd en moet hij steeds meer overtuigd worden.

De Apostel Paulus noemt (1 Tim. 6 : 13) het getuigenis, dat Jezus aangaande zijne koninklijke rechten en zijn koninkrijk gegeven heeft, „de goede belijdenis, die Hij onder Pontius Pilatus betuigd heeft." De Heer stond in al de waardigheid van zijn hemelsch koningschap, ofschoon deszelfs heerlijkheid voor de oogen der menschen verborgen was, voor den vertegenwoordiger van den wereldbeheerscher te Rome.

De wereldmacht en de macht des hemels komen hier in directe aanraking met elkander. Was nu het koninkrijk van Christus van gelijken aard en gelijke strekking geweest als de wereldsche koninkrijken, het zou dan zeer spoedig openbaar geworden zijn, aan welke zijde de grootste kracht en de verhevenste macht was. Ge lukkig voor Pilatus, gelukkig voor den keizer te Rome, gelukkig ook voor het gansche menschdom, dat Christus koninkrijk *niet van deze wereld*, niet van wereldschen oorsprong, aard en karakter is. Ze zouden dan in een oogenblik verdelgd zijn geworden.

Doch het *beginsel* of de grondwet van Jezus' Koninkrijk is geheel verschillend van de koninkrijken dezer wereld en hunne politiek: hier hoogmoed, zelfzucht, haat; daar nederigheid, zachtmoedigheid, mildheid, toewijding en liefde. Deze beide machten verdragen elkander nooit; de wereldmachten zullen altijd vijandig tegenover het Godsrijk zich blijven openbaren. De wereldpolitiek wordt nooit in den striktsten zin christelijk; bij haar kunnen de beginselen van Jezus' Koninkrijk niet gelden. Het eenige, wat de ware burgers van het hemelsche koninkrijk, onder leiding en besturing van hunnen Koning, in deze wereld kunnen doen, is dit: i n v l o e d uitoefenen met hunne beginselen op de regeeringen en de politiek dezer wereld. Een zuiver christelijke regeering is er nooit of nergens in deze wereld geweest en zal er ook wel nooit komen. Op deze aarde, in haren tegenwoordigen toestand, woont en heerscht de gerechtigheid niet, maar door openbaring van de beginselen der waarheid, dat zijn de beginselen van Christus Koninkrijk, wordt het kwaad in deze wereld nog beteugeld en worden sommigen uit de duisternis getrokken en overgezet in het Koninkrijk van den Zoon van Gods liefde (1 Coll. 1 : 13).

Met dat tweeledig doel voor oogen, tracht de Christen ook zijn invloed te doen gelden in de hoogere en lagere Regeeringslichamen, in het land en ter plaatse, waar de goddelijke voorzienigheid hem op aarde eene woonplaats en werkkring heeft doen vinden. Doet een Christen met andere oogmerken mede aan de politiek dezer wereld, of aan hoogere of lagere besturingen, dan treedt hij buiten zijn sfeer en werkkring, en ziet men in den regel, dat zijn Christendom er onder verloren gaat. Wij kunnen geen twee machten of in geen twee koninkrijken te gelijk dienen. Wij moeten op elk levensgebied kiezen tusschen de koninkrijken dezer wereld en de daarin heerschende beginselen en het koninkrijk van onzen Heere Jezus Christus en de daarin geldende beginselen. Ook hier kan toegepast: „Wie een vriend der wereld wil zijn, wordt een vijand van God gesteld." Pilatus, de landvoogd van Rome, koos de vriendschap des Keizers en de gunst des volks boven de waarheid en gerechtigheid van Jezus en zijne rechtvaardige zaak. In Pilatus zien we de afspiegeling dezer wereld, met hare ijdelheid en slaafsche machteloosheid; in Jezus de zuivere openbaring van het koninkrijk der hemelen. De Heer trachtte overal en voor ieder tot een zegen te zijn, zelfs voor den Romeinschen Landvoogd. O, hoe zoekt Hij ook nog die ziel te overtuigen, te verlichten, te redden! — Wel wordt Pilatus beangst en gevoelt hij zich geweldig aangegrepen; wel roept hij met klimmende verbazing uit: „Dan zijt gij toch een koning!"; wel verklaart hij openlijk de onschuld van Jezus; maar hij blijft toch op zijn eigen terrein en onder de macht der wereld en van satan.

De Heer handhaaft zijn koningschap en openbaart den aard van zijn rijk door te zeggen: „H i e r t o e b e n i k g e b o r e n e n h i e r t o e b e n i k i n d e w e r e l d g e k o m e n (opgetreden), o p d a t i k d e r w a a r h e i d g e t u i g e n i s g e v e n z o u. E e n i e d e r, d i e u i t d e w a a r h e i d i s, h o o r t m ij n e s t e m!"

Vrhevene, indrukwekkende taal! zekerlijk, het moge tot de verdichtselen der oudheid behooren, als er gezegd wordt, dat, toen Jezus om haar uit te spreken het Praetorium intrad, de beelden aan de Romeinsche vaandels zich plechtig neerbogen als met onweerstaanbare kracht, toch niet te sterk wordt door die fabel de gedachte uitgedrukt, dat de Koning van het Godsrijk te dezer ure eene geheel eenige grootheid deed uitblinken.

Zijn koninkrijk, waar *gerechtigheid*, *waarheid* en *leven* de grondslag van is, te verheffen, krachtig te doen openbaar worden en de poorten van hetzelve voor allen, Joden en Heidenen, zoo wijd open te stellen dat allen er in kunnen komen, dat was des Heeren doel, daartoe was Hem geen prijs te duur. „De overheden en de machten," die zich tegen Hem en zijn rijk verzetten, uitgetogen (uitgestroopt) hebbende, heeft Hij die in het openbaar tentoongesteld en heeft door het kruis over hen getriumfeerd (Col. 2 : 15). Zelfs de dood is verslonden tot overwinning.

De eindelijke overwinning van 's Heeren koninkrijk is ons in Christus te aanschouwen gegeven en verzekerd, maar de volle en hoogste openbaring der macht en heerlijkheid van zijn koninkrijk moet nog komen. Wij bidden nog: „Vader! Uw koninkrijk kome!" De komst, de volle openbaring van dat koninkrijk, waarover Jezus Christus als Priester-koning gezalfd is en waarin alleen van boven geborenen burgers kunnen zijn, is aanstaande. Ook zullen eens de koninkrijken dezer wereld zijn van God en zijnen Christus; Hij heeft een eeuwig, onbewegelijk koninkrijk. Jezus Christus zal zich dan voor de oogen der gansche wereld openbaren als de Heere der Heeren en de Koning der Koningen.

't Is geen koninkrijk van Engelen maar van menschen en de mensch Jezus, nu reeds met eer en heerlijkheid gekroond, nadat Hij een weinig minder dan de Engelen geworden is, vanwege het lijden des doods, zal de eeuwige Koning zijn; Hij in betrekking tot de hemelsche, gelijk de eerste Adam (die immers ook koning was) in betrekking tot de stoffelijke schepping.

En terwijl Christus zich heeft willen vernederen en zich met deze stoffelijke wereld en bijzonder met de menschheid in betrekking gesteld heeft, is Hij de Borg geworden, die zich zelven geeft, de menschheid in zichzelven weer tot de gemeenschap Gods opvoert en allen, die door het geloof met Hem vereenigd worden, het koninkrijk verordineert, gelijk zijn Vader het Hem verordineerd heeft.

Waarde lezer, verlaat u geheel op Christus,

klem u voor eeuwig aan Hem vast, vertrouw u geheel Hem toe, gehoorzaam Hem, dan zult gij reeds nu binnen geleid worden in het koninkrijk der Hemelen en straks de volle heerlijkheid van hetzelve beërven; want Hij maakt volkomen zalig, al degenen, die door Hem tot God gaan.

Zijn grootheid schittert niet door pracht
Zijn kroon is niet bepereld;
Zijn koninkrijk, zoo lang verwacht,
Is niet van deze wereld.

Een Vorst heet groot, wien alles dient,
Wien gansche volken vreezen;
Maar Jezus komt, om 's menschen vriend,
En 's Vaders knecht te wezen.

S. N. v. B.

Vijf wetenswaardige zaken,

door D. L. MOODY.

Eenige jaren geleden ben ik in het voorjaar twaalfhonderd mijlen de Mississippi langs gegaan, en elken avond, als de zon onderging, kon men mannen, en somtijds vrouwen, zien, die aan beide zijden van de rivier op muilezels of paarden, en soms te voet, de beide oevers van de rivier langs gingen, om de lichten te ontsteken, die daar van gouvernementswege geplaatst waren. Langs den geheelen stroom waren bakens aangebracht die de loodsen moesten leiden op hun gevaarlijke tochten. Zoo ook heeft God *ons* inzonderheid in zijn Woord lichten en bakens gegeven, waaraan wij kunnen zien, of wij zijne kinderen zijn, of niet; en wat wij *moeten doen* is: zien en opmerken.

In het derde hoofdstuk van den eersten brief van Johannes zijn vijf zaken, die in 't bijzonder waardig zijn opgemerkt te worden.

De eerste lezen wij in I Joh. 3 : 5: „En gij weet, dat Hij geopenbaard is, opdat Hij onze zonden zou wegnemen; en geen zonde is in Hem." Niet, wat ik heb gedaan, maar wat Hij gedaan heeft. Wij weten n.l. dat Hij daartoe geopenbaard is, opdat Hij onze zonden zou wegnemen. Is Zijn werk mislukt? Is Hij niet instaat geweest, om datgene te doen, waartoe Hij kwam? Heeft ooit een man, die van God gezonden werd, zijne roeping gemist, en zou dit dan met Gods Zoon het geval zijn geweest? Nog eens: „HIJ IS GEOPENBAARD, OPDAT HIJ ONZE ZONDEN ZOU WEGNEMEN."

In het 19e vers lezen wij de tweede zaak, die wel waard is, dat wij haar goed kennen: „En hieraan kennen (weten) wij, dat wij uit de waarheid zijn, en wij zullen onze harten verzekeren voor Hem." Wij weten, dat wij uit de waarheid zijn." En indien de waarheid (Christus) ons vrijmaakt, zoo zijn wij waarlijk vrij (Joh. 8: 36).

De derde wetenswaardige zaak lezen wij in vers 14: „Wij weten, dat wij overgegaan zijn uit den dood in het leven, dewijl wij de broeders liefhebben." De natuurlijke mensch houdt niet van godzalige menschen en is niet gaarne in hun gezelschap. Die Gods kinderen niet lief heeft, blijft in den dood. Hij heeft geen geestelijk leven.

De vierde wetenswaardige zaak staat in vers 24 vermeld: „Hieraan kennen (weten) wij, dat Hij in ons blijft, namelijk uit den Geest, dien Hij ons gegeven heeft." Als wij den geest van Christus hebben, dan behoeven wij dienaangaande niet onzeker te zijn, want door dien Geest gelijken wij Hem; al is het niet in even groote mate, wij hebben toch denzelfden Geest. Indien ik zachtmoedig, vriendelijk, oprecht en vergevensgezind ben; indien ik vervuld ben met vrede en vreugde; indien ik in langdurig lijden nochtans vriendelijk ben, gelijk de Zoon van God, dan is dàt een bewijs er van. Op deze manier hebben wij te onderkennen, of wij het leven hebben of niet.

De vijfde wetenswaardige zaak — en de beste van allen — is deze in vers 2: „Geliefden! nu" — (let op dat woord nu; er staat niet: als gij komt te sterven) — „nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard, wat wij zijn zullen. Maar wij weten, dat, als Hij zal geopenbaard zijn, wij Hem zullen gelijk wezen, want wij zullen Hem zien, gelijk Hij is."

Christelijke volkomenheid, volmaaktheid.

Op de vraag: „Wat hebben wij te verstaan onder Christelijke volmaaktheid of volkomenheid?" geeft Dr. Pierson dit antwoord:

In het Nieuwe Testament worden de woorden „volkomen, volmaakt" vele malen gebruikt. Deze schriftuurplaatsen zijn voor mij zeer opmerkelijk, en ik wil hier slechts constateeren: na een zorgvuldig onderzoek dezer plaatsen vind ik, dat de door God geïnspireerde schrijvers die woorden in tweeërlei zin gebruikt hebben. Soms bedoelen zij met volkomen of volmaakt zijn eene volkomen overgave en buigen onder den wil Gods, soms echter ook een uitstrekken van de geloofshand (een streven) om den wil van God te vervullen. Prins Albert — de Gemaal van de pas *overleden* koningin van Engeland — placht te zeggen: „Jongeling, wilt gij iets wezenlijks worden in het leven, zoek dan uwe *plaats in het plan Gods en houd u aan zijn plan.*" Doorkruis niet den wil van God, maar sluit u bij denzelven aan en doe hem met ijver, liefde en dank. Gij vindt het ware Godsplan in het gebed, in de beoefening van Gods woord en in de betrachting van de wenken der goddelijke voorzienigheid.

De leer des Nieuwen Testaments over christelijke volmaaktheid sluit drieërlei in zich: 1. Volkomen of volmaakt zijn. 2. Overgave. 3. Vooruitgang. Een volkomen lichaam noemen wij zulk een, aan hetwelk geen lid ontbreekt. Doch daarom is het nog niet „volmaakt". Een ander lichaam mag wel meer symmetrisch (gelijkmatig), schooner en de volmaaktheid nader bijgekomen zijn. Het moet er daarom toe komen zich te dien einde aan God over te geven, wanneer wij naar volmaaktheid streven willen. Van Hem alleen is het willen en het — volbrengen. Hier ontdekken wij ook, hoe dringend vooruitgang, wasdom noodig is, wanneer wij eenmaal volmaakt zullen worden en gevormd naar het evenbeeld van onzen Heere Jezus Christus. Een gezonde, welgevormde boom wast bestendig op en bereikt steeds meer zijne volwassen- of volkomenheid. Is er in uwen wandel iets, wat er niet in past, zie toe, dat het in orde komt. Droom niet, maar handel, wees steeds op vooruitgang bedacht, de christelijke volmaaktheid te gemoet. Gij ziet dikwijls om u heen om te zien, of gij geloof in u is. Zie toch ook toe, of gij werkelijk in 't geloof staat. Wellicht is er eene zonde aan welke gij u schuldig maakt, gij geeft u hier en daar aan de begeerlijkheid der wereld *over; gij zijt aan het geld verkleefd;* gij leest uw Bijbel te oppervlakkig; gij neemt geen tijd genoeg tot gebed. Doe die dingen, welke niet overeenkomstig den wil van God zijn, van u weg! Dit kan en zal terstond geschieden, wanneer gij maar ernstig wilt. — Wie zich buigt onder den wil Gods, dien wordt proviand, ondersteuning en wapenen beloofd. Hij behoeft niet te vreezen; God is zijn schild, zwaard en zeer groot loon. Gij zijt bangst om volkomener, volmaakter te worden? Vrees eerder de onvolmaaktheid. Dr. Gordon van Boston zeide: „Ik wil liever de volmaaktheid najagen, dan bij *de onvolmaaktheid blijven vertoeven,* al kost het ook strijd, menige nederlaag en opoffering." — Het kan niet met te veel aandrang ingeprent worden, dat niemand hulpeloos onder de heerschappij der zonde en des satans ligt. De idee, dat zulks het geval zou kunnen zijn, is eene gruwelijke leugen des satans. Ware de mensch reddeloos, dan moest God de verantwoording voor onze zonden overnemen. Wie in Christus gelooft, overwint. Wanneer God bij uw graf staat en roept: „Kom uit!" dan mag en zal het graf u niet houden. De ontwerper der geweldige brug over de Hudson rivier was, toen de brug ingewijd zou worden, zoo zwak en ziek, dat hij niet in staat was zich met een *wagen naar de rivier te laten rijden.* Daarom bracht men hem in een boot zoo nabij, dat hij, met de teekening voor zich, den eersten rit van een langen trein over de brug kon zien. De spanning der bogen was enorm, maar tot zijne groote vreugde mocht hij zien, hoe alles vast en gemakkelijk in elkander greep en harmonieërde. Wanneer Gods plan voor u ligt, klaar en duidelijk, waarom streeft gij er niet naar, het uit te voeren. O, laat u niet door de list des boozen bedriegen in betrekking tot Gods eeuwige waarheid.

(„Wahrheitsz.") N. v. B.

TABAK.

EEN GELIJKENIS.

Dan zal het koninkrijk der duisternis gelijk zijn aan een tabakszaadje, dat hoewel het zeer klein is, als het in den grond is gelegd, groeit en een zeer groote plant wordt en zijn bladeren alom uitspreidt, zoodat onreine geesten er omheen hun woonplaatsen opslaan. En het geschiedde in den loop der tijden, dat de kinderen der menschen er naar zagen en het hun goeddacht zich daarmee flink en mannelijk te maken; daarom plukten zij de bladeren, wreven die tusschen hun handen en kauwden dezelve. En sommigen werden ziek en anderen zeer bleek en het geschiedde dat zij, die er mee bleven voortgaan, zwak en onmannelijk werden en zeiden: „Wij zijn er aan verslaafd en kunnen deze gewoonte niet meer nalaten." En de monden dergenen, die er aan verslaafd waren, werden vuil en zij begonnen overal te spuwen, tot zelfs in het Huis des Heeren, en Hij was daarover zeer verontwaardigd.

En het geschiedde na vele dagen dat anderen begonnen te snuiven en zij begonnen hevig te niezen, terwijl hun oogen zich met water vulden en zij zeer onnoozel keken. Ja, anderen begonnen van de bladeren rollen te maken en staken die aan het eene einde in brand, terwijl ze onstuimig *zogen en trokken aan het andere.* En ik merkte op, dat zij er zeer doodsch en kalfachtig uitzagen en de rook van het vuur steeg op als *een getuigenis tegen hen.* Toen werd de tabaksbouw op aarde voor velen een rijke bron van bestaan en de kooplieden, die er handel in dreven, werden zeer rijk. En het geschiedde zelfs, dat vele kinderen Gods er zich mede bezoedelden en de armen, die geen schoenen konden koopen, noch boeken, noch brood voor hun kinderen, besteedden er hun geld voor en dit mishaagde den God des hemels zeer en Hij sprak, zeggende: „Bebouwt toch uw velden met tarwe en garst en laat uw kinderen niet zonder schoenen en brood en doet dit kwaad verre van u; scheidt u af van hetzelve en verontreinigt u niet meer, zoo zal Ik u met welgevallen aanzien."

Doch als uit één mond antwoordden zij: „Wij kunnen niet nalaten te kauwen, te rooken en te snuiven; wij zijn er aan verslaafd!"

Strijdkreet.

EEN EN ANDER.

*** Evangelische samenkomsten in Spurgeon's Tabernakel. Over deze voor eenigen tijd gehouden samenkomsten schrijft Ds. Th. Spurgeon zeer opwekkend. Men had dagelijks, van 's middags 1 tot 3 en te $7^1/_2$ uur samenkomsten. De *eerste* vergadering werd gehouden om mannen in de gelegenheid te stellen iets te hooren. Daarvan werd echter weinig gebruik gemaakt. Ten 3 ure was er een bijbeluur en des avonds opwekkings toespraken voor het publiek. Deze samenkomsten werden zeer druk bezocht. Hoofdleider was de Evangelist Gipsy Smith, die zeer tot zegen werkte. Na zijne toespraak noodigde hij zoekende zielen uit om ten teeken dat zij de voorbede begeerden, op te staan. Daarna verzamelden die menschen in afzonderlijke lokalen tot eene navergadering. Iedere zoodanige vergadering had weder een bijzonderen leider. Acht kleine lokalen van den Tabernakel waren er voor steeds in gebruik. Spurgeon verblijdt zich er zeer over, dat nu deze lokalen in den waren zin des woords gewijd zijn. Men was er-

getuige van menige „onderwelsche" bekeering, d. w. z. men zag, hoe de zielen diep onder den zondenlast gebogen om uitkomst zochten. Om deze opgewekten verder te kunnen bearbeiden, vroeg men hunne adressen op. Er waren er niet minder dan 1200. Deze adressen werden voorts naar die stadsgedeelten, waar de opgewekten woonden of aan die gemeenten, waarbij zij zich tot heden gehouden hadden, of naar de Gemeente het dichtst bij de woning des opgewekten gezonden. Hieruit blijkt tevens de ruimhartigheid der harten van hen, die de beweging leidden. Wanneer maar zielen gered werden, dat werd voor de hoofdzaak gehouden.

„Wahrheitszeuge." N. v. B.

*** **C h r i s t o p h i l u s**, het jaarboekje van het Nederlandsch Jongelingsverbond, jaargang 1901, geeft de volgende cijfers:

Bij het genoemde Verbond zijn aangesloten 306 vereenigingen. In het geheel besomt het verbond voor 1900: leden 7364, Zondagsscholen 146, leerlingen 16,324, knapenvereenigingen 148, leden der knapenvereenigingen 3785.

De Nederlandsche Bond van Jongelingsvereenigingen op Gereformeerden grondslag telt 361 vereenigingen met 9736 leden.

Naast deze beide grootere vereenigingen kunnen nog vermeld worden: het Friesch Jongelingsverbond met 62 afd. 1019 leden: de Nederlandsche Luthersche Jongelingsbond met 12 afd. 273 leden; bij geen verbond aangesloten 174 vereenigingen met 3574 leden.

*** **R u i m 15.000 l o s v a n R o m e.** Tengevolge der Los-van Rome beweging zijn in Oostenrijk van den 1sten Januari 1898 tot den 1sten October 1900 circa 11,800 personen Protestantsch geworden, en hebben 3650 zich bij de Oud-Roomsche belijdenis aangesloten. De Roomsche kerk heeft dus in 't geheel ongeveer 15,450 zielen door overgang verloren!

Uit de Gemeenten.

PATERSON N.-J. Hebben wij in langen tijd niets van ons laten hooren en vernemen wij zoo nu en dan wel iets van *onze zustergemeenten* in het oude vaderland door „De Christen," zoo gevoelen wij ons gedrongen u het één en ander mede te deelen. Zooals de brs. en zrs. weten, werd onze Voorg. br. J. de Hart, in Juli van het vorige jaar tot leeraar van de Gem. te Hengeloo beroepen. Tot dusver was dit nog onbeslist gebleven. Velen van de brs. en zrs. hier dachten dan ook dat onze br. nog lang in ons midden zou blijven. Maar Gods wegen zijn niet onze wegen. Op Zondag 3 Maart, 's avonds 6 uur waren wij ten huize van een der broederen samen gekomen, om den dood van onzen Heer en Heiland te gedenken. Voorwaar, heerlijke oogenblikken. Wij konden gevoelen, dat de Heere in ons midden was. Velen waren dan ook opgekomen, om aan de tafel des Heeren deel te nemen. Maar zie wat gebeurt. Daar doet onze br. de mededeeling, dat hij geloofde de wil des Heeren te zijn, dat hij ons ging verlaten en het beroep naar Hengeloo te moeten aannemen. Mocht hij bijna 5 jaren hier werkzaam zijn in den wijngaard des Heeren en het fondament leggen van een Hollandsche Baptistengem. zondaren aan de voeten van Christus brengen, geloovigen overtuigen, dat onze doop de ware en bijbelsche is, daar zegt hij ons aan dat hij ons gaat verlaten. Gij kunt begrijpen, dat wij zeer waren aangedaan, maar wij kunnen op den Heere vertrouwen, waar Hij ons toeroept: „Vrees niet, gij klein kuddeke, want het is uws Vaders welbehagen ulieden het Koninkrijk te geven. Zoo ook inzake een voorganger. Het was de wil des Heeren dat onze br. tot ons moest overkomen om een Gem. te stichten, welke met 12 leden is begonnen, maar nu tot 40 is aangegroeid, een bewijs dat onze br. zegen op zijn werk heeft gehad. Ziedaar een groote troost voor ons als wij elkanders aangezichten aanschouwen, hoe machtig de Heere is om menschen, die uit alle provinciën van Nederland hier wonen, tot brs. en zrs. te maken, daar wij elkaar toch vreemd waren en waar Hij machtig is om dit alles te doen, en het zijn wil is om onzen br. die ons dierbaar is geworden wederom terug te roepen naar het oude vaderland, daar is Hij ook machtig ons weer een Voorganger te schenken. Lieve brs. en zrs. bidt voor ons in deze zaak, opdat het werk hier begonnen steeds mag worden voortgezet en zondaren tot den Heere mogen worden bekeerd.

E. SUIKERBAKKER, Secr.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Voor 't eerst, na het huwelijk, heeft H. M. met haar Gemaal een bezoek gebracht bij hare moeder te 's Gravenhage op 20 Maart j.l. Vanwege het ongunstige weder was de menigte bij aankomst van 't Vorstelijk echtpaar met den trein niet zoo groot, als wel verwacht werd, maar wel was tot zichtbare verrassing der jonggehuwden de Koningin-Moeder zelf tot hunne verwelkoming aanwezig. In de volgende maand denkt prins Hendrik alleen naar Schwerin te reizen, om bij de aanvaarding der regeering door den jongen Hertog van Mecklenburg tegenwoordig te zijn. Eerst in Mei zal Z. K. H. met Wilhelmina daar een bezoek brengen.

De Amajoebacollecte in de residentie heeft *f* 7500 opgebracht. Over 't geheele land zou dit al meer dan twee ton bedragen.

President Kruger zal op raad van de doktoren met aanvang April in Hilversum gaan wonen.

Het stoomschip „Chemnitz" van Australië naar Antwerpen heeft de vorige week het te Vlissingen op de reede voor anker liggende stoomschip „Tay" van Antwerpen naar Londen aangevaren, tengevolge waarvan het laatste is gezonken en 14 menschen zijn omgekomen; in hunne kooien verdronken of door koude gestorven, dewijl de aanvaring in den nacht plaats had.

De Sociaal-Democr. arbeid. partij heeft haren voorzitter, De Bunje, geroyeerd, zoodat hij voor 3 jaren niet weer verkiesbaar is voor eene bestuursfunctie, omdat hij als hoofdgetuige in eene strafzaak optrad. Hij is n.l. hoofdconducteur bij de S. S. en ontdekte op zekeren morgen diefstal van sterken drank door den remmer op een goederentrein, waarvan hij volgens eed en plicht aangifte deed, hetwelk de veroordeeling van den schuldige ten gevolge had.

Iemand, die den diefstal veroordeelt, is dus ongeschikt voor bestuurslid. Als dat sociaal is, dan is daarvan niet veel goeds te verwachten.

In het zuiden van

Frankrijk hebben ernstige overstroomingen plaats gehad, tengevolge van het buiten hare oevers treden van de Rhône en de Durance, waardoor verschillende dorpen van alle gemeenschap zijn afgesloten en enkele zelfs moesten worden ontruimd.

Italië. Door een sneeuwlawine zijn drie Italiaansche grenswachters in den nacht van 15 op *16 dezer onder de sneeuw* bedolven. Althans een herhaald onderzoek, om hen te vinden, bleef tot hiertoe vruchteloos.

Rusland. In Petersburg is zulk een woeste vechtpartij tusschen de studenten en 't publiek voorgevallen, dat 5 studenten gedood, 80 zwaar en 100 licht gewond zijn geworden, benevens een hooggeplaatst ambtenaar gedood.

Men vreest haast voor een oorlog tusschen Rusland en Japan, over Koréa, waar de Russen hunne vlag zouden geheschen hebben, terwijl de Russische depots en hospitalen aldaar, volgens den interpellant in 't Japansche Lagerhuis, niets anders zijn dan kazerne's die de onafhankelijkheid van Korea in gevaar brengen en tevens de rijksbelangen van Japan, zoodat de Japansche pers verklaart, dat de regeering aan dat optreden der Russen een einde moet maken, het koste wat 't kost. Reeds nemen de assurantiemaatschappijen geen oorlogsrisico meer aan.

Ook in China gaat 't vredelievende Rusland een houding aannemen, die 't oorlogzuchtige

Engeland zeker niet zoo goed verdragen zou, indien 't die ongemanierde Boeren maar gedwee kon krijgen. Nu moet men 't wel zoo'n beetje in der minne zoeken te schikken, hoewel de Engelsche en Russische soldaten te Tientsin als kemphanen tegenover elkander staan en graaf Waldersee ten einde raad is, om 't geschil te beslechten, dat ontstond door 't intrekken van de Engelsche schildwachten door den Russischen commandant, iets, wat natuurlijk ten koste van alles dient gewroken te worden. Als er dan in China maar geen erger dingen voorvallen dan die onbeschaafde Chineezen reeds gedaan hebben. Misschien om de handen wat meer vrij te krijgen, hebben de Engelschen met de aanvoerders der Boeren over den vrede willen onderhandelen op veel zachter voorwaarden dan voorheen, hoewel men de republieken reeds als Engelsche Kroonkoloniën had geannexeerd, maar die onderhandelingen zijn afgesprongen op den hardnekkigen eisch der Boeren van algeheele onafhankelijkheid, wat de Engelsche bladen een koppigheid van den Boerengeneraal noemen, waardoor hij zijn land nog verder in ellende dompelt, alsof 't geen koppigheid van de Engelsche regeering ware om een vrij volk onder Engelsch bewind te willen brengen, wat ze zeker wel nooit klaar zullen krijgen. Wel sturen ze munitie en proviand naar

Z.-Afrika, maar de Boeren zorgen wel, dat zij hun deel er van krijgen, door de treinen te laten ontsporen (zooals de vorige week weer drie) en ze dan te plunderen, terwijl zij op zes mijlen afstand van Pretoria het vee durven weghalen, en in de buurt van Standerton, waar French nog kort geleden den boel heeft schoongeveegd, schijnen de Engelschen ook al weer gevoelig klop te hebben gehad. Dat Kitchener op die wijze niet veel roem kan behalen en dat Engelands onderdanen op den duur hun geld er niet meer voor over hebben en naar 't einde van dezen voor hen roemloozen oorlog verlangen, zal ieder wel begrijpen, vooral nu in China en Japan Engelands belangen ook wel de toewijding der regeering vereischen, wil men niet, benevens Z.-Afrika, ook nog meer verliezen. Maar men zit er eenmaal in en hoe nu met eer en fatsoen als beschaafde natie er uit te komen? Misschien dat Chamberlain daar raad op weet.

De Boeren zullen nu vooreerst den strijd wel niet opgeven, zij gemerkt hebben, dat Engeland wat toeschietelijker wordt en 't is te hopen, dat hun geduld en volharding weldra een aannemelijker einde van den voor hen roemrijken oorlog verkrijgt.

N. P. K. K.

GOSZNER'S GULDEN SPREUKEN.

1. De wijsheid leidt ons steeds langs den kortsten weg naar onze bestemming.
2. Als gij den arme geeft, zal God u weder geven.
3. Elke dag brengt ons eene schrede nader tot onze bestemming.
4. Eer dagelijks den Heer, en volmaak dagelijks in eenig opzicht u zelven.
5. Wandel met vasten tred; met den meest vasten steeds op gladde wegen.
6. Waak tegen eigenzinnigheid, zij is de bron van menige zonde.
7. Niets ten halve! Alles geheel! Dat zij steeds regel bij al wat gij doet.

V A R I A.

VERTROUWEN.

Een aantal kajuitpassagiers op een Amerikaansch stoomschip begaven zich op zekeren dag naar het tusschendek, om met de reizigers daar eene godsdienstoefening te houden. Een „vrijdenker" volgde hen. Toen hij van tafel opgestaan was, had hij een sinaasappel in zijn zak gestoken. In het tusschendek zat eene arme oude vrouw te slapen, met de handen open in den schoot. Hij legde den sinaasappel in de geopende hand en ging verder.

Toen hij terugkwam, was de vrouw ontwaakt. „Hoe gaat het u vandaag, moedertje?" vroeg hij.

„Ik ben heel wel!" antwoordde zij. „Mijn Hemelsche Vader is zeer goed voor mij. Dezen morgen was ik ziek en zeide ik: „Och Heer, ik kan al die dingen niet eten, die men hier krijgt, ik zou zoo gaarne eens een sappige vrucht hebben!" Daarna druilde ik in; en toen ik wakker werd zag ik, dat de Heer deze vrucht regelrecht in mijne hand gelegd had!"

„Och kom, moedertje!" sprak de ongeloovige. „Uw Hemelsche Vader heeft dien sinaasappel daar niet neergelegd, — ik zelf heb dat gedaan!"

„Nu ja, — maar gij zoudt het nooit gedaan hebben, als God die gedachte niet bij u had doen opkomen!" antwoordde zij op stelligen en beslisten toon.

Hij ging weg. Daartegen wist hij geen bewijs aan te voeren. Het geloovige vertrouwen, of het vertrouwend geloof van het oude moedertje had hem den mond gestopt.

CORRESPONDENTIE.

Br. E. S. te Paterson. Uw zwager H. D. te Warfum heeft sedert 1 Oct. 1900 het blad ontvangen, met 1 April a.s. dus een half jaar, kosten dus 90 cent. U bericht mij wel wanneer ik de zending voor uwe rekening moet staken.

Br. J. v. d. K., den Haag. Tot onze spijt is er voor het Zendingsblaadje geene genoegzame deelneming betoond, en zal de uitgaaf voorloopig nog wel uitgesteld moeten worden. Het spijt ons vooral ook om u en andere broeders, die zoo hunne warme belangstelling in de uitgaaf betoond hebben. N. v. BEEK.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van J. v. d. K., den Haag, f 9.45; van Z. G. te Berkhout f 1.35, benevens 50 cent voor het Zend.blaadje „Goede tijdingen"; van H. M. te Nieuwepekela f 4.83.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

Ter toelichting

diene, dat, wanneer de Afgevaardigden 4 dagen na den laatsten Zondag in Maart, namens hunne Gemeenten, geene CANDIDATEN voor Commissie en Redactie hebben ingezonden, de Unie Commissie dan daarin MOET voorzien.

Voor Commissielid is thans niet herkiesbaar br. K. Kuipers te N. Pekela, doch wel voor lid van de Redactie.

Aftredend zijn: Voor de Commissie brs. N. v. Beek en K. Kuipers. Voor de Redactie brs. N. v. Beek en B. Planting.

Vragen en Voorstellen, alsook Referaten, worden nog ingewacht, alsmede de namen van de vertegenwoordigers der Gemeenten.

AFGEVAARDIGDEN,

die verplicht zijn hun plicht te doen, moeten niet vergeten, dat er vóór de bijeenkomst der Algemeene Vergadering te

SNEEK

slechts maar drie Gemeentevergaderingen meer zijn, en dat MINSTENS 8, liefst 14 dagen vóór de Jaarvergadering de

AGENDA'S

moeten bezorgd wezen.

Dit een en ander overwegende zal ieder moe ten toestemmen, dat er met bekwamen spoed zal moeten worden gehandeld.

ZUTPHEN, Maart 1901.

B. ROELES, Scr. d. Unie.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 728 DONDERDAG 4 April 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Bij het kruis.

Dicht aan den voet des kruises,
Wensch ik altijd te zijn.
Gelijk beschaduwd ~~door~~ een rots
Bij middagzonneschijn,
De zwerver in de wildernis
Verkwikt wordt en herleeft,
Gevoel ik, dat des Heilands kruis
Mij vrede en krachten geeft.

O zoete, zaâlge rustplaats!
Geheiligd toevluchtsoord!
Waar zonde, wereld, graf noch dood,
De rust der liefde stoort!
Gelijk de ladder, die in droom
Voor Jacobs oog verrees,
Band' uit mijn harte Heer, uw kruis,
De laatste zweem van vrees.

O kruishout, dat mijn Heiland
Voor mij als offer droeg,
Uw schaduw is in leed en strijd
Mijn ziel ten troost genoeg.
Gevoele, wie 't als zondaar kan,
De wereld zijn tehuis,
Mij is haar schoonheid woestenij,
Een hemel, Heer, uw kruis.

X.

Overdenking bij het kruis.

„En het hoofd buigende, gaf Hij den geest." Joh. 19 : 30*c*.

Reeds meermalen hebben wij in ernstige overdenking stil gestaan bij het kruis op Golgotha. En ook deze week noopt ons daar te vertoeven.

Voorzeker een gewijde en gezegende plaats. Het grootste en heerlijkste werk is daar volbracht. Stroomen des heils zijn sedert vandaar uitgegaan en zij blijven er vloeien voor allen, die daar in de rechte stemming komen. Dáár zien wij de wereld in hare ware vreeselijke gedaante, dáár leeren wij ons zelven kennen, dáár vinden wij den rechten troost in leven en in sterven.

Bovenstaande tekstwoorden roepen ons een ure voor den geest, waarbij geen andere in merkwaardigheid en beteekenis halen kan; het is de ure van Jezus dood. Vreeselijk was het tooneel dat onmiddelijk aan dit sterven voorafging.

Werpen we slechts een vluchtigen blik op den man van smarten, zooals Hij daar als een misdadiger aan 't schandelijk vloekhout hangt.

Zijn hoofd is geheel bebloed; Zijn lichaam uitgerekt; Zijn handen en voeten doorboord; Zijn rug doorploegd. Langzaam druppelt het bloed op de aarde. De heete oosterzon doet Zijn wonden steeds meer branden. Krampachtige schokken verdubbelen de smarten. Pijnlijke trekken op Zijn bleek gelaat getuigen van de vreeselijke pijnen, terwijl af en toe een gesmoorde zucht zijn benauwde borst ontglipt. Onbeschrijfelijk groot was het leed, hetwelk hier geleden werd. Maar 't zou niet lang meer duren.

De hoonende menigte is verdwenen; de akelige duisternis voorbij. Het laatste woord des lijders is gesproken. Johannes als ooggetuige zag het duidelijk, hoe de Heer het hoofd boog en de laatste ademtocht uitblies. Niet zooals bij ons, dat het hoofd op de borst valt, was het bij Hem in de stervensure. Neen, Hij *boog* het hoofd. De adem ontglipte Hem niet, zooals bij ons. Hij *gaf* den geest, als degene, die macht had het leven af te leggen en hetzelve wederom te nemen. Zijn sterven is niet een noodlot, het is een daad van Zijnen wil in gehoorzaamheid aan den wil Zijns Vaders.

Hij gaf den geest. Nu is het uit met alle lijden en vernedering. De dood was daarvan het toppunt, maar ook het einde. De vijanden mogen nog woelen, een krijgsknecht Zijn zijde doorsteken, Hem kan het niet meer deren. Zijn geest is nu in 's Vaders handen. Het kruis heeft Hij verdragen, de schande veracht. Nu smaakt Hij de vreugde, die Hem was voorgesteld.

En wij, wij staan nog heden bij dat kruis in ernstige overpeinzing. Wij weten, dat Zijn sterven een vrijwillig sterven was, en juist deze wetenschap dringt ons tot de vraag: Waarom heeft Hij, die de Zoon is van Gods welbehagen, één met den Vader, de Heer en Vorst des levens, *waarom* heeft Hij den dood, die de bezoldiging der zonde is, aanvaard? Aan de beantwoording dezer gewichtige vraag zij nog kortelijk onze overdenking gewijd.

De H. Schrift spreekt over den dood van Christus niet alsof niets meer dan een voorbeeld der hoogste toewijding aan God gegeven ware. Ook niet alzoo, alsof die daad ons eeniglijk de liefde Gods vergewiste. O, zeker, hier is een voorbeeld zonder wedergâ; hier is een openbaring van de liefde Gods, die al ons denk- en bevattingsvermogen overtreft. Maar hier is meer. Hier is ook eene openbaring van Gods heiligheid en rechtvaardigheid. De dood van Christus is de zoendood. Stervende aan het kruis is Gods menschgeworden Zoon het van God beschikte lam, dat de zonde der wereld wegneemt.

Hier bij het kruis vinden wij aldus het einde van den O. Testamentischen offerdienst. (Als zichtbaar bewijs daarvan scheurde bij het sterven van het Godslam het voorhangsel des tempels van boven naar beneden).

Het was het hoogtepunt in de O. T. Godsvereering, wanneer op den grooten verzoendag de Hoogepriester met een gouden schaal vol offerbloed in het Heilige der heiligen inging, om van dat bloed te sprengen op het verzoendeksel van de arke der getuigenis. Waartoe dat? Aldus sprak de Heer tot Mozes: *„De ziel van het vleesch is in het bloed; daarom heb Ik het u op het altaar gegeven, om over uwe zielen verzoening te doen, want het is het bloed, dat voor de ziel verzoening zal doen."* (Lev. 17 : 11). Het doel der bloedige offers was dus de verzoening der zonden. De bezoldiging der zonde is de dood! Wat de zondaar ondergaan moest, onderging in zijne plaats het offerdier.

Maar het bloed van stieren en bokken kon de zonde niet wegnemen. Wat onder het Oude Verbond plaats had, was slechts een schaduw van het groote offer in Christus. Gods Zoon heeft zich voor zondaars als hun plaatsvervanger in den dood gegeven. Hij, die geen zonde gekend heeft, is voor ons tot zonde gemaakt. Aan het kruis vloeide Zijn bloed tot onze verzoening en vergeving onzer zonden. Christus is door zijn eigen bloed eenmaal ingegaan in het heiligdom, eene eeuwige verlossing te weeg gebracht hebbende.

Toen de Heer Jezus het hoofd boog en den geest gaf, was alles volbracht. De wet vervuld; de gehoorzaamheid betoond; de losprijs betaald; de schuld uitgedelgd; het handschrift der zonde vernietigd; de machen der hel uitgetogen; de kop der slang vertreden; de groote dag der verlossing aangebroken; de hemel ontsloten.

Gezegend sterven van Jezus, dat het verhevenste doel en de zaligste gevolgen heeft. De hemelingen zingen er van: „Gij zijt geslacht, en hebt ons Gode gekocht met uw bloed." En ofschoon we het groote heilgeheim dezer verlossingsdaad niet geheel doorzien, toch verhindert ons dat niet om in eenvoud te gelooven en te aanbidden.

Wie geleerd heeft met Christus te sterven, die kan ook gelijk Christus stervende zijn geest in de handen des Vaders geven, en daardoor kalm en getroost, in blijde hope zalig sterven. Christus heeft door zijnen dood den dood vernietigd en het leven en de onverderfelijkheid aan het licht gebracht. Zalig allen die Hem toebehooren en door het geloof één met Hem zijn!

„Laat mij, met U gestorven en verrezen,
Met U begraven in den dood door mijnen doop,
Het toonen 't allen tijd, maar beter dan voor dezen,
O Heer! op wien ik hoop."

G. B. P.

ZENDING.

Eenige weken geleden ontvingen wij nevensgaand stuk van zr. Bell, te Wathen, Congo, bevattende mededeelingen van de samenkomsten in de kerstweek aldaar gehouden. Zr. Bentley, die ook hare hartelijke groeten zond aan al de brs. en zrs. had eveneens een en ander er van geschreven, waaraan wij sommige bijzonderheden hebben ontleend en er tusschen gevoegd. De vriendelijke lezers gelieven dus de mededeelingen te beschouwen als van beide zusters aan hen gericht.

WATHEN, 2 Jan. 1901.

Waarde brs. en zrs.

Eenige weken geleden gaf ik u een kort ver-

slag van het werk der laatste maanden en als ik mij niet vergis, beloofde ik u D. V. weer te zullen schrijven als de Kerstweek, de drukste week van het geheele jaar voor ons, voorbij was. Hadden we ruimschoots stof tot dank in de afgeloopen week, ziende de *groote* schare Christenen en belangstellenden, die waren opgekomen, de drukte was soms bijna te veel en ge zult hierover niet verwonderd zijn, als ik u zeg, dat er gedurende de afgeloopen week niet minder dan pl.m. 500 personen op het station waren, hieronder onze 200 kinderen meegeteld. Van 's morgens vroeg tot 's avonds laat was het een gewoel en drukte om ons heen, waarvan ge u nauwelijks een denkbeeld kunt vormen. Eene schare van omstreeks 50 mannen, vrouwen en kinderen had zich onder onze veranda gelegerd en een gedeelte daarvan was voor eene slaapplaats voor mannen ingericht, de vrouwen sliepen 's nachts gedeeltelijk in het meisjeshuis, dat tusschen mr. Bentley's huis en het onze instaat, en gedeeltelijk in Vianga-Vianga.

Elken morgen om 8 uur hadden we samenkomsten in de school, die tot ongeveer 11 uur duurden, twee dagen, Woensdag en Donderdag, was er eene samenkomst van vrouwen en meisjes van 11—12, en elken middag van 2.15—4 weer eene samenkomst voor allen en dan elken avond van 7.30 tot 9.30. Maar laat mij liever bij het begin beginnen. Op Zaterdag voor Kerstfeest kwamen er reeds ruim 20 op het station aan, van een dorp in mr. Bentley's district, ongeveer 5 uur van hier. Op mijne vraag, waarom zij reeds zoo vroeg waren gekomen, antwoordden ze lachend: „Wel, Maandag komen er misschien zoo veel, dat er geen plaats te vinden is om te slapen." Ze hadden het niet zoo ver mis, want op Maandag kwamen scharen van menschen van alle kanten toestroomen. Het was een heerlijk gezicht en wij hadden de groote vreugde ook eene groote schare van ons district te zien komen. Bij vorige gelegenheden kwamen er van ons district ongeveer 20, nu waren er van Kensende, 3 dagreizen van hier, niet minder dan 50 gekomen, waaronder vele vrouwen en meisjes en wat ik niet moet vergeten te zeggen, het bejaarde opperhoofd. Van bekeeringen daar kunnen we nog niet spreken, maar het is toch reeds veel, dat zooveien belang genoeg stelden in het Evangelie om de reis te maken en al de vergaderingen bij te wonen. Ook van andere dorpen waren er gekomen, zoodat er van ons district tusschen de 60 en 70 waren. Het zijn nog maar de eerste droppelen, maar we hopen en bidden, dat er spoedig een milde regen op mag volgen. Die van de lezers wel eens *in de Pekel komen raad* ik aan de photographieën te gaan zien, die we van de Kensende groep genomen hebben; de vrouwen versieren zich daar zoo eigenaardig met knoopjes en kralen en halsbanden, dat het wel der moeite waard is. Ook kunnen zij dan meteen eenige andere photo's zien, die we dezer dagen genomen hebben. Maar niet alleen van mijn echtgenoot's district kwamen er menschen, ook en wel vooral van mr. Bentley's en mr. Stephens en enkelen van mr. Frame's, waaronder een zeer oud opperhoofd. Dit alles stemde onze harten tot lof en dank aan den Heer, die het zaad op zoo verschillende plaatsen doet opkomen en op andere reeds zoo rijke vruchten doet dragen. Op den eersten Kerstdagmorgen om 8 uur verzamelden zich allen in de keurig met palmen en bloemen versierde school, om door den heer Stephens bepaald te worden bij de geboorte van onzen Heiland, door en in Wien alle volken gezegend worden en zijn. Het was een heerlijke morgen en het was een treffend gezicht die groote schare in en rondom de school te zien, aandachtig naar den spreker luisterende en voor een groot gedeelte althans, met ons een door mevr. Bentley vertaald Kerstlied aanheffende.

Na den dienst speelden de kinderen en 's middags gingen we allen, blanken n.l, bij mijnh. en mevr. Bentley eten, die ons daartoe welwillend uitgenoodigd hadden. Van 2—4 speelden de kinderen weer om prijzen: hardloopen, de jongens springen enz. tot groot vermaak van de toeschouwers. Daarna werden ze op koek en thee of koek en limonade getracteerd, waarvan ze allen recht genoten. Daarna nog weer een poosje spelen en ten slotte werd het „gemeste varken," dat des morgens geslacht en des middags gekookt was, onder de kinderen verdeeld, wat voor hen nog wel de grootste tractatie was.

's Avonds waren we allen moe en was er dus geene vergadering meer. Verder waren er echter, zooals ik schreef, de geheele week vergaderingen, waarop telkens 1 zendeling en twee of meer inlandsche Christenen spraken. Mr. Bentley's onderwerp op de eerste vergadering was: „Het werk des Heiligen Geestes in de Gemeente" en hoewel hij ruim een uur sprak, luisterden allen met onverdeelde aandacht. Op den tweeden dag sprak mr. Bell over „het werk des Heiligen Geestes in de geloovigen," mr. Frame sprak over „het gebed" enz. Twee avonden werden gebruikt om de verslagen van de verschillende inlandsche Evangelisten te hooren, die over 't geheel zeer aanmoedigend waren, maar waar ik zelf tot mijn spijt niet bij kon zijn, den eersten avond was ik zelf te moe en den tweeden avond, verl. Zondag, kreeg mijn man koorts en kon ik dus niet gaan. De koorts was waarschijnlijk een gevolg van overspanning en ik ben blij te kunnen zeggen, dat hij nu weder hersteld is, schoon nog niet weer zoo sterk.

Vrijdagavond werd de vergadering der Geheelonthouders gehouden, waarop vele sprekers met kracht tegen het gebruik van palmwijn getuigden, dat hier, evenals in Holland het gebruik van sterken drank, de oorzaak van vele andere zonden is. Reeds 999 hadden geteekend, maar dezen avond kwamen er twee bij. Het aantal leden bedraagt dus nu 1001, zoodat het tweede duizendtal juist begonnen is. Deze arbeid is hier door Nlemvo aangevangen en ge kunt u dus voorstellen, hoe zijn gelaat schitterde, toen hij 's van 1000 leden hoorde.

Zaterdagmorgen was er Gemeentevergadering en daar hoorden wij, dat, hoewel wij 8 Evangelisten onderhouden en maar 283 leden tellen, de Gemeente geheel wij is van schuld. Wij prijzen God hiervoor, want het is heerlijk. Zeven jaar geleden waren we nog slechts 11 leden, het is dus een groote vooruitgang.

Zaterdagavond was voor jong en oud een aangename avond. Toen werd n.l. door mr. Stephens door middel van de tooverlantaarn de geschiedenis van „Des Christens reize naar de eeuwigheid," vertoond. Terwijl de eene plaat na de andere op het doek verscheen, werd door mr. Frame de geschiedenis, zeer verkort natuurlijk, voorgelezen, terwijl er door het koor onder mevr. Bentley afwisselend passende stukjes werden gezongen. Hoewel er gewoonlijk vrij wat drukte is als de *tooverlantaarn vertoond* wordt, heerschte er dien avond eene diepe stilte, zoodat men wel kon merken dat hetgeen gehoord en gezien werd een indruk maakte en we hopen en vertrouwen dat ook die genotvolle avond niet ongezegend zal blijken te zijn.

Op Zondagmorgen 9 uur vereenigden allen zich weder in de school. Er zouden n.l. 10 personen door den doop aan de gemeente worden toegevoegd en om niet te lang in de heete zon bij het water te staan was er eerst een korte dienst in de school. Mijn echtgenoot sprak een kort woord over de beteekenis van den doop en daarna gaven 5 der doopcandidaten een kort getuigenis van hun geloof in Jezus. De dienst werd toen met gezang en dankzegging geëindigd, waarna allen zich naar de beek, omstreeks een kwartier van de school, begaven, waar de doop zou plaats hebben. Bij het water gaven de anderen getuigenis van hunnen overgang van de duisternis tot het licht des Evangelies en daarna werden al de 10 gedoopt. Ook daar was de stilte opmerkelijk, niettegenstaande er zoo vele kinderen tegenwoordig waren. Dit 10tal brengt het aantal dergenen, die in het afgeloopen jaar gedoopt werden, tot 82, terwijl niemand werd afgesneden en 17 overleden zijn.

Zondagachtermiddag om 2 uur gedachten we des Heeren dood in de breking des broods. Mr. Bentley, onze oudste zendeling op het station, sprak eerst een ernstig woord naar aanleiding van de woorden: „Hoeveel zijt gij mijnen Heer schuldig?" Hij kwam tot de slotsom: ALLES.

U, Heiland, ben ik alles schuldig,
Wat ik bezit en wat ik ben!

„Maar als wij onze huizen versieren, en wie weet hoeveel voor onnoodige dingen uitgeven en Hem slechts het overschot geven, kunnen wij dan in waarheid zeggen, dat wij genoeg gedaan hebben voor Hem, aan wien wij ALLES schuldig zijn? Een ieder beproeve zich zelven."

Hij bediende daarna het Avondmaal, waaraan 162 deelnamen. Eene groote schare! ze overtreft die van vele Baptisten gemeenten in Holland en ik kan niet nalaten den wensch uit te drukken, dat in dit Nieuwe jaar niet alleen hier, maar ook in Holland, rijke vruchten op den arbeid der brs. en zrs., inzonderheid op dien der Voorgangers, mogen gezien worden.

Op Maandagmorgen vertrokken de meesten dergenen, die voor de vergaderingen hier waren gekomen, anderen op Dinsd. en nu Woensdag is het station tot zijne gewone „rust" teruggekeerd. Rust is er echter niet veel; waar ruim 200 kinderen zijn kan men dit niet verwachten, maar toch het verschil is groot bij verl. week. De gewone werkzaamheden zijn weer hervat en met nieuwen moed zijn we in de kracht des Heeren onzen arbeid aangevangen. Moge Hij ons steeds meer tot het werk bekwamen en zijnen zegen gebieden over alles wat hier en elders tot uitbreiding van Zijn Koninkrijk gedaan wordt.

Met vele groeten van mijn echtgenoot en mijzelve

Uwe zr. in Christus:
J. BELL—FEISSER.

Op welken dag der week is de Heere Jezus opgestaan?

Bijna de geheele Christenheid viert den Goeden Vrijdag, op dien dag het lijden en sterven van onzen Zaligmaker herdenkende. De Roomsche Kerk, die dezen dag instelde, gaf hiermede te kennen, dat de kruisiging op Vrijdag plaats had. 't Is evenwel moeilijk, zoo iets vast te houden, want daarvoor is geen enkel bewijs aanwezig. Wel staat het vast, dat de Heer Zondagsmorgens vóór het aanbreken van den dag reeds uit het graf verrezen was. Immers „Op den eersten dag der week kwam Maria Magdalena vroeg, als het nog donker was, naar het graf en zag den steen van het graf weggenomen. Dus de verrijzenis had op zijn laatste plaats gehad vlak vóór de aankomst van Maria Magdalena. Houden wij ons nu aan Lukas 24 : 7, waar staat, dat de Zoon des menschen op den derden dag moet verrijzen, dan is de Zaterdag van 6 uur 's morgens tot 6 uur 's middags de tweede dag en de Vrijdag van 6 tot 6 de eerste dag, waaraan dan nog een nacht voorafgaat, zoodat, daar de dood des Heeren intrad na de negende ure van den dag, dus na 's middags drie uur, het sterfuur mag bepaald worden op Donderdagmiddag omtrent half vier. Volgens deze berekening heeft het lichaam des Heeren 3 nachten, 2 dagen en nog 2½ uur ongeveer van den derden dag (van Donderdag half vier tot zes uur) in het graf gerust. Vasthouden aan drie volle dagen en drie volle nachten is onmogelijk, want dan zoude de Heer om half vier 's middags ongeveer hebben moeten verrijzen.

Uit den datum van het Paaschfeest is ook niet op te maken, dat de Heere Jezus op Vrijdag zoude gekruisigd zijn. Zeker is het, dat de Heer 's avonds voor zijne kruisiging het Pascha at met zijn discipelen. Had dit nu plaats op Donderdag, dan was men gereed en moest de kruisiging gesteld worden op Vrijdag. Doch volgens de Joodsche tijdrekening kan het Paaschfeest op alle dagen der week plaats hebben.

Nu leert Ex. 12 : 6, dat het Pascha bereid en gegeten werd 's nachts na den 14en dag der maand Abib, dus de kruisiging had plaats op den 15en dag van dien maand. En die datum valt niet altijd op denzelfden dag. Dit zou alleen het geval zijn, als het aantal dagen van een jaar gedeeld kon worden door 7 en dat is niet zoo, want de jaren tellen bij de Joden 353, 354, 355

en in schrikkeljaren 383, 384 of 385 dagen. De jaartelling biedt dus ook niet den minsten grond voor het stellen van den kruisdood op Vrijdag. Die leert alleen, dat het Paaschfeest op de meest verschillende dagen kan aanvangen.

HAARLEM. H. LANGENDONK.

Wat is mij als Christen geoorloofd?

Op deze vraag geeft „Pastor Damman" in „Licht und Leben" een antwoord, dat zoowel voortreffelijk als behartigenswaard genoemd kan worden. Hij schrijft: „Deze vraag herinnert mij steeds aan een woord van *Monod*, dat luidt als volgt: „De *eerste* Christenen toonden hoeveel men in den naam van Jezus *laten* kan; in *onzen* tijd schijnt men te willen toonen, hoeveel men *bijbehouden* kan, om toch nog een dragelijk Christen te zijn." Schande voor ons! Laten wij ons innerlijk losmaken, ook van de geoorloofde dingen, opdat God in ons ruimte gewinne. Vaak wordt de vraag opgeworpen of dit en dat ook zonde is. In den regel gaat het daarbij over dingen, die de wereld voor vrij onverschillig verklaart en voor geoorloofd houdt, b.v. wereldsche gewoonten, genietingen, vermakelijkheden, werkzaamheden enz. Dat heet dan zooveel als: Is dansen ook zonde? Is naar den schouwburg gaan ook zonde? Is naar de kermis gaan ook zonde? Doch zulk een vraag bewijst dadelijk, dat hij, die ze doet, in zijn binnenste niet goed staat, dat hij of de genade in Christus in het geheel niet kent of onder de wet leeft en ver verwijderd is van het eenvoudige geloof, dat zich eenig en alleen bevlijtigt, den Heiland welbehagelijk te zijn. Daar is het gemoed gebonden aan een zondigen lust of gewoonte en tracht nu, zijne neiging te rechtvaardigen en te versterken, doordat het zijn doen voor niet-zondig verklaart (Col. 3: 17). „En al wat gij doet met woorden of met werken, doet het alles in den Naam van den Heere Jezus," zegt de Apostel Paulus. Wat wij in den Naam van den Heer Jezus niet kunnen doen, wat ons in de gemeenschap met Hem stoort, wat onze geestelijke kracht verzwakt, wat ons gelijk maakt aan de wereld, is voor ons ongeoorloofd (Rom. 14: 23. „En al wat uit het geloof niet is, dat is zonde." Volg daarom den regel des geloofs en vraag: Wat ben ik den Heiland schuldig, die mij tot den dood, ja tot den dood des kruises, heeft liefgehad. Wanneer de Heer ons over een zaak, die wij gaan doen, onrustig maakt, waardoor twijfel in ons ontstaat, zoo is het voor ons niet goed daarin te volharden. Dan is in elk geval een gevaar daaraan verbonden, waarvoor ons de liefde des Heilands bewaren wil; anders zou ons de zachte en liefdevolle stem des Geestes niet waarschuwen.

Laat ons daarom deze stem niet verachten, die ons zoo vriendelijk raadt, maar kinderlijk volgen, zooals zij ons voert, opdat wij geen schade aan onze ziel lijden. Alles, ook dat oogenschijnlijk onverschillige, kan zondig en verwerpelijk worden, wanneer het niet op de rechte wijze en met orde geschiedt. Zoo spoedig daarom de Geest Gods naast onze liefhebberijen, zij mogen een naam hebben, welken ze willen, een vraagteeken zet en ons daarover onrustig maakt, zoo moeten wij onderzoeken of niet in onze harten een ongeoorloofde liefde tot de schepselen of het geschapene voorhanden zij en dezelve in den Naam des Heeren weg doen. Maar bij zulke dingen, die een besmettend gelijk stellen met de wereld, een instemmen in haar toon, hare zeden en gewoonten, insluiten, mag een Christen in het geheel niet vragen, wat voor hem past, maar het zonder verder te vragen den Heer offeren. Alle dingen, waarmede de wereld den tijd verdrijft, waarin zij haar vermaak zoekt: bal, komedie, glansrijke feesten, spel (kaartspel enz.), zijn toch in den grond genomen begeerlijkheid des vleesches, begeerlijkheid der oogen en grootschheid des levens, niet van den Vader, maar van de wereld. Hoe kunnen wij ons dan met dingen bevlekken, die niet van den Vader, maar van de wereld zijn? Hoe kunnen wij ons op plaatsen laten zien, waar de geest dezer wereld regeert, waar al de lusten des vleesches, in hunnen geheelen omvang, zich vertoonen, waar in woorden en werken de duivel gediend wordt. Dat in vele kringen de dienst van het vleesch in zulk een fijn kleed en fatsoenlijke vormen beoefend wordt, verandert aan de zaak niets en mag ons oordeel niet verblinden; want als Christenen oordeelen wij niet naar den uitwendigen schijn, maar naar het licht van het ons nooit bedriegende woord van God. Naar Gods woord is er echter niet aan te twijfelen, dat de lust der wereld, of hij in fijne of in grove vormen optreedt, ijdel en goddeloos is, en dat daarom een Christen niet hoort op de plaatsen van de genietingen der wereld.

Uit het Duitsch door E. HARMSEN.

Maria bij het kruis.

Daar is geen smart als de uwe, o zielsbedroefde,
Geen lijden kwam uw boezemleed nabij!
Geen moeder, die o zwaar van God beproefde!
Zóó heeft geklaagd, zóó heeft geweend als gij!
Nu gij dien Zoon, dien de Engel kwam verkonden,
Als de erfgenaam van 't hoogste rijksgebied,
Niet op Zijn troon, maar stervende aan Zijn wonden
Aan 't kruis verhoogen ziet.

Daar staat ge en peinst, den kruisberg opgestegen,
Op Simeon. en „'t zieldoorvlijmend zwaard,"
Dat zwaard,—hoe scherp!—heeft u de borst doorregen,
Het wringt zich om als ge op uw Liev'ling staart.
Toch wijkt gij niet, schoon gij Zijn bloed ziet vloeien;
Toch wilt gij hier, schoon vleesch en hart bezwijk',
Zijn doodbed met uw tranen oversproeien
En weenen bij zijn lijk.

Doodsbleek gelijk de Lijder zelf, of bleeker
Nog, dan Zijn kalm maar afgepijnd gelaat,
Drinkt ge elke teug meê uit Zijn lijdensbeker,
Vangt ge elken zucht, die van Zijn lippen gaat.
Gij voelt Zijn pijn en 't schokkend ledenwringen;
Gij hijgt naar lucht, als kort Zijn adem jaagt,
En 't barstend hart drijgt uit uw borst te springen,
Wanneer Hij bidt of klaagt.

Daar hangt gij, in Johannes arm gezonken,
Als had de smart tot marmer u versteend;
Nog blijft uw blik aan 't vreeselijk kruis geklonken,
Maar 't brandend oog is moede en uitgeweend.
Doch Jezus heeft de lippen weer bewogen,
Hij ziet u aan; Hij spreekt op teedren toon,
En weer ontspringt een tranenvloed uw oogen,
Bij 't „Vrouwe, zie uw zoon!"

Van waar die kracht in 't leed u toegezonden?
Heeft dan uw geest, slechts half geboeid aan de aard,
'tGeheim Zijns doods, dat de Engelen nauw doorgronden,
Zich in een straal van hemelsch licht verklaard?
Was dit geloof de balsem uwer smarte?
Of schoorde uw knie bij 't wagglend nader treên,
Terwijl uw bloed verdruppelde uit uw harte,
De kracht de liefde alleen?

O Moedertrouw! waar de aard van zal gewagen!
De kruisberg die uw worstling zag en strijd,
Heeft u niet slechts een doornenkroon doen dragen,
Maar tot heldin en martlares gewijd!
Gij maalt ons oog, toen 't zwaard uw borst doorkliefde,
Als gij bij 't kruis èn hoon èn foltring tart,
De zegepraal der moederlijke liefde
Op moederlijke smart.

B. TER HAAR.

EEN EN ANDER.

*** President Kruger. Een Engelsche dame, Mevrouw Ernest Luden, schrijft het volgende over Oom Paul. Het is geen vrouw, die met de Boeren dweept, doch daarom te meer treffen haar woorden, die zijn opgeweld uit een warm, edel menschenhart.

„Zijn groote schoorsteenpijp-hoed, zijn platte appeltaart laarzen, zijn korte broenspijpen, zijn oester-oogen en zijn platgestreken haar zijn even goed bekend als het oogen-glas van Chamberlain, de kin van Willem Harcourt en de drie haarpeilen van Bismarck, en leenen zich even gevoegelijk voor spotprenten.

Doch er is iets in hem, dat niet belachelijk kan worden gemaakt: die vonk van het buitengewone, waarmede God de aangewezen heerschers onder de menschen begiftigt. De menschen ontdekken het ineens: zij volgen dien vonk onweerstaanbaar; zij noemen het Macht, Inspiratie, Genie.... De hartstocht der overtuiging, de triumf des geloofs vlamt op in Krugers eenvoudigste woorden. De geest van het bovennatuurlijke omgolft zijn stem. Hij gelooft, dat God met hem is, en als hij het spreken staakt, gelooft de toehoorder het ook. Indien hij in Engeland kwam, zou het volk daar naar hem luisteren. Zelfs de ruwheid van zijn woorden zou aantrekken, en de publieke opinie zou onder hun bekoring komen.

Hij is naar Europa gekomen, om te werken — om hard te werken, en de drang om een scheidsrechterlijke beslissing te verkrijgen, verteert hem tot schade van alle andere belangen.

„Wil niemand arbitreeren?" vraagde hij mij in den Haag. „Wil niemand ons een eerlijk verhoor verleenen — een kans om ons te verdedigen? Wij kunnen verkeerd hebben gehandeld; wij hadden onze fouten, onze gebreken: wij verklaarden den oorlog, maar wij waren er toe gedwongen — wij kunnen het bewijzen. Laat men oordeelen tusschen dit Engeland en ons! Laat men oordeelen!"

„Maar Engeland wil van geen scheidsgerecht hooren, President," zeide ik „en wij hebben geen behoefte aan een Europeeschen oorlog!"

„Hoe kan rechtvaardigheid een oorlog brengen!" vraagde hij heftig. „Wij wenschen het vonnis van een onzijdig gerecht; wij vragen om gerechtigheid, om gerechtigheid!"

Zijn woorden wellen in hem plotseling op uit de diepten van zijn gemartelde ziel. Hij is de heftig luidende klok, die het hart van zijn volk vertolkt. Als hij pleit voor zijn volk, voor „die land," en als zijn ruwe stem zacht wordt en klagend als de stem van eene moeder, die om haar ziek kind treurt, dan hoort men in zijn stem waarlijk het harte kloppen van zijn burgers.

Plotseling echter wierp hij de handen uit elkander, alsof zij aardsche moeielijkheden uiteen scheurden, en hij riep: „Maar de Heere zal ons helpen? In het einde zullen wij winnen! Wees er zeker van — wij zullen het winnen! Ik weet niet hoe en wanneer, maar ik ben er zeker van, dat wij het zullen winnen. God is onze sterkte! Menschelijk gesproken berust de uitslag van dezen oorlog in de handen van twee gouvernementen (der Boeren en Engelschen,) doch God alleen heeft het in handen. Wij zullen het winnen!"

Hier was de man, die zijn zaak toevertrouwde aan den Heere der heirscharen.

Het was het kinderlijk geloof in de onoverwinnelijkheid van het Recht, dat hem bezielde.

Het was volkomen onmogelijk om het ingehouden vuur zijner woorden te beschrijven. Hij moge blind en hulpeloos sterven in een land, dat hij niet kent — goed, dan is het Gods wil, en de triumf van het Recht en de zege des Almachtigen zal komen op Zijn eigen goeden tijd.

„Ik kon niet met de kommando's medegaan," zeide hij, „ik kon niet." Maar zooals ik heb gezegd, men moet den man zien, men moet hem hooren spreken, om de ziel van zijn woorden te vatten, die hartstochtelijke martelende zorgen! Hij staat nu voor ons in het harde, geweldige licht, dat een nationale ramp over haar slachtoffers kan werpen, en achter hem loeit het geraas van den oorlog — ruischen de laatste kreten van een stervend volk....

Hij sprak over zijn vrouw.

„Ik ben over haar bezorgd; zeer bezorgd. Maar ik heb meer zorgen over die land. Mijn vrouw heeft nog zes kinderen bij zich en de Engelschen zijn goed voor haar; zij hebben haar in haar eigen huis gelaten. Maar „die land! die land!"

En zijn stem stierf plotseling weg, en ik kon hem niet zien, want tranen benevelden mijn blik.

De lange oogleden vielen voor een oogenblik over zijn moede, zieke oogen, en toen zeide hij: „Ik heb de laatste zestien dagen niets van haar gehoord, maar zij heeft zes kinderen bij zich, en al heb ik medelijden met haar — ik heb nog meer medelijden met „die land!"

En dan barstte zijn gemartelde ziel weer uit in dien éénen bitteren kreet: „Een eerlijk verhoor! Indien zij ons slechts een eerlijk verhoor wilden

schenken! O, ik vraag slechts om gerechtigheid!"

Is deze schets niet geschikt, ons tot tranen toe te roeren. „Timotheus."

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Dat prof. Falb ook al niet veel aangaande 't weder vooruit kan verzekeren, is dit voorjaar genoegzaam gebleken. In plaats van den voorspelden zachten winter, een extra strengen. In plaats van weinig sneeuw, een buitengewone massa. In plaats van veel regen in Februari, sneeuw en vorst. In plaats van warmte in de laatste helft van Maart, koude en sneeuw, zoodat men zich verbeeldde in Januari te zijn. Hij heeft 't dus haast in geen enkel punt geraden.

Hoewel de regeering in 1881 een tijdperk van 20 jaren stelde, vóór 't aantal vergunningen op 't door de wet bepaalde nommer zou gebracht worden, zoodat degenen, die na 1881 een drankneringopenden, met 1 Mei 1901 niet meer mogen tappen, schijnt toch die giftverkoop, waardoor zoo velen ongelukkig worden gemaakt, wel zoo'n winstgevend zaakje te zijn, dat 't bestuur der vereeniging „Vergunning" een adres bij de Tweede Kamer heeft ingediend, waarin de wensch wordt geuit, dat de regeering den termijn van 20 jaar in art. 266 der drankwet verlenge tot 25 jaar. Of ze misschien hope hebben, dat de Geheelonthouders langzaam aan wat minder vurig zullen worden???

De minister van oorlog, generaal Eland, heeft zijn portefeuille neergelegd, omdat de beslissing der legerwet zijne goedkeuring niet scheen te kunnen wegdragen, en de heer A. Kool, oud-lid der Tweede Kamer, is met 1 April in zijne plaats getreden. Deze laatste is een onzer bekwaamste hoofdofficieren en sedert 12 Nov. 1897 chef van den generalen staf.

Ofschoon in den laatsten tijd vele arbeiders naar Duitschland vertrokken om werk te zoeken, keeren ook velen teleurgesteld terug, zoodat de Commissaris der Koningin in Friesland al gewaarschuwd heeft, zich eerst te vergewissen, vóór men de reis daarheen aanvaardt, omdat de agenten in Dusseldorf, Keulen en Gronau maar doorgaan met adverteeren om melk- en akkerknechten.

President Kruger zal nu in Hilversum zijn intrek nemen in de villa Casa Cara aan den Jacobus Pennweg bij den Trompenberg,

Duitschland. In de wapenfabriek te Solingen hebben een aantal Boerenvrienden van Hamburg en Altona een eeresabel voor Christiaan de Wet laten vervaardigen; een waar prachtexemplaar, lang 104 c.M. met een kling van 28 c.M. breed, dragende tot inschrift aan de eene zijde; „Den dapperen Boerengeneraal Christiaan de Wet tot aandenken," en aan de andere zijde: „Tot den laatsten droppel bloed; onverschrokken, dapper, trouw en goed." Het geheel rust in een houten met juchtleer bekleed etui, op welks deksel met gouden letters de naam van Chr. de Wet staat. Als de Engelschen nu zijn adres maar konden opgeven.

Engeland. In het Mansion House te Londen heeft een reuzenmeeting plaats gehad om te bespreken de oprichting van een standbeeld ter eere van wijlen Koningin Victoria. Een brief van koning Eduard werd voorgelezen, waarin hij zijn volkomen instemming met dat plan betuigde en voor 1000 guineas inschreef. Uit

Z.-Afrika schrijven nu weer de Engelsche correspondenten dat Engeland de vijandelijkheden maar krachtig moet doorzetten en alzoo aan de Boeren toonen, dat, als zij nog twee jaar willen doorvechten, Engeland 't desnoods nog wel 10 jaar kan doen door telkens maar nieuwe troepen te zenden ter vervanging van de zeer afgematte Britsche soldaten en zij meenen, dat, indien men daarmede reeds in Augustus begonnen was, het einde thans vermoedelijk zichtbaar zou zijn, terwijl 't nu nog jaren duren kan, ook al krijgt Kitchener nog 50.000 man versterking inplaats van de toegezegde 30.000, die men nog bijeenscharrelen moet.

De Boeren hoewel zij zich niet in een geregelden veldslag wagen, gaan nog voort met 't berooven van spoorreinen en overvallen nu en dan de Engelschen onverwacht, nemen hen wapens en ammunitie af en laten vervolgens de krijgsgevangenen weer loopen.

De pest neemt, naar vermeld wordt, nog steeds toe, zoodat elken dag 4—6 nieuwe gevallen voorkomen, buiten de gevallen die geheim gehouden worden. Men vreest, dat ook 't leger er door zal worden aangetast, omdat de ziekte zich vooral daar openbaart, waar onreinheid heerscht, gepaard aan ongeregelde levenswijze. In

China werkt 't optreden der Europeesche troepen ook al niet mee om de onbeschaafde Chineezen naar Westersche beschaving te doen verlangen. Niet alleen betwist men elkander het grootste stuk, maar ook gaat men plunderen en moorden, waar men geen tegenstand vond en zelfs wordt verhaald, dat 600 vrouwen en meisjes in Toengtsjan vermoord of tot zelfmoord gedreven werden, die zich niet naar den wil der vreemde soldaten wilden voegen.

N. P. K. K.

GOSZNER'S GULDEN SPREUKEN.

1. Zoek geen vriend, de ware vriend laat zich van zelf vinden.
2. Bedel niemand om liefde; afgebedelde liefde deugt niet.
3. Als gij lijdt, bid dan; en dank, als gij u verheugt.
4. Zorg, dat eens de herfst van uw leven u kostelijk en rijk zij.
5. Wat de Heer verbindt, *blijft* voor eeuwig verbonden.
6. Nooit ontvluchte u de dag, voor dat gij wat goeds gedaan hebt.
7. Alleen van omhoog straalt het licht op den weg des wandelaars.

CORRESPONDENTIE.

Br. v. M. te A. Uw postwissel, groot f 3.90, in orde ontvangen.

Br. F. v. d. W. te Schwerte. De postwissel groot *f* 1 ontvangen. Ge waart schuldig tot 1 April één kwartaal abonnement 55 cent en een advertentie 25 cent = *f* 0.80. Ge hebt dus 20 cent vooruit betaald. Ge handelt echter voordeeliger, als ge voor den geheelen jaargang, dat is nu nog *f* 1.65, tegelijk zendt, omdat de overzendingskosten uit het Buitenland nog al hoog zijn. N. v. B.

ADVERTENTIEN.

*** Den 8 April e.k. hopen onze geliefde Ouders
MARTEN RAADSVELD
en
JANTJE ZOETEVENT
hun **35-jarige Echtvereeniging** te gedenken.
„Dat 's Heeren zegen op hen daal,
Zijn gunst in Christus hen bestraal."
Ps. 134 : 3.
HUNNE DANKBARE KINDEREN.

*** Ondertrouwd:
J. P. TERPSTRA, Groningen,
en
T. BOLT, Godlinze.
BIERUM, 25 Maart 1901.
Huwelijksvoltrekking D. V. 25 April a.s.

*** Ondertrouwd:
JAN HUIZINGA
en
JOHANNA JACOBA ELIZABETH ROSENBAUM.
MUSSELKANAAL,) 3 April 1901.
N. BUINEN,)

*** Heden ontsliep, zacht en kalm in zijn Heer en Heiland, onze geliefde Echtgenoot en Vader
G. FLINKERS,
in den gezegenden ouderdom van ruim 82 jaren. *Hem eenmaal bij Jezus te zullen weerzien*, troost ons in deze droefheid.
DELDEN, 1 April 1901.
J. FLINKERS—TER BRAAK.
P. H. DOLLEMAN.

Vriendelijk verzoek

aan alle brs., die we eenige exemplaren van de Bijbel-Kalender toezonden, het bedrag derzelve te willen zenden aan onzen depôthouder br. K. KUIPERS te N. Pekela.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 729 DONDERDAG 11 April 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

PAASCHKLANKEN.

O, heerlijk Paaschlied! uw verhevene klanken,
Zij spreken van dood, maar van leven meteen,
Zoowel van geween als van juichen en danken,
Van schanddaân en Godsdaân als vloeiend ineen!

Al wat van Gods Raad in 't verleên was verkondigd,
Dat was nu vervuld door het werk van Gods Zoon.
Wel zonk Hij diep neer, wijl de mensch had gezondigd;
Zijn glansrijk verrijzen verhief Hem ten troon.

O, levensmysterie, zoo eenig, zoo treffend,
Van hemelschen aard, maar in 't stof hier onthuld;
Een leven uit God, maar de menschheid verheffend:
Het heilsfeit, dat al Gods gedachten vervult.

De zonde is verzoend, en de dood overwonnen,
De Middelaar leeft en de Zijnen in Hem!
De levenszon glanst en verbleekt andere zonnen;
Wie leeft door zijn leven gehoorzaamt zijn stem.

De EERSTE uit de doôn is nu heerlijk verrezen,
De toekomst verklaard, voor wie met Hem sterft;
Hoe hevig de strijd in dit leven moog wezen,
Wie leeft is gewis van de kroon, die hij erft.

„Ik leef" — zegt de Heer — „en gij zult met mij leven."
„Geloof slechts in mij en het leven verwint!"
En wat u, mijn ziel, nog aan 't stof moog doen kleven —
Zie Jezus, en in Hem uzelf als Gods kind.

En eens als het graf zich voor u zal ontsluiten,
Wordt gij als een zaad aan de aarde vertrouwd;
Maar eerlang zult g' ook als een Godsplant ontspruiten;
Waardoor al Gods heil voor uw blik wordt ontvouwd!

S. N. v. B.

Eene nieuwe Schepping.

Zoo dan, indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel (schepping) het oude is voorbijgegaan, ziet, het is alles nieuw geworden.
2 Cor. 5 : 17.

Het Paaschfeest van het jaar 1901 ligt weer achter ons. Opnieuw zijn we bepaaldelijk herinnerd geworden aan het goddelijk feit, de groote gebeurtenis onder de menschenkinderen: de opstanding in heerlijkheid (niet maar herleving) van den Zoon Gods, Wiens goddelijk leven, naar den Geest der heilmaking, heeft getriumfeerd over dood en graf. Hij is met een boven het stof verheven, verheerlijkt menschelijk lichaam verrezen, gezien en gehoord door geschokte, vreesachtige, maar daarom niet minder getrouwe getuigen der opstanding. Wij kennen Christus nu niet meer naar het vleesch. Met zijne opstanding is Hij in een nieuw lichaam en met eene nieuwe zelfopenbaring verschenen en den zijnen, en door dezen der wereld, die Hem in het vleesch verworpen had, terug gegeven. Hij is het begin eener nieuwe schepping, en uit en door Hem ontstaat uit de oude, door de zonde verwoeste schepping, een geheel nieuwe. Christus werd het einde der wet, besloot alzoo de oude bedeeling. Hij is tevens het begin der Nieuwe bedeeling en ontsluit die voor alle menschen door zijne genade, zich zelven en zijne levens- of opstandingskracht aan den mensch mede te deelen. Daarom zegt de Apostel Paulus (2 Tim. 1 : 10), dat Christus, die den dood heeft te niet gedaan, leven en onverderfelijkheid heeft aan het licht gebracht door het Evangelie. Christus opstanding is de uitkomst, het resultaat van zijn lijden en sterven voor de zonde der wereld. Hij is overgeleverd om onze zonden en opgewekt om onze rechtvaardigmaking. Hij is het tarwegraan, dat in de aarde geworpen en gestorven is, en nu opgeschoten zijnde veel vrucht, een eeuwigen oogst voortbrengt.

God maakte alle dingen nieuw in Christus Jezus; in Hem is al het oude voorbijgaan en is alles nieuw geworden.

Opmerking verdient, dat in deze nieuwe schepping Gods een omgekeerde orde gevolgd wordt dan bij de oude, stoffelijke schepping: bij deze laatste wordt het scheppingswerk met de schepping van den mensch beeindigd, bij de nieuwe m e t d e n m e n s c h b e g o n n e n. 't Is hier in de eerste plaats om de menschheid, van welke Christus de verpersoonlijking geworden is, te doen, en om die menschheid geschiedt al het andere, beweegt zich de gansche wereldgeschiedenis, en maakt God eindelijk alle dingen nieuw.

De triumf en heerlijkheid van Jezus Christus is de triumf en heerlijkheid van het god-menschelijk leven, dat ook het deel wordt van allen, die met het hart in Christus gelooven, zich in Hem verzoend weten en zijn verlossing aanvaarden, zich zelf verliezen, maar zich in Christus weervinden. De zoodanigen zijn, zooals Petrus (1 Petr. 1 : 3) het uitdrukt, wedergeboren tot eene levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de dooden. Dezulken zijn in wijderen zin de leden van Christus lichaam, waarin zijn levenskracht stroomt, tezamen zijne Gemeente vormende. En even als Israël op zijn eerste Paaschfeest in Egypte een volk werd, dat voortaan zijn eigen, hem door God aangewezen weg zoude gaan, zoo is ook op het eerste Christelijk Paaschfeest in hoogeren zin een nieuw volk ontstaan, dat onder voortdurende leiding van den H. Geest zou gesteld worden.

Doch hier geldt ook weer de omgekeerde orde, die we bij de vergelijking van de oude en de nieuwe schepping hierboven opmerkten — Israel wordt als aardsch volk verlost uit Egypte — figuurlijk geboren, en tot den middelaar Mozes gedoopt, in de wolk en in de zee, om als v o l k voor de enkele personen te dienen, en Gods verlossingsplan met de wereld voor te bereiden, — waarvan de Gemeente des Nieuwen Verbonds de uitkomst, het resultaat is. Deze wordt geboren uit een P e r s o o n, de levende Christus, en wordt verder uitgebreid en gevormd door p e r s o n e n, die niet naar vleeschelijke voortplanting, maar door geestelijke geboorte, door het *een* worden met Christus, haar worden t o e g e v o e g d, of t o e g e d a a n.

Zeer treffend getuigt van dat *een* worden met Christus, in zijn sterven, begraven worden en opstaan, en mitsdien ook met zijne Gemeente, de bijbelsche Doop, zooals Paulus dien beschrijft en toepast in Rom. 6 : 3, 4 en Col. 2 : 12. Zoodra de Gemeente haar geestelijk standpunt en haar hemelsch karakter had verloren, verloor ook voor de meeste Christenen de Doop zijne waarde en beteekenis, en begon men er iets aan te verbinden wat er niet bij behoorde, er iets in te zoeken en van te verwachten wat de Heer er niet in gelegd had, om eindelijk den geheelen Doop te verdringen door iets wat men nu in de verschillende kerken nog doop noemt.

Zoo zakte men ook af tot het valsch begrip aangaande het wezen der Gemeente. Ze werd verlaagd tot eene zoogenaamde algemeene Christelijke kerk, en behoudens eenige wijziging op één standpunt gedacht met Israël, als volk des Ouden Verbonds, waartoe men door vleeschelijke geboorte behoorde, vandaar ook het denkbeeld in 't gereformeerde formulier van den zgn. kinderdoop neergelegd, dat de doop in de plaats der besnijdenis is gekomen, en aldus ook aan dezelfde persoontjes als onder Israël de besnijdenis (daar alleen aan zoontjes) moet worden toegediend, zoowel aan kinderen van het vrouwelijk als van het mannelijk geslacht. Zoo is de zoogenaamde Christelijke kerk (of kerken), die men ook wel Gemeente noemt in vergelijk gekomen met Israël, waarvan toch ook slechts een klein gedeelte uit ware Israëlieten of kinderen Zions bestond. De voorwaarde om eerst door het geloof in levensgemeenschap met Christus gekomen te zijn, eer men tot de Gemeente van Christus mag gerekend worden te behooren, is langs dien weg geheel of grootendeels vervallen.

Welk een stroom van jammeren is er sedert over het Christendom uitgestort! Doch waartoe meer?

Hier ook geldt: „zie dan waarvan gij uitgevallen zijt en bekeer u."

Toen de Corinthische gemeente de tucht naliet, riep de Apostel Paulus haar toe: „Zuiver dan den ouden zuurdeesem uit, opdat gij een nieuw deeg zijn moogt, gelijk gij ongezuurd zijt. Want ook ons Pascha is voor ons geslacht, n.l. Christus."

Kerkhervorming is eene illusie, een hersenschim, een onbegonnen werk, zoolang men niet aanvangt met persoonlijke hervorming, door de persoonlijke levensgemeenschap met Christus, en zoolang men niet den geestelijken aard der Gemeente erkent, en men nog met geheel tegen strijdige elementen zijn doel wil bereiken.

Indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel: „het oude is voorbijgegaan, ziet, het is alles nieuw geworden."

Het is alleen de kracht van het leven van Christus in ons, waar iets van te verwachten is, wat tot heil der menschheid zal kunnen dienen. Alles verdwijnt, zinkt weg in den dood, alleen Christus en de nieuwe schepping in Hem, blijft eeuwig bestaan en is van kracht. De kracht van Christus opstanding te kennen en zijn dood gelijkvormig te worden, dat behoort de hoofdgedachte, het ernstig nagestreefd doelwit van elk belijder van Jezus te zijn. Dan moge de Satan ons nog bestrijden, de zonde ons nog aanvallen, we zullen meer dan overwinnaars zijn door Hem, die ons heeft lief gehad. En weldra zullen wij in het licht der hoogste openbaring, in de volkomene vervulling van al Gods beloften, met zielsverrukking zien, dat al het oude is voorbijgegaan, en alles nieuw geworden is!

S. N. v. B.

ZENDING.

Zuster van der Molen schrijft uit Shebin el Kom (Egypte): „Er is heel wat tijd over ver loopen, sedert ik u schreef. De reden is, dat ik het zoo druk had, dat ik nauwelijks tijd had om te eten, en dus nog minder om brieven te schrijven. Ik bevind mij heel wel, doe met opgewektheid mijn werk en gevoel mij wel op mijn gemak hier.

Wij zijn hier nu met ons zessen, de broeders Hope en Foiser zijn hier pas gekomen en worstelen nu met de Arabische taal.

Wij hebben een meisjesschool geopend, er zijn thans nog maar 10 leerlingen, maar naar wij verwachten, zullen er spoedig meer komen. Zoo als u bij het lezen van ons orgaan „North Africa" zult opgemerkt hebben, openden wij ook een boekwinkel. Een onzer broeders had in den laatsten tijd belangrijke gesprekken met velen uit het volk.

Shebin el Kom is een belangrijk middelpunt van een groot arbeidsveld. De broeders gaan van hier uit, twee en twee, naar verschillende dorpen met bijbels en boeken en vinden menige gelegenheid tot verkondiging des Evangelies.

Wij komen iederen avond kortelijk in mijn kamer samen tot gebed. Welk een voorrecht is het al onze begeerten aan onzen hemelschen Vader bekend te mogen maken, en de volle zekerheid te hebben, dat Hij ons hoort. Het zijn niet alleen onze lichamelijke behoeften, maar ook onze geestelijke nood, dien wij voor God hebben te brengen. We gevoelen vooral behoefte te hebben aan eene innige, voortdurende gemeenschap met den levenden Christus, om met vrucht werkzaam te kunnen zijn en de hier in zwarte duisternis verdwaalden tot Christus te leiden. En wij gelooven toch, dat God ons daartoe gebruiken wil. Wij bevelen dit volk evenals ons zelf zeer in uwe voorbede aan.

De vorige week verwachtten we Dr. Smith hier, maar in plaats van hem hier te zien, bereikte ons de tijding, dat hij naar het betere land en naar het huis des Vaders was opgeroepen. Hij was nog op reis langs den Nijl en had het voornemen om den 18 dezer naar Engeland af te te reizen. Een zware ziekte greep hem echter plotseling aan en deed zijn brooze tent instorten. Hij werd nog verpleegd in het hospitaal der Amerikaansche Zending en daar deed men aan hem, al wat liefdehanden voor een beminden broeder doen kunnen. Toen men hem den laatsten nacht vroeg of zij nog iets voor hem konden doen, zeide hij: „Ik zal hier niet meer ontwaken, maar daar ginds na eene korte wijle ontwaak ik en dan — en dan...." Dit waren zijne laatste woorden. Ja, dat zal een zalig ontwaken zijn!

Verschillende handen hebben er aan mede gewerkt om den overledene eene plechtige begrafenis te bereiden, welke plaats vond op Maandag 18 Maart. Een aantal Christenen en Egyptenaren waren er bij tegenwoordig; vier heeren dienden als dragers. Dr. Giffin hield de lijkrede, naar Fil. 1 : 21 „Want het leven is mij Christus en het sterven is mij gewin."

O, welk een vreugde is het te gelooven in de waarheid, dat Jezus ons wacht, daar waar Hij is. Moge die gedachte ons dringen om meer nauw verbonden met Hem te wandelen!

Met christelijke groeten, de uwe in Christus:

G. v. d. MOLEN.

N. v. B.

Dr. Warneck over den oorlog in Zuid-Afrika.

In zijn *Algemeen Zendingstijdschrift* wijst de bekende Duitsche Zendingskenner dr. Warneck er op, welk een gevaar voor de geheele Zending er uit zou kunnen ontstaan, wanneer God eenmaal met Engeland wegens door dat Rijk in Zuid-Afrika gepleegde gruwelen in het gericht ging.

„Het in de wereldgeschiedenis schier éénige feit," zoo betoogt hij, „dat de overweldigend groote meerderheid bij alle Westersche volken aan den kant der Boeren staat, heeft zijn oorzaak niet alleen in de natuurlijke belangstelling voor een klein volk, dat met heldhaftige dapperheid tegenover een overmachtigen vijand zijne vrijheid verdedigt, — maar óók in den lang bedwongen tegenzin juist tegen dienzelfden vijand, wiens jagen naar de wereldheerschappij geen grenzen kent, en met wiens overtrotsch nationaal bewustzijn bijna overal een veel- of liever een alleseischend optreden verbonden is, dat afstoot en griefť.

Het is waarlijk geen schitterend isolement, waarin zich het trotsche Albion bevindt, en het zou misschien niet te onpas zijn, wanneer het zich eens de boetvraag voorlegde: dragen wij niet zelf de schuld van de antipathie, die men overal tegen ons koestert?

„Maar wat heeft dat met de Zending te maken? Veel! Het kan ons niet onverschillig zijn, welk aanzien Engeland in het oordeel der wereld geniet, want het is de leidende Protestantsche zendingsnatie, en evenmin kan het ons onverschillig zijn, welke macht Engeland op het wereldtooneel bezit, want het is een bolwerk der godsdienstigheid. Wij mogen ons door den afkeer van de handelwijze der Engelsche politiek in Zuid-Afrika niet laten verleiden om de verdienste te vergeten, die het Engelsche volk ten opzichte van de beschaving en de kerstening der wereld bezit; en evenmin mogen wij blind zijn voor het gevaar, dat er *voor beiden* in een achteruitgang der Engelsche wereldmacht gelegen is. En dit gevaar bestaat werkelijk. De Zuid-Afrikaansche oorlog en de barbaarsche manier, waarop hij door de Engelschen gevoerd is geworden, op 't laatst zelfs tegen weerlooze vrouwen en kinderen, *heeft Engeland met een schuld belast*, en wordt die schuld niet geboet, *dan volgt er een oordeel.*

„Engeland heeft door dezen oorlog niet alleen een zaad van onuitroeibaren haat in Zuid-Afrika gestrooid, maar het heeft tegelijkertijd militaire zwakheden doen blijken, waarvan zijne mededingers onder de groote mogendheden mettertijd partij zullen weten te trekken. De Britsche leeuw heeft onder het loopen doornen in de klauwen gekregen en zijne kracht begint niet meer gevreesd te worden. En wanneer dan eenmaal even krachtige tegenstanders den strijd met hem aanbinden en hij het onderspit delft, — wàt zullen daarvan dan de gevolgen zijn voor de wereldbeschaving en de wereldzending? Dat is geen ijdel spel der verbeelding, maar eene ernstige vraag bij den aanvang der twintigste eeuw, en het is te verwachten, dat de Engelsche Christenen die vraag aan hun volk voorleggen, — maar óók, dat er onder de overige natiën bedachtzame mannen optreden, opdat de antipathie tegen Engeland niet in een blind fanatisme verkeere. Maar intusschen rust nu hoofdzakelijk op Engeland zelf de plicht, ons de erkenning zijner gaven en verdiensten niet langer door grievende aanmatiging al te zeer te bemoeilijken!"

Dr. Warneck is een man, die altijd verdient gehoord te worden, — maar hier meer dan ooit! Hij heeft vele wijze en ware woorden gesproken, — maar weinige zóó waar en zóó wijs als deze! („Ned. Kerkb.")

Oud Boheemsch lied,

gezongen in den tijd der geloofsvervolgingen.

Al mogen stormen rijzen,
Ik ken volstrekt geen vrees;
Want God wou mij beschermen,
Zelfs als het noodtij rees.

Want Hij is altoos met ons,
'k Vertrouw aan Hem mij toe;
Hij zal zijn woord vervullen,
Hij, nimmer zorgensmoe.

Dit toch begeer ik vurig
Van Hem, mijn trouwen God,
Dat Hij mij rust wil schenken,
Een eeuwig zalig lot.

Hoor, Heer, daarom mijn bede,
Mijn ziel verlangt naar U:
Wil mij Uw aanschijn toonen,
En zegen mij ook nu.

Zie, Heer, op mij ter neder,
Te midden van den strijd,
En wil Uw hulp mij schenken
Voor tijd en eeuwigheid.

P. V.

Hoeveel draden nog?

In het jaar 1846 leefde te St.-Hilda, een der eilanden op Schotlands Westkust, eene arme weduwe met haren zoon. Zij bracht hem op in de vreeze der Heeren en hij stelde hare verwachting niet teleur. Hoewel hij pas zestien jaren telde was hij haar steun en staf. Zij waren zeer arm en om eenigszins in hunne behoeften te voorzien, maakte haar zoon er werk van om zeevogeleieren te verzamelen van de rotsen aan het naburige strand. Dit bedrijf ging niet zonder gevaar gepaard, daar de vogels hem meermalen aanvielen. Op zekeren dag begaf Ronald zich naar de rotsen, voorzien van een sterk touw om er zich mee neer te laten, en een mes om de vogels af te weren, mocht hij worden aangevallen. De rots verhief zich honderden ellen boven de zee, wier golven met woest geweld daartegen sloegen. Ronald hechtte het eene einde van het touw aan de rots; het andere bond hij om 't lijf, toen werd hij neergelaten tot tegenover eene der openingen in de rots waarin de vogels nestelden. Nu gaf hij het teeken aan zijne kameraden, om hem niet verder te laten dalen. Hij zette zijnen voet op een vooruitstekende rotspunt, greep met de eene hand zijn mes en trachtte met de andere de eieren te garen. Juist op dat oogenblik vloog een vogel op hem aan. Hij verweerde zich met zijn mes, maar in plaats van den vogel trof hij het touw, dat wel tot op de helft werd doorgesneden. IJlings stootte hij een doordringenden kreet uit, die door zijne kameraden vernomen werd. Zij zagen terstond zijn gevaar in en trachtten hem voorzichtig naar boven te halen. Ontzettend oogenblik.

Hoe hooger zij hem optrokken, hoe duidelijker Ronald bemerkte dat draad voor draad brak. „Heere, red mij!" was zijn eerste angstkreet en terstond daarop: „Heere, troost mijne lieve moeder!" Hij sloot zijne oogen voor het ontzettend gezicht, daar bij het touw al meer en meer zag afrafelen. Een andermaal halen zijne makkers op, maar ... knap, daar is nog slechts een dun gedeelte van het touw overgebleven. Hij nadert den top, zijne vrienden strekken zich uit om hem te grijpen, maar hij is niet binnen hun bereik. Hij blikt naar beneden op de donkere, kokende, sidderende baren van den afgrond, en dan naar boven. Hij voelt dat er geen redding meer voor hem is. Hij hoort het wilde roepen zijner makkers, het radeloos schreien zijner moeder, terwijl men haar terughoudt van het gevaar waaraan zij zich wilde wagen om haar kind te redden. Verder merkt hij niets, zijn bewustzijn begeeft hem. Maar juist op het oogenblik, dat het touw het voorgoed zal begeven, strekt een vriend zich over de afgrond uit, in gevaar van er zelf in te storten — eene sterke hand grijpt hem ... en Ronald is gered.

Lieve lezer! hoe vele draden resten u thans nog? Zijt gij u bewust van uw toestand? Hoe levendig stelde zich de jongeling zijnen toestand in dat vreeselijke oogenblik voor! Toen de laatste draden hem begaven, toen hij overmand werd door het bewustzijn van zijn gevaar, en dat gevaar zoo ontzettend groot was, toen strekte zich eene machtige hand uit om hem te grijpen.

De arm, die niet is verkort, die tot in het uiterste kan redden, is op dit oogenblik tot u uitgestrekt. Zondaar, wanhoop niet geloof alleenlijk en gij zijt gered.

De kleine held.

Een kleine trommelslager, die bij de officieren van het garnizoen zeer gezien was, werd door zijn kapitein aangezocht om een glas rum te drinken. Maar hij bedankte daarvoor, zeggende dat hij nog nooit sterkedrank had geproefd. „Maar dan moet gij het nu eens doen", zei de kapitein. „Gij hebt den ganschen dag dienst gedaan, de trom geslagen en gemarcheerd. Doe mij nu het plezier en drink dat glaasje uit, het zal u goed doen." Maar de jongen stond stijf op zijn stuk en bleef weigeren. Toen wendde de kapitein zich tot den majoor en zeide: „Onze kleine trommelslager is bang om te drinken, er zal nooit een soldaat uit hem groeien." „Hoe heb ik het met u, trommelslager", zei de majoor „weigert gij aan den kapitein de gehoorzaamheid?" „Majoor," sprak de jongen, „ik weiger, omdat ik weet dat dat glas rum mij kwaad zal doen." „Welnu", riep de majoor, en nam een zeer gestrengen toon aan, „ik gebied u dat glas leeg te drinken en de kogel staat op ongehoorzaamheid in den dienst." De kleine held keek met zijne heldere blauwe oogen zijn overste flink aan. „Majoor," zei hij, „mijn vader stierf als een dronkaard, en toen ik in het leger dienst nam, beloofde ik aan mijne moeder dat ik nooit een druppel sterkedrank zou nemen, en ik ben voornemens die belofte te houden wat er ook van kome. Moeder heeft reeds zooveel smart beleefd, dat ik, haar jongen, op wien zij vertrouwt, haar niet op het hart wil trappen." En — hij werd niet gestraft, maar door God met zijn gunst beloond.

Hoe men op de beste manier zijn Voorganger ontmoedigen kan.

1. Bezoek in de week nooit een bidstond of vergadering.

2. Ga des Zondags eenmaal met het volk Gods op en richt het dan zoo in, dat ge een beetje te laat komt.

3. Ga naar de Gemeentevergaderingen zonder vooraf om den Geest des Heeren, tot leiding en steun van uw hart, te bidden, opdat gij in staat zijt twist te wekken, of dezulken een hindernis te zijn, die bidden en werken voor de uitbreiding van het Koninkrijk Gods.

4. Wanneer een preek u tot troost en zegen was, zoo laat vooral uw Voorganger dat niet gewaar worden, maar zeg hem bepaald uw meening, wanneer zijn preek u niet beviel, of zonder zegen of troost voor u was.

5. Zorg er voor steeds een reden te vinden, om u door de broeders en zusters beleedigd te gevoelen. Strijk de woorden, die gij in Kol. 3 : 13 leest, door: Verdragende elkander en vergevende de een den ander, zoo iemand tegen iemand eene klacht heeft, gelijkerwijs als Christus u vergeven heeft, doet gij ook alzoo.

6. Voed een geest van achterdocht en wantrouwen in u. Beeld u steeds in dat de Voorganger zich meer met anderen bemoeit dan met u, en beklaag u luid over zijne nalatigheid; of wanneer gij u daarvoor schaamt, zoo zoek gelegenheid, in het geheim achter zijn rug een slecht gerucht te verspreiden.

7. Verzet u zooveel gij kunt tegen nieuwigheden in de gemeente, (omdat ze voor u nieuw zijn), ook dan zelfs, wanneer ze naar de Schrift zijn.

8. Geef nooit meer dan koper in de collecte en verzet u er tegen, wanneer deze een keer vaker gehouden wordt.

9. Houd uw Voorganger, wat het stoffelijke betreft, zoo kort als maar mogelijk is. Zoek hem in het geheel zijn leven zwaar te maken. Het is voor hem zeer goed in veel verzoekingen te leven, hij kan dan beter prediken.

Nog vele regelen konden hieraan toegevoegd worden, doch deze zijn genoeg uw Voorganger tot een ellendig mensch te maken en hem de poort uit te jagen.

Overgenomen uit een kwartaal bericht der Gemeenten van Gedoopte Christenen in Pruisen 1 April 1850.

Naar het Duitsch, door E. Harmsen.

Geen priester meer!

't Was de tijd voor ontspanning op de bewaarschool, de tijd, waarop de kinderen naar welgevallen spelletjes mogen bedenken; een kunst, waarin de kleinen het, gelijk men weet, dikwijls zeer ver brengen. De schooljuffrouw was een poosje in de zijkamer gegaan. Daar komt schreiend een knaapje bij haar binnen met de woorden: „Juffrouw, nu wil ik niet langer de priester zijn!" — „Wat wilt gij niet meer zijn?" — „*Priester* wil ik niet meer zijn." — „Wat wilt gij dan wel zijn?" — Nu had de kleine allerlei wenschen: de Samaritaan, ook wel de ezel, of de man, die onder de moordenaars verviel, of de waard in de herberg, maar in geen geval meer de priester. De kinderzuster opent de deur en ontdekt nu met een enkelen blik de oorzaak van de tranen van den kleine. Eenige dagen geleden had zij de geschiedenis van den barmhartigen Samaritaan verteld en nu waren de kleinen zeer ijverig bezig die op hun manier te spelen. — *Op den grond lag een kleine jongen*, wien het kieltje was uitgetrokken, met gesloten oogen; een ander knielde naast hem neder en, terwijl hij met zijn vinger aan hals en borst rondtastte, scheen hij bezig olie en wijn in zijn wonden te gieten; een derde moest voor ezel spelen. Hij stond op handen en voeten, om een viervoetig dier voor te stellen. De roovers met hun kwaad geweten stonden in een hoek der kamer, terwijl in den anderen hoek een kring van kinderen de herberg moest verbeelden, waarin de waard zijn armen gast opwachtte. Deze wordt op een ezel geladen, die zijn taak met moeite vervult; maar toch weet hij zich nog met den halfdoode op zijn rug de herberg binnen te sleepen. Onze kleine klager echter was herhaaldelijk veroordeeld, om voor *priester* te spelen, en deze rol vond de kleine man toch zóó vernederend, dat hij 't hooger op ging zoeken met zijn klacht: „Maar *nu wil* ik niet langer priester zijn!"

Inderdaad, de kleine had gelijk. 't Is een zeer slechte, ondankbare kunst, die kunst van den priester en den Leviet, om de oogen te kunnen afwenden, wanneer men menschelijke ellende ziet. Wee hem, die 't daarin tot zekere hoogte brengt: zijn leven is zonder troost, vreugde en liefde. Al moge hij er wel bij varen en tonnen gouds ophoopen, toch blijft hij eenzaam en verlaten. De eenige dien hij vindt, om zijn rampzalig lot te deelen, is een Leviet, die even onverschillig geworden is als hij zelf: te stomp en te hard, te lui en te laf, om barmhartigheid te bewijzen.

Een onbarmhartig oordeel zal gaan over dengene, die geene barmhartigheid gedaan heeft, en de barmhartigheid roemt tegen het oordeel. Daarom, gelukkig hij, die nog bijtijds tot het vaste besluit komt van het weenende knaapje: „Maar *nu wil* ik toch niet langer priester zijn!"

EEN EN ANDER.

⁂ In de „Scotsman" schrijft een veldprediker, werkzaam bij de Engelsche troepen in Zuid-Afrika, het volgend stukje:

„Toen de heer Dillon zijn amendement op het adres van antwoord voorstelde, zeide hij: „In grooten getale heeft men (in Zuid-Afrika) de hoeven verbrand, maar men heeft zich niet de moeite gegeven om deze wijze van optreden te rechtvaardigen."

De noodzakelijkheid rechtvaardigt ons gedrag. De oorlog kan slechts dan tot een einde gebracht worden, als wij de weeën ervan doen komen over hen, die niet medestrijden. Doet den Boeren gevoelen, dat het in hun eigen belang is, om den oorlog te eindigen, en zij zullen hem eindigen. Maar nooit zullen de vijandelijkheden gestaakt worden, als wij uitsluitend de Boeren te velde bevechten.

Voor hen is het oorlogvoeren een sport. Het bevalt hun en zij gaan er mee voort. Maar het is mogelijk, dat zij tot rede gebracht zullen worden, als zij zien, hoe hun broeders en zusters, vrouwen en kinderen onder den oorlog lijden. Zij trachten er nu een voor hen gunstig einde aan te maken door den niet-medestrijdenden Engelschen er den druk van te doen gevoelen. Met name zij rekken den oorlog, waarvoor wij hooge belastingen moeten betalen, en zij hopen, dat wij hem moede zullen worden. Als wij hun hoeven verbranden, betalen wij hun slechts met gelijke munt. Zij begonnen. Thans aan ons de beurt."

Dit is niet de eerste maal in dezen oorlog, dat een predikant zich zijn heilig beroep onwaardig heeft getoond. Als een man, die *liefde* en vergevensgezindheid moet prediken, zóó hard, zóó ongevoelig een oordeel velt, zal dan Tommy zachter cordeelen?

*** Eene melaatsche op Madagaskar had alle vingers en teenen door die vreeselijke ziekte verloren. Toen die ongelukkige eens langs een weg liep, riepen eenige loszinnige knapen haar na, roepende: „Een melaatsche, een melaatsche." Dit hoorde eene zendingszuster. Deze naderde haar en legde de hand op den schouder der beklagenswaardige vrouw en noodigde haar een weinig bij haar in het gras te zitten. Door haar gevoel overweldigd wierp de melaatsche zich neer en riep: Een menschelijke hand heeft mij aangeraakt. Dit is gedurende zeven jaren niet gebeurd!" De zendingszuster zegt: „mij is daar op eenmaal duidelijk geworden, waarom in de H. Schrift herhaaldelijk vermeld wordt, dat Jezus melaatschen aanraakte, Matth. 8 : 3 en elders.

*** George Cadbury, een vorstelijke koopman te Birmingham (Engeland), die in dit jaar tot voorzitter der internationale Zondagsschoolvereeniging gekozen werd, ontving van de Engelsche regeering de opdracht 60.000 pond cacao en chocolade voor de troepen in Zuid-Afrika te leveren. Hij wees die bestelling af met de opmerking er bij, dat hij dezen oorlog veroordeelde en geen handel wilde drijven, welke de voortzetting van denzelven in de hand werken zou. Dat was een mannelijke daad!

„Wahrheitszeuge." N. v. B.

*** Premie op de zindelijkheid. Om de zindelijkheid in de woningen te bevorderen, hebben de liefdadige genootschappen en bouwmaatschappijen in België bij hunne huurders zindelijkheidspremiën voor die huishouders ingevoerd, die zich bij onverwacht ingestelde onderzoekingen door bijzondere reinheid en orde onderscheiden. De premiën bestaan in sommetjes op de spaarbank. Dit stelsel verdient alom gewaardeerd te worden. Ongelukkigerwijs zijn het juist vele arme gezinnen, bij wie men de meeste wanorde en onzindelijkheid aantreft, en het maakt, schrijft een armverzorger, een hoogst verkwikkenden indruk, wanneer men ook eens eene ordelijke en zindelijke woning als eene oase in de woestijn mag binnentreden! Wat is dat voor een onordelijkheid, wanneer bijvoorbeeld in den laten namiddag de bedden nog niet zijn opgemaakt, zoodat men zich omtrent den smerigen en gescheurden toestand van het beddegoed voldoende overtuigen kan; of wanneer het er op de tafel zóó onordelijk uitziet, dat men ternauwernood een klein schoon plekje kan vinden, om een stukje papier te onderteekenen! Veeltijds zijn de huis- en slaapvertrekken niet gelucht, en daarom ongezond: de menschen hebben dikwijls feitelijk een afschuw van water en lucht. Het zijn echter volstrekt niet vele arme gezinnen alleen, die zich zoo onvoordeelig onderscheiden: er zijn velen, in wier woning nooit een armverzorger komt, die geen gebrek en zorgen als verontschuldiging voor wanorde en onzindelijkheid in de woning kunnen aanvoeren, en in wier kamer de bezoeker toch niet gaarne gaat zitten, en ook niet behoorlijk ademhalen kan, omdat alle voorwerpen er dik onder stof en de lucht er met allerlei bedenkelijke geurtjes vervuld is. Kortom, ook buiten België zou een beetje aansporing tot zindelijkheid zeer van pas en op zijne plaats zijn! (*Ned. Kerkb.*)

*** Drankgeld en uitgaven voor 't leger. Een opmerkelijke becijfering gaf dezer dagen een nieuwsblad. Het vroeg: Wie alle kosten voor bewapening en verdediging van ons land ruimschoots opbrengen? De drankgebruikers, was het antwoord. Het eindcijfer der begrooting van oorlog bedraagt *f* 22,716,429.40 en de accijns op het gedistilleerd werd geraamd op ruim 26 millioen. Zes en twintig millioen; — en dat is nog maar alleen de accijns! En deze wordt geheven van circa 4½ millioen liters jenever, vertegenwoordigende eene waarde van ongeveer 80 millioen gulden. De accijns op het vleesch brengt nog niet één zevende op van wat de jenever aan 's Rijks schatkist levert. — 't Is even opmerkelijk als bedroevend.

(„De Boodschapper.")

*** Wat eene vrouw moet zijn en niet zijn. Eene vrouw moet, zoo luidt het in eene oude predikatie, als een slak zijn en zediglijk tehuis blijven; maar zij moet niet als een slak zijn, en alles op en aan haar lichaam dragen. Zij moet als een echo zijn, en spreken wanneer haar iets gevraagd wordt; maar zij moet niet als een echo zijn, en altijd het laatste woord willen hebben. Zij moet als een stadsklok zijn, en altijd goed op haar tijd passen; maar zij moet niet als een stadsklok zijn, en zóó luid spreken, dat de geheele stad haar hoort!

Ware woorden.

1. Daar zijn menschen, die geen belang bij en geen gevoel voor de uitwendige Zending hebben, omdat zij zelf heidenen zijn en hunne afgoden hebben, waarvan zij zich niet los willen maken.

2. Die God kennen, hebben een verlangen, Hem beter te leeren kennen.

3. Hoe meer een Christen bidt, hoe praktischer hij in zijn godsdienst is.

4. Dwalingen der liefde zijn beter, dan volkomenheden der zelfzucht.

5. De tijd, dien men gebruikt om nader bij God te komen, is nooit verloren.

6. Christus heeft den waren Christen duur gekocht, daarom kan de wereld hem niet koopen.

7. Men kan een goede gids zijn, en toch niet den rechten weg gaan.

8. Gods voorzienigheid stuurt u nooit naar een plaats, waar zijne genade u niet bereiken kan.

9. De liefde die zich opoffert in geven, vindt nog steeds genoeg in haar voorraadschuur.

10. Daar is een groote hoeveelheid genade noodig, wanneer voorspoed ons tot zegen zijn zal.

Naar het Duitsch door E. Harmsen.

VARIA.

GEEN WEG TOT JEZUS.

Een predikant, die in een zendingsbidstond zou optreden, liep tusschen de banken zijner kerk door, toen een jonkman hem op ernstigen toon toeriep: „Mijnheer, kunt ge mij den weg tot Jezus wijzen?" — „Neen!" luidde het antwoord, onmiddellijk en met beslistheid gegeven; „ik kan u den weg tot Jezus niet wijzen."

„Dan vraag ik u wel verschooning, mijnheer," vervolgde de jonkman, „maar ik dacht, dat gij een bedienaar des Evangelies waart!" — „Dat ben ik ook," was het antwoord — „En hoe komt het dan, dat ge mij den weg tot Jezus niet kunt zeggen?"

„Mijn vriend," hernam de predikant, „er is geen weg tot Jezus! Jezus is zelf de weg! Allen, die in Hem gelooven, worden gerechtvaardigd van alle dingen. Er is geen weg tot Jezus; Jezus is hier!"

DE STERRENKUNDIGE EN DE SCHEPPING.

Johan Kepler, een beroemd sterrenkundige, die in het jaar 1830 overleed, besloot een van zijne werken met de volgende woorden: „Ik dank U, mijn schepper en Heer, dat Gij mij dit vermaak in Uwe Schepping, dit verlustigen in de werken Uwer handen, geschonken hebt! Ik heb de heerlijkheid Uwer werken aan de menschen verkondigd, voor zoover mijn eindige geest Uwe oneindigheid verstaan en bevatten kon. Wil het mij genadiglijk vergeven, indien ik iets gezegd heb, dat Uwer onwaardig is!"

Ned. Kerkb.

Aan de Gemeenten.

Uit de door mij ontvangen namen heb ik de volgende dubbeltallen voor te stellen:

Commissie der Unie:
Vacature br. N. v. Beek, aftredend,
N. v. Beek te Stadskanaal.
S. Gorter te Sneek.
Vacature br. K. Kuipers, niet herkiesbaar,
B. Planting te Groningen.
N. Zerbst te Ede.

Redactie „De Christen":
Vacature br. N. van Beek,
N. van Beek te Stadskanaal.
K. Kuipers te Nieuwe Pekela.
Vacature br. B. Planting,
B. Planting te Groningen.
H. Langendonk te Haarlem,
(Onderwijzer) en Secr. d. Gem.

P.S. Mochten er nog grondige bezwaren bij de candidaten zelf of bij de Afgev. als vertegenwoordigers der Gemeenten bestaan, dan moeten die per omgaande worden opgegeven, opdat die ten spoedigste ter kennisse kunnen worden gebracht en zoo noodig veranderd. — Ondergeteekende neemt de vrijheid te berichten, dat in geen geval een candidatuur door hem wordt aangenomen.

Voorstellen

voor de Agenda en mededeelingen betreffende het jaarverslag worden ingewacht; er is o, zoo weinig ingekomen en de tijd dringt.

Zutphen, April 1901.

B. ROELES, Secr. d. Unie.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 730 DONDERDAG 18 April 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Kracht in zwakheid.

Ach mij! de zonde blijft aan 't woeden:
Mijn angstig hart
Geraakt hoe langs hoe meer aan 't bloeden,
En kwijnt door smart!

Helaas! ik moet en kan niet strijden:
Ik lig geveld,
Eer ik mij heb, om 't kwaad te mijden,
Te weer gesteld.

Wat zou het eind zijn van mijn pogen?
Een wisse dood,
Zoo Jezus mij, door Zijn vermogen,
Geen bijstand bood.

Maar ach! Hij weet hoe 't mij aan krachten
En moed ontbreekt;
Ja, hoe mijn ziel, in bange nachten,
Om redding smeekt.

Zijn macht alleen behoedt voor zwichten:
Hij is het schild,
Waarop de vijand zwaard en schichten
Vergeefs verspilt.

Ja, 't is Zijne eer, met heil te omringen:
Zoo wordt Zijn macht,
Zelfs in de zwakste strijdelingen,
Het meest volbracht.

Herleef, mijn hoop! 'k Zal triomfeeren,
Dit blijft gewis!
Maar daag'lijks uit mijn onmacht leeren,
Wie Jezus is!....

VAN ALPHEN.

Thomas.

(Joh. 20: 24 — 29)

Welke onuitsprekelijk heerlijke oogenblikken doorleefden de discipelen van Jezus aan den avond van den dag, waarop Hij uit Zijn graf was verrezen! Ja die avond was waarlijk een der schoonste huns levens. Zij konden hunne oogen nauwelijks gelooven, toen ze Hem zagen, maar Hij overtuigde hen, dat Hij het waarlijk was. O welk een blijdschap vervulde nu hunne harten. — Zij waren zoo diep bedroefd, zoo hopeloos geweest, toen hij grafwaarts werd gedragen, maar nu ze zagen, dat Hij leefde, nu was het of ze ook zelf weer opleefden. Zij verblijdden zich over dit wederzien met eene onuitsprekelijke en heerlijke vreugde.

Maar één van de discipelen deelde in die groote vreugde niet. Die eene was Thomas. „Hij was met hen niet toen Jezus daar kwam". Hij zag Jezus dus niet, en smaakte dientengevolge ook niet de blijdschap van de volle zekerheid des geloofs. Nog vele dagen daarna moest hij als in de duisternis des twijfels doorbrengen. Arme Thomas!

Waaraan was toch Thomas' afwezigheid uit het gezelschap der discipelen toe te schrijven? Wij weten het niet met zekerheid; toch kan ik niet gelooven, dat zijne afwezigheid een geheel onschuldige was. Anderszins zou Jezus gewis ook Thomas nog wel op dienzelfden avond verschenen zijn. Thomas verkeerde zeker in die dagen in zulk een melancholischen gemoedstoestand, dat hij zich eigenwillig uit den kring der discipelen verwijderd gehouden had.

Om Thomas en zijne handelingen recht te kunnen beoordeelen, moeten we trachten een blik in zijn binnenste te werpen.

Toen Jezus niettegenstaande de waarschuwing zijner discipelen naar Bethanië wilde gaan om Lazarus op te wekken, sprak Thomas tot zijn medediscipelen: *„Laat ons óók gaan opdat wij met Hem sterven."* We leeren uit dit woord Thomas kennen als een man, die een hart vol liefde tot Jezus had. Nu hij vreesde, dat Jezus ten doode ging, nu wilde hij ook maar liever sterven, want zonder Jezus leven, — die gedachte reeds was hem ondragelijk. Hij voorzag Jezus ondergang. Hij twijfelde niet of Hij zou straks door de lagen zijner vijanden den dood vinden, en dan, zoo dacht hij, was hunne goede zaak geheel verloren. Dan was er zóó weinig meer te hopen, dat het maar beter was voor hem en de andere discipelen om Jezus in den dood te volgen. Het kwam bij hem, den kleingeloovigen, zwaarmoedigen Thomas, niet op te denken, dat juist uit den dood van Christus het ware heil zou voortkomen. Neen, als Jezus stierf, was naar zijne meening alles, alles uit.

Maar nu kunnen we ons ook eenigszins voorstellen hoe hij te moede was, toen de Heiland stierf aan het kruis en ten grave werd gedragen. Jezus was naar zijne meening nu voor hem verloren. Het stond bij hem vast, dat er nu niet meer te hopen viel. — Voorzeker, hij had wel het gerucht van Jezus opstanding vernomen. Doch wie daaraan kon gelooven, Thomas niet; hij wilde zich niet met een ijdele hoop vleien. En geheel vervuld met deze hopelooze gedachten, was hij maar weggebleven uit den kring der broederen! Geheel door zijn smart overstelpt zocht hij de eenzaamheid op om in de stilte zich over te geven aan zijn wanhoop. En zoo kwam het, dat Thomas bij hen niet was toen Jezus in hun midden verscheen.

Wij zien dus, dat zijn ongeloof de oorzaak zijner afwezigheid was, waardoor het voorrecht hem ontging zich over den levenden Heiland te kunnen verblijden, terwijl hij nu treurende over een dooden Meester in wanhoop zijn weg ging. Het voorwerp zijner liefde bestond voor hem niet meer. Zijn verwachting van eene zalige toekomst was met Jezus begraven. Thomas had zich door zijn ongeloof in een zee van zielesmart gestort. Terwijl hij zoo rijk had kunnen zijn van vrede en blijdschap, ontbrak hem door eigen schuld alles wat hem waarlijk gelukkig kon maken.

Maar is niet bij menig kind van God het gebrek aan geloof juist de oorzaak zijner droefgeestige stemming? Gij weet, dat uw Heiland leeft, maar doet gij niet dikwijls alsof hij niet leeft? Waar is uw geloof, als gij in moeilijke omstandigheden verkeert? Waarom laat gij u zoo dikwijls door de omstandigheden beheerschen, indien gij in den levenden Heiland gelooft?

De discipelen, die Jezus hadden gezien, wenschten niets vuriger dan dat Thomas in hunne vreugde zou deelen. Zij haasten zich om het heugelijk feest aan hem mede te deelen. Met van blijdschap stralende aangezichten spoedden ze zich tot hun broeder en riepen hem toe: „Wij hebben den Heere gezien!"

Deze handelwijze der discipelen zal bij allen, die waarlijk in Jezus gelooven, navolging vinden. Zij kunnen niet nalaten om tot hunne medemenschen van Jezus te spreken. Zij wenden alle mogelijke pogingen aan om ook anderen voor Jezus te winnen.

Maar zij die zich moeite geven om door hun woord medezondaren tot Jezus te brengen, zij moeten op teleurstellingen rekenen. Hoe duidelijk blijkt zulks niet uit boven aangeduide geschiedenis. Met welk een vuur van ijver en liefde waren de discipelen tot den somberen Thomas gekomen, hopende hem door hun blijde tijding deelgenoot van hun vreugde te maken. Maar ach hoe bitter werden ze teleurgesteld. Op hun juichtoon: „Wij hebben den Heere gezien" gaf Thomas slechts het koele, afwijzende antwoord: „Indien ik in zijne handen niet zie de teekenen der nagelen en steek mijne hand in zijne zijde, ik zal geenszins gelooven."

Welk een eisch! Hoe vast was toch Thomas door de banden des twijfels omvangen. De opstanding van Jezus kwam hem zoo ongeloofelijk voor, dat hij die niet eerder wilde aannemen, dan nadat hij deze ontwijfelbare teekenen had gezien. Waarlijk Thomas was wel zeer dwaas en hooghartig zijn eigen oogen meer te vertrouwen dan al hunne oogen te zamen.

Zoo werden dan de discipelen bitter teleurgesteld. Zij zullen gewis in den loop der week nog meermalen beproefd hebben om Thomas te overtuigen, maar altoos weer sloeg hetzelfde antwoord hen terug.

Doch deze teleurstellende ervaring was gewis leerzaam voor hen. Zij leerden wat zij later als visschers der menschen steeds moesten bedenken n.l. dat zij wel van Jezus konden getuigen, maar dat overtuigen en het wekken van het geloof 's Heeren werk is.

Wat geen menschen in dit geval vermochten, dat deed de Heer. Thomas was geen kind dezer wereld, neen, zijn hart was veranderd toen hij den Heiland had leeren kennen; maar hij was afgedwaald van den goeden Herder, hij was door twijfelingen van de kudde gedreven. En waar de overredingskracht der discipelen te kort schoot,

daar zou de liefde des goeden Herders zijn dolend schaapje weer op de rechte baan brengen.

„Als een Herder wil Hij trouw
't Schaap, in een woestijn aan 't dwalen,
Daar 't zich zelf verliezen zou,
Van den doolweg wederhalen,
Brengen op de rechte baan:
Jezus neemt de zondaars aan."

G. B. P.

(Slot volgt).

ZENDING.

Kort verslag van de Zending der Duitsche Baptisten in West-Afrika, uitgebracht in de Algemeene Vergadering op 14 Februari 1901 te Berlijn.

Een jaar van heeten strijd, moeitevollen arbeid en geloovig steunen op des Heeren hulp ligt, ten opzichte onzer zending in W. Afrika, door Gods genade achter ons, en wij danken den Heer, dat Hij ons door de menigerlei wederwaardigheden, in weerwil van onze vele fouten en gebreken, zoo trouwelijk heen geholpen heeft. Niet zelven pakten zich donkere wolken van bezwaren zoodanig samen, dat wij geen zonnestraal, die uitkomst deed verwachten, konden opvangen; maar wanneer de nood op het hoogst was, verscheen ons de Heer met zijne hulp en gaf ons weder de gewenschte vreugde en den geloofsmoed tot ongestoord voortarbeiden in zijn wijngaard, zoodat wij aan het einde des jaars, al is 't ook onder smart en zelfvernedering bekennen moeten: „Tot hiertoe heeft ons de Heer geholpen; zijn Naam zij geloofd!"

Om het zendingswerk in Cameroen met goed gevolg te kunnen voortzetten en uitbreiden, werden de sedert lang voorgestelde bouwplannen te Sopo, Abo en Nyamtan ten uitvoer gebracht. Het materieel voor het herstellingsoord te Sopo werd te Hamburg gereed gemaakt en per stoomboot naar Victoria verzonden. Voor Abo en Nyamtan, in het Bassagebied, werden de materialen in Cameroen zelf vervaardigd. Drie broeders namen bereidwillig het opzicht over al het werk op zich. Brengt het bouwen vele zwarigheden mede in Europa, veelmeer nog is zulks het geval in Afrika. Daar toch ontbreekt het veelal aan bekame vakmannen, aan ijverige werklieden, aan geschikte transportmiddelen, zoowel als aan het noodige geld.

Al wat in ons vermogen stond, om onze wenschen in vervulling te zien komen, is geschied, maar desniettegenstaande werden wij van tijd tot tijd in de noodzakelijkheid gebracht, ons in de volhardingsschool, in geduld en geloof te oefenen. Deze noodzakelijke bezwaren zouden ons echter geene neerlaag veroorzaakt hebben, want ze behooren tot de dagelijksche ervaringen in het leven der Christenen — ware er geene zeer bedenkelijke schaduwzijde op den voorgrond getreden, welke trots alle bidden en vermanen niet wijken wilde, namelijk oneenigheid en strijd onder eenige zendelingen. Deze verdeeldheid verzwakte niet alleen de innerlijke levensgemeenschap met God, maar verlamde ook de opgewektheid in den arbeid en den zoo noodwendigen heilzamen invloed op de Christenen, alsmede op de heidenen. De ontevredenheid werd algemeen en de terugslag was onvermijdelijk. Wat ons het meest bedroeft, is, dat het zendingswerk onder de inboorlingen er zoo zeer door geleden heeft. Müller verliet zijn arbeidsveld en vond een bedrijf in Afrika, naar het schijnt geheel naar zijn wensch; Tromsdorf zeide ons zijne diensten op en kwam, niettegenstaande in de laatste maanden zijn arbeid te Abo in eene gunstige conditie begon te komen, naar Duitschland terug.

Hofmeister moest om redenen van lichamelijk lijden eveneens naar Duitschland terugkeeren. Zoo zijn dan drie hoofdstations met hun veelbelovenden arbeid door hunne leiders verlaten. Hierbij kwam nog een in niet geringe mate droeve ervaring. Begin dezes jaars meldde zich br. Stäubli uit Herliberg (Zwitserland) bij ons aan om in het zendingswerk opgenomen te worden. Hij had sedert vele jaren na zijne bekeering de begeerte gekoesterd, om zijn leven in den dienst der zending onder de heidenen te besteden. Daar hij zoowel met het tuinbedrijf als met het bouwvak bekend was, zoo scheen hij de lang gewenschte man op ons zendingsveld te wezen, bijzonder onder de tegenwoordige omstandigheden. En daar hij voorzien was van een deugdelijke verklaring van een dokter aangaande zijne gezondheid, benevens van een uitnemende aanbeveling van zijne Gemeente en bovendien van eigen middelen voor den overtocht, kon hij zonder bezwaar in 't begin van Juli uitgezonden worden. Br. Stäubli vatte den arbeid in Sopo weder op, ten einde den bouw te voltooien, het land in orde te brengen en onder de heidenen in zoo wijd mogelijken kring te Evangeliseeren.

Nauwelijks was het werk begonnen of er deed zich bij hem een onder zijne familie erfelijke hartkwaal voor, waardoor er weder ontmoediging en stilstand in den pas begonnen arbeid ontstond, en hij moest besluiten om naar zijn vaderland terug te keeren, waar hij einde November arriveerde. Zijn heengaan werd niet alleen door de verschillende medewerkers in de zending in Cameroen, maar ook door het Bestuur diep betreurd. Br. Stäubli is echter der zending getrouw gebleven en werkt in Zwitserland met opofferende liefde voor onze Cameroen zending. Verschillende broeders en zusters werken thans na al het smartelijke weer met vreugde en beter gevolg voort en de inboorlingen, zoowel heidenen als Christenen, worden weer vertrouwelijker, zoo dat de arbeid weer meer hoopgevend is.

Zendeling Bender schrijft: „Thans arbeid ik weer met nieuwen moed. De Heer verhoede, dat ooit zulke toestanden als er geweest zijn terugkeeren! De geest der eendracht en liefde alleen en ware zelfovergave aan den Heer verzekeren een goed gevolg. Ik hoop en bid van God, dat wij in de naaste toekomst niet alleen het verlorene herwinnen, maar ook veelbeteekende uitbreiding mogen verkrijgen. In de gezamenlijke gemeenten ontvangen 150 personen onderricht voor den doop, en ook op de stations begint er zich weer nieuwe beweging te vertoonen. De Heere helpe ons om getrouw te zijn en zijn werk met ijver en nauwgezetheid uit te voeren.

(Slot volgt.) N. v. B.

De arbeid der Baptisten in België.

De arbeid werd in het jaar 1891 door twee werklieden aangevangen; vroeger Roomsch Katholiek, waren zij in Frankrijk tot kennis der waarheid gekomen en ook op hun geloof gedoopt geworden. Naar België, hun vaderland, teruggekeerd, begonnen zij hunnen kameraden de blijde boodschap des heils te verkondigen, God bekroonde hun pogen met zijn zegen en verscheidene arme zondaren werden bekeerd. Tegen het einde des jaars 1862 richtten die beide broeders een schrijven aan een der in Frankrijk arbeidende broeders, Pastor Brogniez, die thans te Ougrée, België, leeraar der Gemeente is, en verzochten dezen tot hen over te komen om de leiding der zending op genoemde plaats op zich te nemen. In Januari 1893 werd aan die uitnoodiging gevolg gegeven, en werd met behulp der bovengenoemde broeders de arbeid krachtig voortgezet, en wel onder een arbeidersbevolking van meer dan 200.000 zielen, die bijna allen nog diep bedolven lagen onder dwaling en bijgeloof der Roomsche kerk.

Sedert is er een kerk verrezen en zijn er meer dan 150 personen aan dwaling en zonde ontrukt en tot de erkentenis gebracht, dat Jezus de eenige naam is, onder de menschen gegeven, door wel ken wij moeten zalig worden. Geheele familiën: Vader, moeder en kinderen werden den geloove gehoorzaam en gered. Slaven van drank en andere ondeugden werden door het Evangelie volkomen vrijgemaakt. Nog maar kort geleden werden twee jongelingen, die studeerden om later priester te worden, tot erkentenis der waarheid gebracht; een van hen is reeds gedoopt, de andere zal, zoo God wil, nog in deze maand met nog meer andere pasbekeerden gedoopt worden.

De Roomsch Katholieken, onder wie hier gearbeid wordt, zijn ten opzichte van de kennis des Evangelies, alsmede hun godsdienstig leven, maar nauwelijks boven het heidendom verheven, zij ondernemen groote reizen, om tot hunne afgoden voor hun ziek vee, voor zich zelven of voor hunne ouders te bidden. Om zich nog meer verdienstelijkheden te verwerven, leggen zij zich zelven allerlei zonderlinge lasten op; wanneer zij b. v. een berg moeten beklimmen, om een heilige eerbied te bewijzen, doen zij eerst twee stappen opwaarts, dan weer één terug, zoodat zij, eer ze op den top gekomen zijn, geheel afgemat zijn.

Het is wel niet noodig te zeggen, dat al die heidensche ceremoniën aan die arme zielen geen vrede voor het hart geven, zoodat zij in menigten wegsterven, verstoken van alle hoop voor de eeuwigheid. Zelfs de Pausen zijn zich van hunne zaligheid niet zeker, getuige de verordening om na hunnen dood voor hun zielen te bidden, opdat ze uit het vagevuur verlost mogen worden, en dat doet men iederen Zondag in de Roomsche kerk.

België heeft ongeveer 6 millioen inwoners, waarvan slechts 30.000 tot de Protestanten gerekend worden. Mitsdien zijn er nog meer dan $5^1/_2$ millioen zielen in de strikken der Romsche kerk gekluisterd en dwalen als in duisternis en onzekerheid voort.

Wij mogen dankbaar vermelden, dat wij in dit land veel godsdienstvrijheid genieten en dat de lieden over 't algemeen wel voor het Woord God ontvankelijk zijn, derhalve kunnen wij nog steeds onzen door God zoo rijk gezegenden arbeid uitbreiden.

Wij moeten nu een tweede kapel bouwen, in de nabijheid van Seraing, eene plaats met meer dan 40,000 inwoners, en te Ans bij Luik, waar God ons eveneens gezegend heeft, moeten wij eene zaal huren. Onze vrienden zijn, helaas, voor het meerendeel zeer arm, en hebben groote gezinnen, zoodat zij niet veel geven kunnen. Buitendien heeft zich het Comité te Boston, dat ons tot heden ondersteunde, gedwongen gezien hare ondersteuning aanmerkelijk in te krimpen, zoodat wij ons in grooten geldnood bevinden. Nochtans verliezen wij den moed niet. Wij hopen op God, vertrouwende, dat Hij weldra hulpe zenden en de harten neigen zal om ons en den gewichtigen arbeid, welken wij in dit arme België verrichten mogen, steun te verleenen.

Wahrheitsz. N. v. B.

INGEZONDEN.

Op welken dag der week is de Heere Jezus gekruisigd?

Volgens Markus 16 vs. 2 kwamen de vrouwen op den eersten dag der week, als de zon opging, bij het graf. In Matth. 12 vs. 40 lezen wij: „Want gelijk Jonas drie dagen en drie nachten was in den buik van de walvisch, alzoo zal de Zoon des menschen drie dagen en drie nachten zijn in het hart der aarde."

Daar de Heere Jezus de gansche wet vervulde, zoo mogen wij aannemen, dat de Heer ook het laatste Pascha, naar de wet met Zijne discipelen heeft gehouden en wel volgens Ex. 12 op den 14den dag der eerste maand (Abib), zijnde de eerste dag van het Paaschfeest, een heilige dag, waarop geen dienstwerk mocht worden verricht. Bij de Israëlieten begon de dag in den avond, en wel met zonsondergang, of zoo sommigen beweren, om 6 uur, weer anderen, als de sterren zichtbaar werden of een uur na zonsondergang. In elk geval den 14den der maand begon in den avond, en volgens Matth. 26 vs. 20 hield de Heer Jezus met Zijne discipelen op dien avond of voornacht het Pascha en eer deze dag voorbij zou gegaan zijn zou, naar Gods bestelling, ook het groote Paaschlam geslacht zijn. Het was een heilige dag voor de Joden, vandaar, dat zij zelve geen werk deden, dat lieten zij de Romeinen doen, wel stonden zij te schreeuwen „kruist hem!" enz., maar op hunne manier hielden zij toch den Sabbath, ook blijkt het wel degelijk, dat

het een heilige dag was, omdat wij lezen Markus 15 vs. 43, dat Jozef van Arimathéa zich verstoutte, om, nadat hij verlof van Pilatus ontvangen had, ten aanzien van die (vrome) Joden, gedrongen door de liefde tot Christus, op Sabbath den Heer van het kruis nam en met behulp van Nicodemus het lichaam balsemde, omwond en grafwaarts droeg, voorzeker een stoute daad van die twee discipelen van Jezus, zij moesten zich haasten, dewijl de gekruisigde vóór zonsondergang moest afgenomen worden. En nu begon de 15de der maand Abib, en dat was geen Sabbath, want de Joden begonnen des morgens vroeg al te werken, eerst raadsvergadering houden, toen naar Pilaatus en eindelijk naar het graf van Jezus, een wacht daarbij stellende en hetzelve verzegelende, en ook de vrouwen, de discipelinnen konden specerijen koopen en toebereiden, om, wanneer de wekelijksche Sabbath voorbij was, hun Meester te balsemen.

De 16de dag der maand Abib, zijnde de 2de dag sedert Jezus gekruisigd was, was de wekelijksche Sabbath, waarvan wij lezen: „En zij rustten naar het gebod." Aan dezen avond begon weer een nieuwen dag, zijnde de 17de der maand, de eerste dag der week en volgens het zeggen van de Emmausgangers, de derde dag na de kruisiging. Derhalve zouden wij kunnen aannemen, dat de Heer op Donderdag zou zijn gekruisigd, dan een gedeelte van een dag voor een geheel genomen, komen wij tot drie dagen en drie nachten.

WORKUM. M. DE VRIES.

EEN EN ANDER.

*** Een zeldzaamheid. In de advertentie-kolommen van een Zwitsersch blad stond dezer dagen het volgende te lezen: „Heden overleed na een langdurig en zwaar lijden in den ouderdom van bijna 94 jaren een geliefd lid onzer familie: Carolina Muller, die sedert haar vijftiende jaar onze grootouders, daarna onze ouders, en eindelijk ons zelf, met zeldzame bescheidenheid, toewijding en trouw gediend heeft, totdat hare krachten uitgeput waren. Zij ruste zacht en in vrede! Wij zullen haar steeds met hartelijke dankbaarheid blijven gedenken." — In onzen tegenwoordigen tijd, nu vooral in de groote steden de dienstboden het meestal slechts een jaar, ja dikwijls nog korter, in één dienst uithouden, en somtijds ook niet langer kunnen uithouden, is zulk eene wederzijdsche verhouding van trouw en vertrouwen gedurende drie geslachten voorzeker éénig.

Zoo iets eert even zeer den dienaar als den meester.

Maar waarom moeten zulke dingen, helaas! meer en meer tot de „zeldzaamheden" gaan behooren!

Uit de Gemeenten.

DEVENTER. Hoewel wij in den regel weinig van ons laten hooren, zoo is het ons nu toch eene behoefte om door middel van ons blad eenige mededeelingen te doen van onze kleine Gemeente en hare werkzaamheden, alsmede van den zegen, dien wij van den Heere ontvingen, vooral in den laatsten tijd.

Toen in Nov. van het vorige jaar de Commissievergadering in Zutphen werd gehouden, kwamen wij daardoor in de gelegenheid om twee avonden Evang. samenkomsten te houden. Wij hadden daar allen zeer groote verwachting van; er was moeite gedaan om alles goed voor te bereiden, advertentiën, strooibiljetten langs de huizen, enz. Nu meenden wij, dat ons Beth-El wel te klein zou zijn, om al die menschen (nieuwsgierigen en belangstellenden) te kunnen bevatten, maar hierin werden wij bitter teleurgesteld, slechts zeer weinigen hadden aan onze uitnoodiging gehoor gegeven, en hoewel er met ernst en liefde door de verschillende sprekers getuigd werd, de zondaars uitnoodigende om tot den Heiland te komen, was er toch maar één man wien wij zijn knieën zagen buigen, terwijl wij nog meenden, dat hij aanvankelijk reeds op den goeden weg was. Het had er dan ook allen schijn van alsof die samenkomst mislukt was. Maar in 's Heeren werk kan van geen mislukken sprake zijn. De Heer had een grooten zegen voor ons weggelegd, maar anders dan wij het verwacht hadden. Een zegen, waarin de Gemeente tot hare blijdschap nog mag deelen.

Als gevolg dier samenkomsten gevoelde zich iedere br. en zr. als met nieuwen ijver aangevuurd, en scheen het wel of ieder een stilzwijgende belofte aflegde, om nu voortaan zooveel als mogelijk was mee te helpen tot den arbeid in Gods Koninkrijk, om nu niet langer het werk in de Gemeente aan enkelen over te laten, maar steun aan te brengen, die zoo hoog noodig is, altijd en overal, en die voorzeker ook zal gewaardeerd worden.

Als eerste vrucht daarvan werden onze bidstonden gezegender en nog nooit zoo druk bezocht als juist dezen winter, waar wij dan ook altijd broeders aantreffen, die, hoewel zij niet tot de Gemeente behooren, toch gaarne met ons hunne knieën buigen om den Heer te danken en te bidden. Dit moedigt allen aan en wij genieten daardoor veel. De openbare prediking wordt beter bezocht dan voorheen en belangstellenden zien wij daardoor komen.

De Jongelingsvereeniging, die het vorige jaar tijdelijk werd opgeheven, om reden haar klein ledental en bovendien nog slecht bezoek, werd na Nieuwjaar met nieuwen ijver weer opgericht, gaat in ledental ook iets vooruit en houdt zich goed.

De Jongedochters- en Vrouwenvereenigingen dragen ook het hare bij om nuttig te zijn in den dienst van den Heiland.

De Zangvereeniging werkt ook zeer gezegend; door haar zijn wij zoo ruimschoots in de gelegenheid om met jonge menschen in aanraking te komen, en velen van hen zien wij dan ook onder de prediking komen, terwijl zij zich des Zondags bevlijtigt om wat beters te genieten te geven dan de wereld geven kan, dan klinken de Godverheerlijkende liederen door ons geliefd Beth-El, wat nog wel eens menig voorbijganger naar binnen lokt.

Zoo trachten wij, een ieder op zijne wijze, ons dienstbaar te stellen voor anderen. Een nieuwe tak van arbeid is mede ontstaan, waarvan wij met dankbaarheid melding maken, omdat wij gelooven, dat God er zijn zegen aan zal verbinden.

Enkele broeders hebben er zich bepaald voorgespannen om *in hun vrijen tijd*, zoo des Zondagsavonds als in de week, op huisbezoek uit te gaan, om de menschen het Evangelie te brengen in hunne woningen; dat zij daarbij verschillende ervaringen opdoen is begrijpelijk, daar het meestal menschen zijn die bezocht worden, die als met banden gebonden zijn door vorst alcohol, toch hebben zij soms verblijdende resultaten, dat hen met vertrouwen doet voortgaan. God zegene die brs. in dat werk!

Het Paaschfeest gaf voor onze kleine Gemeente dagen van groote blijdschap en zegen. Wij mochten op den eersten dag bepaald worden bij dat groote feit, waarvan wij gedachtenis vierden: de opstanding van onzen Heiland. Den tweeden dag genoten wij de vreugde voor het eerst sedert langen tijd onze doopvont weer te openen om twee broeders, welke eenigen tijd met ons hadden omgegaan en wier openbare levenswandel en belijdenis de Gemeente niets in den weg deed staan, met blijdschap in haar midden op te nemen en hen door den doop openlijk getuigenis te zien afleggen, dat zij met het oude leven hadden afgedaan en in nieuwigheid des levens met en voor den Heiland wenschten te leven. De belangstelling bij die gelegenheid was mede boven onze verwachting. Voor een aandachtig gehoor mocht onze Voorganger het standpunt der Gemeente op grond van Gods Woord uiteenzetten, om zoo mogelijk een vooroordeel weg te nemen, daar er, volgens spreker, altijd een verkeerde gedachte aangaande de Gemeente bestond, sommigen zagen ons voor Mormonen aan, weer anderen voor Wederdoopers, waarvan de geschiedenis ons zooveel treurigs meldt. ZEw. raadde allen aan om onpartijdig Gods Woord te onderzoeken. Verder trachtte de Voorganger naar aanleiding van Rom. 6 : 4—6 de beteekenis van den doop duidelijk te maken, door den doop als symbool voor te stellen van een wegwerpen van ons zelven en de opstanding uit het watergraf, als een den Heer Jezus geheel aandoen. Een en ander gelooven wij heeft een goeden indruk nagelaten.

Na de doopplechtigheid mochten wij ons met vele broeders en zusters rondom den disch des Heeren scharen, waar het ons goed was. God zegene die beide broeders in het volhardend gelooven en getuigen, alsook allen, die met ons eens geestes zijn, opdat er te allen tijde een goed getuigenis van ons moge uitgaan tot lof van 's Heeren Naam.

E. J. SCHONEVELD, Secretaris.

NIEUWE PEKELA. Het zal ongetwijfeld den brs. en zrs. niet onaangenaam zijn eens iets te vernemen van onze Gemeente, vooral sedert br. Knipers van Sneek tot ons overkwam om onder ons te arbeiden. Wij mogen door de genade Gods zeggen, dat het ons goed gaat, dat de Gemeente gesticht wordt en zich verblijdt in den zegen, dien Hij haar in haren Voorganger en zijne Echtgenoote schonk. Van twee jongelingen, kinderen der Gemeente, mochten wij vernemen, dat zij den Heer Jezus als hun Zaligmaker hadden leeren kennen. Hij make hen getrouw, en doe hen de eerste droppelen zijn van een overvloedigen regen.

Op onze Gemeente-vergadering van 31 Maart werd, nadat op 24 Februari de zaak besproken was, met meerderheid van stemmen der aanwezige leden, besloten, aanvrage te doen tot weder-opname in de Unie. Zegene de Heer dit besluit, en geve Hij, dat het moge medewerken tot nauwere samenbinding van Zijne kinderen, die één Heer, één geloof en één doop belijden, en trekke Hij ons allen steeds dichter tot Zich, dan komen wij ook dichter tot elkander, en vermogen in Zijne kracht meer tegen den gemeenschappelijken vijand.

Op Paschen vierden wij met al Gods kinderen het heerlijke feest van de opstanding onzes Heeren uit den dood. Dewijl onze Voorganger eenigszins ongesteld was, vreesden wij, dat Z.Eerw. niet voor ons zou kunnen optreden, maar de Heer heeft de gebeden verhoord en onzen broeder gesterkt, zoodat hij met opgewektheid en duidelijkheid het blijde Paasch-evangelie mocht verkondigen. Op Paaschmaandag kwamen wij in den achtermiddag in het lokaal der Zondagsschool bijeen om een paar uurtjes gezellig samen door te brengen. Toespraken, psalmen, gezangen en geestelijke liederen wisselden elkander af, aangevuld door onderlinge gesprekken.

Wij eindigen onze mededeeling met den wensch, dat het bij ons en bij alle kinderen Gods steeds moge zijn en meer en meer worden:

Als één van ziel, als één van zin,
Die één belang gevoelen,
Die 't zelfde wit bedoelen,
Verbinden w' ons in broedermin,
Zoodat w' in vreugd en pijn,
Elkandren alles zijn.

STADSKANAAL. In onze laatst gehouden gemeentelijke vergadering mochten we, tot onze vreugde, een broeder en zuster, die vroeger uitgesloten moesten worden, weder op hunne belijdenis in de Gemeente opnemen. Wij hopen, dat ze zooveel geleerd zullen hebben, dat ze nog lang, door een voorbeeldigen wandel, een sieraad der Gemeente mogen wezen.

Op ons station te 2e Exloërmond, waar geregeld iederen Zondag een broeder der Gemeente heen gaat te spreken, is eenige verandering, naar wij hopen, ten goede gekomen. Br. de Jonge heeft in zijn pas gebouwd huis een gedeelte beschikbaar gesteld voor lokaal, een zeer geschikte, frissche ruimte. Om voorts de Evangelisatie goed te regelen en meer op vasten voet te brengen, is er een bestuur gekozen, dat nu bestaat uit de brs. J. de Jonge Jr., J. Dokter en J. Blank. Daar het wegens den verren afstand voor vele broeders en zusters niet mogelijk is op den dag der broodbreking in de Gemeente te komen, zal er nu op den 2den Zondag van elke maand, daar ter plaatse, onder leiding van een ouderling der Gemeente, Avondmaal gehouden worden.

Moge deze nieuwe regeling tot een uitgebreiden zegen en tot eer van den Heer verstrekken.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Niet veel nieuws onder de zon, ten minste er wordt niet veel meegedeeld, want, dat er zoo van tijd tot tijd een werkstaking plaats vindt om hooger loon te bedingen dat behoort al tot de oudheden en 't zou iets nieuws zijn, als patroon en werkman 't eens goed samen konden vinden in plaats van altijd op voet van oorlog te leven, maar dan moeten eerst de Christenen in waarheid Christenen zijn, gestorven en begraven en met Christus opgewekt tot een nieuw leven. Rom. 6.

Nieuw is 't zeker, dat in Arnhem een oud gebruik, de Paaschwei, (een soort kermis), is afgeschaft, zoodat men hoopt, dat de gewone dronkenmanstooneelen bij die gelegenheid op Arnhems straten ook langzamerhand tot de oudheden zullen gaan behooren.

Misschien zijn er hier en daar wel meer van die Paaschfeest-ontwijdende misbruiken, die afgeschaft konden worden, opdat onze christelijke feestdagen op meer Gode welgevallige wijze werden doorgebracht.

De dronkenmanstooneelen zullen echter daardoor wel niet ophouden, zoolang men vreest de drankwet beslist in te voeren, waardoor 8000 kroeghouders in den lande hun onwaardig bestaan zouden verliezen, maar waardoor ook 8000 gelegenheden om zich te bedrinken, zouden verdwijnen, en alzoo der maatschappij een weldaad werd bewezen.

De minister van oorlog heeft aan 't leger de wensch van H. Majesteit bekend gemaakt, dat de

verjaardag van Z. H. den Prins der Nederlanden, Hertog van Mecklenburg, bij de zee- en landmacht op dezelfde wijze zal worden gevierd als die van Hare Majesteit de Koningin-Moeder.

Frankrijk. De vorige week is bij 't station Nankes Etat een trein op een andere geloopen, waarbij 8 personen werden gewond.

Te Toulon en te Nizza werden in de laatste dagen groote feesten gevierd bij de ontmoeting van president Loubet met de Russische zeeofficieren en die van Italië.

Of die vriendschap ook weer iets te beteekenen heeft in de wereldpolitiek? Italiaansche bladen stellen er niet veel prijs op, vooral omdat de vriendschap met Engeland er om zou moeten worden opgegeven, en 't zal nu eerst wel moeten afgewacht worden, hoeveel die laatste nog waard zal zijn, nadat de oorlog in Z.-Afrika geëindigd zal wezen.

Engeland. Vreeselijke dingen worden verhaald aangaande de bemanning van een Engelsch schip, dat op een rots bij de Philippijnsche eilanden is vergaan, 23 Oct. j.l. Twintig man verdronken, maar de rest, 17 in getal, redden zich op twee vlotten, waarop zij op de zee ronddobberden. Weldra begonnen zij echter gebrek te lijden, en wel zoodanig dat zij 't leer hunner schoenen verorberden. Een Franschman sloeg met een bijl den eersten bootman dood. Iesbte zijn dorst met diens bloed en wilde vervolgens de hersenen van den vermoorde eten, wat hem door de anderen belet werd. Den volgenden dag zou hij zich op den kapitein werpen, maar men ontnam hem zijn bijl en sloeg hem zelf dood. Zijn lijk bleef op 't vlot liggen totdat in een vlaag van waanzin de overlevenden 't verslonden. Op die wijze stierf de één na den ander en werd opgegeten, totdat ten slotte twee overbleven, die op den tweeënveertigsten dag na 't vergaan van 't schip te Soubi aan wal kwamen, vanwaar zij naar Singapore zijn overgebracht.

Eene heldendaad is 't zeker van generaal Buller, dat hij te Plymouth, welke stad hem tot eere burger maakt, van openbare hulde wenschte verschoond te blijven.

Dat is reeds meer hulde waard, dan alles wat hij in Z.-Afrika uitvoerde, ten minste als 't waar is, wat nooit tegengesproken werd, dat hij ook nog Boerenkrijgsgevangene is geweest. Arme Engelsche generaals, die in Z.-Afrika hun roem begraven.

Spanje. De stierengevechten, die ook wel lang hadden moeten afgeschaft zijn, hebben te Madrid weer een slachtoffer gemaakt. Een der Torreros, die bezig was met gewimpelde pijltjes naar den stier te werpen, viel; werd door het woedende dier getrapt en gestooten en eindelijk met een diepe borstwonde, een paar gebroken ribben en een gescheurde long, weggedragen.

Z.-Afrika. Aangaande den oorlog is natuurlijk niet veel vermeldenswaardig nieuws, omdat de Engelschen geen voordeelen behalen en hunne verliezen verzwijgen, terwijl, wat wij nog vernemen, volstrekt niet betrouwbaar is. Misschien is een brief van een Engelsche officier wel 't meest nabij de waarheid. Daarin toch wordt gezegd: *Het leger in Afrika is bijna aan 't eind zijner kracht, uitgeput door een voortdurend vergeefs vervolgen van een vijand, die wel een schim gelijkt.*

Daarom zeker de methode der Engelschen om zich een bolwerk te vormen van de van hunne hoeven gelichte Boerenvrouwen en kinderen, op dat de Boeren hun niet zullen aanvallen en hun den toevoer van levensmiddelen afsnijden, waardoor zij hun eigen betrekkingen zouden blootstellen aan ellende; daarom zeker ook 't verspreiden van berichten, dat De Wet in zijn geestvermogens gekrenkt zou zijn en dat Botha weer onderhandelen wil, opdat de Boeren hun energie ook maar zullen verliezen. Wij kunnen ons voorstellen, dat de Engelschen, die den oorlog moede zijn, die beide dingen vurig wenschen, maar wij vreezen, dat ze 't wel anders gewaar zullen worden, als De Wet eerst maar eens weer hun laat weten, waar hij is.

N. P. K. K.

VARIA.

EEN VIERKANTE METER PLAATS IN DEN HEMEL.

De zendeling Waldmeier trof eens op den Libanon eene arme vrouw aan, die in groote armoede en nood verkeerde. Hij sprak haar op medelijdenden toon aan, maar zij verzekerde hem, dat zij bij al hare ellende toch gelukkig was In antwoord op zijne vraag, wat haar dan zoo gelukkig maakte, toonde zij hem een klein pakje, dat zij als amulet of toovermiddel aan een touwtje om haren hals droeg. Na eenig tegenstribbelen verklaarde zij zich eindelijk bereid hem haar kleinood te laten zien. Zij verwijderde het eene lapje na het andere, en haalde er ten slotte een papiertje uit te voorschijn, waarop ongeveer het volgende te lezen stond: „Ik beloof hierbij aan de draagster van dit papier een vierkanten meter plaats in het hemelrijk, waarvoor zij mij 20 francs betaald heeft". Dat geschrift was onderteekend door een priester. De arme vrouw vertelde er nog bij dat zij eens in het bezit eener som van 136 piasters (iets meer dan 20 francs) gekomen was, en gedacht had, dat zij dit geld niet beter kon besteden, dan door een plaatsje in den hemel te koopen, zooals de priester haar dan ook reeds had aangeboden. Al ging zij nu ook onder gebrek en armoede gebukt, zij was toch gelukkig, omdat zij nu stellig en zeker wist, dat zij in den hemel eene plaats had, waar zij na haren dood zou worden opgenomen.

De zendeling nam het arme mensch mede naar zijn huis, waar zij door zijne vrouw volgaarne en met de meest mogelijke liefde werd opgenomen en verpleegd. Zij bleek gelukkig een geopend oor en een ontvankelijk hart te hebben voor de verkondiging der zaligheid in Jezus Christus, en werd al spoedig eene geloovige discipelin van den Heiland. Later heeft zij het papiertje, dat haar eertijds zoo gelukkig had gemaakt, in het vuur geworpen, en is zij zalig afgestorven in het geloof aan Hem, die de zondaars rechtvaardig maakt en hen, om den wille van Zijn vergoten bloed, opneemt in Zijn eeuwig Koninkrijk.

Hulp gevraagd.

De broederschap te Valthermond heeft tot het houden van hare gewone vergaderingen, alsmede voor haren arbeid, dien zij nog gaarne wenscht uit te breiden, dringend behoefte aan lokaliteit. In den laatsten tijd moesten alle samenkomsten in de woonkamer van onzen broeder ouderling gehouden worden, dat zeer vele bezwaren medebrengt voor een tamelijk groot gezin, maar die buitendien ook reeds te klein en voor vreemden zeer onvrij is.

Voor Zondagsschool en Jongeliedenvergadering ontbreekt alle gelegenheid.

Wij hebben, onder biddend opzien tot God, ons voorgenomen en reeds pogingen in het werk gesteld om een houten verplaatsbaar gebouwtje te bekomen, waarvoor we geen bouwterrein behoeven te koopen, en dat bij de vaak voorkomende verschuiving der Veenbevolking gemakkelijk verplaatst kan worden.

We ontvingen voor ons plan al eenige gelden in onze omgeving en uit eigen kring; doch aangezien wij slechts uit een klein getal werklieden bestaan, is het ons niet mogelijk alles met eigen middelen te kunnen uitvoeren, weshalve we met verlof van de commissie der Unie, langs dezen weg eenige medehulp van broeders en zusters elders komen vragen.

Daar het, behalve voor de kleine Gemeente hier, ook van belang te achten is, dat er in deze bloeiende mond eene geopende deur voor de Gedoopte Christenen blijve, vertrouwen wij, dat ons een weinig hulp niet zal ontzegd worden.

De Redactie van dit blad, waarin alle ontvangsten zullen verantwoord worden, zal bereidwillig elke gift ontvangen, alsmede uwe broeders in Christus

H. BLAAK, Ouderling.
B. BLAAK, Secretaris.

GOSZNER'S GULDEN SPREUKEN.

1. Vermoeiden tot steun te zijn, is genot en eere voor den mensch.
2. Naarmate gij toeneemt in het goede, neemt ook de vreugde van uw hart toe.
3. Elke dag is begin en einde van gewichtige dingen.
4. Uitstel is de dood voor werkzaamheid, maar wijze bedachtzaamheid is voor haar onmisbaar.
5. Voor ons is de rede, wat de handwijzer aan den weg voor den wandelaar is.
6. Wilt gij u zelven kennen, merk dan op waaraan gij het liefst denkt.
7. Alle waarachtig leven ontspringt uit de Bron des levens.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen door br. Laansma, Grand Rapids, van W. N. te Muscatine een Dollar voor 1901; van H. B. K. te Vriescheloo f 2.25.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 731 DONDERDAG 25 April 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Opstandingslied.

Vliedt, o nachten,
Met uw wachten,
Met uw nare duisternis!
Hemelkoren,
Doet het hooren,
Dat het licht verrezen is!

Zeeën, stranden,
Verste landen,
Jubelt, dat is opgestaan,
Die Zijn leven
Had gegeven
Voor wat de aarde heeft misdaan!

Wilt, o vromen!
Tot Hem komen,
Die, herrezen, voor ons bidt!
Heidnen, nadert!
Hij vergadert,
Oordeelt niet naar zwart of wit.

Doe uw waatren
't Loflied schaatren,
Grondelooze oceaan!
Wouden, weiden,
Gaat verbreiden:
Aller Heer is opgestaan!

Dat mijn ziele
Voor Hem kniele,
Die haar 't leven heeft bereid!
Die, als Koning,
Haar een woning
Geeft tot in alle eeuwigheid!

'k Mag gelooven:
Eens daarboven
Zal dit oog mijn Jezus zien, —
Als Zijn luister
Zonde's duister
Voor mijn blik terug doet vliên!

Laat de Psalmen
Dies weergalmen
Dien het graf niet houden kon!
Hij, herrezen,
Zal mij wezen
De onverdoofbre Levenszon!

(Overgenomen.) Naar een oud lied.

Thomas.

Joh. 20 : 24—29.

(Slot.)

Hebben we in ons vorig No., naar aanleiding van de hierboven aangeduide geschiedenis, den treurigen toestand trachten te schetsen van een ziel, die van Jezus afdwaalt, laat ons thans uit deze geschiedenis leeren met welk een liefde de Heiland een afgedwaald schaap terecht brengt.

Acht dagen na den dag van 's Heeren opstanding treffen we Thomas weer in het gezelschap zijner mede-discipelen aan. „Na acht dagen waren Zijne discipelen wederom bijeen en Thomas met hen," zoo lezen wij.

Wij dwalen zeker niet als wij uit Thomas' aanwezigheid in den kring der broederen de gevolgtrekking maken, dat hij in den loop van die donkere dagen toch wel een weinig veranderd was. Hij toonde zich nu niet meer zoo halstarrig in zijn ongeloof als op den dag der opstanding; toen rekende hij het niet eens de moeite waard om zich met de anderen te vergaderen. Hij was wat gewilliger, wat volgzamer geworden. Hij stelde zich nu althans in den weg om overtuigd te kunnen worden. En daarin juist toonde hij in onderscheiding van zoovele ongeloovigen onzer dagen, dat hij wel gaarne *wilde* gelooven, indien hij slechts kon. Hij toonde heilbegeerte en was tevens wat ootmoediger en kinderlijker dan voorheen. En nu hij in zulk een stemming des harten was, nu kon de Heiland zich ook aan hem openbaren.

Zoo zat hij dan in kinderlijke afwachting in het gezelschap zijner mede-discipelen. Dat er menig stil gebed opsteeg tot den Heer om ook Thomas te overtuigen, valt niet te betwijfelen. En zulk een geloovig biddend samenzijn van kinderen Gods kan niet te vergeefs zijn. Dat bleek ook hier. Want ziet, daar verscheen op eens de Heiland onder hen. „En Jezus kwam als de deuren gesloten waren en zeide: Vrede zij ulieden!"

Dit was de gewone groet waarmede men elkander in Palestina ontmoette. Buitengewone beteekenis heeft deze vredegroet echter, nu de groote Vredevorst, komende als overwinnaar uit het rijk der dooden, den zijnen vrede brengt. Die vredegroet gold allen, die in Hem als hun vrede geloofden. Zij was ook voor Thomas, in wiens hart nu reeds zoovele dagen niets dan onrust had geheerscht. O, mij dunkt, daar moet op eens een schok van heilige ontroering door zijn binnenste zijn gegaan, toen hij daar plotseling die beminde gestalte weer voor zich zag en die welbekende lieflijke stem weer hoorde. Blijde verrassing en heilige vreeze vervulde zijn hart. Maar nog grooter werd zijne ontroering, toen Jezus zich zoo liefdevol tot hem wendde en op vriendelijken toon tot hem sprak: „Breng uw vinger, Thomas, en zie mijne handen, en breng uwe hand en steek ze in mijne zijde, en wees niet ongeloovig, maar geloovig."

Hoe opmerkelijk, dat de Heiland zoo sprak. Hij wist wel, dat zijn discipel die kenteekenen nu niet meer noodig had, maar toch haalde hij deze woorden van Thomas aan. Hij noodigde hem daardoor uit, om aan zijn eisch te voldoen, ten einde hem alzoo diep te beschamen en te verootmoedigen. Hij wilde hem op zachte wijze doen gevoelen, hoe verkeerd hij gehandeld had, met zulke hooge voorwaarden voor zijn geloof te stellen.

Maar Thomas zal gewis niet genaderd zijn om de teekenen der nagelen te onderzoeken; hij was nu volkomen overtuigd; hij schaamde zich diep, dat hij zoo langen tijd ongeloovig geweest was, en terwijl zijn hart als overstelpt werd door eene onuitsprekelijke blijdschap, dat zijn Verlosser leefde, riep hij uit: „Mijn Heere en mijn God!"

Hij erkende dus Jezus als Heer en God. Hij zag nu in Hem den Koning der Koningen, den Heer der Heeren, God zelf geopenbaard in het vleesch. En dit niet slechts in dien algemeenen zin. Hij sprak maar niet: O Heere, O God, maar hij zeide tot Jezus: „*mijn* Heere en *mijn* God."

Op dat „mijn" kwam voor Thomas alles aan. Door het geloof werd Jezus zijn, zoo als hij des Heeren was. En op dat „mijn" komt ook voor ons alles aan. Het baat ons nog weinig of wij al aan de Godheid van Jezus gelooven en aannemen dat Christus de Heere is. Neen; wij moeten dat „mijn" des geloofs in den mond kunnen nemen, wij moeten tot Jezus kunnen zeggen; „*Mijn* Heere en *mijn* God."

Jezus aanvaardde zwijgend de hulde, die zijn discipel hem bracht, maar liet hem tevens een zacht verwijt hooren. „O m d a t g ij m ij g e z i e n h e b t, T h o m a s," zoo sprak Hij, „h e b t g ij g e l o o f d: z a l i g z ij n z e d i e n i e t z u l l e n g e z i e n e n n o c h t a n s z u l l e n g e l o o f d h e b b e n."

Thomas had zich niet op het getuigenis zijner mede discipelen willen verlaten, maar wilde Jezus zelf zien om te gelooven. En Jezus heeft hem deze zinnelijke waarneming vergund. Maar tevens doet Hij Thomas gevoelen, hoe verkeerd zijn gedrag was, en hoeveel smart en kommer hij zich zelf had kunnen besparen, indien hij eenvoudig had geloofd.

De Heer ziet echter verder. Voor zijn geest plaatsen zich in het verschiet millioenen van menschen, wien het niet mogelijk zal zijn te genieten, wat deze discipel genoot. Hij ziet hoe de reuzenslang des twijfels zich om hen heen tracht te wikkelen. Hij voelt hun bangen strijd met de macht des ongeloofs. En over al die geslachten, die Hij als achter Thomas ziet opkomen, breidt Hij zegenend de handen uit, en roept het troostwoord hun toe: „Zalig zijn ze, die niet gezien, en nochtans geloofd zullen hebben!"

Hoe gelukkig is het, dat ook deze laatste zaligspreking ons is opgeteekend. 't Is een troostwoord voor alle kinderen Gods vooral in dagen van strijd en lijden. 't Is een levenswoord voor allen, die de Heer niet gezien en nochtans liefgehad hebben. 't Is een stervenswoord voor allen, die straks heengaan, zonder dat zij zijne wederkomst op aarde beleven.

Thomas' ongeloof is spreekwoordelijk geworden. Maar hoevele ongeloovigen zijn er helaas in onze dagen, die niet waard zijn in de schaduw van Thomas te staan. Thomas was ongeloovig uit vooroordeel; zoovelen in onze tijd zijn het nit b e g i n s e l. Thomas wilde wel, maar kon niet gelooven; de ongeloovigen van den tegenwoor-

digen tijd zouden wel kunnen, indien zij 't slechts ernstig wilden. Thomas voelde zich in zijn toestand diep ongelukkig; zoovelen vinden in ontkennen — en spotten zelfs — behagen. Thomas stelde éénen eisch aan den Heer, maar waar deze voldaan was, gaf hij zich ook eerlijk gewonnen. Men behoeft de ongeloovigen slechts te *kennen* om te weten, dat zij in hun hart veel liever de bestrijding, dan de verdediging der waarheid vernemen; zij stapelen bedenkingen op bedenkingen; uit de *éene* vesting verdreven, trekken ze zich in een andere terug. — Hoe zal 't denzulken zijn als zij eenmaal Hem zullen moeten aanschouwen, in wien zij hier niet hebben willen gelooven!?

Maar toch zijn er die in Thomas hun Didymus (= tweelingbroeder) vinden. Men spreekt in de geschiedenis der kerk van eene sekte van Thomas-christenen, naar zijnen naam in het verre Oosten genoemd; wij behoeven echter niet zoover te reizen om dezulken bij geheele scharen te vinden. Voor zulke Thomas-christenen valt er uit deze geschiedenis niet weinig te leeren. — Thomas bleef bij de discipelen en vergaderde met hen. Onttrekt gij u? Zoo nog de Meester verschijnt, het kan slechts in het gezelschap der broederen zijn. — Thomas betwijfelde de opstanding van den Heer, maar daarom was hij nog niet in alles ongeloovig. Hebt gij op één punt bedenking, laat daarom nog geen andere overtuigingen varen. — Thomas wilde eerst zien en dan gelooven. Leeren wij uit zijne geschiedenis de Goddelijken regel: Eerst gelooven, dan aanschouwen.

En hebben wij tot roem van Gods genade het zaligende van dit geloofsleven leeren kennen, laat ons dan dankbaar den blik hemelwaarts richten, maar laat ons hart ook het innig medelijden kennen met de weifelende Thomas-christenen. Hun den weg te wijzen, hen met teedere liefde als een kranke te verplegen, voor hen te bidden, is de roeping van alle ware geloovigen.

G. B. P.

ZENDING.

Kort verslag van de Zending der Duitsche Baptisten in West-Afrika, uitgebracht in de Algemeene Vergadering op 14 Februari 1901 te Berlijn.

(Slot.)

Het was ongetwijfeld onder de genadige leiding Gods, dat br. Süvern en Echtgenoote heimwee gevoelden naar hunne zwarte kinderen in Cameroen en zich derhalve weder tot intreden in de zending aanmeldden; geen wonder dat dit met blijdschap eenstemmig aangenomen werd. Den 10 September aanvaardden zij in blijdschap des geloofs van Hamburg uit, per stoomschip de reis naar Cameroen, en kwamen daar begin October gezond en wel aan op de plaats hunner bestemming Bonaku, waar zij door Christenen en Heidenen en bijzonder door onze bedienaren der zending met groote opgewektheid en dank aan den Heere werden begroet. Aan br. S. is door het bestuur der zending de leiding op het geheele arbeidsveld in Cameroen opgedragen, zoodat wij hopen, dat voortaan het geheele werk meer een eendrachtig en vreedzaam karakter zal vertoonen.

Een groote hindernis, die jaren lang onzen zendingsarbeid in den weg stond, is nu met 's Heeren hulp weggenomen. Er is eene vereeniging tusschen de 9 zelfstandige gemeenten en zoo ook in de zending tot stand gekomen, waarvan wij den Heere zeer dankbaar zijn. De invloed onzer broederen op die Gemeenten zal voor hare ontwikkeling heilzaam werken.

De gepasseerde droeve ervaringen hebben ons ten eerste tot zelfbeproeving gevoerd en ons de vraag voorgelegd, waarin onzerzijds fouten gemaakt zijn geworden, die zich niet weder mogen herhalen. Dat wij bij de uitzending der zendelingen niet altijd de noodige voorzichtigheid in de keuze hebben aangewend, moeten wij bekennen. Wij lieten ons eenerzijds te zeer door den dringenden nood op het zendingsveld beheerschen en anderzijds door de overtuiging, dat de aangemelden toch Christenen waren met zendingsijver en goede scholen bezocht hadden. Daar wij geene inrichting tot vorming van personen voor de heidenzending hebben, blijft er eene groote leemte in de ontwikkeling onzer zendelingen in verband met de vereischten der zending. Er bestaat een groot onderscheid tusschen de vereischten voor een prediker in het moederland in eene geordende gemeente en dat, wat een zendeling behoeft in heidensche landen, en daarop moet acht gegeven worden bij jongelingen, die zich aan den dienst der zending willen wijden. Zendingstheorie is gansch iets anders dan Pastoraal-theologie. Het eerste wordt, helaas, op vele opleidingsscholen, tot schade der gemeenten verwaarloosd. *Er is nu een besluit opgevat* door het bestuur der zending, volgens hetwelk in 't vervolg niemand weder in het zendingsveld zal uitgezonden worden, die niet eerst eenigen tijd met het zendingsbestuur in betrekking gestaan heeft, ten einde zich wederzijds een duidelijk oordeel over de vereischten voor het zendingswerk en bekwaamheid daarvoor te kunnen verschaffen. Wij zijn 't ons overigens bewust, dat er ook in de toekomst in onzen arbeid nog wel bezwaren, strijd, onaangenaamheden en terugslagen zich zullen voordoen, maar dat kan en mag ons niet ontmoedigen; eindelijk zullen toch alle koninkrijken der wereld van onzen Christus zijn, en dit heerlijk doel: het Evangelie des Koninkrijks den in duisternis gezeten heidenen te verkondigen, blijft ons eene zalige levenstaak.

Een nauwkeurig statistisch overzicht over den tegenwoordigen stand van zaken op het zendingsveld kunnen we tot ons leedwezen niet geven, dewijl de laatste kwartaalberichten met de jaarsluiting nog niet in onze handen zijn. Zendeling Süvern zond ons in November l.l. een overzicht, waarnaar wij de volgende opgaven geven kunnen. In verbinding met de hoofdstations Bonaku, Abo, Victoria en Nyamtan staan 52 stations, van welke 40 door inlandsche leeraren bediend worden. 12 stations zijn tegenwoordig zonder leeraar. Br. S. hoopt echter, in den loop dezes jaars die stations weder te kunnen voorzien. Het getal der ten vorigen jare gedoopten en het tegenwoordig getal gemeenteleden, zullen wij eerst kunnen opgeven als wij berichten uit Cameroen ontvangen hebben. „De oogst is groot, maar de arbeiders zijn weinigen, daarom bidt den Heere des oogstes, dat Hij arbeiders in zijn oogst uitstoote. Wij richten mitsdien de dringende bede tot onze waarde medehelpers en leden van ons Zendingsgenootschap, zoowel als aan al onze Gemeenten met hare leeraren, om ons met nieuwen geloofsmoed in dezen arbeid te willen steunen, opdat de wil des Heeren: „Predikt het Evangelie aan alle volken," ook door ons uitgevoerd worde.

Uit „Blüten und Früchte." N. v. B.

LENTE.

(Overgenomen.)

Wanneer zoo malsch de lenteregen nederplast, besproeiend weide en akker; wanneer de lentezon haar stralen giet over 't aardrijk, en de zaden ontkiemen, de knoppen ontluiken, de bloemen ontplooien, de vlinders weer dartelen over veld en gaarde, de leeuwerik zijn tonen doet stroomen uit den hooge, en mensch en dier en plant herademt en herleeft, en zich verlustigt in de nieuwgeboren schepping, — dan kan zoo weemoedige gedachte het hart binnensluipen, dan kan knagende smart de ziel ontroeren.

Want op den winter volgt de lente; op den stilstand de groei; op de duisternis het licht, op den dood het leven, en de natuur heeft slechts een tijdlang gerust van haar arbeid om met nieuwe, met meerdere kracht dien te hervatten. En hebben we in den winter al eens gezucht onder den last, en gehijgd naar de lente, we wisten het toch, we konden de dagen tellen, de lente zou komen, de winter moest wijken, zoo zeker als de zon aan den hemel staat, zoo zeker als God in den hemel woont. En die zekerheid gaf ons *rust*, gaf ons *lijdzaamheid*, gaf ons *moed* om de lasten des winters te dragen zonder morren, zonder vreeze ook.

Maar in het leven der menschheid is daar geen lente. Met harten van wintersche koude vervuld leeft zoo menigmaal mensch naast mensch; geen sprankje van hemelschen zonneschijn gloeit er; geen droppel van hemelschen regen verkwikt er; geen bloempjen van hemelsche blijdschap pronkt er en geen bladknop van hemelschen wasdom springt open. De dood heeft de hand gelegd op het menschdom, en heerscht er met onbeperkte macht.

En waar we in de lente de heerschappij des doods zien wijken voor den adem des levens, daar schreit het hart: Ach, was dat zoo op het gebied van den geest. Maar onze kracht is ijdel, de dood blijft heerschen. De vader staat aan het graf van zijn kind, en wees en weduwe treuren om den steun, die hun ontviel. Krankheid boeit zoo *velen* aan het leger, waar ze het leven der natuur niet kunnen genieten, en zooveel anderen missen het voorrecht zich te kunnen verheugen in het leven des geestes. En de dronkaard blijft voortgaan ziel en lichaam, vrouw en kind op te offeren aan zijn afgod; en de ontuchtige sluipt in de duisternis rond, bespiedende zijn prooi; en de hebzuchtige rooft het leven van zijn naaste om zich te verrijken met een handvol goud.

En we weten niet, wanneer dat eindigen zal. Eeuwen aaneen heeft in dien nacht reeds het licht des Evangelies geschenen, en de boodschappers van goede tijding zijn uitgegaan in de wegen en heggen en hebben vrede verkondigd, dien die verre, en dien die nabij waren. Doch de wereld heeft hen niet willen hooren, heeft hun boodschap niet aangenomen. En barmhartige handen hebben zich uitgestrekt naar de diepst ongelukkigen en hebben ze opgehaald uit den poel van ellende. Maar ondank is hun loon geweest, waar ze *dank konden verwachten*, en de wereld heeft den spot gedreven met die barmhartige handen.

„Zoovelen Hem aangenomen hebben, dien heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden." Dat is een troost als een blijde zonnestraal in den winter. Niet geheel nutteloos was de prediking, hoe schijnbaar onvruchtbaar; niet geheel ijdel was de arbeid der reddende liefde, hoe schijnbaar onnut vaak. Maar toch, een opwaken als de natuur in de lente doet; een zich keeren van de menschheid tot God, zooals de natuur zich keert naar de zon; — neen, dat missen we, en dat stemt het hart tot weemoed, tot bittere smart.

Neen, niet alzoo! Daar zal een lente komen! Deze aarde zal vol worden van de kennis des Heeren, gelijk de wateren den bodem der zee bedekken; en ze zullen niet meer leeren een iegelijk zijn naaste en een iegelijk zijn broeder, zeggende: Ken den Heer, want zij zullen Hem allen kennen, van den kleinste tot den grootste. En niemand zal den krijg meer leeren. En geen inwoner zal zeggen: Ik ben ziek.

Straks, als onze Heiland terugkomt, dan zal het werk der Inwendige Zending ophouden en de Christelijke Philanthropie zal geen reden van bestaan meer hebben. Dan geen *lijden*, geen droefheid, geen pijn. En schooner dan in elke lente de natuur — immers ook nog onder de zonde besloten — zal dan *de gansche Schepping* opbloeien en in velden en dalen zal het jubellied weergalmen: De gansche aarde is van Zijn heerlijkheid vol.

Wacht nog een weinig. Hij, die te komen staat, zal komen en niet vertoeven. Hij brengt het leven en de onverderfelijkheid aan de Schepping, aan de menschheid, zooals Hij ze reeds aan uw ziel schonk. Blijf dan getuigen. Blijf dan redden, helpen, steunen, troosten. De redding uwer eigen ziel is u profetie, dat op Gods tijd ook de winter van deez' aarde zal eindigen en Gods lente zal heerschen.

Zou het waar zijn?

In de „Boodschapper" lezen wij onder bovenstaand opschrift het volgende behartigenswaardige woord.

Zou het waar zijn, wat wij veeltijds vernemen, n.l. dat broeders en zusters, die minder bedeeld zijn met tijdelijk goed, ontheven zijn van de verplichting om bij te dragen tot het werk des Heeren en tot de behoeften der heiligen? Dat moge eenigen schijn hebben, in waarheid is het echter zoo niet... Wanneer wij Spreuken III: 9 en 10 lezen, dan zien wij, dat deze onderwijzing van Salomo van een heerlijke belofte vergezeld gaat: „Vereer den Heere van uw goed en van de eerstelingen van *al uwe* inkomst; zoo zullen uwe schuren met overvloed vervuld worden en uwe perskuipen van most overloopen." — Bij eene ook slechts oppervlakkige lezing dezer woorden, springt ook hier duidelijk in het oog, dat de Heere God het goede met ons voorheeft. En hoewel het waar is, dat deze woorden in de eerste plaats gericht zijn tot het volk Israëls, opdat er genoegzaam onderhoud zoude wezen voor hen, die hen onderwezen en den dienst van God onderhielden, en wij in eene gansch andere bedeeling leven, zoo neemt dat echter niet weg, dat ook voor ons verplichtingen zijn na te komen in de Gemeente des Heeren, opdat het woord Gods gepredikt worde en Zijne waarheid verbreid; en opdat voorzien worde in alle behoeften, die het gemeentelijk leven met zich brengt. Rustte nu de verplichting ter voorziening in al die behoeften alleen maar op hen, die ruimschoots bedeeld zijn met aardsche goederen, zoo zou dan ook alleen voor dezulken de zegen zijn, aan het naleven dier verplichting verbonden. — Maar neen! 't heeft onzen God behaagd, allen in dien zegen te willen doen deelen. Die zegen nu hangt niet af van *veel* of van *weinig*; maar wel van het afzonderen naar vermogen; zoodat zelfs hij of zij, die alleen maar heeft wat men tot het dagelijksch onderhoud behoeft, niet terug behoeft te blijven van mede te doen in dezen heiligen dienst.

En wat leert nu de ervaring? Niet anders, dan dat onze God nog dezelfde God is, als eeuwen geleden, die Zijn Woord gestand doet aan *allen*, die er naar leven. Uit mijne eigene waarneming kan ik, terdege goed ingelicht zijnde van deze dingen, een gansch vertrouwbaar getuigenis geven. Ik ken lieden, die altijd met een volvaardig gemoed bereid zijn, bij te dragen tot de behoeften der heiligen en het werk Gods en aan wie het duidelijk is waar te nemen, dat onze God met hen is, ook in tijdelijke zegeningen. Ik ken daarentegen ook anderen, die in welvaren den eersten gelijk, maar zich niet altijd zoo gemakkelijk laten vinden tot het helpen voorzien in genoemde behoeften, en zie, zij blijven altijd in even bekrompen toestand en kunnen zoo zelden iets extra's doen, wat de eersten wel kunnen. Ook ken ik zulken, die zeggen „ik ben arm" en die daarom niet bijdragen en .... zij blijven arm. De vraag is maar „hoe staat het hart tegenover God en Zijn dienst?" Van de gesteldheid des harten hangt alles af. Als wij begeeren, wat te doen en het ons een lust is, dan komt het er ook toe. Zoo min bedeeld kunnen wij niet zijn, of altijd vinden wij gelegenheid iets te doen. En mijne waarneming is, dat veelal bij dezulken, behoudens een opgewekt en blijmoedig hart, ook is op te merken: vooruitgang in tijdelijke zaken.

Buiten dit alles blijft altijd waar: een tevreden mensch heeft altijd genoeg! Maar een ontevreden mensch, al heeft hij soms driemaal meer dan de eerste, vindt daarbij nog altijd reden tot klagen. Het ligt waarlijk niet aan God, als Zijne kinderen niet gelukkig zijn. Ach, dat wij altijd maar naar Zijne stem luisterden, dan hadden wij zeker meer oorzaak tot roem! Onze God is goed en mild, en wij, Zijne kinderen, mogen niet gierig zijn; want in zulk een weg kan God niet tot ons komen met Zijne zegeningen. Wij zouden het in onze wellusten doorbrengen, volgens den Apostel Jacobus; zoodat het in dezen weg 's Heeren goedheid is, dat het begeerde ons wordt onthouden; wij zouden ons nog meer bezondigen. Ik werd opgewekt tot dit schrijven door een brief, welken ik ontving van een zuster, die al haar beschikbaren tijd en krachten wijdt aan des Heeren dienst en daartoe waarlijk wel wat geldelijken steun noodig heeft, naar mijn oordeel. Toch weet ik, dat zij geregeld afzondert voor het werk der Gemeente. Herhaalde malen werd haar gezegd: „Gebruik het toch voor uw eigen werk; wij zouden u liever zelf steunen". — Maar wat is haar antwoord? Dit... „Sedert ik lid werd der Gemeente, nam ik mij voor, geregeld af te zonderen en zoude dat nu niet gaarne gaan nalaten; ja, ik zou wel begeeren, nog meer te kunnen doen. Vóór dien tijd had ik gedurig uitgezien naar werk om wat te kunnen verdienen; maar wat ik ook deed, de gelegenheid deed zich niet voor. Nu echter ervaar ik zoo des Heeren zegen, dat ik zelf kan verdienen, wat ik behoef voor mijn werk en kan blijven zenden, wat ik zond voor de gemeente". En schrijver dezes kan er bij voegen, dat dit den laatsten tijd vrij wat meer bedroeg dan voorheen.

Dit geval staat niet op zich zelf; neen velen kunnen een dergelijk getuigenis geven.

Neen, het is niet waar. Elk belijder van den Heere Jezus en lid der Gemeente is geroepen getrouw en ook geregeld af te zonderen tot het werk des Heeren, en elk zie toe zich niet te onttrekken en zoodoende ook den zegen te ontloopen, welken God verbonden heeft aan eene getrouwe betrachting van dezen heiligen plicht.

Haarlem, Jan. J. M. S.

Voor kinderen.

SLANGEN.

Als ik mij niet vergis, zijn de meeste kinderen en ook volwassen menschen bang voor slangen, en geen wonder, want een slangebeet is gevaarlijk, soms zelfs doodelijk. Hier in Wathen (Congo) hooren we nog al eens het geroep: E nioka, e nioka!" „Een slang, een slang", en als de jongens haar dan zelf niet kunnen dooden, doordat zij pijlsnel in een boom geklommen is, haalt een der blanken zijn geweer en doodt haar daarmee.

In onze huizen, die op pilaren gebouwd zijn, komen zij zelden of nooit, maar in de hutten der inboorlingen, vooral wanneer deze in de nabijheid van hoog gras of dicht geboomte staan, vertoonen zij zich zoo nu en dan. Als wij nu op reis zijn, van dorp tot dorp trekkende, om het Evangelie aan de menschen bekend te maken, en we dan in de hutten der inboorlingen slapen, loopen we natuurlijk altijd eenig gevaar met het onaangenaam bezoek van een slang verrast te worden.

Tot op ons laatste uitstapje echter, waarvan we verleden week behouden terugkeerden, had er zich nog nooit een in eene dier hutjes vertoond, d. w. z. als wij er sliepen. Toen echter kwam er eentje binnen. 't Was op een Zondag achtermiddag en vreeselijk heet. Na het eten waren we een poosje op onze veldbedden in een der kleine hutjes opgeslagen, gaan rusten. Ik viel spoedig in slaap en het eerste wat ik zag, toen ik wakker werd, was een prachtig gekleurde, lichtgroene slang van omstreeks een meter lengte. Dat ik verschrikte kunt ge begrijpen. In een oogwenk was de slang in een hoek van het hutje; het deurtje of liever de opening waardoor men binnen moest komen, was plm. een el hoog en 3/4 el breed, dus niet groot en niet gemakkelijk om er door te komen. Dit maakte mijne vrees grooter. Mijn man riep dadelijk: „Maak dat je weg komt", hetgeen ik ook terstond deed. Op ons geroep waren er dadelijk een paar mannen en jongens komen aanloopen, die nu met mijn man trachtten de slang met stokken te dooden. Dit ging echter niet zoo gemakkelijk, dewijl ze zich achter onze bedden en koffers verborg. Een man had gelukkig een pijl en boog bij zich en toen de slang achter onze kist met proviand zich schuil hield, schoot hij en raakte zoo goed dat de pijl niet alleen raakte, maar zelfs in het lichaam der slang bleef steken. Het was toen niet moeilijk haar te dooden, wat dan ook spoedig gedaan was. Ofschoon die slang dood was, moet ik bekennen dat ik 's avonds, toen we van de avondgodsdienstoefening terugkwamen, wel een beetje zenuwachtig was, en met angst met de kaars naar alle hoeken rond zag of er zich ook weer een slang vertoonde. We bemerkten echter geen, wat echter geen waarborg was, dat er 's nachts geen in zou komen, want ons hutje had geen deur en ook op andere plaatsen was het voor een slang niet moeilijk binnen te komen. Mijne zenuwachtige vrees werd echter spoedig weggenomen door de gedachte, dat de Bewaarder Israëls noch sluimert noch slaapt. En Hij maakte ons niet beschaamd, maar verkwikte ons door een aangename rust.

Mijne lieve jeugdige lezers, laat ons ten allen tijde bedenken, in kleine en groote gevaren, in zichtbare en onzichtbare, dat we in Gods hand altijd veilig zijn en daar ook alleen, en dat Hij nooit beschaamt degenen, die op Hem betrouwen.

J. BELL—FEISSER.

INGEZONDEN.

Het is zeker niet van belang ontbloot den brs. en zrs. iets nieuws uit Harlingen mede te deelen.

Harlingen is, zooals den meesten uwer wel bekend zal zijn, eene zeeplaats nabij de Noordzee, waar het verbazend koud kan zijn, vooral in dit jaargetij.

Maar behalve de koude, die zich dikwijls in de natuur laat gevoelen, heerscht hier een doodsche koude op geestelijk gebied. Men is hier voor het meerendeel alleszins godsdienstig. Er zijn hier op 11 à 12000 inwoners niet minder dan 9 à 10 kerken, wel kerken dus, maar geen evangelie, en dientengevolge vele Christenen, zonder Christus zelf in het hart te bezitten.

Te midden van zulk een doodsch kerkisme leven hier een paar brs. en zrs., waarvan een hunner zoo af en toe nog met de Gemeente Franeker opging.

Aan het einde des jaars 1900 kwamen hier echter een paar brs. en zrs. van elders, o. a. van Hengeloo, Groningen en Leeuwarden zich vestigen, zoodat het getal nu 8 bedraagt, onder dit kleine getal bevinden zich ook br. J. Katuin en echtgenoote.

Zij zijn eigenlijk aanleiding geweest, dat ook in Harlingen Gods volk zich tot één heeft vergaderd.

Br. K. is hier begonnen openbare Evangelieprediking te houden.

De samenkomsten werden eerst schaars bezocht, maar toch de Gedoopte Christenen hier ter stede kwamen onder zijn gehoor en gaven al spoedig de getuigenis: „Dit is het Evangeliewoord".

Als gevolg hiervan deed zich de vraag bij ons op: Wat kunnen wij, als verlosten des Heeren, voor Jezus doen?

Toen kwamen wij tot het besluit, om ons als brs. en zrs. die één Heer, één geloof en één doop belijden, gemeentelijk te organiseeren, een bestuur werd gekozen van 5 brs., en de Gemeente aanvankelijk gesticht met 8 leden, zoodat er thans gemeentelijk wordt gewerkt aan het heil van 't verlorene, en aan het opbouwen van de kinderen Gods.

Br. Katuin dient ons niet alleen met zijn persoon als Evangelieprediker, maar ook met zijn woning, waarvan hij een gedeelte heeft afgestaan en ingericht tot lokaal, dat pl.m. 100 personen kan bevatten.

Tweemaal 's Zondags wordt hier gepredikt voor ongeveer 20 á 25, soms 50 toehoorders.

's Dinsdagsavonds bidstond, en voorts zondagsschool, en meisjesvereeniging, die door onze werkzame zuster Katuin wordt geleid.

Waarlijk hebben wij alle reden om den Heere onzen God te prijzen, want de zwakke arbeid gaat niet ongezegend. Reeds mochten wij het voorrecht smaken, dat twee jonge menschen onder dezen arbeid tot den Heer werden gebracht, een broeder en zuster uit een gezin, beide kinderen van gemeenteleden. De jongeling heeft zich voor den doop gemeld.

Later kwamen nog een jonge man en zijn vrouw, en een zuster van den man hunne zonden belijden aan den voet van het kruis, en vonden vrede in het offerbloed van Jezus Christus, Gods zoon.

Dat dit alles tezamen de kinderen Gods verblijdt, behoeft zeker niet gezegd te worden, en wij achten het ons een verblijdende plicht zulks aan onze zustergemeenten te mogen mededeelen, en doen tevens een beroep op uw aller voorbede

voor den kleinen kring te Harlingen, opdat ook in de doodsche koude van on- en bijgeloof en kerkisme het Woord Gods zijn vrijen loop moge hebben.

Wij maken nog aan onze varende brs. en zrs. (schippers) bekend, dat er 's Zondagsmorgens 10 uur en 's Zondagsavonds 5 uur prediking is in de Zuiderstraat nabij de Zuiderhaven.

HARLINGEN, 31 Maart.

P. B., scr.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. In de Tweede Kamer heeft men de Gordiaansche knoop, ten opzichte van de drankkwestie, weten door te hakken door nog maar eens tot 1 Mei 1904 de taak te verschuiven en de bestaande vergunningen verlenging te geven tot groot genoegen van kasteleins en kroeghouders, die nu de hoop koesteren, dat uitstel wel afstel zal worden; te meer nu de geheel-onthouders zich al beginnen te schamen een blauwe knoop te dragen.

In de groote kerk te 's Gravenhage is het dochtertje van Mevrouw Ben Viljoen op plechtige wijze door besprenging ingelijfd in 't kerkgenootschap, terwijl haar vader, onbewust van deze heuglijke gebeurtenis, in Zuid-Afrika voor de vrijheid strijdt. Het kind kreeg de namen van H. M. de Koningin als uiting van dankbaarheid der moeder voor de sympathie, door onze Vorstin voor Transvaal en zijn president aan den dag gelegd; alleen de naam „Vrede" werd er nog aan toegevoegd als hoopvolle uiting voor de naaste toekomst.

De rivier de Maas staat reeds maanden lang tot boven aan den dijk, tengevolge waarvan honderden hectaren vruchtbaar weide- en bouwland diep onder 't kwelderwater staan, dat zich door den poreusen grond onder de dijken door een weg baant, zoodat het vee geen weide heeft en menige arbeider tot werkeloosheid gedoemd is.

In de „Opr. Haarl. Ct." wordt mededeeling gedaan van een dreigende werkstaking door de dienstmeisjes, bijaldien hun de Zondag niet vrijgegeven wordt. Zouden de dienstmeisjes nu plotseling godsdienstig worden, of zouden ze den rustdag voor andere doeleinden willen gebruiken dan voor kerkgaan???

Duitschland. Door tot nog toe onbekende oorzaak heeft de vorige week in de Katholieke Michaelskerk te Berlijn eene ontploffing plaats gehad, waardoor 't kruisgewelf van den linker zijtoren en 't dak, benevens alle kerkramen en 't achterste deel van het orgel vernield werden, terwijl twee jongens en een soldaat ernstig gewond werden.

De Duitsche ingenieur Gurt heeft eene boot gebouwd, die de goede eigenschap heeft, dat zij tot 100 meter onder de oppervlakte van het water kan zakken, zoodat men er gezonken wrakken mee kan onderzoeken of opsporen en verloren schatten en lijken mee boven kan brengen.

Spanje. Toen de trein de vorige week aan een station dicht bij Madrid stil hield, zag men tot niet geringe verbazing een stationschef in vrouwenkleeren op 't perron, welk verschijnsel menigeen deed vermoeden, dat de man krankzinnig was geworden. Gelukkig was dit niet 't geval, maar de goede man had, bij afwezigheid van zijne vrouw, ter wille van een schreeuwende zuigeling, de geit moeten melken, en dat dier, gewoon door de vrouw gemolken te worden, was zoo halstarrig, dat de chef eerst een japon van zijne vrouw moest aantrekken, voor 't mogelijk was, 't dier te melken. Nauwelijks was hij gereed, of daar komt de trein, en zonder aan zijn vreemd costuum te denken, liep hij zoo naar 't perron. Dat nu de verbazing zich in een algemeen gelach oploste, is te begrijpen.

Te Leith, in

Schotland, waar eenige werklieden bezig waren aan 't grondwerk van een nieuw gasthuis, groef men op 10 voet diepte eenige stukken erts op ter grootte van een vuist, die bij nader onderzoek een zeer groot gehalte aan goud bleken te bevatten. Als men nu in Engeland ook maar geen idée krijgt, dat den Schotten dat niet toevertrouwd is.

Engeland. Sir Michael Hicks Beach, minister van oorlog, sprak de vorige week 2 1/2 uur voor een dichtbezette vergadering in 't Lagerhuis over de begrooting voor 1902, die 187.000.000 p. st. zou bedragen, terwijl de nationale schuld 688.000.000 p. st. bedroeg. De oorlog, zei hij onder anderen, was niet gering te schatten en had tot op dit oogenblik 153.000.000 p. st. gekost, met inbegrip van 5.000.000 voor China-operaties. En hoever ze 't nu met al die onkosten, die nog dagelijks met millioenen vermeerderen, gebracht hebben in

Z.-Afrika, afgezien nog van de duizenden gesneuvelden, zieken en gewonden, dat zal de minister zeker niet vermeld hebben, want dan kon men in Engeland eens van den waan genezen worden, dat de oorlog haast uit is, hoewel dat praatje al bijna een jaar oud is.

Uit de oorlogsberichten kan men dan ook heel weinig wijs worden, uitgenomen dat de Engelschen niet veel vorderingen maken en de Boeren telkens weer achter de Engelsche legers opduiken, nadat deze hun schoonvegensmethode hebben uitgevoerd, om spoorwegen te laten springen, telegraafdraden door te snijden en Engelschen aan te houden, die zij alles bruikbaars afnemen en vervolgens weer laten loopen.

Misschien is een brief van een Engelsch onderofficier aan zijne vrouw wel eerlijker dan andere berichten. Hij schrijft: „Lord Roberts liet ons in de benauwdheid en ging naar huis met de boodschap, dat de oorlog uit was. Er zijn meer gedood en gewond sinds Kitchener 't bevel aanvaardde, dan in de 6 voorafgaande maanden. Ze maken 't den drommel wijs, dat de Boeren zwaar geleden hebben. Ik heb geen dooden Boer gezien sinds ik uitkwam en ben in de laatste 18 maanden aan 't vechten of op marsch geweest, zonder een enkelen dag rust enz." 't Is wel om er genoeg van te krijgen.

N. P. K. K.

VARIA.

SCHOONMAAKSTIJD.

De woning, waarin wij leven, wordt dagelijks gereinigd; maar de woning waardóór wij leven, wordt dagelijks door onze zonden ontreinigd. Als wij eens wat minder tijd besteedden aan de eerste en wat meer tijd aan de laatste, — zouden wij niet gelukkiger zijn voor ons zelven en onze omgeving?

MET ONDERSCHEID.

Een jong meisje, dat uit de Roomsche tot de Protestantsche Kerk overging, hoorde zich toevoegen: „Gij zijt in de Roomsche kerk geboren, gij behoort er ook in te sterven."

„Neen, dat gaat niet op," antwoordde zij. „Ik ben ook wel in zonden geboren, maar ik wensch er niet in te sterven!"

Hulp gevraagd.

De broederschap te Valthermond heeft tot het houden van hare gewone vergaderingen, alsmede voor haren arbeid, dien zij nog gaarne wenscht uit te breiden, dringend behoefte aan lokaliteit. In den laatsten tijd moesten alle samenkomsten in de woonkamer van onzen broeder ouderling gehouden worden, dat zeer vele bezwaren medebrengt voor een tamelijk groot gezin, maar die buitendien ook reeds te klein en voor vreemden zeer onvrij is.

Voor Zondagsschool en Jongeliedenvergadering ontbreekt alle gelegenheid.

Wij hebben, onder biddend opzien tot God, ons voorgenomen en reeds pogingen in het werk gesteld om een houten verplaatsbaar gebouwtje te bekomen, waarvoor we geen bouwterrein behoeven te koopen, en dat bij de vaak voorkomende verschuiving der Veenbevolking gemakkelijk verplaatst kan worden.

We ontvingen voor ons plan al eenige gelden in onze omgeving en uit eigen kring; doch aangezien wij slechts uit een klein getal werklieden bestaan, is het ons niet mogelijk alles met eigen middelen te kunnen uitvoeren, weshalve we met verlof van de commissie der Unie, langs dezen weg eenige medehulp van broeders en zusters elders komen vragen.

Daar het, behalve voor de kleine Gemeente hier, ook van belang te achten is, dat er in deze bloeiende mond eene geopende deur voor de Gedoopte Christenen blijve, vertrouwen wij, dat ons een weinig hulp niet zal ontzegd worden.

De Redactie van dit blad, waarin alle ontvangsten zullen verantwoord worden, zal bereidwillig elke gift ontvangen, alsmede uwe broeders in Christus

H. BLAAK, Ouderling.
B. BLAAK, Secretaris.

CORRESPONDENTIE.

Wij verzoeken vriendelijk en dringend onzen abonné's in het Buitenland, die nog abonnementsgelden schuldig zijn, ons het verschuldigde bedrag te willen toezenden. N. v. BEEK.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van A. K. te Franeker f 0.45; van H. ter B. te Hengeloo f 14.33; van D. v. R. te Rotterdam f 15.31; van C. V. te Haarlem f 9.09; door br. D. Laansma van R. E. te Zutphen Ottawa Co. een Dollar.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

De Gemeente Nieuwe Pekela

heeft aanvrage gedaan om in de Unie te worden opgenomen. Uit hare overgelegde Statuten blijkt, dat die geheel overeenkomen met veler onzer geuniëerde Gemeenten, alzoo meenen wij, dat tot opname nog vóór de

JAARVERGADERING

kan worden besloten.

Mochten er echter Gemeenten zijn, die om andere redenen bezwaar maken, moeten zij daarvan — met redenen omkleed — vóór 2 Mei a.s. kennis geven bij den Secretaris der Unie, opdat de Commissie nader onderzoek kunne instellen om daarvan behoorlijk mededeeling te kunnen doen aan de

ALGEM. VERG.

Zonder ingekomen bezwaren zal de Gem. N. Pekela geacht worden van af 9 Mei a.s. in het Unieverbond te zijn opgenomen, en kan zij reeds — gelijk de andere Gemeenten (volgens Art. 6 der Unie-Statuten) — dit jaar hare Afgevaardigden naar Sneek zenden.

Namens de Unie-Comm.:
B. ROELES, Secr.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 732 DONDERDAG 2 Mei 1901 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.08
Groote letters naar plaatsruimte.

ZENDINGSLIED.

Men roept van Groenlands bergen,
Men roept van 't Indisch strand,
Van Afrika's woestijnen
En geel geblakerd zand,
Van stroomen, ver gelegen,
Van velden, wijd gespreid,
Om bijstand en bevrijding
Uit doodsche donkerheid.

Wat keur van specerijen
Doorgeurende 't azuur,
Wat rijkdom van tooneelen
Der prachtigste natuur,
Zal Ceylon's eiland baten,
Bij 's menschen gruwzaamheên,
Zoolang de blinde heiden
Zich buigt voor hout en steen?

En wij, wier zielen leven
Bij 't Godslicht van omhoog,
Wij zouden 't licht onthouden
Aan 't naar ons starend oog?
Bevrijding, ja, bevrijding
In des Gezalfden naam, —
Die brenge aan alle volken
Ons aller stem te zaam!

Voert, winden, op uw vlerken,
Dat Evangelie meê,
Totdat het de aard bedekke
Gelijk een diepe zee.
Eens komt aan alle volken
Het Lam, voor ons geslacht,
Als Goël, Schepper, Koning,
Zich toonen in Zijn kracht.

Naar 't Engelsch. DA COSTA.

De openbaring van Gods kracht in de opstanding van Christus.

En welke de uitnemende grootheid zijner kracht zij aan ons, die gelooven, naar de werking der sterkte zijner macht, die Hij gewrocht heeft in Christus, als Hij Hem uit de dooden heeft opgewekt.
Efez. 1 : 19 en 20*a*.

God is de God der krachten, in het rijk der natuur en in dat des geestes, zoowel in levensaangelegenheden, die wij klein, als in die, welke wij groot achten. Van Hem gaat alle kracht ten goede uit. Ook is alle leven, waarin kracht zetelen en zich openbaren moet, uit God. Hij is de Schepper aller dingen in deze stoffelijke wereld; Hij is het eveneens op het gebied des geestes of der genade.

De Apostel bad voortdurend en vurig voor de Gemeente te Efeze, opdat hare leden mochten hebben verlichte oogen des verstands, ten einde, onder meer, ook te weten welke de uitnemende grootheid van de kracht Gods was aan de geloovigen, welke kracht Hij ten toon gespreid had door de opwekking van Christus uit de dooden. De Apostel vat dit niet als iets in het afgetrokkene of als iets van bespiegelenden aard op, maar ziet dezelfde kracht, waardoor Christus uit de dooden is opgewekt, ook werkzaam aan en in de geloovigen.

Dit doet den oorsprong en de heerlijkheid van ieder wedergeborene en van de Gemeente Gods uitkomen. Die Gemeente, van welke Christus het door God gegeven Hoofd is, is het lichaam van Christus en de vervulling Desgenen, die alles in allen vervult! (vers 23).

Op welk een heerlijk verheven standpunt heeft God de Gemeente, naar haren geestelijken aard en karakter, geplaatst! — Onmogelijk, zegt ons bloot natuurlijk begrip; ons verstand, werkzaam in de nevelen dezer wereld, kan er niet bij. — En het is toch zoo, zegt het geloof, want het is het werk van God, die Jezus Christus, de waarachtige mensch Jezus, ons in alles gelijk, uitgenomen de zonde — uit de dooden heeft opgewekt! — Ik vat er een weinig van, zegt de Christen, die kan mededeelen wat God aan zijne ziel gedaan heeft. Hij toch kan betuigen: „Ik was blind, maar nu zie ik!" en: „Ik was dood in de misdaden en zonden, maar nu leef ik" — voorts: „Ik kende geen blijdschap of hoop, maar nu bezit ik eene levende hoop door de opstanding van mijn Heer en Heiland, die mijne zonden heeft weg gedaan en mij zijn heilig leven, zijne wijsheid, zijne gerechtigheid, heiliging en verlossing deelachtig heeft gemaakt."

Waarlijk, wie zulks bij ervaring kent, zij het dan ook maar bij aanvang, dien is de voorstelling des Apostels niet te verheven, niet te wonderbaar om met innerlijk verlangen en vertrouwend gebed, verlichting van de oogen des verstands, vermeerdering van geestelijke kennis (die helaas zoo veel ontbreekt onder de Christenen) en meer innerlijke bewustheid van den rijkdom en de kracht der goddelijke genade te begeeren.

De opstanding van Christus is een goddelijk teeken en waarborg tevens, dat de mensch, die de heerlijkheid Gods derft, toch verheerlijkt kan worden. God herschept door het Evangelie en den Heiligen Geest, den in zonde en dood verzonken zondaar in Christus tot dragers van zijn beeld en heerlijkheid, in oneindig veel hoogeren zin dan Adam was. Door geloovige overgave aan en één worden met Christus wordt de mensch het leven en de heerlijkheid van Christus na zijne opstanding deelachtig. De verandering des harten; het trekken uit de macht der duisternis en overzetten in het koninkrijk van den zoon Zijner liefde, is Gods werk en is dezelfde kracht en werking, waardoor God Christus uit de dooden opwekte. De voltooiing van die Goddelijke werking zal gezien worden bij de eindelijke verheerlijking der Gemeente, wanneer Christus ook ons vernederd lichaam veranderen zal, opdat hetzelve gelijkvormig worde aan zijn verheerlijkt lichaam, naar de werking, waardoor Hij alle dingen zich zelven kan onderwerpen. (Fil. 3: 21).

Die van God geopenbaarde kracht te leeren kennen, altijd meer, was het onderwerp van Paulus gebed voor de Gemeente te Efeze. Zoo ergens, dan was ook daar de kracht Gods bij het ontstaan en de ontwikkeling der Gemeente gebleken; welk een strijd was er gestreden tegen dien grooten afgod, de Diana der Efeziërs; hoe duidelijk was de werking van die kracht zichtbaar geworden toen vele geloovig gewordenen tot een bedrag van een vrij aanzienlijk kapitaal hunne tooverboeken ten vure doemden, en hoe vele heerlijke dingen kan de Apostel, na verscheidene jaren, nog van die Gemeente getuigen! Zoo wordt nog steeds de grootheid van Gods kracht aan menschen openbaar, wanneer zij zich maar niet door ongeloof en ongehoorzaamheid aan Hem ontrekken.

Dat wil nu niet zeggen, dat de mensch een betere mensch wordt in zich zelven, of ook, dat de Christen zachtkens aan meer deugdelijkheid en waardij in zich zelven zoude zien. Juist het tegenovergestelde heeft plaats; naarmate wij meer in Christus zien en meer van die Goddelijke kracht leeren kennen, zien we minderheid, zwakheid en onwaardigheid in ons zelven. De wezenlijke vooruitgang in de heiligmaking is steeds m e e r in Christus en het werk Gods voor ons, in ons te leeren kennen, maar m i n d e r in ons zelven te zien. Dit bedoelde Paulus ook toen hij van zijne dringende begeerte sprak, om Christus en de *kracht Zijner opstanding* te kennen, zijn dood gelijkvormig wordende, en eenigszins te mogen komen tot de opstanding der dooden. Hij wist, dat moest God in hem werken, door de werking der sterkte zijner macht, die Hij gewrocht heeft in Christus als Hij hem uit de dooden opwekte.

Welk eene bemoediging is er in gelegen die kracht te kennen, voor de arbeiders en medearbeiders in 't koninkrijk Gods, die zoo licht, als zij om zich heen zien en de diepe onkunde, roekeloosheid en onverschilligheid onder de menschen opmerken, geheel ontmoedigd zouden kunnen worden, wanneer het schijnt alsof alle arbeid te vergeefs is. Hoe onmogelijk kan het hun toeschijnen harten te winnen, de zonden te overwinnen en de bolwerken des satans te bestormen en neer te werpen, ten einde zielen de deur der ware vrijheid te openen. Maar dan richten zij hunnen blik op God en zien de sterkte zijner macht, en tot beschaming van den duivel, wordt dan toch zijn rijk afbreuk gedaan en worden er zielen gered, terwijl de Gemeente wordt gebouwd.

En in ons persoonlijk leven. Ach, hoe veel is er te overwinnen; hoe traag gaat dikwijls onze vooruitgang in geestelijke kracht en heiligmaking! Gevoelen we zulks, dan legt het de bede ons op de lippen: Heere volbreng u w e k r a c h t in mijne zwakheid, en zooals Gij uw werk voor mij volbracht hebt in Christus Jezus, volbreng ook zoo uw werk in mij, naar de werking der sterkte uwer macht! Daarheen richt zich het

geloovig gebed, en zulke bidders worden nooit beschaamd, want God laat niet varen het werk zijner handen.

S. N. v. B.

De vijftig dagen.

In de Godgeleerde Opstellen van Mr. Is. da Costa vinden we de volgende zeer leerrijke verhandeling, die wij hier ietwat verkort weergeven.

Het Israëlitische en later het Christelijke *Pinksterfeest* draagt in het Grieksch den naam van *Pentekoste*, dat is *vijftigste dag*. Tusschen het „feest der ongezuurde brooden" en dat der „eerstelingen van den volgenden oogst" moesten zeven weken vervuld worden. Als de vijftigste dag, te rekenen van het inbrengen van den eersteling der garven (den dag van 's Heeren opstanding) dáár was, vierde Israël zijn jaarlijksch Pinsterfeest; maar God vervulde terzelfder tijd de belofte door Zijnen Zoon, in de zending van den Trooster, den H. Geest.

Vijftig dagen vervulden dan alzoo de ruimte tusschen de opstanding des Heeren en de komst van Zijnen Geest. Als van zelf scheiden zich deze vijftig dagen weer in twee afdeelingen: de veertig dagen vóór en de tien dagen ná 's Heeren Hemelvaart.

I. DE VEERTIG DAGEN.

Hunne beteekenis in de geschiedenis van 's Heilands openbaring is meer dan eenerlei. Deze veertig dagen leveren ons het ontwijfelbaarst bewijs van de waarachtigheid van Jezus opstanding. Hij is verschenen, Hij is van de zijnen veelvuldige en herhaalde malen gezien, gezien door onderscheidene personen, door enkelen afzonderlijk, door twee, door tien, door elf, door honderden te gelijk, in den loop eens tijdvaks van veertig dagen. Hij is gezien met *vele gewisse kenteekenen*: de stem, die Hem bekend deed worden; het gebruik van spijs en drank, waardoor Hij gebleken is geen geest te zijn; de litteekenen waardoor men Hem als dezelfde herkende, die aan 't kruis gestorven was. Hij heeft voorts met hen *gesproken*; gesproken over de dingen van het Koninkrijk Gods, over de Schriften, die Hij hen opende, over Zijne aanstaande heerlijkheid. Hierdoor deed Hij zich kennen als dezelfde persoonlijkheid, dezelfde alwetendheid, dezelfde liefde, dezelfde wijsheid, dezelfde Majesteit, dezelfde Godheid.

Doch het veertigdaagsch tijdvak draagt ook nog een tweede en niet minder gewichtig kenmerk; het is dat van *Voorbereiding* tot een geheel nieuwe tijdsbedeeling. De dagen, gedurende welke de Heere zich aan de Zijnen bekend maakte en vertoonde, wijzen reeds op dat karakter van voorbereiding door hun getal *Veertig*! *Veertig* eeuwen gingen er voorbij voor dat Christus in het vleesch verscheen; *veertig* jaren vertoefde Mozes aan 't hof van Farao en daarna nog *veertig* jaren in Midian voor dat hij de leidsman des volks werd; *veertig* jaren duurde het voor dat Israël na zijn uittocht uit Egypte Kanaän in bezit kon nemen; *veertig* dagen werd Mozes op den Sinaï toebereid tot het wetgevers-ambt; *veertig* dagen bracht de Heiland, na Zijnen doop in de woestijn door, eer Hij te Kana Zijne heerlijkheid openbaarde.

Hoe men dit verband ook beschouwe, het veertigtal der dagen voor 's Heilands hemelvaart, blijft ontegenzeggelijk eene tijdruimte van *voorbereiding* en van *overgang*. Sedert het tijdstip van 's Heeren opstanding is kennelijk alles er op ingericht, dat de geloovigen voortaan den Heere Jezus *niet meer zouden kennen naar het vleesch, maar naar den Geest*, dat is: op geestelijke wijze, door die liefde, die zich uitstrekt tot en vasthoudt aan het onzichtbare; door die gemeenschap vooral, die de H. Geest tusschen het Hoofd in den hemel en de geloovigen op aarde werken zoude. In het „*Raak mij niet aan*" op den dag der opstanding ligt reeds de wenk, om, voor den tijd dezer bedeeling zich niet aan de lichamelijke tegenwoordigheid te hechten. Alles wat de Heer in dezen tijd spreekt en doet, draagt de kenmerken niet slechts van eene op handen zijnde hemelvaart, maar ook van eene, in het wezen der zaak, reeds volbrachte scheiding tusschen den verheerlijkten Meester en Zijne nog in de wereld gelatene discipelen. Het bewustzijn van deze lichamelijke scheiding zou bij de discipelen de inwendige, verborgene, geestelijke betrekking des te teederder en inniger maken; het zou hen verlossen van de nog altijd zoo aardschgezinde verwachting betreffende het in Israël op te richten Koninkrijk. Meer dan ooit begrijpen zij thans hun Heer en de Schriften, die van Hem getuigen.

Scheiding in het Koninkrijk Gods is alzoo nauwere verbinding; verwijdering stelt grooter heerlijkheid in het licht. En zoo was het mogelijk, dat de discipelen nadat ze Jezus hadden zien henengaan ten hemel, „wederkeerden naar Jeruzalem *met groote blijdschap, lovende en dankende God.*"

Doch ook dit moet als kenmerk van een tijdvak van overgang, hier niet vergeten worden, dat de Heere Jezus, gedurende de veertig dagen na Zijne opstanding, nimmermeer door het volk, of door iemand behalve de Zijnen is gezien. Petrus zegt dienaangaande in het huis van den hoofdman (Handl. 10: 40): „*Dezen heeft God opgewekt ten derden dage, en gegeven, dat Hij openbaar zoude worden, niet al het volk, maar den getuigen, die van God te voren verkoren waren, die met Hem gegeten en gedronken hebben, nadat Hij uit de dooden opgestaan is.*"

ZENDING.

WATHEN, Febr. 1901.

Waarde Lezers,

In mijn vorig stukje over slangen maakte ik terloops melding van ons laatste uitstapje en ik dacht, dat het velen uwer niet onaangenaam zou zijn daar iets meer van te hooren. Ik wil u daarom van daag vertellen, wat we in Kinsaku ondervonden. In dit dorp is reeds verscheiden jaren gewerkt, maar tot heden zonder vrucht. Toen de evangelist daar 5 jaren geleden zijn arbeid begon, kwamen er verscheiden in de godsdienstoefening, eenigen schenen zelfs zeer begeerig te zijn, maar in plaats dat het werk langzamerhand vooruitging, ging het achteruit, de menschen waren wel vriendelijk, maar van den Heer wilden zij liefst niet hooren. Het ging hun zooals het ook thans in vele andere dorpen gaat, ze wilden hunne kinderen wel lezen, schrijven enz. laten leeren, omdat ze, dat kennende, hooger loon kunnen krijgen als ze aan den spoorweg werken, dewijl ze dan als onderopzichter dienst kunnen doen, maar ze wilden niets van den Heer weten, omdat ze wel wisten, dat ze niet God en den Booze tegelijk konden dienen en zij verkozen den laatste als hun Heer. Als mijn man of wij samen hun dorp bezochten waren zij vriendelijk, maar zoodra mijn man met hen over hoogere dingen begon, wilden zij liefst niet meer luisteren. Nu had men een half jaar geleden in een naburig dorp, op 1 uur afstands van Kinsaku, om een evangelist gevraagd en na ernstig overleg werd besloten voorloopig den evangelist van Kinsaku weg te nemen, hem naar Kensende te zenden, waar het werk zoo hoopgevend is, en een ander naar Ngongelo, het dorp bij Kinsaku. Toen we nu Kinsaku binnenkwamen merkten we een groot verschil, slechts weinigen kwamen om ons welkom te heeten, het vorige opperhoofd, die vriendelijk gezind was, was overleden en een vijandig opperhoofd in zijne plaats gekomen. Deze en ook de anderen wisten, dat er eene zaak te bespreken viel, die hun niet aangenaam was, daarom waren zij te meer op een afstand. De zaak was deze:

Onze kok, Luwawa, is van dit dorp; hij is een waar Christen, hij betoont dit dagelijks. Wel heeft hij een vreeselijk driftig karakter, dat hem dikwijls onbedacht doet spreken en handelen, maar als hij het gedaan heeft, betoont hij oprecht berouw, en belijdt hij zijne schuld met droefheid. Luwawa's vader is reeds lang overleden, broers heeft hij niet, wel 2 zusters van ongeveer 14 en 10 jaren. Een paar maanden geleden stierf zijne moeder, die wel geen Christin was, maar toch verre van onverschillig. Zij vroeg vóór haar overlijden of Luwawa voor zijne zusjes wilde zorgen, wat hij natuurlijk beloofde. Ook als zij dit niet gevraagd had, was volgens de gebruiken van het land, hij degene, die de zorg voor haar had. De meisjes wilden beiden graag naar Wathen, dewijl zij, zooals zij het ook tijdens het leven der moeder meermalen uitdrukten, niet in de duisternis wilden blijven, maar den Heere Jezus dienen, die voor hare zonden gestorven was. Kayila, de oudste, was ook reeds eenigen tijd hier geweest, maar teruggegaan, toen we hoorden dat hare moeder ziek was. Na het overlijden der moeder waren zij bij eene tante gebleven, totdat de zaak geregeld kon worden en zij hier konden komen, want er viel nog al wat te regelen. Beide meisjes waren n.l. reeds verloofd of beter „wegbeloofd" aan getrouwde mannen, die daarvoor aan het vijandige opperhoofd, Luwawa's oom, en aan zijn moeder reeds een deel van het geld betaald hadden, voor Kayila 5 francs en voor Ndona, het jongste meisje, 20 francs. Hoeveel er nog voor Kayila te betalen viel, weet ik niet, voor Ndona moesten nog 5 francs betaald worden. Nu wil de Staat niet, dat er over zulke jonge kinderen reeds beschikt wordt en Luwawa was dus vrij om die menschen hun geld terug te betalen en alzoo zijn zusjes vrij te maken, zoodat deze niet in het heidensche dorp behoefden te blijven om over eenige jaren aan mannen gegeven te worden, die reeds een of meer vrouwen hadden.

Eigenlijk had het opperhoofd een deel van het geld terug moeten geven en niet Luwawa, die niets ontvangen had, maar om zoo mogelijk alles in der minne te schikken, had hij aangeboden te betalen. Toen wij nu daar waren werd na lang heen en weer praten de zaak met de aanst. echtgenooten geregeld. Het opperhoofd en de tante, een slechte vrouw, waren woedend. Den avond vóór ons vertrek, toen alles geregeld was, wandelden we nog eens rond om zoo mogelijk nog een gesprek met het opperhoofd te krijgen, en hem te overtuigen, dat de kinderen goed zouden verzorgd worden, dat ze hem nu en dan konden bezoeken enz. maar dat wij en Luwawa ze niet in een dorp konden laten, waar men met opzet den Heer verwierp, dat de zielen van die kinderen, die beiden den Heer zochten, te kostbaar waren, dan dat we ze zoo in hunne handen konden laten. Terwijl mijn man met het opperhoofd praatte, kwam de tante, niet zijn vrouw, uit haar huis te voorschijn, wierp het lange kleed, dat zij om had van kwaadheid weg, zoodat zij nagenoeg naakt voor ons stond, en raasde en tierde als een bezetene. Het opperhoofd zelf was norsch en stuursch en zei niet veel. De kinderen schreiden. Het was een heele opstand in het dorp. Ze zeiden, dat we laten nooit weêr hun dorp mochten binnen komen, ze zouden ons niet toestaan brandhout te zoeken of water te halen en zoodra we weg waren, zouden ze ons huis, dat van den inlandschen evangelist, n.l. waarin we sliepen, verbranden.

Om 12 uur 's nachts werd ik wakker door het geroep en geschreeuw van een blijkbaar razenden man en verscheiden andere stemmen. Ik moet bekennen, dat ik schrikte, ik dacht, dat het het opperhoofd was, die de menschen aanspoorde het huis nu reeds te verbranden of zoo iets. Mijn man kleedde zich haastig aan en ging kijken, wat het was en al spoedig bleek het, dat mijne vrees geheel ongegrond was. Wel liep een man met een geweer op den schouder razend en tierend door het dorp, maar het was iemand, die op 2 uren afstands woonde en zijne jonge vrouw uit Kinsaku had. Nu was zijne vrouw erg ziek, waarschijnlijk longontsteking, en in plaats van bij haar te blijven om haar te verzorgen, liep hij als razend door Kinsaku, uitroepende: „Mijne vrouw gaat sterven, mijne vrouw gaat sterven, ik wil mijn geld weêr hebben, dat ik voor haar betaald heb," etc. etc. Hoe treurig is toch deze verhouding tusschen man en vrouw; de vrouw wordt door velen enkel als koopwaar beschouwd en als de koop niet goed uitvalt, wil men „weêromme doen," zooals

we als kinderen het uitdrukten. Mijn man riep een van onze jongens, gaf hem een drank voor de zieke vrouw en zei, dat hij met den man mee zou gaan; de man weigerde echter, hij zei, dat hij niets met medicijnen te maken wilde hebben, maar alleen met den tooverdokter. We moesten den armen man dus aan zijn lot overlaten, maar dit alles stemde onze harten treurig; heidendom, tegenstand tegen het Evangelie, dit was alles wat we in dit groote dorp zagen.

Den volgenden morgen vertrokken we; de kinderen schreiden; de tante raasde; de anderen in plaats van vriendelijk: „Kiambote” te zeggen, zooals gewoonlijk, stonden ons met onvriendelijke blikken aan te kijken. Onze reis ging naar Ngongelo, het was een prachtige morgen, niet overheet, de kinderen droogden spoedig hare tranen en toen we in Ngongelo aankwamen en daar gezeten waren in de *nette woning van den evangelist*, onlangs door de inboorlingen voor hem gebouwd om er school en godsdienstoefening te houden, kwam de aardige kleine Ndona bij me en zei, hoe blij ze was, dat ze nu naar het station ging, waar ze van Jezus kon hooren. Ook Kayila was spoedig getroost, ofschoon deze, wat ouder zijnde, het toch nog treurig vond, dat hare groote tuinen met *madioco en nguba* (apenoten) *nu niet* meer bewerkt zouden worden en zij van al dien arbeid in 't geheel geen vruchten zou plukken. Dit was ook wel hard, maar onder omstandigheden was er niets aan te doen, niemand wilde de tuinen koopen en ook niemand die voor de halve opbrengst bewerken, zoo groot was de vijandschap. Mij kwamen dien morgen gedurig een paar regels te binnen, die mijne moeder nog al eens aanhaalde, als zij sprak van het volgen van den Heer, n.l.:

„Dan moet gij 't al verlaten,
Uw vader met zijn groot paleis,
En al die hooge staten.”

Het viel Kayila even hard die tuinen te verlaten als iemand anders duizende guldens, het was „al wat zij had.”

Mogen zij en haar zusje spoedig de parel van groote waarde vinden en de Heer hen en Luwawa, die naar recht het tegenwoordige opperhoofd na diens dood moet opvolgen, tot een grooten zegen in hun dorp stellen. Dit is onze bede en wij vertrouwen, dat die bede niet onverhoord zal blijven.

In Ngongelo waren wij getroffen door het werk, niet dat er groote scharen kwamen, neen, slechts weinigen, maar die weinigen schenen hun geheele hart in de zaak te hebben. Een der jongens had in dien korten tijd al een beetje leeren lezen, kende verscheiden versjes en zei, dat als door de onverschilligheid van de anderen of iets anders de evangelist van daar moest vertrekken, hij naar ons station wilde komen, hij wilde meer leeren en van den Heer hooren. We hopen echter, dat die niet noodig zal zijn, maar dat de arbeid daar, zoo dicht bij de plaats waar de Roomsch Katholieken werken, voorspoedig moge voortgaan. Terwijl we daar waren kwam er een jongen van omstreeks 15 jaar bij ons van Kinsaku, hij wilde niet in zijn dorp blijven, maar met ons meegaan om onderwezen te worden.

Hij kende ons, dewijl hij vroeger bij den evangelist in Kinsaku gewerkt had. Hij was een wees en op dien leeftijd, dat hij volgens de wetten van het land hier zijn eigen baas is. Wij namen hem dus met blijdschap aan in de hoop, dat zijn verblijf te Wathen hem niet alleen goed zal doen, wat het leeren lezen en schrijven aangaat, maar bovenal, dat hij zijn verloren toestand voor God moge leeren inzien en in onzen Heiland ook zijn Verlosser moge leeren kennen. Toen we den daarop volgenden dag van daar naar Lovo vertrokken, kwam er een van de bloedverwanten dezen jongen achterop loopen, vol woede en boosheid. Hij wilde met geweld den jongen mee terug nemen. Mijn echtgenoot zei toen, dat de jongen kon doen wat hij wilde, dat hij vrij was, geen slaaf; wilde hij naar zijn dorp terug keeren, nu of later, goed; wilde hij meegaan naar Wathen, goed. Na veel gepraat en veel dreiging van zijn kant, liet hij den jongen vrij, die maar steeds zei, dat hij niet naar Kinsaku terug wilde gaan, maar naar Wathen.

Zoo trokken we dan weer verder, niet treurig, dat de vijandschap openbaar was geworden. Als alles stil is in het land, zooals Ds. Pierson het eens uitdrukte, en de menschen zich de zaak des Heeren zoo weinig aantrekken, dat ze hun noch heet, noch koud maakt, dan is het de treurigste toestand, dien men zich denken kan, maar als er tegenstand en vijandschap is, dan is het een bewijs, dat Gods Geest werkt en kan men met hoop de toekomst tegen gaan. Zoo verblijden wij ons in dezen veranderden toestand en bidden, dat spoedig ook daar een tijd van oogsten moge aanbreken. Het zaad is gezaaid, te een of andere tijd zal God zeker den wasdom geven.

Met hartelijke groeten, ook van mijn echtgenoot,

Uwe zr. in Christus:
J. BELL—FEISSER.

Vrucht dragen.

(Overgenomen.)

De landman zaait in hope. Bij handvollen vertrouwt hij het kostbare zaad toe aan de aarde, in de zekere verwachting, dat het zal ontkiemen en straks rijke vrucht dragen. Wel geeft de aarde nog niet „haar gewas,” maar toch weet hij bij ervaring, dat het grootste deel zijner zaadkorrels kiemkrachtig is en blijde werpt hij ze uit.

Doch het beste zaad baat niet, zoo de bodem niet vruchtbaar is. De ondervinding leerde den landman de goede gronden kennen, en waar hij in 't geheel geen vruchtbaarheid vond, daar blijft hij niet voortgaan met zaaien. Hij is geen dwaas.

Zullen we *hem navolgen* bij het zaaien van het zaad des Evangelies? Aan de kiemkracht van dat zaad twijfelen we niet; dat het niet altijd ontkiemt, moet dus liggen aan den bodem waarin het gezaaid wordt. Daar zijn ooren zoo doof en daar zijn harten zoo hard, dat gij vruchteloos jaar uit jaar in predikt. Daar zijn heidenen zoo ontoegankelijk, dat de zending na vele jaren soms nog geen vrucht aanschouwt. En daar zijn klassen in onze beschaafde maatschappij zoo geheel vervuld met de grootschheid des levens of met de bekommernis over het dagelijksch brood, dat ze voor het zaad des Evangelies ontoegankelijk blijken.

Zullen we dan niet met zaaien ophouden? Zullen we de streek, waar wij werken, niet verlaten, en een andere, vruchtbare zoeken?

Niet voordat de Heilige Geest het ons zoo duidelijk maakt, als aan den Apostel Paulus op den weg naar Troas; niet voordat de Heilige Geest ons verhindert ergens het woord te spreken. Tot zoolang zullen we volhouden, wetende, dat wij geroepen zijn om te *zaaien*. De hemelsche Landman, die ons uitzond, let op de vrucht, die Hij zelf doet groeien en rijpen, — wij hebben slechts te zaaien.

Wij zijn niet de landman, wij zijn de knecht, die uitgezonden wordt om te zaaien. Voor de vruchten zijn wij niet verantwoordelijk. De knecht moet alleen rekenschap geven daarvan, of hij het zaad, dat hem toevertrouwd is, op den hem aangewezen akker heeft gezaaid. Heeft hij dat gedaan, dan kan hij des avonds zijn hoofd rustig neerleggen en den slaap des rechtvaardigen genieten. Aan den Landman de zorg voor het ontkiemen, voor het opwassen, voor de vrucht.

„Een ander is het die zaait en een ander die maait.”

Wel dan de zaaier, die getrouw is! In de bewustheid, dat hij doet hetgeen hem te doen gegeven is, ligt zijn vreugde. Ziet hij geen vrucht op zijn arbeid, hij trooste zich met de gedachte, dat hij niet geroepen is om vruchten te zien, vruchten te oogsten, vruchten in de schuur te brengen. Dat is de taak van anderen. „De maaiers zijn de engelen.”

Dikwijls is echter de Landman zoo vriendelijk, dat hij zijn zaaier medeneemt naar den akker, waar de volle halmen staan en hem zegt: „Zie, mijn vriend, dat is gegroeid van het zaad, dat gij gezaaid *hebt* Uw arbeid is niet ijdel geweest.” Zulk een ervaring geeft groote vreugde en sterkte en bemoediging en de zaaier dankt zijn God, dat hij heeft mogen medewerken. Doch blijft die ervaring uit, hij worde niet moedeloos. Gods woord keert niet ledig weder. Spreke hij dus Gods woord. Zaaie hij het goede zaad. Houde hij aan, tijdig en ontijdig. Te zijner tijd komt de dag des oogstes. En bij dien oogst zal de zaaier tegenwoordig zijn.

Zaaiers, zaait dan in Gods naam voort.

EEN EN ANDER.

*** Het Schotsche Bijbelgenootschap *verzond zijn* 40ste *jaarverslag. Uit den* inhoud blijkt, dat het verloopen jaar rijk aan zorgen was. De hongersnood in Indië, de verwikkelingen in China (en waarschijnlijk ook wel de oorlog in Zuid-Afrika) belemmerden den voortgang des werks. De inkomsten waren f 42000 minder dan vorige jaren. Men was gedrongen een bijzondere bijdrage te vragen en deze werd verkregen tot een extra bedrag van f 40800. Het totaal bedrag der inkomsten bedroeg f 344160, de uitgaven beliepen f 349200, diensvolgens bleef er een tekort van f 5040.

Het genootschap heeft zijn arbeid in 24 landen der wereld uitgebreid. Het grootste aantal Bijbels en N. Testamenten betrekt Duitschland n.l. 28588 en 39718, de grootste verbreiding van gedeelten der H. Schrift heeft in China plaats n.l. 417691. Dit getal is uit tweeërlei oogpunt belangrijk, ten eerste bewijst het de armoede der bevolking, onder welke de zendelingen en colporteurs arbeiden — zij kunnen slechts eenige centen besteden — ten tweede toonen zij aan welk een gevolgrijk jaar het voorgaande zou kunnen geweest zijn, ware niet plotseling door de vijandelijke verwikkelingen en beroeringen de arbeid onmogelijk gemaakt. Niettegenstaande toch onze colporteurs slechts een half jaar hun werk konden doen, bleef toch de omzet maar weinig beneden die van het vorige jaar. O hoe droevig is toch in allerlei opzicht de oorlog! Het geheele getal der door het Genootschap in het vorige jaar verspreide Bijbels, Nieuwe Testamenten en afzonderlijke gedeelten heeft bedragen 116886, — 164613 — en 660036. Sedert de oprichting werden door het genootschap 20 millioen H. Schriften verspreid. Gebrek aan voldoende fondsen noodzaakt thans om het werk in Zweden en Noorwegen geheel te staken, terwijl men de uitgaven voor Duitschland heel wat zal moeten inkrimpen. N. v. B.

Uit de Gemeenten.

SNEEK. Op onze vergadering van Zondag 28 April is met bijna algemeene stemmen broeder A. Hof beroepen als Voorganger onzer Gemeente. Na veel gebed meenen wij in dezen broeder de ons van den Heer aangewezen persoon te zien om onze Gemeente met zijne gaven en krachten te dienen.

Namens de Gem. van Gedoopte Christenen:
W. J. WIELENGA, Secr.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Hoewel de huwelijksfeesten onzer geëerde Vorstin reeds lang achter den rug zijn, heeft toch H. M. dezer dagen nog verschillende huwelijksgeschenken ontvangen die tegen den tijd der voltrekking nog niet gereed waren. De Soesoehoeman van Soerakarta o.a. liet een rijk en kostbaar geschenk, een voortbrengsel van Javaansche kunstvlijt aanbieden, waarvan de handwerken vervaardigd moeten zijn door princessen uit 't geslacht van dezen Oosterschen Vorst.

De Zuiderzee schijnt toch mettertijd een gedeelte van haar grondgebied aan de menschen te moeten afstaan, want men schrijft, dat wellicht nog deze week een wetsontwerp betreffende gedeeltelijke droogmaking in de Tweede Kamer kan verwacht worden. Die menschlui willen toch maar overal den baas spelen.

Donderdag j.l. heeft een spoorwegongeluk plaats gehad met den trein van Stavoren op Leeuwarden, die bij het binnenloopen van 't emplacement door een wissel gedeeltelijk ontspoorde, waardoor een rijtuig kantelde en de volgenden in

't grint smoorden. Acht reizigers bekwamen meer of minder ernstige kwetsuren, maar slechts eene juffrouw was men genoodzaakt naar 't Stadsziekenhuis te vervoeren, wegens inwendige kwetsing of kneuzing.

Uit eene sloot aan den Dubbeldamschen weg te Dordrecht, die Woensdag pas uitgebaggerd was, werd verleden Donderdag 't afgesneden hoofd van een jeugdig kind opgevischt, waarbij dus aan eene afgrijselijke misdaad moet worden gedacht.

Bij nader onderzoek is gebleken, dat het kind ongeveer drie maanden oud zal geweest zijn.

Frankrijk. Hebben wij in den afgeloopen winter veel van koude gehoord, nu reeds verneemt men uit Parijs, dat een 47 jarig man aldaar, die zich in de lentezon koesterde, door een zonnesteek getroffen is en dood neerviel.

Duitschlands Keizer schijnt nog al belang te stellen in den toestand zijner onderhoorigen. Toen Z. M. onlangs te Kiel 't opleidingsschip „Charlotte" bezocht, 's avonds om elf uur, lagen de adelborsten reeds ter ruste. De Keizer vroeg aan den Kommandant of zij bij 't helle electrische licht, dat de hangmatten bescheen, wel konden slapen. „Zeker, Sire," antwoordde deze, „zij zijn flink moe na den dienst." Toch wilde Z. M. zich overtuigen; hij trok aan een der hangmatten, totdat de slaper wakker werd en vroeg: „Nu, slaap je hier even goed als thuis?" De jongen wreef zich de oogen uit, herkende den Keizer en antwoordde: „Beter, Sire!" Een goed voorbeeld zeker voor de Vorsten, want door zoodanige belangstelling zouden ze de harten winnen.

Italië. Het koninklijk echtpaar van Italië heeft niet voor eene wieg te zorgen, wanneer hun eerste kind geboren wordt, want de derde is reeds besteld door anderen.

De eerste is door de bewoners van Napels aangeboden, de tweede door de burgerij van Rome, maar de derde, zeker wel de kostbaarste, van massief zilver, 20 kilo's zwaar en versierd met de vereenigde wapens van Montenegro en Italië, is door Vorst Nikita van Montenegro, de a.s. grootvader, besteld.

Dat getuigt wel van waardeering, maar er zullen er wel zijn, die 't noodiger hadden en die er nog niet ééne van krijgen.

Engeland is maar niet heel gelukkig met oorlogsmaterieel. Een kanon van 27 ton zwaar zou aan de Ordnance Warf te Dover ontscheept worden door middel van een kraan, die nog onlangs met een gewicht van 41 ton beproefd was. Een schakel van de ketting brak echter en 't kanon viel door dek en alles heen op den bodem van 't schip, waardoor 't schip zonk en aanzienlijke schade werd aangericht. Gelukkig werd niemand getroffen, hoewel de bemanning spoedig een heenkomen moest zoeken.

Nog ongelukkiger is Engeland met zijn paarden en muildieren ten behoeve van den oorlog in

Zuid-Afrika. Meer dan honderdduizend paarden heeft Engeland daarvoor opgekocht en zij sterven bijna zoo gauw als zij ze hebben aan paardeziekte die zoo hevig woedt, dat de sterfte 75 procent bedraagt. Nu zijn ze echter tot de vreeselijke ontdekking gekomen (?) dat de Boerenagenten die als paardenoppassers voor de Engelschen dienst doen, kwade droes en schurftziekte op de arme dieren ingeënt hebben.

Dat de oorlog overigens nog niet ten voordeele der Engelschen wil eindigen is eveneens aan die lastige Boeren te wijten, die, naar 't schijnt, meer door God gezegend zijn in hunnen strijd voor onafhankelijkheid.

Men spreekt nu weer van vredesonderhandelingen door Botha. Misschien is dat wel 't beste, want die ondeugende Boeren blijven toch altijd lastige onderdanen, waarmee Engeland geen pleizier kan beleven.

N. P. K. K.

GOSZNER'S GULDEN SPREUKEN.

1. Zoo lang er leven is, is er werk. Voor den Heer moet men werken tot den laatsten ademtocht.
2. Dient den Heer met getrouwheid, Hij zal getrouw u vergelden.
3. Kenmerk liefelijke dagen door dankbaarheid en liefelijke daden.
4. Bedachtzaamheid onder vreugde en moed onder smart, is wijsheid.
5. Ootmoed zonder moed, is gelijk aan de vrouw zonder den man.
6. De vrome heeft in zich zelven de bron des vredes.
7. Elke avond van uw leven zij u een beeld van den laatsten avond.
8. Wat gij heden kunt doen, wie verzekert u, dat gij 't ook morgen zult kunnen?
9. Denk gaarne het beste, ook zelfs van boozen het beste.
10. De troost onder de bekommernis over onze zonden, moet ons een prikkel zijn tot strijd tegen de zonde.

ADVERTENTIEN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 733 DONDERDAG 9 Mei 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING te Groningen en N. VAN BEEK te Stadskanaal.
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN te Stadskanaal.

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

LENTEDAG.

Sonnet.

Zoo zit ik weer in 't groen omlijst priëel,
En adem in de zachte lentestroomen,
Die geuren-brengend, streelend tot mij komen,
Héél suizlend-teer als vèr vioolgespeel.

Van uit de reine bloesemvolle boomen,
Die schitt'rend schoon in zonlicht als juweel,
Klinkt juichend-blij der vogelen gekweel,
Als kunnen zij hun vreugde niet betoomen.

En uit een weide, blank van madelieven,
Zoo ver als reiken kan mijn turend oog,
Stijgt jubelend een leeuwerik omhoog,

En 'k volg zijn hooge vlucht bij 't blauw doorklieven.
Maar hooger, hooger stijgt mijn dankenstoon
Ver boven 't blauw, tot vóór des Scheppers troon

„Ons Tijdschrift". D. SPLINTER.

De zalige hoop der kinderen Gods.

„Geloofd zij de God en Vader onzes Heeren Jezus Christus, die naar Zijne groote barmhartigheid ons heeft wedergeboren tot een levende hope door de opstanding van Christus uit de dooden, tot eene onverderfelijke en onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard is voor u.
1 Petr. 1 : 3, 4.

Hoop doet leven. Zoo luidt een welbekende spreuk. De waarheid dezer woorden hebben we allen zeker reeds menigmaal ondervonden.

Zoolang een mensch iets, wat hem begeerlijk is, hoopt te verkrijgen, heeft hij levenslust en levensmoed. Geen hoop meer te hebben, letterlijk niets goeds meer van de toekomst te verwachten, dat is het vreeselijkste wat men zich denken kan.

Niet veel beter is echter het koesteren van een valsche hoop, eene hoop, die nimmer verwezenlijkt wordt, eene hoop, die beschaamt. Niettegenstaande dit zoo is, stellen toch vele menschen zich tevreden met zulk eene valsche hoop. Op een valschen wissel kan men echter geen geld halen en evenmin kan een valsche hoop het hart verblijden.

Neen, dan is de hope, die de Christen koestert, eene betere. Deze hoop is niet een bloot wenschen van toekomstige dingen; 't is een stellige verwachting van hetgeen waarvan hij hier door het geloof de verzekering heeft ontvangen; 't is een levende hoop, die niet beschaamt.

Op deze hoop maakt ons de apostel Petrus in de hier bovenstaande tekstwoorden opmerkzaam. Hier wordt ons gezegd, hoe de Christen aan deze hope komt, waarop hij haar gronden mag en wat hij als haar voorwerp mag beschouwen.

Door de wedergeboorte, zoo verklaart de Apostel hier, is hij gekomen tot die levende hope. De wedergeboorte, dat is iets anders dan het verrichten van godsdienstige of burgerlijke plichten; iets anders ook dan de voltrekking van de een of andere ceremonie, of de aanname van een leerstelsel, geloofsbelijdenis of iets dergelijks. De wedergeboorte is het wonderwerk van Gods genade in den mensch; het is de door Gods woord en Geest gewerkte verandering in het hart eens zondaars, waardoor hij zich zelven in Christus leert verliezen, om als een nieuw geboorne in gemeenschap met dien Christus te leven. Niet slechts een uitwendige verandering, maar een inwendige omkeer heeft met zoo iemand plaats gehad. Hij heeft van God een nieuw hart ontvangen, een berouwhebbend, geloovig, liefhebbend hart, waaruit andere gedachten, andere begeerten, andere daden voortkomen dan voorheen. Kortom, een wedergeboren mensch is een nieuw schepsel.

De eisch der wedergeboorte, die zonder onderscheid tot alle menschen komt, klinkt velen nog altijd vreemd in de ooren. Burgerlijk brave en uiterlijk godsdienstige menschen kunnen het niet verstaan, dat voor hen een innerlijke verandering noodig is. En toch bij alle menschen worden dezelfde booze beginselen gevonden, al komen ze ook niet bij allen te voorschijn. Bij allen is van nature hetzelfde gemis aan liefde tot God en tot den naaste. In aller hart zit van nature de zelfzucht op den troon. En daarom is ook voor allen de wedergeboorte noodzakelijk.

Met deze wedergeboorte vangt dan het nieuwe leven aan en een vrucht van dit nieuwe leven is de zalige hoop der kinderen Gods.

O hoe gelukkig is de mensch, die uit God geboren is! Hij weet niet genoeg de groote genade te roemen, die aan hem is bewezen. Vol aanbidding roept hij met den Apostel uit: „Geloofd zij de God en Vader van mijnen Heere Jezus Christus, die naar Zijne groote barmhartigheid mij heeft wedergeboren tot eene levende hope." Ja, tot eene levende hope, want nu hij een nieuw mensch is geworden, heeft hij ook eene nieuwe hope ontvangen.

De natuurlijke mensch, die uit de aarde aardsch is, kan slechts op de dingen der aarde hopen. Maar het nieuwe schepsel vestigt zijne hoop op de dingen, die oneindig hooger liggen dan deze aarde. Hij verwacht de stad, die fundamenten heeft, welker kunstenaar en bouwmeester God is. Hij verwacht, dat, als hij uit dit aardsche leven door den dood zal scheiden, hij een eeuwige zaligheid deelachtig zal worden. De hoop van de kinderen dezer wereld is met het eindigen van hun aardsche leven vervlogen, maar de kinderen Gods verwachten dan hun beste goederen in bezit te zullen nemen.

Maar heeft het kind Gods wel voldoende zekerheid voor deze verwachting? Zou hij ten slotte toch nog niet teleurgesteld kunnen worden? Goddank neen; de geloovige bedriegt zich zelven niet; zijne hoop is een levende, wel gegronde hoop. Hij heeft een zekeren waarborg, een vasten grond voor zijne verwachtingen. En die waarborg, die grond is gelegen in het feit der opstanding van Jezus Christus uit de dooden . . . . . „die ons wedergeboren heeft tot een levende hope door de opstanding van Jezus Christus uit de dooden." Het feit van Christus opstanding waarborgt den Christen zijn toekomstige verrijzenis; het feit van Jezus verheerlijking is de vaste grond voor de toekomstige heerlijkheid van al Gods kinderen.

„Indien Christus niet opgewekt is, zoo is uw geloof te vergeefs, zoo zijt gij nog in uwe zonden." Dan hadden de geloovigen dus ook niet den minsten grond om voor de eeuwigheid eenig heil van God te verwachten.

„Maar nu, Christus is opgestaan!" Zoo roept de apostel als in jubeltoon uit. Aan die opstanding van *Christus is dan ook zoo ontzaggelijk* veel gelegen. Dat feit vormt den sluitsteen van het gansche gebouw der zaligheid. Nu Jezus is opgestaan, is daardoor niet slechts krachtelijk bewezen, dat Hij Gods Zoon is, maar tevens dat het door Christus gebrachte offer voor onze zonden bij God is aangenomen. Door de opstanding van Christus is het Goddelijk zegel op het volbrachte verlossingswerk gedrukt. Nu kunnen de geloovigen er zeker van zijn, dat hunne hoop op de eeuwige zaligheid eene welgegronde is.

Bewijst de opstanding van Christus, dat de geloovigen van hunne zonde gereinigd zijn door zijne offerande, dan bewijst dit tevens dat de eeuwige zaligheid hen wacht, want deze zaligheid is immers voor allen, die van de zonde gereinigd zijn.

En bovendien, is Jezus opgestaan en ten hemel gevaren, dan zullen immers zij, zijne leden, volgen. Zij zijn geheel één met Hem en moeten dus noodzakelijk komen, waar Hij is, Christus, het hoofd, en zij Zijne leden. Het verheerlijkt Hoofd zal de leden tot zich trekken en ze met Hem verheerlijken.

Welk een vasten grond geeft dus het feit der opstanding van Christus aan de hoop der kinderen Gods!

G. B. P.

(Slot volgt.)

Een opwekkend getuigenis voor Christenen.

De vorige week deelden wij in de rubriek „Een en ander" iets mede uit het 40ste jaarverslag van het Schotsche Bijbelgenootschap. Dit genootschap hield op 26 Febr. j.l. zijne jaarvergadering onder voorzitterschap van Lord Overtoun, uit wiens daarbij gehouden toespraak wij nog het belangrijkste mededeelen, zooals dat in „Der Wahrheitszeuge" gegeven is,

De spreker begon met dank aan God te constateeren het feit, dat door alle Bijbelgenootschappen te samen in de laatstverloopen eeuw 280 millioen Bijbels en gedeelten daarvan in 400 verschillende talen verspreid waren. Welk een breede en diepe stroom van zegeningen! Gedurende het vorige jaar brachten oorlog, hongersnood en pestilentie den Directeuren niet weinig zorg. Doch destemeer is het onze roeping, het beste heelmiddel voor de zielen met nieuwen ijver te verspreiden.

Kortelings, zeide spreker, ontving ik een brief van een' trouwen zendeling, die mij over zijn arbeid berichtte en om verdere hulp vroeg. Het slot van zijn schrijven luidde: „Het zou mij niet verwonderen, wanneer u zich somwijlen de vraag steldet, of dat gedurig bedelen niet eens een einde nemen zoude". Ik zette mij neder en schreef hem, dat die gedachte verre van mij bleef, want wanneer wij voor de verbreiding der H. Schrift bidden, beschouwen wij zulke verzoeken als eene verhooring van ons bidden.

„Wij drijven het werk om drieërlei reden. Ten eerste, omdat het ons bevolen is. In dat opzicht hebben wij geen recht om te vertragen en vragen te stellen, maar eenvoudig te gehoorzamen. Ten tweede, omdat Gods woord een zuiver en levend zaad is. De Heere Jezus zeide, dat de Schrift niet gebroken kan worden. Wij weten wel, dat de H. Schrift in onzen tijd door velen aangevallen wordt, meestal door vijanden, menigmaal ook door vrienden. Maar het was er steeds mede als met de Joden. Hoe meer men dat volk verdrukte, destemeer breidde het zich uit. De groote Londensche koopman George Moore bevond zich eens in een gezelschap, waarin het gesprek liep over den Bijbel en de bijbelkritiek. Een der heeren riep spottend uit, dat geen man van beschaving meer aan de ingeving des Bijbels geloofde, waarop Moore opstond en zeide: „Ik voor mij ge loof daar wel aan". In de daarop volgende pijnlijke stilte hadden alle aanwezigen gelegenheid, om over het feit dieper na te denken, dat er dan toch werkelijk nog beschaafde en hooggeplaatste personen waren, die aan den Bijbel als het woord Gods vasthielden. Niet lang geleden ontmoette ik een vriend, die aan beide zijden van den Atlantischen Oceaan uitnemend werk voor den Heer gedaan had. Deze verhaalde mij, dat er bij zijne laatste zeereis een storm opgestoken was, waarin sommige lieden aanleiding gezocht hadden om te spotten met de H. Schrift. Dat was mijn vriend te veel. Hij stond op en sprak met besliste stem: „Vergunt mij een woord, mijne heeren. Wij zijn pas aan 't begin onzer reis, en thans wil ik verklaren, dat ieder, die lust heeft met Gods Woord te spotten, in mij zijn tegenpartij hebben zal". Niemand uit het gezelschap waagde het verder een woord te spreken. Ook waagde het niemand den spreker verachtelijk te behandelen, maar juist het tegendeel had plaats, men behandelde hem gedurende de geheele reis met zekeren eerbied.

„De derde reden, waarom wij den Bijbel verspreiden, is de kracht van het woord Gods, die wij zelf in onze harten ervaren hebben. Wij kennen eenigszins de kracht des Woords voor de harten der kranken, der eenzamen, der bedroefden en belasten, en daarom gevoelen we ons gedrongen, nog anderen er mede bekend te doen worden. Ik zal nooit vergeten, wat er in mij omging, toen ik eens las, dat iemand een Bijbel in een koffiehuis gelegd had, welke daar jaren lang heeft gelegen en door velen was gelezen. Eindelijk werd het bekend, dat er een menigte menschen door bekeerd waren geworden; ik meen 74. Wij moeten dikwijls ons brood op het water werpen, opdat wij het vinden mogen na vele dagen."

Na deze rede verkreeg de zendeling J. Murray uit Chung King, China, het woord. Hij staat sedert 13 jaar in dienst van het Bijbelgenootschap, en heeft China van het Noorden tot het Zuiden en van het Oosten tot het Westen doorkruist. Over den oorsprong der laatste beroeringen maakte hij belangrijke opmerkingen. De Keizer Kwang Sü, een man van 30 jaar, was de vriend der hervormingspartij, aan wier spitse de geleerde zendeling der Baptisten, Timothy Richard staat.

De Keizer verzocht om een Nieuw Testament. Hij las er ijverig in, zoodat menigeen meende, dat hij een Christen was. Hij toonde werkelijk neiging tot het Christendom, dewijl hij voor vier jaar beval, dat de heidensche tempels in scholen zouden veranderd worden. Voorts beval hij, dat de Bijbel als tekstboek zou gebruikt worden bij de groote driejaarlijksche examens, en zoo werden in dat jaar 15000 leerlingen uit de Provincie Kiang-si over den Bijbel geëxamineerd. Wij hielden dit voor het aanbreken van hoogst gewichtige tijden, maar God had het anders besloten. Wij mogen niet uit het oog verliezen, dat het Christendom aan niemand mocht aangeprezen worden. Wel had de Keizer een grooten aanhang, maar de groote meerderheid stond aan de zijde van de Keizerin-weduwe, die zich aan al het oude, aan de traditiën van haar volk hield.

Wat daarop gevolgd is, is alom bekend. De jonge Keizer werd onttroond, de Boxers hadden de sympathie der Keizerin weduwe en de revolutieoorlog brak uit. Men berekent, dat 40.000 Christenen, mannen vrouwen en kinderen, in korten tijd omgebracht zijn geworden. Maar juist dat getal is een getuigenis voor de kracht des Evangelies, welke aantoont hoe deze broeders en zusters liever wilden sterven dan door ontrouw aan de waarheid hun leven redden.

N. v. B.

Zoo even werd ons onderstaand verslag van het Zeemanshuis te Vlaardingen toegezonden met vriendelijk verzoek tot opname in ons blad. Volgaarne voldoen wij bij dezen aan dat verzoek, in de hoop onze lezers daarmede een dienst te bewijzen, door hen op deze wijze met eene zeer nuttige en rijk gezegende inrichting nader bekend te maken. DE RED.

VIJFDE VERSLAG

VAN HET

ZEEMANSHUIS TE VLAARDINGEN,

1 Mei 1900—1 Mei 1901.

Wij kunnen, bij den aanvang van dit verslag, een opgewekter toon aanslaan, dan het vorig jaar. Ieder, die weet, hoe gezegend het jaar der haringvisscherij in 1900 is geweest vergeleken met de schrale vangst van het jaar, dat daaraan voorafging, kan begrijpen, dat de finantieele toestand rooskleuriger is dan die van het voorafgaande jaar. Het Zeemanshuis werd telkens, als de loggerschepen en bommen binnen kwamen zeer druk bezocht. Onze verwachting, dat het vrij aanzienlijk tekort, waarmede het vorig boekjaar sloot, door vrienden van het Zeemanshuis zou worden gedekt, is niet beschaamd geworden. Wij brengen, bij dezen, nogmaals onzen hartelijken dank aan allen, die zoo krachtig ons gesteund hebben.

Waar wij er bijzonder op gesteld zijn, dat het Zeemanshuis er steeds netjes uitziet, getroosten wij ons jaarlijks vrij aanzienlijke kosten voor onderhoud. Zoo werd de koffiezaal opnieuw behangen en het Zeemanshuis keurig geverfd. Bovendien werd een prachtige gaslantaarn aangeschaft, die met gloeilicht verlicht wordt.

Tot deze uitgaaf waren wij genoodzaakt, daar er dikwijls over geklaagd was, dat 's avonds vreemdelingen het Zeemanshuis niet gemakkelijk konden vinden. Nu is dit bezwaar uit den weg geruimd. De keurig nette, met matglas voorziene lantaarn, doet reeds in de verte aan de eene zijde met groote letters „ZEEMANSHUIS" lezen en aan de andere zijde „VOLKSKOFFIEHUIS."

Ook is het Zeemanshuis door eenige Vlaardingsche vrienden en vriendinnen verrijkt geworden met een oud, Fransch orgel. Met muziek en zang werd dit orgel ingewijd, terwijl allen, die hiervoor eene bijdrage hadden afgezonderd, die inwijding konden bijwonen.

Op onze Zondagavond bijeenkomsten, gedurende den tijd der haringvisscherij, wanneer de benedenzaal dikwijls barstend vol is met vreemde matrozen, bewijst het geschonken orgel uitnemende diensten.

Door den ontvangst van lectuur voor onze zeelieden, die, als zij aan boord gaan, gaarne een voorraad preeken, christelijke blaadjes, enz., medenemen, werden wij ook dit jaar in staat gesteld in deze behoefte te voorzien. Wij houden ons steeds aanbevolen voor groote of kleine bezendingen christelijke lectuur, ten behoeve onzer visscherbevolking.

De H.H. geneeskundigen alhier maakten wederom, gedurende eenige maanden, gebruik van de bestuurskamer in ons tehuis, om schippers en stuurlieden les te geven in het leggen van verbanden en het verleenen van de eerste geneeskundige hulp bij voorkomende ziektegevallen aan boord. Onze conciërge bleef ons ook dit jaar gespaard. Wij zijn dankbaar, dat wij reeds van het jaar 1896, het jaar der oprichting van het Zeemanshuis, hem bezitten, steeds trouw terzijde gestaan door zijne vrouw. Wij danken hen voor hun trouw en toewijding en blijven hen aan de liefde en genade des Heeren aanbevelen.

Wij sluiten ditmaal met een klein te kort. Als wij niet zooveel voor onderhoud van het Zeemanshuis hadden moeten uitgeven en de brandstoffen niet zoo duur waren geweest, dan had dit jaar het Zeemanshuis zich geheel kunnen bedruipen.

Wanneer onze vaste Contribuanten te Vlaardingen ons niet teleurstellen, maar hun toegezegde contributie voldoen, dan is het tekort gedekt en kan de gaslantaarn, waarvan de rekening nog niet is ingekomen, worden voldaan.

Het getal bezoekers, ook van reizigers en andere vreemdelingen, neemt steeds toe, en gaan wij met goeden moed de toekomst tegemoet.

Wij verheugen ons er over, dat het getal schippers, die hun afrekeningen met hun scheepsvolk in het Zeemanshuis houden, dit jaar grooter was dan ooit te voren. Wij hopen den tijd nog eens te beleven, dat dit door alle schippers onzer vloot geschiedt.

Wij blijven het christelijk tehuis voor zeelieden te Vlaardingen in de belangstelling van vrienden binnen en buiten Vlaardingen aanbevelen en hopen ook voor dit jaar op den zegen en de gunst onzes Gods.

VLAARDINGEN, Mei 1901.

H. J. JAMES.

Dat zij voorttrekken.

(Overgenomen.)

De kinderen Israëls hadden niets anders te doen dan voort te trekken. Al hadden zij achter zich het leger van Farao, en voor zich de Roode Zee, al schenen zij „verward in het land," de marschorder luidde eenvoudig: „zeg den kinderen Israëls, dat zij voorttrekken." Waarheen? Waar God hun den weg wees, al ging het dan ook door de diepten der zee.

Voorttrekken, dat is onze marschorder. De arbeid in het Koninkrijk Gods weet van geen stilstand, weet van geen teruggang. Ja, God geeft zijn knechten een tijd van rust, maar rust is geen stilstand; rust verzamelt krachten, om met meer ijver te kunnen werken; rust ziet niet achteruit, maar vooruit, naar het werk, dat weder wacht. En zooals de werkman op den Maandagmorgen met frisschen moed zijn taak weer opvat, waaronder hij op den Zaterdagavond bijna bezweek, zoo gaat ook de arbeider in den wijngaard des Heeren met dubbelen ijver en nieuwe volharding aan den arbeid, als zijn Heer hem verkwikt heeft door een periode van rust.

Maar stilstand is iets anders dan rust. Rust leeft, stilstand is dood; rust werkt; stilstand doet niets. Rust gaat recht op het doel af; stilstand heeft geen doel. En die stilstand, die doode en doodende stilstand mag in Gods werk niet voorkomen. Gods kinderen leven en werken.

Ja, soms kan de arbeid zwaar vallen; bergen van moeilijkheid verheffen zich links en rechts, een zee van ellende woelt voor u, en achter u hebt ge den vijand, wien ge ternauwernood ontkomen zijt en die uw werk tracht te verhinderen. Wat zult ge beginnen? „Voorttrekken," is het

antwoord. Waarheen? Waar uw God u zendt. Naar de bergen van moeilijkheden om ze over te trekken in de kracht van dien God, door wien ge „over een muur springt"; naar den vijand, die het op uw verderf toelegt, in de kracht van dien God, met wien ge „door een bende loopt"; naar de zee van ellende, om olie te gieten op haar kokende golven of om haar te doen uitdrogen in de kracht van dien God, die „bergen vlak maakt en zeeën droog."

En wordt de weg u afgesneden, dien gij zoo gaarne zoudt gaan, dan opent uw Heer u een nieuwen, waarop uw voet kan wandelen. Neen 't is niet altijd, 't is niet dikwijls onze weg, die de beste is. Wij met ons feilbaar verstand kiezen een weg, een arbeid, een levensdoel, en God in zijn wijsheid brengt ons op een geheel ander pad, geeft ons een geheel andere taak, wijst ons een geheel ander levensdoel aan. Volgen wij dan zijn aanwijzing.

Doch laat ons niet stilstaan. Gods werk moet doorgaan.

En de velden zijn wit om te oogsten. Daar is rondom ons een wereld, die verloren gaat, neen die verloren is, en die onbewust roept om het Evangelie van Christus. Daar zijn kranken, daar zijn ongelukkigen, die vragen om onze hulp, neen om onze liefde, om ons hart. Zij er dan bij ons geen stilstand. Laten we onzen tijd niet verbeuzelen, onze krachten niet verspillen, onze macht niet versplinteren in nutteloozen arbeid, in onzaligen twist. Laten wij allen, die Jezus Christus door het geloof hebben aangenomen, en één lichaam met Hem zijn geworden, dan ook als leden van dat ééne lichaam optreden, in de wereld ons licht laten schijnen, onze olie gieten in haar wonden, en het toonen, dat wij elkander liefhebben, als kinderen van denzelfden Vader, als zonen van hetzelfde huis.

Zou dat niet meer *kunnen* in onze dagen? Hebben wij het zelve wel *gewild?*

EEN EN ANDER.

*** Diaconessenarbeid in Jeruzalem. Den 4 Mei j.l. was het 50 jaar geleden, sedert de Diaconessen uit de stichting Kaiserswerth te Jeruzalem aankwamen. Koning Friedrich Wilhelm IV schonk haar een huis. Het viertal zusters van toen, met welke vader Fliedner den arbeid in de landen van het Oosten aanving, is thans tot een getal van meer dan 100 aangegroeid; zij bewijzen door hunnen arbeid, dat de Christelijke Godsdienst een liefdedienst is. Het eene enge gebouw van toen is uitgebreid tot twee aanzienlijke stichtingen, namelijk het opvoedingshuis Talitha Kumi, waarin 120 kinderen een tehuis vinden, en een ziekenhuis met 100 bedden. De grijze zuster Charlotte bekleedt reeds gedurende 48 jaar het ambt van Directrice. Als Jubileums-gedenkteeken is er een fonds samengebracht, uit welker renten de kosten van eene kleine vacantie-reis in het heete jaargetijde uit de koortsachtige stad naar een gezonder oord voor de zusters zullen bestreden worden.

*** Uit Zuid-Afrika. Een voorganger onzer Gemeenten in East London, br. Gutsche Jr. schreef d. d. 19 Maart, dat daar thans ook voor onze Gemeenten in het Kaapland de toestanden droevig en zwaar worden. Reeds moest eene bepaalde conferentie opgegeven worden, omdat de broeders der Gemeenten King Williams Town, Stutterheim, Keiskamahoek en Berlijn tot verdediging der Kaapkolonie onder de wapens geroepen werden.

Wahrheitszeuge.

*** Broederoorlog. In een maandblad, uitgegeven door het Londensche genootschap voor medische zending (1901, Januari-nommer blz. 234) wordt het volgende vermeld: „Wanneer er ooit een broederoorlog gevoerd is, zoo is het die in Z.-Afrika. Engelschen en Boeren zijn beiden Protestanten, en aan beide zijden bevinden zich onder de officieren en soldaten vele vrome mannen. Ons is een geval bekend, dat na een geleverden slag, twee der strijders, een Engelschman en een Boer, elkander de hand reikten, omdat het *openbaar* werd, dat beiden toekomstige Zendelingen waren! Welk eene vernedering voor ons Christenen, dat zulk een oorlog nog mogelijk geworden is!

*** Madagaskar. Volgens haar jongste jaarverslag heeft de Noorweegsche Zending in het jaar 1899 meer dan 3500 volwassen personen op haar arbeidsveld mogen doopen en in het jaar 1900 is zij op verscheidene van hare stations met een liefelijke opwekking gezegend geworden. Ook in de Parijsche zending is zij merkbaar, en de Kwakers schrijven: „Wij kunnen met waarheid zeggen, dat onze geestelijke arbeid nog nooit zoo bemoedigend is geweest als thans."

*** De laatste Apostel der Irvingianen. De „Apostolische kerk" heeft steeds beweerd, dat de wederkomst des Heeren nog vóór den dood van haren laatsten Apostel zou plaats hebben. Thans is Valentin Woodhouse in den hoogen ouderdom van 94 jaar in het slot Albany in Engeland gestorven, zonder de zichtbare wederkomst des Heeren beleefd te hebben. Hunne profetiën zijn alzoo niet vervuld.

Uit de Gemeenten.

MUNTENDAM. Zondag j.l. was ons weder de vreugde bereid twee jongelingen, die sedert eenigen tijd onder ons den Heiland als hun Verlosser hadden beleden in woord en wandel, door den H. Doop in de Gemeente te mogen opnemen. Onze Voorganger van Stadskanaal sprak over den tekst Hand. 10 : 44—48, en bediende daarna den doop, die door de vergadering met de meeste stilte en aandacht werd aanschouwd. Zegene de Heer deze beide jongelingen voor hen zelven en voor de Gemeente, alsmede tot het vervullen van hunne roeping als Christenen in de wereld! Er zijn nog meer belijders onder ons, die nog niet tot den doop besloten, we verwachten hen echter weldra.

GRONINGEN. Wegens gebrek aan vermeldenswaardige bijzonderheden hebben we eenigen tijd niets van ons laten hooren. Nu wij echter weer van bijzondere zegeningen melding kunnen maken, achten wij 't onzen plicht onze brs. en zrs. in onze blijdschap daarover te doen deelen. Immers een goed gerucht uit een ver land — en ook van nabij — is als een verkwikkenden regen op 't late nagras.

In de vroegere kritieke tijden van innerlijke verdeeldheid in de Gemeente alhier, heeft menigeen zich door een geest van oppositie laten beïnvloeden en daardoor de Gem. verlaten. Er vormden zich af en toe verschillende kleine groepjes, die zich meestal met vroeger uitgeslotene leden trachten te versterken. Een dezer groepjes sloot zich bij de Gem. Franeker aan. De Voorganger der Gem. — br. Karsiens en later br. Visser van Vriescheloo — stelden zich aan 't hoofd dezer afdeeling. Wanneer God echter voor ons is, wie zal tegen ons zijn? Alle pogingen om de Gemeente te onderwoelen of haren Voorganger verdacht te maken, bleven zonder gevolg. Zij hebben wind gezaaid en in eigen kring storm geoogst. De voormalige afdeeling Franeker is dan ook geheel uitelkander gewaaid. Mochten die betreffende brs. hieruit leeren, zich over hun onverantwoordelijk optreden en agiteeren tegen de Gemeente te verootmoedigen!

Enkele afgedwaalde schaapjes hebben zich door den Goeden Herder tot de Gemeente weer terug laten brengen. Zij spraken hun leedgevoel over hun vroegere afwijking uit en vroegen ook de Gem. om vergeving voor het leed haar aangedaan. Met blijdschap en eenstemmig werden ze weer opgenomen. Een broeder en vijf zusters zagen We op dien avond tot de Gem. terug keeren. Wij hopen en verwachten dat ze uit het verledene iets voor de toekomst geleerd zullen hebben en wij voortaan in hun trouwe, voorbeeldige leden mogen zien. Waren wij die hen zagen terugkeeren verblijd, ook op de aangezichten der teruggekeerden weerkaatste een innerlijke vreugde over hun hartelijke ontvangst in de Gemeente. Wij hopen en bidden van God, dat er spoedig meer mogen volgen.

Op deze zelfde Gemeentevergadering legde nog een jonge broeder tot volle bevrediging der Gem. belijdenis zijns geloofs af, met den wensch, om door den doop in de Gem. te worden opgenomen. Later nog een jonge broeder — zoon van leden der Gem. — die eveneens met volle vrijmoedigheid aangenomen kon worden.

Op de namiddag van den j.l. rustdag werd de H. Doop aan deze beide broeders voltrokken. Nadat onze geachte Voorganger — br. Planting — over het Koninklijke rijksbevel, Matth. 28 : 19, met ernst voor een aandachtig gehoor had gepredikt, werden deze broeders door den doop in Christus dood begraven, om voortaan in nieuwigheid des levens met Christus te wandelen.

Het een zoowel als het ander maakte blijkbaar op velen een diepen indruk; wij willen hopen, dat het niet slechts bij een indruk zal blijven.

De Heer bouwt dus ook nog hier Zijne Gemeente. Geloofd zij Zijn naam!

SNEEK. Na rijp en biddend overleg heeft de door de Gem. tot Voorganger beroepene br. A. Hof geene vrijmoedigheid gevonden aan die roeping der Gem. gevolg te geven. Br. H. hoopt met Sept. e.k. naar de opleidingsschool te Hamburg te gaan, ten einde zich eerst voor de gewichte en hoogst ernstige taak — de bediening des Evangelies — op behoorlijke wijze voor te bereiden.

W. J. WIELENGA, Secretaris.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. De heer F. Kuiper van Chicago, die, zooals men weet, in zijne geboorteplaats Akkrum (Friesland) een huis gesticht heeft voor de arme oude ingezetenen van die plaats, zal deze week de feestelijke opening dezer stichting met zijne familie bijwonen en is daartoe reeds de vorige week bij zijn 90jarigen vader te Akkrum aangekomen.

H. M. de Koningin en Z. K. H. de Prins der Nederlanden denken deze week met groot gevolg naar Schwerin te reizen, om daar een geruimen tijd op 't kasteel Rabensteinfeld als gasten van den groothertogin Maria te vertoeven. Reeds bereidt zich de stad voor op een feestelijke ontvangst.

Te Amsterdam is weer een moord gepleegd op een bierhuishoudster, door een man, die vroeger met haar moet geleefd hebben, terwijl zij nu met een ander getrouwd was. Jaloezie schijnt dus de oorzaak van dit drama te zijn, want in den nacht, nadat des avonds de daad gepleegd was, vond men den dader met een pistoolschot in de borst bewusteloos te bed, hoewel de wonde niet levensgevaarlijk bleek, toen men hem naar 't gasthuis vervoerd had.

Beter maakt 't dan zeker een kleine koopman, die de straten der hoofdstad afloopt met heideboenders, welke volgens zijne verzekering op de heide van Prins Hendrik gemaakt zijn. Minder zeker, omdat men dit gelooft, dan wel om de snedigheid van den kleinen venter, koopt menigeen zoo'n Prins Hendrikboender en maakt de kleine man goede zaken.

Volgens een telegram uit New-York aan de „Daily Telegr." zal President Kruger een uitnoodiging ontvangen van de leden der democratische partij, om een bezoek te brengen aan de Ver. Staten. Bryan, de tegenkandidaat van Mac Kinley, zal deel uitmaken van de delegatie, die zich naar Europa zal begeven, om aan de uitnoodiging kracht bij te zetten.

Duitschland. De protestantsche geestelijkheid in Saksen, die tot hiertoe aan de bijbelvertaling van Luther gebonden was, heeft nu van de hooge kerkelijke overheid verlof gekregen, den herzienen text te gebruiken in hunne preken en bij andere kerkelijke handelingen.

De Duitsche ontdekkingsreiziger Mencke en zijn secretaris zijn door de inboorlingen van Nieuw Bretagne, waar zij met hun jacht aanlegden, vermoord; de secretaris is zelfs opgegeten. De Duitsche regeering is van plan weldra een oorlogschip te zenden om dezen gruwel te straffen.

In de nabijheid van Berlijn heeft een boschbrand gewoed, die heel wat verwoest heeft en naar men vermoedt, aan opzet te wijten is.

Engeland. De bevolking van 't graafschap Londen bedraagt volgens de laatste volkstelling 4.536.034 menschen, dat is 308.717 meer dan bij de vorige telling.

Ten behoeve van den oorlog heeft de Engelsche regeering een leening geplaatst van 60 mill. p. st. Nu dient echter nog de Staatsbegrooting te worden aangenomen door 't Parlement, wat misschien niet zoo gemakkelijk zal gaan omdat tegen de deswege noodzakelijke verhooging der be-

lastingen al menig bezwaar werd ingebracht. De hoop, dat de oorlog haast uit is, begint bij sommigen ook wel wat te verflauwen, al luiden de berichten ook gunstig.

Spanje. Het trampersoneel te Barcelona houdt werkstaking en zoowals men dat gewoon is, worden degenen die nog rijden in hun dienst belemmerd, doordat de stakers met steenen naar de rijtuigen gooien. Zelfs zijn ernstige botsingen tusschen stakers en politie voorgekomen, waarbij aan beide zijden gewonden vielen, zoodat de directeuren meerdere bescherming bij den burgerlijken gouverneur hebben aangevraagd.

China. De toestand in 't Hemelsche Rijk wordt er nog niet beter op en de mogendheden hebben nog geen groote vorderingen gemaakt, als 't waar is, wat wij in de nieuwsbladen lezen, n.l. dat de wanorde zoo volkomen is, dat uitlanders en Christenen zelfs in den omtrek van Peking niet veilig zijn en de toestand sedert de bezetting der vreemde troepen ernstiger is dan ooit. Roovers en Boxers kunnen straffeloos 't weerlooze landvolk uitplunderen, daar de Chineesche politie ontwapend is en de onveiligheid neemt van maand tot maand toe.

'tZal misschien wel eerst op 't ergst moeten zijn, vóórdat 't betert, maar men kan op die manier nog wat te doen krijgen in dat groote rijk, als de Chineezen de vreemde soldaten eens moede worden.

Amerika begint zoo langzamerhand den opstand op de Filippijnen te dempen. Generaal Saler heeft zich overgegeven en daardoor zal nu ook de opstand op 't eiland Panay geëindigd zijn.

Mocht maar aan allen zondigen opstand een einde komen, wat zou 't er dan veel beter op aarde uitzien.

N. P. K. K.

GOSZNER'S GULDEN SPREUKEN.

1. Vergeet de uren van nood, maar vergeet niet, wat zij u leerden.
2. Neem met blijdschap het woord aan de honger zal verzadiging vinden.
3. Plant, zaai, begiet — de wasdom komt alleen van den Heer.
4. Wordt gij anderen tot zegen, dan leeft gij een dubbel leven.
5. Leef zoo, dat ieder vrome, u zegenend, uwer gedenkt.
6. Weeg wijselijk uwe woorden, want hunne gevolgen zijn eeuwig.
7. Elke dag zij ons een koord, dat ons sterker tot God trekt.
8. Leer, wat God u leert; verstaanbaar is altijd Zijn spreken.
9. Trekt het vergankelijke u aan, vergeet dan dit eene niet — dat het voorbij gaat.
10. Merkt gij het goddelijke op in alles wat goed en wat schoon is?

VARIA.

VERKLAARBARE JALOERSCHHEID.

Bij zeer vele predikanten zal wel eens een soortgelijk gevoel zijn opgekomen als bij den bekenden Amerikaanschen prediker Beecher, toen hij gereed stond om een rit te gaan doen met een paard, dat hij voor deze gelegenheid gehuurd had. Hij bekeek het paard met bewonderende blikken en maakte ten slotte de opmerking: „Dat ziet er prachtig uit, dat beestje! En is hij werkelijk even goed als hij er uitziet?'

„Mr. Beecher," antwoordde de eigenaar, „dat paard zal bruikbaar blijken voor elk werk, waarvoor gij hem gebruiken wilt, en alles doen, wat een paard doen kan!"

De prediker sloeg het paard nu met nog grooter bewondering gade en merkte toen schertsend op: „Ik wou, dat hij een lid onzer gemeente was!"

DE WAARDE VAN ONZEN GODSDIENST.

„Er moet een wonderbare kracht in uwen godsdienst zijn," zeide een Heiden tot een zendeling, „dewijl gij van zooverre komt, om ons daarvan te vertellen. Ik weet wel, dat ik met mijn godsdienst niet zoo ver zoude reizen, om u daarvan te vertellen."

LIEFDEGAVEN.

Voor het Studiefonds:

Ontvangen van de Gemeente Amsterdam f 5.86½.

F. J. VAN MEERLOO, Penningm.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van J. B. te Muntendam f 2.95.

N. v. BEEK.

P.S. Wij verzoeken vriendelijk en dringend allen, die nog gelden schuldig zijn, bijzonder van den vorigen jaargang, ons die zoo spoedig mogelijk te zenden.

DE ADMINISTRATEUR.

ADVERTENTIEN.

Aan de Gemeenten.

Daar, zelfs bij de verlenging van termijn, geene bezwaren zijn ingekomen (als van eene Gemeente, doch dat betrof alleen den tijd) tegen de opname der Gem. N. Pekela, kan zij van af heden als geunieerde Gemeente worden geacht — en heeft zij het recht tot het kiezen en zenden van TWEE of DRIE afgevaardigden (zie Art. 6*b*), omdat haar Voorganger lid der Commissie is.

Wij hopen de volgende week met de complete Agenda gereed te zijn en in „De Christen" te presenteeren, die dus nog iets heeft, wat er op geplaatst moet worden, haaste zich.

ZUTPHEN, Mei 1901.

B. ROELFS, Secr. d. Unie.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 734 DONDERDAG 16 Mei 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Hemelvaartslied.

Daar stijgt, voor 't oog der zijnen,
Als eerstling uit de doôn,
Omstuwd van serafijnen,
De Koning naar zijn troon.
En zeeg'nend daalt zijn afscheidsgroet,
Op d' aêm des winds gedragen:
„'k Blijf met u, alle dagen!"
Zijn jongren in 't gemoed.

Daar treedt de Priester nader
En brengt het offerbloed
In 't heil'ge, voor den Vader,
Dat ons verzoenen moet.
En als de wolkenvoorhang sluit,
Zendt Hij de boodschap neder:
„Verwacht mij; ik kom weder
Bij 't jongst bazuingeluid!"

Daar vaart hij naar den hoogen,
De Voorspraak en Profeet,
Die, innerlijk bewogen,
Ginds voor ons tusschentreedt.
En als hij aan Gods rechte zit,
Daar naakt de duif des Heeren
Om tot ons in te keeren,
De Geest, die in ons bidt.

Hozanna, groote Koning!
'k Ben ginds geen vreemdling meer.
Uw opvaart is mijn kroning,
Uw heerlijkheid mijn eer.
Hoe zwelt en trilt mijn hart van dank,
Nog eenmaal zult gij dalen;
Gij komt uw broedren halen
Met blij triomfgeklank.

J. A. WORMSER.

Hemelvaartsgedachten.

En heeft ons mede gezet in den hemel in Christus Jezus.
Efez. 2: 6*b*.

Het feit, waaraan de hemelvaartsdag ons herinnert, is onze aandacht zeer waard. Dit staat bij ons even vast als het feit zelf. 't Hangt er echter vooral van af of wij er werkelijk belang in stellen, en dit weder wordt bepaald door onze verhouding, waarin we staan tot Jezus Christus. Iets wat wij meenen, dat ons niet aangaat of waarmede wij *niet* in het minst in betrekking staan, kunnen we niet hoogschatten of waardeeren. Al de heerlijke dingen, die van den Heiland der wereld verhaald worden, hebben geenerlei aantrekkelijkheid voor den ongeloovige. Wie met betrekking tot den opgewekten Christus van harte leerde uitspreken: „*Mijn* Heer en *mijn* God", die weet, dat 's Heeren heerlijkheid ook zijne heerlijkheid is. De verheerlijking van het hoofd is ook de heerlijkheid van al zijne leden. Wat de Christen werkelijk is voor God, dat is hij in vereeniging met Christus Jezus, niets meer en niets minder.

En waar wij thans in den geest met de eerste jongeren des Heeren op den top van den Olijfberg staan, om getuigen te zijn van 's Heeren triumfeerende opvaart, daar overzien wij van die hoogte, met een blik in het verleden, het wonderbaar genadewerk Gods op aarde en in den hemel, gewrocht in den van den hemel gezonden Verlosser. Door die zending des Zoons heeft God Zich in de nauwste betrekking gesteld met de menschheid; en allen, die uit die menschheid den Zoon hebben aangenomen, heeft Hij macht gegeven zijne kinderen te worden. Deze heeft Hij zoodanig tot de gemeenschap zijns Zoons geroepen, dat er nu eene volmaakte eenheid is ontstaan. Van *onze* zijde bezien is de voltooiing van dat genadewerk nog verre; maar wij zien Jezus, ons leven, ons Hoofd, met eer en heerlijkheid gekroond. Wij zijn in Hem volmaakt, en zoo ook met Hem gezet in den hemel. Hij is de Hoogepriester des Nieuwen Verbonds, die, nadat Hij al zijn werk op aarde volbracht had, inging in het hemelsch heiligdom, vertegenwoordigende en dragende al de zijnen. En dat niet slechts in figuurlijken zin, maar werkelijk, als zijnde Hij het verpersoonlijkte leven van het verloste, nieuwe menschengeslacht.

Zijn wij ons onze vereeniging met Christus bewust geworden; hebben we ons eigen schuldig, veroordeeld leven in den dood van Christus zien ondergaan, in zijn graf zien wegzinken, maar weten wij ook mede opgewekt te zijn in Hem, dan richt zich onwillekeurig onze blik omhoog, en bedenken we de dingen, die boven zijn, niet terwijl Christus opvaart, maar nu Hij in den hemel gezeten is. Daar is nu ook ons burgerschap; daar trekt Hij al de zijnen heen; daar wil Hij, dat zij bij Hem zijn, die Hem de Vader gegeven heeft.

Het is hoogst opmerkelijk, dat de hemelvaart des Heeren, zulk een directe krachtige uitwerking op de harten der discipelen en ooggetuigen van het feit had. Al moge het noodig zijn op te merken, dat de Engelenverschijning en de verzekering dier hemelgeesten, niet weinig hebben bijgedragen tot troost en bemoediging der zich verlaten gevoelende jongeren, nochtans was het hun Heer en zijne verheerlijking, die het meest hunne harten trof. Voor het eerst na de opstanding kon bij deze gelegenheid vermeld worden, dat zij Hem aanbaden, en met groote blijdschap, niet naar Galilea, maar naar Jeruzalem gingen. Nooit waren ze zoo nabij den hemel gebracht geweest; nooit waren hunne harten zoo onder een hemelschen indruk geweest, en nooit was er zulk eene behoefte des Geestes gevoeld geworden, als nu. Hunne hemelvaarts-ervaring was hun eene voorbereiding voor het Pinksterfeest en voor den Pinksterzegen. Vandaar hun voortdurend en eendrachtig bidden.

En toch waren zij zich nog niet bewust, wat Paulus later als een heilig mysterie aan het licht kon stellen: wij zijn met onzen Heer gezet in den hemel! Dat heeft de H. Geest, die hen in al de waarheid leidde, hun later duidelijker geopenbaard, naarmate zij er vatbaar voor waren.

De blik naar boven, de gedachten in den hemel werkt in ons hemelschgezindheid. Veel is hier, wat sterk waar de aarde trekt, aan het stof boeit; Jezus Christus trekt ons hemelwaarts, als wij waarlijk in Hem gelooven en Hem liefhebben.

Hoog, om hoog, het hart naar boven!
Hier beneden is het niet;
't Ware leven, lieven, loven,
Is maar waar men Jezus ziet.

De hemelvaart des Heeren geeft geheel de richting en het karakteristieke van het geloofsleven des N. Verbonds te aanschouwen. De richting is hemelwaarts, daar is het ware vaderland; daar de vaste stad, welker bouwheer en kunstenaar God is; daar het rustoord der ziele, het vaderland der Godverheerlijking en van de glorie des Lams. Daar is de satan uitgeworpen, en geen duisternis dringt daar ooit binnen.

Ware pelgrims des N. Verbonds stellen zich geen land der belofte op deze aarde voor, geen triumf en heerschappij van wereldschen aard, maar strijd en lijden, moeite en teleurstelling, maar om door dat alles opgevoed, zich spoediger tot hunne eeuwige bestemming gebracht te zien.

Neen, mijn rust is niet beneden,
Z' is daar boven bij mijn God;
Waarom dan nog ontevreden
Als beproeving is uw lot.
Zwijg, mijn ziel, en wil niet klagen
Bij het allerzwaarste kruis,
't Zal u drijven, 't zal u jagen,
Eerder komt ge dan naar huis.

En de Heiland, die ons voorging en ons den weg hemelwaarts baande, wenkt ons daar niet alleen, maar geeft ook aan al zijne getrouwen de verzekering: „Ik ben met u al de dagen tot aan de voleinding der wereld." De duivel met al zijn aanhang wil steeds den weg voor ons onveilig maken, onze Heer die over alle booze machten getriumfeerd heeft, maakt ons den weg volkomen veilig, en geeft in elke verzoeking uitkomst. Wij hebben slechts de hemelsche dingen te zoeken, dan vallen ons de voorrechten en zegeningen Gods, die op onze aardsche reis nog zoo menigvuldig zijn, als van zelf in het oog. Bijzonder is het ons dan een voorrecht anderen te mogen opwekken en medenemen, en evenals Andreas zijn broeder Simon tot Jezus leidde, ook onze naasten, door ons woord en voorbeeld naar hooger te leiden.

Moge de Heer ons daarmede bezig zien tot aan onze laatste ademhaling, of tot de heerlijke stonde der hemelvaart van de gansche Gemeente!

S. N. v. B.

De vijftig dagen.

II.

Het punt van scheiding tusschen de veertig en de tien dagen, maakt de *glorievolle Hemelvaart onzes Heeren* uit. Ook dat oogenblik was van ouds op onderscheidene wijzen in Israëls profetische zangen, profetische instellingen, profetische voorwerpen en daden te voren aangekondigd. Henoch uit de wereld voor den zondvloed, Elia in de dagen van het tienstammig koninkrijk, werden opgenomen ten hemel, als twee schitterende getuigen van Gods trouw en waarheid, een eeuwig leven en eene verheerlijking van het lichaam des doods — maar ook als voorbeelden (typen) van Christus.

In de dagen van David werd de Ark des Verbonds, het zichtbaar teeken van Gods tegenwoordigheid en woning onder zijn volk, opgevoerd in de stad des Konings met bazuingeschal en lofgejuich (II Sam. 6): „Alle volken, klapt in de hand! Juicht Gode met een stem van vreugdegezang. Want de Heere, de Allerhoogste, is vreeselijk; een groot Koning over de gansche aarde. God VAART OP met gejuich, de Heere met geklank der bazuin" (Ps. 47). En elders heet het bij dezelfde gelegenheid (Ps. 68: 14): „Gij zijt opgevaren in de hoogte. Gij hebt de gevangenis gevankelijk gevoerd. Gij hebt gaven genomen om uit te deelen onder de menschen."

Hoe ook hier wederom de Apostelen de taal des O. T. opvatten, hoe de Geest van Christus, die in de Apostelen was, dienzelfden Geest, gelijk Hij door de profeten sprak, uitlegt, blijkt uit de heerlijke plaats (Efez. 4: 9—12): „Elk eenen van ons is de genade gegeven naar de mate der gave van Christus. Daarom zegt hij: Als Hij opgevaren is in de hoogte, heeft Hij de gevangenis gevangen genomen, en heeft den menschen gaven gegeven. Nu dit: Hij is opgevaren, wat is het, anders dan dat Hij ook eerst is nedergedaald in de nederste deelen der aarde? Die nedergedaald is, is dezelfde ook, die opgevaren is, verre boven al de hemelen, opdat Hij alle dingen vervullen zoude. En dezelve heeft gegeven, sommigen tot Apostelen en sommigen tot Evangelisten en sommigen tot Herders en Leeraars, tot volmaking der Heiligen, tot het werk der bediening, tot opbouwing van het lichaam van Christus." En wederom heet het elders met terugslag op Ps 47: „De verborgenheid der godzaligheid is groot. God is geopenbaard in het vleesch — opgenomen in heerlijkheid."

Met die opneming in de hemelsche heerlijkheid, maakt de *zitting ter rechterhand* een ontzachelijk geheel uit. *Scheblemini!* (= zit aan mijne rechter), dus had wederom door den mond der profeten de raad van God omtrent een wondervolle en zalige toekomst zich geopenbaard (Ps. 110 : 1). Dat *Scheblemini* had de Zoon van God, Davids Spruit, van zich zelven verklaard *te midden van zijne vijanden*, zoowel de Farizeën, die Hem zochten te vangen (Mark. 12 : 35—37), als de raadsvergadering, die Hem ter dood verwees (Luk. 22 : 69). Dat *Scheblemini*, thans zich vervullende in de werkelijke gebeurtenis, maakt het groote rustpunt uit, van waar een nieuw uitzicht zich opent voor de Gemeente, voor Israël en voor deze wereld: Jezus' wederkomst.

Een wereld van waarheid en heerlijkheid ligt in dat ééne woord, van hetwelk Paulus in den brief aan de Hebreën zijnen loop neemt, en uit hetwelk die gansche brief zich statig van den beginne af ontrolt (Hebr. 1 : 2, 3). „De Zoon, de erfgenaam van alles, door wien ook de wereld gemaakt is, het afschijnsel van Gods heerlijkheid, het uitgedrukte beeld zijner zelfstandigheid, die alle dingen draagt door het woord zijner kracht, nadat Hij de reinigmaking onzer zonden door zichzelven teweeggebracht heeft, heeft zich nedergezet aan de rechterhand der Majesteit in de hoogste hemelen."

Aldaar rust Christus zich als 't ware uit van het volbrachte verzoeningswerk, in de onophoudelijke toepassing er van; aldaar bereidt Hij zich om eenmaal de heerlijkheid van dien troon in den hemel over te brengen op de wolken des hemels en op de toppen van dat Sion, waarover Hij werd gezalfd (Ps. 2); aldaar vereenigt zich de volheid der Koninklijke met de volheid der Hoogepriesterlijke heerlijkheid aanvankelijk in Hem, van wien in denzelfden psalm geschreven staat: „Gij zijt priester in eeuwigheid, naar de ordening van Melchisedek."

En ook hier vereenigen zich Israëls aloude schaduwen in één eenig middelpunt, en lossen zich op in het licht van die Zon des levens en der heerlijkheid: Jezus Christus, als Koning uitgeroepen door al de profeten, en vooraf gebeeld door Jesses Koninklijke spruiten, David, Salomo, Hiskia, Zerubbabel; als Hoogepriester door die rij van Hoogepriesters, welke eeuwen lang telken jare inging in het aardsche heiligdom, met bloed, dat op reiniging wees, maar zelf niet reinigen kon. De Hoogepriester-Koning zit neder. De Koning-Hoogepriester bidt.

De troon van 's Heeren koninklijke heerlijkheid staat thans in het heilige der heiligen daar boven. Eenmaal komt Hij uit dat binnenste zichtbaar, zegenend, zegevierend weder te voorschijn. O Israel! uw Hoogepriester, niet uit Aäron, maar uit Juda en David, komt haastelijk, om dat bloed, dat gij lasterend over u zelven afriept, over u te brengen in ontferming tot eeuwige verzoening! Die Koning, welken gij afzwoert voor Pilatus, komt haastelijk weder, om den schepter zijner heerschappij, zijner sterkte, te zenden uit Sion (Ps. 110)!

Hij is opgevaren als Koning, Hij is ingegaan als Hoogepriester, Hij zit en wacht als Koning-Hoogepriester, dat zijne wederhoorigen verzoend worden door zijn eigen altijd versch en levend offerbloed met God; dat zijne onbekeerlijke vijanden gezet worden tot een voetbank zijner voeten.

Hoe vroolijk groent de hooge Olijventop,
Door 't morgenrood met vloeibaar goud omgeven!
Een witte wolk schijnt boven Hem te zweven,
En Jezus, — de Verreez'ne — treedt er op.

De lieve schaar volgt onbewust zijn gangen,
Zijn oog is vreugd, zijn treden majesteit.
Nu rolt geen traan van weemoed langs de wangen;
Hij is verhoogd, eer Hij van d'aarde scheidt.

Hij leert, vermaant, vertroost en zegent allen.
Al zegenend stijgt Hij op van lieverlee;
Zijn luister klimt; 't gordijn zal spoedig vallen,
Daar is de wolk! — Zij rijst en voert Hem mee!

Hoe zalig is 't verheerlijkt op te varen,
Als werk en strijd op aard is afgedaan.
Verlosser stijg!... geleidt Hem, Englenscharen!
Ons hart is vreugd, al staat in 't oog een traan.

Laat nu 't geloof het vroolijk zien vervangen,
Gij kleine schaar! Uw Leidsman blijft nabij.
De Hemel moet Hem tot uw heil ontvangen;
De Trooster komt: wees in die hope blij!

Dronk Hij op weg uit bittervolle beken,
Toen Hij gebukt in bloed en tranen lag,
Nu zal Hij 't hoofd verwinnend opwaarts steken,
Bekleed met eer en Goddelijk gezag.

Vergadering der Schoolcommissie in Hamburg.

Deze had plaats op 23 en 24 April. De broeders kwamen samen in de bewustheid van het hoogst gewichtige van hun taak. Zij hadden toch te overwegen de verzoekschriften van en te besluiten aangaande de jonge broeders, die zich tot opname in de school hadden aangemeld. Uit een aantal derzelve werden 28 broeders voorgedragen om aan een nader onderzoek onderworpen te worden. Na twee dagen van diep ernstigen arbeid, besloot de commissie 14 broeders op te nemen en omtrent 2 broeders nog nader te besluiten. Worden ook deze opgenomen dan zal de nieuwe klasse, die in September moet aanvangen, 16 broeders tellen. Deze zijn dan volgender mate verdeeld: Uit Duitschland 11, uit Russisch Polen en Rusland 4, uit Holland 1. Eenige broeders, die zich aangemeld hadden, werden twee jaar uitgesteld, de anderen afgewezen.

Verder besloot de commissie met betrekking tot de leerlingen van buiten Duitschland, die voornemens zijn om na voleinden studietijd naar hun vaderland terug te keeren, maar intusschen zich zouden kunnen laten bewegen om in Duitschland te blijven, dat zij bij den aanvang hunner studiën een soort contract teekenen, waardoor zij zich verplichten naar hun vaderland terug te keeren. Van de verplichting door dit contract zullen zij alleen door de leeraren of door de schoolcommissie ontheven kunnen worden.

Dit is een goed en verstandig besluit der commissie.

Voorts onderschrijven we gaarne den wensch der commissie voor onze jonge broeders, die zich tot den dienst des Woords geroepen weten en zich tot hunne hoogst gewichtige taak op onze profetenschool wenschen te gaan oefenen en bekwamen. De wensch der commissie luidt: „Moge de Heer den ingang der broeders in ons Seminarie zegenen, hun vertoeven daarin tot wezenlijk innerlijke versterking en uitrusting doen uitloopen, opdat zij bij hun scheiden van de school en hun intreden op het arbeidsveld het Woord met bekwaamheid, in de kracht des H. Geestes mogen kunnen verkondigen."

En wij voegen er bij: Moge ook in onze Gemeenten meer algemeen een degelijk onderwijs voor onze toekomstige leeraars gewaardeerd worden en de liefde en ijver voor onze school toenemen! Wij zijn nu eenmaal in meer dan een opzicht nog te arm en te klein in ons vaderland om zelf op eigen bodem onze jonge broeders de zoo noodige kennis te doen bekomen, en moeten dus van de liefde en gastvrijheid onzer Duitsche broeders gebruik maken. Daarvoor betaamt ons erkentelijkheid en dankbaarheid.

Zegene de Heer ook onzen broeder Harmsen, die nu weldra de school verlaten zal, om hier in het vaderland zijn arbeid aan te vangen, en God bane hem den weg!

S. N. v. B.

INGEZONDEN.

Op Zondagavond 12 Mei had onze Afdeeling der Nat. Chr. Geh. Onth. Ver. het voorrecht een koffiehuis, behoorende aan den heer Polter, ten dienste van onze zaak te openen.

Prijkte tot voor weinige weken nog het woord „Vergunning" boven de deur, thans leest men daar in groote letters „Volkskoffiehuis."

En daar de eigenaar thans ook zelf een medestrijder is op 't gebied der onthouding en zijn huis ook voor onze vergaderingen heeft opengesteld, spreken wij van ONS „koffiehuis."

De Voorganger onzer Gem. te Stadskanaal, br. Van Beek, was uitgenoodigd om bij deze gelegenheid een openingswoord te spreken, waaraan ZEw. gevolg gaf door ons in treffende woorden vele nuttige wenken te geven.

Spreker behandelde, na een zegen van God afgesmeekt te hebben, het onderwerp: „Voorkomen en genezen van het kwaad der drinkgewoonte." Verschillende middelen, die ten dien einde aangewend kunnen worden, werden achtereenvolgens voorgesteld en aangeprezen. Voorkomen van het kwaad was het beste, genezen zou dan wel volgen. Benevens het persoonlijk voorbeeld en het getrouw medewerken met de onthouders, was ook het stichten van onthouders-koffiehuizen ontegenzeggelijk een krachtig middel om vele jonge en oude menschen uit de kroeg te houden en ook om verschillende vergaderingen van maatschappelijken aard te doen plaats hebben, zonder dat de bedwelming door den alcohol daarbij een bedriegelijke rol speelde, zooals dat bij verkoopingen en verhuringen in drankhuizen maar al te veel het geval is.

Voorts zeide spr. aangenaam verrast te zijn met de hem vergunde gelegenheid om bij het openen van dit huis, nu reeds het 6de onthouders-koffiehuis, dat

in minder dan 9 jaren in deze kolonies geopend wordt, een woord te mogen spreken; maar bijzonder bemoedigt en verblijdt de opening van *dit* huis tot zijn doel, omdat het het eerste is, dat van een drankhuis in een onthoudershuis herschapen is. De eigenaar van het huis en de Afd., die er in vergaderen zal, werden hiermede hartelijk geluk gewenscht.

Het huis is alleszins tot het doel geschikt, en de ruime, nette zaal leent zich zeer goed voor verschillende gelegenheden, waarbij men den alcohol wil vermijden.

Een talrijk opgekomen publiek en eenige onthouders van elders vulden de geheele zaal, en nochtans liep alles zeer ordelijk af. Een arme drankslaaf teekende nog de onthoudersbelofte.

Het muziekkorps van Nieuw Weerdinge en onze Zangvereeniging „Hosanna" verhoogden door hunne schoone en liefelijke toonen niet weinig onze feestvreugde.

Na de pauze werd nog door den heer Muller, Evangelist alhier, en door menig andere broeder een woord gesproken of iets voorgedragen. Er heerschte een opgewekte stemming.

Te ongeveer 9 uur bedankte de leider alle aanwezigen en allen, die hadden medegewerkt om dezen avond tot zulk een aangename en, naar we mogen hopen, tot zulk een gezegende te maken, en sloot vervolgens de vergadering met dankzegging aan God.

NIEUW WEERDINGE. JAN RENGERS, Secr.

Een gezegend gevangenisleven.

F. had eene Christelijke opvoeding genoten, doch had de wereld nog zeer lief. Eene gevaarlijke ziekte diende ook slechts om hem eenen ernstigen indruk te geven, die hem spoedig na zijne genezing verliet. Zijne ouders vermaanden hem onophoudelijk, maar hij sloeg er geen acht op, en begaf zich in het huwelijk, om daardoor geheel onafhankelijk te zijn. Kort daarna ontdekte men eene samenzwering tegen den landheer. Velen werden gevangen gezet en ook F. bevond zich onder dit getal. Nu had hij tijd om zijn gedrag te overdenken. In het eerst was hij zeer verstokt en ontkende de misdaad, doch hij had geen oogenblik rust. Hij herinnerde zich, dat zijne ouders hem dikwijls gezegd hadden, dat Gods Woord rijk in vertroostingen was. Hij verzocht, dat men hem een Bijbel zou geven. Hij sloeg hem open en las: „Omdat gij des Heeren Woord verworpen hebt, zoo heeft Hij u verworpen!" (1 Sam. 15 : 23). Dit woord drong hem door merg en been; hij gevoelde zich verworpen. Zijne zonden stonden hem in al haren omvang voor de oogen. Hij dacht wel aan genade, maar hij kon niet gelooven, dat een misdadiger, zooals hij, op vergiffenis kon hopen. In vertwijfeling opende hij weder zijnen Bijbel en las: „Ik zeg u, gij zult daar geenszins uitkomen, totdat gij den laatsten penning zult betaald hebben!" (Matth. 5 : 26).

Dit was voor hem een tweede donderslag en veroorzaakte hem eenen strijd van verscheidene dagen. Toen las hij: „Die al uwe ongerechtigheid vergeeft, die al uwe krankheden geneest, die uw leven verlost van het verderf, die u kroont met goedertierenheid en barmhartigheden." (Psalm 103 : 3, 4). Nu kwam de eerste straal van hoop in het verbrijzelde hart van den armen gevangene. Vijftien dagen later sloeg hij nogmaals zijnen Bijbel open en las: „In den beginne was het woord," (Joh. 1 : 1—5). Met deze woorden schenen hem de schellen van de oogen te vallen. Hij erkende, dat *het Woord* de Zoon Gods en de Heiland der wereld was. Nu smaakte hij rust in zijn binnenste en gevoelde, dat de Geest des Heeren krachtig aan zijn hart arbeidde. Hij had nu zulk een groot verlangen naar het Woord des levens, dat hij alles, spijs en drank en slaap, er voor liet, en alles las, als ware het voor hem geschreven.

Nu was hij ook volkomen onderworpen in zijn lot; hij dankte den Heere voor zijn wonderbare leiding, daar hij erkende, dat tot zijne bekeering harde middelen noodzakelijk waren geweest. Hij kon nu met blijdschap bidden: „Heere, niet gelijk ik wil, maar gelijk Gij wilt." Zijn geduld werd nog zwaar beproefd, dewijl men 60 dagen voor zijn verhoor liet verloopen, en ofschoon hij zich toen de reden van dit uitstel niet kon verklaren, erkende hij later, dat het hem eene stof tot danken was, want gedurende dien tijd had hij Gods woord beter leeren kennen en er veel troost uit geput. Eindelijk brak het uur zijner vrijlating aan. Hij keerde naar huis terug en leefde voortaan in zijn huisgezin en in zijn beroep ter verheerlijking van zijnen God.

Des Christens leven.

Hoe blinkt der Christenen innerlijk leven,
Al toont hen uitwendig geen wereldsche praal;
De geest'lijke schat, hun door Jezus gegeven,
Verleent slechts aan blikken des geestes zijn straal.
Wat velen verachten
Bij 't wereldsche trachten,
't Verheerlijkt hen met een inwendigen glans,
En siert hun het hoofd met een hemelschen krans.

De vromen gelijken den kindren der aarde,
Zij doen zich als deze in hun optreden voor,
Ook hen drukt het leed, dat hun broeders be-
(zwaarde,
Ook hun schuilt in nacht soms des vreugde-
lichts gloor.
Zij staan en zij wand'len,
Zij spreken en hand'len,
Als d' anderen gewoon zijn in 't daaglijksch verkeer;
Toch buigen ze zich voor de afgoôn niet neêr.

Want innerlijk hebben zij God tot een Vader,
Geboren uit Hem door de macht van zijn Woord,
Een vuur van omhoog bruist en gloeit in hun ader,
En blaakt in hun hart onuitblusschelijk voort.
De Engelen galmen,
Te zaam met hun psalmen,
Ze stijgen te zamen omhoog tot Gods oor,
En dringen in 't binnenste heiligdom door.

Zij wand'len op aarde en zijn in den hemel,
Schoon machtloos, beschermen ze d' aard met
(Gods schild.
Zij leven in vreê onder 't woeligst gewemel,
Zijn ze arm, toch verzadigt hen de overvloed
(mild.
Hen streelt onder 't lijden
Het zaligst verblijden;
Inwendig gestorven voor wereldsche vreugd,
Stort God in hun zielen een eeuwige jeugd.

Zal Christus, hun Leven, zich eens openbaren,
Wanneer Hij in God'lijke heerlijkheid glanst,
Dan worden de vrome, geloovige scharen
Door God met een eeuwigen luister omkranst.
Zij zullen regeeren,
Met Hem triumfeeren,
En blinken als hemelsche sterren vol pracht,
Waar wereldsche luister verzinkt in den nacht.

O Jezus! Gij innerlijk Leven der zielen,
Gij, eeuwige Zon van de ziel en het hart!
Al scheldt men ze dwazen, die hier voor U knielen,
Och! geef hun genâ, die dit hoongelach tart!
Laat menschen ons smaden,
Met spot overladen,
Slechts stil in den Heer voor den hemel geleefd,
Genade is 't, die ons de hemelkroon geeft!

Uit de Gemeenten.

PATERSON, Am. Wederom gevoelen wij ons gedrongen iets van ons te laten hooren, opdat ook gij allen, die zoo ver van ons verwijderd zijt, moogt weten wat groote dingen de Heere ons gedaan heeft. Den vorigen keer hebben wij u bekend gemaakt, dat onze Voorganger, br. J. de Hart, het beroep naar Hengeloo (O.) had aangenomen, welk bericht ons zeer zwaar viel, want wij zouden hem gaarne in ons midden hebben behouden, doch des Heeren wil geschiede. Maar tegenover dit verlies voor de Gem. kunnen wij u toch ook iets verblijdends mededeelen, en wel dat wij op den 11den April mochten samenkomen om twee jonge menschen (een br. en zr.) door den doop in de Gem. op te nemen. Hoe heerlijk, niet waar? te mogen hooren van jongelingen en jongedochters, dat zij den Heere Jezus hebben gevonden als hunnen Heer en Zaligmaker en Hem in alles willen volgen.

De volgende week, op den 18 April, gaf de Heere ons weer een heerlijken avond, daar weer 3 personen wenschten gedoopt te worden. Dit maal waren het 2 zrs. en een br. De eene zr. was de vrouw van een der broeders, die wel den Heiland gekend had van haar 14e jaar af, maar nog nooit licht in den doop had gehad, doch nu was zij tot de overtuiging gekomen, dat als wij den Heere kennen, wij ons ook moeten laten begraven in den doop, om daardoor de wereld te laten zien, dat wij niet meer voor haar bestaan, maar alleen den Heere in alles willen volgen. De andere 2 waren weder jeugdigen, de jongeling, ruim 15 jaren oud, was de zoon van schrijver dezes. Welk een voorrecht, brs. en zrs. hebben dezulken boven duizenden anderen, die jaar in jaar uit den Satan dienen; hoe ouder de mensch wordt, des te dieper zinkt hij in de zonde weg en dan valt het des te zwaarder om tot den Heere te komen. Lieve brs. en zrs. laten wij aanhouden in den gebede, ook voor de jeugdigen, die op zoo'n vroegen leeftijd den Heere hebben gevonden, opdat zij staande mogen blijven, en zij niet wederom mogen meegevoerd worden met de verleiding dezer wereld.

Zoo mocht onze oude Voorganger nog met hen in het water afdalen en hen doopen.

Eindelijk brak de tijd aan, dat onze br. voor het laatst voor ons zou optreden en wel op Zondag 21 April, des morgens te Garfield en des avonds te Paterson. Des avonds sprak onze br. naar aanleiding van 2 Cor. 2 : 14—17. Z.Ew. zeide, dat hij bijna 5 jaren in ons midden had gewerkt en dat, toen hij hier eenigen tijd geweest was, hem werd gevraagd: „Dominé, wat gaat gij doen? Gaat gij een kerk bouwen?" Het zou niet moeielijk geweest zijn, zoo zeide onze br., om een kerk te formeeren uit de 6 andere Hollandsche kerken, die hier bestaan, als wij maar predikten, zooals de menschen het liefst willen hebben, en er een zekere leer op na hielden; maar daarom was hij hier niet gekomen, maar enkel en alleen om Jezus Christus en dien gekruisigd te verkondigen. In boeiende taal sprak onze br. tot de groote menigte, die opgekomen was en wees hen op Hem, die machtig is om van den grootsten zondaar een hemelling te maken. Eindelijk brak het uur van scheiden aan.

Op Donderdag den 25 April vergaderden wij tezamen om al de belangstellenden in de gelegenheid te stellen om onzen br. en zijne huisgenooten het laatste vaarwel toe te roepen. Er werd gelezen Hand. 20 : 15—20. Vele brs. hadden een woord van afscheid, en zoo aandoenlijk was deze Verg., dat wij konden gevoelen, dat ieder aanwezige met droefheid was vervuld.

Eindelijk werden wij voor het laatst toegesproken door onzen br. Voorganger. Hij vermaande de brs. en zrs. elkander trouw te blijven en de eenheid te bewaren, en gelijk Paulus nederknielde voor de Gem., wilde ook hij dit doen, en knielde neder, en zond een smeekgebed op tot God voor de Gem., en toen werden voor de laatste keer de handen in elkander gedrukt, om misschien voor altijd te scheiden.

O! wij mogen er niet aan denken dat wij hem moesten zien heengaan, die zoo met zegen in Paterson heeft gewerkt, maar is het dat wij elkander hier niet zullen wederzien, eens zullen wij met elkander juichen rondom den troon van onzen Heer en Heiland, die gezegd heeft: „Ik ga heen om u plaats te bereiden."

Zoo hebben wij dan u het een en ander medegedeeld en gij ziet, dat onze Gem. wederom met 5 nieuwe leden is toegenomen, maar daar tegenover hebben wij, benevens onzen Voorganger, ook moeten zien vertrekken br. P. Hornstra en vrouw, welke van Workum (Fr.) afkomstig, den 27 April met onzen Voorganger weer daarheen vertrokken zijn. Nochtans kunnen wij ons nog verheugen, dat wij nog met 2 leden vermeerderd zijn. Dat de Heere ze allen moge zegenen in het oude Vaderland, is onze vurige bede, en dat wij spoedig wederom in het bezit mogen zijn van een Voorganger. Lieve brs. en zrs., bidt voor ons, opdat de Heere alles ten goede mag leiden. De Heere zegene u allen.

Namens de Hollandsche Baptisten Gem.:
E. SUIKERBAKKER, Secr.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Een verontrustend verschijnsel doet zich in den lande voor, n.l. dat de jeneveraccijns in 't jaar 1900 bijna één millioen gulden meer opgebracht heeft dan in 1899 en dat in de maanden Januari—Maart van 1901 die accijns al weer *f* 134.000 hooger gestegen was dan in 't vorige jaar in die maanden en dat tengevolge van 't toenemend drankgebruik in die provincien, waar sedert jaren afname kon geconstateerd worden, zooals in Friesland. Zijn de geheelonthoudende Christenen wel wakker? En zou 't geen tijd worden voor de niet-onthoudende — om er hun schouders meer onder te steken?

In Sappemeer levert de leerplicht zulke ge-

wenschte (?) resultaten, dat de kinderen wegens overbevolking naar huis moesten worden gezonden, terwijl op een andere plaats eene schooljuffrouw 't volgende briefje ontving:

Juffrouw!

„Als onze kinder niet in de derde school komen, dan komen ze nooit weer in de school, ik heb de lak aan de schoolplicht."

Het vorstelijk echtpaar, Woensdagmorgen van Het Loo met extra trein vertrokken, is Donderdag te Schwerin aangekomen en aldaar zeer hartelijk ontvangen door den burgemeester, die aldus sprak:

„Onze innigste heilwenschen hebben prins Hendrik vergezeld, toen hij, enkele maanden geleden, onze stad verliet om de inspraak van zijn hart te volgen en aan Uwe Majesteits zijde de hooge plaats, waartoe 't huwelijk met Uwe Majesteit hem riep, in te nemen. De hartelijke genegenheid der bevolking van onze stad en van ons land hebben U. M. en 't Nederlandsche volk zich verworven door de uiterst hartelijke ontvangst van den geliefden prins van ons dierbaar vorstenhuis.

Ons hart is heden door vreugde bewogen nu het ons, Schweriners, vergund is, Uwe Maj. en Uwe K. H. als een gelukkig echtpaar hun intocht te zien doen. Moge het verblijf in de schoone residentie, bespoeld door 't blauwe water van onze meren, en 't thans in voorjaardos prijkende Rabensteinfeld aangenaam en genotvol zijn, moge geluk en zegen U, verheven echtpaar, op al uwe wegen volgen."

Z. H. en H. M. de Koningin toonden zich beiden uiterst voldaan en spraken hun dank daarvoor uit.

De wisselwachter, betrokken bij 't spoorwegongeluk te Leeuwarden, is wel niet geheel ontslagen uit den dienst der Maatschappij, maar toch zal hem nimmer de bediening der wissels weer worden toevertrouwd.

Een waarschuwing voor anderen, ook voor Christenen. „Waak, Christen, waak," enz.

Frankrijk. Hoewel wij nog uitzien naar den zomer, hoort men toch al van onweer, zoo, zelfs dat bij Chalons sur Saône bij de manoeuvres acht soldaten door den bliksem gekwetst werden.

Te Parijs is eene commissie onder presidium van Rothschild gevormd met een aanvangskapitaal van een millioen francs, zich ten doel stellende, eene electrische spoorverbinding tusschen Parijs en Brussel daar te stellen, waarmee men, als zij gereed is, in twee uren de reis kan doen.

Wat zullen nu weldra de menschen over de traagheid onzer tegenwoordige vervoermiddelen beginnen te klagen, en overal naar electriciteit verlangen.

Een vreeselijk drama heeft zich in **Duitschland,** nabij Berlijn, afgespeeld. Een sigarenhandelaar met name Bobbe heeft, vermoedelijk wegens achterstallige betaling, zijne huisjuffrouw Hemling op gewelddadige wijze vermoord en het lijk in een vooraf gegraven kuil onder den vloer zijn r kamer gestopt, waarbij hem een paar knapen verrasten, die hij eveneens afmaakte en nog niet geheel dood, in denzelfden kuil stopte, waarna hij den man der vermoorde, die bij hem kwam om naar zijn verdwenene vrouw te vragen, hetzelfde lot wilde doen ondergaan, wat hem echter mislukte. Toen wilde hij de vlucht nemen, maar werd door een paar gendarmes nagezet, die hem echter niet levend in handen kregen, want ziende, dat er geen ontkomen aan was, schoot de moordenaar zich zelf ook dood.

Voor ongeveer 10 jaren moet deze Bobbe wegens soortgelijke misdrijven te Berlijn gearresteerd zijn, en reeds een groot deel van zijn leven moet hij in de gevangenis hebben doorgebracht.

En waar zal hij de eeuwigheid doorbrengen? Den Hemelschen Rechter zal hij niet ontkomen.

Engeland heeft nog altijd heel wat te doen met den jammerlijken oorlog in Z.-Afrika waarvoor geld, manschappen en wat niet al voortdurend noodig zijn, en waarmee het noch op 't oorlogsveld, noch bij de volken rondom, eenige eer kan behalen, terwijl men nog steeds vruchteloos naar een gunstig einde uitziet, omdat 't ieder weldenkend Engelschman ook haast begint te vervelen en de oogen langzamerhand bij velen beginnen open te gaan, dat 't een roemlooze oorlog voor Engeland zal blijven, ook al behaalt 't eindelijk de overwinning, als 't laatste Boerenbloed zal gevloeid hebben.

Z.-Afrika. De berichten zijn schaars van 't oorlogsveld, een gunstig teeken voor de Boeren zeker, die nog niet van plan zijn toe te geven en de Engelschen meer last veroorzaken, dan Kitchener gewoon is te vermelden en de heerschappij der Engelschen in Transvaal en Vrijstaat strekt zich nog al niet veel verder uit, dan waar de soldaten in hunne versterkingen staan, want in hunne nabijheid weten de Boeren de treinen te doen ontsporen.

God geve, dat dat dappere kleine volk, dat ook bij nederlaag nog alle roem toekomt, weldra vrijheid en onafhankelijkheid bekome, waarvoor 't goed en bloed heeft opgeofferd.

N. P. K. K.

VARIA.

— Een Japannees van hoogen rang zag een klein voorwerp op het water drijven, op dezelfde plaats van waar zoo even een vreemd schip de haven van Jeddo verliet. Hij zond zijn dienaar om het te halen. Het bleek, dat het een boek was in eene vreemde taal, die zij niet verstonden. Naderhand echter werd hem medegedeeld, dat het een Engelsch Testament was, dat eene openbaring van den wil Gods inhoudt, en hetwelk te Shanghai ook in de Chineesche taal te bekomen was. Hij liet zulk een boek komen, en begon het dadelijk met eenige vrienden te bestudeeren. Toen hij hoorde dat in Nagasaki een zendeling was, die als lezer van dat boek naar Japan gekomen was, zond hij zijn tolk daarheen, om hem allerlei vragen over dat boek te doen, en later ging hij zelf met een groot gevolg naar den zendeling.

Daar zeide hij tot den zendeling — Verbek was zijn naam —: Mijnheer, ik kan de gevoelens niet uitspreken, die ik ondervond, toen ik voor het eerst over het werk en het wezen van Jezus Christus las. Nooit heb ik zulk een persoon gezien of gehoord, nooit van zulk een gelezen, gedroomd, of zelfs maar gedacht. Ik was vol bewondering, en overweldigd van gemoedsbeweging en medegesleept door het karakter en het leven van Christus.

Zoo heeft God dezen Heiden aan een heidensch hof alleen onderwezen door zijn Woord, en daardoor nogmaals getoond, dat zijn Woord en Geest machtig zijn. De voorname heer vroeg ook om den doop voor zich en voor twee der hem vergezellende vrienden. Nadat hij zich overtuigd had, dat zij waarlijk bekeerd waren, voldeed de zendeling aan hun verzoek en doopte hen. In den loop van dat jaar mocht hij nog drie anderen uit denzelfden vriendenkring doopen. De bekeering der zes eerste Japanneezen door het Evangelie was alzoo Gods werk. Zoo opvallend heerlijk begon God zelf zijn werk op deze wondervolle eilanden. O, dat wij toch meer geloof en vertrouwen hadden in de wederbarende kracht van Gods Woord.

ABONNEMENTSGELDEN.

Van J. B., Exloërmond, f 3.25; van D. S. te N. Weerdinge f 16.41; van W. J. V. te Vlissingen f 1.80. N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor localiteit te Valthermond: Van br. W. J. V. te Vlissingen f 1.20. N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 735 DONDERDAG 23 Mei 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

MORGENZANG.

'tGestarnt heeft uitgeschenen
Ter blauwende etherbaan;
De schaduwen verdwenen,
De nieuwe dag licht aan.

Daar rust een stoorloos zwijgen
Nog over berg en daâl;
Op frisch bedauwde twijgen
Zingt slechts de nachtegaal;

Hij zingt den Heer der Heeren,
Die over zee en land
Den zegen zal vermeêren
Uit immer milde hand.

Hij deed het duister zwichten!
Hoe bang 't uw harte zij —
De Vader aller lichten
Is steeds zijn kind nabij.

De vijftig dagen.

III. DE TIEN DAGEN.

Tusschen de toezegging, waarmede de Heiland van de zijnen afscheid neemt (Hand. 1: 4, 5) en hare vervulling, staat wederom een tijdverloop, gewichtig, schoon kort.

Gezeten aan Gods rechterhand, zal nu weldra de verheerlijkte Middelaar zijne gaven uitstorten, de belofte des Vaders over zijne Gemeente doen komen. Maar eerst moet zich de kleine kern der groote en ontelbare schare tot het ontvangen dezer heerlijkheden eenigermate schikken en voorbereiden.

T u s s c h e n d e b e l o f t e G o d s e n d e v e r v u l l i n g a a n d e g e l o o v i g e n s t a a t h e t g e b e d.

God wil om datgene gebeden zijn, dat Hij zelf het eerst vrijwillig toezeide en dat Hij dan ook ontwijfelbaar schenken zal. In Zijnen zegen zijn weg en middelen mede opgenomen en verordend.

De tien dagen tusschen 's Heeren henengaan en de komst des Geestes kenmerken zich door t e s a m e n z i j n e n b i d d e n. (Hand. 1: 13, 14.)

Onder dat bidden openbaart zich alreeds eene krachtige werking van den Geest, die in zijne volheid nog te komen stond, in de harten en op het verstand der Apostelen, meer dan zij immer te voren ondervonden hadden.

Petrus aan het hoofd der honderd-en twintig, begint van nu aan een inzicht open te leggen van de Schrift, *door den Heiligen Geest voorzegd*, dat vóór zijns Heeren henengaan bij geen Apostel of discipel waargenomen wordt (vs: 16 — 20), en hij grondt op deze dus geopende Schrift zijn voorstel der verkiezing van een twaalfden Apostel in de plaats des verraders. Die plaats moest vervuld, het Oud-Israelitisch twaalftal hersteld zijn, en alzoo alles binnen de kleine Gemeente als op zijne wacht staan, eer dat de Trooster, de Heilige Geest, konde komen.

Doch nu is ook het uur nabij. De zeven weken vervullen zich. Het feest van Israëls eerstelingen is daar. De discipelen zijn vergaderd te Jeruzalem, en bijéén. *Het is goed en liefelijk, dat broeders ook samen wonen* (Ps. 133: 1). Het zal hier, in den hoogsten en heerlijksten zin zijn als *de olie, die nederdaalt op het hoofd*, en van het Hoofd *tot op den zoom zijner kleederen.*

De Geest is het die nederdaalt gelijk eene duif, broedende over de kleine Gemeente tot vruchtbaarheid en heerlijkheid, door liefde en kracht.

De vijftig dagen zijn vervuld. Het Pinksteren, het jubelfeest is gekomen. De boodschap van vrijlating, verlossing en blijdschap van God, zal uitgaan van Jeruzalem tot aan de einden der aarde. — Het zal eenmaal van daar tot Jeruzalem wederkeeren. — De Heilige Geest is gekomen, om in de afwezigheid des Zoons te troosten. — De Heere Jezus komt weder. — Het is de Geest die tot Hem zegt: JA, KOM! (Openb. 22: 17).

De zalige hoop der kinderen Gods.

„Geloofd zij de God en Vader onzes Heeren Jezus Christus, die naar Zijne groote barmhartigheid ons heeft wedergeboren tot een levende hope door de opstanding van Christus uit de dooden, tot eene onverderfelijke en onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard is voor u.
1 Petr. 1: 3, 4.

(Slot.)

Trachtten we in ons vorig artikel over bovenstaand onderwerp aan te toonen, dat men alleen door wedergeboorte tot deze hope kan komen en dat de wedergeborene in de opstanding van Christus den onwankelbaren grond dezer hope vindt; ons rest nu nog eene korte betrachting over hetgeen de Christen als het voorwerp zijner levende hope mag beschouwen.

Het voorwerp van de hope des Christens wordt in bovenstaande slotwoorden beschreven als e e n e o n v e r d e r f e l ij k e e n o n b e v l e k k e l ij k e e n o n v e r w e l k e l ij k e e r f e n i s, d i e i n d e n h e m e l v o o r h e m b e w a a r d w o r d t.

De apostel noemt de te verwachten heilgoederen *eene erfenis.* De geloovige is door zijne wedergeboorte een kind Gods geworden. Door zijne nieuwe geboorte heeft hij ook een nieuwen Vader gekregen, n.l. God. Hij is uit God geboren en dus Gods kind. En als zoodanig heeft hij een erfenis te verwachten, eene erfenis bij zijn Vader in den hemel. „Indien wij kinderen zijn," zoo schrijft de apostel Paulus (Rom. 8: 17), „zoo zijn wij ook erfgenamen, erfgenamen Gods en medeerfgenamen van Christus."

En hoedanig is nu de erfenis, die de geloovigen van hunnen hemelschen Vader zullen ontvangen? De apostel noemt haar een onverderfelijke, onbevlekkelijke en onverwelkelijke. Deze weinige woorden geven ons van de erfenis der kinderen Gods een heerlijk en verheven denkbeeld.

Deze erfenis is eene *onverderfelijke.*

Alles wat tot deze wereld behoort is verderfelijk en vergankelijk. De geschiedenis der volkeren brengt tal van menschen onder onze aandacht, die in hun tijd door hun macht, aanzien en rijkdom door anderen bewonderd en benijd werden. Maar waar is hun heerlijkheid thans? Al hun pracht en praal is met hen vergaan; er is letterlijk niets meer van over. Velen hebben groote schatten, ja, zelfs koninkrijken geërfd. Velen noemden hen g e l u k k i g e erfgenamen. De ervaring van zoovele eeuwen heeft het echter bevestigd, dat de wereld voorbij gaat met al hare begeerlijkheid. In alle aardsche bezittingen ligt de kiem des verderfs. Wat baat het dan een mensch, zoo hij de geheele wereld bezit en schade lijdt aan zijne ziel? Bij het sterven gaat 't alles voor hen verloren en eerlang zal al het verworvene ook in werkelijkheid te niet gaan, want de dag zal komen, in welken de aarde en de werken, die daarin zijn, zullen verbranden (II Petr. 3: 10). Hoe dwaas is het dus, zich schatten te vergaderen op aarde en dat ten koste van de belangen der ziel, omdat bedoelde schatten eens zeker een prooi van 't verderf zullen worden.

Hoe wijs handelen daarentegen zij, die zich schatten vergaderen in den hemel, waar ze noch mot, noch roest verderven. Naar die schatten tracht de wedergeboren mensch en op die schatten mag hij dientengevolge met vrijmoedigheid hopen. Hij bezit in den hemel eene onverderfelijke erfenis. Nooit zal de rijkdom, die hij daar bezit, te niet gaan. De hemelsche schatten maken eeuwig rijk en eeuwig gelukkig.

De erfenis, die voor de geloovigen in den hemel bewaard wordt, is namelijk niet slechts eene onverderfelijke, maar wordt in bovenstaande schriftuurplaats ook een *onbevlekkelijke* genoemd.

Het bezit van de goederen dezer wereld is dikwijls met zonden bevlekt. Een koning, die zijn troon ten koste van stroomen menschenbloed heeft gegrondvest; een handelaar, die door list en bedrog in den handel zich heeft weten rijk te maken; een werkgever, die voor een karig loon zijne werklieden tot zijn voordeel den ganschen dag zich laat inspannen, zij allen bezitten goederen, die door hunne zonde bezoedeld zijn.

Waarlijk zij zijn niet te benijden, die op soortgelijke wijze hunne bezittingen verkregen of vermeerderd hebben. Doch de schatten, die de geloovigen eenmaal in den hemel beërven zullen, zijn door geen zonde bezoedeld. Hun bezit zal dus niet gepaard gaan met een beschuldigend of aanklagend geweten. Hun erfenis wordt genoemd een erfenis der heiligen in het licht (Col. 1: 12). Zij is voor hen op een recht-

vaardige wijze verworven, n.l. door het verlossingswerk van Christus, Gods Zoon. Nooit zal deze erfenis ook, gelijk helaas zoo dikwijls met de goederen dezer wereld geschiedt, door hen op een zondige wijze worden gebruikt. Zij is bestemd om hen gelukkig te maken en zij zal hun ook het waar geluk brengen.

Petrus noemt deze erfenis echter ook nog eene *onverwelkelijke.*

Ook deze benaming heeft hare beteekenis. In het 5e hoofdstuk van dezen zelfden brief spreekt de apostel van de onverwelkelijke kroon der heerlijkheid, die de Christenen zullen behalen. De oude Grieken hadden de gewoonte om dengene, die in hunne volksspelen de overwinning had behaald, te sieren met een kroon van frissche bladeren. Maar die kroon verwelkte al spoedig, evenals de eer, door zoo iemand behaald.

Alles wat schoon en heerlijk is in deze wereld, verliest na verloop van tijd zijn gloed en glans. Gevierde dichters, kunstenaars, helden of staats lieden overleven niet zelden hun eigen roem. Zoo verwelkt alle pracht dezer wereld. „Haar heerlijkheid is als een bloem, die 't dartel kind vertreedt." Dwaze mensch, die aan zijn schoonheid, zijn aanzien of zijn roem eenige waarde hecht. Doch in den hemel is eene onverwelkelijke — in glans en heerlijkheid nimmer afnemende — erfenis. Daar wachten den kinderen Gods schatten, die nimmer hun schoonheid verliezen.

En op hoe heerlijke wijze voltooit de apostel zijne beschrijving van de hemelsche erfenis! Hij zegt daarvan, om de geloovigen gerust te stellen bij de gedachte aan de mogelijkheid, dat hun deze erfenis nog zou kunnen ontgaan: *„die in de hemelen bewaard is voor u."*

Wanneer iemand ver in den vreemde moet verkeeren, dan verschaft het hem eene groote gerustheid, als hij weet, dat hij zijne goederen onder een' goeden verzorger heeft achter gelaten. Welnu, ook de kinderen Gods zijn hier nog in den vreemde. Hun Vaderstad ligt boven. Maar welk een gerustheid verschaft hun nu de wetenschap, dat hun hemelsche erfenis goed bewaard wordt. Zij wordt hun verzekerd en staat onder de hoede van hun verheerlijkten Heiland, die alle macht heeft in hemel en op aarde.

Inderdaad dit kan men met recht d e z a l i g e h o o p d e r k i n d e r e n G o d s noemen. Maar bezit gij, mijn lezer, ook deze zalige hoop? Kunt gij op goeden grond de hope koesteren, dat als eerlang het einde uws levens daar is, ge eene eeuwige zaligheid zult ontvangen?

Vele menschen hopen op den hemel, zonder dat nog hun hart veranderd is. Laat ons dit echter wel bedenken, dat niemand op die hemelsche erfenis te rekenen heeft, zoolang hij nog niet wederom geboren is. Alleen als kinderen zijn wij erfgenamen, en kinderen worden wij slechts door wedergeboorte.

Den kinderen Gods zal deze levende hope steeds een bron van rijke vertroosting en zalig genot zijn. Die hoop moet bij ons alle leed verzachten en ons onder alle omstandigheden blijmoedig voorwaarts doen gaan. Eenmaal zullen wij in het Vaderhuis aankomen, het Vaderhuis betreden en ons verblijden in het groote heil, dat voor ons is bereid.

G. B. P.

INGEZONDEN.

Het Nederl. Jongel. Verbond

hield op den 15 en 16 Mei j.l. zijn 48ste

JAARVERGADERING

in de groote Buiten-Societeit te Zutphen en was alzoo de gast van de beide Bonds Afdeelingen 1 Tim. 6 : 12 en Joh. 5 : 39*a*.

Het is een prachtige aanblik zoovele jonge lieden bijeen te zien, waaronder enkele mannen in de kracht van hun leven en sommigen met vergrijsde hoofden. Enkele jonge en bejaarde dames werden opgemerkt.

Reeds den 1sten dag was de opkomst groot. Uit alle oorden des lands waren er opgekomen om de Bondsbelangen te bespreken en 's avonds was de bidstond een goede ure van voorbereiding voor den eigenlijken feestdag, die aller verwachting, de stoutste zelfs, overtrof.

Reeds vroeg in den morgen kwamen per fiets, spoor, rijtuigen, enz. de feestgangers aan. Uit Dordrecht, 's Gravenhage, Haarlem, Amsterdam liepen expresse feesttreinen, die een schare van Neêrlands jongelingschap overbrachten naar de oude hoofdplaats van de Graafschap Zutphen. Het was er recht levendig in de straten der oude veste, nu zonder poorten. Het Gemeentebestuur was zeer vrijgevig en zelfs de dagbladen van geheel andere richting spoorden de burgerij aan om de vele vreemdelingen door het uitsteken der vlaggen met een hartelijk

WELKOM

te begroeten. Dit gaf een feestelijk aanzien. Sommige winkels hadden op in het oog loopende wijze uitgestald en versierd: „Welkom in Zutphen," of „Hulde aan 't Neêrl. Jongel.-Verb." De bakker had er voor gezorgd, dat „Bondsmoppen" te verkrijgen waren — waarvan hij ten leste nog vele ponden te kort kwam. Een hunner had zelfs een groote

TAART

in den vorm van het Bondsinsigne uitgestald en als dessert door de dames aan den feestdisch opgemaakt.

De café's, volkskoffiehuis, melksalons, die hadden geadverteerd in den Feestgids, zijn er wel bij gevaren, want natuurlijk er was honger en dorst, en alles ging (in den goeden zin des woords) even nuchter toe, zoodat deze adverteerders, eerst uitgelachen „om hun fienigheid," zeer tevreden waren. Ook de winkels hebben geprofiteerd.

Er is nog geen grooter Bondsdag geweest, volgens verklaring van het Bondsbestuur, want 168 Afdeelingen en 8 Ringen met circa 2500 bezoekers waren vertegenwoordigd.

De eigenaardige kleederdracht der Zeeuwen, van het eiland Marken, Noord- en Zuid-Holland, Friesland en Drenthe stak zeer af bij de costumes der Geldersche en Veluwsche boeren, toch waren allen in éénen geest bij elkander en het moet gezegd: de Bondsdag is uitstekend geslaagd. Het gewone gebrek in Nederland „te laat" was nu veroorzaakt, doordat de rem van een der feesttreinen niet had willen werken en dat mag, zei de Voorzitter, nooit weer gebeuren; de Bondstrein, waar de jongelingen in vervoerd worden, mag niet onklaar zijn.

De wandeltocht was bijzonder interessant.

HET VAANDEL

van „Onderzoekt de Schriften" met de muziek van „Elad" voorop, daarna nog 14 prachtige banieren uit al de deelen des lands en daartusschen het Chr. harmoniegezelschap „Deo gloria" uit Enschedé, achteraan het Chr. fanfarecorps van Apeldoorn. Het was een onafzienbare menigte, die in alle orde medetrok door de schoone lanen rondom Zutphen, en na twee uur wandelen kwam de stoet vermoeid, bestoven, maar toch zeer voldaan de stad binnen, om na eenige straten door gemarcheerd te hebben zich te ontbinden, waar ze was opgesteld geworden.

Om kwart voor zeven werd er nog een kerkdienst gehouden en dit groote kerkgebouw was geheel gevuld. Drie sprekers gaven een woord ten beste, terwijl het gemengde zangkoor

„HOSANNA"

bij afwisseling zich op zeer aangename wijze liet hooren.

De bekwame en bekende organist Brandts-Buys liet zijn groote vaardigheid op het groote instrument hooren, wat naar we vernemen door weinigen is begrepen geworden.

Voor zoover wij hebben kunnen afluisteren waren allen zeer voldaan en er was maar een roep over Zutphens gastvrijheid, die den oudhollandsche roem schitterend had gehandhaafd, en, gelijk ds. van Noort uit Amsterdam het uitdrukte, zoo vele daklozen (waarbij hij zich zelf en de vrienden vergeleek) had weten te herbergen. Vreemd, dat bij zulk een gelegenheid even gemakkelijk aan honderd als onder gewone omstandigheden aan één logies kan worden verschaft.

Nog willen wij opmerken, dat het groote gezelschap eigenlijk bestond uit, wat men wel eens noemt, „de kleine luyden," maar daarin zit de kern van ons volksbestaan en het verblijdde ons zoovelen bijelkander te zien, die nog van God en Zijn Woord willen hooren.

Zij, die het geheele verslag willen lezen, bestellen het boekje „Ons willen en werken" voor slechts 10 cts. 't Is de moeite waard.

ZUTPHEN. B. ROELES.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Onze geëerbiedigde Koningin schijnt toch maar een ware krijgsmansnatuur te bezitten, die zij ook in Schwerin niet verloochenen kan, want, nadat zij 's morgens van den 15en Mei op 't groote exercitieterrein te paard de parade van 't garnizoen had geïnspecteerd, met den Groothertog en Prins Hendrik aan hare zijde, had zij daarna nog lust om in een rijtuig met vier paarden bespannen 't exerceeren der infanterie gade te slaan, waarna H. M. naar 't kasteel Rabensteinfeld terugkeerde.

Zeker omdat Zijne Excellentie zich verdienstelijk heeft gemaakt, is de Minister van Staat, mr. J. G. Gleichman, voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, bij Koninklijk besluit benoemd tot ridder grootkruis in de orde van den Nederl. Leeuw.

De arbeiders in de Friesche venen van Opsterland, die loonsverhooging vroegen en daarom staakten, schijnen 't onbillijke van dien eisch te hebben ingezien, omdat vóór de campagne een accoord door hen met de veenboeren getroffen was en zij als vaste arbeiders waren aangenomen. De opruiers, die 't volk aan 't gisten brachten, zullen 't zeker voor zich zelven niet beter gemaakt hebben, als er in 't vervolg weer arbeiders aangenomen worden, want ook de veenboeren worden door zulke onedele handelingen wat voorzichtiger, en wat meer is, de zegen des Heeren rust niet op zulke daden.

„De kruik gaat zoo lang te water tot ze berst." Te Calmphout aan de Belgische grens heeft een 19jarige zoon zijn eigen vader met een bijl op 't hoofd geslagen, zoodat deze met gekloofden schedel levenloos neerstortte. De jongeling nam 't op voor zijne moeder, die met haar man in onmin leefde, omdat zij hem van ontrouw beschuldigde, maar toch zal zeker deze onbezonnen daad den moordenaar blijvende wroeging bezorgen. Moge hij vergeving bij God zoeken, opdat 't niet een eeuwige wroeging zij.

België. Zeker een oorlog in 't belang der lijdende menschheid, voert de Nationale Bond tot bestrijding der tering te Antwerpen. Zij wil 't kwaad in den wortel aantasten, dien zij meent gevonden te hebben in 't spuwen op den grond in werkplaatsen, kantoren etc. woordoor de ziekte zich zou verspreiden en beveelt daarom den werkgevers aan, spuwbakken met een ontsmettende vloeistof een Meter hoog boven den grond te plaatsen; en om te voorkomen, dat 't keeren van den vloer de kiemen der tering in de lucht brengt, moet die met opene vensters, nat opgenomen worden en de lucht telkens na de werkuren ververscht worden. Misschien konden bij een weinig opmerkzaamheid en geloof aan Gods Woord nog veel ergere oorzaken opgediept en verholpen worden, maar die Lamp wil men er in onze dagen niet gaarne bij gebruiken. Zou de sterke drank ook niet een teringkweekend vocht zijn, waartegen gewaarschuwd moet worden?

Frankrijk. Niet slechts in Z.-Afrika worden tegenwoordig de treinen beroofd; ook op de lijn van Parijs naar Marseille heeft een dievenbende in den laatsten tijd verschillende voorwerpen ter gezamenlijke waarde van 100.000 frs. gestolen. Die bende is nu evenwel gevangen genomen te Alfortville en zal dus voorloopig wel gedwongen werkstaking hebben.

Spanje. Eene ontzachelijke ontploffing, waarbij drie werklieden gedood en 15 anderen zwaar gewond werden en groote stoffelijke schade werd aangericht, heeft in de kanongieterij te Trubia plaats gehad, terwijl men bezig was een stuk geschut van 24 cM. te gieten. De fabriek kan niet doorwerken; maar er zijn ook kanonnen genoeg in de wereld.

Engeland. Weldra zullen te Southampton een zestal schepen aankomen met 5000 man troepen uit Z.-Afrika, meest vrijwilligers compag-

niën, die zeker den bepaalden tijd uitgediend hebben en aan ziekte en kogels ontkomen, naar huis verlangen en naar de verdiende ponden sterling.

Een ander transportschip uit Z.-Afrika te Las Palmas aangekomen, heeft een minder aangename lading, n.l. 1700 gewonden en zieken uit den oorlog.

Deze lieden kunnen nu hun oorlogsmedailles ontvangen, die reeds in de maak zijn en waarvoor niet minder dan 67,5 K. M. lint noodig zal zijn van geribde zijde, rood aan de buitenzijde met donkerblauw en oranje in 't midden.

Generaal majoor French krijgt, (zeker voor zijn schoonvegen in Z.-Afrika) een eerebezem, (sabel) van de inwoners van Kimberly, die 250 p. st. zal kosten, vergezeld van een zilveren kistje, bevattende de namen der schenkers, dat nog 100 p. st. extra kost.

Zoo'n ding is haast ook te goed om er de Boeren mee te bevechten. Men vertelt echter nu weer, dat de oorlog in

Z.-Afrika haast uit is, omdat de Boeren 't niet lang meer kunnen volhouden en de Engelschen nu eindelijk eens doeltreffende maatregelen zullen nemen om er een einde aan te maken. Volgens de „Daily Mail" zullen de Boeren in een driehoekig cordon gedreven worden en dan zal men gras en kreupelhout van alle kanten in brand steken. Dat lijkt nu wel echt kannibaalsch, maar 't is, volgens den berichtgever, de grootste teerhartigheid om de overige Boeren er toe te brengen, de ijdelheid van 't verzet in te zien. Ons lijkt 't meer een wanhoopspoging van de Engelschen, anders moest een groot leger zich schamen, zulke middelen in 't werk te stellen tegen den, volgens hunne berichten, stuiptrekkenden vijand en bovendien vreezen wij, dat 't zou gaan als met 't schoonvegen: als ze den driehoek hebben saamgetrokken, zijn de Boeren op een andere plaats bezig den Engelschen schade te berokkenen.

N. N. K. K.

AGENDA.

21ste Algemeene Vergadering

DER

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen

IN

NEDERLAND,

TE HOUDEN

te SNEEK 19 en 20 Juni 1901.

1ste DAG.

's Morgens 8½ uur BIDSTOND.

Ieder der Afgevaardigden en Gasten wordt dringend verzocht daaraan deel te nemen en deze gebedsure niet te verzuimen.

OPENINGSWOORD door den President (br. N. VAN BEEK) 's morgens 10 uur.

I. Huishoudelijk gedeelte.

a. 't Voorlezen van de notulen der vorige Jaarvergadering door den Secretaris.

b. Opname der presentielijst en vaststelling der Algem. Vergadering 1901—1902.

c. Keuze waar de volgende jaarvergadering zal worden gehouden. (Iedere Gemeente heeft het recht haar in haar midden te begeeren en daartoe een verzoek in te dienen bij den Unie-Secretaris.)

d. BENOEMINGEN:

door den Voorzitter:
1. Comm. van Rapport om de rekeningen op te nemen.
2. Comm. v. Stemopnemers.

e. JAARREKENINGEN:

I. door den Penningmeester:
1. Unie-kas.
2. Uniecent kas.
3. Weezenfonds.
4. Coll. Buitenl.
5. Hamb. School.
6. Studiefonds.

II. door den Administrateur:
1. „De Christen."
2. Buitenlandsche Zendingskas.

III. door den Depôthouder:
1. Van den verkoop der boeken.
2. Aanwezig zijnde geschriften enz.

f. JAARVERSLAG

door den Secretaris voor te lezen en door de Commissie der Algemeene Vergadering aangeboden.

g. MEDEDEELINGEN

1. door de Commissie.
2. door de Afgevaardigden, die de Unie hebben vertegenwoordigd op de Bondsdagen te Hamburg.
3. door de Afgevaardigden der Gemeenten.

Deze mededeelingen mogen *niet* dan in het nauwste verband staan met de Unie en de belangen der Gemeenten. Aan elken spreker wordt minstens 5 minuten toegestaan.

VRAAG VAN DE COMMISSIE:

Hoe staat het met den reizenden prediker en gelden daarvoor benoodigd?

II. Jaarlijksche aftreding van Commissieleden.

De Brs. N. VAN BEEK en K. KUIPERS.

Ter keuze gesteld:

N. VAN BEEK — S. GORTER te Sneek.
K. KUIPERS — B. PLANTING te Groningen.

III. Aftreden der Redactie.

De Brs. N. VAN BEEK en B. PLANTING.

Ter keuze gesteld:

N. VAN BEEK — N. ZERBST te Ede.
B. PLANTING — H. LANGENDONK te Haarlem.

P.S. De Gemeenten en hare Afgevaardigden worden attent gemaakt dat uit bovenstaande dubbeltallen een keuze moet worden gedaan; alle stemmen op andere personen uitgebracht worden als van onwaarde ter zijde gelegd. De stembriefjes worden op de Verg. door de Commissie uitgereikt.

2de DAG.

Om 8½ uur BIDSTOND (zie boven 1e dag.)

's Morgens 10 uur OPENING DER VERGADERING door br. G. DE VRIES, Voorz.

Mededeeling van den uitslag der stemming en verdeeling der functiën.

IV. Gemeentevoorstellen en vragen.

STADSKANAAL. 1. Hoe hebben onze Gemeenten te handelen met personen, die buiten alle gemeentelijk verband, eigenmachtig met enkele aanhangers Avondmaal gaan vieren en doopen? Moet op de zoodanigen de geestelijke tucht, door de Gemeente van welke zij uitgegaan zijn, niet toegepast worden?

2. Mogen onze Gemeenten den doop van boven bedoelde personen erkennen en sanctie verleenen? De Gemeente Groningen vraagt hieromtrent het volgende:

Kunnen personen, die bij andere corporaties dan de onze als geloovigen gedoopt zijn, enkel op hunne belijdenis in de Gem. worden opgenomen, wanneer zij zulks begeeren?

HENGELOO. Zou het niet wenschelijk zijn, dat de geunieërde Gemeenten voortaan elkander kennis gaven van de leden, die door haar zijn afgesneden?

AMSTERDAM. 1. Is het niet wenschelijk, dat eene zich tusschentijds om opname in de Unie aanmeldende Gemeente hare Statuten in „De Christen" laat afdrukken?

2. Welken regel heeft de Gemeente te volgen bij de verkiezing harer Ouderlingen met het oog op hetgeen ons geleerd wordt in Hand. 14: 23, 2 Tim. 2: 2 en Titus 1: 5?

GRONINGEN. Geen collecten in de Gemeente aan te bevelen of toe te laten, zonder aanbeveling van de Commissie der Unie.

HOORN. Is er geen mogelijkheid op, dat die Gemeenten of Broederschappen, die geen Voorganger hebben, van tijd tot tijd door de Voorgangers der grootere Gemeenten worden bezocht, liefst om de 3 maanden?

Gemeentebericht.

De Gemeente verwacht de Afgevaardigden en de Gasten:

1. DINSDAGAVOND, liefst op tijd, om bij den WELKOMSTGROET, 8½ uur, aanwezig te kunnen zijn. Ook de Gemeenteleden moeten zoo trouw mogelijk opkomen, daar deze ure zoo geschikt is tot kennismaking.

2. WOENSDAGAVOND 8 uur, Avondmaal.

Hieraan mag ieder gedoopt Christen deelnemen, ook tot een niet-geunieëerde Gemeente behoorend, mits in volle gemeenschap met die Gem. levend.

3. DONDERDAGAVOND 8 uur. Evangelische Samenkomsten. Vele getuigen zullen optreden. Ook niet leden — en deze vooral — worden daar verwacht.

Commissie.

1ste DAG.

N. van Beek, Voorzitter, Stadskanaal.
G. de Vries, 2de Voorzitter, Haulerwijk.
B. Roeles, Secretaris, Zutphen.
K. Kuipers, 2de Secretaris, N. Pekela.
F. J. van Meerloo, Penningm., Amsterdam.

2de DAG.

Afgevaardigden.

Amsterdam:	W. Panjer, P. Attema en R. de Boer.
Deventer:	C. Peters en H. Steenbergen.
's Gravenhage:	? ?
Groningen:	B. Planting, D. Klooster, T. Bos, R. Meijer en J. van Duinen.
Haarlem:	H. v. d. Ridder en H. Langendonk.
Haulerwijk:	A. Hof en H. Planting.
Heeg:	J. de Vries en J. Zoethout.
Hengeloo:	H. Zwiebel, G. Varenhorst en ?
Hoorn:	D. van de Velde en ?
N. Pekela:	? ?
Sneek:	S. Gorter, T. v. Tuinen en ?
Stadskanaal:	J. R. Reiling, Joh. de Vries, J. de Haan en Joh. Boiten.
Zutphen:	A. Nieveldt en W. Altena.

Gasten:

F. P. Bakker, Amsterdam.
Buitenland (Londen):
Mr. R. Klickmann en Mr. I. H. Engall.

P.S. Leden der Gemeenten, zoowel Zusters als Broeders, hebben toegang tot de Unieverg. en bij tijdige opgaaf wordt ook voor hen voor vrij logies gezorgd, adres den heer B. Wielenga, Vredekerk, Sneek.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van K. O., Amsterdam, f 25.25; van J. S. te Nieuw Buinen f 3.40; van H. K. te Musselkanaal f 4.65.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending.

Van de Zendingvereen. te Stadskanaal f 36; van de Gem. te Nieuwe Pekela f 45.

CORRESPONDENTIE.

De Penningmeesters voor de Zending, die nog gelden in kas hebben voor dit boekjaar, zullen wel doen door ze voor 31 Mei te zenden aan

N. v. BEEK, Algem. Penningm.

Voor het Studiefonds.

Van de Zendingvereen. te Stadskanaal f 10.

N. v. BEEK.

Lokaliteit te Valthermond.

Door D. v. R te Rotterdam van de broederschap aldaar f 5.50; van N. N. te Sneek f 1.

Met hartelijken dank aan de gevers en verdere aanbeveling bij alle broeders en zusters.

B. BLAAK.

ADVERTENTIËN.

*** Zoo God wil, hopen onze geliefde Ouders

N. VAN BEEK,
Predikant
en
J. MUSSE

op **Zondag 2 Juni e.k.** den dag te herdenken, waarop ze voor **25 jaar** door den band des huwelijks zijn verbonden.

Dat God hen nog lang moge sparen, is de wensch van

HUNNE DANKBARE KINDEREN.

STADSKANAAL (W.) 1901.

1876. 1901.

SOLI DEO GLORIA.

D. V. hopen onze geliefde Ouders
HENDRIK DE VRIES
en
MINKE LAANSMA

den 27en Mei e.k. hunne **25-jarige Echtvereeniging** te gedenken.

HUNNE DANKBARE KINDEREN EN BEHUWDZOON.

WORKUM, Mei 1901.

Eenigste kennisgeving.

*** Voor de VELE en HARTELIJKE BLIJKEN van LIEFDE en BELANGSTELLING, zoo van nabij en van verre, ondervonden bij het gedenken van ons 25-jarig huwelijk, betuigen wij onzen **innigen dank.**

J. KUIPER,
Echtgenoote en Kinderen.

BERGUMERHEIDE, 20 Mei 1901.

Voor Chr. Jongelingsver. etc. etc.

Voorhanden:

BIJEENGEBRACHT.

Een bundel voordrachten, proza en poëzie, door J. PH. MARMELSTEIN.

Prijs f 1.50.

Pas verschenen. Gunstig beoordeeld door alle Chr. bladen.

STADSKANAAL. W. H. v. BEEK, Boekh.

MUZIEKINSTRUMENTEN,

die **WEINIG** geld, **weinig** geduld en weinig tijd kosten.

SIONSHARP. Die van 1 tot 10 kan tellen, is in 5 minuten harpspeler! Prijs compleet f 12.50.

VIOOLCITHER. Die lezen kan is onbetwist, in éénen avond violist! Prijs compleet f 12.50.

WONDERHARMONIKA. Door middel van cartons is iedereen in staat gesteld direct te spelen. Prijs compleet f 5.—.

MONDHARMONIKAHARP. Effect-vol Instrument, mondharmonika met daaraan verbonden harp met 3 accoorden; gemakkelijk voor iedereen te leeren. Prijs compleet f 4.—.

Verzending geschiedt na toezending van postwissel.

Vraagt gratis Prospectus.

JOH. DE HEER,
Rotterdam, Noordmolenstraat 71.

Op termijnbetaling alléén bij de Agenten en Filialen.

*** Na ruim 6 maanden van geduldig lijden ontsliep heden in haren Heer en Heiland mijne geliefde Echtgenoote en der kinderen zorgdragende Moeder

HILTJE WIERSTRA,

in den ouderdom van ruim 40 jaren, waar van ik 19 jaren met haar in een gelukkigen echt vereenigd ben geweest.

Zwaar treft mij dit verlies, doch voor haar is 't sterven gewin, omdat haar leven Christus was.

Mede namens de kinderen:
F. TERPSTRA.

GRONINGEN, 17 Mei 1901.

De „Lakeside Orgels,"

aanbevolen door Musici en alle Dag- en Weekbladen, zijn zoowel

à contant als op afbetaling verkrijgbaar gesteld in:

GROENEVELD'S
Orgelmagazijnen,
Oude Koemarkt, Sneek.

Men vrage s. v. p. teekeningen en prijzen gratis en franco.

VOLKSHARMONIUMS
voor één dubbeltje daags.

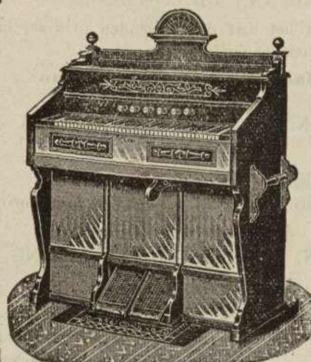

Behalve mijne bekende duurdere fabrikaten, heb ik nu degelijke

ORGELS

ontvangen, in eenvoudige doch sierlijke kasten, degelijk van constructie en verrassend van toon, in **20** verschillende soorten, van af *f* **40.**— en hooger.

Geen draaiorgels of automaten, doch daar er een Handleiding voor zelfonderricht gratis wordt bijgevoegd, is elkeen in staat om het te leeren.

Levering franco Station, met 5 jaar garantie en fraai geborduurde toetsenlooper.

Termijnbetaling van af f 3.— 's maands.

Dus voor een dubbeltje daags een geheel gezin gelukkig.

Vraag uitvoerig Prospectus en prijzen gratis.

Eenig adres: JOH. DE HEER, Rotterdam, Noordmolenstraat 71.

Eindelijk gevonden!

Zonder eenige muziekkennis kan men met behulp van dit Wonderklavier alle Psalmen en Gezangen volgens het bijgevoegde Koraalboek in *volle accoorden*, zelfs in zeven verschillende toonaarden spelen, ONMIDDELLIJK OP HET EERSTE GEZICHT.

Geen letter- of cijferaccoord-methode, geen automaat. Kan op elk Orgel of Piano gebruikt worden

HET WONDERKLAVIER.

Alleenverkoop voor Nederland en Koloniën

JOH. DE HEER,
Orgelhandel, Rotterdam, Noordmolenstraat 71.

Vraag Prospectus gratis en franco.

VOLKSHARMONIKA'S.

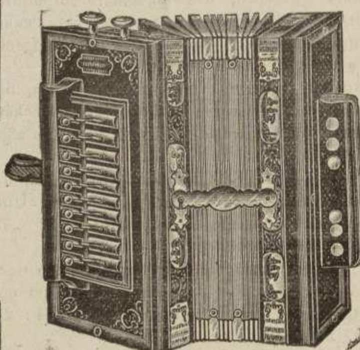

Volgens nevensstaande teekening lever ik een solide Harmonika, **hoog 35 Cm.**, 10 kleppen, dubbeltoonig (48 tongen), 2 registers, open nikkel klavier met patent spiraalveeren, driedubbele balk met nikkel beslag, sluiting en hoekbeschermers, **schoone volle toon,** in cartonnen doos, goed verpakt, **franco door geheel Nederland,**

f 3.75.

Hetzelfde Instrument, 3 koorige Orgelmuziek (octaaf en trémolo) f 4.50; idem 4-koorig (octaaf, terts en trémolo f 5.50.

Degelijke Harmonika's, 1 register, 10 kleppen, van af f 2.— franco.

Uitgebreide Catalogus gratis. Bestelt niet in het buitenland, waar u geen verhaal of garantie hebt, en bovendien nog vracht en recht betalen moet, doch zendt Postwissel aan

JOH. DE HEER, Rotterdam, Noordmolenstraat 71.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 736 DONDERDAG 30 Mei 1901 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Mijne ziele dorst.

Mijne ziele is voor U als een dorstig land. Ps. 143 : 6.

Ach, Heer, hoe dorst en smacht mijn ziele!
Gij weet in welke smart ik kniele
En wat mijn bang gemoed verlangt.
Och, dat het Uw genâ geviele
Den dorst te stillen, die mij prangt!

Het is geen dorst naar 't goed der aarde.
Mijn schat zijt Gij, Gij geeft een waarde
Ver boven 't goud, dat Ofir geeft.
Te niet is wat mijn ziel bezwaarde,
Zoodra mijn hart maar Jezus heeft.

Weg, eedle steen! Gij moogt wat schijnen,
Gij, diamanten en robijnen
En paarlen! 'k Zoek een eedler steen,
Den Hoeksteen nimmer te ondermijnen,
Bij God verkoren, — Hem alleen.

'k Dorst naar geen eer, als Haman streelde,
Eene eer, die niets dan jammer teelde.
Weg met dien droom, dien ijdlen schijn!
Mijne eer en roem, mijn lust en weelde
Kunt gij alleen, o Heiland zijn.

Zoudt gij, o wellust, mij bekoren?
Ik mag uw stem, uw naam niet hooren!
Ga, vlei het reedloos, domme dier!
Mijn hart verkiest de reine sporen,
'k Wil branden van een heilig vier.

Een dorstig land is mijne ziele.
Gij ziet mij, waar ik smeekend kniele,
Begeerende U tot laafnis, Heer.
Ik dorst, ik smacht, ik schrei: Och viele
Mild op mij 's Geestes regen neer!

„Neandria."

De gemeenschap des Heiligen Geestes.

De gemeenschap des Heiligen Geestes zij met u allen.
2 Cor. 13 : 13*b*.

Deze Apostolische zegenbede, van welke bovenstaande woorden het verheven en heerlijk slot vormen, is reeds van ouds gehoord en wordt nog gedurig herhaald voor allen, die aan de Christelijke bijeenkomsten deelnemen. En die bede blijft geen bloote klank, geen onvervulde bede, voor hen, die werkelijk in de gemeenschap der heiligen deelen en medeleven.

Gemeenschap — zie daar het punt, de grondgedachte, waarop alle nadruk vallen moet. De Apostel noemt in zijne zegenbede voor de Gemeente drie dingen: genade, liefde en gemeenschap. Zonder dat de genade van Jezus Christus en de liefde van God met ons is, en wij daardoor leven en vrede bekomen hebben, kan er van gemeenschap des H. Geestes geen sprake zijn. Gemeenschap des H. Geestes is, even als het vervuld worden met den H. Geest, iets anders dan middellijk bewerkt en gezegend te worden door den H. Geest. Alle menschen die leven onder het licht des Evangelies, die er door bestraft, vermaand, onderwezen of vertroost worden, deelen in den zegen des Heiligen Geestes, aangezien het Evangelie de openbaring des Geestes en de prediking van hetzelve eene vrucht van de liefde en vrijmoedigheid des Heiligen Geestes in de belijders en predikers des Evangelies is. Iedere zondaar, die overtuigd wordt, wien de oogen geopend worden voor zijn schuld en zonde en die een geloovigen blik leert werpen op Christus als zijn Verlosser en Zaligmaker, wordt zulks deelachtig door de werking des Heiligen Geestes in de wereld. Zie het bij de Apostelen des Heeren, hoeveel zij ook van hun Heer hadden gezien, gehoord en ontvangen, zij begonnen toch eerst het woord des levens in de wereld te prediken, toen zij vervuld waren geworden met den Heiligen Geest. Dit werd de zegen des Heiligen Geestes voor de wereld, die dat woord hoorde, al is het, dat die zegen in een oordeel veranderd, voor allen, die het Evangelie niet geloovig aannemen.

G e m e e n s c h a p des Heiligen Geestes is echter een bijzondere zegen voor de geloovigen. Met hen alleen kan Hij gemeenschap hebben, en wederkeerig zij, de geloovigen, kunnen alleen in zijne gemeenschap leven, die genieten.

De Heilige Geest eischt zoowel onderlinge gemeenschap, als voorwaarde van Zijne gemeenschap, als dat Hij gemeenschap werkt en ontdekt. De gemeenschap des Geestes is levensgemeenschap, geestelijke verwantschap. Waar de ware gemeenschap onder de Christenen ontbreekt, daar kan de gemeenschap des Heiligen Geestes niet aanwezig en werkzaam zijn.

De Pinkstergeschiedenis heeft ons geleerd in welk eene gemoedsstemming en in welk eene verhouding zij stonden tegenover elkander, en dan heet het daar: „zij waren allen eendrachtiglijk volhardende in het bidden en smeeken"... en „zij waren allen eendrachtiglijk bijeen." — Het ontvangen van „de belofte des Vaders" was bij allen de hoofdzaak, die zij verlangend verwachtten, en daarop grondde zich hun eendracht, hunne innerlijke gemeenschap, onder welke en in verband met welke zij de gemeenschap des Heiligen Geestes deelachtig werden. De verheerlijkte Heiland had in hunne zielen eene hoogere behoefte, een uitzien naar eene kracht van boven, in hunne harten doen geboren worden, en die behoefte bracht hen eenheid en gemeenschap met elkander, en de Heilige Geest verscheen om het werk des Heeren Jezus te bevestigen en de behoefte der Gemeente te vervullen. Zoo werd de Gemeente geboren en gevormd, niet als eene willekeurige organisatie, maar als eene levende samentrekking, die in zielsbehoefte haar oorzaak vond. Hoe meer de geloovigen van hunne aardschen wereldschgezindheid vrij worden, zullen ze meer naar de hemelsche dingen haken, maar daarmede ook nauwer tot elkander gebracht, inniger verbonden worden, en daarbij sluit zich de Heilige Geest aan en komt als God in de Gemeente wonen.

Gemeenschap met de kinderen Gods, niet slechts in bespiegeling, maar in werkelijkheid, in daden der liefde en des vredes, is onafscheidelijk aan de gemeenschap des Heiligen Geestes verbonden, ja, is er voorwaarde van. Deze gemeenschap laat zich niet maken, maar ontstaat bij ons persoonlijk, als ons hart zoo aan den verheerlijkten Zaligmaker verbonden, zoo van blijdschap in Hem vervuld is, dat we niet meer eigen eer of roem, niet meer aardsche voordeelen of schatten, niet meer de verheerlijking van het eigen IK najagen, maar in nederigheid naar de hemelsche dingen biddend trachten. Dat is de zalige ervaring geweest van de discipelen en discipelinnen te Jeruzalem tijdens het eerste christelijke Pinksterfeest, en eveneens van duizenden na hen. Maar dat is het ook wat, helaas, zooveel, al te veel, ontbreekt bij het christendom onzer dagen! Vandaar menigmaal strijd en twist over begrippen en haarkloverijen, den kostbaren tijd verspillende met beuzelingen; vandaar ook het zich houden aan menschelijke vormen en instellingen, meer dan aan de onderwijzing des Heiligen Geestes.

Niemand onzer, waarde lezer, schuive deze opmerking van zich af met toepassing op den naaste, maar ieder beproeve zich zelven en make ernst met het zoeken van de gemeenschap des Heiligen Geestes, geleid door de liefde des Heilands. „De gemeenschap des Heiligen Geestes zij met u ALLEN," zoo roept de Apostel de geloovigen toe.

Die gemeenschap moet alzoo aller persoonlijk deel, aller beoefening worden! Daardoor ontstaat de gemeenschap der heiligen, worden de hemelsche banden gelegd en gesterkt en de innerlijke behoefte aan elkander gewekt. Met die gemeenschap wordt ook de liefde Gods in onze harten uitgestort door den Heiligen Geest, en leeren wij recht kinderlijk het „Vader" tegenover God uitspreken. Waar die gemeenschap met ons is, zijn we wel bewaard en vertoeft onze geest in de hemelsche atmosfeer en in het waarachtige licht, zoodat we toenemen in de kennis en genade van Jezus Christus. En naarmate wij zelve, ons „ik" meer in den dood wegzinkt, ontdekken we bij het licht des Geestes het leven, onzen rijkdom en onze heerlijkheid in Christus.

Er rijzen somwijlen klachten over koudheid en liefdeloosheid onder de Christenen. Ongetwijfeld niet altijd ten onrechte; doch als ieder, die daarover klaagt bij zich zelf begint te onderzoeken en de gemeenschap des Heiligen Geestes als hoogste en meest dringende begeerte koestert, wordt het gewis weldra anders. Niet alleen zal men dan zelf meer liefhebben, maar ook zal men liefde in anderen zien en waardeeren. De gemeenschap des Geestes ontdekt ons ook gemeenschap, en met verhelderden blik zien we de Gemeente des Heeren op aarde en het

werk, dat God nog door haar onder de volken der wereld laat werken, en al vallen er dan ook vele zwarte schaduwen op het Christendom, waardoor zijn glans bijna voor ons oog verduisterd wordt, we schouwen achter en boven die schaduwen de heerlijkheid des Heeren, ook in zijne verlosten. In de gemeenschap des Heiligen Geestes hebben we ons aangezicht naar het licht gekeerd, in het tegenovergestelde geval naar de duisternis en dan wordt alles voor ons duister en wij stooten ons overal.

Ook leert de ervaring, dat, naarmate de Christen in de gemeenschap des Geestes leeft, hij ook meer het geestelijk leven boven alle dingen hoogschat; op geestelijke gemeenschap, geestelijke kracht, geestelijke verlustiging en heilige vreugde, komt het dan bij hem meer aan dan op het uitwendige van de godsdienstvormen of van kerkelijke namen en plechtigheden, leerbegrippen en personen. Dewijl de Gemeente te Corinthe zoo vleeschelijk was en zoo weinig de gemeenschap des Heiligen Geestes beoefende, was er twist en partijschap onder haar, waardoor verwijdering en scheuring onder de zonen van het huis des Heeren ontstond.

Dit zelfde zien we nog veel onder het christendom onzer dagen. We bedoelen daarmede niet in eene kerk of gemeente of gezindte, maar over het algemeen onder de zoo zeer verdeelde en verstrooide belijders van 's Heeren naam. Allen, die in waarheid in Jezus Christus gelooven, behooren tot eene gemeenschap of gemeente en behooren op geestelijk terrein beslist de gemeenschap der wereld en hare zonden en zondige gewoonten na te laten, haar de gemeenschap op te zeggen en de gemeenschap der kinderen Gods te zoeken en te helpen bevorderen. Gemeenschap met het heilige en tegelijk met het onheilige is onmogelijk. De Heilige Geest kan en wil wonen in het midden der geheiligden in Christus Jezus. Daar is dan licht, leiding, sterkte en vertroosting, dan kan er nog wezenlijke kracht van de Gemeente uitgaan tot heil van velen en tot verheerlijking van den naam des Heeren. Zij het dan ons aller vurige bede:

„Kom, Heil'ge Geest, daal neder,
Als op het Pinksterfeest;
Maak onze harten teeder,
Daal neder, Heil'ge Geest.
Ach, steeds zijn onze zinnen
Naar 't aardsche heen gericht,
Kom, goede Geest, daar binnen
En maak het duister licht!"

S. N. v. B.

INGEZONDEN.

HAARLEM, Mei 1901.

Aan de Jongedochtersvereeniging!

Onze winterwerkzaamheden zijn weer afgeloopen. 't Laatst hebben wij iets verteld van ons Jaarfeest. Kort daarna hielden wij weer eene openbare Vergadering en mochten wij weer aan de aanwezigen vertellen dat Jezus uit den hemel kwam om zondaren zalig te maken. Ons lokaal was weer geheel vol en velen onzer zusters deelden mede dat zij 't grootste geluk, wat een mensch kan vinden, den Christus, voor haar hart bezaten en noodigden allen uit om ook bij Jezus hun heil te zoeken en zelf dien vrede te genieten, die 't hart zoo gelukkig en vrij maakt.

Wij worden altijd vriendelijk getroost door eenige vriendinnen van onze Ver., die, (geen leden zijnde) zulke schoone liederen zongen, hetwelk zeer afwisselend was.

Begin Maart was er nog eene vergadering en 14 April de laatste. De eerste was niet zoo druk bezocht als de vorigen, en ook meer door heel jonge meisjes, maar de laatste weer beter. Toen waren er ook aardig wat vrouwen.

Wij zien nog niet dat het veel leden voor de Ver. trekt, maar zij tracht door het houden dezer bijeenkomsten meer aan haar doel: „Het Evangelie te verbreiden," bevorderlijk te zijn. En wij mogen toch gelooven, dat de Heer zelf zijn Woord zal zegenen.

Een week voor de laatste openbare Vergadering hielden wij bidstond, ook vooral met het oog op die bijeenkomst. Deze staat open voor alle meisjes van onze Ver. maar willen zij liever heengaan als de bidstond begint, daarin zijn zij vrij. Zoo gebeurde het dat er buiten hen, die gewoonlijk daar zijn, eenige meisjes van onze jongere afdeeling, bleven.

God had ons een heerlijke bidstond bereid, want dien avond gaven twee meisjes zichzelf aan Jezus en smeekten in haar gebed om vergiffenis harer zonden.

Wij waren natuurlijk zeer verblijd, temeer daar wij in verscheiden jaren dergelijke uitkomsten op onzen arbeid niet hadden gezien.

Wij konden ook niet nalaten God te danken, en er was zoo'n vrije opgewekte Geest, dat wij den tijd geheel vergaten. Wij gevoelden de nabijheid van den Heiligen Geest en 't was zooals een onzer zusters het later uitdrukte „of wij haast in den hemel waren."

Er is ook geen grooter vreugde voor Gods kinderen, dan als wij getuige mogen zijn dat jeugdige harten Jezus als Koning kiezen. Zegene de Heer ons allen in het werk dat wij wenschen te doen, omdat onze Heiland ons eerst heeft gezocht en liefgehad. Met hartelijke groeten namens de Jonged. Ver.: „Kom tot Jezus" te Haarlem

Uwe zuster in onzen Heer,
E. M. J. v. HONSCHOOTEN,
Secretaresse.

Waar woont gij?

Ik ken een man, die den naam draagt van Snoek.
Hij woonde voorheen in den brompotshoek;
Die hoek was een deel van de Knorrestraat,
In een stad vol menschen met een somber gelaat,
Die bromden op dit, en bromden op dat,
Nu eens op den hond en straks op de kat.
Ook Snoek bromde graag reeds van 's morgens vroeg,
En 't scheen wel, nooit had hij van 't brommen genoeg.

Hij bromde zooveel op zijn vrouw, dat zij
Het brommen hem nadeed, zoo goed als hij;
En al de kinderen, aan 't brommen gewend,
Zij zagen ook knorrig en malcontent.
Sloeg men ze gade als 't regenen zou,
Dan waren ze kwaad, als Snoek en zijn vrouw;
En was er nergens een wolkje aan de lucht,
Dan bromden ze weer, voor droogte beducht.

Het eten was hem ook nooit naar den zin;
Vaak ging het te haastig en slokte hij 't in;
Het brood was zoo oud, en het vleesch hem te taai!
Hij maakte, kortom, van alles lawaai.
En welke dingen zijn vrouw ook verzon,
Waarmee ze hem toch eens behagen kon,
't Was alles vergeefs en de arme vrouw
Kreeg weder als steeds een grauw en een snauw.

Maar hoort! na een poos — ik liep toen op straat,
Ontmoette ik wederom onzen maat,
En zie, dat op zijn vriend'lijk gezicht
Geen zweem van wrevel of boosheid meer ligt;
Ik groette beleefd, en wendde mijn hoofd
Als een, die nauw'lijks zichzelven gelooft.
En waarlijk, 't was toch die oude Snoek,
Die altijd gewoond had in Brompotshoek.

'k Ontmoet hem weder, ook met zijn vrouw
In smeltende hitte of vinnige kou,
En zag dan, al was het ook in den druk,
Een trek om zijn mond, die sprak van geluk.
„Hoe vreemd toch!" zoo dacht ik — en op een keer
Sprak ik hem aan, en zeide: „Mijnheer,
„Vertel mij toch eens, hoe het wezen kan,
„Dat ik in u zie een gansch ander man."

„Wel," zeide hij lachend en wel te vree:
„Dat deel ik, mijn vriend, u gaarne mee.
„De reden van d'ommekeer, dien gij ziet,
„Is dat ik verhuisd ben, en anders niet."
„Verhuisd?" vroeg ik weifelend. „Ja," zei Snoek,
„Ik woon nu niet meer in Brompotshoek,
„En weet best, waarom het mij beter gaat,
„Omdat ik nu woon in — „Dankbaarheidsstraat."
En ga ik nu dagelijks de straten door,

Geloof mij, dat ik dan dadelijk hoor,
Aan ieder, die mij antwoord geeft,
In welken hoek of straat hij leeft.
Die mannen en vrouwen en kinderen mee
Uit den Brompotshoek zijn nimmer te vree.
Ik zeg dus aan allen: „Volg mijn raad!
Ga ook verhuizen naar „Dankbaarheidsstraat."

(*Bode der Heldring gestichten*).

EEN EN ANDER.

*** Voorjaarsvergadering der Engelsche Baptisten Unie. Deze grootsche bijeenkomst ving op den 22sten April l.l. aan. De President voor dit jaar is de welbekende Dr. Mc Laren van Manchester. De verschillende statistieken wezen allen uitbreiding en verhooging aan. Het aantal Gemeenten steeg van 2704 tot 2739, dat der kerkgebouwen van 3870 tot 3918, dat der gemeenteleden van 353258 tot 365678, dat der Zondagsscholen van 50946 tot 51825; 't getal leerlingen op die scholen bedroeg einde 1900 519388, thans bedraagt het reeds 528131. Het getal predikanten klom van 1959 tot 1962.

Zooals bekend is trachten de Engelsche Gemeenten een fonds bijeen te brengen van 250000 pond (3 millioen guldens) om uit de renten van dat kapitaal weduwen van predikanten, invaliden en zwakke Gemeenten te ondersteunen. Nog slechts voor ruim de helft is geteekend, maar men zal den moed niet opgeven voor 't geheele bedrag gevonden is.

N. v. B.

*** Evangelische samenkomsten. Deze samenkomsten, onzer leiding van den bekenden Evangelist Mc Neil, werkten in de laatste maanden in Engeland zeer gezegend tot bekeering van zondaren. Voor eenigen tijd verdwaalde, toevallig noemt men het, een Franschman in zulk eene vergadering, en hoewel hij geen Engelsch verstond, kwam hij toch zoo onder een indruk, dat hij zich gedrongen gevoelde op de navergadering te blijven. De Evangelist sprak nu met hem, maar diens woorden moesten vertolkt worden, waartoe zich een onderwijzer leende, en terwijl deze nu volzin na volzin van den Evangelist vertaalde, kwam hij ook zelf zoo onder de macht der waarheid, dat hij er toekwam, even als de Franschman, om zich voor den Heiland te buigen. Deze beiden konden nu dien zelfden avond elkander mededeelen, wat de Heere aan hunne ziel gedaan had.

*** Mennoniten Gemeenten in Frankrijk. Deze elf gemeenten stonden tot nu toe in zeer zwak verband met elkander. Op den 23 Maart l.l. werd van wege haar eene conferentie belegd te Epinal. Acht gemeenten waren persoonlijk, drie schriftelijk vertegenwoordigd.

Onder veel stichtelijks werden mede aangaande den toestand der gemeenten berichten ingewonnen en overwogen hoe men in de toekomst het meest practisch zou kunnen werken. Het resultaat luidde: Verspreiding van geschriften, arbeid onder de jeugd, benevens huisbezoek.

*** Het lot der Indische vrouw. Het is alom bekend, hoe weinig benijdenswaard het lot der Indische weduwen is. Een sterk voorbeeld daarvan vermeldt eene vrouw van een zendeling te Puna, oostelijk van Bombay. De pest woedde er vreeselijk. In eene voorname Brahmaansche familie waren 6 personen aangetast. Na het sterven des vaders kwamen vier Brahmanen, groote, sterke mannen, om de gebruikelijke behandeling van den dode uit te voeren. Daartoe behoort dan ook, dat de weduwe het hoofd glad geschoren wordt. Ofschoon hier de weduwe zelf ook met de pest neerlag, grepen de priesters toch de arme vrouw aan, namen haar al hare juweelen af, verbraken hare armbanden, en daar zij zich zelf niet overeind kon houden, hielden zij haar zoo lang vast, tot haar hoofd geschoren was. Daarbij werd zij nog naar de zeden der Hindoes met allerlei schimpnamen overladen. Eer men de gansche ceremonie ten einde gebracht had, viel de beklagenswaardige weduwe dood neer.

(*Wahrheitszeuge.*)

† P. VERGERS. †

Op den 25sten dezer overleed te Haarlem onze broeder *P. Vergers* in den gezegenden ouderdom van bijna 80 jaren.

Tot het laatste toe bleef zijn altijd werkzamen geest helder en zijne ziel rustende in zijn Heer en Heiland Jezus Christus.

Hij heeft een bij uitnemendheid werkzaam leven afgelegd en door zijne vele en velerlei geschriften, vooral op historisch gebied, is hij in wijden kring bekend geworden. Nog slechts een paar jaar geleden, toen we hem voor 't laatst bezochten, besprak hij nog verschillende plannen van geschiedkundigen arbeid. Nog slechts eenige weken geleden ontvingen we eenige regelen schrift van zijn hand, nog bijna even vast en duidelijk als altijd.

Der Radactie en den lezers van „De Christen" heeft hij menigmaal door zijne historische verhalen en schetsen belangrijke diensten bewezen.

Sedert vele jaren behoorde de overledene tot de Gedoopte Christenen, wier beginselen hij van harte was toegedaan en beleed, niettegenstaande hij zich op gemeentelijk gebied veelal op den achtergrond hield.

Zij zijne gedachtenis en zijne rijke nagelaten pennevrucht nog voor velen ten zegen!

REDACTIE.

Uit de Gemeenten.

DEVENTER. Zondag j.l. was voor de Gem. wederom een dag van groote blijdschap, doordat twee zusters, na belijdenis van haar geloof in het midden der Gemeente te hebben afgelegd, door den H. Doop met haar werden verbonden. Wij zijn zeer verblijd met deze zusters, omdat wij hierin zien, dat de Heer nog voortgaat menschen te bekeeren en ze gewillig te maken om Hem naar Zijn Woord te gehoorzamen.

De eene is nog maar betrekkelijk korten tijd bekeerd. Haar man is onlangs gedoopt. Wij hopen, dat de zegen, in dat huisgezin ondervonden, hen ten allen tijde met blijdschap en dankbaarheid moge vervullen.

De andere is eene jongedochter, die reeds als kind vele jaren met ons is opgegaan. Wij hopen, dat zij door de genade Gods ten allen tijde de goede belijdenis, voor vele getuigen afgelegd, door een sierlijken levenswandel moge bevestigen.

Voor een aandachtig, hoewel niet zeer talrijk publiek, sprak onze geachte Voorganger naar aanleiding van Matth. 28 : 18—20 een zeer ernstig woord, betrekking hebbende op de onderwijzing den doop voorafgaande, en deed duidelijk uitkomen, dat predikanten toch niet zoo onzinnig zouden zijn om zuigelingen vooraf het Evangelie te verkondigen, en dat anderen toch niet voor die kinderen kunnen gelooven. Hij sprak dan ook den wensch uit, dat allen tot een eerlijk onderzoek van Gods Woord mochten komen, om dan ook in gehoorzaamheid naar dat Woord te handelen.

Na den doop mochten wij ons met een groote schare van broeders en zusters met de pas gedoopten rondom den disch des Heeren plaatsen, om daardoor o. a. ook uitdrukking te geven aan onze éénheid. Voor een en ander hebben wij ruime stof tot dankbaarheid.

DE SECRETARIS.

NIEUWE PEKELA. Onze Gemeente mocht een heerlijk Pinksterfeest vieren. Nadat wij Zondagmorgen door onzen Voorganger, br. Kuipers, waren bepaald bij de groote gave Gods in de uitstorting des Heiligen Geestes, sprak ZEw. in den avond een ernstig woord tot ons naar aanleiding van 1 Thess. 5 : 19: „Bluscht den Geest niet uit," en waarschuwde o. m. in 't bijzonder de kinderen Gods, om den Heiligen Geest, die kostelijke gave, toch in heuzelve niet te blusschen door traagheid of vrees, door te zwijgen waar de Geest tot spreken drong, maar ook niet in anderen, door steeds te critiseeren en te veroordeelen als iets niet juist naar onzen zin was.

Op Maandag, de groote dag van het feest, hadden we een rijk gezegend liefdemaal. Van heinde en ver, van Stadskanaal, Weerdingermond, Muntendam, Vriescheloo en Valthermond, en zelfs een br. uit Hengeloo, waren brs. en zrs. opgekomen om met ons feest te vieren, zoodat ons kerkgebouw meer dan vol was. 's Voormiddags sprak br. Van Beek van Stadskanaal het woord tot ons naar Joh. 7 : 37, 38 en 39, en wees er o. a., dat er dorst moet zijn om den H. Geest, dat levende water, van den Heer te ontvangen, maar ook dat ieder, die dorst heeft, dien bij Hem ten volle lesschen kan niet alleen, maar dat de Heer hem ook zelf tot eene fontein stelt door stroomen des Geestes, des levenden waters, uit zijn binnenste te doen vloeien.

's Middags had onze Voorganger de leiding, en onder 't genot van koffie, koek en broodjes gaven vele brs. en zrs. getuigenis van hunne blijdschap in *de gemeenschap Gods en der broederen*. Er heerschte de rechte stemming; liefde, blijdschap, vrede, die vruchten des H. Geestes, gaven ons eene voorsmaak des hemels, en veel te vroeg sloeg het scheidensuur, nadat we nog samen den dood des Heeren hadden verkondigd bij brood en wijn.

Geve onze God, dat dit zoo heerlijke feest eene blijvende vrucht moge achterlaten, vooral daarin, dat wij allen de liefde en de eenigheid des geestes mogen najagen en met al onze krachten zoeken te bevorderen, opdat de Heilige Geest vrijelijk onder ons werke en Zich krachtig openbare. De groote Herder der schapen weide ons en al onze gemeenten steeds met Zijne twee stokken LIEFELIJKHEID en SAMENBINDERS, tot verheerlijking van Zijnen grooten Naam.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Onze Koningin en haren Gemaal zijn voornemens, in de helft der volgende maand van hun verblijf te Rabensteinfeld naar 't Loo terug te keeren. Men hoopt evenwel in Mecklenburg hen nog dikwijls daar weer te zullen zien; in 't centrum van Mecklenburg is n.l. door 't Koninklijk echtpaar een schoon landgoed aangekocht, bestaande uit twee landgoederen Dobbin en Zietlita met groote akkers en weidevelden benevens kostbare bosschen, vol van wild, waarvan, zooals bekend is, Prins Hendrik een liefhebber is. Deze heerlijkheid kost 1,750,000 mk. en toch is 't nog maar een voorbijgaande heerlijkheid. Wij wenschen ons Vorstelijk echtpaar nog een betere.

Mr. Bloembergen, kort geleden door de Staten van Friesland tot lid der Eerste Kamer gekozen, ter vervanging van wijlen den heer Bergsma, is te 's Gravenhage op straat door een beroerte getroffen en door de politie opgenomen en kort daarop overleden. Zijn stoffelijk overschot zal naar Leeuwarden worden overgebracht om aldaar te worden begraven.

Dat beschonken mannen en jongelingen 't de politie dikwijls lastig maken, is sinds lang geen nieuws meer in ons vaderland, maar 't wordt zelden gehoord zooals nu in Hilversum geschiedt is, waar een twaalftal opgeschoten knapen, bij een caféhouder, die, omdat ze reeds beschonken waren, hen weigerde te tappen, alles gingen vernielen en wel zoo woest waren, dat de politie, die uit 2 man bestond, niet in staat was, hen te beteugelen, zoodat eerst met behulp der burgers en nadat één der knapen door een slag op 't hoofd een schedelbreuk bekwam, de jonge dronkaards gearrestreerd werden op één na, die ontkwam.

Als men er toe besloot om zulke deugnieten 't gift te weigeren, *vóór* ze 't geproefd hadden, dan zou zoo iets niet voorkomen en als de ouderen hun niet voorgingen, dan gebeurde 't zeker ook niet. Geheelonthouding zou in Hilversum dus ook wel op z'n plaats zijn, alsook in

België, waar een jeugdige moeder, gaarne naar een bal willende gaan, de melk voor haar kind met jenever vermengde om 't kind rustig te houden, tengevolge waarvan 't kind stierf. De moeder kreeg daarvoor een jaar gevangenisstraf. Als men allen straffen zou, die door 't toedienen van dat gift menigeen lichamelijk en zedelijk vermoorden, dan zouden de timmerlieden 't nog druk krijgen met 't bouwen van gevangenissen. Voordeeliger was 't de drankhandel tot de apotheek te beperken, gelijk 't rattenkruid, in plaats van zoovelen vergunning te geven.

Italië. Bresci, de moordenaar van Koning Umberto, heeft in de gevangenis van Sanstefano, een einde aan zijn leven gemaakt, en zal zich dus nu voor den Rechter der gansche aarde nog te verantwoorden hebben.

Turkije schijnt nog maar slecht bij kas te wezen, zooals reeds lang 't geval was. 700 marinereservisten, die voor de zooveelste maal hunne afbetaling zagen uitgesteld, hebben hun geduld er bij verloren en begonnen de ruiten van de officierswoningen stuk te slaan. Nog al meer onkosten dus; en met de blanke sabel moesten ze teruggedreven worden, waarbij 50 gewond werden, wat zeker ook al weer kosten veroorzaakte. Men heeft dan nu eindelijk het noodig gevonden, die lastige crediteuren hun soldij te geven.

Als anderen nu maar niet dat doeltreffende voorbeeld gaan volgen.

Engeland—Z.-Afrika. Hoewel de Engelschen zich allerlei middelen veroorloven om de hardnekkige Boeren tot onderwerping te dwingen, kunnen ze 't nu de Boeren maar niet vergeven, dat deze een gepantserden trein vernield hebben bij America Sidding, en dat nog wel juist nadat Kitchener en zijne correspondenten zoo gebluft hadden over de veiligheid van 't spoorwegverkeer, en een Engelsch blad „De Globe" meent dientengevolge, dat men de Boeren niet meer als oorlogvoerende partij mag beschouwen, maar als roofbende moet brandmerken. Trouwens, dat is reeds geschied, toen Transvaal en Vrijstaat verklaard zijn bij Engeland te zijn ingelijfd als koloniën. De Boeren gelooven 't echter niet en er zijn er meer, zelfs van de Engelsche officieren, die 't ook niet gelooven en 't moeielijk, ja onmogelijk achten, dat Engeland die inlijving ooit zal kunnen handhaven.

N. P. K. K.

GOSZNER'S GULDEN SPREUKEN.

1. Eén ding slechts maakt zalig op aarde — de vrede Gods in het harte.
2. Een edele, volkomen wil heeft, even als de edelste daad, waarde.
3. Nood leert bidden en handelen, en vormt wijzen en helden.
4. Nood en redding uit nood zijn weldaden, die vertrouwen wekken.
5. De paden, langs welke God leidt, brengen zeker tot het beste doel.
6. Verheug u ook over lieflijke kiemen van verkwikkende vruchten.
7. Elke voltooiing waarborgt den vromen voleinder volheid van genot.
8. Vergeet niet, wat den vriend verblijdt en wat hem bekommert.
9. Draag elken last met de gedachte aan God, die hem oplegt.
10. Liefde tot God en de menschen is de vervulling der wet.

VARIA.

EENE OUDE LEGENDE IN HET NIEUWE JAAR.

Er hadden eens in het verre Zuiden twee arme monniken ieder een olijfboom geplant. „Heer!" bad de een, „laat een verkwikkende regen nederdalen, opdat mijn boompje wortel kan schieten!" En de Heer hoorde en verhoorde de bede.

„Nu heeft het behoefte aan zonneschijn!" zeide de vrome man. „O Vader! laat de lucht opklaren!" Toen kwam de zon en verwarmde de vochtige aarde.

„Als nu de vorst maar komen wilde!" dacht de monnik na verloop van eenige maanden, „opdat de bast sterker worde!" En zie! al spoedig had er zich een zilveren laag rijp rondom heel het kleine boompje gelegd. Maar toen verdorde en stierf het.

In verdrietige stemming trad de kloosterbroeder de cel van den anderen monnik binnen. „Uw boom staat forsch en bloeiend, en de mijne is ondanks alles, bezweken!" riep hij bijna schreiend uit.

„Ik heb mijn boompje ook geheel en al in Gods handen gesteld", antwoordde de tweede monnik, „want ik zeide bij mijzelven: Hij, die boomen geschapen heeft, zal toch wel het beste weten, wat zij voor hunnen groei en wasdom noodig hebben. Daarom heb ik dan ook slechts uit den grond van mijn hart gebeden: Heer, geef hem wat hij noodig heeft!"

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van C. P. te Deventer f 5.31; van F. J. de V. te Leeuwarden f 2.70; van F. v. d. W., Sneek, f 9.08, van A. K., Platte, Z. Dakota, Am., f 6.60; van S. U. J. f 4.20.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor lokaliteit in Valthermond.

Van de Gem. te Nieuwepekela coll. f 14.1/2.

Met hartelijken dank en verdere aanbeveling,

Uw br. in Chr.:

B. BLAAK.

ADVERTENTIËN.

*** Zoo God wil, hopen onze geliefde Ouders

N. VAN BEEK,
Predikant
en
J. MUSSE

op **Zondag 2 Juni e.k.** den dag te herdenken, waarop ze voor **25 jaar** door den band des huwelijks zijn verbonden.

Dat God hen nog lang moge sparen, is de wensch van

HUNNE DANKBARE KINDEREN.

STADSKANAAL (W.) 1901.

EBEN HAËZER.

1876. 1901.

Den 2den Juni a.s. hopen D. V. onze geliefde Oom en Tante

N. VAN BEEK
en
J. MUSSE

hunne **25-jarige Echtvereeniging** te gedenken.

Dat God hen nog vele jaren moge sparen, is de wensch van

HUNNE DANKBARE NICHTJES.

DELFTSHAVEN.

*** Getrouwd:

K. BOS
en
J. HESSELING.

WEDDE, 24 Mei 1901.

*** Heden verblijdde de Heer onze ouderharten door de voorspoedige bevalling van eenen *ZOON.*

H. v. DAM en ECHTGENOOTE.

'T ZANDT, 24 Mei 1901.

*** Door 's Heeren goedheid voorspoedig bevallen van een welgeschapen *DOCHTERTJE.*

C. GROOS—HENNING.

AMSTERDAM, 25 Mei 1901.
Frans Halsstraat 42.

*** Heden ontsliep, na een langdurig doch geduldig lijden, in zijn Heer en Heiland, mijn geliefde echtgenoot en der kinderen zorgdragende vader

ALBERT KATUIN,

in den ouderdom van ruim 55 jaren.

Zwaar valt mij dit verlies; doch voor hem is 't sterven gewin, omdat zijn leven Christus was.

Mede namens onze kinderen:
ANTJE DOORNKAMP,
Wed. A. KATUIN.

VRIESCHELOO, 24 Mei 1901.

*** Heden overleed in zijnen Heer en Heiland onze geliefde Vader, Behuwd- en Grootvader, de Heer

PIETER VERGERS,

in den ouderdom van bijna 80 jaren.

P. VERGERS.
E. VERGER —WALTER
A. HOUTING VERGERS.
C. W. C. HOUTING VELGERS—GROOS
G. M. VERGERS
en KLEINKINDEREN.

HAARLEM, 25 Mei 1901.
Garenkokerskade 19.

*** Voor de MENIGVULDIGE BEWIJZEN van LIEFDE en BELANGSTELLING bij de herdenking van onze 25-jarige Echtvereeniging, zijn wij oprecht dankbaar jegens God en de broeders en zusters.

L. KRUIZINGA en Echtgenoote.

VRIESCHELOO.

AFGEVAARDIGDEN. (*)

Gem. Pekela: Br. E. H. DE GROOT.
Gast.
Amsterdam: Br. H. v. BEEK.

(*) Jammer, dat bij de keuze der Afgev. niet steeds de Unie-Statuten worden geraadpleegd, want N. P. had twee, naar ik meen *drie* Afgev. moeten kiezen, ook al gaat er maar één naar de jaarverg. Zoo blijven nog voortdurend Gem. in gebreke om het juiste getal op te geven.

B. ROELES, Unie-Secr.

BERICHT.

Br. A. Hof ontving officiëel bericht van de Schoolcommissie, dat hem eene plaats op de school gegund zal worden.

Onze jonge broeder zij in de voorbede der Gemeenten aanbevolen. N. v. B.

De „Lakeside Orgels,"

aanbevolen door Musici en alle Dag- en Weekbladen, zijn zoowel

à contant als op afbetaling verkrijgbaar gesteld in:

GROENEVELD'S
Orgelmagazijnen,
Oude Koemarkt, Sneek.

Men vrage s. v. p. teekeningen en prijzen gratis en franco.

Eindelijk gevonden!

Zonder eenige muziekkennis kan men met behulp van dit Wonderklavier alle Psalmen en Gezangen volgens het bijgevoegde Koraalboek in *volle accoorden,* zelfs in zeven verschillende toonaarden spelen, ONMIDDELLIJK OP HET EERSTE GEZICHT.

Geen letter- of cijferaccoord-methode, geen automaat. Kan op elk Orgel of Piano gebruikt worden

HET WONDERKLAVIER.

Alleenverkoop voor Nederland en Koloniën

JOH. DE HEER,
Orgelhandel, Rotterdam, Noordmolenstraat 71.

Vraag Prospectus gratis en franco.

SPECIALE INRICHTING
tot vervaardigen van op glas geschilderde

WANDTEKSTEN en THEEBLADEN,

zeer geschikt voor Huwelijks- en Verjarings-cadeaux.

(Tekst of Spreuk naar keuze)

Worden op bestel net en spoedig naar alle plaatsen verzonden; prijzen zeer billijk.
Heeren BOEKHANDELAARS en WEDERVERKOOPERS aanzienlijk rabat.

Tevens ruime keuze in

GRAFBORDEN, met opschrift op hout of glas, van af f 4.00,

verder GLASSCHILDERIJEN, NAAMPLATEN, ETSWERKEN, ENZ.

L. VAN DER MOLEN,
Haarlemmerweg No. 95, AMSTERDAM.

VOLKSHARMONIUMS
voor één dubbeltje daags.

Behalve mijne bekende duurdere fabrikaten, heb ik nu degelijke

ORGELS

ontvangen, in eenvoudige doch sierlijke kasten, degelijk van constructie en verrassend van toon, in **20** verschillende soorten, van af *f* **40.**— en hooger.

Geen draaiorgels of automaten, doch daar er een Handleiding voor zelfonderricht gratis wordt bijgevoegd, is elkeen in staat om het te leeren.

Levering franco Station, met 5 jaar garantie en fraai geborduurde toetsenlooper.

Termijnbetaling van af f 3 — 's maands.

Dus voor een dubbeltje daags een geheel gezin gelukkig.

Vraag uitvoerig Prospectus en prijzen gratis.

Eenig adres: JOH. DE HEER, Rotterdam, Noordmolenstraat 71.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 737 DONDERDAG 6 Juni 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt za zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Oud Boheemsch lied,

gezongen in den tijd der geloofsvervolgingen.

Machtig Priester, Eeuwige Zoon,
Met den Geest en Vader Eén,
Gij verdroegt des zondaars loon
Door Uw liefde.

Gij hebt hier geleefd op aard',
Leedt hier bittre smart en pijn.
Zoo werd 't leven ons gespaard
Door Uw liefde.

Gij wilt voor ons tusschentreên,
En bij God onz' Voorspraak zijn,
Hooren onze smeekgebeên
Door Uw liefde.

Heer, Gij kocht ons door Uw bloed,
Voor ons liet G' Uw dierbaar leven;
Brengt tot rust 't ontrust gemoed
Door Uw liefde.

Broeders, leeft dan Hem ter eer,
Weest Zijn volgers in dit leven,
Dan ziet gij Hem weldra weer
Door Zijn liefde.

Looft Hem, daar Hij ons zoo minde,
Dat Hij stierf voor ons op aard,
Opdat 't hart hier ruste vinde
Door Zijn liefde.

Uit de portefeuille van wijlen br. VERGERS.

Hebt gij den H. Geest ontvangen?

(Handl. 19: 2*a*).

Toen de Apostel Paulus van eene korte reis door Klein-Azië en Griekenland te Epheze terugkeerde, vond hij een kleinen kring van personen, die zijn aandacht trokken. „Hij vond er eenige discipelen" zoo lezen wij. Die naam duidt aan, dat zij in zekere betrekking tot den éénigen Meester stonden. Toch moet de Apostel bij hen het gemis van iets wezenlijks hebben opgemerkt. Van daar de vraag: „Hebt gij den Heiligen Geest ontvangen, als gij geloofd hebt?"

Op deze rechtstreeksche vraag des Apostels volgt een duidelijk antwoord: zij hebben zelfs niet vernomen van het bestaan des Heiligen Geestes.

Dit antwoord lokt nader onderzoek uit, — en nu blijkt het, dat deze mannen, naar alle waarschijnlijkheid van heidenschen oorsprong, alleen den doop van Johannes deelachtig waren geworden. Met ware heilbegeerte luisteren ze naar de hoogere openbaring Gods. De blijde boodschap des heils omtrent den volkomenen Zaligmaker van zondaren vond bij hen een geopend oor: „zij belijden hun geloof; zij worden gedoopt in den naam van den Heere Jezus, en zij ontvangen de gave des Heiligen Geestes."

Het is niet om het opmerkelijke van dit geschiedkundig verschijnsel, dat wij daarbij onze aandacht bepalen; het is opdat wij voor ons eigen hart en leven daarvan nut zouden trekken. Daarom juist hebben de Bijbelsche geschiedverhalen zoo groote waarde voor ons, omdat de toestanden, dáár beschreven, nog telkens worden teruggevonden.

Zoo zijn er ook thans nog velen, die zich in alles als discipelen des Heeren voordoen. Zij onthouden zich van alle uitspattingen; zij zijn voorstanders van goede en nuttige dingen. Doch er is nog meer in hen dan enkel burgerlijke braafheid. Als zondaren voor God hebben zij zichzelven leeren kennen; onrust is er in hun hart, begeerte naar het bewustzijn van vergeving vervult hun gemoed. Doch bij dat alles ontbreekt het hun nog aan 't wezenlijke, het alles doordringende en het alles beheerschende leven uit God.

Wel vreezen zij God, maar die vreeze is nog niet een kinderlijke vreeze. Wel houden zij zich meestal bij de kinderen Gods, doch gevoelen niet den band der eenheid met Gods volk. Al naar hun gemoedsaard hebben zij in hun bestaan iets gedrukts, iets droefgeestigs, of men kan hen zien ijveren voor de zaak des Christendoms, maar met een ijver, die meer uit 't verstand, dan uit het hart voorkomt.

Deze toestand is te gelijk belangrijk en gevaarlijk. Het is in vele gevallen een overgangstoestand. Niemand kan op dit punt blijven staan: men moet van daar voorwaarts of achterwaarts gaan. Er zijn die gelijk de Johannesjongeren te Epheze tot een hoogeren trap van geestelijk leven zijn opgeklommen. Doch er zijn er helaas ook, die de smart over de zonde, den dorst naar God wederom verliezen. Zij raken gewoon aan het ledige in hun hart en vragen niet meer naar vervulling. Zij hebben geen kracht om 't kruis Jezus na te dragen, geen lust om zichzelven te verloochenen, geen behoefte om in alles de eere Gods te zoeken. Zij zijn in een zekeren zin geloovig, maar bij hen ontbreekt de inwoning des Geestes.

't Is met zulke menschen als met een wel ingerichte locomotief, waaraan echter de stoom ontbreekt; er is geen innerlijke drijfkracht. En deze drijfkracht geeft eerst aan al 't andere waarde en beteekenis.

Christen te zijn is onafscheidelijk van het bezit des Heiligen Geestes, want „wie den Geest van Christus niet heeft, die komt hem niet toe," en „niemand kan zeggen Christus den Heere te zijn, dan door den Heiligen Geest." Die Geest is het dan ook, die met onzen geest getuigt, dat wij Gods kinderen zijn. Daarom, geliefden, wordt een ieder onzer persoonlijk de vraag aan 't hart gelegd: Hebt gij den Heiligen Geest ontvangen?

Die vraag deed Paulus, twijfelende aan die mannen te Ephese. En indien nu eens iemand, begaafd met zijnen diepen blik, uw leven kon gadeslaan, zou hij dan ook bij u misschien aanleiding vinden tot zulk een vraag? Of mag van u gezegd worden, wat van anderen gezegd is: Gij zijt een leesbare brief van Christus; gij hebt de zalving van den Heilige; gij schijnt als lichten in de duisternis. Leg die vraag eens met ernst uzelven voor; niemand anders kan ze met zekerheid beantwoorden.

Dit slechts kunnen wij doen: elkander den weg wijzen tot een juiste beantwoording. Hebt gij den H. Geest ontvangen? Onderzoek dat door na te gaan, hoe gij staat tegenover God. Wie door den Geest geleid worden, zijn kinderen Gods en hebben dus kinderlijk vertrouwen, kinderlijke liefde, betoonen kinderlijke gehoorzaamheid en volgzaamheid. Is God u nog niet het hoogste, zijn er nog dingen, die gij verkiest boven Zijn gemeenschap, hebt gij vrede in 't tegenstaan van Gods wil, dan woont de Heilige Geest nog niet in u.

Onderzoek verder of gij van harte aller zonden vijand zijt, of gij strijdt tegen de opwellingen van hoogmoed, wereldschgezindheid, geldgierigheid, onoprechtheid en alle andere vormen, waarin de opstand tegen God zich vertoont.

Ga voorts na in welke verhouding gij staat tot de kinderen Gods, tot uwe naasten en zelfs tot uwe vijanden. Weet gij u door den band der liefde, die dan door den H. Geest in uwe harten is uitgestort, op 't nauwst met Gods volk verbonden? Gevoelt ge een onweerstaanbaren drang in uw hart, om uwe medemenschen ook deelgenoot van het heil in Christus te doen worden? Hebt ge innig medelijden met hen, die een vijandelijke gezindheid jegens u openbaren?

Mogen de wonderbare gaven des Geestes aan den tijd der Apostelen zijn verbonden, dit voornaamste van Zijne werking blijft door alle eeuwen hetzelfde. Hij schept nieuwe menschen, die zichzelven opofferen in liefde tot God en de naasten. Verdwenen de wonderteekenen, nog vervult den Christen heilige geestdrift en nog verkondigt hij Gods groote daden door woorden en werken.

Men kent den boom aan zijne vruchten. „De vrucht des Geestes nu is liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, matigheid." Mogen u ook deze woorden leiden bij een ernstig en biddend onderzoek over de vraag: „Hebt gij den H. Geest ontvangen?"

G. B. P.

EEN MIDDEL OM TE ZWIJGEN.

Men zegt dat Agathon, een abt, gedurig een steentje in den mond stak, opdat hij het zwijgen mocht leeren. Toen men hem vroeg, waarom hij zoo zelden wilde spreken, antwoordde hij: „Die zijnen mond en zijne tong bewaart, bewaart zijne ziel van benauwdheden." En alzoo hield hij het daarvoor, dat het de voornaamste deugd was, zijne tong in toom te houden, en dat hij die niet kan zwijgen, ook niet weet verstandig te spreken.

De Opstanding.*)

(Joh. 5 v. 28).

„Ik leef, en ik ben dood geweest, en zie, ik ben levend in alle eeuwigheid, Amen, en ik heb de sleutels der hel en des doods", zoo luidt het woord van den verheerlijkten Heiland tot den Apostel, en hiermede is de groote heerlijkheid geschetst, waarmede de Vader Hem, den zoon Zijner liefde, heeft gekroond. Troostrijk en hartverheffend voor den Christen is de gedachte, dat Jezus, Zijn Heer, de Zoon des menschen en de Zone Gods, na zijn sterven en opstanding, opgevaren is ten hemel en zit ter rechterhand Gods. Hij weet immers, dat Hij, die daar in heerlijkheid is, op hem neerziet, over hem waakt, en steeds als Hoogepriester voor hem bidt. Hij weet, dat aan zijn verhoogden Heiland alle macht in hemel en op aarde is gegeven en dat Hij eenmaal wederkomen zal om deze aarde aan zijne heerschappij te onderwerpen en te zegenen.

Welke blijdschap vervult ons hart bij de gedachte, ja de zekerheid, die wij hebben, dat de verrijzenis des Heeren het vast en zeker onderpand is van onze opstanding en toevergadering tot Hem, dat werkelijk de overwinning is behaald, de machten der hel in waarheid uitgetogen zijn en de kop der slang vermorzeld is. Al zien wij al de heerlijke gevolgen van het werk des Heeren nog niet, al bespeuren wij de vruchten van Zijn overwinning maar gedeeltelijk; wij zien Jezus met eer en heerlijkheid gekroond, en daarin hebben wij de zekerheid, dat eenmaal, wie weet hoe spoedig, Hij komen zal om alle dingen weder op te richten. Niet slechts over Zijne geloovigen gaat de kracht Zijner opstanding; niet slechts aan hen, die Hem aangenomen hebben, zal Zijne heerlijkheid getoond worden, maar *alle* knie zal zich voor Hem buigen en *alle* tong zal belijden, dat Jezus de Heer is.

De gevolgen van het sterven en de opstanding des Heeren strekken zich niet alleen tot de geloovigen, maar ook tot *ieder menschenkind* uit. Geen mensch is er, die niet de kracht der opstanding van Christus zal gevoelen. De Schrift zegt toch ten eerste, dat Jezus door den dood te niet doen zou dengene, die het geweld des doods had, dat is den duivel (Hebr. 2 : 14); vervolgens verklaart de Heer aan Johannes, dat Hij de sleutels heeft der hel en des doods (Openb. 1 : 18); en eindelijk zegt Hij in Joh. 5 : 28: de ure komt, dat allen, die in de graven zijn, zijne stem zullen hooren, enz.

De opstanding van Christus heeft dus tengevolge de opstanding van alle menschen. Aan het kruis heeft Hij den Satan den sleutel der hel en des doods ontwrongen en in de opstanding der dooden zal Hij den Satan den buit ontnemen, dien hij zooveel eeuwen had vergaard, want het gansche menschdom is het eigendom des Heeren door *Zijne* overwinning, gelijk het in de macht des Satans is gekomen met den val van Adam. Hij heeft *den* machtige zijn vaten ontroofd, en niet meer Satan, maar Jezus de Heer is heer en meester ook in het rijk des doods. Gelijk allen in Adam sterven, zullen ze in Christus allen levend gemaakt worden (1 Cor. 15 : 22).

Heerlijke, vertroostende gedachte voor de kinderen Gods: „Jezus heeft den dood verslonden tot overwinning. Wij leven (dat behoort ten minste zoo) in de verwachting van de toekomst des Heeren, maar hoe troostrijk is het te weten, dat, al ondervindt ons lichaam de waarheid van het woord „stof zijt gij en tot stof zult gij wederkeeren," niet Satan meer, maar Jezus de bewaarder is van het stof en Hij ook daarover waakt. Hij waakt niet slechts voor de zijnen in dit leven hier; ook na het sterven, als de geest wederkeert tot Hem, die haar geschapen heeft, is het stof onder Zijne hoede. „Zou mij dood en graf doen beven?" juichte een zanger en is dat niet de toon, die opwelt uit het hart, als wij staren op onzen opgestanen en verheerlijkten Heiland? Dat doet het hart rusten in de smarten en moeilijkheden van dit leven, geeft vrede in het gemoed te midden van strijd en bekommernis, dat doet ons vroolijk zijn bij de gedachte, dat wij misschien niet zullen leven bij de toekomst des Heeren, maar eerst de vallei des doods moeten doorgaan eer wij de woningen des Vaders, waar Jezus ons plaats heeft bereid, binnentreden.

Toch is voor den Christen de gedachte aan de opstanding der dooden eene ernstige vermaning. Hij zal staan voor zijnen Heiland. De Heilige Schrift zegt: „Wij allen moeten geopenbaard worden voor den rechterstoel van Christus, opdat een *iegelijk van ons* wegdrage hetgeen in het lichaam geschiedt, hetzij goed, hetzij kwaad (2 Cor.: 5 v. 10). Wij zullen geopenbaard worden, d. w. z. het zal voor den dag komen, wat wij eigenlijk innerlijk zijn, en onze Heiland, die harten en nieren proeft, zal dan doen uitkomen, wat in het hart heeft geleefd. Geen uiterlijk vertoon of veelheid van woorden zullen Hem verblinden, want Hij doorschouwt ons. Wordt er wel genoeg rekening gehouden met deze waarheid? Ook voor de eeuwigheid zal het niet onverschillig zijn, hoever en in welke mate men den Heer heeft gevolgd. Een ieder zal loon naar werk ontvangen of juister gezegd, de vruchten oogsten, naarmate hij den Geest des Heeren in zich heeft laten doorwerken. God is een heilig en rechtvaardig God, ook tegenover de zijnen, en de Rechter der gansche aarde zal gewisselijk recht doen. Laat ons waken en bidden, dat onze harten niet verstrikt worden in de zorgvuldigheden van dit leven.

Ook voor de wereld, die buiten God leeft, is de opstanding van Christus een beslissende zaak. Waar de Heer toch door zijn dood en opstanding aan den Satan de macht des doods heeft ontnomen, het leven en de onverderfelijkheid aan het licht heeft gebracht, daar zal Hij ook het leven en de onsterfelijkheid geven aan degenen, die Hem hebben verworpen, maar om ze over te geven aan den tweeden dood, aan het eeuwig verderf. en ook zij zullen opstaan door de kracht zijner opstanding en op zijn machtwoord verrijzen uit het graf, maar zij zullen gaan in de eeuwige pijn.

Jezus heeft de gansche wereld gekocht en zal dit zijn eigendomsrecht toonen in den dag der opstanding. De dooden van alle eeuwen zullen *opstaan en geoordeeld worden naar hunne werken*, (Openb. 20 v. 12, 13.)

Hij heeft van zijnen Vader ontvangen om gericht te houden, omdat Hij des menschen zoon is. Die niet in Hem gelooft, wordt overgegeven aan den tweeden dood en van dezen tweeden dood verlost zelfs geen dood, want dan is de dood als laatste vijand te niet gedaan. Aan alle smart, pijn, angst en ellende van dit leven komt een einde, maar de jammer des tweeden doods is eindeloos, want juist dit maakt hem zoo ontzettend vreeselijk, dat hij bestaat in eeuwig blijvend leven en eindelooze smart en pijn. Geen machtige zoo groot, geen geleerde zoo wijs, maar ook geen godsdienstige, hoe nauwgezet in den vorm ook, zal aan dit vonnis ontkomen. „Die den Zoon ongehoorzaam is, zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem."

O gij, die dit leest en buiten God leeft, hetzij gij door drogredenen der wetenschap, of uit ergernis aan het kruis u afkeert van het eenvoudig Evangelie, weet het wel, Hij, de Heer, zal eenmaal toonen, dat Hij recht op u heeft, want Hij zal u door zijne stem opwekken uit het graf. Nog is Hij de Hoogepriester, die verzoening te weeg brengt, nog staat Hij voor Gods troon als het Lam, dat de zonde der wereld wegneemt, nog werkt Zijn Geest, dien Hij uitzendt aan uw hart, maar eenmaal zal Hij uw rechter zijn. Kus den Zoon, opdat Hij niet toorne. Hij roept u toe uit den hemel: „Voor u, o menschenkind, werd ik arm om u rijk te maken, voor u stortte ik mijn bloed aan het hout des vloeks, ook voor u opende ik het graf en Mijnen Geest zond ik uit om u te overtuigen van zonde, gerechtigheid en oordeel. Wendt u tot mij en wordt behouden. Die wil, die kome en neme van het water des levens om niet."

Zoo gij Hem hier niet wilt aannemen als de Redder uwer zielen, zult gij Hem eenmaal ontmoeten als Rechter, die u oordeelen zal, wie en wat gij ook zijt.

A. K. O.

*) Wegens plaatsgebrek kon dit stukje niet eerder worden opgenomen. Red.

De wijze en dwaze maagden.

Matth. 25 : 1—13.

Onder de vele Schriftuurplaatsen die door een aantal Bijbellezers volstrekt niet verstaan worden, behoort ook de in bovengenoemde verzen voorkomende gelijkenis. De reden daarvan moet gezocht worden in gebrekkige Bijbelkennis en eenzijdige opvatting van verschillende waarheden.

Bij het lezen dezer gelijkenis verplaatst men zich dan met de gedachten naar den dag van Jezus' wederkomst ten oordeel; de tien maagden stellen het menschdom in zijn geheel voor; de wijzen zijn zij, die zalig worden, de dwazen zij, die verloren gaan.

Op die wijze is men wel spoedig met de verklaring gereed; jammer echter, dat zij kant noch wal raakt, wat bij een weinig nadenken al dadelijk in het oog valt.

Wanneer men uitgaat van het *standpunt*, dat de wederkomst van Christus ons op den oordeelsdag verplaatst, d. w. z. op een zekeren dag, waarop het gansche menschdom van Adam af tot op den laatsten mensch die geleefd zal hebben, voor den rechterstoel van Christus geplaatst zal worden, om loon naar werken te ontvangen, dan kan men moeilijk tot eene andere slotsom komen, zonder danig in de war te raken. Het begin is niet goed geweest, hoe kan het einde goed zijn?

Maar, zegt men, onze geloofsbelijdenis leert toch, dat Jezus Christus, geboren uit de maagd Maria, geleden heeft en gestorven is; opgestaan is van de dooden, ten hemel gevaren en gezeten is aan Gods rechterhand en vandaar wederkomen zal om te oordeelen de levenden en de dooden; en aan die belijdenis moeten wij ons toch houden.

Ik wil volstrekt niet beweren, dat de opstellers dier belijdenis geen ruimer blik in het Evangelie gehad hebben, maar schrijf de eenzijdigheid dezer waarheid eenvoudig toe aan de beknoptheid, waarmede zij de hoofdwaarheden der Christelijke leer hebben *samengevat*. Dat men van die beknoptheid misbruik gemaakt, en van dat komen ten oordeel een bepaalden dag gemaakt heeft, is niet hunne schuld.

Het is volkomen waar, dat het komen van Christus in zijne toekomst een komen ten oordeel is, maar de Schrift leert, dat dit niet op éénen dag zal geschieden, maar een tijdperk van honderde, ja, zelfs van meer dan duizend jaren omvat.

Lezen wij nu de gelijkenis met eenige aandacht, dan moet het ons al dadelijk opvallen, dat hier van maagden gesproken wordt; eene benaming, waarmede nimmer ongeloovigen bedoeld kunnen worden. Het woord maagd toch heeft in- en buiten de Schrift de beteekenis van reinheid, en de Schrift kent geene reinheid des zondaars, anders, dan door het gewasschen zijn in het bloed des Lams. Wat de Schrift onder maagden verstaat, vinden wij o. a. in 2 Cor. 11: 2 en Openb. 14: 4. Het is duidelijk, dat hier enkel over geloovigen gesproken wordt.

Om nu deze gelijkenis goed te verstaan, moeten wij de leer der H. Schrift aangaande de toekomst des Heeren op den voet volgen, en ik wil trachten in dit en eenige volgende opstellen het tijdvak dier toekomst te behandelen, voor zoover ik meen daarin eenig licht te hebben ontvangen en tijd en gelegenheid mij er toe in staat zullen stellen.

Dat wij zonder eenig gewetensbezwaar over een tijdvak kunnen spreken en ons niet krampachtig aan het begrip van een enkelen dag behoeven vast te klemmen, wordt ons reeds duidelijk in 1 Cor. 15, waarin Paulus over de opstanding spreekt en in vers 23 zegt: „een „iegelijk in zijne orde, de eersteling Christus, „daarna die van Christus zijn, in zijne toekomst; „daarna zal het einde zijn." Tusschen de op-

standing van den Eersteling en die van hen, die van Christus zijn, waarmede Zijne toekomst een aanvang neemt, gescheiden door het woord „daarna", ligt nu reeds eene tijdruimte van 1900 jaren. Uit het „daarna", wat Paulus op dit tweede feit laat volgen, blijkt duidelijk genoeg, dat hij tusschen die opstanding en het einde, ook eene onbekende tijdruimte veronderstelt.

In een volgend opstel hoop ik nu de gelijkenis der maagden te behandelen. Om mijn gedachtengang hierover en over de toekomst van Christus in haar geheel, die ik mij voorstel, D. V., in enkele hoofdtrekken samen te vatten, goed te kunnen volgen, zou ik de lezers van „De Christen" wel willen raden de nummers van het blad, waarin deze opstellen voorkomen, bijeen te houden. Mochten er tegen mijne beschouwing bezwaren bestaan, dan wil ik die ook gaarne door middel van ons orgaan vernemen. Ik twijfel niet of onze Broeders Redacteuren zullen daarvoor wel gelegenheid willen geven, niet, om het in een pennenstrijd of twistgeschrijf te doen ontaarden, want daar leen ik mij niet toe, maar ter bevordering van Schriftkennis.

EDE, Mei 1901. N. ZERBST JZN.

EEN EN ANDER.

*** Verhuizing der Waldenzen naar Zuid-Amerika.

De geschiedenis der Waldenzen, die thans bij vele Christenen bekend is, doet overal duidelijk de gehechtheid aan hunne liefelijke dalen van die origineele Piemonteezen kennen. Er wonen van de bevolking, bekend onder den naam van Waldenzen, thans nog ongeveer 25000 zielen in de valleien van Piëmont.

De bevolking schijnt echter te talrijk geworden te zijn om er een behoorlijk onderhoud te vinden, zoodat een gedeelte van 6—7000 personen besloten om naar Uruguay en Argentinië te verhuizen. Daar zij talrijke familiën hebben en zeer vlijtig zijn, kunnen zij met 20 jaar even sterk en talrijk zijn als de in Piëmont achtergeblevenen. Zij hebben hunne taal met de Spaansche verwisseld, aan het geloof hunner vaderen zijn zij echter getrouw gebleven. Zij hebben hunne leeraren nog uit Piemont. Deze zijn zeer ijverig werkzaam en hebben tot de verbreiding van het Evangelie in Zuid-Amerika veel bijgedragen.

N. v. B.

Uit de Gemeenten.

ZUTPHEN. Ontbrak sedert langen tijd iets uit Zutphen in deze rubriek, thans kan zij hare zustergemeenten verblijden met de mededeeling, dat een broeder en eene zuster, aan wie de gemeenschap ontzegd was, met schulderkentenis tot ons wederkeerden, terwijl een broeder van elders tot ons kwam.

Het Pinksterfeest bracht ons, bij het vele goede, ook een liefdemaal; iets dat wij bijna enkel nog bij herinnering kenden.

Op den tweeden feestdag vereenigden zich vele broeders en zusters uit Deventer, alsmede de daar en hier bestaande jongelings-, jongedochters- en zangvereenigingen met ons aan genoemden maaltijd.

Nadat onze Voorganger met een korte toespraak geopend had, werd van de gelegenheid tot getuigen en opwekken gretig gebruik gemaakt, terwijl ook voordracht en opstel niet ontbraken. De zangvereeniging uit Deventer droeg zeer veel bij tot verhooging onzer vreugde. Wij brengen haar en haren wakkeren directeur, br. Schoneveld, gaarne nogmaals onzen dank.

Ter vervanging van de gebruikelijke pauze werd een flinke wandeling gemaakt, waarbij door woord en lied geëvangeliseerd werd.

Toen des avonds het uur van scheiden sloeg, waren allen ten zeerste voldaan en getuigden: „Wij hebben een gezegend samenzijn gehad, onze zielen zijn verkwikt.

Mocht ook hetgeen daar geschiedde leiden tot bekeering van zondaren, gelijk het reeds strekte tot opbouwing van hen, die gelooven.

A. H. N.

GRONINGEN. De Pinksterdagen brachten ook ons weer verkwikkende zegeningen. Inzonderheid ondervonden we bij gelegenheid van het liefdemaal de waarheid van den 133en Psalm. Zooals gewoonlijk kwamen ook nu weer van verschillende plaatsen brs en zrs tot ons over. Reeds de ontmoeting dier brs. en zrs. geeft blijdschap, en blijdschap zou ook de grondtoon van ons samenzijn zijn. „De blijdschap des Heeren" was het onderwerp der prediking, blijdschap straalde er van de aangezichten der aanwezigen, blijdschap klonk er uit de liederen, die gezongen werden, met blijdschap waren ook de toespraken der brs en zrs. gekruid; in blijde verwachting was men samengekomen, verblijd keerde men ook weder huiswaarts en met blijdschap denken wij nog terug aan al het goede, dat de Heer ons in zulk een ruime mate deed genieten. Bij zulke gelegenheden geniet men inderdaad een voorsmaak van de hemelsche vreugde, die straks ons deel zal zijn.

Konden we kort geleden melden, dat twee personen door den doop tot de Gem. waren toegedaan, thans hebben zich weder twee personen, een man en eene vrouw, tot opname in de Gem. door den doop aangemeld.

STADSKANAAL, 3 Juni. Gisteren was het voor de Gemeente aan deze plaats een feestdag, reeds lang te voren besproken, dat hij niet onopgemerkt kon voorbijgaan.

Zooals de lezers van „De Christen" hebben kunnen opmerken, mochten onze voorganger N. van Beek en echtgenoote den dag herdenken, waarop zij voor vijfentwintig jaren door den echt waren verbonden; doch dit niet alleen, het was tevens 25 jaar, dat ZEd. als een getrouw gezant zich ten dienste stelde voor het werk des Heeren.

Het kon dan ook wel niet anders of deze gewichtige gebeurtenissen zouden leiding geven aan de gedachten en uitingen van dezen dag.

Bij de prediking in den morgen, waar de leden der Gemeente zoo getrouw mogelijk waren opgekomen, stond de jubilaris stil bij de daden Gods aan hem en zijn huis bewezen.

Waar ZEd. zich veel moeite had gegeven, welk woord hij wel tot uitgangspunt zijner veler gedachten en gewaarwordingen zou nemen, zoo was dit het woord van den Psalmist: „Dit weet ik, dat God met mij is." Naar luid dezer woorden werden we teruggeleid al die vele jaren en was dat woord ook voor hem en de zijnen volkomen bewaarheid geworden.

Aan het einde der prediking werden de leden der gemeente, jongelings- en jongedochtersvereeniging genoodigd 's middags 5 uur te compareeren in het Volkskoffiehuis, om daar gezamenlijk het feest van dezen dag te voleindigen.

Hiervan werd een dankbaar gebruik gemaakt, zoodat ieder die kon, present was, terwijl mede een 12-tal brs. en zrs. uit Nieuwe Pekela, alsmede eenige brs. en zrs. uit Haulerwijk en Groningen zich de moeite hadden getroost, over te komen, om het zilveren paar mondeling te feliciteeren.

Was voor oude br. de Vries de leiding van deze vergadering weggelegd, deze kwam te laat en daarom nam br. Stavast zijn plaats in, die zich op zijne hem eigene wijze daarvan uitnemend kweet.

Onder het gebruik van koffie en verdere versnaperingen hadden we een zeer genoegelijk en gezegend samenzijn, dat tot laat in den avond duurde en waaruit op de ondubbelzinnigste wijze uitkwam dat allen deelden in de vreugde, welke onze voorganger, zijne gade en kinderen heden mochten genieten.

Op de tafel waren neergelegd een hoop brieven en felicitaties te veel om allen te worden gelezen; ieder deed zijn best om deze uren zoo gezellig en nuttig mogelijk te maken, terwijl inmiddels ook nog stoffelijke blijken van waardeering en hoogachting werden aangeboden van verschillende zijden.

Nog moeten we even opmerken, dat de zaal door bereidvaardige handen met groen en vlaggen was versierd, hetwelk een recht feestelijk aanzien gaf.

Dat onder dit alles onze zilveren bruid en bruidegom zeer waren getroffen laat zich begrijpen, het slotwoord van den jubilaris was dan ook: „Zóó had ik het niet verwacht"

Daar het oogenblik van scheiden noodig moest aanbreken, aangezien enkelen nog eene wandeling van uren moesten maken, zoo eindigde br. de Vries met dankzegging, en behoort dit feest alzoo weder tot het verledene, nochtans zal het naar wij vertrouwen nog lang bij velen in aangename herinnering zijn.

HOORN. Eindelijk weer eens iets uit Hoorn, zullen zeker de broeders en zusters zeggen — en er zijn dan ook wel redenen voor. Immers, reeds lang is 't geleden sedert wij iets van ons in „De Christen" hebben doen hooren. Maar als het zoo dagelijks, maandelijks en ook jaarlijks in de Gemeente een gewonen gang gaat, dan is het alsof er geen zaken zijn, die waard zijn te vermelden of openbaar te maken. Echter is dit nu toch niet een doorgaande regel; want al is het, dat er geene uitbreiding van ledental is te melden, toch is er somtijds grootelijks reden om met lof en dank den naam des Heeren groot te maken. Immers, als men mag getuigen: de Heer bewaarde ons bij de éénheid en voor de zoo zeer verstorende twisten en verdeeldheden, maar deed ons onderling opwassen in de kennis en genade van onzen verheerlijkten Heiland, dan is er zeker stof tot roemen in des Heeren genade. Welnu, uit dat oogpunt kunnen wij zeggen, is het gehalte der leden vergroot. De onderlinge bijeenkomsten waren steeds tot stichting en opbouwing in het geloof, hoewel wij begeerig bleven uitzien naar nieuwe leden in ons midden. Welnu, de Heer is het, die onze wenschen vervuld en onze begeerte gegeven heeft.

Op onze laatste bidstond van het vorige jaar en met Kerstfeest kwamen er eenige jeugdige zielen tot de overgave aan den Heiland, kinderen der Gemeente, waarvan nu ll. Zondag 19 Mei 3, n.l. 2 jongedochters en 1 jongeling door den doop in den dood van Christus zijn begraven en opgestaan. Hunne belijdenis was tot aller voldoening en tot groote blijdschap in de Gemeente, terwijl wij de stille hoop koesteren, dat er meer zullen volgen.

De kinderen der Gemeente toch zijn (hoewel ook de wedergeboorte hun deel moet worden) de eerste vruchten door de geloovige ouders stellig te verwachten, wanneer zij hunne kinderen opvoeden in de vreeze en vermaning des Heeren en met gebed. De gebeden der ouders voor hunne kinderen zijn toch zeker wel mede de aangenaamste voor Gods genadetroon. Mitsdien roepen wij, terwijl wij dit vermelden, al onze broeders en zusters op om met ons God groot te maken. Dat Gods zegen in Christus door den Heiligen Geest het deel aller Gemeenten moge zijn, is onze wensch.

Namens de Gemeente:
D. v. VELDEN JZN.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Koningin Wilhelmina heeft j.l. Vrijdag met Z. K. H. Prins Hendrik een bezoek aan Duitschlands hoofdstad gebracht, werd daar met een hartelijke toespraak door den Opperburgemeester begroet en had de eer met Keizer Wilhelm in een met zes paarden bespannen wagen naar het Nieuwe Paleis te rijden; deelende alzoo met hem in de luide hoera's van het Berlijnsche publiek, die zeker ook wel H. M. golden. Tevens wordt medegedeeld, dat onze Koningin benoemd is tot kommandant en chef van het Garde Jagersbataljon.

Huwelijksgeschenken komen wel eens wat na, vooral als ze uit de verte moeten komen. Zoo zijn nu eerst uit New-York aangekomen de heeren Beekman, afgevaardigden van de St. Nicolavereeniging aldaar, eene instelling, bestaande uit de afstammelingen der oorspronkelijke Hollandsche kolonisten in Amerika, om H. M. als huwelijksgeschenk een fraaien zilveren beker aan te bieden. Aangezien H. M. zich echter in 't buitenland bevond, wendden de heeren zich, vergezeld van den Gezant der Unie, tot den Minister van Buitenl. Zaken met verzoek, het geschenk door zijne tusschenkomst aan H. Maj. te doen toekomen, waartoe Z. Excell. zich gaarne bereid verklaarde.

De drankwet zit de brouwers en distillateurs en consorten nog al in de maag, hoewel het in werking treden tot 1904 is uitgesteld, en, met 't oog op de verkiezingen voor de Tweede Kamer, willen zij aan de candidaten de volgende vragen stellen:

1. Hoe is uw oordeel over het maximum der drankwet?

2. Zijt gij geneigd tot een milde en rechtvaardige wijziging van de drankwet mede te werken?

Die milde en rechtvaardige wijziging zal dan natuurlijk hunne belangen betreffen en 't behoud van de 8000 tappers, die een meer menschwaardig bestaan moeten zoeken. Zij noemen 't „namelooze ellende," die door 't verlies van zovele tappers zou ontstaan. Wij zouden 't liever „niet noemenswaard" willen noemen en hopen dat de regeering niet zal voorbijzien, de „onbeschrijfelijke ellende," die de giftmengers in 't leven roepen.

Duitschland. Na eene korte ongesteldheid is de opperpresident van Oost-Pruissen, Graaf Wilhelm Bismarck, overleden. Hij was de jongste zoon van prins Bismarck, geboren te Frankfort a/d Main en werd in 1895 opperpresident, maar heeft zoo goed als geen politieke rol vervuld.

Frankrijk. In Parijs heeft Donderdagmiddag een ontzettende storm gewoed, die voor ver-

scheidene millioenen schade heeft aangericht. Terwijl de wind met ongekende hevigheid woedde, stroomde de regen uit de wolken, zoodat bijna overal de kelders onderliepen en wat niet hecht stond, werd omgeworpen, tot kleine huisjes toe.

Engeland. Eene ernstige mijnramp, door dynamiet ontploffing, heeft onlangs te Wales plaats gevonden, waarbij nu reeds 94 lijken werden opgegraven. Slechts één heeft de ramp nog mogen overleven, doch zijn geestestoestand is van dien aard, dat men wanhoopt, ooit inlichtingen aangaande 't gebeurde van hem te zullen vernemen. Vijftig vrouwen en honderdzeventig kinderen zijn daardoor zonder man en vader. Nu heeft alweer te Crave een nieuwe mijnontploffing plaats gehad, waarbij twee lijken gevonden zijn, terwijl nog enkele werklieden worden vermist.

In Londen is een geval van builenpest voorgekomen bij een soldaat, hoewel niet van ernstigen aard, zoodat, naar men hoopt, de aangetaste binnen een maand weer uit 't hospitaal kan worden ontslagen.

Z.-Afrika. Hoewel de Engelschen over een veldslag bij Kalkspruit tot hiertoe 't zwijgen bewaarden, wordt toch bij herhaling medegedeeld, dat de Boeren aldaar eene overwinning hebben behaald, waarbij 46 Engelschen sneuvelden, 80 gewond en 600 gevangen genomen zijn, terwijl de Boeren 6 kanonnen buit maakten.

Omdat de Engelschen in de beide republieken alles platbranden, wat zekere Engelschman, Harrison, eene barbaarsche schending van 't oorlogsrecht, eene krankzinnige dwaasheid noemt, die alleen door eerlooze generaals geschieden kan en waarmee Engelands goede naam over boord gegooid wordt, zoeken de Boeren zich in de Kaapkolonie van 't noodige te voorzien, voor zoover zij 't niet op de Engelsche convooien kunnen bemachtigen.

Dezelfde Harrison noemt 't een brutale leugen, dat de oorlog haast uit is en spreekt de hoop uit, dat de Boerennationaliteit altoos zal blijven bestaan en wij hopen 't van ganscher harte met hem.

China. Het gezamenlijke leger der mogendheden zal nu welhaast uit China terugkeeren, hoewel nog niet veel meer veiligheid voor de Europeanen gewaarborgd is en de ware schuldigen den dans ontsprongen zijn. Een schadeloosstelling van 65 milioen pond zal, naar men meldt, zoowat 't eenige resultaat zijn.

N. P. K. K.

Onze Bijbel.

Te Geismar in Neder Hessen stond een oude boom, een overoude eik, die geheiligd was aan den dondergod der Germanen, Thor.

Deze waren zoo zeker overtuigd dat ieder, die dezen boom nabij kwam, door dien god zou worden gedood, dat toen Winfried in 724 aanbood om dien boom te vellen, hem de proefneming werd toegestaan.

Groote scharen uit Hessen en Thuringen stroomden op den bepaalden dag toe om de macht van hun god te aanschouwen.

De boom werd door Winfried, bijgenaamd Bonifacius, dat is weldoener, geveld en daarmede het heidendom dier oude Germanen.

„Gelijk Bonifacius dien boom omhieuw, zoo zal ook de Bijbel eenmaal moeten vallen onder de mokerslagen der wetenschap!" roepen de vijanden des Evangelies; maar hun woord heeft juist de profetie van den Christus Gods bevestigd: „Hemel en aarde zullen voorbijgaan; maar mijne woorden zullen geenszins voorbijgaan."

Elke aanval heeft tot dieper Schriftonderzoek geleid!

De levensboom prijkt met bladeren tot genezing der Heidenen, met bloesems tot vreugde, met vruchten tot voeding der naar gerechtigheid hongerende en dorstende zielen, en het zinnebeeld is ten volle bevestigd: „Een aambeeld, waarop drie mannen hun hamers met alle kracht doen nedervallen; maar op den rand lezen wij de woorden:

„Hoe meer men mij zal willen splijten, te meerder hamers men zal slijten."

VARIA.

VOOR KLAGERS.

Een wijs man zeide op zekeren dag tot zijn klagenden buurman: „Ik heb slechts ééns in mijn leven geklaagd, en dat was, toen ik barrevoets moest loopen, omdat ik geen geld had om schoenen te koopen. Toen zag ik ergens een man zitten, die in 't geheel geen voeten had, en daardoor werd ik weer volkomen tevreden!"

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van J. v. d. K., den Haag *f* 9.00. (In onze verantwoording van de vorige week staat: „van S. U. J. *f* 4.20," moet zijn: van S. U. J., Middelstewehr *f* 4.40.)

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending:

Van de Gemeente te Hoorn en Berkhout *f* 34.06; van br. de H. van de Zondagsschool te Hengeloo *f* 5. N. v. BEEK.

Voor den reizenden Prediker:

Ontvangen van de Gemeente te Amsterdam f 18.07; van br. Zerbst te Ede f 5.20.

F. J. VAN MEERLOO, Penningm.

ADVERTENTIEN.

*** Ondertrouwd:

F. VAN DER WERF, Schwerte (Duitschland.)

G. HULLEMAN, Deventer.

DEVENTER, 6 Juni 1901.

*** Het behaagde den Heere van mijne zijde weg te nemen, mijne geliefde Echtgenoote

HERMINA JOHANNA VAN NOORD,

in den ouderdom van ruim 67 jaren.

De Heere geve mij in Zijnen wil te berusten. Zij heeft veel geleden en veel gebeden, en is kalm en zacht heengegaan in de zalige rust.

D. ONOS.

HAARLEMMERMEER, 3 Juni 1901.

*** Voor de MENIGVULDIGE BEWIJZEN van HOOGACHTING en CHRISTELIJKE LIEFDE, bijzonder van eigen Gemeente, van Gemeenten en personen van verre en nabij, alsmede van de Commissie der Unie, ons bij ons dubbel jubilé op 2 Juni betoond en toegezonden, betuigen wij, mede namens onze kinderen, onzen **hartelijken dank.**

N. v. BEEK en ECHTGENOOTE.

Afgevaardigden ter Unie-Verg. voor 's Gravenhage:

D. VAN REE, Rotterdam.

P. J. L. DE WIT, 's Gravenhage.

UNIE-CENT.

Mag ik de verzamelaars van den Unie cent verzoeken het verzamelde bedrag aan de afgevaardigden hunner gemeente mede te geven naar de Unievergadering, die weldra gehouden zal worden?

Voegt er een briefje bij, waarop het bedrag vermeld staat wat ieder verzamelde, zoo zulks door meerderen geschiedt.

Wie tot bovenstaande niet in de gelegenheid is, verzoek ik mij het bedrag per postwissel over te maken.

De Penningmeester der Unie:

F. J. VAN MEERLOO te Amsterdam

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 738 DONDERDAG 13 Juni 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Wees mij welkom.

Hoe groot zijn uwe werken, o Heere!
Gij hebt ze allen met wijsheid gemaakt,
het aardrijk is vol van uwe goederen
Ps. 104 : 24.

Wees mij welkom, schoone zomer,
Wees mij welkom, weer dit jaar,
Met uw lieve groene boomen,
En 't gezang der vooglenschaar.
Wees mij welkom met uw weelde,
Met uw rijkdom en uw pracht!
Met uw schoon in bosch en beemden,
Toont ge mij des Scheppers macht.
O, hoe groot zijt Gij, o Vader!
Wat schenkt Gij uw kind'ren veel,
Gij trekt ons er door al nader,
Lokt ons lied'ren uit de keel.
Melodiën U ter eere,
Ruischende in bosch en duin,
Roemende Uw grootheid, Heere,
Maken 't enge harte ruim.
Weest mij welkom, schoone tijden,
Welkom ook in leed en druk.
Wil me, o Jezus, immer leiden.
Tot die bronnen van geluk!
Wil mij maar steeds nader brengen,
Nader aan uw liefdehart,
Dan zal 'k ook mijn zangen mengen
Met 't natuurlied zelfs in smart.
Welkom, alles moet U loven,
Zomertijd, met wat ge ons biedt!
Trouwe Hemelheer hier boven,
Gij vergeet uw kindren niet.
O, Heer Jezus, laat toch alles,
Alles mij maar welkom zijn,
Wat Ge toeschikt in dit leven:
Moeite, zorgen, leed of pijn;
Vroolijkheid, geluk en vrede,
Liefde, vriendschap, wat al meer,
Tot eens d' Engelen boven zingen
't Schooner welkom bij den Heer.

's Gr. M. S.

Op naar Sneek.

Reeds de volgende week zal, zoo God wil, de 21ste jaarvergadering onzer Unie te Sneek plaats vinden. Wij vermoeden, dat reeds nu vele broeders en zusters zich verheugen in het verschiet, weer eens vele broeders en zusters, reeds oude bekenden en tot hiertoe onbekende, uit de verschillende Gemeenten in ons land en uit het Buitenland, te mogen ontmoeten. Inderdaad geen klein genot voor hen, die door de liefde van Christus in het hart elkander liefhebben!

De hartelijke gastvrijheid der Gemeente Sneek is ons sedert vele jaren bekend, en ook dit kan mede een prikkel zijn om met verlangen en opgewektheid naar Sneek op te trekken. Dat onze gastvrouw al het mogelijke zal doen om onze vergadering waardig te ontvangen, staat boven allen twijfel verheven. Moge er ook door hare gasten al het mogelijke gedaan worden om 't haar gemakkelijk te maken en te helpen bevorderen al hetgeen, dat we na afloop der vergaderingen als zegen zouden kunnen achterlaten!

Doch niet alleen genot, ook plicht roept ons naar Sneek. Vergadert iedere plaatselijke Gemeente maandelijks om hare verschillende werkzaamheden en belangen te overwegen en te regelen, de Algemeene Vergadering der Unie heeft slechts eenmaal in het jaar plaats. Deze „Algemeene Vergadering" geldt de algemeene arbeid over ons geheele land, door woord en geschriften, alsmede het zendingswerk ook naar buiten, terwijl behartiging van de gemeenschappelijke belangen der Gemeenten tot de taak der Algemeene Vergadering behoort.

Wat in elke Gemeente de leden jegens elkander verplicht zijn en voor elkander moeten we zen, dat moeten de verschillende Gemeenten jegens elkander zijn in de Unie. De gedachte, neergelegd in het „ben ik mijns broeders hoeder", moet van ons verre blijven. Geen eigen belang en voordeel mag op den voorgrond gesteld, de roeping tegenover elkander, tot welker vervulling de liefde dringt, moet boven alles staan.

Onze arbeid is veel en de bezwaren en moeilijkheden niet weinige. Dit wordt zeker overal gevoeld en ervaren. 't Is noodig dat we ook in verband daarmede met elkander in nauwe betrekking staan, elkander steunen en troosten, elk naar de ontvangen gaven en krachten.

Daartoe in de gelegenheid te stellen en daartoe op te wekken ligt in den aard van ons geunieëerd samenwerken.

Zullen de Afgevaardigden der Gemeenten veel goeds hebben mede te deelen uit hunne Gemeenten en den arbeid? Zullen ze komen met blijdschap des H. Geestes? Wij hopen en bidden zulks van God.

Zullen we ook voor moeielijke vragen en regelingen geplaatst worden? 't Is zeer wel mogelijk. Laat ons God veel bidden om wijsheid des H. Geestes, opdat er gesproken en besloten worde in nedrigheid en vreeze des Heeren, dan zal ongetwijfeld de wil des Heeren geschieden en dan zal alles goed en ten zegen voor den arbeid in 't geheel uitloopen.

Dat we ook weder Engelsche en Duitsche broeders in onze vergadering zullen mogen zien, verblijdt ons. De Heer heeft het in de laatste tientallen jaren voor zijne kinderen uit de verschillende nationaliteiten heel gemakkelijk gemaakt om met elkander voeling te houden, en dit moet hoogelijk gewaardeerd worden. De Gemeente des Heeren Jezus is niet nationaal, maar in den hoogsten zin internationaal. Het gemakkelijk en vlug wereldverkeer dient den Christenen, om met elkander te confereeren en hunne eenheid te openbaren; het is een teeken des tijds, waardoor ongetwijfeld de voorbereiding der Gemeenten voor de wederkomst van haren Heer in de hand ge werkt wordt. Dit moet ook van elke broederlijke en gemeentelijke vereeniging het hoofddoel zijn.

Bidden wij, broeders en zusters, dan ernstig, dat dit ook het kenmerkende van onze aanstaande vergadering moge zijn.

Voorts dan al den Afgevaardigden en hen, die de vergadering wenschen bij te wonen, een goede gezondheid en goede reis toegewenscht met broederlijke groete tot ziens in het echt Friesche stedeke Sneek! RED.

De wijze en dwaze maagden.

Matth. 25 : 1—13.

II.

Het Koninkrijk der hemelen zal gelijk zijn aan tien maagden, zegt de Heer. Wat is het Koninkrijk der hemelen? Het is dat rijk, dat niet van, maar wel in deze wereld is. De zetel, de residentie, is in den hemel; daar is het gesticht, van daaruit wordt hét geregeerd. Zijne burgers, zijne ingeborenen, zijn op aarde, het zijn menschen, die tot dat Koninkrijk behooren.

Het is echter niet de christelijke kerk, die er veelal, maar ten onrechte voor gehouden wordt. Zij zou het kunnen, zij had het moeten zijn naar den wil van God, maar waar zij de orde Gods verstoord, en van de Gemeente van Christus eene christelijke kerk gemaakt heeft, door Christenen te maken, in plaats van hen geboren te doen worden, kinderen van hunne geboorte af tot leden dier kerk te stempelen en hen later door eene van buiten geleerde, maar buiten het hart omgaande belijdenis tot hare gemeenschap toe te laten, heeft zij het recht, om tot het Koninkrijk der hemelen te behooren, verloren. Alleen de geloovigen, die zich nog in de verschillende christelijke kerken bevinden, behooren tot dat Koninkrijk; zij, die daarin geboren en dus burgers zijn (Joh. 3: 3); want de Heer zegt, dat dat Koninkrijk gelijk is aan maagden, dus reinen, gewasschenen.

„Alsdan" zal het Koninkrijk der hemelen gelijk zijn. Het woord alsdan is eene tijdsbepaling en wijst terug op hetgeen de Heer in het vorige hoofdstuk gezegd heeft; „alsdan" is dus een vervolg op, eene aansluiting aan het vroeger medegedeelde. Wij moeten dus naar hoofdstuk 24 terug.

Daar hadden de discipelen den Heer gewezen op de pracht en heerlijkheid des tempels, doch Hij had hen de verwoesting van dit alles en het oordeel over Israël aangekondigd. Waar de discipelen echter gevraagd hadden naar het teeken zijner toekomst en van de voleinding der wereld, en de tijd zijner toekomst een tijdperk van oordeelen voor de wereld zal zijn, zooals die van Jeruzalems verwoesting een tijdperk van oordeel voor Israël zou worden, knoopt de Heer deze twee gebeurtenissen aaneen, en spreekt Hij in het laatste gedeelte van dit hoofdstuk uitsluitend over die toekomst en de teekenen daarvan.

Het allereerste feit en zeker wel het voornaamste teeken van de nadering daarvan is on getwijfeld de opwekking der in hun graven rus tende heiligen en de verandering der nog levende (Zie o. a. Matth. 24: 31, 1 Cor. 15: 52, 1 Thess. 4: 17). Zij zijn de bruid des Lams, die straks een werkzaam aandeel zullen nemen in de dingen, die geschieden moeten; de ouderlingen of oudsten, die ons in Openb. 4: 5 genoemd worden; de oudsten in de opstanding en verheerlijking met Christus. Met dit feit, de opneming der Bruid, besluit Matth. 24; zooals wij daar lezen in vers 40 en 41: „de een zal aangenomen, de ander verlaten of achtergelaten worden."

Alsdan, zoo gaat de Heer dus in Matth. 25 voort, dat is dus na de opwekking en opname der heiligen, zal het Koninkrijk der hemelen gelijk zijn aan tien maagden, of met andere woorden: Waar de Heer Jezus zijne Bruid tot zich genomen zal hebben, zullen de geloovigen, die op aarde achtergebleven zijn, gelijk zijn aan tien maagden, die den Bruidegom tegemoet gaan.

Klinkt het voor sommigen misschien vreemd, dat er sprake kan zijn van geloovigen op aarde, terwijl ik zoo straks gezegd heb, dat deze reeds opgenomen zijn, dit vreemde zal dadelijk wegvallen, wanneer wij bedenken, dat niet alle geloovigen zich in den zelfden geestelijken toestand bevinden. Paulus zegt in 2 Tim. 4: 7 en 8: „Ik heb den goeden strijd gestreden, ik heb het „geloof behouden, voorts is mij weggelegd de „kroon der rechtvaardigheid, welke mij de Heer „in dien dag geven zal; en niet alleen mij, maar „ook allen, die zijne verschijning liefgehad „hebben." Hij verwacht dus de kroon der rechtvaardigheid voor zich zelven en voor allen, die de verschijning des Heeren lief gehad hebben. Paulus, de andere discipelen en de eerste Christenen leefden in de verwachting van des Heeren wederkomst; de gedachte, de hoop: straks komt de Heer, beheerschte hen geheel en al; deze was hun opstaan en hun nederliggen en sedert hebben in de verloopen eeuwen altijd geloovigen geleefd, die in dezelfde verwachting en hoop hun vreugde vonden.

Dit is dan ook het karakter eener bruid: de persoon des bruidegoms. In Zijn nabijheid te zijn is haar ideaal; niets minder kan haar bevredigen; in Hem vinden al hare wenschen en begeerten voldoening; dat is, wat Paulus schrijft: die Zijne verschijning lief gehad hebben.

Nu is het openbaar, dat er vele geloovigen zijn, die niet in dien toestand verkeeren. Zij gelooven wel in Jezus als hun Verlosser; zij gelooven en weten ook wel eenmaal na hun dood behouden te zullen worden, maar deze wereld heeft nog te veel aantrekkelijkheid voor hen, dan dat zij met de Bruid zouden roepen: Kom, Heer Jezus, kom haastig. Deze heerlijke verwachting is over het algemeen onder de geloovigen verloren gegaan, geen wonder dus, dat, als Jezus straks op het onverwachtst komen zal, zij niet bereid zullen bevonden worden, en terwijl zij, die gewaakt hebben en bereid zijn, aangenomen, zij achtergelaten zullen worden en niet deelen in de hoogste zaligheid: het bruidschap van Christus.

De vermaningen des Heeren in Matth. 24: 42: „Zoo waakt dan, want gij weet niet in „welk uur uw Heer komen zal," en in vers 44: „daarom zijt ook gij bereid, want in welke ure „gij het niet meent, zal de Zoon des menschen „komen," zijn dus niet overbodig. Onderzoeken wij ons zelven of de verschijning van onzen Heer Jezus Christus door ons met blijdschap en verlangen tegemoet gezien wordt, wekken wij elkander op tot waakzaamheid, opdat, wanneer het geluid der bazuin gehoord zal worden, wij bereid mogen zijn om onzen hemelschen Bruidegom te ontmoeten en door Hem in ons eeuwig tehuis binnengeleid te worden.

EDE, Mei 1901. N. ZERBST JZN.

ZENDING.

Het Meino. van de „Missionary Herald," het orgaan van het Eng. Bapt. Zendinggenootschap, bevat het jaarverslag van den arbeid en den toestand van het werk in de verschillende landen, waar het Genootschap zijne zendelingen heeft. Om het over het geheel, ook maar zeer bekort, na te gaan, zou veel te uitvoerig worden voor „De Christen," want het vult een boek van 142 bladzijden, grootendeels compresse druk. Bij droefheid over verliezen bij overlijden, martelaarschap (in China), en terugkeer wegens ziekte, ademt het echter een geest van dank aan den Heer voor ondervonden hulp, zegeningen op den arbeid en vooruitgang van het geheel.

In Engelsch Indië, waar het Genootschap 61 zendelingen, 52 zendelingsvrouwen en zendingszusters, 27 inlandsche zendelingen en 208 inlandsche colporteurs en evangelisten in dienst heeft, heerschte, zooals bekend is, verl. jaar een verschrikkelijke hongersnood, en het Genootschap vroeg bijdragen, ten einde dien nood eenigszins te helpen lenigen, en het was in staat om tot een gezamenlijk bedrag van *f* 50,400 voor de noodlijdenden over te maken. Bovendien heeft het Genootschap 100 kinderen, die hunne ouders door den hongersnood hadden verloren, voor zijne rekening genomen, ten einde ze op te voeden, totdat zij in staat zijn om hun eigen brood te verdienen. De berichten van de zendelingen zijn over het algemeen gunstig te noemen.

In sommige provinciën van China hebben de zendelingen hun arbeid hervat; in Shensi is het nog niet raadzaam, vooral wegens het verblijf van den keizer en de keizerin-weduwe, (die, zooals men weet, de Boxers zeer begunstigde,) in de hoofdstad van die provincie. In Shantung zijn de zendelingen spoedig teruggekeerd, dewijl de Gouverneur, Yuan Shih Kai, aan wien de zendelingen uit die provincie, menschelijkerwijze gesproken, hun leven te danken hebben, ze als 't ware zelf uitnoodigde om te komen. Hij richtte een openbaar schrijven aan de zendelingen van de Amerikaansche en Engelsche Baptisten, en van de Amer. Presbyterianen, waarin hij o. a. zegt:

„Gij, Eerwaarde Heeren, hebt vele jaren in China gepredikt en zonder uitzondering de menschen vermaand tot gerechtigheid. Uwe kerkelijke gebruiken zijn stipt, en al uwe bekeerlingen mogen ze wel ter harte nemen. Gij hebt steeds gezorgd de Chineesche wet in acht te nemen. Hoe kan er dan sprake zijn van oproerigheid? . . . . . Als gij, Eerwaarde Heeren, naar het binnenland wenscht terug te keeren, verzoek ik u mij daarvan kennis te geven, dan kan ik de militairen overal uitdrukkelijk gelasten u met zorg te beschermen en te geleiden."

Moge ook in China het bloed der martelaren het zaad der kerk blijken te zijn!

Van de Congo zijn de berichten van al de 10 stations met 32 zendelingen gunstig en hoopvol voor de toekomst. Deuren worden aan alle zijden geopend, en vele heidenen voor Christus gewonnen. Dewijl de lezers van „De Christen" met den arbeid op het station Wathen meer bijzonder bekend zijn, wenschen wij een en ander mede te deelen van het jaarverslag, dat mr. Bentley daarvan geeft. Hij zegt o. a.:

„De Gemeente Wathen en haar arbeid op verschillende plaatsen is verspreid over eene uitgestrektheid van 3000 vierkante mijlen, maar zij is nog steeds ééne gemeente. In het afgeloopen jaar werden 82 door den doop in de gemeente opgenomen, maar 18 ontvielen ons door den dood, waarvan de meesten aan slaapziekte. Een groot deel van de leden hebben zich aan den Evangelie-arbeid gewijd, en velen hebben grooten ernst, volharding en beleid in dit werk getoond, en de toevoegingen tot de gemeente zijn grootendeels het gevolg van den zegen des Heeren op den arbeid der inlandsche Christenen. Tien inlandsche evangelisten worden op verschillende plaatsen door de gemeente onderhouden, terwijl 26 anderen voor eigen rekening werkzaam zijn of plaatselijk onderhouden worden. *Van alle leden der gemeente wordt verwacht, dat zij doen wat zij kunnen om de verkondiging van het Evangelie te bevorderen, en hoe meer wij van hen verwachten, hoe meer zij hunne verantwoordelijkheid beseffen, en doen wat gedaan moet worden.* *)

Het werk op het station, met ongeveer 200 leerlingen in de school, vraagt veel van onze krachten, maar wij hebben het zóó geschikt, dat er altijd één van de zendelingen op reis is in zijn district. Als de eene terugkomt, vertrekt de ander, en toen ik gedurende twee maanden op reis was naar de verschillende dorpen, waren er eenigen tijd twee van ons afwezig. Er is zooveel in de districten te doen, dat wij wel bijna altijd reizende mochten zijn maar dit is onmogelijk wegens den arbeid op het station en mijn vertaalwerk. Als een bewijs, hoe het werk der inlandsche broeders gezegend wordt, diene dat te Makuta, waar sedert 1895 gearbeid wordt en waar 35 leden wonen, door inl. broeders school wordt gehouden zonder salaris van de Gemeente, en deze arbeid wordt zóó gezegend, dat er 165 leerlingen op de lijst staan niet alleen, maar dat nog twee andere scholen, eene op 20 minuten en de andere op een uur afstands, ieder met 25 leerlingen, van daar uit bestuurd en gehouden worden. Behalve vooe dezen arbeid, bracht de broederschap daar ter plaatse nog 140 francs op voor den arbeid der gemeente. Er komen daar 150 kinderen op de zondagsschool en gemiddeld 300 personen in de godsdienstoefening op Zondag, en er zijn 104 die de Geheel-onthoudersgelofte hebben geteekend, dus behalve de leden der gemeente nog 69, die nog niet tot den Heer bekeerd zijn. Alles samen genomen, wordt er, van de gemeente Wathen uitgaande, op 37 verschillende plaatsen gearbeid; er zijn 280 leden der gemeente, 1425 leerlingen in de verschillende scholen, 806 zondagschoolleerlingen, gemiddeld 2281 personen bezoeken de godsdienstoefeningen op Zondag, en 1001 personen zijn geheel-onthouders. En de arbeid te Wathen is pas in 1884 begonnen! Wel mag mr. Bentley uitroepen: „Van den Heer is het geschied, en het is wonderlijk in onze oogen!" „Wat wij echter zoeken is niet groote getallen, om in een verslag te schitteren, maar zielen voor Christus winnen, grondige bekeeringen, die den toets kunnen doorstaan."

Met de vertaling van het Oude Testament (het Nieuwe is reeds eenige jaren klaar, zooals de lezers weten) gaat het niet zoo vlug vooruit door de vele andere werkzaamheden. Mr. Bentley hoopt er spoedig wat meer tijd aan te kunnen geven, nu mr. Frame terug is.

Over het medische werk schrijft mr. Bell: „De gezondheidstoestand op het station is in het afgeloopen jaar over het geheel goed geweest zoowel onder de zendelingen als onder de inboorlingen, maar in de omliggende dorpen is er veel ziekte en dood geweest. In een klein dorpje dicht bij ons, hadden op één tijd van 50 volwassen personen 14 in hevigen graad longontsteking, maar den Heer zij dank, is er slechts één overleden, de anderen zijn bij goede verzorging en het gebruik van medicijnen hersteld. Over het algemeen is het sterfte-cijfer in de dorpen tengevolge van longontsteking, verwaarloozing en bijgeloof, eenvoudig verschrikkelijk. Toch wordt dit langzamerhand beter, doordat de inlanders zien, dat verzorging en medicijnen onder 's Heeren zegen, toch iets waard zijn. In het geheel hebben wij gedurende het jaar ongeveer 10.000 patienten behandeld. Vele ernstige zieken werden hier gebracht om opgepast te worden, die bijna allen hersteld zijn. Het verheugt mij nog te kunnen zeggen, dat wij in dit jaar geene gevaarlijke operatiën gehad hebben.

De uitbreiding van ons werk maakt het dringend noodzakelijk, dat wij meer ruimte krijgen. Toen Sir Charles Wathen ons een gebouw schonk dat dienst kon doen voor school en tegelijk voor kerk, terwijl er nog een slaapplaats voor de jongens aan verbonden was, meenden wij,

*) Wij cursiveeren. Zou dit niet een wenk zijn voor vele kringen in Nederland, waar men alles van den Voorganger verwacht, en zouden wij te veel zeggen, als wij het vermoeden uitspreken, dat dit kwaad zich ook reeds in onze gemeenten begint te openbaren? Vert.

dat het eene geloofsdaad was om een gebouw te vragen met ruimte voor 120 jongens (we hadden toen nog maar 60), en nu hebben we reeds 162 jongens, en steeds komen er meer.

Wij zullen spoedig moeten vragen om een slaapzaal voor 240 jongens, want de tegenwoordige moet bij de school kerk getrokken worden, omdat wij telkens bij de driemaandelijksche vergaderingen de ijzeren zijmuren van de kerk moeten wegnemen, ten einde de menschen gelegenheid te geven om, in en naast het gebouw, de samenkomsten bij te wonen."

Zoo hebben we weêr een en ander medegedeeld van den arbeid onzer Engelsche broeders onder de Heidenen. Geve de Heer, dat ook bij ons Hollanders, hoewel wij „kleine kracht" hebben, toch de liefde voor het verlorene in het vaderland en daarbuiten moge gevonden worden en meer en meer blijken. „Want de liefde van Christus dringt ons, als die dit oordeelen, dat, indien één voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn. *En Hij is voor allen gestorven, opdat degenen die leven, niet meer zich zelven zouden leven, maar Dien, die voor hen gestorven en opgewekt is.*"

In hunne eigene netten gevangen.

Een Evangelische vrijheer, Wenceslaus von Budowa, die 74 jaar oud was, lag op zijn ziekbed uitgestrekt, dat ook weldra zijn sterfbed zou zijn. Twee Jezuïeten kwamen hem bezoeken, zeggende, dat zij zich uit hartelijk medelijden niet weerhouden konden hem in zijn uiterste te bezoeken; zij wisten, dat hij een kundig man was, en had den dus het verlangen, zijne ziel te redden. Hij gaf slechts ten antwoord: „Goede heeren, ik dank mijnen God, en zou wel wenschen, dat gij van uwe zaligheid zoo verzekerd waart, als ik van de mijne." „Ei," antwoordden zij, „zoo spreekt de Heere niet; de mensch weet niet, of hij liefde of haat waardig is." „Hoe," zeide hij, „heeft dat betrekking op het geluk mijner ziel? Gij tracht mij aan het twijfelen te maken. Gij onwetenden, aldus moet die tekst uitgelegd worden: Men kan uit het uitwendig geluk of ongeluk van eenen mensch niet oordeelen, of hij genade bij God gevonden heeft, dan niet. Ik weet in wien ik geloofd heb en ik heb den goeden strijd gestreden, (2 Tim. 1 : 12; 2 Tim. 4 : 7). „Ja," zeiden de Jezuïeten: „goede heer, dat zegt Paulus, maar gij hebt de openbaring niet, die Paulus had ontvangen." „Zoo," hernam de vrijheer, „weet gij dan niet, dat er bijgevoegd is: niet alleen mij, maar allen, die zijne verschijning liefgehad hebben? Ik heb ook zijne verschijning lief. En wat wilt gij mij nu zeggen, heeren, weet gij ook waar geschreven staat: „Ook liefde, ook haat, weet de mensch niet uit al hetgeen voor zijn aangezicht is?" Daarop gaf hij hun Gods Woord en verzocht hun den tekst op te slaan. Nu zag de een den ander aan en vroeg: „Waar staat hij toch? Ik meen in den tweeden brief aan Timotheüs." Nu werd de vrijheer verontwaardigd en sprak: „Gij misleiders, gij weet niet eens waar de tekst geschreven staat, dien gijzelven hebt aangehaald en uit zijn verband gerukt, en gij wilt mij tot mijne zaligheid helpen? Het staat geschreven Pred. 9 : 1."

WAT BETEEKENT AMEN?

Een melkboer ging eens op eenen vroegen morgen door de straten van Londen en hoorde eenen man zich vreeselijk vervloeken. Hij ging naar hem toe en vroeg hem: „Vriend, weet gij wel wat *Amen* beteekent?" „Natuurlijk", zeide hij, „dat is zooveel als: *Het geschiede dus.*" „Denk nu eens," sprak de melkboer, „dat er iemand achter u stond, die amen zeide op al de vloeken, die gij tegen uw lichaam uitspreekt! Gij zoudt boos worden, niet waar? Als nu God eens amen sprak, arme man, wat zou er dan wel van u worden?"

Kort daarna vervoegde zich iemand bij eenen predikant, om zich te laten opnemen onder de lidmaten zijner gemeente. Hij verhaalde, dat hij op eenen vroegen morgen tot inkeer was gekomen door het gesprek met een melkboer.

Uit de Gemeenten.

MUNTENDAM. Zondag j.l. werd ons weder de vreugde bereid onze doopfont te mogen openen, om eene zuster op hare hartelijke belijdenis te doopen. Een tamelijk groote schare vulde ons lokaal en luisterde naar het woord van onzen Voorganger, br. van Beek, die handelde over de prediking en doop door Filippus te Samaria, om daarna den doop te bedienen. De meest mogelijke stilte gedurende de bediening des doops deed blijken, dat de handeling indruk maakte op de toeschouwers. Ook werden al de leden der Gemeente er weer op nieuw bij bepaald, welk eene ernstige belijdenis en heilig voornemen zij eens, door zich te laten doopen, hadden uitgesproken.

Ongetwijfeld was het eene gezegende ure. Moge daar nog veel van openbaar worden en velen het voorbeeld van onze zuster volgen. Wij weten zeker, dat zulks naar den wil des Heeren is.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Het gaat er tegenwoordig weer druk om, welke heeren straks de zetels der Tweede Kamer zullen mogen innemen. Velen meenen wel de geschikte personen te zijn om des volks maatschappelijke belangen te behartigen, maar de ervaring leert 't volk, om die voorgewende geschiktheid een beetje te wantrouwen, die misschien zich bescheiden zou terugtrekken, wanneer aan zulk een zetel niet wat meer dan reiskosten was verbonden.

De Ned. onderwijzersbond, ook al bedacht op eigen voordeel, heeft daarom aan de Kamercandidaten een vragenlijst gezonden, om hun oordeel te vernemen over de onlangs aangenomen wijzigingen in de wet op 't lager onderwijs, ten opzichte der onderwijzerstractementen; en omtrent wettelijk geregelden invloed van den klasse-onderwijzer op den gang der schoolzaken; en of zij vóór 't verleenen van een rijkspensioen aan onderwijzersweduwen en weezen zijn; en wat hun oordeel is over verbetering der Leerplichtwet, over de vrijheid der onderwijzers buiten de school, enz. enz.

De vrouwen zelfs doen mee aan den verkiezingsstrijd door reclame te maken voor den candidaat, dien zij in hun belang wenschen. Eene jonge dame met haar fiets aan de hand n.l. liep door de straten der residentie en had veel bekijks, omdat vooraan de fiets een groot bord bevestigd was met uitnoodiging om in naam der vrouwen J. A. Bergmeier te kiezen. „Kiest Bergmeier! Hij is de man!" zoo luidt de aanprijzing. 't Is te hopen, dat de vrouwtjes zich niet vergissen.

Ons Vorstelijk echtpaar bevindt zich nog steeds in 't buitenland en wordt 1len dezer aan 't hof te Oldenburg verwacht.

Prof. dr. P. D. Chantepie de la Saussaye te Leiden ontving bericht, dat de universiteit te Glasgow hem den graad van D. D. (doctor in de godgeleerdheid) wenschte te schenken. Hij heeft echter gemeend voor die eer te moeten bedanken, wegens de wijze, waarop Engeland in Z.-Afrika tegenover 't Hollandsche element te werk gaat.

Belgie heeft een Koning, die met de snelheid van onzen tijd nog al mee kan komen, althans in 't reizen, waarbij hij nog al veel gebruik maakt van zijn automobiel. Maandag was hij te Chantilly aangekomen, ijlde door naar Parijs, waar hij een kijkje nam op de Exposition de l' Entance, verder naar Havre, alwaar hij scheep ging naar Antwerpen, waar hij Donderdag onverwacht aan wal stapte, toen de nieuwsbladen pas kwamen melden, dat hij in Chantilly zich bevond, zoodat met den grootsten spoed een feestelijke verwelkoming moest worden bereid, die eerst gereed was toen Z. M. weer vertrok om nog om half negen weer in Brussel te arriveeren.

Een kleindochter van President Kruger, mejuffrouw Guttman, is 6 Juni te Brussel gehuwd met kolonel Ricciardi, door burgemeester Keunis. Een groote menigte was op de been en juichte toen de jonggehuwden van de plechtigheid terugkeerden: „Leve de Boeren!"

Een zware brand heeft 't entrepôt te Antwerpen zoo goed als vernield, wijl alle aangewende pogingen om te blusschen, niet baatten, zoodat zelfs de hulp der brandweer van Mechelen en Brussel telegraphisch werd ingeroepen. Het gebouw in 1832 voltooid en in 1888 nog belangrijk uitgebreid, besloeg eene oppervlakte van 31,650 vierk. M. en was vier verdiepingen hoog. De waarde der verbrande goederen wordt op 100 millioen frs. geschat.

Engeland. De heeren Merriman en Sauer, die uit Z. Afrika kwamen om de regeering met den waren toestand bekend te maken, vonden daar een gesloten deur en maken zich nu gereed terug te keeren. Evenwel werd hen nog Woensdagavond een afscheidsmaal aangeboden door ongeveer 400 vrienden, onder voorzitterschap van het Parlementslid Robertson. Terwijl ook vele invloedrijke heeren en dames tegenwoordig waren, hield Merriman eene belangrijke redevoering, waarin hij o. a. zeide, dat 't Engelsche volk misleid werd door onware voorstellingen, en Sauer voegde er aan toe, dat de Engelschen er nooit in zouden slagen de Zuid-Afrikaanders te knechten, waarna een der aanwezige heeren, Leonard Courtney, beweerde, dat de heldendaden van Zwitserland, Griekenland en Nederland, in de wereldgeschiedenis vermeld, weldra zouden verrijkt worden met 't relaas der heldendaden van de Boeren, en 't zij de inlijving der republieken ook al mocht doorgaan, zij zou toch een misdadige dwaasheid blijven. Als Chamberlain en Milner er ook maar zoo over dachten, maar die beweren, dat de oorlog in

Z.-Afrika geen oorlog meer kan genoemd worden. Toch strijden nog 20000 Boeren en behalen nu en dan overwinningen, terwijl zij in de Kaapkolonie steeds meer vasten voet verkrijgen. Jamestown is zelfs door de Boeren ingenomen en een aanzienlijke buit bemachtigd, zoodat Kitchener 't noodzakelijk acht French daarheen te zenden te schoonvegen; terwijl de verliezen der Engelschen in de maand Mei 133 officieren en 2658 man bedroegen, meer dan in eenige voorgaande maand van dit jaar.

China. Waarschijnlijk uit oorzake van een onweer is in Peking een hevige brand ontstaan, die vele gebouwen, waaronder de Wainghal met de archieven en de Keizerlijke bibliotheek, vernielde en dus veel schade aanricht'e.

Amerika. Ook in 't goudland Klondyke is de hoofdplaats van 't district, Dawson City, op slechts weinige gebouwen na, een prooi der vlammen geworden.

N. P. K. K.

GOSZNER'S GULDEN SPREUKEN.

1. Elke avond moet u steeds getrouwer en standvastiger vinden.
2. Nood, die is doorgestaan, geeft ons kracht en vreugde.
3. Denk menigmaal aan den dood, want die gedachte maakt ons wijzer.
4. Werp de zorg, die u kwelt, steeds met kinderlijk vertrouwen op God.
5. Neem dagelijks dankbaar aan, wat elke dag u brengt.
6. Lacht de aarde u lieflijk toe, zorg dan met ernst voor den hemel.
7. Wilt gij de reinste vreugde genieten, leer dan anderen te verblijden.
8. Wie niet wachten kan, kan ook niet met wijsheid genieten.
9. Zelfs vreugde vermoeit, als haar doel niet is — veredeling.
10. Meen nooit dat gij uwe bestemming bereikt hebt, maar ook nooit, dat zij onbereikbaar voor u is.

VARIA.

WEERWRAAK.

Een man in Massachusetts (Amerika) zag op zekeren dag zijns buurmans paard onbeheerd rondloopen en bracht het naar ... den eigenaar? Neen, naar de politie. Toen hij des anderen daags zijn buurman tegenkwam, zeide hij tot hem: „Wanneer ik

het weer ergens zie rondloopen, zal ik weer zoo doen!" — „Baurman", antwoordde de ander, „onlangs heb ik in een nacht met helderen maneschijn uwe koe op mijn weiland zien grazen; ik heb haar weggedreven en op uw erf opgesloten. En wanneer ik haar weder op mijn weiland vind, zal ik precies evenzoo doen!" — De eerste schaamde zich over zijne onvriendelijkheid, ging zelf naar de politie en betaalde de boete voor het geschutte paard.

HANDWIJZERS NAAR HET GELUK.

Onder den titel „R a a d" is er in Frankrijk een boek verschenen, dat door den schrijver bestemd werd om als „gids op den weg tot het geluk" te dienen. Het volgende is, zijns inziens, de beste bepaling van dat geheel onbepaalde iets, dat wij allen trachten te bekomen: „Wat is het geluk?" vraagt hij. „Het vermogen op het aan anderen te geven."

Ziehier eenige zijner aanwijzingen op den weg naar het geluk.

„Tracht te ontdekken, in welke richting uw persoonlijke smaak en voorliefde liggen, en tracht u dan eene bepaalde meening te vormen omtrent keuze van beroep, huiselijke beschikkingen, enz."

„Wees tevreden met wat gij zijt, wat gij bezit, en wat gij te doen hebt."

„Zoek tevreden te wezen met uzelven door het aankweeken van een zin voor het schoone, het groote en het goede. Houd uw geestdrift wakker, maar veins geen geestdrift of bewondering te gevoelen, wanneer gij die niet gevoelt."

„Verwacht geen volmaaktheid in alle dingen. A l l e s in dit leven is onvolmaakt, blijdschap zoowel als droefheid, zoowel de vruchten van vriendschap en liefde, als de vermaken dezer wereld."

„Ned Kerkb."

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van mr. E. S. te Paterson voor 4 exempl. voor de Gem. f 8.80 en voor 1 ex. aan Doornbosch te Warfum f 2.20.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

V o o r d e Z e n d i n g.

Van de Gem. in den Haag f 25.

N. v. BEEK.

V o o r d e U n i e.

Ontvangen door br. Klickmann te Londen van: S. Warburton f 18.60; Rev. J. en Mevr. Bell (Congo) f 12.60; Alfred H. Baynes f 12.60; E. Pocock f 12 60; Harcourt St. gem. Dublin f 12; voor den overleden H. Wood I. P. f 12; H. Ernest Wood f 6; A. Palmer f 6.30; Elliot Stock f 6.30; S. T. Turtle f 6.30; Rev. Wm. Mayo f 6; T. Blackmore f 6; Wm. S. Oncken f 6; Jas. Jackson f 6; R. Klickmann f 9; voor „De Christen" f 4; N. N. f 1.70.

F. J. VAN MEERLOO, Penningm.

ADVERTENTIEN.

*** Heden werden wij door Gods goedheid verblijd met de geboorte van een *DOCHTER*.

G. POTS.
I. POTS—KWAKKELAAR.

GASS. NIJV. MOND, 9 Juni 1901.

LET ER WEL OP!

Niet op 26 en 27, maar op **19 en 20 Juni** zal D. V. de Unie-Verg. te Sneek plaats hebben (zie de Agenda).

De Secretaris hoopt van dezen veranderden datum nader toelichting te geven, onder de rubriek „Mededeelingen."

Behalve de vele gasten uit eigen Gemeenten, worden nog verwacht:

Br. EDWARD SCHEVE,
Inspecteur Kameroen Zending, Afrika en Directeur van het Diakonessenhuis, Berlijn.

Br. ALFRED LA GRAVIERE,
Evangelieprediker te Quévy le Petit, Belgë

Mogen alle broeders en zusters te Sneek, zij die denken ter Vergadering te gaan en die thuis blijven, deze dagen in den gebede gedenken, opdat het voor allen rijk gezegende bijeenkomsten mogen worden.

B. ROELES, Secretaris.

ZUTPHEN, Juni 1901.

*** Heden werden onze onderharten diep getroffen door het overlijden van een onzer kinderen, genaamd

R I E N K,

in den aanvalligen leeftijd van 3 jaren en 8 maanden. Een hevige en smartelijke ziekte van 14 dagen maakte een einde aan zijn leven.

Hoe smartelijk ons dit is, wij hebben door genade leeren verstaan, dat Gods wil goed is en ons welzijn bedoelt.

J. VAN DER MOLEN.
J. VAN DER MOLEN—HOF.

LOPPERSUM, 7 Juni 1901.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 739 DONDERDAG 20 Juni 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Het Woord des levens.

Woord des levens, loutre bron,
In de hemelen ontsprongen;
Levenskracht geeft g' iedereen,
Die der wereld is ontwrongen,
Die als een verdorde bloem,
Door den zonnegloed geschroeid,
Dorstend neerligt op het land,
Wachtend tot gij haar besproeit.

Zonder u, wat was de aarde?
Slechts een groenloos, somber dal!
Zonder u, wat was de hemel?
Klaagoord, anders niet met al!
Zonder u, wat was het leven?
Een doorgaande, bittre dood!
Zonder u, wat was het sterven?
Nachtgrauw, zonder morgenrood!

Woord des levens, gij verlicht ons
En verwarmt ons te gelijk,
Ja, een hel stelt g' ons voor oogen,
Maar ook 't zalig hemelrijk.
Vrees en schrik brengt gij den zondaar,
Die in valsche rust berust;
Doch den boetling dekt ge teeder,
Als hij 's Heilands voeten kust.

Naar SPITTA. N. v. B.

De wijze en dwaze maagden.

Matth. 25: 1—13.

III.

Of de opstanding der heiligen en de verandering en opname van hen, die de verschijning des Heeren liefgehad hebben, een feit is, dat door hen, die op aarde achterblijven, waargenomen zal worden, is zeker niet uit te maken; ik acht het niet waarschijnlijk, maar wat de laatsten betreft, zij zullen in elk geval gemist worden. Zoo velen, die bekend stonden als discipelen des Heeren, zullen plotseling verdwenen zijn. In het maatschappelijk en christelijk leven zal dit ongetwijfeld een geweldigen schok veroorzaken. Vooral in de christelijke kerk zal dit eene groote ontsteltenis teweeg brengen. De geloovigen, die achtergebleven zijn, omdat zij niet op de komst des Heeren voorbereid waren, zullen met schrik gewaar worden aan welk verzuim zij zich schuldig gemaakt hebben; vele twijfelenden zullen zonder twijfel tot beslistheid en vele ongeloovigen tot waarachtige bekeering komen. Naar mijn gevoelen zal het een tijd van groote geestelijke opwekking zijn, zooals misschien na den eersten Pinksterdag nog niet geweest is; een tijd van ijverig Schriftonderzoek, vooral in betrekking tot de toekomst des Heeren, waarvan eene milde uitstorting des H. Geestes het gevolg zal zijn; en alsdan zal het Koninkrijk der hemelen, de schare der geloovigen, gelijk zijn aan tien maagden, welke hare lampen namen en uitgingen, den Bruidegom tegemoet.

Dat hiermede uitsluitend geloovigen bedoeld worden, ik heb het reeds aangetoond, blijkt ge noegzaam uit de benaming van „maagden." In de punten van overeenkomst, die de wijze en dwaze maagden bezitten, komt dit nog meer uit: allen waren in het bezit eener lamp, de lamp des Evangelies; die lampen waren allen met olie gevuld, de olie des H. Geestes, en allen wandelden in het licht dier lamp; allen gaan zij den Bruidegom tegemoet; voldoende bewijzen dus, dat hier van ongeloovigen geen sprake kan zijn.

Eveneens wordt dit aangeduid door het getal tien. De bijbelsche cijfers hebben eene beteekenis, zoo ook dit. Tien is het getal der aardsche volkomenheid; door dit getal wordt dus het Koninkrijk der hemelen, het aantal der geloovigen, zoo als zij zich op dat oogenblik op aarde bevinden, in hun geheel voorgesteld. Vijf stelt den vooruitgang voor, maar onvolkomen. Bij wat zij vroeger waren, zijn zij vooruitgegaan, maar niet allen in dezelfde mate, zooals wij straks zullen zien.

Nu gaan zij uit, den Bruidegom tegemoet. Door het onderzoek der Schrift, onderwezen door den H. Geest, hebben zij een beter inzicht ontvangen in de waarde en beteekenis van des Heeren wederkomst en zijn tot de ontdekking gekomen, dat ook zij nog ontkomen kunnen aan de oordeelen, die weldra over de aarde zullen komen, en deel kunnen hebben aan de bruiloft des Lams, al is het dan ook niet, dat zij tot de uitgezochte schare behooren, die zijne bruid zullen uitmaken.

De meening van sommigen, dat deze, de bruid, door de vijf wijze maagden aangeduid wordt, is bepaald onjuist, wat ons bij een weinig nadenken duidelijk zal worden.

De bruid, van de komst des bruidegoms verwittigd, heeft zich voor de op handen zijnde plechtigheid en het daarop volgend feest gekleed en versierd en wacht nu den bruidegom af. De maagden, tot het gevolg der bruid behoorende, zijn bestemd om meerderen luister aan de plechtigheid bij te zetten, komen als vriendinnen der bruid ook in nadere betrekking tot den bruidegom en deelen ook in de feestvreugde; zullen straks als de eerst in aanmerking komende gasten aan het bruiloftsmaal mede aanzitten, maar er is tusschen hen en de bruid toch een groot verschil.

Terwijl nu de bruid op den bruidegom wacht, gaan zij uit hem tegemoet, om hem met gezang en reien tot haar te brengen.

De gelijkenis is treffend gelijk aan de werkelijkheid eener Oostersche bruiloft, ook wat den tijd van het uitgaan der maagden betreft. De plechtigheid toch had altijd in den laten avond plaats, vandaar dat zij dan ook bij het uitgaan niet verzuimen een brandende lamp mee te nemen.

Zoo zijn dus de tien maagden of de geheele schare geloovigen, die „alsdan", als de bruid weggenomen zal zijn, het Koninkrijk der hemelen zullen uitmaken, bestemd om mede de bruiloftszegeningen te genieten, een deel van de heerlijkheid en glans straalt wel van de bruid op hen af, zij genieten de bijzondere vriendschap des bruidegoms (Joh. 3: 29), maar de bruid zijn zij niet; deze staat in geheel eenige betrekking tot den bruidegom.

Deze gelijkenis doet ons een blik slaan in het liefdevol hart des Heilands. Ofschoon geloovigen, verkeeren zij bij de komst des Heeren toch niet in den toestand, waarin zij behoorden te zijn, waarin de Heer recht heeft te eischen dat zij verkeeren, een toestand van waakzaamheid en bereidheid om Hem te ontmoeten; integendeel, zij hebben zijn woord geminacht, zijne waarschuwingen in den wind geslagen. Maar evenmin als de Heer zijne discipelen in den hof van Gethsemané aan hun lot overliet, toen zij tegen zijne waarschuwing in toch in slaap gevallen waren, evenmin zal Hij hen verwerpen, maar stelt hen nog in de gelegenheid de hemelsche zaligheid deelachtig te worden, al is het ook, dat zij niet de eerste plaats aan zijne zijde zullen innemen.

Voor ons is echter uit deze gelijkenis eene gewichtige les te leeren. Wij worden door den Heer tot de hoogste heerlijkheid geroepen; Hij wil ons tot zijne bruid aannemen, want den weg daartoe heeft Hij voor ons allen opengesteld. Het zal niet Zijne schuld, maar de onze zijn, wanneer wij bij zijne komst daarvoor niet bereid zullen zijn, maar achtergelaten worden. Aan waarschuwingen en vermaningen van zijnentwege ontbreekt het niet. Wij behoeven ons met geen mindere plaats in den hemel tevreden te stellen, dan in zijne onmiddelijke nabijheid, gelijk de bruid het naast aan de zijde des bruidegoms gezeten is en in gansch bijzondere mate één met hem is. Zullen wij de plaats der vrienden innemen, dan zal het niet zijn, omdat Hij ons voor de eerste plaats niet uitverkoren heeft, maar omdat de dingen dezer wereld eene te groote plaats bij ons ingenomen hebben, dan dat wij met blijde verwachting naar zijne komst uitgezien hebben. Laat de gelijkenis der maagden ons daartoe ter waarschuwing strekken.

EDE, Mei 1901. N. ZERBST JZN.

De laatste graankorrel.

(Een allegorie),

door R. SAILLENS.

In der tijd deed zich zulk eene vreeselijke hongersnood voor over de geheele wereld, dat het overal aan koren ging ontbreken. Het eerste jaar verdroegen de menschen zulks met geduld; zij vermengden een zeker vocht met andere verschillende bestanddeelen, en waren in staat, zonder te veel gebrek, den winter door te komen.

Maar toen de lente weer aanbrak en het weinige overgebleven koorn was gezaaid, wilde dat niet opschieten. Was de kracht en natuur der aarde uitgeput? Waren de kiemen dood? Neen, niemand kon 't feit verklaren; maar dit was zeker: er was absoluut geen brood.

Een derde jaar ging voorbij zonder een oogst. Alle andere producten waren er in overvloed, alleen koorn ontbrak. „Dat is niets!" zeiden de mannen der wetenschap, „wij redden ons wel zonder koorn." En nu begonnen zij krachtig te betoogen, dat koorn niet bepaald noodig was om te leven, en dat door hun chemische kennis weldra nieuwe zelfstandigheden zouden geprobeerd worden, welke de ouderwetsche wijze van voeden door brood, zouden vervangen.

En werkelijk gedurende enkele jaren liet de begeerte naar brood zich niet meer gelden onder de menschen. Zij aten iets anders; zij dronken evenwel als voorheen, zelfs nog meer. Verstandige menschen echter zagen weldra in, dat de wereld wegzonk tot verwoesting. De aangezichten der menschen werden bleeker, hun bloed armer, steifgevallen waren talloos.

Vreemde ziekten kwamen veel voor; men gaf ze een naam, maar een geneesmiddel wist men er niet voor te vinden. De tijd snelde heen, en eene algemeene kwijning vertoonde zich onder het menschendom. Alle kinderen stierven en mannen, in de kracht des levens, zagen er uit als oude lieden.

Spoedig genoeg kon ieder op het gelaat van zijn nabuur de geschiedenis van zijn eigen ervaring en een voorspelling van een naderenden dood vernemen.

En plotseling klonk van het eene einde der aarde tot het andere een luide kreet:

„Brood! of wij komen om!"

II.

Zoo algemeen was die kreet, zoo hartverscheurend en bitter, dat geen regeering, zelfs niet de meest tyrannieke er aan dacht ze tegen te gaan of te dempen. Ook de vorsten leden onder den hongersnood; koninklijke zoowel als burgerlijke families.

„Laat ons" zeiden de vorsten, „pogingen aanwenden en onderzoeken, waar die kleine graankorrel vandaan gekomen is en waaruit ze heeft bestaan en hoe zij in de aarde geworpen, vrucht voortbrengt."

Doch ze zochten tevergeefs, ze konden geen enkelen graankorrel vinden — niet een! De laatste korrel was verbruikt bij de laatste proefneming. Zij hadden er zelfs niet aan gedacht er een weinig van over te houden voor eene kleine proefneming in het museum voor natuurlijke historie!

Wat was er nu te doen? In ieder land werd een' hooge prijs uitgeloofd voor ieder, die één graankorrel zou vinden. De prijs werd verhoogd overeenkomstig den rijkdom der verschillende naties en liep van duizende tot een millioen ponden. Een millioen ponden voor één graankorrel! Hoe bespottelijk zou zulks geacht zijn geworden weinige jaren te voren. Men werd nu voor het eerst gewaar hoe kostbaar datgene is, wat eene behoefte is om te leven en dat werkelijk al de juweelen der wereld niet zoo veel waard zijn als één graankorrel.

Het is te begrijpen hoe er overal en immer door gezocht werd naar het zoo kostbare graan. Het was nu minder te doen om rijkdom dan om levensbehoud. Doch alle moeite was te vergeefs, daar was geen enkele korrel op aarde te vinden, die gezaaid kon worden.

De geleerden kwamen telkens meer tot de zekerheid, dat er geen koorn meer was, en nu zeiden ze: „Laat ons wat maken."

Een dubbele premie werd weer gesteld voor hem, dien het gelukken zou een korrel te vervaardigen. Terstond werden alle labatoriums in beweging gesteld; alle smeltovens werden aangeblazen; een tallooze proefnemers stonden iederen morgen vroeg op en gingen 's avonds laat naar bed, mengden allerlei stoffen en beproefden het herhaaldelijk, men bracht het tot wel duizend verschillende bestanddeelen; zelfs trachtte men het geheim des levens uit te vorschen. Het resultaat van alles was, de onmogelijkheid om er eene verklaring van te geven. Menig ding werd ontdekt, dat men vroeger niet kende. Menige scheikundige stierf bij zijn wanhopig pogen; maar koorn, levend koorn, *leven*, bleef onbekend.

III.

Nog slechts kort kon het duren, dan was alle hoop der wereld verloren en ieder, van den koning op zijn troon tot den armsten bedelaar, was opgeschreven ten doode. Daar verscheen een man, een oud man, en zeide, dat hij het zoo vurig verlangde graan bezat. Hij had het ontdekt in zijne schuur. Het was een arme boer en de millioenen werden hem direct ter hand gesteld.

„Ik wil die niet aannemen," zeide hij.

De wereld stond verbaasd toen het gehoord werd hoe de arme boer zijn fortuin verschopte. Maar zij zeiden:

„Hij verlangt meer dan hem wordt aangeboden. Hij heeft in dit geval maar te beschikken over zooveel hij wil."

Nu bood men hem het dubbele van de eerste som aan. Maar weder was zijn antwoord: „Ik zal het niet nemen."

Toen verklaarden alle naties eenstemmig: „De man is stijfhoofdig; hij wil speculeeren met deze zaak. Nochtans laat ons hem geven wat hij wenscht, onder beding, dat hij ons die graankorrel verkoopt".

En nu brachten zij al het goud, dat door de geheele wereld samen gebracht was; het was een enorm kapitaal. Maar zonder dat de arme boer er een blik aan verleende antwoordde hij:

„Ik zal het niet nemen."

Nu begon men er over te spreken om den oude zijn graankorrel te ontnemen; maar hoe? De korrel was verborgen en alleen de oude boer wist de plek waar.

En nu vereenigden zich alle menschen met dezelfde begeerte, met denzelfden nood, en riepen als uit eenen mond: „Laat ons hem alles geven!" En nu werden alle schatten, en alles wat de wereld geven kan, bij elkander gebracht: alle kronen, alle diamanten, alle schepters, alle decoraties, alle eerbewijzen, alle kapitalen en alle mogelijke titels en onderscheidingen. Dit alles werd aan de voeten van den landbouwer gelegd, terwijl men zeide; „Hier is alles, wat we aanbieden kunnen, maar 't is niet genoeg. Neem het en geef ons het zaad, geef ons leven!"

„Ik verkoop mijn graankorrel niet, — ik *geef ze!*"

IV.

Toen het volk dat goede en groote nieuws hoorde, waren allen opgetogen en trilden van vreugde. „Hulde aan onzen weldoener!" hoorde men alom; „laat hem onze heer, Koning en Vader zijn!" riep men.

Maar menigeen schudde zijn hoofd, en voor deze het loflied mede zong, merkte hij op: „wat heeft die graankorrel toch 'n waarde!"

De oude man zelf legde die kostbare graankorrel in den grond, voor de oogen der beangste wereld. De menschen leefden in gespannen verwachting. Koningen, prinsen, edelen en geleer den vestigden hunnen blik op het plekjen grond, waarin die graankorrel sliep. Zou het leven der wereld uit dien bodem verrijzen? Zou er een koornaar, d. i. een toekomstige oogst voor hunne oogen opschieten? Of zou het met hunne hoop nu weer gaan als te voren?

Plotseling weerklonk daar een luide vreugdekreet; een groen blaadje vertoonde zich; het geheim werd opgelost. De *kiem* was niet dood. „Opstanding! opstanding!" herhaalde men van volk tot volk.

De opstanding van die graankorrel was die van de menschheid zelf En weinige jaren daarna zag men de velden wit, herhaaldelijk wit om te oogsten, en de menschen aten van het brood des levens, voortgekomen uit de eene laatste graankorrel.

(Naar 't Engelsch.) N. v. B.

Geestelijk Email.

Er is eene kleine witte bloem, waarvan gezegd wordt, dat zij de zeldzame macht bezit iederen invloed te weerstaan die haren luister zou bezoedelen.

Theodore Cuyler, eens in een fabrieksdistrict zijnde, merkte zulk een bloem op, groeiende in een rookerige atmospheer, en zei tot den man die hem als gids diende: „waarlijk, de eigenaar van die bloem moet wel ontzaglijke moeite hebben om haar zoo zuiver en wit te houden."

Doch de man nam wat steenkoolgruis van den grond en strooide dit op de sneeuwwitte bladeren, waarvan het afviel zonder een enkele vlek achter te laten en merkte daarbij op, dat de plant met een soort van wit email (glazuur) scheen bedekt te zijn, dat haar oppervlakte beschermde.

Welk een schoone wapenrusting zou zulk een email voor de ziel uitmaken — iets om haar rein te houden te midden van het stof der aarde.

Dan inderdaad, mochten we hopen in den hoogsten zin „de witte bloem van een onberispelijk leven" (1) te dragen.

Is er zulk een email? O, zeker!

Laten we even zien wat in werkelijkheid met die plant gebeurt.

Alle emailleering geschiedt door een of ander hitte proces. Hoe meer hitte er toe aangewend wordt, hoe zeldzamer en ondoordringbaarder is het email.

Maar de kleine hulpelooze plant weet niets van zulke eene wetenschappelijke bewerking en deed niets dan zich eenvoudig naar de zon keeren. En de zonnestralen, werkende op iets eigenaardigs in hare oppervlakte, hebben de emailleering volbracht.

Gods zon en zijn vuur zijn daar voor onze zielen, om die op dezelfde wijze te bewerken, indien wij Hem dit slechts toelaten, maar o, hoe dikwijls vindt Hij ons als verborgen in een waar kreupelbosch van onze eigene wegen en plannen, zoodat Hij niet tot ons doordringen kan.

En dan, als we onze kleederen bevlekt vinden, treuren we over deze zondige wereld, geheel vergetende dat „God is een zon en schild, en de Heere zal genade en eere geven" de eere van reinheid.

En toch hebben we deze geestelijke emailleering zien volbrengen. We weten, dat Hij den armen, vuilsprekenden, bedorven, zwerenden dronkaard veranderde in een heilige, die streed tegen het kwaad en als overwinnaar stierf. Eveneens hebben we mannen en vrouwen gekend, wier heiliging voor onze oogen een levend dagelijksch wonder was; maar, wanneer het er voor ons zelven op aankomt, dan zien we alleen de algeheele donkerheid rondom ons en vervallen tot wanhoop.

Veel invloed van Gods zon is de genezing.

Laat Hem alle verduisterende, hinderende, wereldsche bedoelingen wegvegen, totdat we tot Hem opzien, overtuigd, dat wij hulpeloos zijn, maar nimmer betwijfelende dat Hij ons rein kan maken en houden.

En dan laten we op Hem *blijven* zien.

„Ik wil er geen acht op geven, maar voortgaan met bidden", zei een knaap den dag nadat hij de beleediging en smart had ondervonden, die goddelooze jongens hem hadden aangedaan door hun vuile taal.

Tevergeefsch had hij getracht hen te vermanen, maar wat hij kon, was hun een doof oor toekeeren en zelf kalm staan in 't volle zonlicht van Gods tegenwoordigheid.

Duizende knapen vallen dagelijks als slachtoffers van zulke lage gesprekken, maar deze jongen bleef onbevlekt — geëmailleerd door de stralen van zijn Heiland, reingehouden door 't vuur van den Heiligen Geest.

Het zal juist zoo gaan met onze karakters, wanneer wij den Heiligen Geest vrij laten werken, want over onzen eens zoo trotschen geest, onze prikkelbare zenuwen stillende, zal het ondoordringbare schild van Zijnen vrede zijn.

Er is veel email te verkrijgen. Zullen we trachten als een onbevlekte plant te zijn, of zullen we het opgeven, zooals sommige Christenen

doen, die, helaas, zoo diep zinken, dat zij in hunne godsdienstoefeningen zingen:

„Hoe menige vlek bezoedelt 't kleed,
Dat hier Gods kind omhult!" (2)

Dezelfde God, wiens legerscharen Hem „in witte kleederen" in den hemel volgen, maakt dat de bloem de kolenstof weerstaan kan, en wenscht de zijnen *op aarde* „onbevlekt van de wereld" te bewaren.

Waarom geschiedt dit niet?

Door het *ellendig ongeloof*, dat zoovelen de werkelijke mogelijkheid van heiligheid doet betwijfelen.

Laten we er slechts op zien dat *rein* te zijn temidden van een onreine wereld eenvoudig onze roeping en ons voorrecht is, en dan ook gewillig zijn om gereinigd te worden *tot elken prijs*.

Een vuurproces brengt het email voort van onze schoonste voorwerpen, en misschien kan God alleen door eene ons kostbare opoffering wegdoen wat onze reinheid in den weg staat.

Reken er op, zoo spoedig als onze geheele ziel uitroept „Uw wil geschiede," zullen we ondervinden dat zijn wil is *onmiddellijke, volkomene* en toch *steeds toenemende* reinheid, en wij zullen zelve schitteren in den zonneschijn Zijner liefde.

(Uit het Engelsch.)

J. R. F.

(1) Een wit bloempje is het insigne van de Amerikaansche vereeniging van Christelijke mannen, die de gelofte afleggen een rein zedelijk leven te zullen leiden en dit zooveel mogelijk onder anderen bevorderen.

(2) Hier bedoelt de schrijver hen, die (wat maar al te veel gebeurt) dagelijks wel over hun zonden klagen, maar niet in 't geloof de verlossing ook van de macht der zonde aannemen. Dat de geheiligde geheel zonder zonde is, kan hij niet bedoelen, daar hij later van „steeds toenemende reinheid" spreekt.

Vert.

VOOR KINDEREN.

DE KLEINE LENDWA.

Misschien willen sommigen van u wel eens gaarne weten, hoe de Congo jongens en meisjes zich gedragen, of ze erg ondeugend zijn of niet, of ze zoo nu en dan eens geen zin hebben om hun werk te doen, zooals de kinderen in Holland, of ze graag snoepen enz. enz.

Wel over 't geheel genomen moet ik zeggen, dat de Congo kinderen ons veel minder moeite geven dan Hollandsche kinderen hun onderwijzers. Ze spelen en rusten wel liever dan werken, praten ook wel eens wat te veel, maar toch vergeleken met Hollandsche jongens en meisjes komen ze gunstig uit. Ik althans moet bekennen dat een klas met 50 leerlingen in Holland mij meer moeite gaf wat het bewaren van orde aangaat, dan een school van 200 kinderen hier en dat zegt nog al wat. Misschien zegt een der lezers wel: „Och, ze zijn daar te dom om te praten en leven te maken, daarom zijn ze zulke brave Hendrikken," maar dat is niet waar. De reden is waarschijnlijk hierin te zoeken, dat ze meer tegen hun blanke onderwijzers opzien en daarom hem of haar beter gehoorzamen. Wat andere deugden en ondeugden aangaat, ik geloof dat er dan niet veel verschil is in Hollandsche en Congo kinderen. De een gedraagt zich beter dan de ander, de een is meer geneigd om driftig te worden, een ander om onwaarheid te spreken, een derde tot snoepen en stelen, een vierde verbeuzelt graag zijn tijd enz. enz. precies als in Holland. En nu ga ik u iets van Lendwa vertellen.

Zij is een alleraardigst meisje van 9 of 10 jaar. Haar ouders zijn Christenen, die omstreeks 5 minuten van hier wonen en die graag wilden, dat het meisje eene betere opvoeding kreeg dan zij haar konden geven. Zij brachten haar hier om ons te vragen haar in huis te nemen en goed van alles te leeren. We zeiden, dat we dat niet konden doen omdat het tegen den regel was om kinderen, die zoo dicht bij woonden, op het station te nemen en ze van zendingsgeld te voeden en te kleeden. Ze kon immers voor niets naar school gaan en leeren naaien enz., waarom zouden ze haar hier brengen? Ze wilden haar echter gaarne geheel onder onze leiding hebben en ten slotte besloten we, dat zij hun kind zouden voeden, wij zouden haar kleeden en ze kon dus hier komen zonder dat er zendingsgeld voor gebruikt werd. Ze kwam al heel spoedig, hielp in allerlei huiswerk en was een waar zonnestraaltje in huis. Een recht vroolijk, speelsch, handig en gehoorzaam kind. Zij wilde 's middags altijd graag de theetafel opruimen, kopjes wasschen, het brood in de kast bergen enz. omdat ze wist, dat er dan gewoonlijk wel een kopje thee of een koekje of een sneedje brood voor haar overbleef en zij van dat alles heel veel hield.

Ze deed dit werk ook zeer goed en daarom liet ik het haar ook een tijdlang doen. Op zekeren avond echter, toen we het brood, dat er 's middags bij de thee overgebleven was, weêr op tafel hadden, zagen we, dat er met de vingers in het midden wat uitgehaald was. Eerst dachten we dat het een muis of een kip was geweest, maar deze konden toch niet in de etenskast komen. Wat kon het zijn? Een van de jongens zei: Het is er met de vingers uitgehaald, misschien wel door het meisje, dat de thee opgeruimd heeft. We keken elkaar aan. Lendwa!! 't Was haast niet te denken, zulk een lief kind, dat ook reeds den Heer Jezus liefhad, en een kind van zulke oprechte Christenen, zou zij het werkelijk hebben gedaan? We lieten haar roepen. Ze ontkende en we dachten dat misschien iemand anders bij de kast was gegaan en lieten vooreerst de zaak rusten.

Een uurtje later kwam Marie, ons Hollandsch sprekend zwart meisje, bij me en zei: „Lendwa is zoo bedroefd, ze heeft wel een beetje brood gesnoept, maar ze durfde het niet te zeggen, toen er zoovelen in de kamer waren." We lieten haar roepen, spraken ernstig met haar over hetgeen zij gedaan had, niet omdat hetgeen zij genomen had zooveel waarde had, maar omdat het een begin was van stelen en dat het leiden zou tot grooter kwaad.

Ook over haar ontkennen onderhielden we haar ernstig en straften haar door haar gedurende 14 dagen de thee niet te laten opruimen en haar in den morgen eenig strafwerk te laten doen, water halen of brandhout. Ze was zeer bedroefd en wat een goed teeken was, vertelde het aan hare ouders, die ons dankten, dat we haar gestraft hadden en die hun meisje ook nog eens *ernstig onderhielden*. Die arme Lendwa! Haar gezichtje was niet meer vroolijk, zij kwam zoo weinig mogelijk in de kamer, men kon zien dat zij niet gelukkig was, en als ik het niet gedaan had, omdat ik dacht dat het beter was, dan had ik haar na eene week wel weer haar gewone werk laten doen, maar nu wachtte ik tot de twee weken voorbij waren en toen werd zij weêr, als de schenker van Faraö, „in eere hersteld." Het was een wonder hoe spoedig hare vroolijkheid terugkwam en wij genoten er misschien nog meer van dan zij zelf. Eenige weken later gaf ik haar een paar „biscuits" met suiker er op, zooals de kinderen in Holland ze wel kennen. Zij vond deze zoo mooi, dat zij ze niet dadelijk wilde opeten, maar ze, nadat ze de kopjes gewasschen had, aan haar ouders en nichtjes wilde laten zien. Ik had die koekjes reeds vergeten, toen we omstreeks half zes onze gewone avond wandeling deden. Plotseling hoorden we een klein jongetje roepen, we luisterden wie hij riep en jawel, daar zagen we hem hard komen aanloopen, ons roepende. We gingen hem te gemoet en toen we bij hem kwamen zagen we dat hij, een klein neefje van Lendwa, de koekjes in de hand had. De ouders van Lendwa waren zoo bang, dat zij ze gestolen had, ze waren in hun oogen ook zoo mooi, dat ze eerst dit kind stuurden om ons te vragen of Lendwa ze wel gekregen had. We zeiden natuurlijk „ja" en toen liep het kind zoo hard hij kon terug, blijde dat het eene gift was en ze er dus allen vrij van konden genieten. Pleit deze kleine geschiedenis niet voor de ouders van Lendrva, die liever hun kind gestraft zagen, dan in eene zonde, schijnbaar onbeduidend, voortgaan en die ook later hun best wilden doen om te voorkomen dat zij iets zou wegnemen wat niet het hare was? Pleit het ook niet voor Lendwa, die hoewel zij kwaad gedaan had, dit niet voor hare ouders verborg maar het beleed, en liever van hen eene bestraffing wilde hebben dan hen in onwetendheid laten? Lieve, jonge lezers, als er onder u zijn, die iets kwaads op uw geweten hebt, belijdt het, en niet alleen aan uwe ouders maar ook aan Hem, die in het verborgen ziet, die het kwade niet kan verdragen, maar die op belijdenis u uw schuld wil vergeven en uw hart reinigen van alle kwaad.

Uwe vriendin
J. BELL—FEISSER.

EEN EN ANDER.

*** Het Journal der Amerikaansche medische Vereeniging verzekert, dat Japansche bevoegden het misbruik van den opium in China langzamerhand als eene der oorzaken voor den ondergang van dat groote rijk leeren aanmerken en de overbrenging van die ondeugd naar hun eigen land zooveel mogelijk trachten te verhinderen. Dit streven doet zich in zulk een mate gelden, dat een aantal Japaneesche koelies, die den oorlog tegen China mede gemaakt hebben en zich daar aan het genot van opiumgebruik overgaven, van de Japaneesche bevelhebbers, voor welke zij gebracht werden, geen verlof tot terugkeer naar Japan kregen, maar allen zonder onderscheid gefusilleerd werden, opdat zij hun misdrijf niet in Japan zouden kunnen invoeren. Er bestaat in dit opzicht een schrille tegenstelling tusschen Japan en Engeland, dewijl dit land, tengevolge van de Indische opiumproductie, een uit zedelijk oogpunt beschouwd zeer te verwerpen aandeel neemt aan den bloei van den opiumhandel. Het genoemd orgaan maakt er opmerkzaam op, dat deze tegenstelling wellicht nog zal kunnen leiden tot eene verstoring van de goede verstandhouding tusschen Japan en Engeland.

*** Als een belangrijke vooruitgang in Kameroen valt op te merken, dat de zendeling G. Schuler uit Bazel, na vijfjarigen arbeid, nu met de overzetting van het geheele Nieuwe Testament in de Dualataal klaar gekomen is. Weliswaar was reeds in 1862 het door Alfred Saker vertaalde Nieuwe Testament verschenen en in 1882 door zijn dochter een tweede oplage uitgegeven, doch deze overzetting, welke naar den Engelschen Bijbel vertaald was, was deels zoo onnauwkeurig, deels zoo onduidelijk, dat Schuler besloot het in zijn geheel nog eenmaal en wel uit het Grieksch over te zetten. In 1896 kon hij de Evangeliën van Mattheus en Johannes, in 1897 de beide andere Evangeliën met de Handelingen der Apostelen laten drukken, en dit eerste gedeelte van zijn arbeid heeft een goede ontvangst gevonden.

*** Een geheele wijziging in de openlijke meening aangaande het Christendom, schijnt zich in Japan voor te doen. Terwijl de beschaafde en welgestelde burgers tot dusver steeds verklaarden, dat alle godsdienst hun gelijk was, gevoelen zij, waar zij met den stroom der ontwikkeling ook den stroom der onzedelijkheid zien verbreeden, zich thans genoodzaakt de vraag onder de oogen te zien, bij welken godsdienst de waarheid en derhalve ook de meest zedelijke kracht te vinden is. Dit heeft tengevolge gehad, dat velen zich met het Christendom hebben bezig gehouden en iets van de macht des Heiligen Geestes hebben ondervonden. Op eene groote vergadering van leeraren te Sendai waren er leeraren uit geheel Noord-Japan bijeen. Ook één der ministers was aanwezig. Een professor met name Inuje hield eene belangrijke toespraak waarin hij tot aller verbazing Christus aanprees, terwijl hij toch voorheen een openbare tegenstander van het Christendom geweest was. Hij zeide o. a. „Twee roovers werden met Hem gekruisigd, maar wie kent hunne namen, wie bekommert zich om hen? Zij stierven, maar Christus leeft en zal eeuwig leven."

*** De Zionistenbeweging. Aangemoedigd door de aanbeveling van den keizer van Duitschland, heeft Dr. Herzl, de aanvoerder der beweging voor den terugkeer der Joden naar Palestina, een groot succes gehad in Constanti-

nopel. Hij heeft een lang onderhoud met den Sultan gehad en schijnt heel wat nader tot zijn doel gekomen te zijn, om namelijk vrijheid voor de Joden te bekomen, een groot deel van Palestina te koloniseeren met practisch zelfbestuur. Den Sultan werd daarbij een aanzienlijke financieele vergoeding, verzekerd door een internationalen borgtocht, aangeboden. De eerste stap die gedaan zal worden zal waarschijnlijk zijn de herstelling van de haven te Jaffa (Joppe). Dit zal geen zaak van liefdadigheid zijn, maar een handelsonderneming. Alleen solide kolonisten zullen ontvangen worden en worden grootendeels verwacht uit Rusland en Zuidoostelijk-Europa. Het bedenkelijke in deze onderneming komt ons voor dit te zijn, dat de welgestelde en rijke Joden niet bereid gevonden zullen worden om naar hun land terug te keeren. Zij hebben zich in de verschillende landen zoo sociaal, godsdienstig en politisch ingewerkt, dat zij allicht zullen weigeren zich daarvan los te maken. De arme verdrukte en verdreven Joden maken niet het gewenschte personeel uit, om met goed gevolg een kolonie te stichten.

„Baptist Times."

EEN EENVOUDIG MIDDEL.

In het noorden van Indië trok eene karavaan door het land en met haar reisde ook een zendeling. Onderweg viel een arme oude man op den grond neder, overweldigd door de hitte en de vermoeienissen der reis; men bekommerde zich echter niet om hem en liet hem liggen. De zendeling zag hem, knielde, toen de anderen weg waren, aan zijne zijde neder en fluisterde hem in het oor: „Broeder, wat is uwe hoop?" De stervende richtte zich een weinig op, om te antwoorden, en kon met groote inspanning zeggen: „Het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt van alle zonden" (1 Joh. 1 : 7). Daarop blies hij den laatsten adem uit; zijn gelaat, waarop vrede en kalmte te lezen stond, overtuigde den zendeling, dat hij in Christus ontslapen was. „Hoe", dacht de zendeling, die zeer verbaasd was over het antwoord, „zou die man toch tot het ware geloof gekomen zijn en deze hoop gekregen hebben?" Terwijl hij hierover nadacht, zag hij, dat de gestorvene een stukje wit papier vast in zijne hand geklemd hield. Hij trok het er uit en zag tot zijne groote verwondering en vreugde, dat het een blad uit Gods Woord was, waarop het eerste Hoofdstuk van den eersten Brief van Johannes stond. Zoo had de man door een enkel bladje van Gods Woord vrede voor zijne ziel leeren vinden.

God bedient zich menigmaal van eenvoudige middelen.

Hoevele zielen worden er uit de macht des Satans gerukt door één Goddelijk machtwoord!

VARIA.

WAARTOE BEHOORT GIJ?

Wanneer een eik of een andere edele en nuttige boom ontworteld wordt, veroorzaakt zijne verwijdering eene ledige plaats; en wanneer gij na jaren weder aan dezelfde plaats komt, dan ziet gij nog, dat daar iets ontbreekt. De takken der aangrenzende boomen hebben de leegte nog niet aangevuld. Nog altijd trachten zij de plaats aan te vullen, die eens door hun machtigen buurman werd ingenomen. En nog altijd is er een kuil in den grond, welke aantoont, hoe ver de reus eenmaal zich uitstrekte. Maar wanneer een bladerlooze struik, een houten stok, wordt afgeplukt, dan ziet men al aanstonds de sporen niet meer, en gij wordt niet gemist.

Lieve lezer, waartoe behoort gij? Zijt gij een ceder, welke een koele en lieflijke schaduw op zijne omgeving werpt? Zijt gij een palm, vast en bloeiend, vele vruchten dragend, door allen, die ze kennen, gezegend? Zijt gij zoo nuttig, dat, wanneer gij eenmaal sterft, het niet zoo gemakkelijk is, uwe plaats aan te vullen, en dat alle lieden, die aan de ledige plaats voorbijkomen, zeggen: „Hier was het, waar die oude palmboom zijne schaduw en zijne lieflijke vruchten gaf." Of zijt gij een struik, een wortelloos en vruchtloos ding, dat elken dag kan weggerukt worden, en naar hetwelk niemand vraagt? Wat doet gij? Wat draagt gij bij tot heil der wereld?

GOSZNER'S GULDEN SPREUKEN.

1. Groote uitreddingen Gods zijn ernst en goedheid vereenigd; — zij wekken het eeuwige op het geloof, de liefde en de hoop.
2. Wat gij met God begint, volbreng dat ook geheel met God.
3. Wie niet trekt uit de ervaring, wordt wijzer, edeler en vromer.
4. Welk een heilig onderpand der eeuwige goedertierenheid is — het leven.
5. Het smartenl wachten van den vrome baart vreugde en gejuich.
6. Alleen standvastigheid leidt tot blijde voltooiïng.
7. Wankelt gij in eenig goed voornemen, — stel u dan een levend God voor.
8. Zeldzame menschen zijn edelgesteenten in de kroon der Godheid.
9. Het is aan ons zelf te wijten, wanneer onze zwaarste beproevingen niet ten laatste ons geluk worden.
10. Denk vaak aan de nabijheid van den Heer, die alles doorgrondt.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van H. M., Nieuwepekela f 4.98.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending.

Van de Gem. te Amsterdam f 80.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

*** Heden behaagde het den Heer, na een kort en hevig lijden, onze lieve

JACOBUS WILLEM

tot Zich te nemen.

D. J. STARGARDT.
G. M. STARGARDT—VAN LEEUWEN.

AMSTERDAM, 10 Juni 1901.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 740 DONDERDAG 27 Juni 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Eikeboomen der gerechtigheid.

Als een groenende boom
Aan een helderen stroom,
Die zijn wortels behoedt voor verdrogen,
Als een eik in zijn kracht,
Die d' orkanen belacht,
Staat de man, die God vreest, voor elks oogen.

In zijn Heer is hij sterk,
En God legt op zijn werk,
Wat het zij, zijn onmisbaren zegen.
Dat begeerlijke lot
Wordt, als gave van God,
In de vreeze des Heeren verkregen.

J. A. W.

XXIste JAARVERSLAG

DER

Unie van Gemeenten van gedoopte Christenen

IN

NEDERLAND.

Sneek 19 en 20 Juni 1901.

Geachte Afgevaardigden en Gasten hier tegenwoordig!

Toen de Unie op den 26 Januari 1881, in het zeer tochtige oude lokaal te Foxhol, haar eerste levenslicht aanschouwde, was het de Gemeente Sneek, die hare bakerdiensten presenteerde en haar deur openzette, om de jonggeborene het eerst te ontvangen en in hare armen te koesteren tot meerdere levenskracht.

De eerste Unievergadering ten harent gehouden viel op den 22 en 23 Juni van het geboortejaar.

Sedert dien tijd is de Unie nog drie maal de gast geweest van deze Gemeente, zoodat wij thans voor den 5den keer hier als zoodanig zijn samengekomen.

Wij zullen U niet vermoeien met een verhaal over de wederwaardigheden in dien tijd doorgemaakt. Veel heeft zij doorworsteld.

Laat ons liever beginnen te zeggen, dat wij blijde zijn om elkander weer in dit gemoedelijke, landelijke friesche stedeke te ontmoeten, want wij zijn verzekerd, dat ook ditmaal Sneek, haar ouden roem — de oud Hullandsche eere — der gastvrijheid zal handhaven en het den gasten zoo aangenaam mogelijk zal maken. Daartegenover staat ook de verplichting der gasten, dat zij het hunne doen om aan hunne gastheeren en vrouwen een aangename herinnering achter te laten, en waar zoo van alle zijden wordt geijverd tot elkanders geluk, kan het niet anders, of ook deze

UNIEVERGADERING

zal een blijvenden zegen verspreiden.

Eigenaardig — toevallig willen wij niet zeggen — dat ook den vorigen keer de Gemeente zonder Voorganger was, en hoewel er volstrekt niet aangedacht werd ten vorige jare toen zij de afgevaardigden noodigde, is zij ook nu weer in dien minder verkieselijken toestand. Br. Kuipers, beroepen door de Gem. N. Pekela, had geen vrijmoedigheid daarvoor te bedanken en als eerste vrucht van zijn voorgangerschap aldaar mag de Unie zeker beschouwen, dat de Gem., na een langen tijd zich te hebben afgescheiden, weer tot haar is toegetreden.

Zij die hebben gemeend en nog van dat gevoelen zijn als zou de verwijdering geweest zijn een

LEERKWESTIE

hebben zich daarin vergist, wel dat ze er mede in verband is gebracht. Wij achten het evenwel thans niet gewenscht om weer op het verleden in te gaan, waar de toekomst ons dringt, al onze aandacht te vestigen op de dingen die komende zijn.

Wij achten het een verblijdend teeken, dat de Gem. N. Pekela teruggekeerd is, om met hare zuster Gemeenten onze

BEGINSELEN

door woord en daad te helpen verbreiden. Wij mogen dit niet licht achten, te minder omdat het ons wil voorkomen, dat bij sommige onzer leden het beginsel wat verflauwt; althans de schijn is daarvan aanwezig. Het is alsof de scherpste puntjes er wat afslijten door de houding die aangenomen wordt, alsof de doop meer is een Baptische instelling dan wel een uitdrukkelijk bevel van den Heer. Dit liedeke wordt door onze tegenstanders zoo dikwijls en op zoo velerlei wijze gezongen en vaak zoo gemoedelijk, dat men het nu en dan ook in onze gelederen hoort neuriën. Let wel! het wordt nog niet luidkeels gepredikt, maar zoo onder den duim hoort men wel eens de stelling opgeworpen: waarom de doop zoo krachtig moet gehandhaafd! Dit mag niet, dit werkt verlammend, dezulken moeten er weer beslist toe gebracht worden om kleur te bekennen. Een van twee toch: óf ons beginsel berust op Gods onfeilbaar woord naar de onveranderlijke inzettingen van Christus, óf het is als de kinderbesprenging een menschelijke, en daardoor gansch onbetrouwbare vinding. Laat het ons voor goed duidelijk zijn of zulks worden, dat het niet in de eerste plaats is het groote aantal leden, maar dat het bijzonder aankomt op beginselvastheid, overtuigd, dat wij staan op den rotsvasten bodem van

GODS WOORD.

De vraag, die misschien gesmoord blijft, maar toch zeker in sommiger hart opwelt: of het dan zoo noodig is den doop voorop te stellen, is reeds een bewijs, dat men niet voldoende van het beginsel onzer Gemeenten is doordrongen, anders zou zulk een vraag zelfs niet in hart opkomen, omdat wij het allerminst den doop als middel van zaligheid of van verzegeling prediken, maar alleen er door belijden, dat er een nieuwe levenskeuze in het hart is geboren om volhardend Christus te volgen, met zelfverloochenende toewijding en dooding van den ouden mensch.

DE VRIJHEID

onzer overtuiging en de vastheid van ons beginsel laten natuurlijk toe, dat wij heel ver met andersdenkenden kunnen medegaan om te werken tot redding van het verlorene (zie Art. 4: een f der Unie Statuten) — toch mag de vrijheid niet zoover gedreven worden, dat het beginsel er onder verzwakt.

De persoonlijke vrijheid der leden als zoodanig, van iedere Gemeente op zich zelf, maar ook van de Unie als een geheel moet krachtig worden gehandhaafd en geen inmenging van andere ideën dan die van vrijheid mag worden geduld. Wij hebben geen Clerus — geen kerkelijke oppermacht — Christus is ons hoofd en Hij alleen voor allen. Broeders, als dit goed wordt begrepen, dan zullen er minder botsingen voorkomen en de onoverwinnelijke kracht van het beginsel, dat ons meer waard moet zijn dan dit aardsche leven, zal door werken als een zout, dat de geloovigen van alle richtingen onweerstaanbaar doortrekt, gelijk zoo nu en dan op gansch onverwachte wijze ter onzer kennisse komt. Dit is ook een deel van de vervulling onzer roeping.

DAT DE GEM. SNEEK

het gemis van een voorganger gevoelde bewijst het beroep dat terstond na het vertrek van br. Kuipers op br. van Beek werd uitgebracht; doch voordat behoorlijk daaraan publiciteit konde worden gegeven, was deze zaak al beslist, doordat ZEd. bedankte op aanzoek van het Bestuur der Gem. Stadskanaal.

Later heeft Sneek gepubliceerd, dat zij „na biddend overleg" er toegekomen was om br. A. Hof, die een korten tijd in haar midden was als Uniecent-reiziger — en daarna door br. v. Beek afgestaan om haar tot September te dienen — als voorganger had beroepen.

Br. Hof heeft na ernstig beraad gemeend, dat hij aan het verlangen der Gem. Sneek niet *kon*, noch *mocht* voldoen en wenscht, heel verstandig, eerst de hem toegestane leerjaren op de

SCHOOL TE HAMBURG

te benutten. Wij gelooven, dat we in alle oprechtheid beide partijen kunnen feliciteeren met dit besluit van onzen jongen broeder, en kunnen niet nalaten als commissie het uit te spreken — en hopen in dezen ook op de instemming der Algem. Verg., dat het beroep der Gemeente Sneek in dezen zeer onvoorzichtig is geweest en dat in 't vervolg niet zoo lichtvaardig met jonge menschen mag gehandeld worden.

Hun toekomst zou er door worden bedorven en het zou voor de Gemeenten niet dan op geestelijke schade (in ieder geval) uitloopen.

Bovendien, is er in onze Gemeenten daardoor reeds geen ellende genoeg geweest?

UNIECENTREIZIGERS

mogen school candidaten zijn, zij worden geenszins door de Unie uitgezonden om als

rond te trekken. Mochten er broeders zijn met singuliere gaven — welnu die gaven kunnen worden gebruikt, doch laat het in overleg en met wijsheid geschieden.

Zijn er acties en moeiten dan weet men de

UNIE COMMISSIE

wel te vinden, liefst om de kastanjes uit het vuur te halen, doch als men iets wil dat op zich zelf al veroordeelt, dan vraagt men geen advies maar zet den wil door, alsof het het onschuldigste werk van de wereld gold. Dit mijne Broeders! mag alzoo niet zijn.

Dat br. Hof door het Schoolcomité is aangenomen verheugt ons, maar dat hier weer de Unie niet is erkend — hoewel het de afspraak was met het Schoolbestuur — bevreemdt ons — doch nu is dan ook de Unie van alle verantwoordelijkheid ontslagen in deze zaak.

BR. HARMSEN

heeft nu zijn studietijd ten einde en kan zich beroepbaar stellen. We hopen dat hij in Nederland een geschikt arbeidsveld vinde.

De beide afgevaardigden der Unie, ten vorigen jare, naar

DER BUNDES CONFERENZ

te Hamburg, zullen straks gelegenheid vinden om aan de vergadering mededeelingen te doen van hun wedervaren.

De Holl. Unie in den Duitschen Bond is voor het Bestuur van den Bond nog altijd een ernstig punt van bespreking, door de eigendommelijkheid van de Duitsche Rijkswet.

In den loop van dit jaar heeft

BR. KLICKMANN,

ongetwijfeld tot aller spijt, gemeend te moeten bedanken als onze vertegenwoordiger in Engeland. Het verschillend standpunt en inzichten in zake

DEN ZUID AFRIKAANSCHEN OORLOG,

die nog voortdurend woedt, tot schade van beide volkeren, benevens de vele werkzaamheden van onzen broeder is ongetwijfeld daartoe de aanleiding geweest, doch zijn komen ter Algem. Verg. en het laatst ingezondene wekt weer het vermoeden, dat ZEd. op het genomen besluit zal terug komen. Dat hij een krachtig mede arbeider vinde in dit waarlijk moeielijk werk in den meer jeugdigen broeder

MR. ENGALL

die eveneens blijken geeft, een warm hart voor Holland te hebben. Ook br. Mensink, thans voorganger eener

BAPTISTEN GEM.

te Martham in Engeland, heeft gaarne zijn vrijen tijd beschikbaar tot medewerking.

DE GEMEENTE STATISTIEK

is gelukkig met twee vermeerderd, zoodat het getal 13, dat wij eertijds hadden ook nu weer is bereikt. Mocht het zoo doorgaan, dan zou het begin der 20ste eeuw voor onze Unie gelukkig kunnen genoemd worden, en wij zeggen toch niets te veel als wij beweren, dat alle Baptiste corporaties in Nederland zich Gemeentelijk moesten aansluiten, zonder direct te vragen: *„wat voordeel hebben wij er bij, of zou het ons ook moeite en opoffering kosten?"*

Wij belijden één Heer, één geloof, één doop, welnu, deze belijdenis is niet alleen persoonlijk maar ook gemeentelijk, en dat kunnen wij niet krachtiger uitdrukken dan door ons allen te Unieëeren.

Het is werkelijk verrassend, dat ook de

GEM. HOORN,

hoewel nog klein in ledental, den moed heeft gehad zich zelf te overwinnen en bij de Unie zich aan te sluiten, en nu hopen wij maar dat ze ook taai zal zijn om te volharden en dat het gemeenschappelijk streven haar zelve tot grooten zegen mag gedijen.

NIEUWE PEKELA

hebben wij straks reeds genoemd en wij willen ons met haar verblijden, daar de onderlinge scheuring is hersteld, en ook de volkomene éénheid is ingetreden. Het blijkt, dat de Gem. Sneek bij zonder het voorrecht gegeven is om in haar midden het afgedwaalde te zien wederkeeren. Is het ook om haar bakerend en koesterend karakter? moge dat dan ook onderling een levenstrek in haar blijven.

DE ARBEID

der Gemeenten bleef ook dit verloopen jaar nagenoeg hetzelfde, waaruit blijkt dat onder de omstandigheden het werk zoodanig is geregeld dat er vastheid in gekomen is, waarmede volstrekt niet gezegd is: zie zoo, nu loopt alles goed en mooi; geenszins; zeer gewenscht zou het zijn . . . wanneer we de vleugelen verder konden uitslaan.

Bij de gelegenheid van de Commissie-verg. in den vorigen herfst, hebben de Gem. Zutphen en Deventer geprobeerd om de

EVANGELISCHE SAMENKOMSTEN

zooals wij die vroeger hadden te doen herleven, doch zij zijn daarin ten eenenmale teleurgesteld. Zutphen nog het allermeest, de opkomst was bedroevend en toch had het niet aan publiciteit ontbroken; strooibiljetten waren in massa verspreid, dure advertenties geplaatst, maar niets wilde baten.

Wij zouden onjuist zijn als wij alleen op teleurstelling wezen, in Deventer is nog een blijvende en nawerkende zegen geweest doordat een paar menschen tot overgave aan Chr. zijn gekomen en dat is op zich zelf wel een voldoende belooning voor de moeite en kosten.

Het is ons niet ter oore gekomen of er nog andere Gem. zijn geweest die zulke bijeenkomsten hebben belegd.

DE DRIE UNIE-CENTREIZIGERS

hebben zich weer op verschillende plaatsen van ons land laten zien en hooren, zij strooiden het zand des woords door mondelinge gesprekken, het verkoopen van Bijbels en andere geschriften en wij weten dat het woord des Heeren kracht zal doen te zijner tijd en nooit ledig wederkeert. Dit is ons ook reeds zoo vaak uit dezen arbeid gebleken, zoodat wij de verzamelaars, de gevers van dezen Unie cent en allen die daarin mede werken, niet alleen een woord van dank doen toekomen, maar ook bemoedigend toeroepen: gaat voort op den ingeslagen weg, uw werk zal niet ijdel zijn in den Heer. Groote zaken hebben in den regel hun ontstaan en uitbreiding te danken aan kleine dingen.

DE UNIE CENT

is een spontane plant — die zoo geheel *uit* de Unie en *in* de Unie is gegroeid; zij heeft reeds winterkoude en zomerhitte doorstaan, is door najaarsstormen geteisterd geworden, maar ook door de lentezon gekoesterd en heeft zoodoende een gezonde sterkte verkregen en mag gerekend worden als een zeer voornaam deel in den arbeid van de Unie, die vooral moet blijven bestaan en voortdurend goed gevoed met kleine koperen en zilveren muntstukjes, maar waarbij het gebed niet mag vergeten worden. Onze Unie zonder Unie cent kunnen wij ons al niet goed meer denken.

BR. DE HART

is met zijn gezin uit Amerika wedergekeerd. Door den Secretaris der Gem. Hengeloo werd dit aan de commissie der Unie officieel kond gedaan, doch hoe verbaasde het ons en zeker allen, die dit hooren, dat ZEd. op den 1sten Pinksterdag j.l. door den ouderling br. Mokkelenkate in zijn dienstwerk is ingeleid geworden, dat hij direct daarop heeft aanvaard.

De Secretaris deed ons meteen weten: „dat de Gem. Hengeloo zich niet meer verplicht acht te zich aan de ten vorige jare genomen

MOTIE

te houden, omdat de Gem. Sneek geweigerd heeft eene commissie van onderzoek te ontvangen."

Wat dit onderzoek moest beteekenen vatten wij niet; er staat van geen „commissie van onderzoek" in de motie, wel dat br. de Hart zich met de Gem. Sneek moest verzoenen vóór het beroep van kracht kon zijn.

Wat toch is de zaak waar het om gaat? Br. de Hart heeft zijn lidmaatschap 5 jaren geleden te Sneek opgezegd, hetwelk door de Gem. aldaar is aangenomen. Nu was het eenigste, dat ZEd. bij de Gem. Sneek vroeg om weer als lid te mogen worden opgenomen en dan met elkander verzoenen, hetgeen toch de eerste plicht is van ieder Christen, dan was de heele kwestie uit de voeten. Br. de Hart schijnt de zaak nog eens te willen laten onderzoeken; doch daarmede bemoeit zich direct niet de motie noch de Algemeene Vergadering. Om die reden kon de Commissie der Unie br. de Hart niet op de lijst der Afgevaardigden plaatsen en nog veel minder als een wettige Voorganger van een geunieerde Gem. op deze

JAARVERGADERING

toelaten. De Gem. Hengeloo heeft bovendien nog in strijd gehandeld met het besluit der Algem. Verg. blz. 125 Notulenboek II waar wij aldus lezen:

„Het is beslist in strijd met ons beginsel wanneer afgesneden en zelfs gecensureerde leden eener Gemeente bij eene zuster-gemeente worden opgenomen of tot het Avondmaal toegelaten, zonder medeweten en instemming van eerstbedoelde, voor en aleer door de Algem. Verg. in de mogelijk bestaande kwestie is uitspraak gedaan."

ONS BLAD

„De Christen" bleef op de gewone wijze, op den weg reeds jaren lang bewandeld, voortgaan. De proef genomen met het

ZENDINGSBLAADJE

is totaal mislukt, er kwamen niet genoeg inteekeningen in, waaruit de Redactie moest besluiten dat de belangstelling niet groot was. Toch mag dit ons niet de gevolgtrekking doen maken, alsof in onze Gemeenten geen harten warm kloppen voor de

HEIDEN-ZENDING,

immers dat bewijst voldoende uit de penningen, die met blijdschap worden neergelegd op dit altaar der liefde.

DE BROEDERS TE VALTHERMOND

vroegen vrijheid tot het plaatsen van een advertentie in „De Christen," om liefdegaven voor een nieuw lokaal. De Commissie der Unie meende echter, dat dit eerst nader moest worden onderzocht en zond daar twee harer leden heen om zich zelfstandig te overtuigen en nadere gegevens in te winnen. De uitslag van dit onderzoek was van zoodanigen aard, dat zij met vrijmoedigheid het verzoek ondersteunen, en wij hopen dus, dat de Broederschap aldaar spoedig in de gelegenheid zal worden gesteld hun begeerte vervuld te zien.

HET ZILVEREN FEEST

van onzen broeder van Beek en Echtgenoote in de Gem. op den 2den Juni, meende de Commissie der Unie — daar het niet minder dan zijn 25-jarige Evangeliebediening en huwelijksherinnering gold — niet ongemerkt te mogen laten voorbij gaan. Zij bood, bij monde van br. de Vries en met een bijschrift van den Secretaris, namens de Unie, ZEd. een Bijbel aan met goud op snee en in een eenvoudigen prachtband, niet als eene belooning voor de vele bewezen diensten, maar als blijk van dankbare erkenning. Moge het hem en zijne echtgenoote nog vele jaren gegeven worden den troost en vrede te vinden, die in dit heerlijke boek zijn vervat, en dat hem kracht gegeven worde tot in lengte van dagen voor zijn veelomvattend werk, waarin niet alleen zijne Gemeenteleden, maar al de lezers van „De Christen" mogen deelen.

Dat zij zoo!

MEDEDEELINGEN

over de Jaarvergadering der Unie van Gemeenten van gedoopte Christenen in Nederland, gehouden te Sneek 19 en 20 Juni 1901.

„Op naar Sneek" dat was de oproep vóór de vergadering en tot onze vreugde kunnen wij melden, dat niemand zich zal hebben beklaagd daaraan gevolg te hebben gegeven; naar wij vermoeden zullen er wel enkele thuisblijvers spijt hebben.

Gelijk wij verwachtten heeft de Gem. Sneek haar ouden roem van hartelijkheid gehandhaafd.

DE WELKOMST-

groet der Gem. geleid door br. S. Gorter, ouderling, naar Filipp. 2: 1—11 was als 't ware profetie der vergaderingen.

De verdeeling der gasten liep ordelijk en zeer spoedig af, zoodat overal in den huiselijken kring onder gezelligen kout het verdere van den avond werd doorgebracht of beter het middernachtelijk uur bereikt.

WOENSDAGMORGEN 8 1/2 UUR BIDSTOND

Br. G. de Vries van Haulerwijk ging hierin voor

en wees op koning Josia, „die deed wat recht was in de oogen des Heeren," wekte nog met een enkel woord de aanwezigen daartoe op, waarna vele Broeders in het gebed gingen.

Tusschen den bidstond en den aanvang der Verg. was het een zeer gezellige drukte, vele Afgevaardigden en Gasten kwamen nog aan en menige handdruk bij vernieuwing of voor het eerst werd gewisseld. Zulk een ontmoeting van elkander is reeds onbetaalbaar, omdat ieder zoo iets ervaart van hetgeen Paulus bij zijn aankomst in Rome gevoeld heeft, Hand. 28 : 15.

10 UUR.

De Voorz. br. van Beek opent de vergadering op de gebruikelijke wijze. Ps. 33 : 1 en 3 werd gezongen en 1 Cor. 1 : 1—9 gelezen. De

NOTULEN

werden door den Secretaris gelezen, de Afgev. van Hengeloo en Stadskanaal hadden *op-* en *aan*merkingen, die echter uit de vergadering werden bestreden, zoodat de notulen ongewijzigd werden goedgekeurd.

DE PRESENTIELIJST

toont 26 stemgerechtigden aan en meer dan 30 gasten, waaronder br. Klickmann uit Londen, (Mr. Engall was tot zijn spijt wegens drukte verhinderd, pas thuis gekomen uit Italië), br. Edw. Scheve en de diacones zr. B. Engelsman uit Berlijn en br. Alfr. la Gravière uit Quévy le Petit (België). Het is opmerkelijk, dat onder de belangstellende gasten het getal zusters der Gem. steeds toeneemt; dit achten wij een zeer gunstig teeken en het is reeds zoo'n vanzelfheid onder ons geworden, dat wij ze niet gaarne weer op onze Unievergaderingen zouden missen.

(Was de Voorzitter niet zoo dringend genoodzaakt geweest om den wille van den tijd de vergadering te sluiten, voorzeker zou schrijver dezes opzettelijk een woord van dank aan de zusters gebracht hebben voor heur welwillende en aangename verrassingen, die wij allen op prijs stelden. Thans langs dezen weg een eeresaluut aan de Dames.)

GRONINGEN

verlangt het volgende jaar de Unie in haar midden te ontvangen en wij weten, dat de Groningers in velerlei opzichten sterke concurrenten van de Friezen zijn, om ons in hartelijkheid en gulheid te ontvangen. Het is de grootste Gemeente en zij kan en wil vele gasten ontvangen, daarom reeds nu een penningske weggelegd voor reisgeld.

Wij geven onzen brs. en zrs. te Groningen nu reeds in overweging of, gelijk het te Amsterdam en Stadskanaal is geweest, 't niet wenschelijk zou zijn die twee dagen een gemeenschappelijke tafel aan te richten, wat de gezelligheid niet weinig verhoogt, en voor vele huismoeders en dochters de gelegenheid biedt de verg. bij te wonen.

DE PENNINGMEESTER

had maar even van 8 kassen verslag uit te brengen en zijn dorre cijfers waren in menig opzicht welsprekend. Jammer, dat Z.Ed. niet overal van vooruitgang konde spreken. De Uniecent-kas heeft een gevoeligen achteruitgang, die zoo mogelijk moet hersteld, te meer, nu de Evangelisatie onder de Vlamingers in België en Frankrijk zal worden ondernomen. (Daarover zullen de lezers en Unie cent-gevers nog wel eens spoedig wat meer hooren.)

EEN BRIEF

van br. Weertz uit Frankfort a/M. werd gelezen, waain Z.Ed. in hartelijke woorden betuigde, dat hij met den geest in ons midden was; evenzoo van br. Engall, die, behalve een eigen woord, ook nog Rom. 12 liet lezen. De Penningmeester dankte br. Klickmann voor de vele diensten der Unie bewezen en hoopte, dat spoedig een opvolger worde gevonden, die niet minder trouw onze belangen zal behartigen. De

ADMINISTRATEUR,

br. van Beek, zegt, dat de inning van de gelden veel moeite veroorzaakt, dit moest zoo niet zijn.

„DE CHRISTEN"

is ons eigen orgaan en ieder moest zich beijveren om het vooruit te helpen, dat schijnt door sommigen niet te worden begrepen, anders zouden er ook nog meer abonné's komen, waardoor van te korten geen sprake meer konde zijn. De oorlog in Z.-Afrika heeft ons nog al eenige abonné's in dat werelddeel ontnomen; wij willen echte. hopen, dat straks na den oorlog, het getal nog meer dan verdubbeld worden zal onder het zich

VRIJ GEVOCHTEN VOLK.

Br. van Ree uit Amsterdam meende, dat „De Christen" inconsequent was in zake Advertenties en ingezonden stukken, vooral die over rooken, waaran ZEd. een relaas voorlas over het dwaze van het tabak-en sigaren rooken, waaraan geen Christen meer moet mede doen, zoo min als aan het verpestende alcoholgebruik.

ZENDINGSKAS,

deze heeft ook dit jaar weer ruim f 700.00 inkomsten en uitgaven te boeken, dat is een verblijdende som voor zulk een klein hoopje geringe lieden. Immers behalve deze zijn er nog zoovele eigen behoeften. De uitgave van

HET ZENDINGSBLAADJE

heeft niet die bijval gevonden als door de Redactie was verwacht en is voorloopig uitgesteld moeten worden.

DEPÔT.

Tractaatjes zijn er veel verkocht; boekjes over den doop en ons beginsel hadden weinig aftrek; er is nog betamelijk veel voorraad. De wonderlijke gebeurtenis is voor de zooveelste maal herdrukt, vindt ook altijd gereedelijk aftrek, zoodat deze 2000 ook wel spoedig zijn man zullen vinden, die ze helpt verspreiden doet een goed werk (5 ct. per stuk, bij getallen nog minder.)

JAARVERSLAG

door den Secretaris gelezen wordt door de Algem. Verg. aangenomen, en besloten om het in de Christen af te drukken.

BELGIË.

Br. Roeles leidt la Gravière in, welke laatste een warm pleidooi houdt voor de Nederlandsch sprekende Vlamingen, zoowel in een groot deel van Noord-Frankrijk als in België.

Voorloopig besloten, dat de Comm. nader onderzoek zal in stellen en dan met Bijbel colportage te beginnen.

DE GEM. HENGELOO

is — omdat zij geheel eigenzinnig en in strijd met het besluit der Algem. Verg. toch is doorgegaan om br. de Hart, vóór dat hij met de Gem. Sneek is verzoend, in haar midden als lid en voorganger op te nemen — gecensureerd. Dat dit besluit met droefheid werd genomen, laat zich begrijpen en dubbel smartelijk is het, dat onder ons zulke dingen moeten plaats hebben, doch liefde tot recht en waarheid maakten het noodzakelijk.

Gemeentevoorstellen en vragen.

STADSKANAAL. 1. Hoe hebben onze Gemeenten te handelen met personen, die buiten alle gemeentelijk verband, eigenmachtig met enkele aanhangers Avondmaal gaan vieren en doopen? Moet op de zoodanigen de geestelijke tucht, door de Gemeente van welke zij uitgegaan zijn, niet toegepast worden?

2. Mogen onze Gemeenten den doop van boven bedoelde personen erkennen en sanctie verleenen? De Gemeente Groningen vraagt hieromtrent het volgende:

Kunnen personen, die bij andere corporaties dan de onze als geloovigen gedoopt zijn, enkel op hunne belijdenis in de Gem. worden opgenomen, wanneer zij zulks begeeren?

Na een zeer lange discussie en de vragen van alle kanten te hebben bekeken, is het volgende aangenomen.

De Gemeente Amsterdam is van oordeel dat, wanneer leden, der Gem. eigenmachtig zonder toestemming harer betrokkene Gem. onderling het Avondmaal bedienen of doopen, zij in strijd han delen met de H. Schrift en mitsdien vallen onder de tucht der Gemeente.

Vervolgens: *Als antwoord op punt 2 verwijst de Algem. Verg. naar de motie over punt 1 uitgebracht.*

HENGELOO. Zou het niet wenschelijk zijn, dat de geuniëerde Gemeenten voortaan elkander kennis gaven van de leden, die door haar zijn afgesneden?

Nadat de Afgevaardigden waren vertrokken kwam dit punt ter sprake en we meenden dat men voor misleiding waarborg genoeg heeft in de lidmaatskaart, die ieder lid in den vreemde bij zich behoort te hebben en op tijd te laten vernieuwen, wil hij aanspraak maken op broederlijke ontvangst. Die zoo'n bewijs niet heeft, wijde de schuld aan zich zelve, wanneer (hij of zij) wordt gewantrouwd.

AMSTERDAM. 1. Is het niet wenschelijk, dat eene zich tusschentijds om opname in de Unie aanmeldende Gemeente hare Statuten in „De Christen" laat afdrukken?

2. Welken regel heeft de Gemeente te volgen bij de verkiezing harer Ouderlingen met het oog op hetgeen ons geleerd wordt in Hand. 14 : 23, 2 Tim. 2 : 2 en Titus 1 : 5?

Op punt 1 is duidelijk gemaakt dat het onderzoek door de Unie Commissie geschiedt en mocht een Gem. verlangen de statuten nog nader te kennen van de voorgestelde Gem. dan kan ze zich bij de Unie Secretaris vervoegen.

Wat het 2de punt aangaat, daarover is veel gesproken en uit alles blijkt dat onderling een hoog ernstig ambt is in de Gem., dat niet door stemmen cijfers, door den hefboom der meerderheid wordt verkregen, maar dat het een Geestes bedeeling is, die natuurlijk niet ieder lid te beurt valt.

Het blijkt uit de H. Schrift dat de Apostelen of hun daartoe verkoren plaatsvervangers candidaten stelden waaruit door de Gem. met opsteken der handen een keuze werd gedaan.

Sommige waren dan ook van oordeel dat een ouderling niet kan, noch mocht aftreden; anderen meenden dat het beter is een Bestuur te kiezen als het mocht blijken dat er geen zijn die als ouderlingen kunnen optreden.

GRONINGEN. Geen collectie in de Gemeente aan te bevelen of toe te laten, zonder aanbeveling van de Commissie der Unie.

De Commissie is van oordeel dat we daardoor al te veel in de vrijheid der Gemeenten zoude ingrijpen, en dat de zaak te omslachtig zoude zijn. Ieder Gem., die een collectant wantrouwt doet het beste zelf even ter geschikter plaatse te informeeren.

HOORN. Is er geen mogelijkheid op, dat die Gemeenten of Broederschappen, die geen Voorganger hebben, van tijd tot tijd door de Voorgangers der grootere Gemeenten worden bezocht, liefst om de 3 maanden?

Over een dergelijke vraag is reeds vroeger besluit genomen; geunieerde Gemeente hebben het recht een voorganger te vragen, doch dezen moeten de onkosten weer worden vergoed.

DE AVONDBIJEENKOMST

was zeer gezellig — Evangelische samenkomsten — zijn niet gehouden, maar br. Schevé deed mededeelingen van de Kameroen-zending in Midden-Afrika en van de Diaconessen-opleiding te Berlijn. Hij zou willen dat de Holl. Gem. hem nog 100 goede zusters toezonden, die allen een plaats kunnen vinden en spreekt met lof over de 4 Holl. zusters, die hij nu heeft. Gaarne zou hij behulpzaam zijn om een filiaal in Nederland te stichten, zoodat deze zaak weer op nieuw aan de orde is gesteld. Of er wat van komt?

Ook br. Zerbst van Ede, directeur der stichting „Iuganetta" voor zenuwlijders, herinnert aan wat hij reeds in die richting had trachten te doen.

's Avonds waren reeds vele Afgevaardigden afgereisd en Vrijdagsmorgens zag men ze door de stad trekken belast en beladen, en nu zijn wij weer verre van elkander, ieder in zijn roeping en werk.

De weinige plaatsruimte in ons blad heeft mij genoodzaakt kort te zijn, wat de lezers mij willen te goede houden. Zoo God wil tot ziens — hier of thuis.

ZUTPHEN, Juni 1901.

B. ROELES, Secretaris der Unie.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Aangaande den gruwelijken moord op Maria Kessels, waarvan wij in geruimen tijd niets hoorden, wordt nu vermeld, dat de schilder Mutsaers, tegen wien ernstig vermoeden bestaat, in verhoor is geweest. Hoewel de bezwarendste getuigenissen, zoowel met betrekking tot beklaagdes verleden als in zake den moord tegen

hem werden ingebracht, bleef hij toch hardnekkig zijne schuld ontkennen. De officier meende evenwel, dat niet minder dan 17 bezwarende bewijzen beklaagdes schuld genoegzaam aantoonden en requireerde levenslange gevangenis, wat Mutsaers kalm aanhoorde en waarna hij met fiere houding de zaal verliet.

Pels Rijckens, de verdediger van Mutsaers, is ook niet nog niet overtuigd van diens schuld en heeft Zaterdag een pleitrede gehouden, waarin hij de aandacht opnieuw op den reeds vrijgelaten koster vestigde, tegen wien ook wel bezwarende bewijzen voorhanden zijn. De uitspraak is nu bepaald op 28 Juni a.s. maar of men dan meerdere duidelijkheid zal hebben in deze duistere zaak is twijfelachtig, wanneer niet de ware moordenaar zich zelf openbaart.

In de stoomzuivelfabriek van T. de Jong en Co te Lage Zwaluwe, ontstond de vorige week een zware brand, die alles in lichtelaaie zette en ook een naastbijstaande schuur aantastte, die echter nog behouden bleef, doordat de wind plotseling draaide. Nu werd echter 't geheele dorp bedreigd en spoedig vertoonden zich brandjes op verscheidene daken. Door 't flinke optreden van een 120 tal kloeke werklieden werd echter alles spoedig gebluscht en een groote dorpsbrand voorkomen.

President Kruger zal Woensdag te Rotterdam feestelijk worden ontvangen en in 't Maashotel zijn intrek nemen; denkt echter niet lang aldaar te vertoeven, maar reeds den volgenden dag naar Kampen te vertrekken.

Het 50jarig bestaan der kolonie Neerlands Mettray is j.l. Zondag feestelijk herdacht, bij welke gelegenheid het nieuwe familie gebouw, geschenk van den heer en mevrouw Völcker van Soelen aan de stichting werd overgedragen, terwijl ook aan den stichterr, den heer Suringar, hulde gebracht werd door een bloemstuk op diens graf. Ds. Laurillard sprak in de kerk de feestrede uit en bracht daar de namen van hen, die onafscheidelijk aan de stichting verbonden zijn, in herinnering; terwijl hij tevens wees op 't feit dat onze Koningin bij deze gelegenheid haar portret aan Mettray heeft geschonken. In

Frankrijk heeft 't weer vreeselijk geonweerd. Door hagelslag werden te Niort vele vensterruiten verbrijzeld en wijngaarden, vruchtboomen en moestuinen deerlijk gehavend, terwijl ook in Lozère, in 't kanton Mende, in de Vogeezen en elders groote schade werd aangericht door wolkbreuken en hoozen.

Te Carmoux en omstreken is tevens door eene plotselinge overstrooming veel vernield geworden. Van

Engeland vernemen wij zoo langzamerhand, dat er meerdere stemmen opgaan tegen den oorlog in Z.-Afrika, die niet slechts vragen: *„Wie doet dat?"* maar *„Wat* wordt er gedaan?" Mannen als Stead en vrouwen als lady Maxwell, protesteeren tegen 't onrecht aan een volk, of aan onschuldige vrouwen en kinderen gepleegd, daden, die met loijaal oorlogvoeren niets te maken hebben. Vooral Miss Emily Hobhouse maakt zich wereldberoemd door hare daden voor de mishandelden en wekt dankbaarheid en bewondering bij alle Boerenvrienden.

Door een Engelsche commissie werd zij naar Z.-Afrika afgevaardigd, om te onderzoeken in de refugee kampen, waar de Boerenvrouwen en kinderen opgesloten zijn, of 't werkelijk waar was, wat daarvan gemompeld werd.

Zij geeft nu cijfers van 15 kampen, die door haar bezocht zijn, waar samen 32455 opgeslotenen zijn. In kamp Bloemfontein, waar plm. 900 kinderen zijn: geen schaduw, noch bescherming tegen zon of regen; geen huisraad, geen goed drinkwater, zoodat men, volgens zeggen van doctoren, evengoed typhuskiemen kan drinken; geen middelen om 't water te koken, geen brandstof om eten te bereiden, geen voldoende verpleging, één pleegzuster slechts voor 30 typhuslijders. En zoo gaat 't voort. Geen wonder, dat de sterfte in zulk een kamp 383,16 per duizend bedraagt.

Moge 't woord van Miss Hobhouse, die in Queens Hall te Londen hoopt op te treden, ingang vinden, want geen weldenkend Engelschman zal zoo iets kunnen goedkeuren. De oorlog in

Z.-Afrika woedt nog steeds voort, hoewel er geen groote slagen geleverd worden, wijl de Boeren in kleine troepen overal en nergens te vinden zijn.

Uit den Haag wordt thans gemeld, dat En geland de onafhankelijkheid der republieken zou willen verzekeren, mits president Kruger zijn ontslag nam en opgevolgd werd door Botha, Steyn of De Wet. Noordelijk Transvaal zou aan Engeland worden afgestaan en de onafhankelijke rest met den Vrijstaat vereenigd. Mevr. Botha zou in opdracht hebben het besluit aan Kruger mede te deelen. Of 't waar is, zal de tijd leeren. Mevr. Botha zou ook medegedeeld hebben, dat generaal French twee maal door de Boeren gevangen genomen was. De tweede maal gefusilleerd zullende worden, had lord Kitchener aangeboden 1000 Boeren uit 't kamp te Simonsstad vrij te laten voor French, wat aangenomen zou zijn.

China. Reeds meenden de Chineesche troepen *Peking weer te bezetten*, zij worden echter verhinderd door de gezanten der mogendheden, omdat de buitenlandsche troepen er nog niet uit zijn, wat pas einde Augustus 't geval zal wezen.

N. P. K. K.

VARIA.

„UW WIL GESCHIEDE!"

Een oud man zat aan de tafel en las in zijn Bijbel. Hij had het „Onze Vader" opgeslagen, — en 't scheen wel, of hij dit uit het hoofd wilde leeren. Iemand, die hem hiermede bezig zag, gaf er zijne verwondering over te kennen, dat hij, zoo'n hoogbejaard man, het „Onze Vader" nog niet eens goed geleerd had. Maar de oude man antwoordde: „Ik ben nu pas genaderd tot de derde bede, en deze heb ik zelfs nog niet eens voldoende geleerd!"

LIEFDEGAVEN.

Voor den Unie-cent.

Ontvangen uit de busjes in de Gemeente te Amsterdam f 47.74; van F. Dallenga te Winschoten f 4; van Trijntje van der Mei te Haulerwijk f 12.72; Zutphen, van Rika Schippers f 7.31½ en van Mina Hovestreijdt f 1.87½; van de Gemeente te Heeg f 3.50; Hengeloo (O.) van Paulina Flinkers f 1.50; K. Gangel f 9.47½ en K. Drenth f 6.52½; Rotterdam, van H. Bongers f 2.17½; D. van Ree f 1.50; zr. van Leeuwen, geb. den Arend f 1; P. van Ree f 0.60 en zr. H. van Leeuwen f 0.50; Hoorn, van D. Broerijes f 4.51½ en van E. Bootsma f 2.69½; 's Gravenhage, van J. Aandewiel f 2.50; van Brandt f 1.80; van de Boer f 1; van van der Kam f 3.05; van v. d. Linden f 4.60; van Louw f 0.50; van zr. Mooiweer f 1; van de Ruijter f 5; van Streder f 1.38½; van zr. G. Streder f 2.30; van de Wit f 0.76½ en van van Leeuwen f 3.75; Groningen, van Trijntje Hut f 6; van Maria Jasper f 9.50; Deventer, van zr. Kedde te Wechel f 15; Sneek, van Wieke van der Werf f 7.52.

Voor den reizenden Prediker.

Ontvangen van de Gemeente te 's Gravenhage f 11.94½.

Voor de Hamburger school.

Ontvangen van de Gemeente te Deventer f 6.09½; Rotterdam, van zr. J. Schuur f 0.30; Mej. Schuur f 0.25; H. Bongers f 0.30; br. en zr. van Ree f 0.60; zr. van Leeuwen—den Arend f 0.50; zr. de Graaf f 0.30; br. Kouwen f 0.30; br. P. van Ree f 40; zr. H. van Leeuwen f 0.50; van de Gemeente Zutphen f 6.

F. J. VAN MEERLOO, penningm.

Voor de Zending.

Van de Gemeente te Deventer f 13.15; van de Gem. te Groningen f 19; van de Gem. te Zutphen f 5.87½; van N. N. te Sneek f 5; van de Gem. te Heeg f 5. N. v. BEEK.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van J. Z. te Heeg f 9; van B. R. te Zutphen f 8.90. N. v. BEEK.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 741 DONDERDAG 4 Juli 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . *f* 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . *f* 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.05
Groote letters naar plaatsruimte.

VOORWAARTS!

Komt, voortgetreden
Met rassche schreden,
En kloek vermeden
Al wat weerhoudt!
Slechts weinig uren
Nog kan het duren,
En 'k groet de muren
Der stad van goud!

'k Ga door gelooven.
De weg naar boven,
Langs diepe kloven,
Zij ruw en steil:
Wie niet vertragen,
Maar, zonder klagen,
Steeds voorwaarts jagen,
Wacht ginds Gods heil.

Wijkt, aardsche dalen!
'k Wil zonder dralen
Den bergtop halen,
Al drukt ook 't kruis.
'k Zie 't licht reeds gloren,
Reeds doen de koren
Mij d'echo hooren
Uit 's Vaders huis!

J. A. WORMSER.

UIT DE VERDRUKKING.

Openb. 7 : 9—17.

Johannes ziet in het hem vergunde gezicht in den hemel eene ontelbare schare van verlosten voor den troon Gods en voor het Lam. Zij galmen den lof van God uit, en kennen Hem, zijner heerlijkheid en kracht, den roem hunner overwinning toe in hunnen bangen strijd. Hunne witte of glanzende kleeding is het teeken hunner priesterlijke heerlijkheid en reinheid. Zij zijn geschikt en bereid tot den eeuwigen lof van God in de volmaakste klanken.

Ongetwijfeld wordt in die verloste schare hoofdzakelijk, zoo niet uitsluitend, de menigte der ontkomen en door volharding overwonnen heb bende martelaren geteekend, die zóó in de gemeenschap des lijdens van Christus zijn ingegaan, zoo, even als Paulus, het overblijfsel van het lijden van Christus in hun lichaam hebben gedragen, dat zij er letterlijk in verzonken zijn, maar om des te heerlijker uit lijden en dood verheven te schitteren in heerlijkheid voor den troon Gods en des Lams.

Door die besliste gemeenschap met het lijden van Christus, die zij grooter rijkdom achtten dan al de schatten, al de eer en gunst dezer wereld, en dan alle genot des vleesches, hebben zij hunne kleederen wit gemaakt in het bloed des Lams.

„Daarom zijn zij vóór den troon Gods en dienen Hem dag en nacht in zijn tempel." Heilig, onbevlekt priesterdom! Zij hebben de eereplaats; in hen wordt God op het hoogst verheerlijkt, en in hen wordt de hemelsche, schitterende vrucht van Christus kruis aanschouwd.

Voor hoevele duizenden martelaren zal deze „openbaring" aan Johannes, bij langdurige of kortstondige martelingen, gedurende het christelijk tijdperk, tot troost en bemoediging geweest zijn! Ja dan, en voor de zoodanigen, verkrijgt de „Openbaring" hooge waarde, terwijl in dagen van rust en voorspoed er veelal weinig acht op geslagen wordt.

Intusschen ligt ook aan deze ons medegedeelde openbaring het beginsel ten grondslag, dat voor geheel 's Heeren Gemeente geldt, en wordt er de roeping van alle geloovigen door verkondigd om zich zelven onbesmet te bewaren van de wereld.

Voor alle geloovigen geldt: „Indien wij met Hem lijden, wij zullen ook met Hem verheerlijkt worden", en ook: „Indien wij Hem verloochenen" — in leer of belijdenis (1 Tim. 2: 12) — of met de werken (Tit. 1: 16) — „Hij zal ook ons verloochenen".

Wanneer zullen eens alle belijders van Jezus Christus in acht nemen en behartigen de vermanende woorden van den Apostel Paulus (2 Cor. 6: 14—18): „T r e k t n i e t e e n a n d e r j u k a a n m e t d e o n g e l o o v i g e n. W a n t w a t d e e l g e n o o t s c h a p h e e f t d e g e r e c h t i g h e i d m e t d e o n g e r e c h t i g h e i d, e n w a t g e m e e n s c h a p h e e f t h e t l i c h t m e t d e d u i s t e r n i s? E n w a t s a m e n v o e g i n g h e e f t C h r i s t u s m e t b e l i a l, o f w a t d e e l h e e f t d e g e l o o v i g e m e t d e n o n g e l o o v i g e? O f w a t s a m e n v o e g i n g h e e f t d e t e m p e l G o d s m e t d e a f g o d e n? W a n t g ij z ij t d e t e m p e l d e s l e v e n d e n G o d s, g e l ij k e r w ij s G o d g e z e g d h e e f t: I k z a l i n h e n w o n e n e n I k z a l o n d e r h e n w a n d e l e n, e n I k z a l h u n G o d z ij n, z ij z u l l e n m ij e e n v o l k z ij n. D a a r o m g a a t u i t h e t m i d d e n v a n h e n e n s c h e i d t u a f, z e g t d e H e e r e, e n r a a k t n i e t a a n h e t g e e n o n r e i n i s, e n I k z a l u l i e d e n a a n n e m e n e n I k z a l u t o t e e n V a d e r z ij n, e n g ij z u l t m ij t o t z o n e n e n d o c h t e r e n z ij n, z e g t d e H e e r e, d e A l m a c h t i g e!"

Helaas, hoe weinig wordt deze apostolische vermaning in acht genomen door degenen, wien ze geldt, dat zijn de geloovige belijders van Christus. Vandaar dat de grenzen tusschen de wereld en het christendom als het ware worden uitgewischt, Christenen en wereldlingen hand aan hand en in verband kunnen samengaan, voorzoover de eersten heelwat verwereldscht en de laatsten wat verkristelijkt zijn geworden. Tengevolge daarvan moet ook het christelijk getuigenis tegenover de wereld en het ongeloof wel als een knal in de lucht blijken te zijn en niets uitwerken. Hoe kan het anders waar men het eene oogenblik getuigt tegen ongeloof en wereldzin, en het volgende oogenblik met dezelfde personen tegen wier beginselen en ongeloof men getuigde, broederlijk, als met medechristenen aan de tafel des Heeren aanzit? Van verdrukking of vervolging van de zijde der wereld kan daar geen sprake meer zijn, men ontgaat dat door het verband waarin men dan met de ongeloovige wereld blijft voortleven. Hoogstens kan er eenige schermutseling tusschen beide ontstaan, omdat men als tweeërlei gezinde partijen tegenover elkander staat. Beslist echter op geestelijk gebied alle gemeenschap opzeggen, aan de wereld flink betoonen, dat men niet meer van deze wereld is maar uit de wereld is uitverkoren, daartoe komt het met eene groote menigte geloovigen nog niet. Dit is zeer te betreuren, en maakt het christendom machteloos tegenover de wereld.

Wel hebben zich steeds, en niet het minst in de laatste jaren, vele Christenen in kleine hoopkes, gemeentetjes en vergaderingen afgezonderd van de massa, en dezen trachten zich wel naar het voorbeeld en de leer der H. Schrift te voegen, maar ach ook deze zijn onderling nog te zeer verdeeld, om gemeenschappelijk een zuiver karakterbeeld der Gemeente Gods tegenover de wereld te zijn. Dit moet diep betreurd, dit moet voor God beleden worden. De waarheid echter van die belijdenis moet blijken door eene beslist genomen positie tegenover de wereld en hare tegen God gekante beginselen; door nederige gehoorzaamheid aan den Heer en zijn Woord met betrekking tot het persoonlijk en gemeentelijk leven, en vooral door vurige liefde tot elkander. De waarheid betrachtende in liefde, zullen wij a l l e s z i n s opwassen in Hem, die ons Hoofd is, en daarin ligt onze kracht, om, in de wereld verkeerende en handelende, toch vrij van de wereld ons rein te bewaren. Wij hebben moed en kracht noodig om, als 't om der waarheid wil noodig is, als het moet, van allen verlaten, alleen te staan met God. Wij hebben daarbij een voorbeeld in den Apostel Paulus in zijn strijd tegen de farizeeuwsche Judaistische richting, die de gansche gemeente trachtte te beheerschen. Nochtans, al zag Paulus zich somwijlen als van allen verlaten, ja zelfs broeders als zijn tegenpartij tegenover zich, hij maakte zich zelf toch niet los van de broeders, maar trachtte voor hen te zijn wat hij zijn kon, zonder toe te geven aan iets wat hij in strijd achtte met het Evangelie, en zonder veel rekening te houden met vele of weinige volgelingen.

Wij leven nog in een hervormingstijd en we zijn ware hervormden, wanneer wij nog steeds op de hervorming van ons zelf en van onze medebroeders bedacht zijn, zonder her of derwaarts te zien op de gunst of ongunst van menschen.

Wij hebben voorbeelden in de geschiedenis der Gemeente, ook in ons vaderland, van broeders, wien God veel licht en genade gegeven had om hervormingswerken onder de Christenen te verrichten, maar minder ziende op den Heere en hunne hooge roeping, dan op de weinige volgelingen en op den geduchten tegenstand van de godsdienstige wereld, werden zij ontmoedigd of begonnen te zwenken.

Wij weten niet of wij geroepen zullen worden om der waarheid wil den marteldood te sterven, maar dit weten wij, dat wij en allen, die getrouw tegenover de wereld in des Heeren weg den Heiland volgen, zullen behooren tot de schaar der overwinnaars voor Gods troon en voor het Lam.

Wij denken hierbij nog aan een eigenaardig, ernstig versje, dat ons bij 't begin onzer bekeering in handen gegeven werd, en aldus luidde:

„Zal ik eens 't halleluja zingen
Met wie hier zijn in druk en pijn,
Dan moet ik van de wereldlingen
Als Jezus Bruid gescheiden zijn."

S. N. v. B.

De wijze en dwaze maagden.

Matth. 25 : 1—13.

IV.

Als de bruidegom vertoefde werden zij allen sluimerig en vielen in slaap. In deze woorden vinden wij een nieuw punt van overeenkomst tusschen de wijze en dwaze maagden, waardoor de gedachte aan geloovigen en ongeloovigen wegvalt; allen verkeeren in denzelfden toestand.

Verder worden ons in deze weinige woorden twee belangrijke zaken geleerd. Ten eerste de bruidegom vertoeft; een bewijs, dat de verschillende gebeurtenissen, die in de toekomst plaats zullen vinden, niet onmiddelijk achter elkander zullen volgen, maar iedere gebeurtenis op zich zelf een grooter of kleiner tijdvak vormt en niet alles tot een enkelen dag of tot een kort tijdsverloop beperkt kan worden. Trouwens, in al Zijne handelingen toont de Heer, dat Hij zich niet haast, vooral niet, wanneer het geldt Zijne oordeelen te brengen. Bij Hem, voor wien duizend jaren is als één dag, is geen haast; alleen voor ons, wier leven is als een damp, heet het: haast u om uws levenswil; heden, indien gij Zijne stem hoort.

De tweede en bedroevende zaak is, dat de geestelijke opwekking, waardoor deze geloovigen tot het bewustzijn van 's Heeren nabijzijnde komst gekomen zijn, evenmin als elke vroegere opwekking van blijvenden aard is. Geestelijke opwekkingen zijn ontegenzeggelijk krachtige werkingen des H. Geestes, waarvoor wij God niet genoeg kunnen danken, maar zij hebben ook eene ernstige schaduwzijde. Ook hiervan moet, helaas, gezegd worden: alle gaven Gods worden jammerlijk misbruikt, want zij worden steeds gevolgd door kunstmatig opgeschroefde opwindingen; opwekkingen, niet door den H. Geest, maar door den menschelijken hoogmoed gewerkt, die dan ook voor hen, die in dat net gevangen worden, in den regel treurig afloopen. Van hoevelen, die als vruchten dier zoogenaamde opwekkingen doorgaan, blijkt al zeer spoedig, dat dit niets met het werk van den H. Geest gemeen heeft, treurig genoeg voor hen, die daardoor met eene gewaande bekeering bedrogen worden. Dat heeft echter ook eene lichtzijde: aan de vruchten zal de boom gekend worden; de geestelijke kwakzalvers worden er door openbaar, zoodat men zich voor hen wachten kan.

Het is echter ook een niet te loochenen feit, dat bij hen, die de vruchten van waarachtig geestelijke opwekkingen zijn, evenals het, helaas, in meerdere of mindere mate bij deze geloovigen plaats heeft, het vuur der eerste liefde dikwijls spoedig gedoofd wordt. Zooals wij weten, is dit geen verschijnsel alleen van den laatsten tijd. Reeds in de dagen van de Apostelen werd dit waargenomen en hoe ernstig wordt dit door den Heer zelf aan den Engel der Gemeente te Efeze verweten en op bekeering aangedrongen.

Nu zouden wij allicht denken, dat dit niet het geval zou zijn in den tijd, waarvan de Heer spreekt, omdat de geloovigen dan ten volle van de nadering des Heeren doordrongen zullen zijn. Integendeel, wel zijn zij uitgegaan om den Bruidegom te ontmoeten, maar Hij vertoeft. De ontsteltenis over de plaats gehad hebbende gebeurtenis, de wegneming der bruid, verliest langzamerhand haren invloed en zij geraken weer in hun vroegeren toestand; zij worden allen sluimerig en vallen in slaap.

Dat er dus tusschen de opname der wachtende Gemeente en de komst van den Bruidegom een niet kort tijdsverloop is, is duidelijk. Maar eindelijk is de tijd toch aangebroken en het geroep: de Bruidegom komt! doet de slapenden met schrik ontwaken. Wat dit geroep zijn zal, buitengewone natuurverschijnselen, gewichtige gebeurtenissen op politiek gebied of iets anders, is niet met zekerheid te zeggen; genoeg, het zal zóó duidelijk zijn, dat het voor allen, die den naam van Jezus belijden, openbaar zal zijn, dat het oogenblik Zijner komst aangebroken is en zij tot het volle besef hunner roeping en verantwoordelijkheid zullen komen. Zij ontwaken allen en ontdekken nu met ontzetting aan welk plichtverzuim zij zich schuldig gemaakt hebben; de lampen zijn uitgegaan; het licht des Evangelies is verdoofd, de kracht der opwekking is verloren gegaan; zij zijn weer tot het oude sleur-Christendom vervallen, en daarom is de H. Geest van hen geweken.

Nu komt evenwel het verschil voor den dag. Hadden zij allen hunne lampen gevuld toen zij den Bruidegom tegemoet gingen, de wijzen hadden bovendien nog olie meegenomen, hierin bestond hunne wijsheid, zij hadden op een mogelijk vertoeven van den Bruidegom gerekend, de dwazen niet.

Hieruit zien wij, dat de geestelijke opwekking bij sommigen dieper wortelen geschoten had dan bij anderen, een verschijnsel, dat bij iedere opwekking zoowel als bij elke bekeering waargenomen wordt. De bekeering draagt bij den een een veel meer ernstig karakter dan bij den ander. Is zij bij den een inderdaad eene zaak des harten, bij den ander is zij meer van het verstand, van het gevoel of van oppervlakkige zondenkennis, op het oogenblik wel gemeend, maar waarvan de indruk wel niet verloren gaat, maar de kracht vermindert.

Geraken nu beiden, zooals dat met de maagden het geval was, in een toestand van innerlijke verslapping (uiterlijk kunnen het zeer ijverige Christenen zijn), dan is er bij de eersten toch veel minder noodig om hen weer tot den vorigen toestand terug te brengen, dan bij de laatsten. Een of andere tegenspoed, een verlies, een vervallen in oude of nieuwe zonden, brengt hen weer tot bewustzijn, tot schaamte, berouw en verootmoediging, tot een vluchten naar den troon der genade, en zij rusten niet vóór de vrede weer in hun hart is gedaald en zij op nieuw de verzekering ontvangen hebben, dat zij weder tot kinderen aangenomen zijn.

Dit was het geval bij de wijze maagden. Dat deel der geloovigen in de toekomst des Heeren, bij wie de bekeering eene waarachtige wedergeboorte geweest was, maar die in een staat van verflauwing geraakt waren, worden door de teekenen der tijden, die hen de spoedige komst des Heeren aanduiden, tot het besef van hun toestand gebracht, eene nieuwe bekeering volgt (Openb. 2: 1—7), het zegel des H. Geestes wordt op nieuw in hunne harten gedrukt, en als straks Jezus komt, vindt hij hen bereid om met Hem de bruiloftszaal binnen te gaan, en de zegeningen van de bruiloft des Lams te genieten. Uit den aard der zaak behooren zij echter niet tot de bruid, maar tot eene lagere orde van gezaligden, zooals er in de toekomst inderdaad verschil van heerlijkheid zijn zal (1 Cor. 15: 41).

(Wordt vervolgd.)

De Scheepspredikant en de Engelsche Admiraal.

Het volgend verhaal van een engelsch predikant levert een treffend bewijs op, hoe een vrijmoedige belijdenis der waarheid, in den geest der christelijke liefde afgelegd, op merkwaardige wijze in de bekeering van een hooggeplaatst zeeofficier gezegend werd. Wij zullen hemzelven dit vooral laten verhalen.

„Als jong predikant zonder middelen of uitzicht om ergens geplaatst te worden, besloot ik, door den nood gedrongen, een betrekking als prediker op een oorlogsschip aan te nemen, ofschoon mijn zwak lichaamsgestel weinig bestand scheen te zijn tegen de ongemakken van het zeeleven. Maar ik zag daarin Gods wil, en gehoorzaamde. Ik was 's avonds laat te Portsmouth aangekomen, en vond de boot gereed, die mij naar het admiraalsschip zou voeren. Niet licht zal ik den indruk vergeten, dien het schrikkelijk en aanhoudend vloeken en zweren der matrozen, die belast waren mij te komen afhalen, op mij maakte. Toen wij het schip hadden bereikt, hoorde ik een bulderende stem den matrozen, onder een vloed van de vreeselijkste verwenschingen, verwijten, dat zij de onbescheidenheid hadden durven hebben, den prediker met zoo weinig eerbied te behandelen, en niet eens de kajuitstrap voor hem hadden neêrgelaten.

Aan dergelijke tooneelen niet gewoon, vroeg ik met verbazing aan een der matrozen, wie de persoon was, die zoo schrikkelijk tegen hen uitviel, en vernam ik, dat het de Admiraal zelf was. Toen ik op het dek gekomen was, schudde hij mij met zulk een kracht de hand, dat ik bijna wegkromp van pijn, waarna hij mij onder de vriendschappelijkste betuigingen naar zijne kajuit geleidde.

Nadat wij een tijdlang met elkander hadden gesproken, zeide hij mij, dat de ondervinding hem geleerd had, dat een prediker, die zich aan boord goed van zijn plicht wilde kwijten, zorgvuldig allen gemeenzamen omgang met de officieren moest vermijden, want dat zij anders al zeer spoedig met hem en zijn geestelijk karakter den spot zouden gaan drijven, en dat ik hierdoor al mijn invloed zou verliezen. Hij stond mij derhalve een gedeelte van zijne kajuit ten gebruike af, en bood mij zijn tafel aan, zoo dikwijls als ik daarvan gebruik wilde maken. Al deze vriendelijke en gulle aanbiedingen gingen gepaard met een stortvloed van allerlei zeemansvloeken, die mij soms de haren te berge deden rijzen.

Hierdoor gebeurde het, dat ik soms den geheelen morgen in zijne kajuit doorbracht. Weldra bleek mij, dat de Admiraal niet alleen een groot vloeker, maar ook een stug en trotsch man was, die zijne officieren op grooten afstand van zich hield, en geen matroos zou geduld hebben, een voet in zijne sierlijke, prachtige kajuit te zetten. Ik achtte het mijn plicht om, onder afsmeeking van 's Heeren zegen, al het mijne te doen, om dien hooggeplaatsten officier van den weg des verderfs te redden. Ik legde tot dat einde het werk van Wilberforce, over het practische Christendom, op tafel, onderstreepte met potlood enkele zinsneden, die ik oordeelde op zijn geval toepasselijk te zijn, terwijl ik bij sommige anderen vouwtjes in het boek legde. Op zekeren dag nam hij dit boek in handen, en na den titel te hebben gelezen, riep hij uit: „Wat! een werk over het Christendom, en dat nog wel geschreven door een lid van het Parlement in Engeland!" Deze omstandigheid scheen hem bijzonder te treffen. Hij nam het boek toen weder in handen, en begon er in te lezen, juist ter plaatse, die ik met mijn potlood onderstreept had. Hetgeen hij las, scheen hem geweldig te treffen, want hij werd boos, begon te stampvoeten, smeet het boek over de tafel, nam zijn admiraalshoed, verliet zonder een woord te spreken de kajuit, en ging op het dek met driftige stappen op en neêr wandelen. Eenige weinige dagen daarna nam hij hetzelfde boek, dat ik steeds op de tafel had laten liggen, weder op, ging er weder in zitten lezen, totdat hij aan een plaats kwam, waarbij ik een groote vouw gelegd had. Dit had een nog grootere uitbarsting van toorn dan de vorige ten gevolge; in hevigen drift smeet hij het boek tegen den grond, en verwijderde zich al vloekende.

Hij had bij deze gelegenheid nu en dan een schuinschen en gramstorigen blik op mij geworpen, alsof hij mij zeggen wilde: gij hebt met opzet dat boek op de tafel gelegd, en al die aangeduide plaatsen op mij willen toepassen. Ik deed echter, of ik zulks niet bemerkt had, en ging rustig voort met lezen. Zinde dat dit middel zijn doel had bereikt, liet ik het boek steeds op dezelfde plaats liggen, want ik was zeker, dat

hij, hoe gramstorig hij zich ook betoonde, door een onwederstaanbare kracht tot het lezen er van zou getrokken worden.

Hetgeen ik voorzag, gebeurde weldra. Maar ditmaal zag ik hem met een zekere gretigheid het boek nemen, en toen ik tersluiks een blik op hem wierp, zag ik hem met de ellebogen op de tafel geleund, en de beide handen aan het gezicht geslagen, zoo geheel in het boek verdiept, dat niets ter wereld bij machte scheen te zijn hem te kunnen storen, en zoo bleef hij 's morgens en 's avonds met dezelfde ingespannen aandacht voortlezen. Hij was blijkbaar zeer afgetrokken en sprak geen enkel woord tot mij, totdat hij het boek geheel ten einde had gelezen.

„Zeg mij, zonder omwegen," zeide hij mij, terwijl hij het boek toesloeg, „hebt gij met opzet dat boek op de tafel gelegd en daarin al die onderstreepingen en teekens geschreven, en al die vouwen gelegd, alleen met het doel, dat ze mij bij het lezen in het oog zouden vallen, en hebt gij dat alles op mijn persoon van toepassing willen maken?"

„Ja, mijnheer! dat heb ik gedaan," was mijn antwoord.

„Dan dank ik God," hernam hij, „dat dit boek het licht heeft gezien; want het is in Gods hand het middel geweest om mij te toonen, welk een ellendeling ik ben, en dat Jezus Christus alléén mij van de hel kan redden."

Men moet iets dergelijks zelf hebben ondervonden, om zich de vreugde te kunnen voorstellen, die mijn hart bij deze rondborstige verklaring gevoelde. Het te beschrijven is onmogelijk. Van dit oogenblik af openbaarde zich bij den Admiraal een omkeering, die allen met verbaasdheid vervulde, toen zij hunnen nog kortelings zoo ruwen, trotschen en onhandelbaren gezagvoerder, die voor geen zijner minste schepelingen in de vreeselijkste verwenschingen had behoeven onder te doen, voortaan zoo zachtmoedig en gedwee als een kind zagen, en nu, in plaats van tegen zijne officieren en matrozen te razen en te vloeken, hem tot hen hoorden spreken over hunne diepe ellende, zondaarsbehoefte en over den Zaligmaker der zielen. Vroeger zou geen matroos het gewaagd hebben zijne kajuit te naderen, maar nu noodigde hij zelf elk zijner onderhoorigen, die daartoe lust had, om des morgens en des avonds hunne knieën voor God met hem te komen buigen. En het werk van Gods genade bepaalde zich niet bij den Admiraal! Door zijn voorbeeld opgewekt, was er menig man aan boord, die zichzelven ernstig de vraag begon te doen: „Wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?" Vele treffende dingen zou ik daarvan kunnen verhalen, doch ik bepaal mij slechts tot de mededeeling, dat de Admiraal voorts geen gelegenheid verzuimde om zielen voor den Heiland te winnen, terwijl allen hem eerden.

Hij onttrok zich eenigen tijd daarna aan den zeedienst, en leefde nog verscheidene jaren, totdat hij, in goeden ouderdom met een juichtoon op de lippen, de eeuwige rust inging.

EEN EN ANDER.

*** De Y. M. C. A. (Young Men's Christian Association of Christelijke Jongelingsbond) in Amerika vierde 11—16 Juni j.l. te Boston zijn 50jarig jubilé. Deze Christelijke en zegenrijke arbeid, waaraan thans honderdduizenden mededoen, vond ten jare 1844 zijn ontstaan in Engeland, door middel van een jongeling, George Williams geheeten, die als eenvoudig jongeling van het land in de reuzenstad (Londen) kwam om het koopmansvak te leeren. Toenmaals moesten die leerlingen nog van 's morgens vroeg tot 's avonds laat werken en ontvingen daarvoor slechts eene geringe vergoeding, zoodat zij zich zeer zuinig moesten behelpen. Williams besloot nu zich het lot dier jonge mannen aan te trekken. Hij begon met gebedsvergadering in zijn eigen woning te houden, later stelde zijn patroon hem eene ruimte ter beschikking. Den 6 Juni 1844 vereenigden zich 12 geloovige jongelingen en richtten de eerste Jongelingsvereeniging op. Daar deze beweging weldra de sympathie van Predikanten verwierf, nam zij weldra zeer in omvang toe. Ten jare 1851 bevond zich een Amerikaan, G. van Derlip, te Londen, en deze schreef een brief over de Jongelingsvereeniging in de „Watchman and Reflector" te Boston. Een scheepskapitein, Thomas Sullivan, een Baptist, las dien brief en besloot tot oprichting van zulk eene vereeniging te Boston. Hieraan werd op den 15 Dec. 1851 gevolg gegeven; acht maanden daarna telde deze vereeniging reeds 1200 leden, en heden bestaan er, volgens de „algemeene statistiek van den wereldbond," niet minder dan 6085 vereenigingen met 491.155 leden. Zij hebben 641 eigen gebouwen ter hunner beschikking en hebben 1526 broeders, die zich geheel aan haar werk wijden, in haar dienst.

*** Gebrek aan water in Palestina. Jeruzalem en de nabijgelegen heilige plaatsen hebben, naar bericht wordt, door een van dag tot dag meer merkbaar gebrek aan water, veel te lijden. De aanhoudende droogte doet de regenwaterbakken en de beken uitdrogen, hierom worden overal in kerken en moskeën openbare gebeden opgezonden om regen. Onder de arme bevolking vertoonen zich reeds ziekten en epidemiën, en als een kwaad verschijnsel werd het reeds in de gedeelten der stad, waar Europeanen wonen, opgemerkt, dat de steeds in strenge afzondering gehouden melaatschen, door gebrek aan water gedreven, zich in de straten der H. stad vertoonen.

„Wahrheitszeuge."

*** Bunyan's beroep. De dagvaarding, waarbij John Bunyan wordt opgeroepen om zijne derde en laatste gevangenschap van omstreeks zes maanden te ondergaan, wordt nog altijd met zorg bewaard, en is een in alle opzichten belangrijk en merkwaardig stuk. Zij is gedagteekend 4 Maart 1674, en draagt de handteekeningen van twaalf rechters. Bunyan wordt in dat stuk een „tynker" (blikslager) genoemd, en dit geeft een beslissend antwoord in de lang twijfelachtig gebleven quaestie, of hij tijdens zijne prediking ook nog zijn handwerk bleef uitoefenen. Gedurende de bovengenoemde gevangenschap heeft hij, volgens zijne nieuwste levensbeschrijving, het eerste gedeelte van de „Christenreis" geschreven.

*** Edele wraak. In de dagen van den beroemden Amerikaanschen generaal Washington meldde een eenvoudig Christen zich bij dien veldheer aan, om hem genade te vragen voor een buurman, die ter dood veroordeeld was. Men had hem gezegd, dat zijn „ongelukkige vriend" stellig moest sterven. „Hij is mijn ergste vijand!" sprak de smeekeling. — „En hebt gij," vroeg Washington, „zestig mijlen geloopen ter wille van uwen vijand? Dan schenk ik u zijn leven! Door uw edele wraak hebt gij het verdiend!"

*** In alle eenvoudigheid. Luther vroeg eens aan een eenvoudigen boer, dien hij de geloofsbelijdenis had laten opzeggen, wat het toch beteekende: „God de Almachtige." — De boer antwoordde: „Ik weet het niet!" — Toen hernam Luther: Ja, mijn goede man, ik en al de geleerden weten het ook niet. Maar geloof er slechts aan in alle eenvoudigheid, dat Hij de groote Heer is, die u, uwe vrouw en uwe kinderen in alle nooden helpen wil en kan!"

*** Scherpe tegenstelling. Naar aanleiding van het indertijd in Amerika en ook elders zooveel geruchtmakende Beecher proces vroeg iemand eens aan generaal Grant: „Hoe komt het toch, generaal, dat zelfs een kleine fout in een bedienaar des Evangelies veel meer de aandacht trekt dan eene groote fout in een gewoon gemeentelid?" — „Misschien", sprak de generaal, na een oogenblik over de zaak nagedacht en zijn antwoord wel overwogen te hebben, „ligt het wel aan dezelfde oorzaak, waardoor een lichte schaduw, over de blanke sneeuw glijdend, veel spoediger gezien wordt, dan een stroom van vuil over den zwarten grond."

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Dat men in ons dierbaar vaderland niet onverschillig is omtrent de wijze waarop 't land geregeerd wordt, hebben de verkiezingen in de laatste dagen voor de Tweede Kamer der Staten Generaal weer duidelijker dan ooit getoond. Schier iedereen heeft van zijn recht als kiezer gebruik gemaakt en wie 't uit zich zelf niet deed, werd wel door den een of ander naar de stembus gesleept om een vakje zwart te maken en voor wie niet loopen kon, waren kostelooze vervoermiddelen disponibel. Een in Amsterdam kwam zelfs een dag te vroeg en was niet weinig verontwaardigd, de deur gesloten te vinden.

Voorzeker een bewonderenswaardige ijver voor een aardsch Koninkrijk. Wij zouden echter wenschen, dat minstens diezelfde ijver voor het Godsrijk aan den dag gelegd werd, wat vaak zoo veel te wenschen overlaat.

Was reeds de eerste stemming der anti-liberale zijde gunstig, de herstemming gaf hun nog vijf zetels, zoodat zij nu 58 bezetten kunnen, verdeeld in 24 antirev., 7 Vrij antirev., 2 Chr. Hist., en 25 Roomsch kathol., terwijl de linkerzijde 27 liberalen, 8 vrijz. democraten en 7 socialisten telt, zamen 42.

Wij willen hopen en bidden, dat God deze heeren allen te zamen mag gebruiken als werktuigen in zijn hand, tot heil van ons land, opdat wij een gerust en stil leven leiden mogen, als gasten en vreemdelingen in deze wereld, totdat wij naar ons Vaderland gaan, waar geen 100 verschillende partijen, maar Jezus regeert.

President Kruger heeft de vorige week zich te Rotterdam geamuseerd, vooral bij een bezoek aan het Blindeninstituut, waar hij met belangstelling het stoelenmatten en houtdraaien gadesloeg, en lang vertoefde bij de kinderen, die hem iets voorlazen uit hunne boeken met blindendruk, waarna hij hen hartelijk toesprak en zijn vreugde te kennen gaf, dat deze kinderen in 't geloof werden opgevoed, want daardoor zouden zij na dit leven den Heer zien.

— De schilder Mutsaers, wien de gruwelijke moord op Maria Kessels met zoovele bezwarende bewijzen werd ten laste gelegd, is, naar wij nu vernemen, door de Rechtbank te Tilburg vrijgesproken.

Een kleermaker te 's Gravenhage heeft een bordje uit zijn raam hangen, waarop te lezen staat:

„Ik, W. J. v. d. Vat hebt noodig hulp en raad van eene advocaat.

No. 1. Dien advocaat moet vrij zijn van persoonlijk fanatieke godsdiensthaat.

No. 2. Moet dien advocaat vrij zijn van den invloed, die 't geld heeft op sommigen personen, zelfs al wordt hem f 1000 of meer geboden.

No. 3. Moet dien advocaat geen slaaf zijn van het idee, alsdat de nietsbezitter alles moet afwachten van den geldbezitter.

No. 4. Ik kan geen geldelijke belooning belooven, daar ik zeer blijde ben, alsdat ik door mijn werk buiten schulden kan blijven, dus de hulp moet gratis wezen. Vrijwillig aanvaarde bezigheden worden het soliedste behartigd.

Deze oproeping blijft 14 dagen alhier geplaatst, dan zullen er toch zeker degelijke mannen mede bekend gemaakt zijn."

Of hij de gewenschte persoon en hulp zal vinden, en of deze brave snijder ook genegen zou zijn op bovengenoemde voorwaarden een pak kleeren voor een medemensch te maken? Zie, daar zijn we nu wel nieuwsgierig naar.

Frankrijk—Duitschland. De verhouding tusschen deze beide naburige landen, die in 't laatst der vorige eeuw steeds gespannen was, schijnt met de nieuwe eeuw allengs beter te worden. De vorige week althans is een gezelschap van 71 Parijzenaars te Rudesheim aangekomen om het Niederwald monument te bezichtigen en over Koblenz terug te keeren.

Nu, dat is veel beter dan oorlog. In

Oostenrijk is men begonnen met 't boren van drie nieuwe tunnels van groote lengte door de Alpen. De eerste door de Tauern zal 8470

meter lang worden en 7 jaar arbeid vereischen; de tweede, door de Karawanken 8016 meter, 4 jaar en de derde 4340 meter zal in drie jaar gereed kunnen zijn.

Als bijzonderheid wordt uit den omtrek van Salzburg gemeld van eene gezegende moeder, die achtmaal tweelingen, daarna driemaal drielingen, vervolgens weer viermaal tweelingen en eindelijk nog viermalen één kind ter wereld bracht. Van deze 37 kinderen zijn nog 34 in leven, 26 dochters en 8 zoons en 't laatste kind werd de vorige week op den 72en verjaardag van den gelukkigen vader geboren.

Engeland. Het Liverpoolsche stoomschip „Lusitania" naar Montreal met 1500 passagiers aan boord, is in de nabijheid van Kaap Race gestrand. In de paniek, die ontstond, werd met messen en revolvers om de booten gevochten; vrouwen en kinderen werden onder den voet getrapt.

Toch kwamen allen in de booten en werden op Newfoundland aan wal gebracht, op een twintigtal na, die met hun boot vermist worden. De geredden moesten urenlang, bijna ongekleed, in een kouden motregen, op bevroren bodem rondloopen, voordat ze in de visschershutten een onderkomen vonden. Het schip echter is verloren.

Van den oorlog in

Zuid-Afrika hooren wij op 't oogenblik niet veel meer, dan dat de Boeren nog steeds volhouden en den strijd onvermoeid voortzetten. Vooral in de Kaapkolonie winnen zij gedurig meer veld en 't schijnt wel, dat zij den strijd daarheen zoeken te verplaatsen; terwijl de Engelsche legers bijna uitgeput en moedeloos worden, zoodat zelfs de bekwame generaal French zijn nood begint te klagen, dat er niet meer tegen den opstand wordt gedaan.

N. P. K. K

CORRECTIE.

In de wel wat haastig geschreven en laat ingezonden „Mededeelingen" in ons vorig nommer, waarvan slechts het eerste gedeelte als gewoonlijk gecorrigeerd kon worden, zijn, tot onzen spijt, eenige stootende fouten gebleven, die we hopen, dat de opmerkzame lezers hebben verbeterd, zonder zich veel geërgerd te hebben. RED.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van D. O. te *Haarlemmermeer* f 2 (mede voor advertentie); door br. Laansma, Grand Rapids, van mr. John S. aldaar, een Dollar voor 1900; van mrs. A. I. te Garfield een Dollar voor 1901; van L. W. te Nieuweroord f 2; van C. B. te Midland f 1.80. N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending.

Door br. Bandstra, Stavoren, uit de busjes van W. Z. te W. f 2.26; van H. L. te W. f 5.61; van D. v. K. te H. f 3.75; van Sj. J. Z. te S. f 0.73½; van R. de J. te S. f 4.63, samen f 16.98½. N. v. BEEK.

Voor lokaliteit te Valthermond.

Van de Gemeente te Amsterdam (toezegging) f 15.60; door br. Koch uit Amerika van eene collecte te Passace f 4.05. N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

*** Ondertrouwd:

D. A. KOCH,
Grand Haven, Mich., N. Amerika,
en
J. G. MOOLMAN,
Stadskanaal.

27 Juni 1901.

*** Getrouwd:

F. v. d. WERF
en
G. HULLEMAN.

DEVENTER, 27 Juni 1901.

Hun adres is: Schwerte, Speckebrüch 35, Westfalen.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 742 DONDERDAG 11 Juli 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.08
Groote letters naar plaatsruimte.

REISLIED.

Ook bruikbaar voor thuisblijvers.

Wijd en zijd langs veld en banen
Slingren zich de ruime lanen
Van de groote Koningsstad:
Door de bergen, in de dalen,
Zendt zij, als de ster haar stralen,
Zegen uit langs pad bij pad.

Altoos rolt daar koets en wagen, —
En de vlugge rossen jagen
Dag en nachten, nimmer moê:
Velen ziet men stadwaarts stroomen, —
Andren, ongezind te komen,
Keeren haar de hielen toe.

Wat toch doet hen dus ontvlieden?
Wat toch zoeken deze lieden
Op het pad, waarop zij gaan?
Ach! 't zijn dolende gemoedren:
Dwazen, die gewaande goedren
Zoeken op hun ijdle baan!

Al dat jagen, al dat streven,
Wat voldoening kan 't hun geven?
't Is alsof ze een waterbel
Met de vingren wilden vatten:
Straks zal ze uit elkander spatten!
Moeite en spijt is 't end van 't spel!

Ziet, met eeuwige gloriekransen
Prijkt de Godsstad, om wier transen
't Licht der eeuwige Waarheid gloort:
En van ieder punt beneden
Opent zich, voor ieders treden,
't Pad naar haar Genadepoort!

Ach! hoe lang, hoe lang alreede
Duurt mijn reis! Hoe menig schrede
Heb ik op mijn weg gedaan!
Nochtans zijn van al die stappen
Wel de minsten langs de trappen
Naar de Heilsstad opgegaan.

Gij, die Vrede aan ons verkonddet,
En de Stad des Vredes gronddet,
Die Ge ons wijd geopend toont:
Leid Gij, Heiland, Heer en Herder!
Leid den pelgrim nu ook verder
Naar de Godsstad, waar Gij troont!

(Ned. Kerkb.) Naar THEREMIN.

ONWANKELBAAR.

Bergen zullen wijken en heuvelen wankelen; maar mijne goedertierenheid zal niet van u wijken, en het verbond mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heer, uw Ontfermer. Jes. 54: 10.

God spreekt hier door zijn profeet de stad Jeruzalem aan. Zij vertoont zich voor de oogen van den Godsgezant als verlaten van hare inwoners. Maar eens zal zij eene moeder van vele kinderen geworden zijn. In overvloed van toorn verbergde Hij wel een oogenblik zijn aangezicht voor haar, maar met eeuwige liefde zal Hij zich weer over haar erbarmen. „Want," aldus spreekt God tot zijne geliefde stad, „gelijk ik gezworen heb, dat Noachs wateren de aarde niet meer zullen overstroomen, alzoo zweer ik, dat ik niet meer op u zal toornen of schelden. Want de bergen zullen wijken en de heuvelen wankelen, maar mijne goedertierenheid zal niet van u wijken en het verbond mijns vredes zal niet wankelen."

Maar heeft God zijne stad dan niet verlaten? Door alle landen zijn immers Jeruzalems kinderen verstrooid. Hare kroon is immers van haar hoofd gevallen, sedert het Joodsche volk vaneén is gescheurd en naar de einden der aarde verjaagd. Is dat dan nu de vervulling van het profetische woord, wat Jeruzalem in dezen tijd ons te zien geeft? Jehova's goedertierenheid en vredeverbond schijnen geweken van dat Jeruzalem, waarover de profeet zulke verblijdende woorden uitsprak.

Zoo schijnt het. Maar om de Schriften des Ouden Verbonds te begrijpen, moeten wij die des Nieuwen daar nevens leggen. Wat predikt het? Dat zij, die in Christus gelooven, Abrahams kinderen zijn; dat zij, die uit het geloof zijn, met den geloovigen Abraham worden gezegend; dat zij die Christus toebehooren, kinderen Abrahams heeten moeten en erfgenamen naar de belofte, erfgenamen van het hemelsche Jeruzalem. Het Woord Gods is tot allen, die evenals Abraham God hebben geloofd en uit het geloof zijn gerechtvaardigd. Van hen zal zijne goedertierenheid niet wijken en het met hen gemaakte verbond zijns vredes zal niet wankelen, al mogen de bergen dan ook wijken en de heuvelen aan het wankelen geraken. Vraagt gij hiervoor het bewijs, ziet dan op naar Gods eengeboren Zoon. Hoe zou God van gedachten kunnen veranderen en te niet doen wat Hij in de volheid der tijden gewrocht heeft? God is geen mensch, dat Hij ooit veranderen zou. Het kruis, eenmaal tot heil der wereld op Golgotha geplant, blijft voor den zondaar de boom des eeuwigen levens. God zal dat kruis niet omver rukken en aan het bloed zijns Zoons de reinigende kracht niet ontnemen. Hij zal niet tot leugen maken wat Hij den Apostelen van Christus te prediken heeft gegeven. Hij zal zijn eigen Zoon niet tot leugenaar maken, uit wiens mond wij dit woord des levens ontvingen: „die in mij gelooft sterft in eeuwigheid niet." Gods Zoon is zelf de borg van het verbond des vredes geworden, en waar de Zoon des levenden Gods ons instaat voor de zekerheid van het vredeverbond, daar is de minste twijfel aan de eeuwige trouw van God onteering van den eeuwig getrouwen.

Mogen dan ook bergen wankelen en de heuvelen zich van den aardbodem losscheuren, Gods goedertierenheid wijkt niet van u, kinderen zijns welbehagens, erfgenamen van het hemelsche Jeruzalem, huisgenooten Gods! Van u wijkt Gods goedertierenheid niet, u zal zij nooit verlaten, die uwe rechtvaardiging in Christus vindt. Het verbond des vredes, dat God in zijnen Zoon met u gemaakt heeft, zal niet wankelen, evenmin als het koninkrijk, dat gij ten erfdeel ontvangen hebt. Gelooft dat met alle vrijmoedigheid, o gij allen, die, gereinigd door het bloed des kruises, vrede met God hebben moogt.

Wat wij ook op deze aarde van vergankelijke dingen bezitten, niets is er, waarvan wij zeker zijn, dat wij het tot het einde onzes levens behouden. Geen koningstroon staat zoo vast, dat hij niet aan het wankelen zou gebracht kunnen worden; geen vorstelijke kroon is beveiligd tegen het gevaar van smaad en verguizing. Geen naam is zoo beroemd en geëerd, dat hij niet zou kunnen worden gelasterd, en nog nimmer heeft iemand zoo hoog gestaan in de schatting der wereld, dat hij zich tegen alle vernedering geheel beschut achten kon. Onzeker is het genot, dat het leven op aarde ons aanbiedt. Heden is er nog zorgelooze vreugde in den huiselijken kring; morgen heeft de dood de blijdschap in treuren veranderd. Wat bouwt gij op rijkdom, of schoonheid, of jeugd, wat bouwt gij op grootheid en aanzien en macht? Van deze allen geldt, wat wij van elken mensch moeten zeggen: „gelijk eene bloem des velds, alzoo bloeit hij." Maar Gods goedertierenheid is niet als eene bloem des velds, en zijn vredeverbond niet als eene morgenwolk.

Noch uwe ontrouw, noch uwe twijfelzucht, noch uwe boosheid kunnen zijne liefde doen verkoelen. Indien God u liefgehad heeft, voordat gij Hem liefgehad hebt; indien Hij vrede voor u heeft gemaakt, toen gij nog vijandschap bedacht tegen Hem, zult gij wel moeten gelooven, dat Hij u ook zal blijven liefhebben en het bloed der verzoening kracht voor u zal laten behouden. Toen God u zocht en aannam, waart gij niet beter dan gij nu zijt. Had Hij toen een welbehagen in u, niet om hetgeen Hij bij u vond, maar om zijns naams wil, vertrouwt dan ook dit van Hem, dat Hij, nu gij het eigendom van zijnen Zoon zijt, zich niet van u zal terugtrekken. Vertroost u dan in alle lijden en verdrukking, in alle droefheid en verslagenheid met deze gedachte: „al wijken ook de bergen van hunne plaats, en al wankelen ook de hoogste heuvelen, de goedertierenheid Gods in Christus wijkt niet van mij, en de vrede, dien Hij in zijnen Zoon mij geeft, blijft tot in alle eeuwigheid bevestigd."

Maar om dezen troost te hebben, moet men dan ook kunnen zeggen: ik zoek de toekomende stad.

De wijze en dwaze maagden.

Matth. 25: 1—13.

V. (Slot.)

De dwaze maagden, zij, die zich wel bekeerd hadden, maar wier bekeering meer uit eene oppervlakkige dan wel innerlijke zondenkennis ge-

boren was geworden en zich met die oppervlakkige verandering tevreden hadden gesteld, die wel behoefte aan vergeving van zonden gevoeld hadden, maar daarbij ook zijn blijven staan, niet doorgedrongen zijn tot de inwendige vernieuwing, de heiligmaking, het verborgen leven des harten met God; die bij hunne bekeering wel de kracht des H. Geestes hebben ervaren, maar niet door de kracht van dien Geest geleefd hebben, zich misschien wel uitgesloofd hebben door veel arbeids, in naam voor den Heer, maar in wezen voor zichzelf en een christendom gevormd geheel naar hun eigen model, waarop zij niet weinig roem dragen, maar dat, evenmin als bij hen zelf, diepte van aarde heeft, zij worden ook bij de komst des Heeren uit hun geesteloozen toestand opgeschrikt, maar om tot de treurige ontdekking te komen, dat zij niet geschikt zijn om den Bruidegom te ontmoeten.

Waar zij geen olie in hunne vaten hebben, m. a. w. waar er geene overtuiging des H. G. in hun hart gevonden wordt dat zij kinderen Gods zijn is er geene vrijmoedigheid tot ware verootmoediging.

Omdat zij meer hunne eigene eer dan de eer des Heeren gezocht hadden, hoogmoed en eigenliefde hunne harten vervult, missen zij den ootmoed om hun gebrek voor God te belijden.

Wel zoeken zij nu hun heil bij hunne medegeloovigen: „geeft ons van uwe olie;" maar dat is de rechte bron niet, en terwijl zij nu met het a. b. c. der waarachtige bekeering moeten beginnen, komt inmiddels de Heer en vindt hen niet gereed. Waar de anderen met Hem binnen gaan, blijven zij achter.

Zijn dezen nu verloren? Uit het antwoord des Heeren: „ik ken u niet," wordt dit wel eens opgemaakt, wat dan ook wel niet anders kan, wanneer men hen voor ongeloovigen houdt en aan een eindoordeel denkt. Dit is echter geenszins het geval. Evenmin als de Heer de wijze maagden als zijne bruid kende of erkende, omdat zij daarvoor niet bereid waren, zoo kent of erkent Hij deze niet als geschikt om deel te hebben aan het avondmaal van de bruiloft des Lams (Openb. 19 : 9). De Schrift geeft ons echter grond om aan te nemen, dat ook zij nog zalig kunnen worden, maar als door vuur.

Nadat de wijze maagden van de aarde weggenomen zullen zijn, zal er een tijdvak van oordeelen over de ongehoorzamen, van beproevingen voor de geloovigen, die zich dan nog op aarde zullen bevinden, aanbreken, zie Openb. 6, waaruit blijkt hoe heilzaam de teleurstelling der dwaze maagden voor velen hunner geweest is.

Ten tweeden male achtergelaten, brengt dit hen tot oprechte verootmoediging en bekeering en worden zij getrouwe getuigen des Heeren, waardoor zij zich smaad, verachting en vervolging op den hals halen en velen nu liever den marteldood ondergaan, dan Hem te verloochenen, Wien zij reeds zoo lang ontrouw geweest zijn.

De zielen onder het altaar, ons in Openb. 6 : 9 beschreven, zijn zonder twijfel de dwaze maagden, die ten slotte toch wijs geworden zijn en zij, die door hunne getuigenis en door het aanschouwen van de oordeelen Gods de toevlucht tot Jezus genomen hebben, waardoor ook voor hen de poorten van het hemelsch Jerusalem geopend worden en zij, wel in minderen graad van heerlijkheid dan de bruid en de wijze maagden, maar toch in volkomen zaligheid de gemeenschap des Heeren genieten zullen.

Dat echter ook vele van die dwaze maagden in haar dwaasheid volharden zullen en voor den smaad en de vervolging om Christus wil bezwijken en zich ten slotte aan de zijde der vijanden zullen scharen en met die vijanden omkomen en verloren gaan, lijdt bijna geen twijfel.

Predikt de Heer ons nu in deze gelijkenis eenerzijds zijne oneindige liefde en langmoedigheid, zijn onbegrijpelijk geduld met ons en zijn wensch om allen te behouden, anderzins waarschuwt Hij ons ernstig, niet met Zijne lankmoedigheid te spelen, onze bekeering niet uit te stellen en ons ook niet met eene oppervlakkige bekeering tevreden te stellen, om lat daaruit voor ons zelven de treurigste gevolgen kunnen voortvloeien.

Bidden wij, dat de Heer ons getrouw make, opdat Hij ons bij Zijne komst alzoo vinde, dat wij waardig geacht worden met witte kleederen gekleed en met Hem gekroond te worden.

EDE, Mei 1901. N. ZERBST JZN.

Het Diaconessenhuis „Bethel" te Berlijn.

De afgevaardigden onzer Gemeenten, die laatst te Sneek de gehouden jaarvergadering onzer Unie bijwoonden, zullen zich nog herinneren de interessante mededeelingen van br. Scheve over de Cameroen-zending en zijn „Diaconessenhuis". Hun en onzen lezers, die niet ter vergadering waren, zal 't ongetwijfeld welkom zijn, iets aangaande den arbeid der zusters Diaconessen in ons blad te lezen, temeer daar wij tot dien arbeid opgewekt zijn geworden en misschien de tijd niet verre meer is, dat ook onze gemeenten de krankenverpleging door toegewijde en tot haar taak gevormde zusters ter hand nemen.

Wij deelen dan nu uit het jaarbericht over 1900 het volgende mede:

Na de vermelding van den gevoeligen slag, die de inrichting getroffen heeft door het overlijden van teerbeminde „moeder" des huizes, de Echtgenoote van br. Scheve, die in November 1900 uit haar arbeid onder de zusters en de zwarte pleegkinderen uit Cameroen werd opgeroepen, — volgt verder aangaande de stichting en den diaconessen arbeid:

„Toen wij op den eersten Januari de grenzen des ouden en nieuwen jaars overschreden, waren wij in ons tehuis eenparig voor Gods aangezicht in het gebed, en beloofden den Redder onzer zielen op nieuw trouw in het leven en werken voor Hem, en deze overeenkomst heeft ons gedurende dit jaar nooit berouwd.

Onder de vele lijdenden en stervenden innige liefde en deelnemende verpleging te beoefenen, is onze levenstaak geworden, en deze vrijwillige toewijding is ons nog geen last of eene koude plicht geworden, maar is ons eene zielsbehoefte; derhalve wenschen wij al onze krachten daaraan trouw op te offeren. Moge de Heer ons slechts daartoe bekwamen en ons meer gewillige en bruikbare krachten toevoegen, opdat wij eenigermate aan de tot ons gerichte verzoeken mogen kunnen voldoen. Van de 1371 verschillende aanvragen om hulp in tijd van nood konden wij aan slechts 856 gevolg geven dewijl ons de noodige zusters ontbraken.

Wij herhalen mitsdien altijd weder de dringende bede aan alle vrienden onzer stichting en der noodlijdende menschheid, onze armen te willen ondersteunen en geschikte jongedochters voor onzen arbeid aan te sporen. De arbeid onder de kranken en stervenden vordert inderdaad zelfverloochening, maar is ook zegenrijk voor tijd en eeuwigheid — en gezonde, christelijk gezinde jongedochters behoeren een zondanig levensberoep met vreugde te begroeten. Het behoort geheel tot de zeldzaamheden, dat een diacones berouw krijgt over de keuze van haar beroep of met tegenzin haar werk uitvoert; zij zijn veeleer gelukkig en vervullen haar dienst met veel opgewektheid. Ons nieuw tehuis is voor de zusters een aangenaam rust- en herstellingsoord; de verschillende vertrekken en inrichtingen, zoowel als de huisregelen en behandeling voldoen op eene aangename wijze aan de eischen en behoeften.

Den gang van het werk buiten het tehuis onder de kranken kunnen de hier volgende getallen aantoonen.

Stations.	Verplegingen.	Dag- en nacht verplegingen.	Dagverplegingen.	Nachtverplegingen.	Bezoek verplegingen.
Berlijn	543	9040	482	689	31
Koningsb.	116	1858	47	373	325
Hannover	121	3310	189	217	263
Endersbach	76	82	13	21	1042
Totaal	856	14290	731	1300	1661

Bovendien werkten nog verschillende zusters tijdelijk in verschillende hospitalen en private ziekenhuizen, terwijl van de inrichting uit nog verscheiden dag- en nacht- als mede bezoekverplegingen verricht werden, hiervan 126 bij armen. Eene der zusters heeft zich sedert 1 Januari de leiding van het stedelijk ziekenhuis te Soldin aangewezen gezien".

Zoo merken wij dat de zusters overal gezocht worden, en dit is als een groote zegen te beschouwen aangezien de zusters zoowel de ziel als lichaamverpleging beoogen.

Verder zegt het bericht:

„Met 67 Diaconessen traden wij het jaar 1900 in, en in den loop des jaars werd dat getal met 25 zusters vermeerderd, terwijl daarentegen 8 zusters uit de stichting werden teruggewezen. Zoo waren er aan het einde des jaars nog 84 zusters in den arbeid, van welke 5 als leerlingen zich voor de zending en den gemeentelijken arbeid voorbereiden. De zusters op de stations staan met het moederhuis in de nauwste verbinding, waardoor haar voor het tegenwoordige en voor de toekomst een rijke zegen toevloeit. De zusters welke in de inrichting hare opleiding ontvangen hebben, maar daarna zelfstandig werkzaam zijn geworden in Rusland, Afrika, Indië of Duitschland [of ook **Nederland** Red], blijven door christelijke betrekking en correspondentie met de directie verbonden, en het is ons voornemen deze verbintenis in de toekomst nog meer te bevestigen en uit te breiden, opdat de op zich zelf staande zusters meer beschermd en met meer vreugde mogen kunnen arbeiden. Evenzoo staan de besturen op de stations in de nauwste betrekking en broederlijke gemeenschap met het generaal bestuur te Berlijn.

De finantiëele aangelegenheden hadden een tamelijk gunstig verloop. De ontvangsten bedroegen Mark 70,223,62, de uitgaven Mark 68115, 17, saldo in kas Mark 2108,45. 22 zusters werkten met goed gevolg den vereischten cursus door in het hospitaal der koninklijke Charitée. Diep getroffen wegens de smartelijke breuk, die er door het heengaan onzer onvergetelijke moeder in onze gelederen ontstaan is en bedroefd over onze persoonlijke zwakheden en dwaasheden, zijn wij toch stil in God, die ons in Christus eeuwig leven en volle verzoening geschonken heeft, en traden in deze stemming het jaar 1901 in, met de bede:

Jezus, ga vooraan
Op de levensbaan,
En wij zullen niet verwijlen
Trouwelijk u na te ijlen.
Leid ons aan de hand
Tot in 't Vaderland.

N. v. B.

EEN EN ANDER.

*** Wereldgodsdiensten. Wat de onderlinge getallenverhouding der godsdiensten op de wereld betreft, komen er in het begin der 20ste eeuw volgens de jongste opgaven van professor v. Juraschek en Muhall van de 1450 millioen menschen, die den aardbodem bevolken, op Europa 348 millioen Christenen, 6½ millioen Mohammedanen en 6½ mill. Joden; op Amerika 126 mill. Christenen; op Azië 12½ mill. Christenen, 190 mill. Mohammedanen, 200.000 Joden en 667 millioen heidenen; op Afrika bijna 4.400.000 Christenen, 36 mill. Mohammedanen, 400.000 Joden en 91 millioen heidenen; op Australie ruim 9.700.000 Christenen, 24 millioen Mohammedanen en 4 mill. heidenen. Derhalve is Amerika het éénige volkomen „Christelijke" werelddeel; in de overige werelddeelen blijft er voor den Christelijken zendingsarbeid nog een groot werk te doen. Wat het onderscheid tusschen Protestantsch en Roomsch-katholiek betreft, heeft Europa ongeveer 167.500.000 Roomschen, 91 900.000 Protestanten en bijna 90 millioen Grieksch katholieken; de Vereenigde Staten hebben bijna 10 millioen Roomschen en ruim 62 millioen Protestanten.

*** Hebreeën in Ethiopie. Het is een opmerkelijk, hoewel niet algemeen bekend

feit, zegt een Amerikaansch blad, dat in Ethiopië een volk van omstreeks 200,000 zielen het oude testament in eene Ethiopische vertaling bezit en nog steeds gestrengelijk vasthoudt aan de Mozaïsche wetten en godsdienstplechtigheden. Zij zijn kinderen van Hebreeuwsche immigranten, die zich ten tijde der groote volksverhuizing in Abessynië nedeizetten en met vrouwen uit dat land huwden.

*** De grootste zondagsschool. De grootste Zondagsschool der wereld bevindt zich te Chicago, in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, en staat in betrekking tot de „North Side Episcopal Church". Zij heeft vijfduizend leerlingen, waarvan er steeds gemiddeld drieduizend de school bezoeken. Behalve het gewone onderricht op de Zondagen, zijn aan die school óók verbonden een kinder- of speeltuin, die de geheele week elken ochtend openstaat en dagelijksch een vijfhonderd bezoekers telt, een naaischool des Zaterdags, waar gewoonlijk achthonderd meisjes komen, en des Maandags een school voor ambachtsonderwijs voor jongens. Al het onderwijs wordt er geheel kosteloos gegeven.

*** Een zonderling boek. Een boek, dat *niet geschreven* en ook *niet gedrukt* is, mag zeker wel het zonderlingste der geheele wereld heeten. Elke letter van den tekst is in het blad *geknipt*, en daar er onder elk wit blad een van blaauw papier ligt, laat het zich even gemakkelijk lezen als het beste drukwerk. De inspanning en het geduld, die er noodig waren om op die wijze letter voor letter uit te knippen, kan men zich voorstellen! Alles is zoo voortreffelijk behandeld, dat men aan machinalen arbeid zou denken, en toch is het geheel en al met de hand gedaan. Het boek is getiteld: „Het lijden van Christus", en bevindt zich thans in een museum in Frankrijk.

*** „Des Christens reis" in Japan. Bunyan's „Christenreis", reeds in zoovele talen overgezet, is ook in het Japansch vertaald geworden, en wordt uitgegeven met — in Europeesche oogen — allervermakelijkste illustratiën, door inlandsche kunstenaars! Christen b.v. heeft een gladden Mongoolschen hoed op; de ijdelheidskermis is een Japansch lantaarnfeest, met allerlei Oostersche volksvermaken: de gevangenis van den Reus Wanhoop is een van die groote houten kooien, zooals de Oostersche misdadigers ze maar al te goed kennen, en de engelen, die de pelgrims staan op te wachten aan de overzijde der rivier, zijn naar de laatste Yokohamasche mode gekleed!

Ned. Kerkb.

*** Het tafelgebed. Iemand heeft onlangs een verzameling trachten te maken van al de zeden en gewoonten, die bij de onderscheidene volkeren der aarde vóór het gebruik van den maaltijd in zwang zijn. Het is merkwaardig te zien hoe ver verspreid het besef van de verplichting is om vóór het gebruik der geschonken gaven ook den Gever in den een of anderen vorm dankend en aanroepend te gedenken.

Volgens de overeenstemmende verhalen der reizigers, gebruiken de negers nooit spijzen, zonder een gedeelte daarvan aan hunne afgoden te offeren — de bij hen gebruikelijke manier om hunne dankbaarheid te bewijzen.

De Indianen en de volksstammen van Siberië werpen het eerste stuk hunner spijzen in het vuur, om daarmede den zegen hunner Goden op het gebruik van het overige gedeelte in te roepen.

De Chinees gebruikt niets, zonder vooraf het voedsel op het huisaltaar neer te zetten en het daardoor zijnen God het eerst aan te bieden; eer hij den schotel weder wegneemt, doet hij op zijne manier zijn gebed voor het afgodsbeeld.

De Brahminen raken vóór het eten het voorhoofd met een stuk gewijde kool aan, en roepen met luider stem den naam huns God uit.

De Romeinen en Grieken uit den ouden tijd bleven nooit in gebreke, voor de maaltijden den goden het dankoffer (de libatie) te schenken; maar ook met woorden, en niet alleen met teekenen en symbolische handelingen, deden de Romeinen een tafelgebed.

De heidensche Sandwich eilanders heffen vóór den maaltijd een lofzang aan; de Nubiërs doen vóór en na het eten een gebed. De bewoners van Madagascar buigen zich diep, wanneer zij van tafel opstaan, en „groeten hunne geesten." De Laplanders klappen in de handen en roepen: „Goede God, wees geloofd voor de spijzen!" De Muzelmannen zetten zich nooit tot eten neder, zonder te zeggen: „In den naam van den genadigen en barmhartigen God!"

Het oude volk van Israël heeft steeds het tafelgebed in eere gehouden (Ps. 118). Het werd er steeds weer bij bepaald, dat alles wat het genoot uit de hand Gods kwam, en dat zij verplicht waren den Heer daarvoor te danken.

En hoe doen zoovele z. g. n. Christenen? Wie zonder gebed of dankzegging de gaven Gods genieten kan, moet zich door de heidenen beschaamd laten maken!

B. P.

*** Tegenstrijdigheden. Jezus Christus zegt:
Gij noemt mij Meester en leert van mij niet,
Gij noemt mij het licht en ziet mij niet,
Gij noemt mij het leven en begeert mij niet,
Gij noemt mij wijs en volgt mij niet,
Gij noemt mij schoon en bemint mij niet,
Gij noemt mij rijk en vraagt van mij niets,
Gij noemt mij eeuwig en zoekt mij niet,
Gij noemt mij edel en dient mij niet,
Gij noemt mij barmhartig en vertrouwt mij niet
Gij noemt mij almachtig en eert mij niet,
Gij noemt mij rechtvaardig en vreest mij niet.
Als Ik u verdoem verwijt mij dan niet!

(Naar 't Duitsch). N. v. B.

„GELIJK EEN HERT."

Gelijk een hert der jacht ontkomen, keer op keer
Zich naar den bergstroom spoedt, vermoeid van 't felle jagen,
Zoo schreeuwt somtijds een ziel, door schuldgevoel verslagen,
En mat van 't aardsche drijven, tot haar Heer.

Maar niet gelijk een hert, dat 't water van den vliet,
Door winterkou verstijfd, teleurstelt en laat smachten,
Vergaat het ooit een ziel, die op den Heer wil wachten,
Wie tot Hem schreit om hulp, begeeft Hij niet.

H.

Uit de Gemeenten.

GRONINGEN. Na op de l.l. gehouden vergadering der Gemeente tot aller bevrediging belijdenis haars geloofs te hebben gedaan, werd j.l. Zondag eene zuster door den doop tot de Gem. toegedaan. Met opgewektheid sprak onze br. Voorganger bij deze gelegenheid over de bekeering van den Moorman naar Handl. 8: 26—39. Moge het gehoorde zoowel als 't geziene bij velen aanleiding geven tot ernstig en biddend onderzoek!

Als nieuwe tak van arbeid kunnen we noemen de pasopgerichte Woensdagsschool. De Woensdagnam is n l. de vrije namiddag voor de schoolkinderen. 't Was reeds lang onze begeerte dezen vrijen tijd voor de kinderen te gebruiken tot bevordering van hun zieleheil. J.l. Woensdag is deze school opgericht met circa 50 kinderen, en we verwachten, dat in 't kort dit getal zich zal verdubbelen. Deze school staat onder directe leiding van onzen Voorganger met behulp van een onderwijzer en eene onderwijzeres der zondagsschool. Zij draagt een ietwat meer evangeliseerend karakter dan de zondagsschool doch heeft overigens dezelfde strekking. Moge ook deze tak van arbeid voor onze jeugd tot een blijvenden zegen worden!

Onze openluchtbijeenkomsten af en toe op een stuk weideland met begeleiding van muziek gehouden, trekken veel volk, zoodat ons daarin een schoone gelegenheid tot evangelisatie aangeboden wordt. De muziek is vooral bij deze bijeenkomsten onontbeerlijk. Aan Godes zegen is echter alles gelegen, en wij hopen, dat die zegen op onze zwakke pogingen moge rusten!

MUNTENDAM. Zondagavond j.l. was ons weder een liefelijke feestavond. Voor eene flink opgekomen aandachtige schare trad onze Voorganger op, sprekende over Lydia's bekeering en doop, en doopte daarna twee broeders, die weliswaar diep uit het slijk der zonde zijn opgehaald, maar reeds sedertgeruimen tijd getuigenis en blijken gaven van hunne verlossing en verandering des harten door den H. Geest, nu met veel blijdschap in de Gemeente werden ontvangen. Moge hun belijdenis en voorbeeld in het leven velen ten zegen en de Gemeente tot voortdurende blijdschap verstrekken.

VAN WIJD EN ZIJD.

Amerika. Dat strenge koude niet aangenaam is, hebben wij in den laatst beleefden winter genoegzaam kunnen ervaren, maar de hitte kan 't den menschen ook wel bang maken; dat ondervindt men te New York. De onafhankelijkheidsdag op 4 Juli kon wegens de vreeselijke hitte niet of nauwlijks gevierd worden (hoewel op andere plaatsen, misschien ook wel wegens de hitte, de uitbundigheid grooter geweest schijnt te zijn; althans de bladen spreken van niet minder dan 19 dooden en 1611 gekwetsten, bij die festiviteiten voorgekomen.)

Wegens gebrek aan plaats in de bestemde ruimte, heeft men te New-York eene stoomboot tot tijdelijk doodenhuis ingericht, omdat de sterfte zoo groot is, dat zelfs velen begraven worden zonder herkend te zijn, zoodat de ellende nog vergroot wordt door de onzekerheid aangaande 't lot van vermiste betrekkingen.

Een dokter, bij een door de warmte bezweken man geroepen, viel naast den patient neer en stierf bijna gelijktijdig met dezen.

De booten zijn 's avonds vol menschen, die maar heen en weer varen om koel te blijven en niet minder dan 150.000 menschen hebben de stad verlaten, waar 't asphalt plaveisel week wordt onder de voeten der wandelaars. Het ijs, thans een levensbehoefte, wordt kosteloos verkrijgbaar gesteld, en met de etiquette wordt 't minder nauw genomen; de autoriteit heeft beslist, dat 't nu geoorloofd is in zijn overhemd te loopen.

Voorwaar de nood breekt zelfs de wetten der mode, die men anders nog al getrouw gehoorzaamt. Uit

Z.-Afrika weinig oorlogsnieuws. De verliezenlijst der Engelschen over de verloopen maand geeft een totaal van 777 man aan dooden en gewonden en vermisten.

Bij Naboonspruit hebben de Boeren een trein laten ontsporen, waarschijnlijk met troepen, die gevangen genomen zijn.

Volgens telegrammen van Kitchener moeten de Boerenleiders in Transvaal verklaard hebben, dat niets minder dan onafhankelijkheid den Boeren zou voldoen, waaruit blijkt, dat zij nog geen plan hebben om toe te geven.

Gingen de Engelsche correspondenten de vorige week boutweg schrijven, dat de Boerenaanvoerder Fouché één der drie wegen moest passeeren, die de Engelschen bezet halden, zoodat hij hun in handen moest vallen; thans vertellen ze, alsof er niets voorspeld was, dat hij over de Drakensbergen terugtrekt zonder dat men hem pakken kon. Of dat één van de drie wegen was, wordt niet gemeld.

China. Het door Engelschen en Japanners bezette gedeelte van Peking is de vorige week ontruimd en aan de Chineesche autoriteiten overgedragen. Ook graaf Waldersee is vertrokken en wordt 10 Augustus e.k. te Hamburg verwacht, waar Keizer Wilhelm hem in persoon zal verwelkomen. Het bezoek der Mogendheden in China heeft althans dit uitgewerkt, dat de Keizer en Keizerin-weduwe een edict hebben doen aanplakken, behelzende, dat de Europeesche Mogendheden in noordelijk China hebben overwonnen, terwijl bevel wordt gegeven, dat de levens van zendelingen en Christenen zullen worden geëerbiedigd. Ieder, die een zendeling of christen vermoordt, zal met onthoofding gestraft worden.

Engeland kan den Boeren nog maar geen onafhankelijkheid aanbieden. Integendeel, hoewel Kitchener verdere versterking onnoodig oordeelde, volgens verklaring van de Britsche regeering, maakt men toch weer toebereidselen tot het zenden van nieuwe troepen en ongeveer 5000 paar-

den, waarmede elf schepen tusschen nu en 2 Augustus zullen uitvaren.

Frankrijk. Parijs heeft van de wereldtentoonstelling een onaangename nagedachtenis overgehouden n.l. de pokkenepidemie, die nog lang zaam toeneemt en reeds in dit jaar 231 offers eischte, waarvan alleen in de laatste week 24, een cijfer, dat zelfs in 1882 niet bereikt werd.

Nederland. President Kruger is op zijne reis naar Kampen met veel belangstelling van de zijde der bevolking te Zwolle ontvangen.

Ds. Vermeer richtte, voor den ingang der Groote Kerk, eenige hartelijke woorden tot den ouden man, namens den kerkeraad der Herv. gemeente, waarmee hij zich zeer ingenomen toonde, en 't Muziekkorps „David" speelde Ps. 134, waarna 't weder in gestrekten draf voortging, om bij de Plantagekerk door den kerkeraad der Geref. gemeente bij monde van Ds. Ploos van Amstel op dezelfde wijze te worden begroet. Ook te Kampen, waar Kruger j.l. Woensdag de vergadering van den theologischen schooldag bijwoonde, werd hij met hartelijkheid ontvangen. In

België is men niet al te best tevreden op de regeering, die Andries de Wet, neef van den beroemden Boerenaanvoerder, die voordrachten houdt in 't belang der Boerenzaak, zulks verboden heeft. De Wet is naar Parijs vertrokken, maar men vreest, dat dat zaakje in de Kamer nog wel een staartje zal hebben.

N. P. K. K.

GOSZNER'S GULDEN SPREUKEN.

1. Wat gedaan moet worden, zij u steeds heilig; God wil het.
2. Laat geen enkelen dag de zaligheid van het gebed u ontbreken.
3. Leef zoo, dat gij steeds met genot op het verledene terug ziet.
4. Laat de ijdelheid van het ijdele u steeds duidelijk zijn.
5. De oude waarheid zij u met elken dag nieuw.
6. Laat de dag niet voorbijgaan, zonder dat gij tot God genaakt zijt.
7. Al het aardsche vlucht, alleen het eeuwige blijft.
8. Beschouw elken dag als een bode door den Heer u gezonden.

VARIA.

UIT HET TESTAMENT VAN Dr. HUFELAND.

Dr. Hufeland, gestorven te Berlijn den 25 Augustus 1836 als lijfarts van den koning Friedrich Wilhelm III, schreef o. a. in zijn testament: „Ik wensch, dat, wanneer men mijn lichaam in het graf laat zinken, men het lied zingen zal: „Jezus, mijn toeverlaat." Tot zijn grafschrift koos hij de woorden van Jezus: „Ik ben de opstanding en het Leven, die in Mij gelooft, zal leven, al ware hij gestorven," en aan den voet van het zwarte kruis moest op den grafsteen staan: „Ik weet, in Wien ik geloofd heb." Aan het slot van het testament zegt hij: „Maar het kostelijkste van alle aardsche goederen, mijn geliefde kinderen, is, dat gij liefde hebt onder elkander! Duldt nooit, dat wantrouwen, oneenigheid en twist tusschen u kome. Zijt vast in uw geloof aan God, aan Zijn Woord en aan Zijn Zoon, Jezus Christus Leeft in God, alles wat gij doet, zij in Hem gedaan!

Hebt Hem altijd in uw gedachten, in uw hart. Bidt en werkt, en laat u verder leiden door de goddelijke Voorzienigheid, Die voor u zorgt Zoo heeft uw vader geleefd, door dit geloof heeft God hem door het lijden en door den strijd des levens in eeuwige heerlijkheid gebracht Door dit geloof kan hij nu aan het einde zijner dagen met vreugde en vertrouwen de eeuwigheid tegemoet gaan."

GERED.

Een Christelijk bergwerker schrijft:

„Veertien dagen geleden was den vriend mijner jeugd Fr. een groot ongeluk in de mijn overkomen. Slechts door Gods genade en de goede hulp zijner kameraden werd hij gered. Eenige dagen later zeide hij tot mij, dat hij in zijn nood tot God gebeden had, zijn mond vloeide nu over van lof en dank; hij wilde nu van harte een nieuw leven beginnen. Ook onze geachte inspecteur noodigde mij uit dienzelfden dag bij hem te komen; hij wilde de mijnwerkers bij elkaar roepen om een dankstond te houden voor den gelukkige

Ik verblijdde mij zeer over de deelneming van alle beambten. De inspecteur wenschte, dat ik over het een of ander bijbelwoord zou spreken, hij zelf prees de groote genade Gods. Hij legde voor alle bergwerkers een schoon getuigenis af van zijn geloof in zijn toespraak, die hij den volgenden dag hield Daarop sprak ik over Ps. 90 : 12 : „Leer ons alzoo onze dagen tellen, dat wij een wijs hart bekomen." Menige traan glinsterde in de oogen der kameraden. Een vreeselijke straf volgt op de zonde! Een heerlijke redding geeft de Heiland. Daarvan zingt David in den 40sten Psalm: „Ik heb den Heere lang verwacht; en Hij heeft zich tot mij geneigd, en mijn geroep gehoord. Hij heeft mij uit een ruischenden kuil, uit modderig slijk opgehaald, en heeft mijn voeten op een rotssteen gesteld. Hij heeft mijn gangen vastgemaakt. En hij heeft een nieuw lied in mijn mond gegeven, een lofzang onzen God; velen zullen het zien en vreezen en op den Heere vertrouwen."

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van B. G. D. te Holsterhoek f 0.45; van A. K. te Franeker f 0.45.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 743 DONDERDAG 18 Juli 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Zomerochtendzang.

Hoe kalm is heel natuur
En stil dit morgenuur!
'k Zie hoe in 't scheem'rend Oost
De zonnebruigom bloost,
En, langzaam op zijn kar verheven,
Met zijnen gloed
De Schepping groet
En wekt ten leven!

De nevels van den nacht
Staan, op zijn komst, ter wacht;
Hij drijft hen voor zich heen,
Ter slaapzale uitgetreên.
Verkwikkend stroomt een zee van stralen
Op plant en boom,
Die lieflijk in den stillen stroom
Hun beeld herhalen.

Uit diepe rust ontwaakt
Wat leven heeft, en slaakt,
In zijn bestaan verheugd,
Den luiden toon der vreugd
En juicht den jongen morgen tegen,
Die losbreekt uit den dageraad:
't Is al vervuld van zijnen zegen.

O God, wat is Uw Schepping schoon!
Ik hoor den toon
Van Uwe liefde klinken!
En zoude ik, door haar vuur bezield,
Waar alles voor zijn Schepper knielt,
Niet voor U nederzinken?

G. GRAVÉ JZN.

Ons Symbool.

Één Heer, één geloof, één doop.
Eph. 4 : 5.

Een symbool is een voorwerp of figuur, dat, als zinrijk teeken genomen, den aard en 't karakter, de gezindheid en het doel van eene vereeniging of corporatie, door welke dat symbool gekozen werd, moet uitdrukken of afspiegelen.

De Apostel Paulus noemt in bovenstaanden tekst het symbool der Gemeente, in hare wezenlijke, verheven en heerlijke éénheid. Dit symbool is alzoo de zuivere voorstelling van den aard, het wezen en de openbaring der Gemeente in deze wereld. Aan dit teeken beantwoordden de Apostolische Gemeenten, bij alle gebrek dat nog in haren boezem school. Van personen die door de Gemeenten als Christenen werden begroet en met bewustheid in de gemeenschap werden opgenomen, zonder dat zij Christus door den H. Geest als hun Heer beleden, was geen sprake in de Gemeenten, niettegenstaande er toen ook reeds hypocrieten of huichelaars binnenslopen.

Niemand werd gerekend Christus zijn Heer te kunnen noemen, dan een waarlijk geloovige en evenmin dacht men zich ergens een geloovige, die niet naar 't bevel des Heeren en naar de orde der Apostelen gedoopt was.

Één Heer, één geloof, één doop, hadden de leden der Gemeente persoonlijk en gemeenschappelijk.

Het Israëlietische leger had voorheen bij zijn optrekken naar Kanaän vier banieren, onder welke drie en drie stammen optrokken. Op de banier van den stam van Juda prijkte een Leeuw, van daar de uitdrukking in de Schrift: „De Leeuw uit Juda's stam", op den Heere Jezus, als spruit uit Juda's stam toegepast. De andere drie banieren vertoonden andere dierengestalten, en elk der vier deelen Israëls hield zich bij zijn banier. Die betrekkelijke verdeeldheid was de zwakheid der type. In Christus is echter de vervulling en de volheid van al het typische van den ouden dag. Het heeft Gode behaagd, dat in Christus al de volheid wonen zoude. Dat maakt dat de Gemeente des Nieuwen Verbonds niet vier, maar slechts één symbool heeft.

Wel spreekt Paulus woord ook over drie dingen, maar welbeschouwd is het een drieéénheid.

Bezien we dit nader.

Dat met dien éénen Heer, Jezus Christus als het Hoofd der Gemeente, bedoeld wordt, zal wel niemand, die den Bijbel kent, betwijfelen. Christus is Heer, dat erkent ieder geloovige, Hij is eigenlijk Heer over alles in den hemel en op aarde, niemand betwist Hem die eer, dan de duivel met al zijn helsche geesten en alle menschen, die 't met den duivel eens zijn. Hij is „een Heere van allen" (Hand. 10: 36); maar niemand onder de menschen kan zeggen (belijden) Jezus den Heere te zijn dan door den H. Geest en zulk een heeft ook het ééne geloof en moet verondersteld worden gedoopt te zijn. Helaas, met vele Christenen moet het dan ook zeer gezocht verondersteld worden, dat ze gedoopt zijn, bewezen worden kan het niet. Wel is het mogelijk en gemakkelijk te bewijzen met den Bijbel in de hand, dat zij, die wellicht eenige droppelen waters in hun prilste jeugd, waar zij zich zelve niets van herinneren kunnen, op hun voorhoofd ontvangen hebben, overeenkomstig den aard der zaak en 't bevel des Heeren niet gedoopt zijn. Op hen is dat „één doop" niet van toepassing. Dit hebben sommigen onder de besprenging den of niet gedoopten wel gevoeld, en mede daarom is men gaan beweren: Paulus spreekt hier niet van den waterdoop, maar van den doop des Geestes. Uit het verband van des Apostels woorden is dat echter niet op te merken, en men zou op deze wijze de Apostelen, overal waar zij over den doop spreken, kunnen laten spreken over den geestesdoop. Maar waarom dan nog een vorm van handelen, waarin men de beteekenis van met water doopen legt, en waar men zooveel waarde aan hecht, terwijl men, even als bij den doop geschieden moet, in den Naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes handelt, aan de hand gehouden. Dit is eene dwaling, die wijd verspreid, diep doorgedrongen is, en nog sterk gehandhaafd wordt door tal van geloovige belijders van den Christus. Het is een dwaling die van het einde der tweede eeuw al meer en meer in de Christelijke kerk is doorgedrongen en in de duistere middeleeuwen, bijzonder in de 13de eeuw, van Rome uit bijna algemeen geworden is.

De oorzaak van het kwaad schuilt echter dieper dan in de verwisseling van doopen in besprengen of begieten, zelfs ook dieper dan in de ingrijpende verwisseling van kinderkens die naar den Geest geboren zijn, met kinderkens, die naar het vleesch geboren zijn als doopelingen — de oorzaak ligt in het loslaten van den hoogen eisch, welke ons symbool ons stelt: Één Heer, één geloof, als voorwaarde voor ieder persoonlijk om Christen of lid van Christus Gemeente geheeten te mogen worden. En waar men dit toch doet, blootweg omdat de menschen in hun jeugd besprengd of zoogenaamd gedoopt zijn geworden, christelijk opgevoed en lid van eenig kerkgenootschap geworden zijn, daar speelt men bedrog met de zielen der menschen, wel in een anderen vorm, maar in gelijken geest als Rome's priesters! Deze practijk is de eerste en diepste oorzaak van zoo veel verwijdering, verwarring en verbittering zelfs onder de belijders des Heeren.

Wij begrijpen, dat wij door zoo te spreken het verwijt van scherp, misschien wel van sectarisch te zijn, niet zullen ontgaan. Wij kunnen zulks niet voorkomen; wij hebben als belijder en volgeling van den Heere Jezus, al onze broeders in de verschillende kerken, hartelijk lief, en dat doet ons zoo spreken. De tijd voor de Gemeente op aarde zal slechts nog kort zijn; zij moet opgewekt en aangespoord worden om zich te gorden met de waarheid en zich af te zonderen en te heiligen voor haren Hemelschen Bruidegom. Zich onbesmet te bewaren van de wereld, is een der eerste eischen van den zuiveren godsdienst.

Een Christen te worden kan alleen door zich als schuldig, gansch verloren zondaar aan Christus geloovig over te geven, d. i. zijn volbracht verlossingswerk tot redding onzer zielen te aanvaarden. Een Christen te zijn kan alleen wezen hebben als Christus als HEER beleden en gehoorzaamd wordt; niet als onderworpenen aan de overmacht van een slavenhouder, maar in den zin als er geschreven staat, dat Sara, de moeder der geloovigen, haren man „heer" noemde. Gelijk de man het hoofd der vrouw is, is Christus het hoofd der Gemeente, en als zoodanig moet Hij geëerd en gehoorzaamd worden, en, wij weten het, daar geldt alleen de wet der liefde.

Wij scheppen ons geen idealen, of droomen ons op gemeentelijk terrein een hemel op aarde. Wij ervaren in onze kleine kringen, dat er in de huishouding der Gemeenten, o, nog zooveel te doen en te worstelen is, tegen veel, wat met den aard van het leven der Gemeente in strijd is en tegen het ware christendom indruischt. Satan dringt zich niet zelden midden tusschen de kinderen Gods, en smokkelt zijn opgesierde engelen naar binnen, en als de Gemeente niet op haar hoede

is en niet in eene gewenschte verhouding tot haar Heer staat, zal hij allerlei kwaad en eindedelijk verwoesting aanrichten. — Maar desniettegenstaande en daarom te meer moet de Gemeente, en moeten alle geloovigen persoonlijk terug tot de banier des Nieuwen Testaments, waarop geschreven staat: „Eén Heer, één geloof en één doop." O, hoe veel meer invloed zou ook in ons Vaderland, waar nu helaas, ondanks zoo veel christelijke arbeid, de ongerechtigheid en godvergetenheid nog hand overhand toeneemt, de Gemeente kunnen uitoefenen. Nu staan dikwijls Christenen naijverig tegenover elkander, meer er op bedacht om zieltjes voor hun kerk dan voor den Heere Jezus te winnen. Dit betreuren wij oprecht en zeer diep.

Jezus Christus is alleen Heer, en het geloof, niet slechts aan zijn leer, maar in zijn persoon en zaligmakende genade, brengt zielenredding en vrede aan en leidt tot nederig gehoorzamen.

Welk eene ernstige en verheven roeping hebben onze kleine gemeenten van gedoopte Christenen in dezen te vervullen! Zijn zij getrouw in woord en voorbeeld? Kan er nog niet meer gedaan worden, om datgene, wat God ons deed zien, wat wij willen en wenschen, meer bekend te doen worden onder onze mede-christenen? Kunnen we moeielijk of geheel niet met hen spreken, gelegenheid om door onze geschriften te werken en te getuigen is er te over, als wij maar niet traag en niet al te zuinig zijn!

Onze Unie secretaris heeft er in zijn jaarverslag reeds op gewezen, dat er blijkbaar verflauwing was met betrekking tot ons beginsel. Dat moeten we hem voor de tweede maal niet laten zeggen. 't Moet anders worden. Niet door de menschen of onze vrienden naar de doopvont te drijven — daarin zij men uiterst voorzichtig — maar de banier moet in de hoogte en alle mede Christenen moeten weten waarom wij Baptisten of gedoopte Christenen zijn.

Geliefde Broeders, dat is ook evangeliseeren; want evangeliseeren mag niet anders zijn dan de gansche waarheid des Bijbels aan het licht stellen, aldus „het woord" te prediken.

S. N. v. B.

Wetende, geliefde broeders, uwe verkiezing van God.
1 Thessalonicensen 1 : 4.

Velen willen zeker van hunne verkiezing zijn, vóor zij op Christus zien; maar zij kunnen die aldus niet leeren kennen, zij is alleen te ontdekken door „op Jezus te zien." Indien gij van uwe verkiezing zeker wenscht te zijn, moet gij op de volgende wijze uw hart voor God verzekeren. Gevoelt gij u zelven een verloren, schuldig zondaar te zijn? Ga rechtstreeks tot het kruis van Christus, zeg dit den Heer Jezus, zeg Hem dat gij in den Bijbel hebt gelezen: „Die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen." Zeg Hem dat Hij heeft gesproken: „dit is een getrouw woord en aller aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld is gekomen om zondaren zalig te maken." Zie op Jezus en geloof in Hem, en gij zult onmiddelijk het bewijs uwer verkiezing hebben; want zoo zeker als gij gelooft zijt gij uitverkoren. Indien gij u zelven geheel aan Christus geven en op Hem betrouwen wilt, zijt gij een van Gods uitverkorenen; maar indien gij stilstaat en zegt: „ik moet eerst weten of ik uitverkoren ben," dan weet gij niet wat gij vraagt. Ga tot Jezus, al zijt gij ook nog zoo schuldig, juist zoo als gij zijt. Laat elke nieuwsgierige vraag omtrent uwe verkiezing varen. Ga rechtstreeks tot Christus en verberg u in zijne wonden, en gij zult zeker van uwe verkiezing zijn. De verzekering des Heiligen Geestes zal u geschonken worden, zoodat gij zult kunnen zeggen: „ik weet Wien ik geloofd heb, en ik ben verzekerd, dat Hij machtig is mijn pand, bij Hem weggelegd, te bewaren tot dien dag." Ga en stel al uw vertrouwen in Christus en zijn antwoord zal zijn: „Ik heb u liefgehad met eene eeuwige liefde, daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid." Het zal geen twijfel lijden dat Hij *u* gekozen heeft indien gij Hem gekozen hebt.

Wij zijn kindren der verkiezing,
Die gelooven in Gods Zoon.

SPURGEON.

STATISTIEK.

Volgens het Amerikaansche jaarboek der Baptisten voor het jaar 1901 is de staat des werks en der uitbreiding der Gemeenten van Gedoopte Christenen over de geheele wereld als de hier volgende tabel doet uitkomen:

	Gemeenten.	Geordende Predikanten.	In een jaar Gedoopten.	Ledental.
Amerika:				
Canada c.s.	1074	650	3454	98064
Centraal Am.	15	7	......	1006
Mexico	32	24	175	1232
Ver. Staten	43959	29810	197235	4233226
Alaska	2	2	......	35
West Indië:				
Portorico	5	2	113	132
Cuba	18	25	270	3087
Jamaïka	182	61	1771	33952
Haïti etc.	14	7	288	5932
	45301	30586	203306	4376666
Zuid-Amerika:				
Argentinië	4	4	6	100
Brazilië	23	11	285	1524
Patagonië	1	.....	......	15
	28	15	291	1639
Europa:				
Oostenrijk-Hongarije	30	20	357	4916
Bulgarije	2	2	4	99
Denemarken	28	22	256	4008
Finland	31	31	116	2030
Frankrijk	52	26	115	2189
Duitschland	155	132	1763	28898
Groot-Brittannië c.s.	2759	1992	35896	355678
Holland	18	10	68	1389
Italië	64	70	175	1430
Noorwegen	32	22	173	2671
Rumenië	3	4	......	284
Rusland c.s.	337	72	980	33402
Spanje	6	4	18	200
Zweden	564	703	1447	40759
Zwitserland	8	8	124	916
	4069	3118	22492	488869
Azië:				
Ceylon	103	6	13	1055
China	369	168	1228	7825
Indië met Assam en Birma	1104	617	6732	109089
Japan	21	59	200	1680
Palestina	5	2	5	96
	1602	852	8178	119745
Afrika:				
Centraal en Congo	34	37	200	3043
Zuid-Afrika	34	85	396	1743
West-Afrika	41	5	214	1813
St. Helena en Kaap Verd	2	2	......	101
	111	129	810	6700
Australië:				
N. Zuid Wales	34	24	267	2793
N. Zeeland	32	24	166	3256
Queensland	20	25	78	2159
Zuid Australië	59	32	208	4270
Tasmanië	12	8	69	597
Victoria	65	52	464	5999
West-Australië	6	4	......	187
	236	169	1252	19261
Totaal in 1901	51347	34869	236329	5012880
Totaal in 1900	50263	34375	223839	4954780
Toename	1084	494	12490	58100

Welk eene menigte! Denken we nu nog die millioenen Christenen niet Baptisten en allen, die op aarde geweest zijn en die er nog komen zullen, dan vatten wij het eenigszins, dat er in den hemel eene schare zal gezien worden, welke niemand tellen kan. Zult gij er ook onder zijn, lezer?

N. v. B.

Wijlen LOUIS BLAAUW,

DOOR WILLIAM LUFF.

(Uit het Engelsch.)

Onze Hollandsche broeder, de heer Blaauw, gedurende meer dan twintig jaren verbonden aan Miss Child's *Welcome Home*, is op den 26sten December 1900, des avonds te 5.55 ure heengegaan naar zijn Hemelsch Te Huis. Het was sedert 10 weken bekend, dat hij aan kanker lijdende was, maar in weerwil van al zijne smarten ontsnapte geen enkele klacht aan zijne lippen. „Waarom weent gij?" vroeg hij soms. „Om het zien van uw lijden." — „O neen, dat is geen lijden," kwam dan zijn antwoord.

Eens naast hem nederknielend, bad ik: „Heer, zegen onzen broeder." „Hij zegent al," hoorde ik hem antwoorden. „Geef hem genade om zijn lijden te verdragen," ging ik voort. „Dat doet Hij reeds," antwoordde hij, en zoo ging het voort bij iedere bede, die ik uitsprak, totdat ik ten slotte ophield en zeide: „Ik behoef waarlijk niet voor u te bidden, gij hebt reeds alles ontvangen."

„Deze is de gelukkigste dag, dien ik ooit gekend heb," riep hij eens uit. Hij wist het niet, maar het was zijn acht-en-veertigste verjaardag.

„Zing eens," vroeg hij gaarne aan zijne vrouw, en vaak zong zij dan:

Langs heel den weg leidt Hij, mijn Heiland,
O volheid Zijner liefde!
Volmaakte rust is mij beloofd
Daarboven in mijns Vaders huis.

Als mijn geest, met onsterf'lijkheid omkleed,
Zijn vlucht zal nemen naar het rijk des Lichts,
Zal dit mijn zang zijn, alle eeuwen door:
Jezus leidde mij langs heel den weg.

Somtijds was het hem een troost dezen tekst te herhalen: „Uw leven is met Christus verborgen in God." „Niemand behoeft bij mij te blijven," placht hij dan te zeggen. „Ik ben verlost; mijn leven is in God verborgen."

Op zekeren nacht, dat de wind hevig woei, vond zijne vrouw hem in tranen. „Scheelt u iets, mijn lieve," vroeg zij hem. „Ik dacht aan de arme zeelieden op den oceaan," was zijn antwoord, „en zoo menigeen onder hen is nog niet verlost."

Ja, hij beminde de zeelieden, en de zeelui hadden hem wederkeerig lief. Een oud vriend, van een lange reis teruggekeerd, besloot aan wal te blijven en hem te helpen tot aan Mr. Blaauw's einde. Terstond bracht hij zijn kleerenzak van boord en bleef tot zijn dood bij hem. Deze zeeman sneed het woord *Jezus* uit en maakte het tot een scherm voor de lamp van onzen kranken broeder. Later bevond hij dat *„overwinning door onzen Heer Jezus Christus"* de geliefkoosde tekst van den zieke was, en boven den voet van het bed werd een transparant met het woord *„overwinning"* gehangen: vriend Blaauw wees met den vinger daarheen en vervolgens op zich zelven, wanneer hij te zwak was om te spreken, als wilde hij ons verzekeren dat de overwinning zijn deel was.

Op zekeren avond hoorde hij de zeelui aan de theetafel zingen: „Mijn Jezus, ik bemin u." Toen zijn vrouw naar boven kwam, zeide hij: „ik veronderstel, dat gij meent wat gij zooeven zongt?" „O ja." Nu dan, als gij eene roos in uwen tuin hadt en meendet dat het gemis dier bloem uw tuin zou schaden, dan zoudt gij zeker ongaarne die roos willen missen. Maar toch als Jezus haar noodig had, dan zoudt gij Hem de bloem gaarne geven?" Hij paste de gelijkenis toe, door er bij te voegen: „Ik denk dat ik voor u zoo iets als een roos geweest ben, maar gij moet mij nu aan Jezus afstaan."

Wij brachten zijn laatsten Zondag in het *Home*

door en zaten tusschen de oefeningen in bij on zen vriend. Onwillekenrig vloeiden de tranen uit onze oogen, maar als hij niet spreken kon, hield hij zijn vinger bestraffend tegen ons op. Schoon bijna stikkend van aandoening, zong toch zijne trouwe echtgenoote:

Mijn rust is in den hemel, mijn rust is niet hier,
Waarom zou ik vreezen, als beproevingen nabij [zijn?
Bedaar, mijn droeve geest... het ergst' dat kan [komen
Verkort maar mijn reize en spoedt mij naar Huis.

Niet in staat om zelf meê te zingen, sloeg hij met zijn vinger de maat, als om zijn volle instemming te betuigen.

De Heer zond genadiglijk nog een anderen dierbaren zeeman naar huis, die gedurende den dag zijn ziekeverpleger werd, en daar hij sterk was, den kranke kon oplichten als verbedden noodig was.

„John, ik heb den Heer vier malen gezien," was een der heerlijke ervaringen des lijders. Hij poogde dan wel er ons iets van meê te deelen, maar we hadden altijd te wachten, zelfs aan Mevrouw Blaauw konden zijne lippen niet uiten wat hij zag.

Terwijl wij zijne hand vasthielden, vingen wij het woord „schoon" en vervolgens „wondervol" op. Een weinig later fluisterde hij: „dezelfde," wij voegen er bij: „gisteren en heden en in eeuwigheid." „Ja", zeide hij: „dezelfde, heden."

Eén oogenblik scheen hij een korten strijd met den Vijand te hebben, doch wij noemden „het kostbaar Bloed," en alles was wederom „overwinning."

Toen het einde naderbij kwam, zeide hij: „Ik ga naar Huis," en na allen vaarwel gezegd te hebben, bleef hij wachtend, voortdurend herhalend: „Ik ben gereed, Heer, ik ben gereed!"

„Broeder, kunnen wij zeggen gereed te zijn,
Gereed voor het heerlijk huis der ziel?
Zeg, zal Hij u en mij steeds wakend vinden,
Wachtend, wachtend bij 's Heeren komst!"

Zich tot zijne vrouw wendend, zeide hij: „houd mij toch niet terug." En dan wederom: „ik ben gereed . . ."

„O Heer Jezus, hoe lange nog,
Eer 'k den blijden zang zal juub'len?"

Zoo voer onze broeder in vollen vrede de haven binnen; zijn laatste woorden waren: „Loof den Heer!"

Op Zaterdag 29 Dec. werd in het „Welcome Home" een begrafenisdienst gehouden, waarvoor onze ontslapen broeder alles had voorbereid.

De schrijver dezes moest volgens zijn verlangen de leiding hebben, en de vrienden moesten zingen:

„Loof den God van Abraham,"

de hymne, welke gezongen was bij zijne bekeering en doop, alsook het volgende gezang:

„Vrede is het, werpe ook nu de dood zijn schaduw,
Want Jezus heeft den dood en al diens macht [verwonnen."

Vier zeelieden, die den heer Blaauw gekend hadden in het oude „Welcome Home", in den Ratcliff highway, droegen zijn lichaam ten grave, terwijl wij zongen:

„Daar is een land, veel schooner dan de dag,
En door 't geloof kunnen wij 't zien van verre,
Want de Vader is wachtend en werkend
Om ons daar een blijvend huis te bereiden.
In dat lief'lijk oord welhaast
Zullen w'elkaar op de schoone kust ontmoeten."

Hij is weggegaan uit de kamer van strijd en pijn,
Gegaan naar het Paleis, om met Jezus te heer- [schen.
Weggegaan uit de boot, lang door stormen ge- [slingerd,
Gegaan in de Haven, door welkomstzangen begroet.
Weggegaan van den zeeman, voor wien hij leefde [en minde,
Gegaan naar de kusten, werwaarts zoo menigeen [stevent,
Weggegaan van het signaal — daar de Hemel [hem afriep,
Gegaan naar de klaarheid, die nooit meer ver- [duistert.
Weggegaan van zijn werk — schoon niet wer- [keloos, neen,
Want, gegaan naar het vreêoord, wacht nieuw [werk hem daar.
Weggegaan van geliefden, die lang hem weer- [hielden,
Gegaan naar 'sHemels dier'bren — het geloof ziet [de zegebaan.
Weggegaan! Hoe wij hem missen en missen zullen, [maar toch,
Gegaan, wij kunnen 't zeggen, gegaan naar Gods [wil.
Weggegaan! Zijn wij volgend? Mochten de geliefden getuigen.
Gegaan is hij, opdat we met hem zijn, als wij [van hier zullen gaan.

Een heerlijke getuigenis, voorwaar, over een Hollander in den vreemde gegeven!

De ondergeteekende heeft broeder Blaauw persoonlijk gekend en vaak met hem medegewerkt. IJver, liefde en geduld waren de kenmerken van zijn moeilijk Zendingswerk onder de Zeelieden van alle natiën. Ook de Hollandsche zeelui zijn hem veel dankbaarheid verschuldigd, voor wie hij ten allen tijde een trouwe raadsman en helper was uit vele nooden. Aan onzen Chr. Ned. Zeemansbond, waarvan hij een der oprichters was, heeft hij veel dienst bewezen. In Londen was de heer B. veel meer bekend dan in Nederland, wat geen wonder is, daar hij te Utrecht uit Israëlietische ouders geboren, hier te Londen den zegen van het Christendom deelachtig mocht worden. Veel, zeer veel heeft onze vriend Blaauw ter wille van zijn Christelijk geloof moeten lijden, doch een stille, blijde vrede, die tot het einde zijns levens zijn deel mocht zijn, bewees dat hij door zijn vurig geloof in zijn Heiland meer dan overwinnaar was over al zijn vijanden. — Vele en heerlijk waren dan ook de vruchten van zijn twintigjarigen arbeid in den dienst van zijn goddelijken Meester. Uit het bovenstaand artikel van Mr. Luff blijkt dit overigens meer dan genoeg.

In zijn langdurige ziekte hebben wij hem dikwijls bezocht en nooit verlieten wij zijn ziekbed zonder getroost en gesterkt te zijn in ons geloof. Eens zeide ik hem: „broeder Blaauw, gij hebt nooit krachtiger en met meer vruchten uwen Heiland gepredikt in uw leven, dan hier op uw ziekbed door uw geduldig lijden en vast geloofsvertrouwen." De Heer heeft het wel gemaakt met onzen overleden broeder, en zonder twijfel zal zijne nagedachtenis bij talloos velen ten zegening blijven.

A. BEEKGER,
Zend. Pred. te Londen.

(*Chr. Volksbl.*)

Voor de jeugd.

EEN VERDIENSTELIJKE HOND.

De vereeniging van dierenbescherming te Parijs heeft eens, bij hare jaarlijksche uitreiking van belooningen, eere-halsbanden toegekend aan twee honden. Een van deze honden is een Newfoundlander, die eene vrouw had bevrijd uit de handen van een moordenaar. Ofschoon de hond zelf al zeer weinig besef van die vereerende onderscheiding zal gehad hebben, en denkelijk veel meer gediend zou zijn met een smakelijk kluifje of een flink stuk worst, is het toch stellig waar, dat het kloeke beest een niet alledaagsche daad gedaan heeft, en zijne meesteres aan hem, menschelijker gesproken, haar leven heeft te danken.

Ziehier wat er gebeurd is.

In het begin van December kreeg zekere Verdillac, brigadier bij het regiment kurassiers te Lyon, een paar dagen verlof, welke hij te Parijs ging doorbrengen bij zijn vriend Brunot en diens vrouw, die een winkel van schoensmeer en dergelijke artikelen hadden. De menschen hadden hem reeds als een kind gekend, en hij was er altijd zeer welkom.

Zij wisten echter niet, dat Verdillac een slecht mensch was geworden, een dief, die reeds meermalen met de politie kennis gemaakt en achter de tralies gezeten had wegens diefstal. Ook bij bij de Brunots — zijne vrienden nog wel! — meende hij zijn slag te slaan. Op een dag, toen de man voor zaken van huis was, dacht onze brigadier zijn kans schoon te zien en van de gelegenheid gebruik te maken. Hij greep onverhoeds zijne niets kwaads vermoedende gastvrouw aan, met het voornemen haar om het leven te brengen, ten einde met des te meer gemak alle voorwerpen van waarde te kunnen medenemen. De vrouw Brunot begon in haren doodsangst vreeselijk te schreeuwen, waarop Pataud, haar groote Newfoundlandsche hond, die in een hoek der kamer lag te druilen, eenklaps opsprong en onmiddellijk begreep, dat zijne meesteres in levensgevaar verkeerde. Hij greep op zijn beurt met zijn stevige pooten den gauwdief aan, hield hem zoo in bedwang, en maakte aanstalten om zijn tanden in zijn keel te zetten.

Verdillac moest de arme vrouw wel loslaten en nam de vlucht. Maar de buren waren toch zoo gelukkig hem spoedig in handen te krijgen. Den 10den April verscheen hij voor het Parijsche gerechtshof onder beschuldiging van poging tot moord. Bij het verhoor hield hij vol, dat de honger hem tot het misdrijf had gedwongen. Doch dit was maar een praatje, want hij vertoefde nu reeds drie dagen ten huize zijner weldoeners, die hem waarlijk geen honger lieten lijden. Verdillac werd dan ook door zijne rechters tot acht jaren dwangarbeid veroordeeld.

„Mijn hond," verhaalde vrouw Brunot aan een der vele personen, die haar en haren wakkeren viervoeter kwamen bezoeken „schoot op mijn geschreeuw onmiddelijk toe. Hij deed slechts een enkelen sprong en vloog als een woedende leeuw mijn moordenaar naar de keel. Deze liet mij toen los en begon nu op zijn beurt vreeselijk te schreeuwen; hij wist Pataud van zich af te krijgen en nam de vlucht naar de trap. Maar de hond liep hem na en hield hem bij zijn jas vast, tot op het oogenblik, toen de buren toeschoten en zich van Verdillac meester maakten."

Pataud is een Newfoundlandsche hond van nog slechts drie jaar, die door Brunot werd groot gebracht en voor zijne meesteres de innigste genegenheid koestert. Hij is zeer zachtaardig en vriendelijk jegens de personen, die hij kent, maar dikwijls erg kwaadaardig voor menschen, die hij zelden of nooit gezien heeft. Men roemt hem als zeer verstandig, en hij heeft dan ook dikwijls merkwaardige staaltjes van slimheid aan den dag gelegd.

Een jaar geleden bezat vrouw Brunot een klein katje, waarmee Pataud het bijzonder goed scheen te kunnen vinden. Maar op zekeren dag was de kat verdwenen. Pataud was daar blijkbaar bedroefd over. Drie geheele dagen verliepen er, zonder dat men met mogelijkheid kon te weten komen, wat er geworden was van het poesje, dat waarschijnlijk verdwaald en in de buurt zoek geraakt was.

Maar den vierden dag verdween onze vriend Pataud eveneens en zag men hem den ganschen dag niet terug. Vrouw Brunot begon zich reeds ongerust te maken over die verdwijning van haren lieveling, toen zij hem eindelijk tegen den avond zag terugkomen. Maar hij was niet alleen: in zijn breeden bek hield hij het katje vast, dat hij hier of daar, wie weet hoe ver, teruggevonden had en thans weer bij de rechtmatige eigenares bracht.

En nu is Pataud's wollige nek met een „eerehalsband" gesierd. Onverdiend is de onderscheiding niet, — maar voor vrouw Brunot en haren man is het toch te hopen, dat zij beseffen, Wie de Redder uit grooten nood is, die den hond als middel gebruikte. Mogen zij niet nalaten, Hem in de allereerste plaats het offer hunner dankbaarheid te brengen.

(N. Kerkbode.)

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Werd de vorige week gewag gemaakt van de verbazende hitte, die in New-York heerschte, ook hier te lande werden wij er iets van gewaar, zooals b. v. te Amersfoort, waar vier personen door de warmte bewusteloos werden. Te Culemborg is een werkman door de hitte plotseling gestorven en te Zijdewind een landbouwer, die met hooien bezig was, ook waarschijnlijk door de warmte bezweken.

In eene buitengewone vergadering van het Nederl. Roode Kruis werden de vorige week aan verscheidene leden der ambulance in Z. Afrika uitgereikt de door de Koningin toegekende onderscheidingen voor bewezen hulpvaardigheid. Met weemoed moest de voorzitter van 't hoofdcomité, de heer Hardenbroek, daarbij melding maken van vijf leden, die op Ceylon in krijgsgevangenschap zuchten.

Dr. A. Kuiper, uit Brussel in Den Haag aangekomen, heeft een onderhoud gehad met den heer mr. Æ. baron Mackay, die daarna naar 't Loo vertrok, ontboden door H. M. de Koningin, in verband met de ministerieele crisis.

Weldra zal ook de Tweede Kamer weer samengesteld zijn en 't is niet onwaarschijnlijk, dat dan spoedig de onderwijs-kwestie weer op 't tapijt zal worden gebracht, naar aanleiding eener motie, door dr. Kuiper bij de behandeling der subsidiewet aanhangig gemaakt, welke als volgt luidt:

„De Kamer, van oordeel, dat 't gewenscht is de door de wet vastgestelde minima voor de jaarwedden van onderwijzers, alsmede de wettelijke verhoogingen dezer minima, zoowel voor de bijzondere als de openbare scholen, ten laste van het Rijk te brengen, gaat over tot de orde van den dag."

De nieuwe meerderheid in de Tweede Kamer zou deze motie zeer waarschijnlijk aannemen en dan zou de gansche zaak nog wel eens opnieuw kunnen behandeld worden.

Aangaande den moord van Tilburg hooren wij nog, dat de officier van Justitie apèl heeft aangeteekend tegen 't vonnis der rechtbank, waarbij Mutsaers werd vrijgesproken.

België. Door den liberalen Vlaamschen bond van Antwerpen werd de handelwijze der Belgische regeering tegenover Andries de Wet afgekeurd. „Wil ons land," zegt hij, „den ouden naam van vrijheid en gastvrijheid behouden, dan moet het den vertegenwoordigers der Boeren worden toegestaan, bij ons steun te zoeken voor hun zoo rechtvaardige zaak en dan mag aan het Belgische volk niet worden verboden, zijn deelneming met de Boeren te betuigen."

Duitschland. Door de tegenwoordigheid van geest van den treinmachinist Uhring, zijn de passagiers op den trein van Oberammergau-Murnau aan een dreigend gevaar ontkomen.

Tusschen Bohlgrub en Grafen-Asschau namelijk, waar de lijn 't meeste naar beneden helt, geraakten, tengevolge van 't weigeren van een rem, drie zware goederenwagens aan het rollen en gleden op de schuine baan gedurig verder den passagierstrein achterna, zoodat een botsing onvermijdelijk scheen en de reizigers reeds uit den trein trachtten te springen. De wakkere machinist evenwel werkte met volle stoom en in razende vaart vloog de trein voort met de onbeheerde goederenwagens steeds in dreigende nabijheid, totdat eindelijk Grafen Asschau bereikt was, waar de weg opwaarts ging en de goederenwagens hun vaart spoedig kwijt raakten en men 't gevaar gelukkig ontkomen was.

Minder gelukkig is een meisje in een spoortrein tusschen Biesenthal en Bernau er afgekomen, die door de vonken van de locomotief, die 't raampje binnenvlogen, in brand geraakte. In haar angst en pijn sprong 't arme kind uit den in volle vaart zijnden trein en is reeds den volgenden dag aan de bekomen wonden overleden.

Rusland. Te St. Petersburg heeft de vorige week een brand gewoed, die dertig huizen in de asch legde en 150,000 roebels schade veroorzaakte.

Turkije zal 95,000 dollars schadevergoeding betalen voor de Amerikaansche onderdanen, die schade hebben geleden bij de Armenische onlusten.

Portugal wordt tegenwoordig geteisterd door groote zwermen van sprinkhanen, die de zon zelfs verduisterden en een trein bij Beja tot stilstand brachten en ontzettende schade aan den landbouw toebrachten, zoodat de landeigenaren telegrafisch om hulp bij de regeering hebben verzocht.

Engeland. In 't Lagerhuis loopen geruchten volgens welke de regeering er thans op rekent, dat de oorlog in Z.-Afrika met September uit zal zijn en 't Parlement dan in November tot regeling van de Zuid Afrikaansche zaken zal kunnen overgaan. Dat men daarnaar begint te verlangen, zal zeker niemand verwonderen, nadat 70,000 man door den oorlog gedood of voor hun leven ongelukkig gemaakt zijn, maar wel zal 't velen verwonderen, als deze rekening der Engelsche regeering, die al vroeger eens misrekende, ditmaal uitkomt.

Z.-Afrika. In de Kaapkolonie althans lijkt 't er nog niet veel op. Daar wordt de opstand meer en meer algemeen en een uit Z.-Afrika teruggekeerd Britsch militair moet zelf gezegd hebben, dat volgens zijne overtuiging Zuid Afrika voor de Britten verloren is. „Men verwacht," zegt hij, „dat de Boeren eindelijk door uitputting zullen overwonnen worden. Maar voor iemand, die de plaatselijke toestanden kent, is dit onzinnig. De Boeren kunnen altijd voldoende voedsel krijgen van het gebied der inlanders en zijn ruimschoots van krijgsbehoeften voorzien, zonder nog te spreken van hetgeen zij den Britten ontnemen."

China. Hoewel de troepen der mogendheden het Hemelsche Rijk weer gaan verlaten, schijnt 't, dat de Boksers nog geenszins den moed verloren hebben. Het gerucht loopt althans, dat zij de nog achtergebleven Fransche troepen te Pao tingfoe een nederlaag hebben toegebracht en zelfs zoo ver gingen, dat zij de gevangenissen openzetten, schatting eischten en de ambtenaren opsloten. Wat moet dat worden, als nu straks allen weg zijn? Zij hebben toch maar weinig respect voor de westersche beschaving.

Zeker wel om een tegenrekening te hebben bij de betaling der gevorderde schadevergoeding door de mogendheden, heeft de Chineesche ambassadeur in naam zijner regeering nu ook eene schadevergoeding geëischt van 500,000 dollar, voor de slechte behandeling, die Chineezen te Butte in N.-Amerika ondervonden, dateerende uit 1886. Dus lang geleden, maar niet vergeten.

N. P. K. K.

VARIA.

MET WIEN GAAT GIJ OM?

Een regendroppel viel op eene gloeiende ijzeren plaat en — was niet meer. Hij viel op een bloem en schitterende als een parel, en bleef een dauwdroppel. Hij viel in een schelp op een gelukkig oogenblik, en werd een parel. — Wat wil dit zeggen? Gij vindt een lichtzinnigen, slechten vriend, — hoe spoedig zal hij u in het verderf storten — Gij vindt een beteren vriend, — deze laat u gelijk gij zijt. — Gij vindt een werkelijk edelen, vromen, trouwen vriend. Hij maakt u edeler, vromer, getrouwer dan gij zijt. „Met wien gaat gij om?"

ADVERTENTIEN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 744 DONDERDAG 25 Juli 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

VOOR LIJDENDEN.

Geen zorgen
Voor morgen!
Beveel het aan God;
Wees heden
Tevreden,
En dank voor uw lot.

Al kruiën
U buiën
Van ramp boven 't hoofd,
Laat gieten
Verdrieten!
De Christen — gelooft.

Verzwaren
De baren,
Verdonkert de nacht,
En branden
De stranden —
De Heer houdt de wacht!

Zie d'uchtend
Niet zuchtend,
Maar blij tegemoet;
De pijnen
Verdwijnen,
Want God maakt het goed.

De Algoede
Behoedde
De Zijnen altijd!
Wat schromen
Dan vromen,
Ten hemel gewijd?

De nepen
Der zweepen
Van weerspoed en leed,
Ontparsten
Den hardsten
Wel somtijds een kreet.

Dies de oogen
Ten hoogen
Tot Jezus gewend:
De smarten
Uws harten
Zijn àl Hem bekend!

BILDERDIJK.

HOUD DAT GIJ HEBT!

Openb. 3 : 11.

„Houd dat gij hebt," zegt de Heer.
Indien gij wat hebt....
Wat hebt, dat gij houden kunt....

Daar zijn dingen, die gij misschien hebt, maar die gij niet kunt houden. Dat zijn vergankelijke schatten. Dat zijn geld en goed, dat zijn schoonheid en sieraad, dat zijn eer en genot.

Daar zijn wel menschen, die *doen* alsof zij zulke schatten konden behouden. Maar dat zijn dwaze menschen.

Daar zijn wel menschen, die bepaaldelijk op *zulke* schatten het woord van onzen Heer willen toepassen, die met krampachtige hand hun goud en zilver vasthouden, die door valsche streken en op slinksche wegen zich een goeden naam trachten te verwerven of te behouden, die elk oogenblik van genot trachten te rekken, te rekken zoolang zij maar kunnen. Maar dat zijn zij, die de roepstem des Heilands niet begrijpen of niet willen begrijpen.

„Houd dat gij hebt," vermaant de Heer, maar Hij is zoo dwaas niet, om dit te gebieden van wat gij onmogelijk houden kunt.

Wat is uw goud en goed? Kunt gij ze houden?

Daar zijn wisselende kansen in het leven: heden lacht de voorspoed u toe, en morgen grijnst u de tegenspoed aan. Daar is ebbe en vloed in de zee der menschelijke samenleving, dat gaat op en neder. Aardsche goederen zijn *altijd* een onzeker bezit geweest, doch indien zij het nog nooit geweest waren, voorwaar, ik zeg u, zij zouden het *nu* zijn.

En wat is schoonheid en sieraad? Kunt gij *die* behouden?

Die er het meest hoogmoedig op is, durft nog geen „ja" fluisteren. Want gij zijt bang, dat gij dan hooren zoudt het luide hoongelach van den dood, van dien leelijken dood, wiens eenig sieraad een scherpe zeis is. Gij zijt bang, dat hij u zenuwachtig maken zou, als hij u plotseling een lijk liet zien, vermagerd, en bleek, en dor, en aangetast door het bederf.

En wat is eer en genot? Kunt gij *die* houden?

Alsof eer van menschen niet zeer juist ware afgebeeld door een lauwerkrans, een krans van verwelkelijke bladeren, heden groen, morgen verdord en geel. Alsof het genot niet zeer juist vergeleken ware met een droom, en niets meer, — onbeteekenend, vluchtig, bedriegelijk.

„Houd dat gij hebt," vermaant de Heer, maar 't kan zijn, dat gij hebt, wat gij niet houden *kunt*. En zulke dingen bedoelt de Heiland niet.

Er zijn echter dingen, die gij bezitten en ook behouden kunt. Het zijn geestelijke, eeuwig blijvende goederen, schatten, die de mot niet verteert of roest niet verderft en waar de dieven niet doorgraven en stelen.

Het zijn de heilsgoederen, ons in Christus Jezus geschonken, die door het geloof dankbaar aanvaard en daardoor ons persoonlijk eigendom worden. De onnaspeurlijke rijkdom van Christus is het deel der geloovigen.

Groot verschil bestond er in de bezittingen van den rijken man en den armen Lazarus, maar nog grooter was het verschil omgekeerd in geestelijken zin. Of kan het eigenlijk eene bezitting heeten, wat *ons* elk oogenblik ontnomen kan worden?

Bezit gij, mijn lezer, hetgeen gij houden kunt? O, behoud dan ook hetgeen gij hebt.

Met veel moeite en groote opofferingen zijn ons die hemelsche schatten verworven. Stellen w' er des te meer prijs op.

Turven laat men op 't veld staan en keisteenen ziet men in overvloed bij den weg liggen, maar muntbiljetten en andere kostbaarheden worden zorgvuldig bewaard.

Dingen van groote waarde mogen niet in 't bereik van „lange vingers" komen. Waardelooze dingen worden niet licht gestolen.

Kent ge de waarde van dien schat, die 't grootst geschenk in zich bevat, dat in het stof u kan verbeiden? Weet ge ook, dat de duivel reeds bezig is op snoode, listige wijze, om, indien mogelijk, ons in geestelijken zin te berooven? Dan zal zorgvuldige bewaring van de kleinoodiën, u geschonken, een natuurlijk gevolg daarvan zijn.

Ezau hechtte geen waarde aan 't eerstgeboorterecht, voorzeker omdat hij de waarde daarvan niet kende. Een gevolg daarvan was, dat hij hetzelve voor een bord linzenkooksel verkocht. Is het niet een treurig, maar ook tevens een waarschuwend feit, dat zoo menigeen voor het linzenkooksel dezer wereld zoo veel van zijn geestelijke goederen heeft opgeofferd?

Staan niet de zeven Gemeenten van Klein-Azie voor ons als een bewijs van het gevaar, dat ons omgeeft, dat tevens kracht bijzet aan de roepstem: „Houdt dat gij hebt?"

Niemand meene nu, dat men in zich zelf die kracht bezit, om te kunnen houden, dat wij hebben.

Wat wij niet door eigen kracht verworven hebben, kunnen we ook niet door eigen kracht behouden.

Wij, die in de kracht Gods bewaard worden door het geloof, wij moeten en kunnen ook door de kracht Gods in staat gesteld worden te houden wat wij hebben.

Door het bewustzijn van het gevaar en de erkentenis onzer onmacht komen wij in die verhouding tot God te staan, waarin Hij Zijne kracht in onze zwakheid kan volbrengen.

Wanneer onze oogen niet zoo gehouden werden, dan zouden wij kunnen zien, dat de bijen, die om een honigvat of een bloeienden boom zweven, niet zoo talrijk zijn als de booze geesten rondom onze zielen. Zielen te berooven en te vermoorden is het doel van satans werk en zijn getrouwe compagnon, deze goddelooze wereld, staat hem daarin vlijtig ter zijde.

Ons eigen hart is lichtzinnig, onbestendig en van nature tot het booze geneigd.

Daarom, geliefden, waakt, bidt, strijdt, houdt dat gij hebt, opdat niemand uwe kroon neme!

G. B. P.

ZENDING.

Welk eene verbazende inspanning het den zendelingen moet kosten om een arbeid te beginnen onder een volk, dat in 't geheel geen bekende taal of taalregels heeft, kunnen wij ons eenigermate voorstellen, als wij iets als het hier volgende lezen.

De welbekende zendeling van de Amerikaansche Baptisten Unie, Richards, die voor 21 jaar zijn eerste ontdekkingsreis aan de Congo ondernam, schrijft:

Terstond bij mijn aankomst te Banza Manteke, Congo, moest ik met de inboorlingen handelen, want ik had eenige zwarten bij mij van de kust, en wij hadden voedingsmiddelen noodig. De bevolking zag wel, dat wij geen voorraden hadden, en zij waren vriendelijk genoeg om ons wat te koop aan te bieden. Maar ik kon niet met hen spreken, dewijl ik niets van hun taal verstond. Zij hadden geen boeken of woordenboeken of spraakleer en ik had ook geen vertaler. In plaats van geld bedienden wij ons van kleedingstoffen, lepels, messen, koralen enz. als ruilmiddel. De inboorlingen brachten dan hunne waren en legden ze voor mij neer en zeiden: „Mundele, somba dia." Ik wist echter niet wat dit beteekende, maar ik hield dan een voorwerp in de hoogte of mat een stuk goed af en zag hen aan. Zij begonnen dan ontevreden het hoofd te schudden, om aan te duiden, dat het niet genoeg was. Even als andere menschen hadden zij het meeste 't liefst. Ik deed er dan nog wat bij en zag hen vriendelijk aan, om hunne toestemming uit te lokken, tot zij door hoofdknikken hunne tevredenheid te kennen gaven. Dan scheurde ik het stuk kleederstof af, dat zij aannamen, terwijl ik de voedingsmiddelen in ontvangst nam. Zoo was de koop gesloten.

Doch deze gebarentaal was niet voldoende. Ik moest hun spreektaal leeren. Om daarmede te beginnen nam ik steeds een notitieboekje bij de hand en schreef alles wat ik hoorde, alsmede de klanken, zooals ze in mijn oor drongen, op. Ik merkte, dat de inboorlingen mij altijd als „Mundele" aanspraken. Ik dacht dat moet bepaald "blanke" beteekenen, en bevond, dat dit juist was. Wanneer zij voedingsmiddelen brachten, plachten zij „somba" te zeggen, waaruit ik begreep, dat dit koopen beteekende. Zij brachten wel bossen bananen en zeiden daarbij: „Somba diukondo." Ik schreef dan „mundele" — „blanke", „somba" — „koopen", „diukondo" — „banaan". Op deze wijze had ik weldra een notitieboek vol woorden, rededeelen en volzinnen en begon met ze te gebruiken. Ik maakte veel fouten, en de lui lachten mij niet zelden uit over den aard en de wijze, waarop ik de woorden samenvoegde, maar ik sloeg daar geen acht op, want ik had of hunne taal te spreken of geheel geen taal te hebben. Dit was het begin van de litteratuur aan de Congo.

Van tijd tot tijd zocht ik eenige grammatische orde in de taal te zoeken. Ik begon met de zelfstandige naamwoorden, maar ik kon de vormen voor het meervoud niet vinden, omdat ik de verandering aan het einde der woorden trachtte te vinden. Eens bracht mij een man meer dan een bos bananen en zeide; „mankondo". Ik merkte de verandering in het woord en dacht, dat is het meervoud en schreef: „di" = enkelvoud, „ma" = meervoud. „Nsusu" beteekent „kip", zoo dacht ik moet het meervoud „ma nsusu" zijn, en zeide: „Twala mansusu". Zij lachten en zeiden: „Nten, zinsusu". Nu kwam ik op de gedachte, dat zij wellicht twee meervoudsvormen hadden. Maar „koko" beteekent „hand" en ik vond, dat „moko" handen beteekende. „Kulu" is voet en „malu" is voeten. Ik had weldra zestien klassen van zelfstandige naamwoorden en vond, dat die voorvoegsels niet slechts op het enkel- en meervoud betrekking hadden, maar den geheelen zin beheerschen. Bijvoegelijke naamwoorden, werkwoorden en andere rededeelen verkrijgen dezelfde voorvoegsels. „Fi" is de verkleinwoordsvorm, zoodat „finsusu" een „kipje" beteekent. „Abiza" is „goed", wanneer ik zou zeggen: „een goed kipje", dan zou ik moeten zeggen: „finsusu fiabiza". „Finsusu fiabiza fina kuna yi fiame" beteekent: „Het kipje daar ginds is 't mijne" enz.

Het is gebleken, dat de taal der Congoërs maar niet louter brabbeltaal is, maar eene schoone taal met even zooveel vervoegingen als de Grieksche taal. Het is zeer waarschijnlijk, dat dit volk vroeger op een hooger trap van beschaving gestaan heeft dan thans. Het is neerwaarts en niet opwaarts gegaan.

„Wahrheitszeuge." N. v. B.

Het wedervinden van het verloren lied.

Wellicht is ons de geschiedenis van zekere dame bekend, die zich in den schemeravond aan de piano zette en hare vingers over de toetsen liet glijden, zonder te weten, wat zij speelde Zij sloeg evenwel tonen aan, die een wonderschoone muziek leverden, totdat zij door een of andere omstandigheid werd weggeroepen, en toen zij tot haar instrument terugkeerde en het spel wilde voortzetten, kon zij de lieflijke melodie maar niet weer vinden, hoeveel moeite zij daartoe ook aanwendde.

Zij had den draad verloren.

Zoo dikwijls ik deze geschiedenis hoor, herinnert ze mij steeds aan de verlorene vreugde, aan den verloren vrede, aan de verlorene kracht, waarover zoo velen zich te beklagen hebben. Bij den aanvang van hun christenleven scheen het alsof zij den toon tot een heerlijk, zegenrijk leven aansloegen. Zoolang deze toon klonk, genoten zij hemelsche dagen; maar ach, hij verstomde en nu zijn hunne dagen vol smart over verloren geluk.

Deze regelen hebben 't doel om dezulken, die zich in zulk een toestand bevinden, behulpzaam te zijn om de verloren muziek weer te vinden. Grijp moed, gij kunt alles en meer nog weder erlangen, wat gij ooit verloren hebt. Gij hebt kostbare edelgesteenten in de beek geworpen en zij zijn schijnbaar totaal verloren. Christus wil ze u echter weer in de hand leggen. Wees voortaan slechts zoo verstandig, ze Hem voor u ter bewaring te geven.

't Volgende wijst u de schreden aan die u weer terugvoeren; stel niet uit, ze heden te doen.

1. *Wees er van overtuigd, dat de Heer u hartelijk welkom zal heeten.*

God is geen vertoornd rechter: Hij heeft niet opgehouden u lief te hebben; Hij verlangt naar u. Iemand, die u onmogelijk op een doolweg *kan* leiden, heeft u Zijn beeld geteekend en stelt Hem voor als de Vader van een teerbeminden doch verloren zoon, die den weg uitziet, dien eens de trouwelooze insloeg. Hij verlangt naar zijn terugkomst en zoodra hij hem in de verte maar bespeurt, is hij bereid, hem tegemoet te ijlen, hem te omarmen en hem niettegenstaande zijne lompen en vuilheid aan zijn teederminnend hart te drukken. Dat is uw God, arme afgedwaalde. Hij wil u niet maken als Adama, u niet toerichten als Seboïm. Zijn hart is u gansch anders gezind, zijne barmhartigheid is oneindig. Overtuig u daarvan in Hosea 14, het Evangelie voor afgedwaalden; lees Jeremia 3 en Johannes 21 en zie daar in 't laatste gedeelte, hoe Hij den gevallenen Petrus opricht, hem vergeeft en hem zijne schapen en lammeren toevertrouwt. Wanneer ook uwe herhaalde fouten en misslagen het geduld van ieder ander zouden hebben uitgeput, de oneindige liefde Gods voor u is niet uitgeput. Als Hij van ons vordert, dat wij degenen, die tegen ons zondigen, zeventig maal zevenmaal zullen vergeven, hoeveel maal meer zal Hij ons vergeven? Zoo veel de hemel hooger is dan de aarde, is ook Zijne barmhartigheid grooter dan de onze.

„De goddelooze verlate zijnen weg en de ongerechtige man zijne gedachten en hij bekeere zich tot den Heere, zoo zal Hij zich zijner ontfermen, en tot onzen God, want Hij vergeeft menigvuldiglijk. Indien gij tot God terugkeert kunt gij van een hartelijke ontvangst verzekerd zijn."

2. *Tracht te erkennen en te bekennen wat tusschen God en uwe ziel getreden is.*

Gij hebt 't licht van zijn vriendelijk aangezicht niet verloren, doordat Hij 't u willekeurig onttrok, maar doordat uwe zonden en overtredingen daartusschen gekomen zijn en Zijn aangezicht voor u bedekt hebben, als eene wolk die de zon voor 't oog verbergt. Betracht uwe zonden niet in 't algemeen, maar onderzoek ze de eene na de andere en bid God, dat Hij u doorgronde en u den schadelijken weg toone op welken gij verdoold zijt. Zoek den Achan in u te ontdekken, die u de zalige nabijheid Gods ontroofd heeft en stel u niet tevreden met te zeggen:

„Heere, ik ben een groot zondaar, ik heb niet gedaan wat ik had behooren te doen," maar belijd Hem, waarin gij gezondigd hebt. Noem elke overtreding bij haren waren naam, opdat zij veroordeeld worde, stort uw gansche hart uit, gelijk men een koffer uitpakt, eerst wat bovenaan ligt en dan wat zich verder naar beneden zoekt te verbergen. Belijden toch is: God in oprechtheid de geschiedenis van elke vloekwaardige zonde berichten, hoe zij aanving, hoe gij haar dwaselijk toegelaten hebt zich te ontwikkelen, en hoe gij haar tot uwe groote schade en schande gehoorzaamd hebt.

3. *Geloof aan Gods oogenblikkelijke vergeving.*

Hoeveel tijd gebruikt gij, uw kind te vergeven, als gij u overtuigd hebt, dat het waarlijk berouw heeft? De verkeerdheid van vele jaren kan in één oogenblik vergeven worden en dat is vooral bij God het geval. „Zoo wij onze zonden belijden, God is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve." Op de verhooring van andere gebeden laat Hij ons somtijds wachten, nooit echter, waar 't de bede om vergeving betreft. Zoodra een boetvaardig zondaar voor Gods genadetroon verschijnt, wordt hem de gouden schepter der vergeving toegestoken, opdat hij ze aanroere. Het kan zijn, dat gij de u geschonken vergeving niet dadelijk gevoelt en dat gij van vreugde overstelpt zijt, maar uwe schuld is u gewis afgenomen.

Hij zegt nooit, dat gij heengaan en den volgenden dag terugkomen moet, om te zien of u dan vergeven kan worden. Hij haat de zonde, maar hij bemint den zondaar en verheugt zich, hem te kunnen vergeven en omarmen, en Hij kan dit daarom zoo volkomen en oogenblikkelijk doen, omdat Jezus Christus onze Heiland, onze zonden in zijn lichaam op 't hout gedragen heeft.

4 *Geef de oorzaken uwer misslagen op.*

Waar berouw toont zich in een ijverig streven om de zonde na te laten, en dat streven geeft aanleiding om te onderzoeken hoe men tot dezen en genen misstap kwam om zulks in de toekomst te kunnen vermijden.

Was u eene geslotene vriendschap nadeelig? Maak u los van die banden. Waren het vermakelijkheden? Houd u ver van zulke gelegenheden en verbindingen en gezelschappen. Wat 't ook zijn mag, verlies liever de hand, den voet, het oog, dan dat gij de gemeenschap met God verzaakt die beter is dan het leven. Als gij zonder te glijden en te vallen niet op het ijs kunt gaan, dan is 't in elk geval beter, er af te blijven. Het mag u zwaar vallen, u van zekere verbindingen te onttrekken, maar wanneer gij op den Heere uw vertrouwen stelt, zal Hij 't doen, en als Hij den knoop niet met één slag doorhakt, dan zal Hij toch in zijne Voorzienigheid die allengs weten los te maken.

5. *Doe een openlijken stap, die u noodzakelijk voorkomt.*

Het is niet genoeg, uwe schuld alleen voor God te belijden; gij moet ze ook voor de menschen belijden, tegen wien gij misdaan hebt. Wanneer gij iemand onrecht gedaan of benadeeld hebt, belijd het hem en geef schadevergoeding. Gij zult niet gelukkig worden, voor en aleer gij den benadeelde of zijne nazaten 't ontvreemde teruggeeft. Ik geloof niet aan de oprechtheid van uw berouw, zoo gij uw best niet doet, de veroorzaakte schade zoo veel mogelijk goed te maken.

6. *Geef u geheel en onvoorwaardelijk aan God over.*

Dat moogt ge reeds vroeger gedaan hebben,

maar gij dient 't nu weer te doen. Geef Hem uw leven, uw belangstelling, uw alles. Leg het offer op 't altaar en kunt gij 't niet geven, zoo bid God, dat Hij 't *neme* en zeg Hem, dat gij Hem geheel en voor altijd wilt toebehooren. Als Hij ons niet gevraagd had, Hem onze harten te geven, dan konden wij wel de bedenking maken, dat wij Hem geen onwaardig, verdorven hart aan konden bieden, maar Hij is in staat, daarvan nog te maken een vat te Zijner eere, een wapen in Zijne hand, een gedenkteeken Zijner genade en een kroon voor Zijn hoofd en daarom moeten wij geven, wat wij hebben.

7. *Vertrouw op God, dat Hij u in de toekomst zal bewaren.*

Wij moeten steeds tot Hem opblikken en zeggen: „Ondersteun mij, zoo word ik geholpen, behoed mij als uw oogappel; bescherm mij onder de schaduw uwer vleugelen" en Hij zal u niet begeven, noch verlaten. Hij zal u dekken met zijne vlerken en onder zijne vleugelen zult gij betrouwen.

Maar gij zegt: In 't oogenblik der verzoeking vergeet ik dit. Welnu bid den H. Geest, u in 't gevaar daaraan te herinneren, dat gij tot Jezus moet opblikken. Zie niet te zeer op uwe zwakheden en gebreken; denk ook niet, dat gij één der dagen weer zult vallen. Doorleef uw dagen terwijl gij maar dikwijls denkt, fluistert, zegt en zingt: „Jezus redt mij *nu.*"

Eene mij bekende vriendin werd op de volgende wijze voor afwijking bewaard. Des avonds dacht zij voor Gods aangezicht er over na, waar en hoe zij gedurende den dag mocht gefaald hebben en als zij iets vond gunde zij zich niet eerder rust, voor zij vergeving van God gevraagd en verkregen had. Dat is een goede raad voor u en mij, die wij behooren na te volgen.

Als bovenstaande wenken nauwkeurig betracht worden, zal 't verlorene lied niet langer verloren zijn, maar de heerlijke accoorden zullen weer in onze harten klinken en de liefelijke muziek van een gelukkig leven zal 't gevolg er van zijn.

Uit het Duitsch.

K. KUIPERS.

INGEZONDEN.

Het hier volgende van onzen Belgischen broeder nemen we gaarne op, en verblijden ons over ZEd. toezegging om van tijd eens iets voor ons blad te willen zenden. Het zal opgemerkt worden bij het lezen, dat onze broeder geen Hollander is en zich niet dagelijks van onze taal bedient. Nochtans meenen we, om de eigenaardigheid, zijn schrijven zoo ongeveer letterlijk te moeten opnemen. Red.

Waarde Broeders,

Ik heb wel een plicht tegenover de broeders en zusters, die ik ter Unievergadering van Sneek ontmoette, daar ik tot nog toe geen enkel woord ter hunner intentie naar „De *Christen*" zond.

Ik dank ze allen oprecht voor het hartelijk onthaal, dat ze mij hebben gedaan en voor de lessen van echte broederliefde, die ik in hun midden genieten mocht, gedurende de zoo vlug vervlogen stonden, die ik te Sneek doorbracht.

Ik ben gelast geworden door onze broeders der redactie van *l' Echo de la Vérité* verslag te geven van mijne reis en zal in ons eerstkomend nummer gelegenheid hebben gewaarwordingen weêr te geven, die onzen Fransche gemeenten mogen ten bate zijn.

Wij hebben veel van U te leeren. En ik bid God, dat de broederband, dien ik de eer had, de groote eer en het onuitsprekelijk geluk, om de Hollandsche, Belgische en Fransche Baptisten te sluiten, steviger steeds worden moge. — Indien het U behagen kon zal ik van tijd tot tijd verslag geven in de *Christen* van ons strijden en lijden, gelijk ik mij voorstel in *l'Echo de la Vérité* verslag te schrijven over hetgeen „de *Christen*" mij uit Holland melden zal.

Broeder Scheve heeft te Sneek een woord uitgesproken, dat mij goed heeft gedaan aan 't harte: „wij moeten internationaal zijn!"

„*Uns Vaderland soll grözer sein!*"

De menschheid! — ziedaar het Vaderland van den Christen; den dienaar van den goeden Heiland, die tot zijne discipelen zegde: „Gij zult mij tot getuigen zijn tot aan de uiteinden der wereld!"

En dat niemand onzer, broeders en zusters, dat groote woord, dat heilig bevel vergete! — Welke verhevene zending is niet de onze: getuigen zijn van den Heiland! Zijn heilig leven, — dat is zijn nederige geboorte, zijn liefdadig ministerie als Heelmeester voor ziel en lichaam zoowel als predikant, zijn smartvol lijden en zijne schandige dood aan 't kruis van Golgotha der menschheid ten bate, aan ongelukkige zielen verkonden, die in de zonde verkwijnen, den Satan tot vreugde!

Hoe dank ik onzen hemelschen Vader, daar Hij mij dat openbaarde...

Eens zag ik eene plaat, (*) die ik wou verspreid zien in elke Christene woon, daar ze mijns dunkens zoo goed het bevel herinnert, dat ik zooeven neêrschreef: een schip, in volle, stormende zee, werd door de holle, woeste baren stuk geslagen en de gansche manschap vocht tegen de elementen, doch eene vrouw, een tenger wezen, een meisje misschien, had redding gevonden, een kruis vlotte daar en ze klemde er zich vast aan, doch slechts met één arm: de andere was uitgestrekt naar een tweeden schipbreukeling, wiens hulpgeroep waarschijnlijk heur lievend hart doorsneed. — En ik stel me vóor dat die vrouw, die zwakke vrouw den drenkeling tot bij het reddingskruis gebracht hebbe; deze zou nu op haar beurt een hand kunnen reiken tot een derden drenkeling, en de reeds geredde tot een vierden: zóo, misschien, kwam de gansche manschap aan wal!

Wij ook zijn op den levensoceaan van gevaren omsingeld. Maar, Goddank! wij zijn gered... 't Kruis van den Heiland, o! goede Hemelvader, vlotte te onzer beschikking en 't mocht U, o! Almacht, behagen, het ons te laten vastgrijpen.... Welnu, wij willen de handen reiken om de paria 's eener ikzuchtige aan den Satan verslaafde menigte te winnen voor den Heiligen strijd, die Uw strijd is, de strijd van liefde en Recht!

Het heeft me goed aan 't hart gedaan, zusters in Holland, daar ik heb kunnen opmerken, dat ook gij hebt begrepen dat Jezus u niet buiten de zending heeft gesloten. Aan de zijde van broeder Scheve heb ik met innige aandoening eene dier jonge vrouwen opgemerkt, welke begrepen dat ook de vrouw dienares van Jezus zijn kan. Moge dat voorbeeld door meer andere zusters uit Nederland (en uit België, waar nog geene diaconie bestaat!) gevolgd worden......

Hierbij laat ik het heden.

Ik stuur U, goede broeders, voor al onze broeders en zusters met mijn herhaalden dank mijne beste groete.

Uw trouwe, ten dienste van J. C.
ALFRED LA GRAVIÈRE.

(*) Bedoelt de welbekende plaat „De Rots der eeuwen." Red.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Men heeft dikwijls beweerd, dat strenge winters het schadelijk ongedierte vernietigen, en toch, hoewel de eerste winter der nieuwe eeuw menigeen lang zal heugen, klaagt men tegenwoordig verbazend over de insectenplaag. In Zeeland zijn vele boomen door de rupsen kaalgevreten en men geeft den raad om, met 't oog op de verbazend snelle voortteeling, die voor een volgend jaar een nog grooter aantal voorspelt: de eieren te vernietigen en vooral de vogels algemeen te beschermen, die dappere medeverdelgers zijn en ze wegpikken daar, waar menschenoog ze niet ontdekt en menschenhand ze niet bereiken kan.

Nog wat hooger te zien, dan op natuurlijke middelen en vogels, op Hem, die plagen zenden en wegnemen kan, is zeker ook goed.

De Utrechtsche vrouwen willen hunne hoogachting voor H. M. de Koningin betoonen door haar een kostbare staande klok met prachtig speelwerk ten geschenke te geven, die deze week in 't paleis op Het Loo in de vestibule eene blijvende plaats zal vinden. Moge het uurwerk H. M. steeds herinneren aan den rusteloos afkortenden levenstijd.

Onder bescherming van H. M. zal in 's Gravenhage op 19 en 20 Sept. a s. een nationaal congres voor Zondagsrust worden gehouden, waar de volgende referanten zullen optreden met gelegenheid tot discussie.

1. Prof. dr. S. D. van Veen, hoogl. in de Godgeleerdheid te Utrecht, voorzitter van het congres, openingsrede.
2. Prof. mr. J. baron d' Aulnis de Bourouill, hoogl. in de rechten te Utrecht: De bestaande Zondagswet.
3. G. de Wijs, oud-majoor van het Indische leger: Bevordering van Zondagsrust, een plicht van den Staat.
4. Dr. H. J. A. M. Schaepman, hoogleeraar aan het R. K. Seminarium te Rijsenburg en lid van de Tweede Kamer: Zondagrust en welvaart.
5. A. W. v. Wijk, Ned. Herv. predikant te Zwolle: In hoeverre kunnen algemeene vacantiedagen aan de Zondagsrust ten goede komen?
6. A. D. P. H. van Löben Sels, inspecteur van den arbeid te Arnhem: Zondagsrust en fabriekswezen.
7. Mr. W. H. M. Werker, adjunct-secretaris van den raad van toezicht op de spoorwegdiensten te 's Gravenhage: Zondagsrust en de middelen van verkeer en vervoer.
8. B. J. Gerritson, koopman en lid van den Gemeenteraad te Rotterdam: Zondagsrust en handel.
9. Prof. dr. C. A. Pekelharing, hoogleeraar in de medicijnen te Utrecht: Zondagsrust en gezondheid.
10. Prof. mr. D. P. D. Fabius, hoogleeraar in de rechten aan de Vrije Universiteit te Amsterdam: Zondagsrust en zedelijkheid.
11. Otto Schrieke, Ned. Herv. predikant te Enschedé: Zondagsrust en familieleven.

Dit zal daar dus wel van verschillende zijden worden bezien.

De samenstelling van een Kabinet is door H. M. aan dr. Kuyper opgedragen, zoodat wij weldra de namen der verschillende ministers zullen vernemen.

Duitschland. Hoewel de Vereeniging voor dierenbescherming, met 't oog op 't afbeulen van honden te Berlijn, al sedert lang ezels had ingevoerd, had ze daarmee niet veel succes, totdat, wegens de ontzettende hitte, paarden en vooral honden niet meer voort konden en menige karreman naar een grauwtje begon te vragen, die, al loopen ze niet zoo snel, toch veel beter tegen de warmte kunnen. De burgemeester van Brussel,

België, ook een dierenvriend, heeft de koetsiers toegestaan hunne paarden hoeden op te zetten met uniform model en stedelijke kleuren.

Andries de Wet heeft Belgie verlaten, zonder de lezing te houden, die men in Antwerpen vroeg, omdat hij de minder goedgezinde regeering niet in moeilijkheden wilde brengen.

Frankrijk. Een verslag van de Fransche regeering over de werkstakingen van het vorige jaar toont aan, dat het getal bijzonder groot was en van jaar tot jaar toeneemt. In 1897 — 356, in 1898 — 368, in 1899 — 740 en in 1900 — 902, waarbij 3,706,577 werkdagen verzuimd werden en door 222,714 werklieden werd deelgenomen. Van 508 werkstakingen kon men de geldelijke schade nagaan voor de werklieden, die $9^1/_2$ milioen francs bedroeg.

Italië. Iets nieuws op 't gebied van werkstaking is zeker wel, dat een groot aantal geestelijken van de diocese Pavia, wegens schrikbarende vermindering hunner inkomsten, 't werk willen staken, zoo die inkomsten niet weer op de vroegere hoogte worden gebracht. De aartspriester van den Dom is lid van het comité der werkstaking. Of de patroons ook zullen toegeven?

Engeland. Te Southampton verwacht men vijf schepen met terugkeerende troepen uit Zuid-Afrika, waarvan 't eerste al is binnengekomen met een groot aantal soldaten.

De mijnwerkersbond van Northumberland, welke 23,000 leden telt, heeft eene vergadering gehouden te New Castle om tegen den oorlog en de steenkoolbelasting te protesteeren. Het parlementslid Burns rekende der vergadering voor, dat de oorlogskosten 10,000 p. st. per uur bedroegen en elke gedoode Boer de schatkist op 't oogenblik 17,000 p. st. kostte. Ook andere sprekers gingen de regeering heftig aanvallen en voorspelden een slecht lot voor den arbeider en ten slotte werd een motie van afkeuring van het regeeringsbeleid aangenomen. In

China heeft Engeland ter elfder ure de inscheping van het volledige bezettingscontingent afbesteld. De Indische cavalerie zal niet vertrekken en 't Engelsche garnizoen te Tientsin met duizend man versterkt worden. De bevelhebbers der nog aanwezige troepen hebben bevel gegeven een aantal forten te slechten en de versterkingen van Takoe met den grond gelijk te maken, welke werkzaamheden onder bescherming van de troepen zullen worden uitgevoerd. Men schijnt dus die Chineezen nog niet best te vertrouwen na de operatie. De toestand in

Z.-Afrika levert weinig nieuws op 't oogenblik. Lord Kitchener verlangt nog een nieuw leger, omdat 't oude door gedurige afmatting totaal op raakt. Zelfs de „Daily News" erkent, dat 't meerendeel van Kitchener's troepen onbruikbaar wordt en alleen dient om de proviandeering te bemoeilijken, terwijl velen door ziekte verloren gaan. Nieuwe bereden troepen wil Kitchener, maar de vraag is of Engeland die geven kan.

N. P. K. K.

GOSZNER'S GULDEN SPREUKEN.

1. Als wij steeds met God wandelen, dan wandelt God met ons en in ons.
2. Gevoel u steeds nabij den Heer bij het opstaan en het nederliggen.
3. Besteed zoo den dag van vreugde, dat God zich over u verblijdt.
4. Beuzelen past hem niet, die de waarde van den kostelijken tijd kent.
5. Wat ons edeler maakt, hoe bitter het zij, is weldaad voor ons.
6. Wie de broeders dient, hem laat de Vader eens bedienen.
7. Zorg in den zomer van uw leven, dat zijn winter u rust en genot aanbrenge.
8. Sterven is het lot op aarde — het lot des hemels is leven.
9. Liefde is altijd de korte inhoud van alle waarachtig leven.
10. Wat ons het liefste is, is proefsteen onzer waarde.

VARIA.

WAAROM DE DUIVEL ZOOVELE MENSCHEN MET RUST LAAT.

Een aanzienlijk rechter in Virginie had een trouwen slaaf. Deze wist zeer goed met paarden om te gaan, waarom zijn heer hem koetsier maakte en hem op al zijn reizen, die door zijn beroep vele waren, meenam. Al rijdende kwam hij dikwijls met zijn knecht in gesprek over godsdienstige dingen, over welke de rechter zijn eigenaardige beschouwingen had. Harry, de slaaf, was een eenvoudig Christen en als zulk een getuigde hij met vrijmoedigheid voor zijn Heiland. Op zekeren dag vertelde hij zijn meester van den strijd, dien hij dikwijls met den duivel te voeren had, omdat deze hem op allerlei wijzen zocht te vangen. De rechter lachte hierover en zeide: „Wat, de duivel bekommert zich om u? Gij zijt toch immers een vroom mensch! Bij mij is dat geheel iets anders, ik heb met hem niets te doen. Verklaar mij dat eens, als gij kunt". Harry antwoordde op ernstigen toon vol van bezorgdheid: „Zijt gij er zoo zeker van, mijnheer, dat gij met den duivel niets te doen hebt?"

„Zeer zeker", zeide de rechter, „daarom geloof ik bepaald, dat er in het geheel geen duivel is".

Na verloop van eenige dagen, toen zij op den terugweg waren, liet de rechter den wagen op een bepaalde plaats stilhouden om wilde eenden te schieten, die aldaar in grooten getale voorhanden waren. Eenige bleven na de eerste schoten dadelijk dood liggen, andere waren slechts in de vleugels of pooten getroffen en zochten te ontkomen. De rechter liep met zijn stok heen en weer om de gewonde eenden verder dood te slaan; de dooden liet hij rustig liggen. Harry zat op den bok en zag al die bewegingen kalm aan.

Toen zijn meester weer in den wagen zat, sprak hij hem aan met de woorden: Mijnheer!" „Wat wilt gij?" zeide de rechter.

„Ja, mijnheer, nu weet ik, waarom de duivel u met rust laat. Gij zijt als de doode eenden. De jager weet, dat deze niet van hem wegloopen, daarom laat hij ze rustig liggen. Ik ben als zoo'n getroffen eend en zoek den vijand te ontkomen; daarom vervolgt hij mij zoo, om mij te vangen en te verstrikken. Als gij eens een aanloop woudt nemen om hem te ontvluchten, zou de duivel u zeker ook niet meer met rust laten. Hij zou niets verzuimen om uw ontvluchten te verhinderen."

De rechter werd zeer stil. Thuis gekomen, zocht hij een bijbel op, las en zocht alles zorgvuldig na en liet zich door zijn slaaf op den weg des levens leiden.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen door br. Laansma van br. A. K. te Grand Haven een Dollar.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending.

Van br. M. de J., Stavoren, f 12.50.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

*** Zoo de Heer des Heeren zulks beschikt, hopen onze geliefde Ouders
M. HILBRINK
en
A. G. KOKKELINK
den 27 Juli a.s. hun **25-jarige Echtvereeniging** te herdenken.
Gode alleen zij d' eer!
HUNNE DANKBARE KINDEREN.

Ons Depôt.

Voorhanden:

1. **Evangelische Schotsche Tractaten** van *Cheyne Brady*, prijs per 100 . . . . . . *f* 0.30. (Met fraaie plaatjes, en voor verspreiding zeer aan te bevelen.)
2. **Ziet voor u wat gij doen zult.** (Kermistractaat.) Prijs per 100 f 0.25, 500 en meer f 0.20 per 100.
3. **Uit Spurgeons' nalatenschap**, prijs $7\frac{1}{2}$ cent, bij 25 ex. 6 cent.
4. **De wonderlijke gebeurtenis** (3e druk) prijs 5 cent. (Een leerzaam gesprek tusschen vader en zoon over den doop.)
5. **Niet om te twisten, maar uit gewetensdrang.** DE KINDERDOOP, beschouwd in het licht van de H. Schrift en de Kerkgeschiedenis, door wijlen J. SCHOEMAKER. Prijs *f* 0.20. (Een uitnemend boekje voor ieder, die de bijbelleer aangaande den doop op alle punten wenscht te onderzoeken.)
6. **De oorsprong van den Kinderdoop.** Prijs 5 cent, 25 ex. en meer 3 cent. (Dit is een uittreksel uit bovengenoemd boekje van SCHOEMAKER.)
7. **De doop volgens de H. Schrift,** (tractaat), per 100 ex. 80 cent.
8. **De Generaliteit van het beginsel der Gedoopte Christenen, door N. van BEEK,** prijs per stuk 3 cent, per 25 ex. 60 cent.
9. **Doe iets voor Jezus!** prijs $7\frac{1}{2}$ cent, 25 ex. à 5 cent. (Dit boekje moet elk christen lezen; 't bepaalt hem bij zijn roeping.)
10. **Het Mormonisme ontmaskerd**, eene lezing door C. MENSINK. Prijs 1 ex. 5 ct., 25 ex. en meer 3 ct.
11. **Bewijs van Lidmaatschap,** 100 stuks *f* 1.50. (Af te geven aan reizende of verhuizende gemeente-leden.)
12. **Statuten der Unie** . . . . 5 cent.
13. **Besluiten en moties der Algem. Verg.,** behooren bij ieder lid der Unie bekend te zijn. Prijs per ex. 3 ct., 25 ex. 60 ct.

Porto's voor verzending worden in rekening gebracht.

't Is bij bestelling voldoende op de strook van den postwissel de hier aangegeven nummers te schrijven.

Onze Gemeenten verkrijgen op alles 30 procent korting.

Bestellingen moeten geschieden bij

K. KUIPERS, N. Pekela.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 745 DONDERDAG 1 Aug. 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.05
Groote letters naar plaatsruimte.

KRUISLIED.

O groot en heilig teeken
Van 't bloed, voor óns gestort!
O vaan, die nooit gestreken,
Nooit overweldigd wordt!
O Boom des nieuwen Levens,
Die onzen hoogmoed breekt,
En van ons kwaad, — maar tevens
Van Gods genade spreekt.

Moge al het zonlicht dalen
Voor ons omneveld oog,
Te schitterender stralen
Verspreidt gij van omhoog!
Ja, bij het klimmend duister,
Waarin de zonde ons hult,
Rijst nog uw wondre luister
Ten zoen, ook onzer schuld.

Gij zendt naar 's werelds enden,
Zoo ver de Hemel licht,
Uwe uitgelezen benden,
Waar elke kracht voor zwicht;
Reeds scheuren zich de wolken,
Reeds daagt het aan den trans....
Haast zullen àlle volken
Zich zonnen in uw glans!

Leert leven, stervelingen,
In 't lommer van dat Kruis!
Zoekt dáár uw troost, geringen!
En zwervers! uw tehuis:
Dáár wordt de rust hervonden,
Die u de wereld nam;
Genezing aller wonden
Daalt van dien wonderstam

En gij, mijn ijdel harte,
Wat lokstem u omring,
Denk aan den Man van Smarte,
Die aan het vloekhout hing!
Leer naar het voorrecht jagen,
Dat de Engel u benijdt;
Het kruis Hem na te dragen,
Wiens eigendom gij zijt!

C. DES AMORIE VAN DER HOEVEN.

De dingen die haast geschieden moeten.

Openb. 1: 1.

Bij het onderzoek der H. Schrift is het van het grootste gewicht: 1o haar zelf te laten spreken, op den voorgrond te zetten wat zij leert, niet wat de menschen zeggen; 2o eene waarheid nimmer op zich zelf te beschouwen, maar die met andere uitspraken, hetzelfde onderwerp behelzende, te vergelijken en in verband te brengen, en 3o de volgorde der dingen goed in het oog te houden.

Dit is niet het minst noodig met betrekking tot de dingen der toekomst. De Schrift openbaart ons daaromtrent veel. Verschillende schrijvers hebben onder de leiding des H. Geestes over dit gewichtig onderwerp geschreven, maar inzonderheid verschaft Daniel in zijne profetie en Johannes in zijn openbaring daarover veel licht.

Toch heerscht juist over dit, voor elk Christen hoogst ernstig onderwerp, eenerzijds groote verwarring, anderzijds volslagen onkunde en de vele boeken die er over geschreven zijn, maken de zaak in den regel niet duidelijker, omdat zij teveel de beschouwingen van oude en nieuwe schrijvers bevatten en te weinig de Schrift zelve laten spreken, of omdat ééNzelfde zaak op verschillende wijze beschreven, van elkander gescheiden en de volgorde der Schrift niet in aanmerking genomen wordt.

Dit heeft tengevolge dat de lezers in de war gebracht worden en er weinig of niets van begrijpen, en omdat het niet begrepen wordt, die groote en heerlijke waarheden links laten liggen. Het boek dat Johannes noemt: „de openbaring van Jezus Christus, die God hem gegeven heeft om zijnen dienstknechten te toonen de dingen die haast geschieden moeten," wordt als een verzegeld boek beschouwd, wat men beter doet niet te onderzoeken, niettegenstaande de Heer zelf tot Johannes gezegd heeft: „Verzegel de woorden der profetie dezes boeks niet, want de tijd is nabij" (Openb. 22: 10).

Het is mijn doel niet om het aantal uitleggingen over dat gedeelte der Schrift met een te vermeerderen, naar het mij echter voorkomt zou ik mijzelf aan het euvel schuldig maken dat ik zoo straks veroordeeld heb, wanneer ik aan de gelijkenis der wijze en dwaze maagden, de opeenvolging der hoofdzaken niet in een paar beschouwingen toevoegde om daardoor mijne gedachten over dit onderwerp duidelijker te maken. Moge het onder Gods zegen eene aansporing zijn tot ijverig onderzoek van het laatste boek des Bijbels in het bijzonder, en van de gansche Schrift in het algemeen.

In de vorige beschouwingen heb ik aangetoond dat de toekomst des Heeren, naar mijn inzien, aanvangt met de opstanding dergenen die in Christus ontslapen zijn en de wegneming van hen, die op de verschijning des Heeren gewacht hebben, die gezamenlijk de bruid van Christus zullen uitmaken.

De Heer zelf doelt op deze gebeurtenis in Matth. 24: 40 en 41. Paulus spreekt er van o. a. in 1 Cor. 15: 51 en 52, en 1 Thess. 4: 16 en 17, terwijl wij deze eerstelingen der verheerlijkten in Johannes Openbaring Hoofst. 3: 4 terugvinden onder de benaming van ouderlingen of oudsten.

In Matth. 25 wijst de Heer ons in de vijf wijze maagden op de geloovigen die, aanvankelijk achtergelaten, omdat zij op zijne komst niet voorbereid waren, door de wegneming der eerstelingen op den ernst der tijden gewezen, zich nog intijds van hunne dwaling hebben bekeerd en als vriendinnen der bruid (bruidsmeisjes), den Bruidegom tegemoet gaan om Hem in te halen en met Hem de bruiloftszaal binnen te gaan.

Naar het mij voorkomt worden deze geloovigen in Openb. 4: 6 en vervolgens aangeduid onder den naam van: „de vier dieren"; (volgens taalkundigen eene ongelukkige vertaling; dit zou moeten zijn: levende wezens).

Uit Openb. 5: 8—10 blijkt toch dat zij eveneens verloste en verheerlijkte zondaren zijn. De beschrijving geeft echter duidelijk te kennen, dat zij van de oudsten onderscheiden en minder in rang zijn; niet tot des Konings bruid, maar tot zijne eerste waardigheidsbekleeders behooren.

Hun getal is vier, en vier is het getal der wereld. Zij zijn dus de vertegenwoordigers van eene schare die, zooals zij het in hun lied (Openb. 5: 9) uitdrukken, gekocht zijn uit alle geslacht en taal en volk en natie.

De dwaze maagden zijn nu nog in de wereld, te midden van de groote menigte ongeloovigen. Hun bede om alsnog tot de feestzaal toegelaten te worden, is afgewezen. Hun toestand is voorwaar treurig. In den vollen zin des woords zijn zij schapen in het midden der wolven, een kleine schare geloovigen te midden eener tegen God vijandige wereld, daarbij bezwaard door een beschuldigend geweten en in het vooruitzicht in de oordeelen te moeten deelen die nu over de wereld komen zullen en hare verachting, smaad en vervolging te moeten verduren, wanneer zij standvastig in het geloof willen blijven.

Van af het 6e tot en met het 19e hoofdstuk der Openbaring vinden wij die gerichten en oordeelen vermeld en zien wij, dat te midden daarvan, de verharding der goddeloozen en de vijandschap tegen God en zijne dienstknechten hand over hand toenemen, waardoor voor deze laatsten, indien zij nu getrouw blijven, een tijd van bittere vervolging aanbreekt en velen om des geloofs wille gedood zullen worden.

Reeds in het 9e vers van hoofdstuk 6, dus nog slechts aan het begin van deze zware tijden, vinden wij er die den marteldood gestorven zijn, maar hun getal is nog niet vol. Zij moeten nog rusten tot de geheele schare van bloedgetuigen verzameld zal zijn. Duizenden bij duizenden zullen er nog volgen die weigeren den antichrist te huldigen en het beeld en deszelfs beeld te aanbidden.

Wanneer wij met opmerkzaamheid de bovengenoemde hoofdstukken lezen, dan kan het onze aandacht niet ontgaan, dat er in deze gerichten eene voortdurende verzwaring der oordeelen is waar te nemen, die haar toppunt bereikt zal hebben onder de heerschappij van den antichrist, wanneer deze, als hij eenmaal de Joden naar hun land geleid zal hebben, zijn masker geheel afwerpen en zich in zijn ware gedaante vertoonen zal. Wij ontvangen echter ook den indruk, dat ook zelfs in dien tijd nog het woord van den Psalmist bewaarheid zal worden: „Hij zal niet „altoos twisten, noch eeuwig den toorn behou-„den", maar dat ook dan oogenblikken van rust en verademing gesmaakt zullen worden.

(Wordt vervolgd.)

Een uitstapje naar Oostfriesland.

Van het oogenblik af, dat wij hoorden, dat de vergadering der Noorwestelijke vereeniging onzer Duitsche Gemeenten dit jaar dicht aan onze grenzen zou gehouden worden, ontstond in ons de begeerte om van de gelegenheid gebruik te maken en die vergadering bij te wonen. De plaats der vergadering was ditmaal, en wel voor de eerste maal, Jennelt, waar de gemeente onder leiding van br. S. U. Janssen haar zetel heeft.

Genoemde vereeniging is even als onze Unie, eene vereeniging van Gemeenten, die elkander steunen en gemeenschappelijk eene kas hebben om inwendige zending te drijven en gemeenten die hun Voorgangers niet genoegzaam kunnen bezoldigen, eenige toelage te geven Zij hebben eene uitnemend practische organisatie. Hiervan zijn wij bij dit ons bezoek nog meer overtuigd geworden.

De N. W. vereen. omvat de Gemeenten Altona, Bremen, Delmenhout, Felde, Firrel, Flensburg, Hamburg, Hamburg Eilbeck, Hamburg-Eimsbuttel, Harburg, Ihren, Itzehoe, Jennelt, Jever, Kiel, Leer, Lehe, Lüneburg, Norden, Nordschleswich, Oldenburg, Pinneberg, Stade, Süd Georgsfehn, Tongstedt, Varel, Weener en Wilhelmshaven. Alzoo 28 Gemeenten met samen einde 1900, 4203 leden. Zulk eene vereeniging, van welke er 8 binnen het Duitsche Keizerrijk zijn, is eene afdeeling van den „Deutschen Bund."

Maandagsmorgens, 22 Juli, begaven wij, br. Harmsen en ondergeteekende, ons reeds vroeg op reis en dachten nog een deel van de vergadering op dien dag te kunnen bijwonen. Daarin werden wij teleurgesteld; wegens slechte aansluitingen van trammen en sporen, kwamen wij juist in de nabijheid van Jennelt aan toen de vergadering van dien dag afgeloopen was. Daarmede was veel verloren, maar niet alles. Er zouden nog twee dagen van genotvolle bijeenkomsten volgen.

We ontmoetten dicht bij Jennelt een grooten omnibus omtrent vol met gasten, die ons met veel hartelijkheid opnamen, om ons mede te voeren naar het dorp Manslagt, waar ons geen herberg, maar een lieflijk „tehuis" wachtte. Hoe gelukkig waren wij vele oude kennissen te ontmoeten en met vele broeders en zusters voor het eerst kennis te mogen maken.

Des anderen daags, nadat de afgevaardigden en gasten weer met alle mogelijke voertuigen van verschillende dorpen, waar zij logeerden, te Jennelt saamgebracht en vergaderd waren in het nette vriendelijke lokaaltje der Gemeente, werd er eerst een bidstond gehouden, waarbij verschillende broeders hun hart in gebed — voorbeeldig kort — uitstortten. Daarna ving de vergadering aan en mochten we het eerst, nadat de vergadering op gebruikelijke wijze geopend was, luisteren naar een referaat van br. Winderlich, Pred. in Altona-Ottensen over „Evangelisatie, met welk schoon referaat wij onze lezers later nog wel meer in kennis wenschen te stellen. Daarna volgde de behandeling van verschillende zaken, den arbeid der vereeniging betreffende, waarbij er nog al eens druk gediscussieerd werd en het warm toeging, doch steeds in een goeden geest en op waardigen toon.

Met de vergadering van dezen dag zou alles afgeloopen zijn, maar de Gemeente Jennelt was nog niet voldaan. Zij wilde den volgenden dag de broeders nog samen zien en hun op een „Liebesmahl" vergasten. Des morgens zou er dan, zoo werd besloten, eene bijzondere vergadering van dienaren der Gemeenten gehouden worden en des middags liefdemaal met de Gemeente.

Den volgenden morgen zagen wij ons reeds tijdig (de Duitschers zijn ons Hollanders steeds een uur vooruit) in Jennelt gebracht. Geen zaken van uitwendigen aard zouden nu behandeld worden, maar zaken van het hart, de diepste behoeften des levens voor den arbeider op het arbeidsveld der Gemeente, zouden overwogen worden. Br. Janssen opende deze bijeenkomst met gebed en het lezen van Psalm 87, waarbij eenige opmerkingen werden gemaakt. Daarna werd de leiding opgedragen aan br. Weerts, leeraar der Gemeente te Frankfurt a. M. Deze lichtte het doel dezer samenkomst toe en sprak over ambtszorgen, die den Voorgangers der Gemeente zoo zeer kunnen overvallen. Vervolgens spraken nu oudere en jongere predikers des woords uit hunne persoonlijke en gemeentelijke ervaringen. Uit sommiger woorden sprak eene gezonde vroomheid en innige gemeenschap met God, en eene dringende behoefte aan geloovig gebed en aan innerlijke heiliging des levens voor zich zelf en voor de leden hunner gemeenten. Bij allen werd het meer of minder openbaar, zoowel bij de Redactie van „der Wahrheitszeuge", als bij de predikanten, met welk een ernst en toewijding zij hun ambt in de Gemeenten opvatten, en langs welke diepe wegen God hen menigmaal leidt, om hen voor hun roeping en werk te bekwamen. Het was een zeer gezegende vergadering, zulks hoorde men uit veler getuigenis.

Des namiddags was dan het liefdemaal. Ook daar was het goed. Behalve de lichamelijke verkwikking, genoten we ook veel voor het hart. We hoorden broeders, die reeds zeer oud geworden zijn in den dienst der Gemeenten, als br. Braun, Mechels en Janssen, die veel uit hunne rijke ervaring hadden mede te deelen. Anderen, ook ondergeteekende, spraken een woord uit de volheid des harten. Het was reeds diep in den avond eer wij uit elkander konden gaan. Men had elkander nog veel te zeggen, eer men het laatste „adieu!" elkander toeriep. — Ja, het is goed en lieflijk, dat was de indruk, waarmede wij ons weer op onze verschillende wegen begaven. En, wat nog al eens op onze laatste Unie-vergadering werd uitgesproken: „de Gemeente Gods is niet nationaal, maar internationaal," werd ook hier weder gevoeld.

Op onze terugreis vertoefden we nog korten tijd te Emden, bezagen daar de in aanbouw zijnde prachtige havenwerken, die ons den indruk gaven, dat de wereld vooruit gaat, en dat Emden als havenstad wellicht nog een grootsche toekomst heeft, maar toch verblijdden wij ons er het allermeest over, dat de kleine Gemeente van Gedoopte Christenen in die plaats thans een jongen, bekwamen broeder, die pas van de school gekomen is, in haar dienst heeft gekregen, en wij bidden en verwachten, dat de Gemeente aldaar een heerlijke toekomst zal hebben.

God zegene zijne kinderen, daar en op alle plaatsen der aarde!

S. N. v. B.

Schapen zijner weide.

Onlangs zag ik eene kudde schapen vreedzaam grazen. Aanstonds dacht ik aan de Christenen, die in den Bijbel meermalen *schapen* genoemd worden, en ik geraakte aan het filosofeeren.

Ik zag bij deze kudde slechts *schapen*, terwijl er bij de „geestelijke" schapen nog zoovelen zijn, die niet waarlijk *schapen* zijn. Men vindt daar schapen welke wel wat overeenkomst hebben met vrouw Ooievaar: kleppend en op hooge beenen.

Ik meen dat een schaap slechts blaten kan en normale beenen hebben moet. Maar zeg het dezen ooievaar schapen eens, en ze zullen u kleppend en op hooge beenen beweren, dat ge u vergist. Ik ontmoette laatst een schaap, dat een leeuwenklauw had. Zwaar viel deze klauw overal neer, en verpletterde en verscheurde alles wat in zijne nabijheid kwam.... Ik houd wel van schapen, maar wensch toch verschoond te blijven van een aai met zulk een klauwtje! Een amputatie zou het beste zijn. — Hebt ge nog nooit schapen ontmoet met wolfstanden, alles bijtende en veretende? Ga hen liefst wat uit den weg, want zij zouden ook u kunnen bijten, en bijten doet zeer. Of weet ge een tandarts, die hen van dit lastige gebit *afhelpen kan?* — Wie heeft er ooit van gehoord, dat schapen ook al giftige slangentanden hadden? Toch zijn ze er. Er zijn er, die hun gift wijd en zijd uitspuwen, tot schade van drie personen: die spreekt, die hoort, en die besproken wordt. Zulke tanden moeten uitgetrokken worden! — Wonderbare schapen zijn er toch! Soms willen ze zoowaar „bok" worden, en zetten dan de bekende pruik op. Aangenaam in omgang zijn ze juist niet, tenzij men vermag hen te scalpeeren. — Zie, een schaap moet geen leeuwenaard of tijgerinborst hebben. Evenmin mag het overeenkomst hebben met een hyena of een gier. Schaap moet het zijn, *en geen monster!*

Maar ik filosofeerde verder: Soms begint een schaap zich te verbeelden dat het vliegen moet, hoog door de lucht; en ach, het heeft geen vleugels. In den regel gaat het met zulk een schaap als met den man die ook eens vliegen wilde; daartoe sprong hij van den schoorsteen af, en toen hij zeer onzacht op de aarde nederviel, en zijn gebroken arm betastte, zeide hij: „'t Vliegen wil wel, maar het neerzetten niet." Schapen hebben nu eenmaal geen vleugels, laten ze dus ook niet beproeven te vliegen.

Sommigen zien visschen zwemmen en krijgen dan ook zwemlust, en zeggen: wat hij kan, dat kan ik ook — en plons! werpen ze zich in een modderpoel van jammer en ellende. Een schaap heeft evenmin vinnen. — Ik werd door mijne filosofie meer gesterkt in mijn geloof, dat een schaap slechts dàn gelukkig is, wanneer het waarlijk *schaap* is en wanneer het den goeden Herder volgt. Spurgeon zegt, en met waarheid, dat een kanarie niet in het water leven kan, en een visch niet in de kooi, maar dat alle wezens in hun element moeten zijn. Schapen zijn dán in hun element, wanneer ze dicht bij den goeden Herder zijn, in zijne heerlijke weide — dan worden ze geweid, verzadigd. En zij hebben daarbij het voorrecht, dat hun Herder tevens Geneesheer is. — Alzoo: dicht bij Jezus, en dan geen monsters zijn, maar waarlijk schapen!

S. A. H.

EEN EN ANDER.

*** De rijkdom van Europa. In een belangrijk werk, dat in de nieuwste „Dictionary of Statistics" verschenen is, toont de Engelsche staathuishoudkundige leeraar *Mulhall* aan, dat *Old England* nog steeds aan het hoofd aller natiën, zoowel aan roerend kapitaal als ook aan gezamentlijken rijkdom staat. Zoo bedraagt het kapitaal van Europa, zijn geheele rijkdom aan roerend en vast kapitaal 705 milliarden gld. het roerend kapitaal alleen 300 miliarden gld. Daar de vaste goederen niet zoo wisseval lig zijn, moet de verhouding der roerende tot de vaste goederen steeds klimmen. Over de verhouding van Engelands bezittingen tot die der andere europeesche staten, deelt Mulhall ons de volgende getallen mede.

Met betrekking tot den gezamenlijken rijkdom laten zich de hoofdstaten van Europa op de volgende wijze rangschikken. Engeland 168 milliarden, Frankrijk 148,2, Duitschland 120,6, Rusland 96, Oostenrijk 61,8, Italië 47,4, België 15, Nederland 13,2 milliarden gld. De ontwikkeling van den rijkdom in de 19de eeuw is in het bijzonder in Engeland een zeer ongewone geweest, daarentegen is zij in Frankrijk veel geringer. Het roerende kapitaal is ongeveer als volgt: voor Engeland 63,6 milliarden gld., Frankrijk 39, Duitschland 22,2, Rusland 8,4, Oostenrijk 6, Italië en België ieder 4,2, Nederland 3,6 milliarden gld. De volgorde is alzoo dezelfde als bij den gezamentlijken rijkdom, maar de verhouding is afwisselend, het meest is dit het geval bij industrielanden, het minste daar, waar handel en industrie nog pas aan 't ontwikkelen zijn. Terwijl het in Engeland 35 van de honderd bedraagt, in België 28, in Nederland 27, in Frankrijk 26, in Duitschland 18, valt het in Rusland, Oostenrijk en Italië op 9 van de honderd. Wanneer de geheele rijkdom van de verschillende rijken van Europa op de bevolking verdeeld wordt, dan komt men tot eene andere volgorde:

Ieder Engelschman bezit gemiddeld 3552 gld., de Franschman 3120 gld., de Nederlander 2280 gld., de Belg en Duitscher 1872 gld., de Oostenrijkers en Italianen 1200 gld., de Russen 720 gld. Neemt men het roerend kapitaal alleen, dan bezit de Engelschman 1272, de Franschman

816, de Nederlander 600, de Belg 513, de Duitscher 336 en de Rus 69 gld. De belasting van het budget voor de verschillede staten van Europa is in ronde getallen ongeveer als volgt: Duitschland 2,4 milliarden gld., dat is 2 van de honderd van den gezamenlijken rijkdom, Engeland 1,8 milliard of 1 van de honderd, Frankrijk 2,1 milliard of 1,4, Rusland 1,2 milliard en 420 millioen of 1,7, Oostenrijk 1,2 milliard of 1,8, Italië 0,6 milliard en 480 millioen of 2,3, België 225 millioen of 1,5 Nederland 180 millioen of 1,4 van de honderd gld. Zoo is de belasting van het nationaal vermogen door de staatsuitgaven het grootst in Italië, daarna in Duitschland, Oostenrijk, Rusland, België, Frankrijk, Nederland en Engeland.

E. H.

*** De oudste onder de vriendinnen des Bijbels is zeker wel eene zekere vrouw Marguerite Névé, geb. Harvey, op het eiland Guernsey. Zij is geboren den 18 Mei 1792, dus 109 jaar oud en heeft mitsdien in drie eeuwen geleefd. In den besten welstand en verheugd is zij de 20e eeuw ingetreden. Zij spreekt, benevens hare moedertaal, ook Fransch, Italiaansch, Duitsch en Spaansch, en heeft het N. Testament ook in het Grieksch bestudeerd. Haren haar dierbaren Bijbel leest zij uog zonder bril, Op hare vele reizen heeft zij verschillende bijbelsche boeken als zoovele graankorrels uitgedeeld.

*** John Paton, de koning der kannibalen, zooals Spurgeon hem schertsend noemde, heeft als 78jarige nog eenmaal zijn vaderland (Schotland) een vaarwel toegeroepen, om tot zijne geliefde inboorlingen der Nieuwe Hebriden terug te keeren. De zware taak, welke hij vroeger onder de menscheneters te vervullen had, is door zijne geschiedenis, die ook in onze Hollandsche taal gedrukt en uitgegeven is, alom bekend. Voornamelijk moet ons daarin treffen zijn rotsvast vertrouwen op God en de overwinning daardoor behaald. Het werd hem nog vergund met 3000 bekeerlingen het Avondmaal des Heeren te gebruiken. In 't geheel werden 18000 dezer menscheneters bekeerd. Intusschen zijn er nog 40 tot 60000 bewoners van die eilandengroepen onbekeerd. Om ook deze voor Christus te winnen, heeft hij thans vijf zendelingen aangenomen, waar twee artsen bij zijn. Moge de Heer ook deze, wellicht de laatste uitvaart van den „Apostel der Nieuwe Hebriden" met rijken zegen bekronen.

N. v. B.

*** Op het arbeidsveld der Zending onder de Teloegoes werden tot 1863 (na 30jarigen arbeid) slechts 41 zielen gedoopt; in het jaar 1870 was dat getal tot 1480 gestegen, in 1877 waren er 6031. In het daarop volgende jaar werden 10000 personen op hunne belijdenis gedoopt, in het volgende jaar 13000 en gedurende de laatste 10 jaren 28084. Einde 1890 was het totaal getal 65160 personen. Trekt men het aantal gestorvenen er af en voegt men de door Kanadische zendelingen gedoopten er bij, dan zijn er tegenwoordig op dat arbeidsveld 58060 Baptisten.

(„Der Wahrheitsz.")

Uit de Gemeenten.

GRAND RAPIDS, Mich. De 7de Juli wordt hier als een gedenkdag aan de verkregen nationale onafhankelijkheid als een vreugdedag gevierd. Die onafhankelijkheid, ten spijt van de allesoverheerschende macht van Engeland hier verkregen, werd met veel bloed en tranen van den edelen Washington en zijn geslacht gekocht. Nu wapperde de vlag met sterren en strepen hoog in de lucht. Men was arm, maar vrij. Dit feit wordt nog jaarlijks met vreugde herdacht. De kinderen der wereld echter doen dat op hunne wijze veelal samengaan met brasserij en dronkenschap, waardoor vele ouders in angst gedreven worden over hunne kinderen, die dan in allerlei verleiding komen. Wij, Hollandsche Baptisten, deden het op onze wijze en begaven ons met onze zonen en dochters naar buiten de stad, om daar het feest met vreugde en ter eere Gods te vieren. Onder 't zingen van psalmen en geestelijke liederen begaven we ons naar de bepaalde plaats, waar, onder het lommer der boomen, de jeugd zich met onschuldige spelen, uitstekend vermaakte. Voor een oogenblik scheen het alsof onze feestvreugde door een zwaar onweder en regen verstoord zoude worden, en reeds hadden wij een schuilplaats gezocht, maar wel viel op vele plaatsen de regen in stroomen neer, op ons feestterrein bleef alles droog.

Zoo hadden we dan weer als broeders en zusters met onze kinderen een dag van feestgenot, waarvoor we des avonds God van harte konden danken.

G. J. te W.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Werd er in de laatste weken veel over ondraaglijke hitte geklaagd, als een zeldzaam contrast mag dienen, dat in Amsterdam bij een onweersbui sneeuw is gevallen, terwijl op 't eiland Texel een hevige hagelslag Dinsdag j.l. groote schade aan den oogst heeft veroorzaakt en vele vogels gedood. Ook in Hoogwoud (N.-H.) vielen hagelsteenen als knikkers, die 's avonds hier en daar nog twee voet hoog lagen.

De penningmeester van 't werklieden-ziekenfonds „Ondersteuning zij ons doel" te Amsterdam heeft aan dat doel beantwoord, door zich zelf een stalhouderij te koopen voor f 3200 uit de kas. Hij scheen deze uitgave eveuwel niet te durven verantwoorden, want hij heeft zich uit de voeten gemaakt.

Te Haarlem willen de opperlieden en metselaars eens beproeven of zij niet in plaats van 20 ct., 22 ct. per uur kunnen verdienen, staken daarom 't werk en houden zich nu bezig met het weren van eventueel van buiten komend werkvolk, om de werkgevers door den nood te dwingen, terwijl anderen de stad doorkruisen in ordelijke groepjes, totaal geen drank gebruikende.

Te Alblasserdam wil men nog *al* drank gebruiken, althans tijdens de kermis, want nu de burgemeester bepaald had de herbergen om 10 uur te sluiten, heeft men zich met geweld daartegen verzet, zoodat een detachement van 50 pontonniers van Dordrecht daarheen is gezonden, die de herbergen wel ontruimden, maar daardoor 't rumoer op straat brachten, waar de militairen een bombardement van steenen en pannen te verduren hadden, waardoor zelfs de burgemeester en een luitenant getroffen werden. Toen werden de vuurwapenen gebruikt, waardoor een onschuldig ingezetene gewond werd, wat de opgewondenheid nog vermeerderde, zoodat de spiegelruiten 't ontgelden moesten. Eerst om twee uur in den nacht was de rust hersteld.

Hoewel de vrede er sedert niet door vermeerderd is, wil toch een Amerikaansche millioenenkoning ter gedachtenis aan de vredesconferentie te 's Gravenhage, aldaar een vredestempel doen oprichten en heeft voor dat doel 2,000,000 beschikbaar gesteld.

Het geheele aantal telegrammen, door president Kruger ontvangen, bij gelegenheid van 't haastig overlijden zijner vrouw te Pretoria, bedraagt ruim 700 en 't eerste daarvan was van Koningin Wilhelmina. De oude man bevindt zich thans te Scheveningen, ten huize van den heer Wolmarans, ten einde te midden zijner persoonlijke vrienden wat afleiding en opbeuring te zoeken in deze droeve omstandigheden.

Hoewel nog niet in de Staatscourant vermeld, zal waarschijnlijk 't nieuwe ministerie samengesteld zijn als volgt: buitenlandsche zaken, mr. R. Melvil baron van Lynden, lid van de Eerste Kamer; justitie, mr. J. A. Loeff, lid van de Tweede Kamer; binnenlandsche zaken, mr. Th. Heemskerk, wethouder te Amsterdam; financiën, mr. I. L. Harte van Tecklenburg, lid van de Tweede Kamer; landsverdediging, waarschijnlijk H. Seret, lid van de Tweede Kamer; waterstaat, handel en nijverheid, dr. A. Kuiper, lid van de Tweede Kamer; koloniën, jhr. mr. T. A. J. van Asch van Wijk, lid van de Eerste Kamer.

Duitschland. Te Berlijn is verleden week Woensdag een wolkbreuk over 't westelijk gedeelte der stad losgebroken, waardoor 't water zoo hoog in de straten stond, dat 't tramverkeer moest worden gestaakt, omdat 't water in de wagens liep.

Graaf Waldersee, die nu welhaast met 't keizerlijk jacht „de Hohenzollern" te Hamburg zal aankomen, zal naar men verneemt den heer F. von Puttkammer opvolgen als stadhouder van Elzas – Lotharingen.

Ook wordt gemeld, dat keizer Wilhelm zal optreden als bemiddelaar, om den vrede in Z.-Afrika tot stand te brengen.

Italië. De firma Cook en Zoon wil een electrischen spoorweg aanleggen om de reizigers in staat te stellen, in korten tijd van Napels den voet van den Vesuvius te bereiken, wat nu met 't rijtuig moet geschieden en bezwaarlijk gaat, omdat de weg, 18 K.M. lang, 700 voeten stijgt.

Het volgend jaar moet de nieuwe lijn gereed zijn.

Turkije. Drie gevallen van pest, waaronder één met doodelijken afloop, zijn te Konstantinopel geconstateerd en bovendien nog twee verdachte gevallen.

Een samenzwering tegen 't leven van den Sultan moet ook ontdekt zijn, waarom een club van 26 voorname Mohammedanen, waaronder verscheidene Egyptenaars, gevangen genomen en naar de centrale gevangenis te Konstantinopel zijn gevoerd.

Frankrijk. Te Aix-les Bains zijn dezer dagen aangekomen, vier voetreizigers, overgebleven van een zevental, dat voor twee jaar de verplichting op zich genomen heeft om in zeven jaar een voetreis om de wereld te doen, met een zak van 28 K.G. op den rug en een photographietoestel, ten einde op hunne wandeling allerlei archeologische waarnemingen te doen in de verschillende landen, waar zij doortrekken. Zij hebben nu 25000 K.M. afgelegd, Oostenrijk, Hongarije, Kroatie, Dalmatië, Montenegro, Albanië, Griekenland, Turkije, Bulgarije, Servië, Rumenië, Walachije, Rusland en Duitschland bezocht, veel avonturen gehad met wolven, met honger, met politie en een drietal verloren. Zij willen zich nu naar Marokko inschepen, de Sahara doorwandelen, naar Zuid-Amerika, Noord-Amerika, Japan en China kuieren en 25 Aug. 1906 weer in Livorno terug te zijn en hopen de aangegane weddenschap van 175,000 francs nog wel te winnen.

Wat zijn menschen al wonderlijke wezens. Waar alles zich op vliegen toelegt, gaan deze heeren aan 't kruipen de voorkeur geven. Gingen ze nog maar uit om 't Evangelie te verkondigen, dan had 't toch nog eene nuttige strekking.

Engeland—Zuid-Afrika. Voor de bewezen diensten in Z. Afrika zal als belooning aan den bevelhebber Lord Roberts de ronde som van 100.000 p. st. geschonken worden. Nu zal Buller zeker ook nog wel een cadeau krijgen, meent de afgevaardigde Lambert, die Balfour zal interpelleeren in 't Lagerhuis om dezen niet minder te behandelen dan Roberts.

Van den oorlog weinig nieuws. In de Kaapkolonie wordt volgens de Engelsche bladen de toestand ernstiger, hoewel ook reeds een paar rebellen opgehangen werden, wat natuurlijkerwijze de verbittering nog grooter maakt en de Boeren in de hand werkt, zoodat de commando's gedurig aanzwellen door nieuwe opstandelingen.

N. P. K. K.

ONGELOOF.

Hoe lang zullen zij aan Mij niet gelooven?

Num. XIV : 6.

Tracht met allen ijver dat monster, het ongeloof, buiten te houden. Het onteert Christus zoozeer, dat Hij Zijne zichtbare tegenwoordigheid zal onttrekken, indien wij Hem beleedigen, door het ongeloof veld te doen winnen. Het is eene waarheid, dat het een onkruid is, welks zaad wij nooit geheel uit den grond kunnen trekken; maar wij moeten met ijver en volharding den wortel zoeken te bereiken. Van alle hatelijke dingen moet men daarvan het meest een afschuw hebben. Zijne schadelijke natuur is zoo venijnig, dat hij, die het toedient, en hij, aan wien het toegediend wordt, beiden er door benadeeld wor-

den. Geloovige, in uw geval is het bij uitnemendheid kwaad; want de goedertierenheden van uwen Heer in het verledene vermeerderen uwe schuld, door Hem nu te wantrouwen. Wanneer gij den Heer Jezus wantrouwt, heeft Hij wel reden, om uit te roepen: „Ziet, ik word onder u gedrukt, als een wagen, die vol garven is." Hierdoor kroont gij Zijn hoofd met de scherpste doornen. Het is zeer wreed van een teeder beminde vrouw een vriendelijken en getrouwen man te wantrouwen. Die zonde is uitteloos, dwaas en ongegrond. Jezus gaf nimmer de geringste reden tot achterdocht, en het is hard gewantrouwd te worden door hen, jegens wie ons gedrag altijd even vriendelijk en trouw is. Jezus is de Zoon des Allerhoogsten en heeft een onbegrensden rijkdom; het is schandelijk om de Almacht te verdenken en de Algenoegzaamheid te mistrouwen. Het vee op duizend bergen zal voor onzen grootsten honger wel toereikend zijn, en de hemelsche graanschuren zullen van ons eten niet uitgeput worden. Ware Christus slechts een waterbak, wij zouden Zijne volheid weldra uitgeput hebben, maar wie kan een fontein droog maken? Millioenen geesten hebben hunnen voorraad uit Hem geput, en niet één van hen heeft gemord over de bekrompenheid van Zijn vermogen. Weg dus met dien leugenachtigen verrader, het ongeloof, want zijne eenige bedoeling is, de banden onzer gemeenschap met Hem te verbreken, en ons te doen treuren over een verwijderden Heiland. Bunyan zegt ons, dat het ongeloof „evenveel levens heeft als eene kat." Zoo dan, laat ons heden een van die levens dooden, en daarmede voortgaan, totdat zij alle uitgeroeid zijn. Gij verrader, weg met u, mijn hart verafschuwt u.

SPURGEON.

GOSZNER'S GULDEN SPREUKEN.

1. Eenvoudig, klaar en waar zij steede uw zin en uw woord ook.
2. Al heerschtet gij rondom u met macht, toch zoudt gij slechts een slaaf zijn, als zelfzucht nog gebied voerde over uw hart.
3. Als gij eens geheel overziet, wat uw leven gewerkt heeft, met welk een innige dankbaarheid zult gij dan voor den Heer u buigen.
4. Een vaste bedachtzame tred is altijd het karakter van den wijze.
5. Geef aan den heensnellenden tijd blijvend zaad voor de eeuwigheid.
6. Waar God u plaatst, sta daar met moed en ootmoed.
7. Wandel op het pad der waarheid, dat al leen leidt u tot God.
8. Wie aan God zich overgeeft, hem geeft God vrede en leven.
9. Bewaar getrouw de bloesems der onschuld, zoo zult gij over de vrucht u verblijden.
10. Leer uit de natuur, hoe vruchten wassen en rijpen.

VARIA.

GEDENKT DEN ARMEN!

Bij de belegering van Maagdenburg in het jaar 1550 had men in de stad 600 arme lieden te onderhouden. Aangezien men zich bezorgd maakte, dat de belegering nog lang zou duren en er dan gebrek aan levensmiddelen zou komen, gaven sommigen den raad, dat men de arme lieden uit de stad zou drijven en daar aan hun lot overlaten. Doch graaf Albrecht von Mansfeld wilde er niet in toestemmen, maar sprak: „Deze lieden zijn óók Gods kinderen, en kunnen ons met hun zuchten en bidden tot God méér nut doen, dan wij hun met onze gaven!"

Tot iemand die vertoornd was op de armen, omdat zij dagelijks voor zijne deur op aalmoezen zaten te wachten, zeide zijn buurman: „Mij dunkt, gij moest liever danken, dan knorren; het is toch voor u vrij wat beter, dat zij voor uwe deur zitten, dan gij voor de hunne!"

Bij vroolijkheid, bij drinken en bij eten,
Moogt gij de Lazarussen niet vergeten!

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen door Z. G. te Berkhout f 4.05; van C. Sch. te Muscatine, Iowa, een Dollar.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending.

Door de zrs. J. en v. d. S. te Haarlem van de Gem. te Haarlem f 6.50. N. v. BEEK.

Voor den Uniecent.

Van de Gem. te Haarlem door zr. G. J. f 9.70.

Voor de Predikerschool.

Van N. N. te B. f 5.20; van de Gem. te Haarlem door zr. G. J. f 7.20.

Voor 't Weezenfonds.

Van N. N. te B. f 5.20.

Voor het Studiefonds.

Van N. N. te B. f 3.47½.

Voor een Weduwenfonds.

Van N. N. te B. f 1.50.

F. J. VAN MEERLOO, penningm.

CORRESPONDENTIE.

Waarde Br. Sch. te Muscatine, Iowa, Am. Onder veel dank jegens den Heere God en aan u, ontvingen wij uwen brief met ingesloten wissel voor f 619 ten behoeve van den evangelisatie arbeid onzer geunieerde gemeenten. Wij zijn zeer dankbaar, dat God het u in uwen hoogen ouderdom nog vergund heeft, ons in deze zaak te dienen en te verrassen.

Hoe jammer het ook zij, dat de Holl. Baptisten Gemeente, wegens uitsluiting van onze schoone taal, uitgestorven is, vinden wij het toch zeer interessant, dat de Gemeenten in Holland nog van de helft harer nalatenschap mogen profiteeren.

Ongetwijfeld heeft de Hollandsche gemeente ten uwent gedurende haar veeljarig bestaan veel zegen verspreid en zal het uitgestrooide zaad in vele jeugdige harten opschieten en in de Duitsche en Engelsche gemeenten gekweekt worden, om veel vrucht te dragen tot verheerlijking van den Heere.

Moge ook zoo de stoffelijke nalatenschap èn op 't gebied der heidenzending èn onder ons nog duizendvoudigen zegen bewerken!

N. v. BEEK.

*** Heden verblijdde ons de Heer door geboorte van een welgeschapen *ZOON*.
Psalm 103 : 1.
J. WIERSEMA.
J. WIERSEMA—KRUIT.
WEERDINGERMOND, 28 Juli 1901.

*** Heden overleed tot mijne diepe droefheid, na een zeer kortstondig en smartelijk lijden, mijn geliefde Echtgenoot en der kinderen zorgdragende Vader
JOHANNES SMEDEMA,
in den ouderdom van ruim 44 jaren.
Zijn leven was Christus en zijn sterven dus gewin.
Mede namens de kinderen:
Wed. J. SMEDEMA.
STADSKANAAL, 17 Juli 1901.

ADVERTENTIEN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 746 DONDERDAG 8 Aug. 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

AAN EENE ROOS.

Blozend roosje, droegt ge in Eden
Oók die dorens aan uw steel,
Die mij onmeedoogend steken,
Als ik roekloos met u speel?
Schetst gij hier, hoe 't blij genoegen
Aan de hand gaat van 't verdriet?
Ach! dit was in 't zalig Eden,
Roosjen!uw bestemming niet.
Eva plukte daar uw knopjes,
Lachend, hupplend, welgemoed;
En zag nooit een roosje dorsten
Naar een druppel van haar bloed.
Maar, mij dunkt, ik hoor u zeggen:
Zondaar, klaag niet over mij!
'k Durf vrijmoedig aan u vragen,
Wie de schuld heeft: ik of gij?
Dat mijn prikkels soms u wonden,
Is door mangel aan beleid;
Plukte de onschuld immer rozen,
't Was dan met voorzichtigheid.
Neen: de zonde heeft het menschdom
Wèl verbasterd en verblind,
Maar het roosje niet veranderd:
't Was gelijk ge 't nu nog vindt.
Weet ge niet, dat ge al de smarte,
Die u ooit een schepsel deed,
Aan de zonde moet verwijten?
Zij is moeder van uw leed!
Zij doet leeuw en tijger woeden, —
Krult de golven tot uw graf, —
Ja, opdat u niets verschoone.
Weert u zelfs een roosjen af!
Wilt ge dan geen smart meer dragen,
Zoek uw vorige onschuld weer:
Dan ook heeft de leeuw geen klauwen,
En de roos geen dorens meer!

VAN ALPHEN.

WAAKT.

Waakt dan te aller tijd. Luk 21: 36a.

Waakt! Dat wil zeggen: ziet toe dat ge niet insluimert op uwen post. Wij zijn er zoo toe geneigd aan traagheid en sluimering toe te geven. Zelfs al is de geest nog gewillig, blijkt het toch menigmaal, dat het vleesch zwak is. Bij de verhevene roeping, welke de Christen heeft te vervullen in het werk des Heeren, zoowel wat aangaat zijn eigen zieleheil als dat van anderen, wordt zoo vaak traagheid en onverschilligheid openbaar. IJveraars in hunne stoffelijke belangen zijn niet zelden traag en nalatig in de hoogere dingen en in den arbeid der Gemeente. Deze zijn niet alleen onvruchtbaar voor den Heer en zijne Gemeente; maar zijn voor zichzelven in groot gevaar van in slaap te vallen en door den vijand overvallen en aangegrepen te worden. Den zoodanigen valt alles, wat hun in 't werk des Heeren te doen gegeven of ter opoffering voorgelegd wordt, zeer zwaar en zij worden licht verdrietig meenende dat hun te veel opgelegd, of dat er te veel van hen gevraagd wordt. Dit zijn teekenen van vertraging en insluimeren. Wee den Christen, die daarin toegeeft, hij zal weldra geheel in 's vijands macht zijn.

Ter toelichting diene de volgende legende: Satan hield eens raad met zijnen helsche legioenen die hem berichten aangaande den arbeid zijner booze engelen overbrachten. Een hunner verhaalde: „Ik zag een gansche karavaan van Christenen door de woestijn trekken, en toen joeg ik een geweldigen wervelwind op, die al de pelgrims onder 't zand bedolf." „Wat baat dat?" antwoordde de meester, „hunne zielen zijn ons ontgaan." Een ander stond op en vertelde: „Ik zag op den grooten oceaan een schip, dat zendelingen naar verre heidenlanden voerde, en ik verwekte een machtigen storm, waardoor het schip verbrijzeld werd, zoodat de zendelingen hun graf in de golven vonden." Wat helpt ons dat," sprak andermaal de vorst der hel, „hunne zielen zijn ons *ontsnapt*!" Na eene lange pauze verhief zich nog een duivelsche geest en sprak grijnzend: „zeven jaren lang heb ik het beproefd een Christen te doen inslapen, en eindelijk is het mij gelukt!" „Gij hebt uw werk wel volbracht" zeide satan, en de gewelven des afgronds weergalmden van het hoongelach der vijanden.

Waakt dan te aller tijd, d. w. z. weest wakker! Wacht u zorgvuldig voor de slaapdrankjes dezer wereld. Ze zijn o. a. deze:

1. „Nog tijd genoeg." Dit bedwelmende goedje werkt langzaam, maar zeker, en is zeer bedriegelijk. De Schrift zegt: „Koopt den tijd uit, dewijl de dagen boos zijn."

2. „Gij zijt godsdienstig en alle godsdienst is goed." Daar is een aangenaam zoet smaakje aan, en streelt zeer 's menschen hoogmoedige, farizeeuwsche gezindheid. Godsdienst ja, maar naar eigen goeddenken en keuze; van gehoorzaamheid aan het woord Gods en beproeven wat den Heere welbehagelijk zij, geen sprake. Godsdienst in naam, maar eigenlijk zelf-dienst.

3. „De Heer vertoeft te komen," en „vrede, vrede en geen gevaar!" Dat is de uiting van den roekeloozen, onverschilligen, met het geloof spottenden wereldgeest, die zich niet het minst sterk in het laatste der dagen (2 Petr. 3) openbaren zal. Wij hebben te waken door beslist deze en diergelijke verdoovingsmiddelen af te wijzen, ja te vlieden.

Laten wij vooral wakker en op onze hoede zijn wanneer de wereld zich godsdienstig vertoont, haar zoet gefluit en hare sirene-zangen laat hooren. De godsdienst der wereld is een oppervlakkig, uitwendig vertoon, niets dan een doode vorm van kerkelijke beweging, waaraan het verborgen gemeenschapsleven met God geheel ontbreekt. Elke belijder van Christus van welken naam of gezindte loopt, vooral in onze dagen, veel gevaar om tot die oppervlakkigheid te vervallen en — om met Bunyan te spreken — op een betooverden grond zich te slapen te leggen. De Christen moge sluimeren en slapen, de vijand slaapt niet; hij zoekt gelegenheid om te een of anderen tijd zijn prooi te bespringen.

Wachten wij ons voor het te gemoedelijke, lijdelijke in onze voorstelling of in onze gedachten, als b. v.: „De Heer bewaart de zijnen wel." Zeker doet de Heer dat, maar niet als door dwang; wie zich onder zijne bescherming stelt, een toevlucht zoekt onder de schaduw zijner vleugelen; zich zelven bewaart in de liefde Gods, o zeker, die wordt door Hem bewaard. God geeft de kracht, wij moeten ze gebruiken; Hij geeft de wapenen, wij moeten strijden; Hij geeft het materiaal, wij moeten bouwen.

Waken wij in 't midden van de vele beweging en drukte in 't leven, ten einde de meest noodige dingen, de belangen onzer eigene en anderer zielen niet te vergeten. Zoekt e e r s t het koninkrijk Gods en zijne gerechtigheid, en — zoo luidt de belofte — „alle andere dingen zullen u toegeworpen worden." Voorts biddende blijven, „dat gij moogt waardig geacht worden te ontvlieden" aan de oordeelen dezer wereld.

Bedenke men wel, dat er a l t ij d gevaar is. Een ten deele of van tijd tot tijd waken is zeer gevaarlijk, want juist in de onbewaakte oogenblikken grijpt de vijand aan, en „een uur van onbedachtzaamheid kan maken, dat men jaren schreit."

De getrouwe wachters, die ten einde toe op hun post en wakker blijven, voldoen aan de *vereischten van hun dienst, worden op tijd afgelost* en ontvangen loon.

Door te waken betoont de geloovige niet alleen het dreigend gevaar te kennen, maar ook iets meer, iets beters te beoogen, dan de dingen dezer wereld; hij betoont een vaderland te zoeken, eene stad, die eeuwige fondamenten heeft, welker kunstenaar en bouwheer God zelf is. Waken geeft blijk van geloof en doet ook het geloof toenemen en sterker worden. Want naarmate de getrouwe waker langer op zijn post blijft, zal hij zich meer bewust worden en door ervaring weten, dat de Almachtige aan zijne zijde staat.

Waken eindelijk is zich aansluiten aan de triumfeerende zaak van Christus; deze liefhebben en voor haar arbeiden. Geen beter middel om waakzaam te blijven, dan met ijver en liefde in het werk des Heeren bezig te zijn, zich aan niets te onttrekken, maar overvloedig te wezen in 's Heeren werk. Wie zoo met Christus is en in Hem blijft, deelt zeker in zijne heerlijkheid — hier bij den aanvang, straks volkomen!

S. N. v. B.

De dingen die haast geschieden moeten.

Openb. 1: 1.

(Vervolg.)

Wanneer de Heer met zijne oordeelen komt, heeft Hij er altijd een tweeledig doel mee voor oogen: hen te straffen, wier mate der ongerech-

tigheid vol is, en degenen te behouden, die daarvoor nog vatbaar zijn.

Het is dan ook zeer duidelijk, dat het werk der bekeering in den tijd, waarvan ik in het vorig hoofdstuk sprak, op niet geringe wijze zal voortgaan.

Dit kan ons niet verwonderen. Het is toch Gods wil, dat alle menschen zalig worden en tot kennis der waarheid komen. Voor velen, die naar het Evangelie niet willen hooren, is vaak de kastijding het middel, dat hen tot den Heer drijft.

Zoo zullen ook de oordeelen, waarvan ik vroeger sprak, middelen in Gods hand zijn om velen tot bekeering te brengen, terwijl het bloed der martelaren ook dan nog wel het zaad der gemeente zal zijn; en wij hebben allen grond om aan te nemen, dat gaandeweg eene inzameling dier geloovigen plaats zal hebben, om hen uit de volgende, steeds zwaarder wordende tijden te verlossen.

Zoo vinden wij in hoofdstuk 7 een tijdperk van verademing, van vrede vermeld. Aan de engelen des gerichts wordt gelast rust te nemen, omdat er eene plechtige handeling plaats moet hebben: honderd vier en veertig duizend uit de twaalf geslachten Israëls ontvangen het zegel Gods aan hun voorhoofd.

Het is duidelijk, dat dit Joden zijn; de voorloopers of oudsten uit het volk Israëls, die, in tegenstelling van de massa des volks, door de hemelsche teekenen en gezichten, die zij aanschouwd hebben, tot de kennis van hun Messias gekomen zijn en nu van Gods wege een zichtbaar teeken ontvangen, dat hen voor de volgende gerichten onschendbaar maakt, omdat zij op bijzondere wijze door den Heer bewaard zullen worden, gelijk Israël ten tijde van Mozes, door het bestrijken van den drempel en de deurposten hunner woning met het bloed van het paaschlam, veilig was voor den engel des verderfs.

Dat deze oudsten straks, als het geheele volk tot den Heer bekeerd zal zijn en Hij zijne heerschappij over hen aanvaard zal hebben, eene bijzondere plaats in dat koninkrijk zullen innemen, is aan geen twijfel onderhevig.

Na deze verzegeling vinden wij op nieuw eene schare voor den troon en voor het Lam, die niemand tellen kan, van verloste zondaren, die uit de groote verdrukking komen.

Moesten zij, die onder de vervolging hun leven verloren hadden en wier zielen onder het altaar waren, wachten tot de tijd hunner opstanding gekomen was, thans is die tijd misschien voor hen aangebroken en vormen zij met anderen, die levend van de aarde weggenomen zijn en daardoor aan verdere vervolgingen ontrokken worden, een nieuwen oogst voor het rijk der verheerlijkten. Dat onder dezen ook van de dwaze maagden te vinden zullen zijn, lijdt geen twijfel.

Dat nog niet alle heiligen van de aarde verdwenen zijn en de deur der genade ook nu nog niet gesloten is, blijkt ons o. a. uit Openb. 11: 13, 13: 8, 14: 12, 13. Het vuur der beproeving moet voor sommigen nog heeter gestookt worden om hen van allen twijfel te genezen; anderen moet het eeuwig Evangelie nog verkondigd worden, opdat zij God leeren vreezen en Hem heerlijkheid geven. Ook dan nog hoort Johannes eene stem van den hemel, die tot hem zegt: „Schrijf. Zalig zijn de dooden, die in den Heer sterven, *van nu aan.*" Is dat „van nu aan" ons niet een bewijs, dat de lankmoedigheid des Heeren nog niet uitgeput is, maar *nog* tracht te redden, wat te redden is.

Het wordt ons hieruit tevens duidelijk, hoe er in den hemel ook rangen en standen kunnen zijn, verschil van heerlijkheid, zooals Paulus dat beschrijft in 1 Cor. 15 en hoe dit verschil volkomen rechtvaardig is en niet in het minst de wangunst van den minder tegen den meerder heerlijke zal opwekken, daar ieder in zijn stand of positie volkomen zalig zal wezen.

Daar zal de Koningin zijn, wier glans en heerlijkheid aan de zijde van haren hemelschen Koning boven alles zal uitblinken; dan volgen de vorsten, die ieder hun aandeel in de regeering ontvangen; de een ontvangt tien, een ander vijf, een derde twee steden. Vervolgens komen de ministers en verder de hoogere en lagere staatsbeambten. Ieder zal den rang bekleeden, waarvoor hij de meeste geschiktheid bezit, maar uit aller mond zal één loflied gehoord worden: „Gij, Heere, zijt waardig te ontvangen de heerlijkheid en de eer en de kracht, want Gij hebt ons Gode gekocht met uw bloed en ons gemaakt tot koningen en priesters."

Bedenken wij echter, dat wij geroepen worden naar de hoogste waardigheid te dingen; hoe wij daartoe komen lezen wij in Matth. 18: 1—5.

EDE, Juli 1901. N. ZERBST JZN.

De slaaf der zonde.

Iemand, die in Engeland op het gebied der inwendige zending werkzaam was, werd bij zijn huisbezoek aangesproken met de vraag: „Hebt gij er nog nooit aan gedacht om naar Ben Bleek te gaan? Dat is een strooper, een losbol en een zuiper; de heele buurt is bang voor hem; Ben heeft uwe bezoeken meer noodig dan wij. Maar je bent zeker bang voor hem!"

De Evangelist moest inwendig toestemmen, dat dit verwijt niet onverdiend was. Hij keerde huiswaarts en wierp zich op de knieën; hij smeekte om vergeving voor zijne menschenvrees en bad om den moed, Ben Bleek een bezoek te brengen.

Zóó in den Heer gesterkt, begaf hij zich op weg naar den strooper. Deze was niet weinig verwonderd.

„Gij komt zeker om mij te bekeeren?" was zijn eerste woord.

„Juist geraden!" was het antwoord.

„Hans!" riep de wilddief zijn kleinen jongen toe, „haal me dat nieuwe touw eens, het ligt in de keuken."

Weldra verscheen Hans met het touw. „Ga daar eens staan," zeide de man.

Met stijgende verbazing zag de Evangelist nu, hoe de strooper het touw om de armen en de beenen van den knaap slingerde en hem vastbond op den stoel, waar hij op zat. Toen hij daarmede gereed was, keek hij zijn bezoeker aan en zeide: „Hij is terdege vastgebonden, niet waar?"

„Wel zeker."

„Hij kan zich niet loswerken en bevrijden."

„Neen," zeide de Evangelist, „dat is onmogelijk."

„Nu," zoo sprak hij verder, „zóó is 't nu ook met mij. Sedert jaren ben ik aan handen en voeten gebonden door mijne zonden, en 't is mij onmogelijk mij te bevrijden."

Nu haalde hij een mes uit zijn zak en sneed de de knoopen los, waardoor zijn jongen gebonden was.

„Is hij nu vrij?" ging hij voort, terwijl hij den Evangelist strak aanzag.

„Zeer zeker," was het antwoord.

„Heeft hij zich zelf bevrijd en verlost?" vroeg Ben nu.

„Neen," antwoordde de christelijke vriend, die met vreugde begon in te zien, dat hem de weg werd gebaand om te getuigen van Jezus, den Verlosser.

„Welnu," zoo ging Ben Bleek voort, „kunt gij mij bevrijden en verlossen? Zoo ja, dan verblijdt 't mij zeer u te zien. Indien niet, ga dan maar heen, waar ge van daan komt."

„Hoor eens, lieve vriend," antwoordde de Evangelist, „*ik* kan u niet bevrijden of verlossen, maar ik heb een Vriend, en *Die* kan het."

En nu begon hij hem te spreken over Jezus Christus, den Verlosser, en van Zijne kracht te getuigen op zulk een overtuigende wijs, dat Ben's belangstelling ontwaakte en hij hoe langer zoo meer wakker werd, daar de waarheid aan zijn gemoed hare kracht openbaarde. Tevens werd 't hem duidelijk, dat de Evangelist door liefde werd gedrongen, en nu was het ijs gebroken en het vroegere wantrouwen maakte plaats voor vertrouwen en goedwilligheid. Ben liet er zich nu gemakkelijk toe bewegen, om elke gelegenheid aan te grijpen om Gods Woord te hooren verkondigen, en de uitkomst was: een heerlijke verlossing uit de slavernij der zonde.

INGEZONDEN.

Fransch en Belgisch nieuws.

De onlangs in Frankrijk aangenomen wet op de vereenigingen heeft hoofdzakelijk ten doel de Roomsche vrouwen- en weduwenkloosters onder het bereik van het openbaar toezicht te plaatsen. 't Is eene veiligheidswet, waarvan men in Frankrijk veel verwachten mag. Het verbazend snel aangroeien in getal en in macht dier vrouwen- en mannencommunauteiten, welke óf een groot deel van het onderwijs in handen hebben, óf zich met ik weet niet welke soort van Roomsche, d. i. anti nationale propaganda onledig houden — of ook handel of nijverheid (!?) drijven tot schade van het Fransche volk, was stellig gevaarlijk voor 's lands instellingen en 's volks welvaart. *In* beginsel bedoelt die wet, dat geene vereenigingen van personen zullen gedoogd worden, tenzij na voorafgaande vergunning volgens bepaalde voorwaarden, die de schatkist van den Staat en de veiligheid der natie te goede komen..... Vele kloostergenootschappen willen die voorwaarden niet aanvaarden; hun rest dan niets beters dan de Fransche grenzen over te trekken.

En dáárom, ik herhaal het, kan Frankrijk zeer veel verwachten van die wet. Maar.... waar gaan die kloosterlui heen?

Helaas! helaas! driemaal helaas!... het zoo diep aan Rome verslaafde België zal voor die talrijke dweepersbenden het gastvrije land zijn, waar het volk op economisch en op zedelijk gebied nog niet laag genoeg is gezonken. Uitgestrekte domeinen zijn reeds van nu af door zekere geestelijke orden aangekocht geworden en mèn is in zekere steden en dorpen van West-Vlaanderen en Henegouwen reeds ijverig aan 't bouwen, om in prachtige en ruime gebouwen die „ongelukkige vluchtelingen" een schuilplaats te bereiden en wier beroep is „vrijwillige armoede" (!!) te lijden.

Br. Roeles heeft, in zijn verslag der laatste Unievergadering te Sneek, geschreven, dat ik „een warm pleidooi" heb gehouden ten bate der evangelisatie van de Nederlandsche sprekende bevolkingen van Frankrijk en België. Ik weet niet, of mijn pleidooi wezenlijk „warm" was, maar laat het zoo: ik leef sedert het neêrleggen ter Fransche kamer van het voorstel, hetwelk thans tot wet is bekrachtigd in het alles behalve vroolijk vooruitzicht, negen of tien der uit Frankrijk vertrekkende kloosterorden naar België te zien oversteken; geen wonder dan, dat ik „warm" pleiten kan ten bate der evangelisatie — het eenige middel om de slavenboeien te slaken van het mij zoo zeer dierbare volk....

En om deze redenen smeek ik bij herhaling met den meesten aandrang, laat toch de evangelisatie van Vlaamsch België en van Vlaamsch Frankrijk het brandpunt worden in de regeling der Christelijke werkzaamheden in Nederland! Immers het geldt ook uw heil! Wij zijn te dicht bij elkaâr, dan dat gij vrij zoudt kunnen blijven, en beveiligd zoudt zijn tegen besmetting van het Roomsche Jezuïetisme.

***

Een beginsel is het, in de Protestantsche werkzaamheid der Franschen en der Belgen, dat de Christenen van verschillende gezindten niet in elkanders werkkring loopen. Maar het schijnt dat men geen de minste waarde hecht aan dat beginsel, wanneer het den arbeid en het terrein der Baptisten geldt: br. Paul Passy, een der voorgangers der Baptistengemeente van de rue de Lille te Parijs, een man van groot aanzien (*) heeft zich daarover beklaagd in 't Fransche blad l'Eglise libre van Montpellier. Zijn brief aan gemeld blad gericht is een klinkend protest tegen het volgende feit: te Montrouge hebben de Baptisten een werk, zóó snel vooruitgaande, dat er met Gods hulp, weldra tot het stichten van eene gemeente zal kunnen besloten worden; op weinigen afstand van dáár hebben de gereformeerden een kerk, welnu, er is sprake, die kerk te sluiten, en grond te koopen in de nabijheid der zaal van de Baptisten en dáár een Gereformeerde kerk te bouwen. Broeder Passy h et zulks onhandig en veroordeelt die handeling. Ieder die bekend is met de buitengewoon groote moeilijkheden der evangelisatie in de Katholieke landen, zal het met broeder Passy betreuren, dat zich onder de Protestanten „concurrentie" voordoet. Wat mij betreft, ik meen, dat het tijd wordt voor de Protestanten van alle benamingen, op te houden met ons, Baptisten, voor s e c t a r i s t e n uit te krijten.

***

Mijn arbeid op evangelisch gebied schijnt 's Heeren

(*) Br. Paul Passy is de zoon van den wereldberoemden heer Fréderic Passy, den apostel van den internationalen vrede door middel van een scheidsgerecht. Paul Passy is doctor in de letteren en bestuurder der school voor hoogere studiën te Parijs. A. L. G.

zegen te verwerven en ik dank onzen Hemelschen Vader er voor.

Ik heb in deze streek eene Vlaamsche steenbakkerskolonie aangetroffen, en Zondag heb ik voor de eerste maal in 't Nederlandsch gepredikt. Mijne toehoorders waren niet talrijk: een dozijn, waarvan een half dozijn kleine bengels van twaalf jaar oud. Maar ze waren buitengewoon eerbiedig en vriendelijk.

Ik stel me voor, zoo lang die lui in onze streek vertoeven, elken Zondagmorgen in hunne steenbakkershut 's Heeren woord te prediken. Ze verwachten mij met belangstelling, en hebben mij beloofd dat ze hun landgenooten zullen opzoeken, om den „hoop" te vermeerderen!

's Namiddags vergaderen te Quévy-le-Petit onze broeders en zusters en ook daar schijnt de gezichteinder, die zoo lang als met een floers was bedekt op te klaren en iets te beloven. Dank zij God!

Ik hoop in een volgend schrijven eenige staaltjes der Roomsche zedeleer hier te lande mede te deelen, en aanwijzen, met Gods hulp, hoe de Heer zelfs het kwade benuttigt om het goede te verwekken.

Hierbij laat ik het nu. Ik groet broederlijk de geliefde lezeressen en lezers van de Christen en druk de hoop uit, dat hunne gebeden mij mogen sterken!

Uw trouwe broeder in den Heiland
ALFRED LA GRAVIÈRE.

QUÉVY-LE-PETIT, 2 Oogst 1901.

HAARLEM, 29 Juli 1901.

Aan de Jongedochtersvereenigingen!

't Was het mooiste weer van de wereld toen onze Vereeniging met de Zondagsschoolkinderen Woensdag 17 Juli naar de duinen ging.

Een heele pret vooraf was, dat wij er met twee groote rijtuigen gebracht werden, te Haarlem alom bekend met den naam van „Jan Plezier." In blijde stemming kwam de stoet aan, waar zij zich spoedig in 't hartje van 't duin verspreidde.

Daar ging het berg op berg af, die niet vlug genoeg liep, bleef maar in 't zand liggen of werd onder luid gejuich medegesleurd.

Toen werd er om 't hardst geloopen in zakken. 't Begon met de kinderen, maar de groote meisjes vonden 't zoo grappig dat zij 't ook eens wilden probeeren. Wij maakten soms wel een gekke buiteling, tot groot pleizier der anderen, maar wij waren buiten en dan hindert 't niet al rolt men eens onderstboven.

Verder onder luid gelach pand verbeuren. Door allen werden de vreemdste dingen bedacht om de panden weer te krijgen.

En dan vliegend door de mooie boschjes, waarin zulke prachtige boomen staan, waar de kinderen zoo gemakkelijk in kunnen klimmen; 't was zoo gezellig als men 't maar had kunnen denken. Iedereen had dan ook schik, en toen wij naar huis reden werd er druk gezongen. 't Was een rechte feestdag geweest en met blij gemoed konden wij God danken, dat wij dit alles weer door Zijne liefde mochten genieten.

Menigeen had den volgenden dag last van stijfheid in de leden; nu dat komt wel weer terecht.

Deze vreugde behoort alweer tot het verleden. De napret komt voor de moeders die de jurken en japonnetjes hunner kinderen weer in goeden staat moeten brengen; de meesten zagen er uit als negers.

Met hartelijke groeten. Uw zr. in den Heer
I. M. J. v. HONSCHOOTEN, Secretaresse.

EEN EN ANDER.

*** **Melaatschheid geveinsd uit liefde.** In een buitenlandsch blad vinden wij een aandoenlijk verhaal van de trouw en de toewijding eener jonge vrouw op Hawaii (een der Sandwichs-eilanden). Een schoon inlandsch meisje huwde eenige jaren geleden met een jongen inboorling, die onlangs melaatsch werd. Hij zeide er niets van aan zijne vrouw, maar maakte in stilte al de noodige toebereidselen tot zijn vertrek naar Molokai eiland, waar de melaatschen krachtens de wet verplicht zijn hunne verdere levensdagen door te brengen, en liet een brief voor zijne vrouw achter, waarin hij een hartroerend afscheid van haar nam en haar een lang en gelukkig leven toewenschte.

De jonge vrouw was ontroostbaar, en, na te vergeefs verlof gevraagd te hebben om óók naar Molokai te gaan, nam zij de hulp van een knappen en sluwen dokter te baat. Hij verstrekte haar een preparaat, dat, als men er eenige weken lang dagelijks de hand mede inwreef, de huid van dit lichaamsdeel zilverwit maakte, als in het eerste tijdperk van de melaatschheid. Daarop wendde zij zich weder tot de gezondheidscommissie, om nu naar Molokai gezonden te worden. Maar de dokters vertrouwden het geval niet, omdat haar gelaat volstrekt geene sporen van de ziekte vertoonde, en toen men haar eens scherp ondervroeg, bekende zij hare list.

De dokters waren zóó getroffen door hare trouw en toewijding, dat zij voor ditmaal van den vasten regel afweken en haar verlof gaven om zich bij haren echtgenoot te gaan voegen. Vol blijdschap ging zij aan boord van een stoomboot naar Molokai, van welk gevangenis-eiland zij nooit mag terugkeeren. Iedereen bewonderde zóóveel liefde en zelfopoffering, — zelfs zij, die koel en onverschillig blijven, wanneer men hun verhaalt van Hem, die, uit liefde voor hen, den smadelijken kruisdood stierf. „Hij is afgesneden uit het land der levenden; om de overtreding Mijns volks is de plage op Hem geweest."

(Ned. Kerkb.)

*** **Menotti Garibaldi**, de zoon van den welbekenden Italiaanschen vrijheidsheld, heeft voor eenigen tijd zijne drie zonen naar een Evangelische school gebracht, die onder de leiding staat van de Amerikaansche Methodisten. „Ik ben niet Roomsch Katholiek," zeide hij tot den predikant, „ik ben nog minder Protestant; ik behoor tot geen godsdienstige richting, maar ik heb protestantsche landen bezocht en heb daar de vruchten van een Evangelische opvoeding leeren kennen. Ik wensch, dat mijne jongens een evangelisch onderwijs genieten en laat het aan u over, in welke evangelische richting gij ze stuurt." Een kleindochter van Garibaldi, Garibaldi Canzio, bezoekt de Duitsch-Evangelische school te Genua.

*** **De vooruitgang in de 19de eeuw** wordt door een Amerikaansch blad op de volgende wijze geschilderd. „De vorige eeuw heeft van de voorgaande eeuwen het paard ontvangen, zij heeft aan de nieuwe eeuw de locomotief, de fiets en het automobiel achtergelaten. Zij heeft de ganzepen gevonden en laat de schrijfmachine achter. Zij heeft de zeis gevonden en laat de maaimachine achter. Zij heeft de handpers gevonden en laat de rotatiepers achter. Zij heeft het schilderen op linnen gevonden en laat de photographie achter. Zij heeft de handweverij gevonden en laat de machinale weverij en spinnerij achter. Zij heeft het buskruit gevonden en laat de vreeselijkste ontploffingsstoffen achter. Zij heeft het geweer met den vuursteen gevonden en laat ons de snelvuurwapenen achter. Zij heeft de vetkaars gevonden en laat de electrische lamp achter. Zij heeft de galvanoscoop gevonden en laat ons de dynamomachine achter. Zij heeft het zeilschip gevonden en laat ons de stoombooten en onderzeesche booten achter. Zij heeft de eenvoudige telegraphie ontvangen en laat ons de telephoon en de telegraphie zonder draad achter. Zij heeft de petroleum gevonden en laat ons de Xstralen achter." Hieraan kunnen wij nog toevoegen:

Zij vond een kerk, waarin het verstandsgeloof (Rationalisme) de overhand gekregen had en liet ons eene kerk achter, waarin een levend christendom zich openbaarde en 5 of 6 richtingen, die dagelijks meer invloed krijgen. Zij vond een handvol zendelingen, die hun werk met de grootste moeite konden verrichten en laat ons 10000 zendelingen achter in bijna alle deelen der aarde. Zij ontving 19 bijbelvertalingen in levende talen en sloot met 400 vertalingen in talen, die voor het grootste gedeelte eerst door den Bijbel schrijftaal geworden zijn. — Uit dit alles zien wij, dat wij in een tijd leven, waarin zich alles tot het einde spoedt en dringt.

*** **Joden** leven er ongeveer 11 millioenen, verstrooid op de geheele wereld. 8 millioenen in Europa, en wel in Rusland 4,500,000, in Oostenrijk 1,860,000, in Duitschland 567,000, Rumenië 300,000, Turkije 120,000, Engeland 101,000, met inbegrip der koloniën 148,000. Naar de schatting zijn op zijn minst in Duitschland in de 19de eeuw 17,520 Joden gedoopt. Men neemt aan, dat dit met 8356 Joden het geval geweest is in Oostenrijk Hongarije en in Rusland met 3136. De meeste doopen kwamen voor in Groot-Brittanje, ongeveer 30,000.

E. H.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Het Ministerie, reeds de vorige week vermeld, nu nog eenigszins gewijzigd, is als volgt samengesteld:

Binnenl. zaken: dr. A. Kuyper, Minister-president.

Buitenl. zaken: mr. R. Melvill baron van Lijnden.

Justitie: mr. A. Loeff.

Marine: G. Kruijs.

Financiën: mr. Harte van Tecklenburg.

Oorlog: J. W. Bergansius.

Waterstaat: mr. J. C. de Marees van Vijens.

Koloniën: mr. T. A. J. van Asch van Wijk.

Eervol ontslag is aan de aftredenden door H. M. verleend, met dankbetuiging voor de gewichtige diensten den lande bewezen, en de nieuwbenoemden werden beëedigd.

Dr. Kuyper heeft zich in de residentie bereids gevestigd en voorloopig zijn intrek genomen in 't hotel des Indes, totdat eene woning ten zijnen behoeve in den omtrek van de Scheveningsche boschjes zal gevonden zijn.

Met de Tweede Kamer is echter nog niet alles in orde, omdat nog herstemmingen moeten plaats hebben, welke nu nog vermeerderd zijn doordat de nieuwbenoemde ministers, die tevens lid van de Tweede Kamer zijn, eenparig besloten hebben geen mandaat als zoodanig te aanvaarden, zoodat in de plaats van Loeff, Harte, Kuyper, Bergansius en Asch van Wijk anderen zullen moeten gekozen worden, waardoor men op verschillende plaatsen nog eens gelegenheid zal krijgen zijn ijver voor de zaak te toonen.

Moge er nu ook maar met denzelfden ijver voor de regeeringspersonen gebeden worden, dat God hunne harten mag neigen en hen ware wijsheid geven in 't belang der natie, want als onze verwachting van menschen is, zullen we bedrogen uitkomen.

Dat men soms ver om een domine reist, is bekend, maar dat iemand uit St. Petersburg in Wildervank komt met dat doel, behoort zeker tot de nieuwigheden der 20e eeuw. Toch is dat l.l. Zondag gebeurd en bovendien waren nog zeven anderen van daar op reis om een predikant.

België. In de Kamer in België mocht men wel eens ander personeel kiezen, dat op wat ordelijker wijze weet te vergaderen. Vooral de socialen moeten zich daar als kwajongens gedragen hebben; door, terwijl minister Liebaert 't woord had, de Marseillaise te zingen, met lessenaarsdeksels te kletteren en meer andere verstorende muziek te leveren, onder welk lawaai de minister maar geduldig voort las van balfelf tot kwart over twaalf, waarna 't rumoer een weinig bedaarde; maar toch was de oude president, die wat doof is (wat niet weinig oorzaak van 't tumult was), eindelijk genoodzaakt, de vergadering te sluiten, terwijl een aanklacht aanhangig werd gemaakt tegen een paar socialisten, wegens bedreiging van den president.

Of wellicht de smokkelaars meenen, dat wanneer de heeren in de Kamer zoo de orde te buiten gaan, zij ook wel een kansje mogen wagen; er wordt ten minste braaf gesmokkeld, niet alleen vee en boter, maar ook sigaren weet men behendig over de grenzen te voeren en er schijnen Belgen genoeg te zijn, die zich over de gesmokkelde waar volstrekt niet gebelgd toonen, maar ze gaarne koopen, omdat liefhebbers van rooken daar nog al op eene echte Hollandsche sigaar gesteld zijn en niet vragen, hoe ze over de grenzen komen.

Frankrijk. Baron Adolphe de Rothschild is overleden te Parijs, zeker wel betreurd door zijne achtergelaten weduwe, maar zeker in dankbare nagedachtenis bij vele anderen, die van een deel van zijn vermogen mochten profiteeren. Niet minder dan een millioen francs heeft de baron aan 30 verschillende liefdadige instellingen vermaakt van onderscheidene gezindten, en bovendien nog 500,000 francs aan geestelijken, zoowel aan katholieken en protestanten, als aan Israelieten, die in behoeftige omstandigheden

verkeeren. Verder 860.000 francs aan de armen te Parijs, en 250,000 francs 's jaars, bes'emd voor het oprichten van een gesticht voor ooglijders.

Engeland. Lady Hilda Brodrick, de vrouw van den Engelschen minister van Oorlog, is tengevolge van bloedvergiftiging overleden. Haar optreden en karaktereigenschappen, in de samenleving geopenbaard, is oorzaak, dat velen haar dood betreuren, en zelfs tegenstanders van den minister hunne deelneming betuigen.

Hoewel de oorlog nu al over de f 300,000,000 gekost heeft, ongeveer f 15,000,000 per week, en men den oorlog al haast moede wordt in de regeeringskringen, en men de hoop des ministers, dat de oorlog *wel bijna ten einde zal zijn*, niet deelt, omdat die hoop al zoo dikwijls is uitgesproken; toch vindt Chamberlain dat van vredesluiten geen sprake kan zijn, en dat de tijd is aangebroken, dat de verkeerd begrepen zachtheid? dient gewijzigd te worden en met meerdere strengheid verwisseld, door b.v. de rebellen den doodstraf te doen ondergaan, als men ze in handen heeft natuurlijk, want Chamberlain zal zich ook wel aan de loffelijke Neurenberger gewoonte onderwerpen om n.l. *nooit* iemand op te hangen voor men hem eerst had. Of nu in

Z.-Afrika deze bedreiging ook eenige uitwerking heeft, moet de tijd leeren. Tot hiertoe breidt de opstand zich nog in Kaapkolonie uit, en de Boeren hebben nog heel geen plan den strijd op te geven, omdat zij toch niets meer te verliezen hebben, en niets anders van Engeland verlangen, dan hun in 't vrije bezit van hun land te laten en hunne opgedrongen beschaving, waarvan ze nu al meer dan genoeg hebben, maar voor zich zelf te houden. Zekere heer Gody, kanselier van 't Belgische Consulaat te Pretoria, onlangs te Brussel aangekomen, geeft als zijne meening te kennen dat, hoewel de verpletterende overmacht van manschappen en wapenen Engeland de overwinning zou kunnen geven, de oorlog nog jaren duren kan; omdat het Engelsche leger ontmoedigd en ontevreden is en de soldaten bij menigte deserteeren, en er geen week voorbij gaat of men zag in Pretoria Engelsche collonnes terugkeeren ontwapend en uitgekleed door de Boeren, welke laatsten daarentegen vol moed zijn, treinen laten springen en geheel op den vijand teeren. En nog is 't einde er niet.

N. P. K. K.

GOSZNER'S GULDEN SPREUKEN.

1. Getrouwheid in het kleine, leidt tot een vroolijk ontvangen van het groote.
2. Uit den donkersten nacht treedt de heldere zon te voorschijn.
3. Gevende en nemende blijft de Heer de eeuwige liefde.
4. Elke aanbrekende dag is een zegenende bode des hemels.
5. Kiemen worden planten, bloeiende planten geven vruchten.
6. Een gelukkig leven rondom u wekke u op tot een leven uit God.
7. Volheid van eeuwige verwachtingen vloeit vaak uit uren van smart voort.
8. Zoo vaak gij iets begint, begin het steeds onder opzien tot God.
9. Elke ervaring moet ons nader tot den Heer brengen.
10. Iedere gave van den Heer verheffe u hooger tot den Heer zelven.

VARIA.

BEGIN BIJTIJDS!

„Gij hebt niet hard genoeg geloopen!" zeide een conducteur tot een man, die den trein zag wegrijden. — „Ja," antwoordde de man daarop, „hard genoeg geloopen heb ik wel; maar ik ben er te laat mede begonnen." — Zoo gaat het vele menschen. Zij denken en spreken en werken voor een zaak en spannen zich geducht in, en tóch bereiken zij hun doel niet.

En dat komt? Omdat zij te laat zijn begonnen!

NIET HET HOOGSTE.

Iemand had door het gebruik van de baden te Mariënbad in Bohemen zijne gezondheid teruggekregen. Bij zijn vertrek schreef hij in het daar aanwezige gedenkboek de volgende woorden:

„'k Verlaat Mariënbad, bevrijd van smart en druk;
Ik vond gezondheid hier, als 's levens hoogst geluk."

Een ander badgast, die later aankwam en deze regelen las, schreef er onder:

„Dat is niet 't hoogst geluk, dat is 't maar half;
Want zulk soort van geluk heeft ook 't gezonde kalf!"

ZELFKENNIS.

Koning Gustaaf Adolf van Zweden las veel in Gods woord. Tot een onderofficier, die zijne verwondering daarover te kennen gaf, zeide hij: „Ik zoek in de Heilige Schrift kracht tegen de verzoeking. Menschen van mijnen rang zijn slechts aan God verantwoording van hunne daden schuldig, en deze toestand van onafhankelijkheid geeft aan den vijand onzer ziel gelegenheid om overal zijne strikken te spannen, waartegen wij nooit te veel op onze hoede kunnen zijn.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van D. v. R. te Rotterdam f 10.82; van H. B. K. te Vriescheloo f 4 03.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending.

Van de Gemeente te Wetkum f 30.

N. v. BEEK.

Studiefonds.

Ontvangen van de Gemeente te Amsterdam *f* 6.46½.

F. J. v. MEERLOO, penningm.

Zoo ver zijn we nu.

Op onze gemeentevergadering van 28 Juni laatstl. kwamen we tot het besluit, aangezien er van iets te koopen, waar wij eerst aangedacht hadden, niets zal kunnen komen, met het bouwen van een lokaaltje aan te vangen, in de hoop het nog voor den winter gereed te hebben en er den arbeid in te kunnen uitvoeren, waartoe die tijd zulk eene goede gelegenheid biedt, vooral in deze streken.

Ons ontbreekt echter het genoegzame geld om ons plan uit te voeren, niettegenstaande wij zoo zuinig mogelijk denken te bouwen, — Wij zijn dankbaar, dat we van enkele gemeenten en van broeders reeds met giften verrast zijn; maar wij moeten noodwendig nog een weinig hulp hebben. Het is daarom, dat we nogmaals onze dringende bede richten tot allen, die ons met een groote of kleine bijdrage te verblijden.

Met hartelijke groeten namens de Gemeente te Valthermond,

B. BLAAK, Secretaris.

ADVERTENTIËN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 747 DONDERDAG 15 Aug. 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING te Groningen en N. VAN BEEK te Stadskanaal.
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN te Stadskanaal.

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.05
Groote letters naar plaatsruimte.

De Morgenstond.

O, welkom, schoone Dageraad,
Die uit een gulden kamer gaat,
Met glans van heldre stralen.
'k Ontsluit mijn venster voor uw licht,
Om met een vroolijk aangezicht
U min'lijk in te halen.

Gij wacht niet, als ik open doe,
Maar dringt ten eersten mild'lijk toe.
Ja, eer ik kom te ontsluiten
En nog in 't nare duister zij,
Zoo staat en wacht gij al naar mij
Voor toegeloken ruiten.

Zoo ook de Meester, die u riep,
En tot een Licht der wereld schiep,
Die groote Zon der zonnen,
Schijnt met een glans van eeuwig goed,
Voor 't venster van het toe gemoed. —
Met opdoen was 't gewonnen.

Stofwormpje, onder 't dak van stroo,
In 't leemen huis, hoe zijt gij zoo?
Het is een Heer der heeren,
Die voor uw arme hutje staat,
En uwe kleinheid niet versmaadt,
Om zich tot u te keeren.

Laat in, laat in den waarden Gast,
Opdat uw heil voorspoedig wast.
Hij komt met grooten zegen
En brengt een blijde boodschap mee,
Een eeuwig wel, voor eeuwig wee.
Daar ligt u aan gelegen.

JAN LUIKEN.

Niet verwerven, maar nemen.

Gij zoudt gaarne de verborgenheid Gods kennen en weten, hoe gij u de volheid ten nutte kunt maken, die Hij voor ons allen in Christus gegeven heeft? Dat is niet moeilijk te verklaren en te bevatten, want de goddelijke handelwijze met den aanvanger op den weg des levens en met den verstgevorderden heilige richt zich naar een en hetzelfde grondbeginsel.

Het doet er niet toe, dat gij geen diepe ervaringen hebt. Gij moogt u weinig ernstig gevoelen; het mag zijn dat gij slechts een vonkje van verlangen naar God hebt; dat gij geen diep bewustzijn der zonde hebt, toch kunt gij even gemakkelijk dit beginsel om tot God te naderen aannemen, als wanneer gij den kamp der Apostels Paulus (Rom. 7) hadt doorgemaakt.

Alles wat noodig is, dat is de oprechte gewilligheid, God met u te laten doen zooals Hij wil en 't is niet meer dan recht en billijk, dat deze gewilligheid voorhanden zij. Geen arts zou 't ondernemen u te behandelen, wanneer gij u niet bereidwillig aan zijne behandeling zoudt willen onderwerpen. Ik neem daarom aan, lezers, dat gij gewillig zijt, of minstens begeert gewillig te mogen zijn.

Nu hebt gij verder niets te doen dan eenvoudig, wat u ontbreekt, te nemen uit de volheid Gods, die daar is in Christus Jezus, onzen Heer.

Beproef maar niet, u zelf te beteren. Dat kunt gij niet, wat gij daartoe ook zoudt aanwenden.

Beproef ook niet, God met besluiten en beloften voor de toekomst te bedriegen; Hij weet, dat gij ze toch niet houden kunt, en derhalve zijn zij geheel overbodig.

Eene jonge dame vertelde mij onlangs, dat zij maanden lang beproefd had, tot rust en vrede te komen, door vlijtig vergaderingen te bezoeken, boeken te lezen en lange gebeden te doen, maar alles was vruchteloos geweest. Toen had zij op een Maandagavond een kleine bidstond bijgewoond en de prediker die dezelve leidde, had heel eenvoudig gezegd: „Gij moet u niet vermoeien om te verwerven, maar nemen.” Hier ligt het geheim der gansche zaak. Beproef niet, iets bij God te verdienen, maar neem uit zijne geopende hand alles wat gij noodig hebt.

Is dit niet juist uwe fout geweest? Vele menschen schijnen te meenen, dat Gods genade een prijs is, om welken gekampt en gestreden moet worden. Het is integendeel eene gave, die op een zoo lage plaats is neergelegd, dat kleine kinderen en groote menschen met verbroken ledematen daarheen kruipen en nemen kunnen wat zij behoeven.

God heeft al zijne gaven — vergeving voor bedreven zonden, een nieuw leven voor 't hart, vrede, reinheid, kracht, zaligheid en den hemel — in Jezus gegeven en zegt tot ons allen: Wat gij ook immer noodig hebt, komt en bedient u, neemt en neemt rijkelijk uit Mijne volheid.

De genade Gods omstroomt uw gansche leven en is gemakkelijk te verkrijgen, maar gij moet ze nemen.

Hoe? 1) Denk na over datgene wat gij noodig hebt! Vergeving? Een nieuw hart? Redding van de macht der zonde? Terechtwijzing? Hulp in tijd van nood? Kies, wat u ontbreekt, maar wees beslist!

2) Bedenk, dat deze gave in den Heer Jezus aanwezig is. Het is Gods welgevallen dat in Hem al de volheid wonen zou en dat wij allen uit zijne volheid ontvangen zouden, ook genade voor genade. Hij troont in de heerlijkheid; maar door zijnen Geest is Hij u ook zeer nabij. Geef u geene moeite, zulks met uw verstand te begrijpen; gij zult 't eens begrijpen kunnen, thans echter neem 't aan zooals 't is en handel daarnaar.

3) Verhef uw hart tot Jezus en spreek zoo eenvoudig en natuurlijk, als gij kunt: „Ik neem deze genade van U aan,” en neem ze gelijktijdig in u op; adem ze in; eigen ze u toe, terwijl gij uwe hand uitstrekt en ze neemt. Doe meer dan ze begeeren en er om bidden: trek ze tot u! Hebt gij dat gedaan? Ja — Gevoelt gij, dat ge ze hebt? — Neen, ik ben teleurgesteld; ik dacht, dat ik mij onmiddellijk gansch anders zou gevoelen; maar ik ben nog evenals te voren.

Maar hebt gij werkelijk beproefd te nemen? Ja, zoo goed ik kon. Dan moet gij 't er voor houden, dat gij hebt. Het geloof, dat zich tot Christus wendt, is recht geloof en waar en wanneer een recht geloof neemt, of ernstig zich inspant om te nemen, daar ontvangt het.

Zij 't ook, dat zich daarbij geene beweging, geene bewuste verandering in den zielstoestand vertoont, toch bid ik u, vertrouw voor de eerste week, voor de eerste maand daarop, dat gij ontvangen hebt. Grijp niet weer naar dezelfde gave alsof gij ze niet beslist genomen hadt, maar houd 't er voor, dat zij van 't oogenblik aan, dat gij ze uit Jezus hand naamt, u geworden is, zoodat gij voor de oogen Gods en voor de Engelen daarmee bekleed zijt, onverschillig of gij vreugde en bewustzijn van 't bezit hebt of niet.

Door welken wij nu de verzoening gekregen hebben. Rom. 5: 11.

Van nature leven wij met God in vijandschap en wegens de genoegdoening die Gods heilige wet vordert, kunnen wij niet verzoend worden.

Maar onze Representant, de Heiland, Jezus Christus, heeft op kosten van Zijn dierbaar bloed de verzoening tot stand gebracht. Van zijn kruis en troon biedt Hij ons de verzoening als een volbracht feit aan; ja God, de Vader biedt ze ons in Hem aan en indien wij ze direct aanvaarden en onze harten er voor openen zoo wijd mogelijk, dan is zij de onze. Wij mogen dan maandenlang den vrede, de vreugde en innerlijke bevrediging niet genieten, toch moeten wij gelooven dat alles in orde is en dat, zelfs wanneer wij sterven zouden, eer 't volle licht ons beschijnt, er geen twijfel bestaat, of God heeft ons aangenomen.

„Zoo velen Hem aangenomen hebben, dien heeft Hij macht gegeven, kinderen Gods te worden. Joh. 1: 12.

Hebt gij Hem aangenomen? De wensch en de wil der ziel opent dengenen de deur, die er voor staat en aanklopt.

En zij is nauwelijks open, of hij treedt binnen, zij 't ook in een enge ruimte. Neigt gij u tot Hem? Dan hebt gij Hem aangenomen; Hij is daar, hoewel Hij zich verborgen houdt. Hij is daar hoewel Hij zijne schatten nog niet opengedaan en u goud en schoone kleederen en oogenzalf gegeven heeft. Hij is daar en gij hebt de goddelijke natuur, gij zijt wedergeboren en hebt 't recht u Gods kind te noemen; hoewel gij slechts een zeer gebrekkige opvatting hebt van wat dat in heeft.

Veelmeer zullen degenen, die den overvloed der genade en der gave der rechtvaardigheid ontvangen in het leven heerschen door dien éénen, namelijk Jezus Christus. Rom 5: 17. Waarom heerscht gij niet in uw dagelijksch leven? Blijkbaar heerscht gij niet, want daar zijn geene teekenen des Koningschaps of der overwinning aan u zichtbaar,

Niemand kan u van bepaalde overtreding van één der tien geboden beschuldigen, maar gij hebt geen rust, geen blijdschap, geen zaligheid. Hoe komt dat? Komt dat, omdat 't God aan kracht ontbreekt gelukkig te maken? Neen, in Hem is een oneindige volheid van genade, zoodat elk zijner kinderen heerschen kan in 't leven.

De grondoorzaak ligt alleen daarin, dat gij niet geleerd hebt u den rijkdom Zijner genade toe te eigenen. De genade, die een Luther, een Knox, een Spurgeon toebereidde, wacht ook u; maar wanneer gij onophoudelijk aan vallen en tekortkomingen onderhevig zijt, bewijst dat, dat gij de volheid der genade niet ontvangen hebt.

Gij bidt God, dat Hij u moge geven, en uwe gebeden worden steeds klagender; maar gij bedenkt niet, dat alles aanwezig is wat gij behoeft en dat gij vrijheid hebt te nemen.

Er zijn vele dingen, om welke wij moeten bidden, wijl desbetreffende geene bepaalde beloften in de Schrift gegeven zijn, en wijl wij allen door het gebed Gods wil kennen kunnen.

Maar betreffende de groote menigte van zegeningen voor geest, ziel en lichaam, die in Gods beloften vervat zijn, hebben wij meer eene ontvangende en toeeigenende en minder eene smeekende houding aan te nemen.

Maar zal dat niet tot vermindering onzer gebeden voeren? Neen, wijl de kracht om te nemen afhangt van ons leven in Gods nabijheid, en buitendien, wanneer wij voor ons eigen belang weiniger hebben te bidden, dan zullen wij meer en meer drang gevoelen voor anderen te bidden en de uitbreiding van Gods Koninkrijk des te meer op het hart dragen. Daarbij komt, dat aanbidding en dankzegging ook meer onzen tijd in beslag zullen nemen.

Neem dus alles, wat u in staat stelt om in 't leven te heerschen. Eer gij de plaats verlaat, waar gij voor God staat, neem Jezus Christus als uw algenoegzaam deel, daar gij door Hem in 't leven zult heerschen en overwinnen. God heeft ons in Christus gezegend met allerlei geestelijke zegeningen; Hij heeft ons in Hem alles gegeven, wat tot 't leven en de godzaligheid noodig is. Laat ons met niets minder tevreden zijn, dan door Hem in alle opzichten rijk te worden. Gij hebt geen opgewektheid; geen sterke geloofsgeestheid; geen bewustheid uwer aanneming; maar dat is meestal onbestendig. Waag het daarvoor te houden, dat gij ontvangen hebt. „Zoo wij iets bidden naar Zijnen wil, zoo weten wij, dat wij de beden verkrijgen, die wij van Hem gebeden hebben", 1 Joh. 5: 14, 15. En als gij 't er voor houdt, dat 't zoo is, zoo zult gij 't ook alzoo ervaren.

(*Uit het Duitsch.*)

N. P. K. KUIPERS.

ZENDING.

EGYPTE.

„De Heere zal den Egyptenaren bekend worden en de Egyptenaren zullen den Heere kennen te dien dage" Jes. 19: 21. — Dit profetisch woord zal in vervulling komen en de tijd daarvoor wordt krachtig voorbereid.

Vele zendingsvrienden richten hunne blikken naar het land der Farao's. Verschillende zendingsvereenigingen uit Europa en Amerika hebben er hunne gezanten heen gezonden. Wel is de arbeid in dat land, welks bevolking voor het meerendeel Mohammedaansch en Coptisch is, moeielijk, nochtans behaalt het Evangelie er overwinningen, evenals in andere landen, al gaat het hier langzaam.

Ook onze Gemeenten helpen hare kleine krachten aan de evangeliseering van Egypte wijden. Onze zuster v. d. Molen arbeidt nog steeds met moed en lust, in vereeniging met Engelsche broeders en zusters, voort te Shebin el Kom.

Voor eenige dagen schreef zij o. m. als volgt: „Thans bevinden wij ons voor eenige dagen te Alexandrië en hebben vanwege de hitte te Shebin het werk voor eenige weken gestaakt, maar hopen het binnen kort weer te hervatten. We ondervinden in Shebin-el-Kom heel wat tegenstand, desniettegenstaande wordt er heel wat werk gedaan en geschriften en Bijbels en enkele Evangeliën verkocht, niet slechts in Shebin, maar ook in verschillende dorpen daar om heen.

Voor het werk hier in Alexandrië is er veel bemoedigends in den laatsten tijd. Twee Mohammedanen werden kortelings tot Christus bekeerd, een hunner heeft om den doop verzocht. Er bezoeken tamelijk velen het zendingshuis en dit geeft ons reden om God te prijzen.

In Kaïro gaat het zendingswerk mede tamelijk wel vooruit. Een bekeerde Mohammedaan predikt daar nu het Evangelie van Christus aan zijne volksgenooten, en groote scharen hooren nu duidelijk elken avond het woord Gods.

De zending in Egypte heeft een gevoelig verlies geleden door het overlijden van een harer beste zendelingen, mr. Tomson; hij overleed na een koortslijden van slechts 5 dagen in het Duitsche hospitaal te Kaïro. Hij was nog jong en zeer bekwaam in de taal; hij werd bemind door allen, die hem kenden.

In de laatste dagen woonden wij eene conferentie bij, daartoe uitgenoodigd, even als alle andere arbeiders op het zendingsveld hier, door de Amerikaansche zendelingen. Wij doorleefden er een gezegenden tijd en loofden God voor de eendracht, die er is onder al de zendelingen in Egypte.

Ik gevoel mij zeer dankbaar voor de stoffelijke hulp, die mij van tijd tot tijd uit het vaderland wordt toegezonden. En ofschoon die hulp, bij den dikwijls lagen stand der fondsen, mij zeer wel te stade komt, zoo verblijdt 't mij toch nog meer, dat ik de bewijzen mag zien, dat ons volk in Holland zoo veel belang stelt in het werk des Heeren buitenlands."

Worde onze zuster en de arbeid in Egypte onder ons steeds in liefde gedacht.

S. N. v. B.

INGEZONDEN.

Zomerfeest voor de kinderen der Zondagsschool te Groningen.

„Uit den mond der kinderen hebt Gij U lof bereid."

„Laat de kinderen tot Mij komen."

„Die Mij vroeg zoeken, zullen mij vinden."

In Groningen's straten is er tusschen 12 en 1 uur des middags wel altijd veel volk op de been, maar toch trekt een optocht van kinderen met vlaggen en vaandels, en met sjerpen versierd, altijd de aandacht van velen. En wanneer dan bovengenoemde teksten op de vaandels worden gelezen vraagt de een den ander: „Wat is dat toch? Waar gaat dat heen en waar gaat dat van uit?" „Och", zegt al spoedig een deskundige, „dat zijn de Zondagsschoolkinderen uit de Baptiste kerk, die gaan van middag naar Paterswolde!" En zoo was het ook. 't Gaf wel veel drukte, maar alles was op orde gebracht en zoo marcheerden dan uit drie richtingen een 200 tal kinderen, allen recht feestelijk uitgedost, en door ouders en onderwijzers begeleid, naar de tram. De heer Du Pon had zeer billijk 4 wagens disponibel gesteld; waar ouders en kinderen een plaatsje vonden. Zingende ging het nu naar Paterswolde. Daar aangekomen begon de pret in de groote speeltuin van den heer Zwama. Schommels, wipplank, draaimolen en wat niet al was geregeld in beweging. Alleen enkele malen was de tuin bepaald ledig Dan n.l. als er melk of koek of broodjes of iets anders werd uitgedeeld, alsook toen er eene openluchtbijeenkomst werd gehouden voor de kleinen, die ook zeer naar genoegen afliep. Ach hoe ras, hoe ras alweer, ging die blijde dag voorbij. Voor er aan gedacht werd, ging de trambel en was het weer „instappen!" Zoowel grooten als kleinen hadden pret gehad. Te halfacht stonden de tramwagens weer op hun plaats, alsof er niets gebeurd ware. Wij hopen dat dit niet zoo met de harten der kinderen is gesteld, maar dat daar nog menigmaal de blijde herinneringen aan het uitstapje op 5 Aug. 1901 mogen opwellen, en dit hen met dankbaarheid moge vervullen. „Veracht den dag der kleine dingen niet," zoo spreekt ons hart. God kan nog wonderen doen ook door den arbeid onder de jeugd. Dat het zaad ook in dat deel van den akker moge groeien, bloeien en opwassen, ja vrucht dragen voor de eeuwigheid, is onze innige bede.

JAC.

„Is er in Foxhol nog wat"? Zoo vraagt deze en gene br. of zr. soms, en men bedoelt dan, of er in Foxhol nog iets gedaan wordt door ons volkje. Als antwoord hierop het volgende. Zooals bekend is, heeft de gemeente Groningen den arbeid en de regeling van zaken te Foxhol voor zoover mogelijk op zich genomen. Een der grootste takken van arbeid daar is de Zondagschool, en hiervan hebben we juist iets te zeggen.

't Is de tijd weer van zomerfeestjes voor de kinderen, en dat weet men in Foxhol ook. Nu na lang beraad werd besloten zulk een feestje met de kleinen te vieren, en, daar het in de week niet best ging, zou dit zijn op Zondag 4 Aug. Alle dingen waren gereed gemaakt, en even na den middag kwam br. Mostert Sr. uit Groningen om met de kinderen feest te vieren, terwijl voor deze gelegenheid een jonge br. meegekomen was. Dat allen goed op tijd kwamen, behoeft zeker niet gezegd. Nu zulk een feestje is wel aardig. Eerst werd een uur met de kinderen gesproken over verschillende opvattingen van feestvieren, terwijl het feest der groote kinderschaar rondom Gods troon, inzonderheid door woord en lied, werd voorgesteld.

Tegen 3 uur begon een wandeling, in optocht door het dorp en daarbuiten. Zingende als een overwinnend leger ging het voorwaarts. Voor een herberg, een kwartier ongeveer van 't kerkje verwijderd werd halt gehouden, en nadat nu het jonge volkje in een kring was opgesteld, werden eenige liederen gezongen.

Dit ging den herbergier zoo naar den zin, dat hij spoedig met een trom biscuits kwam en die tot de laatste toe onder de kinderen verdeelde.

Eindelijk moest het weer naar de kerk terug, waar de kinderen zoo nu en dan nog werden getrakteerd op koek en koekjes, tot eindelijk te zes uur, tot elks bevrediging dit feestje was afgeloopen. De dankbaarheid, zoowel uitgesproken als gevoeld, zal Gode tot een welriekend offer zijn opgezonden. God zegene den eenvoudigen arbeid in Foxhol, en geve dat ook daar nog weer een tijd van vreugde en leven moge aanbreken voor dat volk, dat zich het evangelie van Christus niet schaamt, omdat het is eene kracht Gods tot zaligheid.

JAC.

EEN EN ANDER.

*** Japan. Het Shintoisme 1) of de oudheidensche godsdienst der bevolking van Japan raakt gaandeweg in verval. Het Boeddhisme zoekt in genoemd land steeds meer vasten voet te krijgen en tracht zich uit te breiden. Een krachtigen mededinger heeft het echter gevonden in het Christendom, dat onder de inlandsche bevolking reeds een niet gering te schatten verovering heeft gemaakt, zoowel extensief als intensief, edoch, in den laatsten tijd meer intensief dan door uitbreiding der gemeenten. Deze tellen ruim 50.000 (volgens anderen zelfs 150.000) zielen, hetgeen op eene bevolking van ruim 45.000.000 juist niet zoo uitermate veel beteekent, doch de invloed des Evangelies in staat en maatschappij is verreikender. Het is, zooals een Amerikaansch ambtenaar zeide: „De zending heeft meer bijgedragen tot den vooruitgang van Japan dan alle andere oorzaken te zamen." Christelijke toespraken of voordrachten worden steeds door eene groote schare, in Osaka soms uit meer dan 3000 personen bestaande, aangehoord. Er zijn onder de Christenen, die hooge ambten bekleeden. Christenen uit den aanzienlijken stand dienen in het leger; Christen-leeraars worden geplaatst in het leger en op de vloot; Christelijke opvoeders vindt men in bijna elke gouvernements- of regeeringsschool; Chris-

telijke schrijvers verleenen hunne medewerking aan de groote bladen en Christelijke staathuishoudkundigen houden zich met de bespreking van maatschappelijke vraagstukken bezig. Er ontstaat in de Japansche maatschappij een besef, dat de Christelijke moraal de eenig ware en houdbare is.

Wat echter de zendingsmannen in Japan betreuren, is, dat de regeering eene bepaling heeft gemaakt, inhoudende het verbod om op de scholen, door haar onderhouden of gesteund, goddienstonderwijs te geven. Zij wil *neutraal* zijn. Doch dit vertegenwoordigt een richting, een zienswijze, laat me zeggen, een plant, die in het Westen niet onbekend is en door velen zelfs geliefd wordt, maar die door een Oostersche bevolking, welke alles in huis, in maatschappij, in den Staat, in al haar denken, willen en werken, met godsdienst in verband brengt, met tegenzin in haar landouwen wordt gezien.

De Japansche Regeering, in alles Westersche voorbeelden willende volgen, heeft in dezen geen rekening gehouden met hoofd en hart van zeer velen harer onderdanen, die er dan ook naar streven — naar gemeld wordt — om het scherpe der bovenbedoelde bepaling af te stompen en wellicht te eeniger tijd haar toepassing geheel onmogelijk te maken.

Kl. Medearb.

1) Het woord „Shinto" of „Sjinto" is Chineesch. In het Japansch vertaald luidt het: „Kami-no-mitsji," wat beteekent: de weg of de wijze der geesten. Het Sjintoïsme is dan ook eene vereering der geesten van helden en weldoeners des lands uit den ouden tijd.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Het mocht de sociale partij in ons land niet gelukken den heer Troelstra in de Tweede Kamer te krijgen, ofschoon 't aan ijver van hunne zijde niet heeft ontbroken. Dat zij hun leider gaarne weer in 't parlement zouden gezien hebben, zal ieder kunnen billijken, maar dat zij den ijver van andere partijen wraken, nu hij na eerlijken, doch heftigen strijd de nederlaag leed, zooals in Veendam, waar men met boycot dreigde, doet hunne zaak geen eer aan. Troelstra bereidt zich nu voor, om buiten het Parlement met driedubbele kracht de Kuyperiaansche huichelarij, zoo als hij 't noemt, te bekampen. Is 't wonder, dat de andere partijen niet op hem stemmen?

Men vindt nog al goede menschen in de wereld, die een behoeftige willen helpen, maar dan ook zich zelf niet vergeten. Zoo vertelt „De Echo" van iemand, die, uit puur mededoogen, buiten de persoon om, een rekwest aan de Koningin-Moeder zond, waarop *f* 100 werd ontvangen. De arme man, wien dit weldadigheidswerk betrof, was overgelukkig toen men hem zulks mededeelde, maar de goede indruk van den weldoener zal zeker niet versterkt zijn geworden, toen men hem duidelijk maakte, dat de rekwestschrijver *f* 20 voor zijn werk moest hebben. Evenzoo werd voor iemand te Rotterdam *f* 10 ontvangen, waarvan de betreffende behoeftige slechts *f* 2 ontving, omdat de weldoener voor zijne moeite *f* 8 rekende. Zulke goede daden zijn ook goed loon waard.

De sterke drank brengt ergerlijke tooneelen in de wereld. Zoo was de vorige week in Amsterdam eene vrouw overleden, die in de laatste veertien dagen van haar leven niets anders dan spiritus tot zich had genomen en zich dus letterlijk doodgedronken had. Bij haar sterfbed waren tegenwoordig haar echtgenoot en een vriend met zijne vrouw, die ook alle drie beschonken waren en geen raad met 't lijk wisten, totdat de man eindelijk naar het politiebureau waggelde en verzocht 't lijk weg te halen. De politie voldeed aan dat verzoek, maar rekende tevens 't beschonken drietal in, wegens dronkenschap.

Het Nederl. Hof zal twee weken halven en twee weken lichten rouw aannemen wegens het overlijden van Keizerin Friedrich van

Duitschland, die de vorige week overleden is aan hartverzwakking op 't kasteel Friedrichshof, dat veiligheidswege voor 't publiek en journalisten streng afgesloten wordt gehouden. Het stoffelijk overschot zal te Potsdam worden bijgezet naast de kist van keizer Friedrich.

Dit overlijden is oorzaak, dat de met zooveel ophef beraamde ontvangst van Graaf Waldersee, die door Keizer Wilhelm te Hamburg zou verwelkomd worden, achterwege blijft. Noch de Kroonprins, noch graaf Bülow gaat naar Hamburg, geen feestmaal wordt gegeven, en zelfs de muziek bij 't militaire vertoon zal ontbreken. Donderdagmiddag is Waldersee in de versierde haven te Hamburg evenwel met luid hoera ontvangen. Generaal Wittich vertegenwoordigde den Keizer door twee keizerlijke kabinetorders voor te lezen, waarin Waldersee dank wordt betuigd voor de uitnemende diensten in China, en hem de Orde Pour le mérite met het Eikenloof wordt verleend.

Oostenrijk. Uit Weenen wordt gemeld, dat achtentwintig katholieke Duitschers te Graz dezer dagen tot het protestantisme zijn overgegaan, welke overgang met bijzondere plechtigheid werd gevierd, daar deze 28 het duizendtal bekeerlingen van dien aard vol maakte in Graz sedert 't begin van de Los van Rome beweging in 1899. Als ze nu maar los zijn van al wat Jezus mishaagt, dan zeggen wij: daar moet meer op volgen!

Te Kolosvar in Hongarije is men niet tevreden over de willekeurige handelingen der politie. De menigte is zelfs de stadsgevangenis gaan bestormen, en heeft enkele gevangenen, die men onrechtvaardig opgesloten achtte, in vrijheid weten te stellen: terwijl de woningen van Commissaris van politie en inspecteurs met steenen werden gebombardeerd.

De troepen waren noodig om de orde te herstellen.

Belgie. Gaat 't den veesmokkelaars dikwijls nog al goed af, toch heeft zekere J. N. onlangs 't leven er bij ingeschoten doordat de beambten hem een kogel door 't hoofd schoten. Afgeschrikt zijn de anderen volstrekt niet, want Dinsdag j l. trokken weer 14 smokkelaars met een viertal schoone koeien bij Koewacht over de grens. Vier ambtenaren ontmoetten hen, maar ofschoon deze hen toeriepen, de koeien los te laten, waarna een gevecht ontstond, waarbij de revolvers gebruikt werden, wisten zij toch te ontkomen.

Engeland. Al heeft Roberts een goede belooning voor zijne diensten in Z.-Afrika ontvangen, de teruggekeerde soldaten wachten op hunne soldij en de weduwen der gesneuvelden op hunne pensioenen, weshalve nu 't Parlement eene commissie heeft benoemd om naar de oorzaak dier achterstallige betalingen onderzoek te doen.

Een crediet is in 't Lagerhuis aangevraagd en toegestaan ten behoeve van de Boeren, die het Britsche regime hebben aanvaard, om hunne hoeven weer te kunnen betrekken en den landbouw te hervatten, terwijl een ander deel van 't krediet zal worden gebruikt voor 't aankoopen van land, waar vrijwilligers aan 't einde van den oorlog zich kunnen vestigen. Tevens moet Chamberlain gezegd hebben, dat de regeering voornemens was de kaffers rechtvaardig en menschlievend te behandelen. Natuurlijk, als zij zich onderwerpen aan Engeland, want wie dat niet wil in

Z.-Afrika, heeft op geen menschlievendheid te rekenen, maar wordt als een rebel opgehangen, als de Engelschen hem in handen kunnen krijgen. Daartoe schroomt men dan ook moeite noch kosten, noch manschappen, van welke laattuen in Juli 8 officieren en 112 man sneuvelden, 38 officieren en 377 manschappen gekwetst werden, 5 officieren en 39 manschappen overleden aan wonden, 1 officier en 66 man krijgsgevangen raakten, een paar officieren en 188 man in gasthuizen overleden en 71 officieren en 1063 man als invalide naar huis werden gezonden. En toch is er zoowat heel geen nieuws van den oorlog, alsof er niets voorvalt, dan alleen met verlies aan de zijde der Boeren.

In de Kaapkolonie wordt de opstand meer al gemeen en staan reeds 20,000 rebellen onder de wapenen.

N. P. K. K.

GOSZNER'S GULDEN SPREUKEN.

1. Met elken dag nader tot het toppunt van wijsheid en deugd.
2. Nachten komen en gaan voorbij; iets alleen blijft eeuwig — de dag eenmaal.
3. Zie terug op de afgelegde baan met dank en ootmoed en hope.
4. Kroon met eene daad voor de eeuwigheid den dag, dien God voor u kenmerkt.
5. Laat de heldere dag u sterken tegen den naderenden donkeren dag.
6. Denk kinderlijk aan den Heer als een gewichtige gedenkdag verjaart.
7. Als de storm der aarde rondom u loeit, moge hemelsche vrede u omzweven.
8. Altijd welkom zij u uw lot, omdat het komt van den Heer,
9. Elke last wordt licht door geduld en geloof en hope.
10. Schenkt de Heer u welslagen, erken dat met dank en met ootmoed.

VARIA.

DE SOLDAAT EN DE PRESIDENT.

Een in den strijd gekwetst en verminkt soldaat wenschte zijn eervol ontslag uit den dienst aan te vragen, om dan naar zijn geboortedorp terug te kunnen keeren en daar zijne verdere levensdagen te slijten, die niet velen zouden zijn.

Maar er moesten zóóveel formaliteiten vervuld worden, dat hij vreesde te zullen sterven alvorens de zijnen te hebben weergezien. Hij besloot zich tot den President der republiek in persoon te wenden. Het hier verhaalde had namelijk in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika plaats.

Terwijl de zieke rondwandelde in de tuinen van het paleis des Presidents, het zoogenaamde Witte Huis, kwam hij daar een kleinen jongen tegen, die — toen hij hem zoo bedroefd zag — hem vroeg wat daarvan de oorzaak was.

„Helaas!" antwoordde de soldaat, „ik vrees, dat ik zal sterven zonder mijne bloedverwanten te hebben weergezien! De President alhier kan mij mijn ontslag geven, en men belet mij, hem te naderen!"

„De President?! Maar dat is mijn papa!" antwoordde de kleine jongen. „Kom met mij mede, dan zal ik u bij hem brengen!"

Toen zij aan de kamerdeur van den President kwamen, wilde de schildwacht hem den toegang beletten, maar de knaap riep uit alle macht:

„Papa! papa! ik ben het! Laat mij binnen komen!"

Zoodra de deur open ging, zeide de kleine jongen tot zijn vader, terwijl hij hem den op zijne krukken voortstrompelenden soldaat voorstelde: „Papa, hier is mijn vriend de soldaat, dien ik hier breng, opdat gij hem zijn ontslag zoudt geven!"

De groote Lincoln, want deze was het, getroffen door de hulpvaardigheid van zijn zoon, verleende een levenslang pensioen aan den gekwetste, dien hij vervolgens met den gewenschten ontslagbrief huiswaarts zond.

En zoo worden wij ook door de tusschenkomst van Jezus Christus, den welbeminden Zoon des Vaders, in de tegenwoordigheid Gods toegelaten. En Jezus zèlf, die onze zaak bepleit, verwerft ons de vergeving onzer zonden en het eeuwige leven, indien wij ons aan Hem toevertrouwen.

„Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot den troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden, om geholpen te worden ter bekwamer tijd." (Hebreën IV : 16).

BEGRIJPEN EN GELOOVEN.

„Ik wil niets gelooven, dan hetgeen ik begrijp!" sprak vol zelfvertrouwen een jongmensch in een Amerikaansch hotel op zekeren dag.

„Ik óók niet!" zei een ander.

„En ik evenmin," verklaarde een derde.

„Zegt eens, heeren," zeide iemand, die in hunne nabijheid zat, „heb ik u goed verstaan, dat gij niets wilt gelooven wat gij niet begrijpt?"

„Ja," antwoordde de eerste, „anders geloof ik het niet!" En zoo spraken ook de beide andere vrienden.

„Welnu," hernam de vreemdeling thans, „toen ik dezen morgen hierheen reed, zag ik eenige ganzen op een veld gras eten; gelooft gij dat?"

„Zeker!" riep het drietal.

„En ik zag er ook schapen en koeien die gras aten; gelooft gij dat?"

„Wel zeker!" zeiden de drie ongeloovigen.

„Ook zag ik er varkens, die gras liepen te eten; gelooft gij dat?"

„Natuurlijk!" luidde weer het antwoord.

„Welnu, — en het gras, dat zij van te voren ge-

geten hadden, was door middel der spijsvertering veranderd in vederen op de huid der ganzen, in borstels op den rug der zwijnen, in wol bij het schaap, en bij de koeien was het veranderd in haar — Gelooft gij dat, mijne heeren?"

„Voorzeker!" riepen zij eenparig.

„Ja, dat g e l o o f t gij," sprak de ander toen, „maar.... begrijpt gij dat?"

Zij waren verlegen, zwegen stil, en — schaamden zich.

EEN GOED EINDE.

Een godzalig krijgsknecht van Koning Jezus, in Zijn dienst oud geworden zijnde, gevoelde zich zeer krank. Zijne krachten namen hand over hand af, zoodat zijne vrienden hem aanraadden, eenen dokter te laten roepen. Och, zeide hij, de beste dokter is mijn Jezus, waartoe zou ik een ander begeeren? Maar zij hielden aan. Eindelijk zeide hij: „Haalt mij dan een dokter.

Toen deze kwam, zeide de kranke: „Wel dokter, het doet mij goed, dat gij gekomen zijt, niet, omdat ik iets van u begeer tot mijn herstel, want de beste medicijnen worden mij gedurig toegediend. Maar ik heb van mijne vrienden vernomen, dat gij iemand zijt, die oprecht zijt en de patienten de volle waarheid durft zeggen aangaande hun toestand. Zeg mij, hoe staat het met mij? De dokter onderzocht hem, en gedurig vroeg de kranke: Wel dokter, hoe is het? Eindelijk zeide de dokter: Als gij de volle waarheid wilt weten, moet ik u zeggen, er is geen kruid gewassen, dat uwe krankheid kan wegnemen. Dat weet ik wel, zeide de kranke, daarom begeer ik ook geen kruiden, maar kunt gij mij niets beters mededeelen? De dokter zag hem verlegen aan. Eindelijk zeide hij, een zucht slakende: „Mijn oude man, ik moet u zeggen, dat gij spoedig sterven zult." De kranke begon te zingen:

Geloofd zij God met diepst ontzag, enz.

Toen dit vers ten einde gezongen was, zeide hij: „Geprezen zij mijn trouwe God en Vader, die mij 76 jaren droeg en spaarde, mijn redder, verlosser, Zaligmaker, onderhouder en geneesheer was en mij nu het zaligste aller zaligheden schenkt, door mij spoedig tot zich te nemen. O, zalig vooruitzicht!

Nu dokter, zeide hij, als ik u iets schuldig ben voor uw boodschap, zeg mij dan hoeveel, want ze is mij alles waard. Nimmer in mijn leven ontving ik zulk een zielverkwikkende tijding, dan nu van u. Toen de dokter hem zeide, hiervoor niets te willen ontvangen, dankte hij hem voor zijne moeite, drukte hem hartelijk de hand en zeide: „Zal ik dan mijn Heiland van u groeten en Hem zeggen, dat gij ook begeert, weldra Hem te zien in het Hemelsch Jeruzalem!" De dokter werd wit als een lijk, maar had den moed niet hierop een antwoord te geven. Echter liet het bij hem zulk een gezegenden indruk achter, dat het hem op de knieën bracht en zat van dagen stierf hij in dezelfde blijdschap des geloofs.

— In Maagdenburg bestaat het gebruik, dat men, daar het binnenwater niet deugt voor koken, brouwen en bakken, het noodige water uit de Elbe haalt. — Een verstandig en vroom man aldaar had een vriend, die zeer bekommerd was wegens achteruitgang zijner zaken, hetwelk hij wist. Hij bezocht hem op zekeren dag en nam een recht treurige uitdrukking aan, terwijl hij zeide: „Ik weet niet wat er gebeuren zal, en waar wij nog water om te brouwen, te bakken enz. vandaan zullen halen?" — „Hoe zoo?" vroeg de bedroefde, „waarom zijt gij bezorgd ter oorzake van het water?" „Voorzeker," antwoordde de eerste, „ik zie dat men niet alleen met emmers schept, maar het ook in groote wagens haalt, die door 4 paarden getrokken moeten worden; waar zal al dat water vandaan komen?" Toen zeide de ander lachend: „Ik begrijp niet, hoe gij u zulke gedachten in 't hoofd haalt; de Elbe heeft tot heden genoeg water gehad niet alleen voor deze stad, maar voor zoo vele anderen, waarlangs zij vloeit; zij zal ook verder genoeg hebben." „Wel" hernam de eerste, „ik wil u gelijk geven, ik heb mij voor niets bezorgd gemaakt; maar waarmede wilt gij nu bewijzen, dat uwe zorgen meer grond hebben dan de mijne? Gij zijt bezorgd, hoe gij u en de uwen verder eerlijk onderhouden zult, en wijl gij eenigen achteruitgang in uwe zaken bemerkt, meent gij, dat gij geen uitkomst te bekommeren en te bedroeven. Wie heeft u echter vroeger zoo vele jaren, ja, wie heeft uwe ouders en grootouders gevoed en onderhouden? Heeft God het niet gedaan? Kan Hij het verder ook niet doen? Of is de bron Zijner zegeningen verdroogd? Of z a l zij, kan zij het? Zie toch, hoe ongerijmd en onnoodig uwe zorgen zijn! Het is mogelijk dat de Elbe uitdroogt, niet echter dat Gods zegen en Vaderlijke voorzorg eindigt." — „Ik dank u," zeide de bekommerde, „voor deze goede herinnering; ik beken, dat ik mijn lieven God onrecht aandoe, wanneer ik mij met mijne zorgen kwellen wil; ik wil mij bevlijtigen, opdat ik van die nuttelooze zorgen bevrijd worde. God helpe mij in mijne zwakheid!"

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van H. ter B. te Hengeloo f 13.47; B. R. te Zutphen f 7.04; bij br. Laansma, Grand Rap'ds, van Mr. de W, Zutphen, Ottawa Co., Mich, 2 Dollars; van J. B. te Muntendam f 2 25; van J. B. te Exloërmond f 3 60; van D. J. in Halle f 4 40. N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

V o o r d e Z e n d i n g.

Door br. W. J. W. te Sneek van de Vereen. het „Mosterdzaadje" f 25. N. v. BEEK.

V o o r d e P r e d i k e r s c h o o l.

Van de Gemeente te Amsterdam f 19.

F. J. van MEERLOO, penningm.

ADVERTENTIEN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 748 DONDERDAG 22 Aug. 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.05
Groote letters naar plaatsruimte.

Jezus, de blinkende Morgenster.

Hoe blinkt die Morgenster in pracht,
Die ons genade en waarheid bracht,
Het rijske uit Jesse's tronken.
Gij, Davids Zoon, uit Jacobs stam,
Mijn Koning, Bruidegom en Lam,
Gij maakt mij vreugdedronken.
Lief'lijk, vriend'lijk.
Schoon en heerlijk, zeer begeerlijk,
Rijk in 't geven.
Hoog in Majesteit verheven!

Mij daalt van God een vreugdelicht,
Wanneer Uw god'lijk aangezicht
Mij vriend'lijk aan mag blikken.
O Jezus, Heer! mijn dierbaarst Goed,
Uw Woord, Uw Geest, Uw vleesch en bloed,
Doen niets dan mij verkwikken.
Geef Heer, dat 'k meer,
In Uw armen, mij moog' warmen,
Aan genade.
Heer! Uw woord koom' mij te stade.

Gij hebt, o Vader, groot in kracht,
In eeuw'ge liefde aan mij gedacht,
In Christus mij verkoren.
Zichzelven gaf Uw Zoon aan mij;
Ik ben Zijn bruid, mijn Schat is Hij.
Dat kan mijn hart bekoren.
Halleluja!
Hemelsch leven, wil Hij geven,
En daarboven
Zal mijn hart Hem eeuwig loven.

Het zuchten der Creaturen.

„Want het schepsel, als met opgestoken hoofde, verwacht de openbaring der kinderen Gods. Want het schepsel is der ijdelheid onderworpen, niet gewillig, maar om diens wil, die het der ijdelheid onderworpen heeft; op hoop, dat ook het schepsel zelf zal vrijgemaakt worden van de dienstbaarheid der verderfenis, tot de vrijheid van de heerlijkheid der kinderen Gods. Want wij weten, dat het gansche schepsel te zamen als in barensnood is tot nu toe." Rom. 8: 19—22.

Over bovenstaand onderwerp las ik dezer dagen in een Duitsch werk over „Die Zukunft Christi" een leerrijke verhandeling, die ik gaarne eens onder de aandacht van de lezers van ons blad zag. De weetgierige bijbellezer zal voor verstand en hart er veel nut uit kunnen trekken. Om deze reden laat ik hier een vrije en ietwat verkorte vertaling van bovengenoemde verhandeling volgen.

In de tegenwoordige eeuw zucht de gansche schepping en is als in barensweeën, onderworpen als zij is aan de vergankelijkheid en dienstbaarheid der verderfenis.

Toen de mensch door zijne ongehoorzaamheid den band verbroken had, die hem met de gansche schepping, waarvan hij het hoofd was, aan God verbond, toen werd tot hem gezegd: Het aardrijk zij om uwentwil vervloekt, en met smart zult gij daarvan eten alle de dagen uws levens; zij zal u doornen en distelen voortbrengen en gij zult het kruid des velds eten (Gen. 3: 17, 18). Ziedaar den oorsprong der verzuchtingen en van het gekerm der schepping. Van dat oogenblik aan werd de aarde, die den mensch voedde met haar voortreffelijke vruchten, bedekt met doornen en distelen, en hij ontving zijn voedsel nu niet meer van haar, dan door haar in het zweet zijns aanschijns te bearbeiden. De dieren, die vroeger tot Adam kwamen en waaraan hij namen gaf, vluchtten als ze hem zagen of streden tegen hem als tegen een tiran. De vermoeidheid, die hij in zijn lichaam gevoelde, het zweet dat van zijn voorhoofd parelde, herinnerden hem gedurig aan ziekte en dood, want van toen aan was het leven voor den mensch niet meer dan een strijden tegen den dood, een stervende sterven; hij gaat het leven in te midden van tranen en zuchten, en hij verlaat het even zoo.

De weeën der schepping namen nog toe door den voortdurenden opstand des menschen. Men kan toch niet ontkennen, dat de zondvloed b. v. den toestand der schepping zeer heeft veranderd, door de kracht der bezielde wezens te verminderen en hun leven te verkorten. Terwijl de plantenwereld tot dien tijd voldoende was geweest tot voeding van den mensch, werden nu de dieren te zijner beschikking gesteld om zich met hun bloedig vleesch te voeden (Gen. 9: 3). Indien het toen, wat zeer waarschijnlijk is, voor de eerste maal regende, dan moeten toen ook de onweders en overstroomingen begonnen zijn, die sedert zooveel en zoo dikwijls verwoestingen hebben aangericht. En de spraakverwarring in Babel, hoeveel vernedering en vermoeienis heeft die hun niet gekost. Hoeveel oorlogen heeft ze niet veroorzaakt door de verdeeling van het menschelijk geslacht in verschillende en op elkander naijverige natiën? In één woord, zijn het niet de zonden van Sodom, van Babylon, van Ninive en vooral van Israël, die de schoonste landstreken der aarde in woestenijen veranderd hebben?

Ja waarlijk, de gansche schepping zucht en verlangt, reikhalst naar verlossing! Gij, dieren, die elkander verscheurt en op uw beurt door den mensch vervolgd wordt met een onverzadelijke begeerte om aan zijn hebzucht en gulzigheid te voldoen; gij, zijn deelgenooten in den arbeid en het lijden, en die dikwijls niets anders tot loon krijgt dan vervloekingen en barbaarsche behandeling — gij zucht! Gij, planten, die, ofschoon gij ook nu nog de eer van uw Schepper vertoont in uw wondervolle pracht, nochtans uw eerste schoonheid verloren hebt en nu lijdt aan geheimzinnige krankheden, — gij zucht! Gij, aarde, in den beginne vervloekt en van toen af zoo menigmaal verwoest door de zonden uwer bewoners, die sinds de dagen van Abel zoo dikwijls het bloed des menschen gedronken hebt, door de handen zijns broeders vergoten; die nog elken dag ons voedt en onze tranen indrinkt, en die ten slotte u opent als een onmetelijk kerkhof, om in uw schoot de schande te verbergen van onze verdorvenheid, — gij zucht! Gij, allen te zamen, gij zucht, want daartoe heeft God u niet geschapen, Hij, die de Liefde is! Zoo waart gij ook niet, toen God zag wat Hij gemaakt had; want toen was alles zeer goed. Gij zucht en gij verlangt op hope van eens verlost te worden uit de dienstbaarheid der verderfenis en te deelen in de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods. En ook wij, de oorzaak van die verzuchtingen, wij, die door ons zwak lichaam tot deze zuchtende schepping behooren, maar die door den H. Geest de bewuste vertolkers zijn dier onbewuste verzuchtingen, wij ook zuchten in ons zelven, verwachtende de verlossing van ons lichaam. Dán zullen onze verzuchtingen ophouden, wanneer Hij, dien wij uit de hemelen verwachten, het vernederd lichaam zal veranderd hebben, om het gelijkvormig te maken aan Zijn verheerlijkt lichaam. Dán zal ook de verlossing der schepping nabij zijn, want die macht, waardoor Hij tot het laatste overblijfsel van ons sterfelijk lichaam zal verheerlijkt hebben, zal Hij dan wel gebruiken om alle dingen aan zichzelven te onderwerpen (Philipp. 3: 20, 21). Na Ruth, de moabitische, tot zich genomen te hebben, zal de hemelsche Boas niet vertoeven, om ook haar erfdeel te lossen.

Dán, als de Heere de aarde zal geslagen hebben met de roede zijns monds en met den adem zijner lippen den goddelooze zal gedood hebben, dán zal de wolf met het lam verkeeren en de luipaard met den geitenbok nederliggen, het kalf, de jonge leeuw en het mestvee zullen te zamen weiden, en een kleine jongen zal ze drijven. De koe zal met de beerin weiden, haar jongen zullen samen nederliggen, en de leeuw zal stroo eten, gelijk de os; een zoogkind zal zich vermaken over het hol van een adder, en een gespeend kind zal zijn hand uitsteken in den kuil van een basilisk (Jes. 11: 6—9). Te dien dage — zegt Jehovah met het oog op Zijne uitverkorenen — zal Ik een verbond voor hen maken met het wild gedierte des velds, en met het gevogelte des hemels, en met het kruipend gedierte des aardbodems; en Ik zal den boog, en het zwaard, en den krijg van de aarde wegdoen, en zal hen in zekerheid doen nederliggen (Hos. 2: 17).

De slang alleen schijnt buiten die algemeene vernieuwing te moeten blijven, om tot een eeuwig getuigenis te zijn van de verzoeking, waartoe zij het middel was (Jes. 65: 25). De woestijn en de dorre plaatsen zullen hierover vroolijk zijn, en de wildernis zal zich verheugen en zal bloeien als eene roos; en zij zal lustig bloeien en zich

verheugen en juichen (Jes. 35: 1, 2). De bergen en heuvelen zullen geschal maken met vrolijk gezang .... en al de boomen des velds zullen de handen samenklappen; voor een doorn zal een denneboom opgaan, voor een distel zal een mirteboom opgaan; en dit zal voor Jehovah zijn tot een naam, tot een eeuwig teeken, dat niet uitgeroeid zal worden (Jes. 55: 12, 13).

Dát zullen de tijden der verkwikking zijn door de tegenwoordigheid des Heeren voor een vermoeide en zuchtende schepping (Hand. 3: 12).

Zóó zal zij verlost worden uit de dienstbaarheid der verderfenis, om te deelen in de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods. Want terwijl nú satan en zijne engelen, de heerschers over deze duistere wereld, op haar van uit de hoogte hun schadelijken invloed uitoefenen, zal dán integendeel de Gemeente, met haar Hoofd in den hemel vereenigd, het kanaal der zegeningen zijn, die Hij dan over de gansche schepping zal uitstorten. Dán zal men zingen: Hallelujah! Looft den Heere uit de hemelen! Looft Hem in de hoogste plaatsen! Looft Hem, al Zijne engelen! Looft Hem, al Zijne legermachten! Looft Hem, zon en maan! Looft Hem, al gij lichtende sterren! Looft Hem, gij hemel der hemelen! en gij wateren, die boven de hemelen zijt! Dat zij den naam des Heeren loven, want Hij beval en zij werden geschapen. Hij heeft ze bevestigd voor altoos en in eeuwigheid; Hij heeft hun een orde gesteld, die geen hunner zal overtreden. Looft den Heere van de aarde! gij walvisschen en alle afgronden! Vuur en hagel, sneeuw en damp! Gij stormwind, die Zijn woord doet! Gij bergen en alle heuvelen! Vruchtboomen en alle cederboomen! Het wild gedierte en alle vee, kruipend gedierte en gevogelen! Gij koningen der aarde en alle volken! Gij vorsten en alle rechters der aarde! Jongelingen en ook maagden! Gij ouden met de jongen! — Dat ze den naam des Heeren loven! want zijn naam alleen is hoog verheven; Zijne Majesteit is over de aarde en den hemel! (Ps. 148).

G. B. P.

De eerste opstanding.

Openb. 20: 1—6.

De bovengenoemde tekstwoorden verplaatsen ons aan het einde van het gerichtstijdvak, waar van ik in de vorige verhandeling sprak.

Hoofdstuk 18 beschrijft ons den val van het groote en machtige Babylon en daarmede is de overwinning op de machten der hel verzekerd. Ofschoon zij nog niet vernietigd zijn, wordt het toch reeds als een voldongen feit geacht en als zoodanig in den hemel gevierd.

De toestand is gelijk aan die eener belegerde stad, die zoodanig ingesloten is, dat de belegeraars zeker van de overwinning zijn en daarom een laatsten en wanhopigen uitval der belegerden rustig kunnen afwachten, overtuigd, dat deze den vijand zonder slag of stoot in hunne handen zal leveren.

De overwinningsliederen worden reeds aangeheven, de koning heeft de overwinning op al zijne vijanden behaald en kan nu rust nemen.

Inmiddels heeft zijne bruid zich voor het groote feest bereid, het huwelijk wordt voltrokken en het bruiloftsfeest gevierd (Openb. 19: 1—9).

Zalig worden genoemd zij, die geroepen zijn tot het avondmaal van de bruiloft des Lams. De groote vraag is nu, wie deze bevoorrechten zijn, en mij dunkt, dat het antwoord daarop niet moeilijk kan zijn.

Op dat feest vinden wij allereerst den Bruidegom als gastheer, met zijne bruid aan zijne zijde; vervolgens de maagden, die den Bruidegom ingehaald hebben en reeds vroeger met Hem de bruiloftszaal binnengegaan zijn; zij hebben een werkzaam aandeel gehad in de toebereidselen tot het feest en zullen daarom de eereplaatsen aan den disch innemen (Psalm 45: 10—16) en eindelijk de gasten, die successievelijk aangekomen zijn, waartoe wij, mijns inziens, allen kunnen rekenen, die gedurende het tijdperk des gerichts tot waarachtige bekeering gekomen zijn, en die wij in de voorgaande hoofdstukken reeds als verheerlijkten voor den troon en voor het Lam gevonden hebben, hetzij dan als gestorvenen en opgewekten, hetzij als levend veranderden en opgenomenen. Zij allen genieten het bijzonder voorrecht aan dien bruiloftsdisch te mogen aanzitten.

Aan het einde van hoofdstuk 19 wordt ons nu de laatste en wanhopige strijd beschreven, dien de koningen der aarde met hunne heirlegers, onder aanvoering van hunnen opperbevelhebber, het beest, voeren zullen tegen den Koning der koningen en den Heer der heeren.

IJdel pogen, hun aanval was voorzien en alle maatregelen genomen om dien te verijdelen.

Reeds te voren (Openb. 19: 17) zijn de vogelen des hemels opgeroepen geworden, om zich aan het vleesch der koningen, der grooten en der volkeren te verzadigen; want er zal eene groote en algemeene slachting dier heirlegers plaats hebben.

Het beest en de valsche profeet, twee personen der helsche drieëenheid, worden gegrepen en in den poel des vuurs geworpen; aan hunne heerschappij wordt een einde gemaakt en hun vonnis voltrokken.

De hoofdpersoon dezer helsche drieëenheid, satan zelf, is niet in dit vonnis begrepen; zijn tijd is nog niet gekomen; hij wordt slechts voor een tijd onschadelijk gemaakt. Gebonden en in den afgrond geworpen die boven hem verzegeld wordt, wordt hij gedurende een tijdvak van duizend jaren bewaard, gedurende welken tijd hij gelegenheid zal hebben om op nieuwe wraakmiddelen te peinzen en alzoo zelf zijn eindvonnis voor te bereiden.

Na al de oordeelen en gerichten, na al de beroeringen der volken, na al den angst in het lijden, de vervolgingen en martelingen die de getrouwen des Heeren te verduren gehad, en waardoor duizenden bij duizenden den marteldood gevonden hebben, breekt voor de aarde een liefelijke en heerlijke tijd aan; een tijd van geluk en vrede, zooals sinds Adams val niet gekend is geweest. (Slot volgt.)

UIT DE BALLINGSCHAP.

Geliefde Broeders en Zusters!

Uit Ahmednuggurs kamp, waar mijn oudste zoon, zooals aan velen uwer bekend is, krijgsgevangen is, kreeg ik in dato 23 Juli een schrijven, waarvan ik u enkele zinnen wil meedeelen.

Vooraf wil ik nog zeggen, dat hij in Februari l.l., dienst doende als Homoïopatisch dokter bij het Roode kruis, gevangen genomen werd.

Hij schrijft o. a.:

„Donderdag 18 Juli ontving ik uw brief van 8 „Mei. Mijn hart was zeer onrustig om den eersten „brief uit Ede te ontvangen want na een brief van „half Juli 1900 hebben wij er nooit meer een ontvangen en in 10 à 11 maanden kan er heel wat gebeuren....

„De toestand waarin ik verkeer heeft grooten in- „vloed op mijn harkwaal, zoodat ik dagen heb waarop „ik aan hevige hartkloppingen lijd en de ontzettend- „ste angsten uitsta; maar God legt ons geen zwaarder „kruis op dan wij dragen kunnen.

„Van mijne vrouw en kinderen heb ik na 11 Mei „nog niets vernomen. Zeer verlang ik iets te hooren „en aan den anderen kant vrees ik voor een brief „want de meeste spreken van ziekte en dood. Het „is goed voor mij verdrukt te zijn. Er is geen be- „tere leerschool dan die van het lijden, indien het ons „allen slechts brengt aan de voeten van Jezus. Dat „geve de Heer en is ook steeds mijn vurige bede, „dan zal ons wederzien in dubbele mate een zalig „wederzien zijn....

„Doe s. v. p. vele groeten aan alle Brs. en Zrs. „der Gemeente en vraag eens in „de Christen" of mijne „oude vrienden mij het genoegen willen doen eens „een lettertje te schrijven. Terug schrijven kan ik niet, „daar heb ik geen geld voor, doch zoo de Heer wil „zullen zij later in „de Christen" alles van mij hooren. „Een woord van troost en bemoediging verkwikt zoo, „al kunt u ook nooit beseffen hoe groot zulk een „lijden is. 't Is reeds $5\frac{1}{2}$ maand sedert ik vrouw „en kinderen het laatst zag, hen achterlatende in een „toestand, zooals in Europa onbekend is. O, het „hart bloedt, vooral als men steeds treurige berichten „van de Kampen ontvangt. Doch God zorgt voor „hen en Hij zal beter zorgen dan ik het ooit kon „doen. Ook haar, mijn lieve vrouw, moet het zwaar „zijn zulk een leven te lijden, maar de Heer heeft „haar wonderlijk kracht geschonken en haar stil ge- „maakt. En dan mijne kinderen? Ach zij waren bei- „den zoo lief; ons huwelijk had God zoo rijk gezegend „en nu? Neen, de Heer zal niet zwaarder beproeven „dan goed voor ons is. Aan Hem slechts alles over- „gelaten en op Hem vertrouwd. Wat vreugde voor mij „dat Johann (zijn broeder) bij mijne vrouw is. Die „arme jongen wilde in mijne plaats gaan, gelukkig „dat hij dit niet doorgemaakt heeft. Ik weet, hij „zal alles voor C. en de kinderen doen wat hij kan. „Ook daarin is Gods hand zichtbaar. Gedenkt veel „aan hen op Volksrust en ik beveel hen in uwe bij- „zondere voorbidding en die der gansche Gemeente „aan."

Tot zoover de brief. Mocht iemand uwer zich opgewekt gevoelen hem eens te schrijven, zijn adres is:

N. Jac. Zerbst, Prisoner of War's Camp te Ahmednuggur bij Bombay Britsch Indie. Het port is $12\frac{1}{2}$ cent voor 15 gram.

Van zijn vrouw en kinderen en van mijn anderen zoon heb ik ook sedert 11 Mei niets gehoord ofschoon ik geregeld schrijf.

Dat adres is: Johann A. Zerbst, Burgerkamp te Volksrust, Zuid-Afrikaansche Republiek, port eveneens $12\frac{1}{2}$ cent.

EDE. N. ZERBST JZN.

Vader Jakob.

Zoo werd een eenvoudige oude werkman in Frankrijk sinds jaren door de bewoners van zijn dorp genoemd. Hij woonde met zijne familie in een ver afgelegen dorp van het gebergte van Dauphiné. De bewoners van dit dorpje, allen zeer eenvoudige en ongeleerde Roomschen, hooren weinig van wat er in de wereld omgaat. Zelfs degenen onder hen, die kunnen lezen, krijgen zelden een boek of een courant in handen. Op zekeren dag trad plotseling in de hut van vader Jakob een oude bekende, die voor langen tijd soldaat geworden, en nu onlangs van Algiers teruggekomen was. Hij hield een boek in de hand.

„Zie," zeide hij, na een korte begroeting, „dit boek heb ik in Marseille gekregen. Een dame deelde daar aan de haven zulke boeken uit, en gaf dit aan mij. Ik dacht, dat het een goed boek was, en liet het zooeven aan den pastoor in de pastorie zien. Maar denk eens, hij zeide, dat het een slecht en gevaarlijk boek was, en dat ik het moest verbranden. Maar zoudt gij dat niet jammer vinden? Ik geef er niet veel om, maar misschien wilt gij het hebben?"

„Geef het mij," zeide vader Jakob.

Toen hij het boek in de hand nam, overkwam hem een zeker gevoel, dat hem een schat overgegeven was geworden. Hij opende het, en las op de eerste bladzijde:

Het nieuwe Testament van onzen Heer en Heiland Jezus Christus.

Een heilige vrees kwam over hem. Hij dacht, o, wat een kostelijk boek! Een boek van Jezus Christus kan geen slecht boek zijn; het moet van God komen. Hij dankte den vriend hartelijk voor zijn geschenk. Toen deze weggegaan was, nam hij zijn nieuwen schat mede in zijne kleine kamer. Maar opeens overviel hem een schrikkelijke angst. De priester had gezegd, dat het een slecht en gevaarlijk boek was, ofschoon het over Jezus handelde. Was het nu geen zonde, om het te lezen? „Als het boek van God is, zal Hij mij zelf ook zeggen, of ik het lezen mag of niet. Het boek zelf zal mij daarover opheldering geven." Zoo dacht hij, knielde neder en sprak: „o God, als dit boek van U komt, en als ik het lezen mag, zoo laat het mij zien!"

Daarop opende hij het Testament en las: *„Als wij het getuigenis van menschen aannemen, het getuigenis van God is grooter; want dit is het getuigenis van God, dat Hij getuigd heeft over zijnen Zoon."*

Op een andere plaats vond hij de woorden:

„Die in den Zoon-gelooft, heeft het eeuwige leven.”

Meer dan dit behoefde hij niet; hij bezat het getuigenis van God, dat zoo oneindig veel grooter was dan dat van den priester „God zegt, dat ik het eeuwige leven heb,” zoo sprak hij verder tot zichzelven, „want ik geloof in Jezus; dus heb ik het eeuwige leven.”

En vader Jakob loofde en dankte God, dat Hij hem deze kostbare gave gegeven had.

Met een van vreugde stralend gezicht, met het boek in de hand, zag men vader Jakob snel van huis tot huis gaan. Ieder van zijne vrienden en kennissen moest hij het zeggen, dat God in zijn Woord betuigt, dat Hij allen, die in Jezus Christus gelooven, volle vergeving van alle zonden en het eeuwige leven schenkt. Tevergeefs zocht de priester vader Jakob van dit dwaze handelen af te brengen. Hij zeide: „De priester mag zeggen, wat hij wil, het getuigenis van God is grooter, en dit — hierbij drukte hij zijn boek vol vreugde aan zijn hart — dit is het getuigenis dat God getuigd heeft van zijnen Zoon.”

Door de geheele omgeving verbreidde zich het bericht en van dorp tot dorp hoorde men, dat vader Jakob een kostbare boodschap verkondigde uit een boek, dat van God gekomen was. Over berg en dal kwamen de lieden in de afgelegen bergstreek om het getuigenis van God te hooren. Af en toe werd bovendien vader Jakob uitgenoodigd om in vergelegen plaatsen het Evangelie te verkondigen en uit het boek van God voor te lezen.

In den loop der jaren geloofden velen en werden gered. Zij kwamen dikwijls tot het gebed en tot dankzegging bij elkander. Vader Jakob kocht, toen hij eens op reis een colporteur ontmoette, een geheelen Bijbel. „Nu heb ik een dubbelen schat, het Oude en het Nieuwe Testament,” zeide hij; en hij verschafte ook de overige Christenen Bijbels en Nieuwe Testamenten.

Onze arme lieden uit het gebergte begonnen nu in alle eenvoudigheid naar de wijze der eerste Christenen het Avondmaal des Heeren te gebruiken; zij kwamen daartoe in eene kleine hut te zamen en vierden met gelukkige harten de gedachtenis van den dood des Heeren. Dit doen zij nog heden.

In December 1890 kwam uit een afgelegen dorp een uitnoodiging aan „vader Jakob” om ook daar een bezoek te brengen. In dit dorp was sedert vele jaren een priester aangesteld, die zich bij de lieden van dat dorp zeer geliefd had weten te maken. Hij had wel niet meer godsdienstkennis dan alle anderen, maar hij was barmhartig en vrijgevig en tegen iedereen mild en welwillend. Daar hij in dit afgelegen en verholen dorpje in het gebergte ver uit de oogen van den bisschop was, waagde hij het te trouwen, en leefde zeer gelukkig met zijne familie. Na verloop van enkele jaren kwam dit den bisschop ter oore. De man werd ijlings uit zijn ambt ontzet en een ander in zijne plaats gesteld, die zich strenger aan de inzettingen der kerk hield. Maar de dorpsbewoners haatten den nieuweling en zochten hem op alle manier te plagen. Zoo kwamen zij bij voorbeeld 's nachts met ketels, en schreeuwden en raasden onder zijne vensters. Doch hun doel bereikten zij niet; de priester bleef, waar hij was.

Eindelijk schoot hen een nieuwe gedachte te binnen, zij wilden om den priester te ergeren en weg te drijven Protestanten worden. Maar hoe zouden zij dat aanleggen? Wat was eigenlijk een Protestant? Al wat zij wisten, was, dat Protestanten niet naar de mis gaan, en dat de priesters iedereen voor hen waarschuwden. „Ik weet, wat wij doen!” riep er eindelijk een. „Gij hebt allen van „vader Jakob” gehoord, hoe de priesters hem haten en zeggen, dat hij gek is. Die is stellig een Protestant. Dien moeten wij gaan halen.”

Zij zonden er heen en lieten den eerwaardigen man vragen, of hij dadelijk bij hen wilde komen om hen te leeren, hoe zij Protestanten konden worden.

„Vader Jakob” aarzelde geen oogenblik. Ondanks sneeuw en storm maakte hij den bezwaarlijken tocht. Toen hij aan de kerk in het gebergte kwam, had de storm de brug weggeslagen, maar er waren drie sterke touwen over het bruisende water gespannen. De grijsaard bezon zich niet lang. Hij vatte het bovenste touw met zijn rechterhand, op het middenste legde hij den linkerarm en op het derde plaatste hij zijne voeten.

„Gij zult u op uw 63ste jaar toch niet in zulk gevaar begeven, vader Jakob!” riep de vriend, die hem vergezelde uit, „dat zou ik voor geen honderd francs doen.”

„Ik doe het voor den Heere,” antwoordde de man; „en als ik den anderen oever niet bereik, en in plaats daarvan naar den hemel ga, dan is het geen groot ongeluk.”

Met een geloofslied op de lippen betrad de grijsaard het touw en kwam langzaam voortgaande behouden aan den anderen oever aan. Toen hij den oever bereikte, werd hij door alle bewoners met vreugde ontvangen.

„Leer ons nu, hoe wij Protestanten kunnen worden, vader Jakob,” riepen zij.

„Ik zal u leeren, om Christenen te worden,” gaf vader Jakob ten antwoord. „Van Protestanten weet ik zelf niet veel. Eén ding is zeker: rumoer maken onder de vensters van den priester, om hem te beleedigen en te honen, dat is noch christelijk noch protestantsch. Maar als gij naar Gods wil vraagt en u aan Hem onderwerpt, dan kan mijn boek u daarover inlichting geven.”

Toen begon hij uit zijn schat voor te lezen en hun Christus te verkondigen. Wat zij hoorden, verrastte hen ten zeerste; doch zij hoorden ijverig toe, en *velen* van hen geloofden van harte en werden gered. Onder de bekeerden bevond zich ook een vrouw. Haar man, die overal als een dronkaard bekend stond, was de schrik van de geheele omgeving. Ook nu, toen allen toestroomden om „vader Jakob” te hooren, bedreigde hij haar en zeide, dat hij nooit zoo dwaas zou zijn om Protestant te worden.

Na eenigen tijd moest hij zich over zijne vrouw verwonderen, die in woord en daad zoo liefdevol geworden was en hem met zachtheid en geduld droeg. Op zijne vraag, waarmede „vader Jakob” haar behekst had, zeide zij: „Kom en zie!” En hij kwam, hoewel hij niet gewild had. Een hoogere macht dreef hem. Juist aan dezen avond las „vader Jakob” het hoofdstuk, dat ons van de roeping van Nathanaël vertelt. Nathanaël had eigenlijk geen verlangen om tot Jezus te komen. Maar zijn vriend bad hem, en op zijn antwoord, dat in Nazareth niets goeds te vinden was, hernam de vriend: „Kom en zie.”

Bij deze woorden vloog de man op, hief zijn vuist tegen „vader Jakob” op en riep: „Hoe? wie heeft u dat alles van mij verteld?” Vader Jakob antwoordde, dat hij *niets* van hem wist; maar dat de Heer Jezus, die Nathanaël onder den vijgeboom van verre gezien had, „ook *hem* zag en op *hem* wachtte.” Hij was bereid hem aan te nemen, want Hij had hem lief en Hij riep hem.

De man hoorde dit, viel voor allen op de knieën en riep: „Hij kan mij niet aannemen, ik ben veel te slecht; ik ben een te groot zondaar.”

Ook nadat hij tehuis gekomen was, riep hij aanhoudend tot God. Hij kon niet naar bed gaan, maar wierp zich op den grond, weende en steunde, en riep: „Ik ben verloren, verloren, voor eeuwig verloren!”

Vader Jakob kwam, knielde naast hem neder en bad voor hem. Toen vertelde hij hem van Jezus' bloed, dat voor verloren zondaars is vergoten geworden, en van den goeden Herder, die het verloren schaap nagaat, tot Hij het vindt. Eindelijk, eindelijk geloofde de arme man de blijde boodschap van de genade Gods en werd gered. In de hut van den vroegeren dronkaard nam vrede, hemelsche vrede zijn intrek. Nooit hoorde men er meer de ruwe, scheldende stem; nooit meer het jammeren van vrouw en kinderen; maar wie thans des avonds de hut binnentreedt, vindt den man, omgeven van zijne kinderen, met wie hij liederen zingt en die bij uit het kostbare boek, dat „vader Jakob” hem gegeven had, woorden des levens voorleest.

Thans zijn daar tusschen de zestig en honderd personen, die op den eersten dag der week bij elkander komen om den dood des Heeren te verkondigen (1 Kor. XI: 26), het Woord van God te zamen te lezen en zich broederlijk onder elkander te troosten en op te beuren. Altijd heerscht er groote vreugde, als „vader Jakob” komt. Al mag de priester nog zoo dikwijls voor hem, als voor een ouden gek, waarschuwen, zij hebben het getuigenis Gods aangenomen, dat grooter is dan dat eens menschen.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. De hitte van dezen zomer, die nog al heel wat klachten hier en daar bij het menschdom uitlokte, heeft ook nog herinneringen in 't leven geroepen van vroegere eeuwen, toen 't nog al een graadje warmer moet geweest zijn, zooals b. v. in 627, toen de hitte in Frankrijk en Duitschland zoo groot was, dat rivieren en slooten opdroogden en menschen en dieren van dorst stierven; en in 879, toen de landbouwers den oogst moesten prijsgeven, omdat niemand zich aan den arbeid waagde, wegens de hitte; en in 993, toen 't vee in de weide als aan een braadspit braadde; en in 1022, toen, volgens de geschiedenis, de hersenen in de schedels opdroogden door de felle zonnestralen en in 1303 en 1304, toen de Rijn, de Loire en de Seine nagenoeg droog lagen; en in 1705, toen de hitte hier en daar aan die van glasblazerijen gelijk was en men vleesch kon braden in den zonneschijn; en in 1793, toen de lijm van de huismeubelen losliet, zoodat ze stuksgewijze uitelkander rolden en 't vleesch bedierf onder de bereiding. Het is niet de felle hitte, waarover wij te klagen hebben, maar 't steeds teerder wordend nageslacht kan er zoo goed niet meer tegen. Dat blijkt ook wel uit de menigvuldig voorkomende gevallen van bloedvergiftiging, zooals nu o. a. een dienstbode in Boxum (Friesland), die maar even haar duim bezeerde aan een deurklink, waarop zij haar werk voortzette, maar weldra wegens pijn en opzwelling van den geheelen arm tot aan 't schoudergewricht, genoodzaakt was geneeskundige hulp in roepen. Bloedvergiftiging werd geconstateerd, een operatie volgde en men hoopt, dat de patient 't leven er nog zal afbrengen.

Dr. A. Kuyper heeft aan den kerkeraad der Geref. gemeente te Amsterdam eervol ontslag aangevraagd als bedienaar des Woords aldaar, wegens zijne benoeming tot minister van Binnenl. zaken.

Hoewel de verlichte 19e eeuw achter den rug is, is 't geloof aan hekserij er nog niet bij allen uitgelicht. Te Erk en Wiel ten minste kwam dezer dagen nog iemand een pikzwarte kip zoeken, ten einde door marteling van dat dier zijne behekste vrouw te genezen. Of hij 't klaargekregen heeft, wordt niet vermeld.

De werkstakers te Haarlem zijn al wat gekalmeerd. Acht hunner wilden 't werk hervatten, maar omdat zij aan den gestelden eisch, van ieder een metselaar mee te brengen, niet konden voldoen, werden ze weer teruggezonden.

Duitschland. Automobielen en fietsen zijn maar lastige dingen voor voetgangers, zoolang ze niet als spoortreinen en trammen hun eigen banen gekregen hebben, maar ze zijn voor elkander niet minder gevaarlijk. Dat bleek nu weer te Munster in Westfalen, waar twee meisjes op de fiets een auto ontmoetten, door welke zij in een diepte langs den weg gedrongen werden, omdat ze niet snel genoeg konden uitwijken. Het eene meisje werd dood opgenomen, het andere bekwam een schedelbreuk en verkeert in zorgelijken toestand. De automobielist verwijderde zich zoo snel van de plaats des onheils, dat men niet gewaar kon worden, wie hij was, anders zou hij zeker wel voor eenigen tijd 't onvoorzichtig autorijden moeten opgeven.

Frankrijk. Onder al de markten, die in de wereld worden gehouden, mogen zeker ook de haarmarkten in Bretagne, Auvergne en Limousin wel genoemd worden. Op een van die markten toch werd toch onlangs tot een gezamenlijk bedrag van 100,000 francs verhandeld, voornamelijk door koopers uit België en de Vereenigde Staten.

Vreemd is 't wel, dat wit haar de voorkeur geniet en aan zwart haar de minste waarde wordt toegekend. De prijs is ook nog niet gering en wisselt tusschen 60 en 100 francs per kilogram.

Spanje. Aan 't hof te Madrid hebben de koks 't werk gestaakt, zeker niet, omdat ze voor de kombuis van honger stierven. Bracht dit feit de koninklijke familie tot de noodzakelijkheid, een koud maal te gebruiken, wat in deze warme dagen nog niet zoo erg is, toch heeft 't een niet ongezegende uitwerking voor de prinsessen (zusters des Konings) die nu eens toonen kunnen, dat de huishoudelijke opvoeding van hare moeder, de Koningin Regentes, ontvangen, niet tevergeefs is geweest. Als die heeren koks zulks in den winter bedachten, zou 't misschien voor hen betere resultaten kunnen opleveren.

Italië. Het werkstakende trampersoneel te Rome schijnt beter avontuur te hebben. Reeds werd door de maatschappij een ultimatum gesteld, met bepaling, dat degenen, die binnen *één* dag den dienst niet hervatten, ontslagen zullen worden, terwijl de directeur verzekert, dat hij meer dan duizend aanbiedingen heeft van personen, die eene aanstelling op de gewone voorwaarden willen aannemen. Het stakend personeel laat zich daardoor evenwel niet verschrikken, want hunne sprekers maken hen duidelijk, dat voor electrische trambediening een flinke tijd van oefening noodig is en vreemd personeel dus groote ongeregeldheden zal doen ontstaan.

De huurkoetsiers schijnen nu ook nog te willen staken en men zal zich dan weer in 't wandelen moeten oefenen en dat in onze dagen, waar de gansche wereld fietst en 't loopen verleert.

Engeland—Zuid-Afrika. Na een machtig leger met gepantserde treinen, lyddietbommen etc. den oorlog, die al sedert lang haast uit was, niet tot een goed einde kan brengen, wil Engeland 't met een dreigende, bulderende proclamatie probeeren om een voor vrijheid en onafhankelijkheid strijdend Boerenvolk ten onder te brengen, dat men voor rebellen gaat uitkrijten. Algemeen beschouwt men deze daad van Chamberlain als een zelfbewuste zwakheid en 't is niet te denken, dat 't op de Boeren eenige uitwerking zal hebben, die natuurlijk een veel beteren kijk op de zaken hebben dan wij, die ons met de voor Engeland gunstige berichten moeten vergenoegen. Toch verneemt men nu en dan, dat de zaak der Boeren niet ongunstig staat en bij velen de hoop der eindelijke zegepraal herleeft, terwijl van andere zijde de vrees geopperd wordt, dat Engeland de Kaapkolonie er nog bij zal verliezen, waar de opstand zich steeds uitbreidt. Lijdenburg *moet* ook weer door de Boeren bezet zijn, en de Engelschen moeten plan hebben om alles achter Pretoria op te geven. Zeker, de oorlog *moet* wel uit, als 't vuur den brandstichter zelf schaadt, maar om hem uit te krijgen. In

N.-Amerika is een neger, die zich aan eene blanke vrouw vergrepen had, door de volksmenigte levend verbrand. Wat straf moet dan wel een blanke hebben, die zich aan eene negervrouw vergrijpt?

N. P. K. K.

VARIA.

DE SMALLE WEG.

Een godzalig prediker, die nu reeds lang tot de ruste van Gods volk is ingegaan, gaat eens een wandeling doen, en onderweg ontmoet hij eenige menschen die denzelfden weg gaan.

Hij vraagt hun, hoe hun predikant het maakt en hoe het in geestelijk opzicht met de gemeente gesteld is. Zij antwoorden, dat zij er niet tevreden over waren, dat de dominé het dansen en kaartspelen met alle beslistheid afkeurde en het voor zonde hield. Hij verdedigt den predikant en beantwoordt hunne tegenwerpingen. Als zij zich echter niet willen laten overtuigen, zwijgt hij. Nu gebeurt het, dat zij op hunnen weg over een smal bruggetje moeten. Als zij nu allen op het bruggetje zijn, zijn zij zeer voorzichtig; dan zegt de predikant: „Lieve vrienden, komt laat ons een beetje op het bruggetje gaan springen, waarom loopt ge toch zoo voorzichtig?" „Maar mijnheer", zeiden zij, „de weg is te smal en wij konden in gevaar komen". „Goed", zegt de predikant, „hebt ge dan niet in den Bijbel gelezen, of in eene preek gehoord dat de weg naar den hemel ook smal is? Zoo zeker ge nu niet op dit smalle bruggetje zonder gevaar van uw leven kunt springen en dartel zijn, kunt ge ook niet op den smallen weg, die naar het eeuwige leven leidt, zonder gevaar, dat uwe ziel in het eeuwige verderf komt, spelen, treuzelen en dansen".

(De Wartburg).

GOSZNER'S GULDEN SPREUKEN.

1. Leer van den wijsten Bestuurder de wijsheid, die bij alles orde houdt.
2. Uwe bestemming blijve u heilig — een goddelijk doel steeds.
3. Ook het meest verwikkelde weet de eeuwige Wijsheid te ontwikkelen.
4. Meet zelden u zelven naar anderen af, gij hebt toch een bijzonder doel.
5. Geef aan elken mensch en aan elken dag eerlijk het zijne.
6. Staat eenig lijden u te wachten, werp u dan in de armen van den Heer.
7. Wie het tegenwoordige nuttig gebruikt, hem moet de toekomst gewenscht zijn.
8. Onmerkbaar gaat gij voort in den tijd — en hoe in de godzaligheid?
9. Leef allereerst voor God, dan voor de broeders, dan voor u zelven.
10. Gebruik getrouw den tijd, hij vlucht en keert voor u niet weder.

ADVERTENTIEN.

*** Heden overleed in zaligen vrede, mijn geliefde Echtgenoote en der kinderen zorgdragende Moeder,

FREDERIKA SLIM,

in den ouderdom van 41 jaren.

Haar leven was Christus, zoodat zij verlangde ontbonden te worden.

R. GERMS.

MUSSELKANAAL, 19 Aug. 1901.

Degenen, die de overledene de laatste eer wenschen te bewijzen, worden Zaterdagmorgen aan 't sterfhuis verwacht.

COMMISSIEVERGADERING,

in het begin van October a.s. te houden. Is er eene Gemeente, die haar onder de bekende of onder overeen te komen voorwaarden in haar midden wenscht te ontvangen, die geve dat spoedig te kennen aan ondergeteekende.

AAN DE GEMEENTEN

wordt verzocht uit haar midden Uniecentreizigers op te geven voor de a.s. drie wintermaanden, waaruit de Comm. dan een keuze kan doen; inzonderheid wordt een broeder gevraagd, die lust en geschiktheid heeft onafgebroken 3 maanden in België en Noord-Frankrijk te arbeiden als Bijbelcolporteur, onder de daar talrijke Hollandsch sprekende Roomsche bevolking. Geeft s. v. p. spoedig namen op.

ZUTPHEN, Aug. 1901. B. ROELES, Secr. der Unie.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 749 DONDERDAG 29 Aug. 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.05
Groote letters naar plaatsruimte.

De school van Jezus.

Eigen krachten
Te verachten,
Wordt in Jezus' school geleerd;
Lust en zinnen
Te overwinnen,
Past een ziel, die daar verkeert!

Zich om schatten
Af te matten,
Wordt door Jezus afgekeurd;
't Zondig haken
Naar vermaken,
Wordt in deze school betreurd.

Om zijn vlekken
Te bedekken,
Leert men vliên naar Jezus' bloed.
Voor zijn kwalen
Leert men halen
Balsem, die genezen doet!

Christenplichten
Te verrichten,
Omdat Jezus die gebiedt;
't Al te haten
En te laten
Wat Zijn oog ongaarne ziet.

Nauw te letten
Op de wetten,
Die Hij aan Zijn posten sloeg;
Alle dagen
't Kruis te dragen
Achter Hem, die 't zwaarste droeg.

Dan gelooven,
't Hart naar boven
Te verheffen uit het stof, —
En door hopen
Blij te loopen
't Enge pad naar 't hemelhof.

Hèm in 't streven
Aan te kleven,
Zoo in vreugde als droefenis,
Wordt bevolen
In de scholen,
Waarin Jezus leeraar is!

VAN ALPHEN en DE KASTEELE.
„Stichtelijke Mengelpoëzie."

De eerste opstanding.

Openb. 20: 1—6.

(Slot.)

Het binden van satan is de aanvang van Christus' heerschappij op aarde, en alle heiligen uit den hemel dalen met Hem af en nemen hunne plaats in op de tronen, die voor hen bereid waren. Nog een nieuw schouwspel wacht ons; op nieuw worden de graven geopend en allen, die gedurende de heerschappij van den antichrist om de getuigenis van Jezus gestorven zijn, worden uit hunne graven opgeroepen.

Behalve zij, die deelgenomen hebben aan het avondmaal van de bruiloft des Lams, is er nog eene schare van getuigen, van heiligen der laatste dagen. Het zijn ongetwijfeld degenen, die tot op het laatste oogenblik in onbeslistheid voortgeleefd hebben, die op twee gedachten hinken en daarom telkens achtergelaten zijn waar anderen uit de verzoeking weggenomen werden, en die daarom dat groote voorrecht, om aan dien bruiloftsdisch te mogen aanzitten, gemist hebben, maar waar het er eindelijk op aankwam te kiezen tusschen Christus en den antichrist, den martelaarsdood verkozen boven het aanbidden van het beest en deszelfs beeld en nu ook de kroon der overwinning ontvangen. Johannes noemt hen zalig en heilig, die aan deze opstanding deel hebben: zalig omdat de tweede dood geene macht over hen heeft, heilig omdat zij priesters van God en Christus zijn en met Hem heerschen zullen.

Het moge vreemd schijnen, dat Johannes deze opstanding de eerste noemt, ofschoon de Schrift ons reeds van vroegere opstandingen gesproken heeft. Deze tegenstrijdigheid wordt echter weggenomen, wanneer wij het redebeleid van Johannes volgen.

Hij zegt: „Zalig en heilig is hij, die deel „heeft aan de eerste opstanding; over dezen heeft „de tweede dood geen macht."

Hij onderscheidt dus twee opstandingen; de eerste van hen over wie de tweede dood geene macht, de tweede van hen over wie die dood wel macht heeft. Tot de eerste behooren allen, die tot dusverre uit hunne graven zijn verrezen, tot de tweede zij, die later gewekt zullen worden.

Zalig en heilig is hij, die deel heeft aan de eerste opstanding. Waarom? Het negatieve voorrecht, om het zoo eens te noemen, dat zij boven de anderen hebben is: dat de tweede dood geene macht over hen heeft; het positieve, dat zij priesters van God en Christus zijn en met Hem als koningen zullen heerschen, duizend jaren; d. i. de tijd dat satan gebonden in den afgrond zal nederliggen en de Heer Jezus als Koning zal heerschen en alle koninkrijken der aarde en hunne heerlijkheid Hem zullen toebehooren.

Dan zal de groote Davidszoon in werkelijkheid op diens troon zitten. Israël zal zien in Wien het gestoken heeft, in Hem gelooven en Hem als zijn Messias eeren en het zal gelukkig onder Zijn scepter zijn.

Tien eeuwen lang zal de aarde een ongestoord geluk, een ongekenden vrede genieten. Alles wat leeft en zich beweegt zal in dat geluk deelen; de heerlijke profetie van Jesaia, hoofdstuk 65: 25, zal in vervulling treden.

Het is onbegrijpelijk, dat, waar de Schrift zoo duidelijk over dat duizendjarig vrederijk op aarde spreekt, en voor zoo vele Christenen voor deze heerlijke waarheid blind zijn; voor hen is dat denkbeeld veel te aardsch en, alsof de Schrift deeg ware, gaan zij deze waarheid kneeden en weer kneeden, tot dat zij er eenen vorm aan gemaakt hebben, die op hun bekrompen inzichten past.

Wij voor ons verheugen er ons van harte over, dat de tijd spoedig zal aanbreken, dat satan niet meer de overste dezer wereld zal zijn, maar dat de heerschappij overgaat in de handen van Hem, die, als haar Schepper en Onderhouder, daar alleen recht op heeft. In welk een geheel ander licht verschijnt dan de toekomst voor onze oogen; hoe geheel anders ontplooien zich de dingen der eeuwigheid voor onzen blik, wanneer wij die beschouwen in het licht der H. Schrift, zooals ik hoop dit nog nader aan te toonen.

Zij zullen als koningen heerschen met Christus; dat deel is voor ons weggelegd, niet als verdienste, maar uit genade. Zorgen wij echter, dat die kroon en scepter ons niet ontgaan. Blijven wij wakende, opdat, wanneer dan de tronen gezet worden, er ook ons een aangewezen worde. Dan zullen wij kroon en scepter nemen om die neer te leggen aan de voeten van onzen dierbaren Heiland en Zaligmaker, en wij zullen instemmen met het lied, dat Johannes hoorde: „Gij hebt ons Gode gekocht met het uw bloed en ons gemaakt tot koningen en priesters."

Die ons, gewasschen in uw bloed,
Tot priesters hebt verheven,
En ons den hoogen rang, den moed
Van koningen gegeven;
U zij de roem, U zij de lof!
U d' eerkroon opgedragen;
Geheel deez' aard en 't hemelhof
Moet van uw eer gewagen.

Gez. 44: 2.

EDE, Juli 1901. N. ZERBST JZN.

De sociale quaestie.

„*La question sociale est une question de ventre*" zoo schreef vroeger ondergeteekende; dat is: het maatschappelijk vraagstuk is eene buikquaestie, eene zaak van eten en drinken. Maar sinds ik, Gode zij dank, de blikken gericht heb naar het Slachtoffer van Golgotha, weet ik iets anders en beters daarover te zeggen, n.l. dit: de „sociale quaestie behoort tot het zedelijk gebied" . . . .

Wijlen prof. Emile de Laveleye, van de Luiksche Hoogeschool, heeft het in schoone taal gezegd: „de godsdienst heeft een onloochenbaren invloed op de vruchtbaarheid van den arbeid en zij, die eerst het Hemelrijk en de Rechtvaardigheid betrachten, vinden — naar Jezus belofte — de rest als toebaat! — Welvaart en eerlijkheid gaan gepaard. En ofschoon ik wel de laatste zijn zal, om te beweren, dat een ongeloovige noodzakelijk oneerlijk of onzedelijk is, terwijl ik — in tegenovergestelde richting — bekennen moet

helaas! dat ik vaak uiterlijk zeer godsdienstige lieden van het pad der trouw en eerlijkheid heb zien afwijken, — toch blijft het in 't algemeen waar, dat er onder de Christenen met meer vertrouwen b.v. handel kan gedreven worden.

Diegenen onder de lezers, welke met het leven in de groote steden bekend zijn, en die weleens in 't harte van het proletariaat drongen, weten, hoezeer de werkende klassen aan ontberingen van allerlei aard zijn blootgesteld; het is onloochen baar: de arbeider lijdt en in zijn eischen om meer brood, om beter kleeding, om ruimer woning, om minder lasten van verschillenden aard, ligt iets billijks. Dit moet erkend en daarom moet elk rechtschapen man en zooveel te meer elk discipel van Hem die gezegd heeft: „Gij zijt allen broeders!" daaraan recht doen wedervaren.

Maar alhoewel ik in mijn land reeds het mijne heb bijgebracht om, met het oog op die zaak, van de wetgeving hervormingen van verschillenden aard te bekomen, en hoezeer ik ook het streven van harte toejuich van hen, die in deze richting werkzaam zijn — zonder haat of anderen hartstocht dan die, welke het goed recht en voor het algemeen het beste beoogt, — zoo staat voor mij toch vast en houd ik staande, dat de eerste en allernoodzakelijkste hervorming elk menschelijk harte betreft.

Wat baat het wetten te maken om het minimum dagloon en maximum der werkuren te bepalen, zoolang er in de steden en plaatsen van nijverheid kroegen en huizen van ontucht blijven bestaan en gehandhaafd worden, om den arbeider aan te lokken en het beste van zijn geld en leven te verslinden!

De groote fransche dichter Victor Hugo vorderde „*une Bible par cabane*" — een Bijbel in elke hut. En ik geloof, ik ben zeker, dat de oplossing van het maatschappelijk vraagstuk, welke zoo vaak en tot zoo woelige bewegingen aanleiding geeft, in die weinige woorden mag worden samengevat: Het heilige Evangelie van onzen Zaligmaker in aller handen, maar vooral in alle harten! Indien immers de door Jezus gepredikte broederschap wat minder in woorden, *maar iets meer in werkelijkheid bestond, indien* de liefde voor den evenmensch het streven was der algemeene maatschappelijke beweging dan werd de sociale quaestie zonder eenige botsing opgelost. Weleer vielen, dank zij de warme, doordringende taal der eerste apostelen onzer Gemeente, de ketenen der slavernij zonder dat eenige wettelijke bepaling er over in dien zin beslist had. Maar heeft de Christelijke leer iets verloren van hare heilige wonderkracht?... Wel neen, geenszins, en daarom behoort de hervorming der maatschappij een evangelisch werk te zijn...

Tot allen, welke het met het heil der zielen wel meenen, richt ik dan mijnen roepstem: ziet om u henen en beurt de lijdenden op met Jezus woord. De *individueele wedergeboorte* — zietdaar het Christelijk beginsel met betrekking tot de hervorming onzer samenleving!

ALFRED LA GRAVIÈRE.

Zij hadden geen tijd.

Neen, zij hadden werkelijk geen tijd! Den ganschen dag moest mijnheer Baas zich met zijne knechts en arbeiders en juffrouw Baas zich met hare dienstboden en werkvrouwen afsloven, hoe kon er dus sprake zijn van bidden en bijbellezen! En op Zon- en feestdagen was het nog erger. Na de plagen der week mag men toch op Zondag genoegens verlangen en uitspanning moet er zijn! Of zij waren genoodigd, of zij hadden genoodigd en dan zaten man en vrouw tot over de ooren in zorgen voor de vermakelijkheden. Naar de kerk konden zij dus ook niet komen. En alles wel beschouwd, hadden zij God ook niet noodig. Wie, even als zij, dertig duizend gulden mee ten huwelijk brengt, kan er zich zelven wel doorredden.

Zoo was dan Gods Woord zeldzaam bij hen; maar zij bemerkten het niet en gevoelden het niet. Slechts een enkele zaadkorrel van de vele duizenden des eeuwigen Zaaiers stond dagelijks met blinkend schrift voor hunne oogen en toch zagen zij er niets van. In eene lijst, achter glas, met vergulde letters en prachtige versiering, op de eereplaats boven de sofa prijkte de vermaning des Heeren: „Zoekt eerst het koninkrijk Gods en Zijne gerechtigheid en al deze dingen zullen u toegeworpen worden." Matth. 6: 33. — De broeder der vrouw, een lithograaf, een vroom en goed man, had het den jongelieden als huwelijksgeschenk vereerd. En deze hadden het geschenk op hunne wijze geëerd en zij eerden het nog, en wanneer zij een gast hunne schatten lieten zien, dan stond dit kunstwerk bovenaan en de huisheer zeide dan: „Zie eens wat een prachtig schrift en welke schoone bloemen en welk een kunstig bewerkte lijst! Ja, mijn schoonbroeder is een kunstenaar, zooals men er zelden een ontmoet."

Mijnheer Baas had de school eervol, maar wat te vroeg verlaten en hij zou het voorzeker verder gebracht hebben, zoo de eenvoudige directeur zijne gaven beter had weten te waardeeren. Een ongeluk was dat echter niet; want hoe geleerder, hoe verkeerder, dat kon men aan zijn geleerden schoonbroeder zien, die in allen ernst geloofde, dat, wanneer men hier eerst voor den hemel zorgde, voedsel en kleeding hem in den schoot moesten regenen, alsof men in luilekkerland was. En daar de dag en nacht maar 24 uren lang was, waar nog acht à tien uur voor slapen afgingen en omdat men ook eten en drinken moest en vroolijk zijn, zoo had mijnheer Baas ook werkelijk geen tijd voor den hemel over.

Of mijnheer Baas gelijk had, dat bleek reeds op het einde van het tweede jaar. Hij sprak tot zijne vrouw: „Schat, de bakkerij alleen geeft niet genoeg, ondanks de vier knechts. Zal het goed gaan, dan moeten wij ons op de boerderij toeleggen. Dan kunnen wij ons eigen graan verbouwen en hebben den molenaar niet meer noodig; waut als bakkerij en boerderij hand aan hand gaan, dan verdient het dubbel."

Maar twee jaar later bleek, dat beide zaken nog niet toereikend waren. Het wilde nog maar altijd niet gaan, totdat er nog eene groote kalkbranderij bij was. Toen ging het — — namelijk achteruit, en wel met reuzenschreden. En juist op den tienden verjaardag van hun huwelijk zeiden man en vrouw als uit eenen mond: „Een groot geluk, dat de aanzienlijke menschen der stad, de burgemeester, de advocaat, de dokter en de wethouder onze vrienden zijn. Zij zullen ons wel helpen, zoo goed als zij met ons gegeten en gedronken, gezongen en gesprongen hebben." — Maar van al de goede menschen uit de stad ontfermde zich niemand over hen, dan de deurwaarder, die alles opschreef en verzegelde van de spinnewebben onder de vorst tot in de holen der ratten in de hoeken van den kelder. Nu hadden de goede luidjes tijd in overvloed. Des avonds voor den groote verkooping zaten zij eenzaam in hunne kamer, waarin vroeger het gejubel van vroolijke menschen zoo dikwijls weerklonken had. De man zuchtte en de vrouw weende. Een achtjarig zoontje zette zich aan tafel om zijn tekst te teeren voor de school. Nauwelijks echter had hij zijn Bijbel opgeslagen of hij sprong weer overeind. Mijn tekst ken ik al lang, vader. Het is de tekst van oom, die boven de sofa hangt. Hoor maar, vader: „Zoekt eerst het koninkrijk Gods en Zijne gerechtigheid en al deze dingen zullen u toegeworpen worden." En toen die woorden het kind zoo duidelijk en vloeiend van de tong gleden, kwamen zij den vader plotseling bekend voor. De man greep naar den Bijbel en las. Toen zag hij ook de woorden: „Daarom, zijt niet bezorgd, zeggende: wat zullen wij eten? of wat zullen wij drinken? of waarmede zullen wij ons kleeden? want uw hemelsche vader weet, dat gij al deze dingen behoeft." Hij liet het hoofd op de handen rusten en zag peinzend in het licht.

De klok van den ouden kerktoren sloeg twee en nog altijd lag Baas met gevouwen handen en ongesloten oogen op zijn bed. Hij herinnerde zich den tijd niet meer, dat hij de handen gevouwen had. Of hij zich op de rechter- of linkerzijde wierp, of hoe hij zich neerlegde, telkens klonken hem de woorden in de ooren: „Zoekt eerst het koninkrijk Gods," en of hij de lippen al op elkander perste, telkens fluisterde zijn mond den gouden tekst van zijn schoonbroeder. Nu hoorde hij ook beweging in het andere bed. „Moeder," zeide de bakker, „slaap je nog altijd niet?" „Ik kan niet slapen. Wat moet er toch van ons worden?" sprak zij klagend. „Moeder, weet je wat? Als de spreuk van je broeder nu toch eens waar was. Met meer dan veertig armen en vier paarden hebben wij gewerkt en wat wij gewonnen hebben is ellende en hartzeer. De rossen onzer wijsheid hebben ons in de sloot geworpen. Wat dunkt je, als wij het eens met het voorspan van omhoog beproefden? Wij hadden geen tijd en dat is ons tot een valstrik geworden." „Het is te laat!" jammerde de vrouw. „Weet je, vader, wat de wethouder gezegd moet hebben? Hij wist geen ander onderkomen voor ons, dan het armenhuis." De man kromp ineen. „Ik heb hem om huisvesting in zijn winterhuisje gevraagd, en dezelfde man, die zoo dikwijls van ons brood gegeten, van onzen wijn gedronken en zich onder ons dak verblijd heeft, durft zoo te spreken. Moeder, wat grieft mij dat!" Hij wierp zich op zijne andere zijde. „Uw hemelsche vader weet, dat gij al deze dingen behoeft," zoo klonk het onder zijn deken. „Ach, de ellende heeft mijn man geheel overstuur gemaakt!" kermde de vrouw. „Als het nog maar goed afloopt!"

„Eenmaal, andermaal, voor de derde maal!" zoo hoorde men den volgenden morgen de stem van den afslager voor het huis van Baas uitroepen. De verkooping, die drie dagen duurde, had een aanvang genomen. Het waren nu de kleine burgers nog maar, die rondom den afslager stonden, menschen, die slechts dubbeltjes en centen konden besteden; want eerst moest datgene, wat men den kleinen rommel noemt, worden opgeruimd. „En vergulde spreuk in dito lijst," schreeuwde de afslager. „Een rijksdaalder!" klonk het beslist en trotsch uit de menigte. Er ontstond een gegons als wanneer men tegen een goed bevolkten bijenkorf slaat en alle hoofden wendden zich naar den driesten bieder. Het was meester Baas, die bleek en bevend de hand naar het aangeboden voorwerp uitstrekte. En daar niemand meer dan een rijksdaalder voor zulk een nutteloos voorwerp wilde besteden, werd hij er weder eigenaar van. Hij nam het schilderij aan en bracht het bij zijne vrouw. „Moeder," sprak hij, „voor den laatsten rijksdaalder heb ik het teruggekocht. Wees er niet boos om: ik kon niet anders!" Bij de verkooping zag men hem echter niet meer,

Ver van de stad, daar, waar het dennenbosch ruischte, lag meester Baas in de dichtste struiken aan den eenzamen weg en staarde bekommerd door de groene toppen naar den blauwen hemel. Waarom hij hier was, wist hij zelf niet. Hij wilde alleen zijn, ver van de stad, ver van de menschen. Gedachteloos lag hij daar neer. Het groene woud wekte de hoop niet in hem op, die de Christen nooit verliezen mag, het blauw des hemels herinnerde hem niet aan de trouw van den eenigen God en van onzen Heiland. Daar komt een zwaar beladen wagen langzaam aanrollen. De zwaarmoedige man ziet den voerman en trekt zich schuw terug in de struiken. Het was dezelfde voerman, die jaren geleden als koetsier bij hem gediend had en dien hij zoo maar op stel en sprong had weggejaagd, omdat hij den trein gemist had. De arme jongen was een half uur te laat gekomen, omdat hij medelijden had met de paarden, die onder een zwaren last op een slechten weg vermoeid en afgemat waren. Meester Baas sloot de oogen om den man maar niet te zien, dien hij zulk een groot onrecht had aangedaan. Nu reed de wagen hem voorbij. „Ho!" klonk het uit den mond van den voerman en het voertuig stond stil. „Goeden dag, mijnheer Baas," zei deze nu. „Wat ik u vragen wilde, hebt u reeds eene woning? Ik heb twee kamers over en in den tuin een stal, waarvan eene prachtige bakkerij zou te maken zijn. Hour een en ander van mij. Gij weet wel, ons soort van menschen moet partij trekken van elk ledig hoekje in zijn huis." Wat was meester Baas nu spoedig overeind! En toen zij scheidden,

schudden de voormalige meester en zijn knecht elkander de hand en spraken als uit een mond: „De zaak is dus beklonken, vaarwel, tot morgen."

Den volgenden morgen reeds, terwijl de verkooping nog druk aan den gang was, werkten man en vrouw, knecht en metselaar met acht stevige armen aan de nieuwe bakkerij en acht dagen later stonden de beide eersten voor den oven, terwijl het zoontje met de broodmand huis aan huis de gansche stad doorliep. De molenaar voorzag hun van meel, aanvankelijk ter wille van den voerman, die gezegd had: „Ik wil borg zijn voor de menschen;" later omdat hij zag, dat de borgtocht overbodig was. Maar toen nu op den eersten Zondag de kerkklok den dag des Heeren verkondigde, zei meester Baas: „Moeder, sluit den winkel! Wij hebben geen tijd meer; want het is Zondag." En zoo is het gebleven. De wijze Salomo zegt: „Alles heeft zijn tijd." Dat is waar, maar niet geheel en al. Baas en echtgenoote hadden geen tijd, wanneer het gold hunnen God en Heer te dienen. Hunne klanten hadden het spoedig bemerkt en op Zaterdagavond zeide de juffrouw tot de meid: „Haast u, dat wij brood krijgen. Je weet, de bakker heeft morgen geen tijd en moet naar de kerk."

Vijf jaar later had de familie Baas weer een eigen woning en Gods zegen was zichtbaar in alle hoeken van het huis. De vrouw is nu reeds veertien jaar dood, de man acht jaar; maar den kinderen gaat het goed; want wat God zegend, dat is gezegend!

Voor de jeugd.

LUDIONGO.

Toen ik eenigen tijd geleden over onzen kok Luwawa en zijne twee zusters Kayila en Ndona schreef, was het reeds mijn plan om u ook in 't kort de geschiedenis van Ludiongo te vertellen, een meisje van omstreeks 12 jaren, die we te gelijk met de twee bovengenoemde meisjes meebrachten. Ook in hare geschiedenis is weder duidelijk Gods leiding te zien en we hopen en bidden, dat nu de Heer haar hier onder de beademing des evangelies gebracht heeft, zij niet te vergeefs hier moge gekomen zijn. 't Is reeds verscheiden jaren geleden, dat een van de staatsambtenaren bij eene gelegenheid Ludiongo's moeder eene boete oplei, omdat zij haar plicht niet gedaan had in het helpen van het aanleggen van een weg of zoo iets. De moeder kon of wilde niet betalen en toen nam de ambtenaar het kind van haar en zei dat zoodra zij de boete betaalde, zij het kind kon terug krijgen. De moeder ging naar het opperhoofd van een dorp, Nkand'a Ndembo geheeten, dat door mijn man reeds dikwijls is bezocht, om van hem hulp te vragen. Het opperhoofd hielp haar en betaalde omstreeks 6 gulden voor haar. Hij echter gaf toen het meisje niet aan hare moeder terug, maar behield het en beschouwde haar voortaan, schoon ten onrechte, als zijne slavin. Toen zij ongeveer 15 jaar was gaf hij haar aan een staatsambtenaar om voor hem te werken. Zij bleef daar omstreeks een half jaar, toen de ambtenaar naar Europa terugkeerde. Hij gaf haar verscheiden dingen, die ver de waarde van 6 gulden, die het opperhoofd voor haar betaald had, overtroffen en nog eene geit bovendien. Dit alles gaf zij gewillig aan het opperhoofd. Deze echter wilde nog meer geld uit haar maken en haar aan een ouden man ter vrouw geven en dan van dien man de „gebruikelijke koopsom" ontvangen, die nu eens meer, dan eens minder bedraagt. Hiertegen verzette zich het meisje, ze gevoelde, dat hij hiertoe niet het recht had en dewijl zij wist, dat in Kensende, een paar uur van Ndembo verwijderd, een evangelist werkte, vluchtte zij daar heen, ging naar het opperhoofd van dat deel van het dorp, waar onze evangelist werkzaam is, en vertelde aan hun beiden hare geschiedenis en verzocht om bescherming. Deze werd haar gaarne gegeven en toen wij eenige weken later in Kensende kwamen, zagen we haar en hoorden we hare geschiedenis. We vroegen haar wat zij wilde; of zij, als zij vrij was verklaard, wat zij volgens de staatswetten was, in Kensende wilde blijven, naar Ndembo teruggaan of naar het dorp, waar zij geboren was. Ze zei, dat haar eenige begeerte was mee naar ons station te gaan om daar onderwezen te worden. Mijn man zond toen een bode naar het opperhoofd van Ndembo met verzoek in Kensende te komen en daar Ludiongo's „palaver", zooals ze hier zeggen, te bepraten. Hij kwam met nog een ander opperhoofd en toen werd er eene plechtige samenkomst gehouden, waarin zij ten aanhoore van eene vrij groote schare hunne zaak bepleitten en mijn echtgenoot die van Ludiongo. Wetende, dat mijn man het recht en den staat aan zijne zijde had, stemde hij er eindelijk in toe het meisje vrij te verklaren. Hij teekende toen met een × geloof ik, want schrijven kon hij niet, het papier, waarin hij verklaarde dat het meisje ruimschoots het aan de moeder voorgeschotene terug had betaald en zij dus vrij was om te doen en te laten, wat zij wilde. Haar werd toen in aller tegenwoordigheid gevraagd, waarheen zij wilde gaan; zij bleef echter bij haar genomen besluit en ging dus een paar dagen later met ons mee. Wel trachtten hare oude vrienden en vooral het opperhoofd haar nog over halen bij hen te blijven, toen we hun dorp doorkwamen, maar zonder gevolg. Zij schikt zich bijzonder goed in het stationsleven, leert ijverig en wat onze harten nog meer verheugt, zoekt ernstig den Heer en het is onze bede, dat zij binnenkort Hem moge vinden, die ook voor haar Zijn leven gaf. Eerst dan zal zij in waarheid vrij zijn.

Hoe velen zijn er nog niet in dit donkere land, die naar ziel en lichaam in slavernij zijn. Bidt en werkt met ons, dat spoedig het heerlijk licht des evangelies overal doordringe, opdat vele zielen in waarheid vrij mogen worden, en Gods naam verheerlijkt worde.

J. BELL—FEISSER.

EEN EN ANDER.

*** Rev. John Spurgeon, de vader van den welbekenden C. H. Spurgeon, beleefde op den 15 Juli zijn 91sten verjaardag, in den besten welstand. Hij heeft onder 5 regeeringen geleefd, n. l. onder George III, George IV, Willem IV, Victoria en Eduard VII. Hij heeft alle zijne zusters overleefd, evenzoo zijne broeders, uitgenomen den jongste.

Hij heeft nog 6 dochters (zijne zonen waren Charles en James), 18 kleinkinderen en 15 achterkleinkinderen.

*** De inrichtingen van George Müller in Ashley Down, Bristol, hebben na den dood des stichters zware tijden doorleefd. Maar juist toen de nood op het hoogste gekomen was, werd aan het bestuur een som van 240,000 gld. uitbetaald, die reeds in het jaar 1886 door een rijken erflater voor de inrichtingen vastgelegd was, met de bepaling dat de uitbetaling in het jaar 1900 volgen moest. Daarin zien we zoo treffend Gods voorzorg. Hij, die alle dingen weet, gaf reeds in het jaar 1886 een man in het hart, voor de inrichtingen te zorgen, die in het jaar 1900 door den oorlog in Zuid Afrika, den hongersnood in Indie en de troebelen in China in verlegenheid moesten komen. Nu zijn de 17—1800 kinderen weer uit alle bekommernis geholpen. Het is goed op den Heer te vertrouwen!

*** Een doop in Parijs. De zaak der Baptisten gaat in Parijs op een verblijdende wijze voorwaarts. Den 14den Juli l.l. was het feest voor de kleine gemeente, die een kleine kapel heeft in de Rue Meslay; de heer Anderson, Voorganger der vrije Gemeente in Parijs, werd door den Predikant Saillens op de belijdenis zijns geloofs gedoopt. Als gronden, waarom hij zich liet doopen, voerde de heer Anderson het volgende aan: 1. In het N. T. wordt alleen één doop en wel door onderdompeling geleerd, 2. de volgelingen des Heeren zijn verplicht zich aan het bevel van den Heiland te onderwerpen, 3. het geloof geeft geen rust, voor men het bevel des Heeren opgevolgd heeft.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Daar de verjaardag onzer Koningin (31 Augustus) weer aanstaande is, maakt men zich, vooral in Amsterdam, gereed dien dag niet ongemerkt te laten voorbijgaan. Een programma van verschillende feesten en vermakelijkheden voor groot en klein is reeds saamgesteld, zoodat men daar zeker wel kan merken, dat Wilhelmina jarig is. In Groningen, waar 't vieren van den historischen 28sten Augustus den Koninginnedag steeds in den weg stond, is thans de eerste stap gedaan om dezen verjaardag onzer Koningin tot een echt feestelijken dag te maken, dit jaar te beginnen met 't houden van een festival van fanfarecorpsen. Ook op andere plaatsen worden toebereidselen gemaakt.

Zekere G. van Houten, gewezen marinier, die voor een paar jaar wegens poging tot doodslag op zijn meisje tot vier jaar gevangenisstraf veroordeeld werd, is in den nacht van Vrijdag op Zaterdag j.l. uit de cellulaire gevangenis te Arnhem ontvlucht en wordt nog vruchteloos gezocht. Hij heeft dat kunststuk weten te volvoeren door met eene vijl, die hij, daar hij timmermanswerk verrichtte, heeft weten machtig te worden, de ijzeren bouten door te vijlen en ze zoolang met brood weer netjes heel te maken, dat de opening groot genoeg was om er zich op een gunstig oogenblik door te wringen. Om den hoogen muur te kunnen overklimmen, had hij van kleine stukjes touw, die hij nu en dan vond, een ladder weten samen te stellen, zonder dat men van 't een noch van 't ander iets had opgemerkt, hoewel hij nog al streng bewaakt werd, daar hij reeds vroeger pogingen tot ontvluchten had aangewend. Of 't hem nu echter ook gelukken zal aan de ijverige nasporingen van marechaussee en politie te ontkomen, is twijfelachtig.

Op een begraafplaats der Israëlieten te Gennep (Limburg) vond men een negental grafzerken afgebroken, midden doorgeslagen of ernstig beschadigd, wat men eerst aan baldadigheid toeschreef, doch, daar bij nauwkeurig onderzoek geen geweldpleging viel te ontdekken, denkt men, dat een hevig onweder, dat onlangs boven deze gemeente woedde, de verwarring zal hebben aangericht.

Het getal adressen van rouwbeklag, gezonden aan president Kruger te Hilversum is thans geklommen tot 1200. Onder de laatsten is er een van al de krijgsgevangen officieren en manschappen in 't kamp te Trichinopoli in Eng. Indië en een „Beileidsadresse" niet namens, maar onderteekend door „8300 Burenfreunde aus Mannheim." En nog schijnt er geen einde aan te komen.

Op een telegram uit Pretoria over de begrafenis van tante Sanna en wat nu met zijn huis moest gebeuren, moet oom Paul teruggekabeld hebben: „Lees Spreuken 7: 19, 20."

„Want de man is niet in zijn huis, hij is een verren weg getogen, hij heeft een buidel gelds in zijne hand genomen, ten bestemden dage zal hij naar zijn huis komen." — In

Duitschland is weer een ondoordringbaar pantser uitgevonden door een Poolschen leeraar in ruste, met name Szcepanik, dat 2 kilo weegt en uit een zijden weefsel bestaat. Een kogel uit een Mannlicher geweer, op vijf pas afstands afgeschoten, dringt slechts 3 mM. diep daarin door. Hij heeft een model van zijn pantser aan den Keizer gezonden.

Of zulk een uitvinding den strijdlustigen menschen nuttig kan zijn? Misschien wekt 't slechts op om nu ook weer nieuwe geweren uit te vinden, in plaats van 't schieten als nootleloos op te geven.

Frankrijk. De vorige week werd in de nieuwsbladen melding gemaakt van eene kwestie tusschen Frankrijk en Turkije over den aankoop van kaden te Constantinopel die thans in het bezit zijn

van eene Fransche maatschappij, indertijd gekocht, met recht van den Sultan om ze terug te koopen. Dat laatste wil de brave Turk wel, maar 't zit natuurlijk op de 41 millioen francs vast, die men toch niet uit een ledige schatkist kan halen, terwijl Frankrijks gezant er op aandringt om ze te koopen, of zooniet, de vennootschap ongehinderd haar gang te laten gaan, terwijl hij zelfs crediet toestaan wil, als de groote heer maar zeggen wil, wanneer hij plan heeft, te betalen.

De Turk wil noch 't een noch 't ander en daardoor zijn reeds de betrekkingen van den Franschen ambassadeur met het Turksche Gouvernement afgebroken, terwijl de tweede marine divisie te Toulon bevel ontving, zich voor 7 dagen te approviandeeren en nu order afwacht om naar de Levant koers te zetten.

Nu echter vernemen wij, dat door de kloeke houding van den Franschen gezant, Constans, de Sultan een besluit heeft uitgevaardigd, waarin gelast wordt, geenerlei hinderpaal in den weg te leggen aan de vrije uitoefening der rechten, welke de Fransche maatschappij eens op die kaden heeft verkregen. Dat is zeker wel 't verstandigste, als de kas toch leeg is. De Czaar van

Rusland zal, naar men uit St. Petersburg verneemt, naar Parijs komen met bemiddelingsplannen tusschen de Engelschen en Boeren, die voor beide partijen gelijkelijk eervolle vredesvoorwaarden zouden aanbieden. Onafhankelijkheid voor de Republieken met afstand van de Randmijnen en betaling eener oorlogschatting.

Engeland, dat immers met 15 September den oorlog al voor de derde maal uit verklaren wil, zal daar echter wel niet op in willen gaan, hoewel 't Engelsche volk al steen en been begint te klagen over de hooge belastingen, die zeker als er geen spoedige beslissing komt nog steeds hooger zullen stijgen.

De spoorwegen vooral gevoelen dat in de steenkolenmijnen. Hunne ontvangsten bedroegen toch in de eerste helft van 1901, f 7.788.000 minder dan in de eerste zes maanden van 't vorige jaar.

Nog steeds zendt men uit Engeland schepen met versterkingen naar

Z.-Afrika, hoewel 't heette, dat er troepen werden teruggeroepen.

De proclamatie van Chamberlain door Kitchener aan de Boeren bevelhebbers gebracht, onder bedekking van de witte vlag, vindt geen gunstige ontvangst. Den luitenant Evans althans werd door de Boeren alles afgenomen, wat hij en zijne bedienden bij zich hadden aan paarden, muildieren en wat dies meer zij. Luitenant Porter is 't evenzoo wedervaren en te voet konden beiden in Edinburg terugkeeren om lord Kitchener hun wedervaren als een sprekend antwoord op de proclamatie te vertellen. Generaal de Wet, die, omdat hij onvindbaar was voor de Engelsche schoonvegers, zijn winterslaap heette te doen, maar zeker in dien slaap nog wel wat uitgericht heeft, schijnt ook weer op de proppen te komen, tenminste als de Engelsche correspondenten ditmaal niet mis zijn. Hij moet in 't hartje van Oranje-Vrijstaat zich bevinden, en met De la Rey en Kritzinger zich willen vereenigen om een inval in de Kaapkolonie te doen, waardoor de toestand aldaar zeker niet beter zal worden voor de Engelschen, omdat daar al zooveel opstandelingen zijn.

Geen wonder, dat Kitchener een groot aantal troepen noodzakelijk acht om den Boeren de baas te blijven.

N. P. K. K.

VARIA.

DUIKERSTEENEN.

In het „Paleis van Kunsten en Wetenschappen" te Lyon vindt men twee platte, vierkante steenen, met aan het boveneinde een gat er in, die uit Beyreuth (Syrië) zijn medegebracht door dr. Saguet. Op die beide steenen zijn Arabische woorden gegraveerd; op den eenen steen [illegible] eteekenen zij: „Wij behooren aan God en keeren tot God terug," en op den anderen: „In naam des levenden Gods! ik vertrouw mij aan Gods grootheid toe."

De Mahomedaansche duikers maken dit soort van steenen aan hun hals vast alvorens in zee af te dalen.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending.

Van br. E. H., uit ZEds. busje, f 2.50.

N. v. BEEK.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van J. J. L., Chicago (Am.), f 20.11; van K. O., Amsterdam, f 22.65; van F. v. d. W. te Sneek f 7.96; van C. P., Deventer, f 5 34.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 750 DONDERDAG 5 Sept. 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . *f* 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . . . *f* 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

WAAR? — DAAR!

WAAR?

Waar is de schuilplaats
Voor 't bang gemoed?
Wie geeft na 't kwade
Mijn ziele 't goed?
Wie wischt de tranen
Van 't oog mij af?
Wie heelt de wonden
Van dood en graf?
Waar is het einde
Van alle smart?...
Ginds in den hemel
Aan Jezus' hart!

DAAR!

Daar is een wijkplaats, waar het hart,
Vermoeid van 't aardsch gewemel,
Verwond door zonde en zondesmart,
Mag rusten in — den hemel!

Eens komt de moede pelgrim thuis,
Om na het moeilijk zwerven,
De kroon te ruilen tegen 't kruis
En eeuw'ge blijdschap te erven.

J. A. WORMSER.

ERBARMING.

„Mij is erbarming wedervaren," zoo begint een lied dat dikwijls in onze vergaderingen wordt aangeheven. Wel mag dit lied overal worden gezongen, aan alle plaatsen en altijd, want geen mensch, wie dan ook, geloovig of ongeloovig, die niet, als hij goed nadenkt, moet erkennen en getuigen, dat de barmhartigheden Gods groot zijn. Tegen dit lied geldt de aanmerking niet, dat niet iedereen, of dat men niet altijd deze woorden uitspreken kan, want wanneer of door wien zij ook gezongen worden, altijd zijn zij waar. De woorden van den 73sten psalm „wien heb ik nevens U omhoog" of van den 27sten „in God is al mijn heil en eer" en meer dergelijke kunnen door den ongeloovige nooit, door den Christen, laat ons eerlijk wezen, niet altijd van harte worden gezongen, maar de erbarmingen Gods ervaart een iegelijk zonder onderscheid, te allen tijde.

Daarom hierover een enkel woord. Immers blijft de vraag, ook voor den geloovige: weten wij eigenlijk wel wat erbarming is, beseffen wij wel, wat erbarming *Gods* is? Erbarming is een andere vorm voor het woord barmhartigheid. Nu, dat wil niets meer of minder zeggen, dan dat de Heer, onze God, met zijn harte ons omarmt.

Hoe groot moet de liefde Gods wezen, dat de Schrift spreekt van *armen* zijner liefde. De ruimte van den sterrenhemel is zoo ontzettend groot, dat men den afstand van de zon tot de aarde als éénheid neemt en zegt: „die of die ster staat op zooveel duizend zonsafstanden van ons af" om de eenvoudige reden dat men geen getal heeft om het uit te drukken bij zoo of zooveel mijlen. De wetenschap brengt telkens nieuwe en wonderlijke natuurkrachten te voorschijn. Men kan met elkander spreken op verre afstanden zonder elkander te zien (telefoon); berichten overbrengen door de lucht zonder geleiding (telegrafeeren zonder draad); iemands geluid en het gesprokene opvangen en als het ware in een doos medenemen (phonograaf); de geduchte en ontzettende natuur-verschijnselen doen ons de almacht Gods bewonderen en dat alles is nog slechts het werk zijner vingeren. De hemelen zijn Zijner handen werk.

Hoor het, o mensch: geef er acht op, o geloovige. Zooveel malen de armen grooter zijn en meer kunnen omvatten dan handen of vingeren, zoo veel grooter is zijn liefde en ontferming dan zijn almacht. En deze groote liefde omarmt ons. Zij omvat en omringt ons van alle zijden. Immers is in dit woord „barmhartigheid" alles besloten. Liefde, genade, ontferming, medelijden, geduld, lankmoedigheid, het zijn alle woorden, waarmede de groote barmhartigheid Gods in Christus wordt aangeduid. Was het geen ontfermende liefde, dat God na den val niet den mensch los liet, maar hem opzocht en redding beloofde? Is het geen genade en langmoedigheid, dat de Heere God, hoe vijandig, hoe boos en goddeloos de mensch ook is, even goed voor hen zorgt en steeds alles geeft, en hen ook zijn heerlijke natuurgaven niet onthoudt, ofschoon ze, o zoo dikwijls, tegen Hem, in plaats van tot Zijne eer worden gebruikt?

Neen, de Heer heeft barmhartigheid geoefend met het menschengeslacht al de eeuwen van deszelfs bestaan. Hij verliet het werk Zijner handen niet, ook al viel het van Hem af, al verhardde het zich evengoed tegen Zijn gaven als tegen Zijne oordeelen en werd het in plaats van een beeld van Hem, een slaaf en een gewillig werktuig in de handen van den wederpartijder Gods, den vorst der duisternis, dat in plaats van Hem, den Schepper, te dienen en te eeren, Hem bespotte en verachtte. Het menschdom heeft zonde op zonde, ongerechtigheid en gruwel bergenhoog opgestapeld, maar God had gedachten des vredes over het gevallen en zedelijk mismaakte menschenkind, ja, alzoo lief had God de wereld, dat Hij in de volheid des tijds Zijnen Zoon zond om in den dood te gaan en alzoo den mensch, die de vrees des doods onderworpen was, te verlossen. Dit is het toppunt van Gods erbarming en genade. Jezus stierf voor ons als wij nog zondaars waren. Daartoe verliet de Zoon Gods den troon zijner hemelsche heerlijkheid en daalde nu ter helle, om den satan de sleutels te ontwringen der hel en des doods, om ons van uit de diepte, waarin de mensch gezonken was, op te voeren tot de hoogte van Zijne heerlijkheid. De mensch was gezonken beneden de schepping. God wil den mensch verheffen boven al het geschapene, zoowel stoffelijk als geestelijk. Daartoe moest Zijne liefde zoo groot wezen. De armen Zijner eeuwige liefde waren daartoe noodig. Nog steeds gaat Hij, de eeuwig Barmhartige, voort met Zijn liefde te bewijzen aan Zijn gevallen schepsel, hoe verdorven het ook zij. Nog steeds straalt Zijn zon aan den hemel; nog steeds brengt de aarde haar vrucht voort en regent het over rechtvaardigen en onrechtvaardigen. Geen schepsel is uitgesloten van de liefdevolle en zorgende hand Gods en hoezeer ook miskend, ja, zelfs verguisd, zoover dat men het grootste bewijs van Gods liefde en ontferming, de komst van den Heiland, verwerpt, gaat Hij steeds voort met zegenen en weldoen. De ongeloovige kan zingen van Gods erbarming en zij wedervaart hem ook, maar hij verstaat het niet. Arme, arme wereld, hetzij gij vroom zijt, ja zelfs zoo vroom, dat gij de genade Gods in Christus niet meent noodig te hebben, of u in onverschilligheid afwendt van Zijn dienst, gij weet niet, wat gij zingt, ofschoon het waar is. De goedertierenheid des Heeren omringt u van alle kanten en gij ziet het niet. Zijne ontferming waakt over u en gij bemerkt het niet. Arme, arme wereld!

Zouden de geloovigen, de Christenen, altijd beseffen, wat het beteekent: „mij is erbarming wedervaren?" Wij lezen van een Jacob, dat hij zegt: „al deze dingen zijn tegen mij!" een Elia sprak: „Heer, neem mijne ziel van mij" en een Jona verlangde te sterven en wie van ons heeft geen tijd of oogenblikken in zijn leven gehad, dat hij twijfelde aan Gods liefde en het vergat dat hem erbarming was wedervaren. Eigenlijk moet de Christen dan ook zingen: „mij wedervaart erbarming," want zoo is het toch altijd. Voor hoeveel heeft de Christen God niet steeds te danken? Behalve de zegeningen, die ons tegelijk met de wereld toestroomen, heeft hij nog zooveel er boven. Immers, hem is vrede geschonken in het harte en hij weet, dat al gaat zijn weg ook tegen vleesch en bloed in, dit juist het grootste bewijs van Gods liefde is, omdat zijn hemelsche Vader iets beters voor hem heeft en hem alzoo gereed maakt voor zijn eeuwige, heerlijke bestemming. Om een beeld te gebruiken. Het gaat met de kinderen Gods dikwerf als met de kinderen van hooge geboorte. Een kind, dat bestemd is om eenmaal een koningskroon te dragen, moet in zijn jeugd veel leeren, wat kinderen uit het volk niet behoeven te weten; daarom kunnen zij in hunne jeugd ook niet zoo veel spelen en kinderlijk genot hebben, daartoe is hun roeping en bestemming te verheven. Hun hart is daar echter niet altijd toe genegen en zij zouden soms gaarne met andere kinderen willen ravotten en spelen. Laten wij dit niet vergeten. Het gebeurt zoo dikwijls, dat de Heer smart of beproeving over Zijn kinderen brengt, dat in den grond der zaak niet anders is dan een privaatles, om een moeielijke en toch noodige zaak te leeren, die er anders niet zoo goed in zou gaan. God bereidt ons hiertoe voor de

zaligheid, die voor ons bereid is en bewaard wordt in den hemel, en Hij voedt ons op volgens onze bestemming. Wij zijn koningskinderen en bestemd om eenmaal in priestergewaad koningskronen te dragen en diensvolgens worden wij opgevoed. Laat ons dit in het oog houden, als wij in tegenspoed zijn en ook de wereld niet benijden, die misschien wat meer speelgoed heeft of zich vermaken kan met de op zich zelve geoorloofde zaken der wereld, terwijl wij moeielijke lessen moeten leeren. De wereld behoeft zoo veel niet te leeren, hunne bestemming is niet zoo hoog. Hun deel is in dit leven. Het is altijd erbarming en anders niet. Wij begrijpen dat niet altijd en dat behoeft en kan ook niet. De wonderen van Gods almacht kunnen wij niet bevatten met ons verstand, hoe veel te minder de uitingen Zijner liefde. De wonderen zal niemand ons verklaren; maar éénmaal zullen wij ze zien en misschien doorzien. Hoeveel *geestelijke* zegeningen ontvangen wij hier niet reeds, omdat wij putten kunnen uit de onuitputtelijke bronnen van Gods liefde en genade? Ons logge vleesch en bloed wil er echter niet altijd aan. Wij zijn nog aardsch met de aarde en behooren wel niet tot de aarde, maar toch nog bij de aarde, maar eenmaal zullen wij zien, dat alles, zoowel goed als kwaad, vreugde en smart, niets anders was dan gevolgen van Gods innige barmhartigheid met ons. Zijne liefde omarmt ons en houdt ons dicht bij Hem. Hij wil ons niet verliezen of loslaten. Onze God heeft steeds gedachten des vredes met ons. Moet niet wellicht een ieder van ons betuigen, dat, als onze God met ons handelde naar onze ontrouw en zwakheid, wij verloren gingen? Hij houdt ons vast en laat ons niet uit Zijne hand gaan, en Zijne ontferming behoudt ons soms ondanks ons zelve. Eenmaal zullen wij getuigen: het is Gods genade geweest, die ons in dit leven verzorgde; het was Zijne gunst en barmhartigheid, die ons redde van den eeuwigen dood, maar het is ook Zijn liefde en eeuwige erbarming geweest, die ons bewaard heeft door en langs vaak moeitevolle wegen, en door soms zwaren strijd ons gebracht heeft tot datgene, waartoe Hij ons had verlost, kinderen Gods, erfgenamen Zijner heerlijkheid.

Gaan wij steeds voort in vertrouwen op Zijne beloften en de eeuwige armen zullen ons ondersteunen. Onze voet zal niet wankelen en ons hart zal niet bezwijken, maar wij zullen de kracht vernieuwen en vast staan in Hem, die ons liefhad met een eeuwige liefde.

A. K. O.

Jacoba's ervaring.

Reeds als kind lag de begeerte in haar hart: God lief te hebben en Hem gehoorzaam te zijn. Zij was ook nog heel jong toen ze zich aan Jezus mocht toevertrouwen, en kort daarna door den H. doop in de Gemeente werd opgenomen. Al was het nieuwe leven heel zwak en onvolkomen, het was er toch. Helaas, de duivel laat geene ziel, ook geene kinderziel met rust. Het leven Gods wies niet in Jacoba en bij gevolg kreeg de vijandelijke zondemacht weer de overhand in het jeugdige hart.

Maar God is liefde, en de goede Herder zoekt de afgedwaalde schapen en roept hen luide bij hunne namen. Dit ondervond ook Jacoba.

Als jong meisje, toen satan alle wereldsche ijdelheid en schijnschoon te baat nam om zijn prooi te behouden, hoorde zij opnieuw naar de stem des Heilands en deed de goede keuze. De begeerte, tot eer van God te leven was nu weer geheel verlevendigd en in de Gemeente des Heeren vond ze waaraan hare ziel nu weer zulk een behoefte had. Zij had een zorgeloos, vroolijk karakter en dat deed haar niet waakzaam en op hare hoede zijn tegen de kunstgrepen des duivels. Maar zij was werkelijk wedergeboren en door de liefdevolle leidingen Gods werd haar karakter geheiligd. Daartoe moest zij evenwel ook smartelijke wegen doormaken.

Eenige jaren later verloofde zij zich met iemand, die, zooals zij geloofde, ook den Heer wenschte te volgen. Een Christen moet wel altijd wakende zijn tegen de gevaren, die hem omringen, maar in dit tijdperk van 't leven van vele jonge menschen, mochten zij wel bijzonder gedachtig zijn aan den eisch: „Heb God lief boven alles," dus ook boven iedereen. Jacoba dacht daar niet aan en langzamerhand nam de aardsche liefde de grootste plaats in haar hart in en nam geheel haar denken en doen in beslag, met het treurige gevolg dat de gemeenschap met God flauwer werd en het geestesleven hard achteruit ging.

Jacoba was zich wel bewust dat zij het werk van den Heiligen Geest in haar hart tegenstond; wel dacht zij soms na over den toestand harer ziel, en dan werd zij verdrietig en kwam de wensch bij haar boven: „Was ik toch anders", maar verder kwam het niet. Haar hart was niet volkomen vervuld met de liefde Gods en daarom had zij ook geen kracht, om te breken met hetgeen haar verhinderde, geheel voor Jezus te leven.

Zij sloeg geen acht op de ernstige stem van haar geweten en ging al meer op in de toekomst, die zij zich zoo schoon voorstelde, en zocht hare vreugde in aardsche, vergankelijke dingen.

Het gebeurde wel eens dat sommige leden der Gemeente, die de gevaren inzagen waarvoor Jacoba geheel blind was, haar waarschuwden en vermaanden.

Soms luisterde zij er naar, maar nam de vermaning niet ter harte, dikwijls ook werd zij er door geprikkeld en beantwoordde de liefde en zorg, die haar werd betoond, met bitsheid en onvriendelijkheid. Het gevolg van dit alles was dat zij in een zondigen toestand voor God geraakte en dus ook geen zegen voor hare omgeving kon zijn. Indien de Heer geen wakend oog over Zijn ongehoorzaam kind gehouden had, wat zou het einde nog geweest zijn?

Eens werden er Evangelische samenkomsten in de Gemeente gehouden. Daar werd Jacoba weer bij zichzelf bepaald en dacht eindelijk: „Ik wil toch den Heer dienen, ik wil eene discipelin van Christus zijn." Toen vroeg zij den Heer Jezus om kracht om Hem getrouw te zijn, en de Getrouwe heeft dezen noodkreet der ziel heerlijk verhoord. Heel kort daarna verbrak God den band, die haar zoo ver had afgevoerd. Het kostte pijn en tranen, maar het was noodig, opdat haar hart geheel vervuld zou worden met de liefde van God.

In 't eerst was zij volkomen gelukkig; zij geloofde, dat God hare wegen leidde en door deze wetenschap werd zij zeer vertroost. Maar later, toen zij het gemis harer aardsche liefde meer en meer ondervond, viel de lijdensweg haar bitter hard en ontzonk haar alle levensmoed. Daarbij kwam, dat zij van andere zijde ook heel veel moeite en teleurstelling ondervond, zoodat Jacoba zuchtend en treurig haren weg ging. Het scheen haar toe, dat zij een soort stiefkind van haren hemelschen Vader was en de Heer zich om haar niet bekommerde.

Toch was het juist Gods liefde, dat zij deze duistere tijden doormaken moest, de moeielijkheden brachten haar weer geheel tot zichzelve. Met droefheid zag zij nu in, hoe schuldig zij voor God was, hoe zij gezondigd had door niet naar Zijn wil gedaan en in Zijne wegen gewandeld te hebben. In haar hart was eene sterke begeerte naar den liefelijken vrede Gods, naar volkomen gemeenschap met Christus. En op Gods tijd werd alles licht voor haar oog, werd het haar duidelijk, waarom zij zooveel leed had moeten doormaken.

Nu Jacoba zag, dat de Heer haar uit liefde gekastijd had tot behoud harer ziel, kon zij God uit den grond van haar hart danken voor den lijdensweg. En daar zij nu onderworpen en stil was, werd zij bereid den troost te ontvangen, dien de Heer voor ieder Zijner kinderen in Zijn Woord heeft. Haar leven, thans aan Jezus gewijd, werd recht gelukkig en blijde. Door het geloof was zij zich bewust, dat het bloed van Jezus Christus ook hare schuld en zonde voor eeuwig had uitgewischt.

„Wees welgemoed dochter, uwe zonden zijn u vergeven," was het heerlijke troostvolle antwoord, dat zij kreeg op haar gebed. Dankbaar en verheugd aanvaardde Jacoba in 't geloof alles wat haar Heiland tot hare ziel sprak; inniger dan ooit te voren klemde zij zich aan Hem vast en wenschte niets anders dan den Heer Jezus in alles te volgen en gehoorzaam te zijn. Hare dagelijksche bede was meer zichzelf te sterven, meerdere heiligheid en nederigheid van harte.

Zag Jacoba terug op vroegere tijden, dan zou zij voor nog zooveel niet hebben willen ruilen met het tegenwoordige; nu gevoelde zij hoe de vrede Gods werkelijk alle verstand te boven gaat. Zij zag hoe langer hoe meer in dat het grootste geluk voor een mensch hierin bestaat: God zijnen Vader te mogen noemen.

Het deed haar leed, dat zij zooveel tijd nutteloos had laten voorbij gaan, maar des te dankbaarder was zij nu den Heer, dat Hij haar tot staan had gebracht en haar uit de strikken des duivels verlost had, waarin zij zichzelf had gebracht. Nu lag er wellicht nog een reeks van jaren voor haar, waarin zij door Gods genade wel tot zegen voor hare naasten en tot eer van God zou kunnen leven.

Het was nu de innigste begeerte harer ziel, geheiligd te worden en Jezus geheel te dienen met al haar kracht. Zij ondervond in eene ruime mate de vertroosting des Heeren.

Onze Heiland en Verlosser is een Barmhartige Hoogepriester, die medelijden heeft met de zwakheden Zijner discipelen; wanneer de zonden met berouw beleden worden dan buigt onze Goddelijke Priester Zich met eindelooze onbegrijpelijke liefde neer, om hen in de eerste plaats alle zonden te vergeven en ook hen te bemoedigen in hun strijd. Maar Zijn doel met Zijne volgelingen is, hen te verlossen van al het verkeerde dat hun aankleeft; hen te vormen voor Zijn Hemelsch Koninkrijk. De vrede van Christus is ons gegeven, maar als wij toegeven aan de verzoeking, dan wijkt onze vrede en heeft Gods kind verdriet, en dit is niet naar den wil des Heeren. Onze Vader ziet zijne kinderen 't liefst gelukkig en blijde en hoe moet het Hem bedroeven als deze treuren op hunne reis naar 't Vaderhuis.

Deze gedachten kwamen bij Jacoba boven nadat er eens in de Gemeente over de gelijkenis van den verloren zoon was gesproken. „Al het mijne is het uwe," zegt de vader tot den oudsten zoon. Door de liefde van onzen Heiland zijn alle hemelsche schatten, alle genadegiften voor ons te verkrijgen, als wij die maar boven alles begeeren. De Heer wil ons gaarne met milde hand van zijne rijkdommen geven, als wij maar bereid zijn, die te ontvangen. De verloren Zoon vroeg alleen om brood en kreeg het beste kleed en den gouden ring, dus veel meer dan hij durfde te denken. Boven bidden en denken wil de Heer ieder Zijner kinderen vervullen met Zijne liefde en genade, met geloof en moed.

Deze woorden vonden weerklank in Jacoba's gemoed. Zij verlangde naar de heilgoederen Gods en God gaf haar overvloedig. De droefenis vloot heen voor de blijdschap in God en zij leerde Hem danken voor iederen weg, die haar een dieperen blik in 't zondige hart deed slaan, maar tevens den Heer weer in Zijn liefde en grootheid deed zien.

„Hoe heerlijk heeft God toch mijn gebed verhoord", dacht Jacoba dikwijls als zij haren weg naging, „het was voorheen de begeerte mijns harten vooruit te komen in heiligmaking en nu, hoe wonderlijk en vol liefde heeft de Heer mij geleid. Welke zorgen heeft de Heer Jezus toch voor mij gehad, dat ik niet verloren zou gaan. Hoe waar is het wat in den Bijbel staat, dat de Heiland de *goede* Herder is."

Mochten er misschien Christenen zijn, die dit lezen, in wier hart de begeerte naar heiligmaking nog onvolkomen is, ziet op Jezus. De geringste zucht naar het leven Gods hoort onze Heer en Hij zal die opwekken, dat er in het hart niet slechts nu en dan, maar altijd en steeds meer eene begeerte komt om Gode te leven.

Laat het ons ook niet bedroeven als onze weg moeilijk en smartelijk is. Al zien wij het niet, toch omringen ons de zorgen des Heeren. „Uw hart worde niet ontsoerd," zegt de Heer ons vol liefde. Laten wij dus gewillig en vol vertrouwen

ons geheel op Jezus verlaten en ons geloovig laten leiden door Hem. De uitkomst zal heerlijk zijn. Daarom vol moed verder, niet ziende op ons zelf met al onze zonden en gebreken, maar op het Lam Gods, dat overwinnaar is geweest over alle zonden en booze machten, en ook ons door Zijne kracht de overwinning zal geven voor al het kwaad, dat in ons heerscht. Onze Heiland, die de Koning is van ons hart, die ons hier reeds zooveel geluk geeft en ons met de schoonste vooruitzichten en verwachtingen verkwikt op reis naar 't nieuwe Jeruzalem, waar wij niet meer zullen weenen over onze afdwalingen, maar waar wij in volmaaktheid en reinheid onzen lieven Hemelschen Vader en onzen Middelaar eeuwig zullen loven en prijzen; Hem zullen danken en aanbidden voor al het heil, dat ons door Zijn lijden en sterven is ten deel geworden; waar wij met al de heiligen en hen, die ons zoo dikwijls bemoedigd en gesterkt hebben op onzen weg, de schoone hemelsche lofliederen zullen zingen.

Daarheen dus geheel ons denken en streven gericht. Gewapend met Gods kracht, aangevuurd en geleid door den Heiligen Geest, zullen wij zeker eens aanlanden in de gewesten van eeuwige zaligheid en vrede' waar wij voor eeuwig zullen wandelen in het vriendelijk licht van Gods aanschijn.

DE GOEDE HERDER.

Trouwe Herder! Uw liefde en zorgen
Omringen Uw schapen, waar zij mogen gaan;
Uw goedheid, Uw weldaan zijn nieuw elken morgen
Op al hunne wegen gaat Gij steeds vooraan.

Trouwe Herder! Gij gaaft hun het leven
En overvloed; pijnen en de droefheid vliën heen;
Gij hebt door Uw bloed hun den vrede gegeven,
Nu klinkt steeds hun juichtoon in plaats van geween.

Trouwe Herder! Om uw schaap weer te vinden
Was geen moeite U te veel en geen zorg U te groot,
En rusteloos zocht Gij uw teeder beminde,
Uw schaap, reeds verdoold in de schaduw des doods.

Trouwe Herder! 'k Belijd u mijn schulden,
Gij toch zijt barmhartig, vergeeft en vertroost,
O. wil mij geheel van Uw liefde vervullen
'k Zoek uw dienst dan alleen en geheel, onverpoosd.

Trouwe Herder! Gij leidt ons door 't leven
Gij voert ons steeds verder, en nader tot U,
Tot w' eenmaal bereid zijn voor 't Hemelsche leven
En d' engelen ons roepen: „Kom nu! o, kom nu!"

X.

Uit een preek.

Toen we in het laatste no. van de „Missionary Herald" de schoone zendingsrede van Dr. R. Glover van Bristol over Mark. 16: 15: „Gaat heen in de geheele wereld, predikt het Evangelie aan alle kreaturen" lazen, kwam de begeerte in ons op, dat ook onze Hollandsche broeders van dit krachtig opwekkend woord zouden mogen genieten. De preek in zijn geheel zou voor „De Christen" te lang zijn, we vertaalden dus slechts het laatste gedeelte, waarin o. a. niet alleen voor de Engelsche, maar ook voor ons Hollandsche Baptisten een ernstige les vervat is. Dat het èn *Voorgangers* èn *leden* aanspore om het heerlijke Evangelie van Gods genade te verkondigen daar, waar zondaars op hun boodschap wachten, ook al komen deze niet in de gewone vergaderingen der geloovigen. Dit is de hartelijke wensch van den vertaler en zeker ook van Hem, die niet kwam, om te roepen rechtvaardigen, maar *zondaren* tot bekeering.

De uitgebreidheid van ons werk.

„De geheele wereld", „alle kreaturen" (schepselen), „ga gij uit" *). Ware ik aan 't begin in plaats van aan 't einde mijner rede, veel zou omtrent dit laatste punt gezegd kunnen worden. Zou er wel eenige les wezen, die de Gemeente van onzen tijd noodiger heeft dan deze: „ga gij uit"?

Gaan we niet dood aan *zelfstichting* en zou de Gemeente niet gered kunnen worden, zooals de menschen persoonlijk gered worden, door zich zelf te verzaken, door te trachten de wereld buiten haar eigen deuren en in afgelegen landen te redden?

Merk verder op, wat er zoo lieflijk op volgt, den nadruk er op leggend, dat we ook in de menschen gelooven moeten: „*alle* kreaturen, de *geheele* wereld." Helaas, wij geven zoo heel gemakkelijk alle hoop op. Wij zien op geheele klassen van onze medemenschen neer, als te verhard om met eenig succes bewerkt te worden.

Daar zijn de denkers; we geven ze maar zoo op. Er kan [voor ons geloof (vert.)] geen wiskunstig bewijs geleverd worden. En toch zij zullen met niets minder tevreden zijn. Zoo laten we hen dan maar aan zich zelven over.

We wanhopen aan hen, die voor hun genot leven. Zij hebben genoegens noodig, die wij hen niet kunnen aanbieden, daarom spreken we maar niet eens tot hen. Daar zijn ze, die zich aan sterken drank overgeven, wij meenen dat hun wilskracht geheel ondermijnd en hun mannelijke kracht geheel verwoest is, zoo laten we dan na met hen te spreken. En wij vergeten de Godslasteraars, het feit voorbij ziende, dat, waar heden godslastering gehoord wordt, mogelijk morgen reeds geheel iets anders, wellicht aanbidding kan vernomen worden. De Heiland komt en zegt „alle kreaturen". Wanhoop aan niemand. Wend u tot een ieder. Geen ziel is hopeloos verloren. Elk hart heeft poorten, die slechts geopend behoeven te worden, om den Koning der Eere in laten. Elk hart heeft een troon, die, tot God zelf hem vult, ledig is, — een pijnlijk ledig. Iedere geest heeft eenige geschiktheid voor zaligheid.

O, als we om ons heen wilden blikken op hen aan wie we wanhopen, op hen, die nog beslist buiten staan, ik acht dat onze kerken spoedig gevuld zouden zijn door degelijke zielen, met beslister overtuiging en meer toewijding dan er thans in ons midden gevonden wordt onder de te oppervlakkig bekeerden. 't Zijn niet alleen Zondagsschoolkinderen, die wij behooren toe te spreken, niet slechts degenen, die er naar verlangen, of de nette menschen, die krachtens hunne opvoeding reeds half bekeerd en door de kracht der genade aanvankelijk getroffen zijn, maar alle kreaturen: de dronkaard, de Godslasteraar, de ontuchtige, de onwetende, de geheel verdoolde, de heiden.

O, broeders, hoe vele redenen bestaan er voor verootmoediging, omdat we zulk een zwak geloof gehad hebben in den mensch, in God en in ons zelf.

„De offeranden Gods zijn een gebroken en verslagen hart." Laat ons Hem heden zulk een offer brengen. Laat ons besluiten om met Gods hulp, met den armen arme en met den armen rijke, met den armen wijze en met den armen onwetende, met den beschaafden beiden in ons land en met den in diepe ellende levenden heiden buitenslands eerlijk te deelen; dat we voortaan onze bete van het Brood des Levens niet alleen zullen eten, maar mededeelzaam zijn; en daarmede bezig zijnde, zal onze tong los gemaakt worden en door onze stamelende lippen zal God tot het volk spreken. We zullen bevinden, dat het woord dat wij brengen heiligen zal vormen, ja helden, martelaren, die het hart van onzen Heiland verheugen en Zijn kroon uitmaken. Er zal geen gebrek zijn, maar buitengewone overvloed, boven wat wij vragen of denken. Hij zal ons Evangelie zegenen en door hetzelve zal Hij zelf in de harten der menschen komen leven met Zijne oneindige en onderscheidene zegeningen. Amen.

J. R. F.

*) Engelsche vertaling.

Uit de Gemeenten.

HAULERWIJK. Zondag j.l. (1 Sept.) was voor de Gemeente alhier een dag van blijde verrassing. 't Was reeds weer geruimen tijd geleden, dat wij ons doopvont hadden gebruikt. Ook scheen alsof er voorloopig nog geen gebruik meer van gemaakt behoefde te worden. Doch geheel onverwachts kwamen tot ons een br. en zr. uit Gelderland over met de begeerte bij ons gedoopt te mogen worden en aldus in de Gemeente te worden opgenomen. Het was een echtpaar, kort geleden tot bekeering gekomen. De man, een dienaar der politie, en vroeger als kind en jongeling in ons midden onderwezen. Dit echtpaar kwam voor eenigen tijd in aanraking met een broeder en zuster uit de Gem. Groningen (schippers), die hun met het heil in Christus bekend maakten en hun alzoo in alle eenvoudigheid de weg der zaligheid leerden. De eenvoudige woorden dezer kinderen Gods maakte de Geest des Heeren vruchtbaar in hunne harten. Zij waren hier eenige dagen met verlof bij hun familie en gaven nu tot onze niet geringe vreugde hun begeerte te kennen, om door den doop in ons midden opgenomen te worden. Daar de man des Zondags niet over kon blijven, verzocht hij later bij gelegenheid gedoopt te mogen worden. Nadat nu zijne echtgenoote tot aller bevrediging belijdenis haars geloof had afgelegd, werd zij door den doop met Christus begraven tot den dood.

Moge dit echtpaar in de toekomst blijken trouwe leden der Gemeente te zijn, waarin Gods naam verheerlijkt wordt en waardoor nog velen gezegend worden.

S. G. v. d. M.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Werden in de vorige eeuw slechts tentoonstellingen gehouden in groote steden, waarheen men reizen moest om te zien: onze nieuwe eeuw maakt 't hoe langer hoe gemakkelijker: de tentoonstelling reist nu bij de menschen rond en zal in de maand September niet minder dan 13 plaatsen in de verschillende provinciën van ons land bezoeken. Dit reuzenuitspannings-etablissement van Barnum en Bailey, reeds 50 jaren lang de trots van Amerika, doorreist nu Europa's vasteland in 67 daartoe ingerichte spoorwagens en wordt in 12 tenten onder dak gebracht; waarvan de grootste voor 12,000 personen zitplaats biedende, en daarin moeten nu letterlijk de wonderlijkste en beziens-waardigste dingen der wereld te aanschouwen gegeven worden, alles nieuw en nooit te voren vertoond. De grootste en wonderlijkste dingen, die menschen zich maar denken kunnen, zoo bluft men; meevallen kan 't dus al weer niet, en dat 't om geld te doen is, zal ieder begrijpen, en of 't iets nuttigs zal aanbrengen is haast niet te verwachten, want ook des Zondags is 't opengesteld, wat natuurlijk 't bezoeken der godsdienstoefeningen, die althans iets meer *hoorens*waardigs leveren, niet erg bevordert.

„IJdelheid der ijdelheden, ziet 't is alles ijdelheid," zoo zou Salomo zeker ook van deze 20ste eeuwsche nieuwigheid getuigen.

Drie Engelsche zeelieden, die, te Rotterdam aan wal gestapt, een logementhoudster een beurs met *f* 666 ter bewaring gaven en bij weder opvraag te hooren kregen, dat de vrouw ongelukkigerwijze door een gat in haar zak de beurs verloren had, zullen zeker geen al te beste indruk van eene Hollandsche logementhoudster gekregen hebben. Zij hebben althans bij de Hollandsche politie hulp gezocht, om 't zaakje nader te onderzoeken.

Nog treuriger is, dat een voorbeeldig ambtenaar bij Turnhout op de Belgische grenzen door de smokkelaars met geweerschoten is verwond, zoodat hij kort daarop overleed. Hoewel spoedig hulp opdaagde, gelukte 't de smokkelaars in de verwarring met hun vee te ontkomen.

Minder voorspoedig waren een tweetal zendelingen van de Mormonen, die te Goes hunne nieuwe leer wilden brengen, maar onverrichter zake moesten heengaan, wijl zoo uiterst weinigen van hunne waar gediend wilden zijn.

President Kruger geniet tegenwoordig eene uitstekende gezondheid en is zeer opgewekt, zeker wel tengevolge van de gunstige berichten der laatste dagen over den oorlog in de republieken. Ook loopt 't gerucht, dat de Czaar van Rusland hem in gehoore zou willen ontvangen. In wiens belang dat nu wel wezen mag?

Frankrijk. Het bezoek, dat de Czaar aan Frankrijk wil brengen bij de vlootmanoeuvres, valt niet in den smaak der socialistische partij,

die daaromtrent eene motie heeft aangenomen, waarin o. m. de volgende zinsneden:

„De Czaar, zich niet schamende zijne in Den Haag afgelegde beloften te vergeten, heeft gaarne de gelegenheid aangegrepen, om deze verheerlijking van den oorlog bij te wonen.

„Op 't tijdstip, waarop het republikeinsche Frankrijk deze schande over zich gebracht ziet, is 't de plicht van 't hoofdbestuur der partij, een protest te laten hooren tegen wat het beschouwt als een uittarting van alle opvattingen van vooruitgang en menschlievendheid, die eenmaal de volkeren in broederlijke eendracht zullen doen leven" enz.

Aangaande de havenkwestie met Turkije verneemt men, dat de Fransche gezant alle betrekkingen met het Ottomanische rijk heeft afgebroken, omdat de Sultan in gebreke is gebleven zijne beloften in dezen na te komen. — Prins Tsjoen uit China, die in

Duitschland is gekomen om Keizer Wilhelm persoonlijk vergiffenis te vragen voor de hem veroorzaakte moeite, is plotseling ziek geworden en moet te Bazel verblijven. Men beweert echter, dat die ziekte zijn ooraak vindt in voorwaarden door den Keizer voorgeschreven, die de Chineesche Prins niet zonder formeele machtiging van den Keizer van China kan aannemen. Een voorzichtigheidskrankheid zouden wij dus kunnen zeggen. Of er ook kruiden voor zijn?

Rusland wordt tegenwoordig ernstig geteisterd door boschbranden, die zich ontzachelijk uitbreiden, zoodat niet slechts geheele bosschen, maar ook dorpen en steden in de vlammen opgaan, en de schade wordt reeds op f 125,000,000 geschat. De oorzaak moet te wijten zijn, niet aan kwaadwillige Israelieten, die men gaarne de schuld wil geven, zondat reeds eenigen door de verwoede menigte zijn gedood, maar aan de zorgeloosheid der boeren en arbeiders en 't gevaarlijk gebruik van houten huizen, terwijl men in de laatste duizend jaar ook weinig vooruitgegaan is in 't aanbrengen van bluschmiddelen. De schade gedurende de 19e eeuw door brand veroorzaakt wordt dan ook berekend op 120,000,000 roebels. Daar kon men toch heel wat blusch materieel voor hebben aangeschaft.

Engeland. Te Londen heerschen de kinderpokken. In ééne week is 't getal zieken in de hospitalen met 55 toegenomen. Men schrijft dat toe aan de verplichte vaccinatie.

Een groote brand is uitgebroken in de Rogal Albert Docks te Londen, waardoor reeds een aantal loodsen met jute en andere goederen vernield zijn. Men is ijverig bezig, de nabijstaande houtstapels te verwijderen, terwijl de wind de vlammen aanwakkert die alles dreigen te verslinden. De oorlog in

Z.-Afrika schijnt, hoe meer 15 September nadert, hoe langer hoe minder *uit* te gaan in den geest der Engelsche regeering. De Boeren, die voor gepantserde treinen en overmachtige legers niet bang waren, zijn 't nog minder voor Chamberlains proclamatie, waardoor Engelands zwakheid niet meer schijnt verbloemd te kunnen worden. De Boerenoverwinningen der laatste dagen logenstraffen dan ook luide genoeg de bewering van Chamberlain, dat de Boeren weinig in getal, zonder kanonnen en ammunitie en zonder geregeld militair organisme zijn en alzoo geen geregelden weerstand kunnen bieden aan Z. M's strijdmachten.

Een briefschrijver uit Pretoria meldt, dat de moed bij de Engelschgezinden aldaar heel wat begint te verflauwen en een onlangs nog hoop vol Engelschman hem nu zelf gezegd had, dat de zaken slecht stonden en er vrees bestaat, dat geheel Zuid-Afrika voor Engeland verloren gaat, zoodat 't zeker verstandig zou zijn om zoo spoedig mogelijk vrede sluiten, omdat 't Engelsche leger er niet beter op wordt en de Boeren, nu de winter voorbij is, weer met frisschen moed aanvangen en steeds krachtiger optreden in de Kaapkolonie, waarheen nu de krijg verplaatst schijnt te zullen worden. En toch is de opperbevelhebber in Pretoria ook nog bevreesd voor de Boeren, zoodat hij als hij naar buiten komt, gebruik maakt van een ambulancetrein van 't Roode Kruis, om veilig te zijn. „Onafhankelijkheid of de dood," is de leuze der Boeren, en als Engeland een ridderlijke daad wil doen, dan geve 't hun die, zonder er eindelijk toe genoodzaakt te worden.

N. P. K. K.

VARIA.

VERDIEND?

Een Europeesch gezant deed aan den keizer van Marokko verwijten, omdat hij een kort te voren gesloten verdrag geschonden had. — „Ei", sprak de keizer, „houdt ge mij misschien voor een Christen, dat ik een slaaf van mijn woord zou wezen?"

Was die eernaam, schoon als scheldnaam bedoeld, inderdaad verdiend? Zijn wij, Christenen, werkelijk slaven van ons woord? O, ware het maar altijd zoo!

GOSZNER'S GULDEN SPREUKEN.

1. Genoegens zijn gelijk aan vorstinnen; de waarde van haar gevolg is als hare waarde.
2. Geef met liefde en vergeef met grootmoedigheid, en geheel, en voor immer.
3. Blijf opgeruimd en vrij, angstvalligheid verlamt de kracht tot handelen.
4. Kunt gij heden iets goeds doen, stel het dan niet uit tot morgen.
5. Wie zoekt te behagen, zal zekerlijk steeds mishagen.
6. Wat bij den dood u overblijft, zoek dat met ernst en bewaar het.
7. Wat uw beroep gebiedt, doe dat vóór alle dingen steeds het eerst.
8. Leer de stem van den Heer verstaan, zij spreekt in uw lot.
9. Zijt in het kleinste getrouw, dan wordt het grootste u toevertrouwd.
10. De gedachte aan God en de toekomst is zaligheid voor den wijze.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van F. J. de V., Leeuwarden f 3.60; van C. V., Haarlem f 5.40; van B. G. D., Holsterhoek f 0.45.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor den Uniecent.

Van F. J. de V., Leeuwarden f 0.50.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

De laatste oproep.

De Commissie der Unie, die begin October denkt te vergaderen, vraagt namen van personen, die voor Uniecent-reiziger in aanmerking kunnen komen, alsook een Colporteur voor België en Noord-Frankrijk, volgens het laatste Unie-besluit. Dat de Secretarissen der Gemeenten in deze hun plicht doen en dat wat haast met de zaak worde gemaakt, want de tijd dringt.

De Gemeente,
die de Comm.-Vergadering in haar midden begeert, waaraan een driedaagsche Samenkomst kan worden verbonden, geve zich nog ten spoedigste op, anders zal de Commissie zelf eene plaats moeten bepalen.

ZUTPHEN, Sept. 1901.

B. ROELES, Secr. der Unie.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 751 DONDERDAG 12 Sept. 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Roemen in den Heere.

Wie roemt, die roeme in den Heere. 2 Cor. 10 : 17.

Wat verheft zich 't kind der aarde?
Ach, wat roemt der wormen buit?
IJdel mensch, wat is uw waarde?
Wat roept ge als uw glorie uit?
Hij alleen heeft recht tot roemen,
Die zich Jezus' lid mag noemen!

Zoek dan 't roemen in den Heere,
Zwak en zondig menschenkind!
En gij vindt een kroon der eere,
Die 't van keizerskronen wint.
Ken u zelf in al uw zonden!
Word u zelven niets bevonden!

Leg u neer aan Jezus' voeten
Met uw armoe, met uw schuld!
Ween en zucht! Van schaamt' en boete
Zij uw hart voor Hem vervuld!
Jezus laat zich gaarne winnen,
En zal eeuwig u beminnen.

Zoo, zoo hebt ge een roem verkregen,
Die in eeuwigheid bestaat.
Jezus is de roem en zegen
Van wie zich op Hem verlaat.
Gij alleen, o onvolprezen
Jezus, kunt ons alles wezen!

Wat zou 't zondig stof vermogen
Om te zijn zijn eigen lof?
Eigen roem is louter logen,
Eigen roem is stuivend stof.
Heil is dien alleen beschoren,
Die bij God is uitverkoren.

O, mijn Schepper, mijn Behoeder,
Prijst maar Gij mij, Gij alleen;
'k Heb, al scheldt men nog verwoeder,
Dan een leger om mij heen!
Wie er smalend op mij wijzen,
Lofs genoeg, wil God mij prijzen.

Uit „Neandria."

Des Heilands rijksgebied.

Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde. Matth. 28 : 18.

Kort voor Zijn heerlijke opvaart naar den hemel verzamelde onze Heer de zijnen om zich heen, ten einde hun o. m. hun arbeid en arbeidsveld aan te wijzen, terwijl Hij hun den aard van hun werk — n.l. onderwijzen en doopen — duidelijk te kennen. Welk een ruim arbeidsveld: al de volken, tot aan de einden der aarde! Alle volken moeten het weten, dat Jezus alleen de rechthebbende is op het hart en leven des menschen. Hij heeft zich zelven vernietigd; Hij is den Vader gehoorzaam geworden tot den dood, ja den dood des kruises, om des zondaars Verlosser te zijn. Daarom heeft God Hem ook uitermate verhoogd en Hem een naam gegeven, welke boven allen naam is; opdat in den naam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen, die in den hemel, die op de aarde, en die onder de aarde zijn enz. (Fil. 2 : 9, 10).

Op dat Hem gegeven recht en daardoor de hoogste autoriteit, wijst de Heer eerst voor Hij den zijnen zijn bevelen geeft. Een onbeperkte volmacht reikt Hij uit. Zijn gezag moet gelden zoowel in den hemel als op aarde, zoo onder Engelen als onder menschen. Welk eene macht en majesteit! En Hij, die zoo spreekt is toch dezelfde, die als een vervloekte aan het smadelijk kruis gehangen heeft en gestorven is. Maar zijn macht is niet ondergegaan; hoe dieper Hij vernederd werd, des te hooger is Hij verhoogd geworden. Alles moet nu aan Hem onderworpen worden, elke tong moet Hem als Heer belijden; Engelen en menschen zullen Hem eeuwig prijzen en verheerlijken; dat is Gods doel, en daarin wil Hij als Vader verheerlijkt worden. Ja, alle Engelen Gods moeten Jezus aanbidden, hoeveel te meer de menschen, om wier zaligheid Hij zoo diep vernederd werd, en die Hij voor den duren prijs zijns bloeds voor den Vader vrijkocht. Dientengevolge houdt de opdracht aan zijne discipelen en gezanten ook niets minder in dan een handhaven van het recht van hun Heer, het opeischen van de geheele wereld voor Hem, en den eisch der gehoorzaamheid aan zijne bevelen en verordeningen. Niet te verwonderen is het mitsdien, dat de getrouwe getuigen van Hem en handhavers van zijn recht en majesteit in deze wereld overal tegenspraak, ja vijandschap ontmoeten. 't Is volgens onzen menschelijken aard, zelf de macht in handen te willen hebben, over zich zelf te willen heerschen, al is het dan ook slechts schijnbaar. 't Is het beginsel dezer zondige wereld, wel voor allerlei grootheden der aarde in het stof te kruipen, maar geenszins voor den Gekruiste. Juist het kruis is de ergernis der wereld; want dat kruis heeft der wereld zoo veel te zeggen. Terwijl de Heer door hetzelve overwonnen heeft en verheerlijkt is geworden, is de wereld door hetzelve geoordeeld en veroordeeld. En wie zich nu niet door het kruis wil laten veroordeelen, kan ook nimmer het gezag en de majesteit en heerlijkheid van Jezus, den Heer van hemel en aarde, erkennen. Daarom is ook de prediking van Christus en dien gekruist het brandpunt van alle gezonde evangelieprediking en Apostolisch onderwijs. Alleen als wij bij het kruis gestaan hebben, waar Christus te zijner tijd voor de goddeloozen stierf en ingezien en beleden hebben: ook voor mij stierf Hij — kunnen we een oog en hart hebben om de heerlijkheid en majesteit van den door God tot Vorst en Zaligmaker verhoogden Heiland te zien, om Hem door gehoorzaamheid eerbiedig te eeren.

Ach, al te weinig eerbied en heilige vreeze voor den Heere der heerlijkheid en voor zijn verheven gezag is er onder het christendom onzer dagen kennelijk. Duizenden buigen zich voor kerkelijke, wereldsche en menschelijke machten, alsof die meer beteekenden en meer gezaghebbend waren dan Hij, die naar waarheid zeggen kon: „MIJ is gegeven alle macht in hemel en op aarde". — Wee hem, die zijn gezag blijft klein achten of versmaden. Eens treedt Hij als Rechter op.

Het rijksgebied des Heilands zoo overziende moet het ons ook duidelijk worden *hoe* de Heer gediend wil worden.

In het zoogenaamde „Onze Vader" leerde de Heer o. m. zijne discipelen deze bede uitspreken: „Uw wil geschiede, gelijk in den hemel, *alzoo* ook op aarde. — Gelijk in den hemel, dat is het verheven ideaal in het dienen van den Heer op aarde. Gelooven wij, dat onze Heiland zoowel in den hemel als op aarde de gezaghebbende is, en omgekeerd zoowel op aarde als in den hemel, dan moet Hij ook overal op dezelfde wijze en in denzelfden geest gediend worden.

Eene Zondagsschoolonderwijzeres sprak met hare klasse over de boven aangehaalde woorden uit het „Onze Vader". — „Nu, lieve kinderen", sprak zij, „Gij hebt mij gezegd *wat* er geschieden moet: de wil van God; *waar* hij geschieden moet: op aarde; *hoe* hij geschieden moet: als in den hemel. Maar hoe denkt gij nu, dat de engelen en dezalige geesten in den hemel den wil van God doen, om ons tot voorbeeld te dienen?"

Een der kinderen antwoordde: „Zij doen Gods wil terstond"; een ander: „zij doen hem altijd"; een derde: „zij doen hem vlijtig"; een vierde: „zij doen hem van ganscher harte"; een vijfde: „zij doen hem allen."

Hier ontstond er nu eenige oogenblikken stilte en scheen het alsof niemand meer iets wist. Maar nu stak een klein meisje den vinger op en riep plotseling met luider stem: „zij doen hem, zonder te vragen: waarom?"

Al de antwoorden dier kinderen waren goed en bevatten grooter en dieper waarheden dan zij zelf begrijpen konden, maar het laatste antwoord was het meest pittige. Wie zoo onvoorwaardelijk en uitsluitend, zonder eenige berekening, alleen omdat het de Heer is, die het beveelt, gehoorzaamt, die heeft zeker den hoogsten graad van gewilligheid en nederige gehoorzaamheid bereikt. De zoodanige is ook het meest hemelschgezind en leeft het dichtst bij den hemel. De weg van zulk een is de weg der heiliging, of tot hooger geestelijk leven. De Engelen in den hemel zijn allen gedienstige, d. i. tot dienst bereide, geesten. Kon dat van alle Christenen gezegd worden, hoeveel meer arbeid zou er op aarde nog kunnen geschieden, dan tot heden verricht werd; met hoe veel meer harmonie en aaneensluiting zouden de kinderen Gods werkzaam zijn in den dienst van éénen Heer! Alsdan zou ook elke gave en kracht, die de Heer

in de Gemeente geeft, gewaardeerd en dankbaar in dienst gesteld worden.

Al weten we van den dienst der Engelen slechts weinig en al betaamt het ons niet daarin te willen indringen met onze gedachten (Col. 2 : 18), toch mogen we wel als zeker aannemen dat onder die heilige dienaren Gods, in Zijne onmiddellijke tegenwoordigheid, eene heilige orde heerscht, een eisch Gods, die ook op aarde in de Gemeente behoort te gelden. God schept nimmer wanorde en kan die ook niet willen.

Let er vervolgens op, dat de Engelen in de Schrift beschreven worden als gezanten, ten einde den dienst te vervullen dan en daar, waar hun Heer het wil. Zoo zond ook de Heer zijne boden uit op het aardsche gedeelte van zijn rijksgebied, om de volken tot aan de einden der aarde te onderwijzen en de zegeningen van zijn koninkrijk te doen kennen. Gelijk de Engelen worden ook 's Heeren knechten en dienstmaagden uitgezonden in de wereld, niet om stoffelijken rijkdom, naam of eer te verwerven, maar uitsluitend om den wil huns Zenders uit te voeren en der menschheid ten zegen te zijn. — O, mogen nog veel zulke trouwe gezanten, die niet het hunne, maar dat, wat van Christus is, zoeken, uitgestooten worden!

Merk eindelijk op, dat de Engelen uitgezonden worden ten dienste dergenen, die de zaligheid beërven zullen. (Hebr. 1 : 14). Voor de zen in de eerste plaats. Als onze liefde niet het allereerst zich richt ten dienste van hen, die even dierbaar geloof met ons verkregen hebben, en wij niet het eerst trachten aan de broederen liefde te bewijzen en voor het heil der Gemeente te doen, wat we doen kunnen, dan beteekent de liefde voor de wereld en voor het zendingswerk, die men dan nog voorwendt, niets, en blijkt louter schijn te zijn. De orde van dienen in het rijk van onzen Heer Jezus is 1e liefhebben van God, 2e liefhebben van broeders, 3e liefhebben van alle menschen. Waar het liefdewerk in die orde geschiedt, daar wordt de ware liefde, die uit God is, openbaar, dan zal er eene krachtige werking des H. Geestes gezien worden, en de Gemeente zal het licht en de hoogste zegen der wereld bevonden worden.

S. N. v. B.

EVANGELISATIE.

Referaat door Pred. P. Winderlich.

„Evangelisatie" is een onderwerp, dat in den laatsten tijd in kerken en synoden veel besproken is. Eenige heeren predikanten verklaren zich er voor, anderen er tegen, en bij de meeste besprekingen er over sprak men de vrees uit, dat door de evangelisatiebeweging aan de goede oude kerkelijke orde schade toegebracht wordt, doordien het vertrouwen in de geregelde zielzorg en de verhouding tot de gemeente gestoord zou worden, vooral door het indringen van vreemde arbeiders op het voor dezen niet geoorloofde gebied, en dat op deze wijze „het ontstaan van sekten in de hand gewerkt' wordt.

Bij ons bestaat deze vrees niet, daar wij als Baptistengemeenten van het begin af geëvangeliseerd hebben en daarbij gezien, dat de gemeenten in- en uitwendig er door gesterkt werden.

„Waarom loopt gij zoo snel voort?" zeide, volgens een fabel, de kolk eens tot het beekje. „Spoedig komt de heete zon en dan zult ge het water, dat ge nu onnoodig verbruikt, van noode hebben. Neem een voorbeeld aan mij, zie, ik ben voorzichtig, en wanneer de zomer komt zal ik genoeg water hebben." De beek gaf geen antwoord, maar vloeide rustig verder. Langzamerhand kwam de zomer met zijn verschroeiende hitte. De beek had de weiden, de bloemen en het woud te drinken gegeven. Tot dank sloten nu de boomen hun looverdak over de beek, zoodat geen enkele zonnestraal er doordringen kon. De vogeltjes kwamen nu en bouwden er hunne nestjes, en andere dieren verkwikten zich aan het koele, frissche water. Doch hoe ging het met de kolk? Het staande water bedierf en begon te stinken. Kwaadaardige, koortsverwekkende dampen stegen er uit op, zoodat niemand in de nabijheid van de kolk kwam en zelfs geen vee er uit drinken wilde. De kleine beek stortte zich eindelijk in de zee, waar de Heer het water tot wolken maakt en het alzoo weder naar den oorsprong van het beekje terug doet keeren. Even als met de kolk is het ook met menige gemeente gegaan, die niet evangeliseerde; zij werden onvruchtbaar en bedierven; maar gelijk het vlietende beekje, zal iedere gemeente, die op de door God gewilde wijze het evangelisatiewerk uitvoert en zonder moede te worden tot het einde blijmoedig voortwerkt, der wereld tot een zegen wezen.

1. Bepalen wij ons alzoo eerst bij de beweegredenen tot evangelisatie, zoo zijn het ook hier weder de oude drijfveeren, die ook reeds Paulus drongen tot het uitspreken der woorden, die wij in 1 Cor. 9: 16 vinden: „En wee mij, indien ik het Evangelie niet verkondig." Het Goddelijk raadsbesluit tot heil eener verlorene wereld, wie kan daarmede vertrouwd wezen, zonder den drang in zich te gevoelen, aan zijne ontwikkeling mede te werken? Het bezit van het Evangelie, de blijde boodschap van het in Christus aanwezige heil, de geestelijke nood onzer tijdgenooten, het bepaalde bevel van onzen Meester: Mark. 16: 15: „Gaat henen in de geheele wereld, predikt het Evangelie allen kreaturen"; en bij dit alles nog onze persoonlijke ervaring en redding, zijn dit geen dringende beweegredenen, onder welker invloed wij steeds weder met de Apostelen zeggen moeten, Hand. 4 : 20: „Wij kunnen niet laten te spreken, hetgeen wij gezien en gehoord hebben."

2. Is het nu onze plicht „de blijde boodschap van het in Christus en Zijn rijk aanwezige heil te verkondigen", dan vragen wij zeker met recht: Hoe hebben wij dit werk te doen, en welke is de vruchtbaarste en de van God gewilde methode? Op deze vraag kan men verschillend antwoorden. In elk geval zal dat de beste methode zijn, die den Heer eert, ons op den achtergrond plaatst en het hart van den zondaar voor de boodschap des heils in Christus en voor den Heer verovert. Slechts enkele wenken mogen hier volgen.

Dat heden honderden en duizenden door de gewone prediking des heils niet bereikt worden, mag ons niet onverschillig zijn. Daarom geldt het, de massa des volks te bereiken. Voor dit doel welingerichte lokalen te hebben, die niet in een hoek of gang verborgen, maar voor iedereen in 't oogvallend vriendelijk en tot binnengaan uitlokkend zijn, is ontwijfelbaar een middel tot het doel. Voor alles komt het aan op geregeld en ijverig uitnoodigen, waarbij alle voorhanden zijnde krachten in dienst worden gesteld. Bekendmakingen in bladen, smaakvol en net uitgevoerde uitnoodigingskaarten zijn aan te bevelen. Van groote waarde zijn de vriendelijke persoonlijke uitnoodigingen door gemeenteleden, die, gedrongen door heiligen reddingszin, den van verre staande Nathanael tegemoet gaan en hem dringend noodigen: „Kom en zie." Zeer goed zijn de uitnoodigingen, die geschieden door de kinderen der Zondagsschool. Zie hen te winnen voor dat werk en voorzie hen in tijds van de noodige uitnoodigingskaarten.

De vrije of buiten gemeentelijk verband gedreven Evangelisatie, van iemand, die noch tot de eene, noch tot de andere gemeente behoort, of geheel en al verzwijgt, dat hij gehoorzaam geworden is aan den bijbelschen doop, kunnen wij onze goedkeuring niet verleenen. Niet op eigen hand, maar in verbinding met een plaatselijke gemeente, die zelf op den grond der bijbelsche waarheid staat, moet de evangelist werken. Niet alleen verbond de barmhartige Samaritaan de wonden van den onder de moordenaars gevallen Israëliet, maar beurde hem ook op zijn lastdier en bracht hem in de herberg, waar hij hem in trouwe handen ter verdere verpleging overliet. De bekeerden moeten in de gemeente gebracht worden, waar zij opwassen kunnen in alle opzichten, en in Hem, die het Hoofd is. Hier is van beteekenis, wat Wichern, de vader der inwendige zending, van zijn kerkelijk standpunt uit zeide, nadat hij de volgende woorden uitgesproken had: Onze kerk moet in het bezit komen van een instituut, om wandelende of reizende straatpredikers in dienst te stellen. Hij zeide: zulke predikers moeten tegelijkertijd voor de poorten van ordelijke gemeenten staan, om uit te noodigen tot binnentreden. Zij hebben den honger en dorst naar de gemeente der geloovigen, waar Christus woont, weder op te wekken voor de in de gemeente te vinden vrede en op de daar aangerichte tafel des Heeren te wijzen, om op deze wijze den vasten voorganger der gemeente in de hand te werken en zijn arbeid te bevorderen.

Bij het opgeven van onderwerpen voor evangelisatiebijeenkomsten moet men populair zijn en veel beloven. Men moet zich echter zorgvuldig houden aan wat men belooft en alle reclamemakerij vermijden, die zich niet met de te verkondigen waarheden des evangelies verdragen. Op de uitnoodigingskaart te schrijven: „Vriendelijke uitnoodiging tot de evangelische samenkomsten" en dan onderwerpen te laten volgen, die eerder herinneren aan een humoristische club of aan een politieke vergadering is met zich zelf in strijd.

Zijn de noodige voorbereidingen gemaakt, dan vergete men niet ernstig en aanhoudend te bidden. Ieder lid in het bijzonder en de geheele gemeente moet met haren voorganger en dienaren veel bidden, want de bekeering van zondaren is niet van menschen, maar Gods werk. Het gebed moet de evangelisatie vooraf gaan.

(Slot volgt.)

INGEZONDEN.

(Overgenomen uit de Bergumer Courant van 7 September 1901.)

Den 31 Augustus hadden wij het genoegen getuige te zijn van de plechtige eerste steenlegging van een gebouw voor de Zondagsschool op het erf van W. Feenstra, aan den Zomerdijk, onder Bergum.

Onderscheidene belangstellenden en vrienden waren op het terrein aanwezig. De eerw. heer J. Kuiper, evangelist te Bergumerheide, nam, na de steen op de fondamenten gelegd te hebben, waaronder hij eene enveloppe verborg, waarin eene zeker aangename verrassing voor de timmerlieden was, het woord, en wees er op, dat juist dezen dag voor de plechtigheid was uitgekozen, met het oog op de verjaring van H. Maj. de Koningin, wien het God believe lang te sparen!

In dit gebouw, waarvan de fondamenten reeds gelegd zijn, wenschen wij den Koning der koningen te vereeren. Koning Salomo bouwde ook den Heere een huis en wijdde het daarna plechtig in met een gebed voor zich en zijn volk. En waar van deze Zondagsschool de fondamenten reeds zichtbaar zijn, daar wijzen wij heen naar dat huis, dat vaste fondamenten heeft. Daar wenschen wij ook de kinderen gaarne op Jezus te wijzen, als de groote Kindervriend.

De Zondagsschool op de Bergumerheide telde reeds meer dan 200 leerlingen en zoo doende werd de gelegenheid daar te klein. Toen werd een tweede Zondagsschool begonnen in het huis van W. Feenstra, die daartoe welwillend zijne woning afstond, ook dit is al veel te klein, dewijl er al over de honderd kinderen zijn. Nu echter zijn we begonnen een nieuw gebouw te stichten. Wij wenschen daarbij te vertrouwen op de goede zorg des Heeren. Tot nog toe is ons alles toegevloeid, wat we noodig hadden.

We hopen, dat God ons voorts mag zegenen, ook in onze pogingen, om kinderen tot den Heiland te brengen, kan het zijn, om ook daardoor nog de ouders te bereiken. We vertrouwen, dat we geen last zullen hebben van de buren, die toch immers ook alleen door Jezus bloed hopen gereinigd te worden. Als Christenen behooren wij over de kerkmuren heen te zien. De partijschap is niet uit God, maar uit den mensch.

De heer Kuiper verzocht daarop den aanwezigen, met het oog op den 31 Augustus, te zingen: „Wien Neerlands bloed."

„Maar," zoo vervolgde hij daarna, „het einde strekke boven alles om God de eere toe te brengen, Wiens naam boven alles te prijzen is tot in eeuwigheid", waarom nu nog aangeheven werd Psalm 72 vers 11.

Nadat ook de heer S. Nicolai er nog op gewezen had, wat groote dingen God op de Bergumerheide had gedaan in het laatste twaalftal jaren, was de plechtigheid afgeloopen, waarna de vrienden nog op een kop koffie onthaald werden bij W. Feenstra.

De fondamenten van dit nieuwe gebouw maken wel den indruk, dat het een net lokaal zal worden. Aan de eene zijde eene woning, bestaande uit kamer en kamertje, door een gang gescheiden van een flinke zaal.

J. K.

EEN EN ANDER.

*** Het Zionisme wordt door vele Christenen als eene toenadering des Joodschen volks tot het Christendom beschouwd; wie echter hunne gedachten en wenschen wat nader waarneemt, bemerkt spoedig, dat zoo wat het tegendeel het geval is. Van diep gevoelde smart der Zionisten over het kruisigen van den Messias door hunne vaderen vindt men bij hen geen spoor. Zij be seffen evenmin, dat alles van de hulpe Gods verwacht moet worden, maar steunen op hun eigen kracht en voor alle dingen op hun geld. Ware bijbelsche gedachten over hunne tegenwoordige positie, zoowel als over hunne plannen voor de toekomst, zijn hun geheel vreemd. Zoo schreef men in hun orgaan „De Wereld": „Ik heb in den Bijbel niets gevonden van schuldgevoel der Joodsche natie. In tegendeel heb ik gevonden, dat het onzin is, iets dergelijks te vooronderstellen, een onzin of een directe vervalsching. Wat men in den Bijbel vindt is veel meer een diep gevoel van eigenwaarde van ons ras, grenzende aan chauvinisme.

„De beloften voor het uitverkoren volk laten zich waarlijk niet met schuldgevoel vereenigen. De diepe smart, die men soms bij de Profeten of bij in slechten luimen(!) zijnde Psalmisten bij sommige gelegenheden aantreft, heeft zijn oorsprong in algemeen menschelijke zondigheid, in de bewustheid van eigen kleinheid tegenover Gods almacht." — We merken wel, deze geesten staan nog zeer hoog verheven tegenover God. God zal hen nog in wegen moeten voeren, op welke zij gansch klein worden, om hen dan aan te nemen en te verheffen.

Wahrheitsz. N. v. B.

*** Dwaze berekeningen. De zendeling Voskamp vertelt: In een Chineesche havenstad ontmoette ik een hoog geplaatst ambtenaar, die zich zeer ergerde over de groote sommen, die voor de bekeering der heidenen uitgegeven worden. Hij had uitgerekend, dat iedere bekeerde heiden *f* 150 kostte. Mijn oog viel op een voor mij liggende Duitsche courant. Toen de ambtenaar uitgesproken had, zeide ik: „Pardon, mijnheer, veroorloof mij, dat ik u een paar regels uit dit blad voorlees." Ik las toen: „De vereeniging tot redding van schipbreukelingen heeft niet minder dan 250,000 mark of *f* 150,000 ontvangen. In het verloopen jaar werden door onze dappere manschappen der reddingsbooten 25 man van gestrande schepen gered." Hier kwamen dus op ieder hoofd 10,000 mark of *f* 6000. Wie is niet verblijd, dat daarvoor zoo veel geld ingekomen is. En toch gaat het bij de redding van schipbreukelingen maar om de redding van hun lichaam, de zending wenscht zielen te redden. Al deze berekeningen getuigen van weinig hart, ideaal en christendom.

*** De 37ste jaarlijksche conferentie der Deensche Baptisten-Unie werd laatst gehouden in de oude stad Aalborg. De statistische opgaven, medegedeeld in het verschenen handboek der conferentie, biedt bemoedigende bewijzen van een bestendigen opwas en vooruitgang der gemeenten. Het deelt ons mede, dat op dit oogenblik in dat land 28 Baptisten gemeenten zijn. De oudste is die in Kopenhagen, welke gemeente in 1839 gesticht is. De gemeente te Bornholm, de grootste in het land, telt 530 leden. Het geheele ledental is 3921 en van deze werden er sedert de laatste conferentie 222 gedoopt. In de Zondagsschool zijn 4082 kinderen met 319 onderwijzers. De in het laatste jaar bijeengebrachte gelden bedroegen 62027 kronen 36 öre of *f* 40937. Een gemeenteblad „Evangelisten" verschijnt wekelijksch en wordt geredigeerd door den heer H. Larsen, de Voorganger der gemeente te Suede. De gemeenten onderhouden uit eigen middelen een profetenschool, die, hoewel klein, toch reeds eenige krachten voor het arbeidsveld opleverde. De plaats dier school is Kopenhagen.

*** Bedrogen zielen. Over bedrogen zielen, die zich in de Roomsche kerk met werken aftobben, om de genade Gods te verkrijgen, wordt ons uit België het volgende medegedeeld: De bewoners van de stad Brussel die zich onlangs des morgens vroeg op straat moesten begeven, ontmoetten daar een roerend, maar pijnlijk toonbeeld van moederliefde. Eene vrouw, die kortgeleden twee kinderen door den dood verloren had, en wier derde kind op sterven lag, had de gelofte gedaan, van haar huis achter in een der verstgelegen voorsteden op haar knieën naar de kathedraal St. Gudule, te kruipen. Op deze wijze verzoend, zou God medelijden met haar kind hebben. De dertigjarige vrouw hield hare gelofte. Door twee buurvrouwen ondersteund begon zij 's morgens om 4 uur haar bedevaart op de knieën. Om half negen kwam zij in dezelfde houding voor de kerk St. Gudule. Hier bijna doodelijk afgemat, zonk zij ineen. Hare knieën waren slechts nog een bloedige massa. In plaats van naar de kerk, werd de arme bedrogene vrouw naar een ziekenhuis gebracht.

*** Hongerende kinderen in Armenië. Sedert geruimen tijd vermeldden wij niets meer uit Armenië. 't Schijnt dat de toestanden iets beter, iets verzacht zijn geworden. De naweeën echter worden nog het meest opgemerkt onder de talrijke weezen in de door liefdehanden en gaven der Europeesche Christenen aldaar gestichte weeshuizen. Een Duitsche zuster, die in zulk een huis werkzaam geweest is verhaalt o. m.:

Een aantal onzer kinderen hadden zich door honger gedreven gewend aarde te eten en hunne magen waren er geheel aan gewoon geworden. Door straf en streng toezicht konden die arme stumpers er alleen afgebracht worden. In 't eerst verstopten zij bij 't broodeten wel stukken in hun zak of tusschen hun kleeren. Wanneer hun dan gevraagd werd waarom zij zulks deden, gaven zij ten antwoord: „Wij willen morgen ook nog iets te eten hebben". De arme kinderen konden het bepaald niet vatten, dat zij nu iederen dag driemaal genoeg te eten zouden krijgen. Thans is het al wat anders; want als er nu een kind opgenomen wordt, dan verhalen de anderen aan de veelal schuchtere nieuwelingen alles en nog wat van het goede en schoone, wat zij nu genieten, en de kinderen gelooven elkander veel eer dan ons, die hun nog als groote en vreemde lui voorkomen. Het is heerlijk op te merken bij het vertrouwelijk verkeer met de kinderen, hoe zij door kleine dingen tot dankbaarheid gestemd worden".

De Heer zal eens zeggen: Al wat gij aan een mijner minste discipelen gedaan hebt, dat hebt gij aan Mij gedaan.

N. v. B.

*** Sprekende steenen. Reeds eenige jaren achtereen houden 200 Arabische werklieden zich bezig met de ontgraving der puinhoopen van het oude Babylon. Bij die opdelvingen hebben zij reeds 20,000 steenen met opschriften gevonden; de „boeken" der oude Babyloniërs, van welke steenen sommigen bijna 4000 jaar zijn. Zij handelen over de godsdienstige gebruiken, de staatsinrichting en de zeden en gewoonten van de menschen uit die dagen. Vaatwerk heeft men er óók in groote hoeveelheid gevonden, waaronder veel met Hebreeuwsche opschriften.

Van den ouden tempel van Baäl heeft men nu reeds de muren van 150 vertrekken opgegraven. Kortom, de thans gevonden voorraad is zóó groot, dat de beschrijving er van wel 60 dikke boekdeelen zal beslaan. Het eerste deel onlangs afgewerkt door prof. Uilprecht, is door de geleerden met groote ingenomenheid ontvangen. Wij verheugen ons van harte over het terugvinden van die oude gedenkstukken, ook omdat nu weder op en door die steenen bevestigd wordt wat de Bijbel aangaande het oude Babylon enz. verhaalt. Wie met ons in de waarheid van Gods onfeilbaar en eeuwig blijvend Woord gelooft, heeft geen opgegraven steenen of andere dingen voor de bevestiging dier waarheid noodig; maar tegenover de bestrijders van de goddelijke ingeving der Heilige Schrift kunnen zichtbare en tastbare bewijzen van de juistheid der Bijbelverhalen uitnemend dienst doen. Doch ook hier blijft de inwerking van Gods Geest onmisbaar. Want immers: „al stond er iemand uit de dooden op, zij zouden zich niets laten gezeggen!"

(Ned. Kerkb.)

VAN WIJD EN ZIJD.

Amerika. Dat de machtige regeeringshoofden in deze aan gerechtigheid zoo arme wereld, juist geen benijdenswaardige positie hebben, werd de vorige week eens weer in de Ver. Staten van N.-Amerika bewezen, waar van anarchistische zijde een moordaanslag werd gepleegd op den president Mc Kinley, terwijl hij zich in den muziektempel op de tentoonstelling te Buffalo bevond. Een welgekleed heer trad op hem toe, reikte hem de hand en schoot met de andere twee kogels uit een pistool op hem af, die hem in de borst en 't onderlijf troffen, maar na gedaan onderzoek, niet levensgevaarlijk zijn gebleken, terwijl ook de latere berichten aanvankelijk herstel aankondigen.

De moordenaar, Leon Czolgosz genaamd, en van Duitsch Poolsche afkomst, werd dadelijk gevat door wel een twintigtal personen, die hem deerlijk toetakelden. Hij toont niet 't minste berouw over zijne daad, maar zegt, dat 't lezen van anarchistische geschriften hem tot de overtuiging heeft gebracht, dat 't beheer der Ver. Staten door en door slecht is, en dat hij daaraan een einde had willen maken door den president te vermoorden. Men vermoedt, dat men hier met een complot te doen heeft, hoewel Leon zelf eene bekentenis heeft onderteekend, waarin hij verklaart, geen medeplichtigen te hebben.

China. Hoewel de ziekte van prins Tsjoen, waardoor hij te Bazel werd opgehouden, van voorbijgaanden aard is gebleken en de plechtige boetedoening voor Keizer Wilhelm te Potsdam heeft plaatsgevonden, en men nu hopen mocht, dat de onbeschaafde Chineezen door Europa's tuchtiging gansch beschaamd en terneergeslagen zouden zijn, schijnt dit laatste toch volstrekt niet 't geval te zijn. Men beweert ten minste, dat de volgens voorwaarde ter dood veroordeelde personen hun vonnis nog niet ondergaan hebben, maar dat anderen in hunne plaats zijn omgebracht. Ook is er weer opleving in de Bokserbeweging te bespeuren, terwijl in Noord China een tweede Bokser opstand onder aanvoering van zekeren Tien, zich onrustbarend begint uit te breiden. Aanvankelijk telde deze bende slechts 600 man en is nu reeds aangegroeid tot 20,000 aanhangers, die in hun vaandel als opschrift voeren: „Schoonmaak van China, uitroeiing der vreemdelingen!" Wanneer die Chineezen toch eens wijs zullen worden en houden schoonmaak in andere landen, zooals bijv. Engeland nu bijna twee jaar in

Z.-Afrika, zonder dat andere mogendheden hun in dat uitroeiingswerk bemoeilijken, en als 't den eigen ingezetenen niet bevalt, dan worden eenvoudig hunne bezittingen verbrand, hunne vrouwen en kinderen weggevoerd en aan ziekte en ellende prijsgegeven, en als zij dan nog niet hunne vrijheid en onafhankelijkheid willen prijsgeven, dan worden ze met een proclamatie voor opstandelingen verklaard, die 't burgerrecht in hun eigen vaderland verbeurd hebben en doodgeschoten moeten worden.

De Boeren, die ook een beetje aanspraak op beschaving maken, kunnen daarin echter geen beschaafdheid zien en gaan maar door met strijden voor onafhankelijkheid en zich telkens van benoodigdheden voorziende uit de Engelsche voorraadstreinen, die zij meesterlijk weten te ontladen, en vertoonen zich telkens weer op 't schoon geveegde gebied niet alleen, maar ook, in navolging der Engelschen, in de Kaapkolonie, naar 't schijnt, met 't plan om op Chineesche manier de Engelsche vreemdelingen uit Zuid Afrika te vegen. Wederzijdsche schoonmaak dus.

De Engelsche bezem, hoe kostbaar ook, wordt er, naar men zegt, niet beter op (maar *men* liegt wel eens), terwijl die van de Boeren zelfs door de proclamatie nog aanwint in kracht, hoe gering hij daarin ook door Chamberlain geschilderd werd.

Kolonel Rimmingtons kolonne, zoo meldt men, is na een tocht van 14 dagen teruggekeerd met 30 gevangenen en 2000 stuks vee, terwijl Plumer een schitterenden marsch van 85 K.M. op één dag aflegde, maar de Boeren niet kon krijgen, omdat de rantsoenen en de paarden op waren. Gelukkiger was kolonel Scobell, die het geheele commando van Lotter gevangen nam, bestaande uit 300 man, waarvan echter bij nader inzicht de grootste helft aan den Engelschen bezem ontsnapt waren.

Kitchener wil de proclamatie kracht bijzetten door de gevangene Boerenvrouwen een pleizierreisje te gunnen naar hunne strijdende mannen, om hen te overreden, toch toe te geven.

De Boeren daarentegen hebben een proclamatie uitgevaardigd, die van meer edele beginselen getuigt, n.l. aan hun eigen volk, om op 8 Aug. een Dankdag te houden voor groote en kleine overwinningen, voor wondervolle bewaring en uitredding; voor Gods vaderlijke voorziening in voedsel, kleeding en ammunitie; voor mislukkingen van des vijands pogingen, om alles weg te rooven en te vernielen en hen den hongerdood te doen sterven; voor den heerlijken geest van volharding en moed, zelfs aan hunne vrouwen en kinderen geschonken, waaruit blijkt, dat God *geen lust heeft in hunnen ondergang*. Verder op 9 Aug. eene Verootmoediging, om belijdenis te doen van hun verlaten van Hem, die hen voorheen uit benauwdheid verloste en te bidden, hun hunne zonden recht te leeren kennen en hen gewillig te maken, die te laten en voortaan tot verheerlijking van God te leven.

Zulks is zeker wel een bewijs, dat de Engel*sche tuchtroede in Gods hand zijn doel* begint te bereiken, zoodat de tijd om genadig te zijn gekomen is.

Als 't snoeimes door de ziel moet gaan,
Dan doet dat God zelf pijnlijk aan;
Maar niet zoodra is 't doel bereikt,
Of 't is Zijn hand, die balsem reikt.

Nederland. Een jong Amerikaan, Girnoc genaamd, heeft de vorige week vertoond in den circus-varieté ten overstaan van den hoofdcommissaris van politie en een aantal ambtenaren te Rotterdam, hoe weinig hunne boeien en tuchthuisgrendels zouden beteekenen, wanneer ieder, zooals hij, de kunst verstond, om los te komen. De toeren, die hij met de ijzeren sluitstukken, die er voor bestemd waren, den krachtigsten boef te houden, vertoonde, waren verbazingwekkend. Met een paar minuten wist hij zich er uit los te maken, hoe men hem ook boeide.

Ten laatste sloot men hem geboeid in een grooten reiskoffer, die geheel met touw omwonden werd, en na twee minuten kwam hij van achter 't gordijn te voorschijn om te melden, dat zijn vader zich in de koffer bevond, die weer netjes toegebonden zat. 't Is op tooveren af, maar men wordt kunstig, want in Harlingen wisten dieven horloges te stelen door een rond gat, dat zij in een spiegelruit van een centimeter dikte hadden geboord.

N. P. K. K.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van J. S, Nieuw Buinen, f 3.84; van J. v. d. K., den Haag, f 8.55.

N. v. BEEK.

VARIA.

ZIJ ZAAIDEN LIEFDE.

Men verwondert zich soms en vraagt zich af hoe sommige arbeiders in den wijngaard des Heeren zoo rijke vruchten oogsten mochten. Toch is het antwoord heel eenvoudig, zoo lazen we ergens: zij zaaiden liefde! Ten voorbeelde daarvan dienen de volgende verhalen.

't Was een ijskoude Januaridag 1881. Daar ging, in 't Schwarzwald, tusschen Altenstein en Schernbach, door de diepe sneeuw, een oude man van 72 en een meisje van 16 jaar. Een wagentje had hen tot den molen in het dal gebracht, maar verder kon dat niet. Daar boven in Schernbach moest de grijsaard de broeders en vrienden gaan versterken, en het verdoolde schaap, dat jonge meisje, zou daar een asyl vinden. Rustig schreed hij voort en baande met zijne voeten den weg voor het meisje. Zij volgde, maar onder den zwaren bundel kleeren enz. die zij meêdroeg, kon zij eindelijk niet meer voort. Toen nam de oude man het armoedige pak op zijn eigen schouders. Voorwaarts ging het nu weer, totdat het doel der reis met zeer veel moeite bereikt was. En het beste wat nu daar boven door den grijsaard werd medegebracht was de onder dankbare ontroering veranderde ziel van het kort geleden nog onwillige meisje. Te midden van die worsteling door de sneeuw, smolt onder den gloed der helpende, dragende liefde het trotsche hartje. Die grijsaard was de bekende Gustaaf Werner uit Reutlingen, wiens arbeid der reddende liefde voor ontelbaar velen ten eeuwigen zegen werd.

En nu: uit het zuidelijk Schwarzwald-dal verplaatsen we ons naar Noord-Duitschland in het Rauhe Haus bij Hamburg. Ditmaal op geen winterdag, maar een zeer mooien zomerdag, een feestdag: de jaarlijksche wandeling zal worden gedaan naar het nabij gelegen Holsteinsche landgoed bij Reinbeck. Alles ademt vreugde, want allen mogen mee, de kleinen en de grooten, de goede en de kwaden. Eén slechts deelt in de algemeene blijdschap niet, een buitengewoon lastige, ondeugende knaap, die eenige dagen geleden nog om zijn brutale kwaadwilligheid gestraft werd en nu daarover mokt en mort en booze plannen voedt. Hij zou, had hij tot zijn kameraden gezegd, zich wreken op den kleinen Johannes, het zoontje van den directeur. Verstoord staat hij in een hoek van de bidzaal, waar allen bij de morgengodsdienstoefening tegenwoordig zijn. Het gesprokene, het Woord Gods en de vroolijke gezangen, 't gaat hem alles, zonder eenigen indruk te maken, voorbij. Doch nu neemt de directeur nog even het woord en zegt: „Mijn lieve kinderen, ge weet, onze kleine Johannes kan vandaag nog niet meê, zijn kleine voeten zouden hem zoo ver nog niet dragen. Een van de grooten moet daarom thuis blijven om op hem te passen. U, Karel, kies ik uit tot oppasser van mijn kleinen jongen." Met die woorden wendde hij zich tot den boozen knaap . . . dezen komen daarbij de tranen in de oogen; hij belijdt zijn zondige voornemens en belooft van harte dat hij zich beteren zal.

De man die hem overwonnen had met den heldengeest dier liefde, welke alle dingen gelooft en alle dingen hoopt, die man was Johannes Heinrich Wichern, wiens naam tot aan alle einden der wereld bekend is geworden.

Wie liefde zaait, zal liefde oogsten!

GELD VOOR JEZUS.

Een jong winkelier, die weinig tijds geleden tot Christus bekeerd was, begaf zich op zekeren dag tot een predikant, om hem te zeggen, hoe vurig hij nu verlangde voor zijnen Meester te arbeiden, waarbij hij liet doorschemeren, dat hij dit gevoel min of meer als een roeping tot het predikambt beschouwde.

„Hebt gij er wel ooit aan gedacht?" vroeg de leeraar, „dat sommige menschen geroepen zijn om geld voor Jezus te verdienen, evengoed als anderen om voor Hem te prediken?"

Dat was voor den winkelier een nieuw oogpunt om zijne „wereldsche zaken" uit te beschouwen, en de jonge man keerde dus naar zijn winkel terug, waar hij kon nadenken over zijn plicht om geld voor Jezus te verdienen.

ONDER DEN DANS.

Toen Peter Fleury, later predikant te Schiers in Zwitserland, als onbekeerd man zich gereedmaakte om naar een bal te gaan, sloeg eene Christelijke vriendin hem hare eigene Schotsche sjaal om de schouders met de woorden: „Tracht onder het dansen aan den gekruisigden Verlosser te denken!" Dit woord, benevens een droom in den daaropvolgenden nacht, brachten weldra eene algeheele verandering in zijn gemoed teweeg. Ned. Kerkb.

SYMPATHETISCHE INKT.

Tuschen de regelen van het Evangelie, zegt Vinet ergens, staat een met sympathetische inkt geschreven tekst, die slechts in de nabijheid van het vuur, namelijk het uur der beproeving, zichtbaar en leesbaar wordt.

GOSZNER'S GULDEN SPREUKEN.

1. Vrede Gods daalt neder op den getrouwen volbrenger van het goede.
2. Rust ontspruit uit het geloof en eeuwig leven uit de rust.
3. Zoek in het waarachtig loven van den Heer alleen waarachtigen roem.
4. Laat de herfstdag het edelste heimwee in u opwekken.
5. Schoon wolken de zon bedekken — zij blijft toch zon; — zoo ook God.
6. Waak! want ieder, die struikelt, kan vallen.
7. Hardheid ontsiert het hart, maar kalme standvastigheid versiert het.
8. Wie de troost van den lijdende is, hem ontbreekt het in lijden niet aan troost.
9. Aan gindsche zijde des grafs is vergelding en wederzien eeuwig.
10. Wel hem, die opgeruimd en kalm den tijd ziet henensnellen.

ADVERTENTIEN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 752 DONDERDAG 19 Sept. 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . *f* 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen
adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

GOD MET ONS!

God met ons! Met ons op aarde!
Volkren, hoort het overal!
Thans verkrijgt het hemelwaarde,
't Groote, doodsche tranendal.
Christus komt! De vloek verdwijnt!
Heil der aarde als hij verschijnt!

God met ons! Met ons in 't strijden!
Neen, geboeiden, weent niet meer!
Komt en jubelt als bevrijden,
Christus velt den vijand neer.
En in 't blinkend zegekleed
Staat hij tot Uw hulp gereed!

God met ons! Met ons in 't sneven!
God met ons in nood en dood!
Tot waar 's Richters blikken zweven
Ook de laatste schaduw vlood!
Heft dan hoofd en hart van d' aard,
Christus draagt u hemelwaart!

(Naar Dr. J. P. LANGE 1864) J. A. W.

SIMON en PETRUS,

DOOR DR. A. MACLAREN.

En Jezus, hem aanziende, zeide: Gij zijt Simon, de Zoon van Jona, gij zult genaamd worden Cefas, hetwelk overgezet wordt Petrus (= steen.) Joh. 1 : 43.

Het geven van een nieuwen naam was zoowel een teeken van gezag als eene voorzegging van verandering van levensaard. Wij weten met zekerheid, dat „Cefas" in de gebruikelijke taal der Joden in Jezus dagen overeenkomt met „Petrus", zooals het in de andere evangeliën voorkomt. Het is mij opgevallen, dat er bij eenige opmerkzaamheid uit het verschillend gebruik maken van die beide namen in de Evangeliën en in de overige boeken des Nieuwen Testaments belangrijke lessen te putten zijn.

Simon, of Simon Petrus, of Petrus zijn de drie meest gebruikte benamingen. „Simon Petrus" is bijzonder gebruikelijk bij den Apostel Johannes; „Cefas" komt slechts zelden voor en is hoofdzakelijk door Paulus gebruikt. Het eerste punt dan, waarbij wij stilstaan is —

I. Het in sommige gevallen gebruik maken van den ouden naam, nadat de nieuwe reeds in gebruik was. Dit verraadt ons, dat het leven van den ouden mensch voortbestaat met het nieuwe, en dat het eerste het laatste somtijds tracht te overrompelen. Nu zult gij kunnen opmerken, dat tot op het tijdstip van de eerste wonderbare vischvangst, het tijdstip, waarop de Apostel bepaaldelijk en meer beslist aan Jezus Christus verbonden werd, al de Evangelisten, als een regel, den ouden naam „Simon" gebruiken, en dat zij daarna in den regel den naam „Petrus" bezigen, terwijl de oude naam van tijd tot tijd nog voorkomt. Wij wijzen u eenige van die laatstbedoelde gevallen aan.

Toen de Apostel de verheven belijdenis, de heerlijkste uitdrukking, die van een discipel vóór de opstanding gehoord is, had beleden, en gezegd had, dat Jezus „de Christus, de Zoon des levenden Gods" was, hadden we toch wel reden te verwachten, dat onze Heer in zijn antwoord den nieuwen naam van dien belijder zou gebruikt hebben. Maar neen, Hij zegt: „Simon, zoon van Jona, vleesch en bloed heeft u dat niet geopenbaard." Het is niet Simon, die dit bedacht heeft, wil Hij zeggen, en Hij noemt den naam, welke op „vleesch en bloed" betrekking heeft, ten einde de tegenstelling van het menschelijk verstand en den Goddelijken oorsprong der belijdenis te laten uitkomen. En van „Simon, zoon van Jona" — herinnerende den mensch van vleesch en bloed, dat hij die openbaring *ontvangen* had, en daarvoor ootmoed en dankbaarheid schuldig was, — gaat Hij terstond over tot de verklaring: „Gij zijt Petrus en op deze rots zal ik mijne Gemeente bouwen." Zoo is de mensch terug gezet op zijn oude plaats, als degene, die ontvangt en werktuig is der Goddelijke werking. Zoo is de *mensch* vernederd, opdat *God* verhoogd worde. Al de heerlijkheid der waarheid glanst ons tegen in Jezus, laat ons de leering in acht nemen en niet „hooggevoelende zijn, maar vreezen", opdat wij niet verliezen het licht, dat wij niet geschapen hebben, en dat wij nooit zouden gezien hebben, indien Hij er ons de oogen niet voor geopend had.

Wij gaan een stap verder. Van dit moment uit heet het, ik meen zonder uitzondering, of het mocht geweest zijn in een minder beduidend geval, door al de Evangeliën heen: „Petrus, Petrus, Petrus". Maar daar komt nog een andere tijd, om weer den naam Simon te noemen. Hij had in zeer verheven toon gesproken over zijne bereidheid om met Jezus te sterven, en ongetwijfeld verbeeldde hij zich een groot martelaar te zijn door te *zeggen*, dat hij bereid was er een te zijn, alsof hij reeds in de gevangenis en in den dood gegaan *was*. Maar daar wordt een vat koud water uitgestort in de hitte van zijn menschelijken overmoed of geestdrift, en Jezus toont hem aan, waar zijn blufferij en inbeelding vandaan kwam, dat deze geen Christelijk vertrouwen of heilige geestdrift was, maar meer de opbruisching van zijn menschelijke natuur. „Simon, Simon", en de herhaling van dien naam stoot de speer dieper in en raakt den spijker op den kop — „Simon, Simon, de satan heeft u zeer begeerd". Wanneer ook wij kracht zoeken in menschelijke gemoedsbeweging, figureerend als geloof en ware moed, en meenen boven onze broederen te kunnen staan en zoo haastig bereid zijn om beloften uit te spreken omtrent hetgeen wij willen doen, wanneer het op lijden aankomt, laat ons onszelven dan trachten te vernederen tot de diepte, waarin Jezus Christus Petrus neerdrukte, en ons herinneren, dat wij den schat — als wij ze hebben — „in aarden vaten dragen", „opdat de uitnemendheid der kracht moge zijn uit God en niet uit ons".

Maar er volgt nog een andere tijd, waarin de naam Simon werd gebezigd. Kort voor Petrus' schandelijken val en een paar uur na zijne onnadenkende, pralende belijdenis, kwam Jezus van onder de trillende bladeren der olijven, onder het schijnsel der volle maan en vond den held, die mede in gevangenis en dood dacht te gaan, daar snorkende in den tuin liggen; hierop volgt dan: „Simon, slaapt *gij?* De andere Evangelisten verhalen het geval, als gold het al den discipelen, en ongetwijfeld was dat ook zoo. Maar er was toch een bijzondere berisping voor een bijzonderen bluffer. „*Gij*" zegt het evangelie naar Markus. Is dit alles, wat ge na al uw praat, doen kunt? Gaan in de gevangenis en in den dood, hebt gij gezegd; kunt ge nu niet *één* uur wachthouden? Simon! slaapt *gij?*"

Daar is nog een ander geval. Hij had zijn Meester verloochend, en zijne broederen wisten het; en ongetwijfeld had hij reeds zich zelven terug gezet, of laat ons liever zeggen, zich zelven dikwijls beweend. Reeds had hij opgehouden voor zijne broeders Petrus te zijn. Wij lezen, dat zij aan den Paaschavond tot elkander zeiden: „De Heer is waarlijk opgestaan en is van Simon gezien." En de nadruk daar op den naam gelegd, schijnt mij toe gegeven te zijn in het zelfde verband, waarin ik hem thans aanwend, als eene aanduiding van een tijdelijke afzinking van den leider der Apostelen uit de plaats, waarop hij volgens zijn naam gezet was. We worden daarin bevestigd, als wij denken, hoe Paulus vele jaren daarna, bij de opsomming van de verschijningen van den opgewekten Christus (1 Cor. 15) niet zegt: „van Simon," maar „van Cefas", keerende terug tot daar, waar Jezus Christus hem gesteld had, toen Hij hem dien naam gaf.

Maar er is nog een geval meer op te merken. Op een morgen aan het meer van Tiberias, waarop de discipelen, op voorstel van „Simon Petrus" den ganschen nacht door gevischt hebben, staat Jezus aan den oever en spreekt hen toe. Nauwelijks heeft Simon Petrus van Johannes gehoord „het is de Heer", of hij laat zich buiten boord van 't schip zakken en plonst naar den oever om bij den Heer te komen. Weldra zit hij daar bij den door den Heer aangerichten disch, gelijk naar het schijnt al de discipelen gedaan hebben, en peinst, ongetwijfeld met het oog op Jezus gericht, over het maal. Doch terstond na den maaltijd heet het het: „Simon, zoon van Jona, hebt gij mij lief?" O, gij moet terug, Simon, tot uw punt van uitgang, om van voren aan te beginnen en zijn wat ge waart, de oude, onwedergeborene, het kind in discipelschap. Gij moogt weder opgroeien, snel zelfs, maar nogmaals, gij hebt u te bepalen bij het

begin. „Simon! zoon van Jona". Gij moogt weder Petrus worden, want gij zijt verontmoedigd, maar gij hebt van het begin te beginnen, zooals ge eens gedaan hebt."

Tot zoover mijne opmerkingen der zaken, die rechtstreeks met mijne bedoeling in verband komen en mijn denkbeeld staven.

(Slot volgt)

EVANGELISATIE.

(Slot.)

Het spreken bij evangelisatiebijeenkomsten moet iets anders zijn dan bij de gewone prediking des Woords tot stichting der geloovigen. Al het stijve moet men vermijden, spreek vrij, maar krachtig en opgewekt, zoek de opmerkzaamheid der toehoorders te trekken door goede illustraties uit het leven, en werk naar het voorbeeld van den Heiland op het gemoed en den wil der hoorders.

Bij evangelisatiebijeenkomsten moeten de te zingen liederen met zorg gekozen worden. Voor het algemeene gezang kieze men opwekkende liederen. Evenzoo moeten de door de zangvereenigingen te zingen liederen aan het doel beantwoorden. Solo's, b. v.: „Negen en negentig," „Hemelzangen" e. a. hebben een goede uitwerking, wanneer zij onder den invloed van den Heiligen Geest gezongen worden.

Openbaart zich in de bijeenkomst de begeerte naar genade en verlossing, bespeurt men de werking des Heiligen Geestes, dan moet men niet verzuimen een navergadering te houden. Met een passend lied voor genadezoekenden worde zij ingeleid, waarop men vriendelijk, maar ernstig vraagt: wie van de nagebleven naar verlossing en vrede verlangt en bidt dan met dezulken ernstig en dringend. Vaak is het wenschelijk daarna een pauze te houden, waarin de aanwezige voorgangers en dienaren der gemeente, alsook andere geloovigen, van de gelegenheid gebruik maken met de zoekenden persoonlijk te spreken. Veelal beginnen na zulk eene pauze, waarin een heerlijk werk verricht werd, de vrienden zelf te bidden en om het heil hunner ziel te worstelen. Men moet zich echter hoeden voor gemaakte opwekkingen of voor het Christenen of bekeerden maken. Vooral moet men de bewogenen en opgewekten in het oog houden en den Geest van God ruimte laten, om het aan zulke zielen begonnene te voleinden. Lieden die door ons en niet door den Geest van God tot bekeering gebracht zijn, verlaten de gemeente spoedig weder en zijn vaak een schandvlek voor haar.

3. Eene vraag, die, wanneer het onderwerp „Evangelisatie" besproken wordt, niet achterwege mag blijven, is: „Heeft het Evangeliesatiewerk, zooals wij dat hier in een christelijk land te doen hebben, nog de in Ef. 4: 11 genoemde evangelisten noodig?" Het is zeker, dat niet ieder arbeider in Gods Koninkrijk voor zendeling onder de Heidenen of Joden geschikt is, en ook voor de evangelisatie in ons en andere christelijke landen heeft zich de Heer bijzondere vaten uitverkoren. Men denke daarbij aan Dwight L. Moody, Knapp, Mc All en anderen uit onze gelederen. Zij allen hebben eene bijzondere gave van den Heer ontvangen, om populair en opwekkend te spreken en op de groote volksmassa in te werken. Evenwel mist de onderscheiding van het herders- en evangelistenambt, zooals Ortzen dat doet, waar hij zegt: „Predikanten- en evangelistenambt loopen naar hun natuur steik uit elkander," bij een nauwkeurig onderzoek allen bijbelschen grond.

Wel is waar noemt Paulus bij het opsommen der verschillende ambten in Ef. 4: 11 ook dat der evangelisten, maar reeds in de daarmede gelijkluidende plaats 1 Cor. 12: 28, laat hij bij de behandeling der geestelijke gaven het „evangelisten" ambt weg. Verder noemt Paulus denzelfden Timotheus, aan wien hij de leiding eener gemeente opgedragen had, 2 Tim 4: 5, een *evangelistees*, en ook Petrus, die door den Heer als „menschenvisscher" geroepen wordt, krijgt de opdracht: „weid mijne schapen," „weid mijne lammeren".

Wij zien dus dat er van een bijzondere gave voor het werk der evangelisatie wel sprake is, maar wij willen toch tusschen het herders- en evangelistenwerk niet een te groot onderscheid maken en er den nadruk op leggen dat ieder van God geroepen en gezonden bedienaar des woords, in zijne gemeente en op zijn tijd en plaats, meer of minder een evangelist moet zijn. Van beteekenis is hetgeen Dr. J. Cuyler in zijn boek „How to be a Pastor" blz. 89 zegt. Hij zegt: „Het is niet mijn gewoonte evangelisten te laten komen, opdat zij het werk doen, 't welk de Meester mij toevertrouwde. Het is een eigenaardige gewoonte, dat voorgangers en gemeenten hunne verantwoordelijkheid van zich afschuiven, doordat zij iemand roepen, die komt om het werk voor hen te doen."

„Het zij verre van mij" gaat hij voort, „geringachtend te spreken van eenige mannen, die sterk in 't geloof en met eenen bijzonderen goddelijken zin begaafd, rondtrekken, om het Evangelie rein en onvervalscht te verkondigen en bijbellezingen te houden, om zondaren op te wekken en geloovigen op te bouwen. Zelfs wenschte ik zoo nu en dan, dat zij hunne fakkels vaker in de sferen van nalatige, trage gemeenten droegen en niet zooveel tijd verloren, om hun bijzonder licht op preekstoelen en in gebedszalen te laten schijnen, die reeds goed verlicht zijn. Zoo nu en dan mag het goed wezen, rondtrekkende verkondigers des Evangelies te gebruiken, maar in den regel dient de Voorganger zijne gemeente het best, wanneer hij zelf zaait en oogst."

Doch niet alleen enkele evangelisten met een bijzondere gave, en niet alleen Voorgangers, maar alle leden van de gemeente van Jezus Christus moeten medewerken. In de stad, of op het land, onze tijdgenooten moeten meer onder den invloed van het Evangelie gebracht worden. Wij willen alle gaven en krachten, de redekunst en ook de Christelijke pers, alle middelen, die de Heilige Geest geeft en zegent, in den dienst des Heeren gebruiken, en met het Evangelie in de hand voorwaarts dringen. Toen Mr. Webster bij de eerste steenlegging van Bunker Hill de steeds meer vooruit dringende menigte verzocht ruimte te maken, om het gevaar te voorkomen dat het platform instortte, kreeg hij ten antwoord: het is onmogelijk! „Onmogelijk?" donderde de amerikaansche Demosthenes, „niets is onmogelijk op Bunker Hill!" En wanneer wij er aan denken wie ons het zendingsbevel gaf en wie Hij is, die ons van Zijne persoonlijke tegenwoordigheid verzekert; wanneer wij onder Zijn kruis staan, waaraan Hij onze zonden droeg en daaraan denken, dat Hij de verzoening is voor de geheele wereld, dan mogen wij bij het werk der evangelisatie niet van onmogelijkheden spreken. „Niets is onmogelijk op Golgotha."

Uit het Duitsch door E. H.

Een goed woord ter rechter tijd.

Aan het geïllustreerde weekblad „Timotheus" ontleenen wij het volgende, waarmede wij ten volle instemmen en dat wij ook toegepast wenschen op velerlei sport, als: wedstrijden op paarden, op fietsen, op schaatsen etc., waarbij zoo menig leven in gevaar gebracht en zoo menige zondige hartstocht opgewekt en in beweging gesteld wordt.

Bedoeld stuk volge hier:

Iets over het gaan naar Barnum en Bailey.

Sedert eenigen tijd maken op echt Amerikaansche wijze de heeren, wier namen wij hier boven vermelden, reclame voor wat zij noemen: „de grootste tentoonstelling der aarde." In waarheid is evenwel hun geheele inrichting, hoe enorm en verbazingwekkend ze moge zijn, niet veel anders dan een kermis, waar paardenspel, poppenspel, en vertooning van allerlei vreemdsoortige wonderen vereenigd zijn. Daar ons gebleken is, dat, helaas! ook Christenen deze inrichting bezoeken, achten wij het noodig een woord van waarschuwing te schrijven voor onze jonge lezers. Wij gelooven, dat het gaan naar een paardenspel ongeoorloofd, en derhalve voor den geloovige zonde is. Onder het voorwendsel van de hoogere rijkunst te bewonderen, gaat men allerlei toeren zien, waarbij de menschen hun kostelijk leven op het spel zetten, om wat geld te verdienen, en door zijn tegenwoordigheid betuigt men derhalve zijn instemming aan een spelen met het leven van menschen en beesten. Een ieder die even nadenkt over de woorden: Hebt de wereld niet lief, noch hetgeen in de wereld is, want al wat in de wereld is, nl. de begeerlijkheid des vleesches, en de begeerlijkheid der oogen, en de grootschheid des levens, is niet uit den Vader, maar is uit de wereld," zal zich wel wachten naar een dergelijke plaats te gaan, waar lichtzinnigheid en ijdelheid heerschen.

Dr. Wagenaar uit Zeeland schreef onlangs een zeer ernstig en behartigenswaardig woord over deze zaak. En wij outleenen aan zijn artikel het volgende.

„Geen zonde," zoo vraagt hij, „om naar het paardenspel te gaan? Geen zonde? Wie zal dat, — ik zeg niet.... durven beweren, moor ook slechts even durven vragen in het aangezicht van Hem, Die met zoo heiligen drang het woord sprak: „Strijdt om in te gaan door de enge poort, want breed is de weg, die ten verderve leidt, en velen zijn er, die daarop wandelen. Want de poort is eng, en de weg is nauw, die tot het leven leidt." Geen zonde? Integendeel! groote zonde. Als iemand vraagt of dit of dat, waar hij zin in heeft, nu zoo'n groote zonde is, dan is hij van binnen al treurig van het pad af. Als wij in de vreeze Gods wandelen, dan zijn wij bang voor de kleinste zonde. Dan voelen wij dat ook een z. g. kleine zonde een groot kwaad is voor God. — Ja zeker, 't paardenspel is zondig; het strijdt tegen drie van Gods geboden. In de eerste plaats tegen het zesde: „Gij zult niet doodslaan." Want onder dit woord moet ook verstaan worden, dat men zich niet moedwillig in eenig gevaar mag begeven. Welnu, moeten die arme paardenspelmenschen niet hun leven wagen in halsbrekende toeren?

Onvoorbereid spelen zij op den rand der eeuwigheid. En daarvoor betalen Christenen hun geld, om deze hunne naasten stoute toeren te zien doen, waarbij één misgreep hen den nek kan doen breken! Ik hoorde van een Christin, die meegesleept werd door de verleiding om naar 't circus te gaan, en op dien avond viel er een der acrobaten dood. O, hoe ontwaakte toen haar geweten, want zij was niet rein van dat bloed! Zij had óók haar geld gegeven om die zaak te steunen, en vergeten, dat er staat geschreven: hebt geen gemeenschap met anderer zonden!.....

Maar er is meer. Er ligt ook onzedelijkheid in. Vrouwen en meisjes ontkleeden zich net zoover de politie het toelaat, en wellustige mannen genieten er van om de schoone vormen van schaamtelooze vrouwen te zien. Dat is de zonde tegen 't zevende gebod. En zeg mij, zou één man van eer onder ons dulden, dat zijn vrouw of dochter zich zóó ten schouwspel bood?.... En dan is het paardenspel een zonde tegen het eerste gebod. Want het biedt een opwindend zingenot, waarbij het publiek gebracht wordt in een soort verrukking om te genieten — zonder God. 't Christelijk leven zoekt in al zijn genietingen Gods gunst, en wil voor al zijn genot God eeren. Doch in deze tent wordt God niet als God geëerd, maar verloochend, vergeten en verzaakt. Neen, gij kunt in 't paardenspel God niet dienen, aan God niet denken. Gij durft er niet voor bidden, noch ook voor danken. Als de dood u kwam opeischen, daar aan die plaats, wat zou dat vreeselijk zijn!...."

Moge dit goede woord tot ernstig nadenken stemmen. Ons leven is kort; laat het ons niet doorbrengen in lichtzinnigheid en eigen genot, maar voor anderen, en tot verheerlijking van den Heere, onzen God!

INGEZONDEN.

Uit Hamburg.

Geachte broeders en zusters!

Aan vele broeders en zusters heb ik beloofd, hen uit Hamburg eens iets te berichten. Dewijl het te kostbaar en te tijdroovend is, allen afzonderlijk te schrijven, zij het mij veroorloofd het door middel van „De Christen" te doen, te meer, wijl dan ook andere belangstellenden iets van onze Predikerschool vernemen. Terzake dan:

Den 27 Aug. ging ik op reis naar de oude Hansestad. In Bremen verhoorde God op wonderbare wijze het gebed van een broeder, die gebeden had: „Heer! geef hem aangenaam gezelschap op reis", want ik mocht daar twee mede studenten ontmoeten, die nog twee jaren op de school hadden door te brengen. Dit stemde me tot dankbaarheid, want nu was ik al dadelijk ontslagen van het zoeken naar den weg, en liet me anderzijds zien, dat God mijnen weg zegende.

Boven de deur van het Seminarie, welke met

groen omgeven was, prijkte het opschrift: „Herzlich willkommen!"

Was ik met eenigszins bevend en kloppend hart hier aangekomen, dit beven en kloppen werd allengskens minder, want het seminarie bleek niet zoo zeer een instituut, dan wel een *tehuis* te zijn. Reeds de dag, op denwelken professoren en studenten elkander begroetten, droeg daartoe bij, om ons te doen gevoelen: Wij zijn hier tehuis!

Er heerscht op de school een broederlijke geest, en misschien geniet ik daar nog het meeste van, dewijl ik een Nederlander ben. — 't Eten en drinken is hier zeer goed, en onze huismoeder is waarlijk moeder voor ons. — Kortom, al mijn vrees, welke ik nog had, is nu verdwenen, en ik zie immer meer in, dat we God kunnen danken dat we een plaats hebben, waar onze jonge mannen de noodige kennis kunnen vergaderen voor dat zoo groote ambt: Herder en Leeraar der Gemeente te zijn. — In de verschillende Gemeenten en op de stations hier in den omtrek kunnen we ons zeer wel thuis gevoelen. In Schiffbek, b.v. was het geheele lokaal, met stoelen en orgel inclusis, met groen versierd, en om de studenten recht hartelijk welkom te heeten, werden door de zangvereeniging eenige toepasselijke liederen gezongen, en droegen kleine kinderen fraaie gedichten voor.

De studie werd al dadelijk met lust en ijver aangevat, doch hierover hoop ik later nog iets te schrijven, wanneer we eerst ons examen achter den rug hebben.

Dit zij voorloopig genoeg ter inleiding.

Mij in de voorbede der brs en zrs. aanbevelende

Uw br. in Jezus,
AITZE HOF, Seminarist.

HAMBURG, 16 Sept. 1901.

Spreekwoorden.

Geen geluk
Zonder druk.

Goed begonnen
Half gewonnen.

Het is van ouden tijd bevonden:
Van zachte meesters vuile wonden.

Spreek weinig, doch wees altijd waar,
Veel spreken brengt u in gevaar.

Scherpe zwaarden snijden zeer,
Scherpe tongen nog veel meer.

Eer 't boompje is groot,
Is 't plantertje dood.

Hoe vroeger de tucht,
Hoe beter de vrucht.

Groote rijkdom baat u niet,
Wanneer de Heer geen zegen biedt.

Vlijt brengt brood,
Luiheid nood.

Eerlijk zij des harten grond,
Eerlijk spreke ook de mond.

Geef gaarne den arme, vriendlijk en stil,
Zoo zijt gij een gever naar Gods wil.

Wat God niet houdt, dat gaat te grond,
Ofschoon 't op ijzeren muren stond.

De tijd gaat als een stroom,
Het leven als een droom.

Vangt gij uw arbeid biddend aan,
Voorwaar, dan is de helft gedaan.

Toont wie gij zijt,
Wanneer gij lijdt.

De bleeke dood
Spaart klein noch groot.

Reine harten en kloeke moed
Staan bij alle kleeding goed.

Een vroolijk hart, gezond het bloed,
Is beter dan veel geld en goed.

Vraag ouden om raad,
En jongen om daad.

Het kruikje gaat, gelijk men spreekt,
Zoolang te water, tot het breekt.

De ziekte komt te post gereden,
Maar gaat terug met ezelsschreden.

Wie uit zijn aard heeft zotte kuren,
Die zullen al zijn leven duren.

Met den hoed in de hand
Komt men door het gansche land.

Met de maat, waarmee gij meet,
Wordt u weer gemeten,
Wil bij alles wat gij doet,
Dit toch nooit vergeten.

EEN EN ANDER.

*** Uit Tokio, de hoofdstad van Japan, komen verblijdende berichten, die te aangenamer zijn, omdat in Japan in de laatste jaren zoo vele teleurstellingen voorkwamen. Tot een feest, bij den aanvang der eeuw, hadden zich Baptisten, Congregationalisten, Engelsche Episcopalen, Methodisten en Presbyterianen vereenigd, om van 12—26 Mei groote, gemeenschappelijke evangelisatie bijeenkomsten te houden. Daar men bekennen moest, dat men de groote steden weinig opmerkzaamheid geschonken had en ze dit toch wel verdienden, richtte men thans zijn oog op Tokio, met zijn $1^1/_2$ millioen inwoners. Men had het met de vergaderingen zoo ingericht, dat 's namiddags om 3 uur bidstond gehouden werd, om 6 uur een kindersamenkomst en om 7 uur de hoofdvergadering plaats had. De uitkomst was verrassend. Vóór het einde van den vastgestelden tijd telde men 1100 zielen, die het besluit genomen hadden den Heer te dienen. Het merkwaardige bij deze nieuwbekeerden is, dat het geen nieuwelingen zijn, die het Evangelie voor de eerste maal hoorden en zich door een plotselinge opwekking voor bekeerd uitgaven, maar de meesten zijn menschen, die reeds jaren lang het Woord gehoord hebben en nu tot overgave kwamen. Dat de Heer voortga te zegenen!

E. H.

Uit de Gemeenten.

STADSKANAAL. Moesten wij voor eenige weken eene geliefde zuster van ons zien heengaan, om de eeuwige rust van haren Heiland te gaan genieten, als ook voor haar „verre weg het beste", Zondag j.l. mochten we hare plaats weder in de Gemeente zien aangevuld worden door eene jeugdige zuster, die op hare hartelijke belijdenis door den doop in ons midden werd opgenomen. Wij danken daarvoor het Hoofd der Gemeente en bidden, dat zij de voorbode moge zijn van velen, die weldra haar voorbeeld volgen.

VAN WIJD EN ZIJD.

Amerika. Mc Kinley, president der Vereenigde Staten, op wien voor eenige dagen een moordaanslag gepleegd werd, is niettegenstaande de zorgvuldigste geneeskundige behandeling, die aanvankelijk gunstige resultaten scheen op te leveren, Zaterdagmorgen om 2 uur overleden. De sluwe anarchistische moordenaar heeft dus zijn satanisch doel bereikt, de regeering komt in andere handen; maar of die verandering verbetering zal brengen, zal de vraag zijn. De overledene is uit 's werelds gewoel ontheven en naar wij hopen de eeuwige rust ingegaan. Kort voor zijn heengaan hoorde men hem nog den bekenden gezangregel fluisteren: „Nader bij U, mijn God." Zijn huwelijk was voorbeeldig gelukkig en hij bereikte den ouderdom van 57 jaren. Na Lincoln en Garfield is hij de derde Uniepresident, die door sluipmoordenaarshanden is om het leven gebracht, en die, naar men zegt, 't niet verdiend had, waarvan zeker zijne herbenoeming in 1900 als bewijs mag dienen. Roosevelt, de vice-president, moet thans zijn opvolger worden en voor hem is 't zeker niet ondienstig, dat aan de anders wel goede — maar in onze anarchistische wereld gevaarlijke gewoonte der Amerikaansche presidenten, om iedereen de hand te drukken, een einde zal worden gemaakt. Zoo zorgt de wereld zelf, dat liefde, gemeenzaamheid, vriendelijkheid en al wat niet duivelsch is, uit haar midden verdwijnt en zij maakt zich rijp voor Gods oordeelen. De

Zuid-Afrikaansche Republieken hebben door hare gevolmachtigden een beroep gedaan op het Haagsche Hof van Arbitrage, dat vooral in België en Frankrijk weerklank vond bij vredebonden, die een beroep zullen doen bij de Britsche regeering en bij den Czaar van Rusland, om overeenkomstig de besluiten der Haagsche vredes-conferentie te handelen. Als dat maar niet aan doovemansdeur geklopt is, want immers de 15e September is voorbij en het geschil met Zuid-Afrika is geëindigd en voor onderhandeling niet meer vatbaar. Engeland heeft nu alleen nog maar degenen, die weigerden zich over te geven, als rebellen op te hangen, zoodra zij ze hebben, en dan is die zaak van de baan en Z.-Afrika 't onbetwistbaar gebied der Engelschen, als God in den hemel er ook zoo over denkt. Wiens oor evenwel nog niet zwaar geworden is voor 't geroep der ellendigen, en Wiens arm ook nog niet verkort is, om hun recht uit te voeren. En of 't einde van den oorlog ten gunste van Engeland nog wel zoo nabij is, als men in Engeland meent, of zich tracht voor te stellen? 't Is waar, Lotters commando is gevangen genomen, maar daarmee is de opstand in de Kaapkolonie nog geenszins gedempt; de tijd van de proclamatie is om, maar de Boeren hebben er bitter weinig om gegeven, en dat Kitchener, als hij Pretoria verlaat, Boerengijzelaars noodig heeft om veilig te zijn, dat de trein niet opgeblazen wordt; dat heeft voorwaar meer van een in zijne bewegingen belemmerde Engelsche krijgsmacht, dan van Engelsche heerschappij in Transvaal. En dat Engelsche bladen, zooals de „Daily Mail", nog volstrekt niet gelooven, dat de oorlog spoedig uit is, is zeker ook niet zonder reden.

Turkije. De Sultan zoekt buiten de Fransche regeering om de kwestie op te lossen over de kaden en van de 250,000 Turksche ponden de kleinste helft af te dingen, wat zeker voor de niet ruim voorziene schatkist een edele daad is, maar of de Fransche regeering er genoegen mee nemen zal, moet de arme man natuurlijk afwachten. De Czaar van

Rusland heeft met den Keizer van Duitschland de vlootoefeningen in de Dantziger Bucht bijgewoond, bij welke gelegenheid de beide Vorsten een geheim onderhoud van een half uur hadden. Of daar ook nog iets besproken is, meer in den geest der Haagsche vredes conferentie dan vlootmanoeuvres, b. v. of er ook iets te doen is voor 't verdrukte volk in Z.-Afrika, is nog onbekend.

Engeland. Een Fransche kapper, Fangeron genaamd, is voor eenige dagen te Londen gearresteerd, beschuldigd van moord op een juwelier, die bekend stond, als iemand met revolutionaire denkbeelden. Voor den rechter heeft F. verklaard, dat de juwelier hem had willen overhalen om Chamberlain te vermoorden, wat ten slotte een dwingen werd, waarop een vechtpartij ontstond, die met den dood van den juwelier eindigde. Hoe 't zij, in elk geval is 't een waarschuwing voor Chamberlain, die gewis niet meer vrienden heeft dan de pas vermoorde president van Amerika.

Nederland. Dat kiezers soms eerlijker kunnen zijn dan stemwervers, is nu weer in 't kiesdistrict Heusden gebleken, waar in de gelagkamer bij 't gemeentehuis, een kiezer twee kwartjes in de hand werden gestopt om voor Loef te stemmen. Even daarna komt een ander, die hem een halven gulden geeft om voor Witlou te stemmen. De goede man, hoewel hij 't geld aan Bac-

chus offerde, had echter zooveel rechtsgevoel, dat hij zijn stembiljet blanco in de bus liet glijden. Het zou niet kwaad zijn, als alle kiezers, die zoo omgekocht worden, dit voorbeeld volgden, behalve 't offeren aan Bacchus, die al veel te veel aanbidders heeft. Liever zulk geld met afschuw afgewezen.

De groote wereldtentoonstelling, die in ons goedgeloovig vaderland van de eene plaats naar de andere reist en heel wat geld verzamelt, schijnt ook al niet mee te vallen; zeker, omdat de bluf de werkelijkheid te ver overtreft. Het bouwen en afbreken, dat voor niets te zien is, moet volgens sommigen 't interessanste zijn, wegens de ongemeene snelheid en orde waarmee 't geschiedt.

Den 18 en 19en dezer zal te Den Haag 't reeds vroeger vermelde Nationale Congres gehouden worden voor Zondagsrust, in 't Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen. Volgens de te behandelen onderwerpen door mannen van verschillende richtingen, bestaat er betrekking tusschen Zondagsrust en staatsplicht, en volkswelvaart, en fabriekswezen, en middelen van vervoer en verkeer, en handel, en gezondheid, en zedelijkheid, en familieleven, zoodat 't noodig is, de reeds zoolang bestaande zevendedaagsche rustdag, die tegenwoordig haast dreigt uit de mode te gaan, nu de fabriekschoorsteenen met de kerktorens wedijveren, ernstig te bespreken. 't Is te hopen, dat 't meer nut oplevere dan de Haagsche Vredesconferentie tot hiertoe opgeleverd heeft, hoewel wij natuurlijk liever zien, dat ons volk den rustdag vrijwillig viert, uit godsdienstig beginsel, dan gedwongen om maatschappelijk belang.

N. P. K. K.

SPROKKELINGEN.

Dit zij, al mijn levensdagen,
Steeds mijn zorgen en mijn vragen:
„Ben ik van mijn heil gewis?
Blijf ik bij genade leven?
Houd ik vol, Hem na te streven,
Die mijn Gids ten hemel is?"

LAVATER.

Geloof niet alles, wat gij hoort,
En doe niet alles wat gij moogt;
Gebruik niet alles wat gij hebt,
En zeg niet alles, wat gij weet,
En koop niet alles, wat gij ziet,
Zoo spaart ge u zelven veel verdriet.

LUTHER.

DE RECHTE TIJD.

De rechte tijd van boete, dien God geeft,
Is ieder stip van 't leven, daar m' in leeft;
Die dien verzuimt, heeft al te lang gebeid.
Nooit vond de dood den vrome onbereid.

KAMPHUYSEN.

ONGEDULD.

Wat is toch ongeduld en pijn?
't Is om zijn droefheid droevig zijn.
Zoo wordt hij dan met recht belacht,
En als een groote dwaas geacht,
Die, omdat droefheid kwalijk smaakt,
Zijn droefheid slechts te grooter maakt.

KAMPHUYSEN.

HET HEMELRIJK.

Het rijk der Hemelen, het ruimste rijk van all',
Is maar voor weinigen. Waarom? De weg is smal.

J. DE DECKER.

OORDEELT NIET.

Wacht u, lichtvaardiglijk uw naaste te verdoemen.
Beveel hem Gods gericht, wanneer hij zich misgaat.
God ziet der zonden zaad, gij slechts de bloote [bloemen.
God keurt de daad naar 't hart, gij 't harte naar [de daad.

J. DE DECKER.

VARIA.

„GEBRUIK WAT GIJ HEBT!"

Eene vrouw, die honderd Engelsche mijlen (ongeveer 30 uur) gereisd had, om een trouwen Godsgezant te spreken, kwam juist aan, toen hij in zijn rijtuig wilde stappen om zich op reis te begeven.

„Mijnheer," zeide zij, „ik zou u zoo gaarne iets willen vragen!"

„Ik heb geen tijd, goede vrouw; wat verlangt ge van mij?"

„Maar ik ben bijna 100 mijlen ver herwaarts gekomen om u te vragen, hoe ik méér geloof kan bekomen!"

„Gebruik hetgeen u gegeven is", sprak de man Gods, waarna hij in zijn rijtuig stapte en wegreed.

De arme, goede vrouw was diep gegriefd en bedroefd. Dat is een harde behandeling, dacht zij, voor iemand, die zich zooveel inspanning getroost heeft om een dienaar des Heeren te ontmoeten! Maar zij overlegde de woorden, die hij tot haar gesproken had, en eenige weken later ontving de trouwe dienstknecht van Jezus Christus een brief van haar, waarin zij hem hartelijk bedankte voor zijne woorden. Deze waren te rechter tijd als zaadkorrels in haar hart gevallen, de dauw des Heiligen Geestes had ze bevochtigd, en het waren juist de woorden geweest, die zij noodig had. Zij gebruikte haar geloof, en zag hoe het wies en versterkte.

GODS GEBOD AAN DE ENGELEN.

Eene onderwijzeres van eene Zondagsschool besprak met hare klasse eens deze bede van het Onze Vader: „Uw wil geschiede, gelijk in den Hemel, alzoo ook op aarde." „Wel, kinderen," zeide zij, „ge hebt mij gezegd wat geschieden moet — Gods wil; waar hij geschieden moet — op aarde; hoe hij geschieden moet — gelijk in den Hemel. Maar hoe denkt ge wel, dat de engelen in den Hemel Gods wil doen en in welk opzicht zij ons ten voorbeeld zijn?" Een kind zei: „Zij volbrengen zijn wil dadelijk;" 't tweede: „Zij doen hem ijverig;" 't derde: „Zij doen hem altijd;" 't vierde: „Van ganscher harte;" 't vijfde: „Allen doen hem." Toen zwegen de kinderen; 't was alsof zij niets meer wisten. Een klein meisje stond echter op en zei nog: „Zij volbrengen Gods bevel, zonder te vragen: waarom?"

(Pniël.)

GOSZNER'S GULDEN SPREUKEN.

1. Vergeet het nooit: de tijd is de weg, die naar de eeuwigheid voert.
2. Zegen den dag, die niets achterlaat, dat u berouwen moet.
3. Alle rust van den vrome is verzameling van nieuwe kracht.
4. Verheug u, dat gij zijt, en dat uw Vader u lief heeft.
5. Sla het ouder wordende jaar gade, hoe het steeds bezig en werkzaam vruchten tot rijpheid brengt, die het van zijne jeugd af droeg.
6. Strijd is het lot van den vrome in den tijd; in de eeuwigheid — vreugde der overwinning.
7. Gewordt u veel goeds, word dan ook zelf zeer goed.
8. Gebruik den dag van heden; of die van morgen de uwe is, hoe zoudt gij het weten?
9. Alles, ook het ergste, is voor hem, die waarlijk goed is, slechts gewin.
10. Wat God doet, verstaat gij nu niet, eens zult gij het verstaan.

CORRESPONDENTIE.

Br. J. S te St. Chr., Schw. Uw brief in dank ontvangen. 'k Hoop u later te kunnen antwoorden. Wij hebben dit vooral te bedenken, dat God ons in zijn Woord onzen weg heeft aangewezen, en dien weg hebben wij te gaan.

Br. A. la Gr. te Qu. le P. Dank voor uwe inlichtingen. God moge ons — laten wij dat van Hem bidden — een geschikten, trouwen broeder geven voor het werk. God zij u tot licht en vertroosting bij het leed, dat men u aandoet.

S. N. v. B.

ADVERTENTIEN.

*** Zoo de Heer wil hopen mijne geliefde Ouders
J. E. OLIESLAGER
en
B. BULT
op 23 Sept. hunne **25-jarige Echtvereeniging** te herdenken.
Ps. 103 : 1.
Hunne dankbare Dochter:
T. OLIESLAGER.
E. COMPASCUUM.

*** Door Gods goedheid voorspoedig bevallen van een ZOON PH. BEKIUS—VISSER, geliefde Echtgenoote van
T. BEKIUS.
HARLINGEN, 12—9—1901.

*** Getrouwd:
J. BAKKER
en
M. JASPER.
GRONINGEN, 15 Sept. 1901.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV : 9.

No. 753 DONDERDAG 26 Sept. 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI : 16.

Abonnementsprijs :
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

De drie boeken Gods.

Drie boeken gaf God ons, drie boeken in 't leven,
Vol waarheid, vol wijsheid, vol eeuwige kracht,
God zelf heeft de blaad'ren dier boeken beschreven,
Tot heil zijner kind'ren op aarde gebracht.
En meerder dan menschen- en eng'lenverstand
Besloot in die boeken des Eeuwigen hand.

Het eerste is het boek in de harten geschreven,
't Is 't boek des orakels van goed en van kwaad.
't Is 't strafboek der zonde ; 't is 't wetboek van 't leven ;
Waar 't wee en het wel op één bladzijde staat.
En hij, die de sprake dier blaad'ren bevat,
Omsluit in zijn boezem een hemelschen schat.

Het tweede is het boek in de schepping geschreven,
Toen menschen nog kinderen waren op aard.
En waren de menschen steeds kind'ren gebleven,
Nooit hadden hunne oogen zich duister gestaard.
't Is 't boek, dat Gods wijsheid en almacht ons wijst ;
Op iedere bladzij Zijn Majesteit prijst.

En 't derde is het boek in den hemel geschreven,
Eer bergen en dalen bestonden op aard.
't Is 't boek der Verlossing ten eeuwigen leven,
Dat wond'ren van liefde en genâ openbaart.
En siddert een ziel voor gericht en voor straf....
Dat boek geeft haar vrede bij dood en bij graf.

Drie boeken heeft God voor zijn kind'ren geschreven,
Wier hemelschen zin ook het kind reeds bevat,
Geen menschelijke wijsheid ten toppunt verheven
Ontsluit voor de ziel zulk een kostbaren schat.
Want meerder dan menschen- en eng'lenverstand,
Besloot in die boeken des Eeuwigen hand.

J. DE LIEFDE.

SIMON en PETRUS,

DOOR DR. A. MACLAREN.

En Jezus, hem aanziende, zeide: *Gij zijt Simon, de Zoon van Jona, gij zult genaamd worden Cefas,* hetwelk overgezet wordt Petrus (= steen). Joh. 1 : 43.

(Slot.)

Er is echter nog een ander feit, hetwelk in verband moet beschouwd worden met het reeds behandelde, het is

II. Het te voorschijn treden van den naam, die een nieuwen levensaard aanduidt, n.l. van den heilige en den Apostel, zelfs op tijdstippen, wanneer wij hadden kunnen meenen, dat de naam „Simon" in toepassing zou moeten gebracht zijn.

Op twee voorname gevallen wensch ik nog de aandacht te vestigen. Reeds heb ik getracht duidelijk te laten uitkomen, dat de Heere in de Paaschzaal in zijn toespraak waarschuwend liet hooren: „Simon, de satan heeft ulieden zeer begeerd om te ziften als de tarwe." Doch daar volgt terstond op: „Ik heb voor u gebeden, opdat uw geloof niet ophoude"; en „wanneer gij eens bekeerd zult zijn, zoo versterkt uwe broederen". En dan volgt er, juist op een punt, waarbij wij zouden meenen, dat de oude naam zou moeten dienst doen: „Ik zeg u Petrus, dat eer de haan tweemaal gekraaid zal hebben, gij mij driemaal zult verloochenen". Zou hieruit misschien moeten afgeleid worden, dat het verschillend gebruik maken van die namen willekeurig en zonder beteekenis is? Ik denk het niet. Wat beteekent het dan? Het schijnt mij toe hetzelfde te bedoelen als bij eene andere gelegenheid, welke mij voor den geest treedt, n.l. de boodschap op den opstandingsmorgen, voor nog iemand Jezus gezien had dan alleen de vrouwen: „Zegt mijnen discipelen, *en Petrus,* dat ik hen voorga naar Galilea; daar zullen zij mij zien". Waarom toch eene bijzondere tijding als een bewijs van verzoening aan den verloochenaar, die uit het graf, als een lichtstraal in middernachtelijke duisternis, hem tegenglanst; waarom werd *nu* de eerenaam, de naam, die op vernieuwing wijst, de ambtsnaam, gebezigd? Is het niet om ons te leeren, dat deze liefde eene vergevende liefde is, die zelfs niet terugwijkt wegens onze ontrouw en zonden, en dat Hij onder de in het oog vallende ontrouw de onderdrukte, diep liggende liefde opmerkt; in de donkere schaduwen van tegenstrijdigheden de sprank van leven ontdekt, welke niet krachtig genoeg was te voorschijn gekomen, maar die toch uitgebluscht kon worden; en dat Hij in den verloochenaar Petrus nog kan herkennen? Alzoo Petrus was niet aanmatigend, toen hij aan den morgen bij het meer antwoordde op de vragen des Meesters: Gij weet het antwoord op uwe vraag; „Gij weet alle dingen". „Gij weet" — niettegenstaande mijn misdaad, niettegenstaande mijn vloeken en zweren — „Gij weet, dat ik U liefheb". Waarlijk, dat is een verheven getuigenis. En ofschoon er inderdaad vele gevaren dreigen, vijandelijke machten, die tot onvoorwaardelijke onderwerping dringen, zoo geloof ik toch, dat er nog meer gevaar bestaat in het vergeten van hetzelve, en dat wij Christenen ons dankbaar mogen gevoelen, dat Jezus Christus, zelfs bij de voorspelling van des discipels val, den verloochenaar bij zijn heiligsten naam noemt; ja, dat Hij hem zelfs uit het graf de verzekering van zijn herwonnen vertrouwen laat brengen, in spijt zijner overtredingen.

III. De geheele verdwijning van den ouden naam.

Wanneer wij de Evangeliën doorgegaan zijn en verder in het Nieuwe Testament navorschen, is het met Simon gedaan. In de Handelingen der Apostelen b. v., worden slechts twee gevallen genoemd, bij welke de oude naam nog gangbaar is, en die zijn beide nog als een gevolg eener oude gewoonte te beschouwen. Een derzelve komt voor in verband met de zending van de *dienaren* van *Cornelius naar Joppe,* waar zij hebben te vragen naar „een man, genaamd Simon, die toegenaamd wordt Petrus". Dit was eenvoudig om aan te duiden den man bij zijn naam, onder welken hij bij de Joden bekend was. Een andere maal wordt de naam Simon genoemd op het concilie te Jeruzalem, en daar lag het wel in den aard der te behandelen zaken, dat Jakobus den sedert jaren onder de Joden bekenden naam gebruikte, bekend zijn voor men nog iets van Jezus wist. Deze twee gevallen mogen we wel achten buiten onze behandelde zaak te staan. Er blijft dan niets meer dan „Petrus" immer door. We mogen ons voorstellen, dat er een nieuw geslacht opgroeide, dat hem alleen bij dien officiëelen naam kende. Is dit zoo, dan doet ons dit zien, dat hij in hun oog was, wat zijn naam uitdrukte, n.l. „de rotsman". Het zand was saamgeperst en was zandsteen geworden. Het was nu vast en geen drijfzand meer. Ik zal niet noodig hebben te spreken over al de treffende buitengewone veranderingen, die met hem hebben plaats gevonden na de hemelvaart des Heeren en na den Pinksterdag. Hij deelde met al de discipelen in de verheffing, bekrachtiging en bemoediging, die hen tot andere menschen maakte. Maar moeten wij er niet de leering uit trekken, dat wij onze oude natuur mogen behouden — niet verheerlijkt, omdat de nieuwe er gelijklijnig mede wil loopen, alsof zij meer recht bekomen zou — maar geheiligd; hare zwakheid wordt overwonnen en het beter IK, dat Christus geeft, moet in ons heerschende worden, zoodat eindelijk alleen de nieuwe natuur gezien wordt. Het is noodzakelijk, dat het oude voorbij gaat en dat alle dingen nieuw worden, en iedere Simon moet bepaaldelijk een *Petrus* worden.

Er blijft nog een enkel woord over te zeggen. De tweede der brieven, die onder Petrus naam tot ons gekomen zijn, is misschien niet van zijne hand. Maar is dat wel het geval, dan is het niet te verwonderen, dat in de titel aan 't hoofd des briefs de lange uitgebreide naam is vermeld en dat wel door den schrijver zelf. Het heet daar: „Simon Petrus, een Apostel en dienstknecht van Jezus Christus" etc. Ja, de oude naam was daar nog, maar was veranderd, en de Apostel werpt een blik terug over zijn leven en herinnert zich hoe zijn dierbare Heer onder veel verdraagzaamheid, lankmoedigheid en genade bij menige fout vol werkzaamheid geweest was om de belofte te vervullen, die Hij hem gegeven had toen Hij tot hem zeide: „Gij zult genaamd worden" — en Christus noemt niemand iets zonder in hem uit te werken, wat genoemd wordt — „Gij zult genaamd worden Cephas" — de rots. Alzoo met ootmoedigheid, met afhankelijkheidsbesef en met dankbaarheid vermeldt hij zijne groote verandering, ofschoon nog dezelfde persoon, en hoe Christus hem, als het ware, aan hemzelf teruggegeven had, maar als een geheiligde. Wij mogen dezelfde ondervinding opgedaan hebben, evenwel blijvende de oude persoonlijkheid, doch gezaligd, grooter geworden en gehei-

ligd. Zoo moge 't dan voortgaan tot aan ons de belofte geheel vervuld wordt: „Ik zal hem geven een witten steen en op dien steen een nieuwen naam schrijven"; enz. „Ik wil op hem schrijven *mijn* nieuwen naam."

N. v. B.

MEDEGEVOEL.

De zelfzucht is de kanker van een gelukkig samenleven. Zij kan in zeer verschillende vormen optreden. Somtijds in de vorm van ruwe gevoelloosheid, somtijds ook — en dat wel het meest — *in de fijne vorm van eigenliefde.*

Een schijnbaar zeer onschuldige vorm van zelfzucht is de verstrooidheid. Men is zoo geheel overladen met bezigheden, men heeft zooveel aangename of onaangename zaken te verrichten, zooveel goede of slechte gedachten en plannen in het hoofd dat men geheel buiten staat is zich in de plaats van anderen in te denken. Dezulken vragen nog wel: „Hoe gaat het er mee", maar zij hooren zelden het antwoord, laat staan dat zij dit reeds op het gelaat van den betrokken persoon hebben gelezen.

Het is — op zijn zachtst gezegd — zeer liefdeloos, zoo verstrooid of met zich zelven en eigen aangelegenheden vervuld, door de wereld te gaan en van de geheime verzuchtingen der menschen, van hunne stille tranen, van hun verborgen leed niets te bemerken. Velen zijn dikwijls te treurig, te beschroomd of te edel om uiterlijk vertoon van hunne smart te maken. Verborgen leed is dikwerf dubbel leed.

Het kan soms zoo donker, ó zoo donker zijn in de ziel van zwaar beproefden of aangevochtenen. Als Christenen is het onze roeping, licht te verspreiden. Voorzeker ieder hart kent zijn smart. Vergeten we echter niet, dat het zaliger is te geven dan te ontvangen. De beste troost vinden we in de betooning van medegevoel met anderen. Wij moesten ons nimmer onder de menschen begeven, noch eene bijeenkomst bijwonen zonder vooraf God te hebben gebeden, dat Hij ons van de zelfzucht verlosse en onze oogen en harten ontsluite voor het stillle leed dat anderen dragen. Men neemt hun reeds een deel daarvan af als men het slechts ontdekt heeft en met deelneming er op ingaat.

„Laatst zag ik," zoo vertelt Funcke in een van zijne geschriften, „hoe een tramcondukteur eene oude dame met buitengewone zorg bij het uitstappen behulpzaam was. Het gezicht kwam mij bekend voor en ik vroeg den man naar den naam der dame. Hij antwoordde: „Haar naam weet ik niet, maar zij is een engel." „Hoe meent gij dat?" vroeg ik, en nu vertelde de man: „Van morgen is mijn eenig kind gestorven en ik moest van zijn sterfbed dadelijk in dienst. Den geheelen dag heb ik met niemand een enkel woord over mijne droefheid kunnen spreken.

Al de dames *en heeren, die in- en uitstapten*, zagen in mij slechts eene machine, die diende om hun kaartjes te geven. *Deze* dame zag mij diep in de oogen en vroeg mij, wat er aan scheelde, ik zag er zoo bedroefd uit. Och, dat had nog niemand ontdekt! Aan haar kon ik nu alles vertellen. Zij drukte mij met warmte de hand en hare oogen stonden vol tranen; zei zeide niets, omdat zij van medelijden niet kon spreken." — En nu schreide de condukteur zelf tranen van droefheid en tegelijkertijd van vreugde. „Och, waarom behandelen wij menschen als machines? Hoeveel schooner en zonniger zou het leven zijn, wanneer wij elkander meer medegevoel betoonden!"

O medelijden, o zalige kunst, zich in den toestand van anderen te verplaatsen, — hoe zelden wordt gij gevonden! Maar hoe groot is uwe kracht als gij verschijnt!

Op de groote London bridge stond voor eenige jaren een man met een somber gelaat. Een klein meisje, dat naast haren vader liep, had hem gadegeslagen. Nu liep zij plotseling van haars vaders zijde weg; medelijdend trad zij op den wanhopige toe, zag hem liefdevol aan en vroeg zachtjes: „Waarom kijkt gij zoo treurig?" — Deze eenvoudige vraag redde den man het leven, zij brak het ijs zijns harten en bracht hem weder met de wereld der liefde in verbinding.

Daarentegen las ik van een overigens edelgezinden, hooggeleerden man, hetgeen hij in zijn zelfbekentenis heeft verteld. Hij was juist diep in gedachten verzonken, toen een jongeling tot hem kwam, om hem te bekennen, dat hij de kas van zijn patroon bestolen had en vermoedelijk over een uur reeds gevangen genomen zou zijn. De geleerde was echter zoo met zich zelven en zijn eigen aangelegenheden vervuld, dat hij noch de wanhoop van den jongen man op diens gelaat las, noch met aandacht naar zijne woorden luisterde. Hij schudde hem slechts de hand en zeide in zijne verstrooidheid: „'t Verheugt mij, dat het u zoo goed gaat. Op 't oogenblik heb ik het zeer druk, maar gij moet mij spoedig eens weer bezoeken." — De jonge man ging heen, doch — om den dood te zoeken.

Wie heeft nu gehandeld zooals het behoort, het jonge meisje of de hooggeleerde heer?

Een nog veel voortreffelijker voorbeeld van waar medegevoel vinden wij echter in den Heer Jezus. Zijne menschwording, Zijn geheele levensopenbaring en inzonderheid Zijn lijden en sterven toont ons het medelijden in den hoogsten, edelsten zin des woords. Woont Zijn Geest — d. i. Zijn leven — in ons, dan moet ook de hemelsche plant der liefde in ons zichtbaar worden door de betooning van oprecht en hartelijk medegevoel.

G. B. P.

Gods liefde en macht.

De geschiedenis, die ik u wil mededeelen, lieve lezer, is die van een vrouw van middelbaren leeftijd, niet behoorende tot de aanzienlijken dezer wereld, maar geboren en opgevoed in armoede, onwetendheid en goddeloosheid, wier leven een aaneenschakeling is van teleurstelling, zonde en ellende. Wij leeren uit die geschiedenis, hoe Gods onuitsprekelijke liefde zich over den diepst gezonken mensch ontfermt, en hoe Gods oneindige macht in staat is den verst afgedwaalden en meest verharden zondaar te veranderen en te verlossen. Het woord van Paulus: „Waar de zonde te meerder werd, daar is de genade meer dan overvloedig geworden," wordt opnieuw bewaarheid in de treffende bekeering van een vrouw, die tot de diepste ellende vervallen en in de schrikkelijkste goddeloosheid verzonken was.

Zij werd geboren in een dorpje aan een onzer rivieren, waar steenen maken en bakken bijna het eenig middel van bestaan is. Haar vader was een ruw man, die zich overgaf aan het misbruik van sterken drank, die kanker onzer christelijke maatschappij, die zijn slaaf verstompt en verdierlijkt. Dientengevolge waren armoede en ellende het deel van vrouw en kinderen. Hare moeder schijnt *een eenvoudig* geloovige vrouw te zijn geweest; althans toen zij op haar sterfbed lag, heeft zij eenige uren, voordat zij dit leven verliet, voor elk harer kinderen een afzonderlijk gebed gedaan; ook *voor* het kind, wier geschiedenis ik u wil mededeelen, en dat toen vijf jaar oud was. Maar van dit kind, dat Betje heette, zeide zij, haar met een bedrukt gelaat aanziende: „Ach, mijn *lief kind! ik* zie in u een zwervend leven.

Die woorden waren een profetie. Zij zijn in volle mate bewaarheid geworden. Zoo iemand een zwervend leven heeft geleid, dan is het wel deze vrouw. Maar ook is het gebed der moeder, al is het dan na een leven van goddeloosheid en ellende, heerlijk verhoord geworden. Wonderbaar zijn de wegen des Heeren! Op die Hij redden wil van het eeuwig verderf, om ze tot zijne kinderen te maken, heeft Hij reeds van de geboorte af zijn oog gericht; en Hij bestuurt alle omstandigheden tot bereiking van zijn heerlijk doel, en doet uit het kwade, uit de listen des satans, die zijne plannen weerstaat, het goede voortkomen, zoodat wij aan het einde slechts oorzaak hebben Hem te loven en te prijzen.

Heel spoedig na den dood harer moeder trouwde haar vader met een vrouw even ruw als hijzelf, die hard en gevoelloos de arme kinderen niet alleen aan hun lot overliet, maar hen vaak sloeg en mishandelde. Dit werd eindelijk zoo erg, dat Betje het niet langer kon uithouden en de ouderlijke woning ontvluchtte. Zij was toen 9 jaar oud, en had in het geheel geen onderwijs ontvangen, en nooit een enkel woord uit den Bijbel vernomen. Zij ging naar een grootmoeder, die in een dorp op het land woonde, en die, hoewel zij in zeer kommervolle omstandigheden verkeerde, haar arm, verwaarloosd kleinkind met liefde opnam. De grootmoeder was evenwel te arm om haar naar school te zenden, zoodat Betje lezen noch schrijven leerde, en in volslagen onwetendheid opgroeide. Twee dingen heeft zij evenwel van hare grootmoeder geleerd, die later, toen de Heer haar bekeerde, door den Heiligen Geest gebruikt werden tot hare bemoediging en behoudenis. Grootmoeder leerde haar het „Onze Vader" en zong dikwijls met haar het tweede vers van den 25sten Psalm.

Toen Betje eenige jaren bij hare grootmoeder had doorgebracht, werd zij door eenige weldadige menschen van kleederen voorzien en in een dienst bezorgd. Hier had zij het zeer goed; maar, zie, wat gebeurt er? Haar vader, die al die jaren niet naar haar had omgezien, liet haar, nu zij groot en sterk geworden was, thuis halen, om door hard werken op de steenbakkerij voor hem en zijn gezin geld te verdienen. Van dat ongelukkige oogenblik begon eerst recht de ellende. Al de armoede en mishandeling der eerste jaren en al de ontberingen van later haalden niet bij het leven van zonde en ongerechtigheid, dat thans volgde. Op zeer jeugdigen leeftijd reeds gehuwd, verliet zij voor de tweede maal, maar nu met haar man, haar geboorteplaats, om een zwervend leven te leiden. Door dien man weer verlaten, trok zij als zwervelinge bijna alle steden en dorpen van Nederland door, om met het verkoopen van parapluies het brood te verdienen. Op deze reizen kwam zij in aanraking met allerlei soort van menschen, van welke de een al ontevredener dan de andere was — menschen, die hun heil zochten in de dingen van dit leven, en die de bovennatuurlijke dingen loochenden. Hierdoor kwam al de boosheid en vijandschap haars harten voor den dag, en werd zij ten slotte een lasteraarster van God, zooals er maar weinigen bestaan.

Betooverd door de drogredenen der socialisten en door de door hen *beloofde vrijheid en gelijkheid*, sloot zij zich bij den bond aan en werd een van de ijverigste voorstandsters en verdedigsters dier heillooze beginselen. Meermalen trad zij in hunne vergaderingen op, en eenmaal verscheen zij te Rotterdam op het platform in het costuum van de vrijheidsmaagd, om in dichtmaat de theoriën van het socialisme en anarchisme uit te kramen.

Doch met dit optreden was het toppunt harer dwaasheid en vijandschap bereikt. De duivel had haar ver gebracht. Maar Gods liefde en macht reiken verder dan de macht van den satan. Waar de duivel dacht den triomf te zullen behalen, en deze arme ziel voor eeuwig ten verderve te zullen voeren, daar kwam de Heere God met zijn machtig: tot hiertoe en niet verder! tusschenbeide.

De opwinding van dien avond; het behaalde succès; de daverende toejuichingen; de hitte in de zaal, en het daarna komen in de koele avondlucht, berokkende haar een zware ziekte. Aanvankelijk was zij alleen neerslachtig, en was alle opgeruimdheid en vroolijkheid bij de anders zoo luidruchtige vrouw geweken. Maar spoedig kreeg zij een hevige bloedspuwing, die, gepaard met zware koortsen, haar aan den rand des grafs bracht. In die dagen kwam een vroegere buurvrouw, die van hare ernstige ziekte vernomen had, haar bezoeken. Deze raadde haar aan om toch op deze roepstem van God te letten en van andere gedachten te worden. Doch zich in haar bed oprichtende, riep Betje met holle stem uit: „Dat nooit! dood is dood; en als ik dood ben, moeten ze mijn kist maar in de roode vlag rollen en me dan zoo wegbrengen!"

Doch de Heere God, die gedachten des vredes over deze ziel had, bestuurde het anders. Eenigen tijd daarna gaf Hij aan deze vijandige zondares een blik te slaan in de schrikkelijke ellende,

waarin zij zich bevond. Een onverklaarbare angst bemachtigde haar. Een schrikkelijke strijd met den satan, die haar voortdurend aangrijnsde, als wilde hij zijne prooi niet loslaten, bracht haar bijna tot razernij en wanhoop. Te midden van haar gillen, riep zij de bede van het „Onze Vader”, 't welk haar grootmoeder haar had geleerd: „Verlos ons van den booze!” De Heer verhoorde haar. De aanvallen van den satan hielden op. De wanhoop verdween. Maar de angst bleef dezelfde, ja werd nog erger. „Verloren, eeuwig verloren ben ik!” riep zij dag en nacht uit, zoodat haar geschreeuw bij de buren werd vernomen. Haar man (want van haar eersten man gescheiden, was zij voor de tweede maal gehuwd), en allen, die haar bezochten, wisten geen raad. De dagen waren nog om door te komen, maar de nachten waren ontzettend. Geen slaap kwam in hare oogen. Gedurig riep zij: „Verloren, eeuwig verloren!”

Zou er dan niemand komen om die arme, verontruste ziel tot den Verlosser van zondaren te leiden? Zou de Heer haar dan doen omkomen? Neen, lezer! zooals er in het boek Job geschreven staat, zoo ging het ook hier. Er kwam een vriend, één uit duizend, om haar den rechten weg te leeren. Op zekeren dag kwam bij een der buren een oude Christin om een boodschap te doen. Daar werd haar van den schrikkelijken toestand in het huis daarnaast verteld. „Zoudt gij er niet eens heen willen gaan?” vroeg de buurvrouw; „wat wij zeggen baat niet, en den dominé, die er geweest is, begrijpt zij niet.” — „Maar ik ken haar in het geheel niet; en als zij den dominé niet begrijpt, wat zal ik er dan doen?” was het antwoord. — „Ja, dat kunt ge niet weten, misschien zijt gij wel de rechte persoon om haar tot rust te brengen; ga er maar eens heen.”

De oude vrouw gaat, onderweg den Heere biddende haar genade te geven het rechte woord tot deze arme ziel te richten. Zij schelt aan en wordt dadelijk tot de kranke toegelaten. Deze zit als een wanhopige in haar bed op, en het angstzweet staat op haar voorhoofd. De oude vrouw gaat naar het bed, zet zich op een stoel en vraagt: „Wel kind! wat is hier aan de hand?” — „O, juffrouw!” roept de kranke uit, „is er voor mij nog genade? ik ben zoo'n groote zondares; ik heb God verworpen, den Heer Jezus gevloekt en gelasterd; ik heb gezegd, dat er geen hel en geen duivel is; en nu ben ik zoo bang! ik ga voor eeuwig verloren; zou er voor mij nog genade zijn?”

„Zeker,” zegt de oude vrouw, „er is voor u nog genade; er is genade voor den grootste der zondaren; luister maar eens naar de woorden van het Gezang:

Geen genade zijn wij waard,
Maar in d'Evangeliebladen
Heeft ons God zijn gunst verklaard;
Dat, hoe ook met schuld beladen,
Wij geloovig tot Hem gaan;
Jezus neemt de zondaars aan.

Deze woorden langzaam en duidelijk uitgesproken, deden hunne uitwerking op dat verontruste hart; er volgde een stilstand, een opzien tot God, een bidden om genade. Verlegen en verslagen liet zij het hoofd in het kussen vallen, en lag zij daar met gesloten oogen en gevouwen handen, als verbeidde zij den Heere in het ontvangen zijner genade.

De bezoekster sprak geen woord meer, en ging heen.

De dag verliep, de avond brak aan. Eenigen van hare vrienden, met wie zij de wereld had gediend, met wie zij God had gevloekt en gelasterd, waren in de kamer. Zij lag nog altijd stil met gesloten oogen en gevouwen handen. Maar eensklaps richtte zij zich op; en tot verbazing der aanwezigen, begon zij te getuigen van de genade, die haar wedervaren was, van de vergeving harer zonden, welke God haar had geschonken. Allen stonden als aan den grond genageld, en verlieten, zonder te weten wat te zullen zeggen, het huis.

Toen de oude vrouw den volgenden dag haar bezoek herhaalde, zeide de man tot haar: „Wat er nu met mijne vrouw gebeurd is, juffrouw, begrijp ik niet; zij heeft na uw vertrek niet meer geschreeuwd, maar heeft voor het eerst na vele nachten den heelen nacht rustig geslapen; zij is geheel veranderd, en zegt, dat zij nu gelukkig is.”

En zoo was het ook. De Heer had zich over haar ontfermd. Zij had rust gevonden voor hare ziel door het geloof in Jezus; zij had vrede met God gekregen, en lag nu met een van vrede en vreugde stralend gelaat in haar bed Gods genade, aan haar bewezen, te prijzen.

Nog eenige weken mocht zij hier beneden vertoeven. Met verrassende snelheid heeft zij de heerlijke waarheid der verlossing door het bloed van Jezus leeren verstaan. Geen spoor van vrees of angst is er in al die weken bij haar te bespeuren geweest; door geen twijfelingen is zij verontrust geworden. Zichtbaar nam zij toe in de genade. Vele woorden der Schrift, die haar werden voorgelezen of voorgezegd, leerde zij van buiten. Haar geheele leven van zonde, ongerechtigheid en vijandschap kwam haar achtereenvolgens voor de aandacht; en met de meeste openhartigheid deelde zij aan de Christenen, die haar bezochten, mede, in welke ellende zij geleefd, en aan welke zonden zij zich schuldig gemaakt had. Alles ging als het ware onder het oordeel Gods door. Het licht des Heiligen Geestes straalde helder in deze ziel, en drong door tot al de schuilhoeken van dit duistere hart. En zoo is zij heengegaan tot haren Heer en Heiland, die haar kocht met zijn bloed en haar verloste van hare zonden. *(Overgenomen)*

EEN EN ANDER.

*** Uit Afrika. Het opperhoofd Luba, die in 1885 op bevel des konings van Uganda den Bisschop Hannington liet vermoorden, bezoekt thans de christelijke bijeenkomsten. Hij is oud en staf, maar nog leergierig. — Het huidige van bamboesriet gebouwde kerkgebouw, waarin des Zondags van 3—4000 zwarten samenkomen, zal nu in een steenen gebouw herschapen worden. Zelfs voorname vrouwen, waaronder prinsessen, dragen brandhout aan uit het woud om steenen te bakken, en de Katikiro of eerste minister geeft aan allen een voorbeeld bij het verzamelen van leem etc.

*** Australië en zijn bodem. De grond is zóó vruchtbaar in Australië en het klimaat is er zóó gunstig, dat een aan den grond toevertrouwde perzikpit een boom kan voortbrengen, die na verloop van drie of vier jaar met vruchten beladen is, en wel zonder de minste verzorging of iets anders noodig te hebben dan een weinig vocht. Menige perzikboom is op deze wijze, als het ware „bij toeval”, gelijk men zegt, zoowel door jongens als door vogels gezaaid geworden in sommige gedeelten der onafzienbare, braakliggende streken van dit vijfde werelddeel.

Men verhaalt, dat uit dankbaarheid voor het genot, hetwelk hij er dikwijls op zijne reizen van ondervonden had, de onvermoeide reiziger Allan Cunningham nooit in gebreke bleef om op zijne tochten een met perzikpitten gevulden zak mede te nemen, welke hij zorgvuldig in de nog dorre vlakten plantte. Aan hem waren de reizigers, die later deze plaatsen bezochten, de koele schaduw en de heerlijke vruchten verschuldigd.

Ik was hierdoor zeer getroffen, voegt de persoon er bij, die dit mededeelt; maar terwijl ik zijne treffende belangeloosheid en werkzame liefde bewonderde, kon ik niet nalaten, mijzelven in dit opzicht veel te verwijten. Helaas! hoevele plaatsen zijn er in de woestijn des levens, waar wij allen onoplettend doortrokken, en waar wij echter, indien wij het gewild hadden, het goede zaad des Evangelies hadden kunnen strooien, den wasdom overlatende aan den goddelijken zegen, aan den dauw des hemels en de natuurlijke groeikracht van den bodem! Deze plaatsen zullen wij waarschijnlijk nimmer wederzien; de gelegenheden, die ons worden aangeboden om het goede te doen en die wij voorbij lieten gaan, zullen zich wellicht niet weder aan ons voordoen, zoodat wij de waarheid zullen bevestigen van het gezegde: een ongebruikt gelaten gelegenheid wordt nimmermeer teruggevonden! (Ned. Kerkb.)

VAN WIJD EN ZIJD.

Z.-Afrika. Chamberlain schijnt zich toch vergist te hebben of door de generaals verkeerd ingelicht te zijn over den toestand der Boeren, die volgens de laatste proclamatie geen weerstandsvermogen bezaten en tot geregeld oorlogvoeren niet meer in staat waren; anders zal hij nu wel als eerlijk man genoodzaakt zijn hetzelfde van 't Engelsche leger te verklaren, waar Kitchener juist na 15 Sept. begint te seinen van 2 overwinningen der Boeren, waarbij hun niet minder dan 5 Engelsche kanonnen in handen vielen. Die brutale Boeren schijnen dus, voor zij aan de proclamatie van eeuwige verbanning uit hun eigen land gehoorzamen, de Engelschen nog even de waarheid onder de oogen te willen brengen.

Eerst gaan zij majoor Gough met drie compagniën infanterie en drie kanonnen in een valstrik lokken en met vuur overstelpen, tegen welke overmacht de dappere Engelschen niet bestand waren, zoodat zij, benevens de 3 kanonnen, 14 dooden, 5 officieren en 25 man gewond, en 5 officieren en 150 man gevangenen verloren, terwijl de majoor en één officier ontsnapte, om de Jobstijding te Pretoria te brengen. 18 Sept.

En nu 19 Sept. moet Kitchener alweer naar Londen seinen, dat twee kanonnen der Konink. rijdende artillerie 15 mijlen ten zuiden van Vlakfontein door de overmacht der Boeren zijn omsingeld en genomen, waarbij een luitenant sneuvelde en zeker ook wel gevangenen zijn gemaakt, wat de generaal later misschien wel vermelden zal, om de zenuwen niet op eens te veel geweld aan te doen, want ook uit de Kaapkolonie moest hij een minder aangenaam bericht seinen van Smuts, die bij Elandsrivierpoort met de Boeren slaags raakte, waarbij een escadron lanciers deerlijk gehavend werd, 2 officieren en 20 man gedood, 1 officier en 30 man gewond en de eenige troost, die Kitchener voorloopig er bij kan geven, is: dat de Engelsche colonnes de overwinnaars achtervolgen (om te zien, waar zij de kanonnen wel heenvoeren zeker,) en de Boeren leden *zware* verliezen, waarmee misschien hun looden kogels bedoeld zijn, welk verlies door de een of andere ammunitietrein wel weer vergoed zal worden.

Of Chamberlain zoo eerlijk zal zijn te proclameeren, dat hij zich vergist heeft? Een bericht uit Johannesburg meldt, dat een begin zal worden gemaakt met 't verkoopen der Boereneigendommen en daarvan voorspelt men zich 't resultaat van algemeene onderwerping. 't Is echter te vreezen, dat dit weer op eene vergissing zal uitloopen, want vooreerst is de termijn verstreken en daarbij, de Boeren hebben al heel wat dierbaarders opgeofferd voor hunne onafhankelijkheid dan eigendommen, om welke laatste 't den Engelschen schijnt te doen te zijn.

Van Kritzinger en De Wet weet men niet, waar zij zich bevinden; een lastig geval voor Plumer en Rimmington, die speciaal aangewezen zijn, om De Wet te achtervolgen en te vangen, als zij kunnen. Wij kunnen ons dus voorbereiden op berichten, zooals van onlangs „bijna gevat”, als men een dag eerder geweest was.

Amerika. President Mc Kinley is met groote statie begraven, gevolgd naar zijn laatste rustplaats door vele voorname personen, waar onder de nieuwe president Roosevelt en de ministers en tal van delegatiën van maatschappelijke vereenigingen en organisaties. Mevrouw Mc Kinley was te lijdend om mee te kunnen gaan. Na beëindiging van den lijkdienst, toen 't publiek toegelaten werd om een laatsten groet aan den overledene te brengen, moeten nog ernstige ongelukken zijn voorgekomen bij vrouwen en kinderen, die onder den voet werden getreden, zoodat een vijftigtal in 't ziekenhuis werd gebracht. De moordenaar moet bij 't vernemen van 't overlijden van zijn slachtoffer triomfantelijk geglimlacht hebben, maar dadelijk ook weer in zijn vorige onverschilligheid teruggezonken zijn. De overledene laat een kapitaal van slechts 70,000 dollars na, ongerekend de uitkeeringen van levensverzekeringen aan Mevr. Mc Kinley, die samen 40,000 dollars bedragen.

De nieuwe president, (Hollander van afkomst,) moet een volbloed democraat zijn, met eenvoudige manieren, die zijn kinderen laat opvoeden met die van zijn koetsier, terwijl hun geleerd wordt, dat men alleen boven anderen uitsteken kan door deugd, braafheid, karakter, sterkte, moed; maar niet door geboorte of door de positie der ouders.

Rusland's Tsaar, die zich in Frankrijk bevindt, waar men den heerscher aller Russen uitbundigen lof toezwaait, ontvangt tegenwoordig groote pakken plaatbriefkaarten uit alle landen, zóó druk, dat men op 't postkantoor extra personeel moet aanschaffen om den toestand baas te worden. De kaarten behelzen een beroep op den Tsaar voor de Boeren om zijn invloed te doen gelden bij de mogendheden, en zijn ook in ons land verkrijgbaar aan kiosken en bij vele boekhandelaren. Dat zal een hoop papier in Rusland geven.

Engeland beleeft minder aangename dagen tegenwoordig. De dure oorlog, die maar niet uit wil; de proclamatie, die zoo weinig uitwerkte; de ongedachte overwinningen van die Boeren benden (?) en nu nog bovendien het schipbreuk lijden van de Cobra, in de Noordzee bij Grimsby. De Cobra was een torpedojager, die 48 kilometer per uur moest loopen en nog niet eens aan de admiraliteit was afgeleverd. Van de 80 personen, die er zich op bevonden, toen 't nieuwe schip op de rotsen stootte en in tweeën brak, zijn slechts 12 levend met de stoomboot „Harlingen" te Middlesboroug aangekomen.

Duitschland. De groote manoeuvres bij Dantzig zijn wegens de aanhoudende stortregens op bevel van den Keizer gestaakt, omdat 't veld in een moeras veranderde en de soldaten ziek werden. Aan boord van de Hohenzollern heeft prins Tschun met twee andere Chineezen deelgenomen aan een diner, waarbij Keizer Wilhelm tegenover hen zat. Uit Bucharest,

(Rumenië), wordt gemeld dat een ernstig treinongeluk bij Palota heeft plaats gehad, doordat een exprestrein ontspoorde; een andere met petroleum geladen, er boven op reed en na een geweldige ontploffing alles in brand vloog. Men vond 8 dooden en verscheidene gewonden.

Nederland's Koningin heeft een lange troonrede gehouden en de minister van financiën zijn millioenenrede, die lange cijfers toont. Middelen geraamd op f 154,002,245, uitgaven f 167,233,180 te kort dus f 13,230,935, uitgaven f 11,838,761 hooger dan in 1901 bijv. voor binnenl. zaken f 1,597,341, voor oorlog f 1,000,000 enz.

N. P. K. K.

VARIA.

DE GEDULDIGE KORENAREN.

Wij stonden in den grond den ganschen kouden winter — zoo zouden zij spreken, indien zij spreken konden. In het voorjaar voelden we hoe rondom ons heen het mes der wieders ging, waarbij het menigmaal scheen of *wij*, zwakke schepseltjes, meê werden uitgeroeid. Maar we hadden geduld en we bleven ook geduldig wachten op den zoelen wind en de lieve zon. En beide zijn gekomen en we wonnen dagelijks in grootte en in kracht. Hoe zijn wij daarbij in de hoogte gegaan! Maar ach, daar begon de lieve zon, naar 't scheen, boos op ons te worden en wij verbrandden bijna onder hare hitte. Doch we zeiden tot elkaâr: geduld maar, geduld! en te gelijk drongen we onze wortelen wat dieper in den grond, waar we 't voedsel vonden dat ons staande hield. En wij zagen op naar den hemel dorstende naar regen. En de regen kwam ook, eindelijk, maar hoe! Met storm en onweer die ons heen en weer wierp op den akker, zoo dat al onze stengels er door verwoest dreigden te worden en wij zelf er bij. Toch: wij hielden 't vol, met geduld. Doch die hadden we dan ook noodig, want de regen stortte zoo geweldig op ons neêr, dat we bijna allen ter aarde vielen en we hoorden de menschen zeggen: ach, ach, daar komt niets van terecht. Maar wij riepen elkaâr weêr toe: geduld maar, geduld! Wie weet of de wind ons niet weêr opricht. En ziet, het gebeurde. En daar staan we nu, gezond en wel en rijk beladen en wij verheugen het hart van den landman, wiens psalmgezang zich mengt in 't geruisch van ons, nu wuivende en juichende korenaren.

EEN ZAKELIJKE VERKLARING VAN HET VIJFDE GEBOD.

Op een schoolexamen werd aan een jongetje gevraagd een korte uitlegging te geven van het vijfde gebod. De kleine jongen werd verlegen, maar hij greep eenklaps moed en vertelde: eergisteren heb ik vreemde reizigers door 't gebergte gevoerd, en daarbij bezeerde ik aan de scherpe steenen mijn voeten. De heeren zagen dat, en zij gaven mij een paar guldens om schoenen te koopen. Toen ging ik daarmeê naar mijn moeder en gaf haar die guldens. Ik dacht: 't Is toch beter dat ik barrevoets loop dan mijne moeder.

Dat de jongen een goede aanteekening kreeg, behoeft wel niet gezegd te worden. Een gebod goed uitoefenen is toch nog beter dan het goed uitleggen.

GOSZNER'S GULDEN SPREUKEN.

1. Dagen van genot en van nood, zij komen ons beide van den Vader.
2. Hij is dwaas, die het oord zijner bestemming uit het oog verliest. Maar, daar aangekomen, zal men ook rekenschap moeten geven van den weg, dien men heeft afgelegd.
3. Strooit gij het zaad met tranen, hoop dan op den oogst vol vreugde.
4. Als de wijnstok, beladen met druiven, zoo worde uw ouderdom.
5. Wat de Heer vereenigt, blijft vereenigd voor eeuwig.
6. Laat God het nacht worden rondom u, zoo zwijg, verbeid en vertrouw.
7. Vergeet nooit de redding, die God u zendt, dankbaar te gedenken.
8. Begin alles met God, verricht het, volbreng het met God alleen.
9. Ook het bitterste, als het u genezing aanbrengt, zij u welkom.
10. Vreugde en lijden weegt de eeuwige Wijsheid en Liefde af.

ADVERTENTIEN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 754 DONDERDAG 3 Oct. 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

De wijkende zomer.

Zomer met uw kleurenpracht,
Met uw geur en lekkernijen,
Gij verkwiktet dag en nacht!
Mensch en dier kon zich vermeien;
Bij den warmen zonnegloed
Deedt g' ons merken — God is goed.

Thans verlaat g' ons, schoone tijd!
Zooals alles hier moet wijken,
Zinkt ook gij in d' eeuwigheid.
Nochtans doet ge tastbaar blijken
Dat Gods zorg niet gaat voorbij,
Want uw vruchten smaken wij.

Vruchten voedend, rijp en frisch
Laat g' ons na als Godes zegen;
Zij bekronen onzen disch,
d' Arbeid loont zich allerwegen;
Overvloed, zeer veel en groot
Bracht g' ons uit des aardrijks schoot

Kostbre tijd, gij vloogt voorbij,
Maar wie u wist te waardeeren,
Dankbaar werkend, moedig, blij,
Zal uw zegen niet ontbeeren.
Dien hebt gij een rust bereid,
Rust na trouw en noeste vlijt.

Sombre herfst! wees welkom mij
Met uw blaadren, die verstuiven;
Hoe ontkleed de schepping zij,
Hoe de naakte twijgen wuiven.
Wenkend naar de winterkou,
Alles predikt toch Gods trouw.

Tijden wisselen en vergaan,
Maar Gods tijd zal eeuwig wezen.
't Werk moet 's zomers zijn gedaan,
Dan zal 't hart geen winter vreezen;
Winterrust maakt dan bereid
Voor een zomersch' eeuwigheid.

S. N. v. B.

SATAN ONTBONDEN.

Openb. 20: 7—10.

Gezegende tijd, wanneer de koninkrijken dezer wereld geworden zijn onzes Heeren en van Zijnen Christus; wanneer de aarde vervuld zal zijn van de kennis des Heeren, wanneer geen oorlog meer geleerd en de zwaarden tot spaden, de spiesen tot sikkelen geslagen zullen worden.

Hoe vele jaren zijn de kinderen dezer wereld reeds bezig om te trachten een vrederijk tot stand te brengen, maar nog altijd laat dat op zich wachten, en geen wonder, dat rijk is niet door congressen in het leven te roepen, dit is nog kort geleden ten duidelijkste gebleken. Vredescongres, bittere ironie. Terwijl men vergadering op vergadering hield, om aan de verwezenlijking van dat ideaal te arbeiden, werd tegelijkertijd de meest schandelijke oorlog voorbereid, die sedert eeuwen gevoerd is geworden.

Neen, zoolang de vorst der duisternis nog zijn scepter over dit wereldrond zwaait en de harten der menschenkinderen tot hoogmoed en zelfzucht prikkelt, behoort een vrederijk tot het onmogelijke. Eerst dan, wanneer hij gebonden en in den afgrond gesloten en de Vredevorst de teugels van het bewind ter hand genomen zal hebben, zal dat rijk aanschouwd en de zegeningen des vredes door alle volken gesmaakt worden.

Wel zingt de dichter: „Op aarde woont geen „vrede, slechts onrust en verdriet. Ach neen, „de ware vrede troont hier beneden niet." Dat is volkomen waar, maar slechts tot een bepaalden tijd, zoolang namelijk, als de vorst dezer eeuw op vrije voeten loopt, en de harten der menschen tot haat, moord, zelfzucht, gouddorst en welke helsche eigenschappen al niet meer, kan opzweepen, maar zit hij eenmaal achter slot en grendel, kan hij zijn macht niet meer doen gelden, en is de heerschappij overgegaan in handen van den Vredemaker, dan zal het woord van een anderen dichter in vervulling treden: „de bergen „zullen vrede dragen, de heuvels heilig recht."

Gelukkige aarde dan. En toch .... ook dat geluk is niet duurzaam. Zal het lang duren, duizend jaren, tien eeuwen, er komt een einde aan. Wel zullen alle vorsten komen en zich voor den grooten Koning buigen, zich aan Hem onderwerpen, en alle volken zullen Zijn lof zingen, maar van velen zal het slechts een geveinsde onderwerping zijn, omdat zij nu eenmaal niet anders kunnen. De koningen der aarde voelen zich niet opgewassen tegen dien Vorst uit Juda's stam, en daarom krommen zij den nek, maar met bliksemenden haat in de oogen, op eene gunstige gelegenheid wachtende, om dat juk af schudden.

Ja voorzeker, het duizendjarig rijk zal een heerlijk vrederijk zijn, maar het zal nog geen volmaakte toestand wezen. Er ligt nog altijd een adder onder het gras; de zondemacht is gebonden, maar niet uitgeroeid. Satan heeft zijn laatste kaart nog niet uitgespeeld.

„En wanneer de duizend jaren geëindigd zullen „zijn, zal de satan uit zijne gevangenis ontbonden „worden" lezen wij in Openb. 20: 7.

Hoe jammer, zouden wij zeggen, dat hij weer op het tooneel der wereld verschijnen moet. Zou het niet beter geweest zijn, wanneer hij, tegelijk zijn getrouwe dienaren, het beest en de valsche profeet, tot den poel des vuurs verwezen ware geworden?

De Heer heeft er zeker zijne bijzondere redenen voor gehad dit niet te doen.

Zou het niet zijn, eensdeels, opdat Hij volkomen gerechtvaardigd worde in het over satan te vellen vonnis, en anderdeels, opdat de duizend jaren verborgen gehouden vijandschap tegen het rijk van Christus openbaar zou worden?

Tien eeuwen van afzondering heeft de duivel gehad; tijd genoeg dus om na te denken, gelegenheid te over om zijn heilloozen opstand tegen God te betreuren, en om, nu hij ontbonden wordt, zich aan Hem te onderwerpen.

Heeft hij zich in dien tijd gebeterd? Integendeel, zoo mogelijk is zijn haat nog toegenomen. Nauwelijks is hij uit zijne gevangenis ontslagen, of, alsof hij zijn schade wil inhalen, gaat hij uit over de breedte der aarde, om zich nieuwe onderdanen te maken.

Welke volken het zijn, de Gog en de Magog, die hij op nieuw verleidt en aan wier hoofd hij zich plaatst om hen tot den krijg tegen Jeruzalem te vergaderen, is niet te bepalen. Vermoedelijk zijn het geen historische, maar symbolische namen. In Ezechiël 38 en 39 wordt eveneens van den Gog en den Magog gesproken. De woorden op zich zelf beteekenen „uitbreiding" en wellicht wordt door die benaming te kennen gegeven, dat de opstand zich zeer zal uitbreiden en een aantal volkeren er aan deel zullen nemen; hun getal is als het zand der zee, zegt Johannes.

In Genesis 10: 2 vinden wij als tweeden zoon van Jafeth Magog vermeld, waaruit ook af te leiden is, dat met de genoemde volkeren de Jafethieten bedoeld worden. Een anti-semitische beweging op groote schaal dus, waaraan de Chammiten of kinderen van Kanaän echter niet meedoen.

Is hieruit niet een hoogst ernstige en behartigenswaardige les te trekken?

(Wordt vervolgd.)

Verschillende toepassing van „doopen."

Dat het „doopen" van klokken en andere doode voorwerpen meermalen in roomsche landen geschiedde, is bekend; maar dikwijls denkt men daar dan toch bij, dat zulke dwaze, heiligschennende feiten tot het grijze verleden behooren. Toch zou men zoo denkende zich vergissen. Nog onlangs had in Parijs het „doopen" van eene nieuwe automobile plaats, welker eigenaars aan al hunne vrienden eene uitnoodiging zonden om bij de vertooning tegenwoordig te zijn. De motorwagen was versierd met bloemen en reed zoo uit het koetshuis in den tuin, waar hij met wijwater werd besprenkeld door den priester van het kerspel, die na deze verrichting een „toepasselijke" aanspraak hield. De automobile had peetvaders en kreeg den naam „Jeannette", naar de dochter van den eigenaar. Misschien is er ten besluite wel een mis gelezen.

O tijden, o zeden! Maar men „doopt" wel zeilschepen en stoomjachten, — waarom dan ook geen automobilen? Later komen misschien de fietsen en tandems aan de beurt.

De Ned. Kerkbode merkt daarbij op: „'t Is niet onwaarschijnlijk, dat — als de Apostel Paulus weer eens in dit leven kon terugkeeren en een bezoek aan Parijs brengen, en als hij dan tegen-

woordig was geweest bij bovengenoemde „plechtigheid", welke in die stad plaats had, — dat bij dan eene gelijksoortige opmerking zou gemaakt hebben, als die hij uitsprak bij gelegenheid van zijn bezoek aan Athene: „Gij mannen van Athene! ik bemerke, dat gij alleszins gelijk als godsdienstigen zijt!"

Maar wat zou Paulus hebben op te merken, als hij getuige moest zijn van de fanatieke doopwoede der Roomsch Katholieke zendelingen, die met hun stelsel „wie gedoopt is, en alzoo de kerk ingelijfd, wordt zalig", duizende kinderen, soms tegen den wil der ouders, besprengen of zooals zij het noemen „doopen". De priesters houden daarom ook een wakend oog op stervenden. Zoo bericht een roomsch zendingsorgaan: „Sedert 1884 hadden we hier (in China) het geluk (?) 20552 kleine stervende kinderen te doopen, van deze alleen in 1897 3558. — Zullen al deze kleine engelen daar boven niets uitwerken voor de bekeering der ongeloovigen in China?"

Maar — zoo vragen wij — zou de verbazing, ja de verontwaardiging misschien niet ten top stijgen, als Paulus de Protestanten, die dagelijks zijn brieven kunnen lezen, bijna hetzelfde zag doen? Al mogen de predikanten hier te lande en de zendelingen onder andere volken, al niet zoo vurig jagen naar het besprengen van onbewuste zuigslingen, men ijvert er toch niet weinig voor, en roept een wee uit over ouders, die hunne kinderen niet laten doopen. En nu heet het wel — ofschoon zonder eenigen bijbelschen grond — dat de doop is voor de „kleine kinderen der geloovigen", maar hoe men zich daaraan houdt, leert ons de praktijk in de verschillende kinderbesprengende kerken wel.

Maar wij hebben door dien godsdienstijver dan toch een „gedoopte", een „christelijke" natie, maar die, helaas! zich dikwijls nog meer afkeerig en vijandig tegenover Christus en Zijn Evangelie vertoont, dan de zwarte volken in Afrika.

Gij mannen van Nederland! ik bemerke, dat gij alleszins gelijk als godsdienstigen zijt!

N. v. B.

PLICHT OF VOORRECHT?

Menigmaal komt in het hart van den geloovige deze gedachte op, en het wordt dikwerf in bijeenkomsten van Christenen uitgesproken: „wij moeten noodzakelijk dit of dat doen of wel ondersteunen"; hetzij de zaak des Evangelies te bevorderen, het rijk des Heeren uit te breiden of wel te steunen met onze gaven of gebeden, ja zelfs is men wellicht van meening, dat *onze* hulp daarbij onontbeerlijk is. Nu, zoover onze God ons die verschillende gaven heeft gegeven en in zoover wij iets kunnen doen of helpen hetzij tot uitbreiding van des Heeren rijk, de stichting en opbouwing der Gemeente of het onderhoud der armen, is het beslist zeer noodig, dat ieder doet wat hij kan en er geen krachten, gaven of middelen ongebruikt blijven, want de Heer, die in de natuur niets overbodigs of onnoodigs heeft geschapen, heeft ook aan Zijn kinderen, aan Zijne Gemeente niets gegeven of het is noodig en nuttig tot Zijn dienst.

Toch komt de vraag op: is het recht te denken: „dit of dat *moet* ik doen, dit of dat *moet* ik geven", met de gedachte, anders komt deze of die zaak niet gedaan! Juister gesproken, heeft de Heer onze God ons noodig tot bereiking van Zijn doeleinden, zoude er eenige vrees be staan, dat als wij in 't een en ander onze verplichtingen niet nakomen, dit ten gevolge zoude hebben, dat zulks dan niet klaar kwam? Zou het van *ons* doen en laten afhangen, of de zaken der Gemeente of van den arbeid des Evangelies al of niet voortging? Zouden de armen en behoeftigen sterven van honger, als *wij* niet hielpen? Als men dit zou denken, zouden wij onze arbeid te hoog, de macht des Heeren te laag stellen. Immers, Hij, die in den hemel woont, wordt van menschenhanden niet gediend en heeft middelen en wegen te over om zijn doel te bereiken; Hij kan ons en het onze wel missen. Hoe dikwijls heeft de Heere God niet getoond, dat Hij groote gaven en krachten als voorbij gaat en door kleine krachten de heerlijkste en verrassendste uitkomsten te weeg brengt, opdat ook hierin alle roem uitgesloten zij en het kennelijk worde, dat Hij alleen werkt. Trouwens de verkondiging des Evangelies, de bekeering van zondaars en de instandhouding der Gemeente zoowel stoffelijk als geestelijk is des Heeren werk en niet des menschen. Hoe noodig het ook is, dat alle krachten en gaven worden aangewend, het is geen noodzaak. Des Heeren werk zal even goed zijn voortgang hebben. Zijne plannen worden nooit verijdeld. Zijn almachtige hand heeft middelen en wegen genoeg.

Maar waarom moet de Christen dan werkzaam zijn, waarvoor ijveren, als de Heer noch zijn gaven, noch hem zelven, noch zijne offers noodig heeft, en des Heeren werk ook zonder dat gereed zal komen?

Deze vraag is niet zoo moeielijk te beantwoorden. Het is eene plicht, die op den geloovige rust, het is een lust voor dengene, die Jezus heeft leeren kennen om iets in zijn dienst te doen of iets voor Zijne zaak te geven. Het is eene plicht der dankbaarheid. Waar de geloovige gelooft, wat Gods Woord en zijn eigene ervaring leert, uit hoe diepen val en ellende hij is verlost en dat hij alleen uit genade om Christus wil en door zijn kruisverdienste opgevoed en opgevoerd wordt tot zulk een heerlijkheid als de H. Geest in de H. Schrift ons leert, kan het niet anders of alle gaven en krachten zijn Hem gewijd. Alle lauwheid, flauwheid, gierigheid of wat dan ook heeft in den grond tot oorzaak, dat men dit niet gevoelt. In het eerste geval vraagt men niet eens of het wel noodig is, maar doet men den wille Gods van harte en met blijmoedigheid.

Het is ook een zaak der gehoorzaamheid als kinderen Gods, als dienstknechten des Allerhoogsten. Waar wij toch bidden: „Uw wil geschiede op aarde, gelijk als in den hemel", wil men toch zeker zelf de verhooring dezer bede niet in den weg staan? Waar men gelooft, dat alles, wat wij hebben, eene genadegifte Gods is, kan men er ook niets tegen hebben om des Heeren eigen goed, dat Hij aan ons toevertrouwd heeft, in Zijn dienst te gebruiken want het is immers het Zijne, niet het onze!

Het is dus voor ieder kind des Heeren een plicht, maar — is het niet meer? Is het eigenlijk niet een eere, dat God, de almachtige Schepper, dat Jezus Christus onze Heer, wien alle macht is gegeven in hemel en op aarde, zich van ons en het onze wil bedienen en gebruiken tot Zijne zaak? Is het geen voorrecht als de vorst of vorstin des lands iemand in zijn dienst neemt en hem opneemt onder zijnen of haren hofstoet? Is het geen onderscheiding als een hooggeplaatste eene mindere zijne zaken toevertrouwt, zijn belangen laat voorstaan of verdedigen? Waar de Heer nu menschenkinderen wil gebruiken tot zijn doeleinden, waar Hij onze gaven in het werk stelt, onze krachten eischt, *onze giften* vraagt, is het toch zeker wel eene groote eer voor het nietige menschenkind, dat Hij, de hooge en verhevene, zich van ons bedienen wil in zijn arbeid en tot Zijn werk. Hij heeft het niet aan engelen opgedragen het Evangelie te verkondigen aan hen, die nabij en die verre zijn, maar aan ons; Hij heeft het niet aan Zijn troongeesten toevertrouwd, om zijn rijk uit te breiden of van te bevestigen, maar aan ons, nietige kinderen van het stof. Hij zorgt niet onmiddellijk voor de behoeftigen en armen, zooals in de dagen van Elia en Eliza voor de arme weduwe te Zarfath of de weduwe van den profeet, maar geeft het ons over. Is het geen voorrecht om, zooals Paulus zegt, te mogen zijn *mede*arbeiders Gods? dat Hij, de groote God, Zijn werk laat doen door menschen, zoo zelfs, dat het *schijnt* alsof het van hen afhing? Is het geen grootsche gedachte, zoo als God ze alleen kan denken, dat de groote vijand, satan, zal verpletterd worden door Hem, edoch onder de voeten der gemeente? Menschen gebruikt God, de Heer, die alle macht heeft, om het rijk des satans te vernietigen, om Zijn eigen Rijk uit te breiden en te zorgen voor de behoeften der zijnen of van Zijne zaak. Welk eene eere en voorrecht!

Toch rijst de vraag op, maar doen wij het dan zelf? Is het dan Gods Geest niet, die alles in allen werkt en zijn wij dan meer dan werktuigen in Zijn hand? Het schijnt toch of zoodoende de geloovige, de mensch, de eer van het werk zoude krijgen, alsof hij het deed, en toch in ons is niets dan beschaming des aangezichts. Wat hebben wij, dat wij niet hebben ontvangen? Onze gaven, ons goed, onze tijd hebben wij niet alleen van Hem ontvangen, maar als Zijn Geest ze niet drijft en in het werk stelt, wat zijn ze dan nog?

Wonderlijke tegenstrijdigheid en toch zoo harmonisch. God geeft ons dat alles, gaven des verstands en des geestes, wij kunnen er mee doen wat wij willen, en toch als Zijn Geest ze niet in het werk stelt, bestuurt, ja, als in Zijne hand neemt, beteekenen ze weinig of niets. Het is God, die alles werkt. Geve de Heer ons in tot Zijn arbeid gewillig te zijn, geloovende dat Hij ons de kracht en gelegenheid geeft juist voor datgene, waartoe Hij ons wil gebruiken, wetende, dat in Zijn dienst geen zaak gering is, want het is alles *Zijn* werk, maar ook geen zaak te groot is, want Hij is het, die door Zijn Geest ze in en door ons volbrengt, mits ze door den Heer op onze hand wordt gezet, opdat wij bewaard blijven om datgene te doen, waar Hij ons niet geschikt voor weet, en om na te laten datgene, wat Hij van ons vraagt, en alzoo niets minder, maar ook niets meer te zijn dan werktuigen in Zijne hand, waardoor Hij werkt.

EEN EN ANDER.

*** De oorlog in Zuid-Afrika en de zending. De Hermannsburger-zending (Luth.) in Z.-Afrika is weder op een ander deel van haar arbeidsveld zeer hard door den oorlog getroffen, n.l. in het z.-oosten van Transvaal in de districten Utrecht, Piet Retief en Vrijheid, waar zij zes stations heeft, die nu ongetwijfeld reeds allen door de Engelschen verwoest zijn. Van twee, Lünenburg en Bergen, bericht Pastor Schulenburg uit eerstgenoemde plaats, die op zeer ruwe wijze naar het kamp te Utrecht gevoerd is, gelijk zulks met al de zich daar bevindende genaturaliseerde Duitsche familiën geschied is, dat de Engelsche soldaten alles te Lünenburg gestolen hebben, zelfs het kerkameublement en de altaarkaarsen, terwijl zij den Avondmaalswijn hebben opgedronken. In het burgerkamp, waar de krijgsgevangenen onder gebracht zijn, moeten de menschen op eigen kosten zich zelf van alles voorzien, omdat hun alles ontnomen is. Van de te Utrecht gevangen gehouden familiën zijn er twee, die eertijds in den oorlog tegen de Zoeloes den Engelschen gewichtige diensten hebben bewezen. Daarvoor verbrandt nu het machtige Engeland hunne hoeven en voert hen tot den bedelstaf, tot den hongerdood! De zendeling Behrens uit Bethanië in West-Transvaal deelt aan de zendingsdirectie van Natal, waarheen hij thans verlof heeft te gaan, mede, wat hij aangaande den staat van zaken op de stations in de Rustenburger kreitsen weet. Van het station Hebron zijn de zendelingen Kaiser Sr. en Jr. gevangen gevoerd naar Kaapstad. Van dit station is veel verwoest en medegenomen. De vrouw en dochter van zend. Kaiser worden als gevangenen naar Petoria gevoerd. Uit Polonia is de zendeling Grothen met familie naar Pretoria gevoerd. Volgens den brief van Behrens schijnt uit Jericho zendeling Peters ook weggevoerd te zijn. Zijn woning is uitgeplunderd en verwoest; zijn kinderen zijn naar Pretoria opgebracht. Van het station Pholana zijn zendeling Bodenstab en vrouw naar Rustenburg gebracht, waar een staand leger der Engelschen is. Der gemeente Pholana is veel vee ontnomen. Zendeling Muller en zijne geheele gemeente te Krondal is gevangen genomen en naar Pretoria gevoerd. Een zijner zonen is op Ceylon, een op St. Helena. Krondal moet bijna geheel verwoest zijn. Bij het weinige, wat nog overbleef, houden trouwe christelijke Kaffers de wacht. Een schande, die ten hemel schreit!

Zendeling Wenhold uit Kana zal naar Pretoria gebracht worden. Zendeling Penzhorn uit Saron is met zijne moeder naar Pretoria gevoerd; zijne vrouw en kinderen liet hij in Saron achter. Uit Saron nam men ook zendeling Holdt mede naar Pretoria en uit Morgenzon is zendeling Fitschen opgebracht geworden. Van al de andere broeders en stations uit het Westen weet men niets. In Hermansburg vermoedt men, dat minstens reeds 20 hunner zendelingen gevangenen zijn of geweest zijn. (Ev.-Luth. Kirchenz.)

*** Een Engelsch levensverzekeringsgenootschap heeft in zijn onderneming (even als hier te lande geschiedt) billijkheidshalve en in verband met de geheel-onthoudersbeweging in Engeland (er moeten daar ongeveer 10 millioen geheel-onthouders zijn) een bijzondere afdeeling van besliste geheel onthouders (die lagere premiën betalen dan niet-onthouders). De ervaring heeft geleerd, dat in een tijdsverloop van 28 jaren, onder de geheel-onthouders 30 procent minder sterfgevallen voorkomen dan waarop gerekend was, terwijl bij de anderen dat verschil slechts 2 procent beliep. Deze enorme, bijna ongelooflijke uitkomst, welke geheel of meerendeels op rekening der onthouding van bedwelmende dranken moet gesteld worden, is een volslagen bewijs voor den invloed van de onthouding op den levensduur.

(Wahrheitszeuge) N. v. B.

Uit de Gemeenten.

HOORN Sept. 1901. Geliefde broeders en zusters in onzen Heer!

Zondag 22 Sept. j.l. was voor de Gemeente alhier weer een gedenkdag. Immers als naar gewoonte herdacht zij hare stichting, nu 18 jaar geleden. Daarom was deze dag in 't bijzonder een feestdag voor ons. Behalve Broeders uit naburige gemeenten, die met ons zich verblijdden, was ook op ons verzoek tot ons overgekomen Br. v. Beek van Stadskanaal, die in deze de gemeente zou dienen. ZEw. sprak in de voormiddagvergadering tot de gem. naar aanleiding van Eph. 1 v. 22, 23 over den heerlijken staat der gemeente in betrekking tot haar Hoofd en heer, die in alle dingen de eerste zijn moest in het volbrengen van zijn bevelen. Veel genoten wij allen tot stichting en opwekking door deze woorden. Gode alleen de eer!

Des namiddags om 4 uur vergaderden wij ter feestviering. Br. van Beek nam bereidwillig de leiding er van op zich. Hij las Ps. 133, sprak hierover met een enkel woord en besprak de aanleiding tot jaarfeestviering in deze gemeente, welke was te gedenken aan de leidingen des Heeren, zijn trouw en bewaring van deze kleine kudde ondanks veel strijd en storm, die haar in al die jaren tegengekomen waren, terwijl zij toch door de liefde van onzen Heiland tot op dit oogenblik staande gebleven was, en hoewel klein, toch toenam in de kennis van onzen Heer en Heiland. Het laatst verloopen jaar was voor ons goed. Verder werden door onderscheidene broeders onder verootmoediging en feestvreugde vele goede woorden gesproken, menige dankzegging en gebed steeg ten hemel, en aan 't opgeven van psalmen, lofzangen en liederen kwam bijna geen einde. Het was kennelijk dat de H. Geest in ons midden was en oud en jong gaven getuigenis van den lof des Heeren. Het was ook weer spoedig laat geworden en dit herinnerde ons er aan, dat we nog met den tijd te rekenen hebben en dat we nog niet daar zijn, waar geen tijd meer zal zijn, noch scheiding, droefheid of smart, maar een eeuwig onafgebroken Halleluja. En hoewel we mogelijk wel de eenige gemeente zijn, die zoo geregeld jaarlijks haar wording blijft gedenken, is 't ons toch goed alzoo den naam des Heeren groot te maken. Voorts hartelijke groeten aan allen, die met ons den Heer Jezus liefhebben in onverderflijkheid. Maranatha!

D. v. V.

GRONINGEN. Moesten wij tot ons leedwezen op een br. en zr. in onze j.l. gehouden vergadering der Gem. de tucht toepassen, daarentegen werden wij verblijd door het aanhooren van de belijdenis van een jongeling, van wien wij op goede gronden hopen, dat hij een sieraad der Gem. zal zijn.

Tevens werd door de Gem. besloten om in overleg met brs. v. Beek en Kuipers en hunne Gemeenten in de wintermaanden afwisselend volkssamenkomsten te houden te Stadskanaal, N. Pekela en Groningen, door de voorgangers dier Gemeenten.

SNEEK. Op de j.l. huishoudelijke vergadering der Gem., die zeer talrijk was bezocht, is met bijna algemeene stemmen tot voorganger der Gem. beroepen B. Planting te Groningen.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Prins Hendrik, die al zoo langzamerhand Hollander begint mee te worden en vaak heel in de vroegte met weinig of geen geleide door de straten der residentie wandelt, waar hij wegens zijn ongedwongen vriendelijkheid bemind is, is de vorige week naar Mecklenburg vertrokken en de Moeder der Koningin thans op Het Loo gelogeerd.

De Tweede Kamer, na de begrooting te hebben onderzocht, zal tot omstreeks half November uiteengaan, om dan met frisschen moed des volks belangen weer te behartigen.

De regeering schijnt al voor te willen gaan in 't beoefenen van Zondagsrust, door die te verstrekken aan beambten en 't bedienend personeel der ministeriën.

President Kruger, van wien men meende, dat hij den winter in het buitenland zou doorbrengen, zal behoudens onvoorziene omstandigheden te Hilversum blijven vertoeven.

Iemand, te Amsterdam, ontving van een' Boer uit de Kaapkolonie een brief, die, hoewel door den censor doorgelaten, belangrijke mededeelingen bevat over den toestand in Z.-Afrika, op eigenaardige wijze verhaald als volgt: „Nu verstaan wij eerst den tekst der Openbaring van Johannes van de ontslapenen: Wie zijn zij, die daar komen met lange witte kleederen? het zijn degenen, die komen uit groote verdrukking, die hunne kleederen wit gemaakt hebben in 't bloed des Lams. O gelukkig zij, die deel hebben om gewasschen te zijn. Het is ons voorzeg, dat ons zal voor st.... h....s en k.... gesteld worden, hebt goeden moed, zegt Jezus, ik heb de wereld overwonnen.

De ware toestanden met de boerderij zijn deze:

De schaapjes op die kralen en op de werven hebben die zwaante. Want men kan geen goede herders krij. Nu lijdt zij veel van wegens die handelingen der harde herders. Sommigen worden die kelen afgesnij. De schaapjes buiten op die veld en op die werven is zeer gezond en frisch, ja hebben heelemaal de overhand op de bokken en hep ook zulke scherpe horens, dat zij soms en dikwijls ook, vele bokken gevaarlijke wonden toebrengen, zoodat het bijna onmogelijc is om die bokken weer in die nabijheid te krij. Heb u al in uw leven gezien, dat schapen, die gedurig in die veld loop, zoo wild worden, dat zij geen raad daarmee heb? Zoo is dat nu, jij kan geen wachters meer krij om die goed te regeer nie. Hoe wonderlijk toch, né?"

In een hoekje onder de onderteekening staan de veelbelovende woorden gekrabbeld: „De ure der verlossing is nabij."

Een minder godsdienstige brief, men weet niet van wie en van waar, is aan 't station der Hollandsche spoor te 's Gravenhage ontvangen van de dieven, die de vorige week *f* 300 uit de brandkast aldaar hadden ontvreemd. Daarin staat, dat zij spoedig weer een bezoek denken te brengen en dan wat meer hopen te vinden. Tevens meldden zij, dat onder 't gestolene een valsche gulden zich bevond, welk stuk met de geldzakjes aan de aschbelt waren neergelegd, wat dan ook na onderzoek de waarheid bleek te zijn. Men zal nu wel met hun toekomstig bezoek rekening houden en hen wat behoorlijker ontvangen (als zij komen) dan de eerste maal.

België. Te Gent en te Antwerpen hebben bijeenkomsten van Boerenvrienden plaats gehad, die vooral merkwaardig waren door dat er ook Engelschen tegenwoordig waren en één dezer zelfs het woord heeft gevraagd om te verklaren dat hij, en vele Engelschen met hem, den oorlog hartelijk moede waren en den Boeren gaarne hunne onafhankelijkheid gunden.

Frankrijk. Hoewel den Tsaar een goede ontvangst in Frankrijk ten deel viel, heeft dat nog geen invloed op den invoer van Fransche wijnen in zijn land, want op een verzoek van den minister van buitenl. zaken om gunstiger bepalingen dienaangaande te verkrijgen, werd door Rusland geantwoord, dat Frankrijk dan eerst de invoerrechten op Russische granen moest verlagen.

Het voorstel van de Porte om van den eisch wat af te dingen, is door de Fransche regeering van de hand gewezen en de eisch daarentegen met nog 350,000 Turksche ponden verhoogd, zoodat men denkt, dat Turkije nu wel toe zal geven, om den eisch niet hooger te doen stijgen. Tegelijkertijd zal Frankrijk van den armen *zieken man* nog de regeling van andere hangende politieke vraagstukken eischen, alvorens de diplomatieke betrekkingen met Turkije te hervatten.

Engeland. Naar men nu meldt, moet 't vergaan van de „Cobra" te wijten zijn aan een grooten walvisch, waarop 't schip gevaren is.

De pokken te Londen beginnen den meer gevaarlijken aard van z.g.n. Russische pokken aan te nemen, maar ofschoon 't getal lijders toeneemt en de ambtenaren zooveel mogelijk bezwaren maken, komen nog telkens huisvaders vrijstelling van de verplichting tot inenting vragen, welke volgens de nieuwe wet niet kan worden geweigerd.

Niet zeer gelukkig zijn de Engelschen met 't aanwerven van manschappen, waarvoor men maatregelen had getroffen, die veel liefhebbers deden verwachten; en zie, den eersten dag waren er slechts dertig en Maandag maar zes. En toch wordt de wijze raad gegeven nog een honderdduizend man naar

Zuid-Afrika te zenden en toch vraagt Kitchener meer troepen en dan ook bruikbaarder dan de onlangs gezondene, die weer retour moesten; en toch wil men de hand leggen op helden als Botha, de Wet en anderen, want dan eerst zal de oorlog geheel uit zijn en als men nu geen handen krijgen kan? want proclamaties hebben geen invloed op de Boeren, die nu al de Kaapkolonie in opstand brengen. 't Schijnt, dat Kitchener er de grap ook af begint te krijgen, wat ook geen wonder is.

In militaire kringen moet 't gerucht loopen dat de bevelhebber zijn ontslag zou gevraagd hebben, wegens eene oneenigheid met minister Brodrick, maar dat de regeering door tusschenkomst van een beroemd persoon beproeft, hem van deze beslissing te doen terugkomen.

Van den oorlog zelf hoort men na de Boerenoverwinningen in de laatste dagen niet veel, zeker omdat de censor alles, wat niet gunstig klinkt voor de Engelschen, schrapt, want dat de Boeren nu zoo geheel stilzitten, kan men haast niet veronderstellen. Een zware brand woedt in de

Vereenigde Staten, in Colorardo, waar zeven met bosschen begroeide bergen in vlam staan. De stad Battle is geheel in de vlammen opgegaan en Rollansville wordt bedreigd. De vuurzee strekt zich uit over eene oppervlakte van 130.000 hectaren.

N. P. K. K.

ONS ORGAAN.

„De Christen" is het orgaan onzer Gemeenten, dat wil zeggen het middel om met elkander en elkanders toestand, strijd en overwinning, voortdurend op de hoogte blijven, en niet minder ook om ons gemeenschappelijk beginsel, volgens hetwelk wij arbeiden en 's Heeren Gemeente wenschen te stichten, door de prediking der waarheid, zooals we die in de H. Schrift zien en liefhebben, in wijderen kring bekend te doen worden.

Vele broeders en zusters hebben ons orgaan leeren waardeeren en liefhebben, en in den loop der jaren was het ons menigmaal tot vertroosting en vreugde, hier en daar te vernemen, welk een verkwikking, leering en bemoediging „De Christen" in huizen en harten had mogen brengen.

Het getal onzer abonnés is echter nog veel te klein, en dat is in meer dan een opzicht schadelijk en jammer.

Wat is daar tegen te doen? Dit — in

iedere gemeente moet minstens één broeder of zuster zijn, die er zich voor geeft om met ernst, ijver en volharding de belangen van ons orgaan te behartigen, en er vooral op toe te zien, dat in geen enkel gezin in de gemeente ons blad gemist wordt. 't Zou zelfs zeer gewenscht zijn, dat het meer een gemeentelijke tak van arbeid werd, en er in de gemeentelijke vergaderingen telkens over die arbeid voor en met het blad mededeeling werd gedaan, en werd overwogen hoe er op dat terrein meer en beter zou kunnen gewerkt worden, zoo binnen als buiten de Gemeente. De broeder of zuster, die er zich dan het meest mede bezig hield kan dan in de Gemeente steun en hulp vinden.

De ervaring heeft ons geleerd, dat, als er maar ernstige pogingen worden aangewend, op verschillende plaatsen, nog wel eenige nieuwe abonné's te winnen zijn.

Wie wil medewerken?

Gaarne zenden wij eenige exempl. om er mede te werken, aan hen, die zulks verlangen. Alle porto's worden hun vergoed.

Ook zenden we gaarne eenige proefnummers op hoop van een abonnement, aan adressen, die ons opgegeven worden. Laat uwe gedachten eens in uwe omgeving rondgaan of gij dezulken weet.

Laat ons werken terwijl het dag is, door allerlei middelen, die God ons aan de hand doet, moedig, trouw, biddend en uit liefde.

Afwachtend,

Uw dw. Br. in Christus,
N. v. BEEK.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeenten van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM, Kerkstraat bij de Vijzelstraat 204, Zondagsvoormiddags 10 uur *Prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering*. Dinsdagsavonds 8 uur Jongelingsvereen. Woensdagsavonds 8 uur Bijbelbespreking en Bidstond Donderdagsavonds 8 uur Jongedochtersvereeniging. Vrijdagsavonds 8 uur Catechisatie.

BELLINGWOLDE. *Prediking* in lokaal Rehderweg meestal Zondagsavonds 5 uur.

EMMER COMPASCUUM. Zondagsmorgens 9½ uur Vergadering, 's namiddags 2 uur Zondagsschool, 's Woensdagsavonds 6 uur Bidstond en Donderdagsavonds 6 uur Meisjesvergadering, alles ten huize van H. Eleveld.

DEVENTER. Kerk „BETH-EL" a/h Singel. Zondagsmorgens 10½ uur Prediking, doch de 1ste Zondag in de maand 's morgens om 10 uur; 's middags 4 uur Onderlinge Vergadering; 's middags 6 uur Zangver. „Hallelujah." Maandagsavonds 8 uur Vrouwenver. (bij de leden rondgaand). Dinsdagsavonds 8 uur Jongel.ver. Jeruel." Woensdagsmiddags 5 uur Catechisatie [kleinen]; 's middags 7 uur Catechisatie [grooten]; 's avonde 8½ Bidstond. Donderdagsavonds 8 uur Meisjesver. „Evangeline."

1e EXLOËRMOND des Zondagsvoormidd. *Pred.*

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH." Vergadering Zondagsnamiddags 5 uur. Prediking Vrijdagsavonds 7 uur.

's GRAVENHAGE, Van Dijckstraat 115/17. Elken tweeden en vierden Zondag der maand, 's avonds 6 uur *Prediking*. Zondagsmorgens 10 uur en Zondagsavonds 6 uur *Onderl. vergadering*. Dinsdagsavonds half negen oefening der Zangvereeniging: „Looft den Heere." Woensdagsavonds 9 uur *Bidstond*. Donderdagsavonds 8 uur Jonged vereen.

GRONINGEN. KERK Meeuwerderweg, hoek Warmoesstraat. *Prediking* Zondagsvoormidd. 10 uur, 's nam. 5 uur. *Bidstond* Zondagsmorgens 9 uur en Dinsdagsavonds 8¼ uur. Woensdagsavonds 7 uur Kleine Meisjesvereen. Donderdagsavonds 8 uur Jongedochtersvereeniging „Lydia." Knapenvereeniging „Obadja" Zondagsmiddags 3 uur. Om de andere Zondag 's nam. 3¼ uur Vergadering der Traktaatver.

HAARLEM. Lokaal Klein Heilig land, Zondagsmorgens 10 uur en 's avonds 6 uur *Onderl. verg.*, 's nam 4 uur Jongel vereen., 's av. 8 uur Jonged vereen Maandagsavonds te 8½ uur Bijbelbespreking. Dinsdagsavonds te 9 uur Bidstond en Vrijdagsavonds 8½ uur Jongel vereen.

HAULERWIJK. Zondagsvoormidd. 9½ uur *Pred.* Zondagsavonds 6 uur Jongel.- en Jonged.-Vereen. Woensdagsavonds 6 uur Bijbelbespr. en Bidstond (gedurende den winter.)

HENGELOO. Zondagsvoorm. 10 uur *Prediking* en 's avonds 5 uur Onderlinge Vergadering Dinsdagavond 8 uur *Bidstond*. Woensdagsavonds 8 uur Meisjesvereen

HEEG. SILO-KAPEL. *Onderl. verg.* Zondagsvoorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Op onbepaalde tijden.

HOORN en BERKHOUT. Onderlinge vergadering des Zondags om de beurt te Hoorn en te Berkhout. (Adres D. van Velden J zn., Gedempte Turfhaven 2.)

LEEUWARDEN. Zondagsmorgens 10 uur, *Onderlinge Samenkomst*, in het lokaal Heerestraat 17, Zondagsavonds 6 uur *Bidstond* in 't zelfde lokaal. Tweemaal in de maand Prediking.

MUNTENDAM. Zondagsvoormiddags 9½ uur en 's avonds 5 uur Prediking. Vrijdagsmiddags van 4–5 en 5—6 uur Catechisaties om 7 uur 's avonds Prediking en Zaterdagsavonds *Bidstond* te 8 uur.

MUSSELKANAAL. Zondagsavonds te 6 ure *Pred* om de andere week. Vrijdagsavonds Bidstond

NIEUWE PEKELA. Zondagsvoorm. 9½ uur, 's nam. 5 uur en Woensdagsavonds om 7 uur *Prediking*, Maandagsavonds 8 uur Jongel.vereen. Dinsdagsavonds 7½ uur Jonged.vereen. Woensdagsavonds 7½ uur Bidstond.

OPENDE in „de Parken." Zondagsmorgens 9½ uur Onderlinge Vergadering.

ROTTERDAM. Prediking Zondagsmorgens 10 uur en 's avonds 6 uur Woensdagsavonds te 8.30 uur in 't lokaal der Baptisten, Gerard Scholtestr 10 Bidstond.

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondagsvoorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Bidstond* Vrijdagsavonds 8½ uur.

STADSKANAAL. Zondagsvoormidd. 9½ uur *Prediking*, 's nam. 1½ uur *Onderl. vergadering*. Dinsdagsavonds 7 uur Jongel.vereen. Woensdagsavonds 7 uur Jongedochters vereen. Catechisaties Woensdagsmiddags 2½ uur en Donderdagsmiddags 4 uur.

VALTHERMOND. Zondagsmorgens te 9½ uur Onderl. Vergadering.

VRIESCHELOO. *Prediking* Zondagsvoormidd. 9½ uur, 's avonds 7½ uur Volkssamenkomst en Dinsdagsavonds 6½ uur.

'T ZANDT. Zondagsvoorm. 10 uur *Onderl. verg.*

ZUTPHEN, Rijkenhage 47. Zondagsmorgens 10 uur Onderlinge Verg; 's middags 5 uur Prediking; 's av. 8 uur Zangver. (om de 14 dagen) Maandagsav. 8 uur Vrouwe vereen. (bij de leden rondgaan); 's avonds 8½ uur Jongel.ver. „Joh. 5 : 39*a*." Dinsdagsavonds 8 uur Kleine Meisjesver. Woensdagsavonds 8 uur Jonged ver „Maranatha" Donderdagsmiddags 4 uur Catechisatie; 's avonds 8½ uur Bidstond Vrijdagsavonds 7½ uur Knapenver „Obadja" van Mr. Janssen. Zatedagsavonds 8½ uur Repetitie Fanfarecorps „Elad."

WEERDINGERMOND. Prediking Zond. 's m. 10 uur, 's namiddags Onderl Verg. 1½ uur. Dinsdagsavonds 6 uur Jongel.ver. Woensdagsavonds 6 uur Jonged.-ver.

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd, zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

VARIA.

DE GEBROKEN DOBBELSTEEN.

Frederik I, koning van Pruisen, was een militair in zijn hart. Liefst zag hij soldaten van zeven voet lang, die hij dikwijls zelf naar hartelust liet exerceeren. De krijgstucht handhaafde hij tegelijkertijd op barbaarsche manier. Zoo kwam hij er eens toe, twee soldaten ter dood te veroordeelen, alleen omdat zij, nog wel in scherts, aan een officier een ongepast antwoord hadden gegeven. Dat vonnis vond zijne vrouw toch te streng en zij vroeg daarom den Koning, het in te trekken. Tevergeefs. Zelfs toen de Koningin zich voor hem op de knieën wierp en onder tranen smeekte, genade te bewijzen, was hij hardvochtig genoeg, hare bede te weigeren Nu blijft der Vorstin niets anders over, dan haren nood aan God te klagen, die machtig is, het gemoed haars mans te verteederen.

De middag breekt aan en de militairen worden naar de strafplaats geleid, waar zij den dood door den kogel zullen ontvangen. Op het laatste oogenblik echter bedenkt de Koning zich. Hij wil, althans ten deele, aan het verzoek zijner vrouw toegeven en één der beide schuldigen sparen. „Hier hebt gij een dobbelsteen," zegt hij tot de slachtoffers. „Wie van u beiden het hoogst aantal oogen werpt, moet gespaard blijven." Met deze woorden verlaat hij de strafplaats. Een der soldaten neemt den dobbelsteen met bevende hand op en werpt een — zes. Nu weigert de ander te gooien. „'t Is toch te vergeefs," zegt hij. Doch het bevel des Konings was te bepaald, meende de officier. Ook de andere soldaat moest zijne kunst beproeven. Hij kon immers ook zes oogen werpen? Nu, de tweede soldaat doet het. Hij neemt den dobbelsteen op, werpt dien neer, maar de dobbelsteen valt in twee stukken. Zoo werpt hij niet zes, maar zeven. „Derhalve moet ik gespaard blijven," zegt hij. „Want ik heb de meeste oogen geworpen." „Neen," zegt de ander, „uw worp geldt niet, want de dobbelsteen is in stukken gesprongen."

Natuurlijk waagt de bevelvoerende officier niet, dit moeilijk vraagstuk uit te maken, maar begeeft zich naar den Koning om den vorstelijken wil te vernemen. Frederik is diep getroffen door deze gebeurtenis, waarin hij de hand Gods ziet en spreekt de beide veroordeelden vrij. Dadelijk begeeft hij zich naar zijn paleis, naar het vertrek der Koningin, opent zachtkens de deur en vindt zijne vrouw in vurig gebed op de knieën.

„Dacht ik het niet," roept hij uit. „Vrouw, uw gebed is verhoord. De beide militairen zijn vrij. De dobbelsteen is gebroken. Dat heeft uw gebed gedaan."

Deze merkwaardige dobbelsteen vindt men nog heden in het kunstkabinet van het koninklijk paleis te Berlijn.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van Miss E. R., Graet Grosby, Engeland, f 2.20; van H. M., Nieuwepekela, f 5.58.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 755 DONDERDAG 10 Oct. 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

BIJ 'T GRAF EENER ZUSTER.

Zoo in te sluim'ren in de volle kracht der jaren,
Is schoon, en lieflijk was 't in 't kwijnend oog te staren,
Dat lachend zich ontsloot en lachend nederviel,
Tot dat Gods Engel, die haar uiterst uur bewaakte,
De banden van heur aanzijn slaakte
En opvloog met heur blanke ziel!

Wat kalmte bleef er na, toen 'k van heur sponde (treden,
En dankend spreken mocht: „De strijd is afgestreden!"
Wie, die bij dat gezicht aan **s t e r v e n** denken zou,
Die bij heur slapen gaan, na zoo veel kamp en lijden,
Dien vrede en rust haar niet benijden —
En God daarvoor niet danken wou?

O, dankt voor haar, maar bidt voor wie zij liet op aarde,
Dat niet zijn oogblik zwerf langs gindsche sombre (gaarde,
Waar 't stof der dierbre naast het stof des naasten (rust;
O bidt, dat bij dat graf toch nooit aan onze lippen,
De taal van ondank moge ontglippen,
Nu van haar eeuwig heil bewust.

Dat dan om haar een traan van zoeten weemoed vloeie!
Ik wil niet, dat deez aard mij met haar troost vermoeie,
Ik sta niet aan den tijd heur dierbre beeltnis af,
D i e blijft in 't hart gedrukt bij 't zalig woord des (Heeren,
Dat nacht in morgen zal verkeeren,
En **w e e r z i e n** uitroept bij een graf!

J. A. D. D.

Arbeiders in den oogst des Heeren.

Bidt dan den Heer des oogstes, dat Hij arbeiders in zijn oogst uitstoote. Matth. 9: 38.

Het is opmerkelijk en eigenaardig dat de Heer Jezus zijn werk en dat van de zijnen op aarde bij **o o g s t e n** vergelijkt. (Zie ook Joh. 3: 35.) De Heer spreekt bijzonder op die wijze als Hij eene talrijke schare van geestelijk onverzorgde menschen voor zich ziet. De ellende van die schare kan den Meester, den hemelschen Menschenvriend, niet koud laten, en Hij wil ook niet dat zijne leerlingen er belangeloos en koud bij blijven. Vandaar dat Hij hun aandacht wekt voor de grootheid des oogstes. Maar tegenover die grootheid staat de kleinheid van het getal arbeiders. Ook dat moet de aandacht en belangstelling der discipelen niet ontgaan; het moet hen tot gebed aansporen. Hieruit moet hun ware ijver en liefde voor den oogst des Heeren blijken.

Arbeiders wil de Heer hebben, ze moeten er zijn; maar ze moeten afgebedenen, uitgestootenen of door den Heer des oogstes uitgeschiften, met bestemming tot het werk gegevenen zijn. De ware arbeiders in 's Heeren oogst zijn dat niet uit zich zelven of voor zich zelven, maar ondanks zich zelven. Wel met hun eigen wil en lust, maar die eerst onderworpen is geworden aan Gods wil, zoodat men zeggen moet: wee mij als ik het niet doe." Geen brooddienaren, of wie het om een heerenleven te doen is, of sukkels, die tot niets anders geschikt zijn, stoot de Heer uit, maar arbeiders, die ook in hun burgerlijk beroep ijverig en bekwaam waren, en zich ook geheel met al hun krachten, gaven en wil aan den Heer en zijn werk toewijden in eerbiedige gehoorzaamheid.

Zoo ooit, dan is het in onzen tijd wel hoogst noodig, dat er door de Gemeenten om zulke arbeiders gebeden worde. De oogst is waarlijk groot en de Heer heeft voor zijne dienaren een wijd veld opengesteld; maar o zoo weinig zijn de gaven en krachten des Geestes, die zich onder de Christenen openbaren. Het best wordt dit kenbaar in onze eigene gemeenten in ons vaderland, waar voor den arbeider in geen geval tijdelijk voordeel of eer van menschen in uitzicht kan gesteld worden. De staats- en andere kerken hebben veelal voordeelige, deftige baantjes te vergeven; geen wonder, dat vooral jongelieden uit den kleinen burgerstand daarvoor te vinden zijn. De Heer biedt alleen arbeid aan en voegt er de verzekering bij: „de arbeider is zijn loon waardig" en: „Ik zorg voor u." Langs welken weg of op wat wijze Hij dat doet, hebben de arbeiders aan Hem over te laten. Zij hebben alleen hunne roeping die de Heer hun gaf, te vervullen. „Zij zijn de mijnen, en Ik ben hun loon, hun erfdeel," zeide de Heere God van het priesterlijk geslacht onder Israël toen Kanaän verdeeld moest worden. En waarlijk zij hadden het minste deel niet! Maar ach vele menschen hebben liever een handvol goud en zilver dan God, die hemel en aarde vervult! Waar er dezulken onder de predikers des Woords zijn, zijn dat geen uitgestootenen des Heeren.

Er is op het christelijk arbeidsveld zeer veel behoefte aan goede, trouwe arbeiders, die zich hunne roeping bewust, aan den oogst des Heeren zich wijden. De oogsttijd is zoowel eene drukke als zegenrijke tijd, maar gaat ook ras voorbij, daarom moeten alle krachten in 't werk gesteld worden.

De goede arbeider des Heeren gaat niet uit met het doel om de wereld slechts te beschaven, de menschen op te voeden of hen wijs te maken, dat ze verbondelingen en Christenen zijn; maar om allen aan te zeggen dat zij voor God schuldige zondaren zijn, en om te oogsten, in te zamelen elke overtuigde ziel, in welke de behoefte aan Christus en zijn heil gewekt is. 't Is waar er moet ook geploegd, gezaaid, geplant en wat gemaakt worden, maar het einddoel is oogsten. Dit werk des oogstes geschiedt als uit de wereld verloste zielen, door den Heer, die den wasdom geeft, zelf toebereid, der Gemeente worden toegedaan. Menschen, door ze met Christus in aanraking te brengen, uit te leiden uit de wereld der ongerechtigheid, de geloovigen tot elkander, dat is tot de Gemeente te brengen, behoort de strekking van allen christelijken arbeid te zijn, anders ontstaat er verwarring en strijd en worden de menschen meer tot namen, kerken en personen dan tot God bekeerd. De oogst moet uitsluitend voor den Heer ingezameld worden; Hij is de Heer des oogstes. Daarom kunnen 't ook alleen te vertrouwen arbeiders zijn, die Hij zelf uitstoot.

Laten al de Gemeenten dan eenparig tot God roepen om goede, Hem welbehagelijke arbeiders. We stemmen van harte in met het gezegde van eene zuster: „Geld voor onzen arbeid is niet de **e e r s t e** behoefte op ons arbeidsveld, maar mannen en vrouwen, gezalfd en vervuld met den Heiligen Geest."

S. N. v. B.

SATAN ONTBONDEN.

Openb. 20: 7—10.

(Vervolg.)

De Semieten, het door zijn Messias verwerping van God verworpen en door de volkeren veracht en verdrukte volk, om der Vaderen wil weer in genade aangenomen en nu bekeerd, zijn zalig onder de heerschappij van hunnen Koning dien zij in het einde erkend en voor wien zij zich gebogen hebben.

De Jafethieten, die door de verwerping van Israël de zegeningen des Evangelies deelachtig geworden zijn en twintig eeuwen in dat licht gewandeld hebben, keeren zich ten slotte van het Evangelie af en eindigen, met zich onder de banier van Satan te scharen om tegen den Koning der Koningen en tegen de Heilige stad te krijgen.

De Chammiten, de door Noach gevloekte en geknechte kinderen van Kanaän, die al die eeuwen onder dien vloek gezucht, hebben en voor wie nu langzamerhand het licht des heils aan de kimmen gaat dagen, van hen wordt hier niets gemeld; waar zijn zij?

Naar mijn overtuiging zullen zij dan in massa, voor zoover zij vroeger niet tot het Christendom bekeerd waren, mede behooren tot hen van wie de dichter in den 72en psalm spreekt: al het heidendom zal Zijn lof getuigen.

Ook voor hen is nog eene toekomst weggelegd. Het slavenjuk, dat nu reeds ten deele van hen weggenomen is, zal dan geheel verbroken zijn. De duisternis van het donkere werelddeel zal wijken voor den hemelschen glans, die van Jeruzalem uit zal gaan, en die volken zullen komen om den grooten Salomo hulde te brengen.

Ik zeg in massa, want vóór dien tijd zullen duizenden van hen tot God bekeerd zijn geworden en tot de verheerlijkte gemeente behooren. Broeders en Zusters! de tijd breekt aan dat Afrika voor het Evangelie ontsloten zal worden.

De oorlog die thans in het Zuiden van dat werelddeel woedt, moet daartoe het middel zijn. God is bezig dien zuidhoek vrij te maken. Onze broeders, die daar voor hunne vrijheid strijden, werken een werk Gods. Zij zullen het door Zijne kracht verlossen van de overheersching des dwingelands, wien het alleen te doen is om het van zijn natuurlijke schatten te berooven, om het dan in zijn ellende te laten liggen.

God heeft echter gedachten des vredes over Afrika, en als straks de vijand in het stof ligt, is er een wijde bres geschoten voor den Evangeliearbeid. Vooral van uit het zuiden moet het licht des Evangelies over Afrika verspreid worden, omdat van daaruit het beste aanknoopingspunt is.

Het is noodig, dat wij onze Zuid-Afrikaansche stamverwanten op de groote verplichting wijzen die dan op hen rust. Zij zijn door God uitverkoren om dien arbeid direct en indirect te bevorderen; direct door persoonlijk de dienstdoende kaffers in eigen huisgezin te bearbeiden en onder den invloed van het Evangelie te brengen, indirect door de zendelingen zooveel mogelijk behulpzaam te zijn; echter zou ik hen den raad geven alleen die zendelingen toe te laten, die door particuliere vereenigingen uitgezonden worden, geen Staats zendelingen.

Ook ons Baptisten, wacht daar eene heerlijke roeping. Zij zijn de baanbrekers geweest voor de heidenzending en waren mede van de eersten die, nadat het bevel des Heeren: predikt het Evangelie aan alle creaturen, vergeten was, een reveil te weeg gebracht hebben, waarvan de gezegende vruchten thans over de geheele aarde aanschouwd worden en nog steeds nemen zij, Gode zij dank, eene belangrijke plaats in den Zendingsarbeid in; laat ons thans niet achterblijven, nu er als het ware eene nieuwe wereld voor dien arbeid geopend wordt.

Ook op ons Nederlandsche Baptisten in de eerste plaats rust de verplichting tot dien arbeid integaan, niet alleen om het werk van onze Engelsche en Duitsche broeders met eenig geld te steunen, maar allereerst en allermeest om er Hollanders als zendelingen heen te zenden. Nederland moet daar in de voorste rijen staan.

De volkeren rukken aan in ontelbare menigten; hun getal is als het zand aan de zee; Satan zelf zal dat leger aanvoeren; de legerplaats der heiligen en de geliefde stad worden omsingeld. Zal de aarde andermaal het tooneel van een ontzettend bloedbad te aanschouwen geven, zal het oorlogsvuur nogmaals onstoken, die liefelijke en gezegende vrede opnieuw verstoord worden? Geen nood, de Koning waakt; Hij wist dat dit komen zou en heeft zijn maatregelen genomen. Binnen die legerplaats en de muren dier stad behoeven geen zwaarden gewet te worden, geen kanonnen zullen op de wallen gezien worden; angst of schrik behoeft de harten der bewoners niet te treffen. Een vreeselijk Godsgericht zal de vijanden vernietigen; door vuur van den hemel worden zij verslonden; niet één ontkomt, behalve de aanvoerder. Deze, de groote verleider der volken wordt gegrepen en levend geworpen in den poel des vuurs, waarmede voor eeuwig aan zijn heerschappij een einde gemaakt wordt. Dan zal de aarde het onbetwistbaar eigendom zijn van Hem, die in gerechtigheid heerschen zal, van wiens heerlijkheid de gansche aarde vervuld zal worden, en voor wien alle knie zich zal buigen. Halleluja.

EDE, Sept. 1901. N. ZERBST JZN.

DE GOUDEN STAD.

Twee vrienden bewandelden den smallen weg, den weg die naar de Gouden Stad leidt.

Na een eind daarop te zijn voortgegaan, kwamen zij aan een zijweg, een breede schaduwrijke allée, rijk begroeid met trotsche beuken en gave eiken; aan wier voeten de bloemen hare welriekende geuren deden opstijgen en in wier takken de vogelen hun jubellied zongen.

„O! laat ons dit pad inslaan," sprak een der vrienden; „onze weg is zoo zonnig en steil — daar zijn zooveel doornen en wij worden zoo moede — zoo moede!"

„Neen vriend!" sprak de andere; „de Meester heeft gezegd, dat wij geen zijwegen moesten bewandelen, maar den door Hem aangewezen weg, hoe moeilijk en steil ook, blijven volgen."

„Ga gij dan alléén," sprak de eerste. „Mij lokken de bloemen en roepen de vogelen. Hoor! hun welluidend lied — wie zou zoo iets kunnen weerstaan? en waarom zou men ook zóó niet naar de Gouden Stad kunnen komen?"

Met weemoed zag zijn vriend hem aan, en een traan blonk in zijn oog toen hij thans zonder hem het doornig pad verder besteeg.

Maar hij was niet de eenige, die moeite en gevaren trotseerde, om het heerlijke doel te bereiken.

Het was eene bonte menigte. Grijsaards door ouderdom gebogen maar toch nog met een van geestdrift flikkerenden blik, mannen in de kracht, de volle kracht van hun leven en jonge vrienden vol illusies en droomen. Huismoeders — jeugdige meisjes en ook hier en daar enkele kinderen.

Een bleek ziekelijk jongetje liep achter den eenzamen vriend, met opgeruimden blik, al viel hem de weg moeilijk en lang.

„Wordt gij niet te moê, kleine man?" vroeg de eenzame.

„O! neen," sprak het kind met schitterende oogen. „De goede Herder wacht mij, en als ik aan Hem denk, dan vergeet ik alle vermoeidheid."

„Goed gesproken, kleine strijder!" zeide een dapper, flink soldaat, met een groot litteeken op het gelaat — herinnering aan een heet gevecht. „Goed gesproken! de goede Herder wacht u en mij en Hem te dienen en te volgen is het beste en geeft kracht en moed om voor den aardschen koning en het vaderland den dood rustig onder de oogen te zien."

„Zijn er nog meer soldaten, die met ons mede gaan", vroeg het kind; „ik dacht dat een soldaat te ruw en te onverschillig was, om aan de Gouden Stad te denken."

„O! neen," antwoordde de krijgsman, „daar zijn er gelukkig nog meer, al zijn er velen die er niets van hooren willen."

Thans waren zij weder aan een zijweg genaderd, nog aantrekkelijker dan de vorige. De eenzame bleef staan en dacht aan zijn vriend. Onder het groene loover van een welriekenden boom stond een jonge man. Zijn gelaat was schoon en aantrekkelijk, maar de oogen hadden iets rusteloos en op het hoog gewelfd voorhoofd was het brandmerk der zonde gegrifd. In zijn hand hield hij een donkere roos, en bood haar een jeugdig meisje aan, dat met verlangenden blik naar de donkere bloem opzag. Ook zij was den smallen weg opgegaan, maar de weg viel haar te moeilijk en te zwaar, want hare oogen waren steeds gericht op den weg dien zij gaan moest, en haar hart was niet vervuld met liefde voor den goeden Herder en de Gouden Stad.

„Volg mij," sprak de jonge man, „verlaat den smallen, ruwen weg, ik breng u waar de zon helder schijnt, de bloemen weelderig bloeien en de vogelen welluidend zingen. Volg mij, zie hoe schoon is deze roos, die ik op mijn weg vond en plukte."

„O! volg hem niet, lief kind," sprak de eenzame — „volg hem niet, het brengt u niets dan ellende."

Maar het meisje luisterde naar hem niet, begeerig stak zij de hand uit naar de roos, en volgde den jongeling op den breeden, gemakkelijken zijweg, met lachend gelaat en schitterende oogen.

„Arm kind" — fluisterde de eenzame en vervolgde peinzend zijn weg.

Het was nacht — stikdonkere nacht. — De eenzame man zette zich neder onder een boom; hij voelde den moed zich ontzinken — hij durfde zich geen voetstap verder wagen.

„Gij zult in den afgrond, die aan uw voeten gaapt, nederstorten," fluisterde een stem. „Blijf stil zitten, tracht te slapen en kies u morgen een gemakkelijker weg."

De man luisterde — hij voelde zich beklemd en angstig — één misstap en.....

„O! God, help Gij mij," riep hij onwillekeurig uit. Een lichtstraal brak eensklaps door de wolken heen, hij zag het pad duidelijk vóór zich en in zijn hart klonk bemoedigend een andere stem: „Geloof alleenlijk."

Hij sprong op, nam blijmoedig zijn staf in de hand en vervolgde voorzichtiglijk zijnen weg.

De morgen brak aan; het voetpad werd steiler en steiler, eindelijk was het hoogste punt bereikt en hij uitte een kreet van verrukking.

Daar zag hij vóór zich de Gouden Stad met hare schitterende muren, haar straten van goud — en in het midden dier stad een gouden troon.

Hij knielde neder — en tranen van vreugde biggelden hem langs de wangen.

Nog eenmaal zag hij om — in de hoop dat zijn vriend hem toch nog zou gevolgd zijn maar — hij was nergens te zien op den smallen, steilen weg.

Vermoeid kwam de eenzame aan de blinkende poorten der Gouden Stad, maar eenmaal daar binnen getreden en staande bij de kristalheldere rivier, weken alle vermoeidheid, alle leed en alle smart; hij voelde zich jong, krachtig en onuitsprekelijk gelukkig en hij hoorde eene stem, die tot hem zeide: „Eenzaam zijt gij uwen weg gegaan, maar gij hebt overwonnen: „Die overwint zal alles beërven en Ik zal hem een God zijn, en hij zal Mij een zoon zijn."

Aanbiddend zonk hij neder voor Gods troon!

INGEZONDEN.

Aan de Redactie v/d. Christen!

Als een verstandig lezer in eenig Christelijk blad, een stuk van de verantwoordelijke (of mede verantw.) redactie leest, dan vraagt hij, 1e wat is de bedoeling van dat schrijven; en daarmee in verband *ten 2e* wat kan ik daaruit leeren. (Verstandige menschen willen immers leeren?)

Bovenstaande vragen stelde ik mij, toen ik o. m. het stukje in no. 754 las: „*Versch. toepassing van doopen*".

Het is misschien minder verstandig van me, dat schrijven de eer van „repliek" te gunnen, maar — ik heb De Christen lief; ik wensch uw orgaan te waardeeren, als ieder ander Chr. blad, dat geschreven en gelezen wordt door kinderen Gods.

Maar als men, gelijk in b.g.n. stuk, zóó opzettelijk heilig en onheilig vermengt — om? wat andren voor een instelling Gods houden „zijn volkje" bespottelijk voor te stellen; en daardoor te staven wat men zelve „voor waâr" houdt, dan valt het moeilijk te blijven liefhebben zelfs wat men jaren geleden leerde waardeeren.

Mag ik u de verzekering geven, br. N. v. B., dat ik den Heer dank, mijn kinderen gedoopt te weten? en het mij een groot voorrecht acht, de kinderen mijner mede geloovigen in den driemaal heiligen naam des Heeren te mogen doopen?

Gij (en de Uwen) meent te moeten onderdompelen, goed! maar waaraan ontleent gij het recht, uw mede broeders te bespotten? Is dat naar het voorbeeld van Christus? Gij hebt volkomen recht uw meening den volke te verkondigen, maar schaadt slechts „de heilige zaak" door uw spot, en verwijdert de harten der broederen.

Laten wij het Evangelie van Gods Genade in Christus prediken door woord en Schrift, ieder, naar de Geest hem dat geeft te doen — er is in Gods koninkrijk plaats voor de verscheidenheid — die *in Christus eenheid* is.

Er ligt nog zoo menig woest, onontgonnen veld, laten wij liever de handen ineen slaan, opdat de zielen worden gered, er is reeds verwijdering genoeg... en... „Maranatha!"

Met de opname van dit schrijven zult gij verplichten,

Uw dv. mede broeder in de Heilige Bediening:

O. P., 7 Oct. 1901. H. S.

„En dat nu juist voor mijn karakter."

Dit is het laatste woord van menige jammerklacht en het grondthema van bijna elken treurzang. *Mijn* karakter. *Ik* ben voortvarend en de omstandigheden gebieden mij een aanhoudend geduld; *ik* ben vroolijk en opgewekt, en nu juist beantwoordt mijne omgeving daar volstrekt niet aan; *ik* ben in de wieg gelegd voor dit of voor dat, maar juist mij ontgaat het en een ander loopt er meê heen. Hoe anders zou de wereld zijn, hoe anders de maatschappij, als ieder zich rustig en harmonisch ontwikkelen kon naar den eisch die zijn eigen aanleg aanwijst! Deze verzuchting is zoo oud als de wereld, en telkens komt zij weder in de gemoederen op, ik zal niet zeggen met nieuwe jeugd en frischheid — want zij is niet jong en frisch — maar telkens onder nieuwe vormen en nieuwe banen makende voor de oude klacht.

Vele menschen heeft zij tot wanhoop gebracht en — wat mogelijk nog erger is — bij ontelbaar velen eene doffe moedeloosheid verwekt en de geestkracht verlamd.

O, wacht u daarvoor en grijp moed!

Een fabel der ouden verhaalt van een man, die wrevelig en mistroostig was over het wereldbestuur; aan zware eiken groeiden slechts kleine eikels, en groote pompoenen vindt men aan een klein rank struikgewas! Vermoeid van 't peinzen legt hij zich onder een eeuwen heugende eikeboom te slapen, maar pas was hij in zoete sluimering of een neervallende eikel doet hem ontwaken. Verbaasd ziet hij in 't ronde: „Was dat eens een pompoen geweest!" en beschaamd gaf hij Gode de eer voor Zijne wijze beschikking. Zóó hoort, ziet of voelt menigeen een kleine eikel vallen die hem tot leering dient. Dat geschiedt zoo vaak ongemerkt, in 't diepst van 't gemoed en geen ander heeft er meê noodig.

„Wat zou er toch aan dien perzikboom te doen zijn?" vraagde eens een landeigenaar aan zijn tuinman. Wij hebben er al zooveel aan te koste gelegd, hij staat zoo welig in 't blad, maar hij draagt noch bloesems, noch vruchten." En de hovenier antwoordde: „Laat ons een spijker door den hoofdwortel slaan; al te veel weelde deugt niet voor een boom." Het geschiedde en waarlijk later heeft hij vele en schoone vruchten gedragen.

„Een goed opvoeder let meer op de zwakheden dan op de krachten van een kind, — de krachten komen van zelf wel te recht." Zoo sprak eens een wijs oud man, die veel levenservaring had. Nu is 't wel zeer moeilijk van de ervaring van anderen te leeren, ieder jong mensch moet zijne eigene nieuwe ervaringen maken. 't Is dan ook heel natuurlijk, dat men aanvangt met te zeggen: Ik kan maar niet alles voor lief nemen in lot en leven. — En toch — hoe grenzeloos ongelukkig voelt men zich dan! Dat ongeluk moet ons uitdrijven tot het buigen van onzen wil tot gehoorzaamheid. Men spreekt wel eens van tooverwoorden; in hooger en dieper zin is de gehoorzaamheid zulk een woord, of beter zij is eene daad, een geloofsdaad, die ten slotte bergen verzet. Al onze krachten en gaven, — zij komen te recht. Heeft God ze noodig, Hij zal ze gebruiken en eens zullen zij in vollen glans bloeien; en overigens zullen wij ieder in eigen hart en eigen kring ondervinden, dat wat ons 't meeste kost soms het best door ons verricht wordt, en ten slotte eene vreedzame vrucht der gerechtigheid voortbrengt. Voor het koele, berekenende verstand is dit onzin, maar het hart weet er iets van, — en wie zijn hart geborgen heeft bij God behoeft niet meer te vreezen, noch voor zijn karakter, noch voor zijn lot, noch voor zijn leven.

EEN EN ANDER.

*** De Troonzaal van Nebucadnezar. De Duitsche Oriënt Gesellschaft maakt bekend, dat het dr. Koldewey gelukt is, te Babylon de Troonzaal van Nebucadnezar te ontdekken.

Het is een groote zaal, 18 meter breed en 52 meter lang. Tegenover de deur is een nis, waarin eens de troon der Koningen van Babel heeft gestaan. Het front aan de noordzijde is versierd met kleurige, goed bewaard gebleven ornamenten, welke voor de kunstgeschiedenis van groot belang worden geacht.

De Duitsche expeditie is daar voorts, nabij het tegenwoordige dorpje Dschumdschama, met opgravingen begonnen en daar heeft men reeds een aanmerkelijk getal beschreven tafelen gevonden met brieven, psalmen, contracten, woordenlijsten enz., welke, naar men verwacht, zullen bijdragen tot meerdere kennis van het Oude Testament.

Ook zal men eerlang de onderzoekingen op den heuvel Amran-ibn-Ali weder beginnen en men verwacht, dat in dit „pantheon der Babylonische hoofdstad" onder den grond vele merkwaardige vondsten gedaan zullen worden.

De Oriënt Gesellschaft zal ook op de heuvels Faru en Abu-Hatab, bij Nussar, opgravingen laten doen, waarvan men ook belangrijke resultaten verwacht. „De Nederlander."

De keer van 't getij.

'tWas zomer en 's avonds; de zon daalde in 't West
En goot over 't zeevlak haar goudglans voor 't lest;
Toen zat daar een grijsaard en blikte op den vloed
Met vroom, voor Gods hemel geopend gemoed.
De zee was aan 't ebben, en luist'rend dacht hij:
Mijn God, wanneer keert voor mij, oude, 't getij.

Zijn leeftijd was tachtig, maar jeugdig zijn hart,
Al droeg hij hier rijklijk zijn aandeel in smart.
Zijn broeders, zijn vrienden, zijn gade en zijn kroost
Vooruit reisden allen, maar God bleef zijn troost;
Alleen was hij nimmer, met God aan zijn zij
Zag hoopvol hij uit naar den keer van 't getij.

Verlaten, vergeten wel scheen hij aan 't strand;
Maar wie het mocht wanen, hij voelde Gods hand,
Hij hoorde de stem van zijn Vader altoos,
Wiens wijsheid met liefde den weg voor hem koos;
En riep wat hem lief was de Heer van zijn zij,
Hem spelde steeds de avond 't hem welkom getij.

De zee in haar spieglen was beeld zijner hoop,
De zon bij 't ter rust gaan als 't eind van zijn loop,
De hemel weerkaatste in zijn wachtend gemoed
Het leven der toekomst, 't hem beidende goed;
Zoo toefde hij biddend, als laatste in de rij,
Zijn uur van verlossing, den keer van 't getij.

C. S. Adama van Scheltema.
(Ned. Kerkb.)

Uit de Gemeenten.

HAARLEM. Na lang uitstellen meenden wij toch den broeders en zusters weder eens enkele mededeelingen door „De Christen" te moeten toezenden. Sinds ons laatste bericht zijn er 6 personen op hun belijdenis in de Gem. gedoopt.

Onze ouderling bepaalde ons er de laatste maal bij (op 8 Sept.), dat wij Ged Christenen willen trachten weer te keeren tot de oude paden, — een reden waarom wij eerst verlangen van degenen, die gedoopt wenschen te worden, dat zij Jezus als hun Zaligmaker kennen en weten door zijn dood met God verzoend te zijn. Het laat zich begrijpen, dat er blijdschap in onze harten was, toen een der laatste doopelingen vertelde hoe een prediking van br. van Meerloo voor haar het middel tot behoud is geworden.

Zoo gaan wij dus voort onder moeite en strijd, soms geheel ter neder gebogen, maar dan komt God weer zoo ons hart verblijden door de wonderen zijner liefde, doordat hij tot de Gem. toevoegt als met eigen hand. Derhalve laten wij ons ten dienste stellen als ledige vaten voor onzen Heiland, opdat Hij ons met zijn leven vervullen kan. Leere Hij ons dat meer verstaan, en stelle Hij ons in staat om te beleven wat wij in onzen doop hebben beleden.

Nog moeten wij melding maken van iets wat ons pijnlijk aandoet, namelijk het vertrek van broeder Langendonk, die wegens verandering van werkkring naar Alkmaar verhuisde. Dit treft ons te meer, daar wij in hem verliezen een toegewijd bestuurslid, die voor de Gem. het secretariaat waarnam en daarin de man was op de rechte plaats. Zoo wisselt hier alles elkander af, doch wat niet veranderd is 's Heeren liefde en trouw, zoodat wij dan ook wenschen en bidden van God, dat onze broeder, nu hij verhinderd is geregeld met de Gem. op te gaan en haar naar begeerte te dienen, ook in zijn nieuwe betrekking en standplaats 's Heeren hulp en gemeenschap genieten moge, en wij allen gesterkt mogen worden.

Voortaan is het adres voor de Gem. S. Bartling, secretaris, Spaarnwouderstr. 106.

Namens de Gemeente:
v. d. Ridder.

GRONINGEN. De jongeling, waarvan we in ons vorig no. melding maakten, werd j.l. Zondag door den doop tot de Gemeente toegedaan. God geve, dat spoedig meerderen mogen volgen!

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. De statistieke opgaven van 't jaar 1900, aangaande 't misbruik van sterken drank in ons land, hebben nog volstrekt geen bewijs geleverd, dat de geheelonthouders er 't bijtje wel bij mogen neerleggen, tenzij zij Koning Alcohol vrij spel willen laten. In de provincie Groningen althans werd 10,21 L. per hoofd gedronken, waaruit men berekent, dat wel 25 ton gouds aan dat gift werd uitgegeven, dat toch niets dan ellende veroorzaakt en noodig op 25 stuivers gebracht moest worden, tot bevordering van de welvaart. Derhalve, de oorlog mag nog niet uit.

In onze hoofdstad geven de inbrekers 't ook nog niet op. Zij hebben uit 't kantoorlocaal van den Hortus Botanicus nu weer f 700 weten te ontvreemden, uit een bus met entréegelden, die met één dubbeltje er in teruggevonden werd. Zelfs betrapte de politie enkele mannen, die bezig waren de klinkers uit de straat te stelen.

Op wat fatsoenlijker, doch niet minder brutale wijze weet een koopman in politoer in de woningen binnen te dringen en zijn waar voor grof geld aan den man te brengen, of liever aan de vrouw, want hij komt bij voorkeur, als hij weet, dat de heer des huizes afwezig is, volgt de meid, die hem open deed, op den voet en is niet weg te krijgen, voor hij goede zaken gedaan heeft. Een ander soortgelijk handelaar vertoont zelfs brieven van aanbeveling vanwege den secretaris der Koningin Van der Staal, en laat zich even moeilijk verwijderen.

Onze politie is ook nog al wakker, want men meldt nu uit Nijmegen, dat C. v. Houten, die onlangs zoo netjes uit de Arnhemsche gevangenis wist te ontvluchten, aldaar is gearresteerd, terwijl hij een kermistent hielp opbouwen en hoewel hij een valschen naam had aangenomen, werd hij herkend door een politieagent, die met hem milicien was geweest. Minder aangename kennismaking voor v. Houten.

De heer Ter Laan, onderwijzer te Delft, die onlangs als lid der Tweede Kamer werd gekozen, maar vanwege 't gemeentebestuur geen verlof kan krijgen de zittingen bij te wonen, zelfs niet op Woensdag, als er geen school is, laat 't er eveneens niet bij zitten, maar denkt, op gevaar af van ontslag te krijgen, toch door te gaan, wat er ook van komen moge, om 't belang des volks mee te behartigen, terwijl 't gemeentebestuur meer op 't belang van de school schijnt te willen letten. In

België denken de mijnwerkers alweer van een algemeene werkstaking goede vruchten te zullen oogsten. In alle kolenmijnen aan den linkeroever van de Maas wordt gestaakt, zoodat 't aantal stakers nu op 10,000 wordt geschat. Tusschen

Frankrijk en Turkije blijft 't ook nog maar doorbroeien over de geldkwestie en 't lastigste is wel (zooals dat meer gaat, waar de kas leeg is), Turkije maakt inbreuk op de rekening, als zou de daarop gevorderde som te hoog genoteerd zijn, waarvan Frankrijk natuurlijk niets wil weten.

Misschien een laatste manoeuvre van den Sultan om de betaling te verschuiven, maar die toch tot ernstige verwikkelingen aanleiding kan geven, in plaats van tot eene vreedzame oplossing.

Duitschland. De Duitsche pers is niet erg tevreden op Keizer Wilhelm, wegens zijne inmenging in de gemeentelijke aangelegenheden van Berlijn, waar men vreest, weldra geen bouwwerk

Gemeente. Waar de een zich zelven meerder acht dan de ander ontstaat er strijd, maar is 't hun streven om in gemeenschap met elkander zich uit te strekken tot het ééne doelwit, dan heeft de Satan over hen geen macht en blijven ze als een lichaam vereenigd.

Hoe geheel anders werd het toen de geest der wereld in de Gemeente doordrong en in plaats van de een den ander uitnemender te achten dan zich zelven, zelfzucht en naijver de harten van elkander hebben vervreemd, de Gemeente verwoest en vaneen gescheurd, doode vormen en stelsels het werk des Geestes hebben verdrongen en al de gaven en krachten, die de Gemeente versierden, deden verloren gaan. Deze treurige waarheid moet erkend worden, Gemeente des Heeren. Laat ons daarom als een eenig man ons verootmoedigen voor Hem, die in het midden der zeven gouden Kandelaren wandelt; laat, o laat ons vreezen, dat het zout onzout wordt en ons niet tevreden stellen met den schijn, maar vragen (zoo als de Heere zegt Jer. 6: 16) naar de oude paden, welke de goede weg zij en daarin wandelen, dan zal het weder gezien worden, als de Heer der Gemeente ons bij vernieuwing met zijn Geest vervult, dat wij allen door éénen Geest tot één lichaam zijn gedoopt, en zoo zal het woord des Heeren in Joh. 13: 35 weer gekend en beleefd worden, hoe nu ook door velen betwijfeld en miskend. Daartoe helpe ons de Heere Jezus, ons verheerlijkt Hoofd. Amen.

H. A. H. v. d. S.

Hoogepriesterlijk medelijden.

„Want wij hebben geenen Hoogepriester, die niet kan medelijden hebben met onze zwakheden, maar die in alle dingen, gelijk als wij, is verzocht geweest, doch zonder zonde." Hebr. 4: 15.

Hoe heerlijk, dat medelijden onzes Heeren Jezus. Gij hebt eene lange reis gemaakt, en zijt vermoeid en uitgeput; de voeten zijn zoodanig verwond, dat gij geen schrede verder kunt. Evenzoo ging 't den Heer Jezus in de dagen Zijns vleesches. Hij weet, wat 't zegt, als iemand de voeten loodzwaar worden; als de voetzolen vol blaren zijn en de zenuwen verslapt door bovenmatige inspanning. Wanneer gij binnenkort weer een verre reis maakt en doodmoede nederzinkt, zoo denk: Hij, die aan de Rechterhand des Vaders zit, weet hoe 't Hem te moede was, toen 't Hem ging als mij en Hij kan mijn tegenwoordigen toestand gevoelen.

Of neem aan, gij hebt een zware dagtaak te verrichten, en ik weet, er zijn velen onder ons, die in 't zweet huns aangezichts hun brood moeten verdienen, en als zij eindelijk, (ach, hoe laat soms) het werk mogen neerleggen, dan zijn hunne krachten zoo uitgeput, dat zij zich van vermoeidheid nauwelijks in bed sleepen kunnen. Zoo gaat 't u dikwijls en immermeer, naarmate gij ouder wordt en uwe jaren niet meer zonder merkbare krachtsvermindering voorbijgaan. Goed: de eerste maal, dat gij niet verder kunt zeg eenvoudig:

„Heer Jezus, mijn Heiland, Gij weet, hoe 't mij thans te moede is, en kunt met uw arm kind medelijden hebben, mij troosten en mij helpen dragen."

Herinnert gij u, wat ons van de soldaten van Alexander den Groote verteld wordt? Wanneer zij zeer zulke vermoeiende marschen te maken hadden hielden zij toch dapper vol, omdat hun veldheer zelf voor hen heen*ging*, hoewel hij een paard had en alzoo had kunnen rijden. „Zoolang een mijner soldaten marcheert, rijdt Alexander niet," placht hij te zeggen en toen hem eens een beker water gebracht werd, liet hij dien een zijner mannen overreiken, die de verkwikking zijns bedunkens nog meer noodig had, dan hij. Dit medegevoel deed allen in 't leger goed en gaf nieuwen moed.

Gij, die den last en de hitte des daags te verdragen hebt, denkt aan uwen eeuwigen en onzichtbaren Koning, den Beheerscher aller Vorsten en geweldigen op aarde en troost u met deze woorden: „Jezus dan, vermoeid zijnde van de reis, zat alzoo neder nevens de fontein."

Maar niet slechts dezulken, die hun dagelijksch brood zuur moeten verdienen, maar ook de arbeiders in 't rijk Gods moeten dunkt mij uit deze bron water scheppen en zich daaraan verkwikken. Hetzij gij Jezus Christus verkondigt, terwijl gij openlijk van Hem getuigt, ofdat gij de menschen op andere wijze tot Jezus zoekt te brengen, menigmaal zult gij u zoo vermoeid gevoelen, dat gij nauwelijks in staat zijt den arbeid voort te zetten. Misschien zijt gij ook moedeloos en versaagd, omdat gij zoo weinig vrucht ziet. Is 't u zoo te moede, zoo herinner u: Mijn Heer Jezus weet hoe 't met mij gesteld is. „Jezus dan, vermoeid zijnde van de reis, zat alzoo neder nevens de fontein."

Of gij zijt des lijdens moede. De smarten laten u geen rust en als gij 's morgens zult opstaan, gevoelt gij u nog vermoeider dan toen ge te bed gingt, zoodat gij weemoedig vraagt: Zullen die smarten dan geen einde nemen? Moet ik ze mijn leven lang met mij omsleepen? Maar als gij doodmoede op uw kussen neerzinkt en nauwelijks de kracht bezit een vinger te verroeren, roep u dan in 't geheugen terug: „Jezus dan, vermoeid zijnde van de reis, zat alzoo neder nevens de fontein."

O, hoe weet de Heiland met u te gevoelen, nadat Hij dat gevoel van uiterste afmatting niet enkel van hooren zeggen, maar bij eigen ervaring kent! Ga derhalve getroost tot Hem, in kinderlijk vertrouwen, dat Hij, die verzocht was in alle dingen, gelijk als wij, en die zelf met zwakheid omgeven was, behoorlijk medelijden kan hebben met onze zwakheden.

N. P. K. K.

(Uit 't Duitsch.)

INGEZONDEN.

Aan den heer H. S. te O. P.

Waarde Broeder!

Laat mij u met eenige woorden mogen antwoorden op uw ingezonden aanmerking in ons blad van de vorige week. Beschouw dit niet als eene verwering van mijne zijde, maar bloot weg als eenige nadere toelichting en broederlijke terechtwijzing.

't Was mij eene verrassing van u te vernemen, dat ge ons blad „De Christen" liefhebt. Zulks hadden wij maar nauwelijks durven vermoeden. We stellen er prijs op, dat die liefde en waardeering blijve, maar niet ten koste van eenige waarheid, die „De Christen" den Christenen zeggen moet.

Gij trekt het in twijfel of het wel „verstandig" is om op een schrijven als het door u gewraakte terug te komen. Gij hebt het echter uit liefde voor „De Christen" gedaan en dat is, o. i., verstandig en christelijk plichtmatig beide.

Doch terzake. Het door ons opgenomen stukje over „Verschillende toepassing van doopen" en het verhaal van een „automobile-doop", met de daarbij gevoegde opmerking, namen wij uit „De Ned. Kerkbode" over; vervolgens deelden wij iets mede uit de Zendingsgeschiedenis der Roomsch Katholieken, aangaande de doop furie der priesters dier kerk, en eindelijk voegden wij er onze opmerking over den zoogenaamden kinderdoop onder de Protestanten aan toe. Dit nu noemt gij een „opzettelijk vermengen van heilig en onheilig." Is dat zoo? Naar uwe beschouwing misschien wel. Dat wij van veel „onheiligs" melding gemaakt hebben, weten wij; maar welk „heiligs" wij „opzettelijk" daardoor gemengd hebben, is ons onbekend. Iets is toch maar niet heilig, omdat men het heilig acht of als heilig aanwendt. De pauselijke kerk moge zich het recht aanmatigen om personen, dingen en handelingen heilig te verklaren, wij, Protestantsche Christenen, belijden en handhaven toch, dat God alleen het recht tot heilig of onheilig verklaren heeft.

Nu zoudt gij ons „gedoopte Christenen" een gewichtigen dienst kunnen bewijzen, als ge ons eenig redelijk bewijs kondet leveren, dat volgens den regel der taal en volgens den aard des doops en volgens de leer des Heeren en zijner Apostelen, doopen en besprengen gelijk is of dat het eerste door het laatste mag vervangen worden, en tevens vragen wij eenig bijbelsch bewijs voor het aangenomen stelsel, dat onbewuste kinderen moeten of mogen gedoopt worden. Zoolang dat niet uit Gods woord bewezen is, meen ik uwe beschuldiging van vermengen van „heilig en onheilig" beslist te moeten afwijzen.

Uwe blijdschap over het „gedoopt" weten uwer kinderen, zegt al heel weinig. De man, die zijn automobile liet „doopen", zal daar ook wel blij om zijn, want de stakkerd zal wel meenen daardoor met zijn „geheiligde" machine gevrijwaard te zijn tegen ongelukken!

Wij gevoelen innig medelijden met die millioenen zielen, die *zóó* door verblinding en priesterbedrog der zich noemende Katholieke kerk in duisternis gehouden en bedrogen worden. Eveneens doet het ons pijnlijk aan, dat duizende bij duizende bekeerden en onbekeerden onder de Protestanten ten opzichte van den H. Doop, in de richting van Rome worden opgevoed, en door kerkelijk vrije Christenen daarin worden gesterkt. Wij wenschen goede Christenen en ook goede Protestanten te zijn. De „kinderdoop", die u en de uwen voorstaat, is beslist onbijbelsch en daarom onheilig en anti-protestantsch. Dit betuigen wij niet voor „ons volkje", maar voor *de* gemeente des Heeren in 't algemeen, zoo ver wij haar kunnen bereiken. Alle Christenen zijn „ons volkje".

Wij aanvaarden gaarne uw wenk om „het Evangelie van Gods genade in Christus te prediken door woord en schrift, naar de Geest ons dat geeft te doen — en wij danken God, dat we ons daarin één weten met alle kinderen Gods; — maar wij achten ons ook geroepen den mede Christenen te zeggen, wat hunne roeping is en welke de „oude paden" der Gemeente zijn.

Intusschen de uwe in Christus,

St. N. v. B.

Evangelische Samenkomsten

gehouden te Deventer.

De Commissie Vergadering der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen, dit jaar te Deventer gehouden, gaf ons de gelegenheid om aldaar drie avonden Volkssamenkomsten te houden, een arbeid, die voorheen scharen van menschen bijeen deed stroomen, maar blijkbaar thans niet zoo goed meer in den smaak valt.

Toch kunnen wij met dankbaarheid op de nu gehouden samenkomsten terugzien, niet wegens 't groot aantal bezoekers, hoewel de opkomst van avond tot avond aangroeide, maar vooral wegens de bekeering van een tiental jeugdige zielen, grootendeels kinderen der Gemeente, die reeds lang onder bearbeiding waren en voor wier behoud reeds menig gebed uit de ouderharten tot God was opgestegen.

Elken avond heerschte er eene ernstige aandacht in de vergadering, terwijl op de navergaderingen de menschen niet aan heengaan schenen te denken. Was 't ons den tweeden dag eene verrassing, van een jeugdig meisje te vernemen, dat zij den eersten avond bij haar tehuiskomst had beleden, den Heiland gevonden te hebben, den tweeden avond waren er een vijftal, die Bethel niet rustig konden verlaten, zonder zich veilig te weten in Jezus armen en den laatsten avond waren er nog vier, die hun hart vrijwillig aan Jezus gaven, terwijl wij mogen gelooven, dat nog anderen in hun hart bewogen waren. God geve niet slechts bijna, maar geheel, zoodat 't weldra ook van hen openbaar worde.

Dat deze rijke zegen weldadig werkte op de gemoederen van de broeders en zusters, die zich daardoor tot nieuwen ijver en nauwgezetheid zagen aangespoord, zal ieder begrijpen en dat in andere gemeenten de harten weer warmer zullen beginnen te kloppen voor volkssamenkomsten, begeerig naar evengelijke zegeningen Gods, is te verwachten.

N. P. K.

Het Boeddhisme.

Van alle godsdiensten der aarde telt het Boeddhisme de meeste belijders. Deze reusachtige gift boom breidt zijn doodelijke schaduw uit over het grootste gedeelte van Azië. Het Boeddhisme is de volksgodsdienst in Achter Indië en op het eiland Ceylon, in Japan, China, Tibet en Mongolië en telt bovendien ook in Voor-Indië en andere landen, ja zelfs in Siberië eene menigte aanhangers.

En waarin bestaat de kern van dezen godsdienst? Het Boeddhisme is in zijn innerlijk wezen de godsdienst van het absolute niets. Het ware wezen van al het bestaande is voor hem het niet zijn, de nietigheid. Van de schepping der wereld en van de Voorzienigheid weet hij niets. Hij kent geen godheid en geen oorspronkelijke kracht, maar alleen de absolute leer. Alles wordt uit niets en door niets en is en wordt weer tot niets, want van het begin af is het niets. Alles is ijdel, hemel en aarde en wat daarin is en op de puinhoopen der ineenstortende wereld troont eeuwig het niet zijn. Inderdaad, voor zulk een rein atheïsme behoeft het nieuwste ongeloof, het materialisme, zich niet te schamen, — het is immers niets anders dan zijn jongste broer, maar zijn leus is „genot", terwijl de leus van het Boeddhisme „onthouding" is. Hier valt de vraag naar den oorsprong en het einde der dingen in eens te zamen. Even als de zoogenaamde Godheid in eeuwige verhuizing door de tijdelijke gedaanten gaat, zoo ontstaan en bestaan na en naast elkander tallooze werelden, die weer vergaan als waterbellen boven het moeras. Alle bestaan is nietig, alle leven een sterven. Het oog van den wijze ziet alles in de wereld van smart doorweven. Met deze oneindige wereldsmart staat al zijn doen en laten in verband. Het karakter der wereld is een viervoudige ellende: de geboorte, de ouderdom, de ziekte en de dood. Haar zinnebeeld is de uit het water opstijgende en zich daarop wiegende lotusbloem; de kogelvormige koepel op tempels en pagoden is het zinnebeeld van de waterblaas en deze weer het algemeene zinnebeeld der nietige wereld.

De gebedsraderen der Boeddhisten stellen in een eindeloozen cirkel het daarheen rollende leven voor, dat onbestendig en vluchtig nooit tot rust komt. — Hierbij valt op te merken, dat de aan Gautama Boeddha toegebrachte vereering niet tot den eigenlijken godsdienst moet behooren; het is slechts een dankbaar aandenken aan den menschelijken leeraar der hoogste wijsheid, zijne aanroeping is geen werkelijke aanbidding, zijne tempels zijn slechts monumenten, zijne reliquiën, zooals haarlokken, nagels en vooral de linkeroogtand zijn als heilig vereerde voorwerpen; bloemen en reukwerk, aangebracht met muziek en lofzangen, zijn geen offers maar vereering. De reine Boeddha kultus, waarvan het volk echter niets begrijpt, geldt het abstracte idee der nietigheid. Dat echter zulk een nihilistische leer geen kracht bezit voor leven en sterven, is duidelijk. Vandaar dat Gautama bij het volk in den grofsten zin voor een god doorgaat, dien het als een levend wezen aanroept en voor eeuwig bestaande houdt.

De Boeddhistische moraal is zuiver negatief. De vijf algemeene geboden voor alle menschen zijn: Gij zult niet doodslaan, niet stelen, niet echtbreken, niet liegen en geen bedwelmenden drank gebruiken. Drinkers komen in een met drek en slijk gevulde hel, of worden als idioten wedergeboren. De geestelijken hebben nog bijzondere gebeden. De mensch van zijne geboorte af onheilig en vol van onheil, juist omdat hij bestaat, moet zich uit deze aangeboren onheiligheid omhoog werken tot de heiligheid van het nietzijn. Het bewustzijn der nietigheid moet hij verkrijgen door diepe beschouwing en haar, als het eenig ware, alles ten offer brengen. In onverstoorbare kalmte zich over niets verheugen, over niets bedroeven, dat is wijs. Terwijl een Duitsche wijsgeer leert: „Wat werkelijk is, dat is ook verstandig", leert Boeddha integendeel: Al het wezenlijke is onverstandig; leert het daarom verloochenen en verachten. Dat bij zulk een onthoudingsleer de ongehuwde staat en het kloosterleven als hoogst verdienstelijk worden beschouwd, is duidelijk. De geestelijken onderscheiden zich door gele kleeding, tonsuur en een rozekrans aan den gordel, zij leven bij elkander in colleges en kloosters, wat tevens de plaatsen zijn, waar het volk onderwezen wordt, van welks weldadigheid zij leven. Alle heil berust op eigen deugdvorming en bij allen weerklank op de christelijke liefde bederft de eigengerechtigheid alles weer.

En het vooruitzicht op de eeuwigheid? Dit is troosteloos. De zielen komen al naar verdienste in een hemel of in een hel, maar alleen om ze snel te doorleven en in eeuwige zielsverhuizing zooveel tranen te vergieten, dat de Oceaan daarbij vergeleken slechts een droppel is. Op dezen oneindigen weg moet de ziel voortwandelen, tot dat zij, ontdaan van alle zinnelijkheid, de haven der eeuwige rust, dat is, het eeuwige niet, mag ingaan. Voorwaar een godsdienst om wanhopig te worden, en wien het daarmede ernst is, die moet in de ijselijkste troosteloosheid verzinken. Zulke echte Boeddhavolgers vindt men echter zelden. Men maakt er zich met den uiterlijken godsdienst af en handelt in het leven, zooals men het best kan. Dat het dan echter treurig toegaat is duidelijk genoeg. Wat anders zou zulk een volk licht en vrede, goddelijke kracht en goddelijk leven kunnen brengen, dan alleen het Evangelie van Christus, den Gekruisigde?

(Het Oosten.)

EEN EN ANDER.

*** *Een zeeman over de zending.* Aan een scheepskapitein, die in Schotland was teruggekeerd na een kruistocht in de Stille Zuidzee, werd de vraag gedaan: „Wat dunkt u? Zouden de zendelingen iets goeds uitgewerkt hebben op de Zuidzee-eilanden?"

„Ik zal u een feit mededeelen, dat voor zichzelf spreekt," antwoordde de zeeman. „Verleden jaar leed ik schipbreuk op een dier eilanden, waarvan ik weet, dat er acht jaar te voren een schip gestrand en het volk vermoord was; en gij kunt u voorstellen, hoe ik mij gevoelde bij het vooruitzicht, dat mij daar te wachten stond; als ik niet op de rotsen te pletter geslagen werd zou ik slechts gespaard blijven om een nog veel afgrijselijker dood te sterven!... Toen de dag aanbrak, zagen wij een aantal kano's op ons schip afkomen, — en nu meenden wij ons op het ergste te moeten voorbereiden. Doch verbeeldt u onze blijdschap en verwondering, toen wij de inboorlingen in de Europeesche kleederdracht zagen, en eenigen hunner in onze taal hoorden spreken! En op datzelfde eiland hoorden wij den volgenden Zondag het Evangelie prediken. Ik weet niet, hoe gij over de Zending denkt, — maar *ik* voor mij weet het wèl!"

Ned. Kerkb.

*** *Een leerzaam stukje statistiek.* Bij gelegenheid der verleden jaar in Parijs gehouden Wereldtentoonstelling is aldaar ook een „Internationaal Congres voor godsdienstgeschiedenis" bijeengekomen. Het aantal bewoners van den aardbodem werd toen op 1500 millioen geschat, dat der Christenen op 555 millioen. Voornamelijk werd op den voorgrond gesteld, dat het aantal Christenen veel sneller toenam, dan dat der belijders van andere godsdiensten. Alleen in de laatste 13 jaar was het met 78 millioen toegenomen, wat deels uit de sterkere vermeerdering, deels uit de ijverige werkzaamheid der Zending te verklaren is.

De 390 millioen bewoners van Europa waren allen Christenen, op 7 millioen Mahomedanen, 7 millioen Joden en 2 millioen heidenen na, — deze laatsten hoofdzakelijk in het Noorden en Zuidoosten van Rusland. Amerika was eveneens bijna geheel Christelijk, en bevatte nog slechts 2 millioen wilde heidensche stammen. Daarentegen was in de beide reuzenlanden Voor-Indië en China, die elk bijna evenveel bewoners tellen als ons werelddeel, het aantal Christenen in verhouding tot het heidendom nog even klein als het aantal heidenen in Europa. Maar terwijl het aantal heidenen in Europa bestendig afneemt, nam het Christendom in Indië en China met steeds wassende snelheid toe. Het zelfde kan ook gezegd worden van Afrika, waarvan het Mahomedaansche Noorden voor de Zending bijna ontoegankelijk was, terwijl in het Zuiden het Christendom meer en meer de overhand kreeg en de volken van Midden-Afrika over het algemeen weinig weerstandsvermogen aan den dag legden tegenover den van alle zijden instroomenden Christelijken invloed. Zoo is de Zending met de bemoedigendste en verblijdendste vooruitzichten de twintigste eeuw ingegaan!

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Om maar met de dieren te beginnen. Te Herwijnen is een ooievaar, die 't in ons goede vaderland zoo uitstekend bevalt, dat hij heel niet aan vertrekken denkt, hoewel de tijd daar is. Tevens wordt meegedeeld, dat 't dier zoo mak is, dat 't uit de hand der kinderen eet en met den boer op den wagen meerijdt naar 't veld. Het zal dus den winter ook wel doorkomen met behulp zijner vrienden.

Zeker wel ter bevordering van de ontginning onzer heidevelden en meteen tot opruiming van bedelaars en landloopers, wordt door de directie van de kolonies bij Beekbergen 't plan gevormd om, met behulp van Rijkssubsidie, in elke provincie een dergelijke stichting in 't leven te roepen en wel eerst in Frieslands zuidoosthoek, waar nog uitgestrekte heidegronden, geschikt voor ontginning, gevonden worden.

Hoewel aan 't verlangen van President Kruger om zijn zes-en-zeventigsten verjaardag op 10en dezer in alle stilte te vieren, (waarvoor dan ook gewichtige redenen bestaan), voldaan is, heeft hij toch duizende gelukwenschen ontvangen, waaronder zeker die van de Afrikaners te Amsterdam, waarbij tevens een boekenstandaard werd aangeboden door commandant P. Steenekamp, zeker niet 't minst aangenaam was.

Ook werd juist op Krugers geboortedag aan den penningmeester der N. Z. A. V. een gift van f 1000 toegezonden, met het volgende bijschrift:

„Houdt moed, roemrijke strijders voor recht en vrijheid. Schoon door vorsten en regeeringen in den ongelijken kamp alléén gelaten, vlechten volkeren u een lauwerkrans en werken voor uwe onafhankelijkheid. Bij de intrede van het derde oorlogsjaar wenscht Nederland u opnieuw van harte de overwinning.

Maar, wat gewis den ouden oom Paul ook een verrassing zal geweest zijn, is dat op 10 Oct. aan den opperbevelhebber der strijdende Boeren, Louis Botha, een zoon geboren werd, gelukkig niet in de Engelsche kampen in Z.-Afrika, waar 't kind al even weinig kans van levend blijven had, als Mozes in Egypte, maar in Amsterdam, waar de jonge Boer met vreugde begroet werd en door samenwerking van een aantal Nederlandsche vrouwen al spoedig een luiermand met toebehooren en een flinke som gelds ontving om vooruit te komen in de wereld; met nog een album er bij, waarin de namen der gevers, die de kleine Botha nog niet lezen kan. God geve, dat hij ze mettertijd leert voorlezen op den vrijen bodem van het land zijner vaderen, aan zijn heldhaftigen vader, die nu misschien van zijn aanwezen nog geen kennis draagt.

Duitschland. Op 't oefenterrein van de torpedisten te Wilhelmshaven was de scheepskas van de torpedo boot D. met 10.000 Mrk. zoek geraakt en de autoriteiten hadden voor 't terugvinden derzelve 1000 Mrk. belooning uitgeloofd. Eenige spelende kinderen waren zoo gelukkig, dit sommetje te verdienen, daar zij de kas teruggevonden en 't bleek, dat slechts enkele marken aan den inhoud ontbraken.

Frankrijk wordt weer met eene werkstaking van mijnwerkers bedreigd in districten, waarvan de prefecten zulke pessimistische beschouwingen aan den minister van binnenl. zaken hebben doen toekomen, over den geest, die onder de mijnwerkers heerscht, dat Waldeck-Rousseau reeds voornemens moet zijn, een groot aantal troepen naar de bewuste districten te zenden, zoodra de staking wordt geproclameerd.

Turkije. Ondanks de schoone beloften van Turkije aan Servië gedaan, dat de daarheen uitgeweken Christenen naar hun land mochten terugkeeren, zonder meer voor vervolging te behoeven te vreezen, werden de eerste drie, die 't waagden terug te keeren naar hunne oude woonplaatsen, door de Turksche overheid gevangen genomen, waarom nu 't gebruikelijk protest door den diplomatieken agent te Konstantinopel is ingediend.

Die zijn dus ook al weinig beter dan de Chineezen en schijnen wel de mogendheden te willen uitlokken tot strafoefening.

Griekenland. Zekere Grieksche prins, George *Mourousid*, die in zijn vaderland wegens zijn heldhaftigheid (?) ontslagen werd als luitenant van 't Grieksche leger, en wegens aanranding nog onlangs een pak ransel van prins Nicolaas ontving, meent nu wel genoegzaam beschaafd te zijn om in 't Engelsche leger te helpen vechten tegen de wakkere Boeren, en liet zich daartoe inlijven. Dat wordt een sieraad voor 't Engelsche leger.

Engeland heeft zulke helden noodig voor zijn beulswerk in Z.-Afrika, dat nu in alle stilte weder zal worden uitgevoerd, zonder andere vermelding dan overwinningen aan de zijde van Engeland, opdat 't Engelsche volk niet langer halve leugens, maar halve waarheid zal vernemen, totdat de eindbeslissing van dat bloedig drama wereldkundig kan worden gemaakt. Chamberlain heeft nu al plan om er nog een 25.000 Italiaansche soldaten bij te huren, natuurlijk bij gebrek aan iets beters.

Men heeft natuurlijk veel volk noodig, daar men nu niet slechts tegenover de geannexeerde Republieken staat, waar men de spoorlijnen bewaken moet en hier en daar den boel schoonvegen en verwoesten, waar nog wat overbleef, maar ook tegenover de Kaapkolonie, waar de krijgswet is afgekondigd, opdat niet de een of ander den Boeren een dienst zal bewijzen. of de kreten van Engelands slachtoffers naar de buitenwereld zal helpen overbrengen. Nu, de wereld weet er genoeg van, dat Engelands prestige al is geschokt en de Engelschen weten 't zelf ook wel, dat deze oorlog hun niet tot eer staat en gelukkig zijn er, die 't ook weten willen, zooals b. v. een Schotsch predikant, die in de „Dundee Advertiser" schrijft, na scherpe veroordeeling van de brandstichtingspolitiek, concentratiekampen en ophangingen: „Wat hebben we nu?" „Bedreigde spoorwegverbindingen, bedreigde aanvoer van levensbehoeften en bedreigde ingenomen hoofdsteden, terwijl al onze noordelijke bataljons bedreigd worden. Wij hebben Z.-Afrika ten leste in die ziedende hel gestort, waarin 't laatste schijntje van Britsch gezag zal verschroeien." En verder: „God laat zich niet bespotten. Wat een volk zaait, zal 't oogsten. Wij hebben wind gezaaid en zullen storm oogsten" enz.

Moge zoodanige taal nog velen de oogen openen en Engeland voor den ondergang behoeden, want houdt men 't ook al voor menschen oog en oor verborgen, wat men doet, „De Heere zal het zien en zoeken."

N. P. K. K.

VARIA.

WISSELS.

Eene bejaarde weduwe in Schotland klaagde en jammerde aan iedereen over haar armoedig voorttobben door dit leven. Een heer, wiens leven het was, armen en ellendigen te helpen, dit gehoord hebbende, bracht haar een bezoek, ten einde op de hoogte te komen van hare armoede en zoo noodig haar te helpen.

Wel moeder, ik heb gehoord, dat u in een armoedigen toestand verkeert en dat er niemand is, die zich uw lot aantrekt, ook zelfs uw rijke zoon niet. Is dat waar? — Ja mijnheer, antwoordde zij, dat ik volstrekt niets krijg, mag ik niet zeggen, maar hetgeen ik krijg, is niet veel van beteekenis. Ik lijd gebrek en mijn zoon, die in Australië woont en zooals algemeen gezegd wordt, rijk is, trekt zich mijn lot ook niet aan. Elke maand krijg ik een brief van hem, met een prentje er in en dan schrijft hij, alsof die prentjes mij zullen helpen, maar wat heb ik aan die prentjes?

Mag ik die prentjes eens zien? vroeg haar bezoeker? Och mijnheer, er is niet veel aan te zien, maar ik wil ze u daarom wel eens even halen. Toen hij ze zag, zeide *hij tot de vrouw*: dat zijn heele mooie en goede prentjes en uw zoon heeft gelijk, dat deze prentjes u helpen kunnen.

Gij behoeft geene armoede te lijden, vrouwtje, want gij zijt rijk, voor ieder prentje kan u tien pond sterling trekken, (honderd en twintig gulden) Deze papiertjes, die gij voor nietsbeduidende prentjes aanziet, zijn bankwissels en nu hebt gij niets anders te doen, dan op de keerzijde van de wissels uw naam te schrijven en ze dan op de bank te presenteeren, dan wordt u alles in geld uitbetaald. Klaag nu niet langer over uwe armoede en dat uw zoon zich ook uw lot niet aantrekt.

Door onkunde had deze vrouw zóo een langen tijd in armoede verkeerd, maar nu onderwezen, was zij voor altoos uit dien toestand gered.

Zoo gaat het velen, ook op geestelijk gebied. Ze klagen over hun toestand, geestelijke armoede, zwakheid en menigvuldige tekortkomingen, terwijl de Heer ruimschoots in alles voorzien heeft. Alles, wat de Heer deed tot redding voor het verlorene, heeft in hun oog geene waarde. 't Zijn prentjes, zij blijven klagen en uitzien naar iets anders, om hunne armoede weg te nemen. — Lezer, indien gij ook behoort tot een van die arme ellendigen, die te midden uwer schatten in armoede, klagend en strompelend voortleeft, presenteer de bankwissels, u van God geschonken in Zijn Woord, aan de hemelsche bank. En al uwe armoede en ellende zal ophouden.

DE NEDERIGHEID GAAT VOOR DE EER.

Ten tijde van keizer Otto II leefde in Duitschland de vrome en geleerde bisschop Willegis. Geboortig uit Saksen, zoon van een eenvoudigen wagenmaker, was hij door zijne groote geleerdheid speciaal bekend geworden ook aan het keizerlijk hof, en deelde hij weldra in de bijzondere gunst des Keizers, die hem tot aartsbisschop van Mainz benoemde. Afgunstige hovelingen en geestelijken teekenden wagenraderen op de wanden van het slot; maar de edele man liet zich door deze beleediging niet verstoren, maar schreef onder de raderen dit rijmpje:

Willegis, Willegis,
Vergeet niet vanwaar hij gekomen is.

Later werd volgens zijn wensch het rad van Willegis in het wapen van Mainz opgenomen.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van D. v. R. te Rotterdam f 8.24.
N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 757 DONDERDAG 24 Oct. 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs: Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45 Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20 De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.* Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

DE MAAN.

O dochter van den nacht!
Treed voort in stille pracht,
Met onbesmette stralen!
Gij doet in mijne ziel,
Mijne afgematte ziel,
Een zachte rust — een stil genoegen dalen!

O zilvren maan!
'k Zie ongestoord uw luister aan,
En in uw glans den gloed der zon,
Waarop mijn oog,
Dit sterflijk oog,
Helaas! niet staren kon.

O zaligheid!
Zoo zie ik welgemoed
Den luistervollen gloed
Der Hemelmajesteit
In mijnen Heiland pralen.
O zaligheid!
Ik zie het ongenaakbaar licht,
Met liefelijke stralen,
Op Jezus' aangezicht!
O zaligheid!
Zoo mag ik God aanschouwen
Met kinderlijk vertrouwen!
Zoo mag ik God aanschouwen
In Jezus' aangezicht!
O zaligheid!

VAN ALPHEN.

Een Vorst en Zaligmaker.

Hand. 5: 31.

De Hoofdpersoon, het eigenlijke brandpunt onzer Christelijke overdenking, waaraan wij al onze gedachten verbinden, moet steeds zijn en blijven — Jezus Christus. Hij is voor ons het grootste wonder des hemels op aarde! Hem kennen wij nog niet genoeg of ten volle, en daarom hebben we Hem ook nog te weinig lief, waardeeren we zijn werk en de kracht zijner opstanding nog te weinig en zien we nog te weinig met waren eerbied tegen Hem op. De gansche H. Schrift getuigt van Hem, omdat al Gods door den H. Geest geopenbaarde gedachten met Hem en zijn werk in het nauwste verband staan. God wil, dat alle licht Zijner openbaring op Hem, den schoonste onder de menschenkinderen, zal vallen. Gelijk het licht het krachtigst weerkaatst wordt door een vlekkeloos blank voorwerp, waarop het valt, zoo weerkaatst Jezus Christus wegens zijne goddelijke volmaaktheid, het volle licht der Godsopenbaring en is Hij het licht der wereld. Al de heerlijkheid Gods straalt van Hem uit, Hem te miskennen, te ontwijken, niet te eeren als Vorst en Zaligmaker, is zich afkeeren van het licht, is de duisternis liever hebben dan het licht, om in de duisternis zichzelven en zijn booze werken te verbergen en bedekt te doen blijven.

Dit schandelijk bedrijf was Israëls zonde en oordeel (Joh. 3: 19), maar is ook de zonde en het oordeel van allen onder de menschen, die zich tegen Christus en zijn woorden verzetten en niet nederig voor Hem zich buigen. Christus moet gekend, erkend, gediend en verheerlijkt worden, niet naar dat wij menschen over Hem denken en spreken, maar naardat God door den H. Geest van Hem getuigt.

In den hierboven aangegeven tekst verstaan wij hoe de H. Geest door Petrus voor den Joodschen raad over Hem spreekt. Petrus wijst met klare bewoordingen op de verhooging door God van dien Jezus, dien zij schandelijk omgebracht hadden, „hangende Hem aan een hout." „Dezen", zoo heet het dan, „heeft God door zijne rechterhand verhoogd tot een Vorst en Zaligmaker." Door de menschen op het diepst vernederd, is Hij door God in zijne opstanding en hemelvaart op het hoogst verhoogd. Maar die verhooging is evenmin als zijne vernedering voor of ten behoeve van zich zelven, maar „om Israël te geven bekeering en vergeving der zonden!" Wie peilt die wonderbare liefde Gods? Zelfs de Engelen zullen er zich slechts over kunnen verbazen, maar doorgronden kunnen zij haar niet.

Die verhooging van Christus moest de Joden overtuigen, hen hunne misdaad, de verwerping van hun Vorst en Zaligmaker, doen inzien, erkennen, betreuren, en dat zou hunne bekeering zijn, waarop zij vergeving van zonden zouden kunnen ontvangen. Zonder erkenning van Christus vorstelijk recht en zaligmakende genade kan er geene vergeving ontvangen worden, zoomin door heidenen en naamchristenen als door Israël. Het moge waar zijn, dat Christus als Vorst in eenigszins ander verband staat met Israël dan met de andere volken, evenwaar is het dat zijne vernedering en verhooging in rechtstreeks verband staat met de behoeften en de zaligheid of ook rampzaligheid van het gansche geslacht der menschen.

Christus stierf voor alle menschen aan het kruis en werd ook ten behoeve van allen verhoogd. Hij heeft door zijn lijden en sterven niet alleen verworven een Vorst over Israël te zijn, maar ook over alle volken. God heeft Hem wegens zijne gehoorzaamheid en diepe zelfvernedering „uitermate verhoogd, en een naam gegeven, die boven allen naam is, opdat in den naam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen, die in den hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn, en alle tong zoude belijden, dat Jezus de Heer zij, tot heerlijkheid Gods des Vaders." Dit geldt dus voor al wat leeft. Te weigeren dit te erkennen, is opstand tegen God en onteering van Jezus Christus. Deze is Vorst *en* Zaligmaker. Beide over dooden en levenden te heerschen, is het recht, dat Hij zich verworven heeft (Rom. 14 : 9.) Hij bracht verlossing aan door den prijs van zijn dierbaar bloed, en daarop grondt zich de eisch van onderwerping en overgave aan Hem. Wij moeten als zondaren, opstandelingen tegen onzen wettigen Vorst, krijgsgevangenen van Christus Jezus worden. Maar Hij verovert zijne vijanden om hen te behouden; Hij maakt zijne gevangenen zalig en onderwerpt ze geheel aan Zich door de macht zijner liefde. Hem te gehoorzamen is zaligheid. „En die Mij dient," zegt Hij, „de Vader zal hem eeren."

Christus deelt zijne heerlijkheid met al degenen, die Hij uit de wereld verwonnen heeft. „Het is eene liefelijke gedachte" — zegt Spurgeon — „dat Christus' verhooging in den hemel een *vertegenwoordigende verhooging is. Hij is* verhoogd aan 's Vaders rechterhand, en ofschoon Hij als Jehova bijzondere heerlijkheid bezit, waaraan geen eindige schepselen deel kunnen hebben, is toch de eer, die Jezus in den hemel als Middelaar ontvangt, het erfdeel van alle heiligen. Het is verrukkelijk om te peinzen over de innige gemeenschap van Christus met zijn volk. Wij zijn in werkelijkheid één met Hem, wij zijn leden zijns lichaams en zijne verhooging is onze verhooging. Hij zal ons geven met Hem te zitten op zijnen troon, gelijk Hij overwonnen heeft en is gezeten met zijnen Vader op zijnen troon. Hij heeft eene kroon en Hij geeft ook kronen. Hij heeft een troon, maar het is Hem niet genoeg zelf een troon te hebben, zijne koningin moet aan zijne rechterhand staan, bekleed in „goud van Ophir." Hij kan niet verheerlijkt zijn zonder zijne Bruid Geloovige, zie nu op Jezus, laat het oog uws geloofs Hem aanschouwen met vele kronen op het hoofd, en bedenk, dat gij Hem gelijk zult zijn, als gij Hem zien zult gelijk Hij is. Gij zult niet zoo groot, gij zult niet zoo goddelijk zijn als Hij, maar toch zult gij in zekere mate deelfde eer deelen, dezelfde zaligheid en dezelfde waardigheid genieten, die Hij bezit. Wees tevreden om een weinig tijds hier op aarde onbekend te zijn en uwen vermoeienden weg door de velden der armoede of over de heuvelen der beproeving heen te wandelen, want weldra zult gij met Christus heerschen; immers Hij heeft ons gemaakt tot koningen en priesters Gode, en wij zullen in alle eeuwigheid heerschen. Welk eene wonderbare gedachte voor Gods kinderen! Christus hebben wij nu als onzen heerlijken vertegenwoordiger in den hemel, en spoedig zal Hij komen en ons tot Zich opnemen, om daar met Hem te zijn, zijne heerlijkheid te aanschouwen en in zijne vreugde te deelen."

Ja dan, dan eerst zullen wij ten volle verstaan en ervaren, dat Christus een Vorst en Zaligmaker is.

ST. N. v. B.

Hebt gij een vriend noodig?

Hebt gij een vriend noodig, waarde lezer, die machtig genoeg is om u in alle gevaren te behoeden; rijk genoeg om al uw gebrek te vervullen; liefdevol genoeg om met uwe zwakheden geduld

te hebben; en wijs genoeg om in elke moeilijkheid u te raden en te leiden? Hebt gij behoefte aan iemand tot wien gij u in elke smart en kommer wenden kunt, die vol medegevoel is met elk leed, dat u overkomt, wiens hart en oor u te allertijd open staat, bij iedere klacht, in elken nood des levens?

Zoekt gij iemand, die 't gansche vertrouwen uws harten waardig is, wien gij vol vertrouwen uw gansche hart openbaren kunt? Verlangt gij naar zulk een vriend die trouw blijft, als alle andere vrienden u verlaten, die zelfs in den dood u behoudt, u ondersteunt en draagt? zoo weet, dat uw verlangen kan bevredigd worden.

Ja, waarde lezer! ik verheug mij, u te mogen aankondigen, dat ik iemand weet die niet slechts dat alles heeft en geeft, wat ik zoo even opnoemde, maar nog oneindig veel meer. Zijn Naam is: *Jezus.* Hij is de Zoon des levenden Gods, wien alle macht gegeven is in hemel en op aarde; daarom vindt gij bij Hem een veilige schuilplaats. Zijn rijkdom is onuitputtelijk; daarom kan Hij in alles wat gij behoeft voorzien. In Hem zijn verborgen alle schatten der wijsheid en der kennis; derhalve zal zijn raad in ieder geval voor u de beste raad zijn.

Zijt gij neergebogen onder de ellende, die de zonde der wereld en uwe eigene zonde over de wereld en over u gebracht heeft? Gevoelt gij, dat ge een zondaar zijt, lieve lezer, dwalend en vol gebreken, arm aan deugd en gansch ontbloot van ware heiligheid, een verlorene, een doemwaardige zondaar? Welaan dan: zoo weet dat Jezus, deze Vriend boven alle vrienden *u* goud aanbiedt opdat gij rijk zoudt worden, en witte kleederen, opdat gij die aandoen zult, en de schande uwer naaktheid bedekt worde; daartoe ook oogenzalf, opdat gij zien moogt. Openb. 3: 18. En dit alles wil Hij u *geven* omniet en zonder prijs. Ja, Zijnen Heiligen Geest wil Hij u geven, door welken gij eerst recht erkennen zult, hoe zeer gij zulk een Vriend en Verlosser noodig hebt en hoe Zijne volheid alles in zich sluit, waarnaar uwe ziele smacht.

Zonder 't licht des H. Geestes ziet men Jezus slechts voor een' vroom en wijs leeraar aan, die in lang vervlogen tijd geleefd heeft; of men denkt, dat Hij daar boven in den hemel zit, verre van ons en zonder zich om ons te bekommeren. Hij is dan voor ons in een geheimzinnig donker gehuld, zoodat men niet weet, wat men aan Hem heeft, en hebben kan. De H. Geest evenwel verheerlijkt Hem (Joh. 16: 14). Ontsluit gij voor dat licht uw hart, zoo treedt Jezus in heerlijkheid en klaarheid voor u als uw Heiland die ook voor u van den hemel gekomen en mensch geworden is; die ook voor u aan 't kruishout gestorven en daarna tot den Vader is heengegaan. Een vrede, die alle verstand te boven gaat, zooals de wereld niet geven kan, een onuitsprekelijke vreugde en blijdschap zal u doorstroomen en doortintelen met nieuw leven, als gij door den H. Geest verlicht en geleid, Jezus uw Heiland en Heer noemt en in Zijn dierbaar bloed de vergeving uwer zonden vindt.

Ook uw tijdelijk gebrek is Jezus in staat te verhelpen. Hij zal u op uw bede van aardsche goederen zooveel geven, als gij behoeft en voor u goed en heilzaam is Zoek slechts Zijne vriendschap en vertrouw Zijne leiding! Hij heeft Zijn bloed voor u vergoten en Zijn leven voor u gegeven; hoe zou Hij dan niet uit lichamelijke nood en zorg u willen redden, wat Hem een kleinigheid is?

Deze vriend heeft medelijden met onze zwakheden, daar Hij zelf in alle dingen verzocht is geweest, gelijk wij, doch zonder zonde (Hebr. 4: 15). De liefde, die Hem eens van den hemel neerdreef en Hem bewoog in dit tranendal rond te gaan en de tranen van boetvaardige zondaren en arme kranken te drogen, — die liefde woont ook thans nog in Zijne borst. Hoewel Hij ter rechterhand des Vaders verhoogd is, zoo is Hij toch daardoor niet te voornaam, niet te hoog geworden om op zondaarstranen te letten.

Schijnt 't eene ziel menigmaal, dat Jezus haar toornig en bestraffend aanblikt; zoo is daar gewis oorzaak voor. Zulk eene ziel is tegen beter weten en geweten in onvolgzaam geweest, daarom verbergt Hij zich voor haar; maar zoodra zij Hem weer zoekt en wegdoet, wat Hem mishaagt, laat Hij zich weer vinden en buigt zich liefelijk tot haar neder. Laat derhalve uw moed niet zinken en werp uw vertrouwen niet weg, als 't u toeschijnt, dat Jezus u niet hoort! Het *schijnt* slechts zoo; Hij hoort u wel, maar laat u eene wijle wachten eer Hij u verhoort, dewijl gij Hem zoo lang liet wachten, eer gij u tot Hem wendet. Hij loutert u in zoodanige beproeving als goud in den smeltkroes. Hij toont u uwe afzonderlijke gebreken en uw ganschen zondenjammer, opdat Hij u daarvan geneze. Is uw verlangen eerst recht rein en recht vurig geworden, dan bevredigt Hij 't gewis. Deze Vriend wil uw vriend zijn in kranke en gezonde dagen, in ouderdom en in de jeugd. Geen verandering uwer uiterlijke omstandigheden verandert Zijne vriendschap. Als gij in nood geraakt of als gij treurig en terneergeslagen zijt, dan mag menschengunst en liefde zich van u wenden: Jezus liefde staat *dan* juist voor u open. En hoe goed is 't dat wij overal, zoowel in 't gedruisch eener stad als in de stilte der eenzaamheid, zoowel in als buiten ons vaderland, tot Hem vlieden kunnen. Altijd staat zijn oor vol deelname voor onze klachten open, Zijn hart gevoelt onzen kommer mee en Zijne trouwe handen breidt Hij zegenend, heelend en helpend over ons uit.

Welaan dan, lieve lezer! kies u dezen Vriend tot uwen vriend. Sluit een eeuwig verbond met Hem, dat gij Hem aanhangen en Hem alleen toebehooren wilt! Hij roept ook u toe: Zoo iemand dorst, die kome tot mij en drinke! Dorst gij nog naar waren vrede, ware vreugde en waarachtig leven; zoo kom tot Hem! Aardsche lust, aardsche rijkdom en aardsch geluk kan uwen dorst niet bevredigen, Jezus alleen kan het. Kies Hem tot Vriend, zoo zal Hij uws harten troost en deel zijn eeuwiglijk. Zeg daarentegen der zonde alle vriendschap op! Wilt gij met Jezus u verbinden, zoo moet gij van haar u scheiden.

En waarom zoudt gij dat niet willen? Gij hebt aan haar toch maar eene slechte vriendin gehad, die uwen nood niet verhielp, maar in nood en ellende u bracht. Daarom weg er mee en Jezus aangekleefd, dat is 't verstandigste.

Lezer! uw tijd op aarde kan spoedig afgeloopen zijn en de dood nabij. Geen aardsche vriend kan alsdan in 't donkere dal der schaduwen des doods, graf en eeuwigheid u geleiden. Jezus echter gaat ook daar met u. Hij redt u van de pijnen der hel, Hij geeft u een plaats in zijn rijk, als gij Hem hier plaats in uw hart gegeven hebt! Daarom kom tot Hem, belijd Hem uwe zonden en geef u zelven Hem ten eigendom. Zijn juk is zacht en zijn last is licht. Hij heeft de zijnen lief, die in de wereld zijn en heeft ze lief tot 't einde. Dan neemt Hij ze tot zich, opdat zij zijn mogen, waar Hij is, en opdat zij bij Hem het leven en zaligheid hebben.

Daartoe helpe u God, waarde lezer!

N. P. K. KUIPERS.
Uit het Duitsch.

ZENDING.

't Is reeds eenigen tijd geleden sinds zr. Bell—Feisser in ons blad een en ander mededeelde van den arbeid van het zendingsstation Wathen. Wel ontvingen wij geregeld brieven, maar als er niet bepaald iets bijzonders te vermelden valt, komt er gewoonlijk niet van om iets voor „de Christen" te schrijven. Het werk gaat geregeld voort; de zendelingen bezoeken om de beurt de dorpen in hun district, en op het station worden godsdienstoefeningen gehouden, onderwijs gegeven in de school, zieken behandeld en geneesmiddelen verstrekt etc. etc.

Na zijn laatste reis door zijn district is br. Bell ernstig ziek geweest aan haematurische koorts, zoodat zeer voor zijn leven gevreesd werd, maar de Heer heeft de gebeden verhoord en hem genadig weêr opgericht, zoodat hij volgens de laatste berichten weder met lust en blijdschap zijn werk kan doen.

Doordat er steeds meer leerlingen komen in de school, waarvan velen uit de verschillende districten komen en die dus op het station gehuisvest moeten worden, is er besloten om te bouwen, ten einde meer ruimte te bekomen. In haar laatsten brief schrijft zr. Bell daarover:

„'t Is hier tegenwoordig een heele drukte om brandhout bij elkaar te krijgen voor het bakken van 106.000 steenen; de vuren moeten anderhalve week nacht en dag aangehouden worden, zullen de steenen goed hard worden. Klein en groot, jongens en meisjes, allen doen er aan meê om brandhout te halen en te hakken.

Mr. Frame is deze week weêr uit, dus hebben Mr. Stephens en mijn man heel wat te doen. (Mr. Bentley was reeds langer op reis.) En dan komt zoo de Heer wil het bouwen van de nieuwe huizen voor de jongens, en het vergrooten van de school, door de tegenwoordige slaapzaal van de jongens er bij te trekken. Overvloed van werk dus, maar om er dankbaar voor te zijn; 't is een teeken van leven."

Verder schrijft zr. Bell nog: „Verleden week ontvingen wij de treurige tijding, dat Mrs. Nelson te Kifwa, van de Amerikaansche Baptisten, na eene ongesteldheid van 3 dagen overleden was. Mr. Nelson schreef ons eene briefkaart, en zei daarop: „Mijne lieve vrouw verliet ons gistermiddag om naar Jezus te gaan." Het was zoo onverwacht, zij was een beeld van gezondheid, terwijl haar man zoo ziek en sukkelende was, dat wij er in 't geheel niet aan dachten, dat zij weggenomen zou kunnen worden. We lazen de briefkaart meer dan eens, vóór wij het konden gelooven. Een meer uitvoerig schrijven, dat wij later ontvingen, meldde ons, dat haar overlijden zeer onverwacht was geweest, een paar dagen hoofdpijn, toen koorts en — op eens weg. Wat is dit leven toch onzeker; de sterkste is enkel ijdelheid. Zij is ons gedurig voor oogen en we kunnen het nog bijna niet gelooven. Zij dachten a.s. voorjaar met verlof naar huis te gaan en Mrs. Nelson had reeds de warme kleertjes voor haar dochtertje klaar, toen wij eenigen tijd geleden bij hen waren. Zij zei tegen mij: „Ik ben er wel wat vroeg meê, maar 'k heb ze groot genoeg gemaakt; ik dacht het was beter om ze klaar te hebben als wij eens onverwacht weg moeten." Hoe weinig dacht zij er toen aan, dat zij onverwacht naar haar eeuwig tehuis zou geroepen worden en dat zij haar aardsch tehuis niet weêr zou zien.....

Wij zingen wel eens:

Gij, Gij blijft mij altijd over,
Gij blijft eindeloos mijn God,

en die woorden zijn ons allen zeker dikwijls tot troost en bemoediging geweest. We zouden dit echter ook kunnen zeggen van ons eeuwig tehuis en het weêrzien om nimmer te scheiden, en als we daar meer aan dachten, hoeveel minder zouden we dan een aardsch wederzien op prijs stellen. Ik bedoel we zouden er niet zoo angstig verlangend naar uitzien, zooals we nu zeker allen wel eens doen, maar ons meer bepalen bij de heerlijkheid, die ons hierna wacht, waar we met allen, die ons lief zijn en die den Heer liefhebben, voor eeuwig zullen vereenigd zijn.

Ik heb al dikwijls willen schrijven, dat ik over 't geheel steeds met genoegen „de Christen" lees. De versjes doen mij dikwijls goed. De stukken van Mr. Zerbst lees ik ook met genoegen, al weet ik nog niet of ik het er geheel meê eens ben.....

't Is Zaterdagmiddag 5 uur. 'k Heb een drukken dag gehad, het gewone zaterdagswerk, en Mr. Frame (die bij ons aan huis is) kwam tegen den middag terug en dit wetende hadden we ook de anderen ten eten gevraagd.... En zoo gaat het voort, nu eens drukke, dan betrekkelijk rustige dagen, nu loopt alles meê, dan tegen, nu eens heel wel en dan weêr moe. Moge de Heer ons maar allen getrouw bevinden, wakende, biddende en werkende, als Hij komt. De Heere zegene u ruimschoots en zij u nabij, en geve u zegen en vreugde in de Gemeente. Al zijn we ver van elkaar verwijderd, voor den troon van God ontmoeten wij elkaar toch in onze gebeden, en Hij is met ons".....

Tot zoover de brief van zr. Bell. Niet dat er zooveel bijzonders in is, maar we dachten,

dat het den brs. en zrs. toch niet onaangenaam zou zijn eens weêr iets van het werk en de omstandigheden van onze brs. en zrs. daar te vernemen. Gedenken wij hen in onze gebeden, gelijk zij het ons doen, en geve de Heer ons allen getrouw te zijn in onze roeping en steeds bovenal op het oog te hebben de verheerlijking van Zijnen Naam. A.

EEN EN ANDER.

*** Bezwaren bij de bijbeloverzetting. Hoe vele talen op aarde worden gesproken, weten we nog niet. Kenners beweren, dat er 2000 zijn. Een groot deel daarvan zullen slechts dialecten zijn. In 400 talen is de H. Schrift thans overgezet, er blijven er dus nog 1600 over, doch hier moet bedacht worden, dat die 1600 talen door heel kleine volken en volksstammen worden gesproken. Men mag wel aannemen, dat 7/10 aller menschen den Bijbel in hunne taal hebben. Echter kan men niet zeggen, dat al die volken, in wier taal de Bijbel overgezet werd, denzelven ook werkelijk lezen en door denzelven de gedachten Gods naspeuren. Van de 400 overzettingen omvatten 111 het Oude en N. Testament; 91 alleen het Nieuwe, de rest slechts gedeelten der H. Schrift.

Van de moeielijkheden bij de overzetting der Schrift hebben alleen zij begrip, die zelf eens voor de taak stonden. Dezen echter hebben met Luther gezucht: „Goede God, hoe hoogst bezwaarlijk is het toch, de oude Hebreën te dwingen, Duitsch te spreken." Ieder volk heeft slechts woorden voor dingen en begrippen met welke het omgaat. Daar het nu van den heiden heet: „Hunne gedachten zijn verre van God," volgt daaruit, dat hun de begrippen als: zonde, verlossing, geloof, rechtvaardiging, verzoening, heiliging, totaal ontbreken. Ook de natuurproducten, de zeden en gewoonten des volks en hunne kleeding zijn zoo geheel eigenaardig en verschillend, dat al deze dingen den overzetter bijna onoverkomelijke bezwaren opleveren. In de verschillende talen bestaat een groot onderscheid in den aard en de wijze, zooals een meerdere zich tegenover zijn mindere uitdrukt en omgekeerd. Hoe zal men zulke plaatsen overzetten, waar de Allerhoogste Zich neigt om tot hen te spreken, die slechts „stof en assche" zijn? Daarbij moet men niet vergeten, dat vele dezer talen nooit geschreven zijn geworden en zonder grammatika, woordenboek, onderwijzer of vertaler geleerd moeten worden. Maar geloof, geduld, liefde en volharding, benevens onvermoeide arbeid, hebben ook hier wonderen gewerkt. Wat op 't Pinksterfeest te Jeruzalem gezegd werd, kan men nog altijd door van de verbaasde Heidenen hooren: „wij hooren hen in onze taal de groote werken Gods verkondigen!"

Uit de Gemeenten.

SNEEK. Tot ons leedwezen ontvingen we heden het teleurstellende bericht, dat br. Planting voor het beroep der Gemeente geloofde te moeten bedanken. Moge de Heer spoedig op andere wijze in deze zoo dringende behoefte der Gem. voorzien!

DEVENTER. Rijk gezegende dagen heeft onze kleine Gemeente weer doorleefd bij gelegenheid, dat de Commissie der Unie in haar midden vergaderde, waren de Broeders Voorgangers zoo vriendelijk ons te willen dienen in het houden van Evangelische Samenkomsten en na hun gewone dagtaak met Commissie-zaken des avonds te getuigen van de liefde Gods in Christus, en te trachten verloren zielen te overtuigen en te brengen aan de voeten van den Heiland. Drie achtereenvolgende avonden werd er met kracht en ernst getuigd in ons midden, waarvoor wij Gode dankbaar zijn; terwijl wij ook den Broederen voor hun werk een woord van hartelijken DANK niet willen onthouden.

Bestond er reeds den eersten avond de vrees, dat de wijze van onze bekendmaking (gewoon adverteeren in een paar plaatselijke bladen) geen doel had getroffen, dewijl er maar enkele vreemden aan onze uitnoodiging gehoor gegeven hadden, ook de beide volgende avonden mochten wij niet veel grooter aantal zien. Nochtans was de zegen onuitsprekelijk groot, welke de Heer aan dien arbeid gaf. Bijna al de kinderen der Gemeenteleden, die tot onderscheid van jaren gekomen zijn, zijn tot overgave des harten gekomen, en wij mogen van hen goede verwachting koesteren, omdat het jongelingen en jongedochters van 15 tot en met 20 jaren zijn, die tot een getal van 11 zich aan den Heiland hebben toevertrouwd. Zij zijn van jaren lange arbeid, van Zondagsschool, Catechisatie en wat meer aan onze Gemeente verbonden.

Veel arbeid is voor hen geschied, veel is met hen persoonlijk gesproken; maar ook vooral veel om hunne bekeering gebeden. En was het ons alsof dat alles geen invloed op hun hart uitoefende, hoewel wij overtuigd waren, dat ze den weg zeer goed wisten, zoo vloeit ons hart nu over van lof en dank aan God, die juist deze Samenkomsten wilde gebruiken, om die jongelui zoo zichtbaar tot zich te trekken en aan zich te verbinden. God, die onze gebeden heeft willen verhooren, behoede en beware ze ook verder op hun levensweg, om te blijven volharden en op te wassen in heiligmaking, opdat zij een sierlijken levenswandel mogen hebben.

Er heerscht, voor zoover wij ze tot nu toe hebben kunnen nagaan, een bijzondere opgewekte geest en blijdschap onder hen.

Ook voor de Gemeenteleden was in de Samenkomst een zegen voor eigen hart. Neen, wij kunnen niet gelooven, dat het zonder vrucht is, waar tot ons gesproken werd, niet gerust te zijn en daarop te blijven voortgaan, dat wij eenmaal ons hart aan den Heer Jezus hebben gegeven, alsof dat genoeg ware. Maar wij werden vermaand ons dagelijksch aan Hem over te geven, met al onze lusten — al onze driften — en neigingen, opdat de Heiland dagelijks meer dat zoude zuiveren en reinigen, en Hij daarin kan wonen, terwijl wij Hem dan meer zullen liefhebben, en tot zijne eer zullen leven.

Reeds enkele dagen na de Samenkomsten waren er 2 jonge zusters, die reeds langen tijd beleden hadden den Heiland te kennen, gekomen met de vraag om door den Doop in de Gemeente te mogen worden opgenomen. Het bleek dan ook, dat zij door de Samenkomst nader waren gebracht, en toen wij daarover Woensdag j.l. Gemeentevergadering belegden, opdat zij zich in de Gemeente zouden uitspreken, werden wij aangenaam verrast, doordat er nog een 3de bijgekomen was, met dezelfde begeerte. Nu was het wel niet volgens onze gewone orde, om dezulken zoo onverwachts toe te laten, maar gewoon behoorlijk tijd en gelegenheid gelaten wordt aan broeders en zusters om met doopkandidaten persoonlijk te kunnen spreken, meenden wij in dit geval van dien regel te moeten afwijken en tot hare toelating te mogen besluiten, omdat zij goed bekend was onder ons. Op de eenvoudige doch besliste belijdenis van hun geloof in Christus en de begeerte om Hem ook in den doop te gehoorzamen, werden alle 3 aangenomen, en besloten om ze op Zondag 20 Oct. door den doop in de Gemeente op te nemen.

Dat ook zij als een sieraad der Gemeente zich mogen openbaren en anderen nog tot zegen mogen zijn, dat bidden wij van den Heer.

Wij vertrouwen dat spoedig nog meerderen zullen volgen met de vraag om den doop.

Zoo behooren die Samenkomsten ook weer tot het verleden; maar de herinnering daaraan zal ons nog lang bijblijven. En schrijver dezes hoopt, dat de tijd niet verre meer zal zijn, dat door al onze zustergemeenten er naar gestreefd worde, in den winter dergelijke Samenkomsten te organiseeren. Wel weten wij, dat zulks met geldelijke opoffering gepaard gaat, en veelal zeer moeielijk is, maar toch, voor zoover ik mij herinner, is er nog nooit een Samenkomst ongezegend geweest. Eene kostbare ziel, als een brandhout uit het vuur gerukt, weegt ruimschoots op tegen eenige geldelijke offers.

E. J. S., Secretaris.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Een merkwaardig schouwspel van barmhartigheid in de kraaienwereld had onlangs te Millingen plaats waaraan de menschenwereld wel een voorbeeld mag nemen. Een roofgierige havik vervolgde een arm duifje, dat al zijn best deed om te ontkomen, maar weldra zich in de klauwen van 't roofdier bevond, dat snel met zijn prooi naar beneden daalde. Dit werd echter opgemerkt door een half dozijn kraaien, die zich luid schreeuwende omhoog verhieven en met hunne scherpe snavels op den havik loshakten, die zijn buit wel weer moest laten varen, en terwijl de duif dankbaar klapwiekend heenvloog, streken de kraaien weer op den akker neer.

In de gemeenteraad van Rotterdam is debat gevoerd over een voorstel van den heer Spiekman, sociaal democraat, om de kermis af te schaffen en daarvoor andere, meer passende feestelijkheden in de plaats te stellen, hetwelk bijval vond bij de antirevolutionaire leden, hoewel zij de vrees opperden, dat die meer passende feestelijkheden geen verbetering zouden aanbrengen. Dr. v. Stavoren stelde voor aan de arme lieden eene som gelds te geven om hen in staat te stellen, gedurende de warme dagen eens naar buiten te gaan, wat in den Raad geen bijval vond, zoodat 't voorstel Spiekman werd aangenomen.

Als nu de kermisliefhebbers er maar genoegen in nemen dan zullen zeker wel andere plaatsen ook de kermis afschaffen.

Twee kleine knapen te Huizen, van 9 en 10 jaar, die op school al menigen kleinen diefstal pleegden, hebben 't stoute stuk begaan, eene koe uit de weide te stelen, waarmee zij een half uur ver naar Laren gingen om 't dier bij een slager te verkoopen, voorgevende dat vader de koe verkoopen wilde, omdat zij zulke slechte melk gaf, terwijl zij een veldwachter, die hen onderweg tegenkwam, wijsmaakten, dat hun groote broer een omweg maakte om 't beest te verkoopen. De ambtenaar van 't O. M. oordeelde, dat de oudste knaap in een rijksopvoedingsgesticht moest geplaatst worden tot zijn 18e jaar. Zeker wel noodig, maar toch een groote smart voor den vader, een oppassend visscherman, die reeds, ter wille van de opvoeding zijner kinderen, werk aan wal gezocht had.

De leerplichtwet heeft reeds den Harlinger schoolopziener zijn 1000e waarschuwing doen verzenden, en toch moet hij nog onderdoen voor dien van Hoogezand, die er reeds een kleine 1500 verzond. Die wet schijnt er dus niet te best in te willen in 't vrije Nederland.

Hoewel men onlangs vreesde, dat 85 kisten met goederen uit ons land naar de concentratiekampen van Z.-Afrika verzonden, door de Engelschen waren ingepalmd, moet die vrees toch ongegrond gebleken zijn, en bestaat er een veilige weg om de giften aan de verdrukten te doen toekomen, die er zeker wel behoefte aan hebben. In

Duitschland tracht men de anarchisten streng tegen te gaan. De metselaar Panzer, uitgever van 't Berlijnsche anarchistenblad „Neues Leben," is tot vier maanden gevangenisstraf veroordeeld, wegens een artikel, waarin de moord op Mac Kinley wel niet goedgekeurd wordt, maar de heerschende en bezittende klassen der maatschappij als voor de daad verantwoordelijk en als moordenaars worden aangeduid, weshalve dit artikel als tot geweldpleging aanzettende en strafbaar wordt geacht.

Frankrijk. De bestuursleden van den mijnwerkersbond te Saint Etienne zijn Zondagochtend bijeengekomen om te beslissen, of met 1 Nov. de algemeene werkstaking zal beginnen of niet. De regeering schijnt wel 't eerste te gelooven en heeft reeds de maatregelen besproken, die dan te nemen zijn, en reeds nu worden de troepen in de mijnwerkersdistricten versterkt, terwijl de mijnwerkers zich van geweren voorzien, wat ook wel aanwijst, dat 't ernst zal worden.

Een andere moeilijkheid der regeering is om 't tekort van ongeveer 50 millioen op de begrooting te dekken. Het plan werd overwogen om de petroleumraffinaderij tot staatsmonopolie te maken, maar de Minister van Financiën zag daarin bezwaar, zoodat ten slotte voorgesteld is, de Eerediensten van de begrooting te schrappen, wat eene bezuiniging van 42 millioen zou opleveren.

Dat men nog niet met de Turken bevriend is, blijkt wel door de uitzetting van zekeren Turk, Nicolaides, die te Parijs een blad „Het Oosten", redigeerde, dat des Sultans belangen behartigde.

Spanje. Hoewel generaal Weyler in de Kamer de geruststellende tijding bezorgde, dat te Sevilla de onlusten een einde namen, de magazijnen geopend en 't werk hervat was, wat door den Minister van Binnenl. zaken werd bevestigd, komen toch van andere plaatsen weer onrustbarende berichten van werkstaking of naderende werkstaking, zooals te Barcelona, waar de verpakkers achturigen werkdag eischen, en te Vigo, waar reeds sommige fabrieken gesloten zijn,

meer te kunnen ondernemen, zonder dat Z. M. er zich mee bemoeit.

Dat men echter wel wat voorzichtig mag zijn, heeft nu weer een leidekker ondervonden te Halle, die reeds 32 maal door de rechtbank veroordeeld was, o.a. ook 9 maanden kreeg wegens majesteitschennis, en nu opnieuw wegens beleediging van den Keizer een jaar gevangenisstraf kreeg. Hij moet de beleediging in 't openbaar tegen een brigadier hebben uitgesproken, om zoodoende onder dak te komen.

Ook een lid van den Rijksdag met name Schmidt, redacteur van de „Beobachter" wordt vervolgd wegens beleediging van de Duitsche troepen in China.

Rusland. Een goede daad heeft zeker verricht de Russische millionair Solodofnikoff, die aan de stad Moskou een legaat van 12 millioen roebel heeft vermaakt voor den bouw van huizen met goedkoope arbeiderswoningen.

Tolstoi, de groote Russische schrijver, denkt niet heel veel goeds over het verbond van zijn vaderland met Frankrijk, en beweert, dat zijn volk daarvan weinig begrijpt en weinig waarde op 't Fransche enthousiasme zou stellen, als 't alles eens wist, wat men daarvan in Frankrijk denkt en zegt, en hij vreest, dat dit verbond geen ander doel kan hebben, dan zijn volk in vijandelijkheden en oorlogen met andere volken te betrekken.

Engeland. Koning Edward heeft aan de hoenderjacht op de Schotsche heiden niet kunnen deelnemen wegens het lastige en pijnlijke spit in den rug, waardoor hij gekweld wordt. Hij schijnt zich dus minder te kwellen met den toestand van den oorlog in Zuid-Afrika, waarover blijkbaar de Aartsbisschop van York meer zorg heeft en derhalve voorstelt, een nationalen bede- en boetedag te houden wegens de langzame vorderingen der Britsche wapenen; naar 't voorbeeld van de Boeren, die zeker inniger moeten gebeden hebben dan de Engelschen, meent de Aartsbisschop.

De Dally News echter vraagt: of er in den tegenwoordigen toestand wel met een gerust geweten kan gebeden worden.

Miss Hobhouse, van wie reeds voor eenigen tijd werd gemeld, heeft zich weer tot minister Brodrick gewend, aandringende op maatregelen tegen den steeds voortdurenden kindermoord in de kampen, waar nu toch weer in drie maaanden 3245 Boerenkinderen gestorven zijn, door onvoldoende verzorging, en zelfs moeders gevonden worden, die met 8 kinderen in 't kamp kwamen en ze alle verloren. In naam van die onschuldige wezentjes vraagt Miss Hobhouse, dat Engeland menschelijkheid over staatkunde doe zegepralen, zoodat 't offer der kinderen worde gestaakt.

Dat zulke feiten niet zeer geschikt zijn om de Engelschen vrijmoedigheid des gebeds te geven, zal ieder moeten begrijpen, maar dat 't evenmin bij de Boeren een verzoeningsgeest kweekt tegenover zulke Engelsche heerschappij, is evenzeer begrijpelijk, en voor hen moet 't bidden gewis gemakkelijker wezen.

En de oorlog? Wij willen een Engelschman laten spreken. A. H. S. Methuen zegt: Engeland staat voor een moeilijke keus: Het kan van drieën een doen.

1. Vrede sluiten met de Boeren.
2. Door een algemeene oproeping, door conscriptie of levée en masse een leger vormen, dat maanden zal noodig hebben vóór 't geoefend is en kan worden uitgezonden, en in dien tijd zal de toestand nog ernstiger worden.
3. Zijn ongeluk tegemoet loopen.

De man acht 't tijd, dat de regeering en 't volk van Engeland dit nu eindelijk eens zullen gaan inzien. Wij hopen 't met hem.

N. P. K. K.

SNIPPERTJES.

Wilberforce, op eene wandeling op het eiland Skye, ontwaarde eens een prachtigen goudarend die majestueus ten hemel steeg. De wandelaar bleef eenigen tijd den reusachtigen vogel nakijken en bemerkte aldra, dat er iets haperde. De arend begon, inderdaad, te dalen, tot hij eindelijk dood ter aarde plofte met de breede vleugelen uitgebreid... Wilberforce onderzocht den vogel, om de oorzaak van dat voorval te kennen; hij ontdekte geen de minste wonde, maar zie... de vogel hield tusschen de klauwen en tegen de borst een wezeltje geklemd, dat erin geslaagd was, zijnen vijand in de borst te bijten en 's vogels bloed te zuigen!

..... Arenden uit de menschenwereld, wat dunkt u van deze anecdote? Gij, die u in 't geheim in de zonde verlustigt, vreest gij den Satan niet, die u, als dat wezeltje dien fieren goudarend, den dood zal tot loon brengen, den dood van lichaam en ziel?

***

De groote fransche dichter Victor Hugo, den Rhijnval te Schaffhausen bewonderende, ontdekte tusschen de spleten eener rots, die zich te midden van dien eeuwigen regen uit den schoot van den stroom verheft, een *uitgedroogde* graszode. Ja! midden in dien waterstorm had het die zode aan een dropje nat gemangeld. En de groote denker, de edele Hugo schudde het hoofd en sprak:

— „Midden in de schatten en lusten en driften onzer maatschappij, zijn er harten, die van ellende en gebrek omkomen, net als die zode midden in dien grootschen stortvloed! Aan die harten heeft het aan 't dropje gemangeld, dat niet van de aarde, maar uit den Hemel moet verwacht worden."

Hoeveel waarheid ligt in die woorden besloten! Broeders en Zusters in den Heiland, weet gij, dat *gij* de dorstigen moet laven, dien het mangelt aan 't dropje, dat uit den Hemel in *uwe* harten is gevallen?...

***

Ik had eenen grijzen broeder laten weten, dat een smartelijk leed mijn harte grieft.

— „Met heilig geduld," schrijft hij mij, „moet gij naar den Hemel kijken. Uit die richting moet de verlossing komen en blijft gij ook eene wijl wachten, verlies geen ziertje van uwen moed. *De schoonste starren glinsteren eerst, wanneer de nacht heur donkeren mantel heeft uitgestrekt!*... Wees er zeker van; de Heer zal u verlossen van dat leed."

ALFRED LA GRAVIÈRE.

VARIA.

IS DE GODSDIENST DES EVANGELIES IN STRIJD MET DE REDE?

Wanneer de Bijbel verdient een leugenboek te heeten en alzoo het Christendom op fabelen rust, hoe verklaart gij dan, dat de voorschriften des Bijbels in de volkomenste overeenstemming zijn met de wetten der natuur en de eischen der gezondheidsleer?

De zelfverloochening, zelfbeheersching, matigheid, reinheid, kuischheid, die de Schrift eischt, zijn juist wat ieder ervaren geneesheer als de beste leefregel zal aanprijzen, hetzij hij zelf dien regel volge of niet. Elke zinnelijke aandoening of hartstocht, welke de Schrift veroordeelt, is de bron van verstoringen in een gezond lichaams- en zieleleven. Toorn en drift hebben menig leven verkort. Overdaad in wijn eischte duizenden slachtoffers. Toegeven aan zinnelijkheid en wellust eindigt in paden des doods. Haat en nijd knagen aan het leven, zijn eene verrotting van het gebeente. Bezorgdheid over den dag van morgen leidde tal van bekommerden naar het krankzinnigenhuis of een ontijdig graf. Opvliegende gramschap is eene korte razernij en erger dan koorts. Eerzucht is een prikkel, die als een inwendig vuur verteert, en elke lage, godloochenaarsbegeerlijkheid draagt hare straf in zich mede.

Daartegenover is elk gevoelen en aandoening, welke de Schrift aanprijst en voorschrijft, aan gezondheid en levensgenot bevorderlijk. De vruchten des Geestes zijn liefde, blijdschap en vrede; lijdzaamheid geeft kracht tot het verduren van onrecht en smaad; barmhartigheid maakt zachtzinnig en minzaam; de hoop doet nog bij nachtelijk donker in verwachting van een blijde uitkomst zingen; het geloof geeft rust en vrede onder de donkerste lotverwisselingen en werkt de overtuiging, dat alle dingen den geloovige ten goede moeten medewerken, zoodat wat hier schade kan schijnen slechts voorbereiding is van hooger goed in de eeuwigheid.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending.

Uit de Zendingkas te Stadskanaal f 24.

N. v. BEEK.

Voor de Unie.

Ontvangen door br. Engall te Londen van Mr. J. G. Priestley f 24; Mr. R. Cory J. P. f 24; Dr. S. E. Pedley f 24; Mr. John B. Meredith f 12.60; Mr. H. Marnham f 12.60; Mr. Elliot Stock f 6 30; Mr. Joseph Wates f 6.30; Mr. G. T. Dunn f 6; Mrs. Birt f 6; Rev. W. R. Bowman B. A. f 3; Mr. Norton Smith f 3; Mr. W. J. Watts f 3; Mr. E. Wodes f 1.50; Mr. Cooper f 1.50.

Voor den Unie-cent.

Uit de Zendingskas der Gem. te Stadskanaal f 25.

Voor de Predikerschool.

Van de Gem. te Stadskanaal f 27.42½.

F. J. VAN MEERLOO, penningm.

Wie er op gelet hebben

wat wij de vorige week over „Ons Orgaan" schreven, zullen zeker reeds het voornemen hebben opgevat of misschien reeds begonnen zijn met iets te doen, teneinde adressen voor proefnummers en

nieuwe abonné's

te zoeken. We wenschen u veel succes en houden ons aanbevolen voor bestellingen!

N. v. BEEK.

Attentie s. v. p.

De rubriek der geregelde bijeenkomsten zal D. V. over 14 dagen nog eens in ons blad worden opgenomen, met het oog op den winterarbeid der Gemeenten.

Men wordt vriendelijk doch dringend verzocht veranderingen etc. zoo spoedig mogelijk op te willen geven aan 't adres van de Redactie te Groningen.

ADVERTENTIEN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 756 DONDERDAG 17 Oct. 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . *f* 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . *f* 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

VREDE.

„Niet gelijk de we eld hem geeft"

„Vrede wil ik malen,"
Sprak de kunstenaar,
Mengelend zijn kleuren,
Wonderschoon en klaar.

Toen, voor 't doek gezeten,
Wrocht hij met geduld
Tot 't voleinde kunstwerk
Had zijn wensch vervuld.

Tusschen groene heuvels
Gleed een stille vliet,
Die de zon weerkaatste;
't Windje sliep in 't riet.

Kalmte, stille vrede,
Rust, die niets verbrak,
Was 't in 't oog gegreep'ne,
Was, wat 't kunstwerk sprak.

Maar een tweede kunst'naar
Sprak: „Vreê schets ook ik."
En hij maalde wolken,
Jagend, zwart en dik,

Over wilde waatren,
Opgezweept uit 't West.
Maar daarboven wiegde
Op een tak.... een vogelnest.

Vrede en rust aan stille waatren
Woon' soms hier beneên,
Vreê, wijl wind en waatren loeien
Schenkt de Heer alleen.

Naar HARRIET COLVILLE. A. J. HOOGENBIRK.

Een woord aan de Gemeente.

1 Cor.: 12: 13.

De merkwaardige woorden van dezen tekst maken de geloovigen indachtig, plaatsen hen voor het feit, hoe zij eens die goddelijke kracht, door hun verheerlijkten Heer tot stand gebracht, in zich hebben ervaren.

Immers voor Zijn henengaan had Hij tot Zijne discipelen gesproken, dat ze van Jeruzalem niet zouden scheiden, maar verwachten de belofte des Vaders die aan hen vervuld zoude worden: Want (zoo sprak Hij) „Johannes doopte wel met (in) water, maar gij zult met (in) den Heiligen Geest gedoopt worden."

Gedachtig aan deze woorden, waren zij op den Pinksterdag allen eendrachtig bijeen, bereid om zich geheel aan Hem, hunnen Heer, toe te wijden. Die toewijding en die liefde waren de vrucht *Zijner* reddende liefde. Zij hadden in zijn driejarige omwandeling op aarde in Hem zoo veel heerlijkheid aanschouwd, zooveel Goddelijke grootheid gezien, dat Hij daardoor in hunne harten een licht had ontstoken, een gloed die niet kon uitgedoofd worden. En toen het hun duidelijk geworden was, dat Hij voor hen in den dood was gegaan, dat Zijn sterven een overwinning was, dat Hij den dood had teniet gedaan en het leven en de onverderfelijkheid aan het licht had gebracht; dat Hij het offer was waarnaar de Schriften hadden heengewezen, en alzoo door Hem de reinigmaking van hunne zonden op het kruis was teweeggebracht, toen werd de liefde tot hunnen Heer, de vurige liefdegloed van de geredden tot hunnen Redder, des te krachtiger. Bij hen werden gedachten opgewekt, ook aan de treffende voorbeelden hun gegeven, vooral in het laatste samenzijn, toen Hij, hun Heer en Meester, zich tot slavendienst had vernederd om hen de voeten te wasschen, terwijl Hij gezegd had hun daarin een voorbeeld natelaten van dienende liefde tot elkander. Maar die navolging kon alleen geschieden in geheele afhankelijkheid van Hem. De discipel wordt te meer aan zijn Heer verbonden en gewijd naar mate hij weet en ervaart dat zijn Heer alles is voor hem. Hij, de Heiland, kon van hen die algeheele toewijding niet verwachten, zoo Hij niet eerst de innigste behoefte hunner zielen vervulde en hun uit zich dat Goddelijk licht en die kracht deed toevloeien, die ze van noode hadden. Kortom zij moesten aangedaan worden met kracht uit de hoogte, en gedreven door deze behoefte zijn ze eendrachtelijk te zamen, en zoo komt op hen de vervulling der belofte; zij worden met (in) den Heiligen Geest gedoopt. Een volmaakter band, die allen aan *Eén* en in dien Eenen aan elkander verbindt, is er niet en laat zich niet denken. Deze gemeenschappelijke verbintenis, door den Geesstesstroom, waarin ze worden gedompeld en van Wien zij worden vervuld, te weeg gebracht, is de vereeniging tot een lichaam. Hoe treffend is de uitwerking van dit feit opgeteekend: *Zij hadden alle dingen gemeen!* Niemand had iets voor zich zelven: het was een vertoeven op de hoogte, waarop de Heer wil dat Zijne gemeente leven zal.

Later toen de Christenen in iets anders, b. v. in leer- en kerkvorm, dien band der onderlinge vereeniging gingen zoeken, en zij zich het hoogst waanden, die over het meeste vermogen beschikken en gebieden konden in de Gemeenten, zonk de Gemeente van haar verheven standpunt af. Wel zijn er minderen en meerderen, maar niet hij is daarom de meerdere, die in talent en bezitting boven de anderen uitmunt, maar die welke zijn Heer het naast bijkomt, die zich het laagst buigt in dienende liefde. Want ook de Heer was niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en zijne ziel te geven tot een rantsoen voor velen. Hij noemde dit een *nieuw gebod*, en het kenmerk, dat hen van de wereld zou onderscheiden, was de liefde. Zulk eene liefde was nooit op deze aarde gezien, noch ook zulk eene broederschap. Het was het licht in deze wereld van duisternis, een stad op een berg, het zout, dat de wereld tegen verderf behoedt. O! hoe blonk deze liefde in den apostolischen tijd uit boven de zelfzucht der wereld, zoodat zij verbaasd uitriep: Ziet, hoe lief hebben zij elkander. De lof dezer liefde, gevloeid uit de pen van Paulus, was de hymne en werd verstaan en gekend in die dagen, toen de Heilige Geest in vereeniging met den Eeniggeboren Gods de pas ontloken gemeente als haar levensbloed doorstroomde.

Maar er is nog een ander beginsel van vereeniging, dat mede uit het eerste is ontstaan, b.v. de gemeenschappelijke arbeid, waaraan de Gemeente zich heeft te wijden tot redding der wereld; die arbeid helpt mede om de liefde te bestendigen en den zelfzuchtigen wereldgeest te verdrijven, opdat er geen tweedracht in het lichaam zij. Het was en is nog heerlijk om steeds te denken, dat er een lichaam (Gemeente) op aarde tot stand te brengen is, dat in de hand Gods dienstbaar wordt tot redding eener verloren wereld. Daarop heeft God van den beginne het oog gehad, maar vóór de verschijning van Gods Zoon in het vleesch en de verzoening onzer zonden door Zijn bloed en de uitstorting des Heiligen Geestes, kon dit lichaam zich niet openbaren, (Paulus noemt het een verborgenheid, die van alle eeuwen is verborgen geweest); het moest de tempel Gods worden: „Ik zal in hen wonen en onder hen werken," had God gezegd. Hij heeft het toegerust met gaven en krachten, die in de vorige eeuwen niet gekend waren geweest. Dit kon alleen door den verheerlijkten Menschenzoon worden uitgestort in de harten der geloovigen, Joh. 16: 12—15. Eén gemeenschappelijk doel geeft eenheid aan allen, die te zamen voor dit doel leven. Er is niets in deze wereld, dat in de verste verte in verhevenheid en omvang overeenkomt met datgene, waartoe de Gemeente door haren Heer geroepen en uitverkoren is.

Deze roeping en verkiezing is zoo mild als het harte Gods waaruit zij is voortgekomen; ze maakt Zijne kinderen in den vollen zin des woords tot navolgers van hunnen Heer en Christus. En al naar mate hunne taak zij, hun door hunnen Heer en Heiland opgedragen: „Gaat dan heen in de geheele wereld" enz. volbrengen en zij zich naar den Geest des Heeren er aan wijden, worden ze ook nader tot elkander gebracht en beantwoorden ze aan dat heerlijke, verhevene beginsel der éénheid en liefde tot elkander.

In ons lichaam leeft geen lid afzonderlijk en voor zich zelven. Zoo ook de leden der Gemeente. Allen bestaan voor elkander. Zou een lid voor zich zelf leven, dan zou het zich van de overigen moeten afscheiden en daardoor sterven. Neen, allen hebben één wil, één hart, zijn *een*, en als een lid lijdt dan lijden allen; als een zich verblijdt, verblijden zich allen mede. Allen hebben ze één zin en hetzelfde gevoelen, zoodat Paulus met nadruk kon zeggen: wij hebben den zin van Christus. Dienvolgens mag de geest der wereld niet heerschen in de

terwijl men in Sevilla ook al weer nieuwe gisting bespeurt.

Engeland. In 't noordelijk deel van Londen heeft men erg veel last van een bende dieven, die zeer brutaal optreden. Reeds gelukte 't er eenigen van aan te houden en te ontdekken, dat de bende uit elf Duitschers bestond, die elk van een rijwiel voorzien zijn, van welke sportmiddelen zij niet weinige moeten geroofd hebben, hoewel men er nog niet achter kan komen waar zij de gestolen goederen verborgen hebben.

Tot onze vreugde kunnen wij ook iets goeds van Chamberlain melden, wiens naam toch door den Z.-A. oorlog al berucht genoeg is geworden. Hij heeft n.l. eene redevoering over matigheid en drankbestrijding gehouden te Birmingham, waarvan de „Daily Mail" bijzonder de schoonheid roemde. Wij willen hopen, dat er ook wat kracht in zat tegen den sterken drank, die zeker nog meer slachtoffers maakt dan de oorlog in

Zuid-Afrika, waarvan wij ditmaal weinig kunnen meedeelen, dan alleen, dat Kitchener nu en dan een gevangen Boer laat ophangen, omdat zij aanvallen op treinen hebben gemaakt en Kaf ferspionnen hebben gefusilleerd, die in Britschen dienst waren. Frederik Harrison, een Engelsch schrijver en staatsman, noemt deze terechtstellingen moorden en meent, dat Kitchener en zijne helpers in dit werk voor het crimineel gerechtshof zelven ter dood veroordeeld konden en ver dienden te worden. Als Kitchener echter meent, dat deze heldendaden den rebellen schrik aanjagen zal, dan vergist hij zich deerlijk, want er komen steeds meer, die zich bij de Boeren aansluiten in de Kaapkolonie, en de loyale kolonisten worden 't Engelsche schrikbewind moede, zoodat het oorlogsvuur in plaats van *uit* te gaan, zich hoe langer hoe meer *uitbreidt*. Moge God meer barmhartigheid gebruiken met de Engelsche officieren, die tegen alle recht en billijkheid in, de gevangen Boeren vrouwen en kinderen gebruiken om zich tegen de Boeren kogels te dekken, zooals een Ier, die 2 jaar 't Engelsche leger diende, verhaalt te hebben bijgewoond.

N. P. K. K.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeenten van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM, Kerkstraat bij de Vijzelstraat 204, Zondagsvoormiddags 10 uur *Prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering*. Dinsdagsavonds 8 uur Jongelingsvereen. Woensdagsavonds 8 uur Bijbelbespreking en Bidstond Donderdagsavonds 8 uur Jongedochtersvereeniging. Vrijdagsavonds 8 uur Catechisatie.

BELLINGWOLDE. *Prediking* in lokaal Rehderweg meestal Zondagsavonds 5 uur.

EMMER COMPASCUUM. Zondagsmorgens 9½ uur Vergadering, 's namiddags 2 uur Zondagsschool, 's Woensdagsavonds 6 uur Bidstond en Donderdagsavonds 6 uur Meisjesvergadering, alles ten huize van H. Eleveld.

DEVENTER. Kerk „BETH-EL" a/h Singel. Zondagsmorgens 10½ uur Prediking, doch de 1ste Zondag in de maand 's morgens om 10 uur; 's middags 4 uur Onderlinge Vergadering; 's middags 6 uur Zangver. „Hallelujah" Maandagsavonds 8 uur Vrouwenver. (bij de leden rondgaand). Dinsdagsavonds 8 uur Jongel ver. „Jeruel." Woensdagsmiddags 5 uur Catechisatie [kleinen]; 's middags 7 uur Catechisatie [grooten]; 's avonde 8½ Bidstond. Donderdagsavonds 8 uur Meisjesver. „Evangeline"

2e EXLOËRMOND des Zondagsvoormidd. 10 uur *Pred.*

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH" Vergadering Zondagsnamiddags 5 uur. Prediking Vrijdagsavonds 7 uur.

's GRAVENHAGE, Van Dijckstraat 115/17. Elken tweeden en vierden Zondag der maand, 's avonds 6 uur *Prediking*. Zondagsmorgens 10 uur en Zondagsavonds 6 uur *Onderl. vergadering*. Dinsdagsavonds half negen oefening der Zangvereeniging: „Looft den Heere." Woensdagsavonds 9 uur *Bidstond*. Donderdagsavonds 8 uur Jonged vereen.

GRONINGEN. KERK Meeuwerderweg, hoek Warmoesstraat. *Prediking* Zondagsvoormidd. 10 uur, 's nam. 5 uur. *Bidstond* Zondagsmorgens 9 uur en Dinsdagsavonds 8¼ uur. Woensdagsavonds 7 uur Kleine Meisjesvereen., 8 uur Jongedochtersvereeniging „Lydia," om de andere week Zangvereeniging. Donderdagsavonds 8½ uur Jongelingsvereeniging „Joëzer." Knapenvereeniging „Obadja" Zondagsmiddags 3 uur. Om de andere Zondag 's nam. 3¼ uur Vergadering der Traktaatver.

HAARLEM. Lokaal Klein Heilig land, Zondagsmorgens 10 uur en 's avonds 6 uur *Onderl. verg.*, 's nam 4 uur Jongel vereen., 's av. 8 uur Jonged vereen Maandagsavonds te 8½ uur Bijbelbespreking. Dinsdagsavonds te 9 uur Bidstond en Vrijdagsavonds 8½ uur Jongel vereen.

HAULERWIJK. Zondagsvoormidd. 9½ uur *Pred.* Zondags avonds 6 uur Jongel.- en Jonged.-Vereen. Woensdagsavonds 6 uur Bijbelbespr. en Bidstond (gedurende den winter.)

HENGELOO. Zondagsvoorm. 10 uur *Prediking* en 's avonds 5 uur Onderlinge Vergadering. Dinsdagavond 8 uur *Bidstond*. Woensdagsavonds 8 uur Meisjesvereen.

HEEG. SILO-KAPEL. *Onderl. verg.* Zondagsvoorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Op onbepaalde tijden

HOORN en BERKHOUT. Onderlinge vergadering des Zondags om de beurt te Hoorn en te Berkhout (Adres D. van Velden J zn, Gedempte Turfhaven 2.)

LEEUWARDEN. Zondagsmorgens 10 uur, *Onderlinge Samenkomst*, in het lokaal Heerestraat 17, Zondagsavonds 6 uur *Bidstond* in 't zelfde lokaal. Tweemaal in de maand Prediking

MUNTENDAM. Zondagsvoormiddags 9½ uur en 's avonds 5 uur Prediking. Zaterdagsavonds *Bidstond* te 8 uur

MUSSELKANAAL. Zondagsavonds te 6 ure *Pred* Vrijdgsavonds Bidstond

NIEUWE PEKELA. Zondagsvoorm. 9½ uur, 's nam. 5 uur en Woensdagsavonds om 7 uur *Prediking*, Maandagsavonds 8 uur Jongel.vereen. Dinsdagsavonds 7½ uur Jonged.vereen. Woensdagsavonds 7½ uur Bidstond.

OPENDE in „de Parken." Zondagsmorgens 9½ uur Onderlinge Vergadering

ROTTERDAM. Prediking Zondagsmorgens 10 uur en 's avonds 6 uur Woensdagsavonds te 8.30 uur in 't lokaal der Baptisten, Gerard Scholtestr. 10 Bidstond.

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondagsvoorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Bidstond* Vrijdagsavonds 8½ uur.

STADSKANAAL Zondagsvoormidd. 9½ uur *Prediking*, 's nam. 1½ uur *Onderl. vergadering*. Dinsdagsavonds 7 uur Jongel.vereen. Woensdagsavonds 7 uur Jongedochters vereen. Catechisaties Woensdagsmiddags 2½ uur en Donderdagsmiddags 4 uur

VALTHERMOND. Zondagsmorgens te 9½ uur Onderl. Vergadering.

VRIESCHELOO. *Prediking* Zondagsvoormidd. 9½ uur, 's avonds 7½ uur Volkssamenkomst en Dinsdagsavonds 6½ uur.

'T ZANDT. Zondagsvoorm. 10 uur *Onderl. verg.*

ZUTPHEN, Rijkenhage 47. Zondagsmorgens 10 uur Onderlinge Verg; 's middags 5 uur Prediking; 's av. 8 uur Zang-ver. (om de 14 dagen) Maandagsav. 8 uur Vrouwe.vereen. (bij de leden rondgaan); 's avonds 8½ uur Jongel ver. „Joh. 5 : 39*a*." Dinsdagsavonds 8 uur Kleine Meisjesver. Woensdagsavonds 8 uur Jonged.ver. „Maranatha" Donderdagsmiddags 4 uur Catechisatie; 's avonds 8½ uur Bidstond Vrijdagsavonds 7½ uur Knapenver „Obadja" van Mr. Janssen. Zaterdagsavonds 8½ uur Repetitie Fanfarecorps „Elad."

WEERDINGERMOND. Prediking Zond. 's m. 10 uur, 's namiddags Onderl Verg. 1½ uur. Dinsdagsavonds 6 uur Jongel.ver. Woensdagsavonds 6 uur Jonged.-ver.

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd, zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

VARIA.

— Weigert gij het brood, omdat gij niet weet, waaruit het is samengesteld? Waarom dan aan uwe ziel het voedsel geweigerd omdat gij niet begrijpt, hoe Christus het brood des levens is?

Gij weet, door het geloof, dat de aarde zich om de zon wentelt, gij neemt dat aan, zonder nader onderzoek; maar waarom verwerpt gij Gods genade, omdat gij Zijn wezen, Zijn lijden en sterven niet begrijpen kunt?

GOSZNER'S GULDEN SPREUKEN.

1. Begin alles met God, verricht het, volbreng het met God alleen.
2. Ook het bitterste, als het u genezing aanbrengt, zij u welkom.
3. Vreugde en lijden weegt de eeuwige wijsheid en liefde af.
4. Jaag elken dag naar reiner licht der waarheid.
5. Dagen van zeer grooten nood zijn kiemen der heerlijkste zaligheid.
6. Wandel rustig op het pad, waarop de veilige Gids u geleidt.
7. Wat plicht en lot u gebieden, zij u heilig als God u heilig is.
8. Den tijd wel te gebruiken is wijsheid; hij komt voor u maar eenmaal.

ADVERTENTIEN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 758 DONDERDAG 31 Oct. 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

ALLEEN.

Waartoe, mijn ziel, dat angstig jagen
Alsof ge uw eigen lot beslist?
Als kondt ge aan Vader niet meer vragen
Wat hij reeds vóór uw aanzijn wist.

Waarom uw toekomst zelf bedisseld,
Wen Vader 'tzooveel beter weet,
Uw inzicht faalt en telkens wisselt,
Ge uw onmacht reeds zoo vaak beleedt?

Waarom dat eigenmachtig werken
In plaats van letten op Gods daan?
Zóó wil uw God uw kracht niet sterken,
Zoo breekt een nacht van jammer aan.

Neen, rustig in Gods weg gebleven,
Getrouw, met ernst volbracht uw plicht,
Sterk in zijn kracht geheel uw leven
Geloovig in Gods hand gegeven
En: „aan den avond wordt het licht."

(Overgenomen).

De Hervorming en de Hervormde Kerk.

De 31e October is de z.g.n. hervormingsdag, een dag voorzeker der herinnering waard.

Met dank aan God herinneren wij ons den dag, waarop de eerste stralen van het licht der hervorming het nachtelijk duister van on- en bijgeloof der Roomsche kerk verbraken.

De Heer heeft groote dingen door Luther, alsmede door de andere hervormers tot stand gebracht; dies zijn wij verblijd!

Men denke echter geenszins, dat de hervorming reeds met Luther, Calvijn, Melanchton, Zwingli e. a. tot een afgesloten werk is gekomen. Deze hervormers hebben slechts den eersten stoot gegeven tot dat groote, de geheele wereld en alle tijden omvattende werk. Zij waren de pioniers in den strijd, welker leuze „hervorming" is en blijft.

Als zoodanig blijven we hen eeren en hoogachten en hun nagedachtenis zal tot zegen zijn.

Laat ons echter voorzichtig zijn, dat wij bij de herinnering aan de groote daden, waarvoor God deze menschen heeft willen gebruiken, niet het werktuig in plaats van deszelfs maker en bestuurder verheerlijken.

Bestaat dan daarvoor gevaar? Voorzeker.

Inzonderheid op den z.g.n. hervormingsdag worden dikwijls de hervormers opgehemeld op eene wijze, waarover die mannen zelven zich zouden schamen. Waarschijnlijk zouden zij het krachtigst protesteeren tegen dit handelen veler protestanten. Met den Apostel Petrus zouden zij hun wellicht toeroepen: „Wat ziet gij zoo sterk op ons, alsof wij door onze eigene kracht dezen hadden doen wandelen."

Wij willen volstrekt niets afdoen van de voortreffelijke eigenschappen dezer groote mannen. Vergeten we echter niet, dat het menschen, feilbare menschen waren. Ofschoon wij ons bij hen vergeleken zelfs niet in hun schaduw wenschen te plaatsen, toch is het een feit, dat zij — evenmin als Paulus — reeds volmaakt waren. Zij waren dit niet in hun persoon, zij waren het dientengevolge ook niet in hun werk, evenmin als in hun leer.

't Is niet ons plan die fouten der hervormers op te sommen of na te speuren. Geheel nutteloos zou het wellicht niet zijn, toch 't zou den schijn van miskenning kunnen dragen en dien schijn wenschen wij niet op ons te laden.

Neen, wij herinneren er slechts aan, opdat niemand blindelings ook zelfs de hervormers volge.

't Gebeurt n.l. tegenwoordig niet zelden, dat Christenen — en daartoe behooren ook wij — die op grond der H. Schrift, in sommige opzichten, iets anders meenen te moeten gelooven, dan door de hervormers geleeraard is geworden, door z.g.n. hervormers met wapenen uit het tuighuis van Luther, Calvijn en hunne volgelingen bestreden worden. Men vraagt niet in de eerste plaats: zijn die wapenen geheel in overeenstemming met de wapenen der gerechtigheid? Het feit, dat Luther, Calvijn etc. zoo gehandeld of zoo gesproken hebben, verleent hun — in eigen oogen — voldoende sanctie ook aldus te handelen of te spreken.

Dit nu is — op zijn zachtst gezegd — zeer dwaas en in strijd met de uitsluitende autoriteit van Gods woord in goddelijke dingen.

Dat de hervormers, die uit den schoot van Rome's kerk zijn voortgekomen, zich direct niet in alles van de dwalingen van Rome hebben kunnen vrijmaken, bevreemdt ons geenszins. Van de drie jongelingen, die in den vurigen oven geworpen waren, heet het, dat zelfs hunne kleederen niet van den reuk des vuurs doortrokken waren. Dit kan echter niet getuigd worden van de hervormers, nadat zij de vunzige kloostercellen ontvlucht waren. Wie onpartijdig, bij het licht van Gods woord, hunne geschriften leest, moet het erkennen, dat er in sommige opzichten nog een sterk roomsch geurtje aan is.

Doch waarom heeft men zich daar later niet van gezuiverd? Dankbaar erkennen wij, dat men in lateren tijd hier en daar den moed heeft gehad een schrede verder te gaan dan de vaderen hun hadden voorgeschreven. Men deed dit echter zoo schuchter en angstvallig, dat het door de meerderheid nauwelijks werd bemerkt. Men vreesde maar al te zeer, dat indien men het openlijk en vrijmoedig zou uitspreken: de hervormers hebben hier of daarin gefaald, dat men alsdan door de z.g.n. hervormde of gereformeerde kerk tot een ketter zou worden gebrandmerkt en uit de synagoge geworpen.

De hervorming mag niet in het schema, ons door de hervormers gegeven, bekneld blijven. Zij moet verder uitgebreid en volkomener worden.

Wij zijn Goddank van het knellend juk van Rome bevrijd; doch gewis niet, om ons in de plaats daarvan een ander — misschien minder hard juk — van menschelijke leerstelsels om den hals te laten smeden?

De grootste zegen der hervormingsbeweging in het jaar 1517 en vervolgens is voorzeker deze, dat ons *Gods woord* weer in de hand gegeven is. Dit levende, eeuwig blijvende woord van God was de veerkracht der hervorming. Zonder den Bijbel waren de hervormers geen hervormers geworden; zou hervorming totaal onmogelijk zijn.

Doch, zoo vraagt misschien deze of gene, wat is dan eigenlijk de beteekenis van het woord „hervorming"? Hervormen is, iets in zijn oorspronkelijken goeden vorm terug brengen. Hier heeft het woord „hervorming" betrekking op de kerk. De beteekenis van het woord „kerkhervorming" is dus, de kerk in zijn oorspronkelijken, goeden vorm terug brengen.

Deze oorspronkelijke goede vorm vinden wij uitsluitend in het beeld hetwelk de H. Schrift ons van de Gemeente des Heeren geeft. In betrekking tot den bouw des tabernakels en des tempels heette het: „Zie dan toe, dat gij het maakt naar het voorbeeld, hetwelk u op den berg getoond is!" Met het oog op de hervorming der kerk zouden wij ook onzen medearbeiders, als in den naam des grooten Bouwmeesters, willen toeroepen: „Ziet dan toe, dat gij in den bouw des geestelijken tempels (= de Gemeente des Heeren) het maakt naar het voorbeeld, hetwelk u in Gods woord getoond is!"

Eerst dan, wanneer de kerk is teruggebracht naar het fondamenteele voorbeeld ons in den Bijbel gegeven, eerst dan kan men met recht zeggen: *de kerk is hervormd*, dus een „hervormde kerk".

Of de kerk van dien naam, of van andere soortgelijke namen dus in waarheid zijn wat zij heeten, is een vraag waarop de H. Schrift alleen het antwoord kan geven, en ook zal geven aan allen, die in oprechtheid dienaangaande Gods woord onderzoeken.

Als goede protestanten is en blijft het onze roeping te protesteeren tegen alles, wat niet is naar Gods woord, onverschillig of zulks in de roomsche of in z.g.n. protestantsche kerken gevonden wordt.

Wij kunnen en moeten protesteeren door woord en geschrift, maar niet minder ook door onze daden.

Men heeft er ons een verwijt van gemaakt, dat wij — Baptisten — de Ned. Herv. kerk of andere kerken hebben verlaten. Wij hadden, zoo zegt men, in de kerk moeten blijven, ten einde de hervorming in de kerk verder mee voort te zetten. Men zou met hetzelfde recht kunnen beweren, dat Luther b. v. in de roomsche kerk had moeten blijven. Buitendien is het een feit dat, even zoo min als Luther na zijn openlijk protest nog in de roomsche kerk geduld werd, men even zoo min ons duldt na ons openlijk protest tegen de onbijbelsche kerkstelsels, meer bepaald in de z g.n. protestantsche kerkgenootschap-

pen. Ware dit echter niet het geval, dan zou het niettemin onze roeping zijn ons af te scheiden van corporaties, die Gemeentelijk niet staan op den onwankelbaren bodem van Gods getuigenis (zie II Cor. 6: 14—18).

Kerkgenootschappen, die in verband met den z.g.n. kinderdoop in beginsel een Christendom erkennen, hetwelk door natuurlijke voortplanting — uit geloovige ouders — ontstaan is, kunnen met recht geen aanspraak maken op hervormd te zijn. De Apostelen en ook de H. Schrift weten van geene kinderbesprenging en het vormen van leden van Christi Gemeente op zoodanige wijze. De H. Schrift handhaaft het beginsel der wedergeboorte door het geloof in Jezus Christus als de eenige voorwaarde om alsdan door den H. Doop als lid van 's Heeren Gemeente te kunnen worden opgenomen. Dit is een fondamenteele waarheid, waarvan in geen geval afgeweken mag worden.

Wat de aanname van leden betreft, zoo staan de meeste protestantsche kerkgenootschappen nog op hetzelfde standpunt als de roomsche kerk. Er worden n.l. leden in de kerk opgenomen, die vooraf een soort belijdenis van buiten hebben geleerd, doch van persoonlijke bekeering tot of een hartelijk geloof in Christus niets weten. De Apostelen en hunne medearbeiders hebben daarentegen alleen beslist geloovige belijders des Heeren als leden van 's Heeren Gemeente erkend en toegelaten.

Ook is het absoluut noodzakelijk, dat in eene naar Gods woord hervormde kerk of Gemeente, de gemeentelijke tucht wordt uitgeoefend. Personen, die in hun wandel het beginsel der Gemeente verloochenen en onboetvaardig zijn en blijven, moeten uit het midden der Gemeente weggedaan worden.

Hoe staat het nu echter met de handhaving der tucht in de verschillende kerkgenootschappen? In een kerk, waar zelfs onbekeerde predikers worden toegelaten en gekweekt, kan van tucht geen sprake meer zijn. In onderscheiding van de roomsche kerk zou men zulk eene kerk een *anders*-gevormde kerk kunnen noemen, maar *hervormd* is ze in geen geval.

Laat ik u ten slotte bij wijze van résumé zeggen, wat naar mijne meening overeenkomstig Gods woord, een hervormde kerk of gemeente moet zijn.

Een hervormde kerk of gemeente moet zijn:

1. Een Gemeente van uitsluitend geloovigen of wedergeborenen.
2. Een Gemeente van geloovig gedoopten.
3. Een Gemeente, die de instelling des H. Avondmaals in eere houdt.
4. Een Gemeente, die in goddelijke dingen de uitsluitende autoriteit van Gods Woord erkent, en Jezus Christus als eenig hoofd der Gemeente.
5. Een Gemeente, die de tucht op onboetvaardigen uitoefent.
6. Een Gemeente, die het algemeene priesterschap handhaaft zonder de bijzondere ambten en bedieningen in de Gemeente te miskennen.
7. Een Gemeente, die door het Evangelie arbeidt tot uitbreiding van Gods Koninkrijk.

Moge deze overdenking over hervorming en hervormde kerk de hervorming ten goede komen!

G. B. P.

DE TWEEDE DOOD.

Openb. 20: 11—15.

De Sabbathdag der wereld, het duizendjarig rijk, is ten einde gespoed en de nacht (in figuurlijken zin), is weer aangebroken, de nacht, die de oude wereldweek van de nieuwe scheidt, gelijk elke oude week en iedere oude dag door den nacht van den nieuwen gescheiden is.

De zon dier wereldweek is in het westen ondergegaan, waarmede ons te kennen gegeven wordt dat de oude wereld haar taak vervuld, haar loop volbracht heeft. Straks zal de zon van een nieuwen dag met nieuwen, ongekenden luister in het Oosten dagen.

Gelijk in den nacht de werken der duisternis het meest tot hun recht komen, zoo ook hier. Satan heeft zich opgemaakt om de volkeren te verleiden en aantehitsen om den alles beslissenden slag tegen den Koning der Koningen te wagen. Deze slag is zijn: *to be or not to be;* zijn kreet van overwinnen of sterven geweest.

Zijn vonnis lag echter gereed. Zijn gansche aanhang is door vuur van den hemel verteerd, en hij zelf in den poel des vuurs geworpen, waaruit geen redding mogelijk is.

Nog ééne zaak moet afgehandeld worden eer de dageraad eener nieuwe schepping aanbreekt. Thans is de tijd van het laatste oordeel aangebroken. Johannes beschrijft ons dat in bovengenoemde verzen.

Hij zag, zegt hij, een grooten witten troon, en dengenen die daarop zat, van wiens aangezicht de aarde en de hemel wegvloden.

Het is duidelijk dat ons in deze weinige woorden de koninklijke waardigheid, de heiligheid en gerechtigheid van Hem die op den troon zit aangeduid wordt.

De Rechter Koning is thans op zijn rechterstoel gezeten, om uitspraak te doen over het eeuwig lot van millioenen maal millioenen, die voor zijn troon geschaard staan.

Johannes zag de dooden, klein en groot, staande voor God. Wie zijn deze dooden? Ik moet bekennen dat dit niet het gemakkelijkst gedeelte der Openbaring is om te verklaren.

Het antwoord dat gewoonlijk op deze vraag gegeven wordt door hen die onderscheid maken tusschen eene eerste en tweede opstanding, is: natuurlijk zijn dat de dooden die aan de eerste opstanding geen deel gehad hebben, deze zijn verheerlijkt, hebben hun loon reeds ontvangen, en dus met het oordeel niet te maken; voor hen is die rechterstoel niet geplaatst.

Ik wil niet beweren dat die uitleggers ongelijk hebben. Tot hiertoe ben ik ook dat gevoelen toegedaan geweest. Nu ik mij echter tot taak gesteld heb, zelf eene verklaring te geven, moet ik eerlijk erkennen, dat ik in die verklaring bezwaar vind, zoowel in betrekking tot hetgeen Johannes hier in vers 12 en 13 schrijft, als wat wij in andere plaatsen der Schrift lezen. Met deze uitlegging vind ik uitspraken, waar ik dan geen weg mee weet.

Ofschoon ik overtuigd ben dat het met het gevoelen van velen in strijd is, waag ik het nochtans hier neer te schrijven, tot welke gedachte ik, na vergelijking van andere schriftuurplaatsen, gekomen ben.

Vooreerst heb ik mij afgevraagd: is hetgeen Johannes in vers 13 schrijft eene herhaling van wat hij in vers 12 zegt? Zijn de dooden in beide verzen genoemd, dezelfde? Het kwam mij voor dat dit niet het geval is, maar dat wij wel degelijk onderscheid te maken hebben.

In 2 Cor. 5: 10 zegt Paulus (en hij schrijft hier aan de Gemeente): wij allen moeten geopenbaard (openbaar gemaakt) worden voor den rechterstoel van Christus.

In Mattheus 25 spreekt de Heer Jezus in gelijkenis van een mensch die, buitenslands reizende, zijnen dienstknechten zijne goederen overgaf. Terug komende, liet hij die dienstknechten voor zich verschijnen, om rekenschap te geven van hetgeen zij met die goederen gedaan hadden. Later zegt Hij in datzelfde hoofdstuk dat, wanneer de Zoon des menschen in zijn heerlijkheid komen zal, al de volken voor Hem vergaderd zullen worden en Hij de schapen van de bokken zal scheiden.

Wanneer ik nu deze schriftuurplaatsen geen onrecht wil aandoen, gaat het niet aan te beweren, de geloovigen, zij die behooren tot de eerste opstanding, hebben met het oordeel niet te maken, dit zou m.i. met bovengenoemde uitspraken geheel in strijd zijn.

Dat deze van dat oordeel niets te vreezen hebben is een ander geval, zij hebben zich zelf geoordeeld; maar uit het onderzoek hunner daden moet het recht Gods blijken en duidelijk worden voor de engelen in den hemel, voor de menschen op aarde en voor de duivelen in de hel, dat hunne vrijspraak geen willekeur is, maar volkomen recht vaardig is (Matth. 25: 20—23 en 31—40).

Nu komt het mij voor, dat de dooden die Johannes in vers 12 ziet, degenen zijn die reeds vroeger opgewekt of veranderd zijn, m. a. w. dat zij het zijn die tot de eerste opstanding behooren. Kende de Heer hen als de zijnen en heeft Hij hen daarom deelgenooten zijner heerlijkheid gemaakt, nu worden zij als zoodanig openbaar gemaakt; de geopende boeken wijzen het uit; hunne namen worden in het boek des levens gevonden, en naar hunne werken ontvangen zij loon; de een ontvangt macht over tien, de ander over vijf steden.

In vers 13 beschrijft Johannes nu de dooden, die niet voor den aanvang van het duizendjarig rijk opgewekt zijn, maar nog steeds in hunne graven gerust hebben.

Van alle zijden komen zij thans aan, gewekt door het machtwoord van Jezus: van Kaïn den broedermoordenaar af, tot op hen die nog kort te voren door het vuur des hemels verteerd werden; de tijdgenooten van Noach, die onder de wateren van den vloed bedolven werden, en zij die in den loop der eeuwen hun graf in de golven gevonden hebben en niet geborgen waren in de arke des behouds Jezus Christus; de dood en de hel (de hades of het doodenrijk) gaven de dooden die in hen waren. De zielen, zoo langen tijd in het doodenrijk besloten geweest, worden door de opstanding des lichaams weer met dat lichaam vereenigd, om naar hunne werken geoordeeld te worden.

Het blijkt niet dat onder hen gevonden worden, wier namen in het boek des levens staan; vermoedelijk worden die te vergeefs daarin gezocht, en dat beslist hun lot.

Dood en doodenrijk, als behoorende tot het rijk van Satan, tot de oude schepping, worden verbannen en even als hun meester in den poel des vuurs geworpen, en zij wier namen niet gevonden worden in het boek des levens, zij die aan de roepstemmen tot bekeering geen gehoor hebben gegeven, die de duisternis liever gehad hebben dan het licht, die den tijd der genade veronachtzaamd hebben, zij allen ondergaan hetzelfde lot; maar ieder van hen wordt geoordeeld naar zijne werken. Ook bij hen zal naar recht en gerechtigheid gehandeld worden. Zal er verschil van heerlijkheid, verschil van loon zijn, evenzoo ook verschil van straf; sommigen zullen met vele, anderen met weinige slagen geslagen worden.

Dit is de tweede dood, zegt Johannes; de dood van den dood, de eeuwige dood. Niet eene vernietiging, niet een onbewust slapen, maar eene zich zelf bewuste marteling, eene wroeging en berouw over het verwerpen van het aanbod der genade. Vreeselijk zelfverwijt en dat voor eeuwig.

EDE, Oct. 1901. N. ZERBST JZN.

MEDEDEELINGEN

VAN DE NAJAARSVERGADERINGEN DER ENGELSCHE BAPTISTEN.

De Engelsche Unie van Baptisten Gemeenten hield hare najaarsvergaderingen in de week van 7 October in het „Athene van het Noorden," Schotlands hoofdstad Edinburg. De „Baptist Times and Freeman" geeft in hare nos. van 11 en 18 October verslag van de samenkomsten, waarvan wij een en ander voor „de Christen" wenschen mede te deelen, te meer, daar op die vergaderingen ook een afgevaardigde van Nederland was, n.l. br. Mensink.

Voor de eerste maal in hare geschiedenis had de Unie een bijzonderen trein afgehuurd om hare afgevaardigden, bijna 400, op Maandag 7 Oct. ter plaatse te brengen, en toen de trein het station King's Cross te Londen verliet, merkte een der beambten op, dat dit een der langste treinen was, die hij ooit naar Schotland had zien vertrekken. In het middenste gedeelte van den trein was een waggon gereserveerd voor de expresidenten, bestuursleden en sprekers, maar er was gelegenheid om van het eene einde van den trein naar het andere te gaan, met toegang tot alle waggons, zoodat men ten volle kon genieten van de broederlijke samenspreking. Tegen 's middags 12 uur werd de gelegenheid opengesteld om iets te gebruiken, en zoo groot was de toeloop, dat eerst tegen 3 uur allen bediend waren. Sommigen hadden reeds om 5 uur ontbeten.

Aangename gesprekken verkortten de reis, maar toch schenen allen blijde te zijn toen het station Edinburg in het gezicht kwam. Maar het scheen toch niet geheel zonder hindernissen te mogen gaan, want de twee locomotieven konden den trein niet verder in de hoogte krijgen, en hij zou de helling wêêr afgegleden zijn als de rem niet plotseling in werking was gebracht, waardoor de trein met horten en stooten toch vooruit kwam, en eindelijk na het aanbrengen van een derde locomotief achteraan goed en wel Waverly station te Edinburg binnenstoomde tegen ongeveer 7 uur in den avond. Het was dan ook een zware trein, zwaar van geleerdheid, rijkdom en karakter, en men kan wel begrijpen, dat, met den vice president en den penningmeester van de Unie, de ex presidenten Cuff en Clifford, en vertegenwoordigers van West-Australië en Zuid-Afrika aan boord, er wat toe hoorde om de Baptisten Unie voort te krijgen.

Nog denzelfden avond werd de Unie door den eersten Burgemeester en de voornaamste magistraatspersonen van de stad, in vol ornaat, in het museum voor Industrie ontvangen. Het stadsbestuur had voor die gelegenheid 4500 kaarten uitgegeven, en alle plaatsen waren bezet. De president van de Unie, de grijze Dr. Alexander Maclaren, werd het eerst aan den Burgemeester voorgesteld, daarna Mr. A. H. Baynes, secretaris van het Zendinggenootschap, en vervolgens eenige honderden Voorgangers en afgevaardigden. Gedurende een half uur werden de namen afgeroepen en gaf de Burgemeester aan ieder, die voorgesteld was, de hand, maar toen stapte Dr. Maclaren andermaal naar voren om den Burgemeester de hand te drukken, als een teeken, dat de eigenlijke receptie ten einde was. Daarna werden nog ververschingen rondgediend en onderlinge gesprekken gehouden, terwijl sommigen het Museum bezichtigden.

Ook werd op Maandagavond nog een vergadering gehouden van het Baptisten Geheel-onthoudersgenootschap, onder voorzitterschap van het parlementslid George White, in het Synodegebouw. Dit prachtige gebouw was tot voor korten tijd het hoofdkwartier van de Vereenigde Presbyteriaansche kerk van Schotland. De vergaderzaal werd voor de prachtigste zaal van de stad gehouden, en werd voor alle openbare vergaderingen gebruikt. Na een inleidend woord gaf de voorzitter het woord aan Dr. Quincey Henry, van New-York, die eene ernstige toespraak hield over de verwoestingen door den sterken drank en over den plicht der Gemeente. „Wij moeten de publieke opinie bewerken, en de geschiktste plaats om dat te doen is in en door de plaatselijke Christelijke gemeenten." Daarna sprak nog Dr. John Smith van Edinburg en tot slot Dr. Clifford.

Op Dinsdagmorgen werd de herfst-zendingsvergadering gehouden in St. George's United Free Church, die zeer druk bezocht was en waar Rev. R. J. Campbell B. A. van Brighton sprak naar aanleiding van ps. 138 : 8: „De Heere zal het voor mij voleinden," en op denzelfden tijd hield Rev. J. Bell Johnston M. A. van Plymouth in Marshall-street chapel eene zendingspreek voor jongelieden over 1 Cor. 1 : 27: „Het dwaze der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij de wijzen beschamen zou en het zwakke der wereld heeft God uitverkoren opdat Hij het sterke beschamen zou."

In den achtermiddag was er eene afscheidsvergadering voor vertrekkende zendelingen met hunne echtgenooten, samen 14 in getal, van Indië, China en de Congo, waarvan drie voor 't eerst uitgingen, onder voorzitterschap van Mr. John Marnham, die een inleidend woord sprak, waarna de acht zendelingen ieder op zijn beurt een woord tot de vergadering richtten, en tot slot Rev. Samuel Vincent hun een treffend, ernstig afscheidswoord toesprak.

's Avonds was er een groote openbare zendingsverg. in het Synodegebouw, waar Lord Overtoun 't voorzitterschap bekleedde, en Rev. William Carey, van Indië, een achterkleinzoon van den beroemden Dr. W. Carey, die ruim 100 jaar geleden den stoot gaf tot de nieuwere zending, Rev. J. S. Whitewright, van China, en Rev. Thos. Lewis van de Congo de vergadering bepaalden bij het gewicht en de noodzakelijkheid van den arbeid onder de Heidenen, ieder naar aanleiding van zijn eigen arbeidsveld. Treffende dingen werden gezegd, die het onmogelijk is om in ons blad, met zijne zoo beperkte ruimte, mede te deelen.

Op Woensdagmorgen was de eerste zitting van de Unie. De groote zaal in het Synode gebouw was propvol. Het eerste punt op de Agenda was de redevoering van den president, Dr. Maclaren. Hij sprak over „Christelijk Mysticisme", en maakte eerst in 't kort duidelijk wat hij daarmede bedoelde, n.l. de onmiddellijke gemeenschap van den menschelijken geest met Gods Geest, de werkelijke mededeeling van een nieuw levensbeginsel van Jezus Christus, en de wederkeerige inwoning van Christus in den Christen en van den Christen in Christus. Hij drukte vooral zijnen hoorders op het hart, dat dit bij ons geene geloofsbelijdenis moet zijn, maar ervaring, en dat wij daartoe noodig hebben eene volle erkenning der Evangelische waarheden: „Christus *voor* ons" en „Christus *in* ons." Sommigen beschouwen het eerste als in bijzonderen zin *het* Evangelie te zijn, terwijl anderen zich meer bepalen bij het laatste. Daardoor zijn deze twee groote en gezegende waarheden tegen elkander opgehitst, tot groote schade van beide, en zijn zij de strijdkreten geweest van tegenover elkander staande partijen, in plaats van samen geborduurd te zijn op de eenige banier van eene broederlijke schare. „Wat God samengevoegd heeft, scheide de mensch niet" en Hij *heeft* deze twee waarheden samen gevoegd, zoodat de eene zonder de andere onvolmaakt en zwak is. Er is geen grondslag voor het geloof, dat Christus *in* ons is, dan de verzekering dat Hij *voor* ons stierf. Er is geene mogelijkheid van de mededeeling van het Goddelijke leven aan de menschen, wanneer daar niet is de verzoeningsdood voor de menschen. En aan de andere zijde is er geene grondige beschouwing van Christus offer, als zijne gerechtigheid ons niet medegedeeld wordt, dat is te zeggen, als Hij niet in den geloovige woont en hem met zich vereenigt. Hij stierf voor ons, opdat Hij in ons leven zou. Laat ons deze twee vereenigd houden.

.... Er is tegenwoordig veel Christelijke werkzaamheid, en wij verblijden ons daarin, en zouden wenschen, dat een niet-werkzaam Christen eene zeldzaamheid ware. Maar om te werken moet men leven, en het is te betwijfelen of vele werkzaamheden niet als 't ware slechts electrische bewegingen zijn, nabootsingen van leven .... Hij, die den weg voor Christus bereiden zal, moet in de woestijn zijn tot den dag zijner vertooning aan Israël, en moet zich dikwijls afzonderen om zijne ziel te versterken en zijne krachten te vernieuwen .... De Christelijke werkzaamheden van den tegenwoordigen tijd hebben bijzondere behoefte aan innerlijk leven, de verborgen gemeenschap met God in Christus.

Als het waar is dat Christus in den geloovige werkt, dan volgt daaruit, dat wij de kanalen open moeten houden, waardoor Zijn leven in ons vloeit. Daartoe is noodig een ontvankelijk gemoed. Wachten op den Heer. Het is God die in u werkt. Maar ook „werkt uws zelfs zaligheid". Doortrokken met Zijn leven kunnen wij zeggen: „Ik leef, doch niet meer ik, Christus leeft in mij."

En daarom kan ik mijne woorden niet beter eindigen dan met de woorden des Heeren: „Blijft in Mij, en ik in u. Gelijk de rank geene vrucht kan dragen, zoo zij niet in den wijnstok blijft, alzoo ook gij niet, zoo gij in Mij niet blijft".

Deze rede werd hartelijk toegejuicht, waarbij de geheele vergadering opstond.

Daarna werd er eene collecte gehouden voor algemeene uitgaven, terwijl er gezongen werd.

Vervolgens stelde de President namens het Bestuur zes broeders voor als „Commissie van Arbitrators", hetgeen met algemeene stemmen aangenomen werd, terwijl Rev. W. J. Avery benoemd was om de noodige aanteekeningen te houden.

(Slot volgt.)

EEN FEESTGAVE.

Wij ontvingen eene „feestgave" in den vorm van een feestnommer van „de Boodschapper", orgaan der gemeente van „zevendedag-Baptisten", welk uitnemend geredigeerd en steeds net uitgevoerd blad, thans zijn loop van 25 jaren volbracht. Het begon met in formaat van onze Christen als een zuiver Baptistisch orgaan te verschijnen, maar door de veranderde inzichten van den Redacteur veranderde ook het blad en werd wat het tot heden nog is.

Dit feestnommer ziet er, wat vorm en inhoud betreft, keurig netjes uit, en uit den laatste blijkt hoe innig de geestverwanten des Redacteurs aan hun ouden, vaak zwaar beproefden, doch heldhaftigen leeraar verbonden zijn.

Of wij ook medejubelen bij het zilveren feest van „De Boodschapper"? Dat kunnen we helaas niet; maar kunnen ook voor veel dankbaar zijn, wat „De Boodsch." leerend en stichtend, met betrekking op het christelijk leven in 't algemeen en over den doop der geloovigen bijzonder, alsmede in de laatste jaren over de christelijke geheelonthouding van bedwelmende dranken heeft verkondigd. En wat betreft de Sabbatsquestie, welke helaas sedert lang een eerste plaats in het blad innam, ofschoon we overtuigd zijn, dat zij, zooals de zevendedag-Bapt. die stellen, geheel in strijd is met de beginselen en den geest des Nieuwen Verbonds, meenen wij toch eensdeels ook reden te hebben om ook hierover dankbaar te zijn, omdat velen er door op dat punt tot onderzoek gebracht werden, die nu zich zelven rekenschap geven aangaande Zondagsvieren, Zondagsrust of Zondagsheiliging.

Wij vertrouwen echter, dat die aanleiding tot onderzoek bij niet weinigen eene tegenovergestelde uitwerking gehad heeft van wat de Redactie bedoelde.

Anderszins is het zeer smartelijk te denken aan de vele verbittering en scheuring er ten gevolge van het innemen van het wettisch standpunt der Redactie onder de gedoopte Christenen is ontstaan, niettegenstaande zij toch elkander liefhebben. Scherpe pijlen zijn menigmaal afgeschoten door de geoefende handen der Redactie en de medewerkers aan „De Boodsch.", waardoor broederharten meer zijn verwond dan overtuigd. De nuchtere, onderzoekende lezers gevoelden telkens: dat komt van den „tastelijken berg, uit het brandende vuur, donkerheid en onweder;" terwijl men te vergeefs zocht naar eenige wezenlijke overeenstemming met den geest en de bedoelingen der H. Schrift, zooals die door den Heere Jezus en Zijne Apostelen toegelicht en toegepast zijn geworden.

Doch genoeg. Wij maakten alleen melding van het Boodschapper-jubileum, omdat wij, als Baptisten in zoo nauw verband staan met de zevendedags Baptisten; terwijl wij er den wensch bij uitspreken, dat de Redactie en medewerkers aan en lezers van „De Boodschapper" mogen leeren inzien, dat het al of niet houden van een dag, die onder de Nieuwe Bedeeling noch *ge*boden noch *ver*boden is, geen reden tot veroordeeling en verwerping van elkander mag zijn.

REDACTIE.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Het nieuwste op 't gebied van werkstaking is zeker wel dat de Drentsche veenboeren bepaald hebben, bij het wijkgraven geen sterke drank meer te gebruiken. En kunnen er nu zonder dit hooggeroemde, krachtgevende vocht goede wijken gegraven worden? Het resultaat is, weiniger werklieden, die betere wijken graven en een paar gulden meer per week aan moeder de vrouw brengen. Wij juichen derhalve deze werkstaking tegen patroon Alcohol van harte toe en hopen, dat zij weldra overal in den lande navolging vinde, al moet dan ook de Alcoholnijverheid er geheel mee te gronde gaan.

Minder gunstige resultaten verwachten wij van eene sinds eenige dagen besproken werkstaking tegen Engeland, om namelijk geen Engelsche schepen meer te lossen en te laden, waarvan men ver-

wacht, dat Engeland, door honger genoodzaakt, zijn slachtoffer in Z.-Afrika zal loslaten. Men hoopt daarbij op algemeene medewerking van de Europeesche werklieden, eene hoop, die in de tegenwoordige trouwelooze wereld echter weinig grond heeft en buitendien zouden hierdoor vele onschuldigen getroffen worden, terwijl de zaak ons ook weinig meer christelijk voorkomt dan 't Engelsche moordenaars werk zelven, en 't doel heiligt de middelen immers niet.

Van een edeler geest getuigt zeker de, de vorige week te Amsterdam gehouden, collecte voor de vrouwenkampen in Z.-Afrika, die ongeveer f 20.000 opbracht, en eene te Deventer, die f 1409 voor die lijdende vrouwen en kinderen opleverde. Ook werd door de leerlingen van de H. B. S. en de openbare school te Almelo door middel van prikkaarten f 290.45 bijeengebracht voor hetzelfde doel, terwijl in Sneek door eenige jonge dames voor de arme Boerenvrouwen f 834.60 gecollecteerd werd.

Eene vereeniging in Den Haag denkt reeds aan werkelooze arbeiders door bovengenoemd boycot en wil eene serie voordrachten met lichtbeelden laten houden in ons land, Duitschland en België, waarvan de opbrengst zou ten goede komen, voor de eene helft aan de weezen der gevallen Boeren, en de andere helft tot ondersteuning van die arbeiders zou gebruikt worden, zoo 't plan tot boycotten der Engelsche schepen doorging.

In Engeland zelf denkt men ook aan de strijdende Boeren, die zeker ook niet vergeten moeten worden. Het gerucht gaat n.l. dat iemand uit Engeland 80.000 pond sterling aan President Kruger heeft gezonden met begeleidend schrijven, dat dit geld bestemd is om er nieuwe ammunitie voor de Boeren voor te koopen. Als Kitchener 't wist, wie het gedaan had, liet hij hem zeker ophangen, daarom wordt zeker de naam van dezen Boerenvriend verzwegen, maar in 't verborgen doen is ook doen.

Een reiziger, die met den trein van Rotterdam nog naar Antwerpen wilde reizen, toen de trein reeds in beweging was, zou zijn laat komen haast met een vreeselijken dood geboet hebben. Hij struikelde en viel tusschen de treeplank en de rails, zoodat de trein over hem heen reed, doch wonderlijk genoeg, hem ongedeerd liet. Hij zal echter in 't vervolg wel wat voorzichtiger zijn en 't er niet weer op wagen.

Frankrijk. De werkstaking der mijnwerkers, waarvan men ernstige dingen verwachtte, schijnt nog al kalm af te loopen, hoewel een geheimzinnig stilzwijgen over de besluiten van 't bondsbestuur te St. Etienne, ondanks alle pogingen der nieuwegierige dagbladcorrespondenten, de gemoederen nog in onrustige onzekerheid houdt. 't Eenige, wat er van uitlekt is, is, dat 't bestuur voor half Februari niet weer bijeenkomt, waarmede een deel der mijnwerkers nu wel geen genoegen neemt en met 1 Nov. toch wil staken, maar wat toch een minder algemeene deelname en gemakkelijker verloop voorspelt.

Rusland. De aanhangers van Tolstoï, zoo beslist tegen allen oorlog en rechtsverdediging, hebben te Pawlowski hevig gevochten met andersdenkende boeren in hunne kolonie, zeker om voorgoed uit te maken, of er oorlog moet zijn of niet, werden echter verslagen en lieten een aantal gewonden achter. Gelukkig voor hen, dat de soldaten nog niet afgeschaft zijn, want die moesten de orde herstellen.

Zwitserland. In 't kanton Bellinzona heeft men alle loterijen, die niet van 't kanton of van de gemeenten uitgaan, verboden. Een goed voorbeeld voor andere landen, maar trapreinigen doet men bij ons gewoonlijk van de bovenste trede af aan; en daarom zouden wij beter achten, dat die van de regeering eerst werden afgeschaft.

Engeland. Generaal Buller, de eerste Sir, die naar Afrika ging om Engelands heerschappij daar te vestigen, maar niet slaagde, wat zeker niet aan zijne onbekwaamheid te wijten is, is nu op nonactiviteit gesteld, omdat hij onlangs op een feestmaal te eerlijk in 't praten is geweest over de flaters der regeering, en dat, nadat men hem met eeresabels beloond had en tot commandant over een legercorps had benoemd. Als dit maar niet weer een nieuwe flater wordt, want 't is te duchten, dat Bullers tong, hierdoor nog verder losgemaakt, nog minder aangename onthullingen zal doen, die de oogen van 't volk nog verder moeten openen, zoodat Buller nu wel *in* Engeland meehelpt om de oorlog uit te krijgen.

Want, dat hij ook na 15 September nog niet uit is gegaan na Kitcheners proclamatie, blijkt wel uit de geopenbaarde wensch van Koning Edward, die hem nu volstrekt uit wil hebben voor 't volgend jaar Juni, als wanneer zijne kroningsfeesten zullen plaats hebben, die natuurlijk schitterend moeten zijn, maar waarbij 't treurspel in Z.-Afrika een akelige doodschaduw zou teweegbrengen. Nog krachtiger maatregelen dus om met geweld alle levensvuur der Boeren te dooven; nog meer geheimhouding van 't geen daar geschiedt, opdat niemand 't vuur aanblaze, want vrede sluiten op voorwaarde van onafhankelijkheid der Boeren, dat wil Engeland niet; en toch smeult dat vuur in die Engelsche doofpot maar door; toch is de bijna omsingelde en gesnapte Botha weer ontsnapt; toch leeft de doodgezegde De Wet nog; toch is de doofpot niet dicht genoeg, want Kitchener schrijft nog om cavallerie, goed geoefende nog wel, als men hem die verschaffen kan, en 't is te vreezen, dat Engeland zich nog eens leelijk de handen brandt, voor die oorlog uit is. Ook op de

Filippijnen is 't na de gevangenneming van Aguinalda nog niet rustig en zelfs regeeringsgezinde bladen erkennen, dat de toestand daar hachelijk is en verergerd wordt door 't voortdurend geharrewar der militaire en burgerlijke machthebbenden, zoodat eerstgenoemden op 't zenden van spoedige versterking aandringen.

N. P. K. K.

GOSZNER'S GULDEN SPREUKEN.

1. Leg steeds wat eeuwig is in de voorbijgaande geschenken der vreugde.
2. Jaag elken dag naar reiner licht der waarheid.
3. Dagen van grooten nood zijn kiemen der heerlijkste zaligheid.
4. Wandel rustig op het pad, waarop de veilige Gids u geleidt.
5. Wat plicht en lot u gebieden, zij u heilig, als God u heilig is.
6. Den tijd wel te gebruiken is wijsheid; hij komt voor u maar eenmaal.
7. Heilig blijve u de tijd en de plaats, waar God u zegende.
8. Dagen van lijden bevorderen bij den wijzen mensch den geestelijken wasdom.
9. De wereld wordt niet overwonnen door zich voor haar te verbergen.
10. Moedig! Den goeden gaat het ten laatste toch goed.

VARIA.

EEN WIJS BESLUIT.

Pieter hield eene alleenspraak. Hij zeide: „Wanneer ik een man ben, dan zal ik mijne lieve moeder helpen, zooveel ik kan; ik zal haar steeds vriendelijk bejegenen; ik zal haar op mijne handen dragen; ik zal haar voor het kwade bewaken." — „Maar," zoo vervolgde hij, „wat duurt dat nog lang, voor ik groot en sterk ben! Ik denk, dat het verstandiger zal zijn, nu maar te beginnen haar te helpen, alhoewel ik klein ben."

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van J. B., Exloërmond, f 3.90; van H. B., Em. Compascuum, f 3.60.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

KINDER-KERSTLIED,

MELODIE: *Sankey* 195.

Wordt aanbevolen voor het a.s. Kerstfeest, kost 1 cent, 50 Ex. 40 ct., 100 Ex. 60 ct.

Te ontbieden bij de Administratie van „De Christen."

*** Door Gods goedheid werd ons heden een *DOCHTERTJE* geboren.

STADSKANAAL, 27 Oct. 1901.

JOHs. DE VRIES GZN.
M. DE VRIES—DE JONG.

*** Heden ontsliep in haar Heer en Heiland, in den gezegenden ouderdom van 75 jaar en 10 maanden,

GEESIE KIEVIET,

Echtgenoote van KLAAS SMIT.

Had haar lijden der laatste dagen en haar afsterven ons hart bedroefd, het vaste geloof, dat wij haar weer zullen zien in het Vaderhuis met vele woningen, waar geen lijden meer wezen zal, doet ons haar met blijdschap nastaren.

WEERDINGERMOND, 23 October 1901.

Uit aller naam:
KLAAS SMIT.
J. DOKTER—SMIT.
R. LINDEMAN.
A. LINDEMAN—SMIT.
C. POSTMA.
A. POSTMA—SMIT.
H. SMIT.
M. SMIT—LINDEMAN.
H. DUURSMA.
M. DUURSMA—SMIT.

*** Heden overleed, zacht en kalm, in de hope des eeuwigen levens, onze geliefde Man en Vader

DOUWE JANS KAMSTRA,

in den ouderdom van ruim 82 jaren.

AMSTERDAM, 27 Oct. 1901.

Wed. D. J. KAMSTRA—VISSER
en Kinderen.

*** Voor de VELE BEWIJZEN VAN LIEFDE EN BELANGSTELLING, den 23 Oct ontvangen, aan allen mijn **hartelijken dank**

F. J. VAN MEERLOO.

ORGELS.

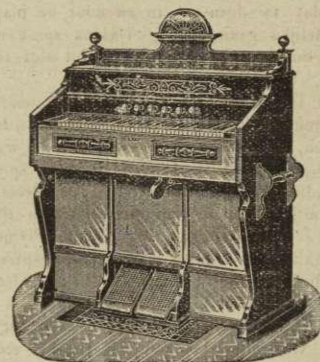

Soliede notenhouten Orgels in bovenstaande kast **van af 60 gulden.**

Zending- en Baby Orgels **van af f 40.**

Deze Orgels worden door geheel Nederland aan soliede personen geleverd op termijnbetaling van f 3 's maands,

dat is 10 cent daags.

Bij elk Orgel gratis handleiding voor zelfonderricht en toetsenlooper.

Levering franco Station. 5 jaar garantie.

De beste aanbeveling is, dat in één jaar 650 Orgels uitsluitend aan particulieren in alle oorden van Nederland en ook daarbuiten geleverd werden.

Eenig adres: JOH. DE HEER, Rotterdam.

Vraagt gratis Prijscourant en conditie.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 759 DONDERDAG 7 Nov. 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en
N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen
adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Jezus' wederkomst.

Heerlijk vooruitzicht en hoop aller vromen,
Wien eeuwig zeker de toekomst behoort,
Alles verandert als Jezus zal komen,
Als het geluid der bazuin wordt gehoord.

Werk aan uw taak, maar laat branden de lampen,
Smaak uwe rust, maar . . . . den staf in de hand,
Denk onder 't strijden en lijden en kampen,
Dat ge op vertrek staat naar 't Hemelsche land.

JEZUS uw Heiland, uw Midlaar, komt weder,
Sterkt in die hope, gij zwakken, uw kracht;
Drukt u de last voor het leven nog neder,
't Zware wordt licht voor wie biddend Hem wacht.

Heerlijk vooruitzicht, haast scheuren de wolken,
JEZUS, omstuwd door zijn Engelen, komt.
Houdt u bereid en weest wakend, gij volken.
Hoe wacht gij JEZUS, verheugd of verstomd?

Als Hij verschijnt, hebt gij niet meer te kiezen;
Als gij Hem ziet, is uw lot reeds beslist,
't Zij tot gewin of tot eeuwig verliezen;
Zijt gij reeds van Zijn genâ vergewist?

JEZUS, mijn Heiland, wil spoedig toch komen,
Maak weer deze aard Paradijs als voorheen,
Dat we ons weer laven aan de eeuwige stroomen!
JEZUS, mijn Heiland, verhaast Uwe schreên!

Uit O. T. ADR. VAN SANDIJK.

Het wezen des Christendoms.

En hieraan kennen wij, dat wij Hem gekend hebben, zoo wij zijne geboden bewaren.

Die daar zegt: Ik ken Hem, en zijne geboden niet bewaart, die is een leugenaar en in dien is de waarheid niet; maar zoo wie zijn woord bewaart, in dien is waarlijk de liefde Gods volmaakt geworden: hieraan kennen wij, dat wij in Hem zijn.

Die zegt, dat hij in Hem blijft, die moet zelf alzoo wandelen, gelijk hij gewandeld heeft.

1 Joh 2: 3—6.

Om iets naar eisch te beoordeelen en zuiver te beproeven, hebben wij een zuiveren maatstaf en een onbedriegelijken proefsteen noodig. Dit is van zeer ernstig belang, te meer naar gelang het te beproeven voorwerp of de te beoordeelen zaak van gewicht is.

Nu zal het door onze lezers, voor zooveel zij Christenen zijn, wel toegestemd worden, dat er niets gewichtigers gedacht kan worden dan het wezen van ons Christendom of Christen zijn — d. i. de eeuwige betrekking, waarin wij staan met Christus en door Hem met God, den Vader.

In den hierboven geplaatsten tekst, van welks rijken inhoud wij in dit klein bestek slechts de hoofdpunten kunnen noemen, wordt ons het kenmerkende van het Christen zijn beschreven. 't Is eene grootsche, verhevene gedachte van den apostel Johannes; maar toch geheel eenvoudig, natuurlijk, verstaanbaar voor den geloovige. 't Is om zoo te spreken, de zuivere logica des H. Geestes.

Christen te zijn beteekent van Christus te zijn, Hem toe te behooren, niet slechts in den vagen zin van een leerling of onderdaan of uitwendige vereerder van Christus en Christendom te zijn; maar meer dit, met Christus één te zijn, als man en vrouw, als hoofd en leden. Alzoo Christus leven, Christus natuur en zin te hebben. Dit weten wij als wij Christus „kennen", omdat we dan weten wat God ons in Hem gegeven heeft en wat wij persoonlijk aan Hem hebben.

De waarheid en het wezenlijke van dat kennen tegenover eene bloote theorie — moet blijken uit het leven en het bewaren en betrachten van Zijne geboden. Deze geboden zijn oorspronkelijk niet uitgedrukt op papier of perkament, of in steenen tafelen gegrift, maar in het persoonlijke leven van den Christus zichtbaar voor oogen gesteld. Hij is Hoofd en wet der zijnen. Zijne geboden worden mede door den H. Geest gegrift in de harten van hen, die met Christus vereenigd geworden zijn, of zooals Paulus het uitdrukt, in Hem gevonden worden.

In Christus zien wij de volmaakte openbaring van 's Vaders wil, omdat Hij dien volkomenlijk vervulde in zijn leven. Nooit werd op aarde eene gehoorzaamheid aanschouwd als de zijne. Hij, in gedaante gevonden gevonden als een mensch — ofschoon Hij eer en heerlijkheid bij den Vader had eer de wereld was! — Hij heeft zichzelven vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot den dood, ja den dood des kruises. Deze gehoorzaamheid had ten doel wel is waar, den losprijs te betalen, de menschheid te verlossen, maar 't was nederige gehoorzaamheid aan den Vader. En dit gevoelen zij ook in u, zoo wordt den geloovigen toegeroepen. „Die zegt, dat hij in Hem blijft, die moet ook zelf alzoo wandelen, gelijk Hij gewandeld heeft. Zie daar dan onze levende wet, ons hemelsch voorbeeld!

Wat zegt ons nu die wet? — Dit: alles komt hoofdzakelijk aan op de volmaking van de liefde Gods in ons. Gods liefde in ons, is Christus in ons. Daarom ook, wie in de liefde blijft, die blijft in God en God in hem. En dit is het kenmerk van de wezenlijke kennis van Christus, en is het wezen des Christendoms, waar het zich in den wandel en in daden der liefde openbaart. Al de volheid der liefde Gods heeft zich in Jezus Christus voor de oogen der wereld ten toon gespreid. Daaraan was geen gebrek of feil. Zijn liefde bewijzen aan de wereld en zijn liefdewerk en lijden ten behoeve van de wereld, was *gehoorzaamheid* aan den Vader. — Zoo is ook een wandel in ware nederigheid, in dienende liefde, met gewillig lijden in 't beoefenen der liefde en de verheerlijking van God, een bewijs, dat Christus in ons eene gestalte bekomt, gelijk wij in Christus zijn en blijven.

Christus geboden zijn aldus niet eenige afzonderlijke voorschriften, als: doe dit en doe dat, maar ze zijn het gansche, volle, zich mededeelende leven in de liefde, dat zijn wortel en kracht heeft in de kennis van Jezus Christus en diens voortdurende gemeenschap door den H. Geest. „En die in mij blijft," zegt de Heer, „die draagt veel vrucht, want zonder mij kunt gij niets doen."

Hebben wij alzoo Jezus Christus als onzen Zaligmaker, Middelaar, Voorspraak en Verzoening beleden en belijden wij Hem voortdurend alzoo met onze lippen, dan hebben wij ons zelf en ons geloof op de proef van de hoogste wet te stellen en te zien of ons leven een dankbaar leven en onze wandel een wandel in de liefde is, gelijk dat leven en die wandel in Christus gezien is. Geen andere of geen mindere proefsteen mag genomen of kan gelden.

En moet dan bij zulk eene proefneming nog schaamte ons aangezicht bedekken, en gevoelen wij ons dan als verteerd in den gloed der volmaakte, goddelijke reinheid en heiligheid, terwijl toch de ernstige begeerte naar volmaking in onze ziele is, ontmoedige ons zulks dan niet; maar laten we ons meer dan ooit vastklemmen aan onzen levenden Heiland, om met een voornemen des harten in Hem te blijven, en uit Hem, de Fontein des heils, ons te verzadigen met de levende wateren, door welke wij leven kunnen ten zegen voor de wereld en tot verheerlijking Gods.

N. v. B.

MEDEDEELINGEN

VAN DE NAJAARSVERGADERINGEN DER ENGELSCHE BAPTISTEN.

(Slot.)

Daarna stelde de President voor, „dat de afgevaardigden uit het buitenland en de koloniën verkozen werden tot leden dezer vergadering," en voegde er bij, dat zij zich zeer gelukkig en vereerd gevoelden door de tegenwoordigheid van broeders van de einden der aarde, die de profetie vervuld hadden en gekomen waren van het oosten en het westen en het zuiden en het noorden en met hen aanzaten op dien morgen. De vice-president ondersteunde het voorstel, dat eveneens hartelijk aangenomen werd, waarop de President den verschillenden broeders de rechterhand der gemeenschap gaf.

Het volgende punt op de agenda was eene motie van dankbetuiging voor de ontvangst en de gastvrijheid aan den Burgemeester en het Stadsbestuur en aan de broeders en vrienden te Edinburg. De heer Lester van Londen stelde het voor en merkte daarbij op, dat er meer dan duizend gasten geherbergd werden, niet alleen

door Baptisten, maar ook door vrienden van andere kerkgenootschappen. De President ondersteunde het voorstel, en onder hartelijk applaus werd het door de vergadering aangenomen, waarna Rev. J. T. Forbes M. A. namens de vrienden van Edinburg bedankte.

Vervolgens riepen verscheidene Schotsche afgevaardigden den vergaderden Baptisten een hartelijk welkom toe, die door den vice-president van de Unie, Rev. J. R. Wood, werden beantwoord, waarna de vergadering gesloten werd.

's Avonds was er eene groote welkomstvergadering in het Synode-gebouw voor de afgevaardigden uit het buitenland en de koloniën. Na de opening door gezang en gebed hield Dr. Glover eene hartelijke toespraak tot de vergaderde broeders en zusters, waarna al de afgevaardigden het woord voerden. Achtereenvolgens spraken Dr. W. Newton Clarke, vertegenwoordiger van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, Dr. E. M. Keirstead, van Canada, Mr. G. J. Denness, van Zuid Australië, Rev. A. S. Wilson, van West-Australië, Rev. J. Muirhead, van Nieuw Zeeland, Mr. T. B. King, van Zuid-Afrika, Rev. A. James, B. A. van Jamaïca, Signor Cesano, van Italië, Dr. P. Bickel, van Duitschland, Rev. C. Mensink, van Holland, en wijl er geen tijd meer was, gaf de afgevaardigde van Zweden, Rev. J. Byström, een manuscript aan den voorzitter, dat in het verslag opgenomen werd, in plaats van eene toespraak te houden.

Een telegram werd nog ontvangen van de Zuidelijke Iersche Bapt. Vereeniging, waarop na een kort woord van den President en een gezang de vergadering gesloten werd met het uitspreken van den zegen.

Ten behoeve van onze lezers, die gaarne zouden vernemen wat hun afgevaardigde ter vergadering gesproken heeft, laten wij hier het verslag volgen:

„Rev. C. Mensink, afgevaardigde van de Nederlandsche Bapt. Unie, zeide, na verschooning te vragen voor de afwezigheid van Mr. T. H. Engall, die oorspronkelijk tot afgevaardigde verkozen was, dat toen hij gevraagd was om naar de Unie-Vergadering te Edinburg te gaan, hij oogenblikkelijk „ja" gezegd had, omdat hij veel gehoord had over „bonny Scotland." Hij herinnerde zich een boek gelezen te hebben van Sir Walter Scott, waar in eene beschrijving van Schotland gezegd werd, dat het was „een land van steenen, van pannekoeken en van goede menschen." Dat het een land van steenen was, had hij gezien, en van goede menschen had hij ondervonden. Hij was zeer blij dien avond in hun midden te zijn, en 't was hem zeer aangenaam Dr. Maclaren te hebben gehoord. Hij had verscheiden boeken van hem gelezen, en vele preeken, die hij nooit na-gepreekt had. Daarna las de spreker zijne boodschap van de Ned. Unie: „Vraag al den broederen om voor ons te bidden, en vrede zij den broederen van God den Vader en den Heer Jezus Christus," en voegde tot besluit er bij, dat hij gevonden had, dat de Engelschen „zielen hadden als mannen, harten als moeders, en moed als leeuwen, en zoo zij ooit behoefte hadden aan deze hoedanigheden, dan was het nu."

Den volgenden (Donderdag) morgen werd de tweede zitting der Unie in het Synode gebouw gehouden. Rev. Arthur Mursell leidde de voorafgaande bidstond. Ten 10 ure precies nam Dr. Maclaren zijne plaats als voorzitter in en riep terstond Dr. Clifford op om zijn referaat te houden over „De plaats der Baptisten in den voortgang van het Christendom."

De spreker begon met te zeggen, dat er tegenwoordig onder de Christenen vele stemmen opgaan tot hereeniging, en verblijdde zich daarin met onuitsprekelijke blijdschap, vol van geloof en hoop, en haalde voorbeelden aan een hereeniging van de verschillende richtingen van de Methodisten in Canada, de Vereenigde Staten en Australie, van verschillende afdeelingen van de Presbyterianen, van twee partijen onder de Engelsche Baptisten, gescheiden sedert het begin der zeven tiende eeuw en hereenigd in 1891.

Voorts dankte hij God, dat de Baptisten in het koninkrijk Gods eene eereplaats hadden ingenomen. Hij stelde vooral op den voorgrond, hoe de Baptisten van alle eeuwen gestreden hadden voor gewetensvrijheid, hoe zij nooit vervolgers waren geweest, omdat dit tegen hun beginsel was, maar altijd vervolgden. Zij streden voor volkomene vrijheid der ziel van alle macht van buiten, hetzij geloofsbelijdenissen of kerkgenootschappen, synodes of staten. Dit is het voor naamste onderscheid tusschen hen en anderen.

„In 1612 of 1613 verklaarde eene Engelsche Bapt. broederschap te Amsterdam te gelooven, dat *de overheid zich niet mengen mag in zaken van godsdienst of geweten, noch de menschen mag dwingen tot dezen of dien vorm van religie, omdat Christus is de Koning en Wetgever van de Gemeente en het geweten.* Een zekere Thomas Helwise had de eerste hand in het opstellen van dit stuk, terwijl Leonard Busher, die een van de leden was, in 1614 het eerste Engelsche traktaat over „Gewetensvrijheid" uitgaf en John Morton een traktaat in denzelfden geest de wereld inzond. En zoo schoten uit een onaanzien lijk huis, ergens in Oost-Londen, de eerste stralen der volkomen godsdienstvrijheid."

Dat de Baptisten de baanbrekers zijn geweest voor gewetensvrijheid, wordt door vele groote geschiedschrijvers erkend, als Dr. Gardiner, Prof. Masson, Dr. Döllinger, Goldwin Smith en vele anderen . . . .

„Vaders en broeders! Wij zijn van roemrijke afkomst! Wij zijn opvolgers van Gods apostelen! Onze erfenis bestaat niet in eene nauwkeurige organisatie, eene ingewikkelde inrichting, statige ceremoniën, bovennatuurlijke geloofsbelijdenissen of grooten rijkdom! Niets er van! Onze erfenis bestaat uit begrippen en personen, vorstelijke, fondamenteele, Christelijke begrippen, en verloste zelfopofferende, Christus beeld dragende personen."

. . . . De Baptisten erkenden de kroonrechten van Jezus Christus, daarom moesten zij vrijheid zoeken. Zij scheidden zich van hunne broederen en vormden onafhankelijke, zichzelfbesturende gemeenten, omdat zij Zijne alleen gezaghebbende leer in praktijk wenschten te brengen. God stelde hen om de vraag te beantwoorden: Wat is eene nieuw-testamentische gemeente? en zij vonden dit in de kerkgenootschappen de Geest van Christus in wolken gehuld was door overleveringen, gewoonten en geloofsbelijdenissen, die de plaats van Christus hadden ingenomen. Daarom moesten zij ook de kinderbesprenging verwerpen, omdat die eene later ingevoerde gewoonte is, en niet het gebod van de Koning zelf . . . .

Alle andere kerkgenootschappen, behalve de Kwakers, bouwen nog steeds op sacramenteelegrondslagen; wij niet; wij staan op geestelijke ervaring, en daarop alleen; niet op geloofsbelijdenissen of op theologische stellingen, alsof zij de Bijbel waren, maar op „bekeering, verandering des harten, wedergeboorte door den Heiligen Geest, bewustheid van vergeving der zonden, van een ingaan tot een nieuw leven, het ontwaken der ziel voor God in Christus."

. . . . Wij hebben geene geformuleerde Bijbelsche theorie, wij hebben den Bijbel zelf. Hij is open voor ons allen. Mac Coll, (van de Engelsche staatskerk,) zegt: „Als iedereen den Bijbel mag verklaren, dan krijgen wij allerlei ketterijen." Zeer goed! Wij willen ons daar liever aan wagen dan anderen over ons geloof te laten heerschen! Wij kunnen den Bijbel vertrouwen.

Wij zeggen met Luther van het Zwaard des Geestes: „Dit zal het doen!"

Maar brengt deze grondslag der Gemeente de waarheid niet in gevaar? Volstrekt niet! Het Christelijk geloof herhaalt zich in de ervaring. In diepen zin, wordt Christus in ons geboren, en de centrale waarheden van Zijn godsdienst komen in — en worden een deel van — het persoonlijke leven van dengene, die in Hem een nieuw schepsel is geworden . . . .

Ik geloof, dat deze opvatting van de Gemeente van Christus langzamerhand meer door de Christenen erkend wordt . . . . Maar nu moeten wij niet denken, dat ons werk in deze richting gedaan is. Het is er ver af! Het bederf van het Christendom door het sacramentarisme woekert nog voort. Begonnen zijnde in den Geest, zoeken de menschen nog steeds te voleindigen in het vleesch. Wij moeten wakker, beslist en moedig zijn. Wij moeten de reinheid en het geestelijk karakter der Gemeente bewaren . . . .

Vereeniging met anderen hebben wij te betrachten zoover wij kunnen. Onze getuigenis als Baptisten mogen wij niet verzwakken. De belangen van het Koninkrijk Gods eischen, dat wij getrouw zullen zijn, getrouw in de eerste plaats in het werk, dat wij deelen met al de Gemeenten van Jezus Christus op aarde, n.l. de verkondiging van de bediening der verzoening, onze broeders te winnen voor goede en verblijdende gedachten over God, het haten van allen valschen weg, het liefhebben van goedheid en gerechtigheid, vriendschap en broederschap, getrouw ook aan die dierbare waarheid, die God ons geschonken heeft door het inzicht, den ijver, den moed en de toewijding van onze Baptistische vaderen."

Na dit belangrijk referaat, dat wij slechts, evenals de rede van Dr. Maclaren, zeer verkort weêr konden geven, kwam het „Fonds voor de Twintigste eeuw" aan de orde. Zooals bekend is, werken onze Engelsche broeders om een fonds van 250.000 pond of 3 millioen gulden bij elkander te krijgen voor Christelijke werkzaamheden. In het geheel is er echter, ondanks de grootst mogelijke inspanning van den Penningmeester der Unie, Rev. Shakespeare, en de andere leiders, nog slechts 185.414 pond beloofd, waarvan 121.600 pond betaald is. Deze som is bijeengebracht door 1010 gemeenten, die aan de Unie verbonden zijn. Er zijn echter nog 597 gemeenten, met ongeveer 57.000 leden, die niet bijgedragen hebben, maar vele van die gemeenten zijn niet met de Unie verbonden. Staande de vergadering werd eene collecte gehouden, waarbij aanzienlijke bedragen werden beloofd en geschonken, maar het totaal meldt de Bapt. Times and Freeman niet.

Daarna hield Rev. J. Thew, van Leicester, nog eene ernstige toespraak naar aanleiding van 's Heeren woord: „En gij, Kapernaum!" waarna de zitting gesloten werd door het uitspreken van den zegen.

In den achtermiddag hield de Bapt. Zenana zending (vrouwen zendingsarbeid onder vrouwen) eene afscheidsvergadering voor vertrekkende zusters, onder voorzitterschap van de Presidente Mrs. Robinson, die een kort openingswoord sprak.

Daarna werden de zusters door de secretaresse, Miss Angus, naar het platform geleid, waarna ieder van haar een woord tot de vergadering sprak. Allen waren reeds in het veld geweest, Miss Isabella Angus, van Bhiwani, Indië, Miss Kirkland, Ching chou fu, (China), Miss Taylor, van Calcutta (Indië), Miss Bate, Delhi (Indië), Miss Simpson, van Chou ping (China), Miss Farrer, van Bhiwani, (Indië), Miss Beckingsale van Fu yin tsun (China), Miss Bayley, van Agra (Indië), en Miss Sifton B. A. van Ching-choufu (China). Na eene collecte voor dit hoogst belangrijke zendingswerk, hield Dr. Glover van Bristol de afscheidsrede.

's Avonds was er nog eene openbare vergadering waarbij Mr. G. W. Macalpine J. P. het voorzitterschap bekleedde en een inleidend woord sprak, waarna Rev. Chas. Brown, van Londen, eene toespraak hield over „Christelijke hereeniging en afzonderlijke kerkgenootschappen," en tot slot Rev. F. B. Meyer, B. A. de vergadering nog toesprak over „Het hoogste standpunt van Gemeente-lidmaatschap," waarbij hij er op drukte, dat een Christen niet alleen op Christelijk, maar ook op maatschappelijk gebied zijn invloed moest doen gelden.

Daarna werd eene collecte gehouden voor plaatselijke onkosten, de Lofzang gezongen en met het uitspreken van den zegen de vergadering gesloten.

Op Vrijdagmorgen had er eene zendingsvergadering met ontbijt plaats, waarbij weder verscheidene zendelingen van Indië, China, Congo en Jamaïca het woord voerden, en aan den avond nog eene zendingsvergadering voor jongelieden, die druk bezocht was, en waarmede de reeks van samenkomsten der Baptisten Unie van Engeland besloten werd.

Onze „Mededeelingen" zijn reeds vrij lang geworden, maar we wenschen er nog eene op-

merking aan toe te voegen. De lezer zal hebben opgemerkt, dat op de Vergaderingen der Unie nergens over gehandeld werd dan over werkzaamheden en over onze roeping als Christenen en als Baptisten. Dit is geheel overeenkomstig haar beginsel, gelijk dit ook het geval is met onze Nederlandsche Unie, zooals zij het in hare statuten duidelijk uitspreekt, zie Art. 4, Doel der Unie, en de opmerking aan het slot.

Beware ons de Heer, dat wij nooit dat beginsel verloochenen, maar gedachtig aan Zijne woorden: „Eén is uw Meester, en gij zijt allen broeders," steeds elkander dienende, helpende, voorlichtende, mogen samenwerken tot uitbreiding van Zijn heerlijk Koninkrijk.

A.

EEN EN ANDER.

*** Onder de Philippijnen werd terstond, nadat de Amerikanen hen overwonnen hadden, door zendelingen der Baptisten gearbeid. De inboorlingen waren de onderdrukking door monniken en priesters moede en betoonen zich thans toegankelijk voor het Evangelie.

De Amerikaansche Baptisten-Zendings-Unie had in den zendeling Eric Lund een bedrijvigen en beproefden man naar de Philippijnen gezonden, die in Spanje ten zegen werkzaam geweest was. Deze is thans echter wegens ziekte gedwongen het land te verlaten. Dit is voor hem te pijnlijker, omdat hij vele ijzers in 't vuur had. 30 kandidaten wachten op den doop; een aantal jongelieden bereiden zich tot den dienst des woords voor; een eigen drukpers zoude in deze dagen in werking gesteld worden; daar kan bijgevoegd worden, dat 7934 inboorlingen hem hunne adressen in 7 verschillende dorpen en steden opgaven, en zij verklaarden, dat het hun innerlijke begeerte was van Rome vrij te worden. Deze mogen nu nog niet allen als bekeerden gelden, maar men ziet toch, dat zij beginnen te onderscheiden tusschen blooten vormendienst en de aanbidding Gods in geest en waarheid.

Wanneer nu al zendeling Lund het veld moet verlaten, zoo is er toch behoorlijk voor plaatsvervangers gezorgd. Drie zendelingen bevinden zich reeds op weg er heen. Ook heeft zendeling Lund voor zoo veel stof voor de pers gezorgd, dat er wel een jaar lang zal kunnen gewerkt worden eer al de tractaten en andere in gereedheid zijnde geschriften in het Visayan, het dialect der Philippijnen, gedrukt zullen zijn.

„Wahrheitszeuge." N. v. B.

KERSTLIED.

WIJZE: *„Ga niet alleen."*

Komt, laten we ons begeven
Op reis naar Bethlehem.
Zij 't nu ons naarstig streven
Te vinden eenig Hem,
Die voor ons heer wou dalen
Tot in dit lage stof,
Om ons zoo op te halen
Naar 't hemelhof.

Komt, laat ons Hem begroeten,
Die onder ons verscheen;
Hij zelf wil ons ontmoeten, —
Komt, kindren, naar Hem heen!
Wie kan uw jeugd verblijden
Als Jezus, Hij alleen,
Laat u dan zachtkens leiden
Ter kribbe heen!

Hij, 's Vaders eengeboren,
Geboren in een stal;
Hij is door God verkoren
Tot Koning van 't heelal.
Hij neigt zich tot de kleinen,
Bemint ook ieder kind,
Komt, schaart u bij de zijnen, —
Tot lof gezind.

N. v. B.

Uit de Gemeenten.

DEVENTER. Mochten wij in No. 756 van „De Christen", onze Zuster-Gemeenten ter kennis brengen, welk een onschatbare zegen onze Gemeente van den Heer geschonken was, door middel der Evg. Samk., daarin dat zooveel jeugdige zielen zich aan den Heer Jezus hadden overgegeven en anderen, die reeds langen tijd beleden hadden, nader waren gebracht ook tot de Gemeente, zoodat we konden mededeelen, dat de Gemeente besloten had, drie zusters op hare eenvoudige belijdenis van te weten door het geloof dat zij het eigendom van den Heer Jezus waren, waarom zij Hem ook in den doop wenschten te gehoorzamen, in haar midden op te nemen. Haaraan is voldaan op Zondag 20 Oct. j.l.

Zondag 27 Oct. hadden wij wederom het voorrecht eene jeugdige zuster door den doop in de Gemeente op te nemen.

De Voorganger had bij die gelegenheid als tekst gekozen Handel. 8: 39, en sprak voor een aandachtig gehoor, vooral aan 't licht stellende hoe de Moorman zijn weg vervolgde met blijdschap, vooral ook met het oog op het vertrek der doopelinge naar elders. Wij hopen dat ook zij haar weg met blijdschap moge bewandelen, dicht bij den Heiland blijvende, die overal en aan allen kracht wil geven, om de verleiding en zonde te weerstaan.

Terwijl bovenbedoelde zuster haar begeerte had te kennen gegeven, om belijdenis te doen, waren er nog vier meisjes en één jonge broeder, die hun begeerte uitspraken, dat zij wenschten gedoopt te worden. De laatste was al eenigen tijd op den goeden weg en had in eene vergadering van het Leger des Heils den Heiland leeren kennen, als zijn Verlosser. Maar sinds langen tijd had hij zich van het leger teruggetrokken, en mochten wij hem geregeld in de Gemeente onder de prediking zien komen. Ook hij wenschte in volle gehoorzaamheid voor den Heer te leven, en zich ook naar Zijn Woord te laten doopen, ongetwijfeld ook tot blijdschap van zijn vader, die al eenige jaren lid der Gemeente is.

Woensdagavond j.l. werd hierover Gemeente-Vergadering gehouden, en die vijf doopkandidaten gelegenheid gegeven zich uit te spreken omtrent het geloof, dat in hen was, waarna allen met algemeene stemmen aangenomen werden. Dat het den broeders en zusters in dit geval ernst was bleek wel uit de trouwe opkomst; ieder hunner gevoelde, dat allen een deel der verantwoording op zich namen, te meer, omdat ze nog maar zoo kort geleden tot den Heer bekeerd waren. Maar verrassend was het van de doopkandidaten, uit den mond des eenen te hooren, dat zij overtuigd was, dat de Heer al haar zonden vergeven had, welke vele waren, van een ander een duidelijk inzicht van wat zonde is namelijk vijandschap tegen God, en van allen, dat het hun waarachtige begeerte was om geheel voor den Heer te leven.

Een dier meisjes was al lang lid der Katholieke kerk, maar daar had zij nooit bevrediging gevonden voor de behoeften van haar hart, en het is in alles duidelijk, dat zij nu gelukkig en blij is; zij was niet alleen tevreden, dat zij haar hart aan den Heer gegeven had, maar wenschte zich geheel te geven ook in gehoorzaamheid in den doop.

Zondag 3 Nov. werden alle vijf door den doop aan de Gemeente toegedaan.

Door bekendmaking mochten wij zien, dat nog eenige belangstellenden of nieuwsgierigen waren opgekomen, om daarvan getuige te zijn.

Zeer duidelijk zeide de Voorg. dan ook, dat wij verwerpers waren van den kinderdoop, dat het een grooten leugen was van de voorstanders daarvan, om te zeggen dat de doop in de plaats der besnijdenis was gekomen, dat niet te bewijzen was. En naar aanleiding van Efz. 6: 4 bepaalde hij de ouders bij de verplichting om hunne kinderen op te voeden in de leering en vermaning des Heeren, de verantwoordelijkheid daarvan ons voorstellende, opdat wij geen verhindering in den weg mochten leggen voor onze kinderen om tot den Heiland te komen.

Met aandacht werd dat woord aangehoord, en ook bij het afdalen in het watergraf der doopelingen, was het duidelijk dat allen aangegrepen waren door den ernst van een belijdenis, ons oude leven achter te laten, om als nieuw geboren kinderen van nu af in oprechtheid voor den Heer te leven. God zegene dan ook die jeugdige zusters en broeder in de goede keuze door hen gedaan, en stelle hen ook ten zegen voor anderen.

Wij zijn overtuigd, dat spoedig nog meerderen den doop aanvragen zullen en daarom grootelijks verblijd zijn.

Met heilbede aan onze medeverbondenen in Christus
E. J. S., Secretaris.

STADSKANAAL. Zondag j.l. werd de Gemeente weder niet weinig verblijd door den doop eener jeugdige zuster, die, hoewel zij den Heere Jezus als haar Redder onder ons had beleden en den doop had begeerd, doch verhinderd was geworden, en die sedert door zware krankheid als aan den oever des doods gelegen had — nu gezond en verheugd, zich nu naar 's Heeren woord kon laten doopen. Haar voorbeeld vinde bij velen navolging!

NIEUWE PEKELA. Zondag 3 Nov. was voor de Gemeente alhier een blijde dag, daar de Heer haar het voorrecht schonk eene jeugdige zuster, die reeds sedert een paar jaren Hem als haar Zaligmaker had beleden, door den doop in haar midden te zien opnemen. Eene talrijke schare vulde ons kerkgebouw, die aandachtig luisterde naar eene ernstige toespraak van onzen geachten Voorganger, br. Kuipers, over Filippus en den Kamerling. Zegene de Heer het gesprokene aan vele harten, en moge deze eersteling sedert de komst van br. K. in ons midden, nog door velen worden gevolgd.

Tevens kunnen wij mededeelen, dat onder leiding van zr. Kuipers de Vrouwenvereeniging weder in 't leven is geroepen, die aanvankelijk zeer bloeit, en door de zusters der Gemeente zeer gewaardeerd wordt, terwijl ook reeds vrouwen van buiten de Gemeente zich als leden hebben aangesloten. Stelle de Heer ook dezen tak van werkzaamheid tot een rijken zegen.

En eindelijk kunnen wij er nog bijvoegen, dat op voorstel en onder leiding van br. Kuipers 's Zondagsavonds om 8 uur in onze kerk Evangelische samenkomsten worden gehouden. Geve de Heer, dat ons huis vol moge worden en Zijn Geest krachtig werke in en door de sprekers aan de harten van vele zondaren, opdat zij behouden mogen worden, en de naam des Heeren in alles worde grootgemaakt en verheerlijkt.

VAN WIJD EN ZIJD

Nederland. Onze Prins Hendrik schijnt een verstandig man te zijn, die 't kwade wil overwinnen door 't goede, want men verneemt, dat hij al de bekende stroopers te Apeldoorn aan werk heeft geholpen, zoodat zij nu een eerlijk stuk brood kunnen verdienen. Als zij dat nu maar willen.

De politie te Amsterdam, die 't in den laatsten tijd nog al druk had met inbrekers en oplichters, heeft een buitenkansje. Hunne jaarwedden zijn verhoogd. Die van de commissarissen met f 500 per jaar, hoewel de hoofdcommissaris al f 6000 genoot. Buitendien komt er nog 90 man bij, terwijl ook in overweging is gegeven om zooals in Gent, honden bij de politie in te voeren, die bij instinct weten, of zij een fatsoenlijk mensch of een inbreker vóór hebben. De burgemeester echter vreest, dat die honden wel eens een verkeerde kunnen pakken, wat zelfs een agent nog wel overkomt.

Meende men in den laatsten tijd, dat onze Nederlandsche bodem ook goud in zijn schoot verborg, en wel te Nijverdal (Overijssel): van deskundige zijde wordt nu de onmogelijkheid daarvan aangetoond, omdat onze grond aangeslibd is door den Rijn en de Maas, welke rivieren echter geen goud bevatten. Wat daar dus blinkt zal ook al geen goud, maar eenvoudig mica zijn, af pyriet. Bij nader onderzoek zal nog moeten blijken, wat er van de zaak aan is.

Het boycotplan, waarvoor velen zich hier en elders warm maken, die misschien weinig aan de gevolgen denken, welke zulk een dwangmiddel zou kunnen na zich sleepen, zonder den Boeren 't bedoelde nut aan te brengen, is nog steeds in werking, hoewel 't niet aller bijval vindt.

In Hamburg hebben de pogingen geenerlei gevolg gehad, omdat de arbeiderstoestanden op 't oogenblik niet gunstig zijn, terwijl uit Rome geseind wordt, dat de dokwerkers te Genua slechts dan tot den boycot zullen toetreden, als de beweging algemeen wordt. Toch zijn er anderen, die beslist willen doorzetten, als Engeland voor 31 Dec. a s. geen vrede sluit met de Boeren, zeker met 't z.g.n. christelijke doel om alzoo Engeland met geweld voor, nog dieper zinken, te bewaren; maar wij vreezen, dat de bewerkers zelve de wrange vruchten van zulk een onschriftuurlijke handeling zouden plukken.

Engeland meende ook dat Boerenvolk met geweldadige middelen tot zijn wil te dwingen en is nog bezig om zoo mogelijk nog gruwelijker te werk te gaan en ieder, die onafhankelijkheid begeert, als een misdadiger te verdelgen of te verbannen uit 't geannexeerde land. Maar wat zijn tot hiertoe de gevolgen? Zeker, voor de

arme Boeren een verwoest land, verbrande huizen, jammerlijk vermoorde vrouwen en kinderen en een meer dan ooit te voren, vast besloten en naar vrijheid van Engelsche overheersching dorstend gemoed, maar voor Engeland tevens, verlies van vele edele menschenlevens, verlies van kapitaal, verlies van gezag in de Kaapkolonie, verlies van eer in de wereld en een met moord en onrecht belast geweten voor de handelende personen, die nu al beginnen hun best te doen, de zaken goed te praten. Joseph Chamberlain neemt al zijn redenaarstalent te baat om het Engelsche volk en de mogendheden aan 't versteland te brengen, dat de Boeren zelf de Engelsche regeering tot deze wreedheden genoodzaakt hebben, die nog volstrekt niet overtreffen de gepleegde gruwelen in den Fransch—Duitschen oorlog van 1870 en andere Europeesche oorlogen en dat 't hoofdzakelijk aan de houding der pro-Boers in Engeland te wijten is, dat de oorlog zoo lang duurt, waarover natuurlijk hier en daar verontwaardiging opstijgt.

Zijn vriend, Lord Milner, de vorige week te Durban aangekomen, heeft daar zijn best gedaan om de oorlog uit te praten, door hem voor te stellen als een reeds overwonnen brand, waar nog nu en dan de vlammen uitbreken, maar geen verontrusting meer behoeven te baren, omdat ze geen voedsel meer vinden. Wie dat nu maar gelooven wil, kan droomen, dat 't gevaar voorbij is, en Koning Edward kan straks rustig zijn kroningsfeest vieren, (als hij 't beleven mag), want naar vermeld wordt, moet hij reeds viermaal geopereerd zijn, wegens kankergezwel in de keel.

De berichten uit

Z.-Afrika echter, hoe ook ten gunste van Engeland vervormd, geven te kennen, dat die uitbrekende vlammen nog meer beteekenen dan Milner wil laten voorkomen, omdat zij nog voedsel vinden in de Engelsche brandweer zelve, op wien de Boeren weer een paar schitterende overwinningen behaalden; waarbij de Engelschen zware verliezen hebben geleden. De colonne van Benson werd door die Boerenvlammen gegrepen, 2 kanonnen veroverd, 236 man buiten gevecht gesteld, waaronder 22 officieren, en Benson zelf gedood. De akelige mist, de drassige grond en de moeilijk vervoerbare kanonnen, zijn natuurlijk de oorzaak, dat men die uitbrekende vlammen niet ontkwam, en daaraan is 't zeker ook te wijten, dat de Engelsche berichten van overwinning soms op een nederlaag uitdraaien, en men niet weet, hoe de zaken eigenlijk staan. De regeering schijnt niet erg gerust te zijn, want de cavaleriebrigade te Aldershot heeft bevel ontvangen, half November naar Z. Afrika te vertrekken en dat Kitchener bang is voor al wat op een vonk gelijkt, blijkt wel uit de veroordeeling van een Hollandsch predikant te Kimberley tot een jaar gevangenisstraf, enkel omdat hij voor Cronjé gebeden heeft, niettegenstaande hij aanvoerde, dat men volgens de Schrift zelfs voor vijanden moet bidden. Of de Engelsche Bijbel soms anders leert?

Amerika. Eene moeder te Chicago, die twee jaar geleden een drieling ter wereld bracht, verraste nu haar man met een viertal. Eene heele aanwinst voor de Caecilia kerk te Chicago, waar alle zeven gedoopt werden, ter aanschouwing van een groote menigte, die daarna nog de woning bezocht om 't wonder te zien, waarvoor de practische moeder echter een entrée vraagt van 6 dollars de persoon.

De Phillippijnen hebben in generaal Malvar een opvolger van Aguinaldo, die een strijd op leven en dood heeft geproclameerd tegen de Amerikaansche overheersching en verklaart, dat ieder, die de Amerikanen als gids zal hebben gediend of zich onderworpen heeft, als verrader zal worden beschouwd.

N. P. K. K.

VARIA.

DE HEMELEN VERTELLEN GODS EER.

Wanneer er een spoorweg aangelegd was van de aarde naar de naastbij zijnde vaste ster en de vrachtprijs op 5 cent per mijl berekend was, dan zou een kapitaal van 9300 millioen gulden niet eens toereikend zijn om den overtocht te betalen. Het zou minstens 14195 millioen kosten. Wanneer nu de trein niet zoolang kon wachten, tot wij belast en beladen met zooveel goud terugkeerden, zoo zouden we ons het genot van zulk een uitstapje moeten ontzeggen.

„National Baptist" Amerika

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van J. S. te Nieuw-Buinen f 3.37 $^1/_2$; van H. ter B, Hengeloo, f 13.34.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

BLAASHARMONIKA.

Nuttig en aangenaam Instrument voor kinderen zoowel als volwassenen. 10 toetsen en 2 bassen (28 tongen). Schoone toon. Degelijke afwerking.

Onmiddellijk te spelen.

Bij elk instrument gratis handleiding voor zelfonderricht met verschillende liederen, koralen etc.

Prijzen f 1,30, f 1,50, f 1,75 en f 2,—.

Franco toezending in cartonnen doos per post na ontvangst van postwissel door

JOH. DE HEER, Rotterdam

Grootste sorteering in Nederland in Mond-, Blaas- en Hand-Harmonika's.

Wederverkoopers bij minstens 3 stuks, hoog rabat.

*** Door Gods goedheid werd ons heden een *ZOON* geboren.

NIEUWEPEKELA, 30 Oct. 1901.

J. G. OLIJSLAGER.
G. OLIJSLAGER—POTJEWIJD.

*** Tot onze diepe droefheid overleed heden door een treurig ongeval ons innig geliefd Zoontje

J A N,

in den ouderdom van 4 jaren en 3 maanden.

Zeer zwaar valt ons dit verlies, doch wij wenschen Gode te zwijgen.

SAS VAN GENT, 28 Oct. 1901.

F. SNEIJER.
M. SNEIJER—MULDER.

*** Ons kindje, ons den 27sten Oct. j.l. geboren, werd ons, tot onze diepe droefheid, heden weder door den dood ontnomen.

Ofschoon bedroefd, wenschen we eerbiedig te buigen voor 's Vaders heilig bestel.

STADSKANAAL, 31 Oct. 1901.

JOHs. DE VRIES GZN.
M. DE VRIES—DE JONG.

Een alleenwonend Weduwnaar

vraagt een lid der Gedoopte Gemeenten als **HUISHOUDSTER**, van middelbaren leeftijd, om dadelijk in dienst te treden. Nette leefwijze is vereischte, hetzij weduwe of jonge dochter, en volgens overeen te komen voorwaarden. Men adresseere zich aan D. ONOS, Schilder te Haarlemmermeer, Aalsmeerderweg.

Liefhebbers van een degelijk, klankrijk, bijna onslijtbaar schoongebouwd ORGEL, hetwelk men over 10—20 jaar met evenveel genot bespeelt als het éérste jaar, raden wij met alle vrijmoedigheid aan eene der onderstaande

ECHT AMERIK. ORGELS

te koopen, (met toetsenlooper en handleiding voor *zelfonderricht*), *à contant* of op afbetaling van 10 cent per dag = 3 gulden per maand.

ORGELS met	8 registers,	2 koppelingen,	2 kniezw.,	voor 100 en 110	gulden.
ORGELS met	10 „	2 „	2 „	voor 115 en 125	„
ORGELS met	11 „	2 „	2 „	voor 130 en 140	„
ORGELS met	12 „	2 „	2 „	voor 140 en 150	„

Voorts ORGELS met 13, 14, 15, 16, 17 en 18 registers, in alle prijzen voorradig, allen met 5 jaar degelijke garantie.

100en bewijzen van volkomen tevredenheid, alsmede teekeningen van Orgels, worden franco toegezonden door

GROENEVELD's ORGELHANDEL, SNEEK.

Zoo'n VEERTIG (40) ORGELS, in prijzen van af 45 tot en met 400 gulden, staan steeds ter vrije bezichtiging.

HARMONIKA'S.

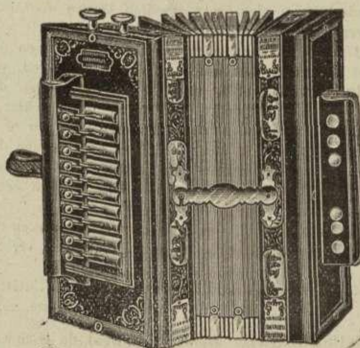

Degelijke Volksharmonika's volgens nevenstaande teekening

2 Reg.	2 koorig	....	*f* 3,75
3 „	3 „	....	„ 4,50
4 „	4 „ (Orgeltoon)	...	„ 5,50

Prachtige volle toon.

Talrijke dankbetuigingen!

Bij elk instrument cadeau: een **Handleiding voor zelfonderricht** om zonder notenkennis direct verschillende liederen en koralen te kunnen spelen en kleine reparatiën zelve te doen. — Franco levering tegen toezending van postwissel.

Grootste sorteering in Nederland van Mond-, Blaas- en Hand-Harmonika's. Hoofddepôt der

Echte Crefelders.

Vraagt gratis geïll. Prijscourant.

Wederverkoopers bij minstens 3 stuks hoog rabat.

JOH. DE HEER - ROTTERDAM.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 760 DONDERDAG 14 Nov. 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Christus mijn leven.

Te leven in mijn zangen,
Ja, dàt, dat is mijn doel,
Mijn innig zielsverlangen,
Waarin 'k mij één ~~gevoel~~
Met alle ware zonen
Der heil'ge Poëzie,
Al zijn ook zwak mijn tonen
En arm mijn melodie!

Doch — 'k zou er niet in leven,
Dewijl 'k in psalmgeruisch
Getuigenis wil geven
Van JEZUS en Zijn kruis?
Omdat 'k in àl mijn klanken
Een elk, die 't oor mij leen',
Wil dringen, Hem te danken,
Te leven Hem alleen?

Conventioneel zou 't wezen,
Als 'k Hem mijn Heiland heet,
Als 'k in mijn hart laat lezen,
Wat dáár Zijn liefde deed?
Is Hij dan niet mijn leven,
Mijn eenig zielsgenot,
Waarheen mijn zuchten zweven,
Mijn aardsch, mijn eeuwig lot?

Ja, U alleen te leven,
U, Koning van mijn hart!
U, Doel van al mijn streven!
U, Vreugd in al mijn smart!
Ja, ook in al mijn zangen
Te leven U alléén,
Slechts daar strekt mijn verlangen,
Mijn biddend hart zich heen!

O, had ik duizend tongen,
Haar tonen vloeiden saâm,
Van éénen gloed doordrongen,
In d' éénen dierbren Naam,
— Heb dank! — ook mij gegeven,
Ook mij ter zaligheid;
Ook mij ten waren leven,
Dat voller bloei nog beidt!

'k Zou reine harmonieën
Doen ruischen door 't heelal,
In rijke symphonieën,
In daav'rend vreugdgeschal!
'k Zou trotsche wereldmachten
Door hooger macht weêrstaan,
Maar die Uw heil verwachten
Van vreugde 't hart doen slaan.

Is me éene tong gegeven,
Die nog maar staam'len mag
Van 't rijke, zaal'ge leven,
Dat Uw herlevingsdag
Voor mij ook deed verrijzen,
In mij ook op deed gaan, —
o Leer haar, U te prijzen!
Blaas door Uw Geest haar aan!

Ja, zie voor U mij knielen
Met d' éene, een'ge beê:
Laat meer me Uw Geest bezielen,
Deel vuur'ger krachten mee
Aan 't lied, dat 'k wil doen zweven
Door heel mijn levenssfeer:
Gij, JEZUS! zijt mijn leven,
Mijn hoop, mijn heil, mijn eer!

Uit O. T. C. KIJNE.

Evangelisch mysticisme.

Openingsrede van de herfstvergadering der Engelsche Baptisten Unie door haren President Dr. A. Mc Laren, op 9 Oct j.l. te Edinburg.

Ofschoon reeds in no. 758 van ons blad, onder de mededeelingen van bovengenoemde vergadering, een beknopt overzicht, den hoofdinhoud bevattende van de schoone en diep ernstige rede van den beroemden redenaar Mc Laren, *) gegeven is, zoo meenen wij toch — en misschien daarom te meer — onzen lezers geen ondienst te zullen bewijzen, als wij die rede nog wat uitgebreider ter hunner kennis brengen zooals zij door br. Liebig in 't duitsch vertaald in „Der Wahrheitszeuge", nog eenigermate verkort, is geplaatst. Mc Laren sprak een uur en 20 minuten voor eene schare van minstens 3000 personen, maar werd van 't begin tot 't einde even rustig en met gespannen aandacht aangehoord. Voor onze ongeletterde lezers zij nog opgemerkt, dat „mysticisme" beteekent het begrip van eene verborgen gemeenschap des menschen met God, of ook de geestelijke opvatting der bijbelleer.

De redenaar sprak dan aldus:

„Ik ben mij mijne verantwoordelijkheid op de plaats, die ik door de gewaardeerde vriendelijkheid mijner broeders heden inneem, wel bewust. Het is mijn innigste begeerte, deze gelegenheid, tot onze Gemeentèn te mogen spreken, op het allerbest ten nutte te maken, daar het waarschijnlijk wel mijn laatste wezen zal. †)

Bij de keuze van mijn onderwerp heb ik lang geweifeld, ik gevoelde echter een machtigen drang in mij om, in plaats van op dingen in te gaan, die de organisatie betreffen, of een thema te behandelen, dat wel voor het tegenwoordige passend, maar toch van voorbijgaand belang is — diepere vraagstukken op den voorgrond te plaatsen, gedachtig aan het woord van een Puritein, die zeide: „Waar zoo vele broeders tijd-preêken houden, daar mag een arme broeder wel voor de eeuwigheid spreken." Vest mitsdien met mij uwe aandacht op eene zijde des Evangelischen Christendoms, dat theoretisch wel vrij algemeen erkend wordt, maar dat, naar mijne beschouwing tot groot nadeel der ervaring en der belijdenis niet genoegzaam in het wezen der belijdenis, en het persoonlijke leven der meesten onder ons doordringt. Kortheidshalve omschrijf ik mijn onderwerp:

Evangelisch mysticisme.

en wanneer deze titel dezen of genen aanstootelijk mocht voorkomen, dan is zulks voor mij een bewijs, dat ik een noodzakelijk en passend thema heb gekozen.

Mysticisme is ongetwijfeld een woord, dat nog al aan eenige verdenking onderworpen is, en het wordt dikwijls meer in veroordeelende dan in waardeerende beteekenis gebruikt. Maar men heeft een heilzaam en gezond mysticisme, hetwelk in iedere verhevene wereldbeschouwing en betrachting van den mensch indringt en het eigenlijke hart des Christendoms is. Want het grondbeginsel van het mysticisme is, zuiver opgevat, eenvoudig de directe gemeenschap des menschen met den Geest Gods, en wij allen geven ten minste in theorie toe, dat deze waarheid in het allerheiligste van ons geloof besloten ligt. Degenen, wien het Christendom hoofdzakelijk eene nieuwe editie der zuiverste moraal (deugdenleer) in verhevenen vorm en met een het hart meer treffenden invloed is, en degenen, dien het hoofdzakelijk een stelsel van op het verstand gegronde dogma's is, mogen en zullen zich met een onbevredigd schouderophalen van zijn diepsten inhoud afwenden; zoolang echter de waarheid van een inwonenden Geest in de leeringen des Nieuwen Testaments op den voorgrond staat, en zoolang het rechte erkennen van een rein hart tot veel verhevener levensopvatting opvoert dan alle zeden- en verstandsleeringen dat vermogen te doen, zoolang zal het mystische element in iedere levende, Christelijke ervaring binnendringen en zal een fondamenteel deel van het Christelijk geloof uitmaken. Maar terwijl dit waar is, blijft het ook waar, dat weinigen onder ons het licht der openbaring van Christus als met een volkomen zuiveren spiegel opvangen, om het zonder misvorming of weglating van eenige der stralen te doen weerspiegelen, en ik waag het aan te nemen, dat dit gebrek aan een juiste verhouding eene hoofdoorzaak is van de plaats, welke het sterrenbeeld der waarheden in de ideën van den middelmaats-Christen inneemt; ik bedoel die waarheden, welke zich om het middenpunt — het inwonen des Geestes — groepeeren. Deze waarheden vormen den melkweg, dien ik mij veroorloofd heb, evangelisch mysticisme te noemen. Gelijk andere sterrenbeelden lichten zij aan onzen bewolkten hemel slechts tijdelijk en met zwak schijnsel; zij doen zich slechts aan ons voor als lichtstippen, terwijl zij in werkelijkheid zonnen zijn. Ik waag het in alle bescheidenheid te beproeven, hunnen glans naderbij te brengen, want ik ben zeker, dat wij zonder haar licht in de duisternis zitten.

*) De oude br. Bickel te Cassel, die te Edinburg den „Deutschen Bund" vertegenwoordigde, vergeleek de beide redenaars Dr. Mc Laren en Dr. Clifford aldus: „De oude Mc Laren" spreekt van de helderheid en waarheid Gods als de kristalheldere meren van zijn Schotsch vaderland, de „hervormer Clifford" als de geweldige bergstroom, die alles met zich dreigt te scheuren."

†) Dr. Mc L. wordt den 11 Febr., zoo God hem 't leven spaart, 76 jaar oud.

Wij kunnen deze waarheden kortweg samenvatten als de directe gemeenschap des menschen met den H. Geest, als de feitelijke mededeeling van een nieuw levensbeginsel van Jezus Christus en als de wederkeerige *inwoning* van Christus in den Christen en van den Christen in Christus. Gij zult ongetwijfeld bereid zijn te zeggen: „Dat alles geloof ik vast," en ik twijfel er niet aan, dat deze waarheden in uwe geloofsbelijdenis opgenomen zijn; maar zij zijn ons geen feiten, zooals zij behoorden te zijn, zij worden in de *ervaring niet verwezenlijkt* en zijn in ons bewustzijn niet als iets gewoons aanwezig. De verhouding, naar welke zij in onze harten eene levende plaats behooren in te nemen, is te bepalen door te overwegen in welke verhouding zij in het Nieuwe Testament voorkomen. Ik verzoek u, die thans met mij na te speuren. Ik vermoed, dat zij in scherpe en bedroevende tegenstelling tot het in omloop zijnde christendom staat.

De zaadknop van het mysticisme ligt, gelijk van alle christelijke leer en alle christelijk *leven*, in de woorden onzes Heeren. De onuitsprekelijk teedere en oneindig diepe uitdrukking: „Ik ben de wijnstok, gij zijt de ranken," omvat alles. Het is een leven, dat zich door iedere buigzame rank dringt, iedere rank vast maakt en iedere druif kleurt. De rank draagt van zich zelf geen vrucht, de sap vloeit naar binnen en er is leven aanwezig — eenheid des levens en vruchtbaarheid des levens. De velen zijn van Een, en de naam des Eenen is Christus, want het is zijn leven, dat in hen allen is. Ons Noordelijken is een boom des wouds meer bekend dan een wijnstok, en daar hebben wij dezelfde menigvuldigheid en dezelfde eenheid. Van de vaste wortelen uit door den dikken stam en tot het uiterste van den hoogsten twijg en het laatste blad vloeit een leven, dat alles doordringt. De mededeeling des levens van Christus is niet minder werkelijk, maar meer werkelijk dan het doordringen van het nederige plantenleven door het onbewuste hout. Een getrouwe verklaring van de groote woorden des Heeren geeft Paulus als hij zegt: „Wie den Heere aanhangt, is een geest met Hem"; niet zoo dat daardoor het persoonlijk leven vernietigd, maar er door versterkt wordt, zoodat het nooit zoo werkelijk persoonlijk is als wanneer de mensch kan zeggen: „Ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij."

Hand in hand met deze woorden onzes Heeren gaan alle andere, die van het wederzijdsch blijven van Christus in ons en van ons in Hem handelen — een groote en ernstige gedachte, die niet door oppervlakkige verklaringen verzwakt mag worden, en die dezelfde waarheid naar hare tweeledige zijde laat uitkomen. Hij woont in ons als de ziel in het lichaam, als het wezenlijke levensbeginsel, dat ieder orgaan doordringt. Wij *wonen in Hem als in een burgt*, als in een alles omvattende atmosfeer, als in een kustelooze zee. Ook in den eenvoudigsten zin opgevat moeten zulke woorden een intieme, innerlijke gemeenschap aanduiden en eene zoo innige *ineensmelting* der wezens, als zonder vernietiging der persoonlijkheden slechts mogelijk is. In dezelfde rede van den Heer vinden wij de herhaalde belofte der H. Geestes, die „in u zijn zal".

De waarheid, dat Jezus allen, die in Hem gelooven, waar „leven" mededeelt, is eene der grondwaarheden van het Johannes Evangelie. Toen de Heer de oppervlakkige en half vleiende belijdenis van Nicodemus, dat Hij zou zijn „een leeraar van God gekomen," met den eisch eener tweede geboorte, een geboorte uit den Geest beantwoordde, voer Hij *voort te verklaren*, dat de onmogelijk geachte eisch door Hem zelf mogelijk gemaakt werd. Toen Hij bij de Jakobsbron met de snapachtige vrouw over het water des levens sprak, hetwelk in ons tot een fontein van water zoude worden, welke tot in het eeuwige leven springen zou, of toen Hij in den voorhof des tempels opstond en riep: „wie dorst heeft, die kome tot mij en drinke," legde Hij breed en diep het fondament voor het christelijk mysticisme. Want geene uitlegging dezer uitspraken zal de diepte derzelve ook maar bij benadering recht laten wedervaren, welke daarin niet — in woorden, die een kind verstaan en die geen Engel doorgronden kan — de verklaring toegeeft, dat voor den Heer zelf zijne hoogste taak is, den menschen van zijn eigen leven mede te deelen, een leven, dat met het zijne verwant is, een vonk uit de centraalvlam, een straal van het ongeschapen licht te geven, en hen alzoo tot eene levende eenheid met Zichzelf te vereenigen.

(Wordt vervolgd)

De verhouding der gemeente tot haren Voorganger,

DOOR J. A. H. WUTTKE.

I. Welke houding neemt God door Zijn Woord tegenover het predikambt en dientengevolge ook tegenover Zijne dienstknechten in?

Gods woord zegt ons, dat het predikambt door God zelf ingesteld is. Toen Jezus aan het einde van Zijn aardsche loopbaan stond en nog eenmaal Zijne discipelen om zich vergaderde, zeide Hij: „Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde. Gaat dan henen, onderwijst alle de volkeren, dezelve doopende in den naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes, leerende hen onderhouden alles, wat ik u geboden heb." Matth. 28: 18, 19. Hier werd aan Zijne navolgers openlijk het ambt, dat de verzoening predikt, opgedragen. Toen Paulus aan de Efeziërs over de eenheid des geestes en over het uitdeelen van geestelijke gaven schreef, liet hij hun weten, „dat Hij (God) heeft gegeven sommigen tot Apostelen en sommigen tot Herders en Leeraars," en voegde er aan toe, waarom God zulks gedaan heeft, door te zeggen, dat dit noodig was: „tot volmaking der heiligen, tot het werk der bediening, tot opbouwing des lichaams van Christus, totdat wij allen zullen komen tot de eenigheid des geloofs en der kennis van den Zoon Gods, tot een volkomen man, tot de mate van de grootte der volheid van Christus, opdat wij niet meer kinderen zouden zijn, die als de vloed bewogen en omgevoerd worden met alle wind van leer, door de bedriegerij der menschen, door arglistigheid om listiglijk tot dwaling te brengen." Efeze 4: 11—14. Hieruit zien wij, dat God niet slechts het predikambt ingesteld heeft tot uitbreiding van Zijn rijk, maar ook tot bevestiging van de rijksgenooten.

Ook geeft Paulus in 2 Cor. 5: 18 nog een ander bewijs voor de groote beteekenis van het predikambt, waar hij zegt: „En al deze dingen zijn uit God, die ons met zich zelven verzoend heeft door Jezus Christus, en ons de bediening der verzoening gegeven heeft." 2 Cor. 5: 18.

Door deze weinige schriftuurplaatsen wordt ons aangetoond, dat God de stichter van het predikambt is. Daar Hij nu niets onnoodigs gesticht heeft, gelijk men dit zoo vaak van menschelijke daden kan zeggen, maar alles, wat Hij in 't leven roept, een hoog en heilig doel heeft, zoo wordt ons juist daardoor de volle grootte van het predikambt duidelijk.

Gods woord zegt echter ook, dat God Zijne dienaren tot dit ambt roept, hetwelk altijd zoo geweest is. Onder het O. V. riep God zelf Zijne profeten en bevestigde ze in hun ambt. Onder het N. V. zien wij hoe Jezus Zijne twaalf Apostelen zelf roept en de zeventigen twee aan twee uitzendt. Paulus verdedigt zijne goddelijke roeping tot het predikambt met de woorden, die wij in Gal. 1: 1 vinden; wij lezen daar: „Paulus, een Apostel niet van menschen, noch door een mensch, maar door Jezus Christus, en God den Vader;" en verder in vers 15 zegt hij: „Maar wanneer het Gode behaagd heeft, die mij van mijn moeders lijf aan afgezonderd heeft, en geroepen door zijne genade." Dit ambt is een verheven ambt, maar de betrekking, die God heeft tot hetzelve, verheft het eerst recht tot de ware grootte, waarin het nu staat.

Verder toont deze verhevenheid zich ook in de eigenlijke verhouding, die God tegenover zijne dienstknechten inneemt. Vooral zien wij dit in de namen, die God door zijn woord aan de Voorgangers geeft. Noemen wij hier eenige plaatsen. In 2 Cor. 5: 20 lezen wij; „Zoo zijn wij dan gezanten van Christus *wege*." Ieder weet wat een boodschapper of gezant van een land is. Hij heeft volmacht in den vreemde zijn land ten goede te vertegenwoordigen. Een veel hoogere plaats ruimt God in genoemde plaats zijnen dienaren in deze wereld in. Zij moeten de belangen des hemels en de zaligheid op deze aarde vertegenwoordigen. Juist zooals de gezanten der verschillende mogendheden bevolmachtigd zijn tot hun ambt en in alle gevallen op de macht, die zij vertegenwoordigen, zich kunnen beroepen, zoo zijn ook de Voorgangers bevolmachtigd tot hun ambt. Zij zijn „gezalfden des Heeren." David sprak daar reeds van toen hij zeide 1 Kron. 16: 22: „Tast mijne gezalfden niet aan, en doet mijnen Profeten geen kwaad." Als de zoodanigen hebben zij ook een bijzondere boodschap, Hag. 1: 18. „Toen sprak Haggaï, de bode des Heeren, in de boodschap des Heeren tot het volk."

Niet minder beteekenisvolle namen zijn: „Wachter" Jes. 56: 10 enz., „Knecht of dienaar Gods" Jes. 65: 24 enz., „Herder" Ef. 4: 11, „Engel" Opb. 1: 20, „Ster" Opb. 1: 2 enz. Alle wijzen zij heen op de verheven plaats, die in Gods woord den dienaren Gods ingeruimd wordt. Gods woord geeft den dienaren Gods ook de verzekering, dat zij onder Gods bijzondere bescherming staan. De gezanten der verschillende rijken staan, waar zij ook zijn mogen, onder de bizondere bescherming van hun land. Een gezant vermoorden is een beleediging van het volkenrecht. Ook de gezanten Gods staan onder Zijne bijzondere bescherming, waar zij zich ook ophouden. Hun geldt voor allen de belofte Matth. 28: 20: „En ziet, ik ben met ulieden alle de dagen tot de voleinding der wereld." Over hen spreekt Hij waarschuwend tot alle menschen, 1 Kron. 16: 22: „Tast mijne gezalfden niet aan, en doet mijnen Profeten geen kwaad". Evenzoo kunnen wij uit de bijbelsche geschiedenis genoeg bewijzen aanvoeren, hoe Gods toorn over de menschen komt, wanneer zij zich aan de gezanten des Allerhoogsten vergrijpen. Ten slotte zien wij tevens hoe God door Zijn woord zijn gezanten eenen bijzonderen zegen belooft indien zij trouw zijn. In Matth. 25: 21 luidt het van den getrouwen dienstknecht: „Wél, gij goede en getrouwe dienstknecht, over weinig zijt gij getrouw geweest, over veel zal ik u zetten, ga in in de vreugde uws Heeren." Paulus zegt van de trouwe dienaren, 1 Tim. 3: 13: „Want die wèl gediend hebben verkrijgen zichzelven eenen goeden opgang en veel vrijmoedigheid in het geloof, hetwelk is in Christus Jezus," en. verder in 1 Tim 4: 16: „Want dat doende (n.l. het ambt trouw dienen) zult gij èn u zelven behouden èn die u hooren".

Dit is dus in weinige woorden de verhouding die God tegenover Zijne gezanten inneemt, waardoor tevens de innige verbintenis tusschen hen en God aangetoond wordt.

Hoe hoog en verheven is dus het ambt dat door Hem werd ingesteld! Hoe trouw staat Hij Zijn dienstknechten bij in de vervulling van hun taak! Hoe vast is het loon, waarvan Hij spreekt, dat Hij een ieder van hen na volbrachten arbeid geven wil! Neemt men nu de verhouding Gods tot den prediker des Evangelies als maatstaf van de verhouding der gemeente tot haren Voorganger, dan zou niets te wenschen overblijven.

(Slot volgt.)

Een zonnestraal.

Een heldere zonnestraal drong door de reten van een dakkamertje en viel regelrecht op de in beweging zijnde naald eener naaimachine. Eene jonge vrouw zat daarmede ijverig te naaien, met een stapel geel katoenen hemden naast zich. Van tijd tot tijd zag zij haastig naar de klok en zuchtte: „Ik kan onmogelijk om vier uur klaar komen zooals de afspraak was" — De zonnestraal viel nu op hare nijvere handen en lachte haar toe, en de jonge vrouw dacht aan een woord dat ze kortelings gelezen had:

„Wat der wereld ontbreekt zijn menschen met zonnestralen in de oogen."

„Zonnestralen in de oogen, zouden die ook helpen om ijveriger en vroolijker voort te werken?” zeide zij. „Ik wil het beproeven,” en met nieuwen moed begon zij een nieuw kleedingstuk.

„.... Buurvrouw, hebt gij wellicht wat kokend water voor mij? Ik heb nog geen vuur aan en Greta zou zoo graag een kopje koffie hebben voor ik weer naar mijn werkhuis ga.” Een oude vrouw deed deze vraag tamelijk schroomvallig in de deur staande. Bij vroeger gelegenheid was er altijd een trek van onwil over het gelaat der jonge vrouw gegleden, want zij vond het vreeselijk, in haar werk te worden gestoord. Heden echter antwoordde zij met een vriendelijken oogopslag:

„Het water kookt ginds in de ketel buurvrouw, giet zelf maar even op, ik heb tot mijn spijt geen tijd om u te helpen.”

Toen de oude vrouw met haar gevuld koffieketeltje de deur uit ging, had zij iets opgevangen van den zonnestraal en droeg zij er zelve iets van mee. Zij naderde het ziekbed in een hoek van de kamer, waar een jong meisje lag, dat den naderbij komenden koffiegeur gretig inademde.

„Was ze knorrig, grootmoeder?” vroeg het kind angstig.

„O neen, kind, zij was zoo goed en vriendelijk; het heeft waarlijk mijn hart verkwikt,” zeide het oudje.

De zonnestraal sprong over in het hart van het bleeke kind! — De armendokter was geen vriendelijk man, die zelden meer dan het allernoodigste met zijn arme patienten sprak. De dokter was ongetrouwd en wellicht daardoor eenzelvig geworden. Dezen morgen op het dakkamertje komende was hij knorriger dan ooit; hij moest een diepe snede toebrengen aan den zieken arm van het kind, en deed dit rustig en zwijgend, zonder een spoor van medegevoel om de pijn die hij veroorzaakte.

„Ik dank u, dokter,” zeide het meisje vriendelijk, toen hij haar den arm had verbonden.

„U bent wel goed”, sprak de dokter kortaf, om toch iets te zeggen, maar hij vond het vreemd dat het meisje hem bedankte, terwijl hij haar alleen pijn aangebracht had.

Greta intusschen dacht aan de vriendelijke buurvrouw, aan de gelukkige oogen van groot moeder en antwoordde:

„De menschen zijn ook goed voor mij.”

Toen de dokter zijn woning binnentrad, droeg hij den zonnestraal op zijn gelaat mee naar binnen. Zijn oude huishoudster kwam hem met beschreid gelaat tegemoet om hoed en jas af te nemen. Zij had den morgen van dien dag verlof gevraagd om een doodzieke zuster te gaan bezoeken en de dokter had haar dat geweigerd. Hij hield niet van eten in een hotel. — Bij het zien der beschreide oogen dacht hij aan zijn kleine dankbare patient en zeide: „Mina, ik heb mij bedacht, je kunt naar je zuster gaan.” Zij drukte hem dankbaar de hand en droeg den zonnestraal mede naar de keuken. Daar stond een klein meisje, dat Mina juist de deur had willen wijzen toen de dokter binnenkwam.

„Hier Lena,” zeide zij, „neem mijn middageten maar mede, ik heb toch genoeg.” Dit zeggende pakte zij het voor haar zelve gereedstaande middagmaal in de mand die het kind bij zich had. Lena was geen mooi kind, en de vuile lompen die haar bedekten maakten haar niet aantrekkelijk, maar de zonnestraal verhelderde haar gelaat en veranderde haar geheel.

„Moeder, moeder,” riep het kind en struikelde haast over haar eigen beenen, „hier heb ik vleesch, en groenten en soep!”

De bleeke, uitgeteerde vrouw richtte zich in haar bed op, vouwde de handen en zeide: „Heer, ik dank U!” En de zonnestraal bescheen haar arme legerstede en sprak haar van menschen die nog ontferming kenden en van een eeuwige liefde, zon Gods die nooit ondergaat.

Er zijn veel zonnestralen; wie onzer lezeressen belast zich er mede, een zonnestraal verder te dragen.

Een moedige Chineesche knaap.

Zendeling Dr. Peil in China vertelde van een pas bekeerden Chineeschen knaap nabij Jan San de volgende aangrijpende geschiedenis.

Zijn vader, een verstokte heiden, was woedend over de bekeering van zijn zoon, en beproefde al wat hij kon om hem weer van het Evangelie af te brengen. Toen niets hielp, verklaarde hij zijn zoon, als hij na zoo en zooveel dagen het Christen geloof niet losliet, dat hij, de vader, hem dan levend zou begraven. Zoo iets is in China niets ongehoords, want daar heeft de vader onbeperkte macht om met zijn kinderen te doen wat hij wil, en het komt niet zelden voor, dat zonen die door een schandelijk, slecht leven hun familie tot schande zijn, of ook door een ongeneeselijke kwaal tot last worden, levend worden begraven. De jonge Christen wist dus, dat de bedreigingen van den vader geen ijdele rede was. En werkelijk toen de bestemde dag aanbrak, liet de vader een diep graf maken, voerde zijn zoon aan den rand daarvan en eischte, zich nu beslist uit te spreken. Rondom stonden de bloedverwanten en wachtten in spanning, wat gebeuren zou. Hoewel zij ook echte Chineezen waren, begeerden zij toch den dood van den jongen man niet.

„Wilt gij het nieuwe geloof opgeven?” vraagt nu de vader, en het antwoord luidde: „Mijn vader, gij kunt mij levend begraven, wanneer gij 't wilt, maar Jezus Christus kan ik niet meer loslaten.”

Zulke standvastigheid had de heidensche vader niet verwacht, ja hij brak in tranen uit, en den getrouwen getuige van Christus geschiedde geen leed.

Mocht God het moedig getuigenis van den jongeling gebruiken om voor Zijn Evangelie in die geheele familie de deuren der harten te openen.

Zeker zullen in dezen tijd van verwarring in China nog vele volgelingen van Jezus Christus hun geloof met het leven moeten betalen, toch hopen wij dat eindelijk deze zware tijden in China mogen dienen tot bevordering van de zending in dit land. Wie wil den Heer der Zending daarom bidden?

„De Vredebode.”

EEN EN ANDER.

⁂ Dr. Dowie in Chicago. Deze zonderlinge wonderprofeet, die de kunst verstaat om zich door het volk te laten verheffen en verheerlijken, en voor een hoogst verlicht en verst gevorderd Christen wil doorgaan, heeft op Zondag 2 Juni j.l. voor zijne gemeente verklaard, dat hij

1. de profeet is, van wien God tot Mozes gesproken heeft (Deut. 18: 18, 19);
2. de Engel des Verbonds, volgens Mal. 3: 1;
3. Elias, de wederoprichter aller dingen, Mal. 4: 5, 6.

Deze drie profetiën zouden volgens hem op een zelfde persoon betrekking hebben, namelijk op Alexander Dowie. Op Maandag 3 Juni riep deze Dowie-Elias 250 dienstdoenden zijner „Christelijk-Katholieke kerk in Zion” op en verlangde van hen, dat zij zijne verklaring, dat hij „de profeet”, de „Engel des Verbonds” en „Elias, de wederoprichter aller dingen” was, openlijk zouden aanvaarden. Dowie berichtte zelf, dat aan ieder dezer 250 aangestelden de volle vrijheid gelaten werd om zich uit te spreken, echter onder dit beding, dat, wie Dowie niet wilde erkennen voor wat hij zijn wil, zijn ambt moest nederleggen. De eerste Opziener, de Ouderlingen, Evangelisten, Diaconen, Diaconessen enz. bogen zich voor den nieuwen Elias zonder tegenspraak! Vijf deden het echter niet. Twee hunner werden openlijk als afvalligen en ondankbaren gebrandmerkt; van de drie anderen hoopt Dowie nog, dat zij zich zullen onderwerpen. Aan de op 3 Juni niet aanwezige en buitenlandsche bedienaren werd schriftelijk de eisch gesteld, eveneens aan Dowie's verklaring sanctie te verleenen. Daar deze hun zeer aangename en voordeelige betrekking aan dien Dowie-Elias hebben te danken, zullen wel de meesten hunner zich eerbiedig onderwerpen. En dan zal de veldtocht beginnen; want niets minder en niets meer heeft deze nieuwe Elias zich voorgesteld, dan van al de Christenen in de geheele wereld in den naam Gods te vorderen, hem als den profeet te erkennen, door wien God de afgevallen christenheid tot boete en tot godzaligheid terugvoeren zal.

Op een groot bouwterrein aan den westelijken oever van het Michigan-meer is nu in tegenwoordigheid eener groote vergadering de eerste spade in den grond gestoken tot het graven der fondamenten voor een te stichten tempel in Zion, van welke de wereldevangelisatie zal uitgaan. Ook zijn er vele bouwterreinen aangewezen, op welke, ten deele nog in het loopende jaar, de eerste huizen van het moderne Zion verrijzen zullen.

Ook in Europa heeft Dowie een niet gering getal aanhangers. In eigen persoon bezocht hij Engeland, en in Duitschland en Zwitserland bevinden zich een groot getal zijner vereerders. Eene zekere mevrouw Hofer—Both te Zurich heeft een in de nabijheid van Konstanz gelegen slot „Liebburg” gekocht, om daarin een „Zionshuis” op te richten.

Dr. Dowie houdt er eene vorstelijke hofhouding op na; laat zich met zijne vrouw in prachtige equipage's rondrijden en laat soms een expresstrein voor zich loopen.

Het gewichtigste punt in zijne geloofsbelijdenis is de gebedsgenezing, daaruit slaat hij vooral munt. Hij heeft een groot hotel, „Dowie-hotel” gesticht, waar de kranken geholpen worden. — Dokters en apothekers worden als dienaars van den duivel gebrandmerkt en komen gewis in 't diepst van de hel. De Bijbel wordt door Dowie en de zijnen zeer willekeurig gebruikt, en veel houden ze zich, naar de wijze der meeste religieuze bedriegers en dweepers, er niet mee bezig. Van het N. Testament houdt Dowie alleen de Evangeliën en de Openbaringen van Johannes in eere. Paulus noemt hij een „ouden huichelaar.” Het aanbidden van den Heere Jezus werd door hem in eene groote vergadering schandelijk bespot.

Een ieder zie toe en wachte zich, gedachtig aan het apostolische woord 2 Thess. 2: 10—12.

St. N. v. B.

VAN WIJD EN ZIJD

Nederland. Hoewel de maand November ons bij aanvang al dadelijk op winter trakteerde, krijgen we nu toch ook herfstbuien met de noodige regenvlagen, en 't kan dus zijn, dat sommige weerprofeten, die een laten winter voorspeld hebben, toch nog gelijk zullen krijgen. Wij willen 't maar afwachten in de wetenschap, dat onze God ook 't weder bestuurt.

Mistig weer kan echter soms minder aangenaam zijn, dan heldere koude; vooral voor zeelieden en treinvervoerders. Zoo wordt uit Zwolle gemeld, dat, misschien wel tengevolge van den mist, twee botsingen hebben plaats gehad. De eerste stootte op een rangeerende machine, die daardoor zeer gehavend werd, maar de trein zelf kon, na eenig oponthoud, de reis naar Groningen voortzetten. Alleen een conducteur werd licht gewond. De andere botsing had plaats bij Hattem en bepaalde zich gelukkig ook nog bij kleine verwondingen en materieele schade. Gelukkige gedachte echter, dat ons leven in Gods hand is te midden van alle gevaren, die ons omringen, ook op de reis.

Ook moet tengevolge van den dikken mist de Ned. stoomboot „Koningin Regentes” in aanvaring gekomen zijn met het Engelsche oorlogschip „Proserpine”, zoodat de passagiers op 't Engelsche schip moesten worden overgebracht, waarna de „Koningin Regentes” bij Cheyney aan den grond werd gezet.

In 's Gravenhage zal, naar wij tot onze vreugde vernemen, weldra een flink Onthouderskoffiehuis en hotel worden geopend, waartoe 't huis van ds. Gerth van Wijk, die zijn emeritaat heeft verkregen, door eene Naamlooze Vennootschap is aangekocht. Daar moet meer op volgen.

Duitschland. Onder reusachtigen toeloop van belangstellenden is te Leipzig het lijk van den socialistischen afgevaardigde in den Duitschen Rijksdag, met name Schönlank, ter aarde besteld. In den lijkstoet waren niet minder dan 54 vakvereenigingen vertegenwoordigd door 25000 tot 30000 man. Voor 't kerkhof moesten de roode linten van de gezonden kransen verwijderd worden, maar toch is, ondanks de groote menigte, de plechtigheid in de beste orde afgeloopen.

Frankrijk. Reeds de vorige week hoorden wij, dat president Kruger voor zijne gezondheid naar 't zuiden van Frankrijk zou vertrekken en nu vernemen wij, dat reeds te Mentone een villa is gehuurd, bestemd om als winterverblijf voor den ouden president te dienen.

Het Fransche eskader, dat dienen moet om den Turkschen Sultan tot rede te brengen omtrent de onlangs besproken kadekwestie, is te Mitylene aangekomen. Men verwacht echter, dat de Sultan nu welhaast toe zal geven, om geen strengere middelen uit te lokken. Als dat gebeurt, zal Frankrijk natuurlijk dadelijk zijne schepen terugroepen.

België. Ter gelegenheid der geboorte van den jongen prins Leopold, heeft de koning van België aan 500 veroordeelden de straf kwijtgescholden. Onder dezen is de anarchist Moinean.

Finland. Tegen de nieuwe legerwet, hun in strijd met de grondwet door de Russische regeering opgedrongen, hebben de Finnen krachtig geprotesteerd o.a. door een adres aan den Tsaar met 575,000 handteekeningen. Ook hebben vele geestelijken geweigerd, de nieuwe verordeningen van den kansel af te kondigen, hetgeen toch noodig is, om ze van kracht te doen zijn; en die nog wel bereid waren, zulks te doen, werden door hunne toehoorders belet, die 't gebouw verlieten of luidkeels een psalm of een volkslied begonnen te zingen.

Toch vreest men, dat deze betoogingen weinig zullen baten, omdat de Russische regeering met strenge straffen dreigt, waarbij men natuurlijk zich wel beter aan de wet zal houden dan ten opzichte der legerverordeningen.

Engeland. Heeft 't vorige jaar de overleden Koningin Victoria hare krijgers in Z.-Afrika op chocolade getrakteerd, de tegenwoordige Koningin moet voornemens zijn, als Kerstgeschenk, eenige duizenden tabakspijpen met zilveren beslag te zenden. Daar zullen de Boeren ook blij mee zijn als ze straks de bezitters krijgsgevangenen maken, en zonder pijp weer laten gaan.

De Britsche regeering vindt noodig om in de eerstvolgende maanden 't leger in Z. Afrika met nog 16.400 man te versterken, die, omdat men ze anders niet bekomen kan, genomen moeten worden uit de militie-regimenten, Indië en de Middellandsche zeeplaatsen. Of dat nu een verbetering is voor 't geheel, of, dat die Engelschen bij de Boeren eens wat les moeten nemen? 't Shijnt echter niet, dat de regeering veel gelooft van Milners redeneering, dat de oorlog uit was en slechts hier en daar uitbrekende vlammen nog te blusschen waren, want dat moes ten toch de aanwezigen wel afkunnen, nadat volgens Engelsche berichten al meer Boeren gevangen genomen en gedood zijn, dan er ooit geweest zijn.

Een predikant te Liverpool heeft dan ook weinig respect voor de edelaardigheid der regeering. Hij heeft n.l. van een gehoor van 1200 personen, op 20 stemmen na, de aanneming verkregen van eene motie, waarin leedwezen en schaamte werden uitgesproken voor 't verdelgingsbeleid der Britsche regeering in Z.-Afrika, en waarin 't gedrag der regeering voor eene misdaad tegen de menschheid werd verklaard, die een een eeuwige smet wierp op Groot-Britanniës goeden naam.

Z.-Afrika. Van den oorlog wordt men niet veel gewaar, wat zeker een bewijs is, dat er niet veel goeds voor Engeland voorvalt, waaruit men zegevierende berichten kan brouwen. Wel hoort men, dat Kitchener zeer vermagert, omdat hij met al zijn wreedheden niet veel vooruit komt en alles toch ook niet aan de ellendige mist kan toeschrijven, waar hij merkt dat de energie zijner soldaten langzamerhand uitgeput raakt, terwijl die bij de Boeren nog gedurig wint.

Amerika is in alles Amerikaansch, tot in 't verkeerde toe. Een statistiek, betreffende den postdienst in de Ver. Staten over 1900 vermeldt, dat 1635 postkantoren beroofd werden en 643 door brand vernield, 71 postwagens verbrand of verbrijzeld en 37 door roovers geplunderd. Voorts 656 postzakken gestolen en 743 door opensnijden gedeeltelijk van hun inhoud beroofd en 158 brievenbussen door onbevoegden gelicht. De gansche wereld ligt in 't booze.

N. P. K. K.

GOUDKORRELS.

De band der liefde.

Alle banden, alle bonden,
Die men onder menschen vindt,
Zijn vergeefsch, als ware liefde
Hart aan hart niet samenbindt.

KAMPHUIJSEN.

De tijd.

Verzuimt geen oogenblikken,
Het leven rent voorbij.
O, menschen, kondt ge wikken
En wegen uw getij,
Dat nimmer weer zal keeren,
Gij zoudt den tijd waardeeren.

VONDEL.

Woord en daad.

De deugd eischt daad; de praat heeft weinig te (beduiden,
Geloove, Liefde en Hoop zijn dingen, geen geluiden.

DE DECKER.

Bid en werk.

't Is wèl gezegd, naar mijn verstand,
Roep God ter hulp, maar roer de hand.

CATS.

VARIA.

GODSDIENST IN 't WIT.

Ziehier een goed woord, onlangs door iemand uitgesproken en dat verder voortgezegd behoort te worden: „Dien God, en wees opgeruimd! De godsvrucht ziet er des te bekoorlijker uit, wanneer zij in 't wit gekleed is!"

Onthoud dat! De godsvrucht in 't wit! Een sierlijke kleeding moge niet de hoofdzaak zijn, — zij oefent toch voorzeker een grooten invloed. De eerste indruk kan er door teweeggebracht worden, voordat de eigenlijke hoofdzaak gezocht wordt.

Zij, die geen Christenen zijn, zullen spoedig het onderscheid bemerken tusschen het gewaad der somberheid en het gewaad des lofs. Er is blijmoedigheid hier of daar. Als het een verborgen schat is, zoek er dan naar, — en kleed daarna uwe godsvrucht aan trekkelijk „in het wit!"

DE GODIN DER REDE.

Het is bekend, dat tijdens de Fransche Revolutie op het einde der vorige eeuw een openlijk decreet van het „Comité du salut public" op 6 October 1793 het Christendom afgeschaft verklaarde en daarvoor in de plaats stelde den dienst van de „Godin der Rede."

Bij de eerste openbare viering van dezen nieuwen eeredienst verscheen de opera-zangeres Mademoiselle Aubry als Godin der Rede op het hoogaltaar van de kerk Notre Dame, om de plechtige hulde der natie te ontvangen. De tooneelspeler Monvel deed bij de plechtigheid dienst als opperpriester.

Beide personen vonden weinige jaren later een allerdroevigst uiteinde. Monvel verloor zijn verstand en stierf als een razende. Mademoiselle Aubry, die weder naar het tooneel was teruggekeerd, zou op zekeren avond in eene opera als Minerva ten hemel stijgen. Door een defect aan de vliegmachine stortte zij jammerlijk op het tooneel neder; met gebroken schouder en been, verbrijzelde tanden en deerlijk verminkt gelaat werd zij opgenomen. Na een lang en smartelijk lijden bezweek zij aan hare verwondingen. Twee kleine kinderen, die aan hare voeten de genieën der kunsten hadden moeten voorstellen, kwamen, door het gedrang in de straat Lombard opgehouden, te laat in den schouwburg aan om met de Minerva te kunnen opstijgen, en ontkwamen daardoor aan een wissen dood.

DE BLINDE EN ZIJN STOK.

Een dichter en een schilder zaten eens samen te turen op eene schilderij van Poussin, die de genezing der twee blinden aan den weg bij Jericho voorstelt.

„Wat loopt u in dit meesterstuk het meest in 't oog?" vroeg de schilder.

„Ik weet het niet," sprak de dichter. „Alles is mooi, de gestalte van Christus, de uitdrukking der verschillende gelaatstrekken, de verdeeling en rangschikking der personen, alles is voortreffelijk!"

„'t Is waar," zei de schilder, „doch er is een ding in, dat mij bijzonder treft."

„Wat dan?"

Nu wees de schilder op den dorpel van het huis, in een hoek der schilderij, en zeide: „Ziet gij op dien dorpel niet een weggeworpen stok liggen?"

„Ja," zei de dichter, „maar wat beteekent die?"

„Wel, op den dorpel zat de blinde eenige oogenblikken vroeger, met den stok in de hand. Maar toen hij Christus hoorde aankomen, vervulde hem de hoop, ja de zekerheid, dat hij zou genezen worden, zoodat hij zijn stok, als een onnut ding, liet liggen, en den Heere te gemoet ijlde, alsof hij reeds ziende was. Wat een levende voorstelling is dit van de zekerheid des geloofs!"

Hoe menigeen ook onder ons blijft blind, omdat hij zijn stok niet wil wegwerpen, en nog van allerlei krukken en steunpunten zijn heil verwacht, in plaats van alleen van Hem, die machtig is te verlossen.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van H. B. K. te Vriescheloo ƒ 2.25; van J. B. te Muntendam ƒ 2.25.

N. v. BEEK.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 761 DONDERDAG 21 Nov. 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Boreel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Jehova's heerlijkheid.

O Heere, onze Heere, hoe heerlijk is Uw Naam op de gansche aarde.
Ps. 8: 2.

Onze Schepper, onze Koning,
Allerhoogst en eeuwig Goed,
O hoe groot Uw Naam, — hoe heerlijk,
Daar Gij duizend wondren doet,
Hooggeloofd nabij en verre,
Tot der heemlen verste sterre!

Weinigen zijn ze op deze aarde,
Die U uit des harten grond
Minnen, zoeken en begeeren.
Uit der zuigelingen mond
Wilt Ge een loflied U bereiden
Om Uw sterkte te verbreiden.

Ach, hoe zijn ze te beklagen,
Die in blinde duisternis
Dolen, schoon het licht des levens
Uit den nacht verrezen is.
Blijft niet langer, dwazen, dwalen
Laat Gods licht ook U bestralen.

Maar mijn Heer, mijn God en Koning,
'k Wil U lieven, zijnde Uw kind:
Daar ik weet, mijn trouwe Vader,
Dat Uw hart mij eeuwig mint.
Moge ik niets van de aarde vragen,
Maar een hemelsch harte dragen!

Heer, Uw Naam is hoog te prijzen;
't Verste strand vermeldt Uw eer.
Waar Uw lieve zonnestralen
Schijnen over land en meer,
Roepen aarde en hemel samen:
Amen! Looft Jehova! Amen!

Heer, mijn Koning, o hoe heerlijk
Is Uw Naam voor mijn gemoed!
Zoude ik zwijgen? 'k Moet wel zingen!
Juichend val ik U te voet.
Eeuwig worde Uw Naam geprezen,
Heer, mijn God, door heel mijn wezen.

„Neandria".

Evangelisch mysticisme.

Openingsrede van de herfstvergadering der Engelsche Baptisten Unie door haren President Dr. A. Mc Laren, op 9 Oct. j.l. te Edinburg.

(Vervolg).

Het door den grooten Zaaier uitgestrooide zaad schoot wortel en kwam op Bij dit kort overzicht kan ik slechts een of twee punten aanroeren, die aantoonen welk eene voorname plaats het mystische element in de apostolische schriften ingeruimd wordt. 't Is regel geworden om op Johannes, als op deszelfs voornaamsten vertegenwoordiger in het Nieuwe Testament de aandacht te vestigen en dat met recht, in zoover hij zich niet met gevolgtrekkingen en bewijzen bezig houdt, maar overweegt en ziet en verklaart, en in zoover hij telkens weer terugkeert tot hetzelfde rustig blijven in God en Godes blijven in ons, hetwelk hem op den bewusten morgen aan het Galileesche meer als zijn bijzonder deel toeviel, toen de opgewekte Heer bij de aanwijzing van de bediening en het lot zijner knechten zeide: „zoo ik wil dat hij blijve.... wat gaat het u aan? Volg gij mij!" Maar Paulus was evenzoowel een waar mysticus als Johannes, alleen was hij bovendien nog gansch iets anders. In diens hoogst eigenaardige persoonlijkheid vinden wij als het ware twee menschen, die gewoonlijk ver van elkander gescheiden zijn. Aan de eene zijde van zijn natuur vond zijn bij uitnemendheid logisch aangelegde geest zijne vreugde daarin, zijn beginsel tot in de uiterste consequenties uit te werken en het grof geschut zijner gevolgtrekkingen en bewijzen zijnen bestrijders tegemoet te zenden. Anderzijds echter was het hem iets aantrekkelijks met den innerlijken zielsblik (intuition) bij waarheden te vertoeven, die hij langs logischen weg niet bereikt had. Er zijn twee wegen, op welke groote denkers tot de wetenschap komen, de weg der gevolgtrekkingen en verstandelijke bewijzen, en de weg der innerlijke openbaring. Het komt zelden voor, dat dezelfde voeten op den eenen weg even vertrouwd zijn als op den anderen, maar Paulus was op beide tehuis.

Ook hem is „de gave Gods het eeuwige leven" en dat wel „in Jezus Christus onzen Heer." Hij stelt in zijn Evangelie de inwoning van den Geest van Christus als het beginsel des nieuwen levens, hetwelk ieder geloovige bezielt, op den voorgrond en werkt zulks in 't breede uit. Ook hij vat de verbonding der Christens ten Jezus niet slechts als op een betrekking des vertrouwens, der aanbidding, der liefde en der gehoorzaamheid, maar als van een werkelijk één zijn in het diepste van de persoonlijkheid. Dit gezichtspunt spoort hem aan tot de verhevenste, diepzinnigste voorstellingen, en hij ziet niet slechts eene zwakke afbeelding in het verband van den tak met den wortel en de vettigheid des olijfbooms (een weerklank van Christus' gelijkenis van den wijnstok en zijn ranken), maar ook in den edelsten vorm des lichamelijken levens, des menschelijken lichaams met zijne ledematen, hetwelk door het hoofd bezield, met de ledematen samengevoegd is en opwast, en in de edelste type der hartenverbintenis, de samensmelting van man en vrouw in den echt, en in de schoonste schepping der bouwkunst, een huis, waarin God zich een woning kiest.

Maar wellicht werpt ten dezen opzichte het feit, dat Paulus in zijne brieven de uitdrukking „in Christus" en „Christus in ons" immer op den voorgrond stelt, het helderste licht op ons onderwerp. Vele zijner woorden hebben onder de handen van zorgelooze leeraren en ongeestelijke verklaarders veel geleden; maar het is zeker, dat van alle geen zoo zeer van hunne beteekenis zijn beroofd geworden, als deze uitdrukkingen, en er is niets noodwendiger, dan dat zij voor de Christenen weder tot hunne juiste en gewichtige beteekenis terug gebracht worden. Voor Paulus is de rechte definitie van een Christen, dat hij is „een mensch in Christus." „In Christus zijn" is hem de grondslag van alle christelijke werkzaamheid; daarom spreekt hij van hen, die „in den Heere" gearbeid hebben en van hen, die „geschapen zijn in Christus Jezus tot goede werken," en van den arbeid, die „niet vergeefsch is in den Heere". Bij Paulus is het „in Christus" zijn de voorwaarde van alle levensuitingen des christens; daarom groet hij de broeders „in den Heere", en hij spreekt, of betuigt, of besluit, of vermaant, of wandelt, of verheugt zich „in den Heere." Hem is „in Christus zijn" de voorwaarde van alle christelijke zegeningen; daarom spreekt hij van de geloovigen als „geheiligden in Christus", en zegt, dat zij „rijk gemaakt zijn in Hem", of dat zij hunne „verlossing hebben door zijn bloed", indien zij „in Hem" zijn; of hij zegt, dat zij „vrijmoedigheid en toegang in Hem" hebben, of dat zij een licht zijn „in den Heere", of, om alles samen te vatten, dat zij „volmaakt zijn in Hem." Den Apostel Paulus is het „in Christus" zijn de eenige verzekering voor de eenheid en te gelijk de band der eenheid; want wij zijn „allen één in Christus Jezus" en zijn eensgezind „in den Heere." Paulus is het „in Christus" zijn de eenige grond der hope; want er is „geene verdoemenis" voor degenen die „in Christus Jezus" zijn, en het eenige verlangen en doelwit, dat hij ten opzichte van de toekomst heeft, is „in Hem gevonden" te worden. Den Apostel Paulus is het zijn „in Christus" niet slechts het hebben van een beter leven en het in de hemelen gezet zijn „in Christus Jezus", terwijl hij in deze wereld vertoeft, maar het is hem het bezit eens levens, dat door den dood heen voortbestaat, gelijk een stroom, die zich ook onder zwarte rotsen zijn weg baant; want „de dooden in Christus" leven en zij die „ontslapen zijn in Jezus, zal God wederbrengen met Hem." Evenals dus alle bezigheden en zegeningen der tegenwoordige christelijke ervaring, zoo ligt ook de hoop der opstanding en de belofte des hemels in het eene diepzinnige woord: „In Christus".

Ik kan mij voor de meeste belijdende geloovigen, die hun geestelijk leven wenschen verdiept te zien, geen vruchtbaarder overweging denken, dan onder veel gebed de menigvuldige betrekkingen, waarin deze uitdrukking in Paulus brieven voorkomt, zorgvuldig te bestudeeren. Dat alleen zoude er veel toe bijdragen, de volledige erkentenis van het gezonde mysticisme te bevorderen, hetwelk voor een dieper godvruchtig leven in de ziel onontbeerlijk is.

Behoef ik meer, na het vermelde uit Paulus brieven, dan door een paar volzinnen aan des Apostels gewoonte te herinneren van gedurig weer de in wederkeerige betrekking daartoe staande uitdrukking te gebruiken, dat

Christus in den geloovige is? De identiteit (overeenstemming) der gedachte, die aan beide uitdrukkingen, de geloovige in Christus en Christus in den geloovige, ten grondslag ligt, spreekt de Apostel duidelijk uit, waar hij zegt: „Gij evenwel zijt.... in den Geest, zoo anders de Geest Gods in u woont." Geloovigen zijn afzonderlijk zijn tempel en de Gemeente in 't algemeen is zijn tempel. Volgens Paulus' overtuiging is Christus' zin in ons de voorwaarde van alle geestelijk leven of van gerechtigheid. Volgens Paulus is de „Christus in u" de grond van elke „hope der heerlijkheid", welke hier in onze duisternis glanst, dewijl deze inwonende tegenwoordigheid ervaringen medebrengt, welker dierbaarheid ons voldoende bewijzen geeft, dat wij tot onsterfelijkheid geboren zijn.

Zoo heb ik mij dan in het kort beijverd u eene zwakke voorstelling van de in het oog vallende beteekenis te geven, welke aan het mystische element in het Nieuwe Testament gegeven wordt. Worden wij met een blik op die feiten er niet toe gedrongen om ons zeer ernstig en onder oprechte zelfbeproeving af te vragen, of het in onze levenservaring dezelfde beteekenis heeft als in onze opvatting er van? Het kan zijn, dat ik mij vergis en dat ik op onvoldoende waarnemingen afgaande den algemeenen toestand te overijld beschouw; maar gij zult het eenen broeder wel vergunnen de zich bij hem steeds sterker opdringende overtuiging uit te spreken, dat het antwoord op die vraag een bedroefd, boetvaardig NEEN zijn moet! Noch in de christelijke litteratuur, noch in de kanselreden kan hij ontdekken, dat die waarheden met de haar toekomende helderheid en volheid naar behooren uitkomen. Zij worden niet geloochend of geheel geïgnoreerd, maar men kan duidelijk bemerken, hoe zij in een meer verborgen hoek gedrongen worden, dan zij in het Evangelie en in de brieven innemen, en even zoo duidelijk is het, dat zij slechts noode en zelden behandeld worden. Ik neem aan, dat geen mensch de openbaring van Christus in zijne opvatting zonder eenige verzwakking op eenig punt wedergeeft. *Geen oor is in staat alle tonen van die* zoo klankvolle stem op te vangen, maar, gelijk er in de gehoolleer muzikale trillingen voorkomen, die in hoorbare klanken tot aan de uiterste grenzen eener ruimte doordringen en toch door menschelijke ooren niet opgemerkt worden, zoo is niemand onzer in staat (ofschoon een ieder onzer ooren heeft om iets van de melodie, welke zoo zacht is als de toon der harpspelers en toch ook zoo luid als het ruischen veler wateren, te kunnen hooren), alle tonen op te vangen, laat staan nog, ze weer te geven. Een Apostel hoorde „onuitsprekelijke woorden", die geen mensch uitspreken kon, en die ook hij niet weergeven kon. In datgene, wat wij wedergeven, zal zich altijd eenigermate misvormig openbaren. Eigenaardigheden van temperament, van de opvoeding, van rassenverschil, van den tijdgeest en duizend andere oorzaken werken op ons in, om ons voor eenige stralen, in welke de volkomen reinste straal opgelost worden kan, ontvankelijk en voor andere minder ontvankelijk te maken. En sommige eigenaardigheden maken het menigeen zwaar om in het mysticisme des christendoms in te dringen. De eene houdt van eenvoudig gezond menschenverstand, en een ander verkiest krachtige argumenten; en wanneer hij van een werkelijk goddelijk leven hoort, dat door het geloof verkregen wordt, en van eene werkelijke eenheid met Jezus Christus, door welke Christus *het werkende levensbeginsel in den* geloovige wordt, dan komt hem licht het gevoel over, dat hij op een hem onbekend gebied geraakt is. Doch wij zijn verplicht, te beproeven zulke bekrompenheden in onze beschouwing te overwinnen en onze gemoederen en harten te verruimen en te verhelderen, opdat wij de gansche volle „Waarheid," zooals zij in Jezus is, in ons mogen opnemen; en wij moeten onze stemmen daartoe verheffen, dat zij het alles omvattende Woord, dat God in Zijn Zoon tot ons gesproken heeft, wedergeven, zoo veel menschenlippen het maar vermogen.

(Wordt vervolgd.)

DE NIEUWE HEMEL EN DE NIEUWE AARDE.

Openb. 21 : 1.

Het moet inderdaad onze bevreemding wekken, dat er zoovele Bijbellezers zijn, die zich zoo weinig rekenschap geven van de vraag: hoe zal de toestand hiernamaals zijn? Ofschoon zij weten, dat Johannes geschreven heeft: „ik zag eenen nieuwen hemel en eene nieuwe aarde; want de eerste hemel en de eerste aarde was voorbijgegaan," denkt men zich dien toestand veelal, alsof na den oordeelsdag deze aarde afgedaan heeft. De verlosten zijn in den hemel, zij die verloren zijn in de hel, de aarde zal verbranden en vergaan, en daarmede aan haar bestaan een einde gemaakt worden, omdat zij aan hare bestemming voldaan, haar doel bereikt heeft.

Indien dat waar was, zou Satan dan niet metterdaad de overwinning behaald hebben, zij het dan ook ten koste van zijne eigene heerschappij, gelijk wijlen Simson door het verlies van zijn leven eene groote overwinning op de Philistijnen behaalde.

Neen, wat God geschapen heeft, is niet bestemd om vernietigd te worden, kan zich niet oplossen; Hij heeft alles geschapen om het te volmaken (Gen. 2 : 3).

Eene *nieuwe* aarde. Wanneer het goud in den smeltkroes geworpen en aan de hitte des vuurs blootgesteld wordt, verteert het niet, maar wordt gezuiverd, van alle onreine en onzuivere bestanddeelen ontdaan, en een nieuw, vernieuwd goud blijft over.

Zoo zal het ook met de aarde zijn. Wanneer een huis door deszelfs oude bewoners verlaten is, wordt het schoongemaakt, opdat het geschikt zij nieuwe te ontvangen.

Wanneer Satan, die haar verontreinigd heeft door de zonde in haar te brengen, voor altijd verbannen zal zijn, moet zij gereinigd, ontsmet en door het vuur uitgezuiverd worden, opdat zij, als weleer, een paradijs, een Eden Gods worde, geschikt om haren wettigen Koning te dienen.

Toen Noach uit de ark kwam, zette hij den voet niet op eene nieuwe, maar op dezelfde aarde die er was vóór den vloed; nochtans zegt Petrus (2 Pet. 3: 6, 7) „door welke de wereld, die toen „was, met het water van den zondvloed bedekt „zijnde, *vergaan* is. Maar de hemelen die nu „zijn en de aarde, zijn door hetzelfde woord als „een schat weggelegd en worden ten vure be„waard." Het is dus duidelijk dat het woord „vergaan", niet in den zin van vernietiging gebruikt is.

Johannes zag nu deze nieuwe, geene andere, maar vernieuwde aarde. Maar ook eenen nieuwen hemel. Waartoe dat? De hemel, de woonplaats Gods, is toch niet door de zonde verontreinigd?

Natuurlijk is hij dat. Alles wat met Satan in aanraking komt en geweest is, is verontreinigd en bezoedeld. Wie zal het ons zeggen van welke ontzettende tooneelen de hemel getuige geweest is bij Satans eersten opstand tegen God, en tot dusverre waart hij nog rond door de gansche schepping en heeft ook de hemel nog vaak de twijfelachtige eer van zijn bezoek; lezen wij slechts Job 1: 6 en 2: 1, Luc. 10: 18, Openb. 12: 7—10.

De hemel, de aarde, alle hemellichamen in het uitspansel, zij allen zijn met het gif der zonde bezwangerd en moeten uitgebrand, door vuur gezuiverd worden. Wij lezen dan ook in Jesaja 65: 17 en 2 Petrus 3: 13 niet van eenen nieuwen hemel, maar van nieuwe hemelen en eene nieuwe aarde; eene vernieuwing der geheele schepping dus.

En de zee was niet meer; gaat Johannes voort. Zal deze dan uitdrogen of gedempt worden? Wie zou zich de zee kunnen wegdenken? Is ook zij niet door God geschapen? Maakt zij niet een deel uit van de schoonheid der schepping? Is zij niet noodig om vruchtbaarheid aan de aarde te geven? Maar de zee als dat verraderlijk en zoo vaak verbolgen element, die hare woeste golven omhoog stuwt, die dijken scheurt, die zware zeekasteelen als splinters uiteen doet spatten, die nu nog het graf van zoovele ongelukkigen is, die in haren schoot zooveel verscheurend gedierte verbergt, die zee zal niet meer zijn. Gelijk op aarde en in den Hemel alles vrede zal ademen zoo zal het ook op en in hare wateren vrede zijn en zullen de schepen zonder eenig gevaar, zich op haren gladden spiegel voortbewegen.

Waar zal de nieuwe aarde nu voor dienen? Natuurlijk tot woonplaats voor menschen.

In Openb. 21, nadat Johannes ons den nieuwen hemel en de nieuwe aarde geschetst en het nieuwe Jeruzalem, dat uit den hemel nedergedaald is, in al deszelfs heerlijkheid beschreven heeft, lezen wij in vers 24: „de volken die zalig worden „zullen in haar licht (van dat nieuwe Jeruzalem) „wandelen, en de koningen der aarde brengen „hunne heerlijkheid en eer in dezelve" en in hoofdstuk 22: 2 is zelfs sprake van heidenen.

Dat met „de volken die zalig worden" niet bedoeld worden zij die reeds zalig zijn, is duidelijk, want die zijn binnen hare muren; m. i. heeft dat betrekking op de volkeren die buiten zijn, die, zalig, gelukkig zullen zijn onder de heerschappij van hunnen Koning en wandelen in het licht dat van die stad over de aarde zal uitstralen.

Het is dus bewezen dat die nieuwe aarde bewoond zal zijn, en dat is dan ook zeer natuurlijk, *waarvoor zou zij anders dienen, om een ledig in de schepping te zijn?* Dat komt met Gods wezen niet overeen, dan zou zij eene gedaante vertoonen als vóór de adamitische schepping, *van woestheid en ledigheid.* Zal God dan nieuwe menschen maken? Ook dat is niet denkbaar.

De nieuwe aarde is eene voortzetting van de oude, waarom zal het menschendom, dat haar bewonen zal, ook niet eene voortzetting van het oude zijn, gelijk de oude Noach ook de nieuwe aarde na den vloed bleef bewonen. Een bewijs dat het menschelijk geslacht zal uitsterven, is nergens in de Schrift te vinden.

(Wordt vervolgd.)

De verhouding der gemeente tot haren Voorganger,

DOOR J. A. H. WUTTKE.

Wenden wij ons echter, om aan het thema te voldoen, tot de tweede vraag:

II. Welke houding moet de gemeente tegenover haren Voorganger innemen?

Ook hier willen wij met Gods woord antwoorden. Zij *moeten met hem gemeenschap hebben* aan het Evangelie. Hoort, waarin Paulus de Filippensen in het bijzonder prijst: Filipp. 1: 3, 5: „Ik dank mijnen God zoo dikwijls als ik uwer gedenk.... over *uwe gemeenschap aan het Evangelie*, van den eersten dag af tot nu toe." Naar deze woorden te oordeelen, kenden de Filippensen geene witte wittebroodsweken, die men heden ten dage zoo vaak waarnemen kan, als een nieuwe Voorganger zijn intrede in eene gemeente houdt, en na weinige weken of maanden alles voorbij is. Gemeenschap aan het Evangelie hebben, beteekent, voor uwen Voorganger te bidden zonder ophouden. Paulus, de groote heiden apostel, voelde deze behoefte ten volle, terwijl hij de gemeente te Efeze en Colosse verzoekt, voor hem te bidden, opdat hem „het woord gegeven worde in de opening zijns monds met vrijmoedigheid, om de verborgenheid des Evangelies bekend te maken". Efez. 6: 19: Col. 4: 3. Had Paulus deze voorbede der geloovigen noodig, hoeveel te meer wij heden ten dage. De godvruchtige prediker Cuyler beantwoordde de vraag: „hoe kan ik mijn Voorganger helpen?" met de volgende woorden: „Bid voor hem, bid met hem, en handel dan ook tegenover hem naar uw gebed". Eene gemeente die biddend voor haren Voorganger tot God gaat, zal steeds in goede verhouding tot hem staan.

Een gemeente heeft ook gemeenschap aan het Evangelie, wanneer zij haren Voorganger ten allen tijde en in elken toestand bijstaat. In Filipp. 4: 3 schrijft Paulus: „En ik bid ook

u, gij mijn oprechte metgezel, wees deze (vrouwen?) behulpzaam, die met mij gestreden hebben in het Evangelie," en in vers 14: „Nochtans hebt gij welgedaan, dat gij met mijne verdrukking gemeenschap gehad hebt." Als sommige leden wisten met welke bezwaren en aanvechtingen hun Voorganger te strijden had, zij zouden steenen harten moeten hebben om hem niet te helpen. Gelijk de vijand in den oorlog alles doet wat hij kan om den opperbevelhebber der tegenover hem staande troepen machteloos te maken, zoo doet de zondige wereld ook vaak met den prediker des Evangelies. Natuurlijk is het dan de zaak der gemeente voor den Voorganger op te komen. Ook behoort in de oogen der gemeente geen Voorganger beter te zijn dan die, dien zij zelf bezit. Geen gemeente mag jaloersch op den Voorganger van een andere gemeente zijn, zoolang zij er zelf nog een heeft. Een gemeente moet haren Voorganger bijstaan, niet slechts in gebeden, maar ook in daden. Kort geleden las ik van twee arbeiders; de één een geloovige, de ander een ongeloovige. De geloovige sprak veel met zijn medearbeider over het heil zijner ziel. Juist toen zij hierover spraken was het noodig, dat alle krachten ingespannen werden, om een zware ijzeren pijp op te beuren, en de man, die met den ander zooveel over het heil zijner ziel te spreken had, liet zijn kameraad alles beuren en doen. Deze ophoudende met het beuren, vroeg hem: „Gij zegt, dat gij een Christen zijt?" Gene zeide: „Ja." „Pak dan ook mede aan," was het flinke antwoord. Ware het niet goed, dat vele Voorgangers evenzoo tot hun leden zeiden: „Gij zegt, dat gij Christenen zijt? Pakt dan ook mede aan!"

De gemeente zal gemeenschap aan het Evangelie hebben, wanneer zij de boodschap des heils met vreugde ontvangt. Van Samuël wordt gezegd: 1 Sam 3: 19: „Samuel werd groot, en de Heere was met hem en liet niet één van alle zijne woorden op de aarde vallen." De schrijver van den brief aan de Hebreën zegt: Hebr. 13: 17: „Zijt uwen Voorgangers gehoorzaam en zijt hun onderdanig, want zij waken voor uwe zielen, als die rekenschap geven zullen; opdat zij dat doen mogen met vreugde, en niet al zuchtende; want dat is u niet nuttig." En Paulus vermaant de Filippensen in Fil. 3: 17: „weest mede mijne navolgers, broeders, en merkt op degenen die alzóó wandelen gelijk gij ons tot een voorbeeld hebt." Om de boodschap, die uw Voorganger elken Zondag te brengen heeft, te kunnen hooren, moet gij er bij tegenwoordig zijn. Iedereen verwacht, dat de Voorganger, het mag een zachte of een stormachtige Zondag wezen, steeds op zijn post is. Heeft de Voorganger ook geen recht datzelfde van de leden te verwachten? Ook moet men voorbereid zijn het woord op te nemen. Dat toch allen niet alleen leerden bidden: „Heer, zegen onzen Voorganger bij de verkondiging van het Evangelie," maar ook: „Heer, stel door uwen Heiligen Geest mij in staat uwe boodschap tot mijn heil aan te hooren."

De gemeente moet haar Voorganger ook in eere houden. God wil het hebben, daarom gaf Hij Paulus in het hart, aan de Filippensen te schrijven Filipp. 2: 29: „En houdt dezulken in waarde," (om huns werks wille). En van Timotheus verlangt hij 1 Tim. 5: 17: „Dat de ouderlingen die wel regeeren dubbele eere waardig geacht worden, voornamelijk die arbeiden in het woord en de leer." Hoort echter nog voor alles wat Jezus zelf zegt Luk. 10: 16: „wie u hoort, die hoort mij, en wie u verwerpt, die verwerpt mij; en wie mij verwerpt, die verwerpt Dengene die mij gezonden heeft."

Dienaren van koningen en vorsten, hooggeplaatste ambtenaren enz. overlaadt men met veel eer, maar hoe vaak vergeet men den Voorganger, die toch een hooger ambt bekleedt, op de rechte wijze te eeren! Hoe vaak ziet men hem slechts als een gewoon werkman aan, die door de Gemeente voor een onbepaalden tijd aangesteld is. In vele gevallen heeft het een arbeider nog beter; wanneer men hem niet meer hebben wil, zoo zegt men het hem aan; maar den Voorganger kort men het salaris, of men maakt hem het leven zoo zwaar, dat hij zich genoodzaakt ziet zijn ambt neder te leggen. Ook denkt men vaak, dat het niet noodig is, een jong Voorganger te eeren. Paulus springt echter voor dezulken in de bres, waar hij zegt: „Niemand verachte uwe jeugd" 1 Tim. 4: 12. De geloovige Galaten stonden in een goeden reuk, terwijl zij den Apostel Paulus als een Engel ontvingen, ja als Christus zelf, en wanneer het mogelijk geweest was, hadden zij gaarne hunne oogen uitgegraven en ze hem gegeven Gal. 4: 15.

Niet minder moet de Gemeente haren Voorganger recht liefhebben. De plaats, die de Gemeente tegenover haren Voorganger innemen moet, wordt op de rechte wijze in den brief aan de Filippensen beschreven. Hoe roerend is de liefde, die deze Gemeente aan Paulus bewezen heeft! Is het dan een wonder, dat Paulus zoo aan de Filippensen verbonden was, dat hij als het ware een heimwee naar hen gevoelde?

Goddank, ook heden zijn er nog zulke Gemeenten, die hun Voorganger hartelijk liefhebben, Gemeenten, die hem zulke bewijzen van liefde en tevredenheid geven, dat hij nergens liever spreekt, nergens liever huisbezoek doet, dan juist in zijn eigen Gemeente. Dat is de rechte verhouding!

Een Gemeente heeft ook de heilige plicht voor haren Voorganger te zorgen. God zegt dit uitdrukkelijk in Zijn Woord. Onder het Oude Verbond, zegt Paulus, was het reeds een wet, 1 Tim. 5: 18: „Want de Schrift zegt: Een dorschenden os zult gij niet muilbanden. En: De arbeider is zijn loon waardig." En in Gal. 6: 6 zegt hij: „En die onderwezen wordt in het Woord, deele mede van alle goederen dengene, die hem onderwijst." Ook hierin zijn de Filippensen uitnemend voorgegaan, want zij zorgden voor hun Paulus. Op dezen grond zoude men nu kunnen zeggen, dat het de plicht der Gemeente is haren Voorganger te verzorgen. Niet slechts zoo, dat hij ter nauwernood uitkomen kan, maar zoo, dat hij ook gelijk andere lieden iets overhouden kan. Men moet hem ook geregeld verzorgen; zijn salaris, dat men hem beloofd heeft, geheel, ten volle en op tijd uitbetalen. Die Voorganger is te beklagen, die bij de zorgen, die zijn beroep hem steeds medebrengt, nog met zorgen voor voeding en kleeding te strijden heeft.

De Gemeente moet ook met het werk van haren Voorganger instemmen, 1 Thess. 5: 12: „Opdat gij eerlijk wandelt bij degenen, die buiten zijn, en geen ding van noode hebt." De handwerksman wil gaarne, dat men zich goedkeurend over zijn werk uitlaat. De koopman wil niet minder geprezen zijn. Zou een Voorganger, die toch ook een mensch is alle anderen, vrij zijn van zulke behoeften?

Toen Paulus in Efeze was, kwamen Stephanus, Fortunatus en Achaicus van Corinthe, deze deelden hem mede over den toestand der Gemeente. Hoort, wat hij daarvan zegt, 1 Cor. 16: 18: „Want zij hebben mijnen geest verkwikt en ook den uwen." De Gemeente moet haren Voorganger laten voelen, dat, als hij reden van tevredenheid geeft, zij tevreden met hem is en met zijn werk. Men kan dit op verschillende wijze doen. Het kan geschieden door een persoonlijk woord ter opbeuring enz. Nog steeds zijn er kringen, waar men meent, dat men in geen geval den Voorganger moet laten weten, dat men over hem tevreden is. Hij zou anders, naar men zegt, hoogmoedig worden. Deze meening is echter verwerpelijk. De trouwe dienaar des Heeren zal niet hoogmoedig worden, wanneer men hem na een zegenvolle prediking de hand drukt en zegt: Broeder, ik ben heden door het woord, dat gij verkondigd hebt, rijkelijk gezegend geworden. In plaats van hem hoogmoedig te maken, zal het hem juist op zijn knieën brengen voor den Heer, die hem waardig acht voor onsterfelijke zielen tot troost en zegen te wezen. Geef dus uwen Voorganger, waar gij maar kunt, eenen vriendelijken, ongeveinsden blik, een krachtigen handdruk en een bemoedigend woord, als bewijs van tevredenheid met zijn werken aan u.

Dit bewijs van tevredenheid kan men ook uitspreken door een klein geschenk, waarmede men zijn Voorganger verrast. Waartoe ook dat nog? wordt vaak gevraagd. Is het niet genoeg, wanneer hij zijn salaris op tijd krijgt? Is dat niet een geschenk? Hierop zou men kunnen antwoorden, dat de Voorganger niet alleen van zijn inkomen leeft, maar ook liefde van zijne Gemeente noodig heeft. Deze liefde laat zich niet altijd in woorden uitspreken, zij wil ook vaak uitdrukking geven in prijzenswaardige daden. Hoort wat Paulus zeide, toen de Filippensen hem een geschenk naar Thessalonika zonden, Filipp. 4: 17, 18: „Niet dat ik de gave zoek, maar ik zoek de vrucht, die overvloedig is tot uwe rekening. Maar ik heb alles ontvangen, en ik heb overvloed; ik ben vervuld geworden als ik van Epafroditus ontvangen heb, dat van u gezonden was, als een welriekende reuk, eene aangename offerande, Gode welbehagelijk."

Bemoediging op deze wijze zal een liefelijke en zegenrijke verhouding tusschen de Gemeente en haren Voorganger bewerken.

Moge God door Zijne genade, niet slechts elke Gemeente bekwaam maken, hare verhouding tot den Voorganger de rechte te doen zijn, maar ook Zijne dienaren met „kracht uit de hoogte" toerusten, opdat zij hun werk in de Gemeente goed en nauwgezet doen!

Uit het Duitsch door E. HARMSEN.

Uit de Gemeenten.

MUNTENDAM. Op Zondag 10 Nov. j.l. bereidde de Heer ons weder vreugde, naardien een jonge broeder door den doop der Gemeente werd ingelijfd. Hij had met blijmoedigheid den Heer Jezus als zijn Zaligmaker beleden en daarom konden we hem ook met vreugde in ons midden opnemen.

Onze Voorganger sprak bij die gelegenheid over 1 Petr. 2: 2 en werd met veel aandacht aangehoord door eene vrij talrijke schare. De doopsbediening had onder een eerbiedige stilte plaats en maakte blijkbaar indruk op de toeschouwers.

VAN WIJD EN ZIJD

Nederland. Het onstuimige weer der laatste dagen heeft al heel wat ongelukken op zee veroorzaakt en veel menschenlevens geëischt. Vooral in het Kanaal moet een hevige storm hebben gewoed, waarbij vele visschers omgekomen zijn.

Echter ook wel zonder storm komen ongelukken voor. Zoo is op het Kralingsche veer de stoomvrachtboot „Jeannette" van de firma Braakman & Co. te Rotterdam, geladen met stukgoederen en jenever, op een ander schip geloopen en zonk bijna onmiddellijk. Het ergste is wel, dat de vrouw van den kapitein verdronken is, hoewel haar man haar nog trachtte te redden.

De leerplicht brengt ook ongelukken, dreigt althans eene echtscheiding tusschen een huisschilder en zijne vrouw in Den Haag te veroorzaken, omdat de man de kinderen wel naar school wil zenden, maar de vrouw er niet toe te bewegen is, zoodat de arme man voor den kanrechter verklaarde, dat 't eenige middel zou zijn om maar te scheiden en de kinderen mee te nemen.

De boycot, die misschien ook ongelukken kan veroorzaken, zal wel een deel van zijne kracht verliezen door gebrek aan medewerking van dezulken, die 't moeten uitvoeren. Het Nat. Arbeidssecretariaat n.l. wil alleen dan zitting nemen in het propaganda-comité, als 't de beweging wil opvatten, niet als uitsluitend gericht tegen den Engelsch Transvaalschen oorlog, maar uit principe tegen allen oorlog. Het comité daarop niet kunnende ingaan, is 't tot een scheiding gekomen.

Een andere macht, n.l. van de studenten te Utrecht, heeft besloten, den boycot te steunen en wil ook in andere universiteiten tot soortgelijke organisatie opwekken, ten einde gezamenlijk te kunnen besluiten, op welke wijze zij de beweging in de hand kunnen werken.

Een nieuwe bond — die alle Nederlanders van zuiver protestantsch beginsel oproept — zal eveneens te Utrecht worden gesticht en den naam

dragen van „Willem de Zwijger" of „Jonge Geuzenbond". Als dat een *protest* wordt tegen alle onschriftuurlijkheid in ons land, dan juichen wij deze stichting van harte toe.

Een boekhouder der maatschappij „Kennemerland" te IJmuiden is plotseling vertrokken, zonder achterlating van adres. Minder aangenaam is echter, dat hij wel een te kort van *f* 16.000 in de boeken achterliet. Of hij daarvan soms iets geweten heeft?

De heer Winzen, vroeger staatsambtenaar bij de mijnen nabij Johannesburg, is te Nijverdal bezig den grond te onderzoeken, of er werkelijk goud gevonden wordt, wat dus nu wel spoedig blijken zal. Eerder is men toch niet gerust.

België. In de Belgische Kamer ging 't bij de behandeling van de legerwet zoo luidruchtig toe, dat de afgevaardigde van Antwerpen een ministerieele crisis zelfs niet vreesde, waarom Woeste oordeelde, dat 't regeeringsvoorstel moest worden aangenomen. Delbeke, de afgevaardigde van Antwerpen, verklaarde echter, die verantwoordelijkheid wel op zich te durven nemen. „Ik heb al veel gezien," zeide hij, „werkstaking van arbeiders, werkstaking van advocaten, maar nog *nooit* eene *werkstaking* van ministers bijgewoond."

De trein van Antwerpen naar Turnhout stiet in den nacht van Zondag op Maandag, de vorige week, op twee groote steenen, die zeker door baldadige handen op de rails waren gelegd.

Gelukkig kwamen geen persoonlijke ongelukken voor, maar de materieele schade was aanzienlijk. Misschien zou diefstal de beweegreden kunnen zijn, omdat er 72.000 francs aan specie met den trein vervoerd werd, maar er is niets gestolen.

Frankrijk. De politie te Parijs heeft een groot aantal Engelsche bankbiljetten gearresteerd, die in café's en restaurants omwandelden. Jammer, dat ze valsch waren en dat men de vervaardigers nog slechts op 't spoor *meent* te zijn. Of ze de laatsten ook nog eens arresteeren zullen? De Keizer van

Duitschland heeft aan Koning Edward van Engeland op zijn verjaardag een prachtig zilveren tafelservies geschonken, waarmede niet minder dan acht kisten gevuld waren. Daar is heel wat mee te uitpakken.

Rusland. De politie te Petersburg heeft een ongeluk voorkomen door de ontdekking van een nihilistisch complot, dat ten doel had den keizerlijken trein te vernielen, waarmee de Tsaar naar Petersburg zou komen, wat nu door af doende voorzorgsmaatregelen is voorkomen. Of de Tsaar nu echter gerust kan wezen?

Engeland. Van particuliere zijde vernemen wij, dat de terechtstelling van den Hollandschen predikant in Z.-Afrika, omdat hij voor Cronjé gebeden had, zooals wij onlangs in ons blad vermeld hebben, een fatale leugen moet zijn. Waarom 't dan geweest is, weten wij niet, misschien is hij in 't geheel niet terechtgesteld en zijn 't allemaal leugens, wat ons uit Z.-Afrika bericht wordt.

Het Engelsche Ministerie van oorlog, rapport over de concentratiekampen uitbrengende, verklaart nu ten minste, dat die kampen, hoewel aanvankelijk gebrekkig, nu bepaald goed kunnen genoemd worden en dat 't totaal eigen schuld is van de vuile, koppige en wantrouwende Boerenvrouwen, dat de sterfte onder de kinderen zoo groot is.

Lord Salisbury moet nu gezegd hebben, dat men in dezen oorlog geenszins op onnoodige en onverwachte moeilijkheden is gestooten, waartegen Sir William Harcourt inbrengt, dat men toch met de algemeene verkiezingen misrekende, dat de oorlog zoo goed als uit was, zoodat hij niet begrijpen kon, waarom van die *niet onnoodige* en *niet onverwachte moeilijkheden* toen geen woord gerept is.

Intusschen duurt naar men zegt, de oorlog in

Z.-Afrika voort, behalen de Boeren nu en dan nog overwinningen en stuurt Engeland nog steeds troepen daarheen, wat ook wel op een niet geëindigd zijn van den oorlog gelijkt, terwijl uit de telegrammen moet worden opgemaakt, dat de Boeren zich ook steeds weer in schoongeveegde streken voordoen.

Een Reutertelegram uit Middelburg in de Kaapkolonie meldt, dat 50 man bereden troepen met nog 130 andere manschappen, die een sterke stelling innamen, zich zonder slag of stoot aan 200 Boeren onder Smuts hebben overgegeven.

Wij deelen echter dit alles onder voorbehoud mede, want men weet tegenwoordig niet meer, wat men gelooven moet, vooral niet in zake dezen oorlog.

N. P. K. K.

GOSZNER'S GULDEN SPREUKEN.

1. Vuur, dat ons reinigt van vlekken, is weldaad.
2. Heilig zij u de dag, dien God voor den vriend kenmerkt.
3. Word steeds nederiger, hoe meer gij in eere moogt stijgen.
4. Wie de zelfzucht overwint, draagt waardig den lauwerkrans.
5. Geen rust wordt ons deel, zoolang wij niet met smart gevoelen, dat de rust ons ontbreekt.
6. Ook den zwaarsten last beschikt de eeuwige liefde.
7. Begin met te gelooven, dan zult gij eindigen met aanschouwen.
8. Als de Heere u vreugde schenkt, denk dan aan den lijdenden broeder.
9. Hoed u voor tijdverlies, — daaruit komt allerlei ellende voort.
10. Volg den kleinsten wenk van den Heer met moed en ootmoed.

CORRESPONDENTIE.

Br. Edw. M. te W. Veel visschen kwamen er nog niet in Uw uitgezet net. Al een of twee. 't Is weinig; maar wij verachten den dag der kleine dingen niet! Doch heb s. v. p. nog patiëntie tot dat we het net nog eens hebben opgehaald, en dan . . . — maar vergeet niet, dat de leverancier ook zelfs met het net blij is!

DE ADMINISTRATEUR.

Wat ik vragen wil.

Onze vrienden en vriendinnen vergeten toch niet eenige pogingen aan te wenden om nieuwe abonné's voor den volgenden jaargang van ons blad te winnen? of ook ons adressen in hunne omgeving op te geven, waaraan wij, met eenige hoop op goed gevolg, een paar nos. ter kennismaking zouden kunnen zenden?

Hun, die zich nu op den jaargang 1902 abonneeren, zenden wij de nog in dit jaar verschijnende nos. GRATIS.

ADM.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending.

Door br. P. de W. van de Gemeente te 's Gravenhage f 25. N. v. BEEK.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van K. O. te Amsterdam f 22.74.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 762 DONDERDAG 28 Nov. 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Licht in duisternis.

Droef en donker zij de hemel,
Storm en guurheid voor ons oog,
Christen, hoe u d' angst omwemel,
Duizel niet, maar blik omhoog!
Voor Gods troon bestaat geen duister,
't Licht daalt van zijn woonsteê af,
Schenkt den nacht zijn starrenluister,
En straalt leven tot in 't graf.

Onze Vader hoort het smeeken
Van 't Hem zoekend kinderhart,
Hij zal van vertroosting spreken,
Naar het klimmen onzer smart.
Altijd staat zijn troon ons open,
Open in zijn lieven Zoon,
Die ons moed geeft om te hopen,
Tot in 't pijnlijkst rouwbetoon.

't Duister is de vrucht der zonde,
't Licht de gift van Gods genâ;
Liefde heelt de diepste wonden,
Leert ons danken vroeg en spâ;
Zou ons God beloften schenken,
En niet hand'len naar Zijn woord?
Zalig wie 't altoos bedenken,
Dat Hij ons als Vader hoort.

Evangelisch mysticisme.

Openingsrede van de herfstvergadering der Engelsche Baptisten Unie door haren President Dr. A. Mc Laren, op 9 Oct. j.l. te Edinburg.

(Vervolg).

Waarde broeders in de bediening des Woords, laat mij u dringend op het hart mogen leggen, uwe gewone neiging bij de keuze van een onderwerp voor de leerrede aan een zorgvuldig onderzoek te onderwerpen. Geven wij deze waarheden aangaande een medegedeeld leven, van een zich uitsprekenden Geest, van een inwonenden Christus de hen toekomende plaats? Ik kan niet nalaten de vrees uit te spreken, dat velen onzer zullen moeten bekennen, dat wij dat niet doen. In oude tijden, eer de gewoonte om een boek der H. Schrift achtereenvolgens te „verklaren", uit het gebruik kwam, hadden de predikanten een automatisch behoedmiddel tegen hunne eigen bekrompenheid en eene beperking hunner eigene neigingen. Thans echter hebben zij meerendeels die gewoonte er aan gegeven en doorkruisen den Bijbel naar hun welgevallen en blijven meest bij hunne lievelingsplaatsen staan en laten groote terreinen ondoorvorscht en onaangeroerd.

Er is nauwelijks iets zoo noodig — te noodiger, omdat het weinig in acht genomen wordt — dan dat wij ons van tijd tot tijd den geheelen omvang der Christelijke waarheden voor de aandacht roepen, ten einde te beproeven, welk gebied wij in onze prediking onbesproken ter zijde gelaten hebben, opdat ook wij in staat mogen zijn, te gevoelen, dat wij „al den raad Gods verkondigd hebben." Ik wil het niet als zeker beweren, maar ik vermoed zeer sterk, dat velen onzer zulk een onderzoek zouden moeten eindigen met de bekentenis: Ik ben juist in de behandeling van het Evangelisch mysticisme veel te terughoudend geweest.

En de omstandigheid, dat de behandeling dezer waarheden ten onrechte tot een minimum wordt bepaald, werkt zeer nadeelig op het innerlijk leven der middelmaats Christenen. Is het dan niet waar, dat zich bij ons niet slechts ten opzichte der gewichtige opvatting dezer waarheden als deel van ons Christelijk geloof een betreurenswaardig gebrek vertoont, maar dat zich dientengevolge ook een beklagenswaard ontbreken der levende ervaring derzelve en weder ten gevolge daarvan eene verarming des geheelen Christelijken levens laat gelden? Is het niet waar, dat, wanneer de oude vraag tot velen onder ons gericht werd: „Hebt gij den H. Geest ontvangen, nadat gij geloofd hebt?" wij genoodzaakt zouden zijn, het oude antwoord te geven: „Wij hebben nooit gehoord, dat er een H. Geest is!"

Het ontbreekt niet aan teekenen, die aanduiden, dat betere dagen in aantocht zijn. De aanwijzingen vermeerderen, volgens welke deze waarheden meer en meer een toebereiden bodem vinden, in welke zij kunnen opwassen en volgens welke de Gemeente ontwaakt, om in te zien, welk een grooten schat zij er in bezat en hoe snood nalatig zij in betrekking tot dezelve geweest is. De eeuwen sedert Christus hebben het onder de hoede der Gemeente gestelde heilige goed langzaam ontwikkeld, en de orde der ontwikkeling is eene zoodanige geweest, als er te verwachten was. De eerste eeuwen waren er diepe vraagstukken te behandelen betreffende de eigenlijke Theologie, de waarheden ten opzichte van de goddelijke natuur des eeuwigen Woords, van den mensch geworden Zoon Gods; en zijne betrekking tot den Vader te ontwikkelen, vast te stellen en te verdedigen. Latere tijden brachten mede, de waarheden der eigenlijke verlossing of heilsleer te bepalen. En nu schijnt het voor het heden en voor de naaste toekomst aangewezen te zijn, de groote waarheden, welke de zending des Geestes aangaan die in den geest der Christenen woont en die het leven zijns levens is, die in hen het willen en het volbrengen werkt, die waarheden verder uit te werken, ze helder te doen uitkomen en ze in 't rechte licht te plaatsen, ze van valsche bespiegelingen en van overdrijvingen los te maken en ze tegenover tegenstanders te verdedigen. Gelijk Milton in een zijner schitterende leerfabels voorstelt: De waarheid kwam eens met haren goddelijken Meester in de wereld en was in hare volkomen gedaante liefelijk om aan te zien;" doch hare schoone gedaante is verbrokkeld en hare leden zijn in alle winden verstrooid. „Sedert dien tijd zijn de treurende vrienden der Waarheid, die zich in 't openbaar waagden, door de landen getogen, om de verstrooide leden te verzamelen, overal waar zij ze maar konden vinden. Nog hebben wij ze niet alle gevonden en zullen ze ook niet allen vinden, tot haar Heer en Meester wederkomt. Hij zal alle leden samenvoegen en ze tot onverwelkelijke schoonheid en volmaaktheid vormen. Wij kunnen in dit diep navorschen weinig nitrichten; maar een ding kunnen wij — ieder naar zijne mate — wel doen: wij kunnen ons beijveren die deelen van het volkomen geheel, van hetwelk wij gesproken hebben, in onze belijdenis en in ons inwendig leven de haar toekomende plaats inruimen. Vergunt mij de opmerking, dat velen onder ons dat nog niet gedaan hebben.

De meer volledige erkenning dezer waarheden zoude het tegenwoordig christendom naar alle richtingen ten goede komen. De tijd ontbreekt mij naar eisch der zaak daarover uit te weiden. Maar ik moet toch beproeven eenige richtingen aan te duiden, ofschoon ik mij bewust ben, dat ik mij slechts bij de oppervlakte bepalen kan.

Allereerst hebben wij hare betrekking tot de groote evangelische waarheden van Christus offerdood te overwegen, welke somwijlen behandeld worden, alsof zij in bijzonderen zin „het Evangelie" uitmaakten. Deze mogen gekristalliseerd worden in de uitdrukking „Christus *voor* ons", terwijl men de andere deelen in het andere wachtwoord „Christus *in* ons" samenvatten kan. Het kan niet geloochend worden, dat zij, die de opvatting van Christus verhouding tot de menschen (voorgesteld in de uitdrukking „Christus in ons") het meest gevat hebben, ook geneigd zijn deze als het geheele Evangelie te beschouwen en dientengevolge nalatig gebleven zijn, ze met de opvatting te verbinden, welke in de uitdrukking „Christus voor ons" aan 't licht gesteld wordt. Verwaarloosde waarheden hebben, wanneer zij eenmaal aangenomen zijn, de eigenaardigheid van zich te wreken, door den geheelen mensch in beslag te nemen. Ongetwijfeld is het de neiging der mystici geweest, de helft van den cirkel, die hun zoo helder stralend voorkwam, als een geheelen cirkel aan te zien en te behandelen, gelijk zulks bij een George Fox en bij de Kwakers en bij meer anderen op te merken is. Anderzijds heeft zich dezelfde neiging in een tegenovergestelde richting vertoond. Daardoor zijn deze beide concentreeringen van gewichtige en gezegende waarheden ten nadeele van beiden met elkander in botsing gekomen, en in plaats dat zij, harmonisch samengeborduurd, als de banier van een broederlijken heir hoog gehouden werden, werden zij tot strijdkreten van tegenstanders. „Wat God samengevoegd heeft, dat scheide de mensch niet", en Hij *heeft* die beide waarheden zoo samen gevoegd, dat de eene zonder de andere onvolkomen en zwak is.

Voor het geloof, dat Christus in ons is, bestaat er geen andere basis, dan de verzekering, dat Christus voor ons gestorven is. Wanneer

er geen offerdood voor menschen heeft plaats gehad, is het onmogelijk den menschen 't leven Gods mede te deelen. De nardusflesch moest eerst gebroken worden, eer de inhoud zich uitstorten kon. En anderszins wordt de plaatsbekleedende natuur van Christus dood in haren diepsten grond niet begrepen, noch de toerekening zijner gerechtigheid van kunstelijke bijvoeging losgemaakt, wanneer zijne gerechtigheid niet medegedeeld is, dat wil zeggen, indien Hij niet wordt beschouwd als levende in de harten der geloovigen, die Hij *met zich zelven vereenigt.* Hij stierf voor ons, opdat Hij in ons zou kunnen leven. Hij leeft in ons, anders is Hij niet voor ons gestorven. Laat ons deze beide helften niet van elkander gescheiden houden. Zij staan in volkomen harmonie met elkander en vormen met elkander den volkomen cirkel der christelijke waarheid.

Merkt vervolgens op, hoe de volledige erkentenis dezer groote waarheden een stevigen en breeden grondslag voor de christelijke vrijheid legt, zoodat de Christen van uiterlijke bemiddeling tusschen God en menschen, of dezelve nu in de gestalte van ceremoniën of sacramenten of priesters verschijnt, volkomen onafhankelijk is. Wanneer het eigenlijke wezen van 't gevolg van het lijden en sterven van Christus de mogelijkheid is, Hem en God den Vader te mogen naderen, dan zijn al die dingen totaal overbodig. Degenen, die in de tegenwoordigheid des Konings leven — neen, die door het leven des Konings leven, behoeven die uitwendige hulpmiddelen of de menschelijke tusschenkomst niet, om bij Hem aangediend te worden. Het sterkste bolwerk tegen de wederinvoering van een ceremonieel heidendom in de Gemeente, is de levende ervaring van een inwonenden Christus.

Merkt verder op, dat degene, die in Christus leeft en Christus in zich heeft wonen, omgeven van het stof van den tegenwoordigen kritischen woordenstrijd over den oorsprong en de autoriteit der H. Schrift, zijne ziel in lijdzaamheid bezitten kan. Hij draagt het getuigenis in zich zelf. De bronnen zijns geloofs en zijns levens liggen te diep, dan dat zij zouden kunnen bevriezen of uitdrogen. Zulke geloovigen vestigen hun geloof niet alleen op het Boek; want zij hebben het in hun innerlijk leven verwezenlijkt en bewaarheid gevonden en kunnen zelfs tot den Bijbel zeggen: „Wij gelooven voortaan niet meer om uws zeggens wil; wij hebben zelven gehoord en erkend, dat deze waarlijk Christus, de Heiland der wereld is."

Verder zij opgemerkt, hoe het bewust bezit van dit hoogere leven in Christus het den deelhebber geheel onmogelijk maakt, te gelooven, dat het leven met dat, wat de menschen „dood" noemen, in aanraking komen kan. „Christus in ons" is „de hoop der heerlijkheid". Het echte bewijs voor de onsterfelijkheid ligt in de diepe ervaringen van de ziel des Christens. Wanneer iemand zeggen kan: „God is de Rotssteen mijns harten", dan draagt hij de onvermijdelijke en triumfeerende overtuiging in zich, dat een zoodanige vereenzelviging even min door den toevalligen physischen dood verbroken kan worden, als het mogelijk is, een geest door een zwaardslag te verwonden, en dat hij daarom het recht heeft er aan toe te voegen: „en mijn deel in eeuwigheid." (Slot volgt.)

Uit Schotland.

Geliefde Broeders,

Als uw vertegenwoordiger op de Unie-vergadering der Baptisten van „Great Britain en Ireland" ben ik zeker verplicht een kort verslag te geven. Kondt ge Engelsch lezen dan zou ik u allen aanraden een paar nummers van „The Baptist Times and Freeman" te bestellen, waarin een volledig verslag gegeven wordt van alles wat op deze vergaderingen is geschied. In dit blad zou u meer kunnen lezen dan ik in een week zou kunnen schrijven. Het is mij niet mogelijk u een duizendste deel mede te deelen van deze zoo zeer belangrijke Vergadering.

Toen ik in het schoone Edinburg was dacht ik: Och! waren toch onze broeders en zusters uit Nederland hier, wat zouden ze genieten! Het schoone Schotland met zijne bergen en dalen, de prachtige stad Edinburg met hare kolossale gebouwen, breede en schoone straten, rijk versierd met standbeelden en monumenten; de vriendelijkheid en dienstwilligheid der Shotten; en de broederliefde, die men daar genoot, zouden u hebben doen uitroepen: Hoe heerlijk! hoe schoon! hoe goed!

„O, goedheid Gods! nooit recht geprezen".

De heer Engall kon mij geen grooteren dienst hebben bewezen dan mij te verzoeken voor hem naar Edinburg te gaan als gezant der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Woensdagmorgen den 9den October werden de Buitenlandsche afgevaardigden in het openbaar ontvangen in het gebouw „The Synod Hall". Duizenden afgevaardigden van alle deelen van Engeland, Schotland, Wales en Ierland waren tegenwoordig. De Buitenlanders werden allen afgeroepen, waarna de President Dr. Alexander Maclaren in naam der Unie hun de broederhand reikte. Dr. W. N. Clarke, de afgevaardigde van Amerika werd met zeer veel toejuiching ontvangen, maar niemand met meer hartelijkheid dan uw vertegenwoordiger. Ik zag er den vinger Gods in, die ons doet zien hoe de Engelsche Christenen sympathiseeren met de Hollanders. Ik zal niet trachten de liefde te beschrijven, die mij bij deze gelegenheid om uwentwil is ten deel gevallen.

Rev. Dr. Glover sprak met zeer veel liefde en nadruk toen hij Woensdagavond met eenige woorden de afgevaardigden toesprak; hij had een goed woord voor alle. Het zou uwe Hollandsche harten goed gedaan hebben, hadt ge het zelf kunnen hooren.

De lezingen van de Heeren Alexander Maclaren, Clifford, Glover, Meijer, Brown etc. waren uitnemend, beide voor verstand en hart. Ik heb vele groote vergaderingen bijgewoond, maar nooit een waar ik zooveel heb genoten als op deze.

Ofschoon ik maar weinig tijd had om in het openbaar te spreken, toch geloof ik dat ge wijs gehandeld hebt in het zenden van een afgevaardigde, want zoodoende zijt ge als Unie in nauwer verband gebracht met de Engelsche Unie, waardoor onwillekeurig de broederband moet zijn versterkt.

Ik moet u hartelijk feliciteeren, dat ge zulk een ijverig en bekwaam vriend hebt gevonden als de heer Engall om uwe belangen in Engeland te behartigen.

Uw Br. in Christus
CORNELIS MENSINK,
Martham.
Gt. Yarmouth
England.

Onze Colportage in België.

Geachte lezers van de Christen,

Daar ik vermoed dat zoo niet allen, toch velen uwer met verlangen uitzien, om te weten hoe het mij hier in den vreemde gaat, neem ik Gode zij dank, in welstand de pen op, om u iets te laten weten. Hoewel ik u van mijn werk te dezer plaatse nog maar weinig of niets kan melden, zoo zal ik beginnen, u iets van mijn ervaringen op reis te vertellen.

Maandagmorgen 4 Nov. ging ik de mijnen in welstand verlaten, na hen allen aan de trouwe hoede des Heeren te hebben aanbevolen. Mijn zwager en twee mijner kinderen brachten mij naar het station, *en 5.15 vertrok de trein van* Hengeloo (O). Te Zutphen gekomen zag ik broeder Roeles op het perron, die mij als blijk van liefde en achting met een warmen handdruk Gods besten zegen toewenschte, waarna ik via Nijmegen—Roozendaal—Antwerpen, 's nam. 12 29 te Brussel aankwam. Na het zeer groote station (waarvan er vijf te Brussel zijn) verlaten te hebben, beladen met drie stuks tasschen en koffers keek ik eens links en rechts, mij zelf afvragende welken weg ik het best zou inslaan, om Ds. Laan, Redacteur van de „Blijde Boodschap" te vinden, maar niemand, (zelfs niet de *politieagenten), kon mij zijn adres geven.*

Toen wendde ik mij tot een courantendrukkerij, waar men zoo goed was, het adresboek op te slaan en kreeg zoodoende het adres *C. L. Laan* 37 *Rue van Oost.* Daar gekomen zijnde, vroeg ik hem welke Bijbels of gedeelten van den Bijbel het geschiktst zouden zijn, om aan de Vlaamsche menschen te verkoopen. Hij ried mij aan, om mij bij het Britsch Bijbeldepôt te vervoegen daar zij ook de Bijbels van kregen voor hun Vlaamsche Colporteurs. Van daar moest ik dan *per paardentram naar het station Nordu en toen* met een electrischen tram naar een grooten toren op eene hoogte gebouwd, waar voor te lezen stond: September 1830. Daar moest ik even wachten op een tram, die mij bracht bij het paleis van den Graaf van Vlaanderen en in die buurt vond ik dan eindelijk het Bijbelepôt in de Boomkweekersstraat 9 (9 Rue de la Pépinière) waar ik mij 38 stuks Bijbels en Nieuwe Testamenten heb uitgezocht, om mee te beginnen, in de hoop, dat ik er meer zal noodig hebben. Een depôt-bediende noodigde mij daarna binnen om met hen een kop koffij te drinken. Zijn vrouw, een Zeeuwsche van geboorte, scheen zeer blij te zijn een Hollandschen br. te ontmoeten. Na wat verkwikt en uitgerust te zijn, was het bijna 8 uur geworden, zoodat ik om logies begon te denken. Toen bood zij mij een knaap aan, die bij haar te huis was, om mij met mijn koffers *per tram* naar het hotel Akazea te brengen, waarna hij mij zou vergezellen om mij nog meer van Brussel te laten zien. Aan het hotel gekomen zijnde was ik te moe om van het laatste aanbod gebruik te maken. Den volgenden morgen dacht ik *met den trein van 7.40 van het Zuiderstation* te vertrekken naar *Bergen,* (*Mons*) waar br. la Gravière mij om 9.20 zou afhalen. Daar de trein van wege den dikken mist veel te laat aankwam, konden wij eerst om 12 uur weer vertrekken, en kwamen ruim 1 uur hier aan. Toen gingen wij een br. bezoeken een halfuur van hier, waar wij zeer vriendelijk werden ontvangen, Jammer dat hij enkel fransch sprak.

Na koffie met brood gebruikt te hebben, ging die br. met ons naar de stad, waar hij op verzoek van br. la Gravière op twee plaatsen gelegenheid had gevonden om er voorloopig voor mij onderdak te vinden, maar beide in een tapperij en daarbij katholiek, waar ik de eenige ben, die aan tafel bidt en dankt. Zij zijn tegen mij wel vriendelijk, maar spreken enkel fransch. Ik ben dan ook niet op de Fransch—Belgische grens, gelijk ik verwachtte, en de menschen spreken in hun dagelijkschen omgang met elkaar geen vlaamsch; maar ik ben hier wel zes uur Frankrijk in, op een plaats waar zeer veel fabrieken zijn, en het wellicht tengevolge daarvan alles behalve schoon is. Zoo men zegt werken hier zeer veel Vlamingers, maar om er die uit te vinden gaat niet zoo gemakkelijk. Br. la Gravière heeft op mijn verzoek om Fransche traktaten geschreven, dan kan ik hier ieder een traktaat aanbieden. Enkele Vlamingers heb ik al bezocht, daar werd ik zeer vriendelijk ontvangen. Br. la Gravière, die zijn best doet om mij hier voort te helpen, heeft 6 Nov. mij hier al weer bezocht, om te zien hoe het mij gaat, en hij heeft belooft Zondagmorgen en Maandag hier weer te komen om samen huisbezoek te doen, (hij woont 6 uur van hier.)

Zoo heb ik u dan een en ander medegedeeld en zal het hierbij laten tot een volgenden keer.

Mij in uwe voorbede aanbevelende, verblijf ik na minzame broedergroete uw vriend en broeder:

H. TER BRAAK.

Mijn adres is nu: H. TER BRAAK, p. a. den Heer DÉSIRÉ LERMIGNEAU, debitant, Rue d' Hautmont, Sous le Bois Louvroil, Frankrijk, Nord.

MARKUS 16 : 16.

„Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn zal zalig worden; maar die niet geloofd zal hebben zal verdoemd worden."

Bovenstaande woorden, door onzen Heiland eenmaal gesproken, laten aan juistheid en dui-

delijkheid niets te wenschen over. En toch komt het mij voor, alsof men deze woorden in de meeste christelijke gezindten aldus verstaat: „Die gelooft zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden, maar die niet *gedoopt* zal zijn, zal verdoemd worden.”

Dit blijkt n.l. uit desbetreffende handelingen. Duizende z.g.n Christenen zijn gerust bij de gedachte, dat hunne kinderen gedoopt (?) zijn. Ja, zelfs Christenen, wien het waarlijk ernst is, pleiten op een z.g.n. doopsbelofte, wanneer ze hunne lieve kleinen door den dood zich zien ontnomen. Wij kunnen het ons eenigszins voorstellen, dat ouders, die hunne lieve kleinen moeten missen, gaarne eenigen grond willen hebben betreffende hun lot voor de eeuwigheid. Mijn inziens is dit echter een uiterst schrale troost, omdat we geen grond daarvoor kunnen vinden in den Bijbel, en dat is toch de eenige zekere grond, waarop we rotsvast kunnen staan. Nu is het mij steeds een raadsel, waar van die doopsbelofte in den Bijbel sprake is. Hebben wij Baptisten dan geen grond in de H. S., dat onze, of beter alle kleine kinderen, die nog geen begrip van de dingen der eeuwigheid hebben en sterven, behouden kunnen worden? — Me dunkt, als we nuchteren zijn en in oprechtheid voor God wenschen te leven, dan is Gods woord in dit opzicht niet duister, en dan weten we, dat wat uit vleesch geboren is, vleesch is. Paulus zegt echter in 2 Cor. 5: 19: „God was in Christus de wereld met zich zelven verzoenende, hunne zonden hun niet toerekenende.” God is dus verzoend. We behoeven onzen God met geen offers of hulpmiddelen te bewegen om ons lief te hebben, maar ten bewijze van Zijne liefde is onze Heiland op aarde gekomen. „God bevestigt Zijne liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is toen wij nog zondaars waren.” Dit te erkennen, dit te gelooven, dat is, naar ik meen, het eenige wat ons met God in gemeenschap brengt. Dit te gelooven met ons hart en te belijden door den doop in 't midden der wereld, geeft ons zaligheid. Dit is een ondervinding en daarom kunnen ook diegenen, die in gehoorzaamheid naar het woord des Heeren wenschen te leven, het verstaan, dat die niet geloofd zal hebben, verdoemd zal worden. Zonder geloof is het onmogelijk God te behagen, en wat baat het ons voor de eeuwigheid, of wij al een bloot menschelijk verbond maken. Maakt de doop zalig? Maken geloovige ouders zalig? Er is maar *één* naam den menschen gegeven tot zaligheid en dat is *Jezus*. Die den Zoon heeft, heeft het leven, en die den Zoon niet heeft, die heeft het leven niet. Moeten onze kleine kinderen dan verloren gaan? Och, geliefden, ik wenschte wel eens te weten *welk* soort van geloof onze kleinen dan moeten bezitten? — Want het geloof is uit 't gehoor en 't gehoor door het Woord Gods. Volgens het Woord van God behoeft de mensch niet meer verloren te gaan, omdat hij een zondaar is, maar omdat hij den Redder der zondaren verwerpt. „Die in den Zoon gelooft heeft het eeuwige leven, maar die den Zoon ongehoorzaam is, zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem.”

En hiermede wensch ik te eindigen. Gave God, dat er nog oogen mochten open gaan voor de miskenning van het ware Woord van God, is de bede van

N. P. S. K.

INGEZONDEN.

VALTHERMOND. Sedert langen tijd deed de gemeente niets van zich hooren. Daardoor dunkt mij zal reeds de vraag bij sommigen gerezen zijn, hoe gaat het met de broederschap te Valthermond, is 't lokaaltje reeds klaar? of zouden ze in hun voornemen blijven steken? Nu... die vragen zijn te billijken en het lijkt er immers wel naar! Evenwel, broeders en zusters, het is onze schuld niet, wanneer die laatste vraag met een bevestigend antwoord werd vereerd, want wij hebben gedaan wat in ons vermogen was. Niemand onzer had kunnen denken, dat er zoovele zwarigheden overwonnen moesten worden. Maar wij troosten ons met de gedachte: „zonder strijd geen overwinning,” en die overwinning kan spoedig komen. Luister nog een poosje en u zult vernemen, hoe de zaken er thans aanliggen. In overweging genomen hebbende, dat wij niet meer terug konden, daar er voor dat doel reeds eenige gelden zijn gegeven en andere ons iets hebben toegezegd, zijn wij besloten v o o r w a a r t s te gaan, onder biddend opzien tot den Heer onzen God, die op zijn tijd den weg voor ons banen zal.

Wij zijn dan in overleg getreden met een timmerman, die zich bereïd verklaarde het lokaaltje te bouwen op billijke conditiën en zijn overeengekomen, om bij de voltooiïng een gedeelte te betalen en het ontbrekende in kleine jaarlijksche termijnen, tegen een matige rente, af te lossen. Wij hebben dus het lokaalbouwen uitbesteed, ofschoon er nog geen geld genoeg voorhanden is om de overeengekomen eerste termijn te betalen. Wie helpt ons nog een handje, want nu zijn wij waarlijk hulp noodig. Ook zij, die ons iets hebben toegezegd, worden vriendelijk verzocht het op te zenden, hetzij aan Br. N. v. Beek of aan ondergeteekende. Geve de Heer, dat nog menige broeder en zuster ons gedenkt, en de gave voor dat doel besteed, hoe gering dan ook, rijke zegen moge afwerpen.

Namens de Gem.: B. BLAAK, Secretaris.

OORLOG.

„Een vrees'lijk, maar noodzaak'lijk kwaad,”
Zoo hoort men al te vaak
Gemakshalv', verder denkt men niet;
En dan, men moordt maar raak!

Een mooie leus, een noodig plan,
Verdedigd is de zaak.
't Is waar, dat menschenbloed zij kost,
Maar toch, men moordt maar raak!

't Is waar, de Meester sprak nooit zoo,
't Is wel niet in den haak!
Maar och, zoo nauw moet men niet zien!
En dus — men moordt maar raak!

„Die 't zwaard gebruikt, door 't zwaard vergaat!”
Dat valt niet in den smaak.
Maar och, men doet als stond 't er niet,
En rustig moordt men raak!

Zeer duid'lijk toch zegt God de Heer:
„Mij slechts komt toe de wraak!
Beminden, wreekt u zelv' dan niet.”
't Geeft niets! Toch moordt men raak!

Maar er is toch één oorlog nog
Naar 's waren Christens smaak:
De oorlog tegen zonde en hel!....
Daarin, hij mikt en.... raak!

Hij spant in alle eenvoudigheid
Zijn boog, verricht zijn taak,
Treft zondaars, leidt hen tot het kruis,
En juicht: „God lof! 't Was raak!”

JONATHAN.

EEN EN ANDER.

*** President Mc Kinley's doop. De vraag is gedaan of de voor korten tijd door sluipmoord gevallen President der Vereenigde Staten van Amerika naar Baptistische, dat is naar bijbelsche wijze, gedoopt was.

Een Methodistisch predikant, A. D. Morton, gaf daarop dit antwoord: „Ja, ik nam William Mc Kinley ten jare 1856 in de kerk op en doopte hem, toen hij veertien jaar oud was. Zijn vader was naar mijn toenmalige standplaats Poland, Ohio, getogen, ten einde zijne kinderen daar van de school te doen genieten. Gedurende mijn ambtsbediening ontstond er in mijn werkkring eene opwekking en ook de jonge Mc Kinley werd bekeerd, en nam het hartelijk besluit een Christen te zullen zijn zoolang God hem het leven spaarde. Daar hij nog ongedoopt was, zoo gebeurde het, dat hij de idée opgevat had, dat onderdompelen de eenig ware doop was. Zijne moeder was eene Methodiste, die de besprenging voorstond, en trachtte hem te overreden en van die gedachte af te brengen; doch 't was alles te vergeefs. Zoo gingen wij dan des Zondags met een gezelschap van vrienden naar eene rivier bij Poland en ik doopte hem.”

N. v. B.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Hebben wij voor een paar weken medegedeeld, dat president Kruger waarschijnlijk den wintertijd in 't zuiden van Frankrijk zou doorbrengen, thans vernemen wij, dat hij daarvan afgezien heeft en besloten is, te Hilversum te blijven.

De consul-generaal der Nederlanden te Pretoria, de heer Domela Nieuwenhuis, is Vrijdag te 's Gravenhage aangekomen en heeft zijn opwachting gemaakt bij den minister van Buitenl. zaken. Hij denkt slechts korten tijd in de Residentie te vertoeven, daar hij zijne familie in Groningen wenscht te bezoeken.

Dat de leerplicht in 't vrije Nederland nog al wat drukte veroorzaakt, blijkt wel uit 't feit, dat voor 't kantongerecht te Zuidbroek 151 zaken te behandelen waren, een cijfer, dat nooit te voren bereikt werd, zeker wel tengevolge van de 50 gevallen wegens de leerplicht, die er bij voorkwamen. Werkverschaffing dus.

Een voorbeeld tot navolging is zeker wel de oprichting van een Geheel-Onthouders-jongelingsvereeniging in den Haag, die onder leiding zal staan van het bestuur der Haagsche afdeeling van de Ned. Ver. tot Afsch. van alcoholische dranken, en waartoe reeds een 25tal jongelingen van 13—17 jaar toetraden.

In Amsterdam durft men 't nog steeds brutaal aan. In een sigarenwinkel in de Warmoesstraat kwam iemand een banknoot van 1000 Mark wisselen. De winkelier bemerkte echter, dat 't papier, hoewel aan de eene zijde als banknoot bedrukt, aan de andere zijde een reclame van een hotel te Nijmegen bevatte; en terwijl hij daarom 't papier nauwkeurig beschouwde, greep de vreemdeling fluks zijn zilveren horlogeketting en zette 't op een loopen.

Hoewel de spoedig gewaarschuwde politie den dief nazette, gelukte 't evenwel niet, hem in handen te krijgen.

In Limburg zijn twee oude vrouwen op jammerlijke wijze om 't leven gekomen. De eene te Kessel, zou de kachel aanmaken, kwam met 't vuur in aanraking en toen haar broeder, een man van 80 jaar, tehuis kwam, vond hij haar verkoold lijk op den grond.

De ander te Oud Vroenhoven, kwam met de kachel in aanraking en is aan de brandwonden overleden, terwijl haar man lam te bed liggende, haar geen hulp kon verleenen.

Ook te Cornjum bij Leeuwarden heeft de heer Rozenga, onderwijzer te Marrum, op droevige wijze den dood gevonden, doordat hij in de duisternis van den weg gedwaald en in een sloot terecht gekomen is, waaruit men den volgenden morgen zijn lijk ophaalde.

België. In de Belgische Kamer komen nog steeds heftige tooneelen voor bij de bespreking van de legerhervormingswet, waarbij de heeren elkander weinig lieflijke scheldnamen durven toevoegen, zoodat 't soms niet gemakkelijk is, de orde te herstellen.

Frankrijk. De sociale kamerleden in Frankrijk durven ook nog al wat vragen. Twee hunner hebben nu een voorstel ingediend om aan elk arm gezin, waaruit een zoon bij de Chineesche expeditie het leven heeft gelaten, 10,000 francs schadevergoeding te geven.

Overigens, men weet in Frankrijk veel van schadevergoeding. Zoo hoorde zich dezer dagen een chauffeur van een automobiel veroordeelen door de rechtbank, tot 20.000 frs. schadevergoeding wegens het omverrijden van een wagen, zoodat de bestuurder gedood werd. Zoo iets kan wel tot meerdere voorzichtigheid leiden, wat ook bij ons te lande niet kwaad zou zijn.

In de laatste 10 jaren begint in 't zuiden en zuidwesten van Frankrijk 't protestantisme zich uit te breiden ten koste van de katholieke kerk, waaruit velen tot de gereformeerde overgaan. Nu kort geleden vertoont zich deze beweging in een nieuw district, het arrondissement Lectoure, waar op Allerheiligen de abbé Bonnet, pastoor van de gemeente Prèchacq nadat hij de mis had gecelebreerd, verklaarde, deze plechtigheid voor

de laatste maal te hebben verricht. Hij las daarbij een brief voor aan den aartsbisschop van Auch gericht, waarin hij zeide zijn priesterlijk ambt neer te leggen en tot de hervormde kerk over te gaan en deelde mede, dat op zijn verzoek, d'n elfden avond een protestantsch predikant eene lezing zou komen houden.

Zoo gebeurde het en verscheidene gezinnen gingen over. Reeds heeft de gewezen pastoor zijn eerste preek gehouden in de nieuwgebouwde kerk te Fleurance, waar, in weerwil van heftige protesten en bedreigingen, velen naar toestroomden, en zijn predikatie had tengevolge, dat velen zijn voorbeeld volgden en de katholieke kerk vaarwel zeiden.

Oostenrijk. Eene kleine statistiek uit officieele stukken over de resultaten van de Los-van-Rome beweging voor Weenen heeft aangetoond, dat ook daar in 't derde kwartaal dezes jaars 122 mannelijke en 137 vrouwelijke personen uit de gemeenschap der katholieke kerk getreden zijn.

Duitschland. In Berlijn bevinden zich niet minder dan 10,000 werkeloozen, voor wie vergaderingen zijn gehouden, waarbij sociaal-democratische leden van den Rijksdag het woord voerden, en welke rustig afliepen. Motiën werden aangenomen om bij de regeering van stad, staat en rijk er op aan te dringen, dadelijk een aanvang te maken met de uitvoering van ontworpen plannen van openbare werken, met den bouw van arbeiderswoningen in eigen beheer, met de oprichting van Kamers van Arbeid en van een Rijksdepartement van Arbeid. Buitendien wordt in de motiën de wensch uitgesproken, dat goede handelsverdragen gesloten worden en voorts verzet aangeteekend tegen het jongste rondschrijven van den minister van spoorwegen, betreffende ontslag van 't spoorwegpersoneel en verlenging van arbeidstijd.

Engeland-Zuid-Afrika. Weinig nieuws aangaande 't moorden in Z.-Afrika, hoewel de Boeren nog volstrekt niet stilzitten, zooals wel blijkt uit de verliezenlijsten van Kitchener, die de getallen schoorvoetend aan 't licht brengen en uit 't zenden van nieuwe troepen door Engeland en uit 't aanvullen door inboorlingen, wat men aan blanken te kort schiet, hoewel de berichten aangaande behaalde overwinningen van beide zijden onbeteekenend zijn. De Engelschen maken nog steeds veel vee buit, op plaatsen, die al meer dan eens schoongeveegd werden. Zoo verzamelde kolonel Spens in 't oosten van Transvaal 2000 ossen, 11,000 schapen, 10 geweren, 500 ponnies en 29 wagens, en kolonel Mackenzie 2200 koeien en 24 wagens benevens 4 man met 5 geweren, in tien dagen.

Andere heldendaden worden niet vermeld.

N 'P. K. K.

Een jubileum.

Op Zondag den 8sten December a.s. zal, zoo God wil, de Voorganger onzer Gemeenten te Zutphen en Deventer, br. B. ROELES, sedert ettelijke jaren secretaris onzer Unie, zijn 25-jarigen dienst in het Evangelie van Christus herdenken.

Hij begon zijn arbeid te Nijmegen als Evangelist Colporteur, was daarna korten tijd in Buren werkzaam, vertrok van daar naar Amsterdam, waar hij in verband met de Evangelisatie-vereeniging „Jezus alleen" arbeidde, vanwaar hij, met de Gedoopte Christenen verbonden geworden zijnde, naar Weerdingermond geroepen werd om daar van de Gemeente uit als Evangelist te werken. Na weinige jaren daar onder vreugde en leed gearbeid te hebben, vertrok hij naar Deventer, waar toen slechts enkele Gedoopte Christenen zich bevonden. Weldra breidde het kringetje zich uit, waartoe ook de Evangelische Samenkomsten medewerkten, en werd er een Gemeente gevormd, een net kerkje gebouwd en br. R. als Voorganger geordend met br. Peters Sr. als Ouderling. Van daar uit werd ook de arbeid in Zutphen begonnen, waar ook menige zondaar uit Satans strikken gered en der Gemeente werd toegevoegd. Daar ook mocht het onze broeder gelukken, na veel worsteling en behelp, een zeer doelmatige en nette vergaderplaats voor de Gemeente en hare verschillende takken van arbeid te bekomen, en velen ten zegen te zijn, ofschoon de Gemeente door velerlei omstandigheden, bijzonder door 't vertrek van vele leden naar elders, niet tot wezenlijken bloei is kunnen geraken.

Moge de 8 Dec. een ware feestdag voor onzen broeder en zijne echtgenoote en kinderen worden door eene veelzijdige belangstelling, en door de koestering van het licht van 't aangezicht Gods, die alleen alles goed maken kan! alsmede ten zegen voor de Gemeenten, die onze broeder dient!

DE REDACTIE.

VARIA.

MISLUKKING ONBEKEND!

God weet, en gij weet, wat Hij u te doen heeft gegeven. God zond Mozes naar Egypte, om drie millioen slaven uit het huis der slavernij naar het beloofde land over te brengen. Mislukte dat hem? In 't eerst zag het er wel naar uit. Maar is het hem mislukt?

God zond Elia uit, om voor Achab te verschijnen, — en het was een stoute onderneming voor hem, om den koning aan te zeggen, dat er langen tijd geen dauw noch regen meer zou komen, — maar sloot hij met zijn woord niet de hemelen gedurende drie jaar en zes maanden? Mislukte het hem?

Gij kunt geen enkele plaats in de Heilige Schrift vinden, waar iemand ooit door God werd uitgezonden om een werk te doen, en dat hem dit werk mislukte!

ERRATA.

Tot ons leedwezen zijn er in ons vorig no. in het hoofdartikel eenige fouten geslopen, waarvan wij een paar meenen te moeten rectificeeren. De lezer gelieve op blz. 2, regel 41 van onderen, in plaats van „gehoolleer", te lezen „gehoorleer", en regel 28 van onderen in plaats van „misvormig" „misvorming."

LIEFDEGAVEN.

Voor den Unie-cent.

Van D. de V. te Leeuwarden f 5.

F. J. VAN MEERLOO, penningm.

ADVERTENTIEN.

Liefdemaal te Stadskanaal.

De Gemeenten Stadskanaal, Nieuwe Pekela en Weerdingermond hopen, zoo God wil, op den 2den *Kerstdag als gewoonlijk een Liefdemaal* te houden.

Leden van andere zustergemeenten, die in onze omgeving mochten vertoeven, zullen hartelijk welkom zijn.

BIJBEL-KALENDER 1902.

De Bijbel-Kalender voor het jaar 1902 is weer ter perse.

Het gunstig onthaal, dat deze Kalender heeft gevonden bij al degenen, die er gebruik van maakten, geeft ons recht te verwachten, dat er ook dit jaar door velen gebruik van gemaakt zal worden.

Om echter deze aangelegenheid op eene praktische wijze te kunnen regelen, zullen we zoo vrij zijn, in de verschillende Gemeenten van ons Vaderland broeders uit te noodigen, zich in hunne omgeving met de leiding en regeling van deze zoo zegenrijke arbeid te willen belasten.

De volgende week hopen we zoo God wil 't een en ander nader mede te deelen omtrent het doel etc. van den Internationalen Bijbellezersbond, de Kalender enz.

B. PLANTING,
Secretaris voor Nederland.

KINDER-KERSTLIED,

MELODIE: *Sankey* 195.

Wordt aanbevolen voor het a.s. Kerstfeest, kost 1 cent, 50 Ex. 40 ct., 100 Ex. 60 ct.

Te ontbieden bij de Administratie van „De Christen."

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 763 DONDERDAG 5 Dec. 1901 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . *f* 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: *Bureel* DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . *f* 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Evangelisch mysticisme.

Openingsrede van de herfstvergadering der Engelsche Baptisten Unie door haren President Dr. A. Mc Laren, op 9 Oct. j.l. te Edinburg.

(Slot.)

Maar deze waarheden verrijken ons niet alleen op het gebied der Theologie. Hebben zij niet ook op de christelijke moraal (zeden- of deugdenleer) een hoogst zegenrijke inwerking? Er is ongetwijfeld een mysticisme, dat met grove vormen de immoraliteit (onzedelijkheid) na verwant is, en er is een andere soort van mysticisme, hetwelk tegenover de moraal zeer koud en onverschillig zich betoont; maar deze zijn niet de echte vruchten des booms, maar zijn ziekelijke uitwassen, die door den steek van schadelijke insekten ontstaan zijn. De getrouwe teekening van de moraal der gezonde mystiek wordt ons in den brief van Johannes voor oogen gesteld, waarbij de eischen zoo hoog gesteld zijn, dat men zich niets verhevENers denken kan. „Wie in Hem blijft, die zondigt niet," dat is de taal van den echten mysticus. „Weet gij niet, dat gij Gods tempel zijt? Zoo iemand den tempel Gods schendt, dien zal God schenden; de tempel Gods is heilig, welke gij zijt." Hier is het een in mystische bewoordingen uitgedrukte beweegreden tot een onbevlekt en toegewijd leven, dat ver boven de edelste menschelijke idealen verheven is.

De waarheden, van welke wij gesproken hebben, geven ons echter niet alleen een beweegreden en een voorbeeld aan. Hare bijzondere eigenschap is die, dat ze de feitelijke mededeeling eens levens verkondigen, een leven dat zich tot alles ontwikkelt, wat eerbaar is en wel luidt, en zoo zijn zij van alle bloot stelselmatige moraal onderscheiden en ver er boven verheven. Deze zeggen den menschen wel is waar, wat zij moeten zijn; zij hebben echter geen handen, die zij hun ter hulpe toesteken, opdat zij het ook werkelijk zouden kunnen doen. Een wegwijzer is goed, wanneer evenwel een mensch lam is, kan hij wel den ganschen dag onder een wegwijzer liggen, maar komt met dat alles de stad niet naderbij. Het ons medegedeelde leven van Jezus Christus maakt, „dat de lamme springt als een hert." „Doe dat, zoo zult gij leven," zegt de wet, zoo zegt ook de moralist en zoo zegt ook dat, wat velen godsdienst noemen. „Leef, en gij zult dit en dat doen", zegt het Evangelie, dat den Christus voor ons verkondigt, opdat wij niet sterven, en den Christus in ons, opdat wij zouden kunnen leven. In Christus, die eenmaal gestorven is en nu eeuwig op den troon en in des Christens geest leeft, is het voorbeeld van alle moraal, de beweegreden, om dat voorbeeld na te streven, en de bron van kracht om aan het voorbeeld gelijk te worden. Wanneer wij weten, dat Jezus voor ons gestorven is, zullen wij ons gedrongen gevoelen, den Heer na te wandelen, die de kracht der liefde in onze harten vrijgemaakt heeft; wanneer wij weten, dat Christus in ons leeft, zullen wij ons een bezielende, dringende, verheffende, reinigende kracht bewust worden, welke ons recht geeft te hopen, dat zij eenmaal over al onze gebreken triumfeeren en ons zijn verheerlijkt leven ten volle deelachtig maken zal.

Voorzeker, zoo er ooit een tijd geweest is, in welken het noodig was deze waarheden, die ik duidelijk trachtte te maken, het christelijk bewustzijn in te prenten, dan is het de tegenwoordige tijd. En dat niet slechts om het belangrijke eener evenredige ontwikkeling van het geheel der christelijke openbaring, maar ook in 't belang eener diepere geestelijke ervaring en van een werkzamer, practischer christelijk leven. Hare inwerking op het laatste is kennelijk en onmiddelijk. Wij moeten ons allen verheugen over de veelvoudige werkzaamheden der Gemeenten en niemand onzer moet dezelve willen inkrimpen, maar veeleer wenschen, dat zij nog verhonderdvoudigd mogen worden, totdat een niet-werkzaam Christen een zoo groote zeldzaamheid wordt, als hij inderdaad een wandelende tegenstrijdigheid is. Maar aangezien het leven de wortel van den arbeid is, is het ook gewichtiger dan de arbeid. En het is nog een opene vraag, of de menigvuldige, drukke bedrijvigheden der Gemeenten in den tegenwoordigen tijd openbaringen zijn van leven, dan of zij niet in vele gevallen galvanische bewegingen zijn, die slechts levenskracht voorgeven en den dood bemantelen. De Martha-dienst wordt hoofdzakelijk in acht genomen, want voor eene vermaning, om in zalige ontvankelijkheid aan Jezus voeten te zitten, hooren wij wel een dozijn aansporingen tot bedrijvigheid. Er kan bepaald niet te veel gearbeid worden, maar de beoefening der gemeenschap kan te veel verzuimd worden, en waar zulks het geval is, moge de arbeid krachtig en met zelfopoffering geschieden, hij zal toch weinig gevolg bij menschen en weinig zegen van God bekomen. Wanneer het aantal der te voeden electrische vlammen vermeerderd wordt, dan moet ook de kracht der dynamomachine versterkt worden. Hoe meer wij voor Christus bezig zijn, des te inniger en langduriger behoort en moet onze gemeenschap met Christus zijn. Wij zijn in gevaar, zooveel molens en fabrieken aan den oever der rivier te bouwen, dat het water der rivier verbruikt en hare bedding droog gelegd wordt, dewijl iedere machine een deel van het water verbruikt, om in werking te blijven. Deze drukke tijd maakt het zeer noodig, aan de uitnoodiging gevolg te geven: „Komt hier alleen, in eene woeste plaats en rust een weinig." Hij die voor Christus den weg zal bereiden, moet „in de woestijn" vertoeven, tot den dag zijner vertooning aan Israël," de zoodanige moet zich telkens weer daarheen terugtrekken, om zijne ziel te verkwikken en te sterken, zijn gemoed te verfrisschen, zich van lagere beweegredenen vrij te houden en zich aan de waarheid te wijden, welke hij te verkondigen heeft. Dan en dan alleen zal hij onbewegelijk zijn in wil en woord, een ijzeren pilaar en niet als een riet door den wind bewogen worden. Dan alleen zal hij duidelijk boven alle verdenking staan, dat hij slechts gemak en stoffelijke welvaart, rijke kleeding en een goed leven zoekt. Dan en dan alleen zal hij een Profeet en meer dan een Profeet zijn en de hooge eer genieten in het licht op te gaan, dat hij liefheeft. De christelijke bedrijvigheden onzes tijds hebben behoefte aan geheel bijzondere wezenlijke toewijding aan de evangelische waarheden. De stroom, die eene halve wereld vruchtbaarheid aanbrengen moet, moet hoog op den berg Gods ontspringen en door hoogere bronnen gevoed worden.

Wanneer het waar is, dat Christus het werkzame levensbeginsel in den geloovige is, zoo volgt daaruit, dat het onze hoogste verplichting en ware wijsheid is, de kanalen open te houden door welke dat leven binnenvloeien kan om de maat van hetgene wij bezitten, te vermeerderen. Opnemingsvermogen is van onein'dig gewicht. Het Christelijk mysticisme is quietisme (lijdelijkmaking) genoemd geworden, en deze benaming is in zoover goed, als er de hoogst gewichtige beteekenis in vervat wordt, wat de eerste Kwakers „het wachten op het opwellen des levens" plachten te noemen; maar de naam is niet juist, als dit „wachten" geenszins lijdelijke werkeloosheid is, maar het resultaat van ernstige werkkracht is. Hoeveel kracht is er niet noodig om te doen stilstaan, wanneer sterke machten pogen een mensch voort te bewegen! Er behoort geconcentreerde inspanning van de gansche natuur des menschen toe, om dit „wachten" mogelijk te maken, zoodat het leven van Christus in de stille ziel binnen kan dringen, gelijk de zonnestraal den kelk der bloemen vult, ze wijd opent en naar zijn licht keert. Eerst moet het leven ontvangen worden, en dan zal als resultaat daarvan de heiligheid volgen. Maar evenmin als de mededeeling des levens iets tooverachtigs is, dat zonder de inspanning des geloofs plaats heeft, zoo min vormt ook het leven in zijn ontvanger door een magisch proces en zonder inspanning het Christelijk karakter.

Het eerste woord van het Christelijk mysticisme is: „Het is God, die in u werkt", en het tweede: „werkt uws zelfs zaligheid". Eerst: ontvangt het leven, dan: wendt het aan. Dan kunnen wij ons onze persoonlijkheid het diepst bewust worden en tegelijkertijd gevoelen, dat zij waarlijk en bewust vereenigd is met het alles bezielende, alles verwekkende, alles vereenigende leven desgenen, die „het leven" is, en onze ervaring zal in de zalige paradox, welke den eenvoudigen van hart een ondervondene waarheid is, hare uitdrukking vinden: „Ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij."

Hoe kan ik diensvolgens mijn woord beter besluiten dan met datgene, wat ik als het zaad van het evangelisch mysticisme aangeduid heb, wat ook deszelfs volkomenste uitdrukking is, en ons op het hart drukken, niet slechts de groote gedachten van een ontvangen leven en van een daaruit voortspruitende eenheid in al zijne bezitters, maar ook bindende, practische leeringen en groote verwachtingen, welke op eene mogelijke vruchtbaarheid zelfs van ons armzalig leven betrekking hebben?

„*Blijft in mij, en ik in u.* Gelijkerwijs de rank geen vrucht kan dragen van zichzelve, zoo zij niet in den wijnstok blijft, alzoo ook gij niet, zoo gij in mij niet blijft. Ik ben de wijnstok en gij zijt de ranken. Wie in mij blijft, en ik in hem, die draagt veel vrucht; want zonder mij kunt gij niets doen" — en zijt gij niets.

N. v. B.

De Internationale Bijbellezersbond.

Heb ik de vorige week door middel van ons blad beloofd 't een en ander nader mede te deelen *in betrekking tot bovengenoemden bond*, ik hoop door dezen in staat te zijn de belangstellende lezer voldoende in- of voor te kunnen lichten.

Laat ik u echter nog vooraf zeggen, dat 't mij hierbij niet te doen is, om iets nieuws in 't leven te roepen, maar dat het mijne innige begeerte is, het lezen der H. Schrift voor u zoo vruchtbaar en zegenrijk mogelijk te maken.

In onze Duitsche Gemeenten (en hetzelfde kan voorzeker van onze Engelsche en Amerikaansche gezegd worden) maken de huisgezinnen, die niet bij den Internationalen Bijbellezersbond aangesloten zijn, eene uitzondering op den regel.

Doch niet slechts in onze Gemeenten, ook in andere beslist christelijke kringen heeft men reeds geruimen tijd den zegen van dezen bond genoten en gewaardeerd.

In Nederland is men betrekkelijk nog onbekend met bovengenoemden bond. En onbekend maakt onbemind.

Door de goedheid van den eigenlijken vader van dezen bond — Chas. Waters te Londen — worden wij, God zij dank, nu ook in de gelegenheid gesteld met deze zegenrijke organisatie nader kennis te maken.

't Is mij alsof ik de lezers van ons blad nog verschillende vragen hoor stellen, waarop ze gaarne een duidelijk antwoord wenschen, voor zij er toe kunnen besluiten zich als lid bij dezen bond aan te sluiten.

Wij hopen aan deze prijzenswaardige nieuwsgierigheid te kunnen voldoen, ofschoon wij gelooven, dat het bovenvermelde reeds voldoende is, om ieders vertrouwen in deze organisatie te winnen.

Wat is de Internationale Bijbellezersbond?

De I. B. L. B. is een bond van bijbellezers, die meer dan 700,000 Christenen omvat, zich over de geheele christelijke wereld verbreidt in 60 verschillende landen, sprekende 30 verschillende talen. Zij werd in het jaar 1882 in het leven geroepen. Verscheidene jaren heeft zij een toename van 50,000 leden gehad.

Wat is het doel van den I. B. L. B.?

De I. B. L. B. stelt zich ten doel, het praktische, doelmatige en gemeenschappelijke lezen der H. Schrift te bevorderen.

Waarmede tracht de I. B. L. B. haar doel te bereiken?

De I. B. L. B. tracht haar doel te bereiken door aan hare leden gratis een Bijbel lees-kalender ter hand te stellen. In dezen kalender zijn op uiterst doelmatige en praktische wijze verschillende gedeelten der H. Schrift samengesteld, die ieder op zich zelf een geheel vormen en toch met elkander in het nauwste verband staan.

Hoe is de I. B. L. B. georganiseerd?

a. Een Hoofdcommissie, die hare leden in de verschillende werelddeelen heeft.

b. Sub of onder Commissies, die den arbeid in bepaalde landen regelen. Van deze Commissies is de WelEd. Heer *Charl. Waters* te Londen Secr. voor Europa.

c. Algemeene Secretarissen of Correspondenten voor een bepaald land of distrikt. *Voor Nederland B. Planting te Groningen.*

d. Plaatselijke Afdeelingen, wier Secr. zich in verbintenis stelt met den Algemeenen Secr. van hun land; in ons geval met ondergeteekende.

Zulk een plaatselijke Afdeeling moet minstens 10 leden tellen.

Op welke wijze kan men lid worden van den I. B. L. B.

Men wordt lid van den I. B. L. B. door zich voor te nemen het in den Kalender van dien bond aangegeven gedeelte der H. Schrift dagelijks te lezen en in den gebede zijne medeleden te gedenken. Men vervoege zich alsdan bij een Secr. der Afdeeling der plaats, waar men woont en betaalt jaarlijks 10 *cts.* contributie.

Bestaat er op een plaats zulk een afdeeling niet, dan vervoege men zich rechtstreeks bij den Algemeenen Secr. Men wordt dan persoonlijk lid en betaalt 15 cts. contributie.

En hiermede meen ik 't een en ander nauwkeurig genoeg omschreven te hebben.

Ten slotte een vriendelijk verzoek.

Ziet gij, geliefde lezers, geen kans, om in de plaats uwer inwoning een Afdeeling van den I. B. L. B. op te richten? 't Ontbreekt in de meeste gevallen aan een persoon, die daar de aandacht op vestigt en het nut van zulk een organisatie toelicht. Zoudt gij den Heer en uwe medebroeders en zusters (plus hunne huisgezinnen) in dezen niet willen dienen?

„Jezus roept u — werk nu voor Hem,
Met een hart verheugd en blij;
Antwoord op uws Meesters roepstem:
„Hier ben ik, zend mij, zend mij!""

In afwachting verblijf ik in Christus Jezus

Uw dw. br.

B. PLANTING.

Groningen, Meeuwerderweg 125.

DE KALENDER

van den Internationalen Bijbellezersbond.

Met 1 Jan. 1902 zal, zoo God wil, voor den tweeden keer (in het Hollandsch) de **Kalender** van den „Internationalen Bijbellezersbond" verschijnen. Velen uwer kennen dezen **Kalender** òf nog in het geheel niet, òf slechts ten deele. Zal men echter iets op de rechte wijze waardeeren, zoo is het noodig er grondig mede bekend te zijn. Genoemde **Kalender** is waard gekend te worden. Hij is, goed gebruikt, een zegen voor ieder. De oppervlakkige beoordeelaar die even een oog slaat in de groote hoeveelheid schriftgedeelten, daarin aangegeven, zal zeggen: dat is *immers niets;* hier een stuk uit en daar een stuk uit, zoo in Genesis, dan weder in de Openbaring van Johannes, dat is geen bijbellezen zooals het behoort! Doch die zoo spreken hebben verkeerd gezien. Bij een juiste beoordeeling, bij een nadere kennismaking, ziet men al spoedig dat niet alleen de 365 dagen, maar ook weder de onderdeelen van het jaar, als maanden, weken en dagen, één geheel vormen, en ons in de *hoofdwaarheden* van den Bijbel inleiden. Om nu deze wijze van bijbellezen goed te verstaan is het noodig, dat men bekend worden met de wijze, waarop genoemde **Kalender** samengesteld wordt.

De eerste opwekking tot het samenstellen van dezen **Kalender** ging uit van Chicago en de laatste zitting vond 17 April van dit jaar in New York plaats. De uitvoerende Commissie woont voor het grootste gedeelte in Amerika, hoewel ook in Engeland een afdeeling bestaat, waarvan de leden in Engeland, Australië en Indië wonen. De Amerikaansche Commissie bestaat uit 15 leden. Na een korte stichtelijke inleiding leest de Secretaris zijn veelomvattende *correspondentie* voor en ontvangt verschillende aanwijzingen. Hierop volgt de voorlezing van aanvragen, die meest zeer uitgebreid en dringend zijn en van zeer vele handteekeningen voorzien. Hierover ontstaat meestal een zeer levendige bespreking.

Is dit afgeloopen, dan komen de mededeelingen van de Sub Commissies. Deze Commissies bestaan uit de geleerdste mannen, die als toonaangevend op het gebied der kennis van het Oude en Nieuwe Testament gelden. De Sub Commissies komen meestal 4 maanden vóór de Hoofd Commissie samen om de onderwerpen te kiezen en de richting, die men inslaan wil, te bepalen.

De tegenwoordige Amerikaansche Commissie voor het vaststellen der schriftgedeelten, werd in 1896, bij gelegenheid van de driejaarlijksche Zondagsschoolvergadering, benoemd. Toen zij in 1897 te Philadelfia vergaderde, had zij de opgave den cyclus voor 1900—1995 vast te stellen. Denzulken, die met dit werk niet bekend zijn, mag het *geen zware taak schijnen*, doch bij nadere kennismaking toonen zich dadelijk bergen van zwarigheden. Het algemeene onderwerp, dat men het eerst vaststellen moest, luidde: Levensbeschrijvend (biographisch) overzicht over de bijbelsche geschiedenis, d. w. z. over het leven van Jezus en de groote Profeten, de Apostelen en de leiders van het volk Israël. Daarop ontstond de vraag: Op welke wijze zullen wij dit plan ontwikkelen? Na eene breedvoerige bespreking vond men den tijdrekenkundigen (chronologischen) weg de beste, die de geschiedenis in haren samenhang geeft.

Nu rees de vraag: Hoeveel tijd moet men voor het Oude en hoeveel voor het Nieuwe Testament nemen? Men besloot voor het eerste $2\frac{1}{2}$ jaar en voor het laatste $3\frac{1}{2}$ jaar te nemen. 18 maanden zouden speciaal voor Jezus leven gebruikt worden. Nu moest nog de levensbeschrijvende draad geregeld worden en wel zoo, dat steeds na 6 maanden een bepaalde rij ten einde gevoerd werd. Het bepalen van genoemde punten nam de geheele eerste zitting in beslag. Afschriften van de notulen werden genomen en aan de leden in Engeland, Australië en Indië toegezonden.

Ook zij stemden met de hoofdgedachte in. Was dit niet het geval geweest, zoo had men het werk nog een keer moeten doen. Men kon dus nu met het uitzoeken der schriftgedeelten voor de week beginnen. Hierbij gold het te bepalen, uit welk boek en hoofdstuk het deel genomen zou worden. Natuurlijk moest men er rekening mede houden, dat geen gedeelten gekozen werden, die aanleiding konden geven tot kerkelijke twisterijen. Ook moest men rekenen met het begripsvermogen der kinderen, daar vele hoofdstukken der H. Schrift niet gemakkelijk verstaanbaar zijn. Veel moeite veroorzaakten de „Gulden teksten," die als een notendop de kern, de gedeelten voor de geheele week in zich sluiten moeten. *Ten slotte* was het niet minder moeilijk de gedeelten voor de geheele week den rechten naam te geven.

Ziet hier, geliefde lezers, iets over de samenstelling van den **Kalender**, dien ge in het eene geval reeds een jaar gebruiktet als een wegwijzer bij het lezen des Bijbels, in het andere geval u nog geheel vreemd is. Mocht het laatste het geval zijn, zoo komt misschien na het lezen van het bovenstaande de gedachte bij u op: Een werk, waar zooveel arbeid en moeite aan verbonden is, moet toch iets zeer belangrijks en nuttigs zijn. In dit geval is het dan geraden, om ook voor u zelven zoowel als voor de uwen het nut en den zegen daarvan te zoeken, door een vlijtig en getrouw gebruik er van te maken. Nu, probeert het eens en ik geloof, dat een zegen niet uitblijft. Gods woord wordt veel gelezen in de kringen onzer gemeenten, maar oordeelkundig lezen vindt men helaas te weinig. Wij moeten *ons geloofsleven verdiepen.* Wij moeten opwassen in kennis en genade. Wij moeten opgevoed worden voor den hemel. Dat kunnen wij niet door ons te bepalen bij het redeneeren over den Bijbel en zijnen inhoud, maar door in zijne diepten af te dalen.

Daartoe nu kan bovenbedoelde **Kalender** u als een trouwe gids den weg wijzen.

Gr. E. HARMSEN.

Onze Corportage onder de Vlamingen.

Geachte lezers van „de Christen,"

Daar ik hier nu bijna veertien dagen werkzaam ben, kan ik u wel een en ander mededeelen. Wie zich eenigszins in mijn toestand kan verplaatsen begrijpt, dat ik hier de eerste dagen

vanwege de taal en onbekendheid weinig of niets heb kunnen doen. De eerste Vlamingen, die mij hier als vreemdeling hun vriendschap kwamen aanbieden op Zaterdagavond 9 Nov. waren eene vrouw, die in België van haar man was weggeloopen en nu hier met een anderen man leefde, en bedoelde man, wiens vrouw nu voor de derde maal was weggeloopen. Die noodigden mij uit om bij hun aan huis te komen, dan konden wij samen een drop (borrel) drinken, en de man beloofde mij dan ook bij andere Vlamingers te zullen brengen, die ook Hollandsch spraken. Ik vroeg hem waar die menschen dan woonden: „O, hier dicht bij," was het antwoord, „ik zal er u wel brengen," en daar ik natuurlijk gaarne met Vlamingen in kennis wilde zijn, ging ik direct mee om mij den weg te laten wijzen, en hij wees mij ook waar hij woonde; maar daar ik geen zin had om des Zondags bij hem een drop te komen drinken, ging ik dien Zondag de menschen bezoeken, die hij mij gewezen had. Dat kwam goed uit naar zijn gezegde, ik vond daar man, vrouw en 6 kinderen; zij waren wel katholiek, maar kwamen hier nooit in een kerk. Het kruisbeeld, dat er aan den wand hing, was voor mij een schoone aanleiding om hen in eenvoudige woorden het Evangelie te verkondigen. Al sprekende werd ik gewaar, dat deze man bijna afschaffer was, hetwelk hier een groote uitzondering is; want niet alleen de helft des volks, maar zelfs mijn kostbaas, die hier als heel fatsoenlijk te boek staat, begint 's morgens in zijn eerste kopje koffie al een cognacje te drinken. En als hier aan huis menschen komen, dan deelt hij hun als een groot wonder mee, dat ik geheel geen alcoholische dranken gebruik. Dan beginnen ze mij alle mogelijke dranken aan te bieden en schijnen verwonderd te staan, dat ik voor dat alles bedank. Genoemd huisgezin heb ik meermalen bezocht; de man kocht ook een boek van mij, bevattende de vier Evangeliën en de Hand. der Apostelen, hetwelk hij uit nieuwsgierigheid of wellicht uit belangstelling las. Ook luisterden zij met belangstelling naar hetgeen ik hun uit den Bijbel vertelde. Ook bij latere bezoeken toonde hij zich altijd vriendelijk, zelfs heeft hij zulk een boek voor mij aan anderen verkocht.

Vervolgens bezocht ik hier te Sous-le-Bois en Louvroil ruim vijftig gezinnen, die mij bijna allen vriendelijk ontvingen, en waar ik met sommigen korter en met sommigen meer dan een uur gesproken heb over de liefde Gods in Christus tot het verloren menschdom. De Vlamingen, die hier wonen, zijn veelal zeer dom en onwetend op godsdienstig gebied, te meer daar velen hunner niet lezen kunnen, en die lezen kunnen, hebben meestal geen Bijbel of N. Testament, daar zij allen Roomsch zijn, en hunne kinderen leeren enkel fransch. Van daar dat ik hier ook het Woord Gods in de fransche taal tracht te verkoopen. Ik heb nu voor den derden keer een bezending ontvangen te zamen 225 stuks, meest Evangelien, waarvan ik in het Vlaamsch 30 en in fransche taal 66 stuks mocht verkoopen, in de hoop dat God zelf het Woord zijner genade mag zegenen, tot heil der lezer. O mijne vrienden, gij allen die bidden geleerd hebt, bidt met mij den Heere, dat Hij hier het licht ontsteke (Joh. 1: 9) in dit duistere land vol van on- en bijgeloof, vol van dronkenschap en ontucht; want niemand moet denken, waar men mij tot heden als vreemdeling vriendelijk ontving, daar zij ook zelven vreemdelingen zijn in dit land, en de Franschman laag op den Belg neerziet, dat die vriendschap (hoewel ik er God voor dank) belangstelling behelst bij God en zijn woord, hetwelk bij de meesten, die ik reeds 2 à 3 maal bezocht openbaar wordt doordat men mij alleen laat staan in de estaminet (tapperij) want de meeste Belgen die hier zijn, zijn kroeghouders, en anderen zeggen: „O, je bent hier al geweest, boeken lezen hebben wij hier geen tijd voor." En die nog ietwat meer belangstellend schenen, maken de opmerking, dat ik hen niets van onze lieve Vrouw (Maria) ga vertellen, en dan begint de strijd. Ik lees hen dan in de meeste gevallen Luk. 1: 26 vervolgens voor, waar zich Maria de dienstmaagd des Heeren noemd, en zeg dat wij haar als zoodanig zeer bevoorrecht achten, maar dat de Schrift aan haar geen goddelijk gezag toekend, en dat wij in een drie eenig God gelooven, maar dat er geen vierde persoon in het Goddelijk wezen is, en wijs er hen vervolgens op, dat het er voor ons niet in de eerste plaats op aan komt, om God in zijn bestaan te begrijpen, maar veel meer om onze zonden te leeren kennen, en die te belijden voor God, en te laten, want die zijne zonde belijdt en laat, dien zal barmhartigheid geschieden. Maar Br. la Gravière laat het er in dergelijks geval niet zoo gemakkelijk bij zitten, die tracht dezulken te overtuigen van hun roomsche dwaasheden, n.l. dat zij hun priesters maar gelooven op hun woord, zonder zelf den Bijbel te onderzoeken. Dan komen dezulken nog des te meer in 't vuur. Zoo hadden wij op een avond een redetwist van een uur lang. Na dat wij de menschen waar wij zaten, den weg gewezen hadden tot de zaligheid, zeide de man des huizes: „Wat gij daar zegt, is alles goed en waar, maar gij spreekt heelemaal niet van onze lieve Vrouw en ook uwe boeken zeggen er niets van." Waarna ik hun het bovengenoemde Schriftgedeelte voorlas, hetwelk hen scheen te verrassen, n.l. dat de geschiedenis van Maria er toch wel in stond, „maar," zeide hij, „gij zijt toch scheurmakers; gij hebt u toch van onze religie afgescheurd, gelijk Luther en Calvijn". Toen antwoordde Br. la Gravière, dat dit niet was gebeurd om scheurmakerij te verwekken, maar om de gruwelijke aflaten die de Roomsche kerk ging verkoopen enz. enz. „Neen," zeide die man, „die worden niet verkocht, die moeten wij verdienen. Als ik ter biecht geweest ben, dan ben ik weer vrij en dan gevoel ik mij zoo licht als een pluimpje. Br. l. G. vroeg: „Wie geeft uw biechtvader de macht om uwe zonden, die gij tegen God gezondigd hebt, te vergeven? „Wel," zeide hij, „de Paus," en die is in de plaats van Petrus, en Petrus heeft de sleutels en die is door Christus aangesteld." Kortom, al de woorden die wij gebruikten om hen te doen inzien, dat wij God onze schuld moeten belijden en Hem alleen dienen, mochten niets baten. O geliefden, wat hebben wij toch een groot voorrecht, niet in die dwaalleer verward te zitten, maar dit voorrecht brengt ook een verantwoording met zich, wanneer wij niet wandelen in het licht, dat ons door Gods genade gegeven is.

Onder meer bezocht ik hier een bejaarde Duitsche vrouw, die mij meermalen belangstellend aanhoorde. Ik hoop, dat de Heere haar hart zal geopend hebben gelijk als dat van Lydia te Filippi. En 's avond bezocht ik weêr het genoemd huisgezin, die hunne verwondering te kennen gaven, dat ik er in geen zes dagen geweest was, en die ik bij vernieuwing mocht wijzen op de eenvoudigheid des geloofs in Jezus tot redding der ziel. En die man, wiens vrouw voor de derde maal weggeloopen is, kocht 2 Evangeliën voor zijne kinderen, daar hij zelf niet lezen kan, en hij verzocht mij Zondag nog weer te komen.

Zoo hoop ik in de kracht des Heeren te blijven zaaien, opdat nog eenigen, kon het zijn velen tot bekeering komen tot lof en prijs van Hem, die *ons* Gode gekocht heeft met zijn bloed. Openb. 5: 9. (Wordt vervolgd.)

ZENDING.

Iets particuliers aan jonge zusters.

Jonge zusters, met een toegewijd hart en leven in des Heilands dienst, met een gezond lichaam en een helderen geest om te leeren, en die zich zouden wenschen te geven voor Diakonessenwerk in een Zendings-hospitaal in Egypte, en aldus bereid zouden zijn vaderland en familie om Jezus wil te verlaten, kunnen zich, ter verkrijging van nadere inlichting en hulp met franco brieven wenden tot

STADSKANAAL. N. v. BEEK.

Zuster G. v. d. Molen arbeidt thans niet meer in verbinding met de Engelsch-Noord-Afrikaansche, maar is met goed overleg voorloopig verbonden aan de Noord Amerikaansche Zending in Egypte en is thans met veel genoegen op eene schoone door bergen omringde plaats in een hospitaal werkzaam, waarin 70—80 patiënten verpleegd worden.

Deze verandering moet echter *niet* in verband gedacht worden met den Engelsch-Afrikaanschen oorlog. N. v. B.

Uit de Gemeenten.

MUNTENDAM. Zondag j.l. was ons weder een lieflijk gezegende dag. Des avonds was onze Leeraar in ons midden om te prediken en twee zusters naar 's Heeren Woord te doopen. De eene zuster had reeds sedert vele jaren elders den Heiland beleden als h a a r Zaligmaker, maar was eerst voor korten tijd onder ons gekomen, om weldra overtuigd te worden van en behoefte te gevoelen aan den doop volgens de Schrift. De tweede, de echtgenoote van een onzer broeders, is eene levende herinnering aan het zoo rijk gezegende Kerstfeest des vorigen jaars. Haar intrede in de Gemeente verblijdt ons zeer.

Onze Voorganger sprak voor een vrij talrijk en zeer aandachtig gehoor, naar Rom. 6: 4, over het evangelische getuigenis des doops en toonde aan wat de doop aangaande de zonde en den zondaar, alsmede aangaande genade en verlossing verkondigt. De doop werd daarna onder plechtige stilte bediend.

Bij de broodbreking, die volgde, werden we bij den ons geschonken zegen en bij onze toenemende verplichting bepaald. Wij konden den dag besluiten met vreugde in onze harten en met de bede: Heer, geef ons meer zulke heerlijke dagen!

NIEUWE PEKELA. Op Zondag 1 Dec. schonk de Heer ons het voorrecht de beide jongelingen, van wier bekeering wij eenigen tijd geleden melding maakten, na eene hartelijke belijdenis op den voorgaanden Zondag, door den doop in de Gemeente op te nemen. Een vrij talrijk publiek was opgekomen, dat aandachtig luisterde naar eene ernstige toespraak van onzen Voorganger, br. Kuipers, naar aanleiding van Joh. 7: 17. Zegene de Heer een en ander aan veler hart, en doe Hij nog velen tot de Gemeente, die zalig worden.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Onze Koningin is, naar men vermeldt, van Hare krankheid geheel hersteld, maar zal toch nog eenige dagen hare vertrekken houden.

Werd de vorige week melding gemaakt van een voorgenomen huwelijk van minister Kuyper met eene dame uit een oud adellijk geslacht; thans wordt zulks in gezaghebbende kringen beslist tegengesproken.

In Amsterdam heeft men nog steeds last van inbrekers. Zoo hadden de heer en mevrouw Tijssen de vorige week een onaangename tehuiskomst van hunne reis naar Rotterdam, toen zij hunne woning met agenten van politie gevuld zagen, die een onderzoek instelden wegens inbraak en diefstal, die te laat ontdekt was door de boven slapende juffrouw. De dieven hadden zich toegang weten te verschaffen door een ruit van de voordeur te verbreken, en uit 't schrijftafeltje van mevrouw Tijssen f 120 ontvreemd.

Dat onze Hollandsche onderwijzers zich in den Z.-Afrikaanschen oorlog niet onbetuigd gelaten hebben om de zaak van recht en vrijheid voor te staan, blijkt wel uit de mededeeling, dat eenigen hunner op 't slagveld den heldendood gevonden hebben. Zoo viel C. G. de Jonge bij Elandslaagte, Slibos bij Mafeking, Kooijker bij Pietersburg, Van Leersum bij Colesberg, Wolters bij Ladysmith en P. Schuil onlangs bij Rustenburg. Bovendien bevinden zich anderen nog onder de strijdende Boeren, als J. v. Bruggen, S. Mantel, P. J. Kloppers, J. Kamp, G. K. Westerhof, J. Visser, Van Ravenswaaij en anderen, terwijl van de meesten hunner in geen achttien maanden door de gezinnen of familiën iets werd vernomen, zoodat men niet weet waar zij zich bevinden.

Het boycotplan vindt geen bijval bij de Haagsche afdeeling der Vereeniging voor Vrouwenkiesrecht. Het hoofdbestuur zal worden medegedeeld dat de afdeeling zoodanige bespreking op de Algem. Verg. niet wenschelijk acht, daar 't tot verdeeldheid in de Vereeniging aanleiding zou geven, omdat vele leden den boycot afkeuren als een middel, dat door de ellende, die 't zou veroorzaken, minstens zoo erg is als de kwaal, die het wil bestrijden. Men acht 't niet op den weg der vrouwen, een boycot te steunen, die duizenden

onschuldigen, vrouwen en kinderen tot gebrek en nood zal brengen, omdat dit een volgen van Engelands voorbeeld in Z. Afrika zou zijn, dat daar zoo vele vrouwen en kinderen onverdiend doet lijden.

België's Koningin zou ernstig krank zijn, zoodat men zich haast ongerust maakt over haar leven, maar volgens andere berichten weet men aan 't hof niet van zoodanig gevaar.

In de Belgische Kamer, waar 't nu en dan bij 't ontwerp der legerorganisatie een beetje woest toegaat, is vooral 't Kamerlid Woeste de woorden gezagvoerder, omdat hij zich aan niemand stoort, waardoor soms eigenaardige tooneeltjes voorkomen. Zoo vroeg hij 't woord bij de behandeling eener zaak. „Altijd weer hetzelfde praatje, net een fonograaf," riep Demblon. W.: „Als gij mij in de rede valt, luister ik toch niet." V. d. Velde: Dat is ook juist de aard van een fonograaf, wel kunnen spreken, maar niet hooren."

Een geheimzinnig schip is van Londen te Antwerpen aangekomen, met onbekende bestemming en vreemde manieren, zoodat 't niet weinig de nieuwsgierigheid opwekt. Niet als gewoonlijk van boven af in 't ruim gestort, maar met zakken wordt de steenkool er in gedragen. Als lading heeft 't eene hoeveelheid geweren, die beurtsgewijze met de steenkool ingeladen worden bij lagen. De bemanning van de Ban Righ bestaat uit Engelschen en er zijn mariniers aan boord, die behoorlijk de wacht betrekken. Waarvoor en waar deze zonderlinge lading dienen moet, wordt zorgvuldig geheim gehouden.

Spanje. Hoewel wij nog geen sneeuw zagen, zijn de wegen en straten in de provincies Orensa en Avilla reeds onbegaanbaar door de rijk ge vallen sneeuw en de koude is nijpend. In

Zwitserland, waar de doodstraf nog wordt toegepast, verwacht men nu binnen kort eene motie tot afschaffing daarvan, omdat de kantonnale raad met 58 tegen 19 stemmen 't doodvonnis van Fuschlin, die onlangs zijn maitresse en haar kind vermoord heeft, in levenslange gevangenisstraf heeft veranderd.

Servië. Onder voorbehoud wordt door de Echo te Parijs gepubliceerd, dat Koning Alex ander het voornemen zou hebben, zich van Drago te laten scheiden en met hare jongere zuster, die bereids in den koningskonak woont, in 't huwelijk te treden. In

Griekenland is 't ministerie gedwongen af te treden. Heel rustig schijnt 't daar ook al niet, want wij vernemen, dat de studenten van 't nieuwe kabinet, dat nu aan 't bewind is gekomen, vorderen, dat de banvloek uitgesproken worde over de vertalers van het Evangelie, terwijl zij met de wapens in de hand de universiteit bezet houden en nu en dan onschadelijke schoten lossen, hoewel een later bericht vermeldt, dat de academie ontruimd en de rust hersteld is.

Engeland heeft, volgens de laatste raming, met Schotland, Ierland en de Normandische eilanden te zamen eene bevolking van 41 millioen zielen, waaruit volgt, dat de oorlog tot 1 April 1902 aan elken onderdaan van Koning Eduard 4¼ pd. st. heeft gekost. Dan zal de oorlog 2½ jaar geduurd hebben, zoodat de gemiddelde kosten per jaar ongeveer 1⅔ pd. st. per hoofd bedragen, wat meer is dan aan directe en indirecte belastingen wordt opgebracht. En tot nu toe is men in

Z.-Afrika nog niet ver gevorderd, als men niet eerder is achteruitgegaan, wat de Kaapkolonie betreft. Met 't door Kitchener hooggeroemde blokhuizenstelsel bezet de Britsche macht nu nog slechts een achtste deel van Transvaal en weinig meer dan een derde van den Vrijstaat, terwijl de Boeren nog baas zijn in 't overige deel en daarenboven in een deel van de Kaapkolonie.

De gezamenlijke sterkte der Boerencommando's, 70 in getal, waarvan 26 in Transvaal, 31 in den Vrijstaat en 13 in de Kaapkolonie, bedraagt 20.000, waar tegenover Kitchener 45 000 man kan stellen.

Niet heel moedgevend, als men bedenkt, dat één Boer tegen tien Engelschen opweegt, en 't succes zeker gering moet zijn, dewijl men heel weinig van den oorlog hoort en 't is dus niet te verwonderen, dat velen in Engeland reikhalzend naar 't einde van dezen weinig eerbaren strijd uitzien. Het einde, ach wanneer? Als de uitmoording voltooid is?

N. P. K. K.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van J. v. d. K., Den Haag, f 9.87; van F. v. d. W. te Sneek f 5.89; van B. R. te Zutphen f 5.40. N. v. BEEK.

HET HARPCARILLON.

Er is toch altijd meester boven meester, wat heden het volmaaktste schijnt, moet morgen het veld ruimen voor wat beters. Toen wij de Sionsharp zagen, dachten wij: nu, gemakkelijker kan het wel niet; bij de Vioolzither meenden wij, dat schoonere combinatie niet mogelijk was en nu komt er waarlijk een Instrument voor den dag, dat alles weer in de schaduw stelt. Het uiterlijk maakt al dadelijk een gunstigen indruk, een keurig gepolitoerde kast, waarop zich links 25 snaren bevinden en rechts een blinkend klokkenspel met 18 stalen platen. De nummers op de 18 platen doen al reeds zonder handleiding zien, dat notenkennis, hoewel gemakkelijk, totaal onnoodig is. Het geluid zal een ieder verrassen en is werkelijk schoon. Nu heeft een klokkenspel toch altijd iets aantrekkelijks, het is zoo'n bijzonder rond geluid, niets geeft zoo duidelijk de melodie aan als een carillon. Bij krachtige aanslag hoort men het op een afstand en komt het zelfs boven een groot gezelschap of orchest uit; de harpbegeleiding is zeer eenvoudig en geeft de melodie eenen aangenamen grond. Men kan echter ook elke andere begeleiding nemen van Piano, Orgel of welk instrument ook, daar de toon normaal is. Een bijzonder voordeel van het Harpcarillon boven dergelijke Instrumenten is, dat het Carillon nooit ontstemt en de snaren door eene bijzondere inrichting zeer gemakkelijk bij te stemmen zijn.

f 13.50 is voor zoo'n degelijk instrument zeker niet te hoog en zal dan ook afnemers genoeg vinden, vooral in dezen tijd. Men zie daarvoor adres enz. in de advertentie van JOH. DE HEER, Rotterdam, die het Harpcarillon in den handel brengt.

ADVERTENTIEN.

*** Door de goedheid onzes Gods werden we heden verblijd door de geboorte van een *ZOON*.

GOUDA, 30 Nov. 1901.
G. CORPORAAL.
C. CORPORAAL—DOEWES.

*** Op 5 Dec. a.s. hopen, zoo de Heer wil, onze geliefde Ouders
B. HOUKES
en
G. POSTHUMUS
hunne **30-jarige Echtvereeniging** te herdenken.
Ps. 34 : 4 (ongerijmd.)
HUNNE DANKBARE KINDEREN.
HAULERWIJK.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 764 DONDERDAG 12 Dec. 1901 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en
N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen
adres: Büreel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

DE BIJBEL.

Dierbre Bijbel, Woord des Heeren!
O, wat schatten biedt gij aan,
Die geen motte of roest verteren,
Die zelfs niet in 't graf vergaan.

Alles wat een vreugd kan geven,
Die zelfs onder smarte groeit;
Krachten voor een eeuwig leven,
Liefde, die onsterfelijk gloeit,

Englen rond mijn legersponde,
Zielenbrood en — artsenij,
Wapens tegen dood en zonde,
Alles, alles geeft gij mij!

Arm moog' mij de wereld noemen,
Die met blinkend slijk zich voedt;
Ik blijf in mijn rijkdom roemen,
Ik begeer geen hooger goed!

Mac Cheyne.

HOE LEEST GIJ DEN BIJBEL?

Dat in beslist christelijke kringen — of huis gezinnen — en door Godvreezende personen de H. Schrift gelezen wordt, mogen we dunkt mij wel boven allen twijfel verheven achten. Hoe zou men zich nl. een christelijk gezin kunnen voorstellen zonder den Bijbel! Een zeeman zou even zoo goed en misschien nog beter, het kompas kunnen missen, als een Christen in zijn gezin den Bijbel.

Wij gaan dus van de vooronderstelling uit, dat in de huisgezinnen onzer christelijke lezers de Bijbel niet slechts aanwezig is, maar ook g e l e z e n wordt. Hebben wij ons daarin vergist, dan vrees ik, dat de vergissing in het ONchristelijke van zoogen. Christenen haar oorzaak vindt. Dezulken doen wèl met ernst te twijfelen aan de echtheid van hun christendom.

Broeders en zusters, liever alle andere lectuur over boord, dan het lezen van Gods Woord verzuimd; beter geen tijd voor eten, drinken en slapen, dan geen tijd voor Bijbellezen en gebed.

Neen, ik durf niet anders dan vooronderstellen, dat gij den Bijbel leest.

Maar of gij met vreugde, met zegen voor verstand en hart en tot heil voor de uwen Gods Woord leest; zietdaar, geliefden, eene vraag, die ik u eens met biddenden ernst aan het hart wensch te leggen. Immers, zoo moet het zijn en zoo kan het ook zijn; doch zoo is het, helaas, niet altijd en bij allen.

Laat ik u, geliefde lezer, duidelijkheidshalve eerst trachten te zeggen, hoe de Bijbel *niet* behoort gelezen te worden, om er u daarna bij te kunnen bepalen, hoe hij *wèl* gelezen moet worden.

I. *Hoe de Bijbel niet gelezen moet worden.*

a. D e B ij b e l m o e t n i e t g e l e z e n w o r d e n u i t s l e u r o f g e w o o n t e. Op bepaalde tijden eten en drinken is voorzeker een goede gewoonte, doch wel niemand zal slechts eten en drinken omdat zulks een gewoonte of algemeen gebruik is. Deze gewoonte ontspruit uit een bepaalde *behoefte*. Leest men nu den Bijbel zonder iets te gevoelen van den honger en dorst der ziel naar God, dan ontaardt zulk lezen zeer licht in een *dooden vorm*, dien men om den schijn van godsdienstigheid nog bijhoudt. Zulk lezen baat 't eigen hart niet en maakt op anderen geen indruk.

b. D e B ij b e l m o e t n i e t o n n a d e n k e n d g e l e z e n w o r d e n.

Wanneer een goudzoeker er maar onnadenkend op los zou graven, zou hij nimmer de gewenschte schatten vinden. Om het edele goud in de goudmijn des Heeren te kunnen vinden, moet men met de meeste oplettendheid daarin graven. Zoo menigeen leest met haast een hoofdstuk door en weet daarna nauwelijks meer wat hij gelezen heeft. Hoe zelden maakt men het gelezene later, b.v. bij den arbeid, tot een onderwerp van overdenking. Bij herkauwing (nadenken) doet Gods Woord eerst waarlijk nut.

c. D e B ij b e l m o e t n i e t g e l e z e n w o r d e n u i t d w a n g.

Sommigen zouden het Bijbellezen reeds lang afgeschaft hebben, wanneer ze niet half en half daartoe gedwongen werden; gedwongen meestal door hun eigen geweten. Nu, het is mogelijk, dat zulk lezen nog beter is dan in 't geheel *niet* lezen, maar *zegenrijk* is het in geen geval. Zelfs heb ik gehoord van een kind, dat voor straf den 119en psalm moest lezen. Goed gemeende (misschien), doch onverstandige tuchtiging. Hoe licht hoort men daar niet, in betrekking tot den Bijbel, de klacht der Israëlieten over het manna, waarvan zij zeiden: „Onze zielen walgen van dit zeer lichte brood," hetgeen hen grootelijks tot zonde werd.

d. D e B ij b e l m o e t n i e t b ij a l t e g r o o t e g e d e e l t e n g e l e z e n w o r d e n.

Deze opmerking heeft hoofdzakelijk betrekking (gelijk ook de anderen) op 't voorlezen in 't huisgezin. Anderzins kan het zeer goed zijn somtijds een geheele geschiedenis, of een geheel boek in eens door te lezen. Door echter in den familiekring lange gedeelten te lezen, geeft men aanleiding daartoe, dat de kinderen onder 't lezen roerig worden en met een zucht van verlichting het einde begroeten. Zoodoende geraakt de Bijbel bij de kinderen reeds vroeg in miskrediet, omdat het voor hen in de meeste gevallen een ware straf is zoo lang stil te moeten zitten. Daarbij komen dan nog de somtijds scherpe vermaningen, bedreigingen etc., die dikwijls onder het lezen gegeven moeten worden. Dat de zegen bij zulk lezen niet zelden te loor gaat, moet niemand bevreemden.

Zoo zouden we nog wel een poosje voort kunnen gaan met op allerlei verkeerde praktijken bij 't lezen der H. Schrift te wijzen. Doch in het hierboven aangegevene vindt men wel het meest laakbare op dit gebied. Menigmaal wordt echter in dezen ook onwetend gezondigd. Vele oprechte Bijbellezers betuigen nog met den kamerling: „Hoe zou ik verstaan indien ik niet iemand had die mij onderwijst." Aan dezen eisch kan ook bij het dagelijksch lezen des Bijbels tegemoet gekomen worden, door een praktisch en doelmatig lezen der H. Schrift.

Daartoe zal het echter niet ondienstig zijn u nu ook te zeggen, hoe de Bijbel wèl gelezen moet worden.

II. *Hoe de Bijbel wèl gelezen moet worden.*

a. D e B ij b e l m o e t i n d e e e r s t e p l a a t s b i d d e n d e g e l e z e n w o r d e n.

In Gods woord vinden we Gods gedachten, Gods daden, Gods wegen, in één woord Gods openbaring aan de menschen. Onder de leiding en voorlichting des H. Geestes is het geschreven, onder de leiding en voorlichting des H. Geestes moet het ook gelezen worden, zal het zijn nut doen. Even zoo min als men in 't duister voorwerpen en kleuren kan onderscheiden, even zoo min kan men de meening des Geestes verstaan, zonder het licht des Geestes. Om deze voorlichting en leiding des H. Geestes moet het ons bij 't lezen der H. Schrift vooral te doen zijn, zullen we met zegen Gods woord lezen.

b. D e B ij b e l m o e t g e r e g e l d g e l e z e n w o r d e n.

Iemand die zich geregeld met een of andere zaak bezig houdt, krijgt mettertijd een zekere bekendheid in die zaak. Wie geregeld den Bijbel leest, die wordt er zoo zachtjes aan in tehuis. De Bijbel wordt hem een dierbare oude bekende. Men behoeft dan niet (o, schande voor huisvaders!) wie weet hoe lang te zoeken en te bladeren om 't een of ander in den Bijbel op te zoeken of na te slaan.

Onbekend maakt onbemind. Dit gaat met betrekking tot de H. Schrift zeker door. Die den Bijbel niet liefhebben, die kennen hem niet. Doch naarmate we hem beter leeren kennen, zullen we hem meer liefhebben en hooger waardeeren. Daartoe is het echter noodig dat wij geregeld den Bijbel lezen.

c. D e B ij b e l m o e t d o e l m a t i g g e l e z e n w o r d e n.

Slechts enkele Bijbellezers lezen de H. Schrift zonder eenigen regel. Het is echter een feit, dat niet alle systematisch lezen van Gods woord reeds daarom een zeer doelmatig lezen is. Aan een doelmatig lezen kan men volgende eischen stellen:

1. De te lezen gedeelten moeten zoo mogelijk kort zijn, niet meer dan 8—14 verzen.

2. De te lezen gedeelten moeten toch wederom een geheel vormen (een afgesloten gedeelte).

3. De te lezen gedeelten moeten op elkander betrekking hebben, zoodat men in een bepaalde volgorde leest.

4. De te lezen gedeelten moeten zooveel mogelijk het Oude en het Nieuwe Testament met elkander in betrekking brengen, zoodat het Oude

met het Nieuwe en het Nieuwe met het Oude verklaard wordt.(*)

d. De Bijbel moet praktisch gelezen worden.

Wij bedoelen daarmede, dat het gelezene in 't leven toegepast moet worden. De Bijbel is niet slechts een *leer* — 't is bovenal een *levensboek*. „Zalig zijn die deze mijne woorden hooren en dezelve doen". „Zijt daders des woords en niet slechts hoorders." „Wat Hij u zeggen zal, *doet dat*." Genoeg om aan te toonen, dat het er eigenlijk op aan komt, den Bijbel in de praktijk van ons leven toe te passen.

Dan eerst zijn we *Bijbel Christenen*, en als Christenen zijn we dan aanschouwelijke Bijbels. Dan leven wij in den Bijbel en de Bijbel in ons.

Gr. B. P.

(*) Aan deze bovenstaande eischen voldoet naar onze meening het meest de Kalender van den Internationalen Bijbellezersbond (zie 't no. van de vorige week).

Onze Corportage onder de Vlamingen.

(Slot.)

Voor ik verder ga, wil ik den lezers van „DeChristen" meedeelen, dat ik hier een trouwe hulp vind in br. la Gravière, die tot heden, met opoffering van tijd en kracht, twee maal per week uit België bij mij kwam, om mij terecht te helpen. Drie maal zijn wij naar het gemeentehuis geweest om voor geld een vergunningsrecht te halen, om hier te mogen wonen. Twee maal zijn wij naar den controleur geweest om een patent, dat echter zoo veel moet kosten, dat ik de Bijbels haast zoo goed kon weggeven, zoodat nu br. l. G. naar den Gouverneur van dit district of provincie wil schrijven, om vrijstelling van patent, daar mijn werk meer propaganda is dan koophandel. Ook is hij meermalen mee geweest op huisbezoek, zoodat hij de belofte, om het mij zoo aangenaam en bevorderlijk mogelijk te maken, trouw vervult. Laat ons ook hem in onze gebeden gedenken, daar ook hij vele moeilijkheden heeft in zijn leven, die wij wel niet allen weten, maar God weet ze.

Nu, geliefden, daar ik u iets verteld heb van den arbeid en de plaats mijner inwoning, zal ik nu iets meedeelen van mijne ontmoetingen te Hautmont, ook eene fabrieksstad, een half uur van hier gelegen. De eerste maal ging ik er naar toe zonder Bijbels, om er mij een beetje op de hoogte te stellen. Nadat ik eenige straten door gewandeld had, werd ik, hoewel ik geen Fransch ken, al vragende, toch gewaar in welke buurten der stad de meeste Vlamingen wonen. En daar hier de straten zulke vreemde namen hebben, bood ik dan dadelijk potlood en notitieboekje aan, om mij die namen te willen opschrijven. Al verder komende, liet ik al vragende aan dezen en genen die namen zien, om toch maar die straten te vinden en zoo bereikte ik eindelijk mijn doel. Ik trof er al spoedig een paar Vlamingen aan, die mij eveneens vertelden, dat in deze straten, n.l. Rue de la Providence en Rue Petit vitisse(?) de meesten van hun landgenooten woonden, zooals mij dan ook later bij ondervinding gebleken is. Ook daar bezocht ik 55 huisgezinnen. De eerste twee Bijbels, die ik er verkocht voor 84 ct. per stuk, waren aan twee menschen, die mij vriendelijk ontvingen, mooi met mij heen praatten en mij in alles gelijk gaven; maar toen ik eindelijk wilde heengaan, vroegen zij mij in beide gezinnen of ik de Bijbels wilde brengen op Zaterdagmiddag 16 Nov., daar zij dan 's morgens hun geld beurden van veertien dagen.

En toen ik ter bestemder ure weer kwam, stond de vrouw aan de deur en zei: ga maar binnen, waarna zij weg ging en mij alleen met de kinderen liet zitten, die mij zeiden, dat hun vader 's nachts gewerkt had en nu sliep. Toen ging ik verder op en no. 2 was niet te huis, waarna ik andere menschen bezocht, en 's avonds toen ik terug kwam, zat die zelfde deur nog gesloten, en eerstgenoemde stond met een groote flesch vol vuurwater in de hand, om twee van zijn makkers, die hem een bezoek kwamen brengen, in te schenken. Toen ik binnen kwam, zei de man: O, mijnheer, ik heb nog geen geld ontvangen, wil u Maandag maar terug komen, en daar die mannen dronken waren en zich zoo schandelijk gedroegen, had ik den moed niet, om hen over God en Zijn Woord te spreken.

's Maandagsmiddags passeerde ik weer dien weg en dacht ik moet toch eens zien, hoe het er nu uitziet. De man zat suf bij de kachel te kijken en groette nauwelijks en zijn vrouw bromde, dat die Bijbel te duur was en nog veel meer voor mij onverstaanbare woorden en keek zoo boos uit de oogen en was zoo vuil, dat men er bang voor zou worden. Ik zeide: Nu, gij hebt dit boek wel gekocht, maar ik wil u geheel vrij laten of gij het ontvangen wilt of niet, en toen ging ik heen, na hen nog met enkele woorden gewezen te hebben op hun zondigen weg, die hen voor tijd en eeuwigheid ten verderve voerde. De andere vond den Bijbel nu ook te duur en nam, zoo het mij toescheen, bescheidenheidshalve een N. Test. voor 12 cent.

Overigens werd ik bij de Belgen te Hautmont, als ik hen zooveel mogelijk in hun moedertaal aansprak, vriendelijk ontvangen, daar men natuurlijk niet wist, welke boodschap ik had, en daar het meest menschen zijn in den werkmansstand, kan men er nog al gemakkelijk in huis komen. Den 19 Nov. kwam ik er 's morgens 8.15 aan, beladen met Bijbels en een tasch vol N. Test. en kleinere gedeelten der Heilige Schrift. Terwijl ik, van het station komende, de stad inwandelde, zag ik naast een reclamebord voor een kroeghoudershuis Sint Lukas in 't groot afgebeeld. Het naambord er onder, waarop stond: „v. d. Meulen", deed mij denken, dat daar geen Franschman woonde. Daar binnen komende, deelde ik de tapster mede, dat die afbeelding boven haar deur mijn aandacht had getrokken, te meer, daar ik juist op reis was, om aan de Belgische vrienden het Evangelie, door St. Lukas geschreven, te verkoopen en zoo mogelijk er met hen over te spreken. Intusschen bood ik haar mijn schoone boeken aan, zoo rijk aan inhoud. De vrouw bekeek ze en ging weg naar een achterkamer, waarna ik mij tot haar dochters richtte, die met een mandenkoopman bezig waren, die zich ook in de gelagkamer bevond, welken ik mijn boeken aanbood in de Fransche taal. Ik zeide, daar St. Lukas voor hun huis prijkte, zouden zij toch ook wel zijn Evangelie en de werken der Apostelen, door hem geschreven, willen lezen, die ons kunnen wijsmaken tot zaligheid, waarna zij de Evangeliën kochten, maar de Franschman had geen zin. Ik wilde nog met haar over den inhoud van het gekochte boek spreken, maar de blinkende staaldraden mandjes schenen veel meer haar aandacht te trekken, want ik kreeg geen antwoord, maar zij gingen weer in het Fransch met den koopman aan de praat.

No. 2 was tapper en bakker tegelijk, en zat nog aan het ontbijt, hetwelk voor mij een schoone gelegenheid was hen allen tegelijk dezelfde boodschap te brengen. Nadat ik ongeveer een uur met hen handelde over den weg ten leven, kocht de man een grooten Bijbel voor 3 francs, en de vrouw wees mij naar haar broeder, die aan den overkant van het plein woonde. Deze was tapper en barbier tegelijk, en ik ging ook hem vertellen, dat ik uit Holland gekomen was, om hier in Frankrijk inzonderheid de Belgische menschen op te zoeken, daar wij in Holland vernomen hadden, dat velen hunner zonder God en zijn dienst daar henen leefden, hetwelk hij beaamde.

Ik zeide, nu wisten wij niet beter te doen, dan den menschen hier het Woord van God te brengen waaruit wij kunnen wijs worden tot zaligheid.

Intusschen bood ik hem den Bijbel aan, begon er hem wat uit voor te lezen, en wees hem op Jezus, als den weg des levens. Daarop begon hij zich te verontschuldigen, door te zeggen, dat hij zoo veel boeken had, volgens zijn aanwijzing wel een stapel meer dan een meter hoog. Ik zeide hem, dat het minder te doen was om de waar aan den man te brengen, dan wel om het Woord Gods te verspreiden enz. Ons gesprek duurde meer dan een uur, waarna ik hem een voorstel deed, n.l. om de Belgische vrienden op een avond te trachten bijeen te vergaderen ten einde eens met hen te spreken over hetgeen tot hun eeuwigen vrede dienen kan, hetwelk hij zeer goed keurde. Ik vroeg: „Zoudt gij deze barbierskamer er een avond voor willen geven?" en tot mijn verbazing zei hij dadelijk: „Zeker wel, gij kunt maar een avond uitkiezen, als het maar niet op Zaterdag is." Zoo heb ik dan besloten om 28 Nov., zoo God wil, de eerste Bijbellezing te organiseeren. Dien avond heeft br. la G. mij zijn hulp toegezegd. Wanneer ik nu zie op de ontrouw der menschen, dan durf ik ons plan haast niet te melden, uit vrees, dat die man zijn woord weer zal intrekken; maar wetende, dat God alle harten kan neigen en bij Hem niets te wonderlijk is, zullen wij in biddende afwachting voortgaan en doen wat onze hand vinden zal.

Ik vraag uw aller voorbede, opdat de Heere onze nietige pogingen mag zegenen, Hem ter eer.

Zoo verblijf ik dan als altijd, na minzame broedergroete, uw vriend en br. in Jezus:

H. TER BRAAK,
van Hengeloo (O.), 23 Nov. 1901.

De invloed van den Bijbel.

(Door CHARLES WATERS, Eere-Secr. van den I. B. L. B.

Madame Dubois, die een tijdlang voor den Heiland tot behoud van zielen in een gevangenis in New-York werkzaam was, vertelt in een harer werken een treffende geschiedenis van den invloed des Bijbels.

Een Russisch Edelman, die onder zware verdenking stond aan een oproerige beweging tegen den Keizer deel te hebben genomen, werd gevangen genomen en in den kerker geworpen. Hij was een man met een zeer opgewonden en hartstochtelijk karakter. Door de onrechtvaardigheid van zijn gevangenschap werd zijn toorn zoodanig opgewekt, dat hij in zijne afzondering als een furie raasde tegen den Keizer, die hem dit onrecht aandeed. Ook vervloekte hij God, die zulks toeliet. Een geestelijke, die hem bezocht, had niet den minsten invloed op hem; zijne pogingen om hem te troosten en ook zijne gebeden vonden geen ingang. Bij het verlaten der cel liet de predikant een Bijbel achter en verzocht den gevangene daarin te lezen. Zoodra de bezoeker hem verlaten had, was het eerste wat hij in zijne overgroote woede deed, den Bijbel een schop te geven, zoo, dat hij met geweld tegen den muur zijner cel vloog. Eens op een dag, toen hij zich reeds eenigermate in zijn toestand had leeren schikken, opende hij het verachte boek. Zijne oogen vestigden zich op den 50sten psalm, waar hij de woorden las, die wij vinden in vers 15: „En roep mij aan in den dag der benauwdheid; Ik zal er u uit helpen, en gij zult Mij eeren." Zijne opmerkzaamheid was op den Bijbel gericht, doch slechts voor een oogenblik, toen kwam de hopeloosheid van zijn toestand weêr boven, waarop hij het boek nam en ter zijde wierp. Maar het zaad was gezaaid. Den volgenden dag nam hij het andermaal ter hand en las weder. Daar hij hierdoor eenige verlichting bekwam in zijne eenzaamheid, werd zijne belangstelling grooter, zoodat hij geheele hoofdstukken van buiten leerde. De evangeliën bevielen hem buitengewoon, en toen hij las van het geduld van den Heiland, werd zijn hart geheel veranderd; zijne onstuimigheid hield op, het vloeken veranderde in bidden voor hen, die hem zooveel leed hadden toegevoegd. Zijn hoogmoedige en woedende geest was getemd en de goede invloed van den Bijbel had in hem een wonder verricht. Welk ander boek ter wereld zou zulk een wonder teweeggebracht hebben? Dit boek leest gij en onze hoop en verwachting is, dat vele lezers van den I. B. L. B., die nog als met banden des twijfels gebonden zijn, door dezen zelfden invloed veranderd mogen worden.

Doch laat ons eerst deze interessante geschiedenis verder vervolgen. De gevangene werd voorgebracht om gehoord te worden, doch niet in staat zijnde, den rechter van zijne onschuld

te overtuigen, werd hij ter dood veroordeeld. De dag waarop het vonnis zou worden voltrokken brak aan. Zijne familie wachtte met hem, in de donkere vertrekken der gevangenis, onder doodsangst en tranen, het droevige oogenblik af; toen op eenmaal tot hunne groote blijdschap zijne onschuld aan het licht kwam. De eerste boodschap uit het Bijbelboek, in zijne cel ontvangen, was voor hem werkelijkheid geworden. In het laatste oogenblik werd een brief ontdekt, die klaar zijne onschuld bewees, en in plaats van den beul, was het de Keizer zelf, die hem aan den uitgang der gevangenis ontving, om hem zijne vrijheid terug te geven en voor het onrecht hem aangedaan een belangrijke opdracht benevens vele geschenken te doen toekomen.

Vaak gebeurt het, dat eene gemoedsverandering, die in tijden van druk tot stand komt, wanneer de vreugde terugkeert, weêr verdwijnt. Maar het latere leven van dezen Edelman bewijst ons de echtheid van zijne verbinding met God, en het hospitaal dat hij bouwde is een sterk sprekend getuigenis voor zijn veranderd leven.

Wondervol boek! Gezegend boek! Dit zal iedereen moeten betuigen, die deze geschiedenis met opmerkzaamheid gelezen heeft. En iedereen, die dit boek reeds jaren achtereen gelezen heeft, zal met ons instemmen, dat het geen alledaagsch boek is; en al de 50,000 leden die in dit jaar tot den I. B. L. B. toegetreden zijn en door ons hartelijk welkom geheeten worden, die reeds begonnen zijn, den schat, dien zij in den Bijbel bezitten, op te diepen en hem met toenemende warmte en belangstelling te lezen, zullen het ondervinden.

Wij komen nu aan het eind van den twintigjarigen arbeid van den I. B. L. B. Wij zijn zoo bemoedigd geworden door de algemeene deelname ten gevolge van ons appèl van October l.l. dat wij onze vrienden opriepen, de laatste maand nog te gebruiken tot het zoeken en aanwerven van nieuwe leden voor 1902. Vele afdeelings-Secretarissen zijn bemoedigd geworden door de flinke hulp der leden in dit jaar, en het lijdt geen twijfel of ieder lid zal het nog eens op nieuw beproeven. Tot een millioen leden hebben wij het nog niet kunnen brengen, doch wij komen nader, en wanneer ieder lid, jong en oud, een hand wil leenen, zullen wij spoedig zoo ver zijn. Terwijl ge zoekt naar anderen, vergeet ook u zelf niet, maar geef in deze maand uw naam op aan den Afdeelings-Secretaris, om als bewijs van lidmaatschap ter rechter tijd een nieuwen Kalender te kunnen ontvangen. Laat de Secretarissen niet ontmoedigd worden, doordat leden hunne namen vergaten op te geven. Dring er dus op aan! Het bedrag is zeer gering, doch de Bijbellezers moeten trouw zijn.

Naar het Engelsch door

Gr. E. HARMSEN.

EEN EN ANDER.

*** Een geestelijke opwekking in Japan. Toen voor 30 jaar met bijzondere inspanning van krachten begonnen werd om de Japanneezen voor het christendom te winnen, scheen het alsof het gansche volk terstond toepakken zou. Overal werden de zendelingen met open armen ontvangen. De Bijbel werd verspreid. Ieder scheen van verlangen vervuld te zijn om met de heilsleer bekend te worden. De ten deele overdreven berichten aangaande de gevolgen der zending verwekten in de christelijke landen veel vreugde. Sommigen onder de dienaren van Christus stelden zich voor, dat Japan met de westersche beschaving het Evangelie met dezelfde toegenegenheid en ijver zou aannemen. Men zag reeds een proclamatie in die richting van de zijde der regeering tegemoet. De proclamatie kwam echter niet, in plaats daarvan trad eene reactie tegen het christendom in. Het oude heidendom beschaamde de hoog, te hoog gespannen verwachtingen, en de klacht over het windhanachtige karakter van Japan werd in de christelijke kringen algemeen.

Doch de trouwe arbeiders in 's Heeren wijngaard verloren den moed niet, maar arbeidden volhardend voort. Zij namen vooral hun toevlucht tot gebed. En de Heer verhoorde hen. Opmerkelijk was de diepe verootmoediging voor den Heer, welke onder de Christenen over 't algemeen waar te nemen was. Zij beleden hunne onmacht en onbekwaamheid, en vertrouwden meer op eene deemoedige, in gebed van God afhankelijke stemming, dan op bijzondere krachtsinspanning hunnerzijds. Maar op de dagelijksche samenkomsten tot gebed volgde ook krachtige arbeid, en „de nevel moet verdwijnen, als de zonneglans verschijnt." Straatprediking, verspreiding van geschriften was dagelijks aan de orde. Des avonds werden op verschillende plaatsen samenkomsten gehouden. Er ontstond een ruischen onder de doodsbeenderen.

Het getal der heilzoekenden wies van dag tot dag. Afvalligen keerden berouwvol terug, schulden werden betaald, met elkander in strijd levenden werden met elkander verzoend. De dag des Heeren werd geheiligd, zelfs de kinderen vroegen de voorbede — iets wat onder de heidenen zelden voorkomt — of baden hunne ouders om zich toch tot den Heiland te wenden. Dames uit de hoogste standen en parlementsleden ziet men uitgaan op de straten, om tot de samenkomsten uit te noodigen en biljetten uit te reiken. De lokalen kunnen de toestroomende massa's niet bevatten. Gedurende twee weken hebben alleen in de stad Tokio meer dan 700 nieuw bekeerden zich als blijmoedige belijders geopenbaard. Dergelijke berichten komen er ook uit andere steden van Japan. Het aantal zielen, die voor den Heiland gewonnen zijn, is tot duizend geklommen. „Dit is van den Heere geschied en het is wonderlijk in onze oogen."

Moge ook onder andere volken, ook onder ons Nederlandsche volk, zulk eene ontwaking komen!

„Sendb." N. v. B.

*** De opiumhandel is, zooals men weet, een afschuwelijke vlek op het schild van Engeland. Bij gelegenheid van de vredesonderhandelingen met China zocht het „genootschap tot vermindering van den opiumhandel" de Europeesche mogendheden te bewegen, om, zoo al niet geheel den invoer van dat vreeselijk vergif te verbieden, dan toch het invoerrecht zooveel mogelijk te verhoogen. Ook met de Chineesche regeering werd daarover onderhandeld. De Engelsche regeering echter, op welke het in deze zaak het meest aankwam, wees het voorstel rondweg af, en zoodoende zal hoogst waarschijnlijk alle pogen in de goede richting in 't water vallen. Hoe de andere mogendheden zich zullen houden, moet nog bekend worden. Zoo zal dan Engeland voortgaan, eenerzijds een menigte Evangelieboden met den zegen des Evangelies, en anderzijds groote schepen met den vloek van den opium, naar China te zenden.

*** Israël is gelijk de kleine wijzer op de wijzerplaat der wereldklok, zegt pastor L. Schneller in Jeruzalem. Terwijl de groote wijzer der volkerenwereld zich dikmaals rond beweegt, beweegt zich de kleine langzaam, maar zeker naar twaalf toe. Wanneer echter Israëls uur slaan zal, wanneer de geblinddoekte profeet in de volkerenwereld weder ziende wordt, dan zal ook de stonde der gansche wereld slaan en het blij verschiet bereikt zijn, dat de Apostel Paulus in den brief aan de Romeinen (Hoofdstuk 11: 25 v.v.) in schitterend patriottisme en christelijk optimisme als het doel der wereldgeschiedenis voorstelde. Iedere Jood is een wonder der Goddelijke voorzienigheid, een mensch op wien een dubbel geheim rust: het geheim van een groot Godsgericht en het geheim van eene groote Godsbelofte.

„Wahrheitszeuge." N. v. B.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Heeft onze vorige regeering niet geschroomd den ouden Transvaalschen president Kruger met een Hollandsch schip te halen en een rustige schuilplaats te verschaffen te Hilversum; thans is op 't Haagsche Binnenhof de mogelijkheid besproken, om de onder Engelands heerschappij zuchtende en wegstervende vrouwen en kinderen in de concentratiekampen naar Europa over te brengen en daar te huisvesten en te verzorgen. Wel begrijpt men, dat daartoe schepen en geld zullen noodig zijn, maar v. Kol hield zich overtuigd, dat op de eerste aanvraag de schepen gratis zouden worden beschikbaar gesteld en dat elk Nederlander, die een plaatsje in zijn huis over heeft, dit voor de ongelukkigen wil geven; terwijl buitendien 't veel gemakkelijker zal zijn hen hier met de liefdegaven te verzorgen, die de particuliere liefdadigheid verzamelt, dan dat daar ginds in Z.-Afrika geschieden kan.

Dat lijkt waarlijk vrij wat meer in den geest der liefde dan het boycotplan, dat zeker geen hooge vlucht nemen zal.

Dat er sympathie voor de Boeren bestaat, bleek nu weer te Meppel, waar de heer Bresters bij zijn bezoek aan de Wijk van den heer R. Nijsingh een jongen stier, en te Avereest van den heer K. Oosting een vaars cadeau kreeg, welke beide dieren door de gevers zullen worden opgefokt, om als de oorlog afgeloopen is, mee naar Z.-Afrika te gaan. Moge Job 42: 10—17 weldra aan het lijdende volk vervuld worden.

Te Amsterdam heeft een felle brand gewoed, waarbij drie menschen om 't leven gekomen zijn, n.l. de 48jarige diamantwerker Brohkhorst, de 9jarige Franciskus Luberti en dien 5jarig zusje Johanna Margaretha, terwijl de vader dezer beide kinderen, Gerhard Franciskus, met zijn 11jarig zoontje, bewusteloos naar 't gasthuis gedragen werd, hoewel geen reden tot ongerustheid voor hen bestaat.

De brand, wier oorzaak nog in 't duister ligt, ontstond in perceel 43 van de Marnixstraat en had weldra 8 kapgedeelten in een vuurzee herschapen en natuurlijk een groote menigte menschen op de been gebracht.

Een 17jarig jongeling, leerling aan de R. H. Burgerschool te Leeuwarden, moest eene kleine operatie ondergaan, doch overleed gedurende de chloroformiseering. De begrafenis is uitgesteld, omdat een gerechtelijk onderzoek eerst moest plaats hebben, waaruit echter gebleken moet zijn, dat de geneesheer niet verantwoordelijk is voor den dood van den patient.

Te Oud-Beierland is bij den bouw der nieuwe suikerfabriek eene werkstaking uitgebroken onder de opperlieden, verlangende één cent meer loon per uur. Zij zullen echter wel leelijk op den neus gekeken hebben, toen zij onmiddellijk allen ontslagen werden en nieuwen aangesteld, waarvoor zich tienmaal meer aanboden, dan noodig waren.

Onze Koningin heeft verleden week voor 't eerst na Hare ongesteldheid eene wandeling gemaakt, zoodat Hare herstelling een voldongen feit is en de krankheid geen andere herinnering nalaat, dan teleurstelling.

Duitschland. De grootste petitie, waarvan ooit gehoord is, werd de vorige week door de sociaal-democraten naar den Rijksdag gebracht. Het is een protest tegen de verhooging der invoerrechten op levensmiddelen, onderteekend door 3.431.781 handteekeningen, uit 't geheele Rijk. Dit reuzenadres weegt 750 K.G. en vult een grooten wagen.

Het zal zeker ook wel wat gewicht leggen in de schaal bij de regeeringspersonen, zoodat zij er rekening mee gaan houden bij hun besluit.

Rusland. Een niet onaardige vergissing van den Tsaar wordt medegedeeld.

Hij zond n.l. eenigen tijd geleden aan Keizer Wilhelm eene som gelds ten behoeve der boeren in 't door brand geteisterde dorp Wisstynicz bij de Pruisische grens, wat deze bereidwillig uitdeelde. Nu blijkt echter, dat de goede Tsaar in de meening verkeerde dat 't een Duitsch dorp was.

In zoo'n groot gebied weet men op 't laatst ook niet alles zoo precies. Daarvan komt 't misschien ook, dat niettegenstaande 't protest der onderdrukte Finnen, hun de Russische legerwetten maar worden opgedrongen, alsof 't zoo behoort.

Te Petersburg heeft zich eene maatschappij gevormd, met 't doel om Engelsche koopwaren te boycotten, waarbij zich reeds 600 leden aan-

sloten, terwijl de leiders hopen, dat nog duizen den hun voorbeeld zullen volgen. Daardoor zullen dan weer onschuldigen getroffen worden en Chamberlain stoort er zich niets aan; terwijl

Engelands Koning Edward VII er evengoed zijn kroningsfeest om zal vieren, dat, naar uit betrouwbare bron vermeld wordt, 26 Juni 1902 zal plaats hebben. Toch schijnt 't einde van den oorlog in

Z.-Afrika nog niet zoo nabij te zijn, dat hij tegen dien datum uit kan zijn; want de Engelsche agenten koopen in Amerika nog druk paarden en muildieren op, die voor Z.-Afrika bestemd zijn, terwijl het feit, dat er geen Engelsche overwinningen gepubliceerd worden, wel te denken geeft, dat de arme huurlingen niet veel uitrichten tegen die helden die voor vrijheid en recht strijden.

Generaal Botha moet dan ook verklaard hebben dat de oorlog nog wel 5 jaren duren kan, eer hij op voor de Britten ongunstige wijze eindigt, welk laatste hij zich als zeker schijnt voor te stellen, zooals trouwens allen doen buiten de Engelsche regeering.

Het aantal gesneuvelde Boeren schat Botha tot einde September op hoogstens 2800, terwijl alleen in Pretoria 2500 Britsche soldaten begraven liggen, en 't aantal hunner gesneuvelden op ruim 18.000 wordt geschat, waaronder 893 officieren.

Het maandrapport van 't Britsche Ministerie vermeldt nu weer, benevens 161 dooden en 435 gewonden, waaronder niet minder dan 64 officieren, ook 77 vermisten, die wellicht door de Boeren gevangen genomen en niet als gewoonlijk weer losgelaten, maar vastgehouden zijn, waaruit te verklaren is, dat men in de laatste dagen niet hoorde van 't schandalige ophangen der gevangenen door de Britten.

Intusschen doen de Boeren als de kinderen Israëls, toen de Midianiten hen verdrukten in Gideons dagen. Zij zaaien en oogsten en bergen 't zaad in 't gebergte ten Noorden van Kahamas.

Waarlijk, 't is geen wonder, dat vele Engelschen, nadat nu tweehonderd millioen pond verspild is, hartelijk naar 't einde beginnen te verlangen van een oorlog, die Engelands naam in verachting brengt, en wel Engelands hardheid, maar niet Engelands kracht openbaart.

Amerika. Heeft men bij ons te lande de leerplichtwet ingevoerd, in den Amerikaanschen staat Pennsylvanië is in de wetgevende vergadering een huwelijksplichtwet ingediend, waardoor elk mannelijk burger boven de 40 jaar, die ongetrouwd wil blijven, gedwongen wordt om een huwelijksvrijstelling te nemen voor 100 dollars, welk geld gebruikt zal worden voor een tehuis voor ongetrouwde vrouwen boven de 40 jaar, terwijl iemand, boven 40 jaar, eene vrouw van buiten den staat nemende, eveneens 100 dollars moet offeren. Zulk een wet zou Paulus zeker niet maken, noch goedkeuren.

N. P. K. K.

VARIA.

— Iedereen kent de automaten, waarmede men, door een geldstuk in een gleuf te werpen, in 't bezit kan komen van verschillende zaken, ja, zelfs een stukje muziek kan hooren. De nieuwste vinding op dit gebied is wel, dat men voor een stuiver den pauselijken zegen kan bekomen, uitgesproken door zijn eigen stem. De automaat bevat een phonograaf, welke door de nedervallende geldstukken in beweging wordt gebracht, en dan, volgens het programma, den pauselijken zegen ten gehoore brengt. Het is nauwelijks te gelooven, dat een man als Leo XIII zich voor dergelijke speculatie leent.

— Dr. Hugh Blair, een beroemd schotsch prediker der vorige eeuw, roemde eens in zijne prediking de schoonheid der deugd. In geestvervoering riep hij uit: „O deugd, waart gij belichaamd, alle menschen zouden u liefhebben!" Een ander prediker, Dr. Walker, die dezen uitroep hoorde, zeide daarop in zijn prediking aan den namiddag van denzelfden Zondag: „De deugd wandelde eens belichaamd op aarde. Werd zij door alle menschen bemind? Neen, zij werd van de menschen veracht en verworpen, en nadat men haar gesmaad en gegeeseld had, werd zij naar Golgotha gevoerd en daar tusschen twee boosdoeners gekruisigd."

Dat ik toch naar Uw heilig beeld mag leven,
Ja, slechts in U en steeds voor U alleen,
Dat is een goed, waarnaar ik staag blijf streven;
'k Zoek dat bij U met daaglijksche gebeên.

ERRATA.

De plaatsnaam onder de geboorte advert. van G. Korporaal moest niet zijn Gouda, maar Breda.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van K. O., Amsterdam, f 11.72 (voor advert.); van S. U. J., Middelstewehr, f 8.80.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor den Unie-cent.

Ontvangen van de Gemeente te Hengeloo (O.) f 7.62; van br. S. U. J. te M. f 3.20

F. J. van MEERLOO, penningm.

ADVERTENTIEN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 765 DONDERDAG 19 Dec. 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . *f* 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . *f* 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

IN DEN MIST.

'k Trok vaak in 't land der Bergen
Langs reuzen-Alpen heen,
Maar — als om mij te tergen,
'k Zag niets dan — mist alleen.

Dat deed mij somber peinzen:
Zoo 'k nu in Holland waar',
'k Kon even goed daar reizen:
'k Zie hier zooveel als daar!

Maar wacht! — een gunstig teeken,
De mist van grauw wordt licht.
. . . . Op eens! de wolken breken:
'k Zie de Alpen . . . . wat gezicht!

Dien mist kent ook de ziele;
Dan zoekt ze en roept haar Heer.
Och, of de sluier viele! . . . .
Hij scheurt! *Zij heeft Hem weer!*

J. P. HASEBROEK.

Mozes als type van Christus.

Eenen profeet, uit het midden van u, uit uwe broederen, als mij, zal u de Heer, uw God, verwekken: naar hem zult gij hooren.

Deut. 18: 15.

De geheele goddelijke openbaring, ons in de H. Schrift gegeven, richt zich naar en vestigt onze aandacht op één middenpunt, en dat is een persoon, n.l. Christus Jezus. Van Hem en zijne werken getuigen de typische (voorbeeldende) personen, godsdienstige zaken, voorwerpen en handelingen, zoo wel als de woorden der profeten des Ouden Verbonds; terwijl onder het Nieuwe Verbond het Evangelie, dat gepredikt moet worden, uitsluitend eene getuigenis van Christus is, en ook de zichtbare dingen, als Doop en Avondmaal en de Gemeente als lichaam van Christus, hetzelfde getuigenis geven.

Als typische personen zijn aan te merken en worden in de Schrift als zoodanig vermeld Adam (Rom. 5: 14 en 1 Cor 15: 45 en 47), Melchizedek, (Hebr. 7: 1, 2), Jozef (Hand. 7: 9) Mozes, (zie bovenstaanden tekst en vers 18 en 19 en Hand. 7: 37) Jozua (Hebr. 4: 8) en bijzonder Aäron als Hoogepriester. Voorts moeten genoemd David en Salomo en onder de Profeten Jona. Voorts waren de voorwerpen als de ark, die Noach bouwde, de arke des verbonds, benevens andere zaken in Israëls heiligdom heenwijzingen naar en in hunne beteekenis voorbeelden van Christus.

Wij houden ons thans uitsluitend bezig met Mozes, als het onloochenbaar duidelijkste type van onzen Zaligmaker. Wat Mozes was en in typischen zin deed voor gansch Israël, dat is Christus geworden en heeft Hij, in vervullenden zin, gedaan voor de gansche menschheid.

Merken wij op eenige vergelijkingen.

1. Mozes was eene bijzondere gift van God aan het volk in tijden van zwaren druk en nood en andere bedreiging des doods. Reeds bij de geboorte trok de bijzondere schoonheid van het kind Mozes de aandacht zijner ouders, welke hun eene aansporing was tot eene geloofsdaad en het verbergen van het jongske voor de doodende blikken van Farao's beulen (Hebr. 11: 23). Hij werd als gave van God gespaard, maar ook zoodat Gods wijsheid, genade en macht duidelijk daarin bleek. Zoo ook Christus Jezus, die reeds terstond na zijne geboorte met den dood bedreigd werd door koning Herodes, maar even als Mozes toch koninklijk werd bewaard, d.i. door tusschenkomst van hoogst aanzienlijke personen.

2. Mozes werd vóór zijn optreden tot zijn ambtsbediening aan de blikken zijns volks onttrokken, eerst in de hofkringen van Farao, later in de woestijn achter de schapen van Jethro. Wat onze Heer van kinds af zich bewust was, moest Mozes onder Gods wonderbaar bestuur leeren n.l. dat hij alleen de verlosser des volks kon zijn, wanneer God hem zond, en hij niet meer krachtens zijn eigen wil, maar op autoriteit van zijn Zender uitging. Ook in dit opzicht was Mozes een zuivere type van Jezus Christus, die met nadruk gesproken heeft: „Ik ben niet gekomen opdat ik mijnen wil zoude doen, maar den wil Desgenen, die mij gezonden heeft." En niet zonder beteekenis heeft Hij gezegd: Ik ben van mij zelven niet gekomen, maar de Vader heeft mij gezonden."

3. Mozes werd als nederige herder gezonden om Israël te verlossen, hen naar lichaam en geest vrij te maken, uit nood en dood. Hij is verlosser, maar niet met Farao's wapens in de vuist, zooals hij 't op zijn 40 jarigen leeftijd bedoelde, maar met den herdersstaf in de hand, die een wonderstaf geworden is, opdat de kracht alleen Godes zijn zoude. Hier is het verheven beeld van onzen Heer, die in zijn nederig dienen en, als „de goede Herder," in de teedere zorg voor de schapen, zijne messias-heerlijkheid ten toon spreidde! Mozes wilde een broeder uit en onder het volk zijn, en zich geheel hun ten dienste stellen. Dit was ook het beginsel, dat zich in Jezus leven zoo krachtig uitsprak.

4. Mozes heeft op Gods bevel het Pascha toegericht en door het bloed van het Paaschlam den kinderen Israëls den weg ter ontkoming aan den dood geopend en aangewezen. Hiermede heeft hij een priesterlijk werk verricht. Onze Heer was zelf het ware Lam en heeft op zijn eigen vleesch en bloed, als het bloed des Nieuwen Verbonds, gewezen tot het bekomen van vergeving der zonden en ter verkrijging van het eeuwige leven, terwijl het bloed des Lams als eene bedekking voor den dood beschermt. Het volk werd alzoo verlost en als uit den dood herboren, aan Mozes als middelaar, leidsman en koning overgegeven, om onder diens heerschappij voortgeleid en bewaard, gebracht te worden in het land der belofte. Ook hier is Mozes het type van Christus, die zich een volk verkregen heeft door zijn eigen bloed; een volk gewillig en bereid om het Egypte dezer wereld te verlaten en zich te laten voeren door hun nieuw Hoofd. Het verloste volk betaamt gehoorzaamheid.

5. Mozes is type van Christus als middelaar en voorbidder tusschen zijn volk en God. Geprangd en van alle zijden bedreigd, roept het volk tot hem en hij treedt tuschenbeide en gaat het volk voor in den aangewezen weg van God. En waar het volk nauw aan hun hoofd en middelaar verbonden is, is het veilig en gelukkig. Daarom moeten ze ook in figuurlijken zin „tot Mozes gedoopt worden in de wolk en in de zee" (1 Cor 10: 2). Zoo heeft ook Christus voor zijne verlosten den doop ingesteld en bevolen en is daarin zelf voorgegaan. Voor den Christen is de doop het teeken en de uitwendige bevestiging van zijne verlossing en van zijn éénwording met zijn hemelsch Hoofd, die hem in dood en graf is voorgegaan, maar ook heerlijk is verrezen, om in het hemelsch Kanaän plaats voor hem te bereiden, waarheen allen Hem volgen, die in volhardend geloof aan Hem verbonden blijven. Dat het behooren tot de Gemeente of het gedoopt zijn of het mede avondmaal gevierd hebben, daarvoor nog geen zekerheid geeft, bewijst Israëls geschiedenis duidelijk, en met het oog daarop spreekt Paulus zijn ernstig vermanend woord totde Gemeente, in 1 Cor. 10.

6. Mozes was ook als Profeet type van Christus. Hij heeft het volk volkomen met den wil Gods bekend gemaakt en de toekomst voor hen ontsluierd, en zegening en vloek verkondigd, naar gelang hun gedrag zou zijn tegenover God. En als Profeet, Priester en Koning heeft hij de wet aan het volk gegeven en hun den ganschen raad Gods verkondigd. Voor altijd heeft hij hun den weg aangewezen, dien zij zouden hebben te volgen, wanneer hij niet meer met hen zou zijn. Hetzelfde heeft onze Heiland gedaan in Nieuw Testamentischen geest. Hij heeft den weg voor zijne gemeente bepaald door alle eeuwen heen, tot op den dag zijner heerlijke wederkomst. In de woorden van onzen Heer, die wij in de vier Evangeliën bezitten, ligt alles uitgedrukt, wat de Gemeente in acht heeft te nemen in elken tijd. De Apostelen hebben later daar niets bijgevoegd, maar eenvoudig het geleerde toegepast, en gehoorzaam opgevolgd. Alle veranderingen en toevoegingen door de zoogenaamde kerk in later eeuwen, zijn teekenen van verval en van een verlaten van het Hoofd der Gemeente, — zijn ontrouw en afgoderij.

Moge de ernstige vermaning: „Indien zij niet zijn ontvloden, die dengene verwierpen, die op aarde goddelijke getuigenis gaf — hoe

zullen wij ontvlieden, zoo wij ons van Dien afkeeren, die van de hemelen is", door de belijders van den Christus toch steeds in acht genomen worden!

St. N. v. B.

Evangelische Volkssamenkomsten te Groningen.

Het heeft den schijn alsof de sympathie voor de Evangelische Volkssamenkomsten door verschillende oorzaken wel wat verloren gegaan is. Degenen, die deze samenkomsten in vroeger jaren leerden kennen, of zelfs als vruchten derzelve in de Gemeenten prijken vragen zich af: Waarom niet meer warmte daarvoor, ook in onzen tijd? Nu, misschien ligt het wel daaraan, dat op verschillende plaatsen samenkomsten werden gehouden, die of geheel of ten deele mislukten. Men werd daardoor ontmoedigd en gaf ze ten slotte geheel op. Waaraan is echter het mislukken dier samenkomsten toe te schrijven? Is het ten deele aan oorzaken die buiten ons liggen, ten anderen mag zeker en ook wel met recht, er op gewezen worden, dat voor een groot deel de oorzaak daarvoor in ons eigen doen, n.l. in de voorbereiding van deze samenkomsten, ligt. Wat het eerste betreft, zoo geloof ik, dat de uiterst plastische wijze van het houden van samenkomsten door het „Leger des Heils" bij het volk een afkeer heeft verwekt van de samenkomsten. En ten tweede dat de voorbereiding door de Gemeente niet geweest is, die zij moest zijn, om datgene te verkrijgen wat men wenschte. Heeft iets een goede voorbereiding noodig, dan mogen het wel de samenkomsten zijn. Men moet vooral rekening houden met den geestelijken toestand der Gemeente. De Gemeente moet door onderwijzing, op het gebed,de heiliging en den arbeid die voor de samenkomsten noodig zijn, opmerkzaam gemaakt worden. Doelmatige strooibilletten moeten, niet bij groote massa's, maar met takt rondgebracht worden. De beste krachten zijn ook daarvoor niet te goed. Men moet zooveel mogelijk ook de menschen persoonlijk vragen om te komen.

De Gemeente Groningen heeft in het geloof op deze wijze de zaak eens weder opgenomen en heeft gezien, dat langs dezen weg toch nog wat te verkrijgen is.

De Gemeente had besloten samenkomsten te houden en van dat oogenblik af werd met vereenigde krachten gewerkt om dat doel te bereiken. 's Zondags werd door haren Voorganger in de prediking er op gewezen, dat men, wilde men een zegen ontvangen, zich voor te bereiden had, om zich dien zegen toe te eigenen. Op de bidstond werd voor het welslagen gebeden. In de dagbladen werden advertentiën geplaatst. Ook verkreeg men de gelegenheid onder het stadsnieuws mededeeling er van te doen, zoodat reeds hierdoor in de meeste huizen te Groningen het nieuws binnen gedrongen was. Verder werden 3000 strooibilletten op een voorbeeldige wijze in de huizen afgegeven, meest van de mondelinge uitnoodiging eens te komen luisteren vergezeld. Het strooibillet zelve was ook op een uitstekende wijze te zamen gesteld en op de keerzijde voorzien van een ernstig lied, het welbekende: „Ga niet alleen door 't leven." Ook kon men voor elken avond der samenkomsten nog een nadere advertentie ter uitnoodiging in een der bladen vinden. Op deze wijze voorbereid begonnen Dinsdagavond de samenkomsten.

De eerste avond was, wanneer ook niet uitsluitend, dan toch hoofdzakelijk, voor geloovigen. Zij werden hier opgewekt tot bidden en werken, tot welslagen der samenkomsten. Het was een boven verwachting goed bezochte en rijk gezegende avond. En scheen eerst het getal mede-arbeiders betrekkelijk klein te zullen zijn, de Heer maakte het zoo, dat wij eerder van een te groot dan wel van een te klein getal getuigen konden spreken. Nadat op dezen eersten avond de verschillende Voorgangers gesproken hadden, werden door Br. Pl. verschillende brs. en zrs. tot gebed opgeroepen.

Was de eerste avond goed, heerlijker nog waren de tweede en derde. Op den tweeden dag traden als sprekers op de Broeders de Vries, v. Beek, Kuipers, Planting en ondergeteekende. De kerk was goed gevuld met aandachtige toehoorders. Het zingen der liederen werd begeleid door ons muziekkorps, dat zich op een uitmuntende wijze van zijn taak kweet. Ook hadden wij het genot een paar liederen te hooren van ons zangkoor, die op een uitstekende wijze gezongen werden. Op een ernstig dringende doch vriendelijke wijze werd het Evangelie der schare verkondigd; allen luisterden aandachtig. Aan het slot werden de bewogenen verzocht na te blijven, of ook dezulken die de voorbede behoefden. Zooals gewoonlijk gingen de meesten ons verlaten, alleen een kleine schare discipelen en discipelinnen des Heeren bleef. Zeer zeker zou de Heer gevraagd hebben was Hij persoonlijk onder ons geweest: „Wilt gijlieden ook niet heengaan?" Doch op deze navergadering werden wij nog op een heerlijke wijze verrast; onder de nageblevenen waren twee zoekenden. Zij zochten even als Zacheüs, Jezus te zien wie Hij was. En zij hebben Hem gezien wie Hij is, zij zijn niet teleurgesteld. En is er vreugde over eenen zondaar die zich bekeert onder de Engelen Gods, zoo is er op dien avond dubbele vreugde geweest, want, roept het luid door de gelederen: „twee zielen kwamen tot overgave!"

Ook op den volgenden avond was er weder vreugde over de bekeering eener ziel; zoodat wij, wanneer wij slechts op deze drie vruchten zien, mogen zeggen, dat de zegen niet gering geweest is. Maar ik denk dat de zegen dien wij niet zien nog veel grooter is, want er waren bewogen zielen, wie men het kon aanzien, dat zij een inwendigen strijd voerden, maar die zonder zich uit te spreken heen gingen. Maar ook het getal van hen, die op deze wijze geen blijk gaven van getroffen te zijn door de macht des Evangelies, zal niet gering geweest zijn. In elk geval is er gezaaid in het geloof, en in het geloof zullen wij maaien, wetende, dat Gods woord niet ledig tot Hem wederkeert.

De Gemeente heeft echter ook een zegen ontvangen. En wij willen hopen, dat de opwekking daardoor tot stand gekomen een blijvende mag zijn; dat de aldus ontvangen zegen terug mag werken op den Heer des zegens, doordien de Gemeente in dankbaarheid voor Hem wandelt.

En nu, broeders en zusters in onze mede verbonden Gemeenten, moge hetgeen de Gemeente hier in den Naam en de kracht des Heeren deed, voor u een spoorslag zijn. Probeert het ook eens op deze wijze en ik geloof, dat de Evangelische Volkssamenkomsten weder uwe sympathie zullen hebben.

Gr. E. HARMSEN.

ZENDING.

† Mevrouw Jacoba Bell—Feisser. †

Weder is er een toegewijd en alleszins bekwaam werktuig des Heeren aan de Zending ontvallen. Voor de eerste maal geldt zoodanig bericht eene der mede arbeiders uit ons midden op het zendingsveld onder de heidenen, — thans de door velen onzer lezers gekende en niet minder geëerde zuster Mevr. J. Bell—Feisser, sedert eenige jaren aan de zijde van haren trouwen echtgenoot, werkzaam geweest aan de Congo, Oost Afrika.

Zaterdag j l. ontving haar broer te Stadskanaal, tegelijk met een brief van hare hand, inhoudende de op hare eigenaardig hartelijke wijze geschreven heilwenschen bij de aanstaande jaarsverwisseling — de treurmare, gezonden door hare zuster, Mevr. Holman Benthley, dat zij den 18 Nov. l.l., eenige uren na de brieven aan hare familie voltooid te hebben — bezweken was onder een van die vreeselijke koortsen, die al zoo menige zendeling en zendingszuster aldaar deden sneven.

Welk eene ontzettende tijding dit moet geweest zijn voor hare familie hier en bijzonder voor hare reeds hoogbejaarde moeder en hare eenige — haar zoo innig verbondene — zuster, zullen alleen zij eenigszins kunnen vatten, die medegevoel en deelneming kennen.

God schenke der treurenden vertroosting en heeling in hunne smart!

Verlost door den Heiland en Zaligmaker, dien onze zuster van der jeugd af vrijmoedig en trouw beleed, getrouw aan Gods waarheid en aan hare verhevene roeping op het arbeidsveld haars Heeren, is zij in den hoogsten zin gevallen op het veld van eer. Zij heeft de genoegens des lichamelijken levens niet gekozen boven een leven van ontbering, zelfverloochening en strijd tot heil van de arme verdoolde medemenschen.

En denken we aldus aan den alleen gebleven echtgenoot, — aan wat de familie, met de overledene op het arbeidsveld samen was, — aan wat de Zending aan de beminde en in den arbeid bekwame zuster verliest, — wagen wij het niet te pogen ons gevoel uitdrukking te geven, maar verzekeren alleen den zendingsvrienden, dat het verlies, uit menschelijk oogpunt bezien, groot is.

Doch wij zwijgen Gode; want Hij regeert en alles is in zijne hand, en zijne wijsheid en macht weet uit verlies winst te scheppen. — — Dit zij zóó voor 's Heeren werk onder de heidenen, dit is inderdaad zoo voor onze overledene zuster.

St. N. v. B.

Uit de Gemeenten.

DEVENTER. 8 Dec. was voor onze Gemeente een feestdag bij uitnemendheid, door dat haar geliefde Voorganger, B. Roeles, mocht herdenken den dag, waarop hij voor 25 jaren als Evangelist den arbeid in den wijngaard des Heeren had mogen aanvangen.

Deze dag was zeker onopgemerkt voorbijgegaan, ware het niet, dat wij door onze zustergemeente te Zutphen daarop opmerkzaam gemaakt waren geworden, daar zij tevens tot ons kwamen met een voorstel om gezamenlijk wat te doen, om onzen Voorganger op dien dag zoo mogelijk op de een of andere wijze aangenaam te verrassen; alsmede de kennisgeving van de Redactie in „De Christen" van 28 Nov. j.l, vermeldende een jubiléum.

Gebruik makende van de vacantie, welke de Gemeente haren Voorganger toegestaan had om op andere plaatsen te spreken, werden door ons middelen bedacht om hem op 8 Dec. op waardige wijze te kunnen ontvangen. Ten dien einde waren wij begonnen om ons kerkgebouw Beth-el van binnen met groen, bloemen, vlaggen en tekststen te versieren, wat aan ons gebouw een recht feestelijk aanzien gaf. Op den morgen van 8 Dec., een dag zoo guur, nat en koud, was het verblijdend te zien, dat alle broeders en zusters reeds voor den gewonen tijd der prediking ter kerke aanwezig waren, in afwachting van de dingen die komen zouden. Mede waren tot ons overgekomen br. de Vries van Haulerwijk, daartoe door de Commissie der Unie afgevaardigd, en een deputatie van 3 broeders uit Zutphen, om de Gemeente van daar te vertegenwoordigen.

Op het gewone predikuur, half elf, zagen wij onzen Voorganger, diens echtgenoote en zoon het kerkgebouw binnentreden; als een eenig man waren allen van hun plaats opgestaan om hem bij orgeltoon toe te zingen Ps. 134 : 3, en het was duidelijk merkbaar, dat een en ander hem aangenaam verraste.

Als naar gewoonte werd door hem het platform betreden en verzocht hij de aanwezigen te zingen Gez. 12 : 1, 4, en werden naar aanleiding dezer gelegenheid door hem gelezen 1 Cor. 2 : 1—4, 2 Cor. 4 : 1—7 en 2 Cor. 6 : 2 en 3, en na een zegen over dit samenzijn te hebben afgebeden, begon hij als inleidend woord te zeggen, dat zelfs het geheim van de binnenkamer niet kan verborgen blijven voor de correspondenten der Nieuwsbladen, maar dat, wat zij op de een of andere geheimzinnige manier te weten komen, door de couranten verluiden. Dit was oorzaak, dat ook deze ernstige en gewichtige dag was openbaar geworden.

Vervolgens gaf Z Ew. een overzicht van die 25 jaren en zeide, dat het op dezen dag juist een kwart eeuw geleden was, dat hij de stad Deventer voorbij spoorde onder een zeer gemengd gevoel, gedachtig aan wat voor hem de naaste toekomst baren zou. Te Nijmegen aangekomen, werd hij daar door het Bestuur der Afd. „Heil des Volks" opgewacht, voor wien hij als Evangelist-colporteur zoude uitgaan om de Betuwe te bearbeiden.

Van dien arbeid, welke kort van duur was, zoude hij ons zeer veel kunnen vertellen, want soms bij de menschen de deur uitgejaagd, ja zelfs een enkele maal er uitgeslagen te zijn, had hij ondervonden, welke moeilijkheid er verbonden is aan een arbeid onder een Roomsche bevolking voor een Bijbelcolporteur. Toch, en dit vooral werd niet door hem vergeten, kon hij vermelden, dat hij ondervonden had, dat God de Heer met hem was. Later vestigde hij zich te Buren, waar hij zijn Evangelisatie-arbeid voortzette en van daaruit trachtte ook de naburige dorpen te bearbeiden, wat hem in zooverre gelukte, dat hij een Zondagsschool oprichte en Bijbellezing hield, maar hooge kosten, weinige belangstelling en bittere vijandschap, welk laatste zich ook uitte in ketelmuziek, allerlei scheldwoorden, en geniepige tegenwerking van die zijde, waarvan hij redelijk hulp mocht verwachten, maakten dien arbeid zeer moeilijk.

Den 3 Juni 1877 in den echt verbonden, vestigden zij zich te Buren, waar zij moeilijke dagen van strijd en ontbering hebben doorleefd.

Vandaar vertrokken zij naar Amsterdam, om voor de Vereeniging „Jezus alleen", in de buitenwijken van Amsterdam te arbeiden. Die Vereeniging hield door verschillende omstandigheden op te bestaan, waardoor ook br. Roeles weer geheel op zich zelven kwam te staan.

Van Amsterdam vertrokken, werd br. R. den 9 Aug. 1879 te Sneek gedoopt, en in November daarna beroepen om als Evangelist in Weerdingermond te arbeiden. Over den strijd en de moeielijkheden in dien arbeid zal 't zeker niet noodig zijn uit te weiden; in 't kort, den 21 Aug. 1882 verlieten zij de Veenkolonie om zich in Deventer te vestigen, waar toen reeds enkele geloovig gedoopten waren, als afdeeling der Gemt. te N. Pekela. Te Deventer begon br. R. opnieuw Evangelisatiearbeid, alsmede in het naburige Zutphen.

In 1884 werd in Deventer haar kerkgebouw Beth-el ingewijd, en de Gemeente, toen rechtspersoonlijkheid verkregen hebbende, werd br. R. als haar Voorganger verkozen.

In 1892 genoot de Gemeente te Zutphen het voorrecht een kerkgebouw in te wijden en werd ook als rechtspersoon door den staat erkend. Voor dien tijd was zij eene onderafdeeling der Gemeente Deventer.

Dat den arbeid van onzen Voorganger gedurende den tijd van 19 jaren, zoo in Deventer als in Zutphen, niet ongezegend is geweest, is dunkt mij voor ieder duidelijk en behoeft geen verdere toelichting.

En hiermede was de herinnering aan een arbeid van 25 jaren door onzen Voorganger, welke voor hem als een gedachte waren voorbij gegaan met al haar lief en leed, genaderd tot den dag van heden, en nu wenschte hij zijne hoorders liever nog een oogenblik te bepalen bij het woord van God, naar aanleiding van Ps. 20: vers 8.

„Deze vermelden van wagens, en die van paarden. Maar wij zullen vermelden, van den Naam des Heeren onzes Gods," en het was ons waarlijk goed daarbij bepaald te worden, waar het er toe leidt al ons eigen eer overboord te werpen, en Gode van alles de eer te geven; kenmerkend was dan ook hetgeen br. R. daarvan te zeggen had, eigen zwakheid en ontrouw te erkennen, en Gods trouw en Vaderzorg in alles op te merken.

Ziende op eigen zwakheid zoude hij geneigd zijn, om in moedeloosheid neer te gaan zitten, durvende geen stap verder te gaan. Maar ziende op de goede trouw onzes Gods moedig den pelgrimsstaf weer ter hand te nemen (na een wijle vertoevens bij een mijlpaal van 25 jaren) en zijn weg te vervolgen, vast vertrouwend op dien God die hem tot hiertoe zoo Vaderlijk verzorgd had en het hem aan niets deed ontbreken. Zijn eigen getnigenis was dan ook: de Heer heeft alles wel gemaakt.

Het was ongemerkt later geworden dan bij gewone prediking. Dit was eensdeels jammer, daar er zeker nog broeders waren, die hem gaarne een woord zouden toegesproken hebben. Na de prediking haaste zich de Secretaris der Gemeente het platform te betreden om den Voorganger uit naam der Gemeente, alsmede die van Zutphen, toe te spreken. Hij zeide ongeveer het volgende. „Geachte Voorg., het is mij een aangename taak om U Edl. namens de Gemeenten Deventer en Zutphen van harte te feliciteeren met de dag van heden, daar wij met een terugblik op die 25 jaren kunnen zeggen: de Heer heeft alles wel gemaakt, en wij u beschouwen als nog in de kracht uwer jaren, zoo hopen wij, dat het u door Gods genade nog vergund worde tal van jaren in ons midden als onzen Voorg. te arbeiden. Vergun mij nu uit naam der broeders en zusters van Deventer en Zutphen U Edl. een geschenk aan te bieden als herinnering aan dezen dag." Hierbij werd br. R. een aquarelteekening in lijst gezet ter hand gesteld, voorstellende: den Heiland met Zijn voet op den slang en een opengeslagen Bijbel, ter plaatse waar wij lezen, dat de Heer tot Petrus zegt: weid mijne schapen. Over de teekening op een gordijn waren aangebracht de woorden: „Souvenir Deventer—Zutphen," terwijl links de woorden: ter herinnering der 25jarige Evangelie-bediening van B. Roeles, en onder de teekening een vierregelig vers, een en ander was zeer netjes uitgevoerd, en met hartelijke dankbaarheid door den jubilaris ontvangen, dat geschenk ging gepaard met een gesloten enveloppe, waarin zich bevond enz.; dat een en ander den Voorg. aangenaam verraste sprak duidelijk uit zijn woord van dank, zooiets had hij niet verwacht.

Hierna trad de ouderling der Gemeente Zutphen, br. Nijveld, op, die hem ook in zeer hartelijke woorden toesprak.

Ten slotte werd het woord nog verlangd door br. de Vries van Haulerwijk, die hem namens de Unie van harte feliciteerde, en hem verder zegen toewenschte in herinnering brengende, wat de jubilaris was geweest als Secretaris der Unie en hoe zijn werk dan ook gewaardeerd werd. Namens de Unie werd den jubilaris door de hand van br. de Vries een prachtbijbel ter hand gesteld. 's Avonds gaf de Voorg. een feestje in Zutphen, waar nog vele broeders en zusters van Deventer tegenwoordig waren, en Dinsdagavond had de Voorg. een feestje bereid te Deventer, waar wij enkele nen aangenaam en gezellig mochten doorbrengen, en waar ook nog menig goed woord gesproken werd.

Zoo behoort ook dit weer tot het verleden. God zegene onzen Voorg. verder en stelle hem nog tot een rijken zegen. Moge hij steeds die liefde en achting zijner Gemeenteleden ondervinden, zooals God zulks in zijn woord ons leert, dit is de wensch en bede van E. J. S., Secr.

DEVENTER, 14/12 1901.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Is in de laatste 20 jaar het drankmisbruik over 't algemeen een weinig afgenomen, toch bedraagt 't nog 8.16 liter per hoofd en 't gedistilleerd, dat reeds in 1883 394.705.288 hectoliter bedroeg, was in 1899 tot 408.360.000 hectoliter geklommen, terwijl in ons vaderland volgens 't maximum der wet nog 8124 kroegen te veel bestaan, die nog moeten verdwijnen.

Genoegzaam sprekende cijfers gewis om de geheelonthouders, die, naar men zegt, door de besmettelijke Laodiceateritis zijn aangetast, tot nieuwen heldenmoed aan te wakkeren en Christenen, die tot hiertoe lijdelijk toezagen, de wapenen tegen den alcohol te doen opvatten.

H. M. de Koningin en Prins Hendrik zijn van 't Loo naar de residentie teruggekeerd. Het schijnt, dat in 't buitenland lasterpraatjes zijn verbreid over de verstandhouding tusschen deze beiden. Nu, dat is nooit zoo erg, als wanneer men met waarheid iets verkeerds gaat vertellen en het Vorstelijk echtpaar zal nu gelegenheid hebben, metterdaad te toonen, hoeveel er van dien laster aan is.

Een tienjarig knaapje, dat eigenwillig de ouderlijke woning te 's Gravenhage had verlaten en onder een valschen naam zich heimelijk verwijderde, is te Maassluis aangetroffen en gelukkig weer teruggebracht. Die verstandhouding schijnt dus ook minder goed te wezen.

Een landbouwer onder Vrouwenpolder, bezig om duiven te schieten, werd zelf getroffen, doordat 't vuurwapen uiteen barstte, en werd onmiddellijk gedood. Als dit meer gebeurde, zou men 't schieten weldra nalaten.

Een nieuw onderzoek in zake den moord op Maria Kessels, die reeds zooveel beweging veroorzaakte te Tilburg, heeft tot niets geleid, omdat de nieuwe getuigenissen onbetrouwbaar bleken te zijn.

President Kruger, die een tijd lang te Hilversum vertoefde, heeft thans in Oranjelust te Utrecht zich met der woon gevestigd, waar met vele anderen prof. Louter, lid van 't hoofdbestuur der Ned. Z.-A. Ver., hem hartelijk welkom heette en zijn vertrouwen uitdrukte, dat men Z.H.Ed. 't verblijf aldaar zoo rustig en kalm mogelijk zou maken, hoewel hij liever zou gezien hebben, dat de President naar zijn geliefd land had kunnen terugkeeren op een schip, dat rood, wit, blauw, groen in top voerde, maar hij hoopte, dat de Almachtige hem zou blijven sterken in de voor hem en zijn volk zoo moeilijke dagen.

De oude President bedankte voor de hartelijke ontvangst, die hem te Utrecht ten deel viel en zeide, dat, wat de zaak van zijn volk betrof, deze in Gods handen was, die alles reg zal maak.

Moge zijn geloof weldra blijken niet beschaamd te worden.

België. In de kamer bij onze zuiderburen schijnt 't nog niet erg rustig te wezen. Men vreest zelfs voor een kabinetscrisis, omdat de toestand „hoogst ernstig" moet zijn, volgens geruchten, door enkele kamerleden gehoord.

Te Herseaux wilde de vorige week een man zijn weggeloopen vrouw terughalen, maar zij toonde zich daartoe niet bereid, zoodat de man kwaad werd, haar op den grond wierp en met de knie op hare borst steunende, goot hij twee flesschen vitriool over haar gezicht uit, waardoor oogen, mond, neus en ooren schrikkelijk gebrand werden. De man werd gearresteerd, maar daardoor is 't ongeluk niet verholpen.

Duitschland. Graaf Waldersee, de groote aanvoerder der troepen in China, is ongesteld en 't schijnt, dat zijn toestand reden tot ongerustheid wekt. Een specialiteit is bij den patient geroepen.

Een Hamburgsche boot, die in den jongsten storm hulp wilde bieden aan een stoomboot, die haar schroef verloren had in de nabijheid van Helgoland, kwam met deze in botsing en zonk. Slechts één van de tien mannen der equipage werd gered.

De Duitsche Keizer heeft in 't regimentsgebouw van 't 1e regiment van de garde te voet te Potsdam den officieren nadrukkelijk verboden te duelleeren en gaf hun te verstaan, dat onvoorwaardelijke gehoorzaamheid van hen geëischt werd, zullende zij gewoon weg uit 't leger worden ontslagen, wanneer zij zich aan 't verbod niet zouden storen. Bij weldenkende onderdanen zal hierdoor de Keizer zeker in de achting rijzen, al is 't ook, dat eenige jeugdige driftkoppen dit verbod minder aangenaam voorkwam.

Frankrijk. Ten gevolge van nieuwe ontdekkingen zal de Dreyfuszaak misschien eerlang nog eens weer gelden en wie weet, welke nieuwe beroeringen te weeg brengen.

Hebben Barnum en Bailey in ons land vele bewonderaars getrokken, in Parijs moet 't succes veel enormer zijn. Het publiek stroomt in zoo grooten getale naar de tent, dat van de twaalf voorstellingen er acht zijn, waarbij duizenden geen plaats kunnen bekomen.

Mocht er maar zooveel belangstelling zijn in die groote stad voor het Evangelie der zaligheid.

Spanje. Een Fransche dame heeft aan de armen van Madrid een legaat geschonken van 750.000 frcs., maar daarmee groote moeite veroorzaakt, omdat zij vergeten heeft de wijze van verdeeling te bepalen. Een getal van 30.000 armen maken nu allen aanspraak op hun aandeel, zoodat de commissie op deugdelijke middelen peinst om een geregelde verdeeling van 't legaat naar ieders genoegen te bewerkstelligen.

Engeland—Z.-Afrika. Orkanen en sneeuwjachten hebben de telegraaflijnen in 't noorden van Engeland zoodanig gehavend, dat de verbinding tusschen 't zuidelijk deel van Engeland met 't overige deel is afgesneden.

Koning Eduards kroningsfeest is nu officieus vastgesteld op 26 Juni 1902. Voor dien tijd moet de oorlog natuurlijk finaal uit zijn, en daarom wil men die nu in Engeland met Maart e.k. uit hebben. Of dat nu gelukken zal? De regeering tracht dit den volke te doen gelooven, door middel van gerustStellende berichten en het verzwijgen van minder aangename tijdingen, en 't schijnt wel, dat 't hen tamelijk gelukt.

Nu en dan worden enkele Boeren gevangen genomen, die getrouw vermeld worden, terwijl de Engelsche verliezen gering heeten, maar dat er nog 25.000 man versterking verlangd wordt, wijl er bijna geen Boeren meer over zijn, is wel wat bevreemdend. Ook laat De Wet weer van zich hooren en moet hij nu met 2000 dapperen in de omstreken van Heilbron zich bevinden, waarmee hij reeds Wilsons colonne ingesloten had, die echter door Rimmington weer ontzet werd. Van verlies aan beide zijden geen sprake.

N. P. K. K.

IMMANUËL.

De naam Immanuël is ook een titel, waardoor de twee naturen van Christus worden uitgedrukt. Christus is naar de Schrift waarachtig mensch en waarachtig God, en de groote afval in de Protestantsche kerk is veroorzaakt door het loslaten van de leer van Christus waarachtige Godheid in zijne menschheid; want op deze waarheid rust het geheele Evangelie, en met haar valt het christendom. Daarom is de Roomsche kerk niet de antichrist in haar geheel; neen, door haar afval heeft zij een gedeelte van den antichrist in zich; en de Protestantsche kerk heeft door haren afval het andere gedeelte in zich; voegt ze te zamen en gij hebt den geheelen antichrist. DA COSTA.

GOSZNER'S GULDEN SPREUKEN.

1. Vreugde en lijden zijn hem welkom, die in God gelooft.
2. Getrouwheid beloont de Heer, de Getrouwe, met eeuwigen vrede.
3. Heilig zij u steeds het woord: wie zoekt, vindt.
4. Waar gij voor het ergste vreest, daar beschikt de Heer u het beste.

5. Streng jegens zich zelven, zacht jegens anderen — is wijsheid en goedheid.
6. Naarmate het hart reiner wordt, verheft de geest zich meer tot God.
7. Reis getroost en opgeruimd op de paden, die God u aanwijst.
8. Het is grooter zegen de nietigheid van al het aardsche te gevoelen, dan al het aardsche te bezitten.
9. Heil den mensch, die geleerd heeft kalm en blijmoedig te wachten.
10. Verstandig gebruik van den tijd bereidt den wijze altijd vreugde.

OPGEPIKTE KORRELS.

Wat de mensch in het vleesch gedaan heeft, moet hij in den geest verantwoorden.

In het noodzakelijke zij er eenheid, in het twijfelachtige vrijheid, in alles heersche de liefde.

Of de Bijbel houdt u ver van de zonde, of de zonde houdt u ver van den Bijbel.

Wie op den rechten weg blijft, heeft niet te duchten dat hem een tak in 't gelaat zal zweepen.

Edele harten bezitten het vermogen, alles wat met hen in aanraking komt, tot zich op te heffen.

Hoe meer wij danken, hoe meer wij stof tot danken ontvangen.

CORRESPONDENTIE.

Br. V. te V. We ontvingen ten tweeden male copie van u, waarvoor we zeer dankbaar zijn. Ze zal zoo spoedig mogelijk opgenomen worden. Ook de coupon voor f 2 ontvingen we en berichtten u zulks per kaart.

N. v. BEEK.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van J. K., Bergumerheide f 1; van K. K. te Musselkanaal f 5.67.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending.

Van J. K. te Bergumerheide f 0.50.

N. v. BEEK.

Aan onze lezers.

die hunne Nieuwjaarsgroeten door middel van ons blad tot hunne vrienden en kennissen willen brengen, verzoeken we vriendelijk ze voor Maandag 30 dezer te willen inzenden aan ondergeteekende of aan B. Planting te Groningen. Deze advertenties, niet meer dan 5 gewone regels bevattende, kosten 25 cent.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

*** Heden werden onze harten bedroefd door het bericht, dat de Heere onze lieve Dochter en Zuster

JACOBA FEISSER,

Echtgenoote van Rev. J. BELL, A T S., op het zendingsstation Wathen in den Congo Vrijstaat, den 18 November l.l. tot zich heeft genomen in den ouderdom van ruim 42 jaren.

Het leven was haar Christus — het sterven gewin. Sterke de Heer ons door deze vertroosting.

Uit aller naam:
Wed. H. Z. KLOEKERS,
HOVINGH WICHERS,
eerder Wed. Dr. J. E. FEISSER.

NIEUWE PEKELA, 14 Dec. 1901.

Dankbetuiging.

Nu de Secretaris der Gemeente Deventer heeft gesproken naar ik hoor, dien ik niet wilde vooruitloopen, past het ook mij om een woord van dank te brengen aan allen, die mij en de mijnen den

8 December

tot een ware feestdag hebben gemaakt. Wij hadden het zoo niet verwacht en liefst in stilte laten voorbijgaan, doch 't heeft niet kunnen zijn.

Dank inzonderheid aan de Gem. Deventer, die mij in haar versierd kerkgebouw, onder het zingen van „'s Heeren zegen" ontving, waar ook de Afgev. van de Gem. Zutphen tegenwoordig waren. Beide Gemeenten hebben de handen ineen gelegd, en hun bewijs van liefde getoond op een wijze, die mij bijzonder heeft getroffen.

Zoo ook de Unie, vertegenwoordigd door haren President, oude br. de Vries, die de moeielijke reis in den winter nog met jeugdige frischheid ondernam, en een mooien Bijbel aanbood met een prachtige inscriptie door onzen waardigen Penningmeester. Van mijn kinderen kreeg ik eveneens een Bijbel met eigenhandige inscriptie en versiering op titelblad door den oudsten zoon.

De leden der Gem. in Duitschland lieten in zilver geïllustreerde zegenbeden zich hooren, waarvoor onzen dank, terwijl de Gem. Sneek haar gelukwensch door den Secretaris op zilveren achterwielen overstuurde, eveneens de zusters K. en T. te N. P. en dan nog de massa brieven, kaartjes uit de stad, van Binnen- en Buitenland, met één woord, het was een ongezochte feestdag, maar daarom des te hartelijker en opgewekter, gelijk bleek des avonds ten onzen huize.

Dinsdag 10 Dec. vierden wij de herinnering feestelijk te Deventer. Nogmaals ALLEN onzen oprechten DANK.

ZUTPHEN. B. ROELES.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 766 DONDERDAG 26 Dec. 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

KERSTLIED.

Van 't Oosten, waar de dag begint
Tot d' avond, eeren wij het kind
Als Koning, boven allen groot,
Dat voortkwam uit Maria's schoot.

De Jonkvrouw baart Immanuël,
Haar aangezegd door Gabriel,
En ongeboren reeds betuigd
Door 't kind, dat in zijn nadring juicht.

De Schepper van het gansch Heelal
Ligt neder in een schaam'len stal;
Die al wat ademt leven doet,
Wordt door een vrouwenborst gevoed.

Der heemlen reiën loven hem;
Hem roemt der englen jubelstem;
Den herdren wordt geopenbaard
De Herder, die 't Heelal bewaart.

U, uit een maagd geboren Heer,
Zij met den Vader lof en eer,
En met den Trooster, die ons leidt,
Van nu aan tot in eeuwigheid.

H. J. KOENEN.

DE GAVE GODS.

(Jesaja: 5, 6.)

„Een kind is ons geboren, een zoon is ons gegeven" zoo juicht de profeet, waar hij de verlossing van het volk Israël uit deszelfs toenmaligen ellendigen staat en de groote heerlijkheid, waartoe het onder den Messias geraken zal, bezingt. Buiten dat kind, zonder dien Zoon kan er voor den geloovigen Israëliet aan geen verlossing, aan geen heil worden gedacht. Voor Israël is dit woord in de eerste plaats bestemd. Paulus (de Apostel der heidenen) betuigt in overeenstemming hiermede, dat hunner de verbonden, de wetgeving en beloftenissen zijn; uit hen is Christus, zoo veel het vleesch aangaat (Rom. 9: 4, 5); aan hen zijn de woorden Gods toebetrouwd. (Rom. 3: 2.) De geboren Koning der joden, dien de wijzen zochten en vonden, was Israëls verwachting en hoop. De oversten des volks verwierpen hem echter, hoewel zij wisten dat en waar hij geboren was, toen reeds als een profetie was van hetgeen ruim dertig jaar later gebeuren zou. De koning Israëls werd verworpen door Zijn volk en gehuldigd door de volken.

Ja, wel waren zij wijzen, deze mannen, die hunne schatten open deden en ze als eerbewijs gaven aan het geboren kind, aan den gegeven Zoon; wijzer dan de schriftgeleerden van het aloude verbondsvolk, wijzer dan de dwingeland Herodes, die in zijne dwaasheid meende, dat hij de belofte, nedergelegd in al de profetieën van zooveel eeuwen, kon vernietigen, want zij hadden de wijsheid Gods. Haast zouden wij geneigd zijn om uit te roepen: „heil ons, dat Israël Hem verwierp, hoe gelukkig dat Israëls wetgeleerden en met hen het volk, zoo dwaas waren," want nademaal zij het woord Gods verwierpen, heeft God zich door zijn heilgezanten tot de heidenen gewend en wij zijn op den olijfboom ingeënt en zijnen wortel en vettigheid mede deelachtig geworden (Rom. 9: 17). Gode lof, ofschoon niet uit Israël, spreekt de profeet toch ook tot ons. Dat kind is ons (heidenen) geboren; die Zoon is ons gegeven. Die gave Gods is ons deel, ons voorrecht, onze zegen geworden, maar stelt ons ook verantwoordelijk. Wat beteekent deze gave Gods aan ons voor ons? Wat doen wij met dit geschenk des Vaders? Met deze vragen komt het Kerstfeest tot ons.

Een Zoon is ons *gegeven.* Waar God den Zoon geeft, schenkt Hij hem aan ons en doet Hij als 't ware afstand van dien Zoon. Het volk Israëls, zoowel als de heidenen, hebben met Hem, volgens het eigen woord des Heeren, gedaan wat zij wilden. De oversten, schriftgeleerden en het volk hebben Hem tegengestaan, vervolgd, overgeleverd; de Herodianen en de genot- en grootheid zoekenden hebben Hem bespot en als een dwaas tentoongesteld; de ruwe heiden heeft hem gekruisigd en ter dood gebracht en alle dezen hebben hunnen moedwil en hunne boosheid aan Hem gekoeld. De kleine schare der discipelen heeft Hem aangenomen als hun Koning en Heer, daarop Hem aanschouwd als hun Heiland en Zaligmaker en volgens Zacharias voorspelling kennis der zaligheid ontvangen in vergeving der zonden (Luk. 1: 77). Voor hun is Hij geweest de Wonderlijke, want Hij heeft hun de wonderen Gods doen aanschouwen; Hij is hun tot Raad geworden, want in al hunne zielsbehoeften heeft Hij geholpen; Hij heeft zich voor en aan hen betoond als de sterke God, want Hij heeft hen aan de heerschappij des Satans ontrukt en door en in Zijn kracht hebben zij de gansche wereld getrotseerd en overwonnen; als Vader der eeuwigheid brengt Hij hen in de eeuwige heerlijkheid en als de Vredevorst heeft Hij zijn eigen woord waar gemaakt. „Mijnen vrede geef ik u, mijnen vrede laat ik u." Zij hebben Zijne heerlijkheid gezien als die des eeniggeboren van den Vader, vol van genade en waarheid en een uit hen (Johannes) die stond aan Zijn kruis, heeft Hem aanschouwd in Zijn hemelsche heerlijkheid toen hij verbannen was om de getuigenis van Zijn Meester en Heer.

Tot welken van dezen behoort gij, die dit leest?

Behoort gij, als de schrift- en wetgeleerden van Jezus tijd, tot hen, die zeer goed de waarheid Gods volgens de Schrift weten? Wellicht kunt ook gij zeggen, daar en daar is de Christus volgens de Schriften, en weet gij de schriftuurplaatsen aangaande den Koning Israëls allen aan te wijzen. Welk gebruik maakt gij van die kennis? De schriftgeleerden bleven in het gestoelte *hunner* eer zitten. Neen, zij daalden niet van hunne hooge zetels af, om dit kind te Bethlehem te begroeten. Wel werden zij ontroerd. Wel wezen zij aan de zoekende wijzen den weg en zeer juist de plaats, maar zelf gaan, o neen, dat niet. Zij vreesden voor de wraak van Herodes, en wellicht gevoelden zij, dat het kind, dat geboren was, hunne gestoelten der eer omver zou werpen en zou aantoonen, hoe zeer hunne zetels inwendig vermolmd waren, juist omdat die geboren Koning der joden ook de Zoon was, die gegeven was om zijn volk te verlossen van alle juk, ook van den vloek der wet, ook van het juk hunner eigengemaakte inzettingen.

Misschien behoort ook gij tot hen, die zeer godsdienstig, zeer ernstig, zeer vroom, zeer rechtzinnig en zuiver in de leer, toch Jezus niet aannemen als hun Heer en Heiland, en wie weet welke vrome voorwendsels gij gebruikt. Wel weet gij den weg, wellicht wijst gij hem anderen, maar gij blijft zelf zitten en misschien nog wel in het gestoelte der eere. Is het menschenvrees? Of meent gij in eigengerechtigheid u zelven te behouden? Wie zijn leven wil behouden, zal hetzelve verliezen, zegt de Heer, en Zijne woorden blijven waarachtig en getrouw. Denkt aan de schriftgeleerden van dien tijd. Zij begonnen met den weg tot Jezus te wijzen aan zoekende zielen en eindigden met Hem aan het kruis te slaan in bitteren haat des harten. Wat doet *gij* met dat te Bethlehem geboren kind, met dien gegeven Zoon?

Wellicht is er iemand die dit leest, die meer tot de onverschilligen behoort. Gij zegt misschien, „ik erken Jezus als een gave Gods, als een verlichter der menschheid, een groote geest en wereldhervormer, die Jezus was zijn tijd ver vooruit". Verder zegt ge: „ik volg, zoo ver ik het goedvind zijn wijze voorschriften, want er is veel goed in, maar ziet, in dezen tijd van ontwikkeling, beschaving en geleerdheid is dat niet van zooveel belang." Gij zijt zeer neutraal en maakt u er niet zoo erg warm over. Zoudt gij werkelijk denken, zoo van de vraag af te komen? De Vader in den hemel heeft eenmaal Zijn Zoon gegeven, ook aan u, ook voor u is dit kind geboren. Ook tot u komt de vraag niet: wat denkt gij over Jezus? maar: wat doet gij met Hem? Even goed als de Herodianen en Sadduceeën bespot gij den Christus Gods en verwerpt Hem. Eenmaal zal God de Heer u rekenschap afeischen voor wat gij met deze Zijne gave hebt gedaan. De wijsheid der wereld is dwaasheid bij God. De allereerste naam van dit kind is. Wonderlijk. Niet Hem begrijpen, maar Hem aanbidden is de eisch van den God ook van uw leven. Wat doet *gij* met dat geboren kind, met dien gegeven Zoon?

Er zijn nog anderen tot wie deze vraag komt. Het zijn de geloovigen, de discipelen, de gemeente des Heeren. O, ziet, om Bethlehems krib en stal zweeft het rozerood van 't ochtendkrieken van den dageraad des N. Verbonds. De herders in het veld, de engelenzang, de engelenboodschap. Hoe ruischen de liederen uit den mond

van grooten en kleinen. Het is alles feest, alles vreugde, en terecht. Het is een feest der vreugde bij uitnemendheid. Laat dan schallen de liederen en ruischen de zangen, maar vergeten wij niet bij al het feestgedruisch, haast zouden wij zeggen feestrumoer, dat ook tot ons deze vraag komt: „Wat doen wij met deze gave Gods?" Wij weten toch, dat Hij, die de wonderlijke is, wonderen heeft gedaan aan en in ons, wonderen van Zijne genade en almacht. Wij ondervinden, dat Hij onze eenigste Raad en toevlucht is en dat Zijn sterke arm ons ondersteunt en schraagt. Wij gevoelen, dat Hij ons eeuwigen vrede geeft, wij gelooven, dat Zijn heerschappij niet zal eindigen, daarom juichen, daarom zingen wij en is ons harte verblijd. Dat is onze vreugde, daarin ligt onze roem. Dat kind is *ons* geboren, die Zoon is *ons* gegeven. Het is ons Kind, die Zoon is de gave Gods, aan ons in Zijn eeuwige erbarming geschonken. Nooit, neen nooit neemt de Heere God dit geschenk terug, want Zijne roeping en verkiezing is onberouwelijk. Hoort hoe Paulus juicht (Rom. 8 vs. 32): Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken? *Alles* is het onze. Wat zal ons scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onzen Heer? Boven alle gevoel van eigen zwakheid, boven allen strijd en alle pijn en smart klinkt het woord des Apostels in de ziel der geloovigen: „Uit God zijn wij in Christus Jezus, die die ons geworden is wijsheid van Gods rechtvaardigheid, heiligmaking en verlossing." Is deze lieflijke en toch zoo machtige harptoon des N. Verbonds niet de weerklank van het krachtige bazuingeschal van den profeet des O. Testaments, waar hij zingt van het geboren Kind, van den gegeven Zoon? O, laten wij de vraag niet ter zijde leggen, die ook tot ons geloovigen komt: wat doen wij met deze gave Gods, welk gebruik maken wij van de rijkdommen, die ons geworden zijn in Hem, die ons Hoofd is, die voor ons als hulploos kind te Bethlehem geboren werd, en aan het kruis, als het Lam dat geslacht werd, den Satan overwon als de Leeuw uit Juda's stam? Wat is Hij in ons geworden, wat doen *wij* met deze gave Gods?

A. K. O.

DE NIEUWE HEMEL EN DE NIEUWE AARDE.

Openb. 21 : 1.

(Vervolg.)

Laten wij ons den grooten dag des oordeels nog eens voorstellen.

De dooden staan voor God. Aan de eene zijde van de troon zij, die van Adam af in het geloof gestorven zijn en met de levend veranderden de heerlijkheid van het duizendjarig rijk reeds aanschouwd hebben, maar nu in het openbaar als Gods kinderen en erfgenamen met Christus erkend worden, omdat hunne namen in het boek des levens gevonden worden. Aan de andere zijde zij, die in hun ongeloof volhard hebben en daarin gestorven zijn, vermeerderd met hen, die na de loslating van satan zich met hem vereenigd hebben, om het Koninkrijk van Jezus Christus weer te vernietigen, en door vuur van den hemel verteerd zijn; zij allen worden in den poel des vuurs geworpen. Maar niet allen zullen aan dien opstand deelnemen.

Behalve Israël, dat in zijn land onder den scepter van zijnen Koning zalig zal zijn, blijft er op aarde eene bevolking over, die de zegeningen van het wereld-vrederijk onder Israëls Koning hebben gesmaakt, zijn luister en macht gezien of daarvan hebben gehoord, en daarom gewillig zijn heerschappij erkennen en Hem huldigen. Zij behooren dus noch tot de eene, noch tot de andere groep, maar vormen de bevolking der nieuwe aarde.

Maar waar zullen zij dan met den grooten brand der aarde zijn?

Even als God voor Noach eene wijkplaats bereid had, waar hij, met alles wat hem gegeven werd, veilig was voor den vloed, zal Hij ook dezen wel eene schuilplaats weten aan te wijzen, waar mensch en dier voor het vuur beveiligd zullen worden.

Ik weet wel, dat deze beschouwing voor vele Christenen vreemd is, voor sommigen zal zij misschien onzinnig, voor anderen, die alles gaarne van eene geestelijke zijde beschouwen, te aardsch zijn; maar wij hebben naar dat alles niet te vragen; alleen: geeft Gods Woord ons aanwijzingen, die dusdanige beschouwing wettigen? en ik geloof dit met allen grond te mogen beweren.

Laat ik trachten in de eerste plaats mijne gedachten over den toestand dezer aarde, na hare bevrijding van de heerschappij van satan, en door het vuur gezuiverd, te ontwikkelen, en daarna zien, of deze gedachten door de Schrift te staven zijn.

Met het duizendjarig rijk neemt de heerschappij van Christus als de Messias Israëls een aanvang, maar wordt eerst na den val van satan voor goed bevestigd en uitgebreid door eene wereldheerschappij.

Ook daarin was David een type van zijn grooten Zoon en Heer. Hij regeerde eerst zeven jaren alleen over Juda, en later over geheel Israël en Juda; zoo heerscht ook Christus eerst duizend jaren alleen over zijn volk, daarna over de geheele aarde.

De zetel van Zijn voorloopig rijk is het aardsch Jeruzalem; die van Zijn eeuwig rijk het nieuwe Jeruzalem, dat eerst na de zuivering der aarde uit den hemel nederdaalt.

Dr. Seiss veronderstelt, dat het nieuwe Jeruzalem niet tot op de aarde zal nederdalen, maar hare plaats tusschen hemel en aarde gesteld zal worden. Hij grondt deze gedachte op het woord van den Apostel Paulus, waar deze in Gal. 4: 26 spreekt van „het Jeruzalem, dat boven is."

Is deze meening juist, dan laat het zich gemakkelijk verklaren, dat het licht, dat van die stad zal uitstralen, de geheele aarde zal beschijnen, zoodat er geen nacht meer zijn zal.

Hoe het zij, dit nieuwe Jeruzalem zal nederdalen van God uit den hemel, met de bruid, de vrouw des Lams, die met haren hemelschen Bruidegom en al Zijne verlosten die residentieplaats zal bewonen.

Behalve over Israël zal zich het Koningschap van Jezus dan uitstrekken over de geheele nieuwe aarde, die dan natuurlijk bevolkt moet zijn; niemand kan koning zijn over een onbevolkt land; immers, „in de menigte des volks is des konings heerlijkheid" (Spr. 14: 28).

Dat deze volken geene nieuwe schepping, maar de voortzetting der oude bewoners zijn, is duidelijk, anders had de H. Geest ons door Johannes daarvan even goed melding gemaakt, als van den nieuwen hemel en de nieuwe aarde.

Het lijdt dunkt mij geen twijfel, of deze volken hebben ook een reinigingsproces ondergaan, waardoor zij gezuiverd en van de zonde ontdaan zijn; dit sluit evenwel niet in zich, dat zij als bekeerden of geloovigen beschouwd moeten worden.

Zij worden heidenen genoemd, en daarmede wordt ons dunkt mij te kennen gegeven, dat de kennis van God nog niet tot hen doorgedrongen is. Zij hebben de macht en heerlijkheid van Israëls Koning gezien en daarvan gehoord, en zich vrijwillig aan Hem onderworpen, maar kennen Hem nog niet als den eenigen waarachtigen God. Tot die kennis zullen zij evenwel geleidelijk en gemakkelijk gebracht worden door Israël, dat dan als zendingsvolk werkzaam zal zijn, zoodat dan de profetie in vervulling zal treden, dat de aarde vol zal zijn van de kennis des Heeren, gelijk de wateren den bodem der zee bedekken.

Laat ik nu trachten deze gedachten in hoofdzaak door de Schrift te staven.

Duidelijk is het toch, dat zij ons van eene nieuwe aarde spreekt, en van volken, welke die aarde zullen bewonen, en hunne heerlijkheid en eer in het nieuwe Jeruzalem zullen brengen.

Ten hunnen behoeve strekken de *bladeren* van den boom des levens; zeker niet tot genezing van lichamelijke ziekten en kwalen, die dan toch niet meer zullen bestaan, maar ter onderhouding des levens, gelijk de meer edele *vruchten* ten dienste van de bewoners van het nieuwe Jeruzalem zijn (Gen. 3: 22).

Even duidelijk is het ook, dat de aarde niet bestemd is om vernietigd te worden, maar integendeel voort te blijven bestaan, onder de heerschappij van Jezus Christus en Zijne verlosten. Uit de vele Schriftuurplaatsen, die dit aanwijzen, zal ik er enkelen noemen:

Gen. 14: 15, waar God aan Abraham belooft, dat Hij het land Kanaän aan hem en zijn zaad zal geven *tot in eeuwigheid;* zie ook Gen. 15: 7 en 17: 3. In 2 Samuël 7: 13 en 16 lezen wij, dat God aan David toezegt, dat Hij den stoel zijns koninkrijks zal bevestigen *tot in eeuwigheid;* zie ook 1 Kron. 22: 10; zoo als wij weten hebben deze profetiën betrekking op den Messias, als Davids Zoon naar den vleesche. Verder vinden wij dat herhaald o. a. in Jesaia 9: 6, Psalm 89: 37, Daniël 7: 14 en 27, Micha 4: 7.

In Lukas 1: 32 en 33 zien wij, dat de Engel Gabriël dat in zijne boodschap aan Maria bevestigt en, om niet meer te noemen, zegt Johannes in zijne Openbaring, Hoofdstuk 22: 20, dus nadat hij over de nieuwe aarde en hare bewoners gesproken heeft, dat zij, die in het nieuwe Jeruzalem zijn, als koningen zullen heerschen *in alle eeuwigheid.*

Het ligt dan ook wel in den aard der zaak, dat, wanneer de Heere Jezus eenmaal Zijn rijk zal hebben aanvaard, dit een rijk zal zijn dat de eeuwen zal verduren en nimmer een einde nemen zal. Het zou dan ook voor hen, die Hij het voorrecht zal schenken, met Hem te mogen heerschen, eene alles behalve verblijdende gedachte zijn: slechts duizend jaren zal deze heerlijkheid duren, en dan.....

Welk een heerlijken blik verkrijgen wij *zóó* op de toekomst: bekleed met een nieuw lichaam, gelijkvormig aan dat van onzen nu reeds verhoogden Heer en Zaligmaker, burgers des hemels en medeërfgenamen van dat onbewegelijk en onvergankelijk Koninkrijk van Jezus Christus, zal het ons aan arbeid niet ontbreken, maar zullen wij altijd in Zijn dienst en voor het heil en welzijn van Zijn Koninkrijk, dat de gansche aarde omvatten zal, en voor deszelfs bewoners werkzaam zijn.

Neen, de wereld moge meenen, dat het in den hemel vervelend zal zijn, omdat zij zich voorstelt, dat daar niets anders te doen zal wezen dan te zingen, wij stellen ons een toestand van voortdurenden en gewichtigen arbeid voor, waaraan echter de zorg en moeite, die ons het werk hier vaak zoo drukkend maken, ontnomen is.

Daarenboven zullen wij steeds het liefdevol en goedkeurend aangezicht van onzen hemelschen Vader aanschouwen, en alle heerlijkheid en eer, die wij genieten, zullen wij dank weten aan Hem, die ons met Zijn bloed gekocht en tot koningen en priesters gemaakt heeft.

Jezus leeft, Zijn is het rijk,
Elk moet Hem als Koning eeren;
Wij ook zullen, Hem gelijk,
Eeuwig eens met Hem regeeren.
Zou Gods Woord ooit wanklen? neen!
Dit is onze troost alleen.

Gez. 137: 2.

EDE. N. ZERBST JZN.

Colportage onder de Vlamingen.

Met dank aan God kan ik den lezers van „De Christen" meedeelen, dat ik hier goed gezond ben, hetwelk te meer een voorrecht is als men in den vreemde moet verkeeren. Maar minder aangenaam is het mij, dat de te houden bijbellezing te Hautmont, waarvan ik in mijn vorig schrijven melding maakte, geheel is mislukt, door dat de man, die schijnbaar onder den indruk van ons gesprek bereidwillig een ruime kamer daarvoor wilde afstaan, zijn woord heeft ingetrokken. Hij zeide, er met iemand, die ook nog al godsdienstig was, over gesproken te hebben, en die had het hem zeer afgeraden, omdat ik niet van zijn religie was, en daarbij kwam, als zijn huisbaas het hoorde, die een echte ka-

tholiek is, dan zou die hem zeker laten vertrekken, en nu durfde hij het niet toe te staan al zou ik hem ook f 100 willen geven. Zoo willen wij nu afwachten, of de Heere ons een andere gelegenheid opent. Met de colportage gaat het goed. Ik vind nog steeds Vlamingen waar ik nog niet geweest was, waarvan sommigen een Bijbel of N. Testament of een gedeelte daarvan koopen. Ik vertel hun dan soms deze of gene bijbelsche geschiedenis, maar inzonderheid wijs ik hun op de groote liefde Gods, die Hij betoond heeft in de zending van zijn Zoon enz. Maar ook tref ik sommigen, wier hart met vooroordeel vervuld is, zeggende: „O ben jij die heer, die met protestantsche boeken rondgaat? Wij hebben die boeken niet noodig, wij zijn katholiek en hebben ons misboek en daar staat Evangelie genoeg in.” Dan zeg ik: „Ja menschen, hoort eens hier, verschillende religies hebben ook verschillende kerkboeken, maar ik heb hier den Bijbel en het N. Testament, goedgekeurd door het Bisdom van Antwerpen en verschillende godgeleerden en Doctoren te Leuven. De Bijbel is voor alle religies, dat is het onfeilbaar Woord van God, die uit liefde zijn Zoon Jezus voor ons gegeven heeft, die voor ons aan het kruis is gestorven, waarvan u hier een afbeelding hebt hangen, (wijzende op een kruis dat in geen enkele woning ontbreekt) en wiens geschiedenis ons hier in dit boek beschreven staat.” Na verschillende vermaningen, opdat zij zich tot God zouden bekeeren, wijs ik hun op de eenvoudigheid des geloofs tot zaligheid, maar dan krijg ik van dezulken dikwijls ten antwoord: „Ja, dat weten wij allemaal wel, maar wij willen van religie toch niet veranderen.” Dan geef ik hun ten slotte traktaten die gretig gelezen worden.

Voor 14 dagen bezocht ik onder meer te Hautmont ook een gezin dat nog al godsdienstig was. De man wilde een Bijbel van mij koopen, maar de vrouw wilde geen Bijbel, maar een misboek, want zij had haar misboek verloren, en zij kon hier geen vlaamsch misboek krijgen, en of ik al zei, dat ik geen misboek gebruikte en ook niet verkocht, dat hielp niet. Zij dacht als ik weer boeken liet komen, dan kon ik voor haar meteen wel een misboek bestellen, want zij moest toch de mis lezen. Zij had hier al een fransch misboek geleend en dat kon zij niet lezen, en zij wou het mij wel duur betalen. Ik ried hen aan om in de plaats van een misboek, een Bijbel te koopen, las er hun een gedeelte uit voor, en heb hun van Gods liefde verteld tot de verloren menschheid, waar zij met aandacht naar luisterden, maar zij kochten geen Bijbel. 6 Dec. kwam ik te Louvroil in een tapperij, waar die vrouw op een tram zat te wachten. Toen sprak zij mij dadelijk aan, en zei: mijnheer, ik moet een bijbel van u koopen, want ik heb een man bij mij aan huis gehad, en die heeft in den Bijbel gelezen die u in een estaminet (kroeg) in de Rue de la petite Vitesse verkocht hebt, en dat moet zulk een mooi boek zijn; als ik u weer zag, dan moest ik een voor hem koopen. Daarna kocht zij voor zich zelf ook een N. Testament en de vier Evangeliën met de Handelingen, waarna ik nog een half uur met haar en de andere aanwezigen gesproken heb over den weg ten leven, verwachtende dat de Heere zijn woord en getuigenis zal zegenen tot heil der menschen en Zijne eer.

Zondag 1 Dec. ben ik met br. la Gravière naar Peruwelz, een stad in België, geweest, waar hij verzocht was in een Baptisten Gem. te prediken. Het lokaal was goed bezet. Na de prediking was er avondmaal, waar 22 brs. en zrs. staande aan deel namen. Overigens ging het op dezelfde wijze toe als in Holland in de Gem. Voor 5 jaar is die Voorganger daar komen arbeiden, terwijl er geen enkel protestantsch Evangelisatiewerk bestond, en God heeft zijn werk zoo gezegend, dat er nu een Gem. bestaat, en het lokaal te klein wordt. Er is al grond gekocht op een beteren stand om een grooter te bouwen.

Ik heb hier, Gode zij dank, al wat vrienden, wel allen Roomsch, maar zij vragen mij toch steeds nog weer te komen. Zondag 8 December heb ik er 4 van bezocht, waar ik bij elk gedeelten uit den Bijbel las en hun daar van verteld. Vertellen schijnen zij beter te begrijpen dan lezen; zij zijn erg onwetend, maar dat hindert niet, als zij maar niet eigenwijs worden. Mijn wensch en bede is, dat God hun de oogen opene voor hun zondigen toestand, opdat er behoefte geboren worde naar genade en vrede voor hun ziel.

Hiermee zal ik ditmaal eindigen, uit vrees dat ik te veel plaatsruimte in ons blad zou vragen. Wat ik nog vraag, ie: Vergeet niet voor het werk te bidden, want God moet de harten neigen, zal er iets van terecht komen. Zoo blijf ik dan als altijd, na minzame br. groete uw vriend en br.

H. TER BRAAK.

Van het arbeidsveld.

De lezers van „De Christen” en vooral zij, die belang stellen in het werk van den Uniecent zullen reeds met verlangen hebben uitgezien naar een verslag van den nieuwen Uniecent-reiziger.

Daar de buitenlandsche, br. ter Braak reeds een paar malen van zich heeft laten hooren, zullen misschien enkelen hebben gedacht dat er slechts één broeder werkzaam was. Hierin hebben ze zich echter vergist. De reden hiervan is, dat br. ter Braak reeds met 1 Nov. zijn werk begon, en ik met 1 Dec, en dus een maand later mijn arbeid aanvaardde. Nu ik echter met mijn reizen ben begonnen, dacht ik ook den brs. en zrs. het een en ander van mijn werkzaamheden te moeten mededeelen. Den laatsten November ben ik van Vriescheloo afgereisd naar N. Pekela, waar ik bij br. Kuipers, Voorganger aldaar, vriendelijk werd ontvangen. De volgende dag, 1 December, was een Zondag, zoodat ik niet uit kon gaan, maar een heerlijken dag beleefde in de Gemeente, waar ik het voorrecht had twee jongelingen tot haar te zien toegevoegd worden. Na den doop mochten wij ons scharen om de tafel des Heeren, 's avonds hadden wij nog weder prediking en daarna nog volkssamenkomst, en bij dat alles mocht ik de zegeningen des Heeren ondervinden. Maandag 2 December ging ik mijn werk aanvaarden, in de kracht Gods en steunende op Zijne hulp en bijstand. De eerste drie dagen was ik werkzaam te Alteveer, waar ik het voorrecht had vele menschen te kunnen bezoeken, om met hen te spreken. Veel tegenstand heb ik daar niet ondervonden, daar de meesten met belangstelling luisterden naar de boodschap, die ik hun had te brengen. Dinsdagavond, drie December, sprak br. Kuipers aldaar in een herberg, waar ik ook nog een woord mocht spreken voor den Heer. En alhoewel de schare niet groot was, konden wij toch opmerken dat de Heer aan de harten werkte. Minder ging het mij echter 's Donderdags te Ommelanderwijk, want ofschoon ik nog eenige Bijbels en boekjes kon verkoopen, en wat traktaten kon verspreiden, was het haast onmogelijk met de menschen in gesprek te komen. Een vrouw zeide zelfs op mijn pogen om met haar te spreken, dat zij, al zou de Heer Jezus zelf aan haar deur komen, hem niet zou willen ontvangen. Na veel tegenstand te hebben ondervonden kwam ik eindelijk bij br. en zr. Brongers aan, waar ik zeer vriendelijk werd ontvangen. Zoo weet de Heer altijd bij het zure ook het zoete te geven. 's Vrijdags bezocht ik Boven Pekela, alwaar ik vele menschen aantrof, met wie ik kon spreken en die met belangstelling luisterden naar de boodschap, die ik hun mocht brengen. 's Zaterdags ging ik weer naar Ommelanderwijk, alwaar mij ook nog een Bijbel besteld was. Toen ik echter bij het huis kwam was de deur gesloten. De kinderen speelden voor het huis en zeiden mij, „doe maar open, moeder is te huis”. Maar de deur bleef dicht, niettegenstaande het geroep der jongens, waaruit ik opmaakte dat de vrouw zich had bedacht, en mij maar liever niet in huis wilde ontvangen. Na des Zondags in de Gemeente N. Pekela verkwikt en versterkt te zijn geworden, begon ik Maandag 8 December mijne reizen opnieuw. Dien dag werd ik vergezeld door br. H. Enter. Onze weg ging door Meedener- en Westerleesterveen, over Zuidveen, tot we tegen den avond langs den z. g. n. Dijk te Oude Pekela aankwamen.

Heerlijk mochten wij dien dag werkzaam zijn, en vele menschen wijzen op het heil dat te vinden is bij Jezus. Gode daarvoor de eer! Na vervolgens nog in N. Pekela, Boven Pekela en Noorder Kolonie te hebben gewerkt, kwam ik Donderdagavond 12 December bij br. Heidelberg aan, waar ik zeer vriendelijk werd ontvangen, en dien nacht kon logeeren. Den volgenden morgen zette ik mijn tocht voort over de Zuider Kolonie naar St. Kanaal. Ook daar n.l. in de Zuider Kolonie, heb ik met aangenaamheid hunnen werken. Vele menschen mocht ik daar toespreken, niet tegenstaande de meesten Socialisten waren en onwetend aangaande den weg des heils, zoo ergens dan is daar noodig dat er het ware Evangelie gebracht wordt. Na de meeste huizen daar te hebben bezocht zette ik mijn reis voort naar St. Kanaal, waar ik bij br. v. Beek zeer vriendelijk werd ontvangen. Al den tijd dien ik in de omstreken van de Pekela's heb gewerkt, heb ik een vriendelijk te huis gehad bij br. Kuipers en br. de Groot. De Heere zegene hen daarvoor. En nu, brs. en zrs., weet u zoo eenigermate mijne ervaringen bij het begin mijner reis. Hopende u spoedig weer iets te kunnen melden en mij verder in de voorbede van alle brs. en zrs. aanbevelend.

Uw br. Unicentreiziger
GERH. KRUIZINGA.

INGEZONDEN.

Een blijde boodschap.

Hoort heden, o zondaars, leent heden uw oor
Naar 't geen aan u thans wordt verkondigd;
Geen wereld vol goud biedt u ooit dat genot,
Want al haar geneugten vervreemden van God;
Doen vergaan in ellende en zonde.

„U is heden geboren de Heiland en Heer;”
Verlosser en Middelaar tevens.
Wat heil voor u, zondaars, Hij daalt tot u neêr,
Als kind hier geboren — der hemelen Heer —
Om dooden het leven te geven.

Ja, heden geboren, schoon voortijds beloofd;
De Christus, Gezalfde des Heeren,
Op aarde gekomen, als kindeke teêr,
Brengt door zijn verneedring het menschdom nu weer
Verhooging, genade en eere.

„U is heden geboren,” zoo boodschapt u God,
„De Emmanuël, God met u vereenigd.”
Den hemel ontsluit Hij; Hem lovs ons lied,
Hem, die een volkomen verlossing u biedt,
Die al uwe smarten hier lenigt,

„Ja, mij werd geboren mijn Heiland en Heer,
Verlosser en Middelaar tevens,”
Zoo juiche uw ziele, 't verflauwe niet weer,
Zoekt steeds Hem, belijdt Hem als Goël en Heer,
Als de bron uwer vreugd en uw leven.

A. JOH. M.

EEN EN ANDER.

*** De doop van een Luthersch Predikant. Br. Haupt te Dantzig bericht het volgende in „Der Wahrheitszeuge”. Het behoort thans niet meer tot de zeldzaamheden, dat predikanten der staatskerk zich laten doopen, het geschiedt echtar veelal in stilte, zoodat anderen het nauwelijks gewaar worden, zij zelf preken er niet gaarne over, omdat zij niet voor Baptisten willen gehouden worden, hoewel zij het toch feitelijk zijn.

Pastor Voigt, dien wij kortelijks ten aanschouwe van 5—600 aanwezigen in onze kerk doopten, wenschte echter niet bloot eene openlijke belijdenis af te leggen, maar ook tegelijk lid der Gemeente te worden.

Hij heeft, gelijk alle anderen, voor de Gemeente eene belijdenis afgelegd en is daarop eenstemmig door de Gem. aangenomen. Hij had wel is waar reeds te voren in eenige toespraken,

die hij hield, zijn geloofsgetuigenis uitgesproken, maar hij wenschte zich ook aan de onderzoeking welke aan anderen geschiedde, te onderwerpen en zoo is hij dan ook met zijne vrouw en een jongeling geheel volgens onzen gewonen regel gedoopt geworden.

Pastor Voigt is afkomstig uit Drossen in de Neumark, waar zijn vader onderwijzer was. Hij is een man van 35 jaar, heeft theologie gestudeerd, examens gedaan en is als Predikant geordend. Eerst heeft hij eenigen tijd als kandidaat gepredikt en daarna een vaste predikantsplaats aanvaard te Schiedlitz bij Dantzig, waar hij verscheiden jaren zijn ambtsbediening waarnam.

Met de Baptisten werd hij eerst door gemeenteleden bekend, die in zijn huis woonden. Voor ongeveer twee jaar leerde ik hem kennen op een kerkelijke gemeenschapsconferentie, welke te gelijk alliantie wilde bevorderen. Hij was kort te voren tot de volle erkentenis van het heil in Christus gekomen, en diensvolgens zeer opgewekt.

Ik bezocht hem herhaaldelijk, maar vermeed opzettelijk met hem over den doop te spreken. Het trof echter eens zoo, dat hij gedurende een mijner bezoeken geroepen werd zijn ambtsgewaad aan te trekken om een kind te besprengen, waarbij ik natuurlijk weigerde tegenwoordig te blijven. Hiervan moet hij een eigenaardigen indruk bekomen hebben, want ik hoorde later, dat hij gewetenshalve de kinderbesprenging niet meer voltrekken kon. Hij deelde zulks zijnen ambtgenooten mede en verzocht van dat werk verschoond te mogen blijven. Het consistorium gaf hem een jaar bedenktijd, en toen dit jaar voorbij was en hij nog bij dezelfde overtuiging bleef volharden, werd hij afgezet. Men had echter eerst alles beproefd om hem aan 't wankelen te krijgen, maar de uitspraak van Gods woord was bij hem van meer beteekenis dan alle kerkleer en zoo werd hem dan zijn ambt als leeraar in de Evangelisch Luthersche kerk ontnomen, op geen anderen grond, dewijl hij in zijn leven en wandel onberispelijk bevonden was.

Hier treffen we weder een niet zeldzaam geval aan, dat iemand door het eenvoudig lezen der H. Schrift tot volle overtuiging van den Bijbelschen doop komt. Iets eenvoudigers als „die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden," treft men al niet aan.

Pastor Voigt zeide in een zijner preeken: „Gods woord staat b o v e n de wetenschap en boven de ervaring der menschen!" Dat is juist en moet eigenlijk geheel een vanzelfheid bij ons zijn; hoe zou men anders tot het doen van besliste stappen kunnen geraken?

Ook het Bijbelsch gemeentebegrip had Pastor V. duidelijk gevat, zoodat hij niet slechts gedoopt wenschte te worden, maar ook tot een Bijbelsch geordende gemeente wilde behooren.

Zijn familieleven is voortreffelijk; zijne echtgenoote is het volkomen met hem eens; zij heeft hem door haar gebed en hare liefde ondersteund, en gaarne de ontberingen met hem gedeeld, die zijn stap medebracht, aangezien beide geen stoffelijke middelen hebben.

Onze broeder zal ons in des Heeren werk behulpzaam zijn. Vele deuren staan open in en om Dantzig, welke ik niet alle kan ingaan. Arbeid zal er genoeg te vinden zijn. Hij vertrouwt daarbij op den Heer, die voor alles zorgt, en niemand, die op Hem vertrouwt, beschaamd doet uitkomen.

N. v. B.

Uit de Gemeenten.

GRONINGEN. Zondag 22 Dec. was voor de Gem. alhier een feestdag. Br. Planting, Voorganger der Gemeente, vierde zijn geboortedag. En Gemeente en Voorganger waren dien dag in een dankbare stemming. Br. Planting gaf zulks te kennen in zijne prediking over Ps. 34: 9a: „Smaakt en ziet, dat de Heere goed is." En al heeft hij juist geen verjaardagsprediking gehouden, zoo bewijzen ons die tekstwoorden toch reeds genoeg, hoe de stemming van zijn hart was. De Gemeente toonde later, op het verjaringsfeest, dat in de kerk gehouden werd van wege de groote schare, door woord en daad, dat zij dankbaar was, n.l. aan God, in de gebeden en gezangen die uitgesproken werden en in een hartelijke toespraak bij monde van br. Klooster, en aan br. Planting, doordien de Gemeente hem een „fiets" schonk. Door br. Klooster werd daarbij de opmerking gemaakt, dat hij de meening der Gemeente, met dit geschenk, niet zoo moest verstaan, alsof zij er door zeggen wilde: maakt maar, dat ge wegkomt, wij hebben genoeg van u. Neen de meening was: tot nu toe kwaamt gij veel in onze huizen en hierdoor willen wij u in de gelegenheid stellen, nog meer te komen. Maar ook gaf zij hem door dit geschenk gelegenheid de verafwonende leden ter zijner tijd te kunnen bezoeken.

Het feestelijke samenzijn was zeer opgewekt. Verschillende brs. en zrs. kwamen aan het woord, die op een hartelijke wijze hun liefde tot hunnen Voorganger uitspraken. En het geheel werd opgeluisterd door ons muziek en zangkoor.

CORRESPONDENTIE.

Zr. G. H. te *H.* Uw ijver, iets voor ons blad te leveren, erkennen we dankbaar; 't is ons echter onmogelijk uw versje in een goede poëtischen vorm te brengen, redenen waarom we van de opname af moeten zien.

DE RED.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van C. P. te Deventer f 5.20; van S. N., Bergumerheide, f 0.90; van J. S. de V. te Capellen, Kreis Mörs, f 2.20.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending.

Van H. N. te Zutphen f 6.80.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

Dankbetuiging.

Ondergeteekende betuigt door dezen mede na zijn echtgenoote zijn **welgemeemden dank,** inzonderheid aan de brs. en zrs. der der Gemeente Groningen voor de kennelijke bewijzen van hartelijke liefde, hem den dag van 22 Dec. j.l. betoond.

GRONINGEN. B. PLANTING.

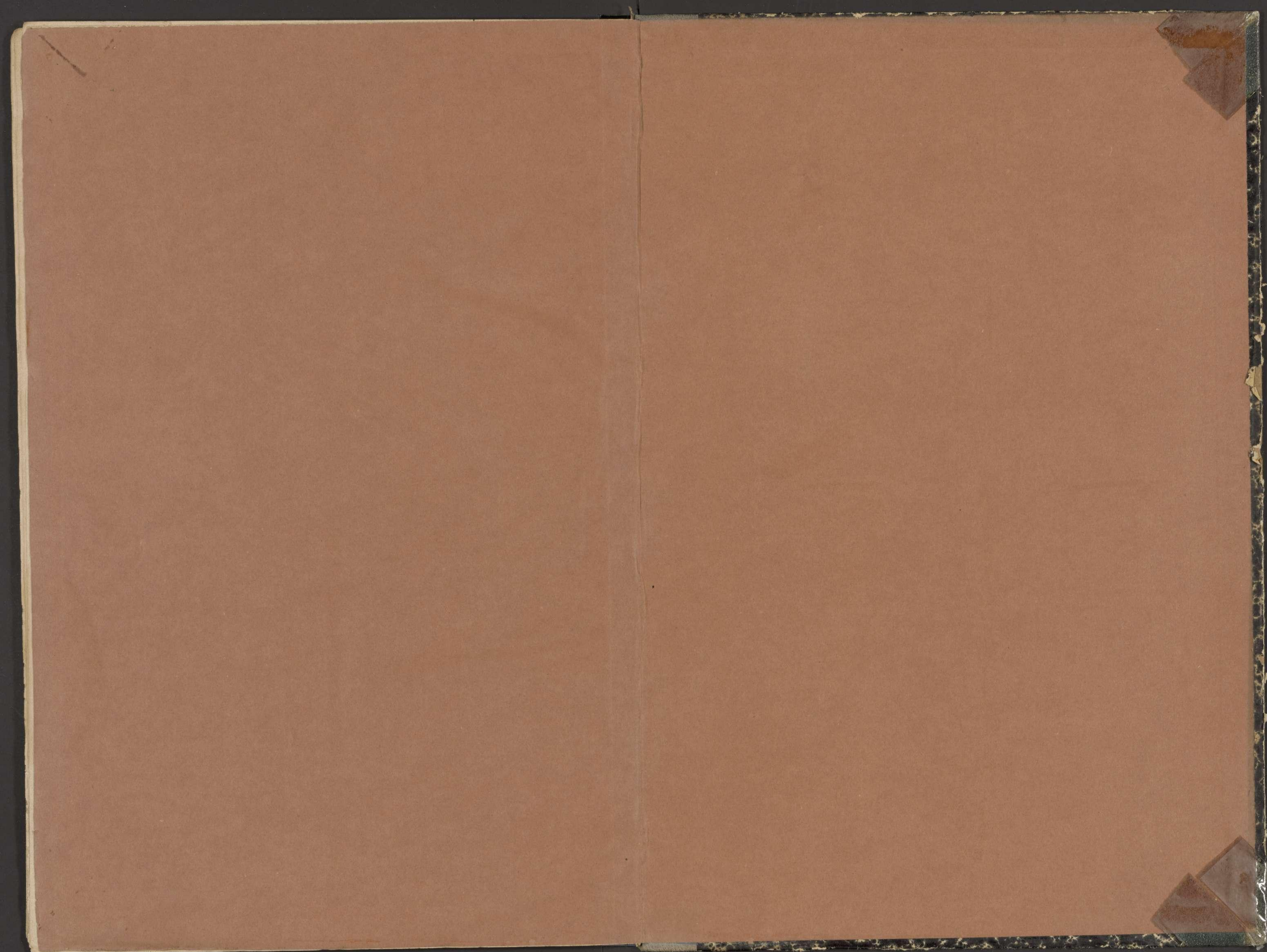

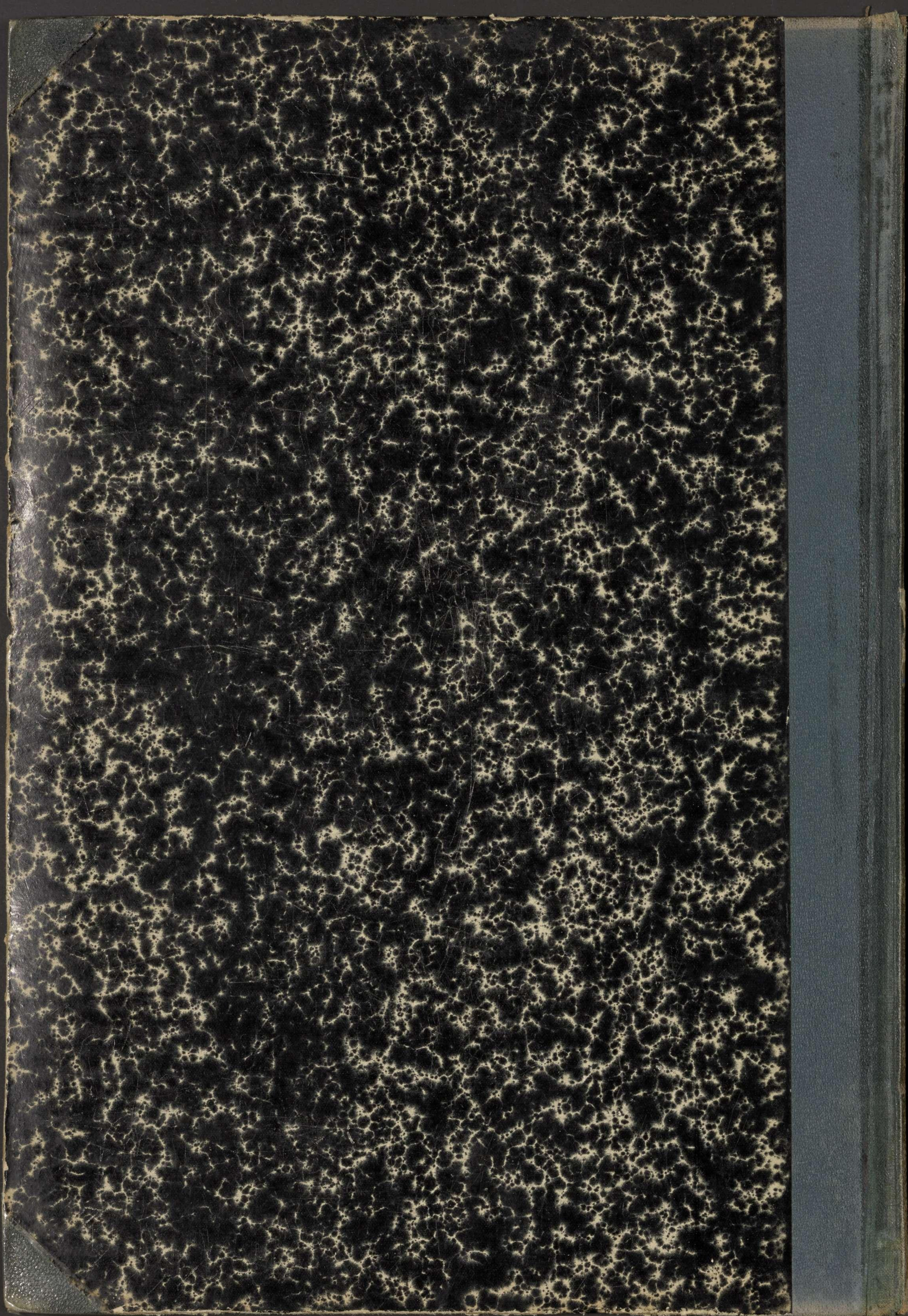

die vreemdelingen in verband staan, in brand steken en verwoesten; dat zij leugenachtige telegrammen afzenden en in het algemeen waarheidschuw blijken tegenover de vreemde naties .... dit alles is zeer afkeurenswaard en zelfs niet te verontschuldigen of te vergoelijken met de opmerking, dat voor bijna elke handeling een antecedent te vinden is in de meer of minder recente geschiedenis der volken van Europa, die toch het monopolie bezitten van door het Christendom gelouterde beschaving. De handelingen der Chineezen in den laatsten tijd verdienen niets dan afkeuring; maar als dat goed en duidelijk gezegd is, zoodat niemand mij kan verdenken van niet ten volle te sympathiseeren met de toongevende en toonvolgende bladen van Nederland en andere Christelijk beschaafde landen, dan wensch ik nog iets te zeggen, dat niets aan mijn motie van afkeuring verandert, maar .... eenvoudig m. i. óók gezegd behoort te worden.

***

Europa — en Amerika mag er bij genoemd worden — heeft ontzaglijk veel deugden: dit is de oorzaak, waardoor zij, die erin wonen en dus niet op een afstand zien, minder een heel klein foutje opmerken, een soort van ziekte, die zich langzamerhand heeft ingevreten in het bestaan der Europeesche naties. Ik bedoel de bij individuen vaak voorkomende en dan gemakkelijker opgemerkte eigenschap van .... te gelooven, dat de voortreffelijkheid, waarvan men de bezitter weet te zijn, vrijheid en verlof meebrengt om den baas te spelen, als voogd op te treden van minder voortreffelijk aangelegde menschen en tevens het recht om zich voor die opgedrongen voogdij tamelijk goed te laten betalen.

Deze houding heeft Europa in de laatste jaren tegenover China aangenomen, en hiertegen komt China in verzet.

De wijze, waarop China zich verzet, is afkeurenswaardig; *dat het zich verzet, is* (het spijt mij, dat ik in dezen niet echt Europeesch kan denken!) *eer te prijzen dan te laken.*

***

Europa heeft een excuus voor het opdringen van die voogdij en die duurte van haar lessen als voogdes. Ik weet het.

Evenals het in het huisgezin van menig schoolmeester-paedagoog schuin toegaat, zoodat de man thuis met de handen in het haar zit om zijn gezag te handhaven, even onrustig en wankelend zijn de meeste tronen in Europa en van regeeren en bevoogden van eigen onderdanen is in vele gevallen zeer weinig sprake. Maar .... het is daarom in den regel, dat die schoolmeester, ook om zijn reputatie te behouden, met verdubbelden ijver zich toelegt op de opvoeding en vorming van buiten dat gezin staanden; een zelfde oorzaak geeft bij de Europeesche vorsten een zelfde gevolg; thuis niet kunnende heerschen, thuis uitgelachen om die heerschzucht en bedreigd met opzegging der gehoorzaamheid .... werpen zij zich met verdubbelden ijver op die plaatsen buitenshuis, waar zij hun talenten kunnen toepassen.

En er is nog een bijreden van minder directen invloed, maar van niet minder gewicht:

Het verwekken van buitenlandsche verwikkelingen is ten allen tijde een probaat middel gebleken tot het kalmeeren van binnenlandsche beroeringen. „Het afleiden van de aandacht is alles, mijnheer!" zeide de oude, de beroemde Bamberg of Bosco, ik weet niet precies, wie het was, en terwijl hij het zeide, haalde hij u het horloge uit den zak.

En dan nog iets:

Men zegt, dat de financieele toestand van vele Staten in Europa zeer bedroevend is; men zegt, dat de draagkracht der belastingbetalenden tot de uiterste grenzen is uitgerekt en .... men gelooft, dat het totaal der schulden verre dat der bezittingen overtreft. Bij een zoodanigen toestand der balans zoekt een goed koopman naar uitbreiding van zijn zaken, vermeerdering van zijn winsten en men heeft mij wel eens wijs willen maken, dat in zulke gevallen zelfs overigens eerlijke kooplieden zich hebben verlaagd tot op één na oneerlijke middelen.

Ik nu ben van meening, dat de Europeesche hoven buiten en behalve hunne aangeboren voortreffelijkheden, van de kunst om te regeeren en zich gaarne de liefde des volks deelachtig te maken, in den laatsten tijd zich een groote mate van handelskennis hebben verworven en dat zij zich hebben geplaatst, misschien moeten plaatsen, op het standpunt van den koopman, die een deficit tracht te bezweren, coûte que coûte, zelfs al schoot hij zijn reputatie als voortreffelijk Christen erbij in.

Ik weet verder, dat de Chineezen nog knapper kooplui zijn en dat zij er den brui van geven zich te laten plukken.

De wijze, waarop de Chineezen zich verzetten, is zeer, zeer afkeurenswaard; maar *dat zij zich verzetten, is* (het spijt mij in dezen niet Europeesch te kunnen denken!) *eer te prijzen dan te laken.*

***

China heeft lang de kat uit den boom gekeken en gedaan, alsof het niets merkte; het hield die houding lang en brutaal vol; het durfde zelfs Li-Hung-Chang naar Europa zenden, die werkelijk geen zijner eigenschappen verborg en met de meeste openhartigheid ieder in het ootje nam — maar er is een eind gekomen aan het voorgeven van onnoozelheid en de bom is gebarsten. Was Europa werkelijk zoo onnoozel, dat het de Chineezen als een gemakkelijke prooi beschouwde of .... zijn de militaire budgetten in Europa voortdurend gestegen met het oog op de eventualiteiten, die men voorzag en doorging uit te lokken, om de aandacht van binnenlandsche toestanden af te trekken?

Het is mijn taak niet op die vraag een antwoord te geven; alleen zou ik willen zeggen, dat, zoo er niet goden geweest zijn, die de Europeesche hoven verblind hebben om ze te kunnen treffen, de onnoozelheid, waarmede men voortging te denken aan een verdeeling van China, in plaats van zich te wapenen tot tegenweer, alle tot nu bekende domheden van ijdele heerschers verre overtreft.

En als men de snorkende taal hoort van sommige potentaten, die, als waren zij pachters van wijsheid en macht, dreigen al te verpletteren, wat hun weerstaat, dan .... behoeft de gedachte aan verregaande domheid niet buitengesloten te zijn.

De wijze waarop China dan van die domheid van Europa gebruik maakt, is zeer afkeurenswaard; *maar dat het zulks doet, is* (het spijt mij in dezen Europa niet te mogen vleien!) *eer te prijzen dan te laken.*

***

Dit alles — ik bedoel de wreedheid van China en het domme egoïsme van Europa — zou niet betreurd behoeven te worden, indien men hier en in het Oosten in plaats van meer of minder

---

ADONIRAM JUDSON.

EEN APOSTEL ONDER DE BIRMANEN.

32.

TWAALFDE HOOFDSTUK.

Laatste jaren.

1846—1850.

Vier maanden duurde het eer zij te Moulmein aankwamen, maar de reis was toch aangenaam. Den 30 Nov. kwamen zij te Moulmein. Judson kon een gunstig bericht over de zending, welke gedurende zijne afwezigheid was vooruitgegaan, naar Amerika te zenden. Hij hield zich echter nog altijd met de gedachte bezig, om het Evangelie te brengen in het binnenland van Birma, en daarom richtte hij zijn oog op het oude veld Rangoen. De nieuwe koning was een ijverig Boeddhist en daarom een bitter vijand van het Evangelie. Maar in Moulmein waren arbeiders genoeg en in Rangoen kon hij beter aan het woordenboek werken, dewijl hij daar meer kon omgaan met geleerde mannen.

Nadat zij twee en een halve maand uit Amerika terug waren, reisde Judson met zijne vrouw en beide kinderen den 18 Februari 1847 naar Rangoen, alwaar Judson een huis gehuurd had voor ongeveer *f* 60 in de maand, hetwelk door mevr. Judson „Vleermuiskasteel" genoemd werd. En waarlijk, het was een droefgeestig oord, het zag er zoo donker uit, als een gevangenis. Pas aangekomen, ontvingen zij de tijding, dat hun huis te Moulmein met alle geschenken en kostbaarheden verbrand was. Zij hadden het beste en kostbaarste te Moulmein gelaten, om beveiligd te zijn tegen verbeurdverklaring. Alles was verbrand, maar Judson had geleerd overvloed te hebben en gebrek te lijden. Het Boeddhisme was in het gansche land in volle kracht, en de vooruitzichten der zending waren donkerder dan ooit. De Vice-Gouverneur van Rangoen, die als Gouverneur handelde, wordt door Judson beschreven als de grimmigste en bloeddorstigste onmensch, dien hij ooit gekend heeft. In zijn huis en zijn tuin weerklonk den geheelen dag en nacht het gesteun en gejammer der lieden, die gefolterd werden. — Judson werd hier niet als zendeling erkend, maar als een priester van een vreemden godsdienst voor de vreemden aan die plaats.

Zendingsondernemingen moesten derhalve uiterst voorzichtig en in 't geheim gedaan worden. Bij ontdekking waren in elk geval de Birmanen gevangen genomen en wellicht gedood en Judson was verbannen geworden.

De toestand der zendelingen werd nog minder, doordat zij ziek werden. Hun huis werd in een hospitaal herschapen. Allen werden ziek, waartoe zeker ook het slechte voedsel niet weinig bijdroeg.

Hoe moeielijk zij het ten opzichte van het voedsel hadden, blijkt uit het volgende, door mevr. Judson geschreven:

„Onze melk is een mengelmoes van buffelmelk, water en nog iets, wat wij niet kunnen uitvinden. Wij hebben reeds gedurig van melkvrouw verwisseld, maar het helpt niet. De boter, die wij daarvan bereiden, lijkt soms veel op een vettige brij. — Ik moet u nog iets verhalen van een geheel bijzonderen maaltijd, welke wij laatst hadden. „Gij moet iets zoeken, wat de moeder eten kan," zeide de dokter tot den Birmaanschen knecht, „anders verhongert zij."

„Wat zal ik zoeken?"

„Zoek maar iets!"

Goed, wij hadden eenen heerlijken maaltijd, alhoewel wij te vergeefs beproefden uit de beenderen het dier, welks vleesch wij aten, te herkennen. Henry hield het voor een soort hagedis, en ik zoude hetzelfde gedacht hebben, wanneer het dier wat vleeschiger was geweest. De kok zeide, dat hij het niet wist, maar hij begon daarbij zoo verschrikkelijk te grijnzen, dat mij de maag een weinig naar boven kwam, alhoewel het vleesch mij kostelijk smaakte. 's Avonds bezochten wij den koopman.

„Wat hebben wij dezen middag gehad?"

„Was het goed?"

„Uitstekend."

Een luid lachen weerklonk en de kok stemde daarmede in, zoo luide hij het slechts wagen dorst.

„Wat is het dan geweest?"

„Ratten."

Een gewone knecht zou zulk een streek niet hebben uitgehaald, maar het was één van de assistenten van den dokter, die voor ons de inkoopen deed. De Chineezen houden ratten voor eene lekkernij, en 't was in een chineeschen winkel, waar hij deze gekocht had."

Trots alle vermoeienissen en lijden in Rangoen vertwijfelde Judson niet. Ten laatste werd de onverdraagzaamheid zoo heftig, dat Judson naar Ava moest gaan, om zich van de gunst van het hof te verzekeren.

Dit heeft hij echter door de inkrimping der bijdragen in het vaderland niet kunnen doen en zoo keerde Judson na een half jaar arbeid en lijden naar Moulmein terug, waar hij den 5den April 1847 aankwam.

(Wordt vervolgd).

openlijk Heidendom C h r i s t e n e n kon plaatsen aan het hoofd der bewegingen op politiek en maatschappelijk gebied; indien . . . . alle Europeanen en Chineezen *Christenen* waren, d. w. z. menschen, die in Christus gelooven en deel uitmaken van Zijne Gemeente, door Hem gesticht en bestuurd.

Als de Europeanen Christenen waren, hadden de Chineezen het Christendom kunnen leeren kennen door de gedragingen der Christenen, en het zou overwonnen hebben; nu . . . . nu het hun niet door voorbeeld, maar door *leer* gebracht werd, konden zij niet erin gelooven, en de arme zendelingen, die nu gevallen zijn en nog zullen vallen als slachtoffers van de gehechtheid van den Chinees aan zijn eigen godsdienst en zijn terecht opgevatten haat tegen al wat vreemdeling is, moeten in de eerste plaats beschouwd worden als slachtoffers van het verfoeilijke naam Christendom, door Europa's handelingen in China als *het* Christendom bekend geworden.

Als men mij vraagt wie de onschuldige, menschlievende, godvreezende zendelingen in China den dood heeft aangedaan, dan noem ik niet in de eerste plaats de woestelingen, die hun den dolk in het hart staken, maar dan denk ik vooral aan de konkelende, liegende en bedriegende Christelijke Europeesche regeeringen, die in het verre Oosten het Christendom in discrediet brachten en den haat tegen den vreemdeling opwekten.

Dit is sterk gezegd: eilieve, groote daden eischen groote woorden.

Maar de zendelingen, ofschoon zij persoonlijk alleen geluisterd hebben naar het bevel des Heeren: „Predikt het Evangelie aan alle creaturen," zijn niet in alle opzichten onschuldig, niet in dien zin, dat zij niet het zuivere, reine Christendom wilden brengen; maar schuldig tegenover God, schuldig zooals in 325 de Kerk schuldig was tegenover God, toen zij haar martelaarschap op aarde prijsgaf voor een schijnoverwinning onder bescherming van den slimmen, bijna hedendaagsch knappen politicus, keizer Constantijn den Grooten.

„De eeuw der Overwinning" noemt men die vierde eeuw. Welnu — er werd een overwinning behaald; maar zulk eene, waarvan de veldheeren gewoon zijn te zeggen: „Nog één zoo'n overwinning en het is met mij gedaan."

Wat ik den zendelingen verwijt in dezen, is, dat zij den Europeeschen regeeringen hebben toegelaten Constantijntje den Grooten te spelen; dat zij bescherming, hulp, steun hebben gevraagd aan wereldsche machten, en wat ik in die zendelingen prijs, — alschoon het wrange vruchten heeft gebaard! — is, dat zij te onnoozel waren om in te zien, dat zij niet beschermd, niet gesteund, maar *gebruikt* werden, dat zij door het aannemen der bescherming van personen, wien niet het Christendom, niet de zaak des Heeren aan het hart ging, maar wier eigenbelang scheen gediend door Christianizeering, zich maakten tot de dienaren en de medeplichtigen dier helpers.

Dat het Christendom toch ophoude op prinsen te vertrouwen; dat het leere steunen op den Almachtige. Die inderdaad *kan* verpletteren al wie Hem wederstaat.

Dan . . . . predikt het Christendom aan alle creaturen, ook aan Chineezen; dan zullen zij Christenen worden, want het Christendom *zal* overwinnen, doch alleen wanneer het als Paulus den ongeloovigen brengt, en niets anders brengt, dan Jezus Christus en Dien gekruist.

Christus, beschermd door den een of anderen Constantijn, verlost niet; de gekruisigde en verheerlijkte Christus alleen verlost.

W. van Nes.

Éénoogig Christendom.

Wij lazen laatst eens van een rijken gierigaard, die aan katarakt op beide oogen leed. Hij wendde zich derhalve tot een beroemden oogarts, van wien hij, na nauwkeurig onderzoek, vernam, dat het mogelijk was de katarakt weg te nemen. „Maar hoeveel zal het kosten?" vroeg hij angstig. „Voor elk oog honderd dollars", was het antwoord. De gierigaard overleide de zaak. Na een poos over zijn geld en zijne blindheid te hebben nagedacht, zeide hij: „Ik wil slechts één oog laten opereeren; dat is voldoende, om mijn geld te kunnen tellen, en dan kan ik de uitgave voor de operatie van het tweede oog besparen." Zoo gaat het met den halfhartigen Christen. Hij begeert slechts, dat hem één oog worde geopend aan. Hij hoort met bijzondere voorliefde over bekeering prediken, wijl hij zich zelven voor bekeerd houdt, maar hij hoort niet gaarne over heiliging prediken, want dit toch sluit in, dat men zich met al zijne bezittingen op Gods altaar legt. Daartoe echter ontbreekt hem de ernstige wil. Hij verkiest een éénoogig christendom; een christendom, dat Christus wel als zijn Heiland, maar niet als zijne Heiliging wil erkennen.

Is Christus deelbaar? Kunnen wij Hem deelen, zoodat Hij onze Heiland is, die ons van zonde verlost, zonder dat Hij ook tegelijk onze Heer is, die gehoorzaamheid van ons verlangt? Ik denk: neen! Wij kunnen niet verlost worden zonder het kruis van Christus, maar evenmin kunnen wij geheiligd en bereid gemaakt worden voor het erfdeel der heiligen, zonder ons eigen kruis. „Wie zijn kruis niet opneemt en Mij volgt, kan Mijn discipel niet zijn." Een Christen te worden, dat is zoo moeilijk niet. Met eenvoudig te gelooven, met ootmoedig, geloovig Jezus Christus aan te nemen, begint men een Christen te zijn. Maar een Christen te zijn, in de volle lengte en breedte der beteekenis, welke in dit woord ligt opgesloten, dat kost strijd; strijd met zich zelven, strijd met de zonde, strijd met de wereld en met den duivel. Hebt gij, nadat u de oogen ver genoeg zijn opengegaan om Christus als uw Heiland te erkennen, ook het verlangen, dat zij u verder opengaan, om Hem ook als uw Heiliging te erkennen, als Hem, die wil, dat gij alles wat gij zijt en hebt, op zijn altaar legt?

„Sendbote." A. H.

INGEZONDEN.

Waarde Theofilus!

In „De Christen" van 19 April l.l. stond, zooals gij u nog wel zult herinneren, een stukje over eene doopsverklaring van Karl Gerok. Gij herinnert u ook nog wel de daarin voorkomende uitdrukking, dat wij niets, wat buiten Gods Woord is, voor waarheid willen erkennen? Welnu, deze „Christen" is dezer dagen in handen gekomen van zekeren heer F. J. Bakker, die gemeend heeft mij in „De Boodschapper" van September, naar aanleiding van deze laatste zinsnede, eens de les te moeten lezen, en geducht ook, even als iemand dat doen kan, die veel bij Sinaï vertoeft.

Dewijl ik nu, met bijna alle Christenen op aarde, des Zondags rust, meent hij, dat ik en al mijne gedoopte broeders, dus ook gij, Theofilus, in lijnrechte tegenspraak handel met hetgene ik daar neerschreef; ja, hij noemt onze Zondagsrust een „vereeren van den heidenschen zonnedag van Constantijn!" Hij werpt mij vervolgens tegen, dat er van mijn zeggen tittel noch jota waar is. Ik ben dus in zijne oogen een leugenaar.

't Is waarlijk om van te schrikken!

Maar is zijn kras beweren wel gegrond? Zie, dat meen ik juist met grond te kunnen ontkennen, en daarom treffen mij de pijlen des heeren Bakker niet zoo extra hard.

Eerst zou dan moeten bewezen worden, dat ik en mijne gedoopte broeders den Zondag als Sabbat n a a r d e w e t vier. Dat is immers met ons, die niet meer naar de oudheid der letter, maar in nieuwigheid des Geestes dienen (Rom. 7 : 6) geenszins het geval. Er mogen zulke Christenen zijn, maar dezen hebben, naar ik meen, al even weinig grond voor hunne handeling als de zevendedags-Baptisten voor de hunne, wanneer we ons althans op Nieuw-Testamentisch terrein bewegen. Dan toch mogen we alle dagen gelijk achten. (Rom. 14 : 5). Dan hebben we een anderen Sabbat, ons van God gegeven, n.l.: HEDEN. Wanneer wij de ware vrijheid en rust in Christus verkregen hebben, dan is het niet meer één dag, maar z e v e n dagen der week voor ons Sabbat geworden. Deze ware Sabbatsruste werd onder het Oude Verbond door den wekelijkschen Sabbat afgebeeld; daarom noemt ook Paulus de Sabbatten een schaduw der toekomende dingen. (Col. 2 : 16, 17). Wij vinden in den apostolischen tijd, voor zooverre de geschiedenis daarvan ons in den Bijbel beschreven is, geen spoor van Sabbatvieren, noch op de laatsten, noch op den eersten dag der week, ofschoon er wel zwakke bewijzen zijn aan te voeren, dat de Christenen al vroeg op den eersten dag der week vergaderden, hetzij toevallig of naar een regel. Ik denk hierbij aan Joh. 20 : 19; Hand. 20 : 7; 1 Cor. 16 : 2. En al moet ik nu, geliefde Theofilus, nederig erkennen, dat deze bewijzen maar zwak zijn, het is toch iets, terwijl de ijveraars voor den Oud-Testamentischen Sabbat g e e n e n k e l bewijs hebben uit den apostolischen tijd.

Veronderstel eens, Theofilus, dat de Apostel Paulus zulk een ijveraar voor den Sabbat was geweest, als de heer Bakker schijnt te wezen, zou hij dan 13 brieven aan de Gemeenten, in welke hij nog zoovele zonden had te bestraffen, hebben kunnen schrijven zonder zich ook maar een enkel woord van vermaning aangaande het houden van den Sabbat, te laten ontglippen? Het is immers zeer onnatuurlijk, zulks ook maar te denken! Hoe menigmaal moesten niet onder het Oude Testament door de Profeten ernstige vermaningen betreffende het Sabbatvieren aan Israël gegeven worden! Waarlijk beste vriend, het is mij ondenkbaar, dat in al die Gemeenten, waaraan Paulus, en ook de andere Apostelen schreven, (gesteld dat hun het Sabbatvieren was voorgeschreven) op dat punt nimmer eene vermaning zou noodig geweest zijn.

Maar, vraagt ge misschien eenigermate verwonderd, houdt ge dan ook geen Zondag meer? — Waarde vriend, laat mij u zeggen, ik ben Gode dankbaar voor dien rustdag en ik geloof, dat het onder Gods liefderijk en wijs bestuur is, dat we in onze maatschappij, na zes werkdagen een rustdag hebben. Laten we daarvan een dankbaar gebruik maken, door op dien dag al onze dagelijksche werkzaamheden op zijde te zetten, om ons ongestoord in de gemeenschap der kinderen Gods te verlustigen; en, zoo we een werk te werken hebben in den wijngaard des Heeren, dit met lust en ijver te doen.

Op deze wijze, meen ik, maken we een recht gebruik van den rustdag; niet, omdat het in de wet staat, ook niet, omdat de Heer op den eersten dag der week is opgestaan, hetwelk de heer Bakker zoo stellig m e e n t te moeten tegenspreken, maar omdat God het zoo leidt en geeft.

Zie waarde Theofilus, op deze wijze staan we op den bodem des Nieuwen Testaments, en handelen we in den geest des Nieuwen Verbonds.

En in ons oordeel over anderen, geloof ik, dat het woord des Apostels wel in acht mag genomen worden, dat hij zegt in Rom. 14 : 5 en 6.

En hiermede, waarde Theofilus, sluit ik mijn brief. Dat ik je over den Sabbat later nog iets mededeel, geloof ik niet, dat gebeuren zal, maar dit is zeker ons beider belijdenis: „Alles wat overeenkomstig Gods woord is, willen we liefhebben," maar wat daar buiten is, al wordt het gezegd door den „Oberhofprediger" of door den heer Bakker, zullen we links laten liggen.

Dat we mogen opwassen in de kennisse en genade onzes Heeren Jezus Christus, zij onze bede.

Uw u liefhebbende
AITZE.

EEN EN ANDER.

*** B e d r ij v i g h e i d v a n S p u r g e o n s G e m e e n t e. Spurgeons weeshuizen vierden den 19 Juni hun 66ste jaarfeest. Ruim 6000 feestgangers waren bijeenvergaderd. Door de aanwezigen werd ongeveer 6000 gulden bijeengebracht, terwijl nog van 4 tot 6000 gld. per post kwam. Mevr. Spurgeon kon niet aanwezig zijn, maar toch liet zij de feestvierenden mededeelen dat het beter met haar ging.

Aan de Tabernakelgemeente is ook een vrouwenvereeniging verbonden, welke zich ten doel heeft gesteld, arme predikers van kleeding te voorzien. Gedragene, doch nog bruikbare kleederen worden door de zusters in orde gebracht en daarna verzonden. Den 18 Juni had deze vereeniging haar jaarvergadering, waarop werd medegedeeld, dat er in den loop van het jaar 56 pakketten met 3106 kleedingstukken ter waarde van bijna 6000 gulden waren verzonden.

De Colportagevereeniging, welke in 1866 door C. H. Spurgeon werd gesticht, ondersteunt heden 54 Colporteurs in alle provinciën van Engeland. Deze verkochten in het afgeloopene jaar voor ongeveer 70.000 gulden aan boeken en geschriften; zij deden plm. 25000 bezoeken en hielden 6155 vergaderingen. Hoeveel zegen zij bij de eenzamen, bedroefden en aangevochtenen hebben verspreid, is niet in cijfers mede te deelen.

Tienduizend preeken van Spurgeon werden onder de Engelsche soldaten in Zuid-Afrika verdeeld. Mr. Baker laat allen anderen arbeid liggen, en zorgt er voor dat de soldaten christelijke lectuur bekomen. Eenigen weigeren ze aan te nemen, maar anderen overwogen ernstiglijk, en voor hoe menigeen zijn ze niet ten zegen geworden?

Hierbij zij nog vermeld, dat Spurgeon's preeken nog voortdurend gedrukt worden. Ook oude nummers worden nog gedurig herdrukt. De firma Passmore & Alabaster in Londen is waarlijk merkwaardig; zij geeft slechts werken van Spurgeon uit, en heeft zeer veel omzet.

Uit de Gemeenten.

NIEUWE PEKELA. Zooals aan de meeste brs. en zrs. bekend is, is de Gem. alhier reeds verscheidene jaren zonder voorganger, en hoewel de gewone werkzaamheden eener gemeente: prediking, bijbelbespreking, bidstond, jongelings- en jongedochtersvereeniging, zondagsschoolarbeid, met de hulp des Heeren geregeld en niet zonder zegen werden voortgezet, en wij in den wintertijd eens per week en 's zomers gewoonlijk eens per maand br. van Beek, en soms ook br. Planting, in ons midden hadden om ons met het Woord te dienen, gevoelden wij vooral in den laatsten tijd groote behoefte aan een Voorganger, die zich geheel aan den arbeid in onze Gemeente wijden kon. Er werd dus eene vergadering belegd om deze gewichtige zaak te bespreken en wij mogen zeggen, dat de Heer zelf in ons midden was. De eensgezindheid was *waarlijk treffend*, en met op *één* na algemeene stemmen werd besloten om br. K. Kuipers van Sneek te verzoeken om de leiding onzer Gemeente op zich te nemen, en in ons midden te komen arbeiden. Wij hopen, dat de Heer den weg bane voor br. K. om tot ons te komen, en dat 's Heeren zegen rijkelijk op ons moge nederdalen tot heil der Gemeente.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Predikerschool:

Ontvangen van de Gemeente te Nieuwe Pekela *f* 10.60.

ADVERTENTIEN.

Unie Commissie-Vergadering

zal D. V. plaats hebben WOENSDAG 7 en DONDERDAG 8 November **te ZUTPHEN.**

Voorstellen en Vragen der Gemeenten worden nog ingewacht. Eveneens nog het opgeven van Broeders, die als Uniecent reiziger geschikt geacht worden.

Bij deze gelegenheid zullen *Evangelische Samenkomsten* worden gehouden. Wij wekken de Broeders en Zusters op tot gebed daarvoor. Mocht zij nog eens de voorlooper der zijn van een reeks van zulke vergaderingen in den a.s. winter op verschillende plaatsen.

VOORLOOPIG BERICHT.

Wij hopen en verwachten, dat de Broeders N. v. Beek, B. Planting, G. de Vries, K. Kuipers en F. J. van Meerloo zich die geheele week van af Maandag 5 Nov. geven en de Gem. hun daartoe in vrijheid stellen.

Uw dienstw. B. ROELES, Secr.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 8—14 October.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: Komt, want alle dingen zijn nu gereed. Luk. 14 : 17.

Maandag 8 Oct. Luk. 14 : 15—25. Gelijkenis van het groote avondmaal. Een dubbele uitnoodiging (vers 16, 17) maakt het afwijzen zooveel te krenkender. Hoevelen geven heden onder dezelfde voorwendsels aan de uitnoodiging geen gehoor!

Dinsdag 9 Oct. Spreuk. 9 : 1—12. De roep der wijsheid. Dit is gelijk onze gulden tekst. Ja, Jezus uitnoodiging is die der hemelsche wijsheid; wie wijs is of worden wil, volgt haar.

Woensdag 10 Oct. Matth. 22 : 1—10. Veronachtzaming der uitnoodiging. Welk een eer, door een koning tot den maaltijd te worden genoodigd! Welk een smaad wanneer we zulk een uitnoodiging verachten! Hier noodt de Koning aller koningen tot het feest aller feesten. Wilt gij komen?

Donderdag 11 Oct. Zach. 7 : 8—14. Niet hooren willen. Er is geen grooter doove, dan die niet hooren wil! Hoe verschrikkelijk, wanneer God ook eenmaal naar zulke verachters niet hooren wil!

Vrijdag 12 Oct. Jes. 65 : 1—12. Verwerping der afvalligen. Welk aangrijpend beeld! Een vader, die zijne armen uitstrekt, en zijn kind vriendelijk noodt, tot hem te komen!

Zaterdag 13 Oct. Openb. 19 : 4—9. De bruiloft des Lams. Ook **gij** zijt geroepen, ook voor **u** is een plaats aan de tafel bereid. Kom, want alle dingen zijn nu gereed.

Zondag 14 Oct. Openb 22 : 8—17. Openlijke uitnoodiging. Kan men hartelijker, dringender, algemeener, duidelijker uitnoodigen? Geheel geen voorwaarden! Die wil, die kome en neme het water des levens om niet!

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 703 DONDERDAG 11 Oct. 1900. 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Des Christens persoonlijk en gemeentelijk leven.

Alles wordt op deze zondige aarde beheerscht òf door de macht des doods òf door de kracht des nieuwen levens. Ieder mensch moet persoonlijk, door het geloof in Jezus Christus, het eeuwige leven, het leven Gods deelachtig worden, anders blijft hij in den dood en wordt door de macht der zonde en des doods beheerscht. 't Is in hem licht of duisternis, dood of leven. Die beide machten kunnen elkander wel in een persoon bestrijden, maar kunnen daarin nimmer vereenigd worden. Een dier beiden heeft de overmacht en is overwinnaar in den mensch.

De waarachtig geloovige, ofschoon niet onschendbaar, heerscht in het leven door Jezus Christus (Rom. 5: 17). Hij drijft den vijand, ofschoon deze wegens onwaakzaamheid voor een tijd wel eens schade in het leven en onrust in 't gemoed kan aanrichten, met kracht uit; de waarheid van Paulus' woord wordt in hem bevestigd: „Want de zonde zal over u niet heerschen" (Rom. 6: 14a).

Deze heerlijke waarheid stemmen zeker alle ware geloovigen, voor zoover dit het persoonlijk leven geldt, van harte toe. Maar wat het gemeentelijke leven betreft, schijnen velen eene andere meening te hebben.

Toch is de Gemeente des Heeren ook een lichaam, een persoonlijkheid, waarin evenmin als in 's menschen persoonlijkheid dood en leven vereenigd kunnen worden of tegelijk kunnen heerschen. Wel is waar men noemt terecht de Gemeente Christi een geestelijk lichaam, maar zoolang zij op aarde haar loop vervult en als het ware nog in haren staat van vernedering is — kan zij toch niet anders, evenmin als Christus, zich openbaren dan in een aardschen, stoffelijken vorm of lichaam. In dien staat van vernedering is de Gemeente het lichaam van Christus, en wordt als iets wezenlijks ook het huis Gods en de tempel Gods genoemd. Dezelfde benaming en bestemming wordt ook aan het lichaam van den Christen gegeven (zie 1 Cor. 6: 15 en 19). God stelt alzoo aan de Gemeente dezelfde eischen van reinheid en heiligheid als aan de lichamen der geloovigen.

Zoo min nu echter van die reinheid en het Gode geheiligd zijn van het lichaam des geloovigen sprake kan zijn zonder de heerschappij des levens, zoo min kan dat ook in eene gemeente gezien worden, wanneer het leven er niet heerscht. Hoe gebrekkig en onvolkomen hier alles nog blijft, toch moet het leven Gods het heerschende element zijn, anders heeft de macht van zonde en dood heerschappij, en zulk een lichaam — hetzij de persoon eens Christens, hetzij eene gemeente — kan dan onmogelijk Gode gewijd zijn.

Nu stemmen alle Christenen wel toe, dat in hen persoonlijk gerechtigheid en ongerechtigheid onmogelijk kunnen samengaan en er dus eene besliste afscheiding van de zonde moet zijn, maar in hun gemeentelijk of kerkelijk leven meenen velen een anderen regel te mogen volgen. Zij kunnen nog met ongeloovigen, miskenners en verwerpers van hun Zaligmaker en Hoofd der Gemeente broederlijke gemeenschap behouden, gemeentelijke vormen naleven, Avondmaal vieren etc., zooals we dat in de Protestantsche kerken zien kunnen.

De kerkgenootschappen toch worden door hunne leeraren en regeerders als de Gemeente Gods begroet en behandeld, ofschoon vele leeraren zelf wel weten, dat hunne gemeente, op slechts weinige uitzonderingen na, uit meer of minder rechtzinnige ongeloovigen of onwedergeboren zielen bestaat. In deze kerkelijke gemeenten vertoeven nog vele kinderen Gods, leden van Christus' Gemeente, die het er voor schijnen te houden, dat zij door hun kerkelijk leven en streven te beoefenen en hun kerk te steunen, 's Heeren huis of Gemeente bouwen. Kerk en Gemeente is voor hen een.

„Neen," merken sommigen op, „zoo meenen wij dat niet, maar wij beschouwen de kerk als middel om tot ons doel — de bouw van 's Heeren Gemeente, of de „onzichtbare" kerk — te komen." Intusschen neemt hun kerk toch het air aan Gemeente des Heeren te zijn. Haar leden worden leden van Christus' Gemeente geheeten; de ambten en bedieningen, die alleen in 's Heeren Gemeente tehuis behooren en passen, worden in haar onder bijbelsche benamingen beoefend en gehandhaafd, — iets wat geheel ongeoorloofd is, bijaldien de kerk geene Gemeente van Christus is. De redeneering over een zichtbare en onzichtbare kerk is slechts een middel om zijn valsche positie te dekken, maar vindt nergens grond of reden van bestaan.

In geen geval kan de Gemeente Gods een lichaam zonder geest of een dood lichaam met eenige levende atomen (kleine deeltjes) zijn. Neen, eene kerk of gemeente is òf een levend deel van de groote Gemeente, dat bestaat uit ware, zich hunne verlossing bewuste geloovigen, waar, ondanks het beginsel der Gemeente, huichelaars kunnen *insluipen,* — òf zij is een bedriegelijk namaaksel, waaraan een Christen niet mag medewerken.

Ontrouw aan 's Heeren Gemeente en hare beginselen is ontrouw jegens haar verheerlijkt Hoofd.

't Is zeer te bejammeren en 't verlamt ongetwijfeld de kracht des Christendoms, dewijl het den H. Geest moet bedroeven, dat nog zoo tal van Christenen niet schijnen in te zien, of — wat wij niet voor hen wenschen — niet willen inzien, dat het blijven in zulk een toestand van het Christendom onteerende vermenging, hun onbetamelijk en in strijd is met hunne heilige roeping.

Gods woord roept allen toe: „Trekt niet een ander juk aan met de ongeloovigen: want wat mededeel heeft de gerechtigheid met de ongerechtigheid? en wat gemeenschap heeft het licht met de duisternis? En wat samenstemming heeft Christus met Belial? Of welk deel heeft de geloovige met den ongeloovige? enz. (Zie 2 Cor. 6: 14—18).

S. N. v. B.

De Wereldtentoonstelling van 1900.

De groote tentoonstelling aan het einde van deze eeuw, waarop de wereld zich reeds in het vooruitzicht verheugde, is sedert eenige maanden geopend. De vorderingen, die men in de laatste jaren op allerlei gebied gemaakt heeft, zijn verbazend. Op 't gebied van kunsten en wetenschappen zijn in kort vele nieuwe ontdekkingen gedaan en men gaat met zekeren tred een schitterende toekomst van vooruitgang tegemoet, waarvan veel nu nog onbekend is. Het is natuurlijk, dat men zich hierop beroemt. Ook is het gemakkelijk te bewijzen, dat, naarmate de mensch zijn kennis en krachten voelt toenemen, hij hoe langer hoe verder gaat in het miskennen van Gods gezag, waarvan hij zich gaarne geheel zou willen ontslaan. Hij heeft geen God noodig, van Wiens bestaan hij de noodzakelijkheid niet inziet voor zijn verstandelijken en stoffelijken vooruitgang.

Zelfs de ontdekkingen op het gebied der wetenschap herinneren ons voortdurend aan het feit, dat alle dingen hier beneden bestemd zijn tot verdwijning. De dingen, waarop men zich nauwelijks eene halve eeuw geleden beroemde, als de meest schitterende getuigen van wat de wetenschap kan bereiken, moeten nu plaats maken voor andere, en worden thans reeds als verouderd aangezien. De vruchten er van worden vergeten of voor niets beschouwd. Wie weet of de wonderbare kracht van de electriciteit in hare talrijke toepassingen niet spoedig zal worden overtroffen door een of andere nieuwe ontdekking?

Ja, alles gaat voorbij hier beneden. Als wij nadenken over deze schitterende tentoonstelling, die menschen kunnen samenstellen, dan is het oogenblik niet ongunstig om te vragen: wat zal het einde der wereld zijn? Het is nog geen dertig jaar geleden, dat men in dat zelfde Parijs, het tegenwoordige middelpunt van de beweging, die aller blikken tot zich trekt, een ernstige waarschuwing gekregen heeft, welke men misschien nu tracht te vergeten. Na den hongersnood de commune! In die donkere dagen zijn zelfs de gedenkteekenen van menschelijke wetenschap en kunst verwoest door de hand der Franschen zelve. De herinneringen daaraan zijn nog nauwelijks uitgewischt. Het schijnt ons toe, of het toen, evenals bij kinderen met hunne spelen, alleen om het genot van het vernielen ging. Doch neen, het lag dieper, het was de uitdrukking van de boos

heid van het menschelijk hart. De wetenschap en het verstand veranderen het hart niet, 't welk zich niet laat regeeren door de kracht, noch zich laat aantrekken door de onvergankelijkheid der hemelsche dingen. Daarvoor is de genade van den God der liefde noodig; doch men wil God niet; men verwijdert zich van Hem.

Eens toen de discipelen van den Heere Jezus met Hem uit den tempel te Jeruzalem gingen en Hem met trotsche bewondering de schoone gebouwen toonden, zeide Hij tot hen: „Wat deze dingen aangaat, die gij aanschouwt, de dagen zullen komen, dat niet één steen op den anderen gelaten zal worden, die niet zal afgebroken worden."

Veertig jaar later werd dit woord vervuld, en thans laat men den ploeg gaan over de plaats, waar eens de tempel stond.

En ditzelfde woord, — het eenige, dat niet zal voorbijgaan — heeft voorzegd, wat het einde van de wereld zal zijn: „De dag des Heeren zal komen als een dief in den nacht, in welken de hemelen met gedruisch zullen voorbijgaan, en de elementen branden zullen en vergaan en de aarde en de werken, die daarin zijn, zullen verbranden," (2 Petr. 3: 10). Er zijn nu „oorlogen en geruchten van oorlogen, aardbevingen, hongersnooden en pestilentiën," maar met het oog op deze dingen heeft de Heer gezegd, dat „het einde nog niet terstond zal zijn." (Luk. 21: 5—11). Neen, het voorspelde einde zal de wereld overvallen op een oogenblik, dat het er allen schijn van heeft, dat de droomen der philantropen verwezenlijkt zijn, en men zich zal verheugen in een algemeenen vrede. De pogingen, welke men werkelijk reeds tot dit doel aanwendt, zijn van groote uitgebreidheid; reeds wordt geklaagd over de bovenmatige en altijd kostbare bewapening; misschien zal men er toe komen ze te verminderen, indien men ze niet geheel kan weglaten. „Vrede, vrede!" zal men zeggen, evenals de valsche profeten van Juda kort vóór de verwoesting van Jeruzalem door Nebukadnézar. Maar op het oogenblik, als men het niet verwacht, komt „de groote verdrukking," gevolgd door het teeken van den Zoon des menschen in den hemel. (Matth. 24: 21—30.) „Want wanneer zij zullen zeggen: Het is vrede en zonder gevaar, dan zal een haastig verderf hen overkomen, gelijk de barensnood eene bevruchte vrouw, en zij zullen het geenszins ontvlieden." (1 Thess. 5: 3.)

Wij hebben ons slechts bepaald bij enkele van de getuigenissen uit de Heilige Schrift, die er over dit onderwerp in overvloed zijn, want al de profeten spreken er van. Er is niets *meer* zeker. De Heer zelf heeft met het oog hierop gezegd: „De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar mijne woorden zullen geenszins voorbijgaan," en Hij voegt er aan toe: „Wacht uzelven, dat uwe harten niet misschien te eeniger tijd bezwaard worden met brasserij en dronkenschap en zorgvuldigheden des levens, dat u die dag niet onvoorziens overkome, want gelijk een strik zal hij komen over allen, die op den ganschen aardbodem gezeten zijn." (Luk. XXI: 34 en 35.) Wie wil in dezen tijd zulke woorden gelooven? Het bijeenbrengen van goud en rijkdommen, dat spoedig komt en evenzoo spoedig weer verdwijnt, houdt de zinnen veel meer bezig. De gedachten der menschen gaan niet verder dan het goed dezer aarde, en wie heeft daar voldoening van? Hoe meer men vindt, des te meer wil men hebben. Wat doet de mensch niet om geld te verkrijgen? Moorden, brandstichten en oorlogvoeren. De mensch wil, op welke manier dan ook, op het verste punt komen bij het zoeken naar vrijheid en rijkdom.

Ja, droevig zeker om te zeggen: voor geld heeft men den Heer der heerlijkheid verkocht, en ieder heeft zijn voordeel gedaan met het verraad, zich verheugende van Hem ontslagen te zijn. De duisternis en de aardbeving, die de kruisiging vergezelden, maakten geen indruk als waarschuwing op het ongeloovige volk, dat blindelings zijne overheden volgde. Men haastte zich om het priesterlijk zegel op het graf te drukken, en er een wacht bij te zetten.

Niemand begreep, dat de dood den Heere niet binden kon, en dat Hij niet noodig had het zegel te verbreken om uit te gaan uit de gevangenis, waar de oversten zijn lichaam hadden willen bewaren. Een engel wentelde den steen af, niet om den Heer te laten uitgaan, maar om aan zijne arme discipelen zekerheid te geven van zijne opstanding. Hij heeft nu de sleutels van dood en hel. Allen, die in Hem gelooven, genieten van zijn offer. Zij weten, dat Christus eens voor altijd voor hunne zonden gestorven is, Hij de rechtvaardige voor de onrechtvaardigen, opdat Hij hen tot God zou brengen. Zij hebben deel gekregen aan zijne opstanding; want Hij is „de eersteling dergenen, die ontslapen zijn, ieder in zijne eigene orde: de eersteling Christus, daarna die van Christus zijn bij zijne komst." (1 Kor. XV: 20 en 23). Want indien wij gelooven, dat Jezus gestorven is en opgestaan, alzoo zal ook God degenen, die ontslapen zijn, wederbrengen met Hem. (1 Thess. IV: 14). Welk een gelukzalig vooruitzicht voor hen, die in Hem gelooven, en die uit den hemel den Zaligmaker verwachten, die hun vernederd lichaam veranderen zal, opdat het gelijkvormig worde aan zijn heerlijk lichaam.

Lieve lezer! zult gij nog langer doof blijven voor de roepstemmen zijner genade? Zult gij behooren tot hen, van wie de Heer gezegd heeft: „Gij wilt tot mij niet komen om het leven te hebben?" Zult gij u altijd laten verblinden door de dingen, die vergaan, en u afkeeren van Hem, die alleen het eeuwige leven geeft? „De bezoldiging der zonde is de dood; maar de genadegift Gods is het eeuwige leven door Jezus Christus, onzen Heer." (Rom. VI: 23.) „De wereld gaat voorbij en hare begeerlijkheid, maar die den wil van God doet blijft tot in eeuwigheid." (1 Joh. II: 17.)

Lieve geloovige lezer, wees op uwe hoede tegen de verleiding der wereld. Het is niet alles goud wat blinkt. De verleiding trekt u langzamerhand. Judas had, evenals de andere apostelen, deel met den Heer voor den tijd, dat hij Hem volgde. De vrouw van Lot zag er geen kwaad in, een laatsten blik op het brandende Sodom te werpen; zij verloor het leven toen zij dit deed. „Hebt de wereld niet lief," zegt de Apostel, „noch hetgeen in de wereld is: zoo iemand de wereld liefheeft, de liefde des Vaders is niet in hem." (1 Joh. II: 15).

„Bl. Boodsch." (*Naar het Fransch*).

EEN EN ANDER.

*** De opening van Spurgeon's herbouwden Tabernakel had plaats den 19 Sept. j.l. Dit schoone en praktisch ingerichte gebouw is op de fondamenten van den ouden Tabernakel opgetrokken en inwendig ook bijna geheel in den ouden vorm gebleven. Er zijn echter eenige lokalen voor bijzondere vergaderingen afgenomen, zoodat de eigenlijke kerk thans 1800 zitplaatsen minder heeft dan de oude, d. i. thans 4000 (de Gemeente telt thans 4000 leden, maar daar zullen de leden op de verschillende stations wel onder begrepen zijn, zoodat niet allen geregeld den Tabernakel bezoeken).

De herbouw is geschied onder architectuur

ADONIRAM JUDSON.

EEN APOSTEL ONDER DE BIRMANEN.

33.

In Moulmein was Judson door zijne vele ervaringen en liefdevol gemoed een onschatbaar vriend en raadgever. Waren zij in kommer en zorgen gedompeld, zij konden zeker zijn van hem troost en raad te bekomen. Nochtans maakten de vele lasten en zorgen hem niet morrend of afgetrokken in huis. De liefde tot zijne kinderen was teeder. De twee kleine knapen, die te Moulmein waren, vonden in vader meermalen een ijverig speelmakker. 's Morgens, bij hun ontwaken trad hij wel eens hun kamer binnen met een stuk Birmaansche koek of met de tijding dat er dien nacht een rat in de val gevangen was.

Aan den heer Stevens te Rangoen schreef hij eens: „Ik moet elken avond vergadering houden met het opkomende geslacht. Henry kan al een lied opzeggen en Eduard kan het nazeggen. 't Zijn voorbeelden van leergierigheid!"

Maar ook donkere schaduwen wierpen zich op het pad van den zendeling. Na de geboorte van Emily begon de gezondheid van mevr. Judson te kwijnen en deed hem reeds aan haar dood denken. Hij vermoedde niet, dat hij haar nog eenige jaren in het dal der doodsschaduwen zou voorgaan! In November 1849 werd hij door eene ziekte aangetast, waaraan hij vijf maanden later overleed. In een nacht, toen hij zijne vrouw afloste bij het ziekbed van een kind, werd hij ernstig verkouden. Dit sloeg op de long en veroorzaakte een hevig hoesten, terwijl hij ook de koorts kreeg.

De dokter en zijne vrienden achtten eene zeereis noodzakelijk. De zee had hem altijd goed gedaan, wellicht ook ditmaal. Het was wel hard van zijne vrouw en kinderen te scheiden, dewijl er zoo weinig hoop was, om elkander weder te zien. Maar het moest. Een Fransche bark lag tot de afvaart gereed, en de stervende zendeling werd door zijne weenende leerlingen aan boord gedragen, slechts door Ranney verder vergezeld. Ongelukkigerwijze werd de vaart door tegenwind vertraagd, en in het warme weder werd Judson's toestand veel minder en na vier dagen blies hij, onder vele smarten, den laatsten adem uit (12 April 1850); denzelfden dag werd hij, zonder eenige plechtigheid, aan de zee toevertrouwd. Eene week na het afscheid van zijne vrouw stierf hij en eerst na vier maanden onzekerheid vernam zij de tijding van zijnen dood van Dr. Mackay, een Schotsch prediker te Calcutta. Den 22 April, tien dagen na den dood van haar man, schonk zij aan een kind het leven, dat zij naar haren vader, Charles, noemde. De kleine geest ontvlood echter denzelfden dag, om voor eeuwig met den vader vereenigd te zijn, welke hem slechts korten tijd was voorgegaan door de poorten van het Paradijs.

DERTIENDE HOOFDSTUK.

Na zijnen dood.

Judson heeft alzoo niet lang genoeg geleefd, om het Birmaansche woordenboek te voltooien. Het Engelsch-Birmaansche deel was klaar, maar het Birmaansch-Engelsche deel lag daar nog onvoltooid. Volgens zijn wensch verzond mevr. Judson zijne manuscripten aan zijn vertrouwden vriend Stevens, op wiens schouders nu de taak lag het werk te voltooien.

Maar welk is nu de vrucht van dat grootsche leven, dat wij getracht hebben te beschrijven? Wat Judson bereikt heeft is meer, dan hij in zijne jeugd durfde verwachten. Zijn stoutste verwachtingen gingen niet verder, dan eenmaal aan eene Gemeente van 100 Birmanen eene Bijbelvertaling na te laten. Maar hoeveel meer werd er niet bereikt gedurende die 10 jaren in Rangoen, 2 jaren in Ava en 23 jaren in Moulmein! Toen Judson stierf waren meer dan 7000 Birmanen en Karenen op de belijdenis huns geloofs gedoopt. Hij had niet alleen den Bijbel vertaald, maar ook het moeielijkste deel van het woordenboek voltooid. Er bestonden 23 Gemeenten, in welke 163 zendelingen, inlandsche predikers en helpers arbeidden. De grond voor het Christendom was in het hart van Birma gelegd en deze kon niet meer verstoord worden. Dit gevolg is des te schooner, wanneer wij bedenken, dat de goddelijke werken langzaam in het begin zijn, maar daarna des te sneller tot voltooiïng komen. De bladeren rijpen slechts langzaam voor het graf en, alhoewel verwelkt, blijven zij aan den boom; maar in den herfst vallen zij allen snel af. Een appel heeft ook langen tijd noodig om te groeien, maar slechts korten tijd om te rijpen.

(Wordt vervolgd).

van de heeren Higgs en Hill, van wie de eerste de zoon is van den Diaken der Gemeente, die den oorspronkelijken Tabernakel bouwde. De herbouw kost ongeveer ƒ 552,000; 't gebouw staat er geheel schuldenvrij.

Gedurende den dag der opening was zoo wat voortdurend het ruime kerkgebouw met nieuwsgierigen of belangstellenden gevuld en somwijlen ook nog de ruime zaal onder het gebouw met ongeveer 2000 menschen.

's Morgens werd een drukbezochte bidstond gehouden onder leiding van Rev. Archibald G. Brown. Door verschillende predikanten en oud-leerlingen van wijlen C. H. Spurgeon werd een woord gesproken, die allen hun onvergetelijken leeraar in herinnering brachten. De openingsrede werd uitgesproken door Rev. John Thomas, naar den tekst Dan. 12: 3: „De leeraars nu zullen blinken als de glans des uitspansels, en die er velen rechtvaardigen gelijk de sterren, altoos en eeuwiglijk." Spr. ontwikkelde daaruit eigenaardige, schoone gedachten.

De grootste openbare bijeenkomst ving des avonds ten 7 ure aan. Er verscheen zulk een menigte volks, dat al de ruimten des gebouws hen niet konden bevatten. De leiding was nu opgedragen aan Sir George Williams, de Voorzitter van den wereldbond van Chr. Jongelingsvereenigingen. Toen de Voorganger der Tabernakel-gemeente, Thomas Spurgeon, naast hem op het platform verscheen, werd deze met gejubel begroet. Spurgeon las verschillende telegrammen voor, o. a. ook een van zijne moeder, die wegens lichaamszwakte niet tegenwoordig kon zijn.

Niet weinig werd de feestvreugde verhoogd door de tegenwoordigheid van den bekenden Christen-zanger Ira D. Sankey, die sprak en zong. 't Was uit zijn spreken merkbaar, hoezeer hij onder den indruk leefde van de groote veranderingen, die hadden plaats gegrepen, sedert hij voor vele jaren in Londen, ook in den Tabernakel, zijn stem mocht doen klinken. Niet alleen was de oude Tabernakel in asch gelegd, maar ook de stichter, de grootste prediker der 19e eeuw was niet meer hier, terwijl hij diep bewogen herinnerde aan zijn trouwen bondgenoot in den arbeid voor Christus: D. L. Moody.

Ofschoon de jaren ook reeds hun stempel drukten op het hoofd van den zegenrijken zanger, zingt hij toch nog met welluidende, doordringende stem; terwijl hij woord voor woord verstaan kan worden. Hij maakte weder diepen indruk door zijnen zang, niet zoo zeer door het kunstelijk schoone zoo merkt „The Freeman" op, — dat wellicht in eene opera door de hooge vlucht der muziek zou kunnen overtroffen worden — maar veel meer door den aangrijpenden ernst in zijn zang. Sankey's zingen is prediken.

We voegen gaarne onze bede bij die van duizenden vrienden en broeders, dat de herbouwde Tabernakel voor duizenden en tienduizenden zon daren een Beth El en voor evenveel kinderen Gods een Pniël moge worden, gelijk de oude voor duizenden geweest is.

S. N. v. B.

INGEZONDEN.

Waarde Theofilus!

't Was hier kermis; de duivel had weer een extra aantal klippen en strikken uitgezet, om, zoo mogelijk, nog menig zieltje te vangen. En de domme menschen (die zich zoo menigmaal wijs noemen) liepen den duivel maar getroost achterna, gelijk eertijds de ratten en kinderen den rattenvanger van Hamelen volgden, op de tonen van zijn bekoorlijk tooverfluitje. — 't Ging toch niet aan, om dat alles maar aan te zien, o neen, daarvoor moest een stokje worden gestoken.

Nu hebben we hier een jongeliedenvergadering, welke des Zondagsavonds samenkomt, en waar men elkander op zang en voordracht onthaalt, en waar ook menig hartig woordje gesproken wordt; welnu, de jongeliedenvergadering besloot, een groot Antikermisfeest te organiseeren. Zoo gezegd, zoo gedaan.

Donderdagavond waren we allen in onze kerk vereenigd. We zouden beginnen. Daar komen plotseling, geheel onverwacht, een vijftal muzikanten van Musselkanaal met het nederig verzoek, of ze ons feest wel wat met hunne koperen kelen mochten opluisteren. En of ze dat mochten!? Wel, Theofilus, van ganscher harte waren zij welkom. Zij hebben dan zeer onze feestvreugde verhoogd door hunne muziek. Hun komt daarvoor een pluimpje toe.

Onze feestleider, br. van Beek, opende met gebed, en sprak daarna een kostelijk woordje over den blindgeborene, en vond daardoor aanleiding om de jongelieden te wijzen op den eenigen persoon, die de geestesoogen kan openen: Jezus Christus. Och, dat allen dat dien blindgeborene mochten kunnen nazeggen: „Eén ding weet ik, dat ik vroeger blind was, maar NU zie!"

Hierna hadden de jongelui zelf het woord. Een ieder gaf wat ten beste. 't Was alles zoo goed voor het hart. De schaapjes liepen, zooals eens een broeder het uitdrukte, tot over de ooren in het gras.

En ook de ouderen zwegen niet; o, neen, hunne gemoederen waren op dezen avond jong. Dat bewezen wel de woorden van onze oude brs. Rosenbaum en Stavast.

'k Gevoel grooten lust om dat alles weer te geven, maar ik vrees, dat de Redactie dezen brief dan vanwege de lengte niet zoude opnemen; maar in één woord: veel, zeer veel goeds is er gesproken, en „elk wat wils."

't Feest was in vollen gang. — Daar, stel je zoo iets voor, komen de dienende Martha's met de treurmare: „Doar binnen gein stoetjes meer!" Hoe kwam dat? Wel, Theofilus, er waren veel meer gasten dan waarop gerekend was. De kerk was propvol, allemaal jongelieden, op vijf of zes oudjes na. Maar wat nu? Hongerlijden? En dat op een feest!? O, geen nood. Naast ons woont een bakker; dien hebben we bijna zijn geheelen winkel leeggehaald; alleen zijn brooden hebben we hem laten behouden, anders was hij een bakker zonder brood.

Maar ook de chocolade was op! — Ook geen nood. De Martha's hadden het maar wat druk met koken en dienen.

Wat hebben we een genoegen gehad! Ik kan het je niet half zeggen. Voordrachten, speeches, zang, muziek, alles wisselde elkander af. — En wat de hoofdzaak is, allen hebben kunnen hooren van een Heiland, die der blinden oogen wil openen. Dat toch allen, die daar met ons feestvierden, ook eenmaal mogen juichen in 't huis met zijne vele woningen. — 't Doel is dus bereikt. Met veel jongelingen en jongedochters zijn we genoeglijk bij elkaar geweest, en we roepen het elkaar toe: Tot een volgende maal!

Uw getrouwe AITZE.

STADSKANAAL, October 1900.

Uit de Gemeenten.

GRONINGEN. 't Is ons een aangename taak den brs. en zrs. iets van het goede mee te kunnen deelen hetwelk de Heer ons betoont.

In de eerste plaats maken wij dan melding van de keuze van een nieuwen ouderling in de plaats van br. A. Bos, die zich genoodzaakt had gezien, als zoodanig te bedanken. Na deze zoo gewichtige aangelegenheid geruimen tijd biddende overwogen te hebben kwam het op de j.l. Gemeente-Vergadering tot een keuze. Door onzen br. Voorganger werden de op het ouderlingschap betrekking hebbende schriftuurplaatsen gelezen en nog eenige ernstige toelichtingen en wenken gegeven. Uit de hierop volgende stemming, na voorafgegaan gebed door br. Klooster, bleek, dat br. J. v. Duinen met meerderheid van stemmen tot ouderling was gekozen.

Daar door 't een en ander de tijd geheel in beslag was genomen, werd goedgevonden om een jongeling en eene jongedochter, die belijdenis wenschen te doen ten einde gedoopt te kunnen worden, daarvoor op een avond in de week gelegenheid te geven. Tot volle bevrediging van alle aanwezigen werd door hen des Woensdagsavonds belijdenis gedaan.

Zondagavond j.l. werden deze broeder en zuster door den H. Doop tot de Gemeente toegedaan. Onze br. voorganger sprak bij deze gelegenheid met blijkbaren ernst en in 't gevoel van overtuiging over „de Gemeente des Heeren als het lichaam van Christus," naar aanleiding van Efez. 1 : 22b—23a. Terwijl Z.Eerw. achtereenvolgens sprak over het karakter, het Hoofd en de leden der Gemeente, toonde hij daarbij duidelijk aan wat haar onderscheidt van de tegenwoordige kerkgenootschappen en Evangelisatie-Vereenigingen.

Na de voltrekking van den doop verzamelde de Gemeente zich nog om den disch des Heeren, bij welke gelegenheid de nieuwe leden bij monde van den voorganger welkom werden geheeten.

Met het oog op onze Gemeente kunnen wij tegenwoordig dus ook met een dankbaar hart betuigen: „zij heeft vrede en wordt gesticht."

P.S. Een onlangs tot bekeering gekomen spoorwegwachter heeft aangevraagd om door den doop in de Gemeente te mogen worden opgenomen.

DEVENTER en ZUTPHEN hebben besloten om in de week der Commissieverg., 5—9 Nov. a.s., Evangelische samenkomsten te houden en de broeders Voorgangers daartoe uitgenoodigd, die allen naar wij hopen er aan zullen deelnemen; 5 en 6 Nov. te Deventer en 7—9 Nov. te Zutphen.

Mogen wij al onze medeverbondenen verzoeken dezen arbeid dagelijks in den gebede te gedenken, opdat het Gode moge behagen om eene opwekking te geven en daardoor eene liefelijke verkwikking.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. De werkstaking aan de stroocartonfabriek te Leeuwarden schijnt nog al rustig te zullen afloopen. De vorige week waren nog 70 arbeiders zonder werk, maar toch waren reeds velen weer aan de fabriek werkzaam terwijl anderen naar elders waren vertrokken. Ruim f 2000 werd tot dusver voor de uitgeslotenen bijeengebaacht.

Naar wij vernemen zal op 1 Januari a.s. de wet op de leerplicht in werking treden. Zeker geen aangenaam vooruitzicht voor kinderen, die niet van geregeld schoolgaan houden.

Aangaande den moord op Maria Kessel te Tilburg gepleegd, is de justitie nog niet veel verder gekomen, dan dat er zwaar vermoeden tegen den koster bestaat, en tegen den schilder Mutsaers als medeplichtige.

Misseghers, de vermoedelijke moordenaar van de vrouw te Koewacht werd door de rechtbank te Middelburg tot levenslange gevangenisstraf veroordeeld, welk vonnis door 't gerechtshof te 's Gravenhage is bevestigd. Misseghers heeft echter cassatie aangeteekend, en acht dus zijne schuld nog volstrekt niet bewezen, of zijn straf te zwaar.

H. M. pantserdekschip „Gelderland" is nu op reis van Perim naar Lourenço Marquez, waar president Kruger aan boord zal komen. Men berekent dat het schip ongeveer 13 × 24 uren zal noodig hebben om zijne bestemming te bereiken en 't dus ongeveer op Krugers verjaardag, den 10en October, aldaar kan binnenloopen. Volgens een Engelsch bericht uit Pretoria moet de gezondheidstoestand van mevrouw Kruger zoo slecht zijn, dat de overheden gelast hebben, dat voertuigen niet dan stapvoets voorbij haar huis mogen rijden. De Heere ontferme zich over die zwaarbeproefden, en geve dat nog eens betere dagen voor hen mogen aanbreken.

België. Te St. Jans Molenbeek heerscht de typhus is erge mate. Reeds werden meer dan zestig gevallen geconstateerd op den 25 Sept. j.l. en sedert dien tijd heeft de ziekte zich nog naar andere plaatsen verspreid.

Te Gent heeft een opstootje plaats gehad door socialisten, die de militairen in hunne optochten stoorden, met woest geschreeuw en gefluit, zoo dat de onderofficieren genoodzaakt waren hen te verjagen, en zelfs de hulp van de wacht moesten inroepen. Als de socialen zich zoo kwajongensachtig gedragen, hebben ze niet veel kans op goede reputatie bij het publiek.

Italië. Verleden Dinsdag hebben brutale dieven 't gewaagd in 't Vaticaan te Rome binnen te dringen en den Paus te bestelen voor ongeveer 360.000 lire. Naar vermeld wordt waren deze gelden voor weldadige doeleinden afgezonderd. Reeds zijn twee verdachte personen door de politie in hechtenis genomen.

Spanje, hoewel bijna geruïneerd en tot aan den hals in de schulden zittende, heeft in minister Silvela een staatsman, die nog grootsche gedachten koestert en zijn land nog tot een van de grootste mogendheden van Europa wil maken. Hij wil dit verwezenlijken door een nieuwe vloot te bouwen en ook 't staande leger zoodanig uit te breiden, dat het in vredestijd 100.000 man zal tellen, wat natuurlijk millioenen en nog eens millioenen moet kosten. Als dat maar geen luchtkasteel wordt, boven de puinhoopen van gevallen grootheid. Er worden echter in Spanje nog gevonden, die niet van plan zijn er mee aan te bouwen.

Frankrijk. Men maakt reeds allerlei plannen om de tentoonstelling te Parijs den 5den November op een luisterrijke wijze te besluiten, maar men is dienaangaande nog niet tot een besluit gekomen.

Amerika. Juist bijtijds heeft de politie te Chicago een aanslag op 't leven van den presi-

dent Mac Kinley ontdekt, waartoe zich alweer twee Italianen hadden opgemaakt.

China. Hoewel de Boksers in China nog lang niet rustig zijn en nog kort geleden met een Duitsche troepenmacht ten zuiden van Peking slaags geweest zijn, worden nu toch reeds voorstellen gedaan tot staking der vijandelijkheden, wat China zeker ook zal wenschen, nu die vreemde soldaten geducht aan 't plunderen gaan, zooals bijv. de Russen, die in het Keizerlijk paleis voor 100 millioen taels buit maakten. De Keizerin heeft den overleden Duitschen gezant Von Ketteler al gevierd met offers aan de Goden, en bovendien bevel gegeven te zijner eere een tempel in Peking op te richten. Of deze hulde den Duitschen Keizer zal bevredigen, is wel twijfelachtig, zoolang de moordenaars ongestraft blijven.

Z.-Afrika. Hoewel, nu de oorlog door Roberts zoo goed als uitgezegd is en de guerilla in vollen gang is, zeker geen groote feiten kunnen verwacht worden, toch schemert 't in de telegrammen genoeg door, dat de Boeren niet stil zitten en voortdurend den Engelschen afbreuk doen en bezigheid verschaffen, en terwijl de Engelschen hen maar nooit kunnen vinden, zijn ze toch overal verspreid, en een groote militaire macht zal nog voortdurend noodig zijn om Engelands heerschappij daar overeind te houden.

S. K. K.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen door br. Laansma te Grand Rapids van br. A. K., Grandhaven, een dollar; van Mr. M. v. d. T., Grand Rapids, een dollar; van D. v. R. te Rotterdam f 11.21.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending:

Door br. Z. van de Gem. te Workum f 25.

Den broeders, die het niet weten, melden wij, dat door de Algem. Verg. onzer Unie besloten werd de Zendingskas gelijkelijk te verdeelen ter ondersteuning van den arbeid in Egypte, aan de Congo en de Cameroen-zending der Duitsche broeders. — Die regel wordt nu gevolgd, voor zoover er geen bijzondere bestemming aan de gelden door de gevers wordt aangewezen.

Voor Foxhol:

Van br. S. U. J. te Middelste Wehr f 2.99.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 15—21 October.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: Daar is blijdschap voor de Engelen Gods over één zondaar die zich bekeert. Luc. 15 : 10.

Maandag 15 Oct. Luc. 15 : 1—20. Van het verloren schaap en den verloren penning. Van 100 schapen één, van 10 penningen één, van 2 zonen één verloren! Zoo wordt het verlies steeds grooter, maar ook de vreugde van het wedervinden.

Dinsdag 19 Oct. Ezech. 34 : 11—16. Het verlorene zoeken. Zoo groot is de liefde van Christus jegens elken armen zondaar, dat Hij hem zoekt, en zoekt, en zoekt, totdat Hij hem vindt.

Woensdag 17 Oct. Mark. 2 : 13—17. Het zoeken der zondaren. Wanneer twee elkander zoeken, vinden zij elkander ook: de zondaar die een Heiland noodig heeft, en een Heiland die een zondaar zoekt.

Donderdag 18 Oct. Tit. 3 : 1—8. Verdwaald en gered. Zulk een herinnering uit den vroegeren verlorenen toestand is voor elkeen gewichtig. Dan ziet men naar de nog verlorenen hoopvoller uit.

Vrijdag 19 Oct. Ef. 2 : 1—10. De dooden levend gemaakt. Dat kan God alleen doen. Hij werkt in de diepte van een menschenhart door Zijnen heiligen Geest, Zijn Woord, en den invloed van trouwe Christenen.

Zaterdag 20 Oct. 1 Tim. 1 : 12—17. Vreugde der geredden. In dit vreugdelied stemmen allen in die verloren waren, die nu echter door Christus verlost zijn.

Zondag 21 Oct. Openb. 7 : 9—17. Vreugde in den hemel. Alle verlosten, alle hemelsche heirscharen verheugen zich, wanneer zich één zondaar bekeert. Medevreugde is hemelsch, medelijden is aardsch en schadevreugde is duivelsch.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 704 DONDERDAG 18 Oct. 1900 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Des Vaders woningen.

Wat zoud' ik langer klagen
en vol van kommer zijn?
'k Zie 't eeuwig licht reeds dagen,
als 's hemels zonneschijn.
Wat zou ik langer beven?
't Vall' alles hier in gruis;
't Is 't leven hier te streven
naar 't eeuwig Vaderhuis.

Wie kan de ruimte meten,
die 't Vaderhuis daar heeft?
Zou God zijn kind vergeten,
dat nog in d'engte leeft?
Kan iemand ooit bepalen
den glans van 't lichtpaleis?
Zoudt, pelgrim, gij verdwalen
daarheen op uwe reis?

In 't Vaderhuis daar boven
zijn kamers zonder tal,
Zoodat, wie hier gelooven,
geen plaats ontbreken zal.
Zij, dien Hij plaats bereidde —
Hij, Jezus onze Heer,
Zijn in zijn huis geboren
en komen er ook weer!

Hij wil hen tot Zich halen
en eeuwig bij hen zijn.
Wat zouden zij dan dralen,
al staan z' in een woestijn?
Hier toch, ofschoon omgeven
van Satans boos gespuis,
Werkt in hen 't nieuwe leven,
't heimwee naar 't Vaderhuis.

(Naar Hagebach.) N. v. B.

ELK ZIJN WERK.

In een ordelijk huisgezin heeft elk zijn werk. Daardoor loopt de een den ander niet in den weg; daardoor is de taak, die ieder te verrichten heeft, juist berekend voor zijn krachten; daardoor wordt ook den zwakste gelegenheid gegeven mede te werken ten dienste van het geheel; daardoor wordt er veel arbeid verricht.

Zoo heeft onze Heer het gewild, zoo heeft Hij ons zelf het voorbeeld gegeven in Zijn gemeente. Hij is gelijk aan den heer des huizes, die buitenslands reisde en zijn dienstknechten bevelen gaf en e l k z i j n w e r k, totdat hij zou wederkeeren. Daar is dus niemand in het Koninkrijk Gods, aan wien geen taak is opgedragen. Wij willen zoo licht den arbeid aan anderen overlaten en zelf alleen genieten van het voorrecht kinderen Gods te zijn geworden. Zoo wil het echter onze Heer niet. Hij heeft ons elk zijn werk gegeven.

Maar er is verscheidenheid van gaven, evenals er verscheidenheid van arbeid is. Laten we dus acht geven op de gaven, die de Heer ieder van ons gegeven heeft, opdat we de juiste plaats innemen, die Hij voor ons bestemde en den arbeid verrichten, waartoe Hij ons riep. Dan zullen we vruchten kunnen dragen. Wij moeten niet den arbeid kiezen, die ons voor een oogenblik toelacht; het zou kunnen zijn, dat het volstrekt niet het werk was, waarvoor onze krachten berekend waren. Want die overschatten wij zoo licht.

Misschien wilt gij gaarne zendeling worden en God heeft u gegeven, dat gij kleine kinderen tot Hem kunt leiden; misschien wenscht gij aan ziek- en sterfbedden lafenis te brengen, en het is uw gave vroolijke, levenslustige knapen tot kalmte en opmerkzaamheid te brengen opdat ze luisteren naar de blijde boodschap.

Onderzoek dan, welke gave God u persoonlijk heeft gegeven, opdat ge met die gave kunt woekeren.

Vele jongbekeerden beginnen te vroeg met voor hunne krachten te bovengaande arbeid. O, wanneer het hart pas heeft leeren smaken de groote genade van de vergeving der zonden, dan wil men zoo gaarne een prediker of onderwijzer zijn. De wensch het een ieder mede te deelen, dat er barmhartigheid is voor zondaren is schoon. Doch zelden blijft die brandende ijver. Het jeugdig vuur vermindert en gloort straks nog flauw, zoodat teleurstelling het hart met diepe droefheid vervult.

Maar let eens op een plant. Wat groeit het eerst? Niet de vrucht, niet de bloesem, niet de stam of de bladeren, maar de wortel. Haal eens een jongen eik uit den grond. Zijn wortel is driemaal zoo lang als zijn stam. Dat is een eik, die een reus zal worden en die duizenden en duizenden vruchten zal dragen. Maar de plant, die snel hoog opschiet, heeft een zwakken wortel en zoodra daar een worm aan knaagt, verdort zij als Jona's wonderboom.

Eerst nederwaarts wortelen schieten, dan opwaarts vruchten dragen; dat is de regel in de natuur; dat is ook de regel in Gods Koninkrijk. Van dat groeien van den wortel bemerkt de toeschouwer niets; de kenner evenwel, die de enkele groene, frissche bladeren ziet, bedroeft zich niet, dat de plant niet sneller groeit; hij weet dat de wortel wast.

In Christus zijn we ingeplant, in Hem moeten we steeds dieper wortel schieten. En om dat te bevorderen, zendt de Hemelsche Landman zonneschijn en regen, maar ook nachtvorst en storm. Zoo krijgt Hij sterke, krachtige, gezonde planten, die steeds zich voeden met de rijkste sappen des bodems en dus in staat zijn straks vruchten te dragen.

Gij verwacht immers ook niet, dat uw zuigeling een deel van den arbeid des gezins op zich neemt? Gij zoudt toch ook niet meenen, dat nw twaalfjarige het werk eens mans kon overnemen?

Elk zijn werk. De zwaarste arbeid voor de sterkste krachten, en voor de jongen een leerschool. Paulus bracht drie jaren na zijn bekeering door in de woestijn van Arabië en was daarna nog medeleeraar in Antiochië, voor hij heiden-Apostel werd. Johannes de Dooper was in de woestijn tot op den dag zijner vertooning aan Israël.

De oogst is nog groot; de arbeiders nog weinige. Niemand behoeft en mag ledig aan de markt des levens staan. Lediggangers in de Gemeente des Heeren zijn gewoonlijk een „sta in den weg". Zij behooren tot de familie van den booze en luie dienstknecht (Matth. 25: 24 v.v.)

Nog slimmer is het, wanneer men anderen in hun werk belemmert of liefdeloos bekritiseert. Dezulken zijn geen medearbeiders, maar tegenstanders.

Hoe schoon daarentegen, wanneer men elkander in zijn werk weet te waardeeren; wanneer allen in volle harmonie samenwerken tot opbouw des lichaams van Christus.

Bij den bouw van een huis heeft elk zijn werk: opperman, metselaar, timmerman, stukadoor, schilder, architect enz. De een mag nu schijnbaar wel wat gewichtiger werk zijn toevertrouwd dan den ander, maar feitelijk kan de een even zoo min gemist worden als de ander.

Eén werk is 't, dat wij werken en één Heer, dien wij dienen! Dat wij allen dan getrouw bevonden worden!

Let daarbij op Gods leidingen en Hij zal u u w w e r k aanwijzen, dat gij tot Zijne eer kunt verrichten.

ONDERWIJST HEN.

Onder dezen titel schreef een broeder in *„Der Wahrheitszeuge"* eenige opmerkingen, die we waard achten niet alleen in onze Duitsche zustergemeenten gelezen te worden, maar ook gaarne onder de aandacht onzer Hollandsche gemeenten en hare Voorgangeren brengen, met bijvoeging van een paar van ons zelf.

Nadat de schrijver eenigszins breedvoerig een bezoek in eene kerk op „Goeden Vrijdag" verhaald heeft, bij welke gelegenheid hij den Predikant dier kerk, die wel een tekst voorlas, maar zich daarna geheel niet meer met zijn tekst bemoeide — eene koude, holklinkende modelpreek hoorde voordragen enz. merkt hij vervolgens op:

Wij, die de gemeenschap der geloovigen bijzonder voorstaan, stellen hooger eischen aan de prediking, dan men in andere kerken dat doen kan. Er zijn niet weinig predikanten (die in hun kerk een goeden naam hebben), die toch in onze eenigszins opgewaseene gemeenten door den korf zouden zakken, omdat ze te weinig (geestelijk voedsel) bieden. Christenen, die de gemeenschap beoefenen, lezen hun Bijbel ook te huis en bidden daarbij, en dezulken verlangen vaste spijze.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van J. v. d. K., den Haag f 10.47.
N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

*** Door Gods goedheid werden wij verblijd door de geboorte van eene *DOCHTER.*

J. VISSCHER.
J. M. VISSCHER—BLENKERS.

HENGELOO, 21 Sept. 1900.

Het leven van C. H. Spurgeon,

door hem zelven beschreven.

Dit belangrijk werk verschijnt thans óók in afleveringen à $27^1/_2$ cent, die elke 3 weken zullen verschijnen. Meer dan 24 afl. worden niet in rekening gebracht.

De inteekening staat open bij

W. H. VAN BEEK,
Boekh., Stadskanaal.

Volksharmoniums

voor een dubbeltje daags.

Behalve mijne bekende duurdere fabrikaten heb ik nu degelijke sierlijke ORGELTJES ontvangen, werkelijk verrassend van toon, van **f45** en **f60**, franco thuis. Splinternieuw met 5 jaren garantie en gratis Handleiding voor Zelfonderricht.

Termijnbetaling van af f 3 per maand.

Een dubbeltje daags is door een man gauw besteed aan drank of andere schadelijke dingen, waarvan hij zelf schade en het gezin in den regel verdriet heeft. **Nu** kunnen **man, vrouw** en **kinderen** hun leven lang muziek maken voor 10 cts., zegge een dubbeltje daags.

Vraag teekening enz. gratis.

Eenig adres:

JOH. DE HEER,

Rotterdam, Noordmolenstraat 71.

Filialen: FEIJENOORD, Rozestraat 41.
AMSTERDAM, Reinwardstr. 9.

Lakeside Orgel.

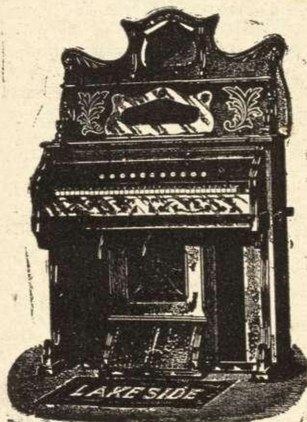

Dit orgel volgens nevenstaande afbeelding bevat 2 volle spelen, Vox Humana en koppeling (11 registers en 2 kniezwellen).

Volle melodieusen toon, zeer soliede constructie, prachtige notenhouten kast met geslepen spiegel.

Prijs met geborduurde toetsenlooper en Handleiding voor zelfonderricht

slechts f 160.—.

Dezelfde kast met $2^1/_2$ spel . . f 175.—
» » » 3 » . . f 195.—
zonder spiegeltop f 10.— minder.

5 jaar garantie. **Ook op termijnbetaling.**

Vraag gratis catalogus en conditie.

JOH. DE HEER,

Noordmolenstraat 71, ROTTERDAM.

Uniecent-reizigers.

Gemeenten, die een broeder in hun midden hebben, die als Uniecent-reiziger voor de a.s. drie wintermaanden als reizend prediker wil werkzaam zijn, worden verzocht daarvan ten spoedigste kennis te geven aan den Secretaris der Unie.

Aanbevelingen kunnen dikwijls de keuze der Commissie vergemakkelijken — maar ook bemoeielijken, daarom wordt vooral aangedrongen om naar waarheid te schrijven, daar het een zaak aangaat, waarbij wij allen belang hebben — niet eene enkele Gemeente, maar de Unie in haar geheel. De flinkste broeders zijn niet te goed voor dit werk.

Namens de Commissie:
B. ROELES, Secr. der Unie.

ZUTPHEN, Sept. 1900.

HEEREN ROOKERS.

Pakket	A 1.	100 fijne 3 cts. Sigaren	*f* 2.10.
»	» 2.	100 beste $2^1/_2$ cts. Sigaren	» 1.75.
»	» 3.	100 geurige 2 cts. Sigaren	» 1.25.
»	B.	$2^1/_2$ K.G. geurige Portorico	» 1.45.
»	C.	$2^1/_2$ K.G. beste blanke Krultabak	» 1.20.
»	D.	$2^1/_2$ K.G. blanke Krultabak No. 2	» 0.80

Franco tegen toezending van postwissel gemerkt letter van het Pakket.

Tabak- en Sigarenhandel „De Nijverheid."

P. J. L. DE WIT,

Den Haag, Van Ostadestraat 43.

Wederverkoopers gevraagd.

H.H. ROOKERS.

Zendt postwissel van f 1.25 en gij ontvangt 1 kist (100) geurige SIGAREN. Niet goed, geld terug. 5 kisten f 5.50, 10 kisten f 10, franco huis.

Adres: C. KAMSTRA,
Frans Halsstraat 73, *Amsterdam.*

N.B. Wederverkoopers of solide personen als Agenten gevraagd.

ALLE SOORTEN

TOUWWERK

worden steeds gefabriceerd tegen sterk concurreerende prijzen bij

J. G. DE HAAN,

Patenttouwslager te Musselkanaal.

D. GAZENDAM,

Nieuwstraat 10, *Groningen.*

Boek- en Handelsdrukkerij.

Alle mogelijke Drukwerken.

RECLAME-ARTIKELEN.

Vraagt monsters en prijsopgaaf.

AMERIK. ORGELS

KOOPT MEN

uit een prachtige sorteering zeer voordeelig à contant en op afbetaling in

GROENEVELD'S

Orgelmagazijnen,

Oude Koemarkt, Sneek.

RUILEN, VERHUREN, REPAREEREN.

Prijscourant, Teekeningen en 100en tevredenheidsbewijzen op aanvrage **gratis** en **franco.**

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 1—7 October.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: Die zichzelven vernedert, zal verhoogd worden.
Luk. 14 : 11.

Maandag 1 Oct. Luk. 14 : 1—14. Jezus bij een Farizeër te gast. Aan den ootmoed herkent men Jezus' discipelen. Daarom zet u onderaan, al wil zich ook alles naar voren dringen.

Dinsdag 2 Oct. Genezing op den Sabbat. Jezus heiligde den Sabbat, maar hij bekommerde zich niet om de vele bijvoegselen van de Schriftgeleerden; op dezelfde wijze, in denzelfden geest en naar zijne bestemming zullen wij den Zondag vieren.

Woensdag 3 Oct. Matth. 23 : 1—12. Veroordeelde trots. De invloedrijkste partij onder het volk was die der Farizeërs. Hun trots en eergierigheid stonden in lijnrechten tegenstand met Jezus' leer. Vandaar hun onverzoenlijke haat.

Donderdag 4 Oct. Jes. 58 : 3—12. Zorg voor de armen. Het is geen door God gewild vasten, het lichaam kastijden, zonder het hart te verbeteren. Omkeer tot barmhartigheid is ware godsdienst.

Vrijdag 5 Oct. Spr. 25 : 1—7. De nederige plaats. De trotschaards worden vernederd, de ernstige en ootmoedige menschen worden verhoogd. Zoo doe in stilte uw plicht, en laat uwe plaats onder de menschen over aan Gods beslissing.

Zaterdag 6 Oct. Job 22 : 23—30. Verhooging. De godvreezende kan, zelfs wanneer menschen zoeken hem onrechtvaardig te verdrukken, getroost het einde der beproeving tegemoet zien.

Zondag 7 Oct. Rom. 12 : 1—16. Voorbijstreven. De Christelijke deemoed eert den anderen hooger dan zichzelf, en leert, zich ook boven den zwakste niet te verheffen.

SPECIALE INRICHTING

tot vervaardigen van op glas geschilderde

WANDTEKSTEN en THEEBLADEN,

zeer geschikt voor Huwelijks- en Verjarings-cadeaux.

(Tekst of Spreuk naar keuze.)

Worden op bestel net en spoedig naar alle plaatsen verzonden; prijzen zeer billijk. Heeren BOEKHANDELAARS en WEDERVERKOOPERS aanzienlijk rabat.

Tevens ruime keuze in

GRAFBORDEN, met opschrift op hout of glas, van af f 4.00,

verder GLASSCHILDERIJEN, NAAMPLATEN, ETSWERKEN, ENZ.

L. VAN DER MOLEN,

Haarlemmerweg No. 95, AMSTERDAM.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 702 DONDERDAG 4 Oct. 1900 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en
N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen
adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.05
Groote letters naar plaatsruimte.

Pleit voor mij.

O Gij, des droeven zondaars vrind,
Die wien Gij mint, ten eind toe mint,
Wees Gij de Voorspraak van uw kind;
Mijn Heiland, pleit voor mij.

Wanneer mijn moede ziel verkwijnt,
Mij d' eindpaal onbereikbaar schijnt,
Mijn hoop op uw gena verdwijnt,
Dan, Heiland, pleit voor mij.

Als 'k van uw wegen afgedwaald,
Mij onheil heb op 't hoofd gehaald,
Zoodat geen ster van hoop meer straalt,
Dan, Heiland, pleit voor mij.

Als satan, door mijn zonden stout,
Mij verre van uw voeten houdt,
En Gij mijn jammerstaat aanschouwt,
Dan, Heiland, pleit voor mij.

Wanneer mijn stervensuur genaakt,
Mijn ziel ten top van angst geraakt,
Verschijn dan blinkend en volmaakt,
En, Heiland, pleit voor mij.

En, als het licht van 's Rechters troon,
Mijn gansche leven stelt ten toon,
O dan, Gij Gods- en menschenzoon,
Dan, Heiland, pleit voor mij.
(Naar 't Engelsch). P. H.

De weg des Heeren is niet recht.

Ezech. 18 : 29.

Zoo zei het huis Israëls: De weg des Heeren is niet recht. Hij straft de onschuldigen voor de schuldigen. De vaders aten onrijpe druiven en der kinderen tanden werden stomp. Wat het voorgeslacht misdreven heeft, dat wreekt God op het nakroost.

Zoo sprak Israël in de dagen der ballingschap. Maar zoo had men het vóór de ballingschap al wel duizend keeren gezegd. En zoo is men het na de ballingschap blijven zeggen. Eu zoo hoort men het tegenwoordig nog aan alle zijden zeggen: „De weg des Heeren is niet recht."

En inderdaad s c h ij n t men dikwijls het recht te hebben aldus te spreken. Niet zelden komt ons rechtsgevoel met Gods doen in tegenspraak. Hooren we hoe eens Asaf als de tolk van zoovelen sprak: De goddeloozen hebben vrede, hun kracht is frisch; zij zijn niet in moeite en worden niet geplaagd gelijk vele anderen; hunne oogen puilen uit van vet; zij mergelen de lieden uit; in hun hoogmoed verachten ze God en menschen. Zij zijn goddeloos, nochtans hebben ze rust in de wereld en vermeerderen hun vermogen. Daarentegen bemoeit de godvreezende zich in oprechtheid om voor — en in diepe onafhankelijkheid van God te leven. Hij bidt om Gods zegen over zijnen arbeid; hij zuivert zijn hart; hij stelt zijn hoop en vertrouwen op den Heer en zie, zijne bestraffing is er elken morgen. Is het wonder, dat men daar hoort zeggen: De weg des Heeren is niet recht?

Niet anders valt het oordeel der menschen uit met het oog op de tegenwoordig het meest besprokene gebeurtenissen in China en Zuid-Afrika.

Denken we in de eerste plaats aan de toestanden in China. Ontevredenheid en oproer werd allerwege verwekt. Eindelijk brak het lang reeds smeulende vuur in moorden en plunderen uit. Wiens bloed werd nu door de aarde ingedronken? Wie werden onteerd, beroofd, vermoord en verminkt? De oorspronkelijk schuldigen en oproerstokers? Het was in hoofdzaak het bloed van zendelingen met hunne vrouwen en kinderen, die al deden wat zij konden om den vrede te bewaren; die te midden van haat en nijd Gods liefde bleven prediken. Naar ons bloot menschelijk gevoel had God de goddeloozen moeten straffen en de vreedzamen voor zulke gruwelen bewaren. Het vleeschelijk natuurlijk Israël spreekt dus weer: De weg des Heeren is niet recht.

Eu hoe dikwijls hoort men tegenwoordig met het oog op de gebeurtenissen in Zuid-Afrika niet menigmaal zelfs lasterlijke aanklachten tegen de handhaving van Gods recht. — Daar is een klein — voor 't meerendeel — godvreezend volk, van Hollandschen bloede, dat zijn vrijheid liefheeft, dat niets anders vraagt, dan met rust gelaten te worden. Maar daar is aan de andere zijde een groot en machtig volk, dat in zijn dorst naar goud en macht het zwaard trekt tegen dat kleine, vrije volk. De ellende van den krijg vertoonde zich in vreeselijken vorm. Daar vielen dooden, verminkten en gewonden. Duizende vreedzame huisgezinnen zijn voor altijd verwoest en in diepen rouw gedompeld. Onbeschrijfelijk groot is de ellende! Het kleine, dappere volk toog psalmzingende en biddende ten strijde, ondersteund door de gebeden van duizenden. Men zag het wanhopige van de worsteling; men herinnerde echter elkander aan voorbeelden der H. Schrift — aan Israël en Amelek, aan Gideon en de Midianieten, aan David en Goliath, enz. — De begeerde verandering kwam echter niet. God trad niet kennelijk tusschenbeide. Het onrecht zegepraalde blijkbaar. Nog hoopte men, dat God ter elfder ure „tot hiertoe en niet verder" spreken zou. Maar neen, het vrije volk is, althans in hoofdzaak, ten onder gebracht, van hun eigendommen, hun rechten en vrijheid beroofd. „De weg des Heeren is niet recht," zoo klinkt 't ons bijna van alle zijden tegen.

Ik acht mij niet geroepen om God te verdedigen; dat zou veel overeenkomst hebben met de poging van een muis om den leeuw te verdedigen. Dit is echter zeker, dat, indien wij het wereldbestuur in handen hadden gehad, dan zou het ongetwijfeld geheel anders gekomen zijn dan het nu geworden is. Wij zouden dan de machtigen, die van deze ellende de schuld dragen, hebben neergeworpen; wij zouden wellicht met Petrus het vuur van den hemel ter hulpe hebben geroepen. Daarmee zegt men dus stilzwijgend, dat naar onze meening de weg des Heeren niet recht is, tenzij men — en daar komt hier alles op aan — geleerd heeft tegen hoop op hoop te GELOOVEN.

Het geloof in Gods macht, wijsheid, rechtvaardigheid, trouw en liefde leert ons onder alle omstandigheden stil te zijn, neen, nog meer, 't doet ons in aanbidding nederknielen, ook al is Gods doen in lijnrechte tegenspraak met ons gevoelen en wenschen. Welk schepsel zal ooit zijn Schepper begrijpen? Welke nietige aardworm zal het wagen den Koning van het heelal rekenschap te vragen van hetgeen Hij al of niet goed acht? Wie zou ooit Gods doen bedillen, wie klagen over 't ongelijk? Wie heeft den zin des Heeren gekend en wie heeft Hem als raadsman onderwezen?

Dit sluit echter niet uit, dat God op Zijn tijd en wijze, zoo als het met Zijne liefde en wijsheid het beste overeenkomt, het onrecht zal wreken. Vergeten we nimmer, dat Gods plannen met een ieder onzer persoonlijk zoowel als met de menschen in 't algemeen e e u w i g h e i d s plannen zijn. Bij het hoogere, goddelijke licht der eeuwigheid bezien, komen de dingen ons geheel anders voor, dan bij 't dwaallicht van 't menschelijk vernuft.

Voorts maakt onze vorming en heiliging de kastijding en teleurstelling dikwijls noodig; wij dienen dus God daarvoor eerder te danken, dan daarover te klagen. Ons land en volk zijn in der tijd de beproevingen tot zegen geworden; anderen volken eveneens. En wat voor de volkeren in 't algemeen geldt, geldt ook voor een iegelijk onzer persoonlijk. „Alle kastijding, tegenwoordig zijnde, schijnt wel is waar geene zaak van vreugde, maar van droefheid te zijn; doch daarna geeft zij van zich een vreedzame vrucht der gerechtigheid, d e n g e n e n, d i e d o o r d e z e l v e g e o e f e n d w o r d e n."

Ik zou dus veel liever twijfelen aan elk mijner zintuigen in het bijzonder en alle te zamen, dan dat ik twijfelen zou aan de waarheid van dit woord: D e w e g d e s H e e r e n i s r e c h t.

G. B. P.

Europa en China [1]).

Dat de Chineezen zendelingen vermoorden, vreemdelingen een doodelijken haat toedragen en de gezanten dier vreemde volken, zoo zij ze niet vermoordden tot nog toe, toch in elk geval op alles behalve nette manier behandelen; dat zij kerken en andere gebouwen, die eenigszins met

1) Met belangstelling en instemming lazen we in „Ons Tijdschrift" volgend stuk, dat we hier gaarne overnemen. Red.

Wij Baptisten mogen niet voorbij zien, dat er tusschen den tegenwoordigen tijd en dien, waarin ons werk in Duitschland begon, een groot onderscheid is. Onze waardige oude broeders van voorheen hadden dit voordeel, dat ze veel van de eene plaats naar de andere moesten reizen. Daarom was het hun om 't even of zij hun tekst uit Genesis of Openbaring namen; hun preek bleef er vrij gelijk om. De broeders aan zulk eene plaats hadden een aantal menschen samengeroepen, de prediking van de eerste beginselen des Evangelies, dat wij n.l. allen zondaren zijn en als zoodanig verloren hadden moeten gaan wanneer Christus niet gekomen ware, om ons te redden; dat Hij ons thans redden wil en dat Hij Zijnen kinderen veel heerlijks geeft te ervaren — lag voor de hand en had dezen gedachtengang. Onder de toenmalige omstandigheden was die immers ook de eenig juiste. Sedert dien tijd is er echter veel veranderd. Uit het kleine hoopje zijn groote, welgeordende gemeenten gegroeid. Menige gemeente heeft zelfs twee leeraren. God zij geloofd, in die gemeenten hebben wij nog pilaren van oude broeders en zusters, die op den weg der gerechtigheid grijs geworden zijn. Hoe heeft in vroeger jaren hun hart gegloeid bij het hooren van eene prediking als boven bedoeld. Maar heden bevredigen die soort toespraken niet meer zoo ten volle; zij wenschen meer te hooren, dieper in de Schrift ingeleid te worden. Hun dagelijksch bijbellezen heeft hen tot vele onderzoekingen van goddelijke verborgenheden gebracht, en niets wenschen zij vuriger, dan dat hun leeraar ook met hunne behoeften rekening houden zal. Is zulk verlangen onrechtmatig? Zeker niet.

Maar zullen wij dan de verkondiging van den Heiland laten varen? Neen, tot geen prijs! Noodzakelijk echter is het, dat onze prediking minder oppervlakkig worde. Onze leeraren moeten op de hoogte van hun tijd blijven en ernstige bijbelonderzoekers zijn. Onze studenten zijn bezig middelen te verzamelen om zulks te kunnen zijn. Paulus „wenschte niets te weten, dan Jezus en dien gekruisigd", toen hij van Athene kwam en te Korinthe verscheen. Maar hoe diep vatte hij ook dit eene thema op! Waar vinden wij ooit iemand bij het lezen van een zijner 13 brieven aan hem gelijk? Zijne brieven zijn diep en krachtig.

Nu weten we, dat menigeen van onze leeraren nauwelijks een halven dag zich ongestoord durft afzonderen voor de studie.

Zijne gemeenteleden zijn dwaas genoeg om den tijd, daaraan besteed, verloren te achten. Zij meenen, dat een ware „gezant Gods" als de wandelende Jood altijd op de voeten moet zijn! Wij hebben met zulke tobbers diep medelijden. Tot verzamelen van denkbeelden, tot studeeren, navorschen en gebed heeft men tijd noodig! Vergunt men dien den prediker niet, dan mag men ook geen gegronde, degelijke, gezalfde prediking verwachten.

Deze overwegingen leiden onze opmerkzaamheid onwillekeurig tot de opleidingsscholen, onze profetenscholen, zouden we ze kunnen noemen, waar onze jonge broeders practisch en wetenschappelijk voor hun toekomstige taak worden bekwaamd, door geloovige mannen, die God daarvoor beschikt heeft, en die als „goede uitdeelers der menigerlei genade Gods," onze jonge broeders niet alleen, maar onze Gemeenten en het Koninkrijk Gods dienen. Niet alle broeders erkennen dit met dankbaarheid.

Onze Duitsche broeder merkt nog op: „Wij hebben weliswaar een aantal oude, hoog geachte broeders in het veld, die met een stalen moed en vlijt, dag en nacht werkende, hunne eigene vorming verkregen hebben, zoodat zij thans als sieraden onzer gemeenschap gewichtige plaatsen innemen. Maar niet iedereen is het gegeven, zich op die wijze gewichtige en noodzakelijke kennis te verwerven."

De prediking des Evangelies, alsmede het onderwijzen der Gemeenten, is een hoogst gewichtig werk. Wie daarmede bezig is, moet kunnen onderzoeken en onderscheiden; hij moet weten wat hij zegt en dat doen met eigen bewustheid en overtuiging van de dingen, die hij voorstelt.

In alle landen der wereld, waar onze gemeenten eenigszins tot ontluiking en wasdom gekomen zijn, heeft zich de behoefte sterk doen gevoelen aan scholen ter vorming van leeraren en Evangelisten, en in vele landen is men er voortreffelijk in geslaagd.

Wanneer zal Nederland ook eens in dat voorrecht mogen deelen? Wij weten 't niet; maar wel weten we, dat voor God niets te wonderlijk is!

Laat ons vooralsnog God danken en die dankbaarheid door daden en door dagelijksch gebed voor de school en de leeraren toonen, omdat de Hamburger school voor onze jonge broeders, die zich gedrongen gevoelen en geroepen weten om hun leven aan den dienst des Evangelies te wijden, hare deuren nog open heeft.

God zegene de school, leeraren en studenten!

S. N. v. B.

INGEZONDEN.

Waarde Heer Redacteur!

Door een uwer lezers werd mij het no. van 4 Oct. van „De Christen" gezonden. Daarin was een artikel met een kruisje gemerkt, welk art. door Aitze aan Theofilus is gericht, over hetgeen ik had gezegd in het Septemberno. van „De Boodschapper."

Is het mij vergund naar aanleiding daarvan een paar aanmerkingen of vragen te doen in uw blad?

Ik zal zeer beknopt zijn, wijl de ruimte in uw blad nog al beperkt is.

Waar ergens kan in het N. Testament worden aangewezen, dat, wanneer wij de ware vrijheid en rust in Christus verkregen hebben, het dan niet meer één dag, maar z e v e n dagen der week Sabbat voor ons is geworden?

Vinden wij in den apostolischen tijd geen spoor van Sabbat vieren? Wat was het dan: Hand. 13 : 14, 42, hoofdst. 16 : 13, hoofdst. 17 : 2 en 18 : 4? In 't 4e vers van hoofdst. 18 lezen wij: „En hij (Paulus) handelde op elken Sabbat in de synagoge." Naar vers 11 was hij daar een jaar en zes maanden lang, dus 78 Sabbatten. En tegen dit alles in beweert de heer Aitze: er is in den apostolischen tijd g e e n

---

ADONIRAM JUDSON.

EEN APOSTEL ONDER DE BIRMANEN.

34.

Evenzoo worden de bolwerken der heidensche godsdiensten langzaam maar zeker ondermijnd, en de val is plotseling; gansche volken worden op één dag bekeerd. Zien wij niet in den doop van 10,000 Teloegoes in Indië gedurende een enkel jaar het morgenrood van dezen heerlijken dag?

Judson's taak was het in de harde en donkere periode van het b e g i n te arbeiden, en dat wel onder een volk, dat eene oude litteratuur en een ouden, diep ingewortelden godsdienst had, die heden nog door het derde deel der menschheid beleden wordt.

Dit alles in aanmerking genomen, zijn de gevolgen werkelijk verrassend. Door Judson en zijne medestudenten is het Congregationalistische Genootschap opgericht geworden, dat met recht de moeder van alle Amerikaansche Zendingsgenootschappen mag genoemd worden. En toen hij licht in den doop bekwam, had dit het gevolg, dat het genootschap opgericht werd, bekend onder den naam van: „Baptist Missionary Union," hetwelk een zeer gezegend werk heeft mogen doen in Birma, Siam, Indië, China, Japan en Afrika, en ook in de landen van Europa.

Eenige jaren na Judson's afscheid van Amerika en na de oprichting dezer beide zendingsgenootschappen, organiseerden ook de bisschoppelijke kerk en de Methodisten zendingsgenootschappen. De Presbyteriaansche kerk sloot zich eerst bij de Congregationalisten aan, maar stichtte in 1836 een eigen genootschap onder den naam: „Genootschap voor Heidenzending der Presbyteriaansche kerk."

Alle deze krachtige genootschappen, die, door den Amerikaanschen zendingsgeest onderhouden, met een groot aantal predikers en helpers het heidendom bekampen, vermelden allen in hunne geschiedenis den naam *Adoniram Judson.*

Maar niet alleen in de Heidenzending wordt zijn invloed gevoeld. Het werk onder de Heidenen zal zeker op de Christenen in het vaderland terugwerken en zal ze aandrijven om ook voor de Heidenen in de nabijheid te werken. Op een ijver, die niet doof is voor den roep der zendelingen, die in China en Afrika het Evangelie brengen, kan men ook bouwen voor de zending in het vaderland. Een geweer, waarmede men op 3000 passen afstand kan schieten, treft ook in de nabijheid.

Er zijn slechts weinige zendelingen, welke van Amerika uitgaan, die Judson niet dankbaar zijn voor zijn aangegeven methode en zijn werk.

De oorspronkelijke schrijver dezer geschiedenis zal nooit een voorval vergeten, dat hij in Mei 1880 te Saratoga gezien heeft. — De Synode der Presbyteriaansche kerk had haar zitting. Dr. Jessup, een voortreffelijk zendeling uit Indië, was tot voorzitter verkozen. Toen de zitting was afgeloopen, ging hij naar de conferentie der Baptisten, welke tegelijkertijd te Saratoga gehouden werd, en als een geëerd gast werd hem het woord gegeven. Er heerschte eene ademlooze stilte in het geheele gebouw, toen de eerwaardige zendeling optrad en in geestvolle woorden op het voortzetten van het zendingswerk aandrong. Ten slotte zeide hij nog, dat, wanneer hij in den hemel aankwam, het zijn wensch was, eerst den Apostel Paulus en dan Judson de hand te drukken.

Een leven, dat de zelfverloochening, gelijk Jezus die vordert, geopenbaard heeft, kan niet anders dan voorbeeldig en leerrijk zijn. Men kan niet in den spiegel van zulk een leven blikken, zonder dadelijk van zijn eigene zelfzucht en de nietigheid van een wereldlijk leven overtuigd te worden. Een koopman te New-York las als knaap „Het leven van Judson", door Wayland. Hij legde het boek neder, ging in de weide, welke nabij het huis was, viel daar op zijn knieën en wijdde zijn geheele leven aan den dienst des Heeren.

En hoe vele ons onbekende zielen zullen niet door dezen magneet tot Christus gebracht zijn! En mocht ook nu nog menig jongman opstaan en zijn leven in de frischheid der jeugdige kracht op het altaar Gods leggen, opdat hij, gelijk Paulus, een uitverkoren vat moge zijn, om zijn Naam te dragen voor de Heidenen, voor koningen en voor de kinderen Israëls.

Het verhaal van Judson's lijden in Ava zal niet ophouden zendingsijver op te wekken. Het lijden van Judson is even gezegend geweest, als zijn arbeid. Het schijnt dat degenen, die de rozen plukken, de doornen moeten voelen. Judson heeft met grooten ijver gewerkt, echter niet zonder strijd.

De graven der getrouwe heiligen verbieden ons van de borstwering des heidendoms terug te treden. Er is een legende, die zegt, dat het hart van den Schotschen held Bruce na zijn dood werd gebalsemd en in een zilveren kistje bewaard. Toen zijne nakomelingen een laatsten vertwijfelden aanval op de gesloten gelederen hunner vijanden deden, wierpen de aanvoerders dit kistje in de rijen der vijanden en riepen: „Voorwaarts, hart van Bruce!" De Schotten streden met onwederstaanbaren moed, om het hart van hun gestorven koning weder te bemachtigen. In het donkere Heidendom zijn vele edele mannen binnengedrongen en gevallen. De Christenen mogen zich nooit van de graven hunner overleden helden terugtrekken; — maar totdat de dag komt, dat alle knie zich zal buigen en elke tong den Naam van Jezus zal belijden, zullen de Christenen hen gedenken, die in den vreemde leden en streden en die hun laatste rustplaats òf in Amherst, òf aan de rotsachtige kust van St. Helena, òf op den bodem van den Indischen Oceaan gevonden hebben.

EINDE.

spoor van Sabbatvieren beschreven, en dat er zelfs geen enkel bewijs is voor den Sabbat, die door den heer A. geheel willekeurig Oud-Testamentische Sabbat wordt genoemd.

Waar ergens lezen wij van een Nieuw-Testamentischen Sabbat? Wat het niet vermanen van den apostel Paulus over het houden van den Sabbat, in zijne brieven, aangaat, kunnen wij gerust en veilig aannemen, dat allen zich hielden aan den Sabbat, door God gemaakt om den mensch, waarvan wij ook in het Nieuwe Testament lezen: „En op den Sabbat rustten zij naar het gebod." Luk. 23 : 56. „En op den dag des Sabbats gingen wij buiten de stad aan de rivier, waar het gebed placht te geschieden." Hand. 16 : 13. Er is niet het minste bewijs van het tegendeel. En wat voorts het vermanen betreft, de Apostel vermaant in zijne brieven ook niet tegen het maken van gesneden beelden, waartegen de profeten evengoed, als tegen het ontheiligen van den Sabbat, de Israëlieten vermaanden, — noch tegen het ontheiligen van 's Heeren Naam; de vermaningen gelden meestal hunnen wandel tegenover elkander en hen die buiten zijn.

Verder zegt de heer A. rustdag te houden, niet omdat het in de wet staat. — Neen, dat is in de wet ook niet te lezen; dáár zegt God niet van den eersten dag — Zondag — dat het „de rustdag" is, maar „de zevende dag is de Sabbat des Heeren uws Gods."

Omdat God het zoo leidt en geeft, zegt de heer A., houdt hij rustdag — op Zondag!

Al een heel zwak argument te zeggen: „God leidt en geeft het zoo," zonder ook maar het minste bewijs bij te brengen voor dit gezegde uit de Heilige Schrift.

Waarlijk, indien gij voor den Doop geen hechter en beter bewijs hadt tegenover uwe tegenstanders, heer A., dan stond de zaak bedroefd slecht, uiterst zwak.

„Alles wat overeenkomstig Gods Woord is, willen we liefhebben," — dat is onze belijdenis, maar wat daar buiten is.... „links laten liggen," — zoo besluit de heer A.

Toen ik dat las, dacht ik aan het gezegde van den Heiland in Matth. 23 : 3. „Zij zeggen het, en doen het niet." Hoe gaarne ik nog iets meer zou zeggen, ik durf niet, om niet te veeleischend te schijnen.

Aanvaard, mijnheer de Redacteur, mijnen dank voor de opname, waarbij ik gaarne verblijf de uwe in de waarheid;

F. J. BAKKER.

De heer Perk uit Leipzich schrijft mij: „Ik weet niet hoe de heer DE HEER te Rotterdam er bij komt, dat ik gezegd zou hebben, dat de Baptisten in Saksen ons hebben vervolgd of aan de politie overgeleverd. Ik heb gezegd, dat de landskerk ons, even als de Baptisten, heeft tegengestaan, vervolgde enz."

Om zich nu te dekken, geeft De Heer nu wel een ander feit op, waarop wij niet verder zullen ingaan, want op die wijze zoeken ze blijkbaar aandacht te trekken. Ons blad heeft zijn beperkte ruimte wel voor beter noodig.

B. ROELES.

EEN EN ANDER.

*** Een rustoord voor vermoeide predikers. In tegenwoordigheid van vele belangstellenden werd op Maandag 24 Sept. te Brighton het „Dr. J. A. Spurgeon Rustoord" plechtig geopend. De weduwe van Dr. S, wiens onverwacht overlijden in den trein in der tijd door „de Christen" werd medegedeeld, wenschte ter gedachtenis aan haar echtgenoot een rustoord te stichten voor zwakke en vermoeide predikers en zendelingen, die zeelucht noodig hadden, in de eerste plaats voor Baptisten, maar als er ruimte mocht zijn, ook voor anderen. Terwijl zij zich zelve niet terugtrok, vroeg zij de bijdragen van vrienden, die zich niet onbetuigd lieten, en haar in staat stelden haar voornemen ten uitvoer te brengen, zoodat er een zeer geschikt huis kon gekocht worden, vlak aan zee, met ruimte voor 28 gasten, en nu alles klaar was, wenschte zij het over te dragen aan de Unie van Baptisten in Engeland.

De president van de Unie, Rev. W. Cuff, zeide bij de plechtigheid o. a., dat hij uit naam van de Unie den Heer dankte voor de gift van dit huis en Mevr. Spurgeon, dat zij het had mogen tot stand brengen. Hij dankte ook een broeder, die er eene prachtige klok voor gegeven had, en zeide, dat zij gaarne verdere giften zouden ontvangen, als: schilderijen, boeken, ornamenten, een schaakbord, een piano enz.

Toen stond Mevr. Spurgeon op en overhandigde den heer Cuff de akte van schenking, die dankbaar werd aanvaard. Tot slot hield Dr. A. T. Pierson eene schoone toespraak, waarna de president het huis geopend verklaarde.

Moge het lang dienen tot verkwikking van vele zwakke en overwerkte arbeiders in 's Heeren wijngaard en zoo de Gemeenten en den arbeid in 't algemeen ten goede komen.

*** Broeders in den vreemde. Wij verblijden ons te mogen vernemen, dat de broeders, die uit Groningen naar Duitschland vertrokken zijn en te Viersen arbeid gevonden hebben, daar ook pogingen aanwenden tot onderlinge stichting en verbreiding van de kennis van het Evangelie onder hunne landgenooten.

Des Zondags houden zij onderlinge samenkomsten en bespreken Gods woord. 's Dinsdagsavonds hebben zij een bidstond, die in den regel geleid wordt door br. De Haan, voorganger der Gemeente te Crefeld. Ook eene Zondagsschool en een Jongelingsvereeniging behooren reeds tot de takken van hun arbeid. God zegene onze broeders in den vreemde!

Uit de Gemeenten.

NIEUWE PEKELA. Met blijdschap en dank aan den Heer kunnen wij mededeelen, dat br. K. Kuipers van Sneek de roepstem onzer Gemeente heeft aangenomen en eerlang tot ons hoopt te komen. Wij bidden en verwachten, dat de Heer zijnen arbeid ook in dit gedeelte van Zijnen grooten wijngaard met Zijnen rijken zegen moge bekronen.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. De vorige week, Vrijdag, is uit Zuid-Afrika weer een schip, „Arundel Castle", met 430 passagiers te Vlissingen binnengekomen. Daaronder waren 130 vreemdelingen en overigens ambtenaren van de Zuid-Afrikaansche Spoorweg Maatschappij, aan wie door den heer Buschner een welkom in 't Vaderland, namens de Maatschappij, werd toegeroepen.

De behandeling aan boord was naar genoegen geweest, maar onderweg waren vier kinderen overleden, waarvan drie op één en denzelfden dag.

President Kruger bevindt zich nu reeds op de „Gelderland" en zal dus binnen enkele dagen ook in Europa kunnen landen, hoewel 't nog niet bekend is, waarheen de oude man zich eerst zal willen begeven. Zijn verjaardag mocht hij te Lourenço Marquez nog vieren, bij welke gelegenheid onder meer anderen, ook nog een deputatie van uitgeweken Boeren hem geluk kwam wenschen. Aangaande mevrouw Kruger hoort men niets, zoodat wij hopen, dat hare ziekte zich ten goede mag hebben gewend.

In de Tweede Kamer houdt men zich weer druk bezig met de Ongevallenwet, teneinde 't lot van den arbeider ook bij voorkomende ongelukken dragelijk te maken door wetsbepalingen, zeker omdat de liefde ontbreekt, die anders bij ongevallen nog wel zulke goede diensten kan verrichten als verpleegster, dan juffrouw de wet.

De milicien Hoogland, die wegens dienstweigering op Zaterdag, (omdat hij adventist is) 2 maanden celstraf onderging, is thans opnieuw in arrest gesteld voor hetzelfde feit, weshalve de betrokken familie zich nu tot het Kamerlid, den heer Staalman, heeft gewend, om door zijne bemiddeling eenige schikking te verkrijgen van den minister van oorlog. Waarom ook niet evenals de Joden vrijgesteld?

Duitschlands Keizer laat niet met zich spotten. Zekere Haupt, redacteur ven de Maagdenburgsche Volksstimme, veroorloofde zich de vrijheid om eenige grappen af te drukken in zijn blad, die waarschijnlijk betrekking hebben op den Keizer en diens toespraken tot de naar China vertrokken troepen. Hoewel het openbaar ministerie geen wiskundig bewijs kon leveren, dat die grappen op den Keizer betrekking hadden, is Haupt toch tot zes maanden gevangenisstraf veroordeeld wegens .... *waarschijnlijke* majesteitsschennis.

Op plechtige wijze heeft de Keizer de vorige week den eersten steen gelegd voor een op te richten museum te Saalbury. Drie hamerslagen deed hij vergezeld gaan door eene toespraak, waarbij de steen met den eersten slag gewijd werd aan de nagedachtenis van Keizer Friedrich, met den tweeden aan de Duitsche jeugd, die uit 't museum moge leeren wat een wereldrijk beteekent, en met den derden slag aan de toekomst van Duitschland, dat door eendracht en samenwerking zoo vast moge worden als weleer 't Romeinsche rijk, opdat evenals vroeger het: „Ik ben Romeinsch burger" nu het: „Ik ben Duitsch burger," een eernaam moge zijn. Hemelsch burger is gewis nog beter, want dat Rijk is alleen eeuwig vast. In

Engeland heeft men 't nog druk met de verkiezingen, die tot nog toe niet veel goeds voor de Boeren beloven, daar de ministerieelen 370 tegen de liberalen 143 zetels hebben gewonnen. Der Boeren hulp moet ook niet uit 't oosten, noch uit 't westen, maar van God omhoog komen. Van den toestand der Boeren in

Zuid-Afrika is 't nog steeds bezwaarlijk de rechte waarheid te weten te komen, omdat de berichtgevers niets melden dan wat in 't voordeel der Engelschen is. Of dat nu altijd zoo voordeelig is, wordt sterk betwijfeld, want nu en dan lekt 't uit, dat de troepen der Boeren onvermoeid zijn in 't vernielen van spoorwegen en waar zij kunnen den Engelschen verliezen veroorzaken, zoodat deze nog maar volstrekt niet gemist kunnen worden.

Zelfs Lord Roberts, die volgens vroegere mededeeling alhaast in Londen zijn roemrijken (?) intocht had kunnen houden, heeft zijn vertrek nog weer minstens een week uitgesteld, en Buller, die zijn eerste rapport van eenige beteekenis begon met de woorden: „Tot mijn leedwezen heb ik een zwaar ongeluk te melden," en later niet veel anders kon meedeelen, wordt ook nog in Pretoria opgehouden, hoewel men hem daar wel wil zlijten. De keizer van

China weet de mogendheden wel aardig op sleeptouw te houden zoodat men nog niet weet, wat de toekomst daar baren zal, hoewel Japan en Rusland, die zeker 't best met den toestand in China op de hoogte zijn, er geen kwaad in schijnen te zien, hunne troepen terug te trekken.

Vereenigde Staten. In de Ver. Staten moet 't nu spoedig beslist worden, wie president zal worden. Bryan of de tegenwoordige Kingley. Bryan heeft er nog al wat voor over en zal eene bijeenkomst bijwonen, waar reeds door de republikeinen 2000 rumoermakers gehuurd zijn om die te verstoren.

Als men 't zoo winnen moet is 't toch ook niet zoo aardig.

S. K. K.

Om er aan te herinneren.

We zijn het laatste kwartaal van dit jaar weer ingetreden. Deze leuke vermelding dient slechts om onzen broeders en zusters te zeggen, dat het tijd wordt voor **nieuwe abonné's** op den volgenden jaargang van ons blad te gaan zorgen. Als we nu reeds beginnen, wie weet hoe veel wij er nog vinden, eer het nieuwe jaar aanbreekt! Er zijn op sommige plaatsen nog wel gemeenteleden, die zich niet abonneerden en dat toch wel behoorden te doen. Uit den aard van ons blad spruit het wel voort, dat we buiten onze Gemeenten niet op veel belangstelling in hetzelve hebben te rekenen. Daarom moeten de leden onzer Gemeenten dubbelen ijver aan den dag leggen, ook met het oog op ons klein getal.

Men leze niet alleen zelf ons blad om het daarna weg te stoppen of tot allerlei doeleinden te gebruiken, maar men late het ook anderen, die men als Christenen kent, lezen.

In aansluiting hiermede hebben we **nog iets** mede te deelen, wat hoofdzakelijk enkele lezers betreft.

Een trouwe broeder in 't buitenland, wiens naam we niet mogen noemen, nam bij 't begin van dit jaar 5 abonnementen voor zijne rekening, ten einde wij die 5 bladen gratis aan verschillende personen zouden zenden, waaraan wij dankbaar hebben voldaan.

Nu schrijft onze broeder:

„Ik heb dit jaar voor 5 personen „De Christen" betaald — niet evenwel om deze te verwennen zoodat zij zouden verleeren om op eigen beenen te staan, maar eensdeels om het blad een beetje te helpen en dan ook om de smaak voor gezonde lectuur te wekken.

„Ik hoop, dat de bekende 5 „De Christen" zoo lief gekregen hebben, dat zij hem niet zullen laten loopen, al moeten zij van nieuwjaar af daarvoor een klein offer van nog geen 4 cent per week brengen. Daarom is het mijn plan *niet* voor *dezelfde* personen weer te abonneeren, maar wel voor vijf *anderen*. Zou u wel het noodige aan die 5 willen mededeelen, en zou u andere willen zoeken, aan wie het blad voor 1901 te zenden is voor mijne rekening? Gelukt mijn idee dan heeft het blad 10 abonné's gewonnen. Ik herhaal, dat mijn naam in deze kleine zaak niet genoemd moet worden" enz.

Wat dunkt u, waarde lezer, is die buitenlandsche broeder niet practisch? O, hoe zouden we ons verblijden, als wij onzen broeder konden berichten: *Uw plan is glansrijk gelukt!*

Met een beetje goeden wil kan er veel geschieden.

Afwachtend

DE ADMINISTRATEUR.

LIEFDEGAVEN.

Uit de „zendingskas" te Stadskanaal: Voor den Uniecent f 25; voor de zending f 30; voor het studiefonds f 6; voor traktaatverspreiding f 5.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 22—28 October.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: Vader, ik heb gezondigd tegen den hemel en voor u.
Luk. 15 : 18.

Maandag 22 Oct. Luk. 15 : 11—24. De verloren zoon. Waar eene oprechte bekeering is, daar wil men slechts werken, gehoorzaam en onderdanig zijn, en zich alles laten welgevallen; zonder morren daglooners werk verrichten.

Dinsdag 23 Oct. Luk. 15 : 25—32. Verloren en wedergevonden. Wie geheel op genade bouwt, dien zal God ook boven bidden en denken genadig zijn. Wie echter op zegeningen meent aanspraak te maken, die leeft, trots allen schijn, ver van God.

Woensdag 24 Oct. Pred. 2 : 1—11. In de wereld geen bevrediging. De levenservaringen van den wijzen Salomo en van den verloren zoon waren dezelfde. Het menschenhart is voor God geschapen, en kan niet eerder rusten voor het rust vindt in God.

Donderdag 25 Oct. Spr. 13 : 1—15. De weg der goddeloozen. Wie zich van God losmaakt, die kan ook geen hope behouden. Eerst goddeloos en dan hopeloos.

Vrijdag 26 Oct. 2 Kron. 33 : 1—13. De school der ellende. Welk een treurig lot! Van den koningstroon in den kerker! Waarlijk? Was het niet veel meer een liefdegedachte Gods ter redding?

Zaterdag 27 Oct. Jer. 50 : 1—7. Terugkeer. Het gansche volk Israëls was zulk een verloren zoon, die eindelijk tot God terugkeerde.

Zondag 28 Oct. Hos. 14. Bekeer u. Zijt gij van harte treurig over uw boos hart vol wereldlust en zonde? O! keer u van den booze naar God toe! Jezus neemt de zondaars aan!

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 705 DONDERDAG 25 Oct. 1900. 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

In Geest en Waarheid.

Vergeefs gebogen bij d'altaren,
Waarom een wolk van wierook zweeft,
Als voor den God der legerscharen
Uw ziel zich niet gebogen heeft!
Vergeefs het maagd'lijk was ontstoken
Op kand'laars van gedreven goud;
Als u het hart niet is gebroken,
Als u de zonde niet berouwt.
Keer, zondaar, tot den Vader weder,
Met d' eersten waren boetetraan!
En dan — buig in den geest u neder,
En bid uw God in waarheid aan.

D. C.

Volharding in 't gebed.

Volhardt in het gebed.
Rom. 12: 12c.

Onder de vele voorrechten en zegeningen, welke den menschen in 't algemeen en den kinderen Gods bijzonder in de H. Schrift door God worden toegewezen, is zeker dit wel een van de voornaamste, dat zij bidden, altijd bidden mogen. Wordt het een voorrecht geacht een van de grooten der aarde of een vorst met een verzoek te mogen naderen, hoe oneindig veel grooter en voortreffelijker is het volkomene vrijheid te erlangen om van dag tot dag, ja van oogenblik tot oogenblik den God des hemels, den Koning der koningen met al zijne begeerten te naderen! Hoe is het toch mogelijk, dat er nog voortdurend aansporingen en opwekkingen om te bidden, volhardend te bidden, voor de Christenen noodig zijn? Ach, de ware behoefte, de diepste eerbied voor God en 't gevoel onzer diepe afhankelijkheid ontbreekt te veel! Zoo licht geven we toe aan 't vertragen in 't verborgen gebed en den dagelijkschen omgang met God, en dit wordt dan terstond op onze bidstonden merkbaar en werkt schadelijk en neerdrukkend op de gansche Gemeente en in hare takken van arbeid.

Nu de herfst weer aangebroken en de winter in aantocht is, en daarmede ook de gunstige gelegenheid voor velen om de bidstonden bij te wonen, achten wij eene vermaning als die van den Apostel Paulus: „Volhardt in het gebed", niet overbodig.

Volharden in 't gebed moet ons eene wezenlijke behoefte zijn, omdat het ons eene levensvoorwaarde is en omdat de eere Gods het vordert. Met de behoefte daaraan hebben wij in de eerste plaats te rekenen en te bedenken, dat het afwezig zijn van die behoefte een zeer bedenkelijk verschijnsel in ons christelijk leven en het eerste teeken van afzakking en verachtering in de genade is. Waar zulks bij ons te bespeuren is, mag, ja moet er een ernstig zelfonderzoek plaats hebben, welke tot zich een zelven oordeelen en tot zelfvernedering leidt. Juist dan neemt men de rechte plaats in, waar het anders en beter met ons worden kan, om wezenlijke behoefte te doen ontstaan en duidelijk inzicht te krijgen van onze diepe afhankelijkheid van God op ieder terrein des levens. Hoogmoed en zelfverheffing is Godonteerend. Vernedering en onderwerping aan 's Heeren oppermacht, liefde en heerlijkheid, is Hem eeren, en dit vindt niet het minst in het gebed uitdrukking. Immers God wil door zijne kinderen erkend worden als de eenige oorsprong en vrijmachtige Gever van alle krachten en zegeningen, ja, als Degene, die den menschen den adem en het leven en alle dingen geeft, omdat dit waarlijk zoo is en blijft. En wanneer wij aan zijne macht, liefde en genade in aanbidding en met bewustheid van onwaardigheid deelnemen, dan is dat wel in ons eigen belang, maar verheerlijkt ook God. De Vader in den hemel verlangt in hoofdzaak niets anders van zijne kinderen, dan dat zij waarlijk kinderen zijn en zich als zoodanig gedragen.

Zie, dan is de echte gemoedsstemming tot volharding in het gebed aanwezig; dan is het gebed geen afdwingen als van een hoofdig kind, maar een nederig zich bloot leggen, een uitstorten van het hart voor den Heere, wetende, dat Hij geen goede gaven onthoudt, maar wel terughoudt datgene, wat niet goed is en schaden zou.

Gaat onze dringendste behoefte naar geestelijke zegeningen uit, dan zullen wij het meest gebedsverhooring ondervinden en daardoor bemoediging en geloofsversterking verkrijgen. Hierdoor wordt men in staat gesteld, zich in deze wereld als kinderen van een Vader als God is te openbaren.

Geen geduchter wapen voor den Christen in den strijd tegen verleiding, zonde en al satans listen dan het kinderlijk geloovig gebed; het doet het hart vatbaarheid behouden voor hoogere zegeningen, of, zooals men het vroeger noemde, het is de ademhaling der ziel, waardoor zij hemellucht inademt en goddelijke versterking en vertroosting ontvangt.

En toch is er zoo veel, dat ons in onze gebedsvolharding tracht te verhinderen of waarmede wij ons zelf er in verhinderen. 't Zijn niet het minst de aardsche, zinnelijke overleggingen des harten en de overtollige zorgen, die ons den lust en de opgewektheid tot gebed benemen en bepaaldelijk zal alle lust, ernst en vrijmoedigheid tot gebed ons ontvlieden, als liefdeloosheid, nijdigheid en onvergevensgezindheid in hart en leven toegelaten worden.

Ook het zich laten medeslepen door de vele drukten en bezigheden des levens, zoodat er als het ware geen tijd overschiet om aan zijn zielsbehoeften te denken of om een klein gedeelte van den tijd aan den Heere te wijden, is in onzen door stoom- en electrische kracht gedreven tijd een machtig bolwerk om onze ziel gevangen te nemen en in 't gebed nalatig te doen blijven. Hiermede staat dan in verband de mindere deelneming en belangstelling in de bekeering van zondaren en in het heil der Gemeente. Men leeft niet mede in den arbeid, hoe zou men er dan gebed voor kunnen hebben?

Doch wij verwachten van vele, zoo niet van alle onze broeders en zusters betere dingen. En wanneer er nog ergens kleine kringen van broeders en zusters gevonden worden, die nog niet geregeld hunne biduren hebben, wekken we die gaarne er toe op, al is 't ook maar met twee of drie. En allen roepen we tot vertroosting toe: „Het gebed des rechtvaardigen vermag veel!"

N. v. B.

Iets over ons Seminarie,

DOOR

J. G. FETZER.

Twintig jaren is het geleden sedert ons Seminarie met br. M. Geiszler als leeraar en 7 broeders als studenten werd geopend. Sedert hebben 147 broeders de inrichting verlaten, en velen van hen nemen een gewichtige plaats in onze Gemeenten in en hebben een niet onbeteekenenden invloed gehad op het werk in het geheel. Destijds geloofden velen der oudere broeders, dat, wanneer eene school werd geopend, die niet slechts tijdelijk broeders opnam, om dan, na een zes- of achtmaandelijkschen cursus weder gesloten te worden, er spoedig zoovele broeders opgeleid zouden zijn, dat men haar weldra zou kunnen ontberen. Deze vrees is echter ongegrond gebleken. Integendeel, trots de 147 broeders, die nu op het arbeidsveld staan, werd geen enkele der oudere voorgangers ontbeerlijk, maar trad zelfs nog een groot getal in den dienst der Gemeenten, die ons Seminarie niet bezocht hebben — en toch was er plaats voor allen.

Op de Bondsconferentie werd in het jaar 1882, op voorstel der schoolcommissie, de cursus op vier jaren gesteld en besloten, dat opnamen slechts om de twee jaren zouden plaats vinden, en te gelijkertijd ook om de twee jaren de studenten de school zouden verlaten. In het jaar 1883 werd daarmede een begin gemaakt en sedert is het steeds zoo gebleven. Het is zeer wenschelijk, dat alle jaren opnamen konden plaats vinden, maar daartoe zouden we nog een theologischen leeraar moeten aanstellen, en daartoe ontbreken ons de middelen. We moeten hiermede wachten, totdat de stand onzer financiën beter wordt.

In het jaar 1882 begon schrijver dezes zijn leeraarsambt in de school en in 1883, bij het begin van den vierjarigen cursus verliet br. J. Lehmann zijnen werkkring te Berlijn, doordien hij het beroep van de schoolcommissie volgde en als leeraar aan de Inrichting kwam.

Gedurende dit leerjaar hebben we 30 broeders

in het Seminarie, dat maakt alzoo het aanzienlijke getal van 177, die sedert haar twintigjarig bestaan op de school onderwezen zijn. Van deze 30 zijn er 20 uit Duitschland, de anderen komen uit het buitenland. Daarvan zijn 12 in hun tweede en 18 in hun laatste leerjaar. Alzoo zullen, zoo God wil, aanstaande jaar 18 broeders in het arbeidsveld komen. Meerderen van hen hebben gedurende de laatste zomervacantie hier en daar met de Gemeenten kennis gemaakt en in sommige gevallen reeds een beroep gekregen en aangenomen. Bij anderen is dit nog niet het geval.

Het zij mij hier veroorloofd, de Gemeenten, die een broeder van ons Seminarie als Prediker wenschen te beroepen, op een uittreksel onzer Staten opmerkzaam te maken, dat luidt:

„Gemeenten, die een student als Voorganger wenschen te beroepen, is het *aan te bevelen*, met de commissie daarover te raadplegen."

Want wie beter dan de leeraren, die met de broeders vier jaren hebben omgegaan, hebben gelegenheid gehad, hun karakter te leeren kennen? Het is slechts een *raad*, dien de schoolcommissie geeft; en niet een die aanspraak op onfeilbaarheid kan maken. Aanstellen of bevelen, dat een broeder hier of daar zal henen gaan, ligt niet op onzen weg. Hebben wij onzen raad medegedeeld, dan hebben wij onzen plicht gedaan, en het moet den Gemeenten en den broeders worden overgelaten om het voor den Heere te beslissen.

De vacantie, welke den 1 Sept. eindigde heeft de broeders in verschillende oorden van Europa gebracht, en interessant was het, toen zij op den dag der opening hunne ervaringen mededeelden, te hooren, dat de Heere hen gezegend, en zich niet onbetuigd gelaten had.

Met nieuwen moed, en frissche kracht zijn zij hun studiejaar weder begonnen, en wij bidden van den Heer, dat hij allen naar lichaam en ziel wil mededeelen, wat zij tot voortzetting van hunnen arbeid noodig hebben, en dat de Heere hen ook in de toekomst met wijsheid en geschiktheid begiftigen moge, waar hun werkkring door den Heere hun ook moge worden aangewezen.

„Wahrheitszeuge."

De Wetenschap en de Bijbel. *)

Is de wetenschap in strijd met den Bijbel?

Deze vraag mag wel haast geen vraag heeten voor hen, die gelooven, dat de Bijbel door God is ingegeven. Doch millioenen deelen die overtuiging niet en duizenden twijfelen, hinken op twee gedachten. En weer anderen gelooven wel in de waarheid van den Bijbel, doch kunnen hun gevoelen tegenover de buitenwereld in geen enkel opzicht verdedigen. Niet dat dit iets afdoet aan de waarde van hun godsdienst, maar zij kunnen toch hun tegenstanders niet verslaan en hen betere gedachten bezorgen omtrent het Woord van God. Om vele redenen is het dus goed een onderzoek in te stellen naar de wetenschappelijke juistheid van den Bijbel. Doch laat ons van te voren zeggen, dat de Bijbel zelf zoodanig bewijs niet van noode heeft, om zich te doen kennen als het geopenbaarde Woord van God. Zonder mijn of anderer geschrijf zal zich dit boek handhaven tot het einde aller dingen gekomen is De aanvallen, er op gericht, hebben enkel ten gevolge gehad, dat het nu in zijn geheel of gedeelten gedrukt is in ruim 300 talen, dat het over de geheele wereld gelezen wordt en overal zijn invloed in meerdere of mindere mate doet gelden. Want, men moge 't erkennen of niet, de Bijbel oefent invloed uit, zelfs op hen, die er niets mede te maken willen hebben.

Doch ter zake. Ik stelde mij voor aan te toonen, dat de Bijbel niet in strijd is met de wetenschap, integendeel, dat de wetenschap niets anders heeft kunnen doen, dan de verklaring geven, van wat de Bijbel ons in zeer beknopte bewoordingen leert. Ik zeg „leert", maar hiervan kan eigenlijk geen sprake zijn, want de Bijbel heeft niet ten doel den menschen allerlei natuurkundige en andere waarheden te leeren.

De Heilige Schrift wil ons in kennis stellen met God en zijn plan tot verlossing der wereld. Was dus eenige historische, dierkundige of sterrenkundige opmerking minder juist, de geestelijke waarde zou daarom niet minder behoeven te zijn. Maar toch, indien de voortschrijdende wetenschap op eenige wijze iets kon vinden, dat eene onjuistheid zou blijken, hoe licht zouden wij geneigd zijn ook aan de geestelijke waarheden te twijfelen. En evenwel, waren het menschen geweest, die deze woorden gesproken en geschreven hadden, hoe zouden er dan waarheden in gevonden zijn, die alleen door de tegenwoordige wetenschap ontdekt konden worden. Zoo b. v. Jesaja, die ongeveer zeven eeuwen vóór Jezus leefde. In het boek van dezen profeet, hoofdstuk 41: 22, lezen wij: „Hij is het, die daar zit boven den kloot der aarde," dat is: boven den aardbol. Ik denk, dat de Romeinsche, Egyptische en andere onderzoekers, die de Wet en de Profeten lazen, wel eens gelachen zullen hebben om de domheid van dien Jesaja, die daar gaat zeggen, dat God zit boven den aardbol. De wetenschap der sterrenkunde toch uit die dagen zag in de aarde niet anders dan een platte schijf met heuvels en bergen. En toch Jesaja noemt de aarde een bol; terwijl de wetenschap van lateren tijd onomstootelijk bewees, dat de aarde werkelijk een lichaam is, dat den bolvorm minstens zoo nabij komt als een sinaasappel. Zonder nu er op te letten, hoe het kwam dat Jesaja zaken kende, die zijn tijd ver vooruit waren, merken wij toch op, dat de latere ontdekking alleen bewees, hoe Jesaja de waarheid in dezen schreef.

Doch laat ons een geregeld onderzoek instellen. Aan weinige onderwerpen is zoo getornd, als aan *het scheppingsverhaal van Mozes* in Genesis. En laat het ons niet ontkennen! Indien er één ding was, dat kans opleverde van vruchtbare bestrijding van de *ongeloovigen*, *dan moest* het 't verhaal zijn van de schepping der wereld. Immers toch, als de *mensch* Mozes met zijn *menschelijk* verstand zoodanig verhaal had moeten samenstellen, dan had hij niet anders ter beschikking gehad, dan de weinig betrouwbare overleveringen van vader op zoon, want noch het geleerde stelsel van Kant en La Place, noch de uitkomsten der onderzoekingen van de vaste korst der aarde stonden hem ten dienste. En toch is het verhaal zoo in overeenstemming met wat ontdekt werd, dat een der beoefenaars van de nieuwere wetenschap beleed, dat, indien men een schets wilde geven van La Place's hemelstelsel, van Humboldt's Cosmos en het laatste geologisch stelsel, men niet beter kon doen, dan Mozes' scheppingsverhaal te gebruiken.

De waarheid van deze bekentenis zullen wij trachten in 't licht te stellen. Daartoe zullen we een kort ovarzicht geven van de hypothese van Kant en La Place en vervolgens van het aangenomen geologisch stelsel. Volgens Kant en La Place, de een gestorven in 1804, de ander in 1827, werd eenmaal de ruimte aangevuld met een kosmische stof. Deze kosmische stof vormde eindelijk door *samenkrimping als gevolg van afkoeling* en de *aantrekkingskracht* eene eenigszins *bolvormige nevelmassa*, die van het westen naar het oosten rondwentelde. Zoo ontstond er een vurige, snel ronddraaiende, gasvormige kogel, die na een lange reeks van jaren zoodanig afgekoeld was, dat hij gloeiend vloeibaar was geworden. Deze kogel werd tengevolge van het draaien zeer plat en scheidde, als de afplatting over zekere grens kwam, een ring af, die evenals de moederbal bleef draaien van 't westen naar 't oosten. Bij de minste stoornis echter brak die ring en tengevolge van de onderlinge samentrekking der deeltjes vervormde die verbroken ring zich tot een kogel, die om de moederbol bleef rondwentelen in gloeiend vloeibaren toestand. De moederbol intusschen naderde na de afstooting van den ring weer meer tot den bolvorm, doch voortdraaiende, platte hij weer af en stootte een nieuwen ring af, die na verbreking ook een bol vormde. De nieuw gevormde bollen platten eveneens af, vormden ook een ring, deze verbrak weer en zoo ontstonden later kleinere bollen, die om de andere voortdraaiden. Dit ging zoo door, tot die bollen zoover waren afgekoeld, dat de afstooting onmogelijk werd. Wat er toen van de moederbol nog over was, vormde de zon, die als grootste lichaam *nog zoo weinig afgekoeld is*, dat zij heden nog gloeiend is, getuige het lichtend vermogen. De van de moederbol afgestooten bollen zijn de planeten, waartoe de aarde, Jupiter en Uranus behooren.

Deze planeten stooten weer bollen af. Dit zijn de manen, waarvan er om de aarde 1 draait. doch om Jupiter 4, terwijl Saturnus de bijzon? derheid vertoont, dat de ring niet verbroken is, maar om de planeet is blijven wentelen. De oorzaak hiervan is niet bekend. Bovendien heeft hij nog 8 andere wachters of manen.

De aarde ontstond dus uit de zon en de maan uit de aarde. In den tijd van de schepping der maan was de aarde nog gloeiend vloeibaar, dus te heet, dan dat er water op kon zijn. Ze was omringd van een dichten dampkring, waarin allerlei stoffen zweefden. Langzamerhand koelde zij af en eindelijk was het proces zoover gevorderd, dat de waterdamp van den dampkring tot water kon overgaan. De vaste aardkorst was toen echter reeds gevormd.

(Wordt vervolgd).

*) Dit onderwerp zoude in een referaat behandeld zijn geworden door br. Langendijk van Haarlem op de laatst te Hengeloo gehouden Algem. Verg. onzer Unie. Onze broeder werd echter verhinderd ter vergadering te komen en dus ook om zijn referaat te houden, en heeft diensvolgens zijn opstel voor ons blad afgestaan. Misschien is het voor vele lezers wel wat hoog wetenschappelijk, ongetwijfeld zal het voor vele anderen aangenaam en nuttig zijn. Red.

Rookers, leest dit!

De jaarlijksche opbrengst van onzen aardbol aan tabak heeft een handelswaarde van, rond becijferd, van vijfhonderd en twintig millioen gulden. Deze som betreft het ruwe product. Wat er voor het verwerkte artikel in den vorm van *sigaren, sigaretten en pijpenstopsel* jaarlijks wordt uitgegeven, bedraagt vermoedelijk — een statisticus in het vak zou het met meer juistheid kunnen benaderen — het dubbele.

Duizend millioen gulden, jaar op jaar verbrand, in de *lucht geblazen! Eene wolk van rook*, in de atmosfeer vervluchtigd, een berg van asch, over de aarde verstrooid, — en verder niets! — Duizend millioen gulden! Wat een voedsel en kleederen zou men daarvoor kunnen koopen; wat een woningen en scholen bouwen; wat een verlichting verspreiden; wat een armoede lenigen; wat een tastbaar en duurzaam nut stichten voor het menschdom! — En dit alles, terwijl er voor het noodigste tot welzijn en beschaving dikwijls geen geld te vinden is, wordt nu verspild aan een denkbeeldig genot eene redelooze, barbaarsche, van de wilde Karaïben overgenomen gewoonte, die nog bovendien voor de gezondheid schadelijk is! — —

Zoo heeft in twee eeuwen de tabak, van uit een nietig eiland der Antillen, zijnen triomftocht over de gansche aarde volbracht. De Muzelman versmaadt den wijn; de Israëliet wendt zich af van het vleesch der zwijnen; de Hindoe gruwt van elk gebraad; de Chinees kan aan onze lekkerste Europeesche schotels geen smaak vinden, en de Europeaan walgt van de ratten en zeeslakken, die als delicatessen prijken op den disch der Mandarijnen. Maar aan de tabak behoort de wereld. De Kaffer rookt haar in zijn kraal; de Pacha rookt haar op zijn divan; de Apache rookt haar in zijn wigwam; de Maleier rookt haar op zijn balé-balé; de Leidsche professor rookt haar in het heiligdom van zijn studeervertrek. Zóó ver is het gekomen, dat de man in ons midden, die **niet** rookt, zich getroosten moet te worden aangezien voor óf ongezond óf ongezellig.

(De Boodschapper.)

INGEZONDEN.

Waarde Theofilus!

Gij hebt zeker in „de Christen" het stukje van den heer Bakker wel gelezen? Ik hoop, dat gij u dan ook de moeite getroost hebt, alles goed te overwegen, en tevens de aangehaalde schriftuurplaatsen in uwen bijbel hebt opgeslagen. Ik zelf heb dat ook gedaan, en nu wilde ik u eens het resultaat van dat onderzoek mededeelen.

Vooreerst vraagt de heer Bakker, waar het in het Nieuwe Testament staat, dat het voor diegenen, welke de ware vrijheid en rust in Christus verkregen hebben niet één dag, maar zeven dagen der week sabbat is. In 't vorig stukje heb ik reeds gezegd, dat het er staat, maar helaas vergeten, er bij te voegen, waar het staat. Nu veronderstelde ik toch bij u wel zooveel bijbelkennis, om te weten dat het in Heb. 4 te vinden is, meer bepaald het zevende vers (Sabbat = rust.)

Dan bewijst de heer Bakker op zijn manier, dat er wel een spoor van Sabbatvieren in het Apostolisch tijdperk te vinden is, door eene reeks van Schriftuurplaatsen. — Gij hebt ze toch zeker allen opgezocht, Theofilus? En wat merktet ge toen op? Toch zeker dit, dat in al die verzen ook het woord „Synagoge" voorkomt. Daar sprak Paulus overal tegen de Joden, en welken dag zoude hij daarvoor kiezen, anders dan den Sabbat? Indien hij voor de Mahomedanen had had moeten prediken, zoude hij het niet op Vrijdag gedaan hebben? En veronderstel eens, dat Paulus heden in Europa kwam om onder de Christenen te prediken, zoude hij dan niet op Zondag naar de vergaderplaatsen der Christenen gaan? — Neen, door te zeggen, dat Paulus in de Synagoge op den Sabbatdag gepredikt of gehandeld heeft, is niet het bewijs van Sabbatvieren voor de Christenen geleverd. — Ja, misschien heeft het handelen van Paulus in de Synagoge wel aanleiding gegeven, tot het vergaderen der Christenen op den eersten dag der week. Het samenkomen om brood te breken op den eersten dag der week te Troas deelt Lukas ook niet als iets bijzonders of buitengewoons mede

En waar in Hand. 19 : 9 van Paulus' beslisten stap, om de discipelen van de Joden af te scheiden, en in een ander lokaal te vergaderen, wordt gesproken, wordt er daarna van den Sabbat geen melding meer gemaakt.

Voorts is de heer Bakker daarover gebolgen, dat ik den Sabbat eenen Oud-Testamentischen Sabbat noemde. Maar mag ik dan eene zaak, die geheel onder het Oude Testament behoort, niet Oud-Testamentisch noemen? in tegenstelling met den Nieuw-Testamentischen „zekeren dag, namelijk HEDEN" (Heb. 4 : 7).

En mag men het tevens niet als eene leiding Gods beschouwen, dat er in de orde der maatschappij na zes werkdagen een rustdag is?

En als de heer Bakker beweert, dat Paulus nergens vermaant tegen het maken van gesneden beelden of het ontheiligen van 's Heeren naam, is dat bijna als een beleediging voor den grooten Apostel te beschouwen, die zijn geheele leven geijverd heeft, om de afgoderij der Heidenen te doen verkeeren in aanbidding van 's Heeren grooten en heerlijken Naam. — Denk eens aan zijne worsteling te Efeze, Iconium en Athene!

En zoo komen de woorden van den heer Bakker op zijn eigen hoofd terug:

„Waarlijk, indien gij voor den doop geen hechter en beter bewijs hadt tegenover uwe tegenstanders, heer B., dan stond de zaak bedroefd slecht, uiterst zwak."

Het slot van 's heeren Bakkers brief is ook zoo schoon niet: „Zij zeggen het, en doen het niet." (Matth. 23 : 3) — Wat heb ik dan gezegd, dat ik niet doe, heer Bakker?

Edoch, deze uitdrukking, door welke hij de kinderen Gods, die met hem op het stuk van den Sabbat niet eens zijn, in het gezelschap der Farizeën voert, willen we voor zijn eigen rekening en verantwoording laten.

Zegene de Heere ons allen; leeren we, zijnen wil te doen en ons geheel aan zijn woord te onderwerpen; dit zij onze bede.

De uwe in Jezus AITZE.

STADSKANAAL Oct. 1900.

(Wij achten dit onderwerp thans genoegzaam toegelicht en sluiten daarover de discussie in ons blad.
de Red.)

EEN EN ANDER.

*** De laatste nakomeling van John Bunjan stierf dezer dagen in Lincoln, Engeland, in de persoon van mevrouw T. M. Keyworth. De laatste mannelijke nakomeling van Bunjan stierf reeds voor eenige jaren. Men richtte voor hem een gedenkteeken op in Lincoln. Mevrouw Keyworth, met wie deze beroemde familie uitgestorven is, bereikte den ouderdom van ongeveer 99 jaren. Het zal den lezers bekend zijn, dat John Bunjan eens een berucht ketellapper was, echter bekeerd en als een getrouw getuige van Christus terwille van de prediking des Evangelies in de gevangenis geworpen werd. Hier schreef hij de „pelgrims reize naar de eeuwigheid," welk boek naast den Bijbel het meest verspreid en in zeer vele talen overgezet is. John Bunjan was een Baptist.

„Wahrheitsz."

*** De zending der Baptisten. De Baptisten hebben in de heidenwereld 16 arbeidsvelden en op ieder derzelve werden (gemiddeld) gedurende het vorige jaar meer dan 100 personen gedoopt en alzoo in de Gemeente opgenomen. Dit is tot bemoediging en aansporing om te volharden in den arbeid onder de verschillende volken der aarde. Uit Ongole, Indië, werden 1016, uit Bassein, Birma 652, uit Hifuen (?) Congo 406, uit Rangoen en Tounga, Birma 368 en 360, uit Banza Manteke, Congo 399. Voorts worden van verschillende andere plaatsen kleinere getallen opgegeven.

In den arbeid der Amerikaansche Baptisten aan de Congo werd in de laatste jaren een Pinksterzegen ervaren. Op de drie stations Banza Manteke, Lukunga en Kifwa werden 885 bekeerlingen gedoopt. De Gemeenten aan de Congo zijn met 40 procent toegenomen.

„Sendbote." N. v. B.

Uit de Gemeenten.

PATERSON N.-J. Nu alle leden onzer Gemeente „De Christen" lezen en wij van uwe Gemeenten uit ons oude Vaderland het een en ander kunnen vernemen, zoo gevoelen wij ook meer prikkel om U met de werking van 's Heeren Geest hier onder de Hollanders bekend te maken. Daar, waar wij bidden om de bekeering van zondaren en om de toebrenging der geloovigen tot den doop, moeten wij ook van elkander weten of de Heere die gebeden verhoort, opdat wij daarna te zamen kunnen danken. Zoo zal het u aangenaam zijn te vernemen, dat onze leeraar Ds. J. de Hart in dit jaar een ouden Groninger heeft gedoopt van 81 jaar. Hij had Ds. Feisser gekend en was boos op hem geworden toen hij met den doop begon. Later, toen hij den Heiland leerde kennen gaf de Heere hem ook licht in den doop. Hij woonde in den Staat Texas en vernam aldaar van een Gereformeerden Dominé van hier, dat hij een plaats kon vinden in het oudemannen- en vrouwenhuis te Paterson, opgericht voor Hollanders. Hij verliet zijne kinderen en kwam hier voor een tijd in dat huis wonen. Daar onze leeraar ook die ouden van dagen zoo nu en dan bezoekt, leerde ZEerw. en later wij hem kennen. Hij was van den doop duidelijk overtuigd en liet zich als weleer de Kamerling begraven.

Wij hadden dien ouden broeder lief, en hij was bemind onder de ouden van dat gesticht. Daar zijne kinderen hem weer in Texas terug wilden hebben meende hij dat het 's Heeren weg was terug te moeten gaan. Hij kwam hier met een bezwaard gemoed, omdat hij den doop had verzuimd, en verliet ons met de verzekering ook in dezen naar Gods wil te hebben gedaan. Zijn naam is J. Rinken.

Misschien heeft de Gemeente van Stadskanaal nog oude leden, die zich zijn naam herinneren.

Donderdagavond 4 Oct. gaf de Heere ons een feestavond. Twee mannen met hun vrouwen, afkomstig uit Friesland en Z.-Holland werden door onzen Leeraar gedoopt. Zij hadden langen tijd onder de prediking opgegaan en met ons verkeerd, zoodat hun, hoewel streng in de Gereformeerde leer opgevoed, eindelijk de oogen opengingen voor de waarheid, dat eerst de gevallen zondaar den Heere Jezus moet hebben als zijn persoonlijken Zaligmaker eer dat de doop en het Avondmaal voor hem zijn.

Het was een heerlijke avond. De Zangvereeniging zong bij die gelegenheid en een aantal vreemden woonden den doop bij.

Als de Heere werkt, wie zal het dan keeren?

Meerderen zullen voor den Heere en zijne Gemeente worden gewonnen.

Namens de „Hollandsche Baptisten Gemeente."
E. SUIKERBAKKER, Diaken-Secretaris.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Het voornaamste nieuws in ons vaderland, dat evenwel al haast geen nieuws meer zal zijn, is wel de verloving van onze geëeerbiedigde Koningin Wilhelmina met Z. H. den hertog van Mecklenburg Schwerin, van welke verloving de vorige week door middel van de Staatscourant den volke mededeeling werd gedaan. Hoewel Hr. Ms. verloofde voor velen nog een onbekende is, werd deze mededeeling toch algemeen met vreugde begroet en 't Amsterdamsche publiek vond 't zeer interessant, dat de Koningin den naam van haren toekomstigen gemaal direct verhollandscht heeft, door in plaats van Heinrich — Hendrik te schrijven. Als Z. H. nu ook een Hollandsch hart toont te bezitten, dan zal hij de achting der natie spoedig wegdragen, maar het voornaamste is, dat beiden de ware verandering des harten mogen hebben ondergaan, zoodat zij in de vreeze des Heeren ons land en volk regeeren en voorgaan, dan zal deze gebeurtenis zeker bevorderlijk zijn voor 't algemeen welzijn.

Door bemiddeling van het Kamerlid, den heer Staalman, heeft de Sabbatist Hoogland van den Minister van Oorlog de toezegging verkregen om in 't vervolg, evenals de Joden, op Zaterdag geen dienst te verrichten, maar nu op Zondag. Hoewel de minister dit bevel telegrafisch gezonden had, was toch de zaak reeds bij den krijgsraad aanhangig gemaakt, zoodat deze tusschenkomst eerst later van kracht zal zijn, als de militaire justitie de zaak zal hebben afgehandeld.

De voorloopige gevangenhouding der beide verdachten van den afschuwelijken kindermoord te Tilburg is door de rechtbank te Breda met 30 dagen verlengd.

Frankrijk. Te Roubaix hebben 1650 wevers het werk gestaakt en naar 't schijnt niet geheel zonder reden, omdat hun dagloon met 50 centimes (25 cent) verminderd is.

De tentoonstelling te Parijs werd tot den 14n dezer bezocht door 42,273,700 personen en nog schijnt men de aardigheid er niet af te hebben, want Zondag 14 Oct. waren er nog 420,400 bezoekers geweest. In

Duitschland, te Berlijn, denkt men den 27sten dezer een groote kattententoonstelling te houden, waar zelfs eene afzonderlijke afdeeling voor gedresseerde katten zal zijn. Het zal ons eens benieuwen, of daar ook zooveel bezoek zal komen.

Tot rijkskanselier in Duitschland in de plaats van von Hohenlohe is benoemd von Bülow, waarmede echter, hetzij uit jaloerschheid of uit andere beweegredenen, andere ministers niet zeer ingenomen zijn. Hij moet echter nog al de gunsteling des Keizers zijn, die hem wegens zijne verdiensten bij de onderhandelingen voor het Samoatractaat in den gravenstand verheven heeft. De Duitsche veldmaarschalk Von Waldersee is volgens een telegram van 17 October uit Peking in

China aangekomen. Dat schijnt toch nog niet geheel overbodig te zijn, daar de Boxers ten Noorden van Peking weer roeriger zijn geworden. Ook verhaalt men nu van een nieuw soort opstandelingen in Zuid China, gericht tegen de tegenwoordige dynastie van 't Hemelsche Rijk, terwijl men nog niet met zekerheid weet te zeggen, welke verhouding zij tegenover de vreemdelingen aanneemt. Het zal den mogendheden dus geraden zijn, voorzichtig te zijn, want de toestand wordt hoe langer hoe ingewikkelder, zoodat Amerika, ziende, dat er niet veel eer en voordeel mee te behalen valt, er ernstig over nadenkt om zijne troepen geheel terug te trekken en alle regeling maar verder aan de Europeesche mogendheden over te laten. Als Mac Kinley hiertoe besloot, zou hem dat misschien een prachtige positie opleveren tegen Bryan, zijn mededinger.

Engelsch-Indië. Hoewel in sommige deelen des lands de hongersnood eenigszins begint te verminderen, worden nog steeds 2,229,000 gezinnen ondersteund, en 't ergste is wel, dat men nu in de provincie Bombay een zeer slechten oogst verwacht, en dientengevolge weer groote ellende.

Z.-Afrika. In plaats van met eerbetoon, zooals men den president van Transvaal waardig oordeelde, is Paul Kruger in alle stilte aan boord

van de *Gelderland* gekomen, op een onverwachte plaats en op een onverwachten tijd, blijkbaar om zulk een eerbetoon wijselijk te voorkomen, en zijn plan is, vooreerst een rondreis door Europa te doen. Lord Roberts zou ook wel naar Europa willen komen, maar heeft nu nog weer tot Maart uitgesteld, omdat hoe hij zulks ook seinde, de oorlog maar niet uit wil zijn. De Boeren verschaffen den Engelschen zooveel werk, dat er nu nog weer 2000 man heengezonden moeten worden uit Engeland. Zij beginnen nu ook de telegraaflijnen door te snijden.

Een Engelsch Generaal die in 1877—80 tegen de Boeren vocht en hen dus bij ervaring kent, meent dat niettegenstaande 't oogenblikkelijk succes der Engelschen, deze oorlog nog zal uitloopen op een geheel verlies van de Engelsche bezittingen in Z.-Afrika en dat Engeland er niets bij zou winnen dan de wetenschap, dat zijn legerorganisatie niet deugt.

S. K. K.

VARIA.

GRAANKORRELS.

Geven maakt rijk. — De liefde, die aan anderen mededeelt, is als een bron, die — al reikt zij den dorstige een dronk — toch altijd blijft doorvloeien.

Een goed antwoord. — Een wijs man gaf eens aan een schrijver, die zich beroemde op den grooten aftrek zijner vuile romans, dit goede antwoord: „Er worden ook jaarlijks wel een millioen meer eikels dan ananassen gebruikt. Maar w i e gebruiken ze?"

Doe wel, deel mede. — Wie de zee bevaart, kan lichtelijk schipbreuk lijden. Daarom moet gij, die nog met een gunstigen wind zeilt, de hand reiken aan hem, die schipbreuk lijdt; help den ongelukkige, zoo lang gij gezond zijt en rijk!

CORRESPONDENTIE.

Hetgeen wij in de vorige week schreven aangaande de aan te wenden pogingen om n i e u w e a b o n n é's voor den volgenden jaargang te winnen, zal ongetwijfeld door onze vrienden met aandacht gelezen zijn. Ik heb er thans nog dit aan toe te voegen: Allen, die zich voor den volgenden jaargang abonneeren, zenden we al de nummers, die van 1 November tot einde des jaars verschijnen, **gratis**.

Wie ons adressen opgeeft om er, op eenige hoop van welslagen proefnummers aan te zenden, bewijst ons ook een dienst.

DE ADMINISTRATEUR.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van H. B. K. te Vriescheloo f 2.70; van H. B. te E. Compascuum f 3.60; van J. B. te Muntendam f 3.36½; van A. K. te Franeker f 0.45.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

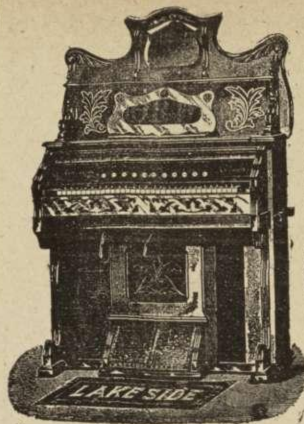

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 29 Oct.—4 Nov.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: Gij kunt God niet dienen en den Mammon.
Luk. 16 : 13.

M a a n d a g 29 Oct. Luk. 16 : 1—13. D e o n r e c h t v a a r d i g e r e n t m e e s t e r. Bij elke gelijkenis komt het op het onderwerp aan, en hier in 't bijzonder. Dit wereldkind diende slechts één meester: zijn eigen IK. En gij, dient gij s l e c h t s u w e n Heiland? Of een weinig Hem, en een weinig de wereld?

D i n s d a g 30 Oct. Gen. 32 : 4—21. J a k o b s w ij s h e i d. De rentmeester verstond het in zijn zijn voordeel listig te zijn, gelijk hier Jakob. Maar Jakob leerde hier God zoeken en dienen en werd een ander mensch.

W o e n s d a g 31 Oct. Ps. 15. V a s t e n s t a n d. Elk waar kind van God schuwt de werken der duisternis, en de gierigheid en hebzucht, als wortels van alle kwaad, in het bijzonder.

D o n d e r d a g 1 Nov. Dan. 6 : 1—10. T r o u w e d i e n s t. Heerlijk schoon is het voorwaar, wanneer de mensch slechts het éene doel heeft: In godsvrucht en tot Gods eer te leven, gelijk ook Daniel, Jozef en Paulus.

V r ij d a g 2 Nov. Spr. 21 : 1—12. B e t e r d a n o f f e r a n d e. Goddeloos is het plan: eerst den Mammon te dienen om rijk te worden, en dan God daarmede te dienen doordat men honderd of duizend gulden ten offer geeft. De Heer ziet het hart aan.

Z a t e r d a g 3 Nov. Col. 3 : 16—25. A l l e s v o o r d e n H e e r. Alle denken, spreken, doen, alle krachten des lichaams en der ziel in Gods dienst te stellen, ook de beroepsbezigheden: dat maakt den geheelen Christen uit.

Z o n d a g 4 Nov. Matth. 25 : 14—30. H e t l o o n d e r g e t r o u w e n. Niet uit zucht naar loon, dat zou Mammondienst zijn, maar uit liefde en gedreven door Gods Geest laat ons werken. „Mijn loon is het, dat ik m a g!"

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 706 DONDERDAG 1 Nov. 1900. 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Het lied van den Zaaier.

Korrels, die de Heer mij gaf,
Daalt nu in het stille graf,
In het bed van aarde.
Aarde strooi ik op u neêr,
En al zie ik u niet meer,
Toch bezit gij waarde. —

Zoo gij wist, wat ik u doe,
O, gij riept mij zeker toe:
„Mensch! gij neemt mij 't leven;
Voortaan zie ik zon noch maan,
Ach! waartoe dan tot vergaan
Mij aan 't stof gegeven?" —

Doch ik zeg u: Houdt maar moed,
Want gij slaapt daar zacht en goed.
Hebt gij uitgeslapen,
Dan verrijst gij, eer gij 't weet,
Sierlijk, als ten feest gekleed,
Ja, als nieuw geschapen. —

Eenmaal zink ik zelf ter neer,
Zaait mij God, als de Opperheer,
In des aardrijks duister;
Maar ten tijde van den oogst,
Klinkt op mij Zijn allerhoogst:
„Rijs tot eeuw'gen luister!" —

Groote droefheid of zielesmart.

Rom. 9 : 1—2.

Het Evangelie is de blijde boodschap des heils. Het verkondigt ons de liefde Gods. God, de Eeuwige, Almachtige, Heilige en Heerlijke, heeft ons lief in Christus. In Hem, met Hem en door Hem wil Hij ons alles geven en ons tot Zijne eeuwige heerlijkheid leiden. Dat is de bron der zaligste vreugde.

Het Evangelie beteekent overwinning; overwinning over de wereld, het eigen ik, het vleesch, de zonde en den dood. En waar overwinning is, is vreugde.

Het Evangelie is de boodschap des vredes, en waar vrede is, daar is blijdschap.

Nadat nu de Apostel in het 8ste hoofdstuk van den brief aan de Romeinen den jubeltoon heeft aangeslagen, begint hij in 't 9de hoofdstuk zijne groote droefheid uit te drukken. „*Het is mij een groote droefheid en mijn hart een gedurige smart.*"

Zoo kent dus het hart des Apostels zijne vreugde, maar ook zijne droefheid. Hoe reiner de vreugde, des te dieper de smart. Hoe helderder het licht, des te schriller teekent zich de schaduw. Deze beide contrasten des levens moeten in de ware volgelingen van Jezus vereenigd zijn. De bron der vreugde kennen we; de oorzaak der droefheid willen we nader betrachten.

De Apostel spreekt in bovenstaande woorden niet van lichamelijke smart of pijn, niet van spot en hoon, miskenning, verachting, vervolging, mishandeling, gevaren, nood etc. Daaraan heeft hij wel is waar geen gebrek gehad. Hoe hij daarover denkt, lezen wij in I Cor. 4 : 9—14; II Cor. 4 : 7—12; II Cor. 6 : 4—11. Hij spreekt hier over een dieper gaande smart, een voortdurend lijden der ziel. Men kan het hem zoo niet aanzien. Hij zet zich ook niet in een hoekje te klagen. Maar over zijn innerlijk leven zweeft een donkere schaduw, en af en toe trekt hem het hart als van smart bijeen. Is hij met zijn Heiland alleen in de binnenkamer, dan worden zijne oogen tot waterbronnen, dan legt hij den last zijner ziel aan Jezus voeten neder. Hij staat weer op, wischt zich de tranen af en spreekt met een hart vol van liefde en vroolijke geestdrift van Jezus, van Zijn kruis, Zijne opstanding, van Zijn leven en vrede.

Hoe moeten wij ons dan die groote droefheid in dezen blijden getuige verklaren?

Heeft hij soms te lijden van aanvechtingen des des geloofs? Heeft hij geen toevoer van boven en gevoelt hij zich dientengevolge mat en ledig? Kan hij niet meer bidden zooals voorheen? Gevoelt hij niet meer de nabijheid des Heeren? Of is hij soms ontstemd, verdrietig en weet zelf niet recht waarom? Zit hij misschien gelijk Elias amechtig ter neer, teleurgesteld, ontmoedigd?

Neen, neen niets van dat alles. Wat is het dan?

Hij, de Israëliet, was ook eens een woedend vijand van den Nazarener, die nu echter door Christus begenadigd, gered en zalig gemaakt is.

Hij, de Israëliet, die nu zijne knie voor den Gekruisigde buigt en in den Messias het onuitsprekelijk groote heil gevonden heeft, deze Israëliet, voor wien de naam van Jezus de bron van eeuwige zaligheid geworden is — deze ziet zijne broederen, die van zijn maagschap zijn; hij ziet zijn innig geliefd volk, aan hetwelk hij zich met geheel zijn ziel verkleefd gevoelt, het volk der belofte met zijn vele voorrechten, het volk, dat inzonderheid voor Jezus geschapen was en voor hetwelk Christus gestorven was; hij ziet dat volk in den donkeren nacht des ongeloofs vol blinde vijandschap tegen den Gezalfde daar henen gaan. Wat heeft hij zich al niet een moeite getroost hen voor Jezus te winnen! Met welke heldere kleuren trachtte hij hun het beeld des Gekruisigden te teekenen! Hoe heeft hij niet getracht nu hunne harten, dan hun gewetens te treffen! Welke heerlijke klanken heeft hij niet aan de harp des Evangelies ontlokt! Nu op hartroerende smeekende wijze, dan weer met bezielende geestdrift heeft hij hun op Jezus gewezen, op Zijne woorden, zijn leven, zijne wonderen, zijne liefde, zijn lijden en sterven, zijne opstanding en hemelvaart, zijne heerlijkheid en toekomstige openbaring. Hoe bracht hij het niet alles in wondervolle overeenstemming met de Schriften!

Alles echter te vergeefs! Hier en daar een enkele, wien de oogen open gingen en het hart ontsloten werd; maar het volk als volk met zijn oversten en priesters bleef den Christus, de eenige hope Israëls, hardnekkig tegenstaan. Het woord des kruises bleef hun een voortdurende ergernis.

Dat gezegende volk, *zijn* volk, uit hetwelk ook de Christus geboren was, welker is de aanneming tot kinderen, de heerlijkheid, de verbonden, de wetgeving, de dienst van God en de beloftenissen, dat volk werd door eigen schuld een verworpen en vervloekt volk.

Dat was de groote droefheid en diepe zielesmart, die hem voortdurend het hart doorwoelde.

Nergens vinden we in de H. Schrift een tweede voorbeeld als dit, waar het heldere licht der vreugde zoo dicht naast den donkeren nacht der droefheid geplaatst wordt. Als op de vleugelen des geloofs is Paulus opgevaren in de hoogte, vanwaar uit hij alles aan zijne voeten ziet liggen. Een triomflied, een vreugdepsalm heeft hij daar gezongen (Rom. 8). Plotseling zwijgt hij en als een die zich herinnert, dat hij nog in 't tranendal dezer wereld is, ontsluit hij juist hier voor zijne broederen de diepe, innerlijke smart van zijn hart. Op het getuigenis der grootste vreugde volgt de belijdenis van de grootste droefheid. In hetzelfde hart wonen de zaligste vreugde en de diepste smart dicht bijelkaar.

Is dat slechts bij Paulus zoo?

Neen, zoo is 't in hart van ieder Christen, waar veel geloof is, daar is veel smart, en waar geen zielesmart is, daar is geen geloof. Ik bedoel daarmee geen smart of droefheid over verlorene of bedrogene menschenliefde, over 't lijden des lichaams, over verlies van geld, goed of eer. Dat alles overwint het geloof, hetwelk met Azaf spreekt: „Bezwijkt mijn vleesch en mijne hart, zoo is God de rotssteen mijns harten en mijn deel in eeuwigheid." Het hier genoemde is de droefheid der wereld; zij heeft geen geloof en kent dus ook niet den troost des Psalmisten. Sla Job gade in 't midden van den aschhoop. Alles, waaraan de wereld hangt, had hij verloren: zijne kinderen, huis en hof, akkers, vee, geld, goed, eere, roem, zijn gezondheid, de liefde en achting van zijn vrouw; en toch hooren we hem spreken: „de Heere heeft gegeven en de Heere heeft genomen, de naam des Heeren zij geloofd!"

Er is echter een zielesmart, die met het geloof vereenigd is, met het geloof toeneemt en met het geloof ook eerst ophoudt. Dat is de groote droefheid over de vijandschap tegen den Heer en Zijn Gezalfde, over den afkeer van het Evangelie, over de blindheid der ongeloovigen, die verloren gaan omdat zij den Heer der heerlijkheid verwerpen.

Ik wil niet spreken over onze koelheid tegenover Israël en dat ons nauwelijks het harte wee doet wanneer wij een Israëliet zien.

Maar kennen wij die zielesmart over ons eigen volk, dat door ongeloof en bijgeloof, door den harden slavendienst der zonde zoo diep gezonken

is? Kennen wij die groote droefheid, daarover, dat het Evangelie van Christus door honderdduizenden van z.g.n. Christenen verworden wordt? Kennen wij dat hartewee over die bloedverwanten, die nog steeds buiten Jezus daarheen wandelen, rijpende voor het toekomstig oordeel?

Den Evangelist Moody werd eens gevraagd, waarom hij nimmer over de hel preekte. „Ik heb nog geen tranen genoeg" zeide hij „om het lot der verlorenen te beweenen."

Paulus zag ze, al die verloörnen en voor eeuwig rampzaligen uit het volk, dat hij zoo lief had, en het hart bloedde hem. Gelijk zijn Meester eens over Jeruzalem, zoo weende hij over de verhardheid van zijn volk.

Verblijden w'ons ten allen tijde in het heil, dat ons in Christus geworden is. Laten we echter ook in onze vreugde aan Paulus gelijk zijn. Het diep innig leedgevoel over het lot onzer medemenschen zal ons in staat stellen voor hen tot zegen te zijn. De liefde van Christus zal ons niet slechts tranen geven, om de breuke van ons volk te beweenen, maar zal ons leeren bidden, getuigen, arbeiden en offeren tot heil van onze medemenschen.

G. B. P.

De Wetenschap en de Bijbel.

Is de wetenschap in strijd met den Bijbel?

Vervolg.

Laat ons nu de ontwikkeling nagaan van het *dieren- en plantenrijk* op de aarde. Wat de geologie of aardkunde ons daarvan leert, heeft zij afgeleid uit de overblijfselen van dieren en planten in de verschillende lagen der aardkorst. Deze overblijfselen noemt men fossielen en zijn alle versteeningen, die meestal met volkomen duidelijkheid en scherpte de vormen der organismen te zien geven. Natuurlijk zijn deze fossielen in de *bovenste* lagen uit *jongere* tijdvakken, dan die uit de diepere. Op grond van vele en duidelijke gegevens worden de verschillende gesteenten naar den tijd, waarin ze gevormd zijn (d. w. z. uit de zee bezonken zijn) in verschillende afdeelingen verdeeld. Zoo onderscheidt men *a.* het azoïsche, *b.* het palaeozoïsche, *c.* het mesozoïsche en *d.* het kainozoïsche tijdperk. Deze 4 tijdperken zijn weer in verschillende onderafdeelingen verdeeld. Het azoïsche is het oudste, het kainozoïsche het jongste. Wij zullen met onze opmerkingen beginnen bij het *azoïsche of oudste* en eindigen bij het *jongste*.

Dus het *azoïsche tijdperk*. De naam beteekent *zonder leven*. Men gaf dien naam, omdat men in de gesteenten, uit het water afgezet in dien tijd, langen tijd geen enkel overblijfsel van eenig wezen vond, plant noch dier. Later heeft men sporen meenen te ontdekken, maar de geleerden zijn 't daarover niet eens.

Wij stappen hier dus spoedig af en be-preken het *palaeozoïsche tijdperk*. De naam beteekent *oud leven* en het is dus die tijd geweest, waarin de eerste schepselen geleefd hebben. Waren die eerste organismen planten of dieren? De wetenschap leert, dat zij in de zee, heel in de diepte of aan het strand geleefd hebben. Het zijn zeer weinig ontwikkelde plantdieren, enkele soorten van stekelhuidige dieren (denk aan zeesterren), ook weekdieren, ringwormen en schaaldieren (denk aan slakken en kreeften). Al deze wezens leefden dus in de zee en hadden gedaanten, die zeer veel verschilden van die tegenwoordige soorten. Zij komen tegenwoordig niet meer voor en zijn dus geheel uitgestorven en dat reeds aan het eind van dit tijdperk grootendeels. Want dit tijdvak telt een groot aantal jaren en geeft dan ook reeds, als men het oudste en jongste gedeelte er van vergelijkt, een groot *verschil* niet alleen, maar ook *aanzienlijke ontwikkeling* te aanschouwen.

Het palaeozoïsche tijdvak is dan ook weer verdeeld in 4 tijdruimten, het silurische, devonische, steenkolen- en permsche tijdvak. En juist reeds uit dat oudste van de vier noemde ik eenige diervormen. Waren er in dat tijdperk ook reeds planten? In de bovenste, dus jongste lagen van silurische gesteenten vindt men ook plantenversteeningen en wel overblijfselen van de wolfsklauw. Ook zeewier treft men aan. Toch zijn de plantenfossielen betrekkelijk zeldzaam.

De *devonische gesteenten* vertoonen weer schaaldieren, doch als *nieuwe vormen* vertoonen zich *voor 't eerst visschen*, wel zeer vreemd gevormd en weinig overeenkomend met de tegenwoordige, maar 't waren toch visschen en als zoodanig voor den leek zelfs gemakkelijk te herkennen.

Hierop volgde het *steenkolen-tijdperk*. Zeer zeker trekt dit ons aller belangstelling. In dit tijdperk, dat zeer lang geduurd heeft, zijn niet alleen de steenkolen gevormd, doch ook andere gesteenten. In de oudste gesteenten vinden we versteeningen van *varens* en allerlei *rietsoorten*. Beide vormen treffen we nog niet eerder aan. Ook veel glansschubbige visschen.

In het daaropvolgende tijdvak verscheen weer een geheel eigenaardige dierenwereld. *Koralen, eucrinieten* en *schelpen* van bijzondere vormen, zijn alle zeedieren geweest.

Geheel in afwijking daarvan is de daaropvolgende tijdruimte, waarin de grond gelegd is van de veelvuldig voorkomende kolenbeddingen. Laat ons hierbij wat langer stilstaan. Steenkolen bestaan hoofdzakelijk uit koolstof, dat aan ieder bekend is. *Houtskool* en *doove kolen* bestaan uit *dezelfde stof*. Die koolstof der steenkolen is het hoofdbestanddeel van alle plantaardige organismen. Ook de hoofdmassa van turf, bruinkool, anthraciet en graphiet is kool. Turf bevat naast kool het hoogste procent aan andere stoffen, anthraciet is bijna geheel koolstof. Door de volgorde turf, bruinkool, steenkool, anthraciet is aangegeven, dat turf de minste, anthraciet de meeste koolstof bevat. Op turf volgt bruinkool, op bruinkool steenkool. Al deze stoffen zijn van denzelfden oorsprong, en daar nu turf in onzen tijd nog wordt gevormd, kan men nagaan, hoe de vorming ook van bruinkool, steenkool en anthraciet heeft plaats gehad.

Laat ons in 't kort de veenvorming in ondiepe plassen bespreken. Daarvoor kunnen we in ons land, niet ver van Haarlem, de Kagermeer opzoeken. De ondiepe gedeelten hiervan zijn begroeid met allerlei moeras- of waterplanten. We treffen er aan: plompen, scheeren, fonteinkruid, rietsoorten enz. Jaarlijks sterven deze planten af en zouden geheel op den bodem zakken, als niet de wortels in den grond zaten en dus de planten een eindje boven den bodem hielden. Waren nu deze afgestorven planten aan de lucht blootgesteld, dan zouden ze totaal verrotten; maar nu ze in het water gedompeld zijn en van de lucht afgesloten, heeft er geen verrotten plaats, maar wel een ontbinding van de planten door verbinding van de elementen onderling, waaruit ze bestaan. En de hoofdbestanddeelen zijn koolstof, waterstof en zuurstof. *Kool-* en *waterstof* verbinden zich tot *koolwaterstof*. Dit gas ontwijkt in bellen, die men telkens kan zien opborrelen. *Waterstof* en *zuurstof* verbinden zich en vormen *water*. *Kool-* en *zuurstof* vormen koolzuur, die ook in bellen in het water opstijgt. Oppervlakkig zou men nu zeggen, dat, als die gassen zich nu onderling verbinden, er ten slotte niets meer overblijft. Doch voor die verbindingen wordt zoo weinig koolstof gebruikt, dat er bij voortgaande ontbinding steeds hooger procent koolstof rest. Turf, bruinkool, steenkool en anthraciet verschillen dan ook slechts in zoover, als het ontbindingsproces bij de eene stof langer geduurd heeft dan bij de andere. Zoo gaat dan ook na verloop van tijd *veen* over in *bruinkool*, daarna de *bruinkool* in *steenkool*, later dit in *anthraciet*. Gewoon levend hout bevat ruim 52 %, koolstof, veen 60 %, bruinkolen plm. 72 %, steenkool van 80—90 % en anthraciet 94 %. Ten slotte nog een enkel woord over graphiet of potlood, dat bijna 100 % koolstof bevat. Dit moet dus het oudste zijn en komt voor in het tijdperk, dat wij leerden kennen als het azoïsche.

Wij merkten reeds op, hoe groot het verbreidingsgebied van de steenkool is. In 't algemeen zijn die beddingen of lagen niet dik. Lagen van 12 M. zijn groote zeldzaamheden. Maar het aantal, dat op elkander ligt, is somtijds zeer groot. Het steenkoolgebergte in België bij de stad Mons bevat 115 beddingen, die waard zijn ontgonnen te worden. Het steenkolengebergte van Coalbrookdale in Engeland heeft 135 beddingen. Deze gesteenten zijn alle van elkander gescheiden door andere lagen, gewoonlijk leien. Welk een tijd moet het geduurd hebben, voordat al deze beddingen met de klei van rivieren of zeeën bedekt zijn. Stel — wat onzinnig is — slechts 1 jaar voor den groei der planten en de bedekking met klei, dan zou nog 135 jaar noodig geweest zijn om de lagen te vormen, waaruit na oneindig veel jaren de steenkool is ontstaan.

Indien men nagaat, van welke planten en dieren men afdruksels vindt in de steenkool, dan blijken dit te zijn palmen, boomvarens, rieten, paardestaarten en wolfsklauwen.

Van deze planten zijn de *palmen* geheel *nieuw* in dit tijdperk. Zij verschenen toen voor het eerst en behooren tot hooger georganiseerde planten dan de tot hiertoe genoemde.

De voorkomende dieren zijn schelpdieren, visschen en voor het eerst zekere *kikvorschachtige dieren*, die ook hooger staan dan de tot hiertoe genoemde.

Alle verschijnselen, die zich voordoen bij de steenkolenbeddingen, alle kenmerken wijzen er op, dat zij ontstaan zijn in een tijd, toen het met warmte en vochtigheid geheel anders was gesteld dan nu.

De *rijkdom* der planten was buitengewoon, evenals de *grootte* der exemplaren. Dit, gevoegd bij de groote verbreiding, brengt de geleerden tot de onderstelling, dat in het steenkolentijdperk de aarde over de geheele of *bijna* de geheele oppervlakte veel warmer moet geweest zijn dan thans en bovendien, dat die kolossale boomvarens moeten gegroeid zijn in een *half licht* of schemerduister en in een zeer vochtige lucht. Deze onderstelling zal ons later zeer te pas komen.

Laat ons nu iets zeggen van het tijdvak, dat op de steenkool volgde, het zoogenaamde *Permsche tijdvak*. De planten lijken veel op die van 't steenkooltijdvak, en van de dieren zijn vooral de kikvorschachtige van belang.

(Wordt vervolgd).

Loterijen.

Tot de zonden van ons volk, die langzamerhand in *nationale* zonden zijn ontaard, behoort het spelen in de loterij.

Had men vroeger de *Staatsloterij*, en daarnaast zoo nu en dan een particuliere loterij; thans is het zoover gekomen, dat heel het maatschappelijk leven, waartoe ook het Christelijk leven, beheerscht wordt door de *loterij*.

Het lot is een middel, dat tegenwoordig schier voor alles moet dienst doen, wanneer men er op uit is geld bijeen te krijgen.

Wil men er verzekerd van zijn, dat een onderneming geldelijk zich zal kunnen bedruipen, dan verbindt men er eenvoudig een loterij aan.

Markten of tentoonstellingen kan men zich haast niet denken, zonder een of andere verloting.

De winkelnering is reeds voor een groot deel omgezet in een loterij, waardoor de Hollandsche degelijkheid en eerlijkheid groot gevaar loopt.

Of heeft een handel die een pond verkoopt, op een pond een half pond toegeeft en bovendien nog een bon uitdeelt, die uitzicht geeft op een of ander huishoudelijk voorwerp, nog recht op den naam van eerlijke koopmanschap?

Wil men zich overtuigen, hoezeer bij ons volk de zucht tot loterijspel openbaar wordt, dan moet men dezer dagen, bij het zoogenoemde St. Nicolaasfeest, maar eens de stad doorwandelen.

Geen winkelhuis haast kan men voorbijgaan, of het oog wordt getroffen door de woorden: „*Tombola met*" of „*zonder nieten*". Al is het een tombola zonder nieten, toch is en blijft het een dobbelspel, een speculeeren op de heb- en gewinzucht der deelnemers.

Achten wij het zonde voor God, zoodanig gebruik te maken van het lot, het getuigt ook van den zedelijken en maatschappelijken achteruitgang van ons volk.

Door gewone, eerlijke middelen ziet men geen kans meer om te verkrijgen, waarnaar het hart uitgaat, en wat men meent noodig te hebben.

Nu maakt men van ongewone middelen gebruik, die de hartstochten aanwakkeren en ten slotte bij de meesten op teleurstelling uitloopen en tot ontevredenheid aanleiding geven.

Meer dan ooit mag wel, vooral onder Christetenen, een waarschuwende stem worden gehoord tegen deze dingen, daar ook het Christenvolk op weg is hartstochtelijke dobbelaars te worden.

In de Staatsloterij te spelen is altijd als een groot kwaad beschouwd onder de Christenen en 't wordt nog als zoodanig gebrandmerkt.

Velen echter, die met afkeer vervuld zijn jegens Staatsloterijspelers, nemen heel gerust een lotje in een liefdadigheidsloterij, natuurlijk om veel meer terug te krijgen dan het lot heeft gekost. Wanneer de sprei of iets anders valt op het genomen lot, terwijl de anderen niets krijgen, dan is men daar grootelijks mee ingenomen.

Belijders van Jezus, die de Staatsloterijspelers onder de groote zondaren plaatsen, houden, zonder blikken of blozen, een tombola er op na, of gaan een winkel binnen, om voor een dubbeltje of kwartje een kans te wagen op een voorwerp van meerder waarde.

Al doen Christenouders het zelf al niet, dan laten zij het hun kinderen doen en geven er zelfs geld voor.

Wij zien niet in, waarom de Staatsloterijspelers grooter zondaars zijn dan zij, die onder meer bedekten vorm, of met een, zoo het heet, liefdadig doel, zich aan *hetzelfde* kwaad *schuldig* maken, tenzij het doel de middelen heiligt.

Bij de Staatsloterij gaat het in elk geval nog eerlijk toe, daar ze, onder strenge contrôle staat.

De winkelnering met verkapte loterijen, de tombola's enz. geven daarentegen aanleiding tot allerlei oneerlijke en bedriegelijke praktijken.

Deze dingen worden zoozeer gewoonte en breiden zich in die mate uit, dat het haast moeielijk is ze te ontgaan.

Daarom is het dan ook hoog tijd, dat van Christelijke zijde, door woord en schrift, een ernstig protest gehoord worde tegen al deze dingen, die voor de Gemeente des Heeren op geestelijke schade uitloopen, wanneer ze voortwoekeren.

't Wordt dan ook o. i. tijd, dat de Kerk des Heeren, in haar organen, deze dingen goed onder de oogen zie, en zich rekenschap geve, welke houding zij heeft aan te nemen tegen al dergelijke de maatschappij en den godsdienst ondermijnende ziekteverschijnselen.

Wat moet er van de Gemeente worden, wanneer ze ongemoeid de wereld mag volgen op dezen weg des verderfs, die vooral voor de jeugd, met het oog op de toekomst, hoogst schadelijk is.

Dat de strijd *moet* aangebonden worden tegen de loterijmanie, wordt van liberale zijde reeds beweerd, daar de maatschappelijke gevolgen hiertoe dringen.

Voor den Christen is er echter een rede, die zwaarder weegt, *en wel, omdat de loterijen, zooals ze thans op allerlei wijze geëxploiteerd worden, diep zondig zijn voor God.*

(De Roeper.)

Goddeloos.

Het woord „goddeloos" heeft in ons spraakgebruik eene beteekenis verkregen, die het oorspronkelijk niet had. Om onder verdenking of beschuldiging van goddeloosheid te vervallen, moet men openbare godslasterlijkheden gepleegd hebben of een bekend vijand van allen godsdienst zijn. Deze worden er echter betrekkelijk weinig gevonden. In den zin der H. Schrift is het getal der goddeloozen veel grooter; dienovereenkomstig omvat het de honderdduizenden, die nog geheel voor zich zelven leven, hun eigen weg kiezen en den godsdienst — om het even welken — uitsluitend als pronk- en weeldeartikel er op na houden. Deze lieden zullen zich niet weinig verbazen, wanneer de Rechter op den hemelschen troon hen eens als „goddeloozen" behandelen zal. Hoe? gingen we dan niet trouw naar de kerk? Lieten we onze kinderen niet doopen? Zaten we niet in kerkelijke collegies als leden van kerkeraden zelfs? hebben wij niet aanzienlijke sommen gegeven aan weldadige inrichtingen? Jawel, zegt de Rechter, dat alles deedt gij. Maar Ik, de Heere God, was niet het middelpunt, om hetwelk uw leven zich bewoog, niet de zon, om welke uwe banen liepen. Niet op mijne genade hebt gij nederig uwe hope gebouwd, maar op uw eigen willen en en vermogen. De goddeloozen zullen vele smarten hebben. Menigeen van hen heeft dit reeds in dit leven ondervonden; allen zullen het ervaren in de eeuwige toekomst. Zij zijn dan eeuwig l o s v a n God.

Naar Quandt. N. v. B.

Geestelijke bluf.

Wanneer wij de overdreven berichten lezen, welke zoo dikwijls uitkomen en die gevolgrijke werkzaamheden, op christelijk gebied, van sommige lieden met een twijfelachtig beroep, ten hemel toe verheffen, dan worden we aan den slag bij Aliwal herinnerd, waarvan een officier schreef: „Aliwal was de slag der depêches, want niemand van ons wist, dat er een slag geleverd was, totdat wij de bijzonderheden er van in een document zagen verschijnen, dat aan ieder dergenen, die er deel aan genomen hadden m e e r dan recht liet wedervaren."

Is er niet genoeg godsdienstige verdichting, en hebben wij nog noodig de kolommen onzer tijdschriften en bladen er mede te vullen? Wij weten wel wie het waren, die in oude tijden zich door bazuingeluid lieten aankondigen. Gods werkelijk genadewerk is te verheven en voortreffelijk, dan dat het die opsmukkerij en praal zou behoeven, om het bekend te maken.

SPURGEON.

EEN EN ANDER.

*** O n d e r d e m e l a a t s c h e n i n I n d i ë arbeiden ook de Engelsche Baptistenzendelingen. Zendeling A. Law van Agra schrijft hierover: Een zeer belangrijk deel van onzen arbeid is de zending onder de melaatschen. Wij houden elken Donderdag in het toevluchtsoord voor melaatschen in de stad een godsdienstoefening. Vijf en zestig mannen en acht vrouwen zitten daar stil en wachten geduldig op hunnen dood „buiten de legerplaats." Zij leiden een treurig leven. De gewone huiselijke, gemeentelijke en maatschappelijke belangen hebben voor hen opgehouden te bestaan. Hier is een vader, die kinderen heeft, een jonge vrouw zonder man, een koopman zonder waar. Zij hebben voortdurend hevige pijnen. Hun uiterlijk is walgelijk en kondigt nieuwe verschrikkingen aan. Daar is er een, wiens aanblik mij overal vervolgt, ik heb hem nooit in het aangezicht gezien en niemand zal hem ooit aanzien. Zijn afgrijselijk verminkt aangezicht is bedekt met lompen en van achter dit masker hoort men steeds hartverscheurend steunen. Hij spreekt nooit een woord.

Niets grijpt zoo aan als een bezoek bij de melaatschen.

Uit de Gemeenten.

† ROELOF ENGELSMAN. †

Weder is een der oudsten onder ons gevallen. Op den 23sten October overleed, ten huize van zijn schoonzoon te Leermens, *onze oude* broeder en medestrijder R o e l o f E n g e l s m a n, in den hoogen ouderdom van 92 jaar en 3 dagen. Hij behoorde tot de oudstrijders van 1830, en ten teeken daarvan droeg hij het metalen kruis, terwijl hij in de laatste jaren een pensioen ontving, waardoor hij in zijne levensbehoeften kon voorzien, dat hem, daar hij al zijne bezittingen in deze wereld verloren had, eene ware verkwikking was.

Boven alles is vermeldenswaard, dat de overledene tot aan zijn einde een trouw discipel van Jezus, een vurig gedoopt Christen was. Hij had steeds een onverwrikbaar vertrouwen op den levenden Christus, en Diens gerechtigheid was zijn roem en levensvreugde. Hij stelde een levendig belang in alles, wat er op 't gebied onzer gemeenten en in den arbeid plaats vond en verblijdde zich kinderlijk over elken zegen, waarvan hij mocht vernemen. Zijn beslistheid en beginselvastheid grensde aan het stijfzinnige, dat hem in vroeger jaren met andere broeders, met wie hij zich op een of ander punt niet kon vereenigen, wel eens in onaangenaamheden wikkelde. Doch dit werd telkens weer hersteld, zoodat hij de liefde en hoogachting in de gemeenten, die hem kenden, ruimschoots genoot.

Hij werd door wijlen Dr. Feisser gedoopt, waarschijnlijk in 't begin van 1846. Hij was in de laatste jaren een trouw lid der Gemeente te 't Zandt.

Thans rust hij ongestoord bij zijn Heer en Verlosser, waarheen weldra allen hem zullen volgen, die dienzelfden Heiland liefhebben en in den weg der waarheid wandelen. N. v. B.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Hertog Hendrik van Mecklenburg Schwerin schijnt een liefhebber van de jacht te zijn. De vorige week kwam hij al terug met een eikentakje op den hoed, ten bewijze, dat hij een reebok geschoten had. Volgens jachtgebruik wordt n.l. de schutter op die wijze gekroond. Of 't deze liefhebberij is, waardoor 't bezoek der Koninklijke familie aan Amsterdam is uitgesteld? Misschien is 't ook wel een uit de lucht gegrepen bericht, dat zij daar komen zouden, want noch in Apeldoorn, noch bij de spoorwegen, noch bij den koninklijken staldienst, noch ook bij de autoriteiten in Amsterdam zelf, schijnt iets daarvan bekend te zijn.

De drooglegging van de Zuiderzee, waarover ook vroeger wel meermalen is gedacht en gesproken, schijnt nog niet geheel in 't vergeetboek geraakt te zijn. Men verneemt nu althans uit vertrouwbare bron, dat, volgens besluit van den ministerraad, aan H. M. de Koningin machtiging verzocht zal worden om over een wetsontwerp tot *drooglegging der Zuiderzee het advies van den* Raad van State in te winnen. Wie weet, komt 't er ten slotte nog niet toe.

Onze hoofdstad levert van tijd tot tijd snuggere oplichters, die bij den een of anderen goudsmid of juwelier ringen, horloges enz. op zicht vragen of aan bekende adressen laten bezorgen, om ze dan even later terug te vragen; voorgevende, dat ze aan een verkeerd adres waren bezorgd. Toch is nu één dezer schelmen in handen der justitie gevallen en tegen hem $1^1/_2$ jaar gevangenisstraf geëischt, omdat hij ook reeds eenige vonnissen wegens oplichting achter den rug had.

Duitschland. In 't Damendorter veenmoeras in Sleeswijk werd onlangs een lijk gevonden, dat na onderzoek gebleken is, 15 eeuwen oud te zijn. Hoewel de veenplanten hunne wortels door de huid geboord hadden tot in de ingewanden en de beenderen in verweekten toestand verkeerden, was 't lijk nog in goeden staat en vorm terwijl zelfs 't hoofdhaar nog te zien was. Bovendien had het nog een paar kleedingstukken en een lederen gordel, uit welker aard men opmaakt, dat 't lijk moet dagteekenen van den tijd tusschen 200—400 na Christus, en een krachtiger gebouwd persoon moet geweest zijn, dan de gezondste en sterkste van den tegenwoordige tijd.

Dit is al 't negende veenlijk, dat in Sleeswijk-Holstein is gevonden.

België. Volgens mededeeling van de „Petit Bleu" heeft de regeering van België het gezantschap der Zuid-Afrikaansche Republiek te kennen gegeven, dat een eenigszins langdurig verblijf van president Kruger haar onaangenaam zou wezen. Op deze wijze wil de regeerig Engelands ontstemming misschien wat kalmeeren, na 't geval met Sipido. Dat evenwel president Kruger daarvan de dupe moet worden, is zeker niet naar den zin van het Belgische volk, al is 't ook, dat de oude president elders wel gastvrijheid zal vinden. De Koning van

Zweden en Noorwegen is reeds eenigen tijd krank en waar nog geen herstelling te wachten schijnt, is nu de kroonprins, Gustaaf Adolf, als regent opgetreden en heeft j.l. den eed als zoodanig afgelegd, bij welke gelegenheid ook de

troonrede werd uitgesproken, waarin vooral nadruk gelegd werd op de vriendschappelijke betrekkingen met andere staten, hoewel ook de oorlog in Z. Afrika, de Chineesche troebelen en de Vredesconferentie te 's Gravenhage ter sprake werden gebracht.

Amerika is 't land der wonderen. Daar moet nu weer een groote visch een schuitje met een drietal kinderen er in, veertig mijlen ver in zee gesleept hebben, doordat 't dier in 't ankertouw verstrikt geraakt was. Eindelijk gelukte het één der knapen, het dier met een harpoen te dooden, waarna zij door een schoener werden opgenomen. In

China ziet 't er nog treurig uit, hoewel de mogendheden overeenkomen om hunne troepen terug te trekken, nadat zij den toestand slechts verergerd en den haat tegen de Europeesche vreemdelingen in China gewis niet verminderd hebben. In Mandsjoerie hebben de Russen b. v. als echte barbaren huisgehouden. Geheele dorpen en steden zijn verwoest, zoodat ze van de kaart behooren geschrapt te worden, en de bewoners, mannen, vrouwen en kinderen meedoogenloos vermoord. 5000 Chineezen werden bij honderdtallen, als schapen in de rivier de Amoer gedreven en wie weer aan den oever trachtte te komen, werd door bijslagen teruggedreven. Van een bloeiende stad zijn slechts 60 menschen in 't leven gebleven. Is dat nu de manier, waarop men de Chineesche heidenen Europeesche christelijke (?) beschaving moet leeren? Van

Z.-Afrika komen de berichten zeer ongeregeld. De laatste telegrammen waren niet ongunstig voor de Boeren, zij spreken van gevechten op verschillende plaatsen; van verliezen, dooden en gewonden aan Engelsche zijde en zelfs van de gevangenneming eener geheele patrouille Engelschen door de Boeren onder Hans Botha. Toch gaat Roberts Transvaal verklaren tot een deel van 't Britsche Rijk, evenals de Vrijstaat, waar nu nog op 't heftigst gestreden wordt.

Roberts zal nu 15 Nov. Z.-Afrika verlaten . . . misschien.

S. K. K.

Gedachten.

— Menigeen, die klaagt, dat hij geene woorden kan vinden, om zijne gedachten uit te drukken, heeft integendeel veeleer gebrek aan gedachten, en weet daarom zijn woorden niet goed te gebruiken.

— Vergeet uwe weldaden, dan hebt ge geen last van ondankbaren.

— Het begin, het midden en het einde van het geestelijk leven is: zichzelven verliezen in God.

— Vertrap het koren niet, om eene klaproos te plukken.

— Wie u iets van anderen overbrengt, brengt anderen iets van u over.

— De wereld eischt beschaving van vormen; God echter eischt vernieuwing des harten.

— De verzoeking zet ons op eene berghelling, bezaaid met rollende steenen.

— Het beste middel, om niets te weten, is alles tegelijk te leeren.

VARIA.

EEN GODVREEZEND NATUURONDERZOEKER.

Op het kerkhof aan den Hildesheimer-straatweg in Hannover staat op het graf een eenvoudige gedenksteen, die in een krans van zeven gouden sterren den naam „Mädler" bevat. Het is de laatste rustplaats van den in het jaar 1878 overleden beroemden sterrenkundige Mädler. De tekst der bij zijne begrafenis gehouden lijkrede was: „De hemelen vertellen Gods eer." Deze groote geleerde had de taal des hemels verstaan, en de eere Gods aan den hemel gelezen. Hij zeide eens: „Een echte natuuronderzoeker kan geen godloochenaar zijn; want wie zoo diep als hij in Gods werkplaats ziet, en als hij gelegenheid heeft om Gods alwijsheid en eeuwige orde te bewonderen, moet in ootmoed en aanbidding zijne knieën voor het bestuur van een Hoogeren Geest buigen!"

Toen hij in Hannover eene andere woning betrok, nam hij zijn Bijbel in de hand, bracht dien zelf naar zijn nieuw huis *over, en zeide:* „Vóór alle andere dingen moet dit boek het eerst in ons huis komen! Daarom zal ik het zelf overdragen!"

GEWENSCHTE TOEHOORDERS.

1. Een toehoorder, die thuis gebeden heeft voor den predikant en om den invloed van den Heiligen Geest op de geheele schare.
2. Iemand, die op den juisten tijd op zijn plaats is met zijn huisgenooten bij zich.
3. Iemand, die een goeden Bijbel bij zich heeft en aandachtig meeleest.
4. Iemand, die een gezangboek heeft en ieder lied van harte meezingt.
5. Iemand, die volgt en van harte zich vereenigt met het openlijk gebed.
6. Iemand, bij wien elke handeling eerbied en aandacht uitdrukt voor God, zoodat allen, die in zijn nabijheid zitten, dit gevoelen.
7. Iemand, die meer let op den Goddelijken indruk der prediking, dan op stijl ez voordracht.
8. Iemand, wiens oogen op den predikant gericht zijn.
9. Iemand, die de vermaningen op zichzelf toepast.
10. Iemand, die aan het einde der prediking een vriendelijken blik en een woord van Christelijke gemeenschap heeft voor degenen, die met hem opgekomen zijn.

CORRECTIE.

In ons no. van de vorige week, zijde twee, 1e kol., reg. 17 van boven, staat: „Staten" — moest zijn S t a t u t e n.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van J. B., Exloërmond, f 3.97; door br. Laansma, Grand Rapids, van Mrs. A. I. te Garfield een Dollar. N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

*** Voor de BEWIJZEN VAN LIEFDE EN ACHTING, den 23 Oct. ontvangen, aan allen mijn **hartelijken dank.**

F. J. VAN MEERLOO.

*** Op den 23 Oct. l.l. overleed te Leermens, in vrede, onze geliefde Vader, Behuwd- en Grootvader

ROELOF ENGELSMAN,

in den gezegenden ouderdom van 92 jaar en 3 dagen. Van vele smarten door krankheid is hij verschoond gebleven; alleen zwakheid des ouderdoms deed zijn aardschen tabernakel bezwijken. De Heiland, in Wien hij van harte geloofde en Die hem bewaarde ten eeuwigen leven, heeft hem thans naar de eeuwige woningen des Vaders geleid. Dit vertroost en verblijdt ons.

Namens kinderen, behuwd- en kleinkinderen:
H. ENGELSMAN.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 5—11 Nov.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: Vergadert u schatten in den hemel. Matth. 6 : 20.

M a a n d a g 5 Nov. Luk. 16 : 19—31. V a n d e n r i j k e n m a n e n d e n a r m e n L a z a r u s. Deze gelijkenis was meer gericht tot de gierige, eigengerechtige Farizeërs dan tot de discipelen. Zij onthult ons gewichtige zaken over den toestand na den dood.

D i n s d a g 6 Nov. Amos 6 : 1—8. Z o r g e l o o z e i j d e l h e i d. Zulk een leven had ook de rijke in de gelijkenis geleid, en leiden nog vele rijken. Zij het ook niet in rijkdom, lijkt gij soms niet op hen in lichtzinnigheid?

W o e n s d a g 7 Nov. Matth. 25 : 41—51. E e n s c h r i k k e l i j k e i n d e. Het ontbreken der daadzakelijke broederliefde leidt tot verdoemenis. Levensgenot en onverschilligheid tegenover noodlijdenden was ook de zonde van den rijke. Zijn Conto in den hemel was leeg.

D o n d e r d a g 8 Nov. Pred. 8 : 6—13. B e g r a v e n e n v e r g e t e n. In deze wereld wordt de arme spoedig vergeten. Daarboven zal het anders zijn.

V r ij d a g 9 Nov. Ps. 17 : 6—15. H e t d e e l d e r w e r e l d l i n g e n. Een arme vrome knaap in Ierland bad voor den lichtzinnigen zoon van zijnen heer: Spijzig hem niet alleen met de vergankelijke goederen dezer wereld, maar geef hem ook de onvergankelijke hemelsche goederen!"

Z a t e r d a g 10 Nov. Spr. 22 : 16—23. G o d s z o r g v o o r d e a r m e n. Den armen wordt in 't bijzonder het Evangelie verkondigd, zoowel in het Oude als in het Nieuwe Testament. Ach, dat toch elke arme zich daardoor liet rijk maken!

Z o n d a g 11 Nov. Joh. 14 : 1—8. D e w o n i n g e n d a a r b o v e n. Gelijk voor den armen, doch vromen Lazarus, is voor ieder, die daarboven een schat heeft, eene plaats bereid in het vaderhuis.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 707 DONDERDAG 8 Nov. 1900. 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING te Groningen en N. VAN BEEK te Stadskanaal.
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN te Stadskanaal.

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Troost des eeuwigen levens.

Hoe meen'ge vreugd biedt Gij ons Heer,
Van dag tot dag op aarde!
Zonk onder last een moede neer
Gij hielpt naar 't hem bezwaarde.
O Vader, wie slechts oogen heeft
Schouwt, waar ook maar Uw schepping leeft,
De wondren uwer liefde.

Maar alle vreugd van dezen tijd,
z' Is vluchtig, ras verzwonden;
Is vaak vermengd met bitterheid,
Vergiftigd door de zonden!
Ach, dat zoo licht dit aardsch genot
Met ons te licht vertrouwen spot,
Vaak als een bloem verdorde!

Eerst boven, waar wij U, God, zien,
Gij glans der hemelzonnen;
Waar wij den Heiland hulde biên,
Op aarde slechts begonnen.
Daar hooren wij den vredegroet
Weerklinken in ons rein gemoed,
Volzalig zonder einde!

O Licht in ied're donkerheid,
O vreugde onvergeleken!
Gewisheid der onsterflijkheid,
Geen troost zal m' ooit ontbreken.
Verkwikkend voert uw liefdemacht
Door 's levens storm en stervensnacht
In 't eeuwig rijk des levens!

Naar Lavater. N. v. B.

Waakt!

Indien er ééne zaak is, (behalve de vermaning tot het gebed door den Heer Jezus zelf en door den H. Geest en de brieven der Apostelen), waartoe de kinderen Gods worden opgewekt en waarop zij worden gewezen, dan is het wel de toekomst des Heeren, dat wil zeggen, Zijne komst om de gemeente tot zich te nemen en de daarvoor, daarmede en daarna plaatsgrijpende gebeurtenissen. Geen brief van de Apostelen, of zij bepaalt de gemeente bij deze hare verwachting, wekt haar op om daarmede rekening te houden en is zoo niet de eenige, dan toch de voornaamste oorzaak van vreugde en troost voor de discipelen des Heeren.

Het is dan ook wel een zeer donkere tijd geweest, toen ook de geloovigen dezen troost en dit uitzicht uit het oog verloren en men zijne hoogste verwachting bepaalde tot een zalig sterven, of — nog minder — tot een wel weliswaar geloovig, maar toch min of meer onvast hopen, van eenmaal in genade aangenomen te zullen worden bij het laatste oordeel, bij het jongste gericht.

Neen, hooger is hetgeen Gods Woord ons leert; niet een vertrouwend afwachten slechts, hoe goed dit ook is; niet slechts een geloof in de eeuwige zaligheid na het laatste eindgericht, maar een opzien tot, een uitzien en een verlangen naar de openbaring des Heeren. Veranderd te worden in een punt des tijds en de heerlijkheid in te gaan zonder den dood te zien is hetgeen de Schrift ons voorstelt, is de verwachting, die zoowel de Heer in Zijn leven op aarde als de H. Geest in de brieven der Apostelen in ons hart wil opwekken en levendig houden. Daarbij moeten wij leven, ons streven moet zijn ons daarvoor te bereiden. Gelijk de zeeman steeds de Noordstar in het oog houdt om te weten of hij den goeden koers heeft, gelijk de wandelaar steeds naar den toren der stad ziet, waar hij heen wil, alzoo moet de komst des Heeren, om Zijne gemeente tot zich te nemen, ons tot richtsnoer en baken zijn. Voor den Christen is geen beter maatstaf voor zijn eigen geestelijken toestand, als deze vraag tot zich zelven te richten: „kan ik, zooals ik nu ben, bij hetgeen, wat ik nu doe, ter plaatse waar ik mij nu bevind, de komst van mijnen Heiland verwachten?”

Deze vraag toch dringt zeer diep door. Dag aan dag zien wij den lijkwagen door onze straten gaan, te sterven is ieder mensch gezet; dikwerf, zoo niet meestal, raakt men er aan gewoon en men heeft, zooals het arglistige hart ons wijs maakt, nog eenigen tijd om zich tot sterven voor te bereiden. Dit is nu wel dwaas, want dat is lang altijd niet zoo, maar in geestelijke zaken is de mensch, ook de Christen, niet altijd even verstandig. Moge het stervensuur ook somtijds vooruit waarschuwen, de komst des Heeren komt even zeker als onverwacht, ook voor den geloovige, want — ter ure, die gij niet weet, zal de Zoon des menschen komen, zegt de Heer.

Laat ons ons zelven en ook anderen opwekken, opdat dat uur ons niet overvalle, maar ons voorbereid vinde. Laat ons nagaan welke heerlijkheid daarmede gepaard gaat, maar ook elkander daarop en steeds daarop wijzen hoe de tijden, die wij nu beleven, ons dringend toeroepen: Waakt! want Hij komt, en zal niet vertoeven; — Waakt! want de dag nadert; — Waakt! want de Heer wil, dat gij, o geloovigen, wakende en wachtende zijt op den dag Zijner verschijning.

Welke heerlijkheid zal het zijn als de Heer komt voor degenen, die Hem liefhebben. Gelijk een bruid op haren bruidegom, gelijk de vriend op den vriend zijns harten, gelijk de getrouwe dienstknecht op zijnen heer heeft gewacht, heeft de ziel, die Jezus bemint, uitgezien naar Zijn komst. Zij heeft gehoopt en gebeden, geleden en gestreden, zeer dikwijls verwacht; maar zie, telkens scheen het of zij teleurgesteld werd. Bij iedere groote omkeering der wereldrijken in vroegere eeuwen, bij iedere groote gebeurtenis op godsdienstig gebied is de hoop verlevendigd, was de verwachting gespannen, maar ziet, wat ook gebeurde, de tijd des Heeren was nog niet daar en de wereld bleef de onderdrukster der Gemeente Gods, en zij, gebogen onder het kruis, scheen te vergeefs de heerlijkheid te verwachten, die zij toch in Gods Woord zich zag toegezegd, en in plaats van het oordeel over de heerschappij der geweldigen, scheen het alsof de macht des geweldigen en des ongeloofs de kleine zwakke schaar der geloovigen zoude te niet doen op aarde en haar alleen overbleef de hoop der eeuwige heerlijkheid. Het tegenwoordige geslacht is getuige geweest van zeer vele en zeer groote veranderingen op staatkundig en maatschappelijk gebied. Het zwaartepunt van Europa is verplaatst van Frankrijk naar Duitschland; de Joden zijn uit Rusland gebannen; Turkije en daarmede de macht van Mahomed is uiterlijk ten minste zoo goed als machteloos; de rivier van het Oosten is opgedroogd, China en Japan, zooveel eeuwen gesloten en afgezonderd, hebben zich en worden gemengd in de wereldpolitiek. Het groote Amerika houdt zich niet meer afgezonderd en bij iedere gebeurtenis, bij elke periode, telkens en telkens weder hebben de harten geklopt, heeft het hoofd nagedacht en hebben de oogen uitgezien, maar nog is Hij niet gekomen, dien onze ziel verwacht.

De Apostel Petrus schrijft: „In het laatste der dagen zullen er spotters komen, die zeggen, waar blijft de belofte Zijner toekomst?” Zoude er voor de gemeente des Heeren geen gevaar bestaan, om zoo niet de hoop der belofte los te laten, dan toch des wachtens moede te worden? De bruid des Heeren wacht reeds zoo lang (naar onze berekening) en zegt wellicht: „hoe lang nog?” — Richt u op, o broeder of zuster, die alzoo denkt, de Heer vertraagt de belofte niet.

Welhaast zal hij komen, Dien gij verwacht. Ziet, hoort het uur, dat de Vader alleen kent en in den hemel zal verschijnen het teeken van den Zoon des menschen. Hij komt om Zijne bruid te halen en te voeren in de woningen des Vaders. Hij komt om haar te doen deelen in Zijne heerlijkheid, gelijk zij heeft gedeeld in Zijnen smaad. — Hij komt om haar tot zich te nemen om dat met Hem zijn eeuwiglijk en altoos. — Ziet, de graven openen zich, de ontslapen heiligen en martelaren, worden opgewekt, tegelijkertijd worden zij, die Hij waardig zal keuren, die Hem alleen hebben gevolgd, veranderd in een punt des tijds en zij worden Hem tegemoet gevoerd in de lucht. O, zaligheid niet af te meten, die men slechts kennen zal, als men ze ondervindt. Wij zullen Hem zien, Hem, die ons heil is, Hem, die onze zaligheid uitmaakt, die ons hier reeds zooveel te genieten gaf, en wij zullen bij Hem wezen, zijn waar Hij is, ontheven van het stof, zonder zwakheid of zonde, volzalig, volheerlijk, Hem gelijk, want wij zullen Hem zien, gelijk Hij is. Toen Johannes, de Apostel profeet, op Patmos Hem in de gedaante Zijner heerlijkheid zag, viel hij als dood aan zijn voeten, maar dan zullen wij Hem aanschouwen zonder vrees. De gemeente zal dan door Hem aan zijnen Vader voorgesteld worden zonder vlek of rimpel en Hij, de alleen wijze en groote God, voor wien de Engelen hunne aangezichten be-

dekken, voor wien zelfs zij, de troongeesten van den Eeuwige, niet rein zijn, zal door hen, menschenkinderen, gezien worden, en zij zullen wandelen en wonen in zijn licht.

(Slot volgt).

De Wetenschap en de Bijbel.

Is de wetenschap in strijd met den Bijbel?

Vervolg.

Zooals gezegd is, worden door de geologen het *silurische, devonische, steenkolen-* en *permsche tijdvak* samengevoegd tot het *palaeozoïsche tijdperk.* Het daarop volgende heet men het *mezozoïsche.* De naam beteekent *middenleven* en is zeer juist, omdat de dieren en planten uit dezen tijd zeer verschillen van die van vroeger en ook van het daarop volgende tijdperk. Dit tijdvak wordt weer onderverdeeld in het trias-, jura- en krijttijdperk.

Eerst iets van het *trias.* Voor het eerst verschijnen hier de *naaldboomen,* die iedereen zeer zeker kent, al waren de vormen geheel anders dan van de tegenwoordige. In het dierenrijk komen voor het eerst sporen voor — in letterlijken zin — van *vogels,* zij het dan ook van de zoodanige, die nog niet kunnen vliegen, namelijk van *struisvogelachtige.* Voor het eerst verschijnen ook de *kikvorschachtige* hagedissen, beide weer bewijzen van voortgaande ontwikkeling.

Ook komt in dit tijdperk het eerste zoogdier voor, namelijk de *buidelrat.* De buideldieren zijn door de dierkundigen gebracht tot de laagste orde van zoogdieren, zoodat de ontwikkeling der dieren gekomen is tot den laagsten trap van zoogdieren.

Op het *trias-* volgt het *juratijdperk.* Het aantal dierenfossielen in de gesteenten van dezen tijd is verbazend groot. Van de schelpdieren moeten genoemd worden de bijna ontelbare soorten belemnieten en ammonnieten. Ik noem deze, omdat ze aan het einde van het tijdperk der schepping, waarover wij nu spreken, uitsterven en sedert — en dus ook in onzen tijd — niet meer voorkomen. Typisch zijn de visch- en vogelhagedissen van reusachtige grootte. Wil men deze dieren leeren kennen, men bezoeke het bekende Teylersmuseum, waar zeldzaam schoone en volledige exemplaren tentoongesteld zijn. Men vindt daar versteeningen van 3 tot $3^1/_2$ Meter naar schatting. Naar deze dieren noemt men dezen tijd ook wel de *eeuw der fossielen.* Ook deze dieren sterven totaal uit aan het einde van dit tijdvak, dat sluit met den krijttijd. Dit laatste gedeelte kunnen we stilzwijgend voorbijgaan, alleen opmerkende, dat van de visschen de haaisoorten veelvuldig voorkwamen.

Zoo zijn we genaderd tot het *kainozoïsche* tijdvak. De naam beteekent *nieuw leven* en mag terecht zoo heeten, want de plant- en diervormen zijn zeer veranderd.

Nu verschijnen gaandeweg de hoogste diervormen en ook de planten bereiken het punt van ontwikkeling, waarop ze in het heden nog staan.

Dit tijdperk wordt in tweeën verdeeld, het *tertiaire* of derde en het *quartaire* of vierde.

Uit dit tertiaire tijdperk zijn fossielen over van de zoogenaamde *tweezaadlobbige planten,* de hoogste vormen van plantaardig leven. Het dierenrijk bevat vormen van de laagste tot de hoogere soorten. In volgorde vinden wij vertegenwoordigers van: 1, de protozoën, 2, de huidzakdieren, 3, de stekelhuidigen, 4, de weekdieren, 5, de wormen, 6, de gelede dieren en 7, de gewervelde dieren.

Van deze laatste hoofdgroep treffen wij aan ALLE *orden:* visschen, amphibiën, reptielen, vogels en zoogdieren, en van de zoogdieren nu gaandeweg alle soorten, van de minst ontwikkelde tot de hoogste. Walvisschen, zeehonden, luipaarden, reusachtige miereneters, elanden, herten, antilopen, buffels, runderen, neushoorndieren en van de olifantachtige mastodonten en mammoeten. Voorts bevers, hazen, eekhoorns, leeuwachtige dieren, de holenbeer (waarvan het Teylersmuseum een volledig geraamte bevat), vleermuizen en apen.

Wel zijn de vormen dezer dieren verschillend van de hedendaagsche, maar ze komen deze toch nabij.

Op het tertiaire tijdperk volgt — we zeiden het reeds — het quartaire, dat weder verdeeld is in *diluvium* en *alluvium.* Het woord *diluvium* beteekent zondvloed. Vroeger vond men in de gronden van dit tijdperk geen *menschelijke* overblijfselen, later heeft men ze er in gevonden, zoodat in het laatst van het diluviale tijdperk DE MENSCH verscheen.

Alluvium, waartoe onze *duinen, kleigronden* en *venen* behooren, bevat overal sporen van menschelijke overblijfselen en ook van kunstvoorwerpen door menschen gemaakt. Het alluvium is dus het tijdperk, waarin ook de ontwikkeling van den mensch plaats heeft.

Ziehier in het kort een overzicht van de schepping, voor zoover wij dit voor ons doel noodig hadden. Laat ons nu nagaan, wat de Bijbel ons betreffende de schepping opmerkt, met eenige aanmerkingen.

Sprekende met iemand over dit onderwerp, hoorde ik: „Maar zoo wordt God voor mij erg *klein.*" Dat is een dwaze opmerking, want deze persoon erkende daardoor: Als ik van God niets begrijp, is Hij voor mij groot, maar naarmate ik van Hem iets leer kennen, wordt Hij voor mij steeds kleiner. Alsof het kennen der wetten, volgens welke de Heer alles ordende, iets afdeed aan de *majesteit* van Zijne werken.

Beter beviel mij, wat een Christin opmerkte: „'t Is voor mij zoo heerlijk, zoo te mogen gelooven aan Gods schepping, dat alles geleidelijk ontstond en zich volgens vaste wetten ontwikkelde."

En inderdaad, dat is het: alles wijst ons in de werken Gods op een groeien, ontplooien, verhoogen. Denken wij slechts aan de *wedergeboorte,* let wel! *geboorte* en het daarop volgende *opgroeien* in kennis en genade.

Doch laat ons Mozes' verhaal lezen.

1. In den beginne schiep God den hemel en de aarde.

2. De aarde nu was woest en ledig, en duisternis was op den af grond; en de Geest Gods zweefde op de wateren.

3. En God zeide: Er zij licht, en daar werd licht.

4. En God zag het licht, dat het goed was; en God maakte scheiding tusschen het licht en tusschen de duisternis; en

5. God noemde het licht dag, en de duisternis noemde Hij nacht. Toen was het avond geweest en het was morgen geweest, de eerste dag.

6. En God zeide: daar zij een uitspansel in het midden der wateren, en dat make scheiding tusschen wateren en wateren.

7. En God maakte dat uitspansel, en maakte scheiding tusschen de wateren, die onder het uitspansel zijn, en tusschen de wateren, die boven het uitspansel zijn: en het was alzoo.

8. En God noemde het uitspansel hemel. Toen was het avond geweest en het was morgen geweest, de tweede dag.

9. En God zeide: Dat de wateren van onder den hemel in één plaats vergaderd worden, en dat het droge gezien worde: en het was alzoo.

10. En God noemde het droge aarde en de vergadering der wateren noemde Hij zeeën: en God zag, dat het goed was.

11. En God zeide: Dat de aarde uitschiete grasscheutjes, en kruidzaad zaaiende, vruchtbaar geboomte, dragende vrucht naar zijnen aard, welks zaad daarin zij op de aarde: en het was alzoo.

12. En de aarde bracht voort grasscheutjes, kruidzaad zaaiende naar zijn aard, en vruchtbaar geboomte, welks zaad daarin was naar zijn aard: en God zag, dat het goed was.

13. Toen was het avond geweest en het was morgen geweest, de derde dag.

14. En God zeide: Dat er lichten zijn in in het uitspansel des hemels, om scheiding te maken tusschen den dag en tusschen den nacht, en dat ze zijn tot lichten in het uitspansel des hemels, om scheiding te maken tusschen den dag en tusschen den nacht en dat ze zijn tot teekenen en tot gezette tijden, en tot dagen en jaren;

15. En dat zij zijn tot lichten in het uitspansel des hemels, om licht te geven op de aarde; en het was alzoo.

16. God dan maakte de twee groote lichten, het groote licht tot heerschappij des daags en het kleine licht tot heerschappij des nachts, ook de sterren.

17. En God stelde ze in het uitspansel des hemels, om licht te geven op de aarde.

18. En om te heerschen op den dag en in den nacht en om scheiding te maken tusschen het licht en tusschen de duisternis; en God zag, dat het goed was.

19. Toen was het avond geweest en het was morgen geweest: de vierde dag.

20. En God zeide, dat de wateren overvloedig voortbrengen een gewemel van levende ziel; en het gevogelte vliege boven in het uitspansel des hemels.

21. En God schiep de groote walvisschen en alle levende en wemelende ziel, welke de wateren overvloedig voortbrachten, naar haren

1. De sterrenkundigen ontkennen dit niet.

2. De wetenschap leert hetzelfde en ook een ontwikkeling van het eerste leven in de duistere diepte.

3. Dit licht was er voor dat van de zon. De wetenschap spreekt ook van een oorspronkelijk *kosmisch* licht.

4. De schepping van den 24 uren dag had nog niet plaats.

6. Dit beteekent klaarblijkelijk de scheiding van het water in *wolken boven* de aarde en water *op* de aarde. Ook de wetenschap spreekt van dit feit.

8. Hemel beteekent dus: alles wat er is buiten de aarde.

9. De vertaling van den Jood, de heer Onderwijzer, rabbijn te Amsterdam, luidt:

En God zeide: De aarde doe op de aarde gewas ontspruiten, elk naar zijn soort, vruchten voortbrengend geboomte, waarin zich het zaad daarvoor bevindt, ieder naar zijn soort.

Dit is meer sprekend dan de Statenvertaling, en lost een moeilijkheid op, daar de Statenvertaling gras als *eerste gewas* noemt en dit nog al hoog ontwikkelde planten zijn.

14. De bovenvermelde vertaling zegt hier: En God zeide, dat er lichten zijn aan het uitspansel des hemels, om te scheiden tusschen den dag en den nacht en zij zullen zijn tot teekens en tot tijdsbepalingen, en tot dagen en jaren.

Dit 14e en het 15e vers leeren, dat de dagen, zoo als wij ze hebben en de jaren, dus de hedendaagsche tijdrekening, eerst op den vierden scheppingsdag werden geordend.

Bovendien moet opgemerkt worden, dat hier geen sprake is van een schepping van die hemellichamen; er wordt alleen medegedeeld, dat God ze stelde tot den dienst, dien ze ook in onzen tijd nog verrichten.

Dit verhaal wijst op eene groote omwenteling in de natuur, en ook de geologie leert zoo'n groote omwenteling, na het steenkooltijdperk. We merkten bij onze beschouwing daarvan reeds op, dat het plantenrijk van dien tijd onder geheel andere omstandigheden moet geleefd hebben. Half duister, groote vochtigheid en veel warmte waren noodig tot ontwikkeling van planten, zoo als ze uit het *steenkool* tijdperk nog bekend zijn.

20, 21. Deze verzen vermelden de wording van de dieren der zee en daarna die der lucht. We denken daarbij vooral aan de groote hagedissen.

aard; en alle gevleugeld gevogelte naar zijnen aard; en God zag, dat het goed was.

22. En God zegende ze, zeggende: Zijt vruchtbaar en vermenigvuldigt en vervult de wateren en de zeeën, en het gevogelte vermenigvuldige op de aarde.

23. Toen was het avond geweest en het was morgen geweest, de vijfde dag.

24. En God zeide: De aarde brenge levende zielen voort naar hun aard, vee en kruipend en wild gedierte der aarde naar zijnen aard; en het was alzoo.

25. En God maakte het wild gedierte der aarde naar zijnen aard, en het vee naar zijnen aard, en al het kruipend gedierte der aarde naar zijnen aard, en God zag, dat het goed was.

26. En God zeide: Laat ons menschen maken, naar ons beeld, naar onze gelijkenis; en dat zij heerschappij hebben over de visschen der zee, over het gevogelte des hemels, en over het vee, en over de geheele aarde, en over al het kruipend gedierte, dat op de aarde kruipt.

27. En God schiep den mensch naar zijn beeld, naar het beeld Gods schiep Hij hem; man en vrouw schiep Hij ze.

24. Den zesden dag verschijnen kruipend gedierte, het vee en het wild gedierte, en ten slotte verschijnt *de mensch*, als het einde van alle geschapen dingen. Dit is geheel in overeenstemming met wat wij spraken van het kainozoïsche tijdperk, dat de ontwikkeling heeft beleefd van o. a. de *groote zoogdieren*, vooral die, welke op het land leven.

(Wordt vervolgd).

INGEZONDEN.

Aan de Jongedochtersvereenigingen.

Geliefde zusters!

Wij kunnen niet nalaten u even in ons blad mede te deelen, welk een prettige en opgewekte openbare vergadering wij heden gehad hebben. Te 8 uur was ons lokaal geheel bezet en zij, die na kwamen, konden haast geen plaats meer krijgen. Welk een heerlijke gelegenheid om het blijde Evangelie bekend te maken. Onze Presidente besprak in haar openingswoord een gedeelte uit Ezechiël, waarin voorkomt de verantwoordelijkheid van den wachter, die over eene stad moest waken; hoe wij ook als Christenen verantwoordelijk zijn voor onze medemenschen, met wie wij in aanraking komen. Hebben wij hen gewaarschuwd voor het verderf, dat zij tegemoet gaan, en indien zij zich nochtans niet tot God bekeeren, dan is onze ziel van hen vrij. Het woord „bekeeren" is zoo alledaagsch geworden en het zegt toch zooveel. Ieder ondervindt zoo dikwijls in het leven, dat Gods woord de waarheid zegt, waarom zouden wij dan niet gelooven en aannemen, dat Hij Zijn Zoon ons heeft gegeven tot ons behoud, enz.

Daarna werd door eenige meisjes eene aardige samenspraak gehouden.

Eenige meisjes, geen leden onzer Vereeniging, waren zoo vriendelijk ons te helpen door twee mooie liederen op stemmen te zingen. Er was nog veel meer, maar de tijd was reeds daar en wij moesten eindigen, doch niet dan nadat door de zusters nog ernstig was gewezen hoe noodzakelijk het is te onderzoeken op welken weg men zich bevindt op reis naar de eeuwigheid.

Na afloop onzer samenkomst waren wij dankbaar en verheugd, omdat wij hadden mogen zien, dat Jezus alle macht heeft. Wij hadden Hem gevraagd ons vele menschen te zenden en er zijn zoóveel gekomen als er nog nimmer op onze openbare vergaderingen geweest zijn. Het was werkelijk aangenaam te zien hoe aandachtig de meesten luisterden naar het gesprokene. Het goede zaad is weer gezaaid en wij mogen gelooven, dat Gods Woord niet onvruchtbaar zal zijn.

Wij zaten eerst wel wat in 't nauw, geen kopjes genoeg, geen stoelen meer, geen ruimte om er door te komen, maar het ging alles prachtig, dank zij de vriendelijke hulp van onze meisjes, en er kunnen veel kalme vrouwen en meisjes bij elkaar. Het is zoo'n gezellig gezicht een stampvol zaaltje. Als het zoo doorgaat, zullen wij nog naar een ruimere gelegenheid moeten uitzien. Wij hopen maar, dat er veel meisjes door op onze Vereeniging komen.

Onze hartelijke groeten aan u allen.

Uw zuster in Jezus:
HAARLEM. E. M. J. v. HONSCHOOTEN.

EEN EN ANDER.

*** Jaarfeest der diakonessen-stichting „Bethel" te Berlijn. Wij deelen van deze stichting onzer gemeenten in Duitschland, waarin ook onze bekende Hollandsche zusters werkzaam zijn, en van haar jaarfeest gaarne iets mede, volgens hetgeen de Directeur, broeder Scheve, daaromtrent bericht. Z.Eerw. schrijft in „Der Wahrheitszeuge," o. m. het volgende:

Op den 30 September j.l. mochten wij het 12jarig bestaan onzer inrichting vieren, dewijl we veel reden hadden om den Heere voor alle ons zoo mildelijk geschonken weldaden te danken. De Heere had ons toch in het afgeloopen jaar de zwaar door ziekte aangetaste zusters, benevens de 20, die herstelling van krachten behoefden, allen zonder uitzondering met vernieuwde krachten en levensfrischheid teruggeschonken. Achtentwintig jongedochters waren als proefzusters aangenomen, van welke slechts 5, wien de vereischte gaven ontbraken, moesten afgewezen worden, zoodat het aantal zusters, die in het heerlijk diakonessenwerk bezig zijn, binnen het jaar met 17 is toegenomen. Hoe zeer het desniettegenstaande nog aan hulp op het wijdvertakte en veel beteekend arbeidsveld ontbreekt, kan blijken daaruit, dat er in het laatste vereenigingsjaar niet minder dan 480 dringende verzoeken moesten afgewezen worden wegens gebrek aan werkkrachten. Wie, gelijk wij, een oog heeft voor de hulpbehoevendheid der kranken en stervenden, zal de smart mede gevoelen, die wij gevoelen wanneer we gedwongen worden, in weerwil van de dringende verzoeken en tranen, afwijzend te beschikken. Moge nog tot vele jeugdige bekwame Christinen in onze Gemeenten de smeekstem doordringen: „Kom over en help ons!"

Aan 805 verschillende verplegingen werden in het verloopen jaar 14295 dagen en 1145 nachten gewijd. Bovendien werden 1841 ziekenbezoeken en verplegingen uitgevoerd. Hoeveel troost, balsem, hulp, verzachting in den nood voor lichaam en ziel, voor tijd en eeuwigheid verleend werd, zal de dag der opstanding verklaren. Onze arbeid wordt ons met elken dag liever en dierbaarder, terwijl wij niet alleen den gezegenden invloed op gezonden en kranken, op vrienden en vijanden des Christendoms waarnemen, maar ook gedurig de verkwikkende tegenwoordigheid van den Heere er in mogen genieten. Derhalve wordt ook de in vele gevallen zware en zelfverloochening eischende arbeid door de zusters met veel vreugde en liefde verricht.

N. v. B.

*** De wereldevangelisatie. Van de 249 vereenigingen of genootschappen voor uitwendige zending, hebben er 49 hun vestiging in de Vereenigde Staten van Amerika, welke een jaarlijksch inkomen hebben van gemiddeld ruim 12½ millioen gulden. Zij tellen op hun arbeidsveld reeds 4107 Gemeenten met 421.597 leden, die zelve reeds f 2.471.792 voor het werk opbrengen.

Daarop volgt Engeland met 42 verschillende zendinggenootschappen.

De totale ontvangsten van alle zendinggenootschappen der wereld bereiken de kapitale som van bijna 35 millioen gulden. Het getal gemeenten op het groote arbeidsveld is geklommen tot 10.993 met een gezamenlijk ledental van 1.289.298.

*** De Tabernakel. Duizenden in Nederland kennen den „Tabernakel van Dominee Schouten" te Utrecht, en hebben dat hoogst kostbare kunstwerk, dat in Europa zijns gelijke niet heeft, bewonderd, gelijk zooveel meer dat Ds. Schouten op Bijbelsch gebied met groote kosten heeft verzameld. Om nu te voorkomen dat, na den dood des bezitters, dat kunstwerk naar het Buitenland gaat, hebben eenige heeren plan àlles te koopen, en zoo een *Bijbelsch Museum* te 's-Gravenhage te stichten. Ds. Schouten is bereid het voor een zeer matigen prijs af te staan, die echter nog een groote som bedraagt, wijl de verzameling zoo ontzaglijk kostbaar is, en wil dan zoo lang mogelijk voortgaan de uitlegging en Evangelieprediking te geven. Men tracht nu geld te krijgen voor dat plan en we hopen zeer dat ieder die kan iets in dezen zal doen, of anderen althans daartoe opwekken. 't Zou zeer jammer zijn, zoo Nederland zoo iets nuttigs moest missen, dat zoo krachtig tot recht begrip des Bijbels kan bijdragen.

Uit de Gemeenten.

OPÉNDE (Station der Gem. Haulerwijk). Moesten we tot nog toe vergaderen in de woning van eene zuster, nu hebben we een klein lokaaltje als onze vergaderplaats.

Den 21 October hadden we een feestdag. Br. de Vries van Haulerwijk was met nog eenige brs. en zrs. overgekomen, om ons nieuw lokaaltje in te wijden. Was de reis voor hen al moeielijk, we kunnen toch God danken, dat we een dag van zegen gehad hebben. Des namiddags mochten we nog feest vieren met de zondagsschoolkinderen, 24 in getal. Ons lokaaltje was bij die gelegenheid vol; er was een schoone gelegenheid om arme zondaren op een rijken Heiland te wijzen; gebiede de Heere zijn zegen over alles, wat er dien dag gesproken en gedaan is!

Wat al zegeningen heeft de Heere ons in het laatste jaar bewezen. Ook zijn er weder vier door den doop tot ons toegedaan, zoodat we hier nu met ons vijftienen zijn, en ook de Zondagsschool bloeit, en daarenboven mogen we nu in een lokaaltje vergaderen!

Is onze bijbelbespreking ook eenvoudig, toch ondervinden we daardoor grooten zegen. We ondervinden, dat de Heere steeds de eenvoudigen wil gadeslaan. Zegene Hij ons verder! We bevelen ons aan in de voorbede van de brs. en zrs.

E. T.

HAULERWIJK. De eerste Zondag in October was voor de Gemeente alhier een dag van blijdschap. Geheel onverwachts moest het doopvont weder geopend worden. Twee broeders, een vader en zoon, waren uit Driemunt tot ons overgekomen, met verzoek gedoopt te worden. De zoon was het eerst tot beslissing gekomen, en nu deed het den vader leed, dat zijn zoon hem nog zoude voorgaan in den doop; maar dit deed ook hem beslist worden, zoodat hij het met den kamerling uitriep: „Ziedaar water, wat verhindert mij gedoopt te worden?"

Beiden werden, na hunne belijdenis voor de Gemeente te hebben uitgesproken, tot de Gemeente toegedaan.

Er was vreugde bij ons, en ook bij de breking des Broods werden we verkwikt.

Zoo zien we: het woord des Heeren zal niet ledig tot Hem wederkeeren.

Ook den l.l. Zondag was weder eene groote schare bijeen. Eenige brs. en zrs. waren van Groningen en Opénde tot ons overgekomen, om met ons den dood des Heeren te verkondigen. En rijk verkwikt keerden allen huiswaarts.

S. J. v. D. MEI, Secretaris.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Het voorgenomen huwelijk van onze geëerbiedigde Koningin met Z. H. Hendrik van Mecklenburg-Schwerin houdt nog voortdurend vele tongen en pennen in beweging. Vragen worden besproken, als: Hoe, waar en wanneer zal het huwelijk voltrokken worden? Wat 't wanneer betreft, meent men te weten, dat die belangrijke plechtigheid einde Januari of begin Februari van het volgende jaar zal plaats hebben. Daarna zal 't Vorstelijk echtpaar naar het Loo gaan en dan een bezoek brengen aan de hoofdstad van ons land. Zal deze gebeurtenis in ons Nederland veel belangstelling wekken en beweging veroorzaken, de Christen weet zich geroepen om voor Koningin en Overheden te bidden.

Wanneer wij 't mogen beschouwen als een blijk van verlangen om den Heer te dienen en deel te nemen aan christelijken arbeid, dan is 't een verblijdend teeken, dat er meer en meer naar Zondagsrust gevraagd wordt. Zoo als nu b. v., hooren wij van de slagersgezellen in de Zaanstreek, dat zij van hunne patroons verzocht en verkregen hebben, dat deze, althans gedurende de wintermaanden, des Zondags zullen sluiten. Zeker wel in navolging daarvan, wordt door de barbiers aldaar getracht hetzelfde te doen.

Duitschland. Ofschoon de burgers van Barmen en Elberfeld wel wat teleurgesteld waren, toen op 13 October de Keizer en de Keizerin hun bezoek aan het Wupperthal weer moesten verschuiven, heeft zulks toch niet kunnen verhinderen, dat het hooge bezoek den 24sten October met uitbundige vreugde door de bevolking is begroet. De jubeltonen klonken door 't geheele dal. Sedert lang hadden de Wupperthalers een Sociaal-democratische afgevaardigde naar den Rijksdag gezonden, waardoor zij wel wat in ongenade bij Keizer Wilhelm waren vervallen. Dit zal misschien door dit bezoek wel eenigszins hersteld zijn geworden. In

Spanje schijnt de rust des lands eenigszins terug te keeren. Intusschen worden nog verscheidene aanzienlijke Carlisten het land uitgezet. In

Engeland schijnt men al meer en meer tot ontnuchtering te komen met betrekking tot den oorlog. Nu, er zijn ook wel reden toe.

Droevig welsprekende cijfers worden door het Britsch Departement van oorlog openbaar gemaakt, omtrent de verliezen door 't leger in Z.-Afrika geleden, en waarvan het totaal thans 46026 bedraagt. In de afgeloopen maand Oct. alleen zijn die cijfers nog verhoogd met 3601 man, te weten 126 officieren en 3475 manschappen. In gevechten verloren de Engelschen in October derhalve niet minder dan 758 man, waarvan 142 alleen bij 't vervolgen van De Wet. Een kleine 3000 bezweken aan ziekten, typhus etc. Terecht noemt de Londensche „Star" deze cijfers *hartbrekend*. Is daar dan niets aan te doen? vraagt dat blad. En het vervolgt: „Laat men toch iot inkeer komen en vragen, waarom het noodig is, dat al deze mannen ter slachtbank worden gevoerd. Honderden malen is ons reeds verteld, dat de oorlog uit is; maar ondanks dat, sterven onze dappere soldaten bij tientallen en verliezen wij in eene maand evenveel mannen, als ons de nederlagen bij Colenso of bij Spionkop gekost hebben. De oorlog uit! Het naakte feit is, dat ons leger verschrikkelijk lijdt door dezen oorlog!"

Z.-Afrika. Uit Z.-Afrika zelf zijn de berichten schraal en dan nog alleen van Engelsche zijde. Aan de Londensche Standard meldt men uit Kaapstad, dat volgens bericht uit Pretoria mevrouw Kruger daar ernstig ziek ligt. Hoe smartelijk moet dit, bij al 't leed den ouden President Kruger vallen. De algemeene indruk onder de Zondagnacht te Rotterdam aangekomen passagiers met het stoomschip „Herzog," zijnde het laatste transport ambtenaren en beambten der Z. A. Spoorwegmaatschappij, was, dat eenmaal de Boeren zullen herwinnen, wat zij verloren hebben. Wij kunnen niet anders dan wenschen, dat God 't zoo geve.

S. K. K.

LIEFDEGAVEN.

Ontvangen van I. W. de B. te Hollum (Ameland) voor de Zending f 1; voor den Unie-cent f 1; voor de Pred. school f 0.30.
N. v. BEEK.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van I. W. de B. te Hollum f 1.80.
N. v. BEEK.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 12—18 Nov.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: Weest dankbaar.
Col. 3 : 15.

Maandag 12 Nov. Luk. 17 : 11—19. Genezing der tien melaatschen. Welk een geloovig gebed! En toch beproefde de Heer hun geloof nog, doordat Hij ze eerst in den weg der gehoorzaamheid liet gereinigd worden. En nog zoo weinig dankbaarheid!

Dinsdag 13 Nov. Lev. 14 : 1—8. Reiniging naar de wet. Dezelve bestond uit twee gedeelten. Het eerste maakte het den gereinigde mogelijk, het leger weder te betreden; de tweede (van af vs. 9) verzoende hem met den Heere.

Woensdag 14 Nov. 2 Kon. 5 : 8—14. Naämans genezing. Alles had ten doel, Naäman tot het geloof aan den waren God te bekeeren. Daartoe moest zich de trotsche man vernederen.

Donderdag 15 Nov. Matth. 8 : 1—4. Genezende aanraking. Jezus raakt de kranken aan, om hen de in Hem wonende krachten mede te deelen; niet, omdat Hij dat middel noodig had, maar om hun geloof te versterken.

Vrijdag 16 Nov. Ps. 86. Gebed om barmhartigheid. De tien melaatschen wisten ve:l van Jezus' macht en liefde, daarom riepen ze Hem zoo vol vertrouwen om hulp. Dat doet hier ook de Psalmist; doet gij het ook?

Zaterdag 17 Nov. Luk. 18 : 9—14. Van verre. De melaatschen moesten naar de wet van verre blijven. Deze tollenaar voelt zich onrein, als zondaar, en waagt het niet, nabij te komen. De vader echter zag den terugkeerenden verloren zoon van verre.

Zondag 18 Nov. Ps. 30. Danklied. Dezen psalm konden de melaatschen zich wel eigen maken, gelijk allen, die van de melaatschheid der zonde gereinigd zijn.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 708 DONDERDAG 15 Nov. 1900. 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

De ware toevlucht in nood.

Onveranderlijke en Goede,
'k Hef in droevigen gemoede
Naar Uw troon het smeekend oog;
'k Hef mijn klacht tot U omhoog.
'k Ben van maag- en vriend verlaten,
Niemands hulp ook kan mij baten;
Eén slechts wensch ik aan mijn zij,
En die één, o God, zijt Gij!

Gij, mijn Vader, mijn Ontfermer,
Mijn Verlosser, mijn Beschermer,
Voor wiens macht en liefdegloed
Nood en dood bezwijken moet,
Kom ter hulp' aan Uw beminden!
Raad, noch troost, is meer te vinden;
Kom! Ik moet in 't leed vergaan,
Ziet niet Gij mij gunstig aan.

Die zijn kind in nood vergeten
Kan, zou die een vader heeten?
Neen! Ook gij vergeet mij niet,
Zelfs in 't bangste zielsverdriet.
't Is uw eigen woord, mijn Vader,
Kom, mijn Redder! Kom, mijn Rader!
Kom, mijn God, die alles geeft!
Toon het, dat Gij voor mij leeft!

Heer, mijn Schild, mijn Wegbereider,
Trouwe Bondsgod, mijn geleider
Dek, bestuur en zegen mij,
Dat ik eeuwig d' Uwe zij!
Ja, Gij kunt mij niet begeven,
Waar mijn zuchten tot U zweven.
Blijf toch niet van verre staan;
Want mijn ziele kleeft U aan.

Uit „Neandria."

Waakt!

(Slot).

Uit onze kinderjaren herinneren wij ons nog een versje, dat begint:

Ach, was Jezus nog op aarde,
'k Vloog zoo aanstonds naar Hem heen.

Laat ons kinderen zijn in dit opzicht. Het is toch het verlangen onzer ziel, de verwachting van ons hart om Hem te aanschouwen, die ons zoo liefhad, dat Hij zijne heerlijkheid verliet, om ze ons te kunnen meêdeelen.

Wat onze Heer ons hier ook schenkt, wat wij ook van Hem genieten, het is ons niet genoeg, wij hebben alleen genoeg aan Hem zelf, aan Zijn eigen persoonlijke tegenwoordigheid. Het gaat ons, zoo als het Maria Magdalena ging aan het graf. Veel had ze gehoord, maar het bleef toch voor haar: Hem *zagen* wij niet. O, za lig en gelukkig is het, als een Christen alleen gelukkig en dan alleen volkomen tevreden is, als hij zijnen Heiland ziet en alzoo wil de Heer het ook. De Heer wil, dat wij aan Hem alleen en aan Hem volkomen genoeg hebben.

De Heer wil, dat wij wachtende en wakende zijn op Zijn toekomst. De Heer wist zeer goed, dat Hij niet zoude komen bij het leven der Apostelen en der eerste Christenen, en toch zegt Hij uitdrukkelijk: waakt en bidt; weest gelijk de dienstknechten, die op hun heer wachten. De H. Geest vermaant uitdrukkelijk: dat die dag u niet overvalle, gelijk een dief. Het is ook zoo natuurlijk mogelijk! De geloovige is volgens de H. Schrift overgegaan tot een nieuw leven; hij *is* gestorven. De geloovige is van de eerste schepping overgeplant en is een nieuwe schepping, die slechts wacht op de volkomen openbaring en ontplooiing van het nieuwe leven. De Apostelen spreken niet van *sterven.* Zij spreken van een ontbonden worden, een afleggen dezes tabernakels, van een heengaan, want zij *waren* reeds gestorven. De gezindheid der gemeente en van den geloovige moet steeds een wachtende zijn op de toekomst des Heeren, op hunne toevergadering tot Hem. Geen onzer belangen of onzer werkzaamheden mag zoodanig ons hart in nemen, dat wij de toekomst des Heeren uit het oog verliezen. Dit moet ons richtsnoer zijn en blijven. Ik heb eens gehoord, dat omstreeks het jaar 1000 na Chr. sommige vromen van gedachten waren, dat de Heer nu komen zou, omdat de 1000 jaren geeindigd waren, en zij begaven zich op de toppen der bergen, meenende dat ze dan dichter bij den hemel waren en lieten hunne bezigheden voor wat ze waren. Niet alzoo — ook getrouw in onze aardsche roeping. De Heer heeft ook hierin ieder zijn eigen werk gegeven en ook hierin moet de Heer eenmaal tot ons kunnen zeggen „in het kleine zijt gij getrouw geweest." Wij kunnen Hem alleen verwachten, als wij getrouw zijn in hetgeen Hij ons ook in dit opzicht te doen heeft gegeven. Juist omdat wij niet weten wanneer of in welk uur, is dit noodig. Reeds de Thessalonicensen werden in dier voege door Paulus vermaand. Te meer heeft dit nu zijn kracht, nu de dag haast en nadert.

De dag van de toekomst des Heeren nadert snel volgens de teekenen der tijden.

De Heer berispte de farizeën van zijnen tijd omdat ze het aanschijn des hemels wel en de teekenen der tijden niet konden onderscheiden. De gemeente des Heeren staat hooger en moet ook hooger staan dan deze blinde leidslieden. Laat ons eenige zaken nagaan, die de Heer heeft gezegd, die Zijne komst zeer kort vooruit zouden gaan en wij zullen zien, dat het gansch niet onnoodig is, elkander toe te roepen: „waakt, want de toekomst des Heeren genaakt! Wie weet, hoe spoedig de gemeente haar wensch vervuld ziet, en zij met haren Heiland wordt vereenigd.

De Heer heeft gezegd (Matth. 24 vs. 14): „Dit Evangelie des Koninkrijks zal in de geheele wereld gepredikt worden tot een getuigenis allen volken en dan zal het einde komen." — Wat zien wij? — Wanneer wij de groote uitbreiding nagaan, die de verkondiging des Evangelies in de laatste 50 jaren heeft verkregen, wordt het duidelijk, dat de tijd niet zoo verre meer is of het Evangelie is letterlijk aan alle volken verkondigd. Het is niet zoo heel lang geleden, dat op de kaart het binnenland van Afrika stond aangeduid als onbekend en nu is er haast geen bloeiender en rijker arbeidsveld dan aan de Congo en Midden-Afrika. China, eeuwen lang gesloten, is geopend sinds 40 of 50 jaar en de tegenwoordige woelingen brengen ook aan het licht hoever de zending en daarmede het Evangelie is doorgedrongen in dit ontzachelijk groote en dichtbevolkte land. Japan, eveneens ontoegankelijk tot nog toe, heeft volkomen vrijheid van godsdienst gegeven aan alle zendelingen. Het Boeddhisme in Indië wankelt. In de steppen van Midden-Azië zijn zendingsposten. De eilanden der Zuidzee worden bezocht en zenden zelf reeds heilsgezanten uit naar hunne omgeving. De banier des kruises is en wordt steeds verder geplant op de sneeuw- en ijsvelden van Groenland, evenals op die van Vuurland. Den Roodhuid wordt vrede verkondigd en den volksstammen der Aziatische steppen wordt de rust aangeboden, die alleen in God is te vinden. Van Noord tot Zuid, van Oost tot West wordt of is de blijde boodschap des heils gebracht. In de laatste 50 jaren is het Evangelie meer verbreid als wellicht in de vorige vijf eeuwen.

Let op de teekenen der tijden, o discipel des Heeren, opdat gij wakend moogt zijn of blijven.

In de profetiën des O. Verbonds wordt uitdrukkelijk gezegd dat in het laatste der dagen de Heer de gevangenis van Juda wenden zal en dat alle 12 stammen zullen worden teruggebracht naar hun land, welk laatste in 't geheel niet is vervuld in den terugkeer uit Babel. Er zijn te veel profetiën om ze op te noemen. De gansche rol der profeten is er vol van en wat zien wij? De doodsbeenderen van Israël worden bewogen en de Joden gaan naar hun land, niet om daar te sterven maar om het land in bezit te nemen. De vereeniging der Sionieten wijst er op. Alles teekent, dat als eenmaal dat volk het land zijner vaderen bezit, het door zijn energie, zijn rijkdom en verstand zich verheffen zal gelijk met, zoo niet boven de andere volken.

Let ook op dit teeken des tijds, geloovigen, ook hierin spreekt de Heer.

In Thess. : 2 v. 3 lezen wij, dat eerst de afval komen zal en de mensch der zonde.

Welnu, wij leven in het begin, wellicht in het midden van den afval. Immers, dit woord kan alleen betrekking hebben op de volken, die het woord der waarheid hebben gehoord en, zij het ook uiterlijk, hebben aangenomen. Wat zien wij? De z.g. Christenvolken maken zich hoe langer hoe meer los van allen godsdienst, ja keeren soms, zooals in de Theosophie, tot het heidendom terug. Men spreekt alzoo: „Mozes, Socrates, Confucius en Christus waren allen edele geesten, godsdiensthervormers en wijsgeeren." De Zone Gods, de Middelaar Gods en der menschen, en de dienstknecht des Heeren, door wien de God Israëls zijne wet

gaf, worden gelijk gesteld met de heidensche wijsgeeren. Zoover de zoogenaamde ontwikkelden. Wie eenigszins bekend is met de volksmassa's weet het, dat alleen dit leven en het genot waarde voor hen heeft. Geef ons brood en spelen, was de kreet van het volk toen het machtige Rome hoe langer hoe dieper zonk. Geef ons meer loon en laat ons het leven genieten, is de stem van de volksmassa in den tegenwoordigen tijd. Europa's machten neigen ten val, Europa's volken rijpen ten oordeel. Het einde aller dingen is nabij.

Waakt, Christenen, waakt, opdat gij niet medegesleept wordt met den stroom des tijds, maar bewaard blijft in de ure der verzoeking.

Men zegt, en wellicht is het zoo, dat de gemeente te Laodicea een beeld is van de tegenwoordige Christenen, en klaagt allerwege over flauwheid en lauwe toestanden. Als wij zien op hetgeen gebeurt op zendingsgebied en ook in andere opzichten, danonderscheidt zich deze tijd mis schien gunstig, en toch, is er geen reden voor deze klacht? Waar de Heer de gelijkenis der tien maagden uitspreekt, zegt Hij, dat ook de wijze maagden insliepen. Leeft de verwachting van de toekomst des Heeren wel zoo levendig als eertijds? De Heer zegt in Mattheus 25 v. 22: omdat de ongerechtigheid vermenigvuldigd zal worden, zal de liefde van velen verkouden." Hoeveel scheiding, hoeveel twist en oneenigheid is er niet tusschen de kinderen Gods? De Heer zegt uitdrukkelijk in bovengenoemde gelijkenis (Matth. 25 v. 6), dat er ter *middernacht* een geroep geschiedde „de bruidegom komt." Volgens dit woord zal de Heer juist komen, als het geheel donker is en de wachtende gemeente sluimerig geworden en in slaap gevallen is. Ziet, er is een tijd geweest dat alle geloovigen de toekomst des Heeren verwachtten. De Apostel Paulus moest ze zelfs matigen en hen vermanen, om niet te overgeestelijk te worden, maar ook in dezen gezond te blijven.

Zouden de geloovigen van onzen tijd ook lijden aan de kwaal van overgeestelijkheid in dit opzicht of aan die van wereldgelijkvormigheid? Wat wordt meer vergeten, dat men ook een aardsche roeping heeft, of wel, dat wij eigenlijk hemelburgers zijn en hier op aarde ons slechts op reis bevinden? Wordt het donker misschien of branden de lampen flauwer? Niet alzoo, laat ons oprichten de slappe knieën. De Heer komt, laat dat het wachtwoord onzer ziel zijn, de noordstar, die ons leidt, het baken, dat ons den weg wijst.

Er wordt geklaagd over toestanden in de maatschappij. Wacht, Christenen, wacht, Jezus zal orde brengen in den chaos. Er wordt geklaagd over toestanden in de gemeenten, waakt, broeders, waakt, want de Heer komt om Zijn gemeente te volmaken. Wij moeten dikwijls klagen over ons zelven, hoop, o kind des Heeren, hoop op Hem. Hij zal uw hart versterken, wacht op den Heer.

Zoo dan vertroost elkander met deze woorden. 1 Thess. : 4 v. 15, 16, 17; Markus 13 v. 28—37.

De eerste Zondagsschool.

In onze, nog zoo pas aangevangen 20e eeuw, kan men gerust zeggen, dat de Zondagsschool — wel niet overal, — maar toch sporadisch over de geheele wereld wordt aangetroffen. De zegen, die daarop rust, die daarvan uitgaat, voor de kinderen allereerst, — maar ook zeer zeker voor het groot aantal jongere en oudere onderwijzers en onderwijzeressen, — kan alleen de eeuwigheid aan den dag brengen. Wij weten, dat de Zondagsschool eene planting van Engelschen bodem is. Niet onbelangrijk is het eens na te gaan hoe de allereerste Zondagsschool is tot stand gekomen. Laat ons eenvoudig de feiten laten spreken, want het is moeilijk de beweegredenen te beoordeelen van menschen, die meer dan eene eeuw vóór ons geleefd hebben.

In 't midden der 18e eeuw woonde te Gloucester een zekere Robert Raikes, uitgever van het Gloucester weekblad.

Gloucester was toen nog een kleine fabriekstad in het westelijk gedeelte van Engeland aan de uitmonding van de Severn gelegen. Het zedelijk peil der inwoners was zeer laag gezonken; de Zondag werd heel niet meer heilig gehouden; alle winkels en kroegen waren geopend, er werd veel gedronken en gevochten; de openbare Zondagsvermakelijkheden waren hondengevechten, hanengevechten, katten en dassen knuppelen enz. enz. In de stad bevond zich de strafgevangenis voor het geheele district. Daar heerschten nog geheel middeneeuwsche toestanden. Ongeveer een honderdtwintigtal gevangenen waren daar gezamenlijk opgesloten; alleen des nachts waren de mannen en vrouwen gescheiden; de mannen des nachts allen met een ketting aan elkander geklonken. Voeding en kleeding werd aan de algemeene weldadigheid overgelaten, en ook het allernoodigste ontbrak. Tot de wacht der gevangenis behoorden een aantal bloedhonden, welke meedoogenloos afgericht werden op de gevangenen die wisten te ontsnappen. De beul maakte er overigens spoedig een eind aan. Het gerecht verdiende dien naam niet. In ééne zitting werden er acht tegelijk tot den strop veroordeeld, in eene andere twintig; de overigen gegeeseld; anderen met hun gezinnen onder de grootste ontberingen naar Port-Jackson in Australië overgebracht. In Gloucester groeiden de kinderen eigenlijk, volgens het spreekwoord „voor de galg" op.

De aandacht van Robert Raikes werd het eerst in 1781 op die kinderen gevestigd, door het oorverdoovend rumoer dat zij op het stadspleintje onder zijn raam maakten. Zij stoeiden daar en gilden, speelden haasje-over en voetbal, enz.; 't was in één woord niet om uit te houden. Eerst verstoord, ten slotte met medelijden vervuld, vroeg hij zich af hoe die verloren en verspilde Zondagen den kinderen ten nutte zouden kunnen komen, en zoo kwam hij er toe een lokaal te huren en aan eene flinke werkvrouw, Meredith genaamd, op te dragen hun eenig onderwijs in spellen en lezen te geven, en hun teksten en psalmen van buiten te laten leeren. Hiertoe scheen deze gavin te bezitten en het nam op.

Robert Raikes wilde nu zelf ook eenig werkzaam deel aan den arbeid nemen en besloot elken Zondagmorgen eer hij zijne taak als journalist aanvaardde, de kinderen naar de vroegkerk te brengen. Het was een vreemd schouwspel, die deftige aanvoerder in zijn roodbruinen rok met verzilverde knoopen, gekleurd vest, driekanten hoed, witte kousen, lage schoenen met gespen, een wandelstok en schildpadden-snuifdoos in de hand met die havelooze bende achter zich aan. Allengs kwam er uitwendig eenige verbetering. Raikes gaf aan elk kind een kam en een stuk zeep, eene tot nu toe ongekende weelde; en daar hijzelf welgesteld was en zijn weekblad zeer winstgevend, kon hij ook in de allernoodigste kleeding voorzien. Sympathie ondervond hij volstrekt niet. Aan een vriend schreef hij: „ik ga mijn weg geheel alleen; 't is of ik een onbekend land heb ontdekt en geen enkel mensch mij derwaarts volgt." John Wesley, de apostel van dien tijd, werd er opmerkzaam op gemaakt en hij zeide zeer uit de hoogte: „Misschien wil God die school gebruiken tot iets meer dan wij menschen er in zien. Het kon mogelijk zijn dat zij eene kweekplaats voor het Christendom werd."

Intusschen was het eerste lokaal spoedig te klein geworden; men was met twaalf jongens begonnen, en binnen korten tijd klom het aantal kinderen tot 140; dat ging boven de krachten van Meredith, en Mevrouw Critchley nam nu de leiding op zich. Bij den aanvang waren de meisjes nog onhandelbaarder dan de jongens. Allen waren vuil, goddeloos, ongemanierd, ongebonden; men bracht katten en bunsings op de school mede om de onderwijzers te plagen, men stak elkander met spelden enz. Raikes spaarde de roede niet; hij sloeg sommige jongens in boeien of bond hun zware gewichten aan de voeten om hen te beletten weg te loopen. Verdiende een kind eene kastijding, dan werd het even naar huis gebracht om het noodige aantal slagen van de ouders zelven te krijgen. Raikes nam ook wel zelf den stok ter hand. Van uit deze school nu, kwam een geheel ander slag jonge menschen in de maatschappij dan vroeger. Vooral was dit blijkbaar door het zeer verminderde contingent, dat van uit de stad Gloucester in de gevangenis moest worden opgenomen.

In zijn nieuwsblad had Raikes gedurig bericht van de school gegeven, en getracht de belangstelling van het publiek op te wekken, en van lieverlede werd zijn roepstem gehoord en nagevolgd, ook door velen, die, in nauwer gemeenschap met den Heer levend, allereerst ten doel hadden verwaarloosde kinderen te brengen tot Hem, die gesproken heeft: „Laat de kinderen tot Mij komen en verhindert ze niet."

Een zoo grooten zegen heeft God gegeven op een aanvankelijk, zeker zeer gebrekkig ondernomen werk. Gods tijd was daartoe gekomen en Robert Raikes had hierin „zijn hart op zijne wegen gezet" en er een vonkje liefde in gelegd. Een steentje op het vlak van een groot water, een kringetje vormend dat tot duizenden grootere kringen wordt; — zoo was ook de nederige eerste Zondagsschool in de achterstraat van Gloucester onder leiding der brave Meredith.

De Wetenschap en de Bijbel.

Is de wetenschap in strijd met den Bijbel?

Vervolg.

Is nu het Mozaïsche verhaal in strijd met wat de geologie leert? Is er iets, dat de voortgaande ontwikkelingsgeschiedenis tegenspreekt? De vijfde scheppingsdag noemt de wording van de visschen en groote zeemonsters in groote menigte voor de vogels, en wat leert de ontleedkunde? Dat de verhouding van hersenen tot ruggemerg over den ontwikkelingstrap beslist. En zoo zien wij, dat die verhouding is bij visschen als 2 tot 1, bij kruipend gedierte als $2\frac{1}{2}$ tot 1, bij vogels als 3 tot 1 en bij zoogdieren als 4 tot 1. En de zoogdieren volgen in het scheppingsverhaal juist op de visschen. Bij den mensch is die verhouding als 33 tot 1. Dit bewijze de hooge ontwikkeling aan het einde der schepping. De heer der schepping verschijnt het laatst, als zijn rijk, waarover de Heer hem heeft *gesteld*, geheel gereed is.

Doch kan het wel zijn, dat die scheppingsperiode zoo ontelbaar veel jaren heeft geduurd? De Staten- en andere vertalingen spreken van zes dagen. Hà, hier zal de strijd beginnen tusschen het geloof en de wetenschap. Toch niet, laat ons slechts wat nauwkeurig toezien.

In het Hebreeuwsch staat het woord *yom*, en bewezen kan worden, dat dit beteekent *tijdsverloop, tijdperk.* Lang voor dat de *wetenschap* drong tot deze opvatting van het woord *yom*, leerde b. v. de kerkvader Augustinus, *dat door dag een tijdvak moest verstaan worden.* En zij, die leeren, dat *de taal van den Bijbel* den Bijbel moet verklaren, zullen overtuigd zijn, als wij herinneren, dat één dag bij den Heere is als duizend jaar.

Staat in Ps. 94 : 8: verhardt uw hart niet, gelijk te Meriba, gelijk *ten dage* van Massa in de woestijn, dan leert vers 11 ons terstond, dat deze dag een tijdperk van 40 jaren vertegenwoordigt. Daar staat namelijk: Veertig jaren heb Ik verdriet gehad van dit geslacht, en heb gezegd: Zij zijn een volk, dwalende van hart en zij kennen mijn wegen niet.

Wijst dan het voortdurend voorkomend gezegde: Het was avond geweest en het was morgen geweest, niet op dagen van 24 uren, dus op zonnedagen? Neen, want een zonnedag begint klaarblijkelijk met het opkomen der zon. Immers dit ligt geheel in de orde der dingen. Toen God de zon stelde tot een licht des daags, begon toch *de dag*, toen de zon haar *gesteld* werk (dat is *schijnen*) begon? Alzoo, bedoelde Mozes den vierentwintiguren dag, dan was het de natuur der dingen geweest, te spreken van morgen en avond. Gemakkelijk evenwel wordt de verklaring, als men aan tijdperken denkt. Het einde van ieder tijdperk geeft hooger leven te zien dan het begin, orde komt er in de plaats van verwarring, licht, waar eerst duisternis was. Zoo beschouwd ligt het voor de hand, dat Mozes spreekt van *het was avond geweest en het was morgen geweest.* De Bijbel leert ons, dat

het eerste menschenpaar de stamouders zijn geweest van alle volksstammen der wereld. Wat heeft de wetenschap al niet gedaan, om dit voor onzinnig te verklaren. Hoe zou het mogelijk zijn, dat roodhuiden en boschjesmannen en negers en papoea's uit denzelfden wortel zijn voortgekomen? Zoo *groote verschillen* en dan oorspronkelijk *gelijkheid*. Dat kon niet. De geleerden onderzochten, maakten stelsels, doch konden het niet eens worden onderling. Blumenbach onderstelde *vijf* menschenrassen met even zooveel stamparen. Anderen spraken van 2. Prichard van 7, ja, er werden elf menschenrassen aangenomen. Waar de wetenschap zoo verdeeld is, behoeven wij er ons feitelijk niet mede te bemoeien. Maar tegenover deze stelsels stellen wij feiten, die van één zelfden grondvorm spreken.

De Joden zijn zeker wel van denzelfden stam, namelijk van Israël. En toch, hoe groot is het verschil tusschen hen niet, al naar de streek, waar zij wonen. In ons land herinneren wij aan de *blonde Hoogduitsche* Joden en de *gitzwarte Portugeesche* Joden, die gelijk geworden waren aan het volk, waaronder zij respectievelijk zoo veel eeuwen vertoefden. Ja, zelfs zijn er *zwarte* Joden, even zwart als het volk, waartusschen zij hun tenten hebben opgeslagen. Dit is namelijk het geval met de Joden in hun kolonie op de kust van Malabar. Het volk der *Magyaren in Hongarije*, in zeden, gewoonten, huizenbouw, zoo zeer verschillende van de rondom hen wonende volkeren, komt oorspronkelijk uit Oost-Azië en heeft het type vertoond, waaronder de Chineezen en Japanneezen zich aan ons voordoen. Zij behoorden ook tot hetzelfde ras als de langstaartige broeders. En heden ten dage hebben zij nog slechts zoo weinig van hun oorspronkelijk type bewaard, dat men moeite heeft hen te onderscheiden van de rondom hen wonende volken. Met de *Finen* en *Lappen* in Rusland en het noorden van Noorwegen is dit ook het geval. Deze zijn ook uit Azië afkomstig. Doch er is meer. De Portugeezen van Lourenço Marquez, die daar drie eeuwen woonden, zijn even zwart geworden als de Kaffers, waartusschen zij leefden en toch is *er van vereeniging geen* sprake. De vreemde volkeren, die in de binnenlanden van Afrika doordrongen, zijn *even zwart* geworden als de daar vertoevende Negers. Wie kan niet de Indische oudgasten aan hun bruine tint herkennen, lang nadat ze in 't moederland terugkeerden? Maar wij weten ook, dat de verschillen gaandeweg verminderen. Evenzoo mag het bekend heeten, dat de kinderen uit Hollandsche vaders en moeders, in Indië geboren, *zekere gelijkenis vertoonen* met de inboorlingen, de Maleiers!

Nog is er meer. De verschillen tusschen de menschenrassen zijn zoo weinig diepgaande, dat Cuvier als grondslag voor zijn verdeeling in rassen, den *grooten of kleinen gelaatshoek* aanneemt. Häckel en Müller verdeelden de volkeren in twaalf groepen en namen tot grondslag den *vorm* en de *plaatsing* der hoofdharen. Als nu de geleerden voor hunne klassificatie kenmerken gebruiken, die zoo weinig *intens* zijn, mag dan niet de vraag rijzen, of die klassificatie dan niet eigenlijk bijna willekeur is?

Iets anders. De vergelijkende taalstudie scheen aanvankelijk bewijzen te zullen bijbrengen *tegen* de eenheid van het menschelijk geslacht, maar voortgezette studie brengt de geleerden er steeds toe, verschillende taaltakken te leeren kennen als gesproten uit een zelfden *gemeenschappelijken* stam, terwijl deze taalstammen ook weer zooveel overeenkomst vertoonen, dat men ze weer aanziet, als voortgekomen uit één *grondtaal*. Deze studie doet dus steeds meer denken aan één *oertaal*, waaruit de anderen gesproten zijn.

Ten slotte een stukje natuurkunde. Paard en ezel zijn samengevoegd tot de orde der *éénhoevige* zoogdieren. Dit samenvoegen is gegrond op de overeenkomst tusschen deze dieren en dat terecht. Nu heeft men herhaaldelijk deze dieren laten paren en doet dat nog. Is de vader een paard en de moeder een ezel, dan noemt men het jong muildier. Dit komt vrij zeldzaam voor. Algemeener komt en kwam reeds in vroeger eeuwen de muilezel voor, het jong van een *ezelhengst* en een *paardmerrie*. Deze bastaarden nu zijn weinig vruchtbaar en sterven van zelf uit. Want de natuur heeft een afkeer van bybriden. Slechts enkele plantensoorten vormen in de vrije natuur bastaarden en dan alleen nog maar die, welke zeer veel overeenkomst vertoonen. Indien nu de menschen werkelijk zooveel verschilden, zou een vermenging van die menschenrassen niet kunnen plaats hebben, of wanneer er bastaarden geboren werden, zouden de geslachten daarvan tot uitsterven gedoemd zijn. Dat is echter geenszins het geval. Ziehier dus weer een omstandigheid, die vóór de eenheid van 't menschelijk geslacht spreekt.

Samenvattende wat ons nu gebleken is, merken we op: 1°. dat de verschillen der menschenrassen *zoo gering* zijn, dat de grondslag der verdeeling zich bepaalt tot den gelaatshoek of den vorm der haren; 2°. dat die verschillen *buiten den aard* gelegen zijn, omdat ze kunnen verdwijnen; 3°. dat die verschillen, lettende op de vruchtbaarheid der bastaarden, niet tegen de eenheid getuigen.

Een andere kwestie is die van den *Zondvloed*. Ook deze heeft het veel malen moeten ontgelden. Vooral is twijfel geopperd over de mogelijkheid of alle waterdamp der lucht, gevoegd bij het water van zeeën en rivieren, in staat zou zijn, al het land te bedekken. Wij gelooven aan die mogelijkheid, als wij bedenken, dat de onregelmatigheid des aardbodems niet altijd dezelfde is geweest. De oppervlakte van de zeeën is veel grooter dan de gezamenlijke landoppervlakte. De verhouding is als 5 : 2. Bovendien is de diepste zee veel hooger dan het hoogste gebergte. Hieruit mogen wij besluiten, dat er niet zoo heel veel noodig behoeft te zijn, om de geheele aarde met water te bedekken. Doch een redelijke verklaring van het Bijbelverhaal maakt dit niet noodig. Als er een gebod uitging van den keizer Augustus, dat de *geheele wereld* beschreven zoude worden, denken wij dan ook aan Amerika, Zuid-Afrika of Australië? Neen, natuurlijk. Zoo is er dan ook geen reden, om er bij te *blijven*, dat dit verhaal van Mozes bedoelt, de geheele aarde, maar wel de aarde, voor zooveel die bevolkt was, *overeenkomstig* het doel, dat de Heer beoogde met dien grooten vloed.

Ook mag hier wel opgemerkt worden, dat alle geschiedenissen van oude volken van een zoodanigen grooten vloed spreken en tevens, dat ook de overlevering het vastzitten van de ark op den Arrarat bevestigt. Laat ons overschrijven, wat professor K. C. von Leonhard aanteekent omtrent dit onderwerp in zijn *Geologie der Aarde*. Hij zegt:

Wat overigens het Bijbelsche verhaal over den persoon en de geschiedenis van Noach betreft, zoo is het steeds zeer merkwaardig, dat men ook in Phrygië, een Heidensch land, zoo ver van den Eufraat gelegen, een overlevering in denzelfden vorm wedervindt. Wij vermelden dit met betrekking tot de beroemde Apameïsche munten, welke na Octavius Falconerius, en na Eckel, den beroemden penningkundige van lateren tijd, ook door Buttmann in een verhandeling over den Zondvloed, zeer geacht werden. Wij kunnen niet beter doen, dan de woorden van den grooten philoloog en oudheidkundige hier in te lasschen: Van de beroemde stad Apamea, aan de rivieren Meander en Marsyas in Phrygië gelegen, zijn een aantal munten uit de tijden van Septimus Severus en volgende keizers (zeven of acht exemplaren, door zeer vertrouwde muntkenners voor echt verklaard) bekend, welke een op den vloed drijvende kist voorstellen, waarin een man en een vrouw te zien zijn. Op de kist zit een vogel; een andere vogel vliegt er naar toe, die een tak met de pooten vasthoudt. Dicht bij de kist staat hetzelfde menschenpaar op het vasteland, met de rechterhanden opgeheven. Maar, wat het allermerkwaardigste is, op de kist staan, op drie der munten, de letters N. A. duidelijk te lezen, waarvan op andere exemplaren alleen nog de letter N. is te herkennen. Ook komt hier nog de belangrijke omstandigheid bij, dat juist dit Apamea zich van de overige steden van dien naam onderscheidde, door den nergens verklaarden bijnaam *Kibotos*, wat *kist* of *ark* beteekent, welke bijnaam ook te lezen is op een munt van Hadrianus.

„Voor mij bestaat geen twijfel," zegt Buttmann, „dat deze bijnaam zijn eenigen grond heeft in de overlevering, dat de kist van den uit den vloed geredden stamvader, zich op den berg achter dat Apamea nedergelaten hebbe; want aan een Joodsch-Christel. oorsprong van de aldus genoemde overlevering, welke op de munten dezer stad invloed had kunnen hebben, is onder de beide genoemde keizers niet te denken."

Wij gelooven den lezer geen ondienst te doen, door hier een getrouwe afbeelding van een wel bewaard exemplaar dezer merkwaardige Apameïsche munt mede te deelen. Op de voorzijde in het baardige hoofd van keizer Septimus Severus (van 197—211 na C.) te zien.

Zoo komt dus zelfs de penningkunde een steentje aandragen, om de waarheid te staven van Mozes' verhaal van den Zondvloed.

Tot hiertoe bespraken we een en ander uit het eerste boek van Mozes. Laat ons — zij het dan ook in het kort — *nog* iets van Mozes hooren.

De bacteriologie, dat is de kennis van de kleine, microscopische schepselen, is een wetenschap, die eerst beoefend kon worden, nadat het microscoop werd uitgevonden. Dit geschiedde in het laatst der zestiende eeuw door Zacharias Jansen te Middelburg. Doch eerst in onzen tijd ontwikkelde zich die wetenschap snel tot den hoogen trap, die zij nu bereikt heeft. Men mag haar dus wel de wetenschap der negentiende eeuw noemen. Zij leerde den geleerden den aard van verscheiden ziekten kennen, die haar onstaan te danken hebben aan die kleine wezentjes, welke men aanduidt onder den algemeenen naam van bacteriën.

En als men nu met eenige opmerkzaamheid het boek Leviticus leest, dan vindt men daarin uitkomen zoo'n juiste kennis van de infectieziekten, dat men verbaasd staat en vraagt, hoe kwam Mozes aan al die wijsheid? Het antwoord op die vraag laat ik gaarne over aan hen, die wel *willen*, maar tot nog toe niet *kunnen* gelooven aan den bovennatuurlijken oorsprong van het Bijbelboek.

(Slot volgt).

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Voor ruim 300 jaren was een Augustijner monnik het middel in Gods hand om een Reformatie te weeg te brengen, die ook tot ons vaderland spoedig doordrong en ons van Rome's juk verloste. Thans worden door een Augustijner pater aalmoezen verzameld voor een te Witmarsum (Friesland) te bouwen parochiekerk met een klooster voor pater-Augustijners, het eerste mannenklooster, dat na de Reformatie in Friesland is opgericht.

Hoewel de datum van de voltrekking van het koninklijk huwelijk tot heden nog niet bepaald is geworden, worden toch reeds maatregelen genomen om H. M. de Koningin bij die gelegenheid een huldeblijk te doen toekomen. Het zijn natuurlijk de vrouwtjes, die zich hiermede druk maken. Woensdag hebben zich ten huize van mevrouw Pierson, minister van financiën, te 's Gravenhage, verschillende adellijke dames verzameld om een Vrouwencomité te vormen, dat zich met de uitvoering van dat huldeblijk zal belasten.

Sparen is heel mooi, maar als 't gaat, zooals in eene vereeniging te Ten Boer, waar men een kapitaaltje van f 110.000 had ingebracht en tot de treurige ontdekking kwam, dat de nu overleden boekhouder daarvan f 80.000 had verluisterd, dan is 't beter, zelf zijn geld maar te beheeren of maar 't goede te genieten van zijnen arbeid, vóór de een of andere schelm er mee strijken gaat.

Ds. Van Broekhuizen, de verbannen predikant uit Pretoria, die negen maanden lang den oorlog heeft medegemaakt, wenscht zijn gedwongen verblijf in Europa ten dienste der Boerenzaak te besteden door predikbeurten waar te nemen en lezingen te houden, waarvan de collecten en

entréeprijzen geheel ten bate der noodlijdenden in de republieken zullen komen. Mevrouw Waszklewicz te 's Gravenhage wil de regeling daarvan op zich nemen, zoodat elke gemeente, die ds. v. Broekhuizen wil laten optreden, zich tot haar kan wenden.

Frankrijk. Hoewel de wereldtentoonstelling te Parijs op het einde loopt, was toch de belangstelling den vorigen Woensdag zoo groot, als misschien nooit te voren. Het aantal bezoekers moet volgens aanteekening wel een millioen heb ben bedragen, hetgeen echter moet worden toe geschreven aan 't feit, dat het een gratis kijkdag was voor iedereen. Het schijnt wel, dat ook de zakkenrollers op dien dag werkstaking hielden, misschien wel, omdat zij geen grooten buit verwachtten, want er wordt als bijzonderheid gemeld, dat zij schaars vertegenwoordigd waren.

Trok 't Evangelie, dat om niet verkondigd wordt, ook maar zooveel belangstelling.

België. Koning Leopold van België is een hartstochtelijk automobielrijder, maar heeft de ervaring gemaakt, dat er nog al gevaar aan verbonden is. In Parijs is hij door onvoorzichtigheid maar nauwelijks een bekeuring ontkomen en later geraakte hij in botsing met een andere equipage, waardoor beide rijtuigen erg beschadigd werden, doch verder geen ongelukken werden veroorzaakt. Toch vond de Vorst 't raadzaam per aapje de plaats des onheils te verlaten, waar intusschen een talrijk publiek was saamgestroomd.

Ierland. John Clarrey, een gemeenteraadslid te Dublin, heeft voorgesteld om president Kruger het eereburgerschap van Dublin aan te bieden. De Lord-mayor heeft echter uit de wet aangetoond, dat de gemeenteraad daartoe niet het recht had, waarop Clarrey zijn voorstel heeft ingetrokken. Ook buitendien zal 't zoo wel 't beste zijn, omdat men vermoedt, dat dit voorstel niet in de eerste plaats uit sympathie met Kruger en de dappere Boeren, maar uit haat tegen Engeland voortkomt, zoodat er zeker niet veel goeds uit kan geboren worden.

Vereenigde Staten. De rust na den verkiezingsstrijd is in Amerika teruggekeerd. Bryan, de democratische candidaat, die 't wèl met de Boeren meende en niet minder dan 740 redevoeringen (waarvan soms 40 op een dag) heeft gehouden, is geslagen en Mac Kinley zag de meerderheid van 95 stemmen in 1896 nu aangroeien tot 163 stemmen, hoewel hij slechts tweemaal in 't openbaar heeft gesproken gedurende zijn candidaatschap. De Heer regeert ook in dat opzicht en geeft de Koninkrijken der wereld aan wien Hij wil.

Een groep invloedrijke Filippijnen heeft medegedeeld, dat zij nog volstrekt geen plan hebben zich te onderwerpen, maar den strijd tegen Amerika ten einde toe zullen voortzetten. Evenals de Boeren in

Z.-Afrika, die er geenszins aan denken, om zich aan Engelands heerschappij te onderwerpen, hoewel zij (volgens Engelsche berichten altijd) in de laatste dagen zware verliezen hebben geleden. Zeven kanonnen verliezen, is voor hen geen kleinigheid; maar hoe duur die nu Engeland aan manschappen gekomen zijn? Dat zal ook wel niet gering wezen. Intusschen gaan de Boeren onvermoeid voort onder De Wet, die den kleinen oorlog voert, en onder Louis Botha, die de man der groote veldslagen is, en plan heeft om Lijdenburg te herwinnen. God geve die dapperen de vrijheid en onafhankelijkheid weldra voor hun land en volk. In

China is 't nog ook steeds geen vrede en 't schijnt met de mogendheden onderling nog maar niet tot eensgezindheid te kunnen komen, zoodat 't moeilijk valt te zeggen, wat daarvan nog 't einde zal zijn.

S. K. K.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen door br. Laansma, Grand Rapids, van T. v. d. M. aldaar 1 Dollar; van K. O., Amsterdam, f 25.53; van C. P. te Deventer f 5.85; van H. R. te Zutphen f 6.54.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 19—25 Nov.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: Dat wij de goddeloosheid en de wereldsche begeerlijkheden verzakende, matiglijk en rechtvaardiglijk en godzaliglijk zouden leven in deze tegenwoordige wereld.

Tit. 2 : 12.

Maandag 19 Nov. Tit. 2. Godzalige wandel. In de plaats van natuurlijke zelfzucht moet geestelijke zelfzucht treden, welke tegen de begeerlijkheden des vleesches strijd voert, zoowel in ons als in anderen.

Dinsdag 20 Nov. 1 Cor. 9 : 16—27. Matig in alle dingen. Gelijk voorheen, onthouden zich nu nog de groote mannen, die hun hoog doel bereiken willen, van bedwelmende dranken, welke niet sterken, maar verzwakken.

Woensdag 21 Nov. Rom. 13 : 8—14. In het licht. Bij alle werken der duisternis speelt bier, wijn en sterke drank eene voorname rol. Kinderen des lichts moeten dat niet vergeten.

Donderdag 22 Nov. 1 Petr. 4 : 1—8. Matig en nuchteren. Is vers 3 niet het kenteeken van onzen tijd? Het heet daar: Afzondering. Voor alles, vermijd de kroegen en café's als vergaderplaatsen der wereld.

Vrijdag 23 Nov. Spr. 20 : 1—11. Wijsheid en dwaasheid. Wie het kroeggepraat heeft aangehoord, die weet, dat daar spot, dwaasheid en zonde heerscht. Hoe meer drank, des te meer dwaasheid.

Zaterdag 24 Nov. Gal. 5 : 13—25. De vruchten des Geestes. Welk een onderscheid met de werken des vleesches! Wie kan ook nog een oogenblik in de keuze weifelen? Wie echter de edele vruchten wenscht, moet niet de booze wortelen aankweeken.

Zondag 25 Nov. Fil. 3 : 12—21. De hooge roeping. „De wedlooper ziet niet om, en berekent niet hoeveel mijlpalen hij reeds voorbij geloopen is, maar wel, hoevelen er nog voor hem zijn." Reiner! Heiliger! Nader, mijn God, tot U!

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte-Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 709 DONDERDAG 22 Nov. 1900. 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Eén ding weet ik!

'S Heeren Woord is als een brief,
Uit den hemel mij gezonden.
Vroeger had 'k Uw Schrift niet lief:
'k Had geen licht er in gevonden.
Maar sinds 'k aan Uw voeten viel,
Min 'k Uw Woord met hart en ziel,
Eén ding weet ik, dierbre Heer!
Ik was blind, maar nu niet meer.

Vroeger kende ik 't bidden niet,
Schoon ik dikwijls zocht te smeeken,
En 't dan weer voor dagen liet,
't Was slechts met de lippen spreken.
Maar nú weet ik van 't genot,
Om te schreien tot mijn God:
Een ding weet ik, dierbre Heer!
Ik was blind, maar nú niet meer.

'k Had Uw Naam van jongs gehoord,
'k Hoorde vaak Uw Liefde noemen,
Doch het was me een ijdel woord,
't Scheen me een huichelachtig roemen.
Maar nu vat ik voor altijd,
Dat Gij gansch begeerlijk zijt.
Eén ding weet ik, dierbre Heer!
Ik was blind, maar nú niet meer.

Vroeger was 'k met haat bezield
Tegen 't volk, door U verkozen,
Daar 'k hen in mijn dwaasheid hield
Voor schijnheilige goddeloozen.
Maar nú ken ik, wie Gij mint,
En den band, die ons verbindt.
Eén ding weet ik, dierbre Heer!
Ik was blind, maar nú niet meer.

Vroeger kon 'k, en dat met rust,
In den stroom der zonde blijven;
'k Leefde in 't kwaad, en was belust
Op de zondigste bedrijven.
Maar nú, daar 'k de zonde haat,
Hijg ik naar den heiligen staat.
Eén ding weet ik, dierbre Heer!
Ik was blind, maar nú niet meer.

P. HUET.

Overgegevenheid.

„Of weet gij niet..... dat gij uws zelfs niet zijt? Want gij zijt duur gekocht.
1 Cor. 6 : 19 en 20.

Wanneer in den strijd tusschen twee volken of stammen een der beide partijen zich overgeeft, dan is 't met den strijd uit en is er eene overwinnende macht zichtbaar. Dit is een beeld van den strijd van den natuurlijken, door hoogmoed en zelfzucht gedreven mensch, tegen den H. Geest of de liefdemacht Gods, die zich in den regel door middel van het woord Gods, het Evangelie, laat gelden.

„De Geest strijdt, o zondaar, en zoekt uw behoud."

Zoo lang de zondaar zich niet laat overwinnen, zich niet overgeeft, blijft hij in strijd, ja, vat steeds geheimzinniger wapenen tegen den H. Geest op. O, dat is een booze tijd in het leven des menschen en wordt een rampzalig einde voor ieder, die er in volhardt.

Intusschen heeft die strijd van 's menschen zijde niet altijd met bewustheid plaats. Er is veel verduistering en onkunde onder en veel misleiding met betrekking tot hen, die onder Christelijke bearbeiding leven. Wij vreezen, dat, minder nog dan wij vermoeden, de zielen, die onder een of andere prediking opgaan, op hun wezenlijken toestand en vijandige houding tegenover God en zijnen Christus opmerkzaam gemaakt worden. De theorien van de algemeenheid des Christendoms, dat Christendom krachtens natuurlijke geboorte uit christelijke ouders, of een Christendom, dat geldt voor alle leden van christelijke kerkgenootschappen — ach die illusies veroorzaken zoo veel ellende, verwarring en diepe onkunde met betrekking tot zelfkennis en den waren aard des Christendoms, zooals de H. Schrift het bedoelt. Geen wonder dus, dat er zoo weinig hoorders des woords tot zich zelf komen en de meesten liefst eene prediking hooren, waardoor zij gevleid of althans minder bij hunne verantwoordelijkheid bepaald worden. Men wil bijzonder ongaarne bij het schuldige des ongeloofs en zijn strijd tegen den H. Geest bepaald worden. Vooral de leer der totale onmacht om te gelooven, bevalt bij de groote massa der hoorders.

Maar is het dan niet zoo, dat de mensch geheel machteloos en onbekwaam is tot het goede? Is de mensch niet zoo door de zonde gezonken, dat hij geneigd is tot alle kwaad? Wij ontkennen dat niet. Maar is dat op het gelooven toe te passen? Zeker zou dat kunnen en moeten, als het gelooven in de eerste plaats was iets te doen. Doch de Schrift stelt het geloof tegenover de werken. Het geloof kan alleen als middel dienen, om ons zoo met de hoogere kracht, de kracht van God, in betrekking te stellen, dat we werken Gods kunnen werken.

Het geloof is in de eerste plaats n i e t s d o e n, den strijd opgeven, niet opklimmen, maar afdalen, zwijgen en God aan het woord laten en naar Hem hooren, z i c h o v e r g e v e n, niet slechts in uitwendige beweging door neer te vallen voor stoel of bank, maar met het hart, met zelfveroordeeling, onder de tucht des H. Geestes, in de genadearmen van Christus, die zoo duur ons kocht.

De H. Geest is gekomen om de wereld te overtuigen van zonde, en wie zich laat overtuigen, dat getuigenis op zich zelven toepast, wordt zich van zonde bewust, gevoelt zich schuldig en veroordeeld, belijdt en betreurt zijn zonde en schuld, als zijnde beleediging van God en majesteitschennis voor Hem; maar de zoodanige verneemt dan zeker ook de troostwoorden van den Heiland: „Zoon of dochter, de zonden zijn u vergeven!"

Christus onderwijst de onkundigen, troost de bedroefden, redt de reddeloozen, richt de neergebogenen op, vergeeft de schuldigen, sterkt de de zwakken en maakt de rampzaligen zalig. De eenige voorwaarde om daarin te deelen is zich over te geven en met alle nooden, lasten en bezwaren zich in zijn handen te stellen. Doch het ligt in den aard van den natuurlijken, zelfzuchtigen mensch zich niet gaarne door den Heere te laten dienen. Hoe dikwijls gaat het ons als Petrus bij de voetwassching. Die Apostel zou er niet het minste bezwaar in gehad hebben, als de Meester hem bevolen had Hem de voeten te wasschen, maar toen hij zich moest laten wasschen, kwam hij met kracht daartegen op.

Nochtans blijft het een grondtrek der Evangelische waarheid, dat Christus niet in de wereld gekomen is, om gediend te worden, maar om te dienen en zijne ziel te geven tot een losprijs voor velen.

Uit dat zelfde beginsel vloeit ook de noodzakelijke, rechte beoefening des geloofs voort in het dagelijksch leven. Niet zich zelven leiden, maar zich l a t e n leiden, geeft de rechte gezindheid des harten te kennen, dat is overgegevenheid.

Maar wie zijn eigen weg wil gaan,
Ziet dwaallicht vaak voor sterren aan,
En gaat hij op dat schijnsel door,
Dan dwaalt hij licht van 't rechte spoor.

Niets van zich zelven, eigen deugd en werken te verwachten, maar alles van Christus, die alles en in allen is, van diens werk en zegen voor ons en in ons, dat is het juiste standpunt des levens, de overgegevenheid van het hart en van eigen wil. Het zeggen: „wij mogen er geen wil meer op na houden," is zoo te verstaan, dat onze wil aan dien van God onderworpen worden moet.

Gelooven wij waarlijk, dat Gods wil, besluit en leiding, ook in al de bijzondere aangelegenheden des levens, de eenig goede en vertrouwbare zijn; wachten wij op de openbaring van Gods wil aan ons, om er ons geheel naar te voegen, dan zijn we overgegeven; in den gezonden zin lijdelijk, en daar ontdekken wij het geheim van een rustig en gelukkig leven en van de blijdschap des geloofs. In dien weg wordt het groote en verheven einddoel onzer verlossing tot verheerlijking van Christus bereikt: niet meer ons zelven te leven, maar Dien, die voor ons gestorven en opgewekt is. Zulk eene overgegevenheid aan den Heere begraaft de zelfzucht en houdt ze onder.

En hieraan zal eene heerlijke uitkomst niet falen. Wat ons ook bedriege of teleurstelle, dat leven nooit, omdat Christus nooit bedriegt of teleurstelt. Staan wij in menig opzicht vaak machteloos met betrekking tot het bereiken van ons heilig doelwit, Christus schiet evenmin in macht als in wijsheid en liefde te kort. Hij wil alles in ons overwinnen, opdat wij door

Hem overwinnaars zouden zijn in de wereld. De goede strijd wordt aldus eerst in de binnenkamer gestreden, zoodat wij uitgaande kunnen zeggen, niet: wij worden, maar wij zijn meer dan overwinnaars, door Hem, die ons heeft liefgehad!

S. N. v. B.

De Wetenschap en de Bijbel.

Is de wetenschap in strijd met den Bijbel?

(Slot).

Laat ons thans eens zien, welke strijd er bestaat tusschen de sterrenkunde en de Heilige Schrift. Niet alsof de Schriften den menschen deze wetenschap wilden onderwijzen, neen, dit meest gelezen en verspreid boek der wereld wil slechts den mensch leeren van God, en zijne betrekking tot God. Geen wonder zou het dus zijn — menschelijker wijze gesproken — indien de Bijbel termen bevatte, die getuigenis aflegden van de dwalingen op het gebied der sterrenkunde uit den tijd, *waarin de schrijvers leefden*. Doch in plaats daarvan blijkt die taal in wonderbare overereenstemming te zijn met de cosmographie. Die overeenstemming kan geen gevolg zijn van de wijsheid der schrijvers. Laat ons op enkele uitdrukkingen letten.

Buitengewoon schoon is het gedicht van Job, waar deze de schepping van hemel en aarde schetst. Ik heb hier het oog op Job 26 : 7: Hij hangt de aarde aan een niet. Wat zegt Job ons hier? Dat de Schepper de aarde ophing zonder die ergens aan te bevestigen. In onze gewone taal beteekent dit, dat de aarde zweeft, dus nergens op rust en ook niet is een platte schijf, die ergens op rust, maar een vrij lichaam, door niets ondersteund. Deze schoone uitdrukking laat zelfs beweging van de aarde toe.

Hoe druischte deze taal in tegen wat de oudheid leerde omtrent *vorm* en *karakter* der aarde. Want Job leefde minstens 1500 jaar voor Christus. Hoe komt Job aan die wijsheid?

Jeremia leert ons reeds: Het heir des hemels kan niet geteld worden. Deze profeet leefde in de zesde eeuw vóór Jezus Christus en nog 150 jaar vóór Christus leerde Hipparchus, dat er 1022 sterren waren, terwijl Ptolomaeus ruim 100 jaar na Christus er nog maar 1026 vond. Eerst na de ontdekking van de telescoop door Galileï breidde zich voor het gewapend oog van den sterrenkundige het aantal hemellichamen zoo uit, dat men nu het heir des hemels als absoluut ontelbaar beschouwt.

Had Jeremia misschien een telescoop?

Job 28: 5 luidt: Uit de aarde komt het brood voort *en onder zich wordt zij veranderd* als van vuur. Nog steeds is er strijd tusschen de geleerden over de vraag of de *geheele kern* der aarde in gloeienden toestand verkeert, of dat er slechts zoogenaamde vuurhaarden zijn. De wetenschap is dus op dit punt nog niets verder dan zij reeds voor 34 eeuwen kon zijn, door de beteekenis te vatten van deze spreuk van Job. Dat zelfde 28e hoofdstuk zegt in *vers* 25: Als Hij *den wind* het *gewicht* maakte. God stelde het gewicht vast van de lucht. De lucht gewicht? Hoe zullen de wijze Egyptenaren gelachen hebben, als zij de boekrollen van den Idumeeschen herdersvorst doorsnuffelden. De lucht gewicht? En toch heeft de moderne wetenschap ook in dezen Job gerechtvaardigd.

Toen Salomo een wensch mocht uitspreken, begeerde hij wijsheid van den Heer en ontving ze ook. De bewijzen daarvan dragen de Spreuken en de Prediker. Denken wij alleen slechts aan de uitspraak: Er is niets nieuws onder de zon. Wij zeggen 't Salomo na en ook de geleerden ervaren 't dikwijls, d. w. z. zijn geneigd om het te erkennen. Wat een schat van wijsheid spreekt uit dit woord alleen. En Salomo heeft nog al iets durven zeggen en dat wel over de meest verschillende dingen. Zijn uitspraken zijn gekenmerkt door een diepte van wijsheid, als eenvoudig onvereenigbaar is met het standpunt, waarop de wetenschap toen stond. Zijn 't dan slechts gissingen, gewaagde gissingen geweest, die Salomo neerschreef? Maar gissen doet missen, zegt het spreekwoord. Indien het een *vermoeden*, een *raden* van de waarheid was geweest, we zouden zien, dat de wetenschap sommige bevestigde, andere als leugen brandmerkte, doch tot heden is nog niet één spreuk in strijd gebleken met de waarheid. Wel meenden de geleerden onjuistheden ontdekt te hebben, doch de ware wetenschap bevestigt Salomo's uitspraken. Ik heb hier op het oog de woorden van Spreuken 6 : 6—8 en Spreuken 30 vers 25 luidende: „Ga tot de mier, gij luiaard, zie hare wegen en word wijs;

dewelke geenen overste, ambtman noch heerscher hebbende,

haar brood bereidt in den zomer, hare spijs vergadert in den oogst.

en: de mieren zijn een onsterk volk: evenwel bereiden zij in den zomer hare spijs. Dit was al te erg. Een mier, die doet als de landman: het koren bereiden in den zomer en in den herfst oogsten; dus bovendien een zaadetende mier. Dat kon niet door den beugel. En toch, ook hier bevestigt de wetenschap, dat Salomo niet in den blinde sprak. Laat ons een stukje overnemen uit het uitgebreide werk van den grooten Duitschen dierkundige *A. E. Brehm*. Ik gebruik juist gaarne getuigen, die niet verdacht kunnen worden van partijdigheid. En daarom neem ik het volgende ook onverkort over:

De inheemsche mieren verzamelen geen wintervoorraad, gebruiken gedurende het ongunstige jaargetijde in 't geheel geen voedsel en eten ook in de overige tijden van het jaar geen anderen plantenkost dan honing en dergelijke zoete stoffen. Anders is het gesteld bij sommige uitheemsche soorten en meer bepaaldelijk bij verscheidene Myrmiciden. Reeds door de schrijvers der oudheid werd hierop gezinspeeld; hun mededeelingen, die aanvankelijk in twijfel werden getrokken, berusten, zooals later gebleken is, op goede gronden. Van minstens 14 soorten van Myrmiciden is thans met zekerheid bekend, dat zij zaden in haar nesten verzamelen: 3 Zuid-Europeesche, 5 Noordamerikaansche, 2 Zuidamerikaansche en 4 Oostindische. Bij voorkeur nemen deze oogstende mieren zaden van granen en andere grassen mede. Sommige zien bovendien kans het kiemen van deze zaden te voorkomen. Hoe zij dit doen, weet men niet; wel blijkt uit de proeven van H. Bos, dat de angel hiervoor voldoende is, daar het steken van zaden met een fijne speld en het brengen van een oplossing van mierenzuur in de wonde het kiemingsproces verhindert.

Uit hetgeen door Linceum van een Texaansche soort wordt bericht, zou voortvloeien, dat de mierenfamilie ook vertegenwoordigers heeft, die den landbouw beoefenen, d. w. z. niet slechts oogsten, maar ook den akker voor de ontvangst van het zaad gereed maken. Hoewel het zaaien zelf, volgens latere onderzoekers, bij toeval geschiedt, zullen wij de bedoelde soort den naam van Landbouwende mier laten behouden. Haar volk bestaat, behalve uit mannetjes en wijfjes, uit tweederlei slag van arbeidsters, de gewone en de grootkoppige of zoogenaamde soldaten. Het nest wordt op een open, zonnige plek in den grond gebouwd; de voorraadschuren zijn tot een diepte van $2^1/_2$ M. beneden de oppervlakte gelegen; het hierboven uitstekende deel verschilt van vorm, al naar de gesteldheid van den bodem. Gewoonlijk is het een schijfvormige verheevenheid van 8 à 15 cM. hoogte, in 't midden voorzien van een opening, die zich op een gemiddelden afstand 1 à $1^1/_4$ M. van den omtrek bevindt. In lagere streken, die meer aan overstrooming bloot staan, krijgt het bovenaardsche deel van het nest een kegelvormige gedaante. In beide gevallen worden tot op een afstand van $1^1/_2$ à 2 M. van het middelpunt van het nest alle kruiden (gras, salie, madeliefjes en andere gewone weideplanten,) zorgvuldig uitgeroeid; slechts aan den rand blijven stoppels staan. Op het dus ontgonnen terrein schiet ieder jaar een eigenaardige, gele grassoort welig op; bovendien wordt hier ook het buffelgras geduld. Deze grassen groeien op duidelijk vaneengescheiden perken, zooals het graan in onze bouwstreken. Van verre reeds ontwaart men te midden van andere planten de met geel gras begroeide akkers van de mieren. Linceum onderstelde, dat zij de zaden van haar lievelingsgras opzettelijk uitzaaien; Mac Cook evenwel is tot de meer aannemelijke conclusie gekomen, dat de bedoelde zaden bij het vervoer van voorraad naar het nest op het open terrein zijn blijven liggen. In allen gevalle laten de mieren op de plek, die zij zorgvuldig van alle planten zuiveren, het haar zoo goed bekende gras staan en besparen zich op deze wijze de moeite van een verren tocht voor het verzamelen van haar lievelingsvoedsel. Zij plukken de graanvruchten niet af, maar rapen ze op, nadat zij op den grond gevallen zijn, schillen ze in bepaaldelijk hiervoor ingerichte vertrekken van haar nest, bergen de korrels in de voorraadkamers en werpen het kaf buiten haar woning op een hoop. Indien het zaad door den regen nat geworden is, brengen de mieren het ter geschikter tijd weer boven den grond en spreiden het uit om het te laten drogen. Tot zoover Brehm. Mij dunkt, zoolang de wetenschap zoo de juistheid van den Bijbel blijft bewijzen, behoeft de Christenheid nog niet bang te zijn, dat zij haar geliefde boek *niet langer* zal kunnen vertrouwen.

Salomo was de wetenschap *ver vooruit*. Deze koning van Israël leert in Pred. 1 : 6: De wind keert weder tot zijn omgangen. Deze waarheden hebben niet de minste tegenspraak uitgelokt tengevolge der meteorologische ontdekkingen. De winden ontstaan door den *ongelijken* luchtdruk. Steeds waaien de winden van de plaatsen met hoogen druk naar die met lagen druk en dat niet rechtlijnig, maar draaiende, zoodat van de barometersmaxima de winden draaiende waaien naar de zoogenaamde depressies of gebieden met lagen druk. Daar zich nu op bepaalde tijden van het jaar bepaalde gebieden van *hoogen*, maar ook van *lagen luchtdruk* telkens op dezelfde plaatsen bevinden, is het letterlijk waar, wat Salomo zeide, 1. dat de schijnbaar aan geen regels gebonden winden ook aan wetten gebonden zijn *en* 2. dat de wind steeds tot zijn omgangen wederkeert. Om een voorbeeld te geven: in Januari bevindt zich op den Atlantischen Oceaan ten westen van Europa een gebied met een luchtdruk van 740 mM. Naar dit gebied waaien de winden in draaiende beweging, tengevolge waarvan in West-Europa in den winter westenwinden de heerschende zijn. Welnu, *in den zomer verdwijnt* dit minimum van luchtdruk en maakt plaats voor een hoogen barometerstand van wel 770 mM. Iederen *winter* verschijnt op dezelfde plaats die depressie, dus keert weder tot zijn omgangen. Iederen *zomer* keert ook het maximum luchtdruk gebied terug.

Om nu niet veel woorden te gebruiken zij nog opgemerkt, dat, waar de Bijbel, dat gedeeltelijk zeer oude boek, zoo goed bestaanbaar blijkt met de ontdekkingen op zoo velerlei gebied van wetenschappelijk onderzoek, dat daar tenminste de vraag niet zonder grond is: „Zou dit boek ook van bovennatuurlijken, d. i. van Goddelijken oorsprong zijn?" Indien deze vraag werkelijk mocht opkomen bij een enkelen ongeloovigen, maar toch ernstigen lezer, dan zou ik mij ruimschoots beloond achten.

H. LANGENDONK.

Iets over den Godsdienst in China.

Twee zendelingen bezochten eens de Chineesche stad *Pao ting fu*. De bevolking aldaar vonden ze in een diep gezonken toestand en verward in heidensch bijgeloof en afgodendienst. Reeds hadden zij een aantal tempels bezocht, toen zij ten laatste nog bij een tempel kwamen, die zich door grootte en pracht van de anderen onderscheidde. Toen zij dezen binnentraden, vonden zij in twee groote zalen niet minder dan 27 afgodsbeelden van een reusachtige grootte en schrikwekkend uiterlijk. Dezen stelden het r e c h t s-p e r s o n e e l d e r o n d e r w e r e l d voor. Zij waren steeds in groepen van drie verdeeld. De grootste figuur van elke groep is de r e c h t e r, de twee kleineren zijn de d i e n a a r s. Een van deze dienaars houdt een geschrift in de handen, waarop de zonden vermeld worden der men-

schen die veroordeeld moeten worden. De andere, die er zeer hatelijk uitzag, is de p ij n i g e r, die de vonnissen voltrekken moet. De aanblik van deze grootte, beschilderde, vreemdsoortige figuren met hun grijnzende aangezichten maakte reeds op de zendelingen een onheilspellenden, afkeerigen indruk. Hoe droevig moet deze aanblik echter voor de Chineezen zijn, wanneer ze ook slechts de helft gelooven van hetgeen hun priesters leeren!

De eigenlijke volksreligie der Chineezen zegt niets over een leven na den dood. De leer van *Confucius*, haar stichter, bepaalde zich uitsluitend tot dit leven. Toen hem eens gevraagd werd, hoe men over den dood moest denken, antwoordde hij: „Wij kennen het leven nog niet, hoe zouden wij dan iets van den dood weten!" — „De mensch is van natuur deugdzaam, het komt slechts op zijn wil aan. In dat oogenblik, waarin hij deugdzaam zijn w i l, is de deugd reeds aanwezig. Alle belooningen en straffen ontvangt de mensch in d i t l e v e n, daarom is een leven na den dood overbodig." —

Daar echter het leven zonder hoop armzalig en troosteloos is, zoo ziet ook de Heiden verlangend naar een t o e k o m s t i g l e v e n uit. Heeft hij geene hoop, dan maakt hij zich eene. Daarom heeft het B o e d d h i s m e, dat iets van een ander leven leert, zoovele millioenen aanhangers in China gevonden.

Het Boeddhisme leert namelijk: „De zaligheid bestaat daarin, dat de mensch, die rein en heilig is, in het niet terugkeert en zich in de Godheid oplost gelijk een droppel water in de zee verdwijnt. Wie echter als zondaar sterft, die moet door een rij van hellen — de een al gruwelijker dan de ander — doorgaan om daar zijn verdiende straf te ontvangen en zijn schuld te boeten. Is hij daarmede klaar dan moet zijn *ziel* tot de aarde terug en als mensch of dier geboren worden, om dan een nieuwen proeftijd door te maken."

Dit zijn de uitzichten op het andere leven, waarmede die vele millioenen Chineezen vertroost worden. Hoe droevig en troosteloos is toch de afgodendienst der arme heidenen! Hoe geheel anders luiden de troostrijke waarheden en leeringen des E v a n g e l i e s!

Een bekeerde Chinees heeft dit onderscheid eens in een gesprek met een dier priesters door de volgende g e l ij k e n i s zeer schoon voorgesteld. Hij zeide: „Een man was in een diepen kuil gevallen en lag, zonder zich te kunnen bewegen, jammerende onder het slijk. Terwijl hij aldus in deze beklagenswaardige positie verkeerde, ging *Confucius* voorbij; deze hoorde hem, naderde den kuil en riep: „O gij arme onnoozele hals, ik heb medelijden met u! Hoe kondet ge toch ook zoo dom zijn door hier in te vallen. Laat ik u een goeden raad geven: Als gij er ooit weer uitkomt, val er dan niet weer in!" — De man beneden riep kreunend: „Ik kan er niet uitkomen!" — Kort daarna kwam *Boeddha* en riep: „Mijn lieve vriend, het doet mij waarlijk van harte leed, dat ik u in zulk een deerniswaardigen toestand zie! Wanneer gij maar halfweg naar boven kunt klimmen, dan kon 'k er u wellicht uittrekken." — De arme man in den kuil was echter totaal machteloos. — Even na dezen ging *Jezus Christus* voorbij en hoorde hem smeeken. Vol medelijden naderde hij de plaats des onheils en liet zich tot op den bodem van dezen afgrond neer; hij strekte zijne hand uit, greep den armen man, stelde hem op zijne voeten, reinigde hem en zeide: „Ga heen en zondig voortaan niet meer!"

Deze uitredding had die Chinees zelf ondervonden. Daarom kon hij ook met zooveel juistheid daarvan getuigen. Laat ook ons blijmoedig getuigen van hetgeen de Heer aan onze zielen gedaan heeft.

G. B. P.

INGEZONDEN.

In No. 707 van „De Christen" las ik een kort verslag van de werkzaamheden van het Diaconessenhuis „Bethel" te Berlijn.

Hoeveel goeds heeft deze Instelling verricht, hoeveel zegen verspreid; alleen nog maar over het laatste jaar gerekend. In het bijzonder beveel ik allen lezers en lezeressen van „De Christen" dringend aan de laatste alinea van dat verslag nog eens met aandacht te herlezen.

Bij mij heeft het een snaar doen trillen.

Ook in onze Hollandsche Gemeenten is nu bijna $2^1/_2$ jaar geleden eene stem opgegaan: „ligt die arbeid ook op den weg onzer gemeenten, zoo ja, hoe komen wij er dan toe."

Naar mijn beste weten heb ik die vraag bevestigend beantwoord en den weg aangetoond hoe wij er toe zouden kunnen geraken. De lezers van „De Christen" zullen zich dat zeker nog wel herinneren. (Zie Nos. 650—652 van dit Blad).

Waar ik volstrekt niet aan gedacht had, geschiedde.

Uit Duitschland kreeg ik bericht, dat mijn schrijven daar met veel belangstelling gelezen was, dat de Hollandsche zusters, die aan het Diaconessenhuis te Berlijn werkzaam zijn, zich met toestemming van het Bestuur gaarne ter beschikking stellen en dat de Duitsche broeders met raad en daad behulpzaam wilden zijn.

Ik bracht dit in No. 661 van „De Christen" ter algemeene kennis en nu had ik wel gedacht, dat deze zaak in de Commissie-Vergadering eens besproken zou geworden zijn en wij er op de Unie-Vergadering iets van zouden hooren, te meer, daar de steller der vraag zelf lid der Commissie is.

Naar zijne vraag te oordeelen, moet ik toch veronderstellen, dat deze broeder belang in dien arbeid stelt en waar hij nu een antwoord had, al was dit uit den aard der zaak nog zeer onvoldoende, verwachtte ik; en dit heeft men zeker in Duitschland ook wel gedaan, dat hij trachten zou aan zijn denkbeeld vorm te geven en het tot een punt van bespreking te maken.

Dat dit niet geschied is, heb ik betreurd, want ik stel ook veel belang in dien arbeid. Het verslag over de laatst gehouden Unie-Vergadering heeft mij op dat punt teleurgesteld, en die teleurstelling is nu door het lezen van dat verslag weer levendig geworden.

Ik dring er daarom bij alle broeders en zusters, inzonderheid bij den broeder, lid der Commissie, die ons het eerst de gedachte aan den Diaconessenarbeid in onze Gemeenten aan de hand gedaan heeft, ernstig op aan, dat kort maar welsprekend artikel in No. 707 van „De Christen" nog eens aandachtig na te lezen; misschien helpt het.

EDE, Nov. 1900. N. ZERBST JZN.

Neem het kruis op en volg Mij!

Markus 10 : 21.

Gij behoeft niet uw eigen kruis te *maken*, ofschoon het ongeloof een voortreffelijk timmerman is in het vervaardigen van kruisen; ook wordt het u niet veroorloofd, uw eigen kruis te *kiezen*, hoewel de eigenwil zoo vaak heer en meester wil blijven. Maar een kruis wordt u *beschikt* door de goddelijke liefde. Blijmoedig moet gij het aannemen; gij moet het kruis opnemen, als het kenmerk uwer keuze, en niet er voor blijven staan om het te bedillen. Jezus gebiedt u uwen schouder te buigen onder Zijn zacht juk. Schop er in knorrigheid niet tegen; trap er niet op door zelfverheerlijking; val er niet onder neer in wanhoop, ontloop het ook niet in angst en vreeze; maar neem het op, als een waar volgeling van Jezus. Jezus was een kruisdrager; Hij gaat ons vóór op den weg der smarte. Voorzeker, geen beteren gids zovden wij kunnen begeeren! En daar Hij een kruis draagt, welk een edeler last zoudt gij weten te begeeren? De kruisweg is de veilige weg; vrees niet dat moeilijk pad te betreden!

Geliefden, het kruis is niet uit vederen samengesteld, ook niet met fluweel bekleed; het is zwaar en voor onwillige schouderen kneuzend. Maar het is geen ijzeren kruis, al schildert uw vrees het met een ijzerkleur; het is slechts een houten kruis en gij kunt het dragen, want de Man van smarten heeft het getorst. Neem uw kruis op en door de kracht van Gods Geest zult gij het weldra zoo beminnen, dat gij, evenals Mozes, de smaadheid van Christus niet zoudt willen ruilen voor de schatten van Egypte. Bedenk, dat Christus het gedragen heeft, en het zal een zoeten geur van zich geven; bedenk, dat er eerlang de kroon op zal volgen, en de gedachte aan het toekomstig gewicht der heerlijkheid zal den tegenwoordigen last van moeite en verdriet niet weinig verlichten. De Heere stelle u in staat, nog voor gij insluimert, uwen geest in onderwerping aan den goddelijken wil te buigen, opdat gij, ontwakende met de zon van morgen, het kruis uit Zijne hand moogt aanvaarden, met dien heiligen en ootmoedigen geest, die eenen volgeling van den Gekruisigde betaamt!

(Overgenomen). S.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Nu het gure weder en de naderende winter het buitenleven minder aangenaam doen worden, zijn onze Koninginnen van het Loo naar Den Haag vertrokken, waar zij bij aankomst met den trein door den waarnemenden burgemeester en anderen hartelijk verwelkomd werden en daarna in een open rijtuig naar 't paleis reden, waar ook een talrijk publiek zich verzameld had.

Hertog Hendrik wordt eerst in de laatste helft van December in de residentie verwacht.

De moord, te IJmuiden onlangs gepleegd, bewijst weer, hoe noodlottig de gevolgen van den sterken drank zijn. De dader zelf, onverschillig onder den invloed van alcohol, vervalt nu als sneeuw voor de zon en ziet er wel 10 jaar ouder uit, terwijl hij denkt de gevangenis niet weer levend te zullen verlaten. Zijne dochter, een teringachtig meisje, kreeg bij 't vernemen der misdaad een bloedspuwing en stierf, en zijne 80jarige moeder vreest men met 't geval in kennis te stellen. Niettegenstaande dit, spelen toch velen nog met dat monster van onzen tijd, de Alcohol. Een jongeling van 19 jaar, in Noord Brabant, nam een weddenschap aan, om drie bierglazen van dat heillooze vocht achter elkander uit te drinken, welk heldenstuk hij ook volbracht, maar daarop onmiddelijk ineenzakte en stierf.

De Leerplichtwet, die weldra in werking treedt, heeft weer een andere beweging in 't leven geroepen n.l. tegen den vaccinedwang. De Bond vaccinedwang te Utrecht heeft n.l. besloten, den minister van binnenl. zaken te verzoeken de noodige maatregelen te nemen, waardoor de vrijheid der burgers, die tegen inenting hunner kinderen overwegend bezwaar hebben, wordt geeerbiedigd; en een commissie van 3 leden benoemd, teneinde deze motie aan den minister ter hand te stellen.

Te Bokstel is een goederentrein met een personentrein in botsing gekomen, waardoor veel schade is veroorzaakt, doch waarbij geen persoonlijke ongelukken te betreuren zijn. Erger is eene ontsporing bij Aerschot, in

België, van den trein van Antwerpen naar Schaarbeek, waarbij een waggon totaal verbrijzeld werd en zes gewonden daaronder werden vandaan gehaald.

Frankrijk telt nu binnen korten tijd twee groote spoorwegongelukken: één bij Choisy le Roi, dat ettelijke slachtoffers maakte, en nu weer een bij Dax, in 't zuiden des lands, dat door al te groote snelheid schijnt veroorzaakt te zijn. Machinist en stoker, die er beiden met eenige verwondingen zijn afgekomen, verklaren beiden, dat zij eene gewaarwording kregen, als zonk de machine in den grond weg. Zij was dan ook 200 meter ver 't veld in gereden, alvorens zij tot staan kwam. Het aantal dooden bedraagt, volgens opgave, 13, dat der gewonden 20.

Duitschland. De opening van den Rijksdag, waarbij de Keizer de troonrede heeft uitgesproken, heeft niet zooals vroeger in de Witte zaal van 't Koninklijk Paleis, maar in de Ridderzaal plaats gehad, waar geen hooggelegen loges zijn; een maatregel, naar men meent, tot persoonlijke

veiligheid voor den monarch, als hij in 't openbaar verschijnt. Overigens moet men niet bijster tevreden zijn, dat de Rijksdag nu eerst bijeengeroepen is voor de crediten der China expeditie.

Engeland zal een oorlogsleening moeten sluiten tengevolge der verbazende kosten van den strijd in Z.-Afrika. Men denkt dat de regeering wel 36 millioen p. st. zal kunnen krijgen tegen 3 procent. De oorlog in

Z.-Afrika loopt echter volgens Engelsche berichten op 't einde en Louis Botha zou reeds den strijd willen opgeven, terwijl de handel weer begint te herleven, omdat de Engelschen nu voorgoed de baas zijn. Zulke berichten moeten nu misschien dienen om de Europeesche mogendheden te doen gelooven, dat zij er in berusten moeten, al komt president Kruger ook naar Europa. Het zenden van nieuwe troepen, van 3000 muilezels en 2000 paarden naar, en 't laten blijven van 200.000 man in Z.-Afrika, spreekt deze berichten evenwel lijnrecht tegen en volgens telegrammen worden er hier en daar nog ook ernstige gevechten geleverd.

President Kruger is den 15den dezer met de „Gelderland" van Port Said vertrokken, zoodat men hoopt, dat hij den 21en in Marseille zal kunnen aankomen.

China. De Chineezen deinzen ook niet voor een leugentje terug. De vorige week werd gemeld, dat de Keizerin-Weduwe dood was en nu hoort men, dat zij de vredesonderhandelaars een standje durft maken, omdat zij niet gezorgd hebben, dat de troepen te ver 't binnenland zijn binnengetrokken. Dat lijkt dus nog niet op vrede sluiten. Tevens heeft een interview van den Chineeschen gezant te Parijs ook bewezen, dat 't niet zoo gemakkelijk zal gaan China te vernederen, als de mogendheden wel schijnen te denken, want de Boxers laten zich evenmin uit roeien als de anarchisten in Europa.

S. K. K.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van D. S. te Nieuw Weerdinge f 14.61; van F. v. d. W. te Sneek f 3.97; van H. ten B. te Hengeloo f 13.00½.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

Gevraagd tegen Mei 1901:

Eene flinke, nette DIENSTBODE, bij voorkeur lid der Gemeente of uit een gezin van Gemeenteleden, door

JOH. DE VRIES Gz., Winkelier.

STADSKANAAL (O.) bij 't Buinervallaat.

*** Heden overleed, na een langdurig doch geduldig lijden, in de levende hope des eeuwigen levens, mijne geliefde Echtgenoote

BARBERA SCHOLTENS,

in den ouderdom van 21 jaar en 5 maanden.

Zwaar getroffen door dit verlies, is de hope op een zalig wederzien vertroosting in mijn smart. 1 Petr. 1 : 3.

J. LOOTS.

MUNTENDAM, 18 Nov. 1900.

ALLE SOORTEN

TOUWWERK

worden steeds gefabriceerd tegen sterk concurreerende prijzen bij

J. G. DE HAAN,

Patenttouwslager te Musselkanaal.

AMERIK. ORGELS

KOOPT MEN

uit een **prachtige** sorteering zeer voordeelig **à contant** en op **afbetaling** in

GROENEVELD'S

Orgelmagazijnen,

Oude Koemarkt, Sneek.

RUILEN, VERHUREN, REPAREEREN.

Prijscourant, Teekeningen en 100en tevredenheidsbewijzen op aanvrage **gratis** en **franco.**

RUIM 3000 IN EEN JAAR VERKOCHT.

Die van 1 tot 10 kan tellen speelt

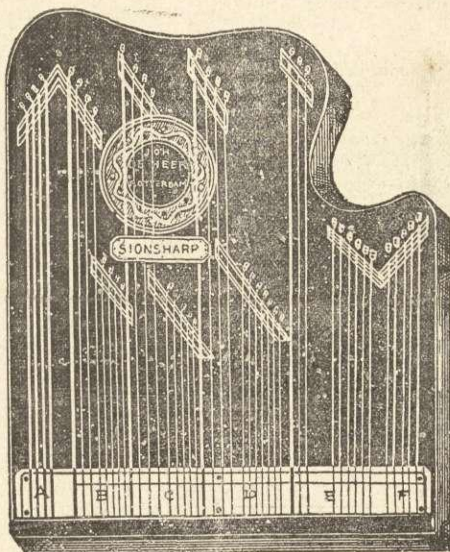

in 5 minuten het Transvaalsche Volkslied.

DE SIONSHARP

is het **schoonste, volledigste** en **gemakkelijkst te leeren** muziekinstrument van den laatsten tijd; niet te vergelijken met de bestaande accoord-, guitaar- en harp-cithers; bevat **49** snaren.

in 5 minuten is men Harpspeler!!

Volle, wegsleepende Orgeltoon, schoone en soliede bouw, ruime keuze in Psalmen, Gezangen, Christel. en Vaderl. Liederen.

Prijs, compleet met toebehooren, **f 12.50** franco huis.

Verkrijgbaar bij: JOH. DE HEER, Noordmolenstraat 71, Rotterdam.

OVERAL AGENTEN GEVRAAGD.

SPECIALE INRICHTING

tot vervaardigen van op glas geschilderde

WANDTEKSTEN en THEEBLADEN,

zeer geschikt voor Huwelijks en Verjarings-cadeaux.

(Tekst of Spreuk naar keuze.)

Worden op bestel net en spoedig naar alle plaatsen verzonden; prijzen zeer billijk.

Heeren BOEKHANDELAARS en WEDERVERKOOPERS aanzienlijk rabat.

Tevens ruime keuze in

GRAFBORDEN, met opschrift op hout of glas, van af f 4.00,

verder GLASSCHILDERIJEN, NAAMPLATEN, ETSWERKEN, ENZ.

L. VAN DER MOLEN,

Haarlemmerweg No. 95, AMSTERDAM.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 26 Nov.—2 Dec.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: Hoe zwaar is 't, dat degenen, die op het goed hun betrouwen zetten, in 't koninkrijk Gods ingaan. Mark. 10 : 24.

Maandag 26 Nov. Matth. 19 : 16—26. De rijke jongeling. Hij wilde iets hoogs en heerlijks, en Jezus biedt hem het hoogste aan: zijne innige gemeenschap; daartoe echter ontbrak het hem aan zelfverloochening. Rijkdom is geen hulp op den weg des levens.

Dinsdag 27 Nov. Ex. 20 : 1—17. De geboden. De rijke jongeling meende het wel ernstig, maar hij verstond de geboden slechts uitwendig, den diepen zin begreep hij niet.

Woensdag 28 Nov. Spr. 30 : 1—9. Noch armoede, noch rijkdom. In vers 4 zijn de vragen van twijfelaars of ontwetende Heidenen. Vers 5 brengt het antwoord der wijzen en in vs. 8 en 9 worden overvloed en gebrek als gevaren van een vroom leven erkend.

Donderdag 29 Nov. Mark. 10 : 23—31. Alles verlaten. Wat de rijke jongeling niet vermocht, dat hadden de minder bemiddelde discipelen gedaan en hun loon was groot.

Vrijdag 30 Nov. Luk. 9 : 18—26. Hem navolgen. Daartoe behoort zelfverloochening, die ook den smaad in het dagelijksche leven wil dragen. Hoe staat het hiermede bij u?

Zaterdag 1 Dec. Matth. 6 : 16—23. De schat in den hemel. In het doodskleed zijn geene zakken. Goud en zilver kunnen we in den dood niet medenemen, wel echter de deugden, die wij in Christus bezitten, en de werken, die wij uit liefde tot Hem gedaan hebben.

Zondag 2 Dec. 1 Joh. 5 : 1—13. Het eeuwig leven. Volgens het driedubbel getuigenis: De doop, het verzoeningsoffer en den H. Geest hebben wij met Christus den grootsten rijkdom: Het eeuwige leven.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 710 DONDERDAG 29 Nov. 1900. 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . *f* 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . *f* 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

ALLEEN.

Waartoe, mijn ziel, dat angstig jagen,
Alsof ge uw eigen lot beslist?
Als kondt ge aan Vader niet meer vragen,
Wat Hij reeds vóór uw aanzijn wist.

Waarom uw toekomst zelf bedisseld,
Wen Vader 't zooveel beter weet,
Uw inzicht faalt en telkens wisselt,
Ge uw onmacht reeds zoo vaak beleedt?

Waarom dat eigenmachtig werken,
In plaats van letten op Gods daân?
Zóó wil uw God uw kracht niet sterken,
Zóó breekt een nacht van jammer aan.

Neen, rustig in Gods weg gebleven,
Getrouw, met ernst volbracht uw plicht,
Sterk in Zijn kracht geheel uw leven
Geloovig in Gods hand gegeven,
En: „aan den avond wordt het licht!"

R. M. M.
(Ons Tijdschrift.)

Christus belijden voor de menschen.

„Een iegelijk dan, die Mij belijdan zal voor de menschen, dien zal Ik ook belijden voor Mijnen Vader die in de hemelen is.
Mattheüs 10 : 32

Belijden in 't openbaar, belijden voor de menschen, is altijd nog wat anders dan belijden in 't verborgen.

Ten onrechte meenen sommigen, dat dit hetzelfde is.

Belijden in 't openbaar doet ons denken aan iemand, die te voorschijn treedt, en, zonder zich daarvoor te schamen, uitkomt voor hetgeen hij is. Zoo opgevat, staat belijden tegenover verbergen, tegenover geheimhouding. Belijden van Christus, in den goeden zin van het woord, zegt niets minder dan Hem te erkennen voor hetgeen Hij waarlijk is: de Zoon des menschen en tegelijk ook de Zoon van God, — de door God beloofde Verlosser en Zaligmaker, van af het Paradijs beloofd, in schaduwen en offeranden onder de Mozaïsche bedeeling voorgesteld, in de volheid des tijds gekomen, — God, geopenbaard in het vleesch.

Christus alzoo te erkennen, zegt derhalve ook, in Hem te gelooven. Daarmede spreekt de oprechte belijder het amen des geloofs uit op alles wat van den Christus is geopenbaard.

Zulk belijden onderstelt kennis. Er is geen geloof zonder kennis; en wie voor een' belijder van Christus wil doorgaan, zonder Christus evenwel te kennen, bedriegt zichzelven.

Nu is er in hoofdzaak tweeërlei belijden: een belijden, hetwelk zich alleen grondt op wat meer of minder historische kennis van de waarheid der Heilige Schrift, en een belijden, hetwelk de vrucht is van de zaligmakende kennis, welke men van Christus heeft verkregen door de onderwijzing van den H. Geest. Heeft en kent iemand niet anders dan het eerstgenoemde, dan is dit belijden gelijk aan eene plant zonder wortel.

Zulk eene plant kan niets verdragen. Geen stormpje nog zoo klein, of de belijder valt om; geene hitte der verdrukking, of aanstonds is het met den glans van het belijden gedaan. Het gaat er mede als met het zaad, dat geene diepte van aarde had en spoedig verdorde.

Zulke belijders trekken dan ook weinig aan. Zelf genieten ze geene vrucht van hunne belijdenis, en voor anderen zijn ze, op zijn sterkst genomen, geheel smakeloos.

Al wat ge van hun belijden hoort, is koud als marmer, hard als ijzer, kleurloos als regenwater. Of als er nog kleur voor den dag komt, dan is dit in geen geval levenskleur. 't Is de dood, die ook wel in kleuren kan geschilderd worden, maar daardoor niet in leven verandert. Historie, dogmatiek, kerkbegrip, allerlei wetten en vormen bieden stof tot spreken en schrijven, maar wat ge vindt bij deze mondbelijders, *geen leven*.

Natuurlijk: al wat dood is, blijft passief; dat wil zeggen lijdelijk; van daar, dat men zoo gemakkelijk zich in alles en naar alles, zelfs in de allergewichtigste dingen, weet te schikken.

Men mag dan al liever in een Christelijk dan in een wereldsch en goddeloos gezelschap zich bevinden, maar kan zich, als het er op aankomt, in alles wel plooien naar gelang der omstandigheden.

Anders is dit met den oprechten belijder, voor wien gelooven en belijden op het innigst met elkander zijn vereenigd.

Zulk een geloooft met het hart ter rechtvaardigheid, terwijl hij met den mond ter zaligheid belijdt.

Deze kent niet slechts Christus als *een'* Zaligmaker, maar als *zijn'* Zaligmaker, en op de vraag: „Wie zegt gij, dat Ik ben?" luidt het antwoord met Petrus en met alle oprechte discipelen des Heeren: „Heere, we hebben bekend en geloofd, dat Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods."

Zulk een belijder belijdt Christus tot zaligheid, want op de vraag: „Welke is uw troost, beide in leven en in sterven?" is voor hem of voor haar geen antwoord denkbaar dan dit éene: „dat ik met lichaam en ziel het eigendom van Christus ben, die met Zijn dierbaar bloed voor al mijn zonden heeft betaald en mij uit alle geweld des duivels verlost heeft.'' Uit kracht daarvan is er eene betrekking ontstaan tusschen den Heere en tusschen zulk een' mensch, zoo eenig, zoo dierbaar, zoo gezegend, dat de liefde des geloofs van den Heere Jezus doet getuigen: „Zulk een is mijn Liefste." Van verbergen der liefde kan bij zulk eenen geen sprake zijn. Daartoe is die liefde te sterk, te groot, te machtig.

Door die liefde, uitgestort in het hart door den H. Geest, is zulk een belijder gelijk aan een' boom of eene plant, welke diep geworteld is in de aarde. Vandaar, dat de zonnehitte der verdrukking of de stormen der beproeving deze plante des hemelschen Vaders niet doen verkwijnen. Verlaten of verloochenen anderen Christus, u is dit, indien gij onder de beweldadigden behoort, onmogelijk. Zoudt ge voor een oogenblik al eens struikelen van wege uwe zwakheid, of vallen als een Petrus, tranen van oprecht berouw zullen spoedig het bewijs leveren, dat Christus voor u de magneet is, waar uw hart telkens heentrekt. Dan vreest Stefanus niet voor hen, die wèl het lichaam kunnen dooden, maar die zijne oogen niet sluiten kunnen voor de heerlijkheid van den Zoon des menschen, staande ter rechterhand Gods. Dan roept Ignatius stervende nog uit: „Ik ben een tarwekorrel van Christus, die eerst door de tanden der wilde beesten moet vermalen worden, eer er goed brood van gemaakt kan worden." Dan beklimt Polycarpus den brandstapel, daar het hem onmogelijk is zijnen Heere te vloeken, dien hij 86 jaren heeft gediend. Dan spreekt Paulus, geroepen om voor den naam des Heeren te getuigen: „Ik ben niet alleen bereid om gebonden te worden, maar ook om te sterven te Jeruzalem."

En waar men Luther tracht te weerhouden van het gaan naar Worms, waar hij op den Rijksdag moest verschijnen, verklaart deze geloofsheld: „Ik zal toch heengaan, al waren er zooveel duivels in Worms, als er pannen op de daken zijn." Neen, de oprechte belijder van den Heer Jezus Christus bezit geene wetenschap en geen geloof zonder liefde.

Juist die liefde is het, welke tot openhartig en vrijmoedig belijden noopt. Die liefde is een vuur, dat door geen water kan gebluscht worden. Die liefde is sterker dan de dood en harder dan het graf. Die liefde is gelijk aan eene kurk, welke, met geweld onder het water gehouden, telkens als zij los komt, weder boven komt. Wel kan eene eerstbeginnende ziele, die pas hare voeten op het pad des levens zette, schroomvallig zijn en met vreeze zijn bezet, — wel kan een Nicodemus, waar hij op den dag niet durft, het in den nacht ondernemen om tot Jezus te gaan, maar ook Nicodemus blijft geen nachtdiscipel. Een licht, op den kandelaar geplaatst, kan niet verborgen zijn. Eene stad, op een' berg gebouwd, moet wel uit de verte worden gezien. En zou het dan mogelijk zijn, dat het vuur, het licht en de genade des H. Geestes, in en aan den zondaar verheerlijkt, verborgen kan blijven?

Zou het eene door Jezus vrijgekochte ziel mogelijk zijn, zich te vergezelschappen met spotters, met menschen, die den Zone Gods, indien zij slechts konden, andermaal zouden kruisigen? Zou het mogelijk zijn, dat een apostel Johannes, dat een Maria van Magdala zich thuis gevoelde in een gezelschap van Farizeën of van menschen,

die, op welke wijze dan ook, te kort doen aan de eer en aan de waardigheid van Hem, die, om zondaren te redden, op aarde kwam?

Neen, liever als een Mozes met het arme volk van God veracht en verdrukt voor een tijd, dan de genieting der zonde te smaken ten koste van de gunst des Heeren.

Liever gesmaad, gehoond, gelasterd en vervolgd op deze aarde, dan eene schrap gehaald door deze woorden van den Zaligmaker, die wij hier boven schreven.

Eenmaal komt de groote en doorluchtige dag des Heeren, de dag des oordeels en der rechtvaardige wedervergelding. Zal Christus hen, die op aarde voor de menschen Hem beleden hebben, alsdan belijden voor Zijnen Vader, die in de hemelen is; hoe groot zal dan de eer, hoe onuitsprekelijk de zaligheid zijn van die allen, die de Heere te dien dage als de Zijnen zal erkennen. Dan zullen alle verloochenaars van Christus en van Zijn heilig Evangelie worden beschaamd.

Dan zullen de honderden en duizenden, die Christus en de wereld gelijk wilden dienen op aarde, hunne onbeslistheid en oppervlakkigheid, hun ijdel belijden met verwijzing naar het eeuwige verderf moeten boeten. Hier moet de besliste keus tusschen God en de wereld, tusschen Christus en de ijdelheid worden gedaan.

Hier, terwijl we nog op aarde leven, vraagt de Heere, wien gij dient. Hier roept de Opperste Wijsheid en vraagt: „Geef mij uw hart." Hier staat Christus onder de kinderen der menschen en roept door Zijn Woord ons toe: „Een iegelijk dan, die mij belijden zal voor de menschen, dien zal Ik ook belijden voor Mijnen Vader, die in de hemelen is." En in verband hiermede getuigt de Heiland in vs. 37: „Die vader of moeder liefheeft boven Mij, is Mijns niet waar dig, en die zoon of dochter liefheeft boven Mij, is Mijns niet waardig."

Is Christus u veel, of is Hij u alles?

De strijd van het Christendom met het Chineesche Heidendom,

DOOR

Dr. ASHMORE,

Zendeling in China.

Er zijn vier dingen te bespreken, of, om het in dramatischen vorm te geven: er treden vier personen in het drama op.

I. Het Chineesche Heidendom.

Het bestaat onder drie vormen: Confucianisme, Boeddhisme en Taoïsme. De aanbidding der afgoden en demonen is aan alle drie vormen eigen. Alle drie begunstigen ook de aanbidding der voorvaders. Zij gelooven allen aan vele goden en aan vele heeren, aan een toekomstig bestaan, aan goede en booze geesten, aan de gevolgen der zonde, welke den mensch in het toekomstig leven vergezellen, aan de mogelijkheid der boete en verzoening, en wat daarmede natuurlijk samengaat, aan de zedelijke verantwoordelijkheid en aan de zorgvuldige bepaling der toekomstige belooningen en bestraffingen. Wat de afwijkingen der godsdienstige geloofsbelijdenissen betreft, zijn de Chineesche Heidenen van nature niet onverdraagzaam. Zij zijn zedelijk niet fijngevoelig genoeg om onduldzaam te zijn tegen hen, die een afwijkenden geloofsvorm hebben. Met den godsdienst laat het zich wel schikken, iets daarvan wordt wellicht voor noodwendig gehouden. Maar de buurman mag denken wat hem belieft; het komt er niet op aan wat hij voor juist en recht houdt, zoolang dat, wat hij gelooft, geen invloed op de geldzaken heeft, en niet met een bestaand gebruik in tegenspraak is. De Chineezen dulden elkaar; zij dulden de Mohammedanen, zij dulden de Hindoe's, die onder hen opduiken, zij dulden het Animisme en alle vormen der natuurvereering. Wat de goden betreft, daarvan hebben de Chineezen reeds zoovelen, dat het niets uitmaakt of er nog eenigen bijko men. Zij gelooven reeds aan zoovele millioenen onzichtbare geesten, dat het gelijk een druppel in den emmer is, of er nog een Gabriël of Michaël aan toegevoegd wordt; hunne macht kan daardoor nauwelijks gesterkt worden. Ge kunt aan God gelooven, of ge kunt aan den duivel of aan de sterren gelooven, of ge gelooft aan niets, dat komt er niet op aan, wanneer ge maar daarvoor zorg draagt, dat hetgene, wat gij ge looft, niet in strijd komt met hunne koopmanszaken, genoegens of feesten.

II. Het Christendom.

Wanneer men hetzelve maar alleen als eene leer des christelijken geloofs kenmerkt, dan ligt daarin niets gevaarlijks en verwekt geen bitteren tegenstand. Gelijk reeds werd aangeduid, heeft het Christendom met het Chineesche Heidendom vele dingen gemeen. Aan beide zijden gelooft men aan een toekomstig bestaan en aan eene belooning en bestraffing, aan beide zijden gelooft men aan eene zedewet, aan beide zijden gelooft men, dat de menschen tot bekeering moeten worden geroepen, aan beide zijden gelooft men aan bovennatuurlijke en onzichtbare wezens, die op het leven invloed hebben, en aan beide zijden is men er van overtuigd, dat er plaatsen ter aanbidding moeten zijn. Wanneer dat alles was en wanneer ieder zijn geloof voor zich behield, konden beiden met elkander in vrede leven en sterven. Het Christendom echter is door en door positief en wil de algemeene broederschap met andere godsdiensten niet erkennen. Het stelt vast, dat zijn Jehova de wereldregeering met niemand anders wil deelen, het toont aan, dat het niet recht is aan Confucius, die slechts een mensch was, goddelijke eer te bewijzen, het beweert, dat het niet goed is de voorvaders te aanbidden en aan hunne graven te offeren. Hier begint de scheiding en de tegenstand. Dan is het Christendom ook uiterst scherp en streng en wordt voor zondige menschen persoonlijk beleedigend. Het klaagt de menschen aan en zegt zelfs van de menschen van rang en stand, de geleerden en de rijken, dat zij zondaars zijn, groote zondaars zelfs, en dat zij zich moeten bekeeren. Zoo grijpt het een ieder aan. Het volk echter wenscht zoo iets niet te hooren. Wanneer dagdieven en dergelijken tot bekeering geroepen worden, laat zich begrijpen, maar ook de voornamere standen! Nog eens: wanneer bekeerden uit de Heidenen, die tot nog toe deelgenomen hebben aan de afgodsfeesten, aan de afgodische theatralische optochten, en aan de offers op de graven hebben deelgenomen en zich nu van alles terugtrekken en hunne vroegere handelwijze veroordeelen, dan is er eene aanleiding tot opstand in het leger gegeven. Zoo staat de zaak: Een stom, wezenloos naamchristendom veroorzaakt geene tweedracht, maar een vast willend, levend christendom brengt geen vrede, maar het zwaard, in denzelfden zin als de Heiland deze woorden gebruikt.

De vraag is, in welke mate zich dat „zwaard"-element geldend maakt. Hoofdzakelijk zal het bij de Heidensche massa een afkeer bewerken, want zij kunnen de heilige menschen niet dulden, die zeggen de erfgenamen der aarde en des Hemels te zijn. Zij kunnen de menschen niet uitstaan, die niet met hen in hetzelfde woeste leven loopen. Het is echter niet waarschijnlijk, dat uit deze oorzaken alleen een opstand ontstaat. Ik herinner mij geen enkelen opstand, die om bovengenoemde reden is uitgebroken.

De Heidenen spreken allerlei kwaads over de bekeerden en honen hen, maar ze laten hen gaan en worden niet handgemeen. Wanneer zij echter weigeren op een graf te offeren, wordt dit licht eene familieaangelegenheid en het geval wordt ernstiger. Dan komt het tot geweldpleging in de familie. En waar bekeerden zich van de openbare optochten terugtrekken, dan wordt dat tot

JEAN CALAS.

Wanneer we ongeveer 150 jaren vroeger de nauwe en kromme straten der stad Toulouse doorkruist hadden, dan zoude onder de vele winkels een daarvan ons bijzonder in 't oog gevallen zijn. Reeds het uiterlijke van dien winkel getuigde, dat het daar binnen rein en netjes moest wezen. Hadden we aan een voorbijganger gevraagd: „Vriend, wie woont hier?" dan zou het antwoord geweest zijn: „In dezen manufactuurwinkel woont Jean Calas al meer dan 40 jaren. Iedereen in de stad kent hem. Hij is algemeen geacht en bemind, want hij is een eerlijk koopman. Die iets bij hem koopt, komt nooit bedrogen uit, want overvragen doet hij niet en de goederen, welke hij verkoopt, zijn degelijk. Hij heeft het dan ook druk in zijn winkel."

Onze zegsman had niet te veel gezegd, want Jean Calas was waarlijk in alle opzichten een achtenswaardig man, maar het ging met hem als het was gegaan met zijn Heer en Meester. Het „Hosanna!" werd gevolgd door het „Kruist hem!"

Dit zal u blijken, wanneer we u zijne geschiedenis verhalen.

De stille en ingetogen Calas kon het niet langer in de Roomsche kerk uithouden. De vraag: waar zal het heen na mijn dood? lag loodzwaar op zijne ziel. Sprak hij hierover met zijn geestelijke, dan was het: „Bid maar veel tot de heilige maagd en den heiligen Petrus en den heiligen Jacobus en dan zal het wel gaan." Maar ofschoon Calas zich al aftobde tot vermoeienis toe met het aanroepen van alle heiligen, het baatte hem niets, zijn onrust bleef. De Heer leidde het zoo, dat Calas in aanraking kwam met een Hugenoot. Die moest in 's Heeren hand het middel zijn, om de oogen van Calas te openen. Het eenvoudige woord des Heeren: „Komt allen tot Mij, die vermoeid en belast zijt en Ik zal u ruste geven," gaf ook rust in de ziel van Calas, want hij zag, dat hij alleen tot Jezus en tot niemand anders moest gaan. Nu ook geen tal van heiligen meer aangeroepen, maar bij den Heere Jezus alleen raad en troost gezocht. Feitelijk had hij hierdoor reeds met zijn kerk gebroken, maar nu het licht was opgegaan, wilde hij de waarheid nog meer leeren kennen. Hij wist het wel, dat de Hugenoten streng en wreedaardig vervolgd werden en het was hem niet onbekend, dat reeds tien jaren voor den beruchten Bartholomeusnacht in de stad Toulouse, de plaats zijner inwoning, 4000 Hugenoten vermoord waren, maar dat alles kon hem niet weerhouden den Bijbel te onderzoeken en de vergaderingen der Hugenoten in woestijn te bezoeken.

Om zooveel mogelijk de vervolgingen te ontgaan, vergaderden de Protestanten in bijna ontoegankelijke gebergten en rotskloven, vandaar dat hunne predikers woestijnpredikers genoemd werden. Toch werden zij ook daar menigmaal door hunne vijanden opgezocht en aangevallen.

Zoo zien we op den 8sten Augustus 1756 Calas onder de geloovigen in de woestijn. Op dien dag zouden drie jongelingen tot de bediening van 't Evangelie gewijd worden. De plechtigheid had een menigte leeraars en niet minder dan tien- of twaalfduizend geloovigen bijeen gebracht. Midden in het psalmgezang ziet die schare een bende krijgsvolk, niet meer dan vijftien à achttien man sterk, gewapenderhand naderen. Het zou niet moeilijk geweest zijn voor die duizenden om dat handje vol soldaten te overmeesteren, maar daarvan gebeurde niets. Getrouw aan de vermaningen hunner leeraars, om geduldig en onderworpen te zijn, werd er geen hand uitgestoken, maar zocht men zich door de vlucht te redden. Toch vielen sommigen dood, anderen gewond ter neder, getroffen door de kogels der soldaten. Calas mocht ongedeerd ontkomen.

Calas wies meer en meer op in 't geloof. We moeten hem liefhebben, als we hem hooren zeggen: „Het leven is mij Christus; voor mij is er geen ander leven dan het leven, dat geheel aan Christus is gewijd. Het is naar Christus, dat mijn hart uitgaat; Hij is het, op wien al mijne gedachten en wenschen betrekking hebben. Hij vervult mijn geheele ziel. Voor Hem te leven is mijn eenige begeerte."

Voor u ook, mijn lezer?

(Wordt vervolgd).

eene plaatselijke aangelegenheid en heeft dit wel kleine mishandelingen door het volk ten gevolge, maar het blijft toch tot de plaats bepaald. Alle deze vertoogen te zamen zijn nog niet in staat om de stemming te verklaren, welke heden in China heerscht, en de vijandschap, welke zich in de laatste jaren zoozeer verscherpt heeft. Voor mij staat het vast, dat de prediking van het reine, eenvoudige christendom, hoewel het tegen de richting van de menschelijke natuur ingaat, en meer of minder vijandschap in de ongeloovigen wekt, toch niet genoeg actief geweest is om zulk eene algemeene vervolging te bewerken. Maar om dit te verklaren, moeten nog andere zaken in aanmerking genomen worden.

(Wordt vervolgd).

Evangelische of Opwekkingssamenkomsten.

Deze samenkomsten, die voor een groot deel hun ontstaan te danken hebben aan het optreden der Evangelisten Moody en Sankey, die althans aan die wijze van evangeliseeren een bepaalden vorm gegeven hebben, en die door vele anderen in verschillende landen nagevolgd zijn, schijnen hun tijd gehad te hebben. Wel worden ze nog hier en daar beproefd, maar veelal om in een totale of gedeeltelijke mislukking te eindigen. De gezegende nawerking van vroeger gehouden samenkomsten blijft wel niet, maar zal zich misschien in eenigszins anderen, wellicht kalmeren vorm, uitwerken. Degenen, die in een goeden geest, met ware drijfveeren medegewerkt hebben in de samenkomsten, zullen er niet minder om gezegend zijn, al gelukken tot hun leedwezen de samenkomsten niet meer als voorheen.

Niemand minder dan Dr. Pentecost, de ware opwekkingsman te New-York, schreef daarover in een Amerikaansch blad — „The Standard" — onder meer het volgende:

„'t Is beslist mijne meening, dat de tijd voor de zoogenaamde Moody-beweging thans voorbij is. De crisis, die dergelijke opwekkingen in het leven riep. behoort tot het verledene, en de beweging is meer normaal geworden. Een nieuwe periode is in aantocht en zij heeft de volgende kenmerken:

1. Evangelisatie- of opwekkingssamenkomsten vinden weder in 't gemeenteleven en in kerken plaats, gelijk vóór Moody's tijden. Men zal ze zelden nog in andere gebouwen of zalen houden. Dit heeft zich overleefd.

2. In groote steden mogen wellicht en zullen waarschijnlijk samenkomsten door verschillende gelijkgezinde gemeenten gehouden worden. Mogelijk zullen zich ook nog verschillende evangelische gezindeten tot uitvoering van dien arbeid vereenigen, maar in den regel zal het van eene afzonderlijke gemeente of kleine vereeniging uitgaan en door eene zelfde gezindte gedreven worden.

3. Het gebruik om in de zoogenaamde navergaderingen met personen, die tot overtuiging of tot bekommering over hun zieleheil gebracht zijn, te spreken, zal voortduren, maar toch met dit onderscheid, dat men dat werk niet overlaat aan personen, die geen gezond gerijpt oordeel bezitten; ook aan dezulken niet, die na 't aanvoeren van eenige bijbelteksten uitgesproken zijn, ook degenen niet, die de zoekende zielen met stoomkracht vooruit willen brengen, zonder bewijzen van de werking des Geestes in hunne harten bij hen te bespeuren. Hiervoor leent onze tijd zich niet meer. De leiders der gemeenten moeten in deze werkzaamheid mede voorgaan, en wanneer zij hulp behoeven, zullen het zoodanige broeders zijn, die met hen in de geestelijke belangen der gemeenten vereenigd staan. De Ouderlingen, Diakenen en bekwame Zondagsschoolonderwijzers zijn daarvoor de aangewezene personen.

4. De toekomstige Evangelist zal de verbonden helper van den leeraar der Gemeente zijn, met wien hij samenwerkt. Hij is niet meer de hoofdpersoon. Naar mijn bescheiden meening zijn de tijden van evangeliseeren door bepaalde, sensatieverwekkende personen, en door middel van opwindende vergaderingen voorbij. En mag ik ook niet hopen, dat de dagen der brood- en geldnajagende Evangelisten geteld zijn?

5. In de opwekkingen der laatste tijden is het element der overhaasting te veel op den voorgrond getreden. De Evangelist heeft zijn datums aangeteekend en is gebonden door zijne vastgestelde lijst, om hier en daar en overal te zijn. Dit had ten gevolge, dat veel evangelisatiebijeenkomsten in te grooten haast gedreven werden, terwijl dan daarbij het oogmerk was terstond en zoo snel mogelijk gevolgen te zien. Voor grondige onderwijzing en diepere geestelijke indrukken bleef geen tijd over. Bekeeringen die op zulk eene gejaagde wijze gezien worden, houden geen steek.

Ik hoop en geloof, dat bij toekomstige opwekkingen de tijdvragen zeer op den achtergrond treden, dat vernedering voor God gezocht en de bijzondere werkzaamheden niet bepaald worden tot eene week, of tien dagen, maar zich zullen uitbreiden tot dat het werk Gods werkelijk geschied is. De Heilige Geest moet het werk drijven, niet menschen, die wel kunnen spreken, maar geen „boodschap" overbrengen."

N. v. B.

INGEZONDEN.

AAN DE JONGEDOCHTERSVEREENIGINGEN.

Geliefde Zusters!

Wij kunnen niet nalaten eens iets, door middel van ons blad, van onze vereeniging te laten hooren.

't Was ruim een jaar geleden, dat onze vereeniging, onder leiding van mej. v. Ree, werd opgericht. Daarom hadden we dan ook besloten een klein feestje met de leden te vieren, ter gelegenheid van ons éénjarig bestaan. Gaarne hadden we eenige gasten van elders uitgenoodigd, maar, daar het lokaal dien avond bezet was, moesten we het ten huize van onze presidente houden.

De presidente sprak in haar openingswoord over Hand. 9: 36—43, waarin voorkomt de geschiedenis van Tabitha of Dorkas, en sprak den wensch uit, dat ook wij allen in geloof en wandel als Tabitha mochten worden.

Vervolgens verklaarde de pres. nog het doel der vereeniging, namelijk jonge meisjes te wijzen op het allernoodigste, d. i. het behoud harer zielen. Mochten er nog vele jeugdige zielen, door dit ons kleine werk, tot Christus gebracht worden!

Wij komen geregeld bij elkander om werkzaamheden te verrichten, als naaien, breien, enz. Hierdoor hebben wij dan het genoegen op het Kerstfeest nog menig blij gezichtje te zien bij het ontvangen van een kleedingstuk en ondervinden dan ook, dat het zaliger is te geven dan te ontvangen.

Daarna werd verslag gegeven door de secretaresse. Begon de vereeniging met 3 meisjes, thans zijn we met 8 leden. Wel hadden we in den loop des jaars reeds 14 leden, maar zes van haar zijn, òf door vele werkzaamheden verhinderd, òf om andere redenen weggebleven. Moge de Heer geven, dat er nog vele meisjes tot ons komen, is onze wensch en bede.

We mogen betuigen, dat we dien avond genoegelijk doorbrachten. Ook werden er nog enkele voordrachten gehouden. En thans gaan we weer in vol vertrouwen een nieuw jaar tegemoet en bidden den Heer, dat Hij zijn zegen wil uitstorten over deze vereeniging, opdat zij moge groeien en bloeien tot eer van zijn Naam.

Onze hartelijke groeten aan allen.

Namens de vereen. „Bidt en Werkt,"
uw Zuster in den Heer:
J. SCHUUR.

ROTTERDAM, Nov. 1900.

Waarde Jonathan!

Wanneer ge Woensdag 21 Nov. 's avonds eens bij ons in de kerk een kijkje had genomen, dan had je zeker groote oogen gezet. Dan had ge onzen ouderling, D. Klooster en zijne vrouw, als de koning en koningin van den feestavond gezien. Maar ik bemerk wel, dat ge mij toch niet goed begrijpt. Ik hoop het je duidelijk te maken. Ge herinnert u wel de advertentie uit „De Christen," waarin de 25-jarige echtvereeniging van D. Klooster en A. Klooster—Schenkel werd bekend gemaakt. En toen ge dat hebt gelezen, dacht ge: nu, dat zal weer wat geven voor de Groningers. En ge had 't hierin niet mis. Wij hebben waarlijk weer heel wat mogen genieten. Onze kerk had een recht gezellig aanzien. Een vlaggentrophee en eenige sierlijke planten vormden te samen een aardig prieeltje. 't Spreekt van zelf, dat daarin de jubilarissen moesten plaats nemen. Overigens was alles heel aardig in een feestelijk kleedje gestoken.

Onze Voorganger nam zijn plaats in achter de catheder en las tot inleiding Ps. 148, waarin zoo treffend alles wordt opgevorderd om God te loven. Nu hieraan werd Gode zij dank wel gevolg gegeven. Nadat het zilveren paar bij monde van br. Planting door de Gemeente was gefeliciteerd, werd hen door Gemeente en Jonged.vereen. een stoffelijk blijk van liefde en achting gebracht. De vele goede wenschen, alsook een en ander reeds genoemd, deden onzen br. Klooster een woord van dank spreken, waarna hij, bij een vluchtig overzicht, zijn hart wenschte lucht te geven in de woorden van den psalmist:

„Wat zal ik met Gods gunsten overlaân,
Dien trouwen Heer voor Zijn gena vergelden,
'k Zal bij de kelk des heils Zijn naam vermelden
En roepen Hem met blijd' erkentnis aan!"

Nu, deze dag zal voorzeker nog menigmaal worden besproken in den huiselijken kring van onzen br. ouderling. Maar niet alleen zij, ook wij zullen daaraan nog wel eens met vreugde terug denken. De woorden, ter inleiding voorgelezen, kwamen zoo goed tot hun recht, want alles wat in ons kerkje was hielp mede de lof des Scheppers te vermelden, en niet het minst ons muziekcorps.

Te vroeg sloeg de klok twaalf en moesten we afbreken.... jawel, geen nood, onze Voorganger, hoe stipt ook, had nog te veel op zijn lijstje, zoodat ZEd. wel genoodzaakt was er nog een uurtje bij te geven. Maar ook dat liep spoedig ten einde. Waar er evenwel met een „Halleluja" was begonnen, zou er ook met een „Halleluja" worden geëindigd. Hiertoe werd Gez. 96 gekozen, 't welk biddende werd gezongen.

En zoo was ook deze zoo recht genoegelijke avond weer voorbijgegaan. En wanneer voor ons hier beneden ook zulk een stonde niet weer zou aanbreken, dan wacht ons eenmaal toch nog de groote bruiloft, die bereid is voor al Gods kinderen. God geve, dat daarop aller oog zij en blijve gericht!

Uw getrouwe:
GRON., Nov. 1900. JAC.

Het Voddenvrouwtje.

Zeventig jaar telt ze zeker, het vrouwtje, dat ik gedurig zie passeeren, een paar zakken met vodden op een kruiwagen schuivende. De gebruinde huid, gespannen over de grove beenderen tuigt nog van gezondheid en het tintelende oog nog van levensmoed, maar — de krachten, ze worden minder en wat dikwijls moet ze haar kruiwagen als zetel gebruiken om een oogenblik te rusten. Zoo wordt de weg zeer lang eer ze den groothandelaar bereikt, die haar den oogst afkoopt met schrale winst.

Zie, daar zit ze op haar kruiwagen, de handen in den schoot, te hijgen van vermoeidheid.

„Kunt ge lezen, moedertje?" klinkt het haar toe en een van de zeldzame voorbijgangers biedt haar een traktaatje aan. Bewogen met haar lot heeft de colporteur gemeend geen beteren troost voor haar te kunnen vinden dan een blaadje „Tevredenheid."

Ach, zucht mijn voddenvrouwtje, als ik niet tevreden was, zou ik het door dat blaadje niet worden. Doch ik zal het gaan lezen; die mijnheer meent het goed.

En haar last opheffende, gaat zij verder, tot zij na een paarhonderd schreden weer verplicht is even te pauzeeren.

Een deftig heer gaat voorbij. — „Ik zeg maar, moedertje, dat je pensioen behoorde te hebben. Zoo'n oude stumper moest niet meer werken. Maar heb geduld. We vorderen hard. Nog enkele verkiezingen en we hebben een krachtige meerderheid in de Tweede Kamer en dan zorgen we dat alle oudjes, zooals jij, pensioen krijgen. Dag, moedertje!"

Als ik daarop wachten moet, dan kan ik nog lang wachten, zegt ons moedertje en neemt haar last weer op. Met inspanning van al haar kracht

brengt zij het tot de bocht van den weg, maar nu is zij toch ook weer genoodzaakt even wéér te zitten, en zij leunt het oude hoofd in de hand.

„Hoe is 't, moedertje, kan je 'm niet voort krijgen? Geef mij hem maar eens. Ik moet dien kant ook op," en Evert, de schoenmakers jongen, neemt den kruiwagen en kruit, veel verder dan het huis, waar hij wezen moet, verder en verder langs den straatweg, niettegenstaande het tegenstribbelen van het voddenvrouwtje, tot voor de deur van het lompenpakhuis, waar zij haar vrachtje moet verkoopen. En zonder dank af te wachten, snelt Evert terug als een pijl van een boog, want zijn baas zou niet malsch zijn, als hij te laat kwam.

„Je kan zoo'n ouwe stumper toch niet laten bezwijken."

Een broeder van den Samaritaan, heb ik mijn schoenmakersjongen genoemd. En die Samaritaan heeft meer broeders en zusters.

De jonkvrouw, die daar in 't armoedige kamertje het bed van die zieke terecht schudt; de boerenarbeider, die — 't is juist oogsttijd — de aardappelen van zijn zieken kameraad in zijn vrije uren uit den grond haalt; de Amsterdamsche juffrouw met haar: „Ka, doe jaai de wasch veur zieke Mie, ik zel veur 't eite zorrege;" — ze behooren tot één familie, tot hen, die het hebben verstaan: „Ga heen en *doe* desgelijks."

En gij, mijn lezer?

L.

EEN EN ANDER.

*** Uit een preek van Spurgeon. „Er is altijd een *oorlogspartij* in Engeland. Ik vrees dat de Jingo geen vreemdeling is, maar de echte telg van den Britschen Bulldog. Een onbeheerde Brit is vol van bloed en vuur, en zege, en aangezien de onbeheerden de meerderheid onder ons vormen, blijven wij een volk van vechters. Vechten, — hoezeer verheugen wij ons er in. Weg met de Afghanen, weg met de Zoeloes! Roei de Boeren uit. Wij hebben niet genoeg van eer en glorie voor wij tot aan de knieën door het bloed baden. De politiek van vrede wordt als onteerend uitgekreten en zoo gaan wij van land tot land totdat er bijna geen volk meer is dat niet bevlekt is met bloed door Britsche handen. Hoe geweldig is deze taal der Engelschen, maar het is niet de taal van Christenen. Moge de Heer ons de taal des vredes leeren."

Zou men niet meenen dat deze preek geschreven is voor de tegenwoordige Britsche toestanden en toch is dit niet zoo. Reeds den 14en December 1862 sprak Engeland's beroemde prediker, Spurgeon aldus zijn landgenooten toe.

24 Nov. 1900. Algem. Handelsbl.

Uit de Gemeenten.

HEEG. Met droefheid maken wij bij dezen melding van het vertrek van onzen geliefden Voorganger, br. K. Kuipers, naar Nieuwe Pekela. Wij missen in hem veel; want hij wist niet alleen de Gemeente door zijn woord te stichten, maar ook met zachtmoedigheid te leiden. Doch de wil des Heeren geschiede. Wij bidden, dat God hem en zijn gezin in zijn nieuwen werkkring rijkelijk moge zegenen, en hem dienstbaar make om de komst van Gods koninkrijk te bevorderen!

Nadat onze broeder op Donderdag 15 dezer zijn afscheidswoord tot ons gesproken had, zetten we ons nog met hem aan den disch des Nieuwen Verbonds. Wij zullen de woorden van vermaning om waardiglijk het Evangelie van Christus te wandelen, voor ons nog meer betamelijk dan er veel over te spreken, niet licht vergeten. 't Is een heilige, maar ook zalige last, die daarom niet zwaar is, ons opgelegd.

Wij groeten alle broeders en zusters.

Namens de Gemeente
W. B. JONKMAN, Secretaris.

VARIA.

BEPROEFD MIDDEL.

„Hoe legt gij het toch aan", vroeg eene gehuwde vrouw aan eene andere, „dat gij het met uwen driftigen man zoo goed hebt, ja, hem in sommige opzichten om den vinger windt? Wat mij betreft, ik zou al lang zijn weggeloopen!" — „Niets is eenvoudiger dan dat", antwoordde de gevraagde; „ik doe alles wat hem behaagt, en ik verdraag alles wat mij niet behaagt".

DE ALMACHTIGE HAND.

Lord Radstock sprak eens met een Zweedsch officier, die de wereld en hare genoegens liefhad en zich van zijne zwakheid tegenover de wereld bewust was, over het heil zijner ziel. „Ik weet dat gij gelijk hebt", sprak de officier; „maar ik vrees, dat ik niet standvastig zou kunnen blijven, wanneer ik mij beslist tot God wendde". „Dat gij in u zelven daartoe de kracht niet hebt", hernam Lord Radstock, „daaraan twijfel ik niet. Maar zie eens hier", zeide hij, terwijl hij zijn potlood in de hand nam, „waarom valt dit potlood niet?" „Omdat gij het vasthoudt." — „En wanneer ik het eens een oogenblik niet vasthield, zou het zeker vallen. In het potlood zelf is dus geene macht om in mijne hand te blijven: de macht, die het voor vallen bewaart, is geheel buiten het potlood. Wanneer de Heer onze God de redding eener menschen ziel onderneemt, dan is het ook Z ij n e macht waardoor de zwakke zondaar, die zich geheel aan Hem toevertrouwt, tot het einde toe stand houdt."

LIEFDEGAVEN.

Voor het Studiefonds.

Ontvangen van de Gemeente te Amsterdam f 6.90½. F. J. VAN MEERLOO.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van H. M. te Nieuwepekela f 4.50; van F. v. d. W. te Sneek f 3.97; van J. v. d. K. te den Haag f 10.44; van F. J. de V. te Leeuwarden f 3.90. N. v. BEEK.

Vriendelijk doch dringend verzoek aan onze lezers en correspondenten in het Binnen- en Buitenland, die nog nalatig bleven in het voldoen hunner, ook nog van den vorigen jaargang, verschuldigde abonnementen. Wel zouden we kunnen zeggen: we zijn genoodzaakt de toezending van ons blad aan nalatigen te staken, maar dat baat ons weinig. Beter is het, en we verwachten zulks, dat ons direct betaling gezonden wordt. DE ADMINISTRATIE.

Nogmaals aanbevolen.

We naderen al snel naar het einde des jaars en nog zijn er maar enkele **nieuwe abonné's** voor den volgenden jaargang opgegeven, terwijl, zooals dat altijd gaat, tegen het einde des jaars ook enkele opzeggingen geschieden.

Toch moeten we met volharding vooruit.

Buiten onze Gemeenten en hen, die uit beginsel ons genegen zijn, zal het ons weinig gelukken abonné's te winnen. Bijna iedere Chr. vereeniging of gezindte heeft thans haar eigen orgaan, en ieder heeft het zijne het meest lief en daaraan ook de meeste verplichting. Zulks is met ons ook het geval.

Nu zegt zekere MEN, dat er in enkele van onze Gemeenten nog al eenige leden zijn, die wel geld over hebben voor verschillende andere bladen, maar voor hun eigen blad niet, of des noods een helft of een derde van een abonnement willen betalen. — Zie, dat noemen wij o n b i l l i j k, o n d a n k b a a r en eene beleediging van zich zelf, wanneer men er althans prijs op stelt een naar Gods woord gedoopt Christen te zijn!

Het verblijdt ons als onze broeders in staat zijn ook andere goede christelijke bladen te lezen en te steunen, maar plicht is: zijn e i g e n o r g a a n het *eerst*.

Broeders en zusters! toont nu, dat ge 't hierin met ons eens zijt door opgaaf van een n i e u w a b o n n e m e n t voor 1901, voor u zelf of voor een ander, te zenden aan

de Administratie van „De Christen"
te Stadskanaal.

ADVERTENTIEN.

*** Op den 18en dezer werden we verblijd door 's Heeren goedheid met de geboorte van eene dochter MAIKE.

AMSTERDAM. K. VAN DIJK.
D. VAN DIJK—HAAGSMA.

*** Heden werden we bedroefd door het afsterven van ons geliefd kindje, bijna 8 maanden oud. Het heeft veel geleden. Onze ouderharten zijn gewond, maar de groote Heelmeester vertroost ons.

C. PETERS
M. PETERS—EIZENGA.

DEVENTER, 21 Nov. 1900.

DANKBETUIGING.

Daar het ons niet mogelijk is op de vele félicitaties, die ons bij gelegenheid van onze

25-jarige Echtvereeniging

van verschillende zijden werden toegezonden, ieder afzonderlijk te antwoorden, betuigen we bij dezen aan alle broeders en zusters, en inzonderheid aan de leden der Gemeente te Groningen, die ons dien dag tot een rijk gezegenden en onvergetelijken hebben gemaakt,

onzen oprechten en welgemeenden dank.

D. KLOOSTER.
A. KLOOSTER—SCHENKEL.

GRONINGEN, November 1900.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 711 DONDERDAG 6 Dec. 1900. 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

EEN WENSCH.

De regen, daar omhoog geboren,
Brengt hier omlaag verkwikking aan,
Maar om, niet lang na 't aardsch bestaan,
Tot damp verdund, omhoog te gaan,
Weer tot den hemel te behooren,
Van alle onzuiverheid ontdaan.

Mijn Geest! mocht dat uw beeld'nis toonen:
Een tijdlang, met het stof gepaard,
Hier weldoen, — dan met lichte vaart
U henen spoeden hemelwaart, —
In 't land van uw geboorte wonen,
Geheel ontdaan van 't stof der aard.

1863. LAURILLARD.

NAMEN EN BIJNAMEN.

En het geschiedde dat de discipelen eerst te Antiochië Christenen genoemd werden. Hand. 11 : 26.

Aan namen ontbreekt het op christelijk of godsdienstig gebied niet. Hoe verder de eeuwen voortrollen en het christendom uitgebreid wordt, hoe meer namen en bijnamen ontstaan er. Niet zelden is een naam, die, oorspronkelijk uit den mond des vijands gevloeid, een scheldnaam was, een eerenaam geworden.

Zoo meenen vele bijbelverklaarders, dat ook de naam „Christen," den discipelen te Antiochië gegeven, hun eerst als scheld- of spotnaam zou toegevoegd zijn. Er bestaan echter geene gegronde redenen, waarom men zulks zou moeten aannemen. Met evenveel grond kan men aannemen, dat de besliste en gemeenschappelijke afscheiding der discipelen van het Jodendom (dat sterk in Antiochië vertegenwoordigd was) en van het heidendom, hun ijver, liefde en trouw in 't belijden van en 't leven voor Christus, de natuurlijke drang tot het geven van dien naam geweest is. En is dat zoo, dan is het veel heerlijker, dan wanneer alleen spot en haat er toe geleid had. Wat ons betreft, wij gelooven aan het meest gunstig geval en denken ons de discipelen te Antiochië als voorbeelden ook voor het christendom onzer dagen.

In de eerste plaats merken wij, dat het te Antiochië D i s c i p e l e n, d. i. leerlingen des Heeren Jezus waren, die den naam Christen ontvingen. Omdat zij discipelen waren ontvingen ze dien naam. Thans dragen allen den naam Christen, die niet tot het Jodendom, het Mohammedanisme of tot een of andere secte des Heidendoms te rekenen zijn. Allen, die uit christelijke ouders geboren en in de jeugd met eenige droppels water op het voorhoofd, of zooals in de Oostersche of Grieksche kerk gebruikelijk is, ondergedompeld zijn, worden, al verstaan ze van dat alles niets, met den naam Christen bestempeld. Helaas zeer bedriegelijk en misleidend voor de zielen!

De vraag: wie zijn Christenen? staat in verband met eene andere vraag: wie zijn discipelen? (leerlingen).

Een vaderlandsch geleerde, schrijvende over den doop, heeft gezegd: Wij doopen onze kinderen *tot* den Vader, den Zoon en den H. Geest, stellen ze alzoo in betrekking tot den drieëenigen God en maken ze tot leerlingen van Christus.

Onze Heer zelf had andere gedachten en voorwaarden omtrent het discipelschap: Hij zegt (Luk. 14 : 26 en 27):

Indien iemand tot mij komt, en niet haat zijn vader, en moeder, en vrouw, en kinderen, en broeders en zusters, ja ook zelfs zijn eigen leven, die kan mijn discipel niet zijn. En wie zijn kruis niet draagt en mij navolgt, die kan mijn discipel niet zijn."

Een leerling van Jezus worden, zich met vertrouwen aan zijne voeten neerzetten, is eene persoonlijke, met zelfbewustzijn en overtuiging gepaard gaande daad, die door ieder, die er toe komt, niet slechts goed en wenschelijk, maar noodzakelijk, als eene levensquestie geacht wordt. „Geef mij Jezus of ik sterf," dat gezegde drukt de ware gezindheid uit van een gansch ontledigd, verbroken en berouwvol hart, en drijft tot het discipelschap. Eene ziel, die overtuigd geworden is van zonde, en eenigermate het vuile en snoode van de zonde inziet, heeft behoefte aan het reinigende bloed van Christus, aan verlossing, aan vergeving, en vervolgens aan geloofsversterking, al hetwelk aan de voeten van Jezus, als leerlingen zijns Geestes geleerd en verkregen wordt.

De zondige, onboetvaardige mensch staat afkeerig, vijandig tegenover Christus en wil zijn discipel niet zijn. Het discipelen maken geschiedt door middel van de prediking of onderwijzing des Evangelies, door hetwelk de H. Geest het eerst van zonde overtuigt. Het tot Jezus komen, zijn discipel worden is geen liefhebberij of kunstwerk, maar een n o o d s p r o n g, een sprong om 't leven, zooals de groote zanger, Philip Phillips eens zong.

Wie zóó discipel geworden is, kan den naam Christen = volgeling van Christus, mede gezalfde, verwerven, en heeft alleen recht op dien naam. En wie dan door getrouw leven, en arbeiden voor Christus zich in het openbaar doen kennen als degenen, die waarlijk met Christus in gemeenschap gekomen zijn, die beantwoorden aan hunne verheven roeping, welke aan hun naam verbonden is.

Die naam kon dan ook de algemeene, of eenheidsnaam worden, een andere was niet noodig. Vóór het geval te Antiochië schijnen de geloovigen of volgelingen van den Gekruiste zich en elkander met geen anderen naam dan „Discipel" genoemd te hebben (zie Hand. 6: 1 en 7; 9 : 1, 10, 26 en elders). De vijanden gaven hun den naam van „Nazareners."

Heden geven de geloovigen zichzelven en elkander allerlei namen. Behalve verschillende kerk- en genootschapsnamen, hoort men nog de leer- en richtingnamen. Om iets te noemen: Als men een absolute verkiezing en verwerping Gods met betrekking tot de zaligheid der menschen gelooft en predikt, dan heet men Calvinist; kan men daar niet of slechts ten deele in medegaan, dan heet men Arminiaan; dringt men op directe, persoonlijke bekeering en beslist geloof in Jezus Christus aan, dan wordt men bestempeld met den naam Methodist, handhaaft men den Apostolischen doop, dan noemt men ons Baptisten = doopers of dooperschen etc. Doch waartoe meer; er is bijna niet te ontkomen aan den doolhof van „anen" en „isten." Al die namen werpen, naar onze bescheiden meening, een zwarte schaduw op het Christendom. Zal daarin spoedig verandering komen? Wij betwijfelen het. Er is echter boven dat alles wel een heerlijk lichtpunt, en in verband daarmede een goede ernstige raadgeving voor alle geloovigen. Dat lichtpunt is, dat er een NAAM is **boven** alle namen; de eenige Naam onder den hemel gegeven, door welken wij moeten zalig worden. Wie dien Naam ziet, ziet het wezen; die Naam zal blijven als alle andere namen verdwenen en vergeten zijn. Ja, in de eeuwige woningen des Vaders zal die Naam als in letteren van het edelst gesteente eeuwig schitteren in de oogen der verlosten des Heeren.

Geraden, ja, noodzakelijk is het, reeds nu alleen het oor te neigen naar het noemen van dien Naam, en daarheen de oogen op te heffen; daarheen te vlieden als tot een sterken toren, om in een hoog vertrek gesteld te worden!

S. N. v. B.

De strijd van het Christendom met het Chineesche Heidendom,

DOOR

Dr. ASHMORE,

Zendeling in China.

(Vervolg)

III. H e t R o o m s c h K a t h o l i c i s m e.

Dit is die vorm des christendoms, welke het eerst bij de Chineezen is ingevoerd geworden. Het Roomsche is het Protestantsche meer dan eene eeuw vooruit. Het heeft het geheele veld in beslag genomen. Maar het „reine en eenvoudige christendom," gelijk Rome predikte, was weinig geschikt om ergernis te wekken. Het vervalschte de naakte waarheid en gaf ze zoo, dat ze voor het Heidensch gemoed minder onaangenaam waren. Het Katholicisme was toegevend tegenover de vereering der voorouders; het verontschuldigde zoo menig slechte praktijk, het zag de zonden tegen de moraal voorbij. Eene ledige formaliteit was voldoende om eene goede plaats in „de kerk" in te nemen. Zooverre het dogmatische systeem betreft, was er in het Katholicisme niets, dat tot wederstand noopte. Zijne

bekeerden uit de Heidenen geleken maar al te veel op de Heidenen. Er werd geen ergernis gegeven noch genomen, en bij het verwaterd christendom, gelijk het Katholicisme het leerde, was het wel onmogelijk, dat het tot ergernis kon komen. Er moesten nog andere dingen gebeuren, voordat de storm kon losbreken.

Het dogmatisch Katholicisme was licht genoeg om de Chineezen niet in beroering te brengen, maar 't politieke en het praktische Katholicisme waren van geheel anderen aard. Rome heeft immers, ook in China, naar politieke macht gestreefd. Zij heeft den wereldlijken arm niet uit het oog verloren, en waar zij slechts kon, heeft zij denwereldlijken arm te hulp geroepen. De priesters hebben zich het recht voorbehouden de bekeerden te controleeren; zij hebben eene soort heerschappij over hen ingevoerd. Zij hebben tusschen hen en hunne eigene landgenooten gestaan en hen zelfs in bescherming genomen, wanneer zij in het ongelijk stonden. Dat was in vroegere jaren reeds het geval, maar in de laatste jaren bovenmate erg. De Fransche regeering heeft de priesters gesteund, en de priesters hebben hunne bekeerlingen gesteund, en de bekeerlingen hebben hunne eigene overheidspersonen veracht. „Wij zijn leden der R.-Katholieke kerk," zeggen zij, „en de kerk staat onder Frankrijks hoede. Wij zijn onzen priesters en niemand anders verantwoordelijk. Wat zij ons zeggen, dat willen we doen, en wat zij ons niet zeggen, dat doen we ook niet." Zulke woorden zijn openlijk en direct uitgesproken geworden, niet aan éene plaats, maar in vele plaatsen van Noord-China, Centraal China en Zuid China. Ons zelf zijn vele zulke voorbeelden bekend. Het is licht na te gaan, welk een toevlucht aan roovers en schurken van hoogen en lagen rang hier werd geboden. Iemand heeft twist met zijn buurman; hij ziet, dat de zaak voor hem bedenkelijk wordt, maar nu biedt zich de gelegenheid aan zich bij de Roomsche kerk aan te sluiten. Hij doet het en dadelijk treedt tot zijne bescherming op: de macht der priesters, de macht der Fransche consuls, de macht der Fransche overheidspersonen te Peking en waarschijnlijk ook wel de macht der Fransche regeering te Parijs. Der plaatselijke Chineesche overheid wordt schrik aangejaagd, en zij waagt het niet tegen de Fransche macht in te gaan, en zoo komt het, dat het rooversgespuis triomfeert. Dat alles is onloochenbaar. De overheid is bevreesd voor de priesters en hun Fransche bescherming en zoo hebben de Katholieken het overwicht. In den nieuwen tijd zijn de Fransche priesters in hunne vermetelheid nog verder gegaan. Zij hebben ambtelijke erkenning geëischt. Een Bisschop zal van gelijken rang beschouwd worden als een onderkoning, en een gewone priester als een districts commissaris, enz. Zoo trekken Bisschoppen en priesters met groote pracht en onder openlijke bekendmaking in processie rond.

De Katholieken geven voor een millioen bekeerlingen te hebben, die over gansch China wonen. Zij worden gevreesd en gehaat. De mandarijnen leven in vrees en schrik voor hunne mededingers. Zij verzetten zich — en dat met recht — tegen deze inmenging in hunne voorrechten, en dit ingrijpen in hun burgerlijk bestuur. En zoo zijn de Roomsche priesters en hunne bekeerlingen, en beschermelingen, gezamenlijk de oorzaak der stormen over geheel China geworden. En de storm is met groote kracht over China losgebroken. Het is nog niet te berekenen, wat het einde daarvan nog zijn zal. Eer wij van dit punt afstappen, moet nadrukkelijk gezegd worden: Het is niet de Roomsche geloofsbelijdenis, die hier den brand gesticht heeft, maar het aanmatigen van macht door de Katholieken, de Roomsche wereldlijkheid en het Roomsche misbruik van macht onder Fransche bescherming. — Het verdient ook nog opgemerkt te worden, dat de Chineezen zich evenzoo verzetten tegen de vordering van het schiereiland Liao Tung als eene vergoeding voor het leven der vermoorde priesters. Zij beweren, dat de strafsom grenzeloos overdreven is.

(Slot volgt.)

INGEZONDEN.

Aan de Christelijke Jongelingsvereenigingen.

Geliefde broeders en medejongelingen!

Na zoovele jaren van stilzwijgen willen wij u eens weer 't een en ander van onze Jongelingsvereen. mededeelen.

Op Zaterdag 24 November vierde zij haar 31sten verjaardag. Ongeveer half acht werd de vergadering door onzen voorzitter, G. Varenhout, geopend met het laten zingen van Ps. 66 en gebed, waarna onze gedachten een oogenblik bepaald werden bij Ps. 100. Spreker spoorde de vereeniging aan om den Heere te loven en te prijzen voor de vele weldaden van Hem ontvangen, en steeds aan hare zinspreuk: „Wij schamen ons het Evangelie van Christus niet" getrouw te zijn. Ondertusschen was het lokaal stampvol geworden, zoodat circa 150 personen tegenwoordig waren. Hierna brachten de secretaris en penningmeester hunne verslagen uit, die wij met blijdschap mochten aanhooren, daar de vereeniging in ledental belangrijk vooruitgegaan was. Telde zij in het begin van het afgeloopen jaar 11 leden, thans was dit getal gestegen tot 16, en direct na het feest meldden zich nog 3 jongelingen als lid aan.

Ook de Muziek- en Knapenvereeniging (twee afdeelingen der vereeniging) gaven reden tot tevredenheid. De Knapenvereeniging telde 17 leden, terwijl de Muziekvereen., die verleden jaar April opgericht werd met 5 leden, thans tot 9 was aangegroeid. Aan haar komt een woord van dank toe voor haar welwillende medewerking, eveneens aan de Zangvereeniging „Excelsior."

Zeer snel ging de avond voorbij, onder het houden van voordrachten, samenspraken, enz. Vooral werd ook met ernst gewezen op de noodzakelijkheid van den Heiland als onzen Zaligmaker aan te nemen, ook door verschillende afgevaardigden van onze zustervereenigingen in den omtrek.

Spoediger dan wij dachten was het uur van scheiden aangebroken. Wij hebben een heerlijken avond gehad, zooals wij gelooven tot eer van Hem, die voor ons stierf op Golgotha. Wij wenschen, dat er nog menig jongeling door den arbeid der Christelijke Jongelingsvereeniging tot den Heiland kome. Zegene de Heer ons aller arbeid!

U, geachte Redactie, dankend voor de opname, verblijf ik uw vriend en broeder:

J. BROUWER.

HENGELOO, 2 Dec. 1900.

Aan de Jongedochtersvereenigingen.

Geliefde Zusters!

Op Zaterdag 10 November vierde de Jongedochtersvereeniging „Fébé," haar jaarfeest, onder leiding van den voorzitter der Jongelingsvereeniging. De Heere was kennelijk met Zijn' Geest in ons midden. Onze vereeniging heeft dit jaar met vele wederwaardigheden te kampen gehad, doch, Gode zij dank, zij is staande gebleven, en heeft alle redenen om met moed het nieuwe jaar weer in te treden. Deze feestelijke vergadering werd op gebruikelijke wijze geopend, waarna wij een oogenblik bepaald werden bij de liefde van Christus. Het lokaal was goed bezet, ofschoon wij wenschten, dat er meer waren geweest. De avond werd gezellig doorgebracht. Menig hartelijk woord werd er gesproken, en daardoor gewezen op den Heiland, die nog steeds aan ons aller

JEAN CALAS.

2)

Een noodlottige avond.

Ja, 't was een noodlottige avond, die avond van 13 October 1761; noodlottig voor Calas en voor zijn geheele gezin. We zien hem in onze verbeelding in zijn woonvertrek aan zijne tafel zitten, omgeven door zijne vrouw en zes kinderen. Hij heeft den Bijbel voor zich, leest daaruit voor en spreekt over het gelezene. Van tijd tot tijd slaat hij een oog op zijn oudsten zoon Marc Antoine, die somber en in zichzelven gekeerd als een stom beeld aan de tafel zit. Vader Calas is omtrent dien zoon niet gerust, want hij weet, wat er in diens ziel sinds eenigen tijd omgaat. Marc Antoine was een jongeling vol eerzucht, die zich in 't hoofd had gezet zich op de rechtsgeleerdheid toe te leggen, om daarna als advocaat in de wereld te schitteren. Dat plan moest hij opgeven, toen zijn vader met zijn gansche gezin tot de protestantsche kerk overging. Nu niet meer roomsch, was die schitterende loopbaan voor hem gesloten en vandaar dat Marc Antoine een somber, zwaarmoedig jongeling werd. 't Werd er niet hem niet beter op, toen hij zijn troost ging zoeken in de geschriften van heidensche wijsgeeren. Die leidden hem nog meer van den goeden weg.

We kunnen dus wel begrijpen, dat vader Calas menigmaal zichzelven afvroeg: „Wat zal er toch van Marc Antoine worden?"

Onverwacht kwam er visite. De bezoeker heette Lavaysse, een jongeling van twintig jaren en zoon van een beroemd advocaat, die insgelijks te Toulouse woonde. Hij kwam van Bordeaux en wilde naar Caraman reizen om zijn vader op te zoeken, die zich toen daar bevond. Hij wilde evenwel zijn tocht niet verder voortzetten alvorens hij een bezoek had gebracht bij de familie Calas. Hij was daar geen onbekende, maar een vriend des huizes. Als altijd werd ook nu Lavaysse gul en gastvrij ontvangen en ten avonddisch genoodigd. Na het gebruik daarvan bleef men nog een gezellig uurtje bij elkander, doch Marc Antoine verwijderde zich. Een paar uren waren verloopen, toen Lavaysse zeide: „Nu vrienden, ga ik opstappen." „Maar Lavaysse, 't is nu toch te laat om naar Caraman te gaan; blijf dezen nacht bij ons, dan kunt ge morgenochtend, zoo de Heere wil, zoo vroeg op reis gaan, als ge begeert."

„Waartoe u onnoodige moeite veroorzaakt. Ja, 't is wel te laat om nu nog op reis te gaan, maar de huishoudster van mijn vader is thuis en dus kan ik in mijn kamer komen. Neen, ik zal nu heengaan."

„Dan zal ik u uitlaten," zei Jean Pierre, de tweede zoon van Calas.

Nauwelijks traden beide jongelingen den winkel in of zij lieten een doordringenden gil hooren. Alle huisgenooten vlogen op om te vernemen wat de oorzaak van dien kreet was. Welk een schouwspel deed zich aan hen voor, toen zij Marc Antoine met een koord om den hals in den winkel zagen hangen. De ongelukkige jongeling had zich van 't leven beroofd.

Hartverscheurend waren de jammerkreten der ouders, der broeders en der zusters. Welke pogingen er ook werden aangewend om Marc Antoine in 't leven terug te roepen, 't was alles vergeefsche moeite. De levensgeesten waren reeds geweken.

Het jammergeschrei werd buiten gehoord. Niet lang duurde het of er stond een hoop volks voor de deur. De nachtwacht plaatste zich voor den winkel om het in- of uitgaan te beletten; alleen aan twee overheidspersonen werd de toegang verleend. Zij waren: David de Baudrigue en Lisle de Brive.

Onder de saamgeschoolde menigte ging een stem op: De oude Calas heeft zijn zoon vermoord, omdat die den volgenden morgen tot de roomsche kerk wilde terugkeeren." Toen klonk uit aller mond: „Calas heeft zijn kind vermoord!"

Die kreet was koren op den molen van David de Baudrigue. Fanatiek man als hij was, had hij al lang een nijdig oog op Calas geslagen, maar had hem tot dusverre niet kunnen deren. Welkom was hem nu deze gelegenheid, en ook hij noemde Calas een moordenaar. Zijn ambtgenoot Lisle de Brive kon dit niet toegeven, maar David behield de overhand en Calas werd met al de zijnen, ook Lavaysse en de oude dienstmaagd naar de gevangenis gesleept.

(Wordt vervolgd).

harten klopt. Hoe jammer dat nog zoovelen hunne harten voor zijne liefde sluiten en niet willen, dat Hij Koning over hen zij! Het feest werd opgeluisterd door de Christelijke muziek en zangvereeniging, die veel bijdroegen tot het welslagen van dit feest.

Mocht het zaad, dat ook dezen avond in zoovele harten uitgestrooid werd, vruchten dragen, opdat het Koninkrijk Gods uitgebreid worde, en tevens ook onze jongedochtersvereeniging bloeie!

En nu, geliefde zusters, wil ik eindigen met u allen 's Heeren besten zegen toe te wenschen.

Uwe zuster B. TER HORST.

HENGELO (O.), Nov. 1900.

Aan de Jongedochtersvereenigingen!

Den 30sten December van dit jaar hoopt de Meisjesvereen. „Kom tot Jezus" te Haarlem, door Gods goedheid, haar zesde jaarfeest te vieren. Zij zag gaarne, dat alle Meisjesvereenigingen zich, zooveel mogelijk, daarbij door het zenden van afgevaardigden lieten vertegenwoordigen. Wij begrijpen echter, dat voor de Vereenigingen, die ver van ons wonen, de reiskosten te bezwarend zijn. Maar zouden er zusters kunnen zijn, die lust en gelegenheid hebben voor eigen rekening tot ons over te komen, noodigen wij haar hierbij vriendelijk uit. Er is gelegenheid genoeg om te logeeren.

Groetend,

E. M. J. v. HONSCHOOTEN, Secretaresse.

Men gelieve zich te adresseeren aan de Gezusters v. d. Steur en Jansen, Botermarkt 29, Haarlem.

GERED.

't Was een donkere nacht. De inwoners van 't stadje R. waren in zoete rust gedompeld. Zware wolken verduisterden 't licht der maan en een ijskoude wind veegde de straten schoon. Daar weerklonk de kreet: „brand!" Een huis staat in brand; de eigenaars door 't misbaar wakker geschrikt hebben juist den tijd om zich door een achterdeur te redden; maar hun oudste jongen, nauwelijks 10 jaar oud, was in 't huis gebleven. De vader liep als radeloos om 't in de vlammen gehulde huis, en riep: „Mijn zoon, mijn zoon!" Maar geen antwoord; niemand heeft hem gezien of weet waar hij is. De trap heeft reeds vuur gevat. Daar vertoont zich het kind aan 't raam. „Vader, waar zijt gij?" Vader red mij, ik verbrand," zoo roept hij. „Hier mijn jongen," is 't antwoord van den vader, die zijn armen uitstrekt om hem op te vangen. Hoewel men van beneden den jongen kon zien, maakte toch een dikken rookwolk 't hem onmogelijk zijn vader te zien. — „Laat je maar vallen!" riep zijn vader — Ik zal je wel opvangen, — vrees niet!"

De jongen klemde zich aan 't raam, maar durfde zich uit vrees voor de groote hoogte niet laten vallen. „Laat je vallen, mijn kind, ik ben hier!" — herhaalde zijn vader! — „Maar ik kan u niet eens zien!" jammerde zijn kind. De vader antwoordde: „Dat doet er niet toe, geloof mij, laat 't raam los." Het kind riep: „Ik ben bang, ik kan niet."

De menigte, die dit tooneel met angst gadesloeg, riep hem toe: „Uw vader is er om U in zijn armen op te vangen." De vlammen begonnen hem reeds te schroeien; hij liet 't raam los en stortte naar beneden. Een seconde later voelde hij zich door de armen van zijn vader omklemd en met kussen bedekt.

De jongen toonde een groot geloof.

Hij zag zijn vader niet, maar hij had vertrouwen in hem en gehoorzaamde hem.

Deze daad redde zijn leven.

God vraagt hetzelfde van U. Zoudt gij vreezen U in Gods armen te laten vallen. Gelooft gij niet, dat die onzichtbare, maar altoos tegenwoordige God, die U roept en tot U zegt: „Mijn kind geef mij Uw hart" gereed is om U te ontvangen, te redden en in Zijn armen te bewaren? Zou dat niet onbeschrijfelijk gelukkig zijn? Als gij U nu door Zijn armen laat omvatten, zult gij voor hier en hiernamaals behouden zijn. Er is slechts één middel om aan de eeuwige veroordeeling te ontkomen: U aan God over te geven. Hij heeft U lief en wil U nu vergeven. Op dit oogenblik moet gij kiezen òf een wereld die voorbijgaat en door God veroordeeld is òf den God der genade, den God uwer redding.

God heeft U zoo lief dat Hij Zijn eeniggeboren Zoon voor Uwe zonden aan het Kruishout heeft doen klinken, opdat ieder die in Hem gelooft, niet verloren ga, maar 't eeuwige leven beërve. Hij vraagt niets dan Uw slecht hart, zooals 't is, aan Hem over te geven! Denkt er eens aan wat Christus voor U heeft gedaan en wat gij voor Hem deedt.

Vertrouwt op Hem, verricht deze daad van 't geloof, en gij zult terstond de redding uwer ziel vinden: „Wilt ge den toorn van God ontsnappen — zoo sprak de kerkvader Augustinus — zoo werp U zonder uitstel in de armen van God."

KINDER-KERSTLIED.

WIJZE: *Sankey* 195, of *Mijn Jezus! ik min U.*

Heer Jezus, 'k aanbid U, al ben ik nog klein,
Maar 'k wensch toch voor altijd Uw eigen te zijn;
Schoon Ge klein in een krib ligt, toch eeren we U.
Zal ik ooit U beminnen, (bis, bis.)
Dan zij 't, Jezus, nu!

Hoe arm Ge ook daar neerligt in doeken gehuld,
Toch wensch ik, dat Gij steeds mijn hartje vervult;
Uw armoe maakt rijk ons, dus loven wij U.
Zal ik ooit U beminnen, (bis, bis.)
Dan zij 't, Jezus, nu!

Gij thuis in den hemel, Gods eenige Zoon,
Koost nochtans vrijwillig deez' aarde ter woon;
Als d' eeuwige Godszoon aanbidden wij U!
Zal 'k ooit U beminnen, (bis, bis.)
Dan zij 't, Jezus, nu!

In Bethlehems veld klonk der Engelen lied,
Maar 't kindergejubel versmaadt Gij ook niet.
Met staamlende klanken verheerlijken w' U.
Zal 'k ooit U beminnen, (bis, bis.)
Dan zij 't, Jezus, nu!

Maar waar w' U gedenken als 't teedere wicht,
Daar wordt ook ons oog op uw kruishout gericht,
Daar droegt ge onze zonden, die wetsvloek trof U!
Zal 'k ooit U beminnen, (bis, bis.)
Dan zij 't, Heiland, nu!

O, Heiland! Gij leedt daar die smart ook voor mij,
O, dat ik dan eeuwig Uw eigendom zij!
Bij kribbe en kruis leer ons knielen voor U!
Zal 'k ooit U beminnen, (bis, bis.)
Dan zij 't, Heiland, nu!

H. E. v. D. S. Ez.

Uit de Gemeenten.

NIEUWE PEKELA. Met dank aan den Heer kunnen wij aan onze medebroeders en zusters mededeelen, dat, als dit No. van „de Christen" onder de oogen zijner lezers komt, wij, zoo de Heer wil en wij leven, onzen a.s. Voorganger, br. Kuipers, reeds in ons midden zullen hebben, en dat a.s. Zondag 9 Dec. br. van Beek van Stadskanaal, 's voormiddags om half tien hem tot zijn dienstwerk aan deze plaats zal inleiden, terwijl br. Kuipers 's avonds om 5 uur zijne intrede in de Gemeente hoopt te doen. Wij verzoeken de voorbede van alle brs en zrs., dat onze Gemeente, na vele moeilijke jaren, een rijken zegen van den Heer moge ontvangen, en dat tusschen Voorganger en leden steeds die innige band en samenwerking moge bestaan, die volstrekt onmisbaar zijn tot onderlinge stichting en uitbreiding.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Twee zaken houden tegenwoordig vooral het Nederlandsche volk over het algemeen bezig. Vooreerst wel het huwelijk van H. M. Koningin Wilhelmina met Hertog Hendrik van Mecklenburg Schwerin. Reeds worden allerwege toebereidselen gemaakt om der geliefde Vorstin een geschenk aan te bieden, waartoe reeds verschillende commissies bestaan. Verstandige menschen oordeelen echter noodig, dat die commissies zich tot één vereenigen, opdat straks één nationaal geschenk kan worden aangeboden namens alle onderdanen.

Het andere is de ontvangst van den zwaar beproefden president der Zuid Afrikaansche Republiek, den heer Paul Kruger, die met „de Gelderland" te Marseille aangekomen, in Parijs een zeer vriendelijke ontvangst genoot en nu in 's Hage verwacht wordt. Het plan was, dat Kruger eerst naar Duitschland zou gaan om vervolgens naar ons land over te komen, maar keizer Wilhelm heeft hem bericht, dat hij hem niet kan ontvangen, hetgeen eene groote teleurstelling voor den ouden man moet zijn. Door verschillende vereenigingen hier te lande worden voorbereidende maatregelen getroffen, om hem een niet minder waardige ontvangst te bereiden dan in

Frankrijk, waar volgens bericht van den minister van buitenl. zaken, de regeering wel geneigd is, aan de Engelschen een voorstel tot arbitrage te doen, op voorwaarde echter dat de Duitsche Keizer aan dezen stap wil deelnemen. In

Duitschland is volgens de bladen de regeering minder gunstig voor Krugers zaak gestemd, zooals ook blijkt uit bovenstaande berichten. Wel wil men den ouden man gepasten eerbied bewijzen, maar de belangen van zijn land en zijne geteisterde Boeren kan men zich om politieke redenen niet verder aantrekken. Of de sympathie des Duitschen volks dien barometer ook wat hooger zal doen stijgen? Wij hopen maar, dat de verwachting van den ouden president hooger gesteld mag zijn, dan op de hooge mogendheden, n.l. op den Heere zijnen God, want anders zal hij wel bedrogen uitkomen.

Engeland schijnt van zijne zijde de arbitrage zooveel mogelijk te willen tegenwerken, door zich gereed te maken de annexatie der beide republieken aan de mogendheden mede te deelen, waardoor dan elk aanbod van bemiddeling een karakter van inmenging in de binnenlandsche aangelegenheden van Engeland zou krijgen. Annexeeren met woorden gaat nog al gemakkelijker, dan onderwerpen in werkelijkheid, want volgens berichten van 't oorlogsterrein uit

Z.-Afrika heeft generaal de Wet nu weer een Engelsch garnizoen van vierhonderd man te De Wetsdorp tot overgave gedwongen en zich in 't dorp van krijgsbenoodigdheden voorzien, alvorens de Engelschen daar waren, die 't daarna ledig vonden, terwijl de Wet zijn macht in drie hoopen verdeeld hebbende, als een echte Gideonsbende de Engelsche soldaten van een gerstebrood doet droomen, dat schrik en ontzetting in hunne gelederen teweeg brengt.

Lord Roberts is nu van 't opperbevel ontheven en denkt eerstdaags naar Londen terug te keeren, terwijl Lord Kitchener hem zal vervangen, die nog wat moorddadiger wil te werk gaan om aan den oorlog, die maar niet eindigen wil, met geweld een einde te maken. Arme Lord! 't Is te voorzien, dat hij ook al niet met meer roem zal terugkeeren dan zijn voorgangers, want de Boeren worden natuurlijk door de barbaarsche handelingen der Engelschen minder dan ooit geneigd zich aan de Engelsche overheersching te onderwerpen, en in de Kaapkolonie komt 't bloed ook aan 't koken, zoodat de Engelschen nog vooreerst wel niet gedaan zullen hebben in Z.-Afrika.

Amerika. Te Caracas in Venezuela heeft een geweldige aardbeving plaats gehad, die vele huizen deed instorten of beschadigde en 10 dooden en 27 gewonden maakte. Eene week later was de angst nog zoo groot, dat de menschen niet in hunne woningen durfden slapen. Teekenen der tijden dus, die ons 't naderend einde verkondigen en ons toeroepen: Waakt!

Waak, Christen! waak, blijf in 't geloof. Gen. 77 : 1.

N. P. K. K.

Wat er gezegd wordt van het wonderlijkste Instrument der 20e eeuw.

Door JOH. DE HEER, Rotterdam, bekend door zijn Sionsharpen en Volksharmoniums, is een instrument in den handel gebracht onder den naam van Familie Viool-citer, er tevens bijvoe-

gende: het wonderlijkste instrument der 20e eeuw, „drie instrumenten voor één geld.” Zoo iets valt in den geest van den tegenwoordigen tijd, iets bijzonders, iets gemakkelijks, iets goedkoops. Nu, de kennismaking valt niet tegen. Niet dat men 3 instrumenten krijgt, doch door een vernuftige uitvinding worden in dit instrument een viool, een guitaar citer en een viool-citer vereenigd. Men kan het zoowel voor het eene als het andere gebruiken en dat alles zonder eenige notenkennis in zeer korten tijd. Menig lezer zal vragen: hoe is dat nu mogelijk? Ja, dat vroeg men verleden jaar bij de Sionsharp ook en de vele duizenden die verkocht zijn, hebben bewezen dat het wel mogelijk was. Wij twijfelen niet of deze Familie Viool-citer zal haar naam spoedig in vele huisgezinnen handhaven. Het is een echt huiselijk instrument, dat alleen zoowel als bij den zang te gebruiken is, de toon is vol en rond, het strijken levert zelfs voor hen die nooit een strijkstok in de hand gehad hebben, geen bezwaar op; ja 't is waar wat in de advertentie staat:

Die lezen kan is onbetwist,
In éénen avond Violist!

Natuurlijk maakt ook hier oefening den meester; doch wat men op een gewone viool in geen maanden leert, kent men hier op éénen avond. De begeleiding maakt men met de linkerhand, en geeft dan een effect gelijk aan Viool en Piano. Verder kan dit instrument ook bij andere instrumenten gebruikt worden. De prijs *f* 12.50 is het dubbel waard, en dure viool-lessen behoeft men niet te nemen, door de handleiding, enz. die er bij is. (Zie advertentie.) Nog zij bericht dat het programma zeer uitgebreid is en er voor afwisseling gezorgd is.

VARIA.

EEN GELIJKENIS

Een bediende liet een zilveren beker in een kuip met sterk water vallen. Toen hij zag, dat de beker daar in de vloeistof verdween, verschrok hij onbeschrijfelijk. Een zijner medebedienden wilde hem troosten, en zeide, dat het zilver niet verloren ging: de beker kon integendeel weder geheel te voorschijn gebracht worden door iemand, die deze kunst verstond. Maar de ander wilde zich niet laten troosten, totdat de heer des huizes er bij kwam. Deze goot eene oplossing van zout in water bij de vloeistof, en — het zilver verscheen weldra als neerslag in de kuip, om daarna in den smeltkroes en onder den hamer zijne oorspronkelijke gedaante weder aan te nemen. — In deze gelijkenis ligt een treffend antwoord op de vraag naar de opstanding der dooden. Vergelijk ook wat Paulus daarover schrijft in 1 Cor. XV.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending.

Van de Gemeente te Ter Apel f 6; door br. H. ter B., coll. op het Meisjesfeest te Hengeloo, f 2; van „Het Mostardzaadje” te Sneek f 20.

N. v. BEEK.

Voor de Predikersschool.

Van de Gemeente te Stadskanaal f 18.40; van de Gemeente te Ter Apel f 5.

Voor den Unie-cent.

Van de Gemeente te Ter Apel f 5.

F. J. v. MEERLOO, Penningm.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van J. F. te Bensberg f 2.20.

N. v. BEEK.

Onze drie Unie-cent-Evangelisten, de broeders Ter Braak, Bos en Hof, zijn op den 26 November j.l. weder uitgetrokken naar verschillende oorden, om overal, waar zij zullen komen, door woord en geschriften Gods waarheid tot de menschen te brengen. **Zij worden bijzonder in de voorbede der kinderen Gods aanbevolen.**

Attentie s. v. p.!

In het No. van de volgende week denken wij de rubriek van *geregelde bijeenkomsten* in de Gemeenten op te nemen.

Veranderingen of aanvullingen gelieve men zoo spoedig mogelijk aan de Redactie op te geven. Daar deze rubriek slechts eenmaal om de drie maanden geplaatst wordt, gelieve men er wel nota van te nemen.

ADVERTENTIEN.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 3—9 Dec.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: Wat wilt gij, dat ik u doen zal? Mark. 10 : 51.

Maandag 3 Dec. Mark. 10 : 46—52. De genezing van Bartimeus. Voor dezen blinde was er slechts ééne gelegenheid, genezen te worden: door Jezus. Hij greep deze gelegenheid aan, en is ons daarin een voorbeeld.

Dinsdag 4 Dec. Matth. 21 : 1—11. De zone Davids. Zoo had ook Bartimeus hem aangeroepen; daarin ligt eene zekere erkenning als Messias, alzoo van geloof.

Woensdag 5 Dec. Luk. 18 : 35—43. Ernstig roepen. Hindernissen hielden hem niet terug. Vijandschap, valsche schaamte en standsvooroordeelen overwint hij, die zijn Heiland werkelijk wil navolgen.

Donderdag 6 Dec. Matth. 10 : 13—16. Uitgenoodigd. Ook hier waren hindernissen te overwinnen, maar Jezus komt degenen, die Hem ernstig zoeken, tegemoet.

Vrijdag 7 Dec. Luk. 5 : 12—17. De wil tot genezen is steeds bij Jezus. Het komt er slechts op aan of het ook onze wil en wensch is, genezen te worden.

Zaterdag 8 Dec. Matth. 9 : 27—31. De genezende aanraking. Bartimeus geneest hij door een woord, hier door eene aanraking. In beide gevallen bleek uit de woorden der blinden, dat het hun niet aan innerlijk licht ontbrak.

Zondag 9 Dec. Matth. 20 : 29—34. Het bericht van Mattheus. Wanneer Markus van één blinde spreekt, is dat waarschijnlijk een bekende; een tegenspraak is het niet.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 712 DONDERDAG 13 Dec. 1900. 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

HIER EN DAAR.

Hier moeiten en zorgen,
Hier smart aan den morgen,
Des avonds geklag;
Dáár stoorlooze vrede,
Dáár jubel ik mede,
In d' eeuwigen dag.

Hier pijnende wonden,
Onreinheid en zonden,
Van loodzwaar gewicht;
Dáár heilig en vlekloos,
Dáár eeuwig gebrekloos,
In 't eeuwige licht.

Hier vallen en opstaan,
Vooruit- en teruggaan,
Verlokt en verschrikt;
Dáár moedig en machtig,
Verjongd, fier en krachtig,
In God onverwrikt.

Hier strijden — hoe moede —
Hier kampen ten bloede,
In zucht en gebed;
Dáár de eerkroon en palmen,
En 't speeltuig, en psalmen
In feesttoon gezet.

Hier velen, die haten,
Verworpen, verlaten,
Veracht en bespot;
Dáár kind van de woning,
Met Jezus een koning,
Bemind door mijn God.

Hier assche, dáár sieraad,
Hier rouwfloers, dáár lijnwaad,
Hier galle, dáár wijn;
Hier 't klagen, dáár 't roemen,
Hier distlen, dáár bloemen,
Ontdaan van venijn.

Hier krank, daar genezen,
Hier 't stukwerk, dáár 't wezen,
Hier oneer, dáár eer;
Hier laag, dáár verheven,
Hier 't sterven, daar 't leven,
Hier bedelaar, daar Heer.

Hier vreemd, dáár gekende,
Hier de aanvang, dáár 't ende,
Hier 't kruis, dáár de kroon;
Hier pelgrim, dáár erver,
En rijkstroon-verwerver,
Hier balling, dáár zoon.

Leer hier me op U bouwen,
In needrig vertrouwen,
Mijn Heiland en God!
Dan zal niets mij hind'ren
Om dáár met Uw kind'ren
Te erven dat lot.

Dan breng ik dáár eere
En lofzang den Heere,
Die duur mij gekocht,
Die aan mij en voor mij
En in mij en door mij
Dat heil heeft gewrocht.

Aan Hem dan de palmen,
Voor Hem dan de psalmen,
Den lofzang en de eer,
In d' eeuwige woning
Van d' eeuwigen Koning,
Der engelen Heer!

(Overgenomen.)

Daarom zijt ook gij bereid.

Aan den ernst dezer woorden van den Heer, in het antwoord aan zijne discipelen op hunne vraag wanneer de door Hem hun voorspelde verwoesting, Jeruzalem en haren tempel treffen zou, en wat het teeken zijner toekomst, en de voleinding der wereld wezen zou, werd ik dezer dagen op ernstige wijze herinnerd, maar daarbij ook in mijn hart de behoefte gewekt, deze ervaring niet voor mijzelve te houden, maar ze openbaar uit te spreken, opdat ze zoo mogelijk ook anderen ten zegen zijn mocht.

Immers de klem van deze vermaning, ligt in het onverwachte van dat, wat komen zoude, en in het persoonlijk belang, dat ieder er bij heeft tot wien de vermaning komt. Aanleiding tot deze herinnering was het overlijden van mijn buurman, die aan leverziekte lijdende was, en wiens sterven elk oogenblik door ons verwacht werd, alsmede dat in denzelfden nacht van 13 Nov. een overbuurman van mij, des avonds nog gezond en krachtig, door eene beroerte getroffen uit dit leven werd weggenomen. Of deze gebeurtenissen dan zoo zeldzaam zijn, om zulk een bijzonderen indruk te maken? vraagt wellicht deze of gene lezer. Geenszins, geliefde; maar dit waren mijne buren; *zij* waren het. En ten volle was ik bereid, om hartelijk deel te nemen in hunne smart, om hun een woord van ernst, en zooverre geoorloofd, ook van troost toe te spreken, en door persoonlijk dienstbetoon zelfs te verkwikken en harten te treffen. Maar ziet, het was en bleef toch nog *zij;* en, nietwaar lezer, de ernst der vermaning ligt in het GIJ! Dit zou ik ervaren, toen ik aan den morgen van genoemden datum geroepen werd, om mijn voor buurman af te leggen, en ik mij tot dezen liefdedienst kleedde mij een ongeval trof. Bij het omgespen van mijn gordel wondde ik mij aan de punt der gesp en wel zoodanig, dat deze mij in het nagelvlies drong, dat mij zeer pijnigde. En hoewel ik door den ernst der omstandigheden hiervan weinig nota nam, gevoelde ik na mijne taak te hebben volbracht, dat deze kleine verwonding ernstiger karakter aannam dan ik verwacht had. Een krampachtig gevoel, eerst in de muis van de hand, die mij onaangenaam aandeed, verontrustte mij. Daar ik echter zeer vermoeid was, begaf ik mij ter ruste, den Heer biddende mij te verkwikken, en zoo mogelijk voor schadelijke gevolgen te behoeden. Toen ik echter ontwaakte, had de aandoening zich verplaatst tot de benedenarm; ernstig bad ik den Heer, mij licht te schenken om te weten wat ik in deze te doen had, opdat ik mij niet schuldig zou maken aan achteloosheid en evenmin aan noodelooze verontrusting, ook met het oog op mijne gade, die zeer geschokt zou worden.

Vader! leer uw kind, wat hij doen moet en neem zijne vreeze van hem, indien hij niets te vreezen heeft. Aldus riep ik tot den Heere, doch mijn vrees bleef en hoe meer de avond neigde, hoe hooger de krampachtige meer brandende aandoening zich verhief en zich naar den bovenarm verplaatste.

Dit deed mij dan ook besluiten aan den meer en meer sterken gemoedsdrang toe te geven en een dokter te raadplegen, waartoe in steden als de onze in gasthuizen altijd gelegenheid is. En nu mocht ik wel de geruststellende verzekering ontvangen, dat er nog geen gevaar bestond, dat met een paar dagen verband en volstrekte rust hoogst waarschijnlijk het gevaar kon afgewend worden, maar toch bleek ten duidelijkste, dat de aandoening het gevolg was van den invloed van het koper op het bloed.

Dat ik tehuis komende met mijne gade den Heer ootmoedig voor deze redding dankte, zullen allen die den Heer kennen, kunnen verstaan. Vergeef mij, waarde lezer, deze uitweiding, immers waar het hart vol van is, daar moet de mond van overloopen. Maar ziet, hier werd het *zij* in een zooveel zeggend *Gij* voor mij omgezet. Maar waart ge dan niet bereid? vraagt misschien de ernstige lezer. O! door de genade des Heeren ken ik mijn Heiland, en ben ik mij de verlossing mijner ziel reeds bijna 40 jaren bewust. Maar als de Heer van het algemeene, gelijk in dit textverband overgaat, ook in zijn opvoedend onderwijs voor ons, tot zijn gezegend, maar toch zoo ernstig en persoonlijk *Gij*, dan, niet waar? gevoelt men den ernst van het onverwachte, juist dat, hetwelk in geheel het verband van 's Heeren spreken tot de zijnen ons tegenklinkt.

O! een ziekbed, langzaam sterven na korter of langer voorbereiding, ja, dat is belangrijk, maar binnen enkele uren, zoo plotseling en dan misschien onder hevige pijn en smart, zoo geheel onverwacht, niet waar? lezer, dat onverwachte, dat is zoo treffend. Maar ziet, juist dat is het waarbij de Heer ons door dit ernstig woord wil bepalen en waarbij ook ik bepaald werd. Behoef ik het u te zeggen, dat, hoewel ik mij geen onbeledene, noch onbetreurde zonde bewust was, noch tegen mijn naaste mij eenige vijandschap herinneren kon, het mij nochtans een ernstige behoefte was mij diep in het stof voor mijnen God te buigen en te verootmoedigen?

Toen moest ik ook aan u, aan zooveel en zoo velerlei denken, aan zoo menige klove tusschen broeders en broeders, gescheiden door vaak zoo geringe oorzaken, maar van welke niet één geldend is voor den Heer der gemeente, en die,

als des Heeren stem hun in de ooren klinkt, zeker als een bazuin des gerichts hun ziel beroeen zal.

Daarom bid ik u, mijn broeder en zuster, bereid u en neem deze klove weg.

Bereid zijn wil toch zeggen, klaar staan om te vertrekken, gereed om God te ontmoeten. Zijn er nog onbeleden zonden, die voor den Heer niet betreurd en bewcend zijn? Zijn er nog afgoden in 't hart? Zijn er nog andere schatten, die het hart vervullen dan de hemelsche? Beproeven wij ons zelven, immers de toetsteen is ontwijfelbaar; waar ons hart is en nergens anders, daar is onze schat. Misleide en bedriege nie: mand zich! Denken wij aan de vermaning des Heeren door Lukas in hoofdstuk 21 : 34, 35 ons medegedeeld. Wat is er dan al niet, dat het hart bezwaren kan, niet het minst het jagen naar genot en vreeze om het te verliezen! Helaas! dat des Heeren vermaning meer last en kwelling maakt dan eene verlustiging, dankbaar aanvaard, omdat zijne liefde ons de smart en schade van het onbereid zijn besparen wil. En hoe moet dit alles ons niet dringen, niet waar? om alles op te geven wat ons hier in den weg kan staan. O, mijne broeders en zusters, indien niet de eer van uw Redder, de liefde tot Hem, u hiertoe kan dringen, laat dan toch uw zelfs zaligheid u nopen deze zoo ernstige opwekking des Heeren tot een persoonlijke vraag te maken en laat u in de ooren klinken: Zijt ook gij bereid? En zoo er wellicht in uw hart een stem spreekt, die u veroordeelt, zoo er nog liefdeloosheid door u ontdekt, of wellicht vijandschap in welken vorm ook wordt gevoed, o laat dan toch dit woord des Heeren tot u spreken en laat uwe gave op het altaar, en verzoen u eerst met uwen broeder.

Indien gij uw broeder niet vergeeft, het is even ernstig van des Heeren lippen gekomen, kunt gij geene vergeving verwachten. En laat de liefde onzes Gods, de genade des Heilands, de ernst der roeping en des levens, ons dagelijks dringen, ja ten allen tijde ons de vraag aan het hart leggen: Kan ik mijn God ontmoeten? Ben ik bereid? Geve de Heer in zijne genade, dat hiertoe ook deze regelen worden gezegend, zijn Naam ten prijs.

Uw in Jezus verbonden broeder:

JOHs. MOLENAAR.

De strijd van het Christendom met het Chineesche Heidendom,

DOOR

Dr. ASHMORE,

Zendeling in China.

(Slot.)

IV. Het Protestantisme.

Eindelijk verschijnt het Protestantisme op het tooneel. Het heeft zijn eersten vertegenwoordiger in Dr. Morrison; men kan echter niet met grond beweren, dat het zich tot voor c.a. 60 jaar ergens als een veelbeteekenenden factor in de geschiedenis der Chineezen opgedrongen heeft. Het leed van meet af aan onder de misvatting van met het Katholicisme, dat reeds gewantrouwd en gehaat werd, verwisseld of op een voet beschouwd te worden. Het was bepaald onmogelijk de beambten er van te overtuigen, dat tusschen die beiden een groot onderscheid bestaat, en die nadeelige verwisseling heeft gedurende twee geslachten voortgeduurd. Eerst sedert de laatste twintig jaren zijn de Chineezen begonnen tusschen beiden te onderscheiden en hebben de juistheid der stelling erkend, dat ieder stelsel naar zijn vrucht beoordeeld moet worden, en sedert heeft het Protestantisme wezenlijk er bij gewonnen.

Een wezenlijk onderscheid tusschen Protestanten en Katholieken werd er opgemerkt in de verhouding der zendelingen en hunne bekeerlingen tegenover de Regeering.

De Protestantsche zendelingen wijzen iedere verbintenis met wereldlijke machten en iedere afhankelijkheid van wereldlijke hulp bij de prediking des Evangelies beslist af. Dientengevolge bevalt hun ook het plan niet om in de Chineesche Regeering of in hunne eigene overheid om een bemiddelaar voor hun werk te hebben. In den laatsten tijd zijn er weliswaar eenige uitzonderingen dienaangaande bericht, maar die uitzonderingen zijn grove misgrepen, die zeker onrust verwekken, evenals de Roomsch Katholieken die indertijd beleefden.

Zulke gevallen leiden er toe om het zuivere Christendom te bederven. De positie, welke de Protestanten in 't algemeen ingenomen hebben, laat zich ongeveer als volgt beschrijven: Wij zijn hier als burgers of onderdanen van de landen onzer geboorte. Wij zijn hier om beginselen te bevorderen en waarheden te verkondigen. Wij hebben geenerlei verbintenis met de Regeering en ontvangen van haar geene bezoldiging of eenigerlei ondersteuning. Wij zijn hier onder de bescherming der verdragen, evenals een koopman, zeeman of handwerksman, niets meer en niets minder. Zoolang wij ons daarnaar gedragen, hebben wij aanspraak op de bescherming, die ook anderen vergund wordt, die zich volgens den regel gedragen, niets meer en niets minder. Wij eischen geene begunstiging, die niet ook aan anderen verleend wordt. Wij roepen de hulp van den Staat niet in, om toegang met en invloed door het Evangelie te erlangen. Integendeel zouden wij bij alle hoogachting, alle staatshulp, wanneer zij ons aangeboden werd, afwijzen, gelijk wij dan ook niet wenschen, dat het geloof onzer hoorders op menschenwijsheid en menschenkracht zoude berusten. Op een punt zijn we wat zonderling. Wij wenschen niet, dat we bij onze landgenooten voorgetrokken worden, omdat wij toevallig zendelingen en geen kooplieden zijn. Met andere woorden, wat wij voor ons zelf verlangen, dat verlangen wij als burgers van een ander land en niet als zendelingen. Wij zijn burgers, wij stemmen, wij betalen belasting, wij vervullen onzen militairen dienstplicht, en vragen van den Staat geen verdere bevoorrechting.

De Protestantsche bekeerlingen worden in die richting onderwezen, en er opmerkzaam op gemaakt, dat zij Chineesche onderdanen zijn, en dat zij zulks blijven moeten. Wanneer zij mitsdien gevallen hebben, wier beslissing door de wet des land behooren te geschieden, dan mogen zij er niet mede bij den zendeling komen, om voor hen bij den Consul te appelleeren. Hunne ambtenaren mogen in hun oordeelen niet recht zijn, nochtans is het niet raadzaam, zich tot den Consul te wenden, tenzij, dat zij onder overdreven en willekeurige vervolgingen hebben te lijden. Wij zullen de bestuurders onzer landen geene aanleiding geven, zich over ons te moeten beklagen — zooals dat wel bij de Catholieken het geval is — omdat wij onze bekeerlingen hun nationaal karakter ontnemen en uit inlandsche Chineezen uitlanders maken.

Het zou met de bestaande feiten niet ten volle in overeenstemming zijn, wanneer wij beweren wilden, dat alle Protestanten deze beginselen altijd stipt nageleefd zouden hebben; er zijn, helaas, maar al te veel afwijkingen aan te wijzen. Doch deze zijn uitzonderingen en niet regel geweest. Over het geheel komen de Protestanten tegenwoordig in overtuiging en praktijk de rechte beginselen nader. En uit de correspondentie met hooge Chineesche beambten zien

JEAN CALAS.

3)

Nog meer lasteringen.

Die avond van 13 Oct. 1761 was alzoo een treurige avond voor de familie Calas, maar de priesters trokken er partij van. Immer razende tegen het protestantisme, vonden zij nu weder een schoone gelegenheid hun vergift uit te spuwen en het domme gemeen op te ruien. Het domme gemeen alleen? Neen, ook de rechters van Toulouse.

Wat deed het priesterdom om de dweepzieke menigte nog meer op te winden?

Het lijk van Marc Antoine was naar 't stad huis gebracht. Vijftig priesters met waskaarsen en banieren zullen 't vandaar halen, om het voorloopig in gewijde aarde op het kerkhof van de St. Stevenskerk te begraven. Pastoor Roger was er wel tegen opgekomen, omdat het, naar zijn inzien, niet bewezen was, dat Marc Antoine Calas in 't roomsche geloof gestorven was, maar hij moest onderdoen en de zelfmoordenaar werd in processie onder een toevloed van een groote menigte gehaald en naar 't kerkhof gebracht. In de kapellen der franciskaner penitenten (boetelingen) werden missen gedaan voor de ziel van den overledene. Alle kloosters hadden daar hun afgevaardigden gezonden. Maar nog meer comedie werd er gespeeld. In 't midden der kapel werd een prachtige katafalk (rouwtooneel) geplaatst behangen met een wit laken. Dat laken moest de onschuld verbeelden. Maar dat was nog niet genoeg. Van een geneesheer had men een menschen-geraamte geleend en dat aan de katafalk bevestigd. Dat dor gebeente kreeg in de eene hand een rol waarop geschreven stond: „Afzwering der ketterij," in de andere hand een palmtak, die het zinnebeeld moest beteekenen van het martelaarschap.

't Is duidelijk dat het geraamte Marc Antoine Calas moest voorstellen.

Wat moet er niet in het hart van den ouden Calas zijn omgegaan, toen hij vernam welke vertooningen men gemaakt had, want dat men hem alles in zijne gevangenis verteld heeft, is wel zeker. Hij gevoelde wel, dat al die handelingen zijn doodvonnis beslisten.

Maar met dat alles waren de vijanden van Calas nog niet tevreden. Zij moesten hem nog dieper treffen. Zij hadden een goeden leermeester in satan, die een leugenaar en bedrieger is van den beginne. Het is haast ongeloofelijk, dat overheid en geestelijken durfden zeggen: „Calvijn, de leermeester der Hugenoten, heeft hen geleerd, dat zij kindermoord mogen begaan, wanneer die kinderen tot de roomsche kerk willen terugkeeren." Ze voegden er nog bij: „Gisterenavond hebben die Hugenoten een vergadering gehouden waarin besloten is, dat Calas zijn zoon om het leven zou brengen."

Welk een onbeschaamde laster! Welke dwaze en hatelijke beschuldigingen! En toch werden ze door het domme gemeen geloofd.

De waardige Paul Rabaut was verontwaardigd. In zijne verontwaardiging greep hij naar de pen en gaf een geschrift uit onder den titel: „De laster beschaamd." Tot motto nam hij de woorden van den Zaligmaker: „Indien zij den Heer des huizes Beëlzebul hebben geheeten, hoeveel te meer zijne huisgenooten." Hij bewees op duchtige gronden, dat zijne broeders de gewoonte niet hadden, om hunne kinderen te vermoorden, wanneer zij tot den heerschenden godsdienst overgingen. In dat geschrift zegt hij o. a.: „We ontveinzen het niet, dat men ons van de gevoeligste zijde aantast, wanneer men ons zulke gruwelen toeschrijft. Laat men ons onze goederen ontnemen en verbeurdverklaren; laat men ons naar de geleien zenden; laat men onze leeraren aan de galg brengen; laat men ons met schande en met straf overladen, maar men ontzie tenminste een leer, welke wij van den Heere Jezus Christus ontvangen hebben." Rabaut schroomde ook niet te zeggen, dat het de overheidspersonen van Toulouse te doen was om de hervormden in een hatelijk daglicht te stellen; dat hij de beschuldiging, tegen Calvijn ingebracht, een onbeschaamdheid noemde, die geen antwoord waardig was.

Rabaut had stout geschreven, maar wat hij schreef, was volkomen waar.

Zijn leven werd ernstig bedreigd, en zijne vijanden veroordeelden zijn geschrift om het voor het paleis van het parlement te Toulouse te verscheuren en te verbranden.

(Wordt vervolgd).

wij, dat door de protestantsche beschouwing omtrent de verhouding der bekeerlingen onder de Chineezen tegenover hunne Regeering, de misstanden en de moeilijkheden, welke de vrees voor de Katholieken en de haat tegen hen hadden doen opkomen, uit den weg worden geruimd.

(Wahrheitszeuge.)

Uit de Gemeenten.

GRONINGEN. J.l. Zondag werd br. J. v. Duinen, onze nieuwe ouderling, als zoodanig in zijn ambt bevestigd. Naar aanleiding van Paulus' vermaning aan de ouderlingen te Efeze (Hand. 20 : 28), sprak onze br. Voorganger over de kudde des Heeren en hare opzieners. Op ernstige en passende wijze sprak Z.Eerw. de Gemeente en den br. ouderling toe. Nadat genoemde br., alsook de Gemeente, eenige vragen bevestigend had beantwoord, werd hij met oplegging der handen in zijne bediening als ouderling bevestigd. 't Was een ernstig en plechtig oogenblik, toen de Gem. staande, bij monde van haren Voorganger, voor haren ouderling den zegen des Heeren afsmeekte en hem Ps. 134 : 3 toezong. De Heer stelle dezen broeder nog tot rijken zegen voor de Gemeente en haren arbeid.

NIEUWE PEKELA. Zondag den 9den dezer, 's morgens om half tien, hadden wij het voorrecht, dat onze nieuwe voorganger, br. K. Kuipers, door br. N. van Beek van Stadskanaal, onder gepaste woorden aan de Gemeente werd verbonden en 's Heeren zegen over Voorganger en Gemeente en over den arbeid afgebeden. Br. van Beek sprak naar aanleiding van 1 Thess. 5 : 12, 13, over de verhouding der Gemeente tot den Voorganger en omgekeerd, en wenschte, dat die immer tot beider vreugde mocht zijn, dan zou de naam des Heeren er door verheerlijkt worden. 's Avonds te 5 uur was ons kerkgebouw opnieuw geopend en spoedig gevuld met eene aandachtige schare, leden onzer Gemeente en belangstellenden, die getuigen wilden zijn van den aanvang van den arbeid van onzen Voorganger op zijn nieuwe standplaats. Spr. had tot tekst gekozen Ps. 73 : 28: „Ik zet mijn betrouwen op den Heere Heere, om al uwe werken te vertellen," en wees er op, hoe dit de roeping is van alle kinderen Gods, en in 't bijzonder van hen, die door Hem tot den arbeid in Zijn koninkrijk geroepen zijn, gelijk Z.Eerw. zich bewust was, en daarom ook wenschte te doen. De duivel wil dit niet, veel is er en van allerlei aard, waarvan hij zich bedient om het vertellen van de werken des Heeren te verhinderen, maar in het vertrouwen op den HEERE HEERE zou spr. voortgaan het te doen, om Hem te verheerlijken en zondaren tot den eenigen Zaligmaker te leiden!

Het is de wensch en bede der Gemeente, dat het onzen broeder gegeven worde dit vele jaren onder ons te doen, tot onze blijdschap en grootmaking van den naam des Heeren.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. De eerwaardige oude Pres. Kruger bevindt zich thans in ons vaderland. Donderdagmorgen vertrok hij met een extra trein van Keulen en bij alle Duitsche stations, die men passeerde, was een groote volksmenigte, die den ouden heer hartelijk toejuichte. Bij de Nederlandsche grens evenwel werd 't eerst een recht feestelijke intocht. Op de locomotief wapperden twee Transvaalsche vlaggen, terwijl bij alle stations de Nederlandsche driekleur uit vele huizen hare banen ontplooide en eene talrijke geestdriftige volksmenigte zich vertoonde, om den ouden President hulde te brengen, die hij blijkbaar met dankbaarheid aanvaardde. Te 's Gravenhage aangekomen, waren 600 zangers gereed, om de mogelijke juichkreten te voorkomen door een plechtig koorgezang aan te heffen van Ps. 72: 6, 7 en 11, dat zeker méér in overeenstemming was met de droevige omstandigheden, die den ouden man tot deze reis noopten, en dat dus ook wel een weldadigen indruk op zijn christelijk gemoed zal hebben gemaakt, dat toch meer troost vindt in de beloften Gods, dan in de juichtonen der menigte.

Als dit blad in handen der lezers is, zal Kruger zich zeker in onze hoofdstad bevinden, waar hem ongetwijfeld een welkome ontvangst is bereid. Minder aangenaam was de ontvangst in

Duitschland, althans van de zijde des Keizers, die, hoe moedig ook in andere gevallen, zooals b. v. in de Chinakwestie, om voor 't recht op te komen, geen gelegenheid had om den Transvaalschen President te ontvangen, dewijl hij op de jacht zou gaan. Misschien was 't eerlijker geweest, als hij gezegd had: „Ik kan mij om politieke redenen met de zaken der republieken van Z.-Afrika niet inlaten." Cecil Rhodes, de samenzweerder tegen de rust van een onafhankelijk volk, de goud- en diamantenkoning, vond na den Jamesonsinval den Duitschen Keizer meer welwillend, hoewel Wilhelm II toch de eenige souverein was, die Kruger geluk wenschte met dien mislukten inval in 1896.

„Vest op Prinsen geen vertrouwen" is dus ook hier weer de les, die Oom Paul moet leeren als hij die nog niet geleerd heeft.

Het Duitsche volk is over 't algemeen zeer ontsticht over de handelwijze des Keizers en de bladen spreken er van, dat die voortgekomen zal zijn uit vrees, om Engeland te ontstemmen en zelfs de Deutsche Zeitung wenscht, dat Rusland en Frankrijk het initiatief van eene tusschenkomst door Nederland zullen steunen.

Ruslands Czaar is nog steeds krank en zal, naar men zegt, zich naar het zuiden van Frankrijk begeven tot zijne herstelling. Daar hoopt Kruger hem te bezoeken na eenige dagen in ons land vertoefd te hebben, maar of hij bij dien grooten aanlegger der Vredesconferentie 't gewenschte resultaat zal krijgen, staat nog te bezien. Gods gedachten zullen misschien nog wel hooger zijn.

Engeland. Hoewel volgens Roberts de oorlog al reeds lang zoo goed als geëindigd kan worden beschouwd, heeft Koningin Victoria in hare troonrede, die ter buitengewone zitting van het Parlement door Lord Salisbury voorgelezen werd, toch vooral de aandacht gevestigd op het verkrijgen der noodige gelden tot dekking van de uitgaven voor de krijgsverrichtingen in Z.-Afrika, die dagelijks enorme sommen vragen. Elke minuut toch, dat de Boeren volharden in hun weigering om Engelands heerschappij aan te nemen, kost aan Engeland f 1500; en als de Engelsche soldaten 12 uren werk hebben met een boerderij te verbranden, dan kost dat aan Engeland een millioen tachtig duizend gulden. Waarlijk, 't wordt duur betaald, en hoelang kan 't nog duren eer 't einde daar is? Als Engelands oogen nu maar open gaan eer 't te laat is, dan is er toch één voordeel bij.

Z.-Afrika. Van het oorlogsterrein is op 't oogenblik niet veel nieuws, wat zeker wel een bewijs is, dat de Engelschen geen groote vorderingen maken en nog meer moeite hebben met de overgebleven Boeren, dan de berichten van Roberts deden vermoeden. Bij Vrijburg moet nog weer zwaar gevochten zijn volgens Reuters telegram, waarbij de Boeren als altijd weer groote verliezen leden. Wonderlijk, dat er nog Boeren over zijn en dat een zoo groot leger als 't Engelsche zwaar moeten vechten tegen een handjevol zwervende Boeren. Ook bij Bloemfontein en bij Rhenosterkop lieten de Boeren de Engelschen nog gevoelen, dat zij geenszins plan hebben, den strijd op te geven. En nu begint 't in de Kaapkolonie ook erg onrustig te worden door de berichten der barbaarschheden der Engelsche soldaten, die de gemoederen daar in beweging brengen, zoodat er maar één vonk noodig is om de geheele kolonie in lichtelaaie te zetten en een vreeselijke uitbarsting te veroorzaken, waarvan de gevolgen nog niet te overzien zijn.

N. P. K. K.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeenten van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM, Kerkstraat bij de Vijzelstraat 204, Zondagsvoormiddags 10 uur *Prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering.* Dinsdagsavonds 8 uur Jongelingsvereen. Woensdagsavonds 8 uur Bijbelbespreking en Bidstond Donderdagsavonds 8 uur Jongedochtersvereeniging. Vrijdagsavonds 8 uur Catechisatie.

BELLINGWOLDE. *Prediking* in lokaal Rehderweg meestal Zondagsavonds 5 uur.

EMMER COMPASCUUM. Zondagsmorgens 9½ uur Vergadering, 's namiddags 2 uur Zondagsschool, 's Woensdagsavonds 6 uur Bidstond en Donderdagsavonds 6 uur Meisjesvergadering, alles ten huize van H. Eleveld.

DEVENTER. Kerk „BETH-EL" a/h Singel. Zondagsmorgens 10½ uur Prediking, doch de 1ste Zondag in de maand 's morgens om 10 uur; 's middags 4 uur Onderlinge Vergadering; 's middags 6 uur Zangver. „Hallelujah." Maandagsavonds 8 uur Vrouwenver. (bij de leden rondgaand). Dinsdagsavonds 8 uur Jongel.ver. Jeruel." Woensdagsmiddags 5 uur Catechisatie [kleinen]; 's middags 7 uur Catechisatie [grooten]; 's avonds 8½ Bidstond. Donderdagsavonds 8 uur Meisjesver. „Evangeline."

1e EXLOËRMOND des Zondagsvoormidd. *Pred.*

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH." Vergadering Zondagsnamiddags 5 uur. Prediking Vrijdagsavonds 7 uur.

's GRAVENHAGE, Van Dijckstraat 115/17. Elken tweeden en vierden Zondag der maand, 's avonds 6 uur *Prediking.* Zondagsmorgens 10 uur en Zondagsavonds 6 uur *Onderl. vergadering.* Dinsdagsavonds half negen oefening der Zangvereeniging: „Looft den Heere." Woensdagsavonds 9 uur *Bidstond*, Donderdagsavonds 8 uur Jonged vereen.

GRONINGEN. KERK Meeuwerderweg, hoek Warmoesstraat. *Prediking* Zondagsvoormidd. 10 uur, 's nam. 5 uur. *Bidstond* Zondagsmorgens 9 uur en Dinsdagsavonds 8¼ uur. Woensdagsavonds 7 uur Kleine Meisjesvereen. Donderdagsavonds 8 uur Jongedochtersvereeniging „Lydia." Knapenvereeniging „Obadja" Zondagsmiddags 3 uur. Om de andere Zondag 's nam. 3¼ uur Vergadering der Traktaatver.

HAARLEM. Lokaal Klein Heilig land, Zondagsmorgens 10 uur en 's avonds 6 uur *Onderl. verg.*, 's nam. 4 uur Jongel vereen., 's av. 8 uur Jonged.vereen. Maandagsavonds te 8½ uur Bijbelbespreking. Dinsdagsavonds te 9 uur Bidstond en Vrijdagsavonds 8½ uur Jongel vereen.

HAULERWIJK. Zondagsvoormidd. 9½ uur *Pred.* Zondagsavonds 6 uur Jongel.- en Jonged.-Vereen. Woensdagsavonds 6 uur Bijbelbespr. en Bidstond (gedurende den winter.)

HENGELOO. Zondagsvoorm. 10 uur *Prediking* en 's avonds 5 uur Onderlinge Vergadering. Dinsdagavond 8 uur *Bidstond.* Woensdagsavonds 8 uur Meisjesvereen.

HEEG. SILO-KAPEL. *Onderl. verg.* Zondagsvoorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Op onbepaalde tijden.

HOORN en BERKHOUT. Onderlinge vergadering des Zondags om de beurt te Hoorn en te Berkhout. (Adres D. van Velden J.zn., Gedempte Turfhaven 2.)

LEEUWARDEN. Zondagsmorgens 10 uur, *Onderlinge Samenkomst*, in het lokaal Heerestraat 17, Zondagsavonds 6 uur *Bidstond* in 't zelfde lokaal. Tweemaal in de maand Prediking.

MUNTENDAM. Zondagsvoormiddags 9½ uur en 's avonds 5 uur Prediking. Vrijdagsmiddags van 4–5 en 5–6 uur Catechisaties, om 7 uur 's avonds Prediking en Zaterdagsavonds *Bidstond* te 8 uur.

MUSSELKANAAL. Zondagsavonds te 6 ure *Pred* om de andere week. Vrijdagsavonds Bidstond.

NIEUWE PEKELA. Zondagsvoorm. 9½ uur, 's nam. 5 uur en Woensdagsavonds om 7 uur *Prediking*, Maandagsavonds 8 uur Jongel.vereen. Dinsdagsavonds 7½ uur Jonged vereen. Woensdagsavonds 7½ uur Bidstond.

OPENDE in „de Parken." Zondagsmorgens 9½ uur Onderlinge Vergadering.

ROTTERDAM. Prediking Zondagsmorgens 10 uur en 's avonds 6 uur. Woensdagsavonds te 8.30 uur in 't lokaal der Baptisten, Gerard Scholtestr. 10 Bidstond.

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondagsvoorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Bidstond* Vrijdagsavonds 8½ uur.

STADSKANAAL Zondagsvoormidd. 9½ uur *Prediking*, 's nam. 1½ uur *Onderl. vergadering.* Dinsdagsavonds 7 uur Jongel.vereen. Woensdagsavonds 7 uur Jongedochtersvereen. Catechisaties Woensdagsmiddags 2½ uur en Donderdagsmiddags 4 uur.

VALTHERMOND. Zondagsmorgens te 9½ uur Onderl. Vergadering.

VRIESCHELOO. *Prediking* Zondagsvoormidd. 9½ uur, 's avonds 7½ uur Volkssamenkomst en Dinsdagsavonds 6½ uur.

'T ZANDT. Zondagsvoorm. 10 uur *Onderl. verg.*

ZUTPHEN, Rijkenhage 47. Zondagsmorgens 10 uur Onderlinge Verg; 's middags 5 uur Prediking; 's av. 8 uur Zangver. (om de 14 dagen) Maandagsav. 8 uur Vrouwe vereen. (bij de leden rondgaan); 's avonds 8½ uur Jongel ver. „Joh. 5 : 39a." Dinsdagsavonds 8 uur Kleine Meisjesver. Woensdagsavonds 8 uur Jonged.ver „Maranatha" Donderdagsmiddags 4 uur Catechisatie; 's avonds 8½ uur Bidstond Vrijdagsavonds 7½ uur Knapenver „Obadja" van Mr. Janssen. Zaterdagsavonds 8½ uur Repetitie Fanfarecorps „Elad."

WEERDINGERMOND. Prediking Zond. 's m. 10 uur, 's namiddags Onderl Verg. 1½ uur. Dinsdagsavonds 6 uur Jongel.ver. Woensdagsavonds 6 uur Jonged.-ver.

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd, zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van J. S. de V. te Capellen, Duitschl., f 2.50. N. v. BEEK.

Onze drie Unie cent Evangelisten, de broeders Ter Braak, Bos en Hof, zijn op den 26 November j.l. weder uitgetrokken naar verschillende oorden, om overal, waar zij zullen komen, door woord en geschriften Gods waarheid tot de menschen te brengen. **Zij worden bijzonder in de voorbede der kinderen Gods aanbevolen.**

ADVERTENTIEN.

Aan de Afgevaardigden

der Unie van Gem. van Ged. Christenen

wordt bij dezen bericht, dat de GEMEENTE HOORN in de j.l. Commissievergadering hare bij Koninklijk Besluit goedgekeurde Statuten heeft overgelegd, met verzoek in de Unie te worden opgenomen.

De Commissie der Unie heeft na kennisneming geen bezwaar en stelt voor, dat de brs. Afgevaardigden hunne Gemeenten daarvan verwittigen en ons een gemotiveerd bericht geven, wanneer tegen opname bezwaren mochten zijn.

Komt vóór 1 Februari 1901 geen verzet in, dan zal ook de Gem. Hoorn zonder nadere bespreking in de Unie zijn opgenomen om mede in hare lusten en lasten te deelen.

Namens de Commissie der Unie:
B. ROELES, Secr.

ZUTPHEN, Dec. 1900.

Van het KINDER-KERSTLIED,

opgenomen in ons nommer van de vorige week, zijn afdrukken, in netten vorm, te bekomen à 1 cent, 50 Ex. 40, 100 Ex. 60 cent, aan 't Bureel van „De Christen" te Stadskanaal.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 10—16 Dec.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: De zoon des menschen is gekomen om te zoeken en zalig te maken dat verloren was.
Luk. 19 : 10.

Maandag 10 Dec. Luk. 19 : 1—10. De tollenaar Zacheus. Tot nog toe was hij zonder God geweest, als hij echter in het gevoel zijner onwaarde Jezus aanneemt, wordt hij gered.

Dinsdag 11 Dec. Matth. 9 : 9—13. De genadige roeping. Jezus neemt de zondaars aan; zelfs eenen verachten tollenaar neemt hij in zijnen dienst, maar Hij reinigt ze eerst van zonde.

Woensdag 12 Dec. Hebr. 5 : 1—10. Oorzaak der zaligheid Alles deed en leed Christus voor ons. Zoo is Hij dan eene oorzaak der zaligheid geworden voor elk die in Hem gelooft.

Donderdag 13 Dec. Jes. 55 : 6—13. Gebruik de gelegenheid, gelijk Zacheus. Heden wil de Heiland tot u inkeeren, en wil in u lieflijke en goede vruchten laten groeien.

Vrijdag 14 Dec. Matth. 21 : 23—32. De laatsten de eersten. Hoovaardige heiligen zijn huichelaars, die zichzelf bedriegen, en alzoo verloren gaan. Die zich echter hunner zonden bewust zijn, zijn door deze wetenschap het rijk Gods reeds nader.

Zaterdag 15 Dec. Matth. 18 : 7—14. Het zoeken der verlorenen. Juist de zwakken en de geringen, die in gevaar zijn, verloren te gaan, liggen den Heiland aan het hart.

Zondag 16 Dec. Rom. 10 : 1—10. Belijdenis en Redding. Jezus als zijn Heer te belijden bevat de gansche geloofsgehoorzaamheid in zich. Tot zulk een zaligmakende belijdenis wil Jezus elken zondaar, gelijk weleer Zacheus, brengen.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 713 DONDERDAG 20 Dec. 1900. 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal*,
Bestellingen en alle andere zendingen
adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal*.

KERSTDAG.

O, kind voor mij gegeven,
O Jezus, heil der aard!
Gij zijt mijn licht, mijn leven,
Mij meer dan alles waard.

Hebt Gij den smaad verkoren,
Hebt Gij de schand veracht,
Opdat ik, wêergeboren,
Zou leven door Uw kracht?

Dan geef ik U mijn harte,
Om onder vreugde en pijn,
Om onder kruis en smarte
Uw eigendom te zijn!

Dan zal mijn ziel U loven
Wat mij op aarde ook beid',
Totdat ik eens daar boven
U zie in heerlijkheid.

J. E. E. G.

Alle tegenbedenking beantwoord.

Want geen ding zal bij God onmogelijk zijn. Luk. 1 : 37.

Hoe kan dat? Hoe is zulks mogelijk? Zoo hebben in den loop der eeuwen en niet het minst ook in de nu voleinde eeuw, duizenden bij duizenden gevraagd, bij het naderen van het Kerstfeest of bij 't beschouwen van het K e r s t w o n d e r, en dat zeker niet allen met dien ernst, belangstelling en onschuld, als waarmede Maria de vraag stelde: „Hoe zal dat wezen?" enz.

Er is veel overeenkomst tusschen deze vraag van Maria en die van den ouden priester Zacharias (vers 18) en toch was er groot verschil tusschen die beiden. Dat verschil school echter niet in de vraag zelf, maar in de gezindheid des harten van de vragers. Bij Zacharias misrekening des ongeloofs, bij Maria ootmoedige bewondering.

En waar ook bij de kinderen onzes tijds, de vragen met betrekking tot de wonderbare, bovennatuurlijke geboorte van onzen Zaligmaker, niet uit een waarachtig belangstellend hart en uit reine overwegingen voortkomen, kan er voor de zoodanigen ook nimmer een verlichtend, bevredigend antwoord volgen. Wie met deze dingen maar zoo los en roekeloos omspringen, alsof ieder, die het goed dunkt, zoo „Jan en alleman," maar bevoegd zou zijn en het recht zoude hebben, met een spotachtig glimlachje op de lippen, eene beslissing uit te spreken, dezulken moeten wel, voldaan met zichzelven en hun eigen denken (als zij dat doen), steeds dieper in duisternis, hoogmoed of vertwijfeling, wegzinken. Men heeft geen besef, geen gevoel meer voor het dreigend gevaar voor zichzelven en voor anderen, als men de autoriteit der H. Schrift aanrandt, en op de allergewichtigste vragen geen ander antwoord meer bekomen kan dan dat, hetwelk men zichzelven geeft of zich door licht veranderlijke menschen laat geven. Men beroept zich op de zoogenaamde wetenschap. Immers uit dien koker komen de bedenkingen tegen de bovennatuurlijke geboorte of vleeschwording van het eeuwige Woord. 't Ligt voor de hand, dat de ongeloovige wetenschappelijke mannen daarmede geen weg weten. Het goddelijke feit ligt ver buiten en boven hun sfeer van koele berekening. Maar daarom dan ook heeft de moderne critiek nooit iets geleverd, wat een menschenhart bevredigen, vertroosten of verblijden kon, evenmin als twijfel en ongeloof, van welke zijde ook, dat kan doen.

Bedenken wij het wel, van de waarachtigheid of niet waarachtigheid van de wonderbare geboorte, zooals Mattheus en Lukas ons die mededeelen, hangt het af of we den Heere Jezus als den eeuwigen Zoon van God, den waarachtigen, onbedriegelijken Zaligmaker en als het waarachtige licht mogen aannemen, of Hem als een, op z'n zachtst genomen, feilbaar, aan de natuur onderworpen schepsel moeten beschouwen, en daarmede in verband of het christelijk geloof en het geheele Christendom is opgeschoten op den wortel van een sage, een verdichting, eigenlijk leugen en bedrog, of op een daad van de kracht des Allerhoogsten, des almachtigen Gods!

Wat ons betreft, wij — en we hopen ook al onze lezers — h e b b e n gekozen. Voor ons is het antwoord van den Engel Gabriël volkomen genoeg: „En geen ding zal bij God onmogelijk zijn." Wij weten, dat God alzóó lief de wereld gehad heeft, dat Hij Zijn eeniggeboren zoon gegeven heeft, en dat op eene Goddelijke wijze, zooals Zijn eigen woord ze ons mededeelt. En staande op dat geloovig standpunt, waarbij ons niets verhindert om de bovennatuurlijke geboorte uit eene maagd, als een historisch feit aan te nemen, zegt ook ons nuchter verstand, dat het niet anders kon en voor God, den almachtigen Schepper aller dingen, geenszins onmogelijk was. De natuurwetten zijn geene ketenen, waaraan Hij, de hoogste Wetgever, Zich zelven geketend heeft, maar draden, die Hij in zijne hand houdt, en die Hij, wanneer zijn wil en wijsheid zulks gebiedt, intrekken en verlengen kan. Waar het eeuwige Woord, in de volheid des tijds vleesch werd en in knechtsgestalte verscheen, daar kon die nieuwe schakel in den keten der menschheid slechts op buitengewone wijze ingelascht worden. Hij, die van eeuwigheid af in den hemel was en vrijwillig op onze arme aarde verscheen, kon hier onmogelijk een levensaanvang hebben als de overige menschenkinderen. Niet door den wil des vleesches, maar door een onmiddellijk machtwoord des Almachtigen, moest, evenals bij den aanvang der schepping, dat eeuwige licht des levens, als de aanvang van een eeuwigen dag, verrijzen En zou Hij tevens vrij blijven van alle bevlekking der erfzonde en derzelver kracht, en zoo onze Verlosser zijn, hoe zou dat hebben kunnen plaats vinden, wanneer Hij uit vleeschelijke vermenging van zondige ouders geboren ware! De gezonde krachtige twijg, waardoor nieuw leven i n den kranken stam gebracht moest worden, kon niet u i t den ziekelijken, verdorven stam zelf ontspruiten, maar moest er van buiten af, door de Almachtige hand Gods ingewerkt, evenwel toch in de volkomenste vereeniging met het menschelijk geslacht gebracht worden. En dit is geschied. Daarom juichen de Engelen in den hemel en de geloovigen hier op aarde, wanneer zij dat heerlijk feit met al zijne gevolgen aanschouwen en overwegen. Dit zal ook weder onze kerstvreugde uitmaken, wanneer wij ons straks in den geest naar Bethlehem begeven, om met de herders te zien het woord, dat ook ons verkondigd is. En al dringt ons dan nog het geruisch van den wreeden oorlog en van de beroering der volken onheilspellend en akelig in de ooren, toch, en des te treffender, zal het „vrede op aarde" van den hemel uit en tot den hemel verheffende, in onze zielen doordringen, en ons tot verheerlijking van God opwekken en sterken. Dat zij, waarde lezers, uw aller Kerstgenot!

S. N. v. B.

Van het arbeidsveld.

Geachte lezers van „De Christen"!

Het is weer de tijd, dat uwe Unie cent Evangelisten in het veld zijn, om de aloude boodschap des heils door woord en geschrift te verkondigen. En daar in onzen tijd bijna bij elk mensch de vraag rijst: wat is het nieuws? spoort dit velen aan, zooveel mogelijk iets nieuws te brengen, om de aandacht te trekken. En daar er zooveel nieuws opgedischt wordt van allerlei aard, hetwelk veler harten in beslag neemt, niet alleen van onchristelijke, maar ook van Christelijk gezinde menschen, meent men haast geen tijd meer te kunnen vinden, om zich met die aloude tijding van „'t heil in Jezus bloed" bezig te kunnen houden. Maar de hoofdoorzaak er van is, dat men geen lust aan de kennis des Heeren heeft, de dingen dezer wereld trekken veel meer aan. Ieder kan bij eenig nadenken begrijpen, hoe moeilijk het is, eene zaak ingang te doen vinden, waar de mensch lief-t niets van weten wil. Zie, daarom roepen wij al den lezers van „De Christen" toe, voor zooveel zij bidden geleerd hebben: steunt onzen arbeid, niet alleen door uwe wekelijksche bijdrage, maar ook inzonderheid door uw gebed, opdat ook onze arbeid vruchten moge dragen ten eeuwigen leven, en 's Heeren groote naam verheerlijkt worde.

Zoo ving ik dan dit jaar te Hengeloo aan en had nog slechts weinige menschen bezocht, toen ik door een vrouw, die ik op den ernst der eeuwigheid gewezen had en mij daarna bij haar buurman zag ingaan, op den voet werd gevolgd en waar zij mij andermaal hoorde spreken, even als bij haar, over de doemschuldigheid van den

mensch en het schrikkelijk oordeel, dat ieder te wachten staat, die zich hier van de liefelijke roepstem des Evangelies tot redding van het verlorene afwendt. Na mij bedaard aangehoord te hebben, gaf zij mij den raad, mijne moeite maar te sparen, want al deze dingen wisten zij zeer goed, daar zij elken Zondag tweemaal en als zij wilden ook in de week naar de kerk *konden* gaan, waar de geestelijken hun al deze dingen vertelden en dat was genoeg. Zij begreep niet, waarom ik hier kwam spreken en zoo veel belang in haar stelde. Ik trachtte haar nu duidelijk te maken dat daardoor openbaar werd waar het hart vol van is; en Jezus heeft gezegd: „Waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn." En, zoo ging ik voort, zoo moet gij bij u zelf onderzoeken, waar uw hart het meest mee vervuld is, want daarbij leeft gij. Zie, daarom is het zeker niet overbodig, om elkander ook eens bij het hoogere te bepalen." „Ja," zeiden zij, „maar welk belang hebt gij daar toch bij? dat moet toch ieder voor zich zelf weten." Ik zeide: Juist, omdat hier op aarde ieder het voor zich zelf moet weten, of hij naar den hemel gaat of niet, en er zoo weinigen zijn, die daar acht op slaan, heb ik er belang bij, om mijn medereizigers naar de eeuwigheid op die voor een ieder zoo ernstige zaak te wijzen. Wel is er hier op aarde veel afgunst, maar die de genade Gods in Jezus deelachtig zijn geworden, zijn in dezen niet afgunstig, maar willen gaarne, dat ook anderen die zelfde genade deelachtig worden." Met meer andere woorden vermaande ik hen. Moge het voor hen allen ten eeuwigen zegen worden.

Vervolgens bezocht ik nog verschillende menschen en ook de leden der Gemeente.

Op weg naar Borne bezocht ik een man, wien ik voor twee jaar een Bijbel had verkocht. Op mijn vraag, of hij er nog al gebruik van maakte, antwoordde hij, dat het nog wel honderd jaar kon duren voor dat die Bijbel versleten was. Ik zeide, dat de Heere ons zijn Woord niet had gegeven, om het in de kast te leggen, maar om het te onderzoeken, opdat wij Hem zouden leeren kennen en Jezus Christus, dien Hij gezonden heeft, voor Wiens rechterstoel wij allen moeten verschijnen. O, zeide hij, als ik altijd aan den dood zou denken, dan kon ik niet leven, en daarna stond hij op en ging weg.

Onder meer bezocht ik te Borne een oude zuster, die al lang sukkelende is en die, hoewel lijdende naar het lichaam, zich steeds verblijdt in God haren Zaligmaker. Daar valt dan zoo het groote verschil tusschen een kind van God en een wereldling in het oog. Ook bezocht ik tusschen Hengeloo en Delden nog eenige gezinnen, alsook onzen ouden br. Flinkers bij Twickel, die wegens ouderdom de bijeenkomsten der Gemeente niet meer kan bijwonen.

Daarna vertrok ik naar Deventer, waar ik des Zondagsmorgens en 's avonds te Zutphen voor een aandachtig gehoor het Evangelie mocht verkondigen, om vervolgens mijn gewoon werk voort te zetten.

Na minzame groete,

Uw br. in Jezus:
H. TER BRAAK, Hengeloo.

EEN EN ANDER.

*** De eerste cylinderhoed in Londen. Het is bekend, dat in Engeland de cylinderhoed een hoofddeksel is, waar men bijzonder veel van houdt. Men draagt dien niet alleen des Zondags of bij feestelijke gelegenheden, maar op alle mogelijke tijden. Eigenaardig is het dus wel eens te vernemen, welk opzien de eerste van die hoeden verwekte. In het jaar 1797 op den 15 Januari, voormiddags 11 uur, trad een zekere heer Hetherington uit zijn magazijn op straat, dragende een hoogen zijden hoed, en bracht de menigte om hem heen in groote verbazing. Een courant schreef er over: „De koopman in modeartikelen, Mr. John Hetherington werd gisteren wegens openbare rustverstoring en 't verwekken van opstand voor den Burgemeester gebracht en veroordeeld tot betaling eener boete van ƒ 6000. Het is namelijk bewezen, dat die heer zich openbaar op straat vertoond heeft met een hoofddeksel, dat hij een zijden hoed noemt, een holle, glanzende pijp, geheel er op ingericht om vreesachtige menschen schrik aan te jagen!

De politie heeft bevestigd, dat een aantal vrouwen bij dat ongewoon figuur in bezwijming vielen, dat kinderen luid schreiden, honden een akelig geluid maakten en een knaap door de opeen gedrongen menschenmassa omver geworpen werd en een arm brak. Diensvolgens werd den beklaagde gearresteerd, voor den rechter gebracht, tegenover wien hij zich verdedigde, in de wet des lands niets gevonden te hebben, dat iemand beletten kon, in Engeland met een hoofddeksel in het openbaar te verschijnen, gelijk zijn eigen smaak dat opgaf!"

Of de wereld vooruitgegaan is!

Uit de Gemeenten.

HAULERWIJK. Droefheid en vreugde wisselen elkander hier beneden nog voortdurend af. Beide zullen voorzeker tot onze vorming noodig zijn. Enkel vreugde zou ons ijdel, enkel droefheid moedeloos maken.

„Ons hart verheugt zich (echter), dat bij God
't Bestuur is van geheel ons lot,
Dat hij ons vreugd of ongeval
Naar wij behoeven zenden zal."

Deze gedachten bewegen mijne ziel bij de herinnering aan den 14 Dec. j.l. te Haulerwijk. Al de leden der Gemeente zagen met vreugde dien dag tegemoet. 't Zou een feestdag der Gemeente worden omdat haar geliefde Voorganger op dien dag zijn 67e levensjaar hoopte in te treden.

Doch zie wat gebeurt! In den vroegen morgen van dien dag kwam tot ons de treurmare van het overlijden van een kind van leden der Gemeente. De ouders waren diep bedroefd. 't Was ook reeds het vierde kindje, dat zij op deze wijze zagen henengaan. Wij gevoelden met hen mede.

Dientengevolge weenden we op dezen dag met de weenenden, doch niettemin waren we ook blijde met de blijden. Met Paulus konden wij zeggen: „Droevig zijnde, maar nochtans blijde." Gods kinderen kunnen blijde zijn zelfs in 't aangezicht van den dood.

De avond van genoemden dag vond ons dan ook in een ernstig opgewekte stemming in de woning van onzen geachten jubilaris bijeen. En wij hebben inderdaad feest gevierd. Hoogst gezellig en gezegend was ons samenzijn! Lof en dankliederen weerklonken nog tot in den nacht. 't Ontbrak daarbij even zoo min aan lichamelijke als aan zielsverkwikking. Gezellig en nuttig onderhoudend gesprek, hartelijke en welgemeende toespraken en gelukwenschen, ja zelfs werd er ook nog gelegenheidspoëzie gehoord.

Uit naam der Gemeente werd onzen broeder als een bewijs van liefde en waardeering een allераardigst cadeau ter hand gesteld begeleid van passende toespraken door de ouderlingen der Gemeente. Diep bewogen bedankte onze broeder voor de betuiging van oprechte sympathie en hoopte, dat het niet weinig zou bijdragen tot versterking van den liefdeband.

Dat de Heer nog menig jaar
Onzen broeder voor ons spaar'!
In deez' kinderlijke beê
Stemden aller harten mee.

EEN FEESTGENOOT.

MUNTENDAM. Wat was het een schoone aanblik, toen we de vorige week, Vrijdag, ons lokaal binnentraden en daar zulk eene groote schare men-

JEAN CALAS.

4)

Een moord.

Wanneer we een bezoek gebracht hadden in de gevangenis, waar de onschuldigen waren opgesloten, dan zouden we elk hunner in een ellendig hok hebben aangetroffen. Afgezonderd van elkander, geboeid als misdadigers van de ergste soort; bewaakt door schildwachten.

En wat deden de rechters? Zij zochten naar allerlei middelen om de beklaagden maar te kunnen veroordeelen. Zij gingen maar op geruchten af en die geruchten, zij waren niet anders dan het spel eener dweepzieke verbeelding. Toch waren ze dien valschen rechters welkom. Welkom ook waren de verklaringen van valsche getuigen, heeren en zelfs van den scherprechter, die beweren durfden, dat de jonge Calas zichzelf onmogelijk van het leven beroofd kon hebben. Er stonden ook anderen tegenover die valsche aanklagers. Het waren beroemde advocaten, welke met welsprekendheid de onschuld der familie Calas verdedigden, maar die bij de rechters geen gehoor ontvingen. De oude Calas was nu een maal een ketter en daarom moest hij ook maar een moordenaar zijn.

Calas moest voor zijn rechters verschijnen. Uit zijn gevangenhok gehaald, werd hij over de plaats naar de gerechtszaal geleid. De edele man ontroerde, toen hij op de plaats de vlammen zag opstijgen, omgeven door den griffier, den beul en eenige gerechtsdienaars. Hij meende, dat die toestel zijn persoon gold. Toch was 't zoo niet. Die vertooning moest alleen dienen, om het geschrift van Rabaut te verbranden. 't Geleek veel op kinderspel!

Op 9 Maart 1762 werd het vonnis tegen Calas uitgesproken. We huiveren van zulk een vonnis. Het was: „Het gerecht verklaart Jean Calas bewezen schuldig te zijn aan het misdrijf van manslag door hem aan den persoon van zijn oudsten zoon bedreven; gelast de pijnbank in den gewonen en buitengewonen graad op hem toe te passen, teneinde hem de bekentenis van zijn misdrijf, van zijne medeplichtigen en van de omstandigheden af te persen, en veroordeelt hem om levend geradbraakt te worden, op het rad te sterven, na twee uren daarop gelegen te hebben en vervolgens verbrand te worden."

't Is een dag later. Daar wordt de onschuldige Calas op de pijnbank gebracht om gefolterd te worden. Men wil, dat hij bekennen zal zijn zoon gedood te hebben, maar ver van schuld te belijden, sprak hij: „Waar geen misdaad bestaat, bestaan ook geen medeplichtigen. Ik ben onschuldig aan zulk een afgrijselijk en ongehoord misdrijf; de overige beklaagden zijn er ook onschuldig aan."

Twee paters, Bourges en Caldaguès, moesten hem in zijn laatste oogenblikken bijstaan. Zij waren achtenswaardige mannen, die paters. Hoe gaarne zouden zij Calas van den dood gered hebben. Aan den voet van 't schavot gekomen, wendde pater Bourges nog een poging aan Calas te bewegen zijn misdaad te bekennen, doch diens antwoord was: „Hoe, pater, zoudt ook gij kunnen gelooven, dat ik mijn zoon vermoord heb?"

Het plein, waar de moord geschieden zou, was bezaaid met menschen. Daar nadert Calas onder geleide zijner beulen. Welk een kalme zelfbeheersching! Wat waardige houding! Welk een eerwaardig gelaat van het slachtoffer! Tranen persen uit de oogen van de toeschouwers. Verdwenen was alle haat en nijd. Neen, zulk een man kon geen kindermoord begaan hebben.

Een gil laat zich hooren! 't Was een gil van Jean Calas, toen hij den eersten slag met een grooten ijzeren hamer ontving, maar bij de volgende slagen zal hij geen klacht meer laten hooren. Op het rad zal hij zijn laatste oogenblikken met zijn Heer en Heiland doorbrengen.

Calas kon toen, wat na hem de Amerikaansche zanger Philip Phillips zong, zingen:

„'k Zie door 't geloof een kroon,
Een sneeuwwit vorstlijk kleed,
Een plaats op Jezus troon
Voor mij gereed.

'k Ben nader bij huis,
Nader bij 't Vaderhuis,
Nu nader bij 't hemelsch Vaderhuis,
Dan ooit nog ik ben geweest.

Door U zie ik die kroon,
Dat sneeuwwit vorstlijk kleed,
En 't zitten op Uw troon,
Voor mij gereed."

(Wordt vervolgd).

schen bij elkaar zagen. Velen waren daar in feestelijke stemming, sommigen misschien minder, maar allen waren gekomen om een feestrede te hooren, die broeder van Beek, daartoe door onze jongedochtersvereeniging uitgenoodigd, uitspreken zou. Het onderwerp der rede was: de ontmoeting van Eliëzer en Rebekka, waaruit verschillende leeringen en wenken getrokken werden, die blijkbaar met genot werden aangehoord, terwijl van tijd tot tijd een glimlach en een knikje, ten teeken van toestemming, was op te merken.

Toen na eene korte pauze het feest aanving, sprak het eerst de presidente een hartelijk en degelijk woord en drong er vooral bij de Christenen op aan om met de hun geschonken gaven te woekeren. Ook wees zij op de vele gevaren voor het leven en de zeden van meisjes, welke zij met bewijzen zeer bescheiden wist aan te toonen.

De secretaresse deelde een en ander uit de tweejarige geschiedenis der vereeniging mede, en de penningmeesteresse vertelde iets over de kas, en was nog al goedsmoeds, misschien ook wel met het oog op de dien avond door velen betoonde belangstelling.

Afgevaardigden van Stadskanaal en niet weinigen van Nieuwe Pekela waren aanwezig en hielpen de feestvreugde verhoogen. Toespraken en voordrachten wisselden elkander af, terwijl tusschenbeiden lustig gezongen werd, zooals we dat hier gewoon zijn.

Was den Heere gebeden om een zegen en om zijne tegenwoordigheid, we hebben ondervonden, dat die gebeden werden verhoord. Als altijd ging weer maar al te ras de tijd voorbij, en het was reeds half twee in den nacht, toen wij met blij gezang en dank aan den Heer eindigden.

Zegene onze God den zoo hoogst belangrijken arbeid onder onze jongedochters!

EEN FEESTGENOOT.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Aangaande het huwelijk van onze geëerbiedigde Koningin Wilhelmina, wordt medegedeeld, dat de kerkelijke inzegening daarvan zal plaats hebben in de Groote of St. Jacobskerk te 's Gravenhage. Moge de goddelijke zegen ook op dit Vorstelijk echtpaar in waarheid rusten.

Bij de huwelijksfeesten worden hier verwacht de Koning en Koningin van Wurtemburg, Grootvorst Wladimir van Rusland, de Groothertog van Oldenburg, de princessen van Waldeck, zusters van de Koningin-Moeder.

President Kruger, die, zooals onder voorbehoud wordt gemeld, reeds bezig is eene woning te huren of te koopen in het Voorhout, ontvangt vele bewijzen van hartelijke deelname in zijne droevige omstandigheden en die van zijn volk. De vorige week was een groote voormiddagreceptie in het gebouw voor Kunsten en Wetenschappen georganiseerd door de Haagsche afdeeling van de Ned. Z.-Afrikaansche Vereeniging, waar de oude president ontvangen werd door verschillende deputaties; en waar hij reeds in 't vroege morgenuur door lieflijk gezang uit kindermond werd begroet in de vestibule, terwijl door kinderhand de Zuid-Afrikaansche en Oranje Vrijstaatsche vlaggen hoog uitgestoken werden. In de receptiezaal werd het oude Wilhelmuslied aangeheven waarna een groot aantal vereenigingen en instellingen van allerlei secte en aard hunne hulde brachten, en als hunne innigste wensch betuigden dat weldra de vrede in de beide Z.-Afrikaansche Republieken hersteld mocht worden. Onder andere defileerden ouden van dagen, grijsaards van bij de negentig jaar, die in 1830 voor de onafhankelijkheid van land en volk goed en bloed gegeven hadden, een deputatie van de 2e sectie van het Metalen Kruis, waarop Oom Paul in 't bijzonder werd opmerkzaam gemaakt. De President was door dit alles diep getroffen en sprak een woord van diep gevoelden dank tot den Voorzitter van 't Comité, met verzoek zulks over te brengen aan de andere heeren, n.l. dat 't hem een balsem voor 't hart was, te zien hoe de wereld opkomt voor rechtvaardigheid en hoe alle secten, hoe ook overigens gescheiden, vereenigd gaan in den strijd voor waarheid. Mocht dat maar in alle opzichten 't geval zijn.

Ook is zekere heer W. F. Steard, een Engelsche ijveraar vóór de Boerenzaak, in den Haag aangekomen om een onderhoud met president Kruger te hebben en dezen aan te sporen, den strijd tegen 't onrecht vol te houden en zijn pelgrimstocht niet alleen tot Europa te beperken, maar zijn goed recht ook in Amerika te bepleiten en waar de Vorsten en regeeringen doof blijven, de volken zoeken te bewegen, invloed op hunne regeeringen te oefenen en op arbitrage aan te dringen.

Engelands regeering begint er langzamerhand moeite mee te krijgen om de aanvraag der enorme sommen ten behoeve van den Z.-Afrikaanschen oorlog te verdedigen. 16 millioen p. st. of *f* 192.000.000 is nu weer aangevraagd om door overweldigende macht de Boeren te blijven bedwingen die nog niet bedwongen zijn en dat, terwijl in Juli l.l. de oorlog al haast uit heette te zijn; en met een politie van 6000 man ten koste van *f* 18.000.000 de republieken in rust zouden worden gehouden, terwijl er nu nog 210.000 man in Z.-Afrika zijn, nadat er 70.000 door ziekte, dood en verwonding buiten gevech gesteld zijn. Is 't wonder, dat velen de Zuid-Afrikaansche quaestie alles behalve rooskleurig inzien, ook na de belofte van den minister van oorlog, dat hij den 1en Februari betere berichten hoopt te kunnen geven?

Z.-Afrika. Heette het de vorige week, dat generaal De Wet in een driehoek was ingesloten, waar hij niet uit kon, zoodat de Engelsche generaal Knox hem nu eindelijk zou vangen; thans vernemen wij, dat deze held weer ontsnapt is, door de rivier op een punt over te steken, waarop de Engelschen niet gerekend hadden. De arme Knox volgt hem evenwel nog zoo goed hij hem bijhouden kan om ongeveer te weten, waar hij zich bevindt.

Intusschen schijnen de Engelschen nog al de handen vol te hebben met de weinig? overgebleven Boeren, want om Johannesburg heeft men nu een prikkeldraadomheining gemaakt om ze te keeren en ook op andere plaatsen is 't nog verre van rustig. Vooral de spoorwegen moeten 't nog steeds ontgelden en bij Barberton is de bereden post door de Boeren aangevallen, waarbij 13 Engelschen gevangen werden genomen.

Moge de Vredevorst, wiens geboortefeest wij weldra hopen te vieren, en die alle macht heeft in den hemel en op de aarde, weldra een einde maken aan dezen ellendigen oorlog tusschen twee christenvolken, die Hem belijden.

N. P. K. K.

Binnen kort verschijnt

de kalender van den Internationalen Bijbellezersbond, voor het jaar **1901.**

Het praktisch nut van dezen kalender blijkt uit de ruime verspreiding daarvan. De I. B. L. B. telt ruim 700.000 leden en de kalender is gedrukt in het Fransch, Duitsch, Engelsch, Italiaansch, Spaansch, Deensch, Arabisch, Chineesch enz. en zal nu voor 't eerst in 't H o l l a n d s c h verschijnen.

Die duizenden leden betalen een jaarlijksche contributie van **5** of **10** ct. en ontvangen daarvoor den kalender gratis; zij lezen elken dag het in den kalender aangegevene gedeelte der H. Schrift.

Velen die tot nu toe door middel van „de Christen" daarvan gebruik hebben gemaakt, hebben reeds den kalender voor 1901 besteld. Hier ter plaatse zijn er reeds een 50tal. De b.b. Voorgangers en ouderlingen worden bij dezen vriendelijk verzocht de beteekenis en de wijze van gebruik van dezen kalender aan de leden der Gemeente duidelijk te willen maken. Op deze wijze zal men de hoofden van gezinnen zeer behulpzaam kunnen zijn tot de vervulling van hun priesterlijke roeping in huis.

De Secretarissen der Gemeenten verzoeken we vriendelijk of die zoo goed willen zijn, zich met bestellingen en bezorging van den kalender te belasten of aan iemand anders dit te willen opdragen. Op deze wijze bespaart men onnoodige kosten. Ook zouden wij bij gelegenheid gaarne een lijstje hebben van al de namen dergenen die dezen kalender gebruiken, opdat we aan den algemeenen Secr. der I. B. L. B. de noodige inlichtingen kunnen geven.

In opdracht van de Commissie der Unie, de vertaler en bewerker

GRONINGEN. B. PLANTING.

DANKBAAR, MAAR.....!

Wij zijn dankbaar voor de moeite, welke sommige broeders zich hebben willen getroosten om onzen papieren prediker, „De Christen," te helpen steunen en verspreiden. Sommigen is het gelukt nieuwe abonné's te winnen. Onze Uniecent Evangelisten hebben ook het hunne bijgebracht..... Maar als we het lijstje nieuwe abonné's voor den aanstaanden jaargang nazien, zuchten we onwillekeurig nog en zeggen: n o g t e w e i n i g. Nog maar eens weer aankloppen; want het is opmerkelijk, dat van plaatsen, waar het meest gelezen wordt, ook de meeste nieuwe abonné's komen. Er blijven dus plaatsen, waar weinig belangstelling getoond wordt, en zie daar zouden we ook zoo gaarne eene ontwaking zien komen.

Mannen broeders! nog eens met moed aangepakt, om der zake wil. Proefno. staan u ten dienste. DE ADMINISTRATEUR.

Particulier.

Menigeen der onzen vraagt: Hoe gaat het toch onzen vroegeren zendeling, br. Mensink en echtgenoote? Ons antwoord kan zijn: br. M. is thans leeraar eener kleine Gemeente van gedoopte Christenen in Engeland, waarheen hij beroepen is, op een dorp niet ver van de woonplaats zijner schoonouders. Onze br. heeft ook nog twee andere stations te bedienen, zoodat het hem aan arbeid niet ontbreekt. Hij is gezond en zijne echtgenoote is herstellende. Van het eerst opgevatte plan om in Amerika te gaan arbeiden heeft onze broeder gemeend te moeten afzien.

Schrijver dezes betreurt het, dat er, bij de vele behoefte aan dienende broeders hier in het vaderland, geene poging aangewend is door eene Gemeente om onzen broeder in haar werk te roepen. N. v. B.

CORRESPONDENTIE.

Hun, die hunne Heilgroeten bij de aanstaande wisseling des jaars, in ons blad wenschen te plaatsen, wordt vriendelijk verzocht ze tijdig in te zenden. Gewone advertentie à 25 cent.

DE ADMINISTRATEUR.

VERBETERING.

In de Geregelde Bijeenkomsten in 't vorig No. staat te Nieuwe Pekela: Woensdagavond 7½ uur Bidstond, dit moet zijn: Vrijdagavond.

ADVERTENTIEN.

Ons Depôt.

Voorhanden:

1. **Evangelische Schotsche Tractaten** van *Cheyne Brady*, prijs per 100 . . . . . . *f* 0.30.
(Met fraaie plaatjes, en voor verspreiding zeer aan te bevelen.)

2. **Ziet voor u wat gij doen zult.** (Kermistractaat.) Prijs per 100 f 0.25, 500 en meer f 0.20 per 100.

3. **Uit Spurgeons' nalatenschap**, prijs $7^1/_2$ cent, bij 25 ex. 6 cent.

4. **De wonderlijke gebeurtenis** (3e druk) prijs 5 cent.
(Een leerzaam gesprek tusschen vader en zoon over den doop.)

5. **Niet om te twisten, maar uit gewetensdrang.**
DE KINDERDOOP, beschouwd in het licht van de H. Schrift en de Kerkgeschiedenis, door wijlen J. SCHOEMAKER. Prijs *f* 0.20.
(Een uitnemend boekje voor ieder, die de bijbelleer aangaande den doop op alle punten wenscht te onderzoeken.)

6. **De oorsprong van den Kinderdoop.**
Prijs 5 cent, 25 ex. en meer 3 cent.
(Dit is een uittreksel uit bovengenoemd boekje van SCHOEMAKER.)

7. **De doop volgens de H. Schrift,**
(tractaat), per 100 ex. 80 cent.

8. **De Generaliteit van het beginsel der Gedoopte Christenen, door N. van BEEK,** prijs per stuk 3 cent, per 25 ex. 60 cent.

9. **Doe iets voor Jezus!** prijs $7^1/_2$ cent, 25 ex. à 5 cent.
(Dit boekje moet elk christen lezen; 't bepaalt hem bij zijn roeping.)

10. **Het Mormonisme ontmaskerd,** eene lezing door C. MENSINK. Prijs 1 ex. 5 ct., 25 ex. en meer 3 ct.

11. **Bewijs van Lidmaatschap,** 100 stuks *f* 1.50.
(Af te geven aan reizende of verhuizende gemeente-leden.)

12. **Statuten der Unie** . . . . 5 cent.

Porto's voor verzending worden in rekening gebracht.

't Is bij bestelling voldoende op de strook van den postwissel de hier aangegeven nummers te schrijven.

Onze Gemeenten verkrijgen op alles 30 procent korting.

Bestellingen moeten voortaan geschieden bij
K. KUIPERS, N. Pekela.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 17—23 Dec.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst: Gode zij dank voor zijne onuitsprekelijke gave.
2 Cor. 9 : 15.

Maandag 17 Dec. Matth. 2 : 1—11. Gods onuitsprekelijke gave. De eerste geschenken waren die der wijzen. Zij zijn en blijven echter slechts nietig in verhouding tot Gods onuitsprekelijke gave.

Dinsdag 18 Dec. Matth. 2 : 12—23. De wreedheid van Herodes. Op de hooge eer, welke den ouders werd gebracht, door het bezoek der wijzen, volgden weldra zware beproevingen en diepe vernedering in de vlucht. Herodes kwam schrikkelijk aan zijn einde.

Woensdag 19 Dec. Luk. 2 : 25—40. Simeon en Anna. Allen, wien God de oogen geopend heeft, kunnen God niet genoeg danken voor zijne onuitsprekelijke gave.

Donderdag 20 Dec. Jes. 9 : 1—7. Eene oude profetie. Onuitsprekelijk groot was Hij, die komen zoude; derhalve geeft de profeet Hem ook de heerlijkste en grootste namen.

Vrijdag 21 Dec. 1 Joh. 4 : 9—21. Door God gezonden. God is liefde, en liefde is: mededeelen van zijn eigen wezen; alzoo kon God niet heerlijker zijne liefde openbaren dan in de zending Zijns Zoons.

Zaterdag 22 Dec. Joh. 1 : 1—14. Het levende Woord. Onuitsprekelijk, ondoorgrondelijk is dit geheim; gelijk in dit Woord God zichzelven openbaarde, zoo openbaarde dit Woord Hem ook aan allen die Hem niet kenden.

Zondag 23 Dec. Luk. 2 : 8—20. De openbaring aan de herders. Dat waren geloovige en dankbare lieden. „Ulieden" zeide de Engel, daarmede heeft hij ook u en mij bedoeld. Zijn ook wij dankbaar?

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 714 DONDERDAG 27 Dec. 1900 19de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Kerstgedachten.

O dag van genade, o morgen van vreugd!
Wie schat u naar waarde, zoo vol van geneugt.
O wonder der liefde, de glorie steeds waard,
Die heerlijke stonde, Gods Zoon kwam op aard.
Wat heeft Hem bewogen, waarom kwam Hij neer?
Waarom niet den Hemel bewoond, zoo vol eer?
Waarom zich vernederd, ja zelfs tot in 't stof,
En niet steeds gebleven in glorie en lof?
Ja, ellende en ontbering, vol kommer en nood,
Verkozen op aarde, vol jammer zeer groot.
Wie heeft hier het antwoord, het wonder gevat?
Den Eénge des Vaders in liefde geschat?
Geen waarde in ons toch, wie vat hier Gods raad,
Waarom toch de Heere zijn troon nu verlaat.
Vergeefs wordt in ons hier de oorzaak gezocht,
Nu het wonder der liefde op aard is gewrocht.
Door goedheid gedreven verliet Hij zijn troon;
Erken ze mijn ziele, z' is rijk toch en schoon.
O dag van genade, o morgen van vreugd,
Gij brengt mij de redding, zoo vol van geneugt,
Heer Jezus, mijn Heiland, vervul heel mijn hart,
Verkwik zoo mijn ziel steeds en troost mij in smart,
Dan vind ik steeds vrede, dan is steeds met rust,
Verwachtend mijn uitzicht op 's Hemelsche kust.
Spreekt gij uit de kribbe tot mij van gena,
Zoo ben ik de uwe, waar 'k wandel of sta.
U wijd ik mijn krachten, mijn Heiland en Heer,
Tot de eindpaal mijns levens, Uw Naam slechts ter eer.

(Ingezonden.)

De boodschap des Engels.

(Luc. : 2 v. 10—12)

Wanneer er ooit sprake kan wezen van zuiverheid en reinheid der waarheid, die verkondigd wordt, dan was het zeker hier. Immers hier kan geen sprake zijn van persoonlijke opvatting of eenzijdigheid; van te nauw of te ruim begrip van een of ander kerkgenootschap, maar van eene boodschap, rechtstreeks uit den hemel, door enge lenmond gebracht, reden alzoo om deze woorden goed ter harte te nemen, want zij zijn de waarachtige getuigenis van God uit den hemel zelf. Het is de boodschap, die Hij zelf aan het menschdom zendt, bij de geboorte van den Zaligmaker, bij de vleeschwording van den Zone Gods.

Laat ons in het kort zien, wat de inhoud van deze boodschap is, hoe het goddelijk liefdehart zich in al zijn volheid opent, maar ook hoe beslist zij spreekt tot ieder menschenkind.

Deze boodschap des heils wordt aan herders gebracht, die de nachtwaak hielden over hunne kudde. Niet terwijl zij in bespiegeling verzonken waren, ook niet terwijl zij na afloop hunner dagtaak of op den Sabbat of op een der feestdagen de psalmen Davids deden weerklinken over de velden, maar terwijl zij bezig waren met hun werk. God heiligt hiermede den arbeid en het is een bewijs, dat elke plaats, waar de Heer ons geplaatst heeft, voor Hem geschikt is om tot ons te spreken en in ons Zijne blijdschap mede te deelen.

„Vreest niet" is het eerste woord des Engels. De boodschap des hemels komt tot hen, die vreezen en in zichzelf geen kracht gevoelen, die zich klein en gering gevoelen voor God en die weten dat zij reden tot vrees hebben, als de Heer hen niet genadig was. Dit woord komt alzoo tot hen, die zich schuldig gevoelen. — In plaats van hunne vrees verkondigt de Engel hun een blijdschap, zoo groot, dat alle smarten des levens daarvoor wegvlieden; eene vreugde, die de gevangenis doet weêrklinken van lofzangen, eene blijdschap, zoo verheven, die de vlammen van den brandstapel niet kunnen wegnemen en die, als alle hoop in het leven vervlogen schijnt te zijn, alle idealen wegzinken, het hart verheft en doet stil zijn, ja juichen in den God onzes heils. Geen wonder, want de oorzaak dezer blijdschap is niet minder dan de geboorte van den Zaligmaker, van den Christus Gods. Juist voor hen, die zouden moeten vreezen vanwege eigen schuld, die weten dat zij het gansch verdorven hebben, voor hen is de Zaligmaker geboren. Voor de eenvoudigen van hart en ziel is deze boodschap. „Den armen wordt het Evangelie verkondigd" is het kenteeken van Christus en zijne leer. De eerste boodschap des heils wordt niet aan aanzienlijken of aan geleerden maar aan eenvoudige herders, waarschijnlijk dienstbaren, gebracht. De Heer ziet de nederigen aan, maar de verhevenen kent Hij van verre.

Deze blijdschap *breidt* zich onbeperkt en ruim uit, want, zegt de Engel, zij zal allen volken wezen. In Hem, die als kind te Bethlehem neerlag, zullen gezegend worden alle volken der aarde. Niet slechts de eenvoudige herders, niet alleen het volk Israël, maar alle geslachten zullen roemen in Zijn heil, Hem aanbidden en eeren als Christus, den Heer en neerknielen voor Hem als den gezalfden Koning, Hoogpriester en Profeet. Blijdschap voor den Israëliet is het in de eerste plaats. Hij is toch de beloofde aan de vaderen, de verwachting Israëls. Abraham heeft zijnen dag gezien en is verblijd geweest. Jakob heeft op Hem gewacht en door al de symbolen der wet en door de profetieën liep de gouden draad der Messiasbelofte. Op Hem hebben de vaders vertrouwd in dagen van druk en benauwdheid; in Hem hebben ze zich verblijd in tijden van voorspoed. In Hem zullen de profetieën der heerlijkheid vervuld worden, gelijk vervuld zijn die des lijdens. Ziet, Israël kent Hem niet. Hij is gekomen tot het zijne en de zijnen hebben Hem niet aangenomen. Toch zal Hij zijn tot heerlijkheid van Israël en tot licht der Heidenen. Eens zal Hij alle volken bestralen met Zijn licht en alle geslachten zegenen met Zijn heil. Nu wordt het nog niet gezien. Israël heeft Hem als volk verworpen en blijft weerspannig. De boodschap des heils is tot de volken gekomen en hoewel velen Hem hebben aangenomen, de groote massa keert zich af van het kruis. De gekruiste Christus is nog den Jood een ergernis en den Griek eene dwaasheid, maar eens zal Israël zien, wien zij doorstoken hebben en alle geslachten der aarde zullen over hem rouw bedrijven. Zijne kennis zal de aarde bedekken, gelijk de wateren den bodem der zee. Daarom zucht het schepsel, verwachtende de openbaring der kinderen Gods.

Hoe ruim en groot het heil ook is, wat hier wordt aangekondigd, toch heeft het eene voorwaarde. „U is geboren Christus, de Heer," is het woord. Men moet tot den Christus Gods in *persoonlijke* betrekking staan, wil men deel hebben aan Zijn heil. Zoo niet, dan baat deze boodschap des hemels ons niet. Hij moet in ons allen geboren wezen. Voor een ieder geldt persoonlijk de vraag: is het kind van Bethlehem, die Christus, die Heer, in mij geboren? Is Hij in ons geboren, dan zal Hij ook in ons opwassen, terwijl wij minder worden en alzoo worden wij tot een volkomen man en komen tot de mate der volheid van Christus.

Het Kerstfeest is een algemeen feest, haast zou men zeggen een algemeen wereldsch christelijk feest; maar hoe algemeen de blijdschap ook gepredikt wordt door den Engel, toch moet het een persoonlijke zaak worden, wil men er in deelen. Zonder persoonlijk geloof, zonder dat voor ieder onzer de Christus Gods steeds gedurig in ons is, is deze boodschap niet voor ons eene oorzaak van vreugde.

Waar vandaan komt het, dat zoovelen juichen en jubelen bij de kribbe en zich niet buigen voor het kruis? Waarom dat feestvieren bij het gedenken der geboorte, zonder te knielen voor den gestorven en opgestanen Heer? Omdat het teeken, dat de Engel Gods geeft van den geboren Heiland, niet naar den natuurlijken zin des harten is. „*Dit* zal u het teeken zijn," zegt hij, „gij zult het kindeken vinden in doeken gewonden en liggende in de kribbe." Aan zijne nederigheid en lagen staat is de Christus Gods te herkennen. Het hart, dat waarlijk naar den Heer uitgaat, zoekt Hem in de kribbe en *aanbidt* Hem daar. Dit was de fout van het Joodsche volk en ook van ieder mensch. De Christus wordt gezocht in heerlijkheid en glans, maar van eenen Heiland, die onaanzienlijk en gering is, keert men zich af. ¡En toch zal men Hem nooit vinden, als men Hem niet in de kribbe zoekt. De wijzen uit het Oosten mogen naar Jeruzalem gaan, zij worden daar door de Schriftgeleerden wel terecht gewezen, maar zij moeten den geboren Koning der Joden zoeken te Bethlehem, daar is Hij te vinden. De heerlijkheid van den Messias is nog omwonden en nog niet geopenbaard en toch moet Hij in die gestalte worden erkend als Christus, de Heer.

Maar dan openbaart Hij zich voortdurend steeds meerder, dan brengt Hij in den tempel de leeraars in *verwondering* door Zijn *antwoorden*; worden de scharen verslagen over Zijne leer; ontneemt Hij den duivelen hunne prooi; betoont zich als

de machthebbende over dood en graf; in zwakheid gekruist, vermorselt Hij den kop des Satans, triomfeert over hel en dood, verrijst uit het graf; vaart ten hemel en deelt de gave des H. Geestes uit en eenmaal zal Hij wederkomen tot heerlijkheid van Zijn volk en tot licht der heidenen. Nu geldt dit woord nog voor ieder, die wacht op Christus en hoopt op Zijn heil; het teeken van den Zoon des menschen is niet in Zijne heerlijkheid, maar in Zijne vernedering. Niet de Koning der eere, zittende op Davids troon, maar het kind, liggende in de kribbe en in doeken gewondeu, moet worden gekend en aangebeden als de Gezalfde Gods, als de Heer der Heeren.

Is het met de gemeente Gods anders? Moet ook hierin zij haren Heer niet volgen? Is ook hare heerlijkheid niet verborgen voor het natuurlijk oog? Neem de godsdiensten der wereld, wat pracht, welke grootheid en glans! Welke geleerdheid en wijsheid spreiden zij ten toon! Welke kunstgewrochten van bouwkunst zijn de tempels van Boedha in Indië of de kathedralen der christelijke godsdiensten in Europa of wel de moskeeën der Turken. Geleerdheid is niet groot in de Gemeente van Jezus en is het nooit geweest, ofschoon zij de wijsheid Gods heeft. Wie heeft ooit zooveel macht ontwikkeld, als de Muzelman en tevens zooveel ijver voor den profeet? Hoe schitteren de godsdiensten der wereld, waar zij zich in hun kracht vertoonen, niet van sieraden en edelgesteenten, van marmer en van goud? En toch zullen zij vallen voor den Heerlijke. De steen zonder handen gehouwen, zal alle koninkrijken der wereld vernietigen. De nederige Gemeente des Heeren zal eenmaal de eereplaats innemen in de schepping Gods en als alles voorbij gegaan is, zal zij blinken in eeuwigen glans. De Christus Gods heeft geen heerlijkheid gezocht voor zich zelf en kwam en bleef op deze aarde arm en gering, de Gemeente zoeke geen grootheid of macht, maar blijve klein. Het teeken voor Christus, den Heer, is zijne armoede en geringheid, het is ook het teeken van Zijn Gemeente, welke Zijn lichaam is. Hier de plaats der schande; ginds de plaats der heerlijkheid!

Geve de Heer ons allen deze vraag op het hart: „Is Jezus in mij geboren?" Zoo niet, wat verhindert zulks? Zoo ja, laat ons Hem dan volgen in zijne nederigheid, want daaraan wordt zoowel de Christus Gods, als Zijne Gemeente gekend.

INGEZONDEN.

Internationale Bijbellezersbond.

Deze kalender is gewis
Een goede gids aan onzen disch.

Onder het vele goede wat men op Christelijk gebied aantreft, behoort voorzeker deze Bijbelkalender. Vroeger las ik aan tafel, nu eens een hoofdstuk uit het Oude, dan weer een gedeelte uit het Nieuwe Testament, ook wel dagen achtereen de Hoofdstukken in volgorde. Doch sedert ik kennis heb gemaakt met den Bijbelkalender van den I. B. L. B. vind ik die wijze van bijbellezen voor den familiekring zeer onpractisch. In den Bijbel toch worden soms in één Hoofdstuk drie of meer gewichtige onderwerpen behandeld. Nu is het niet mogelijk om in het korte tijdsbestek, dat men aan tafel zit, aan al die verschillende kostelijke waarheden voldoende aandacht te wijden. Beter is het om ons te bepalen bij ééne dier waarheden. Zie, daarom is de Bijbelkalender mij een dierbare gids bij het lezen der Heilige Schrift geworden. De Maandagsles geeft gewoonlijk het onderwerp aan, waarover in de komende week gelezen zal worden. De te lezen Schriftgedeelten zijn met zorg gekozen en staan allen in nauw verband met elkander. Deze wijze van lezen houdt dus onze gedachten eene week lang bezig met één onderwerp en daardoor worden we in de gelegenheid gesteld den Bijbel met meer vrucht te kunnen lezen.

De liefde Gods nu, in onze harten uitgestort door den Heiligen Geest, dringt ons, door middel van ons blad, dit onder de aandacht te brengen van vele Christenen, opdat ook zij besluiten volgens dezen Kalender den Bijbel te lezen. En ik twijfel niet of het zal ook spoedig uwe ondervinding zijn, dat uwe ziel er wel bij vaart en uwe huisgenooten er nut van hebben.

Verder raad ik al den lezers van „De Christen" aan zich een exemplaar van meergenoemden Kalender te bestellen, die, zooals ik met vreugde vernam, nu voor 't geheele jaar uitgegeven zal worden, dan kan hij meteen uit „De Christen" weggelaten worden en komt er zoodoende meer plaatsruimte in ons blad voor anders wat goeds.

Met groete en heilbede, uw br. in Chr.:
GRON. HOF.

EEN EN ANDER.

⁂ Rijkdom in deze wereld. De „Rochester Herald" bevatte de volgende opgaven aangaande den rijkdom van den bekenden Rockefeller, naar aanleiding van de verbazende dividenden die de „Standard Oil Company" oplevert, en die de finantieele wereld weer eens de aandacht hebben doen vestigen op de kapitalen, welke de petroleum koning werkelijk bezit. Een ander Amerikaansch heer, A. Carnegie, heeft een jaarlijksch inkomen (let wel: inkomen, niet: bezitting) van 48 millioen guldens, en toch zegt deze zelf, dat hij minder heeft dan Rockefeller, die op een inkomen van 30 millioen Dollar (75 millioen guldens) geschat wordt. Hij wordt voor den rijksten man der wereld gehouden, en naar men meent is er nooit rijker man geweest. John D. Rockefeller, een geboren Duitscher, leeft zeer eenvoudig en duldt geen verkwisting. Zijn vermogen groeit nog steeds aan, door vele en gelukkige ondernemingen. Niet alleen de petroleumtonnen, maar meer nog de spoorwegen, van welke er drie geheel voor zijne rekening zijn, benevens ijzermijnen, gas- en electrische fabrieken etc. leveren hem winsten op. Zouden we nu vragen: maakt al die verbazende rijkdom den bezitter gelukkig? dan zou Rockefeller zelf u antwoorden: neen, maar ook niet ongelukkig, want ik ken door Gods genade ook den kostbaarder schat, waartegen de geheele wereld niet opwegen kan. Rockefeller is een gedoopt Christen en trouw lid der Gemeente.

Uit de Gemeenten.

AMSTERDAM. Zondag 2 December was voor de Gemeente te Amsterdam weer een gezegende dag. Voor een groote schare van belangstellenden en nieuwsgierigen ontvouwde onze gel. Voorganger de leer des doops.

JEAN CALAS.

5)

Wat Calas nog meer deed? Hij bad voor zijne rechters.

Daar nadert de scherprechter om hem den laatsten slag, den genadeslag toe te brengen. Het hart van pater Bourges bloedde. Nog een poging aangewend. „Lieve broeder," zegt hij, „er blijft slechts een oogenblik te leven meer overig. Bij dien God, wien gij aanroept, op wien gij hoopt en die voor ons gestorven is, bezweer ik u om de waarheid te zeggen."

Calas antwoordde hem: „Ik heb het reeds gezegd, ik sterf onschuldig. Jezus Christus, de onschuld zelve, wilde wel een wreedere straf ondergaan. God straft in mij de zonde van den ongelukkige, die zich zelven van het leven heeft beroofd. Hij straft hem in zijn broeder en in mijne vrouw; Hij is rechtvaardig en ik eerbiedig zijne kastijdingen."

Een edel man als Calas was, kon nog in zijne laatste oogenblikken zich zelven vergeten om te denken aan Lavaysse, aan het kind van een ander, dat in zijn ongeluk was meegesleept. Hij moest hiervan tot pater Bourges spreken. Hij moest hem zeggen: „Ik had dien jongeling ten avondeten uitgenoodigd en nu treft hem zulk een lot."

Den overheidspersoon David de Baudrigue hebben we als een vijand van Calas leeren kennen. Hij beklom het schavot en zeide: „Ziedaar de houtmijt, die uw lichaam tot asch zal verbranden; spreek de waarheid," maar Calas achtte dien man een antwoord onwaardig en wendde zich van hem af.

Nog eenige oogenblikken en de martelaar had opgehouden een martelaar te zijn. Zijn lichaam mocht tot asch verbrand zijn, maar in den jongsten der dagen zal hij, door zijn Heiland opgewekt, met een nieuw lichaam verschijnen, om met de verloste scharen den Heere eeuwiglijk te loven en te danken. 't Zal een dag van heerlijkheid zijn, die jongste der dagen, wanneer de Heere op de wolken des hemels komen en elks oog Hem zien zal. Heerlijkheid voor hen, die in den Heere ontslapen zijn, maar tevens een dag van schrik voor zijne vijanden, die niet in Hem een Middelaar, maar een Rechter zullen zien. Zullen alle oogen Hem zien, dan ook zij, die Hem doorstoken hebben, dan ook zij, die zijn geliefde kinderen, zijne oogappels, gemarteld hebben. De Heere zal hun wreker zijn. (Zie Openb. 6 : 9 enz.)

De overige gevangenen.

„Zoo stierven eertijds onze martelaren," had pater Bourges tot een zijner ambtgenooten, met een blik op den stervenden Calas, gezegd. Verwonderd moest de waardige man opzien, toen hij vernam dat de rechters het gerucht verspreid den: „Calas heeft bekend de moordenaar van zijn zoon te zijn." Die leugentaal kon de pater niet verdragen. Onmiddellijk begaf hij zich naar de rechters om te zeggen: „Wat gij uitstrooit is lastertaal. Tot in zijne laatste oogenblikken heb ik Calas bijgestaan, maar reeds stervende heeft hij zijne onschuld volgehouden."

Dit bracht de rechters een weinig in verwarring, want om aan hunne handelingen een schijn van recht te geven, hadden zij zich maar van een leugen bediend en gezegd: „Calas heeft alles bekend." Wat nu te doen, nu pater Bourges hen voor leugenaars verklaarde? Het beste was maar, dachten zij, met de overige gevangenen niet al te gestreng te zijn.

Pierre Calas werd tot eeuwige ballingschap veroordeeld. Een der rechters sprak hem aldus toe: „We hebben uw vader ter dood veroordeeld; indien gij niet bekent, wees dan op uwe hoede." Toen werd hij buiten de stad naar het klooster der Dominicanen gebracht. Pater Bourges werd aangewezen hem te bewaken en hem te bekeeren, d. w. z. hem tot de roomsche kerk te doen terugkeeren. Wij, Protestanten, verstaan door bekeering iets anders; dan denken we aan den „Verloren zoon," die tot zijn vader terugkeerde.

Wederom tot de roomsche kerk overgaan? In de verte dacht Pierre Calas er niet aan. Waar hij wel aan dacht? Om te ontvluchten, en dit gelukte hem na vier maanden kloostergevangenis.

Zou pater Bourges hem in die vlucht behulpzaam zijn geweest? We weten het niet, want bewijzen zijn er niet voor, maar we vermoeden het wel.

De beide dochters van Calas werden ook in een klooster, het klooster van Maria Boodschap, gesloten De nonnen werden gelast aan hare bekeering te werken, maar daarvan was bij de jonge dochters Calas ook geen sprake. Kwam er toen godsdiensthaat bij de nonnen? Volstrekt niet; zij werden zelfs vriendinnen der beide dames. Het was vooral zuster Anne Julie Fraisse, die een teedere vriendschap aanknoopte met Anna Calas, de jongste der twee zusters. Toen later Anna Calas met den predikant Duvoisain gehuwd was, hielden de twee vriendinnen bestendige briefwisseling.

Nu nog drie gevangenen: de weduwe Calas, de jonge Lavaysse en de oude dienstmaagd. Deze drie werden vrijgesproken. Ligt in deze vrijspraak niet het bewijs, dat de rechters begonnen te twijfelen of het over den ouden Calas geslagen vonnis wel recht was? Immers, indien zij volkomen van schuld overtuigd waren, dan hadden zij ook deze drie moeten vervolgen.

(Slot volgt).

Er was een aandachtig gehoor en we hopen, dat het zoo duidelijke en eenvoudige getuigenis, de waarheid, voor velen ten zegen zal geweest zijn.

We waren dezen keer bijzonder verrast. Wij verwachten gewoonlijk den zegen op den arbeid, die zoo voortdurend door de Gem. wordt verricht. Daaraan besteedt men zijn krachten en gaven, daaraan gedenken we in onze binnenkamer en bidstonden, en de belofte des Heeren: „Geen werk van u zal ijdel zijn in den Heer," staalt telkens onzen moed en spoort ons aan tot volharding, wanneer we door de moeilijkheden aan dien arbeid verbonden en het schijnbaar weinige succes, in onzen ijver zouden verflauwen.

Twee broeders, kinderen van leden der Gemeente, die in een andere provincie woonachtig zijn, kwamen hier om getuigenis af te leggen van hun bekeering tot God en hun geloof in den Heer Jezus Christus. Toen ze hun wedervaren hadden medegedeeld, was het ons allen duidelijk, dat de macht der genade in hunne harten had getriomfeerd over de macht der zonde.

Na veel strijd en ongerustheid was de vrede Gods neergedaald in hunne harten en mochten ze zich verheugen in het bewustzijn des Heeren eigendom te zijn. Ik meende nog iets bij hen op te merken, n.l. „zij gevoelden zich 't huis." Toen hunne ouders vroeger in Amsterdam woonden, was het in dat huisgezin de gewoonte de kinderen in de Gemeente op te leiden. Deze kinderen waren dus, hoewel niet tot de Gem. behoorend, toch geen vreemdelingen der Gem. Ze kenden de leden, zagen den arbeid der Gem., hoorden van den zegen, dien God op den arbeid gaf, enz. en ik ben verzekerd dat, waar onze kinderen den arbeid des Geestes aanschouwen, het een blijvenden indruk bij hen achterlaat. Wanneer de kinderen zien, dat de belangen der Gemeente leven in het hart der ouders, dat ze het als hun hooge roeping beschouwen, mede te werken tot stichting der Gem., dat die ijver niet verflauwt, door een minder aangename bejegening, die men wel eens ondervindt, maar dat ze zich aan Gods koninkrijk toewijden, omdat ze God liefhebben en vreezen, dan gevoelen zulke kinderen, dat die ouders iets bezitten, wat zij nog missen, dat ze een blijdschap en hoop hebben, die bestendig is en die ze in de wereld nooit zullen vinden. Bidden wij den Heer om licht en wijsheid in dien weg.

P.

's GRAVENHAGE. Zondag 9 December mocht de Gemeente alhier weer vergaderen om een broeder en twee zusters door den doop in haar midden op te nemen. Een broeder en zuster van Rotterdam en een jeugdige zuster van 's Gravenhage.

Zooals gewoonlijk waren vele personen buiten de Gemeente bij deze gelegenheid tegenwoordig, die over het algemeen met blijkbare belangstelling luisterden naar de bespreking door onzen Voorganger, die weer op duidelijke wijze het schriftuurlijke van den doop aantoonde.

De Gemeente verblijdt zich, met ootmoedigen dank aan den Heer, dat nieuwe leden haar worden toegevoegd, waarin zij 's Heeren zegen mag opmerken in de verhooring des gebeds en de bekroning harer zwakke pogingen.

Het zal dan ook een innerlijke behoefte des harten, èn voor de Gemeente èn voor onze nieuwe leden, moeten zijn aan dien voortdurenden zegen des Heeren, waardoor alleen de Gemeente in haar geheel en het geestelijk leven van ieder lid in het bijzonder tot rechten bloei kan komen en de Heer verheerlijkt worden.

We bidden onze nieuwe leden toe, dat zij met voortgaande ontwikkeling het groote voorrecht waardeeren, dat hun te beurt gevallen is.

Dat zij, waar de Heer hen zijne liefde en macht betoonde, om hen met al hunne zonden en zwakheden in ontferming aan te zien — en als zijne verlosten de Gemeente binnen te leiden — gevoelen hoe zeer het hunne roeping is door woord en wandel den dank huns harten in de wereld te openbaren.

Dat zij zich bewust zijn, ter eener zijde de onveranderlijkheid van 's Heeren liefde en trouw, die in alle gevaren en nooden, van welken aard ook, hen zal omringen en in staat stellen in zijne wegen te wandelen, en ter andere zijde de strikte noodzakelijkheid om in voortdurende waakzaamheid des gebeds nauw acht te geven op zich zelven in de listige verleidingen des boozen, om hen uit 's Heeren weg te leiden.

Geliefde nieuwe broeder en zusters! Groot is uw voorrecht, maar ook groot is uw taak. Uwe medebroeders en zusters, zij behoeven uwe liefde, gelijk gij de hunne. Laat elk plekje in de Gemeente, waar gij zijt ingeleid, u dierbaar worden, alle werkzaamheid des Heiligen Geestes uwe levendige belangstelling wekken.

Gevoelt u steeds zwak, onwaardig en onbekwaam in uzelven, doch sterk in uwen Heer. Veel wil de Heer voor u doen, maar vóór alles wil Hij u doen genieten, als eertijds een Maria, gezeten aan de voeten van Jezus.

Onze hartelijke groete aan alle broeders en zusters. Dat we elkander veel ontmoeten voor den troon der genade, en de liefde des Heeren onze harten vervulle en steeds nauwer aaneensluite.

Namens de Gemeente, uw liefh. br. in Christus:

P. J. L. DE WIT.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Hoewel de eeuw ten einde loopt en dit wel 't laatste bericht der wereldgebeurtenissen dezer eeuw in ons blad zal zijn, zien wij toch in den loop der zaken nog niets nieuws onder de zon. 't Gaat als in de dagen van Noach, koopen en verkoopen, trouwen en ten huwelijk uitgeven en plannen maken voor de toekomst, alsof 't altijd zoo zou blijven. Gelukkig echter is alleen hij, die in dat alles rekening houdt met de naderende wederkomst van zijnen Heer, die gezegd heeft: „De Zoon des Menschen, als Hij komt, zal Hij ook geloof vinden op de aarde?"

Onze geliefde Koningin denkt in 't begin der 20e eeuw, denkelijk in Februari, in 't huwelijk te treden, nadat in Januari de Tweede Kamer de wetsontwerpen, met dat huwelijk in verband staande, zal behandeld hebben.

Eene onlangs gevormde commissie voor een volks petitionement tot verkrijging van arbitrage in zake den Z.-Afrikaanschen oorlog te Amsterdam is tot het besluit gekomen, dat het meest geschikte tijdstip daarvoor nog niet gekomen is, omdat eene adresbeweging in Nederland, die niet door een gelijke beweging in andere landen gevolgd wordt, toch niet het beoogde succes kan hebben, zoodat men een afwachtende houding wil aannemen of niet de volgende eeuw betere resultaten zal opleveren.

Toch zal 't zeker den ouden President de vorige week goed geweest zijn in de Nieuwe kerk te Amsterdam, waar door verschillende toespraken en het zingen van Psalmen en Gezangen zijn geloof en vertrouwen op God gesterkt werd, waarna in 't Paleis voor Volksvlijt verschillende vereenigingen hem hunne hulde brachten en niet minder dan 4000 kinderen hem een welkomstlied toezongen op de wijze van: „Kent gij dat volk!"

Een woord door Kruger gesproken bij die gele genheid is wel vermeldens waard. Hij sprak o. m.: „Lieve kinderen! Mijne oogen zijn in de laatste tijden vooral op u gericht, want gij zijt de toekomst. Maar onthoud, wat ik u zeg: het is goed, dat gij leest, dat ge u ontwikkelt in alle wetenschappen, maar vergeet niet, dat waar gij geen kracht zoekt in het Woord Gods, uw leven tot het verderf wordt geleid. Wie zonder God leeft is gelijk aan een onvernuftig beest!"

Dat Neerlands jeugd deze stem uit Zuid-Afrika moge in acht nemen is onze wensch en bede.

Frankrijks regeering meent, dat met de uitgang dezer eeuw 't oorlogen nog wel niet uit zal zijn; en de minister van Marine heeft daarom bij het behandelen der marinebegrooting het oog gevestigd op de zwakheid der Fransche vloot, dewijl de toekomst der Mogendheden vooral op zee gezocht moet worden. Als God de wijzen ook daar maar niet vangt in hunne arglistigheid, want die groot willen worden vallen in velerlei verzoekingen en in den strik.

Esterhazy de beruchte man uit 't veelbesproken Dreyfusproces, eindigt deze eeuw niet zoo pleizierig. Hij schreef kort geleden aan zijn gewezen vrouw: „Ik kan niet aan mijn kinderen schrijven wegens gebrek aan geld voor een postzegel. Ik ben ten einde van mijn krachten, mijn moed en mijn geld gekomen. Ik heb in twee dagen niet gegeten en ik bibber van de kou, zoodat ik van nood een einde aan mijn leven schijn te moeten maken." Evenwel betuigt hij nog zijn onschuld, maar 't blijkt wel, dat hij ook geen hoop op God heeft.

Engeland geniet ook geen rustig einde dezer eeuw, waar de toestand in Z.-Afrika nog maar niet naar hun zin vlotten wil. Terwijl generaal Broadwood, naar men meldt, terugkeert als eene die minder geschikt is voor Engelands belangen, evenals Buller, moet men nu weer 800 man bereden troepen naar de Kaapkolonie sturen om den opstand te beteugelen, die de Boeren daar veroorzaken, die den indruk geven, dat de oorlog in

Z.-Afrika geenszins uit is, maar zich niet slechts verplaatst maar ook uitbreidt over grootere uitgestrektheid. Ruim 2000 Boeren zijn in de Kaapkolonie gevallen, zonder dat de Engelschen het konden verhinderen en vinden daar ondersteuning bij degenen, dien het Engelsche bestuur minder aangenaam voorkomt en wien de Engelsche wreedheden tegen de Boerenvrouwen en kinderen het bloed nog meer aan 't koken brengt. Bovendien hebben ook op andere plaatsen de Engelschen in de laatste dagen ondervonden dat er nog Boeren in Transvaal en Vrijstaat overgebleven zijn, die nog wat durven.

Bij Nooitgedacht moeten ze de Engelschen weer heel wat ammunitie afhandig hebben gemaakt, de eenige manier volgens Kruger om 't te bekomen, omdat invoer uit 't buitenland onmogelijk is en fabrieken om 't te maken, bij de Boeren ontbreken. Toch zullen de arme Boeren een zwaren strijd hebben om 't tegen de Engelsche overmacht vol te houden en 't einde der eeuw is voor hen ook waarlijk niet zoo benijdenswaard. Moge God 't begin der volgende de gewenschte verandering voor hen geven, en Engeland en ons allen verder genadig zijn.

N. P. K. K.

VARIA.

DE MOSROOS.

Van deze schoone bloem, zoo bevallig gehuld in haar zacht manteltje van groen mos, verhaalt men de volgende liefelijke legende.

Diep in het woud stond het kleine, onaanzienlijke mosplantje, en het klaagde stil voor zich heen, dat het van niemand geacht, van ieder verlaten was, en door den wandelaar soms met de voeten vertreden werd. „Ach," zuchtte het, „hoe geheel anders is het lot van gindsche schoone rozen, die door hare zachtroode kleur en lieflijken geur den menschen zooveel vreugde verschaffen.

De dag neigde ten einde, en de koele avond verspreidde zich over het aardrijk.

En de Heiland der wereld, die in den zonnegloed het land had doorwandeld, om kranken en lijdenden te heelen, bedroefden en bedrukten te troosten en op te beuren, richtte Zijne schreden naar het woud. Hoe verkwikte Hem de schaduwrijke koelte, die Hem hier omzweefde; hoe wel was het Hem, de vermoeide voeten te drukken op het koele mostapijt!

En dankbaar voor de liefderijke zorge Zijns Hemelschen Vaders wierp Hij een vriendelijken, zegenenden blik op het nederig gewas; en zie, uit het groene mostapijt ontsproot een roosje, half van mos omhuld. Dat was de eerste mosroos.

De Heer van tijd en eeuwigheid,
Ziet ook op 't nederig mostapijt.
Zijn blik, die zegen om zich spreidt;
Ziet wie op aard in stilte lijdt.
Bedroefde, wil dien blik verstaan,
Neem zijn vertroosting dankbaar aan;
Weet, al verdwijnt ook zon en maan,
Wie Jezus volgt, zal niet vergaan. —

Uit Neerbosch' Scheurk.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van C. B. te Midsland, Terschelling, f 0.90. N. v. BEEK.

Offers op het Zendingsaltaar.

Ontvangen van zr. M. v. B. te W. f 1; van de Gemeente te Zutphen f 7.40; van br. J. K. te Bergumerheide f 1.21. N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

*** Heden behaagde het den Heere van ons weg te nemen ons geliefd, veel belovend dochtertje
ANNEGIE,
in den jeugdigen leeftijd van bijna 16 maan den. Zwaar treft ons dit verlies, maar de liefde van den grooten Kindervriend lenigt onze smart.
MUNTENDAM, 18 Dec. 1900.
K. VEENDORP,
Echtgenoote en Kinderen.

*** Dewijl niet alle leden onzer Gemeente op den bidstond van 27 Dec. konden aanwezig zijn, betuigen we bij deze allen, die ons zulk eene treffende verrassing hielpen bereiden, **onzen hartelijken dank.**
N. v. BEEK.

*** **Hartelijk dank** voor de VELE BEWIJZEN VAN LIEFDE EN BELANGSTELLING den 22 Dec. j.l., inzonderheid van de leden der Gemeente alhier, ontvangen.
GRONINGEN, Dec. 1900.
B. PLANTING.

*** Heilgroete aan onze geliefde familie in Amerika, alsmede aan al onze broeders en zusters, die met ons Jezus liefhebben, en voorts aan alle vrienden en bekenden, door
J. KUIPER, Vrouw en Kinderen.
BERGUMERHEIDE, 1 Jan. 1901.

Ons Depôt.

Voorhanden :

1. **Evangelische Schotsche Tractaten** van *Cheyne Brady*, prijs per 100 . . . . . . *f* 0.30.
(Met fraaie plaatjes, en voor verspreiding zeer aan te bevelen.)
2. **Ziet voor u wat gij doen zult.** (Kermistractaat.) Prijs per 100 f 0.25, 500 en meer f 0.20 per 100.
3. **Uit Spurgeons' nalatenschap**, prijs 7 ½ cent, bij 25 ex. 6 cent.
4. **De wonderlijke gebeurtenis** (3e druk) prijs 5 cent.
(Een leerzaam gesprek tusschen vader en zoon over den doop.)
5. **Niet om te twisten, maar uit gewetensdrang.** DE KINDERDOOP, beschouwd in het licht van de H. Schrift en de Kerkgeschiedenis, door wijlen J. SCHOEMAKER. Prijs *f* 0.20.
(Een uitnemend boekje voor ieder, die de bijbelleer aangaande den doop op alle punten wenscht te onderzoeken.)
6. **De oorsprong van den Kinderdoop.** Prijs 5 cent, 25 ex. en meer 3 cent.
(Dit is een uittreksel uit bovengenoemd boekje van SCHOEMAKER.)
7. **De doop volgens de H. Schrift,** (tractaat), per 100 ex. 80 cent.
8. **De Generaliteit van het beginsel der Gedoopte Christenen, door N. van BEEK,** prijs per stuk 3 cent, per 25 ex. 60 cent.
9. **Doe iets voor Jezus!** prijs 7 ½ cent, 25 ex. à 5 cent.
(Dit boekje moet elk christen lezen; 't bepaalt hem bij zijn roeping.)
10. **Het Mormonisme ontmaskerd**, eene lezing door C. MENSINK. Prijs 1 ex. 5 ct., 25 ex. en meer 3 ct.
11. **Bewijs van Lidmaatschap**, 100 stuks *f* 1.50.
(Af te geven aan reizende of verhuizende gemeente-leden.)
12. **Statuten der Unie** . . . . 5 cent.

Porto's voor verzending worden in rekening gebracht.
't Is bij bestelling voldoende op de strook van den postwissel de hier aangegeven nummers te schrijven.
Onze Gemeenten verkrijgen op alles 30 procent korting.
Bestellingen moeten voortaan geschieden bij
K. KUIPERS, N. Pekela.

Internationale Bijbel-lezers-Bond.

Week van 24—31 Dec.

Gemeenschappelijk lezen der H. Schrift.

Gulden tekst : De Heere heeft een welgevallen aan degenen, die Hem vreezen, die op zijne goedertierenheid hopen. Psalm 147 : 11.

Maandag 24 Dec. Luk. 15 : 1—10. Van het verloren schaap en den verloren penning. In de laatste week des jaars denken wij aan de goedheid Gods, gelijk Hij zich geopenbaard heeft in ons leven en in zijn Woord.
Dinsdag 25 Dec. Matth. 2 : 1—11. De onuitsprekelijke gave. God heeft ons lief, dat bewijst Hij door de gave zijns Zoons. Hoe krenken wij Hem, zoo wij deze gave versmaden en ze niet aannemen.
Woensdag 26 Dec. Luk. 15 : 1—24. De verloren Zoon. Ja, hij hoopte op de goedheid zijns vaders, en hij ervoer ze ook. Zulk eene hoop beschaamt niet. Weet gij dat?
Donderdag 27 Dec. Luk. 17 : 11—19. Genezing der tien melaatschen. Allen hoopten op den Heere Jezus, en ervoeren zijne goedheid en liefde, maar slechts één was dankbaar. Zijt gij als die negen of als die eene?
Vrijdag 28 Dec. Matth. 19 : 16—26. De rijke jongeling. De Heer had een welbehagen aan hem en stelde hem daarom een hoog doel voor oogen. Dat was hem destijds echter te hoog; wellicht heeft hij er later naar gejaagd.
Zaterdag 29 Dec. Mark. 10 : 46—52. Genezing van Bartimeus. Dengenen, die Jezus vergezelden, verdroot dit geroep, maar het beviel aan Jezus, om den geest die er uit sprak.
Zondag 30 Dec. Luk. 19 : 1—10. De tollenaar Zacheus. Boven bidden en denken vervulde de Zondaarsvriend de hoop van Zacheus. Ja, zoo doet Hij, die ook uw en mijn verlangen naar God ziet.
Maandag 31 Dec. Matth. 26 : 6—16. Zalving van Jezus te Bethanië. (Les voor den 6 Jan. 1901).

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 715 DONDERDAG 3 Jan. 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Wat zal het zijn?

Weêr snelde een jaar met haast daarhenen,
Met lief en leed, met vreugde en weenen,
En 't nieuwe vult d' ontruimde steê,
Wat zal het zijn? Wat brengt 't ons meê?

Wie zou het weten, wie 't vertellen,
En ons de duistre toekomst spellen?
Doch — zij die gave al niet ons deel,
Toch weten we iets, — wij weten veel.

Er zullen heerschers zijn, die strijden,
En 't moordstaal bloedige offers wijden,
In wapenkracht en eerzucht stout, —
Er zal een God zijn, die 't aanschouwt.

Er zullen zijn, die wreed verdrukken,
En zwakken machteloos doen bukken.
De noodkreet, in de keel gesmoord, —
Er zal een God zijn, die haar hoort.

Er zullen zijn, die de armen voeden,
Bij elken nood ter hulp zich spoeden,
In stilheid weldoen, onvermeld, —
Er zal een God zijn, die 't vergeldt.

Er zullen hooggeleerde wijzen
Hun wetenschap als 't heillicht prijzen,
Die 't oude WOORD bespot, veracht, —
Er zal een God zijn, die hen wacht.

Er zullen knechten Gods getuigen,
En voor den geest der eeuw niet buigen,
Miskend, veracht, als kwaad gemerkt, —
Er zal een God zijn, die hen sterkt.

Er zullen diep verdorven zotten
Met al het heil'ge roek'loos spotten,
Belust op 't geen de wereld schenkt, —
Er zal een God zijn, die 't gedenkt.

Er zullen zijn, die biddend lijden,
In veel verzoeking worstlend strijden,
Een vijand, die zijn pijlen wet —
Er zal een God zijn die hen redt.

Er zullen zijn, die twijflend vreezen,
Hoe trouw en waar Gods woord moog wezen,
Die steeds bekomm'ring voên in 't hart —
En zal een God zijn, Wien het smart.

Er zullen zijn, die vast gelooven,
Wien niets den hemelvreê kan rooven,
In leed noch smart, gevaar noch strijd —
Er zal een God zijn, Wien 't verblijdt.

Er zal een strijd zijn hier beneden:
De Christus zal de slang vertreden,
Gods licht de duisternis verdoen,
Gods Geest het hemelleven voên.

Er zal voor 't diepst verslagen harte
Steeds troost zijn bij den Man van smarte,
Verlossing, leven, heil en kracht
Voor elk, die need'rig Hem verwacht.

GODS GELEIDE.

„De Heere nu is degene, die voor uw aangezicht gaat; die zal met u zijn." (Deut. 31 : 8).

Weer is een jaar voorbijgegaan; een eeuw zelfs in 't niet verzonken. Wij staan aan den ingang van een nieuw tijdperk. Niet omdat het zoo gewoonte is, maar uit behoefte van ons hart wenschen wij u VEEL HEIL EN ZEGEN IN HET NIEUWE JAAR!

't Was ons als Redactie van „De Christen" een voorrecht God en Zijne kinderen door onzen in menig opzicht nog zoo gebrekkigen arbeid te mogen dienen. Wij hopen dan ook onder de verzekering van Gods geleide onzen tocht verder voort te mogen zetten.

En dewijl de „Algemeene Vergadering" onzer Unie met algemeene stemmen ons ook voor dit jaar de Redactie weder opdroeg, vragen wij dan ook bij vernieuwing de medewerking en steun van u allen, zoo gij, naar wij hopen, even dierbaar geloof met ons deelachtig zijt. Steunt ons blad eerstens door uw gebed, dan door uwe medewerking en eindelijk door verbreiding van hetzelve.

De stichting en opbouwing van Gods kinderen en van Zijne gemeente, de eere van 's Heeren naam door het getuigenis der waarheid, was in 't verleden steeds ons doel; ook in de toekomst hopen we met ernst dit doel na te streven.

God zegene „de Christen" tot heil der Christenen!

Zoo staan wij dan weder aan den ingang van dat onbekende. Doch Gode zij dank niet om alléén, aan ons zelven overgelaten of in eigene kracht onzen weg in 't donker te bewandelen. *„De Heer nu is degene, die voor uw aangezicht gaat; die zal met u zijn."*

Dit bemoedigende woord werd eens door Mozes gesproken. Zijn moeilijke levenstaak is bijna ten einde. Terugziende is zijne ziel vol lof over de macht en trouw van Jehovah.

Nog blijft er voor het volk veel te doen over. Het beloofde land, het liefelijk Kanaän, is reeds in 't zicht. Het wordt echter bewoond door sterke volksstammen. Zij zullen met het zwaard in de hand aan Israël het bezit van iederen duim gronds betwisten. De afgodendienst en zedelooze eeredienst der Kanaänieten anderzijds is ook niet zonder gevaar voor 't Israëlietische volk. Eene diep insnijdende rivier, de Jordaan, maakt voorts nog scheiding tusschen Israëls scharen en 't beloofde land. Hoe zal men durven overtrekken onder het oog van den machtigen vijand? Geen wonder, dat velen bij een blik in 't verschiet bevreesd worden.

God echter heeft het den vaderen gezworen, dat zij Kanaän zullen binnengaan en daarom zal Jozua het hun doen erven. Gods beloften falen niet; op Hem zij uw oog gevestigd; van Hem zij uwe verwachting.

Wat zullen wij in het onbekende nu voor ons liggende jaar 1901 vinden? Een machtigen vijand, die ons het voortgaan zal trachten te beletten; een zwaren arbeid, die verricht moet worden. Zeer zeker. Maar ook een land van belofte, de vervulling van Gods toezegging.

De H e e r, de almachtige Schepper van hemel en aarde, die zijn almacht openbaart aan duizenden hemellichamen, die zijn grootheid doet aanschouwen in het wonder samenstel der dingen, die wij klein noemen, die gehoorzaamheid eischt van hemel- en aardbewoners, van de geheime krachten in de lucht en in het ingewand der aarde; Hij is de Heer d i e v o o r u w a a n g e z i c h t g a a t.

Hij kan ons voorgaan, want Hij heeft de wegen over de aarde getrokken; Hij,

„Die wolken, lucht en winden
Wijst spoor en loop en baan,
Zal ook wel wegen vinden,
Waarlangs uw voet kan gaan."

Door de roode zee baant God een weg, door de Jordaan maakt hij een pad. Zou voor den Almachtige iets te wonderlijk zijn? Het is zoo versterkend en vertroostend, inzonderheid bij den ingang des jaars, ons te verdiepen in de almacht onzes Gods.

Die Heer gaat u voor. Hij gaat voor uw aangezicht; dat is, Hij gaat niet zóó ver voor u uit, dat gij Hem niet zoudt zien; niet zóó snel, dat gij Hem niet zoudt kunnen volgen. Hij gaat u voor op een weg, dien Hij voor u gebaand heeft, een weg, die uitloopt op het doel, dat Hij zich voorgesteld heeft met u te bereiken.

Houdt uwe oogen dus goed open; wijkt niet af ter rechter of ter linker zijde; staat niet stil als Hij u het „voorwaarts" gebiedr; let van stap tot stap op de wenken, die God u geeft; wandel aldus voor Gods aangezicht en wees oprecht en Hij zal u voorgaan, u leiden en u rijkelijk zegenen!

Inderdaad wij zullen het goed hebben gedurende het jaar aan welks ingang wij staan, als wij den Heer en zijn woord geloovig aannemen en als een openbaring daarvan in Zijne wegen wandelen.

Als veel u zal begeven en sommigen u verlaten, *de Heer zal met u zijn,* Hij zal u niet begeven, noch u verlaten. Onder alle omstandigheden, bij iedere lotswisseling, op iederen weg, die woest en verlaten schijnt, is de Heer u nabij.

Misschien zullen er in dit jaar ook voor u smartelijke scheidings-stonden aanbreken. Ja, wie schenkt u de zekerheid, dat gij in het bezit zult blijven van uwe ouders of kinderen, van uwen man of uwe vrouw? Wellicht zal een der uwen de groote reis aanvangen, waarvan niemand tot deze aarde terugkeert. In al deze gevallen zult gij u verlaten gevoelen; er is een ledige plaats ontstaan, die u de tranen uit de

oogen perst. Het is niet denkbaar, dat zich dezulken niet bevinden onder de lezers van ons blad. Wekken wij deze weemoedige gedachten bij u op om u kleinmoedig te maken? Zeer zeker niet. Doch wij willen er ons van doordringen, dat de Christen ook dát zich verlaten gevoelen onder de oogen mag zien, omdat hij de toezegging zijns Gods heeft: „Ik zal u niet verlaten." Hij laat u alsdan gevoelen, welk een voorrecht gij geniet in Zijne gemeenschap. Hij laat zich dan kennen door de openbaring van meer liefde en troost, dan gij ooit voor dezen van Hem hebt genoten; Hij wordt u meer en meer het een en het al van uw leven.

Het nieuwe jaar zal zeker nieuwe zegeningen brengen, maar ook weer nieuwe verzoekingen, verleidingen, inblazingen van Satan. Zult gij ze kunnen weerstaan? Gij kent uw eigen zwakheid. Welk een strijd hebben ze u in 't verleden jaar niet gekost! Doch vrees niet, „de Heer zal met u zijn." Stelt u bij vernieuwing met ziel en lichaam in de handen van den Almachtige en Getrouwe. Met Hem zult gij ook de Enakskinderen overwinnen.

En niet het minst zult gij de nabijheid des Heeren noodig hebben, wanneer in dit jaar de dood zijne kille handen op u legt. Dan baat geen klagelijk geween van de uwen. Uw tijd is gekomen. Niemand denke licht over het sterven. 't Is een zware reis, die door het donkere dal wordt gemaakt; 't is een moeielijke ervaring door allen verlaten te worden. Door a l l e n? Goddank, niet door onzen Levensvorst. Hij heeft de sleutelen ook der hel en des doods. De Jordaan des doods, die gij moet oversteken, is misschien breed en snelstroomend; uw Heer gaat echter voor uw aangezicht; Hij baant u een weg en houdt de wateren terug, totdat gij veilig zijt overgetrokken.

Neemt dus, geliefde lezers, deze verzekering van Gods geleide op uw levensweg mede in het jaar 1901, ja heel uw leven door, en 't zal ook u een bron van zalige vertroosting zijn.

„Zij zal ons niet berouwen
De keus van 't smalle pad;
Wij kennen den Getrouwen,
Die ons heeft liefgehad.
Vest al uw hoop op Hem!
Dat ieder 't aangezichte
Ginds naar de Godstad richte:
Daar ligt Jeruzalem!"

DE REDACTIE.

INGEZONDEN.

Waarde Theofilus!

Heden wil ik je eens mededeelen, hoe ik de kerstdagen doorbracht, want ik heb zulk een grooten zegen genoten, dat ik er onmogelijk van zwijgen kan. Den eersten dag was ik in Foxhol, alwaar we eerst kerstfeest vierden met de kinderen der Zondagsschool. Br. Mostert uit Groningen, de onderwijzer, was ook overgekomen, en zoo nam dan om 3 uur het feest een aanvang. De kerk was stampvol, verbeeld je: zoowat 160 kinderen, en zeer vele grooten, er kon, om zoo te zeggen, geen muisje meer bij in. Er werd gezongen door al deze kindermonden, dat hooren en zien verging. Wat een stralende oogjes, toen de kerstboom in 't lichtkleed gestoken werd. Alles liep, onder 's Heeren zegen, goed van stapel. Elk was ook zeer tevreden. En toen de jeugd om half zeven naar huis ging, hoorde men allerwege zeggen: „Wat een heerlijk feest, heerlijk schoon!"

Maar 's avonds, toen diegenen, die wat meer in jaren gevorderd waren, zich in de kerk vergaderden, was het eerst recht gezellig. Meer dan honderd waren gekomen, om die groote gebeurtenis, welke vóór 1900 jaren plaats had, te gedenken. Ik kan je alles niet mededeelen, 't zou te lang worden, en een bijvoegsel zou te kostbaar worden. Er was daar een muziekkorps en eene zangvereeniging, welke onze feestvreugde zeer verhoogden. Nadat de koperen kelen gespeeld hadden, en het koor het „Eere zij God" gezongen had, waren allen in een recht feestelijke stemming.

Veel werd er gesproken, vooral tot de onbeslisten. Dringend werd het hun aangezegd, dat Jezus ook in hun hart moest geboren worden. Dat de Heere dat woord zegene, dat er zondaars komen tot Jezus. Heerlijk zal het zijn, zoo dat feest een e e u w i g feest moge zijn! Geve de Heere, dat er in Foxhol eene opwekking kome, zoodat zondaars komen tot Christus!

Den tweeden dag gingen we naar Muntendam, om daar liefdemaal te vieren. Hierover kan ik kort zijn, daar de broeders uit Muntendam daarover wel een verslag zullen schrijven. Maar toch, waar het hart vol van is vloeit de mond van over, en schrijft de pen. Want zie, aan den avond komt eene vrouw naar voren, die haar hart aan Jezus gaf. Heerlijk, heerlijk, wanneer zondaars tot Jezus komen. Doch zie, nog lagen we op onze knieën of er werd geroepen: „Broeders, een tweede!" Een jongeling was het, die den beslisten stap deed. Vurig werd er gebeden. Innig werd er met God geworsteld, want er waren meer, dat voelden we. En zie, de derde komt, en nog is men niet uitgebeden of er komt een vierde — „Heerlijk, heerlijk," werd er geroepen. — Daar bidt een vader voor zijn zoon: „O, Heere laat h e d e n mijn zoon tot de overgave komen, en Gij doet het Heere, want Gij hebt beloofd te zullen verhooren!" En merk op; terwijl de vader bidt is er een broeder, die met zijn zoon spreekt, niet wetende, dat het de zoon was van den bidder. En als de vader het Amen uitspreekt ligt de zoon weenende en snikkende aan de voeten van Jezus, met den uitroep: „Wees mij zondaar genadig!" Heerlijke avond! Maar er waren meer, we moesten nog met God worstelen, en het einde was dat we zeven, zegge: ZEVEN geredde zondaars aan de voeten van Jezus zagen. Gansch de Gemeente weende van vreugde over de heerlijke daden Gods in ons midden. Of we nu ook den dood des Heeren verkondigen konden! We hadden er behoefte aan. Geve de Heere, dat er meerderen komen!

Rijk gezegend ging elk huiswaarts, dat kunt ge begrijpen.

Uw broeder in Jezus AITZE.

Uit de Gemeenten.

GRONINGEN. Daar de verslagen van Kerstfeestvieringen in dit No. van „de Christen" nog al wat ruimte vragen en ook veelal in hoofdzaak op elkander gelijken meenen wij kort te kunnen zijn.

Vooraf zij 't ons echter nog vergund van een geboortefeest melding te maken, hetwelk het geboortefeest van onzen Heiland kort vooraf gaat. De gemeente meende n l. in den 30en geboortedag van haren Voorganger een oorzaak van dank en vreugde te zien. Met een aanzienlijke schare waren we Zondag den 23en feestelijk bijeen. 't Was voor de Gemeente zoowel als voor haren Voorganger een rijk gezegend samenzijn.

JEAN CALAS.

(Slot).

Dat het vonnis onrechtvaardig was, daarvan was men ten volle overtuigd, zoowel in als buiten Frankrijk. Algemeen was men verontwaardigd, niet alleen Protestanten, maar ook Roomschen. Hooggeplaatste mannen gaven zich moeite om zich de zaak der ongelukkigen aan te trekken. Ge hebt wel eens van Voltaire hooren spreken, van den man, die niet aan het bestaan van God geloofde en met allen godsdienst de spot dreef. Tot zijne eer moeten we zeggen, dat hij niet de minst verontwaardigde was over den moord aan Calas gepleegd. Hij gaf geschriften in 't licht, die scherp en bijtend waren.

De weduwe Calas en hare kinderen eischten recht tegen het onrechtvaardige vonnis jegens man en vader gepleegd. Zij werden hierin krachtdadig door Voltaire gesteund. Om een proces te voeren was er geld, veel geld noodig, en 't was er niet. Geldinzamelingen werden er gehouden, om het te kunnen doen. De griffier eischte niet minder dan 1500 livres. Voltaire was over die som zoo verontwaardigd, dat hij aan den president schreef: „Welk een onrechtvaardigheid, dat er 1500 livres noodig zijn, om hunne onrechtvaardigheid te betalen. Het parlement radbraakt en de griffier vilt. Moet er zooveel betaald worden, zet mij dan maar op de lijst van hen, die tot de kosten bijdragen."

Het proces had plaats. Drie jaren na den moord werd het vonnis van het parlement te Toulouse met eenparigheid van 50 stemmen door een vonnis van den raad vernietigd. Aldus werd Calas in zijne eer hersteld, maar een altijddurende vlek kleeft op het parlement van Toulouse.

Zoo hebben we, mijne lezers, in de voorgaande bladzijden den geloofsmoed gezien van menschen, die liever alles wilden lijden, ja, zelfs het leven verliezen, dan hun Heer en Heiland te verloochenen, die voor hen gestorven was. Zij hadden Hem te lief, om Hem ook maar voor een oogenblik te verraden. Zij waren Protestanten van den echten stempel, dat helaas, ook in onzen tijd, niet altijd het geval is. Zooals het met den naam „Christen" gesteld is, zoo is het ook met den naam „Protestant." Niet alle dragers daarvan zijn in hun hart en leven, wat die naam te kennen geeft.

Misschien is 't u niet bekend, waar de naam Protestant van daan komt. Laat mij u dit eens ophelderen.

De benaming Protestant komt van „protesteeren" (tegenspreken). De Hervormden leverden een „protest" in op den tweeden rijksdag te Spiers (1529). De richting door die Protestanten gevolgd heet protestantisme. Vandaar heeten nu allen, die onder het protestantisme geboren en opgevoed en niet tot de Roomsche kerk teruggekeerd zijn, Protestanten.

Het was op den eersten rijksdag te Spiers in 1526, dat een edikt of bevelschrift werd uitgevaardigd, waarbij alle Hervormden tot de Roomsche kerk moesten terugkeeren of anders te vuur en te zwaard zouden uitgeroeid worden. Het was vooral de duitsche keizer Karel V met den paus en nog twee machtige vorsten van Europa, die felle haters der Hervormden waren. Vandaar het edikt.

De duitsche vorsten, die de zaak der hervorming toegedaan waren, zagen het gevaar in 't welk te wachten stond. Zij sloten zich nauw aaneen en gaven hun doel en hun standpunt te kennen door de volgende verklaring:

„Wij zullen al onze pogingen aanwenden om de eene Gods te bevorderen en eene leer te hand haven die in overeenstemming is met zijn woord, Hem dankende, dat Hij in onzen tijd de ware leer, die zoo lang begraven is geweest onder tal van bijgeloovigheden, weer heeft doen opleven, en zullen niet dulden, dat de waarheid, die God pas aan ons geopenbaard heeft, weer zou worden uitgedoofd."

Duidelijker en krachtiger kan het beginsel der hervorming wel niet uitgedrukt worden. Ware dit beginsel zoo in leer als in leven gehandhaafd geworden, wat zou het protestantisme dan tot een zegen geweest zijn. Maar dit is, helaas, niet zoo. Er worden thans vele zoogenaamde protestantsche kerken gevonden, die godsdienstig en zedelijk dieper zijn weggezonken dan de Roomsche kerk.

Toen nu in 1529 de tweede rijksdag plaats had en de roomsche heeren eischten, dat de duitvorsten zich aan de roomsche kerk zouden onderwerpen, protesteerden dezen en zoo kwam de naam protestanten.

Wanneer wij de verklaring der duitsche vorsten goed lezen, dan moeten we zeggen: met die verklaring kan en moet wel elk waar Christen instemmen.

Gij ook, mijne lezers? De Heere geve het.

Met het oog op de vervolging dier tijden kon de geloovige zingen:

„Is God voor mij, wat schade
Zal mij mijn vijand doen?
Als 'k bid om Zijn genade,
Zal Hij mij ook behoên.
Is Hij de Heer der heeren,
Mijn Vriend, mijn Hulp, mijn Heil,
Dan zal mij zelfs niet deren
Des vijands scherpste pijl.

Niets kan mijn ziel verderven,
Nu Hij mijn Heiland is;
Als ik eenmaal zal sterven,
Ben 'k van mijn heil gewis.
Geen oordeel doet mij beven,
Geen ramp mijn angst verwekt,
Sinds Hij, mijn Licht, mijn Leven,
Mij als met vleuglen dekt."

Ook het Kerstfeest bracht ons weder veel genot en rijken zegen. Des voormiddags van den eersten dag werden wij bij monde *van onzen geachten* Voorganger uitgenoodigd om mee te gaan naar Bethlehem. Wij willen hopen, dat velen voor de eerste of de zooveelste maal daaraan gehoor hebben gegeven.

Des namiddags was ons ruim kerkgebouw in een feestzaal herschapen. „Om 6 uur heden avond kerstfeestviering voor grooten" zoo was afgekondigd. Kort na zessen waren bijna alle plaatsen bezet. Veel werd er gezongen, hartelijk gebeden en gedankt en ernstig werd er gesproken. Ons muziekkorps kweet zich dapper van zijne taak. Vier jongedochters hielden een interessante samenspraak. Ook aan passende voordrachten ontbrak het niet. Velen keerden diep bewogen, anderen welgemoed en dankbaar huiswaarts.

Op den 2en feestdag werd ons des voormiddags de naam van het kindeke in zijne schoone beteekenis ontvouwd. Wegens het groot aantal kinderen der Zondagsschool moesten wij tweemaal feest met de kinderen vieren. Eerst met de 3 Zondagsscholen in de buitenwijken onzer stad, daarna met de kinderen der Zondagsschool in de kerk. In 't geheel vierden circa 250 kinderen op zeer genoeglijke wijze feest. Onze kerk was weer vooral des avonds gevuld. Ruim 100 grooten hadden tegen betaling van entrée toegang verkregen. De kinderen vermaakten zich uitstekend en natuurlijk de onderwijzers(-essen) met de ouders etc. niet minder.

Bij 't uitdeelen der prijzen en 't plukken der vruchten gaat de vreugde der kinderen gewoonlijk over hare grenzen en wordt dan uitgelatenheid. Eensdeels om dit te voorkomen en anderdeels om tijd te winnen vonden we goed, de *prijsuitdeeling* op den volgenden avond te stellen. Dit is dan ook geschied en op grond van eigen ervaring kunnen wij voor g r o o t e zondagsscholen dit ten zeerste aanbevelen.

Met blijdschap en dankbaarheid des harten zien wij dus op de nu achter ons liggende feestdagen terug. Moge de nawerking onder grooten en kleinen nog verrassend zijn!

STADSKANAAL. Reeds geruimen tijd is 't geleden sedert we iets aangaande de gemeente en haren arbeid in ons blad berichtten. De reden daarvoor was eenvoudig, dat er geene bijzondere aanleiding toe was. Alles had zijn gewoon beloop. Thans nu we weer met de Gemeente eene jaarbaan doorloopen hebben, moge een kort bericht hier plaats vinden.

Het achter ons liggende jaar was voor de Gemeente niet een van de vruchtbaarsten. Wel ontbrak het niet geheel aan zichtbaren zegen op den arbeid, wel bleef de Gemeente over het algemeen in liefde samen verbonden, wel werd menige satanische aanval verhinderd kwaad te stichten, ook werden wel enkelen op eene hartelijke belijdenis des geloofs door den Doop aan de Gemeente verbonden; maar niet alleen gingen er uit ons midden getrouwe zielen uit de strijdende tot de triumfeerende Gemeente over, die wij thans hier beneden missen, helaas, er waren er ook die ons verlieten of oorzaak gaven, dat de Gemeente hen moest uitsluiten, en dat is zeer smartelijk.

In de laatste dagen gaf ons de Heer menigen liefelijken en koesterenden lichtstraal van de Zonne der gerechtigheid te zien en te gevoelen, zoodat het ons niet ontbrak aan vertroosting en we weldra reden hebben om te verwachten, dat de Heer ons in nog niet te verre toekomst, liefelijke zegeningen op het arbeidsveld zal laten zien. Doch wij wenschen, terwijl wij onze roeping vervullen, alles alleen van Hem te verwachten.

Het pas gevierde Kerstfeest was mede voor ons goed en liefljk. Dagen te voren, zoowel als op den feestdag zelf, was er eene drukke beweging onder onze verschillende Zondagsschoolonderwijzers-essen, die met hunne leerlingen feest wilden vieren, en dat op verschillende punten van ons arbeidsveld met vreugde hebben gedaan. Hoogst belangrijk is de arbeid onder onze kinderen en daarom wel een feestje, en eenige drukte en opoffering waard. Het belangrijkste van die feesten der kinderen is, dat zij daardoor en daarbij op tastbare en zicht- en hoorbare wijze bepaald worden bij de komst in het vleesch van Hem, die ook voor de kinderen kind werd, teneinde hun, zoowel als andere menschen ware vreugde en een eeuwig feest te bereiden.

Op deze dingen werd ook de Gemeente en allen, die onder de prediking kwamen door onzen Voorganger gewezen, die des morgens eenige gedachten ontwikkelde, opgesloten in den tekst „ziet, ik verkondig u groote blijdschap."

Onze bijeenkomsten op den 2den dag waren niet minder heerlijk en naar wij vertrouwen zegenrijk. Immers de Gemeente had een L i e f d e m a a l bereid, en verwachtte broeders en zusters als gasten van Nieuwe Pekela en Weerdingermond en van hare stations. In die verwachting is zij niet teleurgesteld, want reeds tijdig des morgens verschenen broeders, die 3 of 4 uren hadden afgelegd om onze dischgenooten te zijn, niet slechts om voor het lichaam, maar bijzonder om voor de ziel te genieten. Zoo verschenen ook een menigte gasten van verschillende zijden met trammen en wagens, allen vol verwachting, een gezegenden dag te mogen beleven. En waarlijk, dat blijde ontmoeten van elkander, die warme handdrukken, die betoonde belangstelling in elkander, doet al terstond aangenaam en zielverheffend aan.

Doch dat was het begin. Als naar gewoonte werd er 'smorgens eerst gepredikt, waarbij de nieuwe Voorganger van Nieuwe Pekela, br. Kuipers, die voor het eerst ons Liefdemaal bijwoonde, ons diende. Spr. beantwoordde de vraag: Hoe kan er wel sprake zijn van een L i e f d e m a a l in een wereld vol van vijandschap, *wrevel, nijd en oorlog? Hij vond het antwoord* in de liefde Gods voor ons en daardoor onze liefde wederkeerig tot Hem. En bij de verdere behandeling van de woorden: Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad" (1 Joh. 4 : 19) verkregen wij eene goede, opwekkende inleiding tot ons Liefdemaal in den namiddag.

Ter maaltijd neergezeten werden we, behalve met aardsche spijs en drank, ook heel spoedig verkwikt met geestelijk voedsel, bestaande in hartelijke toespraken, mededeelingen, groeten van oude, zwakke en kranke broeders of zusters, die verhinderd waren lichamelijk in ons midden te zijn; voorts werden we gesticht door psalmen, lofzangen en geestelijke liederen, en wij zongen den Heere met aangenaamheid in het hart. En nadat ons samenzijn met de breking des broods, ter verkondiging van den kruisdood onzes Heeren, besloten was, scheidden wij met dankzegging in hart en mond, overtuigd als wij waren, dat we met onze meer dan 150 aanzittenden een aangenamen, goeden dag hadden beleefd! En wij, die in dat goede mogen deelen, roepen in den geest al onzen geliefden broeders en zusters toe: Tot wederziens, hier of in ons beter Vaderland!

VALTHERMOND. De 25ste December was voor de gemeente een blijde dag. Immers het was Kerstfeest, de dag van Jezus geboorte, en hoe kon het anders dan dat onze harten van vreugde opsprongen, bij de gedachte aan het heil Gods voor ons gewrocht door het zenden van zijn eenig-geboren zoon Wanneer er nu maar een reden is om feest te vieren, dan is het zeker de geboorte van onzen Verlosser en Zaligmaker, Christus de Heer.

De broeders en zusters van Emmer-Compascuum waren uitgenoodigd, om dien dag bij ons door te brengen. *Zij en andere vrienden en vriendinnen* kwamen dan ook over om zich met ons te verlustigen in de goedertierenheid Gods. Broeder Harm Elevelt vandaar verkondigde 's voormiddags ons het dierbaar Kerst-evangelie. Kort na de prediking vergaderden allen zich weder ter plaatse onzer samenkomst, en toen waren we nog recht gezellig bijeen. Menig broeder wist een ernstig woord in 't midden te brengen, menig lied werd ter eere van God aangeheven, terwijl de dienende Martha's er voor zorgden, dat onze lichamen geen gebrek leden. Zoo werden onze lichamen en zielen gevoed en verkwikt. Eere zij God voor zulke liefelijke oogenblikken. Maar de tijd staat bij dat alles niet stil, zoo werd het dan weer zoetjes aan tijd van scheiden, en nadat wij den dood des Heeren gedacht hadden bij de zichtbare teekenen van brood en wijn, keerde ieder wel voldaan huiswaarts. Naar wij verwachten zal nog lang deze dag in dankbare herinnering blijven bij allen, die met ons samen waren. En onze stille bede is: Och Heer, achtervolg het gesprokene met uw zegen, opdat er nog zielen door gewonnen mogen worden voor uw Hemelsch Koninkrijk, amen.

Namens de Gem.:
DE SECRETARIS.

VRIESCHELOO. Op den Tweeden Kerstdag hadden wij het genoegen, met de kinderen van de Zondagsschool feest te vieren Om half twee 's namiddags was ons kerkje reeds gevuld met kinderen, ouders en nieuwsgierigen, waar een schoone kerstboom prijkte. Onze Voorganger leidde het feest, terwijl er door verscheidene broeders een woord werd gesproken en de kinderen werden getrakteerd op melk en broodjes. En hoewel het eerst iets duister scheen, wat het financieële betrof, heeft de Heer ons bovenmate gezegend, en konden wij de kleinen, wier aangezichtjes straalden van vreugde, ook nog elk een boek en een kleedingstuk mee naar huis geven. Daarna begon het feest voor de grooten, zooals onze oude br. Katuin zei; en nogmaals stroomde ons kerkgebouw vol menschen, door verscheidene broeders werden toespraken gehouden en de weg ten eeuwigen leven werd voorgesteld. Ook menig psalmvers en geestelijk lied werd gezongen ter eere van onzen Heiland. Tot ruim negen uur bleven wij samen en gedurende al dien tijd mochten wij kennelijk ondervinden, dat de Heer in ons midden was, ja het was alsof wij reeds een voorsmaak van den hemel genoten. O! hoe zalig zal het zijn als wij eenmaal met alle broeders en zusters in Nederland, ja met die van de gansche wereld feest zullen vieren in den hemel. Geloofd zij God enz. Ps. 68 : 10.

Uw broeder in Jezus:
GERH. KRUIZINGA.

HAARLEM. 't Is niet dikwijls, dat de Haarlemsche Gemeente plaatsruimte vraagt in ons orgaan. Thans wil zij u in 't kort verslag doen van haar Kerstfeest. Dit jaar werd een proef genomen, om door een gezamenlijke Kerstfeestviering van Gem., meisjesvereen., jongedochtersvereen. en Zondagsschool, de belangstelling der Gem. in haar drie takken van arbeid te verlevendigen. En dit feest moet daartoe ongetwijfeld hebben bijgedragen.

Onze ouderling H. v. d. Ridder opende de bijeenkomst met een opgewekt woord naar aanleiding van Lukas 2. Br. Bartling sprak een woord tot de Zondagsschoolkinderen; die hij ook zingen liet en de andere Zondagsschoolonderwijzer, br. Mol, vertelde op tactvolle wijze een mooie geschiedenis. Daarna kreeg zr. G. van der Steur gelegenheid tot het vertellen van een bijzonder leerrijke geschiedenis. Zij deed dit recht verstaanbaar en duidelijk. Natuurlijk werden in de tusschenpoozen de dorstige keeltjes en keelen gelaafd en ook de maag werd niet vergeten. Ten slotte kregen de kinderen allen een klein geschenk mede. Het geheele feest droeg een opgewekt karakter. Het aardigste was, dat een collecte bij onze leden, de commissie in staat stelde de uitgaven te bestrijden. Een dame had een mooien kerstboom uit haar bosch laten hakken.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Hertog Hendrik, de a.s. gemaal van onze Koningin, legt zich reeds ijverig toe op 't aanleeren der Nederlandsche taal en onze Vaderlandsche geschiedenis, waarin professor Krämer Z. H. behulpzaam is. Dit verhindert evenwel niet, dat hij dagelijks met H. M. uitrijdt onder levendige sympathie-betuigingen van 't publiek. Ook zijn zij met hun beiden reeds naar het Loo geweest om schikkingen voor het huwelijk te maken, terwijl Paul Kruger, die zich in 's Gravenhage bevindt en 't verloopen Kerstfeest te Scheveningen onder 't gehoor van Ds. v. d. Valk de prediking bijwoonde, eveneens een bezoek van den Hertog heeft ontvangen, in gezelschap van Hr. Ms. adjudant, Jhr. Van Tets.

Bij het spoorweg-ongeluk, de vorige week te Twello plaats gevonden, zijn twee personen omgekomen, n.l. de heeren Broekhuis en Tiggelaar, wier stoffelijk overschot Woensdagmorgen j.l. op de algemeene begraafplaats te Deventer werd ter aarde besteld, waar eenige duizenden te saamgestroomd waren om de plechtigheid bij te wonen. Tegelijk met dat ongeluk had ook in

Beieren op de lijn Schwandorf—Furth een spoorwegongeluk plaats, doordat de locomotief op eene plaats, waar de trein door 't bosch gaat, derailleerde. De trein was vol passagiers, maar gelukkig is slechts één hunner om 't leven gekomen, terwijl drie ernstig en zes licht gewond werden. In

Zwitserland heeft een boer, met name Bingellie, eigenaar van een groote hoeve te Aackermat, een viervoudigen moord gepleegd. De man had bij de erfenis van zijn vader, naar hij meende, een stuk land te weinig gekregen en geen betere schatten bezittende, maalde hij daar zoodanig over, dat hij soms aanvallen had van krankzinnigheid. En nu heeft hij zijn zoontje van acht jaar, zijne vrouw, zijne schoonzuster en zijne moeder achtereenvolgens in een bosch gelokt en doodgeschoten. Welke monsters maakt toch de Duivel van de menschen. Hoewel bij de eerste terechtzitting recht kalm antwoordende, kreeg hij kort daarop een aanval van krankzinnigheid en is naar een gesticht gevoerd, dat hij volgens deskundigen wel niet meer zal verlaten. De Czaar van

Rusland, die zich wegens ernstige ongesteldheid in 't Zuiden, te Livadia heeft opgehouden, is naar men bericht, zoo goed als genezen en hoopt eerstdaags zijne dagelijksche werkzaamheden, waarnaar hij verlangt, weer te hervatten' zoodat van een reis naar Frankrijk wel niet zal komen, omdat 't niet noodig is. In

Engeland is overleden Lord Armstrong in den ouderdom van 90 jaar, een man, die zich verdienstelijk heeft gemaakt door uitvinding of verbetering van hydraulische machines, hoewel hij uit eene burgerlijke familie te New-Castle geboren was.

Naar uit Nieuw Zeeland wordt gemeld, zal nu

het nieuwe contingent Nieuw-Zeelanders, bestaande uit 200 man, waarvan de helft Maoris (kleurlingen), weldra naar Zuid Afrika scheep gaan. Of dat een bewijs is, dat de oorlog haast uit is, of dat het inmengen van dat gekleurde element dienen moet om de opstand der Afrikaners algemeen te maken; zeker is 't dat Engelands reputatie als beschaafde mogendheid er niet bij wint.

Z.-Afrika. Lord Kitchener, die te De Aar verblijf hield om de gevreesde opstand in de Kaapkolonie door den inval der Boeren, is naar Pretoria teruggekeerd, omdat de vrees geweken is, of, omdat hij zijne tegenwoordigheid in Transvaal ook noodzakelijk acht, want hoewel de berichten op 't oogenblik weer schaars zijn, verneemt men toch wel, dat de Boeren niet stil zitten en nog al weer een escadron van 300 man in een hinderlaag gelokt en gevangen genomen hebben, die zij echter ook weer loslieten, natuurlijk, na hen paarden, wapenen enz. te hebben afgenomen. Ook durven de Boeren nog al eens een trein aanvallen en is De Wet weer slaags geweest met Knox, die hem wil verhinderen naar het Zuiden door te breken, waarvan de afloop nog niet bekend is, maar het schijnt wel, dat Kitchener de toestand niet rooskleurig inziet, want hij begint heel zachte proclamaties uit te vaardigen voor de Boeren die geneigd zijn zich over te geven. Of de Boeren zich echter daardoor zullen laten vangen is na de ervaring der laatste dagen twijfelachtig.

N. P. K. K.

CORRESPONDENTIE.

Bij de verschijning van het eerste nommer van van den 20sten jaargang van ons blad, bij 't begin van de 20e eeuw, kunnen we niet achter blijven met een woord van dank, met het oog op den arbeid zoowel aan de administratie als aan de redactie van ons blad verbonden in de eerste plaats aan onzen getrouwen God, die ons met onze weinige gaven en krachten heeft willen gebruiken en sterken, ook voor dit deel van Zijn werk voor en met ons blaadje, maar eveneens ook aan de broeders en zusters, die ons zoo vaak bemoedigd en geholpen hebben, onder welke niet het minst de zuster, die ons zoo geheel kosteloos met de correctie der proeven ten dienste staat. God en Zijn zegen, die Hij het best naar wijze en mate weet te verleenen, zij hun aller heerlijk loon.

Bij vernieuwing bevelen wij gaarne dezen arbeid der Unie onzer Gemeenten bij alle medeverbondenen in Christus Jezus aan. Allen kunnen niet hetzelfde doen, maar allen kunnen wat doen ook voor ons orgaan, dat week aan week in de wereld en bijzonder in onze Gemeenten uitgezonden wordt. Vergeten we niet voor elkander en voor den arbeid te bidden! — Al den broederen heil!

DE ADMINISTRATEUR.

De Bijbel-Kalender

van de I. B. L. B. voor het jaar 1901 is bijna gereed. De drukte van de laatste dagen heeft de uitgave eenigszins vertraagd.

Bestellingen van Berkhout en Rotterdam zijn reeds ingekomen. Waar blijven echter de leden van andere Gemeenten? Ter voorkoming van onnoodige porto's bestelle men s. v. p. gemeenschappelijk door middel van den Secr. der Gem. (Zie No. 713 van „de Christen.")

De prijs per exempl. is 6 ct., voor 10 en meer exempl. à 5 ct.

De oplage is slechts klein. Haaste zich dus een ieder. Die eerst komt, die eerst maalt.

Verdere bestellingen worden ingewacht bij
B. PLANTING, Groningen, en
K. KUIPERS, N. Pekela.

P.S. Zoodra de Kalender gereed is, zullen de bestellingen ten spoedigste worden uitgevoerd.

VARIA.

WELLINGTON EN DE ZENDING.

Een predikant, die een tegenstander van de zending was, verklaarde ten aanhoore van den hertog van Wellington, toen er sprake van de zending in Britsch-Indië was: „O, dat zendingswerk is een even dwaze als nuttelooze en onvruchtbare onderneming; het is niets anders dan een voortbrengsel van partijzuchtige en dweepzieke geesten!" Toen fronsde de oude soldaat de wenkbrauwen, en sprak: „Mijnheer de marschorder van uwen koning luidt: Gaat dan henen door de geheele wereld, en predikt het Evangelie aan alle creaturen! Het is een slecht soldaat, die dááraan tornt en dat achterwege laat. Doe wat u bevolen is, en doe het met ijver en trouw; het verdere kunt gij aan God overlaten. Dat is de zaak uws Konings!"

DE GOD DER KINDEREN.

Eene arme heidensche vrouw in Japan bracht een ellendig verwaarloosd, in lompen gehuld kind bij een zendeling, en bad hem, het arme wurpje op te nemen en te verzorgen. „Want," voegde zij er bij, „uw God is de eenige God, die de menschen leert, dat zij goed voor de kinderen moeten zijn."

DE HOOFDZAAK.

Van een Indiaansch opperhoofd in de dagen van Zinzedorf wordt verhaald, dat hij na zijne bekeering de volgende mededeeling deed: „Eens kwam er een prediker tot ons, die ons meende te moeten bewijzen, dat er een God is; tot dezen zeiden wij: „Zoudt gij dan denken, dat wij dát niet weten? Ga maar weer heen."

ADVERTENTIEN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 716 DONDERDAG 10 Jan. 1901 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en
N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen
adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Ja, dat zal 't zijn!

Wat nood of druk de ziel doe vreezen,
Gods kind'ren zullen veilig wezen,
Zijn gunst hen leiden op hun schreên,
Zijn kracht hen sterken in hun treên.

Zijn wijsheid hun Zijn wijsheid leeren,
Zijn zorg hun 't al ten beste keeren,
Hen goeddoend zeeg'nen van omhoog,
Hen hoên als d' appel van Zijn oog.

Zijn trouw hen dag en nacht omringen,
Van hulp en heil hen blij doen zingen,
Zijn gunst hun licht zijn en hun staf,
Tot aan, tot in, tot over 't graf.

Wat met den tijdstroom heen moog' varen,
Wat al verandring 't leven baren,
't Worde alles om en om gekeerd —
De Heer zal God zijn, die regeert.

Wilt dan op Hem uw hope bouwen,
In kinderlijk geloofsvertrouwen,
Gewillig, need'rig, blij en stil,
U voegen naar Zijn wijzen wil.

Dan zal Zijn hand ons trouw geleiden,
En niets ons van Zijn liefde scheiden.
Dan worden wij door Hem bereid
Voor 's hemels vreugde en heerlijkheid.
(Overgenomen)

GAAT HIJ MEDE?

(Exodus 33 v. 14—16)

„Zoude Mijn aangezicht moeten medegaan, om u gerust te stellen?" is de vraag van den Heere, den God Israëls, aan Mozes, als deze bezwaar maakt om met het volk Israëls op te trekken naar het land, dat reeds aan Abraham was beloofd. Hoe kwam het dat Mozes aarzelde, waar toch de Heer het volk juist had verlost uit Egypte, om het in het land Kanaän te brengen en waar de Heer zoo kort te voren niet slechts de tien geboden, maar ook reeds zooveel andere wetten aan het volk had gegeven?

Waarom aarzelt Mozes? Er was scheiding gekomen tusschen God en het volk. Ze hadden het verbond, zoo kort gesloten, reeds verbroken. Mozes was nog op den berg, toen zij het gouden kalf maakten en zich daarvoor bogen. Groot was des Heeren toorn daarover geweest en alleen de dringende voorbede van Mozes had den Heer weêrhouden het volk te vernietigen (Exodus 32 v. 9—14). De Heer had hierop (hoofst. 33 v. 1—3) verklaard, dat Hij eenen Engel zoude zenden om ze te voeren in het land Kanaän en dat Hij alzoo Zijne belofte zou vervullen, die Hij aan Abraham, Izak en Jacob had gedaan. Mozes is hier echter niet mede tevreden. Hij wenschte den Heer zelf aan de spits te hebben. De God Israëls moest zelf medegaan.

Leerrijke en ernstige geschiedenis. Het is toch de geschiedenis van het volk des Heeren, Zijn erfdeel onder de volkeren der aarde, het volk des verbonds. Is de vraag „gaat Hij mede" niet waard onderzocht te worden? Waardoor werd God verhinderd om op te trekken met Israël? Waarom was Mozes, de man Gods, niet tevreden met het geleide van eenen Engel? en waarom geeft de Heer toe aan den wensch van Mozes? Deze vragen komen bij ons op en geve de Heer ons iederen dag, ja ieder uur deze vraag in het hart: „gaat Hij mede op onzen levensweg?" Het kan toch zijn dat onze God verhinderd wordt om met ons mede te gaan op de woestijnreis door dit leven, en wij zouden evenmin als Mozes, evenmin als het volk Israëls durven verreizen als Hij niet mede gaat. Dan was Israël steeds bij Hem gebleven, dan blijft de Christen steeds onder de donderstemmen der Wet. Of zouden wij het er soms evengoed maar bij kunnen wagen? Als een Christen dat doet, waagt hij meer dan ooit Israël waagde, want dan waagt hij letterlijk zijn geestelijk leven er aan.

De eerste vraag is dan „wat verhinderde God, om met Israël op te trekken?" Zooals wij hierboven opmerkten, had Israël het gouden kalf opgericht. Let wel, Israël zondigde op schijnbaar vrome manier. Het volk sprak niet: „wij willen van Jehova niets meer weten," neen, „dit zijn uwe Goden, die u uit Egypteland opgevoerd hebben," en zij maakten voor den Heer een groot feest. Er is geen grooter gruwel in de oogen Gods dan den schijn aan te nemen, dat men Hem eert en tevens Zijne geboden te verwaarloozen. De Heer had van Sinaï's top het duidelijk laten hooren: „Gij zult u geen gesneden beeld maken om u daarvoor te buigen." Daarmede hadden zij God in het aangezicht geslagen, hoe vroom het ook scheen. Daarbij hadden zij den knecht des Heeren geminacht. Wij weten niet waar Mozes, die man, is gebleven, was hun woord. Wij zullen deze zonde van Israël nu niet uitmeten, maar hoewel er in geen onzer steden, zelfs in het groote Amsterdam, ooit een groot gouden kalf heeft gestaan, dat aangebeden wordt, kan het toch nog wel gebeuren, dat ook een Christen een klein gouden kalfje bij zich heeft, dat zeer voorzichtig en stil, gelijk Rachel haar terafim, onder jas of mantel weggestopt wordt en dat men zelfs aan het hart drukt om het niet te verliezen, want dat is onze God, die ons uitgered heeft. Rechtzinnigheid in de leer, rechtvaardig leven, ijver in den dienst des Heeren of in den arbeid, kortom, alles wat in de plaats van God wordt gesteld. Men buigt er zich zoo bepaald niet voor, maar koestert het toch en soms heeft men daar zelf geen erg in. Het is zeer de vraag, of Aäron goed wist wat hij deed, toen hij het volk hielp. Maar al weten wij het niet, (wij kunnen het wel weten, maar het hart is arglistig), de oogen des Heeren dringen door den diksten pels heen. Hij ontdekt ze wel en dan gaat Hij niet mede, en alleen door de voorbede des Middelaars wordt Zijn toorn dan afgewend, ofschoon de straf of kastijding, evenals bij Israël, niet uitblijft, want men mist den vrede Gods en gevoelt dat Hij, die de Immanuël is, niet mede gaat. Wij gevoelen ons alleen, want wij zijn zonder Hem. Dat kan een Christen evengoed weten als het volk Israëls zien kon of God, hun God, mede optrok of niet.

Mozes wilde dan ook niet optrekken zonder den Heer. Ook een engel was niet genoeg. De Heer zelf was eene behoefte voor dezen dienstknecht des Heeren omdat hij wist, dat geen engel, hoe groot ook, het gemis van den God Israëls kon vergoeden. Vergeten wij niet dat Mozes hier staat als vertegenwoordiger van het volk. De stemming van Mozes was ook die des volks op dat oogenblik; al de sieraden, waar anders de oosterlingen zoo op gesteld zijn, werden afgelegd. Waar de ziel ontdekt wordt aan zichzelf, waar de Christen ontdekt dat de Heer zich verre van hem houdt, wordt het hart van den geloovige door niets gerust gesteld dan door het weder aanschouwen van het aangezicht des Heeren. Men kan het zoeken waar men wil, vinden doet men het nooit. Het is niet kwaad, en zeker is het dikwijls zoo, dat waar voor korten of langen tijd scheiding tusschen den geloovige en God was, deze stemming van Israël ook in het hart van den Christen is. Dit is het vasten, hetwelk God verkiest, dat Hem behaagt. Dan gevoelt de ziel, ondanks zijn dwaling, dat men toch niet leven kan zonder zijnen God. Dan legt men in rouw des harten al zijn versierselen af, pronkt niet met zijn gaven, laat zich niet voorstaan op zijn kennis, maar ontbloot zich en stelt zich zoo voor het aangezicht des Heeren. Geen zonde met het gouden kalf kan de trouw van Jehova doen wankelen of wijken, als ze wordt beleden en verafschuwd. Op de voorbede van den Middelaar keert Hij tot zijn volk terug, juist omdat het *Zijn* volk is en om de eer Zijns Naams. De kastijding heeft het gedragen en zich niet verzet; het heeft berouw getoond en zich ontbloot voor het oog van Zijn God. Nu kan Jehova ook weêr optrekken aan de spits van het volk en bij het behalen van de zege over Zijn vijanden kan het volk getuigen „Jehova is onze banier." Dan kan later door den profeet, ondanks de soms groote afdwalingen in de woestijn, worden gezegd van Gods wege: „Ik gedenk de weldadigheid uwer jeugd, de liefde uwer ondertrouw, toen gij Mij nawandeldet in de woestijn, in een onbezaaid land." (Jer. : 2 v. 2).

Wat beweegt den God Israëls, om zijn vonnis in te trekken en weder met zijn volk mede te gaan? „Omdat," alzoo zegt de Heer tot Mozes, „gij genade gevonden hebt in Mijne oogen en ik u bij name ken." Is het ons niet, alsof wij hier den weêrklank vinden van de woorden tot den Middelaar des N. Verbonds gericht van den hemel (Matth. 17 v. 5): „Deze is Mijn geliefde Zoon, in denwelken Ik Mijn welbehagen heb"? en het woord van den Apostel (1 Petr. 1 v.

20) dat Christus is voorgekend van de grondlegging der wereld? De voorbede van Mozes werd aangenomen en het volk gered ondanks zijn groote zonde; Hij, onze eeuwige Hoogepriester, bidt voor ons en wij worden bewaard door 't geloof in de kracht des H. Geestes op de gedurige voorbidding van den eenigen Middelaar Gods en der menschen, ja meer, Hij is niet slechts de Engel des verbonds, in wiens binnenste de Naam is, en die mede gaat, maar voor ons is Hij de Immanuël, de God met ons van alle eeuwen tot in eeuwigheid toe. Hoedt u dan, waarschuwde God Israël, voor Zijn aangezicht. Laat ons ons wachten onzen Heiland niet te bedroeven, want ook Zijn oogen zijn als vuurvlammen en Hij onderzoekt harten en nieren. Geen afgod, hoe klein ook, blijft voor Hem verborgen, maar ook geene afkeering, hoe zwaar ook, of Hij vergeeft ze als ze met waar berouw en boete bekend wordt. Dan kan Hij ons leiden en brengen ons door de woestijn in het land der rust, ja zelfs in de vaste steden, door lusthoven en tuinen en dorpen omringd; dan komt zoowel de Palmstad als Zion in ons bezit, dan wonen wij geduriglijk voor Zijn aangezicht.

Ernstig is daarom de vraag „gaat Hij mede? Zoo niet, wat is de oorzaak der scheiding? O, laat ons ze wegdoen, al kost het ook veel. Het is geen schade iets op te geven voor den Heer onzen God. Waar wij staan voor de eer van Zijn Naam, gelijk de kinderen van Levi, daar is Hij ons erfdeel. Waar wij ons verootmoedigen voor Zijn aangezicht, gaat Hij voor en leidt ons in grazige weiden en bezoekt ons met Zijn zegen. Volgen wij Hem, waar Hij ons ook henenvoert.

A. K. O.

Van het arbeidsveld.

Geliefde brs. en zrs.!

't Was een eenigszins donkere dag, die 26 Nov. toen we voor het eerst in dienst der Unie de hand aan den ploeg sloegen. Geleek de bodem ook rotsachtig, toch greep hier en daar het ploegijzer diep in de aarde. Van uit den Buinermond, waar ik gehuisvest was in de gastvrije woning van br. Stavast, bezocht ik het eerst het zoogenaamd „Moeras." De menschen aldaar schenen hunne belasting nog niet betaald te hebben, want men hield mij hier en daar voor een deurwaarder, en wilde de traktaatjes, welke ik hen aanbood, niet aannemen, omdat zij „veur die vodden ein stuver betoalen mosten." Als ik hen dan duidelijk maakte, dat ik een evangelist was, viel hen een pak van het hart, en vond ik ook in den regel een geopend oor.

Eenmaal trad ik eene woning binnen, waar eene oude vrouw zat met hare kleinkinderen Om gemakkelijker een gesprek te kunnen beginnen vroeg ik of zij een traktaatje wilde hebben, waar op zij antwoordde: „Indien het maar iets goeds is voor een oud mensch."

„Het is als 't ware uitsluitend voor oude menschen gemaakt," zeide ik, en gaf haar een traktaat *God heeft u lief*. En hier beleed dit moedertje van ongeveer 75 jaar zóó blijmoedig den Heere lief te hebben, dat ik er verbaasd over stond. In een ander huisgezin veroorzaakte ik schrik en angst, door dat men mij hield voor den „neiberoupen dominé van Bunermond," (alhoewel daar geen dominé is beroepen, daar er nog een is) en men zich zeker beschuldigen kon van ontrouw kerkbezoek. De huisvrouw tenminste beefde, toen de „dominé" binnentrad. Op elke vraag, en na elk gezegde mijnerzijds beloofde zij a.s. Zondag in de kerk te zullen komen; en of ik het haar al met den meesten drang zeide, dat alléén het bloed van Jezus Christus reinigt van alle zonde, zij snikte zooveel te luider: „Jao, meneer, ik zel Zondag bie joe in de kerke kommen, ik beloof 't joe!"

Een andere maal had ik eene zeer lieflijke ervaring. Het was in den 2en Exloërmond. Ik kwam daar in een zeer nederig en alleenstaand huisje. In het eenige kamertje zaten een jongen en een meisje, ongeveer 12—14 jaar oud, heel vredig bij elkaar te aardappelenschillen. Een kleinere was in een klein stoeltje gezeten. Ik vroeg hen, of ze ook naar de Zondagsschool gingen, en vooral, of ze den Heere Jezus ook liefhadden, waarop zij met stralende oogen zeiden: „Ja, wij hebben Jezus lief." En op mijne vraag, waarom, antwoordde het meisje in het Drentsche dialect: Maar mijnheer, zou men Jezus niet liefhebben, die ons zóó liefheeft dat Hij voor ons leed en stierf, en die ook eens riep: laat de kinderkens tot Mij komen! Wie zou Jezus nu niet liefhebben?"

„We spraken nog meer met elkander, maar 't zou te veel zijn om hier weer te geven. De Heere zegene hen, alsook hunne ouders!

Van br. Stavast ging ik naar Weerdingermond, waar ik na eenige moeite logies verkreeg bij br. Kruit. Hier ging ik ook eens een bezoek brengen aan de Dikbroeken, alwaar men de menschen niet anders kan bereiken dan door over slootjes te springen, en dergelijke gymnastische oefeningen meer.

Alhier was Zondag 2 Dec. eene vrouw, welke om ongeveer 12 of 1 uur op visite ging, en die om ongeveer 3 uur dood op een wagen naar huis werd gebracht. Gelukkig, dat we mogen gelooven dat ze bij haren Heiland is. Den Woensdag daarop ontmoette ik haren 85 jarigen vader, welke, glimlachende door zijne tranen heen, het beleed, dat Jezus zijn eenige hoop en steun was in zijn ouden dag.

Dinsdags had ik het genoegen, dat br. Spreeuwers mij vergezelde. Wanneer er twee zijn, is de reis altijd aangenamer.

Donderdag 2 Dec. ging ik door Roswinkel naar Compascuum. Op deze reis geleek ik wel op „Christen" terwijl hij den modderpoel doorzwemt, want het voorwerp, dat men hier met den weidschen naam van *weg* betitelt, was niets minder dan een modderpoel. Moede kwam ik dan ook op de „Paul Krugers hoeve" bij br. Olieslager aan, waar onder het genot van een Paul Kruger-sigaar, *) weldra alle vermoeienis vergeten was.

Het weder was hier echter al te mooi, want alle menschen konden bijna evengoed hunne werkzaamheden verrichten, alsof het in 't geheel geen December was. Zoo ging ik dan eens het veen op, waar ik aan de arbeiders traktaten gaf en zoo mogelijk ook een woord met hen sprak.

Hier ontmoette ik ook eene moeder welke drie zieke kinderen had. Dat hier de troostwoorden des Evangelies juist van pas waren, behoeft wel geen betoog. Zegene God haar!

In Compascuum mocht ik ook driemaal het Evangelie verkondigen. Er was zulk een algemeene belangstelling, dat zelfs de godsdienstonderwijzer van de Herv. kerk de banken wilde leenen. Daar we echter meer nabij konden krijgen hebben we daarvan geen gebruik gemaakt.

Van Compascuum ging de reis naar Odoornerveen, waar ik na een zeer moeilijken tocht van ongeveer acht uren afgemat en uitgeput aankwam.

Onder de prediking aldaar kwam zóóveel volk, dat br. Manrho (waar de prediking was, en waar ik ook gelogeerd was) zich eens achter het oor krabde en zeide: „Waar halen we nog zitplaatsen vandaan, en hoe krijgen we de menschen er in." Ja, Dinsdags kwam men bijna anderhalf uur te vroeg, uit vrees, anders geen plaats te zullen krijgen. In 't geheel mocht ik gedurende deze reis elf maal het Evangelie verkondigen. 's Woensdagsavonds kwam ik weder behouden en wel bij br. van Beek aan, waar we stof hadden om den Heere te danken voor al zijne weldaden en bewijzen zijner liefde. Hem zij de lof en prijs! Broeders en Zusters! gij hebt toch de Unie cent-evangelisten in uwe dagelijksche gebeden niet vergeten? Gedenkt, zij hebben het zoo noodig!

Na hartelijke groeten, onder toebidding van 's Heeren zegen,

Uw Unie cent evangelist:
A. HOF.

*) Bedenkelijk genot. RED.

Uit de Gemeenten.

ZUTPHEN. Evenals alle jaren werd ook nu met de kinderen der Zondagsscholen op den 2den Kerstdag feest gevierd. Met een 150tal kinderen kwamen wij om een rijk versierden Kerstboom tezamen, teneinde in opgewektheid des harten onzen God te loven voor de komst van onzen Heiland in 't vleesch.

Veel is er dien avond gesproken over dien Heiland, zonder wien wij ons geen leven meer kunnen denken. Ook het talrijk opgekomen publiek werd door verschillende broeders op den Zaligmaker gewezen.

Behalve het gewone zingen hoorden wij van de kinderen nog een vierstemmig lied, 't welk ons deed verlangen, dat er spoedig een kinder-zangvereeniging zich moge ontwikkelen, naast de bestaande Jongelings- en Jongedochtersvereeniging, welke ook veel bijdroeg tot opluistering dezer feesture. Ook „Elad" kweet zich goed van hare taak.

Het is ons een goede ure geweest, waarop wij met dank aan onzen God in blijdschap mogen terug zien.

Om den eeuwovergang op gepaste wijze te vieren, besloot de Jongelingsvereeniging een bidstond te organiseeren, waartoe Gemeente en Jongedochtersvereeniging ter deelname werden genoodigd en waarvan dan ook ruim gebruik is gemaakt.

't Was ook dáár een goede ure, vooral omdat een jongeling en jongedochter zich uitspraken Jezus tot hun Heiland te kiezen.

Waar bij de wisseling des jaars het Hoofd der Gemeente ons reeds zulke vruchten doet zien, daar twijfelen wij niet of Hij zal ook dit jaar met ons zijn.

A. H. K.

HAULERWIJK. Over de bijzondere vreugde, waarmede de kinderen onzer Zondagsschool op den 1sten Kerstdag feest vierden, meenen ook wij onze brs. en zrs., lezers van „De Christen," iets mede te moeten deelen.

In vereeniging met de Zondagsschoolonderwijzers (essen) had n.l. inzonderheid onze Naaivereeniging veel tot de voorbereiding van dit kinderfeest gedaan. Vele schoone kleedingstukken etc. zijn door deze Vereen. vervaardigd, die dezen avond als een Kerstgeschenk den kinderen mee naar huis werden gegeven.

Met van vreugde stralende gezichtjes stroomde de blijde kinderschaar om 4 uur ons kerkje binnen, gevolgd door een groot aantal ouders etc. Ons kerkje was overvol.

Een prachtig versierde Kerstboom, met een 50tal door bovengenoemde Vereen. vervaardigde kleedingstukken, maakte een alleraardigst effect. Het door de kinderen van buiten geleerde maakte blijkbaar op de ouderen een diepen indruk.

Onzen br. Voorganger, leider van dit feest, ontbrak het niet aan voor grooten en kleinen toepasselijke woorden. Velen waren diep bewogen.

De broodjes, koek en melk lieten de kleinen zich goed smaken en met een jubeltoon werden de prijzen in ontvangst genomen.

Vroolijk en gezegend vierden we aldus Kerstfeest. God zegene dit feest nog in zijn nawerking!

't Is nog niet zeer lang geleden, toen men van de zijde der Ned Herv. Kerk onze Zondagsschool begon tegen te werken. De eerste maal, dat men hier Zondagsschool hield, bleven ons slechts een 20tal kinderen over. Doch Gode zij dank is het weer spoedig tot het oorspronkelijke getal — ruim 100 — aangegroeid. 't Is ons steeds tot vreugde aan zulk een groot getal kinderen van de liefde des Heeren te mogen vertellen.

Ik eindig mijne mededeeling met de hartelijke groeten van de brs. en zrs. te Haulerwijk.

S. HOUKES.

SNEEK. Zooals velen onzer lezers reeds weten, zijn wij zonder Voorganger sedert broeder Kuipers ons verliet. En hoewel wij ons kunnen verblijden in de trouwe opkomst onzer broeders en zusters, en de werkzaamheden den geregelden gang kunnen gaan, toch is deze toestand minder gewenscht, met het oog op dezulken, die vroeger wel onder de prediking kwamen, maar zich nu niet meer laten zien. Vandaar dat wij naar een broeder zochten, die ons op het Kerstfeest kon dienen. Door broeder van Meerloo ingelicht, schreven wij naar Hamburg en vroegen broeder E. Harmsen tot ons over te komen. Tot onze blijdschap voldeed die broeder aan dit verzoek en kwam den 22 Dec te Sneek, om den volgenden dag voor ons op te treden. De opkomst was bevredigend en de Heer gaf ons dien dag een rijken zegen. Niet minder gezegend was voor ons het Kerstfeest. Den eersten Kerstmorgen trad broeder H. weer voor ons op en sprak een verkwikkend en bemoedigend woord naar aanleiding van Gal. 4 : 4 en 5. Daarna werd door vele broeders de Kerstboom geplant en versierd, om aan den avond met tal van lichtjes te prijken voor bijna 200 Zondagsschoolkinderen en voor vele toeschouwers, zoodat ons kerkgebouw eivol was en de onderwijzers aan velen, al was het dan ook op kinderlijke wijze, het blijde Kerstevangelie mochten verkondigen. Na afloop van het kinderfeest schaarden zich nog vele broeders en zusters bijeikander in ons lokaaltje, om met elkander den Heer te danken voor den goeden afloop van het feest en om ieder uit eigen ervaring de daden des

Heeren te verkondigen tot troost en bevordering van het geestelijk leven.

Den 2den Kerstdagmorgen, alsmede op Zondag 30 Dec. verkondigde broeder H. telkens het liefelijk Evangelie en mocht hij dien avond getuige er van zijn, dat op onze Gemeentevergadering 2 broeders belijdenis deden om den volgenden Zondag door den doop in de Gemeente opgenomen te worden.

Aan den avond van den 26sten Dec. herdacht onze Vrouwenvereeniging haar 20-jarig bestaan. En hoewel de uitgenoodigden niet in grooten getale verschenen waren, was er toch eene blijde stemming en opgewektheid in de feestelijke vergadering. De vereeniging zelve, die den naam draagt: „Onze verwachting is van den Heere," getuigde door verschillende monden, dat de Heer haar in die verwachting nog nooit beschaamd had. Ook door de aanwezigen werd dit op veelvuldige wijze bevestigd door toespraken, liederen, gebeden, dankzegging, enz., zoodat ook op dit feest de Naam des Heeren grootelijks verheerlijkt werd en wij hopen, dat dit Kerstfeest nog rijke vruchten moge achterlaten.

W. J. WIELENGA, Secretaris.

MUSCATINE, Jowa, U. S. A. Naar ik denk zal eene korte mededeeling uit het Westelijk halfrond der aarde den lezers van „De Christen" welkom zijn. Het is nu al meer dan 54 jaren geleden, dat ik met mijne familie in N. Amerika arriveerde. Van deze 54 jaren heb ik 52 jaren lang als arbeider in het werk des Heeren doorgebracht. De avondschemering van mijn dagwerk is reeds lang aangebroken, daar ik den 6 dezer maand 82 jaar oud geworden ben. In mijn veeljarigen dienst heb ik de machtige hulp des Heeren rijkelijk mogen ondervinden. God is naar zijne belofte met mij geweest tot op dezen dag. Aan gelegenheden om voor den Heere te arbeiden heeft het mij nooit ontbroken, en tot roem van Gods goedheid kan ik getuigen, dat ik gedurende deze lange reeks van jaren eene bijna onafgebrokene gezondheid heb gehad, en in staat ben geweest om het bevel van den Heer: „Predik het woord," te kunnen uitvoeren. Voorwaar een zeer groote zegen! Over de uitvoering zelf van dat werk: „Oordeel ik mij zelven niet; die mij oordeelt is de Heere," over het werk zelf is het mij na veeljarige ervaring, meen ik, wel geoorloofd iets te zeggen.

Het is een moeielijk, en toch aangenaam en zalig werk. Moeielijk vanwege de plaats, die een gezonden dienaar des Heeren inneemt (Matth. 10 : 16) maar toch een zalig werk vanwege de vrucht, die dit werk voor de eeuwigheid draagt. Het is alleen den gaarne getrouwen dienaar des Woords bekend, hoe veel moeite er aan het zielenvangen voor den Heere verbonden is, maar ook is het genot eene ziel tot Jezus gebracht te hebben, zeer groot.

Het is wel overal met veel zwarigheden verbonden als Bode des Evangeliums werkzaam te zijn, maar niet het minst hier in Amerika. Ten eersten is het de zucht naar vrijheid, die hier het volk bezielt, welke zoo gedurig in losbandigheid overslaat, maar ook ten anderen vanwege de taal is er veel dat bemoeilijkt. De jeugd gaat in Engelsche scholen, hoort bijna niets dan Engelsch spreken, en dewijl geen Hollandsch schoolonderwijs gegeven wordt (de Christelijk gereformeerde kerk heeft hier en daar Hollandsche Gemeentescholen) gaat van lieverlede het gebruik van de Hollandsche taal verloren, en daar het jongere geslacht de taal vreemd wordt en zij het Hollandsch niet meer goed verstaan, zoo kan van zelf het woord der prediking niet meer het gewenschte nut doen. Dit is voornamelijk voor ons Hollandsche Baptisten een groot bezwaar, daar wij hoofdzakelijk door de prediking des Woords ons getal kunnen vermeerderen. Daarbij komt ook hier het vooroordeel der kerkelijk opgevoede menschen tegen ons Baptisten. Edoch de arbeid in den Heere is niet ijdel geweest. Hier en daar, zooals b.v. in Grand Rapids Mich., en Chicago, en Roseland Illinois, en elders schijnen de Bijbelsche beginselen der Baptisten eenen goeden grond gevat te hebben onder ons Hollandsch volk.

In de vorige maand November bezocht ik op verzoek van eenige broeders Roseland Illinois, en had het genoegen om, voornamelijk op den dag des Heeren, voor goede bijeenkomsten van Hollanders het woord te spreken. In Roseland is eenen goede aanvang gemaakt, de broeders aldaar zoeken met ernst des Heeren werk te bevorderen. Broeder Laansma van Grand Rapids, en broeder Koch van Grand Haven bezoeken om de beurt alle 14 dagen Roseland en verkondigen het woord voor talrijke scharen van ons volk. Ik heb in vroegere jaren van tijd tot tijd in Chicago het woord verkondigd zoo ook br. J. de Weerdt, en nu heeft al voor eenigen tijd de Home Mission een broeder, met name J. J. Lukas, als missionar aangesteld om onder ons Hollandsche volk werkzaam te zijn. Mijne bede tot God is dat Hij de genoemde broeders Laansma, Koch en Lukas veel genade geve om des Heeren werk te doen, en in spijt van alle opgenoemde bezwaren rijke vruchten op hunnen arbeid te doen zien. — Nu nog eenige opmerkingen aangaande onze Hollandsche zaak hier in Muscatine. Onze gemeente hier is tot op een klein getal saamgesmolten. De ouden zijn meest ingegaan in de Ruste voor Gods volk, en de jongere leden voegen zich gaarne tot de Engelsche Baptisten gemeente, die wel tusschen 300 à 400 leden telt, waarvan wel een vierde gedeelte van huis uit Hollanders zijn.

Wij zijn dus nog met een klein getal overgebleven, en daar wij meest allen òf Engelsch òf Duitsch verstaan, zoo zijn wij tot het besluit gekomen om onze Gemeentelijke verbinding op te lossen en eenigen van ons zullen zich bij de Duitsche Baptisten gemeente hier, en anderen bij de Engelsche aansluiten om daar mede te werken in het Evangelie.

Dus van af den 1 Jan. 1901 zullen wij ophouden als Gemeente te bestaan en ons Lokaal of Kerk, zal volgens besluit der Gemeente verkocht worden en de opbrengst der verkoopsom voor de helft aan de „Missionary Union," voor de Evangelieverkondiging onder de Heidenen, en de andere helft aan de „Unie der Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland" overgemaakt worden, om voor den dienst des Evangelies gebruikt te worden in Nederland. Dit besluit werd reeds voor meer dan 10 jaren door de Gemeente genomen.

December 1900. C. SCHOEMAKER.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Dat de winter, met de nieuwe eeuw hier aangevangen, weer eens ouderwetsch streng is, zullen de meesten onzer lezers wel bij ervaring weten, en dat er soms armen kunnen zijn, die minder goed voorzien zijn van brandstof, deksel, etc., zullen de meer beweldadigden wel begrijpen, maar dat met alle zeesluizen wordt gestroomd, daar mogen de schaatsenrijders wel aan denken ter voorkoming van ongelukken, want uit Sneek wordt al gemeld, dat een achttal jonge dames door 't ijs gezakt zijn, die echter nog behouden op 't droge werden gebracht.

Het huwelijk van H. M. de Koningin zal naar men zegt plaatshebben op 7 Febr. e.k. en op dien dag zullen alle hoofden van Nederlandsche gezantschappen in 't buitenland zich op hun post moeten bevinden tot 't houden van receptie voor de in hunne standplaats verblijf houdende Nederlandders.

Hertog Hendrik heeft de vorige week de residentie weer verlaten, maar zal tegen 't einde van deze maand bij leven en welzijn wel terugkomen.

President Kruger, wiens gezondheidstoestand eenigszins geschokt was, bevindt zich iets beter, maar zal toch voorloopig afzien van zijne op den 10den dezer voorgenomen reis naar Utrecht. Ook heeft hij 't bezoek van zekeren Grover Botha, een Boerencommandant uit Z. Afrika, die naar men zeide, belangrijke rapporten over den oorlog te brengen had, niet kunnen ontvangen. Deze man moet gezegd hebben, dat de oorlog nog lang zou duren, dat de Engelschen er niet in zouden slagen den nationalen geest der Boeren te overweldigen en dat de Engelsche troepen moede waren van den langen krijg. Maar nu blijkt uit een schrijven aan de Zwolsche Courant, dat genoemde Botha een grondbezitter is uit de Kaapkolonie, die volstrekt niet belast is met 't overbrengen van rapporten aan den president, zoodat wij die berichten ook maar niet veel vertrouwen moeten schenken.

Het arrest van den schilder Mutsaers, vermoedelijk de moordenaar van Mar a Kess l te Tilburg, is nogmaals met 30 dagen verlengd.

Vermoedelijk is in Amsterdam ook weer een meisje vermoord met name Naatje Krijnen, waar van verdacht wordt zekere kleermakersknecht Prenger, die 't meisje in beschonken toestand naliep en uitdrukkingen gedaan heeft die deden veronderstellen, dat hij haar in 't IJ verdronken had. Prenger is in hechtenis, maar tot nog toe is men niet geslaagd eenig spoor van 't vermiste meisje te ontdekken.

België. Te Brussel is een droevig geval van verstikking door kolendamp voorgekomen bij een concierge eener stadsschool, die zich met vrouw en kind en schoonzuster in een slecht geventileerd vertrek bevond, zoodat eerst de man flauw viel en toen zijne vrouw, die om den dokter uitging, terugkeerde vond zij alle drie verstikt en viel zelf ook in zwijm. De geneesheer moest met behulp van de politie zich toegang verschaffen en hoewel de beide vrouwen nog bijkwamen, waar de man en 't kind reeds dood waren, is toch haar toestand hopeloos.

De bootwerkers te Antwerpen hebben 't werk gestaakt, doch zijn toch weer aangevangen op raad van den voorzitter v. d. Rijken, die hun zeker beter voor hen zouden zijn om te kunnen slagen, zoodat dit hervatten als een tijdelijken wapenstilstand moet worden beschouwd en 't onweder nog geenszins overgedreven is.

Engeland mocht deze eeuw niet pleizierig aanvangen, vooreerst, wegens den inval der Boeren in de Kaapkolonie, maar ook omdat de oorlog hen verhindert om in China de zaken naar hun zin te krijgen en Rusland heeft daardoor te beter gelegenheid om ongehinderd zijn gang te gaan, zonder zich veel aan Engelsch-Duitsche overeenkomsten te storen. Dat die Boeren in

Z.-Afrika nu dien oorlog ook niet uit willen hebben en Engeland zooveel drukte veroorzaken met hun voortdringen naar 't Zuiden, terwijl lord Roberts met zijn verklaring: „De oorlog is uit" in Londen wordt toegejuicht en door Engelands Koningin met groote titels wordt beloond, hoewel de Engelsche bladen zelf moeten getuigen, dat de toestand ernstiger is dan ooit, want niet alleen in de Kaapkolonie brengen de Boeren de Engelschen heel wat schade toe en verwekken zij opstand, maar ook in Transvaal mag men wel vragen wie eigenlijk de baas zijn, de Engelsche troepen of de Boeren want men leest zelfs dat Engelsche inwoners in een kamp vereenigd zijn om bescherming te zoeken tegen de Boeren, welke laatste zeker naar Engelsch voorbeeld hunne bezitting bedreigen met plundering en verbranding. Die Engelschen zullen dus wel den toestand vóór den oorlog nog wel zoo verkieselijk achten.

In de Kaapkolonie is men intusschen druk bezig om bereden troepen aan te werven en een verdedigingskorps te vormen waarvan 't eerste gedeelte reeds vertrokken is uit Kaapstad naar Heksrivierbergen om de troepen te versterken, die daar de passen reeds hebben bezet, om den Boeren den doortocht te beletten.

N. P. K. K.

CORRESPONDENTIE.

Vele lezers van ons blad zullen teleurgesteld zijn de vorige week, eerstens door het zoo erg laat verschijnen van „De Christen," bijzonder ook met het oog op hunne geplaatste heilgroeten, terwijl *sommigen zelfs te vergeefs* naar de hunne zullen uitgezien hebben. Deze laatsten hebben mede daaraan schuld, omdat ze zoo laat inzonden; maar de voornaamste redenen voor verschillende vertragingen zijn door de sneeuwstormen ontstaan, waardoor de postdienst geheel en later gedeeltelijk gestaakt moest worden. Een brief en proeven, mij op een afstand van *twee uren* gezonden, waren *vier dagen* op reis! Ook berichten, die men nog gaarne in dat no. had opgenomen gezien, moesten om genoemde reden achterwege blijven. Ook het zendingsblaadje kon onder die wederwaardigheden en teleurstellingen niet verschijnen. Wij hopen, dat onze geachte lezers ons dus zullen verschoonen.

DE ADMINISTRATEUR.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Unie.

Ontvangen door br. Klickmann te Londen van Edwin C Curtis f 60; E. Rawlings f 37.80; Miss M. Pollard f 36; Mrs. R. Rickett f 25.20; Mrs. W. G. Black f 12; Rev. E. W. Tarbox f 6 30; Morgan en Scott f 6 30; Mrs. Birt f 6.30; J. Wates f 6 30; Chas. Price f 6.30; Dr. E. B. Underhill f 6; Rev. J. Angus D. D. f 6; Rev. W. R Skerry f 6; W. J. Benham f 6; Miss Warmington f 6; W. v. Oosterwijk Bruijn f 3; Rev J. Clifford f 3; Rev. Wm. Brock f 3; J. P. Werner f 3; Miss C Belham f 3; Miss Wilkin f 3; M. Klickmann f 3; Jonas Smith f 3; T. Forman f 3; Norton Smith f 3; Tom Smith f 3; H. Brand f 1.80; C. W. Denny f 1.50; Mevr. Towter f 1.50; G. E. Arkell f 1.50; R.

A. Foster f 1.50; Geo Jones f 1 50; W. v. Oosterwijk Bruijn abonnem. „De Christen" f 2.20.

Voor reizende Predikers.

Ontvangen door br. Klickmann te Londen f 36.60.

Voor de Predikerschool.

Ontvangen van zr. J. A. Bergh, Amsterdam, f 5.

Voor het Studiefonds.

Ontvangen van zr. J. A. Bergh, Amsterdam, f 5.

F J. VAN MEERLOO, Penningm.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van C. Sch. te Muscatine f 7.70 (met betaling voor boekjes); van f 1.80; van A. K. te Franeker f 0.45. N. v. BEEK.

VARIA.

KOSTBARE OVERWINNING.

Toen de hertog van Malborough, na een gewonnen veldslag, een zijner soldaten, leunende op de tromp van zijn musket, diep in gedachten verzonken, vóór zich zag staren, vroeg hij hem: „Hoe zoo ernstig, mijn vriend, na zulk een roemrijke overwinning?"

„De overwinning moge roemrijk zijn," antwoordde de krijgsman, „maar ik dacht eraan, dat ik vandaag voor vier stuiver soldij heel wat menschenbloed heb vergoten."

De hertog werd ook ernstig. Hij keerde zich om en wischte een traan uit zijn oog.

ADVERTENTIEN.

*** Ondertrouwd:
JAN J. DE WILDE
en
PIETERTJE M. DIJKSTRA.
WIJCKEL,) Januari 1901.
WOLSUM,)
Huwelijksvoltrekking 12 Januari.

*** Getrouwd:
R. ENGELSMAN Sz.
en
H. VAN DAM.
'T ZANDT, 9 Jan. 1901.

*** Heden overleed ons Dochtertje BARENDINA ANNA GROET, in den aanvalligen leeftijd van bijna zes en een half jaar. De Heere gaf ons de genade in Zijn liefdevollen wil te berusten.

Hare bedroefde Ouders:
C. GROET.
F. GROET—DE VRIES.
HAARLEM, 3 Jan. 1901.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 717 DONDERDAG 17 Jan. 1901 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . *f* 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Bij dit blad behoort een bijvoegsel.

Voorheen en thans.

Eertijds waart gij duisternis; nu zijt gij licht in den Heere!

Wat was ik toch ellendig,
Toen ik voorheen, bestendig,
Gods liefde weerstand bood!
Wat heeft mijn ziel geleden,
Zoolang 'k Hem heb bestreden!
Ik was als levend dood.

'k Kan niet genoeg beklagen,
Die vele levensdagen,
In zonde doorgebracht.
Ik joeg slechts naar vermaken,
En toch moest ik vaak slaken
De droefste zieleklacht.

Maar nu kan ik Hem prijzen,
Die mij wou onderwijzen,
Door 't Woord en door zijn Geest.
Want Jezus is mijn koning,
Hij koos mijn hart tot woning,
Hem min ik nu het meest.

Ja 'k zal Hem eeuwig loven,
Wanneer ik kom daarboven,
Waar alles is volmaakt.
Daar zal Gods lieve kindren,
Geen enkle zonde hindren,
Waarnaar Gods volk zoo haakt.
(Uit het bundeltje.)

Uitgave: W. v. NAS, Rhenen.

Gods Vaderzorg voor de zijnen nu en in de toekomst.

Tot den ouderdom toe zal ik dezelfde zijn, ja tot de grijsheid toe zal ik ulieden dragen; Ik heb het gedaan, en Ik zal u opnemen, en Ik zal dragen en redden.
Jes. 46 : 4.

„Wij wandelen door geloof en niet door aanschouwen." Deze waarheid laat zich gelden bij alle aangelegenheden des levens. Letten we op de tegenstelling: geloof, niet aanschouwen. God is een God van verrassingen voor ons; want zijne weldadigheden en hulp komen in den regel anders tot ons dan wij hadden berekend. Gods gedachten zijn anders dan onze gedachten en Zijne wegen veel hooger dan de onze. Geloven is zich overgeven en voor de toekomst gewillig blind zijn. Het zij ons genoeg, dat God zegt: „Ik zorg voor u." De beloften Gods zijn de grondslagen en de wortels van ons geloof. De vervulling er van hebben wij aan God over te laten, en dan zullen wij zien, dat Hij het vaak anders doet dan wij verwacht hadden.

De hierboven geplaatste tekst is een der vele rijke, onuitputtelijke toezeggingen Gods. Letten wij er op hoe God tot viermaal toe er in zegt: Ik zal en dan nog „Ik heb het gedaan." Van dat „Ik zal," dat hetzelfde wil zeggen als: Ik wil, hangt toch alles af; die wil alleen moet gelden. Hij handelt en beschikt uit zichzelf en naar zijn eigen raad en wil. Gelukkig, dat wij een God hebben, die ons waarachtig heil wil, die naar een liefderaad met ons handelt. Zijne daden en beloften zijn een uitvloeisel, eene openbaring van zijn Wezen. Er is geen aanneming des persoons bij Hem; Hij wil voor allen dezelfde God zijn, en alle menschen zouden hetzelfde van Hem ervaren, wanneer zij allen van Hem gediend wilden zijn. God is aan zijn eigen wezen getrouw en dat waarborgt ons de vervulling van al zijne beloften en de goede uitkomst van zijne leidingen met ons. Als Hij zóó goed is, dat Hij zijne beloften met een eed wil bevestigen, b.v. „zoo waarachtig als ik leef, Ik heb geen lust in den dood des goddeloozen," dan zweert Hij bij zichzelven. Zijne daden in het verleden spiegelen, ook in onze eigene levenservaring, Zijne daden, die Hij ons in de toekomst doen zal, af, opdat *wij gelooven* zouden. Maar ach, het gaat ons menigmaal als de jongeren des Heeren van vroeger, die zoo ras het wonder der brooden vergeten waren en weer vol zorgen geraakten. Ach, hoe grijpen wij vaak naar allerlei middelen tot zelfhelp en eigensteun; hoe peinzen we soms ons hoofd moede en krank over dingen en zorgen waar we niets mede te maken hebben. Hoofdzaak in ons leven, die al onze overweging verdient, is onze verhouding, waarin wij tot God staan. Spurgeon verhaalt van een stervenden edelman, die uitriep: „Goede God, wat heb ik mij druk gemaakt! In welk een waanzin heb ik mijn leven doorgebracht. Wat heb ik gedaan, terwijl de zon in haren loop en de sterren in hare banen hare stralen uitzonden; was dat wellicht om mij naar het verderf voor te lichten? Ik heb de schaduwen nagejagd en heb mij met droomen bezig gehouden. Ik heb stof gezocht en mij met wind vergenoegd. Ik had wellicht een beter doel bereikt, wanneer ik met de dieren des velds gegraasd en met de vogelen in het woud gezongen had." Welk een zelfverwijt over een verloren leven, dat niet in God en in de bovenstoffelijke dingen heil en vreugde gevonden had; een menschelijk leven, dat louter als een natuurplant wortelt en leeft in het stof!

Een ander en heerlijker getuigenis hooren wij van een hoog bejaarden Christen, die uiterst zwak en stervend bijna bewusteloos neerlag. Hem werd gevraagd naar de oorzaak van zijn voortdurende kalmte en zielevrede. Zijn antwoord luidde: „Wanneer ik in staat ben te denken, zoo denk ik aan Jezus, en wanneer ik niet aan Hem denken kan, weet ik toch, dat Hij aan mij denkt."

Wat wil God doen? — Dragen, redden tot den ouderdom toe! Hij heeft het gedaan toen gij jonger waart, Hij zal het ook in de toekomst doen! Is u dat niet genoeg, mijne ziel? ge vindt hier verzekering voor uw geheele leven, ja ook over dood en graf, tot in eeuwigheid! Zoudt gij kunnen vallen, kunnen omkomen, waar uw God u leidt en ondersteunt?

Hij houdt rekening met al onze verschillende levensomstandigheden, met onzen strijd en moeite. Hij neemt de bezwaren en struikelblokken niet altijd voor onze voeten weg, maar Hij zorgt er voor, dat wij er overheen en tusschendoor komen, zonder dat ze ons hinderen of schaden. God houdt zelfs rekening met onzen leeftijd en biedt den ouderdom en de grijsheid zijn bijzonderen steun en vertroosting aan. Hij wil de bijzondere behoefte, die elke leeftijd medebrengt, genadiglijk vervullen. Er is in den regel niet weinig bezorgdheid onder de menschen voor den ouden dag. En het is goed er aan te denken en zich te verzekeren, niet slechts door spaarzaamheid met stoffelijk goed, maar in God. Voor God is niets te klein of te groot. Of Hij een klein jongske op den weg beschermt, of een groot schip met eene talrijke bemanning onder zijne hoede neemt, is voor Hem gelijk. Maar dit moet ons immer opvallen, Hij wendt zich met Zijne hulp steeds het eerst en het meest tot de meest hulpbehoevenden. O, dat wij maar hulpbehoevend willen zijn, zoowel voor onze tijdelijke als eeuwige belangen!

Bovenstaande tekst bevat eene bijzondere vertroosting voor ouden van dagen. Hun toch ontvalt alle steun dezes levens; de tijd voor idealen is voor hen voorbij; zij zien als het ware de wereld aan hunne voeten wegzinken en zij zeggen: „Ik heb er niets meer aan en de wereld heeft niets meer aan mij!" — Helaas, dat er zoovelen zijn, die dan ook niets aan God hebben en nog vreemdelingen van het heil in Christus zijn! Dat is toch de schuld van God niet. — Hij wil dragen en redden!

Intusschen geeft God aan alle Christenen, die nog in de kracht des levens zijn, een ernstigen wenk om den ouden van dagen het leven te veraangenamen en hun den troost van Gods dierbare beloften niet te onthouden. Zij hebben het zoo noodig verkwikt en bemoedigd te worden. De grauwe schemering van den levensavond kan hun zooveel licht verbergen, en ofschoon God zal dragen en redden hen, die op Hem vertrouwen, zoo deelt Hij toch menigmaal zijne vertroostingen door middel van zijne kinderen mede. En waar dit geschiedt, daar kunnen wederkeerig de ouden met hunne menigvuldige en gerijpte levenservaringen zooveel tot zegen zijn voor hunne jongere vertroosters. Dat we ook in dezen navolgers Gods, als geliefde kinderen, mogen zijn!

S. N. v. B.

De Wetenschap en de Bijbel.

Naar aanleiding van de verhandeling van br. Langendonk, over „De wetenschap en de Bijbel",

neem ik de pen nog eens op. Het onderwerp is dunkt mij zóó belangrijk, dat de Redactie mij nog wel eenige ruimte zal willen afstaan.

Het moet gezegd worden, dat br. L. zijn onderwerp met veel zaakkennis behandeld heeft en er uitnemend in geslaagd is eene wetenschappelijke bijdrage op populairen toon te leveren. Of hij er echter evengoed in geslaagd is de lezers te overtuigen, dat de wetenschap niet in strijd is met den Bijbel, althans in 't licht, waarin de wetenschap zich voordoet, is eene vraag, die ik niet gaarne bevestigend zou beantwoorden. Ik althans ben er volstrekt niet van overtuigd geworden.

In enkele korte trekken zal ik trachten aan te toonen waarom niet. Ik stel mij dus niet voor br. L. voet voor voet op zijne beschouwing te volgen; voor de meeste lezers zou dit toch eene droge, vervelende lectuur zijn; ik wensch mij alleen tot het essentia quinta (het eigenlijke wezen) der zaak te bepalen. Mocht ik, wat ik wel vrees, hier en daar een stukje wetenschap moeten inlasschen, dan gelieven de lezers dit als een noodzakelijk kwaad te beschouwen.

Ter zake dus:

De Bijbel leert ons: „in den beginne schiep God den hemel en de aarde." Br. L. noteert daarbij: „de sterrekundigen ontkennen dit niet." Laat ons nu zien, wat deze daarvan zeggen, of liever, laat ons herlezen, wat die br., in no. 705 van „De Christen", op grond van de leer der wetenschap, over het ontstaan der aarde zegt.

Er bestond eens een zekere stof; waar die van daan kwam, is tot dusverre onbekend gebleven. Deze stof vormde zich door samendrukking en aantrekkingsvermogen tot een bol. Die bol ging aan het draaien en door de snelle wenteling stootte hij eindelijk een ring van zich af, die natuurlijk bleef door draaien, zich op dezelfde wijze tot een bol vormde en weer ringen afwierp. Dit ging zoo voort. De eene bol vormde de andere; zij koelden langzamerhand af, zoolang, dat er geen ringen meer afgestooten konden worden. De oorspronkelijke bol was de zon, de anderen waren de planeten, waaronder ook de aarde, en deze vormden op gelijke wijze de manen.

Nu spreken de sterrekundigen ook wel van scheppen, maar ik vraag u, wat blijft er van scheppen over, wanneer men aan zulk eene fabriek van werelden denkt?

Br. L. zegt misschien: er wordt in het dagelijksch leven immers ook van scheppen gesproken; zoo zegt men van het tegenwoordig koninklijk paleis in Amsterdam: dat is een schepping van Jacob van Campen.

Dat dat woord in dien zin burgerrecht verkregen heeft om eene geniale gedachte uit te drukken, verandert echter aan het wezen der zaak niets; en wij weten, dat het woord scheppen bij God iets geheel eenigs uitdrukt: *er zij licht, en er was licht*; vatten wij het op andere wijze, gelijk de wetenschap, dan doen wij te kort aan de almacht Gods.

Volgen wij nu de beschrijving van het ontstaan van planten en dieren, zooals br. L. dat in no. 706 en 707 van „De Christen", in navolging wat de geleerden doet, dan zien wij, dat reeds in de tweede laagvorming der aarde planten en dieren voorkomen. In elke nieuwe aardlaag, die gevormd werd, worden die steeds volmaakter en ontwikkelen zich langzamerhand uit de vroeger bestaande onvolmaakten. Wat de grondstof van die planten en dieren heeft uitgemaakt? De geleerden zijn wel zoo beleefd geweest daar een vraagteeken achter te zetten. Hooren wij, wat een hunner (Burmeister) zegt: „het eigenlijke raadsel der eerste vorming van organische wezens zal wel onopgelost blijven." Er moet dus eene zekere stof voorhanden geweest zijn, die langzamerhand tot een primitieve plantensoort gegroeid is en deze heeft zich in den loop der milleniums tot steeds volmaakter vormen ontwikkeld. Want zoo is het met de dieren gegaan. Volgens dr. Zimmerman, Darwin en anderen moeten de eerste dieren in het zeewater geleefd hebben (hoe zij daar kwamen, meldt de geschiedenis niet); deze waren waarschijnlijk zóó klein, dat zij met het bloote oog niet waargenomen konden worden, en daaruit zijn door geleidelijke ontwikkeling alle hoogere orden, tot de hoogst georganiseerde soorten, en vermoedelijk ook de mensch, zeker in zijn overgang van diermensch, voortgekomen, die zich eveneens tot zijn tegenwoordigen toestand ontwikkeld heeft.

Welk een grootsch vooruitzicht. In de natuur is toch geen stilstand. Deze ontwikkeling is van voortgaanden aard. De mensch verpopt zich tot een steeds hooger georganiseerd wezen en wordt op die wijze een godheid, en onder het schamel kleed van een vloo is wellicht een zeer geleerde heer van de toekomst verborgen.

Nog veel zou ik hier kunnen bijvoegen, maar dan zou ik veel meer plaats noodig hebben dan ik van de Redactie van dit blad mag vergen. Alleen wil ik nog overnemen, wat dr. Zimmerman van den zondvloed zegt: „De eenige juiste voorstelling, die men zich van dien zondvloed kan maken, is deze: „dat er in historische tijden „op verschillende plaatsen, die den Hebreërs be„kend waren, geweldige vulcanische aardbevingen „plaats hadden, die vreeselijk in werking en zich „ver uitstrekkende, groote overstroomingen ver„oorzaakten. In den loop der tijden, toen men „nog geen geschiedenis schreef, maar de over„levering de plaats van deze innam, zijn die „gebeurtenissen in het gewaad der mythe ge„huld."

Hoe br. L. het een en ander, wat wij vroeger vernamen omtrent de geschiedenis dezer aarde, klaar wil spelen met het verhaal van de zes daagsche schepping, zooals wij die in den Bijbel vinden, blijke uit no. 708 van „De Christen."

De zes dagen, zegt br. L., zijn zes tijdperken; immers bij den Heer zijn 1000 jaren als één dag. Houden wij ons nu aan den Bijbel, dan moeten wij voor dien ontwikkelingstijd, van af het oogenblik dat God sprak: „er zij licht" tot op dat, waarop de mensch geschapen was, een tijdvak van 6000 jaren stellen, en dan wordt de zaak dunkt mij nog belachelijker. De geleerden nemen daar dan ook een onbekend aantal millioenen jaren voor. Prof. Bischof heeft de berekening gemaakt, dat de aarde wel 353 millioen jaren noodig gehad heeft, om tot op haren tegenwoordigen warmtegraad af te koelen. Dit cijfer komt mij, van wetenschappelijk standpunt beschouwd, aannemelijker voor, dan 6000 jaar voor de geheele schepping en aan die cijfers moet br. L. zich toch houden, wil hij consequent blijven.

Het begrip van tijdperken strijdt echter geheel tegen het Mozaïsch verhaal.

Dezelfde redenen, die br. L. nopen, om de zes scheppingsdagen voor even zooveel tijdperken te nemen (zie no. 708 van „De Christen", alinea 5), zijn voor mij een bewijs, dat wij aan werkelijke dagen moeten denken. Lezen wij het scheppingsverhaal maar eens goed: „In den beginne schiep God den hemel en de aarde"; punktum. Met dit vers is de geschiedenis van een tijdperk van het Godsbestuur begonnen en afgesloten. Hoe lang dit tijdperk geduurd heeft, daarvan weten wij niets; van wat daarin voorgevallen is, slechts weinig.

Verder lezen wij: de aarde nu was woest en ledig, duisternis was op den afgrond en de Geest Gods zweefde op de wateren; met dit vers begint een nieuw tijdperk, dat van de zesdaagsche schepping. De aarde, *die bestond*, was in donkerheid en duisternis gehuld; dat was de avond, en te midden dier duisternis klinkt het scheppingswoord: „er zij licht" en er werd licht; dat was de morgen. „En God maakte scheiding „tusschen het licht en tusschen de duisternis; „het licht noemde Hij dag en de duisternis „nacht. Toen was het avond geweest en het was „morgen geweest, de eerste dag."

Ieder, die met aandacht Genesis 1: 2—6 leest, zal er uit zien 1°. dat de eerste dag niet anders dan met den avond *kon* beginnen, want het *was* duisternis en de morgen werd geschapen en 2°. dat er met geen mogelijkheid iets anders uit te maken is, dan een werkelijken dag en nacht of etmaal van 24 uren; evenzoo met de vijf volgende dagen.

Dit wordt nog duidelijker uit Genesis 2 : 2 en 3 en bij de wetgeving op Sinaï.

Zien wij eens hoe het 4e gebod had moeten luiden, wanneer de 6 scheppingsdagen, 6 tijdperken geweest waren: Gedenkt het Sabbathstijdperk, dat gij dat heiligt. Zes tijdperken zult gij arbeiden en al uw werk doen, maar het zevende tijdperk is de Sabbath des Heeren uws Gods.... want in zes tijdperken heeft de Heere den hemel en de aarde gemaakt, de zee en alles wat daarin is, en Hij rustte in het zevende tijdperk; daarom zegende de Heere het Sabbathstijdperk en heiligde datzelve.

Waar nu br. L. elk tijdperk op 1000 jaar stelt, zou Israël 6000 jaar achtereen hebben moeten werken en het zevende duizend jaar rusten. Tot dergelijken onzin vervalt men, wanneer men de wetenschap, zooals die geleeraard wordt, in overeenstemming met den Bijbel wil brengen, zooals br. L. dit tracht te doen en waarmede hij zich, mijns inziens, op een zeer gevaarlijk terrein begeeft.

Het schipperen met het woord van God; dat woord naar eigen hand te willen zetten, is een gevaarlijk werk; het is een hellend vlak, waarop reeds zoo menig beoefenaar der wetenschap afgedaald is en tot twijfel en ongeloof is vervallen.

Is de wetenschap dan zulk een onding? Moeten wij dan alles, wat zij leert, onvoorwaardelijk *verwerpen? Integendeel*, zeer veel hebben wij aan haar te danken; onnoemelijk veel, dat duister was, heeft ze opgehelderd en wij moeten ten volle beamen wat br. L. in zijn slotstuk zegt, dat de wetenschap in velerlei opzichten bevestigd heeft, wat de heilige schrijvers, door Gods Geest gedreven, te boek gesteld hebben, *maar dat toen en nog in later tijden boven het* begrip, of liever, buiten het bereik van het algemeen was, maar door haar gemeen goed geworden is. Zij is ook eene van de uitnemendste gaven Gods; maar welke gave wordt niet misbruikt, zoodat zij zich ten slotte tegen den Gever keert.

Nu doet zich in deze schijnbaar een moeielijk geval voor. In hoofdzaak heeft br. Langendonk de Schepping behandeld en daarbij willen wij blijven.

Zij, die de bijbelleer toegedaan zijn, beweren dat deze leert, dat God in 6 dagen den hemel, de aarde, de zee en alles wat daarin en daarop is, gemaakt heeft; de mannen der wetenschap zeggen: wij kunnen bewijzen, dat dat onwaar is en de aarde reeds millioenen jaren moet bestaan hebben. Waar de laatsten geloofden hun beweren met onwederlegbare bewijzen te kunnen staven, is het geen wonder, dat zij aan de waarheid des Bijbels zijn gaan twijfelen, waar zij de moeite niet namen zelf een deugdelijk onderzoek in te stellen.

Geprikkeld misschien door het streng vasthouden der eersten aan hun beweren, is het niet onmogelijk, dat zij er langzamerhand toe gekomen zijn om naast dat, wat zij meenden op goede gronden te kunnen bewijzen, een aantal hypothesen te plaatsen, om daardoor het gezag des Bijbels te ondermijnen en het ten slotte als een boek vol mythen en legenden te verwerpen, wat ten laatste op niets anders uit kòn loopen, dan dat de wetenschap, die, zooals ik zeide, voor een groot deel uit hypothesen bestaat, wat door hare voornaamste woordvoerders erkend wordt, in lijnrechte tegenspraak met den Bijbel kwam.

Br. L. moge uit *liefde* tot beiden, pogen hen te vereenigen, het zal hem op die wijze nooit gelukken.

Dat tusschen Bijbel en wetenschap zulk eene ontzettende klove is gekomen, is diep te betreuren, maar mijns inziens hoofdzakelijk te wijten aan de verkeerde uitlegging des Bijbels, die zoovele betreurenswaardige *misverstanden en* verwarringen heeft veroorzaakt.

Ik wil trachten dit aan te toonen en daartoe tot de Schepping terugkeeren. Wij lezen: „In den beginne schiep God den hemel en de aarde." Nu heeft men de fout begaan te vertellen, en verreweg de meeste christenen gelooven dat nog, dat dit ongeveer 6000 jaar geleden *is*. Dit is ten eenenmale onjuist; ook de Bijbel spreekt, al is het slechts ter loops, met enkele woorden van een vóórhistorischen tijd.

Dit wordt ons reeds dadelijk duidelijk, wan-

neer wij met lezen voortgaan: „De aarde nu was woest en ledig en duisternis was op den afgrond."

Als God schept, schept hij geen woestheid, geen ledigheid, geen duisternis; dit is geheel in strijd met Zijn wezen.

Die toestand van de aarde, op het oogenblik dat de zesdaagsche Schepping aanvangt met het machtwoord: „er zij licht," wijst op hare vroeger plaats gehad hebbende verwoesting, die in den beginne, en wie zal zeggen wanneer, geschapen was.

Dat deze vóórhistorische aarde een lusthof geweest is, schooner misschien dan het paradijs, lijdt bij mij geen twijfel. Dat de flora en fauna, van af de minste tot de hoogst bewerktuigde voortbrengselen, hierin vertegenwoordigd was, is wel zeker, want zij was de woonplaats van de meest bevoorrechte schepselen Gods: van een engelenheir, waarover de duivel tot heer en meester aangesteld was. Nog altijd is hij de overste dezer wereld en dit weet hij zeer goed; vandaar dat hij met zeker recht tot den Heer Jezus in de woestijn kon zeggen: „Ik zal u die koninkrijken en hun heerlijkheid geven, want zij is mij overgegeven."

De verwoesting der vóórhistorische Schepping heeft ongetwijfeld plaats gevonden met den val van Satan en zijne engelen, en wie zal nu zeggen welke omkeeringen daardoor hebben plaats gehad, zoodat bij wijze van spreken, de onderste steen boven kwam, waardoor 't zich volkomen verklaren laat, dat de wetenschap, zoowel indrukken van planten als geraamten van dieren, op verschillende diepten der aarde gevonden heeft.

Dit is dan ook het eenige wat de geleerden met zekerheid kunnen zeggen; nagenoeg al het andere, wat zij omtrent de wording der aarde vertellen, zijn onderstellingen, op deze wetenschap gebaseerd om hunne stellingen te illustreeren.

Hoevele jaren of eeuwen de aarde vóór hare verwoesting bestaan heeft, hoelang zij in dien verwoesten toestand gebleven is, weten wij niet. Zij was woest en ledig tot op het oogenblik, dat Gods tijd gekomen was om eene nieuwe schepping daar te stellen op den ouden bodem, even als Hij te zijner tijd uit deze schepping nog éénmaal eene nieuwe zal formeeren, die Johannes op Patmos in den geest zag, toen hij zeide: „Ik zag een nieuwen hemel en eene nieuwe aarde, want de ouden waren voorbijgegaan."

Over deze schepping, die zonder twijfel ook weer een nieuwe flora en fauna zal vertoonen en bewoond zal worden door eene vernieuwde menschheid (niet eene nieuwe, maar vernieuwde), zal Jezus zelf Koning zijn tot in alle eeuwigheid en zijne verlosten zullen met Hem heerschen.

Wanneer nu de wetenschap zich van hare hypothesen en illustratiën ontdoet, dan ben ik het volkomen met br. L. eens, dat zij niet met den Bijbel in strijd is en dan zal zij ook niet langer de waarheid der Schrift ondermijnen, en de macht en majesteit Gods, in de Schepping ten toon gespreid, verduisteren, maar veeleer bevestigen.

EDE. N. ZERBST JZN.

Wegens gebrek aan plaatsruimte in ons blad, kon dit stuk eerst nu — na ruim 6 weken — opgenomen worden. DE RED.

Uit de Gemeenten.

OPËNDE (Station Haulerwijk) Wij denken den broeders en zusters in Christus een weinig mede te deelen aangaande den arbeid hier ter plaatse, bijzonder tijdens het verblijf van br. Bos onder ons. Het was ons tot blijdschap dien broeder weder bij ons te zien en wij hebben met en voor hem gebeden, en God heeft den arbeid liefelijk gezegend. Vele menschen hebben door onzen broeder het Evangelie van Jezus Christus gehoord, zoo bij bezoeken als in samenkomsten in ons lokaaltje. Ook aan de zoogenaamde Noorderwijk, waar br. B. in eene kamer sprak, bleek veel belangstelling.

Op het Kerstfeest vierden we een feestje met de kinderen, terwijl we met broeders en zusters onderling een soort Liefdemaal hielden. We werden vertroost en opgewekt en baden samen om de bekeering van zondaren. Zegene de Heer alom den arbeid der broederen en gedenkt onzer in de gebeden.

E. TUINSTRA, Secretaris.

GRONINGEN. Jl. Zondag hield de Gem alhier hare jaarvergadering. De leden der Gemeente waren in vrij grooten getale opgekomen.

Nadat wij uit Gez. 12 een paar verzen hadden gezongen, ging onze br. Voorganger in gebed en dankzegging voor. Aan de hand van het beeld, waarvan de Apostel Paulus zich in 1 Cor. 12: 12—27 bediend, wees onze br. met ernst op de eenheid der Gem. in hare wording, wezen en werking. Wij willen hopen, dat dit door allen zal zijn begrepen en worden behartigd!

Het overzicht, door onzen Secretaris gegeven, werd met aandacht en blijdschap aangehoord. Lief en leed hadden zich ook in dat jaar weer afgewisseld; doch naar verhouding was het bittere tegenover het zoete zeer gering geweest. Vol dankbaarheid en vertrouwen zongen we dan ook:

„Want God, de Heer, zoo goed, zoo mild,
Is ten allen tijd een zon en schild,
Hij zal (ook verder) genade en eere geven."

Onze br. Penningmeester begon zijn jaarverslag met te laten zingen Ps. 103: 1. Uit hetgeen wij van hem hoorden bleek trouwens ook, dat hij alle reden had tot het aanheffen van een loflied. Onze financiën waren eerder voor- dan achteruit gegaan.

Ook onze armverzorger had niets te klagen, niettegenstaande er nog al veel van onze armenzorg gevergd wordt.

De nu nog volgende verslagen van de kinderen (Vereenigingen) der Gemeente luidden eveneens zeer gunstig.

Ten hoogste dankbaar en ten zeerste bemoedigd door de ervaring van het verleden, kunnen we dus ook als Gemeente het nieuwe jaar weer intreden.

Wij treên dan ook gemoedigd voort
In vast vertrouwen op Gods woord.

SNEEK. Gaven wij in een vorig no. van „De Christen" een korte beschrijving van onze kerstfeestviering, en konden we daarbij meldig maken van veel goeds, ook de eerste Zondag in het nieuwe jaar geeft ons meer stof voor goede tijding. Reeds meldden wij, dat op onze laatste Gemeentevergadering in 1900 twee broeders belijdenis des geloofs deden. Op bovengenoemden Zondag werden zij door den doop tot de Gem. toegedaan. Op dringend verzoek bleef br. Harmsen dien dag nog in ons midden en gaf in eene korte prediking eene beschouwing over de beteekenis des doops. Hoewel het snerpend koud was, was toch de opkomst bevredigend. Wij willen hopen, dat de woorden door onzen broeders gesproken nog velen tot nadenken zullen brengen.

Nadat onze br. onderling S. Gorter aan bedoelde broeders den doop voltrokken had, schaarden wij ons om den disch des N. Verbonds, waar wij bij de liefde en trouw des Heeren bepaald werden.

't Is nu voortdurend onze bede, dat de Heer ons een broeder geve, geschikt om als Voorganger in ons midden werkzaam te zijn.

W. J. WIELENGA, Secr.

P.S. In het vorig bericht uit ons midden is een fout ingeslopen. De Vrouwenvereeniging vierde n.l. niet haar 20e, maar haar 21e Jaarfeest.

W. J. W.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Menschen, die tot nog toe slechts bij overlevering van ouderwetsche winters konden spreken, mogen er nu eens een beleven en sommigen zullen er over jaren zeker nog van navertellen kunnen aan 't nageslacht, want over geheel Europa heerscht strenge vorst tot zelfs in Italië, waar anders een voortdurende zomer is, terwijl in Rusland de thermometer 31 graden vorst aanduidt.

De vaart op onze groote rivieren is gestaakt door het drijfijs en zelfs op de Zuiderzee kan men hier en daar schaatsenrijden, zooals van 't eiland Marken naar Volendam. Zelfs heeft deze vorst ook gevangenen gemaakt, die nu al se lert 30 December op 't eiland Ameland zitten, afgesloten van de samenleving, verhinderd in hunne werkzaamheden, terwijl zij geen bericht kunnen verzenden, noch ontvangen, omdat ook de post heeft moeten staken. Gelukkig is 't nu eindelijk gelukt, te voet den vasten wal te bereiken, zoodat hun bevrijdingsuur daar is. Van ijsongelukken hoort men tot nog toe niet veel, maar wel dat hier en daar menschen doodgevroren of bevroren zijn, zooals een man in Drachten, wiens handen bevroren waren, omdat hij in beschonken toestand een nacht op den kouden grond had doorgebracht. Ook zijn in Friesland tal van vogels dood uit de lucht gevallen tengevolge van de strenge koude.

Onze Koningin heeft zich evenwel nog al met schaatsenrijden vermaakt op de ijsbaan van het Huis ten Bosch, en de winter heeft ook nog niet alle beurzen leeggeplunderd, want aan een eigenaar van een bovenhuis tegenover de Groote Kerk te 's Gravenhage, waar de huwelijksstoet van H. M. de Koningin, zal afstappen, moet *f* 1600 geboden zijn voor het verhuren van die woning bij deze gelegenheid.

De gezondheidstoestand van president Kruger is zoo goed als hersteld, zoodat hij reeds een groot gedeelte van den dag het bed mag verlaten en de consulten om den anderen dag plaats hebben.

Frankrijk. Met 't zenden van visitekaartjes op Nieuwjaar schijnt men in deze eeuw nog geen einde te willen maken, althans niet in Parijs, waar dit jaar 35 millioen ontvangen werden, d. i. 4 millioen meer dan verleden jaar, terwijl het aantal in 1894 ruim 15 millioen bedroeg. Of dat ook vooruitgang mag heeten?

Oostenrijk—Hongarije. Een bloedig drama heeft te Weenen plaats gehad. Zekere Wanijek, bezig met inbreken, werd door de vrouw des huizes bij dit verkeerde werk overvallen, trok een revolver en schoot de vrouw neer, waarop eenige personen toeschoten, die echter door den woesten moordenaar ook een voor een neergeveld werden, waarop hij de vlucht nam, doch door een op de been gekomen volksmenigte vervolgd, hield hij nogmaals stand en kwetste nog één der vervolgers, waarna hij als een razende om zich heen sloeg, totdat eindelijk een flink politieagent hem overmande, die echter maar nauwelijks kon beletten, dat de woedende menigte den onverlaat verscheurde.

Engeland. Voor Koningin Victoria werd een nieuw jacht gebouwd te Portsmouth, waarvoor reeds 750.000 p. st. was uitgegeven en nu is het totaal afgekeurd, omdat bij deskundig onderzoek gebleken is, dat er vele onherstelbare fouten aan waren, zoodat al dat lieve geld verloren is. Als 't zoo ook maar niet gaat met de enorme sommen, die door Engelands regeering worden uitgegeven om de republieken in

Z.-Afrika van hunne onafhankelijkheid te berooven. Generaal Buller is uit Afrika in Londen teruggekomen, naar men zegt, omdat hij door de Boeren gevangen genomen, in vrijheid is gesteld op voorwaarde, dat hij geen deel meer zou nemen aan den oorlog. Generaal Roberts is teruggekeerd met de troostvolle verzekering: „de oorlog is zoo goed als uit," en Kitchener zou dus slechts de laatste hand te leggen hebben aan 't bijna voltooide werk, maar het blijkt meer en meer, dat er fouten, onherstelbare fouten aanwezig zijn, en dat men de Boeren nog geenszins onder bedwang heeft, ja, 't begint er naar te lijken, dat de oorlog nog opnieuw zal aangevangen moeten worden en wel op een nieuw terrein, waarheen die lastige (?) Boeren den krijg nu verplaatst hebben door hun welgeslaagden inval in de Kaapkolonie. Op Engelsch gebied dus, waar men moeielijk zoo barbaarsch kan te werk gaan, als in de Transvaal en in den Vrijstaat en waar de Boeren steeds verder doordringen en ook nog ettelijke vrienden aantreffen, die over 't Engelsch bestuur ook al niet zoo overtevreden zijn. 5000 Boeren trekken in Zuidwaartsche richting en namen reeds verscheidene garnizoens Kaapsche vrijwilligers gevangen, terwijl Kitchener ook de handen nog vol heeft in de republieken om de overal zich vertoonende Boeren te beletten, de Engelschen weer te ontnemen, wat zij reeds geroofd hebben.

Zouden ze nu de Kaapkolonie er ook nog bij moeten verliezen? Dan mocht Kitchener ook wel wenschen, dat hij door de Boeren teruggestuurd of als Roberts door een ander vervangen werd en de Europeesche staten mogen haast wel ter wille van Engeland vredesonderhandelingen zoeken te bewerken, wat zij voor de Boeren niet konden, want naar 't schijnt, kunnen de Boeren, die overal tevergeefs aankloppen, 't nu met de hulp van hun God wel af, die zich niet tevergeefs laat aanroepen in de ure der benauwdheid, hoewel Hij soms wel 't water tot aan de lippen laat komen, opdat niet slechts Zijn volk, maar

ook hunne vijanden zouden zien, dat God de Heere is.

N. P. K. K.

VARIA.

Koude gebeden zijn als pijlen zonder punten, zwaarden zonder snede, vogels zonder vleugels ; zij doorboren niet, zij snijden niet, vliegen niet, gaan niet op naar omhoog. — Zulke gebeden, die geen hemelsch vuur in zich bevatten, bevriezen steeds voordat zij de hoogte des hemels bereiken, — maar een warm gebed vermag veel bij God.

SPURGEON.

CORRESPONDENTIE.

Lezers, die den vorigen jaargang gratis ontvingen voor rekening van een ouden broeder in Duitschland, die zoo gaarne aan ons blad bevorderlijk wil zijn, en die dat doet, opdat die gratis-lezers eindelijk zelf zouden abonneeren, lieten nog niets van zich hooren. Wij mogen nu niet langer hun gratis ons blad zenden. Wij zenden nu volgens den wensch van bedoelden broeder weer aan *vijf* anderen gratis nommers voor zijne rekening. Onze broeder schrijft: „Jammer, dat mijn krijgslist nog geen gevangenen gemaakt heeft. Maar misschien komen ze nog."

Ook een paar arme weduwen ontvangen het blad gratis *voor rekening van* Ds. v. E. *te* A. We zijn Z.Eerw. zeer dankbaar voor die hulp.

Wanneer intusschen deze of gene een gratis nommer ontvangt, die er niet mede gediend is, de zoodanige wordt beleefd verzocht ons het blad terug te zenden, natuurlijk met hun naam als afzender bij het adres.

DE ADMINISTRATIE.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van D. O., Haarlemmermeer f 1; van Edw. M. in Wesel f 11.40.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 718 DONDERDAG 24 Jan. 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Het zondig hart.

Ach! wat stikvol wriemelnet
Van vergifte slangen,
Met een doodsvernijn besmet
Houdt mijn borst gevangen.
Glipt er slechts een enk'le uit
'k Ben het wis verderf ten buit!
Kan ik ze al bewaren?
Adders, nog voor 't oog te kleen,
Glippen reeds door 't garen heen;
Kruipen door mijn âren. —

Ach! daar ligt mijn hoop verwoest!
Aan die fraaie R e d e n,
Die den teugel houden moest,
Is de band ontgleden.
Ja, in 't broeinest van mijn hart
Is zij zelv' daarin verward;
Dwaasheid is mijn pogen.
Neen, de rust, waar naar ik tracht,
Eischt geen menschelijke macht,
Maar Gods alvermogen.

Wat dan? Zorg'loos voortgeleefd?
Neen, tot Dien gevloden,
Die den bidder krachten geeft,
Om dat kwaad te dooden.
Die een onverwrikt gezicht
Op ons binnenst' houdt gericht,
En door hemelstralen
't Zuivert, heiligt en 't herkneedt,
Om, ten tempel toegereed
Zelf in af te dalen!

BILDERDIJK.

Onvervalschte melk voor nieuw geborene kinderkens.

Het hieronder volgend stuk is te Kaapstad in den vorm van een traktaat verschenen en werd ons door een br. uit Stavoren toegezonden met het vriendelijk verzoek tot opname in „De Christen." Gaarne voldoen wij aan dit verzoek en hopen, dat onze lezers met zegen dit artikel zullen lezen.

Als inleiding kan dunkt ons de brief van bovenbedoelden broeder dienst doen, dien we hier eerst laten volgen.

Geliefde broeders!

Inliggend boekske werd mij ter hand gesteld door mijn onvergetelijken, zeer geliefden br. Wm. H. Auret Pritchard; deze gaf mij dit als aandenken aan hem en zijn (ook ons) werk onder de kaffers in Z. Afrika. Tijdens mijn verblijf aldaar heb ik dikwijls met hem gewerkt onder die menschen.

U ziet het boekje is al haast versleten. Dit komt, omdat nu deze, dan gene het eens ter lezing heeft. Nu vrees ik, dat mijne „gedachtenis" zal verslijten, daarom zend ik het u, wellicht zult ge het waardig achten ter overname in „De Christen," dewijl de wenken o, zoo noodig nog onder veler oogen gebracht dienen te worden.

Dewijl ik niet twijfel aan de opname in uw blad, betuig ik u reeds bij voorbaat daarvoor mijnen dank.

Het was in Mei 1897, dat ik voor 't eerst kennis maakte met dezen zoo zeer geliefden broeder, die alles over heeft voor 't werk des Heeren. In Juni des volgenden jaars moest ik het land verlaten, vreezende voor oorlog, die ook niet is uitgebleven. Ik heb van dezen br. nog gehoord, dat hij zich later geheel had gegeven voor de zaak van Christus en dat hij toen werkzaam was onder de Engelsche soldaten te *de Aar.*

Later heb ik niets meer van hem vernomen. Dewijl ik nu tusschen hoop en vrees leef betreffende zijn persoon, zoo is 't mij nog te dringender behoefte geworden u dit traktaat te zenden.

Hij was een en al Christen, die br. Pritchard."

Tot zoover de brief, wij laten nu het traktaat volgen.

VOORWOORD.

LIEVE LEZER. — Hoe dikwijls zijn wij niet bekommerd over u! Door Gods genade zijt gij naar Jezus geleid geworden. Nu moeten wij u verlaten. Hoe verlangen wij niet om de Waarheid verder aan u te verkondigen! Wij zeggen u aan om uwen Bijbel te lezen en te bestudeeren; maar wij vreezen, dat gij niet weet, waar de schriftuurplaatsen te vinden zijn, waarin God de gewichtigste waarheden, die gij voor uw Christelijk leven noodig hebt, bekend gemaakt en geopenbaard heeft. Het is om u uit deze moeielijkheid te helpen, dat dit traktaatje geschreven is. Neem uwen Bijbel, lees paragraaf I biddend; bepeins wat daar geschreven is en zoek op al de schriftuurplaatsen en verwijzingen. Onderstreep al de teksten met inkt, en ga zoo voort, paragraaf na paragraaf. Aldus wordt gij bekend met „de waarheid, zooals die in Jezus is."

De Heere zegene u rijkelijk op uwe verdere loopbaan.

WM. H. A. P.

Hermanus Pieters Fontein,
Dist. Caledon,
Juni, 1896.

I. Sta veel stil bij geloofsverzekering; laat er in uw gemoed niet de minste twijfel wezen, dat God u aangenomen heeft door het volbrachte werk van Jezus Christus aan het kruis. Dit is het fondament van het Nieuwe Leven, en tenzij dit fondament goed gelegd is, zal uw Christelijk leven zwak en ziekelijk wezen. De Heere wil, dat gij boven alle dingen verzekerd zult zijn, dat gij door het Bloed van Jezus verlost zijt, dat is, dat al uwe zonden vergeven zijn, dat God u in Christus rechtvaardig verklaard heeft, dat gij tot den kring van Gods geliefde kinderen behoort, en dat gij nu een kind van God zijt. Efeze 1 : 6, 7; Col. 1 : 13, 14; Col. 2 : 13; 1 Cor. 1 : 30; Joh. 3 : 36; Rom. 8 : 1, 14, 15, 16, 17; Efeze 2 : 5, 8, 13, 14, 19; 1 Joh. 2 : 12; 5 : 13; 2 Tim. 1 : 12; Jes. 43 : 1, 3. Merk op dat de woordjes „hebben" „heeft" „zijn" en „weten," *verzekering* en *bezitting* te kennen geven.

II. Belijd den Heere Jezus met den mond voor alle menschen. Doe uwen vrienden zonder tijdverzuim weten, wat de Heere voor u gedaan heeft door Jezus, en wees nooit bevreesd om immer uit te spreken, wat Jezus dagelijks voor u doet. Rom. 10 : 9, 10; Matth. 10 : 32, 22; Mark. 8 : 28; Luk. 8 : 38; Hand. 1 : 8; 26 : 16, 22; 22 : 15; Openb. 12 : 11; Ps. 66 : 16, 19, 20; Spreuken 29 : 25.

III. Breek met iedere zonde en met alles wat verkeerd en zondig is. Voor dat gij nu uw oog van deze regelen aftrekt, zeg het duidelijk aan God dat gij gewillig zijt om alles af te leggen, om van alles een afkeer te hebben en om aan alles vaarwel te zeggen, wat tegen Zijn wil is, en dat, ziende op Hem voor hulp en bijstand, gij zulks hier en nu doet. Spreuken 28 : 13; Ps. 66 : 18; Jes. 55 : 7; Titus 2 : 11, 12; 1 Thess. 5 : 22; 1 Joh. 2 : 14, 16, 17; 5 : 21; Efeze 5 : 11; 2 Cor. 6 : 15, 15, 16, 17, 18; 2 Tim. 2 : 19 (laatste gedeelte van dit laatste vers.)

IV. En zeg het tegelijkertijd duidelijk aan God, dat terwijl gij u radeloos in zijne armen werpt, gij Jezus zult volgen; wees Hem gehoorzaam in alle dingen.

Spreek Heiland, spreek;
Immer zal ik U gehoorzamen,
Aan uwe voeten zal ik om genade smeek'
Om niets verkeerds meer te beramen.

Matth. 4 : 19, 20; Luk. 5 : 27, 28; 9 : 23, 24, 57, 62; Gal. 9 : 24; Heb. 12 : 14, 15; 2 Tim. 2 : 22; Hand. 5 : 29; Joh. 14 : 15; Jak. 1 : 22; Openb. 22 : 14; Jes. 1 : 19, 20; Jer. 7 : 23. Lees de volgende hoofdstukken, die over gehoorzaamheid handelen: — Deut. 8 : 11; 28 : 29, 30. Onthoud, dat gehoorzaamheid 's Heeren hoogste wet is. En dat Hij het voor ons genadiglijk mogelijk maakt om Hem te gehoorzamen, door zijne wetten in onze harten in te schrijven, Heb. 8 : 10; en door in ons te werken beide het willen en het volbrengen, en hetgeen voor Hem welbehagelijk is, Fil. 2 : 13; Heb. 13 : 21. Met andere woorden: Hij geeft ons eene gehoorzame gezindheid, en aldus is gehoorzaamheid aan God niet langer eene armoedige plichtsvervulling, maar een blij antwoord van het wedergeboren hart.

V. Geef zooveel tijd, als gij maar kunt, 's morgens, 's middags (indien mogelijk) en 's avonds, voor gebed tot den Heer. Spreek met God. En geef Hem tijd om tot u te spreken; laat het in der waarheid een stil uurtje wezen; leg af alles wat u overhaasten wil, „neem tijd om heilig te worden"; uw christelijk leven zal gedurende „het zoete uur van gebed" opgebouwd worden. Ps. 28: 1; Ps. 62: 2, 6, 9 („wachten" beteę-

kent „stil zijn"); Ps. 46: 11; Ps. 27: 14; Jes. 40: 31. Breng alles wat u aangaat, op tijdelijk en geestelijk gebied, in gebed tot den Heere en geloof, dat Hij is „de levende God," die niet alleen machtig en gewillig is, maar ook beloofd heeft om naar zijnen rijkdom te vervullen al uwen nooddruft door Jezus Christus onzen Heer. Amen! Fil. 4: 6, 19, Ps. 34: 7, 18; Matth. 7: 7, 8; Heb. 4: 16; Efeze 2: 14 tot 20; Luk 18: 1, 27; Mark. 9: 23; 11: 22, 23, 24; Jac. 1: 6, 7; 4: 3; 5: 14 tot 18; Ps. 130: 5; Ps. 55: 18; Jes. 45: 11; Dan. 6: 10. Alles wat gij vraagt, laat het zijn in den naam en om den wil van den Heere Jezus, ver trouwende slechts op zijne verdiensten. Joh. 16: 23, 24; 1 Cor. 8: 6; Col. 2: 9.

VI. Besteed zooveel tijd aan uwen Bijbel als maar mogelijk is: wees een „Bijbel" Christen. Veel, zeer veel, hangt hiervan af. Wees niet tevreden met wat anderen u uit den Bijbel vertellen, maar „onderzoek de schriften" zelf, en ondervind voor u zelf de waarheid, zooals die in Jezus is. Het is juist voor dat doel, dat dit traktaatje geschreven is, namelijk, om u te leiden naar Gods voorraadschuur, den Bijbel. Ik zou u willen raden om met de Psalmen en de Evangeliën te beginnen. Lees, uit elk dezer boeken, een gedeelte iederen dag. Voor dat gij leest, vraag God, dat Hij u te eten geve, want Gods Woord is geestelijk voedsel. 1 Petr. 2: 2; Jac. 1: 21; Heb. 5: 12, 13, 14; 4: 12; Col. 3: 16; 2 Tim. 3: 16, 17; 1 Petr. 1: 25; 1 Joh. 1: 4; Joh. 5: 39; Joh. 6: 63, 68; Ps. 119: 97, 103, 105, 140; Ps. 104: 34; Jes. 40: 8; Jozua 1: 8. Neem een onderwerp en zoek op de teksten, die daarop betrekking hebben; zeg b.v., dat gij neemt „vrede" Rom. 5: 1; Efeze 2: 14; 1 Cor. 14: 33; Fil. 4: 7 en zoo voort; of zoek op uit het Evangelie van Lukas het goddelijke „vrees niet" hoofdst. 2: 10; 12: 32; 12: 7; 5: 10; 8: 50.

VII. Laat het oude „Eigen ik" leven hierbinnen sterven. Deze is de „oude mensch" waarvan God spreekt. Gij moet afdoen den „ouden mensch," en met hem gedane zaken maken, want al wat van den „ouden mensch" afkomstig is, is „verderfelijk" en boos, en daarom: Kom uit van onder de oude Regeering. Breng een stem van wantrouwen uit in de Regeering van het Eigen-ik. Maar aan den anderen kant geloof, dat Jezus nu in u woont, hoort gij? in u, en Hij zal in u werken en u gewillig maken om te doen wat Gode welbehagelijk is. Deze is de „nieuwe mensch" waarvan God spreekt, gij moet den „nieuwen mensch" „aandoen," dat is, laat uw innerlijke leven Gode levend wezen, door Jezus Christus. Laat Jezus Christus de plaats van het Eigen-ik innemen, zoodat Hij alles wat nog verkeerd in u is, mag vernietigen en in u alles wat goed is mag opbouwen. Efeze 4: 22, 24; Fil. 2: 13; Fil. 3: 3 (laatste gedeelte); 2 Cor. 3: 5; 5: 17; 12: 9; Gal. 2: 20; Heb. 13: 20, 21; Rom. 6: 6, 11; Rom. 8: 2; Col. 1: 27, 29; Efeze. 2: 16, 17, 20; Fil. 4: 13; Joh. 14: 20, 23; Joh. 27: 23 „Ik in hen."

VIII. Wees dagelijks en geduriglijk vergevensgezind tegenover den naaste. Vergeef en vraag om vergiffenis. Als gij iets gedaan hebt wat verkeerd is, belijd het dadelijk, en wees ook altijd gewillig om te vergeven. Matth. 6: 14, 15; 7: 12; 5: 39 tot 44; Rom. 12: 16 tot 21; Efeze 4: 31, 32; Col. 3: 13; 2 Tim. 2: 24, 25; 1 Joh. 2: 6; zie wat de Heere zegt in Matth. 5: 10, 11, 12; en 1 Pet. 2: 19, 20.

IX. Als gij in de zonde moogt vallen, word dan niet mismoedig, maar belijd het dadelijk, dan en daar, aan God. Vraag Hem u te vergeven en geloof dat Hij u vergeven heeft. „Hoe weet ik dat?" vraagt gij misschien. Antw.: Jezus heeft Zijn kostbaar bloed aan het kruis gestort, en dat bloed reinigt ons van alle zonde. 1 Joh. 1: 7 en daarom is het Gode mogelijk om getrouw en rechtvaardig te wezen om ons onze zonde te vergeven. 1 Joh. 1: 9. Onthoud: gij hebt een „voorspraak bij den Vader, Jezus Christus den rechtvaardige," 1 Joh. 2: 1, 2; Openb. 1: 5; Efeze 1: 7; Ps. 32: 5; Ps. 103: 3; Ps. 130: 4; Ps. 86: 5, 15. Gedenk er ook steeds aan dat Jezus in Joh. 5: 14 zegt: „zondig niet meer" en in 1 Joh. 2: 1, „Ik schrijf u deze dingen opdat gij niet zondigt." Lees paragraaf VII.

(Slot volgt.)

Van het arbeidsveld.

Onze Uniecent-reizigers waren reeds weer een maand werkzaam en 't zal zeker den lezers van „De Christen" aangenaam zijn, iets dienaangaande te vernemen, terwijl de gevers en verzamelaars van den Uniecent daardoor met nieuwen moed zullen bezield worden. Reeds hoorden wij iets van de broeders ter Braak en Hof, dat ons ver Broeder Bos laat ook iets van zich hooren, dat ons doet zien, dat hij nog steeds met vreugde in dien arbeid bezig is. Hij bericht als volgt: heugde.

Den 26en November kwam ik des avonds bij Br. v. Beek te Stadskanaal aan vanwaar ik mijne reis zou beginnen. Daar had ik 't genoegen, ook br. Roeles aan te treffen, die daar des avonds een voorstelling met lichtbeelden gaf. Welgemoed vertrok ik den volgenden morgen naar Assen per omnibus, in gezelschap van een paar jongelieden, die ik op Jezus mocht wijzen, terwijl ik een hunner nog een psalmboekje verkocht.

Van Assen ging ik met de paarden der Apostelen naar Haulerwijk, onderweg traktaten verspreidende, en vond bij br. De Vries een aangenaam tehuis om den volgenden morgen in Zevenhuizen te gaan arbeiden, waar de menschen deels onkundig, deels met valsche begrippen voor de leer der uitverkiezing behept, toch nog al een luisterend oor hadden voor de heerlijke waarheid, dat God geen lust heeft in den dood des zondaars en voor de noodzakelijkheid der wedergeboorte. Ook mijne traktaten werden nog al begeerig aangenomen. Een kranken jongeling, die naar 't mij voorkwam, zeer onkundig was aangaande 't eene noodige, sprak ik van den weg der zaligheid, terwijl ik ook hier en daar een psalmboekje mocht verkoopen. De Heer zegene een en ander aan de harten.

Vervolgens werkte ik in Haulerwijk en bezocht onder meerdere broeders en zusters ook een kranke zuster een paar malen.

Zondag 2 Dec. was ons een aangename dag, daar toen eenige brs. en zrs. van Groninger-Opënde naar H. waren overgekomen om met ons den dood des Heeren te gedenken, met wie ik op voorstel van br. De Vries naar Driemunt reisde, waar in 't gezin van br. Volkerts wij den Heer dankten, dat Hij ons elkanders aangezicht weer deed ontmoeten.

De volgende dagen bezocht ik de brs. en zrs. aldaar en des Woensdagsavonds sprak ik voor een aandachtig gehoor in een eigen lokaaltje, (een voorrecht, dat wij 't vorige jaar nog moesten ontberen), en niet gering was mijne blijdschap, toen wij vervolgens bidstond hielden met sommigen, die sedert 't vorige jaar tot de Gemeente waren gekomen.

Zondag 9 Dec. sprak ik tweemaal en des Woensdagsavonds werd ons ook nog eene deur geopend te Noorderwijk, in de woning van J. B., waar met zeer veel aandacht naar 't Evangelie werd geluisterd en waar ik op dringend verzoek nog een avond sprak voor een talrijke schare, waarna J. B. mij verzekerde, dat wij, zoo dikwijls wij 't verlangden, zijne kamer voor dit doel mochten gebruiken.

Wij hadden ook recht gezegende Kerstdagen. Den 1sten dag hadden wij 's morgens prediking en 's namiddags feest met de kinderen van de Zondagsschool rondom een welversierden Kerstboom, waar 't ons zeer goed was met de kleinen 's Heilands geboorte te herdenken.

Den 2den dag vierden wij Liefdemaal, waar de Heer kennelijk in ons midden was. Eene zuster meldde zich bij die gelegenheid voor den doop aan, en een jongeling was zeer bewogen, hoewel wij niet de vreugde mochten smaken hem tot overgave zijns harten te zien komen, en eerst om tien uur scheidden wij van elkander, met de gedachte in 't hart: „Hoe liefelijk is 't, dat broeders van 't zelfde huis samenwonen."

De tweede Kerstdag was tevens mijn geboortedag en 't ontbrak niet aan gelukwenschen, maar allen waren droevig te moede, omdat ik hun zou gaan verlaten om de mijnen eens weer te bezoeken, en men besloot met de Unie te raadplegen, of ik nog niet eens mocht terugkomen, dewijl 't arbeidsveld zoo groot is en de arbeiders zoo weinige.

Ik trof daar evenwel ook nog al dezulken, die Gods Woord verwierpen als een boek, dat volgens hun beweren door leegloopers was samengesteld. Met kalmen ernst wees ik hen op hun dwaasheid en 't oordeel, dat hun te wachten stond, maar zij antwoordden, dat mij zulks niet aanging. Ook trof ik iemand aan, die mij vriendelijk ontving, maar al spoedig over de leer der uitverkiezing begon te spreken. Toen hij echter weldra zich zelf vastpraatte, wilde hij, dat ik den schoolmeester zou gaan opzoeken, die mij beter de zaak zou duidelijk maken; maar ik wees hem op de noodzakelijkheid der wedergeboorte, waarnaar inzonderheid zijne vrouw met belangstelling luisterde.

Den 28sten reisde ik van daar en mocht des avonds mijne woning bereiken, bij welker nadering ik wel kon zingen, hoewel 't weder guur was: „O, had ik duizend tongen meer, enz." Weldra zag ik de mijnen allen in goeden welstand en wij dankten samen den Heere voor Zijne trouw en genade.

Gedenkt mijner, brs. en zrs., in uwe gebeden.

Uw Uniecentreiziger:
H. BOS.

INGEZONDEN.

'k Dacht eerst de Redactie van „De Christen" maar niet lastig te vallen met een verslagje van onze kerstfeestviering, doch vond ter wille van de brs. en zrs. die ons daarin steunden, goed om een plaatsje te vragen. Te Wolsum vierden ook wij 2den Kerstdag met de kinderen onzer Zondagsschool het geboortefeest des Heilands, en ziende op dit gewichtige feit gevoelden wij ons waarlijk feestelijk gestemd. Redenen evenwel, die ons niet tot feestvieren aanspoorden, meenden ook wij al weer niet weinig te hebben. Eerstens zouden wij zoo gaarne medewerking inplaats van tegenwerking ervaren in eigen woonplaats.

Dan vergat ons (?) dit jaar een begunstiger, die andere jaren onze arme kinderen zoo mild bedacht, en die zelf oorzaak was, dat wij niet sinds lang dezen arbeid opgaven. Ook ontmoedigde het ons zeer, dat na het vorig kerstfeest de oudsten der kinderen ons verlieten, zoodat onze Zondagsschool zoowat bewaarschool werd. Daarbij slechs 2 gulden in kas om met 16 kinderen feesttevieren. Doch laat mij niet op enkel klaagliederen den Chr. lezer onthalen. Op 22 Dec. werden wij aangenaam verrast doordat de post ons een pakket bezorgde, inhoudende 14 kleedingstukken. Dit maakte ons zoo overmoedig, dat wij er zelf nog 11 bij aanschaften, waarbij we nog 3 cadeau kregen, en al die art. met evenveel boeken en boekjes aan den zolder te zien hangen, maakte onze anders zoo nederige kamer tot een feestzaal en de aanblik op een en ander stemde oud en jong tot dankbaarheid.

Wat niet weinig onze feestvreugde verhoogde was het onverwachte bezoek van onzen jeugdigen Br. W. de Vries met 2 jongedochters. Eerstgenoemde wist op aangename wijze de kinderen bezig te houden door vertellingen, afgewisseld door een treffend lied van genoemd drietal. Wij roepen hun nogmaals een tot weerziens toe en danken langs dezen weg ook al onze begunstigers, alsmede de Gemeente Workum, die het tekort in onze Zondagsschoolkas dekte.

Zegene de groote Kindervriend er allen voor en mocht nog dit jaar menig Zondagsschoolkind bekeerd worden (zooals voor eenigen tijd een Br. uit Duitschland zulks meldde) dan zou de offervaardigheid onzer vrienden en de arbeid van hen die onderwijzen, rijk beloond zijn. Daarom zeker bidden allen, die met ons Jezus liefhebben.

B. K. AUKEMA.

Uit de Gemeenten.

ROTTERDAM. Hoewel door ons orgaan bij het begin des jaars vele afdeelingen der Gemeenten een kort overzicht aangaande hun werk etc. gaven, dachten wij, dat er wel belangstelling genoeg zou wezen om ook van, naar wij vermoeden, de kleinste afdeeling iets te willen vernemen. Door zoo iets kan toch de band der gemeenschap versterkt en krachtig worden tegen alles, wat in velerlei opzicht samenspant om dezen band te doen verslappen. Het jaar 1900 ligt met zijn lief en leed achter ons. Lief en leed, zeggen wij. Ja, ook het leed werd ons niet gespaard. Of zou het ons geen leed doen, als wij broeders en zusters hun eigen weg zien gaan, willekeurig de gemeenschap verbrekende en de gedane belijdenis verloochenende, en anderen na gedane belijdenis en aanvraag om den doop zich zien terugtrekken uit menschenvrees of andere toestanden van ondergeschikt belang. Van andere minder aangename ervaringen willen wij niet spreken, daar we vertrouwen, dat dezelfde ervaringen wel allerwege worden opgedaan, zoo door de Gemeente als door elk belijder des Heeren, omdat het met hen door goed en kwaad gerucht heen moet.

Ervaringen als bovengenoemd zijn zeker treurig. Toch kunnen wij er uit zien, dat we nog met denzelfden vijand te doen hebben, als waarvan de Heiland tot Simon sprak, en dat de Satan ook nu nog zeer begeert de belijders des Heeren, te ziften als de tarwe.

Hoe gelukkig te weten, dat wij zoodanig een Voorbidder hebben als onze eenige Hoogepriester is. Wij zijn dankbaar, dat we niet alleen van leed en smart, maar ook van de liefde en trouw onzes Gods kunnen getuigen. In het voorjaar werden we verblijd door de vrijmoedige belijdenis van een jongeling en eene jongedochter, die beide ook van harte wenschten te gehoorzamen aan het bevel des Heilands in zake den doop, en we zeiden en dachten: Meer zal daarop volgen, en ziet, in November werden we andermaal verblijd door dat een gehuwd persoon en eene jongedochter met blijdschap hun Heer en Heiland beleden en op hun verzoek overeenkomstig de Schrift gedoopt werden. Wij verwachten als uit den aard der zaak van de jonge leden veel gemeenschap, en we blijven van den Heere vragen: Wil steeds harten aan zich zelf ontdekken, opdat ze zich eerst aan U en daarna aan de Gemeente leeren geven.

Het getal Zondagsschoolkinderen is van 8, waarmede wij begonnen, tot 38 geklommen, zoodat ons lokaaltje gevuld is. Zal het nu bij ons zijn gelijk iemand zeide: geef ons de kinderen en wij hebben de toekomst, dan wordt ons lokaaltje voor de samenkomsten nog eens te klein. Om met de kinderen Kerstfeest te vieren waren wij reeds genoodzaakt een ander lokaal te huren. De wijze van onze Kerstfeestviering zal ik maar niet in bijzonderheden mededeelen, alleen kunnen we zeggen, dat het een gezellige avond was, al duurde het van 5 tot 9 uur. De Meisjesvereeniging, hoewel maar 6 leden tellende, kon door haar vlijt en toewijding menig gezichtje van minder gegoeden van blijdschap zien stralen, bij de uitreiking van kleedingstukken, bouffantes, enz.

Ook op financiëel gebied hebben wij alle reden van dankbaarheid, zoodat we als tegenhanger of tegenwicht van beproeving nog overvloedig zegeningen genoten hebben, en als we er dan van doordrongen zijn zelfs de minste zegeningen ons onwaardig gemaakt te hebben, moeten wij van zelf uitroepen: „Zijne goedertierenheden zijn allen morgen nieuw over ons."

Leeren we dan slechts met alles wat we zijn en hebben ons aan Hem toe te vertrouwen en worden Zijne zegeningen allerwege overvloedig ondervonden, is de wensch en bede der vereenigde broeders en zusters te Rotterdam.

Namens hen, de Secretaris:
D. v. REE.

GRAND RAPIDS, Mich. De Kerstdagen gingen voor ons niet ongezegend voorbij, bijzonder verheugden zich de kinderen der Zondagsschool, en wij waren ten zeerste met hen verblijd. Het is zulk een verrukkelijk gezicht zoo vele kinderen bijéén te zien, wier gelaat straalt van blijdschap; het was inderdaad een schoon feest; en behalve de toespraken tot de kinderen klonken ook vroolijk de liederen, onder leiding der onderwijzers. En al was het al geen Engelengezang als weleer in Efrata's velden klonk, toch willen we hopen, dat al deze kinderen straks met de Engelen samen den naam van Hem zullen groot maken, die ook voor hen nederdaalde in Bethlehems stal. Dank zij de goede leiding van onzen br. Voorganger, dat alles in zulk eene goede orde afliep, zoo dat ik uit aller naam durf zeggen: het feest der kinderen was tot verheerlijking van God. Maar de Heere zou ons nog meer geven. Des Zondagsavonds mochten wij een uitgesloten broeder op belijdenis van schuld weder in de gemeenschap opnemen. Oudejaarsavond sprak onze br. Voorganger over de woorden uit Klaagliederen 3 : 21 en 22. Wij werden bij vernieuwing er ingeleid om de goedertierenheid des Heeren over onze personen, huisgezinnen en gemeente te herdenken. Zoowel op geestelijk, als op stoffelijk gebied heeft de Heere ons zeer gezegend. Wel moesten we de tucht op enkelen toepassen, anderen werden door den doop der Gemeente weder toegevoegd. En hoe zijn we menigmaal verkwikt geworden in onze samenkomsten! Doch om niet te lang te worden, willen wij in één woord zeggen, dat Gods goedertierenheid over ons groot geweest is. Den lezers van „De Christen" zal het alzoo niet verwonderen als we betuigen, dat we het goed hebben gehad op den eersten Januari, toen wij, als naar gewoonte, „Liefdemaal" hielden, bekostigd door de zustervereeniging. We kwamen te zamen om twee uur des middags en, na een openingswoord door onzen br. Voorganger, vertelde de een na den ander iets van zijne ervaring, die den Heere hem of haar gegeven had in het verleden. Zoo was ook de keus voor dit pas ingetreden jaar niet raadselachtig. Vergis ik mij niet, dan was Jezus de spil, waar wij om draaien. Maar bij al het genotvolle van het feest was de tijd weer te kort en het was middernacht, toen wij moesten afbreken, om huiswaarts te keeren.

Eindelijk, hoewel wat laat, wenschen wij allen broeders en zusters, hier zoowel als in het oude vaderland, hartelijk geluk in dit nieuwe jaar. Dat het Hoofd Zijner duur gekochte gemeente de vensters des hemels moge openen en den zegen afgieten. Dat door middel van „De Christen" van hier en daar moge vernomen worden, dat deze en die in Zion geboren is, is de wensch en bede van uwen medegenoot in Christus

G. J. TE WINKEL.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Onverwacht, haastig, als een dief in den nacht, gelijk hij gekomen is, heeft de strenge winter nu weer zijn biezen gepakt tot groot genoegen zeker van degenen, wier brandstof onrustbarend verminderde, tot groot verdriet echter van de liefhebbers van schaatsenrijden, die met leede oogen hunne prettige banen zien wegsmelten. Voorwaar een beeld van alle vluchtige genoegens der wereld, die ook ras verdwijnen en wee dengene die dan niets beters heeft voor zijn hart.

Bij het huwelijk van Koningin Wilhelmina worden minstens 30 vorstelijke gasten verwacht uit 't buitenland, en reeds worden in 's Gravenhage aanstalten gemaakt om langs den weg, dien de huwelijksstoet zal volgen, prachtige versiering aan te brengen. Dat zal dus begin Februari heel wat feestvreugde opleveren in de residentie, en waar de intocht van de koningin met haar gemaal te Amsterdam op 5 Maart bepaald is, zal ook weldra de hoofdstad weer gelegenheid hebben hare hulde aan 't vorstelijke paar te toonen. Minder aangenaam zal 't zeker Hertog Hendrik aandoen als hij verneemt dat men te Apeldoorn de herten, die Z. H. aldaar tot veredeling van 't ras in de Soerensche bosschen heeft losgelaten, nagenoeg alle heeft gestroopt.

President Kruger, nu zoo goed als hersteld, zal indien de weersgesteldheid zulks toelaat, deze week naar Utrecht gaan, waar hij eene lichte operatie aan de oogen moet ondergaan, te verrichten door prof. Snellen, waarna hij waarschijnlijk naar 's Gravenhage zal terugkeeren, waar hij nog steeds wacht op 't herstel aan den Czaar om dien dan te gaan bezoeken in St. Petersburg. Anders zal hij waarschijnlijk naar Amerika gaan waar hem naar men denkt een geestdriftige ontvangst zal worden bereid.

Frankrijk. Een droevig ongeluk heeft in eene mijn te Lourches bij Valenciennes plaats gehad, waar de bak met eenige werklieden neerdalende, met een uitstekend gedeelte van de schacht in botsing kwam, waardoor 4 werklieden in eene diepte van 560 meter omlaag stortten en als onherkenbare rompen werden teruggevonden.

Rusland. Verschrikkelijke berichten worden meegedeeld aangaande het lijden van de passagiers die met de treinen naar Odessa onderweg ingesneeuwd zijn. De eerste trein bracht 500 reizigers, die in 't kleine station nog een schuilplaats vonden, maar toen in de naaste 24 uren nog drie treinen aankwamen, vermeerderde 't aantal dakloozen tot 1800. Toen werd de nood groot, men vocht om een bete broods, en er vloeide bloed. Een regiment soldaten werd te hulp gezonden maar schoten slechts langzaam op, zoodat de arme reizigers eerst na drie dagen van groote ontbering, waardoor 120 personen bezweken, uit hunne moeilijke positie bevrijd werden.

Engeland. De vischvangst te Plymouth en andere Britsche havens moet zoo buitengewoon groot zijn in de laatste dagen, dat men Dinsdag 8 Jan. 600.000 kilo visch naar Londen en elders verzond en den volgenden dag weer 400.000 kilo, wat sedert menschenheugenis niet voorkwam.

Het drankmisbruik in de Britsche hoofdstad is zeker ook nimmer zoo groot geweest als thans, daar in 't vorige jaar 10.865 vrouwen om die die reden tot gevangenisstraf werden veroordeeld, waaronder 3331 die tenminste zes maal waren veroordeeld. Hoeveel mannen moeten daar dan wel veroordeeld zijn? Als Chamberlain daarvoor eens een leger geheelonthouders aanwierf, dan deed hij edeler werk dan nu er nog weer 20.000 soldaten voor Z.-Afrika geworven worden om Kitchener te helpen de Boeren te bedwingen, wat dien opvolger van Roberts nog maar niet gelukken wil.

Een nieuwe ramp heeft Engeland nu weer getroffen, doordat het oorlogschip de Sibille aan den grond geraakt is in de Lambertsbaai ten westen van de Kaapkolonie, dragende 8 kanonnen, welk geschut met matrozen men daar aan land zou zetten tot verdediging tegen de Boeren.

Z.-Afrika. De Boeren maken 't Kitchener haast benauwd genoeg in Pretoria, zoodat hij misschien een veiliger plaats moet opzoeken omdat de Boeren hem van alle zijden zoeken in te sluiten en de toevoerwegen afsnijden. Christiaan De Wet heeft de Vrijstaat nu ook verlaten en is de Vaalrivier overgetrokken om zich met de Transvaalsche commando 's in verbinding te stellen en hoewel Kitchener dezen Boerenheld niet veel goeds dreigt, zal zijne nadering hem zeker minder welkom zijn, terwijl de Transvalers er gewis door opgewekt zullen worden tot nieuwen moed.

Die De Wet staat toch ook maar nergens voor. Ten minste zooals de Engelsche bladen het gaarne willen doen voorkomen heeft hij een kunstmatig gevormde vredescommissie met zweepslagen afgeranseld en zelfs een Engelschman doodgeschoten. Zij verzwijgen echter, dat het een Engelsche list was en dat die Engelschman een spion was, die heimelijk De Wet's kamp binnendrong om diens veldcornetten om te koopen en de Boeren tot muiterij op te hitsen, zooals andere bladen ons komen vertellen.

Eigenaardig is 't, dat de Engelschen, die in dezen oorlog voor een kleinigheid niet terugdeinsden, maar ongehoorde gruwelen pleegden, van dit zaakje zooveel geschreeuw maken, en een en ander toont ons wel, dat zij op 't oogenblik niet zoo zeker zijn van de overwinning als zij dat onlangs wel trachtten te doen voorkomen. Uit is de oorlog in elk geval nog niet, en de toestand in de Kaapkolonie is onrustbarend voor Engeland.

N. P. K. K.

CORRESPONDENTIE.

Een spreekwoord zegt: „Waar een wil is, is een weg." Of dat altijd opgaat durf ik niet uit te maken, maar sommige broeders die abonné's op ons blad trachtten te winnen ondervonden wel iets van de waarheid er van, en zonden ons bestelling. Volgt hun voorbeeld navolging!

Ook werden ons al eenige zendingsblaadjes „Goede tijdingen" besteld; echter nog op verre na niet genoeg. Wij zijn zoo vrij hieraan te herinneren.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending.

Door br. A. H. van de Gemeente te Haulerwijk f 22.67.

N. v. BEEK.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van D. v. R., Rotterdam, f 12.42½; van W. V. te Vlaardingen f 0.50 (voor port); van C. B. te Spijkenisse f 1.80; door br. D. Laansma van A. K., Grand Rapids, een Dollar; van J. B., Exloërmond, f 3.40.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIEN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 719 DONDERDAG 31 Jan. 1901. 20ste Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Onder Redactie van B. PLANTING *te Groningen* en N. VAN BEEK *te Stadskanaal.*
Bestellingen en alle andere zendingen
adres: Bureel DE CHRISTEN *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

REISLIED.

'k Zoek rust in den hemel, geen rust op deez' aard;
Wat zou ik dan morren, als 't leed mij bezwaart!
Wees stil, o mijn ziele! hoe grooter het kruis,
Hoe meer gij moet uitzien naar 't veilig te huis.

Ik zoek niet mijn heilstaat, ik bouw niet mijn hoop,
In 't land, dat ik hier als een pelgrim doorloop;
'k Zie uit naar de stad, door geen handen gebouwd,
Naar 't land, waar geen zonde en geen smet wordt
(aanschouwd.

Al maken de doornen en dist'len 't mij bang,
Meen niet, dat ik rust hier op rozen verlang;
Ik vraag mij geen erfnis, ik zoek mij geen rust,
Voor ze eens mij geworden aan hemelsche kust.

Het leed moog mij drukken, maar Jezus maakt vrij;
Eén straal zijner liefde maakt a l l e s weer blij; —
De dauw in het zonlicht wordt edelgesteent:
O o k 't leed, — als mij Jezus zijn liefde verleent.

Schoon moeite en gevaren mijn voortgang weerstaan,
Te welkomer lacht mij de hemelpoort aan; —
Wat ooit mij bejegen, 't zij zuur, het zij zoet,
Eén uur met mijn God maakt het alles weer goed.

Met een gids op mijn weg en een staf in mijn hand,
Zoo reis ik door 't vreemde, vijandelijke land;
De weg moge ruw zijn, maar — lang is hij niet,
Hij wordt effen door hoop, hij wordt kort door mijn
(lied. —

E. J. V. Jz.

Onvervalschte melk voor nieuw geborene kinderkens.

(Slot).

X. Omtrent verzoekingen. Verzoekingen ontstaan óf direkt uit een onzuiver hart binnen óf van den Satan buiten. Maar verlossing van een onzuiver, onrein hart is, God zij dank, mogelijk. Jezus zegt: „Zalig zijn de reinen van hart," Matth. 5: 8; „het bloed van Jezus Christus reinigt ons van alle zonden," 1 Joh. 1—7. Lees paragraaf VIII en XIX Maar tegelijkertijd moet gij niet verwachten, dat de Satan ophouden zal om u te verzoeken, nu gij een geloovige geworden zijt. In dit uw tegenwoordig leven is de Satan nog niet gebonden, neen, hij is nog uw tegenstander, uw vijand nog meer dan ooit te voren. Maar hef uw hart op in lof en dankzegging tot God, want gij staat niet meer alleen tegen den Satan, maar gij zijt nu verbonden aan den verrezen verheerlijkten Zoon van God „in wien alle volheid woont." Gij hebt niet langer tegen den Satan te strijden; Jezus strijdt nu voor u „het is de Heere uw God, zelf, die voor u strijdt, gelijk als Hij tot u gesproken heeft," Jozua 23: 10. Leer Jezus te kennen als de Leeuw uit den stam van Juda. De Leeuw uit den stam van Juda zal iedere zondeketen verbreken en u de overwinning geven keer op keer. Lees wat de Heere zegt omtrent verzoekingen: 2 Pet. 2: 9; 1 Cor. 10: 13; Heb. 2: 18; Jac. 1: 12, 13, 14, 15; Markus 14: 38; Ps. 34; 7, 18, 20; Lukas 10: 18, 19; Heb. 10: 36.

XI. Jezus is niet slechts uw Zaligmaker, maar Hij is ook uw Bewaarder. Gij zijt niet alleen verlost in Jezus, maar ook „door Jezus bewaard." Judas, vers 1.

Veilig in Jezus armen,
Vrij van mijn schuld en pijn,
Vrij van de zonde-kwelling,
Eeuwig bij Jezus zijn.

Vrij van mijn angst en droefheid,
Vrij van een twijflend hart:
Nog slechts een weinig smart,
Veilig in Jezus armen.

Joh. 10: 28, 29; Judas 1: 24, 25; Rom. 16: 25; 2 Thess. 5: 23, 24; Efeze 3: 20; Hebr. 13: 8; 1 Petr. 1: 5; Joh. 17: 11, 12, 15; Jes. 26: 3, 4; 27: 3; Jes. 43: 1, 2, 3; 41: 10, 12; 54: 10; Ps. 89: 35; Ps. 121: 5, 7, 8; Ezech. 34: 15, 25, 27. Lees Ps. 23 en Ps. 91.

XII. Merk op Joh. 15: 8. „Hierin is mijn Vader verheerlijkt, dat gij veel vrucht draagt;" dit is Gods doel met u in uwe verlossing; namelijk, om u gelijkvormig te maken aan het beeld van Zijnen Zoon, Rom. 8: 29. God heeft een heerlijk plan met u. Wil u niet er tegen verzetten, maar geef u geheel aan Hem over, Hem toelatende om in u te werken: alzoo zult gij een „veel vrucht dragend" kind van God worden. Joh. 15: 2, 4, 5, 16; Gal. 5: 22, 23; Col. 1: 10; Phil. 1: 11; Matth. 12: 33; Hebr. 12: 11; Jac. 3: 17, 18; Ps. 92: 15; Ps. 1: 3; Jer. 12: 2. Laat uw groote levensdoel nu wezen om te kunnen zeggen wat Jezus in Joh. 17: 4 zegt: „Ik heb u verheerlijkt op de aarde; Ik heb voleindigd het werk, dat Gij mij gegeven hebt om te doen."

XIII. Laat uw leven een leven van dankzegging zijn. Kniel in dit oogenblik voor uwen God neder en zie hoeveel er is, waarvoor gij Hem te danken hebt — een menigvuldige vergiffenis, reiniging door het bloed van Jezus, verlossing uit de macht van den Satan en van de heerschappij der zonde, het Nieuwe Leven van liefde en blijdschap, bewaring in gevaren, voorziening voor uwe geestelijke en tijdelijke behoeften, ja, en hoeveel nog meer? Een dankbaar leven zal leiden tot een overwinnend leven. Een overwinnend leven zal leiden tot een nuttig leven, en door een nuttig leven zult gij God verheerlijken. Laat uwe leuze zijn: „De blijdschap des Heeren is uwe sterkte," Nehemiah 8: 10. Zie verder: Ps. 103: 1—5; Ps. 32: 11; Ps. 34: 2, 3, 4; Ps. 5: 12; Ps. 104: 34; Ps. 146: 1, 2; Ps. 86: 12, 13; Fil. 3: 1; 4: 4, 5; Efeze 1: 6; 1 Petr. 1: 8; Joel 2: 26; Judas vers 25. Lees ook de volgende hoofdstukken: Jes. 12; Jes. 25; Jes. 35; Ps. 18; Ps. 116.

XIV. Wees met uw geheele hart een kind van God. Leef „door en door" voor den Heere. Anders zal uw leven onnuttig en daarom ook ongelukkig wezen. Ps. 119: 2, 10, 34, 58, 69, 145; Ps. 9: 1. Lees van Kaleb in Jozua 14: 8, 9, 14; Joh. 2: 5; Lukas 9: 62; Rom. 12: 1, 2; Col. 3: 17, 23; 1 Cor. 10: 31; Fil. 1: 21; Gal. 6: 14; Efeze 6: 10; 2 Tim. 2: 3.

XV. Geef acht op ieder genademiddel in de Kerk, waarvan gij lid zijt. Spreek met uw leeraar over uwe bekeering; dit zal hem aangenaam wezen; misschien heeft hij voor u gebeden en zoo kunt gij God tezamen danken voor gebedsverhooring. Zie wat God voor u in de Kerk te doen heeft. Maak hiervan eene zaak des gebeds. „Zoon, ga, werk in mijn wijngaard, Matt. 21: 28. Gedenk aan de onbekeerden, aan de afgedwaalden, aan hen die nog niet het licht ontvangen hebben dat gij ontvangen hebt, aan hen die aan verzoekingen blootstaan, en aan de diep beproefden. Bid voor hen en doe iets voor hen.

XVI. Zoek op het gezelschap van ware kinderen van den Heere. Pas op voor half-hartige Christenen, en (vooral als gij ze niet kunt aanmoedigen), laat ze liever staan; maar verzuim niet voor hen te bidden. Hand. 2: 42 tot 47; Maleachi 3: 16; Heb. 3: 13; 2 Tim 3: 5, 12; 2 Tim. 4: 10; Titus 1: 16; Col. 2: 8. „Zij kwamen tot de hunnen." Hand. 4: 23; Ps. 133: 1, 2. 3; Lees Rom. 16.

XVII. Sluit u aan bij eene Christelijke werkzaamheid, die gedaan wordt in den naam van den Heere Jezus Christus Hand. 9: 36; Matt. 28: 18, 19, 20; Markus 16: 15 tot 18; Matt. 9: 36, 37, 38; Joh. 9: 4; 1 Cor. 15: 58; Heb. 10: 24; 1 Pet. 2: 10; 2 Tim. 4: 2; Nehemia 4: 6. Lees dikwijls 2 Cor. 6: 1; 1 Cor. 3: 6, 9; 2 Cor. 9: 8; Hand. 26: 16, 17, 18.

XVIII. Wat zijt gij van plan om zelve voor Jezus te doen? Begin op kleine schaal. Jezus zal u voortleiden. Zie om u. God zal u aanwijzen, wat Hij door u gedaan wil hebben. Vergeet niet de dienstbaren in uw huis. Vergeet ook niet de armen! gedenk aan hunne behoeften. Er zijn onder hen, die gij ontmoet, dezulken, op wie gij invloed kunt uitoefenen, meer dan iemand anders, vertel ze wat Jezus voor u gedaan heeft; trek ze met koorden der liefde tot uwen lieven Heiland. Matth. 4: 19; Daniel 12: 3; Hand. 1: 8; Jac. 5: 20; Rom 11: 14; 1 Cor. 9: 22; 2 Cor. 5: 14; 1 Tim. 4: 16; Joh. 4: 34 tot 37; Joh. 20: 21; Lukas 2: 49.

XIX. Streef er naar om Jezus te kennen als uw persoonlijken inwonenden Heiland. Laat Col. 1: 27 „Christus in u, de hoop der heerlijkheid," uw voornaamste genot wezen — daar ligt juist

het geheim van 't gelukkig leven eens Christens — om Christus in u, als eene levende heerlijke werkelijkheid te hebben. Fil. 4: 13; Rom. 8: 2, 37; 1 Cor. 15: 57; 1 Joh. 3: 8, 9; Matth. 1: 21; 1 Joh. 5: 4, 5, 20; Joh. 1: 12; Joh. 16: 33; Joh. 14: 12, 20, 23; Joh. 17: 22, 23, 26; Hebr. 7: 25; Hebr. 8: 10; Hebr. 13: 20, 21; Ezech. 36: 26, 27; Ezech. 11: 19, 20; Jes. 35: 10.

XX. Wees immer wachtende op „dezen zelfden Jezus" om terug te komen en u tot Zich te nemen, om met Hem te regeeren. Dit is des Christens „zalige verwachting." Joh. 14: 3; Hand. 1: 11; 1 Cor. 15: 51, 52, (lees het geheele hoofdstuk); 1 Thess. 4: 13 tot 18; Openb. 20: 4, 5, 6; Fil. 3: 20, 21; Fil. 4: 5; Titus 2: 13; 1 Joh. 3: 2, 3; 1 Petr. 5: 4; 1 Petr. 1: 7; Matth. 24: 42, 44, 46; Markus 13: 34 tot 37; „Ja, ik kom haastelijk. Amen. Ja, kom Heere Jezus!" Openb. 22: 20.

Van het arbeidsveld.

Geachte lezers van „De Christen"!

Het is voor de eerste maal in 1901 dat ik mij neder zet om u iets van het arbeidsveld te vertellen. Ik zou zulks al eerder gedaan hebben, als ik niet gewacht had op een mededeeling van onze andere brs. Uniecent-Evangelisten. In mijn laatste stukje van Dec. ben ik gekomen te Zutphen, waar ik eene week werkzaam was. Behalve de Gem.leden bezocht ik daar verschillende andere menschen, waar ik als naar gewoonte, bij sommigen vriendelijk ontvangen werd, maar ik mocht toch met de meesten een kort of langer gesprek houden over de groote liefde Gods tot het verlorene, en verspreidde traktaten. Daarna verliet ik de gastvrije woning van br. Roeles, en nam te Deventer mijn intrek bij br. Voigt; maar ook de andere brs. lieten zich niet onbetuigd om door gastvrijheid en medewerking den arbeid van den Uniecent te bevorderen tot uitbreiding van Gods Koninkrijk. Sommigen hunner, die 't overdag niet konden wachten, gingen des avonds mee huisbezoek doen, veelal bij menschen, die al persoonlijk door hen bearbeid waren, waaronder een persoon, die zooals hij ons meedeelde, zoo gruwelijk in de zonde van dronkenschap geleefd had, en al wat daarmee in verband staat, dat hij ten slotte nog geheel on onvoldaan zijnde, besloot zich van het leven te berooven, maar God heeft zulks verhinderd. Toen was hij diep in den nacht weer naar huis gegaan met een beschuldigend geweten, en toen hij des morgens naar zijn werk ging, nam die wroeging zoo toe, dat hij geen rust of duur meer had, en meende tegen den Heiligen Geest gezondigd te hebben, zoodat voor hem geen redding meer was. Maar gelukkig was op zijn werkplaats ook een Baptist werkzaam, die daar als een fijne bekend stond, tot wien hij zich om raad wendde. De br. sprak met hem, ontbood hem aan zijn huis en verkondigde hem Jezus als de Redder van het verlorene, waarvan het gevolg was, dat hij geregeld de prediking bezocht, alsmede de bidstonden, en zijn vrouw de Vrouwenvereeniging, enz. terwijl hij geheel den drank liet staan, zoodat zijn huishouding een heele verandering ondergaan heeft. Natuurlijk hebben wij er hem op gewezen, dat het wel goed, maar niet genoeg was, dat hij in plaats van de kroeg, de kerk bezocht, en in plaats van een dronkaard enz.... een fatsoenlijk man werd, ja, dat zelfs van een vloeker in een bidder te veranderen niet genoeg was, maar dat hij zich als een schuldig en verloren zondaar, aan Jezus gerust moest toevertrouwen, ja wederom geboren worden, Joh. 3. Zoo hebben wij met hem gesproken en gebeden, en hopen dat Gods Geest de naprediker zal zijn in zijn hart, en hem wederbare tot een nieuw schepsel in Christus Jezus en niet alleen hem, maar ook zijne vrouw. Zoo bezochten wij te Deventer nog een ander gezin dat wel met het Evangelie bekend, maar in meer dan een jaar zich om God en zijn dienst niet meer bekommerde, en volkomen de zonde of den duivel diende. Na een tijd met hen gesproken te hebben, verklaarde de man dat hij zich wel bewust was, dat hij zeer veel zonde deed, maar hij had daar geen berouw van, en ook geen lust om zich tot God te bekeeren, (vreeselijk niet waar?) Daarna hebben wij hem ernstig het eeuwig oordeel Gods aangekondigd, hetwelk zeker een iegelijk treffen zal, die zich verhardt. Tot mijn blijdschap heb ik gehoord dat hij later nog weer bij br. Roeles onder de prediking geweest is.

Vervolgens bezocht ik daar nog verschillende menschen in gangen en krotten, waar het zoo vuil was, dat men er haast niet durfde te staan, nog veel minder te gaan zitten.

Zooals het mij voorkwam zijn die menschen niet alleen door armoede, maar hoofdzakelijk door een zondig en onverschillig leven zoo diep gezonken, dat zij beneden het dier komen te staan, waar natuurlijk armoede uit geboren wordt. In een van die woningen ontmoette ik eene vrouw, die 's morgens om 11 uur nog met loshangende haren aan tafel zat. Haar dochter scheen spoedig moeder te moeten worden, en zat met een kind van ongeveer 1 jaar oud op haar schoot te midden van een vuilen rommel, en deelde mij met een lachend gezicht mee, dat haar man om vechten en dronkenschap negen maanden in de strafgevangenis te Zutphen was opgesloten. Als men dan zulke toestanden hoort en aanschouwt, dan weet ik soms niet, waar en hoe ik beginnen moet om denzulken het Evangelie te brengen. Nu ik heb hen gevraagd of zij nog een Bijbel hadden, zij zeiden: „Ja wel, maar daar kunnen wij ons weinig mee ophouden." Toen heb ik hen gewezen op de schrikkelijkheid der zonde en hare gevolgen, en dat God hen nog wilde redden als zij gehoor wilden geven, gaf hun een paar traktaten en ging heen. Zoo was dan spoedig de week weer ten einde, en de tijd daar, om weer naar huis te gaan, waar ik Gode zij dank mijn gezin in welstand mocht ontmoeten om met hen Kerstfeest te vieren.

Hiermede wil ik dezen keer eindigen, mij en den arbeid in de voorbede der br. en zrs. aanbevelende.

Uw Br. in Jezus:
H. TER BRAAK, Hengelo.

Een Boerenjongen.

Willem Carvosso werd op tienjarigen leeftijd als wees bij een boer besteed om den landbouw te leeren. Zijn vader was genoodzaakt geweest als matroos op een Engelsch oorlogschip te dienen en had zijn leven in het hospitaal te Greenwich geëindigd. Zijne moeder had hem toen hij nog een knaap was eenig onderwijs in de hem moeielijke kunst van lezen gegeven. In zijne jeugd werd hij in de geheimen van hanengevechten, worstelen, kaartspel en meer dergelijke dingen ingewijd. Op eenentwintig jarigen leeftijd bracht God hem tot stilstand en voerde hem tot Christus. Zijne zuster, toen pas bekeerd, was hiertoe het middel. Zijn tweestrijd was groot. De Satan verzocht en beproefde hem. Het viel hem zwaar met de wereld te breken. Het ongeloof fluisterde: de dag der genade is voorbij; het is nu te laat, maar eindelijk kwam hij tot het besluit om nooit, hetzij gered of verloren, op te houden om genade te roepen. „En op het oogenblik, dat dit besluit in mijn hart tot rijpheid kwam," zegt hij, „verscheen Christus in mij en God vergaf mij al mijne zonden. De Geest zelf getuigde met mijnen Geest, dat ik een kind Gods was."

Dit was zijne bekeering. Gedurende een korten tijd was alles schoon, vreedzaam, vroolijk en gelukkig. Maar langzamerhand bemerkte hij de grootere uitgebreidheid zijner behoeften. In zijne eigene schilderachtige beeldspraak zeide hij: „Mijn hart scheen mij een' kleinen tuin toe, waarin een groote boomstomp was, die eerst kortelings met den grond gelijk gehakt en waarover een weinig losse aarde gestrooid was. Toen ik iets zag opspruiten, waarin ik geen behagen vond, bemerkte ik, als ik het trachtte af te plukken, de doodelijke overblijfselen van het vleesch en ik begreep hoeveel inspanning het nog kosten zou, voor dat ik de erfenis der heiligen in het licht zou kunnen deelachtig worden. Hetgeen mij nu ontbrak was inwendige heiligheid."

Ongeveer een jaar na zijne bekeering keerde hij terug uit eene Vergadering, grootelijks bedroefd door het gevoel zijner *onheiligheid.* Hij keerde in een schuur tot de eenzaamheid in om met God te worstelen; en terwijl hij daar op den dorschvloer nederknielde bekwam hij een weinig kracht, doch niet genoeg om zijne banden te doen springen en hem tot vrijheid te brengen. Kort daarop werden zijne oogen in een' bidstond geopend. „Ik gevoelde" zegt hij, „dat ik niets en Christus alles was. Nu nam ik Hem vol vreugde in al zijn ambten aan. Hij werd mijn profeet om mij te onderwijzen, mijn priester om voor mij te voldoen, mijn koning om over mij te regeeren. O, welk een grenzeloos geluk is er in Christus en dat alles voor zulk een armen zondaar als ik ben!"

Ziehier een jongeling, die juist zijne leerjaren bij een landbouwer heeft doorloopen — een boerenjongen. Voorwaar geen uitstekend man, maar een boerenjongen aan, in en door wien Gods genade verheerlijkt werd.

En let nu op hetgeen er verder volgt.

Het vuur, dat in het hart van dezen jongeling *ontstoken* was, brandde zoo vol gloed en zoo heerlijk, dat de engel des Heeren van dát altaar kolen nam, om de lippen van duizenden er mede aan te raken en er hunne zielen door te zuiveren. Carvasso huwde en werd visscher in het visscherdorp Mousehole, op de kust van Engeland, en niet alleen een visscher, die visschen, maar ook menschen ving. Gedurende *vier maanden* wierp hij het net uit voor visschen, maar het *geheele jaar* door ving hij visschers. Hun eerste kerk was een kleine visschershut; de volgende een droogkelder; de derde een groote bovenkamer, die daarvoor werd ingericht; deze was echter zoo zwak, dat zij onder het gewicht der eerste bijeenkomst bezweek en tot een bouwval werd. Hun getal nam toe, en met het getal de ijver, en met den ijver de bekwaamheid, en ten laatste bouwden zij een net kerkje.

Het visschen moede, werd hij landbouwer. De plaats waarin zijne boerderij lag was geestelijk een onbebouwde, onvruchtbare grond met welig wassend onkruid, bedekt met steenen, waar het land niet door heggen was afgeperkt, in één woord een geestelijke woestijn. Weldra begon het echter door de noeste vlijt van Carvasso te bloeien als eene roos. De weinige hier en daar verspreidde discipelen groeiden met den tijd tot twee goed bezochte bijeenkomsten aan. Hij had zijne handen vol. Ook van andere plaatsen zond men om hem; en op eene plaats Combuslang, waar hij over dag van huis tot huis ging en des avonds bijeenkomsten hield, kwamen ruim 700 menschen tot bekeering.

Zoo werkte deze boerenjongen, die door de genade Gods tot een held in Israël werd, in zegen bijna 60 jaren voort. Eerst op zijn 65e levensjaar leerde hij nog de schrijfkunst. Zijne brieven en eigenhandige levensbeschrijving zijn nog velen tot een rijken zegen geweest.

Dat deze boerenjongen Carvasso ons leere, dat geloof en genade uit onaanzienlijken en geringen krachtige werktuigen voor den Heer en zijn rijk kan maken.

G. B. P.

Wordt gelijk de kinderkens.

Matth. 18: 3.

Op een Zondag zou het Avondmaal bediend worden op een der Zendingsposten der Broedergemeente. De vrouwen der Hottentotten hebben de gewoonte om in een helder wit gewaad in de kerk te verschijnen, en voor dit doel moeten zij des Zaterdags hunne kleederen nog wasschen en drogen. Dit wilde Karolina ook doen, doch zij had geen zeep en ook geen geld om te koopen. Bedelen mocht zij niet. Wat zou ze doen? Zij bad en klaagde haar leed aan den Heer. „Lieve Heere Jezus," zoo bad zij, „morgen is

het Avondmaal en Gij weet hoe gaarne ik daaraan deelnemen zou. Ik kan echter in deze vuile kleederen niet gaan en ik heb geen zeep om ze te wasschen. Help Gij mij!" Nu besloot zij om geduldig te wachten, totdat de Heer op de een of andere wijze in hare behoefte zou voorzien.

In hare nabijheid krabde een haan in het zand. Zij begrijpt, dat hij iets gevonden moet hebben en trad daarom nader. Het was een geldstuk. Het was haar duidelijk, dat haar dit door den Heer gezonden werd. Zij nam het op, kocht de noodige zeep en waschte haar kleed. Met blijdschap en dankbaarheid in het hart zat zij den volgenden dag mede aan het Avondmaal.

De volgende week, zoodra zij met werken weder iets verdiend had, bracht zij den zendeling het geld en zeide: „Hier breng ik weer wat de Heer Jezus mij geleend heeft." De zendeling begreep haar niet. Zij herhaalde daarom hare woorden en op zijne vraag: „wanneer heeft Hij u dat dan geleend?" vertelde zij hem hoe het gebeurd was.

Deze geschiedenis leert ons de verhouding, waarin het kind tot Zijnen hemelschen Vader staat; want dit heet kinderlijk bidden, kinderlijk gelooven en kinderlijk handelen. En is het ons niet als hooren wij uit deze geschiedenis het woord der vermaning: „Wordt gelijk de kinderkens?"

Uit het Hoogduitsch, door Magnus.

INGEZONDEN.

Haarlem, Januari 1901.

Aan de Jongedochtersvereenigingen!

Geliefde Zusters!

Wij willen u even een kort verslagje geven van ons Jaarfeest, dat wij 30 Dec 1900 vierden. De feestleider, br. v. d. Ridder, opende met het lezen van een hoofdstuk uit de Openb. van Johannes en sprak in 't kort over de schoonheid, de reinheid en heerlijkheid van het nieuwe Jeruzalem; hoe ieder, die zijn hart en leven aan Jezus toevertrouwt, eens deel zal hebben in die volmaakte heerlijkheid; dat de liefelijke uitnoodiging van den Geest en de Bruid „Kom" nog klinkt enz. Daarna werd verslag uitgebracht, waaruit bleek dat dit jaar wel eenige nieuwe leden zijn bijgekomen, maar daarentegen ook verscheiden meisjes ons hebben verlaten, sommigen doordat zij Haarlem gingen verlaten, maar sommigen ook om andere redenen.

Over 't geld behoeven wij ons niet bezorgd te maken. Onze Penningmeesteresse zorgt, dat er geen tekort is, dus dat gaat gelukkig goed. De jongere en kleine meisjes zijn ook dezelfde gebleven, in ledental is geen vooruitgang te bespeuren. Een deel der meisjes der Jonged.ver. zijn het geheele jaar door een avond in de week bij elkander geweest om kleedingstukken voor de kinderen der Zondagsschool te maken.

Daarna hoorden wij de groeten en gelukwenschen der afgevaardigden van andere J.d.-Ver. in onze stad. Aardig was de wensch van onze tweede afdeeling, die twee meisjes zond, om haar te vertegenwoordigen; zij waren natuurlijk de jongsten van de aanwezigen. Eerst stond de eerste op en zei, dat zij hoopte, dat de Ver. nog lang zou bestaan enz., toen kwam No. 2 te voorschijn met den wensch dat er veel vrucht van haar mocht gezien worden. Het was alleraardigst om aan te hooren.

De vergadering was heel gezellig en ernstig, en er heerschte een vrije, opgewekte geest. Er werden aardige samenspraken, verzen enz. ten beste gegeven; sommigen wekten ook nog eens den lachlust op. Van de leden der Gemeente, die goed vertegenwoordigd waren, spraken ook nog enkelen een ernstig woord.

Te spoedig vloog de genotvolle avond voorbij, 't was al na 12 uur dat onze feestleider met dankzegging sloot. Met nieuwen moed gaan wij dit jaar weer in, steunende op de kracht van onzen God, die ons hart kent en weet dat de begeerte van ons, die den Heer kennen is, dat onze Ver. een middel moge zijn om jonge meisjes tot zegen te wezen. Met hartelijke groeten aan u allen,

Uwe Zuster:
E. M. J. v. HONSCHOOTEN, Secretaresse.

EEN EN ANDER.

*** Tegen den handel in meisjes. Er is eene beweging in gang tegen den handel in meisjes, in de zoogenaamde „blanke slavinnen." Duizenden meisjes worden in Europa door allerlei voorspiegelingen aan het monster der ontucht ten offer gebracht. Een Engelschman — die zeker óók een afschuw van den gruwelijken Zuid-Afrikaanschen oorlog heef! — verafschuwde deze gruwelijke toestanden, en heeft daarom den strijd er tegen aangebonden. Het is hem in Berlijn gelukt, de belangstelling der Duitsche keizerin voor deze zaak te winnen; en daardoor werd het hem mogelijk gemaakt, zijne denkbeelden in eene kleine bijeenkomst van hooggeplaatste personen te dezer zake te ontwikkelen. In deze vergadering werd eenparig de meening uitgesproken, dat het wenschelijk is, dat alle beschaafde volken de handen ineen slaan en aan de bestrijding van dat kwaad medewerken.

*** Kinderen van Sociaal-Democratische ouders bij Joodsch godsdienstonderwijs. Dat het voorgegeven grondbeginsel der Sociaal-Democraten: „Godsdienst is privaatzaak" niet beteekent verdraagzaamheid maar godsdiensthaat, blijkt uit een nieuwe stap in de richting dier partij. Zij heeft in Berlijn een „Kerkuittredings-commissie" gevormd, die de „medegenooten" bij het zich losmaken van de staatskerk behulpzaam is. Met betrekking tot de kinderen, die gedwongen worden godsdienstonderwijs te genieten, heeft men den uitweg gevonden, zijne kinderen aan het Joodsche godsdienstonderwijs deel te doen nemen, natuurlijk niet om toetreding tot het Jodendom te bewerken, maar om aan hun weerzin tegen den invloed der kerk op hunne kinderen lucht te geven. Ook hoopt men op deze wijze eene wet te trotseeren, waarin bedoelde dwang is neergelegd.

De kerk heeft zeker niets aan die uitgetreden Demokraten verloren, en dat haar invloed op zulke gedwongen leerlingen geenszins groot is of ooit worden zal, ligt wel duidelijk voor de hand. Het beste voor de kerk zou ongetwijfeld nog zijn, wanneer zij zulke lieden nooit als leden opgenomen had en vervolgens de zoodanigen, zoolang zij zich niet bekeerden, bleef afwijzen.

VAN WIJD EN ZIJD.

Engeland. Het overlijden van Koningin Victoria op Dinsdag 22 Jan. j.l. te Osborne, is wel een der meest besproken feiten der laatste dagen, niet, omdat men 't niet had voorzien, maar omdat Engeland in haar eene goede Vorstin verliest, die door eene gelukkige, roemrijke regeering van 64 jaar lang, Engeland tot ongekende hoogte heeft gevoerd. Jammer, dat het einde harer regeering geschandvlekt is door den gruwelijken oorlog in Z.-Afrika, waardoor Engelands roem als beschaafde natie snel vermindert en die zeker ook op financieel gebied geen vooruitgang aanbrengt, zij 't ook, dat eene eindelijke overwinning, (die echter nog zeer onzeker is), eenige gedwongen onderdanen met een verwoest land meer, aan Engelands kroon hecht. De droevige berichten van het Engelsche leger, moeten dan ook veel tot de verergering van Hr. Ms. ziekte hebben bijgedragen, hoewel men haar daarvan zooveel mogelijk onkundig liet en 't schijnt wel, dat de roem met haar verworven, ook met haar in 't graf zal dalen.

De nieuwe Koning, reeds lang bekend onder den naam van Prins van Wales, wel roemrijk in de sportwereld, maar juist niet om zijne christelijke beginselen, heeft nu op 60jarigen leeftijd onder den naam van Koning Edward VII de regeering aanvaard. Van zijn invloed op 't beëindigen van den oorlog schijnt niet veel te verwachten te wezen, omdat naar men zegt, persoonlijk belang hem tot voortzetten drijft, en de nieuwe Koning oorlogzuchtiger is, dan zijne overleden moeder. Er is dus wel oorzaak van rouw, waaraan ook algemeen wordt deelgenomen in Europa.

Nederland. Uit 's Gravenhage wordt gemeld, dat vanwege het Hof een rouw zal worden uitgeschreven, die echter evenmin als de dood van den Groothertog van Saxen Weimar verandering zal brengen in de trouwplechtigheden onzer geliefde Koningin met Hertog Hendrik van Mecklenburg—Schwerin op 7 Februari a.s., waarvoor reeds allerlei toebereidselen worden gemaakt, terwijl President Kruger zich in Utrecht bevindt, waar de beproefde oude man eene operatie aan zijne oogen heeft moeten ondergaan, die uitstekend goed geslaagd moet zijn. Wonderlijke wereld: rouwen, trouwen, lachen, weenen, zuchten en verblijden, alles door elkaar. Dan zal 't er toch in den hemel heel anders uitzien, waar wel eeuwige blijdschap, maar geen rouw of geween meer wezen zal.

Duitschland. Keizerin Frederik, dochter van Koningin Victoria, is ook ongesteld. De vorige week moet zij nog 't voornemen hebben gehad om zich naar het ziekbed harer moeder heen te spoeden, waarvan men haar echter heeft weten terug te houden. Haar zoon, Keizer Wilhelm van Duitschland, is nog in de laatste oogenblikken bij zijne grootmoeder geweest en, naar men zegt, heeft hij haar moeten beloven zijne tusschenkomst te zullen verleenen om den oorlog in Z.-Afrika ten einde te brengen, aan welk gerucht echter niet veel waarde is te hechten. Een Hoogere tusschenkomst van den Heere der Heirscharen is zeker voor de Boeren van meer belang, die al tevergeefs bij de mogendheden aanklopten tot behoud hunner onafhankelijkheid.

Eigenaardig is 't, dat de Duitsche Keizer per Hollandsche mailboot van Vlissingen naar Engeland moest oversteken, omdat Hr. Ms. „Minerva," wegens 't slechte weder, den Keizer niet kon afhalen, iets wat zeker de Engelsche vloot niet tot eere strekt, en waarover de Engelsche bladen dan ook hunne verontwaardiging uiten.

Z.-Afrika. Van den oorlog komen in de laatste dagen weinig berichten, zoodat wij 't vermoeden koesteren, dat 't niet ongunstig staat voor de Boeren, want, waren er verblijdende berichten aan Engelsche zijde, dan zou Kitchener niet in gebreke gebleven zijn hierover in 't breede uit te meten.

Wel is er een bericht, volgens hetwelk Viljoen nabij Balmoral zou zijn ingesloten en zijne overgave ophanden. Of zijne gelukkige ontkoming en een prachtig terugtrekken van de Engelschen zonder belangrijke verliezen, zooals wel meer voorviel.

Ook moeten de Engelsche telegrammen nog al hun spijt betuigen over den onverzettelijken geest onder de Boeren, die Kitchener's vredesproclamaties onverschillig durven vernietigen. Zij willen natuurlijk volkomen onafhankelijkheid van Engeland en anders niets.

Het Engelsche leger lijdt niet weinig van de Boerenaanvallen, maar buitendien ook van typhus en builenpest, die velen doen sneuvelen en nog steeds vragen wij, even bezorgd voor die arme soldaten als voor de Boeren: „Wat zal 't einde zijn?"

N. P. K. K.

GEDACHTEN.

De arbeid is de vloek, met dewelke de hemel de menschheid gezegend heeft.

De kronen waardig zijn, is meer dan kronen dragen.

De hemel is hoog, maar wie daarin wil, moet zich bukken.

Moet gij iemand de waarheid zeggen, heb er den moed toe als Nathan; en zegt u iemand de waarheid, buig u onder haar vonnis als David.

Kort en Goed.
Spreekt uw hart voor iets goeds,
Kort en goed zij 't beraad.
Paar de daad aan 't besluit,
Huw 't gebed aan de daad.

Beets.

Een mensch, die zijne knieën niet langer buigen wil voor de Goddelijke wijsheid, spreekt met lof van de menschelijke wijsheid, en komt er allengs toe om zijn eigene wijsheid, Goddelijke eer te bewijzen.

Ieder die oprecht en ernstig een blik slaat in den diepsten grond van zijn gemoed, komt